KOMENTARZ
DO PRAWA KARNEGO SKARBOWEGO

DR LEON PEIPER
ADWOKAT W PRZEMYŚLU

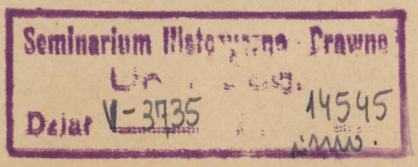
KOMENTARZ
DO
PRAWA KARNEGO SKARBOWEGO

z dnia 3 listopada 1936 r. (Dz. U. 84, poz. 581)

WRAZ
Z ROZPORZĄDZENIAMI WYKONAWCZYMI
ORAZ
WSZELKIMI USTAWAMI MONOPOLOWYMI
I ZWIĄZKOWYMI

Wydz. Bibl. Prawnicza
1806131177

KRAKÓW 1938 — LEON FROMMER

Seminarium Historyczno-Prawne
Dział V-3735
14545

DRUK W. L. ANCZYCA I SPÓŁKI W KRAKOWIE

PRZEDMOWA

Nader życzliwe przyjęcie, z którym spotkały się ze strony magistratury i palestry moje komentarze do ustawy karnej skarbowej z 2/8 1926 Dz. U. 105, poz. 609 oraz do Kodeksu Postępowania Karnego i do Kodeksu Karnego tudzież okoliczność, że przeważająca część moich poglądów i mego sposobu wykładni znalazły aprobatę praktyki sądowej — zachęciły mnie do opracowania niniejszego komentarza.

Nowe prawo karne skarbowe wzoruje się na sposobie, w jaki ułożono kodeks karny 1932; podaje ono syntetycznie stany faktyczne, których bezprawne stworzenie a tym samym i karalność należy stwierdzić na podstawie przepisów dyspozytywnych, mieszczących się w osobnych aktach ustawodawczych.

Ażeby oszczędzić praktycznemu prawnikowi mozolnego szukania tych przepisów w Dzienniku Ustaw i jeszcze mozolniejszego badania, czy i o ile one uległy zmianom (a zmian tych jest niestety bardzo wiele), zamieściłem je w drugiej części niniejszego komentarza i to nie wyimkowo, lecz w pełnym brzmieniu.

Skorowidz starałem się ułożyć możliwie szczegółowo i przejrzyście tak, że czytelnik powinien z łatwością odnaleźć miejsce, w którym pewien przedmiot omówiono.

Tuszę sobie, że komentarz ten ułatwi praktyce należyte zrozumienie i stosowanie ustawy, choćby czytelnik nie zgadzał się z poglądem autora na daną kwestię, gdyż w każdym razie znajdzie on pewien drogowskaz a w regule także uzasadnienie poglądu autora.

Przemyśl w październiku 1937 r.

UWAGI

1) Przed użyciem komentarza wskazanym jest zapoznanie się ze spisem rzeczy a to celem łatwego zorientowania się, gdzie należy szukać poszczególnych przepisów dotyczących Prawa karnego skarbowego.

2) Przy liczbie komentowanych artykułów dodano w nawiasie cyfrę analogicznego artykułu ustawy karnej skarbowej z 18/3 1932 Dz. U. 34, poz. 355.

3) Objaśnienia do tych artykułów kodeksu karnego z r. 1932, które obowiązują w dziedzinie Prawa karnego skarbowego, zamieszczone zostały po art. 2 tegoż Prawa.

4) Komentarz niniejszy nie zawiera tekstu rozporządzeń co do zniżek celnych i zwolnień od cła, gdyż rozporządzenia te ulegają ciągłym zmianom.

SKRÓCENIA

dod. = dodatek; cyfra oznacza liczbę, pod którą dodatek zamieszczono.
k. h. = kodeks handlowy z 27/6 1934 Dz. U. 57, poz. 502.
k. k. = kodeks karny z 11/7 1932 Dz. U. 60, poz. 573.
k. z. = kodeks zobowiązań z 27/10 1933 Dz. U. 82, poz. 599.
O. = zbiór urzędowy orzeczeń Sądu Najwyższego; cyfra w liczniku oznacza numer, pod którym dane orzeczenie zamieszczono w zbiorze urzędowym; cyfra w mianowniku oznacza rocznik zbioru np. O. 4/36.
Ord. pod. = Ordynacja podatkowa z 15/3 1934 Dz. U. 39, poz. 346; jednolity tekst z 14/12 1936 Dz. U. 14 z r. 1937, poz. 134.
O. S. P. = Orzecznictwo Sądów Polskich; obok cyfrą rzymską tom, zaś cyfrą arabską numer orzeczenia.
pr. cel. = Prawo celne z 27/10 1933 Dz. U. 84, poz. 610.
pr. kar. sk. = Prawo karne skarbowe z 3/11 1936 Dz. U. 84, poz. 571, będące przedmiotem niniejszego komentarza.
przep. wyk. = Przepisy wykonawcze z 1 lipca 1936 Dz. U. 51, poz. 398 do prawa karnego skarbowego.
uks. 1926 = Ustawa karna skarbowa z 2/8 1926 Dz. U. 105, poz. 609.
uks. 1932 = Ustawa karna skarbowa z 18/3 1932 Dz. U. 34, poz. 355.
usp. = Prawo o ustroju sądów powszechnych z 6/2 1928 Dz. U. 12, poz. 93 (jednolity tekst z 15/11 1932 Dz. U. 102, poz. 863).

ORZECZENIA W SPRAWACH PATENTÓW PRZEMYSŁOWYCH

Skróty: 1) O. P. A. = Orzecznictwo Sądów Najwyższych w sprawach podatkowych i administracyjnych,
2) O. S. N. = Orzecznictwo Sądu Najwyższego.
3) N. T. A. = Orzecznictwo Najwvższego Trybunału Administracyjnego.

O. S. N. 1 K. 415/35 z 18/6 1935 r. **O. 1382 — O. P. A. Nr 3 z 1936 r.**

Sprzedaż partyj towaru nie przekształca handlu detalicznego na handel hurtowy, o ile niema przeważającego charakteru.

O. S. N. 3 K. 1065/35 z 22/10 1935 r. **O. 1422 — O. P. A. Nr 4/5 z 1936 r.**

Dokonanie przez posiadającego świadectwo przemysłowe 1 kategorii kupca dostawy sprzedanych towarów, pochodzących bądź z własnej fabryki, bądź z własnego handlu, nie może być uważane za oddzielne przedsiębiorstwo przewozowe ani za oddzielne przedsiębiorstwo dostaw.

O. S. N. 3 K. 1057/35 z 4/10 1935 r. **O. 1429 — O. P. A. Nr 4/5 z 1936 r.**

Partja towaru jest pojęciem faktycznym zależnym od rodzaju towaru.

O. S. N. 3 K. 1498/35 z 17/12 1935 r. **O. 1430 — O. P. A. Nr 4/5 z 1936 r.**

Sprzedaż aparatów radiowych i części do nich podobnie jak sprzedaż aparatów fotograficznych, przyborów optycznych itd. wymaga nabycia świadectwa przemysłowego II kat. handl.

O. S. N. 3 K. 1782/35 z 21/1 1936 r. **O. 1431 — O. P. A. Nr 4/5 z 1936 r.**

Wykupienie świadectwa przemysłowego na zakład przemysłowy w rodzaju własnej kwaszarni, nie upoważnia do detalicznej sprzedaży kapusty zakupywanej w obcej wytwórczości.

O. S. N. 3 K. 1960/35 z 10/2 1936 r. **O. 1432 — O. P. A. Nr 4/5 z 1936 r.**

Uczeń przemysłowy, trzymany w danym przedsiębiorstwie na podstawie pisemnej umowy nie jest pracownikiem w rozumieniu ustawy o podatku przemysłowym i nie wlicza się go do ogólnej ilości zatrudnionych w przedsiębiorstwie robotników.

O. S. N. 3 K. 1603/35 z 13/1 1936 r. **O. 1433 — O. P. A. Nr 4/5 z 1936 r.**

Osobiste zajęcie przemysłowe, polegające na podróżowaniu z miejsca na miejsce i zbieraniu zamówień dla przedsiębiorstwa przemysłowego lub handlowego na podstawie próbek, wzorów itd. stwarza obowiązek nabycia świadectwa przemysłowego IV kat.

O. S. N. 3 K. 1672/35 z 13/1 1936 r. **O. 1475 — O. P. A. Nr 6 z 1936 r.**

Wymiana w składnicy zboża na mąkę, polegająca na wydawaniu w jakiś czas po oddaniu zboża do przemiału odpowiedniej ilości mąki, po potrąceniu należności za przemiał również w postaci mąki albo też na doraźnym wydawaniu odpowiedniej ilości mąki, nie wymaga nabycia osobnego świadectwa przemysłowego kat. handl.

N. T. A. L. rej. 2570/34 z 29/5 1936 r. **O. 1526 — O. P. A. Nr 7/8 z 1936 r.**

Dla określenia pojęcia większych ilości lub partyj towaru (taryfa cz. II lit. a) rozdz. I kat. I miarodajny jest zwyczaj handlowy.

O. S. N. 2 K. 2276/35 z 10/3 1936 r. **O. 1527 — O. P. A. Nr 7/8 z 1936 r.**

Inkasent zbierający od klientów przedsiębiorstwa zaległe raty nie jest subjektem handlowym w rozumieniu ustawy o podatku przemysłowym.

N. T. A. L. rej. 2007/33 z 7/6 1934 r. **O. 1597 — O. P. A. Nr 10 z 1936 r.**

Spółdzielnia która wbrew zakazowi działa wśród niecłonków, nie korzysta z ulgi określonej w art. 95 ust. 1 lit. b) ustawy o podatku przemysłowym (poz. 550/25 Dz. U.).

O. S. N. 3 K. 1820/35 z 28/1 1936 r. **O. 1601 — O. P. A. Nr 10 z 1936 r.**

1) Maszyna do suszenia włosów poruszana napędem elektrycznym, podpada pod pojęcie silnika mechanicznego w rozumieniu ustawy o podatku przemyłowym.

2) Ustawa o podatku przemysłowym nie wyklucza stosowania silników mechanicznych poza fabrykacją w ścisłym słowa tego znaczeniu, tj. poza produkcją czy wytwarzaniem.

N. T. A. L. rej. 1218/34 z 15/6 1936 r. **O. 1618 — O. P. A. Nr 11 1936 r.**

Za sprzedaż handlową w rozumieniu art. 7 ustęp przedostatni ustawy o podatku przemysłowym poz. 110/32 Dz. U. nie uważa się sprzedaży benzyny przedsiębiorstwom autobusowym.

O. S. N. 3 K. 95/35 z 11/4 1935 r. **O. 1621 — O. P. A. Nr 11 z 1936 r.**

Obowiązek nabycia świadectwa przemysłowego istnieje choć z momentem otwarcia upadłości sam właściciel przedsiębiorstwa stracił możność rozporządzenia majątkiem należącym do masy upadłościowej.

O. S. N. 1 K. 129/35 z 11/4 1935 r. **O. 1623 — O. P. A. Nr 11 z 1936 r.**

1) Właściciela biura pisania podań nie wlicza się do osób «zatrudnionych» w takim biurze (cz. II lit. a) rodz. VI taryfy); przez «pracowników» należy rozumieć obce najemne siły.

2) Właściciel biura pisania podań, prowadzący swoje biuro osobiście i nie zatrudniający w nim ani jednej siły najemnej nie ma obowiązku nabycia świadectwa przemysłowego III kat.

N. T. A. L. rej. 11055/34 z 22/9 1936 r. **O. 1624 — O. P. A. Nr 11 z 1936 r.**

Utrzymywanie przez obrońcę prywatnego (agenta procesowego) w miejscowości górnośląskiej części województwa Śląskiego odrębnego biura i zatrudnianie w nim sił pomocniczych nie uzasadnia obowiązku nabycia świadectwa przemysłowego na przedsiębiorstwo biura próśb i porad prawnych w myśl cz. II lit. A) rozdz. VI taryfy do ustawy z 15/7 1925 r. o podatku przemysłowym poz 550 Dz. U.

N. T. A. L. rej. 5681/34 z 23/9 1936 r. **O. 1645 — O. P. A. Nr 12 z 1936 r.**

Istniejąca przy cukrowni dla jej potrzeb kolejka wąsko-torowa, którą dokonywany jest również przewóz za wynagrodzeniem buraków, należących do plantatorów jest przedsiębiorstwem komunikacyjnym w rozumieniu cz. II lit. B) taryfy do ustawy z 15 lipca 1925 r. o podatku przemysłowym poz. 110/32 Dz. U.

N. T. A. L. rej. 762/34 z 17/3 1936 r. **O. 1651 — O. P. A. Nr 12 z 1936 r.**

Stosowanie przepisu § 100 rozp. wyk. z 8/8 1925 poz. 560 Dz. U. do ustawy o podatku przemysłowym nie jest pozostawione swobodnemu uznaniu władz skarbowych.

O. S. N. 2 K. 324/36 z 4/5 1936 r. **O. 1664 — O. P. A. Nr 1 z 1937 r.**

1) Przepisy ustawy o podatku przemysłowym dotyczą rzeczywistego i faktycznego prowadzenia przedsiębiorstwa zarobkowego (handlowego lub przemysłowego) bez względu na to czy zostały dochowane formalności i prawny byt przedsiębiorstwa.

2) Przedsiębiorstwo kredytu długoterminowego podpada pod przepis art. 1 pkt. a) ustawy o podatku przemysłowym także w tym przypadku jeżeli prowadzone jest bez specjalnej koncesji.

3) Przepis art. 2 ust. 2 ustawy z 2/1 1936 poz. 1 Dz. U. o amnestii nie odnosi się do wypadków, w których kara zagrożona w ustawie może abstrakcyjnie kwotę 1.000 zł. przewyższać.

O. S. N. 1 K. 601/36 z 17/11 1936 r. **O. 1699 — O. P. A. Nr 1 z 1937 r.**

Prywatni dyskonterzy nie podpadają pod pojęcie instytucji kredytu krótkoterminowego, o których mowa w cz. II lit. A) rozdz. III taryfy ustawy o podatku przemysłowym.

O. S. N. 2 K. 2168/35 z 27/4 1936 r. **O. 1670 — O. P. A. Nr 1 z 1937 r.**

Przy prowadzeniu handlu towarowego na własny rachunek dokonywanie w tym samym pomieszczeniu sprzedaży towaru, otrzymanego w komis może mieć znaczenie jedynie przy określeniu wysokości podatku obrotowego a natomiast nie ma żadnego wpływu na obowiązek wykupienia świadectwa przemysłowego.

O. S. N. 1 K. 1340/35 z 10/3 1936 r. **O. 1671 — O. P. A. Nr 1 z 1937 r.**

Pod umowę przewozu, związaną z przedsiębiorstwem przewozowym nie podpada wywóz odpadków, gruzu, śmiecia i w ogóle przedmiotów pozbawionych wszelkiej wartości dla umawiających się stron i nie będących towarem. Wywóz gruzu nie stanowi przedsiębiorstwa przewozowego.

O. S. N. 3 K. 489/36 z 15/5 1936 r. **O. 1672 — O. P. A. Nr 1 z 1937 r.**

1) Istotna cecha działalności pośrednictwa polega na zarobkowym przygotowaniu odnośnych transakcyj dla innych celem skomunikowania dwóch kontrahentów i ułatwienia w ten sposób dojścia do skutku między stronami danego interesu, a zatem na działalności i w cudzym imieniu i na cudzy rachunek.

2) Pośrednictwo w zawieraniu umów z parcelantami podpada pod pojęcie pośrednictwa handlowego.

3) Ustawa o podatku przemysłowym opiera kwestię ustalenia obowiązku podatkowego na zawodowości pełnienia czynności, które uzasadniają przyjęcie kwalifikacji pośrednika handlowego, a okoliczność czy te czynności są przewidziane i dopuszczalne według przepisów regulujących tryb postępowania parcelacyjnego nie ma znaczenia dla obowiązku podatkowego.

O. S. N. 3 K. 1621/36 z 2/11 1936 r. **O. 1701 — O. P. A. Nr 2 z 1937 r.**

1) Przedsiębiorstwa przez prawo zabronione, chociażby prowadzenie ich nie zawierało naruszenia przepisów karnych nie podpadają pod przepisy ustawy o podatku przemysłowym.

2) Prowadzenie przedsiębiorstwa dzierżawy poboru opłat rytualnych w rzeźni miejskiej, jako pozbawionego prawa istnienia (§ 29 rozp. Min. poz. 698/31 Dz. U.) nie nakłada tym samym obowiązków podatkowych wynikających z ustawy o podatku przemysłowym.

N. T. A. L. rej. 9279/33 z 22/1 1936 r. **O. 1702 — O. P. A. Nr 2 z 1937 r.**

Okoliczność, że przedsiębiorstwo znajduje się w stanie likwidacji nie ma wpływu na jego obowiązek podatkowy.

O. S. N. 3 K. 1253 z 22/10 1936 r. **O. 1705 — O. P. A. Nr 2 z 1937 r.**

1) Z postanowienia ustawy o podatku przemysłowym (art. 11), że kilka pomieszczeń posiadających bezpośrednie ze sobą połączenie, mogą być uważane za jeden zakład handlowy, nie wypływa, że dwa pomieszczenia nie posiadające bezpośredniego połączenia, nie mogą stanowić jednego zakładu handlowego i zawsze powinny być uważane za dwa oddzielne zakłady.

2) Wykonywanie operacyj handlowych w pomieszczeniach mających nawet bezpośrednie ze sobą połączenie ale należących do różnych rozdziałów taryfy stanowi nie jedno lecz dwa lub więcej oddzielnych zakładów handlowych.

3) Przy ustalaniu czy dane dwa pomieszczenia stanowią jeden lub więcej oddzielnych zakładów handlowych, w przypadkach wątpliwych należy brać pod uwagę inne niż «bezpośredniość połączenia» znamiona oddzielnego zakładu handlowego jak: osobę właściciela, ten sam według taryfy rodzaj przedsiębiorstwa wspólność zarządu, kapitału, warunki życiowe itp.

O. S. N. 3 K. 1467/36 z 7/12 1936 r. **O. 1706 — O. P. A. Nr 2 z 1937 r.**

Pomieszczenie, objęte granicami jednego zabudowania, w którym utrzymuje się na sprzedaż część towarów handlu materiałami żelaznymi ze względu na ich długość lub wielkość, nie posiada charakteru oddzielnego składu w rozumieniu art. 22 ustawy o podatku przemysłowym.

O. S. N. 3 K. 1616/36 z 19/12 1936 r. **O. 1734 — O. P. A. Nr 3 z 1937 r.**

1) Prowadzenie przedsiębiorstw, opartych na przestępstwie lub zabranianych przez prawo, nie może stwarzać obowiązku nabycia świadectwa przemysłowego.

2) Prowadzenie domu bankowego bez przepisanej koncesji nie stwarza podstawy do nabycia świadectwa przemysłowego.

O. S. N. 3 K. 6/36 z 27/4 1936 r. **O. 1735 — O. P. A. Nr 3 z 1937 r.**

Woda wydobywana z kopalni nie stanowi ubocznego produktu kopanianego, lecz odpłatne dostarczanie jej różnym okolicznym odbiorcom stanowi odrębne przedsiębiorstwo i stwarza myśl art. 1—3 ustawy o podatku przemysłowym obowiązek wykupienia świadectwa przemysłowego.

O. S. N. 2 K. 950/36 z 27/10 1936 r. **O. 1736 — O. P. A. Nr 3 1937 r.**

Wytłaczanie oleju jest zbliżonym do przemysłu ludowego działem przemysłu domowego (art. 1 ustęp 3 ustawy z 31 lipca 1924 r. poz. 778 Dz. U.), a przeto ma tu zastosowanie pkt. 11 art. 3 ustawy o podatku przemysłowym.

O. S. N. 3 K. 1172/36 z 8/10 1936 r. **O. 1740 — O. P. A. Nr 3 z 1937 r.**

W braku ustalenia stosunków handlowych pomiędzy mężem a żoną, udział męża w sprzedaży wyrobów żony stanowi współpracę z podziałem czynności, która z uwagi na przepis art. 18 ustęp II ustawy o podatku przemysłowym nie jest połączona z obowiązkiem nabycia odrębnego świadectwa przemysłowego kat. handl.

O. S. N. 1 K. 962/35 z 23/12 1935 r. **O. 1742 — O. P. A. Nr 3 z 1937 r.**

Przez czyn z art. 98 ustawy o podatku przemysłowym należy rozumieć prowadzenie danego przedsiębiorstwa bez właściwego świadectwa, wymaganego przez ustawę, nie zaś przez władze skarbowe.

Kupiec z tytułu swego zawodu obowiązany jest znać dotyczące jego zawodu przepisy i wykupić takie świadectwo jakiego wymaga ustawa, a nie takie, jakie było tolerowane przez władze skarbowe.

Utrudnianie organom kontroli prawidłowego określenia rodzaju przedsiębiorstwa przez niewywieszenie szyldu stanowi dostateczną podstawę do uznania, że sprawca celowo uchylił się od obowiązku nabycia właściwego świadectwa, lub że uczynił to z niedbalstwa czy lekkomyślności.

O. S. N. 1 K. 438/36 z 15/9 1936 r. **O. 1743 — O. P. A. Nr 3 z 1937 r.**

Ani brak określonej organizacji, ani też prymitywne środki lokomocji nie pozbawiają czynności ekspedycyjnych w związku z przewożeniem towarów charakteru przedsiębiorstwa ekspedycyjno-przewozowego podpadającego pod przepis cz. II lit. A rodz. VI taryfy i nie czynią z właściciela takiego przedsiębiorstwa furmana w rozumieniu cz. II lit. C rodz. XIX taryfy.

O. S. N. 2 K. 767/36 z 22/9 1936 r. **O. 1744 — O. P. A. Nr 3 z 1937 r.**

Przez przedsiębiorstwo ekspedycyjne w rozumieniu cz. II lit. A rodz. VI taryfy rozumieć należy przedsiębiorstwo, posiadające pewną organizację przynajmniej w postaci biura, mającego ułatwić prowadzenie tego przedsiębiorstwa, a to w odróżnieniu od zajęcia przemysłowego, zbliżonego do zwykłego furmaństwa, które nie wykazuje takiej organizacji i nie posiada lokalu, szyldu ani też pracowników biurowych.

N. T. A. L. rej. 6461/34 i 8492/34 z 23/1 1937 r.
O. 1759 — O. P. A. Nr 4/5 z 1937 r.

Sam fakt, że określone czynności danej osoby przyniosły w pewnym okresie zysk, nie decyduje jeszcze o obowiązku podatkowym w myśl art. 1 ustawy o podatku przemysłowym, ale okoliczność czy czynności te były na zysk obliczone tj. czy były przedsiębrane z tym z góry przez przedsiębiorcą powziętym zamiarem, aby stworzyć dla niego źródło dochodu względnie zarobku.

N. T. A. L. rej. 8453/33 z 8/11 1934 r. **O. 1760 — O. P. A. Nr 4/5 z 1937 r.**

Okoliczność, że rzeźnia jest prowadzona przez związek religijny, nie pozbawiona jej cech przedsiębiorstwa przemysłowego w rozumieniu art. 1 pkt. a) ustawy o podatku przemysłowym.

O. S. N. 1 K. 858/36 z 14/12 1936 r. **O. 1761 — O. P. A. Nr 4/5 z 1937 r.**

Ubój rytualny w rzeźni stanowiącej własność gminy miejskiej za opłatą pobieraną na zasadach ogólnych na rzecz tej gminy nie może stanowić jakiegokolwiek oddzielnego przemysłu ,chociażby usługowego. Przemysłem, przedsiębiorstwem przemysłowym lub handlowym ubój ten mógłby się stać wtedy, gdyby gminy żydowskie prowadziły rzeźnie na koszt własny, były właścicielkami a choćby dzierżawczyniami rzeźni, ich budynków, urządzeń itd. i wykonywałyby czynność rzezania w ogóle a chociażby tylko rytualnego w celach zarobkowych.

N. T. A. L. rej. 728/36 i 729/36 z 2/10 1936 r.
O. 1762 — O. P. A. Nr 4/5 z 1937 r.

Łaźnia rytualna dostępna za opłatą nie tylko członkom żydowskiej gminy wyznaniowej, ale także i innym osobom trzecim, jest przedsiębiorstwem handlowym w rozumieniu art. 1 lit. a) ustawy o podatku przemysłowym (poz. 110/32 Dz. U.) i części II lit. A rozdz. XX taryfy do tejże ustawy.

O. S. N. 3 K. 1726/36 z 18/12 1936 r. **O. 1765 — O. P. A. Nr 4/5 z 1937 r.**

Ustawa o podatku przemysłowym nie przewiduje utraty ważności świadectwa przemysłowego przez jego zwrot Urzędowi Skarbowemu i zaprzestanie prowadzenia przemysłu w ciągu roku podatkowego, za czym wznowienie tego samego przedsiębiorstwa w ciągu oznaczonego roku podatkowego, mimo zwrotu świadectwa przemysłowego, nie wymaga wykupienia nowego świadectwa.

N. T. A. L. rej. 6530/33 z 4/12 1936 r. **O. 1767 — O. P. A. Nr 4/5 z 1937 r.**

Zakłady handlowe, należące do spółdzielni, prowadzące obok handlu towarowego na własny rachunek także handel komisowy, nie mają prawa do ulgi przewidzianej w cz. II lit. A rozdz. I kat. III pkt. 2 taryfy.

O. S. N. 3 K. 1425/ z 2/11 1936 r. **O. 1768 — O. P. A. Nr 4/5 z 1937 r.**

1) Przestępstwo z art. 189 ord. podat. jest przestępstwem trwałym i kończy się z upływem roku gospodarczego.

2) Prowadzenie przedsiębiorstwa za kartą rejestracyjną nie może być uważane za równoznaczne z prowadzeniem go za niewłaściwym świadectwem przemysłowym.

3) Wymóg ustawy o podatku przemysłowym (cz. II lit. A rozdz. I kat. I taryfy) «przeważnie w większych ilościach partiami» ma na względzie ilość poszczególnych transakcyj a nie sumę na jaką opiewają, ile że ta właśnie ilość transakcji i ich częstotliwość decyduje o rozmiarach przedsiębiorstwa handlu hurtowego.

N. T. A. L. rej. 2131/34 z 1/5 1936 r. **O. 1769 — O. P. A. Nr 4/5 z 1937 r.**

Dla określenia pojęcia partii towaru miarodajny jest zwyczaj handlowy, istniejący w danym rodzaju handlu.

N. T. A. L. rej. 6525/33 z 29/5 1936 r. **O. 1853 — O. P. A. Nr 7/8 z 1937 r.**

1) Skup zawodowy polega na nabywaniu pewnych kategorii towaru z wielu a conajmniej z kilku źródeł, nie mających handlowo zorganizowanego zbytu, celem odprzedaży wewnątrz Państwa lub celem wywozu za granicę, podczas gdy zadaniem przedsiębiorstwa handlowego jest rozprowadzenie towaru z większych jego skupień między konsumentów.

2) Okoliczność, że przedsiębiorstwo nie posiada wcale zakładu handlowego, nie stanowi przeszkody do uznania go za przedsiębiorstwo handlu towarowego.

3) Nie jest skupem zawodowym sprzedaż drzewa nabytego jednarozowo w nadleśnictwie państwowym w ładunkach wagonowych z placu składowego przy stacji kolejowej.

N. T. A. L. rej. 7060/33 z 29/5 1936 r. **O. 1854 — O. P. A. Nr 7/8 z 1937 r.**

1) Przewidziane w taryfie negatywne kryterium skupu zawodowego, polegające na braku zakładu handlowego, a przy niektórych towarach składu stanowi jedną z cech skupu, która atoli nie jest zasadnicza.

2) Zasadniczą cechą skupu zawodowego, odróżniającą go od handlu towarowego, jest skupywanie tj. nabywanie pewnych kategorii towarów z wielu a co najmniej z kilku źródeł, nie mających handlowo zorganizowanego zbytu celem odprzedaży wewnątrz kraju lub celem wywozu zagranicę.

O. S. N. 3 K. 905/36 z 15/8 1936 r. **O. 1855 — O. P. A. Nr 7/8 z 1937 r.**

1) Właściwe określenie charakteru przedsiębiorstwa uzależnione jest wyłącznie od rodzaju czynności, faktycznie w nich dokonywanych a nie od nazwy, którą nadano mu w zeznaniu o obrocie.

2) Skup zawodowy jest szczególnym rodzajem handlu, prowadzonego bez utrzymywania zakładu handlowego.

N. T. A. L. rej. 2085/34 z 3/4 1936 r. **O. 1856 — O. P. A. Nr 7/8 z 1937 r.**

1) Zasada samookreślenia rozmiarów przedsiębiorstwa obowiązuje i przy skupie zawodowym, płatnik przeto nabywając świadectwo przemysłowe w okresie poprzedzającym rok podatkowy, winien celem nabycia właściwego świadectwa przemysłowego opierać się na danych wynikających z własnych możliwości finansowych, na doświadczeniu z lat ubiegłych, na koniunkturze handlowej itp.

2) Ustawa o podatku przemysłowym ani też ordynacja podatkowa nie zawierają przepisu nakazującego uprzednie wezwanie płatnika do nabycia właściwego świadectwa przemysłowego przed wszczęciem postępowania karnego.

O. S. N. 3 K. 805/36 z 9/7 1936 r. **O. 1861 — O. P. A. Nr 7/8 z 1937 r.**

Wagonowa sprzedaż przetartego na cudzym tartaku drzewa łącznie z posiadaniem składu na tym tartaku, stanowi przedsiębiorstwo handlowe, wymagające nabycia świadectwa przemysłowego II kat. handl.

O. S. N. 3 K. 2207/36 z 22/2 1937 r. **O. 1862 — O. P. A. Nr 7/8 z 1937 r.**

Drobna sprzedaż mebli politurowanych wymaga w myśl cz. II lit. A rozdz. I kat. II ustęp 2 lit. f) taryfy wykupienia świadectwa przemysłowego II kat. bez względu czy meble stanowią wyłączny czy też częściowy przedmiot obrotu handlowego przedsiębiorstwa.

O. S. N. 3 K. 1825/36 z 1/12 1936 r. **O. 1863 — O. P. A. Nr 7/8 z 1937 r.**

Przepis cz. II lit. A rozdz. I kat. II ustęp 2) lit. k) taryfy wymagający dla przedsiębiorstw sprzedaży napojów alkoholowych nabycia świadectwa II kat. jak również przepis rozdz. VII, dotyczący zakładów gastronomicznych odnoszą się do przedsiębiorstw handlowych i nie dotyczą przedsiębiorstw jarmarcznych, jako specjalnie unormowanych w ustawie.

O. S. N. 3 K. 1671/36 z 14/12 1936 r. **O. 1864 — O. P. A. Nr 7/8 z 1937 r.**

Zatrudnienie w zakładzie handlu towarowego zastępujących właściciela dwóch jego córek, nie uzasadnia zaliczenia przedsiębiorstwa do wyższej niż trzecia kategorii świadectw przemysłowych (cz. II lit. A rozdz. I kat. III pkt. 1 ustęp 2 taryfy).

O. S. N. 3 K. 2372/36 z 12/2 1937 r. **O. 1865 — O. P. A. Nr 7/8 z 1937 r.**

Sprzedaż ciepłej kiełbasy z bułką i musztardą do spożycia na miejscu podpada pod pojęcie zakładu gastronomicznego w rozumieniu cz. II lit. A) rozdz. VII taryfy i uzasadnia obowiązek nabycia odrębnego świadectwa kat. handl. niezależnie od posiadanego przez przedsiębiorcę świadectwa na warsztat rzeźnicki.

N. T. A. L. rej. 1318/34 z 28/4 1937 r. **O. 1896 — O. P. A. Nr 9 z 1937 r.**

Nie stanowią oddzielnego składu w rozumieniu art. 22 ustawy o podatku przemysłowym (poz. 550/25 Dz. U.) pomieszczenia, znajdujące się wraz z zakładem handlowym w obrębie tego samego budynku i połączone ze sobą rampą, umożliwiającą komunikację między wszystkimi pomieszczeniami bez opuszczenia budynku (teza).

O. S. N. 1 K. 207/34 z 23/4 1934 r. **O. 1903 — O. P. A. Nr 9 z 1937 r.**

Pod mianem «drobnych kupców», prowadzących handel towarowy ustawa o podatku przemysłowym w punkcie 1 kat. II cz. II lit. A rozdz. 1 taryfy nie rozumie drobnych przemysłowców i traktuje ich, o ile są nabywcami jako spożywców.

O. S. N. 3 K. 156/35 z 28/5 1935 r. **O. 1904 — O. P. A. Nr 9 z 1937 r.**

Przy określeniu rozmiarów przedsiębiorstwa ważne i decydujące jest nie to, kto faktycznie towar w przedsiębiorstwie nabywa, lecz stan przedsiębiorstwa i ilość sprzedawanych przez nie towarów, nastawienie handlu na określony kontyngent klienteli, posiadanie towaru w takiej ilości, która mogłaby zaspokoić potrzeby tej klienteli.

O. S. N. 3 K. 1252/35 z 12/11 1935 r. **O. 1905 — O. P. A. Nr 9 z 1937 r.**

1) Wyrażenie ustawy o podatku przemysłowym «wyłącznie spożywcom» nie oznacza, że prowadzący drobną sprzedaż musi legitymować klienta w obawie,

czy nie jest on drobnym kupcem, a fakt przypadkowego kupna towaru przez kupca sam przez się nie stanowi podstawy do przeniesienia drobnego handlu do wyższej kategorii.

2) Okoliczność, że towar w przedsiębiorstwie sprzedaje się również szewcom sama przez się jest bez znaczenia zwłaszcza, że pod pojęciem drobnych kupców prowadzących handel towarowy, ustawa nie rozumie drobnych przemysłowców traktując ich raczej jako spożywców.

O. S. N. 3 K. 1436/35 z 10/2 1936 r. O. 1906 — O. P. A. Nr 9 z 1937 r.

1) Okoliczność, że klientami przedsiębiorstwa handlowego są kupcy, nie ma rozstrzygającego znaczenia przy ustalaniu rozmiarów przedsiębiorstwa i jego kategorii.

2) Przy określeniu rozmiarów przedsiębiorstwa decyduje obok innych zewnętrznych cech, stwierdzenie stanu danego przedsiębiorstwa tj. ilości magazynowanego w przedsiębiorstwie towaru, ilości sprzedawanych w nim towarów i w ogóle całe nastawienie handlu, będące wskazówką, czy w danym przedsiębiorstwie będzie mógł zaspokoić swoje potrzeby tylko spożywca kupujący towar w drobnych ilościach czy też także i kupiec nabywający towar w większych ilościach w celu zaspokojenia potrzeb swej klienteli.

N. T. A. L. rej. 1413/34 z 12/11 1936 r. O. 1907 — O. P. A. Nr 9 z 1937 r.

1) Rzemieślnicy nabywający towary celem przerobienia ich względnie zużycia w prowadzonym przemyśle, nie są sami konsumentami tych towarów, skoro oddają je jako część składową wytworu danego rzemiosła nabywającemu odnośny wytwór, który to nabywający dopiero jest konsumentem w rozumieniu ustawy o podatku przemysłowym.

2) Przedsiębiorstwo handlowe sprzedające skóry także szewcom i rymarzom nie może być zaliczone do III kat.

N. T. A. L. rej. 3505/34 z 15/1 1937 r. O. 1908 — O. P. A. Nr 9 z 1937 r.

Sprzedawanie jaj handlarzom nadaje przedsiębiorstwu handlowemu, charakter handlu detalicznego, podpadającego pod drugą kategorię świadectw przemysłowych.

N. T. A. L. rej. 9783/34 z 23/2 1937 r. O. 1909 — O. P. A. Nr 9 z 1937 r.

Przedsiębiorstwo handlowe sprzedające dodatki krawieckie także kupcom, obowiązane jest nabyć świadectwo handlowe drugiej kategorii bez względu na stosunek tych odbiorców do odbiorców konsumentów.

O. S. N. 3 K. 1081/35 z 22/10 1935 r. O. 1910— O. P. A. Nr 9 z 1937 r.

1) Osoba zatrudniona w przedsiębiorstwie czasowo lub dorywczo i bez wynagrodzenia, nie może być uważana za subiekta handlowego.

2) Handel przeznaczony do zaspokojenia potrzeb jedynie konsumenta i ze względu na ilość posiadanego towaru nastawiony na sprzedaż drobną, nie staje się detalicznym przez to, że wśród klienteli danego zakładu znajdzie się drobny kupiec lub drobny przemysłowiec czy rzemieślnik, który zakupi towar lub przybory nie w celu odprzedaży, lecz w celu wytworzenia wyrobów swego warsztatu.

N. T. A. L. rej. 3197/34 z 12/11 1936 r. O. 1955 — O. P. A. Nr 10 z 1937 r.

Nie przeprowadzenie przez księgi handlowe przedsiębiorstwa transakcji dokonanych poza składem konsygnacyjnym bezpośrednio przez zagraniczne firmy, a księgowanie jedynie otrzymanej z tytułu tych transakcji prowizji na podstawie wyciągów nadesłanych przez te firmy jak również brak w księdze inwentarzowej wykazu towarów konsygnacyjnych, nie narusza ani przepisów prawa handlowego, ani też zasad prawidłowej księgowości.

ORZECZENIA WYDANE W CZASIE DRUKU.

Przestępstwa ciągłe.

O. 180/37 (pkt. 1). Ustawa karna skarbowa nie zawiera przepisów, które by wskazywały, że przestępstwa skarbowe nawet przez systematyczność ich popełniania i z postanowieniem ciągłego dokonywania można było traktować jako przestępstwa ciągłe lub trwałe; z treści art. 25 u. k. s. (art. 24 § 1 lit. «e» pr. kar. sk. z r. 1936 — przypisek autora) można było wnosić, że systematyczność i powtarzałość przestępstw skarbowych stanowi jedno ze znamion zawodowości, nie stanowi jednak cechy przestępstwa ciągłego.

(Pkt. 2). Kilkakotne usiłowania wprowadzenia z zagranicy towaru bez cła oparte na jedności zamiaru przestępnego uchylenia się od uiszczenia opłat celnych, są oddzielnymi usiłowaniami dokonania przemytu, karanymi w myśl art. 8 u. k. s., nie mogą być przeto uznane za usiłowanie popełnienia jednego ciągłego przestępstwa.

Prawo celne.

O. 217/37 pkt. 2. Przepisy celne (art. 46 pkt. 7 prawa celnego z 27 października 1933 r. Dz. U. poz. 610) nie przewidują bezwzględnego obowiązku przedstawienia świadectwa pochodzenia przedmiotów w dniu ich zgłoszenia do odprawy celnej, okólnik zaś Min. Skarbu z 26 maja 1935 r. (Dz. Urz. poz. 361) zezwala w § 11 na przedstawienie świadectwa pochodzenia po złożeniu towaru do odprawy celnej, nie później, jak przed wydaniem go spod dozoru celnego do wolnego obrotu. Zastosowanie zatem niższej stawki, uzasadnionej przedłożonym dopiero później świadectwem pochodzenia, nie pozostaje w sprzeczności z zasadą wyrażoną w art. 46 pkt. 7 prawa celnego.

Kontyngenty gdańskie.

O. 222/37. Sprawdzianem, czy dany towar podpada pod pojęcie «towaru kontyngentowego» jest nie «przeznaczenie» jego, lecz fakt odprawy towaru przez Gdański Urząd Celny pod kontrolą polskiego inspektora celnego, dbającego ażeby do obrotu przedostał się towar, chociaż zakazany w zasadzie do przywozu, lecz mieszczący się w ramach zgłoszonego kontyngentu.

SPIS RZECZY

Str.

Przedmowa V
Uwagi VI
Skrócenia VII
Orzeczenia w sprawie patentów (art. 189 i 190 pr. kar. sk.) IX
Orzeczenia wydane w czasie druku XVII

PRAWO KARNE SKARBOWE
(dekret z 3/XI 1936 Dz. U. 84, poz. 581)

Część I.

Przestępstwa skarbowe 1

Dział I.

Przepisy ogólne 1

Rozdział I. Występki skarbowe 1
Rozdział II. Wykroczenia skarbowe 69

Dział II.

Przepisy szczególne 72

Rozdział III. Naruszenie przepisów prawa celnego 72
Rozdział IV. Naruszenie przepisów o monopolu tytoniowym 104
Rozdział V. Naruszenie przepisów o monopolu spirytusowym i sprzedaży napojów alkoholowych 122
Rozdział VI. Naruszenie przepisów o monopolu solnym 140
Rozdział VII. Naruszenie przepisów o monopolu zapałczanym i opodatkowaniu zapalniczek 146
Rozdział VIII. Naruszenie przepisów o monopolu loteryjnym 151
Rozdział IX. Naruszenie przepisów o sztucznych środkach słodzących . . 156
Rozdział X. Naruszenie przepisów o opodatkowaniu piwa 159
Rozdział XI. Naruszenie przepisów o opodatkowaniu wina i miodu syconego (napojów winnych) 166
Rozdział XII. Naruszenie przepisów o opodatkowaniu drożdży 172
Rozdział XIII. Naruszenie przepisów o opodatkowaniu kwasu octowego . . 176
Rozdział XIV. Naruszenie przepisów o opodatkowaniu kwasu węglowego . 179
Rozdział XV. Naruszenie przepisów o opodatkowaniu cukru (cukru i cukru skrobiowego) 182
Rozdział XVI. Naruszenie przepisów o opodatkowaniu olejów mineralnych 189
Rozdział XVII. Naruszenie przepisów o opodatkowaniu tłuszczów 193
Rozdział XVIII. Naruszenie przepisów o opłacie od kart do gry 197
Rozdział XIX. Naruszenie przepisów o opodatkowaniu węgla 199
Rozdział XX. Naruszenie przepisów o opłatach od wyrobu, przerobu, oczyszczania, magazynowania i sprzedaży artykułów monopolowych lub podlegających podatkowi (opłaty patentowe) . . . 199

Str.

Rozdział XXI. Nauszenie przepisów o uregulowaniu gospodarki cukrowej i buraczanej 200
Rozdział XXII. Naruszenie przepisów o obrocie papierami premiowymi . . 203
Rozdział XXIII. Naruszenie przepisów o obrocie towarowym z Wolnym Miastem Gdańskiem 204

Część II.

Postępowanie karne skarbowe 209

Dział I.

Przepisy ogólne 209

Dział II.

Postępowanie przed władzami skarbowymi 220
Rozdział I. Właściwość 220
Rozdział II. Wyłączenie urzędnika 227
Rozdział III. Rozstrzygnięcia, doręczenia, terminy 230
Rozdział IV. Dochodzenie. Przepisy ogólne 236
Rozdział V. Rewizja i zatrzymanie rzeczy 240
Rozdział VI. Zatrzymanie oskarżonego 252
Rozdział VII. Protokół karny 254
Rozdział VIII. Badanie oskarżonego, świadków i biegłych 255
Rozdział IX. Umorzenie postępowania 262
Rozdział X. Dobrowolne poddanie się karze 268
Rozdział XI. Doraźne nakazy karne 276
Rozdział XII. Orzeczenia karne 277
Rozdział XIII. Postępowanie wykonawcze 291
Rozdział XIV. Koszty postępowania karnego 297
Rozdział XV. Wznowienie postępowania 299
Rozdział XVI. Nadzór służbowy 303

Dział III.

Postępowanie przed sądem 305
Rozdział XVII. Przepis ogólny 305
Rozdział XVIII. Właściwość rzeczowa 305
Rozdział XIX. Zbieg przestępstw i przepisów ustawy 308
Rozdział XX. Uprawnienia władzy skarbowej 310
Rozdział XXI. Odpowiedzialni i interwenienci 314
Rozdział XXII. Postępowanie przeciw nieobecnym 319
Rozdział XXIII. Inne przepisy szczególne 324

Część III.

Przepisy przejściowe i końcowe 332

DODATKI

DODATEK 1. Przepisy o prawie celnym.

A) Prawo celne (rozp. Prez. z 27/X 1933 r. Dz. U. 84, poz. 610) 337
B) Przepisy wykonawcze do prawa celnego (rozp. Min. Sk. z 9/X 1934 r. Dz. U. 90, poz. 820 ze zmianami) 370
C) Ustanowienie taryfy celnej przywozowej (rozp. Prez. z 23/VIII 1932 r. Dz. U. 85, poz. 732) 455

Str.

D) Przepisy wykonawcze do rozp. Prez. o ustanowieniu taryfy celnej przywozowej (rozp. Min. Sk. z 9/X 1934 r. Dz. U. 92, poz. 833) 457
E) Ustanowienie taryfy celnej wywozowej (rozp. Min. Sk. z 23/X 1934 r. Dz. U. 96, poz. 873) 460
F) Odprawa celna środków przewozowych (rozp. Min. Sk. z 18/VII 1935 r. Dz. U. 60, poz. 387 ze zmianami) 461

DODATEK 2. Przepisy o monopolu tytoniowym.

A) Monopol tytoniowy (ustawa z 1/VI 1922 r. Dz. U. 47, poz. 409 ze zmianami) 473
B) Utworzenie państwowego przedsiębiorstwa «Polski Monopol Tytoniowy» (ustawa z 18/III 1932 r. Dz. U. 26, poz. 240 ze zmianami) 475
C) Organizacja przedsiębiorstwa państwowego «Polski Monopol Tytoniowy» (rozp. Min. Sk. z 10/I 1933 r. Dz. U. 4, poz. 25 ze zmianami) 477
D) Uprawa tytoniu (rozp. Min. Sk. z 19/VII 1932 r. Dz. U. 67, poz. 623 ze zmianami) 478
E) Sprzedaż wyrobów tytoniowych (rozp. Prez. z 27/X 1933 r. Dz. U. 84, poz. 617 ze zmianami) 487
F) Zmiana rozporządzenia z 27/X 1933 r. o sprzedaży wyrobów tytoniowych (ustawa z 9/IV 1937 r. Dz. U. 29, poz. 213) 488
G) 1) Sprzedaż wyrobów tytoniowych (rozp. Min. Sk. z 31/VIII 1937 r. Dz. U. 71, poz. 521) 489
G) 2) Sprzedaż wyrobów tytoniowych (rozp. Min. Sk. z 30/X 1933 r. Dz. U. 87, poz. 676 ze zmianami — aktualne do 1/3 1938 r. a w Warszawie do 10/3 1938 r.) 493
H) Przywóz tytoniu z zagranicy (rozp. Min. Sk. z 12/III 1925 r. Dz. U. 35, poz. 238 ze zmianami) 495

DODATEK 3. Przepisy o monopolu spirytusowym.

A) Monopol spirytusowy, opodatkowanie kwasu octowego i drożdży oraz sprzedaż napojów alkoholowych (rozp. Prez. z 11/VII 1932 r. Dz. U. 63, poz. 586 ze zmianami) 497
B) Wykonanie rozp. Prez. o monopolu spirytusowym (rozp. Min. Sk. z 10/IX 1932 Dz. U. 88, poz. 746 ze zmianami) 512
C) Organizacja przedsiębiorstwa państwowego «Państwowy Monopol Spirytusowy» (rozp. Min. Sk. z 10/I 1933 r. Dz. U. 4, poz. 27) 574
D) Ustalenie cen sprzedażnych spirytusu na cele niekonsumcyjne (rozp. Min. Sk. z 17/VII 1937 r. Dz. U. 59, poz. 465) 575
E) Ustalenie opłaty monopolowej od spirytusu na niektóre cele niekonsumcyjne (rozp. Min. Sk. z 17/VII 1937 r. Dz. U. 59, poz. 466) 576
F) Obowiązek właścicieli, zarządców i dozorców domów przeciwdziałania tajnemu gorzelnictwu (rozp. Rady Min. z 11/X 1922 r. Dz. U. 96, poz. 883) 577
G) Ograniczenia w sprzedaży, podawaniu i spożyciu napojów alkoholowych (ustawa przeciwalkoholowa z 21/III 1931 r. Dz. U. 51, poz. 423 ze zmianami) 577
H) Wykonanie ustawie przeciwalkoholowej (rozp. Min. Spraw Wewnętrznych i Min. Sk. z 30/VII 1931 r. Dz. U. 73, poz. 595) 580
I) Ustalenie kosztów własnych, opłaty monopolowej oraz cen sprzedażnych spirytusu na cele konsumcyjne i wyrobów Państwowego Monopolu Spirytusowego (rozp. Min. Sk. z 16/II 1935 r. Dz. U. 13, poz. 70) 582
K) Ustalenie cen sprzedażnych czystej wódki monopolowej o mocy 55° (rozp. Min. Sk. z 26/III 1935 r. Dz. U. 24, poz. 167) 584

DODATEK 4. Przepisy o Monopolu Solnym.

A) Wprowadzenie jednolitego monopolu sprzedaży soli na obszarze całej Rzeczypospolitej Polskiej (rozp. Prez. z 30/XII 1924 r. Dz. U. 117 poz. 1043 ze zmianami) 585
B) Przedsiębiorstwo «Polski Monopol Solny» (rozp. Prez. z 21/VI 1932 r. Dz. U. 52, poz. 497 ze zmianami) 586

Str.

C) Organizacja przedsiębiorstwa państwowego «Polski Monopol Solny» (rozp. Min. Sk. z 10/I 1933 r. Dz. U. 4, poz. 26) 588
D) Obrót solą (rozp. Min. Sk. z 4/V 1937 r. Dz. U. 37, poz. 283) 589
E) Sprzedaż soli (rozp. Prez. z 27/X 1933 r. Dz. U. 84, poz. 616) 594
F) Ceny soli i solanki (rozp. Min. Sk. z 18/VI 1936 r. Dz. U. 48, poz. 347 ze zmianami) 595
G) Cena soli użytej do wywożonych za granicę artykułów żywności (rozp. Min. Sk. z 24/X 1936 r. Dz. U. 83, ooz. 575) 597

DODATEK 5. Przepisy o Monopolu Zapałczanym i opodatkowaniu zapalniczek.

A) Monopol zapałczany (ustawa z 30/I 1931 r. Dz. U. 9, poz. 45) 599
B) Zmiana ustawy o Monopolu Zapałczanym (dekret Prez. z 14/I 1936 r. Dz. U. 3, poz. 12) 601
C) Wykonanie dekretu Prez. z 14/I 1936 r. (rozp. Min. Sk. z 25/VI 1937 r. Dz. U. 48, poz. 386) 601
D) Wykonanie ustawy o monopolu zapałczanym (rozp. Min. Sk. z 31/I 1931 r. Dz. U. 10, poz. 51 ze zmianami) 602
E) Dalsze wykonanie ustawy o monopolu zapałczanym (rozp. Min. Sk. z 15/I 1932 r. Dz. U. 6, poz. 42) 607

DODATEK 6. Przepisy o monopolu loteryjnym.

A) Monopol loteryjny (ustawa z 9/7 1936 r. Dz. U. 55, poz. 398) 609
B) Wykonanie ustawy o monopolu loteryjnym (rozp. Min. Sk. z 26/II 1937 r. Dz. U. 21, poz. 134) 611

DODATEK 7. Przepisy o sztucznych środkach słodzących.

A) Sztuczne środki słodzące (rozp. Prez. z 7/X 1927 r. Dz. U. 89, poz. 797 ze zmianami) 613
B) Wykonanie rozp. o sztucznych środkach słodzących (rozp. Min. Sk. z 7/XII 1927 r. Dz. U. 117, poz. 100 ze zmianami) 614

DODATEK 8. Przepisy o opodatkowaniu piwa.

A) Opodatkowanie piwa (ustawa z 22/X 1931 r. Dz. U. 99, poz. 762 ze zmianami) 625
B) Wykonanie ustawy o opodatkowaniu piwa (rozp. Min. Sk. z 22/XII 1931 r. Dz. U. 113 poz. 886) 628

DODATEK 9. Przepisy o opodatkowaniu wina i miodu syconego.

A) Opodatkowanie wina i miodu syconego (ustawa z 22/X 1931 r. Dz. U. 99 poz. 763 ze zmianami) 641
B) Wykonanie ustawy o opodatkowaniu wina i miodu syconego (rozp. Min. Sk. z 24/V 1932 r. Dz. U. 50, poz. 471) 645

DODATEK 10. Przepisy o opodatkowaniu kwasu węglowego.

A) Opodatkowanie kwasu węglowego (ustawa z 18/III 1935 r. Dz. U. 23, poz. 151) 659
B) Wykonanie ustawy o opodatkowaniu kwasu węglowego (rozp. Min. Sk. z 31/III 1935 r. Dz. U. 23, poz. 156) 662

DODATEK 11. Przepisy o opodatkowaniu cukru.

A) Opodatkowanie cukru (rozp. Prez. z 13/VIII 1927 r. Dz. U. 81, poz. 760 ze zmianami) 671
B) Wykonanie rozp. Prez. o opodatkowaniu cukru (rozp. Min. Sk. z 17/IV 1928 Dz. U. 61, poz. 564 ze zmianami) 679

Str.
C) Opodatkowanie cukru skrobiowego (ustawa z 18/III 1935 r. Dz. U. 25, poz. 170) 693
D) Wykonanie ustawy o opodatkowaniu cukru skrobiowego (rozp. Min. Sk. z 9/IV 1935 r. Dz. U. 25, poz. 174) 696

DODATEK 12. Przepisy o opodatkowaniu olejów mineralnych.

A) Podatek od olejów mineralnych (rozp. Prez. z 7 marca 1928 r. Dz. U. 27 poz. 252 ze zmianami) 707
B) Wykonanie rozp. Prez. o opodatkowaniu olejów mineralnych (rozp. Min. Sk. z 13/X)928 r. Dz. U. 97, poz. 862 ze zmianami) 713

DODATEK 13. Przepisy o opodatkowaniu tłuszczów.

A) Opodatkowanie tłuszczów (ustawa z 26/III 1935 r. Dz. U. 22, poz. 130) 731
B) Wykonanie ustawy o opodatkowaniu tłuszczów (rozp. Min. Sk. z 30/IV 1935 r. Dz. U. 32, poz. 234) 734
C) Zwolnienie tłuszczu kakaowego z pod opodatkowania (rozp. Rady Min. z 21/VIII 1937 r. Dz. U. 65, poz. 406) 743
D) Odprawa celna tłuszczów i olejów skażonych oraz tłuszczu kostnego (rozp. Min. Sk. z 21/VIII 1937 r. Dz. U. 67, poz. 421) 743
E) Dozór nad wyrobem i obiegiem tłuszczów i olejów mineralnych (rozp. Min. Spr. Wewn. z 21/VII 1930 r. Dz. U. 53, poz. 453 ze zmianami) . . . 746
F) Zwolnienie tłuszczów spod opodatkowania (rozp. Min. Sk. z 20/IV 1937 r. Dz. U. 35, poz. 271 ze zmianami) 752

DODATEK 14. Przepisy o opłatach od kart do gry.

A) Opłaty od kart do gry (ustawa z 18/III 1931 r. Dz. U. 27, poz. 171) . . . 753
B) Wykonanie ustawy o opłatach od kart do gry (rozp. Min. Sk. z 31/III 1931 . Dz. U. 32, poz. 234 ze zmianami 754
C) Opłata od kart do gry na rzecz Polskiego Towarzystwa Czerwonego Krzyża (ustawa z 6/VI 1924 r. Dz. U. 56, poz. 561) 760

DODATEK 15. Przepisy o Państwowym podatku przemysłowym.

A) Państwowy podatek przemysłowy (ustawa z 15/VII 1925 r. tekst jednolity z 30/5 1936 r. Dz. U. 46, poz. 399) 761
B) Wykonanie ustawy o państwowym podatku przemysłowym (rozp. Min. Sk. z 11/XII 1936 r. Dz. U. 93, poz. 649) 783

DODATEK 16.

A) Uregulowanie gospodarki cukrowej i buraczanej (dekret Prez. z 3/XII 1935 r. Dz. U. 88, poz. 548) 801
B) Wykonanie dekretu Prez. o uregulowaniu gospodarki cukrowej i buraczanej (rozp. Min. Sk. z 6/II 1937 r. Dz. U. 9, poz. 72) 805
C) Ustanowienie opłaty specjalnej na cele związane z gospodarką cukrową (rozp. Min. Sk. z 3 marca 1936 r. Dz. U. 20, poz. 168) 809

DODATEK 17.

A) Przepisy wykonawcze do prawa karnego skarbowego (rozp. Min. Sk. i Min. Spr. z 1/VII 1937 r. Dz. U. 51, poz. 398) 811
B) Utrzymane w mocy §§ 83 do 106 rozp. Min. Sk. i Min. Spr. z 22/V 1932 Dz. U. 36, poz. 362 o wykonaniu ustawy karnej skarbowej z 1932 r. . . 818

Str.

DODATEK 18.

A) Uprawnienia organów wykonawczych władz skarbowych (ustawa z 19/XII 1923 r. Dz. U. 5 z r. 1924 poz. 37) 823
B) Wykonanie ustawy o uprawnieniach organów wykonawczych władz skarbowych (rozp. Min. Sk. z 24/VI 1925 r. Dz. U. 83, poz. 576) 825
C) Organizacja i zakres działania kontroli skarbowej (rozp. Min. Sk. z 23/VI 1933 r. Dz. U. 62, poz. 465) 829

DODATEK 19.

A) Pobieranie odsetek od zaległości w podatkach państwowych (ustawa z 18/III 1935 r. Dz. U. 22, poz. 129) 831

Skorowidz alfabetyczny 833

Przepisy zamieszczone nie w dodatkach, lecz w tekście komentarza.

1) Układ między Polską a Niemcami w przedmiocie granicznych dworców przejściowych z obustronną rewizją celną i paszportową, oraz w przedmiocie praw i obowiązków urzędników, zatrudnionych przy uprzywilejowanym ruchu tranzytowym i przy sąsiedzkim ruchu kolejowym (ustawa z 24 maja 1922 r. Dz. U. 51, poz. 451 , , , , , ... 19
2) Rozporządzenie Rady Ministrów z 11/4 1930 r. Dz. U. 40, poz. 350 w sprawie statystyki celnej ze zmianami 94
3) Rozporządzenie Rady Ministrów z 19/10 1934 r. Dz. U. 92, poz. 825 o wolnym obszarze celnym w Gdyni 78
4) Rozporządzenie Ministra Skarbu z 25/10 1934 r. Dz. U. 97, poz. 889 wydane dla wolnych obszarów celnych w portach morskich 78
5) Rozporządzenie Ministra Skarbu, Handlu i Przemysłu oraz Spraw Wewnętrznych z 25/10 1934 r. Dz. U. 97, poz. 888 o ograniczeniach dotyczących obszarów celnych 80
6) Rozporządzenie Rady Ministrów z 10/2 1937 r. Dz. U. 11, poz. 77 dotyczące tłuszczów 195

PRAWO KARNE SKARBOWE

(DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ z dnia 3 listopada 1936 r. Dz. U. 84 poz. 581, ogłoszony dnia 5 listopada 1936 r. z mocą obowiązującą od 1 kwietnia 1937 r. na całym obszarze Rzeczypospolitej)

CZĘŚĆ I.

PRZESTĘPSTWA SKARBOWE.

DZIAŁ I.

PRZEPISY OGÓLNE.

Rozdział I.

Występki skarbowe.

Art. 1 (1).

Występkiem skarbowym jest czyn zagrożony karami zasadniczymi więzienia, aresztu lub grzywny i polegający na naruszeniu przepisów w zakresie:

1) prawa celnego;
2) monopolu tytoniowego;
3) monopolu spirytusowego oraz sprzedaży napojów alkoholowych;
4) monopolu solnego;
5) monopolu zapałczanego i opodatkowania zapalniczek;
6) monopolu loteryjnego;
7) sztucznych środków słodzących;
8) opodatkowania piwa;
9) opodatkowania wina i miodu syconego;
10) opodatkowania drożdży;
11) opodatkowania kwasu octowego;
12) opodatkowania kwasu węglowego;
13) opodatkowania cukru;
14) opodatkowania olejów mineralnych;
15) opodatkowania tłuszczów;
16) opłaty od kart do gry;
17) opodatkowania węgla;
18) opłat od wyrobu, przerobu, oczyszczania, magazynowania i sprzedaży artykułów monopolowych lub podlegających podatkowi;

19) regulowania gospodarki cukrowej i buraczanej;
20) obrotu papierami premiowymi;
21) obrotu towarowego z W. M. Gdańskiem.

1. W przeciwieństwie do ustaw karnych skarbowych z 2 sierpnia 1926 Dz. U. 105 poz. 609 i z 18 marca 1932 Dz. U. 34 poz. 355, niniejsza ustawa stworzyła w art. 1 samoistne pojęcie występku skarbowego, zaś w art. 35 pojęcie wykroczenia skarbowego.

2. Występkiem skarbowym. Art. 1 uzależnia zaistnienie występku skarbowego od łącznego istnienia dwóch wymogów, a to:

a) ażeby dany czyn (także zaniechanie — zob. poniżej uw. 3) zagrożony był karą zasadniczą pozbawienia wolności (więzienia lub aresztu), albo karą grzywny (nie zaś karą pieniężną porządkową — zob. poniżej uw. 6), a to bez względu na wysokość którejkolwiek z tych kar, w ustawie dla danego czynu przewidzianą — tudzież

b) ażeby dany czyn polegał na naruszeniu któregokolwiek z przepisów, wydanych w zakresie, wskazanym w punktach 1 do 21 art. nin.

3. czyn zagrożony karą. Czynem jest nie tylko działanie pozytywne, zakazane ustawą czyli wykroczenie przeciw ustawowemu zakazowi działania, lecz także samo zaniechanie czynności, nakazanej przez ustawę lub rozporządzenie prawnie na podstawie ustawy wydane[1]; karalność zaniechania uzależnioną jest tedy od istnienia przepisu prawnego, obowiązującego do pewnego działania w danych okolicznościach **(O. 91/34).**

Ustawowy nakaz działania polega bądź na myśli, że zaniechanie może pociągnąć za sobą pewne ujemne skutki (tzw. materialne przestępstwo przez zaniechanie, delictum commissum per omissionem, Begehungsdelikt durch Unterlassung), bądź też na myśli, że ustawa już samo zaniechanie poczytuje za czyn ulegający karze czyli zasługujący na karę (formalne przestępstwo z zaniechania, delictum mere omissivum, Unterlassungsdelikt).

Tak tedy ustawa niniejsza poddaje karze:

I. działania pozytywne, dokonane:

a) wbrew wyraźnemu jej zakazowi np. art. 49, 50, 55 § 1, 68, 84, 99, 105, 114, 126, 138, 148, 159, 161 § 1 lit. b), 172 lit. b), 179 lit. b), 185, 188, 192, 194, 196, 198, 200 itd.

b) wbrew wydanym w tej mierze przepisom np. art. 59, 61, 72, 86, 89, 96 itd.

c) wbrew ustawowym ograniczeniom np. art. 45, 47, 200 itd.

d) wbrew zarządzeniom władzy np. art. 112 lit c), 114 lit. c) itd.

e) bez zezwolenia władzy np. art. 55 § 1, 60, 66 lit. a), 79, 103 § 1 lit. a), 104, 107 itd.

f) bez zgody władzy np. art. 75, 91, 94.

g) bez zatwierdzenia przez władzę np. art. 71 § 1, 112 lit. a) itd.

II. zaniechanie jako to:

a) zaniechanie zgłoszenia pewnej okoliczności u władzy np. art. 58, 69, 123 itd.

b) zaniechanie zapisania do ksiąg np. art. 113 § 1, 115, 125, 137 lit. a) itd.

c) zaniechanie zważenia np. art. 137 lit. a), 147 lit. a) itd.

d) zatajenie pewnej okoliczności np. art. 51 § 2, 56 § 1, 67 § 1 itd.

III. posiadanie pewnego przedmiotu np. art. 64, 76, 98 itd., przy czym obojętnym jest, czy sprawca dostał się w posiadanie przez swoje działanie własne, przez działanie osoby trzeciej, a nawet skutkiem przypadku.

---

[1]) Aktami ustawodawczymi są ustawy i dekrety Prezydenta Rzeczypospolitej (art. 49 i 55 Konstytucji R. P. z r. 1935), zaś Prezes Rady Ministrów, Rada Ministrów i Ministrowie mają prawo, celem wykonania aktów ustawodawczych i z powołaniem się na nie, wydawać rozporządzenia, ogłaszane w Dzienniku Ustaw i nie pozostające w sprzeczności z aktami ustawodawczymi (art. 27 tejże Konst.).

4. karami zasadniczymi. Karami tymi są wedle art. 9 więzienie, areszt i grzywna.

5. więzienia. Ustawa przewiduje tę karę jedynie w przypadkach z art. 66 § 2 i 3 w części szczególnej, nadto zaś w części ogólnej jako odrębną karę obok kary za dany czyn przewidzianej, jeżeli czyn ten popełniony został w sposób szczególnie niebezpieczny dla interesów skarbowych lub przez sprawcę szczególnie niebezpiecznego (art. 24 § 1).

6. grzywny, nie zaś kary pieniężnej porządkowej, gdyż wszelkie czyny zagrożone karą porządkową (np. art. 54, 65, 82 itd.) stanowią w myśl art. 35 jedynie wykroczenie skarbowe.

7. polegający na naruszeniu przepisów w zakresie. Art. 1 wymienia wyczerpująco (taksatywnie) pod liczbami 1 do 21 te dziedziny, w których może być popełnione przestępstwo, podlegające nin. ustawie; pod prawo kar. sk. nie podpada więc działanie na szkodę interesu skarbowego, popełnione w jakiejkolwiek innej dziedzinie, np. w zakresie podatków, wymienionych w art. 1 ord. pod. Z drugiej jednak strony nie wystarcza dla ukarania wedle nin. ustawy, ażeby czyn wkraczał w sferę wymienioną w art. 1 pod 1) do 21), lecz musi od obok tego wykraczać przeciw aktowi ustawodawczemu lub rozporządzeniu (zob. powyżej uw. 3), wydanemu w zakresie w art. 1 pod 1) do 21) wskazanym.

Naruszenie przepisów w art. 1 wymienionych nastąpić może bądź z winy umyślnej, bądź nieumyślnej (art. 4).

8. **do p. 1.** (prawo celne). Zob. art. 44 do 54.
9. **do p. 2.** (monopol tytoniowy). Zob. art. 55 do 65.
10. **do p. 3.** (monopol spirytusowy). Zob. art. 66 do 82.
11. **do p. 4.** (monopol solny). Zob. art. 83 do 93.
12. **do p. 5.** (monopol zapałczany). Zob. art. 94 do 102.
13. **do p. 6.** (monopol loteryjny). Zob art. 103 do 106.
14. **do p. 7.** (sztuczne środki słodzące). Zob. art. 107 do 110.
15. **do p. 8.** (opodatkowanie piwa). Zob. art. 111 do 122.
16. **do p. 9.** (opodatkowanie wina i miodu). Zob. art. 123 do 134.
17. **do p. 10.** (opodatkowanie drożdży). Zob. art. 135 do 144.
18. **do p. 11.** (opodatkowanie kwasu octowego). Zob. art. 145 do 152.
19. **do p. 12.** (opodatkowanie kwasu węglowego). Zob. art. 153 do 160.
20. **do p. 13.** (opodatkowanie cukru). Zob. art. 161 do 168.
21. **do p. 14.** (opodatkowanie olejów mineralnych). Zob. art. 169 do 176.
22. **do p. 15.** (opodatkowanie tłuszczów). Zob. art. 177 do 184.
23. **do p. 16.** (opłaty od kart do gry). Zob. art. 185 i 186.
24. **do p. 17.** (opodatkowanie węgla). Zob. art. 187 i 188.
25. **do p. 18.** (opłaty od artykułów monopolowych). Zob. art. 189 i 190.
26. **do p. 19.** (gospodarka cukrowa i buraczana). Zob. art. 191 do 195.
27. **do p. 20.** (obrót papierami premiowymi). Zob. art. 196 do 199.
28. **do p. 21.** (obrót towarowy z W. M. Gdańskiem). Zob. art. 200 do 207.

Art. 2 (2).

Przepisy art. 1—3, 14—30, 39—41, 44 lit. a), b), d), 45, 46, 47 § 2, 49, 52—55, 58, 69—84, 90 § 2 kodeksu karnego stosuje się odpowiednio do występków skarbowych. Przez wyrażenie sąd należy rozumieć właściwą władzę karzącą.

1. Przepisy art. 1—3 itd. kodeksu karnego. Przepisy te i objaśnienia do nich zamieszczono po uwagach do nin. art. Przepisy te wyliczono wyczerpująco; nie wolno więc stosować innych przepisów części ogólnej kk. (zob. poniżej uw. 5).

Z drugiej strony reszta ogólnych przepisów, obowiązujących w dziedzinie prawa kar. sk., mieści się odnośnie do występków w art. 3 do 34, zaś odnośnie do wykroczeń w art. 37 do 43.

2. stosuje się odpowiednio tj. o tyle, o ile istota prawa kar. sk. nie wymaga odstąpienia od nich czyli o ile dane przepisy kk. dadzą się pogodzić z prawem kar. sk.

3. do występków skarbowych. Które przepisy kk. stosują się do wykroczeń skarbowych, zob. art. 36.

4. właściwą władzę karzącą. Zdanie 2 nin. art. i zd. 2 art. 36 zamieszczono dlatego, ponieważ przepisy kk. powołane w nin. art. i w art. 36 wspominają tylko o sądzie, a przepisy kk. wypadnie stosować także władzom skarbowym. Właściwą tedy władzą karzącą jest bądź sąd, bądź władza skarbowa (art. 209 do 212); właściwą władzę karzącą nazywa prawo kar. sk. także władzą orzekającą, np. w art. 6 § 5. Zob. uw. 2 do art. 211.

5. Wedle art. 92 kk. należy przepisy części ogólnej kk. stosować do zbrodni i występków oraz kar i środków zabezpieczających, przewidzianych w innych ustawach, o ile ustawy te nie zawierają przepisów odmiennych — zaś wedle art. 15 § 1 przep. wprow. kk. stosują się do przestępstw skarbowych przepisy części ogólnej kk. i prawa o wykroczeniach, jeżeli przepis ustawy kar. sk. z 18/3 1932 Dz. U. 34 poz. 355 lub inny przepis szczególny nie stanowi inaczej. Otóż z przepisów art. 2 i 36 wynika:

a) że w dziedzinie prawa kar. sk. stosować można tylko przepisy części ogólnej kk., wskazane w art. 2 i 36,

b) że przepisów części szczególnej kk. nie można w ogóle stosować w dziedzinie prawa kar. sk.; nie wyklucza to jednak wykładni pewnych wyrażeń, użytych w części szczególnej nin. ustawy, wedle znaczenia, które im kk. nadaje, o ile istota prawa kar. sk. nie stoi temu na przeszkodzie, co w każdym poszczególnym przypadku dokładnie zbadać należy,

c) że przepisu art. 15 § 1 przep. wprow. kk. nie można stosować do obecnego prawa kar. sk. z chwilą jego wejścia w życie, tj. z dniem 1 kwietnia 1937, gdyż wobec osnowy art. 36 nin. art. nie stosuje się przepisów części ogólnej Prawa o wykroczeniach do wykroczeń skarbowych. Ogólne przepisy dla wykroczeń skarbowych mieszczą się w art. 37 do 43 nin. ust.

Przepisy części ogólnej KK., powołane w art. 2 prawa Kar. sk.

Art. 1. Odpowiedzialności karnej ulega ten, kto dopuszcza się czynu, zabronionego pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia.

W myśl zasad: «nullum crimen sine lege poenali anteriori» i nulla poena sine lege poenali anteriori» nikt nie może być skazany za spełnienie czynu, który w czasie dokonania go nie był zagrożony karą przez ustawę wówczas obowiązującą, ani też nie może być skazany na karę surowszą niż ta, którą dany czyn był zagrożony w chwili spełnienia go.

Odpowiedzialność karną rodzi tylko czyn (zob. uw. 3 do art. 1 pr. kar. sk.), nie zaś myśl wewnętrzna (nuda cogitatio), nie ujawniona na zewnątrz (cogitationis poenam nemo patitur).

Art. 2. § 1. Jeżeli w czasie wyrokowania obowiązuje ustawa inna, niż w czasie popełnienia przestępstwa, wówczas stosuje się ustawę nową; jednakże należy zastosować ustawę dawną, jeżeli jest względniejsza dla sprawcy.

§ 2. Kara już wymierzona, lecz jeszcze nie wykonana, nie ulega wykonaniu, jeżeli według nowej ustawy czyn, objęty wyrokiem, nie jest przestępstwem.

§ 3. Ustawę wydaną z powodu wyjątkowych stosunków faktycznych, stosuje się do czynów popełnionych w czasie jej mocy obowiązującej, choćby nawet straciła moc z powodu zmiany tych stosunków.

1) Art. ten jest przepisem prawa międzyczasowego (intertemporalnego), regulującym stosunek ustawy wcześniejszej, obowiązującej w chwili spełnienia czynu, do ustawy późniejszej obowiązującej w chwili osądzenia czynu. Słowo «ustawa» w art. 2 kk. należy rozumieć, jako określenie całego stanu prawnego, od którego zależy karalność danego czynu **(O. 13/33).**

2) Ponieważ art. 2 kk. powołano także w art. 36 pr. kar. sk., przeto słowo «przestępstwo» w § 1 art. 2 kk. oznacza bądź występek skarbowy, bądź też wykroczenie skarbowe.

3) W zasadzie stosować należy ustawę nową, chyba, że ustawa dawna jest dla sprawcy względniejsza. Względniejszą jest ta ustawa, której zastosowanie kształtuje sprawę dla sprawcy najkorzystniej przy uwzględnieniu nie tylko rodzaju i rozmiaru kary, ale również wpływu obciążających okoliczności, recydywy, współsprawstwa, usiłowania, kar dodatkowych, warunków usunięcia karalności itp. **(O. 13/33).**

Dawna ustawa jest względniejsza, jeżeli:

a) na jej podstawie należy oskarżonego uniewinnić z jakiegokolwiek powodu np. dlatego, że wedle dawnej ustawy kar. sk. dany czyn albo nie ulegał w ogóle ukaraniu, albo ukaranie przywiązane było do cięższych warunków (np. dawna ustawa wymagała winy umyślnej, zaś wedle nowej ustawy wystarcza wina nieumyślna) itd.

b) wedle dawnej ustawy mogłoby nastąpić uwolnienie od kary,

c) jeśli rodzaj kary zasadniczej był mniej dotkliwym np. dawna ustawa przewidywała za dany czyn grzywnę wzgl. areszt, zaś wedle nowej ustawy grozi areszt wzgl. więzienie,

d) jeśli rozmiar kary był mniej dotkliwym np. krótsza kara pozbawienia wolności lub niższa cyfrowo grzywna albo można było wydatniej obniżyć karę. Zob. uw. 8 do art. 23 nin. ust.

4) Nie można do jednego i tego samego czynu stosować równocześnie obu ustaw np. ustawy dawnej co do winy a nowej co do kary i na odwrót **(O. 86/33).**

5) W razie równoczesnego osądzenia kilku czynów można do jednego z nich stosować nową ustawę, zaś do drugiego dawną ustawę, jeśli ta ostatnia jest względniejszą.

6) Zmianę stanu prawnego, wywołaną wydaniem nowej ustawy w czasie po zapadnięciu wyroków merytorycznych, uwzględnić należy również w postępowaniu kasacyjnym **(O. 32/33** w gronie siedmiu sędziów).

Art. 3. § 1. Ustawę karną polską stosuje się do wszystkich osób, które popełniły przestępstwo na obszarze Państwa Polskiego albo na polskim statku wodnym lub powietrznym. Za obszar Państwa uważa się również wody wewnętrzne i przybrzeżne oraz powietrze nad tym obszarem.

§ 2. Przestępstwo uważa się za popełnione na obszarze Państwa Polskiego, na polskim statku wodnym lub powietrznym, gdy sprawca na nim dopuścił się przestępnego działania lub zaniechania, albo gdy tam skutek przestępny nastąpił lub według zamiaru sprawcy miał nastąpić.

1) Art. 3 kk. daje wyraz tzw. zasadzie krajowości (terytorialności), wedle której ustawa karna polska a więc prawo kar. sk. ma zastosowanie do wszystkich osób, które dopuściły się przestępstwa na obszarze Państwa Polskiego albo na polskim statku wodnym lub powietrznym — o ile sprawcy nie przysługuje prawo zakrajowości; art. 33 kpk. normuje jedynie kwestię juryzdykcji polskiej, nie zaś kwestię właściwości miejscowej i rzeczowej tej władzy tj. sądu lub władzy skarbowej, która jest powołaną do osadzenia danego czynu.

2) Obszar Państwa Polskiego (§ 2 art. 3 kk.) stanowią:

a) ziemia położona w granicach Państwa Polskiego czyli polski teren topograficzny,

b) wody wewnętrzne, znajdujące się w granicach Państwa Polskiego (rzeki, jeziora, kanały, stawy etc.),

c) wody przybrzeżne czyli przylądowe w przeciwieństwie do otwartego

morza; granice tych wód określono w rozporządzeniu Prezydenta R. P. z 21 października 1932 Dz. U. P. 92, poz. 789 o granicy morskiej Państwa [1]), wreszcie

d) przestrzeń wolna, znachodząca się ponad ziemią i wodami pod a), b), c) wspomnianymi a sięgająca w nieskończoność (stratosferę).

3) Państwo Polskie ma wedle zasad prawa międzynarodowego prawo pościgu statków, których pasażerowie dopuścili się przestępstw (występku skarbowego) na obszarze Państwa Polskiego, także na wolnym morzu; prawo to jednak gaśnie z chwilą, gdy ścigany statek wszedł na wody przybrzeżne obcego państwa.

4) Końcowy ustęp § 2 art. 3 kk. zgodny z art. 222 § 2 nin. ust. i z § 3 art. 26 kpk. «albo gdy tam skutek przestępny nastąpił lub według zamiaru sprawcy miał nastąpić», dotyczy tzw. przestępstw z odległości (delits de distance, Distanzdelikte) i ma wielką doniosłość w sprawach o przemyt. Jeśli tedy przemytnik wkroczył sam (bez towaru) albo z częścią towaru na obszar R. P. albo złożył tamże przedmioty przemycone a sam zdołał ujść, to do osoby jego oraz do towaru stosują się przepisy pr. kar. sk., a w szczególności art. 337 do art. 342 tegoż prawa.

5) Zob. art. 3 i 37 pr. kar. sk. i uw. 3 do art. 3 pr. kar. sk.

Art. 14. § 1. Przestępstwo umyślne zachodzi nie tylko wtedy, gdy sprawca chce je popełnić, ale także gdy możliwość skutku przestępnego lub przestępności działania przewiduje i na to się godzi.

§ 2. Przestępstwo nieumyślne zachodzi zarówno wtedy, gdy sprawca możliwość skutku przestępnego przewiduje, lecz bezpodstawnie przypuszcza, że go uniknie, jak i wtedy, gdy skutku przestępnego lub przestępności działania sprawca nie przewiduje, choć może lub powinien przewidzieć.

1) Wina umyślna (§ 1 art. 14 kk.) polega:

a) bądź na tym, że sprawca chce popełnić występek wzgl. wykroczenie skarbowe (art. 1 i 36 pr. kar. sk.) a więc chce dokonać przestępnego działania lub osiągnąć skutek przestępny, jeśli karalność czynu (zob. uw. 3 do art. 1) zawisła od osiągnięcia skutku przestępnego (zamiar bezpośredni, dolus directus),

b) bądź na tym, że sprawca przewiduje (nie zaś przewidzieć może lub powinien) skutek przestępny lub przestępność działania i na to się godzi (dolus eventualis, zamiar wynikowy); zamiar wynikowy może zachodzić także (mot. do O. **102/34)** przy tzw. przestępstwach formalnych tj. takich, dla zaistnienia których ustawa nie wymaga skutku przestępnego.

Kk. nie określa warunków zaistnienia skutku przestępnego, sędzia skazany tu jest na swą znajomość praw fizykalnych i swoje własne logiczne myślenie; sędzia może w tej mierze korzystać z pomocy biegłego (art. 124 kpk.). Chodzi tu

---

[1]) Rozporządzenie to opiewa:

Art. 1. Granicę wód terytorialnych Państwa tworzy linia biegnąca równolegle do linii wybrzeża i do granicy wód wewnętrznych w odległości 3 mil morskich do punktu pod 54°28′ szerokości północnej i 18°40′30″ długości wschodniej od Greenwich. Od tego punktu wprost na zachód do punktu leżącego na wybrzeżu pod 54°27′51″ szerokości północnej i 18°34′ długości wschodniej od Greenwich.

Art. 2. Zatoka Pucka, zamknięta linią łączącą Cypel Helski z Cyplem Rądłowskim, stanowi wody wewnętrzne Państwa.

Art. 3. W odległości sześciu mil morskich od linii wybrzeża i równolegle do niej aż do punktu położonego pod 54°30′ szerokości północnej i pod 18°45′ długości wschodniej od Greenwich, jak to jest uwidocznione na mapie, dołączonej do niniejszego rozporządzenia, biegnie granica wód pasa przyległego, w którym Państwu przysługuje wykonywanie praw zwierzchniczych w zakresie obrony wybrzeża.

Art. 4. Wody przybrzeżne polskiego obszaru celnego są ograniczone linią równoległą do linii wybrzeża i do granicy wód wewnętrznych tegoż obszaru w odległości 6 mil morskich bez ujmy dla dalej idących uprawnień wypływających z postanowień umów międzynarodowych.

Art. 5. Prawa zwierzchnicze, wykonywane przez Państwo na jego wodach terytorialnych, na pasie przyległym oraz na wodach przybrzeżnych polskiego obszaru celnego, są w tym samym stopniu wykonywane w przestrzeni powietrznej, leżącej nad tymi wodami oraz pod ich powierzchnią.

o tzw. związek przyczynowy pomiędzy działaniem sprawcy a wynikiem (skutkiem) działania, wymaganym dla zaistnienia przestępstwa. Otóż ponieważ skutek przestępny jest zazwyczaj wynikiem całego szeregu współcześnie lub kolejno po sobie następujących okoliczności, przeto za przyczynę danego skutku uważać należy każdy czyn (działanie lub zaniechanie), który skutek ten bezpośrednio wywołał lub choćby jego powstanie umożliwił, ułatwił, przyspieszył itd. Czyn jest tedy przyczyną skutku przestępnego, jeśli w braku tego czynu skutek przestępny nie byłby nastąpił.

Pobudki działania sprawcy są dla karalności jego czynu zupełnie obojętne i wchodzą w grę tylko przy wymiarze kary (art. 54 i 55 kk.).

Oczywistą jest rzeczą, że zachodzi zawsze wina umyślna, jeśli sprawca działa w pewnych celach **(O. 86/36);** taki szczególny cel przewidują art. 66 § 2, 70 i 138. Od tego celu odróżnić należy «cel», o którym mowa w art. 117 lit. b), art. 148 lit. b) i w art. 188 pr. kar. sk. a który identyczny jest z przeznaczeniem danego przedmiotu podlegającego opłacie (opodatkowaniu).

2) Wina nieumyślna (§ 2 art. 14 kk.) zachodzi w dwóch przypadkach a to:

a) jeśli sprawca przewiduje możliwość skutku przestępnego, lecz bezpodstawnie przypuszcza czyli łudzi się, że tego skutku uniknie (lekkomyślność, luxuria); ustawa nie wspomina tu o przewidywaniu przez sprawcę, że jego działanie może być przestępne — tudzież

b) jeśli sprawca nie przewiduje (nie dowidzi) wprawdzie skutku przestępnego lub przestępności działania, lecz mógł lub powinien go przewidzieć (niedbalstwo, negligentia).

3) Czy sprawca mógł lub powinien być przewidzieć skutek przestępny lub przestępność działania, oceni władza karząca (zd. 2 art. 2 pr. kar. sk.), przy czym weźmie pod uwagę nie tylko zakres wiadomości zwykłego przeciętnego człowieka, lecz i szerszy zakres wiadomości człowieka, który prawnie lub bezprawnie, wykonywa pewien zawód lub zatrudnienie albo częściej dokonywa pewnych czynności np. spedytor, właściciel gorzelni lub browaru a także przemytnik.

4) Zob. art. 4 pr. kar. sk.

Art. 15. § 1. Okoliczności, od których zależy wyższa karalność, uwzględnia się tylko wówczas, gdy sprawca o nich wiedział albo powinien był wiedzieć.

§ 2. Następstwa czynu, od których zależy wyższa karalność, uwzględnia się tylko wówczas, gdy sprawca je przewidywał albo powinien był przewidzieć.

1) Okoliczności, od których zależy wyższa karalność (§ 1 art. 15), zawarte są w art. 44 § 2, 66 § 2 i 72 § 2 pr. kar. skarb.

2) Art. 15 § 1 kk. chroni sprawcę przed ujemnym wpływem takich, wyższą karalność uzasadniających, okoliczności, o których sprawca ani nie wiedział, ani wiedzieć nie był powinien.

3) Następstw czynu, o których mowa w art. 15 § 2 kk., nie należy utożsamiać ze skutkiem przestępnym, o którym mowa w § 1 i 2 art. 14. Ze stanowiska art. 15 § 2 należy następstwa czynu podzielić na dwa rodzaje. Rodzaj pierwszy to skutek przestępny, którego ustawa wymaga dla zaistnienia odpowiedzialności karnej (§ 1 i 2 art. 14); jeżeli ustawa nie wymaga takiego skutku dla zaistnienia przestępstwa (przestępstwo formalne: zob. uw. 3 do art. 1 pr. kar. sk.), to zaszły ujemny skutek przedstawia się jako następstwo czynu, za które sprawca odpowiada, tylko pod warunkami z art. 15 § 2 kk. tj. wówczas tylko, gdy prawo kar. sk. przewiduje wyższą karę w razie zaistnienia danego skutku a nadto sprawca przewidywał lub powinien był przewidzieć dane następstwo swego czynu. Drugi rodzaj to następstwa czynu, które zaistniały poza zakresem skutku przestępnego z art. 14 § 1 (aliud) albo też przedstawiają się jako wzmożenie tegoż skutku przestępnego (plus, majus) — za które tedy sprawca odpowiada jedynie pod warunkami art. 15 § 2 kk.

Art. 16. Okoliczności, wpływające na karalność czynu, uwzględnia się tylko co do tej osoby, której dotyczą.

Chodzi tu o indywidualizację odpowiedzialności pojedynczych uczestników przestępstwa, popełnionego przez więcej osób zarówno pod względem winy umyślnej czy nieumyślnej, jak i co do tego, czy nie zachodzą okoliczności, zapewniające bezkarność bądź wedle art. 17 do 22 kk., bądź ze względu na wiek sprawcy

(art. 69 § 1 kk.), bądź wreszcie ze względu na czynny żal (art. 25 i 30 § 1 kk. oraz art. 5 §1 i art. 55 § 5 pr. kar. sk.).

Okoliczności, które władza karząca miała na względzie przy wymiarze kary, dotyczy nie art. 16 kk., lecz art. 55 kk.

Art. 17. § 1. Nie podlega karze, kto w chwili czynu, z powodu niedorozwoju psychicznego, choroby psychicznej lub innego zakłócenia czynności psychicznej, nie mógł rozpoznać znaczenia czynu lub pokierować swym postępowaniem.

§ 2. Przepis § 1 nie stosuje się do przypadku, gdy sprawca wprawił się umyślnie w stan zakłócenia czynności psychicznej po to, by dokonać przestępstwa.

1) Art. 17 § 1 kk. przeciwstawia stałe lub długotrwające stany chorobowe (niedorozwój psychiczny i chorobę psychiczną) innym zakłóceniom czynności psychicznych, nie mającym niczego wspólnego z chorobą psychiczną np. upojenie alkoholem i każda inna intoksykacja, dojrzewanie płciowe, menstruacja, brzemienność, klimakterium, wzruszenia steniczne czyli pobudzające, jak gniew, oburzenie, wstręt i uczucia asteniczne czyli przygnębiające jak strach, rozpacz, zdumienie itp. **(O. 441/35).**

2) Art. 17 § 1 kk. można tylko wówczas stosować, jeśli nie tylko ustalono kryterium biologiczne tj. zakłócenie czynności duchowej, lecz także jedną z dwóch w tymże art. alternatywnie wymienionych przesłanek psychologicznych mianowicie że zakłócenie osiągnęło taki stopień nasilenia, że sprawca nie mógł albo rozpoznać znaczenia swego czynu albo pokierować swym postępowaniem **(O.64/36).** W braku stwierdzenia wspomnianych okoliczności należy wydać orzeczenie skazujące, gdyż za zdrowiem psychicznym a — co za tym idzie — za odpowiedzialnością karną przemawia domniemanie (quisque praesumitur sanus).

3) Czyn popełniony przez sprawcę w stanie z art. 17 § 1 nie przestaje być przestępstwem wzgl. bezprawiem a tylko nie podpada karze; władza karząca wydaje orzeczenie uniewinniające **(O. 171/34),** nie zaś uwalniające.

4) Zob. art. 210 pkt. 3 i 294 pr. kar. sk. i art. kk. poniżej.

5) Art. 17 § 2 kk. postanawia pełną odpowiedzialność karną sprawcy, ponieważ on z własnej woli (actio libera in causa seu in libertatem relata) i umyślnie w celu popełnienia danego przestępstwa wprawił się za pomocą alkoholu lub innych środków w stan niepoczytalności.

Art. 18. § 1. Jeżeli w chwili popełnienia przestępstwa zdolność rozpoznania znaczenia czynu lub kierowania postępowaniem była w znacznym stopniu ograniczona, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, gdy ograniczenie zdolności jest skutkiem odurzenia wynikającego z winy sprawcy.

Chodzi tu o tzw. zmniejszoną poczytalność, której nie uwzględnia się przy wykroczeniach skarbowych, gdyż artykułu 18 kk. nie powołano w art. 36 pr. kar. sk.

Art. 19. Nie popełnia przestępstwa, kto dopuszcza się czynu pod wpływem przymusu fizycznego, któremu nie mógł się oprzeć.

Czyn, popełniony pod wpływem przymusu fizycznego (vis absoluta) nie jest wypływem woli sprawcy, ponieważ stał się on bezwolnym pod wpływem działania siły zewnętrznej. Nie podpada pod art. 19 kk. tzw. przymus psychologiczny lub moralny (vis compulsiva), wywołany przez groźbę **(O. 22/36)** lub rozkaz przełożonego albo innej osoby; przymus taki może jednak wywołać stan wyższej konieczności (art. 22 kk.).

Art. 20. § 1. Nie popełnia przestępstwa, kto dopuszcza się czynu pod wpływem błędu co do okoliczności należącej do istoty czynu, z wyjątkiem, gdy chodzi o występek nieumyślny, a błąd był wynikiem nieostrożności lub niedbalstwa.

§ 2. Sąd może uwzględnić usprawiedliwioną nieświadomość bezprawności czynu, jako podstawę do nadzwyczajnego złagodzenia kary.

1) Art. 20 § 1 kk. dotyczy błędu co do okoliczności faktycznej, należącej do przedmiotowej istoty czynu (error facti) np. ktoś w przekonaniu, że wwozi do

kraju gazetę, wwozi jedwab. Występek nieumyślny jest mimo błędu karalny, jeśli źródłem błędu była nieostrożność lub niedbalstwo sprawcy, gdyż sprawca odpowiada w razie winy nieumyślnej (art. 14 § 2 kk. i art. 4 pr. kar. sk.) właśnie za nieostrożność (lekkomyślność) lub niedbalstwo a więc nie może się nimi wymawiać od odpowiedzialności.

2) Art. 20 § 2 kk. dotyczy błędu co do prawa (error juris) tj. nieświadomości sprawcy, że jego czyn jest bezprawny. Nie można stosować art. 20 § 2, jeśli sprawca ma świadomość bezprawności czynu, lecz nie wie, pod jaki przepis jego czyn podpada np. uważa czyn będący występkiem skarbowym surowiej karanym za występek skarbowy łagodniej karany lub za wykroczenie skarbowe — albo sprawca, mając świadomość bezprawności swego czynu, mniema że czyn ten w ogóle nie jest zagrożony karą. Wedle **O. 36/36,** błędne rozumienie przepisu prawnego jest równoznaczne z jego nieświadomością i nie wyłącza odpowiedzialności sprawcy.

Nieświadomość bezprawności czynu ma sprawca usprawiedliwić i wykazać np. że dopiero przybył z za granicy i z tego powodu lub z powodu choroby, braku czasu, analfabetyzmu etc. nie mógł się zapoznać z odnośnym przepisem; jeżeli sąd usprawiedliwienie to przyjmie, może sąd (lecz nie musi) zastosować nadzwyczajne łagodzenie kary (art. 23 § 1 pr. kar. sk.).

3) Art. 20 § 1 i 2 kk. nie mają zastosowania w dziedzinie wykroczeń, jako nie powołane w art. 36 pr. kar. sk.

Art. 21. § 1. Nie popełnia przestępstwa, kto działa w obronie koniecznej, odpierając bezpośredni bezprawny zamach na jakiekolwiek dobro własne lub innej osoby.

§ 2. W razie przekroczenia granic obrony koniecznej sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet od kary uwolnić.

1) Obrona konieczna jest prawem napadniętego (zagrożonego) i dlatego działania w jej wykonaniu przedsięwzięte nie stanowią bezprawia a tym samym także przestępstwa.

2) Obrona jest konieczną tylko wówczas, jeśli zwraca się przeciw zamachowi bezprawnemu (nie ma więc obrony koniecznej przeciw prawnym działaniom organów władzy) i bezpośredniemu tj. jeszcze trwającemu albo bezpośrednio grożącemu; po ukończeniu zamachu ustaje tedy prawo do obrony koniecznej. Jeśli złodziej ucieka z łupem, wszelkie czyny niezbędne do zatrzymania go i odebrania mu łupu stanowią obronę konieczną **(O. 145/36);** tak samo stanowić ją będą wszelkie czyny niezbędne do zatrzymania uciekającego przemytnika lub innego przestępcy skarbowego i odebrania mu przedmiotu przestępstwa. Użycie siły fizycznej przez funkcjonariuszów P. P. nie stanowi bezprawnego zamachu i nie uprawnia do obrony koniecznej **(O. 16/35).** To samo odnosi się do funkcjonariuszów skarbowych w ich zakresie działania.

3) Nie popełnia przestępstwa nie tylko ten, kto broni dobra własnego, lecz i ten, kto mu w tym pomaga albo sam broni dobra cudzego (art. 21 § 1: «lub innej osoby» — tzw. pomoc konieczna).

4) Przekroczenie obrony koniecznej (excessus defensionis) zachodzi, jeśli użyte środki obrony są nadmierne czyli niewspółmierne z zamachem (tzw. eksces intensywny) albo też (tzw. eksces ekstensywny) niewspółczesne z napadem **(O. 113/33).**

Art. 22. § 1. Nie podlega karze, kto działa w celu uchylenia bezpośredniego niebezpieczeństwa grożącego dobru własnemu lub cudzemu, jeżeli niebezpieczeństwa nie można inaczej uniknąć.

§ 2. Nie działa w stanie wyższej konieczności, kto ma szczególny obowiązek narażenia się na niebezpieczeństwo.

§ 3. Dobro poświęcone nie może przedstawiać wartości oczywiście większej, niż dobro chronione.

§ 4. W razie przekroczenia granic wyższej konieczności sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary.

1) W przeciwieństwie do obrony koniecznej wyższa konieczność nie jest prawem, lecz sytuacją, w której sprawca staje wobec kolizji dwóch dóbr i poświęca jedno z nich dla ratowania drugiego; jeśli poświęcone dobro przedstawia wartość oczywiście większą, zachodzić może przekroczenie granic wyższej konieczności **(O. 504/35).**

2) Bezkarność zależy od istnienia następujących warunków:

a) Niebezpieczeństwo musi być rzeczywiste; mniemane (putatywne) niebezpieczeństwo rozpatrzeć należy ze stanowiska błędu (art. 20 kk.).

b) Dobro zagrożone musi być prawnie chronione i proporcjonalne do dobra poświęconego (zob. powyżej uwagę 1).

c) Niebezpieczeństwo nie dało się usunąć inaczej, jak drogą poświęcenia innego dobra.

3) Na wyższą konieczność można powołać się w obronie dobra zarówno własnego jak i cudzego.

4) Szczególny obowiązek, o którym mowa w § 2 nin. art. ciąży na policji, żandarmerii, straży granicznej, wykonawczych organach skarbowych itd.

Art. 23. § 1. Odpowiada za usiłowanie, kto w zamiarze popełnienia przestępstwa przedsiębierze działanie, skierowane bezpośrednio ku urzeczywistnieniu tego zamiaru, lecz zamierzonego przestępstwa nie dokonywa.

§ 2. Usiłowanie zachodzi także wtedy, kiedy sprawca nie wiedział, że dokonanie jest niemożliwe ze względu na brak przedmiotu, nadającego się do dokonania na nim zamierzonego przestępstwa, lub ze względu na użycie środka, nie nadającego się do wywołania zamierzonego skutku.

§ 3. Nie odpowiada za usiłowanie, kto tylko z powodu zabobonu lub ciemnoty wierzył w skuteczność swego działania.

1) Usiłowanie może zachodzić tylko przy przestępstwach z winy umyślnej **(O. S. P. VI 497** i **O. 218/36),** gdyż § 1 art. 23 kk. mówi o «zamiarze popełnienia przestępstwa»; wina umyślna może także przy usiłowaniu polegać na zamiarze bezpośrednim lub wynikowym **(O. S. P. XIV 293).**

Udział w usiłowaniu nie musi objawić się w przedsięwzięciu pozytywnej czynności, która zmierza bezpośrednio do wywołania w świecie zewnętrznym zmiany, mającej doprowadzić do wywołania skutku przestępnego; udział ten może bowiem wyrazić się w postaci porozumienia co do wzajemnego wspomagania się, chociażby samą obecnością na miejscu, gdzie przestępstwo ma być dokonane i z wolą dokonania przestępstwa **(O. S. P. XV 440).**

2) Z § 1 art. 23 kk. wynika, że działanie sprawcy musi z jednej strony ujawniać na zewnątrz zamiar sprawcy dokonania danego przestępstwa, z drugiej strony działanie to musi leżeć na linii między postanowieniem dokonania przestępstwa a rzeczywistym dokonaniem tegoż przestępstwa. Natomiast nie musi ono być jeszcze początkiem wykonania samego przestępstwa **(O. 357/36).**

Art. 24. § 1. Sąd wymierza karę za usiłowanie w granicach, przewidzianych dla danego przestępstwa.

§ 2. W przypadkach, określonych w art. 23 § 2, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary.

Art. 25. Nie odpowiada za usiłowanie, kto dobrowolnie odstąpił od działania lub zapobiegł powstaniu skutku przestępnego.

1) Art. ten odnosi się tylko do sprawcy przestępstwa; do podżegacza i pomocnika odnosi się art. 30 kk.

2) Art. 25 kk. zajmuje się bezkarnością usiłowania; bezkarnością przestępstwa skarbowego już dokonanego zajmują się art. 5 i 55 § 5 pr. kar. sk.

3) Usiłowanie staje się bezkarne:

a) jeśli sprawca dobrowolnie odstąpił od działania (tzw. usiłowanie zaniechane); sprawca nie kontynuując rozpoczętego działania zachowuje się biernie, wskutek czego skutek przestępny nie następuje,

b) jeśli sprawca przez własne swe czynne działanie zapobiega powstaniu skutku przestępnego (stąd nazwa: czynny żal). Por. art. 30 § 1 kk.

4) Jeżeli ta część działania, którą sprawca już przedsięwziął, zawiera spełniony stan faktyczny innego przestępstwa (tzw. usiłowanie kwalifikowane), sprawca odpowiada za toż inne przestępstwo, jako dokonane i nie może uwolnić się od odpowiedzialności za nie inaczej, jak tylko w sposób przewidziany w art. 5 pr. kar. sk.

Art. 26. Podżegania dopuszcza się, kto inną osobę nakłania do popełnienia przestępstwa.

1) Kk. zna trzy zasadnicze a pojęciowo odrębne postacie (formy) popełnienia przestępstwa a to sprawstwo, podżeganie i pomocnictwo. Sprawcą (współsprawca) sensu stricto jest ten, kto pragnie urzeczywistnić swój zamiar przestępny własnym bezpośrednim działaniem. Sprawcą pośrednim jest ten, kto przy spełnieniu przestępstwa posługuje się bądź inną osobą nie odpowiedzialną za swoje działanie **(O. 49/34)** z powodu nieletniości, (art. 69 § 1 lit. a), wad psychicznych (art. 17 § 1) nieodpornego przymusu (art. 19), błędu należącego do istoty czynu (art. 20 § 1) itd. — bądź zwierzęciem np. przemytnik ładuje towar na konia lub psa i przepędza je przez granicę.

2) Czyn, do którego podżegacz nakłania inną osobę lub do którego pomocnik się przyczynia, wymaga tylko takiego określenia, któreby uwzględniało istotne znamiona pewnego rodzajowego przestępstwa i wyłączało możliwość przyjęcia, że dane osoby działają bez świadomości wartości prawnej danego czynu **(O. 75/36)** np. wystarczy, że ktoś nakłania drugiego do przemytu bez ścisłego określenia ilości lub jakości danego towaru.

3) Podżeganie jest zawsze przestępstwem umyślnym **(O. 135/33);** można podżegać do sprawstwa lub pomocnictwa, a także do podżegania.

4) Podżegacz wzbudza lub wzmacnia w psychice innej osoby wolę dokonania czynu przestępnego; jeśli dana osoba była już stanowczo zdecydowaną popełnić dane przestępstwo, podżeganie jest wykluczone a może zachodzić jedynie tzw. pomoc psychiczna (pomocnictwo duchowe) np. przez udzielenie rad lub wskazówek w przedmiocie dokonać się mającego przestępstwa, przez rozprószenie obaw lub wątpliwości sprawcy itd. **(O. 160/36).**

5) Podżegacz, może być zarazem pomocnikiem, okoliczność ta, że jego działanie miało dwie formy zjawiskowe może być uwzględniona przy wymiarze kary **(O. 91/34).** Podżegaczowi można wymierzyć wyższą karę niż sprawcy **(O. 142/35).**

6) Zob. uw. 5 do art. 103.

Art. 27. Pomocnictwa dopuszcza się, kto do popełnienia przestępstwa udziela pomocy czynem lub słowem.

1) Zob. powyżej uwagi do art. 26 kk.

2) Pomoc do przestępstwa może być udzieloną przed, podczas (przy) i po popełnieniu przestępstwa; pod art. 27 kk. podpada jednak tylko pomoc użyczona aż do chwili spełnienia czynu. Pomoc udzielona po czynie (art. 148 i 160 kk.) podpadnie pod art. 27 tylko wówczas, jeśli ją przyrzeczono sprawcy przed dokonaniem przezeń przestępstwa; stanowi ona wówczas tzw. pomoc psychiczną **(O. 160/36),** gdyż ułatwia sprawcy decyzję co do dokonania lub co do sposobu dokonania przestępstwa.

3) Karalne jest udzielenie pomocy czynem lub słowem, bez względu na to, czy i w jakiej mierze pomoc ta była niezbędną przy dokonaniu przestępstwa **(O. 153/36);** natomiast nie jest karalny ten, kto, wiedząc o zamierzonym przestępstwie, nie przeszkodził mu lub nie doniósł o nim władzy **(O. 5/20),** chyba że szczególny przepis ustawy to nakazuje. Wedle art. 242 kpk. każdy urząd ma w zakresie swego działania obowiązek, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego urzędu, zawiadomić o tym prokuratora, policję, wójta lub sołtysa; zaś wedle art. 66 pkt. 1 rozp. Prez. o monopolu spirytusowym z 11/7 1932 Dz. U. 63, poz. 586 winny władze i przedsiębiorstwa państwowe i samorządowe współdziałać z władzami skarbowymi oraz z organami Państwowego Monopolu Spirytusowego w ochronie uprawnień monopolowych, oraz zawiadamiać je o wykroczeniach przeciw przepisom monopolowym.

Urzędnik państwowy lub samorządowy, któryby nie dopełnił tych obowiązków może stać się winnym nadużycia władzy urzędowej z art. 286 kk.

4) **Z Orzecznictwa Sądu Najwyższego.**

O. 95/33. Obecność przy czynie (przy pędzeniu samogonki) nie jest przestępstwem skarbowym i nie obowiązuje do doniesienia.

O. 148/36. Pomocnictwo w sprawach kar. sk. ocenić należy wedle kk. a więc traktując je wedle zasad indywidualizacji i odpowiedzialności każdego za własny czyn przestępny, nie zaś wedle zasad akcesoryjności.

Art. 28. Podżegacz i pomocnik ponoszą odpowiedzialność w granicach swego zamiaru niezależnie od odpowiedzialności osoby, która zamierzonego czynu dokonała lub dokonać miała.

1) Kodeks karny nie zna uczestnictwa w cudzym przestępstwie (winy akcesoryjnej); podżegacz i pomocnik odpowiadają więc samoistnie za swoje działanie, pierwszy odpowiada za to, do czego skłaniał, drugi za to, do czego chciał pomoc, natomiast nie odpowiadają za to, co sprawca poza ich zamiarem (ujawnionym w postaci doli directi lub eventualis; art. 14 § 1 kk.) przedsięwziął, a więc nie odpowiadają za tzw. eksces sprawcy.

2) Jeśli podżegaczowi wzgl. pomocnikowi nie udało się urzeczywistnić ich przestępnego zamiaru np. pismo podżegające nie doszło do osoby, dla której było przeznaczone albo pomocnik spóźnił się z pomocą — odpowiadają oni za usiłowanie wedle art. 23 do 25 kk.

Art. 29. § 1. Jeżeli przestępstwa nie dokonano, podżegacz i pomocnik odpowiadają jak za usiłowanie tego przestępstwa.

§ 2. Jeżeli przestępstwa nie usiłowano dokonać, podżegacz i pomocnik odpowiadają jak za usiłowanie, sąd może jednak zastosować do nich nadzwyczajne złagodzenie kary lub ich od kary uwolnić.

1) Art. 29 § 1 i 2 presumują, że podżegacz wzgl. pomocnik uczynili ze swej strony wszystko, czego wymaga powstanie po ich stronie odpowiedzialności wedle art. 26 i 27 a tylko sprawca nie dokonał przestępstwa, choć usiłował go dokonać (§ 1 art. 29) albo wcale nie usiłował go popełnić (§ 2 art. 29).

2) Wyrażenie: «jak za usiłowanie» (§ 1 i 2 art. 29) należy tłumaczyć tym, że podżegacz i pomocnik nie dokonywują osobiście danego przestępstwa, wobec czego nie mogą odpowiadać «za usiłowanie», lecz «jak za usiłowanie».

Art. 30. § 1. Podżegacz ani pomocnik nie odpowiada, jeżeli zapobiegł skutkom swego działania.

§ 2. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary do podżegacza lub pomocnika, który starał się zapobiec skutkom swego działania.

§ 3. Przepisów § 1 i 2 nie stosuje się do tego, kto inną osobę nakłania do popełnienia przestępstwa w celu skierowania przeciwko niej postępowania karnego.

1) Art. 30 § 1 traktuje o czynnym żalu (por. uw. 3 art. 25 kk.).

2) Co do nadzwyczajnego złagodzenia kary (§ 2 art. 30 kk.) zob. art. 23 pr. kar. sk.

3) Art. 30 § 3 czyniąc zadość prawnemu poczuciu społeczeństwa, wyłącza od beneficjów, zawartych w § 1 i 2 tegoż art., tzw. prowokatora (agent provocateur). Por. uw. 15—18 do art. 5 § 2 pr. kar. sk.

Art. 39. § 1. Kara więzienia trwa najmniej 6 miesięcy, najwyżej lat 15, jeżeli ustawa nie przewiduje więzienia dożywotniego.

§ 2. Więzień ma obowiązek pracy według wskazań zarządu zakładu karnego. Można go używać do pracy poza zakładem.

Zob. art. 6 § 2 i 9 prawa kar. sk.

Art. 40. § 1. Kara aresztu trwa najmniej tydzień, najwyżej 5 lat.

§ 2. Aresztant ma obowiązek zająć się pracą według własnego wyboru; jeżeli praca wybrana narusza wewnętrzny porządek zakładu lub aresztant żadną pracą zająć się nie chce, zarząd zakładu wyznacza mu pracę odpowiednią.

1) Wedle art. 5 § 2 pkt. 8 przep. wpr. kk. utrzymano w mocy art. 3 do 8 rozp. Prez. R. P. z 7/2 1928 Dz. U. 26, poz. 228 o areszcie domowym z tym, że areszt ten stosować można tylko na czas nie dłuższy niż tydzień; art. te opiewają następująco:

Art. 3. Areszt domowy (w mieszkaniu) można zastosować także w razie skazania na areszt zastępczy, wymierzony w miejsce grzywny.

Art. 4. Podczas odbywania kary aresztu domowego (w mieszkaniu) skazanemu nie wolno opuszczać swego mieszkania ani przyjmować odwiedzin bez zezwolenia władzy zarządzającej wykonanie kary.

Art. 5. Władza zarządzająca wykonanie kary może zarządzić nadzór nad wykonaniem aresztu przez organa policji państwowej.

Minister Sprawiedliwości oznacza w drodze rozporządzenia sposoby wykonywania nadzoru.

Art. 6. Stwierdzenie wydalenia się skazanego z mieszkania powoduje wykonanie całej kary (a więc i części kary odbytej już w mieszkaniu. Uwaga autora) w areszcie publicznym.

Art. 7. Kto, podczas odbywania kary aresztu domowego samowolnie mieszkanie opuści lub przyjmie odwiedziny bez zezwolenia, przewidzianego w art. 4, — ulega karze aresztu do sześciu tygodni.

Właściwy jest sąd grodzki.

Art. 8. Postanowienia art. 4—6 mają odpowiednie zastosowanie w wypadku, gdy sąd powszechny lub prokurator przy takim sądzie są powołani do wykonania kary aresztu domowego, orzeczonego na zasadzie ustawy wojskowego postępowania karnego.

2) Areszt domowy, nie będący ani odrębnym rodzajem kary, ani nadzwyczajnym złagodzeniem kary aresztu, lecz tylko sposobem wykonywania kary aresztu, może być stosowany także pod zarządem kk. z r. 1932 a to także do osób, skazanych za przestępstwa karne skarbowe **(O. 64/34).**

3) Zob. art. 9, 14 § 3 pkt. 2 i 23 § 1 pkt. d). pr. kar. sk.

Art. 41. § 1. Karę więzienia wymierza się w miesiącach i latach, karę aresztu — w tygodniach, miesiącach i latach.

§ 2. Miesiące i lata liczą się według czasu kalendarzowego, tydzień przyjmuje się za 7 dni, dzień za 24 godziny.

Art. 44. Karami dodatkowymi są:
a) utrata praw publicznych;
b) utrata obywatelskich praw honorowych;
d) utrata praw rodzicielskich lub opiekuńczych.

1) Wedle art. 2 pr. kar. sk. przepisy art. 44 lit c) i f) nie mają w ogóle zastosowania w dziedzinie przestępstw karnych skarbowych, zaś przepisy art. 44 lit. e) i 50 kk. zastąpiono przepisami art. 17 do 22 pr. kar. sk.

2) W art. 55 § 1 pr. kar. sk. znachodzimy szczególną karę dodatkową, mianowicie zniszczenie plantacji tytoniu.

Art. 45. Utrata praw publicznych obejmuje utratę biernego i czynnego prawa wyboru do wszelkich ciał ustawodawczych, samorządowych oraz do innych instytucyj prawa publicznego, udziału w wymiarze sprawiedliwości, utratę urzędów i stanowisk publicznych i zdolności do ich uzyskania.

1) W utracie biernego i czynnego prawa wyboru do wszelkich ciał ustawodawczych, samorządowych oraz do innych instytucyj prawa publicznego nie mieści się utrata biernego i czynnego wyboru do zarządu spółek prywatnych lub kooperatyw ani też prawo wykonywania funkcji sędziego polubownego na podstawie umowy stron itd.

2) Udział w wymiarze sprawiedliwości biorą przysięgli, ławnicy, sędziowie handlowi, członkowie rozjemczych sądów i urzędów.

Art. 46. Utrata obywatelskich praw honorowych obejmuje utratę tytułów zaszczytnych, orderów i odznaczeń, tudzież zdolności do ich uzyskania.

Art. 47. § 2. Sąd może orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych w razie skazania na więzienie za każde inne przestępstwo popełnione z chęci zysku lub z innych niskich pobudek.

Co do niskich pobudek i chęci zysku zob. uw. do art. 54 kk.

Art. 49. W razie skazania za przestępstwo, popełnione przeciwko nieletniemu poniżej lat 17 lub we współdziałaniu z takim nieletnim, sąd może orzec utratę praw rodzicielskich lub opiekuńczych.

Wymieniono tu dwa przypadki a to a) przestępstwo popełnione przeciw nieletniemu poniżej lat 17 oraz b) współdziałanie z takim nieletnim. Ponieważ przestępstwa karne skarbowe zwrócone są przeciw interesom państwa, przeto przypadek pod a) nie wchodzi w rachubę w dziedzinie prawa kar. sk.

Wyliczenie pod a) i b) jest wyczerpujące; nie należy więc stosować przepisu art. 49 do przypadku, gdy nieletni wskutek braku nadzoru lub złego wychowania popełnił przestępstwo kar. sk. Zob. art. 34 pr. k. sk.

Art. 52. § 1. Utrata praw następuje z chwilą uprawomocnienia się wyroku.

§ 2. Przy karze śmierci i więzienia dożywotniego sąd orzeka utratę praw na zawsze.

§ 3. W innych przypadkach sąd orzeka utratę praw na czas od 2 do 10 lat. Do okresu tego nie wlicza się czasu, który upłynął od uprawomocnienia się wyroku do odbycia kary zasadniczej, jej darowania lub przedawnienia, a w przypadkach art. 83 i 84 — do uwolnienia z zakładu zabezpieczającego. Po upływie tego okresu skazany odzyskuje prawa wyborcze, prawa udziału w wymiarze sprawiedliwości, prawa rodzicielskie lub opiekuńcze, prawa wykonywania zawodu oraz zdolność do uzyskania innych utraconych praw.

Z porównania art. 52 § 3 zd. 3 kk. z art. 45 i 46 kk. okazuje się, że przez upływ czasu, na który orzeczono utratę praw, skazany odzyskuje automatycznie — a więc z mocy samego prawa i bez potrzeby orzeczenia sędziowskiego — wszelkie prawa z wyjątkiem obywatelskich praw honorowych oraz utraconych urzędów i stanowisk publicznych (art. 45 i 46); co do obywatelskich praw honorowych, urzędów i stanowisk skazany po upływie czasu, na który ich utratę orzeczono, nabywa tylko możność ponownego ich uzyskania.

Art. 53. § 1. Sąd może przywrócić skazanemu prawa wyborcze, prawa udziału w wymiarze sprawiedliwości, prawa rodzicielskie lub opiekuńcze, prawa wykonywania zawodu oraz zdolność do uzyskania innych utraconych praw po upływie pewnego okresu, w czasie którego oskarżony prowadził życie nienaganne.

§ 2. Okres ten, rozpoczynający się od chwili odbycia, darowania lub przedawnienia kary zasadniczej, albo uwolnienia z zakładu zabezpieczającego, wynosi co najmniej połowę czasu, przez który trwać miała utrata praw, jednak nie mniej, niż 2 lata.

1) Wprowadzono tu tzw. rehabilitację sędziowską, ponieważ nadzieja wcześniejszej rehabilitacji może w interesie społecznym wpłynąć na dobre sprawowanie się skazanego.

2) Kk. nie określa pojęcia nienagannego życia; w dziedzinie prawa kar. skarb. obok ogólnego dobrego sprawowania się sąd weźmie w szczególności pod rozwagę zachowanie się skazanego wobec przepisów pr. kar. sk. Popełnienie tedy choćby tylko wykroczenia skarbowego (art. 35) spowodować może odmówienie skazanemu rehabilitacji.

Art. 54. Sąd wymierza karę według swego uznania, zwracając uwagę przede wszystkim na pobudki oraz sposób działania sprawcy i jego stosunek do pokrzywdzonego, na stopień rozwoju umysłowego i charakter sprawcy, na jego dotychczasowe życie tudzież na jego zachowanie się po spełnieniu przestępstwa.

1) Sąd (zob. art. 2 zd. 2 pr. kar. sk.) winien rozważyć wszechstronnie okoliczności podmiotowe i przedmiotowe, wpływające na wymiar kary surowszej lub

mniej surowej (art. 9 kpk.) i w uzasadnieniu wyroku przytoczyć okoliczności, które miał na względzie przy wymiarze kary (art. 379 § 2 kpk. i art. 292 pr. kar. sk.). Co do okoliczności przedmiotowych sąd winien uwzględnić bezpieczeństwo w danej dziedzinie **(O. 111/34)** a więc w zakresie przestępstw kar. sk. winien wziąć pod uwagę rozmiar niebezpieczeństwa grożącego interesom skarbowym Państwa.

2) Sąd powinien wziąć przede wszystkim pod uwagę okoliczności w art. 54 wskazane, nie krępuje go to jednak w uwzględnieniu innych okoliczności zwiększających lub zmniejszających winę oskarżonego.

3) Okoliczności, wymienione w art. 54, mogą przemawiać za oskarżonym np. pobudka etyczna, prymitywny sposób działania, niski stopień rozwoju umysłowego, nieposzlakowana przeszłość, żal, skrucha i szczere przyznanie do czynu — albo też przeciw oskarżonemu np. chciwość zysku, zuchwałe lub podstępne działanie, wyższy lub wysoki stopień inteligencji, poprzednie ukarania zwłaszcza za przestępstwa przeciw interesom skarbowym Państwa, wykrętne tłumaczenie się itd., nie zaś samo zaprzeczenie winy lub odmówienie wyjaśnień, albowiem do odmówienia wyjaśnień oskarżony jest uprawniony w myśl art. 81 i 334 kpk. a nie jest obowiązany przyznawać się do winy i obciążać siebie samego (nemo sese prodere tenetur).

4) Na czoło art. 54 wysuwa ustawa pobudki, którymi kierował się sprawca przy dokonaniu czynu; wedle art. 243 § 2 lit. b) i art. 262 § 2 lit. c) kpk. należy je badać już w toku dochodzenia wzgl. śledztwa.

Pobudki mogą usprawiedliwiać (nie zaś uniewinniać) sprawcę np. nędza, konieczność wyżywienia rodziny itd.; są to pobudki dodatnie, o których ustawa wyraźnie nigdzie nie wspomina. Natomiast znanym jest ustawie pojęcie pobudek niskich, do których należy chęć zysku oraz chęć osiągnięcia korzyści materialnych lub osobistych. Nie każda jednak korzyść materialna jest zyskiem; przestępstwo z chęci zysku zachodzi, jeśli sprawca czynem swoim chciał bezprawnie pomnożyć swój majątek przez zwiększenie stanu czynnego lub zmniejszenie stanu biernego swego majątku **(O. 4/10 1932 Nr. 4 K. 547/32).**

Art. 55. Szczególne okoliczności wpływające na wymiar kary uwzględnia się tylko co do tej osoby, której dotyczą.

Chodzi tu o wypadek zbiorowego działania przestępnego kilku osób; szczególne okoliczności, zwiększające lub zmniejszające winę jednej z tych osób, nie mają wpływu na wymiar kary co do innych osób (zasada indywidualizacji i subjektywizmu). Zob. uwagi do art. 16 kk.

Art. 58. W razie skazania na karę pozbawienia wolności, sąd może zaliczyć na poczet kary całkowicie lub częściowo okres tymczasowego aresztowania.

Art. 58 zajmuje się zaliczeniem okresu tymczasowego aresztowania na karę pozbawienia wolności, co do zaliczenia tegoż okresu na grzywnę przeciwko sprawcy orzeczoną zob. art. 16 pr. kar. sk.

Art. 69. § 1. Nie ulega karze:

a) nieletni, który przed ukończeniem 13 lat popełnił czyn zabroniony pod groźbą kary;

b) nieletni, który po ukończeniu 13 lat, a przed ukończeniem 17 lat, popełnił czyn taki bez rozeznania, tj. nie osiągnąwszy rozwoju umysłowego i moralnego w takim stopniu, by mógł rozpoznać znaczenie czynu i kierować swym postępowaniem.

§ 2. Do tych nieletnich sąd stosuje tylko środki wychowawcze, a mianowicie upomnienie, oddanie pod dozór odpowiedzialny rodzicom, dotychczasowym opiekunom lub specjalnemu kuratorowi, albo umieszczenie w zakładzie wychowawczym.

1) Czynem zabronionym pod groźbą kary są tylko występki skarbowe (art. 1 pr. kar. sk.); za wykroczenia nieletni nie odpowiadają w ogóle (art. 41 pr. kar. sk.).

2) Rozeznanie jest szczególną przesłanką karalności a nie częścią składową poczytalności **(mot. do O. 400/35).** Badanie rozeznania ma na celu ustalenie, czy

nieletni zdolny był zrozumieć przestępczość danego czynu, nie zaś przestępstwa w oderwaniu **(O. 214/33);** rozstrzyga w tym względzie chwila dokonania czynu.

Art. 70. Nieletniego, który po ukończeniu 13 lat, a przed ukończeniem 17 lat, popełnił z rozeznaniem czyn zabroniony pod groźbą kary, sąd skazuje na umieszczenie w zakładzie poprawczym.

1) Umieszczenie w zakładzie poprawczym jest karą, nie zaś środkiem wychowawczym. Wynika to z art. 71 kk., wedle którego można je zastąpić środkami wychowawczymi.

2) W braku wolnych miejsc w zakładzie poprawczym sąd może na podstawie art. 28 § 1 przep. wprow. kk. postanowić (art. 389 lit. «e» kpk.) umieszczenie nieletniego w więzieniu w specjalnym oddziale dla nieletnich; wyrok sądu nie może opiewać wprost na więzienie.

Art. 71. Sąd mocen jest zastosować środki wychowawcze wobec nieletniego, który popełnił z rozeznaniem czyn zabroniony pod groźbą kary, jeżeli ze względu na okoliczności czynu, charakter nieletniego albo warunki jego życia i otoczenia, umieszczenie go w zakładzie poprawczym nie jest celowe.

Środki wychowawcze wymienia art. 69 § 2 kk.

Art. 72. Nieletni, pozostaje w zakładzie poprawczym do ukończenia 21 roku życia.

Sąd nie oznacza więc w wyroku czasu pobytu nieletniego w zakładzie poprawczym, lecz orzeka w ogóle umieszczenie go w takimże zakładzie. Zob. art. 74 i 75 kk.

Art. 73. § 1. Nieletniemu, który popełnił z rozeznaniem czyn zabroniony pod groźbą kary, a nie zagrożony karą śmierci lub dożywotniego wiezienia, sąd mocen jest, jeżeli to uzna za celowe, zawiesić umieszczenie w zakładzie poprawczym tytułem próby na czas od roku do 3 lat.

§ 2. W okresie próby sąd stosuje do nieletniego środki wychowawcze.

§ 3. Jeżeli w okresie próby nieletni źle się prowadzi, sąd na wniosek zarządu zakładu wychowawczego, kuratora, ojca, matki lub opiekuna nieletniego, albo z własnej inicjatywy, może odwołać zawieszenie i umieścić nieletniego w zakładzie poprawczym.

§ 4. Jeżeli w okresie próby odwołanie zawieszenia nie nastąpiło, skazanie uważa się za niebyłe.

1) Odwołanie zawieszenia następuje albo z własnej inicjatywy sądu czyli z urzędu albo też na wniosek zarządu zakładu wychowawczego lub osób w § 3 nin. art. wymienionych — nie zaś na wniosek prokuratora.

2) Jeśli skazanie uważa się na niebyłe (§ 4 nin. art.), usuwa się kartę karną z rejestru skazanych (§ 19 rozp. Min. Spr. z 16/12 1936 Dz. U. 94 poz. 663); przepis ten nie ma jednak znaczenia w dziedzinie prawa kar. sk., gdyż wedle § 2 pkt. a) cyt. rozp. przestępstwa kar. sk. nie podlegają rejestracji. Natomiast władze skarbowe prowadzić mają ewidencję przestępstw skarbowych według zasad i form ustalonych w specjalnej instrukcji Ministra Skarbu (§ 61 i 62 przep. wyk. i dodatek 17 B), jednakowoż takiej instrukcji dotąd nie wydano.

Art. 74. § 1. Zarząd zakładu poprawczego mocen jest, tytułem próby, umieścić nieletniego na czas określony poza zakładem.

§ 2. Nieletniego, tak umieszczonego, uważa się za pozostającego w zakładzie, który roztacza nad nim ścisły dozór.

§ 3. Zarząd zakładu mocen jest w każdej chwili takie umieszczenie odwołać.

1) Umieszczenie poza zakładem poprawczym jest zarządzeniem administracyjnym zarządu zakładu, niezależnym od przyzwolenia sądu.

2) Umieszczenie następuje w instytucji lub u osoby godnej zaufania a więc dającej rękojmię, że będzie dodatnio wpływać na nieletniego — i to na czas z góry ściśle określony, który można następnie przedłużyć.

3) Czas umieszczenia poza zakładem uważa się za spędzony w zakładzie.

Art. 75. § 1. Na wniosek zarządu zakładu lub z własnej inicjatywy sąd mocen jest warunkowo zwolnić na czas określony wychowańca, który przebył w zakładzie nie mniej, niż 6 miesięcy.

§ 2. Warunkowo zwolnionego sąd oddaje pod dozór wyznaczonego w tym celu kuratora.

§ 3. Jeżeli warunkowo zwolniony źle się prowadzi, sąd mocen jest na wniosek zarządu zakładu poprawczego, kuratora, ojca, matki lub opiekuna nieletniego, albo z własnej inicjatywy, odwołać zwolnienie.

§ 4. Jeżeli w okresie warunkowego zwolnienia odwołanie nie nastąpiło lub jeżeli warunkowo zwolniony ukończył 21 rok życia — skazanie uważa się za niebyłe.

W przeciwieństwie do art. 75 sąd (a nie zarząd zakładu poprawczego) zwalnia wychowańca i to definitywnie, o ile nie zajdzie przyczyna odwołania, wymieniona w § 3 nin. art.

Art. 76. § 1. Jeżeli przeciw nieletniemu, który po ukończeniu 13 lat, a przed ukończeniem 17 lat, popełnił z rozeznaniem czyn zabroniony pod groźbą kary, wszczęto postępowanie karne po ukończonym 17 roku życia, a umieszczenie go w zakładzie poprawczym nie byłoby już celowe, należy mu wymierzyć karę w ustawie przewidzianą, stosując nadzwyczajne złagodzenie kary.

§ 2. W razie skazania takiego nieletniego kar dodatkowych nie orzeka się, z wyjątkiem kary, przewidzianej w art. 44 lit. e).

1) Art. 76 § 1 mówi o postępowaniu karnym, nie zaś sądowym; karę wymierzyć tu może jednak tylko sąd (art. 210 p. 2 pr. kar. sk.). Co do nadzwyczajnego złagodzenia kary zob. art. 23 pr. kar. sk. Nadzwyczajne złagodzenie kary jest tu obowiązkowe, gdyż słowo «stosując» mieści w sobie bezwarunkowy nakaz.

2) Art. 44 lit. e) nie został powołany w art. 2 pr. kar. sk., gdyż kwestię przepadku normują przepisy art. 17 i 18.

Art. 77. Jeżeli skazany na umieszczenie w zakładzie poprawczym ukończył lat 20 przed rozpoczęciem wykonania wyroku, nie umieszcza się go w zakładzie poprawczym, lecz sąd, który wydał wyrok, wymierza mu karę według art. 76.

Art. 78. Jeżeli wychowaniec zakładu poprawczego, nie mający lat 17, popełnił czyn zabroniony pod groźbą kary, zarząd zakładu załatwia sprawę w drodze dyscyplinarnej.

Art. 79. Jeżeli sprawcę czynu zabronionego pod groźbą kary uznano za nieodpowiedzialnego, a jego pozostawanie na wolności grozi niebezpieczeństwem porządkowi prawnemu, sąd zarządza jego umieszczenie w zamkniętym zakładzie dla psychicznie chorych albo w innym zakładzie leczniczym.

Chodzi tu o nieodpowiedzialnych w myśl art. 17 § 1 kk. Wedle art. 388 § 1 lit. f) kpk. i art. 18 § 2 przep. wprow. kk. orzeczenie zapada na rozprawie w postaci wyroku, poza rozprawą zaś w postaci postanowienia (art. 18 § 2 przep. wprow. kk., art. 251 § 1, 276 § 2, 388 § 2 lit. «b» i 389 lit. «d» kpk.). Na odnośne postanowienie służy zażalenie (art. 251 § 2, 276 § 3 i 392 kpk.).

Art. 80. § 1. Jeżeli przestępcę uznano za mającego zmniejszoną zdolność rozpoznawania lub kierowania postępowaniem (art. 18 § 1), a jego pozostawanie na wolności grozi niebezpieczeństwem porządkowi prawnemu, sąd może zarządzić jego umieszczenie w zamkniętym zakładzie dla psychicznie chorych albo w innym zakładzie leczniczym.

§ 2. Jeżeli takiego przestępcę sąd skazał na karę pozbawienia wolności to o tym, czy orzeczoną karę wykonać, sąd rozstrzyga po zwolnieniu przestępcy z zakładu leczniczego.

Chodzi to o skazanych z art. 18 § 1 kk. Co do postaci orzeczenia sądowego zob. powyżej uwagi do art. 79.

Art. 81. Czasu pobytu w zakładach, wymienionych w art. 79 i 80, nie oznacza się z góry. Sąd nie może zarządzić zwolnienia z zakładu wcześniej, niż po upływie jednego roku.

Art. 82. § 1. Jeżeli czyn pozostaje w związku z nadużywaniem napojów wyskokowych lub innych środków odurzających, sąd może zarządzić, by sprawcę, po ewentualnym odbyciu wymierzonej kary, umieszczono w odpowiednim zakładzie leczniczym na przeciąg 2 lat.

§ 2. O wcześniejszym zwolnieniu z zakładu rozstrzyga sąd.

Związek z nadużywaniem napojów wyskokowych etc. zachodzi nie tylko wówczas, jeśli dany osobnik pod wpływem odnośnego napoju dopuścił się czynu karalnego, lecz i wówczas, gdy on dopuścił się takiego czynu (np. kradzieży albo występku skarbowego) dla uzyskania środków na nabycie alkoholu etc.

Art. 83. § 1. Jeżeli czyn pozostaje w związku ze wstrętem do pracy, sąd może zarządzić, by po odbyciu kary umieszczono przestępcę w domu pracy przymusowej na przeciąg lat 5.

§ 2. Po upływie jednego roku sąd może zarządzić zwolnienie.

Art. 84. § 1. Sąd zarządza umieszczenie w zakładzie dla niepoprawnych, po odbyciu kary, przestępcy, u którego stwierdzono trzykrotny powrót do przestępstwa (art. 60 § 1), tudzież przestępcy zawodowego lub z nawyknienia, jeżeli pozostawanie ich na wolności grozi niebezpieczeństwem porządkowi prawnemu.

§ 2. Zamknięcie w zakładzie trwa w miarę potrzeby, w każdym razie najmniej 5 lat; po upływie każdego pięcioletniego okresu sąd rozstrzyga, czy pozostawienie przestępcy w zakładzie na dalszy okres pięcioletni jest konieczne.

Dla zastosowania art. 84 nie wystarcza sam powrót do przestępstwa, musi także z rozważenia okoliczności czynu i właściwości danego sprawcy wynikać, że jego pozostawanie na wolności grozi niebezpieczeństwem porządkowi prawnemu **(O. 111/36).**

Art. 90. § 2. W stosunku do osób, skazanych na utratę praw publicznych lub obywatelskich praw honorowych, okres dziesięcioletni zaczyna biec od dnia odzyskania przez skazanego zdolności do nabycia utraconych praw.

Art. 3 (3).

Niezależnie od przepisów obowiązujących w miejscu popełnienia występku i od obywatelstwa sprawcy, przepisy niniejszego prawa stosuje się do osób, które popełniły za granicą występek skarbowy na szkodę Państwa Polskiego.

1. Niezależnie od przepisów, obowiązujących w miejscu popełnienia przestępstwa, a więc chociażby przestępstwo skarbowe popełnione na szkodę Państwa Polskiego popełniono za granicą i chociażby ono nie ulegało ukaraniu wedle danej ustawy obcej. Zaznaczyć przy tym należy, że zasady karania przestępstw kar. sk. na szkodę obcego państwa i wydawania sobie tego rodzaju przestępców nie przyjęto dotąd w prawie i stosunkach międzypaństwowych, gdyż przestępstwa popełnione na szkodę obcego państwa połączone są często z korzyścią dla tego państwa lub obywateli tego państwa, w którym je popełniono.

Art. nin. pozostaje myślowo w zgodzie z przepisami art. 4 i 5 kk.

2. i od obywatelstwa sprawcy, a więc niezależnie od tego, czy sprawca jest obywatelem polskim lub cudzoziemcem, czy też nie posiada żadnego obywatelstwa (tzw. bezpaństwowcy) lub posiada obywatelstwo kilku państw (tzw. sujets mixtes).

3. za granicą, tj. poza obszarem, który wedle art. 3 kk. (powołanego w art. 2 nin. ust.) stanowi obszar Państwa Polskiego. Chodzi tu o obszar polityczny, nie zaś jednolity celny obszar Państwa Polskiego. W rozumieniu nin. art. zagranicą jest także obszar W. M. Gdańska (zob. uwagę 4 do art. 44). Co do obszaru politycznego Polski zob. uwagi do art. 3 kk., zamieszczone po art. 2 nin. ustawy.

Co do granic Państwa zob. jednolity tekst rozp. Prez. o granicach Państwa z 23/12 1927 w Dz. U. 11 z roku 1937 poz. 83 i rozporządzenie wykonawcze z 22/1 1937 Dz. U. 12 poz. 84. Granice morskiego portu handlowego w Gdyni zob. rozp. Min. Prz. i H. z 24/7 1936 Dz. U. 65 poz. 480.

O. S. P. IV 331. Dworzec kolejowy, położony na niem. części Górnego Śląska, w którym czynny jest polski urząd celny, uważać należy względem czynności i przestępstw celnych za położony w granicach R. P. Co do dworców przejściowych na Górnym Śląsku zob. układ z Niemcami z 15/5 1922 Dz. U. 51 poz. 451 zamieszczony poniżej.

4. występek skarbowy (art. 1 pkt. 1 do 21), nie zaś wykroczenia skarbowe; zob. art. 37.

5. na szkodę Państwa Polskiego. Dodanie tych słów było niezbędne, ażeby uwydatnić przeciwieństwo do przestępstw skarbowych, popełnionych za granicą na szkodę obcego państwa (por. powyżej uw. 1); nie można więc ze słów tych wnosić, że karze podlegają tylko te występki skarbowe, popełnione za granicą, które przyniosły szkodę materialną Państwu Polskiemu. W rozumieniu nin. art. «szkodą» jest nie tylko uszczuplenie dochodów skarbowych, lecz każdy z występków określonych w art. 1 nin. ust., np. występki z art. 45 § 1 lit. a) i b), którymi wszak nie uszczuplono dochodu skarbowego.

Układ między Polską a Niemcami.

Ustawa z 24 maja 1922 Dz. U. 51 poz. 451

w przedmiocie granicznych dworców przejściowych z obustronną rewizją celną i paszportową oraz w przedmiocie praw i obowiązków urzędników, zatrudnionych przy uprzywilejowanym ruchu tranzytowym i przy sąsiedzkim ruchu kolejowym.

1. Ekspozytury urzędów

Art. 1. Układające się strony stanowią, że, z zastrzeżeniem poniższych postanowień, prawa suwerenności nad granicznymi dworcami przejściowymi, na których odbywa się obustronna rewizja celna i paszportowa (graniczne dworce przejściowe) — łącznie z liniami kolejowymi między tymi dworcami a granicą Państwa — przysługują również w obrębie urzędów, które utworzone tam będą przez drugą układającą się stronę (Ekspozytury urzędów), temu Państwu, na którego obszarze znajdują się wspomniane urzędy. Zgodnie z powyższem, upoważnieni są do interwencji z powodu popełnienia czynów karnych, z zastrzeżeniem odmiennych postanowień, tylko urzędnicy tego Państwa, na którego obszarze znajduje się ekspozytura, podczas gdy urzędnicy drugiego państwa uprawnieni są do występowania tylko w tej mierze co osoby prywatne.

Art. 2. W obrębie pomieszczeń i miejsc, oddanych na obcym terytorium do wyłącznego użytku władzom jednej ze stron, jedynie te władze mają prawo utrzymywać porządek i wydalać osoby prywatne, które porządek ten naruszą. W obrębie innych pomieszczeń i miejsc prawo to przysługuje tylko władzom tego Państwa, na którego obszarze znajduje się graniczny dworzec przejściowy.

Art. 3. Dla wywozu i przywozu przedmiotów oraz dla ruchu osobowego przez graniczny dworzec przejściowy obowiązują — obok przepisów celnych tego Państwa, na którego obszarze położony jest dworzec — również przepisy celne drugiego Państwa, a mianowicie przy wywozie do drugiego Państwa od chwili, w której rozpoczyna się odprawa celna przez urzędników tego Państwa, przy

wwozie zaś z drugiego Państwa aż do chwili, w której odprawa celna przez urzędników tegoż Państwa została ukończona; jednakże przepisy celne danego Państwa stosowane będą tylko przez władze celne tego Państwa, które przepisy te wydało. Za równoznaczny z terminem, w którym przy wywozie do drugiego Państwa winna była rozpocząć się, a przy wwozie z drugiego Państwa winna była zakończyć się odprawa celna, uważany będzie termin, w którym uchylenie od poddania się odprawie celnej należy, podług danych okoliczności, uważać za dokonane.

Układająca się strona, na której obszarze położony jest graniczny dworzec przejściowy, nie może pobierać żadnych opłat wwozowych i wywozowych od przedmiotów, które przewiezione zostały z obszaru drugiej strony na jej obszar i które zostają z powrotem wywiezione, nie przestając podpadać pod przepisy celne Państwa, z którego nastąpił wywóz.

Art. 4. Jeżeli w myśl art. 3-go dany przedmiot podpada pod przepisy celne obu układających się stron i wskutek tego podlega tymczasowemu aresztowi przez władze celne obu stron, natenczas pierwszeństwo przysługiwać będzie władzy celnej strony, z której obszaru przedmiot zostaje wywieziony. Władze celne jednego Państwa winny, na żądanie władz drugiego Państwa, zwolnić od zabrania dany przedmiot, o ile znajduje się on jeszcze na obszarze Państwa, któremu przysługuje prawo pierwszeństwa.

Jeżeli władze celne jednej Strony uważają za konieczne poddać oględzinom przedmiot znajdujący się pod nadzorem celnym drugiej Strony, to przedmiot ten, o ile podlega on jeszcze przepisom celnym Strony pragnącej dokonać oględzin, winien być oddany do dyspozycji tej ostatniej Strony.

Art. 5. Władzom celnym każdej z układających się Stron przysługuje, w granicach artykułów 3 i 4-go niniejszego Układu, prawo przeprowadzania śledztwa co do wykroczeń przeciwko przepisom celnym danej Strony, wykrytych na obszarze drugiej strony, prawo sekwestrowania przedmiotów, co do których zaszło wykroczenie, prawo wydawania wyroków stosownie do przepisów karnych danego Państwa, oraz prawo sekwestrowania lub zaaresztowania przedmiotów, należących do osób, które dokonały przekroczenia a to do wysokości kar pieniężnych przewidywanych lub ustalonych ,jak również dla pokrycia opłat wszelkiego rodzaju; narzędzia do pracy nie podlegają sekwestrowi ani aresztowi.

Władze celne jednej z układających się Stron mają mają prawo przewieść do swego kraju, lub też polecić sprzedać w drodze publicznego przetargu przez uprawnionego do tego urzędnika drugiej Strony przedmioty, które w sposób powyższy zostały przez nie zasekwestrowane lub zaaresztowane na obszarze drugiej Strony.

Art. 6. Urzędnicy celni jednej z układających się Stron, zatrudnieni na obszarze drugiej Strony, mają prawo w celu wykonania uprawnień, udzielonych im w art. 5-ym niniejszego Układu, dokonywać aresztowań osób oraz stosować przymus względem osób, według przepisów swego kraju, tam, gdzie wolno im wypełniać czynności urzędowe. Aresztowanie obywateli drugiej układającej się Strony jest jednakże niedozwolone. Obywatel taki, który dokonał wykroczenia, może być natomiast zniewolony do stawienia się w celu spisania protokółu o zaszłym fakcie. Urzędnik drugiej strony winien być przy tym obecny. Użycie siły wobec obywatela drugiej układającej się Strony w celu dokonania rewizji dozwolone jest również tylko w obecności urzędnika tejże Strony.

Zastrzeżone w ust. 1-ym art. 4-go niniejszego Układu prawo pierwszeństwa co do tymczasowego aresztu przedmiotów stosuje się odpowiednio również do aresztowania osób.

Osoby, zaaresztowane na zasadzie przepisów powyższych przez urzędnika jednej z układających się Stron na obszarze Strony drugiej, mogą być przeprowadzone przez rzeczonego urzędnika na obszar jego Państwa, w razie potrzeby w asystencji urzędników drugiej Strony.

Art. 7. Jeżeli władze celne obu Stron wykonywują wspólnie nadzór nad przedmiotami, podpadającymi pod przepisy celne obu Stron, natenczas odpowiedzialną za całość przedmiotu w zachodzącym wypadku będzie wyłącznie władza celna Strony, której przysługuje pierwszeństwo tymczasowego aresztu, zastrzeżone w ust. 1-ym art. 4-go niniejszego Układu.

Art. 8. Do przepisów celnych w pojęciu niniejszego Układu zalicza się również zakazy i ograniczenia wwozu, wywozu i przewozu, przepisy dotyczące poda-

tków pośrednich i temu podobnych opłat, przepisy co do statystyki ruchu towarowego oraz wszystkie postanowienia, wydane w celu wykonania powyższych przepisów.

Władze, urzędnicy oraz pracownicy, którym powierzono wykonywanie wyżej wymienionych postanowień, korzystają z tych samych atrybucyj służbowych, co władze i urzędnicy celni.

Art. 9. Podróżni, zamierzający wyjechać z obszaru jednej z układających się Stron przez graniczny dworzec przejściowy, położony na obszarze drugiej Strony, mogą być zatrzymani przez urzędników i pracowników pierwszej z wymienionych Stron, powołanych do dokonywania rewizji paszportów, o ile podróżni ci nie posiadają wymaganej do wyjazdu legitymacji. Podróżni ci otrzymają polecenie powrotu do kraju, z którego wyjechali. W razie oporu, mogą być przymusowo odesłani z powrotem.

Stosowanie przymusu w celu odesłania z powrotem obywateli Strony, na której obszarze położony jest graniczny dworzec przejściowy, jest jednakże niedozwolone. Podróżny ten może być natomiast zniewolony do stawienia się w celu spisania protokołu o zaszłym fakcie. Urzędnik drugiej Strony winien być przy tym obecny. Po spisaniu protokołu podróżnemu będzie dozwolona dalsza podróż.

Art. 10. Jeżeli jedna z układających się Stron zarządzi na granicznym dworcu przejściowym, położonym na obszarze drugiej Strony, kontrolę biletów kolejowych, to urzędnicy i pracownicy, którym kontrola ta została powierzona, będą mieli prawo zniewolić osoby, które nie uiściły opłaty za przejazd, do stawienia się w celu spisania protokołu o zaszłym fakcie. O ile sprawa dotyczy obywatela drugiej Strony, urzędnik tej strony winien być obecny.

Art. 11. Ekspozytury urzędów obu Stron uprawnione są do zaopatrzenia swych pomieszczeń urzędowych w tablice urzędowe z godłami swego Państwa.

Art. 12. Władze kierownicze obu Państw podadzą sobie nawzajem do wiadomości nazwiska oraz stanowiska służbowe urzędników i pracowników, przydzielonych do ich ekspozytur urzędów oraz wskażą odpowiedzialnych kierowników tych ekspozytur.

Art. 13. Urzędnicy układającej się Strony, na której obszarze leży graniczny dworzec przejściowy, mają przy wykonywaniu obowiązków służbowych stały dostęp do miejsc, przydzielonych władzom drugiej Strony, lub odgraniczonych dla celów służbowych tych władz, o ile urzędnicy ci noszą zewnętrzne oznaki urzędowe lub o ile wykażą służbowy cel swej obecności. Urzędnikom tym nie wolno zabierać z sobą przedmiotów, które według przepisów drugiej Strony podlegają ocleniu.

Art. 14. Przedmioty, przesyłane dla znajdujących się za granicą ekspozytur do ich użytku służbowego z Państwa, któremu ekspozytury te podlegają, wolne są od ceł i innych opłat w Państwie, do którego są przesyłane; przepis ten stosuje się do wymienionych przedmiotów również przy ich ewentualnym powrotnym wywozie.

Art. 15. Układające się Strony uprawnione są do przesyłania do swych ekspozytur urzędów oraz z tych ekspozytur listów i paczek służbowych, jak również służbowych przesyłek pieniężnych i wartościowych, przy pomocy własnego personelu pocztowego lub za pośrednictwem innych osób, bez udziału poczty drugiej Strony oraz bez uiszczania na jej rzecz opłat pocztowych.

Przesyłki te winny być zaopatrzone w pieczęć służbową władzy wysyłającej i nie podlegają jakiejkolwiek cenzurze.

Art. 16. Urzędnicy obu układających się stron, zatrudnieni na granicznych dworcach przejściowych, będą udzielać sobie wzajemnie pomocy przy wykonywaniu swych czynności służbowych, zwłaszcza w celu zapobiegania wykroczeniom oraz ich wykrywania.

Art. 17. Władze jednej z układających się Stron zapewnią niezbędną ochronę władzom i urzędnikom drugiej Strony, czynnym służbowo na ich obszarze, czyniąc zadość ich wezwaniom w równej mierze, jak podobnym wezwaniom własnych władz i urzędników.

Art. 18. Władze kompetentne jednej z układających się Stron będą na bezpośrednie wezwanie władz kompetentnych drugiej Strony, w wypadkach wykroczeń

przeciwko przepisom celnym, paszportowym i kolejowym tego ostatniego Państwa, popełnionych na obszarze, wymienionym w art. 1-ym niniejszego Układu:

a) przesłuchiwać świadków i rzeczoznawców,
b) przedsiębrać urzędowe oględziny i stwierdzać stan rzeczy,
c) doręczać wezwania i decyzje.

Wydatki, spowodowane powyższymi czynnościami winny być zwrócone bezpośrednio przez władzę wzywającą władzy, do której wezwanie zostało wystosowane.

Art. 19. Każda z układających się Stron uprawniona jest do wysyłania swych urzędników w pociągach, przejeżdżających przez granicę, aż do pierwszej stacji na obszarze drugiej Strony, na której pociąg zatrzymuje się i z powrotem a to w celu wykonywania nadzoru celnego i dokonywania czynności policji kolejowej na swym obszarze do granicy.

Art. 20. Każda z układających się Stron udzieli urzędom celnym drugiej Strony na granicznych dworcach przejściowych wszelkich upoważnień do wykonywania czynności celnych przy wjeździe i wyjeździe, wynikających z potrzeb ruchu, dążąc przed wszystkim do tego, aby upoważnienia do dokonywania odprawy, wydane urzędom celnym obu Stron, były zawsze, o ile to możliwe, z sobą zgodne. Odprawa celna towarów przez urząd celny jednej Strony winna być dokonywana możliwie bezpośrednio po odprawie w urzędzie celnym drugiej Strony, możliwie z największym pośpiechem. Podróżni oraz ich bagaż poddani będą odprawie niezwłocznie przy odjeździe i po nadejściu pociągu.

Art. 21. Pomoc urzędowa, wymieniona w ust. 2-im art. 5-go i w artykułach 6, 9 i 10-ym niniejszego Układu winna być udzielona na wezwanie.

Art. 22. Urzędnicy i pracownicy każdej z układających się Stron, zatrudnieni w jednej z ekspozytur urzędów, a posiadający obywatelstwo Państwa, które ich zamianowało, zachowują swą przynależność państwową. To samo dotyczy członków rodziny i służby domowej danego urzędnika lub pracownika, zamieszkałych z nim na terytorium Państwa, na którym znajduje się ekspozytura. Obywatelstwo Państwa, na obszarze którego znajduje się ekspozytura, nie może być nabyte na podstawie zamieszkania, pobytu lub urodzenia.

Art. 23. Urzędnicy i pracownicy o przynależności państwowej niemieckiej, którzy wraz ze zmianą suwerenności z powodu zamieszkania na obszarze Górnego Śląska polskiego, w myśl Części II-ej Konwencji polsko-niemieckiej w sprawie Górnego Śląska z d. 15 maja 1922 r. uzyskaliby siłą rzeczy obywatelstwo polskie, zachowują swą przynależność państwową, o ile zgodzili się pozostać w służbie Rzeszy Niemieckiej lub jednego z państw niemieckich, i o ile w chwili zmiany suwerenności przydzieleni zostaną do niemieckiej ekspozytury. Poza tym należy ich uważać jako osoby, które optowały na rzecz Niemiec.

Terminy, ustalone dla optantów, liczą się w stosunku do wyżej wzmiankowanych urzędników i pracowników dopiero od chwili opuszczenia służby w ekspozyturze urzędu, a upływają najpóźniej z końcem piętnastego roku po zmianie suwerenności. To samo dotyczy żon i małoletnich dzieci wymienionych urzędników i pracowników.

Art. 24. Polacy o przynależności państwowej niemieckiej, którym z powodu zamieszkania w niemieckiej części obszaru plebiscytowego, przysługuje w myśl Części II-ej Konwencji polsko-niemieckiej w sprawie Górnego Śląska z dnia 15-go maja 1922 r. prawo opcji na rzecz Polski, nabędą przynależność państwową polską, tracąc przynależność państwową niemiecką, gdy wstąpią w charakterze urzędników lub pracowników do polskiej służby państwowej i w chwili zmiany suwerenności przydzieleni zostają do polskiej ekspozytury. Poza tym należy ich uważać jako osoby, które optowały na rzecz Polski.

Ustęp 2-gi art. 23-go niniejszego Układu znajduje odpowiednie zastosowanie.

Art. 25. Urzędnicy i pracownicy ekspozytu urzędów podlegają podczas swego pobytu na obszarze obcego Państwa sądownictwu i władzy policyjnej tego Państwa. Co się tyczy jednak ich czynności urzędowych, to podlegają oni wyłącznie ustawom i władzom Państwa, przez które zostali zamianowani; w razie popełnienia czynów karygodnych podczas wykonywania czynności służbowych, urzędnicy i pracownicy ci winni być na żądanie wydani Państwu, przez które zamianowani zostali.

Art. 26. Urzędnicy i pracownicy, zatrudnieni na granicznych dworcach przejściowych na obszarze obcego Państwa, winni w czasie wykonywania czynności służbowych nosić mundur lub widoczną oznakę służbową. Poza czynnościami służbowymi korzystają oni z prawa noszenia munduru jedynie w miejscu siedziby swego urzędu lub w obwodzie, ustalonym przez władze kierownicze obu Państw, jak również na drodze pomiędzy siedzibą urzędu lub powyższym obwodem, a obszarem Państwa, które danych urzędników lub pracowników mianowało.

Noszenie broni dozwolone jest jedynie w czasie wykonywania czynności służbowych; noszenie broni palnej dozwolone jest jedynie przy nocnym dozorowaniu towarów i kas.

Naczelnicy ekspozytur mają prawo noszenia munduru i broni w czasie urzędowej bytności w ekspozyturach.

Użycie broni dozwolone jest jedynie w razie koniecznej obrony.

Art. 27. O ile w razie obrazy czci lub uszkodzeń cielesnych dopuszczone jest, oprócz wniosku poszkodowanego, również oskarżenie przez prokuratora, w wypadku tym każda z układających się Stron stosować będzie prawa na korzyść urzędników drugiej Strony, zatrudnionych na jej obszarze, w tych samych granicach, co w obronie swych własnych urzędników.

Art. 28. Osoby, wymienione w art. 22 niniejszego Układu, korzystają na równi z obywatelami danego Państwa z urządzeń publicznych Państwa, na obszarze którego znajduje się ekspozytura, a przeznaczonych dla miejsc ich zamieszkania, mianowicie z ochrony prawnej, instytucji kościelnych i szkolnych oraz opieki w dziedzinie uregulowania spraw mieszkaniowych i aprowizacyjnych.

Art. 29. Obie układające się Strony zobowiązują się udzielać pomocy urzędnikom i pracownikom, zatrudnionym w ekspozyturach urzędów przy uzyskaniu odpowiednich mieszkań oraz zobowiązują się — o ile urzędnicy i pracownicy posiadają już mieszkanie w Państwie, w którym znajduje się ekspozytura — pozwolić im na korzystanie z tego mieszkania, w każdym razie aż do czasu wyszukania nowego odpowiedniego mieszkania.

Art. 30. Osoby, wymienione w art. 22 niniejszego Układu, korzystają w czasie swego pobytu na obszarze Państwa, na którym znajduje się ekspozytura:

1) ze zwolnienia od wszelkiego rodzaju świadczeń publiczno-prawnych, osobistych i rzeczowych,

2) ze zwolnienia od wszelkich publicznych poborów na rzecz Państwa, w którym znajduje się ekspozytura, w tym samym zakresie, jaki przysługiwałby im, gdyby nie posiadały w Państwie, w którym znajduje się ekspozytura, ani miejsca zamieszkania, ani miejsca pobytu,

3) z prawa wolnej jazdy kolejowej najkrótszą drogą między miejscem służbowego zamieszkania, a granicą Państwa, które je zamianowało, na zasadzie bliższego porozumienia,

4) z wolności od cła wwozowego od wszystkich przedmiotów, przeznaczonych dla ich osobistego lub służbowego użytku lub zużycia, a sprowadzonych z Państwa, które osoby te mianowało, jak również z wolności od cła wywozowego od wymienionych wyżej przedmiotów, które po dokonanym użytku odesłane zostaną z powrotem do Państwa wysyłającego. W zakresie powyższym do przedmiotów wyżej wymienionych nie będą stosowane zakazy wwozu i wywozu, wydane przez układające się Strony. Odprawa celna przedmiotów, w stosunku do których ulgi te będą wymagane, odbywa się w miejscu pobytu służbowego urzędnika lub pracownika, występującego z wnioskiem, dotyczącym jego i jego domowników, na zasadzie poświadczenia jego bezpośredniej władzy zwierzchnej. Obie układające się Strony zastrzegają sobie zarządzenie dalszych środków nadzorczych, w razie potrzeby na podstawie wzajemnego porozumienia.

Art. 31. Urzędnicy i pracownicy, zatrudnieni w ekspozyturach urzędów, otrzymują od władzy przełożonej legitymacje podług specjalnie ustalonego wzoru, które uprawniają ich do swobodnego komunikowania się z Państwem, które ich mianowało.

Powyższe prawo przysługuje również osobom, które spełniają nadzór służbowy.

Art. 32. Członkowie rodziny i służba domowa osób, wymienionych w ust. 1 art. 22 niniejszego Układu, zamieszkali z nimi pod jednym dachem, otrzymają

w razie potrzeby, na mocy art. 270 Konwencji polsko-niemieckiej w sprawie Górnego Śląska z d. 15 maja 1922 r., kartę cyrkulacyjną, której ważność może być ograniczona do obwodu, wymienionego w ust. 1 art. 26 niniejszego układu, oraz do przejść ustalonych dla bezpośredniej komunikacji z własnym Państwem. Kartę cyrkulacyjną wystawia władza właściwa własnego Państwa w tej miejscowości, w której znajduje się władza wizująca drugiej Strony. Władza wizująca nie może odmówić udzielenia wizy.

II. Uprzywilejowany ruch tranzytowy.

Art. 33. Wykonanie zarządzeń, niezbędnych do utrzymania spokoju i porządku w pociągach, służących do uprzywilejowanego ruchu tranzytowego, należy do urzędników i pracowników Państwa uprawnionego do tranzytu, konwojujących pociągi, co nie uwłacza przepisom ust. 1 art. 470 i art. 48 Konwencji polsko-niemieckiej w sprawie Górnego Śląska z d. 15 maja 1922 r.

Art. 34. Urzędnicy Państwa uprawnionego do tranzytu, konwojujący pociągi, mają prawo przytrzymywać na obszarze Państwa, przez które odbywa się tranzyt, osoby, które przyaresztowali na obszarze Państwa uprawnionego do tranzytu w pociągu pomiędzy ostatnią stacją przedgraniczną, a samą granicą, i mają prawo przywieźć osoby te przez Państwo tranzytowe do Państwa, uprawnionego do tranzytu.

Art. 35. Urzędnicy i pracownicy, zatrudnieni służbowo w ruchu tranzytowym, otrzymują legitymacje, podług specjalnie ustalonego wzoru, które zastępują podczas służby paszporty, karty cyrkulacyjne i inne przewidziane dowody osobiste.

Art. 36. Artykuły 16, 17, 25, 26 i 27 niniejszego Układu stosują się odpowiednio do urzędników i pracowników, zatrudnionych przy uprzywilejowanym ruchu tranzytowym; noszenie broni palnej jest jednakże niedozwolone (ust. 2 art. 26 niniejszego Układu).

III. Sąsiedzki ruch kolejowy.

Art. 37. Urzędnicy kolejowi jednej z układających się Stron, przeprowadzający pociągi w ruchu sąsiedzkim na obszar drugiej Strony, korzystają z uprawnień, wymienionych w art. 33 niniejszego układu.

Art. 38. Postanowienia artykułów 16, 17, 19, 25, 26, 27 i 35 niniejszego Układu będą odpowiednio stosowane do urzędników i pracowników, zatrudnionych w sąsiedzkim ruchu kolejowym; noszenie broni palnej jest jednakże niedozwolone (ust. 2 i art. 26 niniejszego Układu).

IV. Postanowienia końcowe.

Art. 39. Wszystkie postanowienia niniejszego Układu dodatkowego dotyczą jedynie ruchu pomiędzy obiema częściami górnośląskiego obszaru plebiscytowego.

Art. 4 (5).

Odpowiedzialność zachodzi w razie popełnienia występku skarbowego bądź z winy umyślnej, bądź nieumyślnej, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej.

1. Odpowiedzialność. Chodzi tu jedynie o odpowiedzialność karną wszystkich uczestników przestępstwa, tj. sprawców (współsprawców), podżegaczy i pomocników (art. 26 i 27 kk.), nie zaś o materialną odpowiedzialność posiłkową lub zastępczą pewnych osób w myśl art. 30 § 1 i 34 pr. kar. sk., albowiem materialna odpowiedzialność odnośnych osób jest uzależnioną nie od winy umyślnej lub nieumyślnej, lecz od okoliczności w § 3 art. 30 i w art. 34 wskazanych.

2. w razie popełnienia w kraju lub za granicą (art. 3). Popełnieniem jest nie tylko czyn (zob. uw. 3 do art. 1) dokonany, lecz także usiłowanie (art. 23 do 25 kk.).

3. występku skarbowego. Zob. art. 1; co do odpowiedzialności za wykroczenie zob. art. 38.

4. bądź z winy umyślnej, bądź z winy nieumyślnej (tak samo wedle art. 38 co do wykroczeń skarbowych). Przyjęto tu więc zasadę przeciwną, niż kodeks karny (art. 13 zd. 2 kk.), wedle którego za występki z winy nieumyślnej odpowiada się tylko wówczas, jeżeli ustawa wyraźnie tak stanowi. Różnica między czynem popełnionym z winy umyślnej a czynem popełnionym z winy nieumyślnej znaleźć więc może swój wyraz jedynie w sędziowskim wymiarze kary (art. 54 i 55 kk.); niekiedy jednak ustawa wyraźnie przepisuje w przypadku winy nieumyślnej karę łagodniejszą, np. art. 49 § 2, 72 § 3 itd.

Wina umyślna (art. 14 § 1 kk.) dotyczy wyłącznie dokonania danego czynu; celem sprawcy nie musi tedy być ani przysporzenie korzyści lub zysku sobie lub komuś innemu (art. 30 § 3), ani też wyrządzenie szkody Skarbowi Państwa.

Wina nieumyślna nie zachodzi w przypadkach siły wyższej (vis major), ani też w razie przypadku przez sprawcę niezawinionego (casus a nullo praestantur), ani wreszcie w razie zwykłej pomyłki **(O. 398/29)** lub nieświadomości **(O. 509/29)** przez sprawcę niezawinionej; a contrario odpowiada tedy sprawca za przypadek lub pomyłkę spowodowaną przez jego niedbalstwo, nieostrożność lub lekkomyślność (zob. art. 14 § 2 kk.). Wreszcie zauważyć należy, że prawo kar. sk. dla ochrony interesów skarbowych poddaje często odpowiedzialności sam fakt (oczywiście świadomego) posiadania pewnego przedmiotu, nie wchodząc w to, w jaki sposób (prawny czy bezprawny, umyślnie lub nieumyślnie) posiadacz wszedł w posiadanie.

Winy (umyślnej lub nieumyślnej) dopuścić się może tylko osoba fizyczna **(O. S. P. IX 277)**, nie zaś osoba prawna, jako nie posiadająca świadomości i woli w rozumieniu prawa karnego (universitas delinquere non potest). Nie wyklucza to jednak majątkowej odpowiedzialności osoby prawnej za grzywny i koszty postępowania (art. 30 § 1), ani uczestniczenia osoby prawnej w procesie kar. sk. (art. 333 i 295) w charakterze osoby posiłkowo odpowiedzialnej.

5. jeżeli przepis szczególny ustawy nie stanowi inaczej, tj. jeżeli ustawa nie wymaga wyraźnie winy umyślnej, np. art. 62 § 1, 62 § 4, 73 § 1 i 2 itd. W tego rodzaju przypadkach działanie nieumyślne nie podlega karze.

Art. 5 (9).

§ 1. Nie podlega karze, kto, dokonawszy występku, doniesie o nim władzy powołanej do ścigania, zanim dowiedziała się o jego popełnieniu, wymieni osoby, które brały w nim udział, oraz złoży w terminie przez władzę określonym uszczuploną należność skarbową, bądź połowę wartości towaru, gdy występek nie polega na uszczupleniu należności skarbowej.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się do tego, kto inną osobę nakłaniał do popełnienia występku w celu skierowania przeciwko niej postępowania karnego.

§ 1. **1. Nie podlega karze**, a więc sprawca dopuszcza się przestępstwa, lecz ustawa z przyczyn polityki skarbowej, zwalnia go od kary; właściwa władza karząca, tj. władza skarbowa wzgl. sąd wydaje orzeczenie uniewinniające **(O. 171/34)**.

Zastosowanie art. 5 § 1 zawisło od 3 warunków, a to jednego negatywnego, ażeby władza powołana do ścigania jeszcze nie miała wiadomości o popełnieniu danego przestępstwa — i dwóch pozytywnych, tj. od wymienienia uczestników i zapłaty uszczuplonej należytości wzgl. połowy wartości towaru.

Chodzi tu więc o czynny żal po spełnieniu przestępstwa w przeciwieństwie do czynnego żalu przed spełnieniem przestępstwa, o którym mowa w art. 25 i 30 § 1 kk.

Art. 5 § 1 jest odpowiednikiem przepisu art. 9 uks. z 26/10 1926 Dz. U. 105

poz. 609 i art. 9 uks. z 18/3 1932 Dz. U. 34 poz. 355 i to względniejszym dla sprawcy, albowiem art. 9 uks. 1926 i 1932 stawiał oprócz powyżej wskazanych trzech warunków bezkarności jeszcze dalszy warunek, mianowicie ażeby osoba, chcąca korzystać z bezkarności nie była bezpośrednio zagrożona wykryciem; ponadto przepis art. 5 § 1 ma zakres szerszy, gdyż odnosi się do wszystkich występków skarbowych (art. 1), podczas gdy art. 9 obu powołanych uks. odnosił się tylko do przestępstw polegających na uszczupleniu dochodu skarbowego. Skoro tedy przepis art. 5 § 1 jest dla sprawcy względniejszym, przeto po wejściu w życie nowego prawa kar. sk., tj. po dniu 1 kwietnia 1937 (art. 356) wypadnie go w myśl art. 2 § 1 kk., powołanego w art. 2 nin. ust., stosować do nieosądzonych jeszcze prawomocnie występków, popełnionych przed dniem 1 kwietnia 1937.

2. **Kto,** tj. sprawca (współsprawca), podżegacz lub pomocnik, choćby popoprzód był już za przestępstwo skarbowe karany, gdyż art. 5 takiego wymogu nie stawia (lege non distinguente nec nostrum est distinguere).

3. **dokonawszy występku** (art. 1). Art. 5 nie stosuje się tedy do wykroczeń skarbowych (por. art. 35 do 43). Jak już w uw. 1 powyżej zaznaczono, przepis art. 5 odnosi się wyłącznie do przestępstw już popełnionych; jeśli przestępstwa jeszcze nie dokonano, uczestnicy jego mogą zapewnić sobie bezkarność drogą w art. 25 i 30 § 1 kk. wskazaną, a więc bez dopełnienia warunków niekaralności, postanowionych w § 1 art. 5.

4. **doniesie:** ustnie lub na piśmie, bezpośrednio lub pośrednio przez inną osobę lub władzę.

5. **o nim,** tj. o popełnionym występku w całej jego rozciągłości; nie może tedy powołać się na art. 5, kto zataja część popełnionego występku, np. dokonawszy przemytu 50 klg. towaru, donosi władzy, że nastąpił przemyt ilości mniejszej.

6. **władzy powołanej do ścigania,** tj. władzy skarbowej lub jej organom wykonawczym (§ 11 i 12 przep. wyk.), Policji Państwowej (art. 242), sądowi (art. 209, 210) lub oskarżycielowi publicznemu (art. 54, 55 i 58 kpk. i art. 320 pr. kar. sk.), powołanemu do ścigania występków skarbowych, tj. prokuratorowi lub Policji Państwowej.

7. **zanim dowiedziała się o jego popełnieniu;** nie można więc stosować przepisu art. 5, jeżeli władza powołana do ścigania wie już o przestępstwie, jakkolwiek nie zna osoby przestępcy i rozmiarów popełnionego przestępstwa.

8. **wymieni osoby, które brały w nim udział.** Donoszący musi wymienić wszystkie te osoby, o ile one mu są znane; może on więc korzystać z dobrodziejstwa art. 5, chociażby następnie okazało się, że w występku brały udział także inne osoby, jeżeli nie miał wiadomości o tym. Wynika to stąd, że nie można od donoszącego domagać się niemożliwości, a nadto stąd, że dobrodziejstwo art. 5 § 1 przyznać należy także donoszącemu, który spełnił dany czyn sam, bez udziału innych osób.

Za osoby biorące udział w występku uważać należy w rozumieniu art. 5 § 1 nie tylko sprawców, podżegaczy i pomocników, lecz także tych, którzy po dokonanym czynie w jakikolwiek sposób przestępny współdziałały z uczestnikami czynu, np. towar z występku pochodzący nabyły, przechowywały, transportowały (art. 50, 62, 206 itd.).

9. **złoży... uszczuploną należność skarbową,** np. art. 44 § 1, 49 itd., gdyż wedle woli ustawodawcy Skarb Państwa, zwalniając danego przestępcę od grzywny i kosztów, ma otrzymać przynajmniej uszczuploną należność.

10. **w terminie przez władzę określonym.** Donoszący nie musi równoczenie (przeciwnie art. 281 § 1 lit. b) z doniesieniem uiścić uszczuplonej należności skarbowej wzgl. połowy wartości towaru, lecz wystarczy zaofiarowanie przezeń zapłaty; władza skarbowa może mu wedle swego uznania wyznaczyć odpowiedni termin za-

płaty, a także rozłożyć mu ją na raty, za zabezpieczeniem lub bez zabezpieczenia zapłacić się mającej kwoty. Przez wyznaczenie terminu zapłaty ustawa ułatwia donoszącemu spełnienie warunków z art. 5 § 1 w interesie skarbowym, gdyż władza skarbowa, dowiedziawszy się o czynie, ma możność zapobieżenia tego rodzaju przestępstwom w przyszłości, ścigania uczestników przestępstwa i ściągnięcia od nich grzywny i kosztów postępowania; nadto zaś może ona uzyskać ukaranie donoszącego i ściągnięcie od niego grzywny i kosztów postępowania, jeśli on nie uskuteczni zapłaty w określonym terminie.

11. bądź połowę wartości itd. Zob. art. 45 § 1, 47 § 1 itd.

Wymogiem bezkarności jest złożenie: a) uszczuplonej należności albo też b) połowy wartości towaru, gdy «występek nie polega na uszczupleniu należności skarbowej». W przypadku pod b) występek nie należy do kategorii występków polegających na uszczupleniu należności skarbowej, np. art. 45 § 1, 47. W przypadku pod a) donoszący winien złożyć całą uszczuploną należność skarbową; władza skarbowa może odroczyć termin zapłaty lub zezwolić na zapłatę ratami, ale nie jest uprawnioną darować mu części tejże należności. O tym, czy zachodzi przypadek pod a), czy też przypadek pod b), orzeka władza rozpoznająca daną sprawę.

12. Donoszący, który spełnił warunki bezkarności z art. 5, wolny jest nie tylko od kary, lecz także od kosztów postępowania i wszelkich dalszych świadczeń na rzecz Skarbu.

13. Bezkarność donoszącego nie ma żadnego wpływu na odpowiedzialność karną i majątkową innych uczestników przestępstwa, ani też na obowiązki ciążące na osobach posiłkowo lub zastępczo odpowiedzialnych (art. 30 i 34).

14. Jeśli donoszący spełnił warunki z § 1 art. 5, władza skarbowa umorzy dochodzenie (art. 270 § 1 lit. «b» i 292 § 1 lit. «b»); gdyby wydała orzeczenie skazujące, donoszącemu służą środki prawne w § 1 art. 295 wskazane. Jeżeli sprawa należy do właściwości sądu, sąd umorzy sprawę (art. 3 kpk.) wzgl. wyda wyrok uniewinniający.

15. Przepis § 2 art. 5, nie znany poprzednim ustawom kar. sk. z 26/10 1926 Dz. U. 105 poz. 609 i z 18/3 1932 Dz. U. 34 poz. 355, wprowadzono za wzorem § 3 art. 30 kk. ze względów etycznych; sprzeciwia się to bowiem poczuciu prawnemu społeczeństwa, ażeby ten, kto znieprawił inną osobę i popchnął ją do czynu przestępnego (prowokator, agent provocateur), stał się bezkarnym, a może otrzymał nawet jeszcze nagrodę za wykrycie przestępstwa (art. 353). Obojętnym jest przy tym, czy podżegacz (prowokator) działał pod flagą «pro publico bono», czy też z pobudek osobistych (zemsta, nienawiść, pragnienie skompromitowania prowokowanego lub jego rodziny, chęć uzyskania nagrody itp. [1]). **§ 2.**

16. Podobny do § 2 art. 5 przepis znachodzi się w § 3 art. 30 kk., który powołano w art. 2 nin. ust. i który tym samym obowiązuje w dziedzinie prawa kar. skarb. Mogłoby się zdawać, że wobec tego przepis § 2 art. 5 jest zbędny. Tak jednak nie jest; art. 30 § 3 odnosi się do przypadku, gdy czynu jeszcze nie dokonano i podżegacz zapobiegł spełnieniu przestępstwa (§ 1 art. 30 kk.), natomiast § 2 art. 5 nin. ust. odnosi się do przypadku, gdy przestępstwo zostało już dokonane, gdyż art. 5 § 1 presumuje jako jedną z alternatyw, że należność skarbowa doznała już uszczuplenia.

17. Pierwsza część § 2 art. 5 zawiera definicję podżegania zgodną z art. 26 kk.; prowokator jest tedy w swej istocie podżegaczem. Od innego podżegacza odróżnia go jedynie cel działania, wymieniony w drugiej części §-fu 2 art. 5, tj. zamiar skierowania przeciw nakłonionemu postępowania karnego (tak samo wedle części drugiej §-fu 3 art. 30 kk.). Prowokator w rozumieniu § 2 art. 5

[1]) Znam szereg wypadków, w których z prowokacji do przestępstw skarbowych, uczyniono sobie źródło dochodu z uzyskiwanych nagród za wykrycie przestępstwa (art. 353).

nin. ust. i § 3 art. 30 kk. [1]) nie chce spełnienia przestępstwa a tylko chce oddać w ręce władzy osobę, którą nakłonił do popełnienia przestępstwa.

18. Urzędnik skarbowy lub inny, który dopuszcza się prowokacji nie popełnia nadużycia władzy urzędowej z art. 286 kk., gdyż podżeganie nie pozostaje w żadnym stosunku do jego władzy i obowiązków, lecz odpowiada jak każda inna osoba prywatna; jeżeli jednak dopuścił się prowokacji podczas urzędowania lubw związku z urzędowaniem, można mu wymierzyć karę o połowę wyższą od najwyższego wymiaru kary, przepisanego za dane przestępstwo (art. 291 kk.).

Art. 6 (22, 30, 215).

§ 1. W razie jednoczesnego skazania za kilka przestępstw na kary grzywny, kary łącznej co do występków skarbowych nie orzeka się.

§ 2. W razie jednoczesnego skazania za kilka przestępstw na kary zasadnicze pozbawienia wolności, stosuje się przepis art. 31 kodeksu karnego. Kara łączna aresztu lub więzienia za występki skarbowe trwa najwyżej lat 5.

§ 3. W razie jednoczesnego skazania za kilka przestępstw na kary pozbawienia wolności i grzywny, wymierzyć należy za występki skarbowe karę łączną tylko co do kar zasadniczych pozbawienia wolności.

§ 4. Karę łączną pozbawienia wolności wymierza się według zasad, określonych w art. 31 kodeksu karnego, także wtedy, gdy za jedno przestępstwo nastąpiło skazanie na kilka kar zasadniczych pozbawienia wolności.

§ 5. Przepisy powyższe stosuje się odpowiednio także w przypadku, gdy sprawca skazany został kilku prawomocnymi orzeczeniami za przestępstwa, popełnione przed wydaniem przez pierwszą władzę orzekającą pierwszego z tych orzeczeń, niezależnie od tego, czy kara była wykonana.

1. Art. 6 zajmuje się tzw. wieloczynowym czyli realnym zbiegiem przestępstw [2]), od którego odróżnić należy:

a) przestępstwo ciągłe (delictum continuum vel continuatum) i

b) przestępstwo trwałe (delictum diuturnum).

Ad a) Przestępstwo ciągłe polega na szeregu pojedynczych czynów (zob. uw. 3 do art. 1), z których każdy stanowi samoistne przestępstwo, lecz które, jako popełnione w ciągłości na podstawie tego samego zamiaru skierowanego na wielo-

[1]) W rozprawie swej: O «instytucji» konfidentów i prowokatorów («Głos Prawa» 1931) omówiłem rozmaite rodzaje prowokacji, działalność i odpwiedzialność konfidentów i prowokatorów, karalność ich de lege lata i de lege ferenda. Przeoczył to p. Wacław Blutstein, twierdząc w Głosie Sądownictwa Nr. 1 z r. 1937 (str. 30), że na temat ten istnieje w piśmiennictwie polskim jedynie broszura p. Ignacego Kondratowicza p. n. «Prowokacja ze stanowiska prawnego i społecznego» (Warszawa, Hoesick 1930). Mylnie dalej twierdzi tamże p. Blutstein, że również zagranica nie zajmowała się tą materią, gdyż we wspomnianej swej pracy wskazałem na to, że tą materią zajmują się Stieber-Schneickert: Praktisches Lehrbuch der Kriminalpolizei (str. 20 i nast.), Dr. Paul Heilborn: Der Agent provocateur (Berlin 1901 Julius Springer), Ave-Lallemant: Das deutsche Gaunertum (Berlin 1838). Oprócz Kondratowicza zajmował się tą kwestią w polskim piśmiennictwie Łukomski: «Służba śledcza i taktyka kryminalna» (str. 4), reprodukując jedynie stanowisko Stieber-Schneickerta; omawiał tę kwestię prof. Makowski na posiedzeniu Wydziału Karnego Komisji Kodyfikacyjnej (tom I zeszyt 1 str. 91 wydawnictw tejże Kom.).

[2]) Kwestię tę omówiono tu w głównych zarysach; dalsze szczegóły i wyczerpującą judykaturę S. N. zob. Peiper, «Komentarz do K. K.» (wydanie drugie, str. 112 do 121).

krotne popełnienie tego samego przestępstwa i na szkodę tego samego dobra prawnego, stanowią całość jednolitej działalności przestępczej danego osobnika (**O. 83/34, O. 216/36,** mot. do **O. 115/33** itd.). Wedle teorii i praktyki skazania za przestępstwo popełnione w ciągłości pokrywa wszystkie w tę ciągłość wchodzące czyny, choćby w chwili osądzenia nie były, a nawet nie mogły być znane władzy karzącej. Sprawca odpowiada tedy tylko za dalsze czyny popełnione po danym okresie ciągłości, za który karę orzeczono. Jeśli więc sprawcę skazano za przestępstwo ciągłe kradzieży, dokonane w czasie od 1 stycznia do 1 lipca 1936 i przyjęto za podstawę 10 faktów kradzieży, to nie można ponownie zasądzić skazanego, choćby następnie okazało się, że popełnił w tym czasie 20 kradzieży.

Otóż zachodzi pytanie, czy przytoczone tu zasady można stosować odnośnie do występków skarbowych. Na pytanie to należy moim zdaniem odpowiedzieć przecząco, a to z następujących powodów.

Prawidłową karą w dziedzinie prawa kar. sk. jest grzywna; wyjątkowo tylko i to łącznie z grzywną przewidziana jest kara pozbawienia wolności w przypadkach art. 24 § 1, 48, 56 § 1, 57 § 1, 66 § 1 i 2, 67 § 1, 72 § 2, 107, 108, 135, 145, 161 § 1, 169 oraz art. 200 w związku z art. 48. W jednym tylko przypadku, tj. w art. 84 pozostawiono władzy karzącej wybór między aresztem a grzywną. Ponieważ wysokość grzywny nie jest w prawie kar. sk. ograniczoną i może sięgać dziesiątków milionów, a nadto (w przeciwieństwie do art. 32 kk.) nie wolno orzekać łącznej kary grzywny za występki (art. 6 § 1), przeto nie można z kilku występków tworzyć jednego przestępstwa (ciągłego), zwłaszcza że chodzi tu o wybitne interesy materialne Skarbu Państwa, które doznałyby uszczerbku, gdyby przy przyjęciu przestępstwa ciągłego nie wzięto pod rozpoznanie wszystkich w danym okresie dokonanych występków skarbowych. Skoro zaś tę zasadę przyjąć musimy co do występków skarbowych zagrożonych karą grzywny, to konsekwentnie przyjąć ją wypada także co do występków, zagrożonych karą pozbawienia wolności, gdyż nie można w dziedzinie tej samej ustawy wprowadzać dwóch systemów karania wieloczynowego zbiegu przestępstwa; postępowanie przeciwne ujawniłoby się w praktyce w ten absurdalny sposób, że sąd przy rozpoznawaniu kilku czynów traktowałby je co do kar wolnościowych jako jedno przestępstwo, zaś co do kary grzywny za kilka przestępstw.

Za powyższym poglądem przemawia także możność wznowienia postępowania z powodu niedostatecznego ukarania (art. 315), jeśli skazanie dotyczyło pewnych wyraźnie określonych co do rodzaju lub ilości przedmiotów; okazuje się stąd bowiem, że takie określenie powinno nastąpić, jeśli ono jest możliwe.

Ad b) Przestępstwo trwałe polega na wytworzeniu trwałego stanu przestępnego, którego każdy moment jest przestępstwem dokonanym, np. przechowywanie towarów wymienionych w art. 50 § 1.

Przerwanie stanu zakazanego przez ustawę następuje dopero przez odstąpienie od przestępstwa, tj. przez usunięcie stanu zakazanego, albo przez uniemożliwienie trwania tegoż stanu (np. przedmiot przechowywany został skradziony, zniszczony lub odebrany sprawcy przez władzę skarbową), albo wreszcie przez wdrożenie przeciw sprawcy ścigania karnego. Po wdrożeniu ścigania karnego trwanie sprawcy w tym samym stanie stanowi powrót do przestępstwa **(O. 208/32 pkt 2 i 3).** Poza tym ostatnim przypadkiem przestępstwo trwałe stanowi jedno przestępstwo; krótszy lub dłuższy czas trwania może być jedynie uwzględniony jako okoliczność wpływającą na wymiar kary (art. 54 kk. powołany w art. 2 pr. kar. sk.).

2. W odniesieniu do zbiegu przestępstw i przepisów ustawy zajmują się art. 6 i 7 stroną prawno-materialną tj. kwestią kar — zaś art. 324 do 326 stroną prawno-procesową tj. kwestią łącznego wzgl. oddzielnego ich rozpoznawania.

3. W razie jednoczesnego skazania, tj. gdy właściwa władza karząca (zob. § 1. uw. 4 do art. 2) rozpoznaje łącznie kilka przestępstw. Zob. art. 325.

4. za kilka przestępstw, skarbowych lub skarbowych i nieskarbowych (zob.

art. 324 i 325), gdyż słowo «przestępstw» przeciwstawiono w § 1 występkom skarbowym.

5. na kary grzywny. Zob. art. 9 lit. c) i art. 14.

6. kary łącznej co do występków skarbowych nie orzeka się czyli za każdy z nich orzeka się odrębną grzywnę, podobnie jak to przepisują art. 167 ord. pod. i art. 15 post. kar. adm. z 22/3 1928 Dz. U. 38 poz. 365. To samo dotyczy także kar pieniężnych porządkowych wobec tego, że w art. 36 powołano przepis nin. art.

7. nie orzeka się, tj. nie orzeka właściwa władza karząca (zob. uw. 4 do art. 2).

Jeżeli tym samym wyrokiem (bo tylko sąd może przyjść w położenie orzekania co do przestępstw skarbowych i nieskarbowych) orzeczono kary grzywny za dwa lub więcej występków skarbowych oraz za jedno lub więcej przestępstw nieskarbowych, to nie orzeka się kary łącznej odnośnie do kar grzywny, wymierzonych za przestępstwa skarbowe, natomiast orzeka się łączną karę grzywny co do przestępstw nieskarbowych (art. 32 kk.) i nie łączy się jej z karami grzywny, wymierzonymi za występki skarbowe.

§ 2. **8. za kilka przestępstw:** skarbowych lub skarbowych i innych.

9. na kary zasadnicze pozbawienia wolności: tj. na więzienie lub areszt (art. 9); nie dotyczy to więc kar zastępczych (art. 14 i 15), gdyż tych nigdy się nie łączy.

10. stosuje się przepis art. 31 kk. [1]). Żądanie ukarania za zbiegające się przestępstwa mieści w sobie eo ipso żądanie orzeczenia kary łącznej jako kary ostatecznej, jedynie wykonaniu podlegającej; jeśli tego nie uczyniono od razu, należy to uczynić w wyroku uzupełniającym, przeciw któremu służą prawidłowe środki odwoławcze **(O. 288/36).** Wydanie wyroku łącznego nie zależy od woli oskarżonego **(O. 215/36 pkt. 2).**

11. trwa najwyżej 5 lat. Czas pozbawienia wolności może trwać dłużej, jeśli nie wliczono do kary okresu tymczasowego aresztowania (art. 16).

§ 3. **12.** Wyrażoną w § 1 i 2 zasadę, że łączy się tylko kary pozbawienia wolności, nie zaś kary grzywny, stosuje się także wówczas, gdy jednym wyrokiem nastąpiło skazanie za kilka przestępstw bądź skarbowych, bądź skarbowych i nieskarbowych razem. W tych przypadkach orzeka się tedy karę łączną jedynie co do kar pozbawienia wolności bez względu na to, czy je wymierzono wyłącznie za występki skarbowe, czy też za występki skarbowe i za przestępstwa z innej ustawy — co się zaś tyczy kar grzywny, to łączy się jedynie kary grzywny, orzeczone za przestępstwa nieskarbowe.

Pewna komplikacja mogłaby tu powstać, gdyby sąd za przestępstwa skarbowe i nieskarbowe orzec miał łączną karę więzienia ponad lat 5, gdyż kara taka za występki skarbowe jest niedopuszczalną wedle zdania 2 § 2 nin. nin. art. [2]). Otóż, dla uniknięcia wszelkich wątpliwości w tym względzie, czy nie

---

[1]) Przepis ten opiewa:

§ 1. W razie jednoczesnego skazania za kilka przestępstw na karę pozbawienia wolności, sąd wymierza karę łączną, biorąc za podstawę kary, z osobna wymierzone za zbiegające się przestępstwa.

§ 2. Kara łączna nie może być niższą od najwyższej z kar, wymierzonych za poszczególne przestępstwa, nie może przewyższyć sumy kar wymierzonych, nie może przekroczyć więcej niż o połowę najwyższego ustawowego wymiaru za przestępstwo, zagrożone karą najsurowszą, i nie może przekroczyć najwyższego ustawowego wymiaru, przewidzianego dla danego rodzaju kary.

§ 3. W razie skazania na karę więzienia i aresztu wymierza się łączną karę więzienia, przy czym 2 dni więzienia odpowiadają 3 dniom aresztu, rok przyjmuje się za 12 miesięcy, miesiąc za 30 dni.

[2]) Np. za występki skarbowe orzeczono trzy razy po 2 lata aresztu, a za inne przestępstwa orzeczono karę dwa razy po jednym roku więzienia, następnie zaś orzeczono łączną karę więzienia 6 lat.

obrażono przepisu zdania 2 § 2 nin. art., sąd, orzekłszy kary pozbawienia wolności za każde pojedyncze przestępstwo skarbowe i nieskarbowe, wymieni w sentencji wyroku karę łączną za wszelkie przestępstwa (skarbowe i nieskarbowe), natomiast w uzasadnieniu wyroku wymieni osobno karę łączną za przestępstwa skarbowe, a w końcu karę łączną za wszystkie osądzone przestępstwa.

W razie skazania na kary więzienia i aresztu wymierza się łączną karę więzienia wedle trybu przepisanego w art. 31 § 3 kk., tj. za każde 3 dni aresztu orzeka się 2 dni więzienia. Wobec kategorycznego przepisu zdania 2 § 2 nin. art. nie wolno orzec kary aresztu na okres czasu np. 6 lat i zamienić ją na karę więzienia przez lat 4.

13. Jest to — ze względu na interes skarbowy — szczególną właściwością prawa kar. sk., że, wśród przewidzianych tymże prawem okoliczności, za jedno przestępstwo można wymierzyć dwie, a nawet więcej kar, którymi mogą być bądź same kary pozbawienia wolności, bądź grzywna i kary pozbawienia wolności, np. przestępca zawodowy (art. 24 lit. e) przemycił zza granicy środki słodzące (art. 48). Otóż przepis § 4 nin. art. wyraża zasadę, że przypadki, w których za jedno przestępstwo wymierzono więcej kar, traktować należy tak, jak gdyby orzeczono te kary za kilka zbiegających się przestępstw, a więc w granicach z § 2 art. 31 kk. przy zachowaniu przepisu zdania 2 § 2 nin. art. Zob. uw. 1 i 2 do art. 24. § 4.

14. Przepis ten jest odpowiednikiem przepisu art. 35 kk., którego w art. 2 nin. ust. nie można było powołać, ponieważ kwestię kary łącznej co do grzywien unormowano w nin. ustawie inaczej niż w art. 32 i 33 kk., a art. 35 kk. powołuje się na art. 31 do 34 kk. § 5.

15. Podczas gdy § 1 do 4 nin. art. odnoszą się do jednoczesnego skazania, to § 5 nin. art. rozciąga te same zasady na wypadek, gdy przeciw tej samej osobie zapadło kilka i to prawomocnych orzeczeń, jednakowoż pod warunkiem, że czyny osądzone tymi orzeczeniami zostały popełnione przed wydaniem przez pierwszą władzę orzekającą pierwszego z tych orzeczeń.

16. W związku z nin. art. pozostaje art. 32 kpk. [1]).

17. kilkoma prawomocnymi orzeczeniami: bez względu na to, czy je wydał sąd, czy władza skarbowa, czy wreszcie obie te władze.

18. przed wydaniem... pierwszego z tych orzeczeń. Data wydania (nie zaś uprawomocnienia się) pierwszego z tych orzeczeń jest miarodajną, a więc karę łączną orzec można jedynie za przestępstwa popełnione przed wydaniem pierwszego orzeczenia, choćby je osądzono później i choćby nawet karę za też przestępstwa już wykonano. Jeśli więc pierwsze orzeczenie wydano dnia 2 stycznia 1938 z powodu czynu popełnionego dnia 15 lipca 1937, to karę łączną orzec należy za wszystkie czyny popełnione przed 2 stycznia 1938 bez względu na to, czy je popełniono przed lub po 15 lipca 1937, tudzież bez względu na to, kiedy je po dniu 2 stycznia 1938 osądzono.

19. przez pierwszą władzę orzekającą bez względu na to, czy nią jest sąd, czy też władza skarbowa.

20. niezależnie od tego, czy kara była wykonaną. Wykonaną karę pozbawienia wolności lub grzywny należy policzyć na poczet kary łącznej. Policzenie kary wykonanej może nastąpić także poza wyrokiem łącznym w postępowaniu wyko-

[1]) Art. 32 kpk. brzmi:

Art. 32 § 1. Jeżeli przeciwko tej samej osobie z powodu kilku przestępstw zapadły prawomocne wyroki skazujące w różnych sądach, a w pierwszej instancji rozpoznawały sprawy sądy tego samego rzędu, natenczas ten z tych sądów, który wydał ostatni wyrok skazujący wydaje wyrok orzekający karę łączną.

§ 2. Przy zbiegu wyroków sądów różnego rzędu o karze łącznej orzeka okręgowy.

§ 3. W razie zbiegu wyroków sądów powszechnego i wojskowego, o karze łącznej orzeka ten z tych sądów, który wymierzył karę surowszą.

nawczym w myśl art. 542 kpk. lub w trybie art. 555 kpk.[1]), jeśli wyrok łączny nie wypowiada się w tym przedmiocie lub wyraźnie wskaże, że załatwienie zaliczenia nastąpić ma w postępowaniu wykonawczym. Poza tymi przypadkami prawomocny wyrok łączny może w trybie wykonawczym ulec zmianie jedynie w przypadkach w ustawie przewidzianych jako to odroczenie lub przerwa kary, amnestia, ułaskawienie, przedterminowe zwolnienie itp. **(O. 177/36 pkt. 2 i 3).**

Art. 7 (nowy).

§ 1. Jeżeli czyn zagrożony karą podpada pod kilka przepisów prawa niniejszego, należy zastosować przepis, przewidujący najsurowszą karę, co nie stoi na przeszkodzie stosowaniu kar dodatkowych lub środków zabezpieczających, przewidzianych w innych przepisach.

§ 2. Jeżeli czyn zagrożony karą podpada pod przepisy niniejszego prawa oraz innej ustawy, zastosować należy każdy z tych przepisów. Przepis art. 6 stosuje się tu odpowiednio.

1. W przypadku art. 6 chodzi o więcej przestępstw sprawcy (art. 6 § 1, 2 i 3) albo o więcej kar przewidzianych za jedno przestępstwo (§ 4 art. 6); w przypadku art. 7 chodzi o jeden czyn, którego stan faktyczny podpada pod kilka przepisów ustawy, tj. o tzw. zbieg ustaw czyli zbieg przepisów ustawowych. Mylną jest nazwa jednozbiegowego (w przeciwieństwie do wieloczynowego) zbiegu przestępstw: art. 6 pr. kar. sk. i art. 31 § 1 kk., gdyż jeden czyn może stanowić tylko jedno przestępstwo bez względu na ilość i rodzaj wywołanych przezeń skutków **(O. 19/36)** i kar, które wymierzyć należy (zob. uw. 13 do art. 6). Zob. też uw. 2 do art. 6.

2. Jeżeli jeden czyn podpada pod sankcję kilku przepisów nin. ust., to wedle art. 7 § 1 należy stosować przepis przewidujący karę najsurowszą; w ten sposób art. 7 § 1 wpływa zarówno na określenie rodzaju danego przestępstwa, jako też i na rozmiar kary, którą orzec należy.

3. Przepis art. 7 odnosi się także do wykroczeń (art. 36).

§ 1. **4.** Przepis § 1 nin. art. jest odpowiednikiem przepisu art. 36 kk., którego nie wymieniono w art. 2 nin. ust.

5. czyn zagrożony karą. Zob. uw. 3 do art. 1.

6. pod kilka przepisów prawa nin. Chodzi tu więc o dwa lub więcej rodzajowych typów przestępstwa, nie zaś o zbieg postaci zjawiskowych tego samego przestępstwa (sprawstwo, podżeganie, pomocnictwo). Zob. uw. do art. 26 i 27 kk. zamieszczone po uwagach do art. 2 nin. ust.

O przypadku, gdy dany czyn podpada pod nin. ustawę, a zarazem także pod inną ustawę, traktuje § 2 nin. art.

Nie zachodzi zbieg przepisów karnych, jeżeli pewien czyn narusza przepis ogólny, a równocześnie także przepis szczególny, gdyż w takim razie w myśl zasady «lex specialis derogat generali» stosować należy przepis szczególny.

Jeśli sprawca dokonał kilku czynów (etapów czynu) w pochodzie tego samego czynu przestępnego, dokonanie dalszego czynu konsumuje czyny poprzed-

---

[1]) Art. te opiewają:

Art. 542 § 1. Wykonanie wyroku sądu grodzkiego lub okręgowego, jako odwoławczego, zarządza sąd grodzki.

§ 2. Wykonanie każdego innego wyroku zarządza prokurator sądu okręgowego.

Art. 555 § 1. Wszelkie wątpliwości i zarzuty co do wykonania wyroku, a w szczególności co do obliczenia kary, rozstrzyga sąd pierwszej instancji, który w danej sprawie wyrokował.

§ 2. Na postanowienie w tym przedmiocie służy zażalenie.

nie, a więc usiłowanie konsumuje czynność przygotowawczą, a dokonanie konsumuje czynność przygotowawczą i usiłowanie, chyba że ustawa stanowi inaczej. Nie można jednak będzie uważać usiłowania za pochłonięte dokonaniem, jeżeli były one czynami zupełnie odrębnymi, tj. nastąpiły w różnym czasie i miejscu lub w różny sposób.

7. przepis przewidujący najsurowszą karę, to znaczy, że do czynu należy stosować tylko jedną (najsurowszą) kwalifikację, nie zaś stosować dwie lub więcej kwalifikacyj, a orzec karę wedle kwalifikacji najsurowszej **(O. 245/36).**

Ocena, która kara jest najsurowszą, nie powinna nastręczyć żadnych trudności; więzienie jest niewątpliwie karą surowszą niż areszt, zaś areszt jest niewątpliwie karą surowszą niż grzywna. W ramach tego samego rodzaju kary rozstrzyga rozpiętość (rozmiar) zagrożonej kary.

8. kar dodatkowych. Zob. art. 44 a), b), d) kk. powołany w art. 2 nin. ust.

9. środków zabezpieczających. Zob. art. 79 do 84 kk. powołane w art. 2 nin. ust. oraz art. 294 nin. ust.

10. Podczas gdy w § 1 nin. art. chodzi o czyn, podpadający pod kilka przepisów prawa kar. skarb. a więc jednej i tej samej ustawy, to w § 2 chodzi o czyn, podpadający równocześnie i pod prawo kar. sk. i pod inną ustawę ogólną (kodeks karny) lub szczególną. W tym ostatnim przypadku nastąpić ma wedle § 2 art. 7 podwójne ukaranie sprawcy tj. osobno wedle prawa kar. skarb. i osobno wedle owej innej ustawy. Art. 7 § 2 nakazuje więc traktować tego rodzaju przypadki tak, jak gdyby zachodził nie zbieg ustaw (art. 36 kk.), lecz zbieg realny (art. 31 kk. i art. 6 § 2 pr. kar. sk.). Takie podwójne ukaranie musi budzić pewne skrupuły, leżące na linii zasady: «ne bis in idem» (nie karz dwa razy za ten sam czyn). § 2.

Rzecz tę należy rozważyć ze stanowiska:

a) samego czynu,
b) celu działania sprawcy i
c) środków dla osiągnięcia danego celu użytych.

Ad a). Jeżeli czyn, popełniony przez sprawcę obejmuje działania, wychodzące poza ramy stanu faktycznego, wymaganego dla zaistnienia przestępstwa kar. sk., to słusznie sprawca odpowiadać musi także wedle przepisów kk. lub innej szczególnej ustawy karnej. Jeżeli przemytnik, przydybany przez funkcjonariusza celnego, użyje przemocy lub groźby, ażeby zmusić go do zaniechania ujęcia siebie lub towaru, słusznie odpowie on zarówno za przemyt, jak i za występek z art. 129 kk.

Ad b). Okoliczność, że sprawca chce osiągnąć cel przeciwny postanowieniom prawa kar. sk., nie uwalnia go od odpowiedzialności za te składniki jego działania, które podpadają pod inną ustawę karną. Już bowiem w obrębie tej samej ustawy karnej działania zmierzające do osiągnięcia pewnego celu, mogą ulec odrębnemu ukaraniu. Kto podrabia pieniądze w celu puszczenia ich w obieg a następnie w obieg je puszcza, popełnia w zbiegu realnym dwa przestępstwa tj. przestępstwo z art. 175 i 177 kk. **(O. 513/35);** kto fałszuje dokument a następnie za pomocą tegoż dokumentu oszukuje inną osobę, odpowiada za występki z art. 187 i 264 kk. **(O. 84/34);** kto uprawia tytoń bez zezwolenia a następnie wytwarza zeń lub przerabia wyroby tytoniowe, odpowiada w zbiegu realnym za występki z art. 55 § 1 i 57 § 1 lit. a) prawa kar. skarb. **(O. 246/34).**

Tym bardziej zachodzi zbieg realny, jeżeli sprawca dla osiągnięcia celu przeciwnego postanowieniom prawa kar. sk., dokonywa działania, sprzecznego z inną ustawą.

Ad c). Jako zasadę przyjąć należy, że w odpowiedzialności sprawcy za czyn karalny i w wymierzonej mu za to karze mieści się już reakcja za środki, którymi sprawca posługiwał się dla spełnienia danego czynu. Zasada ta dotyczy jednak tylko środków normalnych, bez użycia których ów czyn nie mógłby być dokonany. Czy użyte środki są w tym znaczeniu normalnymi i czy nie stanowią

one odrębnego przestępstwa, można i należy ocenić jedynie wedle okoliczności konkretnego przypadku. Pogląd ten znajduje poparcie w orzeczeniu z 5/12 1936 Nr. 3 K. 1496/36 **(O. 148/37),** które brzmi następująco:

1. Przestępstwo przemytu, zawierające w sobie pewne momenty wprowadzenia władz celnych w błąd, czy też korzystanie z ich błędu lub nieświadomości, nie wyklucza możliwych machinacji sprawcy, wychodzących daleko poza ramy oszustwa karno-skarbowego i nabierających przez to samodzielnego działania, wkraczającego już w sferę istoty oszustwa według powszechnej ustawy karnej.

2. Kwestia, kiedy może zachodzić zbieg idealny przestępstwa karno-skarbowego z przestępstwem z ustawy karnej powszechnej, jest kwestią faktu, która musi być indywidualnie w każdym wypadku rozważana.

3. W myśl § 2 art. 7 prawa karno-skarbowego z 3 listopada 1936 r. (Dz. U. poz. 581), jeżeli czyn zagrożony karą podpada pod przepisy prawa kar. skarb. oraz innej ustawy, stosuje się każdy z dotyczących przepisów i zasada art. 36 k. k. nie ma tu zastosowania.

4. Stwierdzenie, że sprawcy umyślnie użyli towaru, zwolnionego od cła, do innego celu i nie zachowali warunków, przepisanych w dotyczącym zezwoleniu Ministerstwa Skarbu na bezcłowy przywóz towaru z zagranicy, stanowi istotę czynu z art. 47 prawa kar. skarb., a nie także występku z art. 264 k. k., skoro sprawcy nie wyszli poza ramy tych działań, które były środkiem dokonania przemytu i bez których przemyt nie mógłby być dokonany.

Tu zajmę się tylko dwoma typowymi przypadkami. I tak:

Primo. W art. 46 § 1 lit. a) i 47 § 1 lit. a) mowa o narażeniu Skarbu Państwa na uszczuplenie cła i o naruszeniu ograniczeń w obrocie towarów przez wprowadzenie w błąd władzy a więc przez działanie, będące niezbędnym wymogiem oszustwa (art. 264 kk.). Otóż wprowadzenie władzy w błąd w celach z art. 46 § 1 lit. a) i z art. 47 § 1 lit. a) traktuje ustawa jako szczególne przestępstwo kar. sk. (lex specialis w stosunku do lex generalis z art. 264) a nadto wedle **O. 148/37** sprawca nie wyszedł w tym przypadku poza ramy tych działań, bez których osiągnięcie celu, zakazane w sprawie kar. sk. nie mogłoby nastąpić — sprawca odpowie więc za odnośne przestępstwo kar. sk., nie zaś także za oszustwo z art. 264 kk. Jeżeliby jednak sprawca w celu wprowadzenia w błąd użył podrobionego dokumentu albo wyłudził poświadczenie nieprawdy, odpowie on odrębnie za występek z art. 187 wzgl. 193 kk.

Secundo. Jeżeli strona dla uzyskania zwolnienia od cła albo dla nabycia wyrobów monopolowych po cenie ulgowej posługuje się fałszywymi twierdzeniami albo prawdziwymi wprawdzie dokumentami, odnoszącymi się jednak do innego towaru — odpowie ona wyłącznie za występek z art. 51, 68 itp. prawa kar. sk., gdyż bez tych zabiegów nie mogłaby ona osiągnąć intendowanego przez się celu, jednakowoż odpowie ona, jak powyżej, za przestępstwa z art. 187, 193 kk. itd., jeżeli dla osiągnięcia tego celu użyje fałszywych dokumentów, wyłudzonych poświadczeń itp.

11. podpada pod przepisy niniejszego prawa oraz innej ustawy, oczywiście karnej tj. kodeksu karnego lub ustawy karnej szczególnej. Z powołaniem się na to, co powyżej w uw. 10 wywiedziono, należy tu zaznaczyć, co następuje:

Jeżeli stan faktyczny przestępstwa kar. sk. pokrywa się w zupełności ze stanem faktycznym przestępstwa z innej ustawy, władza karząca (art. 2 zd. 2 nin. ust.) rozważy, czy wedle ducha ustawy przepis prawa kar. sk. nie stanowi szczególnej ustawy (lex specialis), wykluczającej myślowo równoczesne zastosowanie przepisu innej ustawy (lex specialis), tudzież czy ustawodawca nie chciał danego czynu poddać ukarania wedle surowszej lub łagodniejszej litery prawa kar. sk.

12. zastosować należy każdy z tych przepisów itd. Zob. uw. 10 do art. 72 i uw. 8 do art. 84. Wynika stąd, że:

a) za czyn wymierza się osobno karę wedle pr. kar. sk., a osobno karę, przewidzianą za inną ustawę (np. złodziej kradnie na granicy cudze mienie, pod-

legające cłu i uchyla się od powinności celnej bez uiszczenia cła: art. 257 § 1 kk. i art. 44 § 1 nin. ust.) czyli postępuje się tak, jak gdyby zachodzi zbieg wieloczynowy (art. 6). Oczywistą jest rzeczą, że co do przestępstwa nieskarbowego musi być wniesiony prawidłowy akt oskarżenia **(O. 3/37 pkt. 2).**

b) orzeka się co do przestępstw skarbowych i nieskarbowych zawsze łączną karę pozbawienia wolności (art. 6 § 1), natomiast orzeka się łączną karę grzywny jedynie co do przestępstw nieskarbowych (art. 31 i 32 kk.), o ile szczególna ustawa nie stanowi inaczej.

d) jeśli orzeczono więzienie i areszt, należy wedle § 2 zd. 1 nin. art. wymierzyć łączną karę wedle art. 31 kk.; zob. uw. 10 do art. 6).

13. Zob. art. 324 do 326 tudzież uwagi do nich.

Art. 8 (nowy).

Orzeczenie zapadłe w postępowaniu karnym nie zwalnia od obowiązku uiszczenia należności skarbowej.

1. Art. 8 wypowiada ogólną zasadę, że wynik postępowania karnego pozbawionym jest wszelkiego wpływu na kwestię obowiązku uiszczenia należności skarbowej; innymi słowy: postępowanie karne w ogóle tą kwestią zajmować się nie powinno, a to bez względu na to, czy toczy się ono przed sądem, czy przed władzą skarbową czyli kwestia obowiązku uiszczenia należności skarbowej rozstrzyga się w postępowaniu odrębnym, czysto administracyjnym. Z przepisu art. 8 wynika, że:

a) Skarb Państwa nie może o należność skarbową wytoczyć powództwa cywilnego,

b) art. 21, wedle którego orzeczenie przepadku lub jego równowartości uchyla obowiązek uiszczenia należności skarbowej, skierowany jest raczej do administracyjnych władz skarbowych, aniżeli do sądu i władzy skarbowej orzekającej w post. kar. sk.

Że tak rzecz się ma, wynika także stąd, iż art. 293 i 294 nie zawierają wzmianki o orzeczeniu władzy kar. sk. w przedmiocie uiszczenia należności skarbowej.

Przepis art. 8 ma zapobiec błędnemu mniemaniu, że w razie skazania uszczuplona należność skarbowa mieści się w uiszczonej grzywnie, albo że oskarżony w razie uniewinnienia go nie jest obowiązany uiścić uszczuplonej należności.

2. Orzeczenia: zarówno skazujące, jako też i uniewinniające.

3. zapadłe w postępowaniu karnym, toczącym się czy to przed władzą skarbową, czy też przed sądem (art. 209 do 212), albowiem część II nin. ustawy pod napisem: «Postępowanie karne skarbowe» (zob. przed art. 208) obejmuje zarówno postępowanie przed władzami skarbowymi, jak i postępowanie przed sądem (zob. napisy nad art. 218 i 320).

4. nie zwalnia od obowiązku uiszczenia należności skarbowej, chyba że orzeczono przepadek przedmiotu lub jego równowartości (zob. art. 21). Czy zachodzi obowiązek uiszczenia należności skarbowej, o tym rozstrzygają władze administracyjne skarbowe na podstawie odnośnych przepisów ustawowych.

Art. 9 (10).

Karami zasadniczymi są:
a) więzienie;
b) areszt;
c) grzywna.

1. Prawo kar. sk. zna dwa rodzaje kar zasadniczych za występki, a to karę pozbawienia wolności (więzienie lub areszt) i grzywnę; za wykroczenia przewidziane są kary pieniężne porządkowe (art. 35). Co do aresztu domowego zob. uw. do art. 40 kk., zamieszczone na str. 13.

Najczęstszą karą jest grzywna; karze pozbawienia wolności zawsze towarzyszy obowiązkowo kara grzywny — w jednym tylko wypadku tj. w art. 84 przewidzianą jest alternatywnie kara aresztu lub grzywny.

2. W myśl art. 2 stosuje się do kar zasadniczych przepisy art. 39 do 41 kk., o ile niniejsza ustawa nie stanowi inaczej. Wobec tego więzienie jako kara zasadnicza trwa najmniej 6 miesięcy (art. 39 § 1 kk.), lecz najwyżej tylko 5 lat (art. 6 § 2 zd. 2 nin. ust.), zaś areszt, jako kara zasadnicza trwa najmniej tydzień (art. 40 § 1 kk.), a najwyżej 5 lat (art. 6 § 2 nin. ust. zgodnie z § 1 art. 40 kk.).

Najniższy i najwyższy wymiar kary zastępczej więzienia lub aresztu zob. w art. 14 § 1 pkt. 3.

3. Co do grzywny jako kary zasadniczej zob. art. 10, o jej zamianie na areszt zob. art. 14.

Art. 10 (13 § 1).

Grzywnę wymierzyć należy w wysokości co najmniej 5 złotych, choćby przewidziana wielokrotność nie dosięgała tej kwoty.

1. Wedle art. 42 § 1 kk., nie powołanego w art. 2 nin. ust., można grzywnę wymierzyć w granicach od 5 do 200.000 zł. Ponieważ w art. nin. określono jedynie minimum grzywny, przeto w dziedzinie pr. kar. sk. maksimum grzywny nie podlega cyfrowemu ograniczeniu; tłumaczy się to tym, że wymiar grzywny stanowi wielokrotność sumy niewiadomej, tj. podatku, opłaty (cła), wartości przedmiotu itd. (art. 11 i 12). Dopiero na wypadek, jeśli podstawy wielokrotności określić niepodobna, to art. 13 wymienia maksimum kary i to inne, niż w art. 42 § 1 kk.

2. co najmniej 5 złotych. Niższej grzywny nie można wymierzyć nawet w razie nadzwyczajnego złagodzenia kary, gdyż art. 23 § 1 lit. c) zezwala na wymierzenie grzywny poniżej nijniższego jej «wymiaru przewidzianego w przepisach części szczególnej», zaś nin. art. mieści się w przepisach ogólnych.

3. przewidziana wielokrotność. Jestto tzw. grzywna «ruchoma», gdyż najwyższa jej wysokość nie jest określoną. W regule wysokość grzywny oblicza się wedle pewnej wielokrotności i to w ramach przez ustawę określonych. Podstawę stanowi:

a) albo wysokość należnego podatku lub opłaty wzgl. dopłaty (art. 11, 44 § 1 i 2, 58 itd.),

b) albo wartość przedmiotu występku (art. 12), np. towaru (art. 45 § 1, 47 § 1, 52 itd.,

c) albo różnica ceny (art. 68),

d) albo wreszcie rozmiar przedmiotu, ani nie podlegającego opłacie, ani też nie będącego przedmiotem przestępstwa, np. rozmiar gruntu uprawionego bezprawnie tytoniem (art. 55 § 1), gdyż rzeczy nieruchomych ustawa nie uznaje za przedmioty występku (arg. a contrario ze słowa «rzeczy ruchome» w art. 19 § 1).

W pewnych jednak nielicznych przypadkach ustawa określa cyfrowo minimalną i maksymalną wysokość kary, a to bądź wprost i z góry (np. art. 66 § 1 od 2.000 do 50.000 zł.), albo posiłkowo na wypadek jeśli wielokrotności nawet w przybliżeniu ustalić nie można (art. 13).

4. Podobnie, jak kara pozbawienia wolności, tak i grzywna trafia każdego z uczestników przestępstwa z osobna i w całości **(O. 161/29);** suma grzywien wymierzona wszystkim uczestnikom może więc przenosić najwyższą w ustawie prze-

widzianą wielokrotność **(O. 176/31)** i najwyższą grzywnę przewidzianą za dane przestępstwo. Można tedy na każdego z uczestników nałożyć np. w przypadku art. 44 § 1 grzywnę 4-krotną należnego cła, a w przypadku art. 66 § 2 grzywnę po 200.000 zł.

5. Wedle art. 18 i 217 § 1 lit. a) i art. 217 § 2 grzywny wpływają na rachunek budżetu Min. Skarbu.

Art. 11 (14).

§ 1. Jeżeli wymiar grzywny jest zależny od wysokości podatku (opłaty), przyjmuje się za podstawę wymiaru podatek (opłatę) łącznie z dodatkiem samorządowym, należny w czasie popełnienia występku.

§ 2. Jeżeli czasu popełnienia występku nie można dokładnie ustalić, przyjąć należy za podstawę wymiaru grzywny wysokość podatku (opłaty), należną w czasie ujawnienia występku.

1. wymiar grzywny jest zależny. Art. ten nie traktuje o samej karze, lecz o tym, co się przyjmuje za podstawę wielokrotności (reskr. Min. Sk. z 25/11 1927 L. 156 WR. do art. 14 uks. z r. 1926). Co do wielokrotności zob. uw. 3 do art. 10. § 1.

2. łącznie z dodatkiem samorządowym: zob. art. 8 i dal. ustawy z 11/8 1923 Dz. U. 94 poz. 747 o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych w brzmieniu obwieszczenia Min. Spr. Wewn. z 28/9 1932 Dz. U. 106 poz. 884 oraz art. 43 pkt. 3 prawa celnego. Powołaną ustawą z 11/8 1923 Dz. U. 94 poz. 747 zrównano dodatki komunalne z podatkami.

3. w czasie popełnienia występku, tj. w czasie, gdy zaistniał stan faktyczny, wymagany przez prawo kar. sk. dla uznania przestępstwa za dokonane względnie usiłowane.

4. czasu popełnienia występku, tj. daty dokonania go lub usiłowania (zob. powyżej uw. 3). Jeśli nie można ustalić wysokości opłaty (podatku), a więc podstawy wielokrotności, stosuje się art. 13. § 2.

5. w czasie ujawnienia występku, tj. w czasie, gdy dokonanie lub usiłowanie przestępstwa doszło do wiadomości jakiejkolwiek władzy państwowej (niekoniecznie skarbowej) lub samorządowej, albowiem:

a) art. 11 mówi o ujawnieniu występku w ogóle czyli bez wymienienia władzy, wobec której ujawnienie nastąpiło — w przeciwieństwie np. do art. 143 kk., w którym mowa o władzach i urzędach powołanych do ścigania. Skoro zaś ustawa w tym względzie różnic nie czyni, nie należy w tym względzie różnicować (lege non distinguente, nec nostrum est distinguere).

b) każdy urząd obowiązany jest w myśl art. 242 kpk. donieść prokuratorowi lub policji o ujawnieniu przestępstwa — wreszcie

c) co do władz samorządowych są one bezpośrednio interesowane w ściganiu przestępstwa, skoro otrzymać mają dodatek samorządowy (art. 11 § 1).

Art. 12 (15).

§ 1. Jeżeli podstawą wymiaru kary jest wartość przedmiotu występku, natenczas wartość tę oznacza się:

1) co do przedmiotów monopolowych — według cen monopolowych;

2) co do innych przedmiotów — bądź według ceny rzeczywistej, stwierdzonej wiarogodnymi dokumentami, bądź według ceny dokonanego oszacowania, bądź wreszcie według ceny sprzedażnej, jeżeli przed orzeczeniem kary przedmiot sprzedano.

§ 2. Co do ceny monopolowej i szacunkowej rozstrzyga chwila popełnienia występku, a gdy jej ustalić nie można — chwila ujawnienia występku.

§ 1. **1. podstawą wymiaru kary,** tj. grzywny: zob. uw. 3 do art. 10.

2. przedmiotu występku: zob. art. 19.

3. wartość tę oznacza się. Jeśli oznaczenie sposobem w § 1 p. 1 wzgl. p. 2 nin. art. nastąpić nie może, stosuje się przepis art. 13.

pkt. 1. **4. co do przedmiotów monopolowych:** zob. art. 1 punkty 2 do 6.

5. według cen monopolowych: z wyłączeniem wszelkiego innego sposobu oznaczenia. Należy tedy za podstawę wymiaru kary przyjąć cenę monopolową, choćby dany przedmiot monopolowy był uszkodzony, nadpsuty lub nadgniły itp. a nawet choćby był już zupełnie niezdatny do użytku.

pkt. 2. **6. co do innych przedmiotów.** Podano tu 3 sposoby oznaczenia ich wartości, a to:

a) bądź wedle uwiarygodnionej rzeczywistej ceny,

b) bądź wedle ceny szacunkowej,

c) bądź wreszcie wedle ceny uzyskanej ze sprzedaży.

Art. 15 uks. 1926 i 1932, będący odpowiednikiem przepisu art. 12 § 1 pkt. 2 nin. ust., zawierał postanowienie, że wybór jednego z tych trzech sposobów oznaczenia wartości następuje «według uznania władzy», tudzież że oznaczenie wartości sposobem pod b) następuje dopiero w braku dokumentów pod a). Otóż mimo opuszczenia w nin. art. słów «według uznania władzy», wybór jednej z powyższych trzech podstaw wymiaru kary pozostawiony jest uznaniu władzy, albowiem:

I. Obecne brzmienie nie ogranicza w niczym uprawnienia władzy do wyboru sposobu oznaczenia wartości.

II. Władza swobodnie ocenia, czy dokumenty pod a) wykazane są wiarygodne.

III. Skutkiem opuszczenia słów «w braku tych dokumentów» władza uprawnioną jest przyjąć podstawę pod b), jakkolwiek dokumenty wykazują cenę niższą.

IV. Odnośnie do przypadku pod b) może zdarzyć się, że okolicznościowo kupiono przedmiot za cenę niższą od rzeczywistej, zaś wedle woli ustawy wymiar kary nastąpić ma wedle ceny rzeczywistej.

V. Jeśli sprzedaż nastąpi po cenie wyższej niż cena rzeczywista, a nawet niż cena szacunkowa, będzie to niewątpliwym dowodem, że przedmiot posiada wartość wyższą, natomiast uzyskanie niższej ceny sprzedażnej może być wypływem braku licytantów lub innych okoliczności.

Tak tedy w interesie Państwa służy władzy karzącej uprawnienie przyjęcia tej podstawy wymiaru kary, która dla Skarbu jest najkorzystniejszą, zaś dla przestępcy najdotkliwszą.

7. według ceny rzeczywistej, tj. tej, którą za dany przedmiot rzeczywiście zapłacono, choćby wartość jego w istocie rzeczy mogła być wyższą lub niższą.

8. stwierdzonej wiarygodnymi dokumentami. Ustawa nie przepisuje żadnych warunków w tym względzie, a w szczególności — w przeciwieństwie do art. 15 § 1 ustaw kar. sk. z r. 1926 i 1932 nie wymaga, ażeby to był «dokument handlowy z miejsca pochodzenia towaru». O wiarogodności orzekają władza skarbowa lub sąd wedle swego swobodnego uznania (art. 291 § 1 i 2 i art. 320 nin. ust. w związku z art. 10 i 358 kpk.). W ogólności na wiarygodność dokumentu składa się:

a) jego niepodejrzana treść i

b) jego zewnętrzna postać.

Ad a) Tu należą niewątpliwe pochodzenie dokumentu od jego sprzedawcy czyli autentyczność dokumentu (własnoręcznego podpisu wystawcy ustawa nie wymaga; wystarcza firma, zamieszczona na fakturze itd.), prawdopodobieństwo ceny w dokumencie wskazanej, zgodność przedmiotu z opisem lub oznaczeniem w dokumencie itd.

Ad b) Tu należy wymóg, ażeby dokument był zupełny i nienaruszony, bez przekreśleń, poprawek, skrobań itd.

9. ceny dokonanego oszacowania. Jeśli dokument budzi wątpliwości, władza może zarządzić oszacowanie, a cenę szacunkową przyjąć jako podstawę wymiaru kary. Oszacowanie następuje przez biegłych (art. 266 do 269).

10. według ceny sprzedażnej: zob. art. 253 i 307.

11. przed orzeczeniem kary: przez władzę skarbową (art. 291 do 293) wzgl. przez sąd (art. 320). Cena uzyskana przy sprzedaży po wydaniu orzeczenia dokonanej, nie uprawnia więc do zmiany tej podstawy wymiaru kary, którą w orzeczeniu przyjęto. Jeśliby jednak dane orzeczenie uchylono i przystąpiono ponownie do rozpoznania sprawy, można uwzględnić cenę sprzedaży dokonanej w czasie między pierwszym a drugim orzeczeniem.

12. Zob. uw. 4 i 5 do art. 11. **§ 2.**

Art. 13 (13 § 3).

Jeżeli podstawy wielokrotności nie można określić dokładnie, należy oznaczyć ją w przybliżeniu, a gdy i to nie jest możliwe — wymierzyć należy grzywnę w wysokości:

1) od 10 złotych do 50.000 złotych — za występki w zakresie prawa celnego i obrotu towarowego z W. M. Gdańskiem;

2) od 10 złotych do 20.000 złotych — za inne występki.

1. podstawy wielokrotności. Zob. uw. 3 do art. 10.

2. określić dokładnie: wedle przepisów art. 11 i 12.

3. w przybliżeniu. Władza orzekająca grzywnę wedle art. 13 winna stwierdzić, że oznaczenie podstawy wielokrotności nie jest możliwe nawet w przybliżeniu **(O. 108/32).**

4. a gdy i to nie jest możliwe, np. stwierdzono, że oskarżony przez pewien czas wytwarzał bezprawnie wyroby tytoniowe (art. 57 § 1 lit. a), lecz nie zdołano stwierdzić czasu trwania wytwarzania, ani ilości wytworzonych wyrobów tytoniowych — albo np. przychwycono jadących na wozie dwóch przemytników z 2 workami, z których w jednym znajduje się sól, a w drugim tytoń, a śledztwo zdołało tylko wykazać, że spotkanie się ich na granicy było przypadkowe, nie zdołało jednak wykazać, do którego z nich każdy z tych worków należy (reskrypt Min. Sk. z 8/10 1927 L. D. I 2085/6). Gdyby się dało stwierdzić, do którego z nich należy sól wzgl. tytoń, w takim razie jeden odpowiadałby za przemyt soli, zaś drugi za przemyt tytoniu — a gdyby się okazało, że obaj porozumieli się co do wspólnego przemytu swoich towarów, np. wynajęli w tym celu wspólnie wóz, samochód itp., natenczas każdy z nich odpowiadałby za przemyt i soli i tytoniu (współsprawstwo co do ogółu towaru) i za podstawę wymiaru kary należałoby przyjąć sumę cen monopolowych soli i tytoniu (art. 12 § 1 pkt 1). We wszystkich tych przypadkach władza po myśli art. 292 i 320 nin. ust. wzgl. art. 379 § 1 kpk. winna ustalić prawną i faktyczną podstawę wielokrotności **(O. S. P. VIII. 162).**

5. Do punktu 1. Zob. art. 1 pkt. 1 i 21, art. 44 i dal., oraz uw. 8 do art. 203, art. 200 i dal.

6. Do punktu 2. Zob. art. 1 pkt. 2 do 20.

Art. 14 (20).

§ 1. Grzywna ulega zamianie na areszt.

§ 2. Jeżeli grzywnę wymierzono obok kary więzienia, natenczas zamienia się grzywnę na więzienie.

§ 3. Przy zamianie grzywny:

1) przyjmuje się dzień aresztu za równoważnik grzywny od 5 do 100 złotych, dzień więzienia — za równoważnik grzywny od 5 do 200 złotych;

2) najniższy wymiar aresztu i więzienia zastępczego wynosi jeden dzień, najwyższy — 3 lata aresztu i 2 lata więzienia.

§ 1. **1. Grzywna.** Zob. art. 9 a), 10 i 11.

2. ulega zamianie. Jest to nakaz bezwarunkowy, który, jako zamieszczony w przepisach ogólnych, odnosi się zarówno do grzywien, orzeczonych przez władzę skarbową, jak i przez sąd. Karę zastępczą należy orzec, choćby nie było żadnych danych do przypuszczenia, że grzywna okaże się nieściągalną, albowiem wedle art. 292 § 2 postanowienie co do rodzaju i wysokości kary zastępczej ma być zawarte w orzeczeniu władzy skarbowej. Co do wyroku sądowego, to wedle art. 320 nin. ust. należy stosować przepisy kpk.; otóż art. 369, 370 i 379 kpk. nie zawierają wprawdzie wyraźnego nakazu orzeczenia kary zastępczej za grzywnę, lecz z końcowych słów art. 370 kpk., że wyrok ma zawierać orzeczenie także «co do innych kwestyj rozstrzygniętych» w związku z art. 550 § 1 kpk., wedle którego sąd wydaje na wniosek prokuratora lub z własnej inicjatywy postanowienie co do kary zastępczej, jeżeli jej nie oznaczono w wyroku — wynika, że dla uproszczenia i przyspieszenia trybu wykonania wyroku należy o karze zastępczej orzec od razu w wyroku.

Gdyby orzeczenie władzy skarbowej wbrew przepisowi art. 292 § 2 nin. ust. nie zawierało postanowienia o karze zastępczej, to władza ta wyda w tym przedmiocie postanowienie uzupełniające. Jakkolwiek bowiem art. 293 § 2 nin. ust., mówiąc o uzupełniającym orzeczeniu, nie wspomina o karze zastępczej, to jednak wynika to z natury rzeczy, że orzeczoną karę należy wykonać; wykonanie zaś nie mogłoby nastąpić, gdyby nie wydano orzeczenia uzupełniającego. Przeciw temu orzeczeniu służą środki odwoławcze z art. 295.

3. na areszt. Zob. art. 40 kk. powołany w art. 2 nin. ust. Nie można więc orzekać od razu aresztu, jeśli czyn zagrożony jest tylko grzywną **(O. 335/29)** i nie można też grzywny zastąpić wykonywaniem pracy, gdyż w art. 2 nin. ust. nie powołano przepisu art. 43 kk.

§ 2. **4.** Por. art. 43 kk.

§ 3. **5.** Kara pozbawienia wolności trwa oczywiście krócej, jeżeli jeden dzień jej trwania jest równoważnikiem grzywny w kwocie wyższej. Jeśli co do grzywny 2.000 zł. przyjmie się równoważnik 200 zł. za 1 dzień, kara pozbawienia wolności wynosi 10 dni; przy równoważniku 100 zł. za 1 dzień wynosi ona 20 dni itd. Nie wolno przyjąć równoważnika jednego dnia w kwocie niższej od 5 zł., gdyż byłoby to ze szkodą dla skazanego **(O. 104/33).**

W § 3 art. 14 ustawa zakreśla bardzo szerokie ramy równoważnika grzywny (od 5 do 100 wzgl. do 200 zł.). Orzekając zastępczą karę pozbawienia wolności, władza karząca rozważy z jednej strony wysokość szkody zrządzonej wzgl. zamierzonej, nastrój psychiczny sprawcy, jego poprzednią karalność itd. (art. 54 kk.), z drugiej zaś strony majątek, dochód i zarobek skazanego.

6. (punkt 2). Najwyższy i najniższy wymiar zasadniczych kar pozbawienia wolności zob. w uw. 2 do art. 9.

Art. 15 (21, 205).

§ 1. Karę zastępczego aresztu lub więzienia wykonywa się, jeżeli ściągnięcie grzywny bądź wymagałoby zbyt długiego czasu lub nadmiernie złożonych czynności w porównaniu z kwotą orzeczonej grzywny, bądź też naraziłoby skazanego na ruinę majątkową, bądź wreszcie — okazało się niemożliwym zarówno u skazanego, jak i u odpowiedzialnego.

§ 2. Od kary zastępczej skazany może się uwolnić w każdym czasie przez złożenie kwoty pieniężnej, przypadającej jeszcze do uiszczenia.

§ 3. W razie częściowego uiszczenia grzywny, kara zastępcza ulega stosunkowemu zmniejszeniu, lecz nie poniżej jednego dnia.

§ 1. **1. wykonywa się.** Wykonanie kary zastępczego aresztu zarządza ta władza, która go orzekła, a więc władza skarbowa (art. 304 § 2, 308, 309, 310) wzgl. sąd lub prokurator (art. 320 nin. ust. w związku z art. 542 kpk.) [1]).

Przed zarządzeniem wykonania zastępczego aresztu władza skarbowa bada ściągalność grzywny, zaś sąd postępuje wedle art. 548 do 550 kpk. [2]) (art. 320).

Z przepisu § 1 nin. art. wynika, że zasadą jest ściągnięcie grzywny. Zob. uw. 1 do art. 305.

O ile skazanemu zależy na uniknięciu zastępczego aresztu, może on uzyskać odroczenie ściągnięcia grzywny lub rozłożenia jej na raty, a to zarówno co do orzeczeń władz skarbowych (art. 306), jak i co do wyroków sądowych (art. 563 kpk. w związku z art. 320 nin. ust.) [3]).

Wobes tego, że w interesie Skarbu Państwa leży dążność możliwego ściągania grzywien orzeczonych, ustawa dozwala wykonania zastępczego aresztu tylko w trzech przypadkach wyraźnie, a zarazem wyczerpująco w nin. art. wskazanych, a to:

a) jeśli ściągnięcie grzywny wymagałoby zbyt długiego czasu lub nadmiernie złożonych czynności w porównaniu z kwotą orzeczonej grzywny, albo

b) naraziłoby skazanego na ruinę majątkową, albo wreszcie

c) okazałoby się niemożliwym zarówno u skazanego, jak i u odpowiedzialnego.

---

[1]) **Art. 542 § 1.** Wykonanie wyroku sądu grodzkiego lub okręgowego, jako odwoławczego zarządza sąd grodzki.

§ 2. Wykonanie każdego innego wyroku zarządza prokurator sądu okręgowego.

[2]) Przepisy te opiewają:

Art. 548. Sposób i tryb przymusowego ściągania grzywien, kar pieniężnych i opłat, nie wypłaconych przez skazanego do kasy sądowej, określi osobna ustawa.

Art. 549. W razie niemożności ściągnięcia w całości lub w części z majątku skazanego zasądzonych grzywien, kar pieniężnych i opłat sporządza się protokół, który się przedstawia prokuratorowi lub sądowi grodzkiemu, stosownie do właściwości.

Art. 550. § 1. Po otrzymaniu protokółu o niemożności ściągnięcia grzywny lub kary pieniężnej, sąd, który wydał wyrok w pierwszej instancji, wydaje, na wniosek prokuratora lub z własnej inicjatywy, postanowienie co do kary zastępczej, jeżeli jej nie oznaczono w wyroku skazującym.

§ 2 dotyczący zawieszenia kary zastępczej opuszczono, gdyż wobec niewymienienia w art. 2 nin. ust. przepisów art. 61 do 64 kk. zawieszenie kary jest niedopuszczalne.

§ 3. Na postanowienie wydane w myśl § 1 i 2 służy zażalenie.

[3]) **Art. 563** opiewa:

Na prośbę skazanego prokurator lub sąd grodzki, zarządzający wykonanie wyroku, może odroczyć ściągnięcie grzywny lub kary pieniężnej albo rozłożyć ją na raty na czas nie przekraczający jednego roku, jeżeli natychmiastowe ściągnięcie pociągnęłoby dla skazanego lub jego rodziny skutki zbyt ciężkie.

Ad a) Dla wykonania zastępczego aresztu wystarcza jedna z wymienionych tu dwóch alternatyw, tj. albo zbyt długi czas trwania egzekucji, albo nadmiernie złożone czynności; często obie te przyczyny zachodzić będą równocześnie, np. przy egzekucji z praw majątkowych lub z nieruchomości (art. 652, 653 i nast. kpc.). Przed zarządzeniem wykonania zastępczego aresztu, władza skarbowa wzgl. sąd rozważy każdą z tych okoliczności z jednej, zaś efekt kasowy dla Skarbu Państwa z drugiej strony, po czym dopiero wedle swego swobodnego uznania zadecyduje o wykonaniu zastępczego aresztu. Intencja niniejszego przepisu ujawni się wyraziście przez zestawienie go z art. 21 ustaw kar. sk. z r. 1926 i 1932, wedle których nadmiernie złożone czynności nie były przewidziane jako podstawa do wykonania zastępczego aresztu; obecna tedy ustawa chce uniknąć szeregu skomplikowanych czynności egzekucyjnych i obarczenia nimi władzy wykonywającej orzeczenie. Ponadto art. 21 powołanych ustaw zawierał opuszczony w nin. art. dodatek; «gdyby ściągnięcie nieznacznej kary pieniężnej dało się uskutecznić jedynie drogą przymusowej sprzedaży nieruchomości» — wynika stąd, że obecna ustawa dozwala wykonania zastępczego aresztu mimo, że skazany posiada nieruchomość, a grzywna nie jest «nieznaczną». Można tedy i przy wyższych cyfrowo grzywnach zaniechać sprzedaży nieruchomości, w czym upatrywać należy wzgląd na małorolnych, którzy dopuścili się np. uprawy tytoniu (art. 55 i nast.) lub wyrobu spirytusu bez zezwolenia (art. 66 i nast.). Z drugiej strony jednakowoż należy zwrócić uwagę na to, że nie musi zajść konieczność sprzedaży całej pasiadłości skazanego, albowiem wedle art. 669 § 2 kpc. dłużnik może żądać ograniczenia egzekucji do wydzielić się mającej fizycznej części jego nieruchomości.

Jakkolwiek art. 15 § 1 nie wspomina o kosztach egzekucji, to jednak należy je wziąć pod uwagę, jeśli z egzekucji nie zyskałoby się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych (art. 561 § 1 pkt. 6 kpc.), albo uzyskałoby się sumę tylko nieznacznie od nich wyższą.

Ad b. Przez ruinę majątkową należy rozumieć taki wynik, że skazany pozbawiony zostałby swego warsztatu pracy. Art. 21 ustaw kar. sk. z r. 1926 i 1932 w miejsce słów «ruina majątkowa» posługiwał się wyrażeniem: «jeżeli ściągnięcie kary pieniężnej pozbawiłoby skazanego wzgl. jego rodzinę środków do utrzymania». Mniemam, że obecna stylizacja jest względniejszą dla skazanego, gdyż dozwala wykonania aresztu zastępczego, jeśli ściągnięcie grzywny spowodowałoby choćby tylko niedostatek, konieczność ograniczenia prymitywnych potrzeb (żywności, odzieży) skazanego wzgl. jego rodziny. Wobec tendencji nietworzenia nędzarzy ustawodawca usuwa tu wzgląd fiskalny na drugi plan.

Ad a) b). W przeciwieństwie do przypadku pod c) ustawa w przypadkach pod a) i b) nie wymaga bezwzględnie, ażeby przed zarządzeniem wykonania aresztu zastępczego usiłowano przeprowadzić krótkotrwałą i nieskomplikowaną egzekucję z ruchomości — atoli należy taką egzekucję usiłować przeprowadzić w przypadkach pod a) i b), lub stwierdzić stosunki majątkowe w przypadkach pod b), ażeby uzyskać podstawę do wydania rozstrzygnięcia o wykonaniu zastępczego aresztu i nie narazić się na zarzut lekkomyślnego traktowania interesów skarbowych. Wedle § 54 przep. wyk. można jednak zaniechać postępowania egzekucyjnego i przystąpić bezpośrednio do wykonania aresztu zastępczego, jeśli akty sprawy karnej zawierają wystarczające dane do stwierdzenia okoliczności przewidzianych w art. 15 § 1.

Ad c). Wykonania aresztu zastępczego nie wolno zarządzić, dopóki nie usiłowano bezskutecznie ściągnąć grzywny u posiłkowo odpowiedzialnego (art. 30 i 33 § 3).

2. Co do kar pieniężnych porządkowych zob. przepis § 4 art. 40.

§ 2. **3.** Ponieważ prawo kar. sk. uważa ekspiację czynu przez uiszczenie grzywny za dostateczną, a nadto stawia interes skarbowy ponad dolegliwość wyrządzoną skazanemu przez pozbawienie go wolności, przeto wolno skazanemu każ-

dej chwili uiścić grzywnę przypadającą jeszcze do uiszczenia i odzykać wolność. Jeśli więc skazano kogoś na grzywnę 1.000 zł. z zamianą na 100 dni aresztu czyli przyjęto 1 dzień aresztu za równoważnik grzywny 10 zł., to może on po 60 dniach aresztu odzyskać wolność, składając resztę grzywny 400 zł., tj. po 10 zł. za 40 dni.

§ 3. **4.** Przepis § 3 normuje przypadek przeciwny, niż przypadek w § 2 unormowany. Jeśli mianowicie przy zamianie grzywny 1.000 zł. na 10 dni aresztu czyli po 10 zł. za 1 dzień, skazany zapłacił 200 zł., to odcierpi on areszt zastępczy przez 80 dni. Jeśliby jednak w omawianym tu przypadku skazany zapłacił był kwotę 950 zł., to areszt zastępczy wyniesie nie pół dnia, lecz jeden pełny dzień.

Art. 16 (nowy).

§ 1. W razie skazania na grzywnę, można zaliczyć na poczet tej kary całkowicie lub częściowo okres tymczasowego aresztowania.

§ 2. Przepis art. 14 § 3 pkt. 1) co do aresztu stosuje się tu odpowiednio.

§ 1. **1.** Przepisu § 1 nie zawierały uks. 1926 i 1932; wprowadzono go, rozszerzając zasadę wyrażoną w art. 58 kk. Sąd może więc okres tymczasowego aresztowania zaliczyć w całości lub części na poczet grzywny. Jeśli np. skazano kogoś za występek skarbowy na grzywnę 1.000 zł. z zamianą po 10 zł. za dzień na 100 dni, sąd może okres tymczasowego aresztowania, wynoszący 30 dni, zaliczyć mu w całości na grzywnę tak, że pozostaje do uiszczenia grzywna 700 zł., a w razie jej nieściągnięcia (art. 15 § 1) areszt zastępczy przez 70 dni; w razie częściowego zaliczenia okresu tymczasowego aresztowania, np. 10 dni na grzywnę, areszt zastępczy wynosić będzie 90 dni.

Ponieważ art. 58 kk., dozwalający zaliczenia czasu tymczasowego aresztowania na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności, stosuje się w myśl art. 2 nin. ustawy także do przestępstw kar. sk., przeto z połączenia zasad, wyrażonych w art. 58 kk. i w art. 16 nin. ust. wynika, że czas trwania tymczasowego aresztowania policzyć można (w całości lub części) na poczet kary pozbawienia wolności i kary grzywny, jeśli obie te kary orzeczono obok siebie. W pierwszym rzędzie policzenie nastąpić winno na poczet kary pozbawienia wolności, gdyż interes skarbowy wymaga ściągnięcia grzywny.

2. Zaliczenie tymczasowego aresztowania, pozostawione uznaniu władzy karzącej («można»), stanowi postać złagodzenia kary, pozostawioną wyłącznie uznaniu sądu i niezaliczenie jej, jako odmowa złagodzenia kary nie wymaga osobnego uzasadnienia **(O. 406/35).** Wedle **O. 479/35** sąd może przy przestępstwach nieskarbowych odmówić zaliczenia, jeżeli sprawca jest recydywistą (art. 60 kk.), zwłaszcza że wedle art. 165 lit. d) kpk. już z mocy samej ustawy dopuszczalne jest tymczasowe aresztowanie co do recydywistów; sąd może tedy odmówić zaliczenia recydywiście z art. 60 § 1 kk. okresu tymczasowego aresztowania, jakkolwiek art. 2 nin. ust. nie wymienia przepisu art. 60 kk. i jakkolwiek art. 24 § 1 pkt a) nin. ust. inaczej konstruuje pojęcie recydywy i osobno karze za recydywę.

Orzeczenie co do zaliczenia okresu tymczasowego aresztowania wchodzi w zakres wymiaru kary (mot. do **O. 215/36);** należy je tedy zaskarżyć środkami odwoławczymi, dopuszczonymi w postępowaniu kar. skarb. (art. 349).

Przepis art. 58 kk. odnosi się tylko do tymczasowego aresztowania, jakie zarządzono w danej sprawie, nie zaś w jakiejkolwiek sprawie, poprzedzającej chwilę wydania wchodzącego w grę wyroku **(O. 200/35** pkt. 2); toż samo dotyczy także tymczasowego aresztowania w sprawach kar. skarb.

§ 2. **3.** Powołanie się na art. 14 § 3 pkt. 1 ma to znaczenie, że równoważnik grzywny przyjęty w wyroku, stosuje się także przy zaliczeniu okresu tymczasowego aresztowania.

Art. 17 (nowy).

Przepadek przedmiotów występku, jako karę dodatkową, orzeka się w przypadkach, określonych w prawie niniejszym.

1. W miejsce art. 50 kk., nie wymienionego w art. 2 nin. ustawy, wprowadzono przepisy art. 17 do 21, gdyż przepadek jest środkiem karnym, bardzo doniosłym dla interesów skarbowych i wymaga szczegółowych postanowień. Przepadek można orzec także przeciwko nieletniemu, bez względu na jego wiek i stopień rozeznania **(O. 13/36)**, gdyż żaden przepis ustawowy nie stoi temu na przeszkodzie.

2. Art. 17 różni się w kilku kierunkach od art. 50 kk. i tak:

a) Wedle art. 50 kk. orzeczenie przepadku pozostawione jest uznaniu sądu («Sąd może»). Takiej swobody art. 17 nie pozostawia karzącej władzy (art. 2 zd. 2), albowiem orzeczenie przepadku jest obowiązkowe, jeżeli odnośny przepis części szczególnej prawa kar. sk. je nakazuje. Z drugiej strony z art. 17 wynika a contrario, że władza ta nie może orzec przepadku, jeśli jej szczególny przepis prawa kar. sk. do tego nie upoważnia. W tym względzie zauważyć należy, że prawo kar. sk. nie przewiduje w ogóle przepadku przy wykroczeniach kar. sk. (art. 35), a także przy pewnych występkach, np. w art. 49 § 2, 51 § 1 i 2 ,53, 63, 72 § 3, 74, 78 itd., w szczególności przy niektórych występkach popełnionych nieumyślnie, np. art. 49 § 2, 72 § 3 itd. — we wszystkich tych przypadkach nie wolno więc orzec przepadku.

b) Art. 17 wprowadza nieznane przepisowi art. 50 kk. pojęcie przedmiotu występku, pojęcie bardzo szerokie o zakresie określonym w art. 19; przedmiot występku podlega tylko wówczas przepadkowi, jeśli prawo kar. sk. wyraźnie tak postanawia, np. w art. 44 § 3, 56 § 1, 66 § 5 itd. W innych przypadkach ustawa nie sięga tak daleko i zezwala tylko na przepadek pewnych szczegółowo wymienionych przedmiotów, np. towaru (art. 46 § 2 i 47 § 2), wyrobów (art. 57 i 71 § 1), spirytusu (art. 67 § 1 i 68), niezgłoszonych zapasów (art. 69) itd. Zob. uw. 7 do art. 67.

c) Prawo kar. sk. zna także warunkowy przepadek; zob. uw. 6 do art. 81.

d) W pewnych przypadkach (np. art. 46 § 2, 47 § 2) przepadkowi podlega tylko towar, którego posiadanie jest zabronione.

3. Przepadek następuje tylko przy występkach i to jako kara dodatkowa; nie jest natomiast nigdzie przewidziany, jako kara samoistna, jak to miało miejsce wedle art. 72 uks. z r. 1926.

4. Orzeczenie przepadku nie jest zawisłe od skazania jakiejś osoby za występek skarbowy; stanowi ono wówczas środek zabezpieczający (art. 22).

5. Zaniechanie orzeczenia przepadku może nastąpić jedynie drogą nadzwyczajnego złagodzenia kary na podstawie art. 23 § 1 lit. e), a także przy dobrowolnym poddaniu się karze (art. 285 § 1 i 3).

6. Prawo kar. sk. zna przepadek rzeczy, nie będących przedmiotami występku (art. 277 § 3 i 4).

Art. 18 (16).

Grzywny oraz kwoty, uzyskane ze sprzedaży przedmiotów uznanych za przepadłe, wpływają na rzecz Skarbu Państwa.

Zob. uw. do art. 217.

Art. 19 (17, 18).

§ 1. Przedmiotem występku są wszelkie rzeczy ruchome, pochodzące bezpośrednio lub pośrednio z występku, jak również narzędzia i materiały, które służyły lub były przeznaczone do jego popełnienia.

§ 2. Przedmiotem występku ponadto są:

a) opakowanie oraz wszystko to, co z przedmiotem występku zmieszano lub połączono w sposób, utrudniający odłączenie bez uszczerbku dla samego przedmiotu;

b) narzędzia i materiały, których wyrób, sprzedaż, rozpowszechnianie lub posiadanie jest wzbronione, bez względu na to, czy służyły lub były przeznaczone do popełnienia występku;

c) środki lokomocji, przysposobione specjalnie do transportowania przedmiotów występku.

§ 3. Przedmioty występku podlegają przepadkowi, choćby nie były własnością sprawcy, chybaby ze względu na słuszne roszczenia interwenienta nie można było orzec przepadku.

§ 1. **1.** Art. 19 § 1 zawiera definicję przedmiotu występku i wylicza wyczerpująco wszystko to, co podpada pod pojęcie przedmiotu występku sensu stricto. Nie podpada więc pod to pojęcie żadna inna rzecz, chyba że ją w § 2 wyraźnie wymieniono (zob. poniżej uw. 8). Art. 19 § 1 ma zakres obszerniejszy niż art. 50 kk., gdyż obejmuje także materiały, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstwa.

2. są. Jest to nakaz bezwarunkowy traktowania rzeczy wymienionych w nin. art. jako przedmiotu występku; z nakazu tego nie wynika jednak, ażeby wszystko to, co stanowi przedmiot występku, ulec musiało przepadkowi. Zob. uw. 2 lit. b) do art. 17.

3. wszelkie rzeczy ruchome: bez wyjątku, choćby wartość ich wielokrotnie pokrywała szkodę Skarbu Państwa i choćby sprawca uiścił należność skarbową (art. 8) oraz odcierpiał karę pozbawienia wolności i uiścił orzeczoną grzywnę. Ponieważ § 1 wymienia jedynie r z e c z y r u c h o m e, przeto nie ulega przepadkowi nieruchomość nabyta za przedmiot występku; z drugiej jednak strony ruchomą rzeczą są rzeczy, będące ruchomymi w chwili, gdy w rozumieniu art. 19 stają się przedmiotem występku, choćby poprzód jako integralna część rzeczy nieruchomej miały faktycznie i prawnie charakter rzeczy nieruchomej.

4. pochodzące bezpośrednio lub pośrednio z występku (nie zaś z wykroczenia skarbowego). Przepadkowi ulega więc nie tylko towar przemycony (art. 44), lecz także pieniądze lub przedmioty w zamian zań otrzymane, np. przemytnik sprzedał lub zamienił przemycony towar na inny. Pochodzenie pewnego przedmiotu bezpośrednio lub pośrednio z przestępstwa stanowi tedy niezniszczalną wadę tegoż przedmiotu (vitium rei inhaerens), która odpada dopiero z chwilą, gdy dany przedmiot w sposób legalny przejdzie w posiadanie osoby nieświadomej jego pochodzenia. Jeśli np. towar przemycony został pozbyty osobie A, która znała jego proweniencję, można u niej go odebrać, a u przemytnika odebrać rzecz, którą otrzymał w zamian za przemycony towar; następuje tu więc podwójny przepadek (art. 17) pozornie niesłuszny, lecz zgodny z pojęciem i istotą kary dodatkowej i z interesem skarbowym.

Co do zatrzymania przedmiotu występku zob. art. 246, 249 i 251 do 254.

5. narzędzia, np. środki użyte do wyrobu spirytusu (art. 66 § 1), do wytworzenia surogatu tytoniowego (art. 60), do przerobienia, oczyszczenia lub odwodnienia spirytusu (art. 70), odkażenia soli skażonej (art. 84) itd.

6. materiały, np. drzewo lub metal przeznaczone do wyrobu zapałek, zapalniczek lub innych przedmiotów, objętych monopolem zapałczanym (art. 94, 95), owoce użyte do wyrobu napojów winnych (art. 123), albo kwasu octowego lub węglowego (art. 145, 153) itd.

7. służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstwa. Przepadek następuje więc zarówno w razie dokonania, jak i w razie usiłowania przestępstwa.

§ 2. 8. Podczas gdy art. 19 § 1 określa pojęcie przedmiotu występku sensu stricto, to § 2 tegoż art. rozszerza to pojęcie na pewne rzeczy, które nie są objęte przepisem § 1 i tworzy pojęcie przedmiotu występku sensu largo. Przepis § 2 ma swoje uzasadnienie w interesie skarbowym.

9. opakowanie: nie zaś tylko «opakowanie konieczne», jak to przepisywał art. 17 uks. z r. 1926 i 1932. Przedmiotem występku jest więc całe i każde opakowanie bez względu na jego rodzaj, trwałość i wartość (a więc także opakowanie cenniejsze od samego opakowanego przedmiotu), oraz bez względu na to, czy opakowanie jest konieczne dla konserwacji lub transportu danego przedmiotu.

10. oraz wszystko to itd. Pojęcie przedmiotu występku rozciągnięto tu więc na przedmiot, powstały ze zmieszania lub połączenia rzeczy, które w myśl § 1 nin. art. stanowiły ab ovo przedmiot występku, z innymi rzeczami, które pod tenże paragraf bynajmniej nie podpadały. Obojętnym jest, czy przez zmięszanie lub połączenie powstał przedmiot zupełnie nowy i inny (aliud), czy też nastąpiła tylko zmiana rodzaju lub jakości pierwotnego przedmiotu występku; obojętnym jest także ilościowy i wartościowy stosunek pierwotnego przedmiotu do przedmiotu z nim połączonego lub zmięszanego. Przedmiot nowo powstały staje się tedy w całości przedmiotem występku i podlega w całości przepadkowi (art. 17), jeżeli przez rozsegregowanie na składowe części pierwotny przedmiot doznałby uszczerbku, tj. gdyby nie można przywrócić go do pierwotnego stanu. Przepadkowi podlega oczywiście także opakowanie nowo powstałego przedmiotu, jeśli go bez uszczerbku odłączyć nie można.

11. narzędzia i materiały tu wymienione stanowią przedmiot występku i ulegają przepadkowi, choćby nie służyły lub nie były przeznaczone do popełnienia występku, ponieważ ich wyrób, sprzedaż, rozpowszechnianie lub posiadanie jest wzbronione prawem kar. skarb. lub inną ustawą; por. § 2 art. 23 i art. 24 lit. c).

12. wyrób: ręczny lub maszynowy, domowy lub fabryczny.

13. sprzedaż. Ponieważ nie użyto tu wyrażenia «zbycie» (zob. uw. 6 do art. 56), przeto chodzi tu o sprzedaż sensu stricto w rozumieniu art. 294 k. z. Inne sposoby zbycia, jak np. zamiana, darowizna itp., mogą podpadać pod pojęcie rozpowszechniania; zob. poniżej uw. 14 i 15.

14. rozpowszechnianie czyli puszczenie w obrót (darme lub odpłatne) w większej ilości. Jaka ilość wymagana jest dla stworzenia pojęcia «rozpowszechniania» określi władza karząca (art. 2 zd. 2) w każdym poszczególnym przypadku, biorąc pod uwagę zachodzące okoliczności jako to: rodzaj przedmiotu, sposób dla rozpowszechnienia użyty, reklamę, wywołanie zainteresowania pewnej grupy osób itp.

15. posiadanie. Jest nim, niezależnie od pojęć prawa cywilnego, taki stan faktyczny, w którym pewna osoba może danym przedmiotem rozporządzać, choćby w rzeczywistości żadnych aktów władczych nad tymże przedmiotem nie wykonywała. Posiadaniem jest więc zarówno władztwo nad rzeczą we własnym, jak i w cudzym imieniu (dzierżenie, detentio), a także przyjęcie rzeczy w chwilową choćby pieczę lub krótkotrwałe przechowanie. Nie jest wymaganym ani ażeby posiadacz nabył władztwo to swym własnym działaniem, ani ażeby stan ten trwał przez pewien krótszy lub dłuższy okres czasu, byleby w danej (krytycznej) chwili stan ten istniał.

16. środki lokomocji: nieżywe bez względu na rodzaj i sposób popędu — nie zaś zwierzęta pociągowe, gdyż nie można o nich powiedzieć, że je przysposobiono specjalnie do transportowania przedmiotów występku, jak tego wymaga art. 19 § 2 lit. c); zwierzęta pociągowe, jako też i środki lokomocji nie przysposobione specjalnie do transportowania przedmiotów występku mogą jednak być zatrzymane i użyte na zaspokojenie grzywien (art. 246, 250, 255) lub równowartości przedmiotu występku (art. 20 § 1).

17. przysposobione specjalnie do transportowania przedmiotów występku. Chodzi tu więc o szczególne urządzenia danego środka lokomocji, dokonane przez sprawcę lub inną, współwinną lub niewspółwinną osobę, dla transportowania przedmiotu występku, np. podwójne dno, skrytki itp.; dany środek lokomocji musi jednak pozostawać w związku z dokonanym usiłowanym lub zamierzonym występkiem skarbowym. Czy tak się rzecz ma, oceni władza karząca, biorąc pod uwagę zachodzące okoliczności, jako to: osobę ich posiadacza, czas i miejsce ich przydybania itp.

18. Przedmioty występku: wymienione w § 1 i 2 lit. a), b) i c) nin. art. § 3.

19. podlegają przepadkowi: zob. art. 17.

20. choćby nie były własnością sprawcy. Regułą jest więc, że przepadkowi podlega każdy przedmiot występku bez względu na to, czy jego właścicielem jest sprawca, współsprawca, podżegacz lub pomocnik, albo nawet osoba trzecia, nie biorąca udziału w przestępstwie (interwenient).

21. chybaby itd. Jest to wyjątek od reguły w uw. 20 określonej, zależny od zaistnienia warunków, wskazanych poniżej w uw. 22 i 23.

22. ze względu na słuszne roszczenie interwenienta. Ponieważ ustawa mówi w ogóle o słusznych roszczeniach interwenienta i nie ogranicza interwencji do osoby właściciela, przeto interwenientem może być nietylko właściciel, lecz także każdy, kto ma na przedmiocie ograniczone prawo rzeczowe i z tego tytułu mógłby przeciwstawić się egzekucji, prowadzonej z danego przedmiotu (art. 567 § 1 pkt. 2 Kpc.) a więc dożywotnik, ten, komu służy ustawowe lub umowne prawo zastawu na danym przedmiocie itp.

Słusznym będzie roszczenie interwenienta tylko wówczas, jeśli dana rzecz stała się przedmiotem występku wbrew wyraźnej lub domniemanej woli, a co najmniej bez wiedzy właściciela; słusznym będzie roszczenie właściciela także wówczas, gdy dany przedmiot mógł stać się przedmiotem występku tylko wskutek jego nieuwagi lub nawet niedbalstwa, gdyż nie chodzi tu o jego winę nieumyślną w rozumieniu art. 14 § 2, skoro on nie brał i nie chciał brać udziału w przestępstwie.

Ażeby uwolnić rzecz swoją od przepadku winien właściciel (osobiście lub przez przedstawiciela art. 238 nin. ust. i art. 96, 97 kpk. w związku z art. 320 nin. ust.):

a) swoje roszczenie, tj. prawo własności zgłosić (art. 216, 335, 336) i dochodzić go; nie wystarcza więc, jeśli roszczenie to zgłasza oskarżony **(O. z 6/5 1930 sygn. II 4 K. 170/30),** albo osoba odpowiedzialna posiłkowo. lub zastępczo (art. 30 i 34).

b) wykazać czyli przez dostarczenie odpowiednich środków dowodowych umożliwić władzy stwierdzenie, że roszczenie jego jest słuszne, tj. że rzecz jego stała się przedmiotem występku bez jego wiedzy lub wbrew jego woli, a więc że został pozbawiony posiadania rzeczy drogą kradzieży, oszustwa lub rabunku, albo że użyczył danej rzeczy innej osobie do dozwolonego prawnie użytku, lecz osoba ta lub inna użyła danej rzeczy w sposób, który uczynił ją przedmiotem występku. Władza obowiązaną jest **przeprowadzić odnośne dowody (O. 28/11 1929 sygn. II. 4 K. 666/29)** i ocenia wyniki dowodzenia wedle swego swobodnego uznania (art. 291 § 2 nin. ust. oraz art. 10 kpk. w związku z art. 320 nin. ust.). Władza nie powinna jednak odwlekać ukończenia sprawy ze względu na zgłoszone, lecz niewykazane roszczenia interwenienta **(O. z 6/5 1930 sygn. II. 4 K. 170/30)** i może pozostawić orzeczenie co do roszczeń interwenienta orzeczeniu uzupełniającemu (art. 293 § 1 i 2); o ile zaś ona lub sąd roszczenia tego w ogóle nie rozpoznały, interwenientowi służy droga procesu cywilnego. **Zob. uwagi do art. 216.**

23. interwenienta. Interwenientem jest osoba trzecia (postronna) nie będąca uczestnikiem przestępstwa; może nią być także odpowiedzialny posiłkowo

lub zastępczo, albowiem pierwszy odpowiada tylko za grzywny i koszty postępowania (art. 30), drugi zaś tylko za grzywny (art. 34), kwestia zaś przepadku unormowaną jest samoistnie w nin. art. na odrębnych zasadach.

Art. 20 (19).

§ 1. Jeżeli nie można orzec przepadku przedmiotów występku, sąd orzeka o ściągnięciu ich równowartości.

§ 2. Jeżeli równowartości nie można określić dokładnie, oznacza się ją według zasad, określonych w art. 12.

§ 3. Jeżeli w popełnieniu występku brało udział kilka osób, sąd orzeka przepadek równowartości w równej części od każdej z nich.

§ 1. **1. nie można orzec przepadku** (art. 17) z jakiegokolwiek powodu np. przedmiotu występku nie zdołano ująć, albo orzeczenia przepadku zaniechano ze względu na słuszne roszczenia osób trzecich (art. 19 § 3) itd. Nie orzeka się tedy kary dodatkowej pieniężnej, jak to przewidywał przepis art. 19 uks. 1932.

2. przedmiotów występku: zob. art. 19 § 1 i 2.

3. sąd. Jakkolwiek w myśl art. 2 zd. 2 przez słowo «sąd» jedynie w dziedzinie kk. rozumieć należy właściwą władzę karzącą, to jednak także i w niniejszej ustawie niekiedy wypadnie je tak tłumaczyć np. w art. 20 § 1, gdyż wedle art. 293 § 1 orzeczenie karne władzy skarbowej zawierać ma orzeczenie co do przedmiotu przestępstwa a więc i co do równowartości jako jego surogatu.

§ 2. **4.** Stosuje się tu art 12 § 1 i 2.

§ 3. **5. brało udział kilka osób** bez względu na postać zjawiskową (sprawstwo, podżeganie i pomocnictwo) ich udziału w występku.

6. w równej części: wedle ilości biorących udział w występku, nie zaś solidarnie, ani też w stosunku do ich udziału w przestępstwie lub wedle stopnia ich przewinienia.

Art. 21 (nowy).

W razie orzeczenia kary przepadku przedmiotu lub jego równowartości, odpada obowiązek uiszczenia należności skarbowych.

1. orzeczenia kary przepadku: Zob. art. 8, 17 i uw. 1 do art. 271.

2. przedmiotu (występku) lub jego równowartości: Zob. art. 19 i 20.

3. odpada obowiązek uiszczenia należności skarbowych bez względu na to, czy przedmiot występku lub jego równowartość są wyższe lub niższe od tychże należności.

Art. 22 (nowy).

Jeżeli sprawcy nie skazano, można osobnym orzeczeniem orzec przepadek przedmiotów występku tytułem środka zabezpieczającego.

1. Jeżeli sprawcy nie skazano: z jakiegokolwiek powodu a więc jeśli wydano orzeczenie uniewinniające lub postępowanie umorzono; zob. art. 270 i 276 nin. ust. oraz art. 3 kpk. Wyrok uwalniający jest wyrokiem skazującym, gdyż uznaje sprawcę winnym zarzuconego mu przestępstwa a tylko nie wymierza mu kary; w przypadku wyroku uwalniającego orzeczenie przepadku jest tedy wypływem skazania a więc karą dodatkową. Zob. uw. 1 do art. 22.

2. można. Orzeczenie należy do władzy orzekającej uniewinnienie lub umarzającej dochodzenie. Zob. końcowy ustęp art. 370 oraz art. 250 i 276 kpk.

3. osobnym orzeczeniem: po wydaniu orzeczenia uniewinniającego lub umarzającego postępowanie zob. art. 293 § 1 i 2.

4. orzec przepadek przedmiotów występku (art. 17 i 19); nie zaś ściągnięcia ich równowartości (art. 20).

5. tytułem środka zabezpieczającego, celem zapobieżenia korzystaniu z nich lub ich przyszłemu użyciu w celach przestępnych. Por. art. 85 kk., którego nie powołano w art. 2 nin. ust.

6. Jeżeli sprawca przestępstwa jest nieznany i w ciągu trzech miesięcy od daty zajęcia rzeczy nie zgłosi się do właściwej władzy skarbowej, władza ta wyda rozstrzygnięcie o umorzeniu post. kar. i może orzec przepadek zajętych przedmiotów lub uzyskanej za nie kwoty tytułem środka zabezpieczającego (§ 41 przep. wyk.).

Art. 23 (31, 32).

§ 1. W przypadkach wskazanych w niniejszym prawie, tudzież w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie, można zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary:

a) przez wymierzenie grzywny i aresztu zamiast kary grzywny i więzienia.

b) przez wymierzenie grzywny zamiast kary grzywny i aresztu;

c) przez wymierzenie grzywny poniżej najniższego jej wymiaru, przewidzianego w przepisach części szczególnej;

d) przez wymierzenie aresztu zastępczego w wymiarze niższym od przypadającego na zasadzie równoważnika ustawowego;

e) przez zastosowanie kary dodatkowej przepadku przedmiotów występku lub ich równowartości tylko do części tych przedmiotów, albo też przez całkowite zaniechanie zastosowania tej kary.

§ 2. Nadzwyczajnego złagodzenia kary, określonego w § 1 pkt e), nie stosuje się w przypadkach, gdy chodzi o przedmiot, którego posiadanie jest zabronione, albo o przedmiot, mogący ułatwić ponowne popełnienie występku skarbowego.

1. Podczas gdy art. 59 kk. przewiduje nadzwyczajne złagodzenie kary jedynie w przypadkach w kk. przewidzianych, to nin. art. pozwala stosować nadzwyczajne złagodzenie kary: a) w przypadkach wskazanych w nin. prawie, nie zaś w kodeksie karnym — tudzież b) w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie. Wedle § 52 przep. wyk. władze skarbowe orzekające w I instancji stosują przepis art. 23 bez ograniczenia tylko w przypadkach wskazanych wyraźnie w prawie kar. sk., w innych natomiast przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie mogą wymierzać kary grzywny do połowy najniższego wymiaru przewidzianego w przepisach części szczególnej. Zob. uw. 5 do art. 291.

2. w niniejszym prawie: zob. art. 285 § 1 i 3 oraz art. 291 § 2. **§ 1.**

3. w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie (por. § 4 art. 30). Przepis ten jest liberalniejszy niż art. 31 uks., który wymagał «wyjątkowo ważnych okoliczności». Ustawa nie wymienia okoliczności zasługujących na szczególne uwzględnienie; zostawia więc w tym względzie swobodę sędziemu, wobec czego kontrola kasacyjna jest niedopuszczalna **(O. S. P. IX 287).** Okoliczności te muszą wiązać się ściśle z istotą czynu zarzuconego oskarżonemu w danej sprawie **(O. z 26/10 1927 Nr 1520)** a więc z przedmiotową lub podmiotową stroną czynu. Sama już wina nieumyślna może być podstawą do nadzwyczajnego złagodzenia kary **(mot. do O. S. P. VII 99),** jeśli ustawa nie przewiduje osobno kary za winę nieumyślną a stopień winy jest bardzo nieznaczny. Por. art. 30 § 4.

4. można zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, jednakowoż nie w innym sposobie i rozmiarze jak to w § 1 nin. art. pod lit. a) do e) wskazano i z ograniczeniem, określonym w § 2 nin. art. Złagodzenie polega bądź na złagodzeniu kary zasadniczej, jak wedle lit. a) b) c) nin. art., bądź kary zastępczej, jak wedle lit. d) nin. art., bądź wreszcie kary dodatkowej przepadku wedle lit. e) nin. art. Nie można oczywiście wymierzyć aresztu zamiast więzienia (lit. a) a równocześnie zamiast aresztu orzec grzywnę (lit. b); natomiast można w każdym z przypadków pod lit. a) b) i c) wyliczonych złagodzić równocześnie także karę zastępczą i dodatkową, wedle lit. d) i e) nin. art. Jeżeli władza karząca, mimo stwierdzenia (ustalenia) okoliczności zasługujących na szczególne uwzględnienie, nie korzysta z nadzwyczajnego łagodzenia kary, winna to uzasadnić w swym orzeczeniu (**O. 180/33**) np. tym, że szerząca się w danej dziedzinie przestępczość wymaga surowszej represji karnej.

Władza karząca może stosować nadzwyczajne złagodzenie kary tylko co do niektórych uczestników przestępstwa (art. 55 kk. powołany w art. 2 nin. ust.) np. przyznać je sprawcy a odmówić podżegaczowi albo odmówić go sprawcy a przyznać go pomocnikom. Kwestia ustaleń faktycznych w tym względzie nie podlega sprawdzeniu kasacyjnemu (mot. do **O. 82/37**).

Do lit. a) **5.** Jeżeli ustawa przewiduje więzienie i grzywnę, można zamiast więzienia wymierzyć areszt, lecz nie można grzywny wymierzyć poniżej najniższego jej wymiaru, przewidzianego w części szczególnej a tym mniej odstąpić w ogóle od wymierzenia grzywny. Oczywiście byłoby absurdem orzec więzienie a następnie w drodze nadzwyczajnego złagodzenia kary wymierzyć areszt w miejsce więzienia, jeśli przepis ustawowy pozostawia sądowi wybór między więzieniem lub aresztem (np. art. 24 § 1).

Do lit. b) **6.** Wymierza się tu jedną tylko grzywnę, nie zaś osobno grzywnę w miejsce aresztu a osobno grzywnę przewidzianą w ustawie.

Do lit. c) **7.** Chodzi tu o przypadki, gdy ustawa przewiduje jako karę wyłącznie grzywnę np. art. 44 do 47 itd.; jeżeli obok grzywny przewidziana jest kara pozbawienia wolności (np. art. 23 § 1, 48 itp.), nie stosuje się przepisu pod lit. a), lecz przepisy lit. a) i b).

Do lit. d) **8.** Zob. § 3 art. 14. Nie można natomiast wymierzyć kary aresztu zasadniczego poniżej tygodnia (art. 40 § 1 kk. w związku z art. 2 nin. ust.), gdyż — w przeciwieństwie do art. 31 uks. 1932 — przepis art. 23 tego nie przewiduje. Wobec tego **O. 432/36,** zapadłe w składzie 7 sędziów, wedle którego na podstawie art. 31 uks. 1932 można wymierzyć karę zasadniczego aresztu poniżej tygodnia, stało się obecnie bezprzedmiotowe, o ile chodzi o czyny popełnione po wejściu w życie nin. ustawy tj.po 1 kwietnia 1937. Natomiast można orzec karę aresztu zasadniczą, poniżej tygodnia, jeśli do czynu, popełnionego przed 1 kwietnia 1937 stosuje się ustawę kar. sk. 1932, jako względniejszą dla sprawcy (art. 2 kk. powołany w art. 2 nin. ust.) a nawet wolno stosować też uks. 1932, jako względniejszą, właśnie ze względu na przepis art. 31 uks. 1932.

D lit. e) **9.** Można tedy: a) nie orzec w ogóle przepadku przedmiotów występku (art. 17 i 19), b) orzec go tylko co do pewnych przedmiotów, jeśli ich jest więcej lub co do części jedynego przedmiotu występku, c) orzec ściągnięcie całej równowartości (art. 20) lub jej części. Nie można natomiast orzec ściągnięcia równowartości (całej lub jej części), a odstąpić od orzeczenia przepadku, jeżeli przedmiot występku ujęto (arg. z § 1 art. 20). Zob. § 2 nin. art.

§ 2. **10. posiadanie jest wzbronione.** Por. art. 19 § 1 lit. b), 46 § 2, 47 § 2 itp. Zob. art. 76, 100 itd.

11. mogący ułatwić ponowne popełnienie np. przyrządy do wyrabiania samogonki, odkażenia spirytusu, środki lokomocji z art. 19 § 1 lit. c) itd.

Art. 24 (24 do 29).

§ 1. Obok kary przewidzianej w przepisach części szczególnej, podlega nadto karze aresztu do lat 2 lub więzienia do lat 2:

a) kto w ciągu 5 lat po odbyciu kary w całości lub przynajmniej w trzeciej części, za występek skarbowy popełniony umyślnie, popełni umyślnie nowy występek tego samego rodzaju;

b) kto popełnia występek z zakresu prawa celnego i obrotu towarowego z W. M. Gdańskiem, współdziałając równocześnie z dwiema lub więcej osobami;

c) kto przy popełnieniu występku skarbowego zaopatrzony jest w broń lub inne narzędzia, służące do napaści lub obrony;

d) kto zapewnia sprawcy korzyść lub pokrycie strat i kosztów nawet w przypadku nieudania się zamierzonego występku, oraz kto pod takim zapewnieniem popełnia lub usiłuje popełnić występek skarbowy;

e) przestępca zawodowy, choćby nie zachodził przypadek powrotu do przestępstwa.

§ 2. Za odbycie kary (§ 1 pkt a) nie uważa się uiszczenia grzywny w drodze dobrowolnego poddania się karze oraz grzywny orzeczonej doraźnym nakazem karnym.

1. Obok kary przewidzianej w części szczególnej, bez względu na to czy karą § 1. tą jest więzienie, areszt lub grzywna. Przesłanką zastosowania art. 24 jest więc okoliczność, ażeby odnośną osobę skazano za występek skarbowy, jako sprawcę, podżegacza lub pomocnika. Przepis art. 24 odnosi się generalnie do wszystkich występków skarbowych i zawiera szereg okoliczności szczególnie obciążających, powodujących wymierzenie za jeden czyn dwóch kar. Od przypadków z art. 24 odróżnić należy przypadki, gdzie część szczególna ze względu na przedmiot działania, wymagający szczególnej ochrony przewiduje obok kary grzywny dalszą karę pozbawienia wolności np. art. 48, 72 § 2. Jeśli w przypadkach z art. 48, 72 § 2 itd. zachodzi jedna z okoliczności w art. 24 wskazanych, sąd orzeknie trzy kary tj. grzywnę, karę pozbawienia wolności z art. 48 wzgl. 72 § 2 oraz karę wedle art. 24. Występki, popełnione w okolicznościach z art. 24, nie mogą być uznane za występki małej wagi w rozumieniu art. 275 (§ 6 ust. 2 przep. wyk.).

Co do charakteru kary z art. 24 zob. uw. 1 do art. 209.

2. nadto. Sąd orzeka tu więc z powodu jednego przestępstwa dwie kary: karę zasadniczą (art. 9) przepisaną w części szczególnej oraz drugą karę za naruszenie przepisu nin. art. a następnie orzeka karę łączną wedle § 4 art. 6, jeśli także za popełnione przestępstwo wymierzono karę pozbawienia wolności. Jeżeli wymierzono karę pozbawienia wolności za więcej przestępstw, sąd wymierza osobno karę za każde z nich i osobno karę z nin. art. a następnie orzeka jedną karę łączną (§ 2 i 4 art. 6).

Jeżeli popełniono dwa lub więcej przestępstw w sposób, podpadający pod jeden z przepisów z nin. art. pod lit. a) do d) wyliczonych, natenczas wymierza się obok kary za każde z przestępstw także osobno karę wedle art. 24, jednakowoż nie można orzec kary łącznej aresztu lub więzienia powyżej lat 5 (art. 6 § 2).

Należy przy tym zwrócić uwagę na dwie okoliczności a to:

I. Jeżeli zachodzi dwie lub więcej okoliczności z art. 24 § 1, należy za każdą z nich orzec osobno karę, gdyż przez zaistnienie jednej z tych okoliczności sprawca nie może być zwolniony od poniesienia kary za drugą a nadto sprawca, który podpada pod kilka punktów § 1 art. 24, nie może być traktowany na równi ze sprawcą, który podpada pod jeden z tych punktów. Nie należy cofnąć się ze strachem przed tą konsekwencją, gdyż suma kar nie może przenosić lat 5 (art.

6 § 2 zd. 2) a sąd w myśl § 2 art. 31 kk. (zob. art. 6 § 2 zd. 1) wymierzyć może karę łączną w ilości nie wyższej niż 2 lata.

II. Jeśli sąd uznaje oskarżonego winnym pewnego występku, lecz nie przyjmuje okoliczności z art. 24, nie orzeka on uniewinnienia co do nich, lecz skazuje oskarżonego za odnośny występek a w uzasadnieniu wyroku stwierdza brak okoliczności z art. 24 **(O. 21/35).**

Do lit. a) **3. w ciągu 5 lat po odbyciu kary w całości lub przynajmniej w trzeciej części.** Odbyciem kary jest nie tylko odcierpienie kary pozbawienia wolności, lecz także uiszczenie grzywny z mocy wyroku sądowego lub z mocy orzeczenia władzy skarbowej; wynika to per argumentum a contrario z § 2 nin. art.

Postanowienie to normuje pojęcie powrotu do przestępstwa (recydywy) w sposób podobny, jak przepis art. 60 § 1 kk.; nie przejęto jednak z art. 60 § 1 słów (po odbyciu kary) «w kraju lub za granicą», albowiem w prawie międzynarodowym nie jest przewidziane karanie za przestępstwa skarbowe, popełnione na szkodę obcego państwa. Pod art. 24 § 1 lit. a) podpada więc odbycie kary tylko w kraju, choćby za przestępstwo popełnione za granicą, lecz na szkodę Państwa Polskiego (art. 3).

Należy tu zauważyć, że wedle § 2 pkt. a) rozp. Min. Spr. z 16/12 1936 Dz. U. 94 poz. 663 przestępstwa kar. sk. nie podlegają rejestracji; kwestię poprzednich ukarań wypadnie więc ustalić na podstawie wykazów władzy skarbowej (§ 61 przep. wyk.) oraz odnośnych akt kar. sk. i sądowych.

4. za występek skarbowy, wymieniony w art. 1, a popełniony choćby tylko raz jeden. Przepisu art. 24 nie można więc stosować do wykroczeń skarbowych (art. 34).

5. popełniony umyślnie, popełni umyślnie. Umyślnie popełnionym musi więc być zarówno dawny występek, jak i nowy; jakkolwiek więc występku dopuścić się można także z winy nieumyślnej (art. 4), to nie można stosować przepisu art. 24, jeśli albo występek dawny, albo występek ulegający osądzeniu, popełnione były z winy nieumyślnej.

6. występek tego samego rodzaju, nie zaś także z tych samych pobudek jak wedle § 1 art. 60 kk., gdyż normalną pobudką wszelkich przestępstw skarbowych jest chęć przysporzenia sobie lub innej osobie korzyści majątkowej a wobec tego zachodziłaby w regule recydywa. Za występek tego samego rodzaju wypadnie poczytać nie tylko przestępstwo, podpadające pod ten sam rozdział części szczególnej (np. celne, spirytusowe, tytoniowe itp.), lecz także przestępstwo, popełnione w sposób ten sam lub podobny np. występki z art. 61 i 72 albo z art. 56 § 1 i 67, z art. 69 i 88, z art. 71 i 112, z art. 51 i 77 itp. Zajdzie tu szereg trudności i wątpliwości. W ogólności należy tu zwracać uwagę na tożsamość naruszonego dobra prawnie chronionego i na sposób wykonania czynu, przy czym za toż samo dobro nie może być uważany interes Skarbu Państwa, gdyż w takim razie naruszenie każdego przepisu prawa kar. sk. stanowiłoby występek tego samego rodzaju.

Do lit. b) **7. popełnia występek,** choćby tylko jeden, nie zaś wykroczenie sk. (art. 34).

8. z zakresu prawa celnego i obrotu towarowego z W. M. Gdańskiem tj. występek z art. 1 pkt. 1 i 21 czyli z art. 44 do 53 i 200 do 206.

9. współdziałając. Ponieważ art. 27 uks. 1932 posługiwał się wyrażeniem «działając w porozumieniu i równocześnie», przeto wykładnia S. N. uważała porozumienie za kryterium główne tegoż art. i stosowała tenże art. do wszystkich osób, które uczestniczyły w porozumieniu, choćby same (np. podżegacz lub pomocnik) nie były czynne przy spełnieniu przestępstwa ani też obecne na miejscu czynu **(O. 20/35 pkt. 2).** Skoro jednak w art. 24 lit. b) nin. ust. — widocznie dla odciążenia nieobecnych na miejscu czynu i uchylenia powyższej wykładni S. N. — opuszczono wzmiankę o porozumieniu a słowo «działając» zastąpiono słowem «współdziałając», przeto pod art. 24 lit. b) podpadną tylko sprawca, współsprawca

i pomocnik, współdziałający bezpośrednio w czasie i miejscu popełnienia przestępstwa, nie zaś podżegacz i pomocnik duchowy (zob. uwagi do art. 27 kk., zamieszczono po uwagach do art. 2), ani też pomocnik fizyczny, nieobecny na miejscu czynu np. ten, kto użyczył przemytnikowi środka lokomocji dla przemycenia towaru albo użyczył pomocy już po dokonaniu przestępstwa, jakkolwiek na podstawie poprzedniego porozumienia np. na obszarze polskim, już po dokonaniu przemytu towaru przez granicę, ukrył lub transportował towar przemycony. Natomiast podlegnie ukaraniu wedle art. 24 lit. b) ten, kto powozi środkiem lokomocji podczas przemytu użytym (furman, szofer, pilot samolotu, szyper itp.).

Współdziałanie polega na podjętym spólnie (communi auxilio, communibus viribus) wysiłku fizycznym dla spełnienia przestępstwa; z tej spólności działania wynika jednak — mimo opuszczenia słów «w porozumieniu», w art. 27 uks. 1932 zawartych — że współdziałający porozumieli się ze sobą, gdyż inaczej współdziałanie czyli kooperacja pomyśleć się nie da. Świadomość osoby A, że osoby B i C w tym samym czasie i na tym samym odcinku dokonają przemytu, nie może być uważane za współdziałanie, podobnie jak sama tylko obecność osoby postronnej na miejscu czynu. Inaczej rzecz się przedstawia, jeżeli przemytnicy działający dla siebie odrębnie (np. jeden przemyca tytoń, drugi wódkę a trzeci zapałki), porozumieją się, że jeden z nich lub dalszy uczestnik zwróci uwagę, gdyby ktoś nadszedł lub da znak, kiedy przystąpić do wykonania przestępstwa (przekroczenia granicy). Wynika stąd, że współdziałających musi łączyć tylko zamiar dokonania przestępstwa, natomiast przedmiot występku, sposób dokonania przestępstwa, ich udział w dokonaniu czynu i ich interes mogą być różne np. jeden przemyca tytoń dla siebie, drugi najął się do przemytu spirytusu — albo jeden niesie towar, drugi ma go na wozie a trzeci przewozi go jadąc konno, albo jedni niosą lub wiozą towar, zaś inni, o b e c n i n a m i e j s c u c z y n u wskazują czas, miejsce i sposób dokonania przemytu.

Porozumienie nie musi nastąpić na dłuższy lub krótszy czas przed popełnieniem przestępstwa i nie musi być w całej rozciągłości umówione; może ono nastąpić w ostatniej chwili tuż przed a nawet podczas dokonywania przestępstwa **(O. S. P. IX 200)** i to przez proste i krótkie wezwanie a nawet przez znaki **(O. 17/12 1931 sygn. 11 4 K. 617/30)** np. na migi.

Oczywistą jest rzeczą, że współdziałanie zachodzić może i wówczas, jeśli dokonanie przestępstwa się nie powiodło a więc jeśli zachodzi tylko usiłowanie, choćby nieudolne (art. 23 kk.).

10. równocześnie. Nie znaczy to, ażeby działania wszystkich współdziałających równocześnie się zaczynały i kończyły; wystarczy, że działania te czasowo schodzą się ze sobą i dają pożądany efekt; jeden uczestnik może więc rozpocząć swą działalność wcześniej i zakończyć ją z chwilą, gdy rozpoczyna się działalność innego a także czas trwania działania każdego w współdziałających może być różny tj. krótszy lub dłuższy. «Równocześnie» nie wymaga działania w jednym miejscu; działanie jednego uczestnika może kończyć się w miejscu, w którym zaczyna się działanie drugiego np. A przywozi towar pod samą granicę, B przenosi ją przez granicę, zaś C zabiera ją stamtąd. Nie zachodzi natomiast równoczesność współdziałania, jeżeli w powyższym przykładzie C zabiera towar nie zaraz i nie za godzinę lub dwie, lecz np. drugiego dnia lub następnej nocy.

O. 527/35. Równoczesność działania nie wymaga, ażeby działalność wszystkich sprawców rozpoczynała się i kończyła w jednym czasie, to znaczy, aby na przestrzeni całej działalności jednego sprawcy rozwijała się jednocześnie działalność innych sprawców a początkowe i końcowe momenty ich działania miały się zbiegać, przeciwnie wystarcza, jeżeli na tle rozwijającej się przestępnej działalności jednego sprawcy przyłącza się w pewnym momencie zawierające przestępne cechy działanie innych sprawców, chociażby działanie to było krótkotrwałe i przemijające. Równoczesność działania nie jest równoznaczna z rozwijaniem działalności przez kilka osób w jednym miejscu. Przestępczość działania

nie ogranicza się tylko do bezpośrednich fizycznych czynności wykonawczych. (Przyp. aut. Wystarcza więc, że ktoś obecny na miejscu czynu uważa, czy ktoś nie nadchodzi i daje lub ma dawać znaki ostrzegawcze itp.).

11. z dwiema lub więcej osobami. Ustawa uważa współdziałanie co najmniej trzech osób za szczególnie niebezpieczne dla interesu skarbowego. Nie poniesie kary wedle art. 24, kto porozumiał się wprawdzie z więcej osobami, lecz finalnie współdziałał tylko z jedną osobą.

Do lit. c) **12. kto.** Verba legis wskazują tylko na tego, kto przy popełnieniu występku skarbowego osobiście zaopatrzony jest w broń lub narzędzia służące do napaści lub obrony; kto skłonił sprawcę lub pomógł mu do zaopatrzenia się w broń etc. ze względu na popełnić się mający występek skarbowy, odpowie za podżeganie wzgl. pomocnictwo fizyczne lub duchowe do danego występku kwalifikowanego wedle art. 24 lit c) i poniesie dwie kary, jak powyżej w uw. 2 w związku z art. 26 i 27 kk.

Jeśli współdziałający umówią się, że jeden z nich weźmie broń etc., której każdy z nich będzie mógł w miarę okoliczności użyć dla obrony lub napaści np. jeden z nich weźmie kilka rewolwerów, sztyletów itd. dla użytku przez współdziałających, wypadnie ich wszystkich uznać jako zaopatrzonych w broń etc. (zob. poniżej uw. 15).

13. przy popełnieniu tj. nie tylko w chwili samego dokonania przestępstwa, lecz także w czas krótki przed i po dokonaniu przestępstwa; chodzi bowiem o to, by sprawca przystępując do czynu i oddalając się z przedmiotem występku (np. z przemytem) nie rozporządzał bronią dla napaści lub obrony. Popełnieniem przestępstwa jest także usiłowanie, gdyż właśnie chodzi o to, by broń nie służyła do udaremnienia działalności osób, chcących przeszkodzić spełnieniu przestępstwa lub oddaleniu się sprawcy z przedmiotem występku.

14. występku skarbowego. Zob. art. 1 pkt. 1 do 21.

15. zaopatrzony jest. Ustawa nie używa wyrażeń «posiada broń» lub «nosi broń przy sobie» a wobec tego wystarcza stworzenie takiej sytuacji, w której sprawca lub sprawcy mają broń do dyspozycji np. posiada ją jeden z nich do użytku dla wszystkich (zob. powyżej uw. 12 in fine) albo broń przygotowano na miejscu dokonać się mającego przestępstwa.

16. w broń lub inne narzędzia. Wedle art. 1 rozp. Prez z 27/10 1932 Dz. U. 94, poz. 87 Prawa o broni etc. jest bronią każde narzędzie, przeznaczone do zadawania bezpośrednio lub pośrednio urazów cielesnych. Podpada tu więc broń palna, sieczna, kłująca, a także sztaba żelazna, kastet, łopata, gruby kół, pałka gumowa lub żelazna itd. Wobec tak szeroko w art. 1 cyt. rozp. ujętego pojęcia broni zbędnym mógłby się wydawać dodatek «lub inne narzędzia». Tak jednak nie jest, gdyż innym narzędziem będzie także witriol, gaz łzawiący lub trujący, mielone wapno, papryka, piasek lub inny przedmiot martwy albo żywy np. pies, którym szczuć można człowieka. Art. 24 lit. c) nie wymaga, ażeby narzędzie było bądź szczególnie niebezpieczne, bądź też specjalnie skonstruowane dla napaści lub obrony, gdyż tego nie wymaga art. 1 cyt. rozp. nawet dla pojęcia broni.

17. służące, nie zaś «służyć mające»; wystarcza więc przedmiotowe uzdatnienie broni wzgl. narzędzia do napaści lub obrony, natomiast nie wymaga ustawa, ażeby sprawca je przeznaczył do tego celu. Ustawa uważa sam fakt możności korzystania z owej broni lub narzędzia dla napaści lub obrony za dostateczną podstawę do zastosowania art. 24 lit. c), albowiem sprawca może pod wpływem chwili w obawie, by go nie przychwycono lub nie odebrano mu pewnych przedmiotów, zrobić użytek z broni lub narzędzia, choć o tym z góry przed przystąpieniem do spełnienia przestępstwa wcale nie myślał. Innymi słowy sprawca winien «rozbroić się», jeśli chce uniknąć odpowiedzialności z art. 24 lit. c).

Słowo «służące» oznacza zarazem, że dany przedmiot zwyczajnie służy do napaści lub obrony; takim przedmiotem nie jest zwykły scyzoryk, straszak itp. Nie podpadnie też pod art. 24 c) przypadek, gdy wedle zachodzących okoliczności

sprawca nie mógłby w ogóle lub tylko z pokonaniem poważnych trudności zrobić użytek z posiadanej broni lub narzędzia np. przemytnik przemyca opakowaną broń lub sztaby żelazne lub pistolety bez amunicji itp.

18. do napaści lub obrony, nie zaś do ucieczki, ukrycia przedmiotu występku, osłonięcia innych uczestników przestępstwa itd.

19. kto: sam lub wespół z innymi (tzw. spółka ubezpieczająca). Do lit. d)

20. zapewnia: ustnie lub na piśmie; nie jest wymaganym, ażeby zapewniający zabezpieczył wykonanie swego zapewnienia przez złożenie pieniędzy lub innych walorów.

Zapewnieniem jest jednostronne przyrzeczenie zapewniającego, iż dokona pewnych świadczeń na rzecz sprawcy; jest ono karalne, jakkolwiek zostało odrzucone i jakkolwiek ze stanowiska prawa cywilnego jest nieważne, podobnie jak nieważną jest umowa, powstała przez przyjęcie tego zapewnienia (art. 55, 56 § 1 i 132 kod. zob.). Prawo karne skarbowe nie wdaje się w to, czy zapewniający spełni swe przyrzeczenie i czy przyjmujący to przyrzeczenie może liczyć na jego spełnienie, lecz traktuje sprawę wyłącznie pod kątem widzenia interesu skarbowego, dla którego takie zapewnienie, jako silny bodziec psychiczny do popełnienia przestępstwa, stanowi groźne niebezpieczeństwo. Ze stanowiska kk. omawiane tu zapewnienie byłoby podżeganiem lub pomocnictwem duchowym; możliwe jest podżeganie i pomocnictwo do udzielenia takiego zapewnienia np. ktoś skłania inną osobę do udzielenia zapewnienia (podżeganie) albo ułatwia porozumienie między zapewniającym a stroną drugą lub przyjmuje w przechowanie pieniądze lub walory na ten cel dane (pomocnictwo).

21. sprawcy. Chodzi tu o sprawcę (współsprawcę) w znaczeniu technicznym, nie zaś o podżegacza lub pomocnika, albowiem tylko sprawca ponosi bezpośrednio niebezpieczeństwo schwytania go in flagranti i ponosi największe ryzyko. Dla niego potrzebny jest więc ten szczególny wabik w postaci zapewnienia z art. 24 § 1 lit. d).

22. korzyść. Jakkolwiek także korzyść osobista stanowić może silną podnietę do popełnienia występku skarbowego, to jednak należy przyjąć tu wyłącznie korzyść materialną, albowiem:

a) korzyść zestawiono tu ze stratami i kosztami a te mogą mieć tylko charakter materialny,

b) prawo kar. sk. z r. 1936 wydano (między innymi) w celu uzgodnienia uks. 1932 z obowiązującym kk.; gdyby tedy ustawodawca miał tu na myśli także korzyść osobistą, byłby użył wyrażenia «korzyść majątkowa lub osobista», podobnie jak to uczynił w art. 121, 122, 123, 134, 135, 286 § 2, 209 § 1 i 2 kk.

Korzyść może być bądź ściśle określoną cyfrowo, bądź zależną od pewnej podstawy obliczeniowej np. po 5 zł. od każdego przemyconego kilograma jedwabiu.

Od korzyści odróżnić należy zapłatę uiszczoną z góry za wykonanie czynności, stanowiącej występek skarbowy zob. poniżej uw. 24.

23. pokrycie strat i kosztów, oczywiście w pieniądzu lub przedmiotach mających wartość pieniężną.

24. nawet w przypadku nieudania się zamierzonego występku. Jest to nieodzowny warunek karalności po myśli art. 24 lit. d); zapewniający musi tedy wyraźnie (expressis verbis) oświadczyć, że sprawca nawet i w przypadku nieudania się zamierzonego występku otrzyma korzyść wzgl. pokrycie strat i kosztów i przez to zapewnienie stworzyć wzgl. chcieć stworzyć u sprawcy silny bodziec do popełnienia przestępstwa. Wobec tego nie podpadnie pod art. 24 lit. d) ani zapewnienie korzyści lub odszkodowania na wypadek, jeśli występek zostanie dokonany, ani też zapłata za dokonanie występku przyobiecana lub z góry uiszczona. Zapewniającego spotka kara w myśl art. 24, choć sprawca nie zdołał dokonać przestępstwa a więc także wówczas, jeśli skończyło się na usiłowaniu; wynika to z ustępu końcowego art. 24 § 1 lit. d) wedle którego sprawcę trafia kara z tegoż

art. 24 § 1 także na wypadek usiłowania, gdyż nie ma przyczyn do odmiennego traktowania osoby, która udzieliła zapewnienia wzgl. do jej faworyzowania. Jeśli natomiast mimo zapewnienia z art. 24 lit. d) namawiany nie przystąpił w ogóle do popełnienia przestępstwa, zachodzi zwykłe podżeganie (art. 26 kk.); przy wymiarze kary za przestępstwo, do którego podżegacz nakłaniał, można okoliczność z art. 24 lit. d) uwzględnić jako okoliczność obciążającą (szczególnie niebezpieczny sposób podżegania: art. 54 kk.), lecz nie można podżegacza skazać na odrębną karę na podstawie art. 24 lit. d).

Z historii tego przepisu okazuje się, że wedle art. 29 uks. z r. 1926 i 1932 słowa «nawet na wypadek itd.» odnosiły się tylko do zapewnionej korzyści, nie zaś do zapewnionego pokrycia strat szkód i kosztów, natomiast wedle obecnej stylizacji art. 24 lit. d) słowa te odnoszą się zarówno do korzyści, jak i do strat i kosztów, gdyż umieszczono je po obu tych ewentualnościach. Ustawodawca nasz zmienił więc stylizację omawianego tu przepisu, doszedłszy widocznie do przekonania, że także uwolnienie sprawcy od ryzyka strat i kosztów może stanowić nader silną podnietę do popełnienia występku skarbowego.

25. oraz kto pod takim zapewnieniem itd. Zob. powyżej uwagi 19 do 24.

Do lit. e) **26. przestępca zawodowy** itd. (por. art. 60 § 2 kk.). Przestępcą zawodowym jest, kto dokonywa przestępstwa, aby je częściej powtarzać i stworzyć sobie stąd stałe, powtarzające się w pewnych odstępach czasu źródła dochodu **(O. S. P. VII 89)**; nie wymaga się, ażeby popełnienie przestępstwa stanowiło wyłączne lub główne źródło dochodu lub utrzymania przestępcy. W dziedzinie art. 24 lit. e) chodzi oczywiście o zawodowe popełnianie przestępstw skarbowych.

Nie jest wymogiem stosowania art. 24 lit. e), ażeby sprawca był poprzód choćby raz jeden za jakiekolwiek przestępstwo karany a tem mniej, ażeby sprawca był recydywistą (art. 24 lit. a). Wedle **O. 361/36** można już przy pierwszym przestępstwie uznać przestępcę za zawodowego, jeśli tylko da się ustalić, że działał pod wpływem zamiaru rozpoczęcia przestępstw, z których sprawca miał czerpać głównie lub przynajmniej uboczne źródło dochodu [1]). Teza ta — w tej ogólnej a stanowczej formie — wydaje mi się jednak w wysokim stopniu wątpliwą, bo z jednej strony ustalenie takiego zamiaru jest bardzo ryzykowne, z drugiej zaś strony (co ważniejsza) oparcie już istniejącego charakteru zawodowca o horoskopy na przyszłość wydaje mi się tym bardziej niesprawiedliwe i krzywdzące, że dany przestępca może po pierwszym przestępstwie odstąpić od dalszych i w ten sposób podniósłby karę za winy niepopełnione. Charakter sprawcy może być jedynie uwzględniony odnośnie do już popełnionego przestępstwa (art. 54 kk.), chybaby ustawa wyraźnie stanowiła inaczej. Natomiast można już przy pierwszym skazaniu uznać przestępcę za zawodowca, jeśli skazuje się go za przestępstwo ciągłe wzgl. za szereg przestępstw (zob. uw. 1 do art. 6).

Sąd uznając sprawcę za przestępcę zawodowego, bierze z punktu widzenia jedności prawnej pod uwagę całą jego działalność przestępną, choćby niektóre jego przestępstwa nie były objęte oskarżeniem **(O. S. P. XIV 113)** lub uległy już przedawnieniu.

Art. 24 lit. e) nin. ust., podobnie jak art. 270 § 2 kk., wspomina tylko o przestępcy zawodowym, nie zaś o przestępcy z nawyknienia, o którym mowa w art. 60 § 2 kk. Pochodzi to moim zdaniem stąd, że trudno przypuścić, ażeby ktoś nie dla uzyskania źródła dochodu, lecz z nałogu popełniał zupełnie bezinteresownie przestępstwa skarbowe.

---

[1]) Orzeczenie to wyklucza wprawdzie wyraźnie stosowanie go, o ile chodzi o art. 25 uks. z r. 1932, który wymagał dwukrotnego poprzedniego ukarania lub równoczesnego ukarania lub równoczesnego rozpoznania trzech przestępstw danej osoby — skoro jednak art. 25 przeniesiono do nin. ustawy w brzmieniu art. 24 lit. e), uważałem za stosowne ujawnić swój pogląd na trafność orzeczenia O. 361/36.

O. 15/37. Rozpoznawanie sprawy zaocznie w stosunku do oskarżonego z art. 24 nie jest zgodne z przepisem art. 301 § 1 kpk. i powoduje w myśl art. 514 pkt. c) kpk. uchylenie wyroku.

27. w drodze dobrowolnego poddania się karze. Zob. art. 281 do 289. § 2.

28. grzywny orzeczonej doraźnym nakazem karnym (art. 290); a contrario więc grzywna, wymierzona orzeczeniem władzy sądowej lub skarbowej (i zapłacona) uważaną więc będzie za odbycie kary.

Art. 25 (40).

§ 1. Nie można wszcząć postępowania karnego z powodu występku popełnionego przed 3 laty.

§ 2. Przedawnienie przerywa każda czynność władzy, powołanej do udziału w postępowaniu karnym, podjęta celem ustalenia występku.

1. W art. nin. chodzi o tzw. przedawnienie ścigania (por. art. 86 kk.).

2. Nie można wszcząć postępowania karnego tj. ani dochodzenia (art. 240 § 1. i dal.), ani śledztwa; zakaz ten obowiązuje zarówno sądy jak i władze skarbowe, gdyż art. 25 mówi o postępowaniu karnym w ogóle, nie zaś o postępowaniu sądowym; nie można więc dokonać rewizji, zatrzymania rzeczy lub osoby oskarżonego, ani spisać protokołu karnego (zob. art. 214, 246, 257, 259). Jeśli postępowanie wszczęto, należy je umorzyć (art. 270 § 1 i 320 nin. ust. oraz art. 3 kpk.).

3. występku skarbowego. Zob. art. 1; co do wykroczeń zob. art. 42 § 1.

4. popełnionego przed 3 laty. Czasokres przedawnienia liczy się więc od dnia dokonania przestępstwa do dnia wszczęcia post. kar. np. od godz. 17 dnia 27/4 1937 do godz. 17 dnia 27/4 1940 (computatio a momento ad momentum); w rozumieniu nin. art. dokonaniem występku jest także usiłowanie. Zob. uw. 3 i 4 do art. 11.

5. przerywa. Zob. uw. 9 do art. 28. § 2.

6. każda czynność a więc wszczęcie dochodzenia lub śledztwa, rewizja, zatrzymanie rzeczy, wezwanie i zatrzymanie oskarżonego, spisanie protokołu karnego (art. 240, 246, 257, 259, 261) itd.

7. celem ustalenia występku, niekoniecznie zaś przeciw pewnej osobie. Przedawnienie biegnie tedy, choćby sprawca był nieznany i osobiście przeciw niemu żadnych nie przedsięwzięto czynności **(O. 187/31).**

8. Co do odpowiedzialnego posiłkowo (art. 30) sprawa przedawnienia przedstawia się następująco:

a) Wedle art. 33 § 1 ściąga się od odpowiedzialnego grzywnę, gdy jej od skazanego ściągnąć nie można. Wynika stąd, że odpowiedzialność ta nie może już być zrealizowaną, jeśli przeciw przestępcy, za którego dany odpowiedzialny odpowiada, nie można wszcząć postępowania (art. 25 § 1) albo wydać wyroku skazującego (art. 26) albo wykonać kary (art. 27 § 1). W tym ostatnim przypadku nie wygasa odpowiedzialność, jeśli nie można względem skazanego wykonać kary z powodu jego nieobecności w kraju (art. 28 § 2); powstaje jednak pytanie, jak długo trwa wówczas odpowiedzialność, gdyż musi ona być czasowo ograniczona i wiecznie przecież trwać nie może. Otóż w tym względzie należy wziąć pod uwagę następujące momenty:

a) Odpowiedzialny nie dopuścił się przestępstwa skarbowego, gdyż inaczej zostałby skazany.

b) Odpowiedzialny nie pozostaje w żadnym stosunku prywatno-prawnym do Skarbu Państwa a odpowiada za grzywny etc. na podstawie prawa publicznego ze względu na to, że z występku odniósł lub mógł odnieść korzyść (art. 30 § 3).

c) Przepis art. 283 kod. zob. o przedawnieniu wierzytelności z tytułu naprawy szkody, wyrządzonej czynem niedozwolonym, nie może być stosowanym do odpowiedzialnego, gdyż on nie dopuścił się czynu niedozwolonego.

d) Wobec tego stosować tu można jedynie przepis art. 281 kod. zob., wedle którego każda wierzytelność ulega przedawnieniu z upływem lat 20, jeżeli ustawa inaczej nie stanowi. Wedle art. 276 kod. zob. bieg przedawnienia rozpoczyna się z chwilą, kiedy wierzytelność stała się wymagalną a więc co do odpowiedzialności z chwilą, gdy osoba, za którą odpowiedzialny odpowiada, dopuściła się występku. Do tego samego rezultatu dojdziemy na podstawie art. 283 § 4 kod. zob., jeśli przyjmiemy, że art. ten ma na myśli nie tylko odpowiedzialność przestępcy za szkodę, lecz także odpowiedzialność osób trzecich za szkodę, wyrządzoną przez przestępcę.

Art. 26 (art. 41).

Nie można wydać orzeczenia skazującego, jeżeli od popełnienia występku upłynęło 10 lat.

1. orzeczenia skazującego tj. wyroku sądowego (art. 369, 370 kpk.) lub orzeczenia władzy skarbowej (art. 292 nin. ust.). Jest to tzw. przedawnienie wyrokowania (por. art. 87 kk. i art. 42 § 2 nin. ust.). Orzeczeniem skazującym jest nie tylko wyrok skazujący sądu I lub II instancji, lecz i wyrok S. N., oddalający kasację (**O. 8/32** w gronie 7 sędziów; zob. Peiper Komentarz do kk., wyd. II, strona 210).

2. od popełnionego występku. Zob. uw. 4 do art. 25.

3. upłynęło lat 10. Okres lat 10 stanowi więc praescriptionem longissimi temporis; po upływie 10 lat nie można wydać orzeczenia skazującego, choćby w toku tego czasokresu nastąpiła przerwa przedawnienia po myśli art. 25 § 2.

Art. 27 (nowy).

Przedawnienie nie biegnie, jeżeli przepis ustawy nie pozwala na wszczęcie lub dalsze prowadzenie postępowania karnego.

1. Przedawnienie: ścigania i wyrokowania (art. 25 i 26).

2. nie biegnie w myśl zasady: agere non valenti, non currit praescriptio. Chodzi tu o tzw. spoczywanie czyli zawieszenie przedawnienia (Ruhen der Verjährung, suspension de la prescription), którego skutek ujawnia się w tym, że czasu zawieszenia nie wlicza się do okresów przedawnienia, określonych w art. 25 i 26 (zob. uw. 9 do art. 28). Jeśli tedy zawieszenie przedawnienia trwało 2 lata, to przedawnienie ścigania nastąpi (art. 25 § 1) po 5 latach, zaś przedawnienie wyrokowania (art. 26) nastąpi dopiero po upływie 12 lat od chwili popełnienia występku. Por. co do wykroczeń art. 42 § 3.

3. przepis ustawy, nie zaś przeszkody faktyczne jak np. niewykrycie występku, nieujęcie sprawcy, jego choroba umysłowa, jego pobyt za granicą itd. Takim przepisem ustawy jest zakrajowość (art. 33 kpk.), zakazy ścigania Prezydenta R. P., posłów, senatorów i sędziów (art. 15, 41, 42, 48 i 67 Konstytucji Rp. oraz art. 81 § 1 u. s. p.). Jeśli zezwolenia na ściganie udzielić ma pewna władza np. co do posłów, senatorów i sędziów — to bieg przedawnienia ulega zawieszeniu w okresie wyjednywania zezwolenia (przeciwnie **O. 157/34;** zob. glosę do O. S. P. XIV 126 identycznego z O. 157/34).

4. nie pozwala na wszczęcie. Przeszkody wszczęcia post. kar. wymieniono powyżej w uw. 3.

5. dalsze prowadzenie. Postępowanie karne wszczęte przeciw posłowi lub senatorowi przed lub po uzyskaniu mandatu należy zawiesić na żądanie Sejmu lub Senatu (art. 42 ust. 2 i art. 48 Konstytucji Rp.).

Art. 28 (42, 43 § 2).

§ 1. Nie można wykonać kary, jeżeli od uprawomocnienia się orzeczenia skazującego upłynęło 10 lat.

§ 2. Odpowiedzialność osoby trzeciej nie wygasa jednak w przypadkach, w których kary względem skazanego nie wykonano z powodu jego nieobecności w kraju.

§ 3. Przedawnienie wykonania nie dotyczy kary przepadku przedmiotów występku.

§ 4. Przedawnienie nie biegnie w okresie odroczenia i przerwy kary, albo stosowania środka zabezpieczającego.

1. Chodzi tu o tzw. przedawnienie kary; por. art. 88 kk., co do wykroczeń zob. art. 42 § 3 nin. ust.

2. Nie można wykonać kary tj. zarówno kary zasadniczej (art. 9), jak i zastępczej (art. 14 i 15). Przedawnieniem kary nie jest objętą kara przepadku (zob. poniżej uw. 7). **§ 1.**

3. od uprawomocnienia się orzeczenia skazującego, (zob. uw. 1 do art. 26), albowiem dopiero po uprawomocnieniu się orzeczenia można przystąpić do jego wykonania (art. 304 § 1 nin. ust. i art. 540 kpk.).

4. Odpowiedzialność osoby trzeciej: za grzywny i koszty (art. 30 § 1). Chodzi tu tylko o odpowiedzialność posiłkową z art. 30, nie zaś o odpowiedzialność zastępczą z art. 34, albowiem w przypadku art. 34 osoba odpowiedzialna została osobiście skazana z tytułu braku nadzoru nad nieletnim a więc za własne przewinienie. **§ 2.**

5. nie wygasa jednak. Z upływem czasokresu w § 1 nin. art. wymienionego ustaje możność ściągnięcia od skazanego grzywien i kosztów, za które odpowiada osoba trzecia; tym samym wobec ustania obowiązku głównego dłużnika (tj. skazanego), odpada także odpowiedzialność za niego. Tę zasadę wypowiada też § 2 nin. art. z jedynym wyjątkiem, postanowionym na korzyść interesu skarbowego, mianowicie jeżeli skazany jest w kraju nieobecny; w tym bowiem przypadku osoba trzecia odpowiada i nadal. Co do kwestii, jak długo trwa ta odpowiedzialność zob. uw. 8 do art. 25.

6. z powodu jego nieobecności w kraju. Wynika stąd przede wszystkim, że jeżeli skazany nie wydalił się z kraju, to nie można wykonać wyroku przeciw osobie odpowiedzialnej po upływie 10 lat od uprawomocnienia się orzeczenia, które zapadło względem skazanego. Nasuwa się jednak pytanie, kiedy i przez jak długi czas skazany ma być w kraju nieobecny, ażeby odpowiedzialność osoby trzeciej trwała nadal. Ponieważ ściągnięcie grzywien i kosztów od skazanego nastąpić może w przeciągu 10 lat od uprawomocnienia się orzeczenia przeciw niemu, ponieważ dalej w dziedzinie prawa kar. sk. obowiązuje wykładnia na korzyść interesu skarbowego (in dubiis pro fisco), przeto w zasadzie wystarczy wydalenie się skazanego z kraju na tak krótki czas przed upływem lat 10, ażeby w tym czasie można było od skazanego ściągnąć grzywnę i koszty. Ze względu na to, że ustawa wymaga, ażeby kary nie wykonano jedynie z powodu nieobecności skazanego w kraju, przeto po upływie okresu z § 1 nin. art. zrealizowanie odpowiedzialności osoby trzeciej będzie mogło dopiero wówczas nastąpić, skoro wykazanym będzie, że władza właściwa (art. 304 § 2, 305) zmuszoną była zaniechać ściągnięcia grzywien i kosztów od skazanego z powodu jego nieobecności w kraju. Dowodu w tym względzie dostarczą akty organów egzekucyjnych, wykazujące, że egzekucję przeciw skazanemu wszczęto, lecz jej nie można było przeprowadzić lub ukończyć (np. skazany, po zajęciu jego ruchomości, zabrał je i wyjechał z Polski)

z powodu wydalenia się skazanego z kraju. Opieszałość organów egzekucyjnych nie wywoła więc przedłużenia czasokresu odpowiedzialności.

W razie prowadzenia egzekucji przeciw osobie odpowiedzialnej w czasie, gdy jej odpowiedzialność zgasła, może ona wystąpić z powództwem o uznanie, że jej zobowiązanie z tytułu egzekucyjnego tj. z orzeczenia karnego lub wyroku zgasło (art. 566 kpc.) i to przed sądem rzeczowo właściwym (art. 566 § 2 kpc.), nie zaś przed władzą skarbową, jako administracyjną (art. 566 § 3 kpc.), albowiem skazujące orzeczenie, wydane przez władzę skarbową nie jest orzeczeniem administracyjnym, lecz orzeczeniem władzy sprawującej sądownictwo karne w zakresie określonym w nin. ustawie.

§ 3. **7.** Przepis § 3 przyznaje wyrokowi w przedmiocie orzeczenia przepadku nieograniczoną czasowo moc wykonalności i opiera się na zasadzie, że przedmioty występku podlegają przepadkowi na korzyść Skarbu Państwa, chociażby sprawcy nie skazano tudzież chociażby one nie były własnością sprawcy (art. 17, 18, 19 § 3 i 22). Przepis § 3 nin. art. dotyczy jednak, wedle swego brzmienia tylko przepadku, nie zaś ściągnięcia równowartości przedmiotów występku (art. 20 § 1), albowiem § 3 art. 28 zawiera przepis wyjątkowy a wyjątków nie można tłumaczyć rozszerzająco.

§ 4. **8.** Przepis ten brzmi dosłownie jak art. 89 § 2 kk., nie powołany w art. 2 nin. ust. Przyczyny, dla których nie biegnie przedawnienie są w § 4 wyczerpująco wyliczone.

9. nie biegnie. W art. 25 § 2 użyto słowa «przerywa»; różnica między obu tymi wyrażeniami jest ta, że przerwa odnosi się do możności ścigania i ma ten skutek, że okres przedawnienia z § 1 art. 25, wynoszący 3 lata, przestaje biec a zaczyna biec 10-letni okres przedawnienia wyrokowania z art. 26 — natomiast w przypadkach z art. 27 i 28 § 4 przedawnienie w ogóle nie biegnie, jak długo trwa przeszkoda; można więc, jeśli przeszkoda z art. 27 trwała 5 lat, wydać orzeczenie skazujące (art. 26) po upływie 15 lat; zaś w przypadku § 4 nin. art. można zawsze wykonać karę, choćby od uprawomocnienia się orzeczenia minęło nie lat 10 (art. 28 § 1), lecz lat 20 lub 30.

Z § 4 nin. art. wysnuć należy wniosek, że w razie gdyby skazany zbiegł z więzienia, aresztu lub zakładu (art. 79 do 84 kk.), to przedawnienie nie biegnie przez cały czas, przez który skazany pozostaje bezprawnie na wolności a więc wykonanie kary lub umieszczenie ponowne w zakładzie może nastąpić nawet w 15 czy 30 lat po uprawomocnieniu się wyroku; skoro bowiem w razie prawnego opuszczenia więzienia, aresztu lub zakładu przedawnienie nie biegnie, to tym mniej biegnie ono w czasie bezprawnego wydalenia się z nich. Należy jednak zarówno odnośnie do legalnego, jak i odnośnie do nielegalnego opuszczenia zakładu zabezpieczającego, zwrócić uwagę na to, że wedle art. 72 kk. nieletni pozostać mogą w zakładzie poprawczym jedynie aż do ukończenia 21 roku życia. Jeśli więc nieletni, który zbiegł z zakładu zabezpieczającego, został ujęty dopiero po ukończeniu 21 roku życia, wypadnie postąpić analogicznie do art. 76 kk. tj. wymierzyć mu karę w ustawie przewidzianą stosując nadzwyczajne złagodzenie kary. Zauważam, że art. 76 kk. powołano w art. 2 nin. ust.

10. odroczenia kary kary na wolności lub kary grzywny (zob. art. 306 nin. ust. oraz art. 559 i 561 do 563 kpk. w związku z art. 320 nin. ust.).

11. przerwy kary: pozbawienia wolności. Zob. art. 560 kpk. w związku z art. 320 nin. ust.

12. środka zabezpieczającego. Zob. art. 79 do 84 kk. powołane w art. 2 nin. ust.

Art. 29 (nowy).

§ 1. Zatarcie skazania następuje z samego prawa, jeżeli od odbycia, darowania lub przedawnienia kary, albo od zwolnienia z zakładu zabezpieczającego upłynęło:

a) 5 lat — w przypadku skazania na grzywnę;

b) 10 lat — w przypadku skazania na karę pozbawienia wolności.

§ 2. Jeżeli skazany przed upływem tego okresu popełnił nowe przestępstwo, natenczas zatarcie skazania następuje tylko jednocześnie co do wszystkich przestępstw.

§ 3. Jeżeli nastąpiło zatarcie skazania, skazanie uważa się za niebyłe. Zatarcie skazania pociąga za sobą zwłaszcza usunięcie wpisu o skazaniu z wszelkich rejestrów karnych.

1. Zatarcie skazania. Por. art. 90 kk. i art. 43 nin. ust. § 1.

2. z mocy samego prawa a więc — przeciwnie niż wedle art. 90 kk. — bez wniosku skazanego i bez potrzeby orzeczenia władzy karzącej (art. 2), że nastąpiło zatarcie skazania.

3. odbycia kary: pozbawienia wolności lub grzywny.

4. darowania kary: drogą amnestii powszechnej lub indywidualnego ułaskawienia przez Prezydenta R. P.

5. przedawnienia kary. Zob. art. 28 § 1.

6. zwolnienia z zakładu zabezpieczającego. Zob. art. 79 do 84 kk., powołane w art. 2.

7. popełnił nowe przestępstwo tj. występek skarbowy (art. 1), nie zaś wykroczenie (art. 35). § 2.

8. tylko jednocześnie itd. Znaczy to, że jeśli skazano kogoś sukcesywnie za kilka występków zatarcie możliwe jest tylko wówczas, jeżeli czasokresy z § 1 nin. art. upłynęły odnośnie do wszystkich wyroków skazujących wzgl. do ostatniego z nich. Jeżeli tedy w dniu 4/4 1937 skazany uiścił grzywnę (czasokres zatarcia 5 lat), zaś w dniu 4/4 1938 odcierpiał karę pozbawienia wolności (czasokres zatarcia 10 lat), to **nie** nastąpi zatarcie skazania co do grzywny w dniu 4/4 1942 a co do kary pozbawienia wolności w dniu 4/4 1948, lecz zatarcie skazania nastąpi co do obu orzeczeń skazujących jednocześnie w dniu 4/4 1948. Jeżeli w r. 1937 skazany odcierpiał karę na wolności a w r. 1942 uiścił grzywnę, to zatarcie skazania nastąpi jednocześnie co do obu występków w r. 1947.

Jeżeli skazany na karę grzywny, odbył ją częścią przez zapłatę, częścią przez odcierpienie kary zastępczej aresztu lub więzienia, to czasokres z § 1 lit. a) art. nin. liczy się od tego dnia, w którym skazany odbył całą orzeczoną karę czy to przez uiszczenie grzywny, czy też przez odbycie kary pozbawienia wolności.

Jeśli tym samym wyrokiem skazano sprawcę na karę pozbawienia wolności i grzywnę, to czasokres 10-letni z § 1 lit. b) liczy się od tego dnia, w którym obie te kary były już wykonane.

9. za niebyłe. Skazany może więc po zatarciu skazania na pytanie władzy karzącej (art. 2) lub innej odpowiedzieć, że nie był karany i odzyskuje utracone prawa z art. 44 lit. a), b) i d) kk. § 3.

10. usunięcie wpisu. Przepis o usunięciu stał się bezprzedmiotowym wobec § 2 rozp. Min. Spr. z 16/12 1936 Dz. U. 94, poz. 663, wedle którego skazania za przestępstwa skarbowe nie podlegają rejestracji. Chodzi tu więc tylko o usunięcie wpisu z wykazów prowadzonych przez władze skarbowe (§ 61, 62 przep. wyk.).

Art. 30 (33, 34, 36 i 37).

§ 1. Za grzywny i koszty postępowania, nałożone na zastępcę z powodu występku skarbowego, popełnionego w zakresie załatwiania spraw cudzych, można uczynić posiłkowo odpowiedzialną zastępowaną osobę fizyczną lub prawną.

§ 2. Zastępcą jest każdy, kto załatwia sprawy cudze, jako pełnomocnik, zarządca, pracownik lub w jakimkolwiek innym charakterze; nie jest jednak zastępcą opiekun oraz kurator ubezwłasnowolnionego lub nieletniego usamowolnionego.

§ 3. Odpowiedzialność posiłkowa zachodzi wtedy tylko, gdy osoba zastępowana odniosła z występku jakąkolwiek korzyść, albo, w przypadku usiłowania — gdy korzyść taką mogłaby odnieść, gdyby występek został dokonany.

§ 4. W przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie władza orzekająca może odstąpić od orzeczenia odpowiedzialności posiłkowej osoby zastępowanej lub zmniejszyć zakres jej odpowiedzialności.

1. W procesie kar. sk. występować mogą oprócz oskarżonego, także osoby trzecie, a to albo jako posiłkowo odpowiedzialne (art. 30 do 33), albo jako zastępczo odpowiedzialne (art. 34), albo wreszcie jak interwenienci (zb. uw. 23 do art. 19).

Instytucja odpowiedzialności jest swoistym tworem prawa kar. sk.; wprowadzono ją w interesie skarbowym już w uks. 1926 i utrzymano w mocy w uks. 1932, gdyż inaczej Skarb Państwa nie zdołałby zaspokoić swych roszczeń przeciw oskarżonemu, który załatwiał sprawę cudzą, a sam majątku nie posiada.

Różne i liczne są argumenty, na których oprzeć można instytucję odpowiedzialności [1]), a to przede wszystkim domniemanie, że ten, którego sprawę załatwiła osoba trzecia ze szkodą dla Skarbu Państwa, dopuścił się przewinienia bądź w wyborze (culpa in eligendo), bądź w nadzorze (culpa in custodiendo) osoby trzeciej, ponadto w licznych wypadkach zachodzić może pomiędzy zastąpionym i jego zastępcą porozumienie, którego w procesie udowodnić się nie da; wreszcie da się instytucję odpowiedzialności uzasadnić także historycznie. Już prawo rzymskie (actio institoria) znało odpowiedzialność z tytułu ustanowienia zastępcy (praepositio institoris), a nowoczesne prawo prywatne stosuje coraz szerzej tę zasadę ze względu na bezpieczeństwo obrotu zarówno przy roszczeniach ex delicto, jak i przy roszczeniach ex contractu (art. 144 § 1, 145, 240 i nast. kod. zob.), gdyż niepodobna współkontrahentów i wierzycieli odsyłać z ich roszczeniami do — bardzo często bezmajątkowego — zastępcy.

Zakres omawianej tu odpowiedzialności określa przepis § 1 art. 30, zaś jej warunki zamieszczono w § 2 i 3 tegoż art.

§ 1. **2. Za grzywny i koszty postępowania.** Ponieważ grzywna jest karą (art. 9), a nadto przedmioty występku, należące do osoby posiłkowo odpowiedzialnej, w regule ulegają przepadkowi (zob. uw. do art. 17 i 19), przeto okazuje się stąd, że osoba ta właściwie odpowiada majątkowo za cały ujemny dla oskarżonego wynik procesu kar. sk.; nie odpowiada ona tylko swoją osobą, gdyż nie można na niej wykonać orzeczonej przeciw skazanemu kary pozbawienia wolności ani zasadniczej (art. 9), ani też zastępczej (art. 14, 15 i 33).

---

[1]) Kwestię tę omówiono szczegółowo w motywach do **O. 41/35**, zapadłego w gronie siedmiu sędziów, na podstawie komentarzy Hartmana, Peipera, Podczaskiego i Somersteina do uks. 1926.

3. **na zastępcę,** a także na zastępcę zastępcy (substitutus instituto), jeśli to dalsze zastępstwo jest objęte wolą choćby tylko domniemaną zastąpionego. Kto zleca dokonanie przewozu drobnemu przewoźnikowi, który stale wykonywa zlecenia osobiście, nie odpowiada za osobę, którą przewoźnik wyjątkowo się wyręczył, bo dalsze zastępstwo nie było objęte wolą zlecającego. Kto jednak zleca uskutecznienie przewozu właścicielowi dużego przedsiębiorstwa przewozowego, wiedząc, że ten wyręczy się swymi ludźmi (np. jednym z szoferów) odpowiada za nich, bo na to milcząco się zgodził (mot. do **O. 41/35** w gronie 7 sędziów).

Pojęcie zastępcy określa § 2 nin. art.; zob. poniżej uw. 9.

4. **występku skarbowego** (art. 1), nie zaś wykroczenia skarbowego (art. 35).

5. **w zakresie załatwiania spraw cudzych.** Kto dopuszcza się występku skarbowego przy załatwianiu spraw własnych, odpowiada jako sprawca tegoż występku swoją osobą i majątkiem; będzie więc oskarżony i skazany za popełnienie danego występku.

6. **można uczynić.** Słowo «można» nie oznacza bynajmniej, jakoby ustalenie i zrealizowanie odpowiedzialności zależały od widzi mi się władzy karzącej; władza ta nie może pominąć ujawnionej odpowiedzialności, a więc przy każdym występku, którego ktoś dokonał przy załatwianiu spraw cudzych, władza obowiązaną jest pociągnąć zastąpionego do odpowiedzialności posiłkowej; zaniechanie tego obowiązku stanowi delikt dyscyplinarny, o ile nie zachodzi umyślne lub nieumyślne przestępstwo z art. 286 kk. Nie użyto tu jednak słowa «należy» (uczynić) w miejsce słowa «można» ze względu na przepis § 4 nin. art.

Nałożenie odpowiedzialności nie jest zależne od dowodu, że zastąpiony dopuścił się winy czy to umyślnej, czy też nieumyślnej, gdyż nie chodzi tu o odpowiedzialność karną wedle art. 4 **(O. 65/30** i mot. do **O. 41/35).**

7. **posiłkowo odpowiedzialną.** Posiłkowy charakter odpowiedzialności ujawnia się w tym, że realizuje się ją dopiero wówczas, gdy ściągnięcie grzywny i kosztów postępowania od skazanego okazało się niemożliwym (art. 33).

Posiłkową odpowiedzialność ponosi zastąpiony bez względu na postać zjawiskową przestępstwa, którego dopuścił się jego zastępca, a więc bez względu na to, czy zastępca dopuścił się przestępstwa jako sprawca, współsprawca, podżegacz lub pomocnik.

Co do czasu trwania odpowiedzialności zob. uw. 8 do art. 25. Co do badania w dochodzeniu stosunków majątkowych osoby odpowiedzialnej zob. § 17 pkt. d) przep. wyk., zaś co do zabezpieczenia grzywny itd. na jej majątku zob. art. 255 i § 40 przep. wyk.

8. **osobę fizyczną lub prawną.** Osoba prawna jako pozbawiona fizycznego bytu, woli i świadomości nie może popełnić przestępstwa (universitas delinquere non potest); przestępstwo popełnić więc mogą tylko osoby fizyczne ją zastępujące, lecz za nie jest osoba prawna posiłkowo odpowiedzialną w myśl art. 33.

W myśl art. 33 odpowiadają tedy za swych zastępców osoby prawne prawa publicznego (gmina, gromada, powiat), i prywatnego, np. spółdzielnie, stowarzyszenia (rozp. Prez. z 27/10 1932 Dz. U. 94 poz. 808), a zatem także skomercjalizowane przedsiębiorstwa państwowe (art. 4 rozp. Prez. z 17/3 1927 Dz. U. 25 poz. 195); może więc powstać odpowiedzialność skomercjalizowanego przedsiębiorstwa państwowego wobec Skarbu Państwa. Co się tyczy spółek handlowych, należy zauważyć, że wedle art. 5 § 2 k. h. spółkami handlowymi są spółki jawne, spółki komandytowe, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjne. Z wymienionych tu spółek tylko dwie ostatnie posiadają osobowość prawną (art. 171 i 335 § 1 k. h.). Jeśli posiłkową odpowiedzialność ponosi jawna spółka handlowa, to odpowiedzialność ciąży na całym majątku jej i jej jawnych spólników (art. 85 k. h.); przy spółce komandytowej odpowiedzialność ciąży na całym majątku jej i jej spólnika odpowiadającego bez ograniczenia, zaś na majątku komandytariusza tylko do wysokości sumy komandytowej (art. 143 i 147 k. h.); przy spółce cichej odpowiada kupiec, nie zaś spólnik cichy (art. 682 § 2 k. h.).

§ 2. **9. Zastępcą.** Pojęcie «zastępstwa» w rozumieniu art. 33 nie pokrywa się z pojęciami prawa cywilnego. Zastępcą jest każdy, kim pewna osoba (dominus negotii) wyręcza się lub posługuje w swoich sprawach zarówno dla dokonywania czynności prawnych, jak i do dokonywania czynności faktycznych [1]); zastępcą w rozumieniu art. 33 jest więc także prosty posłaniec, robotnik lub zarobnik, który spełnia czynności czysto manualne za wyraźną lub dorozumianą zgodą innej osoby (dominus negotii) — natomiast nie jest zastępcą ten, kto załatwia cudze sprawy bez zlecenia (negotiorum gestor).

Wedle zasad prawa cywilnego nie wolno nikomu mięszać się do cudzych spraw (nemini sese alienis negotiis immiscere licet); kto to czyni, odpowiada za wszelką stąd wynikłą szkodę (art. 101 § 3 kod. zob.). Te samą zasadę wypada zastosować w dziedzinie art. 33, gdyż niepodobna nikogo uczynić odpowiedzialnym, choćby nawet tylko materialnie, za działania osoby trzeciej, z którą on w żadnym stosunku nie pozostaje. Wedle prawa cywilnego odpowiada jednak dominus negotii, jeżeli zatwierdził czynności zdziałane bez jego zlecenia (ratihabitio: art. 101 § 4 kod. zob.); chodzi tedy o to, czy odpowiada on wedle art. 33 w razie późniejszego zatwierdzenia takich czynności. Kwestią tą zajął się Sąd Najwyższy w powyż powołanym **O. 41/35** i wypowiedział pogląd, że na ogół takie zatwierdzenie rodzi odpowiedzialność z art. 33. Otóż w tej ogólnej formie wypowiedzenie to idzie moim zdaniem za daleko i wydaje mi się nieuzasadnionym; sądzę mianowicie, że w razie ratyhabicji będzie zastąpiony o tyle tylko odpowiedzialny, o ile on w chwili ratyhabicji mógł z zachodzących okoliczności choćby tylko domyślać się, że dokonana czynność łączyła się z występkiem skarbowym; zatwierdzenie bowiem czynności prawnie dozwolonej nie może powodować odpowiedzialności za występek, o którym zatwierdzający nie wiedział, a nawet przypuścić go nie mógł.

Nie może być traktowany, jako negotiorum gestor ten, kto przy wykonaniu czynności prawnej, do której otrzymał upoważnienie (wyraźne lub dorozumiane), przekracza granice otrzymanego upoważnienia lub zlecenia i dopuszcza się występku skarbowego; w tym bowiem przypadku działający był zastępcą w rozumieniu § 2 nin. art., a wobec tego zastąpiony odpowiada za niego, z przyczyn powyżej w uw. 1 określonych, a nadto dlatego, że zastąpiony zawsze mógłby się wymawiać tym, iż jego zastępca przekroczył granice swego upoważnienia (excessus mandati) — a tego rodzaju ekscepcjom ma zapobiec przepis § 2 nin. art.

10. załatwia sprawy cudze, tj. podejmuje w zastępstwie innej osoby czynności natury prawnej lub faktycznej (zob. powyżej uw. 9).

11. pełnomocnik, a więc osoba, która działa na podstawie wyraźnego lub dorozumianego upoważnienia, czy to ogólnego, czy też szczególnego (art. 94 i 95 k. z.). Tu należą plenipotent, prokurzysta (art. 61 k. h.), pełnomocnik handlowy (art. 66 k. h.), dyrektor dóbr lub przedsiębiorstwa, a także osoba podstawiona (persona interposita), która załatwia sprawę na zewnątrz w imieniu własnym i dla siebie, jako swoją, zaś w rzeczywistości załatwia daną sprawę dla osoby trzeciej, tj. dla zastąpionego. Jeśli zastąpiony dał polecenie wykonania czynności, mieszczącej w sobie istotę występku skarbowego (quod jussu), odpowiada on jako podżegacz (art. 26 kk. w związku z art. 2 nin. ust.).

12. zarządca. Zarządca jest rodzajem pełnomocnika, któremu powierzono zarząd pewnego majątku, ruchomego lub nieruchomego, gospodarstwa albo przedsiębiorstwa handlowego lub przemysłowego. Dla powstania odpowiedzialności z art. 33 nie wymaga się, ażeby przy poruczeniu lub w toku sprawowania zarządu mocodawca zarządcy przewidywał lub przewidywać mógł, że w związku z zarządem zajdzie sposobność lub potrzeba podjęcia czynności, z którą łączyć się może popełnienie występku skarbowego. Odpowiedzialność zastąpionego ogra-

[1]) Zapatrywanie to, wypowiedziane przeze mnie w moim komentarzu do uks. 1926, zaaprobował Sąd Najwyższy w **O. 41/35** w gronie siedmiu sędziów.

nicza się tu jednak do występków skarbowych, popełnionych w związku z danym zarządem; nie odpowiada więc zastąpiony, jeśli zarządca jął się czynności nie wchodzącej w zakres zarządu, np. zarządca lasów wywiózł bez pozwolenia swego pracodawcy spirytus z gorzelni (art. 73).

13. pracownik: umysłowy lub fizyczny (zob. rozp. Prez. z 16/3 1928 Dz. U. 35 poz. 323 i 324), a więc także osoba, dokonywająca zwykłych posług, np. robotnik lub dzienny zarobnik w gorzelni lub przedsiębiorstwie, który odkaża spirytus skażony (art. 66 § 1). Zob. powyżej uw. 9.

14. lub w jakimkolwiek innym charakterze. Tym zwrotem ustawodawca chciał zapobiec możliwości uchylenia się od odpowiedzialności za osoby, podpadające pod pojęcie «zastępcy» w najszerszym tego słowa znaczeniu, a zarazem rozszerzył pojęcie zastępstwa na wszystkie osoby, które w jakimkolwiek bądź charakterze i pod jakąkolwiek bądź nazwą załatwiają sprawy cudze.

15. nie jest jednak zastępcą: w rozumieniu art. 30 § 1 i 2, a sprzecznie z pojęciami prawa cywilnego. Przez postanowienie to chroni ustawa majątek małoletnich ubezwłasnowolnionych oraz nieletnich usamowolnionych przed odpowiedzialnością za występki skarbowe ich ustawowych przedstawicieli. Zob. uw. 1 i 3 do art. 34.

16. wtedy tylko. W ten sposób uzależniono odpowiedzialność posiłkową od § 3.
dwóch warunków, a to: a) ażeby skazany był zastępcą odpowiedzialnego w rozumieniu § 2 nin. art., oraz b) ażeby korzyść z występku przypadała lub przypaść mogła zastąpionemu **(O. 5/35),** a więc niejako z tytułu zaszłego lub możliwego wzbogacenia się (in rem versio).

17. odniosła, choćby bezwiednie. W analogicznych przepisach art. 34 p. 3 uks. 1926 i 1932 zawarte były słowa «choćby bezwiednie», które autorowie nin. ustawy opuścili, jako zbędne, gdyż i bez nich wobec brzmienia § 3 nin. art. nie może ulec zakwestionowaniu, że zastąpiony ma odpowiadać majątkowo, jeżeli z występku odniósł lub odnieść miał korzyść, choćby o tym przed, przy lub po dokonaniu danego występku nie wiedział.

18. jakąkolwiek korzyść, choćby nie całą korzyść, wypływającą z występku; korzyścią jest nie tylko korzyść pomnażająca majątek zastąpionego, jak to ma miejsce przy oszczędzeniu cła, opłaty lub podatku, lecz także korzyść wynikająca stąd, że zastąpiony wolnym jest od obowiązku uzyskania pewnego zezwolenia władzy np. na przywóz lub wywóz towarów, co do których nie ustanowiono cła (art. 45 § 1).

Odpowiedzialność posiłkowa nie zachodzi, jeżeli manipulacje zastępcy miały na celu przysporzenie korzyści wyłącznie jemu samemu, nie zaś osobie przezeń zastąpionej, np. kupiec A sprowadza legalnie jedwab z zagranicy i posługuje się w tym celu osobą B, która, korzystając z tej sposobności, przemyca dla siebie zagraniczne wyroby tytoniowe. Oczywiście jednak kupiec A odpowiada posiłkowo za swego zastępcę B, jeśli tenże ostatni przy odprawie celnej zadeklarował mniejszą ilość towaru lub towar, podlegający cłu niższemu. Władza orzekająca zbada w każdym poszczególnym przypadku starannie, czy w rzeczywistości zastępca dokonał występku wyłącznie dla swojej korzyści; ciężar dowodu spoczywa tu na zastąpionym, a tłumaczenie się gołosłowne, że zastępca byłby np. oszczędzoną opłatę lub podatek zatrzymał dla siebie, nie może uchylić odpowiedzialności posiłkowej, jeżeli zastąpiony nie udowodni tej okoliczności.

19. w przypadku usiłowania. Zob. uw. do art. 29 kk. przy art. 2.

20. w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie, a więc § 4.
w tych przypadkach i pod tymi warunkami, gdy stosuje się nadzwyczajne złagodzenie kary; zob. art. 23 § 1 i uw. 3 do tegoż art.

21. władza orzekająca, tj. władza skarbowa wzgl. sąd (art. 2 zd. 2).

22. może odstąpić (zob. powyżej uw. 6), lecz winna to należycie uzasadnić. Zob. art. 292 § 1 lit. c) nin. ust. oraz art. 379 kpk. w związku z art. 320 nin. ust.

Art. 31 (36).

§ 1. Jeżeli na kilka osób nałożono odpowiedzialność posiłkową, należy bądź określić zakres odpowiedzialności każdej z nich stosownie do osiągniętych przez nią korzyści, bądź też orzec solidarną ich odpowiedzialność, jeżeli stopień udziału każdej z nich w korzyści ogólnej nie da się ustalić.

§ 2. Co do osoby, skazanej za dany występek, nie orzeka się nigdy odpowiedzialności posiłkowej.

§ 3. Co do osoby uniewinnionej można orzec odpowiedzialność posiłkową.

§ 1.

1. na kilka osób, np. na kilku spólników lub współwłaścicieli itp.

2. nałożono: w orzeczeniu władzy skarbowej lub sądu (art. 292, 293, 320).

3. odpowiedzialność posiłkową: zob. art. 30 § 1.

4. należy bądź... bądź. Mamy tu dwie alternatywy albo podział odpowiedzialności wedle korzyści, albo solidarną odpowiedzialność. Wybór nie jest tu zawisłym od uznania władzy orzekającej, lecz od tego, czy da się ustalić stopień korzyści, które osiągnął z występku każdy z odpowiedzialnych. Można więc orzec solidarną odpowiedzialność tylko wówczas, gdy stopień udziału każdego z nich ustalić się nie da (por. art. 146 k. z.); nie wchodzi tu w rachubę kwestia, że w razie podziału odpowiedzialności, część grzywny i kosztów okazać się może nieściągalną.

5. osiągniętych. Nie wzięto tu pod uwagę korzyści, które współodpowiedzialny mógłby osiągnąć (por. art. 31 § 3), gdyż w razie nieudałego usiłowania odpowiedzialny żadnej korzyści nie mógł odnieść i nie odniósł, a tym samym jego udział w korzyściach nieosiągniętych byłby co najmniej trudnym, jeśli nie wprost niemożliwym, do ustalenia. W przypadku usiłowania wypadnie tedy orzec solidarną odpowiedzialność współodpowiedzialnych w myśl drugiej części §-fu 1.

W razie dokonania występku skarbowego nie jest wymaganym, ażeby odpowiedzialny swój udział w korzyści zdołał wcielić do swego majątku; korzyść raz osiągnięta pozostaje podstawą obliczenia odpowiedzialności, choćby ją odpowiedzialny następnie utracił, np. towar przemycony odebrano, skradziono lub t. p.

6. korzyści (art. 30 § 3) z danego występku skarbowego.

7. solidarna ich odpowiedzialność. Z istoty solidarności (zob. art. 8, 10, 13 do 16 k. z.) wynika, że Skarb Państwa ma prawo ściągnąć od każdego z odpowiedzialnych całą kwotę, co do której odpowiedzialność orzeczono z tym, że, w razie zapłaty całej rzeczonej kwoty przez jednego z odpowiedzialnych, gaśnie odpowiedzialność co do wszystkich innych (art. 8 § 1, 2 i 3 k. z.), a płacący może domagać się zwrotu odpowiedniej części zapłaconej kwoty od reszty współodpowiedzialnych (art. 18 k. z.).

Odpowiedzialność solidarną można w warunkach nin. art. orzec co do tego samego przestępstwa względem odpowiedzialnych z różnego tytułu, np. jeden z nich odpowiada za sprawcę, drugi za podżegacza, a trzeci za pomocnika (art. 10 k. z.).

8. stopień udziału itd. Art. 31 § 1 bierze tu pod uwagę przypadek, gdy w ogóle stopnia udziału «każdej z nich w korzyści ogólnej» ustalić się nie da, i na ten wypadek nakazuje orzec solidarną odpowiedzialność. Ze słów tych wynika, że jeśli stopień udziału w osiągniętych korzyściach znany jest tylko odnośnie do niektórych współodpowiedzialnych, to, co do nich, orzec należy odpowiedzialność wedle ich udziału w korzyści ogólnej, a za resztę kwoty, której dotyczy odpowiedzialność, pozostali współodpowiedzialni ponoszą odpowiedzialność solidarną. Jeśli np. kwota odpowiedzialności wynosi 1.000 zł., a odpowiedzialnych

jest pięć osób, zaś ustalono, że dwie z nich osiągnęły po 1/5 korzyści z przestępstwa, to odpowiadają one każda tylko za 200 zł.; pozostałe zaś trzy osoby, co do których nie dało się ustalić udziału w korzyści, ponoszą odpowiedzialność co do resztującej kwoty 600 zł. Za taką wykładnią przemawia, wyrażona w § 1 art. 33 wola ustawodawcy, ażeby w miarę możliwości każdy ponosił odpowiedzialność w stosunku do odniesionej korzyści.

9. Co do osoby skazanej, bez względu na postać zjawiskową jej przestępstwa czyli bez względu na to, czy skazano ją jako sprawcę, podżegacza lub pomocnika. Można natomiast osobę, co do której prawomocnie orzeczono odpowiedzialność skazać następnie za udział w czynie; czy wymaganym jest w tym celu wznowienie, zob. uw. 4 do art. 314 § 1. § 2.

10. za dany występek. Nie chodzi tu o nazwę (kwalifikację prawną), lecz o stanowiące ten występek konkretne działanie lub zaniechanie, ujęte w jego całości (in toto). Jeśli tedy przedmiotem łącznego (a tym bardziej oddzielnego) rozpoznania jest kilka czynów, można pewną osobę co do jednego z nich uczynić odpowiedzialną w myśl art. 30, a co do innego skazać ją jako sprawcę, podżegacza lub pomocnika.

11. nie orzeka się nigdy odpowiedzialności posiłkowej. Tymi słowy wyraża ustawodawca zasadę, że przez skazanie pewnej osoby za pewien czyn odpowiedzialność jej za całość tego czynu została wyczerpaną i że niedopuszczalnym jest pociąganie tejże osoby do materialnej odpowiedzialności za grzywny i koszty postępowania orzeczone przeciw innym uczestnikom tego samego czynu, choćby taka odpowiedzialność była wobec zachodzących okoliczności w całej pełni uzasadnioną. Obojętnym jest, czy w chwili jej skazania znaną już była władzy karzącej odpowiedzialność skazanego za inne osoby, czy też nie.

12. Co do osoby uniewinnionej: równocześnie lub w postępowaniu już zakończonym. § 3.

13. można orzec. Zob. uw. 6 do art. 30.

14. Zasady zawarte w nin. art. należy stosować, choćby co do jednych uczestników orzekała władza skarbowa a co do innych sąd. § 1-3.

Art. 32 (38).

Odpowiedzialność posiłkowa ustaje w razie śmierci sprawcy lub odpowiedzialnego przed uprawomocnieniem się orzeczenia.

Jeżeli sprawca zmarł przed uprawomocnieniem się orzeczenia, postępowanie co do niego ulega umorzeniu (art. 3 kpk. oraz art. 270 § 1 lit. «b» nin. ust.) a skoro wobec tego nie można ustalić, że sprawca (zastępca: art. 30 § 2) dopuścił się występku, to niepodobna orzec «posiłkowej» odpowiedzialności zastąpionego (art. 30 § 1).

Jeśli odpowiedzialny zmarł przed uprawomocnieniem się orzeczenia, to nie wyczerpał on środków obrony (art. 215) a tym samym ustaje jego odpowiedzialność bez względu na to, czy uprawomocniło się orzeczenie przeciwko sprawcy, za którego on miałby posiłkowo odpowiadać.

Art. 33 (33 § 2).

§ 1. Grzywnę ściąga się od odpowiedzialnego, gdy jej od skazanego ściągnąć nie można.

§ 2. Jeżeli od skazanego ściągnięto część grzywny, odpowiedzialność posiłkowa rozciąga się tylko na nie uiszczoną część tej kary.

§ 3. Jeżeli od osoby odpowiedzialnej ściągnięto część grzywny, to skazanemu wymierza się karę zastępczą tylko zamiast nie uiszczonej części grzywny.

1. Art. 33 zajmuje się kwestią ściągnięcia grzywny od odpowiedzialnego czyli kwestią wykonania wyroku względem niego (art. 304 do 306 nin. ust. oraz art 540, 542 do 544, 548 do 550, 553 i 555 kpk.). Ponieważ odpowiedzialność rozciąga się także na koszty postępowania (art. 30 § 1) a art. 33 o nich nie wspomina, przeto przyjąć należy, że co do kosztów postępowania odpowiedzialny nie korzysta z przywileju przyznanego mu w § 1 nin. art. (privilegium ordinis) co do grzywien, mianowicie z przywileju, że ściąga się je od niego dopiero wówczas, gdy się ukazała niemożność ściągnięcia ich od skazanego. Za taką wykładnią przemawia i to, że zazwyczaj postępowanie karne toczy się równocześnie przeciw sprawcy i odpowiedzialnemu.

§ 1. 2. 2. Celem ściągnięcia grzywien należy w pierwszym rzędzie prowadzić egzekucję przeciw skazanemu, dopiero gdyby ich od skazanego ściągnąć nie można, ściąga się je od odpowiedzialnego. Niemożność ściągnięcia może być spowodowaną brakiem wszelkiego majątku albo okolicznościami w art. 15 § 1 wspomnianymi. O sposobie ściągania grzywien zob. przy art. 305.

§ 3. 3. Przepis ten odpowiada przepisowi art. 15 § 3; oczywiście i w przypadku § 3 art. 33 obowiązuje zasada, że kara zastępcza nie może trwać krócej niż jeden dzień. Nasamprzód usiłuje się tedy ściągnąć grzywnę od skazanego (§ 1 nin. art.), następnie od odpowiedzialnego a w miarę tego, czy od skazanego lub odpowiedzialnego ściągnięto całą grzywnę lub jej część, wykonywa się na skazanym, nie zaś na odpowiedzialnym, karę zastępczą aresztu wzgl. więzienia w całości wzgl. w części.

Art. 34 (39).

Jeżeli występek popełnił nieletni, wówczas grzywnę, grożącą za dany czyn sprawcy dorosłemu, można wymierzyć osobie, pod której nadzorem lub opieką nieletni pozostaje; kara ta nie podlega jednak zamianie na karę pozbawienia wolności.

1. Chodzi tu o tzw. odpowiedzialność zastępczą; z tą nazwą spotykamy się w art. 215 i 314 § 2.

Art. 39 uks. 1926 i 1932 zawierał przepis, że odpowiedzialności w charakterze osób trzecich (odpowiedzialnych posiłkowo) nie ulegają osoby nieletnie lub zostające pod kuratelą. Otóż tę odpowiedzialność uchylono już w końcowym zdaniu § 2 art. 30. Art. 34 zawiera nowe postanowienie, nieznane ustawom kar. sk. z r. 1926 i 1932, mianowicie o odpowiedzialności osób trzecich za występki skarbowe nieletniego.

2. **występek.** Zob. art. 1 pkt. 1 do 21. Nie ma więc odpowiedzialności zastępczej za popełnione przez nieletniego wykroczenie skarbowe.

3. **nieletni.** Okres nieletniości kończy się z ukończeniem do 17 roku życia (art. 69 kk. i art. 614 kpk.); w dziedzinie prawa kar. sk. nie wchodzi w rachubę różnica, poczyniona w art. 69 kk. między nieletnim do lat 13 i nieletnimi między 13 a 17 rokiem życia. Nieletni od lat 13 do lat 17 nie ulegają karze grzywny, gdyż system środków karnych przeciw nim przewiduje tylko środki wychowawcze oraz umieszczenie w zakładzie poprawczym (art. 69 do 78 kk.). Zamiast grzywny należy więc orzec przeciw nieletniemu jeden z tych środków **(O. 13/36).**

4. **sprawcy dorosłemu** tj. liczącemu ponad lat 17.

5. **można wymierzyć.** Oczywistą przesłanką jest tu okoliczność, że osoby sprawujące opiekę lub nadzór nie odpowiadają same osobiście za dany występek, jako sprawca (współsprawca), podżegacz lub pomocnik, gdyż w takim razie Skarb

Państwa otrzymuje grzywnę z tego tytułu i nie ma potrzeby uciekać się do odpowiedzialności zastępczej.

Wymierzenie grzywny zastępczej zależy w zupełności od uznania władzy karzącej (art. 2 zd. 2), jednakowoż Prawo kar. sk. nie przepisuje żadnych warunków, pod którymi nastąpić może orzeczenie odpowiedzialności zastępczej. Wedle ogólnych zasad o odpowiedzialności za cudze czyny (por. art. 142 k. z.) za szkodę wyrządzoną przez osobę, której z powodu wieku lub stanu psychicznego lub cielesnego winy przypisać nie można, odpowiada ten, kto z mocy ustawy lub umowy obowiązany jest do nadzoru nad nią, chybaby udowodnił, że uczynił zadość obowiązkowi nadzoru albo że szkoda byłaby nastąpiła także i przy starannym wykonywaniu nadzoru — zaś wedle art. 17 Prawa o wykroczeniach podlega karze aresztu lub grzywny do 1.000 zł. ten, kto przez niewykonywanie swych obowiązków w stosunku do nieletniego, oddanego mu pod dozór odpowiedzialny, dopuszcza do popełnienia przestępstwa przez tegoż nieletniego. Otóż — nie utożsamiając bynajmniej szkody w art. 142 k. z. wspomnianej z grzywną i nie uważając skazania z art. 17 Prawa o wykroczeniach za warunek zastosowania art. 34 nin. ust. — mniemam, że myśli wyrażone w obu tych przepisach winny służyć za wskazówkę przy ocenie i orzeczeniu odpowiedzialności zastępczej.

Orzeczenie z art. 34 następuje po przeprowadzeniu rozprawy przez właściwą władzę karzącą (art. 2 zd. 2); zastępczo odpowiedzialny jest w swojej sprawie podmiotem procesu, gdyż chodzi w niej o wymierzenie jemu grzywny (ejus res agitur) a tym samym w procesie tym będzie on miał rolę, prawa i obowiązki oskarżonego.

6. pod której nadzorem lub opieką nieletni pozostaje. Wystarcza w tym względzie stosunek faktyczny; nie jest natomiast wymaganym, ażeby nadzór lub opieka miały swe źródło w przepisie ustawy albo w poleceniu sądu lub innej władzy. Nie można stosować przepisu art. 34 do osoby, która zarządza jedynie majątkiem nieletniego a nie wykonywa zarazem nadzoru lub opieki nad nieletnim.

7. Kara ta itd. Podobnie jak odnośnie do odpowiedzialnego posiłkowo (art. 33 § 3), ustawa nie przewiduje tu stosowania zastępczej kary pozbawienia wolności do odpowiedzialnego zastępczo.

8. Przepisu art. 34 o odpowiedzialności zastępczej, jako przepisu wyjątkowego nie można rozciągać na inne przypadki lub osoby; nie można go więc stosować w przypadku występku popełnionego przez osoby ubezwłasnowolnione lub przez osoby małoletnie, powyżej 17 lat liczące.

9. Zob. § 17 lit. d) przep. wyk. co do badania w dochodzeniu stosunków majątkowych osoby odpowiedzialnej oraz art. 255 i § 40 przep. wyk. co do zabezpieczenia grzywien etc. na jej majątku. Zob. też art. 215 i § 21 przep. wyk.

Rozdział II.

Wykroczenia skarbowe.

Art. 35 (nowy).

Wykroczeniem skarbowym jest czyn zagrożony karą pieniężną porządkową i polegający na naruszeniu przepisów w zakresie określonym w art. 1.

1. Wykroczeniem skarbowym, w przeciwieństwie do występku skarbowego (art. 1).

2. czyn. Por. uw. 3 do art. 1.

3. zagrożony karą pieniężną porządkową od 2 zł. do 3.000 zł. (art. 40 § 1); ilekroć więc w szczególnej części nin. ustawy lub w szczególnych ustawach i rozporządzeniach mowa o karze porządkowej (np. w art. 54, 65, 82, 93 itd.), odnośne

przestępstwo jest wykroczeniem skarbowym; jeśli natomiast pewien przepis skarbowy przewiduje grzywnę, czyn odnośny stanowi występek skarbowy (art. 9 lit. c). Co do aresztu zastępczego zob. art. 40 § 2 i 3.

4. polegający itd. Jeżeli dany czyn nie zawiera naruszenia przepisów art. 1 pkt. 1 do 21, nie stanowi on wykroczenia skarbowego, lecz może podpadać pod inną ustawę karną.

Art. 36 (nowy).

Przepisy art. 1—3, 14—17, 19, 26, 27, 40 § 2, 54, 55 kodeksu karnego oraz art. 6, 7, 15 § 2 i 3, 16 § 1, 18, 25 § 2, 27, 29 § 2 i 3 niniejszego prawa stosuje się odpowiednio do wykroczeń skarbowych. Przez wyrażenie sąd należy rozumieć właściwą władzę karzącą.

1. Z powołanych w art. 2 przepisów kk. nie stosuje się w dziedzinie wykroczeń przepisów art. 18, 20 do 25, 39, 40 § 1, 41, 44 lit. a), b), d), 45, 46, 47 § 2, 49, 52, 53, 58, 69 do 84 i 90 § 2.

2. Z przepisów ogólnych o występkach skarbowych stosuje się do wykroczeń skarbowych tylko te, które w art. 36 wyraźnie wymieniono — nie stosuje się zaś żadnego z przepisów części ogólnej Prawa o wykroczeniach z 11/7 1932 Dz. U. 60, poz. 572.

3. Co do drugiego zdania nin. art. zob. uw. 4 do art. 2.

4. W sprawach, w których chodzi wyłącznie o kary pieniężne porządkowe, właściwe są władze skarbowe (art. 209 § 1); zob. art. 295 § 1.

Art. 37 (nowy).

Nie ma odpowiedzialności za wykroczenia skarbowe popełnione za granicą.

Art. 37 uchyla wyraźnie możność zastosowania przepisu art. 3 do wykroczeń.

Art. 38 (nowy).

Odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe zachodzi w razie popełnienia go bądź z winy umyślnej, bądź nieumyślnej.

Zob. uwagi do art. 4.

Art. 39 (nowy).

§ 1. Podżegacz i pomocnik ponoszą odpowiedzialność w granicach swego zamiaru, jeżeli wykroczenie zostało dokonane.

§ 2. Nie ma odpowiedzialności za usiłowanie.

§ 1. **1.** Zob. uwagi do art. 28 kk., zamieszczone po uwagach do art. 2.

§ 2. **2.** Za usiłowanie nie odpowiadają więc ani sprawca, ani podżegacz i pomocnik.

Art. 40 (nowy).

§ 1. Karę porządkową wymierzyć można od 2 złotych do 3.000 złotych.

§ 2. Kara porządkowa ulega zamianie na areszt; przy zamianie przyjmuje się dzień aresztu za równoważnik kary pieniężnej od 2 do 100 złotych.

§ 3. Areszt zastępczy nie może trwać krócej niż jeden dzień i dłużej niż 3 miesiące.

§ 4. Karę aresztu zastępczego wykonywa się w razie nieściągalności kary pieniężnej lub w razie gdyby jej ściągnięcie narażało skazanego na ruinę majątkową.

1. Por. uwagi do art. 10. § 1.

2. **ulega zamianie na areszt,** nigdy zaś na więzienie, gdyż przepisu art. 14 § 2. § 2 **nie** powołano w art. 36. Zob. uw. 5 do art. 14.

3. Por. art. 14 § 3 pkt. 2. § 3.

4. Por. art. 15 § 1; do częściowego uiszczenia kary pieniężnej porządkowej § 4. stosuje się przepisy art. 15 § 2 i 3, jako powołane w art. 36.

Art. 41.

§ 1. Nie ulega odpowiedzialności za wykroczenie nieletni do lat 17.

§ 2. Władza karząca stosuje do nieletniego, jako środek wychowawczy, upomnienie oraz oddanie pod dozór odpowiedzialny rodzicom lub innym osobom mającym pieczę nad nieletnim.

1. **Nie ulega odpowiedzialności** a więc ani nie wymierza się kary pienię- § 1. żnej porządkowej, ani nie stosuje się środków poprawczych. Zob. uw. 3 do art. 34.

2. **Władza karząca.** Zob. art. 36 zd. 2. § 2.

Art. 42 (nowy).

§ 1. Nie można wszcząć postępowania karnego z powodu wykroczenia popełnionego przed rokiem.

§ 2. Nie można wydać orzeczenia skazującego, jeżeli od popełnienia wykroczenia upłynęło lat 3.

§ 3. Nie można wykonać kary, jeżeli od uprawomocnienia się orzeczenia upłynęło lat 5.

1. Por. art. 25 § 1. Co do przerwania przedawnienia zob. uwagi do art. 25 § 1. § 2, który powołano w art. 36.

2. Zob. uwagi do art. 26. Przedawnienie nie biegnie w warunkach art. 27, § 2. powołanego w art. 36.

3. Zob. uwagi do art. 28. § 3.

Art. 43 (nowy).

Zatarcie skazania następuje z samego prawa, jeżeli od odbycia, darowania lub przedawnienia kary upłynęło lat 3.

Por. uwagi do art. 29; do zatarcia skazania stosuje się także przepisy art. 29 § 2 i 3, jako powołane w art. 36.

DZIAŁ II.
PRZEPISY SZCZEGÓLNE.

Dział II zawiera 21 rozdziałów, w którym kolejno mieszczą się przepisy co do przestępstw w art. 1 pkt. 1 do 21 wymienionych oraz sankcje karne za występki (art. 1) i za wykroczenia (art. 35) skarbowe.

Rozdział III.
Naruszenie przepisów prawa celnego.

W dziedzinie tu omawianej należy zwrócić uwagę na następujące przepisy prawne:

I. **Prawo celne,** ogłoszone rozporządzeniem Prezydenta Rp. z 27 października 1933 Dz. U. 84, poz. 610 (zob. dodatek 1 A).

II. **Przepisy wykonawcze do prawa celnego** zawarte w rozp. Min. Sk. z d. 9 października 1934 Dz. U. 90, poz. 820 ze zmianami, zawartymi w rozp. Min. Sk. z 9 sierpnia 1935 Dz. U. 59, poz. 385, z 7 października 1935 Dz. U. 77, poz. 481 i z 9 kwietnia 1936 Dz. U. 34, poz. 266 (zob. dodatek 1 B).

III. **Taryfa celna** a to:

1) **przywozowa,** unormowana w rozp. Prez. Rp. z 23/8 1932 Dz. U. 85, poz. 732, ze zmianami zawartymi w rozp. Prez. Rp. z 28/10 1933 Dz. U 85, poz. 657, w rozp. Rady Min. z 26/10 1934 Dz. U. 96, poz. 872, z d. 13/3 1935 Dz. U. 17, poz. 93 i z d. 13/7 1935 Dz. U. 61, poz. — oraz rozp. Min. Sk. z 21/10 1936 Dz. U. 86, poz. 603 co do pozycyj taryfy celnej wzbudzających wątpliwości (zob. dodatek 1 C).

2) Przepisy wykonawcze do taryfy celnej przywozowej, zawarte w rozp. Min. Sk. z 9/10 1934 Dz. U. 92, poz. 833 z 24/4 1936 Dz. U. 34, poz. 268 i z 25/8 1936 Dz. U. 69, poz. 497 (zob. dodatek 1 D).

3) **wywozowa,** unormowana w rozp. Min. Sk. z 23/10 1934 Dz. U. 96, poz. 873 (zob. dodatek 1 E) z wyjaśnieniami tegoż Min. z 23/10 1934 Dz. U. 96, poz. 874 i zmianami, zawartymi w rozp. Min. Sk. z 9/4 1935 Dz. U. 31, poz. 229, z 2/10 1935 Dz. U. 74, poz. 470, z 3/6 1936 Dz. U. 45, poz. 332, z 26/7 1936 Dz. U. 60, poz. 442, z 20/2 Dz. U. 205, poz. 113, z 21/11 1936 Dz. U. 91, poz. 635, z 20/2 1937 Dz. U. 17 poz. 113, z 30/6 1937 Dz. U. 50 poz. 388 i Dz. U. 51 poz. 397.

IV. **Odprawa celna:**

1) środków przewozowych: zob. rozp. Min. Sk. z 18/7 1935 Dz. U. 60, poz. 387. (zob. dodatek 1 F) ze zmianą w rozp. z 2/7 1937 Dz. U. 52 poz. 410.

2) Tłuszczów i olejów skażonych oraz tłuszczu kostnego zob. rozp. Min. Sk. z 21/8 1935 Dz. U. 67, poz. 421.

V. **Wolne obszary celne:** zob. rozp. Min. Sk. itd. z 25/10 1934 Dz. U. 97, poz. 888 i 889. Co do wolnego obszaru celnego w Gdyni zob. rozp. Rady Min. z 19/10 1934 Dz. U. 92, poz. 825. Oba te rozporządzenia zamieszczono po art. 44.

VI. **Zwolnienia i zniżki celne:** zob. Dz. U. poz. 506/26, 122/34, 875/34, 876/34, 492/35, 526/35, 213/36, 269/36, 346/36, 520/36, 570/36, 645/36, 101/37, 227/37, 247/37, 268/7, 325/37, 365/37, 366/37, 381/37 — dla W. M. Gdańska Dz. U. poz. 149/36, 616/36.

VII. **Zwrot cła:** zob. Dz. U. poz. 880/34, 881/34 883/34; zmiany zob. Dz. U. poz. 230/36 i 528/36, 884/34, 79/35, 415/35, 597/35 i 645/36.

VIII. Postępowanie przy zwrocie cła od niektórych towarów Dz. U. poz. 891/34; zmiany zob. Dz. U. poz. 403/35 i 892/34.

IX. **Zakazy przywozu:** zob. Dz. U. 280/36, 281/36.

X. **Opłaty za wykonanie czynności poza miejscem lub czasem urzędowym oraz za konwojowanie** zob. Dz. U. poz. 862/34 ze zmianą w Dz. U. poz. 267/36.

XI. Rozporządzenie Rady Ministrów z 11/4 1930 Dz. U. 40 poz. 350 ze zmianami zawartymi w rozp. Rady Min. z 20/1 1934 Dz. U. 13 poz. 100 **w sprawie statystyki celnej,** zamieszczone po art. 54.

XII. Osobom ukaranym za przemytnictwo może być przez powiatową władzę administracji ogólnej wzbronione zamieszkiwanie i pobyt w pasie granicznym na czas od 1 roku do lat 3; decyzje te są natychmiast wykonalne (art. 11 rozp. Prez. o granicach Państwa z 23/12 1927 w brzmieniu obwieszczenia z 22/1 1937 Dz. U. 11, poz. 83); co do szerokości pasa granicznego zob. art. 10 cyt. rozp.

Art. 44 (45, 46).

§ 1. Kto przez uchylenie się od powinności celnej wprowadza zza granicy na polski obszar celny lub wyprowadza z tego obszaru za granicę towar bez uiszczenia cła,
podlega karze grzywny od 2 do 4-krotnej kwoty należnego cła.

§ 2. Jeżeli sprawca wprowadza lub wyprowadza towar, co do którego obowiązują ograniczenia przywozowe lub wywozowe,
podlega karze grzywny od 4 do 8-krotnej kwoty należnego cła.

§ 3. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 4. Wolny obszar celny traktuje się jak zagranicę.

§ 1. **1. Kto:** obywatel polski lub cudzoziemiec a także bezpaństwowiec lub osoba, posiadająca prawo obywatelstwa w kilku państwach (tzw. sujets mixtes — z winy umyślnej lub nieumyślnej (art. 4), bez względu na cel i pobudkę działania.

2. przez uchylenie się od powinności celnej. Słowa te odnoszą się zarówno do «wprowadza», jak i do «wyprowadza». «Powinność celna» jest powszechnym, publiczno-prawnym obowiązkiem poddania się odprawie (kontroli) celnej [1]), postanowionym w celu zapewnienia Państwu poboru cła przywozowego lub wywozowego (art. 44 § 1 i 2) tudzież w celu zapobieżenia wykroczeniu przeciwko ograniczeniom przewozowym, przywozowym lub wywozowym (art. 45 § 1).

Dla zapobieżenia przemytowi art. 25 pr. cel. przepisuje, że ruch osobowy i towarowy zasadniczo odbywać się może tylko na «drogach celnych», którymi są: a) linie kolei żelaznych, b) przystanie morskie i wjazdy do nich oraz c) drogi lądowe, wodne i powietrzne, uznane i ogłoszone jako drogi celne; wszystkie inne drogi przecinające granicę celną oraz wszystkie inne miejsca granicy celnej są «drogami ubocznymi» a na ruch osobowy i towarowy przez granicę celną na nich wymagane jest osobne zezwolenie. Co do przewozu drogami kołowymi zob. art. 74 do 76 pr. cel.

Pod napisem «Powinność celna» zawiera art. 24 pr. cel. następujące zasadnicze postanowienie: «Kto przekracza granicę celną oraz przywozi lub wywozi towar (zob. poniżej uw. 7), powinien stosować się do przepisów, obowiązujących w ruchu osobowym i towarowym przez granicę celną (powinność celna) i ponosi odpowiedzialność za naruszenie tych przepisów. Odpowiedzialność ta jest różna w miarę znaczenia naruszonego przepisu».

Z powołanego art. 24 pr. cel. wynika, że prawo celne odróżnia odprawę towarów w ruchu osobowym od odprawy towarowej w ruchu z zagranicą.

W ruchu osobowym każda osoba przyjeżdżająca z zagranicy obowiązaną jest przed przekroczeniem granicy celnej, zaś każda osoba, zamierzająca udać się za granicę obowiązaną jest przed przekroczeniem tejże granicy zgłosić się do

[1]) Co do odprawy celnej zob. art. 27 i nast. i art. 47 pr. cel., oraz § 22, 33 i nast. przep. wprow. prawo celne.

urzędu celnego i przedstawić przedmioty przewożone wzgl. przeznaczone do wywozu (art. 27 pr. cel.).

Wynika stąd, że w ruchu osobowym podróżny winien przedstawić do odprawy celnej wszystkie przedmioty przywożone wzgl. wywożone, choćby ich przywóz lub wywóz nie podlegał cłu i choćby co do ich przywozu wzgl. wywozu nie istniały żadne ograniczenia. Zaniechanie przedstawienia do odprawy celnej przedmiotów, ani nie podlegających cłu, ani też nie objętych ograniczeniami przywozowymi wzgl. wywozowymi, stanowi więc niewątpliwie naruszenie powinności celnej, atoli nie podpada ono pod art. 44 do 48 pr. kar. sk., lecz stanowi wykroczenie z art. 54 pr. kar. sk.

Podróżny, przekraczający granicę za legalnym dokumentem, w miejscu na to przeznaczonym i nie uchylający się od odprawy celnej, lecz przewożący przedmiot podlegający ocleniu z wiedzą urzędników celnych uprawniony jest do ustnego zgłoszenia przewożonego przedmiotu **(O. S. P. VIII 425).** Zgłoszenie towaru do oclenia nie przed przedsięwzięciem rewizji celnej, lecz dopiero w toku tejże rewizji, podpada pod art. 44 i 45 **(O. S. P. VIII 591).** Co do ułatwień w ruchu osobowym dla turystów itd. zob. art. 28 pr. cel.

W ruchu towarowym z za granicą (art. 35 i dal. oraz art. 48 pr. cel.) należy wystawić deklarację celną o treści w art. 35 pr. cel. określonej i zgłosić towar do odprawy celnej (art. 36 pr. cel.); przed złożeniem zgłoszenia na piśmie może strona pod kontrolą celną zbadać wagę, miarę, ilość sztuk, rodzaj i jakość towarów i w tym celu posługiwać się wagami składowymi; za niezgodność treści zgłoszenia strona odpowiada według prawa kar. sk. (art. 40 i 41 pr. cel.); co do odpowiedzialności za wagę zob. art. 41 pkt. 2 i 3 pr. cel. Ponieważ dla ruchu osobowego nie ma przepisu co do podania wagi, przeto podróżny nie odpowiada za mylnie podaną wagę.

Z powyższego wynika, że nie podpada pod art. 44 i 45 pod względem przedmiotowym uchylenie się od powinności celnej, jeśli dany towar ani nie podlega cłu ani też ograniczeniom przywozowym, wywozowym i przewozowym tudzież że nie może pod względem podmiotowym dopuścić się uchylenia od powinności celnej, kto sam lub w związku z innymi (art. 26 i 27 kk.) nie wprowadza lub nie wyprowadza takiego towaru. Nabycie, transportowanie i posiadanie towaru, który bez poddania go odprawie celnej przekroczył granicę celną i znajduje się już w Polsce, stanowi uchylenie się od powinności celnej (art. 44) jedynie wówczas, jeżeli nabywca etc. współdziałał w przemycie jako sprawca (współsprawca), podżegacz lub pomocnik, fizyczny lub intelektualny **(O. 179/31).** Pomoc może być udzielona przed wprowadzeniem towaru lub przy jego wprowadzeniu a może polegać także na tym, że przed wprowadzeniem towaru pomocnik przyrzeka udzielenie pomocy po jego wprowadzeniu; jest to tzw. pomoc intelektualna **(K. V 296/29 i K. V 462/29).** Pomoc umówiona i udzielona dopiero po wprowadzeniu towaru (np. ukrycie lub nabycie itd. towaru znajdującego się w kraju) może jednak naruszać inny przepis np. art. 50 § 1 i 2 itd.

Złodziej, który ukradł przedmiot, podlegający powinności celnej, podczas odprawy celnej i nie zgłosił go przy rewizji celnej, odpowiada w zbiegu wieloczynowym (art. 7 § 2) za kradzież i występek z art. 44; to też wedle **O. 359/36** okoliczność, że przedmiot przemytu pochodzi z kradzieży pociąga za sobą odrębną odpowiedzialność sprawcy wedle kk. i prawa kar. sk.

Złodziej lub paser, którzy dopiero w kraju weszli w posiadanie przedmiotu, przywiezionego z zagranicy, bez poddania go odprawie celnej, nie naruszyli powinności celnej, gdyż nie ciąży na nich obowiązek dodatkowego poddania go odprawie celnej i uiszczenia cła; odpowiadają oni więc jedynie za kradzież wzgl. za paserstwo, nie zaś za występek skarbowy **(O. 27/2 1930 II 3 K. 678/29),** chyba że zachodzą znamiona przestępstwa skarbowego z art. 50 § 1 i 2; w tym ostatnim przypadku zachodzi naruszenie dwóch ustaw (art. 7 § 2 nin. ust. i art. 31 kk.).

Kto kradnie towary, pochodzące z przemytu a odebrane przemytnikowi i znajdujące się już w posiadaniu straży celnej, policyjnej itd., dopuszcza się kra-

dzieży w zbiegu jednoczynowym (art. 36 kk.) z występkiem skarbowym z art. 46 § 1 lit. c). Kto jednak kradnie przedmioty, nadeszłe z zagranicy, znajdujące się w urzędzie pocztowym a nie poddane jeszcze odprawie celnej, odpowiada wedle art. 7 § 2 pr. kar. sk. (zob. uw. do art. 732 tudzież **O. 148/37** w uw. 10 do art. 7 § 2) i art. 31 kk. za kradzież i występek z art. 44 **(O. 178/35 pkt. 5).**

Powinność celna jest spełnioną z chwilą poddania towaru (zob. poniżej uw. 7) odprawie celnej i nie można jej utożsamiać z uiszczeniem cła; wynika to z określonego powyżej pojęcia powinności celnej, dalej z art. 44 § 1, który osobno wspomina o uchyleniu się od powinności celnej a osobno o uiszczeniu cła tudzież z art. 45 § 1 lit. b), w którym wyraźnie mowa o uchyleniu się od powinności celnej, jakkolwiek odnośne towary nie podlegają ocleniu. Kto poddał odprawie celnej towar podlegający ocleniu, nie odpowiada za przestępstwa z art. 44 i 45, choćby cła nie uiścił. Zaniechanie uiszczenia cła w terminie ustawowym lub wyznaczonym przez władze pociąga za sobą kary za zwłokę i postępowanie przymusowe (art. 116 do 119 i 125 do 129 pr. cel.).

Reasumując to, co powyżej powiedziano, dochodzimy do rezultatu, że o uchyleniu się od powinności celnej mówią jedynie art. 44 i 45, wymieniając w tym względzie wyczerpująco trzy przypadki mianowicie jeżeli nie poddano odprawie celnej towaru:

a) na którego przywóz lub wywóz nałożono cło (art. 44 § 1); przewóz towarów przez obszar Polski nie podlega cłu (art. 13 pkt. 1 pr. cel.),

b) co do którego istnieje ograniczenie przywozowe lub wywozowe, jakkolwiek na przywóz lub wywóz nie ustanowiono cła (art. 45 § 1 lit. b), wreszcie

c) co do którego istnieje ograniczenie przewozowe (art. 45 § 1 lit. a).

Od uchylenia się od powinności celnej należy odróżnić wszelkie inne machinacje, mające na celu uszczuplenie cła (art. 46 lit. b), nieuiszczenie cła pomimo poddania się odprawie celnej (art. 46 lit. c), wprowadzenie w błąd władzy celnej (art. 46 lit. a) i inne przestępstwa celne (art. 47 i nast.).

3. wprowadza: umyślnie lub nieumyślnie, w jakimkolwiek celu, niekoniecznie w celach handlowych lub zarobkowych. Motyw i cel działania są obojętne, gdyż wystarczają normalne składniki winy z art. 14 § 1 i 2 kk. **(O. 6/36 pkt. 2).**

Wprowadzeniem jest takie działanie lub zaniechanie, skutkiem którego przedmiot podlegający ocleniu, przedostał się (czyn dokonany) lub przedostać się ma (usiłowanie) bez uprzedniej odprawy celnej poza linię celną **(O. 6/36 pkt. 1).** Zaniechanie zachodzi np. gdy podróżny, mając zgłosić się ze swymi rzeczami do odprawy celnej, ukrywa w wozie kolejowym przedmiot podlegający opłacie celnej.

Wprowadzenie jest dokonane z chwilą, gdy dany przedmiot przekroczył linię celną; aż do tej chwili zachodzi usiłowanie. Jeśli podróżny przy rewizji celnej zaprzeczył, jakoby miał cokolwiek do oclenia, to ujawnił on wolę wprowadzenia z zagranicy danego przedmiotu bez uiszczenia cła a tym samym przedsięwziął działanie (jest nim owo zaprzeczenie), skierowane bezpośrednio ku urzeczywistnieniu zamiaru przestępnego (art. 23 kk. w związku z art. 2 nin. ust.).

Wprowadzenie może nastąpić w jakikolwiek sposób, byleby w ostatecznym rezultacie towar ocleniu podlegający przedostał się wzgl. przedostać się miał poza linię celną; środkiem w tym celu użytym może być przewóz koleją, statkiem, lądowym środkiem lokomocji (samochodem, wozem), przez zwierzę (koń, pies, małpa) przepędzone przez granicę a także przez przeniesienie towaru osobiste w odzieniu, pakunkach, w ustach lub innych otworach ciała (np. brylanty) itp. Zob. art. 30 ust. 1 pr. cel.

Podkreślić jednak należy z całym możliwym naciskiem, że wprowadzenie (a także wyprowadzenie) może podpadać pod art. 44 tylko wówczas, jeżeli mu towarzyszyło uchylenie się od powinności celnej. Tak też wedle **O. 94/32** czyn, nie polegający na uchyleniu się od kontroli celnej, chociażby skutkował uszczuplenie należności celnych, nie podpada pod art. 45 i 46 uks. z r. 1926 (obecnie art. 44).

4. zza granicy. Zagranicę stanowi terytorium każdego państwa w przeciwieństwie do terytorium R. P. i W. M. Gdańska (zob. art. 1 i 2 pr. cel.); co do obrotu towarowego z W. M. Gdańskiem obowiązują przepisy art. 200 do 207. Zob. uw. 3 do art. 3.

5. na polski obszar celny [1]**),** do którego w rozumieniu art. 44 należy także obszar W. M. Gdańska; zob. art. 200 i nast. pr. kar. sk. oraz art. 1 pr. cel. Pod art. 44 podpadnie więc także nieuiszczenie cła od towarów wprowadzonych na teren W. M. Gdańska, choćby ich stamtąd do Polski nie wprowadzano **(O. 46/36);** przepisy art. 200 i dal. odnoszą się wyłącznie do wprowadzenia towarów z W. M. Gdańska do Państwa Polskiego.

6. wyprowadza: przez działanie lub zaniechanie, umyślne lub nieumyślne, bez względu na pobudkę i cel. Wyprowadzenie jest dokonane z chwilą, gdy przedmiot, podlegający ocleniu, przedostał się poza granicę celną bez uiszczenia cła. Por. uw. 1 do 3 powyżej.

7. towar, zarówno nowy, jak i używany (art. 18 pr. cel.), bez względu na jego przeznaczenie i bez względu na jego pochodzenie **(O. 175/33).** Art. 20 pr. cel. wprowadza pojęcie «towaru celnego»; jest nim towar podlegający kontroli celnej czy to ze względu na przypadające cło, czy też ze względu na ograniczenia przywozowe, wywozowe lub przewozowe. Wedle p. 3 art. 20 pr. cel. towary przywożone z zagranicy przestają być «celnymi» po dokonaniu odprawy celnej i dopuszczeniu ich do obrotu. Wedle art. 21 pr. cel. towary celne stanowią zabezpieczenie ciążących na nich należności bez względu na prawa osób trzecich (tj. bez względu na prawa zastawu lub zatrzymania ich nadawcy, komisanta, spedytora, przewoźnika itd.) i z pierwszeństwem przed wszystkimi innymi obciążeniami i przywilejami a więc z pierwszeństwem przed wszelkimi prawami zastawu umownymi lub ustawowymi. Towary takie (zob. art. 21 pr. cel. oraz art. 251 do 253 pr. k. sk.) mogą być zajęte aż do uiszczenia należności celnych i zadośćuczynienia przepisom o obrocie towarowym z zagranicą; mogą one być sprzedane na pokrycie należności celnych. Sprzedaż nie może być wstrzymana ani postanowieniem sądowym, ani zarządzeniem władz, wykonywujących prawa właścicieli towarów lub wierzycieli.

8. bez uiszczenia cła. Przesłanką jest tutaj nieuiszczenie cła przez uchylenie się od powinności celnej i spowodowanie w ten sposób nieuiszczenia cła; uszczuplenie cła innym sposobem, nie zaś przez uchylenie się od powinności celnej, podpada pod art. 46 § 1 i 2. Nie zachodzi uszczuplenie cła, lecz naruszenie z art. 44, jeśli ktoś, wioząc np. 2 klg. jedwabiu, przedstawia do odprawy celnej nie całe 2 klg., lecz jakąś ich część; nie przedstawiona część stanowi w rozumieniu art. 45 § 1 «towar», który wprowadzono lub wyprowadzono bez spełnienia powinności celnej i bez uiszczenia cła.

Co do należności celnych postanawia art. 13 pkt. 2 pr. cel., że wolne od cła przywozowego są towary, które taryfa celna wymienia jako wolne od cła; natomiast wolne od cła wywozowego są towary, których taryfa celna nie wymienia jako podlegających cłu. Od towarów przewożowych przez polski obszar celny nie pobiera się ceł (art. 13 pkt. 1 pr. cel.).

Przedmioty zwolnione od należności celnych wylicza wyczerpująco art. 22 pr. cel. Zwolnienie następuje albo z mocy samego prawa celnego (art. 22 ustęp 1 pkt. 1 do 12 pr. cel.) albo z mocy postanowienia władz celnych (art. 22 pkt. 1 do 23 tegoż prawa); oprócz tego Minister Skarbu może ze szczególnych względów przyznawać zwolnienie od należności celnych w przypadkach nieprzewidzianych w prawie celnym z tym jednak ograniczeniem, że suma tych zwolnień nie może przekraczać 100.000 zł. rocznie; chodzi tu oczywiście o sumę cła a nie o sumę wartości towaru podlegającego ocleniu.

---

[1]) Polski obszar celny objęty jest także Polskim Instytutem Rozrachunkowym, który posiada osobowość prawną (rozp. Min. Prz. i H. z 8/1 1937 Dz. U. 4 poz. 34.

Wedle art. 23 ust. 11 pkt. 1 pr. cel. władze celne mogą zwalniać od należności celnych przedmioty używane, które podróżni wiozą ze sobą do osobistego użytku, jeżeli odpowiadają stosunkom podróżnego i potrzebom podróży; przedmioty nowe mogą być zwalniane od cła tylko w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie, co pozostawione jest swobodnemu uznaniu władz celnych. Za przedmioty służące do osobistego użytku nie mogą jednak być używane upominki dla krewnych i znajomych **(O. 372/36).** Wolne od cła przedmioty osobistego użytku podróżnych, jako wprowadzone legalnie na obszar Państwa, mogą być przedmiotem wszelkich transakcyj bez potrzeby uiszczenia cła, chyba że już samo wprowadzenie ich do kraju miało na celu uchylenie się tą drogą od kontroli skarbowej **(O. 425/36).**

Od zupełnego zwolnienia od cła odróżnić należy ulgi celne (zob. art. 23 pr. cel.).

9. Przepisy art. 44 i 45 nie zawierają domniemania ani winy umyślnej ani nieumyślnej; sam fakt posiadania w k r a j u towaru zagranicznego nie stanowi uprawnionego domniemania, że posiadacz dopuścił się przemytu i nie uzasadnia skazania posiadacza za występek z art. 44 lub z art. 45 § 1 lit. b) na tej podstawie, że on nie zdołał wykazać uiszczenia cła, chyba, że ustalono jego udział w przemycie **(O. S. N. z 31/10 1929 II 4 K. 484/29** oraz **O. 179/31** zapadłe w gronie 7 sędziów); posiadacz może jednak odpowiadać za samo posiadanie takich przedmiotów wedle szczególnego przepisu art. 50 § 1 i 2.

Inaczej przedstawia się rzecz co do przedmiotów, podlegających ocleniu a znalezionych w czyimś posiadaniu w czasie rewizji celnej; bez znaczenia jest okoliczność, czy posiadacz towaru jest zarazem jego właścicielem **(O. II. 4 K. 522/30** w Przegl. sąd. VI 293); za winą posiadacza, który ich mimo wezwania funkcjonariusza nie zgłosił, przemawia tu sam fakt posiadania w związku z zatajeniem posiadania; na posiadaczu ciąży więc obowiązek wykazania, że przedmioty te dostały się w jego posiadanie (między jego rzeczy) bez jego woli i wiedzy np. że mu je podrzucono.

Przez posiadanie (zob. uw. 15 do art. 19) nie należy tu rozumieć stanu dłużej trwającego, wystarcza możność faktycznego rozporządzenia danym przedmiotem w chwili dokonywania rewizji celnej **(O. 30/1 1929 II K. 767/29 i O. 18/12 1929 II 1 K. 1299/29).**

10. W § 1 nin. art. nie ma mowy o towarze przewożonym przez polski obszar celny (transito), gdyż od towarów przewożonych nie pobiera się ceł (art. 13 pkt. 1 pr. cel.).

11. Przepis § 2 stanowi kwalifikację czynu w § 1 nin. art. określonego; kara jest tu surowsza niż wedle § 1, gdyż przepisy celne przekroczono w podwójnym kierunku mianowicie nie tylko nie uiszczono cła,ale wprowadzono wzgl. wyprowadzono towar, co do którego obowiązują ograniczenia przywozowe wzgl. wywozowe. Zob. uw. 1 do art. 45. **§ 2.**

12. podlega karze. Zob. atr. 9 do 16, 18, 23, 52 i 299 § 2. Podstawą wymiaru kary jest kwota należnego cła, nie zaś wartość przemyconego towaru **(O. 82/37),** jak w art. 45. Jeżeli towar jest przedmiotem monopolu państwowego, albo podlega opłacie monopolowej lub opodatkowaniu, to podstawą wymiaru kary jest cło łącznie z opłatą monopolową lub podatkiem (art. 52 pr. kar. sk.). Co do właściwości władz skarbowych zob. § 2 i 3 przep. wyk., co do dochodzenia zob. § 10 i 11 przep. wyk. Przy wymiarze kary władza karząca uwzględni z jednej strony rodzaj winy (kara powinna być surowszą wrazie winy umyślnej, niż w razie nieumyślnej) oraz rozmiar szkody wyrządzonej wzgl. zamierzonej. **§ 1 i 2.**

13. Zob. art. 17 do 22 oraz 293 § 1 i 2. **§ 3.**

14. Co do powinności celnej (zob. powyżej uw. 2) odnośnie do obrotu towarowego w wolnym obszarze celnym obowiązują przepisy art. 3 pr. cel. tudzież rozporządzenia Min. Sk. z 25/10 1934 Dz. U. 97, poz. 889 i 888, zamieszczone poniżej. **§ 4.**

Z przepisów tych w związku z § 4 nin. art. wynika (pokrótce):

a) Towary zagraniczne przywożone do wolnego obszaru celnego, wywożone zeń i przewożone przezeń nie podlegają opłatom celnym i monopolowym, chyba że je następnie z wolnego obszaru przywieziono do reszty polskiego obszaru celnego (art. 3 pkt. 2 pr. cel. oraz § 1 pkt. 3 i § 2 pkt. 1 powołanego rozp. Dz. U. poz. 889/34).

b) Towary krajowe, wywożone do wolnego obszaru podlegają odprawie celnej oraz ograniczeniom wywozowym na ogólnych zasadach, stosowanych przy wywozie towarów za granicę; są jednak wolne od ceł i ograniczeń wywozowych, jeśli są przeznaczone do spożycia na wolnym obszarze albo przeznaczone do wyposażenia lub urządzenia wolnego obszaru lub znajdujących się tamże zakładów przemysłowych i handlowych oraz budowli; towary monopolowe lub podlegające opłatom monopolowym lub podatkom spożywczym, przeznaczone do spożycia na terenie wolnego obszaru, podlegają jednak opłatom monopolowym lub podatkom spożywczym (§ 2 ust. 1 i 2 powołanego rozp. Dz. U. poz. 889/34).

Co do budowli oraz handlu i przemysłu i ruchu osobowego na wolnym obszarze wydano rozporządzenie z 25/10 1934 Dz. U. 97, poz. 888, zamieszczone poniżej.

Wolny obszar celny utworzono w Gdyni zamieszczonym poniżej rozporządzeniem Rady Min. z 19/10 1934 Dz. U. 92, poz. 825.

15. Co do przywozu i wywozu spirytusu oraz co do zwalczania przemytnictwa alkoholowego zob. Konwencję w Helsingforsie etc.

16. Z orzecznictwa Sądu Najwyższego.

O. z 12/11 1930 II 4 K. 522/30. Za przemyt odpowiada nie tylko właściciel, lecz także każdy posiadacz towaru; porzucenie towaru i nieprzyznanie się do niego nie zwalniają od odpowiedzialności.

O. S. P. XVI. 187. Przemyt jest dokonany z chwilą przekroczenia granicy celnej; usiłowanie przemytu zachodzi, jeśli podjęto czynności wykonawcze bezpośrednio zmierzające do uchylenia się od kontroli celnej i uiszczenia należnego cła. Zakup towaru zagranicą i transportowanie ku granicy celnej nie wykracza poza granice niekaralnego przygotowania do przestępstwa.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 19 października 1934 r. (Dz. U. 92 poz. 825) o wolnym obszarze celnym w Gdyni.

§ 1. Położone na terenie portu w Gdyni basen im. Ministra Kwiatkowskiego oraz nabrzeża: Stanów Zjednoczonych, Czechosłowackie, Rumuńskie i Jugosłowiańskie tegoż basenu wraz z terenami, przylegającemi do wymienionych nabrzeży i oddzielonemi od strony lądu specjalnem ogrodzeniem, — stanowią wolny obszar celny.

§ 2. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrom: Skarbu oraz Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Komunikacji.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 30 października 1934 r.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 25 października 1934 Dz. U. 97 poz. 889 wydane w porozumieniu z Min. Prz. i H. dla wolnych obszarów celnych w portach morskich.

§ 1. 1) Wolny obszar celny pod względem stosowania przepisów celnych jest traktowany jako zagranica, jeżeli rozporządzenie niniejsze nie stanowi inaczej.

2) W wolnym obszarze celnym ruch statków, ich wyładowanie i załadowanie odbywa się bez dozoru celnego.

3) Zagraniczne towary mogą być przywożone do wolnego obszaru, wywożone z tego obszaru za granicę oraz przewożone przez ten obszar bez opłat celnych i monopolowych, bez podatków spożywczych, jak również bez ograniczeń przywozowych, przewozowych i wywozowych.

4) Przywóz, przewóz i wywóz oraz czynności, o których mowa w ust. 5 niniejszego paragrafu, podlegają w wolnym obszarze ograniczeniom, zawartym w szczególnych ustawach i rozporządzeniach, wydawanym ze względu na obronę kraju, na monopole państwowe, na publiczne zdrowie, dobro i bezpieczeństwo, na ochronę zwierząt i roślin, oraz ze względu na zobowiązania międzynarodowe.

5) Towary zagraniczne mogą być na terenie wolnego obszaru przechowywane, przepakowywane, czyszczone, mieszane, rozdzielane i poddawane obróbce lub przeróbce bez dozoru celnego, jeżeli nie stoją temu na przeszkodzie ograniczenia, przewidziane w ustępie 4. Przepakowywanie i dzielenie towarów, przeznaczonych do przywozu do polskiego obszaru celnego, powodujące zmniejszenie opłat celnych, może być dokonane tylko za zezwoleniem urzędu celnego. Powrotny wywóz za granicę towarów zagranicznych odbywa się bez żadnych ograniczeń.

6) Towary zagraniczne, przeznaczone do spożycia w wolnym obszarze celnym, podlegają odprawie celnej i ograniczeniom przywozowym na ogólnych zasadach, stosowanych przy ostatecznej odprawie przywozowej. To samo dotyczy również towarów, przeznaczonych do wyposażenia i urządzenia wolnego obszaru celnego, zakładów przemysłowych i handlowych, oraz budowli, znajdujących się na terenie wolnego obszaru.

§ 2. 1) Towary przywożone z wolnego obszaru celnego do reszty polskiego obszaru celnego, podlegają odprawie celnej i ograniczeniom przywozowym i przewozowym na ogólnych zasadach, stosowanych przy przywozie towarów z zagranicy.

2) Towary krajowe, wywożone do wolnego obszaru, podlegają odprawie celnej wywozowej oraz ograniczeniom wywozowym na ogólnych zasadach, stosowanych przy wywozie towarów za granicę. Towary krajowe, wywożone do wolnego obszaru, wolne są od ceł i ograniczeń wywozowych, jeżeli są przeznaczone do spożycia na wolnym obszarze; to samo dotyczy również towarów, przeznaczonych do wyposażenia i urządzenia wolnego obszaru, zakładów przemysłowych i handlowych oraz budowli, znajdujących się na terenie wolnego obszaru.

3) Krajowe towary, stanowiące przedmiot monopolów państwowych, lub podlegające opłatom monopolowym i podatkom spożywczym, przeznaczone do spożycia na terenie wolnego obszaru celnego, podlegają opłatom monopolowym względnie podatkom spożywczym.

4) Towary krajowe są traktowane po dokonaniu odprawy wywozowej jak towary zagraniczne; mogą być one przechowywane w wolnym obszarze i poddawane przemianom, przewidzianym w § 1 ust. 5 niniejszego rozporządzenia.

5) Urząd celny może na pisemny wniosek strony zezwolić, aby wprowadzony do wolnego obszaru krajowy towar utrzymał właściwości towaru krajowego, znajdującego się w wolnym obrocie; w takich przypadkach towar powinien być wzięty pod dozór celny na koszt strony.

§ 3. Statki morskie, utrzymujące żeglugę z portami zagranicznymi, mogą zaopatrywać się na terenie wolnego obszaru celnego w artykuły zagraniczne i krajowe bez opłat celnych, monopolowych i podatków spożywczych, jak również bez ograniczeń wywozowych.

§ 4. 1) Odprawa celna towarów może być dokonywana na terenie wolnego obszaru celnego na zasadach ogólnie obowiązujących na polskim obszarze celnym. Odprawa ta może się odbywać również w składach lub na placach tego obszaru, jeżeli względy techniczne na to pozwalają.

2) Odprawa podróżnych w wolnym obszarze celnym może być dokonywana za zgodą urzędu celnego.

3) Po ustaleniu przez urząd celny wyniku rewizji strona obowiązana jest najpóźniej w ciągu 24 godzin uiścić przypadające należności celne i zabrać towar z terenu wolnego obszaru. Również towary, pozostające na wolnym obszarze, a przeznaczone do odprawy w jednym z urzędów celnych na polskim obszarze celnym lub przekazywane dla pobrania należności celnych, albo też przewożone tranzytem, powinny być wysłane do miejsc przeznaczenia przed upływem 24 godzin od chwili dokonania odprawy przekazowej. Od chwili ukończenia odprawy celnej do chwili wywozu z wolnego obszaru towary pozostają pod kontrolą celną lub zamknięciem celnym.

4) W razie niedotrzymania terminu, wymienionego w ustępie poprzednim, urząd celny ustanawia dozór celny przy towarze na koszt strony. Urząd celny może zezwolić na pozostawienie towaru w wolnym obszarze na czas przez siebie ustalony bez ustanowienia dozoru, jeżeli brak tego dozoru nie może pociągnąć za sobą uszczuplenia należności Skarbu Państwa.

5) Towary krajowe, wywożone do wolnego obszaru na skład, mogą być poddawane odprawie celnej wywozowej również w składach i na placach, jeżeli względy techniczne i kontroli celnej na to pozwalają.

6) Odprawa celna odbywa się zasadniczo w dni powszednie w godzinach urzędowych. Odprawa towarów, kierowanych dalej tranzytem przez polski obszar celny, może być dokonywana o każdej porze dnia i nocy, nie wyłączając dni świątecznych. W przypadkach zasługujących na uwzględnienie urząd celny, na wniosek i koszt strony, może zezwolić na dokonanie w godzinach pozaurzędowych oraz w dni świąteczne również odprawy wszelkiej innej (nietranzytowej).

7) Godziny otwarcia bram wolnego obszaru ustalają władze portowe w porozumieniu z władzami celnymi. Czas wyładowania i załadowania towarów, godziny otwarcia i czynności magazynów oraz urządzeń portowych na terenie wolnego obszaru nie są ograniczone.

§ 5. Towary, przywożone do wolnego obszaru i wywożone z niego za granicę, jako też towary, przewożone tranzytem przez wolny obszar, z wyjątkiem towarów przewożonych tranzytem pocztą oraz w ruchu podróżnych, podlegają obowiązkowi zgłoszenia dla celów statystyki w trybie ustalonym ogólnie obowiązującymi przepisami w sprawie statystyki celnej. Zgłoszenia takie wolne są od opłaty statystycznej.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 30 października 1934 r.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

H. i Prz. oraz Spr. Wewn. **z 25/10 1934 Dz. U. 97 poz. 888** o ograniczeniach, dotyczących uprawiania handlu i przemysłu, wznoszenia budowli i zamieszkiwania na terenie wolnych obszarów celnych w portach morskich, oraz ograniczeniach ruchu osobowego pomiędzy wolnymi obszarami celnymi w portach morskich a resztą polskiego obszaru celnego.

§ 1. 1) Zakłady przemysłowe mogą być tworzone na terenie wolnych obszarów celnych na podstawie zezwolenia władz portowych w porozumieniu z władzami celnymi i na warunkach w tym zezwoleniu wymienionych.

2) Osoby (firmy), posiadające na terenie wolnego obszaru celnego zakłady przemysłowe, obowiązane są do prowadzenia ksiąg towarowych, umożliwiających sprawdzenie w każdym czasie ilości towarów wprowadzonych do zakładu, znajdujących się w nim oraz wyprowadzonych z zakładu. Księgi te powinny być przechowywane w zakładzie na terenie wolnego obszaru i w każdym czasie przedstawiane władzom portowym i skarbowym na ich żądanie.

§ 2. 1) Tworzenie na terenie wolnego obszaru celnego zakładów handlowych odbywa się na podstawie zezwolenia władz portowych, wydanego w poro-

zumieniu z władzami celnymi na warunkach w tym zezwoleniu wymienionych. Nie dotyczy to składów prywatnych, zakładów spożywczych i przedsiębiorstw zaopatrywania statków, co do których obowiązują postanowienia §§ 3, 4 i 5 niniejszego rozporządzenia.

2) Do zakładów, wymienionych w zdaniu pierwszym poprzedniego ustępu, mają zastosowanie przepisy § 1 ust. 2.

3) Handel detaliczny na terenie wolnego obszaru celnego jest wzbroniony z wyjątkiem detalicznego handlu, prowadzonego przez zakłady spożywcze (§ 4) i przedsiębiorstwa zaopatrywania statków (§ 5). W wyjątkowych przypadkach władze celne w porozumieniu z władzami portowymi mogą zezwolić czasowo na detaliczną sprzedaż towarów, ustalając zarazem sposób kontroli i odprawy celnej. Branie próbek towarowych dla celów handlowych nie uważa się za handel detaliczny.

§ 3. 1) Prywatne składy do przechowywania towarów mogą być zakładane na terenie wolnego obszaru celnego na podstawie zezwolenia, wydanego przez władze portowe w porozumieniu z władzami celnymi i na warunkach w tym zezwoleniu wymienionych.

2) Przedsiębiorcy składów obowiązani są prowadzić dla wszystkich przechowywanych towarów księgi składowe. Władzom celnym przysługuje prawo wglądu do tych ksiąg.

§ 4. 1) Sprzedaż artykułów spożywczych dla spożycia na terenie wolnego obszaru może się odbywać w zakładach, posiadających specjalne zezwolenia i na warunkach w tych zezwoleniach ustalonych. Zezwolenia udzielają władze portowe w porozumieniu z władzami celnymi.

2) Towary krajowe, przeznaczone do spożycia w tych zakładach, są wolne od cła wywozowego i ograniczeń wywozowych. Towary zaś zagraniczne, przywożone w celu spożycia ich w tych zakładach, podlegają odprawie celnej i ograniczeniom przywozowym na zasadach ogólnych, stosowanych przy przywozie towarów z zagranicy.

3) Zakłady spożywcze na terenie wolnego obszaru pozostają pod kontrolą władz celnych i obowiązane są do prowadzenia specjalnych ksiąg kontrolnych. Władzom celnym przysługuje prawo wglądu do tych ksiąg oraz porównania ich ze stanem zapasów.

§ 5. 1) Przesiębiorstwa zaopatrywania statków mogą powstawać na terenie wolnego obszaru celnego na podstawie specjalnego pozwolenia, wydanego przez władze portowe w porozumieniu z władzami celnymi.

2) Zaopatrywanie statków morskich, utrzymujących żeglugę z portami zagranicznymi, odbywa się na podstawie pisemnych zamówień właścicieli, kapitanów lub maklerów statków, przy czym nabyte towary są wolne od ograniczeń wywozowych oraz od opłat celnych, monopolowych i podatków spożywczych.

§ 6. 1) Wyrób, oczyszczanie i odwadnianie oraz przerób artykułów monopolowych lub podlegających opłatom monopolowym, jak również prowadzenie składów do przechowywania tych artykułów i zakładów handlu tymi artykułami, w tym także i detalicznej ich sprzedaży, wymaga, niezależnie od warunków określonych w paragrafach 1—5 niniejszego rozporządzenia, zezwolenia władz skarbowych, właściwych dla spraw monopolowych, na warunkach przez nie ustalanych.

2) Kontrolę obrotu artykułami, stanowiącymi przedmiot monopolów państwowych lub podlegającymi opłatom monopolowym, wykonywają władze skarbowe.

§ 7. 1) Zamieszkiwanie na terenie wolnego obszaru jest w zasadzie niedozwolone. Wyjątki mogą być czynione za zezwoleniem władz portowych w porozumieniu z władzami celnymi dla urzędników i funkcjonariuszów państwowych, których stała obecność na terenie wolnego obszaru jest nieodzowna oraz dla tych

osób, których obecność na terenie wolnego obszaru jest konieczna ze względu na ochronę obiektów osobom tym powierzonych lub też ze względu na charakter danego przedsiębiorstwa.

2) Z wyjątkiem osób urzędowych, osób zamieszkujących na terenie wolnego obszaru celnego oraz osób należących do załogi statków, stojących w wolnym obszarze, wstęp na teren wolnego obszaru bez specjalnej przepustki jest wzbroniony. Przepustki wydają władze portowe w porozumieniu z władzami celnymi.

3) Ruch osobowy między wolnym obszarem celnym, a resztą obszaru celnego traktuje się pod względem celnym tak samo, jak ruch osobowy przez granicę celną. Przekraczanie granicy wolnego obszaru dozwolone jest tylko przez ustalone na ten cel przejścia, znajdujące się pod dozorem celnym.

§ 8. Wznoszenie budowli na terenie wolnego obszaru celnego może się odbywać na podstawie specjalnego zezwolenia, wydanego przez władze portowe i na warunkach w tym zezwoleniu ustalonych.

§ 9. Przepisy ustaw szczególnych i rozporządzeń, dotyczące spraw objętych art. 3 ust. 7 prawa celnego, mają zastosowanie na terenie wolnych obszarów celnych niezależnie od przepisów niniejszego rozporządzenia.

§ 10. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 30 października 1934 roku.

Art. 45 (46, 48).

§ 1. Kto przez uchylenie się od powinności celnej wykracza:
a) przeciwko ograniczeniom przewozowym;
b) przeciwko ograniczeniom przywozowym lub wywozowym co do towarów, na które nie ustanowiono cła,
podlega karze grzywny od 1 do 2-krotnej wartości towaru.

§ 2. Przepisy art. 44 § 3 i 4 stosuje się tu odpowiednio.

§ 1. **1.** Podczas gdy w art. 44 chodzi o uszczuplenie cła (tzw. defraudacja celna), to w art. 45 chodzi wyłącznie o naruszenie ograniczeń przywozowych, wywozowych i przewozowych (tzw. kontrabanda celna) w przypadkach, gdy towar nie podlega należnościom celnym. Towary przewożone nie podlegają w ogóle należnościom celnym (art. 13 pkt. 1 pr. cel.), zaś co do towarów przywożonych i wywożonych zaznaczono wyraźnie w § 1 nin. art. pod lit. b), że chodzi o towary, na które nie ustanowiono cła. Jeżeli z kontrabandą łączy się defraudacja celna, dany czyn podpada pod art. 44 § 2.

Obrót towarowy z zagranicą tj. przywóz, wywóz i przewóz jest zasadniczo dozwolony, chyba że poddany został ograniczeniom ze względu na obronę kraju, na publiczne zdrowie, dobro i bezpieczeństwo oraz na ochronę zwierząt i roślin lub ze względu na zobowiązania międzynarodowe (zob. art. 9 lit. «e» do «h» i 215 do 217 kk. oraz art. 30 pkt. 1 i 2 pr. cel.). Na równi z bezwzględnym zakazem przywozu, wywozu lub przewozu stoi uzależnienie ich od zezwolenia władzy.

2. Kto: zob. uw. 1 do art. 44.

3. przez uchylenie się od powinności celnej. Zob. uw. 2 do art. 44.

4. wykracza. Zob. uw. 9 do art. 44.

5. przeciwko ograniczeniom przewozowym. Zakaz przewozu obejmuje nie tylko przekroczenie linii celnej, lecz także przewóz przez cały obszar celny polski. Odpowiedzialność z art. 45 ponosi w pierwszym rzędzie ten, kto wprowadził towar z uchyleniem się od powinności celnej; co do odpowiedzialności innych osób zob. uw. 2 do art. 44.

6. przeciwko ograniczeniom przywozowym lub wywozowym. Zob. powyżej uwagę 1.

7. podlega karze itd. Podstawą wymiaru kary jest tu wartość towaru (nie zaś cło, jak w art. 44), albowiem w art. 45 chodzi o towary nie podlegające cłu. Jeśli towar, podlegający ograniczeniom przewozowym, przywozowym lub wywozowym, podlega należnościom celnym, czyn podlega karze z art. 44 § 2. Kara z art. 45 jest znacznie niższa niż wedle art. 44 § 1 i 2, albowiem nie uszczuplono należności celnych. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292 § 2.

Usiłowanie jest możliwe i karalne (art. 23 kk. w związku z art. 2 nin. ust.).

8. Zob. uw. 13 i 14 do art. 44. **§ 2.**

9. Z orzecznictwa Sądu Najwyższego.

O. 24/5 1932 II 4 K. 227 32 (Przegl. Pr. i Adm. 1932). Zakaz przywozu pewnego przedmiotu obejmuje także zakaz przywozu poszczególnych jego części, jeśli brak tylko nieistotnych części, które można dodać lub dorobić.

Art. 46 (47).

§ 1. Kto naraża Skarb Państwa na uszczuplenie cła:

a) przez wprowadzenie władzy w błąd;

b) przez podanie w zgłoszeniu celnym danych niezgodnych z rzeczywistością.

c) przez wyprowadzenie towaru z urzędu celnego do wolnego obrotu, choćby po dokonanej odprawie, lecz przed uiszczeniem cła,

podlega karze grzywny od 2 do 4-krotnej kwoty cła narażonego na uszczuplenie, a gdy występek mógł też spowodować naruszenie ograniczeń przywozowych i wywozowych — od 4 do 6-krotnej kwoty tego cła. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie,

podlega karze grzywny do 1/4 kar określonych w § 1, przepadkowi zaś podlega tylko towar, którego posiadanie jest zabronione.

1. Podczas gdy art. 44 zajmuje się tzw. defraudacją celną, popełnioną wyłącznie przez uchylenie się od powinności celnej (zob. uw. 2 do art. 44), to art. 46 zawiera sankcję za machinacje, przedsięwzięte w celu defraudacji celnej, a popełnione poza uchyleniem się od odprawy celnej, jak to wynika w szczególności z § 1 lit. c) nin. art. Zob. uw. do art. 51 § 1.

2. Kto: z winy umyślnej; nieumyślne działanie podpada pod § 2 nin. art. **§ 1.** Zob. uw. 1 do art. 44.

3. naraża Skarb Państwa na uszczuplenie cła. Uszczupleniem cła jest w rozumieniu art. 46 nieuiszczenie go (w całości lub części), nie zaś uzyskanie bezprawne zwrotu już uiszczonego cła, czym zajmuje się art 51 § 1. W art. 46 chodzić może jedynie o towary (zob. uw. 7 do art. 44) wywozowe lub przywozowe, podlegające opłatom celnym (art. 13 pkt. 1 pr. cel.). Naruszeniem ograniczeń przywozowych, wywozowych i przewozowych popełnionym poza uchyleniem się od powinności celnej, zajmuje się przepis art. 47.

Przedmiotowa istota (stan faktyczny) występku z art. 46 zachodzi już wówczas, gdy uszczuplenie należności celnych nastąpić może. Art. 46 mieści więc w sobie przestępstwo, polegające na niebezpieczeństwie uszczuplenia cła (tzw. Gefährdungsdelikt — por. art. 51 § 1 nin. ust. oraz art. 215 do 217 kk.), choćby w rzeczywistości uszczuplenie nie nastąpiło a więc choćby cło w należnej kwocie wymierzono i uiszczono. Wynika to:

a) ze słów ustawy: «naraża na uszczuplenie»,

b) z ratio legis, którą stanowi wybitny interes Skarbowy, ażeby nie zaistniało niebezpieczeństwo uszczuplenia należności celnych,

c) z przepisu § 1 lit. b) nin. art., że już niezgodne z rzeczywistością zgłoszenie celne ulega karze, a więc choćby tą niezgodność na czas wykryto i prawidłową należność celną wymierzono i uiszczono.

Mimo to nie jest tu wykluczone usiłowanie przez działanie lub zaniechanie (np. zatajenie, przemilczenie), gdyż usiłowanie jest możliwe także przy przestępstwach, polegających na zagrożeniu pewnego dobra prawnie chronionego a nadto istota czynów, wyliczonych w § 1 nin. art. pod a), b) i c) jest tego rodzaju, iż usiłowanie jest widocznie i niewątpliwie możliwe. I tak w przypadku pod lit. a) zachodzi podobna sytuacja (wprowadzenie w błąd), jak przy oszustwie z art. 264 kk., w przypadku pod b) da się pomyśleć, że zgłoszenie celne jest już gotowe a sprawcę przychwycono w chwili, gdy usiłował je wręczyć organowi celnemu, wreszcie w przypadku pod c) leży jak na dłoni, że sprawca może być przychwyconym w chwili, gdy usiłuje towar wyprowadzić z urzędu celnego, podobnie jak złodziej, którego przychwycono in flagranti, zanim zdołał oddalić się ze zdobyczą.

Przypadki występku z art. 46 są pod lit. a) do c) wymienione wyczerpująco i nie można ich drogą wykładni (analogii) rozciągnąć na inne przypadki (czyny), albowiem przepisy części szczególnej pr. kar. sk. są niewątpliwie ustawą karną a nie wolno pod ustawę karną podciągnąć czynów, które nie są przez nią zabronione pod groźbą kary (art. 1 kk. powołany w art. 2 nin. ust.). Nadto zważyć należy, że gdyby § 1 nin. art. miał zawierać tylko przykładowe wyliczenie, ustawodawca byłby użył podobnej stylizacji, jak w art. 61 § 1, 67 § 1 i 2, 118 § 1 itp. Swoją drogą ramy przepisów § 1 lit. a), b) i c) nin. art. a w szczególności przepisu pod lit. a) są tak szerokie, iż dostatecznie zabezpieczają interes skarbowy.

Narażenie «na uszczuplenie cła» następuje zarówno wówczas, gdy Skarb Państwa nie mógłby w ogóle pobrać należności celnych, jak i wówczas, gdyby wskutek machinacyj sprawcy groził wymiar i pobór opłaty celnej niższej, od tej która prawidłowo przypada. Wynika stąd, że czyn, któryby spowodował wymiar i pobór wyższej opłaty celnej niż ta, która prawidłowo przypada, nie może być podciągnięty pod art. 46. Co do zwrotu pobranej nieprawnie przez Skarb Państwa nadwyżki ponad należne cło zob. art. 121 pkt. 2 lit. b) i art. 123 pr. cel.

Lit. a) **4. przez wprowadzenie władzy w błąd.** Stan faktyczny z lit. a) jest zupełnie ten sam, co w przypadku oszustwa z art. 264 kk. z tą jedynie nader doniosłą różnicą, że opuszczono tu znachodzące się w art. 264 kk. słowa «lub przez wyzyskanie błędu». Opuszczenie tych słów nie jest oczywiście przypadkowe i tłumaczyć je należy słusznym poglądem ustawodawcy, że z jednej strony Państwo posiada a przynajmniej powinno posiadać wyszkolony personel celny, który odpowiada dyscyplinarnie a nawet karnie (art. 286 § 3 kk.) za należyte pełnienie swych obowiązków i przestrzeganie interesu skarbowego — z drugiej zaś strony nie można żądać od osoby prywatnej, ażeby ona pouczała organy celne lub pomocną im była w ich urzędowaniu wbrew własnemu interesowi materialnemu (nemo sese prodere tenetur). Należy też zważyć i to, że przestępstwo z art. 264 kk. może być popełnione wyłącznie z winy umyślnej, podczas gdy przestępstwo z art. 46 popełnić można także z winy nieumyślnej (§ 2 art. 46); w razie tedy winy nieumyślnej przerzuconoby obowiązek dbałości o dobro Skarbu Państwa na osobę prywatną, której wolno polegać na tym, że stanowisko organów celnych jest trafne.

Pod lit. a) nin. art. podpadnie np. wprowadzenie do wolnego obrotu pończoch, odprawionych bez cła pod warunkiem poszarpania ich na szmaty **(O. 94/32).** Zob. **O. 148/37** w uw. 10 do art. 7.

5. Błąd zachodzi wówczas, jeśli wiadomości lub wyobrażenia pewnej osoby o pewnym przedmiocie są bądź niezupełne (zawierają luki), bądź całkiem błędne tj. od rzeczywistości całkiem odmienne, bądź wreszcie częściowo trafne a częściowo błędne.

Wprowadzeniem w błąd jest więc wywołanie przez sprawcę błędu w przytoczonym dopiero co rozumieniu przez zniekształcenie prawdziwego stanu rzeczy (mutatio veritatis); zniekształcenie to nastąpić może przez przedstawienie oko-

liczności całkiem zmyślonych albo przez przekręcenie prawdy, czy to przez zatajenie pewnych okoliczności, czy też przez dodanie do rzeczywistego stanu rzeczy okoliczności nieprawdziwych (zmyślonych).

Środki, użyte dla wprowadzenia w błąd, mogą być najrozmaitsze; takim środkiem może być przede wszystkim dokument podrobiony lub przerobiony **(mot. do O. 118/31)** sprawca odpowie tu w zbiegu wieloczynowym (art. 31 kk. w związku z art. 7 § 2 pr. kar. sk.) za występek z art. 187 kk. i za występek z § 1 lit. a) nin. art.

Środkiem wprowadzenia w błąd może dalej być pismo własne sprawcy z wyjątkiem jego zgłoszenia celnego (deklaracji celnej), gdyż w tym ostatnim przypadku czyn podpadłby pod § 1 lit. b) nin. art.

Wreszcie wprowadzenie w błąd może nastąpić także ustnie.

Nie jest wymogiem wprowadzenia w błąd, ani żeby sprawca użył szczególnego podstępu lub chytrości **(O. 312/36)**, ani też ażeby dla władzy, w błąd wprowadzić się mającej, przekonanie się o prawdziwym stanie rzeczy połączone było z trudnościami, stratą czasu itp.; wystarcza więc oszukańcze twierdzenie, oświadczenie lub zapewnienie. Wprowadzenie w błąd pozostanie nim, chociażby odnośna władza mogła z miejsca przygwoździć popełniony fałsz albo chociażby była już w danej chwili w posiadaniu dowodów (przeciwnych), stwierdzających nieprawdziwość oświadczenia sprawcy.

Jeżeli dana władza lub osoba istotnie popadła w błąd i Skarb Państwa został narażony na uszczuplenie cła, przestępstwo zostało dokonanym; jeśli natomiast wprowadzenie w błąd się nie powiodło, zachodzi usiłowanie (art. 23 kk.).

Obojętną jest chwila, w której nastąpiło wprowadzenie w błąd; podpada ono pod § 1 lit. a) nin. art. bez względu na to, czy nastąpiło ono np. przed uzyskaniem zwolnienia od należności celnych lub uzyskania ulg celnych (art. 22 i 23 pr. cel.), czy też po ich uzyskaniu (np. ktoś uzyskał ulgi celne dla sprowadzenia pewnego towaru z Francji a sprowadził towar z Niemiec, pokryty fałszywymi dokumentami francuskimi) — byleby przez to Skarb Państwa był narażony na uszczuplenie cła.

5. Władzą w rozumieniu art. 46 lit. a) jest nie tylko władza celna, lecz każda władza państwowa lub samorządowa, udzielająca zaświadczeń użytych np. dla uzyskania ulg celnych lub uzyskania zwolnienia od cła.

6. przez podanie w zgłoszeniu celnym danych niezgodnych z rzeczywistością Do lit. b) (por. uw. 2 do art. 51). Przepis ten zawiera sankcję karną dla dyspozycji zawartej w prawie celnym. Treść zgłoszenia celnego (deklaracji celnej) przepisują art. 35 pkt. 1 pr. cel. oraz § 32 i nast. przep. wprow. prawo celne. Przestępstwo z lit. b) popełnić więc może każdy, kto przywozi lub wywozi towary zagraniczne — bez względu na to, czy do przedstawienia zgłoszenia jest ustawowo zobowiązanym, jak to ma miejsce w obrocie towarowym (art. 35 pkt. 1 pr. cel.), czy też przedstawia zgłoszenie z własnej woli np. podróżni lub mieszkańcy pogranicza, jeśli wiozą towary w małym ruchu granicznym (art. 35 pkt. 3 pr. cel.).

Karalnym jest tylko podanie w zgłoszeniu celnym takich danych z rzeczywistością niezgodnych, które mają lub mogą mieć wpływ na wymiar należności celnej np. proweniencja towaru, ilość, waga, wartość towaru itp. Przytoczenie nieprawdziwych danych, nie mających wpływu na określenie wysokości cła, podpada pod art. 54.

Zgłoszenie może złożyć tylko osoba (strona) uprawniona do rozporządzenia towarem (art. 37 do 39 pr. cel.). Za treść zgłoszenia odpowiada w zasadzie ten, kto je złożył, co jednak nie wyklucza jego bezwinności **(O. 205/30)** ani też odpowiedzialności innej osoby za podżeganie i pomocnictwo (art. 26 i 27 kk.). Jeżeli ktoś zlecił innej osobie złożenie zgłoszenia, zawierającego dane z prawdą niezgodne a osoba ta nie była świadomą nieprawdziwości odnośnych danych zlecający odpowiada jako podżegacz, gdyż podżegacz odpowiada w granicach swego zamiaru, niezależnie od odpowiedzialności osoby, która zamierzonego czynu dokonała lub

dokonać miała (art. 28 kk.), a więc także wówczas, gdyby ten, kto złożył zgłoszenie nie mógł być pociągnięty do odpowiedzialności z mocy § 3 nin. art. nawet za winę nieumyślną. W orzeczeniu z 6/6 1933 sygn. 3 K. 405/33 **(O. 159/33)** wypowiedział wprawdzie Sąd Najwyższy, że zlecający odpowiada w takim razie jako bezpośredni sprawca, gdyż wobec niekaralności składającego zgłoszenie, niktby nie mógł być pociągnięty do odpowiedzialności, jednakowoż orzeczenie to zapadło na podstawie austr. ustawy karnej, która znała tylko winę akcesoryjną podżegacza i pomocnika.

Wedle art. 58 pkt. 4 pr. cel. jest zgłoszeniem celnym także złożenie listu przekazowego, konwojowego lub przejściowego (art. 59, 60 i 61 pr. cel.).

7. Przepis art. 35 pr. cel. wylicza pod lit. a) do e) wyczerpująco treść zgłoszenia celnego. Ponieważ w przepisie tym nie ma wzmianki o obowiązku wymienienia pozycji taryfy celnej, wedle której należność celna ma być wymierzona, przeto zaniechanie przytoczenia pozycji taryfy celnej nie podlega karze **(O. 162/30 i O. 12/32).**

Powstaje jednak pytanie, czy strona odpowiada wedle § 1 lit. b), jeśli przytoczyła pozycję taryfy niższą czyli dla siebie korzystniejszą? Na pytanie to należy dać odpowiedź przeczącą, albowiem określenia pozycji taryfy celnej dokonać ma władza samodzielnie i to wyłącznie na podstawie danych przepisanych w art. 35 pkt. 1 pr. cel. a zawartych w zgłoszeniu celnym. Ta czynność władzy stanowi jak gdyby kwalifikację prawno-skarbową (celną) faktycznych twierdzeń strony, zawartych w zgłoszeniu celnym treści.

Tak też orzekał konsekwentnie Sąd Najwyższy, opierając się na tym, że wskazywanie przez stronę pozycji taryfy nie należy ani do istoty deklaracji celnej, ani do obowiązków strony **(O. 148/31 i O. S. P. XIV 111);** tożsamo dotyczy też wskazania przez stronę błędnej pozycji taryfy celnej w innych dokumentach (zob. poniżej uw. 8) a tym bardziej w innych pismach przez stronę wnoszonych.

O zgłoszeniu celnym wspominają art. 35, 58 pkt. 4, 69 pkt. 2, 64 pkt. 2 lit. b), 92 pkt. 1 lit. g), 92 pkt. 2, 96 pkt. 1) lit. a), 108 i 109 pr. cel.

Podanie nieprawdziwych danych w zgłoszeniu celnym podlega ukaraniu wedle art. 46 § 1 lit. b), choćby nie było poparte żadnymi dowodami.

Co się tyczy odpowiedzialności za podaną w zgłoszeniu miarę, wagę, ilość sztuk, rodzaj i jakość towarów zob. art. 40 i 41 pr. cel.

Czy dane zawarte w zgłoszeniu są zgodne z prawdą, ocenia sąd karny samoistnie w myśl art. 7 kpk. **(O. 286/34** i uchwała całej Izby Karnej **O. 30/31).**

8. Ponieważ przy przewozie towarów zagranicznych drogą morską, śródlądową lub powietrzną deklaracja celna nadawcy może być zastąpiona innym dokumentem, nasuwa się pytanie, czy podanie danych nieprawdziwych w takim dokumencie podpada pod lit. b) § 1 nin. art. Na pytanie to należy moim zdaniem udzielić odpowiedzi twierdzącej, jeżeli prawo celne zrównywa ów dokument ze zgłoszeniem celnym (np. art. 58 pkt. 4 itd.); poza tym dokument taki, jako posiadający kwalifikację środka wprowadzenia władzy w błąd, uzasadnia pociągnięcie przedstawiającej go osoby wedle § 1 lit. a) nin. art.

Do lit. c) **9. przez wyprowadzenie towaru z urzędu celnego,** granicznego lub wewnętrznego (art. 8 p. cel.) a to bez wiedzy organów urzędowych lub innych osób czuwających nad towarem albo za ich wiedzą na podstawie przestępczego porozumienia z nimi. Sposób wyprowadzenia towaru jest obojętny; zob. w tym względzie uw. 6 do art. 44.

Towar, będący przedmiotem wyprowadzenia, jest towarem «celnym» w rozumieniu art. 20 pr. cel. Wyprowadzenie jego jest karalne, gdyż może pozbawić Skarb Państwa możności zaspokojenia należności celnych; zob. uw. 8 do art. 44.

Oczywistą jest rzeczą, że możliwe jest także usiłowanie wyprowadzenia (art. 23 kk).

10. do wolnego obrotu. Słowa te oznaczają tylko intencję sprawcy i możność dowolnego przezeń rozporządzenia towarem — nie jest natomiast wymo-

giem, ażeby towar istotnie stał się przedmiotem jakiejkolwiek transakcji; wyprowadzenie do wolnego obrotu oznacza jedynie usunięcie towaru z pod klauzury celnej, które umożliwia sprawcy swobodne rozporządzenie nim. Takim rozporządzeniem jest zbycie towaru, oddanie go innej osobie w przechowanie lub do transportu a nawet zniszczenie go po jego wyprowadzeniu np. sprawca niszczy towar, ażeby usunąć dowód rzeczowy.

11. choćby po dokonanej odprawie. Możliwe są więc dwa przypadki a to:

a) Towar znajdujący się w urzędzie celnym dla odprawy, zostaje stamtąd wyprowadzony przed dokonaniem odprawy; bez znaczenia jest okoliczność, czy towar został oddany do urzędu celnego dla odprawy celnej przez sprawcę lub inną osobę bez zgody sprawcy lub innej osoby, czy też bez ich woli lub wiedzy przez organy skarbowe.

b) Odprawa już nastąpiła, lecz nie uiszczono jeszcze cła; obojętną jest rzeczą, czy należność celną już określono, czy nie.

12. przed uiszczeniem cła. Przesłanka jest tutaj, ażeby towar podlegał ocleniu; por. uw. 8 do art. 44 oraz art. 47 § 1 lit. c).

13. podlega karze itd. Zob. uwagę 12 do art. 44.

14. gdy występek mógł spowodować itd. Widzimy tu kwalifikację (surowsze ukaranie czynu) podobnie jak w przypadku art. 44 § 2. Co do możliwości spowodowania naruszenia ograniczeń zob. uw. 3 do art. 47.

15. Przedmiot występku podlega przepadkowi. Zob. art. 17 do 22 i 293.

16. Co do winy nieumyślnej zob. uw. do art. 14 § 2 kk. § 2.

Kara bardzo niska tłumaczy się tym, że sprawca nie zamierzał narazić Skarbu Państwa na uszczuplenie cła.

17. W razie winy nieumyślnej przepadek nastąpi tylko co do towarów wyjętych z obrotu (res extra comercium) np. co do broni zakazanej (rozp. Prez. Rp. z 27/10 1932 Dz. U. 94, poz. 807).

Art. 47 (47, 49, 50).

§ 1. Kto powoduje lub spowodować może naruszenie ograniczeń przewozowych, albo ograniczeń przywozowych lub wywozowych co do towarów, na które nie ustanowiono cła lub od których cło uiszczono:

a) przez wprowadzenie władzy w błąd;

b) przez podanie w zgłoszeniu celnym danych niezgodnych z rzeczywistością;

c) przez wyprowadzenie towaru z urzędu celnego do wolnego obrotu, choćby po dokonanej odprawie, lecz przed złożeniem wymaganego zezwolenia,

podlega karze grzywny od 1 do 2-krotnej wartości towaru. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie,

podlega karze grzywny do 1/4 kary określonej w § 1, przepadkowi zaś podlega tylko towar, którego posiadanie jest zabronione.

1. Podobnie, jak art. 46 jest uzupełnieniem przepisu art. 44 w dziedzinie ochrony Państwa co do należności celnych, tak art. 47 uzupełnia zawartą w art. 45 ochronę Państwa w dziedzinie obrotu towarowego z za granicą. Zob. uw. 1 do artykułu 45.

2. Kto: zob. uw. 1 do art. 44. § 1.

3. powoduje lub spowodować może. W ten sposób uwarunkowano karalność od związku przyczynowego między czynem (działaniem lub zaniechaniem)

sprawcy a naruszeniem ograniczeń w § 1 wskazanych. Związek przyczynowy zachodzi nie tylko wówczas, gdy działanie sprawcy wprost sprowadziło skutek przestępny, lecz także wówczas, jeśli ono tenże skutek umożliwiło, ułatwiło lub przyspieszyło — innymi słowy: czyn jest przyczyną skutku przestępnego, jeśli w braku tego czynu skutek przestępny nie byłby nastąpił **(O. 423/36).** Jest to tzw. przyczynowość adekwatna czyli ekwiwalentna.

Zarówno w przypadku spowodowania, jak i możności spowodowania naruszenia ograniczeń zachodzi czyn dokonany; podobnie bowiem jak w art. 46 (narażenie Skarbu na uszczuplenie cła: zob. uw. 3 do art. 46), ustawodawca uważa czyn za dokonany z chwilą zaistnienia takiego stanu rzeczy, że naruszenie odnośnego ograniczenia stało się możliwym.

Usiłowanie zachodzi, skoro sprawca przedsięwziął wprawdzie działanie, skierowane bezpośrednio ku urzeczywistnieniu swego zamiaru przestępnego tj. zamiaru naruszenia ograniczeń, lecz w pochodzie jego działalności przestępnej (iter delicti) nie doszło jeszcze do takiej sytuacji, iż naruszenie ograniczeń jest już możliwe.

4. naruszenie ograniczeń przewozowych. Zob. uw. 5 do art. 45. Nie wspomniano o kwestii cła przy ograniczeniach przewozowych, ponieważ od towarów przewozowych nie pobiera się w ogóle cła (art. 13 pkt. 1 pr. cel.).

Naruszenie ograniczeń przewozowych może nastąpić przez cały przeciąg czasu, przez który dany towar przewożony jest przez obszar celny polski (art. 2 pr. cel.).

5. ograniczeń przywozowych lub wywozowych. Zob. uw. 1 do art. 44.

6. co do towarów. Zob. uw. 7 do art. 44.

7. na które nie ustanowiono cła lub od których cło uiszczono. Jeśli towar podlega należnościom celnym a cła nie uiszczono i Skarb Państwa narażonym jest na uszczuplenie cła, sprawca w miarę winy umyślnej lub nieumyślnej ulega karze z art. 46 § 1 wzgl. z art. 46 § 2.

Do lit. a) **8.** Zob. uw. 4 i 5 do art. 46.

Do lit. b) **9.** Zob. uw. 6 do 8 do art. 46 z tym nadmienieniem, że chodzi tu o dane, mające wpływ w kwestii nie cła, lecz ograniczeń np. od towaru opłacone zostało wprawdzie należne cło albo nawet cło wyższe, niż się w rzeczywistości należało, lecz wprowadzono towar pod inną nazwą dla ominięcia zakazu przywozu lub wywozu. **(O. z 28/5 1929 V. K. 766/28).**

10. Zob. uw. 9 do 11 do art. 46 z tym, że chodzi tu o wyprowadzenie towaru z urzędu celnego do wolnego obrotu bez wymaganego zezwolenia przewozowego, przywozowego lub wywozowego.

11. podlega karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292 § 2.

12. Przedmiot występku podlega przepadkowi. Zob. art. 17 do 22 oraz 293.

§ 2. **13.** Zob. uw. 16 i 17 do art. 46.

Art. 48 (55).

Jeżeli przedmiotem występku umyślnego, określonego w art. 44—47, są sztuczne środki słodzące, orzec należy oprócz grzywny nadto karę aresztu do 6 miesięcy.

1. Przepisy o sztucznych środkach słodzących zob. przy art. 107. Por. art 204.

2. Jeśli chodzi o sztuczne środki słodzące, ustawa przewiduje surowszy wymiar kary a mianowicie areszt i grzywnę, podobnie jak w art. 72 § 2, jeśli usunięto spirytus z zakładu etc. W przypadkach art. 48 i 72 § 2 chodzi o dwie kary określone w części szczególnej pr. kar. sk. Nie należy tej konstrukcji dwóch kar, którą spotykamy także w art. 160, 255 § 1 itd. kodeksu karnego, utożsamiać z odrębną

karą, przewidzianą w art. 24 § 1 lit. a) do e). Jeśli okoliczności, wymienione w art. 24 § 1 lit. a) do e) towarzyszyły przestępstwom z art. 48 i 72 § 2, sąd obok kar w tych dwóch art. wskazanych wymierzy karę do 2 lat więzienia lub aresztu w myśl wstępnej części art. 24 § 1 czyli w myśl przepisów ogólnych.

3. Przesłanką zastosowania art. 48 jest u m y ś l n e działanie sprawcy (art. 14 kk.).

Art. 49 (47 § 2).

§ 1. Kto w użyciu towaru zmienia cel, przeznaczenie lub inne warunki, pod jakimi towar zwolniono od cła, albo odprawiono według niższej stawki celnej lub zniżonego cła,

podlega karze grzywny od 2 do 4-krotnej kwoty nie pobranego cła. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie,

podlega karze grzywny do 1/4 kary określonej w § 1.

1. Kto: umyślnie. Nieumyślne działanie podpada pod przepis § 2 nin. art. § 1.

2. w użyciu towaru (zob. uw. 7 do art. 44) czyli w rozporządzeniu towarem, oczywiście pochodzącym z zagranicy.

3. zmienia cel, przeznaczenie lub inne warunki. Tymi ostatnimi słowy ustanowiono sankcję za każde działanie lub zaniechanie, sprzeczne z przesłanką, pod którą towar doznał uprzywilejowania celnego (zob. art. 23 ust. 2 b) pr. cel.). Warunkiem karalności zmiany celu itd. jest otrzymanie zwolnienia lub ulg. Jeśli cło zostało uiszczone w przepisanej wysokości przed dokonaniem zmiany, nie można stosować sankcji z art. 49 **(O. z 7/9 1931 II 1 K. 219/31).**

Zmianą w rozumieniu art. 49 jest np. zużycie, sprowadzonego na mocy konwencji genewskiej z niem. Górnego Śląska zboża, poza terenem polskiego Górnego Śląska, jako części byłego obszaru plebiscytowego **(O. 258/36)** lub zużycie do innych celów towaru przekazanego do bezpośredniego spożycia instytucji społecznej lub filantropijnej (rozp. z 28/6 1924 Dz. U. 63, poz. 618).

4. towar zwolniono od cła. Zob. art. 22 i 72 pr. cel.

5. według niższej stawki celnej lub zniżonego cła. Zob. art. 23 pr. cel. o ulgach celnych.

6. podlega karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23, 52 i 292 § 2.

7. Przedmiot występku podlega przepadkowi: zob. art. 17 do 22, 293 § 1 i 2.

8. Por. uw. 16 do art. 46. Przepadek nie jest przewidziany (art. 17). § 2.

Art. 50 (nowy).

§ 1. Kto umyślnie nabywa, przechowuje lub transportuje towar pochodzący z występku określonego w art. 44—49, albo pomaga do jego zbycia lub ukrycia,

podlega karze grzywny od 2 do 4-krotnej kwoty należnego cła, albo od 1/4 do 2-krotnej wartości towaru, jeżeli na towar nie ustanowiono cła.

§ 2. Kto nabywa, przechowuje lub transportuje towar, o którym na podstawie towarzyszących okoliczności powinien przypuszczać, że pochodzi z występku określonego w art. 44 lub 45,

podlega karze grzywny do 1/4 kar określonych w § 1.

§ 3. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Cholzi tu oczywiście o przypadki, w których oskarżony ani nie brał udziału w przemycie, ani też przed dokonaniem przemytu nie przyrzekł udzielenia pomocy po dokonaniu przemytu przez nabycie, przechowanie lub transportowanie przemyconego towaru. Zob. uw. 2 do art. 44.

Przepis art. 50 — podobnie jak art. 62, 73, 96, 97, 108, 120, 132, 150, 158, 166, 175, 182 i 206 — tworzy szczególny rodzaj paserstwa w sprawach kar. sk.; przepis § 1 nin. art. jest odpowiednikiem przepisu art. 160 kk., zaś przepis § 2 jest odpowiednikiem przepisu art. 161 kk. Należy tu jednak z całym naciskiem zaznaczyć, że art. 50 § 1 i 2 zakreśla odpowiedzialność pasera w ramach ciaśniejszych niż to czynią art. 160 i 161 kk., które samo choćby tylko przyjęcie rzeczy pochodzącej z przestępstwa poddają sankcji karnej — tudzież że wolno wprawdzie wyrażenia prawa kar. sk. tłumaczyć wedle identycznych wyrażeń kk. 1932, o ile to licuje z treścią i duchem prawa kar. sk. — ale nie wolno przepisów części szczególnej kk. rozciągać na stany faktyczne, objęte prawem kar. sk., albowiem art. 2 pr. kar. sk. przewiduje tylko stosowanie niektórych przepisów części ogólnej kk. a w swej części szczególnej prawo kar. sk. tworzy samodzielnie pewne stany faktyczne, podlegające ukaraniu.

§ 1. **2. umyślnie.** Jest to więc przepis szczególny, wykluczający ukaranie za czyn popełniony z winy nieumyślnej (art. 4); sprawca musi mieć świadomość, że towar pochodzi z przemytu. Pobudka i cel działania są obojętne; gdyż do istoty paserstwa nie należy chęć wzbogacenia się **(O. 481/35 pkt. 2 i O. 443/35).**

Wina umyślna (art. 14 § 1 kk.) czyli w konkretnym przypadku świadomość, że przedmiotem nabycia etc. są towary, pochodzące z przemytu, zachodzić musi w chwili, w której spełnionym został którykolwiek z czynów w § 1 wskazanych Ponieważ jednak przechowywanie i transportowanie wytwarzają trwały stan przestępny, przeto karalność powstać tu może nie tylko w chwili przyjęcia w przechowanie lub do transportu, lecz także później mianowicie z chwilą, gdy przechowujący lub transportujący stał się świadomym przestępnego pochodzenia rzeczy.

3. nabywa: w jakikolwiek sposób, prawnie lub bezprawnie, odpłatnie lub drogą darowizny **(O. 227/36)** a także złodziej, który kradnie rzecz ze świadomością, że ona pochodzi z przemytu. Indywidualizowanie szczegółów aktu nabycia jest zbędne; wystarczy **(O. 481/35 pkt. 3)** ustalić fakt nabycia, jeśli władza orzekająca nie była w stanie stwierdzić czasu, miejsca i warunków nabycia.

4. przechowuje. Przechowanie jest przestępstwem trwałym **(O. 330/36);** obojętnym jest, czy trwa ono przez czas dłuższy lub krótszy; w pojęciu przechowywania mieści się oczywiście tym bardziej ukrycie rzeczy, czy to u siebie, czy też u innej osoby w celu uniemożliwienia wykrycia **(O. 229/35).** Ten, który rzecz ukrywa dla innej osoby, odpowie za przechowanie, zaś za pomoc do ukrycia odpowie ten, kto w tym pośredniczy. Kto przenosi rzecz z jednego miejsca (nie koniecznie geograficznego) w inne, odpowie w miarę zachodzących okoliczności bądź za pomoc do ukrycia, bądź za transportowanie.

5. transportuje: jakimkolwiek środkiem lokomocji a także osobiście przenosi, konno przewozi itp. Zob. powyżej uw. 4.

6. towar. Zob. uw. 7 do art. 44.

7. pochodzący z występku. Nie jest konieczne ustalenie bezpośredniego związku między paserem a sprawcą przestępstwa: wystarcza stwierdzenie przestępnego pochodzenia rzeczy **(O. 481/35 pkt. 1),** które, jak gdyby grzech pierworodny, ciąży na danym towarze (vitium rei inhaerens) i powoduje karalność każdego, kto umyślnie dokonywa jednego z działań w nin. art. wyszczególnionych.

8. w art. 44—49. Ze względu na umyślność działania sprawcy przyjęto tu zasadę, wyrażoną w art. 160 kk., że nabycie itd. każdego przedmiotu pochodzącego z przestępstwa jest paserstwem i rozciągnięto karalność na towary, pochodzące ze wszystkich przestępstw w art. 44—49 wymienionych.

9. pomaga do jego zbycia lub ukrycia. Z pomocy udzielonej p o c z y n i e uczyniono tu samoistne przestępstwo paserstwa.

Zbyciem w rozumieniu nin. art. jest każde działanie prawne lub bezprawne, odpłatne lub darme, na skutek którego władztwo nad towarem (nie koniecznie własność, a więc także prawo zastawu, dzierżawa, używanie lub użytkowanie) przechodzi na inną osobę. Ta ostatnia odpowiada za nabycie towaru, jak powyż w uw. 3 i może od tej odpowiedzialności zwolnić się jedynie przez podjęcie kroków, prowadzących do dostania się towaru w ręce władzy skarbowej — i to bezzwłocznie, skoro dowie się o przestępnym pochodzeniu towaru.

Ukryciem jest każde działanie, zmierzające do pozbawienia lub utrudnienia władzy skarbowej możności wejścia w posiadanie towaru, chociażby władza ta towaru nie poszukiwała a nawet o dokonaniu przestępstwa nie miała wiadomości; ukryciem będzie także zniszczenie towaru np. dla zatarcia środków występku lub zapobieżenia wykryciu sprawcy. Ukrywający nie może się zasłaniać swoim stosunkiem do przestępcy (art. 148 § 2 kk.), gdyż przepisów części szczególnej kk. nie można stosować w dziedzinie prawa kar. sk. (zob. powyżej uw. 1). Pomoc do ukrycia zachodzi, jeżeli gdy ktoś zezwolił na ukrycie cudzego towaru u siebie lub wskazał miejsce ukrycia go. Kto towar swój ukrył u siebie albo u kogoś innego, uważany będzie za nabywcę względnie przechowawcę tego tytoniu.

Ponieważ pomoc do zbycia jest karalną, mogłoby się zdawać, że tym bardziej karalnym jest ten, kto zbywa towar, mając świadomość o jego przestępnej proweniencji; takie zdanie wypowiedział też S. N. odnośnie do uks. 1932 w O. **240/35.** Zdanie to nie wydaje mi się trafnym, albowiem w dziedzinie materialnego prawa karnego analogia jest niedopuszczalną, skoro przedmiotem ukarania może być jedynie czyn zabroniony pod groźbą kary w czasie jego popełnienia (art. 1 kk.). Poza tym obecnie należy zważyć, że autorowie ustawy, znający niewątpliwie to orzeczenie, musieli niezawodnie rozważyć powstałą w praktyce wątpliwość na tle braku sankcji karnej za zbycie i byliby przez dodanie po słowie «nabywa» jednego tylko słowa «zbywa» wątpliwość tę usunęli; skoro zaś tego nie uczynili, to wydaje mi się, że zaniechali zamieszczenia słowa «zbywa» nie dlatego, że uważali powstałą w tym względzie wątpliwość za usuniętą przez O. 240/35, lecz dlatego, że wzięli pod uwagę następujące względy:

a) Dla uczestnika przemytu zbycie przemyconego towaru przedstawia się jako realizacja korzyści z czynu, którego się właśnie w celu korzyści dopuścił; zbycie nie ulega więc odrębnemu ukaraniu, podobnie jak złodziej nie odpowiada za zbycie skradzionego mienia.

b) Zbywca towaru, który go nabył w dobrej wierze a następnie dowiedział się o jego pochodzeniu, uważa się za uprawnionego do rozporządzenia nim i chce przez zbycie powetować poniesioną szkodę materialną; ustawodawca traktuje go więc oględnie (benigne). Widzimy np. przy tak ciężkiej zbrodni, jaką jest fałszowanie pieniędzy etc., że ustawa bardzo łagodnie traktuje nabywcę fałszywych pieniędzy etc., który je przyjął jako prawdziwe lub pełnowartościowe a następnie puścił je w obieg (art. 178 kk.).

c) Jeśli zbywca nabył towar z świadomością jego pochodzenia, odpowiada on już i tak za sam fakt nabycia.

d) Kto pomaga do zbycia nie jest osobiście interesowany a więc rzecz do niego przedstawia się inaczej niż co do samego zbywcy, o którym była mowa pod b).

e) Tam, gdzie ustawodawca chce pociągnąć do odpowiedzialności zbywcę, wymienia go osobno, mimo że pociąga do odpowiedzialności osobę, udzielającą pomocy do zbycia. Widzimy to (w przeciwieństwie do art. 50 § 1) w art. 51 § 1 lit.. b), 66 § 3 itd.

Wszystko to co tu pod a) do d) powiedziano odnośnie do zbycia odnosi się analogicznie także do ukrycia przemyconego towaru.

10. podlega karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23, 52 i 292 § 2.

§ 2. **11.** Zob. uw. 1 do 10 powyżej.

12. Przepis § 2 różni się od przepisu § 1 w trojakim kierunku a mianowicie:

a) Pod względem przedmiotu przestępstwa przepis § 2 eliminuje towar pochodzący z występków wymienionych w art. 46 do 49.

b) Pod względem postaci winy przepis § 2 nie domaga się zaistnienia winy umyślnej a tym samym w myśl art. 4 wystarcza wina nieumyślna, co zresztą wynika ze słów «powinien przypuszczać».

c) Pod względem sposobu popełnienia przestępstwa, przepis § 2 eliminuje pomoc do zbycia lub ukrycia.

13. na podstawie towarzyszących okoliczności np. osoby, która rzecz pozbywa wzgl. oddaje w przechowanie lub do transportu, albo na podstawie czasu i miejsca, gdzie to następuje lub rodzaju towaru i jego opakowania (zagraniczne cygara, papierosy, tytoń), albo wreszcie na podstawie nadmiernej wysokości wynagrodzenia za przechowanie lub transport lub zbyt niskiej ceny nabycia etc.

14. powinien przypuszczać, jeśli już nie przewidywać **(O. 93/33).** Por. § 2 art. 14 kk.

§ 3. **15.** Zob. art. 17 do 22 oraz 293 § 1 i 2.

Art. 51 (47 § 3).

§ 1. Kto przez podanie w zgłoszeniu celnym danych niezgodnych z rzeczywistością naraża Skarb Państwa na zwrot cła nienależny lub w wysokości wyższej niż należna,

podlega karze grzywny od 2 do 10-krotnej kwoty bezprawnie otrzymanej lub żądanej.

§ 2. Kto przy odprawie celnej towaru krajowego, przywiezionego z powrotem zza granicy, zataja stosowaną przez Państwo pomoc finansową, którą otrzymał przy wywozie za granicę tego towaru,

podlega karze grzywny od 2 do 10-krotnej kwoty zatajonej.

§ 1. **1. Kto.** Zob. uw. 1 do art. 44. Sprawcą będzie deklarent bez względu na to, czy deklaruje on towar własny, czy cudzy np. ajent celny (art. 39 pr. cel.). Jeśli tenże ostatni został w prowadzony w błąd przez osobę, która zleciła mu deklarowanie towaru, to też ostatnia odpowiada jako tzw. sprawca pośredni. Nie jest też wykluczone, że ajent odpowiada za winę nieumyślną a jego mandant odpowiada za winę umyślną. Por. uwagę 6 do art. 46.

2. przez podanie w zgłoszeniu celnym danych niezgodnych z rzeczywistością. Ponieważ to samo wyrażenie znachodzimy w art. 46 lit. b), przeto do uwag 6, 7 i 8 przy art. 46 zamieszczonych dodajemy tu, co następuje:

a) W przypadkach z art. 46 lit. b), zarówno jak w przypadkach z art. 51 sprawca nie uchylił się od powinności celnej (zob. uw. 2 do art. 44), lecz owszem poddał towar odprawie (kontroli) celnej i złożył zgłoszenie celne (deklarację celną).

b) Podczas gdy w art. 46 lit. b) sprawcy chodzi o uszczuplenie tj. o to, żeby cła nie wymierzono lub wymierzono je w niższej wysokości, aniżeli prawidłowo, należałoby ją wymierzyć, to w przypadku art. 51 sprawca zmierza do uzyskania całkowitego lub częściowego zwrotu cła już uiszczonego — swoją drogą czyni to w ten sam sposób, co w art. 46 lit. b) tj. przez podanie w zgłoszeniu celnym danych nieprawdziwych.

c) Zgłoszeniem z art. 51 może być bądź pierwotne zgłoszenie celne z art. 35 lub z art. 69 pkt. 2 pr. cel.; nie może nim być natomiast zgłoszenie z art. 64 pkt. 2 lit. b) pr. cel., gdyż w tym ostatnim przypadku chodzi o towary, od których cła nie uiszczono.

d) Pod art. 51 nie podpada podanie danych niezgodnych z rzeczywistością, zawarte w pismach strony o zwrot cła (w całości lub części), gdyż pisma te nie są zgłoszeniem celnym w rozumieniu prawa kar. sk. i celnego, w szczególności w rozumieniu art. 35 pr. cel.

e) W przypadku art. 51 chodzi oczywiście tylko o zwrot ceł wywozowych lub przywozowych, gdyż od towarów przewożonych przez polski obszar celny nie pobiera się ceł (art. 2 i 13 pkt. 1 pr. cel.).

3. naraża Skarb Państwa. Por. uw. 3 do art. 46; obojętnym jest tedy, czy zwrot cła (w całości lub części) przyznano, czy nie. Wynika to oprócz słowa «naraża» także stąd, że karę wymierza się od kwoty bezprawnie żądanej, jeśli sprawca nie uzyskał zwrotu cła.

4. na zwrot cła nienależny lub w wysokości niższej niż należna. Jest to swoisty rodzaj defraudacji celnej, polegający na usiłowanym (a tym bardziej dokonanym) wyłudzeniu całkowitego lub częściowego zwrotu uiszczonego cła czyli wyłudzeniu opustu celnego. Pod art. nin. podpadają więc wszelkie przypadki, w których sprawca zamierza uzyskać albo całkowite zwolnienie od cła, albo wymiar cła wedle niższej stawki albo wreszcie zniżkę celną; zob. art. 22, 23 oraz 73 ust. 4 i 6 pr. cel. Bez znaczenia jest okoliczność, czy chodzi o cło przywozowe lub wywozowe tudzież okoliczność, na jakiej podstawie sprawca opustu się domaga. Karalność nie zachodzi, jeśli prośba, w rzeczywistości uzasadniona, popartą była podaniem w zgłoszeniu danych z rzeczywistością niezgodnych, albowiem przepis § 1 nin. art. nakazuje obliczenie grzywny wedle kwoty b e z p r a w n i e otrzymanej lub żądanej, skoro zaś prośba była uzasadnioną, odpadła możliwość szkody dla Skarbu Państwa. Inna rzecz, że w razie podania nieprawdziwych okoliczności nastąpić może oddalenie wniosku strony, gdyż władza nie jest obowiązaną badać, czy nie zachodzi podstawa do zwrotu cła z innych przez stronę nie wymienionych okoliczności.

5. podlega karze itd. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

6. przy odprawie celnej. Zob. uw. 2 do art. 44. § 2.

7. towaru krajowego: celnego, wywiezionego i przywiezionego legalnie. Zob. art. 20 pkt. 1 lit. a) i b) pr. cel.

8. zataja itd. Przywożący towar z zagranicy winien uzyskać zezwolenie przywozowe i zapłacić cło przywozowe, jakkolwiek dany towar pochodzi z kraju i zapłacono przypadające od niego cło wywozowe. Ponieważ jednak chodzi o towar krajowy, co do którego stronie służyłaby wolność obrotu i wolność od ceł, gdyby dany towar był pozostał w kraju, przeto władza celna może przywożącego zwolnić od zapłaty cła przywozowego i od ograniczeń przywozowych. Jeżeli jednak strona przy wywozie korzystała z pomocy finansowej Skarbu Państwa, zwolnienie takie może być udzielone tylko pod warunkiem zwrotu kwot uzyskanych przy wywozie (art. 72 pkt. 3 pr. cel.). W związku z tym przepis art. 51 § 2 obowiązuje stronę do tego, ażeby przy odprawie celnej przywozowej wymieniła otrzymaną pomoc finansową a to w tym celu, ażeby zwrot pomocy finansowy nastąpił w gotówce lub został należycie zabezpieczony.

Przez pomoc finansową rozumieć należy wszystko, co strona ze Skarbu Państwa otrzymała (np. zwrot cła wywozowego) lub czego Skarbowi Państwa nie wpłaciła np. zwolnienie od podatku przemysłowego itp. Zob. art. 72 pkt. 3 pr. cel.

Przez «zatajenie» rozumieć należy nie tylko zatajenie całej udzielonej pomocy finansowej, lecz także zatajenie częściowe tj. zatajenie jednego z rodzajów otrzymanej pomocy finansowej (np. zatajenie samego tylko zwrotu cła wywozowego, jakkolwiek strona zwolnioną została także od podatku przemysłowego) albo też zatajenie części otrzymanej pomocy jednego rodzaju czyli wymienienie niższej kwoty pomocy niż ta, którą strona w rzeczywistości otrzymała np. stronie zwrócono 100 zł. tytułem cła a ona podaje, że jej zwrócono tylko 50 zł.

9. podlega karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

Art. 52 (53).

Jeżeli towar jest przedmiotem monopolu państwowego, albo podlega opłacie monopolowej lub opodatkowaniu, to podstawą wymiaru kary jest cło łącznie z opłatą monopolową lub podatkiem.

1. **towar:** przywieziony lub wywieziony.

2. Do podstaw wymiaru kary nie wlicza się więc celnych opłat manipulacyjnych i tzw. akcydencyj, zob. art. 15 i 17 pkt. b) i c) pr. cel., albowiem art. 52 mówi o cle a nie o należności celnej (zob. wstęp do art. 17 pr. cel.).

Art. 53 (52).

Kto narusza przepisy prawa celnego o ewidencji towarów, sprowadzonych zza granicy na polski obszar celny,
podlega karze grzywny od 50 do 5.000 złotych.

Zob. art. 34 pr. cel.

Art. 54 (51).

Kto narusza inne przepisy prawa celnego, a w szczególności także przepisy o statystyce celnej,
podlega karze pieniężnej porządkowej.

1. Zob. art. 33 pr. cel., dalej § 5 rozporządzenia Min. Sk. z 25/10 1934 Dz. U. 889, zamieszczonego po uwagach do art. 44, wreszcie poniżej zamieszczone rozp. Rady Min. z 11/4 1930 Dz. U. 40, poz. 350 ze zmianami, zawartymi w rozp. Rady Min. z 20/1 1934 Dz. U. 13, poz. 100.

2. Drobne naruszenia, nie godzące ani w interes skarbowy, ani w podstawowe postanowienia obrotu z za granicą, stanowią jedynie wykroczenie skarbowe, zagrożone karą pieniężną porządkową, od 2 do 3.000 zł. (art. 35 i 40 § 1); są one karalne bez względu na to, czy popełniono je z winy umyślnej, czy też nieumyślnej.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 11 kwietnia 1930 r. (Dz. U. 40, poz. 350)

w sprawie statystyki celnej.

ze zmianami, zawartymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z 20/1 1934 Dz. U. 13, poz. 100.

I. Obowiązek zgłoszenia statystycznego.

§ 1. Towary i inne przedmioty, przywożone i wywożone przez granicę polskiego obszaru celnego, oraz przewożone przez polski obszar celny (tranzyt), podlegają obowiązkowi zgłoszenia dla celów statystyki celnej.

Obowiązkowi zgłoszenia w trybie przewidzianym w § 70 niniejszego rozporządzenia, podlega również przywóz i wywóz towarów na składy wolnocłowe i do wolnej strefy portu.

§ 2. A. Obowiązkowi zgłoszenia statystycznego nie podlegają zarówno w przywozie jak i wywozie:

1) towary i przedmioty w ilości poniżej 250 g. niepodlegające ocleniu;

2) środki płatnicze, tak krajowe jak i zagraniczne, z wyjątkiem monet złotych i srebrnych;

3) papiery wartościowe;

4) krajowe towary przewożone z miejscowości na polskim obszarze celnym przez zagraniczny obszar celny do innych miejscowości na polskim obszarze celnym;

5) towary przewożone przez polski obszar celny pocztą oraz w ruchu podróżnych;

6) towary mylnie przywiezione do polskiego obszaru celnego, statystycznie niezgłoszone w przywozie, które wracają z powrotem za granicę wprost lub po ich przechowaniu w składach;

7) towary, mylnie wywiezione z polskiego obszaru celnego, niezgłoszone statystycznie w wywozie, a wracające z powrotem do polskiego obszaru celnego;

8) produkty rybołówstwa polskich przedsiębiorstw połowu, przywożone na statkach pod banderą polską, oraz połowy polskich rybaków;

9) produkty gospodarstw, przeciętych linią celną, oraz przedmioty i narzędzia gospodarcze, związane z prowadzeniem tych gospodarstw, przewożone w myśl postanowień umowy o ułatwieniach w małym ruchu granicznym, obowiązujących na danym odcinku granicy;

10) zwierzęta domowe, pędzone na paszę lub do wykonywania chwilowych robót, jako też przychówek od tych zwierząt oraz masło i ser od nich pochodzące;

11) przedmioty, przeznaczone do bezpośredniego użytku zwierzchników państw obcych podczas ich chwilowego pobytu, oraz przedmioty uwierzytelnionych przedstawicieli dyplomatycznych obcych państw; przedmioty, przeznaczone do bezpośredniego użytku Prezydenta Rzeczypospolitej podczas pobytu za granicą;

12) przesyłki urzędowe, adresowane do przedstawicielstw i misyj dyplomatycznych oraz konsulatów, tudzież do osób korzystających z przywilejów dyplomatycznych, opatrzone pieczęcią urzędową Ministerstwa Spraw Zagranicznych państwa obcego, przedstawicielstwa zagranicznego Rzeczypospolitej Polskiej lub państwa obcego, Sekretariatu Generalnego Ligi Narodów, Międzynarodowego Biura Pracy, Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej w Hadze, względnie innych stałych organów administracji międzynarodowej i sądownictwa międzynarodowego;

13) przedmioty niezbędne potrzebne przy rokowaniach, rozprawach, dochodzeniach i innych urzędowych czynnościach władz publicznych;

14) ordery i medale wystawowe, nadane przez Rząd Polski jako też rządy państw zagranicznych;

15) wzory i próby towarów, nienadające się do innego użytku;

16) przedmioty używane, które podróżni, funkcjonariusze publicznych zakładów przewozowych, woźnice, flisacy i lotnicy mają przy sobie do swego osobistego użytku oraz wykonywania zawodu; żywność i lekarstwa, potrzebne w czasie podróży, o ile przedmioty te pod względem jakości i ilości odpowiadają potrzebie i stosunkom osób podróżujących;

17) środki przewozowe wprowadzone do czasowego użytku, jako to: wagony kolejowe, wozy, statki, samochody, motocykle, rowery, samoloty, wraz z przedmiotami służącymi do ich wewnętrznego urządzenia lub też potrzebnymi do utrzymania ich w ruchu, jako też inne środki transportowe, jak: taczki, kosze itp., uprząż i okrycia zwierząt wierzchowych, pociągowych i jucznych, — o ile te środki i przedmioty były już używane i służą wyłącznie do przewozu lub do przenoszenia towarów;

18. trumny ze zwłokami, urny z popiołami zwłok wraz z należącymi do nich wieńcami i kwiatami;

19) materiał budowlany, przybory potrzebne do utrzymania ruchu i wykonywania służby, na położonych przy linii celnej drogach łącznikowych i stacjach kolei zagranicznych.

B. Ponadto obowiązkowi zgłoszenia statystycznego nie podlegają następujące towary i przedmioty w wywozie, a w przywozie pod warunkiem, że zostały zwolnione od opłat celnych:

20) ruchomości używane osób, przesiedlających się do polskiego obszaru celnego po dłuższym pobycie za granicą lub wysiedlających się z polskiego obszaru celnego za granicę;

21) wyprawy ślubne osób, które wskutek zawarcia związku małżeńskiego z osobą na polskim obszarze celnym zamieszkałe przesiedlają się do tego obszaru, jak również wyprawy ślubne osób, które wskutek zawarcia związku małżeńskiego z osobą zamieszkałą za granicą wysiedlają się z polskiego obszaru celnego;

22) przedmioty używane, otrzymane w spadku lub w darze;

23) zabytki starożytności, dzieła sztuki, nauki i przemysłu, oraz środki i preparaty naukowe, przeznaczone do zbiorów publicznych i zakładów naukowych, o ile zostały one otrzymane w darze;

24) rzeczy, przeznaczone do własnego użytku pogorzelców, osób dotkniętych powodzią lub poszkodowanych wskutek innych klęsk elementarnych; jako to: środki spożywcze, ubranie, sprzęty domowe, przedmioty służące do odbudowy lub prowadzenia gospodarstwa, tudzież rzeczy niezbędnie potrzebne do celów akcji ratowniczej, prowadzonej przez organizacje filantropijne;

25) opakowania zewnętrzne i wewnętrzne, jako to: beczki, skrzynie, kufry, butle żelazne, kosze, flaszki, worki itp., wywożone za granicę, jeśli mają wrócić z powrotem do kraju, oraz opakowania, wracające za granicę;

26) opakowania zewnętrzne i wewnętrzne jako to: beczki, skrzynie, kufry, butle żelazne, kosze, flaszki, worki itp., które nadchodzą z zagranicy do kraju, jeżeli wywiezione zostaną napowrót za granicę, oraz opakowania wracające z zagranicy;

27) wieńce, kwiaty oraz przedmioty, przeznaczone do utrzymania lub ozdoby grobów;

28) przedmioty przywożone lub wywożone w ruchu podróżnych w ilościach odpowiadających potrzebie i stosunkom osób podróżujących i wykluczających domniemanie, iż przedmioty te przeznaczone są do obrotu handlowego.

§ 3. Obowiązek zgłoszenia statystycznego powstaje:

1) w przywozie — po ukończeniu rewizji celnej towaru, jednak przed uiszczeniem przez stronę należności celnych, względnie przed wydaniem jej towaru; w obrocie na składach wolnocłowych i w wolnej strefie portu — z chwilą zapisania towaru do księgi składowej;

2) w wywozie:

a) dla towwarów zgłaszanych do rewizji celnej przez publiczne zakłady przewozowe, które je przewożą do granicy celnej — w chwili nadawania towaru do transportu;

b) za pośrednictwem poczty w wolnym obrocie oraz w przypadku pośredniczenia poczty w celnym obrocie warunkowym — w chwili nadawania przesyłki w pocztowym urzędzie nadawczym;

c) w innych wypadkach wywozu — w chwili zgłoszenia towaru do rewizji celnej;

d) w wywozie z wolnego składu do wolnej strefy portu — jednocześnie z wyjściem towaru z wolnego składu;

3) w przewozie — jednocześnie ze zgłoszeniem do odrpawy celno-przekazowej w urzędzie celnym wejściowym.

§ 4. Obowiązanym do zgłoszenia statystycznego jest ten, kto w chwili powstania obowiązku zgłoszenia uprawniony jest do rozporządzania towarem. Za uprawnionego do rozporządzania towarem uważa się w wywozie nadawcę,

a w przywozie wymienionego w liście przewozowym odbiorcę towaru, bądź tego, który swoje uprawnienie do rozporządzania towarem udowodni wykupionym kolejowym listem przewozowym, morskim listem przewozowym lub prawomocną cesją: obowiązki kolejowych Ajencyj Celnych w przedmiocie zgłoszenia statystycznego reguluje rozporządzenie Ministra Komunkacji w sprawie przepisów o Ajencjach Celnych Polskich Kolei Państwowych.

§ 5. Osoby prywatne (nadawca, odbiorca oraz zgłaszający) winny na pytania w przedmiocie zgłoszeń statystycznych udzielać bezzwłocznie wyjaśnień urzędom celnym, pocztowym i kolejowym oraz Głównemu Urzędowi Statystycznemu.

Za prawdziwość i wyczerpującą dokładność zgłoszenia odpowiada zgłaszający.

II. Urzędy zgłoszenia.

§ 6. W przywozie zgłoszenie statystyczne złożyć należy w tym urzędzie celnym, w którym następuje rewizja celna towaru.

§ 7. W wywozie za pośrednictwem publicznych zakładów przewozowych, o ile zakłady te zgłaszają towar do rewizji celnej, kartę zgłoszenia statystycznego należy złożyć przy nadawaniu przesyłki do transportu i dołączyć ją do listu przewozowego. Karta ta towarzyszy towarowi do zagranicznego urzędu celnego wyjściowego.

W wywozie pocztą w wolnym obrocie oraz w przypadku pośredniczenia poczty w celnym obrocie warunkowym kartę zgłoszenia statystycznego należy złożyć w pocztowym urzędzie nadawczym.

W innych wypadkach wywozu zgłoszenie statystyczne należy złożyć w urzędzie celnym dokonywającym ostatecznej odprawy.

§ 8. W przewozie przez polski obszar celny (tranzyt) kartę zgłoszenia statystycznego należy złożyć w urzędzie celnym wejściowym. Karta ta dołączona zostaje do dokumentów celnych i towarzyszy towarowi do urzędu celnego wyjściowego.

III. Sposób zgłoszenia.

§ 9. Zgłoszenie, wymienione w § 1, następuje z reguły pisemnie, w przypadkach przewidzianych w § 23 — ustnie.

§ 10. Zgłoszenie pisemne następuje przez wypełnienie i złożenie w urzędach zgłoszenia karty zgłoszenia statystycznego według załączonych wzorów, przepisanej dla danego kierunku i obrotu (załączniki 1—9).

(Spis tych wzorów zamieszczony w dalszym ciągu § 10 opuszczono).

§ 11. Zgłoszenie pisemne winno być złożone tylko na urzędowych kartach zgłoszenia, wydanych przez Główny Urząd Statystyczny. Karty te za opłatą ustanowioną przez Główny Urząd Statystyczny, będą sprzedawane w urzędach celnych, pocztowych i kolejowych.

§ 12. Zgłoszenie winno być zupełne i wyczerpujące. Karty należy wypełniać wyraźnie i w ten sposób, by nie ucierpiało na tem trwałość pisma (drukiem, pismem maszynowym, atramentem lub ołówkiem chemicznym).

§ 13. Przedmiotem jednego zgłoszenia pisemnego lub ustnego może być tylko ta ilość towarów, która odprawiona zostaje przez urząd celny za jednym dokumentem celnym, zaś w wywozie za pośrednictwem publicznych zakładów przewozowych, oraz pocztą — ta ilość towaru, która zostaje nadana do transportu za jednym dokumentem przewozu.

§ 14. Na jednym wierszu podłużnym karty statystycznej wpisane mogą być tylko te towary jednego i tego samego rodzaju, przy których odpowiedzi w rubrykach, wyszczególnionych w nagłówku odnośnych kart, brzmią tak samo.

§ 15. Jeżeli jedna przesyłka składa się z kilku sztuk (colis), znajdujące się w nich towary mogą być zgłoszone wspólnie, na jednym wierszu podłużnym, o ile

dla towarów tych rubryki, wyszczególnione w nagłówku odnośnych kart, wypełnia się tak samo.

Zgłoszenia w wolnym obrocie.

§ 16. Przez wolny obrót należy rozumieć obrót towarów poddanych zwykłej odprawie celnej (nie warunkowej).

§ 17. W przywozie w obrocie wolnym towary należy zgłaszać na kartach według wzoru Nr 1, w wywozie — na kartach według wzorów Nr 2, 3 i 4. Na kartach Nr 2 należy zgłaszać wywóz wszelkich towarów w wolnym obrocie z wyjątkiem towarów wywożonych pocztą, w ruchu podróżnych i w obrocie pogranicznym. Karty te wzoru Nr 3 przeznaczone są dla dodatkowego zgłaszania wartości w wypadkach przewidzianych w § 38.

Towary wywożone pocztą w wolnym obrocie należy zgłaszać na karcie wedle wzoru Nr 4.

Zgłoszenia w obrocie warunkowym.

§ 18. Przez obrót warunkowy należy rozumieć obrót wszystkich tych towarów, które poddane zostają odprawie celnej warunkowej. Obrót ten obejmuje: 1) obrót czasowy, 2) obrót uszlachetniający i 3) obrót reparacyjny.

1) Obrót czasowy obejmuje towary, przywożone do polskiego obszaru celnego lub wywożone zeń czasowo i mające powrócić w stanie niezmienionym, np. towary, przywożone do przejściowego użytku, do wypróbowania, na niepewną sprzedaż, na wystawy i mające powrócić za granicę w stanie niezmienionym.

2) Obrót uszlachetniający obejmuje towary, przywożone lub wywożone celem poddania ich pewnemu ściśle określonemu procesowi przerobu, odrobienia lub udoskonalenia z zamiarem powrotu a więc np. przędza jedwabna, wysyłana za granicę dla barwienia, stal do polerowania itd.; tak samo towary, przywożone do kraju celem uszlachetnienia z przeznaczeniem powrotu po dokonanym uszlachetnieniu.

3) Obrót reparacyjny obejmuje towary i inne przedmioty zużyte lub uszkodzone, przywożone względnie wywożone w celu dokonania naprawy ich lub w celu doprowadzenia ich do pierwotnego stanu używalności oraz towary i inne przedmioty, które po dokonaniu powyższych czynności są powrotnie przywożone względnie wywożone, a więc np. maszyny uszkodzone, wysyłane za granicę dla naprawy i mające po dokonaniu naprawy wrócić do kraju.

§ 19. W przywozie w obrocie warunkowym należy zgłaszać towar na kartach wedle wzoru Nr 5, zaś przy ich wywozie powrotnym — na kartach wedle wzoru Nr 6.

§ 20. W wywozie w obrocie warunkowym towary należy zgłaszać na kartach według wzoru Nr. 7, zaś w przywozie powrotnym należy zgłaszać na kartach wedle wzoru Nr. 8.

Zgłoszenia w obrocie na składy wolnocłowe i składy wolnej strefy portu.

§ 21. Przywóz towarów na wolny skład winien być zgłoszony na notatce statystycznej według wzoru Nr 12, zaś wywóz towaru z wolnego składu winien być zgłoszony na notatce statystycznej według wzoru Nr 13. Notatki te wypełnia właściwy dla danego składu (wolnocłowego lub wolnej strefy portu) urząd celny lub jego organy na podstawie prowadzonych ksiąg i posiadanych dokumentów.

Zgłoszenia przewozu.

§ 22. Przez przewóz należy rozumieć przewóz towarów z zagranicznego obszaru celnego przez polski obszar celny do zagranicznego obszaru celnego. Przewóz ten należy zgłosić na karcie przewozu (wzór Nr 9). Zgłoszeniu temu nie podlega tranzyt uprzywilejowany, względnie specjalny, którego zgłoszenie regulowane jest osobnymi rozporządzeniami.

Zgłoszenia ustne.

§ 23. Zgłoszenie ustne następuje:

1) w ruchu podróżnych;

2) w obrocie pogranicznym, odnośnie towarów poddanych tak odprawie zwykłej, jak i odprawie warunkowej;

3) w przywozie towarów pocztą w wolnym obrocie;

4) poza tym w innych wypadkach przywozu w obrocie wolnym towarów, dla których odprawa następuje ustnie w myśl przepisów celnych, jednakowoż tylko w tych wypadkach, w których wystawiony zostaje kwit celny.

§ 24. Przez obrót pograniczny rozumieć należy obrót towarów w ruchu pogranicznym, odbywający się w myśl postanowień umów o ułatwieniach w małym ruchu granicznym, obowiązujących na danych odcinkach granicy państwowej. Z obrotu pogranicznego wyjęte są towary handlowe, przewożone w większych ilościach, materiały i narzędzia dla fabryk lub innych zakładów przemysłowych, oraz wytwory tychże, jakoteż wszelkie transporty, przewożone za pośrednictwem publicznych zakładów przewozowych, które to towary winny być zgłaszane na kartach statystycznych, wedle wzoru odpowiedniego dla danego kierunku i obrotu (wzory Nr 1—8).

§ 25. Przy zgłaszaniu ustnym strona obowiązana jest podać urzędowi celnemu dane potrzebne do sporządzenia oznajmienia statystycznego lub notatki statystycznej.

§ 26. W przywozie przy zgłoszeniu ustnym towarów, dla których wystawiony zostaje kwit celny, urząd celny sporządza tryplikat kwitu celnego, służący jako zgłoszenie statystyczne, wypisując w nagłówku tryplikatu, czy przywóz nastąpił w ruchu podróżnych, czy w obrocie pogranicznym, czy pocztą, czy też w pozostałym ruchu towarowym.

W przywozie towarów, dla których urząd celny nie wystawia kwitu celnego, sporządza na podstawie ustnego zgłoszenia strony notatkę statystyczną według wzoru Nr 10, wpisując w nagłówku ,czy przywóz nastąpił w ruchu podróżnych, w obrocie pogranicznym, czy pocztą.

§ 27. W wywozie w ruchu podróżnych oraz w wywozie w obrocie pogranicznym urząd celny sporządza notatkę statystyczną według wzoru Nr 11 wypisując, czy wywóz nastąpił w ruchu podróżnych, czy w obrocie pogranicznym.

IV. Treść zgłoszenia.

§ 28. Treść zgłoszenia statystycznego zawarta jest w załączonych wzorach kart statystycznych oraz notatek statystycznych, które stanowią składową część niniejszego rozporządzenia.

Wypełnienie rubryki przez strony.

§ 29. Strony zgłaszające wypełniają wszystkie rubryki karty statystycznej z wyjątkiem rubryk: «pozycja taryfy celnej», «stawka celna», «wysokość pobranej opłaty celnej», «nazwa i pozycja rejestru celnego», które to rubryki wypełnia urząd celny. Rubrykę: «towar załadowano do transportu» w kartach według wzoru Nr 2 wypełnia publiczny zakład przewozowy.

Rubrykę «numer nadawczy» na karcie według wzoru Nr 4 wypełnia urząd pocztowy.

Nazwa towaru, numer statystyczny, pozycja taryfy celnej.

§ 30. Jako nazwę towaru należy podać ściśle i wyczerpująco handlową nazwę towaru (konie, owce, pszenica, żyto, blacha żelazna pomalowana, blacha cynkowa szlifowana) itp., a nie należy podawać ogólnikowych określeń (bydło, zboże, materiały chemiczne, blacha itd.).

§ 31. Jako numer statystyczny należy podać ten numer, pod który w wykazie towarów, ogłoszonym przez Główny Urząd Statystyczny, dany towar podpada.

§ 32. Jako pozycję taryfy celnej należy podać liczbę pozycji głównej i pobocznej (podziałowej), pod które w taryfie towar podpada.

§ 33. Główny Urząd Statystyczny upoważniony jest do ogłaszania statystycznego wykazu towarów, służącego za podstawę zgłoszeń statystycznych, oraz zmian i uzupełnień tegoż w ramach taryfy celnej.

Ilość towaru.

§ 34. Jako ilość towaru należy zgłaszać wagę towaru wyrażoną w kilogramach. Ministerstwo Skarbu, na wniosek Głównego Urzędu Statystycznego, ustala i ogłasza listę towarów, których ilość należy zgłaszać w jednostkach innej miary bez uwzględnienia wagi, lub też w obu tych miarach łącznie:

Zwierzęta i ptactwo żywe należy zgłaszać tylko w sztukach.

W przypadkach, w których taryfa celna nie wymaga ustalenia wagi, ustala ją urząd celny na podstawie dokumentów przewozowych, względnie na podstawie oświadczenia strony. Zasadniczo, jako waga towaru, ma być podana waga żądana w deklaracji celnej, przy czym w każdym wypadku należy zaznaczyć, czy towar jest opakowany, czy nie, oraz czy waga jest brutto, czy netto, — przez wpisanie wagi towaru do odpowiedniej rubryki.

Wartość towaru.

§ 35. Przy zgłaszaniu wartości towaru w rubryce «wartość towaru loco granica celna» należy przestrzegać następujących przepisów:

1) W przywozie i wywozie należy podać cenę fakturową, tj. cenę ostateczną po potrąceniu definitywnie udzielonych zniżek od ceny cennikowej lub zasadniczej.

W przywozie o ile cena fakturowa umówiona została franco w miejscowości, znajdującej się na polskim obszarze celnym, należy w przywozie z ceny fakturowej odjąć wszystkie wydatki, łożone na towar od granicy (krajowe opłaty celne, koszty transportu i ubezpieczenie towaru itp.), na odwrót o ile cena fakturowa umówiona została loco w miejscowości zagranicznej, należy w przywozie do ceny fakturowej doliczyć wydatki, łożone na towar od tej miejscowości do polskiej granicy celnej.

W wywozie, o ile cena fakturowa umówiona została loco w miejscowości na polskim obszarze celnym należy doliczyć do ceny fakturowej wydatki, łożone na towar od tej miejscowości do polskiej granicy celnej; na odwrót, jeżeli cena umówiona została franco w miejscowości zagranicznej należy z ceny fakturowej potrącić wszystkie wydatki, łożone na towar od granicy polskiej do tej miejscowości. Krajowe opłaty celne, opłaty przywozowe należy zawsze potrącić z ceny fakturowej, o ile cena fakturowa umówiona została łącznie z tymi opłatami, natomiast krajowe opłaty celne wywozowe winny być zawarte w cenie fakturowej.

2) O ile tranzakcja kupna-sprzedaży nie nastąpiła i wskutek tego cena fakturowa nie jest znana, należy tak w przywozie jak i wywozie podać cenę towarów kraju przeznaczenia, z wyłączeniem wydatków, łożonych na towar od polskiej granicy celnej (przy przywozie cenę towarów w kraju, z wyłączeniem krajowych opłat celnych przywozowych, kosztów transportu i ubezpieczenia od granicy do miejsca przeznaczenia; przy wywozie cenę towarów kraju sprzedaży z wyłączeniem wydatków łożonych na towar od granicy do miejsca przeznaczenia).

Krajowe opłaty celne przywozowe należy zawsze odliczyć od ceny miejsca przeznaczenia. Krajowe opłaty celne wywozowe należy zawsze wliczyć do ceny.

§ 36. O ileby w przypadkach wyjątkowych ustalenie wartości według powyższych zasad okazało się niemożliwym, należy w rubryce «wartość towaru loco granica celna» podać cenę giełdową lub cenę rynkową towaru w kraju.

§ 37. W obrocie uszlachetniającym, o ile uszlachetnienie towaru dokonywa się na rachunek zamieszkałego wewnątrz polskiego obszaru celnego, wartość towaru należy zgłaszać według tych samych zasad, które zostały ustalone dla obrotu wolnego. W wypadku, gdy uszlachetnienie dokonywa się na rachunek zamieszkałego poza polskim obszarem celnym należy zgłaszać jedynie wartość dokonanego uszlachetnienia.

§ 38. W wywozie, o ile zgłaszający zamiast podać na karcie statystycznej dane, dotyczące wartości, woli je przesłać bezpośrednio do Głównego Urzędu Statystycznego, wówczas pozostawia on na karcie statystycznej wywozu w wolnym obrocie (wzór Nr 2) rubrykę «wartość lub granica celna» (rubryka 11) i rubrykę «wartość towaru loco sprzedawca» (rubryka 17) niewypełnione, a w rubryce 19 wpisuje firmę i adres oraz umieszcza swój podpis i datę.

W powyższym wypadku zgłaszający obowiązany jest do uiszczenia dodatkowej opłaty statystycznej w wysokości 50 groszy przez nalepienie znaczka statystycznego na karcie według wzoru Nr 2.

W ciągu 3 dni od daty złożenia karty statystycznej według wzoru Nr 2 w urzędzie zgłoszenia (publiczny zakład przewozowy względnie urząd celny) zgłaszający obowiązany jest wysłać do Głównego Urzędu Statystycznego dodatkowo zgłoszenie wartości (wzór Nr 3). Dla określenia dat miarodajną tu jest data stempla urzędu zgłoszenia i data stempla urzędu pocztowego.

Kraj zakupu, sprzedaży, pochodzenia, przeznaczenia.

§ 39. Jako kraj zakupu należy podać ten kraj, w którym zagraniczny sprzedawca wykonywa swą działalność handlową.

§ 40. Jako kraj sprzedaży należy podać ten kraj, w którym zagraniczny nabywca wykonywa swą działalność handlową.

§ 41. Jako kraj pochodzenia należy podać, kraj produkcji, tj. ten kraj w którym towar został wytworzony, obrobiony lub przerobiony w tym stanie, w jakim nadszedł do polskiego obszaru celnego; w przywozie powrotnym towarów uszlachetnionych — kraj, w którym dokonano uszlachetnienia.

Gdy kraj produkcji jest nieznany, podać należy, jako kraj pochodzenia pierwszy znany kraj przesyłki, tj. ten kraj, z którego towar pierwotnie został wysłany. Krajów przechodnich tj. krajów, przez które towar przewożono tranzytem, choćby z przeładowaniem lub przekartowaniem kolejowym, nie należy podawać.

§ 42. Jako kraj przeznaczenia podać należy kraj przypuszczalnej konsumcji, tj. ten kraj, w którym towar ostatecznie będzie zużyty; w wywozie dla uszlachetnienia — kraj, w którym uszlachetnienie ma nastąpić.

Gdyby kraj ten był nieznany ,należy podać ostatni kraj znany, do którego przesyłka jest skierowana.

§ 43. Przy określaniu kraju zakupu, sprzedaży, pochodzenia i przeznaczenia należy posługiwać się klasyfikacją krajów, ustaloną i ogłaszaną przez Główny Urząd Statystyczny w Monitorze Polskim.

Inne rubryki.

§ 44. W rubryce «towar wszedł (wywieziono) przez port — urząd celny» należy podać nazwę granicznego urzędu celnego, o ile towar jest przywożony lub wywożony drogą inną niż morską, o ile zaś drogą morską — należy nadto podać nazwę portu.

§ 45. Wypełnienie rubryki «ilość i rodzaj sztuk lub środków transportowych oraz ich cechy i numery» winno w ten sposób nastąpić, by widocznem było w jakich sztukach lub środkach transportowych znajdują się poszczególne rodzaje towarów. W karcie wzoru Nr 4 rubryka «ilość i rodzaj przesyłek» należy wymienić ilość i rodzaj przesyłek.

§ 46. W kartach statystycznych przywozu w wolnym obrocie (wzór Nr 1) należy w rubryce 17 podać wartość fakturową w tej sumie i w tej walucie na jakie opiewa faktura oraz zaznaczyć w jaki sposób cena fakturowa została umówiona, czy loco wysyłający (za granicą), czy loco granica celna, czy franco odbiorca (w kraju) — przez pozostawienie właściwych słów, a skreślenie zbędnych. O ile cena fakturowa umówiona jest z cłem przywozowym krajowym, należy dopisać słowa «z cłem». W razie gdy jest brak faktury, natenczas urzędnik celny winien wpisać do rubryki 17 słowo: «brak».

§ 47. W kartach statystycznych wywozu w wolnym obrocie (wzór Nr 2) należy:

1) w rubryce 17 umieścić cenę faktyczną dokonanej sprzedaży. Niedopuszczalne jest tu umieszczenie cen, istniejących w danej miejscowości na dany towar, jak ceny rynkowej lub giełdowej. O ile cena faktycznej sprzedaży wskutek niezawarcia tranzakcji sprzedaży jest nieznaną, należy napisać «nieznana»;

2) w rubryce 18 podać koszt transportu od stacji załadowania do stacji granicznej.

V. Opłata statystyczna.

§ 48. Od każdego zgłoszenia statystycznego zgłaszający obowiązany jest uiścić opłatę statystyczną przez nalepienie na karcie znaczków statystycznych.

§ 49. Przy ustnym zgłoszeniu uiszczenie opłaty statystycznej następuje przez oddanie znaczka statystycznego urzędnikowi celnemu, który znaczki te nalepi na tryplikacie kwitu celnego, sporządzonym w obecności stron.

§ 50 i **51** określają barwę i cenę znaczków statystycznych.

§ 52. Znaczki statystyczne wydaje Główny Urząd Statystyczny, a sprzedają je urzędy celne, pocztowe i kolejowe.

§ 53 w brzmieniu Dz. U. poz. 100/34 określa wysokość opłaty statystycznej.

§ 54. Od opłaty statystycznej wolne są:

1) towary, niepodlegające zgłoszeniom,
2) towary, przewożone przez polski obszar celny (tranzyt),
3) towary, zgłaszane w ruchu podróżnych,
4) towary zgłaszane w obrocie pogranicznym,
5) towary, przywożone pocztą,
6) towary, przywożone na składy wolnocłowe i do wolnej strefy portu oraz wywożone z nich, zgłaszane na notatkach statystycznych wzoru Nr 12 i 13.

§ 55. Opłata statystyczna służy do pokrycia kosztów statystyki celnej, Minister Skarbu upoważniony jest w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych podwyższać względnie zniżać opłatę statystyczną do tej wysokości, by dochody z tej opłaty pokrywały koszty statystyki celnej.

VI. Obowiązki zakładów przewozowych.

§ 56. Każdy publiczny zakład przewozowy, jak również każdy przedsiębiorca, który trudni się przewożeniem towarów drogami lądowymi lub wodą, może przyjąć towary, podlegające zgłoszeniu, do wywozu za granicę celną, względnie gdy dopiero w ciągu przewozu dowie się, iż towary te przeznaczone są do wywozu za granicę celną, może je dalej przewozić tylko pod warunkiem, iż do listu przewozowego dołączona jest karta zgłoszenia statystycznego, odpowiadająca przepisom niniejszego rozporządzenia i zaopatrzona opłatą statystyczną w przepisanej wysokości.

§ 57. Zakłady oraz osoby wymienione w § 56, obowiązane są badać:

a) czy towar zgłoszony został na formularzu przepisanym,

b) czy wszystkie, obowiązujące stronę, rubryki formularza zostały dokładnie wypełnione,

c) czy treść zgłoszenia statystycznego zgodna jest z treścią dokumentów przewozowych (prócz rubryki wartości),

d) czy uiszczona została opłata statystyczna w przepisanej wysokości.

§ 58. Dokonane sprawdzenie potwierdza odnośny funkcjonariusz pieczęcią urzędu, względnie zakładu oraz własnoręcznym podpisem i wypisuje nazwę stacji (miejsca) załadowania transportu.

§ 59. Karty statystyczne dołączone zostają do dokumentów przewozowych i oddane do dalszych czynności urzędowych urzędom celnym, dokonywującym odprawy celnej.

VII. Obowiązki urzędów pocztowych.

§ 60. Urzędy pocztowe przyjmują towary do wywozu za granicę tylko wtedy, gdy strony przedstawią karty zgłoszenia statystycznego.

§ 61. W wywozie w wolnym obrocie urząd pocztowy winien żądać karty zgłoszenia według wzoru Nr 4, w przypadkach pośredniczenia poczty w obrocie warunkowym karty według wzoru Nr 7.

§ 62. Urzędy pocztowe obowiązane są badać:

a) czy towar zgłoszony został na formularzu przepisanym,

b) czy wszystkie, obowiązujące stronę rubryki formularza zostały prawidłowo wypełnione,

c) czy treść zgłoszenia statystycznego zgodną jest z treścią dokumentów pocztowych, względnie innych (prócz rubryk wagi i wartości),

d) czy uiszczona została opłata statystyczna w przepisanej wysokości.

§ 63. Dokonane sprawdzenie potwierdza urzędnik pocztowy własnoręcznym podpisem i odciskiem stempla urzędu pocztowego, nadto wypisuje numer nadawczy przesyłki.

§ 64. Urzędy pocztowe dołączają karty zgłoszenia statystycznego do dokumentów pocztowych i przesyłają je urzędom celnym, dokonywającym odprawy celnej.

§ 65. Przy przywozie pocztą zgłoszenie statystyczne sporządza urząd celny dokonywający ostatecznej odprawy towaru.

VIII. Obowiązki urzędów celnych.

§ 66. Urzędy celne mogą uskutecznić ostateczną odprawę celną towarów podlegających zgłoszeniu statystycznemu, tylko wówczas, gdy strona uczyniła zadość obowiązkowi zgłoszenia w sposób, odpowiadający przepisom niniejszego rozporządzenia.

§ 67. Urzędy celne sprawdzają:

1) czy zgłoszenie jest wyczerpujące, wyraźne, wypełnione w sposób trwały, złożone na odpowiednim formularzu i zaopatrzone opłatą statystyczną w przepisanej wysokości,

2) czy treść zgłoszenia statystycznego odpowiada rzeczywistości według wymogów niniejszego rozporządzenia.

§ 68. Urzędnik celny wpisuje na zgłoszeniach przyjętych od stron pozycję taryfy celnej, wysokość stawki celnej, podług której towar został oclony (stawka autonomiczna lub konwencyjna) i sumę pobranego cła bez opłat manipulacyjnych i akcydencji oraz wpisuje nazwę i pozycję rejestru celnego, potwierdza dokonane sprawdzenie pieczęcią urzędową i własnoręcznym podpisem. W przywozie w wolnym obrocie (karta wzoru nr. 1) w wypadku gdy brak jest faktury, urzędnik celny stwierdza to przez wpisanie do rubryki 17 karty wzoru nr 1 słowa «brak».

Przy odprawie ustnej, urzędnik celny sporządza oznajmienie statystyczne (trzeci egzemplarz tryplikatu kwitu celnego) względnie notatkę statystyczną wzoru nr 10 lub 11.

§ 69. Przy przewozie przez polski obszar celny kartę zgłoszenia statystycznego sprawdza urząd celny przy wejściu towaru oraz urząd celny przy wyjściu.

Przy wejściu towaru urzędnik celny dokonywa sprawdzenia w myśl przepisów § 67, wpisuje na karcie nazwę i pozycję rejestru celnego, podpisuje kartę wraz z wyciśnięciem na niej pieczęci urzędowej, a następnie dołącza ją do dokumentów celnych; przy wyjściu towaru urzędnik celny wpisuje nazwę i pozycję swego rejestru celnego i podpisuje kartę oraz przykłada pieczęć urzędową, a następnie przedkłada ją Głównemu Urzędowi Statystycznemu w ustalonym terminie.

§ 70. Notatki statystyczne dotyczące ruchu towarów w obrocie wolnoskładowym i wolnej strefy portu (wzór nr 12 i 13) wypełniają urzędy celne lub ich organy na podstawie prowadzonych ksiąg i posiadanych dokumentów.

§ 71. Zgłoszenia statystyczne, tj. karty zgłoszeń statystycznych, tryplikaty kwitów celnych oraz notatki statystyczne, winny urzędy celne nadsyłać do Głównego Urzędu Statystycznego w terminach ustalonych przez Główny Urząd Statystyczny w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

IX. Postanowienia karne.

§ 72 (w brzmieniu Dz. U. poz. 100/34). Winni naruszenia przepisów niniejszego rozporządzenia ulegają karze w myśl art. 51 i 54 ustawy karnej skarbowej z dnia 18/3 1932 (Dz. U. R. P. nr 34 poz. 355) [1]).

§ 73. W wypadkach wątpliwych co do przekroczenia niniejszego rozporządzenia urzędy celne zażądają opinii Głównego Urzędu Statystycznego.

X. Opracowanie materiałów statystycznych.

(§ 74 do 77) przez Główny Urząd Statystyczny opuszczono.

Przepisy końcowe: opuszczono.

Rozdział IV.

Naruszenie przepisów o monopolu tytoniowym.

W tym przedmiocie wydano cały szereg ustaw i rozporządzeń. I tak:

I. **Co do monopolu tytoniowego.**

1) Ustawa o monopolu tytoniowym z 1 czerwca 1922 Dz. U. 47 poz. 409 z uwzględnieniem zmian w niej dokonanych; zob. dodatek 2 A.

2) Ustawa o utworzeniu państwowego przedsiębiorstwa «Polski Monopol Tytoniowy» z d. 18 marca 1932 Dz. U. 36 poz. 240; art. 11 tej ustawy został uchylony w art. 316 ustawy o ubezpieczeniach społecznych z 28/3 1933 Dz. U. 51 poz. 396. Zob. dodatek 2 B.

3) Rozporządzenie Min. Sk. o organizacji Pol. Monopolu Tytoniowego z 10/1 1933 Dz. U. 4 poz. 25 ze zmianą zawartą w rozp. Min. Sk. z 5/1 1935 Dz. U. 15 poz. 81. Zob. dodatek 2 C.

II. **Uprawę tytoniu** normuje rozp. Min. Sk. z d. 19/7 1932 Dz. U. 67 poz. 623 ze zmianą zawartą w rozp. Min. Sk. z 30/3 1935 Dz. U. 27 poz. 207. Zob. dodatek 2 D.

III. Na podstawie art. 4 i 62 ustawy o mon. tyt. z 1/6 1922 (powyżej pod II) Minister Skarbu rozporządzeniem z 5/5 1930 Dz. U. 41 poz. 358 uznał za wyroby tytoniowe nikotynę i jej pochodne (siarczan nikotyny, szczawian nikotyny itp.) oraz ekstrakty tytoniowe.

IV. **Normy szacunku i ceny wykupu krajowego surowca tytoniowego** za rok 1937 zawarte są w rozp. Min. Sk. z 20/2 1937 Dz. U. 16 poz. 105.

---

[1]) Obecnie art. 54 prawa kar. sk. z r. 1936.

V. **Surowiec tytoniowy** określono w art. 3 ustawy o mon. tyt. (zob. powyżej pod I. 1), zaś w § 1 rozp. Min. Sk. z 21/7 1927 Dz. U. 70 poz. 618 uznano za surowiec tytoniowy nasienie tytoniowe.

VI. **Sprzedaż wyrobów tytoniowych** unormowano w rozp. Prez. z 27/10 1933 Dz. U. 84 poz. 617 (dodatek 2 E), zmienionym częściowo ustawą z 9/4 1937 Dz. U. 29 poz. 218 (dodatek 2 F); na podstawie tego rozp. Prez. wydał Min. Sk. rozporządzenie z 31 sierpnia 1937 Dz. U. 71 poz. 521, jak dodatek 2 G 1). Rozporządzenie poz. 521/37 obowiązuje od 1 marca 1938, zaś w Warszawie od 10/3 1938. Do tego czasu obowiązuje rozp. Min. Sk. z 30/10 1933 Dz. U. 87 poz. 676, zmienione częściowo rozporządzeniem Min. Sk. z 31/10 1935 Dz. U. 82 poz. 509 (dodatek 2 G 2) i ustawą z 9/4 1937 Dz. U. 29 poz. 218 (dodatek 2 F).

VII. **Przywóz tytoniu z zagranicy** unormowano w rozp. Min. Sk. z 12/3 1925 Dz. U. 35 poz. 238, zmienionym częściowo w rozp. z 6/7 1927 Dz. U. 75 poz. 658 i z 5/5 1930 Dz. U. 41 poz. 359. Zob. dodatek 2 H.

VIII. **Scalany podatek przemysłowy** od obrotu artykułami Mon. Tyt. i Spirytusowego oraz solą i losami loterii państwowej unormowano w rozp. Min. Sk. z 17/2 1936 Dz. U. 13 poz. 123.

IX. Rozporządzenie Min. Skarbu z d. 10/5 1927 Dz. U. 51 poz. 459 **w sprawie rejestracji maszyn i narzędzi służących bezpośrednio do fabrykacji wyrobów tytoniowych.**

X. **Zaprowadzenie mon. tyt. na obszarze W. M. Gdańska:** zob. rozp. Prez. z 24/6 1927 Dz. U. 56 poz. 492.

Art. 55 (57 do 59 i 62).

§ 1. Kto uprawia tytoń bez zezwolenia, albo pielęgnuje dziko wyrosłe rośliny tytoniowe,

podlega karze grzywny od 5 do 30 złotych za każdy rozpoczęty metr kwadratowy przestrzeni bezprawnie uprawianych. Plantacja bezprawna podlega zniszczeniu, zebrany tytoń — przepadkowi.

§ 2. Podstawą obliczenia jest:

a) w przypadku uprawy tytoniu pomiędzy innymi roślinami — przybliżona przestrzeń gruntu, jakiej trzeba by użyć do uprawy danej ilości tytoniu, przyjmując 4 rośliny tytoniowe na metr kwadratowy przestrzeni;

b) w przypadku dokonania zbioru tytoniu i niemożności stwierdzenia przestrzeni plantacji — waga zebranego tytoniu, przy czym za każdy rozpoczęty kilogram orzec należy karę grzywny od 25 do 250 złotych.

§ 3. Jeżeli plantator uzyskał zezwolenie po bezprawnym rozpoczęciu uprawy tytoniu — wymierza się jedynie karę pieniężną porządkową.

§ 4. Za sprawcę uprawy tytoniu uważa się właściciela, dzierżawcę lub użytkownika gruntu, na którym rosną rośliny tytoniowe, chybaby komu innemu winę przypisać należało.

§ 5. Nie podlega karze, kto zniszczy plantację zanim władza dowiedziała się o niej.

§ 1. **1. Kto** (zob. uw. 1 do art. 44), bez względu na cel, który w bardzo licznych wypadkach trudnym byłoby stwierdzić, a nadto sprawca mógłby w toku uprawy lub po zebraniu tytoniu cel ten zmienić. Karalną jest więc uprawa tytoniu dla ozdoby **(O. 212/29),** z wyjątkiem pewnych poszczególnych gatunków roślin tytoniowych, wyliczonych wyczerpująco w § 49 rozp. o uprawie tytoniu Dz. U. poz. 623/32.

Co do uprawy tytoniu w celach naukowych zob. § 7 tegoż rozp.

Ponieważ przestępstwa z art. 55 można dopuścić się także z winy nieumyślnej (art. 4), przeto rzeczą władzy karzącej jest ustalić w każdym poszczególnym wypadku, który rodzaj winy zachodzi **(O. 212/29).**

Sprawca, który uprawia albo pielęgnuje roślinę tytoniową, odpowiada za winę umyślną, jeśli wie, że dana roślina jest rośliną tytoniową, albo przewiduje, że tak być może i na to się godzi (art. 14 § 1 kk.), natomiast odpowiada on za winę nieumyślną (art. 14 § 2 kk.), jeśli albo to przewiduje, lecz bezpodstawnie przypuszcza, że dana roślina zniszczeje (lekkomyślność), albo tego wprawdzie nie przewiduje, atoli może lub powinien to przewidzieć (niedbalstwo).

2. uprawia tytoń. Uprawę tytoniu normuje rozp. Min. Sk. o uprawie tytoniu z 19/7 1932 Dz. U. 67 poz. 623 ze zmianami zawartymi w rozp. Min. Sk. z 30/3 1935 Dz. U. 27 poz. 207.

Uks. 1926 i 1932 zawierały w art. 57 postanowienie, że obojętnym jest, czy «grunt» obsiano nasieniem tytoniowym, czy też posadzono na nim sadzonki rośliny tytoniowej. Obecna ustawa kar. sk., mająca charakter syntetyczny, zaniechała wyszczególnienia rodzajów niedozwolonej uprawy, ograniczając się do zamieszczenia ogólnego zakazu uprawy tytoniu bez uzyskania zezwolenia; opuszczono także słowo «grunt» i w ten sposób usunięto możliwość takiej wykładni, że karalną jest tylko uprawa roli pod tytoń, nie zaś także uprawa roślin ogrodowych i doniczkowych, której zabrania przepis art. 5 lit. a) ustawy o mon. tyt. z 1/6 1922 Dz. U. 47 poz. 409.

Wedle § 1 ust. 2 cyt. rozp. o uprawie tytoniu rozumie się przez uprawę tytoniu wszystkie czynności produkcji surowca tytoniowego, w tej liczbie także pielęgnowanie roślin tytoniowych, choćby nie posianych, ani nie posadzonych przez użytkownika gruntu, a więc posianych lub posadzonych tamże przez osobę trzecią, różną od użytkownika gruntu.

Art. 3 ust. 1 ust. o mon. tyt. (poz. 409/22) obejmuje mianem «tytoń» zarówno surowiec tytoniowy, jak i gotowe wyroby tytoniowe; zaś w art. 3 ust. 2 tejże ust. objęto nazwą «surowiec tytoniowy» nieprzerobione liście, łodygi, korzenie i odpadki rośliny tytoniowej; wreszcie w § 1 rozp. Min. Sk. z 21/7 1927 Dz. U. 70 poz. 618 uznano za surowiec tytoniowy także nasienie tytoniowe.

Otóż w § 1 art. 55 pr. kar. sk. słowo «tytoń» nie oznacza ani surowca tytoniowego, ani gotowych wyrobów tytoniowych, lecz roślinę tytoniową. Wynika to ze słowa «uprawa» i z dalszych słów tegoż § 1, w których mowa o pielęgnowaniu dziko wyrosłych roślin tytoniowych, wreszcie z powołanego powyżej § 1 ust. 2 rozp. Min. Sk. o uprawie tytoniu, wedle którego wskutek uprawy tytoniu ma nastąpić produkcja surowca tytoniowego.

Czy pewien artykuł stanowi tytoń, rozstrzyga w razie wątpliwości Minister Skarbu (art. 4 ustawy o mon. tyt.).

3. bez zezwolenia. Zezwolenia (koncesji) na uprawę tytoniu udziela Minister Skarbu, który może w drodze rozporządzenia upoważnić Dyrekcję Monopolu Tytoniowego i podległe jej organy do załatwienia wszelkich spraw, związanych z nadawaniem i cofaniem zezwoleń (koncesyj) na sprzedaż wyrobów tytoniowych i na uprawę tytoniu oraz z prowadzeniem sprzedaży wyrobów tytoniowych i uprawą tytoniu przez osoby prywatne (art. 9 i 10 ustawy o utworzeniu Państwowego Przedsiębiorstwa «Polski Monopol Tytoniowy» z 18/3 1932 Dz. U. 26 poz. 240).

Wedle § 2 ust. 1 i 2 rozp. o uprawie tytoniu koncesje uprawniają do prowadzenia uprawy tytoniu ściśle tylko w zakresie wynikającym z dokumentu koncesyjnego — przekroczenie tych uprawnień oraz prowadzenie uprawy tytoniu w innym zakresie, aniżeli to wynika z dokumentu koncesyjnego, jest prowadzeniem niedozwolonej uprawy tytoniu.

Za niedozwoloną uprawę uważać należy więc uprawę innego gatunku tytoniu, albo na innym lub większym obszarze, niż dozwolono w koncesji (§ 2 ust. 3

cyt. rozp.), albo prowadzenie uprawy tytoniu z innego nasienia aniżeli dostarczone lub wskazane plantatorowi czyli koncesjonariuszowi przez organ Polskiego Monopolu Tytoniowego (§ 2 ust. 3 i § 3 cyt. rozp.).

Co do treści koncesji, ich nadawania i wygaśnięcia zob. § 4 do 15 i § 39. do 42 cyt. rozp.; co do nadzoru nad koncesjonowaną uprawą tytoniu zob. § 43 do 48 tegoż rozp.

Obsianie mniejszego obszaru, niż ten, na który opiewa koncesja i zaniechanie wniesienia podania o zmianę (§ 15 cyt. rozp.), podpada pod art. 65 pr. kar. sk.; wynika to przez argumentum a contrario stąd, że w § 2 lit. c) cyt. rozp. uznano za niedozwoloną uprawę tylko przekroczenie obszaru wskazanego w koncesji.

4. pielęgnuje. Przez «pielęgnowanie» rozumieć należy nie tylko roztoczenie pieczy nad wyrosłymi samoistnie roślinami tytoniowymi przez działanie pozytywne, lecz także zaniechanie wszelkiego działania wobec takichże roślin **(O. 112/30)** czyli przez obojętne zachowanie się wobec ich istnienia, choćby oparte na przypuszczeniu użytkownika gruntu, że ma on dość czasu na ich usunięcie lub że one, dla braku pieczy nad nimi, ulegną zniszczeniu — albowiem takie obojętne (negatywne) zachowanie się spowodować może urodzenie się tytoniu. Kto więc na swej roli, ogrodzie lub w doniczce stwierdzi roślinę, o której wie (wina umyślna) lub wiedzieć powinien (wina nieumyślna), że jest to roślina tytoniowa, może uchronić się od odpowiedzialności z § 1 art. 55 jedynie przez jej bezzwłoczne zniszczenie (art. 55 § 5).

5. dziko wyrosłe tj. nie zasiane wzgl. nie posadzone ręką ludzką. Przypadku tego nie należy utożsamiać z przypadkiem, gdy ktoś bez wiedzy użytkownika gruntu zasiał lub zasadził na jego gruncie roślinę tytoniową, o czym poniżej w uw. 15 i 16.

6. podlega karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

7. za każdy rozpoczęty metr kwadr. Ułamek jednego metra liczy się więc zawsze za jeden metr.

8. przestrzeni bezprawnie uprawionych, tj. bez zezwolenia władzy — a to bez względu na stopień rozwoju uprawionej przestrzeni. Podstawą obliczenia jest tu przestrzeń «uprawiona»; słowo «uprawiona» ma tu szersze znaczenie, niż słowo «uprawa», użyte na wstępie § 1 nin. art. (zob. powyżej uw. 2), obejmuje ono bowiem także przestrzeń, na której sprawca «pielęgnuje» tytoń. Taka rozszerzająca wykładnia jest nieodzowną, gdy inaczej pielęgnowanie dziko wyrosłych roślin tytoniowych byłoby bezkarne a nadto z punktu widzenia interesu skarbowego obojętną jest okoliczność, czy tytoń zasiano lub zasadzono, czy też wyrósł on samoistnie (dziko).

9. Plantacja bezprawna podlega zniszczeniu. Plantacja jest bezprawną w razie braku koncesji na uprawę tytoniu tudzież w przypadku pielęgnowania dziko wyrosłych roślin (wstęp § 1 nin. art.).

Zniszczenie plantacji jest swoistą karą dodatkową, wprowadzoną przez prawo kar. sk. obok kar dodatkowych z art. 44 lit. a), b) i d) kk., powołanych w art. 2 nin. ust.

Końcowe słowa § 1 nin. art. należy rozumieć nie jako obowiązek, lecz jako uprawnienie władzy skarbowej wzgl. Monopolu Tytoniowego; władza ta może więc wedle swego uznania:

a) zarządzić całkowite lub częściowe zniszczenie plantacji, albo też

b) udzielić zezwolenia na dokończenie uprawy (§ 6 rozp. o uprawie tytoniu Dz. U. poz. 623/32).

Koszty zniszczenia, jako koszty postępowania (art. 293 § 1) ponosi skazany.

10. tytoń podlega przepadkowi. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 lit. c) i 292.

11. W § 2 wymieniono dwa przypadki, w których niemożliwym jest określenie kary sposobem w § 1 wskazanym tj. wedle obszaru przestrzeni bezprawnie uprawnionej. **§ 2.**

Do lit. a) Przyjęto tu na podstawie fachowego doświadczenia, że dla czterech roślin tytoniowych potrzebną jest przestrzeń 1 m. kw.; nazwano tę przestrzeń «przybliżoną», gdyż nie jest ona zawsze całkiem ścisłą, ale zapobiega dowolności przy określeniu obliczeniowej podstawy kary (uzasadnienie projektu uks. 1932). Nie czyni przy tym różnicy, czy tytoń jest głównym przedmiotem uprawy, wśród którego rosną inne rośliny, czy też na odwrót wśród innej rośliny, jako głównego przedmiotu uprawy, rośnie tytoń.

Wyraz «uprawa» pod lit. a) obejmuje także pielęgnowanie (zob. uw. 9). Uprawa innych ziemiopłodów pomiędzy roślinami tytoniowymi jest zakazana (§ 20 rozp. Min. Sk. o uprawie tytoniu Dz. U. poz. 623/32).

Do lit. b) **12.** Ponieważ możliwym jest że, mimo dokonanego zbioru tytoniu, da się jeszcze ustalić przestrzeń plantacji, przeto obliczenie sposobem pod lit. b), wskazanym następuje jedynie wówczas, jeśli tytoń już zebrano a nadto przestrzeni plantacji ustalić nie można. Gdyby nie można było ustalić ani przestrzeni plantacji, ani ilości zebranego tytoniu, należy wymierzyć grzywnę wedle art. 13 pkt. 2.

§ 3. **13.** Wedle art. 58 uks. 1926 i 1932 plantator podlegał tylko połowie kary normalnej w kwocie 25 zł., jeżeli

a) posiadał warunki do uzyskania pozwolenia na uprawę tytoniu i

b) pozwolenie to uzyskał po rozpoczęciu uprawy.

Otóż w § nin. art. opuszczono wprawdzie warunek pod a) wskazany, jednakowoż w ostatnim ustępie § 6 rozp. o uprawie tytoniu (Dz. U. poz. 623/32) warunek ten utrzymano w mocy. Wobec tego i wobec brzmienia § 3 sprawa przedstawia się ostatecznie w ten sposób, że władze skarbowe nie powinny wprawdzie udzielać zezwolenia na dokończenie uprawy, jeśli bezprawny plantator nie posiadał warunków do uzyskania pozwolenia na uprawę tytoniu — a zwłaszcza, gdy zachodzi podejrzenie, że sprawca chciał tytoń wyprodukowany zbyć lub zatrzymać dla siebie — atoli badanie tej kwestii zostało przepisem § 3 nin. art. usunięte z pod rozpoznania władzy karzącej. Władza ta ograniczy się tedy do stwierdzenia, czy udzielono zezwolenia na dokończenie uprawy; w przypadku pozytywnym wymierzy jedynie karę pieniężną porządkową za wykroczenie (art. 35) wedle § 3 nin. art., zaś w przypadku negatywnym wymierzy karę grzywny po myśli § 1 i 2 nin. art. za występek skarbowy.

W okólniku Min. Sk. z 5/3 1928 L. D. 862/6 wypowiedziano zapatrywanie, że umowa władzy skarbowej z plantatorem, wedle której władza odstępuje od zniszczenia plantacji za zobowiązaniem się plantatora do dostawienia zbioru zarządowi monopolu, nie jest identyczna z udzieleniem dodatkowego pozwolenia na uprawę. Stanowisko to uważam za przeciwne ustawie i niesłuszne, albowiem umowa o przytoczonej treści mieści w sobie dorozumiane zezwolenie na dokończenie uprawy, a dla ekspiacji bezprawnie rozpoczętej uprawy wystarcza kara porządkowa, wynosząca od 2 do 3.000 zł. (art. 40 § 1). Jeśli władza skarbowa uważa tę karę za niedostateczną, powinna postąpić wedle § 1 nin. art. tj. plantację zniszczyć i pociągnąć bezprawnego plantatora do odpowiedzialności za występek skarbowy.

§ 4. **14. Za sprawcę uprawy tytoniu uważa się.** Z zestawieniem § 1 i 4 nin. art. a także z natury rzeczy wynika, że rośliny tytoniowe mogą pochodzić z trojakiego źródła a to:

a) albo z uprawy przez tę osobę, która ma dany grunt w swym władaniu tj. z uprawy przez właściciela, dzierżawcę lub użytkownika; wypadek ten jest objęty przepisem § 1 nin. art.

b) albo z pielęgnowania dziko wyrosłych roślin tytoniowych (§ 1 nin. art.),

c) albo wreszcie stąd, że ktoś uprawia tytoń na cudzym gruncie. Tego przypadku nie wymienia § 1 nin. art., ale objęto go stylizacją ustępu 2 § 1 rozp. o uprawie tytoniu (Dz. U. poz. 623/32).

Otóż ad c) nie ulega wątpliwości, że ten, kto uprawia tytoń na cudzym gruncie, jest niewątpliwie sprawcą uprawy tytoniu w myśl § 1 nin. art. Gdyby

prawo kar. sk. na tym poprzestało, to właściciel, dzierżawca lub użytkownik gruntu byliby w tym przypadku wolni od odpowiedzialności. Otóż prawo kar. sk., wychodząc z założenia, że każda z tych osób interesuje się sposobem uprawy swego gruntu i wie lub powinna wiedzieć, co na jej gruncie rośnie — przyjmuje jej dorozumianą zgodę, na uprawę tytoniu zwłaszcza że plantacji nie zniszczyła (§ 5 nin. art.). Wobec tego przepis § 4 nin. art. słowami «a sprawcę uprawy tytoniu uważa się» stwarza domniemanie proste czyli usuwalne (praesumtio juris), że za sprawcę uprawy gruntu, nie zaś za podżegacza lub pomocnika uważany będzie dany właściciel, dzierżawca lub użytkownik tak długo, dopóki nie okaże się, że komuś innemu winę przypisać należy.

Przez to postanowienie (domniemanie) prawo kar. sk. nakłada na właściciela etc. konieczność dowodzenia, że ktoś inny ponosi winę w uprawie.

15. właściciela, dzierżawcę lub użytkownika. Pojęcia «właściciel» i «dzierżawca» nie wymagają objaśnienia; użytkownikiem jest poza nimi każda osoba, która z jakiegokolwiek tytułu, prawnie lub bezprawnie, jawnie lub tajnie, odpłatnie lub darmo znajduje się we władaniu danego gruntu; nie musi to więc być prawny (godziwy) używacz (usuarius) lub użytkownik (usufructuarius) w rozumieniu ustaw cywilnych.

16. gruntu. Analogicznie traktować należy właściciela lub posiadacza ogrodu, oranżerii lub doniczek, w których rosną rośliny tytoniowe; zob. art. 5 lit a) ustawy o mon. tyt.

17. chybaby komu innemu winę przypisać należało (zob. powyżej uw. 14). Nie będzie sprawcą uprawy tytoniu właściciel, dzierżawca lub użytkownik, który sam faktycznie i gospodarczo nie rozporządza danym gruntem a więc:

a) właściciel, jeśli jego grunt pozostaje w dzierżawnym lub zastawnym władaniu innej osoby albo jeśli grunt ten pozostawił swej służbie do używania,

b) dzierżawca, który grunt swój oddał w poddzierżawę,

c) ten, komu służy wprawdzie prawo użytkowania gruntu, lecz użytkowania nie wykonywa, wreszcie

d) właściciel, dzierżawca lub użytkownik, jeśli odstąpił komuś innemu dany grunt do bezpłatnego używania lub użytkowania (art. 418 § 1 kod. zob.) lub jeśli grunt ten zagarnęła osoba trzecia bezprawnie w posiadanie.

Ze słów «chybaby komu innemu winę przypisać należało», wynika a contrario, że po stronie właściciela, dzierżawcy lub użytkownika nie zachodzi i zachodzić nie może wina w jakiejkolwiek postaci zjawiskowej np. podżeganie lub pomocnictwo (art. 26 i 27 kk.); w obu tych przypadkach odpowiadają więc oni jako sprawcy uprawy tytoniu wedle § 1 nin. art. obok tej osoby, która tytoń na danym gruncie uprawia. W tym leży różnica między odpowiedzialnością tego, kto podżega lub pomaga do uprawy tytoniu na gruncie, którym nie włada a tym, kto podżega lub pomaga do uprawy tytoniu na gruncie, znajdującym się w jego własnym władaniu; w pierwszym przypadku odpowiada on, w miarę swego udziału w przestępstwie za sprawstwo, podżeganie lub pomocnictwo — a drugim przypadku odpowiada on zawsze jako sprawca, choćby do uprawy tylko podżegał lub pomagał.

Inaczej przedstawia się rzecz, jeśli tytoń uprawia żona właściciela gruntu na jego gruncie a on o tym wie. Odpowie on wówczas jako sprawca z winy umyślnej, natomiast odpowie on za winę nieumyślną, jeśli mając możność nadzorowania tego gruntu, zaniechał nadzoru a mógł lub powinien był przewidzieć, że żona jego uprawia tytoń (art. 14 § 2 kk.).

19. Zachodzi tu szczególny przypadek czynnego żalu; por. art. 5. **§ 5.**

Art. 56 (61).

§ 1. Kto, będąc plantatorem upoważnionym, surowiec przez siebie wytworzony zataja lub zbywa osobie trzeciej,

podlega karze aresztu do 6 miesięcy i grzywny od 100 do 250 złotych za każdy rozpoczęty kilogram. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 2. Kary aresztu nie orzeka się wobec pomocnika i podżegacza, tudzież gdy ilość zatajonego przez plantatora surowca tytoniowego nie przekracza jednego kilograma.

§ 1. 1. Przepis § 1, zawierający dwa różne stany faktyczne tj. zatajenie i zbycie, stanowi sankcję karną za naruszenie przepisów art. 6 lit. c) ust. o mon. tyt. oraz § 24 rozp. o uprawie tytoniu (Dz. U. poz. 623/23) przez nieoddanie całej produkcji Monopolowi Tytoniowemu do wykupu. Jeżeli plantator zataił surowiec a następnie go zbył, dopuścił się on jednego tylko przestępstwa z art. 56, jakkolwiek wykroczył w podwójny sposób przeciw przepisowi tegoż art. Podwójne naruszenie przepisu art. 56 znaleźć może swój wyraz jedynie w rozmiarze orzeczonej kary, nie zaś w dwukrotnym orzeczeniu kary z art. 56. Jeżeli natomiast plantator z zatajonego surowca wytworzył wyroby tytoniowe, popełnił on dwa przestępstwa tj. z art. 56 § 1 i 57 § 1 pkt. 1 **(O.246/34)** i podlega karze z obu tych art., za czym sąd orzeknie dwie grzywny oraz dwukrotny areszt a co do aresztu orzeknie karę łączną (art. 6 § 1 i 2).

2. **Kto.** Zob. uw. 1 do art. 44.

3. **będąc plantatorem upoważnionym.** Jest to więc przestępstwo indywidualne (tzw. delictum proprium), które popełnić może jedynie plantator upoważniony, nie zaś osoba, która bezprawnie uprawia tytoń lub pielęgnuje dziko wyrosłe rośliny tytoniowe (art. 55 § 1); podżegacz i pomocnik upoważnionego plantatora odpowiadają w myśl art. 26 i 27 kk. i art. 56 § 1 nin. art. Zob. Peiper komentarz do kk., wydanie II, uw. 2 do art. 101 na str. 238 i **O. 149/37** w składzie siedmiu sędziów.

Upoważnionym plantatorem jest wyłącznie osoba, która w myśl art. 6 i 7 ust. o mon. tyt. otrzymała zezwolenie (koncesję) na uprawę tytoniu; zob. § 1 ust. 3 ustawy o uprawie tytoniu (Dz. U. poz. 623/32) tudzież uw. 3 do art. 55.

4. **surowiec.** Wedle art. 3 ust. 2 ustawy o mon. tyt. przez surowiec tytoniowy rozumie się nieprzerobione liście, łodygi, korzenie i odpadki rośliny tytoniowej; bez znaczenia jest okoliczność, czy dana roślina tytoniowa jest już zupełnie dojrzałą, czy też nie.

W § 1 rozp. Min. Sk. z 21/7 1927 Dz. U. 70 poz. 618 uznano nasienie tytoniowe za surowiec tytoniowy.

5. **przez siebie wytworzony.** Jest to tzw. obiektywny (przedmiotowy) warunek karalności, w braku którego upoważniony plantator nie może stać się podmiotem występku z art. 56 § 1. Upoważniony plantator, który zataił lub zbył surowiec wytworzony przez innego upoważnionego plantatora odpowie za pomocnictwo (art. 26 kk.) w występku z art. 56 § 1, popełnionym przez tegoż ostatniego.

Plantator jest obowiązany wydać zarządowi Monopolu Tytoniowego cały przez siebie wytworzony surowiec tytoniowy w terminie do tego wyznaczonym. Ponieważ osoba plantatora i położenie plantacji są funkcjonariuszom monopolowym znane a nadto uprawa tytoniu odbywa się na większych przestrzeniach, przeto trudno wprost przypuścić, ażeby plantator zechciał zataić lub zbyć osobie trzeciej cały zbiór tytoniu; chodzić tu więc będzie w regule albo o opóźnienie się z dostawą wyprodukowanego surowca, co stanowiłoby wykroczenie z art. 65 — albo też o zatajenie lub zbycie pewnej tylko części zbioru, co znów podpada pod art. 56 § 1.

6. zataja lub zbywa. Istotę zatajenia wypełnia już sam nagi fakt zawinionego (w rozumieniu art. 14 § 1 i 2 kk.) niedostarczenia Zarządowi Monopolu Tytoniowego całej ilości wyprodukowanego surowca a więc także tej jego części, którą wyprodukowano ponad normę szacunkową **(O. 507/35** pkt. 1); nie jest natomiast wymagane ani wprowadzenie w błąd, ani podstęp, ani oświadczenie plantatora, że oddał cały zbiór. Ilość zatajonego surowca ma tylko wpływ na wymiar kary (§ 2 nin. art.).

Jeżeli plantator nie dostarczył do wykupu ilości tytoniu, wypadającej z oszacowania, należy wdrożyć dochodzenie, czy brak ten nie powstał wskutek zatrzymania przezeń części zbioru. Jeżeli dochodzenie (art. 240) nie dostarczy żadnych poszlak w tym kierunku, to nie ma podstawy nawet do spisania (art. 259, 260) protokołu karnego (okólnik Min. Sk. z 8/3 1927 L. 543 WK.). Łodygi i inne niewykupione części rośliny tytoniowej winien plantator zniszczyć po zbiorze liści i nasienia tytoniowego a najpóźniej do 15 września (§ 25 rozp. Min. Sk. o uprawie tytoniu z d. 19/7 1932 Dz. U. 67, poz. 623).

Zbyciem w rozumieniu art. nin. jest każde działanie, którym upoważniony plantator przenosi na inną osobę władztwo choćby drobnej części uzyskanego surowca. Nie jest zbyciem wyniesienie wyprodukowanego surowca poza obręb własnych budynków gospodarczych plantatora lub oddanie liści tytoniowych do suszenia lub przechowywania poza obręb tychże budynków uznanych za odpowiednie do tego celu przez Zarząd Monopolu Tytoniowego (§ 23 rozp. o uprawie tytoniu Dz. U. poz. 623/32); naruszenie tego przepisu stanowi jedynie wykroczenie skarbowe (art. 64 w związku z art. 35), chyba że odnośne czynności przedsięwziął plantator dla zatajenia lub zbycia uzyskanego surowca.

Nabywca surowca odpowiada w myśl art. 62 § 1

Do istoty występku z art. 56 nie należy chęć plantatora przysporzenia korzyści sobie lub komuś innemu; ilość zatajonego surowca wypadnie uwzględnić przy wymiarze kary. W regule zbycie będzie ostrzej karane, jako prawdopodobny objaw chęci zysku.

Surowiec tytoniowy, oddany zarządowi Mon. Tyt. do wykupu ulega oszacowaniu wedle norm, które tenże zarząd periodycznie określa (zob. rozp. z 20/2 1937 Dz. U. 16 poz. 105 co do norm szacunku i wykupu tytoniu na rok 1937); jakość, użyteczność i zdatność oraz należność czyli cenę wykupu plantatorowi wypłacić się mającą oznaczają eksperci monopolowi ewent. komisja szacunkowa (§ 26 do 23 rozp. o uprawie tytoniu Dz. U. poz. 623/32).

Nasiona tytoniowe dostarczone przez plantatora, odbiera się i ustala za nie należytość bez udziału ekspertów, wedle cen podanych przez Min. Sk. i po ustaleniu siły kiełkowania przez laboratorium Monopolu Tytoniowego (§ 34 cyt. rozp.).

Liście i nasiona tytoniowe uznane za niezdatne oraz wyprodukowane bez zezwolenia (koncesji) odbiera się bez żadnego wynagrodzenia (§ 35 cyt. rozp.).

Plantatorowi służy w myśl § 36 cyt. rozp. odwołanie do Dyrekcji Mon. Tyt., jeśli nie wypłacono mu należności wedle orzeczenia szacunkowego (§ 28 i 29 cyt. rozp.), określonych przez Min. Skarbu.

Pod względem podmiotowym plantator odpowiada zarówno za winę umyślną, jak i za winę nieumyślną; nie odpowiada jednak, jeśli w przypadku niedostarczenia Monopolowi Tytoniowemu całego surowca lub pewnej jego części nie można mu zarzucić nawet niedbalstwa [1]).

W **O. S. P. XV 164** wypowiedział S. N. zapatrywanie, że sam charakter przestępstwa z art. 61 uks. 1932 (obecnie art. 56 § 1) wskazuje na to, że ono może być popełnione tylko z winy umyślnej. W glosie do tego orzeczenia słusznie wskazano na przypadek, w którym ktoś przez niedbalstwo zbywa liście innej rośliny wraz

---

[1]) Dla braku winy Sąd Najwyższy **(O. 143/35)** uchylił wyrok skazujący współwłaścicielkę legalnej plantacji za niewydanie części surowca na strychu pozostałej, ponieważ oskarżona, będąca kaleką, nie mogła wyjść na strych, a zapytywała robotników, czy wszystek tytoń zniesiono ze strychu.

z liściami tytoniowymi. Obecnie wobec kategorycznego brzmienia art. 4 nie może ulegać wątpliwości, że przestępstwo z art. 56 popełnić można także nieumyślnie.

7. podlega karze. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

8. za każdy rozpoczęty kilogram. Nie można przyjąć innej miary grzywny co do całych kilogramów a innej co do ułamku kilograma; można drobną ilość zatajonego lub zbytego tytoniu uwzględnić przez wymierzenie grzywny i aresztu w najniższym ustawowym rozmiarze a nawet — w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie — zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary (art. 23).

9. Przedmiot występku podlega przepadkowi. Zob. art. 19 do 22 i 292 § 1 i 2.

§ 2. **10.** Ustawa traktuje upoważnionego plantatora surowiej, niż innych uczestników przestępstwa; ratio legis leży w nadużyciu przezeń zaufania, które mu okazano, powierzając mu produkcję tytoniu.

11. wobec pomocnika i podżegacza (art. 26, 27 kk.), bez względu na ilość zatajonego a także zbytego surowca.

12. zatajonego, nie zaś zbytego. Plantator będzie więc obok grzywny skazany na areszt, jeśli zbył choćby tylko część kilograma surowca.

Art. 57 (67).

§ 1. Kto:

a) bezprawnie wytwarza lub przerabia wyroby tytoniowe;

b) zbywa wyroby tytoniowe wytworzone lub przerobione do własnego użytku;

c) nabywa, przechowuje lub transportuje wyroby tytoniowe, pochodzące z prywatnego wyrobu lub przerobu, albo pomaga do ich zbycia lub ukrycia,

podlega karze aresztu do 6 miesięcy i grzywny od 300 do 1.000 zł za każdy rozpoczęty kilogram surowca i wyrobu. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 2. Kary aresztu nie orzeka się, jeżeli wyroby fabrykowano z tytoniu monopolowego.

§ 1. **1. Kto:** zob. uw. 1 do art. 44. Ratio legis zakazów nin. art. leży w zamiarze usunięcia konkurencji dla wyrobów monopolowych.

Do lit. a) **2. bezprawnie.** Bezprawne może być wytworzenie lub przerobienie (fabrykacja) wyrobów tytoniowych:

I. ze względu na podmiot tj. osobę fabrykującego,

II. ze względu na przedmiot tj. na materiał do fabrykacji użyty, wreszcie

III. ze względu na podmiot i na przedmiot.

Ad I. Wobec istniejącego monopolu skarbowego produkcji wyrobów tytoniowych nie wolno w zasadzie osobom prywatnym wytwarzać wyrobów tytoniowych, ani przetwarzać gotowych wyrobów tytoniowych (art. 1 i 5 lit. «d» ustawy o mon. tyt.). Wyjątek zawierają art. 5 lit. d) i art. 12 ust. o mon. tyt. na rzecz osób, osób, które wyłącznie dla siebie, a nie dla innej osoby, na jej zamówienie, fabrykują wyroby tytoniowe z tytoniu nabytego w sposób zgodny z ustawą; osoby te mają prawo przyrządzenia tych legalnie nabytych wyrobów w sposób dowolny do swego użytku a w szczególności mają one prawo wyrabiać papierosy z krajanego tytoniu dla siebie i do użytku domowego, przy czym wolno im korzystać z pomocy swych sług i domowników (art. 12 ust. 1 cyt. ust.) a także sporadycznie z pomocy swych gości **(O. 457/35).** Natomiast jest bezwarunkowo zakazany wyrób papierosów na zamówienie i na rachunek innych osób; zob. art. 12 ustęp 2 część 1 ustawy o mon. tyt.; część 2 tego ustępu dotyczy przepisu art. 57 § 1 lit. b) pr. kar. sk.

Z powyższego wynika, że bezprawność pod względem podmiotowym zachodzi, jeśli ktoś fabrykuje wyroby tytoniowe nie dla siebie lub do swego użytku, lecz na zamówienie i rachunek innej osoby, czy to odpłatnie czy też bezpłatnie **(O. 112/31 pkt. 1),** gdyż art. 12 ust. o mon. tyt. nie różnicuje w tym względzie (lege non distinguente nec nostrum est distinguere). Obojętną jest tym bardziej rzeczą, w jakiej postaci następuje wynagrodzenie za fabrykację, w pieniądzu, czy w naturze. Często wynagrodzenie następuje w ten sposób, że zamawiający daje zamówionemu pewną ilość tytoniu, albo pieniądze na jej zakupno, a w zamian za to otrzymuje określoną z góry ilość gotowych papierosów, a ich resztę tytułem wynagrodzenia za pracę zatrzymuje dla siebie zamówiony.

Przesłanką jest tu wyrób z tytoniu nabytego w sposób zgodny z ustawą o mon. tyt. (art. 12 ust. 1 ustawy o mon. tyt.), a więc bądź z tytoniu monopolowego, bądź z tytoniu zagranicznego lub gdańskiego, sprowadzonego legalnie, tj. oclonego (art. 44 pr. kar. sk.).

Zakazanym jest wytwarzanie *dla innych osób* z legalnie nabytego surowca wyrobów tytoniowych w postaci, odpowiadającej przyjętym formom, a więc wytwarzanie cygar, papierosów oraz tytoniu cienko i grubo krajanego do papierosów i do fajki **(O. 360/36).**

Ad II. Fabrykacja jest nielegalną ze względu na przedmiot czyli materiał do niej użyty, jeżeli nastąpiła z tytoniu, pochodzącego ze źródeł w art. 55 § 1 i 56 § 1 pr. kar. sk. wymienionych, albo też z tytoniu zagranicznego lub gdańskiego nielegalnie sprowadzonego czyli nieoclonego (art. 44 § 1 pr. kar. sk.); obojętną jest rzeczą, czy do fabrykacji użyto tytoniu fermentowanego lub niefermentowanego.

Kto fabrykuje *dla siebie* względnie do domowego użytku wyroby tytoniowe z nieoclonego tytoniu gdańskiego albo zagranicznego lub za zagraniczny uważanego (art. 62 § 2 i 3), odpowiada w zbiegu wieloczynowym (art. 6 § 1 do 3) za przestępstwa z art. 57 § 1 lit. a) i z art. 62 § 2, albowiem wedle art. 5 lit. d) i art. 12 ustawy o mon. tyt. wolno tylko dowolnie użytkować tytoniu, nabytego w sposób zgodny z ustawą. Kto brał udział w przemycie tytoniu, a następnie fabrykował z niego wyroby tytoniowe, odpowiada w takimże zbiegu wieloczynowym za przestępstwa z art. 44 § 2 i z art. 57 § 1 lit. a).

Ad III. Kto fabrykuje wyroby tytoniowe na zamówienie innej osoby z tytoniu pod II wymienionego, popełnia w zbiegu wieloczynowym występek z art. 57 § 1 lit. a) i z art. 62 § 2.

Zamawiający, który do fabrykacji dostarczył tytoniu, uzyskanego przezeń samego występną drogą w art. 55 § 1 lub 56 § 1 wymienioną odpowie w zbiegu wieloczynowym za przestępstwo z art. 55 § 1 wzgl. 56 § 1 lit. a) tudzież za podżeganie lub pomoc (art. 26 i 27 kk.) do występku z art. 57 § 1 lit. a). Nie będzie jednak odpowiadał wedle art. 57 § 1 lit. a), kto fabrykuje dla siebie samego wyroby tytoniowe z tytoniu, który on sam wyprodukował drogą występną w art. 55 § 1 lub 56 § 1 wskazaną, gdyż fabrykacja ta stanowi realizację korzyści z popełnionego przezeń występku, podobnie jak używanie przez złodzieja skradzionych przezeń przedmiotów.

3. wytwarza lub przerabia. Różnicę między obu tymi pojęciami wyjaśnia art. 5 ustawy o mon. tyt., wedle którego przerobienie następuje co do już gotowych wyrobów tytoniowych. Wytworzeniem będzie więc fabrykacja wyrobów tytoniowych z surowca tytoniowego.

4. wyroby tytoniowe, a więc cygara, papierosy, tytoń do fajki, tabakę itd. Obojętnym jest, czy i jakiego tytoniu (art. 3 ustawy o mon. tyt.) do wyrobów tych użyto, czy surowca, czy gotowych wyrobów tytoniowych. Co do materiału do fabrykacji użytego zob. powyżej w uw. 2 ad III.

Rozporządzeniem z 5/5 1930 Dz. U. 41 poz. 358 Minister Skarbu uznał za wyroby tytoniowe nikotynę i jej pochodne (siarczan nikotyny, szczawian nikotyny itp.) oraz ekstrakty tytoniowe.

Do lit. b) **5. zbywa.** Wolno z tytoniu monopolowego, a także z legalnie sprowadzonego tytoniu zagranicznego lub gdańskiego wytwarzać dla siebie papierosy; wolno także z tych źródeł pochodzące papierosy przerabiać na mniejsze lub większe, grubsze lub cieńsze, wolno także z legalnie nabytych cygar robić dla siebie i do domowego użytku papierosy lub tytoń do fajki — wszystko to jednak wyłącznie dla siebie lub do domowego użytku; nie wolno jednak dokonywać takich wytworów lub przetworów w celu rozprzedaży (art. 12 ust. 2 ustawy o mon. tyt.). Zbyciem w rozumieniu nin. przepisu jest odpłatne odstąpienie wytworów lub przetworów, a więc bądź sprzedaż (za gotówkę lub na kredyt: **O. 179/36** pkt. 1), bądź zamiana ich na inne przedmioty, bądź wreszcie oddanie ich w celu umorzenia długu (datio in solutum), np. ktoś winien innej osobie pieniądze i daje jej w zamian za to wyroby tytoniowe przez siebie wytworzone lub przerobione. Możliwe jest tu usiłowanie (art. 23 kk.), np. zawarcie umowy o sprzedaż wyrobów tytoniowych sporządzonych do własnego użytku.

Sprawca z art. 57 § 1 lit. b) albo więc z góry dokonywa fabrykacji w celu zbycia fabrykatów, albo porzucając pierwotny zamiar użycia fabrykatów dla siebie, zbywa je innym osobom.

Do lit. c) **6. nabywa** (zob. uw. 1 i 3 do art. 50) odpłatnie celem dalszej odsprzedaży albo chociażby nawet dla własnego użytku; ustawa obok zbywcy (lit. b) pociąga tu do odpowiedzialności także nabywcę, ażeby skutecznie położyć tamę handlowi nielegalnymi wytworami i przetworami, stanowiącemu konkurencję dla gotowych wyrobów monopolowych.

7. przechowuje lub transportuje. Zob. uw. 4 i 5 do art. 50. Ustawodawca domyśla się, że przechowanie i transport następują dla ułatwienia handlu.

8. wyroby tytoniowe pochodzące z prywatnego wyrobu itd., a więc bez względu na to, czy fabrykacji dokonał zbywca sam (art. 57 § 1 lit. b), czy też osoba przezeń ad hoc zamówiona, gdyż w obu tych przypadkach chodzi o wyroby tytoniowe z prywatnego wyrobu pochodzące.

9. pomaga do ich zbycia lub ukrycia. Zob. poniżej uw. 11 i por. uw. 9 do art. 50 z tym, że zbywca odpowiada tu jednak za zbycie wedle wyraźnego przepisu art. 57 § 1 lit. b).

10. podlega karze itd. zob. uw. 7, 8 i 9 do art. 56.

Do lit. a) b) c) **11.** W przypadku pod lit. a) § 1 art. 57 chodzi o bezprawną fabrykację dla innej osoby; sprawca nie odpowiada wówczas wedle lit. c) za przechowanie i transportowanie, gdyż z fabrykacją łączy się przechowanie i oddanie gotowych wyrobów zamawiającemu czyli transportowanie; nie odpowiada on też za nabycie, bo nie nabył niczego dla siebie, a w każdym razie nie nabył nielegalnych fabrykatów, które wszak sam dopiero stworzył. Jeżeli sprawca przestępstwa z art. 57 § 1 lit. a) następnie fabrykaty zbywa lub ukrywa, odpowiada on w zbiegu wieloczynowym za przestępstwa z art. 57 § 1 lit. a) i z art. 57 § 1 lit. c); zob. art. 6 § 1, 2 i 3.

W przypadku z art. 57 § 1 lit. b) fabrykacja sama dla użytku domowego była legalną; nielegalne i karalne jest dopiero zbycie gotowych wyrobów; wreszcie za występek z art. 57 § 1 lit. c) odpowiadają także osoby trzecie, które same nie dokonały, ani nie zamówiły fabrykacji, o której mowa w art. 57 § 1 pod lit. a) i b), i w ogóle w tej fabrykacji żadnego udziału (art. 26 i 27 kk.) nie brały, lecz z winy umyślnej lub nieumyślnej (art. 4) dokonały jednego z czynów, wymienionych w art. 57 § 1 lit. c).

Kto namawiał inną osobę do działania z art. 57 § 1 pod lit. a) lub b), ażeby następnie wyroby te nabyć, odpowiada za podżeganie z art. 26 kk., nie zaś za działania pod c), gdyż działania pod c) przedstawiają sie wówczas jako realizacja jego przestępnego zamiaru **(O. S. P. VII. 454** w odniesieniu do paserstwa).

§ 2. **12.** Łagodniejsze traktowanie fabrykacji wyrobów tytoniowych, wytworzonych lub przerobionych z tytoniu monopolowego, tłumaczy się tym, że Skarb Pań-

stwa osiągnął już zysk ze sprzedaży tytoniu monopolowego. Przepis § 2 odnosi się również do wyrobów z tytoniu monopolowego, wprowadzonego b e z p r a w n i e z powrotem z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska, jakkolwiek tytoń ten uważa się za zagraniczny (§ 3 art. 62), albowiem nie przestał on być tytoniem monopolowym, a § 2 art. 57 zakazuje orzeczenia kary aresztu, jeśli wyroby fabrykowano z tytoniu monopolowego. Natomiast podlega karze grzywny i aresztu sprawca, który do fabrykacji użył tytoniu lub surowca krajowego, pochodzącego ze źródeł wymienionych w art. 55 § 1, lub 56 § 1, albo tytoniu zagranicznego lub gdańskiego (art. 62 § 2 i 3).

Podkreślić należy, że w § 2 nin. art. mowa o «tytoniu monopolowym», tj. o tytoniu pochodzącym z fabrykacji monopolowej. Pojęcie to jest ciaśniejsze, niż pojęcie «tytoń» w ust. 1 art. 3 ustawy o mon. tyt., obejmujące jakikolwiek tytoń, a więc zarówno tytoń monopolowy, jak i tytoń zagraniczny lub gdański, a również tytoń pochodzący ze źródła nielegalnego (art. 55 § 1 i 56 § 1).

13. Z orzecznictwa Sądu Najwyższego.

a) **O. S. P. VIII. 473** (do § 1 lit. a) nin. art.). Zakupno tytoniu monopolowego i przyniesienie go do domu, aby z niego bezprawnie wyrabiać papierosy, stanowi usiłowanie, jakkolwiek nie znaleziono u oskarżonego tutek i maszynki do wyrobu; znalezienie ich dowodziłoby tylko, że usiłowanie osiągnęło już stadium bliższe do wykonania.

Art. 58 (72).

Kto nie zgłasza zapasów, za które należy się dopłata z powodu podwyższenia cen wyrobów tytoniowych,
podlega karze grzywny w wysokości od 2 do 4-krotnej dopłaty, należnej od nie zgłoszonych wyrobów. Wyroby nie zgłoszone podlegają przepadkowi.

1. Wedle art. 14 ustawy o mon. tyt. ten, kto posiada lub przechowywa ilości tytoniu (zob. art. 3 tejże ustawy), przewyższające normy, ustanowione przez Min. Sk. — obowiązany jest na żądanie organów skarbowych wykazać jego pochodzenie oraz prawidłowe nabycie; odmówienie temu żądaniu stanowi wykroczenie skarbowe z art. 65.

2. Podwyższenie cen wyrobów tytoniowych ma na celu pomnożenie dochodu skarbowego. W ślad tego posiadacz zapasów ponad normę, ustanowioną przez Min. Sk., obowiązany jest do zgłoszenia zapasów przez siebie posiadanych i uiszczenia od nich dopłaty. Zaniechanie dopełnienia tego obowiązku stanowi występek skarbowy z art. 58.

3. Kto: z winy umyślnej lub nieumyślnej (art. 4), bez względu na cel i pobudki.

4. nie zgłasza. Zaniechanie karze ustawa bądź ze względu na to, że wywołuje lub wywołać może pewne ujemne skutki — (tzw. materialne przestępstwo przez zaniechanie, delictum comissum per omissionem, Begehungsdelikt durch Unterlassung), bądź dlatego, że już samo zaniechanie, bez względu na to, czy ono jest zdolne wywołać nie pożądane przez ustawę skutki, poczytuje za przestępstwo (formalne przestępstwo z zaniechania, delictum mere omissivum, Unterlassungsdelikt). Przestępstwo z art. 58 należy do pierwszej kategorii, gdyż naraża Skarb Państwa na utratę należnej mu dopłaty a więc na uszczuplenie dochodu skarbowego **(O. S. P. IX 384).**

5. podlega karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

6. wyroby tytoniowe: zob. uw. 4 do art. 57.

7. podlegają przepadkowi. Zob. art. 17 do 22 i 293 § 1 i 2.

Art. 59 (73).

Kto wbrew przepisom o monopolu tytoniowym:

a) wydaje lub wyprowadza z pomieszczeń monopolowych surowiec lub wyroby tytoniowe;

b) usuwa surowiec lub wyroby tytoniowe z transportu, przeznaczonego do pomieszczeń monopolowych, za granicę lub na obszar W. M. Gdańska,

podlega karze grzywny od 500 do 1.000 złotych za każdy rozpoczęty kilogram surowca lub wyrobu w ten sposób wydanego, wyprowadzonego lub usuniętego. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Cel art. 59 lit .a) i b) nie leży w ochronie Skarbu Państwa czy innej osoby przed kradzieżą (przywłaszczeniem), lecz w ochronie tych praw, które Skarb Państwa zrealizować może jedynie przez fizyczne władztwo nad przedmiotami w art. 59 wymienionymi. Mogą to być prawa różnego rodzaju np. prawo do poboru zysku monopolowego, prawo do zaspokojenia należności skarbowych ciążących na danych przedmiotach, prawo do zawłaszczenia przedmiotów uznanych lub uznać się mających za przepadłe itd. Otóż sprawcy chodzi o udaremnienie tych właśnie praw Skarbu Państwa a nie o przywłaszczenie sobie rzeczy cudzej. Osoba postronna, któraby dopuściła się jednego z czynów w art. 59 wymienionych w celu przywłaszczenia mienia cudzego, odpowiadać będzie za kradzież (art. 257 kk.), czy obok tego także za przestępstwo z art. 59 zależy od tego, czy zachodzą u niej podmiotowe wymogi tego przestępstwa (zob. poniżej uw. 2).

Urzędnik, który działaniem z art. 59 przekroczył swą władzę, odpowie wedle art. 286 kk.

2. Kto: z winy umyślnej lub nieumyślnej (art. 4), bez względu na cel i pobudki swego działania.

Wina umyślna sprawcy (art. 14 § 1 kk.) zachodzi, jeśli sprawca świadom jest lub przewiduje możliwość i na to się godzi:

a) że działanie swe zwraca przeciw surowcowi lub wyrobom tytoniowym

b) że przedmioty te wydaje lub wyprowadza z pomieszczeń monopolowych (art. 59 lit. a) wzgl. że usuwa je z transportu, mającego przeznaczenia, określone w art. 59 lit. b).

Jeżeli sprawca — przy należytej uwadze — możliwości dopiero co pod a) i b) wymienione przewidzieć mógł lub był powinien, zachodzi wina nieumyślna (art. 14 § 2 kk.).

Pod tymi samymi warunkami odpowiada za przestępstwo z art. 59 także sprawca, który działa w celu przywłaszczenia (kradzieży); odpowie on wówczas w myśl art. 7 § 2 zarówno za przestępstwo z art. 257 kk., jak i za przestępstwo z art. 59 pr. kar. sk.

Wymogiem zaistnienia przestępstwa nie jest, ażeby czyn spowodował dla Skarbu Państwa utratę zysku monopolowego, gdyż tego wymogu, zawartego w art. 73 uks. 1932 i podkreślonego w **O. 140/34,** nie przejęło prawo kar. sk.

3. wbrew przepisom o mon. tyt. wymienionym przed art. 55 pod I. 1.

Lit. a) **4. wydaje.** Sprawca bądź wręcza dane przedmioty innej osobie, bądź zezwala na ich zabranie; zezwolenie to nastąpić może wyraźnie lub dorozumianie, słownie, na piśmie lub na migi.

5. wyprowadza. Wyprowadzeniem jest każdy czyn (np. wyniesienie, wywiezienie, wyrzucenie przez okno), skutkiem którego surowiec lub wyroby tytoniowe wychodzą poza obręb pomieszczeń monopolowych a więc z pod władztwa Zarządu Monopolu Tytoniowego i mogą dostać się do wolnego obrotu.

6. z pomieszczeń monopolowych. Pomieszczeniami w rozumieniu nin. art. są wszelkie miejsca, które przeznaczone zostały przez organy monopolowe do trwałego, czasowego lub choćby tylko chwilowego umieszczenia surowca lub wyrobów tytoniowych a więc zarówno budynki i składy, jak i miejsca na wolnym powietrzu.

7. surowiec (zob. uw. 4 do art. 56), bez względu na jego pochodzenie (krajowe lub zagraniczne) i na cel jego ulokowania w pomieszczeniach monopolowych tj. czy ma być przerobiony, sprzedany, wysłany, zniszczony itp.

8. wyroby tytoniowe: zagraniczne lub gdańskie, monopolowe lub fabrykowane przez osoby prywatne (art. 57 § 1). Zob. uw. 4 do art. 57.

9. usuwa: Usunięciem jest każde działanie lub zaniechanie, skutkiem którego dany transport doznaje ubytku (uszczuplenia). Usunięcie przez zaniechanie zachodzi, jeśli np. sprawca pozostawia pewną część transportu w takim miejscu, że może ona dostać się w posiadanie osoby postronnej. Nie będzie tedy usunięciem, jeżeli sprawca część transportu pozostawi w dawnym pomieszczeniu, chybaby ono miało być opróżnione i pozostawione do rozporządzenia osobie postronnej. Lit. b)

10 z transportu itd. Art. 59 lit. b) chroni tylko trzy wyczerpująco w nim wyliczone rodzaje transportu tj. transport przeznaczony: a) do pomieszczeń skarbowych, b) za granicę i c) na obszar W. M. Gdańska. Obojętnym jest, czy transportowany surowiec lub wyroby tytoniowe powstały legalnie czy nielegalnie (art. 55 § 1, 57 § 1) i jakimi środkami lokomocji transport się odbywa etc.

Do kategorii pod a) wskazanej należy zarówno surowiec i wyroby tytoniowe skonfiskowane a będące w drodze do pomieszczenia monopolowego, jakoteż surowiec, wieziony przez plantatora na miejsce wykupu (§ 24 ustawy o uprawie tytoniu Dz. U. poz. 623/32). Taka wykładnia jest logicznie uzasadniona względami interesu skarbowego oraz tym, że art. nin. mówi o transporcie «przeznaczonym» do wymienionych w nim miejsc bez podania osoby, która tego «przeznaczenia» dokonała.

Pod ochroną art. 59 pozostaje transport nie tylko w czasie jego lokomocji, lecz od chwili opuszczenia miejsca, z którego transport wychodzi, aż do chwili, w której transport dostał się do miejsca swego przeznaczenia. Za uszczuplenie transportu przed chwilą opuszczenia miejsca, skąd on wychodzi sprawca odpowiadać może, o ile zachodzą warunki z § 1 lit. a) nin. art.

11. podlega karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

12. za każdy rozpoczęty kilogram. Por. uw. 8 do art. 56. W art. 71 uks. z r. 1926 grzywnę obliczano wedle wartości surowca wzgl. wyrobów tytoniowych. Ponieważ obliczenie to powodowało trudności i zwłokę w załatwianiu spraw, przeto już w uks. 1932 przyjęto za podstawę wagę (uzasadnienie projektu uks. 1932) i ten sposób obliczenia grzywny zachowano także w art. 59 nin. ust.

13. Przedmiot występku podlega przepadkowi. Zob. art. 17 do 22 oraz art. 293 § 1 i 2.

Art. 60 (75).

Kto bez zezwolenia wytwarza surogat tytoniu, podlega karze grzywny od 1 do 2-krotnej wartości surogatu. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Art. 60 zawiera sankcję karną za naruszenie dyspozycji, zawartej w art. 2 ustawy o mon. tyt. Ratio legis leży w tym, że używanie surogatów zmniejsza konsumcję monopolowych wyrobów tytoniowych a tym samym uszczupla dochody skarbowe.

2. Zakazane są wszelkie formy i sposoby (ręczny, maszynowy, fabryczny) produkcji surogatu tytoniu.

3. Co do grzywny zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292, zaś co do przepadku zob. art. 17 do 22 oraz 293 § 1 i 2.

Art. 61 (nowy).

§ 1. Kto uszczupla dochód, zastrzeżony Skarbowi Państwa na zasadzie przepisów o monopolu tytoniowym,
podlega, jeżeli czyn nie stanowi występku określonego w art. 55—60, karze grzywny od 5 do 10-krotnej należności uszczuplonej. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie,
podlega karze grzywny do 1/4 kary określonej w § 1.

1. Prawo kar. sk. wymienia w art. 55 do 60 i w art. 62 do 64 rozmaite, mniej lub więcej ściśle oznaczone stany faktyczne, podpadające pod sankcję karną. Ponieważ jednak sposoby naruszenia przepisów ustawowych nigdy nie dadzą się z góry przewidzieć i kazuistyczne ich wyliczenie mogłoby zawsze pozostawić luki, przeto ustawodawca podzielił naruszenia przepisów ustawowych na dwa rodzaje a to na naruszenia, uszczuplające dochód skarbowy i na naruszenia tego skutku nie powodujące. Pierwsze stanowią występek z art. 61, drugie stanowią jedynie wykroczenie skarbowe (art. 65). Co do pierwszych — przeciwnie jak w art. 46 § 1 lit. a), b) i c) — nie określono sposobu popełnienia przestępstwa, podobnie jak go nie określono w art. 72 § 1, 89, 118, 131, 140, 157, 165, 174, 181, 185 i 187; co do drugich ogólny taki przepis zawarty jest w art. 54, 65, 82, 93, 102, 106, 110, 122, 144, 152, 160, 168, 176, 184, 188, 195 i 199.

W końcu należy zaznaczyć jeszcze różnicę pomiędzy występkiem z art. 46 § 1 z jednej, a występkiem z art. 72 § 1, 89, 118, 131, 140, 157, 165, 174, 181, 185 i 187 z drugiej strony, mianowicie występek z art. 46 § 1 jest dokonany przez samo już n a r a ż e n i e Skarbu Państwa na uszczuplenie cła (zob. uw. 3 do art. 46) a to ze względu na doniosłość ceł, zaś wszystkie inne dopiero co wymienione występki, są spełnione dopiero wówczas, gdy uszczuplenie dochodu skarbowego stało się faktem dokonanym, przy czym jednak oczywiście karalnym jest usiłowanie (art. 23 kk.).

§ 1. 2. **Kto:** umyślnie; co do winy nieumyślnej, zob. § 2 nin. art. Sprawca odpowiada więc zarówno za winę umyślną, jak i nieumyślną (art. 4), jednakowoż ograniczono w § 2 wymiar kary.

3. **uszczupla:** jakimkolwiek sposobem, oczywiście bezprawnym, gdyż tylko bezprawna czynność może zrodzić odpowiedzialność karną.

4. **przepisów o mon. tyt.** Zob. uw. I. 1 przed art. 55.

5. **karze grzywny.** Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292. Jeśli czyn podpada pod art. 55 do 60, karę orzeka się wedle tychże art.; tożsamo w przypadku winy nieumyślnej (§ 2 nin. art.).

6. **Przedmiot występku podlega przepadkowi.** Zob. art. 17 do 22, 293 § 1 i 2.

§ 2. 7. Zob. uw. do art. 14 § 2 kk., zamieszczone po art. 2 nin. ust.: przepadek nie następuje, gdyż art. 61 nie przewiduje przepadku (art. 17).

Art. 62 (63, 65).

§ 1. Kto umyślnie i bezprawnie nabywa, przechowuje lub transportuje surowiec tytoniowy, albo pomaga do jego zbycia lub ukrycia, podlega karze grzywny od 25 do 250 złotych za każdy rozpoczęty kilogram.

§ 2. Kto nabywa, przechowuje lub transportuje tytoń pochodzenia zagranicznego lub gdańskiego, albo pomaga do jego zbycia lub ukrycia,

podlega, jeżeli nie wykaże, że zachował przy tym właściwe przepisy, karom określonym w art. 44 lub 206.

§ 3. Wyroby polskiego monopolu tytoniowego wywiezione za granicę lub na obszar W. M. Gdańska i wprowadzone bezprawnie z powrotem do kraju, uważa się za tytoń pochodzenia zagranicznego.

§ 4. Kto umyślnie nabywa, przechowuje lub transportuje przedmioty pochodzące z występku określonego w art. 58—61, albo pomaga do ich zbycia lub ukrycia,

podlega karze grzywny od 1/4 do 2-krotnej wartości przedmiotu, albo karze grzywny od 20 do 200 zł za każdy rozpoczęty kilogram, jeżeli przedmiotem występku jest surowiec.

§ 5. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Przepis ten podyktowany jest ochroną interesu skarbowego. Surowiec powinien być albo dostarczony Zarządowi Monopolu Tytoniowego albo zniszczony; konsumcja surowca uszczupla konsumcję surowca monopolowego wzgl. wyrobów monopolowych. Zob. uw. 1 do art. 50; lecz brak analogicznego przepisu do § 2 artykułu 50.

2. **Kto:** bez względu cel i pobudkę działania. § 1.

3. **umyślnie i bezprawnie.** Oba te wymogi muszą zachodzić łącznie, albowiem często umyślności nie towarzyszy bezprawność działania np. upoważniony plantator przechowuje lub transportuje tytoń ze swej plantacji do wyznaczonego przez Monopol Tytoniowy miejsca wykupu — albo woźnica przewozi na zlecenie straży skarbowej tytoń podległy przepadkowi itp.

4. **nabywa, przechowuje lub transportuje.** Zob. uw. 1, 3, 4 i 5 do art. 50.

5. **surowiec tytoniowy** (zob. uw. 4 do art. 56) pochodzenia krajowego, gdyż zagraniczny i gdański pozostają pod ochroną § 2 nin. art. (dlatego też kary z § 2 wzięto z dziedziny celnej). To jedna różnica między § 1 a § 2 nin. art. Druga różnica leży w tym, że w § 2 mowa o «tytoniu» a więc zarówno o surowcu, jak i o gotowych wyrobach tytoniowych, podczas gdy w § 1 mowa tylko o surowcu, albowiem krajowe wyroby tytoniowe są przedmiotem, który można nabyć, posiadać i transportować. Zob. też poniżej uw. 18.

6. **pomaga do jego zbycia lub ukrycia.** Zob. uw. 9 do art. 50.

7. **podlega karze grzywny** itd. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292 oraz uw. 8 do artykułu 56.

8. Wedle § 5 nin. art. następuje tu przepadek surowca.

9. Wedle art. 5 lit. b) ustawy o mon. tyt. przywóz tytoniu zza granicy (zagranicą jest w rozumieniu nin. art. także W. M. Gdańsk) jest zakazany z wyjątkiem wyrobów, przeznaczonych do użytku osobistego, nie przewyższających 1 kilogram wagi (art. 5 lit. e), jednakowoż za uiszczeniem przepisanych opłat (art. 9 ustawy o mon. tyt. i **O. 86/31).** Wolne od cła i należytości monopolowej są tylko drobne ilości wyrobów tytoniowych do 50 gramów tytoniu przyrządzonego do palenia, 50 gramów tabaki albo 50 sztuk papierosów lub 20 sztuk cygar (art. 10 ustawy o mon. tyt.), które podróżny ze sobą przewozi, choćby **(O. 25/33 pkt. 1)** zużycie ich nie nastąpiło podczas podróży. Podróżnym jest jedynie osoba, która sama przekracza granicę, nie zaś ten, kto przez granicę podaje innej osobie wyroby tytoniowe **(V K. 729/29),** natomiast jest podróżnym palacz parowozowy, który na parowozie przekracza granicę, odbywając podróż służbową **(O S. P. VIII 217).** § 2.

10. Kto: z winy umyślnej lub nieumyślnej (art. 4) bez względu na cel i pobudkę działania.

11. nabywa, przechowuje lub transportuje. Zob. uw. 3, 4 i 5 do art. 50.

12. tytoń. Zob. powyżej uw. 5.

13. pochodzenia zagranicznego lub gdańskiego; co do wyrobów polskiego monopolu tytoniowego, wywiezionych za granicę lub na obszar W. M. Gdańska a następnie z powrotem do kraju przywiezionych, zob. § 3 nin. art. Zob. też art. 62 pr. cel.

14. pomaga do jego zbycia lub ukrycia. Zob. uw. 9 do art. 50.

15. jeżeli nie wykazał itd. Ustawa nakłada tu na stronę obowiązek wykazania, że zachowała przy tym właściwe przepisy tj. że nie uchyliła się od powinności celnej wzgl. że cło od danego tytoniu zostało uiszczone lub że nastąpiło zwolnienie od cła. W ten sposób stworzono na niekorzyść każdego, kto nabywa etc. tytoń zagraniczny lub gdański, domniemanie, że cło zostało uszczuplone; jest to domniemanie usuwalne (praesumtio juris), które trwa aż do wykazania, że cło uiszczono. Władza orzekająca staje się w ten sposób wolną od zebrania i przedstawienia dowodów, że cła nie uiszczono a więc od bardzo trudnego do przeprowadzenia dowodu na okoliczność negatywną.

16. w art. 44, jeśli chodzi o tytoń zagraniczny. W pierwotnym tekście była cyfra 49; poprawiono ją na 44 w obwieszczeniu Ministra Skarbu z 30/8 1937 Dz. U. 67, poz. 513.

17. lub 206, jeśli chodzi o tytoń gdański.

§ 3. **18. Wyroby polskiego mon. tyt.** Zob. uw. 4 do art. 57 oraz uw. 5 do nin. art. Mowa tu jedynie o wyrobach polskiego mon. tyt., nie zaś o «tytoniu», które to pojęcie obejmuje także surowiec tytoniowy (art. 3 ustawy o mon. tyt.).

19. wprowadzone. Zob. uw. 3 do art. 44. Należy zaznaczyć, że art. 9 ustawy o mon. tyt. mówi w ogóle o wyrobach tytoniowych przywiezionych z zagranicy, bez względu na ich pochodzenie.

20. bezprawnie z powrotem tj. bez uiszczenia cła i bez uzyskania zwolnienia.

21. uważa się. Jest to domniemanie nieusuwalne (praesumtio juris ac de jure), mieszczące w sobie bezwarunkowy nakaz ustawowy co do sposobu traktowania wyrobów z § 3 nin. art. Tym samym także co do nich zachodzi obowiązek wykazania, że cło uiszczono wzgl. uzyskano zwolnienie od cła. Zob. uw. 15.

§ 4. **22. umyślnie,** nie zaś nieumyślnie (art. 4).

23. Zob. powyżej uw. 3 do 7.

§ 5. **24.** Zob. art. 17 do 22 oraz 293 § 1 i 2.

Art. 63 (69).

Kto sprzedaje monopolowe wyroby tytoniowe po cenie innej, niż taryfowa,

podlega karze grzywny w wysokości od 50 do 100-krotnej różnicy ceny.

1. Kto. Zob. uw. 1 do art. 44. Podczas gdy w art. 69 uks. 1932 przestępstwo to traktowano jako indywidualne (por. uw. 3 do art. 56), które popełnić mógł tylko upoważniony sprzedawca wyrobów tytoniowych, rozciągnięto je w nin. art. na wszystkie bez różnicy osoby, albowiem obecnie sprzedaż wyrobów tytoniowych tylko wyjątkowo wymaga zezwolenia; zob. zamieszczone w dodatku 2 pod E, F i G. rozp. Prez. Rp. z dnia 27/10 1933 Dz. U. 84, poz. 617 ze zmianami, zawartymi w rozp. Min. Sk. z 30/10 1933 Dz. U. 87, poz. 676 i w ustawie z 9/4 1937 Dz. U. 29 poz. 218.

2. niż taryfowa. Min. Skarbu ustanawia ceny wyrobów, produkowanych przez Monopol Tytoniowy (art. 8 ust. o utworzeniu przedsiębiorstwa Polski Mon. Tyt. Dz. U. poz. 240/32 i § 10 rozp. Dz. U. poz. 676/33). Cennik dopuszczonych w Polsce wyrobów tytoniowych gdańskiego monopolu tytoniowego zawiera rozp. Min. Sk. z 2/1 1932 Dz. U. 2 poz. 13.

3. podlega karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

4. od różnicy ceny. Sprawca płaci jako grzywnę wielokrotność pobranej nadwyżki ponad taryfę. Zasadę tę wprowadzono tylko co do monopolu tytoniowego, spirytusowego i solnego (art. 78 i 92), nie zaś co do monopolu zapałczanego.

Art. 64 (70).

Kto posiada w obrocie handlowym wyroby tytoniowe w stanie innym niż wypuszczone do obrotu, podlega karze grzywny od 25 do 250 zł od każdego rozpoczętego kilograma takich wyrobów. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto. Zob. uw. 1 do art. 44.

2. posiada. Zob. uw. 15 do art. 19.

3. w obrocie handlowym, nie zaś prywatnie dla domowego użytku. Za występek ten odpowiada więc każdy, kto handluje wyrobami tytoniowymi, choćby bez opłacenia patentu.

4. w stanie innym tj .co do wagi, postaci albo zawartości np. ktoś miesza różne sorty wyrobów monopolowych (art. 6 rozp. Prez. z 27/10 1933 Dz. U. 84, poz. 617 o sprzedaży wyrobów tytoniowych).

5. podlega karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

6. Przedmiot występku podlega przepadkowi. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 lit. e), 293.

Art. 65 (64, 71, 76).

Kto narusza inne przepisy o monopolu tytoniowym, podlega karze pieniężnej porządkowej.

1. Kto: z winy umyślnej lub nieumyślnej (art. 38).

2. inne przepisy o mon. tyt. Drobne naruszenia, nie godzące ani w interes skarbowy ani w bezpieczeństwo obrotu lub w interes konsumenta, ustawa karze jedynie karą pieniężną porządkową od 2 do 3.000 zł. (art. 40 § 1) a tym samym czyni z nich wykroczenia skarbowe (art. 35).

Nie sposób wprost przytoczyć wszelkich możliwych działań lub zaniechać podpadających pod art. 65. Z ważniejszych przypadków, ujawnionych w praktyce, ulegną ukaraniu w myśl art. 65 następujące:

a) Zatrzymanie przez plantatora łodyg, po dostarczeniu surowca do wykupu zgodnie z oszacowaniem, jeśli są one tylko nieużytkiem tytoniowym, ulegającym zniszczeniu w myśl § 25 rozp. o uprawie tytoniu z 19/17 1932 Dz. U. 67, poz. 623 (**O. 507/35** pkt. 2).

b) Zob. końcowy ustęp uwagi 3 do art. 55.

c) Rozpoczęcie uprawy bez zezwolenia, jeśli plantator uzyskał następnie zezwolenie na jej dokończenie (zob. uw. 13 do art. 55).

d) Zaniedbanie przez plantatora terminu oddania wyprodukowanego surowca Monopolowi Tytoniowemu, o ile w tym nie mieszczą się znamiona umyślnego lub nieumyślnego zatajenia surowca (art. 56 § 1).

e) Wymienienie przez upoważnionego plantatora surowca poza obręb jego własnych budynków gospodarczych. Zob. uw. 6 do art. 56.

f) Posiadanie i przechowywanie maszyn, narzędzi i chemicznych przymieszek, służących do zawodowej fabrykacji wyrobów tytoniowych, jako wykraczające przeciw zakazowi, zawartemu w art. 5 lit. g) ustawy o mon. tyt., podpada pod art. 65.

g) Tożsamo gromadzenie zapasów wyrobów tytoniowych ponad normę ustanowioną przez Ministra Skarbu itd.

Rozdział V.

Naruszenie przepisów o monopolu spirytusowym i sprzedaży napojów alkoholowych.

W tym przedmiocie obowiązują poniżej wymienione przepisy.

I. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 11 lipca 1932 Dz. U. 63 poz. 586 o **Monopolu Spirytusowym**, opodatkowaniu kwasu octowego i drożdży oraz sprzedaży napojów alkoholowych — ze zmianami, zawartymi w art. 316 ustawy z 28/3 1933 o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. 51, poz. 396) i w rozporządzeniach z 27/10 1933 Dz. U. 84, poz. 615, z 24/10 1934 Dz. U. 96, poz. 863, w art. 42 rozp. z 28/12 1934 Dz. U. 110, poz. 976. Zob. dodatek 3 A).

Opłaty od hurtownej i detalicznej sprzedaży spirytusu i napojów alkoholowych, ustalone w załączniku do art. 62 mon. spir., zmieniono i ustalono w rozp. Min. Sk. z 18/12 1933 Dz. U. 100, poz. 766. Zob. załącznik po dodatku 3 A).

II. Rozporządzenie Ministra Skarbu z 10/9 1932 Dz. U. 88, poz. 746 o wykonaniu rozp. Prez. z 11/7 1932 Dz. U. 63, poz. 586 **(przepisy wykonawcze)** ze zmianami, zawartymi w rozporządzeniach z 30/12 1933 Dz. U. 3 z r. 1934, poz. 12, z 16/4 1935 Dz. U. 33, poz. 235, z 31/12 1935 Dz. U. 4 z r. 1936 poz. 32. Zob. dodatek 3 B).

III. Rozporządzenie Ministra Skarbu z 10 stycznia 1933 Dz. U. 4, poz. 27 o organizacji przedsiębiorstwa państwowego «Państwowy Monopol Spirytusowy». Zob. dodatek 3 C).

IV. Rozporządzenie Ministra Skarbu z 16 lutego 1935 Dz. U. 13, poz. 70 o ustaleniu kosztów własnych, opłaty monopolowej oraz cen sprzedażnych spirytusu na cele konsumcyjne i wyrobów państwowego monopolu spirytusowego — tudzież z 26 marca 1935 Dz. U. 24, poz. 167 o ustalaniu cen sprzedażnych czystej wódki monopolowej o mocy 55%. Zob. dodatek 3 I) i 3 K).

V. Rozporządzenie Ministra Skarbu z lipca 1927 Dz. U. 59 poz. 465 (zob. dodatek 3 D) o ustaleniu cen sprzedażnych spirytusu na cele niekonsumcyjne i rozporządzenie Min. Sk. z 17 lipca 1937 Dz. U. 59 poz. 466 o ustaleniu opłaty monopolowej od spirytusu na niektóre cele niekonsumcyjne (zob. dodatek 3 E).

VI. Rozporządzenie Rady Ministrów z 11/10 1922 Dz. U. 96, poz. 883 o obowiązku właścicieli, zarządców i dozorców domów przeciwdziałania tajnemu gorzelnictwu. Zob. dodatek 3 F).

VII. Rozporządzenie Rady Ministrów z 19 grudnia 1932 Dz. U. 1 z r. 1933, poz. 1 o utworzeniu przymusowego zrzeszenia producentów spirytusu.

VIII. Ustawa z 21 marca 1931 Dz. U. 51, poz. 423 o ograniczeniach w sprzedaży, podawaniu i spożyciu napojów alkoholowych (przeciwalkoholowa) ze zmianami zawartymi w rozp. Prez. z 24/10 1934 Dz. U. 96, poz. 863 i w art. 103 rozp. Prez. z 28/12 1934 Dz. U. 110, poz. 976 — wraz z rozporządzeniem wykonawczym z 30/7 1931 Dz. U. 73, poz. 595, które częściowo zmieniono rozporządzeniem z 23/6 1933 Dz. U. 55, poz. 416. Zob. dodatek 3 G) i 3 H).

Art. 2, 4 i 5 ustawy Dz. U. poz. 423 uchylono **co do piwa** w rozp. Prez. Dz. U. 96, poz. 863 z r. 1934.

IX. Konwencja w Helsingsfors z 19/8 1926 Dz. U. 75 z r. 1927 poz. 656 o zwalczaniu przemytnictwa towarów alkoholowych oraz rozp. wykonawcze Min. Skarbu z 7/8 1929 Dz. U. 65, poz. 504 ze zmianą w rozp. tegoż Min. z 29/7 1933 Dz. U. 63, poz. 471 (zob. poniżej pod X).

X. Rozporządzenie Min. Skarbu z 6 sierpnia 1936 Dz. U. 75, poz. 535 w sprawie ustalenia warunków wywozu drogą morską spirytusu i napojów wyrobionych ze spirytusu (zob. powyżej pod IX).

Art. 66 (71, 78).

§ 1. Kto:

a) wyrabia spirytus bez zezwolenia;

b) odkaża spirytus skażony, albo wydziela spirytus z produktu zawierającego spirytus skażony, albo w jakikolwiek inny sposób ukrywa lub osłabia działanie środka skażającego,

podlega karze aresztu do roku i grzywny od 2.000 do 50.000 złotych.

§ 2. Jeżeli sprawca działa w celach zarobkowych,

podlega karze więzienia do lat 3 i grzywny od 10.000 do 200.000 złotych.

§ 3. Karom określonym w § 2 podlega, kto umyślnie zbywa spirytus pochodzący z niedozwolonego wyrobu, przetworzenia lub odkażenia.

§ 4. Kto umyślnie nabywa, przechowuje lub transportuje spirytus pochodzący z niedozwolonego wyrobu, przetworzenia lub odkażenia, albo pomaga do jego zbycia lub ukrycia,

podlega karze grzywny od 20 do 40-krotnej opłaty monopolowej od każdego rozpoczętego litra.

§ 5. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 1. **1. Kto:** z winy umyślnej lub nieumyślnej (art. 4), bez względu na cel i pobudki swego działania a więc choćby dla celów naukowych albo w celu użycia wyrobionego spirytusu dla produkcji innej substancji chemicznej **(O. 17/12 1929 II 4 K. 733/29**)albo wreszcie dla osobistego lub domowego użytku (zob. uw. 1 do art. 70). Zarobkowy cel działania stanowi jedynie kwalifikację powodującą dotkliwszy wymiar kary wedle § 2 nin. art.

Do lit. a) **2. wyrabia:** w jakimkolwiek sposobie, ręcznym, fabrycznym, gorzelnianym lub innym, na mniejszą lub większą skalę.

Występek jest dokonany, gdy spirytus został rzeczywiście wyprodukowany. Art. 75 wzgl. 77 uks. 1926 i 1932 opiewały: «Wyrób spirytusu uważa się za potajemny, jeśli p r o w a d z o n y jest bez zezwolenia właściwej władzy. Otóż ze słowa «prowadzony» S. N. wysnuł **(O. S. P. VII 250)** wniosek, że dla uznania czynu za dokonany nie jest wymagane «ukończenie» wyrobu. Obecnie słowo «wyrabia» odbiera wszelką zasadność takiej wykładni, gdyż kk. posługuje się stale czasem teraźniejszym na oznaczenie czynności dokonanej. Zresztą zbędne jest sztuczne tworzenie czynów wcześniej dokonanych, skoro za usiłowanie wymierza się karę w granicach, przewidzianych dla danego przestępstwa (art. 24 § 1 kk.). Przygotowanie zacieru do fermentacji i wszelkie inne czynności, przedsięwzięte dla wytworzenia spirytusu stanowią tylko etapy usiłowania (art. 23 § 1 kk.) dalsze lub bliższe dokonaniu występku z art. 66. Co do przygotowania czynu zob. art. 71 i 76.

Sprawcą jest ten, kto wyrób prowadzi swoją pracą i środkami czyli dla siebie, choćby przy pomocy innych osób; inne osoby mogą odpowiadać za pod-

żeganie i pomocnictwo (art. 26 i 27 kk.). Sama obecność przy pędzeniu samogonki nie jest przestępstwem skarbowym i wobec braku wyraźnego przepisu prawa kar. sk. nie obowiązuje do doniesienia (**O. 95/33** pkt. 1) wzgl. nie ulega karze wedle prawa kar. sk. Obowiązek doniesienia nakłada jedynie rozp. Rady Min. z 11/10 1922 Dz. U. 96, poz. 883, zamieszczone w dodatku 3 E, na zarządców oraz dozorców domów i innych zabudowań; ukaranie należy jednak do władz administracji ogólnej (zob. § 2 tegoż rozp. Rady Min.).

3. Co do wyrobu spirytusu zob. § 65 do 95 rozp. wyk. mon. spir.; co do sprawdzenia i uruchomienia przedsiębiorstw zob. tamże § 58 do 63 i 66 do 68; co do ich ruchu zob. § 64, 68 i dalsze.

4. spirytus. Wedle art. 2 pkt. 1 mon. spir. są zakup i sprzedaż spirytusu do zużycia w granicach Państwa, wyrób i sprzedaż czystych wódek oraz skażanie spirytusu ogólnym środkiem skażającym i rozlew spirytusu skażonego (denaturatu) — wyłącznym przywilejem (monopolem) Skarbu Państwa poza wyjątkami, przewidzianymi w tymże rozp. Spirytusem w rozumieniu art. 2 pkt. 2 tegoż rozp. jest zarówno surowy alkohol etylowy o różnej koncentracji, zawierający zanieczyszczenia pochodzące z procesów fabrykacyjnych, jaki produkt otrzymany przez oczyszczenie, koncentrowanie i odwadnianie surowego alkoholu etylowego. Art. 2 ust. 3 wspomina o kontroli produkcji i obrotu innymi alkoholami niż etylowy.

Spirytus jest przeznaczony na cele konsumcyjne lub niekonsumcyjne (zob. poniżej uw. 6).

Co do rodzajów wódek zob. art. 52 mon. spir. oraz § 158 i dalsze rozp. wyk. do mon. spir.; co do przerobu spirytusu na cele niekonsumcyjne zob. § 176 do 216 tegoż rozp.

5. bez zezwolenia. Sankcja karna, zawarta w nin. art., ma na celu przeciwdziałanie tajnemu gorzelnictwu.

Co do udzielenia zezwolenia na wyrób spirytusu zob. art. 19 i 26 mon. spir. oraz § 48 do 53 rozp. wyk. mon. spir. Co do wygaśnięcia i cofnięcia tegoż zezwolenia zob. art. 40 mon. spir. oraz § 54 rozp. wyk. do mon. spir.

Do lit. b) **6. odkaża spirytus skażony itd.** Spirytus przeznaczony jest na cele bądź konsumcyjne tj. na spożycie trunkowe, na cele domowo-lecznicze i na przerób na artykuły spożywcze (zob. art. 27 pkt. 3, 41 i 44 mon. spir.) z wyjątkiem octu [1]) — bądź na inne cele tzw. niekonsumcyjne (art. 27 do 31 mon. spir.) a to przemysłowe, wyroby perfumeryjne i kosmetyczne, politury i lakiery spirytusowe etc. (zob. art. 45 mon. spir. i § 176 i dal. rozp. wyk. do mon. spir.). Ponieważ spirytus, dla celów niekonsumcyjnych jako tańszy od spirytusu przeznaczonego do spożycia przynosi mniejszy dochód Skarbowi Państwa, przeto przed puszczeniem w obrót ulega on skażeniu tj. doprowadzeniu do takiego stanu, w którym nie nadawałby się do spożycia (art. 50 mon. spir. § 176 i nast. rozp. wyk. do mon. spir.). Wobec tego zakazanymi są wszelkie działania, mające na celu całkowite lub częściowe usunięcie skutków skażenia, bądź rozpoznanie, że dany spirytus został skażony. W szczególności nie wolno ze skażonego spirytusu ani wydzielać spirytusu ani środka skażającego (w całości lub części); nie wolno dalej dodawać do spirytusu skażonego środków, mogących zmniejszyć działanie środka skażającego pod względem smaku, zapachu lub zabarwienia (§ 186 ust. 1 lit. «a» i «b» rozp. wyk. do mon. spir. [2]). Odkażeniem jest usunięcie środka skażającego jakimikolwiek środkami

[1]) Co do octu zob. art. 141 do 152 nin. ust., art. 56 mon. spir. oraz § 207 do 216 rozp. wyk. do mon. spir. Spirytus przeznaczony do wyrobu octu, jest więc, rozumieniu ustawy o mon. spir., spirytusem przeznaczonym na cele niekonsumcyjne.

[2]) Nie wolno także ułatwiać innym osobom całkowitego lub częściowego odkażania spirytusu, tudzież nie wolno przechowywać, używać lub ułatwiać innym osobom używania lub przechowywania spirytusu skażonego do innych celów, niż te, do jakich został wydany (§ 186 ust. 1 pkt. «c» i «d» rozp. wyk. mon. spir.).

lub zabiegami; wydzieleniem są wszelkie działania, którymi ze spirytusu skażonego lub z wyrobów go zawierających sprawca otrzymuje spirytus mniej lub więcej zdatny do spożycia; ukrywaniem lub osłabieniem działania środka skażającego jest całkowita lub częściowa zmiana smaku, zapachu lub zabarwienia spirytusu skażonego przez dodanie doń innych ingrediencyj lub w jakikolwiek inny sposób.

Skażenie może nastąpić środkami ogólnymi lub szczególnymi, wskazanymi przez stronę a aprobowanymi przez władzę skarbową (§ 176 i dal. rozp. wyk. mon. spir. Zmiana aprobowanego przez władzę środka skażającego jest karalna, chociażby przez to nie nastąpiło uszczuplenie dochodu skarbowego np. sprawca użył innego środka skażającego, chociaż mógł uzyskać zezwolenie na odkażenie tym innym środkiem skażającym **(O. 17/2 1930, II 3 K. 734/29).**

7. Karze aresztu i grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

8. Przepis § 2 odnosi się zarówno do występku z § 1 lit. a), jak i do wy- **§ 2.**
stępku z § 1 lit. b).

9. Podczas gdy występek z § 1 nin. art. można popełnić umyślnie lub nieumyślnie (art. 4), to występki z § 2, 3 i 4 nin. art. można popełnić wyłącznie z winy umyślnej. Co do § 3 i 4 nin. art. zaznaczono to wyraźnie w ich brzmieniu; co do § 2 wynika to jasno i niewątpliwie stąd, że chodzi w nim o działania, mające na oku pewien cel (zarobek) a działań o takim zabarwieniu podmiotowym nie można dopuścić się inaczej, jak umyślnie **(O. 86/36).**

10. Działanie w celach zarobkowych nie wymaga, ażeby sprawca zarobek już zrealizował tj. spirytus zbył pod tytułem odpłatnym: **O. 119/33** — lub do realizacji jego przystąpił; wystarczy sam zamiar osiągnięcia zarobku, istniejący w chwili przestępnego działania, tj. w chwili wyrobu, odkażenia itd.

11. Za działanie w celach zarobkowych odpowiadają niezależnie od siebie sprawca, podżegacz i pomocnik; może więc sprawca odpowiadać tylko wedle § 1 nin. art., zaś pomocnik może odpowiadać wedle § 2 tegoż art. np. ktoś wyrabia spirytus dla własnego użytku a ktoś inny pomaga mu w celach zarobkowych. Zważyć przy tym należy, że ustawa mówi o działaniu w celach zarobkowych, nie zaś w celach zysku; wedle § 2 nin. art. odpowie więc pomocnik, chociażby jego wynagrodzenie nie przekraczało tej miary, którąby za te same czynności (czas, trud) mógł osiągnąć, będąc zajętym pracą godziwą i dozwoloną.

Działania w celach zarobkowych nie należy utożsamiać z zawodowstwem, które powoduje wedle art. 24 § 1 lit. e) wymiar odrębnej kary, albowiem działanie dla zarobku może być jednorazowe, natomiast zawodowstwo jest częstotliwą postacią popełniania przestępstw, opartą na chęci stworzenia sobie stałego, choćby nie wyłącznego, źródła dochodu.

12. umyślnie. Zob .powyżej uw. 9. **§ 3.**

13. zbywa. Zob. uw. 6 do art. 56 oraz uw. 9 do art. 50.

Spirytus, uzyskany drogą w § 1 lit. a) lub b) wymienioną, nosi na sobie niezniszczalne piętno swego przestępnego pochodzenia (vitium rei inhaerens). Wobec tego każdy, kto jakimkolwiek sposobem puszcza go w obrót albo ułatwia lub umożliwia jego obrót (§ 3 i 4 nin. art.), staje się za to odpowiedzialnym, jeśli czyni to umyślnie tj. ze świadomością jego przestępnego pochodzenia — bez względu na to, czy otrzymał go od osoby świadomej lub nieświadomej przestępnego pochodzenia spirytusu. Natomiast nie ma tu odpowiedzialności za winę nieumyślną (art. 14 § 2 kk.), gdyż spirytus — jako poważne źródło dochodu skarbowego — ma być i jest tak powszednim w obrocie przedmiotem, że z jednej strony niepodobna żądać, ażeby każdy, kto ze spirytusem się styka, badał jego proweniencję a więc odpowiadał za winę nieumyślną, z drugiej strony taka przesadna ostrożność godziłaby w konsumcję a więc w wybitny interes skarbowy. Nie należy jednak zapominać, że wina umyślna i wówczas także zachodzi, jeśli sprawca przewiduje mo-

żliwość skutku przestępnego lub przestępności działania i na to się godzi (art. 14 § 1 kk.).

Zbywca, który zbył spirytus drogą występku z § 1 lit. a) lub b) nin. art. przez siebie samego wyprodukowany ulegnie jedynie karze z § 3, gdyż ustawa w tym względzie nie czyni różnicy a nadto sprawca mógł powziąć zamiar zbycia już w chwili dokonania przestępstwa z § 1; przy wymiarze kary sąd weźmie pod uwagę, że sprawca wyprodukował spirytus przestępnego pochodzenia a więc świadomie i celowo otworzył źródło nielegalnego obrotu spirytusem, i ukarze go surowiej, niż zbywcę, który zbył spirytus przez inną osobę wyprodukowany.

Jeżeli sprawca dopuścił się występku z § 1 w celach zarobkowych a następnie spirytus zbył, będzie on karany tylko raz i to wedle § 2, nie zaś także wedle § 3, gdyż w takim razie produkcja i zbycie przedstawiają się jako jeden czyn ciągły (por. **O. 88/36)** a zbycie jest aktem realizacji korzyści z przestępstwa, podobnie jak zbycie rzeczy kradzionej przez złodzieja.

14. wyrobu: zob. powyżej uw. 2.

15. przetworzenia. Słowem tym, nie wymienionym w § 1 lit. a) i b), ustawodawca pragnął objąć wszystkie te przypadki, w których spirytus wyrobiony (§ 1 lit. a) użyty został nie w stanie uzyskanym z wyrobu, lecz po przerobieniu (przetworzeniu) go na inny produkt np. na wódkę.

16. odkażenia. Zob. powyżej uw. 6.

§ 2 i 3. **17.** Skazanie wedle § 2 lub 3 nin. art. nie wyklucza wymierzania osobnej kary na podstawie art. 24. Zob. uw. 1 i 2 do art. 24.

§ 4. **18. umyślnie.** Zob. uw. 9 powyżej. Mamy tu do czynienia z szczególnym rodzajem paserstwa, odnoszącym się wyłącznie do spirytusu powstałego ze źródeł, wymienionych w art. 66 § 1 lit. a) i b). W art. 73 § 1 i 2 znachodzi się występek paserstwa, popełniony sposobem w art. 66 § 4 wskazanym, atoli odnoszący się do przedmiotów w art. 67 i 72 wymienionych. Odrębne traktowanie paserstwa co do spirytusu z art. 66 § 1 lit. a) i b) tłumaczy się tym, że ustawodawca ze względu na szczególną szkodliwość postanowił karać to paserstwo daleko dotkliwiej.

19. nabywa, przechowuje lub transportuje. Zob. uw. 1, 3, 4 i 5 do art. 50.

20. spirytus pochodzący itd. Zob. powyżej uw. 2 do 6, 14 i 15.

21. pomaga do zbycia lub ukrycia. Zob. uw. 9 do art. 50.

§ 5. **22.** Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 lit. c) i 293 § 1 i 2.

Art. 67 (79, 80, 91).

§ 1. Kto zataja ilość wyrobionego, odwodnionego lub oczyszczonego spirytusu,

podlega karze aresztu do 6 miesięcy i grzywny od 2.000 do 100.000 złotych. Spirytus podlega przepadkowi.

§ 2. Zatajenie zachodzi w szczególności:

a) gdy w czasie wyrobu, oczyszczania lub odwadniania uchylono spirytus spod kontroli przez odprowadzenie płynu lub pary alkoholowej, albo przez jakiekolwiek inne działanie;

b) gdy spowodowano wadliwe działanie przyrządu kontroli miernicze j lub korzystano z wadliwego działania tego przyrządu;

c) gdy spirytus zamagazynowano w pomieszczeniu na ten cel nie przeznaczonym;

d) gdy nie zapisano do ksiąg kontrolnych całej ilości alkoholu wyrobionego, oczyszczonego lub odwodnionego.

§ 3. Kary aresztu nie orzeka się, jeżeli zatajenia dokonano w sposób określony w § 2 pkt c) i d).

1. Art. 66 zawiera sankcję karną za uszczuplenie dochodu skarbowego drogą nielegalnej produkcji spirytusu, natomiast art. 67 przewiduje kary za uszczuplenie dochodu skarbowego przy wyrobie, odwadnianiu i oczyszczaniu spirytusu, dokonywanym legalnie tj. na podstawie uzyskanego zezwolenia.

2. Kto: z winy umyślnej lub nieumyślnej (art. 4), bez względu na cel i pobudkę. § 1.

3. zataja. Zatajeniem jest każde działanie lub zaniechanie, skutkiem którego pewna ilość wyrobionego, odwodnionego lub oczyszczonego spirytusu nie dochodzi do wiadomości zarządu Monopolu Spirytusowego wzgl. organów kontrolnych, ustanowionych dla stwierdzenia ilości wyprodukowanego spirytusu. Ustawa nie wymaga ani podstępu, ani wprowadzenia w błąd; bez znaczenia dla istoty występku jest także zatajona ilość spirytusu, gdyż może ona wpłynąć jedynie na rozmiar kary. - Dla naturalnych ubytków spirytusu czyli tzw. zaników ustanowione są pewne normy (zob. art. 22 mon. spir. oraz § 24 do 32 przep. wprow. mon. spir.).

Celem zapobieżenia zatajeniu istnieje stały nadzór skarbowy (art. 63 mon. spir. oraz § 3 do 23 rozp. o mon. spir.) a nadto dostarcza Monopol Państwowy bezpłatnie gorzelniom i rektyfikacjom przyrządów kontrolno-mierniczych (art. 64 i 65 mon. spir. oraz § 80 do 82 przep. wprow. mon. spir.); kontrolą techniczno-naukową zajmują się art. 26 pkt. 2 mon. spir. oraz § 136 do 139 przep. wprow. mon. spir.).

Wedle art. 66 mon. spir. wszystkie władze oraz przedsiębiorstwa państwowe i samorządowe winny zawiadamiać władzę skarbową i organy Mon. Spir. o wykroczeniach przeciw przepisom o mon. spir. Zaniedbanie tego obowiązku, o ile nie da się pociągnąć pod pojęcie nadużycia władzy urzędowej (art. 286 kk.), stanowi w każdym razie wykroczenie skarbowe z art. 82 nin. ust.

4. wyrobionego. Zob. art. 26 mon. spir. oraz § 65 do 135 rozp. o mon. spir.

5. odwodnionego lub oczyszczonego. Zob. art. 26 mon. spir. oraz § 140 i dal. przep. wprow.

6. podlega karze. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

7. Spirytus podlega przepadkowi. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 lit. c), 293 § 1 i 2. Przepadkowi podlega tu tylko zatajony spirytus, nie zaś cała produkcja, narzędzia, maszyny etc. Wedle art. 19 przedmiot występku stanowią nie tylko rzeczy ruchome pochodzące bezpośrednio lub pośrednio z występku, lecz także narzędzia i materiały, które służyły lub były przeznaczone do jego popełnienia (§ 2 art. 19) oraz opakowanie etc. Otóż w art. 67, 68, 69, 71, 81 § 2, 104, 136, 142, 146, 154, 162, 170, 178 i 183 ustawa nie nakazuje przepadku «przedmiotu występku», lecz wymienia dokładnie przedmioty podlegające przepadkowi. Ta dyspozycja ustawy ma swoje uzasadnienie w tym, że sprawca, działając zresztą legalnie, naruszył tylko pewien szczególny nakaz lub zakaz ustawowy np. w art. 68 nabycie spirytusu było legalne, ale użycie go na inny cel było nielegalne. Tym tłumaczy się brzmienie art. 17, że przepadek «przedmiotów występku» orzeka się (tylko) w przypadkach, określonych w prawie niniejszym.

8. Sposoby zatajenia mogą być najrozmaitsze; ponieważ kazuistyczne ich wyliczenie nie mogłoby być nigdy zupełne, przeto w § 2 nin. art. wyliczono sposobem przykładu (wynika to ze słów «w szczególności») tylko niektóre, najczęstsze praktyki przestępne. Zatajeniem, nie zaś usiłowaniem zatajenia, jest umieszczenie części wyprodukowanego spirytusu w miejscu, nie przeznaczonym na ten cel; np. ukrycie go pod jakimś przedmiotem (cysterną), w mieszkaniu itp. Przypadku tego nie można podciągnąć pod lit. c) § 2 nin. art., który mówi o — łatwo dostrzegalnym — «zamagazynowaniu». § 2

9. Co do kontroli i przyrządu kontroli mierniczej zob. powyżej uw. 3. Do lit. a) b)

Do lit. c) **10.** Co do zezwolenia na magazynowanie zob. art. 19 pkt. 1, 26 i 63 pkt. 1 mon. spir. oraz § 85, 90 pkt. 4, 134 oraz 146 i dal. przep. wprow. mon. spir. Co do zaników magazynowych zob. § 24 i dal. przepisów wprow.

Do lit. d) **11.** Zob. powyżej uw. 3 i 10 oraz § 14 do 17 rozp. wyk. do mon. spir.

§ 3. **12.** Przepis § 3 uzasadniony jest tym, że w przypadkach § 2 lit. c) i d) niebezpieczeństwo uszczerbku na dochodzie skarbowym nie jest tak znaczne, jak w przypadkach § 2 lit. a) i b).

Art. 68 (85).

Kto zmienia w użyciu przeznaczenie spirytusu w sposób, uzasadniający pobranie wyższej ceny od zapłaconej, podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnej różnicy ceny. Spirytus podlega przepadkowi.

1. Art. 68 zawiera sankcję karną za uszczuplenie dochodu skarbowego przez naruszenie dyspozycji art. 49 pkt. 3 zd. 1 mon. spir., wedle którego nie wolno używać spirytusu dla celów uzasadniających pobranie ceny wyższej niż ta, jaką faktycznie zapłacono; oba te przepisy chronią więc dochód skarbowy przed uszczupleniem. Jeśli takie nielegalne użycie nastąpiło, winny płaci należytość wyrównawczą (art. 49 pkt. 3 zd. 2 mon. spir. i § 183 pkt. 1 przep. wprow. mon. spir.) w wysokości między ceną, którą uiścić należało a ceną faktycznie uiszczoną. Wedle § 183 pkt. 2 cyt. rozp. pobrać należy cenę za spirytus do wyrobu wódek gatunkowych a niezależnie od tego pociąga się winnych do odpowiedzialności kar. sk. Umieszczenie wzmianki o odpowiedzialności kar. sk. przy końcu punktu 2 § 183 mogłoby dać powód do mniemania, że pociągnięcie do odpowiedzialności nie odnosi się do przypadków z punktu 1 § 183. Taka wykładnia doprowadziłaby do absurdalnego wyniku, że ten, komu udowodniono uszczuplenie dochodu skarbowego byłby w lepszym położeniu niż ten, komu tego wykazać nie zdołano. Otóż sprawa przedstawia się w sposób następujący:

a) Wzmiankę o odpowiedzialności kar. sk. włączono skutkiem błędu redakcyjnego do punktu 2 § 183, zamiast umieścić ją w ten sposób, ażeby odnosiła się do obu punktów § 183.

b) O karalności może stanowić i stanowi jedynie ustawa karna, w danym przypadku art. 68; pobór ceny wyrównawczej, o której mowa w art. 47 mon. spir. i w § 183 pkt. 1 i 2, załatwia tedy jedynie sprawę uiszczenia uszczuplonej należności, (art. 8), lecz pozbawiona jest wszelkiego wpływu na ocenę karalności działania.

c) Z art. 49 ust. 3 mon. spir. i art. 68 nin. ust. wynika a contrario, że użycie spirytusu wprawdzie do innego celu, lecz do celu nie uzasadniającego poboru wyższej ceny, nie jest zakazane i nie stanowi nawet wykroczenia z art. 82 nin. ust., gdyż nie narusza żadnego przepisu ustawy mon. a w szczególności nie narusza przepisu art. 49 mon. spir. **(O. S. P. VII 141 i 257).** Z art. 49 wypływa więc zasada, że wolno nabytego spirytusu użyć do każdego innego celu niż był przeznaczony, byleby sposób użycia nie uzasadniał poboru wyższej ceny — i słusznie, gdyż przez to dochód skarbowy nie doznaje uszczerbku.

2. Kto: z winy umyślnej lub nieumyślnej (art. 4), bez względu na pobudkę i cel; ustawa nie wymaga w tym względzie ani podstępu, ani wprowadzenia w błąd organów monopolowych. Jeśli sprawca wyłudził przydział spirytusu dla celów przemysłowych a więc po cenie niższej, przez wprowadzenie tychże organów w błąd a następnie puścił go w obrót konsumcyjny — zachodzi wieloczynowy zbieg przestępstw z art. 264 kk. i art. 68 mon. spir. **(O. S. P. XIV 405),** karalny wedle art. 6 § 2 i 7 § 2 nin. ust., albowiem przepisem art. 68 objęte jest tylko legalne nabycie spirytusu, nie zaś wyłudzenie go przez wprowadzenie w błąd organów skarbowych; stan faktyczny w art. 264 kk. przewidziany, wychodzi więc

poza ramy art. 68; zob. uw. 10 lit. a) do art. 7 i tamże cytowane **O. 148/37.** Jeśli nie zachodzi wyłudzenie, obojętną jest rzeczą, czy sprawca miał zamiar użycia spirytusu do innego celu w chwili pobrania go (po cenie niższej), czy też później.

3. zmienia itd. Zob. powyżej uwagę 1. Chodzi tu wyłącznie o zmianę sposobu użycia; nie zaś o zmiany, dokonane na nabytym spirytusie, gdyż te ostatnie podpadają pod art. 66 § 1 lit. b). Zob. uw. 1 do art. 75.

Sprawcą przestępstwa z art. 68 może być nie tylko ten, kto spirytus po cenie niższej nabył, lecz także każda inna osoba, która z winy umyślnej lub nieumyślnej, zmienia przeznaczenie tegoż spirytusu. Usiłowanie, pomocnictwo i podżeganie są karalne. Co do paserstwa w odniesieniu do przedmiotu przestępstwa z art. 68 zob. art. 73 § 2.

4. podlega karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

Wedle art. 83 uks. z r. 1926 kara pieniężna za to przestępstwo wynosiła od 50 do 100-krotnej różnicy ceny. W art. 85 uks. z r. 1932 organiczono ten wymiar kary do wysokości 5 do 20-krotnej różnicy w cenie, gdyż wedle uzasadnienia projektu tejże uks. wymierzenie niejednokrotnie milionowych kar pieniężnych nie da się pogodzić z wymaganiami słuszności i prawa oraz czyni karę pieniężną iluzoryczną. W art. nin. zakreślono karze grzywny jeszcze ciaśniejsze granice, gdyż od 5 do 10-krotnej różnicy ceny.

5. Spirytus itd. Zob. uw. 7 do art. 67.

Art. 69 (nowy).

Kto nie zgłasza zapasów, od których należy się dopłata z powodu podwyższenia cen spirytusu lub wyrobów spirytusowych, podlega karze grzywny w wysokości od 2 do 4-krotnej dopłaty, należnej od nie zgłoszonych zapasów. Zapasy nie zgłoszone podlegają przepadkowi.

1. W uks. 1926 i 1932 nie było przepisu odpowiadającego obecnemu art. 69, który wprowadzono na wzór art. 58.

2. Wedle art. 14, 23, 41, 42 i 43 mon. spir. Minister Skarbu uprawniony jest do ustalenia cen spirytusu i wyrobów spirytusowych, może więc ustalone już ceny następnie podwyższyć lub obniżyć. Ponieważ cenę uiścić należy wedle chwili użycia wzgl. spożycia spirytusu lub wyrobów spirytusowych, przeto w razie podwyższenia ich ceny, posiadacz zapasów winien ich ilość zgłosić i uskutecznić dopłatę w wysokości różnicy między ceną dawną a nową. Pod sankcję karną art. 69 nin. ust. podpada jednak, wedle brzmienia tegoż art., jedynie naniechanie zgłoszenia zapasów, nie zaś zaniechanie uiszczenia dopłaty, gdyż Monopol Spirytusowy rozporządza dostatecznymi środkami dla jej wymuszenia i ściągnięcia (art. 16 i 17 mon. spir.).

Odwrotnie w razie obniżenia ceny przyznaje Mon. Spir. bonifikatę (zob. np. § 5 i 6 rozp. Min. Sk. z 23/9 1932 Dz. U. 79, poz. 704 oraz § 6 i 7 rozp. Min. Sk. z 16/2 1935 Dz. U. 13, poz. 70).

3. Kto: z winy umyślnej lub nieumyślnej (art. 4), bez względu na cel i pobudkę. Obowiązek zgłoszenia nie dotyczy osób prywatnych, gdyż dawne przepisy nadające Ministrowi Skarbu to prawo zostały uchylone. (Zob. motywy do **(O. 140/32).** Co do paserstwa zob. art. 73 § 2.

4. nie zgłasza. Jest to więc przestępstwo popełnione przez zaniechanie; zob. uw. 4 do art. 58.

5. spirytusu. Zob. uw. 4 do art. 66.

6. wyrobów spirytusowych, monopolowych. Wyroby spirytusowe mieszczą w sobie spirytus, nie zaś inny alkohol i należy je odróżnić np. od napojów alkoholowych. Zob. uw. 6 do art. 79.

7. karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

8. Zapasy. Zob. uw. 7 do art. 67.

9. podlegają przepadkowi. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 lit. e) i 293 § 1 i 2.

Art. 70 (nowy).

Kto w celach zarobkowych przerabia, oczyszcza lub odwadnia spirytus bez zezwolenia,

podlega karze grzywny od 1.000 do 50.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Podczas gdy wedle art. 66 § 1 lit. a) karze ulega wyrób spirytusu bez zezwolenia władzy, to wedle art. 70 ulega karze dokonywanie bez zezwolenia władzy zmian w już wyprodukowanym spirytusie; oba te zakazy opierają się na dyspozycji, zawartej w art. 19 pkt. 1 mon. spir. Podczas gdy jednak działanie w art. 70 wymienione karalne są jedynie pod warunkiem, że ich dokonano w celach zarobkowych, to przepis art. 66 § 1 lit. a) takiego warunku nie zawiera; dokonywanie działań z art. 66 § 1 lit. a) w celach zarobkowych stanowi tylko kwalifikację (§ 2 art. 66), powodującą surowszy wymiar kary. Co do paserstwa zob. art. 73 § 1.

2. Kto: z winy umyślnej (art. 4), gdyż działanie dokonywane celowo nie może nastąpić nieumyślnie (zob. uw. 10 i 11 do art. 66). Wina umyślna (art. 14 § 1 kk.) polega na świadomości sprawcy, że działań w nin. art. określonych dokonywa bez zezwolenia władzy skarbowej; nie jest natomiast wymogiem ani zamiar uszczuplenia dochodu skarbowego, ani rzeczywiste uszczuplenie tegoż dochodu. Sprawca przestępstwa musi jednak mieć na oku cele zarobkowe.

3. w celach zarobkowych. Zob. uw. do § 2 art. 66.

4. przerabia: Zob. art. 19 i 26 mon. spir., § 158, 195, 197, 202, 206 i 207 rozp. wyk. do mon. spir. oraz poniżej uw. 5.

5. oczyszcza lub odwadnia. Chodzi tedy o czynności rektyfikacyjne. Zob. art. 19 i 26 mon. spir. oraz § 140 do 157 rozp. wyk. do mon. spir.

6. bez zezwolenia. Wedle art. 19 pkt. 1 mon. spir. wymagane jest zezwolenie Min. Sk. na wyrób, oczyszczanie i odwadnianie spirytusu, wyrób wódek gatunkowych, octu, kwasu octowego i drożdży, oraz magazynowanie spirytusu i wyrobów wódczanych.

W art. 19 pkt. 2 mon. spir. zastrzeżono Ministrowi Skarbu uprawnienie do wprowadzania w drodze rozporządzeń obowiązku uzyskiwania zezwoleń na wyrób artykułów, przy produkcji których używa się spirytusu, a niewymienionych w punkcie 1 art. 19 mon. spir. Na tej podstawie Minister Skarbu, zastrzegł sobie zezwolenie na przerób spirytusu na eter, alkohol butylowy (butanol), politurę, lakier, estry i artykuły kosmetyczno-perfumeryjne (§ 48 rozp. wyk. do mon. spir.). Co do przerobu spirytusu na wódki gatunkowe zob. art. 158 do 175 cyt. rozp., zaś co do przerobu spirytusu na cele niekonsumcyjne zob. § 176 do 224 tegoż rozp.

7. podlega karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

8. podlega przepadkowi. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 lit. c), 293 § 1 i 2.

Art. 71 (nowy).

§ 1. Kto uruchamia przedsiębiorstwo wyrobu, oczyszczania, odwadniania lub przerobu spirytusu przed zatwierdzeniem urządzeń przez władzę skarbową.

podlega karze grzywny od 500 do 10.000 złotych. Wyroby i produkty przygotowane podlegają przepadkowi.

§ 2. Tym samym karom podlega, kto wbrew zarządzeniu władzy skarbowej o wstrzymaniu ruchu przedsiębiorstwa wyrabia, oczyszcza, odwadnia lub przerabia spirytus.

1. Art. 71 ma na oku przedsiębiorcę, który zamierza dokonywać wskazanych w tymże art. czynności sposobem legalnym i wniósł już podanie o zezwolenie na założenie takiego przedsiębiorstwa (§ 50 rozp. wyk. do mon. spir.), lub może nawet je uzyskał, lecz uruchomił przedsiębiorstwo przed sprowadzeniem i zatwierdzeniem tegoż przedsiębiorstwa (§ 58 tegoż rozp.).

Kto uruchamia przedsiębiorstwo, mające na celu dokonywanie czynności w art. 66 § 1 lit. a) i b) wymienionych, odpowie wedle surowszego przepisu art. 66 § 1 i 2 za dokonanie względnie za usiłowanie popełnienia tegoż występku. Zob. też art. 73 § 1 i 76.

2. Kto: z winy umyślnej lub nieumyślnej (art. 4). **§ 1.**

3. uruchamia tj. puszcza w ruch i rozpoczyna wyrób, oczyszczanie, odwadnianie lub przerób spirytusu, choćby jeszcze nie osiągnął zamierzonego przezeń gotowego produktu; zob. § 58 do 63 rozp. wyk. do mon. spir. Początek ruchu liczy się od chwili zatarcia płodów w kadzi zacierowej (§ 70 pkt. 1 tegoż rozp.). Gdyby sprawca rozpoczął zacier, stałby się winnym usiłowania przestępstwa z art. 66 § 1 lit. b), gdyż usiłował wyrabiać spirytus bez zezwolenia władzy.

4. wyrobu. Zob. uw. 3 do art. 66.

5. oczyszczania, odwadniania. Zob. uw. 4 i 5 do art. 70.

6. przerobu. Zob. uw. 4 do art. 70.

7. spirytusu. Zob. uw. 4 do art. 66.

8. przed zatwierdzeniem itd. Zob. powyżej uw. 1 oraz § 58 do 60 i 63 rozp. wyk. do mon. spir.

9. karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

10. Wyroby i produkty przygotowane, gdyż tylko one noszą cechę przestępną. Zob. uw. 7 do art. 67.

11. Podlegają przepadkowi. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 lit. e), 293 § 1 i 2.

12. Co do wstrzymania ruchu zob. art. 20 i 63 pkt. 3 i 4 mon. spir. oraz § 64 rozp. wyk. mon. spir. **§ 2.**

Art. 72 (81, 82, 83, 88).

§ 1. Kto uszczupla dochód, zastrzeżony Skarbowi Państwa na zasadzie przepisów o monopolu spirytusowym,
podlega, jeżeli czyn nie stanowi występku określonego w art. 66—71, karze grzywny od 5 do 10-krotnej należności uszczuplonej. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 2. Jeżeli czyn, określony w § 1, popełniony został przez usunięcie spirytusu z zakładu, magazynu lub transportu, sprawca podlega nadto karze aresztu do 6 miesięcy.

§ 3. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie,
podlega karze grzywny do 1/4 kary określonej w § 1.

1. Kto: z winy umyślnej; zob. § 3 nin. art. i uw. 2 do art. 61. **§ 1.**

2. uszczupla dochód. Por. art. 61 i zob. uw. 1 do 3 do art. 61.

3. przepisów o monopolu spirytusowym (zob. uwagi wstępne przed art. 66). W art. nin. chodzi o spirytus i wyroby spirytusowe znajdujące się w kraju, nie zaś o przemyt z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska, gdyż w takim razie należy stosować przepisy art. 44 i 46.

4. art. 66 do 71, które tym samym stanowią ustawę szczególną (lex specialis) w stosunku do ogólnego postanowienia nin. art.

5. karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

6. podlega przepadkowi. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 lit. e), 293 § 1 i 2.

§ 2. **7.** Przepis § 2 jest odpowiednikiem przepisu art. 59 lit. b), dotyczącego usunięcia tytoniu; różni się jednak od niego tym, że art. 59 lit. b) stanowi samoistny przepis karny, zaś § 2 art. 72 zawiera tylko kwalifikację występku z § 1 art. 72 — tudzież tym, że art. 59 lit. b) odnosi się jedynie do transportu i to o ściśle w nim określonym przeznaczeniu, zaś art. 72 § 2 odnosi się także do usunięcia spirytusu z zakładu lub magazynu.

8. przez usunięcie, bez względu na sposób działania sprawcy np. za pomocą rur odprowadzających spirytus, za pomocą naczyń, beczek itd. Usunięciem jest każde działanie, za pomocą którego następuje ubytek spirytusu z zakładu, magazynu lub transportu bez wiedzy i zezwolenia władzy skarbowej, albowiem jej służy nadzór nad obrotem czyli nad rozporządzeniem i przeznaczeniem spirytusu (art. 63 mon. spir. i § 3 rozp. wyk.).

Usunięciem będzie także przeniesienie spirytusu z gorzelni do mieszkania gorzelnika, gdyż jego mieszkanie, choćby znajdowało się w tym samym budynku, nie podpada pod pojęcie gorzelni **(O. 15/33).**

Nie chodzi tu o ochronę własności spirytusu (zob. uw. 1 do art. 59), która mieści się w art. 257 i 262 kk., lecz o zapobieżenie uszczupleniu dochodu skarbowego (§ 1 nin. art.). Osoba postronna, która dopuści się czynu z § 2 nin. art., popełni kradzież lub przywłaszczenie, zaś urzędnik, który zarazem przekroczy swą władzę, odpowie wedle art. 286 kk. Za usunięcie odpowie więc pracownik gorzelniany a także kierownik gorzelni, który wyda spirytus robotnikom. Spirytus surowy oddany przez Dyrekcję Mon. Spir. do rektyfikacji, nie wychodzi z pod władztwa tej Dyrekcji jako jej własność i stanowi w stosunku do właściciela zakładu rektyfikacyjnego cudze mienie w rozumieniu art. 257 kk. **(O. 235/35 pkt. 1).**

Wobec przepisu art. 360 kpk. nie zachodzi przekroczenie oskarżenia, jeśli sąd skazał oskarżonego za usunięcie większej ilości spirytusu niż ta, którą mu zarzuca akt oskarżenia **(O. 175/33.).**

9. spirytusu, już wyprodukowanego; zob. uw. 4 do art. 66.

10. zakładu tj. z gorzelni, fabryki, wytwórni, z zakładu rektyfikacyjnego, z magazynu, albo z wolnego składu (art. 38 pkt. 1 i art. 55, art. 38 pkt. 1 mon. spir. oraz § 132, 133, 135, 188, 140, 158 i 217 do 220 rozp. wyk. mon. spir.).

Jeżeli sprawca równocześnie uszkodził, usunął lub uczynił bezskutecznymi znaki (pieczęcie, plomby) umieszczone przez władzę, zachodzi zbieg przestępstwa skarbowego z nieskarbowym wedle art. 7 § 2 a sprawca ulegnie karze za występek z art. 72 nin. ust. i art. 139 kk.

11. z transportu (§ 223 i 225 rozp. wyk. do mon. spir.). Pod ochroną § 2 nin. art. pozostaje transport nie tylko w czasie lokomocji, lecz od chwili opuszczenia miejsca, z którego on wychodzi, aż do chwili dostania się do miejsca swego przeznaczenia. Działanie, uszczuplające dochód skarbowy a dokonane przed tym lub po tym, karalne jest tylko wedle § 1 nin. art.

§ 1, 2. **12.** Zob. art. 73 § 1.

§ 3. **13. nieumyślnie.** Zob. uw. do art. 14 § 2 zamieszczone po uwagach do artykułu 2.

Art. 73 (nowy).

§ 1. Kto umyślnie nabywa, przechowuje lub transportuje przedmioty pochodzące z występku określonego w art. 67, 70—72, albo pomaga do ich zbycia lub ukrycia,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnej najwyższej ceny monopolowej spirytusu.

§ 2. Kto umyślnie nabywa, przechowuje lub transportuje przedmioty pochodzące z występku określonego w art. 68, 69, albo pomaga do ich zbycia lub ukrycia,

podlega karze grzywny od 2 do 10-krotnej różnicy cen spirytusu.

§ 3. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Zob. uw. 1 do art. 50 z tym, że nin. art. nie zawiera przepisu na wzór art. 50 § 2 oraz uwagę 18 do art. 66.

2. Kto umyślnie (art. 14 § 1 kk. i art. 4 nin. ust.), bez względu na pobudkę i cel działania; działanie z winy umyślnej nie podlega karze.

3. nabywa, przechowuje, transportuje. Zob. uw. 3, 4 i 5 do art. 50.

4. w art. 67, 70 do 72: opuszczone tu działania z art. 68 i 69 pozostają pod sankcją § 2 nin. art. Zob. poniżej uw. 8.

5. pomaga do ich zbycia lub ukrycia. Zob. uw. 9 do art. 50.

6. karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23, 292.

7. Zob. powyżej uw. 1 do 6. **§ 2.**

8. w art. 68, 69. Ponieważ za występek z art. 68 i 69 przewidziana jest kara mniej surowa niż za przestępstwo z art. 67 i 70 do 72, przeto w § 2 nin. art. zakreślono za paserstwo w przypadkach art. 68 i 69 karę niższą niż ta, która w § 1 nin. art. przewidzianą jest za paserstwo odnośnie do przestępstw z art. 67 i 71 do 72.

9. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 lit. c), 293 § 1 i 2 oraz uw. 1 do art. 50. Przedmiotem występku są: w przypadku art. 68 jedynie spirytus, którego sposób użycia zmieniono wraz z opakowaniem, zaś w przypadku art. 69 niezgłoszone zapasy wraz z opakowaniem — w obu przypadkach o tyle, o ile je sprawca występku z § 1 lub 2 nin. art. nabył, przechował etc. O ile ich nie zdołano ująć, władza karząca postąpi wedle art. 20. **§ 3.**

Art. 74 (87).

Kto przez zgłoszenie nieprawdziwych danych o wywozie za granicę lub na obszar W. M. Gdańska spirytusu albo artykułów zawierających spirytus lub wyprodukowanych przy użyciu spirytusu — naraża Skarb Państwa na nienależny zwrot opłaty monopolowej,

podlega karze grzywny od 10 do 20-krotnej kwoty, która niesłusznie podlegałaby zwrotowi.

1. Pierwowzór nin. art. tj. art. 87 uks. 1926 dotyczył tylko wódek gatunkowych; w art. 87 uks. 1932 rozszerzono go na wszelkie wyroby spirytusowe a w nin. ustawie rozszerzono go na spirytus oraz wszelkie artykuły zawierające spirytus lub wyprodukowane przy użyciu spirytusu.

2. Wedle art. 24 i 25 mon. spir. (zob. § 245, 246 i 254 do 264 rozp. wyk. mon. spir.) spirytus wywożony za granicę lub na obszar W. M. Gdańska podlega zwolnieniu od opłat monopolowych pod warunkami, określonymi przez Ministra Skarbu; zwolnienie następuje przez zwrot uiszczonej opłaty monopolowej lub przez zezwolenie Ministra Skarbu na zakup spirytusu eksportowego w ilości faktycznie wywiezionej (§ 262, 263 rozp. wyk. mon. spir.). Por. art. 46 § 1 i 51 § 1.

3. Kto: z winy umyślnej lub nieumyślnej (art. 4).

4. przez zgłoszenie. Nie użyto tu wyrażenia «zgłoszenie celne», jak w art. 46 § 1 lit. b) i w art. 51 § 1, albowiem zgłoszenie celne (deklarację celną) składa się tylko co do zagranicznych towarów przeznaczonych do przywozu lub przewozu (art. 35 pr. cel.). Zob. uw. 6 do art. 46.

5. nieprawdziwych danych: co do faktu dokonanego wywozu, co do ilości i jakości wywiezionego towaru oraz w ogóle takich danych, które mogą mieć wpływ na zwrot uiszczonej opłaty monopolowej.

6. za granicę lub na obszar W. M. Gdańska: zob. uw. 4 do art. 44.

7. spirytusu. Zob. uw. 4 do art. 66.

8. artykułów zawierających spirytus np. wódki gatunkowe.

9. wyprodukowanych przy użyciu spirytusu np. artykuły perfumeryjne, kosmetyczne, politury etc. Zob. art. 19 pkt. 2 i 3 mon. spir.

10. naraża Skarb Państwa. Zob. uw. 3 do art. 46.

11. na nienależny zwrot. Zob. powyżej uw. 2 oraz art. 14, 17 pkt. 5 art. 24 i 55 mon. spir.

12. podlega karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

13. niesłusznie podlegałaby: grzywnę wymierza się więc, choćby zwrot opłaty monopolowej nie nastąpił.

Art. 75 (nowy).

Kto bez zgody władzy skarbowej odstępuje innej osobie spirytus, który nabył po zniżonej cenie na podstawie zezwolenia dla siebie otrzymanego,

podlega karze grzywny od 2 do 5-krotnej najwyższej ceny monopolowej spirytusu od każdego rozpoczętego litra. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto nabywa spirytus po pełnej cenie sprzedażnej (art. 42 mon. spir.) może to uczynić bezimiennie i może — poza sprzedażą (art. 79) — dowolnie rozporządzać nabytym w ten sposób spirytusem czyli użyć go na cel dowolny, gdyż nie wyrządza on przez to Skarbowi Państwa żadnego uszczerbku w dochodach. Inaczej przedstawia się rzecz co do spirytusu nabytego po cenie zniżonej, gdyż nabywca musi imiennie uzyskać zezwolenie na zakup i podać cel użycia (§ 180 do 182 rozp. wyk. do mon. spir.). W konsekwencji nie wolno pod karą w art. 68 zagrożoną użyć spirytusu po zniżonej cenie na inny cel niż ten, na który go wydano a dalej w art. nin. zagrożono karą odstąpienie spirytusu po cenie niższej nabytego innej osobie bez zezwolenia władzy skarbowej, albowiem odstąpiony spirytus mógłby być użyty na cel, uzasadniający pobranie wyższej ceny (§ 183 cyt. rozp.) a nadto władza skarbowa traci a conajmniej stracić może kontrolę nad sposobem użycia odstąpionego spirytusu.

2. Kto: umyślnie lub nieumyślnie (art. 4) bez względu na pobudkę i cel.

3. bez zgody władzy skarbowej itd. Zob. uw. 1 powyżej.

4. odstępuje: odpłatnie lub bezpłatnie; odpłatnym jest także zapłacenie długu (datio in solutum) odstąpionym spirytusem.

5. Karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

6. od każdego rozpoczętego litra. Por. uw. 8 do art. 56.

7. podlega przepadkowi. Zob .art. 17 do 22, 23 § 1 lit. e), 293 § 1 i 2.

Art. 76 (98).

Kto bezprawnie wyrabia, posiada, zbywa lub nabywa urządzenia do wyrobu, oczyszczania lub odwadniania spirytusu, podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny od 200 do 5.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Dyspozycję dla nin. art. zawierają art. 65 mon. spir. oraz § 47 rozp. wyk. do mon. spir. Ponieważ wyrób, posiadanie i obrót urządzeniami w nin. art. wskazanymi (np. aparatu do pędzenia samogonki), umożliwia a co najmniej ułatwia dokonanie przestępstw w art. 66 § 1 lit. a) i b) wskazanych, przeto w art. nin. utworzono z nich swoiste przestępstwo, jakkolwiek mają one charakter czynności przygotowawczych. Wobec tego ten, kto za pomocą nabytych lub posiadanych przez siebie urządzeń z art. 76 dopuścił się następnie jednego z przestępstw w art. 66 § 1 lit. a) i b) wymienionych, odpowie za dane przestępstwo, nie zaś za występek z art. 76 **(O. 341/36).**

2. W art. 96 uks. z r. 1926 i w art. 98 uks. 1932 była mowa tylko o przypadkach i urządzeniach, służących do pędzenia czyli wyrobu spirytusu (samogonki); w art. 76 rozciągnięto karalność także na urządzenia służące do oczyszczania lub odwadniania spirytusu.

3. Ponieważ w art. 96 uks. z r. 1926 i w art. 98 uks. z r. 1932 nie poddano wyraźnie sankcji karnej posiadania urządzeń, służących do pędzenia spirytusu, powstała w praktyce wątpliwość, czy także ich posiadanie jest karalne. Wątpliwość tę rozstrzygnięto wprawdzie **O. 242/36** w sensie pozytywnym; autorowie nin. ustawy uznali jednak za wskazane usunąć wszelkie w tym względzie wątpliwości i zamieścili w art. 76 słowo «posiada».

4. Art. 96 uks. z r. 1926 i art. 98 zawierały zgodnie z art. 65 mon. spir. zakaz udzielania wskazówek o wyrobie przyrządów do pędzenia spirytusu lub o sposobie pędzenia przy ich pomocy spirytusu. Postanowienia te opuszczono w nin. art., jako zbędne wobec tego, że przepis art. 27 kk. dostarcza dostatecznej możności karania tego, kto takich wskazówek udziela. Wskazówki, udzielane o wyrobie urządzeń z art. 76, stanowią obecnie pomocnictwo duchowe (intelektualne) z art. 27 kk. do występku z art. 76, jeżeli udzielający wskazówek nie wie, że mają służyć do nielegalnego wyrobu, oczyszczania lub odwadniania spirytusu — jeżeli natomiast sprawca o tym wie lub na to się godzi (art. 14 § 1 kk.), ażeby dane urządzenia służyły do nielegalnego wyrobu, oczyszczania i odwadniania spirytusu, natenczas udzielanie wskazówek stanowi pomocnictwo duchowe z art. 27 kk. do występku z art. 66 § 1 lit. a) i b).

5. Kto: z winy umyślnej lub nieumyślnej (art. 4), bez względu na cel i pobudkę.

6. bezprawnie tj. bez zezwolenia władzy, gdyż art. 65 mon. spir. zabrania wyrobu itd. tego rodzaju urządzeń a § 47 rozp. wyk. mon. spir. wymaga zezwolenia władzy skarbowej do uruchomienia tego rodzaju przedsiębiorstwa.

7. wyrabia: ręcznie, maszynowo lub fabrycznie.

8. posiada. Zob. uw. 15 do art. 19.

9. zbywa. Zob. uw. 9 do art. 50.

10. nabywa. Zob. uw. 3 do art. 50.

11. urządzenia: bez względu na ich rodzaj i sposób ich użycia. Nie musi to być komplet urządzeń, wystarczający do wyrobu, oczyszczenia lub odwadniania spirytusu; wystarcza wyrób etc. pojedyńczych urządzeń, przeznaczonych widomie do celu w nin. art. określonego.

12. do wyrobu. Zob. uw. 2 do art. 66.

13. oczyszczania lub odwadniania. Zob. uw. 5 do art. 67.

14. karze aresztu itd. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 292.

15. przepadkowi. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 lit. e), 293 § 1 i 2.

Art. 77 (nowy).

Kto sprowadza na obszar niewłaściwy, albo wprowadza do obrotu na obszarze niewłaściwym, lub posiada na tym obszarze wyroby monopolu spirytusowego, przeznaczone do sprzedaży na określonym tylko obszarze Państwa,

podlega karze grzywny od 50 do 3.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Chodzi tu o wyroby monopolu spirytusowego, przeznaczone dla pewnego obszaru w celach propagandowych lub innych.

2. **sprowadza:** z kraju na dany obszar. Sprowadzenie staje się przestępstwem dokonanym z chwilą, gdy dany towar dostał się na obszar niewłaściwy; zamówienie go do wysyłki (koleją, pocztą, posłańcem) do danego obszaru, przygotowanie go do transportu w tym celu itd. stanowią usiłowanie (art. 23 kk.).

3. **wprowadza.** Zob. uw. 3 do art. 44.

4. **posiada.** Zob. uw. 15 do art. 19.

5. **wyroby monopolu spirytusowego,** nie zaś spirytus; okazuje się to niewątpliwie stąd, że w art. 79 i 80 lit. a) i b) wymieniono wyraźnie spirytus, czego w art. 77 nie uczyniono.

6. **karze grzywny.** Zob. art. 9 do 16, 18, 23, 292.

7. **podlega przepadkowi.** Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 lit. e), 293 § 1 i 2.

Art. 78 (96).

Kto sprzedaje wyroby monopolu spirytusowego po cenie innej od ustalonej przepisami,

podlega karze grzywny w wysokości od 50 do 100-krotnej różnicy ceny.

1. Dyspozycję dla nin. art. zawiera art. 61 pkt. a), nie zaś art. 62 pkt. b) o mon. spir. (zob. poniżej uw. 4 i 5).

2. **Kto:** z winy umyślnej lub nieumyślnej (art. 4). Wina nieumyślna polegać tu będzie na niedbalstwie sprzedawcy, który nie zaglądnął do cennika albo dał pewien wyrób zamiast innego. W przypadku winy umyślnej sprawcy może sprzedaż posiadać znamiona oszustwa z art. 264 kk., jeżeli sprzedający wprowadził kupującego w błąd lub wyzyskał błąd kupującego i sprzedał mu wyrób tańszy po cenie przepisanej za towar droższy; sąd postąpi w takim przypadku wedle art. 7 § 2 nin. ust.

Podmiotem przestępstwa z nin. art. może być każdy, bez względu, czy posiada uprawnienie do trudnienia się sprzedażą (hurtowną lub detaliczną: zob. § 306 rozp. wyk. mon. spir.) wyrobów monopolu spirytusu, czy też nie, gdyż ustawa nie rozróżnia w tej mierze (lege non distinguente, cen nostrum est distinguere).

3. **sprzedaje,** nie zaś «zbywa», (zob. uw. 9 do art. 50); karze nie ulega więc nabywca. W art. nin. chodzi wyłącznie o sprzedaż w rozumieniu prawa cywilnego (art. 294 kod. zob.) tj. o pozbycie danego wyrobu w zamian za pieniądze. Ratio legis wyłączenia innych rodzajów zbycia leży w tym, że przy zamianie lub innym rodzaju pozbycia wartość ekwiwalentu za dany wyrób pobranego nie da się ustalić albo wcale, albo tylko z trudnością i z niepewnym wynikiem. Obojętnym jest, czy sprzedający oddał już kupującemu rzecz sprzedaną tudzież czy otrzymał już cenę kupna, gdyż ustawa karać chce sam fakt niedozwolonej sprzedaży.

4. wyroby monopolu spirytusowego: wszelkiego rodzaju i bez względu na to, czy ich sprzedaż następuje hurtownie czy detalicznie— natomiast pod art. nin. nie podpadają wyroby niemonopolowe (zob. poniżej uw. 5).

5. po cenie innej od ustalonej przepisami. Za wyroby monopolu spirytusowego nie wolno więc pobierać ceny innej a to ani wyższej ani niższej, podobnie jak tego zabrania art. 61 pkt. a) mon. spir. — albowiem cena wyższa krzywdzi konsumenta, zaś cena niższa deprecjonuje wyroby monopolowe i niezawodnie pozostaje w związku z nabyciem spirytusu drogą przemytu lub innch nieczystych machinacyj.

Należy tu podkreślić, że art. 78 nin. ust. nie zawiera sankcji dla dyspozycji w art. 61 lit. b) rozp. mon. zawartej, gdyż w art. 61 lit. b) chodzi o wódki gatunkowe pochodzenia niemonopolowego; wynika to stąd, że art. 61 lit. b) porównuje ich ceny z cenami wyrobów monopolowych odpowiedniej mocy i ilości.

Ceny sprzedażne wyrobów Mon. Spir. ustalono w rozp. Min. Skarbu z 16/2 1935 Dz. U. 13, poz. 70; ceny sprzedażne czystej wódki monopolowej o mocy 55% ustalono w rozp. Min. Sk. z 26/3 1935 Dz. U. 24, poz. 167, wreszcie ceny sprzedażne z 10/6 1933 Dz. U. 46, poz. 361 ze zmianami zawartymi w rozp. Min. Sk. z 7/3 1935 i z 31/1 1936 Dz. U. 11, poz. 110.

6. podlega karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

7. podlega przepadkowi. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 lit. e), 293 § 1 i 2.

Art. 79 (92, 93).

Kto bez zezwolenia sprzedaje spirytus lub napoje alkoholowe, podlega karze grzywny od 50 do 3.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Art. 79 zawiera sankcję karną za naruszenie przepisu art. 60 mon. spir.; do istoty przestępstwa z art. 79 nie należy jednak uszczuplenie dochodu skarbowego.

2. Kto: z winy umyślnej lub nieumyślnej (art. 4), w mniejszej czy większej ilości, w domu, czy w lokalu publicznym, przez czas krótszy lub dłuższy a nawet okolicznościowo lub jednorazowo.

3. bez zezwolenia. Wedle art. 60 ust. 1 mon. spir. wymaganym jest zezwolenie władzy skarbowej na sprzedaż wszelkich napojów alkoholowych, zawierających więcej niż 45% alkoholu, oraz na cele domowo-lecznicze z wyjątkami wskazanymi w ustępach 2 i 3 tegoż art. tj. z wyjątkiem osób, prowadzących hurtowną sprzedaż tychże wyrobów na mocy umowy z Państwowym Monopolem Spirytusowym i z wyjątkiem sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości do 45% alkoholu oraz sprzedaży piwa [1]), które odbywają się w trybie zgłoszenia (rejestracji) na warunkach, ustalanych przez Min. Skarbu.

Zezwoleń udziela się bądź na sprzedaż hurtowną, bądź na sprzedaż detaliczną; zob. § 306 do 308 przep. wprow. mon. spir.

4. sprzedaje. Zob. uw. 3 do art. 78. Sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie obcej koncesji jest sprzedażą bez zezwolenia władzy skarbowej **(O. 206/30 pkt. 3),** chyba, że władza ta przyjęła do wiadomości, że dany sprzedawca jest uprawniony do zastępowania koncesjonariusza w wykonywaniu jego koncesji.

Chęć osiągnięcia korzyści (zysku) z niedozwolonej sprzedaży nie jest podmiotowym wymogiem przestępstwa z art. 79.

5. spirytus (zob. uw. 4 do art. 66) wszelkiego rodzaju, a więc skażony lub nieskażony, przeznaczony na cele domowo-lecznicze (art. 27 pkt. 3 mon. spir.), naukowe lub inne; nie wolno bowiem naruszać praw zastrzeżonych Monopolowi

---

[1]) Sprzedaż piwa nie wymaga koncesji; stąd też w rozdziale X (art. 111 do 122) nie zamieszczono przepisu analogicznego do art. 78.

Spir. w myśl art. 2 pkt. 1 mon. spir. — nadto zaś należy wziąć pod uwagę, że obecna ustawa chciała widocznie ścieśnić nielegalizowaną sprzedaż spirytusu, skoro w miejsce «napojów spirytusowych», o których była mowa w art. 90 uks. z r. 1926 i w art. 92 uks. z r. 1932, obecna ustawa zawiera sankcję za sprzedaż «spirytusu i napojów alkoholowych» (zob. poniżej uw. 6) — wreszcie w art. 27 pkt. 3 mon. spir. uznano za spirytus przeznaczony na cele konsumcyjne także spirytus na cele domowo-lecznicze.

6. napoje alkoholowe, krajowe lub zagraniczne, stanowiące wyrób monopolowy lub prywatny, byleby zawierały alkohol, jakkolwiek nie zawierający spirytusu. Jest to więc pojęcie szersze niż «wyroby monopolu spirytusowego», o których mowa w art. 77 i 78.

7. podlega karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23, 292.

8. podlega przepadkowi. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 e) i 293. Zawodowa sprzedaż bez zezwolenia podlega osobnej karze z art. 23 § 1 lit. e).

9. Art. 91 uks. z r. 1926 oraz art. 93 uks. z r. 1932 zawierały postanowienie, że przestępstwa z obecnego art. 79 (art. 90 uks. z r. 1926 i art. 92 uks. z r. 1932) nie podlegają osobnemu ukaraniu na podstawie ustawy przeciwalkoholowej z 21/3 1931 Dz. U. 51, poz. 43, chyba, że chodzi o naruszenie zakazów, ustanowionych w art. 4, 8 i 11 rzeczonej ustawy (ustawę tę zob. w dodatku 3 F i G). W niniejszej ustawie opuszczono takie postanowienie jako zbędne, albowiem postanowienia ustawy przeciwalkoholowej, zresztą częściowo uchylone (Dz. U. poz. 863/34), nie dotyczą kwestyj, objętych prawem kar. skarb., lecz kwestii zdrowia, porządku i interesu społecznego.

Art. 80 (94).

Kto w zakładzie handlowym:

a) przechowuje spirytus lub napoje alkoholowe, nie mając zezwolenia na sprzedaż tych produktów;

b) przechowuje albo sprzedaje spirytus lub napoje alkoholowe w stanie innym niż wypuszczone do obrotu,

podlega karze grzywny od 20 do 3.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: umyślnie lub nieumyślnie (art. 4), bez względu na cel i pobudki działania i bez względu na to, czy sprawca prowadzi dany zakład handlowy na własny lub cudzy rachunek.

2. w zakładzie handlowym: jakiegokolwiek rodzaju, bez względu na przedmiot danego przedsiębiorstwa i miejsce jego pomieszczenia (sklep, ubikacje bezpośrednio z ulicy niedostępne, nawet suteryny i piwnice), byle dana osoba w tym pomieszczeniu prowadziła handel.

Do lit. a) **3. przechowuje:** jako rzecz własną lub cudzą, pozostawioną lub zapomnianą tamże przez inną osobę; rzecz taką, dostrzeżoną w zakładzie winien posiadacz danego zakładu bezzwłocznie stamtąd usunąć. Czas trwania przechowania jest tedy bez znaczenia. Występek z art. 80 stanowi niejako przygotowanie przestępstwa z art. 79; ustawodawca domniemywa się, że przechowujący albo zamierza sprzedać znajdujący się w jego zakładzie spirytus lub napoje alkoholowe, albo może ulec pokusie sprzedania ich przy nadarzającej się sposobności — albo wreszcie może prowadzić nimi handel zamienny; ustawodawca chce tedy za pomocą niniejszego przepisu zapobiec pokątnemu handlowi spirytusem i wyrobami alkoholowymi. Czy przechowawca miał rzeczywiście zamiar sprzedaży jest rzeczą obojętną.

Przechowanie jest przestępstwem trwałym **(O. 330 36);** zob. uw. 1 do art. 6.

4. spirytus. Zob. uw. 4 do art. 66.

5. napoje alkoholowe. Zob. uw. 6 do art. 79.

6. nie mając zezwolenia itd. Zob. uw. 3 do art. 79.

7. Przepis ten oparty na art. 53 i 61 lit. c) do f) dotyczy zarówno osób uprawnionych jak i nie uprawnionych do sprzedaży. Jeżeli sprzedaży «w stanie innym» dopuszcza się osoba nieuprawniona do sprzedaży, wykracza ona przeciw przepisom art. 79 i 80 lit. b) i ulegnie karze wedle obu tych art. Do lit. b

8. przechowuje. Zob. powyżej uw. 3.

9. sprzedaje, nie zaś zbywa. Por. uw. 2 do art. 78.

10. spirytus lub napoje alkoholowe. Zob. powyżej uw. 4 i 5..

11. w stanie innym itd. Pojęcie «stanu» obejmuje nie tylko wewnętrzną zawartość wyrobów wódczanych, lecz i zewnętrzny ich wygląd wraz z opakowaniem, które wolno naruszyć jedynie bezpośrednio przed użyciem wódki na miejscu **(O. 50/30** i **O. 307 36** pkt. 1). Pod art. 80 podpada więc przelewanie w restauracji wódki monopolowej przed jej sprzedażą do innych butelek **(O. 307/1 1930 II 1 K. 1567/29),** ukrywanie, uszkodzenie lub zmiana zabezpieczenia, znajdującego się na butelkach z wyrobami spirytusowymi, przed odkorkowaniem butelek **(O. S. P. VIII 518),** dodanie soku do flaszki wódki monopolowej, choćby na żądanie konsumenta **(O. 25/34 pkt. 2);** wolno jednak mięszać różne gatunki wódki lub dodać sok do wódki w naczyniu (np. kieliszku) nadającym się do bezzwłocznego spożycia.

Możliwym jest zbieg występku z art. 80 z oszustwem **(O. S. P. VIII 588)** albo z podrobieniem pieczęci, etykiety itd. (art. 187, 188 kk.). Zob. art. 7 § 2.

Art. 81 (nowy).

§ 1. Kto uchyla się od obowiązku mieszania spirytusu z płynnymi materiałami napędowymi,

podlega karze grzywny w wysokości od 3 do 10-krotnej ceny spirytusu, którego według przepisów użyć należało do mieszanki napędowej.

§ 2. Kto przy sporządzaniu materiałów napędowych używa składników niezgodnie z przepisami,

podlega karze grzywny od 100 do 10.000 złotych. Mieszanka podlega przepadkowi, jeżeli nie można jej doprowadzić do stanu przez przepisy wymaganego.

1. Wedle art. 48 § 1 i 2 spir. mon. Rada Min. może drogą rozporządzenia wprowadzić, regulować i zawiesić przymus mieszania spirytusu do płynnych materiałów napędowych — takiego rozporządzenia dotąd jednak nie wydano. O napędowych mieszankach spirytusowych, sprowadzonych z zagranicy, wspomina art. 23 pkt. 2 mon. spir.

2. Kto: z winy umyślnej lub nieumyślnej (art. 4), bez względu na pobudkę jego działania. § 1.

3. uchyla się, tj. zachowuje się biernie wobec odnośnego nakazu (zob. uw. 1), o ile nakaz ten do niego się stosuje. Jest to więc przestępstwo przez zaniechanie spełnienie nakazu. Zob. uw. 4 do art. 58.

4. spirytusu. Zob. uw. 4 do art. 66.

5. podlega karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23, 292.

6. Mamy tu przypadek warunkowego przepadku, jeżeli mieszanki nie da się doprowadzić do przepisanego stanu. O ile to da się uczynić, np. trzeba do mieszanki dodać jakąś ingerencję, nie następuje przepadek mieszanki, lecz dodanie owej ingerencji przez daną osobę lub przez władzę skarbową w miarę wydać się mającego rozporządzenia (zob. uw. 1). § 2.

Co do przepadku zob. art. 17 do 22, 23 § 1 lit. e) i 293 § 1 i 2.

Art. 82 (99).

Kto narusza inne przepisy o monopolu spirytusowym i sprzedaży napojów alkoholowych, podlega karze pieniężnej porządkowej.

1. Kto: z winy umyślnej lub nieumyślnej (art. 38).

2. narusza zob. uw. 1 do art. 61.

Samo tylko nabycie wywaru bez przyłączenia się innych okoliczności, nadających czynowi cechy przestępne, nie narusza przepisów o mon. spir.; jedynie wytwórcy podpadną karze z art. 82, jako zobowiązani w myśl art. 39 mon. spir. oraz § 98, § 132 i 135 rozp. wyk. mon. spir. do użycia wywaru wyłącznie do produkcji spirytusu **(O. 95/33 pkt. 2).**

Nie podpada pod art. 82 nieopłacenie patentu przez niekoncesjonowanego sprzedawcę spirytusu lub wyrobów alkoholowych **(V K. 307/27).**

Rozdział VI.

Naruszenie przepisów o monopolu solnym.

W przedmiocie monopolu solnego obowiązują następujące przepisy:

I. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z d. 30/12 1924 Dz. U. 117 poz. 1043 o wprowadzeniu jednolitego monopolu sprzedaży soli na obszarze całej Rzeczypospolitej Polskiej — ze zmianami, zawartymi w rozp. Prez. z d. 8/11 1927 Dz. U. 101 poz. 873 i z 21/6 1932 Dz. U. 52 poz. 497 — zob. dodatek 4 A).

II. Rozp. Prez. z 21/6 1932 Dz. U. 52 poz. 497 o przedsiębiorstwie «Polski Monopol Solny» ze zmianami, zawartymi w art. 316 ust. 2 ustawy z 28/3 1933 Dz. U. 51 poz. 396 i w rozp. Prez. z 27/10 1933 Dz. U. 84 poz. 616 — zob. dodatek 4 B).

III. Rozp. Min. Sk. z 10/1 1933 Dz. U. 4 poz. 26 o organizacji przedsiębiorstwa państwowego «Polski Monopol Solny» — zob. dodatek 4 C).

IV. Rozp. Min. Sk. z 4 maja 1937 Dz. U. 37 poz. 283 o obrocie solą — zob. dodatek 4 D).

V. Rozporządzenie Prez. R. P. z 27/10 1933 Dz. U. 84 poz. 616 o sprzedaży soli — zob. dodatek 4 E).

VI. Rozp. Min. Sk. z 18/6 1936 Dz. U. 48 poz. 347 o cenach soli i solanki — zob. dodatek 4 F).

VII. Rozp. Min. Sk. z 24/10 1936 Dz. U. 83 poz. 575 o cenie soli, użytej do wywożonych za granicę artykułów żywności — zob. dodatek 4 G.

Art. 83 (100).

Kto bezprawnie wprowadza sól lub solankę do obrotu, podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnej uszczuplonej opłaty monopolowej. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: z winy umyślnej lub nieumyślnej (art. 4), bez względu na pobudkę i cel działania, a więc choćby sprawca nie miał zamiaru uszczuplenia dochodu skarbowego (zob. poniżej uw. 7). Dokonywania występku z art. 83 w celach zarobkowych nie uznaje ustawa za czyn, powodujący szczególne podwyższenie kary czyli za kwalifikację czynu (por. § 2 art. 66); cel zarobkowy wypadnie więc uwzględnić w ramach kary z niń. art. (art. 54 kk.).

2. bezprawnie. Kupno i sprzedaż soli jadalnej, wywóz jej i przywóz na obszar Polski oraz wszelki inny obrót solą jest wyłącznym przywilejem (monopolem) Skarbu Państwa; na przywóz, wywóz i obrót zezwala Minister Skarbu (§ 1 i 2 mon. sol.). Eksploatację tego monopolu, państwowych salin i warzelni soli, tudzież pól górniczych nadanych na sól powierzono przedsiębiorstwu państwowemu «Polski Monopol Solny» (art. 2 rozp. Dz. U. 497/32). Bezprawnymi są więc wszelkie czynności, którymi sprawca — oczywiście bez zezwolenia władzy — wdziera się w sferę eksploatacji monopolowej, w szczególności handel solą, nie pochodzącą z zakładów monopolowych (§ 10 i 12 mon. sol.).

3. wprowadza... do obrotu. Wprowadzeniem w obrót jest wszelkie działanie lub zaniechanie, którym jakikolwiek przedmiot monopolu solnego przedostał się (czyn dokonany) lub przedostać się miał (usiłowanie) do obrotu. Pomiędzy czynem sprawcy a wprowadzeniem w obrót zachodzić musi związek przyczynowy (zob. uw. do art. 14 kk.). Usiłowania z winy umyślnej można wedle **O. 2/37** dopuścić się zarówno w zamiarze bezpośrednim (dolus directus, art. 14 § 1 część 1 kk.), jak i w zamiarze wynikowym (dolus eventualis, art. 14 § 1 część 2 kk.).

Obrót solą normuje rozp. Dz. U. poz. 283/37. Zakaz wprowadzenia w obrót dotyczy wszelkich rodzajów soli (jadalnej i niejadalnej), tudzież zarówno soli krajowej, jako też i soli przywożonej z zagranicy (§ 4 tegoż rozp.). Obrót solą podlega nadzorowi władz skarbowych (§ 6 i 7 cyt. rozp. i § 10 mon. sol.).

4. sól. Wedle § 1 rozp. o obrocie solą (Dz. U. poz. 283/37; zob. dodatek 1 D) rozumieć należy wszelką sól jadalną (chlorek sodu), zarówno czystą, jak i zmieszaną z innymi ciałami. Wedle § 2 tegoż rozp. użyty w nim wyraz «sól» bez bliższego określenia oznacza wszelką sól jadalną w pojęciu § 1 bez względu na jej rodzaj i przeznaczenie. W § 2 określono dalej pojęcia innych rodzajów soli (kuchennej, kąpielowej, bydlęcej, rybackiej i przemysłowej) oraz solanki. Zresztą z art. 84, 85 i 87 wynika wyraźnie, że dotyczą one także soli niejadalnej. Minister Skarbu określa w razie wątpliwości, jakiego rodzaju sól należy uważać za jadalną. (§ 6 rozp. mon.).

5. solankę: zob. § 2 i 35 rozp. o obrocie solą.

6. karze grzywny: zob. art. 8, 9 do 16, 18, 23 i 292.

7. uszczuplonej opłaty monopolowej: zob. § 5 rozp. mon. oraz § 5 rozp. o obrocie solą. Sól kąpielowa, bydlęca, rybacka, przemysłowa, solanka oraz sól wywożona za granicę lub na obszar W. M. Gdańska jest wolna od opłaty monopolowej; zob. § 5 ust. 2 rozp. Dz. U. 283/37.

Art. 83 do 89 i 91 mają na celu ochronę Skarbu Państwa przed uszczupleniem dochodu skarbowego tj. opłaty monopolowej.

8. podlega przepadkowi: zob. art. 17 do 22, 23 § 1 lit. e) i 293 § 1 i 2.

9. Zob. art. 89 i 90.

Art. 84 (103).

Kto usuwa z soli środek skażający, albo w jakikolwiek inny sposób ukrywa lub osłabia działanie środka skażającego,

podlega karze aresztu do 6 miesięcy i grzywny od 5 do 10-krotnej uszczuplonej opłaty monopolowej, albo jednej z tych kar. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: por. uw. 1 do art. 83.

2. usuwa: całkowicie lub częściowo. Usunięciem jest czyn, wskutek którego środek skażający znika z soli skażonej w zupełności lub części. Następuje więc ubytek częściowy zawartości danej soli — albo też dodanie takich ingrediencyj, które paraliżują w zupełności działanie środka skażającego. Umniejszenie

działania środka skażającego może również nastąpić wymienionymi sposobami, ale nie podpada już pod pojęcie «usuwa», lecz pod pojęcie «osłabia» w dalszym ciągu nin. art. użyte.

Czyn jest dokonany z chwilą, gdy sprawca już usunął, ukrył lub osłabił działanie środka skażającego, nie zaś z chwilą gdy sprawca przedsięwziął czyn, mający wywołać jeden z tych skutków; aż do nastąpienia skutku zachodzi tedy tylko usiłowanie, mniej lub więcej zbliżone do dokonania przestępstwa.

3. z soli: zob. uw. 4 do art. 83.

4. środek skażający. Skażenie następuje olejem mineralnym lub sodą; na żądanie strony może za odpowiednią dopłatą nastąpić skażenie bądź w wyższym stopniu niż normalny, bądź innym środkiem skażającym (pkt. E. załącznika do rozp. Min. Sk. o cenach soli i solanki z 18/6 1936 Dz. U. 48, poz. 347).

5. w jakikolwiek inny sposób. Ustawodawca, nie mogąc ani znać ani przewidywać, jakimi środkami sprawcy się posługują lub w przyszłości posługiwać się będą dla ukrycia lub osłabienia działania środka skażającego, zamieścił w nin. art. ogólny a bezwzględny zakaz posługiwania się w tym celu jakimikolwiek środkami i sposobami.

6. ukrywa. Ukrywaniem jest działanie, które ani nie usuwa, ani nie osłabia działania środka skażającego, lecz tylko zapobiega dostrzeżeniu jego obecności jednym ze zmysłów ludzkich a więc wzrokiem, smakiem, powonieniem lub dotykiem. Obojętnym jest, czy ukrycie jest całkowite czy częściowe, albo mniej lub więcej udatne; możliwe jest także usiłowanie nieudolne (art. 23 § 2 kk.). Zob. też powyżej uw. 2 co do tego, kiedy czyn uważać należy za dokonany.

7. osłabia. Zob. powyżej uw. 2.

8. karze aresztu i grzywny albo jednej z tych kar (zob. art. 9—16, 18, 23, 292). Wobec zastrzeżonego władzy karzącej prawa wyboru między połączeniem (kumulacją) obu tych kar albo wymierzeniem jednej z nich, może władza ta orzec:

a) areszt i grzywnę, jako kary odpowiadające stanowi rzeczy

b) sam tylko areszt, wreszcie

c) samą tylko grzywnę.

Mając to prawo wyboru, władza karząca nie ma potrzeby korzystać z prawa nadzwyczajnego złagodzenia kary (art. 23 § 1 lit. b), jednakowoż da się pomyśleć, że w przypadku pod b) wskazanym sąd wobec okoliczności danego przypadku uznaje karę aresztu odpowiednią, atoli orzeka tylko grzywnę na podstawie art. 23 § 1 lit. b).

Kara w nin. art. przewidzianą jest surowszą niż w przypadku art. 83, albowiem działalność z nin. art. rzuca ujemniejsze światło na sprawcę a nadto może narazić albo życie, albo zdrowie ludzkie na niebezpieczeństwo. To też możliwym jest tu zbieg przestępstwa z art. 83 z przestępstwami z art. 242 § 1, 216 i 217 lit. c) kk. Ukaranie nuastąpi w tych przypadkach wedle art. 7 § 2 nin. ust.

9. podlega przepadkowi. Zob. art. 17—22, 23 § 1 e) i 293.

10. Zob. art. 89 i 90.

Art. 85 (102).

Kto zmienia w użyciu przeznaczenie soli w sposób uzasadniający pobranie wyższej ceny monopolowej od zapłaconej, podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnej różnicy ceny. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Por. uwagi do art. 68.

2. Kto: zob. uw. 1 do art. 83.

3. zmienia w użyciu przeznaczenie, nie zaś wewnętrzną zawartość soli. Przez tę zmianę następuje uszczuplenie dochodu skarbowego, umyślne lub nieumyślne (art. 4).

Wedle § 4 ust. 2 mon. sol. Minister Skarbu ma prawo sprzedawać po cenach zniżonych sól, przeznaczoną na cele tamże pod lit. a) do c) wymienione.

4. sól: zob. uw. 4 do art. 83.

5. pobranie wyższej ceny. Zob. rozp. Min. Sk. o cenach soli i solanki z 18/6 1936 Dz. U. 48, poz. 347.

6. karze grzywny. Zob. uw. 8, 9 do 16, 18, 23 lit. e), 292.

7. różnicy ceny. Chodzi tu tedy o uszczuplenie ceny, którą za sól na dany cel przeznaczoną, należało uiścić, nie zaś o uszczuplenie opłaty monopolowej, gdyż sól niejadalna lub wywożona za granicę oraz solanka są wolne od opłaty monopolowej (§ 5 rozp. Dz. U. poz. 283/37).

8. podlega przepadkowi. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 lit. e), 293 § 1 i 2.

9. Zob. art. 89 i 90.

10. Z orzecznictwa Sądu Najwyższego.

a) **O. 51/31.** (pkt. 1). Art. 85 (art. 100 uks. z r. 1926) nie przerzuca ciężaru dowodzenia na oskarżonego; rzeczą oskarżenia jest udowodnić przesłanki działania z art. 85 zarówno z punktu widzenia przedmiotowej, jak i podmiotowej istoty czynu (pkt. 3). Sprzedaż soli osobom do nabycia jej nieuprawnionym i naruszenie innych warunków koncesji ulega karze z art. 93, nie zaś z art. 85.

b) **O. 88/31.** Nieodzownym warunkiem zastosowania art. 85 (art. 100 uks. 1926) jest użycie soli do użytku uzasadniającego pobranie wyższej ceny. W braku tego wymogu można czyn oskarżonego rozważyć jedynie z punktu widzenia art. 93.

Art. 86 (nowy).

Kto wbrew przepisom przetwarza w jakikolwiek sposób sól w celu dalszej odprzedaży,

podlega karze grzywny od 3 do 5-krotnej uszczuplonej opłaty monopolowej. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 83.

2. wbrew przepisom. Wedle § 3 mon. sol. przetwarzanie (przyrządzanie) soli jadalnej, nabytej w składach monopolowych c e l e m o d s p r z e d a ż y, dozwolone jest tylko w wypadkach przez Min. Skarbu określonych. Wynika stąd a contrario, że poza wypadkami odsprzedaży przetwarzanie soli jadalnej dla siebie lub innych osób jest dozwolone, zaś przetwarzanie soli niejadalnej o tyle tylko podpadałoby pod art. 86, o ileby szczególnym przepisem (rozporządzeniem Min. Sk.) zostało zabronione.

3. w jakikolwiek sposób. Jest to zakaz ogólny, podobny jak ten, o którym mowa w uw. 5 do art. 84.

4. Karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23, 292.

5. uszczuplonej opłaty monopolowej. Zob. uw. 7 do art. 83.

6. podlega przepadkowi. Zob. art. 17—22, 23 § 1 e) i 293.

7. Zob. art. 89 i 90.

Art. 87 (nowy).

Kto usuwa podczas transportu sól, od której nie uiszczono opłaty monopolowej,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnej opłaty monopolowej. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto. Zob. uw. 1 do art. 83.

2. usuwa. Por. uw. 8 do art. 72.

3. **podczas transportu** tj. nie tylko w czasie lokomocji, lecz w czasie od chwili opuszczenia miejsca, skąd transport wychodzi, aż do chwili dostania się transportu do miejsca jego przeznaczenia.

4. **sól.** Zob. uw. 4 do art. 83.

5. **od której nie uiszczono opłaty monopolowej** np. usuwa podczas transportu sól przywiezioną z zagranicy lub sprzedaną po cenach zniżonych (§ 4 pkt. 2 i § 5 mon. sol.) albo sól wynoszoną z miejsca produkcji lub ze składów monopolowych (§ 3 mon. sol.); chodzi tu więc o uszczuplenie dochodu skarbowego (zob. uw. 7 do art. 83).

6. **karze grzywny.** Zob. art. 9—16, 18, 23, 292

7. **opłaty monopolowej.** Nie dodano tu słowa «uszczuplonej», zawartego w art. 83, 84 i 86, gdyż już w części dyspozycyjnej nin. art. wskazano na to, że od danej soli opłaty monopolowej jeszcze nie uiszczono; usunięcie więc z transportu uniemożliwia pobranie opłaty monopolowej, którą Skarb Państwa zaspokoić mógł z transportowanej soli.

8. **podlega przepadkowi.** Zob. art. 17—22, 23 § 1 e) i 293.

9. Zob. art. 89 i 90.

Art. 88 (104).

Kto nie zgłasza zapasów, od których należy się dopłata z powodu podwyższenia cen soli,

podlega karze grzywny w wysokości od 2 do 4-krotnej dopłaty, należnej od nie zgłoszonych zapasów. Zapasy nie zgłoszone podlegają przepadkowi.

1. **Kto.** Zob. uw. 1 do art. 83.

2. **nie zgłasza zapasów.** Jest to podobne postanowienie, jakie zawierają art. 58 i 69; zob. uwagi do tychże art.

Co do pojęcia «soli» zob. uw. 4 do art. 83.

3. **karze grzywny.** Zob. art. 9 do 16, 18, 23, 292.

4. **należnej od niezgłoszonych zapasów.** Chodzi tu więc o różnicę między ceną pierwotnie obowiązującą a ceną później podwyższoną.

5. **Zapasy.** Zob. uw. 7 do art. 67.

6. **podlegają przepadkowi.** Zob. art. 17—22, 23 § 1 e) i 293.

7. Zob. art. 89 i 90.

Art. 89 (nowy).

§ 1. Kto uszczupla dochód, zastrzeżony Skarbowi Państwa na zasadzie przepisów o monopolu solnym,

podlega, jeżeli czyn nie stanowi występku określonego w art. 83—88, karze grzywny od 5 do 10-krotnej należności uszczuplonej. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie,

podlega karze grzywny do 1/4 kary określonej w § 1.

§ 1. 1. **Kto: z winy umyślnej;** zob. § 2 nin. art. i uw. 2 do art. 61.

2. **uszczupla dochód.** Por. uw. 1 i 3 do art. 61

3. **przepisów o monopolu solnym.** Zob. ustęp I. 1 przed art. 83.

4. **karze grzywny.** Zob. art. 9 do 16, 18, 23, 292.

5. **należności uszczuplonej.** Zob. uw. 7 do art. 83.

6. podlega przepadkowi. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 e) i 293.

7. nieumyślnie. Zob. art. 14 § 2 kk. Przepadek nie następuje, skoro go nie przepisano wyraźnie, jak tego art. 17 wymaga. § 2.

8. Zob. art. 90.

Art. 90 (nowy).

Kto umyślnie nabywa, przechowuje lub transportuje przedmioty pochodzące z występku określonego w art. 83—89, albo pomaga do ich zbycia lub ukrycia,

podlega karze grzywny od 2 do 4-krotnej opłaty monopolowej. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Przepis ten jest odpowiednikiem przepisu art. 50; por. tedy uwagi 1 do 10 do art. 50; nie przejęto tu jednak przepisu § 2 tegoż art. o nieumyślnym paserstwie.

2. opłaty monopolowej. Nie dodano tu słowa «uszczuplonej» gdyż karę wymierza się, choćby już poprzód opłatę monopolową ściągnięto od uczestników danego przestępstwa. Por. uw. 7 do art. 87.

3. karze grzywny: zob. art. 9 do 16, 18, 23, 292.

4. podlega przepadkowi. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 e) i 293.

Art. 91 (nowy).

Kto bez zgody władzy skarbowej odstępuje innej osobie sól, którą nabył po zniżonej cenie na podstawie zezwolenia dla siebie otrzymanego, podlega karze grzywny od 2 do 5-krotnej najwyższej ceny monopolowej soli od każdego rozpoczętego kilograma. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: z winy umyślnej lub nieumyślnej (art. 4).

2. bez zgody władzy skarbowej. Zob. § 17 i 31 rozp. o obrocie solą (Dz. U. poz. 283/37) oraz por. uw. 1 do analogicznego art. 75.

3. odstępuje. Zob. uw. 4 do art. 75.

4. sól. Zob. uw. 4 do art. 83.

5. karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

6. najwyższej ceny monopolowej. Obrano tu za podstawę wymiaru kary grzywny najwyższą cenę, ponieważ ustawodawca chciał przy stosowaniu nin. przepisu w praktyce uniknąć tych trudności, któreby wyłonić się mogły, gdyby podstawę grzywny uzależniono od tego, jaki użytek uczyniono lub uczynić miano z odstąpionej soli.

7. od każdego rozpoczętego kilograma. Zob. uw. 8 do art. 56.

8. podlega przepadkowi. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 e) i 293.

Art. 92 (nowy).

Kto sprzedaje sól po cenie innej od ustalonej przepisami, podlega karze grzywny w wysokości od 50 do 100-krotnej różnicy ceny.

1. Przepis nin. odpowiada przepisom art. 63 i 78; dyspozycję zawierają art. 11 rozp. Prez. o «Polskim Monopolu Solnym» (Dz. U. poz. 497/32 i § 4 rozp. o obrocie solą.

2. Kto. Zob. uw. 1 do art. 83.

3. sprzedaje. Zob. uw. 3 do art. 78.

4. sól. Zob. uw. 4 do art. 83.

5. po cenie innej. Por. uw. 5 do art. 78. Ceny soli i solanki ustanowiono w rozp. z 18/6 1936 Dz. U. 48, poz. 347; zob. dodatek 4 E).

6. karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

7. Przepadek sprzedanej soli, nie następuje, choćby jej kupujący jeszcze nie odebrał, gdyż nin .art. przepadku nie przewiduje (zob. art. 17). Ustawodawca chciał widocznie, w obrocie tak niezbędnego przedmiotu codziennego użycia, jakim jest sól, zapobiec komplikacjom, któreby wyniknąć mogły, gdyby kupujący, na skutek orzeczonego przepadku wzgl. zatrzymania sprzedanej soli (art. 246 § 1), nie otrzymał sprzedanej mu soli.

Art. 93 (105).

Kto narusza inne przepisy o monopolu solnym, podlega karze pieniężnej porządkowej.

1. Kto: umyślnie lub nieumyślnie (art. 38).

2. narusza. Zob. uw .1 do art. 61.

3. inne przepisy itd. tj. przepisy nie wymienione w art. 83 do 92. Tu podpadną między innymi przepisy § 10 mon. sol. oraz § 5 i 7 rozp. o obrocie solą (Dz. U. poz. 795/33).

4. Zob. **O. 51/31** pkt. 3 przy art. 85.

Rozdział VII.

Naruszenie przepisów o monopolu zapałczanym i opodatkowaniu zapalniczek.

W tym przedmiocie wydano następujące ustawy wzgl. rozporządzenia:

I. Ustawa z dn. 30/1 1931 Dz. U. 9, poz. 45 o monopolu zapałczanym — zob. dodatek 5 A).

II. Dekret Prez. Rp. z dnia 14/1 1936 Dz. U. 3, poz. 12 w sprawie zmiany ustawy o monopolu zapałczanym — zob. dodatek 5 B).

III. Rozporządzenie Ministra Skarbu z 25/6 1937 Dz. U. 48 poz. 376 o wykonaniu dekretu pod II. — zob. dodatek 5 C).

IV. Rozporządzenie Min. Sk. z dn. 31 stycznia 1931 Dz. U. 10, poz. 51 w sprawie wykonania ustawy o monopolu zapałczanym — ze zmianami, zawartymi w rozp. Min. Sk. z dn. 15/1 1932 Dz. U. 6, pzo. 42 i z dn. 16/1 1934 Dz. U. 7, poz. 55 — zob. dodatek 5 D).

V. Rozporządzenie Ministra Skarbu z 15/1 1932 Dz. U. poz. 42 celem dalszego wykonania ustawy z 30/1 1931 o monopolu zapałczanym — zob. dodatek 5 E).

Art. 94 (106).

§ 1. Kto bez zezwolenia wyrabia zapałki lub zapalniczki, podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnej opłaty monopolowej od wyrobionych przedmiotów.

§ 2. Jeżeli sprawca wyrabia inne przedmioty, objęte monopolem zapałczanym, podlega karze grzywny od 50 do 10.000 złotych.

§ 3. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: umyślnie lub nieumyślnie (art. 4), bez względu na pobudkę i cel działania. § 1.

2. bez zezwolenia. Zezwolenia Min. Skarbu wymaga nietylko wyrób, lecz także przywóz z zagranicy lub W. M. Gdańska oraz wywóz tamże. Zob. art. 1 i 2 ustawy o mon. zap. (Dz. U. poz. 45/31) oraz § 4, 5 i 28 rozp. wyk. (Dz. U. poz. 51/31). Por. słowa «bez zgłoszenia» w art. 95.

3. wyrabia: ręcznie, maszynowo lub fabrycznie; pod pojęcie «wyrabia» nie podpada naprawianie zapalniczek **(O. 323/35).**

4. zapałki. Zob. art. 1 i2 ustawy o mon. zap. (Dz. U. poz. 45/31) oraz § 1 rozp. wyk. Dz. U. 51/31. Co do wyrobu zapalniczek ze złota i srebra zob. art. 95.

5. zapalniczki: zob. art. 1 ust. o mon. zap. Dz. U. 45/31 oraz § 2 i 28 rozp. wyk. Dz. U. 51/31.

Zapalniczkami są tylko takie przyrządy do niecenia ognia, które mają na celu zastąpić zapałki, nie zaś przyrządy do lutowania, do dzwonka elektrycznego itd., choćby niekiedy używano ich do niecenia ognia **(O. 351/36).**

6. karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

7. opłaty monopolowej: zob. art. 4 ust. o mon. zap. Dz. U. poz. 45/31.

8. od wyrobionych przedmiotów tj. zapałek i zapalniczek; co do wyrobu innych przedmiotów monopolowych zob. § 2 nin. art. (poniżej uw. 9)

9. inne przedmioty, poza zapałkami i zapalniczkami tj. przedmioty, wymienione w art. 1 ust. o mon. zap. w ustępie 1) pod lit. a), b), c), d) i zamienne części zapalniczek, wymienione tamże pod e). § 2.

10. Grzywnę określono tu w cyfrach, nie zaś na podstawie wielokrotności opłaty monopolowej, albowiem od tych przedmiotów nie określono opłaty monopolowej.

11. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 lit. e) i 293 § 1 i 2. § 3.

Art. 95 (nowy).

Kto bez zgłoszenia wyrabia zapalniczki ze złota i srebra, podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku od wyrobionych zapalniczek. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto. Zob. uw. 1 do art. 94.

2. bez zgłoszenia (por. słowa «bez zezwolenia» w art. 94). Zob. § 28 do 36 rozp. wyk. Dz. U. poz. 51/31; co do zgłoszenia wyrobu elektrycznych zapalniczek do środków lokomocji zob. § 37 i 38 tegoż rozp.

3. wyrabia. Zob. uw. 3 do art. 94.

4. zapalniczki: zob. uw. 5 do art. 94. Monopol Zapałczany wzgl. jego dzierżawca nie wyrabia zapalniczek ze złota i srebra, gdyż nie jest to artykuł masowy; dlatego to co do ich wyrobu wydano szczególne przepisy i dlatego też od ich wyrobu pobiera się podatek a nie opłatę monopolową.

5. karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

6. podatku. Zob. art. 5 do 7 mon. zap. Dz. U. poz. 45/31.

7. podlega przepadkowi. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 e) i 293.

Art. 96 (107).

§ 1. Kto wbrew przepisom o monopolu zapałczanym:

a) wydaje lub wyprowadza z pomieszczeń fabrycznych przedmioty, objęte przepisami o monopolu zapałczanym;

b) usuwa takie przedmioty z transportu, przeznaczonego za granicę lub na obszar W. M. Gdańska,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnej opłaty monopolowej albo od 5 do 10-krotnego podatku od przedmiotów w ten sposób wydanych, wyprowadzonych lub usuniętych.

§ 2. Jeżeli czyn, określony w § 1, dotyczy przedmiotów monopolu zapałczanego, na które nie jest ustanowiona opłata monopolowa, sprawca podlega karze grzywny od 50 do 5.000 złotych.

§ 3. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 1. **1. Kto:** Zob. uw. 1 do art. 94.

2. wbrew przepisom o mon. zap. tj. mimo nieuiszczenia opłaty monopolowej wzgl. podatku; zob. art. 4, 5 i 6 ust. o mon. zap.

lit. a) **3. wydaje lub wyprowadza.** Por. uw. 4 i 5 do art. 59.

4. z pomieszczeń fabrycznych, w których wyrabia się przedmioty monopolem objęte (zob. poniżej uw. 5).

5. przedmioty itd. Zob. art. 1 mon. zap. Dz. U. poz. 45/31 oraz § 1, 2 i 3 rozp. wyk. Dz. U. poz. 51/31.

lit. b) **6. usuwa:** Zob. uw. 9 do art. 59.

7. z transportu. Zob. uw. 11 do art. 72. Chodzi o transport z Polski, nie zaś o przewóz przez Polskę, gdy towary przewozowe nie podlegają ani opłatom monopolowym, ani podatkowi, ani wreszcie cłu.

8. ze granicę lub na obszar W. M. Gdańska. Zob. art. 2 ust. 2) ustawy mon. Dz. U. 45/31 oraz § 23 do 25 i § 39 do 42 rozp. wyk. Dz. U. 51/31.

9. karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

10. opłaty monopolowej. Zob. uw. 7 do art. 94.

11. podatku. Zob. uw. 4 i 6 do art. 95.

§ 3. **12.** Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 e) i 293.

Art. 97 (nowy).

§ 1. Kto umyślnie nabywa, przechowuje lub transportuje przedmioty pochodzące z występku określonego w art. 94—96, albo pomaga do ich zbycia lub ukrycia,

podlega karze grzywny od 2 do 4-krotnej opłaty monopolowej, albo od 2 do 4-krotnego podatku.

§ 2. Jeżeli przedmiot nie podlega opłacie ani podatkowi, wymierzyć należy karę grzywny od 20 do 5.000 złotych.

§ 3. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 1. **1. Kto:** bez względu na pobudkę i cel.

2. umyślnie: zob. uw. 1 i 2 do art. 50; działanie nieumyślne jest więc niekaralne. Przepisu na wzór § 2 art. 50 nie wprowadzono.

3. nabywa, przechowuje lub transportuje: zob. uw. 1, 3, 4 i 5 do art. 50.

4. art. 94 do 96. Ze względu na umyślność działania sprawcy uznano wszystkie w § 1 nin. art. wymienione czynności za specyficzny rodzaj paserstwa a więc za swoiste przestępstwo (delictum sui generis); wobec tego do tych czynności nie można stosować przepisów art. 148 i 160 kk.

5. pomaga do ich zbycia lub ukrycia. Zob. uw. 9 do art. 50.

6. karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

7. opłaty monopolowej. Zob. uw. 7 do art. 94.

8. podatku. Zob. uw. 4 i 6 do art. 95.

9. Por. uw. 9 i 10 do art. 94. § 2.

10. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 e) i 293. § 3.

Art. 98 (110).

Kto posiada w obrocie handlowym zapałki w opakowaniach, nie zaopatrzonych w przepisane oznaczenia, podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnej opłaty monopolowej od tych zapałek. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Ponieważ zapałki i zapalniczki, jako przedmioty codziennego użytku i zapotrzebowania, przedstawiają znaczne źródło dochodu monopolowego, pobieranego przez Skarb Państwa w postaci czynszu dzierżawy od Spółki Akcyjnej do Eksploatacji Mon. Zap. (rozp. Dz. U. poz. 42/32), przeto ustawodawca nie ograniczył się do ścigania osób, które trudnią się się nielegalnym wyrobem (art. 94, 95) przedmiotów mon. zap. lub bezpośrednio usuwają je z pod uiszczenia opłaty monopolowej lub podatku (art. 96) — lecz rozszerzył ponadto odpowiedzialność karną na samo posiadanie zapałek, zapalniczek i kamyczków zapałowych, choćby posiadaczowi nie można było udowodnić udziału w przestępstwach z art. 94 do 96. Ustawodawca czyni jednak różnicę pomiędzy posiadaniem zapałek i kamyczków zapałowych (art. 98, 100) z jednej, zaś posiadaniem zapalniczek (art. 99) z drugiej strony — kierując się właściwością samego przedmiotu monopolowego i myślą, czy słusznym jest pociągnięcie posiadacza do odpowiedzialności za winę choćby nieumyślną. I tak:

Kto nabył zapalniczkę przed wprowadzeniem mon. zap., obowiązany był w czasie przejściowym po wprowadzeniu tegoż monopolu przedstawić ją do zaopatrzenia w znaczek podatkowy; jeśli zaś nabył ją po wprowadzeniu mon. zap., to zauważył lub zauważyć był powinien brak rzeczonego znaczka. Ponadto umożliwiono dodatkowe uiszczenie opłaty monopolowej lub podatku od zapalniczek rozporządzeniem Min. Sk. z 25/6 1937 Dz. U. 48 poz. 376 (zob. dodatek 5 C). Wobec tego słuszną jest odpowiedzialność karna, nałożona w art. 99 na posiadacza zapalniczki nie zaopatrzonej w znaczek podatkowy.

Inaczej przedstawia się rzecz co do zapałek i kamyczków zapałowych, co do których oznaczenie uiszczonej opłaty monopolowej mieści się nie na każdej paczce zapałek lub na każdym pojedynczym kamyczku — co do nich więc trudno wymagać od każdego posiadacza, pojedynczej paczki zapałek lub pojedynczego kamyczka zapałowego, ażeby zbadał, czy uiszczono opłatę monopolową. Wobec tego uzależnia ustawodawca karalność posiadania od kumulatywnego zaistnienia dwóch warunków tj. od posiadania w obrocie handlowym i w opakowaniach.

2. Kto: zob. uw. 1 do art. 94.

3. posiada: zob. uw. 15 do art. 19.

4. w obrocie handlowym (nie zaś tylko w zakładzie handlowym, jak wedle art. 80 co do spirytusu i napojów alkoholowych) a więc zarówno w sklepie, składzie, magazynie, kramie, jak i przy każdej sprzedaży na ulicy, w handlu obnośnym lub domokrążnym. Pod pojęcie obrotu handlowego podpada nie tylko zbycie (zob. uw. 9 do art. 50), lecz także przewóz, ekspedycja, komis, oddanie w przechowanie do cudzego składu, magazynu, mieszkania itd.

W obrocie handlowym władztwo nad rzeczą przechodzi z ręki do ręki; za posiadanie odpowiadają więc zarówno oddający, jak i przyjmujący czyli sprzedawca i kupujący, komitent i komisant etc.

5. zapałki: zob. art. 4 ust. mon. Dz. U. 45/3 uw. 4 do art. 94.

6. w opakowaniach, nie zaś w pojedynczych pudełkach zapałek. Zob. § 12, 13 i 19 rozp. wyk. Dz. U. 51/31.

7. karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

8. opłaty monopolowej. Zob. uw. 7 do art. 94.

9. podlega przepadkowi. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 e) i 293.

Art. 99 (nowy).

Kto zbywa, nabywa lub posiada zapalniczki, nie zaopatrzone w znaczek podatkowy,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnej opłaty monopolowej od tych zapalniczek. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Zob. uw. 1 do art. 98.

2. Kto: zob. uw. 1 do art. 94.

3. zbywa: zob. uw. 9 do art. 50.

4. nabywa: zob. uw. 3 do art. 50.

5. posiada: zob. uw. 15 do art. 19.

6. zapalniczki: zob. uw. 5 do art. 94.

7. nie zaopatrzone w znaczek podatkowy: zob. art. 4 do 8 ust. mon. Dz. U. 45/31 oraz § 7 do 11, 31, 35 i 39 do 42 rozp. wyk. Dz. U. 51/31 i § 2 do 6 rozp. Dz. U. poz. 376/37 (zob. dodatek 5 C i D).

8. Zob. uw. 7, 8 i 9 do art. 98.

Art. 100 (nowy).

Kto posiada w obrocie handlowym kamyczki zapałowe w opakowaniach, nie zaopatrzonych w przepisane opaski,

podlega karze grzywny od 20 do 3.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Zob. uw. 1 do art. 98.

2. Kto: zob. uw. 1 do art. 94.

3. posiada w obrocie handlowym: zob. uw. 3 i 4 do art. 98.

4. kamyczki zapałowe: zob. art. 1 pkt. e) «ich części zamiennych») i art. 2, 9 pkt. 1) ust. mon. Dz. U. 45/31 oraz § 1 i 2 rozp. Dz. U. 42/32.

5. w opakowaniach, nie zaopatrzonych w przepisane opaski. Zob. § 3 rozp. Dz. U. 42/32.

6. karze grzywny. Zob. 9 do 16, 18, 23 i 292. Nie przyjęto tu za podstawę należności skarbowej.

7. podlega przepadkowi. Zob. 17 do 22, 23 § 1 e) i 293.

Art. 101 (108).

Kto nabywa, przechowuje lub transportuje przedmioty, objęte przepisami o monopolu zapałczanym, a pochodzące zza granicy lub W. M. Gdańska, albo pomaga do ich zbycia lub ukrycia,

podlega, jeżeli nie wykaże, że zostały zgodnie z prawem wprowadzone do kraju, karom określonym w art. 44 [1]) lub 206.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 94.

2. nabywa: zob. uw. 1 i 3 do art. 50.

---

[1]) W pierwotnym tekście była cyfra 49; poprawiono ją na 44 w obwieszczeniu Ministra Skarbu z 30/8 1937 Dz. U. 67, poz. 513.

3. przechowuje: zob. uw. 4 do art. 50. W pojęciu przechowania mieści się i posiadanie (zob. uw. 15 do art. 19).

4. transportuje: zob. uw. 5 do art. 50.

5. przedmioty, objęte monopolem zapałczanym: zob. art. 1 ust. mon. Dz. U. 45/31 i § 3 rozp. wyk. Dz. U. 51/31.

6. pochodzące z za granicy lub z W. M. Gdańska: zob. art. 2 ust. mon. Dz. U. 45/31 oraz § 4 ,10, 11 rozp. wyk. Dz. U. 51/31 i § 3 do 5 rozp. Dz. U. poz. 376/37.

7. pomaga do ich zbycia lub ukrycia: zob. uw. 9 do art. 50.

8. jeżeli nie wykaże: por. uw. 15 do art. 62.

Art. 102 (113).

Kto narusza inne przepisy o monopolu zapałczanym i opodatkowaniu zapalniczek,
podlega karze pieniężnej porządkowej.

1. Kto: z winy umyślnej lub nieumyślnej (art. 38).

2. narusza inne przepisy wymienione przed art. 94.

3. podlega karze pieniężnej porządkowej a więc dopuszcza się wykroczenia skarbowego (art. 35); co do tej kary i aresztu zastępczego zob. art. 40.

Rozdział VIII.

Naruszenie przepisów o monopolu loteryjnym.

W tym przedmiocie obowiązują ustawa z dnia 9 lipca 1936 Dz. U. 55, poz. 398 o monopolu loteryjnym, zamieszczona w dodatku 6 A) oraz rozporządzenie wykonawcze z dn. 26/2 1937 Dz. U. 21 poz. 134 w sprawie wykonania ustawy o monopolu loteryjnym, zamieszczone w dodatku 6 B).

Art. 103 (114).

§ 1. Kto:
a) urządza lub prowadzi loterię bez zezwolenia;
b) uczestniczy na obszarze Państwa Polskiego w działalności loterii zagranicznej;
c) premiuje losami loteryjnymi inne transakcje;
d) sprzedaje losy loterii państwowej po cenie innej od oznaczonej na losie, albo na raty lub dniówki;
e) sprzedaje szanse wygrania z poszczególnego losu loterii państwowej,
podlega karze aresztu do 6 miesięcy i grzywny od 100 do 20.000 złotych.

§ 2. Jeżeli loteria, urządzona bez zezwolenia, przeznaczona była na cel społeczny, sprawca podlega karze grzywny od 20 do 2.000 złotych.

§ 3. W przypadkach, określonych w § 1 pkt a)—c), podlegają przepadkowi losy, dokumenty i urządzenia loteryjne, oraz wygrane, które na podstawie losów i dokumentów przypadają uczestnikom gry.

1. Kto: z winy umyślnej, czy nieumyślnej (art. 4), bez względu na pobudkę i cel działania sprawcy.

Obojętną jest okoliczność , czy wskutek działania sprawcy Skarb Państwa doznał ubytku w dochodach wzgl. poniósł szkodę, gdyż wymóg szkody zawarty w art. 112 uks. z r. 1926 a nie przejęty przez uks. z r. 1932, nie został wprowadzony do nin. ustawy. Zresztą ubytek skarbowy jest ustawowo domniemany **(O. 53/32** pkt. 2) a celowość represji z art. 103 nie spoczywa wyłącznie w interesach fiskalnych Skarbu, zagrożonych urządzeniem loterii przez osoby prywatne, lecz polega również na ochronie obywateli przed wyzyskiem przedsiębiorców loteryjnych, spekulujących na właściwym naturze ludzkiej popędzie do hazardu **(O. 80/35).**

Nie jest wymaganym, ażeby sprawca osiągnął zysk ze swego działania **(O. 53/32** pkt. 1 i **O. 363/35),** jakkolwiek w regule sprawca w tym właśnie celu dokonywa swego działania.

Do lit. a) **2. urządza lub prowadzi.** Wedle art. 1 (1) mon. lot. «prowadzenie» wszelkiego rodzaju loterii stanowi wyłączny przywilej (monopol) Państwa — zaś art. 103 lit. a) mówi o urządzeniu i prowadzeniu loterii. Posługując się obu tymi określeniami, ustawodawca nie wyszedł poza ramy tegoż art. 1 (1) mon. lot., gdyż loterię nie tylko ten «prowadzi», kto sprzedaje losy i inkasuje ich cenę, albo prowadzi wykaz losów lub wygranych, lecz także i to nawet głównie ten, kto podaje projekt loterii, układa system gry, ilość, rodzaj (loterie fantowe) i wysokość (wartość) wygranych czyli ten, kto ją urządza. Z drugiej strony ustawodawca, zamieszczając w art. 103 obok słowa «prowadzi» także słowo «urządza», zapobiegłe traktowaniu urządzających loterię, jako podżegaczy lub pomocników.

Sprawcą jest i może być tylko osoba prywatna i fizyczna, która urządza lub prowadzi loterię dla siebie lub dla innej osoby fizycznej lub prawnej. Osoba prawna, jako pozbawiona woli i świadomości, nie może się dopuścić czynu karalnego (universitas delinquere non potest), może ona jednak stać się odpowiedzialną posiłkowo za grzywny i koszty postępowania na podstawie art. 30.

Błąd sprawcy, czy impreza przezeń urządzona lub prowadzona jest loterią w rozumieniu art. 103, jest błędem co do okoliczności prawnej (art. 20 § 2 kk.).

3. loterię. Za loterię uważa się grę losową, prowadzoną według z góry określonych warunków (art. 1 ust. 2 mon. lot.); w razie wątpliwości, czy pewna gra jest loterią w rozumieniu art. 1 ust. 2 mon. lot., decyduje o tym Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych (art. 1 ust. 3 mon. lot.). Pod pojęcie loterii w rozumieniu art. 103 lit. a) podpada loteria klasowa lub liczbowa, prowadzona w ten sposób, że grający za zapłatą pewnej kwoty pieniężnej otrzymuje los czyli bilet na loterię, po czym następuje ciągnienie losów i wypłata wygranej.

Wedle motywów do zapadłego w składzie siedmiu sędziów **O. 33 34** losem może być jakikolwiek przedmiot, dający przez oznaczenie go cechą indywidualną (np. numerem) prawo do gry i możność rozlosowania wygranej wśród posiadaczy tego rodzaju przedmiotów; losem może więc być równie dobrze kawałek papieru, jak wycinek z gazety lub z programu wyścigowego, blaszka itp.

Prowadzenie handlu cukierkami i czekoladkami zaopatrzonymi w kartki z wygrywającymi numerami uznał S. N. niejednokrotnie za loterię, bez względu na to, czy cukierek sprzedawany jest po cenie zwiększonej lub normalnej **(O. 288/34** i **O. 96/35)** tudzież bez względu na to, że sprawca wykupił świadectwo przemysłowe na prowadzenie handlu czekoladkami z premią **(O. 190/35).** Od tego poglądu odstąpił S. N. w **O. 119/37,** zapadłym w składzie siedmiu sędziów, wypowiadając tezę, że: «Przez loterię, stanowiącą przedmiot monopolu państwowego (art. 114 uks. 1932 i art. 103 pr. kar. sk.) należy rozumieć grę losową, obliczoną na osiągnięcie zysku bezpośrednio z niej samej w postaci nadwyżki kapitału gry (tj. ceny ogółu sprzedanych losów. Przyp. aut.) nad wartością wygranych i innymi kosztami własnymi przedsiębiorstwa a polegającą na sprzedaży losów i na ich ciągnieniu (rozlosowaniu)». W motywach do **O. 119/37** Sąd Najwyższy podkreślił, że zysk pośredni np. ze sprzedaży towarów nie nadaje przedsięwzięciu charakteru

loterii w rozumieniu art. 193, oraz że nie zachodzi loteria, jeżeli chodzi tylko o reklamę a sama loteria nie stanowi samoistnego źródła dochodu.

Nie zmienia istoty loterii okoliczność, że każdy los wygrywa, jak to rzecz się ma przy tzw. kole szczęścia **(O. 104/33).**

Odnośnie do tzw. loterii fantowej, przy której grający płaci pieniądz a wygrywa pewien przedmiot, rozstrzyga przytoczona w **O. 119/37** okoliczność, czy suma ceny losów jest wyższą od wartości wygranych przedmiotów.

Wszystkie tu omówione przypadki premii przy zakupie różnych towarów nie podpadają obecnie pod art. 103 lit. a), lecz pod art. 103 lit. c) tj. pod pojęcie transakcyj, premiowanych losami loteryjnymi. Ustawodawca chciał widocznie zapobiec wszelkim wątpliwościom i w tym celu stworzył pojęcie z transakcyj premiowanych o bardzo szerokim zasięgu (zob. poniżej uw. 8).

Loteria jest czystą grą losową, w której o wygranej lub przegranej decyduje ślepy los; istotną więc cechą gry losowej jest uzależnienie zysku grającego (wygranej) wyłącznie i jedynie od przypadku. Obojętnym jest cel, dla którego loterię urządzono, komu zysk ma przypaść, czy temu, który ją urządził, czy też osobom trzecim, czy zysk ten (kapitał gry) był z góry obliczony, czy też nie — czy liczba wtedy zwolnionym od odpowiedzialności, jeśli loteria nie była obliczona na żaden, nawet pośredni zysk. (Orzeczenie pełnej Izby II z 20/10 1927 II K. 967/27 **O. 166/27).**

Ryzyko potocznie nazwano hazardem, w przeciwieństwie do gry hazardowej (art. 61 prawa o wykr.) nie jest istotną cechą loterii, natomiast jest nią moment losowania tj. uzależnienie zysku grającego od czystego przypadku; grający nie jest narażony na jakieś z góry nieprzewidziane straty czy zyski (ryzyko) i uczestniczy w grze w granicach z góry określonych; wie on, co płaci i wie, co może wygrać **(O. 96/35);** decyzję, czy grać i z jaką stawką postanawia on w spokoju, będąc opanowanym, nie zaś możliwie podniecony przebiegiem gry, jak przy hazardzie **(O. 98/34).** Wobec tego z dziedziny pojęcia loterii wyłączone są wszelkie gry, będące hazardem np. gra «para nie para» **(O. 98/34),** gra w kostki «Góra — dół» **(O. 197/36)** oraz gry, wymagające pewnej umiejętności lub zręczności np. rzucanie kostek czy gra w kręgielki **(O. 132/33)** lub zależnie od pewnej bystrości i inteligencji grającego np. rozwiązanie szarady lub zadania **(O. 95/35).**

Nie jest loterią tzw. loteryjka arytmetyczna lub numerowa (lotto), grywana w prywatnych towarzystwach i klubach, w ścisłych kółkach znajomych i członków klubów; nie jest zresztą obliczona na zysk, jakkolwiek grający, podobnie jak przy grach w karty, domino etc. przeznaczają pewną część wygranej dla klubu lub na cel dobroczynny, wreszcie manipulacyjna strona gry jest prosta, nie wymaga ani zdeklarowania ilości losów i ich ceny, ani celu, na który przeznaczono dochód, ani ciągnienia itd. **(O. 31/33).** Podobnie nie podpadają pod art. 103 ani loteria, urządzona na zabawie towarzyskiej w zamkniętym kółku, gdyż chodzi wówczas przede wszystkim o zabawę a dochód na cele jakiejś potrzeby społecznej czy dobroczynnej jest wynikiem ubocznym **(O. 182/34)** — ani też impreza, polegająca na jednostronnym świadczeniu przedsiębiorcy, chociażby uzależnionym od przypadków, bez wzajemnego i bezwarunkowego świadczenia strony drugiej, biorącej udział w tej imprezie np. tzw. ruletka taneczna, w której tańczący nie płaci za udział w tańcu a ceny za przedmioty, spożywane w danym lokalu, stanowią tylko świadczenie za konsumcję a podwyższone zostały li tylko ze względu na koszt odbywającego się koncertu **(O. 261/36).**

4. bez zezwolenia: zob. art. 3 ust. mon. Tylko rzeczywiste otrzymanie zezwolenia zwalnia od odpowiedzialności za urządzenie lub prowadzenie loterii, nie zaś okoliczność, że sprawca mógł otrzymać takie zezwolenie lub, że wykonał warunki urządzenia loterii **(O. 87/31** pkt. 2). Błąd w tym względzie jest błędem w dziedzinie prawa (art. 20 § 2 kk.) i nie uchyla odpowiedzialności **(O. 163/34** pkt. 1), chyba gdyby chodziło o błąd co do okoliczności faktycznej, należącej do istoty czynu. Wymaganie przez ustawę zezwolenia ma swoje uzasadnienie w tym, że loterie pry-

watne dają możność nadużyć przy sprzedaży losów, przy ciągnieniu ich (np. umieszczenie znaków na losach wygrywających) itp. Zob. **O. 80/35** w uw. 1.

Do lit. b) **5. uczestniczy, w działalności loterii zagranicznej.** Przy wykładni słowa «uczestniczy» należy wyjść z założenia, że wedle art. 4 mon. lot. wszelka działalność loterij zagranicznych na obszarze Rzeczypospolitej, współudział w tej działalności oraz nabywanie, zbywanie i posiadanie zagranicznych losów loteryjnych jest wzbronione. Karalnym jest więc uczestnictwo w działalności loterii zagranicznej, bez względu na charakter udziału poszczególnych uczestników, jak i skutki tego udziału **(O. 163/34** pkt. 3); każdy uczestnik staje się samoistnym sprawcą występku z art. 103 lit. b), bez względu na rodzaj i sposób uczestniczenia, nie zaś podżegaczem lub pomocnikiem. Uczestnictwem w loterii zagranicznej jest przede wszystkim nabycie losów loterii zagranicznej a tym samym udział w grze; uczestnictwo jest dokonane z chwilą dopełnienia warunków, dających prawo do gry. Nie mniej jest uczestnictwem publiczne ogłoszenie danych, dotyczących loterii zagranicznej, choćby nie podano zupełnie ściśle sposobu i miejsca nabycia losów **(O. 237/34)** a także wszelkie reklamowanie loterii zagranicznej, choćby nieumyślne **(O. 257/36).**

Ponieważ wedle art. 4 mon. tyt. uczestnictwem jest już samo posiadanie (pojęcie posiadania zob. uw. 15 do art. 19), przeto karze ulega także i ten, komu los loterii zagranicznej nadesłano w prezencie z za granicy w zamiarze wzięcia udziału w grze **(O. 144/35** pkt. 3).

Obojętnym jest, czy sprawca nabył **(O. 259/36),** zbył lub posiadał los zagranicznej loterii dla siebie, czy też dla innej osoby.

Loterią zagraniczną jest każda loteria, nie prowadzona przez Polski Monopol Loteryjny (art. 116 mon. lot.) a więc także loteria, prowadzona przez W. M. Gdańsk. Zakupienie losów loterii zagranicznej, przeznaczonych dla mieszkającej poza granicami Państwa (także na obszarze W. M. Gdańska. Przyp. aut.) obcej poddanej i mającej grać poza granicami Państwa, nie wyczerpuje znamion art. 114 lit. b) uks. 1932 czyli art. 103 lit. b) pr. kar. sk., który zakazuje działalności obcokrajowych loteryj na obszarze Państwa **(O. 69/37).**

6. na obszarze Państwa Polskiego. Działanie przestępne musi być wykonane w Polsce; zakupno więc losu zagranicznego w Polsce celem wysłania go komuś za granicę podpada pod art. 103 lit. b) **(O. 259/36).** A contrario wynika stąd, że uczestnictwo w loterii zagranicznej przez sprawcę, który nabył los za granicą i przebywał tamże przez cały czas od nabycia losu do ukończenia gry, nie ulega karze z art. 103 lit. b); natomiast zachodziłaby odpowiedzialność z tegoż art., gdyby sprawca przywiózł taki los do kraju w czasie gdy gra nie jest jeszcze ukończoną, gdyż zachodziłoby tu zakazane w art. 4 mon. lot. posiadanie losu loterii zagranicznej. Posiadanie takiego losu w kraju po ukończeniu gry nie podlega karze — inna rzecz, że może ono wzbudzić uzasadnione podejrzenie, że posiadacz losu nabył go przed ukończeniem gry. Zob. **O. 69/37** powyżej w uw. 5.

De lit. c) **7.** Dyspozycja dla tego przepisu znachodzi się w art. 5 pkt. 3 mon. lot.

8. premiuje inne transakcje. Transakcją w rozumieniu prawa prywatnego jest każda czynność prawna, mocą której pewien stosunek prawny albo powstaje, albo ulega zmianie lub rozwiązaniu; transakcja jest więc w zasadzie czynnością obustronną, w regule umową wzajemną, mocą której każda strona świadczy coś stronie drugiej (art. 51 kod. zob.). Treścią świadczenia może być danie, czynienie, nieczynienie, zaprzestanie lub zaniechanie (art. 2 § 2 kod. zob.). Przy transakcji z art. 103 lit. c) chodzi zwykle o umowę kupna, do zawarcia której zachęca się kupujących drogą premii (zob. powyżej w uw. 3 orzecznictwo co do cukierków, czekoladek, gilz etc.); może to jednak być każda inna transakcja, do której zawarcia zachęcać ma premia, a w szczególności publiczne ogłoszenie pewnej nagrody za wykonanie pewnej czynności (art. 104 § 1 kod. zob.) z równoczesnym wyznaczeniem premii, którą wylosować mają między sobą wszyscy, którzy daną czynność wykonali.

Premiowaniem jest tedy wyznaczenie premii czyli osobnej nagrody obok tego świadczenia, które wyznaczający premię obowiązany jest uiścić z mocy umowy lub ustawy za dokonane na jego rzecz świadczenie.

9. losami loteryjnymi, oczywiście losami loterii prywatnej, nie zaś państwowej, gdyż taki zakaz zwracałby się przeciw interesowi Monopolu Loteryjnego — ani też zagranicznej, gdyż zakaz taki byłby zbędny wobec art. 103 lit. b).

10. Dyspozycja dla tego przepisu znachodzi się w art. 5 pkt. 1 i art. 17 (4) mon. lot. Do lit. d)

11. Dyspozycja dla tego przepisu znachodzi się w art. 5 pkt. 2 mon. lot. Do lit. e)

12. Pod lit. d) i e) mowa tylko o losach loterii państwowej, gdyż przepisy mon. lot. nie dotyczą obligacyj państwowych pożyczek premiowych, np. premiowej pożyczki dolarowej, inwestycyjnej itp. (zob. art. 198). Tym samym stało się bezprzedmiotowym zapadłe w składzie siedmiu sędziów **O. 33/34,** wedle którego te obligacje są objęte zakazem art. 114 lit. d) i e) uks. 1932, odpowiadającego obecnemu art. 103 lit. d) i e). Do lit. d) e)

13. karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

14. Z porównania § 1 i 2 nin. art. okazuje się, że § 2 nie przewiduje kary aresztu i zagraża niższą karą grzywny, chodzi tu bowiem o działanie uprzywilejowane, podjęte nie dla celu egoistycznego, lecz dla dobra powszechnego. Celem społecznym są cele ogólno-państwowe, np. loteria na F. O. N., Ligę Morską, Czerwony Krzyż oraz cele naukowe, humanitarne i filantropijne ogółu lub pewnej grupy ludności. § 2.

15. Przepis ten cechują dwa momenty, a to: a) że nie stosuje się on do przypadków w § 1 pod lit. d) i e) określonych, tudzież że przepadek w przypadkach pod a) do e) wymienionych następuje tylko co do pewnych przedmiotów w § 3 wyczerpująco wymienionych, nie zaś co do przedmiotu występku w ogóle. Zob. uw. 7 do art. 67. § 3.

Co do przepadku zob. art. 17 do 22, 23 § 1 lit. e), 293 § 1 i 2.

Art. 104 (115 § 1).

Kto bez zezwolenia trudni się zawodowo sprzedażą losów loterii państwowej,

podlega karze grzywny od 50 do 5.000 złotych. Losy nie sprzedane podlegają przepadkowi.

1. Przepis nin. art. zawiera sankcję karną za naruszenie przepisu art. 17 ust. 1 i 2 mon. lot.

2. Kto: zob. uw. 1 do art. 103.

3. bez zezwolenia. Por. uw. 4 do art. 103.

4. trudni się zawodowo. Zob. uw. 26 do art. 24. Jednorazowa lub sporadyczna sprzedaż losów loterii państwowej nie podlega karze.

5. losów loterii państwowej. Charakter losu zob. uw. 3 do art. 103.

6. karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 23 i 292.

7. Losy niesprzedane, przydybane u oskarżonego (art. 246 i dal.).

8. podlegają przepadkowi. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 lit. e), 293 § 1 i 2.

Art. 105 (nowy).

Kto powiększa kapitał gry loteryjnej ponad kwotę, wskazaną w zezwoleniu,

podlega karze grzywny od 2 do 5-krotnej uszczuplonej opłaty monopolowej.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 103.

2. powiększa kapitał gry loteryjnej czy to przez wypuszczenie większej ilości losów niż ta, na którą zezwolenie opiewa, czy też przez podwyższenie zawartej w zezwoleniu ceny losów, czy wreszcie w jakikolwiek inny sposób, np. przez zmniejszenie sumy wygranych. Powiększenie to jest naruszeniem jednego z warunków zezwolenia władzy na urządzenie loterii. Zob. art. 3 (2) pkt. 3 mon. lot. Naruszenie innych warunków zezwolenia podpada pod sankcję art. 106.

3. karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

4. uszczuplonej opłaty monopolowej. Wedle § 8 rozp. Min. Sk. z 7/5 1924 Dz. U. 54 poz. 541 opłata ta wynosi 10% ogólnej sumy wkładek gry (kapitału gry).

Art. 106 (115).

Kto narusza inne przepisy o monopolu loteryjnym, podlega karze pieniężnej porządkowej.

1. Kto: z winy umyślnej lub nieumyślnej (art. 38), bez względu na cel i pobudkę.

2. inne przep. o mon. lot.; zamieszczone po art. 107.

3. pieniężnej karze porządkowej. Zob. art. 35 i 40 oraz uw. 1 do art. 61.

Rozdział IX.

Naruszenie przepisów o sztucznych środkach słodzących.

W tym przedmiocie obowiązują następujące przepisy:

I. Rozporządzenie Prezydenta R. P. z dnia 7/10 1927 Dz. U. 89 poz. 797 o sztucznych środkach słodzących ze zmianą zawartą w art. 43 rozp Prez. R. P. z d. 28/12 1934 Dz. U. 110 poz. 976. Zob. dodatek 7 A).

II. Rozporządzenie wykonawcze Min. Sk. z d. 7/12 1927 Dz. U. 117 poz. 1008 ze sprostowaniem zawartym w obwieszczeniu z d. 17/1 1928 Dz. U. 30 poz. 289, tudzież ze zmianami zawartymi w rozp. Min. Sk. z d. 12/3 1930 Dz. U. 36 poz. 300. Zob. dodatek 7 B).

Art. 107 (nowy).

§ 1. Kto bez zezwolenia lub wbrew warunkom zezwolenia wyrabia lub przerabia sztuczne środki słodzące, podlega karze aresztu do roku i grzywny od 1.000 do 50.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 2. Tym samym karom podlega, kto wbrew przepisom wydaje z wytwórni sztuczne środki słodzące.

§ 1. **1. Kto:** umyślnie lub nieumyślnie (art. 4), bez względu na pobudkę i cel. Ponieważ sztuczne środki słodzące przewyższają swą słodyczą cukier trzcinowy względnie buraczany (art. 1 Dz. U. poz. 797/27), a tym samym uszczuplają dotkliwie dochód skarbowy z opodatkowania cukru, przeto rozdział min. zawiera szereg przepisów, uniemożliwiających dostanie się tychże środków do konsumcji nielegalnej. Ustawa ujmuje sztuczne środki słodzące w karby od chwili ich powstania aż do chwili ich użycia (spożycia). Nie wolno ich więc bez zezwolenia:

a) wyrabiać lub przerabiać (art. 107 § 1),

b) wydawać z wytwórni (art. 107 § 2),

c) nabywać i sprzedawać (art. 108 § 1 i 3),

d) używać w przedsiębiorstwie do wyrobu artykułów żywności (art. 109).

e) Ponieważ często nie byłoby możliwym albo byłoby zbyt trudnym uchwycić ich pochodzenie oraz drogę, którą one doszły w posiadanie osoby nieuprawnionej, przeto ustawa karze wszelki nielegalny kontakt z nimi, a mianowicie ich przechowanie i transportowanie oraz pomoc do ich zbycia i ukrycia (art. 108 § 1); zob. też uw. 1 do art. 109,

f) Poddano postanowieniem rozp. Prez. z 7/10 1927 poz. 797 wszelkie związki chemiczne, które za pomocą prostych zabiegów chemicznych mogą być przetworzone na sacharynę lub na środki do niej zbliżone. Zob. w tym względzie art. 1 ust. (3) wspomnianego rozporządzenia.

2. bez zezwolenia. Na wyrób i przerób sztucznych środków słodzących wymagane jest zezwolenie Min. Skarbu w porozumieniu z Min. Spraw Wewn. oraz Przemysłu i Handlu (art. 2 Dz U. poz. 797/27 i § 2 rozp. wyk.). Co do uruchomienia wytwórni tych środków zob. § 2 i 8 do 10 rozp. wyk.; co do zezwolenia zakładom przemysłowym stosowania tych środków do wyrobu przedmiotów, przeznaczonych do celów leczniczych i higienicznych zob. § 47 do 53 rozp. wyk.

3. wbrew warunkom zezwolenia co do ilości, jakości i rodzaju sztucznego środka słodzącego itd.

4. wyrabia (czyli wytwarza) **lub przerabia:** zob. uw. 3 do art. 57.

5. sztuczne środki słodzące: są nimi wszelkie związki chemiczne, otrzymane syntetycznie a przewyższające swą słodyczą rafinowany cukier trzcinowy wzgl. buraczany tudzież związki chemiczne powyżej w uw. 1 pod lit. f) wymienione; zob. ustępy (1) i (3) art. 1 Dz. U. poz. 797/27.

6. karze grzywny: zob. art. 9 do 16, 18, 23, 292.

7. podlega przepadkowi: zob. art. 17 do 22, 23 § 1 lit. e), 293 § 1 i 2.

8. wbrew przepisom wydaje z wytwórni: zob. art. 3 Dz. U. poz. 797/27 i § 18 rozp. wyk. Wydaniem w rozumieniu § 3 nin. art. jest każde działanie, za pomocą którego sztuczne środki słodzące wydostają się poza wytwórnię bez kontroli organów skarbowych (art. 4 Dz. U. poz. 797/27 i § 18 rozp. wyk.). Pod pojęcie «wydania» podpada także zezwolenie wyraźne lub milczące posiadacza wytwórni lub jego personelu na zabranie sztucznych środków słodzących § 2.

Art. 108 (nowy).

§ 1. Kto bez zezwolenia nabywa, przechowuje lub transportuje sztuczne środki słodzące, albo pomaga do ich zbycia lub ukrycia,

podlega karze aresztu do 6 miesięcy i grzywny od 500 do 5.000 złotych.

§ 2. Kary aresztu nie orzeka się w przypadku nabycia sztucznych środków słodzących u upoważnionego sprzedawcy.

§ 3. Kto mając zezwolenie na sprzedaż sztucznych środków słodzących, sprzedaje środki te osobie nie uprawnionej do ich nabycia,

podlega karze aresztu do miesiąca i grzywny od 100 do 5.000 złotych.

§ 4. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 107 i uw. 1 do art. 50. § 1.

2. bez zezwolenia. Zezwolenie na nabycie mogą otrzymać tylko zakłady przemysłowe dla wyrobu przedmiotów przeznaczonych do celów leczniczych i higienicznych, dalej hurtowne składy materiałów aptecznych i apteki (art. 3 Dz. U. poz. 797/27 i § 48 rozp. wyk.), wreszcie osoby prywatne na podstawie recepty lekarza (art 3 pkt. 3 zd. 2 Dz. U. poz. 797/27).

3. nabywa: zob. uw. 3 do art. 50. W pierwszym rzędzie chodzi tu o nabywcę, który nabytych środków już nie posiada; jeśli bowiem przydybano go w ich posiadaniu, to prościej będzie pociągnąć go do odpowiedzialności za przechowanie czyli posiadanie. Obojętnym jest, czy sprawca nabył sztuczne środki słodzące od osoby do ich sprzedaży uprawnionej lub nieuprawnionej; nabycie od osoby uprawnionej stanowi jedynie przypadek uprzywilejowany (§ 2 nin. art.), nie zagrożony karą aresztu.

4. przechowuje: zob. uw. 15 do art. 19. Posiadanie jest także przechowywaniem (zob. uw. 4 do art. 50). Osoby prywatne mogą posiadać sztuczne środki słodzące do własnego użytku w ilości, przepisanej receptą lekarza (zob. art. 3 pkt. 3 zd. 2 Dz. U. poz. 797/27 i § 52 pkt. 2 rozp. wyk.).

5. lub transportuje: zob. uw. 5 do art. 50.

6. sztuczne środki słodzące: zob. uwagę 5 do art. 107.

7. pomaga do ich zbycia lub ukrycia: por. uw. 9 do art. 50 z tym, że zbywca odpowiada za samo posiadanie w myśl art. 108 § 1, albo za sprzedaż w myśl art. 108 § 3.

8. karze itd. Zob. art. 9 do 16, 18, 23, 292.

§ 2. **9.** Jest to przypadek uprzywilejowany, łagodniej traktowany ze względu na to, że nabywający sztuczne środki słodzące u upoważnionego sprzedawcy nie przyczynia się do pokątnego handlu nimi.

10. nabywa: zob. powyżej uw. 3.

11. z upoważnionego sprzedawcy: zob. art. 3 Dz. U. poz. 797/27 i § 52 pkt. 2 rozp. wyk.).

§ 3. **12. mając zezwolenie na sprzedaż** itd. Zezwolenie na sprzedaż mogą otrzymać wytwórnie, apteki i hurtowne składy materiałów aptecznych (art. 3 Dz. U. poz. 797/27 i § 33 rozp. wyk.). Zezwolenie to nie uprawnia ich do wolnej sprzedaży osobie się zgłaszającej; uprawniony sprzedawca winien przed dokonaniem sprzedaży zbadać uprawnienie nabywcy do nabycia (zob. § 1 nin. art.). Pod § 3 podpada już sam fakt zawarcia umowy o sprzedaż, choćby oddanie jeszcze nie nastąpiło; pertraktacje o sprzedaż stanowią usiłowanie (§ 23 kk.). Oddanie przez sprzedawcę nabywcy środków mu sprzedanych nie stanowi odrębnego przestępstwa, lecz jest zrealizowaniem skutków już dokonanego przestępstwa.

Ze związkowo wziętych § 1 i 3 nin. art. wynika, że sprzedawca i nabywca winni być uprawnieni do sprzedaży wzgl. do nabycia i że obaj winni uprawnienie swe nawzajem stwierdzić, gdyż każdy z nich odpowiada także za winę nieumyślną (art. 4 nin. ust.).

Pacjent, który nabył sztuczne środki słodzące legalnie, podlega karze z § 3 nin. art., gdyby je lub choćby ich część sprzedał innemu pacjentowi, posiadającemu również receptę lekarską, gdyż brak mu zezwolenia na sprzedaż.

§ 4. **13.** Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 lit. e) i 293 § 1 i 2.

Art. 109 (nowy).

Kto w przedsiębiorstwie używa bez zezwolenia sztucznych środków słodzących do wyrobu artykułów żywności, podlega karze aresztu do 6 miesięcy i grzywny od 500 do 10.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Nabywca sztucznych środków słodzących, który je nabył prawnie czyli na podstawie uzyskanego zezwolenia (§ 1 art. 108) od sprzedawcy do sprzedaży uprawnionego (§ 3 art. 108), nie staje się przez to jeszcze uprawnionym do swobodnego rozporządzenia nimi; wolno mu ich użyć jedynie dla tych celów, dla których je nabył, a więc hurtownym składom materiałów aptecznych wolno je

sprzedać jedynie aptekom w granicach uzyskanego przez nie zezwolenia, aptekom wolno je sprzedać osobom prywatnym za receptą lekarza, a zakładom przemysłowym wolno ich użyć jedynie do wyrobu przedmiotów przeznaczonych do celów leczniczych i higienicznych (art. 3 Dz. U. poz. 797/27 i § 47 rozp. wyk.).

Sposobem użycia nabytych legalnie sztucznych środków słodzących jest więc albo sprzedaż osobie do nabycia uprawnionej, albo konsumcja własna przez pacjenta; pacjentowi nie wolno ich sprzedać innemu pacjentowi, choćby ten ostatni posiadał zezwolenie na ich nabycie, gdyż pacjentowi wolno je nabyć tylko w aptece za receptą.

Do wszystkich tych zakazów dodaje art. 109 szczególny zakaz użycia sztucznych środków słodzących do wyrobu artykułów żywności; zakaz ten czerpie swoje uzasadnienie w znacznym uszczerbku, którego Skarb Państwa doznałby przez uszczuploną konsumcję opodatkowanego cukru, oraz w zmniejszonej sile pożywności sporządzonych w ten sposób środków żywności.

2. Kto: zob. uw. 1 do art. 107.

3. w przedsiębiorstwie: handlowym lub przemysłowym, wyrabiającym dla siebie lub swoich odbiorców lub choćby dla swego personelu artykuły żywności. Tu należą więc wszelkie wytwórnie produkujące artykuły żywności (słodycze, ciastka, cukierki, czekolada etc. lub ich namiastki czyli surogaty), a więc fabryki, piekarnie, restauracje, cukiernie, hotele, pensjonaty itp.

4. używa bez zezwolenia. Na wyrób taki wymagane jest więc osobne zezwolenie, które otrzymać mogą szpitale, sanatoria itp.

5. sztucznych środków słodzących. Zob. uw. 5 do art. 107.

6. do wyrobu, nie zaś do spożycia; podawanie więc sztucznych środków do kawy, herbaty, czekolady etc. w restauracjach, kawiarniach, cukierniach itd. podpadnie nie pod art. 109, lecz pod art. 108 § 1 lub 3, natomiast podlega karze z art. 109 użycie sztucznych środków słodzących przez te zakłady do wyrobu pieczywa, ciast itd.

7. podlega karze itd. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

8. podlega przepadkowi. Zob. art. 17 do 22, 23 lit. e), 293 § 1 i 2.

Art. 110 (nowy).

Kto narusza inne przepisy o sztucznych środkach słodzących, podlega karze pieniężnej porządkowej.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 107.

2. inne przepisy, wymienione przed art. 107.

3. pieniężnej karze porządkowej. Zob. art. 35 i 40 oraz uw. 1 do art. 61.

Rozdział X.

Naruszenie przepisów o opodatkowaniu piwa.

W tym przedmiocie obowiązują następujące przepisy:

I. Ustawa z d. 22/10 1931 o opodatkowaniu piwa (Dz. U. 99 poz. 762) ze zmianą zawartą w art. 40 rozp. Prez. z 28/12 1934 Dz. U. 110 poz. 976, zamieszczona w dodatku 8 A).

II. Rozporządzenie wykonawcze Min. Sk. z 22/12 1931 Dz. U. 113 poz. 886, zamieszczone w dodatku 8 B).

Art. 111 (117 pkt 1).

Kto wyrabia piwo bez zgłoszenia wytwórni władzy skarbowej, podlega karze grzywny od 1.000 do 50.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: umyślnie lub nieumyślnie (art. 4), bez względu na pobudkę i cel, a więc choćby sprawca nie miał zamiaru uszczuplenia podatku od piwa. Ujawniony zamiar uszczuplenia dochodu skarbowego znajdzie swój wyraz w wyższym wymiarze kary.

2. wyrabia. Co do wyrobu zob. art. 10 Dz. U. poz. 762/31 i § 29 do 35 rozp. wyk.). Podatkowi podlega także piwo, sprowadzone z zagranicy lub W. M. Gdańska (art. 1 ust. 1 tejże ustawy oraz § 12 do 14 rozp. wyk.). Co do kontroli wyrobu piwa zob. § 3 do 11 rozp. wyk. Por. art. 112 lit. c).

3. piwo. Pojęcie piwa podlegającego opodatkowaniu zawiera art. 1 ust. (2) cyt. ust.; napój wyrabiany w inny sposób, niż w tymże art. podany, nie jest piwem w rozumieniu cyt. ustawy i nie podpada pod przepisy nin. rozdziału. Co do ekstraktów piwnych zob. art. 18 cyt. ust.

4. bez zgłoszenia wytwórni: zob. art. 14 do 17 Dz. U. poz. 762/31. Chodzi tu o potajemny wyrób piwa przez urządzenie i eksploatowanie wytwórni, której istnienie jest władzy skarbowej nieznane — w przeciwieństwie do wszystkich 3 przypadków z art. 112, w których wprawdzie naruszono przepisy co do wyrobu piwa i możliwym jest uszczuplenie podatku, ale władza skarbowa, wiedząc o istnieniu wytwórni, ma możność kontroli i wkroczenia. Stąd też minimum i maximum kary są niższe w przypadku art. 112 niż w przypadku z art. 111.

5. karze grzywny: zob. art. 9 do 16, 18, 23, 292.

6. podlega przepadkowi: zob. art. 17 do 22, 23 § 1 lit. e), 293 § 1 i 2.

Art. 112 (117 pkt 2).

Kto:

a) uruchamia wytwórnię piwa przed zatwierdzeniem urządzeń przez władzę skarbową;

b) rozpoczyna w wytwórni prawnie uruchomionej warkę piwną przed potwierdzeniem zgłoszenia wyrobu przez władzę skarbową;

c) wyrabia piwo wbrew zarządzeniu władzy skarbowej o wstrzymaniu ruchu w browarze,

podlega karze grzywny od 500 do 10.000 złotych. Piwo, produkty do warki przygotowane podlegają przepadkowi.

1. W art. 112 nie chodzi o potajemny wyrób piwa; zob. uw. 4 do art. 111. Pojęcie piwa zob. uw. 3 do art. 111.

W przypadkach pod a) i b) nin. art. sprawca ustosunkowywuje się negatywnie wobec przepisów ustawy, zaś w przypadku pod c) przeciwstawia się on zarządzeniu władzy skarbowej.

Do lit. a) **2. Kto:** zob. uw. 1 do art. 111.

3. O zamierzonym uruchomieniu wytwórni (browaru) należy uwiadomić władzę skarbową w myśl art. 14 Dz. U. poz. 762/31 celem umożliwienia kontroli (art. 13 cyt. ust. oraz § 3 i 4 rozp. wyk.).

Do lit. b) **4.** W tym samym celu przepisuje ustawa zgłoszenie wyrobu piwa; domagając się potwierdzenia, a więc pisemnego poświadczenia, że zgłoszenie nastą-

piło, albowiem ustawa chce zapobiec ekscepcjom wytwórcy, że rozpoczęcie warki zgłosił ustnie temu lub owemu organowi skarbowemu. Wytwórca odpowie więc za występek z art. 112 b), choćby wykazał ustne zgłoszenie rozpoczęcia warki. Pisemne zgłoszenie może zresztą mieć znaczenie także w stosunku wewnętrznym władz skarbowych, gdyż umożliwia stwierdzenie, czy organy skarbowe spełniły należycie obowiązek kontroli.

5. Wstrzymanie ruchu w browarze następuje wskutek pewnych nieprawidłowości; zob. np. art. 12 ust. 5 i 16 ust. 1 Dz. U. 762/31 oraz § 47 rozp. wyk. Do lit. c)

6. karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

7. Piwo, produkty itd. Zob. uw. 7 do 67; przepadkowi nie podlega piwo poprzednio legalnie wyprodukowane, np. znajdujące się w magazynach z poprzednich warek.

8. podlegają przepadkowi. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 e) i 293.

Art. 113 (117 pkt 3).

§ 1. Kto całej ilości wyrobionej brzeczki lub piwa nie zapisuje do właściwych ksiąg,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku od nie zapisanej ilości.

§ 2. Przy wymiarze kary ilość brzeczki przyjmuje się za równą ilości piwa.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111. Obowiązek zapisania ciąży na przedsiębiorcy wzgl. jego zastępcy (art. 5 i 12 Dz. U. poz. 762/31 i § 46 rozp. wyk.). § 1.

2. nie zapisuje; produkcji wcale lub zapisuje tylko pewną jej część. Sam fakt niezapisania stwarza możliwość uszczuplenia podatku i podlega karze, choćby nie można było z niezapisania wnosić o zamiarze uszczuplenia podatku. Stwierdzenie zamiaru tegoż uszczuplenia ujawni się w wyższym wymiarze kary w ramach art. 113.

3. do właściwych ksiąg. Co do zapisania ilości i zawartości brzeczki do księgi warek zob. § 67 ust. 1 rozp. wyk. w uw. 4 do art. 115, zaś ilość wyrobionego piwa (przychodu piwa) należy zapisać do księgi podatku od piwa (§ 74 rozp. wyk.). Ilość piwa podlegającego opodatkowaniu oblicza się wedle pojemności naczyń, w których piwo wydaje się z browaru do spożycia (art. 6 Dz. U. 762/31).

Właściwą księgą dla zapisania ilości wyrobionej brzeczki lub piwa jest księga podatku od piwa, jako służąca dla kontroli opłat podatku, inne księgi są tylko pomocniczymi w tym względzie **(O. 334/36);** jeżeli więc ilość wyrobionej brzeczki lub piwa zapisano do księgi podatku od piwa, a wobec tego dochód skarbowy ani nie został uszczuplony, ani narażony na uszczuplenie, to niezapisane do innych ksiąg możnaby — zwłaszcza w razie winy nieumyślnej — pominąć albo traktować z punktu widzenia art. 122.

4. piwa: zob. uw. 3 do art. 111.

5. karze grzywny: zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292 oraz art. 6 Dz. U. 762/31.

6. podlega przepadkowi. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 lit. e) i 293.

7. Podstawę wymiaru podatku stanowi brzeczka w stanie, w jakim się znajduje przed dodaniem drożdży (§ 19 pkt. 2 rozp. wyk.). § 2.

Art. 114 (nowy).

Kto przechowuje gotowe piwo w innych pomieszczeniach niż przeznaczone na ten cel,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku od tak przechowywanego piwa. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

2. przechowuje. Przechowaniem w rozumieniu nin. art. jest złożenie gotowego piwa gdziekolwiek indziej, aniżeli w pomieszczeniach na ten cel przeznaczonych, a nawet złożenie go na wolnym powietrzu. Zob. też uw. 4 do art. 50.

3. Gotowe piwo: zob. uw. 3 do art. 111.

4. w innych pomieszczeniach. Zgłoszenie przedsiębiorstwa winno zawierać dokładny opis wszystkich pomieszczeń browaru z ich przeznaczeniem (§ 50 lit. «b» rozp. wyk.), a tym samym wymieniać pomieszczenia, przeznaczone na przechowanie (magazynowanie) wyrobionego piwa). Otóż tylko w tych pomieszczeniach wzgl. w pomieszczeniach, dodatkowo w myśl § 60 ust. 1 rozp. wyk. urzędowi skarbowemu do wiadomości podanych, wolno przechowywać, rozlewać do naczyń i wydawać gotowe piwo (§ 49 pkt. 3 rozp. wyk.), albowiem przechowywanie gotowego piwa w innych pomieszczeniach utrudnia kontrolę organów skarbowych i umożliwia wydanie piwa bez uprzedniego uiszczenia podatku (art. 121 pr. kar. sk. i § 22 rozp. wyk.). Przechowanie piwa w innych pomieszczeniach, mogące stanowić czynność przygotowawczą do spełnienia przestępstwa z art. 121, traktuje tedy ustawa jako swoiste przestępstwo.

5. karze grzywny: zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

6. od tak przechowywanego piwa, nie zaś od całej warki piwa, z którego część przechowano w nielegalnym pomieszczeniu.

7. Przedmiot występku itd. Jest nim wyłącznie piwo nielegalnie pomieszczone wraz z naczyniami, w których ono się znachodzi (art. 19 § 2 lit. a), nie zaś także narzędzia i materiały, służące do wyrobu (art. 19 § 1).

8. podlega przepadkowi. Zob. art. 17—22, 23 § 1 lit. e) i 293.

Art. 115 (117 pkt 5).

Kto wyrabia piwo, podlegające wyższej stopie podatkowej od zgłoszonego do wyrobu, i okoliczności tej nie uwidacznia we właściwych księgach,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnej różnicy podatku od piwa wyrobionego a zgłoszonego.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

2. wyrabia: legalnie, tj. przy zachowaniu odnośnych przepisów — w przeciwieństwie do art. 111.

3. piwo: zob. uw. 3 do art. 111.

4. podlegające wyższej stopie podatkowej itd. Karalność należną tu od łącznego zaistnienia dwóch okoliczności, mianowicie jednej pozytywnej, tj. dokonanego wyrobu piwa, podlegającego wyższej stopie podatkowej — i drugiej negatywnej, tj. niezapisania do właściwych ksiąg.

Art. nin. znajduje swoje uzasadnienie w tym, że wysokość podatku od piwa zależy od zawartości ekstraktu (art. 3 i 18 Dz. U. poz. 762/31).

Wedle § 67 ust. 1 rozp. wyk. winien przedsiębiorca przed wybiciem brzeczki gorącej z kotła warzelnego stwierdzić ilość brzeczki i określić zawartość ekstraktu w niej zapomocą cukromierza oraz zapisać wyniki do księgi warek.

5. karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

Art. 116 (117 pkt. 7).

§ 1. Kto wbrew przepisom dodaje jakiekolwiek produkty do gotowego piwa lub brzeczki piwnej,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnej różnicy podatku.

§ 2. Przy wymierze kary ilość brzeczki przyjmuje się za równą ilości piwa.

1. Chodzi tu o zapobieżenie zmianom piwa lub brzeczki piwnej wbrew stwierdzeniu zawartości ekstraktu, którą już zapisano do księgi warek (zob. § 67 pkt. 1 w uw. 4 do art. 115). Zob. też art. 10 pkt. 6 Dz. U. poz. 762/31 oraz § 31 i 32 pkt. 2 rozp. wyk. **§ 1.**

2. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

3. jakiekolwiek produkty, choćby one nie powodowały zmiany zawartości ekstraktu. Pod art. nin. podpadnie dodanie cukru po zbadaniu zawartości ekstraktu w brzeczce podstawowej (§ 33 ust. 1 rozp. wyk.).

Przez dodawanie wody do brzeczki (§ 31 rozp. wyk.) rozumieć należy dodawanie wody w zamiarze rozcieńczenia piwa po wybiciu jej z kotła warzelnego do chłodnic, nie zaś zwykły, z prawidłowym wyrobem piwa połączony zabieg produkcyjny, przy pomocy którego, jeszcze przed wybiciem brzeczki z kotła warzelnego, dokonuje się wyparcia brzeczki z chmielu; wody w tym ostatnim celu użytej nie jest przedsiębiorca obowiązany zapisywać do księgi warek **(O. 13/37).**

4. karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

5. Por. § 2 art. 113. **§ 2.**

Art. 117 (117 pkt 6 i 8).

Kto:

a) wydaje piwo z pomieszczeń browaru bez zapisania do właściwej księgi;

b) zmienia w użyciu cel, który stanowił podstawę do zwolnienia piwa od podatku;

c) usuwa podczas transportu piwo, od którego nie uiszczono podatku,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku od piwa w ten sposób wydanego, użytego lub usuniętego. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

2. Chodzi tu nie o samą tylko zmianę pomieszczenia w obrębie browaru, jak w art. 114, lecz o wydanie gotowego piwa z pomieszczeń dla jego przechowania przeznaczonych bądź poza obręb browaru, bądź w obrębie browaru dla spożycia (§ 20 rozp. wyk.). Jakkolwiek piwo wydane pracownikom browaru wolne jest od podatku do ilości 1 litra na jednego pracownika za jeden dzień zatrudnienia (§ 16 rozp wyk.) — to jednak należy wydanie tego piwa zapisać w księdze podatku od piwa w myśl § 74 pkt. 1 lit. d) rozp. wyk., a niezapisanie go podpadnie pod sankcję art. 117 lit. a). **Do lit. a)**

Piwo opodatkowane i z browaru wydane, a następnie tam z powrotem przywiezione (np. piwo pozostałe z rozwózkowej sprzedaży — zob. § 28 rozp. wyk.) należy w myśl § 74 ust. 1 lit. c) rozp. wyk. zapisać do księgi podatku od piwa, a przy ponownym wydaniu zapisać ponownie w myśl § 73 rozp. wyk. do księgi rozchodu. Przyjęcie z powrotem do browaru z rąk odbiorcy zmętniałego piwa do przefiltrowania nie jest przewidziane w przepisach, regulujących szczegółowo produkcję i obrót piwem, a tym samym nie podpada pod art. 120 uks.

1932 (obecnie art. 122), ale też jest niedopuszczalne bez zezwolenia władzy skarbowej; powrotny jego wywóz należy uwidocznić w księdze rozchodu **(O. 13/35).**

Poza przedsiębiorcą, o ile on piwo sam wydał, wydać zlecił lub zgodził się na wydanie bez zapisania do ksiąg, osoba inna, nie będąca przedsiębiorcą i nie uczestnicząca (art. 26 i 27 kk.) w jego działaniu, ponosi samoistną odpowiedzialność karną za wydanie piwa, jeśli ma obowiązek zapisania go w rubryce rozchodu lub czuwania nad prawidłowym prowadzeniem tej rubryki **(O. 290/35).**

Co do pojęcia «piwo» zob. uw. 3 do art. 111.

Do lit. b) 3. Przypadki zwolnienia piwa od podatku wymienia art. 2 Dz. U. poz. 762/31. Przepis art. 117 lit. b) opiera się na tej słusznej podstawie, że w przypadku zmiany celu, dla którego zwolnienie nastąpiło, zwolnione od podatku piwo należy opodatkować; przez dokonanie dodatkowego opodatkowania ustaje tedy karalność z art. 117 lit. b).

Do lit. c) 4. **usuwa.** Usunięciem jest każde działanie lub zaniechanie, powodujące ubytek piwa podczas transportu bez wiedzy i pozwolenia władzy skarbowej; chodzi tu oczywiście o piwo, od którego nie uiszczono jeszcze podatku lub które od podatku zostało zwolnione (powyżej uw. 3).

5. **podczas transportu,** tj. od chwili rozpoczęcia lokomocji aż do chwili dostania się transportu na miejsce jego przeznaczenia.

6. **karze grzywny:** zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

7. **podlega przepadkowi:** zob. art. 17 do 22, 23 § 1 lit. e) i 293.

Art. 118 (116).

§ 1. Kto uszczupla podatek od piwa,
podlega, jeżeli czyn nie stanowi występku określonego w art. 111—117, karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku uszczuplonego. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie,
podlega karze grzywny do 1/4 kary określonej w § 1.

§ 1. 1. **Kto:** działając umyślnie, albowiem działanie nieumyślne podpada pod § 2 nin. art. Zob. art. 14 § 1 kk. i uw. 1 do art. 61.

2. **uszczupla:** zob. uw. 3 do art. 61.

3. **podatek od piwa,** co do ekstraktu zob. art. 119. Pojęcie piwa zob. uw. 3 do art. 111.

4. **karze grzywny.** Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

5. **podlega przepadkowi.** Zob. art 17 do 22, 23 § 1 e) i 293.

§ 2. 6. Zob. uw. do art. 14 § 2 kk. Przepadek przedmiotu występku nie następuje,, gdyż ustawa nie przewiduje go (art. 17) w danym przypadku.

Art. 119 (nowy).

Kto uszczupla podatek od ekstraktów do wyrobu piwa sposobem domowym,
podlega karze grzywny od 3 do 5-krotnego podatku uszczuplonego. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. **Kto:** umyślnie lub nieumyślnie.

2. **uszczupla:** zob. uw. 3 do art. 61.

3. **podatek od ekstraktu** itd. Zob. art. 18 Dz. U. poz. 762/31.

4. **podlega karze:** zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

5. **podlega przepadkowi:** zob. art. 17 do 22, 23 § 1 e) i 293.

Art. 120 (nowy).

Kto umyślnie nabywa, przechowuje lub transportuje przedmioty pochodzące z występku określonego w art. 111—119, albo pomaga do ich zbycia lub ukrycia,

podlega karze grzywny od 2 do 4-krotnego podatku. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. **Kto umyślnie:** zob. uw. 1 i 2 do art. 97.
2. **nabywa:** zob. uw. 3 do art. 50.
3. **przechowuje:** zob. uw. 4 do art. 50.
4. **transportuje:** zob. uw. 5 do art. 50.
5. **pomaga do ich zbycia lub ukrycia:** zob. uw. 9 do art. 50.
6. **karze grzywny:** zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.
7. **podlega przepadkowi:** zob. art. 17 do 22, 23 § 1 e) i 293.

Art. 121 (nowy).

Kto wbrew zarządzeniu władzy skarbowej wydaje piwo z browaru bez uprzedniego uiszczenia podatku,

podlega karze grzywny od 2 do 5-krotnej kwoty nie uiszczonego podatku. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. **Kto:** zob. uw. 1 do art. 111.
2. **wydaje:** zob. uw. 2 do art. 117.
3. **piwo:** zob. uw. 3 do art. 111.
4. **bez uprzedniego uiszczenia podatku.** Podatek od piwa płatny jest dnia 15-go wzgl. ostatniego dnia każdego miesiąca; zaniedbanie tego obowiązku nie pozostaje jednak pod rygorem nin. art., lecz pociąga za sobą tylko prawo władzy skarbowej do żądania uiszczenia podatku przed wydaniem piwa z browaru (art. 7 ust. 1 i 2 Dz. U. 762/31 i § 22 rozp. wyk.) i ściągnięcie egzekucyjne zaległego podatku (art. 5 ust. 3 cyt. ust.). Bezwarunkowy obowiązek uiszczenia podatku powstaje w chwili, gdy piwo zostaje wydane z browaru (art. 5 ust. 2 cyt. ust.), gdyż wydanie go pozbawia Skarb Państwa praw z art. 4 tejże ustawy, tj. możności zaspokojenia się z piwa. Wobec tego wydanie piwa przed uiszczeniem podatku ulega karze z nin. art.

Do uiszczenia podatku obowiązany jest ten, kto piwo wyrabia lub na swój rachunek wyrabiać poleca (art. 5 ust. 1 Dz. U. poz. 762/31) czyli dany przedsiębiorca; jeśli ich jest więcej, odpowiadają za podatek wszyscy **(O. S. P. VIII. 407),** lecz za wydanie odpowiada tylko ten przedsiębiorca wzgl. współprzedsiębiorca, który wydał piwo z browaru przed uiszczeniem podatku.

Z chwilą uiszczenia podatku od piwa ustaje odpowiedzialność przedsiębiorcy z mocy prawa kar. sk. ustaje, np. za sprzedaż opodatkowanego piwa w butelkach o mniejszej pojemności niż na nich wykazano, gdyż sprzedaż taka godzi tylko w interesy konsumenta, nie zaś Skarbu Państwa **(O. 69/28).** Oczywiście nie wyklucza to odpowiedzialności w obliczu kk., np. za oszustwo (art. 264 kk.).

5. **Karze grzywny:** zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.
6. **podatku.** Wysokość podatku zob. art. 3 Dz. U. poz. 762/31.
7. **podlega przepadkowi:** zob. art. 17 do 22, 23 § 1 e) i 293.

Art. 122 (120).

Kto narusza inne przepisy o opodatkowaniu piwa, podlega karze pieniężnej porządkowej.

1. **Kto:** umyślnie lub nieumyślnie (art. 38).
2. **inne przepisy,** wymienione przed art. 111.
3. **pieniężnej karze porządkowej:** zob. art. 35 i 40 oraz uw. 1 do art. 61.

Rozdział XI.

Naruszenie przepisów o opodatkowaniu wina i miodu syconego (napojów winnych).

W tym przedmiocie obowiązują następujące przepisy:

I. Ustawa z 22/10 1931 Dz. U. 99 poz. 763 o opodatkowaniu wina i miodu syconego ze zmianami, zawartymi w rozp. z 28/12 1934 Dz. U. 110 poz. 976, w ustawie z 18/3 1935 Dz. U. 22 poz. 129, i co do stawek podatku w rozp. z 23/11 1931 Dz. U. 103 poz. 798, z 30/9 1932 Dz. U. 82 poz. 720 i z 28/7 1936 Dz. U. 58 poz. 431 — zob. dodatek 9 A).

II. Rozporządzenie wykonawcze Min. Skarbu z d. 24/5 1932 Dz. U. 50 poz. 471 — zob. dodatek 9 B).

Art. 123 (122 pkt 1).

Kto wyrabia napoje winne bez zgłoszenia wytwórni władzy skarbowej,

podlega karze grzywny od 1.000 do 50.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. **Kto:** zob. uw. 1 do art. 111.

2. **wyrabia:** celem puszczenia ich w obrót, nie zaś do użytku w gospodarstwie domowym (art. 130). Napoje winne (zob. poniżej uw. 3) wyrobione w kraju podlegają podatkowi spożywczemu, a w następstwie także kontroli władz skarbowych (art. 1 i 2 Dz. U. poz. 763/31 oraz § 3, 11 i 52 do 59 rozp. wyk.); temuż podatkowi i kontroli podlegają także napoje winne sprowadzone z zagranicy lub z W. M. Gdańska, ale w drodze postępowania celnego; zob. art. 4 ust. 1 a) i c) Dz. U. 763/31.

3. **napoje winne.** Nazwą «napoje winne» objęto cały szereg napojów, a mianowicie wina naturalne, gazowane i musujące, miód sycony, moszcze i wina sztuczne, jednakowoż napoje winne o zawartości ponad 25% objętościowych alkoholu podlegają postanowieniom o monopolu spirytusowym (art. 1 Dz. U. 763/31).

4. **bez zgłoszenia.** Przedsiębiorca winien zgłosić władzy skarbowej zamiar wyrobu napojów winnych przed rozpoczęciem wyrobu (§ 4 i 38 rozp. wyk.), tak samo należy zgłosić wyrób prywatny ponad 100 litrów (§ 45 rozp. wyk.); wyrób domowy do 100 litrów łącznie z zapasem wolny jest od podatku spożywczego (art. 3 Dz. U. poz. 763/31). Sankcję karną za nieposłuszeństwo zawiera art. 123. Stosunek art. 123 do 124 jest ten sam, co art. 111 do art. 112; zob więc uw. 4 do art. 111.

5. **wytwórni.** Pojęcie wytwórni określa § 34 rozp. wyk.

6. **karze grzywny:** art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

7. **podlega przepadkowi:** zob. art. 17 do 22, 23 § 1 e) i 293.

Art. 124 (nowy).

Kto:

a) uruchamia wytwórnię napojów winnych przed zatwierdzeniem urządzeń przez władzę skarbową;

b) rozpoczyna w wytwórni prawnie uruchomionej wyrób napojów winnych przed zatwierdzeniem zgłoszenia wyrobu przez władzę skarbową;

c) wyrabia napoje winne wbrew zarządzeniu władzy skarbowej o wstrzymaniu ruchu wytwórni,

podlega karze grzywny od 500 do 10.000 złotych. Napoje, produkty do ich wyrobu przygotowane podlegają przepadkowi.

1. Art. 124 pozostaje do art. 123 w tym stosunku co art. 112 do art. 111; zob. więc uw. 4 do art. 111.

W przypadkach pod a) i b) nin. art. sprawca ustosunkowywuje się negatywnie wobec przepisu ustawy, zaś w przypadku pod c) przeciwstawia się on zarządzeniu władzy skarbowej.

Pojęcie «napojów winnych» zob. w uw. 3 do art. 123.

2. **Kto:** zob. uw. 1 do art. 111.

3. Zob. § 39 do 44, w szczególności § 43 pkt. 2 rozp. wyk. Do lit. a)

4. Por. uw. 4 do art. 112. Uruchomienie wytwórni nastąpić może dopiero po stwierdzeniu przez izbę skarbową, że wytwórnia odpowiada przepisanym wymogom (§ 43 pkt. 2 rozp. wyk.). Do lit. b)

5. Co do wstrzymania ruchu wytwórni zob. art. 14 i 16 pkt. 6 Dz. U. poz. 763/31 oraz § 55 rozp. wyk. Do lit. c)

6. **podlega karze grzywny:** zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

7. **Napoje, produkty** itd. Zob. uw. 7 do art. 67.

Art. 125 (nowy).

§ 1. Kto całej ilości wyrobionych napojów winnych lub półfabrykatów nie zapisuje do właściwych ksiąg,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku od nie zapisanej ilości.

§ 2. Półfabrykaty uważa się za napoje winne tego gatunku, jaki zgłoszono do wyrobu.

1. **Kto:** zob. uw. 1 do art. 111. § 1.

2. **napojów winnych.** Zob. uw. 3 do art. 123.

3. **półfabrykatów.** Odgrywają tu one tę samą rolę, co wyrobiona brzeczka w dziedzinie naruszenia przepisów o opodatkowaniu piwa; zob. art. 111 § 2.

4. **nie zapisuje:** zob. uw. 2 do art. 113.

5. **do właściwych ksiąg:** zob. § 48 rozp. wyk.

6. **karze grzywny:** zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

7. Co do gatunków win zob. art. 1 Dz. U. poz. 763/31. § 2.

Art. 126 (nowy).

§ 1. Kto przechowuje napoje winne lub półfabrykaty w innych pomieszczeniach niż przeznaczone w wytwórni na ten cel,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku od tak przechowywanych napojów. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 2. Przepis art. 125 § 2 stosuje się tu odpowiednio.

§ 1. **1. Kto:** zob. uw. 1 do art. 111.

2. przechowuje: zob. uw. 4 do art. 50.

3. napoje winne i półfabrykaty: zob. uw. 2 i 3 do art. 125.

4. w innych pomieszczeniach: zob. § 40, 41 i 43 rozp. wyk. oraz uw. 4 do art. 114.

5. karze grzywny: zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

6. od przechowywanych napojów: nie zaś od całej produkcji, z której dane napoje pochodzą.

7. podlega przepadkowi: zob. art. 17 do 22, 23 § 1 e) i 293.

Art. 127 (122 pkt 2 i 5).

Kto wypuszcza do wolnego obrotu lub posiada w celu dalszej odprzedaży butelki wina musującego bez opasek podatkowych albo z opaskami używanymi lub uszkodzonymi, podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Art. nin. ma na oku zapobieżenie uszczupleniu, a co najmniej narażeniu na uszczuplenie podatku, nie od napojów winnych w ogóle, lecz specjalnie od win musujących. Art. 127 polega na tej samej myśli, co art. 121 odnośnie do piwa.

2. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

3. wypuszcza do wolnego obrotu, tj. przedsięweźmie jakikolwiek czyn (działanie lub zaniechanie), skutkiem którego wino musujące w butelkach się znajdujące ulega lub ulec może spożyciu. Tu należą więc wydanie wina tego z pomieszczeń, przeznaczonych dla jego przechowania (zob. uw. 4 do art. 126), polecenie wydania go stamtąd, wyraźne lub milczące (dorozumiane) zezwolenie na zabranie go stamtąd, a także zezwolenie na spożycie w danym pomieszczeniu (por. art. 4 pkt. 1 b) Dz. U. poz. 763/31 i § 17 pkt. 1 rozp. wyk.).

4. posiada (zob. uw. 15 do art. 19). Butelki wina musującego, znajdujące się w posiadaniu czyimkolwiek celem dalszej odsprzedaży bez prawidłowych opasek (zob. poniżej uw. 5, 8 i 9), pochodzą domniemanie z nielegalnego wypuszczenia w obrót (zob. powyżej uw. 3). Domniemanie to jest nieusuwalne (praesumtio juris ac de jure); posiadacz nie będzie tedy dopuszczony do dowodu, że podatek od przydybanych u niego butelek wina musującego został rzeczywiście uiszczony.

5. w celu dalszej odsprzedaży. Pod sankcją art. 127 podpadnie więc jedynie handlarz hurtowny lub detaliczny, a osoba prywatna tylko wówczas, jeżeli jej ze względu na zachodzące okoliczności przypisać i udowodnić będzie można zamiar odsprzedaży posiadanych przez nią butelek wina musującego. Takimi okolicznościami są ilość posiadanych zapasów, tudzież charakter i zatrudnienie danej osoby, np. ajent handlowy w rozumieniu art. 568 kod. handl., komiwojażer, osoba bez widomego innego zatrudnienia i majątku, posiadająca znaczny stosunkowo zapas butelek wina musującego. Czy zapas jest znaczny, oceni władza orzekająca w miarę potrzeb i sposobu życia posiadacza, pojemności rynku zbytu itp.

6. butelki wina musującego: gronowego lub owocowego; zob. pkt. 2 i pkt. 1 G lit. a) i b) Dz. U. poz. 763/31.

7. bez opasek podatkowych. Ponieważ podatek od wina musującego uiszcza się przez umieszczenie na butelkach opasek podatkowych czyli banderoli, przeto brak opaski na butelce takiego wina dowodzi, że nie uiszczono od niej podatku spożywczego (art. 4 i 5 Dz. U. poz. 763/31).

8. z opaskami używanymi, a więc wziętymi z innej butelki. Ustawa domniemywa się tu sposobem nieusuwalnym (praesumtio juris ac de jure) i nie do-

puszczającym dowodu przeciwnego, że opaska używana pochodzi z wina spożytego, że tedy przez użycie jej uszczuplony został podatek spożywczy od danej butelki, na której użyta opaska się znachodzi.

9. uszkodzonymi. Ponieważ opaski nakleja się na szyjkach przez korek w taki sposób, aby nie można było otworzyć butelek bez przerwania opasek (§ 19 pkt. 3 rozp. wyk.), przeto uszkodzenie opaski dowodzi w sposób nie dopuszczający dowodu przeciwnego, że służyła ona już poprzód dla uiszczenia podatku od innej butelki, której zawartość spożyto.

10. karze grzywny: zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

11. podlega przepadkowi: art. 17 do 22, 23 § 1 e) i 293.

Art. 128 (122 pkt 6).

Kto:

a) odstępuje bez zgody władzy skarbowej innej osobie napoje winne zwolnione od podatku, a nabyte na podstawie zezwolenia dla siebie otrzymanego;

b) zmienia w użyciu cel, który stanowił podstawę do zwolnienia napojów winnych od podatku;

c) usuwa podczas transportu napoje winne, od których nie uiszczono podatku,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku od napojów winnych w ten sposób odstąpionych, użytych lub usuniętych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

Do lit. a)

2. odstępuje: odpłatnie lub bezpłatnie, bez względu na przyczynę odstąpienia i cel, na który został lub miał być użyty dany napój winny przez odstępującego i nabywcę, a więc chociażby nabywca użyć miał do tego napoju na ten sam cel, na który otrzymał go odstępujący i chociażby nabywca mógł sam uzyskać zwolnienie od podatku; zob. poniżej uw. 6.

3. bez zgody władzy skarbowej, gdyż jej nadzorowi podlega obrót napojami winnymi (§ 3 rozp. wyk.).

4. napoje winne: zob. uw. 3 do art. 123.

5. zwolnienie od podatku: zob. art. 3 Dz. U. poz. 763/31 oraz § 13 i 14 rozp. wyk.

6. zezwolenia dla siebie otrzymanego. Zwolnienia (zob. powyżej uw. 5) udziela się pewnej osobie wyłącznie dla niej samej i dla określonego przez nią celu — stąd odstąpienie zwolnionego napoju jest bezwarunkowo wzbronione.

Do lit. b)

7. Powiedziano już powyżej, że zwolnienie następuje na rzecz pewnej ściśle oznaczonej osoby i dla pewnego ściśle określonego celu, wobec czego użycie zwolnionego napoju do innego celu przez tego, który zwolnienie to otrzymał, obowiązuje do uiszczenia podatku (zob. wyżej uw. 2, 5 i 6) i stanowi uszczuplenie dochodu skarbowego.

Do lit. c)

8. Por. uw. 4 i 5 do art. 117.

9. Karze grzywny: zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

10. podlega przepadkowi: zob. art. 17—22, 23 § 1 lit. e), 293.

Art. 129 (122 pkt 7).

Kto wbrew przepisom podwyższa w napojach winnych zawartość alkoholu ponad normę, która była podstawą opodatkowania, podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnej różnicy podatku. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

2. wbrew przepisom itd. Od napojów winnych (zob. uw. 3 do art. 123), wymienionych w art. 2 ust. 1 A) i 2 Dz. U. poz. 763/31, podatek spożywczy oblicza się wedle procentów alkoholu zawartego w danym napoju; jeśli tedy w tych (nie zaś także w innych w art. 3 ust. 1 cyt. ust. wymienionych przypadkach) podwyższono zawartość alkoholu po dokonanym opodatkowaniu, nastąpiło uszczuplenie podatku. Zob. też § 11 rozp. wyk.

3. karze grzywny: zob. art. 9 do 16, 18, 23, 292.

4. podlega przepadkowi: zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 130 (nowy).

Kto bez zgłoszenia wyrabia do użytku we własnym gospodarstwie napoje winne w ilości ponad normę wolną od podatku, podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku od ilości wyrobionej ponad normę. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

2. bez zgłoszenia. Zob. uw. 4 do art. 123.

3. wyrabia do użytku we własnym gospodarstwie, tj. dla wyrabiającego, jego rodziny, gości i pracowników, nie zaś na sprzedaż (art. 3 lit. «a» Dz. U. 763/31). Okoliczność ta musi być ponad wszelką wątpliwość stwierdzona, gdyż w przeciwnym razie należy do sprawcy stosować surowszy przepis art. 123.

4. napoje winne: zob. uw. 3 do art. 123.

5. ponad normę wolną od podatku. Norma ta wynosi wedle art. 3 lit. a) Dz. U. poz. 763/31 łącznie z posiadanym już zapasem 100 litrów w ciągu jednego roku, oczywiście kalendarzowego, nie zaś dowolnie przez stronę liczonego, gdyż inaczej możnaby łatwo obejść przepis cyt. art. Wliczenie zapasu do ilości 100 litrów ma swoje uzasadnienie w tym, że wyrób następuje do użytku we własnym gospodarstwie, a na ten cel przeznacza ustawa maksymalną ilość 100 litrów na jeden rok.

6. karze grzywny: zob. art. 9 do 16, 18, 23, 292.

7. od ilości wyrobionej ponad normę. Ustawa mimo przekroczenia normy nie traktuje wyrabiającego jako wykonywającego potajemny wyrób w myśl art. 123.

8. podlega przepadkowi: zob. art. 17 do 22, 23 § 1 e), 293.

Art. 131 (121).

§ 1. Kto uszczupla podatek od napojów winnych, podlega, jeżeli czyn nie stanowi występku określonego w art. 123—130, karze grzywny od 5 do 10-krotnego uszczuplonego podatku. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze grzywny do 1/4 kary określonej w § 1.

Por. uw. do art. 118, uw. 3 do art. 123, zob. art. 1 do 4 Dz U. poz. 765/31.

Art. 132 (nowy).

Kto umyślnie nabywa, przechowuje lub transportuje napoje winne pochodzące z występku określonego w art. 123—131, albo pomaga do ich zbycia lub ukrycia,

podlega karze grzywny od 2 do 4-krotnego podatku. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

Por. uw. do art. 120, uw. 3 do art. 123 i zob. art. 1 Dz. U. poz. 763/31:

Art. 133 (nowy).

Kto umyślnie zbywa, nabywa, przechowuje lub transportuje opaski podatkowe zdjęte z butelek z winem musującym,

podlega karze grzywny od 100 do 5.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. **Kto:** zob. uw. 1 do art. 111.

2. **umyślnie:** nieumyślne działanie nie jest więc karalne (art. 4).

3. **zbywa:** zob. uw. 9 do art. 50.

4. **nabywa:** zob. uw. 3 do art. 50.

5. **przechowuje:** zob. uw. 4 do art. 50.

6. **transportuje:** zob. uw. 5 do art. 50.

7. **opaski podatkowe:** zob. uw. 7 do art. 127.

8. **zdjęte** przez siebie lub inną osobę, uszkodzone lub nieuszkodzone; zob. art. 127 i § 19 pkt. 3 rozp. wyk. Zdjęcie opasek nadaje tymże opaskom nieusuwalną cechę przestępną (vitium rei inhaerens), która wszelką styczność z nimi czyni przestępną. Kto wszedł w posiadanie zdjętej opaski może uchronić się od odpowiedzialności karnej jedynie w ten sposób, że ją bezzwłocznie zniszczy lub przedłoży władzy skarbowej.

Sankcja w nin. art. zawarta tłumaczy się tym, że zdjęte opaski mogą być ponownie użyte w celu defraudacji podatkowej w art. 127 wskazanej; czynności w nin. art. wymienione stanowią więc etap przygotowawczy do popełnienia przestępstwa z art. 127 bez względu na to, czy sprawca przestępstwa z nin. art. sam ich użyje dla wypuszczenia do wolnego obrotu butelek z winem musującym, czy też uczyni to ktoś inny. Kto, zdjąwszy sam opaski, używa ich do wypuszczenia przez siebie butelek wina musującego do wolnego obrotu, popełnia przestępstwo z art. 127, albowiem — pominąwszy że samo zdjęcie opasek nie jest jeszcze karalne — to użycie ich dla wypuszczenia wina w obrót stanowi realizację zamiaru przestępnego, tak jak użycie przez złodzieja rzeczy skradzionej. Kto zdjęte przez siebie opaski zbywa etc., popełnia występek z art. 133 i poniesie karę wedle tego z tych przepisów, który dla danego wypadku przewiduje karę najsurowszą (art. 7 § 1), przy czym powstaną jednak pewne komplikacje, gdyż kara z art. 127 opiera się na wielokrotności podatku, zaś kara z art. 133 obraca się w sumie oznaczonej co do minimum i maximum. Rozwiązanie tej trudności nastąpi w ten sposób, że władza orzekająca obliczy i porówna minimum kary wedle obu tych art. i orzeknie karę wedle tego z nich, wedle którego minimum będzie wyższe. Jeśli np. sprawca nabył opaski na 8 zł. nominalnie opiewające, to wedle art. 127 najniższa kara grzywny wynosiłaby 40 zł., zaś wedle art. 133 wynosi ona 100 zł., wobec czego karę orzec należy wedle art. 133; o ile natomiast 5-krotny podatek przenosiłby kwotę 100 zł., karę orzec należy wedle art. 127.

9. **karze grzywny:** zob. art. 9 do 16, 18, 23, 292.

10. **podlega przepadkowi:** zob. art. 17 do 22, 23 § 1 e), 293.

Art. 134 (125).

Kto narusza inne przepisy o opodatkowaniu napojów winnych, podlega karze pieniężnej porządkowej.

1. **Kto:** zob. uw. 1 do art. 111.

2. **inne przepisy,** wymienione przed art. 123; pod art. 134 podpadnie więc naruszenie wszelkich przepisów o obrocie napojami winnymi, zawarte w § 60 do 81 rozp. wyk.

3. **pieniężnej karze porządkowej.** Zob. art. 35 i 40 oraz uw. 1 do art. 61.

Rozdział XII.

Naruszenie przepisów o opodatkowaniu drożdży.

Postanowienia art. 135 do 143 opierają się na przepisach o monopolu spirytusowym, które wymieniono przed 66, a zamieszczono w dodatku 3.

Art. 135 (nowy).

Kto bez zezwolenia wyrabia drożdże, podlega karze aresztu do 6 miesięcy i grzywny od 1.000 do 50.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. **Kto:** por. uw. 1 do art. 111.

2. **bez zezwolenia.** Wyrób drożdży wymaga zezwolenia Ministra Skarbu (art. 19 mon. spir. i § 267 rozp. wyk. do mon. spir.). Chodzi tu więc o potajemny wyrób drożdży.

3. **wyrabia:** zob. § 267 do 272 cyt. rozp. wyk.

4. **drożdże:** zob. art. 56 do 59 i 62 mon. spir. i § 267 do 285 cyt. rozp. wyk.

5. **karze aresztu i grzywny:** zob. art. 9 do 16, 18, 23, 292.

6. **podlega przepadkowi:** zob. art. 17 do 22, 23 § 1 e), 293.

Art. 136 (nowy).

Kto:

a) uruchamia wytwórnię drożdży przed zatwierdzeniem urządzeń przez władzę skarbową;

b) rozpoczyna w wytwórni prawnie uruchomionej wyrób drożdży przed zatwierdzeniem zgłoszenia wyrobu przez władzę skarbową;

c) wyrabia drożdże wbrew zarządzeniu władzy skarbowej o wstrzymaniu ruchu wytwórni,

podlega karze grzywny od 500 do 10.000 złotych. Drożdże, produkty do ich wyrobu przygotowane podlegają przepadkowi.

1. W art. 136 — w przeciwieństwie do art. 135 — nie chodzi o potajemny wyrób drożdży, lecz o niezachowanie obowiązujących przepisów przez osobę, która uzyskała zezwolenie na wyrób drożdży.

Do lit. a) 2. Niezależnie od uzyskania zezwolenia na wyrób drożdży (zob. uw. 2 do art. 135) należy uzyskać zatwierdzenie urządzeń drożdżowni (§ 58 i 267 do 272 rozp. wyk. do mon. spir.).

3. Po zatwierdzeniu urządzeń drożdżowni i zezwoleniu na jej uruchomienie nie wolno jeszcze rozpocząć wyrobu, lecz należy rozpoczęcie wyrobu zgłosić i uzyskać zatwierdzenie tego zgłoszenia (§ 269 cyt. rozp.). Do lit. b)

4. O wstrzymaniu ruchu zob. § 64 cyt. rozp. wyk. w związku z § 294 tegoż rozp. Do lit. c)

5. **karze grzywny.** Zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

6. **Drożdże, produkty** itd., nie zaś narzędzia etc.; zob. uw. 7 do art. 67.

Art. 137 (nowy).

Kto:

a) nie poddaje zważeniu lub nie zapisuje do właściwych ksiąg drożdży, które wyszły spod prasy;

b) przechowuje nie obanderolowane drożdże w innych pomieszczeniach niż przeznaczone na ten cel,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku od drożdży nie zważonych, nie zapisanych lub niewłaściwie przechowywanych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. **Kto:** zob. uw. 1 do art. 111.

2. **nie poddaje zważeniu:** zob. § 274 pkt. 1 rozp. wyk. do mon. spir. Do lit. a)

3. **nie zapisuje do właściwych ksiąg:** zob. § 277 cyt. rozp.

4. Zob. § 268 pkt. 1 lit. c) i 277 rozp. wyk. Do lit. b)

5. **karze grzywny:** zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

6. **podlega przepadkowi:** zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 138 (nowy).

Kto wypuszcza do wolnego obrotu albo posiada w celu dalszej odprzedaży:

a) drożdże w stanie płynnym lub nie sformowanym;

b) drożdże w stanie sformowanym, lecz bez opasek podatkowych, albo z opaskami używanymi lub uszkodzonymi,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. **Kto wypuszcza do wolnego obrotu:** zob. uw. 1, 2 i 3 do art. 127 nin. ust. oraz art. 59 mon. spir.

2. **posiada w celu dalszej odsprzedaży:** zob. uw. 4 i 5 do art. 127.

3. **drożdże:** zob. art. 56 do 59 i 62 mon. spir., § 267 do 285 rozp. wyk. Do lit. a)

4. **w stanie płynnym** etc. Zob. § 274, 277 i 280 rozp. wyk. mon. spir.

5. **bez opasek.** Ponieważ podatek od drożdży w kraju wyrobionych płaci wytwórca przed wypuszczeniem towaru z wytwórni do obrotu (art. 59 mon. spir.) i to przez naklejenie opasek podatkowych (§ 275 do 278 cyt. rozp. wyk.), przeto brak opaski dowodzi, że podatku nie uiszczono. Do lit. b)

6. **z opaskami używanymi lub uszkodzonymi:** poz. uw. 8 i 9 do art. 127 nin. ust. i § 279 cyt. rozp.

7. **karze grzywny:** zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

8. **podlega przepadkowi:** zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 139 (nowy).

Kto:

a) odstępuje bez zgody władzy skarbowej innej osobie drożdże zwolnione od podatku, a nabyte na podstawie zezwolenia dla siebie otrzymanego;

b) zmienia w użyciu cel, który stanowił postawę od zwolnienia drożdży od podatku;

c) usuwa podczas transportu drożdże, od których nie uiszczono podatku,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku od drożdży w ten sposób odstąpionych, użytych lub usuniętych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

Do lit. a) **2. odstępuje:** zob. uw. 2 do art. 128.

3. bez zgody władzy skarbowej, której nadzorowi podlega obrót drożdżami (art. 63 do 66 mon. spir. oraz § 3 i dal. rozp. wyk.).

4. drożdże zwolnione od podatku itd. Zob. art. 62 pkt. 1 i 59 pkt. 2 mon. spir., § 280 cyt. rozp., uw. 4 do art. 135 nin. ust. oraz uw. 2 i 7 do art. 128 nin. ust.

Do lit. b) **5.** Zob. powyżej uwagę 4.

Do lit. c) **6.** Zob. uw. 4 i 5 do art. 117.

7. karze grzywny: zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

8. podlega przepadkowi: zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 140 (nowy).

§ 1. Kto uszczupla podatek od drożdży,

podlega, jeżeli czyn nie stanowi występku określonego w art. 135—139, karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku uszczuplonego. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie,

podlega karze grzywny od 1/4 kary określonej w § 1.

§ 1. **1. Kto:** działając umyślnie (art. 14 § 1 kk.), albowiem nieumyślne działanie podpada pod § 2 nin. art. Zob. uw. 1 do art. 61.

2. uszczupla podatek od drożdży: zob. art. 59 mon. spir. i uw. 3 do art. 61.

3. karze grzywny: zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

4. podlega przepadkowi: zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

§ 2. **5.** Zob. uwagi do art. 14 § 2 kk. Przepadek nie następuje w razie winy nieumyślnej, gdyż art. 140 § 2 nie przewiduje przepadku; zob. art. 17.

Art. 141 (nowy).

Kto dodaje do drożdży mączkę (skrobię), drożdże piwne lub jakiekolwiek inne surogaty,

podlega karze grzywny od 100 do 5.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

2. dodaje: dolewa, dosypuje, mięsza itd.

3. mączkę, drożdże piwne: zob. art. 58 mon. spir.

4. inne surogaty: zob. art. 58 mon. spir. i § 270 rozp. wyk. do mon. spir.

5. karze grzywny: zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

6. podlega przepadkowi: zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 142 (nowy).

Kto zbywa, nabywa, przechowuje lub transportuje używane opaski podatkowe, albo pomaga do ich zbycia lub ukrycia, podlega karze grzywny od 100 do 5.000 złotych. Opaski podlegają przepadkowi.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

2. zbywa: zob. uw. 9 do art. 50.

3. nabywa: zob. uw. 3 do art. 50.

4. przechowuje: zob. uw. 4 do art. 50.

5. transportuje: zob. uw. 5 do art. 50.

6. używane opaski podatkowe czyli banderole (por. art. 133) Opaskami tymi uiszcza się podatek od drożdży (§ 273, 275 do 278 rozp. wyk. do mon. spir.); raz użytą opaską nie można tedy pokrywać należnego podatku. Ponieważ opaski naderwane lub uszkodzone mogłyby czynić wrażenie już raz użytych i pociągnąć za sobą dochodzenie o występek z nin. art., przeto § 279 cyt. rozp. nakazuje ich komisyjne zniszczenie i rozchodowanie w księdze obrachunkowej drożdżami.

7. pomaga do ich zbycia lub ukrycia: zob. uw. 9 do art. 50.

8. karze grzywny: zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

9. Opaski: zob. uw. 7 do art. 67.

10. podlegają przepadkowi: zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 143 (nowy).

Kto sprzedaje drożdże po cenie innej od ustalonej przepisami, podlega karze grzywny od 50 do 100-krotnej różnicy ceny.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

2. sprzedaje. Ponieważ nie użyto tu wyrażenia «zbywa» (zob. uw. 6 do art. 56), przeto pod art. nin. podpada jedynie sprzedaż sensu stricto w rozumieniu art. 294 kod. zob., nie zaś inne sposoby odpłatnego zbycia, przy których zresztą niemożliwym lub trudnym byłoby stwierdzenie wartości otrzymanej za drożdże.

3. karze grzywny: zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

Art. 144 (nowy).

Kto narusza inne przepisy o opodatkowaniu drożdży, podlega karze pieniężnej porządkowej.

1. Kto: umyślnie lub nieumyślnie (art. 14 § 1 i 2 kk.); nigdy jednak w zamiarze uszczuplenia podatku od drożdży, gdyż w takim razie zachodziłby występek z art. 140 § 1.

2. inne przepisy: powołane przed art. 135 wzgl. przed art. 66.

3. pieniężnej karze porządkowej. Zob. art. 35 i 40 oraz uw. 1 do art. 61

Rozdział XIII.

Naruszenie przepisów o opodatkowaniu kwasu octowego.

Postanowienia art. 145 do 152 opierają się na przepisach o monopolu spirytusowym, które wymieniono przed art. 66 a zamieszczono w dodatku 3.

Art. 145 (nowy).

Kto bez zezwolenia wyrabia lub oczyszcza kwas octowy, podlega karze aresztu do 6 miesięcy i grzywny od 1.000 do 50.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. **Kto:** zob. uw. 1 do art. 111.

2. **bez zezwolenia.** Wyrób kwasu octowego wymaga zezwolenia Ministra Skarbu; zob. art. 19 mon. spir. oraz § 294 rozp. wyk. do mon. spir. w związku z § 49 do 51 tegoż rozp.

3. **wyrabia.** Chodzi tu w przeciwieństwie do art. 146 o tajne octownie czyli o potajemny wyrób kwasu octowego (zob. § 294 cyt. rozp.).

4. **oczyszcza.** Oczyszczanie octu jest rodzajem odkażenia (por. art. 66 § 1 lit. b) celem otrzymania zawartego w nim spirytusu lub użycia kwasu octowego w ogóle do celów niedozwolonych; zob. § 294 i 302 cyt. rozp.

5. **kwas octowy.** Kwas octowy z wyjątkiem kwasu octowego otrzymanego w drodze fermentacji octowej płynów alkoholowych, tak wyrabiany w kraju, jak i sprowadzony z zagranicy podlega podatkowi spożywczemu w wysokości 40 gr. od 1 kg kwasu bezwodnego (art. 56 mon. spir.). Zob. § 286 do 294 cyt. rozp.

6. **karze aresztu i grzywny:** zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

7. **podlega przepadkowi:** zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 146 (nowy).

Kto:

a) uruchamia wytwórnię lub zakład oczyszczania kwasu octowego przed zatwierdzeniem urządzeń przez władzę skarbową;

b) rozpoczyna w wytwórni lub w zakładzie oczyszczania, prawnie uruchomionych, wyrób lub oczyszczanie kwasu octowego przed złożeniem władz skarbowej zawiadomienia o wyrobie lub o oczyszczaniu;

c) wyrabia lub oczyszcza kwas octowy wbrew zarządzeniu władzy skarbowej o wstrzymaniu ruchu wytwórni lub zakładu,

podlega karze grzywny od 500 do 10.000 złotych. Kwas, produkty do jego wyrobu przygotowane podlegają przepadkowi.

1. W nin. art. — w przeciwieństwie do art. 145 — nie chodzi o potajemny wyrób octu, lecz o niezachowanie przez przedsiębiorcę przepisów co do uruchomienia należycie zgłoszonej wytwórni i nieprawidłowe rozpoczęcie lub kontynuowanie wyrobu.

W przypadkach pod lit. a) i b) sprawca ustosunkowuje się negatywnie wobec przepisów ustawy, zaś w przypadku pod c) przeciwstawia się on zarządzeniu władzy skarbowej. Por. art. 71, 112 i 136.

2. **Kto:** zob. uw. 1 do art. 111.

Do lit. a) 3. Zob. § 54 do 56, 58 do 60, 62 i 63 rozp. wyk. do mon. spir. w związku z § 294 tegoż rozp.

4. Zob. § 297 cyt. rozp. Do lit. b)

5. Zob. § 64 w związku z § 294 cyt. rozp. Od wstrzymania ruchu przez władzę odróżnić należy wstrzymanie ruchu przez samego przedsiębiorcę (§ 298 cyt. rozp.), które przedsiębiorca winien oznajmić inspektorowi kontroli skarbowej; niedopełnienie tego obowiązku podpada pod art. 152. Do lit. c)

6. **karze grzywny:** zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

7. **Kwas, produkty do jego wyrobu:** por. uw. 7 do art. 67.

8. **podlega przepadkowi:** zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293

Art. 147 (nowy).

Kto:

a) nie poddaje zważeniu lub nie zapisuje do właściwych ksiąg wyrobionego lub oczyszczonego kwasu octowego;

b) przechowuje kwas octowy w innych pomieszczeniach niż przeznaczone na ten cel,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku od kwasu octowego nie zważonego, nie zapisanego lub niewłaściwie przechowywanego. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. **Kto:** zob. uw. 1 do art. 111. Sprawcą może być tylko przedsiębiorca wzgl. jego zastępca; inne osoby mogą dopuścić się pomocnictwa lub podżegania (art. 26 i 27 kk.).

2. Zob. § 296, 299 i 14 rozp. wyk. do mon. spir. Do lit. a)

3. Zob. § 295 cyt. rozp. Do lit. b)

4. **karze grzywny:** zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

5. **podlega przepadkowi:** zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 148 (nowy).

Kto:

a) odstępuje bez zgody władzy skarbowej innej osobie kwas, zwolniony od podatku, a nabyty na podstawie zezwolenia dla siebie otrzymanego;

b) zmienia w użyciu cel, który stanowił podstawę do zwolnienia kwasu octowego od podatku;

c) usuwa podczas transportu kwas, od którego nie uiszczono podatku,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku od kwasu octowego w ten sposób odstąpionego, użytego lub usuniętego. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Przepis art. 148 lit. a), b) i c) zgodny jest z przepisami art. 75, 91, 117, 128 i 139; por. uw. do tychże art.

2. **Kto:** zob. uw. 1 do art. 111.

3. **odstępuje:** por. uw. 2 do art. 128. Do lit. a)

4. **bez zgody władzy skarbowej:** zob. art. 63 pkt. 1 mon. spir.

5. **kwas:** zob. uw. 5 do art. 145.

6. **zwolniony od podatku:** zob. art. 59 pkt. 2 mon. spir. w związku z § 294 pkt. 1 i 2 rozp. wyk. do mon. spir. oraz poniżej uw. 8.

7. **zezwolenia dla siebie otrzymanego:** por. uw. 6 do art. 128.

Do lit. b) 8. Zwolnienie kwasu octowego od podatku następuje albo dla wywozu za granicę albo do dalszego przerobu (art. 59 pkt 2 mon. spir.); użycie zwolnionego kwasu octowego do innego celu stanowi defraudację podatkową, o ile przed użyciem nie uiszczono podatku (art. 56 mon. spir.). Pod sankcję karną nin. art. podpadnie także użycie do przerobu, jeśli zwolnienie nastąpiło dla wywozu i na odwrót.

Do lit. c) 9. **usuwa:** zob. uw. 4 i 5 do art. 117.

10. **karze grzywny:** zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

11. **podlega przepadkowi:** zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 149 (nowy).

§ 1. Kto uszczupla podatek od kwasu octowego, podlega, jeżeli czyn nie stanowi występku określonego w art. 145—148, karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku uszczuplonego. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze grzywny do 1/4 kary określonej w § 1.

§ 1. 1. **Kto:** zob. uw. 1 do art. 118.

2. **uszczupla:** zob. uw. 1 i 3 do art. 61.

3. **podatek od kwasu octowego:** zob. art. 56 mon. spir. i § 286 do 294 rozp. wyk. do mon. spir.

4. **karze grzywny:** zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

5. **podlega przepadkowi:** zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

§ 2. 6. Zob. uw. do art. 14 § 2 kk. Przepadek nie następuje w razie winy nieumyślnej, gdyż art. 149 § 2 nie przewiduje przepadku (zob. art. 17).

Art. 150 (nowy).

Kto umyślnie nabywa, przechowuje lub transportuje kwas octowy pochodzący z występku określonego w art. 145—149, albo pomaga do jego zbycia lub ukrycia, podlega karze grzywny od 2 do 4-krotnego podatku. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. **Kto umyślnie:** zob. uw. 1 i 2 do art. 50.

2. **nabywa:** zob. uw. 3 do art. 50.

3. **przechowuje:** zob. uw. 4 do art. 50.

4. **transportuje:** zob. uw. 5 do art. 50.

5. **pomaga do ich zbycia lub ukrycia:** zob. uw. 9 do art. 50.

6. **karze grzywny:** zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

7. **podlega przepadkowi:** zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 151 (nowy).

Kto narusza przepisy o rozlewie kwasu octowego, podlega karze grzywny od 50 do 5.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. **Kto:** zob. uw. 1 do art. 111.

2. **o rozlewie:** zob. § 300 i 301 rozp. wyk. do mon. spir.

3. kwasu octowego: zob. uw. 3 do art. 149.

Kwas octowy skażony (§ 302 i 303 cyt. rozp.) lub niezdatny do spożycia nie ulega ograniczeniom ani kontroli w obrocie; nie wolno go jednak oczyszczać (art. 145 i 146 c), jeśli nie posiada się na to zezwolenia.

4. karze grzywny: zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

5. podlega przepadkowi: zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 152 (nowy).

Kto narusza inne przepisy o opodatkowaniu kwasu octowego, podlega karze pieniężnej porządkowej.

1. Kto: umyślnie lub nieumyślnie (art. 38), lecz nigdy w celu uszczuplenia podatku, gdyż wówczas zachodziłby występek z art. 149 § 1.

2. inne przepisy, wymienione przed art. 145.

3. pieniężnej karze porządkowej: zob. art. 35 i 40 oraz uw. 1 do art. 61.

Rozdział XIV.

Naruszenie przepisów o opodatkowaniu kwasu węglowego.

W tym przedmiocie wydano następujące przepisy:

I. Ustawa z dn. 18/3 1935 Dz. U. 23, poz. 151 o opodatkowaniu kwasu węglowego — zob. dodatek 10 A).

II. Rozporządzenie Min. Skarbu z dn. 31 marca 1935 Dz. U. 23, poz. 156 w sprawie wykonania ustawy pod I wymienionej — zob. dodatek 10 B).

Art. 153 (nowy).

Kto wyrabia kwas węglowy bez zgłoszenia wytwórni władzy skarbowej,

podlega karze grzywny od 1.000 do 50.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 145.

2. wyrabia. Chodzi tu o potajemny wyrób kwasu węglowego w przeciwieństwie do art. 154, traktującego o naruszeniu przepisów przez przedsiębiorcę, który zamierza jawnie i legalnie wykonywać wyrób kwasu. Co do przywozu kwasu węglowego zza granicy lub W. M. Gdańska zob. art. 5 ust. 2 i 3 ustawy Dz. U. poz. 151/35 (dodatek 10 B).

3. kwas węglowy. Określenie tego pojęcia zob. w art. 1 ustawy Dz. U. poz. 151/35.

4. bez zgłoszenia wytwórni: zob. art. 11 cyt. ustawy oraz § 16 i 17 rozp. wyk.

5. władzy skarbowej, jako sprawującej nadzór; zob. art. 11 i 12 cyt. ust. oraz § 22 do 24 rozp. wyk.

6. karze grzywny: zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

7. podlega przepadkowi: zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 154 (nowy).

Kto:

a) uruchamia wytwórnię kwasu węglowego przed zatwierdzeniem urządzeń przez władzę skarbową;

b) rozpoczyna w wytwórni prawnie uruchomionej wyrób kwasu węglowego przed złożeniem władzy skarbowej zawiadomienia o wyrobie;

c) wyrabia kwas węglowy wbrew zarządzeniu władzy skarbowej o wstrzymaniu ruchu wytwórni,

podlega karze grzywny od 500 do 10.000 złotych. Kwas, produkty do wyrobu jego przygotowane podlegają przepadkowi.

1. Zob. uw. 2 do art. 153.

2. **Kto:** zob. uw. 1 do art. 111.

Do lit. a) 3. Wskutek zgłoszenia wytwórni przez przedsiębiorcę (art. 11 ustawy oraz § 16 rozp. wyk.) władza skarbowa sprawdza a następnie zatwierdza urządzenie wytwórni i zezwala na jej uruchomienie (art. 11 ustawy Dz. U. poz. 151/35 oraz § 16, 17, 19 i 20 rozp. wyk.). Wszelkie zmiany urządzeń i pomieszczeń należy zgłosić urzędowi skarbowemu (§ 21 rozp. wyk.).

Co do pojęcia kwas węglowy zob. art. 1 cyt. ust.

Do lit. b) 4. Wyrób można rozpocząć dopiero po zatwierdzeniu urządzeń (art. 11 ust. 2 cyt. ust.).

Do lit. c) 5. O wstrzymaniu ruchu wytwórni zob. art. 12 pkt. 5 cyt. ust., § 49 rozp. wyk. Mimo że ustawa wyszczególnia przypadki (warunki) wstrzymania ruchu, to jednak pod art. 154 lit. c) nin. ust. podpadnie niezastosowanie się także do nielegalnego wstrzymania ruchu, na które wolno tylko żalić się w trybie § 2 rozp. wyk., albowiem stronie nie służy prawo kontroli legalności zarządzeń władzy.

6. **karze grzywny:** zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

7. **Kwas, produkty,** nie zaś narzędzia itd. Zob. uw. 7 do art. 67.

8. **podlegają przepadkowi:** zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 155 (nowy).

Kto:

a) nie poddaje zważeniu lub nie zapisuje do właściwych ksiąg wyrobionego kwasu węglowego;

b) przechowuje kwas węglowy w innych pomieszczeniach niż przeznaczone na ten cel,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku od kwasu węglowego nie zważonego, nie zapisanego lub niewłaściwie przechowywanego. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. **Kto:** zob. uw. 1 do art. 111.

Do lit. a) 2. **nie poddaje zważeniu:** zob. § 26 rozp. wyk.

3. **do właściwych ksiąg,** tj. do księgi ważenia kwasu węglowego i do księgi podatku od kwasu węglowego (§ 27 i 33 rozp. wyk.).

4. **kwasu węglowego:** zob. uw. 3 do art. 153.

Do lit. b) 5. **w innych pomieszczeniach** itd. Do przechowywania kwasu węglowego przedsiębiorca powinien posiadać osobny magazyn, który należy wymienić w zgłoszeniu przedsiębiorstwa; o jego zmianie należy donieść urzędowi skarbowemu (§ 13, 16, 21 rozp. wyk.). Zwrócony z rozwózki niesprzedany kwas węglowy należy umieścić w innym pomieszczeniu (§ 44 rozp. wyk.).

6. **karze grzywny:** zob. art. 9 do 16, 18, 23, 292.

7. **podlega przepadkowi:** zob. art. 17 do 22, 23 § 1 e), 293.

Art. 156 (nowy).

Kto:

a) odstępuje bez zgody władzy skarbowej innej osobie kwas zwolniony od podatku, a nabyty na podstawie zezwolenia dla siebie otrzymanego;

b) zmienia w użyciu cel, który stanowił podstawę do zwolnienia kwasu węglowego od podatku;

c) usuwa podczas transportu kwas, od którego nie uiszczono podatku,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku od kwasu węglowego w ten sposób odstąpionego, użytego lub usuniętego. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

2. Kwas węglowy (zob. uw. 3 do art. 153) podlega podatkowi spożywczemu wedle wagi a to po 40 gr. od 1 klg. (art. 4 ust. Dz. U. poz. 151/35 i § 5 do 7 rozp. wyk.); podatek płatny jest z chwilą wydania kwasu do wolnego obrotu (art. 5 cyt. ust. i § 7 rozp. wyk.) a zwolnienie uzyskać może wytwórca jedynie w razie wywozu za granicę lub na obszar W. M. Gdańska albo w razie użycia do przemysłowego wyrobu artykułów chemicznych (art. 3 cyt. ust.). Tak zwolnionego kwasu nie wolno odstępować innej osobie (zob. uw. 2 do art. 128), ani też użyć na cel inny. Pod sankcję karną nin. art. podpadnie więc wytwórca, który kwasu, zwolnionego dla wywozu, użyje do przemysłowego wyrobu artykułów chemicznych i na odwrót. Do lit. a) b)

Co do podatku od kwasu, przywiezionego z za granicy lub z obszaru W. M. Gdańska zob. art. 5 ust. 2 i 3 cyt. ust. oraz § 8 i 9 rozp. wyk.

3. **usuwa** itd. Zob. uw. 4 i 5 do art. 117. Do lit. c)

4. **karze grzywny:** zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

5. **podlega przepadkowi:** zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 157 (nowy).

§ 1. Kto uszczupla podatek od kwasu węglowego, podlega, jeżeli czyn nie stanowi występku określonego w art. 153—156, karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku uszczuplonego. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze grzywny do 1/4 kary określonej w § 1.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 118. § 1.

2. **uszczupla:** zob. uw. 3 do art. 61.

3. **podatek od kwasu węglowego:** zob. uw. 2 do art. 156.

4. **karze grzywny:** zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

5. **przepadkowi:** zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

6. Zob. uw. do art. 14 § 2 kk. Przepadek nie następuje w razie winy nieumyślnej, gdyż art. 157 § 2 nie przewiduje przepadku; zob. art. 17. § 2.

Art. 158 (nowy).

Kto umyślnie nabywa, przechowuje lub transportuje kwas węglowy pochodzący z występku określonego w art. 153—157, albo pomaga do jego zbycia lub ukrycia,

podlega karze grzywny od 2 do 4-krotnego podatku. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Zob. uw. do art. 150, którego odpowiednikiem jest nin. art.

2. Co do przechowywania (zob. uw. 4 do art. 50), w którym mieści się także posiadanie kwasu (zob. uw. 3 do art. 153), należy zwrócić szczególną uwagę na przepis art. 14 ustawy Dz. U. poz. 151/35, wedle którego osoby i przedsiębiorstwa, trudniące się hurtowym handlem kwasem węglowym lub zużywające kwas węglowy w swoich zakładach przemysłowych, winny posiadać dowody nabycia go tj. faktury i rachunki etc.

Art. 159 (nowy).

Kto narusza zakaz używania do wyrobu napojów gazowanych innego kwasu węglowego niż skroplonego z butli stalowych,

podlega karze grzywny od 100 do 5.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. **Kto:** zob. uw. 1 do art. 111.

2. **narusza zakaz** itd., o ile taki zakaz został wydany przez Ministra Skarbu na podstawie art. 2 ustawy Dz. U. poz. 151/35.

3. **kwasu węglowego:** określenie w art. 1 ustawy Dz. U. poz. 151/35.

4. **karze grzywny:** zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

5. **podlega przepadkowi:** zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 160 (nowy).

Kto narusza inne przepisy o opodatkowaniu kwasu węglowego, podlega karze pieniężnej porządkowej.

1. **Kto:** umyślnie lub nieumyślnie (art. 38), lecz nigdy w zamiarze uszczuplenia podatku, gdyż wówczas zachodziłby występek z art. 157.

2. **inne przepisy:** wymienione przed art. 153.

3. **pieniężnej karze porządkowej:** zob. art. 35 i 40 oraz uw. 1 do art. 61.

Rozdział XV.

Naruszenie przepisów o opodatkowaniu cukru (cukru i cukru skrobiowego).

W tym przedmiocie wydano następujące przepisy:

I. Roporządzenie Prezydenta Rp. z dnia 13/9 1927 Dz. U. 81, poz. 760 o opodatkowaniu cukru, ze zmianami zawartymi w ustawie z 27/2 1931 Dz. U. 23, poz. 136, w rozp. Prez. Rp. z dnia 23/8 1932 Dz. U. 74, poz. 665, w rozp. Prez. Rp. (art. 38) z dnia 28/12 1934 Dz. U. 110, poz. 976, wreszcie w dekrecie Prez. z 27/11 1935 Dz. U. 86, poz. 531 — zob. dodatek 11 A).

II. Rozporządzenie Min. Skarbu z dnia 17/4 1928 Dz. U. 61, poz. 564 w sprawie wykonania rozporządzenia pod I ze zmianami, zawartymi w rozp. Min. Sk.

z dnia 9/2 1932 Dz. U. 12, poz. 76, z dnia 16/4 1935 Dz. U. 33, poz. 237 — zob. dodatek 11 B).

III. Ustawa z dnia 18/3 1935 Dz. U. 25, poz. 170 o podatkowaniu cukru skrobiowego — zob. dodatek 11 C).

IV. Rozporządzenie Ministra Skarbu z 9/4 1935 Dz. U. 25, poz. 174 w sprawie wykonania ustawy pod III — zob. dodatek 11 D).

Art. 161 (nowy).

§ 1. Kto:
a) wyrabia cukier bez zgłoszenia wytwórni władzy skarbowej,
b) odkaża cukier lub osłabia działanie środka skażającego,
podlega karze aresztu do 6 miesięcy i grzywny od 1.000 do 50.000 złotych.

§ 2. Jeżeli cukier wyrabiano sposobem domowym i do własnego użytku, sprawca podlega karze grzywny do 10 do 5.000 złotych.

§ 3. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 1.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

Do lit. a)

2. wyrabia. Chodzi tu o potajemny wyrób cukru, w przeciwieństwie do art. 162, w którym mowa o niezachowaniu przepisów przez przedsiębiorcę, który zamierza jawnie i leglanie wykonywać wyrób cukru. Stąd kara z art. 161 jest surowszą niż kara z art. 162.

Cukrem wyrobionym jest jedynie cukier uzyskany w drodze procesów przetwórczych zastosowanych celem uzyskania substancji, stanowiącej cukier w rozumieniu art. 1 Dz. U. poz. 700/27 — nie zaś cukier, który wytworzył się czyli wykrystalizował się samoczynnie z melasy przy współdziałaniu nieprzewidzianych przypadkowych okoliczności **(O. 282/36).**

3. cukier. Jak to wynika z tytułu nin. rozdziału pod nazwą «cukier» rozumieć należy także cukier skrobiowy.

Pojęcie cukru określają art. 1 Dz. U. poz. 700/27, art. 1 Dz. U. poz. 170/35 i § 1 rozp. wyk. Dz. U. poz. 264/28. Zob. w dodatku 11.

4. bez zgłoszenia: zob. uw. 3 do art. 162.

5. wytwórni: w przeciwieństwie do wyrobu sposobem domowym (§ 2 nin. art.).

Do lit. b)

6. odkaża cukier lub osłabia działanie środka skażającego. Wedle § 23 i 24 rozp. wyk. Dz. U. 564/28 zwolniony jest od podatku cukier krajowy, cukrzyca oraz odcieki, przeznaczone do celów przemysłowych, na paszę dla bydła oraz do podkarmiania pszczół — jednakowoż pod warunkiem poprzedniego skażenia. Co do cukru skrobiowego od podatku zwolnionego zob. § 6 do 16 rozp. wyk. Dz. U. 174/35.

Odkażeniem jest działanie, powodujące usunięcie skutków środka skażającego tak, iż dany cukier może być spożyty tak, jak cukier nieskażony; czyn jest dokonany z chwilą, gdy skutek ten rzeczywiście nastąpił.

Osłabieniem środka skażającego jest czyn, skutkiem którego środek skażający nie działa już tak skutecznie, jak w chwili dokonanego skażenia: okoliczność, w jakim stopniu sprawca zamierzał lub zdołał osłabić działanie środka skażającego, pozbawiona jest znaczenia pod względem odpowiedzialności. Jeśli sprawca przedsięwziął czyn, prowadzący do osłabienia środka skażającego, lecz nie zdołał urzeczywistnić swego zamiaru, zachodzi usiłowanie (§ 23 kk.).

Sprawca, który zamierzał dokonać odkażenia cukru a zdołał tylko osłabić działanie środka skażającego (tzw. działanie kwalifikowane, polegające na tym, że sprawca nie dokonał wprawdzie zmierzonego przez się czynu, lecz czynnościami

do dokonania tegoż czynu prowadzącymi spełnił inne przestępstwo), odpowie nie za dwa przestępstwa, lecz za jedno przestępstwo z art. 161, popełnione przez usiłowanie odkażenia i dokonanie osłabienia działania środka skażającego (zbieg idelny: art. 7 § 1) — przy czym sąd w ramach ustawowego wymiaru kary uwzględni dalej idący nastrój psychiczny sprawcy, zmierzającego do zupełnego odkażenia (art. 54 kk.).

Obojętną jest rzeczą, jakimi środkami sprawca posługiwał się w celu spełnienia przestępstwa z art. 161; użycie środków, nie nadających się do osiągnięcia zamierzonego celu, karalne jest jako usiłowanie nieudolne (art. 23 § 2 kk.).

Środki skażające wymienione są w § 26 do 38 rozp. wyk. Dz. U. poz. 564/28 tudzież w § 11 Dz. U. poz. 174/35. Usuwanie z cukru środka skażającego czyli odkażanie jest zakazane (§ 25 ust. 2 Dz. U. poz. 564/28 i § 14 ust. 2 Dz. U. 174/35).

7. karze aresztu i grzywny: zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

§ 2. **8.** Przepis § 2 przewiduje uprzywilejowanie czyli łagodniejsze traktowanie sprawcy ze względu na mniejszy rozmiar przestępnego działania i na mniej groźny nastrój psychiczny sprawcy, który nie zamierza cukru przez się wytworzonego wprowadzić w obrót publiczny.

Zastosowanie przepisu § 2 zawisło od zaistnienia obu warunków w nim wskazanych tj. a) od wyrobu sposobem domowym tudzież b) do własnego użytku.

Wyrób cukru sposobem domowym i do własnego użytku podlega podatkowi spożywczemu, gdyż nie wymieniono go w art. 5 Dz. U. poz. 700/27, jako zwolnionego od podatku (**O. 194/35** pkt. 2).

9. sposobem domowym: w przeciwieństwie do produkcji w cukrowni.

10. do własnego użytku tj. nie tylko dla osoby wytwarzającej, lecz i dla jej rodziny, domowników i gości, o ile ci ostatni spożywają go u wytwórcy. Odstąpienie takiego cukru innej osobie a także wydanie go gościom do użytku w ich domu lub personelowi, nie należącemu do domowników podpada pod § 1 nin. art., jako wprowadzenie cukru do obrotu.

§ 3. **11.** Zob. art. 17—22, 23 § 1 lit. e), 293.

Art. 162 (nowy).

Kto:

a) uruchamia wytwórnię cukru przed zatwierdzeniem urządzeń przez władzę skarbową;

b) rozpoczyna w wytwórni prawnie uruchomionej wyrób cukru przed złożeniem władzy skarbowej zawiadomienia o wyrobie;

c) wyrabia cukier wbrew zarządzeniu władzy skarbowej o wstrzymaniu ruchu wytwórni,

podlega karze grzywny od 500 do 10.000 złotych. Cukier, produkty do wyrobu jego przygotowane podlegają przepadkowi.

1. Zob. w uw. 2 do art. 161 różnicę między art. 161 a art. 162. Pojęcie cukru zob. uw. 3 do art. 161.

2. Kto. Zob. uw. 1 do art. 111.

Do lit. a) **3.** Przedsiębiorca zamierzający przystąpić do wyrobu cukru, obowiązany jest na cztery tygodnie przed rozpoczęciem produkcji złożyć właściwemu urzędowi skarbowemu akcyz i monopoli szczegółowy opis wszystkich budynków i pomieszczeń, dołączyć plany etc. (art. 15, 18 i 23 Dz. U. poz. 700/27 i § 45 do 47 rozp. wyk. Dz. U. poz. 564/28). Co do wyrobu cukru skrobiowego termin ten wynosi 14 dni (art. 11 Dz. U. poz. 170/35).

Przedłożenie tego opisu planów etc. jest owym «zgłoszeniem», o którego braku wspomina art. 161.

4. Po otrzymaniu tego zgłoszenia władza skarbowa zarządza sprawdzenie czyli weryfikację urządzeń cukrowni (art. 19 Dz. U. poz. 700/27, § 59 do 63 Dz. U. poz. 564/28 i § 33 do 38 Dz. U. poz. 174/35). Dokonane przez władzę zatwierdzenie urządzeń ma z jednej strony ten skutek, że przedsiębiorca może przystąpić do rozpoczęcia wyrobu czyli do uruchomienia cukrowni (zob. poniżej uw. 5) z drugiej strony nie wolno odtąd przedsiębiorcy bez zezwolenia władzy skarbowej dokonywać żadnych zmian w urządzeniu wytwórni (art. 20 i 22 Dz. U. poz. 700/27 oraz § 31 i 38 Dz. U. poz. 174/35).

Uruchomienie wytwórni przed zatwierdzeniem jej urządzeń stanowi występek z art. 162 lit. a).

Do lit. b)

5. Zatwierdzenie urządzeń wytwórni nie uprawnia jeszcze przedsiębiorcy do jej uruchomienia czyli do rozpoczęcia wyrobu cukru; jasnym jest bowiem, że władza skarbowa musi być uwiadomiona o zamierzonym uruchomieniu wytwórni (rozpoczęciu wyrobu) a to celem umożliwienia jej wykonywania praw i obowiązków nadzorczych i strzeżenia praw Skarbu Państwa co do uiszczenia podatku spożywczego.

Z tego względu przedsiębiorca winien na trzy dni przed rozpoczęciem wyrobu cukru zawiadomić o tym władzę skarbową (art. 24 i 26 Dz. U. 700/27); co do wytwórni cukru skrobiowego termin ten wynosi 24 godzin (§ 40 Dz. U. poz. 174/35).

Do lit. c)

6. Z zastrzeżonego władzy skarbowej prawa nadzoru nad wytwórniami cukru wynika jej prawo wstrzymania ruchu, jeśli interes Skarbu Państwa został narażony na uszczerbek; szczególne przypadki wstrzymania ruchu zob. w art. 12 ust. (5) Dz. U. poz. 170/35 oraz w § 64 Dz. U. 174/35.

Na wstrzymanie ruchu przez władzę skarbową zarządzone wolno przedsiębiorcy żalić się w drodze administracyjnej. Ponieważ jednak wstrzymanie ruchu musi ze względu na interes Skarbu Państwa być natychmiast wykonalne, przedsiębiorca winien doń bezwarunkowo i bezzwłocznie się zastosować; kontynuowanie wyrobu wbrew nakazowi wstrzymania ruchu wydanemu przez władzę skarbową (nie zaś przez inną władzę administracyjną) podlega karze wedle lit. c) nin. art.

7. **karze grzywny:** zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

8. **Cukier, produkty,** nie zaś narzędzia itp. Zob. uw. 7 do art. 67.

9. **podlegają przepadkowi:** zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 163 (nowy).

Kto:

a) nie poddaje zważeniu lub nie zapisuje do właściwych ksiąg wyrobionego cukru;

b) przechowuje cukier w innych pomieszczeniach niż przeznaczone na ten cel,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku od cukru nie zważonego, nie zapisanego lub niewłaściwie przechowywanego. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. **Kto:** zob. uw. 1 do art. 111.

2. Ponieważ podatek oblicza się na podstawie ksiąg przedsiębiorstwa wedle wagi wyrobionego cukru (art. 2 Dz. U. poz. 700/27, § 4 Dz. U. poz. 564/28 art. 3 Dz. U. poz. 170/35 i § 19 Dz. U. poz. 174/35), przeto dla zabezpieczenia prawidłowego opodatkowania przepisano (zob. art. 32 do 34 Dz. U. poz. 700/27, § 65 do 68 Dz. U. poz. 564/28 i § 43 i dal. Dz. U. poz. 174/35):

a) możliwie bezzwłoczne zważenie wyrobionego codziennie cukru; sankcję karną zawiera pierwsza część art. 163 lit. a),

b) zapisanie gotowego produktu do właściwych ksiąg; sankcję karną zawiera druga część art. 163 lit. a). «Księgi właściwe» wymieniono w art. 42 Dz. U. poz. 700/27 i § 56 Dz. U. 174/35.

c) umieszczenie go w oddzielnym, na ten cel przewidzianym magazynie czyli «pomieszczeniu», które za zewoleniem władzy skarbowej na ten cel przeznaczono (zob. uw. 3 i 4 do art. 162 i § 31 Dz. U. poz. 174/35); sankcję karną zawiera art. 163 lit. b).

Wszystkie czynności, dotyczące wyrobu, wywozu i wprowadzenia cukru w wolny obrót, mają być wykonywane pod przepisaną dla nich kontrolą władzy skarbowej: poza tym służy tejże władzy ogólne prawo nadzoru i kontroli; zob. art. 27 do 37 i 46 Dz. U. poz. 700/27, § 64 i dal. Dz. U. poz. 544/28, art. 11 i dal. D.z U. poz. 170/35 oraz § 39 i dal. Dz. U. poz. 574/35.

3. karze grzywny: zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

4. przepadkowi: zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 164 (nowy).

Kto:

a) odstępuje bez zgody władzy skarbowej innej osobie cukier, zwolniony od podatku, a nabyty na podstawie zezwolenia dla siebie otrzymanego;

b) zmienia w użyciu cel, który stanowił podstawę do zwolnienia cukru od podatku;

c) usuwa podczas transportu cukier, od którego nie uiszczono podatku,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku od cukru w ten sposób odstąpionego, użytego lub usuniętego. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

(Do lit. a) b)

2. Cukier może w pewnych przez ustawę szczegółowo wymienionych przypadkach zwolnionym być przez władzę skarbową od podatku spożywczego (art. 5 do 7 Dz. U. poz. 700/27, § 23 do 26 Dz. U. poz. 564/28, art. 2 Dz. U. poz. 170/35 oraz § 6 i 54 Dz. U. poz. 174/35.

3. Zwolnienie następuje na rzecz ściśle oznaczonej osoby (przedsiębiorstwa) i do pewnego ściśle określonego celu. Z tych istotnych warunków zwolnienia wynika:

a) że nabywcy cukru zwolnionego od podatku nie wolno go pod sankcją art. 164 lit. a)odstępować innej osobie (ograniczenie obrotu) oraz

b) że cukru tego nie wolno pod sankcją art. 164 lit. b) użyć do innego celu niż ten, dla którego zwolnienie nastąpiło (ograniczenie sposobu użycia).

Karalność następuje, choćby skutkiem naruszenia zakazu pod a) lub pod b) nie nastąpiło uszczuplenie podatku np. cukier użyty został na cel również od podatku zwolniony, albowiem zakaz ustawowy jest bezwarunkowy a inna wykładnia mogłaby prowadzić do nadużyć, w każdym zaś razie uniemożliwiałaby lub co najmniej utrudniałaby kontrolę nad użyciem zwolnionego cukru. Inna rzecz, że władza karząca może w miarę zachodzących okoliczności wymierzyć łagodniejszą karę, a nawet karę tę złagodzić po myśli art. 23 § 1 lit c), jeśli nie nastąpiło uszczuplenie podatku.

4. Wedle art. 5 pkt. 4 Dz. U. poz. 700/27 zwolnione są od podatku próbki cukru w wadze do 100 gramów; przeznaczone one są dla umożliwienia nabywcom cukru stwierdzenia jego postaci, barwy, formy, opakowania itd. Gdyby jednak przedsiębiorcy udowodniono, że drogą próbek zbywał cukier w mniejszych ilościach, odpowie on za uszczuplenie podatku wedle art. 165 § 1, nie zaś wedle art. 164 lit. a), albowiem próbki te z góry przeznaczone są do odstąpienia innym

osobom a przyczyna karalności leży nie w samym ich odstąpieniu, lecz w celu, dla którego odstąpienie nastąpiło.

5. odstępuje: zob. uw. 2 do art. 128.

6. bez zgody władzy skarbowej, jako władzy wykonywającej nadzór nad wyrobem cukru i obrotem nim (zob. końcowy ustęp uwagi 2 do art. 163). Słów «bez zgody władzy skarbowej» użytych w art. 164 lit. a), nie zawiera wprawdzie art. 164 lit. b), atoli samo przez się rozumie się, że pozwolenie władzy skarbowej na zmianę celu zwolnienia, odebrałoby takiej zmianie charakter bezprawności a tym samym także karalności działania.

7. usuwa. Usunięciem jest każde działanie lub zaniechanie powodujące ubytek transportowanego cukru bez wiedzy i pozwolenia władzy skarbowej. Urzędnik skarbowy, któryby z naruszeniem swego obowiązku, takiego pozwolenia udzielił lub przy usunięciu współdziałał itd., dopuściłby się przestępstwa z art. 286 kk. Do lit. c)

8. podczas transportu (zob. art. 38 pkt. 1, 2 i 3 Dz. U. poz. 700/27 i § 17 Dz. U. poz. 174/35), tj. od chwili rozpoczęcia lokomocji aż do chwili dostania się transportu na miejsce jego przeznaczenia.

9. podatku nie uiszczono. Osoby zobowiązane do uiszczenia podatku zob. art. 8 Dz. U. poz. 760/27 oraz art. 5 Dz. U. poz. 170/35. Aż do uiszczenia podatku ciąży na cukrze odpowiedzialność rzeczowa za podatek (art. 10 Dz. U. poz. 700/27 i art. 7 Dz. U. poz. 170/35); usunięcie go z transportu naraża więc Skarb Państwa na niemożność zaspokojenia się z cukru obciążonego odpowiedzialnością rzeczową. Z chwilą uiszczenia podatku interes Skarbu Państwa w dalszych losach danego cukru ustaje, a usunięcie cukru dotyka jedynie interesu osób prywatnych, dostatecznie chronionego przepisami kodeksu karnego (art. 257 kk.).

Podatek uiścić należy w chwili wprowadzenia cukru do wolnego obrotu, chyba, że go zakredytowano (art. 9, 11 i dal. oraz 38 i dal. Dz. U. poz. 700/27, § 39, 75 i dal. Dz. U. poz. 564/28, art. 5 i 6 Dz. U. poz. 170/35 i § 23 Dz. U. poz. 174/35). Przez zakredytowanie podatku Skarb Państwa wyrzeka się rzeczowej odpowiedzialności towaru za podatek i ogranicza się do osobistej odpowiedzialności osoby obowiązanej do uiszczenia podatku (zob. art. 8 Dz. U. poz. 700/27 oraz art. 5 i 6 Dz. U. poz. 170/35), a zarazem zezwala na wprowadzenie cukru do wolnego obrotu. Wobec tego cukier, od którego podatek zakredytowano, jako zrównany z cukrem, od którego podatek uiszczono (zob. art. 38 Dz. U. poz. 700/35) nie pozostaje pod ochroną art. 164 lit. c).

10. karze grzywny: zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

11. podlega przepadkowi: zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 165 (nowy).

§ 1. Kto uszczupla podatek od cukru, podlega, jeżeli czyn nie stanowi występku określonego w art. 161—164, karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku uszczuplonego. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze grzywny do 1/4 kary określonej w § 1.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 118. § 1.

2. uszczupla: zob. uw. 1 i 3 do art. 61.

3. podatek (zob. uw. 9 do art. 164), nie zaś opłatę specjalną (patentową), o której mowa w art. 3 Dz. U. poz. 700/27. Wysokość podatku zob. art. 2 Dz. U. poz. 700/27 i art. 2 Dz. U. poz. 170/35.

4. karze grzywny: zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

5. przepadkowi: zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

§ 2. **6.** Przepadek nie następuje w razie winy nieumyślnej (zob. art. 14 § 2 kk.), gdyż art. 165 § 2 nie przewiduje przepadku; zob. art. 17.

Art. 166 (nowy).

Kto umyślnie nabywa, przechowuje lub transportuje cukier pochodzący z występku określonego w art. 161—165, albo pomaga do jego zbycia lub ukrycia,

podlega karze grzywny od 2 do 4-krotnego podatku. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Zob. uw. do analogicznego art. 150.

2. Odnośnie do przechowywania, w którym mieści się posiadanie (zob. uw. 4 do art. 50 i uw. 15 do art. 19), zauważyć należy, że osoby, trudniące się hurtowym handlem cukru wzgl. przerabianiem tego produktu muszą posiadać dowody nabycia znajdującego się w nich cukru (art. 45 Dz. U. poz. 700/27).

Art. 167 (nowy).

Kto przez zgłoszenie nieprawdziwych danych o wywozie przetworów cukrowych za granicę lub na obszar W. M. Gdańska naraża Skarb Państwa na nienależny zwrot podatku od cukru,

podlega karze grzywny od 10 do 20-krotnej kwoty podatku bezprawnie żądanej lub otrzymanej.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

2. przez zgłoszenie. Zgłoszeniem jest każde pismo wniesione do władzy skarbowej, w którym sprawca bądź żąda zwrotu podatku, bądź stwarza wzgl. stworzyć zamierza faktyczne podstawy dla zgłoszenia takiego żądania w przyszłości.

3. nieprawdziwych danych o wywozie, tj. zarówno co do faktu, że wywóz nastąpił, jak i co do wszelkich innych okoliczności, które uzasadnić mają żądanie zwrotu podatku w myśl art. 6 Dz. U. poz. 700/27, § 7, 8, 10, 11 Dz. U. poz. 564/27, art. 4 Dz. U. poz. 170/35 i § 18 Dz. U. poz. 174/35 — np. co do zachowania warunków, od których spełnienia uzależniono zwolnienie od podatku.

4. przetworów cukrowych, nie zaś cukru; pojęcie cukru zob. uw. 3 do art. 161 Przepisy dotyczące wywozu cukru zob. w uw. 3 do nin. art.

5. naraża: por. uw. 3 do art. 46 z tym dodatkiem, że nin. art. przewiduje wymiar kary grzywny od kwoty podatku bezprawnie żądanej, a więc jeszcze nie otrzymanej.

6. karze grzywny: zob. art. 9—16, 18, 23, 292

Art. 168 (nowy).

Kto narusza inne przepisy o opodatkowaniu cukru,

podlega karze pieniężnej porządkowej.

1. Kto: umyślnie lub nieumyślnie (art. 38), lecz nigdy w zamiarze uszczuplenia podatku od cukru, gdyż wówczas zachodziłby występek z art. 165 § 1.

2. inne przepisy, wymienione przed art. 161.

3. pieniężnej karze porządkowej: zob. art. 35 i 40 oraz uw. 1 do art. 61.

Rozdział XVI.

Naruszenie przepisów o opodatkowaniu olejów mineralnych.

W tym przedmiocie wydano następujące przepisy:

I. Rozporządzenie Prez. R. P. z 7/3 1928 Dz. U. 27 poz. 252 o podatku od olejów mineralnych — ze zmianami, zawartymi w rozp. Prez. R. P z 24/9 1934 Dz. U. 85 poz. 764, w art. 39 rozp. Prez. R. P. z 28/12 1934 Dz. U. 110 poz. 976, w dekrecie Prez. R. P. z 29/7 1936 Dz. U. 58 poz. 432 i w ustawie z 7/4 1937 Dz. U. 28 poz. 208 — jak w dodatku 12 A).

II. Rozporządzenie wykonawcze Min. Sk. z 13/10 1928 Dz. U. 97 poz. 862 uzupełnione rozporządzeniem z 16/12 1929 Dz. U. 1 z r. 1930 poz. 2 — jak w dodatku 12 B) — oraz rozp. Min. H. i Prz. z 17/5 1933 Dz. U. 41 poz. 328 § 1 ustęp III i IV lit. F) co do narzędzi mierniczych.

Art. 169 (nowy).

Kto bez zezwolenia wyrabia oleje mineralne, podlega karze aresztu do 6 miesięcy i grzywny od 1.000 do 50.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

2. bez zezwolenia. Chodzi tu o potajemny wyrób olejów mineralnych — w przeciwieństwie do art. 170, w którym mowa o niezachowaniu przepisów przez przedsiębiorcę, który zamierza jawnie i legalnie wykonywać wyrób olejów mineralnych. Sprawca z art. 169 rozpoczyna wyrób bez wiedzy władzy skarbowej, nie uzyskawszy zezwolenia wymaganego wedle art. 13 Dz. U. poz. 252/28.

3. wyrabia. Wyrabianiem olejów mineralnych jest ich rafinowanie (oczyszczanie), destylowanie lub przerabianie (art. 11 i 13 rozp. Dz. U. poz. 252/28).

4. oleje mineralne: otrzymywane z ropy naftowej (oleju ziemnego) i gazu ziemnego, a to zarówno pochodzenia krajowego, jak i zagranicznego (art. 1 cyt. rozp.). Zagranicą w rozumieniu tegoż art. jest także W. M. Gdańsk (art. 2 pkt. 3 tegoż rozp.).

Od wyrobionych olejów mineralnych opłaca się podatek określony w ust. 1 art. 2 cyt. rozp. oraz w § 2 do 6 rozp. Min. Skarbu Dz. U. 862/28.

5. karze grzywny: zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

6. podlega przepadkowi: zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 170 (nowy).

Kto uruchamia wytwórnię olejów mineralnych przed zatwierdzeniem urządzeń przez władzę skarbową, podlega karze grzywny od 500 do 10.000 złotych. Przetwory, ropa i gaz podlegają przepadkowi.

1. Zob. uw. 2 do art. 169.

2. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

3. uruchamia wytwórnię. Przedsiębiorca, zamierzający przystąpić do legalnego wyrabiania olejów mineralnych (zob. uw. 3 i 4 do art. 169) w nowo zbudowanej lub na nowo uruchomionej wytwórni, jest obowiązany uzyskać na to zezwolenie od Min. Skarbu, działającego w porozumieniu z Min. Handlu i Przemysłu (art. 13 Dz. U. poz. 252/28). W celu uzyskania tego pozwolenia winien przedsiębiorca wnieść podanie do Izby Skarbowej w terminie i o treści z § 54 rozp.

Dz. U. poz. 862/28). Po uzyskaniu pozwolenia przedsiębiorca winien na 4 tygodnie przed rozpoczęciem produkcji złożyć urzędowi skarbowemu akcyz i monopoli szczegółowy opis wszystkich budynków i pomieszczeń, wchodzących w skład wytwórni oraz opis ich technicznego urządzenia (art. 14 rozp. Dz. U. 252/28), po czym następuje sprawdzenie czyli weryfikacja urządzeń wytwórni (art. 15 Dz. U. poz. 252/28 i § 55 do 60 rozp. Dz. U. poz. 862/28); uruchomienie może nastąpić dopiero po zatwierdzeniu protokółu sprawdzenia (art. 15 ust. 3 i 4 Dz. U. poz. 252/28). O późniejszych zmianach pomieszczeń i urządzeń należy donieść najpóźniej na 3 dni po zajściu tych zmian (art. 16 Dz. U. poz. 252/28); niespełnienie lub spóźnienie spełnienia tego obowiązku nie podpada jednak pod art. 170, lecz pod art. 176.

4. olejów mineralnych: zob. uw. 4 do art. 169.

5. przed zatwierdzeniem itd. Zob. powyżej uw. 3.

6. karze grzywny: zob. art. 9—16, 18, 23, 292. Ustawa nie przewiduje tu kary aresztu, jak w przypadku art. 169, gdyż nie chodzi tu o potajemną produkcję; zob. uw. 2 do art. 169.

7. Przetwory, oleje i gaz: zob. uw. 4 do art. 169 i uw. 7 do art. 67.

8. podlegają przepadkowi: zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 171 (nowy).

Kto całej ilości wyrobionych olejów mineralnych nie zapisuje do właściwych ksiąg,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku od nie zapisanej ilości.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

2. całej ilości: odpowiada więc zarówno ten, kto w ogóle produkcji nie zapisał, jak i ten, który zapisał mniej niż wyprodukował.

3. wyrobionych olejów mineralnych: zob. uw. 3 i 4 do art. 169.

4. do właściwych ksiąg: zob. art. 28 Dz. U. poz. 252/28 oraz § 105 i 106 Dz. U. poz. 862/28; w szczególności chodzi tu o wpis produkcji do księgi przychodu; zob. § 105 pkt. 1 lit. b) Dz. U. poz. 862/28.

5. karze grzywny: zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

6. podatku: zob. art. 2 Dz. U. poz. 252/28 i § 2 do 6 Dz. U. poz. 862/28.

Art. 172 (nowy).

Kto:

a) odstępuje bez zgody władzy skarbowej oleje mineralne zwolnione całkowicie lub częściowo od podatku, a nabyte na podstawie zezwolenia dla siebie otrzymanego;

b) zmienia w użyciu cel, który stanowił podstawę do zwolnienia olejów mineralnych od podatku w całości lub w części;

c) usuwa podczas transportu oleje mineralne, od których nie uiszczono podatku,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnego całkowitego lub częściowego podatku od olejów mineralnych w ten sposób odstąpionych, użytych lub usuniętych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

do lit. a) i b).

2. Zwolnienie olejów mineralnych (zob. uw. 4 do art. 169) następuje bądź dla osób uprzywilejowanych tj. zagranicznych dyplomatów (zob. Dz. U. 61 poz. 482/37), bądź dla celów wyraźnie w ustawie wymienionych (art. 3 Dz. U. poz. 252/28 i § 9 rozp. Dz. U. poz. 862/28), bądź dla celów przez Ministra Skarbu określonych (§ 13 Dz. U. poz. 862/28); zwolnienie może być całkowite (art. 3 Dz. U. poz. 252 i § 9 Dz. U. poz. 862/28) lub częściowe (§ 11 i 12 Dz. U. poz. 862/28); następuje ono zawsze dla pewnej osoby (przedsiębiorstwa) i na ściśle oznaczony cel, a wobec tego uprawniony do poboru oleju zwolnionego od podatku w całości lub części, nie może pobranego oleju odstępować, ani używać na inny cel niż w zezwoleniu podano (§ 17 i 26 Dz. U. poz. 862/28); sankcję karną za naruszenie tego zakazu zawiera art. 172 pod lit. a) i b).

Karalność następuje choćby skutkiem naruszenia tego zakazu nie nastąpiło uszczuplenie podatku, a więc także wówczas, jeżeli uprawniony do poboru użył go na cel inny, chociażby również od podatku zwolniony, albo odstąpił go innej osobie na cel od podatku zwolniony. Inna wykładnia mogłaby prowadzić do nadużyć, a w każdym razie uniemożliwiłaby lub co najmniej utrudniłaby kontrolę władzy orzekającej. Władza skarbowa może jednak wymierzyć karę niższą lub nawet w myśl art. 23 złagodzić ją, jeśli nie nastąpiło uszczuplenie podatku.

3. odstępuje: zob. uw. 2 do art. 128.

4. bez zgody władzy skarbowej, jako władzy uprawnionej do nadzoru nad produkcją i obrotem olejami (art. 12, 19 i 26 Dz. U. poz. 252/28 oraz § 76 do 92 Dz. U. poz. 862/28). Słów «bez zgody władzy skarbowej» nie zawiera wprawdzie art. nin. pod lit. b); samo jednak przez się rozumie się, że pozwolenie władzy skarbowej na zmianę celu zwolnienia odebrałoby takiej zmianie charakter bezprawności, a tym samym i karalności.

5. oleje mineralne: zob. uw. 4 do art. 169.

do lit. c).

6. usuwa: por. uw. 7 do art. 164.

7. podczas transportu: por. uw. 8 do art. 164 i zob. art. 18, 24 i 25 Dz. U. poz. 252/28 oraz § 98 do 100 Dz. U. poz. 862/28.

8. nie uiszczono podatku. Aż do uiszczenia podatku ciąży na oleju odpowiedzialność rzeczowa za podatek (art. 5 Dz. U. 252/28); usunięcie oleju z transportu naraża więc Skarb Państwa na uszczerbek w możności zaspokojenia się z oleju obciążonego odpowiedzialnością rzeczową.

Z chwilą uiszczenia podatku ustaje interes Skarbu Państwa w dalszych losach oleju, a usunięcie go dotyka już interesu osób prywatnych, chronionego dostatecznie przez kk. (art. 257 kk.).

Do uiszczenia podatku obowiązana jest osoba, wprowadzająca go do wolnego obrotu (art. 4 Dz. U. poz. 252/28 i § 32 do 34 Dz. U. poz. 862/28).

Podatek należy uiścić z chwilą wprowadzenia oleju do wolnego obrotu (art. 6 Dz. U. poz. 252/28 oraz § 35 i 36 Dz. U. poz. 862/28), chyba, że go zakredytowano (art. 6 i 7 Dz. U. 252/28 i § 37 do 41 Dz. U. poz. 862/28). Przez zakredytowanie podatku Skarb Państwa wyrzeka się rzeczowej odpowiedzialności towaru za podatek i ogranicza się do osobistej odpowiedzialności osoby obowiązanej do uiszczenia podatku (art. Dz. U. poz. 252/28 oraz § 32 do 34 Dz. U. poz. 862/28), a zarazem zezwala na wprowadzenie oleju do wolnego obrotu. Wobec tego olej, od którego podatek zakredytowano, jako zrównany z olejem, od którego podatek uiszczono, nie doznaje ochrony z art. 172 lit. c).

9. karze grzywny: zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

10. podlega przepadkowi: zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 173 (nowy).

Kto poza wytwórnią zmienia przez mieszanie pierwotne właściwości olejów mineralnych, które stanowiły podstawę opodatkowania, podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnej różnicy podatku. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. **Kto:** zob. uw. 1 do art. 111.

2. **poza wytwórnią,** a więc gdziekolwiek czy to w pomieszczeniach należących do wytwórni, czy na wolnym powietrzu lub w wolnym składzie (art. 18 Dz. U. poz. 252/28) czy wreszcie podczas transportu. Budynki, pomieszczenia itd. wchodzące w skład wytwórni zob. art. 11 Dz. U. poz. 252/28.

3. **zmienia przez mieszanie pierwotne właściwości.** Sankcja ta opiera się na dyspozycji art. 29 Dz. U. poz. 252/28, wedle którego nie wolno mieszać poza obrębem wytwórni olejów mineralnych znajdujących się w wolnym obrocie, celem spowodowania zmiany tej ich pierwotnej właściwości, która służyła za podstawę wymiaru podatku (art. 2 cyt. ust.); chodzi tu więc tylko o takie zmiany, których dokonanie przed wyprowadzeniem do wolnego obrotu byłoby spowodowało wyższe opodatkowanie, a których dokonanie po wyprowadzeniu do wolnego obrotu uszczupla podatek należny od produktu powstałego skutkiem zmiany.

W związku z art. 2 i 29 cyt. ust. pozostaje przepis art. 25 tejże ustawy, wedle którego wszelkie zapasy olejów mineralnych należy na podstawie ksiąg przedsiębiorstwa (zob. uw. 4 do art. 171) zbadać co do ilości, własności fizycznych i ich ogólnej wagi netto i brutto.

4. **olejów mineralnych:** zob. uw. 4 do art. 169.

5. **karze grzywny:** zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

6. **podlega przepadkowi:** zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 174 (nowy).

§ 1. Kto uszczupla podatek od olejów mineralnych, podlega, jeżeli czyn nie stanowi występku określonego w art. 169—173, karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku uszczuplonego. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze grzywny do 1/4 kary określonej w § 1.

§ 1. 1. **Kto:** zob. uw. 1 do art. 118.

2. **uszczupla:** zob. uw. 1 i 3 do art. 61.

3. **podatek:** zob. art. 2 Dz. U. poz. 252/28 i § 2 do 6 Dz. U. poz. 862/28.

4. **od olejów mineralnych:** zob. uw. 4 do art. 169.

5. **karze grzywny:** zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

6. **podlega przepadkowi:** zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

§ 2. 7. W razie winy nieumyślnej (art. 14 § 2 kk.) przepadek nie następuje, gdyż art. 174 § 2 nie przewiduje przepadku; zob. art. 17.

Art. 175 (nowy).

Kto umyślnie nabywa, przechowuje lub transportuje oleje mineralne pochodzące z występku określonego w art. 169—174, albo pomaga do ich zbycia lub ukrycia, podlega karze grzywny od 2 do 4-krotnego podatku. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

Zob. uwagi do analogicznego art. 150.

Art. 176 (nowy).

Kto narusza inne przepisy o opodatkowaniu olejów mineralnych, podlega karze pieniężnej porządkowej.

1. Kto: umyślnie lub nieumyślnie (art. 38), lecz nigdy w zamiarze uszczuplenia podatku, gdyż wówczas zachodziłby występek z art. 174 § 1.

2. inne przepisy: wymienione przed art. 169.

3. pieniężnej karze porządkowej: zob. art. 35 i 40 oraz uw. 1 do art. 61.

Rozdział XVII.

Naruszenie przepisów o opodatkowaniu tłuszczów.

W tym przedmiocie wydano następujące przepisy:

I. Rozporządzenie Prezydenta R. P. z 26/3 1935 Dz. U. 22 poz. 130 o opodatkowaniu tłuszczów. Zob. dodatek 13 A).

II. Rozporządzenie wykonawcze Ministra Skarbu z d. 30/4 1935 Dz. U. 32 poz. 234. Zob. dodatek 13 B).

III. Rozporządzenie Rady Ministrów z 21/8 1935 Dz. U. 65 poz. 406 o zwolnieniu tłuszczu kakaowego spod opodatkowania, zamieszczone w dodatku 13 C).

IV. Rozporządzenie Ministra Skarbu o odprawie celnej tłuszczów i olejów skażonych oraz tłuszczu kostnego z d. 21/8 1935 Dz. U. 67 poz. 421. Zob. dodatek 13 D).

V. Rozporządzenie Min. Spr. Wewn. z 21/7 1930 Dz. U. 53 poz. 453 o dozorze nad wyrobem i obiegiem tłuszczów i olejów mineralnych — ze zmianą zawartą w rozp. z 10/3 1937 Dz. U. 21 poz. 137 — jak dodatek 13 E).

VI. Rozporządzenie Rady Ministrów z 10/2 1937 Dz. U. 11 poz. 77 o zwolnieniu z pod opodatkowania niektórych tłuszczów, zamieszczone po art. 180.

VII. Rozporządzenie Min. Skarbu z 20/4 1937 Dz. U. 35 poz. 271 w sprawie tłuszczów zwolnionych z pod opodatkowania, uzupełnione rozporządzeniem Min. Skarbu z d. 25/5 1937 Dz. U. 41 poz. 326, jak dodatek 13 F).

Art. 177 (nowy).

Kto wyrabia tłuszcze bez zgłoszenia wytwórni władzy skarbowej, podlega karze grzywny od 1.000 do 50.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

2. wyrabia: jakimkolwiek sposobem. Chodzi tu o potajemny wyrób tłuszczów w przeciwieństwie do art. 178, traktującego o naruszeniu przepisów przez przedsiębiorcę, który zamierza jawnie i legalnie wyrabiać tłuszcze.

Od wyrabiania tłuszczów odróżnić należy ich przerabianie, które podpadać będzie pod art. 177, o ile Minister Skarbu nie zwolnił odnośnej mieszaniny od powtórnego opodatkowania wzgl. o ile przerabiający nie zastosował się do warunków zwolnienia ich z pod powtórnego opodatkowania; zob. art. 2 ust. 1 pkt. 3 i art. 6 pkt. 2 Dz. U. poz. 130/35 oraz § 7 i 36 Dz. U. poz. 234/35.

3. tłuszcze. Pojęcie to określa art. 1 Dz. U. poz. 130/35.

4. bez zgłoszenia władzy skarbowej, jako wykonywającej kontrolę nad wytwórniami tłuszczów (art. 12 do 15 Dz. U. poz. 130) oraz § 24, 30 i 41 Dz. U. poz. 234/35).

Co do warunków legalnego wyrobu tłuszczów zob. uw. 2 do art. 178.

5. karze grzywny: zob. art. 9 do 16, 18 23, 292.

6. podlega przepadkowi: zob. art. 17 do 22, 23 § 1 e), 293.

Art. 178 (nowy).

Kto:

a) uruchamia wytwórnię tłuszczów przed zatwierdzeniem urządzeń przez władzę skarbową;

b) rozpoczyna w wytwórni prawnie uruchomionej wyrób tłuszczów przed złożeniem władzy skarbowej zawiadomienia o wyrobie;

c) wyrabia tłuszcze wbrew zarządzeniu władzy skarbowej o wstrzymaniu ruchu wytwórni,

podlega karze grzywny od 500 do 10.000 złotych. Tłuszcze i produkty do ich wyrobu przygotowane podlegają przepadkowi.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

2. do lit. a) i b). Przedsiębiorca wytwórni tłuszczów winien najpóźniej na 14 dni przed rozpoczęciem produkcji złożyć urzędowi skarbowemu zgłoszenie przedsiębiorstwa przy dołączeniu planów, opisu urządzeń etc. (§ 18 Dz. U. poz. 234/35).

Na skutek tego zgłoszenia następuje sprawdzenie (weryfikacja) wytwórni i jej urządzeń oraz zatwierdzenie przez izbę skarbową (§ 19 do 22 cyt. rozp.). Przedsiębiorca obowiązany jest najpóźniej na 24 godzin przed uruchomieniem wytwórni zawiadomić rejon władzy skarbowej o zamiarze wyrobu tłuszczów, a zarazem podać rodzaj i nazwę produktów (zob. art. 2 Dz. U. poz. 130/35), które zamierza wyrabiać (§ 26 Dz. U. poz. 234/35).

Uruchomienie wytwórni przed zatwierdzeniem urządzeń podpada pod sankcję art. 178 lit. a), zaś rozpoczęcie produkcji przed złożeniem zawiadomienia z § 26 Dz. U. poz. 234/35 podlega sankcji z art. 178 lit. b).

O urządzeniu nowych lub zmianie zgłoszonych pomieszczeń albo urządzeń wytwórni należy zawiadomić urząd skarbowy w ciągu trzech dni (§ 23 Dz. U. poz. 234/35); zaniechanie tego obowiązku stanowi wykroczenie skarbowe z art. 184, o ile dane urządzenie z powodu uszczuplenia podatku nie podpada pod art. 181.

3. do lit. c). Na wstrzymanie ruchu wytwórni może przedsiębiorca żalić się w drodze administracyjnej, winien jednak bezzwłocznie wstrzymać ruch wytwórni pod rygorem skutków z art. 178 lit. c), gdyż nie może zależeć od strony uznanie, czy wstrzymanie jest uzasadnione.

O szczególnym przypadku wstrzymania ruchu zob. art. 13 (5) Dz. U. poz. 130/35 i § 56 Dz. U. poz. 234/35.

4. karze grzywny: zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

5. tłuszcze i produkty: zob. uw. 4 do art. 169 i uw. 7 do art. 67.

6. podlega przepadkowi: zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 179 (nowy).

Kto:

a) nie poddaje zważeniu lub nie zapisuje do właściwych ksiąg wyrobionych tłuszczów;

b) przechowuje tłuszcze w innych pomieszczeniach niż przeznaczone w wytwórni na ten cel,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku od tłuszczów nie zważonych, nie zapisanych lub niewłaściwie przechowywanych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

2. do lit. a). Co do zważenia zob. § 25 i 31 pkt. 2 Dz. U. poz. 234/35, zaś co do zapisania do właściwych ksiąg zob. § 31 pkt. 3 i § 48 lit. e) tegoż rozp. 234/35.

3. do lit. b). Wedle § 18 lit. b) Dz. U. poz. 334/35 winien przedsiębiorca w zgłoszeniu przedsiębiorstwa wymienić pomieszczenie, przeznaczone dla magazynowania tłuszczów, a wedle § 25 cyt. rozp. magazynowanie tłuszczów odbywać się może jedynie w pomieszczeniach na ten cel przeznaczonych.

Magazynowanie wyrobionych tłuszczów w innych pomieszczeniach jest karalne wedle art. 179 lit. b). O przechowywaniu zob. art. 50 uw. 4.

4. karze grzywny: zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

5. podlega przepadkowi: zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 180 (nowy).

Kto usuwa podczas transportu tłuszcze, od których nie uiszczono podatku,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku od tłuszczów w ten sposób usuniętych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

2. usuwa: por. uw. 7 do art. 164.

3. podczas transportu: por. uw. 8 do art. 164 i zob. § 40 Dz. U 234/35.

4. tłuszcze: zob. art. 1 Dz. U. poz. 130/35.

5. nie uiszczono podatku. Podatkowi podlegają tłuszcze tak wyrobu krajowego, jak sprowadzone z zagranicy lub W. M. Gdańska, a wymienione w art. 2 Dz. U. poz. 130/35.

Aż do uiszczenia podatku ciąży na wyrobionych tłuszczach odpowiedzialność rzeczowa za podatek (art. 8 Dz. U. poz. 130/35); usunięcie ich z transportu pozbawia więc Skarb Państwa możności zaspokojenia z nich należności podatkowej. Z chwilą uiszczenia podatku ustaje interes Skarbu Państwa w dalszych losach tłuszczu, a usunięcie go dotyka już interesu osób prywatnych, chronionego dostatecznie przez kk. (art. 257 kk.).

Wysokość podatku, jego wymiar i czas zapłaty oraz osoby obowiązane do uiszczenia go zob. w art. 6 i 7 Dz. U. poz. 130/35 oraz w § 8 do 12 Dz. U. poz. 234/35; czas wywozu wyrobionych tłuszczów z wytwórni zob. w § 37 Dz. U. poz. 234/35.

Co do zwolnienia od podatku zob. art. 3 pkt. 1 i art. 5 Dz. U. poz. 130/35 dalej § 5 i 6 Dz. U. poz. 234/35 i poniżej zamieszczone rozp. Rady Min. z 10/2 1937 Dz. U. 11 poz. 77; poza tym został rozporządzeniem Rady Ministrów z 21/8 1935 Dz. U. 65 poz. 406 zwolnionym spod opodatkowania tłuszcz kokosowy.

6. karze grzywny: zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

7. podlega przepadkowi: zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 lutego 1937 Dz. U. 11 poz. 77.

Zwalnia się:

a) tłuszcze zestalone, wyprodukowane z olejów: rzepakowego, lnianego lub konopnego,

b) tłuszcze mieszane, wyprodukowane ze smalcu, łoju, olejów: rzepakowego, lnianego lub konopnego, a także z tłuszczów zestalonych, wyrobionych z tych olejów, z dodatkiem przepisowego środka rozpoznawczego i ewentualnie także innych składników nietłuszczowych, jak: mleko, woda, żółtka itp.

Art. 181 (nowy).

§ 1. Kto uszczupla podatek od tłuszczów,
podlega, jeżeli czyn nie stanowi występku określonego w art. 177—180, karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku uszczuplonego. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie,
podlega karze grzywny do 1/4 kary określonej w § 1.

§ 1. 1. **Kto:** zob. uw. 1 do art. 118.

2. **uszczupla:** zob. uw. 1 i 3 do art. 61.

3. **podatek od tłuszczów:** zob. uw. 4 i 5 do art. 180.

4. **karze grzywny:** zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

5. **podlega przepadkowi:** zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

§ 2. 6. W przypadku § 2 nie następuje przepadek, gdyż § 2 nie przewiduje go; zob. art. 17.

Art. 182 (nowy).

Kto umyślnie nabywa, przechowuje lub transportuje tłuszcze pochodzące z występku określonego w art. 177—181, albo pomaga do ich zbycia lub ukrycia,
podlega karze grzywny od 2 do 4-krotnego podatku. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

Zob. uwagi do analogicznego art. 150.

Art. 183 (nowy).

Kto wprowadza do obrotu handlowego lub w obrocie tym posiada tłuszcze, nie odpowiadające przepisom,
podlega karze grzywny od 100 do 3.000 złotych. Tłuszcze podlegają przepadkowi.

1. **Kto:** zob. uw. 1 do art. 111.

2. **wprowadza do obrotu handlowego:** zob. § 45 do § 47 Dz. U. poz. 234/35.

3. **posiada w obrocie handlowym:** zob. § 47 cyt. rozp. i uw. 15 do art. 19. Posiadanie w obrocie handlowym zachodzi tylko wówczas, jeśli tłuszcze nie odpowiadające przepisom znajdują się w miejscu, w którym sprawca dokonywa obrotu handlowego tłuszczami np. w sklepie, magazynie, lub w ubikacjach do sklepu przylegających. Kto handluje tłuszczami, powinien tłuszcze nie odpowiadające przepisom tak przechowywać, by ich przy obrocie handlowym nie miał niejako «pod ręką»; powinny one więc być umieszczone w takim miejscu; ażeby nie mogło powstać podejrzenie, iż sprawca może je wprowadzić w obrót. Rzeczywistego lub usiłowanego wprowadzenia w obrót ustawa nie wymaga.

4. **karze grzywny:** zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

5. **Tłuszcze:** zob. art. 1 Dz. U. 22 poz. 130 z r. 1935 i uw. 7 do art. 67.

6. **podlegają przepadkowi:** zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 184 (nowy).

Kto narusza inne przepisy o opodatkowaniu tłuszczów, podlega karze pieniężnej porządkowej.

1. Kto: umyślnie lub nieumyślnie (art. 38), lecz nigdy w zamiarze uszczuplenia podatku, gdyż wówczas zachodziłby występek z art. 181 § 1.

2. inne przepisy: wymienione przed art. 177.

3. pieniężnej karze porządkowej: zob. art. 35 i 40 oraz uw. 1 do art. 161.

Rozdział XVIII.

Naruszenie przepisów o opłacie od kart do gry.

W tym przedmiocie obowiązują następujące przepisy zamieszczone pod art. 207.

I. Ustawa z dnia 18/3 1931 Dz. U. 27, poz. 171 o opłacie od kart do gry. Zob. dodatek 14 A).

II. Rozporządzenie wykonawcze Min. Skarbu z 31/3 1931 Dz. U. 32, poz. 234 ze zmianą, zawartą w rozp. Min. Sk. z dnia 16/11 1934 Dz. U. 104, poz. 933. Zob. dodatek 14 B).

III. Ustawa z 6/6 1924 Dz. U. 56, poz. 561 o połacie od kart do gry na rzecz Pol. Towarzystwa Czerwonego Krzyża, której art. 1 zmianiono w art. 12 ustawy pod 1 wymienionej. Zob. dodatek 14 C).

Art. 185 (126 do 128).

Kto uszczupla opłatę od kart do gry, podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnej uszczuplonej opłaty. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

2. uszczupla: por. uw. 1 i 3 do art. 61. Obojętną jest rzeczą w jaki sposób i jakimi środkami sprawca uszczuplił wzgl. uszczuplić usiłował uiszczenie opłaty. W szczególności uszczuplenie nastąpić może:

a) przez wprowadzenie do kraju kart do gry z za granicy lub z W. M. Gdańska bez uiszczenia opłaty i cła, które przy przywozie uiszcza się łącznie (art. 3 pkt. 3 Dz. U. poz. 171/31); czyn taki stanowiłby jednak przestępstwo celne z art. 44 § 1 wzgl. z art. 200 pr. kar. sk.

b) przez niewywiezienie za granicę lub do W. M. Gdańska kart do gry, zwolnionych od opłaty (zob. art. 1. pkt. 2 Dz. U. poz. 171/31 i 2 Dz. U. poz. 234/31,

c) przez potajemny wyrób kart do gry tj. przez wyrób ich bez zezwolenia Min. Skarbu (§ 4 Dz. U. poz. 234/31),

d) przez bezprawne uzyskanie zwrotu opłaty uiszczonej lub umorzenie odroczonej (art. 5 Dz. U. poz. 171/31 oraz § 20 i 21 Dz. U. poz. 234/31),

e) przez niepoddanie kart do gry ostemplowaniu (§ 13 do 19 Dz. U. poz. 234/31),

f) przez sprzedaż kart zepsutych lub uszkodzonych (§ 23 Dz. U. poz. 234/31) itd.

Uszczuplenia opłaty od kart do gry dopuszcza się sprawca czynów pod a) do f) wymienionych i innych podobnych; pomocnictwo, podżeganie i usiłowanie są karalne (art. 23, 26 i 27 kk.). Kto nabywa lub używa karty do gry, od których

opłaty nie uiszczono, nie popełnia występku z art. 185, gdyż na nim nie ciąży obowiązek uiszczenia opłaty (zob. poniżej uw. 3), lecz wykroczenie z art. 186; czyn jego stanowi bowiem paserstwo pewnego rodzaju (art. 160 i 161 kk.), którego jednak art. 185 — w przeciwieństwie do art. 57 § 1 lit. c), 62 § 1 i 2, 66 § 3, 77 § 3, 90, 108, 120, 132, 150, 158, 166, 175 i 182 — nie wymienia jako występku skarbowego.

Zauważyć przy tym należy, że — w przeciwieństwie do przepisów art. 71, 124, 136, 146, 154, 162, 170 i 178 — niezachowanie formalności, przepisanych dla wytwórni kart do gry w art. 6 pkt. 1 Dz. U. poz. 171/31 i w § 4 do 12 Dz. U. poz. 234/31, nie będzie występkiem z art. 185, lecz tylko wykroczeniem z art. 186, jeśli władza orzekająca nie stwierdzi dokonanego lub usiłowanego uszczuplenia opłaty.

3. opłatę. Opłacie podlegają karty do gry, wyrabiane w kraju oraz sprowadzane z za granicy i z W. M.Gdańska (art. 1 Dz. U. poz. 171/31). W rozumieniu nin. art. jest opłatą nie tylko opłata na rzecz Skarbu Państwa (art. 2 Dz. U. 171/31), lecz także opłata na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża, gdyż art. 12 Dz. U. poz. 171/35 opłatę tą nazywa wyraźnie «opłatą od kart do gry».

Wysokość opłaty podają art. 2 i 12 Dz. U. poz. 171/31; do uiszczenia jej obowiązany jest wedle art. 3 pkt. 1 i 3 cyt. ust. jedynie wytwórca wzgl. odbiorca kart do gry sprowadzonych z za granicy. Uiszczenie opłaty może być odroczone (§ 20 i 21 Dz. U. poz. 234/31).

4. karze grzywny: zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

5. uszczuplonej opłaty z art. 2 i 12 Dz. U. poz. 171/31; zob. powyżej uw. 3.

6. podlega przepadkowi: zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 186 (129).

Kto narusza inne przepisy o opłacie od kart do gry. podlega karze pieniężnej porządkowej.

1. Kto: umyślnie lub nieumyślnie (art. 38), jednak nigdy w zamiarze uszczuplenia opłaty skarbowej, gdyż wówczas zachodziłby występek z art. 185.

2. inne przepisy: wymienione przed art. 177.

W szczególności podpadną pod art. 186, o ile nie zachodzi uszczuplenie opłaty:

a) Nabycie kart do gry nieobanderolowanych, używanych i niezaopatrzonych w stempel oraz używanie do gry kart, niezaopatrzonych w stempel; zob. art. 6 ust. 3 Dz. U. poz. 171/31 i uw. 3 do art. 185.

b) sprzedaż kart do gry w handlu obnośnym oraz wszelka sprzedaż kart niezaopatrzonych w stempel, luźnych, nieopakowanych i używanych (art. 6 ust. 2 Dz. U. 171/31 oraz § 13 i dal. Dz. U. poz. 234/31),

c) sprzedaż kart do gry bez zezwolenia władzy skarbowej (art. 6 ust. 1 Dz. U. poz. 171/31 i § 29 Dz. U. poz. 234/31),

d) niezachowanie przepisów § 4 i dal. Dz. U. poz. 234/31, o ile nie zachodzi dokonane lub usiłowane uszczuplenie opłaty,

e) wzbronienie organom skarbowym kontroli, przewidzianej w § 31 Dz. U. poz. 234/31, przez właścicieli lub zarządów odnośnych lokali itd.

3. karze pieniężnej porządkowej: zob. art. 35 i 40 oraz uw. 1 do art. 161.

Rozdział XIX.

Naruszenie przepisów o opodatkowaniu węgla.

Art. 187 (126 do 129).

W zakresie naruszenia przepisów o opodatkowaniu węgla stosuje się odpowiednio przepisy art. 185 i 186.

Art. 188 (nowy).

Kto zmienia w użyciu cel, który stanowił podstawę zwolnienia węgla od podatku,

podlega karze grzywny od 5 do 10-krotnego podatku uszczuplonego. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

W tym przedmiocie wydano następujące przepisy:

I. Rozporządzenie Rady Ministrów z 30/10 1922 Dz. U. 99, poz. 909, zawiera niem. ustawę o podatku od węgla z 8/4 1917 Dz. U. Rzeszy Niem. str. 340, jednakowoż pobór tego podatku wstrzymano rozporządzeniem z 9 sierpnia 1924 Dz. U. 85, poz. 821. Wobec tego przepisy art. 187 i 188 pozbawione są obecnie praktycznego zastosowania.

II. Natomiast obowiązuje rozporządzenie Prezydenta Rp. z 6 czerwca 1932 poz. 294 w sprawie uregulowania obrotu węglem i rozporządzenie Min. Prz. i H. z 2 grudnia 1935 Dz. U. 88, poz. 550 w sprawie kontroli cen węgla.

Rozporządzenia wymienione pod II nie mają jednak zastosowania w dziedzinie prawa kar. sk., albowiem wedle art. 6 rozporządzenia Dz. U. poz. 294/32 karanie wykroczeń przeciw postanowieniom tegoż rozp. należy do właściwości urzędów górniczych.

Rozdział XX.

Naruszenie przepisów o opłatach od wyrobu, przerobu, oczyszczania, magazynowania i sprzedaży artykułów monopolowych lub podlegających podatkowi (opłaty patentowe).

Podstawę dla przepisów art. 189 i 190 stanowi ustawa o podatku przemysłowym z 15 lipca 1925, której jednolity tekst obwieszczono dnia 30/5 1936 Dz. U. 46, poz. 339, zob. dodatek 15 A) oraz rozporządzenie wykonawcze Min. Sk. z 11/12 1936 Dz. U. 93, poz. 649, zamieszczone w dodatku 15 B).

Wedle art. 6 ustawy z 15/7 1925 podatek przemysłowy pobiera się:

a) w formie świadectw przemysłowych i

b) w postaci podatku od obrotu.

Ad a). W postaci pod a) czyli w postaci wykupna patentu opłacają podatek przemysłowy wszystkie przedsiębiorstwa i zajęcia z wyjątkiem samodzielnych wolnych zajęć zawodowych, wymienionych w art. 9 cyt. ust. Tej tylko postaci podatku przemysłowego dotyczą przepisy art. 189 i 190.

Ad b). Naruszenie przepisów co do podatku od obrotu nie podpada pod przepisy prawa karnego skarbowego, lecz pod przepisy ordynacji podatkowej z 15/3 1934, której jednolity tekst obwieszczono dnia 14/2 1936 Dz. U. 14, poz. 134 (zob. art. 1 ord. pod.).

Art. 189 (130).

Kto prowadzi przedsiębiorstwo, nie uiściwszy przepisanej opłaty patentowej,
podlega karze grzywny od $^1/_2$ do 2-krotnej opłaty nie uiszczonej.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

2. przedsiębiorstwo: zob. art. 1, 2, 3, 6 i 10 do 26 ust. z 15/7 1925 Dz. U. poz. 339/36 oraz § 1 do 17 i § 37 do 56 rozp. wyk. Dz. U. poz. 649/36.

3. przepisanej opłaty patentowej: zob. art. 23 do 26 cyt. ustawy oraz § 54 do 61 cyt. rozp. wyk. oraz taryfę, stanowiącą załącznik do art. 23 cyt. ustawy i § 66 do 94 rozp. wyk.

4. karze grzywny: zob. art. 9 do 16, 18, 23, 292.

Art. 190 (132).

Kto uiszcza opłatę patentową po terminie przepisem określonym, lecz przed wszczęciem postępowania karnego, albo kto narusza inne przepisy o opłatach patentowych,
podlega karze pieniężnej porządkowej.

1. Kto: umyślnie lub nieumyślnie (art. 38).

2. opłatę patentową: zob. uw. 3 do art. 189.

3. po terminie: zob. art. 27 do 32 ustawy Dz. U. poz. 339/36.

4. przed wszczęciem postępowania karnego: przez władzę skarbową lub sąd.

5. inne przepisy: zob. ustawę Dz. U. 339/36 i rozp. Dz. U. 649/36 np. art. 32 do 34 ustawy Dz. U. 339/36.

6. karze pieniężnej porządkowej: zob. art. 35 i 40.

Rozdział XXI.

Naruszenie przepisów o regulowaniu gospodarki cukrowej i buraczanej.

W tym przedmiocie wydano następujące przepisy:

I. Dekret Prezydenta Rp. z 3/12 1935 Dz. U. 88, poz. 548 o uregulowaniu gospodarki cukrowej i buraczanej, jak dodatek 16 A).

II. Rozporządzenie wykonawcze Ministra Skarbu z 6/2 1937 Dz. U. 9, poz. 72, jak dodatek 16 B).

III. Rozporządzenie Min. Skarbu z 3/3 1936 Dz. U. 20, poz. 168, jak dodatek 16 C) o ustanowieniu opłaty specjalnej na cele związane z gospodarką cukrową.

IV. Cukrownie i kontyngent dla nich określono w rozp. Min. Sk. z 16/12 1935 Dz. U. 92, poz. 587 na okres od 1/10 1936 do 30/9 1937 (zob. uw. 2 do art. 191) a następnie rozporządzeniem Min. Sk. z 27/2 1936 Dz. U. 15, poz. 144 utworzono nowy rejon XXIII na obszarze województwa tarnopolskiego i z ogólnego kontyngentu na rok 1936/7 przeznaczono 90.000 q. dla rejonu XXIII i cukrowni w tymże rozp. wymienionych.

V. Inne rozporządzenia powołane w uw. 2 do art. 191.

Art. 191 (nowy).

§ 1. Kto wykracza przeciw przepisom o obowiązku zatrzymywania w magazynach cukrowni określonych ilości cukru, podlega karze grzywny od 50 do 100 złotych od każdego rozpoczętego kwintala brakującego zapasu cukru.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli brakujący zapas nie przekracza ubytku wolnego od opodatkowania w myśl przepisów o podatku spożywczym od cukru.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111. § 1.

2. wykracza itd. Wedle art. 8 ust. (1) dekretu Dz. U. poz. 548/35 cukrownie obowiązane są zatrzymywać w swych magazynach zapas cukru, potrzebnego na przypadek, gdyby kontyngent (zob. art. 1 tego dekretu) okazał się niewystarczający do pokrycia potrzeb rynku wewnętrznego; wysokość tego zapasu wyznacza wedle art. 8 ust. (2) tegoż dekretu Minister Skarbu na poszczególne okresy kampanijne wedle jednakowego dla wszystkich cukrowni stosunku procentowego do kontyngentów wewnętrznych.

Zapas ten może być pokryty bądź cukrem z danego okresu kampanijnego (§ 10 rozp. Dz. U. poz. 72/37), bądź cukrem pozakontyngentowym z poprzednich okresów kampanijnych (§ 10 rozp. Dz. U. 72/37).

Zapas ten określono na czas od 1/10 1937 do 30/9 1938 na 10% kontyngentu wewnętrznego każdej cukrowni, który na tenże okres czasu wyznaczono w ilości 3.750 q. cukru białego (§ 1 i 4 rozp. Min. Sk. z 14/12 1936 Dz. U. 91, poz. 636), zaś na czas od 1/10 1936 do 30/9 1937 określono zapas na 4% kontyngentu, wyznaczonego w ilości 3,358.697 q. cukru (§ 1 i 3 rozp. z 16/12 1935 Dz. U. 92, poz. 587). Obowiązek zatrzymania określonego w art. 8 zapasu cukru w magazynach cukrowni wygasa z upływem tego okresu kampanijnego, na który go wyznaczono (§ 11 rozp. Dz. U. poz. 72/37).

3. podlega karze grzywny. Zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

4. Nie podlega opłacie podatku spożywczego: a) cukier surowy i przetwory § 2. cukrowe, wywiezione za granicę lub na obszar W. M. Gdańska; b) cukier, przeznaczony do przemysłu, nie produkującego środków spożywczych; c) cukier w stanie denaturowanym, przeznaczony do karmienia bydła i pszczół; d) próbki cukru, nie przekraczające wagi stu gramów. Warunki stosowania zwolnienia określa Minister Skarbu (art. 5 rozp. Prez. z 13/9 1927 Dz. U. 81, poz. 700, zamieszczonego między przepisami o cukrze).

Art. 192 (nowy).

Kto przekracza wyznaczone kontyngenty wywozowe cukru, podlega karze grzywny od 50 do 100 złotych od każdego rozpoczętego kwintala cukru, wypuszczonego do obrotu ponad kontyngent.

1. Kto. zob. uw. 1 do art. 111.

2. przekracza itd. Wedle art. 14 dekretu Prez. Rp. z 3/12 1935 Dz. U. 88, poz. 548 Minister Skarbu w porozumieniu z Min. Roln. i Reform Rolnych oraz Ministrem Prz. i H. może w miarę potrzeby ograniczać wywóz cukru za granicę przez kontyngentowanie tego wywozu i wyznaczanie według swego uznania udziału poszczególnych cukrowni w kontyngencie wywozowym. Przekroczenie tego kontyngentu przez daną cukrownię podpada pod art. 192.

3. karze grzywny. Zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

Art. 193 (nowy).

Kto sprzedaje cukier po cenie wyższej od ustanowionej przepisami, podlega karze grzywny od 50 do 100-krotnej różnicy ceny.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

2 sprzedaje: zob. uw. 2 do art. 143.

3. cukier: zob. uw. 3 do art. 161.

4. po cenie wyższej itd. Wedle art. 15 dekretu Prez. Rp. z 3/12 1935 Dz. U. poz. 548 Minister Skarbu w porozumieniu z Min. Roln. i Ref. Rol. oraz Ministrem Prz. i H. określa cenę cukru na rynku wewnętrznym (zob. też § 15 rozp. Dz. U. poz. 72/37); sprzedaż za wyższą cenę stanowi występek z art. 193.

5. karze grzywny: zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

Art. 194 (nowy).

Kto narusza przepisy:

a) o warunkach dysponowania przez cukrownie cukrem, nie objętym kontyngentem wewnętrznym;

b) o opłatach specjalnych związanych z gospodarką cukrową;

c) o zaliczaniu cukru surowego na pokrycie kontyngentów i zapasów cukru, oraz o przeliczaniu cukru surowego na cukier biały;

d) o warunkach, jakim powinien odpowiadać cukier wprowadzony do obrotu oraz jego opakowanie,

podlega karze grzywny od 100 do 50.000 złotych.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111.

Do lit. a) **2.** Wedle art. 15 ust. (1) lit. b) dekretu Prez. Rp. z 3/12 1935 Dz. U. poz. 548/35 określa te warunki Minister Sk. w porozumieniu z Min. Roln. i Ref. Rol. oraz Ministrem Prz. i H.

Do lit. b) **3.** Zob. art. 15 ust. (1) lit. c) i ust .(2) oraz art. 16 tegoż dekretu.

Do lit. c) **4.** Zob. art. 12 i 13 cyt. dekretu oraz § 13 i 14 rozp. Dz. U. poz. 72/37.

Do lit. d) **5.** Zob. art. 12 lit. b) i art. 13 cyt. dekretu oraz § 13 i 14 rozp. Dz. U. poz. 72/37.

6. karze grzywny: zob. art. 9 do 16, 18, 23, 292.

Art. 195 (nowy).

Kto narusza inne przepisy o regulowaniu gospodarki cukrowej i buraczanej,

podlega karze pieniężnej porządkowej.

1 Kto: umyślnie lub nieumyślnie (art. 38), bez względu na pobudkę i cel.

2. narusza itd. Zob. dekret Prez. Rp. Dz. U. poz. 548/35 i rozp. Dz. U. poz. 72/37.

3. Karze pieniężnej porządkowej. Zob. art. 35 i 40 oraz uw. 1 do art. 61.

Rozdział XXII.

Naruszenie przepisów o obrocie papierami premiowymi.

I. W tym przedmiocie nie wydano dotąd żadnych pozytywnych przepisów normatywnych; istnieje tylko przepis negatywny mianowicie art. 2 ustawy z 9 lipca 1936 Dz. U. 55, poz. 398, wedle którego ustawa ta nie odnosi się do premiowanych papierów wartościowych. Wobec tego stało się bezprzedmiotowym **O. 33/34,** którym S. N. uznał za karalną sprzedaż na dniówki obligacyj państwowych pożyczek premiowych (pożyczki dolarowej itp.), jako przeciwną przepisowi art. 114 uks. 1932, będącego odpowiednikiem art. 103 § 1 lit. d) obecnego prawa kar. sk.

W braku dyspozytywnych przepisów można tylko ogólnikowo omówić przepisy art. 196 do 199.

II. Z zestawienia art. 196, w którym mowa o obcokrajowych papierach premiowych z art. 197 do 199, w których mowa o papierach premiowych bez bliższego określenia ich pochodzenia — wynika, że zamierzone jest wydanie co do papierów premiowych krajowych czyli polskich — odmiennych przepisów aniżeli co do papierów premiowych obcokrajowych.

III. Ratio legis art. 196 i przyszłych w tym względzie wydać się mających norm dyspozytywnych leży w tym, że obcokrajowe papiery premiowe (art. 196) stanowią dla Skarbu Państwa konkurencję w korzystaniu z kredytu wewnętrznego za pomocą krajowych papierów premiowych, podobnie jak losy zagranicznej loterii stanowią konkurencję dla losów loterii państwowej. Z porównania art. 103 § 1 lit. b), wedle którego uczestniczenie w loterii zagranicznej jest w ogóle i bezwarunkowo zakazane, z przepisem art. 196, który wspomina o «niedozwolonych transakcjach» obcokrajowymi papierami premiowymi — wynika, że możliwość dopuszczenia transakcyj tymiż ostatnimi nie jest z góry bezwarunkowo wykluczoną; czy i pod jakimi warunkami transakcje te będą dozwolone w ogóle lub tylko dla pewnych papierów, okaże się z norm prawnych w przyszłości w tym przedmiocie wydać się mających.

IV. Przepisy art. 197 i 198, odnoszące się do krajowych papierów premiowych, mają na celu zabezpieczenie interesu ich odbiorców (nabywców).

Art. 196 (nowy).

Kto uczestniczy w niedozwolonych tranzakcjach obcokrajowymi papierami premiowymi,

podlega karze aresztu do 6 miesięcy i grzywny od 500 do 50.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Zob. uwagi przed art. 196.

2. **Kto:** zob. uw. 1 do art. 111.

3. **uczestniczy** Por. uw. do art. 103 lit. b).

4. **w niedozwolonych transakcjach.** Które transakcje będą dozwolone, określi przyszły akt ustawodawczy.

5. **Karze aresztu itd.** Zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

6. **podlega przepadkowi:** zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 197 (nowy).

Kto bez zezwolenia sprzedaje papiery premiowe,

podlega karze grzywny od 100 do 10.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Zob. uwagi przed art. 196.

2. **Kto:** zob. uw. 1 do art. 111.

3. **bez zezwolenia.** Przyszły akt ustawodawczy określi, kto i pod jakimi warunkami będzie uprawniony zajmować się sprzedażą papierów wartościowych w sposobie zarobkowania.

4. **sprzedaje:** zob. uw. 2 do art. 143.

5. **karze grzywny:** zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

6. **podlega przepadkowi:** zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 198 (nowy).

Kto:
a) sprzedaje szanse wygrania na poszczególne papiery premiowe;
b) premiuje takimi papierami inne tranzakcje, podlega karze grzywny od 100 do 5.000 złotych. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Zob. uwagi przed art. 196.

2. **sprzedaje:** zob. uw. 2 do art. 143.

3. **szanse wygrania:** por. art. 103 § 1 lit. e).

4. **premiuje** itd. Por. art. 103 § 1 lit. c).

5. **karze grzywny:** zob. art. 9—16, 18, 23, 292.

6. **podlega przepadkowi:** zob. art. 17—22, 23 § 1 e), 293.

Art. 199 (nowy).

Kto narusza inne przepisy o obrocie papierami premiowymi, podlega karze pieniężnej porządkowej.

1. **Kto:** umyślnie lub nieumyślnie (art. 38).

2. **inne przepisy:** w przyszłości wydać się mające.

3. **karze pieniężnej porządkowej:** zob. art. 35 i 40 oraz uw. 1 do art. 61.

Rozdział XXIII.

Naruszenie przepisów o obrocie towarowym z Wolnym Miastem Gdańskiem.

I. Terytorium Państwa Polskiego i terytorium W. M. Gdańska stanowią polski obszar celny a granica polskiego obszaru celnego (granica celna) obejmuje terytorium Państwa Polskiego wraz z terytorium W. M. Gdańska (art. 1 pkt. 1 i 2 pr. cel.). Polski obszar celny jest jednolity pod względem ustawodawstwa celnego z uwzględnieniem umownego stanu prawnego, obowiązującego dla stosunków polsko-gdańskich (art. 2 pr. cel.).

Wobec tego przywóz, wywóz i przewóz towarów zagranicznych do tego jednolitego polskiego obszaru celnego, poddany jest przepisom art. 44 i dal. — bez względu na to, czy one dotyczą terytorium Państwa Polskiego, czy też terytorium W. M. Gdańska.

Wspólnota celna Państwa Polskiego i W. M. Gdańska nie uwłacza jednak faktowi, że stanowią one dwa odrębne obszary gospodarcze (Uchwała całej Izby

Karnej w **O. 58/30** oraz **O. 113/31**). Wzajemny obrót towarowy między nimi uregulowano między innymi:

a) umową polsko-gdańską z 24/10 1931 Dz. U. 16 z r. 1922, poz. 139 i

b) układem z 24/10 1934 Dz. U. 96, poz. 870.

Na mocy art. 211 umowy pod a) wymienionej obowiązują na obszarze gdańskim wszystkie ograniczenia przywozu i wywozu, obowiązujące w Polsce a wedle art. 212 p. 3 tejże umowy «w razie sprzeciwu i nieosiągnięcia porozumienia co do jednolitego unormowania istniejących już lub mających być w przyszłości wydanych ograniczeń przywozu i wywozu, W. M. Gdańsk poda Rzeczypospolitej wysokość kontyngentu towarów, których przywóz na obszar Wolnego Miasta lub wywóz z jego granic, celem pokrycia konsumcji jego własnej ludności lub też na pokrycie własnego przemysłu, własnego rolnictwa i własnego rzemiosła w granicach ich zdolności produkcyjnej ma być dozwolony. Polska uznaje podane kontyngenty za obowiązujące ją — a wobec tego przywóz tych kontyngentów na terytorium W. M. Gdańska musi być dozwolony; natomiast towary wchodzące w skład tych kontyngentów nie mogą być przywożone do Polski; przywóz ich do Polski bez zezwolenia władz polskich stanowi szczególny rodzaj przemytu (art. 202).

W rozdziale niniejszym zamieszczono szereg przepisów karnych, dotyczących obrotu towarowego między Polską a W. M. Gdańskiem

Wedle art. 207 pkt. 2 i 3 wyż powołanej umowy polsko-gdańskiej z 24/10 1921 przy wywozie do Polski towarów, wytwarzanych na obszarze W. M. Gdańska lub takich, które wprowadzono tam do wolnego obrotu, nie pobiera się opłat celnych z uwagi na to, że Polska i W. M. Gdańsk tworzą jeden obszar celny. Jednakowoż pobiera się od nich opłaty monopolowe, czy też podatki pośrednie, jeżeli towary te na miejscu swego przeznaczenia podlegają monopolowi lub podatkowi pośredniemu i w związku z tym przywóz ich poddano obowiązkowi uprzedniego zgłoszenia we właściwym urzędzie skarbowym tudzież postępowaniu przekazowemu według norm, zawartych w przepisach rozdziału 2 załącznika 1 (cło) do umowy polsko-gdańskiej **(O. 159/30).**

O. 9/36. Wszelkie towary, przywiezione na obszar W. M. Gdańska na podstawie art. 212 ust. 3 umowy polsko-gdańskiej z 24/10 1921 Dz. U. z r. 1922, poz. 139 przed wejściem w życie układu z 6/8 1934 Dz. U. 96, poz. 870 co do udziału W. M. Gdańska w kontyngentach przywozowych, mają prawo korzystać z takiego samego traktowania, jak i towary przywiezione na podstawie tego układu. Art. 8 rzeczonego układu należy tłumaczyć w ten sposób, że obejmuje on nie tylko towary kontyngentowe, znajdujące się na obszarze W. M. Gdańska, lecz również i te towary, pochodzące z kontyngentów gdańskich, które zostały wysłane na obszar polityczny polski.

II. Przestępstwa przewidziane w art. 200 do 206 stanowią występek skarbowy; przestępstwo z art. 207 stanowi wykroczenie.

III. Co do właściwości skarbowych władz i organów wykonawczych zob. § 2, 3, 10 i 11 przep. wyk.

Art. 200 (133 do 135).

Kto wprowadza do Państwa Polskiego z W. M. Gdańska towary, od których cło zostało uszczuplone, albo które weszły z W M. Gdańska do wolnego obrotu z naruszeniem ograniczeń przywozowych, podlega karom określonym w art. 44—48.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 44.

2. wprowadza. Zob. uw. 3 do art. 44.

3. do Państwa Polskiego z W. M. Gdańska, nie zaś z za granicy. Wprowadzenie towarów z za granicy na wspólny obszar celny Polski i W. M. Gdańska podpada pod art. 44 i nast. Zob. uwagi zamieszczone przed art. 200

4. towary: zob. uw. 7 do art. 44.

5. od których cło zostało uszczuplone już poprzód tj. przy wprowadzeniu danych towarów na terytorium W. M. Gdańska, gdyż wówczas już należało poddać je odprawie celnej i uiścić cło. Osoba, która towar taki wprowadziła na terytorium W. M. Gdańska przez uchylenie się od powinności celnej bez uiszczenia cła nie musi być identyczną z osobą, która następnie towar ten wprowadziła z W. M. Gdańska do Polski; pierwsza dopuszcza się występku z art. 44, druga zaś występku z art. 200. Zob. uw. 8 do art. 44.

6. weszły z W. M. Gdańska do wolnego obrotu z naruszeniem ograniczeń przewozowych: zob. uwagi wstępne przed nin. art. oraz uwagi do art. 45.

7. podlega karom określonym w art. 44 do 48. Wobec tego w każdym poszczególnym przypadku wypadnie ustalić dokładnie, który z przepisów art. 44 do 48 naruszono, wymierzyć właściwą wedle tych przepisów karę oraz orzec przepadek przedmiotu przestępstwa.

Art. 201 (133 do 135).

Kto wprowadza do Państwa Polskiego z W. M. Gdańska towary, odprawione w obrocie uszlachetniającym na zasadzie wyjątkowych przepisów obowiązujących na terenie W. M. Gdańska,

podlega karze grzywny od 2 do 4-krotnej kwoty uszczuplonego cła, obliczonego od tych towarów według stanu, w jakim do Polski nadeszły. Towar podlega przepadkowi.

1. Kto wprowadza: zob. uw. 1 i 3 do art. 44.

2. do Państwa Polskiego z W. M. Gdańska; zob. uw. 3 do art. 200.

3. towary: zob. uw. 7 do art. 44.

4. odprawione w obrocie uszlachetniającym na zasadzie wyjątkowych przepisów obowiązujących na terenie W. M. Gdańska. Nie chodzi tu więc o towary odprawione w obrocie uszlachetniejącym czynnym z zagranicą, o których mowa w art. 49 do 51 oraz 55 i 56 pr. cel.

5. podlega karze grzywny. Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 292 nin. ust.

6. Towar podlega przepadkowi. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 e) i 293 § 1 i 2 oraz uw. 7 do art. 67 co do ograniczenia przepadku do samego tylko towaru.

Art. 202 (133 do 135).

Kto wprowadza do Państwa Polskiego z W. M. Gdańska towary, sprowadzane zza granicy celnej i przeznaczone do spożycia lub użycia na terenie W. M. Gdańska na zasadzie umów lub przepisów specjalnych ustanawiających ulgi dla obszaru gdańskiego,

podlega karze grzywny od 1 do 2-krotnej wartości towaru. Towar podlega przepadkowi.

1. Kto wprowadza. Zob. uw. 1 i 3 do art. 44.

2. do Państwa Polskiego z W. M. Gdańska: zob. uw. 3 do art. 200.

3. towary. Zob. uw. 7 do art. 44.

4. sprowadza zza granicy celnej, tj. z poza obszaru Polski łącznie z obszarem W. M. Gdańska; zob. art. 1 i 2 pr. cel.

5. do spożycia lub użycia itd. Zob. uwagi wstępne przed art. 200 zamieszczone.

6. podlega karze grzywny. Zob art. 9 do 16, 18, 23 i 292.

7. Towar ulega przepadkowi. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 e) i 293 § 1 i 2.

Art. 203 (133 do 135).

§ 1. Kto z uchyleniem się od postępowania przekazowego wprowadza do Państwa Polskiego z obszaru W. M. Gdańska towary, objęte w Polsce monopolem, albo podlegające opłacie monopolowej lub podatkom spożywczym,

podlega karze grzywny od 4 do 8-krotnej opłaty monopolowej lub podatku od tych towarów.

§ 2. Jeżeli na towary, objęte w Polsce monopolem, nie jest ustanowiona opłata monopolowa,

wymierza się grzywnę od 100 do 5.000 złotych.

§ 3. Przepis § 1 stosuje się do towarów, które zostały wytworzone na obszarze W. M. Gdańska, jak i do tych, które zostały wprowadzone prawnie do obrotu na obszarze Wolnego Miasta.

§ 4. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Kto: zob. uw. 1 do art. 111. § 1.

2. z uchyleniem się od postępowania przekazowego. Zob. art. 58 do 61 pr. cel.

3. wprowadza. Zob. uw. 3 do art. 44.

4. do Państwa Polskiego z W. M. Gdańska. Zob. uw. 3 do art. 200.

5. towary. Zob. uw. 7 do art. 44.

6. objęte w Polsce monopolem etc. Zob. art. 1 pkt. 2 do 18.

7. podlega karze grzywny. Zob. art. 4 do 16, 18, 23 i 292.

8. Przepis § 2 jest wyjątkiem od zasady w art. 13 pkt. 1 wyrażonej o tyle, § 2. że minimum jest tu wyższe, a maximum niższe.

9. Przepis § 3 stanowi uzupełnienie przepisu § 1; uzupełnienie to było ko- § 3. nieczne, albowiem wobec jednolitości obszaru celnego, obejmującego Polskę i W. M. Gdańsk (art. 1 i 2 pr. cel.), mogłoby się zdawać, że przepisu § 1 nie stosuje się do towarów w § 3 określonych, że tedy towary, wytworzone na obszarze W. M. Gdańska lub prawnie do obrotu na tymże obszarze wprowadzone, wyjęte są spod sankcji § 1 nin. art., czyli że uchylenie właśnie co wymienionych towarów od postępowania przekazowego jest dozwolone.

10. Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 e) i 293 § 1 i 2. § 4.

Art. 204 (133 do 135).

Kto z uchyleniem się od postępowania przekazowego wprowadza do Państwa Polskiego z obszaru W. M. Gdańska sztuczne środki słodzące, wytworzone lub dopuszczone do wolnego obrotu na tym obszarze,

podlega karze aresztu do 6 miesięcy i grzywny od 2 do 5-krotnej wartości sztucznych środków słodzących. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Art. 204 jest odpowiednikiem art. 48, dotyczącego obrotu sztucznymi środkami słodzącymi z zagranicą.

2. Por. uwagi 1, 2, 3, 4, 9 i 10 do art. 203.

Art. 205 (133 do 135).

Kto naraża Skarb Państwa na uszczuplenie opłaty monopolowej lub podatku spożywczego od towarów przywożonych z W. M. Gdańska w postępowaniu przekazowym,

podlega karze grzywny od 4 do 8-krotnej uszczuplonej opłaty monopolowej lub podatku spożywczego. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

1. Art. 205 jest odpowiednikiem art. 46 § 1 w przedmiocie uszczuplenia opłaty monopolowej lub podatku spożywczego.

2. **Kto:** zob. uw. 1 do art. 44.

3. **naraża Skarb Państwa na uszczuplenie.** Por. uw. 3 do art. 46; obojętnym jest, jakiego środka użyto w celu uszczuplenia.

4. **opłaty monopolowej lub podatku spożywczego,** nie zaś cła; co do cła zob. uwagi przed art. 200 i uw. 5 do art. 200.

5. **podlega karze grzywny.** Zob. art. 9 do 16, 18, 23 i 290.

6. **podlega przepadkowi.** Zob. art. 17 do 22, 23 § 1 e) i 293 § 1 i 2.

Art. 206 (nowy).

Kto umyślnie nabywa, przechowuje lub transportuje towar pochodzący z występku określonego w art. 201—205, albo pomaga do jego zbycia lub ukrycia,

podlega, jeżeli czyn nie stanowi występku określonego w art. 62 § 2 lub 101, karze grzywny od 2 do 4-krotnej opłaty monopolowej, albo od 2 do 4-krotnego podatku. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

Zob. uw. do art. 50 § 1, którego przepis niniejszy jest dosłownym prawie odpowiednikiem; nie wprowadzono natomiast sankcji karnej za lekkomyślne paserstwo na wzór § 2 art. 50.

Co do przepadku zob. art. 17 do 22, 23 § 1 e) oraz 293 § 1 i 2.

Art. 207 (135 lit. c).

Kto narusza inne przepisy o obrocie towarowym z W. M. Gdańskiem,

podlega karze pieniężnej porządkowej.

1. **Kto:** umyślnie lub nieumyślnie (art. 38).

2. **inne przepisy:** zob. uwagi przed art. 200.

3. **pieniężnej karze porządkowej:** zob. art. 35 i 40 oraz uw. 1 do art. 61.

CZĘŚĆ II.

POSTĘPOWANIE KARNE SKARBOWE.

DZIAŁ I.

PRZEPISY OGÓLNE.

Część II prawa kar. sk. zawiera przepisy proceduralne dla obu władz wykonywających jurysdykcję w sprawach kar. sk., tj. dla władz skarbowych (art. 218 do 319) i sądowych (art. 320 do 351).

Przepisy art. 208 do 217, jako przepisy ogólne dla spraw unormowanych w części II prawa kar. sk., obowiązują zarówno w postępowaniu przed władzami skarbowymi, jak i w postępowaniu przed sądami; dotyczą one właściwości władzy orzekającej i karzącej (art. 209 do 214), osoby odpowiedzialnej (art. 215), interwenienta (art. 216), wreszcie przeznaczenia grzywien i kar pieniężnych (art. 217).

Art. 208 (135).

§ 1. Postępowanie w sprawach o przestępstwa podlegające prawu niniejszemu odbywa się według poniższych przepisów.

§ 2. Przepisy te stosuje się również do osób podlegających lub poddanych sądownictwu wojskowemu.

1. Art. 208 jest odpowiednikiem przepisu art. 1 kpk. § 1.

2. o przestępstwa podlegające prawu niniejszemu, tj. o występki i wykroczenia (art. 1 i 35).

3. odbywa się. Jest to nakaz bezwzględnie obowiązujący (jus cogens), polegający na przekonaniu ustawodawcy, że prawidłowy wymiar sprawiedliwości jest tylko wówczas zapewniony, jeśli przestrzegano ustawowych przepisów proceduralnych. Naruszenie ich dostarcza prawnej podstawy do założenia środków odwoławczych i do żalenia się u władz nadzorczych (zob. art. 236). W razie naruszenia przepisu, mającego charakter podstawowy, orzeczenie, jako wydane contra jus clarum in thesi, jest z mocy prawa nieważne (sententia nulla, sententia nullius momenti) nawet po formalnym uprawomocnieniu się i uważa za niebyłe. Zob. art. 213 i 228 oraz przepisy o nadzorze służbowym w art. 319 — wreszcie Peiper, Komentarz do Kpk., wydanie 3-cie, uw. 3 do art. 1 kpk.

4. według poniższych przepisów. Przepisy «poniższe» są to zarówno przepisy, zamieszczone w nin. dziale (art. 209 do 217), jak i przepisy, zawarte w dziale II (art. 218—319) i w dziale III (art. 320 do 351); normują one proceder bądź samoistnie, bądź z powołaniem się na przepisy kpk. np. art. 238 § 4, 239 § 1, 320 itd.

5. Osoby podlegające wzgl. poddane sądownictwu wojskowemu wymienione § 2.
są w art. 18 przep. wprow. kodeks karny wojsk. Skoro i one podlegają przepisom niniejszej ustawy, nie ma potrzeby ich tu wyliczać.

Art. 209 (137).

§ 1. Orzecznictwo sprawują:

a) sądy powszechne — w sprawach o występki skarbowe, zagrożone zasadniczą karą pozbawienia wolności;

b) władze skarbowe — w sprawach o pozostałe przestępstwa skarbowe.

§ 2. W razie zbiegu przestępstwa podlegającego właściwości sądu z przestępstwem podlegającym właściwości władz skarbowych, każda z tych władz orzeka w zakresie swej właściwości.

§ 1. 1. Art. 209 § 1 zawiera podział jurysdykcji w sprawach kar. sk. pomiędzy sądy powszechne i władze skarbowe. W zasadzie orzecznictwo przypada władzom skarbowym, chyba że dany czyn zagrożony jest **zasadniczą** karą pozbawienia wolności, tj. więzieniem lub aresztem (art. 9). Konieczność orzeczenia zastępczej kary pozbawienia wolności (art. 292 § 2) nie ma wpływu na kwestię właściwości.

W przypadkach z § 1 art. 24 wymierza się «**obok** kary przewidzianej w przepisach części szczególnej», karę aresztu lub więzienia do lat 2 czyli sąd orzeka dwie kary; kara z § 1 art. 24 nie jest więc karą zastępczą, a tym samym rozpoznanie sprawy należy do sądu. Tak samo ma się rzecz w przypadku art. 48 i 204. Jeśli sąd stwierdza, że oskarżony popełnił zarzucone mu przestępstwo, lecz nie dopatruje się wymogów z art. 24, to nie wolno mu uniewinnić oskarżonego co do okoliczności z art. 24, a co do samego czynu przekazać sprawę władzy skarbowej, lecz winien on skazać oskarżonego na karę, przewidzianą za dany czyn w części szczególnej, a w uzasadnieniu wyroku ustalić brak okoliczności z § 1 art. 24. Wedle **O. 21/35** Sąd może w takim przypadku albo postąpić w sposób dopiero co wskazany, albo też postanowieniem uznać się niewłaściwym i w myśl art. 11 § 2 kpk. (art. 320 pr. k. sk.) przekazać sprawę właściwej władzy skarbowej. Ten drugi proceder byłby niewłaściwy pod panowaniem prawa kar. sk., albowiem sąd nie przestaje być właściwym, choćby w toku postępowania sądowego odpadły przyczyny uzasadniające początkowo tę właściwość (art. 212).

lit. a) 2. **sądy powszechne.** Wedle prawa o ustroju sądów powszechnych z 6/2 1928 Dz. U. 12 poz. 93 w brzmieniu Dz. U. 102 poz. 863 z r. 1932, sądami powszechnymi są sądy grodzkie, okręgowe, okręgowe z udziałem przysięgłych, sądy dla nieletnich, sądy apelacyjne i Sąd Najwyższy (art. 11, 16, 24, 4, 31 i 35 usp.). Ze sądów powszechnych do jurysdykcji w sprawach kar. sk. powołane są jedynie sądy grodzkie i sądy okręgowe (art. 321 i 322), a tym samym także sędzia dla nieletnich oraz Sąd Najwyższy (art. 349 § 1); w żadnym razie nie może spraw kar. sk. rozpoznawać sąd przysięgłych (art. 336).

3. **zagrożone.** Obojętną jest rzeczą, czy zachodzą warunki nadzwyczajnego złagodzenia kary (art. 23 § 1 lit. b) i czy władza karząca zamierza stosować lub rzeczywiście je stosuje i zamiast kary aresztu i grzywny orzeka grzywnę.

4. **karą pozbawienia wolności** (więzieniem lub aresztem: art. 9), która zresztą z wyjątkiem art. 84 zawsze łączy się z grzywną, jak art. 56, 57, 66 § 2 i 3, 76, 84, 103, 107, 108, 109, 135, 145, 161, 196, 204.

lit. b) 5. **władze skarbowe.** Co do ich właściwości rzeczowej zob. art. 218 do 221, co do ich właściwości miejscowej zob. art. 222 do 227, zaś co do prowadzenia dochodzenia zob. art. 229.

6. **o pozostałe przestępstwa skarbowe,** tj. o występki skarbowe zagrożone wyłącznie grzywną (oczywiście w braku okoliczności z art. 24, 48 i 204, nakazujących orzeczenie kary pozbawienia wolności) oraz o wykroczenia skarbowe (art. 35).

§ 2. 7. W § 2 chodzi o tzw. wieloczynowy zbieg przestępstw (art. 31 kk. i art. 6 § 2 i 4 nin. ust.). Jeśli np. ktoś skradł samochód i przemycił nim towar, sprawę o przemyt rozpozna (w braku okoliczności z art. 24 § 1) władza skarbowa. Jeśli

jednym czynem naruszono przepisy prawa kar. sk. i innej ustawy karnej (zbieg ustaw: art. 7 § 2), właściwym dla rozpoznania sprawy jest zawsze sąd (art. 210 pkt. 1).

Art. 210 (138).

Sprawy, określone w art. 209 § 1 lit. b) należą jednak do wyłącznej właściwości sądów:

1) jeżeli przez jeden i ten sam czyn naruszono, prócz przepisów uzasadniających właściwość władz skarbowych, również inne przepisy, których naruszenie podlega ściganiu sądowemu (zbieg ustaw);

2) jeżeli oskarżony w sprawie jest nieletni;

3) jeżeli zachodzą wątpliwości co do poczytalności oskarżonego;

4) jeżeli sąd zastosował środek zapobiegawczy wobec oskarżonego;

6) jeżeli władza skarbowa II instancji za zezwoleniem Ministra Skarbu przekaże sprawę do postępowania sądowego.

1. Art. 210 czyni wyłom w zasadzie, wyrażonej w art. 209 § 1 pkt. b), poddając **wyłącznej** właściwości sądowej pięć przypadków niezagrożonych karą pozbawienia wolności. Sąd nie przestaje być właściwym, jeśli w toku postępowania sądowego odpadły przyczyny uzasadniające początkowo tę właściwość (art. 212).

do pkt. 1.

2. Sprawca jednym i tym samym czynem naruszył tu dwa przepisy, mianowicie: a) przepis prawa kar. sk. zagrożony grzywną lub karą porządkową — oraz b) przepis kk. lub innej ustawy karnej, podlegający ściganiu sądowemu, wskutek czego także sprawa pod a) należy przed sąd.

Art. 137 pkt. 1 uks. 1926 i art. 138 pkt. 1 uks. 1932 będące odpowiednikami art. 210 pkt. 1 pr. kar. sk. zawierały dodatek: «sprawa pozostaje nadal we właściwości sądu, choćby związek ten ustał»; dodatek ten opuszczono w art. 210 pkt. 1 jako zbędny, ponieważ art. 212 zawiera ogólną zasadę w tym względzie.

do pkt. 2.

3. Przepis ten jest wyrazem względów dla nieletniego, który po ukończeniu 13 roku życia, a przed ukończeniem 17 roku życia (art. 69 kk.) dopuścił się jednego lub więcej występków skarbowych (nie zaś wykroczeń; wedle art. 41 § 1 nieletni nie odpowiada za wykroczenia), nie zagrożonych karą pozbawienia wolności, gdyż w tym ostatnim przypadku sąd byłby i tak właściwym po myśli art. 209 § 1 lit. a). Jeżeli sprawa przeciw nieletniemu nie miałaby być prowadzoną przed sędzią dla nieletnich (art. 22 § 1 u. s. p. i art. 614 kpk.), lecz przed sądem okręgowym, postępowanie może być wszczęte tylko wówczas, jeżeli uprzednio sąd okręgowy na wniosek oskarżyciela tj. prokuratora lub pełnomocnika władzy skarbowej (art. 327 i nast.) uzna na niejawnym posiedzeniu nieletniego za działającego z rozeznaniem. Zob. art. 635 § 2 kpk. i art. 69 § 1 lit. b) kk.

do pkt. 3.

4. Dla uzasadnienia wyłącznej właściwości sądu wystarcza każda, choćby najlżejsza wątpliwość co do poczytalności oskarżonego; jeśli wątpliwość ta wydaje się uzasadnioną, należy wyznaczyć obrońcę z urzędu (art. 88 i 90 kpk.). Zob. uw. 5 do art. 279.

do pkt. 4.

5. Nieodzownym warunkiem właściwości sądowej jest tu pozytywne orzeczenie **przez sąd** jakiegokolwiek środka zapobiegawczego, tj. tymczasowego aresztowania, kaucji, poręczenia, a także zakazu wydalania się i dozoru policyjnego (art. 164 do 187 kpk., albowiem kpk. wszystkie te środki — nie zaś tylko tymczasowe aresztowanie — obejmuje wspólną nazwą środków zapobiegawczych, jak o tym świadczy napis księgi IV kpk., zamieszczony przed art. 164 kpk. Ustawa widocznie wyszła tu zresztą z założenia, że skoro tylko sąd może wyznaczyć środek zapobiegawczy, to sprawa z którą zetknął się sąd, ma pozostać w jego właściwości. Samo (chwilowe) zatrzymanie oskarżonego przez organy skarbowe nie powoduje właściwości sądu, jeśli następnie od zatrzymania z jakiegobądź powodu odstąpiono, np.

z powodu złożenia zabezpieczenia (art. 257 § 3 nin. ust.). Z drugiej znowu strony należy sprawa do wyłącznej właściwości sądu, choćby środek zapobiegawczy następnie uchylono (art. 212).

do pkt. 5. **6.** Przekazanie sprawy do postępowania sądowego następuje tu bez względu na rodzaj przestępstwa tudzież bez względu na rodzaj i rozmiar kary za dane przestępstwa zagrożonej — w zasadzie można więc przekazać do postępowania sądowego sprawę o wykroczenie (art. 35), jeśli tylko zachowano warunki w art. 210 pkt. 5 przewidziane. W szczególności przewiduje § 46 pkt. c) przep. wyk. przekazanie, jeśli oskarżony uchyla się od post. kar. — a to w celu zastosowania art. 337 do 342 — jednakowoż § 51 przep. wyk. uważa przekazanie sprawy do postępowania sądowego na podstawie § 46 lit. c) przep. wyk. za wskazane tylko w sprawach wyjątkowego znaczenia.

Przekazanie dotyczy nie osoby określonej, lecz **«sprawy»** (całej), a więc wszystkich osób biorących udział w danym przestępstwie. Jeśli tedy przekazano sprawę w stosunku do pomocników z nadmienieniem, że głównego sprawcy nie wykryto, to przekazano całą sprawę łącznie z niewykrytym sprawcą na wypadek jego wykrycia **(O. 187/31).**

Przekazania dokonać może tylko władza skarbowa **drugiej** instancji (choćby przekazana sprawa należała w myśl art. 218 § 1 do właściwości władzy skarbowej I instancji) i to tylko za zezwoleniem Ministra Skarbu, które należy równocześnie przedłożyć sądowi. Sąd nie wszczyna postępowania, jeśli mu tego zezwolenia nie przedłożono (anal. z art. 2 § 2 kpk.) — z drugiej jednak strony sąd nie jest uprawniony do badania przyczyn i celu przekazania sprawy do postępowania sądowego, gdyż art. 210 p. 5 pozostawia tę kwestię wyłącznemu uznaniu Ministra Skarbu.

Przekazanie sprawy następuje w drodze postanowienia (art. 232).

Przez przekazanie sprawy do post. sąd. **władza skarbowa zrzeka się swej jurysdykcji** w danej sprawie (nie zwalnia się jednak od udzielenia pomocy: zob. art. 245 § 2) — przekazanie może więc nastąpić jedynie przed wydaniem orzeczenia karnego (art. 292); możliwe jest przekazanie sprawy, jeśli wskutek odwołania władza skarbowa odwoławcza (art. 218 lit. «c» i 221) uchyliła pierwotne orzeczenie.

Od przekazania sądowi sprawy przez władzę skarbową odróżnić należy skierowanie jej na drogę post. sąd. wskutek żądania oskarżonego, odpowiedzialnego lub interwenienta (art. 295 § 1), albowiem w przypadku tym władza skarbowa wyczerpała swe prawo jurysdykcji, a postępowanie sądowe wszczęte zostaje mimo wydanego przez nią orzeczenia.

Art. 211 (nowy).

Sąd właściwy na podstawie przepisów art. 209 i 210 dla jednego z oskarżonych staje się właściwy dla współoskarżonych, choćby wobec nich nie zachodziły okoliczności uzasadniające właściwość sądową.

1. Celem tego przepisu jest uproszczenie i przyspieszenie postępowania, tudzież zapobieżenie sprzecznym orzeczeniom sądów i władz skarbowych w jednej i tej samej sprawie.

2. Sąd. Słowo to zostało tutaj użyte w znaczeniu ścisłym, tj. w odniesieniu do sądu powszechnego (zob. uw. 2 do art. 209), nie zaś w znaczeniu władzy karzącej (zd. 2 art. 2), albowiem przy końcu nin. art. mowa o okolicznościach uzasadniających «właściwość sądową», nadto zaś zdanie 2 art. 2 dotyczy tylko słowa «sąd» użytego w kk.

3. dla jednego z oskarżonych. Nie musi to być główny sprawca lub współsprawca może to być także podżegacz, pomocnik lub paser, jeśli co do jednego z nich sąd jest właściwym ze względu na art. 24, zagrażający karą pozbawienia

wolności (art. 209 § 1 lit. a) lub co do jednego z nich zachodzi okoliczność z art. 210 pkt. 1 do 4.

4. staje się właściwym dla współoskarżonych. Właściwość sądowa rodzi się z współoskarżenia więcej osób; łączne oskarżenie nie może jednak nastąpić dowolnie, lecz wobec przepisu art. 320 musi mieć swą podstawę w przepisie art. 29 kpk., wedle którego sąd właściwy dla sprawców przestępstwa jest również właściwy dla podżegaczy, pomocników oraz innych osób, których działanie przestępne pozostaje **w ścisłym związku** z działaniem sprawcy. Por. art. 225 nin. ust.

Taki związek «ścisły» (connexitas causarum) zachodzi jedynie wówczas, gdy przestępstwo jednego jest prawnie niemożliwe bez przestępstwa drugiego; art. 29 kpk. jest przepisem wyjątkowym, a jako taki podlega wykładni ścieśniającej **(O. 89/33).** Łączności z art. 29 nie uzasadnia tożsamość kwalifikacji prawnej czynów, chociażby dotyczyły takich samych przedmiotów i były popełnione w tych samych miejscach i wśród tych samych okoliczności; węzłem jest łączność osób w popełnieniu tego samego przestępstwa, albo okoliczność, że jeden z oskarżonych popełnił kilka przestępstw, a to jedno lub niektóre sam, inne zaś wspólnie z innymi osobami **(O. 115/33).**

Art. 212 (nowy).

Sąd nie przestaje być właściwym, choćby w toku postępowania sądowego odpadły przyczyny uzasadniające początkowo tę właściwość.

1. Dla zapobieżenia wędrówce spraw od władzy skarbowej do sądu i napowrót, a więc ze względów ekonomii procesowej wprowadzono tu ogólną zasadę, że sąd, stawszy się raz właściwym, pozostaje właściwym aż do ukończenia sprawy. Myśl tę zawierały już art. 137 pkt. 1 i 2 uks. 1926, tudzież art. 138 pkt. 1 i 2 uks. 1932 w postaci syngularnych postanowień dla przypadków wymienionych w art. 210 pkt. 1 i 4 nin. ust. — obecnie rozszerzono ją na wszelkie przypadki z art. 209 i 210.

2. Sąd: zob. uw. 2 do art. 211.

3. nie przestaje być właściwym — bez względu na to, czy właściwość sądu opierała się na ogólnej normie z art. 209 § 1 lit. a), czy też na wyjątkowym przepisie art. 210 pkt. 1 do 5.

4. choćby w toku post. sąd. odpadły przyczyny itd., a więc chociażby:

a) ad art. 209 § 1 lit. a) okazało się, że czyn osk. nie stanowi występku,
b) ad art. 210 pkt. 1 okazało się, że nie zachodzi zbieg ustaw —
c) ad art. 210 pkt. 2 w toku post. sąd. nieletni ukończył 17 rok życia —
d) ad art. 210 pkt. 3 stwierdzono poczytalność oskarżonego —
e) ad art. 210 pkt. 4 środek zapobiegawczy uchylono — wreszcie
f) ad art. 210 pkt. 5 władza skarbowa cofnęła przekazanie sprawy do post. sąd.

Art. 213 (nowy).

§ 1. Orzeczenie wydane przez władzę skarbową względem osoby, która w danej sprawie podlega orzecznictwu sądów, jest z mocy prawa nieważne.

§ 2. Nieważność stwierdza postanowieniem sąd z własnej inicjatywy lub na wniosek stron.

1. Art. 213 ma na oku przypadek przekroczenia przez władzę skarbową **§ 1.** jej właściwości **rzeczowej.**

2. Orzeczenie wydane przez władzę skarbową, a więc orzeczenie w rozumieniu § 2 art. 232 czyli rozstrzygnięcie o winie, karze albo o środku zabezpieczającym. Obojętną jest treść orzeczenia, a więc czy jest to orzeczenie skazujące lub uniewinniające, dozwalające lub odmawiające zabezpieczenia, wymierzające karę ustawowo dopuszczalną, czy też rodzajowo lub ilościowo niedopuszczalną.

3. względem osoby itd. Nieważność z mocy prawa zachodzi tylko wówczas, jeśli władza skarbowa orzekła o czynie danej osoby, podlegającym orzecznictwu sądów. Zachodzi to, jeżeli władza skarbowa rozpoznała sprawę o przestępstwo skarbowe, zagrożone zasadniczą karą pozbawienia wolności (art. 209 § 1 lit. a), albo o przestępstwo nieskarbowe, a więc należące do właściwości sądowej (art. 210 pkt. 1), np. w razie przemytu dokonanego kradzionym środkiem lokomocji orzekła nie tylko o przemycie, lecz i o kradzieży (nie będzie jednak orzeczenie to nieważne z mocy prawa, jeśli władza skarbowa, orzekając co do przemytu, nie orzekła o kradzieży) — albo jeżeli władza skarbowa wydała orzeczenie względem nieletniego lub osoby, co do której sąd zastosował środek zapobiegawczy (art. 210 pkt. 2 i 4), albo po przekazaniu sprawy do postępowania sądowego (art. 210 pkt. 5). Zob. uw. 5 do art. 279.

Nie zachodzi natomiast nieważność z art. 213, jeżeli władza skarbowa rozpoznała sprawę oskarżonego, którego czyn należał do właściwości władzy skarbowej, choć sąd mógłby być właściwym w myśl art. 211.

4. z mocy prawa nieważne, a więc orzeczenie takie uważa się za niebyłe. Sąd, który w następstwie rozpoznaje daną sprawę nie jest krępowany ani poglądem prawnym, ani faktycznymi ustaleniami, ani karą orzeczoną przez władzę skarbową, a tym samym nie wiąże go też zakaz reformationis in pejus (art. 500 lit «a» kpk. i art. 301 lit. «a» pr. kar. sk.), albowiem sąd nie rozpoznaje danej sprawy w charakterze instancji odwoławczej.

§ 2. **5.** Nieważność z mocy prawa (ipso jure) powoduje, że orzeczenie formalnie (z powodu niezaskarżenia go) prawomocne nie staje się materialnie prawomocnym i nie ulega wykonaniu, jednakowoż należy stwierdzić tę nieważność. Otóż zgodnie z **O. 85/31** przepis § 2 nin. art. nakazuje stwierdzenie nieważności z mocy prawa (nieważności bezwzględnej, nieusuwalnej, niezniszczalnej) drogą postanowienia. Postanowienie to (art. 232) ma moc deklaratywną (nie zaś konstytutywną), a wydaje je sąd rzeczowo i miejscowo dla danej sprawy właściwy, albo z własnej inicjatywy (czyli z urzędu) zetknąwszy się z daną sprawą, albo też na wniosek stron, tj. prokuratora, pełnomocnika władzy skarbowej, oskarżonego, interwenienta lub osoby posiłkowo odpowiedzialnej — po czym sąd ten rozpoznaje daną sprawę. Nie wspomniałem tu o odpowiedzialnym zastępczo (art. 34), albowiem ten ostatni jest właściwie oskarżonym.

Art. 214 (139).

§ 1. Władza skarbowa jest właściwa do prowadzenia dochodzeń także w sprawach, których rozpoznanie należy do właściwości sądów.

§ 2. W sprawach należących do właściwości sądu, o wszczęciu dochodzeń zawiadamia się właściwego prokuratora, który może objąć dochodzenie i prowadzić je bądź bezpośrednio, bądź za pośrednictwem policji, władz skarbowych lub ich organów wykonawczych.

§ 3. Jeżeli sąd zastosował środek zapobiegawczy, prokurator z mocy prawa obejmuje dochodzenie.

§ 4. Objęcie dochodzenia przez prokuratora wyłącza właściwość władzy skarbowej.

1. W § 1 do 3 nin. art. unormowano kwestię właściwości do prowadzenia dochodzeń.

Otóż w zasadzie prowadzi je władza skarbowa, bez względu na to, czy rozpoznanie sprawy należy w myśl art. 209 § 1 lit. b) do niej, czy też w myśl art. 209 § 1 lit. a) i art. 210 pkt. 1 do 5 — do sądu. Postanowienie to zawarte w § 1 nin. art. czerpie swoje uzasadnienie w powołaniu władzy skarbowej do prowadzenia dochodzeń i wyszkoleniu jej organów.

2. Objęcie dochodzeń przez prokuratora następuje:

a) obowiązkowo (§ 3 nin. art.: «z mocy prawa»), jeśli sąd zastosował środek zapobiegawczy (zob. uw. 5 do art. 210), albo też

b) fakultatywnie z woli prokuratora, jeśli wszczęto dochodzenia w sprawie należącej do właściwości sądu (§ 2 nin. art.), lecz nie zastosowano środka zapobiegawczego.

Ad a). Słowa «z mocy prawa» oznaczają, że z chwilą zastosowania przez sąd środka zapobiegawczego, prawo i obowiązek prowadzenia (dalszych) dochodzeń przechodzą automatycznie na prokuratora, choćby sprawa w myśl art. 209 pkt. b) należała do właściwości władz skarbowych, albowiem fakt objęcia dochodzenia przez prokuratora wyłącza właściwość władzy skarbowej dla rozpoznania danej sprawy (zob. poniżej uw. 4). Nie znaczy to jednak, że prokurator prowadzić musi dochodzenia sam i bezpośrednio — przeciwnie może on, podobnie jak w przypadku § 2 nin. art. prowadzić je także za pośrednictwem policji, władz skarbowych lub ich organów wykonawczych. Wynika to między innymi także stąd, że wedle art. 244 § 2 nin. ust. władza skarbowa ma także w przypadku art. 214 § 3 wykonywać czynności zlecone jej przez prokuratora.

Ad b). Przepis § 2 nakłada na władzę skarbową obowiązek zawiadomienia właściwego prokuratora o wszczęciu dochodzeń w sprawach należących — bądź na podstawie art. 209 § 1 lit. a), bądź na podstawie art. 210 pkt. 1 do 5 — do właściwości sądu; a contrario wynika stąd, że na władzach skarbowych nie ciąży ten obowiązek w sprawach, podlegających rozpoznaniu przez te władze.

3. Prawo kar. sk. nie określa, na czym polega dochodzenie; w myśl upoważnienia w art. 240 § 1 zawartego kwestię tę unormowali Ministrowie Skarbu i Sprawiedliwości w § 17 przep. wyk. do pr. kar. sk. z 1/7 1937 Dz. U. 51 poz. 398, jak następuje:

«Zadaniem dochodzenia jest:

a) wyjaśnienie, czy istotnie popełniono przestępstwo;

b) wykrycie sprawcy przestępstwa;

c) wszechstronne wyjaśnienie okoliczności sprawy;

d) zebranie niezbędnych informacyj co do osoby oskarżonego, a w miarę potrzeby i co do osoby odpowiedzialnej posiłkowo (art. 30) lub zastępczo (art. 34) tudzież co do stanu majątkowego tych osób;

e) utrwalenie dowodów przestępstwa;

f) zabezpieczenie grzywien i innych świadczeń pieniężnych».

Informacje co do stanu majątkowego osób z art. 30 i 34 są potrzebne ze względu na ich majątkową odpowiedzialność (art. 30 § 1 i 34).

Dalsze przepisy o dochodzeniu w sprawach należących do właściwości władz skarbowych, zawierają art. 240 do 269. Dochodzenie w sprawach należących do właściwości sądu toczy się w myśl art. 320 według przepisów art. 242 do 252 i 254 do 260 kpk.; zob. też art. 244 § 3 nin. ust.

Co do zabezpieczenia grzywien i innych świadczeń pieniężnych zob. art. 250 i 255 nin. ust.

Ponieważ sprawy przeciw nieletniemu należą do wyłącznej właściwości sądu (art. 210 pkt. 2), przeto w myśl art. 320 należy w dochodzeniu przeciw nieletniemu uwzględnić przepisy art. 616 i 618 kpk. [1])

4. Objęcie dochodzenia przez prokuratora (§ 4 nin. art.) ma zasadnicze znaczenie kompetencyjne, albowiem do rozpoznania sprawy należącej z natury swej do właściwości władz skarbowych (art. 209 pkt. b) staje się właściwym sąd i sprawę należy traktować tak, jak gdyby z natury swej (art. 209 lit. a) należała do właściwości sądu; do takiej sprawy stosuje się więc przepisy art. 244 § 3 i 328 nin. ust.

Art. 215 (216 § 3).

Osoba odpowiedzialna posiłkowo (art. 30) lub zastępczo (art. 34) korzysta w toku całego postępowania z uprawnień służących oskarżonemu, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

1. korzysta... z uprawnień służących oskarżonemu. Art. 215, jako zamieszczony w przepisach ogólnych, dotyczy postępowania zarówno przed władzami skarbowymi, jak i przed sądem. Wspomina on tylko o uprawnieniach proceduralnych osób z art. 30 i 34, nie zaś o ich proceduralnych obowiązkach; obowiązki te wymienione są w art. 261 w związku z art. 264 oraz w art. 332 § 1 i 2.

Do uprawnień osób odpowiedzialnych należą:

a) w postępowaniu przed władzami skarbowymi: uzyskanie możności złożenia wyjaśnień przed końcowym rozstrzygnięciem sprawy (art. 262) oraz prawo odwołania się od orzeczenia lub prawo żądania, ażeby sprawę skierowano na drogę postępowania sądowego (art. 295 § 1).

b) w postępowaniu sądowym prawo odmówienia odpowiedzi wzgl. wyjaśnień (art. 81 i 332 kpk.), kwestionowania rzeczowej i miejscowej właściwości sądu (art. 32 kpk.), wyłączenia sędziego (art. 42 kpk.), wglądu do akt i podjęcia z nich odpisów (art. 210 do 212 i 215 kpk.), żądania uwidocznienia pewnych okoliczności w protokole (art. 237 kpk.), brania udziału w czynnościach sądowych w dochodzeniu dokonywanych (art. 253 kpk.), żądania wyznaczenia terminu do rozprawy umożliwiającego należyte przygotowanie się do niej (art. 292 i 293 kpk), składania wniosków dowodowych (art. 296 kpk.), sprowadzenia do rozprawy świadków i biegłych (art. 299 kpk.), zadawania pytań i zabierania głosu na rozprawie (art. 304, 305 i 353 do 355 kpk.), stawania na rozprawie osobiście lub przez pełnomocnika i zaskarżenia wyroku (art. 333 § 1 i 334 nin. ust.).

Co do zabierania głosu na rozprawie (art. 306 § 2, 357, 499 w związku z art. 489 oraz 527 § 2 kpk.) odpowiedzialny przemawia przed oskarżonym, gdyż kpk. zastrzega ostatni głos wyraźnie oskarżonemu (favor rei).

W przemówieniach swych i wnioskach dowodowych osoby z art. 30 i 34

---

[1]) **Art. 616. § 1.** Sprawy toczą się bez śledztwa. Sędzia dla nieletnich zarządza lub przeprowadza dochodzenia oraz czynności niezbędne dla zebrania i utrwalenia dowodów.

§ 2. Wykonanie poszczególnych czynności dochodzenia sędzia dla nieletnich może zlecić kuratorowi nieletnich, członkowi patronatu nad nieletnimi, policji albo osobie prywatnej godnej zaufania.

Art. 618. § 1. Dochodzenie i czynności wskazane w art. 616 mają na celu ustalenie:

a) okoliczności czynu zarzucanego nieletniemu, a zwłaszcza pobudek i sposobu działania oraz stosunku do pokrzywdzonego;

b) stopnia rozwoju umysłowego i moralnego nieletniego oraz innych danych niezbędnych do ustalenia, czy nieletni działał z rozeznaniem;

c) charakteru i przeszłości nieletniego, warunków, w jakich żył i wychowywał się po spełnieniu przestępstwa i środków nadających się do jego poprawy.

§ 2. W razie potrzeby sędzia zarządza badanie lekarskie.

mają prawo wszechstronnie omawiać wszelkie kwestie faktyczne, dowodowe i prawne, dotyczące nie tylko ich osobistej odpowiedzialności, lecz także odpowiedzialności karnej oskarżonego, o ile ta odpowiedzialność jest podstawą ich materialnej odpowiedzialności za grzywny i koszty (arg. z art. 34 nin. ust.).

2. o ile szczególny przepis nie stanowi inaczej. Wobec przepisu art. 34 odpowiedzialny nie może zaskarżyć wyroku, o ile chodzi o kwestie nie mające związku z jego odpowiedzialnością. Ale i w braku takiego szczególnego przepisu odpowiedzialni nie mogą wykonywać tych uprawnień oskarżonego, które z natury rzeczy i wedle prawideł logiki są osobistymi jego atrybutami i związane są z jego osobą. Tak np. odpowiedzialny nie może poddać się dobrowolnie karze (art. 281), jakkolwiek mógłby uzyskać przez to zmniejszenie swej odpowiedzialności majątkowej za grzywny i koszty postępowania; odpowiedzialny nie może odwołać się co do orzeczonej przeciw oskarżonemu kary pozbawienia wolności lub prosić o odroczenie jej wykonania itd.

Art. 216 (217).

§ 1. Osoba trzecia może dochodzić swych roszczeń do przedmiotów, podlegających zajęciu lub przepadkowi w drodze postępowania, określonego prawem niniejszym (interwencja).

§ 2. Niezgłoszenie interwencji powoduje wygaśnięcie praw osoby trzeciej do powyższych przedmiotów, chyba że osoba ta w procesie cywilnym przeciw Skarbowi Państwa wykaże, iż bez własnej winy nie mogła zgłosić interwencji we właściwym czasie. W tym przypadku odpowiedzialność Skarbu Państwa ocenia się według przepisów kodeksu zobowiązań o niesłusznym zbogaceniu.

§ 3. Powództwo, przewidziane w § 2, musi być wytoczone w ciągu trzech miesięcy licząc od dnia, w którym powód dowiedział się o prawomocnym orzeczeniu o przepadku, nie później jednak jak przed upływem lat dwóch od prawomocności tego orzeczenia.

1. Art. 216, zamieszczony w przepisach ogólnych, odnosi się do interwencji zarówno w postępowaniu przed władzami skarbowymi, jak i w postępowaniu przed sądem. Interwenient podobnie jak powód cywilny dochodzi pewnych roszczeń majątkowych w procesie karnym, atoli roszczenie powoda cywilnego zwraca się przeciw oskarżonemu, natomiast roszczenie interwenienta zwraca się przeciw Skarbowi Państwa, a więc przeciw pokrzywdzonemu.

2. Osoba trzecia tj. różna od oskarżonego w danej sprawie. Osobą trzecią § 1. może być także odpowiedzialny, chyba że chodzi o egzekucję dozwoloną przeciw niemu na podstawie przepisu art. 255.

3. może dochodzić swych roszczeń, czy ze skutkiem zależy od zachodzących w danym przypadku okoliczności, a mianowicie od tego, czy interwenient zdoła wykazać ich słuszność (art. 19 § 3).

4. do przedmioów podlegających zajęciu lub przepadkowi, o ile one znajdują się we władaniu Skarbu Państwa, tj. władzy rozpoznającej daną sprawę lub w przechowaniu zleconym przez tęż władzę (art. 152 kpk., art. 252 pr. kar. sk. i § 36 przep. wyk.). Przepadkowi podlegają przedmioty występku określone w art. 19 § 1 i 2.

Do władania tymi przedmiotami dochodzi władza rozpoznająca sprawę bądź drogą zatrzymania przy rewizji domowej lub osobistej (art. 151 i 152 kpk. oraz art. 246 § 1 pr. kar. sk.), bądź drogą odebrania ich właścicielowi wzgl. posiada-

czowi (art. 249 nin. ust. oraz art. 152 do 154 kpk.) [1]), bądź drogą zajęcia dla zabezpieczenia grzywny i innych należności pieniężnych (art. 250, 255), bądź wreszcie drogą odebrania ich od urzędów kolejowych i pocztowych (art. 158 i 159 kpk., art. 256 pr. kar. sk. i § 32 przep. wyk.).

Należy rozważyć:

a) do jakich przedmiotów skierować można roszczenie interwencyjne,

b) kiedy to roszczenie powstaje, wreszcie

c) kiedy podniesienie tego roszczenia staje się dochodzeniem w rozumieniu art. 216 § 1 czyli interwencję we właściwym znaczeniu tego wyrazu.

Ad a). Interwencją można objąć wszelkie «przedmioty podlegające zajęciu lub przepadkowi» (art. 216 § 1), a więc choćby tedy zajęcia lub przepadku jeszcze nie orzeczono.

Ad b). Roszczenie osoby trzeciej o zwrot wzgl. wydanie danego przedmiotu powstaje formalnie z chwilą, gdy tenże przedmiot dostał się we władanie władzy rozpoznającej sprawę, gdyż z tą chwilą dana osoba straciła posiadaną poprzód możność rozporządzenia nim; od tej chwili osoba trzecia może wprawdzie żądać zwrotu wzgl. wydania rzeczy, jednakowoż żądanie to nie jest jeszcze interwencją w znaczeniu art. 216, skoro nie wiadomo jeszcze, jakie stanowisko władza zajmie względem danego przedmiotu i nie jest wykluczonym, że władza ta z własnej inicjatywy lub na zwróconą jej przez kogokolwiek uwagę zajęcia nie orzeknie i dany przedmiot wyda.

Ad c). Postanowienie o zajęciu jest enuncjatem władzy stwierdzającym, że władza zatrzymuje dany przedmiot dla celów postępowania karnego albo dla realizacji roszczeń Skarbu Państwa do niego, tj. bądź roszczenia o orzeczenie przepadku (art. 19 § 3), bądź zaspokojenia z danego przedmiotu grzywien i innych świadczeń. Dlatego to zawiadamia się o tym postanowieniu osoby, mogące rościć

---

[1]) **Art. 152. § 1.** Przedmioty, mogące służyć do ustalenia istoty czynu lub do wykrycia sprawcy, należy, po dokonaniu oględzin i sporządzeniu dokładnego opisu, albo dołączyć do akt sprawy, albo oddać na przechowanie właścicielowi lub innej osobie godnej zaufania z obowiązkiem przedstawienia ich na każde żądanie sądu i z zakazem ich zbycia lub przekształcenia.

§ 2. Dowody rzeczowe należy odpowiednio zabezpieczyć i w miarę możności opieczętować.

Art. 153. § 1. Jeżeli osoba, mająca u siebie przedmioty stanowiące dowód przestępstwa, uzyskane przez przestępstwo lub ulegające konfiskacie, odmawia ich wydania, można zarządzić ich odebranie.

§ 2. Jeżeli przedmioty odebrał nie sędzia, to odbierający powinien niezwłocznie zwrócić się do sądu o zatwierdzenie odebrania.

Art. 154. § 1. Osobę, która odmówiła wydania rzeczy, następnie u niej znalezionych, sąd skazuje na grzywnę do pięciuset złotych z zamianą, w razie niemożności ściągnięcia, na areszt do dwóch tygodni.

§ 2. Jeżeli osoba, której udowodniono, że posiada u siebie przedmioty wymienione w art. 153, odmówiła ich wydania, a drogą rewizji nie można ich odnaleźć, to sąd może skazać tę osobę na grzywnę do pięciuset złotych z zamianą, w razie niemożności ściągnięcia, na areszt do dwóch tygodni, w razie zaś ponownej odmowy — na grzywnę do tysiąca złotych z zamianą, w razie niemożności jej ściągnięcia, na areszt do jednego miesiąca.

§ 3. Niezależnie od powyższych kar, sąd może w wypadku, wskazanym w § 2, nakazać niezwłoczne aresztowanie osoby, odmawiającej wydania, na czas nie przekraczający jednego miesiąca. Areszt uchyla się, jeżeli przedmioty wydano, albo jeżeli sprawę w danej instancji ukończono.

§ 4. Przepisy niniejszego artykułu nie mają zastosowania do tego, kto bądź sam jest podejrzany o dane przestępstwo, bądź może zwolnić się od składania zeznań.

§ 5. Na postanowienia sądu, wydane na zasadzie niniejszego artykułu, służy zażalenie.

sobie prawa do danego przedmiotu z pouczeniem o trybie zgłoszenia interwencji (art. 251 § 1 pr. kar. sk. i § 30 przep. wyk.).

Nie jest postanowieniem o zajęciu zatwierdzenie odebrania przedmiotów mogących służyć do ustalenia istoty czynu lub do wykrycia sprawcy (art. 152 i 153 kpk. i art. 249 § 2 pr. kar. sk.); o tym zatwierdzeniu zawiadamia się wprawdzie osobę interesowaną, ale bez pouczenia o czasie i sposobie zgłoszenia interwencji (§ 31 przep. wyk.), gdyż chodzi tu tylko o czasowe pozbawienie danej osoby posiadania przedmiotu w interesie wymiaru sprawiedliwości. Na postanowienie o zatwierdzeniu służy w postępowaniu przed władzami skarbowym zażalenie do jednej instancji (art. 235 i 236); w postępowaniu sądowym zażalenie nie służy (art. 465 kpk.), chyba, że postanowienie to wydał sędzia śledczy (art. 279 kpk.).

5. w drodze postępowania itd. Dochodzenie roszczeń następuje przez zgłoszenie interwencji w czasie i trybie przepisanym w art. 251 i w § 30 przep. wyk. dla interwencji w sprawach należących do właściwości władz skarbowych, zaś w art. 335 dla interwencji w sprawach należących do właściwości sądu.

O zgłoszonych roszczeniach orzeka władza skarbowa w orzeczeniu karnym (art. 293 § 1), zaś sąd w wyroku (art. 370 kpk [1]). Jeśli orzeczenie karne nie zawiera rozstrzygnięcia w tym względzie należy (z urzędu lub na wniosek stron) wydać orzeczenie uzupełniające (art. 293 § 2). W postępowaniu sądowym brak podobnego przepisu; wypadnie jednak analogicznie stosować przepis art. 293 § 2 i wyrokiem uzupełniającym orzec co do interwencji — leży to bowiem zarówno w interesie Skarbu Państwa, jak i w interesie wymiaru sprawiedliwości. Pogląd tu wyrażony idzie po linii **O. 169/35, O. 346/36** i **O. 487/35** (uchwała całej izby karnej), wedle których brak orzeczenia o pewnym punkcie oskarżenia i o kosztach usunąć należy drogą uzupełnienia wyroku wzgl. orzeczenia.

6. Niezgłoszenie interwencji itd. Skutkiem niezgłoszenia interwencji w ustawowym czasie i sposobie gasną w zasadzie prawa osoby trzeciej do zajętych przedmiotów względem Skarbu Państwa [2]), a to z chwilą prawomocnego orzeczenia ich przepadku (arg. z § 3 nin. art.). § 2.

Wyjątek (ze względów słuszności) czyni ustawa na korzyść osoby trzeciej, która bez własnej winy nie mogła we właściwym czasie (art. 259 i 335) zgłosić interwencji. Niemożność zgłoszenia interwencji zachodzi, jeżeli dana osoba albo nie wiedziała o dokonanym zajęciu, albo mimo wiadomości o zajęciu nie mogła zgłosić interwencji z powodu doznanej przeszkody, np. pobytu za granicą, obłożnej choroby itd. W procesie cywilnym powód wykaże więc: a) niemożność zgłoszenia interwencji oraz b) okoliczność, że tej niemożności nie zawinił.

Pojęcie winy znane jest prawu karnemu (art. 14 kk.), prawu cywilnemu (art. 134, 239 kod. zob. itd.) oraz proceduralnym przepisom cywilnym i karnym (art. 185 kpc. i 227 § 1 kpk.). Ponieważ chodzi tu o niedopełnienie czynności procesowej w obronie roszczeń prawno-prywatnych, wypadnie w kwestii braku winy stosować kryteria uzasadniające przywrócenie terminu dokonania czynności w procesie cywilnym (art. 185 § 1 kpc.).

7. wykaże w procesie cywilnym. Słowa te mają doniosłe znaczenie, gdyż: a) wykluczają żądanie przywrócenia terminu do zgłoszenia interwencji w procesie karno-skarbowym, oraz b) wskazują, że dochodzenie roszczeń ma nastąpić przed sądem powszechnym, a nie przed władzą administracji ogólnej lub skarbowej. Do pozasądowego uznania roszczeń, zgłoszonych przez osobę trzecią, upoważniony jest Minister Skarbu (art. 307 § 4).

---

[1]) **Art. 370 kpk.** Prócz danych wskazanych w art. 368 i 369, sentencja wyroku zawiera w miarę potrzeby orzeczenie... c o d o i n n n y c h k w e s t y j r o z s t r z y g n i ę t y c h p r z e z s ą d.

[2]) Interwenient nie traci jednak roszczenia o odszkodowanie przeciw osobom, które czy to zawiniły zajęcie, czy też nie doniosły mu o dokonanym zajęciu — choć do tego były obowiązane — i uniemożliwiły mu w ten sposób dochodzenie jego roszczeń drogą interwencji (art. 134 oraz 239 i dal. kod. zob.).

8. o niesłusznym zbogaceniu tj. wedle art. 123 do 127 kod. zob. Skarb Państwa winien więc wydać dany przedmiot w naturze wzgl. uzyskaną zań cenę (art. 253 i 307 pr. kar. sk.).

§ 3. **9. w ciągu trzech miesięcy.** Jest to termin prekluzyjny prawa cywilnego (nie zaś termin przedawnienia); sąd winien niezachowanie tego terminu uwzględnić z urzędu.

Art. 217 (218).

§ 1. Na rachunek budżetu Ministerstwa Skarbu wpływają kwoty:
a) z kar nakładanych przez władze skarbowe;
b) ze sprzedaży przedmiotów, niezależnie od tego czy ich przepadek orzekł sąd lub władza skarbowa.

§ 2. Na rachunek budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości wpływają kwoty z grzywien i kar pieniężnych nakładanych przez sądy.

1. Wedle art. 18 grzywny oraz kwoty uzyskane ze sprzedaży przedmiotów uznanych za przepadłe, wpływają na rzecz Skarbu Państwa; art. 217 jest uzupełnieniem tego przepisu w podwójnym kierunku, mianowicie:

a) określa, na czyj budżet wpływają kwoty wymienione w art. 18, tudzież

b) wyjaśnia, na czyj rachunek wpływają kary pieniężne porządkowe (art. 35), o których art. 18 nie wspomina.

§ 1. **2. z kar nakładanych** tj. z grzywien i kar pieniężnych porządkowych.

3. przez władze skarbowe I i II instancji (art. 218, 219) i przez Ministra Skarbu (art. 221).

4. ze sprzedaży przedmiotów: zob. art. 253 i 307.

§ 2. **5. na rachunek budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości.** Wedle art. 42 § 3 i 92 kk. grzywny i kary pieniężne wpływają na potrzeby zakładów karnych, poprawczych i zabezpieczających.

6. z grzywien, orzeczonych za występki (art. 9 i dal.).

7. z kar pieniężnych, orzeczonych za wykroczenia.

DZIAŁ II.

POSTĘPOWANIE PRZED WŁADZAMI SKARBOWYMI.

Rozdział pierwszy.

Właściwość.

W rozdziale niniejszym unormowano, odnośnie do spraw przekazanych w myśl art. 209 § 1 pkt. b) władzom skarbowym, właściwość tychże władz rzeczową (art. 218 do 221 i 229) i miejscową (art. 222 do 227); art. 228 zajmuje się skutkami obrazy przepisów o właściwości rzeczowej. Właściwość rzeczowa musi być z urzędu przestrzeganą (art. 213 i 228). Co do właściwości miejscowej ustawa nin. nie idzie za przykładem art. 34 kpk. i nie określa czasu, do którego można zarzucić brak miejscowej właściwości władzy skarbowej, czy to do orzekania, czy też do dochodzenia. Wynika stąd, że zarzut ten podnieść można nawet w środkach obronnych przeciw orzeczeniu karnemu (art. 234). Za tym poglądem przemawia nadto przepis ustępu końcowego art. 300 lit. b) o przekazaniu sprawy komu należy.

Art. 218 (144 § 1 i 2).

§ 1. Władza skarbowa I instancji rozpoznaje sprawy:

a) o wykroczenia skarbowe;

b) o występki skarbowe, jeżeli najwyższa zasadnicza kara grzywny grożąca za dany czyn nie przekracza 3.000 złotych.

§ 2. Minister Skarbu może w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości w drodze rozporządzeń zmieniać powyższą granicę dla całego Państwa lub dla jego części.

1. Art. 218 normuje właściwość rzeczową władzy skarbowej I instancji do rozpoznania czyli rozstrzygania (art. 232 § 2), spraw; do prowadzenia dochodzenia upoważnia tęż władzę przepis art. 229.

2. Władza skarbowa I instancji. Władzą taką są wedle § 2 przep. wyk.: § 1.

a) urzędy celne, upoważnione osobnym zarządzeniem Ministra Skarbu, co do przestępstw, określonych w art. 44—54, 200—202 oraz w art. 206 i 207 w związku z art. 201 i 202,

b) urzędy skarbowe akcyz i monopolów państwowych — co do pozostałych przestępstw.

3. o wykroczenia skarbowe: zob. art. 35.

4. o występki skarbowe: zob. art. 1.

5. najwyższa zasadnicza kara grzywny: zob. art. 9 lit. c) i 10 do 12..

6. nie przekracza 3000 zł. (zob. § 2 nin. art.).

Przy obliczeniu najwyższej zasadniczej kary grzywny nie rozstrzyga rzeczywisty wymiar kary, lecz najwyższa grzywna za dane przestępstwo grożąca; wartość przedmiotu przepadku nie ma żadnego wpływu na kwestię właściwości. Wobec tego nie należą do właściwości władzy skarbowej I instancji sprawy z art. 53, 70, 71, 81 § 2 itd., gdyż najwyższa kara przenosi kwotę 3000 zł., natomiast należą do jej właściwości sprawy z art. 77, 79, 80, 100, 103 § 2 itd.

Jeżeli wymiar grzywny zależny jest od wysokości podatku, opłaty lub przedmiotu występku, miarodajną jest dla właściwości najwyższa w ustawie przewidziana wielokrotność, np. w przypadku art. 44 § 1 właściwą będzie władza skarbowa I instancji, jeśli należne cło wynosi 750 zł. (4×750=3000 zł). Przy naruszeniu przepisów celnych podstawą wymiaru kary jest cło łącznie z opłatą monopolową lub podatkiem (art. 52).

Obniżenie kar skutkiem amnestii, nie ma wpływu na właściwość (reskrypt Min. Sk. z 25/6 1928 L. D. I 2496/1).

Jeżeli oskarżony odpowiada za więcej przestępstw skarbowych, władza skarbowa pozostaje właściwą, jeżeli za żadne z nich nie grozi kara ponad 3000 złotych, albowiem właściwość ocenia się dla każdego czynu z osobna i nigdy nie orzeka się kary łącznej co do grzywien (art. 6 § 1 i 3).

7. Minister Skarbu itd. Ponieważ kwota 3000 zł. jest granicą właściwości § 2.
sądu grodzkiego (art. 321 lit. b), przeto należy tu podkreślić, że na właściwość tego sądu nie może wpłynąć fakt, iż Minister Skarbu, korzystając z § 2 art. 218 rozszerzył właściwość izby skarbowej I instancji na kwotę ponad 3000 zł. np. do kwoty 5000 zł. Jeśliby więc tego rodzaju sprawa o 5000 zł. została skierowaną do drogi postępowania sądowego (art. 295 § 1) albo przeszła do właściwości sądu na podstawie art. 210, to rozstrzygać ją będzie sąd okręgowy, nie zaś sąd grodzki.

Art. 219 (144 § 4).

Władze skarbowe II instancji rozpoznają:

a) sprawy o występki skarbowe, nie należące do właściwości władz skarbowych I instancji;

b) sprawy, w których dochodzenie prowadziły władze skarbowe II instancji;

c) środki odwoławcze od orzeczeń i postanowień władz skarbowych I instancji.

1. Władze skarbowe II instancji. Władzami tymi są wedle § 3 przep. wyk.:

I. dyrekcje ceł — co do przestępstw określonych w art. 44—54, 200—202, oraz w art. 206 i 207 w związku z art. 201 i 202,

II. izby skarbowe, a w województwie śląskim — Urząd Wojewódzki Śląski (Wydział Skarbowy) — co do pozostałych przestępstw.

2. (lit. a) **nie należące** itd. tj. nie podpadające ani pod lit. a), ani pod lit. b) art. 218. W ten sposób wykluczono możliwość, ażeby dla jakiejś sprawy nie było z góry określonej władzy właściwej.

3. (lit. b). **dochodzenie prowadziły władze skarbowe II instancji,** choćby dana sprawa należała do właściwości władzy skarbowej I instancji (art. 229 § 2). Do władz II instancji należy w tym przypadku nie tylko orzeczenie (art. 232 § 2), lecz także wydawanie postanowień w toku dochodzenia (§ 9 przep. wyk.).

4. (lit. c) **środki odwoławcze.** Władze skarbowe II instancji funkcjonują tedy jako I instancja w sprawach pod a) i b), zaś jako instancja odwoławcza w sprawach pod c). Zob. art. 236.

5. od orzeczeń: zob. art. 232 § 2, 291, 292 § 1 i 2, 293.

6. od postanowień: zob. art. 232 § 3, 235 i 236.

7. władz skarbowych I instancji: zob. art. 218.

Art. 220 (144 § 5).

Minister Skarbu określa w drodze rozporządzeń, które z władz skarbowych I i II instancji uprawnione są do orzecznictwa.

Kwestię tę załatwiają przepisy § 2 i 3 przep. wyk., przytoczone w uw. 2 do art. 218 i w uw. 1 do art. 219.

Art. 221 (nowy).

Minister Skarbu rozpoznaje środki odwoławcze od orzeczeń i postanowień władz skarbowych II instancji oraz orzeka w innych przypadkach wskazanych w prawie niniejszym.

1. rozpoznaje środki odwoławcze, a więc funguje jako instancja odwoławcza.

2. od orzeczeń i postanowień: zob. art. 232 § 2 i 3, 235, 236, 291, 292 i 293.

3. władz skarbowych II instancji, o ile one wedle art. 219 lit. a) i b) orzekają jako pierwsza instancja, nie zaś o ile one wedle art. 219 lit. c) orzekają jako instancja odwoławcza, gdyż prawo kar. sk. uznaje tylko dwie instancje i wyklucza także drogę do Najwyższego Trybunału Administracyjnego (art. 234 do 236).

4. orzeka w innych przypadkach: zob. art. 210 pkt. 5, 218 § 2, 220, 224, § 1, 229 § 1, 236, 238 § 3, 240 § 1, 275 § 1, 306 § 2, 307 § 4, 316, 319.

Art. 222 (142 § 1).

§ 1. Właściwą miejscowo jest przede wszystkim władza skarbowa okręgu, w którym przestępstwo popełniono.

§ 2. Przestępstwo uważa się za popełnione w tym miejscu, gdzie wykonano działanie przestępne, albo gdzie skutek przestępny nastąpił lub według zamiaru sprawcy miał nastąpić.

§ 3. Jeżeli przestępstwo popełniono w okręgu kilku władz skarbowych, właściwą jest ta z nich, która najpierw wszczęła postępowanie.

1. Nin. art. odpowiada przepisowi art. 26 kpk.; w ten sposób uzgodniono podstawy właściwości władz skarbowych z podstawami właściwości sądu w sprawach kar. sk. (art. 320 nin. ust. w związku z art. 26 kpk.).

2. Jest to tzw. forum delicti commissi; przyznano mu pierwszeństwo dlatego, że w regule tam znajdują się dowody rzeczowe i świadkowie **(O. S. P. III 299)**, że dalej tam czyn jest najbardziej znany i wywołał najsilniejsze wrażenie, a tym samym także tam budzi najżywszą potrzebę ekspiacji.

3. Przepisowi § 2 nin. art. odpowiada przepis art. 3 § 2 kk., wedle którego te same kryteria decydują o tym, czy czyn popełniono na obszarze Państwa Polskiego. § 2.

Przepis § 3 tworzy trzy miejsca popełnienia czynu zupełnie równorzędne **(O. 35/35, O. 347/35** i **O. S. P. XV 88)**; stąd władza skarbowa, w okręgu której położone jest jedno z tych miejsc, a która pierwsza wszczęła postępowanie, nie jest ani uprawnioną ani obowiązaną odstępywać daną sprawę innej władzy.

Jeżeli skutek przestępny nastąpił lub nastąpić miał w innym miejscu, niż tam, gdzie sprawca wykonał działanie przestępne, zachodzi tzw. przestępstwo dystansowe (z odległości), np. ktoś wysyła przemycony towar (art. 50) koleją ze Zbąszyna do Warszawy albo wysyła zgłoszenie celne, niezgodne z rzeczywistością (art. 46 § 1 lit. b), z Poznania do Piotrowic. Otóż przy przestępstwach dystansowych zasada jednolitości działania, określająca miejsce popełnienia czynu, odnosi się także do kwestii czasu popełnienia przestępstwa. **(O. 14/6 1935 Nr. 3 K. 598/35 Ruch pr. i ek. 1936 zeszyt III).**

4. Przepis § 3 wprowadza zasadę wyprzedzenia (prewencji) ze względów ekonomii procesowej, tj. w celu szybszego ukończenia sprawy. Władza, która pierwsza wszczęła postępowanie, jest już ze sprawą przynajmniej do pewnego stopnia obeznaną; wędrówka akt i zapoznanie się z nimi przez inną władzę musiałyby ukończenie sprawy opóźnić. § 3.

Art. 223.

§ 1. Jeżeli w chwili wszczęcia postępowania nie można ustalić miejsca popełnienia przestępstwa, właściwą jest władza skarbowa okręgu, w którym oskarżony mieszka.

§ 2. Gdy miejsce zamieszkania oskarżonego na obszarze Państwa Polskiego nie jest znane, właściwą jest władza skarbowa okręgu, w którym przestępstwo wykryto.

1. **w chwili wszczęcia postępowania.** Wszczęciem jest każda czynność władzy skarbowej lub jej organów wykonawczych przedsięwzięta w celu stwierdzenia, czy dokonano przestępstwa i kto je popełnił, w ogóle każda czynność dochodźcza. Zob. § 17 rozp. wyk. w uw. 3 do art. 214. § 1.

Organami wykonawczymi władz skarbowych działającymi na terenie całego Państwa są Straż Graniczna — w sprawach o przestępstwa określone w art. 44—54, 200—202 oraz w art. 206 i 207 w związku z art. 201 i 202 oraz Kontrola Skarbowa i Ochrona Skarbowa — w sprawach o pozostałe przestępstwa (§ 11 rozp. wyk.), zaś w obrębie pasa granicznego województwa białostockiego i wileńskiego organem takim jest ponadto Korpus Ochrony Pogranicza we wszystkich sprawach o przestępstwa objęte prawem karnym skarbowym (§ 12 rozp. wyk.). Zob. w dodatku 18 A), B) i C) ustawę z 14/12 1923 Dz. U. 5 z r. 1924 poz. 37 ouprawnieniach

organów wykonawczych władz skarbowych, rozporządzenie Min. Skarbu z 24/6 1925 Dz. U. 83 poz. 576 w sprawie wykonania tejże ustawy, dalej rozporządzenie Min. Skarbu z 23/6 1933 Dz. U. 62 poz. 465 (ze zmianą zawartą w rozp. Min. Sk. z 8/7 1936 Dz. U. 55 poz. 402) o organizacji i zakresie działania kontroli skarbowej.

2. nie można ustalić. Mimo późniejszego stwierdzenia miejsca spełnienia przestępstwa (art. 222 § 2) władza, która wszczęła postępowanie, pozostaje nadal właściwą (perpetuatio fori), gdyż prawo kar. sk. nie przewiduje zmiany właściwości, jako powodującej przewlekanie sprawy.

3. miejsca popełnienia przestępstwa, tj. żadnego z trzech miejsc art. 222 § 2 wymienionych.

4. w którym oskarżony mieszka (forum domicilii), nie zaś miejsce, w którym oskarżony chwilowo tylko przebywa. Pojęcie miejsca zamieszkania zależne jest od dwóch wymogów, tj. od faktu przebywania i towarzyszącego temuż faktowi zamiaru (woli) stałego tamże pobytu; nie jest koniecznym zamiar pozostania tam na zawsze lub przebywania tam nieprzerwanie.

§ 2. **5. na obszarze Państwa Polskiego nie jest znane:** znajomość miejsca zamieszkania za granicą nie wchodzi tu zupełnie w rachubę.

6. w którym przestępstwo wykryto (forum manifestationis), nie zaś władza skarbowa okręgu, w którym czyn popełniono (art. 222) lub sprawcę ujęto. Jeżeli w Krakowie wykryto przemyt dokonany w Zbąszynie, a sprawcę ujęto już przed tym (w innej sprawie) w Warszawie, właściwą będzie władza skarbowa w Krakowie. Późniejsze wykrycie miejsca zamieszkania sprawcy jest bez znaczenia; por. uw. 2.

Art. 224 (142 § 2).

§ 1. Jeżeli w chwili wszczęcia sprawy nie można ustalić właściwości władz skarbowych na podstawie art. 222 i 223, albo jeżeli ważne względy za tym przemawiają, Minister Skarbu wyznaczą władzę skarbową, która ma sprawę rozpoznać.

§ 2. Powyższe uprawnienie może Minister Skarbu przelewać na władzę skarbową II instancji.

§ 1. **1.** Prawo delegacji, które w postępowaniu sądowym (także w sprawach o przestępstwa kar. sk.) wykonywa Sąd Najwyższy (art. 28 kpk.), wykonywa w postępowaniu przed władzami skarbowymi Minister Skarbu; prawo delegacji ogranicza ustawa do dwóch przypadków wymienionych w nin. art.

2. nie można ustalić... na podstawie art. 222 i 223 czyli jeżeli nie jest wiadome ani miejsce popełnienia przestępstwa w rozumieniu art. 222 § 2, ani miejsce zamieszkania sprawcy (art. 223 § 1), ani wreszcie miejsce wykrycia przestępstwa (art. 223 § 2), np. Minister Skarbu otrzymuje wiadomość o uprawianym na wielką skalę przemycie, lecz bez podania szczegółów, kto i gdzie go dokonywa oraz gdzie towar przemycony się znajduje i wobec tego zleca pewnej władzy skarbowej (forum mandati) dochodzenie i rozpoznanie sprawy.

3. ważne względy, mianowicie ograniczenie kosztów postępowania lub ułatwienie stawiennictwa stronom i świadkom (§ 4 ust. 2 przep. wyk.) — albo łączność z innymi sprawami i potrzeba koncentracji w jednym ręku spraw wiążących się ze sobą.

4. Minister Skarbu wyznacza władzę itd. Zob. końcowy ustęp art. 221.

§ 2. **5.** W ustępie 1 § 4 przep. wyk. upoważnił Minister Skarbu do wydawania zarządzeń przewidzianych w art. 224 § 1 władzę skarbową bezpośrednio wyższą. Wobec tego dyrekcje ceł, izby skarbowe i Urząd Wojewódzki Śląski (Wydział Skarbowy) władne są delegować władze im podległe, tj. urzędy celne wzgl. urzędy skarbowe akcyz i monopolów państwowych.

Art. 225 (nowy).

Władza skarbowa miejscowo właściwa dla sprawców przestępstwa jest również właściwa dla podżegaczy, pomocników oraz innych osób, których działanie przestępne pozostaje w ścisłym związku z działaniem sprawcy, jeżeli postępowanie przeciw nim toczy się jednocześnie.

1. Przepis nin. art. pokrywa się z art. 29 kpk.

2. **miejscowo właściwa.** Co do rzeczowej właściwości zob. art. 228.

3. **dla podżegaczy, pomocników:** art. 26, 27 kk., powołane w art. 2 nin. ust.

4. **innych osób:** choćby nie były podżegaczami, ani pomocnikami (**O. 33/37** pkt. 3).

5. **w ścisłym związku:** zob. uw. 4 do art. 211.

6. **toczy się jednocześnie.** Jest to istotny warunek; jest on spełniony, jeśli co do osób w nim wymienionych prowadzi się jednocześnie dochodzenie (choćby co do jednej osoby wszczęto je wcześniej, a co do innej później) lub wydaje się jednocześnie orzeczenie karne (art. 292). Nie zachodzi jednoczesność, jeśli po wydaniu orzeczenia karnego przeciw sprawcy wszczyna się dochodzenia przeciw podżegaczowi etc., chyba że orzeczenie zostało uchylone i przekazano sprawę do rozpoznania instancji niższej (art. 300 lit. b), gdzie sprawę prowadzono łącznie przeciw kilku osobom wymienionym w art. 225.

Art. 226 (145).

§ 1. Jeżeli tę samą osobę oskarżono o kilka przestępstw skarbowych, a sprawy należą do właściwości różnych władz skarbowych tego samego rodzaju i tego samego rzędu, właściwą jest władza, która najpierw wszczęła postępowanie.

§ 2. Jeżeli sprawy należą do właściwości władz skarbowych różnego rodzaju lub różnego rzędu, każda z władz orzeka odrębnie w zakresie swej właściwości.

§ 1. 1. **o kilka przestępstw skarbowych,** tj. występków lub wykroczeń albo występków i wykroczeń (art. 1 i 35); chodzi tu o łączne traktowanie kilku przestępstw (forum connexitatis), które daje lepszy obraz nastroju psychicznego, charakteru i przestępnej działalności sprawcy (art. 54 kk.). Z tego względu art. 226 ułatwia w miarę możności łączenie spraw tej samej osoby; wedle **O. 35/34** łączność ta płynie z samej ustawy (nie potrzeba więc postanowienia w tym względzie), natomiast uchylenie łączności (art. 227) opierać się musi na postanowieniu władzy.

Przepis art. 226 jest odpowiednikiem art. 30 kpk.

2. **tego samego rodzaju i tego samego rzędu.** Jest to niezbędny warunek połączenia spraw. Władzami tego samego rodzaju są z jednej strony dyrekcje ceł i urzędy celne, z drugiej strony izby skarbowe i urzędy skarbowe akcyz i monopolów państwowych. Władzami tego samego rzędu są władze tej samej instancji, a więc urzędy celne i urzędy skarbowe akcyz i monopolów państwowych jako władze I instancji (§ 2 przep. wyk.) oraz dyrekcje ceł, izby skarbowe i Urząd Wojewódzki Śląski (Wydział Skarbowy), jako władze II instancji (§ 3 przep. wyk.).

3. **najpierw wszczęła postępowanie** (forum praeventionis); por. § 3 art. 222.

§ 2. 4. **orzeka odrębnie w zakresie swej właściwości:** zob. art. 218 i 219 oraz § 2 i 3 rozp. wyk.

Art. 227 (nowy).

§ 1. Władza skarbowa właściwa według art. 225 i 226 może wyłączyć sprawę co do danego oskarżonego lub danego przestępstwa, jeśli uzna, że odrębne jej rozpoznanie przyczyni się do uproszczenia lub przyśpieszenia postępowania.

§ 2. Wyłączona sprawa przechodzi do władzy właściwej według zasad ogólnych.

1. Art. 227 jest odpowiednikiem art. 31 kpk.

§ 1. **2. może wyłączyć.** Zob. uw. 1 do art. 226.

3. sprawę. Jeśli toczy się więcej spraw, to można wyłączyć jedną lub więcej; jeśli wyłączono ich więcej, to można postanowić łączne lub oddzielne rozpoznanie wyłączonych spraw. Można też sprawy wyłączone do łącznego traktowania następnie rozłączyć i oddzielnie rozpoznawać; można wreszcie wyłączone sprawy na nowo połączyć ze sprawami, z których je wyłączono, albowiem wszystkie postanowienia w tym względzie mają charakter kierowniczy i mogą ulegać zmianom w miarę zachodzących okoliczności.

4. jeśli uzna: w postaci postanowienia (art. 232 § 3) ulegającego zaskarżeniu (art. 235 § 1).

5. przyczyni się do uproszczenia lub przyspieszenia postępowania. O wyłączeniu rozstrzygają więc jedynie i wyłącznie względy ekonomii procesowej.

§ 2. **6. na zasadach ogólnych,** tj. wedle art. 218, 219 i 222 do 225.

Art. 228 (nowy).

§ 1. Orzeczenie wydane przez władzę skarbową niższego rzędu lub innego rodzaju z obrazą przepisów o właściwości rzeczowej jest z mocy prawa nieważne.

§ 2. Orzeczenie władzy skarbowej wyższego rzędu, wydane w zakresie działania władzy skarbowej tego samego rodzaju, lecz niższego rzędu, nie jest z tego powodu nieważne.

1. Art. 228 odpowiada przepisowi art. 13 kpk.

§ 1. **2. Orzeczenie:** zob. art. 232 § 2.

3. niższego rzędu lub innego rodzaju. Co do równorzędności i jednorodzajowości zob. uw. 2 do art. 226.

4. jest z mocy prawa nieważne. Ustawodawca wychodzi z założenia, że im cięższą karą zagrożone jest przestępstwo, tym wyższego rzędu władza ma je sądzić, gdyż wyższa władza daje większe rękojmie należnego wymiaru sprawiedliwości. Tak tedy z mocy prawa nieważne będzie orzeczenie władzy skarbowej I instancj, osądzające występek zagrożony karą zasadniczą ponad 3.000 zł; zob. art. 218 § 1 lit. b) i 219 pkt. a).

Podobnie ustawodawca uważa, że rękojmie prawidłowego wymiaru sprawiedliwości potęgują się, jeśli je sądzi władza odpowiednio wyspecjalizowana. Z tego wychodząc założenia, ustawodawca wydzielił sprawy celne. Zachodzi tedy nieważność z mocy prawa, jeżeli sprawę przekazaną władzom celnym sądzi władza skarbowa; nieważność ta zachodzi nawet wówczas, jeśliby to była władza skarbowa II instancji, np. sprawę podlegającą urzędowi celnemu w myśl art. 218 § 1 i wedle § 2 lit. a) przep. wyk. osądziła Izba Skarbowa (art. 219 lit. «a» i § 3 lit. «b» przep. wyk.).

Do znaczenia i skutków nieważności z mocy prawa stosują się odpowiednio uwagi 4 i 5 do art. 213.

5. W myśl tego, co powyżej w uw. 4 podniesiono, nie zachodzi więc nie- § 2.
ważność, jeżeli sprawę należącą do właściwości urzędu celnego osądziła dyrekcja ceł lub sprawę należącą do właściwości urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych osądziła izba skarbowa wzgl. Urząd Wojewódzki Śląski (Wydział Skarbowy).

Art. 229 (146).

§ 1. Do prowadzenia dochodzenia właściwe są władze skarbowe I instancji oraz organa wykonawcze władz skarbowych wedle zasad, które ustalą rozporządzenia Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości.

§ 2. W sprawach wyjątkowego znaczenia prowadzenie dochodzeń może objąć władza skarbowa II instancji.

Z art. 229 § 1 i 2 w związku z § 9 przep. wyk. wynikają następujące zasady:

1) Bez względu na to, czy rozpoznanie sprawy należy do władzy skarbowej I czy II instancji, dochodzenie prowadzi władza skarbowa I instancji (art. 218) i jej organa wykonawcze (§ 11 i 12 przep. wyk.).

2) W sprawach wyjątkowego znaczenia objąć może dochodzenia władza skarbowa II instancji (art. 219); czy sprawa ma wyjątkowe znaczenie, osądza ona wyłącznie wedle swego swobodnego uznania.

3) Postanowienia wydaje tylko władza skarbowa (art. 232 § 1), nigdy zaś organa wykonawcze. Postanowienia wydaje ta władza, która prowadzi dochodzenia; jeśli jednak władza skarbowa I instancji prowadzi dochodzenia w sprawach należących do właściwości władzy skarbowej II instancji, wydawanie postanowień należy do tejże ostatniej (§ 9 przep. wyk.).

Rozdział drugi.

Wyłączenie urzędnika.

Art. 230 (nowy).

§ 1. Urzędnik powinien się wyłączyć od jakiegokolwiek udziału w prowadzeniu sprawy:

1) jeżeli sprawa dotyczy go bezpośrednio;

2) jeżeli jest małżonkiem oskarżonego, odpowiedzialnego posiłkowo lub zastępczo, interwenienta, albo ich pełnomocnika lub obrońcy;

3) jeżeli jest krewnym lub powinowatym w linii prostej bez ograniczenia, a w linii bocznej aż do stopnia między dziećmi rodzeństwa osób wymienionych w pkt 2), albo jeżeli jest związany z jedną z tych osób z tytułu przysposobienia lub kurateli;

4) jeżeli brał udział w sprawie jako pełnomocnik lub obrońca oskarżonego, odpowiedzialnego posiłkowo lub zastępczo albo interwenienta;

5) jeżeli w niższej instancji brał udział w wydaniu zaskarżonego rozstrzygnięcia.

§ 2. Powody wyłączenia trwają nawet po ustaniu uzasadniającego je małżeństwa, przysposobienia, opieki lub kurateli.

§ 3. Urzędnik powinien się wyłączyć od przeprowadzenia czynności, określonych w rozdziale VIII oraz od udziału w rozstrzyganiu

sprawy, jeżeli w tej samej sprawie był przesłuchany jako świadek lub biegły, albo jeżeli był świadkiem czynu, o który sprawa się toczy.

1. Przepisy art. 230 i 231 mają na celu zabezpieczenie bezstronnego wymiaru sprawiedliwości, a to przez usunięcie od prowadzenia sprawy urzędnika, który mógłby być moralnie lub materialnie zainteresowany w wyniku sprawy. W przypadkach wymienionych w art. 230 ustawodawca domniemywa się stronności lub uprzedzenia do sprawcy, wobec czego wprowadza ustawową przyczynę (przymus) wyłączenia — natomiast w przypadkach z art. 231 ustawodawcy chodzi więcej o zachowanie powagi władzy na zewnątrz i uchylenie wszelkich podejrzeń co do braku bezstronności danego urzędnika.

§ 1. **2. powinien się wyłączyć.** Jest to kategoryczny nakaz ustawy wystosowany pod adresem urzędnika. Niemniej obowiązany jest wyłączyć takiego urzędnika jego przełożony, skoro (z wniosku strony lub skądinąd, urzędownie lub prywatnie) dowie się o istnieniu jednej z przyczyn z art. 230 § 1. Obowiązek ten przełożonego wynika z obowiązku przestrzegania przepisów ustawy, dalej ze wstępnych słów art. 231 («niezależnie od przyczyn wymienionych w art. 230 bezpośredni przełożony wyłącza» — więc wyłączenie przez przełożonego następuje także w przypadkach z art. 230), wreszcie stąd, że tym bardziej nastąpić powinno wyłączenie przez przełożonego w przypadkach drastyczniejszych z art. 230, skoro je ustawa nakazuje w przypadkach mniej drastycznych z art. 231 (argumentum a fortiori).

Zaniechanie wyłączenia się powoduje nieważność orzeczenia karnego, czyli rozstrzygnienia sprawy, w którym wyłączony urzędnik brał udział (art. 232 § 2 i 302 § 2 lit. c). Poza tym inne czynności lub postanowienia i zarządzenia (art. 232 § 3 i 4) urzędnika z ustawy wyłączonego stanowią wadę postępowania, która może spowodować uchylenie jego postanowień i zarządzeń, albo powtórzenie odnośnych czynności przez urzędnika nie wyłączonego (arg. a contrario z art. 302 § 2 lit. c). Niezależnie od tego dany urzędnik może być pociągnięty do odpowiedzialności dyscyplinarnej, a nawet karnej.

3. od jakiegokolwiek udziału w prowadzeniu sprawy, a więc nie tylko od rozstrzygania sprawy, lecz także w ogóle od wszelkich czynności dochodźczych, badania oskarżonego, świadków i biegłych — a to pod rygorem skutków w uw. 2 wymienionych.

4. (pkt. 1). **bezpośrednio:** moralnie lub materialnie.

5. (pkt. 2). Zob. art. 30, 34, 19 § 3, 216 i 265.

6. (pkt. 3). Zob. § 2 nin. art.

7. (pkt. 4). Zob. powyżej uw. 5.

8. (pkt. 5). Chodzi tu o usunięcie podejrzenia, że dany urzędnik przy orzekaniu w wyższej instancji pozostawał pod sugestią swego pierwszego spojrzenia na sprawę **(O. 197/33).**

Ponieważ przepisy o wyłączeniu urzędnika są przepisami wyjątkowymi, należy je tłumaczyć ściśniająco. Wobec tego nie zachodzi przyczyna wyłączenia z art. 230 § 1 pkt. 5, jeżeli urzędnik, rozpoznający sprawę w II instancji, rozpoznawał w niższej instancji sprawę pozostającą w związku ze sprawą przezeń w instancji odwoławczej rozpoznawaną **(O. 204/36)**, albo jeżeli w sprawie rozpoznawanej przezeń w instancji odwoławczej, badał w niższej instancji oskarżonego, świadków lub biegłych (art. 261, 262); natomiast wyłączenie się jest obowiązkowe, jeżeli dany urzędnik wydał w niższej instancji orzeczenie choćby zaoczne (art. 262 § 2 i 296 § 1).

§ 2. **9.** Mimo ustania stosunków małżeństwa itd. pozostawać może, w miarę okoliczności bądź przychylne, bądź nawet wrogie ustosunkowanie się do dotyczących osób.

§ 3. **10. powinien się wyłączyć.** Zob. powyżej uw. 1 i 2. Podczas gdy w przypadkach z § 1 nin. art. urzędnik powinien się wyłączyć od jakiegokolwiek udziału,

to w przytoczonych w § 3 przypadkach urzędnik wyłączyć się powinien tylko od pewnych czynności (zob. uw. 11 i 12).

11. czynności określonych w rozdziale VIII, tj. od badania oskarżonego, świadków i biegłych (art. 261 i 262), a także osoby odpowiedzialnej, gdyż traktować ją należy na równi z oskarżonym, a nadto orzeczenie karne dotyka sfery jej interesów majątkowych (art. 293 § 1). Usunięcie od wymienionych tu czynności tłumaczyć należy tym, że wyjaśnienia oskarżonego i odpowiedzialnego, tudzież zeznania świadków i biegłych stanowią podstawę orzeczenia (art. 291 § 1 i 292 § 1 lit. c).

12. od udziału w rozstrzyganiu sprawy, tj. w wydaniu orzeczenia karnego (art. 232 § 2 i 292, 293 § 1) lub uzupełniającego (art. 293 § 2).

13. był przesłuchany jako świadek na jakąkolwiek okoliczność, niekoniecznie na sam fakt dokonania przestępstwa. Co do przesłuchania świadka zob. art. 266 do 269.

14. jako biegły: zob. art. 266, 267 i 269.

15. jeżeli był świadkiem czynu itd., choćby go nawet jako świadka nie przesłuchano. Ma to swoje uzasadnienie w tym, że świadek czynu skłonny jest przenosić swoje spostrzeżenia ponad spostrzeżenia innych osób — podczas gdy urzędnik powinien rozstrzygać sprawę na podstawie całokształtu okoliczności u j a w n i o n y c h w postępowaniu (art. 291 § 3). Tak tedy dany urzędnik sądziłby na podstawie swoich własnych spostrzeżeń oskarżonemu nieujawnionych.

Zakaz ustawowy badania oskarżonego, świadków i biegłych przez świadka czynu ma swoje źródło w tym, że byłby on narażony na zarzut, że rozważył sprawę nie pod kątem ściśle przedmiotowym, lecz pod wpływem swoich spostrzeżeń poczynionych przed rozprawą **(O. 161/35),** a także, moim zdaniem, w tym, że dany urzędnik byłby skłonny swoje osobiste (trafne czy błędne) spostrzeżenia sugerować badanym.

Art. 231 (nowy).

Niezależnie od przyczyn wymienionych w art. 230, bezpośredni przełożony wyłącza urzędnika na jego własne żądanie lub na wniosek strony, jeżeli pomiędzy nim a stroną zachodzi stosunek osobisty tego rodzaju, że mógłby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności.

1. Zob. uw. 1 i 2 do art. 230.

2. wyłącza. Jest to nakaz kategoryczny (jus cogens), którego niespełnienie może być podstawą dyscyplinarnej odpowiedzialności przełożonego i danego urzędnika, lecz nie powoduje nieważności dokonanych przez danego urzędnika czynności i jego rozstrzygnięć.

W przeciwieństwie do § 1 i 3 art. 230 przepis art. 231 nie wspomina, od czego (jakich czynności) wyłączenie nastąpić ma — rozumie się jednak samo przez się, że wyłączenie ma dotyczyć udziału w prowadzeniu sprawy w ogóle.

3. na jego własne żądanie. Urzędnik powinien sam — w interesie powagi urzędu i swej osobistej godności — domagać się owego wyłączenia, jeśli widzi, iż jego bezstronność mogłaby być podaną w wątpliwość.

4. lub na wniosek strony, zgłoszony ustnie lub na piśmie. Ustawa (w przeciwieństwie do art. 45 kpk.) nie zakreśla czasu, do którego strona wniosek taki zgłosić ma; strona może go więc zgłosić każdego czasu. Rzeczą przełożonego będzie ocenić, czy zaniechanie zgłoszenia wniosku o wyłączenie u samego zaczątku czynności danego urzędnika nie wskazuje na bezpodstawność wyłączenia.

5. stosunek osobisty itd. Może on polegać na przyjaźni lub niechęci, na rozbieżności lub łączności interesów (motywy do **O. 167/32).** Stosunek osobisty ozna-

cza przede wszystkim stosunek bezpośredniej lub pośredniej znajomości urzędnika i strony, jednak taki, by stwarzał rozsądną i poważną podstawę do powątpiewania w bezstronność urzędnika. Nie stanowi takiej podstawy sam przez się fakt utrzymywania przez urzędnika stosunków koleżeńskich lub urzędowych **(O. 161/33)**, ani też przeczulenie lub urojenie strony w tym względzie, chociażby najsilniej tkwiące w jej przeświadczeniu, gdyż muszą zachodzić rozsądne i poważne podstawy obiektywne do utraty zaufania **(O. 104/35)**.

Rozdział trzeci.

Rozstrzygnięcia, doręczenia, terminy.

Art. 232 (nowy).

§ 1. Władza skarbowa wydaje rozstrzygnięcia w postaci orzeczeń i postanowień.

§ 2. Orzeczeniem jest rozstrzygnięcie władzy skarbowej, stanowiące o winie, karze albo środku zabezpieczającym.

§ 3. Wszelkie inne rozstrzygnięcia są postanowieniami.

§ 4. W kwestiach nie wymagających rozstrzygnięcia władzy skarbowej — kierownik tej władzy lub przełożony organu wykonawczego władz skarbowych wydaje zarządzenia.

1. Wzorem art. 47 kpk. wprowadzono jednolitą terminologię dla rozstrzygnięć władzy skarbowej; terminologia ta nie pokrywa się jednak z terminologią kpk. Wedle § 1 art. 47 kpk. orzeczenie jest pojęciem ogólnym, obejmującym wyroki i postanowienia — wedle nin. art. takim ogólnym pojęciem jest «rozstrzygnięcie», zaś «orzeczenie» jest pojęciem szczególnym, określonym w § 2 nin. art., a odpowiadającym pojęciu wyroku w kpk. Zob. uw. 3 do art. 322.

2. Mimo ogólnej wskazówki, zawartej w nin. art., prawo kar. sk. w niektórych miejscach przepisuje wyraźnie postać, w której rozstrzygnięcie wydać należy np. w art. 277 § 5.

Czy pewne rozstrzygnięcie władzy skarbowej jest swej istocie orzeczeniem czy też postanowieniem — decyduje o rodzaju środków odwoławczych, służących przeciwko danemu rozstrzygnięciu, tudzież o tym, która władza powołaną jest do załatwienia danego środka odwoławczego. I tak na postanowienia służy wyłącznie zażalenie do wyższej instancji skarbowej — na orzeczenie służy bądź odwołanie do wyższej instancji skarbowej bądź żądanie skierowania sprawy na drogę sądową (art. 234 i 235 § 1) wedle wyboru danej strony.

3. Orzeczenia i postanowienia wydają wyłącznie władze skarbowe (§ 1 art. 232), nie zaś organy wykonawcze.

4. Co do środków zabezpieczających zob. art. 22 i 294.

5. Przepis § 4 nin. art. wzorowany jest na § 2 art. 47 kpk.

Art. 233 (nowy).

§ 1. Każde rozstrzygnięcie powinno zawierać nazwę władzy, wymienienie osoby, do której jest skierowane, datę, osnowę, powołanie się na podstawę prawną, podpis i pieczęć władzy oraz wskazanie terminu i trybu zaskarżenia.

§ 2. Władza skarbowa oznajmia swoje rozstrzygnięcia stronom przez doręczenie odpisu.

§ 1. 1. **Każde rozstrzygnięcie,** a więc zarówno orzeczenie, jak i postanowienie (§ 2 i 3 art. 232).

2. **osnowę,** tj. właściwą treść czyli przedmiot rozstrzygnięcia. Osnowa powinna być zwięzła, ale jasna i zrozumiała.

3. **powołanie się na podstawę prawną** jest w postanowieniach władzy skarbowej namiastką (surogatem) tego, co w orzeczeniu karnym nazywa się uzasadnieniem (art. 292 § 1 lit. c).

4. **wskazanie terminu i trybu zaskarżenia:** zob. art. 235, 236, 276, 295 i 296. Mylne pouczenie może stanowić słuszną podstawę wniosku o przywrócenie terminu (art. 239 § 2 i 3).

§ 2. 5. Pierwopis rozstrzygnięcia pozostać powinien w aktach, gdyż akty mają być zupełne. Ogłaszanie rozstrzygnięć nie jest znane prawu kar. sk. i nie wywiera żadnego wpływu na bieg terminu ich zaskarżenia. Niektórych postanowień nie oznajmia i nie doręcza stronom bezpośrednio sama władza skarbowa; zob. uw. 2 do art. 255.

Art. 234 (nowy).

Przeciw orzeczeniom władzy skarbowej służą środki obrony przewidziane w art. 276, 295 i 296.

1. **Przeciw orzeczeniom:** w rozumieniu technicznym art. 232, tj. przeciw rozstrzygnięciom władzy skarbowej, stanowiącym o winie, karze i środku zabezpieczającym; środki obrony przeciw postanowieniom określa art. 235 § 1.

W art. nin. mowa tylko o orzeczeniach wydanych przez władze skarbowe orzekające w charakterze pierwszej instancji, albowiem orzeczenia odwoławcze nie ulegają zaskarżeniu (art. 236).

2. **środki obrony.** Są nimi fakultatywnie albo odwołanie do wyższej instancji skarbowej (art. 219 lit. «c» i art. 221), albo żądanie skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego (art. 276 § 2, 295 § 1 i 296 § 1) — nie zaś zażalenia, gdyż te służą tylko przeciw postanowieniom (art. 232 § 3). Zob. uw. 2 do art. 232.

Art. 235 (nowy).

§ 1. Na postanowienia władzy skarbowej służy zażalenie do jednej bezpośrednio wyższej instancji skarbowej, jeżeli prawo niniejsze inaczej nie stanowi. Termin do zażalenia wynosi siedem dni i jest zawity.

§ 2. Zażalenie nie wstrzymuje wykonania postanowienia, lecz władza, która wydała postanowienie lub władza odwoławcza może wstrzymać wykonanie.

§ 3. Poza tym do zakładania i rozstrzygania zażaleń stosuje się odpowiednio przepis art. 239 §§ 2 i 3.

§ 1 1. W przeciwieństwie do art. 465 kpk., wedle którego zażalenie na postanowienia dopuszczalne jest tylko w wypadkach wyraźnie w ustawie wskazanych, przewiduje art. nin. zasadniczą dopuszczalność zażaleń na postanowienia władzy skarbowej, chyba że wyraźny przepis nin. ustawy stanowi inaczej (np. art. 287). Ponieważ w postanowieniu sądowym obowiązują wedle art. 320 przepisy kpk., przeto w sprawach karnych skarbowych, toczących się przed władzą skarbową, zażalenie będzie zasadniczo dopuszczalne, zaś w sprawach karnych skarbowych, toczących się przed sądem, będzie ono jedynie dopuszczalne w miarę wyraźnego przepisu kpk.

Wspólnymi obu postępowaniom są: nazwa «zażalenie» jako środka obrony przeciw postanowieniom, dalej 7-dniowy termin do zażalenia, charakter tego terminu jako zawitego oraz przyznanie zażalenia tylko do jednej instancji.

Prawo kar. sk. nie określa znaczenia słowa «zawity»; wypadnie więc stosować analogicznie przepis art. 221 kpk., wedle którego zawitymi są tylko terminy wyraźnie za zawite przez ustawę uznane (np. art. 235 § 1, 295 § 1), a czynność spełniona po upływie terminu zawitego jest nieważna. Przedłużenie terminu zawitego jest niedopuszczalne; co do przywrócenia terminu zawitego zob. art. 239.

§ 2. 2. Przepis § 2 wzorowany jest na art. 470 kpk. Prawo wstrzymania wykonania zaskarżonego postanowienia służy władzy, która je wydała, a ponadto — ponieważ władza ta mogłaby ze szkodą dla strony zajmywać stanowisko oporne — przyznano prawo to także instancji odwoławczej. Strona może więc do tejże ostatniej zwrócić się wprost, nie zwróciwszy się uprzednio w tym względzie do władzy, która wydała zaskarżone postanowienie.

Ponieważ ustawa nie uzależnia wstrzymania od wniosku strony, każda z obu rzeczonych władz może wstrzymać wykonanie z urzędu. Jeśli władza, która wydała zaskarżone postanowienie, odmawia wnioskowi strony wstrzymania wykonania, strona może albo na odmowę wnieść zażalenie (art. 235 § 1), albo wprost zwrócić się do instancji odwoławczej (art. 235 § 2) o wstrzymanie wykonania.

Art. 236 (198).

Rozstrzygnięcia odwoławcze władzy skarbowej oraz rozstrzygnięcia Ministra Skarbu wydane w wykonaniu nadzoru służbowego są ostateczne i nie ulegają zaskarżeniu do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Wprowadzono tu zasadę dwuinstancyjności i wykluczono drogę do Najwyższego Trybunału Administracyjnego. Uchylenie prawomocnych orzeczeń i postanowień może jednak nastąpić drogą nadzoru służbowego; zob. art. 319.

Art. 237 (nowy).

§ 1. Oczywiste omyłki pisarskie i rachunkowe w rozstrzygnięciu można zawsze sprostować.

§ 2. Postanowienie sprostowania podpisuje się w ten sam sposób jak akt ulegający sprostowaniu.

§ 1. 1. **Oczywiste omyłki pisarskie,** np. dodanie albo opuszczenie pewnych wyrazów, części zdania lub nawet całego zdania: oczywistą jest omyłka, która przy uważnym czytaniu natychmiast budzi uwagę. Taka omyłka zachodzi także wówczas, jeżeli w razie niesprostowania jej odnośny ustęp rozstrzygnięcia byłby niezrozumiały albo pozbawiony sensu.

2. **rachunkowe,** np. wstawienie mylnej cyfry, błędy w działaniach matematycznych, umieszczenie cyfry w błędnym miejscu lub w błędnej kolumnie.

3. **w rozstrzygnięciu,** tj. zarówno w samym enuncjacie orzeczenia wzgl. postanowienia (art. 232), jako też w uzasadnieniu.

4. **można zawsze sprostować,** choćby przez to nastąpiła zmiana np. w sumie cyfr itp. Z nieosobowej formy «można» wynika, że sprostowania dokonać może zarówno władza, która wydała dane rozstrzygnienie, jak i władza nad nią przełożona.

5. Co do poprawek i uzupełnień w protokołach zob. § 24 przep. wyk.

§ 2. 6. Przepis ten umożliwia stwierdzenie, kto dokonał sprostowania i czy dokonała go osoba do tego uprawniona.

Art. 238 (186).

§ 1. Jeżeli strona ustanowi pełnomocnika lub obrońcę, który złoży pełnomocnictwo pisemne, odpisy rozstrzygnięć należy jemu doręczać.

§ 2. Jeżeli strona pozostaje pod opieką lub kuratelą, doręczenia powinny nastąpić do rąk prawnego zastępcy strony.

§ 3. Jeżeli miejsce zamieszkania strony jest nieznane a dochodzenie w celu ustalenia tego miejsca nie dało wyniku — można zarządzić publiczne doręczenie sposobem, który ustali rozporządzenie Ministra Skarbu.

§ 4. Poza tym do doręczeń mają odpowiednie zastosowanie przepisy kodeksu postępowania karnego.

1. strona, tj. oskarżony, odpowiedzialny posiłkowo lub zastępczo (art. 30 i 34) oraz interwenient (art. 19 § 3 i 216). § 1.

2. pełnomocnika lub obrońcę. Jeżeli mielibyśmy przenieść do tej dziedziny pojęcia kpk., to obrońcę miałby ustanawiać oskarżony (art. 84) lub odpowiedzialny (art. 30, 34), gdyż odpowiedzialnego należy traktować analogicznie do oskarżonego (art. 215) — zaś pełnomocnika miałby ustanawiać interwenient, którego rola podobną jest do roli powoda cywilnego (art. 95 kpk. i uw. 1 do art. 216). Jednakowoż prawo kar. sk. nie czyni żadnej różnicy w tym względzie i nie przepisuje też treści pełnomocnictwa. Na ogół wypadnie (w myśl tzw. analogii prawnej, opartej na całokształcie prawa procesowego karnego) zastosować zasadę wyrażoną w art. 97 kpk., mianowicie że pełnomocnictwo upoważnia do prowadzenia sprawy we wszystkich instancjach, o ile ustawa nie zawiera w tym względzie wyraźnego ograniczenia np. co do dobrowolnego poddania się karze (art. 283 § 3).

Ustanowienie pełnomocnika lub obrońcy zależy wyłącznie od woli strony; instytucja obrońcy z urzędu (art. 89 kpk.) nie istnieje w postępowaniu przed władzami skarbowymi, gdyż wedle art. 210 pkt. 2 i 3 sprawy przeciw osobom nieletnim tudzież podejrzanym o chorobę umysłową przechodzą do postępowania sądowego. Co do kwalifikacyj pełnomocnika wzgl. obrońcy zob. art. 265.

Strona może każdego czasu zmienić osobę pełnomocnika lub odwołać udzielone pełnomocnictwo, lecz przez to nie staje się prawnie bezskutecznym doręczenie pism wysłanych przed otrzymaniem przez władzę skarbową wiadomości o zmianie osoby pełnomocnika lub odwołaniu pełnomocnictwa. Analogicznie traktować wypada wypowiedzenie pełnomocnictwa przez pełnomocnika lub obrońcę.

Instytucja pełnomocnika władzy skarbowej znana jest tylko w postępowaniu sądowym (art. 327).

3. złoży pełnomocnictwo pisemne. Nie przejęto tu więc przepisu art. 96 kpk., wedle którego pełnomocnictwo może być udzielone bądź na piśmie, bądź ustnie do protokołu — natomiast udzielone na piśmie pełnomocnictwo można władzy skarbowej przedstawić albo w podaniu albo do protokołu, gdyż prawo kar. sk. nie wyklucza dokonywania czynności procesowych strony do protokołu władzy skarbowej, np. co do prośby o zezwolenie na dobrowolne poddanie się karze (art. 283 § 1).

4. odpisy rozstrzygnięć (zob. art. 233 § 2), a więc odpisy orzeczeń i postanowień (art. 232).

5. należy: chodzi tu więc o obowiązek władzy skarbowej, którego spełnienia strona ma prawo się domagać i na którego niespełnienia stronie służy zażalenie (art. 235 § 1).

6. prawnego zastępcy, nie zaś osoby, która sprawuje tylko faktycznie pieczę nad stroną. § 2.

7. miejsce zamieszkania strony jest nieznane: natomiast sama strona (zob. powyżej uw. 1) znaną jest władzy skarbowej. Zob. § 46 do 48 przep. wyk. § 3.

8. a dochodzenie itd. Dochodzenie miejsca zamieszkania strony jest więc obowiązkowe, a publiczne doręczenie dochodzeniem tegoż miejsca nie poprzedzone jest pozbawione prawnego znaczenia — jednakowoż z drugiej strony owo dochodzenie nie musi polegać na rozwinięciu całego aparatu śledczego — wystarczy wypytanie w tym względzie sąsiadów, wójta lub sołtysa.

9. publiczne doręczenie: sposobem określonym w § 50 przep. wyk. Pismo uważa się za doręczone po upływie 7 dni od daty ogłoszenia go (§ 50 ust. 2 przep. wyk.).

§ 4. **10.** Wchodzą tu w zastosowanie następujące przepisy kpk., przy czym słowo «sąd» należy oczywiście zastąpić słowami: «władza skarbowa».

Art. 197 kpk.

§ 1. Pisma sądowe doręcza się pocztą w listach z pokwitowaniem zwrotnym lub przez funkcjonariuszów sądowych lub prokuratorskich, a osobom, pozostającym w więzieniu — także przez funkcjonariuszów zarządu więziennego.

§ 2. Adresat może odebrać pismo bezpośrednio w sekretariacie sądu.

Art. 198 kpk.

Pisma adresowane do miejscowości, w których nie ma urzędu pocztowego, ani nie jest zorganizowane stałe doręczanie korespondencji poleconej, doręcza się za pośrednictwem władz gminnych.

Art. 200 kpk.

Wezwania i inne pisma sądowe przesyła się dla doręczenia wojskowym w służbie czynnej ich bezpośredniemu dowództwu.

Art. 201 kpk.

O wezwaniu osoby, będącej w służbie kolei albo żeglugi wodnej lub powietrznej, zawiadamia się jednocześnie bezpośrednią zwierzchność osoby wezwanej.

Art. 202 kpk.

Pisma sądowe doręcza się adresatom, w miarę możności, do rąk własnych.

Art. 203 kpk.

§ 1. Jeżeli z powodu nieobecności adresata nie można doręczyć mu pisma do rąk własnych, doręcza się je dorosłemu domownikowi, a w jego braku sąsiadowi lub dozorcy domu.

§ 2. Jeżeli się nikt nie znajdzie, ktoby pismo chciał przyjąć, zostawia się je bądź w miejscowym urzędzie gminnym, bądź w urzędzie pocztowym.

§ 3. W razie doręczenia pisma sąsiadowi lub dozorcy domu albo pozostawienia go w urzędzie gminnym lub pocztowym, przybija się na drzwiach adresata zawiadomienie, komu pismo doręczono.

Art. 204 kpk.

Pismo, przeznaczone dla korporacji, spółki, stowarzyszenia, zakładu lub związku, albo dla obrońcy lub pełnomocnika strony, można w razie nieobecności w lokalu biurowym osoby, upoważnionej do przyjmowania pism, doręczyć także zastępczo do rąk każdej osobie, zatrudnionej w biurze, a w braku takich osób — dozorcy domu, gdzie biuro się znajduje.

Art. 205 kpk.

Jeżeli strona, której doręczono wezwanie na rozprawę główną, zmieniła następnie miejsce zamieszkania i nie zawiadomiła o tym sądu, to wezwania i inne pisma sądowe, wysłane jej pod ostatnim znanym adresem, uważa się za doręczone.

Art. 206 kpk.

§ 1. Odbierający pismo stwierdza jego doręczenie podpisem własnoręcznym ze wskazaniem daty doręczenia, jeżeli zaś jest niepiśmienny lub odmawia podpisu, to doręczający sam oznacza datę doręczenia oraz przyczynę braku podpisu.

§ 2. Dowód doręczenia przesyła się władzy wysyłającej pismo.

Art. 209 kpk.

Niezachowanie przepisów art. 195—207 nie powoduje nieważności doręczenia, jeśli osoba, dla której wezwanie lub inne pismo sądowe było przeznaczone, oświadczy, że wezwanie to lub pismo otrzymała.

Art. 239 (136, 193 § 7, 8 i 9).

§ 1. Jeżeli prawo niniejsze inaczej nie stanowi, do biegu i sposobu obliczania terminu stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego.

§ 2. Wniosek o przywrócenie terminu do założenia środka odwoławczego składa się władzy, która wydała zaskarżone rozstrzygnięcie.

§ 3. Jeżeli władza ta uważa wniosek za zasadny, to sama się do niego przychyla, w przeciwnym razie przesyła go władzy właściwej do rozpoznania środka, która o wniosku rozstrzyga ostatecznie.

1. co do biegu i sposobu obliczania terminów, a więc art. 218 do 221 kpk. — nie zaś art. 222 i 227 kpk., gdyż w tym względzie prawo kar. sk. zawiera wyraźne przepisy w art. 235 § 1 i 296 § 1. Przepisy art. 218 do 221 kpk. opiewają jak następuje: § 1.

Art. 218 kpk. [1])

Do biegu terminu nie wlicza się dnia, od którego ustawa liczy dany termin.

Art. 219 kpk. [2])

Koniec terminu, któryby miał upłynąć w niedzielę lub inny dzień ustawowo uznany za święto powszechne, przypada na następny dzień powszedni.

Art. 220 kpk. [3])

Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo zostało nadane w polskim urzędzie pocztowym lub telegraficznym, a przez osobę uwięzioną złożone w zarządzie więzienia.

Art. 221 kpk.

§ 1. Zawite są tylko terminy, które ustawa wyraźnie za takie uznaje.
§ 2. Czynność, spełniona po upływie terminu zawitego, jest nieważna.

---

[1]) Kpk. nie zna tzw. sędziowskiego przedłużenia terminu, choćby o przedłużenie proszono jeszcze przed upływem danego terminu **(O. 275/35).**

[2]) Chodzi tu tylko o koniec, a zatem o ostatni dzień terminu **(O. 257/31),** nie zaś o niedziele i dnie świąteczne w czasie biegu terminu.

Ferie nie mają żadnego wpływu na bieg terminów; zob. art. 59[4] § 1 lit. «a» prawa o ustroju sądów powszechnych w brzmieniu ustawy z 14/4 1937 Dz. U. 30 poz. 220.

Dniami świątecznymi są wedle § 1 rozp. z 15. XI. 1924 r. Dz. U. poz. 928: Nowy Rok (1 stycznia), Trzech Króli (6 stycznia), Trzeciego Maja, Wniebowstąpienie Pańskie, Boże Ciało, Świętych Apostołów Piotra i Pawła (29 czerwca), Wniebowzięcie Najświętszej Marii Panny (15 sierpnia), Wszystkich Świętych (1 listopada), Niepokalane Poczęcie Najświętszej Marii Panny (8 grudnia), Boże Narodzenie (25 grudnia); zaś wedle art. 1 ustawy z 18. III. 1925 Dz. U. 34, poz. 234 są dniami świątecznymi: Oczyszczenie Najświętszej Marii Panny (2 lutego), drugi dzień Bożego Narodzenia.

[3]) Przepisowi art. 218 czyni zadość tylko nadanie przesyłki, które obowiązuje pocztę do jej transportu i doręczenia, a więc nadanie przesyłki opłaconej **(O. 40/35)** i to znaczkami będącymi w obiegu **(O. 152/32).** Nadanie pisma nie musi nastąpić trybem korespondencji poleconej, jakkolwiek tryb ten usuwa wątpliwości co do daty nadania. Chwilą nadania nie jest wrzucenie do skrzynki, lecz chwilę tę oznacza stempel pocztowy **(O. 9/35).**

Obojętnym jest, kiedy pismo nadane na czas (w polskim urzędzie pocztowym lub telegraficznym) wpłynie do władzy skarbowej. Telefoniczne enuncjacje stoją na równi z ustnymi, o ile władza uzna, że pochodzą od uprawnionej osoby i sporządzi odpowiedni zapisek urzędowy.

§ 2, 3. 2. Przepisy o przywróceniu terminu nie są wyczerpujące; niezbędną więc jest rzeczą uzupełnienie ich co do biegu terminu przpisami kpk., a co do reszty logiką i analogią z art. 227, który opiewa następująco:

Art. 227 kpk.

§ 1. Jeżeli uchybienie terminu zawitego nastąpiło z przyczyn od strony niezależnych, strona w siedmiodniowym terminie zawitym od daty ustania przeszkody może zgłosić do sądu, w którym sprawa się toczy, wniosek o przywrócenie terminu.

§ 2. Jednocześnie należy dopełnić czynności, która miała być w terminie wykonana.

§ 2. 3. **Wniosek.** Nie określono tu treści wniosku; skoro jednak w § 3 nin. art. mowa o zasadności wniosku, należy — zgodnie z art. 227 kpk. — przyjąć, że uchybienie musi być niezawinione. Uchybienie terminu przez pełnomocnika lub obrońcę idzie (**O. 32/34** w składzie 7 sędziów) na karb danej osoby, chyba że nastąpiło ze złośliwości lub rozmyślnego nadużycia zaufania (mot. do **O. 32/34**).

Wniosek należy złożyć na piśmie i zamieścić w nim lub dołączyć do niego wywód środka odwoławczego. Skoro bowiem środek odwoławczy należy wnieść do 7 dni od doręczenia rozstrzygnięcia, to wynika stąd logicznie, że w razie przeszkody w zachowaniu ustawowego terminu, należy środek odwoławczy wnieść w ciągu 7 dni od dnia ustania przeszkody, a ten sam termin służy właśnie wedle art. 227 § 1 kpk. do złożenia wniosku o przywrócenie terminu. Ustawa nie przewiduje odrzucenia wniosku ani środka odwoławczego z powodu braków formalnych albo niezupełności lub niedostatecznej jasności — należy je tedy załatwić merytorycznie, a niejasność i niezupełność idą na karb wnoszącego.

4. do założenia środka odwoławczego. Przywrócenia innych terminów ustawa nie zna. Środkami odwoławczymi przeciw orzeczeniom są środki obrony wymienione w art. 276, 295 i 296 (por. art. 234); na postanowienia służy zażalenie (art. 235).

5. władzy, która wydała zaskarżone rozstrzygnięcie (zob. uw. 1 do art. 232) jako I instancja, gdyż przeciw rozstrzygnięciom drugiej instancji nie służy żaden środek odwoławczy (art. 236), a tym samym nie można zgłosić wniosku o przywrócenie terminu do założenia środka odwoławczego od rozstrzygnięcia drugiej instancji.

6. Jeżeli władza skarbowa uważa wniosek restytucyjny za bezzasadny, to nie wydaje postanowienia odmownego, lecz przesyła wniosek do władzy właściwej celem rozstrzygnięcia. Władzą tą jest sąd (art. 347 § 1 w związku z art. 640 § 4 kpk.), jeżeli strona domaga się skierowania doń sprawy, zaś we wszelkich innych przypadkach władzą tą jest władza skarbowa powołana w danym przypadku do rozpoznania środka odwoławczego, a więc władza skarbowa II instancji (art. 219 lit. c) wzgl. Minister Skarbu (art. 221). Jeśli wniosek o przywrócenie terminu zostaje przez odnośną władzę skarbową przychylnie załatwiony, to równocześnie rozpoznaje ona sam środek odwoławczy, sąd zaś przeprowadza w takim przypadku przepisane postępowanie wedle przepisów kpk. (art. 320) i wedle zasad w art. 321 do 323 wyrażonych.

Rozdział czwarty.

Dochodzenie. Przepisy ogólne.

Art. 240 (139).

§ 1. Dochodzenie prowadzi władza skarbowa oraz jej organa wykonawcze według zasad i w granicach uprawnień ustalanych w rozporządzeniach Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości.

§ 2. Do wydawania postanowień w toku dochodzenia uprawnione są jedynie właściwe władze skarbowe.

§ 1. **1.** Skoro już w art. 229 § 1 i 2 postanowiono, że dochodzenie prowadzą władze skarbowe i ich organy wykonawcze, należało tylko jeszcze określić zasady dochodzenia i granice uprawnień tychże władz i organów w dochodzeniu. Otóż przepis § 1 porucza określenie tychże zasad i uprawnień Ministrom Skarbu i Sprawiedliwości, którzy też wywiązali się z nałożonego na nich obowiązku w § 10 do 26 przep. wyk.

Wedle § 10 przep. wyk. dochodzenie prowadzą władza skarbowa I instancji uprawniona do orzecznictwa (zob. art. 218 i § 2 przep. wyk.) — zaś w sprawach o przestępstwa, określone w art. 44—54, 200—202 oraz w art. 206 i 207 w związku z art. 201 i 202 dochodzenie prowadzą także urzędy celne **nieuprawnione** do orzecznictwa. Wyjątkowo tylko prowadzi dochodzenie władza skarbowa II instancji (art. 229 § 2). Dochodzenie prowadzą także organa wykonawcze władz skarbowych, wymienione wyczerpująco w § 11 i 12 przep. wyk., a nazwane w § 10 przep. wyk. «właściwymi organami wykonawczymi» w przeciwieństwie do organów pomocniczych, jak policja państwowa, żandarmeria wojskowa, organy samorządowe (wójt, sołtys) itd.

2. Oprócz dochodzenia, wyprzedzającego wydanie orzeczenia karnego lub wyroku, o którym mowa w art. 240 i nast. — prawo karne skarbowe przewiduje jeszcze d o c h o d z e n i e d o d a t k o w e; zarządza je bądź władza skarbowa rozpoznająca sprawę w I instancji przed wydaniem orzeczenia uzupełniającego (art. 293 § 2), bądź władza skarbowa odwoławcza (art. 299).

§ 2. **3.** Zastrzeżenie wydawania postanowień (art. 232 § 3) właściwej władzy skarbowej (zob. art. 229 § 1 i 2 nin. ust. oraz § 2, 3 i 10 przep. wyk.) nastąpiło ze względu na przypadki, w których dochodzenia nie wszczyna właściwa władza skarbowa sama, lecz jej organ wykonawczy (§ 13 przep. wyk.), albo inna (niewłaściwa) władza lub organ władzy niewłaściwej (§ 15 przep. wyk.). O ile więc zajdze potrzeba powzięcia postanowienia czy to w dochodzeniu pierwiastkowym prowadzonym zaraz po wykryciu przestępstwa (§ 13 i 15 przep. wyk.), czy też w toku czynności dochodźczych, prowadzonych już z ramienia wzgl. na zlecenie właściwej władzy (np. w przypadkach z art. 229 § 2, 241 itd.) wydać je może j e d y n i e w ł a ś c i w a w ł a d z a, której należy w tym celu przedłożyć akta (zob. uw. 3 do art. 232).

Art. 241 (143).

§ 1. Na żądanie władzy skarbowej właściwej miejscowo do przeprowadzenia dochodzenia obowiązane są władze skarbowe innych okręgów dokonywać poszczególnych czynności.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do organów wykonawczych władz skarbowych.

1. Art. 241 do 243 normują obowiązek i zakres współdziałania innych władz z właściwą władzą skarbową i jej organami wykonawczymi, a to art. 241 co do władz skarbowych i ich organów (art. 241 § 1 i 2), art. 242 § 1 co do policji państwowej, art. 242 § 2 co do żandarmerii wojskowej, w końcu art. 243 co do innych władz państwowych (cywilnych i wojskowych) oraz co do władz samorządowych.

2. Władze skarbowe, a także ich organy wykonawcze obowiązane są do udzielenia sobie nawzajem pomocy na swoim terytorium, jednak tylko co do p o s z c z e g ó l n y c h c z y n n o ś c i (§ 1 in fine); przeniesienie całego dochodzenia na władzę niewłaściwą może nastąpić tylko w razie delegacji (art. 224). Udzielona pomoc ma być pełną; jeśli więc przesłuchanie świadka A ujawni potrzebę przesłuchania osoby B, należy tęż ostatnią przesłuchać, nie wyczekując ponownego o to wezwania, chyba że nasuwałyby się wątpliwości w tym względzie.

Art. 242 (147 § 2).

§ 1. Policja państwowa działa w zakresie ścigania przestępstw skarbowych w zastępstwie nieobecnych organów skarbowych, zawiadamiając bezzwłocznie o wykryciu przestępstwa i przedsięwziętych czynnościach właściwą władzę skarbową, a w sprawach, należących do właściwości sądowej, nadto właściwego prokuratora.

§ 2. W dochodzeniach prowadzonych przeciw żołnierzom w służbie czynnej obowiązki określone w § 1 ciążą przede wszystkim na żandarmerii wojskowej.

1. Zob. uw. 1 do art. 241.

§ 1. **2. Policja Państwowa.** Jest ona organem wykonawczym władz sądowych i prokuratorskich stosownie do kpk. i przepisów szczególnych (art. 1 i 7 rozp. Prez. Rp. z 6/3 1928 Dz. U. 28 poz. 257 w brzmieniu obwieszczenia z 31/12 1931 Dz. U. 5 z r. 1932 poz. 27 i ze zmianami w rozp. z 7/10 1932 Dz. U. 87 poz. 740); inne władze i organa niż sądowe i prokuratorskie komunikują się bezpośrednio z policją państwową, o ile specjalne ustawy i rozporządzenia upoważniają je do prowadzenia dochodzeń karnych i ścigania przestępców (art. 8 cyt. rozp.). Skoro tedy władza skarbowa powołaną jest do dochodzenia przestępstw kar. sk., to już na tej podstawie policja państwowa obowiązaną jest do udzielenia im pomocy. Przepis § 1 nin. art. idzie jednak dalej, gdyż na wypadek nieobecności organów skarbowych, poruca ich zastępstwo policji państwowej.

3. działa... w zastępstwie nieobecnych organów skarbowych, a więc posiada wszystkie uprawnienia, które służą właściwym organom wykonawczym władz skarbowych w czasie i miejscu popełnienia lub wykrycia przestępstwa skarbowego np. spisywanie protokółów w dochodzeniu lub śledztwie z mocą protokółów sądowych; zob. art. 346 § 1.

4. w zakresie ścigania przestępstw skarbowych, tj. zarówno występków (art. 1), jak i wykroczeń (art. 35).

5. zawiadamiając bezzwłocznie o wykryciu przestępstwa i przedsięwziętych czynnościach. Wynika stąd, że policja państwowa jest w takim razie obowiązaną w miarę możliwości stwierdzić czyn i sprawę, wyjaśnić okoliczności sprawy i utrwalić dowody przestępstwa (§ 17 przep. wyk.), a ewentualnie także przeprowadzić rewizję (art. 246 § 1 i 247 § 2) oraz zatrzymać oskarżonego (art. 257), sporządzić protokół karny (art. 259) itd. Na tym zawiadomieniu kończy się działalność policji państwowej, reszta należy już do władz skarbowych wzgl. do prokuratora.

6. właściwą władzę skarbową: zob. art. 222 i 223.

§ 2. **7. żołnierzom w służbie czynnej,** gdyż ich ściganie za przestępstwa skarbowe należy do władz skarbowych wzgl. do sądów powszechnych (art. 208 § 2).

8. ciążą przede wszystkim. W dochodzeniach prowadzonych przeciw żołnierzom w służbie czynnej nie wyłącza więc ustawa działania organów wykonawczych władz skarbowych i policji państwowej — atoli zaleca użycie żandarmerii wojskowej do dochodzeń.

9. żandarmerji wojskowej. Zob. dekret z 12/12 1930 w Dz. U. 1931 nr 2 poz. 6 i rozp. wyk. z 14/9 1931 Dz. U. 86 poz. 677.

Art. 243 (147 § 3).

§ 1. Władze państwowe cywilne i wojskowe jako też władze samorządowe są obowiązane do pomocy władzom skarbowym.

§ 2. Władze te, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa skarbowego, mają obowiązek donieść o nim władzy skarbowej i poczynić w miarę możności i potrzeby kroki, aby zabezpieczyć dowody i przedmioty przestępstwa oraz uniemożliwić ucieczkę przestępcy.

1. Zob. uw. 1 do art. 241.

2. **obowiązane do pomocy.** W § 1 nałożono na wymienione tam władze ogólny obowiązek udzielania pomocy władzom skarbowym np. przez udzielenie akt, wyjaśnień i wiadomości; w § 2 ustanowiono szczególny a bardzo doniosły obowiązek pomocy, mianowicie obowiązek doniesienia o popełnionym przestępstwie skarbowym, które doszło do wiadomości wymienionych powyżej władz, a zarazem uniemożliwienia ucieczki przestępcy. Użyto tu wyrażenia «przestępcy», nie zaś oskarżonego, gdyż przestępca staje się dopiero wówczas oskarżonym, gdy postępowanie przeciw niemu wszczęła władza specjalnie powołana do ścigania przestępstw skarbowych. § 1.

Władze wojskowe udzielają pomocy zbrojnej jedynie na żądanie sądu lub prokuratora (art. 8 § 3 kpk.). Zob. uw. 8 i 9 do art. 242.

3. **przestępstwa skarbowego,** tj. występku lub wykroczenia (art. 1 i 35). § 2.

4. **władzy skarbowej,** rzeczowo i miejscowo właściwej (art. 218 do 226), jeśli ona jest władzy donoszącej znana; w przeciwnym razie wystarczy zawiadomić najbliższą władzę skarbową I instancji.

5. **przedmioty przestępstwa:** zob. art. 19.

6. **uniemożliwić ucieczkę przestępcy,** tj. zatrzymać go i odstawić do najbliższego sędziego śledczego lub sądu grodzkiego (art. 257 i 258).

Art. 244 (nowy).

§ 1. W sprawach, należących do właściwości sądowej, władze skarbowe lub ich organa wykonawcze, zawiadamiają o wszczęciu dochodzenia właściwego prokuratora, nie przerywając swoich czynności.

§ 2. Jeżeli prokurator obejmie dochodzenie (art 214 §§ 2 i 3), należy przekazać mu akta sprawy i wykonać zlecone czynności.

§ 3. W przypadku przewidzianym w § 2 — do prowadzenia dochodzenia mają wyłączne zastosowanie przepisy kodeksu postępowania karnego, przy czym władzom skarbowym oraz ich organom wykonawczym służą wtedy uprawnienia policji państwowej.

1. **należących do właściwości sądowej.** Zob. art. 209 lit. a) i 210. § 1.

2. **władze skarbowe:** wszelkich instancyj (art. 218 do 221).

3. **organa wykonawcze.** Zob. § 10 do 12 przep. wyk.

4. **o wszczęciu dochodzenia:** zob. art. 240 § 1 i § 10 do 26 przep. wyk.

5. **nie przerywając swoich czynności.** Przepis ten ma na celu usunięcie ujemnych skutków mogących z przerwania dochodzeń wyniknąć dla sprawy samej i jej ukończenia, zwłaszcza, że prokurator może pozostawić i w regule pozostawi dalsze dochodzenie w rękach władzy skarbowej, jako rozporządzającej organami specjalnie w tej dziedzinie wyszkolonymi.

6. Zob. uwagę 2 do art. 214. § 2.

7. **mają wyłączne zastosowanie przepisy kpk.,** tj. art. 252 i 254 do 260 kpk., § 3.
nie zaś odmienne przepisy prawa kar. sk. i przepisów wykonawczych.

8. **służą uprawnienia policji państwowej:** wskazane w art. 246 kpk. (wezwanie świadków i biegłych z zagrożeniem grzywny), w art. 257 kpk. (przesłuchanie pod przysięgą świadka, co do którego zachodzi obawa, że bez przysięgi nie zezna

prawdy lub nie stawi się na rozprawę), w art. 259 kpk. możność przybrania funkcjonariusza skarbowego jako protokólanta, wreszcie w art. 20 przep. wprow. kpk. (możność dokonania czynności sądowych, zleconych przez prokuratora, które prokurator bądź wymienił, bądź podał ich zakres).

Art. 245 (140).

§ 1. Jeżeli prokurator nie obejmie dochodzenia, należy dochodzenie ukończyć, po czym przekazać mu akta sprawy za pośrednictwem właściwej władzy skarbowej.

§ 2. Przekazanie sprawy nie zwalnia władz skarbowych i jej organów wykonawczych od obowiązku udzielenia władzom sądowym żądanych wyjaśnień i przeprowadzenia na zlecenie prokuratora uzupełniającego dochodzenia.

§ 1. **1. prokurator nie obejmie dochodzenia,** tj. nie reaguje (zachowuje się biernie) wobec zawiadomienia z art. 244 § 1.

2. należy dochodzenia zakończyć. Milczenie prokuratora mieści więc w sobie dorozumiane upoważnienie władzy skarbowej wzgl. jej organu wykonawczego do kontynuowania dochodzenia aż do wyczerpania materiału.

3. za pośrednictwem właściwej władzy skarbowej. Ponieważ dochodzenie prowadzić mogła (art. 241 § 1 i 2) władza skarbowa dla sprawy niewłaściwa lub też organy władzy skarbowej (właściwej czy niewłaściwej), przeto przepis niniejszy postanawia, że prokurator otrzymać ma akty sprawy za pośrednictwem właściwej władzy skarbowej — a to w tym celu, ażeby taż ostatnia, uzyskawszy w ten sposób wgląd w akty danej sprawy, mogła przeprowadzić kontrolę dokonanych czynności dochodźczych, zarządzić ewentualnie ich uzupełnienie i zużytkować możliwe swoje własne wiadomości dotyczącej danej sprawy.

§ 2. **4. Przekazanie sprawy:** zob. art. 210 pkt. 5. Przekazanie sprawy odróżnić należy od skierowania sprawy na drogę sądową (art. 276 § 2, 295 § 1).

5. nie zwalnia itd. Postanowiony tu obowiązek udzielenia pomocy sądowi i prokuratorowi wypływa już z art. 8 § 1 kpk.

Rozdział piąty.

Rewizja i zatrzymanie rzeczy.

Art. 246 (159).

§ 1. Władze skarbowe oraz ich organa wykonawcze uprawnione do przeprowadzania dochodzeń są upoważnione do dokonywania rewizji domowych i osobistych oraz do zatrzymywania rzeczy.

§ 2. Do czynności tych stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego ze zmianami przewidzianymi w poniższych przepisach.

§ 1. **1. Władze skarbowe:** zob. art. 229, uw. 2 do art. 218 i uw. 1 do art. 219.

2. organy wykonawcze: uprawnione do dochodzeń; zob. uw. 1 do art. 223.

3. rewizyj. W art. 68 Konst. R. P. z r. 1935 Dz. U. 30 poz. 227 poręczono wolność osobistą, nietykalność mieszkania i tajemnicę korespondencji z tym, że ustawy określą warunki, w jakich może być dokonana rewizji domowa lub osobista albo naruszona tajemnica korespondencji.

Od rewizyj odróżnić należy akty kontroli itp. [1]), którym podlegają składy, sklepy, przedsiębiorstwa lub czynności zawodowe. Spisane o wynikach takiej kontroli protokoły są dokumentami i mogą być dowodem w sprawie zgodnie z art. 341 i 342 kpk. **(O. 109/32).**

4. domowych itd. Zob. poniżej uwagi do art. 142 kpk.

5. zatrzymywania rzeczy, znalezionych przy rewizji; co do przesyłek pocztowych i kolejowych zob. art. 256.

6. W grę wchodzą tu przepisy art. 142 do 149 i 151 do 157 kpk., które brzmią § 2 następująco:

Art. 142 kpk. [2])

§ 1. U osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa wolno dokonywać rewizji osobistej lub domowej celem ich ujęcia, wykrycia dowodów winy albo przedmiotów, uzyskanych przez przestępstwo lub ulegających konfiskacie.

§ 2. U innych osób lub w innych miejscach wolno dokonywać rewizji tylko wtedy, jeżeli zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że się tam znajdują: osoba podejrzana o przestępstwo albo przedmioty stanowiące dowód przestępstwa, uzyskane przez przestępstwo lub ulegające konfiskacie.

Art. 143 kpk. [3])

Rewizji osobistej należy dokonywać w miarę możności za pośrednictwem osoby tejże płci.

Art. 144 kpk. [4])

Rewizji domowej w porze nocnej dokonywać wolno tylko:

a) w wypadkach niecierpiących zwłoki, jeżeli chodzi o przestępstwo, za które ustawa przepisuje karę pozbawienia wolności do sześciu miesięcy lub karę cięższą;

b) w lokalach otwartych w tej porze dla publczności;

c) w lokalach, które służą za miejsce schadzek przestępców, albo do prze-

---

[1]) Różnica leży w tym, że: rewizję dokonywa się ze względu na już dokonane przestępstwo, zaś kontrola i lustracje mają na celu stwierdzenie, czy przedsiębiorstwo, jego księgi itd. prowadzone są prawidłowo. Kontrolę i lustracje przeprowadzają organy wykonawcze władz skarbowych na podstawie szczególnych uprawnień przyznanych im w przepisach powołanych w końcowym ustępie uwagi 1 do art. 223.

[2]) Rewizja domowa polega na przeszukaniu mieszkania, sklepu, magazynu, składu, piwnic, strychu itp., rewizja osobista polega na obszukaniu odzieży, obuwia, nakrycia głowy, otworów ciała, prześwietleniu żołądka itp. Celem jej jest: a) ujęcie osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa, tudzież wykrycie b) dowodów winy, c) przedmiotów uzyskanych przez przestępstwo i d) przedmiotów ulegających przepadkowi (zob. art. 19 pr. kar. sk.). Rewizji dokonać można w zasadzie u osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa (§ 1 art. 142 kpk.), wyjątkowo u innych osób, jeśli zachodzi uzasadnione «przypuszczenie», że tam się znajduje osoba podejrzana o przestępstwo lub przedmioty dopiero co pod b), c) i d) wymienione (§ 2 art. 242 kpk.).

[3]) Niespełnienie tego przepisu nie pozostaje pod żadną sankcją procesową; organ przeprowadzający rewizję może jednak być pociągnięty do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

[4]) a) Rewizji należy w zasadzie dokonywać w dzień, gdyż dokonywanie jej w nocy zwiększa w dwójnasób jej uciążliwość (mot. Kom. Kod. str. 241).

b) Kpk. dozwala nocnych rewizyj tylko w trzech w tekście art. 144 kpk. pod pod a), b), c) wymienionych wypadkach; we wypadku pod a) wskazanym pod dwoma warunkami, tj. jeśli zwłoka grozi niebezpieczeństwem i jeśli za przestępstwo grozi kara tamże wymieniona, przy czym obojętnym jest rodzaj (więzienie, areszt itd.); we wypadkach pod b) i c) rewizja porą nocną jest zawsze dopuszczalną; w wypadku pod b) dlatego, że skoro lokale te są otwarte, nie zachodzi ratio legis podana w uw. 1; w wypadku pod c) dlatego, że miejsca schadzek przestępców, uprawiania nierządu i gier hazardowych, jako będące wylęgarniami przestępstw, nie zasługują na ochronę podobnie, jak miejsca, w których przechowuje się rzeczy, z przestępstwa pochodzące.

chowywania rzeczy pochodzących z przestępstwa, albo do zawodowego uprawiania nierządu lub gier hazardowych.

Art. 145 kpk. [1])

§ 1. Za porę nocną uważa się czas od godziny dziewiątej wieczorem do siódmej rano.

§ 2. Rewizję rozpoczętą za dnia można prowadzić nadal mimo nastania pory nocnej.

Art. 146 kpk. [2])

Rewizji w pomieszczeniu urzędu państwowego lub samorządowego dokonywa się po zawiadomieniu przełożonego lub jego zastępcy.

Art. 147 kpk. [3])

Rewizji w pomieszczeniu zajętem przez wojsko dokonywa się w obecności bezpośredniego przełożonego lub wyznaczonego przezeń zastępcy.

Art. 148 kpk. [4])

Rewizji w biurze lub mieszkaniu osób wymienionych w art. 33 kpk. wolno dokonywać tylko za zgodą właściwego przedstawiciela dyplomatycznego.

Art. 149 kpk. [5])

§ 1. Osobę, u której rewizja ma się odbyć, zawiadamia się o celu rewizji i wzywa się do obecności przy niej.

§ 2. Jeżeli gospodarza lokalu nie ma na miejscu, wzywa się do obecności przy rewizji przynajmniej jednego dorosłego domownika lub sąsiada.

Art. 150 kpk.

Odpada wobec wyraźnego a odmiennego przepisu art. 247.

Art. 151 kpk. [6])

Przedmioty zabrane przy rewizji należy spisać, a na żądanie osoby, od której je odebrano, wydać jej pokwitowanie.

Art. 152 do 154 kpk.

Cytowane są w uw. 2 do art. 216; omówiono je przy art. 249 pr. kar. sk.

Art. 155 kpk.

§ 1. Jeżeli urząd, od którego sąd zażądał dokumentu, odmawia wydania go, sąd może zwrócić się do władzy naczelnej odnośnego zarządu państwowego o polecenie wydania dokumentu.

---

[1]) do § 2. Rewizję rozpoczętą za dnia można przerwać do następnego dnia, jeśli zwłoka nie grozi niebezpieczeństwem, a zarazem należy wydać zarządzenia zapobiegające jej udaremnieniu, tj. usunięciu lub zmianie poszukiwanych dowodów i przedmiotów.

[2]) Przyzwolenie danego przełożonego nie jest tu wymagane.

[3]) a) Obecność przełożonego wymagana jest tylko przy rozpoczęciu rewizji; wydalenie się jego podczas rewizji nie przeszkadza jej dokończeniu. Przyzwolenia jego na dokonanie rewizji nie potrzeba.

b) W razie nieobecności przełożonego i jego zastępcy wystarczy wezwanie najstarszego rangą z obecnych oficerów, podoficerów, a nawet żołnierzy. Gdyby się w toku rewizji okazało, że chodzi o przestępstwo należące do właściwości sądu wojskowego, należy dokonać czynności niecierpiących zwłoki i sprawę odstąpić sądowi wojskowemu (mot. Kom. Kod. str. 244).

[4]) Zgoda ta jest konieczną ze względu na przepisy prawa międzynarodowego (mot. Kom. Kod. str. 243).

[5]) Ratio legis przepisanego w § 1 zawiadomienia o celu rewizji leży w tym, że osoba zawiadomiona może dobrowolnie wydać przedmioty poszukiwane i uniknąć rewizji Wedle **O. 388/36** skuteczność rewizji nie jest zawisłą od obecności osoby, u której ma być przeprowadzoną rewizja, gdyby ona wezwania do obecności nie usłuchała. Celem przepisu § 2 art. 149 jest z jednej strony umożliwienie szybkiego przeprowadzenia rewizji, z drugiej strony stworzenie rękojmi, że czynności przy rewizji odbędą się zgodnie z prawem (mot. Kom. Kod. str. 245).

[6]) Zob. uw. 2 do art. 249.

§ 2. Wydania wolno odmówić jedynie wtedy, gdyby ujawnienie dokumentu wyrządzić miało poważną szkodę Państwu.

Art. 156 kpk.

§ 1. Korespondencję i inne papiery, znalezione przy rewizji, można przeglądać bez zgody osoby, u której je znaleziono.

§ 2. Jeżeli u osoby niepodejrzanej o popełnienie przestępstwa (art. 142 § 2) dokonywa rewizji nie sędzia i nie prokurator, a zachodzi potrzeba przejrzenia takiej korespondencji, lub papierów mimo sprzeciwu, u której je znaleziono, należy nie przeglądając opieczętować je i przesłać do sądu lub do prokuratora. Osoba, od której papiery odebrano, może je opieczętować własną pieczęcią [1]).

Art. 157 kpk.

Do obecności przy rozpieczętowaniu i przejrzeniu korespondencji i papierów wzywa się w miarę możności osobę, od której je odebrano.

Art. 247 (160).

§ 1. Rewizji dokonywa się na podstawie pisemnego polecenia władz skarbowych uprawnionych do orzecznictwa.

§ 2. Inne władze skarbowe oraz funkcjonariusze organów wykonawczych władz skarbowych mogą wydawać polecenia rewizji tylko w przypadkach nie cierpiących zwłoki oraz w obrębie pasa granicznego.

§ 3. Władze oraz kategorie funkcjonariuszów, uprawnione do wydawania poleceń rewizji w granicach § 2, określą rozporządzenia Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości.

1. Rewizji: zob. uw. 3 do art. 246. § 1.

2. pisemnego polecenia. Ustne polecenie dozwolone jest jedynie w przypadkach z art. 248. Odpis polecenia należy doręczyć stronie interesowanej przy rozpoczęciu rewizji (§ 29 przep. wyk.). Za wydanie i wykonanie ustnego polecenia odpowiadają odnośni funkcjonariusze skarbowi dyscyplinarnie, o ile nie łączą się z tym okoliczności uzasadniające zarzut nadużycia władzy urzędowej z art. 286 kk.

3. władz skarbowych uprawnionych do orzecznictwa w I lub II instancji. Zob. art. 218 do 221 oraz § 2 i 3 przep. wyk., zamieszczone w uw. 2 do art. 218 i w uw. 1 do art. 219.

4. Inne władze skarbowe itd. Zob. poniżej w uw. 9. § 2.

5. polecenia rewizji: na piśmie; zob. powyżej uw. 2.

6. w przypadkach niecierpiących zwłoki, tj. gdy zwłoka, wywołana uzyskaniem zezwolenia władzy w § 1 nin. art., mogła udaremnić lub co najmniej poważnie utrudnić możność przeprowadzenia rewizji albo skuteczność i cel rewizji.

---

[1]) Przepis § 2 art. 156 kpk. obowiązuje w myśl art. 246 § 2 nin. ust. także w dochodzeniu prowadzonym przez władzę skarbową. Ani ona ani jej organy wykonawcze nie mogą otwierać korespondencji o s o b y n i e p o d e j r z a n e j wbrew jej sprzeciwowi, lecz muszą w tym względzie zwrócić się do prokuratora lub do sądu. Art. 156 i 157 zawierają bowiem bardzo poważną ochronę praw obywatelskich i zapobiegają rozgłaszaniu tajemnic rodzinnych lub zawodowych, podrywających dobre imię lub kredyt osób rewidowanych (mot. Komisji Kodyfikacyjnej str. 256); niepodobna tedy przypuścić (legislator non praesumitur sibi ipsi contrarius), ażeby ustawodawca, który w sprawach o przestępstwa daleko cięższe, nie chciał dozwolić policji państwowej przeglądu korespondencji o s o b y n i e p o d e j r z a n e j, chciał tę samą czynność w postępowaniu kar. skarb. pozostawić jej lub organom wykonawczym władz skarbowych. Ponadto zważyć wypada, że tam, gdzie prawo kar. sk. chce nadać władzy skarbowej uprawnienia sądu, czyni to wyraźnie. Tak np. w miejsce art. 158 i 159 kpk. wprowadzono wyraźny przepis art. 256 pr. kar. sk., zaś w miejsce art. 150 kpk. wprowadzono art. 247 pr. kar. sk.

7. **w obrębie pasa granicznego,** gdyż tam grozi ucieczka podejrzanego i przeniesienie przedmiotów przestępstwa poza granice Państwa. Wedle art. 10 rozp. Prez. Rp. o granicach Państwa z 23/12 1927 w brzmieniu obwieszczenia z 22 stycznia 1937 Dz. U. 11 poz. 83 — pas graniczny obejmuje cały obszar powiatów przylegających do granicy Państwa, łącznie z powiatami miejskimi położonymi na tym obszarze. O ile szerokość pasa granicznego nie osiąga w ten sposób 30 klm., włącza się do pasa granicznego również te gminy sąsiednich powiatów, których obszar leży w całości lub w części w odległości 30 km. od linii granicznej. Minister Spr. Wewn. może rozszerzyć obszar pasa granicznego na wszystkie lub niektóre powiaty przyległe do powiatów granicznych albo na ich części.

§ 3. 8. Rozporządzenie to zawarte jest w § 27 i 28 przep. wyk., które brzmią następująco:

§ 27. Do wydawania pisemnych poleceń rewizji w przypadkach nie cierpiących zwłoki (art. 247 § 2) uprawnieni są:

a) kierownik urzędu celnego nieuprawnionego do orzecznictwa i kierownik komisariatu straży granicznej — w sprawach o przestępstwa określone w art. 44—54, 200—202, oraz w art. 206 i 207 w związku z art. 201 i 202.

b) inspektor okręgowy ochrony skarbowej, kierownik brygady ochrony skarbowej i kierownik rejonu kontroli skarbowej — w sprawach o pozostałe przestępstwa.

§ 28. Do wydawania pisemnych poleceń rewizji w obrębie pasa granicznego (art. 247 § 2) są ponadto uprawnieni:

a) kierownik placówki Straży Granicznej — w sprawach określonych w § 27 lit. a),

b) kierownik oddziału brygady ochrony skarbowej i kierownik oddziału rejonu kontroli skarbowej — w sprawach określonych w § 27 lit. b),

c) dowódca batalionu i kompanii granicznej Korpusu Ochrony Pogranicza oraz kierownik placówki Korpusu Ochrony Pogranicza do walki z przemytnictwem — we wszystkich sprawach o przestępstwa objęte prawem karnym skarbowym.

Art. 248 (161).

W razie ujęcia przestępcy na gorącym uczynku lub w bezpośrednim pościgu wolno dokonać rewizji bez pisemnego polecenia pod warunkiem doniesienia o niej przełożonej władzy.

1. **na gorącym uczynku** (in flagranti), tj. przy popełnieniu przestępstwa, np. ujęcie przemytnika w ruchu granicznym.

2. **w bezpośrednim pościgu** (quasi in flagranti). Pościg będzie tylko wówczas bezpośrednim, jeżeli rozpoczęto go bezzwłocznie w chwili dokonanego przestępstwa albo bezpośrednio po tym i trwał bez dłuższej przerwy aż do ujęcia osoby zrewidować się mającej. Nie będzie dłuższą przerwą czas użyty na wytchnienie organów ścigających wśród trwającego pościgu.

Art. 249 (nowy).

§ 1. Na przedmioty odebrane w trybie art. 152 i 153 kodeksu postępowania karnego wydaje się pokwitowanie.

§ 2. Do zatwierdzenia odebrania przedmiotów (art. 153 § 2 k. p. k.) uprawniona jest właściwa władza skarbowa, a w obrębie pasa granicznego — także władze uprawnione do wydawania poleceń rewizji (art. 247 § 3).

§ 3. Sankcje wymienione w art. 154 kodeksu postępowania karnego stosuje sąd grodzki na wniosek władzy, prowadzącej dochodzenie.

§ 1. 1. Wobec powołania w art. 249 przepisów art. 152 i 153 chodzi tu o przedmioty mające związek z dokonaniem przestępstwa; natomiast przedmioty, ulegające zajęciu w myśl art. 250 i 255, stanowią majątek oskarżonego (art. 250) wzgl. oskarżonego i odpowiedzialnego posiłkowo lub zastępczo (art. 255), nie mający związku z dokonanym przestępstwem, lecz mający służyć na zabezpieczenie grzywien i innych należności pieniężnych Skarbu Państwa.

2. Przedmioty zabrane przy rewizji należy spisać (art. 151 kpk. w związku z art. 246 § 2 pr. sk.); wydanie pokwitowania na zebrane przedmioty jest w postępowaniu kar. sk. obowiązkowe, podczas gdy wedle art. 151 kpk. pokwitowanie wydaje się jedynie na żądanie.

Brzmienie art. 151 zamieszczono w uw. 6 do art. 246; brzmienie art. 152 i 153 zob. uw. 3 do art. 216.

§ 2. 3. **właściwa władza skarbowa,** tj. władza powołana do orzecznictwa (zob. art. 218 do 221 oraz § 2 i 3 przep. wyk., zamieszczone w uw. 2 do art. 218 i w uw. 1 do art. 219). Zatwierdzając odebranie przedmiotów, właściwa władza skarbowa lub jej funkcjonariusze wymienieni w § 27, 28 przep. wyk., zarządzą niezwłocznie doręczenie odpisu zatwierdzenia osobie interesowanej (§ 31 przep. wyk.). Właściwa władza skarbowa jest uprawnioną do zwrotu zajętych rzeczy aż do chwili przekazania sprawy do postępowania sądowego (art. 210 pkt. 5 i 295), po przekazaniu zaś zwrot następuje na podstawie orzeczenia władz sądowych (§ 40 przep. wyk.).

4. **w obrębie pasa granicznego.** Zob. uw. 7 do art. 247.

5. **władze uprawnione do wydawania poleceń rewizji:** zob. § 27 i 28 przep. wyk. podane w uw. 8 do art. 247.

§ 3. 6. Brzmienie art. 154 kk. zob. w uw. 6 do art. 246.

7. **władzy prowadzącej dochodzenie:** zob. art. 219.

Art. 250 (155 § 3).

§ 1. Jeżeli oskarżony mieszka za granicą lub nie ma stałego miejsca zamieszkania można na zabezpieczenie grożącej mu grzywny i innych świadczeń pieniężnych zająć wszelkie przedmioty, będące jego własnością

§ 2. Przedmioty, stanowiące niezbędne narzędzia pracy zawodowej, z wyjątkiem środków przewozowych, oraz przedmioty niezbędnego użytku nie podlegają zajęciu na zabezpieczenie kary.

§ 3. Jeżeli zajęcie nastąpiło nie na podstawie postanowienia władzy skarbowej — stosuje się odpowiednio przepis art. 249 § 2.

1. Zajęcie z nin. art. różni się od zajęcia z art. 255 w następujących kierunkach: a) zajęcia z nin. art. dokonywa władza skarbowa lub jej organy, zaś zajęcia z art. 255 dozwala i dokonywa sąd wzgl. komornik; b) przedmiotem egzekucji z art. 255 może być cały majątek oskarżonego, a więc ruchomości, nieruchomości, wierzytelności i inne prawa, zaś wedle art. 250 zajmuje się tylko ruchomości przydybane u oskarżonego, w miejscu jego chwilowego pobytu, w jego kryjówce itd.; c) w przypadku art. 250 zajęcie skierowane być może tylko przeciwko oskarżonemu, nie zaś także przeciwko odpowiedzialnemu posiłkowo lub zastępczo, jak to umożliwia przepis art. 255.

§ 1. 2. **mieszka zagranicą lub nie ma stałego miejsca zamieszkania.** Tylko w razie istnienia jednego z tych warunków może władza skarbowa sama we własnym zakresie dokonać zabezpieczenia grzywny etc. przez zajęcie. W braku tych warunków zajęcie może nastąpić tylko drogą sądową (art. 255). Co do miejsca zamieszkania zob. uw. 4 do art. 223.

3. można... zająć. Zajęcia dokonywa władza prowadząca dochodzenie wzgl. jej organy wykonawcze (zob. uw. 1 do art. 223), ewent. policja (art. 242 § 1).

4. grożącej mu grzywny, nie zaś kary porządkowej; chodzi tu więc o popełniony występek skarbowy (art. 1), nie zaś o wykroczenie skarbowe (art. 35).

5. i innych świadczeń pieniężnych, tj. uszczuplonych należności skarbowych, równowartości przedmiotu występku (art. 20 § 1) itp. Dla świadczeń niepieniężnych zajęcie na podstawie art. 250 i 255 jest niedopuszczalne.

6. zająć: zob. uw. 4 do art. 216.

7. wszelkie przedmioty: zob. wyjątek w § 2 nin. art.

8. będące jego własnością. Zabezpieczenia nie można więc dokonać na majątku cudzym; gdyby się tak stało (tzw. aberratio executionis), osoba trzecia pokrzywdzona zajęciem jej rzeczy wystąpić może z interwencją (zob. uw. 3 i 4 do art. 216 i uw. 1 do art. 249). Co do zawiadomienia osoby interesowanej oraz co do zwrotu zajętych przedmiotów zob. uw. 3 do art. 249.

§ 2. **9.** Można więc u oskarżonego, trudniącego się przewozem osób lub rzeczy zająć konie, powozy, samochody i samoloty osobowe i ciężarowe etc.

§ 3. **10.** Przypadek ten zachodzi, jeśli polecenie rewizji pochodzi od organu wykonawczego władzy skarbowej (art. 247 § 2), albo rewizji dokonano bez pisemnego polecenia (art. 248) itd.

O zatwierdzeniu odebrania należy zawiadomić niezwłocznie osobę interesowaną przez doręczenie odpisu zatwierdzenia; zob. uw. 3 do art. 249.

Art. 251 (nowy).

§ 1. O zajęciu przedmiotów należy zawiadomić osoby mogące rościć sobie do nich prawa ze wskazaniem, że mogą zgłosić interwencję w terminie 14-dniowym od doręczenia im zawiadomienia.

§ 2. Władza skarbowa może przyjąć interwencję wniesioną po upływie powyższego terminu, lecz przed wydaniem orzeczenia I instancji, jeżeli nie powoduje to zwłoki w postępowaniu karnym.

§ 3. Niewniesienie interwencji w postępowaniu przed władzami skarbowymi nie wyłącza prawa wystąpienia z interwencją w postępowaniu karnym sądowym, jeżeli oskarżony lub odpowiedzialny zażądał skierowania sprawy na tę drogę.

§ 1. **1. O zajęciu przedmiotów należy zawiadomić.** Zob. uw. 3 i 4 do art. 216, uw. 1, 2 i 3 do art. 249 i uw. 1 do art. 250.

2. osoby mogące rościć sobie do nich prawa — a tym bardziej osoby, które zgłosiły już swoje roszczenia.

3. mogą zgłosić: na piśmie lub protokólarnie.

4. w terminie 14 dniowym. Zgłoszenie roszczeń w post. sąd. nastąpić ma nie później niż przy rozpoczęciu rozprawy głównej (art. 335 § 2).

5. od doręczenia im zawiadomienia: art. 233 § 2.

§ 2. **6. Władza skarbowa:** rozpoznająca sprawę.

7. może przyjąć. Odrzucenie interwencji, zgłoszonej po upływie terminu ustawowego, jako zależne w zupełności od uznania władzy skarbowej, może nastąpić, choćby jej przyjęcie nie powodowało zwłoki w ukończeniu sprawy — natomiast przyjęcie spóźnionego zgłoszenia może nastąpić jedynie pod warunkiem poniżej w uw. 9 wskazanym. Na odrzucenie spóźnionego zgłoszenia służy zgłaszającemu zażalenie do instancji odwoławczej (art. 235, 219 lit. «c» i 221), lecz w razie nieuwzględnienia zażalenia, nie służy mu ani dalszy środek odwoławczy (art. 236), ani powództwo przeciw Skarbowi Państwa (art. 216 § 2).

8. przed wydaniem orzeczenia I instancji. Nie można bezwarunkowo przyjąć zgłoszenia, choćby wydane już orzeczenie (art. 292) nie zostało jeszcze przepisane i wyekspediowane pod adresem stron. Jeśli interwencję zgłoszono w ustawowym terminie, należy o niej orzec w orzeczeniu karnym; jeżeli badanie zasadności interwencji wymagało zwłoki, można wydać orzeczenie karne, a kwestię interwencji załatwić później w orzeczeniu uzupełniającym (art. 293 § 1 i 2).

Także i po wydaniu orzeczenia należy interwencję przyjąć i objąć orzeczeniem uzupełniającym, jeśli zgłoszenie jej nastąpiło w terminie ustawowym.

9. jeśli nie spowoduje to zwłoki w post. kar. Zob. powyżej uw. 7. O niespowodowaniu zwłoki w post. kar. tylko wówczas może być mowa, jeżeli roszczenie zgłaszającego opiera się na wiarygodnych dokumentach (publicznych lub prywatnych) na świadkach, których można natychmiast zbadać itp.

10. Skierowania sprawy na drogę post. sąd. domagać się mogą: oskarżony, § 3.
odpowiedzialny oraz interwenient (art. 295 § 1). Otóż ten ostatni, nie zgłosiwszy w przepisanym terminie interwencji, mógłby żądać skierowania sprawy na drogę post. sąd., ażeby w ten sposób na powrót odzyskać możność dochodzenia w postępowaniu sądowym roszczeń, które utracił wskutek niezgłoszenia ich w postępowaniu skarbowym w terminie z § 1 nin. art.

Otóż celem zamknięcia mu tej drogi postanawia § 3 nin. art., że interwenient tylko wówczas może w postępowaniu sądowym dochodzić roszczeń niezgłoszonych w poprzednim postępowaniu skarbowym, jeżeli nie on, lecz albo oskarżony, albo odpowiedzialny, albo obaj domagali się skierowania sprawy na drogę post. sąd.

Wobec przepisu § 3 nin. art. całokształt kwestii interwencji w sprawach skierowanych następnie do post. sąd. przedstawia się następująco:

a) Jeżeli interwencję prawomocnie odrzucono, jako spóźnioną, przed wydaniem orzeczenia karnego, nie będzie ona rozpoznawaną w orzeczeniu karnym, a niedoszły interwenient nie będzie mógł żądać skierowania sprawy na drogę post. sąd. Co więcej nie należy mu nawet doręczyć orzeczenia karnego, gdyż wskutek prawomocnego odrzucenia interwencji przestał być stroną w danej sprawie.

b) Zgłoszoną prawidłowo interwencję załatwia się merytorycznie w orzeczeniu karnym lub w orzeczeniu uzupełniającym (art. 293 § 1 i 2), a więc albo się ją uwzględnia, albo odrzuca. Interwenient może wówczas żądać skierowania sprawy na drogę post. sąd. i w sądzie uzyskać rozpoznanie swych roszczeń, choćby ani oskarżony ani odpowiedzialny nie żądali skierowania sprawy do post. sąd.

c) Jeżeli odrzucenie interwencji z powodu spóźnionego jej zgłoszenia nastąpiło dopiero w orzeczeniu karnym lub w orzeczeniu uzupełniającym, interwenient może w myśl art. 295 § 1 złożyć bądź odwołanie do wyższej instancji skarbowej, bądź żądać skierowania sprawy na drogę post. sąd.; skoro jednak w tym ostatnim przypadku sąd stwierdzi spóźnienie, oddali on roszczenie interwenienta, chyba że o skierowanie sprawy na drogę post. sąd. prosił także oskarżony lub odpowiedzialny; w tym ostatnim przypadku sąd rozpozna prawidłowo roszczenie interwenienta i orzeknie o nim w miarę okoliczności sprawy.

d) Jeśli oskarżony lub odpowiedzialny żądali skierowania sprawy na drogę post. sąd., sąd rozpozna roszczenie interwenienta, choćby w postępowaniu przed władzą skarbową nie zgłoszone lub spóźnione, jeśli interwenient zgłosi swe roszczenie w sądzie nie później niż przy rozpoczęciu rozprawy głównej.

Art. 252 (155 § 1).

§ 1. Zajęte przedmioty oddaje się na przechowanie najbliższemu urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów państwowych lub najbliższemu urzędowi celnemu albo zabezpiecza się w inny sposób.

§ 2. Zajęte przedmioty można oddać na przechowanie zarządowi gminnemu, jeżeli dostarczenie ich do urzędów, wymienionych w § 1, byłoby zbyt kosztowne lub trudne.

Zob. uw. 3 i 4 do art. 216, uw. 1 do 3 do art. 249, uw. 1 do art. 250 oraz § 36 i 37 przep. wyk.

Art. 253 (156).

§ 1. Zajęte przedmioty można sprzedać przed prawomocnym rozstrzygnięciem sprawy, jeżeli nie są niezbędne do celów postępowania karnego, a przechowanie ich może spowodować nadmierne trudności lub koszty, albo grozi zniszczeniem przedmiotów lub znacznym obniżeniem ich wartości.

§ 2. Sprzedaży dokonywa się przez przetarg publiczny. Przepis ten nie dotyczy przedmiotów monopolowych.

§ 3. O terminie sprzedaży należy zawiadomić w miarę możności zarówno oskarżonego, jak interwenienta.

§ 1. **1.** Z przepisu tego wynika, że:

a) zajęte przedmioty (zob. uw. do art. 252) w zasadzie sprzedaje się po prawomocnym rozstrzygnięciu sprawy (art. 304 § 1), bez względu na to, czy one były niezbędne do celów post. kar., czy uznano je za przepadłe, czy też zajęto je na zabezpieczenie grzywien innych świadczeń pieniężnych (art. 17, 19 i 250) — a więc bez względu na to, w jakim celu je zajęto. Do przedmiotów zajętych na podstawie art. 255 nie odnoszą się w ogóle postanowienia art. 253, gdyż przedmioty nie zostały zajęte przez władzę skarbową (zob. uw. 1 do art. 250).

b) Sprzedaż przed prawomocnym rozstrzygnięciem sprawy jest bezwarunkowo zakazaną, jeżeli dane przedmioty są niezbędne do celów post. kar., tj. do ustalenia czynu, wykrycia sprawcy lub jako dowody rzeczowe (art. 152 § 1 i 2 kpk. w związku z art. 246 § 2 pr. kar. sk.).

c) Nawet i przedmiotów zbędnych dla celów post. kar. nie można sprzedać przed prawomocnym rozstrzygnięciem sprawy, jeśli zachodzi alternatywnie jeden z trzech warunków w § 1 nin. art. przy końcu wymienionych, tj. obawa nadmiernych trudności lub kosztów, obawa zniszczenia (zepsucia, zgnicia), albo obawa znacznego (w stosunku do wartości danej rzeczy) obniżenia wartości.

2. nadmierne trudności lub koszty. Słowo «nadmierne» odnosi się nie tylko do słowa «trudności», lecz i do słowa «koszty». Chodzi tu o nadmierne koszty w stosunku do wartości zajętych przedmiotów, tudzież o nadmierne trudności w ich przechowywaniu w danym miejscu i czasie, wśród danych okoliczności itd.

§ 2. **3.** Przetarg przeprowadza władza skarbowa I instancji (arg. z art. 304 § 2). Przedmioty monopolowe przekazuje się zakładowi danego monopolu w celu ich zużytkowania w zwykłym trybie, przez co Skarb Państwa nie jest narażony na sprzedaż za cenę niższą na przetargu i na obniżenie w ten sposób cen artykułów monopolowych.

4. W razie przetargu, albo przekazania zajętych przedmiotów zakładowi monopolowemu, albo ich zwrotu stronie, właściwy do orzekania urząd pobiera próbki, które przechowuje do prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy (§ 38 przep. wyk.).

5. Jeżeli sprzedaż (art. 253) lub zwrot rzeczy (art. 254) z jakichkolwiek powodów nie może nastąpić, a zajęte przedmioty posiadają znaczną wartość, należy stronę wezwać do zabezpieczenia rzeczy przed zepsuciem i umożliwić jej przedsięwzięcie odnośnych środków zabezpieczenia, zwłaszcza gdy istnieje małe prawdopodobieństwo orzeczenia przepadku (§ 39 przep. wyk.).

6. Nakaz zawiadomienia oskarżonego i interwenienta o terminie sprzedaży polega na domniemanym ich zainteresowaniu wynikiem sprzedaży zajętych przedmiotów; zainteresowanie oskarżonego jest zrozumiałe, ponieważ w razie uzyskania wyższej ceny wierzytelność Skarbu Państwa do niego się zmniejszy, zaś interes interwenienta może leżeć w tym, że chce on nabyć dany przedmiot albo w tym, że w przypadku wygrania powództwa z § 2 art. 216 otrzymałby od Skarbu Państwa wyższą kwotę. § 3.

Art. 254 (157).

§ 1. Zamiast sprzedaży właściwa władza skarbowa może postanowić zwrot zajętych przedmiotów, jeżeli nie są niezbędne do celów postępowania karnego i nie są wyłączone z obrotu.

§ 2. Zwrot przedmiotów następuje po złożeniu lub zabezpieczeniu ich wartości szacunkowej, która nie może być niższa od ciążących na nich należności skarbowych.

1. Zamiast sprzedaży, a więc jedynie przy zachodzących warunkach z art. 253, tj. jeżeli przechowanie może spowodować nadmierne trudności lub koszty, albo jeżeli zachodzi obawa zniszczenia rzeczy lub obniżenia ich wartości. Ponieważ zwrot zastępuje sprzedaż, a sprzedaż nie następuje co do przedmiotów monopolowych (zd. 2 § 2 art. 253), przeto co do nich zwrot nie ma zastosowania. § 1.

2. właściwa władza skarbowa, powołana do rozpoznania sprawy; zob. art 218 i 219 oraz § 2 i 3 przep. wyk.

3. nie są niezbędne. Skoro co do przedmiotów niezbędnych do celów post. kar. nie może nastąpić przetarg (art. 253 § 1), to konsekwentnie nie może także nastąpić ich zwrot.

4. może postanowić: zob. art. 232 § 3.

5. zwrot. Nie jest to uznanie roszczenia do zwróconej rzeczy, lecz namiastka przetargu («zamiast sprzedaży»), przy której Skarb Państwa otrzymuje równoważnik wartości zwróconego przedmiotu (zob. § 2 nin. art.).

Ustawa nie wymienia osoby, której należy zwrócić zajęte przedmioty; nie może to być jednak osoba, która nigdy w żadnym stosunku do nich nie pozostawała, gdyż w takim razie możnaby mówić o wydaniu lub odstąpieniu danych przedmiotów, nigdy zaś o zwrocie; nadto zaś taki zwrot nie byłby w swej prawnej istocie niczym innym, jak sprzedażą z wolnej ręki osobie dowolnie przez władzę skarbową obranej za cenę szacunkową. Wynika stąd, że zwrot nastąpić ma do rąk osoby, od której dane przedmioty odebrano (art. 151, 152 i 153 kpk. w związku z art. 246 § 1 pr. kar. sk.) lub która zgłosiła roszczenia do nich (art. 216). W razie sporu o własność przedmiotów zwrócić się mających należy postąpić analogicznie do art. 277 § 1 do 5.

6. nie są wyłączone z obrotu czyli których posiadanie nie jest zabronione. Por. art. 46 § 2 zd. 2, 47 § 2 zd. 2 itd. Tu należą zakazana broń, mundury i uzbrojenie wojskowe, trucizny, środki wybuchowe, odurzające itd.

7. Zwrot przedmiotów: zob. powyżej uw. 5. § 2.

8. po złożeniu. Złożenie wartości szacunkowej następuje, jeśli prawo Skarbu Państwa wypływające z zajęcia czyli jego prawo do sprzedaży danych przedmiotów i zatrzymania uzyskanej ceny dla siebie — nie jest sporne.

9. lub po zabezpieczeniu. Jeśli los danego przedmiotu jest zależny od wyniku sprawy, a mianowicie jeżeli niewiadomo, czy zajęcie danego przedmiotu było uzasadnione, natenczas zwrot następuje za zabezpieczeniem wartości szacunkowej; złożoną kwotę wydaje się w miarę wyniku sprawy Skarbowi Państwa lub danej osobie (art. 278).

10. wartości szacunkowej, ustalonej urzędownie przez jednego lub więcej biegłych.

11. nie może być niższa itd. Jeśli należności skarbowe nie mogą mieć pokrycia, nastąpić musi przetarg (art. 253); przetarg bowiem daje możność uzyskania możliwego maksimum, a zarazem usuwa możność nadużyć wzgl. zarzutu, iż nadużycie nastąpiło.

12. Zob. uwagę 4 do art. 253.

Art. 255 (150, 218).

§ 1. Niezależnie od uprawnienia przewidzianego w art. 250, właściwa władza skarbowa może postanowić zabezpieczenie grożącej grzywny i innych świadczeń pieniężnych na majątku oskarżonego albo odpowiedzialnego posiłkowo lub zastępczo.

§ 2. Na podstawie postanowienia władzy skarbowej sąd cywilny wyda zarządzenie tymczasowe w celu zabezpieczenia.

§ 1. **1. Niezależnie od uprawnienia przewidzianego w art. 250:** zob. uw. 1 do art. 250 oraz uw. 1 do art. 249.

2. może postanowić zabezpieczenie. Postanowienie to (art. 232 § 3) ustala potrzebę zabezpieczenia i stanowi dokument, uprawniający władzę skarbową do żądania w sądzie cywilnym tymczasowego zarządzenia (§ 2 nin. art.).

Wbrew przepisowi art. 233 § 2 władza skarbowa nie doręcza sama odpisu tego postanowienia stronie, gdyż strona mogłaby usunąć przedmioty ulegające zajęciu, lecz odpis dla strony przeznaczony wysyła sądowi celem doręczenia go stronie przy wykonaniu tymczasowego zarządzenia.

3. grożącej grzywny i innych świadczeń pieniężnych: zob. uw. 4 i 5 do art. 250.

4. na majątku: zob. uw. 1 do art. 250.

5. odpowiedzialnego posiłkowo lub zastępczo: art. 30 i 34.

§ 2. **6. sąd cywilny wyda** itd. Kto żąda w sądzie cywilnym zabezpieczenia swych roszczeń drogą tymczasowego zarządzenia, winien uwiarygodnić swoje roszczenie i grożące realizacji tegoż roszczenia niebezpieczeństwo w razie niezabezpieczenia tegoż roszczenia (art. 837 kpc.). Otóż słowy «sąd cywilny wyda» nakłada prawo kar. sk. na sąd cywilny bezwarunkowy obowiązek wydania tymczasowego zarządzenia, skoro władza skarbowa zgłosi taki wniosek z powołaniem się na postanowienie o zabezpieczeniu powzięte na podstawie art. 253 § 2 — czyli innymi słowy owo postanowienie jest wiążącym sąd uwiarygodnieniem, że odnośne roszczenie Skarbu Państwa do oskarżonego wzgl. do odpowiedzialnego istnieje i że roszczenie to wymaga zabezpieczenia. Nadto — ponieważ § 2 nin. art. mówi o «władzy skarbowej», nie zaś o «właściwej władzy skarbowej» — sąd cywilny nie jest uprawniony badać, czy władza skarbowa, domagająca się zabezpieczenia, jest właściwą rzeczowo i miejscowo (art. 218, 219, 222 do 224) do rozpoznawania danej sprawy.

Jeżeli oskarżony wzgl. odpowiedzialny złożą kwotę zabezpieczyć się mającą, można zwrócić zabrane u nich przedmioty wzgl. zwolnić je spod zajęcia (§ 40 przep. wyk.).

W postępowaniu sądowym zabezpieczenie następuje na podstawie art. 60 kpk. (zob. art. 344 i uwagę do niego).

Art. 256 (nowy).

§ 1. Na podstawie postanowienia władz skarbowych urzędy kolejowe i pocztowe są obowiązane wydać tym władzom lub ich organom wykonawczym przesyłki, co do których istnieje podejrzenie, że zawierają przedmioty przestępstwa skarbowego.

§ 2. W wypadkach nie cierpiących zwłoki władze skarbowe uprawnione tylko do prowadzenia dochodzeń oraz ich organa wykonawcze, mogą żądać wstrzymania wskazanych w § 1 przesyłek aż do czasu uzyskania postanowienia władz skarbowych uprawnionych do orzekania, nie dłużej jednak niż na siedem dni.

1. Wedle art. 158 i 159 kpk. tylko sąd może żądać od urzędów pocztowych, kolejowych i telegraficznych wydania (sobie lub prokuratorowi) korespondencji i przesyłek wysyłanych przez oskarżonego lub do niego adresowanych, zaś prokurator mógł tylko żądać wstrzymania ich wydania oskarżonemu aż do czasu uzyskania polecenia sądowego. Prawo kar. sk. przyznaje podobne uprawnienia władzom skarbowym — a to bądź w szerszej, bądź w węższej mierze, jak to poniż we właściwych miejscach zaznaczone zostanie. Oczywiście, że w postępowaniu sądowym należy stosować art. 158 i 159 kpk., nie zaś art. 256 pr. kar. sk.

2. postanowienia: zob. art. 232 § 3 i 233 § 1. Odpis postanowienia należy doręczyć bezzwłocznie osobie interesowanej (§ 32 przep. wyk.). § 1.

3. władz skarbowych, tj. władzy skarbowej uprawnionej do orzecznictwa w danej sprawie — nie zaś władzy uprawnionej tylko do prowadzenia dochodzeń. Wynika to z porównania § 1 nin. art. z § 2 tegoż art. oraz z wyraźnego brzmienia § 32 przep. wyk.

4. urzędy kolejowe i pocztowe: nie zaś także telegraficzne, jak wedle art. 158. kpk.

5. są obowiązane wydać. Jest to kategoryczny nakaz pod adresem urzędów kolejowych i pocztowych; niespełnienie go powoduje odpowiedzialność dyscyplinarną i materialną ewentualnie także karną.

6. tym władzom lub ich organom wykonawczym (zob. § 10 i 11 przep. wyk. w uw. 1 do art. 223). Postanowienie winno wyraźnie wzgl. imiennie wymienić władzę wzgl. organ, do rąk których wydanie ma nastąpić.

7. przesyłki: pocztowe i kolejowe, towarowe i pieniężne, wysyłane przez osobę wymienioną w postanowieniu lub do niej adresowane. Osobą tą nie musi być oskarżony wzgl. odpowiedzialny, gdyż — w przeciwieństwie do art. 158 kpk. — przepis nin. art. nie zawiera żadnego ograniczenia w tym względzie. To też powołany powyżej w uw. 2 przepis § 32 przep. wyk. mówi o doręczeniu postanowienia «osobie interesowanej». Chodzi tu o przesyłki wysyłane przez członków rodziny lub przez personel oskarżonego lub odpowiedzialnego itd., wzgl. o przesyłki do nich nadchodzące.

Do przesyłek w rozumieniu nin. art. nie należy korespondencja listowna i telegraficzna oraz listy pieniężne. Okazuje się to stąd, że w art. nin. widocznie świadomie i celowo opuszczono znajdującą się w art. 158 § 1 wzmiankę o korespondencji i o urzędach telegraficznych. Tak tedy przyjąć należy, że ustawodawca chciał chronić tajemnicę listową i telegraficzną w postępowaniu przed władzami skarbowymi, które dotyczy występków tylko grzywną zagrożonych (art. 218 lit. b).

8. co do których istnieje podejrzenie itd. Ponieważ trudno będzie zorientować się urzędowi pocztowemu lub kolejowemu, czy zachodzi podejrzenie, iż pewna przesyłka (zwykle zamknięta) zawiera przedmioty przestępstwa (art. 19), przeto w regule będzie każda przesyłka wydaną władzy skarbowej do wglądu, chyba że władza skarbowa w swym postanowieniu bliżej określi, o jakiego rodzaju zawartość przesyłki jej chodzi.

§ 2. **9. nie cierpiących zwłoki,** tj. gdy władza skarbowa prowadząca dochodzenie lub jej organ wykonawczy (§ 11 i 12 przep. wyk.) mają wiadomość o bliskim nadejściu przesyłki zawierającej przedmiot przestępstwa, a nie ma dość czasu na uzyskanie postanowienia z § 1 nin. art.

10. żądać wstrzymania, tj. niedoręczenia adresatowi, nie zaś wydawania sobie, nadchodzących przesyłek przez 7 dni.

11. Zob. § 32 i 33 rozp. wyk.

Rozdział szósty.

Zatrzymanie oskarżonego.

Art. 257 (165 i 141 § 2).

§ Organom uprawnionym do prowadzenia dochodzeń służy prawo zatrzymania oskarżonego, gdy zachodzą warunki do wydania postanowienia o aresztowaniu, a zwłoka mogłaby spowodować ucieczkę oskarżonego lub zatarcie śladów przestępstwa.

§ 2. Żołnierze w czynnej służbie wojskowej mogą być zatrzymani pod warunkami ustalonymi w rozporządzeniu Ministrów Sprawiedliwości, Skarbu i Spraw Wojskowych.

§ 3. W sprawach należących do właściwości władz skarbowych od zatrzymania oskarżonego można odstąpić, jeżeli oskarżony w najbliższym urzędzie celnym lub urzędzie skarbowym akcyz i monopolów państwowych złoży na zabezpieczenie kary uszczuploną należność skarbową w dwukrotnej wysokości, albo równowartość towaru, jeżeli występek nie polegał na uszczupleniu należności skarbowej.

§ 1. **1. Organom uprawnionym do prowadzenia dochodzeń:** zob. art. 240, dalej § 10, 11 i 12 przep. wyk. oraz uw. 1 do art. 223.

2. prawo zatrzymania oskarżonego; co do zatrzymywania rzeczy zob. art. 246 § 1. Słowa «oskarżony» nie użyto tu w znaczeniu art. 79 § 1 kpk., tj. na określenie osoby, przeciw której wszczęto postępowanie sądowe, lecz w znaczeniu osoby, przeciw której organ uprawniony do prowadzenia dochodzeń wszczął dochodzenie z własnej inicjatywy lub skutkiem zlecenia władzy skarbowej. Zatrzymanie ma na celu zabezpieczenie osoby przestępcy i ma charakter czasowy [1]), mianowicie należy zatrzymanego w przeciągu 24 godzin zwolnić albo odstawić go do najbliższego sędziego śledczego lub sądu grodzkiego (art. 258 § 1). Mimo swego charakteru czasowego wykonanie prawa zatrzymania zależy od dwóch warunków w uw. 3 i 4 wskazanych; zatrzymanie oskarżonego w tym celu, ażeby skłonić go do dania zabezpieczenia, o którym mowa w § 3 nin. art., stanowiłoby ciężkie nadużycie przepisu § 1 tegoż art.

3. zachodzą warunki do wydania postanowienia o aresztowaniu. Aresztowanie orzec może tylko sąd i dlatego w 24 godzinach należy tam odstawić zatrzymanego (art. 258 § 1). Warunki aresztowanego (tymczasowego) zawiera art 165 kpk. [2]).

---

[1]) Wedle art. 68 ust. (4) Konst. R. P. z r. 1935 Dz. U. 30 poz. 227 nikt nie może być zatrzymany bez nakazu sądu dłużej niż 48 godzin.

[2]) **Art. 165 kpk. opiewa:**

Tymczasowe aresztowanie może nastąpić wtedy tylko:

a) gdy zachodzi uzasadniona obawa, że oskarżony będzie się ukrywał, albo

b) gdy sprawa toczy się o przestępstwo, za które ustawa przepisuje karę pozbawienia wolności do jednego roku lub karę cięższą, a zachodzi uzasadniona

4. zwłoka mogłaby spowodować ucieczkę oskarżonego lub zatarcie śladów przestępstwa, to znaczy, że oskarżony uciekłby lub zatarłby ślady przestępstwa, gdyby nie pozbawiono go natychmiast wolności.

5. Rozporządzenia tego dotąd nie wydano. § 2.

6. W sprawach należących do właściwości władz skarbowych, nie zaś w sprawach, w których władza skarbowa prowadzi dochodzenie, wzgl. do których rozpoznania władza ta jest właściwą. Obie te kompetencje należy ściśle odróżnić od siebie, albowiem władza skarbowa może prowadzić dochodzenie w sprawach należących do właściwości sądowej (art. 214 § 2 i 3 oraz art. 244 i 245). Tak tedy w sprawach należących do właściwości sądowej, a więc w sprawach zagrożonych karą surowszą (art. 209 § 1 lit. a), tudzież w sprawach — z jakiegokolwiekbądź powodu — poważniejszych i przekazanych sądom (art. 210), ustawa nie chce kompromisu władzy państwowej z przestępcą i nie zezwala na odstąpienie od raz dokonanego zatrzymania na skutek złożonego zabezpieczenia. Nie wyklucza to oczywiście (w sprawach należących do właściwości sądowej) odstąpienia od zatrzymania z innych przyczyn, np. jeżeli dochodźca już raz po zatrzymaniu oskarżonego stwierdził, że jest on tylko odpowiedzialnym posiłkowo lub zastępczo (art. 30 i 34), że nie zachodzi obawa ucieczki, że zatarcie śladów przestępstwa jest już niemożliwe z powodu uzyskania dowodów rzeczowych lub przyznania się oskarżonego do winy lub do zaistnienia pewnych faktów itd. § 3.

7. od zatrzymania oskarżonego można odstąpić. Stosowanie § 3 nin. art. ustaje więc automatycznie z chwilą, gdy oskarżony został już odstawiony do sędziego śledczego lub sądu grodzkiego (art. 258 § 1) i pozostaje do rozporządzenia jednej z tych władz; natomiast — dopóki to nie nastąpiło — nie stoi na przeszkodzie przyjęciu zabezpieczenia i odstąpieniu od zatrzymania okoliczność, że władza skarbowa powzięła i doręczyła już oskarżonemu (art. 232 § 3 i 233 § 2) postanowienie o odstawieniu oskarżonego do sędziego śledczego (sądu).

Odstąpienie od zatrzymania nie ma żadnego wpływu na dalszy bieg sprawy; sprawa toczy się więc w zwykłym trybie dalej. W szczególności złożenie zabezpieczenia nie ma najmniejszego związku z instytucją dobrowolnego poddania się karze (art. 281 i nast.), jakkolwiek oskarżony może przy tej sposobności (o ile to jest w myśl art. 282 dopuszczalne) wnosić o zezwolenie na dobrowolne poddanie się karze. Brak związku między zatrzymaniem a dobrowolnym poddaniem się karze wynika między innymi zasadniczo z następujących okoliczności:

a) W razie uniewinnienia oskarżony otrzymuje zwrot kwoty danej tytułem zabezpieczenia, podczas gdy w razie dobrowolnego poddania się karze oskarżony zrzeka się formalnego orzeczenia karnego (art. 281 § 1 lit. a) i traci kwotę złożoną tytułem kary pieniężnej lub grzywny.

b) dobrowolnego poddania się karze — o ile ono w ogóle wedle art. 282 § 1 i 2 jest dopuszczalne — nie wyklucza okoliczność, że władza skarbowa nie odstąpiła od zatrzymania i że zastosowano środek zapobiegawczy (art. 228 § 1 w związku z art. 210 pkt. 4); inna rzecz, że ustawa wymaga w takim razie zgody prokuratora na dobrowolne poddanie się karze.

8. w najbliższym urzędzie celnym lub urzędzie skarbowym akcyz i monopolów państwowych, dokąd należy oskarżonego natychmiast sprowadzić (§ 34 ust. 1 przep. wyk.). Każdy z tych urzędów władny jest określić wysokość zabezpieczenia (art. 257 § 3), albo grzywny (art. 281 § 2) oraz przyjąć przypadającą z tych tytułów władzy, albowiem kwestia przepadku nie ma żadnego związku z kwestią zatrzymania; por. co do przepadku art. 281 § 1 lit. b).

---

obawa, że oskarżony będzie nakłaniał świadków do fałszywych zeznań lub w inny sposób starał się o usunięcie dowodów przestępstwa, albo

c) gdy oskarżony nie ma w kraju ani stałego miejsca pobytu, ani określonego źródła utrzymania, lub gdy nie można ustalić jego tożsamości, albo

d) gdy oskarżony jest przestępcą nałogowym, zawodowym lub recydywistą.

9. na zabezpieczenie kary zasadniczej, tj. grzywny lub kary pieniężnej porządkowej (art. 9 i 35). Ujęty przedmiot występku (art. 17 i 19) pozostaje w rękach władzy, albowiem kwestia przepadku nie ma żadnego związku z kwestią zatrzymania; por. co do przepadku art. 281 § 1 lit. b).

10. uszczuploną należność itd. Kwota złożyć się mająca jest tu dwa razy większą niż w przypadku art. 5 § 1 i oblicza się ją inaczej aniżeli przy dobrowolnym poddaniu się karze (§ 2 art. 281).

Przyjęcie zabezpieczenia na podstawie art. 257 nie wyklucza prawa władzy skarbowej do dalszego zabezpieczenia na podstawie art. 255, jeśli takie dalsze zabezpieczenie okaże się koniecznym lub wskazanym.

Art. 258 (166).

§ 1. Zatrzymanego należy w ciągu 24 godzin odstawić do najbliższego sędziego śledczego lub sądu grodzkiego.

§ 2. Przy odstawieniu oskarżonego przesyła się sądowi akta dochodzenia. W razie zastosowania środka zapobiegawczego sąd odstępuje akta prokuratorowi — w przeciwnym razie zwraca je władzy skarbowej.

§ 1. **1. do najbliższego sędziego śledczego lub sądu grodzkiego,** choćby sprawa należała do miejscowej właściwości innego sędziego śledczego wzgl. innego sądu grodzkiego. O aresztowaniu może tu orzec sąd grodzki, jakkolwiek sprawa należy do (rzeczowej) właściwości sądu okręgowego (art. 321, 322) — chodzi tu bowiem o pośpiech w załatwieniu kwestii tymczasowego aresztowania.

§ 2. **2. przesyła się sądowi akta dochodzenia:** dla umożliwienia oceny, czy zachodzą wymogi tymczasowego aresztowania, określone w art. 165 kpk. Dosłowne brzmienie tegoż art. 165 kpk. podano w uw. marg. 2 do § 1 art. 257 nin. art.

3. środka zapobiegawczego. Zob. uw. 5 do art. 210.

4. sąd odstępuje akta prokuratorowi, albowiem przez zastosowanie środka zapobiegawczego sprawa przechodzi do właściwości sądu (art. 210 pkt. 4). O przekazaniu sprawy prokuratorowi sąd niezwłocznie zawiadamia właściwą władzę skarbową I instancji uprawnioną do o r z e c z n i c t w a (§ 35 ust. 2 przep. wyk.). Która to jest władza, zob. art. 218 i 219 pkt. a) i b), dalej § 2 i 3 przep. wyk. oraz uwagę 6 do art. 257. Jeśli prokurator nie znajduje podstaw do ścigania, postępuje on wedle art. 328.

Rozdział siódmy.

Protokół karny.

Art. 259 (art. 148 § 1).

§ 1. O ujawnieniu przestępstwa sporządza się protokół karny.

§ 2. Jeżeli oskarżony jest nieobecny lub nieznany, spisuje się doniesienie karne.

§ 1. **1. O ujawnieniu przestępstwa:** bez względu na to, czy ono ujawnione zostało przez właściwą władzę lub właściwy organ wykonawczy czy też przez władzę rzeczowo lub miejscowo niewłaściwą lub takiż organ wykonawczy (§ 15 i 16 przep. wyk.).

2. sporządza się. Może więc protokół karny sporządzić nie tylko organ wykonawczy władzy skarbowej (§ 11 i 21 przep. wyk.), lecz także organ Policji Państwowej lub innej władzy (art. 242, 243).

3. protokół karny. Protokół ten, stanowiący podstawę dalszego postępowania, przesyła się władzy skarbowej właściwej do rozpoznania sprawy (§ 2 i 3 przep. wyk.), która rozstrzyga o tym, czy sprawę kontynuować, czy też ją umorzyć (art. 270). Zob. art. 263 § 1.

4. nieobecny itd. W razie nieobecności oskarżonego w czasie i miejscu ujawnienia przestępstwa spisuje się doniesienie karne, nie zaś protokół karny, gdyż protokół karny musi zawierać wyjaśnienia i podpis oskarżonego (art. 260) — nie można go więc spisać, jeśli oskarżony jest nieobecny przy wykryciu przestępstwa, a tym bardziej jeśli oskarżony jest w ogóle nieznany z osoby i miejsca pobytu. § 2.

Urzędowe stwierdzenie przestępstwa skarbowego, tj. występku lub wykroczenia (art. 1 i 35) i zawiadomienie o nim władzy właściwej do rozpoznania sprawy, następuje więc bądź drogą protokółu, jeśli oskarżony jest obecny w czasie i miejscu ujawnienia przestępstwa, bądź też drogą doniesienia karnego. Oba te dokumenty zawierają opis czynu (zob. uw. 3 do art. 260), zaś protokół karny zawiera ponadto wyjaśnienia i podpis oskarżonego (art. 260 § 1).

Art. 260 (148 § 2).

§ 1. Protokół karny powinien zawierać opis czynu przestępnego oraz wyjaśnienia oskarżonego, stwierdzone jego podpisem.

§ 2. Oskarżony nie umiejący pisać zamieszcza zamiast podpisu znak odręczny potwierdzony przez dwóch świadków.

§ 3. W razie odmowy podpisu należy stwierdzić w protokole powód odmowy.

1. Protokół karny: zob. art. 260 § 1 i 2. § 1.

2. powinien zawierać, o ile da się stwierdzić wzgl. uzyskać od oskarżonego to, czego wymaga art. 260 § 1 do 3.

3. opis czynu przestępnego z przytoczeniem czasu i miejsca popełnienia, osoby sprawcy i uczestników itd. — oczywiście o ile nastąpi ujawnienie tych okoliczności.

4. wyjaśnienia oskarżonego, o ile ich udzieli, do czego jednak — podobnie jak do podpisania protokółu lub przytoczenia przyczyn odmowy podpisu (zob. poniżej uw. 5 i 7) — nie można go zmuszać ani gwałtem lub groźbą, ani zatrzymaniem i odstawieniem do sądu (art. 257 i 258).

5. stwierdzone jest podpisem wzgl. jego znakiem odręcznym potwierdzonym przez dwóch świadków (§ 2 nin. art.). Oskarżony może odmówić umieszczenia swego podpisu (§ 3 nin. art.) wzgl. znaku odręcznego.

6. Ustawa nie przepisuje żadnych kwalifikacyj świadków; z § 2 wynika tylko, że muszą umieć czytać i pisać, skoro stwierdzić mają położenie znaku odręcznego przez oskarżonego. § 2.

7. Oskarżony może nie tylko odmówić położenia swego podpisu lub znaku odręcznego, lecz także przytoczenia powodu odmowy ich położenia. § 3.

Rozdział ósmy.

Badanie oskarżonego, świadków i biegłych.

Art. 261 (167 § 1, 2, 3).

§ 1. Jeżeli w toku dochodzenia zachodzi konieczność zbadania oskarżonego, należy go wezwać z zaznaczeniem, iż stawiennictwo jego jest obowiązkowe.

§ 2. W razie nieusprawiedliwionego niestawienia się oskarżonego władza skarbowa może zarządzić przymusowe jego sprowadzenie przez organa skarbowe lub policyjne.

§ 1. **1.** Rozstrzygnięcie sprawy należącej do właściwości władz skarbowych, nie powinno nastąpić, jeśli oskarżonego nie przesłuchano przynajmniej raz jeden, a to albo przy sposobności sporządzenia protokółu karnego (art. 263 § 1), albo też przed końcowym rozstrzygnięciem sprawy (art. 262 § 1). Chodzi tu oczywiście o tzw. rozstrzygnięcie oczne w przeciwieństwie do zaocznego (art. 296).

Przepisy art. 261 § 1 i 2 stosują się także do odpowiedzialnego (art. 264).

2. w toku dochodzenia: zob. art. 229, 240 i § 10 do 12 przep. wyk.

3. zachodzi konieczność zbadania oskarżonego: czy to raz jeden, czy więcej razy; orzeka o tym wedle swego swobodnego uznania władza skarbowa wzgl. jej organ wykonawczy.

Przed przesłuchaniem oskarżonego należy mu wyjaśnić, jakie przestępstwo mu zarzucono, zaś odpowiedzialnemu posiłkowo lub zastępczo (art. 30, 34) należy wyjaśnić okoliczności uzasadniające jego odpowiedzialność majątkową lub zastępczą (zob. § 21 do 24 przep. wyk).

4. należy go wezwać. Wedle § 18 przep. wyk. prawo wezwania osób (oskarżonego, świadków, biegłych) z oznajmieniem skutków nieusprawiedliwionego stawiennictwa (art. 261 § 2, 264) służy władzom skarbowym i ich organom wykonawczym właściwym do prowadzenia dochodzenia zob. § 11, 12 przep. wyk. i uw. 1 do art. 223).

5. z zaznaczeniem, że stawiennictwo jego jest obowiązkowe. Zaznaczenie obowiązkowości stawiennictwa jest niezbędne, gdyż stanowi ono warunek przymusowego sprowadzenia w razie niestawiennictwa (§ 2 nin. art.).

§ 2. **6. nieusprawiedliwionego stawiennictwa.** Niestawiennictwo jest wtedy nieusprawiedliwione, jeśli mimo stwierdzenia, iż oskarżonemu wezwanie doręczono, oskarżony nie jawił się w czasie i miejscu wyznaczonym do jego przesłuchania a zarazem nie zawiadomił władzy o przeszkodach w stawieniu się lub podał przeszkody, które jego niestawiennictwa nie usprawiedliwają.

7. władza skarbowa, nie zaś organ wykonawczy, albowiem zarządzenie takie ma charakter postanowienia (art. 240 § 2). Wedle § 18 przep. wyk. władze skarbowe i organa wykonawcze władz skarbowych, właściwe do przeprowadzenia dochodzeń (art. 229 i § 10 do 12 przep. wyk.) mają prawo wzywać osoby do stawienia się z oznajmieniem skutków nieusprawiedliwionego stawiennictwa (art. 261 § 2, 264, 266 § 3) — zaś wedle § 19 przep. wyk. zarządzenie sprowadzenia nie stawającego zarządza właściwa władza skarbowa I instancji, uprawniona do orzeczn i c t w a, z własnej inicjatywy albo na wniosek urzędu lub organu wykonawczego.

8. jego sprowadzenie. Jeśli nakaz sprowadzenia nie odniósł skutku lub nie można wykryć miejsca pobytu oskarżonego, władza skarbowa może (§ 46 przep. wyk.) albo a) wydać orzeczenie zaoczne (art. 262 § 2, 296), albo b) umorzyć dochodzenie, jeżeli przestępstwo jest małej wagi (art. 270 § 2, 276 do 278), albo wreszcie c) przekazać sprawę do postępowania sądowego (art. 210 pkt. 5) w celu zastosowania art. 337—342. Zob. uw. 7, 8 i 9 do art. 238.

9. przez organa skarbowe: zob. § 11 i 12 przep. wyk.

10. lub policyjne: zob. uw. 2 do art. 242.

Art. 262 (nowy).

§ 1. Przed końcowym rozstrzygnięciem sprawy należy dać oskarżonemu możność złożenia wyjaśnień w związku z treścią zebranych dowodów.

§ 2. Oskarżonego należy w wezwaniu uprzedzić, że w razie jego niestawiennictwa nastąpi wydanie orzeczenia zaocznego.

1. Przepis ten jest wzorowany na przepisie art. 277 kpk., wedle którego sędzia śledczy zaznajamia oskarżonego z treścią dowodów przed przedłożeniem akt prokuratorowi dla wniesienia aktu oskarżenia.

2. Przed końcowym rozstrzygnięciem; może nim być orzeczenie karne (art. 293) lub postanowienie o umorzeniu (art. 271). § 1.

3. należy dać oskarżonemu możność złożenia wyjaśnień. Obowiązek ten, pozostający pod sankcją art. 291 § 3 i 302 § 2 d), spoczywa na urzędzie lub organie wykonawczym prowadzącym dochodzenie (§ 26 przep. wyk.), a powinien być wykonanym, choćby dany urząd lub organ mniemał, że postępowanie zostanie umorzone, gdyż władza orzekająca może być w tym względzie innego zdania. Prawo zastrzeżone oskarżonemu w art. 262 służy w myśl art. 264 także odpowiedzialnemu posiłkowo lub zastępczo (art. 30, 34), tudzież interwenientowi (art. 216). Jeżeli wobec wyjaśnienia przesłuchanej strony zachodzi potrzeba uzupełnienia dochodzeń, przesyła się akta dochodzenia właściwej władzy skarbowej I instancji (zob. art. 218 i 219).

4. uprzedzić. Uprzedzenie to jest warunkiem wydania orzeczenia zaocznego. § 2.

5. nastąpi wydanie orzeczenia zaocznego, które obok środków obrony w art. 295 § 1 wskazanych uprawnia do wniesienia sprzeciwu (art. 296, 297).

Jeśli jednak wyjaśnienia z art. 262 § 1 są konieczne dla rozpoznania sprawy, władza skarbowa może wezwać oskarżonego pod rygorem sprowadzenia go (art. 261), a w razie nieudałego sprowadzenia go obrać jedną z trzech dróg, wskazanych w uw. 8 do art. 261.

Art. 263 (167 § 4).

§ 1. Wezwania (art. 262) wolno zaniechać, gdy z oskarżonym spisano protokół karny, a sprawa toczy się:

a) o wykroczenie skarbowe;

b) o występek skarbowy, jeżeli grożąca za dany czyn kara nie może przekroczyć 1.000 złotych.

§ Orzeczenia w sprawach powyższych nie uważa się za zaoczne.

1. Art. 263 wprowadza tzw. postępowanie drobiazgowe, uprawniające do wydania orzeczenia bez przesłuchania oskarżonego, a także innych stron (§ 20 przep. wyk.). Postępowanie to jest wszakże tylko wówczas dopuszczalne, jeżeli: § 1.

a) z oskarżonym spisano protokół karny, a więc oskarżony albo złożył już wyjaśnienia (art. 260 § 1), albo ich przy spisaniu protokółu karnego odmówił, gdyż do złożenia wyjaśnień nie można go zmusić (zob. uw. 2 do art. 260),

b) chodzi o wykroczenie skarbowe (art. 35), mimo że wedle art. 40 § 1 grozi tu kara pieniężna porządkowa do 3.000 zł., a więc wyższa niż kara w § 1 b) nin. art. zagrożona,

c) jeśli sprawa toczy się o występek skarbowy (art. 1), a grożąca za dany czyn kara (tj. wedle art. 9 grzywna) nie przekracza 1000 zł.

2. Wobec tego w postępowaniu tym służą tylko normalne środki obrony (art. 295 § 1), nie zaś także sprzeciw (art. 296, 297). § 2.

Art. 264 (168).

Przepisy art. 261—263 stosuje się odpowiednio do osób odpowiedzialnych posiłkowo lub zastępczo, a przepis art. 262 do interwenienta.

1. **Do osób odpowiedzialnych posiłkowo:** zob. art. 30.

2. **lub zastępczo:** zob. art. 34.

3. **do interwenienta:** zob. art. 216.

Art. 265 (169).

Oskarżony, odpowiedzialny posiłkowy lub zastępczo oraz interwenient mają prawo korzystać w toku postępowania przed władzami skarbowymi z pomocy obrońcy lub pełnomocnika o kwalifikacjach określonych w art. 86 kodeksu postępowana karnego.

1. **odpowiedzialny posiłkowo lub zastępczo:** zob. art. 30 i 34.

2. **interwenient:** zob. art. 216.

3. **mają prawo:** oczywiście także w toku dochodzenia, gdyż w postępowaniu skarbowym nie ma rozprawy, a art. 265 nie ogranicza zastępstwa do instancji odwoławczej. Dla oskarżonego niepełnoletniego lub bezwłasnowolnionego ustanawia pełnomocnika lub obrońcę jego ojciec, matka, opiekun, kurator, nie zaś osoba, pod której faktyczną pieczą oskarżony pozostaje.

Prawo korzystania z pomocy obrońcy lub pełnomocnika nie uchyla obowiązku stawienia się na wezwanie z art. 261 § 1 i skutków nieusprawiedliwionego stawiennictwa przewidzianym w art. 261 § 2.

4. **obrońcy lub pełnomocnika** (zob. art. 238); dozwolenie im (a także stronie samej) przeglądania akt, robienia z nich odpisów oraz otrzymywania wierzytelnych odpisów — zależy od władzy lub organu wykonawczego prowadzącego dochodzenie (§ 25 przep. wyk.).

5. **o kwalifikacjach określonych w art. 86 kpk.,** tj. osoby wpisanej na listę adwokatów w P o l s c e (bez względu na to, gdzie jest wpisaną na tęż listę: **O. 49/32),** albo profesora lub docenta p r a w a polskiej szkoły akademickiej państwowej lub przez Państwo uznanej.

Art. 266 (170).

§ 1. Każda osoba wezwana przez władzę skarbową w charakterze świadka lub biegłego powinna stawić się i złożyć do protokołu zeznanie.

§ 2. Jeżeli biegły złoży opinię na piśmie, nie jest konieczne sporządzenie protokołu.

§ 3. W razie nieusprawiedliwionego niestawiennictwa wezwanej osoby stosuje się odpowiednio art. 261 § 2.

§ 1. 1. **wezwana przez władzę skarbową:** dochodzącą (art. 229) lub orzekającą (art. 218, 219).

2. **na świadka lub biegłego.** Co do wzywania oskarżonego, odpowiedzialnych i interwenienta zob. art. 261, 262 i 264. Prawomocnie skazany nie jest już stroną w procesie karnym toczącym się dalej przeciw współoskarżonym i może być badany w charakterze świadka **(O. 265/31).**

3. **powinna stawić się:** pod rygorem przymusowego sprowadzenia (§ 3 nin. art.); zob. § 18 przep. wyk.

4. do protokółu. Co do treści protokółu, jego sporządzenia, odczytania i podpisania oraz co do zarzutów przeciw jego treści zob. § 22 do 24 przep. wyk.

5. Jeśli nie sporządza się protokółu, należy sporządzić zapisek (§ 22 ust. 2 przep. wyk.), że biegły przedłożył swą opinię na piśmie. § 2.

6. Zob. uw. 7 do art. 261. § 3.

Art. 267 (nowy).

Świadka lub biegłego należy uprzedzić o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie.

Art. 140 kk. opiewa:

«**§ 1.** Kto, składając zeznanie, mające służyć za dowód dla sądu lub innej władzy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze więzienia do lat 5 lub aresztu.

§ 2. Warunkiem odpowiedzialności jest, by przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, bądź uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie, bądź odebrał od niego przysięgę albo zapewnienie, zastępujące przysięgę».

Wobec brzmienia art. 140 § 1 i 2 kk. fałszywe zeznanie jest wówczas tylko karalne, jeżeli je złożono pod przysięgą lub po uprzedzeniu o odpowiedzialności za fałszywe zeznanie. Ponieważ władze skarbowe nie są uprawnione do odbierania przysięgi od świadków (art. 268 § 1), przeto ustawodawca, chcąc zapewnić karną odpowiedzialność świadka lub biegłego za fałszywe zeznanie przed władzą skarbową złożone, stworzył przepis art. 267.

Art. 268 (171).

§ 1. Jeżeli zachodzi konieczność przesłuchania świadka pod przysięgą, należy zwrócić się z odpowiednim wnioskiem do sądu grodzkiego, w którego okręgu świadek zamieszkuje.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli świadek stawiwszy się odmawia zeznań bez prawnej podstawy.

1. Zob. uwagę do art. 267. § 1.

2. zachodzi konieczność przesłuchania świadka pod przysięgą — ocenia to wedle swego swobodnego uznania władza skarbowa, a to zarówno władza prowadząca dochodzenie (art. 229 oraz § 10 do 12 przep. wyk.), jak i władza orzekająca (art. 218 i 219 oraz § 2 i 3 przep. wyk.), a nawet władza odwoławcza (art. 299, 219 lit. «c» i 221). Ponieważ chodzi tu o przesłuchanie w dochodzeniu, przeto wedle analogii z art. 109 kpk. należy zaprzysiąc świadka, jeśli zachodzi podejrzenie, że świadek bez przysięgi nie zezna prawdy.

3. zwrócić się do sądu grodzkiego: na podstawie art. 243 § 1, gdyż sądy grodzkie, nie zaś okręgowe, powołane są do udzielenia pomocy sądowej (art. 13 Prawa o ustroju sądów powszechnych).

4. zamieszkuje. Nie chodzi tu o miejsce zamieszkania w ścisłym znaczeniu tego wyrazu, lecz o to, ażeby w danym miejscu można w danej chwili świadka zastać i pod przysięgą przesłuchać. Można więc co do cudzoziemca lub osoby, która nie ma stałego miejsca zamieszkania, zwrócić się o przesłuchanie do sądu grodzkiego, w którego okręgu świadek choćby tylko chwilowo przebywa.

§ 2. 5. **bez prawnej podstawy,** tj. mimo, że nie zachodzą ustawowe wymogi odmowy zeznania lub odmowy odpowiedzi na pewne pytania.

Art. 104 kpk.

§ 1. Mają prawo odmówić zeznań:
a) małżonek oskarżonego;
b) krewny i powinowaty oskarżonego w linji prostej;
c) krewny oskarżonego w linji bocznej aż do stopnia między dziećmi rodzeństwa;
d) brat i siostra małżonka oskarżonego;
e) osoba związana z oskarżonym z tytułu przysposobienia.

§ 2. Prawo odmowy zeznań trwa nawet po ustaniu małżeństwa lub przysposobienia.

§ 3. O prawie odmowy zeznań należy osoby te uprzedzić.

Art. 106 kpk.

Świadek ma prawo nie odpowiadać na pytania co do okoliczności, których ujawnienie mogłoby narazić na odpowiedzialność za przestępstwo jego samego lub osobę pozostającą z nim w stosunku wskazanym w art. 104.

Art. 269 (175).

Poza tym do badania świadków i biegłych oraz wynagrodzenia ich za stawiennictwo stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego.

1. **Poza tym,** tj. o ile niniejszy rozdział nie zawiera postanowień.

2. **do badania świadków i biegłych.** W tym przedmiocie obowiązują następujące przepisy kpk.

Art. 99 kpk.

Świadka, który nie może się stawić z powodu choroby lub kalectwa, można przesłuchać w jego mieszkaniu.

Art. 100 kpk.

W razie potrzeby przesłuchania Prezydenta Rzeczypospolitej, sąd zwraca się do niego pisemnie o wyznaczenie miejsca i czasu przesłuchania.

Art. 101 kpk.

Nie wolno przesłuchiwać jako świadka:
a) duchownego co do faktów, o których dowiedział się na spowiedzi;
b) obrońcy oskarżonego co do faktów, o których się od niego dowiedział przy udzielaniu porady prawnej lub prowadzeniu sprawy [1]).

Art. 102 kpk.

Poza wypadkami wskazanemi w art. 101, jeżeli świadek odmawia zeznań z powodu tajemnicy zawodowej, a sąd nie uzna za możliwe go zwolnić, przesłuchanie odbywa się przy drzwiach zamkniętych.

Art. 103 kpk.

§ 1. Urzędników publicznych i wojskowych, chociażby już nie pozostawali w czynnej służbie, wolno słuchać jako świadków co do okoliczności, na które rozciąga się ich obowiązek zachowania tajemnicy urzędowej, jedynie za zezwoleniem ich obecnej lub ostatnio przełożonej władzy służbowej.

§ 2. Zezwolenia wolno odmówić jedynie wtedy, gdyby złożenie zeznań wyrządzić miało poważną szkodę Państwu.

§ 3. Sąd może zwrócić się o zwolnienie urzędnika lub wojskowego z obowiązku tajemnicy do władzy naczelnej odnośnego działu zarządu państwowego.

---

[1]) Obrońca nie może być słuchanym jako świadek co do faktów, o których dowiedział się od oskarżonego, jako jego obrońca, w tym samym lub innym procesie karnym **(O. 188/33).**

Art. 104 i 106 kpk.

Zob. w uw. 5 do art. 268.

Art. 107 kpk.

Świadka, po uprzedzeniu go o odpowiedzialności za nieprawdziwe zeznania, należy przedewszystkiem zapytać o imię, nazwisko, wiek, zajęcie, miejsce zamieszkania i stosunek do stron [2]).

Art. 115 kpk.

Przesłuchanie co do samej sprawy zaczyna się od wezwania świadka, aby opowiedział wszystko, co mu wiadomo w sprawie, poczem sąd, a następnie strony mogą zadawać mu pytania.

Art. 116 kpk.

Jeżeli między zeznaniami świadków zajdą sprzeczności, sąd może zarządzić stawienie ich sobie do oczu.

3. wynagrodzenia ich za stawiennictwo. W tym przedmiocie obowiązują następujące przepisy:

Art. 588 kpk.

§ 1. Świadkowie zamieszkali poza siedzibą sądu lub miejscem dokonywania czynności sądowej otrzymują zwrot niezbędnych kosztów przejazdu i strawne, jeżeli odległość ich miejsca zamieszkania lub pobytu od sądu wynosi najmniej dwadzieścia pięć kilometrów.

§ 2. Świadkowie, żyjący z zarobku dziennego, otrzymują nadto wynagrodzenie za utracony wskutek stawiennictwa zarobek.

§ 3. Zwrot kosztów przejazdu nie może w żadnym razie przekraczać ceny biletu kolejowego klasy trzeciej za daną odległość w obie strony w pociągu osobowym bez względu na rodzaj środka lokomocji.

§ 4. Jeżeli kilku świadków korzystało z jednego pojazdu na wspólny koszt, należy przyznać każdemu świadkowi część kosztów na niego przypadających.

§ 5. Jeżeli ta sama osoba będzie wezwana w charakterze świadka w kilku sprawach karnych na ten sam dzień, natenczas przyznaje się jej należności z § 1—4 tylko raz oraz rozdziela się je równomiernie pomiędzy wszystkie te sprawy (art. 577).

Art. 589 kpk.

§ 1. Biegli i tłumacze, prócz wynagrodzenia za pracę, otrzymują pokrycie wydatków niezbędnych do jej wykonania.

§ 2. W razie nieprzesłuchania wezwanego biegłego lub tłumacza, należy mu się wynagrodzenie za stracony czas i zarobek.

§ 3. Biegłemu lub tłumaczowi, zamieszkałemu poza siedzibą sądu, należy się strawne i zwrot niezbędnych kosztów przejazdu.

Art. 590 kpk.

Wysokość strawnego (art. 588 § 1 i 589 § 3) oraz wynagrodzenia biegłych i tłumaczów za ich pracę lub za stracony czas i zarobek (art. 589 § 1 i 2) sąd lub prokurator (art. 257) określa według swego uznania. Wysokość strawnego nie może w żadnym razie przekraczać 10 zł. dziennie.

Art. 591 kpk.

Funkcjonarjusze państwowi w czynnej służbie i osoby wojskowej w czynnej służbie otrzymują koszty podróży i diety dzienne według norm, ustanowionych dla podróży służbowych, jeżeli okoliczności, o których mają zeznawać, pozostają w związku z wykonywaniem ich urzędu lub służby, w innych wypadkach stosuje się do nich zasady ogólne (art. 588, 589, 590).

Art. 592 kpk.

Jeżeli świadek lub biegły niesłusznie odmawia złożenia zeznań, opinji lub przysięgi, nie ma prawa do żadnych należności.

---

[2]) Zob. art. 267 pr. kar. sk. i § 21 przep. wyk.

Art. 593 kpk.

§ 1. Świadkowie, biegli i tłumacze powinni zażądać wynagrodzenia niezwłocznie po wykonaniu swego obowiązku, a jeżeli byli wezwani na rozprawę, to najpóźniej nazajutrz po jej zamknięciu.

§ 2. Osoby, które nie zgłosiły żądania w terminie powyższym, tracą prawo do wynagrodzenia.

Rozdział dziewiąty.

Umorzenie postępowania.

Art. 270 (152).

§ 1. Dochodzenie umarza się:

a) jeżeli jego wyniki nie dają podstaw do dalszego dochodzenia lub do wydania skazującego orzeczenia,

b) jeżeli istnieje okoliczność wyłączająca ściganie (np. śmierć oskarżonego, przedawnienie).

§ 2. Dochodzenie może być umorzone, jeżeli przestępstwo jest małej wagi.

1. Umorzenie jest bądź obowiązkowe, mianowicie w dwóch przypadkach, wskazanych w § 1 pkt. a) i b) nin. art., bądź też fakultatywne w przypadku z § 2 nin. art., mianowicie zależne od uznania Ministra Skarbu wzgl. władzy skarbowej, na którą Minister Skarbu przeleje swe uprawnienia (art. 275 § 1 i 2).

Od umorzenia należy odróżnić zawieszenie postępowania (art. 279).

2. Art. 270—280 dotyczą oczywiście tylko umorzenia postępowania toczącego się przed władzami skarbowymi; w postępowaniu sądowym obowiązują co do umorzenia przepisy kpk. (art. 320 nin. ust.) oraz postanowienia art. 350 § 1 do 4 nin. ust. co do kosztów umorzonego postępowania.

§ 1.

3. **Dochodzenie:** zob. art. 240 do 245.

4. **umarza się:** obowiązkowo; zob. powyżej uw. 1.

5. **wyniki nie dają podstaw do dalszego dochodzenia,** np. sprawca nie jest w ogóle znany (zob. § 41 przep. wyk. i uw. 6 do art. 22). Jeżeli sprawca jest wprawdzie znany, ale nie można wykryć jego miejsca pobytu (np. wydalił się za granicę) lub zarządzenie sprowadzenia go pozostało bez skutku, wówczas można albo umorzyć dochodzenia, jeżeli przestępstwo jest małej wagi (§ 2 nin. art.), albo w myśl art. 210 pkt. 5 przekazać sprawę do postępowania sądowego dla zastosowania przepisów art. 337 do 342 o postępowaniu przeciw nieobecnym (§ 46 i 51 przep. wyk.).

6. **lub do wydania skazującego orzeczenia** np. brak znamion przestępstwa skarbowego, brak dowodu winy, czynny żal (art. 5 § 1, art. 55 § 5).

7. **okoliczność wyłączająca ściganie** (por. art. 3 kpk). Tu należą także abolicja (puszczenie w niepamięć), oraz okoliczność, że ten sam czyn oskarżonego już raz prawomocnie osądzono orzeczeniem uniewinniającym lub skazującym, a w pierwszym przypadku nie uzyskano wznowienia wedle art. 314, zaś w drugim przypadku wedle art. 315.

Choroba psychiczna oskarżonego powoduje jedynie zawieszenie postępowania (art. 279, 280).

§ 2.

8. **może być umorzone:** zależy to od uznania Min. Skarbu wzgl. władzy, na którą on swoje uprawnienie przelał (art. 275 § 1 i 2).

9. **małej wagi.** Zob. uw. do art. 275.

Art. 271 (153).

Postanowienie o umorzeniu dochodzenia wydaje władza skarbowa właściwa do rozstrzygnięcia sprawy.

1. Postanowienie. Wedle słowniczka zawartego w art. 232 § 1 i 2 rozstrzygnięcie władzy skarbowej jest orzeczeniem, jeśli stanowi o winie, karze albo środku zabezpieczającym, wszelkie zaś inne rozstrzygnięcia są postanowieniami (§ 3 art. 232). Tej terminologii nie przestrzega ściśle ustawa w nin. rozdziale, gdyż w art. 271 mówi o postanowieniu umarzającym, zaś w art. 276 § 1 i 2 i w art. 292 § 1 lit. b) o orzeczeniu umarzającym. Otóż jeżeli w przypadku umorzenia postępowania orzeka się przepadek przedmiotów tytułem środka zabezpieczającego (art. 22), rozstrzygnięcie to będzie w rozumieniu art. 232 § 2 orzeczeniem, w innych przypadkach będzie w rozumieniu art. 232 § 2 orzeczeniem, w innych przypadkach będzie ono tylko postanowieniem, gdyż nie orzeka także ani o winie, ani o karze, czy to w postaci skazania, czy też w postaci uniewinnienia. Zob. uw. 8 do art. 292.

2. władza skarbowa właściwa do rozstrzygnięcia sprawy. Zob. art. 218 i 219 oraz § 2 i 3 przep. wyk. Co do umorzenia przestępstw małej wagi zob. art. 275.

Art. 272 (153).

§ 1. W sprawach, należących do właściwości sądowej, dochodzenie umarza władza skarbowa II instancji, z wyjątkiem przypadków, gdy prokurator objął dochodzenie.

§ 2. O umorzeniu należy zawiadomić właściwego prokuratora, który może zażądać akt sprawy i wszcząć postępowanie sądowe.

§ 3. O wszczęciu postępowania prokurator zawiadamia władzę skarbową, która umorzyła dochodzenie.

1. W sprawach należących do właściwości sądowej w myśl art. 209 lit. «a» lub art. 210, nie zaś w sprawach, w których już wszczęte zostało postępowanie sądowe; w tym bowiem przypadku sprawę umarza prokurator wzgl. sąd grodzki wedle zasad kpk. § 1.

2. umarza: zob. art. 270, 271, 275.

3. władza skarbowa II instancji (zob. art. 219 oraz § 3 przep. wyk.). Władza ta, umarzając postępowanie, wydaje rozstrzygnięcia co do zajętych dowodów i przedmiotów występku skarbowego wtedy tylko, jeżel prokurator w ciągu miesiąca od daty zawiadomienia go o umorzeniu nie zażąda akt sprawy w celu wszczęcia postępowania sądowego (§ 8 przep. wyk.).

4. gdy prokurator objął dochodzenie: zob. art. 244 § 2 i 3.

5. Przepis ten czerpie swe uzasadnienie stąd, że w sprawach należących do właściwości sądowej powołanym do ścigania jest w pierwszym rzędzie prokurator, jako przedstawiciel władzy państwowej (art. 54 i 55 kpk.), a władza skarbowa «korzysta tylko z uprawnień prokuratora» przez swego pełnomocnika (art. 327 nin. ust.). § 2.

6. Zawiadomienie władzy skarbowej o wszczęciu post. sąd. ma na celu zapobieżenie, ażeby władza ta nie rozporządziła dowodami rzeczowymi i przedmiotami występku (zob. powyżej uw. 3) i mogła w postępowaniu sądowym korzystać z uprawnień zastrzeżonych jej w art. 327 i dalszych. § 3.

Art. 273 (153 § 5).

Dochodzenie umorzone przez władzę skarbową może być wznowione w razie ujawnienia nowych okoliczności.

1. umorzone: bez względu na to, czy umorzenie nastąpiło obowiązkowo (§ 1 art. 270), czy też na skutek uznania władzy z powodu, że chodzi o przestępstwo małej wagi (§ 2 art. 270), albowiem ustawa nie czyni żadnych w tym względzie różnic (lege non distinguente ne distinguatur).

2. przez władzę skarbową (art. 271 i 275), choćby sprawa należała do właściwości sądowej (art. 272).

3. może być wznowione: bez przeprowadzenia nowego dochodzenia, bez decyzji Ministra Skarbu, tudzież bez powzięcia formalnego postanowienia o wznowieniu (art. 316). Wznowienie postanawia (art. 232 § 3) władza, która umorzyła dochodzenie w danej sprawie; na postanowienie to służy zażalenie (art. 235).

4. w razie ujawnienia nowych okoliczności, tj. takich, które w umorzonym postępowaniu nie były jeszcze znane władzy skarbowej. Ustawa nie wymaga, ażeby okoliczności te miały większą lub mniejszą doniosłość w odniesieniu do czynu lub sprawcy; jest to więc przepis czysto instrukcyjny, pozostawiający zupełną swobodę władzy skarbowej. Strona ma tedy wprawdzie formalne prawo zaskarżenia postanowienia o wznowieniu (art. 232, 235) i kwestionowania celowości i skuteczności wznowienia, atoli uwzględnienie zażalenia zależeć będzie wyłącznie od uznania władzy skarbowej II instancji. Wznowienie będzie prawnie ważne, choćby okoliczności przyjęte za podstawę wznowienia były zupełnie obojętne dla sprawy; jeśliby tedy w postępowaniu wznowionym zapadło orzeczenie skazujące i sprawa (wskutek żądania oskarżonego) została skierowaną na drogę postępowania sądowego, sąd nie będzie władny uniewinnić oskarżonego lub umorzyć postępowanie na tej podstawie, że umorzone dochodzenie bezpodstawnie wznowiono.

Art. 274 (nowy).

W postępowaniu toczącym się na skutek odwołania od orzeczenia instancja skarbowa odwoławcza wydaje orzeczenie umarzające postępowanie tylko w przypadkach wskazanych w art. 270 § 1 lit. b) i § 2.

W przypadkach z art. 270 § 1 lit. a) instancja odwoławcza nie wydaje postanowienia o umorzeniu postępowania, lecz załatwia sprawę merytorycznie, tj. uchyla skazujące orzeczenie karne (art. 292) i uniewinnia oskarżonego (art. 300 lit. b).

Art. 275 (153 § 3).

§ 1. Umorzenie postępownia z tego powodu, że przestępstwo jest małej wagi, wymaga zezwolenia Ministra Skarbu.

§ 2. Powyższe uprawnienie Minister Skarbu może przelewać na władze skarbowe I i II instancji.

§ 1. **1. małej wagi.** Przestępstwo (występek lub wykroczenie; zob. art. 1 i 35) jest małej wagi, gdy naraziło Skarb Państwa na nieznaczne szkody, a przeprowadzenie całego postępowania do końca wymagałoby niewspółmiernych kosztów i zbyt długiego czasu. Występki popełnione w okolicznościach z art. 24 nie mogą być uznane za występki małej wagi. W razie wątpliwości, czy przestępstwo jest małej wagi, władze skarbowe II instancji przedstawiają sprawę Ministrowi Skarbu (§ 6 przep. wyk.).

2. Z uprawnienia w § 2 zawartego skorzystał Minister Skarbu w § 5 przep. wyk., przyznając władzom skarbowym I i II instancji (art. 218 i 219) prawo umorzenia bez jego zezwolenia spraw małej wagi, toczących się w postępowaniu przeciw nieobecnym. § 2.

Art. 276 (nowy).

§ 1. Umarzając postępowanie władza skarbowa wydaje orzeczenie co do zajętych dowodów rzeczowych lub przedmiotów występku.

§ 2. Od orzeczenia o przepadku rzeczy wymienionych w § 1 służy tak oskarżonemu jak interwenientowi, albo odwołanie do wyższej instancji skarbowej, albo żądanie skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

1. Przepis ten wzorowany jest na art. 250 kpk. § 1.

2. **Umarzając postępowanie:** zob. art. 270 § 1 i 2.

3. **władza skarbowa:** zob. art. 271 i 275.

4. **wydaje orzeczenie:** zob. uw. 1 do art. 271.

5. **co do zajętych dowodów rzeczowych:** por. art. 246 § 2 i 249 § 1 i 2 nin. ust. oraz art. 152 i 153 kpk. w uw. 2 do art. 216. Przepis art. 276 nie dotyczy przedmiotów zajętych na podstawie art. 250 i 255 dla zabezpieczenia grzywien i innych świadczeń pieniężnych; samo przez się rozumie się jednak, że w razie umorzenia postępowania władza skarbowa zwolni te przedmioty spod zajęcia (zob. art. 277 § 1).

6. **lub przedmiotów występku:** zob. art. 19 i 22.

7. Jeżeli przed wydaniem orzeczenia o przepadku zgłosi się interwenient (art. 19 § 3 i 216) z roszczeniem do zajętych rzeczy, należy interwencję przyjąć i rozstrzygnąć. Jeżeli interwencję zgłoszono po wydaniu orzeczenia o przepadku, można ją uwzględnić tylko w trybie art. 307 § 4 (§ 42 przep. wyk.). § 2.

8. Przeciw orzeczeniu o przepadku służą więc te same środki obrony (tj. odwołanie do wyższej instancji skarbowej i żądanie skierowania sprawy na drogę post. sąd.) — bez względu na to, czy ono mieści się w orzeczeniu umarzającym, czy też w orzeczeniu karnym (art. 295 § 1).

Art. 277 (157, 158 i 203 § 2).

§ 1. Przedmioty zajęte w toku postępowania, których nie uznano za przepadłe, zwraca się osobie, u której dokonano zajęcia, lub innej osobie uprawnionej.

§ 2. Jeżeli wyniknie spór o prawo własności do rzeczy ulegających wydaniu, władza skarbowa odsyła strony na drogę procesu cywilnego.

§ 3. Jeżeli strona nie odbierze zwolnionych spod zajęcia przedmiotów w ciągu trzech miesięcy od daty doręczenia wezwania, a w przypadku określonym w § 2, strony nie wytoczą w tym terminie procesu, przedmioty te przepadają na rzecz Skarbu Państwa.

§ 4. Jeżeli stronie nie można doręczyć wezwania, zwolnione od zajęcia przedmioty przepadają na rzecz Skarbu Państwa po upływie sześciu miesięcy od wystosowania publicznego wezwania.

§ 5. Rozstrzygnięcia wymienione w §§ 1—4 zapadają w formie postanowienia.

1. **Przedmioty zajęte w toku postępowania,** czy to jako dowody rzeczowe (art. 152 i 153 w związku z art. 246 § 2), czy też jako przedmioty występku (art. § 1.

19), czy wreszcie dla zabezpieczenia grzywien i innych świadczeń pieniężnych (art. 250, 255).

2. których nie uznano za przepadłe, tj. za przedmioty występku (art. 19).

3. zwraca się, gdyż wobec umorzenia postępowania stały się zbędnymi władzy skarbowej.

4. osobie, u której dokonano zajęcia, jeśli od niej dane przedmioty odebrano.

5. lub w innej osobie uprawnionej, np. interwenientowi (art. 216) lub temu, w czyim imieniu posiadała dany przedmiot ta osoba, u której rzecz zajęto.

§ 2. **6.** Przepis § 5 nin. art. presumuje, że uprawnienie do odbioru danych przedmiotów jest bezsporne, tj. że albo w grę wchodzi tylko jedna osoba, albo że wchodzi wprawdzie w grę więcej osób, lecz zgodnych co do tego, do czyich rąk wydanie nastąpić ma. Jeśli jednak roszczenia stron do wydać się mających przedmiotów są sporne, to władza skarbowa, jako nie powołana do rozpoznawania sporów prywatno-prawnych, odsyła strony na drogę procesu cywilnego. Dla uchylenia Skarbu Państwa od odpowiedzialności wypadnie analogicznie stosować przepis § 2, jeżeli kolidujące roszczenia tego samego przedmiotu opierać się będą na innym prawie rzeczowym, np. spór między zastawcą a zastawnikiem, albo na prawie obligacyjnym, np. A twierdzi, że przedmiot odebrany osobie B dał jej w komis i żąda jego zwrotu, zaś B twierdzi, że przedmiot ten sam kupił (art. 292, 293 k. h.) itd.

§ 3. **7.** Mamy tu przepadek rzeczy n i e b ę d ą c e j p r z e d m i o t e m p r z e s t ę p s t w a (art. 19); Skarb Państwa nabywa jure caduco własność rzeczy, do których żadnego nie ma prawa.

§ 4. **8.** Przepis § 3 presumuje, że stronie uprawnionej do odbioru rzeczy (§ 1 nin. art.) doręczono wezwanie do ich odbioru. Jeśli doręczenia nie zdołano dokonać, Skarb Państwa nabywa jure caduco własność danych rzeczy.

9. stronie, do rąk której zarządzono wydanie (§ 1 nin. art.).

10. nie można doręczyć. Warunkiem nabycia własności przez Skarb Państwa jest niemożność doręczenia wezwania. Wobec tego władza skarbowa powinna starać się o umożliwienie doręczenia, a więc odnieść się do policji lub władzy samorządowej o zbadanie adresu danej osoby lub polecić to swoim organom.

11. od wystosowania publicznego wezwania: zob. § 43 do 45 przep. wyk., określające treść tego wezwania i sposób jego zgłoszenia.

§ 5. **12.** Zob. art. 232 § 1, 2 i 3 oraz art. 235 co do prawa wniesienia zażalenia od postanowień. W przypadkach z art. 277 a także 280 (zob. art. 280 § 2) nie służy więc prawo żądania skierowania sprawy na drogę sądową, gdyż nie chodzi o środek obrony przeciw orzeczeniu (art. 234).

Art. 278 (nowy).

W razie sprzedaży przedmiotów występku skarbowego (art. 253) w miejsce ich wstępuje uzyskana ze sprzedaży kwota pieniężna.

Ponieważ w razie sprzedaży przedmiotu występku (art. 19) przed uprawomocnieniem się rozstrzygnięcia sprawy (art. 253), kwestia, czy zostanie orzeczony przepadek pozostaje pod znakiem zapytania, przeto władza skarbowa zatrzymuje uzyskaną ze sprzedaży (przetargu) kwotę w przechowaniu aż do prawomocnego orzeczenia przepadku (art. 304). Zawarte w art. 278 postanowienie, że kwota ta wstępuje w miejsce przedmiotu występku (pretium succedit in locum rei) ma tedy to znaczenie, że po prawomocnym rozstrzygnięciu sprawy z ceną tą postępuje się tak, jak gdyby ona sama była przedmiotem występku, a więc — o ile nie orzeczono przepadku — stosuje się do niej przepisy art. 277, o ile zaś przepadek orzeczono, wydaje się ją Skarbowi Państwa na rachunek budżetu Ministerstwa Skarbu (art. 18 i 217).

Art. 279 (nowy).

§ 1. W razie choroby psychicznej oskarżonego, postępowanie zawiesza się na czas trwania przeszkody.

§ 2. Przepis art. 272 stosuje się tu odpowiednio.

§ 1. **1.** Wedle art. 5 kpk. zawieszenie (spoczywanie, wstrzymanie) postępowania następuje w dwóch przypadkach, a to: a) nieujęcia oskarżonego lub b) jego choroby psychicznej.

Zawieszenie postępowania powoduje wedle kpk., iż ze skutkiem prawnym nie można przedsięwziąć żadnej czynności procesowej, a więc nie może także nastąpić orzeczenie przepadku, jako środka zabezpieczającego (art. 50 i 85 kk.).

Inaczej ma się rzecz wedle prawa kar. sk. ze względu na jego cel, którym jest jak najrychlejsze zrealizowanie prawa Skarbu Państwa do przepadku przedmiotu występku, gdyż jego wartość wpłynąć ma do Skarbu Państwa (art. 18 i 217). Otóż prawo kar. sk. nie uznaje przede wszystkim zawieszenia postępowania za wskazane w razie nieujęcia sprawcy i przewiduje na ten przypadek postępowanie sądowe (art. 337 do 342), umożliwiające orzeczenie przepadku — zaś w razie choroby psychicznej oskarżonego następuje wprawdzie zawieszenie postępowania, jednakowoż przepadek można orzec w czasie i pod warunkami art. 280 § 1.

2. Chodzi tu o chorobę psychiczną oskarżonego w czasie dochodzenia, a nie w czasie dokonania przestępstwa.

3. Choroba fizyczna oskarżonego nie powoduje zawieszenia postępowania; w miarę jej rodzaju i intensywności oskarżony może bądź wyręczyć się pełnomocnikiem lub obrońcą (art. 268), albo wnosić o odroczenie tych czynności dochodźczych, przy których obecność jego jest wskazaną, np. art. 262.

4. Ani choroba fizyczna lub umysłowa, ani zawieszenie postępowania nie mogą stać na przeszkodzie tym czynnościom władzy dochodzącej (art. 229), których wymaga prawidłowy wymiar sprawiedliwości i interes Skarbu Państwa. Wolno tedy w czasie zawieszenia postępowania zebrać i zabezpieczyć dowody (arg. z art. 5 kpk.) oraz dokonać zajęcia w myśl art. 250 i 255.

§ 2. **5.** Powstaje tu kilka kwestyj, a w szczególności w związku z art. 210 pkt. 5, wedle którego w razie wątpliwości co do poczytalności oskarżonego sprawa należy do wyłącznej właściwości sądowej. Wobec przepisu art. 210 pkt. 5 zdawaćby się bowiem mogło, że z chwilą ujawnienia się choroby psychicznej oskarżonego, władza skarbowa powinna bezzwłocznie uznać się niewłaściwą i odstąpić sprawę prokuratorowi wzgl. sądowi, tak iż tylko sąd byłby powołany do zawieszenia postępowania, nie zaś władza skarbowa. Otóż kwestie wywiązujące się na tle art. 279 i 280 należy moim zdaniem rozwiązać następująco:

a) W art. 210 pkt. 5 chodzi o poczytalność w chwili popełnienia przestępstwa (art. 17 kk. obowiązuje w procesie kar. sk., jako powołany art. 2 pr. kar. sk.) — nie wchodzi więc w rachubę przy stosowaniu przepisu art. 279, o ile oskarżony jest zdrów psychicznie w czasie postępowania kar. sk.

b) Skoro władza skarbowa doszła do przekonania, że oskarżony cierpi na chorobę psychiczną, postanawia ona zawieszenie postępowania (art. 279 § 1) i zawiadamia o tym prokuratora, który może zażądać akt i wszcząć postępowanie sądowe.

c) Jeśli wszczęto postępowanie sądowe, jedynie i wyłącznie sąd jest uprawniony do orzeczenia o zawieszeniu, nie będąc przy tym związany dotyczącym orzeczeniem władzy skarbowej (art. 7 kpk.) [1]).

---

[1]) **Art. 7 kpk. brzmi:**

Sąd karny rozstrzyga samodzielnie wszelkie zagadnienia prawne, wynikające w toku postępowania, i nie jest związany orzeczeniem innego sądu lub urzędu.

d) Oczywiście że o zawieszeniu orzeka wyłącznie sąd, jeśli prokurator wszczął już postępowanie sądowe, zanim wypłynęła kwestia choroby umysłowej oskarżonego.

e) Przepis art. 279 § 1, tudzież w ślad za tym przepis art. 280 § 1 obowiązuje także w post. sąd., pomimo, że je zamieszczono w części dotyczącej postępowania przed władzami skarbowymi.

Art. 280 (nowy).

§ 1. Jeżeli w ciągu sześciu miesięcy od chwili zawieszenia postępowania nie można podjąć go na nowo, można orzec przepadek przedmiotów występku skarbowego, o ile nie są niezbędne do celów postępowania karnego.

§ 2. Przepisy art. 276—278 stosuje się tu odpowiednio.

§ 1. 1. Co do skutków zawieszenia zob. uw. 1 do 4 do art. 279.

2. od chwili zawieszenia postępowania tj. od chwili wydania postanowienia o zawieszeniu, nie zaś od chwili doręczenia go oskarżonemu lub jeg ozastępcy prawnemu. Należy tu w myśl intencji prawa kar. sk. ze względu na interes skarbowy stosować do czasu wymaganego do orzeczenia przepadku wykładnię ścieśniającą, czyli przyjąć obliczenie dla Skarbu Państwa korzystniejsze.

3. nie można podjąć go na nowo. Podjęcie należy wyraźnie orzec w postaci postanowienia (art. 232 § 3), na które służy zażalenie (art. 235) oskarżonemu wzgl. jego rodzicom, małżonkowi, opiekunowi lub kuratorowi.

4. przepadek przedmiotów występku. Zob. art. 17 i 19.

5. nie są niezbędne do celów post. kar. Zob. art. 152 i 153 kpk. w związku z art. 246 § 2 niniejszej ustawy.

Przepis art. 280 § 1 stosuje się także w postępowaniu sądowym (art. 345).

§ 2. 6. Na orzeczenie przepadku służy tedy zażalenie stronom w art. 276 § 2 wskazanym; za oskarżonego wykonywają jego prawa rodzice, małżonek, opiekun lub kurator (arg. z art. 295 § 2).

Rozdział dziesiąty.

Dobrowolne poddanie się karze.

Art. 281 (176 § 1, 177).

§ 1. Władza skarbowa właściwa do rozstrzygania sprawy może zezwolić oskarżonemu na dobrowolne poddanie się karze, jeżeli w sprawie nie zgłoszono interwencji, a oskarżony:

a) zrzeka się wydania formalnego orzeczenia karnego,

b) składa oznaczoną w § 2 kwotę pieniężną, a w przypadku gdy przestępstwo zagrożone jest karą przepadku przedmiotów występku skarbowego — poddaje się nadto tej karze bądź karze przepadku równowartości.

§ 2. Karę pieniężną lub grzywnę składa oskarżony w wysokości:

a) najniższego wymiaru kary przy występkach zagrożonych karami ustanowionymi w wielokrotnościach;

b) podwójnego najniższego wymiaru kary przy występkach zagrożonych karami w określonych kwotach;

c) dwudziestu złotych przy wykroczeniach.

1. Jeżeli oskarżony oświadcza, że gotów poddać się dobrowolnie karze (art. 281 § 1) a władza skarbowa oświadczenie to przyjmuje, dochodzi między nimi do skutku pakt oparty na prawie publicznym, mocą którego obie strony zapewniają sobie wzajemnie pewne korzyści.

2. Korzyści te są po stronie władzy skarbowej następujące: Władza ta

a) uwalnia się od przeprowadzenia wzgl. ukończenia dochodzenia,

b) uwalnia się od ryzyka w tym kierunku, czy uda się jej udowodnić winę oskarżonego i uzyskać prawomocne orzeczenie skazujące,

c) uwalnia się od obowiązku wydania orzeczenia karnego z art. 292, zaś wyższą władzę skarbową wzgl. sąd (art. 295 § 1) od osądzenia sprawy,

d) zapewnia sobie: I) uszczuploną należność (art. 8); II) przepadek przedmiotu przestępstwa wzgl. jego równowartości; III) najniższą co najmniej karę pieniężną (art. 284 § 2); wreszcie IV) ponieważ dobrowolne poddanie się karze ma skutek orzeczenia karnego (art. 286 § 2), zapewnia sobie możność surowszego ukarania oskarżonego w razie popełnienia przezeń przestępstwa skarbowego w przyszłości, gdyż — jakkolwiek w myśl art. 24 § 2 oskarżony nie będzie uważany za recydywistę w rozumieniu art. 24 § 1 a) — to jednak będzie można uważać dobrowolne poddanie się karze jako okoliczność obciążającą.

3. Natomiast oskarżony:

a) uwalnia się od dyfamacji i kosztów połączonych ze swą obroną przed ściganiem,

b) uwalnia się nie tylko od wydania przeciw niemu kompromitującego go orzeczenia karnego, lecz nadto może — bez obawy wykazania mu przeciwieństwa— utrzymywać, że jest niewinny i że tylko dla miłego spokoju poddał się karze,

c) uwalnia się od ryzyka zasądzenia go na karę pieniężną dotkliwszą, niż w § 2 art. 281 wymienioną — a ewentualnie

d) spotyka go kara jeszcze łagodniejsza oraz całkowity lub częściowy zwrot przedmiotu przestępstwa (art. 285), jeżeli zastosowane zostanie doń nadzwyczajne złagodzenie kary.

4. Dobrowolne poddanie się karze jest wykluczone:

a) jeżeli sprawa należy do właściwości sądowej na podstawie art. 209 § 1 pkt. a) lub na podstawie art. 210 pkt. 1, 2 i 3 (arg. a contr. z art. 282 § 1 i 2),

b) jeżeli w sprawie zgłoszono interwencję (art. 281 § 1), albowiem roszczenia osoby trzeciej (art. 216) uniemożliwiają zlikwidowanie natychmiastowe całej sprawy i wywołują konieczność orzeczenia o nich przez wydanie orzeczenia karnego.

5. Natomiast dopuszczalnym jest dobrowolne poddanie się karze mimo że

a) oskarżony był już za przestępstwo skarb. karany i to nawet więcej razy, chyba że zachodzi jeden z przypadków z art. 24 § 1 pkt. a) do e), gdyż w takim razie grozi oskarżonemu kara pozbawienia wolności, a tym samym sprawa należy do właściwości sądu w myśl art. 209 § 1 lit. a) — zob. powyżej uw. 4 a),

b) oskarżony do winy się nie poczuwa, owszem jej stanowczo się wypiera, co wynika stąd, że art. 280 § 1 nie wymaga przyznania się do winy.

6. Warunki przyjęcia przez władzę skarbową dobrowolnego poddania się karze są:

a) prośba oskarżonego o zezwolenie na dobrowolne poddanie się karze (art. 283),

b) zrzeczenie się przezeń wydania formalnego orzeczenia art. 281 § 1 lit. a),

c) ofiarowanie i złożenie kary pieniężnej lub grzywny w wysokości w art. 281 § 2 podanej, nie zaś także złożenie kosztów postępowania karnego (art. 350 § 2),

d) uznanie przepadku przedmiotu występku, o ile przestępstwo zagrożone jest karą przepadku.

7. Dobrowolne poddanie się karze nie może być poczytane za rodzaj czynnego żalu, gdyż nie polega na przyznaniu się do winy.

§ 1. **8. właściwa do rozstrzygania sprawy:** zob. art. 218 i 219 oraz § 2 i 3 przep. wyk.

9. może zezwolić: zob. uw. 1 do art. 284.

10. oskarżonemu: bez względu na rodzaj jego udziału w przestępstwie. Z art. 281 mogą więc korzystać zarówno sprawca sam, jak i podżegacz i pomocnik; nie mogą natomiast poddać się «karze» osoby odpowiedzialne posiłkowo lub zastępczo (art. 30 i 34), skoro one nie podlegają karze a tylko odpowiadają za grzywny i koszty.

11. nie zgłoszono interwencji: zob. powyżej uw. 4 b).

12. zrzeka się wydania formalnego orzeczenia karnego. Jest to pierwszy a nieodzowny warunek zezwolenia na poddanie się karze.

13. składa... kwotę pieniężną. Jest to drugi nieodzowny warunek zezwolenia na poddanie się karze. Kwota pieniężna musi być rzeczywiście złożona (zob. art. 283 § 2), nie zaś tylko ofiarowana jak wedle art. 176 uks. 1926 i 1932. Od złożenia kary pieniężnej w pełnej wysokości można zwolnić oskarżonego, jeżeli należy się spodziewać zastosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary (§ 4 art. 285).

14. karą przepadku przedmiotów występku skarbowego: zob. art. 17 i 19.

15. bądź karze przepadku równowartości. Oskarżony może więc zaofiarować zapłatę równowartości przedmiotu występku, mimo że przedmiot ten znajduje się w rękach władzy i można orzec jego przepadek. Taka wykładnia przepisu art. 281 § 1 lit. b) odpowiada interesowi ekonomicznemu obu stron, gdyż oskarżonemu może zależeć na zachowaniu posiadania danego przedmiotu, zaś władza skarbowa otrzymuje jego równowartość bez przeprowadzenia sprzedaży a więc bez narażenia się na możliwie niekorzystny wynik sprzedaży.

§ 2. **16. w wielokrotnościach:** zob. art. 11 do 13, 52 i 63.

17. w określonych kwotach np. art. 70.

Art. 282 (178).

§ 1. W sprawach należących do właściwości sądu na mocy art. 210 pkt 4 i 5 władza skarbowa II instancji może za zgodą prokuratora zezwolić oskarżonemu na dobrowolne poddanie się karze do chwili rozpoczęcia przewodu sądowego przed sądem pierwszej instancji.

§ 2. W innych sprawach należących do właściwości sądu dobrowolne poddanie się karze jest niedopuszczalne.

1. Zob. uw. 1 do art. 281.

2. Dobrowolne poddanie się karze jest zasadniczo niedopuszczalne w sprawach, należących do właściwości sądowej wedle art. 209 lit. a) i 210. Wyjątek wprowadza ustawa dla przypadków z art. 210 pkt. 4 i 5, w których sprawa sama należy ze swej istoty do właściwości skarbowej a tylko wskutek aresztowania oskarżonego (art. 208 pkt. 4) wzgl. na żądanie władzy skarbowej (art. 208 pkt. 5) przeszła do właściwości sądowej.

W obu tych przypadkach utrudnia jednak ustawa zezwolenie na dobrowolne poddanie się karze przez to, że:

a) prokurator musi się na nie zgodzić,

b) zezwolenia udziela władza skarbowa II instancji (art. 219), jakkolwiek sprawa należy do właściwości władzy skarbowej I instancji (art. 218), wreszcie

c) zezwolenie władzy skarbowej i prokuratora musi być przedłożone sądowi aż do chwili rozpoczęcia przewodu sądowego (art. 333 kpk.) tj. aż do rozpoczęcia odczytania aktu oskarżenia — nie zaś do rozpoczęcia rozprawy głównej czyli wywołania sprawy (art. 325 kpk.).

Odnośnie do warunku pod a) zaznacza się, że prokurator winien wyrazić zgodę nie tylko na dobrowolne poddanie się karze w ogóle, lecz także na warunki, pod jakimi zezwolenie na nie udzielone być ma. Wynika to stąd, że prokurator w ściganiu sądowym nie jest ograniczony dyspozycjami władzy skarbowej; może za tym uznać że należy przyjąć karę pieniężną lub grzywnę wyższą od określonej w art. 281 § 2.

Art. 283 (176 § 2 i 3).

§ 1. Prośbę o zezwolenie na dobrowolne poddanie się karze wnosi się na piśmie albo zgłasza ustnie do protokołu.

§ 2. Do prośby załącza się kwit na wpłaconą w myśl art. 281 kwotę pieniężną.

§ 3. Prośba złożona przez pełnomocnika wystarcza, jeżeli pełnomocnictwo wyraźnie stwierdza uprawnienie do dobrowolnego poddania się karze.

§ 4. Jeżeli oskarżony pozostaje pod opieką lub kuratelą, dobrowolne poddanie się karze wymaga zgody jego prawnego zastępcy.

1. Zob. uw. 1 do 7 do art. 281 i uw. 2 do art. 282.

2. Jeśli oskarżony po zatrzymaniu go wyraził gotowość dobrowolnego poddania się karze, należy go natychmiast sprowadzić do najbliższego urzędu celnego lub do najbliższego urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych; urząd ten choćby nie był (rzeczowo lub miejscowo) właściwy do rozstrzygnięcia sprawy, władny jest określić wysokość grzywny (art. 281 § 2) a także przyjąć przypadającą z tego tytułu kwotę (§ 34 przep. wyk.). § 1.

Ustawa nie wymaga, ażeby prośba zawierała szczegółowy opis danego czynu i przepisu prawa materialnego, pod który czyn ten podpada (por. art. 286 § 1); wystarcza tedy powołanie się na sygnaturę (liczbę) dotyczącego aktu. Nie wymaga również ustawa przytoczenia w prośbie okoliczności łagodzących lub usprawiedliwiających inkryminowany czyn, lecz uważać to należy za wskazane.

3. Kwotę pieniężną wpłaca się do kasy tej władzy skarbowej, która prowadzi dochodzenie; zob. jednak wyjątek powyżej w uw. 2 § 2.

4. Przepis ten tłumaczy się tym, że dobrowolne poddanie się karze nie wchodzi pojęciowo w zakres obrony i że pełnomocnik oskarżonego o przestępstwo kar. sk. nie jest niczym innym, jak obrońcą; różnica między obrońcą a pełnomocnikiem oskarżonego jest w dziedzinie prawa kar. sk. tylko terminologiczną, nie zaś pojęciową lub zakresową; zob. art. 238 i 265 tudzież uwagę 2 do art. 238. § 3.

5. Z osób pozostających pod opieką nie wchodzą w grę co do wykroczeń nieletni do lat 17 (art. 41 § 1), zaś co do występków nieletni do lat 13 a nieletni od lat 17 o tyle tylko, o ile działali z rozeznaniem (art. 69 kk. w związku z art. 2 nin. ustawy). § 4.

6. Ustawa wymaga tu wyraźnie zgody prawnego (ustawowego) zastępcy; nie wystarcza za tym przyzwolenie jego ojca, matki lub małżonki, jeśli nie są prawnymi zastępcami nieletniego oskarżonego — a tym mniej przyzwolenie osoby, pod której faktyczną pieczą nieletni pozostaje.

Art. 284 (181 § 1).

§ 1. Władza skarbowa rozstrzyga według uznania, czy uwzględnić prośbę o dobrowolne poddanie się karze.

§ 2. Przed rozstrzygnięciem prośby władza skarbowa może przeprowadzić dochodzenie w celu dokładnego wyświetlenia sprawy oraz za-

żądać od oskarżonego podwyższenia złożonej kwoty i wpłacenia jej w oznaczonym terminie.

§ 1. **1. według swego uznania** (zob. art. 287). Ustawa nie zawiera żadnych wskazówek, kiedy należy odmówić zezwolenia na dobrowolne poddanie się karze. Władza skarbowa, a w przypadku art. 282 § 1 także prokurator, rozważy z jednej strony korzyści dla Skarbu Państwa z przyjęcia prośby płynące (zob. uw. 2 do art. 281), z drugiej strony, czy osoba sprawcy, sposób popełnienia przestępstwa, powtarzanie go i jego rozgłos nie nakazują pozostawienia sprawy jej zwykłemu biegowi i umożliwienia przez to, że oskarżonego dotknie kara wyższa niż przewidziana w § 2 art. 281 i że w razie powtórzenia występku spotka go kara pozbawienia wolności na podstawie lit. a) § 1 art. 24, której nie możnaby orzec, gdyby zezwolono na dobrowolne poddanie się karze (art. 24 § 2).

§ 2. **2. w celu dokładnego wyświetlenia sprawy:** w tym kierunku, ażali czyn, traktowany jako wykroczenie, przy bliższym zbadaniu sprawy nie okaże się występkiem albo czy dany występek nie jest zagrożony wyższą karą grzywny albo może nawet podlega właściwości sądowej (art. 282) itd. Zob. też uw. 2 do art. 286.

3. podwyższenia złożonej kwoty: do jakiej wysokości ustawa nie określa. Z brzmienia tego przepisu wynika, że władza skarbowa mogłaby żądać nawet kwoty pieniężnej, przekraczającej najwyższy ustawowy wymiar kary za dane przestępstwo. Takie postanowienie byłoby jednak w regule nierealne, bo oskarżony prawdopodobnie nie zgodziłby się na zapłatę wyższej kary niż ta, która mu grozi wedle ustawy, w dodatku zaś miałoby ono posmak szantażu. Wobec tego przyjąć należy, że podwyższenie obracać się ma w ramach ustawowego wymiaru kary — i to mniej więcej około połowy jej wysokości.

Niewpłacenie pełnej podwyżki czyni dobrowolne poddanie się karze niebyłym (art. 289 § 1 pkt. b).

4. w oznaczonym terminie. Termin ten określi władza skarbowa z uwzględnieniem wysokości dopłaty i stosunków majątkowych oskarżonego. Przy zakreśleniu terminu należy dążyć do możliwie rychłego zakończenia sprawy i stwierdzenia, czy dobrowolne poddanie się karze doszło do skutku.

Ponieważ ustawa nie uznaje terminu dopłaty za zawity, przeto władza skarbowa władna jest termin ten przedłużyć, jednakowoż powinna wziąć pod uwagę interes skarbowy i interes wymiaru sprawiedliwości w jak najrychlejszym zakończeniu sprawy.

Prośbę o przedłużenie terminu dopłaty oskarżony może wnieść jedynie przed upływem zakreślonego terminu, gdyż nieuszczenie dopłaty w tymże terminie czyni dobrowolne poddanie się karze niebyłym (art. 289 § 1 pkt. b); prośbę o przedłużenie terminu dopłaty, wniesioną po jego upływie należy tedy bezwarunkowo odrzucić.

Art. 285 (179).

§ 1. W prośbie (art. 283) może oskarżony wnosić o zastosowanie nadzwyczajnego złagodzenia kary.

§ 2. Władza skarbowa może uwzględnić ten wniosek tylko za zezwoleniem władzy bezpośrednio wyższej instancji.

§ 3. W razie uwzględnienia wniosku zwraca się oskarżonemu nadpłaconą kwotę, a ewentualnie także podlegający przepadkowi przedmiot w całości lub w części.

§ 4. Jeżeli wniosek ma widoki powodzenia, można z góry przyjąć od oskarżonego kwotę odpowiednio niższą niż wynika z art. 281.

1. Z wyszczególnionych w art. 23 § 1 sposobów nadzwyczajnego złagodzenia kary wchodzą tu w grę jedynie przepisy, zawarte w punktach c) i e). § 1.

Co do zakresu stosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary zob. art. 291 § 2.

2. Wedle § 7 przep. wyk. wymagane jest zezwolenie: § 2.

a) władz skarbowych II instancji (§ 3 przep. wyk.) w sprawach określonych w art. 218 § 1 pkt. b) — a więc należących do właściwości władz skarbowych I instancji, zaś

b) Ministra Skarbu w sprawach z art. 219 pkt. a) i b) czyli w sprawach należących do właściwości władz skarbowych II instancji. W ten sposób staje się zadość przepisowi art. 285 § 2 co do występków — natomiast co do spraw z art. 218 lit. a) czyli co do wykroczeń zezwala na dobrowolne poddanie się karze właściwa władza skarbowa I instancji; przepis § 2 art. 285 został więc w tym względzie faktycznie uchylony w § 7 przep. wyk.

3. **nadpłaconą kwotę:** z tytułu grzywny lub kary pieniężnej oraz z tytułu równowartości przedmiotu przestępstwa. § 3.

4. **kwotę odpowiednio niższą:** z tytułu grzywny lub kary pieniężnej oraz z tytułu równowartości przedmiotu przestępstwa. § 4.

5. O ile władza powołana (zob. powyżej uw. 2) nie zgodzi się na zastosowanie nadzwyczajnego złagodzenia kary, należy zażądać od oskarżonego dopłaty (art. 284 § 2).

Art. 286 (180).

§ 1. Postanowienie o zezwoleniu na dobrowolne poddanie się karze powinno zawierać określenie zarzuconego oskarżonemu czynu oraz wskazanie zastosowanego przepisu prawa materialnego.

§ 2. Dobrowolne poddanie się karze rodzi te same skutki co prawomocne orzeczenie karne od chwili doręczenia oskarżonemu odpisu postanowienia, a w razie nieuiszczenia całkowitej należnej od niego kwoty — od chwili dopłacenia różnicy.

§ 3. Jeżeli nie można doręczyć postanowienia oskarżonemu, który uiścił całą wyznaczoną mu kwotę, dobrowolne poddanie się karze uzyskuje prawomocność w ciągu miesiąca od daty wydania postanowienia.

1. **Postanowienie o zezwoleniu:** zob. art. 232, 284 i 285 oraz uw. 2 do art. 283. § 1.

2. **określenie zarzuconego oskarżonemu czynu,** nie zaś «dokładne określenie zarzuconego oskarżonemu czynu z podaniem czasu i miejsca jego popełnienia», jak to przepisuje art. 292 § 1 lit. a) odnośnie do orzeczeń karnych. Mimo to należy w postanowieniu z § 1 nin. art. czyn co najmniej o tyle dokładnie określić, aby w przyszłości nie mogła powstać wątpliwość co do tego, czy pewien czyn zarzucony oskarżonemu, nie był już objęty postanowieniem o dobrowolnym poddaniu się karze. Innymi słowy lepiej będzie w miarę możności, zachować wymogi art. 292 § 1 lit. a). W tym celu może władza skarbowa przed powzięciem postanowienia przeprowadzić dochodzenie dla dokładnego wyświetlenia sprawy (art. 284 § 2).

3. **wskazanie zastosowanego przepisu prawa materialnego** tj. tego przepisu, który stanowił podstawę obliczenia kary pieniężnej lub grzywny w myśl § 2 art. 281.

4. **rodzi te same skutki co prawomocne orzeczenie karne** (art. 292) a więc: § 2.

a) kończy definitywnie sprawę karną co do danego przestępstwa i stanowi zupełną ekspiację danego przestępstwa;

b) załatwia ostatecznie sprawę kary pieniężnej wzgl. grzywny przez oskarżonego uiścić się mającej oraz kwestię przepadku przedmiotu występku wzgl. jego równowartości (§ 1 art. 281);

c) powoduje, że wznowienie postępowania może nastąpić tylko pod warunkami z art. 315.

Natomiast wobec wyraźnego przepisu art. 24 § 2 za odbycie kary w rozumieniu art. 24 § 1 lit. a) nie uważa się uiszczenia grzywny w drodze dobrowolnego poddania się karze.

5. Praktyka (zob. **O. 121/37)** ujawniła rozmaite wątpliwości co do kwestii, z którą chwilą zezwolenie na dobrowolne poddanie się karze rodzi skutki prawomocnego orzeczenia karnego. Otóż ustawodawca odróżnił dwa zasadnicze przypadki a to:

a) jeżeli oskarżony spełnił wszelkie warunki z art. 281 § 1 i 2 określone czyli udowodnił wpłatę, skutki prawomocnego orzeczenia karnego następują w chwili doręczenia mu zezwolenia na poddanie się karze (zob. poniżej uw. b). Jeżeli nie można doręczyć oskarżonemu postanowienia, skutki te następują w ciągu miesiąca od daty wydania postanowienia (§ 3 nin. art.; zob. poniżej uwagę 10).

b) W razie nakazania dopłaty skutki prawomocnego orzeczenia karnego następują z chwilą uiszczenia całej nakazanej dopłaty (zob. poniżej uw. 7).

6. od chwili doręczenia oskarżonemu odpisu postanowienia, zawierającego zezwolenie na dobrowolne poddanie się karze (art. 284 § 1, 232 § 3 i 233 § 2); przesłanką jest tutaj (zob. powyżej uw. 5), że władza skarbowa przyjęła prośbę oskarżonego bez żądania dopłaty (art. 284 § 2).

Władza skarbowa może cofnąć postanowienie, choćby już nadane na pocztę pod adresem oskarżonego, dopóki go nie doręczono adresatwi. Jeśli jest kilku oskarżonych w danej sprawie, to może się zdarzyć, że postanowienie, którego cofnąć już nie można względem jednego z oskarżonych, gdyż np. doręczono mu je przez posłańca, wolno cofnąć co do innego oskarżonego, któremu postanowienia jeszcze nie wysłano albo jeszcze nie doręczono, gdyż je z poczty wycofano lub poczta zwróciła je z powodu niemożności doręczenia. Cofnięcie zezwolenia na dobrowolne poddanie się karze może jednak skutecznie nastąpić tylko w ciągu miesiąca od daty wydania postanowienia a to ze względu na to, że po upływie miesiąca postanowienie uzyskuje prawomocność (§ 3 nin. art.).

7. od chwili dopłacenia różnicy (art. 284 § 2), gdyż w razie jej niedopłacenia w zakreślonym terminie (zob. uw. 4 do art. 284) poddanie się karze uważa się za niebyłe w myśl art. 289 § 2 w związku z art. 289 § 1 lit. b). Żądanie dopłaty jest warunkowym zezwoleniem władzy skarbowej na dobrowolne poddanie się karze; skoro warunek ten się ziścił przez uskutecznienie dopłaty, zezwolenie staje się faktem dokonanym i władza skarbowa nie może już cofnąć zezwolenia.

§ 3. **8.** Zob. powyżej uw. 5.

9. który uiścił całą wyznaczoną mu kwotę: wedle art. 281 § 1 i 2 oraz wedle art. 283 § 2. Nie odnosi się więc przepis § 3 nin. art. do przypadku uiszczenia dopłaty w terminie zakreślonym, gdyż w razie dopłaty skutki prawomocnego orzeczenia karnego nastąpiły już w chwili uiszczenia dopłaty (zob. powyżej uw. 6).

10. w ciągu miesiąca od daty wydania postanowienia, o ile władza skarbowa nie skorzysta z tego, że postanowienia nie doręczono oskarżonemu i nie cofnie zezwolenia na dobrowolne poddanie się karze (zob. powyżej uw. 5).

Art. 287 (nowy).

Postanowienie o odmowie zezwolenia na dobrowolne poddanie się karze, nie ulega zaskarżeniu.

Ponieważ zezwolenie na dobrowolne poddanie się karze, zawisło w zupełności od uznania władzy skarbowej (zob. uw. 1 do art. 284), przeto postanowienie odmowne nie ulega zaskarżeniu; jest to więc wyjątek od zasady zaskarżalności postanowień, wyrażonej w art. 235 § 1 zd. 1.

Władza skarbowa nie jest obowiązaną uzasadnić odmowy; przepisowi art. 233 § 1 o obowiązku powołania się na podstawę prawną odmownego rozstrzy-

gnięcia, uczyni ona w zupełności zadość przez wskazanie na to, że zezwolenie na dobrowolne poddanie się karze, zależy w zupełności od jej uznania (art. 284 § 1).

Art. 288 (181 § 2).

Oskarżony może cofnąć prośbę o zezwolenie na dobrowolne poddanie się karze, jeżeli w ciągu sześciu miesięcy od dnia złożenia prośby władza skarbowa nie doręczy mu odpisu postanowienia przewidzianego w art. 286.

1. Art. nin. wychodzi ze słusznego założenia, że oskarżony ma interes w dowiedzeniu się o tym, czy jego prośba o dobrowolne poddanie się karze została przyjętą — zwłaszcza, że z upływem dłuższego czasu dowody jego mogą ulec zatarciu lub zniszczeniu.

2. **prośbę o zezwolenie na dobrowolne poddanie się karze:** zob. art. 281 i 283.

3. **w ciągu sześciu miesięcy.** Termin ten określony w § 2 art. 181 uks. 1932 na trzy miesiące, przedłużono w nin. ustawie na sześć miesięcy, uwzględniając interes Skarbu Państwa tj. możliwą potrzebę dłuższego dochodzenia (art. 284 § 2), czy prośbę należy przyjąć.

4. **odpisu postanowienia:** zob. art. 233 § 2 — bez względu na to, czy prośba zawiera dopełnienie warunków ustawowych — czy też oskarżony prosił o zastosowanie nadzwyczajnego złagodzenia kary (art. 285). Cofnięcie po upływie 6 miesięcy będzie jednak bezskuteczne, jeśli oskarżony w ciągu 6 miesięcy otrzymał polecenie dopłaty (art. 284 § 2), gdyż przez uskutecznienie jej w zakreślonym terminie nastąpiły skutki prawomocnego orzeczenia karnego (zob. uw. 6 do art. 286), zaś w razie nieuskutecznienia dopłaty w wyznaczonym terminie (art. 284 § 1 lit. b) dobrowolne poddanie się karze staje się niebyłym (art. 289 § 2).

5. Z art. nin. wynika a contrario, że przez przeciąg 6 miesięcy oskarżony związany jest swą prośbą o zezwolenie na dobrowolne poddanie się karze (art. 283 § 1). Władza Skarbowa może tedy uwzględnić prośbę cofniętą przed upływem 6 miesięcy i odrzucić żądanie zwrotu wpłaconej kwoty.

Atr. 289 (181 § 3).

§ 1. Władza zarządza zwrot złożonej przez oskarżonego kwoty w przypadku:

a) odmowy zezwolenia na dobrowolne poddanie się karze;

b) nieuiszczenia w wyznaczonym terminie dopłaty (art. 286 § 2);

c) cofnięcia prośby (art. 288).

§ 2. W powyższych przypadkach dobrowolne poddanie się karze uważa się za niebyłe.

§ 1. 1. **zarządza zwrot złożonej przez oskarżonego kwoty** przy wniesieniu prośby z art. 283 § 1, a także kwoty dopłaconej (art. 284 § 2) po zakreślonym terminie (zob. uw. 3); władza skarbowa nie powinna tedy zatrzymać tej kwoty na pokrycie orzec się mającej kary pieniężnej względnie grzywny.

Zarządzenie zwrotu nie wyklucza jednak zabezpieczenia w myśl art. 250 i 255.

2. **odmowy zezwolenia:** zob. uwagi do art. 287.

3. **nieuiszczenia w wyznaczonym terminie.** Jeśli termin ten minął władza skarbowa nie może już przyjąć dopłaty, gdyż wedle § 2 nin. art. dobrowolne poddanie się uważa się się za niebyłe.

§ 2. 4. **za niebyłe:** z mocy prawa; z tą chwilą przechodzi dana sprawa do traktowania jej w przepisanym trybie, prowadzącym do wydania orzeczenia karnego wzgl. wyroku sądowego.

Rozdział jedenasty.

Doraźne nakazy karne.

Art. 290 (nowy).

§ 1. Minister Skarbu może w drodze rozporządzeń upoważniać władze skarbowe i ich organa wykonawcze do nakładania w drodze doraźnych nakazów karnych kar do 20 złotych za podlegające właściwości władz skarbowych przestępstwa, określone w tych rozporządzeniach.

§ 2. Nakładanie kar w drodze doraźnych nakazów karnych jest dopuszczalne, jeżeli winny oświadcza gotowość bezzwłocznego uiszczenia grzywny lub kary pieniężnej.

§ 3. W razie bezzwłocznego uiszczenia grzywny lub kary pieniężnej do rąk funkcjonariusza, który ją nałożył, nakaz staje się prawomocny, w przeciwnym razie uważa się go za niebyły.

1. Przez wprowadzenie art. 290 umożliwiono doraźne ukaranie drobnych przestępstw w krótkiej drodze, bez konieczności przeprowadzenia formalnego postępowania.

§ 1. 2. **w drodze rozporządzeń,** których jednak dotąd nie wydano.

3. **władze skarbowe:** zob. art. 218, 219 oraz § 2 i 3 przep. wyk.

4. **ich organa wykonawcze:** zob. § 11 i 12 przep. wyk.

5. **kar:** tj. grzywien lub kar pieniężnych; zob. § 2 nin. art.

6. **za podlegające właściwości władz skarbowych przestępstwa** a więc za wykroczenia a także za występki nie zagrożone zasadniczą karą pozbawienia wolności (arg. z art. 209 § 1 lit. b), o ile dany występek nie należy do wyłącznej właściwości sądów na zasadzie art. 210 pkt. 1 do 5. Że upoważnienie Ministra Skarbu może odnosić się do występków, wynika także stąd, że w § 2 nin. art. mowa o grzywnie, którą wszak orzeka się wyłącznie za występki (art. 9 w przeciwstawieniu do art. 35).

7. **określone w tych rozporządzeniach:** co do rodzaju przestępstwa, czasu, miejsca i sposobu popełnienia go, osoby sprawcy itp., przy czym wypadnie stosować wykładnię ścieśniającą tj. nie wydawać doraźnych nakazów karnych co do osób i spraw, nie wymienionych wyraźnie w rozporządzeniach.

§ 2. 8. **winny.** Nie użyto tu wyrażenia «oskarżony» dlatego, ponieważ nie toczy się tu formalne postępowanie.

9. **oświadcza gotowość bezzwłocznego uiszczenia:** z własnej inicjatywy lub na zapytanie odnośnego funkcjonariusza; dopiero po tym oświadczeniu dany funkcjonariusz orzeka karę.

10. **grzywny** tj. zasadniczej kary za występek (art. 9 lit. c).

11. **kary pieniężnej** tj. kary za wykroczenie (art. 35).

§ 3. 12. **nakaz staje się prawomocny.** Ma to ten skutek, że uznaje się dane przestępstwo za popełnione przez «winnego» (zob. powyżej uw. 8), który wobec tego nie może żądać zwrotu zapłaconej kwoty — natomiast uiszczenie tejże kwoty nie może być uważane za odbycie kary w rozumieniu art. 24 § 1 lit. a). Wynika to z wyraźnego przepisu art. 24 § 2.

13. **uważa się go za niebyły:** por. art. 289 § 1 b) w związku z art. 289 § 2.

Rozdział dwunasty.

Orzeczenia karne.

Art. 291 (182).

§ 1. Podstawę orzeczenia stanowi całokształt okoliczności ujawnionych w postępowaniu karnym.

§ 2. Okoliczności te ocenia władza skarbowa według swego uznania, Minister Skarbu może jednak w drodze rozporządzeń określać zakres stosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary.

§ 3. Nie wolno przeciw oskarżonemu uwzględniać dowodów, których treści mu nie przedstawiono.

§ 4. Ograniczenie zawarte w § 3 odpada, jeżeli oskarżony wezwany nie stawił się lub jeżeli przesłuchanie jego nie jest nakazane (art. 263).

1. Ponieważ w sprawach należących do właściwości władz skarbowych nie odbywa się ustna rozprawa, przeto orzeczenie zapada na podstawie zebranego materiału — atoli z tym ograniczeniem, że władzy orzekającej nie wolno korzystać z materiału, który należało oskarżonemu przedstawić (§ 3 i 4 nin. art.).

Poza tym art. 291 § 1 wzorowany jest na art. 360 kpk.

§ 1. **2. orzeczenia** (art. 232 § 2). Orzeczenie to, noszące nazwę orzeczenia karnego (zob. art. 292 § 1, 293 § 1 i napis nad art. 291), może być skazujące (art. 292 § 2) lub uniewinniające, oczne lub zaoczne (art. 296 § 1), główne lub uzupełniające (293 § 2). W regule rozstrzyga ono całą sprawę we wszystkich kierunkach; jeśli ono co do pewnych przedmiotów nie zawiera rozstrzygnięcia wydaje się tzw. orzeczenie uzupełniające (art. 293 § 2).

3. całokształt okoliczności ujawnionych czyli ogół materiału zebranego. W skład tego materiału wchodzą protokół karny (art. 259, 260), doniesienie karne, wyjaśnienia oskarżonego i osób odpowiedzialnych posiłkowo lub zastępczo (art. 30, 34), zapiski urzędowe, dowody rzeczowe, zeznania i pisma interwenienta (art. 216), zeznania świadków i biegłych (art. 266 i nast.) itp., poszlaki, zbieg okoliczności tudzież dowody pośrednie w szczególności świadkowie pośredni (testes ex auditu), czerpiący swoje zeznania z opowiadania innych, choćby ci świadkowie nie zdradzili osoby swego informatora (konfidenta) ani źródła posiadanej informacji **(O. 241/36).**

§ 2. **4. Okoliczności te ocenia władza skarbowa według swego uznania.** Podczas gdy art. 10 kpk. przyznaje sądowi prawo swobodnej oceny «dowodów» a także art. 182 uks. 1926 i art. 182 § 1 uks. 1932 przyznawały władzy skarbowej prawo swobodnej oceny mocy dowodowej zebranych środków dowodowych, to przepis § 2 nin. art. przyznaje władzy skarbowej prawo swobodnej oceny «okoliczności». Mogłoby się wobec tego zdawać, że prawo kar. sk. nie uznaje pojęcia i potrzeby dowodów i że rozstrzygnięcie sprawy zależy od widzi mi się władzy skarbowej. Tak jednak nie jest, gdyż ze wzmianką o dowodach spotykamy się w całym szeregu przepisów a to w art. 243 § 2, 262 x 1, 276 § 1, 291 § 3, 293 § 1 i 312 § 3, z których art. 276 § 1, 293 § 1 i 312 x 1 wspominają o dowodach rzeczowych, zaś art. 243 § 2, 262 § 1 i 291 § 3 o dowodach w ogólności. Użycie tedy w § 2 nin. art. wyrażenia «okoliczności» ma tylko to znaczenie, że prawo karne skarbowe nie wiąże istoty dowodu i możności korzystania zeń przy rozstrzyganiu sprawy od zachowania pewnych formalności, wymaganych przez Kodeks postępowania karnego.

Swobodna ocena, zastrzeżona w § 2 nin. art. władzy skarbowej, odnosi się więc do tego: a) że może ona czerpać swe przekonanie z wszelkich możliwych źródeł czyli innymi słowy że może ona — wedle swego swobodnego uznania — każdej okoliczności przyznać lub odmówić charakteru dowodu oraz ustalić stopień i rozmiar dowodowej mocy owej okoliczności,

b) że może ona każdej okoliczności przyznać większy lub mniejszy wpływ na kwestię winy tudzież rozmiar kary (z jedynym co do kary wyjątkiem, o którym mowa w uw. 5) — a także na inne przez siebie rozstrzygnięte kwestie np. co do nałożenia odpowiedzialności lub zmniejszenia jej zakresu (art. 30 § 4), co do słuszności roszczeń interwenienta (art. 19 § 3) itd.

5. Minister Skarbu może jednak itd. Zdaniem tym ograniczono swobodne uznanie władzy skarbowej co do nadzwyczajnego złagodzenia:

a) kary zasadniczej na podstawie art. 23 § 1 lit. a), b) i c),
b) kary zastępczej na podstawie art. 23 § 1 lit. d) — oraz
c) dodatkowej kary przepadku na podstawie art. 23 § 1 lit. e).

Z prawa tego skorzystał Minister Skarbu w § 52 przep. wyk., który opiewa: «Władze skarbowe orzekające w I instancji stosują przepis art. 23 bez ograniczenia tylko w przypadkach wyraźnie wskazanych w prawie karnym skarbowym, w innych natomiast przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie mogą wymierzać kary grzywny do połowy najniższego wymiaru przewidzianego w przepisach części szczególnej».

Biorąc pod uwagę, że wedle wstępu § 1 art. 23 prawo nadzwyczajnego złagodzenia kary przewidziano: a) dla przypadków w prawie kar. sk. wskazanych (zob. art. 285) tudzież b) w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie — wynika stąd, co następuje:

I. Władze skarbowe o r z e k a j ą c e w I i n s t a n c j i — jakkolwiek wykonywają one w innych sprawach funkcję II instancji; zob. art. 219 lit. c) — a więc władze, wymienione w art. 218 § 1 lit. a) i b) oraz w art. 219 lit. a) i b), korzystają w całej pełni z prawa złagodzenia kary w przypadkach, gdy prawo to przewidziane jest dla danego przypadku wprost w ustawie, natomiast uprawnione są władze te w przypadkach zasługujących (wedle ich uznania) na szczególne uwzględnienie wymierzać kary grzywny tylko do połowy najniższego wymiaru przewidzianego w przepisach części szczególnej np. w przypadku art. 66 § 1 nie mogą wymierzyć grzywny poniżej 1.000 zł (tj. do połowy z 2.000 zł), zaś w przypadku art. 44 § 2 przy cele wynoszącym 100 zł. mogą orzec grzywnę w połowie z czterokrotnej kwoty czyli w dwukrotnej kwocie cła a więc w kwocie 200 zł.

II. Władze skarbowe orzekające w I instancji mogą pieniężne kary porządkowe obniżyć do najniższego wymiaru tj. do 2 zł. (art. 40 § 1).

III. Ponieważ § 52 ogranicza jedynie nadzwyczajne złagodzenie kary przez władze skarbowe orzekające w I instancji, przeto wynika stąd a contrario, że instancje odwoławcze skarbowe (art. 221 i 219 lit. c) tj. Minister Skarbu tudzież dyrekcje ceł i izby skarbowe wzgl. Urząd Wojewódzki Śląski (Wydział Skarbowy) nie są w ogóle krępowane przepisem § 52 przep. wyk. i mogą bez ograniczenia korzystać z prawa nadzwyczajnego złagodzenia kary — toż samo i sąd, jeśli sprawa została skierowaną do postępowania sądowego w myśl art. 295 § 1 a to tym bardziej, jeśli sąd rozpoznaje sprawę należącą do jego właściwości po myśli art. 209 § 1 lit. a) lub art. 210 pkt. 1) do 5).

§ 3. **6.** Przepis art. 262 nakazuje umożliwienie oskarżonemu złożenia wyjaśnień w związku z treścią zebranych dowodów. Przepis art. 291 § 3 zawiera sankcję za naruszenie rzeczonego nakazu; jeśli uwzględniono dowody nie przedstawione oskarżonemu, władza odwoławcza postąpi wedle art. 300 lit. b) tj. uzna wydane orzeczenie za nieważne i przekaże sprawę I instancji do uzupełnienia i wydania ponownego orzeczenia.

Ponieważ nakaz w art. 262 zawarty odnosi się także do odpowiedzialnych posiłkowo lub zastępczo (art. 30 i 34) tudzież do interwenienta (art. 216), przeto odnosi się też do nich przepis art. 291 § 3, gdyż inaczej przepis art. 262 byłby co do odpowiedzialnych i co do interwenienta pozbawiony wszelkiej sankcji (lex imperfecta).

7. oskarżony a także odpowiedzialny lub interwenient (zob. powyżej uw. 6). § 4.

8. nie stawił się, gdyż inaczej mógłby oskarżony przez swoje umyślne niestawiennictwo udaremnić zużytkowanie zebranych dowodów; niestawiennictwo musi oczywiście być zawinione. Jeśli więc oskarżony prosił o odroczenie jego przesłuchania, wykazując nieuchronne a co najmniej doniosłe przeszkody swego stawiennictwa w oznaczonym mu terminie a mimo to zaniechano przesłuchania go i wydano orzeczenie zaoczne, służy mu obok środków obrony z § 1 art. 295 także sprzeciw (art. 296 § 1).

Przeciw oskarżonemu, który jest znany, lecz uchyla się od postępowania karnego tak, iż nie można wykryć jego miejsca pobytu, ani go sprowadzić, można między innymi wydać orzeczenie zaoczne (§ 46 przep. wyk.); tego rodzaju oskarżony nie może oczywiście powołać się na przepis art. 291 § 3.

9. przesłuchanie jego nie jest nakazane. Zob. uw. do art. 263.

Art. 292 (185).

§ 1. Prócz danych wskazanych w art. 233 § 1, każde orzeczenie karne powinno zawierać:

a) dokładne określenie zarzuconego oskarżonemu czynu z podaniem czasu i miejsca jego popełnienia,

b) orzeczenie o winie, uniewinnieniu lub umorzeniu postępowania,

c) uzasadnienie orzeczenia przez dokładne ustalenie jego podstawy faktycznej oraz przytoczenie okoliczności, mających istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia.

§ 2. Orzeczenie skazujące określa nadto karę zasadniczą i zastępczą, na którą oskarżonego skazano, a jeżeli kara wymierzona jest w wielokrotności — charakter i wysokość jej podstawy.

1. Każde orzeczenie karne. Mimo nazwy «karne» może ono zawierać treść § 1.
uniewinniającą, jak to wynika ze słowa «uniewinnieniu» w § 1 lit. b) nin. art.; orzeczenie «karne» jest to więc orzeczenie wydane w sprawie karnej skarbowej, zawierające jej rozstrzygnięcie (§ 2 art. 232). Zob. poniżej uw. 13.

2. powinno zawierać. Art. 292 § 1 podaje ustawowe minimum treści orzeczenia, z którym w praktyce spotkać się można chyba w wypadkach bardzo pojedynczego wykroczenia skarbowego. Danych określonych w § 1 art. 233 i w § 1 art. 292 nie można przenieść do orzeczenia uzupełniającego, jak to zezwala przepis § 2 art. 293 co do przedmiotów w § 1 tegoż art. (293) wymienionych.

3. Chodzi tu o tzw. indywidualizację czynu, która: a) chroni lit. a)
oskarżonego przed ponownym skazaniem za ten sam czyn; b) chroni wymiar sprawiedliwości przed bezzasadnym zarzutem sprawy osądzonej (rei judicatae) w późniejszych procesach karnych — wreszcie c) umożliwia ocenę, czy zachodzą warunki wznowienia (art. 314, 315).

4. dokładne określenie... czynu — natomiast nie wymaga ustawa dokładnego podania czasu i miejsca popełnienia czynu, gdyż często nie da się to ustalić z całą dokładnością. Wystarczy więc w ostateczności np. określenie, że oskarżony w grudniu 1936 w bliskości Piotrowic w towarzystwie dwóch innych osób przemycił 10 klg jedwabiu; jeśliby następnie taki zarzut wysunięto przeciw oskarżonemu po raz drugi, to w razie wątpliwości wypadnie na korzyść oskarżonego (in dubio in mitius) przyjąć, że chodzi o czyn już osądzony.

5. zarzuconego oskarżonemu czynu. Prawo kar. sk. nie idzie tu za wzorem art. 368 lit. e) i 369 lit. a) kpk. i nie odróżnia w orzeczeniu karnym skazującym czynu oskarżonemu zarzuconego od czynu mu przypisanego, gdyż w postępowaniu przed władzami skarbowymi, nie ma oskarżyciela. Czyn zarzucony jest to więc

ten czyn, który wykluwa się z aktów postępowania karnego a co do którego władza skarbowa po rozważeniu całokształtu zachodzących okoliczności (art. 291 § 1) wydaje orzeczenie skazujące, uniewinniające lub umarzające.

lit. b) **6. orzeczenie.** Zob. uw. 2 do art. 291.

7. o winie, uniewinnieniu. O ile oskarżonego się skazuje lub uniewinnia, zachodzi zawsze orzeczenie (karne) w rozumieniu technicznym art. 232 § 2.

8. umorzeniu postępowania. Zob. uw. 2 do art. 271.

Jeśli władza skarbowa umarzając sprawę nie orzeka środka zabezpieczającego (przepadku), rozstrzygnięcie o umorzeniu zapada w postaci postanowienia (art. 232 § 3); jeśli jednak ze względu na inne czyny oskarżonego wydaje się orzeczenie karne, to postanowienie o umorzeniu zamieszcza się w orzeczeniu karnym i w ten sposób kończy się całą sprawę jednym rozstrzygnięciem.

lit. c) **9. uzasadnienie orzeczenia.** Jest ono niezbędne z dwóch przyczyn a to dla umożliwienia oskarżonemu decyzji, czy w danych warunkach środki obrony (art. 234) mają widoki powodzenia tudzież dla umożliwienia instancji odwoławczej wzgl. sądowi (w razie skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego) oceny, czy orzeczenie jest słuszne i prawnie trafne.

10. dokładne ustalenie jego podstawy faktycznej tj. jakie okoliczności faktyczne przyjęto za udowodnione i na podstawie jakich dowodów to nastąpiło. Wymienienie tych dowodów jest niezbędne, gdyż inaczej nie możnaby stwierdzić, czy te dowody przedstawiono oskarżonemu wzgl. czy nieprzedstawienie mu ich było usprawiedliwione (art. 291 § 3 i 4). Ustalenie faktów i dowodów powinno być «dokładne» a to ze względu na cel uzasadnienia, określony powyżej w uw. 9 tudzież ze względu na to, aby można było stwierdzić, czy zachodzą warunki ewentualnego wznowienia (art. 314, 315).

11. mających istotny wpływ, ażeby uniknąć rozwlekłości, która często jest przyczyną niejasności lub sprzeczności w uzasadnieniu.

12. na treść rozstrzygnięcia: o winie i karze oraz o innych przedmiotach, wymienionych w § 1 art. 293.

§ 2. **13.** Podczas gdy dane wskazane w § 1 art. 292 znachodzić się powinny zarówno w orzeczeniu skazującym, jak i uniewinniającym lub umarzającym, to dane wskazane w art. 292 § 2, jak to z ich treści wynika, należą wyłącznie do orzeczenia skazującego.

14. nadto tj. oprócz danych z § 1 art. 233 i z § 1 art. 292.

15. karę zasadniczą. Karą tą może być tylko grzywna (art. 9 lit. c) lub kara pieniężna porządkowa (art. 35), gdyż przestępstwa zagrożone karą pozbawienia wolności należą do właściwości sądów powszechnych (art. 209 § 1 lit. a).

16. zastępczą: i to wyłącznie aresztu (art. 14) nigdy zaś więzienia; ponieważ władza skarbowa nie może przyjść w położenie orzeczenia kary pozbawienia wolności (zob. powyżej uw. 15), przeto nie może tu zajść przewidziany w § 2 art. 14 wypadek zamiany grzywny na więzienie (§ 2 art. 14).

17. w wielokrotności: zob. art. 11 i 12.

18. charakter i wysokość jej podstawy. Jeśli tedy karę wymierzono w wielokrotnościach, należy określić:

a) charakter p o d s t a w y wielokrotności tj. czy chodzi o podatek, opłatę monopolową czy cło wzgl. połączenie ich np. art. 52.

b) wysokość tej p o d s t a w y a więc np. w przypadku art. 52, obliczenie cła i opłaty monopolowej wzgl. podatku oraz ustalenie podstawowej cyfry wzgl. sumy cyfer —

c) jaką przyjęto wielokrotność (podwójną, poczwórną itd.) i dlaczego, gdyż uzasadnienie orzeczenia powinno wedle art. 292 § 1 lit. c) zawierać przytoczenie okoliczności mających istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia.

Wobec tego nie wystarcza przy obliczeniu kary wskazać jedynie na wykaz należytości bez bliższych wyjaśnień i samodzielnych ustaleń **(O. z 16/4 1929 sygn. II. 4 K. 164/29).**

Art. 293 (185).

§ 1. Orzeczenie karne zawiera również w miarę potrzeby orzeczenie co do przedmiotów przestępstwa, przedmiotów zajętych na zabezpieczenie kary, dowodów rzeczowych, kosztów postępowania, odpowiedzialności posiłkowej lub zastępczej, roszczeń interwenientów i innych kwestii, rozstrzygniętych przez władzę skarbową.

§ 2. Gdyby rozstrzygnięcia wymienione w § 1 nie zostały objęte głównym orzeczeniem, wydaje się uzupełniające orzeczenie, w miarę potrzeby po przeprowadzeniu dodatkowego dochodzenia.

1. Orzeczenie karne: zob. uw. 1 i 2 do art. 291. **§ 1.**

2. zawiera również: Jest to nakaz kategoryczny (praesens imperativus), lecz warunkowy tj. obowiązujący tylko na ten wypadek, jeśli potrzeba odnośnego rozstrzygnięcia (zob. poniżej uw. 3).

3. w miarę potrzeby tj. o ile dane kwestie wyłoniły się, lecz nie zostały definitywnie załatwione w toku postępowania np. nie rozstrzygnięto już poprzód roszczeń interwenienta (art. 216).

4. co do przedmiotów przestępstwa względnie co do przedmiotów występku (art. 19), o których przepadku orzec należy (art. 17).

5. przedmiotów zajętych na zabezpieczenie kary: zob. art. 250 i 255.

6. dowodów rzeczowych: zob. art. 249.

7. kosztów postępowania: zob. art. 312 i 313.

8. odpowiedzialności posiłkowej lub zastępczej: zob. art. 30 i 34.

9. roszczeń interwenientów: zob. art. 216.

10. i innych kwestii itd. Jest to klauzula generalna umożliwiająca władzy skarbowej załatwienie wszystkich tych kwestyj, których nie wymieniono w § 1 art. 293, lecz które mogą się wywiązać w toku postępowania przed władzą skarbową.

11. nie zostały objęte: z jakiegokolwiek powodu a to pzypadkowo, przez przeoczenie lub rozmyślnie, gdyż ustawa żadnych w tym względzie różnic nie czyni (lege non distinguente ne distinguatur). Może tedy władza orzekająca rozmyślnie załatwić jedynie kwestię winy i kary a resztę wywiązujących się kwestii pozostawić orzeczeniu uzupełniającemu, jeśli one nie są dojrzałe do rozstrzygnięcia albo jeśli władza orzekająca uważa za wskazane ich rozstrzygnięcie dopiero po uprawomocnieniu się orzeczenia głównego np. władza ta wobec wątpliwości co do prawomocnego skazania oskarżonego, wstrzymuje się z orzeczeniem odpowiedzialności. **§ 2.**

12. głównym orzeczeniem tj. orzeczeniem zawierającym jedynie dane z art. 233 § 1 i 292 § 1.

13. w miarę potrzeby itd. Władza skarbowa wedle swego swobodnego uznania ocenia, czy zachodzi potrzeba dodatkowego dochodzenia tudzież w jakim kierunku, jakimi środkami dowodowymi i przez kogo dochodzenie to prowadzone być ma.

Art. 294.

Władza skarbowa nie stosuje środków zabezpieczających przewidzianych w art. 79—84 kodeksu karnego, lecz w razie potrzeby ich zastosowania — przesyła sprawę z odpowiednim wnioskiem do sądu.

1. Władza skarbowa, wydająca orzeczenie karne (zob. uw. 1 do art. 292), skazujące, czy uniewinniające. Orzeczenie uniewinniające, wymagające zastosowania środków zabezpieczających, może nastąpić np. z powodów w art. 17 i 18 kk. wymienionych.

2. w art. 79—84 kodeksu karnego. Przepisy te i uwagi do nich znachodzą się po uwagach do art. 2 nin. ust.

3. w razie potrzeby ich zastosowania tj. jeśli władza skarbowa doszła do pozytywnego przekonania, że potrzeba ta w danym przypadku rzeczywiście zachodzi a co najmniej że zachodzą okoliczności przemawiające za istnieniem tej potrzeby.

4. do sądu: grodzkiego (właściwego) w sprawach należących do właściwości rzeczowej władz skarbowych I instancji, zaś do sądu okręgowego w sprawach należących do (rzeczowej) właściwości władz skarbowych II instancji (§ 53 przep. wyk.).

Co do rzeczowej właściwości władz skarbowych zob. art. 218 i 219 oraz § 2 i 3 przep. wyk.

5. Sąd nie jest oczywiście związany poglądem wyrażonym przez władzę skarbową i bada daną kwestię samodzielnie (art. 7).

Art. 295 (186 do 189).

§ 1. Oskarżony oraz interwenient mogą w zawitym terminie siedmiodniowym od dnia doręczenia orzeczenia złożyć bądź odwołanie do bezpośrednio wyższej instancji skarbowej, bądź żądanie skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

§ 2. Jeżeli stroną jest nieletni lub bezwłasnowolny, odwołanie lub żądanie, określone w § 1, może w terminie biegnącym dla tej strony złożyć także ojciec, matka, małżonek, opiekun lub kurator.

§ 3. Wybór jednego ze środków obrony (§ 1) powoduje utratę drugiego, choćby strona wniesiony środek cofnęła.

§ 4. W razie założenia obu środków ważne jest żądanie skierowania sprawy na drogę sądową.

§ 5. Żądanie skierowania sprawy na drogę sądową, zgłoszone przez jedną z uprawnionych osób, powoduje skierowanie sprawy do sądu także co do osób, które złożyły odwołanie.

§ 1. **1. oskarżony:** a także odpowiedzialny posiłkowo lub zastępczo (art. 30, 34, 215).

2. interwenient: zob. art. 216.

3. w zawitym terminie siedmiodniowym, który nie ulega przedłużeniu przez władzę orzekającą; zob. uw. 1 do art. 235. Wedle art. 239 do biegu i sposobu obliczania terminów stosuje się przepisy kpk. Zob. uw. 1 i 2 do art. 239 nin. ust.

4. od dnia doręczenia orzeczenia. Doręczenie odpisu rozstrzygnięcia jest obowiązkowe (§ 2 art. 233); ogłaszanie orzeczeń przez władzę skarbową nie jest znane prawu kar. sk. i nie wywołuje żadnych skutków.

Słusznie tedy reskrypt Min. Sk. z 22/5 1927 L. 1244/W. K. zakazuje odbierania od skazanych przy doręczaniu im orzeczeń karnych — oświadczenia, czy

i jaki środek odwoławczy wnieść zamierza, gdyż mimo oświadczenia, że nie korzysta ze środka obrony może on w terminie ustawowym wnieść środek obrończy.

Chodzi tu o orzeczenie zapadłe ocznie; co do orzeczeń zaocznych zob. art. 296.

5. odwołanie: zob. art. 298 do 303.

6. do bezpośrednio wyższej instancji skarbowej. Jest nią władza wymieniona w art. 219 lit. c) tudzież w § 3 przep. wyk. względnie Minister Skarbu (art. 221).

7. żądanie skierowania sprawy na drogę post. sąd. (por. art. 234 i 276 § 2). Jeżeli oskarżonego skazano za dwa w zbiegu ze sobą będące przestępstwa a on tylko co do jednego z nich zażądał skierowania na drogę post. sąd., sąd nie jest uprawniony do rozszerzenia postępowania na drugie przestępstwo **(O. 275/31).**

Przepisy o postępowaniu w sprawach, skierowanych na drogę post. sąd. zob. w art. 347.

8. strona: zob. powyżej uw. 1 i 2. § 2.

9. nieletni lub bezwłasnowolny: zob. uw. 5 do art. 283.

10. w terminie biegnącym dla tej strony. Ponieważ dla osób zostających pod opieką lub kuratelą wezwania doręcza się do rąk ich prawnego zastępcy (art. 238 § 2), przeto od chwili tego doręczenia biegnie termin dla danej strony i dla wszystkich innych osób w § 2 nin. art. wyliczonych.

11. może złożyć także ojciec, matka itd. Obok właściwego zastępcy prawnego może więc założyć środek obrony (art. 234) każda z tych osób, lecz nikt inny poza nimi, gdyż osoby uprawnione do założenia środka obrończego zostały w § 2 wyczerpująco wyliczone.

12. Wybór. Stronie służy prawo wyboru (jus eligendi) jednego ze środków § 3.
obrony w § 1 nin. art. wskazanych; wyboru dokonywa strona przez wniesienie pisma, wymieniającego obrany przez nią środek obrony.

13. powoduje utratę drugiego. Stronie, która raz dokonała prawa wyboru, nie służy prawo zmiany obranego środka obrony (jus variandi). Jeśli więc strona zgłosiła odwołanie, nie może już wnosić odwołania. Pismo zawierające zmianę pierwotnie zgłoszonego środka obrony należy więc odrzucić jako niedopuszczalne.

14 choćby strona wniesiony środek cofnęła. Nie nadaje stronie prawa zmiany środka odwoławczego okoliczność, że strona równocześnie cofa pierwotnie zgłoszony środek obrony.

15. obu środków. Chodzi tu o ich równoczesne zgłoszenie w jednym lub § 4.
więcej pismach, gdyż jeśli jeden środek obrony wniosła strona wcześniej, drugi się odrzuca (zob. powyżej uw. 12) a tym samym nie zachodzi założenie obu środków obrony.

16. przez jedną z uprawnionych osób, wymienionych powyżej w uw. 1 i 2. § 5.

17. co do osób, które złożyły odwołanie, nie zaś co do osób, które żadnego środka obrony przeciw orzeczeniu nie wniosły **(O. 84/30),** gdyż co do nich orzeczenie uprawomacnia się i ulega wykonaniu (art. 304), mimo że ewentualnie orzeczenie co do nich może ulec uchyleniu z urzędu (art. 302 § 1 lit. c).

Art. 296 (187 § 2).

§ 1. W razie wydania orzeczenia zaocznego oskarżony może wnieść w zawitym terminie siedmiodniowym bądź jeden ze środków obrony (art. 295 § 1), bądź sprzeciw z usprawiedliwieniem swego niestawiennictwa.

§ 2. Ze sprzeciwem oskarżony może na wypadek jego odrzucenia połączyć jeden ze środków obrony.

1. W razie wydania orzeczenia zaocznego. Orzeczenie zaoczne można wydać, § 1.
jeżeli oskarżony jest znany, lecz uchyla się od postępowania karnego a zarządzenia

zmierzające do jego wykrycia lub sprowadzenia go pozostały bez skutku (§ 46 przep. wyk.) — albo jeśli oskarżonemu doręczono wprawdzie wezwanie, lecz on nie stawił się, mimo iż zagrożono mu wydaniem orzeczenia zaocznego (art. 262 § 2). Nie uważa się orzeczenia za zaoczne w przypadku art. 263.

Przepisy o wydaniu orzeczenia zaocznego dotyczą także odpowiedzialnego (art. 215 i 264).

2. w zawitym terminie itd. Zob. uw. 3 do art. 295.

3. sprzeciw z usprawiedliwieniem niestawiennictwa. Nie jest wymagane zamieszczenie w sprzeciwie prośby o ponowne rozpoznanie sprawy przez pierwszą instancję — jak tego wymagał art. 187 § 2 uks. 1932 — gdyż mieści się to w istocie i celu sprzeciwu.

§ 2. **4.** W przypadku orzeczenia zaocznego służy oskarżonemu o jeden środek obrony więcej niż w przypadku orzeczenia ocznego — mianowicie sprzeciw; podczas gdy jednak oskarżony w razie wydania orzeczenia ocznego wybrać musi jeden obrony, to w razie orzeczenia zaocznego może on, wybrawszy jeden środek tj. sprzeciw, zastrzec sobie korzystanie z drugiego a więc dalszego środka obrony na wypadek, gdyby sprzeciw odrzucono.

5. Jeżeli oskarżony (odpowiedzialny) wnosi tylko sprzeciw a właściwa władza skarbowa (art. 297 § 1) prawomocnie go odrzuci, orzeczenie urasta w moc prawa i ulega wykonaniu (art. 304). Jeśli zaś ze sprzeciwem połączono jeden ze środków obrony w art. 295 § 1 wskazanych, to po prawomocnym odrzuceniu sprzeciwu władza skarbowa poczyni zarządzenia dla załatwienia danego środka obrony potrzebne a więc prześle akta bądź władzy odwoławczej (art. 298 § 2), bądź prokuratorowi.

Oskarżony nie może zmienić wskazanego przez siebie w sprzeciwie środka odwoławczego (arg. z art. 295 § 3).

Art. 297 (193).

§ 1. Sprzeciw rozpatruje władza skarbowa, która wydała orzeczenie zaoczne i jeżeli uzna niestawiennictwo oskarżonego za usprawiedliwione, zarządza ponowne jego wezwanie w celu przesłuchania.

§ 2. Orzeczenie zaoczne traci moc, gdy oskarżony w terminie ponownym się stawi.

§ 3. W razie nieusprawiedliwionego niestawiennictwa oskarżonego w terminie ponownym, orzeczenie zaoczne pozostaje w mocy.

§ 1. **1. która wydała orzeczenie zaoczne** (zob. uw. 1 do art. 296) a więc władza, która rozpoznawała sprawę jako władza I instancji, właściwa wedle art. 218 § 1, 219 lit. a) lub 219 lit. b).

2. jeżeli uzna. Nie należy to wyłącznie od woli czy widzi mi się władzy skarbowej; przesłanką jest tu rzeczywiste istnienie przyczyn usprawiedliwiających niestawiennictwo, jednakowoż władzy skarbowej przysługuje prawo swobodnej oceny co do tego: a) czy okoliczność mająca usprawiedliwić niestawiennictwo zaistniała oraz b) czy ona w rzeczywistości uniemożliwiła stawiennictwo.

3. zarządza ponowne jego wezwanie. Władza skarbowa nie wydaje więc i nie doręcza oskarżonemu wzgl. odpowiedzialnemu postanowienia (art. 232 § 3 i 233), iż uznaje niestawiennictwo za usprawiedliwione oraz że uchyla wydane orzeczenie, lecz wzywa go w celu przesłuchania.

§ 2. **4.** Orzeczenie zaoczne traci tu swój wigor z mocy prawa (ipso jure), bez potrzeby wydania w tym względzie postanowienia i doręczenia go oskarżonemu wzgl. odpowiedzialnemu.

Odrzucenie sprzeciwu następuje postanowieniem, na które służy zażalenie (art. 232 § 3 i 235 § 1).

5. nieusprawiedliwionego niestawiennictwa. Ponieważ ustawa nie wymienia § 3.
czasu usprawiedliwienia i nie różnicuje w tym względzie (lege non distinguente nec nostrum est distinguere), przeto przyjąć należy, że usprawiedliwienie nastąpić może: bądź przed terminem bądź też po terminie do przesłuchania wyznaczonym.

Uznanie niestawiennictwa za nieusprawiedliwione następuje w postaci postanowienia, na które służy zażalenie (art. 232 § 3 i 235 § 1).

6. orzeczenie pozostaje w mocy i ulega wykonaniu (art. 304). Ustawa nie wymaga postanowienia, uznającego orzeczenie za prawomocne i wykonalne.

Art. 298 (192, 199).

§ 1. Odwołanie wnosi się na piśmie do władzy, która wydała orzeczenie. Władza ta odmawia przyjęcia odwołania wniesionego po terminie lub przez osobę nieuprawnioną.

§ 2. Odwołanie wniesione w przepisanym terminie przesyła się władzy odwoławczej wraz z aktami.

1. Odwołanie: zob. art. 295 § 1. Ustawa nie przepisuje w ogóle treści odwo- § 1.
łania a co do formy zawiera tylko jeden przepis mianowicie nakaz wniesienia go na piśmie (zob. poniżej uw. 2). Wobec tego wystarczy ogólnikowy zarzut, że daną stronę niesłusznie skazano lub niesłusznie na nią nałożono odpowiedzialność posiłkową lub zastępczą (art. 30, 34), że kara lub koszty są wysokie itp. Oczywiście jednak w interesie strony leży przytoczenie podstaw odwołania w sposób możliwie dokładny a więc np. braku winy, niedostateczności dowodów, braku istoty przestępstwa, przedawnienia, sprawy osądzonej itp. Można też zarzucić niewłaściwość rzeczową lub miejscową władzy orzekającej; zob. uwagi wstępne przed art. 218. Ustawa nie odmawia stronie prawa przytoczenia w odwołaniu nowych faktów i dowodów (jus novorum); władza odwoławcza ma prawo a nawet obowiązek nowości, mające dla sprawy istotne znaczenie, zbadać drogą dodatkowego dochodzenia (art 299).

Ustawa nie wymaga wreszcie dokładnie sprecyzowanego wniosku o zmianę orzeczenia I instancji i o rodzaj lub sposób zmiany; wystarcza tedy, że żądanie odwołującego się wypływa z okoliczności w odwołanu przytoczonych.

2. na piśmie, nie zaś także ustnie do protokółu, gdyż prawo kar. sk. odstąpiło widocznie umyślnie od postanowienia art. 192 § 1 uks. 1932, wedle którego wolno było zażalenie od orzeczenia karnego wnieść, pisemnie lub ustnie do protokółu.

Podpis adwokata (art. 265) nie jest wymagany.

3. do władzy, która wydała orzeczenie (zob. uw. 1 do art. 297), nie zaś fakultatywnie do tej władzy albo do wyższej władzy skarbowej, jako tego dozwalał przepis § 2 art. 192 uks. 1932.

4. władza ta odmawia przyjęcia: postanowieniem (art. 232 § 2 i 233 § 1 i 2). Na odmowne postanowienie służy zażalenie (art. 235 § 1).

5. po terminie. Zob. uw. 3 do art. 295. Ustawa nie wymaga, ażeby pismo przesłane pocztą wysłane było listem poleconym; jest to jednak wskazane dla łatwiejszego stwierdzenia daty nadania pisma na pocztę.

6. przez osobę nieuprawnioną. Kto jest uprawniony do założenia odwołania, wskazuje art. 295 § 1 i 2. Innym jest pytanie, czy pismo zawierające odwołanie pochodzi od osoby uprawnionej. Wszelką wątpliwość wykluczałoby uwierzytelnienie podpisu na piśmie odwoławczym, lecz tego ustawa nie wymaga; wystarcza więc podpis nieuwierzytelniony. Jeżeli władza skarbowa I lub II instancji ma wątpliwości co do autentyczności podpisu może ona sprawdzić autentyczność przez wdrożenie odpowiedniego zbadania. Osoby nie umiejące pisać położą na piśmie znak odręczny i podpis świadka, stwerdzającego pochodzenie znaku odręcznego;

ostatecznie jeśliby obok znaku odręcznego nie było podpisu świadka, można sprawdzić pochodzenie podpisu przez przesłuchanie danej strony.

Jeśli na piśmie brak podpisu w ogóle, to nie jest to jeszcze dowodem, że pismo pochodzi od osoby nie uprawnionej; należy więc sprawdzić genezę pisma, albowiem z brzmienia § 1 nin. art. wynika, że ustawodawca chciał odwołanie zarówno co do formy, jak i co do treści traktować liberalnie.

§ 2. **7. do władzy odwoławczej:** zob. art. 219 lit. c), § 3 przep. wyk. i art. 221. Żądanie skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego przesyła się prokuratorowi wraz z aktami.

Art. 299 (196 § 2).

Przed rozpoznaniem odwołania władza odwoławcza może zarządzić przeprowadzenie dodatkowego dochodzenia.

1. władza odwoławcza: art. 219 c), § 3 przep. wyk. i art. 221.

2. dodatkowego dochodzenia. Zob. uw. 13 do art. 293.

Art. 300 (196 § 1 i 3).

Po rozpoznaniu odwołania władza odwoławcza wydaje orzeczenie, mocą którego bądź

a) zatwierdza zaskarżone orzeczenie, bądź

b) uchyla je w całości lub w części, wydając nowe orzeczenie albo przekazując sprawę komu należy.

1. odwołania. Zob. uw. do art. 298.

2 władza odwoławcza: art. 219 c), § 3 przep. wyk. i art. 221.

3. wydaje orzeczenie: zob. art. 232 § 2. Odwołanie wniesione po terminie lub przez osobę nieuprawnioną, którego przyjęcia władza skarbowa I instancji nie odmówiła mimo postanowienia § 1 art. 298, odrzuca władza odwoławcza a limine postanowieniem (art. 232 § 3), przeciw któremu nie służy zażalenie (art. 236).

Orzeczenie władzy odwoławczej nie może wychodzić poza granice odwołania (zob. wstęp. art. 302 § 1) z wyjątkiem przypadków w art. 302 § 1 pod a) do d) wymienionych.

4. zatwierdza zaskarżone orzeczenie, uzasadniając swoje ujemne stanowisko wobec istotnych zarzutów podniesionych w odwołaniu. Obowiązek uzasadnienia wynika stąd, że orzeczenie władzy odwoławczej jest rozstrzygnięciem a każde rozstrzygnięcie winno wedle art. 233 § 1 zawierać powołanie się na podstawę prawną.

5. wydając nowe orzeczenie, które odpowiadać musi wymogom art. 233 § 1, 292 § 1 i 2 oraz 293 § 1 — a tym samym zawierać uzasadnienie (art. 292 § 1 lit. c).

6. przekazując sprawę komu należy a więc władzy skarbowej rzeczowo lub miejscowo właściwej wzgl. prokuratorowi. Zob. uwagi wstępne przed art. 218.

Art. 301 (196 § 1).

Władza odwoławcza nie może:

a) zwiększyć oskarżonemu kary wymierzonej przez I instancję,

b) przekroczyć granic odwołania z wyjątkiem wypadków wskazanych w art. 302.

1. Przepis nin. art. wzorowany jest na przepisie art. 500 kpk.

2. **(do lit. a).** Jest to tzw. zakaz reformationis «in pejus» a właściwie «in durius», który jednak obowiązuje tylko instancję odwoławczą skarbową, nie zaś sąd, jeśli do niego w myśl art. 195 sprawę skierowano **(O. 312/29** i **O. 155/31),** gdyż żądanie skierowania sprawy na drogę sądową nie jest zaskarżeniem orzeczenia władzy skarbowej czyli środkiem odwoławczym, lecz środkiem obrony (art. 234 i 295), zmierzającym do ponownego rozpoznawania sprawy przez Sąd. Sąd może tedy przyjąć inną kwalifikację prawną czynu a także wymierzyć surowszą karę **(O. S. P. IV. 565** i **O. 53/37).**

Zwiększenie kary prawomocnym orzeczeniem karnym nałożonej może nastąpić jedynie drogą wznowienia postępowania z powodu niedostatecznego ukarania (art. 315).

Zakazem art. 301 lit. a) objęty jest tylko wymiar kary; władza odwoławcza może jednak, nie zwiększając kary, zmienić czyn, stanowiący podstawę skazania (art. 292 § 1 lit. a) na czyn podlegający surowszemu ukaraniu, albo **(mot. do O. 177/34)** zamiast zbiegu przepisów ustawy (art. 36 kk.) przyjąć wieloczynowy zbieg przestępstw (art. 31 kk.) i wymierzyć dwie lub więcej kar, jeśli ich suma nie przenosi kary orzeczonej w I instancji (art. 128/32); oczywiście że w takim wypadku nie orzeka się kary łącznej (art. 6 § 1). Zwiększeniem kary jest nie tylko ilościowe jej podwyższenie, lecz wszelkie podniesienie stopnia dolegliwości kary i jej skutków, odebranie ustawowych możliwości nieodcierpienia kary (amnestia) w ogóle wszystko, co w rezultacie pogarsza (zob. art. 318) dolę oskarżonego w stosunku do orzeczenia władzy skarbowej I instancji **(O. 196/35).**

Reformatio in pejus zachodzi, jeśli na wypadek niemożności ściągnięcia grzywny miałoby oskarżonego spotkać surowsza kara zastępczego aresztu **(O. 50/31, O. 224 34 pkt. 2)** np. przez przerachowanie kary pieniężnej lub grzywny na areszt zastępczy według stawki niższej niż w orzeczeniu uchylonym **(O. 398/31).**

Nie zachodzi natomiast reformatio in pejus, jeżeli władza odwoławcza korzysta z art. 294 i przesyła akta sądowi celem zastosowania środków zabezpieczających — albo **(O. 396/31),** jeżeli władza odwoławcza, uniewinniając częściowo oskarżonego, nie zniża mu kary, chyba że kara w I instancji orzeczona nie mogłaby być wymierzoną za czyn, co do którego skazanie przez władzę I instancji pozostało w mocy.

Wymieniam w tym względzie dwa przykłady:

a) Oskarżonego skazano w I instancji za przemyt (art. 44 § 1) 100 klg. towaru na najwyższą w tymże art. przewidzianą karę 400 zł, gdyż cło wynosi 4 zł od 1 klg, natomiast władza odwoławcza przyjęła przemyt 50 klg a karę, która wobec tego mogła wynosić co najwyżej 200 zł., pozostawiła bez zmiany.

b) Oskarżony, skazany w I instancji za występek umyślny z art. 165 § 1 na grzywnę 500 zł przy uszczuplonym podatku w kwocie 100 zł (tj. 5 razy po 100 zł), został w II instancji skazany tylko za występek nieumyślny z art. 165 § 2, przy czym karę 500 zł utrzymano w mocy lub określono na kwotę wyższą niż 250 zł — albowiem najwyższa kara wedle art. 165 § 1 wynosiła (10×100) = 1.000 zł, zaś wedle art. 165 § 2 tylko 1/4 część kary w § 1 określonej a więc 250 zł.

3. **(do lit. b).** Podczas gdy władza orzekająca w I instancji ma w swym orzeczeniu ocenić wedle swego swobodnego uznania całokształt okoliczności ujawnionych w postępowaniu karnym i wydać o całej sprawie sąd samoistny, będący wypływem jej przekonania (art. 291 § 1 i 2), to władza odwoławcza ma jedynie rozpoznać odwołanie (art. 299 i 300) a więc jedynie osądzić, czy i o ile odwołanie jest uzasadnione. Już stąd wynika wyrażona w nin. art. pod lit. b) zasada, że władza odwoławcza związana jest treścią odwołania i jego granic przekroczyć nie może. Wyjątek co do przypadków z art. 302, na który w art. 301 lit. b) wskazano, jest tylko stwierdzeniem tej zasady (exceptio firmat regulam in casibus non exceptis).

Nie może tedy władza odwoławcza obniżyć kary zasadniczej lub zastępczej ani też cyfry odpowiedzialności (art. 30, 34), jeśli tego w odwołaniu nie żądano

lub na zbytnią surowość orzeczenia nie wskazano — ani przyznać interwenientowi więcej niż on w odwołaniu się domaga itd.

Inaczej przedstawia się rzecz w razie skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego, albowiem sąd bada samodzielnie całą sprawę na nowo, nie będąc związany poglądem władzy skarbowej (art. 7 kpk.).

Art. 302 (nowy).

§ 1. Władza odwoławcza z urzędu, niezależnie od granic odwołania:

a) uniewinnia oskarżonego, jeżeli w czynie mu przypisanym nie ma znamion przestępstwa,

b) poprawia przyjętą w orzeczeniu I instancji błędną kwalifikację czynu,

c) uchyla orzeczenie na korzyść współoskarżonych, odpowiedzialnych posiłkowo lub zastępczo, choćby nie odwołali się, jeżeli uchyliła je na korzyść jednej ze stron, która założyła odwołanie, a te same względy przemawiają za uchyleniem orzeczenia na rzecz tamtych,

d) umarza postępowanie w przypadkach, przewidzianych w art. 270 § 1 lit. b).

§ 2. Władza odwoławcza uznaje zaskarżone orzeczenie za nieważne w całości lub w części:

a) jeżeli zapadło ono z naruszeniem właściwości rzeczowej lub względem osoby, która w danej sprawie nie podlega orzecznictwu władz skarbowych;

b) jeżeli sprawa była już prawomocnie rozstrzygnięta lub jeżeli w tej samej sprawie toczy się ważne postępowanie wcześniej wszczęte;

c) jeżeli w rozstrzygnięciu sprawy brał udział urzędnik wyłączony z mocy ustawy;

d) jeżeli strona była całkowicie pozbawiona możności obrony swych praw;

e) jeżeli oskarżonego skazano na karę w ogóle nie przewidzianą za dane przestępstwo.

§ 1. 1. Przepis § 1 wzorowany jest na przepisie art. 501 kpk.

2. Przepis nin. art. należy tłumaczyć ścieśniająco, gdyż stanowi on wyjątek od ogólnej zasady w art. 301 wyrażonej, wedle której władza odwoławcza nie może wyjść poza granice odwołania.

3. do lit. a). W interesie poczucia prawnego, porządku społecznego i powagi władz państwowych nie podobna dopuścić do uprawomocnienia się orzeczenia skazującego osobę niewinną, która z niedbalstwa lub z nieznajomości prawa zaniechała w ogóle wnieść odwołanie albo też zaniechała w swym odwołaniu powołać się na swoją niewinność. W miejsce starorzymskiej zasady: «volenti non fit iniuria» należy tu stosować zasadę nowoczesną: Sapienter volenti non fit iniuria.

Władza odwoławcza uniewinni tedy oskarżonego pod warunkami z lit. a) nin. art., choćby on się w ogóle nie odwołał a akty przedłożono władzy odwoławczej na skutek odwołania odpwiedzialnego lub interwenienta. Jeżeli odwołanie wniósł współoskarżony, uniewinnienie nastąpi przy zastosowaniu przepisu lit. c) niniejszego artykułu.

Zasadę pod lit. a) wyrażoną stosuje się jednak tylko do orzeczenia o winie, nie zaś także do orzeczenia o karze, do odpowiedzialności osób trzecich (art. 30 i 34) i do roszczeń interwenienta (art. 216).

4. do lit. b). Władza odwoławcza mając obowiązek czuwać nad prawidłowością wymiaru sprawiedliwości, nie może z pełną świadomością dopuścić do szerzenia mylnych poglądów prawnych, które w przyszłości oddziaływałyby ujemnie na praktykę podległych im władz skarbowych.

Przez błędną kwalifikację należy rozumieć zastosowanie niewłaściwego przepisu do ustalonego stanu faktycznego **(O. 90/32).**

Jeżeli władza odwoławcza uznaje, że ustalony stan faktyczny czynu, którego oskarżony dokonał, nie zawiera znamion ustawowych przestępstwa mu poczytanego, lecz zawiera znamiona innego przestępstwa, należy zmienić kwalifikację prawną, nie zaś odsyłać sprawę władzy skarbowej do ponownego rozpoznania, gdyż sprzeciwiałoby się to zasadzie ekonomii procesowej (via recta) i wyraźnemu przepisowi art. 302 lit. b).

Zmieniając kwalifikację czynu na niekorzystniejszą dla oskarżonego, nie może jednak władza odwoławcza zwiększyć oskarżonemu kary wymierzonej przez I instancję (art. 301 lit. a).

5. do lit. c). Jest to tzw. reformatio in melius polegająca na zasadzie jedności sprawy (beneficium cohaesionis).

W warunkach pod lit. ą) wskazanych tj. jeżeli za uchyleniem orzeczenia przemawiają te same względy — uchylenie orzeczenia co do jednego z oskarżonych spowodować może uchylenie tegoż orzeczenia także co do odpowiedzialnych zastępczo lub posiłkow (art. 30, 34); nie należy więc przepisu pod lit. c) rozumieć w ten sposób, że jeśli odwołał się jeden z oskarżonych, to orzeczenie uchylić można jedynie co do współoskarżonych a nie także do odpowiedzialnych i na odwrót.

W rozumieniu art. 302 lit. c) zachodzą «te same względy», jeśli stan faktyczny lub prawny jest ten sam. Zresztą zauważyć należy, że w razie uniewinnienia oskarżonego odpada tym samym odpowiedzialność posiłkowa (art. 30 § 1).

6. do lit. d). Nie przytoczono tu umorzenia w przypadkach z art. 270 § 1 lit. a), albowiem w tych przypadkach nastąpić winno nie umorzenie, lecz uchylenie orzeczenia karnego i wydanie nowego orzeczenia (art. 300 lit. b), oczywiście uniewinniającego; podczas gdy bowiem w przypadkach z art. 270 § 1 lit. b) chodzi o brak formalnych przesłanek procesowych, to w przypadkach z art. 270 lit. a) chodzi o kwestię winy.

7. Przepis § 2 opiera się na wzorze, zawartym w art. 501 lit. c) i art. 520 kpk. **§ 2.**

8. uznaje zaskarżone orzeczenie za nieważne. Nie następuje tu uchylenie orzeczenia karnego a tym samym władza odwoławcza nie wydaje nowego orzeczenia (art. 300 lit. b). Uznanie orzeczenia za nieważne następuje w postaci postanowienia (art. 232 § 3).

9. w całości lub części. Częściowa nieważność zachodzi, jeżeli jedna z przyczyn nieważności, wymienionych w § 2 pod lit. a) do e) dotyczy bądź jednego tylko z więcej oskarżonych wzgl. odpowiedzialnych (art. 215), bądź jednego tylko z więcej przedmiotów orzeczeniem załatwionych.

10. do lit. a). Co do naruszenia właściwości rzeczowej zob. art. 228 § 1 i 2, zaś co do osoby nie podlegającej w danej sprawie orzecznictwu skarbowemu zob. art. 213 § 1 i 2. W przypadku art. 228 następuje przekazanie sprawy właściwej władzy skarbowej wzgl. sądowi; w przypadku art. 213 sprawę przekazuje się sądowi.

11. do lit. b). Jeżeli sprawa była już prawomocnie rozstrzygnięta (res judicata), zachodzi okoliczność wyłączająca ściganie, wobec czego sprawę się umarza (art. 270 § 1 1 it.b), jeżeli zaś w tej sprawie toczy się ważne postępowanie wcześniej wszczęte (lis pendens), sprawę przekazuje się władzy skarbowej, która wcześniej wszczęła postępowanie.

Ważnym jest postępowanie wcześniej wszczęte, jeżeli je wszczęła władza, która jest przed innymi powołaną do rozpoznania sprawy w myśl zasady wyprzedzenia (prewencji); zob. § 3 art. 222 i § 1 art. 226.

12. do lit. c). Przyczyną nieważności orzeczenia jest wyłącznie udział urzędnika wyłączonego z mocy ustawy (art. 230) w rozstrzygnięciu sprawy tj. w wydaniu zaskarżonego orzeczenia głównego lub uzupełniającego (art. 232 § 2, 293 § 1 i 2). Zob. uw. 1, 2 i 12 do art. 230.

W przypadku z lit. c) § 2 nin. art. sprawa wraca do tej samej władzy, która ją rozpoznawała, lecz prowadzenie i rozstrzygnięcie jej poruczа się innemu urzędnikowi, co do którego nie zachodzą przyczyny wyłączenia.

13. do lit. d). Pozbawienie możności obrony praw musi pochodzić z winy władzy dochodzącej lub rozpoznającej sprawę i musi być całkowite tak, ażeby strona w ogóle niejako do głosu nie doszła przed rozstrzygnięciem sprawy. Nie będzie więc nieważności z lit. d), jeśli z oskarżonym spisano protokół karny (art. 259, 260), lecz nie wezwano go do przesłuchania po myśli art. 262, jakkolwiek grożąca kara przenosiła kwotę 1.000 zł albo jeżeli oskarżony domagał się przed zamknięciem dochodzenia przesłuchania go lub przeprowadzenia pewnych dowodów a wnioskom tym, choćby zupełnie niesłusznie, odmówiono itp. W tych i tego rodzaju przypadkach zachodzić będzie tylko wada postępowania, którą można usunąć przez zarządzenie dodatkowego dochodzenia i przesłuchania oskarżonego (art. 299).

Przepis pod lit. d) dotyczy każdej strony a więc nie tylko oskarżonego, lecz także odpowiedzialnego posiłkowo lub zastępczo (art. 30 i 34) a także interwenienta (art. 216).

14. do lit. e). Może to być:

a) kara zasadnicza np. za wykroczenie orzeczono nie karę pieniężną porządkową (art. 35), lecz grzywnę (art. 9 lit. c);

b) kara zastępcza np. na wypadek nieściągalności grzywny orzeczono nie areszt zastępczy (art. 14 § 1), lecz obowiązek wykonywania pracy (art. 43 § 1 kk.) — wreszcie

c) kara dodatkowa np. w przypadku art. 89 § 2 orzeczono przepadek.

Jeśliby władza skarbowa zamiast grzywny orzekła karę pozbawienia wolności, zachodziłaby nieważność zarówno z lit. a), jak i z lit. e) § 2 nin. art.

Art. 303 (196 § 3).

Uchylając orzeczenie z powodu istotnych wadliwości postępowania innych niż wskazane w art. 302, władza odwoławcza może albo przekazać sprawę władzy I instancji do ponownego rozpatrzenia albo rozstrzygnąć ją sama po usunięciu uchybień.

1. Uchylając orzeczenie: zob. art. 300 lit. b).

2. z powodu istotnych wadliwości. Istotna wadliwość zachodzi, jeśli naruszono przepis proceduralny, mający doniosły wpływ na treść orzeczenia w przedmiocie, co do którego żali się odwołanie. Natomiast nie zachodzi istotna wadliwość, jeśli naruszony został tylko przepis instrukcyjny czyli porządkowy. Charakter istotny wadliwości nie jest więc stały i niezmienny dla wszelkich możliwych przypadków — lecz względny, zależny od okoliczności sprawy.

3. niż wskazane w art. 302: Przypadki z art. 302 wyłączono, gdyż zostały już tamże odrębnie unormowane i tak w przypadkach z art. 302 § 2 orzeka się nieważność, w przypadkach z art. 302 § 1 lit. a), b) i d) władza odwoławcza sama załatwia sprawę definitywnie a w przypadku art. 302 § 1 lit. c) ustawa przepisuje uchylenie, z którym łączyć się może nowe orzeczenie albo przekazanie sprawy (zob. poniżej uw. 6).

4. władza odwoławcza. Zob. art. 219 lit. c), § 3 przep. wyk. i art. 221.

5. może: Ustawa pozostawia tu władzy odwoławczej wybór między dwiema drogami, może ona mianowicie albo przekazać sprawę władzy I instancji do ponownego rozpatrzenia albo rozstrzygnąć ją sama po usunięciu uchybień. Jakkol-

wiek w art. nin. wymieniono na pierwszym miejscu przekazanie sprawy I instancji, to jednak nie należy uważać tego za wskazówkę ustawy, że na pierwszy plan wysuwa się przekazanie — przeciwnie władza odwoławcza rozważy, która droga jest w danym przypadku sposobniejszą tj. która — bez ujmy dla rzeczowych rękojmi prawidłowego wymiaru sprawiedliwości — prowadzi do rychlejszego i ostatecznego zakończenia sprawy.

6. przekazać sprawę władzy I instancji, nie zaś innej władzy skarbowej lub nawet sądowi, jak to dzieje się w przypadkach z art. 300 lit. b) lub art. 302 lit. c).

7. do ponownego rozpatrzenia a nie do samego tylko ponownego rozstrzygnięcia czyli do wydania nowego orzeczenia; ustawodawca zakłada bowiem, że władza orzekająca w I instancji byłaby może doszła do innych wniosków i wyników, gdyby nie zaszła owa istotna wadliwość.

8. rozstrzygnąć je sama: wprawdzie nie natychmiast, ale po usunięciu «uchybień» tj. owych zaszłych istotnych wadliwości postępowania. W tym celu władza odwoławcza może zarządzić przeprowadzenie dodatkowego dochodzenia (art. 299).

Rozdział trzynasty.

Postępowanie wykonawcze.

Art. 304 (200, 202).

§ 1. Orzeczenie karne ulega wykonaniu po upływie dni czternastu od jego uprawomocnienia się.

§ 2. Wykonanie orzeczeń karnych zarządza władza skarbowa I instancji.

1. Orzeczenie karne: główne i uzupełniające (art. 292 § 1 i 2, art. 293 § 1 i 2), § 1.

2. ulega wykonaniu: co do całej swej treści tj. co do kary zasadniczej i zastępczej (art. 9 i 14) oraz dodatkowej (przepadku: art. 17 i 19) i kosztów postępowania etc.

3. po upływie dni 14. Jest to tzw. czasokres parycyjny (tempus paritionis) czyli termin, w którym oskarżony winien sam od siebie, bez wkroczenia władzy okazać posłuszeństwo wobec zapadłego prawomocnego orzeczenia przez uiszczenie grzywny lub pieniężnej kary porządkowej, przez zapłatę równowartości przedmiotu przestępstwa (art. 20 § 1), uiszczenie kosztów postępowania itd. Zob. uw. 5 do art. 305.

4. od jego prawomocności. Oczywiście że orzeczenie wydane co do więcej osób może w miarę okoliczności co do każdej z nich uprawomocnić się w innym czasie.

Ustawa podobnie jak art. 540 kpk., a odmiennie niż art. 200 § 2 uks. 1932, nie określa, kiedy orzeczenie staje się prawomocne. Już bowiem przy kodyfikacji kpk. podniesiono słusznie niemożność przewidzenia wszelkich ewentualności, które wyłonić się mogą; przykładowo przytaczam, że uprawomocnienie się orzeczenia następuje, jeśli nie zgłoszono przeciw niemu środka obrony (art. 234, 295 § 1, 296), jeśli zgłoszony środek cofnięto, jeśli odwołania nie przyjęto (art. 298 § 1 zd. 2))co znów wymaga prawomocności postanowienia, którym odwołania nie przyjęto), jeżeli prawomocnie odrzucono sprzeciw, z którym nie połączono innego środka obrony (art. 296 § 1 i 2) itd.

5. Wykonanie orzeczeń karnych polega tu w pierwszym rzędzie na czynno- § 2.
ściach określonych w art. 305; dopiero w razie niemożności ściągnięcia grzywny postanawia władza skarbowa I instancji wykonanie kary aresztu zastępczego (art. 308 § 1) i zwraca się w tym względzie do władz w art. 309 § 1 i 2 określonych.

W skład wykonania wyroku wchodzi dalej sprzedaż przedmiotów za przepadłe uznanych (art. 307).

6. władza skarbowa I instancji (zob. art. 218 i § 2 przep. wyk.), chociażby orzeczenie karne wydała lub zatwierdziła władza skarbowa II instancji, wymieniona w art. 219, w § 3 przep. wyk. i w art. 221.

Art. 305 (nowy).

Ściąganie grzywien, kar pieniężnych, kosztów postępowania i innych orzeczonych świadczeń pieniężnych, nie wpłaconych przez skazanego do kasy skarbowej, następuje według przepisów o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych.

1. Postępowania egzekucyjnego można zaniechać i przystąpić bezpośrednio do wykonania aresztu zastępczego, gdy akta sprawy karnej zawierają wystarczające dane do stwierdzenia okoliczności przewidzianych w art. 15 § 1 (§ 54 przep. wyk.).

2. grzywien: zob. art. 9 lit. c), 14, 15 i art. 292 § 2.

3. kar pieniężnych: zob. art. 35, 40 § 1, 2, 3 i 4 oraz art. 292 § 2.

4. innych świadczeń pieniężnych: jako to równowartości przedmiotu występku (art. 20 § 2), kosztów postępowania karnego (art. 312 i nast.) itd.

5. według przepisów o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych tj. według rozporządzenia Rady Ministrów z d. 25 czerwca 1932 Dz. U. 62, poz. 589 o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych.

Art. 306.

§ 1. Na prośbę skazanego władza skarbowa może odroczyć ściągnięcie grzywien, kar pieniężnych i kosztów postępowania, albo rozłożyć je na raty na czas, nie przekraczający dwóch lat, jeżeli natychmiastowe ściągnięcie pociągnęłoby dla skazanego lub jego rodziny skutki zbyt ciężkie.

§ 2. Okres wymieniony w § 1 może przedłużyć Minister Skarbu do lat 5.

§ 3. Odroczenie ściągnięcia lub rozłożenia na raty należności wymienionych w § 1 można uzależnić od zabezpieczenia ich na majątku oskarżonego, odpowiedzialnego lub poręczyciela.

§ 1. **1. Na prośbę skazanego:** analogicznie stosuje się to do odpowiedzialnego posiłkowo (art. 30 i 308 § 1); odpowiedzialny zastępczo (art. 34) jest sam «skazanym»; zob. końcowy ustęp uwagi 5 do art. 34.

Na odmówienie tej prośbie służy skazanemu zażalenie (art. 235 § 1), co jednak nie wstrzymuje wykonania egzekucji (art. 305).

2. władza skarbowa, która rozstrzygnęła sprawę w I instancji (§ 55 ust. 1 przep. wyk.).

3. grzywien: zob. art. 9 lit. c), 14, 15 i art. 292 § 2.

4. kar pieniężnych: zob. art. 35, 40 § 1, 2, 3, 4 i art. 292 § 2.

5. kosztów postępowania: zob. art. 312 i nast.

6. nie przekraczający dwóch lat: od dnia uprawomocnienia się orzeczenia (§ 55 ust. 2 przep. wyk.). Zob. uwagę 4 do art. 304.

7. pociągnęłoby dla oskarżonego lub jego rodziny: orzeka o tym władza skarbowa wedle swego uznania, opartego na aktach sprawy karnej ewentualnie na dochodzeniach specjalnie w tym celu zarządzonych.

8. skutki zbyt ciężkie tj. zburzenie równowagi gospodarczej lub obalenie prawidłowego sposobu prowadzenia gospodarki. Ustawa jest tu liberalną, gdyż nakazuje załatwienie przychylne prośby skazanego, choćby odmowa odroczenia lub rozłożenia na raty nie powodowała ruiny majątkowej (por. art. 15 § 1); z drugiej jednak strony nie można dopatrywać się skutków zbyt ciężkich, jeżeli skazany zmuszony zostaje do pewnych ograniczeń w swoim i swej rodzinny trybie życia itp.

Załatwiając prośbę skazanego o odroczenie lub rozłożenie na raty grzywien etc. weźmie tedy władza skarbowa z jednej strony pod uwagę stosunki majątkowe i dochodowe skazanego i jego rodziny oraz ochronę jego warsztatu pracy — z drugiej zaś strony interes skarbowy a co do grzywien i kar porządkowych, że mają one charakter ekspiacji i że skazany odczuć powinien konieczność ich zapłaty.

9. Zob. w art. 221 słowa: «orzeka w innych przypadkach». § 2.

10. można uzależnić od zabezpieczenia, jeżeli zachodzi obawa, że w prze- § 3.
ciągu czasu, do którego zapłata nastąpić ma, mogłaby nastąpić tego rodzaju zmiana stosunków majątkowych skazanego i odpowiedzialnego, że zrealizowanie roszczeń skarbowych stałoby się niemożliwe albo narażone byłoby na trudności.

Konieczność zabezpieczenia wzrasta z wysokością należności skarbowych.

11. lub poręczyciela. Można przyjąć porękę bez żądania zabezpieczenia, jeśli poręczyciel ma stałe zamieszkanie w kraju i przedstawia dostateczne dowody, że jego majątek wystarcza na pokrycie poręczenia — chyba że jego osoba nie budzi zaufania (ar. z art. 178 § 1 i 2 kpk.).

Art. 307 (203 § 1).

§ 1. Sprzedaż uznanych za przepadłe przedmiotów należy do właściwości władz skarbowych także wtedy, jeżeli przepadek orzeczono w postępowaniu sądowym.

§ 2. Jeżeli przepadek przedmiotu orzekła również inna władza na zasadzie przepisów innej ustawy, władza skarbowa wyda w porozumieniu z tą władzą zarządzenia w sprawie sprzedaży.

§ 3. Jeżeli przepadku nie orzeczono — stosuje się odpowiednio przepisy art. 277 i 278.

§ 4. Do pozasądowego uznania roszczeń, zgłoszonych przez osobę trzecią na podstawie przepisu art. 216 § 2, upoważniony jest Minister Skarbu.

1. Sprzedaż: dokonywa się bądź przez przetarg, bądź z wolnej ręki (§ 56 § 1.
przep. wyk.), zależnie od uznania władzy skarbowej I instancji (art. 304 § 2).

2. uznanych za przepadłe przedmiotów: zob. art. 17, 19, 277 § 3 i 293.

3. jeżeli przepadek orzeczono w postępowaniu sądowym, albowiem cena uzyskana ze sprzedaży przedmiotów przepadłych wpływa zawsze na rachunek budżetu Ministerstwa Skarbu (art. 217 § 1 lit. b).

4. również inna władza np. sąd karny lub władza administracyjna. § 2.

5 władza skarbowa: I instancji (art. 218, § 2 przep. wyk. i art. 303 § 2).

6. w porozumieniu itd., albowiem przedmioty uznane za przepadłe mogą być owej innej władzy potrzebne jako dowody rzeczowe lub tp.

7. Zob. uw. do art. 277 i 278 oraz § 42 przep. wyk. w uw. 7 do art. 277. § 3.

8. Zob. w art. 221 słowa: «orzeka w innych przypadkach». § 4.

Art. 308 (202, 205 § 2).

§ 1. W razie niemożności ściągnięcia w całości lub w części grzywny lub kary pieniężnej z majątku skazanego lub odpowiedzialnego posiłkowo, władza skarbowa postanawia wykonanie kary aresztu zastępczego.

§ 2. Skazanych zamieszkałych za granicą zatrzymuje się, jeżeli przekroczą granicę Państwa Polskiego, i w razie niezłożenia przez nich grzywny lub kary pieniężnej — zarządza się wykonanie kary zastępczej.

§ 1. **1. grzywny:** zob. art. 9 lit. c), 14, 15 i 292 § 2.

3. odpowiedzialnego posiłkowo (art. 30). Nie wymieniono tu odpowiedzialnego zastępczo, gdyż on sam jest skazanym; zob. końcowy ustęp uwagi 5 do art. 34.

4. aresztu zastępczego: zob. art. 14 i 15.

§ 2. **5. Skazanych.** W analogicznym art. 205 § 2 uks. 1932 mowa była o osobach «prawomocnie» skazanych. Mimo opuszczenia słowa «prawomocnie» w nin. art. przyjąć należy, że przepis § 2 odnosi się tylko do prawomocnie skazanych, albowiem nin. art. zamieszczono w rozdziale o postępowaniu wykonawczym a orzeczenie karne ulega wykonaniu dopiero po uprawomocnieniu się wyroku (art. 304 § 1).

Jeżeli osoba, zamieszkała za granicą a skazana nieprawomocnie przekroczy granicę Państwa Polskiego, można zabezpieczyć grzywnę lub karę pieniężną przez przez zajęcie wszelkich przedmiotów będących jej własnością (art. 250 § 1 i 2) — zaś uchyleniu się od wykonania kary aresztu zastępczego można zapobiec przez tymczasowe aresztowanie na podstawie art. 165 lit. c) kpk.

6. Zob. powyżej uw. 1, 2 i 4.

Art. 309 (141 i 204).

§ 1. O wykonanie kary aresztu zastępczego zwraca się władza skarbowa:

a) do wojskowego prokuratora okręgowego w sprawach przeciwko żołnierzom w czynnej służbie wojskowej,

b) do sądu grodzkiego — w innych sprawach.

§ 2. Właściwość wojskowego prokuratora okręgowego określa się według miejsca pełnienia służby skazanego, właściwość zaś sądu grodzkiego według miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu skazanego.

§ 1. **1. zwraca się:** przy dołączeniu odpisu orzeczenia karnego z potwierdzeniem jego prawomocności (§ 57 przep. wyk.).

2. władza skarbowa: I instancji (art. 218, § 2 przep. wyk. i art. 304 § 2).

§ 2. **3. lub miejsca pobytu,** choćby chwilowego, gdyż nie chodzi tu o dochodzenie lub rozpaznanie sprawy, lecz o jak najrychlejsze ujęcie skazanego w celu wykonania na nim kary.

Art. 310 (nowy).

Odroczenia i przerwy kary zastępczej udziela władza skarbowa, stosując odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego. Przewidziane w tych przepisach uprawnienia prokuratora okręgowego wykonywa władza skarbowa I instancji, prokuratora apelacyjnego — władza skarbowa II instancji, Ministra Sprawiedliwości — Minister Skarbu.

1. Odroczenie i przerwy kary zastępczej: zob. art. 14, 15 i 292 § 2.

2. udziela władza skarbowa: I instancji (art. 218, § 2 przep. wyk. i art. 304 § 2).

3. stosując odpowiednie przepisy kodeksu postępowania karnego tj. zamieszczone poniżej przepisy art. 558 do 562 kpk.; przepisu art. 563 kpk. nie stosuje się, gdyż odpowiednie postanowienie zawiera art. 306 nin. ust.

4. władza skarbowa II instancji: zob. art. 219 i § 3 przep. wyk.

5. Minister Skarbu. Zob. w art. 221 słowa: «orzeka w innych sprawach».

6. Władza skarbowa przesyła postanowienia co do przerwy kary zastępczej właściwemu sądowi grodzkiemu (art. 309) z wnioskiem o wydanie stosownego zarządzenia naczelnikowi więzienia i o zawiadomienie o przerwie kary policji państwowej okręgu, w którym zwolniony ma przebywać (§ 58 ust. 1 przep. wyk.) — a to celem inwigilacji, ażeby zwolniony nie zbiegł.

Po upływie przerwy władza skarbowa sprawdza, czy skazany rozpoczął dalsze odbywanie kary. Jeżeli skazany w ciągu 3 dni po upływie czasu przerwy nie zgłosi się dobrowolnie do odcierpienia kary, władza skarbowa zwraca się do sądu grodzkiego z wnioskiem o bezzwłoczne aresztowanie skazanego i sprowadzenie go do więzienia (§ 58 ust. 2 przep. wyk.) — albowiem do władzy skarbowej należy wykonanie orzeczeń karnych (art. 304 § 2) i wszelkie czynności z tym związane.

Przepisy kpk. o odroczeniu i przerwie kary

Art. 558 kpk. [1])

§ 1. Wykonanie kary pozbawienia wolności w wypadku choroby umysłowej lub ciężkiej choroby fizycznej skazanego pozostającego na wolności odracza się do czasu wyzdrowienia.

§ 2. Za chorobę ciężką uznać należy również taki stan cielesny skazanego, przy którym umieszczenie go w więzieniu lub areszcie może bezpośrednio zagrażać jego życiu, albo nie dałoby się pogodzić z istniejącymi w więzieniu lub areszcie urządzeniami.

Art. 559 kpk. [2])

Na prośbę skazanego można odroczyć na czas do jednego roku wykonanie kary pozbawienia wolności, jeżeli jej natychmiastowe wykonanie pociągnęłoby dla skazanego lub jego rodziny skutki zbyt ciężkie.

Art. 560 kpk. [3])

§ 1. Jeżeli stan zdrowia skazanego albo poważne względy materialne lub rodzinne tego wymagają, a skazany posiada w kraju stałe miejsce zamieszkania i określone źródło dochodu, można na jego prośbę udzielić mu przerwy w wykonaniu kary na okres do jednego roku.

§ 2. Przerwę można każdej chwili odwołać.

---

[1]) Odroczenie kary (jeszcze nie rozpoczętej) następuje tu z urzędu po stwierdzeniu choroby i trwa aż do czasu wyzdrowienia skazanego. Jeżeli skazany w chwili uprawomocnienia się wyroku jest aresztowany, następuje przeniesienie go do szpitala więziennego względnie przerwa w wykonaniu kary (art. 560 kpk.).

[2]) Do wniesienia prośby uprawniony jest wyłącznie skazany, nie zaś jego rodzina. Pod art. 559 podpadną przypadki, jeżeli np. skazany ma w rodzinie ciężko chorą osobę, której jest jedynym opiekunem, matka skazana ma drobne dzieci, którymi na razie nie ma się kto zaopiekować; mogą też odgrywać rolę względy natury materialnej (por. art. 560) np. skazany przedsiębiorca budowlany potrzebuje kilku miesięcy dla wykończenia budowy, dającej podstawę bytu dla jego rodziny, rolnik ma sprzątnąć plony, kupiec ma zakończyć sprzedaż sezonową i wynikające z niej rachunki itd. (mot. Kom. Kod. do art. 559 kpk. str. 692, 683). Odroczenie wykonania kary na czas ponad jeden rok jest absolutnie niedopuszczalne.

[3]) Podczas gdy art. 558 i 559 zajmują się odroczeniem wykonania kary jeszcze nie rozpoczętej, to art. 560 zajmuje się przerwą kary już rozpoczętej. Decydują tu

Art. 561 kpk.

Por. art. 306 § 3.

Art. 562 kpk.

§ 1. Odroczenia i przerwy wykonania kary pozbawienia wolności udziela prokurator okręgowy, zarządzający wykonanie wyroku — na czas do trzech miesięcy, prokurator apelacyjny — na czas do sześciu miesięcy.

§ 2. Jeżeli wykonanie wyroku należy do sądu grodzkiego, odroczenia i przerwy wykonania kary udziela sąd grodzki na czas nie dłuższy niż trzy miesiące.

§ 3 .Minister Sprawiedliwości władny jest udzielić odroczenia lub przerwy kary pozbawienia wolności na czas do jednego roku.

§ 4. Ponowne udzielenie przerwy nie może nastąpić przed upływem roku od daty ukończenia poprzedniej przerwy.

Art. 311 (nowy).

Do postępowania w sprawach o ułaskawienie stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego. Przewidziane w tych przepisach uprawnienia sądu służą władzy skarbowej, która orzekała w sprawie, uprawnienia zaś Ministra Sprawiedliwości — Ministrowi Skarbu.

1. Wedle ustępu (1) art. 69 Ustawy Konstytucyjnej z 23/4 1935 Dz. U. 30 poz. 227 Prezydent R. P. władny jest aktem łaski darować lub złagodzić karę wymierzoną orzeczeniem prawomocnym tudzież uchylić skutki skazania .Proceder w tym względzie przepisują art. 564 do 570 kpk., które poniżej zamieszczono.

Przepisy kpk. o ułaskawieniu

Art. 564 kpk. [1])

Jeżeli Minister Sprawiedliwości nie zarządzi inaczej, prośbę o ułaskawienie przesyła się sądowi, który wydał wyrok w pierwszej instancji.

Art. 565 kpk. [2])

Uznając, że skazany na łaskę nie zasługuje, sąd pierwszej instancji wydaje postanowienie o pozostawieniu prośby bez dalszego biegu.

---

względy materialne lub rodzinne; zob. powyżej uwagi do art. 559. Przesłanką dozwolenia przerwy jest stałe miejsce zamieszkania skazanego w kraju a zarazem także określone źródło dochodu; chodzi bowiem o to, ażeby skazany nie uchylił się od odbycia reszty kary (mot. Kom. Kod. do art. 560 str. 683). Prawa odwołania przerwy (§ 2 art. 560) nie uzależnia ustawa od żadnych warunków, zależy ono tedy w zupełności od uznania władzy. Władza odwoła przerwę, jeśli okaże się, że dozwolono jej z przyczyn przez skazanego przytoczonych, lecz w rzeczywistości nie istniejących albo że przyczyny, dla których przerwy udzielono, przestały istnieć.

[1]) Art. ten nadaje Ministrowi Skarbu prawo dowolnego przepisywania trybu załatwiania wpływających doń próśb o ułaskawienie. Może on więc:

a) prośbę a limine bez jej badania odrzucić,

b) przed przedłożeniem prośby Prezydentowi R. P. zasięgnąć opinii I lub II instancji albo każdej z nich oraz zarządzić dochodzenia we wskazanym przezeń kierunku.

W braku szczególnych zarządzeń Ministra Skarbu proceder odbywa się wedle art. 564 i nast.

[2]) Prośbę odrzuca władza skarbowa z art. 218 lub 219, do której ją wniesiono.

Art. 566 kpk. [1])

§ 1. Przychylając się do prośby o ułaskawienie, jako też w tych wypadkach, kiedy Minister Sprawiedliwości zażądał przedstawienia sobie akt celem rozważenia kwestii ułaskawienia, sąd pierwszej instancji przesyła Ministrowi akta sprawy lub niezbędne ich części ze swą opinią.

§ 2. Jeżeli sprawę rozpoznawała w drodze apelacji wyższa instancja, sąd pierwszej instancji w wypadku przewidzianym w § 1 przesyła akta ze swą opinją za pośrednictwem wyższej instancji, która dołącza swą opinję.

Art. 567 kpk.

Minister Sprawiedliwości uznając, że prośba o ułaskawienie na uwzględnienie nie zasługuje, pozostawia ją bez dalczego biegu, o ile Prezydent Rzeczypospolitej inaczej nie postanowi.

Art. 568 kpk. [2])

Prośba o ułaskawienie nie wstrzymuje wykonania wyroku.

Art. 569 kpk.

§ 1. Minister Sprawiedliwości mocen jest w razie otrzymania prośby o ułaskawienie lub z urzędu wstrzymać wykonanie kary lub zarządzić przerwę jej wykonania do czasu rozstrzygnięcia kwestji ułaskawienia.

§ 2. Uznając, że szczególnie ważne względy przemawiają za uwzględnieniem prośby o ułaskawienie, sąd pierwszej instancji, a w wypadku przewidzianym w art. 566 § 2 także sąd wyższej instancji, władny jest wstrzymać wykonanie kary lub zarządzić jej przerwę.

Art. 570 kpk.

§ 1. Sąd rozważa sprawę o ułaskawienie w miarę możności w tym samym składzie, w którym wydał wyrok.

§ 2. Postanowienia sądu przewidziane w art. 565 i 569 oznajmia się skazanemu jedynie z powołaniem się na złożoną prośbę, bez dołączenia uzasadnienia.

§ 3. Sąd wydaje opinję na posiedzeniu niejawnym po wysłuchaniu prokuratora. Opinji sądu skazanemu nie oznajmia się.

Rozdział czternasty.

Koszty postępowania karnego.

Art. 312 (206).

§ 1. Od skazanego władza skarbowa zasądza na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania karnego.

§ 2. Do kosztów tych należą:

a) wydatki związane z przejazdem urzędników i innych osób z powodu czynności śledczych;

b) koszty sprowadzenia, przewozu i konwojowania oskarżonego, odpowiedzialnego, świadków i biegłych;

---

[1]) Nie należy Ministra Skarbu obarczać czytaniem akt pozbawionych znaczenia w przedmiocie ułaskawienia. Dla opinii władzy skarbowej pozostaje niezachwialnym orzeczenie i jego uzasadnienie (art. 292 i 293); opinia nie może popaść z nimi w sprzeczność. Można natomiast w opinii przytoczyć okoliczności, wychodzące poza orzeczenie z uzasadnieniem np. stosunki osobiste skazanego, których przy wydaniu orzeczenia nie można było wziąć pod uwagę tudzież okoliczności zaszłe po wydaniu orzeczenia np. choroby w rodzinie itp.

[2]) Wypowiedziana tu zasada jest koniecznością, gdyż inaczej skazany mógłby uzyskać odroczenie względnie przerwę kary przez wniesienie prośby o ułaskawienie a więc z obejściem przepisów art. 558 i nast. Zob. jednak uprawnienie władz zawarte w art. 569.

c) należności świadków, biegłych i tłumaczów;
d) koszty ogłoszeń w pismach;
e) koszty spowodowane przechowaniem, utrzymaniem i sprzedażą dowodów rzeczowych i zajętych przedmiotów, z wyjątkiem kosztów przechowania w urzędowym magazynie;
f) koszty wykonania orzeczenia.

§ 3. Ściągnięte koszty wykonania aresztu zastępczego przelewa się na rachunek Ministerstwa Sprawiedliwości.

§ 4. Jeżeli od oskarżonego ściągnięto koszty poniesione przez zarząd gminny w wysokości ponad 5 złotych — przelewa się je na rachunek tego zarządu.

§ 1. **1. Od skazanego.** Skazanym jest także odpowiedzialny zastępczo; zob. końcowy ustęp uw. 5 do art. 34.

2. władza skarbowa zasądza: w orzeczeniu głównym lub uzupełniającym (art. 293 § 1 i 2).

3. koszty postępowania. Koszty te zalicza władza skarbowa na rachunek budżetu Mnisterstwa Skarbu.

§ 2. **4. Do kosztów postępowania należą.** Koszty te wyliczone są wyczerpująco; żadnych innych kosztów od skazanego zasądzić nie wolno np. przyznanych nagród (art. 353). Odnośnie do art. 587 kpk., którego wstęp brzmi tak samo jak wstęp § 2 nin. art., orzekł Sąd Najwyższy, że koszty wyliczono wyczerpująco i że żadnych innych kosztów s t r o n o m p r z y z n a w a ć n i e w o l n o (O. 73/37).

5. Ściągnięcie kosztów postępowania jest częścią składową wykonania wyroku a tym samym należy do władzy skarbowej I instancji (art. 304 § 2). Ponieważ koszty te zalicza władza skarbowa z budżetu Ministerstwa Skarbu, przeto ściąkoszty zwraca się temuż Ministerstwu — z wyjątkiem kosztów wykonania aresztu zastępczego, które przelewa się na rachunek Ministerstwa Sprawiedliwości, albowiem areszt zastępczy wykonywa się w sądzie grodzkim (art. 309 lit. b) a więc na rachunek budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości. Natomiast nie zawiera § 3 nin. art. przepisu o zwrocie kosztów aresztu zastępczego, odciepianego przez żołnierzy w czynnej służbie wojskowej.

Art. 313 (207).

Jeżeli za koszty postępowania odpowiada kilku skazanych, ponoszą oni tę odpowiedzialność solidarnie. Koszty wykonania orzeczenia ponosi jednak każdy ze skazanych z osobna.

1. za koszty postępowania, przeprowadzonego łącznie przeciw więcej osobom. Jeżeli tylko część postępowania przeprowadzono łącznie przeciw więcej osobom a następnie sprawę co do jednej lub kilku z nich wyłączono (art. 227), to odpowiedzialność solidarna ogranicza się do kosztów tej części postępowania, która dotyczyła wszystkich.

2. kilku skazanych. Skazanymi w rozumieniu nin. art. są oskarżony tudzież odpowiedzialny posiłkowo lub zastępczo (art. 30 i 34).

Rozdział piętnasty.

Wznowienie postępowania.

Art. 314 (230 § 1).

§ 1. Wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem władzy skarbowej dopuszczalne jest w przypadkach, przewidzianych w kodeksie postępowania karnego.

§ 2. Wznowienie postępowania może nastąpić także na korzyść odpowiedzialnego zastępczo oraz posiłkowo z powodu niesłusznego nałożenia odpowiedzialności.

§ 1. **1. Wznowienie postępowania** na korzyść lub niekorzyść oskarżonego, nie zaś na niekorzyść odpowiedzialnego posiłkowo lub zastępczo (zob. poniżej w uw. 4 do nin. art.). Wznowienie na niekorzyść oskarżonego może nastąpić, jeśli go uniewinniono albo niedostatecznie ukarano. Co do pierwszego przypadku obowiązują przepisy art. 600, 601 kpk., co do drugiego zaś obowiązuje przepis art. 315 nin. ust.

2. prawomocnym orzeczeniem władzy skarbowej: zob. art. 292, 293 i uw. do art. 304. Chodzi tu o prawomocność materialną, polegającą na tym, że dany czyn osądzono, wobec czego nie ulega on już ponownemu sądzeniu, jeśli nie dopuszczono wznowienia (mot. do uchwały całej Izby Karnej w **O. 30/30).** Dopóki orzeczenie karne nie uprawomocniło się, należy wnioskowi o wznowienie odmówić.

3. dopuszczalne jest w przypadkach, przewidzianych w kodeksie postępopowania karnego: zob. art. 600 do 602 kpk., zamieszczone po uwagach do nin. art.

§ 2. **4. także na korzyść odpowiedzialnego zastępczo lub posiłkowo:** art. 30, 34. Przepis art. 314 § 2 tudzież art. 315 obowiązują także w postępowaniu sądowym (art. 351). Z brzmienia § 2 art. 314 wynika a contrario, że nie jest dopuszczalne wznowienie ani na niekorzyść odpowiedzialnego zastępczo lub posiłkowo, ani na korzyść oddalonego ze swymi roszczeniami interwenienta (art. 216). Należy bowiem wyjść z założenia, że ustawa dozwala wznowienia tylko w wyjątkowych przypadkach, które wyraźnie określa.

Wykluczone jest wznowienie na niekorzyść oskarżonego w razie jego śmierci, gdyż postępowanie takie należy umorzyć (art. 270 § 1 lit. b) — tudzież jeżeli w międzyczasie zaszło przedawnienie ścigania, natomiast dopuszczalne jest wznowienie na korzyść oskarżonego mimo jego śmierci, przedawnienia czynu albo całkowitego lub częściowego wykonania kary (art. 603 § 2 kpk. w związku z § 1 art. 314 nin. ust.).

Jeżeli oskarżonego prawomocnym orzeczeniem uniewinniono a nałożono nań odpowiedzialność posiłkową, to warunkiem ponownego ścigania go jako oskarżonego jest dozwolenie wznowienia postępowania w myśl art. 600 i 601 kpk. Nie potrzeba wznowienia, jeśli odpowiedzialny, nigdy nie był pociągany do odpowiedzialności jako oskarżony; jeżeli toczyło się przeciwko niemu dochodzenie jako oskarżonemu, lecz dochodzenie umorzono (art. 270 § 1 lit. a), dochodzenie można wznowić na podstawie art. 273.

5. z powodu niesłusznego nałożenia odpowiedzialności tj.: jeżeli udowodnionym będzie:

a) co do odpowiedzialnego zastępczo (art. 34), że w krytycznym czasie nie sprawował nadzoru ani opieki nad danym nieletnim albo że obowiązkom nadzoru wzgl. opieki w niczym nie uchybił,

b) co do odpowiedzialnego posiłkowo (art. 30), że nie zachodzi choćby tylko jeden z warunków odpowiedzialności posiłkowej tj. że skazany nie był jego zastępcą (art. 30 § 1 i 2), albo że zastępowany z występku nie odniósł wzgl. nie mógłby od-

nieść korzyści (art. 30 § 3). Nie można natomiast dopuścić wznowienia na tej podstawie, że władza orzekająca niesłusznie nie uznała danego przypadku za zasługujący na szczególne uwzględnienie a więc niesłusznie nie korzystała z prawa w § 4 art. 30 jej zastrzeżonego.

Przepisy kpk. o wznowieniu postępowania.

Art. 600 kpk. [1])

Wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem prawomocnym może nastąpić na niekorzyść oskarżonego tylko wtedy, gdy wyjdzie na jaw, że wyrok wydano pod wpływem fałszywego zeznania świadka, biegłego lub tłumacza, sfałszowania dokumentu lub dowodu rzeczowego, albo przekupstwa.

Art. 601 kpk. [2])

Popełnienie przestępstwa, dającego podstawę do wznowienia postępowania w myśl art. 600, powinno być ustalone wyrokiem prawomocnym, chyba że wyrok nie może zapaść z powodu ustawowych okoliczności, wyłączających wyrokowanie co do tego przestępstwa lub zawieszających postępowanie na czas nieograniczony.

Art. 602 kpk. [3])

Wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem prawomocnym może nastąpić na korzyść oskarżonego nietylko z przyczyn wskazanych w art. 600, lecz także wtedy, gdy po skazaniu ujawnią się nowe fakty lub dowody nieznane przedtem ani stronie, która złożyła wniosek o wznowienie, ani sądowi, stwierdzające, że skazany jest niewinny lub że go skazano za przestępstwo cięższe niż to, które popełnił.

---

[1]) Chodzi tu o wznowienie n a n i e k o r z y ś ć oskarżonego. Warunkiem wznowienia jest, ażeby orzeczenie uniewinniające wydano «pod wpływem» jednej z okoliczności w nin. art. wyczerpująco wskazanych. Wpływ ten zachodzi wówczas, jeżeli przy wydaniu orzeczenia uwzględniono fałszywe zeznanie, świadka, biegłego lub tłumacza wzgl. sfałszowany dokument lub dowód rzeczowy i na nich wyrok oparto. Nie wystarcza częściowa tylko kłamliwość zeznań świadka, na których oparto wyrok uniewinniający **(O. 4/34).** Z zestawienia art. 600 i 601 wynika, że zeznanie musi być fałszywe zarówno przedmiotowo, jak i podmiotowo; inaczej przy wznowieniu na korzyść skazanego, opartym na nowo ujawniających faktach lub dowodach — tam bowiem wystarcza dla wznowienia zeznanie przedmiotowo nieprawdziwe złożone pod wpływem błędu (co do istotnych punktów zeznania), nieodpartego przymusu itp. **(O. 166/34).**

Przekupstwo może dotyczyć nie tylko urzędnika, który sprawę rozstrzygnął czyli wydał orzeczenie, lecz także urzędnika prowadzącego dochodzenie, który stworzył podstawy orzeczenia uniewinniającego; natomiast nie uzasadnia wznowienia z art. 600 przymus na danym urzędniku wywarty.

[2]) Wyrok musi być skazującym (uchwała całej Izby Karnej S. N. w **O. S. P. IX 83** i mot. do **O. 166/31)** i musi być prawomocny przed złożeniem przez stronę zainteresowaną wniosku o wznowienie wzgl. jeśli wznowienie zarządza Minister Skarbu z własnej inicjatywy — przed tymże zarządzeniem (art. 316).

Wyrok skazujący nie może zapaść, jeśli dany świadek, biegły, tłumacz wzgl. sędzia przekupiony zmarł, zbiegł lub popadł w chorobę umysłową — albo nie może być ścigany z powodu amnestii, przedawnienia czynu itp.

[3]) Zob. powyżej uw. do art. 600 i 601 kpk.

Nowymi są fakty lub dowody nieznane w czasie wydania orzeczenia karnego ani władzy skarbowej ani oskarżonemu wzgl. odpowiedzialnemu, jeśli ten ostatni domaga się wznowienia w myśl art. 314 § 2 — muszą to być tedy fakty lub dowody zaszłe wzgl. ujawnione po wydaniu orzeczenia karnego czyli noviter reperta, nie zaś noviter producta (uchwała całej Izby Karnej **O. S. P. IX. 83,** dalej **O. S. P. IX. 199,** mot. do **O. 97/31** itd.).

Słowo «stwierdzające» (niewinność skazanego) w art. 602 nie oznacza apodyktycznego pewnika, gdyż inaczej nie dałoby się pomyśleć ponowne skazanie po dozwoleniu wznowienia (art. 318 § 2); wystarcza więc dla dozwolenia wznowienia pewien silny stopień prawdopodobieństwa. Innymi słowy nowe fakty lub dowody

Art. 315 (231).

Wznowienie postępowania może nastąpić także z powodu niedostatecznego ukarania, jeżeli skazanie dotyczyło pewnych wyraźnie określonych co do rodzaju lub liczby przedmiotów, zostało zaś ujawnione, że były jeszcze inne rodzajowo przedmioty, albo że ilość tych samych przedmiotów była znacznie większa.

1. Wznowienie z art. 315 jest wznowieniem na niekorzyść skazanego; może więc ono nastąpić tylko pod warunkami z art. 600 i 601 kpk. Byłoby to bowiem nielogicznym, gdyby ustawodawca stawiał ostrzejsze warunki wznowienia na niekorzyść oskarżonego, którego całkiem uniewinniono, aniżeli na niekorzyść oskarżonego, którego ukarano, choć zbyt łagodnie — wszak w pierwszym przypadku warunki ponownego osądzenia powinny być lżejsze niż w drugim. Trudniej przecież pojąć, że winny w ogóle nie poniósł kary, aniżeli, że poniósł on karę zbyt łagodną.

2. **z powodu niedostatecznego ukarania,** nie zaś także z powodu nałożenia odpowiedzialności posiłkowej lub zastępczej (art. 30, 34) w zbyt niskiej kwocie.

3. **pewnych wyraźnie określonych:** w orzeczeniu karnym (art. 292, 293). Niemożliwe będzie więc wznowienie z art. 315, jeśli w orzeczeniu podano, że ktoś przemycił 100 klg. jedwabiu, o którym nie wiadomo, czy był prawdziwy czy też sztuczny.

4. **co do rodzaju** np. w orzeczeniu przyjęto, że ktoś przemycał tytoń a on przemycał jedwab.

5. **co do liczby** np. przyjęto, że ktoś przemycił 50 zapalniczek a on przemycił ich sto.

Art. 316 (234).

O wznowieniu postępowania orzeka Minister Skarbu z własnej inicjatywy lub na wniosek strony zainteresowanej.

1. **O wznowieniu orzeka** a więc dozwala go lub odmawia.

2. **Minister Skarbu.** Zob. art. 221 («orzeka w innych przypadkach»).

3. **z własnej inicjatywy** bez względu na to, czy chodzi o wznowienie na korzyść, czy też nekorzyść oskarżonego wzgl. odpowiedzialnego (art. 216).

4. **na wniosek strony zainteresowanej.** Oczywiście, że w przypadku wniosku strony zainteresowanej chodzi o wznowienie na jej korzyść tj. na korzyść oskarżonego (art. 602 kpk. w związku z art. 314 § 1) albo też odpowiedzialnego zastępczo lub posiłkowo (art. 30, 34 i 314 § 2).

Ustawa nie przepisuje formy tego wniosku a w szczególności — w przeciwieństwie do wznowienia w postępowaniu sądowym (art. 605 kpk.) — nie wymaga podpisu adwokata. Wynika to stąd, że art. 314 § 1 przejmuje z kpk. tylko warunki wznowienia, nie zaś inne przepisy kpk. o wznowieniu.

Wniosek powinien zawierać dane z art. 602 kpk.

---

muszą stwarzać poważną wątpliwość co do słuszności zapadłego orzeczenia **(O. S. P. VIII 525)** np. skazanie innej osoby za ten sam czyn **(O. S. P. VIII 526).**

O ile mowa w nin. art. o skazaniu za przestępstwo cięższe, to wznowienie wymaga odparcia takich okoliczności, z powodu których podciągnięto czyn pod surowszą ustawę karną albo o przytoczenie takich nowych okoliczności, które uzasadniają zastosowanie ustawy karnej łagodniejszej — nie chodzi tu więc o usunięcie zwykłych okoliczności obciążających, lub wprowadzenie zwykłych okoliczności łagodzących.

O tym, czy przestępstwo ustalone orzeczeniem karnym jest cięższe od tego, które oskarżony faktycznie popełnił, rozstrzygają czas trwania kary, jej rodzaj i kary dodatkowe.

5. O. 255/35. Zezwolenie Ministra Skarbu musi, jako przesłanka procesowa, znaleźć w sprawie wyraźne stwierdzenie. Forma tego stwierdzenia jest obojętna; może tu być decyzja o wznowieniu podpisana przez samego Ministra lub przez prawnie go zastępujący organ lub jakikolwiek inny dokument, ale wyraźnie stwierdzający, że nastąpiło pozwolenie Ministra na wznowienie sprawy. Wniosek Ministra nie wystarcza.

Tę samą tezę zawiera O. S. P. XV 84 z glosą prof. Stanisława Starzyńskiego; otóż wedle tej glosy Sąd Najwyższy słusznie odróżnił Ministerstwo Skarbu od Ministra Skarbu, albowiem Ministerstwa są władzami jednoosobowymi czyli biurokratycznymi, ponieważ za wszystkie akty urzędowe ministerstwa, przez kogokolwiek podpisane, odpowiedzialnym jest prawnie i politycznie, konstytucyjnie i parparlamentarnie sam Minister i wszystkie te akty są prawnie jego aktami. Wyraźnie bowiem postanawia rozporządzenie Rady Ministrów z 25/8 1926 w sprawie zasad organizacji i urzędowania ministerstw (Monitor Polski Nr 203/26) w § 2, że «o ile ustawy nie stanowią inaczej, żaden z urzędników ministerstwa nie posiada samodzielnej władzy z tytułu zajmowanego stanowiska, lecz sprawuje ją tylko z upoważnienia ministra w granicach zakreślonych przepisami organizacyjnymi i poleceniami ministra».

Art. 317 (232 § 1).

§ 1. Przez wznowienie postępowania sprawa wraca do stanu dochodzenia.

§ 2. Wznowienie postępowania nie wstrzymuje ściągnięcia grzywny i kary pieniężnej, ustaje jednak wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności.

§ 3. Minister Skarbu może zarządzić wstrzymanie wykonania kary grzywny i kary pieniężnej.

§ 1. **1. Przez wznowienie postępowania** tj. przez orzeczenie Ministra Skarbu, zarządzające wznowienie czy to z własnej jego inicjatywy czy też na żądanie strony zainteresowanej (art. 316). Sam fakt złożenia przez stronę wniosku o wznowienie nie wywiera żadnego wpływu na wykonanie orzeczenia (art. 304 i nast.); władza skarbowa może jednak zezwolić na odroczenie wykonania orzeczenia (art. 306).

2. sprawa wraca do stanu dochodzenia a więc zapadłe prawomocnie orzeczenie karne nie stoi na przeszkodzie ponownemu badaniu sprawy i jej ponownemu rozstrzygnięciu tj. wydaniu nowego orzeczenia karnego (art. 292, 293) a także umorzeniu sprawy (art. 270) lub dobrowolnemu poddaniu się karze (art. 281). Przyszłemu orzeczeniu nałożony jest jedynie zakaz reformationis in pejus (art. 318 § 2).

Nie można natomiast poprzedniego orzeczenia karnego uważać za niebyłe skutkiem wznowienia, skoro na jego podstawie dalej ściąga się grzywnę i karę pieniężną.

§ 2. **3.** Zob. uwagi 1 i 2 do nin. art.

4. grzywny i kary pieniężnej (art. 9 nast., 34, 40 § 1) — nie zaś także kosztów postępowania karnego (art. 312), skoro ich w tym miejscu nie wymieniono. Zob. art. 9, 34 i 40).

5. zastępczej kary pozbawienia wolności. Zob. art. 14, 15 i 40 § 2, 3 i 4.

§ 3. **6. Minister Skarbu:** zob. art. 221 («orzeka w innych przypadkach»).

7. może zarządzić: wedle swego swobodnego uznania. Minister Skarbu zarządzi wstrzymanie, skoro wznowieniu należy widocznie rokować powodzenie tj. uniewinnienie oskarżonego wzgl. uchylenie odpowiedzialności (art. 314 § 2).

Art. 318 (230 § 3).

§ 1. Postępowanie wznowione toczy się według zasad ogólnych.

§ 2. Jeżeli jednak postępowanie wznowiono na korzyść oskarżonego lub odpowiedzialnego, nie może nastąpić pogorszenie położenia tych osób.

1. według zasad ogólnych: Zob. art. 230 do 303 i uw. 2 do art. 317. § 1.

2. Przepis § 2 nin. art. wypowiada zakaz reformationis in pejus (in durius) wyrażoną w art. 300 lit. a). § 2.

3. na korzyść oskarżonego: art. 602 kpk. w związku z art. 314 § 1.

4. lub odpowiedzialnego: zob. art. 314 § 2.

5. pogorszenie położenia. Zob. uw. 2 do art. 301.

Rozdział szesnasty.

Nadzór służbowy.

Art. 319 (nowy).

§ 1. Minister Skarbu może w wykonaniu nadzoru uchylić lub uznać za nieważne z własnej inicjatywy lub na wniosek strony:

a) prawomocne orzeczenie w przypadkach określonych w art. 302 § 1 punkt a) i d) oraz w § 2,

b) prawomocne postanowienie sprzeczne w sposób jaskrawy z wyraźnym przepisem prawa.

§ 2. W przypadkach wyżej wskazanych Minister Skarbu wydaje orzeczenie uniewinniające lub umarzające postępowanie albo przekazuje sprawę komu należy.

1. Przepis art. 319 spełnia w postępowaniu skarbowym funkcję art. 538 kpk. tj. koryguje rażące błędy prawomocnych orzeczeń — z tą różnicą, że w postępowaniu sądowym orzeczenie wydaje Sąd Najwyższy na skutek kasacji Prokuratora Sądu Najwyższego, zaś w postępowaniu skarbowym czyni to Minister Skarbu sam z własnej inicjatywy lub na wniosek strony (§ 1 nin. art.).

2. Minister Skarbu: zob. art. 221: «w innych przypadkach». § 1.

3. może. Zależy to wyłącznie od jego uznania; może on być zdania, że pewien mylnie osądozony wypadek nie ma jednak tak doniosłego znaczenia, ażeby uchylać prawomocne orzeczenie, że więc wystarczy drogą pouczenia władz skarbowych zapobiec powtarzaniu się w przyszłości tego rodzaju przypadków.

4. w wykonaniu nadzoru, który on sprawuje jako piastun najwyższej władzy w dziedzinie skarbowości.

5. uchylić. W regule nastąpi to w przypadkach z art. 302 § 1 pkt. a) i d).

6. uznać za nieważne: w przypadkach wyszczególnionych w § 2 art. 302 pod lit. a) do e).

7. z własnej inicjatywy: czyli z urzędu.

8. na wniosek strony a także na doniesienie osoby nie będącej stroną w danej sprawie, albowiem takie doniesienie może dać impuls do wkroczenia Ministra Skarbu z urzędu. Dla wniosku strony nie przepisuje ustawa żadnej formy.

lit. a) **9. prawomocne:** zob. uw. 4 do art. 304.

10. orzeczenie (art. 232 § 2) karne wydane ocznie lub zaocznie (art. 292, 293 i 296).

11. w art. 302 § 1 punkt a) i d) tj. jeżeli należało oskarżonego uniewinnić (art. 302 § 1 pkt. a), albo postępowanie umorzyć (art. 302 § 1 pkt. d) dla braku przesłanek procesowych (art. 270 § 1 lit. b). Pominięto tu przypadki z art. 302 § 1 lit. b) i c) a mianowicie przypadek z art. 302 § 1 lit. b) dlatego, że zmiana błędnej kwalifikacji czynu, nie mogąca wpłynąć na rozmiar rzeczonej kary, nie przedstawia ani dla interesu skarbowego, ani dla oskarżonego, żadnej realnej (praktycznej) wartości — zaś przypadek z art. 302 § 1 lit. c) dlatego, że o ile chodzi o skazanie niewinnego, który nie wniósł odwołania przeciw skazującemu go orzeczeniu karnemu, uchylenie wyroku przez Ministra Skarbu nastąpić może na podstawie art. 302 § 1 lit. a); o ile zaś chodzi o inne przypadki, podpadające pod art. 302 § 1 lit. c), ustawodawca uważa, że, o ile orzeczenie nie grzeszy przeciw przepisom § 2 art. 302, będą to kwestie podrzędnej wagi, nie wymagające uchylenia drogą nadzoru służbowego.

Uchylając orzeczenie Minister Skarbu uniewinni oskarżonego wzgl. oskarżonych w przypadkach z art. 302 § 1 lit. a), zaś umorzy postępowanie w przypadkach art. 302 § 1 lit. d).

lit. b) **13. prawomocne postanowienie,** tj. rozstrzygnięcie, nie stanowiące o winie, karze lub środku zabezpieczającym (art. 232 § 2 i 3).

14. sprzeczne itd. Uchylenie lub uznanie za nieważne postanowienia zawisłe jest tedy od dwóch warunków a to:

a) naruszonym musi być wyraźny przepis prawa, którego zastosowanie i wykładnia żadnej nie budzą wątpliwości — oraz

b) uchylić się mające postanowienie musi być z tym wyraźnym przepisem prawa sprzeczne w sposób jaskarwy, rzucający się w oczy (contra jus clarum in thesi).

15. prawa: materialnego lub formalnego, gdyż ustawa nie różnicuje w tym względzie (lege non distinguente ne distinguatur).

Uchylając prawomocne postanowienie lub uznając je za nieważne, Minister Skarbu działa bądź w interesie Skarbu Państwa, bądź w interesie strony, bądź wreszcie wówczas, gdy dana sprawa jest już zakończoną — dla ustalenia należytej wykładni ustawy materialnej lub procesowej. Zob. poniżej uw. 16.

§ 2. **16.** Ustawa pozostawia Ministrowi zupełną swobodę co do tego, jaki obrót nadać sprawie po uchyleniu rozstrzygnięcia lub uznaniu go za nieważne, albowiem trudno przewidzieć wszelkie możliwe przypadki szczególnie w razie uchylenia postanowienia (art. 319 § 1 lit. b) a tym samym niepodobna przewidzieć jakie zarządzenie w danym przypadku będzie wskazane. Może tedy Minister wydać orzeczenie uniewinniające lub umorzyć postępowanie albo wreszcie przekazać sprawę komu należy. Zob. powyżej uw. 11 i 12.

DZIAŁ III.

POSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM.

Rozdział siedemnasty.

Przepis ogólny.

Art. 320 (136).

Postępowanie przed sądem odbywa się według przepisów kodeksu postępowania karnego, jeżeli przepisy dalsze nie stanowią inaczej.

1. według przepisów kpk. Podczas gdy w postępowaniu przed władzami skarbowymi w zasadzie stosuje się przepisy nin. ustawy a przepisy kpk. o tyle tylko, o ile je wyraźnie w nin. ustawie powołano (art. 238 § 4, 239 § 1, 244 § 3 itd.), to w postępowaniu przed sądem postępować należy odwrotnie tj. stosuje się w zasadzie przepisy kpk., chyba że ustawa niniejsza stanowi inaczej.

2. przepisy dalsze nie stanowią inaczej. Zastosowanie przepisów kpk. odpada tedy, jeśli przeciwny przepis znachodzi się w dziale III, który traktuje o postępowaniu sądowym (art. 321 do 351) oraz w części III tj. w przepisach przejściowych i końcowych (art. 352 do 356), natomiast stosować należy przepisy kpk., choćby odmienny przepis znajdował się w dziale I części II o postępowaniu karnym skarbowym (art. 208 do 313).

Rozdział osiemnasty.

Właściwość rzeczowa.

Art. 321 (210, 211).

Sąd grodzki rozpoznaje:

a) sprawy rozstrzygnięte przez władze skarbowe I instancji, w których złożono żądanie przekazania sprawy na drogę sądową,

b) sprawy należące do właściwości sądu, o ile za dany czyn grozi tylko zasadnicza kara nie przekraczająca 3.000 złotych.

1. Sąd grodzki. Wedle uks. 1932 sprawy karne skarbowe należały w zasadzie do właściwości sądów okręgowych (art. 211 § 1), lecz Minister Sprawiedliwości mógł w porozumieniu z Ministrem Skarbu przekazać pewne sprawy właściwości sądów grodzkich (art. 211 § 2). Prawo kar. sk. raz na zawsze postanawia, które sprawy należą do właściwości sądów grodzkich.

2. sprawy rozstrzygnięte przez władze skarbowe I instancji tj. przez urzędy celne i przez urzędy skarbowe akcyz i monopolów państwowych (§ 2 przep. wyk.). Wedle art. 218 § 1 władze skarbowe I instancji rozpoznają sprawy: a) o wykroczenia skarbowe tudzież b) o występki skarbowe, jeśli za dany czyn maksimum kary nie przenosi 3.000 zł. Ponieważ za wykroczenia skarbowe najwyższa kara pieniężna porządkowa wynosi 3.000 zł. (art. 34 i 40 § 2), przeto jurysdykcja sądów grodzkich w sprawach o wykroczenia skarbowe ogranicza się do wyrzeczenia grzywny nie wyższej ponad 3.000 zł. a więc zgadza się z granicą 3.000 zł. pod lit. b) nin. art. zakreśloną. Jeśliby jednak Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości na podstawie § 2 art. 218 upoważnił władze skarbowe I instancji do orzekania w sprawach, w których za dany czyn grozi zasadnicza kara ponad 3.000 zł. (np. do 10 czy 20 tysięcy zł.), to **w tych sprawach** sądy lit. a)

grodzkie — w razie skierowania ich na drogę post. sąd. — mogłyby wymierzać zasadniczą karę ponad 3.000 zł. Rozszerzenie to kompetencji władz skarbowych na podstawie art. 218 § 2, nie wpływałoby jednak na roszczenie właściwości sądów grodzkich w sprawach pod lit. b) nin. art. (321) wymienionych, gdyż pod lit. b) raz na zawsze ustalono jako granicę kompetencji kwotę 3.000 zł.

3. złożono żądanie przekazania sprawy na drogę sądową: na skutek orzeczenia o przepadku (art. 276 § 2) albo orzeczenia karnego ocznego, czy też zaocznego (art. 295 § 1 i 296 § 1).

lit. b) **4.** Właściwość sądu grodzkiego uzależnioną jest od równoczesnego zaistnienia dwóch warunków wymienionych poniżej w uw. 5 i 6.

5. sprawy należące do właściwości sądu. Do właściwości sądu należą:

a) sprawy zagrożone zasadniczą karą pozbawienia wolności (art. 209 lit. a) — oraz

b) sprawy należące ze swej natury do właściwości władz skarbowych (art. 209 lit. b), które jednak wskutek zajścia okoliczności w art. 210 pkt. 1) do 5) wymienionych należą do (wyłącznej) właściwości sądu.

Otóż sąd grodzki może być właściwym jedynie dla spraw pod b) wymienionych — nigdy zaś dla spraw pod a) wskazanych a to ze względu na drugi warunek jego właściwości, o którym mowa poniżej w uwadze 6.

6. za dany czyn grozi tylko zasadnicza kara nie przekraczająca 3.000 zł. Nacisk i punkt wyjścia leży tu w słowie «tylko». Nie mogą więc należeć do właściwości sądu grodzkiego sprawy o przestępstwa zagrożone zasadniczą karą pozbawienia wolności (art. 209 lit. a) albo karą (grzywny lub porządkową) ponad 3.000 zł.

Tak tedy na podstawie art. 321 lit. b) sąd grodzki właściwy jest do rozpoznania spraw:

a) o wykroczenia skarbowe, gdyż za nie grozi tylko kara zasadnicza do 3.000 zł. (art. 35 i 40 § 1),

b) o występki skarbowe, jeśli za nie grozi kara grzywny do 3.000 zł. (zob. uw. 6 do art. 218) — a to,

o ile co do występków zachodzi jedna z okoliczności w art. 210 pkt. 1), 2), 3), 4) i 5), zaś co do wykroczeń jedna z okoliczności w art. 210 pkt. 1), 3), 4) i 5) wymienionych; okoliczność w art. 210 pkt. 2) wymieniona odpada co do wykroczeń, albowiem nieletni do 17 lat nie ulega odpowiedzialności za wykroczenie (art. 41 § 1).

Zaznaczyć w końcu należy, że kwestia przepadku i wartości przedmiotu przepadku pozbawioną jest wszelkiego wpływu na kwestię, czy sprawa należy do właściwości sądu grodzkiego czy okręgowego.

Art. 322 (210, 211).

§ 1. Sąd okręgowy rozpoznaje:

a) wszystkie sprawy nie należące do właściwości sądu grodzkiego,

b) środki odwoławcze od orzeczeń sądu grodzkiego.

§ 2. Sąd okręgowy orzeka jednoosobowo. Sędzia może bądź z własnej inicjatywy, bądź na wniosek prokuratora lub władzy skarbowej przekazać sprawę pod rozpoznanie sądu w składzie trzech sędziów, jeżeli uzna to za celowe ze względu na zawiłe okoliczności sprawy. Wniosek taki, zgłoszony przez prokuratora lub władzę skarbową w akcie oskarżenia lub przy skierowaniu sprawy na drogę postępowania sądowego, jest jednak dla sądu wiążący.

§ 1. **1. nie należące do właściwości sądu grodzkiego:** wedle art. 321 lit. a) i b).

2. środki odwoławcze: Zob. art. 18 usp.

3. do orzeczeń sądu grodzkiego. Ponieważ chodzi tu o orzeczenie sądu, nie zaś o rozstrzygnięcie władzy skarbowej (art. 232 § 1), przeto pod mianem «orzeczenie» rozumieć należy tu wyrok lub postanowienie (art. 47 § 1 zdanie 1 kpk.) nie zaś rozstrzygnięcie władzy skarbowej o winie, karze albo środku zabezpieczającym (art. 232 § 2).

4. Ponieważ chodzi tu o występki, przeto jednoosobowy skład sądu i dalsze postanowienia § 2 nin. art. zgodne są z przepisami art. 381 § 1 i 383 § 1 kpk. § 2.

5. Sąd okręgowy orzeka jednoosobowo: czy to jako sąd I instancji (art. 322 § 1 lit. a), czy też jako sąd odwoławczy (art. 322 § 1 lit. b).

6. Sędzia może: każdocześnie aż do wydania wyroku. W razie przekazania sprawy sądowi w składzie trzech sędziów w toku przewodu sądowego, należy przed kompletem sędziowskim przeprowadzić na nowo całą rozprawę, gdyż inaczej wyrok byłby nieważny wedle art. 514 lit. b) kpk. w związku z art. 320 nin. ust.

7. przekazać sprawę. Przekazanie to jest wiążące i nie może być uchylone wzgl. uderemnione przez postanowienie kompletu sędziowskiego, powołanego do rozpoznania sprawy przez sędziego jednoosobowego.

8. jeżeli to uzna za celowe itd. Jest to kwestia czysto wewnętrznego przekonania sędziego jednooosobowego; stronom nie służy zażalenie w tym względzie (art. 465 kpk. w związku z art. 320 nin. ust.).

9. Wniosek taki itd. Przepis ten zawdzięcza swoje powstanie względom ekonomii procesowej; wniosek prokuratora lub władzy skarbowej jest wiążącym dla sądu, jeśli go złożono u samego początku tj. w akcie oskarżenia lub przy skierowaniu sprawy na drogę postępowania sądowego, gdyż w tym stadium można bez ujmy dla prawidłowego toku sprawy przekazać ją kompletowi sędziowskiemu — natomiast w dalszym stadium sprawy, gdy sędzia jednoosobowy wyznaczył już rozprawę i uwiadomił o tym inne strony (oskarżonego, odpowiedzialnego, interwenienta) oraz wezwał już świadków, biegłych etc. (art. 292 do 297), a tym bardziej w toku rozprawy głównej, przekazanie sprawy kompletowi sędziowskiemu spowodować może komplikacje i nie może już być pozostawione woli prokuratora lub władzy, lecz zawisłe jest od uznania sędziego jednoosobowego. Prokurator i władza skarbowa są tedy wówczas w tym samym położeniu co oskarżony, odpowiedzialny posiłkowo lub zastępczo (art. 30, 34) tudzież interwenient (art. 216), których wniosek nie wiąże sędziego jednoosobowego. Na oddalenie wniosku nie służy zażalenie (art. 465 kpk. w związku w art. 320 prawa kar. sk.).

10. lub władzę skarbową: zob. art. 327 § 1 i 2.

11. w akcie oskarżenia: art. 281 i nast. kpk.

12. przy skierowaniu sprawy na drogę postępowania: Zob. art. 276 § 2, 295, § 1 i 296 § 1.

13. Przepis § 2 nin. art. dotyczy wszelkich przypadków a więc obowiązuje nie tylko wówczas, gdy chodzi o wydanie wyroku przeciw oskarżonemu lub odpowiedzialnemu, lecz także gdy chodzi o orzeczenie przepadku (art. 276 § 2) albo gdy skierowanie sprawy nastąpiło wyłącznie dla rozpoznania roszczeń interwenienta (art. 295 § 1 i 216).

Art. 323 (213, 214).

§ 1. Do orzekania w sprawach, wymienionych w art. 322, tworzy się w każdym sądzie okręgowym wydział karny skarbowy. Wydział taki można utworzyć także w siedzibie wydziału zamiejscowego sądu okręgowego.

§ 2. Przewodniczący wydziału wyznacza do orzekania w sprawie, sędziów spośród członków wydziału, a przewodniczy w komplecie orze-

kającym bądź sam, bądź też wyznacza przewodniczącego. Członkowie tego wydziału mogą zarazem pełnić inne czynności w tym sądzie.

§ 3. Jednego członka składu orzekającego może zastąpić na podstawie zarządzenia prezesa sądu okręgowego, powziętego na wniosek przewodniczącego wydziału karnego skarbowego, inny sędzia okręgowy lub grodzki albo asesor sądowy, upoważniony do pełnienia czynności sędziowskich.

§ 1. 1. Wydział karny skarbowy składa się z sędziów okręgowych do niego delegowanych. Mianowania stałych zastępców członków wydziału karnego skarbowego ustawa nie przewiduje.

§ 2. 2. Do orzecznictwa w sprawie wyznacza przewodniczący wydziału karnego skarbowego sędziów spośród członków tegoż wydziału czyli następuje tu indywidualny przydział spraw przez przewodniczącego **(O. S. P. 246/28).**

Spełnienie czynności przez innego sędziego niż ten, który był do niej powołany według podziału czynności, nie wpływa na jej ważność (art. 59 usp.).

§ 3. 3. Chodzi tu o wyznaczenie zastępcy członka składu orzekającego w poszczególnym przypadku, nie zaś o stałego zastępcę (zob. powyżej uw. 1).

Na tej podstawie uczestniczyć może w rozprawie i orzekaniu zastępczo inny sędzia okręgowy a także sędzia śledczy, sędzia grodzki lub asesor sądowy, upoważniony do pełnienia czynności sędziowskich (art. 260 § 2 usp.).

Rozdział dziewiętnasty.

Zbieg przestępstw i przepisów ustawy.

Art. 324 (215).

§ 1. W razie zbiegu przestępstwa podlegającego niniejszemu prawu z przestępstwem podlegającym osądzeniu według innego postępowania sądowego, każde z tych przestępstw ulega rozpoznaniu niezależnie od drugiego.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się, gdy czyn jest zagrożony karą w prawie niniejszym i w innych przepisach.

§ 1. 1. **W razie zbiegu.** W § 1 nin. art. chodzi o tzw. wieloczynowy zbieg przestępstw (art. 31 kk. powołany w § 2 art. 6 nin. ust.) — zaś w § 2 nin. art. mowa o zbiegu przepisów ustawy. Prawo karne skarbowe traktuje oba te przypadki jednakowo i to zarówno co do oddzielnego rozpoznania spraw (art. 324 § 1 i 2), jako też co do możności zarządzenia łącznego ich rozpoznania (art. 325 § 1).

Podczas gdy art. 6 i 7 zawierają postanowienia co do przepisów prawa materialnego, które stosować należy w przypadku zbiegu przestępstw i przepisów ustawy — to w art. 324 do 326 zamieszczono przepisy proceduralne na przypadek obu tych rodzajów zbiegu.

2. **przestępstwa podlegającego niniejszemu prawu** tj. karnemu skarbowemu. Ponieważ przepis art. 324 zamieszczono w dziale o postępowaniu sądowym, przeto chodzi tu tylko o przypadki, gdy przestępstwo karne skarbowe czy to na podstawie art. 209 lit. a), czy też na podstawie art. 210 pkt. 1 do 5 należy do właściwości sądowej. Nie wchodzą tu w grę przestępstwa karne skarbowe należące do właściwości władz skarbowych; te bowiem przestępstwa, o ile ich nie przekazano do postępowania sądowego (art. 210 pkt. 5), rozpoznaje władza skarbowa zupełnie odrębnie, bez względu na to, czy oskarżony popełnił także inne przestępstwo (karne skarbowe lub z innej ustawy karnej), należące do właściwości sądowej.

3. z przestępstwem podlegającym osądzeniu według innego postępowania sądowego. Ustawa nin. uważa postępowanie w sprawach karnych skarbowych, jako inne rodzajowo niż sądowe postępowanie w sprawach przestępstw nie podlegających prawu kar. sk. — i słusznie, a to choćby już ze względu na środki odwoławcze (art. 349 § 1 i 2) itp.

4. ulega rozpoznaniu niezależnie od drugiego. Prawo karne skarbowe nie hołduje w ogóle zasadzie łączenia (zob. art. 226 § 2).

Jako przykład zbiegu przestępstw z art. 224 § 1 niech posłuży przypadek, że ktoś, kto wyrabia spirytus bez zezwolenia (art. 66 § 1 lit. a) uszkodził ciężko na ciele inną osobę — albo że ktoś ukradłszy samochód użył go następnie do przemytu kwalifikowanego jedną z cech z art. 24 § 1.

§ 2. **5.** Przepis § 2 zajmuje się zbiegiem przepisów ustawy (por. art. 6 § 2) np. zawodowy przemytnik (art. 24 § 1 lit. c) zabiera podczas odprawy celnej cudzy towar, podlegający ocleniu i ucieka z nim przez granicę; sprawca popełnił tu jednym czynem kradzież i przemyt.

Art. 325 (215).

§ 1. W razie zbiegu przestępstw pozostających ze sobą w związku, lub w razie zbiegu przepisów ustawy, sąd może zarządzić łączne rozpoznanie spraw. Jeżeli sprawy należą do właściwości sądów różnego rzędu, do połączenia i rozpoznania spraw właściwy jest sąd wyższego rzędu.

§ 2. W przypadku określonym w § 1 stosuje się do obu rodzajów przestępstw przepisy kodeksu postępowania karnego z odpowiednim zastosowaniem do przestępstwa, ulegającego ukaraniu według niniejszego prawa, jego postanowień.

§ 3. Protokoły wymienione w art. 346 mają moc protokołów czynności sądowych także co do przestępstwa, nie podlegającego niniejszemu prawu.

1. Zob. uwagę 1 do art. 324.

§ 1. **2. W razie zbiegu przestępstw pozostających ze sobą w związku.** Chodzi tu o wieloczynowy zbieg przestępstwa karnego skarbowego z przestępstwem nieskarbowym (art. 324 § 1).

Ustawa nie wymaga, ażeby związek między obu przestępstwami był «ścisły», jak tego wymaga art. 225 (zob. uw. 4 do art. 211), gdyż w przypadkach z art. 211 i 225 zmienia się właściwość miejscową na niekorzyść oskarżonego; pewien jednak związek zachodzić musi. Taki związek nie zachodzi np. jeśli sprawca przestępstwa kar. sk. w innym miejscu lub czasie popełnił przestępstwo, podlegające ukaraniu według kk.; natomiast zachodzi taki związek, jeżeli uzbrojony (art. 24 § 1 lit. e) przemytnik podczas dokonywania przemytu dopuścił się przemocy lub groźby wobec funkcjonariusza celnego (art. 129 kk.).

3. w razie zbiegu przepisów ustawy. Zob. art. 324 § 2.

4. sąd (okręgowy lub grodzki); do którego właściwości należą o b a p r z e s t ę p s t w a. Jeśli właściwym dla obu spraw jest sąd okręgowy wywiązuje się pytanie, który wydział (ogólny czy karny skarbowy) orzec ma o łącznym rozpoznaniu. Ponieważ ustawa niniejsza nie przejęła postanowienia art. 215 § 2 uks. 1932, wedle którego orzekał o tym wydział karny skarbowy, przeto przyjąć należy, że do orzeczenia powołanym jest zarówno sąd okręgowy w składzie zwykłym, jak i wydział karny skarbowy, że dalej kwestię połączenia załatwi ten wydział, w którym ona się wywiąże, wreszcie że postanowienie połączenia powzięte przez jeden z tych wydziałów wiąże drugi w myśl zasady wyprzedzenia.

5. może zarządzić łączne rozpoznanie spraw, jeśli sprawy pozostają ze sobą w związku a ich połączenie ułatwi sądowi pracę i przyspieszy ich załatwienie, skróci trwanie tymczasowego aresztowania, zmniejszy koszty postępowania przez to, że odpadnie potrzeba dwukrotnego słuchania świadków, biegłych itp.

6. sąd wyższego rzędu. Sądem wyższego rzędu jest sąd okręgowy, choćby w składzie jednoosobowym, w stosunku do sądu grodzkiego oraz komplet sądu okręgowego złożony z 3 sędziów wobec sędziego jednoosobowego tegoż sądu.

§ 2. 7 Tak np. nie będzie sąd okręgowy w składzie zwykłym orzekał kary łącznej co do kar grzywny orzeczonych przezeń za przestępstwa karne skarbowe (art. 6 § 1 i 3). Natomiast na podstawie wyraźnego przepisu art. 349 § 3 służą stronom środki odwoławcze wedle postanowień kpk. Zob. przy art. 349 § 3.

§ 3. 8. Jest to wyjątek od zasad kpk. ze względu na związek zachodzący między przestępstwem nieskarbowym a skarbowym.

Art. 326 (215 § 3).

Przepisu art. 325 nie stosuje się, jeżeli pozostające w zbiegu przestępstwo podlega właściwości sądów przysięgłych.

Jeżeli tedy przestępstwo nieskarbowe należy do właściwości sądu przysięgłych, połączenie na podstawie art. 325 § 1 i 2 jest — nawet przy najściślejszym związku — wykluczone.

Rozdział dwudziesty.

Uprawnienia władzy skarbowej.

Art. 327 (222).

§ 1. Władza skarbowa korzysta w całym postępowaniu z uprawnień prokuratora co do popierania oskarżenia łącznie z prawem zakładania środków odwoławczych.

§ 2. Do powyższych czynności władza skarbowa deleguje swego pełnomocnika.

§ 1. **1. Władza skarbowa,** wzięta w swej całości (in toto); nie zaś pewna jej instancja. Zob. poniżej uw. 4.

2. w całym postępowaniu tj. w dochodzeniu, na rozprawie głównej i w stadium środków odwoławczych.

3. z uprawnień prokuratora: co do wniesienia aktu oskarżenia (zob. art. 328 § 1 i 336 § 1), co do wniosków dowodowych (art. 298 kpk.) [1]) co do występowania na rozprawie i zgłaszania wniosków, co do głosów stron itd.

4. łącznie z prawem zakładania środków odwoławczych tj. zażaleń, apelacji i kasacji **(O. S. P. XIV. 175).** Kasacja władzy skarbowej nie wymaga podpisu prokuratora lub adwokata, gdyż przepis nin. art. jako przepis szczególny (lex spe-

---

[1]) **Art. 298 kpk. opiewa:**

§ 1. Jeżeli prezes sądu uznaje, że okoliczności, na których stwierdzenie świadka wskazano, nie mogą mieć wpływu na treść wyroku, to wnosi sprawę na posiedzenie niejawne.

§ 2. Wniosek złożony po terminie, prezes wnosi na posiedzenie niejawne sądu, który może powziąć postanowienie odmowne, jeżeli zachodzą warunki, przewidziane w art. 332.

§ 3. Przepisy §§ 1 i 2 nie dotyczą prokuratora.

cialis derogat generali) uchyla ogólną normę art. 505 § 1 kpk.[1]) Nie może jednak władza skarbowa wnieść apelacji lub kasacji w obronie oskarżonego **(O. 335/34)**, jak to uczynić może prokurator na podstawie art. 476 i 505 § 2 kpk.

5. władza skarbowa. Już powyżej zaznaczono w uw. 1, że słowa «władza skarbowa» nie oznaczają tu pewnej instancji, lecz władzę tą wziętą w całości; pełnomocnika może więc wyznaczyć bądź władza skarbowa I instancji (art. 218 i § 2 przep. wyk.), bądź władza skarbowa II instancji (art. 219), bądź wreszcie Minister Skarbu (art. 221). Sąd nie ma prawa kwestionować, czy władza, która ustanowiła pełnomocnika, była do tego uprawnioną — kwestię, która władza ma mianować pełnomocnika, załatwiają władze skarbowe między sobą. § 2.

6. pełnomocnika. Pełnomocnika władzy skarbowej nie należy traktować na równi z pełnomocnikiem innych stron; do niego więc nie odnoszą się przepisy art. 238 § 1 i 265; nie jemu więc doręcza się wezwania sądowe, lecz władzy skarbowej.

Art. 328 (nowy).

§ 1. Jeżeli w sprawie należącej do właściwości sądu prokurator nie znajduje podstaw do ścigania, przesyła akta władzy skarbowej, która może sądowi złożyć akt oskarżenia.

§ 2. Jeżeli władza skarbowa oskarżenia zaniecha, zawiadamia o tym prokuratora zwracając mu akta.

1. w sprawie należącej do właściwości sądu: okręgowego lub grodzkiego; zob. art. 209 lit. a), 210 pkt. 1 do 5, 321, 322. § 1.

2. nie znajdzie podstaw do ścigania. Prokuratorowi nie wolno na razie sprawy umorzyć, lecz winien on przesłać akty władzy skarbowej do zbadania, czy ona uważa umorzenie sprawy za uzasadnione.

3. złożyć akt oskarżenia: (zob. art. 281 do 284 kpk.)[2]), a to podobnie jak

---

[1]) **Art. 505 kpk. opiewa:**

§ 1. Kasacja powinna być założona na piśmie i, jeżeli nie pochodzi od prokuratora, powinna być sporządzona przez adwokata.

§ 2. Poza tym w przedmiocie zakładania kasacyj mają odpowiednie zastosowanie art. 474—488.

[2]) **Art. 281 kpk. opiewa:**

Akt oskarżenia powinien zawierać:

a) imię i nazwisko oskarżonego oraz inne szczegóły niezbędne do ustalenia jego tożsamości;

b) dokładne określenie zarzucanego czynu ze wskazaniem czasu, miejsca i innych okoliczności jego popełnienia;

c) wskazanie przepisu ustawy karnej, pod który zarzucony czyn podpada;

d) wskazanie sądu, przed którym ma się odbyć rozprawa główna;

e) uzasadnienie oskarżenia.

Art. 282 kpk. opiewa:

W sądzie grodzkim wystarcza, jeżeli akt oskarżenia zawiera oznaczenie oskarżonego i zarzucanego mu czynu.

Art. 283 kpk. opiewa:

§ 1. Do aktu oskarżenia dołącza się wykaz osób, których wezwania oskarżyciel żąda, ze wskazaniem ich adresów, oraz wskazuje się inne dowody, których przeprowadzenie na rozprawie głównej oskarżyciel uważa za niezbędne.

§ 2. Wraz z aktem oskarżenia przesyła się sądowi akta śledztwa lub dochodzenia oraz inne załączniki sprawy.

Art. 284 kpk. opiewa:

Jeżeli oskarżyciel upatruje potrzebę zastosowania względem oskarżonego środka zapobiegawczego albo zmiany środka już zastosowanego, to wniosek swój w tym przedmiocie dołącza do aktu skarżenia.

prokurator w terminie z art. 280 kpk.[1]) Termin ten nie jest jednak zawitym, lecz instrukcyjnym czyli porządkowym.

§ 2. **4. zawiadamia o tym prokuratora,** który dopiero władny jest umorzyć dochodzenie po myśli art. 248 kpk. [2])

Art. 329 (223 § 2).

§ 1. Prokurator i pełnomocnik władzy skarbowej władni są działać niezależnie od siebie. Popieranie oskarżenia przez jednego z nich wystarcza.

§ 2. Jeżeli prokurator i władza skarbowa zgodnie odstąpią od oskarżenia, odstąpienie takie wiąże sąd orzekający, który umarza postępowanie.

§ 1. **1.** Prokurator i pełnomocnik władzy skarbowej wyręczają i substytuują się nawzajem.

Przepis ten dotyczy postępowania sądowego w ogóle a więc zarówno postępowania przed sądem okręgowym jak i przed sądem grodzkim. Co do wnoszenia i popierania oskarżenia przed sądem grodzkim przepisuje § 59 przep. wyk.: «Do popierania oskarżenia przed sądami grodzkimi upoważnia się organa wykonawcze władz skarbowych: Straż graniczną, Ochronę Skarbową, Kontrolę Skarbową i Korpus Ochrony Pogranicza.

Właściwy do powyższych czynności jest ten organ wykonawczy (zob. § 11 i 12 przep. wyk. Przypisek autora), który prowadził dochodzenie w sprawie.

Przepisu tego nie stosuje się, jeśli władza skarbowa sama działa».

§ 2. **2. zgodnie odstąpią.** Odstąpienie jednego z tych czynników od oskarżenia przed rozprawą lub na rozpawie nie wpływa bynajmniej na dalszy bieg sprawy.

Jeżeli prokurator i pełnomocnik władzy skarbowej zgłaszają sprzeczne wnioski, żaden z tych wniosków nie ma pierwszeństwa przed drugim, sąd załatwi je tedy kierując się przepisami prawa materialnego i formalnego oraz okolicznościami sprawy.

3. od oskarżenia: oczywiście już wniesionego.

4. wiąże sąd orzekający, choćby nastąpiła w toku rozprawy głównej. Por. art. 61 kpk., który opiewa: «Odstąpienie oskarżyciela publicznego od oskarżenia po wniesieniu aktu oskarżenia nie wiąże sądu».

---

[1]) **Art. 280 kpk. opiewa:**

§ 1. Prokurator jest obowiązany w ciągu dwóch tygodni od daty otrzymania akt śledztwa, stosownie do art. 274 § 2 lub art. 278, bądź złożyć sądowi akt oskarżenia, bądź przesłać sędziemu śledczemu wniosek o umorzenie lub uzupełnienie śledztwa.

§ 2. Jeżeli oskarżony jest aresztowany, termin ten wynosi siedem dni.

[2]) **Art. 248 kpk. opiewa:**

§ 1. Jeżeli oskarżyciel publiczny uzna, że okoliczności przytoczone w zawiadomieniu nie zawierają podstawy do dalszego dochodzenia, lub że wyniki dochodzenia nie dają podstawy do wszczęcia postępowania sądowego, to odmawia ścigania lub umarza dochodzenie.

§ 2. O odmowie ścigania lub umorzeniu dochodzenia zawiadamia się pokrzywdzonego oraz osobę, którą sąd przesłuchał jako podejrzaną lub co do której wydano nakaz aresztowania.

§ 3. Na postanowienie powyższe służy zażalenie.

Art. 330 (223 § 1).

§ 1. Obecność pełnomocnika władzy skarbowej na rozprawie jest konieczna, jeżeli władza ta złożyła akt oskarżenia lub apelację.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się także wtedy, gdy akt oskarżenia lub apelację złożył uprawniony organ wykonawczy władzy skarbowej.

§ 3. Obecność pełnomocnika władzy skarbowej nie zwalnia prokuratora od obowiązku udziału w rozprawie.

§ 1. 1. Podczas gdy w art. 227 § 1 i 2 określono uprawnienia władzy skarbowej, które one wykonywa przez swego pełnomocnika, to § 1 i 2 art. 330 określają obowiązki tegoż ostatniego.

2. **pełnomocnika władzy skarbowej:** zob. art. 227 § 2.

3. **Obecność... jest konieczna,** choćby na rozprawę stawił się także prokurator. Jeśli pełnomocnik władzy skarbowej nie stawi się przy wywołaniu sprawy (art. 325 kpk.) i drogą telefonicznego porozumienia się z władzą skarbową nie uda się uzyskać jego przybycia (anal. stosowanie art. 326 kpk.) należy rozprawę bezwarunkowo odroczyć, gdyż wyrok na niej zapadły musiałby ulec uchyleniu. Na opieszałość władzy skarbowej w wysłaniu na rozprawę pełnomocnika należy odnieść się do kierownika sądu celem wszczęcia właściwych kroków; sędzia sprawujący kierownictwo sądu grodzkiego zwraca się do władz I instancji bezpośrednio, do władz zaś centralnych w drodze służbowej przez Ministerstwo Sprawiedliwości (§ 11 regulaminu ogólnego wewnętrznego urzędowania sądów apelacyjnych, okręgowych i grodzkich z dnia 1 grudnia 1932 Dz. U. 110, poz. 905).

Należy tu podkreślić różnicę, którą ustawodawca czyni między obecnością pełnomocnika władzy skarbowej a obecnością prokuratora. Obecność pełnomocnika władzy skarbowej nazywa art. 330 § 1 «konieczną», zaś art. 330 § 3 mówi o «obowiązku udziału prokuratora w rozprawie», podobnie jak art. 496 § 2 kpk. nazywa udział prokuratora na rozprawie apelacyjnej w sprawach z oskarżenia publicznego «obowiązkowym». Wnosić stąd należy, że w przypadkach z § 1 nin. art. ustawa stawia wymóg obecności pełnomocnika władzy skarbowej ponad wymóg obecności prokuratora — widocznie dlatego, że, skoro władza skarbowa złożyła akt oskarżenia wzgl. apelację, to prokurator widocznie uchylił się od tych czynności procesowych (art. 328 § 1) a tym samym orędownictwo interesów Skarbu Państwa złożone jest wyłącznie a co najmniej głównie w ręce pełnomocnika władzy skarbowej.

4. **akt oskarżenia.** Zob. uw. 3 do art. 328.

Ponieważ w razie skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego (art. 295 § 1) orzeczenie karne zastępuje akt oskarżenia, przeto konieczną jest obecność pełnomocnika władzy skarbowej na rozprawie, którą wyznaczono wskutek skierowania sprawy na tę drogę. Tak też, jednak z innych motywów orzekł Sąd Najwyższy w **O. S. P. VIII. 404,** zapadłym na podstawie brzmienia art. 226 uks. 1926.

5. **apelacja** (art. 349 § 2). Nie jest natomiast konieczną obecność pełnomocnika władzy skarbowej na rozprawie kasacyjnej, jakkolwiek on założył kasację (zob. uw. 4 do art. 327), albowiem na rozprawie kasacyjnej byłby on stroną a wedle art. 525 § 2 kpk. niestawiennictwo stron na rozprawie kasacyjnej nie tamuje rozpoznania sprawy.

Apelacja dopuszczalną jest jedynie od wyroku sądu grodzkiego: zob. art. 549 § 2 i tamże podany wyjątek od tej zasady.

§ 2. 6. **uprawniony organ wykonawczy:** zob. uw. 1 do art. 329 i uw. 6 do art. 331.

7. Przepis ten ma na celu zapewnienie pełnomocnikowi władzy skarbowej porady i pomocy prokuratora, jako obytego szczególnie z nauką i praktyką prawa karnego materialnego i formalnego.

Art. 331 (nowy).

§ 1. W postępowaniu przed sądem grodzkim władze skarbowe mają prawo złożyć akt oskarżenia i popierać oskarżenie zamiast lub obok policji państwowej.

§ 2. Ministrowie Sprawiedliwości i Skarbu mogą w drodze rozporządzeń upoważniać organa wykonawcze władz skarbowych do wnoszenia i popierania oskarżenia w sądach grodzkich, określając zakres ich uprawnień.

§ 1. **1. przed sądem grodzkim.** Co do właściwości tegoż sądu zob. art. 321.

2. władze skarbowe: zob. uw. 1 i 5 do art. 327.

3. mają prawo. Władze skarbowe nie są obowiązane korzystać z tego prawa i mogą ściganie pozostawić policji państwowej, która wedle art. 58 § 1 lit. a) kpk. jest oskarżycielem publicznym przed sądami grodzkimi.

4. akt oskarżenia. Zob. uw. 3 do art. 328.

5. zamiast lub obok policji państwowej. Jeśli władza skarbowa korzystając ze swego uprawnienia jawi się przez pełnomocnika lub przez swój organ wykonawczy na rozprawie przed sądem grodzkim, to przedstawiciele jej władni są działać zupełnie niezależnie od policji państwowej. Por. art. 329 § 1 zd. 1.

§ 2. **6.** Wedle art. 58 § 1 lit. b) oskarżycielami publicznymi przed sądem grodzkim są — obok policji państwowej — inne organy administracji państwowej w granicach zakreślonych przez poszczególne ustawy.

Otóż w związku z art. 58 § 1 lit. b) kpk. wstawiono do prawa kar. sk. przepis § 2 nin. art. a na podstawie tegoż § 2 nin. art. organa wykonawcze władz skarbowych (§ 11 i 12 przep. wyk.) uprawnione są t y l k o d o p o p i e r a n i a o s k a r ż e n i a, nie zaś także do wnoszenia oskarżenia przed sądami grodzkimi. Wnoszenie oskarżenia pozostaje więc prerogatywą prokuratora wzgl. policji państwowej; natomiast organy wykonawcze władz skarbowych mogą zapowiedzieć i wywieść apelację, gdyż legitymacja ich trwa tak długo, jak długo sprawa znajduje się w sądzie grodzkim (mot. do **O. 182/31**) a apelacja przeciw wyrokowi uniewinniającemu jest czynnością popierającą oskarżenie.

Rozdział dwudziesty pierwszy.

Odpowiedzialni i interwenienci.

Art. 332 (216).

§ 1. Odpowiedzialny posiłkowo lub zastępczo jest obowiązany stawić się na wezwanie sądu i złożyć wyjaśnienia oraz zawiadomić sąd o zmianie miejsca zamieszkania.

§ 2. W razie nieusprawiedliwionego niestawiennictwa odpowiedzialnego sąd może go sprowadzić przymusowo.

§ 3. Odpowiedzialny nie może być przesłuchany w charakterze świadka.

§ 1. **1. Odpowiedzialny posiłkowo lub zastępczo:** zob. art. 30, 34.

2. jest obowiązany stawić się na wezwanie sądu (por. art. 261 w związku z art. 264). Pomimo, że wedle art. 320 należy stosować przepisy kpk., przepisy § 1 i 2 nin. art. były niezbędne, ponieważ przepisy kpk. dotyczą tylko obowiązku stawienia się i przymusowego sprowadzenia oskarżonego, świadków i biegłych

(art. 83 § 2, 117 § 2 i 141 § 2 kpk.), zaś odpowiedzialny posiłkowo lub zastępczo nie jest oskarżonym ani świadkiem lub biegłym.

Przez słowo «sąd» rozumieć należy nie tylko sędziego wzgl. skład sędziowski prowadzący rozprawę, lecz także sędziego śledczego (§ 2 regulaminu wewn. urząd sądów apelacyjnych okręgowych i grodzkich w sprawach karnych — z 1/12 1932 Dz. U. 110, poz. 909); zob. art. 263 i 264.[1])

3. i złożyć wyjaśnienia. Jest to tzw. lex imperfecta, gdyż z § 2 i 3 nin. art. wynika, że — skoro odpowiedzialny nie jest świadkiem — nie można użyć przeciw niemu środków przymusowych (art. 118 § 1 i 2 kpk.), jeśli on wyjaśnień odmawia.

4. zawiadomić sąd o zmianie miejsca zamieszkania. Ustawa nakłada tu na odpowiedzialnego ten sam obowiązek, który w art. 83 § 1 kpk. nałożono na oskarżonego.

5. Zob. powyżej uw. 2. Czy niestawiennictwo jest usprawiedliwione, orzeka sąd wedle swego swobodnego uznania. **§ 2.**

6. Zob. powyżej uwagę 3. **§ 3.**

Art. 333 (216).

§ 1. Odpowiedzialny może stanąć na rozprawie osobiście lub upoważnić do zastępstwa pełnomocnika. Przepis art. 86 k. p. k. stosuje się odpowiednio.

§ 2. Niestawiennictwo odpowiedzialnego lub jego pełnomocnika nie jest przeszkodą do przeprowadzenia rozprawy i wydania wyroku. Wyroku tego nie uważa się za zaoczny.

§ 3. Treść przepisów §§ 1 i 2 należy odpowiedzialnemu wskazać w zawiadomieniu o rozprawie.

1. Odpowiedzialny: posiłkowo lub zastępczo (art. 30, 34). **§ 1.**

2. może stanąć na rozprawie. Nie znaczy to, że należy to wyłącznie od jego woli, albowiem — o ile on się nie stawi a sąd uzna jego stawiennictwo za potrzebne, albo jeżeli sąd z góry uzna jego stawiennictwo za obowiązkowe — sąd może go sprowadzić przymusowo (§ 2 art. 332). W regule odpowiedzialny może udaremnić cel jego wezwania lub sprowadzenia przez odmówienie wyjaśnień — lecz nie zawsze np. jego milczenie nie stoi na przeszkodzie korzystaniu z jego obecności, jeżeli chodzi o to, ażeby go oskarżony i świadkowie widzieli i agnoskowali.

W regule jednak odpowiedzialny zjawi się w sądzie, gdyż grozi mu nałożenie odpowiedzialności za grzywnę i koszty.

3. lub upoważnić do zastępstwa pełnomocnika: zob. art. 238 § 1 i 2 oraz art. 265. Wolno także odpowiedzialnemu stanąć na rozprawie i przybrać sobie pełnomocnika. Należy to przyjąć dlatego:

a) że odpowiedzialny, który jawi się w sądzie sam, narażony jest na uszczerbek w swych prawach z powodu swej nieznajomości ustawy,

b) że pełnomocnik, stawający sam bez odpowiedzialnego, nie mógłby z po-

---

[1]) **Art. 263 kpk. opiewa:**

Śledztwo jest konieczne w sprawach o zbrodnie, należących do właściwości sądów przysięgłych.

Art. 264 kpk. opiewa:

W innych sprawach, niż wymienione w art. 263, śledztwo prowadzi się:

a) na wniosek prokuratora, jeżeli tego wymagają zawiłe okoliczności sprawy;

b) na wniosek oskarżonego w sprawach z oskarżenia publicznego, jeżeli sędzia śledczy uzna to za potrzebne;

c) na zarządzenie sądu (art. 291, 264 § 3).

wodu nieznajomości stosunków faktycznych należycie wywiązać się z obowiązku obrony praw majątkowych swego mandanta —

c) że rola odpowiedzialnego jest zbliżoną do roli oskarżonego z tą tylko różnicą, że nie można przeciw niemu orzec kary pozbawienia wolności —

d) że wedle art. 215 korzysta on z uprawnień służących oskarżonemu a oskarżony ma prawo «korzystać z pomocy obrońcy» (art. 84 kpk.).

4. art. 86 kpk. Brzmienie tego art. zob. w uw. 5 do art. 265.

§ 2. **5. wydania wyroku,** nakładającego odpowiedzialność.

6. nie uważa się za zaoczny, za czym oskarżonemu nie służy prawo wniesienia sprzeciwu przeciw wyrokowi (art. 395 kpk. w związku z art. 320 pr. kar. sk.).

Art. 334 (224 § 5).

Odpowiedzialny może zaskarżyć wyrok z powodu nałożenia nań odpowiedzialności, natomiast z powodu skazania oskarżonego — tylko wtedy, jeżeli ono jest podstawą tej odpowiedzialności.

1. Odpowiedzialny: posiłkowo lub zastępczo (art. 30, 34).

2. może zaskarżyć wyrok: apelacją wzgl. kasacją (art. 349).

3. z powodu nałożenia nań odpowiedzialności czyli w całej rozciągłości, w jakiej sąd przyjmuje jego odpowiedzialność. Środek odwoławczy od wyroku odpowiedzialny może w myśl art. 30 oprzeć na tym:

a) że oskarżony, za którego odpowiedzialność ustalono, nie dopuścił się danego przestępstwa wzgl. że oskarżony za dany czyn nie odpowiada z jakich bądź przyczyn prawa formalnego lub materialnego —

b) że oskarżony nie był jego zastępcą w rozumieniu art. 30 § 2,

c) że nie odniósł wzgl. nie miał odnieść korzyści z występku (art. 30 § 3) itd.

4. z powodu skazania oskarżonego — tylko wtedy itd. Ograniczenie to wynika z natury rzeczy. Jeśli bowiem ze skazania nie wysnuto odpowiedzialności, to odpowiedzialny nie może sobie arogować prawa odwołania się na korzyść osoby trzeciej, skoro nie należy on do osób wymienionych w art. 476 wzgl. 505 § 2 kpk. [1]).

5. jeżeli ono jest podstawą tej odpowiedzialności, nie zaś jeżeli tę odpowiedzialność faktycznie orzeczono. Różnica ta ma o tyle znaczenie, że odpowiedzialny będzie miał prawo zaskarżenia wyroku, którym uznano go wprawdzie za odpowiedzialnego, lecz władza orzekająca z powodów zasługujących na szczególne uwzględnienie odstąpiła od orzeczenia odpowiedzialności posiłkowej (art. 30 § 4). W takim przypadku mogłoby się zdarzyć, że wyrok I instancji co do winy oskarżonego (wobec niemożności zaskarżenia go przez odpowiedzialnego) urósłby w moc prawa a następnie — na skutek apelacji prokuratora lub pełnomocnika władzy skarbowej — sąd II instancji orzekłby odpowiedzialność. W ten sposób odpowiedzialny utraciłby tedy prawo i możność zaskarżenia wyroku co do oskarżonego, za którego nałożono nań odpowiedzialność.

---

[1]) **Art. 476 kpk. opiewa:**

Oprócz oskarżonego i jego obrońcy, apelację na korzyść oskarżonego może założyć prokurator, a w razie niepełnoletności lub bezwłasnowolności oskarżonego — także jego ojciec, matka, małżonek, opiekun lub kurator.

Art. 505 kpk. opiewa:

§ 1. Kasacja powinna być założona na piśmie i, jeżeli nie pochodzi od prokuratora, powinna być sporządzona przez adwokata.

§ 2. Pozatem w przedmiocie zakładania kasacyj mają odpowiednie zastosowanie art. 474—488.

Art. 335 (217).

§ 1. Prawa interwenienta nabywa się przez zgłoszenie roszczenia do zajętych przedmiotów nie później niż przy rozpoczęciu rozprawy głównej.

§ 2. Interwencję zgłasza się bądź na piśmie, bądź ustnie do protokołu. Jeżeli interwenient w zgłoszeniu nie podał miejsca swego zamieszkania lub podał fałszywe — zgłoszenie uważa się za niebyłe.

§ 3. Jeżeli interwenient po zgłoszeniu interwencji zmienił miejsce zamieszkania i nie zawiadomił o tym sądu, to wezwania i inne pisma sądowe wysłane jemu pod ostatnim znanym adresem uważa się za doręczone.

§ 1. **1. Prawa interwenienta:** zob. art. 336 § 1. Co do instytucji interwencji zob. uw. 22 i 23 do art. 13 oraz uwagi do art. 216.

2. przez zgłoszenie roszczenia: zob. uw. 22 i 23 do art. 19.

3. przy rozpoczęciu rozprawy głównej tj. przy wywołaniu sprawy (art. 325 kpk.). Późniejszego zgłoszenia sąd nie może przyjąć, choćby interwenient zdołał usprawiedliwić spóźnienie zgłoszenia, gdyż wedle art. 216 § 2, zamieszczonego w przepisach ogólnych a więc obowiązującego zarówno w postępowaniu kar. skarb., jak i w postępowaniu sądowym, niezgłoszenie powoduje wygaśnięcie praw osoby trzeciej, której pozostaje tylko droga procesu cywilnego przeciw Skarbowi Państwa (zob. § 2 i 3 art. 216 i uwagi do tegoż art.).

Jeżeli rozprawę odroczono (art. 350 kpk.),[1]) nie zaś jeżeli ją przerwano (art. 348 i 349 kpk.), interwenient może znowu aż do rozpoczęcia rozprawy głównej zgłosić swoje roszczenia, albowiem odroczoną rozprawę prowadzi się w nowym terminie od początku.

§ 2. **4. w zgłoszeniu nie podał miejsca zamieszkania lub podał fałszywe.** Chodzi tu oczywiście o zgłoszenie na piśmie przed rozprawą; na rozprawie jest bowiem rzeczą sądu zapisać do protokółu rozprawy przedmiot roszczenia, tytuł prawny oraz imię i nazwisko zgłaszającego i jego miejsce zamieszkania.

5. zgłoszenie uważa się za niebyłe a tym samym wygasają roszczenia zgłaszającego do Skarbu Państwa i to bezpowrotnie, gdyż dokonane (choć za późne) zgłoszenie odbiera mu możność i podstawę do wykazania, iż bez własnej winy nie mógł zgłosić interwencji we właściwym czasie (§ 2 art. 216). Do pozasądowego uznania roszczeń upoważniony jest Minister Skarbu (art. 307 § 4).

§ 3. **6.** Przepis ten wprowadza fikcję, że interwenient otrzymał wezwanie wzgl. pewne pismo sądowe. Podstawą zastosowania fikcji stanowi wysłanie mu pisma nie pod jego rzeczywistym adresem, lecz pod o s t a t n i m z n a n y m (oczywiście sądowi) adresem. Ponieważ § 3 art. 335 wzorowany jest na art. 205 kpk., przeto podkreślić tu należy, że wedle **O. 109/31** przepis art. 205 kpk. ma na oku wszelką zmianę miejsca pobytu, a nie tylko zmianę stałego miejsca zamieszkania tak, iż dalsze przesyłanie wezwania do miejsca pobytu jest zbędne także w przypadku powołania adresata do wojska, skoro sąd o powołaniu do służby wojskowej nie został zawiadomiony.

---

[1]) **Art. 350 kpk. opiewa:**

§ 1. Odroczenie rozpoczętej rozprawy może nastąpić tylko na mocy postanowienia sądu.

§ 2. W razie odroczenia rozprawy prowadzi się ją w nowym terminie od początku.

Art. 336 (217).

§ 1. Interwenientowi służą prawa strony w granicach interwencji.

§ 2. Przepis art. 333 stosuje się odpowiednio do interwenienta.

§ 1. **1. interwenientowi** — o ile nie jest przesłuchiwany w charakterze świadka— służy prawo odmówienia odpowiedzi wzgl. wyjaśnień, w każdym razie służy mu prawo kwestionowania rzeczowej (art. 321 i 322) [1]) oraz miejscowej (art. 26 do 30 kpk.) [2]) właściwości sądu w czasie i sposobie w art. 34 kpk. [3]) (zob. art. 320) okre-

---

[1]) **Art. 13 kpk. opiewa:**

§ 1. Orzeczenie wydane przez sąd niższego rzędu z obrazą przepisów o właściwości rzeczowej, jest z mocy prawa nieważne; nie dotyczy to jednak orzeczeń w sprawach, dla których sąd wyższego rzędu stał się właściwym z mocy art. 30 § 2.

§ 2. Orzeczenie sądu wyższego rzędu, wydane w zakresie działania sądu niższego rzędu, nie jest z tego powodu nieważne.

Art. 14 kpk. opiewa:

§ 1. W wypadkach przewidzianych w art. 12 i 13 nieważność stwierdza postanowieniem sąd bezpośrednio wyższy nad sądem, który wydał nieważne orzeczenie.

§ 2. Orzeczenie o nieważności sąd wydaje z własnej inicjatywy albo na wniosek stron.

Art. 15 kpk. opiewa:

§ 1. Stwierdzenie dopiero na rozprawie głównej, że sprawa należy do właściwości sądu niższego rzędu, nie wstrzymuje dalszego toku rozprawy.

§ 2. Jeżeli jednak zajdzie potrzeba odroczenia rozprawy z innej przyczyny sąd może przekazać sprawę właściwemu sądowi.

[2]) **Art. 26 kpk. opiewa:**

§ 1. Właściwy miejscowo jest przedewszystkiem sąd, w którego okręgu przestępstwo popełniono.

§ 2. Jeżeli przestępstwo popełniono w okręgu kilku sądów, właściwy jest ten z nich, w którym najpierw wszczęto postępowanie.

§ 3. Przestępstwo uważa się za popełnione w tem miejscu, gdzie wykonano działanie przestępne, albo gdzie skutek przestępny nastąpił lub według zamiaru sprawcy miał nastąpić.

Art. 27 kpk. opiewa:

§ 1. Jeżeli w chwili wszczęcia postępowania nie można ustalić miejsca popełnienia przestępstwa, właściwy jest sąd, w którego okręgu:

a) przestępstwo wyszło na jaw;

b) ujęto osobę podejrzaną;

c) osoba podejrzana mieszka;

zależnie od tego, w którym z tych sądów najpierw wszczęto postępowanie.

§ 2. Przepis § 1 ma odpowiednie zastosowanie, jeżeli przestępstwo sądu podlegające orzecznictwu sądów polskich, popełniono zagranicą.

Art. 28 kpk. opiewa:

Jeżeli w chwili wszczęcia sprawy nie można ustalić właściwości sądu w myśl art. 26 i 27, Sąd Najwyższy postanawia, który sąd ma sprawę rozpoznawać.

Art. 29 kpk. opiewa:

Sąd właściwy dla sprawców przestępstwa jest również właściwy dla podżegaczy, pomocników oraz innych osób, których działanie przestępne pozostaje w ścisłym związku z działaniem sprawcy, jeżeli postępowanie przeciw nim toczy się jednocześnie.

Art. 30 kpk. opiewa:

§ 1. Jeżeli tę samą osobę oskarżono o kilka przestępstw, a sprawy należą do właściwości różnych sądów tego samego rzędu, właściwy jest sąd, w którym najpierw wszczęto postępowanie.

§ 2. Jeżeli sprawy należą do właściwości sądów różnego rzędu, sprawę rozpoznaje sąd wyższego rzędu.

[3]) **Art. 34 kpk. opiewa:**

§ 1. Zarówno sąd z urzędu, jak i strony mogą podnosić kwestję niewłaściwości miejscowej a w sądzie okręgowym do czasu uprawomocnienia się aktu oskar-

ślonym, prawo wyłączenia sędziego (art. 41 i nast. kpk.), wglądu do akt i podjęcia z nich odpisów (art. 212 i nast. kpk.), prawo brania udziału w czynnościach sądowych w dochodzeniu i śledztwie (art. 256 i 271 § 2 kpk.) i żądania wciągnięcia do protokółu wszystkiego co dotyczy jego praw i interesów (art. 237 kpk.), składania wniosków dowodowych przed rozprawą i to wedle art. 295 § 2 kpk. w terminie dwu tygodniowym od daty otrzymania przezeń zawiadomienia o wpłynięciu do sądu aktu oskarżenia (anal. do praw powoda cyw.), zadawania na rozprawie pytań oskarżonemu, świdkom i biegłym (art. 305 kpk.), zabierania na rozprawie głosu we wszystkich kwestiach wpadkowych (art. 306 § 1 i 2 kpk.), uczestnictwa w głosach stron (art. 355 do 357 kpk.) i to po oskarżycielu (podobnie jak powód cywilny), wnoszenia środków odwoławczych (art. 349 § 1 i 2 pr. kar. sk.) — natomiast nie służy interwenientowi prawo żądana wznowienia (art. 314 nin. ustawy).

2. w granicach interwencji czyli o tyle tylko, o ile chodzi o jego roszczenie. § 2.

3. odpowiednio. Nie można więc zarządzić przymusowego sprowadzenia interwenienta, jeżeli on nie jest świadkiem; nie można też w ogóle stosować do niego przepisów art. 332 § 1 do 3.

Rozdział dwudziesty drugi.

Postępowanie przeciw nieobecnym.

Art. 337 (nowy).

Jeżeli oskarżony uchyla się od sądu, a zarządzenia zmierzające do wykrycia jego miejsca pobytu lub sprowadzenia go, pozostały bez skutku, sąd zarządza postępowanie przeciw nieobecnemu.

1. Kpk. nie zna postępowania przeciw nieobecnym i przepisuje na przypadek nieujęcia oskarżonego zawieszenie postępowania na czas trwania przeszkody (art. 5 kpk. [1]); postępowanie to było również nieznane ustawom karnym skarbowym z r. 1926 i 1932.

Celem postępowania przeciw nieobecnym jest definitywne ukończenie sprawy prawomocnym wyrokiem a tym samym umożliwienie definitywnego ściągnięcia kar i grzywien, nie zaś tylko ich zabezpieczenia, na majątku ukrywających się oskarżonych i odpowiedzialnych posiłkowo i zastępczo (art. 30, 34 i 342) tudzież definitywne załatwienie kwestii przepadku zamiast orzeczenia przepadku przedmiotów występku tytułem środka zabezpieczającego (art. 22).

2. oskarżony a także odpowiedzialny posiłkowo lub zastępczo (art. 30, 34 i 342).

3. uchyla się od sądu. Uchylaniem się jest taki przedmiotowy stan rzeczy, że nie można wykryć ,miejsca pobytu pewnej osoby i doręczyć jej wezwania względnie że nie można jej sprowadzić, jeżeli pomimo doręczonego jej wezwania nie jawiła się.

Nie wymaga się, ażeby nieobecny rozmyślnie wydalił się dla uchylenia się od sądu. Wystarcza, że swoim zachowaniem się stworzył określony wyżej przed-

---

żenia, w sądzie grodzkim — do ukończenia przewodu sądowego w pierwszej instancji.

§ 2. Późniejsze podniesienie kwestji niewłaściwości miejscowej sądu jest nieważne.

[1]) **Art. 5 kpk. opiewa:**

W razie nieujęcia oskarżonego lub jego choroby psychicznej postępowanie zawiesza się na czas trwania przeszkody. W miarę potrzeby należy zebrać i zabezpieczyć dowody.

miotowy stan rzeczy. Nie zachodzi uchylenie się od sądu, jeśli oskarżony wzgl. odpowiedzialny wyjechał na czas stosunkowo nie długi do uzdrowiska lub za interesami, jeśli zostawił swój adres itd.

Uchylenie się od sądu może nastąpić albo już w chwili wszczęcia postępowania albo też (art. 339 § 3) dopiero w toku postępowania np. oskarżony widząc ujemny stan sprawy ucieka, ukrywa się itd.

4. zarządzenia zmierzające do wykrycia jego miejsca pobytu tj. poszukiwania za nim przez organa wykonawcze władz skarbowych tudzież przez policję państwową (por. art. 188 do 191 kpk.) [1]).

Art. 337 podobnie jak art. 183 § 1 kpk., mówi o miejscu «pobytu», nie zaś o miejscu «zamieszkania», gdyż oskarżony mógł wydalić się ze swego miejsca zamieszkania właśnie w zamiarze uchylenia się od sądu.

5. lub sprowadzenie go. Oskarżony, który uchyla się od sądu, dopuszcza się nieusprawiedliwionego niestawiennictwa a tym samym uzasadnione jest jego przymusowe sprowadzenie (art. 83 § 2 kpk. i art. 261 § 2 pr. kar. sk.) [2]); obojętne jest, czy niemożność sprowadzenia oskarżonego ujawniła się już w postępowaniu karnym skarbowym (art. 261), czy też w postępowaniu sądowym (art. 83 i 188 kpk.).

6. sąd: okręgowy lub grodzki rzeczowo i miejscowo właściwy; zob. art. 321 i 322 pr. kar. sk. tudzież art. 26 do 30 kpk., zacytowane w uwadze marginalnej 2 do art. 336, oraz uwagi od art. 222 do 226 pr. kar. sk., odpowiadających przepisom art. 26 do 30 kpk.

7. zarządza. Zarządzenie i przeprowadzenie postępowania przeciw nieobecnym jest wyłączną prerogatywą sądu, bez względu na to, czy chodzi o występek czy też o wykroczenie skarbowe.

---

[1]) **Art. 188 kpk. opiewa:**

§ 1. Jeżeli miejsce pobytu oskarżonego jest nieznane, sąd z własnej inicjatywy lub na wniosek oskarżyciela zarządza poszukiwanie oskarżonego przez policję.

§ 2. W toku dochodzenia prokuratorskiego zarządzenia takie wydaje prokurator, a przy wykonaniu wyroku — władza wykonywająca wyrok.

Art. 189 kpk. opiewa:

§ 1. Jeżeli oskarżony, względem którego zapadło postanowienie o aresztowaniu, ukrywa się, sąd lub prokurator może zarządzić rozesłanie listów gończych.

§ 2. Rozesłanie listów gończych za skazanym, który się ukrywa, zarządza władza wykonywająca wyrok.

Art. 190 kpk. opiewa:

W listach gończych wymienia się:

a) władzę, która je rozsyła;

b) imię i nazwisko, a w miarę możności — dokładny rysopis oskarżonego z dołączeniem jego podobizny;

c) zarzucane mu przestępstwo;

d) ostatnie znane miejsce zamieszkania i gminę, do której oskarżony należy;

e) postanowienie o aresztowaniu lub wyrok skazujący;

f) wezwanie każdego, kto zna miejsce pobytu oskarżonego, do zawiadomienia o nim najbliższej władzy sądowej lub policyjnej i do zatrzymania oskarżonego w miarę możności.

Art. 191 kpk. opiewa:

Sposób rozpowszechniania listów gończych, wybór pism, w których mają być ogłoszone, oraz miejscowości, w których mają być plakatowane, zależy od uznania władzy, która rozsyła listy gończe.

[2]) **Art. 83 kpk. opiewa:**

§ 1. Oskarżony pozostający na wolności jest obowiązany stawić się na każde wezwanie sądu lub prowadzącego dochodzenie prokuratora i zawiadomić sąd, względnie prokuratora, o każdej zmianie miejsca zamieszkania.

§ 2. W razie nieusprawiedliwionego niestawiennictwa oskarżonego, można go sprowadzić przymusowo.

Na zarządzenie postępowania przeciw nieobecnemu nie służy zażalenie (art. 465 kpk.) [1].

7. postępowanie przeciw nieobecnemu. Nie musi to być odrębne postępowanie toczące się wyłącznie przeciw nieobecnemu — przeciwnie: nic nie stoi na przeszkodzie temu, ażeby równocześnie przeprowadzono wspólne dochodzenie i wspólną rozprawę przeciw obecnym i nieobecnym jeżeli np. jeden z oskarżonych lub jeden z odpowiedzialnych zbiegł.

Art. 338 (nowy).

Sąd wyznacza nieobecnemu obrońcę z urzędu, któremu służą wszystkie prawa oskarżonego.

1. Sąd: zob. uw. 6 do art. 337.

2. wyznacza nieobecnemu: oskarżonemu wzgl. odpowiedzialnemu (art. 337 i 342).

3. obrońcę z urzędu: o kwalifikacjach z art. 86 kpk.; zob. uw. 5 do art. 265. Obrońca ten ma obowiązek czuwać nad interesami moralnymi i materialnymi nieobecnego, dotkniętymi w danym procesie. Obowiązek obrońcy z urzędu kończy się automatycznie z chwilą ujęcia nieobecnego lub zgłoszenia się przezeń w sądzie.

4. wszystkie prawa oskarżonego, oczywiście prawa procesowe tj. prawo kwestionowania właściwości rzeczowej i miejscowej sądu (zob. uw. 1 do art. 337) oraz warunków wszczęcia postępowania przeciw nieobecnemu, prawo uczestniczenia w czynnościach procesowych, wniesienia sprzeciwu aktowi oskarżenia, brania udziału w rozprawie i zgłaszania środków odwoławczych (art. 249).

Art. 339 (nowy).

§ 1. Termin rozprawy głównej sąd ogłasza w gminie ostatniego miejsca zamieszkania lub pobytu oskarżonego albo w ostatniej siedzibie jego przedsiębiorstwa, a jeżeli żadnej z tych okoliczności nie da się ustalić — w miejscu ujawnienia przestępstwa.

§ 2. Między ogłoszeniem a terminem rozprawy głównej powinien upłynąć okres dwóch miesięcy.

§ 3. Zachowanie przepisu § 1 jest zbędne, jeżeli oskarżony ukrył się po otrzymaniu odpisu aktu oskarżenia lub po zawiadomieniu go o rozprawie głównej.

§ 4. Zbędne jest powtarzanie czynności, wymienionych w § 1, w przypadku odroczenia rozprawy lub uchylenia wyroku przez wyższą instancję, jak również wówczas, gdy w toku postępowania ustalono miejsce zamieszkania oskarżonego, który następnie uchyla się ponownie od sądu.

§ 5. W sprawie przeciw żołnierzowi w czynnej służbie wojskowej o terminie rozprawy głównej zawiadamia się jego wojskową władzę przełożoną.

---

[1] **Art. 465 kpk. opiewa:**

Na inne postanowienia służy zażalenie tylko w wypadkach wyraźnie w ustawie wskazanych i tylko do jednej instancji.

§ 1. **1. sąd:** zob. uw. 6 do art. 337.

2. ogłasza. Niezależnie od ogłoszenia należy o terminie rozprawy zawiadomić ustanowionego obrońcę z urzędu w myśl art. 294 kpk. [1]), gdyż on wykonywa wszystkie prawa oskarżonego (art. 338).

3. w miejscu ujawnienia przestępstwa czyli w miejscu jego wykrycia; zob. uw. 6 do art. 223.

§ 2. **4.** Podczas gdy wedle art. 293 § 1 kpk. pomiędzy doręczeniem wezwania oskarżonemu a terminem rozprawy upłynąć powinno przynajmniej siedem dni, to w postępowaniu niniejszym powinien pomiędzy ogłoszeniem a terminem upłynąć okres dwóch miesięcy. Jeśli jednak rozprawę odroczono, ponowne ogłoszenie § 4 nin. art. a tym samym warunek ten odpada i rozprawę ponowną wypadnie tak wyznaczyć, ażeby pomiędzy doręczeniem wezwania obrońcy z urzędu a terminem rozprawy upłynęło siedem dni (art. 293 kpk.) [2]).

Stosunkowo długi, dwumiesięczny termin ma na celu, ażeby policja państwowa, funkcjonariusze skarbowi a także osoby postronne dowiedziały się z ogłoszenia o poszukiwaniu nieobecnego i mogły udzielić sądowi swych spostrzeżeń co do miejsca jego pobytu.

Termin dwumiesięczny liczy się nie od dnia wysłania, lecz od dnia faktycznego umieszczenia ogłoszenia w przepisanym miejscu.

§ 3. **5.** Ustawa ma tu na oku przypadek, gdy oskarżony lub odpowiedzialny (art. 342) brał prawidłowo udział w postępowaniu przeciw niemu aż do doręczenia mu aktu oskarżenia lub zawiadomienia go o rozprawie głównej a następnie ukrył się. W takim przypadku sąd postąpi wedle art. 337 i 338, ale nie zarządzi ogłoszenia, przepisanego w § 2 nin. art.

Należy tu zwrócić uwagę na następujące okoliczności:

a) Przypadek z § 3 nin. art. może zajść jedynie w postępowaniu sądowym, toczącym się czy to na podstawie art. 209 lit. a), czy też na podstawie art. 210 pkt. 1 do 5, gdyż w postępowaniu przed władzami skarbowymi nie ma ani aktu oskarżenia ani rozprawy. W postępowaniu przed władzami skarbowymi nastąpi więc w razie ukrycia się o s k a r ż o n e g o bądź wydanie orzeczenia zaocznego, bądź umorzenie dochodzenia, jeśli przestępstwo jest małej wagi, bądź wreszcie przekazanie w myśl art. 210 pkt. 5 sprawy do postępowania przeciw nieobecnemu (§ 46 przep. wyk.).

b) Jeżeli chodzi o przestępstwo, co do którego stawiennictwo oskarżonego nie jest obowiązkowe i nie zostało przez sąd uznane za niezbędne (art. 301 kpk.) [3]) sąd mógłby wydać wyrok zaoczny, jeśli oskarżony, któremu wezwanie doręczono, nie stawił się na rozprawę główną ani osobiście ani przez obrońcę (art. 393 § 1

---

[1]) **Art. 294 kpk. opiewa:**

Jeżeli strona ma obrońcę, pełnomocnika lub przedstawiciela ustawowego, należy ich również zawiadomić o terminie.

[2]) **Art. 293 kpk. opiewa:**

§ 1. Pomiędzy doręczeniem wezwania oskarżonemu a terminem rozprawy powinno upłynąć przynajmniej siedem dni.

§ 2. W razie niezachowania tego terminu, oskarżony może żądać odroczenia rozprawy.

[3]) **Art. 301 kpk. opiewa:**

§ 1. W sprawach o przestępstwa, za które ustawa przepisuje jako najwyższe kary grzywnę lub pozbawienie wolności na czas do jednego roku, albo obie te kary łącznie, niezależnie od kar dodatkowych, tudzież w sprawach, dotyczących tylko wydania wyroku łącznego, osobiste stawiennictwo oskarżonego jest obowiązkowe wtedy tylko, gdy sąd wyraźnie uzna je za niezbędne, co należy zaznaczyć w wezwaniu.

§ 2. We wszystkich innych sprawach oskarżony jest obowiązany stawić się do sądu osobiście.

kpk.) [1]). Jeżeli jednak następnie wyroku zaocznego nie zdoła się doręczyć oskarżonemu z tego powodu, że on zbiegł — sprawa zawisłaby i nie możnaby jej prawomocnie zakończyć, gdyż doręczenie zastępcze (art. 203 kpk.) [2]) dopuszczalne jest jedynie wtedy, gdy adresat jest nieobecny w mieszkaniu (uchwała całej Izby Karnej **O. 170/30)** — nie zaś gdy oskarżony zbiegł i wcale w danym miejscu się nie znajduje.

Jeżeli tedy chodzić będzie o zakończenie sprawy, ściągnięcie grzywien i kosztów etc., obrać wypadnie drogę postępowania z art. 337 i dal., w którym nie uważa się zapadłego wyroku za zaoczny (art. 340).

c) W przypadkach z § 3 ogłoszenie w ogóle odpada, podczas gdy w przypadkach z § 4 nin. art. ogłoszenie raz już nastąpiło a odpada powtarzanie go mimo ukrycia się oskarżonego wzgl. odpowiedzialnego.

6. Ponowne ogłoszenie terminu rozprawy głównej odpada w trzech przy- **§ 4.**
padkach:

a) jeżeli rozprawę, w której oskarżony uczestniczył odroczono,

b) jeżeli w sprawie tej odbyć się ma rozprawa wskutek uchylenia wyroku przez wyższą instancję — wreszcie

c) jeżeli w toku postępowania ustalono miejsce zamieszkania oskarżonego.

7. Zawiadomienie tej władzy zastępuje ogłoszenie w § 1 przepisane. Jeśli **§ 5.**
dany żołnierz ukrywa się tylko wobec władzy skarbowej względnie sądu, to jego władza przełożona spowoduje jego przybycie na rozprawę; jeśli zaś zbiegł z wojska, to ogłoszenie w gminie, w której ostatnio mieszkał czyli pełnił służbę wojskową, jest bezcelowe, bo władze wojskowe i tak energicznie za nim szukają.

Art. 340 (nowy).

Wyroku wydanego w postępowaniu przeciw nieobecnemu nie uważa się za zaoczny.

Od wyroku tego służą więc tylko środki odwoławcze (art. 349 nin. ust.), nie zaś sprzeciw (art. 395 kpk.).

Art. 341 (nowy).

§ 1. Prawomocny wyrok należy ogłosić sposobem określonym w art. 339 § 1.

§ 2. Wykonanie wyroku może nastąpić dopiero po upływie 14 dni od daty ogłoszenia.

---

[1]) **Art. 393 kpk. opiewa:**

§ 1. Jeżeli oskarżony, któremu wezwanie doręczono, nie stawił się na rozprawę główną, ani też w jego imieniu nie stawił się obrońca, a sprawa nie wymaga osobistego stawiennictwa oskarżonego, sąd albo przeprowadza rozprawę i wydaje wyrok zaoczny, albo odracza rozprawę i nakazuje oskarżonemu stawić się osobiście.

§ 2. Przy zaocznem rozpoznaniu sprawy sąd odczytuje wyjaśnienia oskarżonego poprzednio przez niego złożone.

[2]) **Art. 203 kpk. opiewa:**

§ 1. Jeżeli z powodu nieobecności adresata nie można doręczyć mu pisma do rąk własnych, doręcza się je dorosłemu domownikowi a w jego braku — sąsiadowi lub dozorcy domu.

§ 2. Jeżeli się nikt nie znajdzie, ktoby pismo chciał przyjąć, zostawia się je bądź w miejscowym urzędzie gminnym, bądź w urzędzie pocztowym.

§ 3. W razie doręczenia pisma sąsiadowi lub dozorcy domu albo pozostawiena go w urzędzie gminnym lub pocztowym, przybija się na drzwiach adresata zawiadomienie, komu pismo doręczono.

§ 3. Przepisów §§ 1 i 2 nie stosuje się w przypadku określonym w art. 339 § 3.

§ 1. 1. Do zaskarżenia wyroku (art. 349 § 1 i 2) uprawniony jest obrońca z urzędu, gdyż jemu służą wszystkie prawa nieobecnego oskarżonego wzgl. odpowiedzialnego (art. 338). Gdyby nieobecny wrócił, może on założyć środki odwoławcze w terminie służącym do tego jego obrońcy.

§ 2. 2. Postanowiono tu wyjątek od zasady w art. 540 kpk. zawartej, że wyrok wykonywa się natychmiast po jego uprawomocnieniu się.

§ 3. 3. Innymi słowy: w przypadku określonym w art. 339 § 1 prawomocnego wyroku nie ogłasza się a wykonywa się go natychmiast po jego uprawomocnieniu się.

Art. 342 (nowy).

Przepisy rozdziału niniejszego stosuje się odpowiednio do osób odpowiedzialnych posiłkowo lub zastępczo.

1. **posiłkowo:** zob. art. 30.
2. **zastępczo:** zob. art. 34.

Rozdział dwudziesty trzeci.

Inne przepisy szczególne.

Art. 343 (nowy).

W przypadku określonym w art. 165 lit. b) k. p. k. tymczasowe aresztowanie może nastąpić także wtedy, gdy postępowanie toczy się o występek skarbowy większej wagi, choćby groziła zań tylko kara grzywny.

1. **w art. 165 lit. b) kpk.** Przepis ten opiewa: «Tymczasowe aresztowanie może nastąpić wtedy tylko.... b) gdy sprawa toczy się o przestępstwo, za które ustawa przepisuje karę pozbawienia wolności do jednego roku lub karę cięższą a zachodzi uzasadniona obawa, że oskarżony będzie nakłaniał świadków do fałszywych zeznań lub w inny sposób starał się o usunięcie dowodów przestępstwa».

Z powyższego brzmienia art. 165 lit. b) wynika, że podstawowym warunkiem tymczasowego aresztowania z powodu obawy matactwa (koluzji) jest wysokość grożącej kary, że mianowicie tymczasowe aresztowanie jest wykluczone, jeżeli zagrożoną karą jest grzywna lub kara pozbawienia wolności w rozmiarze poniżej roku.

Ten stan prawny doznał zmiany w art. 343, mianowicie dopuszczalne jest tymczasowe aresztowanie z powodu obawy matactwa, jeśli chodzi o występek skarbowy większej wagi, choćby groziła zań tylko kara grzywny.

2. **występek skarbowy:** zob. art. 1 do 21, nie zaś wykroczenie skarbowe (art. 35), za które wszak grozi maksymalna grzywna tylko do 3.000 zł. (art. 40 § 1).

3. **większej wagi.** Ustawa nie określa tego pojęcia, podobnie jak nie określiła pojęcia «małej wagi» w art. 270 § 2; wprowadza tu więc ustawa tzw. pojęcie normatywne, którego treść określić ma w każdym poszczególnym przypadku sędzia. Sędzia rozważy tedy wysokość szkody i grożącej kary, sposób popełnienia występku, środki użyte dla jego popełnienia, dany przykład gorszący, rozgłos sprawy itp.

Art. 344 (nowy).

Przepis art. 60 kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio do zabezpieczenia na mieniu osób odpowiedzialnych zastępczo.

Art. 60 kpk.[1]) wspomina o zabezpieczeniu kar pieniężnych lub konfiskaty na majątku oskarżonego (§ 1) i odpowiedzialnego majątkowo za oskarżonego (§ 2). Ponieważ brzmienie § 2 art. 60 kpk. nie da rozciągnąć na odpowiedzialnego zastępczo (art. 34), przeto w interesie Skarbu Państwa wprowadzono przepis art. 344 — a to zgodnie z art. 255 § 1, wedle którego w postępowaniu przed władzami skarbowymi Skarb Państwa uzyskać może zabezpieczenie na majątku odpowiedzialnego zastępczo.

Art. 345 (nowy).

W razie zawieszenia postępowania sąd stosuje odpowiednio przepis art. 280 § 1.

1. Zawieszenie postępowania normuje w postępowaniu sądowym przepis art. 5 kpk., zacytowany w uw. marg. 1 do art. 337.

2. Zob. uw. do art. 279 i 280.

Art. 346 (nowy).

§ 1. Protokoły czynności dokonanych w dochodzeniu lub śledztwie przez uprawnione władze skarbowe oraz ich organa wykonawcze, albo w ich zastępstwie przez policję państwową lub żandarmerię wojskową mają moc protokołów czynności sądowych.

§ 2. Protokoły tych czynności podlegają odczytaniu na rozprawie w warunkach określonych przez art. 339 § 1 kodeksu postępowania karnego.

§ 3. Niezależnie od tych warunków sąd dopuści odczytanie protokołów badania świadków i biegłych, jeżeli wniosek o ich odczytanie zgłoszono w akcie oskarżenia, a oskarżony nie żądał w terminie określonym w art. 296 kodeksu postępowania karnego wezwania tych osób.

§ 1. **1. Protokół** jest to dokument spisany przez władzę lub uprawnionego ad hoc urzędnika w ich zakresie działania a stwierdzający pewien fakt lub szereg faktów czyli przebieg pewnej czynności (art. 230, 231 kpk.).

Kpk. nie zajmuje się protokółami w ogólności, lecz wyłącznie protokółami czynności sądowych (art. 230 kpk.), których przeznaczeniem jest służyć jako klasyczny dowód dokonania pewnej czynności, jeśli tej czynności nie ponawia się na rozprawie (art. 339 do 341 zacytowano poniżej w uw. marg. do nin. art.). Otóż

---

[1]) **Art. 60 kpk. opiewa:**

§ 1. Oskarżyciel publiczny może już w toku dochodzenia złożyć wniosek o zabezpieczenie grożącej oskarżonemu kary pieniężnej lub konfiskaty sposobami, wskazanemi w ustawie postępowania cywilnego dla zabezpieczenia powództwa.

§ 2. Przepis § 1 ma odpowiednie zastosowanie do zabezpieczenia na mieniu osób odpowiedzialnych majątkowo za oskarżonego.

§ 3. W przedmiocie zabezpieczenia rozstrzyga na posiedzeniu niejawnem sąd karny, do którego właściwości sprawa należy.

§ 4. Na postanowienie w tym przedmiocie służy zażalenie.

dla zapewnienia im tej dominującej roli stawia kpk. pewne wymagania a mianowicie co do ich formy i co do osoby, która je sporządza (art. 233 i 235 kpk.) [1]).

W art. 260 kpk. przyznano moc czynności sądowych czynnościom dokonanym w myśl art. 257 i 258 a odnośnym protokółom moc protokółów sądowych [2]), polegającą na tym, że wedle art. 238 kpk. protokół stanowi wyłączny dowód zachowania form, chyba że udowodniono świadomy fałsz.

Otóż art. 346 § 1 przyznaje moc protokółów czynności sądowych protokółom czynności dokonanych w dochodzeniu (art. 243 i dal. kpk.) lub śledztwie (art. 262 i dal. kpk.) a to:

a) przez uprawnione władze skarbowe (art. 229 nin. ust. oraz § 2, 3 i 10 przep. wyk.),

b) przez ich organy wykonawcze (§ 11 i 12 przep. wyk.),

c) przez policję i żandarmerię wojskową w zastępstwie rzeczonych władz wzgl. ich organów (art. 242 § 1 i 2 nin. ust.).

---

[1]) **Art. 233 kpk. opiewa:**

§ 1. Spisać protokół może:
a) sędzia, który nie dokonywa czynności protokółowanej:
b) aplikant sądowy;
c) urzędnik sekretariatu sądowego.

§ 2. W razie odbywania czynności poza siedzibą sądu, sędzia, w braku osób wymienionych w § 1, może powołać w charakterze protokólanta każdą osobę wiarygodną, po odebraniu od niej przysięgi, że sumiennie wykona obowiązki protokólanta. Art. 111 § 2 i 3, 112, 113 § 1 i 3 i art. 133 mają odpowiednie zastosowanie.

Art. 235 kpk. opiewa:

Do protokółu czynności sądowej wciąga się:
a) dokładne oznaczenie miejsca i czasu dokonania czynności;
b) imiona i nazwiska osób biorących w niej udział;
c) przebieg całej czynności;
d) wnioski i oświadczenia stron;
e) zapadłe postanowienia i zarządzenia.

[2]) **Art. 257 kpk. opiewa:**

Jeżeli sędziego niema na miejscu, a zwłoka groziłaby zanikiem śladów lub dowodów przestępstwa, to prokurator albo policja państwowa dokonywa w zastępstwie sędziego czynności wskazanych w art. 254 lit. c) i d).

Art. 258 kpk. opiewa:

§ 1. W wypadku, przewidzianym w art. 257, mają odpowiednie zastosowanie przepisy przewidziane dla czynności sądowych.

§ 2. Z przebiegu czynności sporządza się protokół, w którym się zaznacza, dlaczego wykonano je w zastępstwie sędziego.

Art. 259 kpk. opiewa:

§ 1. W wypadkach art. 257 i 258, zachowując przy sporządzaniu protokółów przepisy przewidziane dla protokółów sądowych, można jako protokólanta przybrać urzędnika sekretariatu prokuratorskiego lub funkcjonariusza policji państwowej.

§ 2. Jeżeli protokólanta nie przybrano, powołuje się do obecności dwóch pełnoletnich okolicznych mieszkańców nieskazitelnej opinji, umiejących czytać i pisać, którzy podpisem stwierdzają zgodność protokółu z przebiegiem czynności. O tym obowiązku należy ich uprzedzić. Nieusprawiedliwiona odmowa udziału w czynności ulega karze grzywny, jak niestawiennictwo świadka (art. 117).

Art. 260 kpk. opiewa:

Czynności dokonane w myśl art. 257 i 258 mają moc czynności sądowych, a protokóły sporządzone z zachowaniem przepisów art. 259— moc protokółów sądowych.

2. Zob. art. 339 § 1 kpk. w związku z art. 340 i 341 kpk. [1]). § 2.

3. Niezależnie od tych warunków tj. od warunków, określonych w § 2 nin. § 3. artykułu.

4. sąd dopuści (imperativus futuri) czyli dopuścić jest bezwarunkowo obowiązany. Odmowa dopuszczenia stanowiłaby obrazę przepisów postępowania sądowego a więc w konsekwencji podstawę kasacyjną z art. 510 lit. b) kpk., jeśliby uchybienie to mogło mieć wpływ na treść wyroku (art. 515 kpk.).

Dopuszczenie tego dowodu nie przesądza jednak wartości dowodowej danych protokółów, którą sąd mocen jest ocenić wedle swego swobodnego przekonania (art. 10 kpk.).

5. protokółów. Zob powyżej uwagę 1.

6. badania świadków i biegłych. Ponieważ chodzi tu o wyjątek od ogólnych zasad a wykładnia wyjątków powinna być ściślejszą, przeto przepisu § 3 nie można rozciągać na inne protokóły np. protokóły oględzin.

7. zgłoszono w akcie oskarżenia: zob. art. 283 § 1 kpk. [2]).

8. w terminie określonym w terminie art. 296 kpk. tj. w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia odpisu oskarżenia [3]).

---

[1]) **Art. 339 kpk. opiewa:**

§ 1. Protokóły czynności sądowych przeprowadzonych przed rozprawą wolno odczytać tylko w wypadkach wymienionych w art. 340 i 341.

§ 2. Zapisków dochodzenia odczytywać nie wolno.

Art. 340 kpk. opiewa:

§ 1. Wolno odczytywać na rozprawie protokóły sądowego przesłuchania świadków, sporządzone w dochodzeniu (art. 50, 254—260) lub w śledztwie albo na rozprawie, o ile świadkowi nie można było doręczyć wezwania, albo o ile świadek nie stawił się z powodu przeszkód, nie dających się usunąć lub zbyt trudnych do usunięcia, albo z powodu znacznej odległości miejsca pobytu, bądź też, stawiwszy się, zeznał inaczej niż w postępowaniu poprzedniem, albo odmówił zeznań, albo oświadczył, że pewnych szczegółów nie pamięta.

§ 2. Wolno również odczytywać na rozprawie protokóły sądowego przesłuchania świadków, sporządzone w dochodzeniu (art. 50, 254—260), w śledztwie lub na rozprawie w innej sprawie, o ile świadkowie byli badani w danej sprawie, a zachodzą warunki, przewidziane w § 1.

§ 3. Wolno odczytywać na rozprawie protokóły sądowego przesłuchania oskarżonego, sporządzone w dochodzeniu (art. 50, 168, 254—260), w śledztwie lub na rozprawie, jeśli oskarżony, którego stawiennictwo nie jest obowiązkowe, nie stawił się osobiście na rozprawę, albo jeśli oskarżony, stawiwszy się na rozprawę, bądź zeznał inaczej niż w postępowaniu poprzedniem, bądź odmówił zeznań, bądź oświadczył, że pewnych szczegółów nie pamięta.

§ 4. Poza tem wolno odczytywać za zgodą stron wszelkie protokóły sądowego przesłuchania świadków, biegłych i oskarżonych.

§ 5. Sąd może zaniechać za zgodą stron odczytywania protokółów i zaliczyć je na poczet dowodów, ujawnionych na rozprawie.

Art. 341 kpk. opiewa:

§ 1. Wolno również odczytywać protokóły oględzin sądowych i rewizyj tudzież złożone wobec sądu opinje biegłych, orzeczenia karne już poprzednio przeciwko oskarżonemu zapadłe, zaświadczenia lekarskie, zawiadomienia pokrzywdzonych o przestępstwie oraz inne złożone do akt dokumenty urzędowe lub prywatne.

§ 2. Przepis art. 340 § 5 ma tu odpowiednie zastosowanie.

[2]) **Art. 283 § 1 kpk. opiewa:**

Do aktu oskarżenia dołącza się wykaz osób, których wezwania oskarżyciel żąda, ze wskazaniem ich adresów, oraz wskazuje się inne dowody, których przeprowadzenie na rozprawie głównej oskarżyciel uważa za zbędne.

[3]) **Art. 296 § 1 kpk. opiewa:**

Oskarżony ma prawo wnosić w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia odpisu aktu oskarżenia o wezwanie innych osób oraz sprowadzenie innych dowodów, prócz wskazanych w wykazie, załączonym do aktu oskarżenia, o czem należy uprzedzić oskarżonego przy doręczeniu odpisu aktu oskarżenia.

Art. 347 (nowy).

§ 1. W postępowaniu toczącym się na skutek żądania skierowania sprawy na drogę sądową (art. 295) stosuje się odpowiednio przepisy art. 640—641 i 643—648 kodeksu postępowania karnego. Sąd okręgowy jako odwoławczy stosuje w tym postępowaniu odpowiednio przepisy art. 646 §§ 1 i 2 i 647 kodeksu postępowania karnego.

§ 2. Jeżeli żądanie skierowania sprawy na drogę sądową złożono tylko co do orzeczenia o przepadku przedmiotów przestępstwa (art. 276 i 280) — sąd rozpoznaje sprawę na posiedzeniu niejawnym. Na postanowienie sądu służy zażalenie.

§ 1. **1. na skutek żądania skierowania sprawy na drogę sądową.** Zob. art. 295 §1, 276 §1 i 280 nin. ust.

2. stosuje się odpowiednio przepisy art. 640—641 i 643—648 kpk. tj. przepisy o postępowaniu w sprawach karno-administracyjnych, które zamieszczono poniżej.

3. odpowiednio itd. Objaśnienia do art. 646 § 1 i 2 i 647 zob. poniżej.

§ 2. **4. na posiedzeniu niejawnym:** zob. art. 49 kpk.[1])

5. służy zażalenie. Przepis ten był niezbędny wobec przepisu art. 465 kpk [2]) o warunkach dopuszczalności zażaleń.

Przepisy o postępowaniu w sprawach karno-administracyjnych.

Art. 640 kpk. [3])

§ 1. Osoba, której wymierzono karę w trybie postępowania karno-administracyjnego może zwrócić się w terminie zawitym siedmiodniowym od daty ogłoszenia jej orzeczenia, do władzy administracyjnej z żądaniem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego; termin siedmiodniowy liczy się od daty doręczenia, jeżeli orzeczenie należało doręczyć.

§ 2. Jeżeli osoba, której karę wymierzono, jest niepełnoletnia lub bezwłasnowolna, żądanie w terminie biegnącym dla tej osoby może złożyć także ojciec, matka, małżonek, opiekun lub kurator.

§ 3. W razie odmowy przyjęcia żądania wymienionego w § 1, 2, można w ciągu trzech dni od zawiadomienia o odmowie złożyć żądanie skierowania

---

[1]) **Art. 49 kpk. opiewa:**

§ 1. Postanowienia zapadają albo na rozprawie, albo na posiedzeniu niejawnem.

§ 2. Postanowienia na rozprawie zapadają po wysłuchaniu obecnych stron.

§ 3. Postanowienia poza rozprawą zapadają po wysłuchaniu ustnego lub odczytaniu pisemnego wniosku prokuratora. Postanowienia sędziego śledczego i sądu grodzkiego zapadają bez wysłuchania prokuratora, chyba że kodeks niniejszy inaczej stanowi lub prokurator wniosek swój złożył.

[2]) **Art. 465 kpk. opiewa:**

Na inne postanowienia służy zażalenie tylko w wypadkach wyraźnie w ustawie wskazanych i tylko do jednej instancji.

[3]) Żądanie skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego, zgłoszone przed wydaniem orzeczenia jest prawnie bezskuteczne i powoduje nieważność w myśl art. 12 kpk. **(O. 162/32).** Art. 12 brzmi: «Orzeczenie, wydane przez sąd powszechny względem osoby, która w danej sprawie nie podlega orzecznictwu sądów powszechnych jest z mocy prawa nieważne».

Przepis § 3 art. 640 zapobiega bezzasadnemu odmówieniu przyjęcia żądania strony przez władzę skarbową.

sprawy do sądu okręgowego celem rozpatrzenia zasadności odmowy. Żądanie to można złożyć wprost do sądu.

§ 4. O przywróceniu terminu wymienionego w § 1 i 2 orzeka sąd okręgowy.

Art. 641 kpk. [1])

§ 1. W razie złożenia żądania wymienionego w art. 640 § 1, 2, orzeczenie władzy administracyjnej nie ulega wykonaniu, o ile ustawa szczególna nie stanowi inaczej.

§ 2. Władza administracyjna, o ile nie cofnie swego orzeczenia, przesyła akta sądowi.

§ 3. Orzeczenie władzy administracyjnej zastępuje w postępowaniu sądowem prawomocny akt oskarżenia.

Art. 643 kpk.

Władza administracyjna, która wymierzyła karę, albo w jej zastępstwie władza odpowiednia w siedzibie sądu okręgowego, może popierać oskarżenie zamiast lub obok prokuratora.

Art. 644 kpk. [2])

Sąd okręgowy rozpoznaje sprawę według przepisów obowiązujących w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, ze zmianami przewidzianemi w następujących artykułach.

Art. 645 kpk. [3])

§ 1. Sąd okręgowy rozpoznaje sprawy, w składzie jednego sędziego.

§ 2. Przepisy art. 382 i 383 mają tu odpowiednie zastosowanie.

---

[1]) **(do § 1 art. 641).**

O. 172 33. Wadliwość orzeczenia karnego władzy administracyjnej, w którym zamiast określenia czynu powołano się na doniesienie, nie uzasadnia niedopuszczalności postępowania sądowego.

O. 128/30. Jeśli orzeczenie nie zawiera wymogów z art. 282 kpk. (tj. określenia czynu i ustawy karnej, pod którą czyn podpada. Przyp. aut.) nie można oskarżonego uniewinnić, lecz należy postępowanie umorzyć.

O. 153/31 (motywa). Sąd, nie będąc instancją odwoławczą od orzeczeń adm. (karnych służbowych), nie może wdawać się w ocenę postępowania administracyjnego, lecz ma orzekać jako normalna I instancja sądowa.

O. 4/32 (w składzie 7 sędziów). Sąd nie może wyjść poza ramy innego czynu niż zarzucony w akcie oskarżenia tj. w orzeczeniu karnym.

O. 275/31. Jeżeli oskarżony, skazany za dwa w zbiegu będące przestępstwa skarbowe, zażądał przekazania sprawy na drogę post. sąd. co do jednego z nich, sąd nie jest uprawniony do rozszerzenia postępowania na drugie przestępstwa.

[2]) **Mot. do O. 151/30.** Ponieważ przepisy art. 645 do 649 nie normują przypadku zgłoszenia wniosku o zbadanie świadka, niesłuchanego w post. adm., przeto obowiązuje tu przepis art. 330, a przesłuchanie uznać można za zbędne tylko w dwóch przypadkach, a to:

1) jeżeli wystarczy odczytanie zeznania złożonego w śledztwie lub dochodzenie (art. 340 § 1) lub

2) jeżeli zapowiedziane zeznanie nie może mieć wpływu na treść wyroku (art. 298 § 1 i 332 § 1). Tak też motywa do **O. 288/31.**

[3]) **Art. 382 kpk. opiewa:**

W postępowaniu przed sądem jednoosobowym sędzia ma prawa i obowiązki przewodniczącego oraz składu sądzącego; w szczególności należy do niego powzięcie wszystkich postanowień poza rozprawą główną, do których powołany jest sąd okręgowy, o ile rozdział niniejszy nie zawiera postanowień odmiennych.

Art. 383 kpk. opiewa:

§ 1. Jeżeli w toku czynności przygotowawczych do rozprawy głównej sędzia z własnej inicjatywy lub na wniosek prokuratora uzna, że postępowanie przed sądem jednoosobowym jest bądź niedopuszczalne, bądź niewskazane z uwagi na

Art. 646 kpk. [1])

§ 1. Wnioski stron nie wiążą prezesa sądu w zakresie zarządzeń dotyczących wezwania do rozprawy świadków i biegłych oraz sprowadzenia innych dowodów.

§ 2. Prezes sądu może zarządzić przed wyznaczeniem rozprawy przesłuchanie oskarżonego, świadków i biegłych przez miejscowo właściwy sąd grodzki. Świadków i biegłych można przesłuchać pod przysięgą.

§ 3. Aż do rozpoczęcia postępowania dowodowego oskarżony może cofnąć żądanie skierowania sprawy na drogę pstępowania sądowego. W tym wypadku orzeczenie władzy administracyjnej staje się prawomocne.

Art. 647 kpk. [2])

§ 1. Sąd orzekający postanawia według swego uznania, których świadków i biegłych przesłucha na rozprawie pod przysięgą lub bez zaprzysiężenia, a których zeznania będą odczytane. W tym celu może zarządzić potrzebne jeszcze przesłuchanie przez jednego ze swoich członków, albo przez innego sędziego lub sąd grodzki.

§ 2. Wolno odczytywać zapiski dochodzenia i inne części akt postępowania administracyjnego.

Art. 648 kpk. [3])

Sąd okręgowy nie jest związany wymiarem kary oznaczonym w orzeczeniu władzy administracyjnej.

---

zawiłe okoliczności sprawy, to wnosi sprawę na posiedzenie niejawne sądu okręgowego w składzie trzech sędziów.

§ 2. Jeżeli okoliczności, wskazane w § 1, wyjdą najaw w toku rozprawy głównej, to sędzia odracza rozprawę i sam przekazuje sprawę pod rozpoznanie sądu kolegjalnego.

[1]) **§ 1. O. 288/31.** Przepis art. 646 i 647 stanowiący odchylenie od ogólnych zasad kpk. musi być ściśle interpretowany: stanowią one wyjątek od zasady bezpośredniości przeprowadzenia dowodów na rozprawie, lecz nie ograniczają nieskrępowanej niczem swobody sądu w dopuszczeniu dowodów.

§ 3. Przepis § 3 wprowadziła nowela 1 do kpk.

[2]) **§ 1. Mot. do O. 12/30.** Sędzia postanawia wedle swego uznania, których świadków należy zbadać na rozprawie, a których zeznania wystarczy odczytać.

O. 200/31. Dopuszczalność odczytania zeznań świadków nie jest zawisłą od wydania odnośnego postanowienia przed rozprawą.

O. 428/31. W braku wniosku co do zaprzysiężenia świadków, sąd decyduje swobodnie o tem, czy świadek ma być zaprzysiężony, bez potrzeby powzięcia formalnego postanowienia (art. 51); wystarcza więc stwierdzenie w protokóle, że świadka słuchano bez przysięgi.

§ 2. O. 12/30. § 2 art. 647 zezwala na odczytywanie zapisków dochodzenia bez żadnego wyjątku, wobec czego wyjaśnienia osk., złożone w toku dochodzenia, stanowią uprawniony materiał.

Ponieważ art. 647 kpk. należy wedle art. 347 zd. 2 nin. ust. stosować odpowiednio, przeto przepis § 3 art. 647, w którym mowa tylko o oskarżnym, stosować należy także do odpowiedzialnego posiłkowo lub zastępczo (art. 30, 34) tudzież do interwenienta (art. 216), jeśli któryś z nich żądał skierowania sprawy na drogę sądową (art. 295 § 1, 276 § 2, 280 § 2).

[3]) Sąd może tedy przyjąć inną kwalifikację czynu a także wymierzyć surowszą karę niż ją wymierzyła władza administracyjna wzgl. skarbowa (**O. S. P. IV 565** co do kary zasadniczej i **O. 63/37** co do kary zastępczej). Ponieważ żądanie skierowania sprawy na drogę sądową (art. 640 § 1) nie jest zaskarżeniem orzeczenia władzy administracyjnej czyli środkiem odwoławczym, lecz wnioskiem o ponowne rozpoznanie sprawy przez sąd (mot. Kom. Kod. str. 752 n.), przeto wymierzenie przez sąd kary surowszej nie narusza zasady wyrażonej w art. 500 lit. a) i 537 kpk. tj. zakazu reformationis in pejus.

Art. 348 (nowy).

§ 1. Wniosek władzy skarbowej o zastosowanie środka zabezpieczającego rozpoznaje sąd okręgowy na posiedzeniu niejawnym. Przed powzięciem postanowienia należy wysłuchać oskarżonego lub jego obrońcę.

§ 2. Na postanowienie wymienione w § 1 służy zażalenie.

1. Zob. art. 294 prawa kar. sk. § 1.
2. Zob. uw. 5 do art. 347. § 2.

Art. 349 (229 § 1 i 3).

§ 1. Od wyroku sądu okręgowego orzekającego w I instancji służy wyłącznie kasacja.

§ 2. Od wyroku sądu grodzkiego służy apelacja. Wyrok sądu okręgowego jako sądu odwoławczego jest prawomocny.

§ 3. Przepisów §§ 1 i 2 nie stosuje się w przypadku wymienionym w art. 325.

1. Termin do zapowiedzenia apelacji lub kasacji wynosi trzy dni, liczy się od daty ogłoszenia orzeczenia i jest zawity (art. 225). Termin do wywodu apelacji lub kasacji wynosi siedem dni, liczy się od daty doręczenia odpisu orzeczenia i jest zawity (art. 226 kpk.). § 1, 2.

Zawite są tylko te terminy, które ustawa za takie uznaje (art. 221 § 1 kpk.). Czynność, spełniona po upływie terminu zawitego, jest nieważna (art. 221 § 2 kpk.).

2. Przepis § 3 (w pierwotnym tekście nosił on nazwę «§ 2», co sprostowano w obwieszczeniu Min. Spr. z 30/8 1937 Dz. U. 67, poz. 513) zgodny jest z judykaturą do uks. 1926 i 1932 **(O. 51/30 i 139/32),** wedle której w razie łącznego rozpoznawania przestępstwa karnego skarbowego z przestępstwem, podlegającym osądzeniu według innego postępowania lub zbiegu ustaw (zob. art. 324 § 1 i 2 oraz art. 325 § 1 do 3), stosuje się ogólne przepisy kpk. o środkach odwoławczych tj. art. 473 i 504. [1] § 3.

Art. 350 (nowy).

§ 1. Jeżeli postępowanie umorzono wskutek cofnięcia żądania skierowania sprawy na drogę sądową — koszty sądowe ponosi strona, która cofnęła żądanie.

§ 2. Jeżeli postępowanie umorzono wskutek dobrowolnego poddania się karze (art. 282) [2]) — koszty sądowe ponosi oskarżony.

---

[1]) **Art. 473 kpk. opiewa:**

Strony mogą zakładać apelacje od wyroków sądów grodzkich oraz od wyroków sądów okręgowych wydanych w pierwszej instancji, o ile ustawa inaczej nie stanowi.

Art. 504 kpk. opiewa:

Strony mogą zakładać kasację do Sądu Najwyższego od wyroków sądów drugiej instancji, od wyroków sądów przysięgłych oraz od wyroków sądów pierwszej instancji wydanych w sprawach karno-administracyjnych.

[2]) W pierwotnym tekście była tu cyfra «272», którą w obwieszczeniu Min. Spr. z 30/8 1937 Dz. U. 67, poz. 513 sprostowano na «282».

§ 3. Koszty wynikłe z nie uwzględnionej interwencji — ponosi interwenient.

§ 4. Do odpowiedzialnego posiłkowo lub zastępczo stosuje się odpowiednio przepisy o kosztach sądowych dotyczące oskarżonego.

§ 1. 1. Chodzi tu oczywiście o umorzenie postępowania sądowego i o koszty tegoż postępowania. Co do czasu, do którego cofnąć można żądanie skierowania sprawy na drogę sądową, zob. powyżej art. 646 § 3 kpk. przy art. 347.

§ 2. 2. Zob. uwagi do art. 19 § 3 i do art. 216.

Art. 351 (231).

Wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem może nastąpić także w warunkach określonych przepisem art. 314 § 2 i art. 315.

Zob. uwagi do art. 314 § 2 i 315.

CZĘŚĆ III.

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE.

Art. 352 (nowy).

§ 1. Sprawy należące według przepisów dotychczasowych do właściwości sądów toczą się do końca według dotychczasowych przepisów procesowych, jeżeli akt oskarżenia wpłynął do sądu przed dniem wejścia w życie niniejszego dekretu.

§ 2. Sprawy, należące według przepisów dotychczasowych do właściwości władz skarbowych, toczą się do końca według dotychczasowych przepisów procesowych, jeżeli przed dniem wejścia w życie niniejszego dekretu zapadło orzeczenie władzy skarbowej.

1. Art. 352 zawiera tzw. międzyczasowe (intertemporaryjne) przepisy co do postępowania w sprawach toczących się w dniu wejścia w życie prawa karnego skarbowego tj. w dniu 1 kwietnia 1937; art. 352 nie dotyczy więc przepisów prawa materialnego, które stosować należy do przestępstw kar. sk. popełnionych przed 1 kwietnia 1937, albowiem tę kwestię normuje art. 2 kk. powołany w art. 2 nin. ust.

§ 1. 2. Sprawy, które wedle uks. 1932 należały do właściwości sądów, toczą się wedle uks. 1932 dalej, jeśli akt oskarżenia «wpłynął do sądu» przed dniem 1 kwietnia 1937; akty oskarżenia wzgl. wnioski o skierowanie sprawy na drogę sądową, nadane na pocztę dnia 31 marca 1937, które wpłynęły do sądu dnia 1 kwietnia 1937 należy więc oceniać i rozpoznawać wedle przepisów nowej ustawy; w szczególności wypadnie oceniać właściwość sądu w ogólności wedle art. 209 lit. a) i 210, zaś właściwość sądu okręgowego wzgl. grodzkiego wedle art. 321 i 322.

§ 2. 3. Co do spraw, które wedle uks. 1932 należały do właściwości władz skarbowych, rozstrzyga data, kiedy «zapadło» orzeczenie władzy skarbowej, nie zaś data, kiedy odpisy orzeczenia sporządzono, wysłano lub stronom doręczono. Jeśli więc orzeczenie nie zapadło najpóźniej dnia 31 marca 1937, to właściwość ocenić należy wedle niniejszej ustawy.

Art. 353 (nowy).

Zarządzenie Ministra Skarbu określi zasady przyznawania nagród osobom, które przyczynią się do wykrycia przestępstw skarbowych.

Zarządzenia tego dotąd nie wydano.

Art. 354 (nowy).

§ 1. Z dniem wejścia w życie niniejszego prawa tracą moc obowiązującą przepisy dotyczące przedmiotów unormowanych w niniejszym dekrecie. W szczególności tracą moc przepisy:

a) ustawy karnej skarbowej z dnia 18 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 355);

b) art. 47—56 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 września 1927 r. o opodatkowaniu cukru (Dz. U. R. P. Nr. 81, poz. 700);

c) art. 7—13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1927 r. o sztucznych środkach słodzących (Dz. U. R. P. Nr 89, poz. 797);

d) art. 30—37 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o podatku od olejów mineralnych (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 252);

e) art. 57 ust. 6 [1]), 67 i 68 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o monopolu spirytusowym, opodatkowaniu kwasu octowego i drożdżowego oraz sprzedaży napojów alkoholowych (Dz. U. R. P. Nr 63, poz. 586);

f) art. 16—22 ustawy z dnia 26 marca 1935 r. o opodatkowaniu tłuszczów (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 130);

g) art. 16—24 ustawy z dnia 18 marca 1935 r. o opodatkowaniu kwasu węglowego (Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 151);

h) art. 17—25 ustawy z dnia 18 marca 1935 r. o opodatkowaniu cukru skrobiowego (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 170);

i) art. 19 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1935 r. o regulowaniu gospodarki cukrowej i buraczanej (Dz. U. R. P. Nr 83, poz. 548).

§ 2. Rozporządzenia, wydane na podstawie dotychczasowej ustawy karnej skarbowej, zachowują moc do chwili zastąpienia ich nowymi rozporządzeniami opartymi na niniejszym dekrecie, o ile nie są z nim sprzeczne.

§ 1. 1. Przepis § 1 zawiera ogólną klauzulę uchylającą (derogacyjną), dotyczącą wszakże tylko postanowień i przepisów karnych poprzednich ustaw i rozporządzeń w ścisłym tego słowa znaczeniu a więc takich, które przewidują pewne sankcje za naruszenie przepisów dyspozycyjnych tych ustaw i rozporządzeń, zawierających pewne nakazy i zakazy, **nie odnosi się natomiast do samych owych przepisów dyspozycyjnych (O. S. P. VIII 363).**

[1]) Opuszczone w pierwotnym tekście słowa «57 ust. 6» dodano w obwieszczeniu Min. Spr. z 30/8 1937 Dz. U. 67, poz. 513.

2. Wyliczenie uchylonych przepisów nie jest wyczerpujące, lecz przykładowe, jak to wynika już ze słów «W szczególności tracą moc przepisy».

§ 2. 3. Przepis § 2 nin. art. nakłada na władze orzekające w sprawach karnych skarbowych obowiązek badania w każdym poszczególnym przypadku, czy istniejące rozporządzenie nie przestało obowiązywać wobec sprzeczności z obecną ustawą.

Art. 355 (239).

Wykonanie prawa karnego skarbowego porucza się Ministrom Skarbu i Sprawiedliwości.

Art. 356 (240).

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1937 r. i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej.

DODATKI

Dodatek 1.

PRZEPISY O PRAWIE CELNYM.

A) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospoliiej z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. 84 poz. 610) o prawie celnem.

CZĘŚĆ I.

USTRÓJ CELNY.

Obszar celny i jego granice.

Art. 1. 1. Terytorjum Państwa Polskiego i terytorjum Wolnego Miasta Gdańska stanowią polski obszar celny.

2. Granica polskiego obszaru celnego (granica celna) obejmuje terytorjum Państwa Polskiego wraz z terytorjum Wolnego Miasta Gdańska.

3. Gdzie obszar celny graniczy z morzem, granicę celną stanowi linja styku lądu stałego z morzem. Przy wejściach do portu granicę celną stanowi linia łącząca najdalej ku morzu wysunięte części lądu lub urządzenia portowe.

4. Na wodach i drogach, przez które przebiega granica Państwa Polskiego, może Rada Ministrów ustalić granicę celną odmiennie od zasady wyrażonej w ust. 2.

Jednolitość ustawodawstwa celnego.

Art. 2. Polski obszar celny jest jednolity pod względem ustawodawstwa celnego z uwzględnieniem umownego stanu prawnego obowiązującego dla stosunków polsko-gdańskich.

Wolne obszary celne.

Art. 3. 1. Na polskim obszarze celnym mogą być ustanawiane wolne obszary celne.

2. Towary zagraniczne, przywożone do wolnego obszaru celnego, a przeznaczone do przechowywania, przeróbki lub obróbki na tym obszarze nie podlegają należnościom celnym.

3. Ograniczenia przywozowe, przewozowe i wywozowe nie mają w wolnych obszarach celnych zastosowania, z wyjątkiem wymienionych w art. 30 ust. 2 i 5.

4. Towary zagraniczne, przeznaczone do spożycia w wolnym obszarze celnym, podlegają odprawie celnej i ograniczeniom przywozowym na ogólnych zasadach, stosowanych przy przywozie towarów z zagranicy. Postanowienia powyższego nie stosuje się do towarów zagranicznych, przeznaczonych do spożycia na statkach morskich, utrzymujących żeglugę z portami zagranicznemi.

5. Towary krajowe, wywożone do wolnego obszaru celnego, podlegają odprawie celnej i ograniczeniom wywozowym na ogólnych zasadach stosowanych przy wywozie towarów zagranicę. Towary krajowe, przeznaczone do spożycia na wolnym obszarze celnym, wolne są od ceł i ograniczeń wywozowych.

6. Towary, przywożone z wolnego obszaru celnego do reszty polskiego obszaru celnego, podlegają odprawie celnej i ograniczeniom przywozowym i przewozowym na ogólnych zasadach, stosowanych przy przywozie towarów z zagranicy.

7. Uprawianie handlu i przemysłu, wznoszenie budowli, zamieszkiwanie na wolnym obszarze celnym oraz ruch osobowy pomiędzy wolnym obszarem celnym a resztą polskiego obszaru celnego mogą być poddane ograniczeniom. Ograniczenia te ustala w drodze rozporządzenia Minister Skarbu, Minister Przemysłu i Handlu oraz Minister Spraw Wewnętrznych.

8. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu może przyznawać przedsiębiorstwom zajmującym się w wolnym obszarze celnym przeróbką lub obróbką towarów ulgi pod względem postępowania celnego i należności celnych. Ulgi te mogą być stosowane przy wywozie towarów krajowych zagranicę oraz wywozie do reszty polskiego obszaru celnego towarów zagranicznych po dokonaniu przeróbki lub obróbki.

9. Wolny obszar celny pozostaje pod kontrolą celną.

10. Wolne obszary celne ustanawia Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

11. Szczegółowe przepisy dla wolnych obszarów celnych wydaje Minister Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Graniczny pas celny.

Art. 4. Obszar położony wewnątrz kraju bezpośrednio wzdłuż granicy celnej stanowi graniczny pas celny. Szerokość granicznego pasa celnego na poszczególnych odcinkach określa Minister Skarbu według warunków miejscowych. Graniczny pas celny oddziela od pozostałego obszaru celnego wewnętrzna linia, która powinna być w widoczny sposób w terenie oznaczona.

Morski pas celny.

Art. 5. Obszar morza o szerokości 6 mil morskich od granicy celnej stanowi morski pas celny.

Zarząd ceł.

Art. 6. 1. Naczelny zarząd ceł na całym obszarze celnym sprawuje Minister Skarbu.

2. Organami Ministra Skarbu w zakresie zarząd ceł są:

a) okręgowe władze celne II instancji,
b) urzędy celne jako miejscowe władze I instancji,
c) Straż Graniczna, jako organ powołany do ochrony granicy celnej.

3. Minister Skarbu może wyłączać niektóre urzędy celne z pod właściwości okręgowych władz celnych II instancji i nadawać im częściowo lub w całości uprawnienia II instancji.

4. Minister Skarbu może uprawnienia przysługujące mu na podstawie przepisów prawa niniejszego przekazywać władzom celnym II lub I instancji.

Okręgowe władze celne II instancji.

Art. 7. Zakres działania okręgowych władz celnych II instancji oraz ich wewnętrzny ustrój, okręgi i siedziby ustala w drodze rozporządzenia Rada Ministrów na wniosek Ministra Skarbu.

Urzędy celne.

Art. 8. 1. Urzędy celne ustanawia i znosi Minister Skarbu. Dla wykonywania pewnych czynności celnych może Minister Skarbu ustanawiać podurzędy i posterunki celne.

2. Dla odprawy pewnych towarów, sprowadzanych z zagranicy wyłącznie dla potrzeb przedsiębiorstw przemysłowych oraz dla odprawy wywozowej wytworzonych przez nie towarów, może Minister Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami otwierać na warunkach przez niego ustalanych podurzędy celne w siedzibie tych przedsiębiorstw.

3. Urzędy celne mogą być ustanawiane przy granicy celnej (graniczne urzędy celne) oraz wewnątrz kraju (wewnętrzne urzędy celne).

4. Urzędy celne powołane są do wymiaru i poboru należności celnych oraz do wykonywania wszelkich czynności urzędowych przy odprawie celnej, do wykrywania przestępstw celnych i prowadzenia dochodzeń oraz we właściwym zakresie do orzecznictwa w sprawach karnych skarbowych.

5. Minister Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami może poruczać urzędom, podurzędom i posterunkom celnym wykonywanie czynności urzędowych należących do zakresu działania innych władz państwowych.

6. Zakres działania i czas urzędowania poszczególnych urzędów, podurzędów i posterunków celnych ustala Minister Skarbu.

Straż Graniczna.

Art. 9. Organizację, zakres działania, prawa i obowiązki Straży Granicznej określają osobne przepisy.

Rada Towaroznawcza.

Art. 10. 1. Minister Skarbu powołuje Radę Towaroznawczą, jako organ doradczy w sprawach stosowania taryfy celnej.

2. Minister Skarbu ustala skład Rady Towaroznawczej i mianuje jej członków oraz ustala statut i regulamin Rady.

Szczególne uprawnienia władz celnych.

Art. 11. 1. Władzom celnym służy prawo:

a) przeprowadzania dodatkowej kontroli celnej wewnątrz kraju, a w szczególności żądania od osób, posiadających towary przeznaczone na zbyt, wyjaśnień o pochodzeniu towarów;

b) w przypadkach uzasadnionego podejrzenia przestępstwa celnego — tymczasowego zatrzymania i zajęcia towarów, tymczasowego zatrzymania osób, rewizji osobistej i rewizji pomieszczeń, z zastosowaniem przepisów ustawy karnej skarbowej i kodeksu postępowania karnego;

c) wykonywania kontroli celnej przedsiębiorstw i osób, które uzyskały pod pewnemi warunkami zwolnienia od cła, ulgi celne lub inne udogodnienia celne, w celu ustalenia faktu wykonania tych warunków;

d) wykonywania kontroli celnej publicznych przedsiębiorstw przewozowych (koleje, poczta, tramwaje, żegluga, lotnictwo, samochody i t. p.), trudniących się przewozem osób lub towarów przez granicę celną, a w tym celu w szczególności prawo wstępu do środków przewozowych, pomieszczeń i terenów służbowych oraz prawo wglądu do ksiąg i dokumentów, dotyczących przewozu osób i towarów przez granicę celną;

e) rewizji przesyłek nadawanych w granicznym pasie celnym do przewozu przedsiębiorstwom wymienionym pod d).

2. Postanowienia ust. 1 nie ograniczają uprawnień przysługujących organom wykonawczym władz skarbowych na podstawie odrębnych przepisów.

Współudział innych władz.

Art. 12. Władze państwowe i samorządowe obowiązane są współdziałać z władzami celnemi i udzielać im pomocy w zakresie czynności powierzonych władzom celnym.

CZĘŚĆ II.

CŁA — TOWARY.

Cła.

Art. 13. 1. Od towarów przywożonych z zagranicy i wywożonych zagranicę pobiera się cła przywozowe i wywozowe. Od towarów przewożonych przez polski obszar celny nie pobiera się ceł. Gdzie prawo niniejsze wspomina o cłach bez bliższego określenia, nazwa ta obejmuje cła przywozowe i wywozowe.

2. Wolne od cła przywozowego są towary, które taryfa celna wymienia jako wolne od cła. Wolne od cła wywozowego są towary, których taryfa celna nie wymienia jako podlegające cłu.

3. Taryfa celna określa wysokość ceł dla poszczególnych towarów. Sposób stosowania taryfy celnej określają osobne przepisy.

4. Minister Skarbu wydaje wyjaśnienia do taryfy celnej oraz ustala w drodze rozporządzenia pozycję taryfy celnej dla towarów, których przynależność taryfowa wzbudza wątpliwość.

5. a) Jeżeli gospodarcze położenie kraju tego wymaga, Rada Ministrów może wprowadzać zmiany w przywozowej taryfie celnej w drodze rozporządzenia.

b) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych ustala i zmienia w drodze rozporządzenia cła wywozowe.

Cła odwetowe i dodatkowe.

Art. 14. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia:

a) nakładać cła odwetowe na towary pochodzące z krajów, w których polskie towary i środki przewozowe traktowane są gorzej, aniżeli towary i środki przewozowe pochodzące z innych krajów;

b) nakładać cła dodatkowe na zagraniczne towary pochodzące z państw o zdeprecjonowanej walucie oraz z państw, które stosowaniem w jakiejkolwiek formie dopłat przy wywozie lub innemi sposobami podtrzymują konkurencję gospodarczo szkodliwą dla wytwórczości krajowej.

Cenne opłaty manipulacyjne.

Dodatkowa celna opłata manipulacyjna (akcydencja).

Art. 15. 1. Od towarów przywożonych i wywożonych mogą być pobierane celne opłaty manipulacyjne.

2. Niezależnie od celnych opłat manipulacyjnych według ust. 1 może być pobierana w związku ze zgłoszeniem do odprawy celnej towarów, podlegających cłu, dodatkowa celna opłata manipulacyjna (akcydencja).

3. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia, w jakich przypadkach i w jakiej wysokości mają być pobierane opłaty według ust. 1 i 2. Wysokość opłat manipulacyjnych (ust. 1) od towarów podlegających cłu nie może przekraczać 10% sumy przypadającego cła, wysokość dodatkowej opłaty manipulacyjnej (ust. 2) nie może przekraczać 5% sumy przypadającego cła.

Pobieranie ceł.

Art. 16. 1. Cło pobiera się w biletach Banku Polskiego i polskich monetach zdawkowych. Minister Skarbu może zarządzać w drodze rozporządzenia pobieranie ceł w złocie lub w pieniądzach zagranicznych, jak również ustanawiać dopłatę (agio) przy uiszczaniu cła w biletach bankowych i monetach zdawkowych.

2. Końcówki sum należności celnych mniejsze niż 5 gr. zaokrągla się do 5 gr., a wyższe ponad 5 gr. zaokrągla się do 10 gr.

Należności celne.

Art. 17. Gdzie prawo niniejsze wspomina o należnościach celnych bez bliższego określenia, nazwa ta obejmuje:

a) cła przywozowe i wywozowe,
b) celne opłaty manipulacyjne,
c) dodatkowe celne opłaty manipulacyjne (akcydencje),
d) opłaty składowe w urzędowych składach celnych.

Pojęcie towaru.

Art. 18. Towarem w rozumieniu prawa niniejszego jest każdy przedmiot ruchomy, tak nowy jak i używany bez względu na swe przeznaczenie.

O. 111/37 (pkt. 1) Przedmioty tego rodzaju, jak koła, resory, opony i dętki samochodowe są samoistnymi towarami w rozumieniu art. 18 pr. cel., który za

towar uważa każdy przedmiot ruchomy tak nowy jak i używany bez względu na jego przeznaczenie.

Krajowość towaru.

Art. 19. 1. O krajowości towarów rozstrzyga ich pochodzenie.

2. Krajem pochodzenia płodów przyrody jest kraj, w którym płody były wyhodowane, zebrane, wydobyte albo w inny sposób otrzymane.

3. Krajem pochodzenia wyrobów gotowych lub półgotowych jest kraj, w którym wyroby zostały wytworzone.

4. Krajem pochodzenia płodów i wyrobów, wymienionych w ust. 2 i 3 a udoskonalonych w innym kraju, jest kraj, w którym płody i wyroby były przedmiotem uzupełniającej obróbki lub przeróbki i uległy przez to poważnej zmianie. Granice zmiany, powodującej ukrajowienie towaru, określa Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Towary celne.

Art. 20. 1. Towarami celnemi w rozumieniu prawa niniejszego są towary, które:

a) w przywozie przekroczyły granicę celną,

b) w wywozie zostały zgłoszone w urzędzie celnym do wywozu,

c) w przewozie tranzytowym znajdują się na polskim obszarze celnym.

2. Towary celne podlegają kontroli celnej, mającej na celu zabezpieczenie postępowania celnego oraz uiszczenia należności celnych.

3. Towary przywożone z zagranicy przestają być celnymi po dokonaniu odprawy celnej i dopuszczeniu ich do wolnego obrotu.

Odpowiedzialność rzeczowa za należności celne.

Art. 21. Towary celne stanowią zabezpieczenie ciążących na nich należności celnych bez względu na prawa osób trzecich i z pierwszeństwem przed wszystkimi innymi obciążeniami i przywilejami. Towary takie mogą być przez władze celne zatrzymane lub zajęte aż do uiszczenia należności celnych i zadośćuczynienia przepisom o obrocie towarowym z zagranicą; mogą być one sprzedane na pokrycie należności celnych. Sprzedaż nie może być wstrzymana ani postanowieniem sądowem, ani też zarządzeniem władz wykonywających prawa właścicieli towarów lub wierzycieli.

CZĘŚĆ III.

ZWOLNIENIE OD CŁA I ULGI CELNE.

Zwolnienie od należności celnych.

Art. 22. I. Zwolnieniu od należności celnych podlegają:

1. przedmioty przeznaczone do użytku zwierzchników państw obcych i ich otoczenia podczas ich pobytu na polskim obszarze celnym;

2. pod warunkiem wzajemności:

a) przedmioty przeznaczone do użytku służbowego przedstawicielstw dyplomatycznych państw obcych, misyj zagranicznych oraz urzędów konsularnych;

b) przedmioty przeznaczone do osobistego użytku członków uwierzytelnionych przedstawicielstw dyplomatycznych państw obcych, misyj zagranicznych oraz osób korzystających z przywilejów dyplomatycznych na mocy umów międzynarodowych;

3. rzeczy potrzebne przy rokowaniach, rozprawach i dochodzeniach władz publicznych lub stanowiące przedmiot postępowania tych władz;

4. materjały budowlane, przybory potrzebne do utrzymania ruchu i wogóle do wykonywania służby na drogach wodnych, łącznikowych torach i stacjach granicznych, które przywozi z zagranicy państwo sąsiednie, zobowiązane na podstawie umów do utrzymywania dróg i stacyj kolejowych na polskim obszarze celnym;

5. dokumenty i akta nawet w oprawie;

6. sprzęt służący dla potrzeb uzbrojenia i wyekwipowania armii, niewyrabiany w kraju lub wyrabiany w niedostatecznej ilości, sprowadzany z zagranicy bezpośrednio przez władze wojskowe;

7. towary będące przedmiotem monopolów państwowych wykonywanych przez Państwo, sprowadzane przez zarządy monopolów z uwzględnieniem umownych postanowień dla monopolów niepozostających w zarządzie państwowym oraz dla monopolów Wolnego Miasta Gdańska;

8. obrazy nawet w ramach, rzeźby i inne dzieła artystów polskich;

9. ordery i medale nadane przez rządy państw zagranicznych oraz dyplomy i odznaki;

10. ryby, foki, wieloryby i inne stworzenia morskie złowione przez polskich i gdańskich rybaków lub przez załogi polskich i gdańskich statków oraz przetwory z tych połowów dokonane na morzu; ze zwolnienia od cła nie korzystają małże i skorupiaki złowione na obcych wodach przybrzeżnych;

11. trumny ze zwłokami i urny z popiołami zwłok wraz z kwiatami i wieńcami; wieńce i bukiety żałobne przywożone z zagranicy przez osoby przybywające na pogrzeb lub w celu odwiedzenia grobów; wieńce, kwiaty oraz przedmioty przeznaczone do utrzymania lub ozdoby grobów poległych żołnierzy państw obcych;

12. towary objęte jedną przesyłką, od których cło w ogólnej kwocie nie przekracza 0,20 zł.

II. Władze celne mogą zwalniać od należności celnych:

1. przedmioty używane, które podróżni wiozą ze sobą do osobistego użytku, jeżeli odpowiadają stosunkom podróżnego i potrzebom podróży; przedmioty nowe mogą być zwalniane od cła tylko w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie;

2. drobne narzędzia, przyrządy i instrumenty, które wiozą ze sobą podróżni niezamieszkali stale w kraju celem wykonywania zawodu podczas czasowego pobytu w kraju;

3. używane przedmioty, które wiozą ze sobą w związku z wykonywaniem zawodu pracownicy publicznych zakładów przewozowych, lotnicy, automobiliści, marynarze, flisacy, woźnice i t. d.;

4. przedmioty wymienione powyżej w punktach 1 i 2 — również gdyby były przesyłane oddzielnie;

5. żywność oraz lekarstwa, przewożone przez osoby wymienione powyżej w punktach 1—3, w ilościach odpowiadających potrzebie w czasie podróży;

6. przedmioty monopolów państwowych oraz przedmioty podlegające opłatom monopolowym i podatkom pośrednim, przewożone przez podróżnych, w ilości określonej osobnemi przepisami;

7. środki płatnicze i papiery wartościowe;

8. honorowe upominki oraz nagrody, uzyskane na zagranicznych kongresach, wystawach, konkursach, zawodach sportowych i t. p. przez osoby zamieszkałe w kraju;

9. wzory i próbki towarów, nieprzeznaczone do sprzedaży i nienadające się do innego użytku;

10. materiały pędne i smary, znajdujące się na środkach przewozowych wprowadzanych do czasowego użycia, — w ilości i na warunkach ustalanych w drodze rozporządzenia;

11. przedmioty pokazowe i pomoce naukowe dla instytucyj naukowych oraz dla szkół, zakładów naukowych i wychowawczych, z wyjątkiem przedmiotów służących celom gospodarczym lub użytkowym; druki wszelkiego rodzaju przeznaczone dla publicznych zbiorów naukowych;

12. medyczne i chirurgiczne instrumenty i aparaty dla publicznych lecznic utrzymywanych przez Państwo, samorządy oraz fundacje lub korporacje służące dobru publicznemu, z wyjątkiem instrumentów i aparatów, wyrabianych w kraju;

13. przedmioty, stanowiące mienie państwowe lub osób prywatnych, zwracane z zagranicy do kraju na zasadzie repatriacji lub rewindykacji;

14. mienie używane osób przesiedlających się do polskiego obszaru celnego po rocznym co najmniej pobycie zagranicą, jeżeli odpowiada ich stanowi i stosunkom i ma służyć nadal do ich własnego użytku lub do wykonywania zawodu; warunek jednorocznego pobytu zagranicą nie dotyczy dyplomatycznych i konsularnych przedstawicieli Państwa Polskiego, którzy na polecenie władzy przełożonej powracają do kraju w terminie wcześniejszym;

15. wyprawy ślubne, podarunki zaręczynowe i ślubne dla osoby płci żeńskiej zamieszkałej co najmniej od dwóch lat zagranicą i przesiedlającej się do polskiego obszaru celnego wskutek zawarcia związku małżeńskiego z osobą stale na tym obszarze zamieszkującą; wyprawy i podarunki powinny odpowiadać stanowi i stosunkom osoby wychodzącej zamąż i mogą być zwalniane od cła tylko w przeciągu jednego roku od daty zawarcia związku małżeńskiego; Minister Skarbu może zarządzić zwolnienie od cła w ciągu jednego dalszego roku;

16. przedmioty używane pochodzące z puścizny po osobie zmarłej zagranicą, które na podstawie prawa spadkowego przypadły bezpośrednio spadkobiercom zamieszkałym na polskim obszarze celnym;

17. odzież, bieliznę i obuwie wszystko w stanie używanym, nadsyłane w darze przez zagranicznych ofiarodawców jako wsparcie dla osób niezamożnych i przeznaczone do własnego użytku tych osób;

18. przedmioty nadsyłane w darze przez zagranicznych ofiarodawców do własnego użytku pogorzelców, osób dotkniętych powodzią lub poszkodowanych wskutek innych klęsk żywiołowych;

19. przedmioty nadsyłane w darze przez zagranicznych ofiarodawców dla potrzeb ubogich kościołów, cerkwi, zborów, meczetów, synagog i innych domów modlitwy wyznań religijnych przez Państwo uznanych;

20. zwykłe materiały budowlane przeznaczone dla osób wymienionych powyżej w punkcie 18 zamieszkałych w pasie granicznym, oraz dla kościołów i domów modlitwy, wymienionych w punkcie 19 i położonych w pasie granicznym, jeżeli sprowadzenie takich materiałów z kraju napotyka na niepomierne trudności lub powoduje zbyt wielkie koszta;

21. materjały do budowy, naprawy lub wyposażenia statków powietrznych, rzecznych i morskich, używane w przemyśle budowy statków, z wyjątkiem urządzeń kajutowych i kuchennych; od ulgi tej wyłączone są statki dla żeglugi na jeziorach i rzekach, służące celom luksusowym;

22. materjały i przedmioty, niewyrabiane w kraju, przeznaczone do zwiększenia siły obronnej Państwa;

23. blankiety tryptyków i książeczek z przepustkami dla ruchu środków lokomocji, wydawane zagranicą przez zagraniczne zrzeszenia; plakaty i prospekty propagandowe, wydawane zagranicą przez zagraniczne zrzeszenia i instytucje w związku z kongresami naukowemi, zawodami sportowemi i t. p.;

24. bilety zagranicznych przedsiębiorstw przewozowych, wydawnictwa taryfowe oraz wszelkie druki, wydawane przez międzynarodowe organizacje lub zagraniczne zarządy kolejowe, pocztowe, radjofoniczne i t. p., nadsyłane dla polskich zarządów;

25. płody gospodarstw rolnych, rybnych i leśnych, położonych w pasie granicznym a przeciętych lub oddzielonych granicą celną, jeżeli przecięte lub oddzielone gospodarstwa stanowią gospodarczą całość.

III. Minister Skarbu może przyznawać zwolnienie od należności celnych w przypadkach nieprzewidzianych prawem niniejszem, jeżeli za zwolnieniem będą przemawiać szczególne względy. Ogółem suma tych zwolnień nie może przekraczać 100.000 zł rocznie.

Ulgi celne.

Art. 23. 1. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych może na warunkach wspólnie ustanawianych przyznawać w drodze rozporządzenia:

a) zniżki celne lub zwolnienia od cła dla artykułów pierwszej potrzeby, artykułów niezbędnych dla krajowej wytwórczości przemysłowej i rolnej oraz dla artykułów wszelkiego rodzaju w przypadkach, w których szczególne warunki gospodarcze kraju tego wymagają;

b) częściowy lub całkowity zwrot cła uiszczonego za zagraniczne surowce, półfabrykaty lub materiały pomocnicze, użyte przy wyrobie towarów wywożonych z kraju, lub za użyte przy ich wytwarzaniu narzędzia i maszyny zagraniczne;

c) przywóz bez cła odpowiedniej ilości zagranicznych surowców lub półfabrykatów tego samego rodzaju, jak użyte przy wyrobie towarów z kraju wywożonych.

2. Minister Skarbu ustala:

a) w drodze rozporządzenia tok postępowania w przypadkach wymienionych w ust. 1,

b) skutki niewykonania lub naruszenia przez stronę warunków ulgi celnej.

CZĘŚĆ IV.

RUCH OSOBOWY I TOWAROWY PRZEZ GRANICĘ CELNĄ.

Powinność celna.

Art. 24. Kto przekracza granicę celną oraz przywozi lub wywozi towar, powinien stosować się do przepisów obowiązujących w ruchu osobowym i towarowym przez granicę celną (powinność celna) i ponosi odpowiedzialność za naruszenie tych przepisów.

Miejsce przekraczania granicy celnej i przewozu przez nią towarów.

Art. 25. 1. Ruch osobowy i towarowy przez granicę celną może się odbywać tylko na drogach celnych.

2. Na ruch osobowy i towarowy przez granicę celną na drogach ubocznych wymagane jest zezwolenie władz celnych, niezależnie od zezwoleń wydawanych przez inne władze na podstawie odrębnych przepisów.

3. Drogami celnemi są następujące drogi przecinające granicę celną:

a) linje kolei żelaznych przeznaczone dla użytku publicznego,

b) przystanie morskie i wjazdy do nich, przeznaczone dla użytku publicznego,

c) drogi lądowe, wodne i powietrzne, uznane i ogłoszone jako drogi celne.

4. Wszystkie inne drogi przecinające granicę celną oraz wszystkie inne miejsca granicy celnej są drogami ubocznemi [1]).

Czas przekraczania granicy celnej i przewozu przez nią towarów.

Art. 26. Minister Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami ustala dla kontroli celnej czas, w jakim może odbywać się ruch osobowy i towarowy przez granicę celną.

Zgłaszanie się osób w urzędzie celnym. Odprawa towarów w ruchu osobowym.

Art. 27. 1. Każda osoba przybywająca z zagranicy obowiązana jest po przekroczeniu granicy celnej zgłosić się do urzędu celnego i przedstawić do odprawy celnej przewożone przedmioty.

2. Każda osoba zamierzająca udać się zagranicę obowiązana jest przed przekroczeniem granicy celnej zgłosić się do urzędu celnego i przedstawić do odprawy celnej przedmioty przeznaczone do wywozu.

3. W ruchu osobowym, odbywającym się na drogach ubocznych stosownie do postanowień art. 25 ust. 2, osoby przekraczające granicę celną mogą być zwalniane od obowiązku zgłaszania się do urzędu celnego.

4. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia zakres i warunki odprawy towarów przewożonych przez granicę celną w ruchu osobowym.

---

[1]) Co do przejść granicznych niemieckich zob. rozp. Min. Sk. z 30/12 1935 Dz. U. 4 z r. 1936 poz. 31.

Ułatwienia w ruchu osobowym.

Art. 28. Dla turystów, osób biorących udział w krajowych i międzynarodowych kongresach i zawodach, osób przebywających w miejscowościach letniskowych lub kuracyjnych, położonych w pobliżu granicy celnej, oraz w innych przypadkach zasługujących na uwzględnienie mogą być w ruchu osobowym ustanawiane osobne ułatwienia celne tak co do miejsca i czasu przekraczania granicy celnej, jak i stosowania przepisów postępowania celnego.

Rewizja osobista.

Art. 29. 1. W przypadkach uzasadnionego podejrzenia, że osoba przybywająca z zagranicy lub udająca się zagranicę ukryła na sobie towary celem ominięcia powinności celnej, urząd celny może przeprowadzić rewizję osobistą podejrzanej osoby.

2. Rewizję osobistą przeprowadza urząd celny po wezwaniu podejrzanej osoby do okazania ukrytych towarów.

3. Rewizja osobista kobiet może być przeprowadzana tylko przez kobiety.

Obrót towarowy z zagranicą i jego ograniczenia.

Art. 30. 1. Wszystkie towary wolno przywozić z zagranicy do obszaru celnego, wywozić z obszaru celnego zagranicę lub przewozić przez obszar celny, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej. Określenie «przywóz», «wywóz» i «przewóz» obejmuje także wszelkie inne sposoby przeprowadzania towaru przez granicę, jak przenoszenie, przepędzanie i t. p.

2. Obrót towarowy z zagranicą może być poddany ograniczeniom ze względu:

a) na obronę kraju,

b) na publiczne: zdrowie, dobro i bezpieczeństwo oraz na ochronę zwierząt i roślin,

c) na zobowiązania międzynarodowe.

3. Rozporządzenia dotyczące ograniczeń według ust. 2 wydaje Minister Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami.

4. Właściwe władze mogą dla towarów, których obrót z zagranicą podlega według ust. 2 ograniczeniom, zezwalać na ich przywóz, wywóz lub przewóz oraz ustalać warunki, na których przywóz, wywóz lub przewóz ma nastąpić.

5. Obrót z zagranicą towarów stanowiących przedmiot monopolów państwowych oraz towarów, od których pobiera się opłaty monopolowe, podlega ograniczeniom przewidzianym w przepisach o monopolach państwowych.

6. Rada Ministrów może, jeżeli tego wymaga położenie gospodarcze kraju, wprowadzać w drodze rozporządzeń czasowe ograniczenia przywozu, wywozu i przewozu towarów z jednoczesnem upoważnieniem Ministra Przemysłu i Handlu do zezwalania, na warunkach przez niego ustalanych, na przywóz, wywóz i przewóz tych towarów.

7. Władze celne mogą zwalniać od ograniczeń przywozowych i wywozowych przewidzianych w ust. 6:

a) nieznaczne nadwyżki towarów ponad ilość wymienioną w pozwoleniu na przywóz lub wywóz,

b) towary przewożone w drobnych ilościach.

8. Przedmioty wolne lub zwalniane od należności celnych na podstawie art. 22 są wolne również od ograniczeń przywozowych i wywozowych.

Dostawienie towarów do urzędu celnego.

Art. 31. 1. Wszystkie towary przewożone przez granicę celną powinny być dostawione do granicznego urzędu celnego. Do dostawienia obowiązany jest przewoźnik towarów.

2. Wyjątki od obowiązku dostawiania towarów do granicznego urzędu celnego, jeżeli nie są przewidziane w prawie niniejszem, ustanawia Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

Tymczasowe przechowywanie towarów dostawionych do urzędów celnych. Magazyny celne.

Art. 32. 1. Towary celne dostawione do urzędów celnych podlegają, jeżeli tego wymaga ich odprawa celna, przejściowo złożeniu w magazynach celnych na czas dokonania czynności związanych z odprawą celną.

2. Magazyny celne mogą być prowadzone przez zarząd celny oraz przez urzędy państwowe, samorządy i przedsiębiorstwa, którym zarząd celny powierzy prowadzenie takich magazynów. Przedsiębiorstwa przewozowe, trudniące się przewozem towarów celnych, obowiązane są, jeżeli tego władze celne zażądają, prowadzić magazyny celne i wykonywać roboty fizyczne przy odprawie celnej; w tym przypadku przedsiębiorstwa powinny utrzymywać wykwalifikowane drużyny robocze oraz wyposażyć magazyny w wagi i potrzebne do wykonywania robót fizycznych narzędzia i przybory.

3. Magazyny celne, prowadzone przez przedsiębiorstwa przewozowe, obowiązane są na żądanie władz celnych przyjmować na przechowanie towary celne bez względu na sposób dostarczenia ich z zagranicy do urzędu celnego.

4. Zarządowi celnemu, instytucjom oraz przedsiębiorstwom, prowadzącym magazyny celne, przysługuje prawo pobierania opłat za przechowywanie towarów i wykonywanie robót fizycznych, związanych z odprawą celną.

5. Taryfę opłat dla magazynów, prowadzonych przez zarząd celny, ustala Minister Skarbu, a dla magazynów, prowadzonych przez urzędy państwowe oraz państwowe przedsiębiorstwa przewozowe, — właściwy minister w porozumieniu z Ministrem Skarbu. Taryfę dla magazynów, prowadzonych przez samorządy oraz niepaństwowe przedsiębiorstwa, zatwierdza Minister Skarbu.

6. Szczegółowe przepisy o prowadzeniu magazynów celnych ustalają osobne regulaminy. Regulaminy powinny w szczególności zawierać postanowienia:

a) o przyjmowaniu towarów celnych,

b) o sposobie i czasie ich przechowywania i wydawania,

c) o wykonywaniu prac fizycznych związanych z odprawą celną,

d) o kontroli celnej magazynów celnych,

e) o obowiązkach przedsiębiorstwa prowadzącego magazyn wobec zarządu celnego,

f) o sprzedaży towarów z przetargu publicznego.

7. Regulaminy według ust. 6 dla magazynów prowadzonych przez zarząd celny ustala Minister Skarbu we własnym zakresie działania, dla innych magazynów — w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Obowiązek zgłoszenia towarów dla celów statystyki celnej.

Art. 33. 1. Towary przywożone i wywożone przez granicę celną oraz towary przewożone przez polski obszar celny podlegają zgłoszeniu dla celów statystyki celnej. W niektórych przypadkach towary mogą być zwolnione od tego zgłoszenia.

2. Obowiązanym do złożenia zgłoszenia dla celów statystyki celnej jest ten, kto w chwili powstania obowiązku zgłoszenia uprawniony jest do rozporządzania towarem.

3. Za prawdziwość i wyczerpującą dokładność zgłoszenia odpowiada zgłaszający.

4. Treść i sposób zgłoszenia statystycznego, tok postępowania oraz opłaty statystyczne ustalają odrębne przepisy.

Ewidencja niektórych towarów sprowadzanych z zagranicy.

Art. 34. 1. Niektóre rodzaje towarów sprowadzanych z zagranicy, będących lub mogących być przedmiotem przemytnictwa na szerszą skalę, mogą być poddane szczególnej kontroli celnej.

2. Listę takich towarów ustala Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

3. Kto sprowadza z zagranicy celem zbytu towary wymienione w liście ustalonej na podstawie ust. 2, obowiązany jest prowadzić ich ewidencję. Do prowa-

dzenia ewidencji takich towarów obowiązany jest również ten, kto je nabywa na obszarze celnym celem zbytu. Zakres ewidencji ustala Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

CZĘŚĆ V.

POSTĘPOWANIE CELNE.

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

Deklaracja celna nadawcy.

Art. 35. 1. Zagraniczne towary przeznaczone do przywozu lub przewozu powinny być zaopatrzone w deklaracje celne nadawcy. Deklaracja celna nadawcy ma zawierać następujące dane:

a) dokładny adres nadawcy i odbiorcy,

b) kraj pochodzenia i kraj, z którego towar wysłano bezpośrednio do polskiego obszaru celnego,

c) znaki i numery, ilość sztuk, rodzaj opakowania, wagę brutto towarów,

d) ilość i rodzaj towarów według norm i nazw w handlu przyjętych,

e) wartość towarów.

2. W braku deklaracji celnej nadawcy przewoźnik obowiązany jest do sporządzenia zastępczej deklaracji celnej według danych zawartych w dokumentach przewozowych.

3. Od obowiązku przedstawienia deklaracji celnej nadawcy zwolnieni są podróżni oraz mieszkańcy pogranicza, jeżeli wiozą towary w małym ruchu granicznym.

4. Przy przewozie towarów zagranicznych drogą morską, drogą wodną śródlądową lub powietrzną deklaracja celna nadawcy może być zastąpiona innym dokumentem.

Zgłoszenie towarów do odprawy celnej.

Art. 36. 1. Towary dostawione do urzędu celnego powinny być zgłoszone do odprawy celnej z wymienieniem rodzaju odprawy, która ma być dokonana (zgłoszenie celne). Rodzaje odpraw są następujące:

a) odprawa ostateczna przywozowa i ostateczna wywozowa,

b) odprawa warunkowa przywozowa i warunkowa wywozowa,

c) przekazanie towaru do innego urzędu celnego,

d) złożenie towaru na skład,

e) powrotny przywóz z zagranicy towarów krajowych i powrotny wywóz zagranicę towarów zagranicznych poza obrębem warunkowym.

2. Zgłoszenie do odprawy celnej nie może nastąpić przed dostawieniem towarów do urzędu celnego.

3. Graniczny urząd celny może odmówić przyjęcia zgłoszenia do odprawy celnej według ust. 1 punktów a, b. d i e towarów, których rewizja nastręcza trudności, i może żądać zgłoszenia takich towarów do przekazania do innego urzędu celnego.

4. Okres czasu, w którym towary dostawione w przywozie powinny być zgłoszone do odprawy celnej, ustala Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

5. Towary niezgłoszone w przepisanym okresie podlegają rewizji celnej z urzędu, przyczem zgłoszenie celne uskutecznia zarząd magazynu celnego.

Osoby uprawnione do złożenia zgłoszenia celnego.

Art. 37. 1. Zgłoszenie celne może złożyć tylko osoba uprawniona do rozporządzania towarem (strona).

2. Za uprawnionego do rozporządzania towarem uważa się:

a) osobę, która ma towar w bezpośrednim władaniu,

b) osobę, która dokumentami wykaże swoje prawo do rozporządzania towarem.

3. Strona może do złożenia zgłoszenia celnego upoważnić:

a) agenta celnego lub agencję celną (art. 38 i 39);

b) swego pracownika pozostającego u niej w stałym stosunku służbowym, jeżeli strona prowadzi przedsiębiorstwo, dla którego zgłoszony towar jest przeznaczony lub przezeń wywożony;

c) inną osobę, jeżeli towar nie jest przeznaczony na handel.

4. Strona może składać zgłoszenie celne osobiście lub przez swego pracownika tylko wtedy, jeżeli z dokumentów przedstawianych przy odprawie celnej lub innych okoliczności nie wynika, że zgłoszony towar do niej nie należy.

5. Strona powinna dla swego pracownika uzyskać zezwolenie urzędu celnego do załatwiania formalności celnych w jej zastępstwie. Urząd celny może zezwolenie według swego uznania cofnąć.

Agenci celni.

Art. 38. 1. Kto chce zawodowo lub zarobkowo załatwiać formalności celne przy odprawach w urzędzie celnym w zastępstwie osób wymienionych w art. 37 ust. 2, powinien uzyskać osobną koncesję. Kto koncesję uzyskał, jest agentem celnym. Agent celny może otwierać filje przy innych urzędach celnych również tylko na podstawie osobnej koncesji.

2. Koncesję wydaje Minister Skarbu według swego uznania na warunkach przez niego ustalanych. Koncesję wydaje się na określony czas.

3. Minister Skarbu może wydaną koncesję zawiesić lub cofnąć w razie ujawnienia:

a) nadużycia popełnionego przez agenta celnego lub jego pełnomocników albo też uczestnictwa agenta lub jego pełnomocników w nadużyciu;

b) szkodliwej działalności agenta celnego lub jego pełnomocników dla Skarbu Państwa albo też dla stron przez nierzetelne wykonywanie ich zleceń w sprawach związanych z odprawą towarów.

4. Agenci celni mogą załatwiać formalności celne bez przedstawienia pisemnego zlecenia strony, dla której towar jest przeznaczony.

5. Agenci celni mogą poruczać czynności wymienione w ust. 1 pracownikom swoim, pozostającym u nich w stałym stosunku służbowym. Wykonywanie tych czynności przez pracowników zależne jest od zezwolenia urzędu celnego, w którym czynności mają być wykonywane. Urząd celny może cofnąć zezwolenie według swego uznania.

6. Minister Skarbu zatwierdza dla agentów celnych maksymalną taksę opłat, jakie mogą być pobierane od stron za załatwianie formalności celnych i czynności ekspedycyjnych.

7. Utrzymywane przez agentów celnych biura oraz prowadzone przez nich księgi, rejestry i dokumenty podlegają kontroli władz celnych.

Agencje celne publicznych przedsiębiorstw przewozowych.

Art. 39. 1. Publiczne przedsiębiorstwa, prowadzące przewozy przez granicę celną, obowiązane są na żądanie władz celnych utrzymywać przy urzędach celnych agencje celne powołane do załatwiania formalności celnych i innych w zastępstwie stron.

2. Zakres, w jakim agencje celne mogą działać i załatwiać formalności celne bądź z upoważnienia strony, bądź z urzędu bez jej upoważnienia, określają osobne przepisy wydawane przez właściwych ministrów w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

3. Załatwianie formalności celnych przez przedsiębiorstwa przewozowe nie we własnym zarządzie i nie przez swych pracowników wymaga uzyskania pozwolenia Ministra Skarbu, udzielanego z zastosowaniem postanowień art. 38.

Wstępne zbadanie towarów przez stronę.

Art. 40. 1. Strona uprawniona do rozporządzania towarem może przed złożeniem zgłoszenia celnego na piśmie zbadać pod kontrolą celną wagę, miarę,

ilość sztuk, rodzaj i jakość towarów i w tym celu posługiwać się składowemi wagami. Przepis o posługiwaniu się siłami pomocniczemi do wykonywania robót fizycznych, zawarty w ust. 3 art. 42, ma w danym przypadku zastosowanie. Na żądanie strony należy wydać jej próbkę towarów celem zbadania ich jakości.

2. Minister Skarbu ustala, kiedy powyższe postanowienia będą w poszczególnych urzędach celnych wprowadzone w życie.

Odpowiedzialność za nieprawidłowe zgłoszenia towarów.

Art. 41. 1. Podanie w zgłoszeniu celnem danych o towarze niezgodnych z rzeczywistością powoduje odpowiedzialność według ustawy karnej skarbowej.

2. Niezgodność zgłoszenia wagi towaru lub ilości ton rejestrowych statku z rzeczywistością nie powoduje odpopowiedzialności, jeżeli różnica pomiędzy wagą wymiarową względnie ilością ton podaną w zgłoszeniu a stwierdzoną przy odprawie celnej nie przekracza 10% zgłoszonej wagi lub ilości ton.

3. W przypadkach korzystania z rewizji wstępnej (art 40) ujawniona różnica pomiędzy zgłoszoną wagą wymiarową a stwierdzoną przy odprawie nie powoduje odpowiedzialności, jeżeli nie przekracza 2% wagi zgłoszonej.

4. Przy zgłoszeniu towarów podlegających cłu od sztuki odpowiedzialność istnieje za każdą różnicę między ilością sztuk zgłoszoną a ilością stwierdzoną przy odprawie celnej.

Rewizja towarów.

Art. 42. 1. Towary zgłoszone do odprawy celnej podlegają reewizji celnej.

2. Rewizja towarów odbywa się w obecności strony. Jeżeli strona zrzekła się w zgłoszeniu prawa asystowania lub nie zjawiła się do rewizji w ustalonym okresie czasu, rewizja odbywa się w jej nieobecności.

3. Strona obowiązana jest wykonać na własny koszt i odpowiedzialność wszelkie czynności fizyczne, jakie urząd celny uzna za potrzebne do należytego zbadania towarów. Jeżeli przy urzędach celnych istnieją siły pomocnicze do wykonywania robót fizycznych, strona ma obowiązek posłużenia się niemi za przepisanem wynagrodzeniem.

4. Prawidłowość dokonanej rewizji może być sprawdzana przez organa kontrolne w drodze ponownej rewizji.

5. Rewizji celnej nie podlegają:

a) przedmioty przeznaczone do użytku zwierzchników państw obcych i ich otoczenia podczas ich pobytu na polskim obszarze celnym;

b) przesyłki urzędowe adresowane do przedstawicielstw i misyj dyplomatycznych oraz konsulatów, tudzież do osób korzystających z przywilejów dyplomatycznych, opatrzone pieczęcią urzędową ministerstwa spraw zagranicznych państwa obcego, przedstawicielstwa zagranicznego Rzeczypospolitej Polskiej lub państwa obcego, Sekretariatu Generalnego Ligi Narodów. Międzynarodowego Biura Pracy, Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej w Hadze, Stałego Sądu Rozjemczego w Hadze lub innych stałych instytucyj międzynarodowych o charakterze zbliżonym do powyższych instytucyj;

c) rzeczy przesiedlenia oraz bagaże należące do osób zajmujących stanowiska dyplomatyczne w służbie państw obcych, jak również osób korzystających z przywilejów dyplomatycznych i specjalnych na mocy umów międzynarodowych.

Wymiar należności celnych i innych.

Art. 43. 1. Wymiar należności celnych odbywa się na podstawie wyniku rewizji celnej.

2. Od towarów, które bez wymiaru należności celnych zostały podjęte lub wywiezione zagranicę, urząd celny wymierza należności po ujawnieniu przypadku. Jeżeli rewizja celna towarów nie była i nie może być dokonana, wymiar należności może być oparty na dokumentach lub innych danych, stwierdzających rodzaj i ilość towarów.

3. Jeżeli towary przywożone z zagranicy podlegają według osobnych przepisów podatkom pośrednim, opłatom monopolowym lub innym opłatom państwowym albo samorządowym, urząd celny wymierza równocześnie z należno-

ściami celnemi takie podatki i opłaty na podstawie wyniku rewizji według zasad ustalonych w osobnych przepisach. Postanowienia ust. 2 mają zastosowanie.

Osobne opłaty za niektóre czynności.

Art. 44. Za czynności wykonywane przez funkcjonarjuszów celnych poza miejscem urzędowem lub poza czasem urzędowym oraz za konwojowanie i strzeżenie towarów mogą być pobierane osobne opłaty. Rodzaj czynności oraz wysokość opłat ustala Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

Informacje w sprawie stosowania taryfy celnej.

Art. 45. 1. Ministerstwo Skarbu na żądanie osób interesowanych udziela w konkretnych przypadkach informacji w sprawie stosowania taryfy celnej. Informacja taka obowiązuje tylko dla przypadku, w którym była udzielona.

2. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia tryb postępowania przy udzielaniu informacji i okres jej ważności.

Rozdział II.

Przepisy dla poszczególnych rodzajów odpraw celnych.

1. Odprawa ostateczna.

A. Przywóz.

Zasady odprawy przywozowej ostatecznej.

Art. 46. 1. Odprawie przywozowej ostatecznej podlegają towary przywożone z zagranicy, które mają przejść bezpośrednio i bez ograniczenia do wolnego obrotu.

2. Towary podlegają wymiarowi cła według stanu, w jakim przekroczyły granicę celną.

3. Towary, które, pozostając pod kontrolą celną, zmieniły w czasie przewozu lub w czasie przechowania w magazynie lub składzie celnym swą jakość lub ilość z przyczyn od strony niezależnych, podlegają wymiarowi cła według stanu, w jakim znajdują się w chwili rewizji celnej przeprowadzonej celem ostatecznej odprawy.

4. Towary, które, pozostając pod kontrolą celną, uległy w czasie przewozu lub w czasie przechowania w magazynie lub w składzie celnym zniszczeniu albo pon kontrolą urzędową zostały zniszczone, są wolne od należności celnych.

5. Zrzeczenie się przez stronę towarów na rzecz Skarbu Państwa przed uiszczeniem należności celnych zwalnia stronę od uiszczenia tych należności. Towary, których strona się zrzekła, podlegają sprzedaży.

6. O stosowaniu stawek celnych oraz opłat manipulacyjnych, w tem i dodatkowych (akcydencji), rozstrzyga dzień złożenia zgłoszenia celnego, jeżeli uiszczenie należności celnych nastąpi w okresie ustalonym w art. 116. Po upływie tego okresu rozstrzyga dzień uiszczenia należności celnych. Przy towarach niezgłoszonych przez stronę w ustalonym okresie (art. 36 ust. 5) rozstrzyga dzień uiszczenia należności celnych. Należności celne odroczone lub zakredytowane (art. 119 i 120) nie podlegają zmianom.

7. Przy towarach usuniętych z pod wymiaru należności celnych rozstrzyga dzień usunięcia z pod wymiaru, a gdy nie może być ustalony — dzień, w którym usunięcie zostało ujawnione.

8. O stosowaniu przepisów celnych, niedotyczących wysokości stawek celnych i opłat manipulacyjnych, rozstrzyga dzień złożenia zgłoszenia celnego, a przy rewizji towarów z urzędu (art. 36 ust. 5) — dzień rewizji.

Znakowanie towarów.

Art. 47. Towary przywożone z zagranicy mogą być przed wydaniem do wolnego obrotu poddane znakowaniu. Spis towarów podlegających znakowaniu, sposób znakowania oraz tryb postępowania ustala Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

B. Wywóz.

Zasady odprawy wywozowej ostatecznej.

Art. 48. 1. Odprawie wywozowej ostatecznej podlegają towary krajowe wywożone zagranicę na stałe.

2. Odprawa wywozowa ostateczna odbywa się w granicznych urzędach celnych. Do odprawy wywozowej mogą być upoważnione również wewnętrzne urzędy celne.

3. O stosowaniu stawek celnych, opłat manipulacyjnych, w tem i dodatkowych (akcydencji), jak również przepisów celnych rozstrzyga dzień złożenia zgłoszenia celnego.

4. W przypadkach, gdy po dokonaniu ostatecznej odprawy wywozowej towary uległy zniszczeniu przed wywiezieniem za granicę celną lub wywóz towarów zagranicę został przez stronę zaniechany, pobrane należności celne podlegają zwrotowi.

2. Odprawa warunkowa.

Zasady odprawy warunkowej.

Art. 49. 1. Odprawie warunkowej podlegają:

a) towary przywożone z zagranicy do celów w prawie niniejszem wymienionych, które w oznaczonym okresie mają być wywiezione zpowrotem zagranicę,

b) towary z wolnego obrotu wywożone zagranicę do celów w prawie niniejszem wymienionych, które w oznaczonym okresie mają być z zagranicy zpowrotem przywiezione.

2. Towary odprawione warunkowo są wolne czasowo od należności celnych. Należności te wymierza się według zasad ustalonych dla odprawy ostatecznej. Wymierzone należności powinny być zabezpieczone.

3. Od towarów odprawionych warunkowo, które podlegają ograniczeniom przywozowym lub wywozowym, pobiera się poza zabezpieczeniem należności celnych również zabezpieczenie w wysokości wartości towarów.

4. Odprawa warunkowa może być dokonywana tylko na zasadzie pozwolenia władz celnych i na warunkach w pozwoleniu określonych.

5. Minister Skarbu ustala:

a) formę zabezpieczeń celnych według ust. 2 i 3,

b) przypadki zwolnienia od zabezpieczeń celnych pobieranych według ust. 2 i 3.

Stosowanie odprawy warunkowej.

Art. 50. Odprawa warunkowa może być stosowana:

1. do towarów przeznaczonych na wystawy, targi, jarmarki, konkursy, zawody i t. p.,

2. do towarów przeznaczonych do czasowego użycia, doświadczenia, wypróbowania lub naśladowania,

3. do wzorów i próbek przewożonych przez podróżujących agentów handlowych,

4. do opakowań,

5. do środków przewozowych,

6. do zwierząt pociągowych oraz zwierząt przeznaczonych do rozpłodu, na wyścigi, na wypas i t. p.,

7. w ruchu podróżnych,

8. w małym ruchu granicznym,

9. w obrocie uszlachetniającym czynnym i biernym,

10. w obrocie reparacyjnym czynnym i biernym,

11. w innych przypadkach ustalanych przez Ministra Skarbu.

O. 111/37 (pkt. 2). Art. 50 do 57 pr. cel. i §§ 88, 97 do 99 rozp. wyk. z 9/10 1934 Dz. U. poz. 820 nie zwalniają od cła materiałów dodanych do przedmiotu przy naprawie zagranicą, przewidują tylko pewne ulgi przy przekraczaniu granicy

na podstawie specjalnych pozwoleń Min. Skarbu i osobnych przepisów dla środków przewozowych.

Obrót uszlachetniający czynny.

Art. 51. 1. Odprawa warunkowa według art. 49 ust. 1 p. a może być stosowana do towarów przywożonych z zagranicy w obrocie uszlachetniającym czynnym:

a) które mają być w kraju poddane obróbce lub przeróbce,

b) które mają być w kraju użyte przy wyrobie towarów przeznaczonych do wywozu; w wyjątkowych przypadkach towary zagraniczne odprawione warunkowo mogą być zastąpione takiemi samemi towarami krajowemi z jednoczesnem zwolnieniem zagranicznych towarów od należności celnych.

2. Obróbka, przeróbka i użycie towarów przywożonych w obrocie uszlachetniającym czynnym mogą być poddane osobnej kontroli celnej.

Obrót uszlachetniający bierny.

Art. 52. 1. Odprawa warunkowa według atr. 49 ust. 1 p. b może być stosowana do towarów wywożonych zagranicę w obrocie uszlachetniającym biernym, które mają być zagranicą poddane obróbce celem nadania im wyższego stopnia wykończenia.

2. Odprawa warunkowa według ust. 1 może być tylko wtedy stosowana:

a) gdy uszlachetnienie nie może być w kraju wcale lub w dostatecznej ilości albo też w równie dobrym stopniu dokonane,

b) gdy mają być wypróbowane nowe procesy fabrykacyjne lub nowe wzory.

3. Odprawa warunkowa według ust. 1 nie może być stosowana:

a) do towarów pochodzenia zagranicznego wprowadzonych do obszaru celnego,

b) do towarów, których tożsamość przy powrotnym przywozie nie może być stwierdzona zapomocą znakowania; w drodze wyjątku od tej zasady odprawa warunkowa może być stosowana tylko w przypadkach, gdy towar uszlachetniony po powrocie do kraju ma być ponownie wywieziony zagranicę, lub gdy chodzi o jednorazowe wypróbowanie nowych procesów fabrykacyjnych lub nowych wzorów.

Obrót reparacyjny czynny i bierny.

Art. 53. Odprawa warunkowa według art. 49 ust. 1 może być stosowana do towarów przywożonych z zagranicy w obrocie reparacyjnym czynnym lub wywożonym zagranicę w obrocie reparacyjnym biernym, które w kraju lub zagranicą mają być poddane naprawie.

Wymiar należności celnych w biernym obrocie uszlachetniającym i reparacyjnym.

Art. 54. Minister Skarbu ustala zasady wymierzania należności celnych przy powrotnym przywozie towarów w biernym obrocie uszlachetniającym i reparacyjnym oraz zasady zwalniania tych towarów od należności celnych.

Pozwolenia dla obrotu uszlachetniającego i reparacyjnego.

Art. 55. 1. Na obrót uszlachetniający, zarówno czynny jak i bierny, oraz na obrót reparacyjny bierny udziela pozwoleń i ustala warunki Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

2. Minister Skarbu może w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu upoważniać władze celne II i I instancji do udzielania dla pewnych rodzajów towarów pozwoleń na obrót uszlachetniający czynny oraz na obrót reparacyjny bierny.

3. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia tok postępowania dotyczący obrotu uszlachetniającego i reparacyjnego.

Odpowiedzialność strony.

Art. 56. Jeżeli towary odprawione warunkowo nie zostały w oznaczonym okresie zpowrotem wywiezione zagranicę lub przywiezione z zagranicy do kraju,

odprawa warunkowa staje się odprawą ostateczną, a strona jest obowiązana do uiszczenia:

a) należności celnych i innych ciążących na towarach, ustalonych w wyniku rewizji,

b) kary za zwłokę (art. 117);

c) dodatkowej opłaty w wysokości wartości towarów, jeżeli towary podlegały ograniczeniom przywozowym lub wywozowym, a strona nie przedstawi pozwolenia na przywóz lub wywóz wymaganego przy ostatecznej odprawie.

Odprawa warunkowa środków przewozowych.

Art. 57. Dla środków przewozowych oraz zwierząt wierzchowych, zaprzęgowych i jucznych wraz z uprzężą i okryciem, wprowadzanych lub wyprowadzanych przez granicę celną do czasowego użycia, może Minister Skarbu ustanawiać osobne przepisy. Przepisy te mogą również obejmować:

1) warunkowe lub całkowite zwolnienie od cła narzędzi oraz części zapasowych i zamiennych, należących do środków przewozowych;

2) częściowe lub całkowite zwolnienie od cła zwierząt, które padły, oraz środków przewozowych, które bez winy strony uległy zniszczeniu;

3) postanowienia o przedawnieniu odmienne od postanowień art. 123.

3. Odprawa przekazowa.

Stosowanie odprawy przekazowej.

Art. 58. 1. Odprawie przekazowej pdolegają:

a) towary celne, które mają być przesłane z jednego urzędu celnego (nadawczego) do innego urzędu celnego (odbiorczego) do dalszej czynności urzędowej;

b) towary pochodzące z wolnego obrotu w kraju, które mają być przesłane przez obcy obszar celem powrotnego ich wprowadzenia do kraju lub przewiezione drogą morską z jednego portu krajowego do drugiego portu krajowego.

2. Towary wymienione w ust. 1 p. a przekazuje się za listem przekazowym lub konwojowym; towary wymienione w ust. 1 p. b przekazuje się za listem przejściowym.

3. Towary celne oraz towary krajowe przewożone drogą morską (ust. 1) mogą być za pozwoleniem władz celnych przekazywane pod konwojem funkcjonarjuszów celnych. Koszty konwoju ponosi strona.

4. Złożenie listu przekazowego, konwojowego lub przejściowego jest zgłoszeniem celnem w rozumieniu art. 36.

Przekazywanie za listem przekazowym.

Art. 59. 1. Towary przekazywane za listem przekazowym przewozić mogą tylko publiczne przedsiębiorstwa przewozowe na podstawie pozwolenia Ministra Skarbu i na warunkach przez niego ustalanych.

2. Przedsiębiorstwo przewozowe ponosi odpowiedzialność za należności cele i inne (art. 43 ust. 3), ciążące na przekazywanych towarach. W razie niedostawienia takich towarów do urzędu celnego odbiorczego w ustalonym terminie przedsiębiorstwo przewozowe obowiązane jest uiścić te należności, przyczem cło powinno być uiszczone według właściwej stawki taryfy celnej, a jeżeli nie można w sposób wiarogodny ustalić rodzaju i jakości towarów, — według stawek ustanawianych w tym celu przez Ministra Skarbu w drodze rozporządzenia.

3. Jeżeli przewóz wykonany był kolejno przez kilka przedsiębiorstw przewozowych, wówczas wszystkie przedsiębiorstwa odpowiadają solidarnie wobec władz celnych w myśl ust. 2.

4. Minister Skarbu może w przypadkach zasługujących na uwzględnienie zwalniać przedsiębiorstwa przewozowe od odpowiedzialności za niedostawione urzędowi celnemu przesyłki przekazane.

Przekazywanie za listem konwojowym.

Art. 60. 1. Przekazywanie towarów przy przywozie i przewozie za listem konwojowym odbywa się na wniosek i odpowiedzialność strony, jeżeli przewozu nie dokonywa publiczne przedsiębiorstwo przewozowe.

2. Od towarów przekazywanych za listem konwojowym wymierza się należności celne i inne (art. 43 ust. 3), które powinny być zabezpieczone przez stronę.

3. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia zasady zabezpieczenia oraz przypadki zwolnienia od zabezpieczenia.

Przekazywanie za listem przejściowym.

Art. 61. 1. Towary przekazywane za listem przejściowym (art. 58 ust. 2) wolne są od należności celnych i innych oraz ograniczeń przywozowych przy powrotnym przywozie do polskiego obszaru celnego.

2. Przewóz za listem przejściowym towarów podlegających ograniczeniom wywozowym może być dokonywany tylko za osobnem pozwoleniem właściwej władzy. Od towarów podlegających cłom wywozowym wymierza się należności celne, które powinny być zabezpieczone przez stronę.

3. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia zakres odpowiedzialności strony za towary przewożone za listem przejściowym, zasady zabezpieczenia oraz przypadki zwolnienia od zabezpieczenia.

4. Złożenie towarów na skład.

Składy celne oraz ich rodzaje.

Art. 62. 1. Zagraniczne towary celne mogą być czasowo przechowywane w składach celnych bez uiszczenia należności celnych.

2. Składy celne mogą być zakładane także dla przechowywania zagranicznych towarów celnych zgóry przeznaczonych do wywozu zagranicę (składy tranzytowe).

3. Składy celne są publiczne lub prywatne.

4. Publiczne składy celne nie mogą w granicach rozporządzanej pojemności odmawiać przyjęcia towarów celnych na przechowanie.

5. Prywatne składy celne służą tylko do przechowywania towarów należących do właściciela składu. Prywatne składy celne mogą być urządzane także w pomieszczeniach publicznych składów celnych.

6. Publiczne i prywatne składy celne mogą być przeznaczone do przechowywania towarów wszelkiego rodzaju lub towarów tylko pewnego rodzaju.

7. Składy celne mogą być utrzymywane tylko w siedzibie urzędów celnych; pozostają one pod kontrolą celną i zamknięciem celnem. [1]) Minister Skarbu może w dordze rozporządzenia zwalniać od zamknięcia celnego niektóre składy, przeznaczone dla pewnych rodzajów towarów.

8. Składy celne ponoszą koszta kontroli celnej.

9. Przy domach składowych publicznych prowadzonych na podstawie ogólnego prawa o domach składowych mogą być zakładane składy celne jako osobne oddziały. Składy te podlegają przepisom prawa niniejszego.

10. Magazyny celne przeznaczone do przechowywania przejściowo towarów celnych (art. 32) nie są składami celnemi w rozumieniu prawa niniejszego.

A. Publiczne składy celne.

Zakładanie składów.

Art. 63. 1. Publiczne składy celne mogą być zakładane przez władze celne lub przez przedsiębiorstwa państwowe, związki samorządowe, zrzeszenia oraz przedsiębiorstwa prywatne. Składy zakładane przez władze celne są składami urzędowemi, zakładane zaś przez wymienione przedsiębiorstwa, związki oraz zrzeszenia są składami nieurzędowemi.

2. Na zakładanie przez przedsiębiorstwa państwowe nieurzędowych publicznych składów celnych wymaganą jest zgoda Ministra Skarbu. Na zakładanie in-

[1]) Zwolnienie od zamknięcia zob. Dz. U. poz. 58/35 ze zmianą, zawartą w Dz. U. poz. 389/36.

nych nieurzędowych publicznych składów celnych wymagana jest koncesja, którą wydaje Minister Skarbu według swego uznania po porozumieniu się z Ministrem Przemysłu i Handlu. Koncesja nie może być odstąpiona innej osobie bez zezwolenia Ministra Skarbu.

3. Koncesja ustala warunki, na jakich skład ma być prowadzony; wydawana jest na oznaczony czas. Minister Skrbu może wydaną koncesję przed upływem okresu jej ważności cofnąć lub czasowo zawiesić w razie ujawnienia:

a) nadużycia popełnionego przez przedsiębiorcę składowego lub jego pracowników albo też uczestnictwa przedsiębiorcy składowego lub jego pracowników w nadużyciu;

b) szkodliwej działalności przedsiębiorcy składowego lub jego pracowników dla Skarbu Państwa albo dla osób składających towary.

4. Taryfę opłat składowych, pobieranych przez publiczny skład celny za przechowywanie towarów i czynności z tem związane, zatwierdza Minister Skarbu.

Przyjęcie towarów na skład.

Art. 64. 1. Urząd celny wydaje stronie potwierdzenie zgłoszenia towaru na skład (art. 36 ust. 1 p. d), na którem publiczny skład celny obowiązany jest poświadczyć przyjęcie złożonego towaru. Potwierdzenie takie może być indosowane i uprawnia do rozporządzania towarem w rozumieniu postanowień art. 37. Przyjęcie towaru na skład potwierdza publiczny skład celny również urzędowi celnemu.

2. Z urzędu, bez zgłoszenia strony, mogą być złożone na przechowanie w publicznych składach celnych:

a) towary zrewidowane z urzędu (art. 36 ust. 5),

b) towary, od których należności celne nie zostały w przepisanym okresie uiszczone,

c) towary zajęte w postępowaniu karnem skarbowem.

3. Publiczny skład celny obowiązany jest do przyjmowania na przechowanie towarów wymienionych w ust. 2. Towary te mają pierwszeństwo przed towarami zgłoszonemi do przechowania przez strony.

Obowiązki i odpowiedzialność przedsiębiorcy składowego.

Art. 65. 1. Przedsiębiorca prowadzący publiczny skład celny jest obowiązany:

a) urządzać pomieszczenia składowe według zleceń władz celnych,

b) zabezpieczać skład celny od pożaru a złożone w nim towary od pożaru i kradzieży,

c) utrzymywać skład celny i poszczególne pomieszczenia składowe w porządku i dbać o bezpieczeństwo złożonych w nich towarów,

d) otwierać i zamykać skład w godzinach ustalonych przez władze celne,

e) w zakresie czynności składowych stosować się do zleceń władz celnych,

f) prowadzić przepisane księgi składowe,

g) przestrzegać okresu ustalonego dla przechowywania towarów w składzie,

h) dostarczać bezpłatnie mieszkań dla funkcjonarjuszów urzędu celnego sprawujących kontrolę celną w składzie,

i) usuwać swych pracowników na żądanie władz celnych od zajęć w składzie.

2. Przedsiębiorca składowy ponosi odpowiedzialność za należności celne i inne (art. 43 ust. 3) przypadające od towarów, których ubytek nastąpił wskutek kradzieży lub niedbalstwa w zarządzie składem celnym.

Prawa i obowiązki osób składających.

Art. 66. 1. Strona ma prawo pod kontrolą celną doglądać, czy towary przez nią w składzie złożone znajdują się w dobrym stanie i stosować dozwolone środki, potrzebne do utrzymania towarów w takim stanie.

2. Strona ma prawo za zgodą władz celnych i pod kontrolą celną:

a) przepakowywać, sortować, dzielić, czyścić towary i poddawać je innym podobnym czynnościom;

b) uzupełniać lub dopełniać towary złożone w składzie towarami pochodzącemi z wolnego obrotu, które przez to nabierają charakteru towarów zagranicznych;

c) pobierać próbki towarów;

d) poddawać towary przeróbce lub obróbce pod warunkiem uzyskania osobnego na to pozwolenia Ministra Skarbu.

3. Strona jest obowiązana stosować się do przepisów składowych, w szczególności do przepisów ustalających wewnętrzny porządek w składzie.

Wzajemne prawa i obowiązki przedsiębiorcy składowego i osoby składającej.

Art. 67. 1. Przedsiębiorca składowy ma wobec osoby składającej obowiązek:

a) dbać o złożone w składzie towary ze starannością sumiennego kupca,

b) ubezpieczać złożone towary od pożaru i kradzieży, chyba że osoba składająca pisemnie tego się zrzeknie,

c) zawiadamiać niezwłocznie osobę składającą o dostrzegalnych zmianach w opakowaniach lub towarach, wskazujących na ubytek, uszkodzenie lub zepsucie towarów, a w przypadkach nagłej potrzeby przedsiębrać środki zapobiegawcze.

2. Przedsiębiorca składowy ma wobec osoby składającej prawo:

a) pobierania opłat składowych i żądania zwrotu wydatków związanych z utrzymywaniem towarów w składzie,

b) zastawu na złożonych towarach dla zabezpieczenia roszczeń wymienionych pod a),

c) zgłaszania do urzędu celnego wniosku o sprzedaż złożonych towarów, jeżeli osoba składająca zalega z opłatami składowemi za okres dłuższy niż 3 miesiące.

3. Strona składająca obowiązana jest uiszczać przedsiębiorcy składowemu opłaty składowe i zwracać wydatki związane z utrzymaniem towarów w składzie.

4. Inne wzajemne prawa i obowiązki przedsiębiorcy składowego i osoby składającej mogą być ustalane w umowie składowej pomiędzy niemi zawartej, jeżeli ich nie regulują odrębne przepisy.

Okres przechowywania towarów.

Art. 68. 1. Towary złożone na wniosek strony w publicznym składzie celnym mogą być przechowywane w ciągu 3 lat. W przypadkach zasługujących na uwzględnienie okres ten może być przez władze celne przedłużany.

3. Towary w okresie składowym niepodjęte ze składu lub niewywiezione zagranicę podlegają sprzedaży przez urząd celny celem pokrycia ciążących na nich należności celnych i innych (art. 43 ust. 3).

3. Jeżeli towarom przechowywanym w składzie grozi zepsucie lub inne ważne względy nie pozwalają na dalsze ich przechowywanie, towary takie na wniosek przedsiębiorcy składowego podlegają sprzedaży przez urząd celny przed upływem okresu składowego. W przypadkach nagłej potrzeby wymienione towary mogą być sprzedane bez uprzedzenia strony.

Dalsza odprawa celna towarów złożonych w składzie.

Art. 69. 1. Do towarów złożonych w składzie może mieć zastosowanie odprawa celna ostateczna, warunkowa i powrotny wywóz zagranicę. W przypadkach zasługujących na uwzględnienie władze celne mogą pozwolić na przekazanie (przewóz) poszczególnych towarów z jednego składu celnego do drugiego.

2. Celem dokonania odprawy według ust. 1 strona powinna złożyć nowe zgłoszenie na piśmie, które powoduje wszelkie skutki przewidziane dla danego zgłoszenia. Odprawa odbywa się według ogólnych zasad.

3. O stosowaniu stawek celnych i opłat manipulacyjnych, w tem i dodatkowych (akcydencji), do towarów złożonych w składzie rozstrzyga dzień złożenia nowego zgłoszenia (ust. 2), jeżeli uiszczenie należności celnych nastąpi w okresie ustalonym w art. 116. Po upływie tego okresu rozstrzyga dzień uiszczenia należności celnych. Przy sprzedaży towarów (art. 68 ust. 2 i 3) rozstrzyga dzień ich sprzedaży.

4. O stosowaniu przepisów celnych niedotyczących stawek celnych i opłat manipulacyjnych rozstrzyga dzień złożenia nowego zgłoszenia celnego. O stosowaniu ograniczeń przywozowych decydują przepisy art. 30.

5. Do towarów złożonych w składzie mają zastosowanie przepisy art. 46

ust. 2 — 5 i 7. Przy odprawie towarów poddanych w składzie celnym przemianom wymienionym w art. 66 ust. 2 może być dozwolone wymierzenie cła według stanu, w jakim towary znajdują się w czasie rewizji przeprowadzonej celem dokonania odprawy.

6. Towary złożone w składzie tranzytowym mogą być odprawione do wolnego obrotu tylko za osobnem pozwoleniem władz celnych.

Regulaminy dla składów celnych.

Art. 70. Szczegółowe przepisy o urządzeniu i prowadzeniu składów celnych ustalają regulaminy. Dla składów nieurzędowych regulaminy zatwierdza władza celna.

B. Prywatne składy celne.

Zakładanie i prowadzenie składów.

Art. 71. 1. Dla założenia prywatnego składu celnego wymagana jest koncesja, którą wydaje Minister Skarbu według własnego uznania i na warunkach przez niego ustalanych. Koncesja nie może być odstąpiona innej osobie bez pozwolenia Ministra Skarbu.

2. Koncesja wydawana jest na oznaczony czas. Minister Skarbu może wydaną koncesję przed upływem okresu jej ważności cofnąć lub czasowo zawiesić w razie ujawnienia:

a) nadużycia popełnionego przez koncesjonariusza lub jego pracowników lub też uczestnictwa koncesjonarjusza lub jego pracowników w nadużyciu,

b) szkodliwej działalności koncesjonarjusza lub jego pracowników dla Skarbu Państwa.

3. Celem złożenia na skład towary powinny być zgłoszone w sposób ustalony dla odprawy ostatecznej.

4. Towary złożone w prywatnym składzie celnym mogą być przechowywane w ciągu 2 lat. W przypadkach zasługujących na uwzględnienie okres ten może być przez władze celne przedłużany. W razie przekroczenia okresu składowego stosuje się przepisy art. 68 ust. 2.

5. Do towarów złożonych na skład może mieć zastosowanie odprawa celna ostateczna, warunkowa i powrotny wywóz zagranicę. Dla zastosowania żądanego rodzaju odprawy strona winna złożyć osobny wniosek na piśmie.

6. O stosowaniu stawek celnych i opłat manipulacyjnych, w tem i dodatkowych (akcydencji), do towarów złożonych na skład rozstrzyga dzień złożenia wniosku (ust. 5), jeżeli uiszczenie należności celnych nastąpi w okresie ustalonym w art. 116. Po upływie tego okresu rozstrzyga dzień uiszczenia należności celnych. Przy sprzedaży towarów rozstrzyga dzień ich sprzedaży. O stosowaniu ograniczeń przywozowych decydują przepisy art. 30.

7. Do towarów złożonych w prywatnym składzie celnym mają zastosowanie przepisy art. 46 ust. 2 — 5 i 7. Przy odprawie towarów poddanych w prywatnym składzie celnym przemianom wymienionym w art. 66 ust. 2 może być dozwolone wymierzenie cła według stanu, w jakim towary znajdują się w czasie rewizji przeprowadzonej celem dokonania odprawy.

8. Towary złożone w prywatnym składzie tranzytowym mogą być odprawione do wolnego obrotu tylko za osobnem pozwoleniem władz celnych.

9. Przepisy o regulaminach dla składów celnych (art. 70), o prawach i obowiązkach osób składających (art. 66), jak również przepisy o obowiązkach i odpowiedzialności przedsiębiorcy składowego (art. 65 ust. 1 punkty a — g, i, oraz ust. 2) mają analogiczne zastosowanie.

5. Powrotny przywóz i wywóz poza obrotem warunkowym.

Zasady powrotnego przywozu towarów do kraju poza obrotem warunkowym.

Art. 72. 1. Krajowe towary zwrócone do kraju z zagranicy w stanie niezmienionym władze celne mogą zwalniać od ceł i ograniczeń przywozowych. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia warunki, na jakich zwrotne towary krajowe mogą być zwalniane od ceł przywozowych.

2. W przypadkach zwlonnenia od ceł przywozowych zwrotnych towarów krajowych, od których przy wywozie były uiszczone cła wywozowe, cła te podlegają zwrotowi.

3. Jeżeli przy wywozie krajowego towaru zagranicę strona korzystała z pomocy finansowej Skarbu Państwa, jak np. ze zwrotu ceł (art. 23 ust. 1 punkt b), zwolnienia od podatku przemysłowego i t. p., to zwolnienie tego rodzaju towarów od ceł i ograniczeń przywozowych może nastąpić tylko za osobnem pozwoleniem władzy celnej pod warunkiem zwrotu przez stronę kwot uzyskanych przy wywozie.

Zasady powrotnego wywozu towarów zagrancę poza obrotem warunkowym.

Art. 73. 1. Zagraniczne towary celne mogą być za zezwoleniem władz celnych wywożone zpowrotem zagranicę.

2. Wywóz towarów wymienionych w ust. 1 następuje na warunkach ustalanych przez Ministra Skarbu w drodze rozporządzenia.

3. Towary wywożone według ust. 1 są wolne od należności celnych przywozowych, o ile zaś należności te zostały uiszczone, podlegają one zwrotowi.

4. Wywóz towarów zagranicznych, które już weszły do wolnego obrotu, może nastąpić za zwrotem należności celnych tylko w wyjątkowych przypadkach określanych przez Ministra Skarbu w drodze rozporządzenia. Dla opakowań zewnętrznych i wewnętrznych, które były w przywozie oddzielnie oclone, mogą być w tym względzie przyznane ulgi.

5. Zwolnienie od należności celnych lub ich zwrot według ust. 3 i 4 nie obejmuje opłat składowych (art. 17 punkt d).

6. Zagraniczne towary, których powrotny wywóz zagranicę został przez władze celne dozwolony, nie podlegają cłom i ograniczeniom wywozowym.

Rozdział III.

Osobne przepisy dla poszczególnych rodzajów przewozu towarów przez granicę celną.

1. Przewóz drogami kołowemi.

Ograniczenia przewozu.

Art. 74. Przewóz osób i towarów drogami kołowemi przez granicę celną podlega ograniczeniom celnym, które ustala Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

Zawodowy i zarobkowy przewóz samochodami.

Art. 75. Na zawodowy lub zarobkowy przewóz samcohodami osób i towarów przez granicę celną wymagana jest zgoda Ministra Skarbu.

Instrukcja celna dla przewozu podróżnych i towarów drogami kołowemi.

Art. 76. Szczegółowe przepisy o postępowaniu celnem w związku z przewozem przez granicę celną drogami kołowemi osób i towarów wydaje Minister Skarbu.

2. Przewóz kolejami żelaznemi.

Czas przewozu.

Art. 77. Koleje przeznaczone do użytku publicznego mogą przez granicę celną przewozić podróżnych, bagaże i towary zarówno w dzień jak i w nocy.

Instrukcja kolejowo-celna.

Art. 78. Szczegółowe przepisy o postępowaniu kolejowo-celnem w związku z przewozem przez granicę celną osób, bagażów i towarów wydaje Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Komunikacji.

3. Przewóz pocztą.

Ograniczenie przywozu przedmiotów w listach.

Art. 79. Przywóz w listach do polskiego obszaru celnego przedmiotów podlegających należnościom celnym nie jest dozwolony.

Kontrola i rewizja celna.

Art. 80. Paczki pocztowe przewożone przez granicę celną podlegają przepisom prawa niniejszego o kontroli i rewizji celnej towarów. Dotyczy to również przesyłek listowych w przypadkach podejrzenia, że zawierają one przedmioty podlegające należnościom celnym lub ograniczeniom w obrocie towarowym z zagranicą. Kontrola celna obejmuje także środki przewozowe.

Zastępstwo strony.

Art. 81. Jeżeli strona nie zastrzeże sobie osobistego udziału w załatwieniu formalności celnych, odprawa celna odbywa się w nieobecności strony przy udziale organu pocztowego. Zastępstwo strony przez agentów celnych nie jest dozwolone.

Instrukcja pocztowo-celna.

Art. 82. Szczegółowe przepisy o postępowaniu pocztowo-celnem w związku z przewozem pocztowych przesyłek celnych wydaje Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Poczt i Telegrafów.

4. Przewóz granicznemi śródlądowemi drogami wodnemi.

Pojęcie wód granicznych.

Art. 83. Jako graniczne wody śródlądowe w rozumieniu prawa niniejszego uważa się wszelkie wody stojące i bieżące, jak jeziora, stawy, rzeki, kanały, strumienie itp., które stanowią granicę celną lub są przez granicę celną przecięte. Władze celne mogą w przypadkach, gdy warunki celnej ochrony granicy tego wymagają, uznać jako wody graniczne także inne wody położone w pasie do 10 km od granicy celnej. Wody graniczne powinny być jako takie w sposób widoczny oznaczone.

Pojęcie statku.

Art. 84. Jako statek w rozumieniu prawa niniejszego uważa się każde pływające urządzenie poruszane siłą własną lub obcą.

Zgłoszenie statku przy przyjeździe i wyjeździe.

Art. 85. Po przyjeździe statku z zagranicy i przed wyjazdem statku zagranicę kierownik statku (kapitan, szyper, retman), obowiązany jest przedstawić granicznemu urzędowi celnemu zgłoszenie ogólne statku i jego ładunku (manifest), konosamenty, wykaz włazów i skrytek, spis prowizji i zasobów okrętowych, spis bagażów zarejestrowanych oraz spis przedmiotów podlegających cłu, przywiezionych przez kierownika i załogę statku.

Odpowiedzialność za nieprawidłowe zgłoszenie statku.

Art. 86. 1. Kierownik statku ponosi wobec władz celnych odpowiedzialność, jeżeli dane zawarte w zgłoszeniu ogólnem statku i jego ładunku (manifeście), konosamentach, wykazie włazów i skrytek, spisie prowizji, zasobów okrętowych i bagażów zarejestrowanych nie są zgodne z rzeczywistością.

2. Kierownik i załoga statku ponoszą odpowiedzialność wobec władz celnych, jeżeli sporządzony przez nich spis przedmiotów podlegających cłu nie jest zgodny z rzeczywistością.

3. Kierownik statku nie ponosi odpowiedzialności za określenie wagi i rodzaju towarów w manifeście i zgłoszenie ogólnem, jeżeli w tych dokumentach wyraźnie zaznaczy, że rodzaj i waga towarów nie są mu znane.

4. Ilość prowizji i zasobów okrętowych może być podana w przybliżeniu.

Osobne ułatwienia dla statków.

Art. 87. Dla pewnych rodzajów statków oraz dla ruchu na wodach granicznych Minister Skarbu może w drodze rozporządzenia ustalać osobne ułatwienia w postępowaniu żeglugowo-celnem.

Instrukcja żeglugowo-celna.

Art. 88. Szczegółowe przepisy o postępowaniu żeglugowo-celnem w związku z przewozem przez granicę celną osób oraz z przewozem towarów celnych, a w szczególności ze spławem materjałów drzewnych (tratwy i t. p.), wydaje Minister Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami.

5. Przewóz drogą morską.

Kontrola celna w morskim pasie celnym.

Art. 89. 1. W morskim pasie celnym (art. 5) statki podlegają kontroli celnej.

2. W morskim pasie celnym nie wolno bez zezwolenia władz celnych:

a) wydawać ze statku i przyjmować na statek towarów,

b) przybijać statkiem do innych statków i do lądu w miejscu niedozwolonem,

c) opuszczać statku i wstępować na statek.

3. W przypadkach naruszenia przez statki przebywające w morskim pasie celnym przepisów wymienionych w ust. 2 lub w razie podejrzenia o przemytnictwo organom zarządu ceł służy prawo:

a) zatrzymania statku,

b) wkroczenia na statek i żądania przedłożenia dokumentów ładunkowych, okrętowych itp.,

c) przeszukiwania statku,

d) przymusowego dostawienia statku do najbliższego urzędu celnego.

Kontrola celna w porcie.

Art. 90. 1. Cały obszar portu wraz z wszelkiemi urządzeniami portowemi pozostaje pod kontrolą celną.

2. Władzom celnym służy w każdym czasie prawo wstępu na wszystkie statki znajdujące się w porcie z wyjątkiem statków wojennych.

3. Kontrola celna na obszarach portów wojennych odbywa się w myśl przepisów, wydawanych przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Wjazd statku do portu.

Art. 91. Przed wjazdem statku do portu i przy wjeździe do portu wstęp na statek dozwolony jest pilotowi zaprzysiężonemu przez władzę celną oraz władzom uprawnionym. Inne osoby mogą wchodzić na statek tylko za osobnem pozwoleniem władz celnych.

Zgłoszenie statku przy przyjeździe.

Art. 92. 1. Po zawinięciu statku do portu kapitan obowiązany jest w przepisanym okresie czasu przedstawić urzędowi celnemu:

a) manifest wystawiony zagranicą obejmujący wszystkie towary znajdujące się na statku,

b) zgłoszenie ogólne obejmujące wszystkie towary przeznaczone do wyładowania.

c) konosamenty,

d) wykaz włazów i skrytek,

e) spis prowizji i zasobów okrętowych,

f) spis bagażów zarejestrowanych,

g) spis przedmiotów podlegających cłu, przywiezionych przez kapitana i załogę statku.

2. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia, jakie dane ma zawierać zgłoszenie ogólne przewidziane w ust. 1 punkt b.

3. Urząd celny może żądać przedstawienia przez kapitana statku spisu podróżnych i załogi.

Przyjęcie statku. Wyładowanie towarów.

Art. 93. 1. Przyjęcie zgłoszenia statku oraz wstępna rewizja celna statku odbywają się od wschodu do zachodu słońca. Władze celne mogą zezwalać na przyjęcie zgłoszenia i rewizję celną także w innym czasie.

2. Wyładowanie towarów może nastąpić dopiero po dokonaniu wstępnej rewizji celnej statku.

Przyjęcie statków na redzie.

Art. 94. Przyjęcie statków, odprawa celna podróżnych oraz wyładowanie towarów może odbywać się również na redzie według przepisów wydawanych przez Ministra Skarbu.

Załadowanie towarów przy wyjeździe statku.

Art. 95. 1. O zamierzonem ładowaniu towarów na statek strona powinna zawiadomić na piśmie urząd celny.

2. Towary przeznaczone do wywozu powinny być przed załadowaniem na statek zgłoszone do odprawy wywozowej.

Zgłoszenie statku przy wyjeździe.

Art. 96. 1. Po ukończeniu załadowania kapitan statku składa urzędowi celnemu:

a) zgłoszenie ogólne obejmujące wszystkie załadowane towary,
b) konosamenty,
c) zgłoszenie wyjazdu statku.

2. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia, jakie dane ma zawierać zgłoszenie ogólne przewidziane w ust. 1 punkt a.

3. Wyjazd statku nie może nastąpić bez pisemnego zezwolenia urzędu celnego, stwierdzającego, że odprawa celna statku została ukończona.

Odpowiedzialność za nieprawidłowe zgłoszenie statku.

Art. 97. 1. Kapitan statku ponosi odpowiedzialność wobec władz celnych, jeżeli dane zawarte w dokumentach wyszczególnionych w art. 92 ust. 1 punkty a, b, d. e i f, oraz w art. 96 ust. 1 punkt a nie są zgodne z rzeczywistością.

2. Kapitan i załoga staktu ponoszą odpowiedzialność wobec władz celnych, jeżeli sporządzony przez nich spis przedmiotów podlegających cłu (art. 92 ust. 1 punkt g) nie jest zgodny z rzeczywistością.

3. Kapitan nie ponosi odpowiedzialności za określenie wagi i rodzaju towarów w manifeście i zgłoszeniach ogólnych, jeżeli w tych dokumentach wyraźnie zaznaczy, że rodzaj i waga towarów nie są mu znane.

4. Ilość prowizji i zasobów okrętowych może być podana w przybliżeniu.

Pośrednicy okrętowi.

Art. 98. 1. Pośrednicy okrętowi (maklerzy) mogą w zastępstwie kapitana statku wykonywać czynności przewidziane w art. 92 i 96 oraz pośredniczyć w sprawach postępowania celnego między kapitanem statku a urzędami celnemi.

2. Kto chce zawodowo lub zarobkowo wykonywać czynności wymienione w ust. 1, powinien być wpisany w rejestrze handlowym jako przedsiębiorca trudniący się maklerstwem okrętowem i złożyć zgłoszenie na piśmie we właściwym urzędzie celnym o dopuszczenie go do występowania w urzędzie celnym w zastępstwie kapitanów statków. Pośrednicy okrętowi nie mają uprawnień agentów celnych (art. 38 i 39).

3. Pośrednicy okrętowi, działający w zastępstwie kapitanów statków, ponoszą odpowiedzialność przewidzianą w art. 97.

4. W razie popełnienia nadużycia celnego przez pośrednika okrętowego władza celna może nie dopuścić go do dalszego wykonywania czynności wymienionych w ust. 1.

Ułatwienia celne w ruchu morskim.

Art. 99. Minister Skarbu może w drodze rozporządzenia ustanawiać dla pewnych rodzajów statków oraz dla pewnych rodzajów ruchu morskiego osobne ułatwienia w postępowaniu celnem.

Stosowanie przepisów celnych do statków wojennych.

Art. 100. 1. Statki wojenne nie podlegają rewizji celnej.

2. Przepisy o postępowaniu celnem ze statkami wojennemi wydaje Minister Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Przedmioty awaryjne.

Art. 101. 1. Przedmioty awaryjne powinny być zgłoszone najbliższemu urzędowi celnemu.

2. Od uszkodzonych zagranicznych przedmiotów awaryjnych sprzedawanych w drodze publicznego przetargu można pobierać jako cło przywozowe dziesiątą część kwoty uzyskanej z przetargu.

3. Zagraniczne przedmioty awaryjne, przechodzące na własność Skarbu Państwa, wolne są od należności celnych.

4. Krajowe przedmioty awaryjne ze statków, które po opuszczeniu portu uległy nieszczęśliwemu wypadkowi, są wolne od należności celnych i ograniczeń przywozowych, jeżeli fakt awarii i krajowe pochodzenie przedmiotów zostaną udowodnione.

Instrukcja morsko-celna.

Art. 102. Szczegółowe przepisy o postępowaniu morsko-celnem w związku z przewozem osób i towarów wydaje Minister Skarbu w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

6. Przewóz drogami powietrznemi.

Przelot statków powietrznych przez granicę celną. Lotniska celne.

Art. 103. 1. Dla przelotu statków powietrznych przez granicę celną mogą być ustalane pewne miejsca.

2. Statki powietrzne przylatujące z zagranicy powinny lądować a odlatujące zagranicę wzlatywać wyłącznie na wyznaczonych w tym celu lotniskach pozostających pod kontrolą celną (lotniska celne). Minister Skarbu może zezwalać na odprawę celną w innem miejscu.

3. Lotniska celne ustala i podaje do wiadomości publicznej Minister Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami.

4. Pierwsze lotnisko celne, na którem ląduje statek powietrzny przybyły z zagranicy, jest lotniskiem celnem wejściowem. Lotnisko celne, z którego statek powietrzny odlatuje bezpośrednio zagranicę, jest lotniskiem celnem wyjściowem.

5. Drogę między granicą celną a lotniskiem wejściowem oraz drogę między lotniskiem wyjściowem a granicą celną statki powietrzne obowiązane są przebyć bez lądowania i zmiany ładunku.

Lądowanie przymusowe.

Art. 104. 1. Jeżeli przylatujący z zagranicy lub przelatujący nad polskim obszarem celnym statek powietrzny jest po przekroczeniu granicy celnej zmuszony względami bezpieczeństwa do lądowania przed przylotem na lotnisko celne, dowódca statku obowiązany jest natychmiast po wylądowaniu zawiadomić o tem najbliższy urząd celny, a w razie trudności zawiadomienia urzędu celnego — najbliższe organa skarbowe lub ochrony granicy celnej albo policyjne lub miejscowy zarząd gminy, który ze swej strony powinien zawiadomić o przymusowem lądowaniu statku najbliższy z oznaczonych organów państwowych.

2. Statek powietrzny może wyruszyć w dalszą drogę tylko za zezwoleniem organu państwowego (ust. 1) i w razie żądania tego organu powinien lądować na wskazanem przez niego lotnisku celnem.

3. Jeżeli statek powietrzny był odprawiony do odlotu zagranicę, a następnie zmuszony względami bezpieczeństwa do lądowania przed przekroczeniem granicy celnej, mają zastosowanie co do obowiązku zawiadomienia o przymusowem lądowaniu postanowienia ustępu 1. Organa państwowe mogą zarządzić, aby statek udał się do wskazanego przez nich lotniska celnego celem ponownej kontroli podróżnych, ładunku i dokumentów. Bez zezwolenia wspomnianych organów państwowych statek nie może wyruszyć w dalszą drogę.

4. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia, w jakich przypadkach statki powietrzne lądujące przymusowo mogą być zwolnione od kontroli celnej.

Wyrzucanie przesyłek podczas lotu. Odpowiedzialność za wyrzucone przesyłki.

Art. 105. 1. Wyrzucanie na polskim obszarze celnym ze statku powietrznego przesyłek w przywozie nieodprawionych, jak również przesyłek odprawionych już przez urząd celny do wywozu zagranicę, jest wzbronione.

2. Wyjątek od tego przepisu stanowią:

a) pocztowe przesyłki z gazetami i listami, które mogą być wyrzucane w ustalonych miejscach przy zachowaniu warunków określanych przez Ministra Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami;

b) przesyłki wyrzucane podczas lotu dla ratowania podróżnych i załogi, o czem dowódca statku obowiązany jest zawiadomić urząd celny przy pierwszem lądowaniu.

3. Za należności celne i inne (art. 43 ust. 3), ciążące na wyrzuconych przesyłkach, dowódca i właściciel statku ponoszą solidarną odpowiedzialność wobec władz celnych, przyczem postanowienia art. 59 ust. 2 mają analogiczne zastosowanie.

4. Jeżeli wyrzucone przesyłki były przewożone przez przedsiębiorstwo przewozowe, odpowiedzialność wymienioną w ust. 3 ponoszą solidarnie dowódca statku i przedsiębiorstwo przewozowe.

5. Władze celne mogą w przypadkach zasługujących na uwzględnienie przyznać zwolnienie od odpowiedzialności określonej w ust. 3 i 4.

6. Postanowienia ust. 1—5 mają zastosowanie również do statków powietrznych przelatujących nad polskim obszarem celnym bez lądowania.

Nakaz lądowania.

Art. 106. W przypadkach:

a) naruszenia przepisów celnych przez załogę statku powietrznego lub podróżnych,

b) podejrzenia o przemytnictwo —

organa celne i ochrony granicy mają prawo wydania załodze statku nakazu bezzwłocznego lądowania na najbliższem lotnisku oraz prawo użycia w tym celu wszelkich środków dozwolonych odrębnemi przepisami o ruchu powietrznym.

Zawodowy i zarobkowy przewóz statkami powietrznemi.

Art. 107. Przewidziane w odrębnych przepisach zezwolenie (koncesja) na zawodowy lub zarobkowy przewóz statkami powietrznemi osób i towarów przez granicę celną wydaje się w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Przylot z zagranicy. Przedstawienie dokumentów.

Art. 108. 1. Po wylądowaniu na lotnisku celnem dowódca statku obowiązany jest przedstawić urzędowi celnemu dziennik podróży poświadczony przez urząd celny miejsca odlotu i zgłosić do odprawy celnej statek powietrzny wraz ze spisem prowizji i zasobów statku.

2. Przy przewozie przesyłek towarowych lub bagażów zarejestrowanych dowódca statku obowiązany jest posiadać manifest (deklarację ogólną ładunku) i przedstawić go urzędowi celnemu wraz z innemi dokumentami wymaganemi do odprawy celnej.

3. Na żądanie urzędu celnego dowódca statku obowiązany jest przedstawić spis podróżnych i załogi.

Odlot zagranicę. Przedstawienie dokumentów.

Art. 109. 1. Przy odprawie celnej wywozowej dowódca statku obowiązany jest przedstawić urzędowi celnemu dziennik podróży i manifest (deklarację ogólną ładunku).

2. Na żądanie urzędu celnego dowódca statku obowiązany jest przedstawić spis podróżnych i załogi oraz deklaracje celne nadawcy na przesyłki towarowe.

Wojskowe statki powietrzne.

Art. 110. Zakres kontroli celnej wojskowych statków powietrznych ustala Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Instrukcja lotniczo-celna.

Art. 111. Szczegółowe przepisy o postępowaniu lotniczo-celnem w związku z przewozem lotniczych przesyłek celnych oraz z przewozem osób przez granicę celną wydaje Minister Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Rozdział IV.

Osobne przepisy dla pasa granicznego.

Mały ruch graniczny.

Art. 112. 1. Jako mały ruch graniczny w rozumieniu prawa niniejszego uważa się ruch mieszkańców własnego i sąsiedniego pasa granicznego przez granicę celną, mający na celu zaspakajanie własnych potrzeb osobistych i gospodarczych w obszarze granicznym sąsiedniego państwa.

2. Dla małego ruchu granicznego Minister Skarbu może w drodze rozporządzenia ustanawiać osobne ułatwienia celne.

Doraźna pomoc duchowna i lekarska. Wyprawy ratownicze.

Art. 113. 1. Duchownym, lekarzom, felczerom i położnym, śpieszącym z doraźną pomocą w pasie granicznym, mogą być przyznawane:

a) ułatwienia celne co do miejsca i czasu przekraczania granicy celnej,

b) zwolnienie od cła dla przewożonych przez nich przedmiotów potrzebnych do spełnienia obowiązków duszpasterskich lub do wykonania zawodu.

2. Ulgi według ust. 1 mają analogiczne zastosowanie do pociągów i drużyn ratowniczych oraz straży pożarnych, śpieszących wraz z przyborami ratowniczemi na miejsce wypadku celem niesienia doraźnej pomocy.

Rybołówstwo na wodach granicznych.

Art. 114. 1. Rybakom, uprawiającym rybołówstwo na wodach granicznych (art. 83), mogą być przyznawane ułatwienia celne tak co do miejsca i czasu przekraczania granicy celnej, jak i co do przewozu przez granicę celną połowu i przyborów rybackich.

2. Dla połowu pochodzącego z wód granicznych położonych poza granicą celną może być przyznawane zwolnienie od cła.

Ograniczenia w granicznym pasie celnym.

Art. 115. 1. W interesie celnej ochrony granicy mogą być dla granicznego pasa celnego, nie wyłączając wód granicznych, ustanawiane w drodze rozporządzenia Ministra Skarbu przepisy ograniczające przewóz i przechowywanie towarów oraz zaostrzające kontrolę celną towarów.

2. Przewidziane w odrębnych przepisach zezwolenie (licencja) na uprawianie handlu okrężnego w granicznym pasie celnym wydaje się w porozumieniu z władzami celnymi. Władze celne mogą z handlu okrężnego wyłączać ogólnie lub dla pewnych odcinków granicznego pasa celnego niektóre towary, niezależnie od towarów wyłączonych na mocy innych przepisów.

CZĘŚĆ VI.

UISZCZENIE NALEŻNOŚCI CELNYCH.

Termin uiszczenia należności celnych.

Art. 116. 1. Strona obowiązana jest do uiszczenia wymierzonych przez urząd celny należności celnych w ciągu 14 dni po dniu ustalenia wyniku rewizji celnej.

2. W przypadkach wniesienia zażalenia w sprawie stosowania taryfy celnej bieg terminu, w którym strona obowiązana jest uiścić należności celne, rozpoczyna się następnego dnia po dniu, w którym orzeczenie władz celnych uzyskało prawomocność.

Kary za zwłokę.

Art. 117. 1. W przypadkach, gdy towary odprawione warunkowo nie zostały w ustalonym terminie wywiezione zagranicę lub przywiezione z zagranicy i powstaje według art. 56 punkt a obowiązek uiszczenia należności celnych, pobiera się od wymienionych należności karę za zwłokę w wysokości ustalanej przez Ministra Skarbu w drodze rozporządzenia. Karę za zwłokę liczy się od dnia dokonania warunkowej odprawy.

2. Minister Skarbu może w poszczególnych przypadkach zwalniać od kary za zwłokę.

Skutki prawne nieuiszczenia należności celnych w ustawowym terminie.

Art. 118. 1. Towary, od których należności celne nie zostały uiszczone w okresie ustalonym w art. 116, podlegają sprzedaży (art. 125—129).

2. Minister Skarbu może w drodze rozporządzenia zezwalać na odroczenie sprzedaży towarów, od których należności celnych nie uiszczono (ust. 1), i ustanawiać okresy, w ciągu których towary takie mogą być przechowywane w magazynach i składach celnych.

Odraczanie należności celnych.

Art. 119. 1. Minister Skarbu może zezwalać władzom, urzędom i przedsiębiorstwom państwowym:

a) na uiszczanie należności celnych w okresie późniejszym aniżeli przewiduje art. 116,

b) na zbiorowe uiszczanie należności celnych w perjodycznych terminach.

2. Minister Skarbu ustala warunki, na których odroczenie (ust. 1) może być przyznawane, oraz tok postępowania.

Kredytowanie należności celnych.

Art. 120. 1. Należności celne mogą być kredytowane (kredyt celny).

2. Przyznanie kredytu celnego może nastąpić tylko za zabezpieczeniem należności celnych.

3. Od kredytowanych należności celnych pobiera się odsetki.

4. Minister Skarbu ustala warunki, na których kredyt celny może być przyznany, sposób zabezpieczenia kredytowanych należności celnych, wysokość odsetek i tok postępowania.

Sprostowanie wymiaru należności celnych. Odpowiedzialność za niedobory celne.

Art. 121. 1. Zmiana ustalonego wyniku rewizji celnej i wymiaru należności celnych poza przypadkami przewidzianemi w art. 130—132 może być dokonana:

a) w przywozie przed wydaniem towarów,

b) w wywozie przed wywiezieniem towarów zagranicę.

2. Sprostowanie wyniku rewizji i wymiaru należności celnych po wydaniu towarów lub po ich wywiezieniu zagranicę następuje tylko w przypadku niepra-

widłowego zastosowania stawek konwencyjnych lub ujawnienia oczywistych omyłek, a w szczególności:

a) omyłek rachunkowych;

b) omyłek ujawniających się w rozbieżności między zgłoszoną przez stronę i stwierdzoną przy rewizji, jako zgodną z rzeczywistością, taryfową jakością i ilością towarów, a oznaczoną w wyniku rewizji odmiennie;

c) omyłek przy zgłoszeniu ogólnem oraz przy rewizji celnej z urzędu, ujawniających się w rozbieżności między określoną w wyniku rewizji taryfową nazwą towarów a pozycją i podziałem pozycji taryfy celnej;

d) omyłek polegających na zastosowaniu stawek celnych w danym czasie nieobowiązujących.

3. Niedobory celne, wynikające ze sprostowania (ust. 2), strona powinna uiścić w ciągu 30 dni po dniu doręczenia jej wezwania płatniczego.

4. Od niedoborów celnych, nieuiszczonych w okresie oznaczonym w ust. 3, pobiera się po upływie tego okresu karę za zwłokę w wysokości ustalanej przez Ministra Skarbu w drodze rozporządzenia.

5. Należności celne pobrane nadmiernie z powodu omyłek, wymienionych w ust. 2, powinny być stronie zwrócone z urzędu lub na jej wniosek bez odsetek.

6. Odpowiedzialność za uiszczenie niedoborów celnych (ust. 2) ponosi prócz strony również agent celny oraz agencja celna publicznych przedsiębiorstw przewozowych. Odpowiedzialność wymienionych osób jest solidarna.

Przymusowe ściągnięcie należności i niedoborów celnych.

Art. 122. Należności i niedobory celne nieuiszczone w ustalonym okresie, a przypadające od towarów, które weszły do wolnego obrotu lub zostały wywiezione zagranicę, jak również odsetki i kary za zwłokę podlegają przymusowemu ściągnięciu w trybie ustanowionym dla przymusowego ściągnięcia państwowych podatków bezpośrednich.

Przedawnienie.

Art. 123. 1. Roszczenie Skarbu Państwa o uiszczenie niedoborów celnych oraz roszczenie strony o zwrot należności celnych nadmiernie od niej pobranych (art. 121) ulegają przedawnieniu z upływem jednego roku po dniu uiszczenia należności celnych.

2. Roszczenie Skarbu Państwa o uiszczenie należności celnych od towarów, które były wydane do wolnego obrotu lub wywiezione zagranicę bez uiszczenia należności, ulega przedawnieniu z upływem jednego roku po dniu wydania towarów lub ich wywozu zagranicę. Przepis ten nie ma zastosowania w przypadkach odroczenia lub kredytowania towarów (art. 119 i 120).

3. W przypadkach odprawy warunkowej roszczenia wymieniane w ust. 1 i 2 ulegają przedawnieniu z upływem jednego roku po powstaniu obowiązku strony do uiszczenia należności celnych (art. 56).

4. Roszczenie Skarbu Państwa o uiszczenie należności lub niedoborów celnych od towarów będących przedmiotem postępowania karnego skarbowego ulega przedawnieniu z upływem jednego roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia karnego.

5. Przedawnienie roszczenia Skarbu Państwa przerywa każda czynność urzędowa, podjęta celem ściągnięcia należności lub niedoborów celnych i podana do wiadomości strony. Bieg przedawnienia liczy się na nowo od ostatniej czynności urzędowej.

Umarzanie nieściągalnych należności i niedoborów celnych.

Art. 124. 1. Minister Skarbu może umarzać nieściągalne należności i niedobory celne.

2. Niedobory celne, nieprzekraczające kwoty 1 zł, podlegają umorzeniu z urzędu.

CZĘŚĆ VII.

SPRZEDAŻ TOWAROW.

Sposób sprzedaży.

Art. 125. Sprzedaż towarów w przypadkach przewidzianych w prawie niniejszem odbywa się przez publiczny przetarg. Przetarg przeprowadza urząd celny.

Zasady przetargu.

Art. 126. 1. Cena wywoławcza towarów obejmuje koszta przetargu, należności celne i inne według art. 43 ust. 3, przewozowe, składowe i przeładunkowe.

2. Jeżeli cena rynkowa towaru jest wyższa od łącznej sumy należności według ust. 1, przyjmuje się cenę rynkową jako cenę wywoławczą.

3. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia, w jakich przypadkach towary mogą być sprzedane poniżej ceny wywoławczej, jeżeli przy pierwszym przetargu towary nie zostały sprzedane.

4. Z uzyskanej przy przetargu kwoty pokrywa się w kolejnym porządku:
a) koszty przetargu,
b) należności celne i inne według art. 43 ust. 3,
c) należności przewozowe i przeładunkowe,
d) należności składowe.

5. Uzyskaną przy przetargu nadwyżkę wydaje się osobie, która wykaże uprawnienia do jej otrzymania. Nadwyżka przechodzi na własność Skarbu Państwa, jeżeli osoba uprawniona nie zgłosi się w urzędzie celnym po odbiór w ciągu 3 lat od dnia przetargu towarów.

Przetarg towarów podlegających ograniczeniom przywozowym.

Art. 127. Towary podlegające ograniczeniom przywozowym mogą być sprzedane tylko pod warunkiem wywiezienia ich zagranicę lub dostarczenia pozwolenia przywozowego w wyznaczonym przez urząd celny okresie. Nabywca, który warunku tego nie wypełni w wyznaczonym okresie, traci prawo do kupionych towarów.

Bezskuteczność przetargu.

Art. 128. 1. Przetarg jest bezskuteczny, jeżeli towary przy drugim przetargu nie zostały sprzedane.

2. W razie bezskuteczności przetargu towary przechodzą na własność Skarbu Państwa i na podstawie orzeczenia władz celnych podlegają zniszczeniu. Władze celne mogą zarządzić zamiast zniszczenia przekazanie takich towarów na cele państwowe, społeczne lub filantropijne.

3. Należności celne i inne według art. 43 ust. 3, ciążące na niesprzedanych towarach, podlegają umorzeniu.

Rękojmia przetargu i tok postępowania przy sprzedaży towarów.

Art. 129. Uczestnicy przetargu obowiązani są złożyć rękojmię na dotrzymanie warunków przetargu (wadjum). Wysokość rękojmi, przypadki, w których rękojmia przechodzi na własność Skarbu Państwa, jak również tok postępowania przy sprzedaży towarów ustala Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

CZĘŚĆ VIII.

ŚRODKI PRAWNE.

Zażalenia.

Art. 130. 1. Orzekanie w sprawach stosowania taryfy celnej i przepisów celnych należy wyłącznie do władz celnych. Dochodzenie roszczeń w tych sprawach zwykłą drogą sądową nie jest dopuszczalne.

2. Na postanowienia i zarządzenia w sprawach stosowania taryfy celnej i przepisów celnych strona może wnieść zażalenie na piśmie do tej władzy celnej, która wydała postanowienie lub zarządzenie.

3. Zażalenie powinno być wniesione w ciągu 30 dni po dniu doręczenia stronie postanowienia lub zarządzenia władzy celnej.

4. Władze celne I i II instancji mogą uwzględniać we własnym zakresie działania zażalenia dotyczące stosowania przepisów celnych. Władze celne I instancji mogą również uwzględniać zażalenia w sprawach stosowania taryfy celnej, jednakże tylko wtedy, gdy towar nie został jeszcze wydany. Nieuwzględnione zażalenia powinny być przedstawione do rozstrzygnięcia władzy odwoławczej (art. 131).

5. Do zażalenia, które dotyczy stosowania taryfy celnej, dołącza się próbkę towaru. Jeżeli wydzielenie próbki nie jest możliwe, dołącza się dokładny opis towaru, rysunek, fotografje i t. p. Wydzielenie próbki oraz sporządzenie opisu, rysunku, fotografji i t. p. powinno nastąpić przed wydaniem towaru.

6. Zażalenie wniesione po upływie ustalonego w ust. 3 okresu powinno być odrzucone przez władzę celną, która wydała postanowienie lub zarządzenie. Na odrzucenie strona może w okresie 14 dni po dniu otrzymania zawiadomienia o odrzuceniu zażalenia wnieść dalsze zażalenie do władz odwoławczych.

7. Wniesienie zażalenia nie wstrzymuje wykonania postanowienia lub zarządzenia. Władza powołana do rozstrzygnięcia zażalenia może wykonanie wstrzymać.

Rozstrzyganie zażaleń.

Art. 131. 1. Minister Skarbu rozstrzyga zażalenia na postanowienia i zarządzenia:

a) urzędów celnych w sprawach stosowania taryfy celnej,

b) urzędów celnych w sprawach stosowania przepisów celnych, z wyjątkiem zażaleń w sprawach, których ostateczne rozstrzygnięcie Minister Skarbu przekaże okręgowym władzom celnym,

c) okręgowych władz celnych wydane w pierwszej instancji.

2. Minister Skarbu może zażalenie w sprawach stosowania taryfy celnej pozostawić bez rozpatrzenia, jeżeli strona nie zastosowała się do przepisu art. 130 ust. 5.

3. Przy rozstrzyganiu zażaleń Minister Skarbu i okręgowe władze celne nie są ograniczone ani wnioskami stron ani stanowiskiem władz podległych.

4. W razie nieuwzględnienia zażalenia strona ponosi koszty postępowania.

Przywrócenie uchybionego okresu lub terminu.

Art. 132. 1. W przypadkach niezachowania okresów lub terminów, ustalonych w prawie niniejszem, lub oznaczonych na podstawie przepisów prawa niniejszego, może być na wniosek strony ze względów słuszności przyznane przywrócenie uchybionego okresu lub terminu.

2. Wniosek powinien być złożony w przeciągu 30 dni po upływie uchybionego terminu lub okresu, a w razie gdy uchybienie terminu lub okresu nastąpiło z powodu przeszkody — po upływie 30 dni od ustania przeszkody. Równocześnie osoba zainteresowana powinna wykonać czynność, która miała być dopełniona w uchybionym okresie lub terminie.

3. Wniosek rozstrzyga władza powołana do rozstrzygania zażalenia, a w innych przypadkach — władza, wobec której czynność miała być dopełniona.

CZĘŚĆ IX.

PRZEPISY KOŃCOWE.

Sposób zgłoszenia celnego. Tok postępowania celnego. Kontrola celna przewozów.

Art. 133. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia:

a) sposób zgłoszenia celnego dla poszczególnych rodzajów odpraw celnych oraz dane, jakie powinno zgłoszenie zawierać,

b) tok postępowania celnego dla poszczególnych rodzajów odpraw celnych,

c) tok postępowania przy wnoszeniu i rozstrzyganiu zażaleń w sprawach stosowania taryfy celnej i przepisów celnych,

d) zakres kontroli celnej przy poszczególnych rodzajach przewozu osób i towarów przez granicę celną.

Ochrona towarów celnych i odpowiedzialność za nie. Świadczenia na rzecz zarządu celnego.

Art. 134. 1. Ochrona towarów celnych przewożonych lub przechowywanych przez przedsiębiorstwo przewozowe jest jego obowiązkiem. Za należności celne i inne (art. 43 ust. 43 ust. 3) ciążące na takich towarach przedsiębiorstwo ponosi odpowiedzialność, przyczem postanowienia art. 59 ust. 2 mają analogiczne zastosowanie.

2. Minister Skarbu ustala w porozumieniu z właściwymi ministrami zakres bezpłatnych świadczeń na rzecz zarządu celnego, do których będą obowiązane, w związku z wykonywaniem przez urzędy celne odprawy celnej w ruchu osobowym i towarowym, zarządy portów morskich i rzecznych, zarządy lotnisk celnych użytku publicznego oraz przedsiębiorstwa przewozowe, trudniące się przewozem przez granicę celną osób i towarów.

Wykonanie rozporządzenia.

Art. 135. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Skarbu.

Wejście rozporządzenia w życie.

Art. 136. 1. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie roku po dniu ogłoszenia.

2. Jednocześnie tracą moc następujące przepisy:

a) rozporządzenie Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dnia 11 czerwca 1920 r. o taryfie celnej (Dz. U. P. Nr. 51, poz. 314) wraz ze wszystkiemi późniejszemi zmianami i uzupełnieniami oraz wszystkie rozporządzenia wydane na podstawie wyżej wymienionego rozporządzenia o taryfie celnej;

b) ustawa z dnia 31 lipca 1924 r. w przedmiocie uregulowania stosunków (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 777) wraz ze wszystkiemi późniejszemi zmianami i uzupełnieniami oraz wszystkie rozporządzenia wydane na podstawie tej ustawy;

c) art. 52—56 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. o prawie lotniczem (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 294), o ile postanowienia tych artykułów dotyczą spraw celnych, unormowanych w prawie niniejszem;

d) ustawa z dnia 7 listopada 1931 r. w sprawie zwolnienia od cła przywozowego i opłat manipulacyjnych sprzętu, służącego dla potrzeb armii, sprowadzanego przez władze wojskowe, oraz materjałów i przedmiotów, przeznaczonych do zwiększenia siły obronnej Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 105, poz. 812) i wszystkie rozporządzenia wydane na jej podstawie;

e) ustawa z dnia 10 marca 1932 r. o wolnych obszarach celnych (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 330) oraz wszystkie rozporządzenia wydane na jej podstawie;

f) wszelkie obowiązujące dotychczas przepisy celne, pozostałe po państwach zaborczych.

3. Ogłoszone w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej rozporządzenia w sprawach celnych, wydane na podstawie upoważnienia udzielonego przez Sejm Ustawodawczy uchwałą z dnia 1 sierpnia 1919 r., posiadają moc prawną od daty wydania.

B) Rozporządzenie Ministra Skarbu

z dnia 9 października 1934 r. (Dz. U. 90 poz. 820), ze zmianami zawartymi w rozp. Min. Sk. z 9 sierpnia 1935 (Dz. U. 59 poz. 385), z 7 października 1935 (Dz. U. 77 poz. 481) i z 9 kwietnia 1936 (Dz. U. 34 poz. 266).

Przepisy wykonawcze do prawa celnego.

Objaśnienia wstępne.

§ 1. 1) Artykuły powołane w rozporządzeniu niniejszem bez bliższego określenia oznaczają postanowienia rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o prawie celnem (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 619).

2) Paragrafy powołane w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia oznaczają przepisy tego rozporządzenia.

CZĘŚĆ I.

USTRÓJ CELNY.

Granice polskiego obszaru celnego.

§ 2. 1) Granica polskiego obszaru celnego (granica celna) obejmuje terytorjum Państwa Polskiego wraz z terytorjum Wolnego Miasta Gdańska.

2) Zatoka Pucka zamknięta linją łączącą Cypel Helski z Cyplem Radłowskim stanowi wody wewnętrzne; linja ta jest granicą celną.

3) Sztuczne urządzenia wysunięte w kierunku morza jak np. mola, tamy, pomosty do przybijania i ładowania i t. p. uważa się za części lądu.

Wolne obszary celne.

§ 3. Szczegółowe przepisy dla wolnych obszarów celnych (art. 3 ust. 11) będą ogłoszone oddzielnie.

Graniczny pas celny.

§ 4. 1) Szerokość granicznego pasa celnego, ustaloną w umowach z państwami sąsiedniemi dla ułatwień rzeczowych w małym ruchu granicznym przyjmuje się jako szerokość granicznego pasa celnego w rozumieniu art. 4. W razie braku takich umów, szerokość granicznego pasa celnego określa się na 4 klm. Szerokość ta może być dla poszczególnych odcinków granicy zmieniona w zależności od warunków miejscowych.

2) Graniczny pas celny oznacza się na tablicach miejscowości, leżących w granicznym pasie celnym napisem następującym: «Graniczny pas celny». Spis miejscowości położonych w granicznym pasie celnym ogłasza się w Monitorze Polskim. Na drogach wiodących w granicznym pasie celnym do granicznych urzędów celnych umieszcza się na skrzyżowaniu tych dróg z linią oddzielającą graniczny pas celny od pozostałego obszaru tablice z napisem: «Droga do urzędu celnego w . . . . . .»

Urzędy celne i zakres ich działania.

§ 5. 1) Urzędy celne są ustanawiane przy granicy celnej (graniczne urzędy celne) i wewnątrz kraju (wewnętrzne urzędy celne).

2) Urzędy celne stosownie do swego zakresu działania dzielą się na urzędy pierwszej klasy oraz urzędy drugiej klasy.

3) Urzędy celne pierwszej klasy są upoważnione do odprawy celnej przywozowej wszystkich towarów bez względu na ich ilość lub wysokość przypadającego cła, z wyjątkiem tych przypadków, gdy postanowienia taryfy celnej lub inne przepisy ograniczają przywóz niektórych towarów tylko do poszczególnych urzędów celnych.

4) Zakres uprawnień urzędów celnych drugiej klasy do odprawy celnej przywozowej zawiera załącznik do niniejszego rozporządzenia (zał. 1).

5) Wywóz zagranicę towarów wolnych oraz zwalnianych od cła może się odbywać przez wszystkie urzędy celne; wywóz towarów podlegających cłu wywozowemu, może się odbywać przez urzędy celne pierwszej klasy, z wyjątkiem przypadków określonych niżej w ust. 6.

6) Urzędy celne drugiej klasy mogą odprawiać do wywozu towary podlegające cłu wywozowemu na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu lub też w poszczególnych przypadkach za pozwoleniem właściwej Dyrekcji Ceł.

7) Wywóz zagranicę towarów, od których zwraca się podatki pośrednie, opłaty monopolowe lub inne państwowe, regulują osobne przepisy.

8) Odprawa celna towarów w urzędach celnych położonych przy kolejach, w portach i przystaniach morskich i rzecznych oraz na lotniskach odbywa się zasadniczo w godzinach urzędowania, ustalanych ogólnie dla władz i urzędów państwowych. Dyrekcje Ceł mogą zmieniać godziny urzędowania, jeżeli tego wymagają miejscowe warunki.

9) W każdym urzędzie celnym powinna być dla wiadomości publiczności wywieszona tablica z oznaczeniem godzin urzędowych.

10) Odprawa podróżnych w granicznych urzędach celnych kolejowych, morskich i rzecznych oraz na lotniskach powinna odbywać się niezwłocznie po przybyciu podróżnych.

11) Przy drogach kołowych przecinających granicę celną, w miejscach przeznaczonych wyłącznie dla ruchu mieszkańców granicznego pasa celnego i podróżnych, mogą być ustanawiane posterunki celne. Przewóz jakichkolwiek towarów przez posterunki celne jest wzbroniony.

12) Warunki udzielania pozwoleń na otwieranie podurzędów celnych dla odprawy pewnych towarów sprowadzanych z zagranicy wyłącznie dla potrzeb przedsiębiorstw przemysłowych oraz dla odprawy wywozowej wytworzonych przez nie towarów (art. 8 ust. 2) określają osobne rozporządzenia Ministra Skarbu ogłoszone w Monitorze Polskim.

13) Spis urzędów celnych z oznaczeniem zakresu działania oraz wszelkie zmiany w tym spisie ogłasza się w Monitorze Polskim.

Uprawnienia władz celnych w zakresie rewizji przesyłek nadawanych do przewozu w granicznym pasie celnym.

§ 6. Władzom celnym służy prawo rewizji przesyłek przyjmowanych w granicznym pasie celnym do przewozu przez publiczne przedsiębiorstwa przewozowe (art. 11 ust. 1-e). Zakres i sposób rewizji takich przesyłek regulują instrukcje o postępowaniu celnem, wydawane dla poszczególnych rodzajów przewozu.

CZĘŚĆ II.

CŁA — TOWARY.

Pobieranie ceł.

§ 7. 1) We wszystkich urzędach celnych położonych na polskim obszarze celnym cło pobiera się w biletach Banku Polskiego i polskich monetach zdawkowych (w brzmieniu Dz. U. poz. 385/35).

2) Przy wpłacaniu cła urzędy celne mogą przyjmować również obce monety złote wymienione w tabeli (zał. II) według stosunku zawartości złota w tych monetach do zawartości złota w jednostce monetarnej Polski (art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 listopada 1927 r. w sprawie zmiany ustroju pieniężnego Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 855). Monety złote powinny mieć wagę normalną; monety stare, nadpiłowane, obcięte i t. p. nie mogą być przyjmowane.

3) Przy obliczaniu należności według wyniku rewizji celnej końcówkę ogólnej sumy cła mniejszą niż 5 gr zaokrągla się do 5 gr, a wyższą ponad 5 gr zaokrągla się do 10 gr. Tę samą zasadę stosuje się również do poszczególnych pozycyj innych opłat pobieranych według wyniku rewizji, jak np. celnych opłat manipulacyjnych, akcydencji, podatków pośrednich i t. p.

Celne opłaty manipulacyjne oraz dodatkowa opłata manipulacyjna (akcydencja).

§ 8. 1) Celne opłaty manipulacyjne (art. 15) pobiera się przy odprawie ostatecznej i warunkowej od wszelkich przesyłek towarowych przywożonych i wywożonych, z wyjątkami przewidzianemi w § 9.

2) Wysokość celnych opłat manipulacyjnych przy odprawie ostatecznej ustala się, jak następuje:

a) od podlegających cłu towarów, przywożonych wszelkimi drogami 10% od sumy cła;

b) od towarów wolnych na podstawie taryfy celnej od cła przywozowego:

I. objętych pozycjami 148; 149; 150; 177 pp. 1 a I, c, d, 2, 3, 4, 5, 6; 179; 473 p. 3 b; 927 p. 3 — 2 gr od 100 kg wagi surowej;

II. objętych pozycjami 492; 589 p. 2-a; 590 p. 1 a; 626; 747 pp. 3, 4 — 60 gr od 100 kg wagi surowej;

III. Fluorytu niemielonego, objętego poz. 159 p. 1, oraz koksiku z poz. 182, przeznaczonego dla cynkowych zakładów hutniczych — 3 gr. od 100 kg wagi surowej;

IV. innych, oprócz wymienionych pod I, II i III — 30 gr od 100 kg wagi surowej (ustęp III i IV w brzmieniu Dz. U. poz. 266/36);

c) od towarów podlegających według taryfy cłu przywozowemu a zwalnianych od cła na podstawie art. 23 oraz na podstawie delegacyj zawartych w taryfie celnej — 30 gr od 100 kg wagi surowej;

d) od towarów podlegających cłu wywozowemu 10% od sumy cła.

3) Wysokość celnych opłat manipulacyjnych przy odprawie warunkowej ustala się jak następuje:

a) od towarów, sprowadzannych z zagranicy oraz wywożonych zagranicę w obrocie uszlachetniającym czynnym lub biernym jako też w obrocie reparacyjnym czynnym lub biernym, z wyjątkiem statków morskich (poz. 1154 pp. 1, 2, 3 taryfy celnej) — w obu kierunkach po 2 gr. od 100 kg wagi surowej;

b) od morskich: statków, doków, pontonów, holowników, pogłębiarek i t. p. (poz. 1154 pp. 1, 2, 3 taryfy celnej), odprawianych warunkowo — 10 gr od tonny rejestrowej brutto;

c) od przesyłek pocztowych odprawianych warunkowo — 1 zł od jednej paczki;

d) w innych przypadkach odprawy warunkowej niż wymienionych w punktach a), b) i c) — 10 gr od 100 kg wagi surowej.

4) Przy obliczaniu celnych opłat manipulacyjnych ustalonych od wagi lub tonny przyjmuje się wagę mniejszą od 100 kg za 100 kg a tonnę rejestrową niepełną za jedną tonnę.

§ 9. Wolne są od celnych opłat manipulacyjnych:

a) wszelkie towary przewożone tranzytem przez polski obszar celny;

b) towary wywożone niepodlegające cłu wywozowemu lub zwolnione od cła wywozowego;

c) towary wolne lub też zwolnione od cła, przywożone drogą morską przez porty polskiego obszaru celnego;

d) towary przywożone drogą morską przez porty polskiego obszaru celnego objęte pozycjami taryfy celnej 606 p. 1 uwaga a) i 606 p. 2-a;

e) wolne od cła przesyłki pocztowe;

f) towary wolne od cła, przywożone drogą powietrzną;

g) piasek i glina przeznaczone dla kopalń węgla;

h) wszelkiego rodzaju wolne od cła żywe zwierzęta, ptactwo, owady, ryby;

i) podlegające cłu materjały i towary dodawane w procesie obrotów czynnych: uszlachetniającego lub reparacyjnego;

k) towary zwalniane od cła w ruchu podróżnych(w tem i przesyłki bagażowe) oraz w małym ruchu granicznym;

l) towary wolne lub zwalniane od cła na podstawie art. 22 oraz art. 72;

ł) opakowania z wyjątkiem opakowań podlegających cłu a odprawianych w przywozie ostatecznie;

m) towary odprawiane według pozycji taryfy celnej 1275;

n) towary omyłkowo przywiezione z zagranicy lub wywiezione zagranicę z winy przedsiębiorstw przewozowych.

§ 10. 1) Od towarów podlegających cłu przywozowemu i wywozowemu zgłoszonych na piśmie w sposób ogólny lub też przy przywozie niezgłoszonych do odprawy celnej w ustalonym okresie czasu (§ 33 ust. 6) pobiera się przy odprawie, niezależnie od celnych opłat manipulacyjnych, akcydencję w wysokości 5% sumy przypadającego cła.

2) Wolne są od akcydencji towary podlegające cłu według taryfy celnej przywozowej i wywozowej a zwolnione od cła na podstawie innego przepisu.

3) Towary wolne od cła jak i towary wolne od celnych opłat manipulacyjnych nie podlegają akcydencji.

§ 11. Jeżeli przypadające według taryfy celnej cło zostało zmniejszone na podstawie innego przepisu, to celne opłaty manipulacyjne oraz akcydencję pobiera się od sumy cła zmniejszonego.

Krajowość towarów

§ 12. 1) Płody oraz wyroby wyprodukowane w jednym kraju a poddane w innym kraju obróbce lub przeróbce, uważa się jako pochodzące z kraju, w którym dokonano obróbki lub przeróbki, jeżeli co najmniej 50% ogólnej wartości towaru po dokonaniu obróbki lub przeróbki przypada na koszta robocizny i materjałów pochodzących z kraju, w którym dokonano obróbki lub przeróbki.

2) Reperacja przedmiotów dokonana w kraju trzecim nie stanowi o ich pochodzeniu.

Towary celne.

§ 13. Towary przywożone z zagranicy przestają być celnemi po dokonaniu odprawy celnej i dopuszczeniu ich do wolnego obrotu.

CZĘŚĆ III.

ZWOLNIENIE OD CŁA I ULGI CELNE.

Zwolnienie od należności celnych na podstawie art. 22.

§ 14. Osobna instrukcja wydana przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych określi sposób postępowania przy odprawie celnej przedmiotów przeznaczonych:

a) do użytku zwierzchników państw obcych i ich otoczenia w czasie ich pobytu na polskim obszarze celnym,

b) do użytku służbowego przedstawicielstw dyplomatycznych państw obcych, misyj zagranicznych oraz urzędów konsularnych,

c) do użytku osobistego członków uwierzytelnionych przedstawicielstw dyplomatycznych państw obcych, misyj zagranicznych oraz osób korzystających z przywilejów dyplomatycznych na mocy umów międzynarodowych.

§ 15. Zwolnienie od należności celnych przedmiotów objętych punktami 3—12 ust. I art. 22 następuje przy zastosowaniu wymienionych niżej przepisów do poszczególnych punktów oznaczonego ustępu I art. 22:

Do p. 3.

a) Przedmioty objęte punktem 3 zwalnia się na podstawie wniosków przewodniczących delegacyj zagranicznych do rokowań zgłaszanych za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych, tudzież władz polskich powołanych do dochodzeń i innych czynności urzędowych w stosunkach międzynarodowych, pozatem władz sądowych i śledczych, jeeli chodzi np. o dowody rzeczowe i t. p.; komisje (delegacje) przewidziane w umowach specjalnych nie wymagają pośrednictwa Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Do p. 4.

b) Przedmioty objęte punktem 4 zwalnia się na podstawie umów, na mocy których państwa sąsiednie obowiązane są do utrzymywania dróg wodnych, torów łącznikowych i stacyj granicznych na polskim obszarze celnym.

Do p. 5.

c) Dokumenty i akta, zarówno publiczne, jak i prywatne, nawet gdyby były oprawione, zwalnia się na podstawie wyniku rewizji, stwierdzającego charakter tych przedmiotów.

Do p. 6.

d) Sprzęt objęty punktem 6 zwalnia się na podstawie zaświadczenia Ministra Spraw Wojskowych o przeznaczeniu sprzętu dla potrzeb armji.

Do p. 7.

e) Przedmioty objęte punktem 7 zwalnia się na podstawie zaświadczenia zarządu właściwego monopolu stwierdzającego, że przedmioty monopolu państwowego sprowadzone z zagranicy są przeznaczone dla państwowego przedsiębiorstwa monopolowego. Jeżeli sprowadzone z zagranicy przez Zarząd Monopolu Tytoniowego W. M. Gdańska wyroby tytoniowe i surowiec tytoniowy podlegają zwolnieniu od cła na zasadach ustalonych w umowie polsko-gdańskiej, przeznaczenie wyrobów tytoniowych i surowca tytoniowego dla Gdańskiego Monopolu Tytoniowego powinno być stwierdzone przez odpowiednie pismo Zarządu tegoż monopolu, zaświadczone przez Senat W. M. Gdańska.

Do p. 8.

f) Obrazy nawet w ramach, rzeźby i inne dzieła artystów polskich podlegające należnościom celnym zwalnia się na podstawie zaświadczenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, a jeżeli chodzi o obrazy, rzeźby i inne dzieła artystów gdańskich na podstawie zaświadczenia Senatu W. M. Gdańska.

Do p. 9.

g) Ordery, medale i odznaki zwalnia się na podstawie dowodów nadania.

Do p. 10.

h) Warunki zwalniania od należności celnych towarów objętych punktem 10 określą osobne przepisy.

Do p. 11.

i) Trumny ze zwłokami oraz urny z popiołami zwłok wraz z kwiatami i wieńcami zwalnia się od cła na podstawie pozwoleń na przewiezienie, udzielanych przez urzędy zagraniczne Rzeczypospolitej Polskiej. Wieńce i bukiety żałobne przywożone z zagranicy przez osoby przybywające na pogrzeb lub w celu odwiedzenia grobów, zwalniają od cła urzędy celne we własnym zakresie, jeżeli — w szczególności dotyczy to wieńców sztucznych — nie zachodzi podejrzenie przywiezienia ich w celach handlowych. Wieńce i kwiaty oraz przedmioty przeznaczone do utrzymania lub ozdoby grobów poległych żołnierzy państw obcych, zwalnia się na podstawie zaświadczenia zagranicznych władz wykonywających opiekę nad grobami wojennemi. Sprawę odprawy celnej w stosunkach granicznych z państwami sąsiedniemi trumien, wieńców, przedmiotów do utrzymania grobów i t. p. regulują umowy zawarte z temi państwami.

Do p. 12.

k) Za przesyłkę w rozumieniu punktu 12 uważa się całą ilość towarów, objętą jednym dokumentem odprawy celnej.

§ 16. Zwolnienie od należności celnych przedmiotów objętych ustępem II art. 22 następuje przy zastosowaniu wymienionych niżej przepisów do poszczególnych punktów tego ustępu:

Do p. 1.

1) Za podróżnych w rozumieniu przepisów celnych uważa się osoby, przekraczające granicę celną za dokumentami upoważniającemi do podróży do obcych krajów; podróżnymi w rozumieniu przepisów celnych nie są osoby, przekraczające granicę za przepustkami granicznemi, kartami cyrkulacyjnemi i innemi tego rodzaju dokumentami, przewidzianemi w umowach o ruchu granicznym, jak również osoby, wymienione w p. 3 ust. II art. 22.

2) Do przedmiotów osobistego użytku potrzebnych w czasie podróży i podlegających zwolnieniu od należności celnych zalicza się przedewszystkiem: ubranie, bieliznę, obuwie, przybory toaletowe, poduszki, pledy, książki i inne przedmioty codziennego użytku. Pozatem mogą być zwolnione od należności celnych przewo-

żone przez podróżnych do osobistego użytku: dwie talje kart do gry bez opakowania, aparaty fotograficzne z jednem pudełkiem klisz w ilości do 24 sztuk lub z jedną rolką błon fotograficznych, podróżne maszyny do pisania, wózki dla dzieci i do przewożenia chorych, jeżeli dzieci i chorzy, dla których przeznaczone są wózki, przejeżdżają jednocześnie z wózkami, ekwipunek turystyczny, sprzęt sportowy (łyżwy, narty, kajaki, sanki, rakiety i t. p.), drobne instrumenty muzyczne jak skrzypce, flety, trąbki, broń palną myśliwską i naboje do niej w ilości do 100 sztuk oraz krótką broń palną dla osobistego bezpieczeństwa z nabojami do niej w ilości 25 sztuk. Zwolnienie broni od należności celnych nie uchyla obowiązku posiadania przez podróżnego pozwolenia na przywóz broni (§ 24 ust. II p. 2). Aparaty radjowe i gramofony nie podlegają zwolnieniu od cła.

3) Przedmioty osobistego użytku podróżnych mogą być zwolnione od cła tylko w tym przypadku, jeżeli były przez podróżnego używane i posiadają ślady użycia oraz jeżeli niema podejrzeń, że podróż przedsięwzięto jedynie w celu wprowadzenia przedmiotów bez opłaty należności celnych. Drobne przedmioty nowe w niewielkich ilościach mogą być zwolnione od należności celnych, jeżeli są przewożone przez podróżnych cudzoziemców.

4) Jeżeli ze względu na ilość lub jakość wprowadzonych rzeczy podróżnego zachodzi potrzeba stwierdzenia zatrudnienia i stosunków podróżnego, urzędy celne mają prawo żądać okazania dokumentów podróży (ust. 1). W przypadkach podejrzanych lub gdy rzeczy podróżnych ze względu na swą jakość lub ilość nie odpowiadają potrzebie i stanowi podróżnego, należy stosować odprawę warunkową i żądać zabezpieczenia należności celnych.

Do p. 2.

1) Drobne przedmioty stanowiące narzędzia, instrumenty i przyrządy techniczne oraz instrumenty muzyczne przewożone przez podróżnych (uczonych, artystów, rzemieślników i t. p.), niezamieszkałych stale w kraju, mogą być zwolnione od cła, jeżeli służą do wykonywania ich zawodu podczas czasowego pobytu w kraju. Przepisy ust. 3 i 4 do punktu 1 mają analogiczne zastosowanie.

2) Nie podlegają zwolnieniu od cła fortepiany, pianina, fisharmonje; mogą być one odprawione warunkowo za pobraniem zabezpieczenia celnego. To samo dotyczy większych przyrządów i aparatów przewożonych przez podróżnych.

Do p. 3.

Przedmioty objęte punktem 3 zwalnia się, jeżeli odpowiadają potrzebom zawodu wykonywanego przez osobę przewożącą.

Do p. 4.

Używane przedmioty osobistego użytku stanowiące własność podróżnych a nadsyłane im oddzielnie mogą być zwalniane od należności celnych na podstawie dokumentów upoważniających do podróży do obcych krajów, jeżeli zgłoszenie o zwolnienie przedmiotów od cła nastąpiło nie później niż w ciągu 3 miesięcy dla podróżnych przyjeżdżających z krajów europejskich i w ciągu 6 miesięcy dla podróżnych z krajów pozaeuropejskich, licząc od daty przyjazdu podróżnego do kraju, oznaczonej w dokumencie. Bez wykazania się dokumentem z adnotacją kontroli paszportowej o dacie przyjazdu do kraju, zwolnienie może być przyznane przez Dyrekcję Ceł po udowodnieniu przez podróżnego pobytu zagranicą.

Do p. 6.

1) Podróżni mogą przywozić do własnego użytku bez cła, podatków pośrednich i opłat monopolowych:

a) drobne ilości wyrobów tytoniowych a to: do 50 gramów tytoniu przyrządzonego do palenia, 10 gramów tabaki albo 50 sztuk papierosów lub 20 sztuk cygar,

b) napoje spirytusowe w ilości nieprzekraczającej ogółem 1 litra objętościowego przywożone w butelkach odkorkowanych. Ilość ta, przywożona w butelkach z pieczęcią nietkniętą, podlega cłu i innym opłatom, przyczem moc czystego spirytusu przyjmuje się na 96°, zawartość zaś absolutnego alkoholu w napojach na 45°,

c) wino lub miód sycony w ilości nieprzekraczającej ogółem 1 litra objętościowego w naczyniach odkorkowanych,

d) dwa pudełka zapałek na osobę; w każdem pudełku może być najwyżej po 75 zapałek.

2) Ulg wymienionych wyżej nie stosuje się jednak do mieszkańców granicznego pasa celnego, jeżeli umowy z państwami sąsiedniemi o ułatwieniach w małym ruchu granicznym nie stanowią inaczej.

Do p. 7.

Środki płatnicze i papiery wartościowe podlegają zwolnieniu, jeżeli inne przepisy nie stanowią w tym względzie inaczej.

Do p. 8.

Przedmioty, które ogólnie przyjętym zwyczajem są udzielane w charakterze nagród i upominków, jak np. puhary, figurki, wazony i t. p., zwalnia się na podstawie dyplomów nadania.

Do p. 9.

1) Jako wolne od cła wzory i próbki towarów wymienione w pkt. 9 nienadające się do innego użytku, należy uważać umocowane na kartonach wzory wyrobów metalowych, papierowych i t. p. w pojedyńczych sztukach, różniących się między sobą wielkością, kształtem, kolorem lub rysunkiem jako to: garnitury guzików, okuć, kopert, pocztówek i t. p.

2) Wzory wszelkiego rodzaju, nadające się i w pojedyńczych sztukach do użytku, jak np. scyzoryki, nożyczki, kwiaty sztuczne, portmonetki, rękawiczki z jednej ręki i t. p. odprawiać można bez cła tylko wtedy, gdy za zgodą strony przedmioty te zostaną uczynione niezdatnemi do innego użytku jak tylko jako próbki lub wzory.

3) Wolne są od cła i opłat wewnętrznych próbki niżej wyszczególnionych towarów, jeżeli są sprowadzane przez osoby i zrzeszenia handlowe trudniące się importem tych towarów, lub też przez ajentów i przedstawicieli firm zagranicznych, jeżeli te próbki pod względem ilości, rozmaitości, rodzaju i gatunku towaru i sposobu opakowania nie wzbudzają wątpliwości co do ich przeznaczenia:

a) wyroby spirytusowe, wina i oleje mineralne o łącznej wadze jednego naczynia z towarem nie wyżej 200 g, pochodzące z krajów, z któremi zostały zawarte odpowiednie umowy i które przestrzegają zasad wzajemności,

b) tak zwane towary kolonjalne:

I. wanilja, szafran, kardamon, kwiat i gałka muszkatołowa, cynamon, pieprz, imbir, goździki, badjan, majeranek — o wadze próbki nie wyżej 50 g, z bezpośredniem opakowaniem;

II. owoce suszone o wadze próbki nie wyżej 350 g z bezpośredniem opakowaniem;

III. inne — jak herbata, kawa, ryż i t. d. o wadze próbki nie wyżej 250 g z bezpośredniem opakowaniem.

c) konserwy rybne o wadze nieprzekraczającej 250 g. łącznie z wagą bezpośredniego opakowania (punkt «c» dodano wedle Dz. U. poz. 266/36).

4) Osoby i zrzeszenia, otrzymujące z zagranicy próbki towarów wymienionych w ustępie 3), powinny na żądanie urzędu celnego przedstawić odpowiednie zaświadczenie stwierdzające, że zajmują się importem wspomnianych towarów.

5) Również wolne są od cła próbki giełdowe i arbitrażowe wydzielane z towarów przywożonych drogą morską.

6) Wszelkie wzory i próbki, według których mają być wykonane towary, przeznaczone na eksport nadchodzące pod adresem Państwowego Instytutu Eksportowego, izb przemysłowo-handlowych, izb rolniczych, izb rzemieślniczych i innych instytucyj samorządu gospodarczego mogą być zwolnione od cła na podstawie zaświadczenia instytucji odbiorczej, stwierdzającego, że chodzi w danym przypadku o wzory i próby, według których mają być wykonane towary, przeznaczone na eksport; takie same wzory i próby, nadchodzące pod adresem zakładów przemysłowych, mogą być zwalniane od cła na podstawie analogicznego zaświadczenia, wystawionego przez terytorjalnie właściwą izbę przemysłowo-handlową.

7) Próbki olejów mineralnych, nadchodzące pod adresem rafinerji olejów mineralnych, mogą być zwalniane od cła w ilości, nieprzekraczającej 3 kg. łącznie z wagą naczynia; jeżeli zachodzą wątpliwości co do charakteru przesyłki, zwolnienie od cła może być uzależnione od przedstawienia zaświadczenia terytorjalnie właściwej izby przemysłowo-handlowej, stwierdzającego, że w danym przypadku chodzi o próby, a nie towar przeznaczony, na sprzedaż; próby te nie są wolne od podatku pośredniego, pobieranego od olejów mineralnych w myśl przepisów specjalnych (ustępy 6 i 7 dodano wedle Dz. U. poz. 266/36).

Do p. 10.

Zwolnienie od cła materjałów pędnych i smarów, znajdujących się na wprowadzonych czasowo do obszaru celnego środkach lokomocji regulują przepisy celne dla ruchu poszczególnych środków lokomocji (samochodów, motocykli, samolotów i t. p.), względnie odpowiednie postanowienia umów międzynarodowych.

Do p. 11.

1) Przedmioty pokazowe i pomoce naukowe, służące do celów naukowych, jeżeli są sprowadzane przez wyższe zakłady naukowe oraz instytucje naukowe i zakłady naukowo-badawcze tak państwowe, jak i prywatne, zwalnia się na podstawie zaświadczeń tych zakładów i instytucyj, jeżeli zaś są sprowadzane przez szkoły średnie ogólnokształcące, zakłady kształcenia nauczycieli, średnie i niższe szkoły zawodowe, szkoły zawodowe dokształcające oraz szkoły powszechne i zakłady wychowania przedszkolnego — na podstawie zaświadczeń kuratorjów okręgów szkolnych, Liceum Krzemienieckiego i Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego a dla analogicznych gdańskich szkół i zakładów — na podstawie zaświadczeń Wydziału Nauki, Sztuki i Oświecenia Publicznego Senatu Wolnego Miasta Gdańska.

2) Spis instytucyj naukowych i zakładów naukowo-badawczych korzystających ze zwolnienia od cła ustala i ogłasza w Monitorze Polskim Minister Skarbu.

3) Zaświadczenia na wolny od cła przywóz maszyn i narzędzi rzemieślniczych dla szkół zawodowych wydają tym szkołom wymienione w końcu ustępu pierwszego władze, tylko po uprzedniem uzyskaniu na to zgody Ministerstwa Przemysłu i Handlu. W zaświadczeniu powinny być oznaczone data i numer odnośnego pisma Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

4) Ze zwolnienia korzystają szkoły państwowe, publiczne i prywatne.

5) Nie podlegają zwolnieniu przedmioty służące potrzebom gospodarczym i administracyjnym.

6) Druki wszelkiego rodzaju podlegające opłacie celnej, przeznaczone dla publicznych zbiorów naukowych, zwalnia się na podstawie wyniku rewizji i stwierdzenia ich przeznaczenia.

Do p. 12.

Przedmioty wymienione w punkcie 12 mogą być zwalniane od należności celnych tylko za każdorazowem pozwoleniem Ministra Skarbu.

Do p. 13.

Przedmioty objęte punktem 13 zwalnia się na podstawie zaświadczenia wydanego przez urzędy zagraniczne Rzeczypospolitej Polskiej.

Do p. 14.

1) Dla uzyskania zwolnienia od cła ruchomości używanych, osoby przesiedlające się powinny dołączyć do podania szczegółowy spis tych ruchomości, potwierdzony przez władzę administracyjną dotychczasowego miejsca zamieszkania i uwierzytelniony przez właściwy urząd zagraniczny Rzeczypospolitej Polskiej na dowód, że objęte spisem przedmioty stanowią ich własność i były przez nie używane zagranicą.

2) Spisy potwierdzone przez właściwe władze administracyjne tego kraju, z którym Polska zawarła umowę o obrocie prawnym, mogą być uwierzytelniane w sposób w umowie wskazany.

3) Osoby przesiedlające się ze Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej mogą przedstawiać zaświadczenia, spisane przez notarjuszów publicznych.

4) Narzędzia i instrumenty do wykonywania zawodu, maszyny, części składowe maszyn i urządzenia fabryczne zwolnić można od cła, jeżeli były używane przez przesiedlającego się, odpowiadają jego stosunkom i przeznaczone są do prowadzenia własnego przedsiębiorstwa w kraju.

5) Nie podlegają zwolnieniu od cła produkty spożywcze, przedmioty podlegające podatkom pośrednim lub opłatom monopolowym, nieprzerobione materjały, półfabrykaty i surowce oraz wszelkie przedmioty, które przy odprawie celnej będą uznane za nieodpowiadające potrzebie lub stosunkom przesiedlającego się.

6) Zwolnione od należności celnych mienie osoby przesiedlającej się nie może być przez nią odstąpione osobie trzeciej w ciągu dwóch lat czy to za zapłatą, czy też bezpłatnie, bez uprzedniego uiszczenia należności celnych. Osoba przesie-

dlająca się powinna złożyć w urzędzie celnym odpowiednie zobowiązanie co do nieodstępowania osobom trzecim w ciągu dwóch lat zwolnionego od należności celnych mienia oraz poświadczenie zarządu gminy, że mieszka na polskim obszarze celnym. W przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie, Dyrekcje Ceł mogą zezwalać na wcześniejsze odstąpienie osobie trzeciej zwolnionych od cła rzeczy przesiedlenia.

7) W przypadkach powrotu do kraju z zagranicy członków dyplomatycznych i konsularnych przedstawicielstw Państwa Polskiego i przywiezienia przez nich rzeczy przesiedlenia, zwolnienie tych rzeczy od należności celnych następuje na podstawie zaświadczenia Ministerstwa Spraw Zagranicznych lub kierownika tego urzędu zagranicznego, którego członek przesiedla się do obszaru celnego.

Członkowie dyplomatycznych i konsularnych przedstawicielstw Państwa Polskiego, przenoszeni służbowo z jednej miejscowości do drugiej zagranicą, mogą uzyskać zwolnienie od cła ruchomości używanych, będących ich własnością na dotychczasowem miejscu pobytu, a które zamiast przewozić ze sobą na nowe miejsce pobytu, wysyłają do kraju, jeżeli przedstawią zaświadczenie kierownika wymienionego przedstawicielstwa, że rzeczy te stanowią własność przeniesionego na inne miejsce służbowe zagranicą urzędnika i że były przez niego używane zagranicą oraz potwierdzenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych, że przewóz tych przedmiotów na nowe miejsce urzędowania jest zbędny z punktu widzenia wymogów służby lub byłby połączony z nadmiernemi wydatkami dla Skarbu Państwa. Do przedmiotów takich mają zastosowanie ograniczenia przewidziane w ust. 5 i 6.

8) Rzeczy osób przesiedlających się powinny być przywiezione zasadniczo jednorazowo. Jeżeli jednak mają być przywiezione partjami, strona powinna zgłosić w urzędzie celnym przy odprawie pierwszej partii zastrzeżenie co do przywozu pozostałych według spisu rzeczy i dostawić je do odprawy w tym samym urzędzie celnym w ciągu sześciu miesięcy od daty ostatecznej odprawy pierwszej partii.

Do p. 15.

1) Wyprawa ślubna osoby płci żeńskiej może być zwolniona od należności celnych, jeżeli wymieniona osoba mieszkała zagranicą bez przerwy co najmniej dwa lata i przesiedla się na stałe do polskiego obszaru celnego wskutek zawarcia związku małżeńskiego z osobą stale na tym obszarze zamieszkującą.

2) Do przedmiotów wyprawy ślubnej, które mogą być zwolnione od cła należą: odzież, bielizna, sprzęt sportowy, urządzenie mieszkaniowe, bielizna stołowa, pościel i bielizna pościelowa, naczynia kuchenne i inne przedmioty, które osoba płci żeńskiej wstępująca w związek małżeński wnosi zwykle do gospodarstwa domowego.

3) Do wyprawy ślubnej nie mogą być zaliczone artykuły spożywcze i przedmioty podlegające podatkom pośrednim lub opłatom monopolowym. Pojazdy mechaniczne i inne oraz przedmioty niewchodzące w zakres użytku gospodarstwa domowego mogą być zwolnione od cła przez Ministerstwo Skarbu w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie.

4) Zwolnienia od należności celnych wyprawy ślubnej udziela się na skutek podania do którego powinny być dołączone: szczegółowy spis przedmiotów stanowiących wyprawę ślubną, zaświadczenie zagranicznej władzy administracyjnej miejsca zamieszkania małżonki, uwierzytelniony w sposób wskazany w § 16 do punktu 14 ust. 1, 2 i 3, że przedmioty stanowią jej wyprawę ślubną oraz o tym, jak długo małżonka zamieszkiwała przed ślubem zagranicą, zaświadczenie krajowego zarządu gminy, że małżonek stale zamieszkuje na polskim obszarze celnym, metrykę ślubną, oraz oświadczenie małżonki, że zwolnione od należności celnych przedmioty wyprawy ślubnej będzie używała we własnem gospodarstwie i że w ciągu dwóch lat od daty zwolnienia od należności celnych nie odstąpi osobom trzecim tych rzeczy, za opłatą lub bezpłatnie, bez uprzedniego uiszczenia należności celnych. W przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie, Dyrekcje Ceł mogą zezwalać na wcześniejsze odstąpienie osobie trzeciej zwolnionych od cła przedmiotów wyprawy ślubnej.

5) Przedmioty stanowiące wyprawę ślubną mogą być zarówno używane jak i nowe. Jeżeli wyprawa ślubna nie może być dla jakich bądź powodów przywieziona jednorazowo w całości według spisu dołączonego do podania, należy zgło-

sić zastrzeżenie dodatkowego przywozu przy pierwszej odprawie celnej i dostarczyć pozostałe przedmioty do odprawy w tym samym urzędzie w przepisanym okresie.

6) Podarunki zaręczynowe i ślubne mogą być zwolnione od cła na zasadach ustalonych w ust. 1, 3, 4 i 5 po udowodnieniu ich przeznaczenia.

7) Jeżeli przy podaniu o zwolnienie wyprawy ślubnej oraz podarunków zaręczynowych i ślubnych lub przy odprawie tychże nie może być przedstawiona metryka ślubna, to można zezwolić na warunkową odprawę za zabezpieczeniem celnem z tem zastrzeżeniem, że metryka ślubna będzie przedstawiona najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy od daty dokonanej odprawy warunkowej. Po upływie tego okresu zabezpieczenie celne nie podlega zwrotowi.

8) Zwolnienie od należności celnych nie może być udzielone, jeżeli przedmioty nie odpowiadają stanowi i stosunkom osoby wychodzącej zamąż, lub gdy ilość przedmiotów nie odpowiada zwyczajowi albo potrzebie.

Do p. 16.

Celem uzyskania zwolnienia od cła przedmiotów, pochodzących z puścizny po osobie zmarłej zagranicą, które na podstawie prawa spadkowego przypadły bezpośrednio spadkobiercom zamieszkałym na polskim obszarze celnym, należy do podania dołączyć urzędowy dowód spadkobrania według przepisów państwa, w którem spadek otwarto lub udowodnić w inny sposób uprawnienie do spadku.

Do p. 17.

Warunki zwalniania od cła używanych: odzieży, bielizny i obuwia, nadsyłanych z zagranicy w darze jako wsparcie dla osób niezamożnych, ustalają osobne zarządzenia Ministra Skarbu ogłaszane w Monitorze Polskim.

Do pp. 18, 19 i 20.

Przedmioty objęte punktami 18, 19 i 20 mogą być zwalniane od cła na podstawie każdorazowego pozwolenia Ministra Skarbu.

Do podania o zwolnienie od cła według punktu 18 należy dołączyć poświadczenie właściwej władzy administracyjnej, stwierdzającej fakt zaszłej klęski żywiołowej.

Do p. 21.

Warunki zwalniania od cła przedmiotów objętych punktem 21 określi osobny regulamin.

Do p. 22.

Materjały i przedmioty objęte punktem 22 mogą być zwolnione na podstawie każdorazowego pozwolenia Ministra Skarbu.

Do pp. 23 i 24.

Przedmioty objęte punktami 23 i 24 zwalnia się na podstawie wyniku rewizji i stwierdzenia ich charakteru i przeznaczenia.

Do p. 25.

1) Właściciele oraz inne osoby uprawnione do użytkowania gospodarstw wymienionych w p. 25 ust. II art. 22, mogą uzyskać zwolnienie od cła płodów tych gospodarstw z wyjątkiem roślin tytoniowych, na następujących warunkach:

a) zwolnione od cła przywozowego mogą być płody tych części gospodarstwa, które znajdują się w granicznym pasie celnym państwa sąsiedniego, stanowią całość gospodarczą z gospodarstwem znajdującym się w granicznym pasie celnym polskiego obszaru celnego i są administrowane z siedziby na polskim obszarze celnym;

b) strona powinna uzyskać od władz administracyjnych państwa sąsiedniego potwierdzenie własności lub też innego tytułu użytkowania części gospodarstwa pozostającej w granicznym pasie celnym państwa sąsiedniego, rodzaju i rozmiaru tej części i przedstawić potwierdzenie to właściwej Dyrekcji Ceł z oznaczeniem rodzaju i w przybliżeniu ilości płodów, jakie zamierza przywieźć do siedziby swego gospodarstwa. Jednocześnie strona powinna wskazać drogi celne lub uboczne, któremi zamierza przywozić płody;

c) Dyrekcja Ceł ustala ilość i rodzaj płodów podlegających zwolnieniu od cła oraz miejsca przewozu tychże na okres roczny;

d) wnioski przewidziane pod b) strona powinna składać Dyrekcji Ceł corocznie w okresie do dnia 1 lutego;

e) jeżeli siedziba gospodarstwa znajduje się w granicznym pasie celnym sąsiedniego państwa, a część tego gospodarstwa znajduje się w granicznym pasie celnym polskiego obszaru celnego, Dyrekcja Ceł może zezwolić na wywóz do siedziby gospodarstwa płodów zebranych z części znajdującej się w granicznym pasie celnym polskiego obszaru celnego.

2) Postanowienia powyższe (a—e) mają zastosowanie tylko w tych przypadkach, gdy spraw tych nie regulują umowy graniczne z państwami sąsiedniemi.

§ 17. Do zwalniania od cła przedmiotów objętych punktami 1—12 ust. I art. 22 oraz punktami 1—11, 17, 21, 23 i 24 i ust. II art. 22 upoważnia się urzędy celne. Do zwalniania od cła przedmiotów objętych punktami 13—16 i 25 ust. II art. 22 upoważnia się Dyrekcje Ceł z wyjątkiem przypadków przewidzianych w § 16 do p. 15 ust. 3. Dyrekcje Ceł mogą upoważnić urzędy celne I klasy do zwalniania od cła przedmiotów objętych punktem 14 i 16 ust. II art. 22.

Ulgi celne.

§ 18. 1) Do ulg celnych udzielanych na podstawie art. 23 ust. 1 lit. a mają zastosowanie następujące przepisy:

a) warunki udzielania ulg celnych określa się w obwieszczeniach ogłaszanych w Monitorze Polskim lub też w indywidualnych pozwoleniach wydawanych na zastosowanie ulgi celnej.

b) Jeżeli ulga celna została uzależniona od warunku użycia towaru do ściśle określonego celu, władze celne mogą sprawdzać, czy warunek ten został należycie wykonany. W tym celu władze celne mogą badać księgi fabryczne i handlowe, sprawdzać pozostałość towaru i t. p. Wykonanie pracy fizycznej związanej z tą kontrolą jest obowiązkiem strony.

c) W razie niewykonania lub naruszenia warunków ulgi celnej może być pozwolenie na zastosowanie ulgi celnej cofnięte, niezależnie od wdrożenia postępowania karnego skarbowego.

d) Dla niektórych rodzajów towarów może być ustalony odrębny tok postępowania celem uzyskania ulg celnych.

2) Osobne rozporządzenie ustala warunki i tok postępowania przy stosowaniu zwrotu cła przewidzianego w art. 23 ust. 1 lit. b.

3) Celem uzyskania ulg przewidzianych w art. 23 ust. 1 lit. c należy wnieść umotywowane podanie do Ministerstwa Skarbu w dwóch egzemplarzach.

CZĘŚĆ IV.

RUCH OSOBOWY I TOWAROWY PRZEZ GRANICĘ CELNĄ.

Miejsce przekraczania granicy celnej i przewozu przez nią towarów.

§ 19. 1) Ruch osobowy i towarowy przez granicę celną może się odbywać tylko na drogach celnych określonych art. 25 ust. 3.

2) Na ruch osobowy i towarowy przez granicę celną na drogach ubocznych, poza przypadkami przewidzianemi w międzypaństwowych umowach granicznych, wymagane jest zezwolenie Ministerstwa Skarbu, niezależnie od zezwoleń wydawanych przez inne władze na podstawie odrębnych przepisów. W przypadkach nagłej potrzeby zezwolenie może wydać Dyrekcja Ceł.

Czas przekraczania granicy celnej i przewozu przez nią towarów.

§ 20. 1) Przewóz osób i towarów przez granicę celną dokonywany przez publiczne przedsiębiorstwa przewozowe odbywa się w godzinach wyznaczonych w rozkładzie jazdy. Koleje przeznaczone do publicznego użytku mogą przewozić podróżnych i towary zarówno w dzień jak i w nocy.

2) W granicznych urzędach celnych ustanowionych przy drogach kołowych ustala się dla ruchu osobowego i towarowego następujące godziny urzędowania: od 1 października do końca lutego godziny od 8 do 12 i od 13 do 18, w pozostałych zaś miesiącach od 7 do 12 i od 14 do 19. W przypadkach gdy tego wymagają warunki miejscowe, Dyrekcje Ceł mogą w porozumieniu z właściwą władzą administracji ogólnej ustalać odmienne godziny urzędowania.

3) Jeżeli zawarta z państwem sąsiedniem umowa o małym ruchu granicznym ustala dla tego ruchu szerszy zakres godzin urzędowania, odprawa podróżnych odbywa się przez cały czas otwarcia urzędu celnego.

4) W urzędach celnych przy drogach kołowych, przez które odbywa się znaczniejszy ruch turystyczny samochodami, mogą być dla tego ruchu wyznaczane dodatkowe godziny urzędowania.

5) Graniczne urzędy celne, ustanowione przy drogach kołowych, pozostają otwarte w godzinach ustalonych dla ruchu osobowego zarówno w dni zwykłe jak i świąteczne.

6) Osoby zgłaszające się w granicznych urzędach celnych przy drogach kołowych po godzinach urzędowych może urząd celny odprawiać w przypadkach istotnej potrzeby.

Rewizja osobista.

§ 21. 1) Rewizja osobista osób może być przeprowadzona tylko na każdorazowe zarządzenie naczelnika urzędu celnego lub jego zastępcy.

2) Rewizja osobista, jeżeli zajdzie konieczność przeprowadzenia jej, powinna być dokonana bez czynienia zbytnich przykrości osobom rewidowanym i bez obrażania ich godności osobistej.

3) Kobietę może poddać rewizji osobistej tylko kobieta. Jeżeli zachodzi potrzeba obecności świadka przy rewizji kobiety, świadkiem tym może być tylko kobieta.

4) Przed dokonaniem rewizji należy wezwać podejrzaną osobę, aby dobrowolnie okazała ukryte towary.

Zgłaszanie się osób w urzędzie celnym.
Odprawa towarów w ruchu osobowym.

§ 22. 1) Obowiązek zgłoszenia się do urzędu celnego istnieje dla osób zamierzających przekroczyć granicę celną również i wówczas, gdy nie mają ze sobą żadnych przedmiotów do odprawy.

2) W drodze od granicy celnej do urzędu celnego i w drodze od urzędu celnego do granicy celnej nie wolno zbaczać z drogi celnej i jeżeli pomiędzy urzędem celnym a granicą istnieje podurząd lub posterunek celny, należy bez wezwania zgłosić się do podurzędu lub posterunku celnego.

3) Umowy graniczne zawarte z państwami sąsiedniemi oraz osobne zarządzenia Ministra Skarbu ustalają przypadki, w których osoby przekraczające granicę celną na drogach ubocznych są wolne od obowiązku zgłaszania się w urzędzie celnym.

4) W ruchu osobowym mogą być odprawiane przewożone przez podróżnych przedmioty przeznaczone do ich osobistego użytku lub osobistego wykonywania zawodu. Inne przedmioty (towary) mogą być odprawiane w ruchu osobowym tylko w nieznacznych ilościach.

5) Odprawa celna towarów przewożonych w ruchu osobowym a przeznaczonych na handel odbywa się według ogólnych zasad (art. 36).

6) Jeżeli na to pozwalają warunki lokalne lub rodzaj przewozu, rewizja celna zarówno ręcznych jak i rejestrowanych bagażów może być dokonywana w pociągach, na statkach lub w innych pomieszczeniach przewozowych.

7) Rewizję bagażów rejestrowanych przeprowadza urząd celny na skutek ustnego zgłoszenia podróżnego za okazaniem kwitu bagażowego.

8) Podróżni obowiązani są przed rozpoczęciem rewizji celnej rozpakować celnej rozpakować i przygotować własnem staraniem ręczne i rejestrowane bagaże w ten sposób, aby rewizja celna zawartości mogła się odbyć bez zwłoki i bez trudności dla rewidujących urzędników celnych. Zapakowanie i zamknięcie bagażów po dokonanej rewizji celnej należy również do obowiązku podróżnych. Rozpakowanie i powrotne zapakowanie bagażów mogą podróżni poruczać drużynie roboczej, jeżeli przedsiębiorstwa przewozowe utrzymują w powyższym celu takie drużyny.

9) Podróżny powinien okazać wszystkie przedmioty przewożone ze sobą, przyczem obowiązany jest zgłosić do oclenia przedmioty nie przeznaczone do jego

osobistego użytku. Jeżeli chodzi o przedmioty przeznaczone do osobistego użytku, podróżny może zgłosić ustnie wniosek, aby urzędnik rewidujący określił, które z tych przedmiotów podlegają ocleniu.

10) Przedmioty, za które podróżny nie uiści przypadających należności celnych, lub które z jakiegokolwiek powodu nie mogą być odprawione, mogą być na wniosek ustny podróżnego przyjęte do tymczasowego przechowania w urzędzie celnym. Na dowód przyjęcia urząd celny wydaje podróżnemu pokwitowanie według wzoru Nr. 1.

11) Przedmioty wymienione wyżej w ust. 10) mogą być przechowywane w przeciągu 3 miesięcy od daty przyjęcia. Dla przedmiotów szybko psujących się, urząd celny może wyznaczyć krótszy okres przechowania. Jeżeli w okresie przechowania podróżny nie uiści należności celnych lub też nie wywiezie przedmiotów zpowrotem zagranicę, podlegają one sprzedaży lub zniszczeniu w myśl postanowień §§ 215—224 bez zawiadomienia o tym podróżnego. Na pisemny wniosek strony urząd celny może przedłużyć o dalsze 6 miesięcy okres przechowania zdeponowanych przedmiotów.

12) Jeżeli przy wyjeździe z kraju zagranicę podróżny posiada przedmioty, które przy powrotnym przywozie nie mogłyby być zwolnione od cła jako rzeczy podróżnych (§ 16), powinien przedmioty takie zgłosić w urzędzie celnym celem uzyskania zaświadczenia na powrotny przywóz bez cła (§ 85 ust. 2). W zaświadczeniu należy opisać przedmiot w sposób, dający możność ustalenia tożsamości przedmiotu przy powrotnym przywozie.

Ograniczenia obrotu towarowego z zagranicą.

§ 23. Zabrania się przywozu do obszaru celnego:

a) ze względów zdrowotnych:

I. dwuacetylomorfiny (heroiny) i jej soli oraz przetworów zawierających dwuacetylomorfinę albo jej sole,

II. surogatów szafranu,

III. obić papierowych (tapet), papierów drukowanych, materji i innych przedmiotów, zabarwionych farbą arszenikową,

IV. farby anilinowej, zawierającej arszenik (fuksyny i innych nazw), w kawałkach, proszku i cieście (nie w kryształach),

V. fasoli z gatunków: »Phaseolus lunatus« i »Rangoon« oraz wszelkiej fasoli trującej;

b) ze względu na obronę kraju i bezpieczeństwo publiczne:

wszelkiego rodzaju broni typu wojskowego, amunicji do niej, granatów, bomb, urządzeń wybuchających, materjałów wybuchowych oraz innych wojskowych środków walki tudzież części i przyborów do nich; zakaz ten nie dotyczy przywozu materjałów wybuchowych dla celów przemysłowych oraz eksploatacji rolnej i leśnej (§ 24 ust. II p. 3);

c) z innych względów publicznych:

I. jagód rybiej trutki (baccae cocculi indici),

II. wszelkich druków i przedmiotów o charakterze bluźnierczym i obrażającym uczucia religijne, narodowe lub moralne,

III. liści, obierzy i odpadków ziemniaczanych bez względu na kraj pochodzenia,

IV. biletów loteryj zagranicznych lub t. zw. obligacyj premjowych w emisjach osób prywatnych, towarzystw, miast i państw,

V. marek do gry oraz wszelkich przedmiotów, naśladujących monety metalowe krajowe lub zagraniczne,

VI. odbitek naśladujących pieniądze papierowe i papiery wartościowe, zarówno krajowe jak i zagraniczne, oraz przedmiotów ozdobionych takiemi naśladownictwami, z wyjątkiem wydawnictw literackich i naukowych,

VII. kart do gry w stanie luźnym, z wyjątkiem kart do gry dozwolonych do przywozu w ruchu podróżnych (§ 16 do p. 1),

VIII. wszelkich etykiet, kapsli, korków, próżnych naczyń i t. p. z firmami zagranicznych producentów, jeżeli zostały dostarczone bez odpowiedniego towaru.

Etykiety, kapsle, korki, naczynia i t. p. z firmami zagranicznych producentów, wprowadzone jednocześnie z właściwym towarem, mogą być przywożone w stosunku odpowiadającym ilości towaru.

Jeżeli zagraniczny towar był przywieziony wcześniej, urząd celny może przepuścić należące do tego towaru etykiety, kapsle, korki i t. p. po uprzedniem stwierdzeniu, że wprowadzony towar przybył bez nich.

W przypadkach przywozu etykiet, naczyń i t. p. z firmami zagranicznych producentów celem rejestracji w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej względnie w Urzędzie Patentowym W. M. Gdańska, należy przedstawić w urzędzie celnym odpowiednie zaświadczenie Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej względnie Urzędu Patentowego W. M. Gdańska. Etykiety, naczynia i t. p. adresowane bezpośrednio do wymienionych Urzędów Patentowych podlegają odprawie bez wzmiankowanych zaświadczeń.

§ 24. Przywóz następujących towarów podlega niżej podanym ograniczeniom:

I. Ze względu na monopole państwowe.

Towary, będące przedmiotem monopolów państwowych, sprowadzać mogą z zagranicy tylko zarządy właściwych monopolów. Osoby prywatne muszą w tym celu uzyskać pozwolenie Ministerstwa Skarbu, które ustali zarazem warunki odprawy. Wyjątek stanowią wyroby tytoniowe, przeznaczone do użytku osobistego, nieprzekraczające 1 kg wagi.

II. Ze względu na bezpieczeństwo publiczne.

1) Broń i amunicję typu niewojskowego w celach przemysłowych i handlowych można przywozić tylko na podstawie pozwolenia wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

2) Broń typu niewojskowego do użytku osobistego wolno sprowadzać lub przywozić ze sobą bądź na zasadzie pozwolenia powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej dla miejsca zamieszkania odbiorcy lub przywożącego, bądź też na zasadzie zaświadczenia wydanego przez właściwy urząd konsularny Rzeczypospolitej Polskiej zagranicą.

3) Materjały wybuchowe przeznaczone dla przemysłu oraz eksploatacji rolnej i leśnej mogą być sprowadzane tylko za pozwoleniem wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

III. Ze względu na zdrowie publiczne.

1) Środki lecznicze dozwolone do obrotu i wymienione w specjalnych wykazach ustalanych przez Ministra Skarbu, jak również trucizny mogą być sprowadzane z zagranicy na podstawie zaświadczeń wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

2) Niewymienione w wykazach środki lecznicze (preparaty galenowe, związki chemiczne używane w lecznictwie przywożone w stanie dozowanym oraz mieszaniny związków chemicznych używane w lecznictwie) wolno sprowadzać na podstawie każdorazowego pozwolenia Ministra Skarbu oraz wspomnianego wyżej zaświadczenia wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

3) Środki lecznicze wymienione i niewymienione w wykazach a przeznaczone do własnego użytku, wolno sprowadzać w drobnych ilościach na podstawie pozwolenia Ministerstwa Skarbu bez zaświadczeń wojewódzkiej władzy administracji ogólnej. Pozwolenia te będą udzielane po przedstawieniu przez stronę recepty lekarza, stwierdzającej konieczność użycia tego środka oraz niemożność zastąpienia go środkiem wyrobu krajowego. Środki lecznicze tego rodzaju w ilości nieprzekraczającej 250 g, mogą być odprawiane przez urzędy celne pierwszej klasy we własnym zakresie bez osobnego pozwolenia. Urzędy celne pierwszej klasy są upoważnione również do odprawy we własnym zakresie środków leczniczych wszelkiego rodzaju i specyfików farmaceutycznych, sprowadzanych w niewielkich ilościach przez zakłady naukowe oraz szpitale rządowe, komunalne i ubezpieczalnie społeczne w celach badawczych. Do odprawy winno być przedstawione urzędowi celnemu odpowiednie zaświadczenie rektora, dziekana, kierownika kliniki, szpitala i t. p.

4) Przywóz surowic i szczepionek, używanych w praktyce lekarskiej, może być dopuszczony za każdorazowem zezwoleniem Ministra Opieki Społecznej i na warunkach w zezwoleniu tem określonych.

5) Opjum surowe, opjum lecznicze, opjum do palenia i jego odpadki (dross i t. p.), haszysz, morfina, kokaina, wszelkie ich sole i przetwory oraz te pochodne, które na podstawie badań naukowych są lub będą uznane w drodze rozporządzeń Ministra Opieki Społecznej za wywołujące szkodliwe skutki dla zdrowia, jak również etylomorfinę (dioninę), metylomorfinę (kodeinę), tebainę, peroninę i apomorfinę oraz przetwory zawierające te środki wolno sprowadzać z zagranicy na podstawie pozwolenia na przywóz Ministra Opieki Społecznej oraz pozwolenia Ministra Skarbu na dokonanie odprawy celnej, z zachowaniem warunków w tych pozwoleniach zastrzeżonych.

6) Produkty zapalne, zawierające biały i żółty fosfor, mogą być przywożone z zagranicy na podstawie każdorazowego pozwolenia Ministra Opieki Społecznej.

7) Biel ołowiana, siarczan ołowiu oraz inne produkty zawierające te związki ołowiu, mogą być przywożone z zagranicy na podstawie pozwolenia Ministra Skarbu wydanego w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej i Ministrem Przemysłu i Handlu. Ograniczenie to nie dotyczy przywozu farb artystycznych w postaci gotowej do użytku.

IV. Ze względu na ochronę zwierząt.

1) Zwierzęta jednokopytne i racicowe, oraz drób, gołębie i papugi, psy, koty, ryby, raki oraz zwłoki zwierząt, części zwierząt, wytwory zwierzęce, jak również uprząż używana, przyrządy pszczelarskie używane, pasza objętościowa, ściółka, wszelkie przedmioty które mają ślady krwi lub ropy (materji) oraz są zanieczyszczone odchodami i wydzielinami zwierząt, jak również surowice i szczepionki dla celów weterynaryjnych oraz preparaty biologiczne do rozpoznawania zaraźliwych chorób zwierzęcych, mogą być przywożone i przewożone na podstawie pozwolenia Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych i na warunkach w tem pozwoleniu podanych, jeżeli zawarte przez Polskę międzynarodowe umowy weterynaryjne nie stanowią inaczej.

2) Pozwolenia mogą być indywidualne lub ogólne, stosownie do art. 11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 673).

3) Urzędy celne mogą zwalniać od ograniczeń przewidzianych w punkcie 1 mięso przyrządzone i produkty mięsne przewożone w ruchu podróżnych i przeznaczone do własnego spożycia w ilościach odpowiadających potrzebom w czasie podróży.

V. Ze względu na ochronę roślin.

1) Wszelkiego rodzaju ziemniaki, nie wyłączając sadzeniaków, można przywozić na zasadzie pozwolenia Ministra Skarbu, wydanego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych i to tylko przez upoważnione do tego urzędy celne. Ziemniaki powinny być przywożone w nowem nieużywanem opakowaniu, zaplombowanem przez nadawcę, lub też luzem w zaplombowanych wagonach. Do każdej przesyłki powinien nadawca dołączyć dwa egzemplarze świadectwa oficjalnej służby fitopatologicznej lub zakładów ochrony roślin kraju eksportującego według załączonego wzoru Nr. 2. Świadectwo to powinno stwierdzać, że ziemniaki oraz wszelkie przedmioty, użyte do ich opakowania, są wolne od następujących chorób i szkodników oraz jajek i larw tych szkodników: raka ziemniaczanego (Synchytrium endobioticum Perc.), parcha prószystego (Spongospora subterranea Wallr.), chrząszcza Colorado (Leptinotarsa decemlineata = Doryphora decemlineata Say.), mola ziemniaczanego (Phthorimaea operculella Zell.), mątwika ziemniaczanego (Heterodera schachtii rostochiensis Woll.), jak również, że ziemniaki te zostały wyprodukowane w miejscowości wolnej od powyższych chorób i szkodników oraz odległej co najmniej 20 km od najbliższego miejsca, w którem stwierdzono raka ziemniaczanego i 50 km od najbliższego miejsca, w którem stwierdzono chrząszcza Colorado.

2) Niżej wyszczególnione wytwory produkcji roślinnej mogą być wprowadzane przez upoważnione do tego urzędy celne pod warunkiem zaopatrzenia prze-

syłki w dwa egzemplarze świadectwa oficjalnej służby fitopatologicznej lub też zakładów ochrony roślin kraju eksportującego według załączonego wzoru Nr. 3:

a) wszelkie drzewka i krzewy oraz ich sadzonki i zrazy;

b) rośliny ozdobne ukorzenione oraz ich sadzonki (cebule, kłącze i korzenie);

c) owoce w stanie świeżym: jabłka, gruszki, śliwki, morele, brzoskwinie, wiśnie i czereśnie;

d) wszelkie warzywa w stanie świeżym oraz ich części nadziemne i podziemne z wyjątkiem nasion jak również z wyjątkiem ziemniaków, podlegających postanowieniom wymienionym w ust. V, p. 1;

e) nasiona: grochu, fasoli, soczewicy, wyki, peluszki, bobu i bobiku.

Warzywa i owoce wymienione pod lit. c) i d) przywożone przez podróżnych w małych ilościach do własnego użytku w czasie podróży mogą być zwalniane przez urzędy celne od wymienionych w niniejszym punkcie ograniczeń.

3) Świadectwa fitopatologiczne wzoru Nr. 3 powinny stwierdzać, że zawartość przesyłki oraz wszelkie przedmioty, służące do jej opakowania, zostały zbadane i są wolne od wymienionych w zał. III chorób i szkodników oraz jajek i larw tych szkodników , jak również, że wyszczególnione wyżej (ust. V p. 2) wytwory produkcji roślinnej zostały wyprodukowane w zakładzie (na plantacji) wolnym(nej) od tych chorób i szkodników. W razie przywozu drzewek, krzewów i ukorzenionych sadzonek oraz wszelkich innych roślin żywych z korzeniami lub podziemnych części roślin (cebule, kłącze, korzenie) z przylegającą do nich ziemią lub umieszczonych w naczyniach z ziemią, świadectwa wzoru Nr. 3 powinny nadto stwierdzać, że rośliny te zostały wyprodukowane w miejscowości wolnej od raka ziemniaczanego (Synchytrium endobioticum Perc.) i że zawarta w przesyłce ziemia nie pochodzi z terenu zarażonego rakiem ziemniaczanym.

4) Ziemniaki, rośliny, nasiona i owoce, wymienione w ust. V p. 1 i 2, pochodzące z gospodarstw rolnych, przeciętych lub oddzielonych linją graniczną i przeznaczone dla niezbędnych potrzeb tych gospodarstw, mogą być przywożone bez zaświadczeń fitopatologicznych jedynie za pozwoleniem miejscowej polskiej władzy powiatowej administracji ogólnej.

5) Przywożone z zagranicy nasiona koniczyny, lucerny, przelotu, nostrzyku, komonicy i tymotki powinny być zaopatrzone w dwa egzemplarze świadectwa według załączonego wzoru Nr. 4, wystawionego przez oficjalne stacje oceny nasion kraju eksportującego.

6) Przywożone z zagranicy do polskiego obszaru celnego nasiona koniczyny, lucerny, przelotu, nostrzyku i komonicy podlegają w urzędach celnych, upoważnionych do dokonywania odprawy celnej tych artykułów, przymusowi barwienia na koszt importera w sposób, ustalony przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych. Przepisy ustalające sposób barwienia nasion wymienionych wyżej zostaną ogłoszone w Monitorze Polskim.

7) Fasola, oprócz zabronionej do przywozu (§ 23 ust. a pkt. V), może być wpuszczana do obszaru celnego na podstawie świadectw według wzoru Nr. 3 oraz świadectw kwalifikacyjnych, wystawionych przez zagraniczne władze państwowe, względnie organizacje rolnicze o charakterze społecznym. Świadectwa kwalifikacyjne powinny podawać gatunek fasoli (nazwę botaniczną) i stwierdzać, że fasola nie zawiera składników trujących. Wymagane świadectwo kwalifikacyjne może być zastąpione przez zaświadczenie Państwowego Zakładu badania żywności i przedmiotów użytku, wystawione po zbadaniu prób, przesłanych zakładowi przez urząd celny pod pieczęcią urzędową. Badanie i przesyłkę prób uskutecznia się na koszt strony, t. j. osoby uprawnionej do rozporządzania towarem.

8) Przy przewozie (tranzycie) przez polski obszar celny ziemniaków, roślin, nasion i owoców, wymienionych w ust. V pp. 1 i 2 wymagane są świadectwa, przewidziane w tychże punktach. Postanowienie to nie ma zastosowania, gdy artykuły wymienione w p.. 1 i 2 są przewożone w krytych i zaplombowanych wagonach bez przeładowania lub w szczelnem i nieuszkodzonem opakowaniu, jak również gdy artykuły wymienione w p. 2 podlegają przeładowaniu do krytych wagonów w portach polskiego obszaru celnego.

9) Świadectwa wymienione w ust. V pp. 1, 2, 3 i 5 powinny być wystawione bądź w języku polskim, bądź też w języku kraju eksportującego. W razie przedstawienia świadectwa w języku obcym, urząd celny ma prawo żądać przetłumaczenia go na język polski.

10) Spis urzędów celnych, uprawnionych do odprawy artykułów wymienionych w ust. V pp. 1, 2, 3 i 5, będzie ogłaszany w Monitorze Polskim.

11) Zdrowotność artykułów wymienionych w ust. V pp. 1 i 2 może być sprawdzana w urzędach celnych przez rzeczoznawców upoważnionych do tego przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych. W razie ujawnienia chorób lub szkodników, wymienionych w niniejszem rozporządzeniu, artykuły te nie mogą być wypuszczone do wolnego obrotu.

12) Wymienione w ust. V pp. 1 i 2 rośliny oraz ich części, niezaopatrzone w świadectwa fitopatologiczne według wzoru Nr. 2 lub Nr. 3, mogą być wypuszczone do wolnego obrotu dopiero po uzyskaniu przez stronę zainteresowaną świadectwa od jednej z polskich stacyj ochrony roślin, stwierdzającego, że dana przesyłka jest wolna od niebezpiecznych chorób i szkodników roślin.

13) Nasiona roślin koniczyny, lucerny, przelotu, nostrzyku, komonicy i tymotki, niezaopatrzone w świadectwa wzoru Nr. 4 zagranicznej oficjalnej stacji oceny nasion, mogą być wypuszczone do wolnego obrotu na podstawie świadectwa jednej z uprawnionych do tego krajowych stacyj oceny nasion, przyczem treść tego świadectwa powinna odpowiadać wzorowi Nr. 4.

14) Przesyłki nasion koniczyny, lucerny, przelotu, nostrzyku, komonicy i tymotki, zaopatrzone w świadectwa wzoru Nr. 4 wystawione przez zagraniczne oficjalne stacje oceny nasion, mogą być w urzędzie celnym w Polsce poddane ponownej analizie. Jeżeli analiza wykaże zanieczyszczenie nasion kanianką, nasiona takie nie mogą być wypuszczone do wolnego obrotu.

15) Postanowienia, dotyczące barwienia i świadectw czystości nasion, nie odnoszą się do próbek handlowych o wadze brutto 100 gramów i mniej i do przesyłek z nasionami sprowadzanemi przez wyższe zakłady naukowe i stacje doświadczalne izb rolniczych do celów naukowo-badawczych, które to próbki i przesyłki mogą być przywożone bez żadnych ograniczeń.

VI. Z innych względów publicznych.

1) Sztuczne środki słodzące oraz te związki chemiczne, które mogą być przetworzone zapomocą prostych zabiegów chemicznych na sacharynę lub na środki do niej zbliżone, mogą być przywożone tylko przez wytwórnie i hurtowe składy materjałów aptecznych, na podstawie osobnych pozwoleń, udzielanych w myśl obowiązujących przepisów.

2) Eter etylowy i jego mieszaniny ze spirytusem etylowym mogą być przywożone z zagranicy na zasadzie każdorazowego pozwolenia Ministra Skarbu, wydanego w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu a nadto jeżeli chodzi o przywóz dla celów leczniczych — również z Ministrem Opieki Społecznej.

3) Na przywóz gołębi wszelkiego gatunku, z wyjątkiem t. zw. rysi polskich, garłaczy i pawiaków, wymagane jest pozwolenie wojewódzkiej władzy administracji ogólnej niezależnie od pozwolenia przewidzianego w ust. IV p. 1.

§ 25. Wywóz następujących towarów podlega niżej podanym ograniczeniom:

1) Wszelkiego rodzaju broń typu wojskowego, amunicję do niej, granaty, bomby, urządzenia wybuchające i materjały wybuchowe oraz inne wojskowe środki walki, tudzież części i przybory do nich, można wywozić zagranicę za pozwoleniem Ministra Spraw Wojskowych.

2) Gołębie wszelkiego gatunku, z wyjątkiem t. zw. rysi polskich, garłaczy i pawiaków, mogą być wywożone zagranicę za pozwoleniem wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

3) Zabytki charakterystyczne dla pewnej epoki, posiadające wartość artystyczną, kulturalną, historyczną, archeologiczną lub paleontologiczną, jak np.:

a) ołtarze, ambony, chrzcielnice, stalle, pomniki, nagrobki z grobów kościelnych wraz ze znajdującemi się w nich dziełami pracy ręcznej, epitafja, tablice, wota, szaty i naczynia obrzędowe, dzwony i t. p.,

b) dzieła sztuk plastycznych: obrazy, rzeźby, ryciny,

c) dzieła sztuk zdobniczych i kunsztów cechowych, zbroje, oręże, rzędy, pojazdy, chorągwie, sztandary, arrasy, dywany, makaty, pasy, kilimy, hafty, koronki, ubiory, meble, sprzęty, naczynia, zegary, świeczniki, wyroby złotnicze, emalje, szkło, ceramiki, kraty, okucia, zamki, godła, znaki i t. p.,

d) monety, medale, pieczęcie, tłoki mennicze,
e) druki, archiwalja, rękopisy zwykłe i ozdobne, autografy, oprawy ksiąg,
f) ludowe sprzęty domowe i wyroby przemysłu ludowego,
g) wykopaliska i znaleziska przedhistoryczne i archeologiczne,
h) wykopaliska i znaleziska paleontologiczne,
i) kolekcje przedmiotów, przechowywanych w muzeach, bibljotekach, w skarbcach i składach świątyń, zgromadzeniach cechowych, urzędach samorządowych,

mogą być wywożone z granic Państwa Polskiego za zezwoleniem władzy konserwatorskiej pierwszej instancji (wojewódzkie władze administracji ogólnej).

4) Wywóz dzieł sztuki oraz zabytków starożytności z obszaru Wolnego Miasta Gdańska może być dokonywany za zezwoleniem Senatu W. M. Gdańska.

5) — a) Opjum surowe, opjum lecznicze, opjum do palenia i jego odpadki (dross i t. p.), haszysz, kokaina, morfina, wszelkie ich sole i przetwory, oraz te pochodne, które na podstawie badań naukowych będą uznane w drodze rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej za wywołujące szkodliwe skutki dla zdrowia, jak również etylomorfinę (dioninę), metylomorfinę (kodeinę), tebainę, peroninę i apomorfinę oraz przetwory zawierające te środki, można wywozić zagranicę na podstawie pozwolenia wywozu Ministra Opieki Społecznej oraz pozwolenia Ministra Skarbu na dokonanie odprawy celnej, z zachowaniem warunków w tych pozwoleniach zastrzeżonych.

b) Wywóz zagranicę dwuacetylomorfiny (heroiny) i jej soli oraz przetworów zawierających dwuacetylomorfinę albo jej sole jest zakazany.

6) Wywóz dzikich ptaków śpiewających, jako to: słowików, sikor, czyżyków, szczygłów, ziemb, gilów, drozdów, kosów, pliszek, skowronków, wilg, makolągw, szpaków i t. d. tępicieli szkodliwych owadów, dozwolony jest na podstawie każdorazowego zezwolenia Ministra Skarbu, wydawanego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

7) Wywóz żubrów może być dokonany za zezwoleniem Ministra Skarbu, wydawanem w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 26. Wydawanie pozwoleń na przywóz, wywóz i przewóz towarów podlegających w myśl art. 30 ust. 6 ograniczeniom przywozowym, wywozowym i przewozowym oraz warunki na których będą pozwolenia wydawane a w tem i opłaty manipulacyjne od pozwoleń, reguluje osobne rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu.

§ 27. Na podstawie art. 30 ust. 7 stosuje się zwolnienie od ograniczeń przywozowych i wywozowych w następującym zakresie:

1) Urzędy celne mogą zwalniać:
a) nadwyżki wagi towarów do wysokości 5% ponad wagę oznaczoną w pozwoleniu, a przy pozwoleniach na ilość towarów o wadze 100 kg i mniej — do wysokości 10%;
b) przedmioty stanowiące uzupełnienie towarów podstawowych, na które opiewa pozwolenie, jeżeli waga tych przedmiotów nie przekracza 5% wagi towaru oznaczonej w pozwoleniu przywozu a przy przesyłkach o wadze 100 kg i mniej — nie przekracza 10% wagi oznaczonej w pozwoleniu przywozu;
c) towary nadsyłane w przesyłkach pocztowych, nie stanowiące przedmiotów zbytku i nie mające charakteru handlowego, o wadze towaru w jednej przesyłce nieprzekraczającej 250 gramów;
d) przedmioty przewożone w niewielkich ilościach przez podróżnych;
e) towary w drobnych ilościach stanowiące część składową lub uzupełnienie towarów, niepodlegających ograniczeniom przywozowym, jeżeli są przywożone jednocześnie z towarami podstawowemi;
f) towary w drobnych ilościach podlegające ocleniu a znajdujące się w przesyłkach z towarami zwalnianemi od cła na podstawie art. 22;
g) próby towarów pobierane po raz pierwszy w myśl postanowień §§ 43 i 120;
h) towary o wadze nieprzekraczającej 2 kg brutto, nadsyłane w przesyłkach pocztowych i lotniczych w darze do własnego użytku obdarowanych, a nie na handel, jeżeli okoliczność ta może być stwierdzona lub wynika niewątpliwie z charakteru przesyłki i stosunków osobistych odbiorców (pkt. «h» dodano wedle Dz. U. poz. 266/36).

2) Naczelnicy urzędów celnych mogą zwalniać we własnym zakresie od ograniczeń przywozowych towary w ilości nieprzekraczającej 20 kg wagi, w następujących przypadkach:

a) jeżeli towary są przeznaczone dla potrzeb wyższych zakładów naukowych;

b) jeżeli towary są niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania zakładów użyteczności publicznej, jak szpitali, gazowni, elektrowni, wodociągów i t. p.

Dostawienie towarów do urzędu celnego.

§ 28. 1) Wszystkie towary przewożone przez granicę celną powinny być dostawione przez przewoźnika do najbliższego granicznego urzędu celnego.

2) Na przestrzeni między granicą celną a urzędem celnym nie wolno zbaczać z drogi celnej, zatrzymywać, składać, przeładowywać lub pozbywać się towarów. Zatrzymanie i przeładowanie przewożonego towaru może nastąpić tylko w przypadkach koniecznej potrzeby.

3) Jeżeli przed granicznym urzędem celnym znajduje się podurząd, przewoźnik obowiązany jest zatrzymać się bez wezwania przy podurzędzie i przedstawić tam przewożone towary oraz dotyczące tych towarów dokumenty.

4) Jeżeli przy przewozie towarów z podurzędu do granicznego urzędu celnego albo odwrotnie zachodziłaby możliwość ukrycia lub usunięcia części towaru, organa celne powinny nałożyć na przewożone w ten sposób towary zamknięcia celne lub zarządzić konwojowanie towaru. W przypadkach, gdy zachodzi potrzeba przesłania z podurzędu do granicznego urzędu celnego lub odwrotnie dokumentów celnych dotyczących przewożonego towaru, przewoźnik obowiązany jest przyjąć takie dokumenty i dostarczyć je według przeznaczenia.

5) Towary przekazywane z jednego urzędu celnego do drugiego powinny być dostarczone przez przewoźnika w ustalonym terminie do właściwego urzędu celnego odbiorczego. Przewoźnik obowiązany jest przyjąć od urzędu nadawczego i dostarczyć właściwemu urzędowi celnemu odbiorczemu dokumenty celne dotyczące przekazywanych towarów.

6) Faktyczne dostawienie towarów do urzędu celnego zgłasza przewoźnik przez wręczenie urzędowi celnemu dokumentów wstępnych jako to: wykazów zdawczych bagażowych i towarowych, manifestów okrętowych, manifestów dla przewozu statkami powietrznemi, listów przekazowych lub innych dokumentów przepisanych dla danego rodzaju przewozu.

7) Na wręczonych przez przewoźnika dokumentach wstępnych urząd celny notuje dzień przyjęcia tych dokumentów i zapisuje wymienione dokumenty do rejestru w dniu ich przyjęcia.

8) Rejestr, w którym urząd celny zapisuje dotyczące dostawionych towarów dokumenty wstępne (ust. 6), powinien być okazywany stronom na ich żądanie celem poinformowania stron co do daty przyjęcia dokumentów wstępnych i co do pozycji rejestru, pod którą dany dokument został zapisany.

9) W razie stwierdzenia przy przyjęciu na granicy braku sztuk oraz uszkodzeń opakowania sporządza się protokół przy udziale przewoźnika i urzędnika celnego. W przypadkach uszkodzenia opakowania, należy równocześnie przeprowadzić rewizję wewnętrzną i wynik jej podać w protokóle.

Tymczasowe przechowywanie towarów dostawionych do urzędów celnych. Magazyny celne.

§ 29. 1) Niektóre towary przesyłane w większych jednolitych (jednogatunkowych) ładunkach mogą być odprawione w pomieszczeniach przewozowych bez wyładowania do magazynów celnych. Wykaz tego rodzaju towarów podaje się w załączniku do niniejszych przepisów (zał. IV).

2) W przypadkach wzbudzających wątpliwość co do jednolitości ładunku należy towar częściowo lub całkowicie wyładować.

3) Towary niewymienione w zał. IV a przeznaczone do ostatecznej odprawy podlegają zasadniczo wyładowaniu do magazynów celnych.

4) Za przechowywanie towarów w magazynach celnych prowadzonych przez zarząd celny ustala się opłatę w wysokości 0,10 zł od 100 kg brutto za jedną dobę.

5) Przy obliczaniu opłat za przechowywanie towarów wagę brutto towaru mniejszą niż 100 kg przyjmuje się za pełne 100 kg, a dobę niecałą za dobę całą.

6) Od opłaty za przechowanie wolne są towary przez pierwsze trzy dni przechowywania ich w magazynie celnym prowadzonym przez zarząd celny. Przedmioty pozostawione przez podróżnych (§ 22 ust. 10) przechowywane w podręcznym magazynie urzędu celnego wolne są od opłaty za przechowanie.

Obowiązek zgłaszania towarów dla celów statystyki celnej.

§ 30. Osobna instrukcja Ministra Skarbu dla urzędów celnych określa sposób wykonywania przepisów o statystyce celnej.

Ewidencja niektórych towarów sprowadzonych z zagranicy.

§ 31. 1) Listę towarów podlegających ewidencji w myśl postanowień art. 34 ogłasza się w Monitorze Polskim.

2) Kto sprowadza z zagranicy celem zbytu hurtowo towary wymienione w ogłoszonej liście (ust. 1) obowiązany jest:

a) prowadzić osobną księgę dla tego rodzaju towarów, w której należy zapisywać po stronie przychodu ilość i rodzaj towarów, datę i numer kwitu celnego oraz nazwę urzędu celnego, w którym towar był odprawiony, a po stronie rozchodu — ilość i rodzaj każdorazowo sprzedanego towaru, oraz nazwisko i adres odbiorcy.

b) wystawić odbiorcy rachunek na każdą ilość sprzedanego towaru,

c) przechowywać kwity celne na towary podlegające ewidencji w ciągu pięciu lat od daty uiszczenia należności celnych.

3) Kto nabywa na obszarze celnym podlegające ewidencji zagraniczne towary celem dalszej ich odsprzedaży, obowiązany jest wykazać się każdorazowo rachunkiem wystawionym przez dostawcę.

4) Kto sprowadza bezpośrednio z zagranicy towar wymieniony w ogłoszonej liście (ust. 1) dla detalicznej sprzedaży we własnem przedsiębiorstwie, obowiązany jest prowadzić księgi dla tych towarów i zapisywać w nich rodzaj i ilość sprowadzonego towaru, datę i numer kwitu celnego oraz nazwę urzędu celnego, w którym towar był odprawiony i udokumentować posiadane towary kwitami celnemi.

CZĘŚĆ V.

POSTĘPOWANIE CELNE.

Rozdział I.

Deklaracja celna nadawcy.

§ 32. 1) Do każdej przesyłki towarowej przeznaczonej do przywozu do polskiego obszaru celnego lub też przewozu przez polski obszar celny powinna być dołączona w jednym egzemplarzu deklaracja celna nadawcy, zawierająca dane określone w art. 35 ust. 1.

2) W razie braku oryginalnej deklaracji celnej nadawcy obowiązany jest przewoźnik sporządzić na granicy zastępczą deklarację celną nadawcy według dołączonego wzoru Nr. 5 lub na formularzu międzynarodowej deklaracji celnej na podstawie danych zawartych w dokumentach przewozowych. Jeżeli dokumenty przewozowe nie zawierają wszystkich wymaganych danych, należy uczynić o tem adnotację w odpowiednich rubrykach formularza.

3) Przy przewozie towarów drogą morską deklarację celną nadawcy zastępuje odpis konosamentu. W razie częściowego przekazywania towarów z urzędu celnego morskiego do innych urzędów celnych strona zgłaszająca wniosek o przekazanie towaru powinna jednocześnie dołączyć dla urzędu celnego odbiorczego wyciąg z konosamentu na przekazywaną ilość towaru. Wyciąg taki zastępuje deklarację celną nadawcy.

4) Przy przewozie drogą powietrzną mogą być przyjmowane jako deklaracje celne nadawcy odpisy listów przewozowych, jeżeli zawierają dane wymienione w ust. 1 art. 35.

5) Deklaracja celna nadawcy lub zastępujący ją dokument (ust. 2—4) powinna być dostarczona wraz z towarem do urzędu celnego.

6) Deklaracji celnej nadawcy nie wymaga się w ruchu podróżnych, w małym ruchu granicznym oraz w ruchu uprzywilejowanego tranzytu, dokonywanego na podstawie umów międzynarodowych.

Zgłoszenie towarów do odprawy celnej.

§ 33. 1) Towary, dostawione do urzędu celnego, powinny być zgłoszone do odprawy celnej w następujących okresach:

a) w granicznych urzędach celnych pierwszej i drugiej klasy, z wyjątkiem morskich, lotniczych i drogowych II kl., nie później niż w ciągu 10 dni po dniu przyjęcia przez urząd celny dokumentów wstępnych (§ 28 ust. 7),

b) w wewnętrznych, lotniczych oraz morskich urzędach celnych nie później niż w ciągu trzydziestu dni po dniu przyjęcia przez urząd celny dokumentów wstępnych,

c) w urzędach celnych drogowych drugiej klasy towary powinny być zgłoszone w dniu dostawienia.

2) Jeżeli koniec okresu dla zgłoszenia towaru przypada na niedzielę lub święto ustawowe, to za ostatni dzień okresu przyjmuje się dzień powszedni następujący po dniu świątecznym.

3) W stosunku do towarów szybko psujących się okresy ustalone w ust. 1 niniejszego paragrafu mogą być przez urząd celny skrócone zależnie od stanu towaru. O skróconym okresie urząd celny zawiadamia stronę przez wywieszenie obwieszczenia w urzędzie celnym.

4) Zwierzęta oraz materjały wybuchowe powinny być zgłoszone do odprawy celnej niezwłocznie po przybyciu.

5) Jeżeli towary dostawione do drogowych urzędów celnych, przy których niema magazynów celnych ,nie będą mogły być odprawione w dniu dostawy, powinny być w tym samym dniu wywiezione zpowrotem zagranicę.

6) Towary dostawione do urzędów celnych z wyjątkiem przypadków przewidzianych w ust. 5, a niezgłoszone do odprawy przez stronę w ustalonych okresach, podlegają zgłoszeniu z urzędu. Zgłoszenie złożone przez stronę po upływie okresu wyznaczonego dla zgłoszenia towarów, nie może być przez urząd celny przyjęte.

7) Zgłoszenie towaru z urzędu należy do obowiązku zarządu magazynu, na którego terenie znajduje się towar. O niezgłoszonych w ustalonym okresie towarach urząd celny zawiadamia zarząd magazynu, który powinien niezwłocznie zgłosić na piśmie tego rodzaju towary w sposób ogólny (§ 48 ust. 6) na podstawie danych zawartych w dokumentach przewozowych, a w braku ich — na podstawie danych zawartych w dokumentach wstępnych. Zgłoszenia takie należy oznaczyć u góry napisem: «Zgłoszono z urzędu».

Osoby uprawnione do złożenia zgłoszenia celnego.

§ 34. 1) W przypadkach, w których przywóz towarów odbywa się bez dokumentów przewozowych, za uprawnionego do rozporządzenia towarem (stronę) a w związku z tem za uprawnionego do zgłoszenia towaru i załatwienia formalności celnych uważa się bezpośredniego posiadacza towaru.

2) Jeżeli przywóz towarów odbywa się na podstawie dokumentów przewozowych, za uprawnionego do rozporządzenia towarem a w związku z tem za uprawnionego do zgłoszenia towaru i załatwienia formalności celnych uważa się:

a) wymienionego w liście przewozowym adresata po wykupieniu przez niego tego listu jeżeli nie mają zastosowania ograniczenia przewidziane w art. 37 ust. 4,

b) okaziciela kwitu bagażowego,

c) przy transportach morskich, oraz rzecznych — posiadacza konosamentu celnego, t. j. konosamentu lub listu przewozowego — konosamentu ostemplowanego przez urząd celny przy nadejściu statku z zagranicy, lub też potwierdzonego przez urząd celny wyciągu z konosamentu.

3) Za uprawnionego do rozporządzenia towarem a w związku z tem do zgłoszenia towaru i załatwienia formalności celnych przy wywozie uważa się:

a) bezpośredniego posiadacza towaru, gdy zgłasza do wywozu towar przed oddaniem go do przewozu publicznemu przedsiębiorstwu przewozowemu, albo też gdy wywóz odbywa się bez dokumentów przewozowych,

b) okaziciela kwitu bagażowego, jeżeli przewóz przesyłki odbywa się za takim kwitem,

c) w innych przypadkach — przewoźnika towaru.

4) Towary celne przechowywane w publicznych składach celnych mogą być zgłoszone do odprawy przez:

a) osobę wymienioną w potwierdzeniu zgłoszenia towaru na skład celny (art. 64 ust. 1),

b) osobę na którą potwierdzenie zgłoszenia towaru na skład celny zostało indosowane (art. 64 ust. 1),

c) agencję celną publicznego przedsiębiorstwa przewozowego lub agenta celnego przedstawiającego potwierdzenie zgłoszenia towaru na skład celny (art. 38 ust. 4).

5) Strona może do zgłoszenia celnego upoważnić:

a) agenta celnego lub agencję celną,

b) swego pracownika pozostającego u niej w stałym stosunku służbowym, jeżeli strona prowadzi przedsiębiorstwo, dla którego zgłoszony towar jest przeznaczony lub przezeń wywożony,

c) inną osobę, jeżeli towar nie jest przeznaczony na handel.

6) Towary przybyłe pod adresem agenta celnego lub agencji celnej publicznego przedsiębiorstwa przewozowego mogą być oddane przez adresata celem załatwienia formalności celnych innym agentom lub agencjom celnym.

7) Agent celny lub agencja celna publicznych przedsiębiorstw przewozowych mogą być upoważnienie przez stronę ustnie do załatwienia w jej zastępstwie formalności celnych. Przy zgłoszeniu towaru w zastępstwie strony agent celny obowiązany jest przedstawić urzędowi celnemu list przewozowy wykupiony, kwit bagażowy, konosament celny, albo wyciąg z konosamentu potwierdzony przez urząd celny w zależności od rodzaju przewozu. Agencje celne publicznych przedsiębiorstw przewozowych, zgłaszając do odprawy celnej towary własnego przewozu, nie są obowiązane udawadniać, że list przewozowy został wykupiony.

8) Przy przewozie pocztą oraz przy przewozie drogą powietrzną zgłasza przewożone towary i załatwia formalności celne zarząd pocztowy i zarząd lotniczy we własnym zakresie z wyjątkiem tych przypadków, gdy strona zastrzeże sobie osobisty udział w załatwianiu formalności celnych.

9) Jeżeli strona prowadząca przedsiębiorstwo zarobkowe wywozi towary zagranicę lub otrzymuje towary z zagranicy przeznaczone dla przedsiębiorstwa i chce zlecić swemu pracownikowi zastępowanie jej przy załatwianiu formalności celnych (ust. 5-b), powinna złożyć pisemny wniosek w urzędzie celnym i uzyskać dla pracownika pozwolenie urzędu na załatwianie formalności celnych. Wydane pozwolenie urząd celny może cofnąć według własnego uznania. O cofnięciu pozwolenia urząd celny zawiadamia stronę pisemnie, przyczem nie jest obowiązany podawać jakichkolwiek motywów cofnięcia pozwolenia.

10) Upoważnienie do zgłoszenia towaru i załatwienia formalności celnych w zastępstwie strony, wydawane w myśl postanowień art. 37 ust. 3-c, powinno być uskutecznione na piśmie.

Agenci celni.

§ 35. 1) Obowiązek uzyskania osobnej koncesji na zawodowe lub zarobkowe załatwianie formalności celnych w myśl art. 38 istnieje niezależnie od obowiązku zadośćuczynienia innym przepisom nie wchodzącym w zakres przepisów celnych.

2) Koncesji udziela Minister Skarbu na okres 5 lat, przyczem okres ten może być przedłużony.

3) Koncesji udziela się pełnoletnim nieposzlakowanym obywatelom polskim i gdańskim na podstawie składanych przez nich podań, które powinny zawierać:

a) imię i nazwisko petenta, jego zawód i stałe miejsce zamieszkania,

b) nazwę przedsiębiorstwa (firmę i jego siedzibę),

c) oznaczenie urzędu celnego, przy którym przedsiębiorstwo ma być prowadzone,

d) oznaczenie urzędów celnych, przy których przedsiębiorstwo zamierza otworzyć swe filje,

e) określenie rodzaju kaucji.

4) Do podania należy dołączyć:

a) zaświadczenie właściwej władzy, że petent jest obywatelem polskim lub gdańskim, pełnoletnim, własnowolnym i sądownie nie karanym,

b) dowody, że petent odbył co najmniej dwuletnią praktykę w przedsiębiorstwach handlowych, a w szczególności ekspedycyjnych i posiada dostateczną znajomość towaroznawstwa, stosowania taryfy celnej i przepisów celnych.

5) Koncesji udziela się także spółkom handlowym. Spółki handlowe ubiegające się o koncesję powinny dołączyć do podania 2 egzemplarze statutu lub odpisu umowy oraz 2 egzemplarze wyciągu z rejestru handlowego. Spółki powinny posiadać pełnomocników odpowiadających wymaganiom zawartym w ust. 4 niniejszego paragrafu.

6) Po rozpatrzeniu złożonych podań o udzielenie koncesji Ministerstwo Skarbu zawiadamia petentów o decyzji na piśmie bez podania motywów.

7) Petent po otrzymaniu zawiadomienia o przychylnem załatwieniu jego podania powinien złożyć w ciągu 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia kaucję na zabezpieczenie roszczeń Skarbu, mogących wyniknąć w związku z czynnościami petenta w charakterze agenta celnego. Wysokość kaucji wynosi:

a) dla agenta celnego, wykonywającego swe czynności przy jednym tylko urzędzie celnym — 4.500 zł,

b) dla agenta celnego, który oprócz głównej siedziby utrzymuje filje przy innych urzędach celnych — 1.200 zł za każdą filję,

c) kaucja dla agenta celnego, zatrudnionego przy jednym tylko urzędzie celnym o nieznacznym ruchu towarowym, może być zniżona, nie niżej jednak 500 zł.

8) W razie zrzeczenia się koncesji przez agenta celnego lub cofnięcia koncesji zwrot kaucji następuje nie wcześniej, jak po uregulowaniu wszystkich roszczeń Skarbu powstałych w związku z wykonywaniem przez koncesjonarjusza czynności agenta celnego.

9) Po złożeniu kaucji w okresie oznaczonym w ust. 7 niniejszego paragrafu petent otrzymuje od Ministerstwa Skarbu koncesję uprawniającą go do załatwiania formalności celnych w urzędach celnych wymienionych w koncesji.

10) Agent celny powinien rozpocząć swoje czynności nie później jak w ciągu 90 dni od daty wydania koncesji. W razie nierozpoczęcia czynności w tym okresie, koncesja staje się nieważna; może być jednak wznowioną decyzją Ministerstwa Skarbu.

11) Agent celny obowiązany jest do prowadzenia ksiąg handlowych. Wszelkie wydatki, jakie przy odprawie celnej agent celny ponosi w zastępstwie strony z tytułu uiszczenia cła, opłat manipulacyjnych i innych pobieranych przez urząd celny należy ściśle podawać stronie w rachunku i udawadniać wydatki dokumentami. Opłata pobierana przez agenta celnego za załatwienie formalności celnych w zastępstwie strony powinna być wykazana w rachunku w oddzielnej pozycji. Pobieranie dodatkowych opłat za załatwianie formalności celnych poza opłatą przewidzianą w art. 38 ust. 6 nie jest dozwolone.

12) Opłata pobierana przez agentów celnych za załatwienie formalności celnych nie może przekraczać norm ustalonych w taksie, zatwierdzonej przez Ministra Skarbu i ogłoszonej w Monitorze Polskim. Taksa powinna być wywieszona w biurze agenta celnego na miejscu widocznem.

13) Jeżeli agent celny zamierza poruczyć swoim pracownikom załatwianie w jego imieniu formalności celnych w urzędzie celnym, powinien złożyć podanie we właściwym urzędzie celnym z dołączeniem dowodów, że pracownik jest obywatelem polskim lub gdańskim, pełnoletnim i nieposzlakowanym i że odpowiada warunkom ustalonym w ust. 4 b) niniejszego paragrafu. Pozatem agent celny winien stwierdzić w podaniu, że pracownik pozostaje z agentem celnym w stałym stosunku służbowym.

14) W razie przychylnego załatwienia podania pracownik składa w urzędzie celnym uwierzytelniony akt pełnomocnictwa agenta celnego, poczem urząd celny wydaje pracownikowi pozwolenie na załatwianie formalności celnych. Pozwolenie takie wydaje się na okres trzech lat i może być przedłużane na skutek podania agenta celnego.

15) Udzielone pracownikowi agenta pozwolenie urząd celny może cofnąć według swego uznania, zawiadamiając o tem pisemnie pracownika i agenta celnego.

16) Agent celny obowiązany jest zawiadomić Ministerstwo Skarbu o wszelkich zmianach w rejestrze handlowym dotyczących jego przedsiębiorstwa.

17) Spory wynikające przy stosowaniu w urzędach celnych postanowień niniejszego paragrafu rozstrzygają w pierwszej instancji urzędy celne, w drugiej zaś i ostatniej instancji — Ministerstwo Skarbu.

Sposób zgłoszenia celnego. Przedstawienie dokumentów.

§ 36. 1) Zgłoszenie celne może nastąpić ustnie albo na piśmie.

2) Dokumenty przewozowe oraz inne wymagane dla danej odprawy celnej, powinny być przedstawione przy zgłoszeniu do odprawy celnej. Urząd celny może zezwolić na późniejsze złożenie tych dokumentów, z wyjątkiem dokumentów przewozowych, nie później jednak jak przed wydaniem towaru do wolnego obrotu. Dokumenty wymagane do przeprowadzenia rewizji celnej powinny być przedstawione przed rozpoczęciem rewizji.

3) Towary adresowane dla jednej i tej samej osoby, mogą być ze zezwoleniem urzędu celnego zgłaszane do odprawy celnej na jednym formularzu zgłoszeniowym bez względu na ilość pozycyj rejestru.

4) Wymienione w jednym dokumencie przewozowym towary mogą być zgłoszone do odprawy przywozowej według kilku zgłoszeń i w różnych odstępach czasu, jednak w okresie ustalonym do zgołszenia. Złożenie kilku zgłoszeń na towary znajdujące się w jednej sztuce (colli) nie jest dozwolone. Na wyjątek może zezwolić urząd celny w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie.

Zgłoszenie ustne.

§ 37. Przy zgłoszeniu ustnem strona oświadcza, jakiego rodzaju odprawie celnej mają być poddane towary i udziela na żądanie urzędu celnego wyjaśnień o nadawcy, adresacie, pochodzeniu, przeznaczeniu, cenie towarów i innych szczegółach mających znaczenie dla odprawy celnej; poza tem strona powinna przedstawić dokumenty wymagane przy odprawie towarów.

Zgłoszenie na piśmie.

§ 38. 1) Zgłoszenie na piśmie sporządza się w języku polskim na przepisanych formularzach, w trzech jednobrzmiących egzemplarzach zapomocą papieru barwiącego. W urzędach celnych na obszarze W. M. Gdańska formularze zgłoszeń mogą być wypełniane w języku polskim lub niemieckim.

2) Jeżeli dla zgłoszenia nie wystarcza jeden formularz, należy użyć więcej formularzy oznaczając ich ilość na pierwszym formularzu (na pierwszej stronie).

3) Pismo powinno być wykonane odręcznie ołówkiem chemicznym w sposób czytelny lub na maszynie. Napisane wyrazy i cyfry nie mogą być wycierane, wyskrobywane lub wywabiane. Poprawki powinny być uskutecznione przez przekreślenie pierwotnego tekstu i wpisanie nad nim nowego; pozatem powinny być stwierdzone wzmianką o dokonaniu poprawek, podpisaną przez osobę składającą zgłoszenie i poświadczoną przez urząd celny.

Sprostowanie zgłoszenia na piśmie.

§ 39. 1) Po przyjęciu zgłoszenia na piśmie urząd może zezwolić na sprostowanie tegoż na podstawie umotywowanego pisemnego wniosku strony. Wniosek o sprostowanie zgłoszenia może być przyjęty tylko do czasu rozpoczęcia rewizji celnej.

2) Za rozpoczęcie rewizji celnej uważa się chwilę, w której urzędnik celny przystąpił do zewnętrznej rewizji przesyłki celem porównania jej z danemi zawartemi w zgłoszeniu (§ 41 ust. 4).

Nieprzyjęcie zgłoszenia.

§ 40. 1) Zgłoszenie nie odpowiadające wymaganiom przepisów celnych, a w szczególności postanowieniom art. 36 ust. 2 i 4, i art. 37 oraz postanowieniom § 38, nie mogą być przez urząd celny przyjęte i powinny być zwrócone stronie za pokwitowaniem.

2) Na zgłoszeniu nieprzyjętem urząd celny oznacza pisemnie w krótkiej formie powód nieprzyjęcia.

3) Jeżeli urząd celny zwraca stronie zgłoszenie zapisane już do rejestru, należy zatrzymać trzeci egzemplarz zgłoszenia, na którem strona powinna pokwitować odbiór pierwszych dwóch egzemplarzy z dołączonemi dokumentami. Zatrzymany trzeci egzemplarz zgłoszenia urząd celny dołącza do właściwego rejestru.

4) Zwrot stronie nieprzyjętego zgłoszenia według postanowień niniejszego paragrafu nie wstrzymuje biegu okresu wyznaczonego do zgłoszenia towaru, przyczem zgłoszenie uważa się w danym przypadku za niedokonane.

Rewizja towarów.

§ 41. 1) Po przyjęciu zgłoszenia urząd celny przystępuje do rewizji towaru, której celem jest stwierdzenie wszystkich danych potrzebnych do załatwienia żądanej odprawy, w szczególności zaś danych, które służą za podstawę wymiaru cła.

2) Rewizja towarów odbywa się w obecności strony. Jeżeli strona zrzekła się w zgłoszeniu prawa asystowania przy rewizji lub nie zrzekając się tych praw, nie zjawiła się w ciągu trzech dni od daty przydzielenia zgłoszenia do wspomnianej rewizji, to rewizja odbywa się bez jej udziału.

3) Rewizja jest zewnętrzna i wewnętrzna.

4) Rewizja zewnętrzna polega na zbadaniu stanu zamknięć urzędowych, na obliczeniu sztuk, na stwierdzeniu rodzaju opakowań, ich znaków i numerów i na sprawdzeniu wagi brutto.

5) Rewizja wewnętrzna polega na stwierdzeniu ilości i rodzaju towarów. Celem sprawdzenia taryfowej jakości towarów urząd celny może pobierać próbki towarów.

6) Prawidłowość dokonanej rewizji może być sprawdzona przez ponowną rewizję. Sprawdzenia takiego mogą dokonywać: naczelnik urzędu celnego lub urzędnik upoważniony przez niego, urzędnicy wyznaczeni przez Dyrekcje Ceł lub Ministerstwo Skarbu.

7) Roboty fizyczne związane ze sprawdzeniem przez organa kontrolujące prawidłowości dokonanej rewizji wykonywa przedsiębiorstwo przewozowe lub składowe dla władzy celnej bezpłatnie.

Ustalenie wyniku rewizji celnej.

§ 42. 1) Po ukończeniu rewizji celnej urzędnik rewidujący ustala pisemnie wynik rewizji, stwierdzając tekst podpisem i datą ustalenia wyniku rewizji.

2) Ustalenie pisemne wyniku rewizji powinno być dokonane w dniu przeprowadzenia rewizji. Do ustalenia pisemnego wyniku rewizji nie zalicza się samego wyliczenia należności celnych i innych.

3) Jeżeli z powodu jakichkolwiek trudności nie może być w dniu rozpoczęcia rewizji przeprowadzona rewizja wszystkich sztuk zgłoszonych na jednym dokumencie, ustala sie pisemnie wynik rewizji tych sztuk, które zostały zrewidowane. Rozpoczęta rewizja danej sztuki powinna być ukończona w tym samym dniu. W tych przypadkach datą ustalenia wyniku rewizji (ust. 2) jest dzień ukończenia rewizji wszystkich sztuk.

4) W przypadkach, gdy ustalenie taryfowej jakości towaru wymaga dodatkowego badania, urzędnik rewidujący ustala w wyniku rewizji wagę lub ilość towaru, zaznaczając, że taryfowa jakość będzie ustalona po dodatkowem zbadaniu.

5) Ustalony tekst wyniku rewizji okazuje się stronie, która powinna oświadczyć, czy zgadza się z wynikiem rewizji i w pozytywnym przypadku zaznaczyć to pisemnie pod tekstem wyrazami: «zgadza się», potwierdzonemi własnoręcznym podpisem i datą.

6) Jeżeli strona nie zgadza się z wynikiem rewizji, powinna to wyraźnie zaznaczyć pisemnie pod tekstem wyniku rewizji, podając motywy sprzeciwu; aż do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez urząd celny, strona może składać dodatkowe wyjaśnienia w sprawie swego sprzeciwu.

7) Strona obowiązana jest zgłosić się bez wezwania w dniu sporządzenia wyniku rewizji do wyrażenia zgody na wynik rewizji lub zażalenia (ust. 5 i 6).

Jeżeli strona nie zgłosiła się lub odmówiła podpisu, urzędnik sporządzający wynik rewizji oznacza to na zgłoszeniu.

8) W przypadkach, gdy na podstawie ponownej rewizji, dokonanej w myśl § 41 ust. 6 nastąpi zmiana pierwotnego wyniku rewizji, urząd celny oznajmia o tem stronie, przyczem mają analogiczne zastosowanie postanowienia ustępów 5 i 6 niniejszego paragrafu.

Wstępne badanie towarów przez stronę.

§ 43. 1) Przed zgłoszeniem towaru do odprawy celnej przywozowej strona uprawniona do rozporządzenia towarem (§ 34), może przeprowadzić wstępne zbadanie towaru.

2) Wstępnemu badaniu mogą być poddane tylko przesyłki towarowe, podlegające zgłoszeniu na piśmie.

3) Strona zmierzająca przeprowadzić wstępne badanie towaru, powinna powyższy zamiar zgłosić na piśmie urzędowi celnemu, oznaczając pozycję rejestru urzędu celnego, miejsce złożenia towaru, znaki i numery, rodzaj opakowania, ilość sztuk oraz nazwę towaru. Przy zgłoszeniu strona powinna wykazać się posiadaniem listu przewozowego wykupionego, konosamentu celnego lub wyciągu z konosamentu potwierdzonego przez urząd celny albo potwierdzenia zgłoszenia towaru na skład celny. Jeżeli publiczne przedsiębiorstwo przewozowe składa zgłoszenie o wstępną rewizję towaru przez nie przewożonego, nie wymaga się przedstawienia listu przewozowego.

4) Wstępna rewizja odbywa się pod kontrolą celną i dozorem pracownika magazynu celnego albo składu celnego. Pracownik magazynu celnego lub składu celnego ma prawo żądania od strony okazania mu przed rozpoczęciem badania dokumentów uprawniających stronę do rozporządzania towarem.

5) O dokonaniu wstępnego badania urzędnik celny czyni adnotację na wniosku strony. Adnotację powinni podpisać urzędnik celny, pracownik magazynu celnego lub składu celnego oraz strona. Wniosek ten należy następnie dołączyć do zgłoszenia strony o odprawę towaru.

6) Na żądanie strony należy wydać jej przy wstępnej rewizji próbkę towaru celem zbadania jego jakości. Pobranie próbek strona powinna pokwitować na wniosku, oznaczając rodzaj i ilość wziętych próbek.

7) Próbki towaru mogą być wydane stronie zasadniczo raz jeden. Urząd celny może zezwolić w przypadkach wyjątkowych na powtórne wzięcie próbek.

8) Próbki odpowiadające postanowieniom § 16 do p. 9 ust. II art. 22, wzięte pierwszy raz, są wolne od należności celnych. Próbki nieodpowiadające tym postanowieniom oraz próbki brane powtórnie podlegają opłacie celnej na ogólnej zasadzie, przyczem należności celne powinny być uiszczone przy wydaniu próbek na podstawie zgłoszenia ustnego.

9) Terminy, w jakich wstępne badanie towarów będzie dopuszczone w poszczególnych urzędach celnych, ogłoszone będą w Monitorze Polskim.

Osobne opłaty za niektóre czynności wykonywane przez funkcjonarjuszów celnych.

§ 44. 1) Do czynności wykonywanych przez funkcjonarjuszów celnych, za które strona obowiązana jest uiszczać osobne opłaty należą:

I. czynności związane z nadzorem:

a) nad składami celnemi, służącemi do przechowywania zagranicznych nieoclonych towarów,

b) nad towarami sprowadzonemi z zagranicy w obrocie uszlachetniającym czynnym i biernym,

c) nad towarami sprowadzonemi z zagranicy z zastosowaniem ulg celnych;

II. czynności dokonywane poza godzinami urzędowemi lub poza obrębem miejsca urzędowego a dotyczące strzeżenia, konwojowania lub odprawy celnej.

2) Obręb miejsca urzędowego obejmuje teren przeznaczony do sprawowania zwykłych czynności urzędu celnego; opłaty za wykonywanie czynności poza obrębem miejsca urzędowego pobiera się bez względu na bliższą lub dalszą odległość miejsca czynności od obrębu miejsca urzędowego.

3) Zwalnia się od osobnych opłat:

a) podróżnych odprawianych przy przejeździe przez granicę celną poza godzinami urzędowemi,

b) przedsiębiorstwa przemysłowe, znajdujące się pod nadzorem urzędnika kontroli skarbowej przydzielonego w tym celu przez władze skarbowe, jeżeli zarząd celny powierzy kontroli skarbowej w stosunku do danego przedsiębiorstwa czynności przewidziane w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu,

c) w innych przypadkach za pozwoleniem Ministra Skarbu.

4) Zasady pobierania wymienionych w ustępie pierwszym opłat oraz wysokość ich, normują osobne rozporządzenia Ministra Skarbu.

Informacje w sprawie stosowania taryfy celnej.

§ 45. 1) Jeżeli strona, która zamierza sprowadzić towar z zagranicy chce uzyskać informacje w sprawie stosowania taryfy celnej do danego towaru, powinna złożyć Ministerstwu Skarbu podanie na piśmie.

2) W podaniu należy szczegółowo określić: pochodzenie i przeznaczenie towaru, jego skład, możliwie sposób fabrykacji oraz wogóle te wszystkie dane, które mogłyby mieć wpływ na taryfowe zakwalifikowanie towaru. Pozatem strona powinna dołączyć do podania trzy jednakowe próbki towaru. Jeżeli ma być przeprowadzona analiza, należy dołączyć o 1 próbkę więcej, a w przypadkach, gdy zajdzie potrzeba przesłania próbek urzędom celnym (ust. 9) należy dołączyć jeszcze po jednej próbce dla każdego urzędu celnego.

3) Gdy ze względu na charakter towaru nie można do podania dołączyć próbek, należy wtedy dołączyć odpowiednią ilość fotografij, rysunków, opisów towarów i t. p.

4) Próbki, fotografje, rysunki i t. p. powinny być przez petenta zaświadczone.

5) Petent powinien oświadczyć w podaniu, że zrzeka się próbek, fotografij, rysunków i t. p. przesłanych do Ministerstwa Skarbu celem uzyskania informacji taryfowej.

6) Na złożone podanie (ust. 1) petent otrzymuje odpowiedź z Ministerstwa Skarbu wraz z jedną próbką (fotografją, rysunkiem i t. p.).

7) Petent ponosi koszta, związane z przeprowadzeniem badania towaru oraz przesyłką próbek.

8) Informacja taryfowa udzielona petentowi przez Ministerstwo Skarbu według ustępu 6 jest ważna, z wyjątkiem przewidzianym w ust. 11, tylko w okresie trzech miesięcy od daty udzielenia i tylko w stosunku do towaru badanego według nadesłanych przy podaniu petenta próbek. Jeżeli petent zamierza wprowadzić do polskiego obszaru celnego towar celem oclenia na podstawie udzielonej informacji przez Ministerstwo Skarbu, powinien w podaniu swojem wskazać urzędy celne, do których mają nadejść towary.

9) Udzielona petentowi informacja obowiązuje w okresie jej ważności te urzędy celne, którym na prośbę petenta zostały przesłane odpisy informacji wraz z próbkami towaru. Jeżeli urząd celny nie będzie w możności przy rewizji stwierdzić niewątpliwie tożsamości próbek ze zgłoszonym do odprawy na podstawie wyjaśnienia towarem i wskutek tego będzie miał wątpliwości co do zastosowania taryfy celnej, powinien przesłać próbki do Ministerstwa Skarbu celem wydania orzeczenia na ogólnych zasadach.

10) W przypadkach, gdy po udzieleniu petentowi informacji w myśl postanowień niniejszego paragrafu, będą wydane wyjaśnienia do taryfy celnej na podstawie art. 13 ust. 4, różniące się od udzielonej informacji, petent może żądać w urzędzie celnym oznaczonym w ust. 9 oclenia mu towaru według posiadanej przez urząd informacji, jednak tylko w okresie ważności tej informacji. Z powyższej ulgi przy odprawie towarów nie mogą poza petentem korzystać inne osoby zgłaszające towary.

11) Udzielona petentowi informacja (ust. 6) traci swą moc automatycznie, jeżeli w okresie jej ważności nastąpi zmiana taryfy celnej dotycząca towaru objętego udzieloną informacją.

12) Nadsyłane w myśl niniejszego paragrafu z zagranicy pod adresem Ministerstwa Skarbu próbki towarów urzędy celne odprawiają ze zwolnieniem od należności celnych i innych oraz ograniczeń przywozowych.

Rozdział II.

Przepisy dla poszczególnych rodzajów odpraw celnych.

1. Odprawa ostateczna.

A. Przywóz.

Zniszczenie towaru lub zmiana jego jakości oraz ilości.

§ 46. 1) Towary nieoclone, które pozostając pod kontrolą celną, uległy w czasie przewozu lub przechowywania w magazynie lub składzie celnym zepsuciu i nie nadają się do użytku, a wskutek tego podlegają zwolnieniu od należności celnych, powinny być zniszczone pod kontrolą osobnej komisji, przy udziale, w miarę możności, osoby rozporządzającej towarem. Komisja składa się z naczelnika urzędu celnego lub jego zastępcy, jednego funkcjonarjusza tego urzędu oraz zastępcy przedsiębiorstwa przewozowego lub składowego, w których posiadaniu znajduje się towar. Fakt zniszczenia towaru powinien być stwierdzony każdorazowo sporządzonym protokółem, podpisanym przez członków komisji i stronę, jeżeli jest obecna przy zniszczeniu. W protokóle należy oznaczyć między innemi powód zniszczenia, ilość zniszczonego towaru oraz gdzie i w jaki sposób dokonano zniszczenia. Bezpośrednio przed zniszczeniem komisja powinna sprawdzić towar z dokumentem przywozu lub zgłoszeniem celnem, jeżeli na dany towar zostało złożone i wynik sprawdzenia odnotować w protokóle.

2) W sposób wskazany powyżej w ustępie pierwszym ustala się jakość i ilość towarów, pozostających pod kontrolą celną, które w czasie przewozu lub przechowania w magazynie albo składzie celnym uległy zmianie z przyczyn atmosferycznych lub innych niezależnych od strony (art. 46 ust. 3).

Zgłoszenie ustne.

§ 47. 1) Zgłoszenie ustne towarów ma zastosowanie przy ostatecznej odprawie przywozowej:

a) w ruchu podróżnych (§ 22 ust. 4),

b) towarów wprowadzonych przez mieszkańców granicznego pasa celnego na własny użytek, a nie na handel, jeżeli wysokość cła nie przekracza:

I. według stawek celnych I kolumny taryfy celnej zł 400.—,

II. według stawek celnych II kolumny taryfy celnej zł 300.—,

c) przesyłek odprawionych w ruchu pocztowym i lotniczym,

d) towarów ulegających szybkiemu zepsuciu,

e) żywych: zwierząt, ptactwa, owadów, płazów i ryb oraz przywożonych z połowu na łodziach rybackich ryb świeżych,

f) wagonów wypożyczanych przez zarządy kolejowe zagranicą oraz zapasowych części wagonowych, należących do wypożyczonych wagonów,

g) towarów przeznaczonych dla władz państwowych, samorządowych oraz zakładów i instytucyj naukowych,

h) w poszczególnych przypadkach, za każdorazowem pozwoleniem naczelnika urzędu celnego, towarów przeznaczonych nie na handel, lecz do osobistego użytku odbiorców, zgłaszających towar do odprawy osobiście,

i) towarów objętych pozycjami taryfy celnej: 36 p.2; 37 p. 1; 38; 39; 44 p. 2; 46 p. 2; 84; 91 pp. 1, 2, 3; 148; 149; 157 p. 1; 180 p. 2; 181; 182; 184 p. 2; 747,

k) towarów, nadchodzących w jednogatunkowych przesyłkach całowagonowych pod pozycje taryfy celnej: 136 p. 2; 150; 151 p. 1; 152 pp. 1, 2; 183; 473 pp. 1, 2, 3, 4; 476; 477; 862 p. 1-a), b); 865 p. 1; 866; 880; 889; 890; 893 p. 1.

2) Wynik rewizji celnej na skutek zgłoszenia ustnego sporządza urząd celny na formularzach według wzoru N. 6 w trzech jednobrzmiących egzemplarzach zapomocą papieru barwiącego, wpisując dane do właściwych rubryk.

3) Przepisy, zawarte w § 48 ust. 11, mają analogiczne zastosowanie (Ustęp 3 dodany wedle Dz. U. poz. 481/35).

Zgłoszenie na piśmie.

§ 48. 1) W przypadkach niewymienionych w § 47 zgłoszenie towarów do ostatecznej odprawy przywozowej następuje na piśmie.

2) Zgłoszenie może być szczegółowe albo ogólne.

3) Szczegółowe zgłoszenie powinno zawierać następujące dane:

a) kraj pochodzenia i kraj, z którego towar wysłano bezpośrednio do polskiego obszaru celnego,

b) nazwisko i miejsce zamieszkania nadawcy i odbiorcy przesyłki,

c) wyszczególnienie dołączonych dokumentów oraz datę przeprowadzenia wstępnego badania,

d) oznaczenie, czy strona zgłasza towar szczegółowo, czy też ogólnie,

e) znaki i numery,ilość sztuk oraz rodzaj opakowania,

f) nazwę handlową lub potoczną towarów ze wskazaniem słowami pozycji taryfy celnej, podziału pozycji (punktów, liter, uwag i t. d.),

g) wagę brutto oraz wyrażoną słowami wymiarową ilość (wagę, sztuki, tonny rejestrowe i t. p.) towarów. Przy zgłaszaniu towarów, dla których przewidziana jest tara urzędowa, strona oznacza słowami wagę brutto. Jeżeli strona celem ustalenia wagi netto towarów nie zapomocą potrącenia opustu tarowego lecz przez faktyczne wyważenie dołącza do zgłoszenia fakturę, to dołączenie takiej faktury uważa się za zgłoszenie wagi wymiarowej,

h) wartość towarów,

i) dodatkowe wnioski o ulgę celną, zniżkę konwencyjną, odroczenie należności celnych, zwrot cła, wyważenie wagi netto i t. p. ze wskazaniem tytułu prawnego,

k) oświadczenie strony, czy chce przy rewizji towarów być obecna lub czy zrzeka się prawa asystowania,

l) datę sporządzenia zgłoszenia i własnoręczny podpis osoby zgłaszającej.

4) Przy szczegółowem zgłoszeniu miarodajną jest nie nazwa towaru, lecz podana przez stronę pozycja taryfy celnej i podział pozycji (punkty, litery, uwagi i t. p.).

5) Ulgi dotyczące określania pozycji taryfy celnej przy szczegółowem zgłoszeniu niektórych towarów zawarte są w załączniku Nr. V.

6) Ogólne zgłoszenie powinno zawierać następujące dane:

a) wymienione w ust. 3 a—e, i, k, l,

b) wagę brutto towarów lub netto, gdy towar jest bez opakowania,

c) nazwę handlową lub potoczną towarów.

7) Towary znajdujące się w jednej i tej samej sztuce powinny być zgłoszone jednolicie: albo szczegółowo, albo ogólnie.

8) Strona może przedstawiać dokumenty handlowe dotyczące zgłoszonych towarów.

9) Zgłoszenie na piśmie strona sporządza na urzędowym formularzu według wzoru Nr. 7, wpisując wymagane dane do właściwych rubryk.

10) Przeprowadzenie wstępnej rewizji nie powoduje dla strony obowiązku zgłoszenia towaru szczegółowo.

11) a) Jeżeli w związku z wykonaniem umów międzypaństwowych, bądź w związku z regulowaniem płatności z tytułu obrotu towarowego z państwem obcem, obrót ten, na skutek wprowadzonej w państwie obcem reglamentacji dewiz, podlega specjalnej kontroli w całości lub w części, wtenczas strona przy odprawie celnej (ostatecznej) towarów, przywiezionych z tego państwa, powinna przedstawić zaświadczenie, stwierdzające dopełnienie wymagań tej kontroli; nie wymaga się przedstawienia tych zaświadczeń przy towarach: 1) objętych umowami o ułatwieniach w małym ruchu granicznym, 2) przewożonych w ruchu podróżnych (w rozumieniu § 22 ust. 4 przepisów wykonawczych do prawa celnego), 3) stanowiących używane zwykle w handlu wewnętrzne jak i zewnętrzne opakowania, które są wolne od cła, 4) zwalnianych od cła na podstawie art. 22 ust. 1 pp. 1—6, 8—11; ust. II pp. 1—10, 13—20, 22—25 prawa celnego;

b) wykaz państw, z których przywóz podlega specjalnej kontroli, wykaz instytucyj, uprawnionych na polskim obszarze celnym do wystawiania zaświadczeń wymienionych w punkcie a), oraz wzory tych zaświadczeń będzie ogłaszał Minister Skarbu w Dzienniku Urzędowym «Monitor Polski» (ustęp 11 dodany w Dz. U. poz. 481/35).

Postępowanie urzędu celnego.

§ 49. 1) Po złożeniu przez stronę zgłoszenia towarów do odprawy ostatecznej urząd celny sprawdza, czy jest upoważniony do odprawy. W przypadku jeżeli urząd nie jest upoważniony do odprawy, strona powinna w przepisanym okresie (§ 33) wywieźć towar zagranicę. Jeżeli natomiast nieupoważniony do odprawy urząd ma upoważnienie do przekazywania towarów, strona może żądać przekazania towarów do właściwego urzędu celnego.

2) Urząd celny bada, czy złożone przez stronę zgłoszenie odpowiada przepisom prawa celnego i niniejszego rozporządzenia poczem, zależnie od wyniku, przyjmuje zgłoszenie albo zwraca je stronie (§ 40 ust. 1). Urząd celny może zezwolić stronie na odręczne poprawienie drobnych niezgodności, bez zwracania jej zgłoszenia.

3) Po przyjęciu zgłoszenia urząd przeprowadza zewnętrzną i wewnętrzną rewizję towarów i na jej zasadzie wymierza przypadające należności celne lub zwalnia towary od cła.

4) Po ustaleniu wyniku rewizji (§ 42) urząd celny dokonywa wymiaru należności celnych lub zwolnienia od cła i potwierdza datę uiszczenia, zakredytowania lub odroczenia należności celnych. Potwierdzenie takie powinno zawierać pieczęć urzędu, stemple kasowe i podpisy urzędników kasowych. Jeżeli towary podlegają ograniczeniom przywozowym, należności celne i inne nie mogą być przez urząd celny przyjęte, dopóki strona nie wypełni warunków ustanowionych dla przywozu tych towarów.

5) Przy sporządzaniu wyniku rewizji towarów, zgłoszonych na piśmie w sposób szczegółowy urząd celny stwierdza w tekście zgodność lub różnicę wyniku rewizji ze zgłoszeniem i oznacza nazwę taryfową towaru.

6) W przypadkach zgłoszenia przez stronę towarów w sposób ogólny urząd celny oznacza w wyniku rewizji wszystkie dane potrzebne do wymiaru należności celnych i innych, pobieranych równocześnie z cłem.

Również w przypadkach przewidzianych w paragrafie 47 ustęp 3 oraz w paragrafie 48 ustęp 11, urząd celny nie przyjmuje należności celnych i innych, zanim strona nie przedstawi wymaganych temi przepisami dokumentów (ostatnie zdanie dodano wedle Dz. U. poz. 481/35).

Wydanie stronie potwierdzenia odprawy.

§ 50. 1) Tytułem potwierdzenia odprawy, przewidzianego w § 49 ust. 4, urząd celny wydaje stronie kwit celny.

2) Przy zgłoszeniu ustnem kwit celny stanowi drugi egzemplarz formularza według wzoru Nr. 6, przy zgłoszeniu na piśmie — drugi egzemplarz formularza według wzoru Nr. 7.

3) Jeżeli towary wolne od cła podlegają ograniczeniom przywozowym, strona powinna złożyć urzędowi celnemu pozwolenie na przywóz wydane przez właściwą władzę lub udowodnić wypełnienie warunków ustanowionych dla przywozu tych towarów. Przed złożeniem pozwolenia na przywóz lub przed wykazaniem, że wspomniane wyżej warunki są wypełnione, towar i potwierdzenie odprawy nie mogą być wydane stronie.

4) Przy odprawie przedmiotów wolnych od należności celnych w ruchu podróżnych oraz w ruchu granicznym nie sporządza się wyników rewizji na piśmie i nie wydaje się stronom potwierdzenia odprawy.

Wydanie towarów do wolnego obrotu.

§ 51. 1) Towar może być wydany do wolnego obrotu tylko po uregulowaniu należności celnych i innych (art. 43 ust. 3).

2) Wydanie towaru do wolnego obrotu następuje na podstawie kwitu celnego (§ 50).

3) Jeżeli po ustaleniu wyniku rewizji strona złoży wniosek o wydanie jej towaru częściowo poszczególnemi sztukami, a niema przeszkód do uwzględnienia tego wniosku, to na dowód uiszczenia należności za podejmowane przez stronę sztuki urząd celny wydaje jej drugi egzemplarz osobnego pokwitowania według wzoru N. 8. Przepis ten ma zastosowanie również w przypadkach, gdy strona zgłosi

wniosek o wydanie jej oddzielnych pokwitowań na poszczególne pozycje jednego zgłoszenia.

4) Gdy w jednej sztuce znajdują się również towary podlegające ograniczeniom przywozowym, urząd celny może zezwolić na wydzielenie towarów ograniczonych, jeżeli do uwzględnienia tego wniosku niema jakichkolwiek przeszkód.

Odpisy kwitów celnych.

§ 52. 1) Odpis kwitu celnego może być wydany tylko osobie, która uiściła należności celne lub też osobie, dla której towar był przeznaczony.

2) Celem uzyskania odpisu kwitu celnego strona powinna złożyć właściwemu urzędowi celnemu prośbę z podaniem powodów żądania odpisu.

3) Odpis kwitu celnego nie służy jako dowód celny i na podstawie odpisu nie mogą być zwracane stronie jakiekolwiek opłaty celne i inne (art. 43 ust. 3).

4) Przy wydaniu odpisu należy na pierwszej stronie odpisu u góry oznaczyć wyraźnie: «Odpis. Jako dowód celny nie służy».

Znakowanie towarów.

§ 53. 1) Od znakowania są wolne:

a) zwalniane od cła wzory i próbki towarów,

b) towary odprawiane bez cła dla osób i instytucyj, korzystających na podstawie przepisów celnych z prawa przywozu towarów bez cła,

c) przedmioty odprawiane w ruchu podróżnych oraz w małym ruchu granicznym dla mieszkańców pogranicza do ich osobistego użytku.

2) Znakowania towarów dokonywują urzędy celne przed wydaniem towaru do wolnego obrotu.

3) Znakowanie towarów odbywa się na koszt strony.

4) Listę towarów zagranicznych, podlegających znakowaniu, sposób znakowania oraz szczegółowe przepisy o postępowaniu celnem w związku ze znakowaniem towarów ustala w drodze rozporządzenia Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

B. Wywóz.

Odprawa wywozowa ostateczna.

§ 54. 1) Odprawa towarów przeznaczonych do wywozu zagranicę odbywa się zasadniczo w granicznych urzędach celnych. Na żądanie strony odprawa wywozowa towarów może być dokonana w wewnętrznych urzędach celnych i podurzędach celnych (art. 8 ust. 2), jeżeli do granicznego urzędu celnego, przez który ma nastąpić wywóz zagranicę, jest dopuszczalne przekazanie towaru.

2) Towary odprawione do wywozu pozostają pod kontrolą celną aż do chwili istotnego wywozu zagranicę.

3) Odprawę towarów wywożonych za zwrotem podatków pośrednich, opłat monopolowych i innych opłat państwowych regulują osobne przepisy.

4) W przypadkach, gdy po dokonaniu odprawy wywozowej towary uległy zniszczeniu przed wywozem ich zagranicę, urząd celny po protokólarnem stwierdzeniu tego faktu na wniosek strony, zwraca pobrane należności celne. Również urząd celny zwraca pobrane należności celne w przypadku, gdy strona po dokonaniu odprawy wywozowej zaniechała wywozu towaru zagranicę i zgłosiła o tem w urzędzie celnym pisemny wniosek. Wniosek taki może być przez stronę napisany na złożonem zgłoszeniu.

Zgłoszenie ustne.

§ 55. 1) Zgłoszenie ustne towarów ma zastosowanie przy ostatecznej odprawie wywozowej:

a) żywych zwierząt,

b) towarów ulegających szybkiemu zepsuciu,

c) w ruchu podróżnych,

d) w małym ruchu granicznym,

e) wszystkich towarów wolnych od cła wywozowego z wyjątkami, dla których ustanowiono odrębny tok postępowania.

2) Jeżeli przy zgłoszeniu ustnem towarów oznaczonych w ust. 1 literami a—d jest pobierana opłata celna, urząd celny sporządza wynik rewizji i wydaje kwit celny na formularzu według wzoru Nr. 9.

3) Gdy stronie potrzebny jest dokument udowadniający wywóz zagranicę towaru wolnego od cła, powinna złożyć urzędowi celnemu jednocześnie z ustnem zgłoszeniem osobną deklarację według wzoru Nr. 10 w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Zamiast złożenia deklaracji wzór Nr. 10 urząd celny może zezwolić na zgłoszenie towaru na piśmie.

4) Urząd celny po sprawdzeniu zgodności towaru z danemi zawartemi w deklaracji, potwierdza wywóz towaru zagranicę na obydwóch egzemplarzach i wydaje stronie jeden egzemplarz deklaracji za pokwitowaniem odbioru.

5) Nadawca może dołączyć deklarację do dokumentów przewozowych; w tym przypadku składa urzędowi celnemu deklarację przy ustnem zgłoszeniu osoba uprawniona do zgłoszenia towaru. Osoba uprawniona do zgłoszenia towaru w zastępstwie nadawcy może złożyć urzędowi celnemu przy zgłoszeniu do potwierdzenia deklarację również i w tym przypadku, gdy nadawca nie dołączył deklaracji do dokumentów przewozowych, lub gdy dołączona deklaracja zaginęła w drodze.

6) Potwierdzenie deklaracji stwierdzającej wywóz towaru może być uskutecznione przez urząd celny tylko jeden raz na dany towar i tylko w tym przypadku, gdy deklarację złożono w urzędzie celnym jednocześnie z ustnem zgłoszeniem towaru do odprawy wywozowej. Uskutecznienie potwierdzeń przez urzędy celne po dokonaniu wywozu towaru zagranicę nie jest dozwolone.

7) Deklaracja według wzoru Nr. 10 nie ma zastosowania:
a) gdy towar jest zgłoszony do odprawy na piśmie,
b) gdy towar zgłoszony ustnie podlega cłu (ust. 2).

Przepisy, zawarte w § 56 ust. 8 mają analogiczne zastosowanie (ostatnie zdanie dodano wedle Dz. U. poz. 481/35).

Zgłoszenie na piśmie.

§ 56. 1) Towary podlegające cłu, nieobjęte § 55 ust. 1 powinny być zgłoszone do ostatecznej odprawy wywozowej na piśmie.

2) Zgłoszenie na piśmie może być szczegółowe albo ogólne.

3) Szczegółowe zgłoszenie powinno zawierać następujące dane:
a) nazwisko i miejsce zamieszkania nadawcy i adresata przesyłki,
b) kraj przeznaczenia towarów,
c) wyszczególnienie dołączonych dokumentów,
d) oznaczenie czy strona zgłasza towar szczegółowo, czy też ogólnie,
e) ilość sztuk, ich znaki i numery oraz rodzaj opakowania,
f) nazwę handlową lub potoczną, ze wskazaniem słowami pozycji taryfy celnej, podziału pozycji (punktów, liter, uwag i t. d.), według wywozowej taryfy celnej,
g) wagę brutto oraz wyrażoną słowami wymiarową ilość (wagę, sztuki, tonny rejestrowe i t. p.) towarów,
h) wartość towarów,
i) dodatkowe wnioski o ulgę celną, odroczenie należności celnych i t. p. ze wskazaniem tytułu prawnego,
k) oświadczenie strony, czy chce przy rewizji towaru być obecna lub czy zrzeka się prawa asystowania,
l) datę sporządzenia zgłoszenia i własnoręczny podpis osoby zgłaszającej.

4) Przy szczegółowem zgłoszeniu miarodajną jest nie nazwa towaru, lecz podana przez stronę pozycja taryfy celnej wywozowej, podział pozycji (punkty, litery, uwagi i t. p.).

5) Ogólne zgłoszenie powinno zawierać następujące dane:
a) wymienione w ustępie 3 lit. a—e, i—l,
b) wagę brutto towarów,
c) nazwę handlową lub potoczną towarów.

6) Towary znajdujące się w jednej i tej samej sztuce powinny być zgłoszone jednolicie: albo szczegółowo, albo ogólnie.

7) Zgłoszenie na piśmie strona sporządza na przepisanym urzędowym formularzu według wzoru N. 11, wpisując wymagane dane do właściwych rubryk.

8) a) Jeżeli, w związku z wykonaniem umów międzypaństwowych, bądź w związku z regulowaniem płatności z tytułu obrotu towarowego z państwem obcem, obrót ten, na skutek wprowadzonej w państwie obcem reglamentacji dewiz, podlega w całości lub w części kontroli specjalnej, wtenczas strona powinna przedstawić przy odprawie wywozowej (ostatecznej) zaświadczenie, stwierdzające dopełnienie wymagań tej kontroli; nie wymaga się przedstawienia tych zaświadczeń przy towarach:

1) objętych umową o ułatwieniach w małym ruchu granicznym, 2) przewożonych w ruchu podróżnych (w rozumieniu § 22 ust. 4 przepisów wykonawczych do prawa celnego), 3) stanowiących używane zwykle w handlu wewnętrzne jak i zewnętrzne opakowania, które są wolne od cła, 4) zwalnianych od cła na podstawie art. 22 ust. 1 pp. 1—6, 8—11; ust. II pp. 1—10, 13—20, 22—25 prawa celnego;

b) wykaz państw, do których wywóz podlegać będzie specjalnej kontroli, wykaz instytucyj, uprawnionych na polskim obszarze celnym do wystawiania zaświadczeń wymienionych w punkcie a), oraz wzory tych zaświadczeń będzie ogłaszał Minister Skarbu w Dzienniku Urzędowym «Monitor Polski» (ustęp 8 dodano wedle Dz. U. poz. 481/35).

Postępowanie urzędu celnego.

§ 57. 1) Po złożeniu przez stronę zgłoszenia towarów do odprawy ostatecznej urząd celny sprawdza, czy jest upoważniony do odprawy. Jeżeli urząd nie jest upoważniony do odprawy, wywóz towarów przez ten urząd nie może nastąpić.

2) Po przyjęciu zgłoszenia urząd przeprowadza zewnętrzną i wewnętrzną rewizję towarów i na jej zasadzie wymierza przypadające należności celne. Towary, które nie podlegają cłu lub ograniczeniom wywozowym oraz towary, których wywóz nie podlega zaświadczeniu, urząd może rewidować wyrywkowo.

3) Wynik rewizji towarów zgłoszonych na piśmie oraz towarów zgłoszonych ustnie a podlegających cłu lub ograniczeniom wywozowym, wymiar należności celnych datę rewizji celnej i uiszczenia, zakredytowania lub odroczenia należności celnych urząd potwierdza na piśmie i wydaje potwierdzenie stronie. Towar może być wypuszczony zagranicę po uregulowaniu należności celnych i innych.

4) Jeżeli towary podlegają ograniczeniom wywozowym lub gdy wywóz do niektórych krajów podlega specjalnej kontroli, strona powinna złożyć urzędowi celnemu w pierwszym wypadku pozwolenie na wywóz wydane przez właściwą władzę, w drugim — zaświadczenie, stwierdzające dopełnienie warunków specjalnej kontroli.

Przed złożeniem wymienionych wyżej dokumentów towar nie może być wypuszczonym zagranicę (ustęp 4 w brzmieniu Dz. U. poz. 481/35).

4) Jeżeli towary podlegają ograniczeniom wywozowym, strona powinna złożyć urzędowi celnemu pozwolenie na wywóz wydane przez właściwą władzę. Przed złożeniem pozwolenia na wywóz towar nie może być wypuszczony zagranicę.

5) W przypadkach, w których odprawa wywozowa ostateczna nastąpiła w wewnętrznym urzędzie celnym lub podurzędzie celnym (art. 8 ust. 2), odprawione towary przekazuje się do granicznego urzędu celnego, który kontroluje wywóz i zaświadcza występ towarów zagranicę. Urząd celny graniczny może przeprowadzić ponowną rewizję celem sprawdzenia towarów.

6) Jeżeli dla wywozu niektórych towarów ustalono szczególne warunki dotyczące czynności urzędu celnego (np. przy wywozie towarów standaryzowanych i t. p.), mają również zastosowanie wydane w tym względzie oddzielne przepisy.

2. Odprawa warunkowa.

Pozwolenie na odprawę warunkową.

§ 58. Pozwoleń na dokonywanie warunkowej odprawy towarów udziela Minister Skarbu, przyczem jeżeli chodzi o obrót uszlachetniający czynny i bierny oraz obrót reparacyjny bierny udziela takich pozwoleń w porozumieniu z Mini-

strem Przemysłu i Handlu (art. 49 ust. 4 i art. 55). Wyjątki od tej zasady stanowią przypadki udzielenia kompetencji w tym względzie Dyrekcjom Ceł i urzędom celnym. Minister Skarbu wydaje pozwolenia dla poszczególnych przypadków lub też w drodze rozporządzeń ogólnych dla pewnego rodzaju obrotu towarowego.

§ 59. 1) W pozwoleniach wyszczególnia się rodzaj obrotu towarowego, do którego odprawa warunkowa ma być zastosowana, czas trwania oraz bliższe warunki pozwolenia. Pozatem ustala się w pozwoleniu sposób wykonywania kontroli celnej obrotu, jeżeli kontrola taka jest wymagana.

2) Pozwolenie jest ważne od daty wydania, jeżeli w pozwoleniu nie ustalono inaczej.

3) Z pozwolenia na odprawę warunkową może korzystać tylko osoba, firma lub zrzeszenie, wymienione w pozwoleniu.

4) Przeniesienie prawa do korzystania z udzielonego pozwolenia na kogoś innego może być uskutecznione tylko za zgodą władzy, która wydała pozwolenie.

5) Zmiana urzędu celnego, wyznaczonego w pozwoleniu do dokonania odprawy warunkowej, może nastąpić tylko za zgodą władzy, która wydała pozwolenie.

6) Pozwolenie na odprawę warunkową może być przedłużone, lub odnowione przez władzę, która pozwolenia udzieliła, z uwzględnieniem postanowień § 65 ust. 3 oraz § 84 ust. 2.

7) Jeżeli niniejsze przepisy nie stanowią inaczej, pozwolenie wydane na warunkową odprawę towaru, zwalnia stronę od obowiązku przedstawiania przy odprawie osobnych pozwoleń na przywóz lub wywóz, przewidzianych art. 30 ust. 6.

§ 60. 1) Pozwolenia udzielane na odprawę warunkową tracą swą ważność:

a) z chwilą upływu terminu udzielonego pozwolenia względnie z chwilą upływu terminu powrotnego przywozu lub wywozu, jeżeli strona nie uzyskała przed upływem tego terminu przedłużenia okresu wyznaczonego na powrotny przywóz względnie wywóz,

b) z powodu dobrowolnego zrzeczenia się strony korzystania z udzielonego pozwolenia,

c) na skutek cofnięcia z urzędu udzielonego pozwolenia.

2) Cofnięcie z urzędu pozwolenia może nastąpić w przypadkach:

a) gdy strona nie zastosuje się do warunków, określonych w pozwoleniu lub w przypadku ogłoszenia upadłości,

b) w razie ujawnienia nadużycia na szkodę Skarbu Państwa.

3) Cofnięcie pozwolenia z urzędu zarządza ta władza, która udzieliła pozwolenia. Pozwolenia wydane przez władze celne I i II instancji mogą być cofnięte z urzędu również zarządzeniem Ministerstwa Skarbu.

4) W przypadkach ujawnienia nadużycia wdraża się, niezależnie od cofnięcia pozwolenia, postępowanie karne skarbowe.

5) W razie cofnięcia pozwolenia z urzędu w przypadku przewidzianym w ust. 2-a pozostawia się stronie możność zlikwidowania obrotu towarowego, poddanego odprawie warunkowej i w tym celu wyznacza się okres czasu nie dłuższy niż 3 miesiące. W szczególności pozostawia się stronie prawo powrotnego wywozu towaru przywiezionego z zastosowaniem odprawy warunkowej, względnie prawo powrotnego przywozu towaru wywiezionego zagranicę z zastosowaniem odprawy warunkowej.

Zgłoszenie ustne do odprawy warunkowej.

§ 61. 1) Niżej wymienione towary mogą być zgłaszane ustnie do odprawy warunkowej zarówno przy przywozie jak i przy wywozie:

a) towary przewożone w ruchu podróżnych,
b) towary przewożone w małym ruchu granicznym,
c) przesyłki pocztowe i lotnicze,
d) próbki i wzory przewożone przez agentów podróżujących,
e) towary przeznaczone dla władz państwowych i zakładów naukowych,
f) opakowania krajowe,
g) środki przewozowe,
h) zwierzęta żywe,
i) towary szybko psujące się,

k) w poszczególnych przypadkach, za pozwoleniem naczelnika urzędu celnego, inne towary przeznaczone do osobistego użytku strony, zgłaszającej towar osobiście.

2) Przy ustnem zgłoszeniu wynik rewizji ustala się na formularzu według wzoru Nr. 12. Odprawa wywozowa krajowych opakowań odbywa się według przepisów § 80.

Przepisy zawarte w § 62 ust. 6 mają analogiczne zastosowanie (ost. zdanie dodano wedle Dz. U. poz. 481/35).

Zgłoszenie na piśmie do odprawy warunkowej.

§ 62. 1) Zgłoszenie na piśmie towarów do odprawy warunkowej tak przy przywozie jak i przy wywozie następuje w przypadkach nieobjętych § 61.

2) Zgłoszenie na piśmie przy przywozie może być albo szczegółowe albo ogólne. Zgłoszenie szczegółowe powinno zawierać dane wymienione w § 48 ust. 3, ogólne zaś — dane wymienione w § 48 ust. 6. Zgłoszenie szczegółowe jak i ogólne powinno zawierać nadto:

a) cel odprawy warunkowej,
b) podstawę prawną odprawy warunkowej (datę i numer pozwolenia),
c) termin, do którego ma nastąpić powrotny wywóz towarów zagranicę.

3) Zgłoszenie na piśmie przy wywozie towarów podlegających cłu wywozowemu może być albo szczegółowe albo ogólne. Zgłoszenie szczegółowe powinno zawierać dane wymienione w § 56 ust. 3, ogólne zaś — dane wymienione w § 56 ust. 5. Zgłoszenie szczegółowe jak i ogólne powinno zawierać nadto:

a) cel odprawy warunkowej.
b) podstawę prawną odprawy warunkowej (datę i numer pozwolenia),
c) termin, do którego ma nastąpić powrotny przywóz do kraju.

4) Zgłoszenie na piśmie przy wywozie towarów niepodlegających cłom wywozowym powinno zawierać dane wymienione w § 56 ust. 3 — a, b, c, e, g, h, k, l, a pozatem nazwę handlową lub potoczną towaru, cel odprawy warunkowej, podstawę prawną odprawy warunkowej (datę i numer pozwolenia) oraz termin, do którego ma nastąpić powrotny przywóz do kraju.

5) Do zgłoszenia na piśmie towarów odprawianych warunkowo przy przywozie służy formularz według wzoru Nr. 7, a dla zgłoszeń przy wywozie — formularz według wzoru Nr. 11. Na pierwszych stronach u góry wymienionych formularzy należy oznaczyć rodzaj odprawy napisem: »Odprawa warunkowa«.

6) a) Jeżeli w związku z wykonaniem umów międzypaństwowych, bądź w związku z regulowaniem płatności z tytułu obrotu towarowego, z państwem obcem, obrót ten, na skutek wprowadzonej w państwie obcem reglamentacji dewiz, podlega specjalnej kontroli w całości lub w części, wówczas strona przy odprawie warunkowej, dotyczącej obrotu uszlachetniającego czynnego lub biernego — z tem państwem powinna przedstawić zaświadczenie, stwierdzające dopełnienie wymagań tej kontroli.

b) Wykaz państw, w stosunku do których odprawa warunkowa, dotycząca obrotu uszlachetniającego czynnego lub biernego, bądź obrotu reparacyjnego czynnego lub biernego podlegać będzie specjalnej kontroli, wykaz instytucyj, uprawnionych na polskim obszarze celnym do wystawiania zaświadczeń, wymienionych w punkcie a), oraz wzory tych zaświadczeń będzie ogłaszał Minister Skarbu w Dzienniku Urzędowym «Monitor Polski.» (Ustęp 6 dodano wedle Dz. U. poz. 481/35).

Postępowanie urzędu celnego.

§ 63. 1) Badanie i sprawdzanie zgłoszeń celnych przy odprawie warunkowej odbywa się w sposób ustalony dla odprawy ostatecznej.

2) Towary zgłoszone do odprawy warunkowej urząd celny poddaje rewizji zewnętrznej oraz wewnętrznej i zabezpiecza możliwość stwierdzenia tożsamości towarów przy powrotnym wywozie lub przywozie.

3) Wynik rewizji, wymiar należności celnych, wysokość i rodzaj złożonych zabezpieczeń celnych, sposób zabezpieczenia tożsamości towarów przy powrotnym wywozie lub przywozie oraz termin powrotnego wywozu lub przywozu urząd potwierdza na piśmie i wydaje potwierdzenie stronie.

4) Jeżeli przy odprawie warunkowej wymagane jest zaświadczenie o dopełnieniu warunków specjalnej kontroli ustanowionej w obrocie towarowym z państwem obcem (§ 61 ust. 3, § 62 ust. 6), odprawa warunkowa nie może być dokonana bez przedstawienia przez stronę takiego zaświadczenia. (Ust. 4 dodano wedle Dz. U. poz. 481/35).

Sposób zabezpieczenia tożsamości towaru.

§ 64. 1) Celem stwierdzenia tożsamości towarów w obrocie warunkowym powinny być one przez urzędy celne odpowiednio znakowane. Znakować towary można przez nałożenie plomb, pieczęci lakowych, przez wyciśnięcie pieczęci kauczukowych, wytłaczanie stalowemi stemplami i t. p. Znaki te powinny być tak nałożone, aby nie niszczyły towaru, nie przeszkadzały w jego użyciu i nie szpeciły przedmiotów albo też same nie ulegały zniszczeniu.

2) Jeżeli na towarach znajdują się znaki urzędów celnych kraju wysyłającego, zabezpieczające w sposób dostateczny rozpoznanie tożsamości towaru, można zaniechać nakładania własnych znaków.

3) W dokumentach warunkowej odprawy należy wyszczególnić ilość, rodzaj i miejsce nałożonych znaków celnych.

Termin powrotnego wywozu i powrotnego przywozu.

§ 65. 1) Termin powrotnego wywozu zagranicę lub powrotnego przywozu z zagranicy towarów odprawionych warunkowo powinien być ustalony w pozwoleniu i oznaczony w dokumencie odprawy. Gdy osobne pozwolenie władzy celnej nie jest wymagane, lub też gdy termin taki nie jest ustalony niniejszemi przepisami, urząd celny dokonywający odprawy warunkowej wyznacza dla powrotnego wywozu lub przywozu towaru okres czasu do sześciu miesięcy, zależnie od istotnej potrzeby.

2) Do towarów odprawionych warunkowo na zasadzie umów międzynarodowych stosuje się terminy określone w tych umowach. Gdy umowa nie przewiduje takiego terminu, przyjmuje się termin sześciomiesięczny.

3) Wyznaczony termin może być przedłożony przez władzę, która udzieliła pozwolenia. Termin wyznaczony przez urząd celny we własnym zakresie może tenże urząd przedłużyć jeden raz na okres nie dłuższy od okresu pierwotnie wyznaczonego. Dalszego przedłużenia terminu wyznaczonego przez urząd celny może udzielić Dyrekcja Ceł na okres do sześciu miesięcy.

4) Towary odprawione warunkowo mogą być wywożone zpowrotem zagranicę lub przywożone zpowrotem z zagranicy do kraju jednorazowo w całości albo partjami, jednak z zachowaniem terminu, wyznaczonego w dokumencie odprawy warunkowej. Termin uważa się za dochowany, jeżeli przed jego upływem został towar zgłoszony do odprawy przy powrotnym przywozie lub przy powrotnym wywozie.

5) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu może zezwolić na złożenie do publicznego składu celnego przed upływem terminu powrotnego wywozu towarów zagranicznych odprawionych warunkowo. W przypadkach obrotu uszlachetniającego czynnego dotyczy to zarówno towaru nieprzerobionego jak i w stanie uszlachetnionym. Towary wymienione w niniejszym ustępie złożone na skład podlegają dalszej odprawie celnej na ogólnych zasadach stosownie do postanowień art. 69.

6) Bieg terminów przewidzianych w niniejszym paragrafie liczy się od dnia następnego po dniu ustalenia wyniku rewizji.

Zabezpieczenie celne.

§ 66. 1) Przy odprawie warunkowej towarów powinno być pobrane zabezpieczenie celne w wysokości wszystkich opłat, jakie przypadłyby przy ostatecznej odprawie.

2) Zabezpieczenie celne pobiera się w gotówce lub też krajowych papierach wartościowych, dopuszczonych do przyjmowania z tytułu kaucyj celnych na podstawie osobnych obwieszczeń Ministra Skarbu, ogłaszanych w «Monitorze Polskim».

3) Złożenie zabezpieczenia celnego w innej formie wymaga każdorazowej zgody Ministra Skarbu.

4) Wszelkie zmiany złożonego w urzędzie celnym zabezpieczenia mogą być dokonane tylko na podstawie zezwolenia władzy, która pierwotnie wydała pozwolenie.

5) Zabezpieczenie celne urząd celny zwraca we własnym zakresie po uskutecznieniu przez stronę wywozu lub przywozu towaru z zachowaniem warunków odprawy.

6) Gdy warunkowo odprawiony towar jest wywożony lub przywożony nie w całości, lecz partjami, urząd celny na żądanie strony zwraca zabezpieczenie celne częściowo, odpowiednio do ilości wywiezionego lub przywiezionego towaru.

7) Jeżeli towar odprawiony warunkowo nie został wywieziony lub przywieziony w ustalonym terminie, gotówkowe zabezpieczenie celne (całość lub część) należy zarachować ostatecznie jako wpływ celny w 30 dni po upływie terminu powrotnego wywozu lub powrotnego przywozu. Gdy tytułem zabezpieczenia celnego były złożone papiery wartościowe, należy wezwać stronę do uiszczenia gotówką przypadających należności celnych i innych, wyznaczając stronie 30-dniowy termin zapłaty. W razie nieuiszczenia należności w powyższym terminie papiery wartościowe podlegają sprzedaży na zasadach ustalonych osobnemi przepisami.

8) Jeżeli przy warunkowej odprawie towarów przywiezionych z zagranicy została pobrana akcydencja, należy zwrócić ją przy powrotnym wywozie towaru łącznie z innemi opłatami podlegającemi zwrotowi. W przypadku niewywiezienia towaru zpowrotem zagranicę akcydencja przypadająca od ilości niewywiezionego w terminie towaru podlega zarachowaniu jako wpływ celny narówni z innemi opłatami celnemi. To samo dotyczy towarów krajowych odprawionych warunkowo przy ich powrotnym przywozie.

9) Sposób zabezpieczenia celnego powinien być uwidoczniony w dokumencie odprawy.

Gwarancja powrotnego wywozu zagranicę lub przywozu z zagranicy towarów podlegających ograniczeniom przywozowym lub wywozowym.

§ 67. 1) Towary podlegające ograniczeniom przywozowym, sprowadzone z zagranicy celem uszlachetnienia, powinny być wywiezione zpowrotem zagranicę w okresie ustalonym w pozwoleniu, w stanie przerobionym lub też, w razie niezużycia towarów na ten cel, wywiezione w tym samym okresie zagranicę w takim stanie, w jakim przybyły z zagranicy. Obowiązek powrotnego wywozu w ustalonym terminie dotyczy również i innych rodzajów odpraw warunkowych, jeżeli chodzi o towary podlegające ograniczeniom przywozowym.

2) Ostateczna odprawa przywozowa tego rodzaju towarów do wolnego obrotu może być dokonana po uzyskaniu przez stronę pozwolenia przywozu.

3) Celem zabezpieczenia powrotnego wywozu zagranicę towarów wymienionych w ustępie pierwszym należy przy odprawie warunkowej żądać od strony niezależnie od zabezpieczenia celnego, osobnej gwarancji zabezpieczającej wywóz towarów zagranicę. Tytułem takiej gwarancji pobiera się kwotę odpowiadającą wartości towarów, przyjmowaną w takiej formie, w jakiej przyjmuje się od danego towaru zabezpieczenie należności celnych.

4) Dyrekcje Ceł mogą zezwolić na przyjęcie od firm godnych zaufania zamiast kwoty gwarancyjnej, pisemnego zobowiązania, że towary zostaną wywiezione zagranicę w ciągu ustalonego okresu i że w razie niewywiezienia towarów w terminie, będzie wpłacona do kasy urzędu celnego na rzecz Skarbu Państwa wartość towarów w ściśle określonej każdorazowo sumie.

5) Postanowienia ust. 1—4 mają analogiczne zastosowanie przy odprawie warunkowej towarów krajowych podlegających ograniczeniom wywozowym.

Miejsce odprawy przy powrotnym przywozie lub powrotnym wywozie.

§ 68. 1) Odprawa przy powrotnym przywozie lub powrotnym wywozie towarów warunkowo odprawionych powinna być dokonana zasadniczo w tym samym urzędzie celnym, który dokonał pierwotnej odprawy.

2) Wyjątek stanowią:

a) przesyłki, na które wydano osobne pozwolenie co do powrotnego przywozu lub wywozu ich przez inne urzędy celne,

b) towary odprawione warunkowo na wystawy i targi, które to towary mogą być wywożone zpowrotem przez dowolny urząd celny I klasy,

c) towary odprawione w ruchu podróżnych, które to towary mogą być przywożone i wywożone przez wszystkie urzędy celne uprawnione do odprawy podróżnych,

d) wzory i próbki towarów oraz narzędzia i instrumenty montażowe, które mogą być przywożone przez dowolne urzędy celne, znajdujące się przy drogach kolejowych, wodnych lub na lotniskach oraz przez urzędy celne I klasy przy drogach kołowych,

e) opakowania, z wyjątkami ustalonemi w § 81.

Postępowanie przy powrotnym wywozie i powrotnym przywozie.

§ 69. 1) Towar odprawiony warunkowo w przywozie według zgłoszenia ustnego podlega przy powrotnym wywozie zasadniczo odprawie również na podstawie zgłoszenia ustnego według zasad ustalonych dla odprawy ostatecznej.

2) Przy powrotnym wywozie zagranicę towaru odprawionego warunkowo w przywozie na podstawie zgłoszenia na piśmie strona powinna złożyć, jeżeli w towarze zostały dokonane zmiany, zgłoszenie wywozowe na piśmie z oznaczeniem w niem numeru i daty pierwotnego zgłoszenia przywozowego. W przypadkach powrotnego wywozu towaru w całości i bez dokonania zmian tegoż, można złożyć zgłoszenie ustne.

3) Przy zgłoszeniu wywozowem zarówno ustnem jak i pisemnem strona powinna złożyć dokument warunkowej odprawy przywozowej dotyczący wywożonego towaru z wyjątkiem przypadku przewidzianego w ust. 8.

4) Jeżeli warunkowo odprawiony towar zagraniczny był poddany w kraju przerobieniu, strona obowiązana jest oznaczyć w zgłoszeniu wywozowem:

a) rodzaj i ilość (wagę, sztuki i t. p.) wywożonego towaru,

b) rodzaj i ilość odprawionego warunkowo zagranicznego towaru użytego do przerobu.

5) Badanie i sprawdzanie zgłoszeń celnych odbywa się w sposób ustalony dla odprawy ostatecznej.

6) Jeżeli powrotny przywóz towarów następuje partjami, dokument warunkowej odprawy przywozowej złożony przez stronę zwraca się każdorazowo stronie po dokonaniu na nim adnotacji o ilości wywiezionego towaru.

7) Towary zgłoszone do powrotnego wywozu podlegają rewizji celnej według zasad ustalonych dla odprawy ostatecznej. Przy rewizji należy stwierdzić tożsamość towaru.

8) Jeżeli udzielone pozwolenie na przywozową odprawę warunkową dopuszcza powrotny wywóz towaru przez więcej niż jeden urząd celny, ustala się dla tego rodzaju przypadków następujący sposób postępowania:

a) władza udzielająca pozwolenia wyznaczy jeden urząd celny, który będzie prowadził kontrolę towarów odprawionych warunkowo,

b) strona zgłaszająca towar do powrotnego wywozu w wymienionych w pozwoleniu wyjściowych urzędach celnych, nie dołącza do wywozowego zgłoszenia dokumentu warunkowej odprawy przywozowej (ust. 3), natomiast powinna oznaczyć w zgłoszeniu numer i datę tego dokumentu oraz numer i datę pozwolenia,

c) urząd celny wyjściowy, po dokonaniu odprawy wywozowej i stwierdzeniu występu towaru zagranicę, przesyła kwit celny do urzędu kontrolującego celem odpisania wywiezionego towaru z rachunku firmy. Urząd kontrolujący stwierdza na kwicie odpisanie towaru z rachunku, poczem zwraca kwit urzędowi celnemu wyjściowemu celem wręczenia stronie.

Odprawa warunkowa towarów krajowych.

§ 70. 1) Przepisy dotyczące warunkowej odprawy towarów przywożonych z zagranicy mają analogiczne zastosowanie przy odprawie warunkowej towarów krajowych wywożonych zagranicę oraz przy ich powrotnym przywozie, jeżeli w pozwoleniu na odprawę warunkową nie ustalono inaczej.

2) Przy powrotnym przywozie towaru krajowego odprawionego w wywozie warunkowo i poddanego zagranicą wykończeniu lub naprawie, strona powinna w zgłoszeniu przywozowem oznaczyć:

a) rodzaj i ilość (wagę, sztuki i t. p.) przywiezionego towaru,

b) rodzaj i ilość zagranicznych towarów (dodatków) użytych do wykończenia lub naprawy, a jeżeli dodatków nie użyto, określić na czem polegało wykończenie lub naprawa.

Dodatkowe zastosowanie odprawy warunkowej.

§ 71. 1) Jeżeli dla warunkowej odprawy towaru wymagane jest pozwolenie władzy celnej a strona takiego pozwolenia przy zgłoszeniu do odprawy nie przedstawiła, urząd celny może na wniosek strony zabezpieczyć tożsamość takiego towaru, czyniąc o tem adnotację w dokumencie odprawy z powołaniem się na postanowienie niniejszego paragrafu. Zabezpieczenie tożsamości towaru przy ostatecznej odprawie nie stanowi ani pozwolenia na warunkową odprawę, ani też nie uzasadnia prawa strony do otrzymania takiego pozwolenia.

2) Na dodatkowe zastosowanie odprawy warunkowej zezwala władza upoważniona do udzielania pozwoleń na odprawę warunkową. Podania strony o dodatkowe zastosowanie odprawy warunkowej według ust. 1 powinny być wniesione w ciągu 30 dni, licząc od daty ustalenia wyniku rewizji.

Zniszczenie opakowań lub przerobienie ich na towar wolny od cła.

§ 72. 1) Jeżeli opakowania podlegające cłu przywozowemu, w których zostały przywiezione towary w obrocie warunkowym, nie zostaną pod dozorem celnym wywiezione zpowrotem zagranicę, mogą być pod tymże dozorem zniszczone lub przerobione na towar wolny od cła.

2) Pozwoleń na zniszczenie wymienionych wyżej opakowań lub przerobienie ich na towar wolny od cła udziela władza celna, która wydała pozwolenie na warunkową odprawę.

3) O dokonanem zniszczeniu lub przerobieniu opakowań powinien być sporządzony protokół urzędowy w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje strona, a drugi służy urzędowi celnemu za podstawę do zwrotu zabezpieczenia celnego.

Przywóz oraz wywóz towarów na wystawy, targi międzynarodowe, konkursy przemysłowo-handlowe i t. p.

§ 73. 1) Na odprawę warunkową krajowych towarów wolnych od cła wywozowego i ograniczeń wywozowych, a przeznaczonych na wystawy, targi międzynarodowe, konkursy przemysłowo-handlowe i t. p. urządzane zagranicą, nie jest wymagane uzyskiwanie uprzednio osobnych pozwoleń. Do dokonania warunkowej odprawy wywozowej tego rodzaju towarów upoważnia się urzędy celne I klasy na podstawie zaświadczenia właściwej dla petenta izby przemysłowo-handlowej, stwierdzającego celowość i potrzebę wywozu eksponatów. Do zaświadczenia powinien być dołączony w trzech egzemplarzach szczegółowy wykaz towarów przeznaczonych do wywozu, z oznaczeniem w nim rodzaju towaru i wagi.

2) Odprawa warunkowa towarów podlegających cłu wywozowemu lub ograniczeniom wywozowym może być dokonana na podstawie pozwolenia Ministra Skarbu. Podania o warunkową odprawę powinny być składane w dwóch egzemplarzach we właściwej izbie przemysłowo-handlowej, która po zaopinjowaniu przesyła podania do Ministerstwa Skarbu.

3) Pozwolenia na dokonanie warunkowej odprawy przywozowej zagranicznych towarów przeznaczonych na wystawy, targi międzynarodowe, konkursy przemysłowo-handlowe i t. p. urządzane w kraju, udziela Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

4) Wymienione w ust. 2 i 3 podania powinny zawierać następujące dane:

a) nazwisko i adres petenta,

b) wyszczególnienie rodzaju i w przybliżeniu ilości towarów,

c) wskazanie celu przywozu lub wywozu towarów,

d) oznaczenie kraju pochodzenia towarów lub kraju przeznaczenia,

e) oznaczenie terminu, w ciągu którego ma nastąpić powrotny wywóz lub przywóz towarów,

f) wskazanie urzędu celnego, w którym ma być dokonana odprawa warunkowa,

g) wniosek co do rodzaju zabezpieczenia celnego.

Przywóz oraz wywóz towarów do przejściowego użytku, wypróbowania lub naśladowania.

§ 74. 1) Na odprawę warunkową wolnych od cła wywozowego i ograniczeń wywozowych krajowych towarów, przeznaczonych do wywozu zagranicę celem wypróbowania, naśladowania lub do przejściowego użytku, nie jest wymagane uzyskiwanie uprzednio pozwolenia. Do dokonania warunkowej odprawy wywozowej tego rodzaju towarów upoważnia się urzędy celne I klasy na podstawie zaświadczenia właściwej izby przemysłowo-handlowej, stwierdzającego celowość i potrzebę wywozu zagranicę towarów. W zaświadczeniu takiem powinny być wymienione szczegółowo towary przeznaczone do wywozu. Odprawa warunkowa towarów podlegających cłu wywozowemu lub ograniczeniom wywozowym może być dokonana na podstawie pozwolenia Ministra Skarbu.

2) Na warunkową odprawę towarów przywożonych z zagranicy celem wypróbowania lub naśladowania na okres czasu do trzech miesięcy z wyjątkiem maszyn, aparatów i filmów, udziela pozwoleń właściwa Dyrekcja Ceł na podstawie opinii izby przemysłowo-handlowej. Pozatem upoważnia się Dyrekcje Ceł do wydawania na podstawie opinii izb przemysłowo-handlowych zezwoleń na warunkową odprawę klisz, matryc i form do odlewu części maszyn, przywożonych z zagranicy do przejściowego użytku oraz na podstawie zaświadczenia krajowych towarzystw wyścigowych, koni przesyłanych z zagranicy na wyścigi. Przepisy dotyczące przywozu z zagranicy zwierząt żywych powinny być w danym przypadku przestrzegane. Na odprawę warunkową do przejściowego użytku rekwizytów teatralnch, wędrownych urządzeń zabawowych i widowiskowych oraz wędrownych cyrków udzielają pozwoleń Dyrekcje Ceł na okres czasu do trzech miesięcy.

3) Podania o pozwolenie na warunkową odprawę w zakresie uprawnień Dyrekcyj Ceł powinny być wnoszone do Dyrekcyj Ceł za pośrednictwem izb przemysłowo-handlowych, z wyjątkiem podań o odprawę warunkową koni przeznaczonych na wyścigi, rekwizytów teatralnych, wędrownych urządzeń zabawowych i widowiskowych oraz wędrownych cyrków, które to podania należy wnosić bezpośrednio do Dyrekcji Ceł.

4) Podania do Ministerstwa Skarbu i Dyrekcji Ceł powinny być składane w dwóch egzemplarzach i zawierać następujące dane:

a) nazwisko i adres petenta,

b) wyszczególnienie rodzaju i ilości towarów,

c) umotywowanie potrzeby przywozu względnie wywozu towarów do przejściowego użytku, wypróbowania lub naśladowania,

d) oznaczenie kraju, z którego ma być przedmiot przywieziony, lub kraju, do którego ma być przedmiot wywieziony,

e) oznaczenie terminu, w ciągu którego ma nastąpić powrotny wywóz lub przywóz,

f) wskazanie urzędu celnego, w którym ma być dokonana odprawa warunkowa,

g) wniosek co do rodzaju zabezpieczenia celnego.

Odprawa warunkowa próbek i wzorów towarów.

§ 75. 1) Właściciele zagranicznych firm przemysłowych i handlowych tych państw, z któremi Polska zawarła umowy handlowe przewidujące tego rodzaju zobowiązania, mogą osobiście lub przez swoich komiwojażerów przywozić do polskiego obszaru celnego próbki i wzory towarów za złożeniem zabezpieczenia celnego.

2) Wymienione osoby, zgłaszające do warunkowej odprawy wzory i próbki, obowiązane są legitymować się w urzędzie celnym kartą legitymacyjną stosownie do postanowień umowy handlowej. Na zasadzie tej legitymacji urząd celny odprawia warunkowo we własnym zakresie zgłoszone wzory i próbki, zabezpieczając rozpoznanie ich tożsamości.

3) Karta legitymacyjna uprawnia do korzystania z odprawy warunkowej wzorów i próbek, należących do firmy wymienionej w karcie.

4) W potwierdzeniu odprawy warunkowej urząd celny wymienia datę i numer karty legitymacyjnej, instytucję, która wydała kartę, oraz oznacza termin powrotnego wywozu.

§ 76. Właściciele zagranicznych firm przemysłowych i handlowych tych państw, z któremi Polska nie zawarła dotychczas traktatów handlowych, lecz które

wprowadziły u siebie w życie konwencję międzynarodową o uproszczeniu formalności celnych z dnia 3 listopada 1923 r. (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr. 106, poz. 819) mogą zgłaszać do odprawy warunkowej osobiście lub też przez swoich komiwojażerów wzory i próbki towarów podlegających cłu lecz wolnych od ograniczeń przywozowych. Zgłoszone wzory i próbki urząd celny odprawia we własnym zakresie według zasad § 75, przyczem strona obowiązana jest przedstawić kartę legitymacyjną według wzoru ustalonego w konwencji międzynarodowej o uproszczeniu formalności celnych.

§ 77. Do próbek i wzorów, które są wolne od cła przywozowego na podstawie taryfy celnej lub innych przepisów celnych, nie stosuje się odprawy warunkowej. Próbki takie odprawia urząd celny ostatecznie we własnym zakresie na ogólnej zasadzie bez względu na kraj pochodzenia.

§ 78. 1) Wzory i próbki towarów podlegających ograniczeniom przywozowym, które mogą być użyte jako towar i nie są wolne od cła, powinny być odprawiane warunkowo na podstawie pozwolenia na prawo przywozu. W razie braku pozwolenia na prawo przywozu, próbki mogą być odprawiane warunkowo za podwójnem zabezpieczeniem, to jest za zabezpieczeniem należności celnych i innych, przypadających od wzorów i próbek oraz za pobraniem sumy, odpowiadającej ich wartości. Wzory i próbki tego rodzaju towarów nadsyłane z krajów, z któremi Polska nie zawarła umów handlowych, nie mogą być odprawiane warunkowo.

2) Przy odprawie próbek podlegających cłu a należących do kategorji artykułów spożywczych, bez względu na to czy podlegają ograniczeniom przywozowym lub nie, należy pobierać pojedyńcze zabezpieczenie w wysokości przypadającego cła, jeżeli próbki takie są sprowadzane z krajów traktatowych przez osoby i zrzeszenia handlowe, trudniące się importem wymienionych wyżej towarów lub też są przywożone przez komiwojażerów.

3) Zabezpieczenie cła, sumę odpowiadającą wartości próbek, opłaty manipulacyjne i ewentualnie pobraną przy odprawie akcydencję należy zwracać, jeżeli wzory i próbki zostaną w terminie wywiezione zpowrotem zagranicę w stanie niezmienionym. Zwrotu dokonywa we własnym zakresie ten urząd graniczny, przez który próbki i wzory będą wywiezione zpowrotem zagranicę.

4) Nadsyłane do krajowych wytwórni wzory i modele towarów podlegających ograniczeniom przywozowym mogą urzędy celne odprawiać warunkowo bez osobnych pozwoleń i dodatkowego zabezpieczenia w wysokości wartości towaru oraz bez względu na kraj, z którego wzór lub model nadszedł, jeżeli importer w każdym przypadku przedstawi zaświadczenie izby przemysłowo-handlowej, w której okręgu znajduje się przedsiębiorstwo, że chodzi tylko o model, a nie towar w obrocie handlowym. Za wzory i modele tego rodzaju należy uważać: modele mebli, przesyłane do fabryk mebli, wzory wyrobów metalowych, przeznaczonych do hut i fabryk wyrobów metalowych i t. p.

5) Etykiety, rysunki, pieczątki i t. p., nadsyłane przez zagranicznych odbiorców towaru krajowego pod adresem firm produkujących na eksport i służące do oznaczenia towarów w celu łatwiejszego ich zbytu zagranicę, mogą być odprawiane warunkowo, bez względu na to skąd pochodzą, za każdorazowem zaświadczeniem izby przemysłowo-handlowej, stwierdzającem konieczność przywozu.

§ 79. Próbki i wzory towarów krajowych, wywożone zagranicę z polskiego obszaru celnego, odprawiają urzędy celne warunkowo we własnym zakresie z wyznaczeniem okresu powrotnego przywozu do dwunastu miesięcy. Na dowód dokonanej odprawy urząd celny wydaje kwit warunkowej odprawy (wzór Nr. 12).

Odprawa warunkowa opakowań.

§ 80. 1) Przy wywozie zagranicę krajowego opakowania z towarem, lub też samego opakowania celem przywozu towaru z zagranicy, urząd celny na wniosek strony wydaje zaświadczenie wywozu opakowania według dołączonego wzoru Nr. 13 z ważnością na przeciąg 6 miesięcy od daty wywozu. Na podstawie tego zaświadczenia następuje zwolnienie od cła opakowania krajowego przy powrotnym przywozie z zagranicy.

2) Jeżeli strona przywiozła zpowrotem tylko część wywiezionego zagranicę krajowego opakowania, a ma zamiar w ustalonym terminie przywieźć pozostałą część, powinna przedstawić urzędowi celnemu zaświadczenie wywozu z jednym

odpisem tegoż. Urząd celny uwierzytelnia odpis, odnotowuje na oryginale i odpisie ilość i rodzaj zwolnionego opakowania, poczem oryginał dołącza do dokumentu odprawy, a odpis wręcza stronie celem wykorzystania przy nadejściu reszty opakowania.

3) Zagraniczne opakowania podlegające opłacie celnej, wprowadzane w stanie próżnym celem wywozu w nich krajowych towarów zagranicę, odprawiają urzędy celne I klasy we własnym zakresie za zabezpieczeniem celnem na wniosek strony umieszczony w przywozowem zgłoszeniu celnem. Wyjątek stanowią worki próżne i konserwowe puszki z blachy białej, których przywozowa odprawa warunkowa może być dokonana tylko za pozwoleniem Ministra Skarbu.

4) Przybywające z towarem zagraniczne opakowania, podlegające osobnej opłacie celnej, odprawia urząd celny za zabezpieczeniem celnem we własnym zakresie na wniosek strony, umieszczony w zgłoszeniu celnem, przyczem nie pobiera się dodatkowego zabezpieczenia celnego, jeżeli opakowanie podlega ograniczeniom przywozowym. Na warunkowo odprawione tego rodzaju opakowania wystawia urząd celny oddzielny kwit warunkowej odprawy (wzór Nr. 12), uskuteczniając jednocześnie adnotację o tem w zgłoszeniu celnem.

5) Przy wywozie towaru w zagranicznem opakowaniu, które pierwotnie odprawiono warunkowo, jak również przy wywozie takiegoż próżnego opakowania, strona powinna dołączyć do zgłoszenia wywozowego kwit pierwotnej warunkowej odprawy. Po stwierdzeniu tożsamości wywożonego opakowania i dokonaniu odprawy wywozowej urząd celny zarządza zwrot zabezpieczenia celnego we własnym zakresie.

6) Odprawione warunkowo opakowanie może być wywiezione częściami, jednak w terminie ustalonym dla powrotnego wywozu. Urząd celny zwraca zabezpieczenie celne za faktycznie wywiezioną każdorazowo ilość opakowań.

7) Jeżeli wywóz opakowania był uskuteczniony nie przez urząd, który dokonał przywozowej odprawy warunkowej, urząd celny wyjściowy uskutecznia na przedstawionym przez stronę kwicie warunkowej odprawy przywozowej adnotację o wywozie opakowania zagranicę, poczem przesyła ten kwit właściwemu urzędowi celnemu wejściowemu. Na zasadzie takiego potwierdzenia wywozu opakowania urząd celny wejściowy zwraca zabezpieczenie celne we własnym zakresie.

8) Używane próżne beczki żelazne po pyle cynkowym, przeznaczone dla krajowych przedsiębiorstw górniczo-hutniczych a wprowadzone celem napełnienia pyłem cynkowym i wywozu zagranicę w stanie napełnionym, podlegają odprawie w postępowaniu warunkowem bez zabezpieczenia celnego, po obliczeniu przypadających należności celnych. Przy odprawie tych beczek przedsiębiorstwa górniczo-hutnicze obowiązane są składać urzędowi celnemu oświadczenie, że beczki przeznaczone są do napełnienia pyłem cynkowym, a zarazem i pisemne zobowiązanie, że beczki te zostaną wywiezione zpowrotem zagranicę w ciągu sześciu miesięcy od daty odprawy przywozowej i że w razie niewywiezienia zostaną uiszczone przypadające opłaty celne.

9) Na podanych wyżej (ust. 8) zasadach odprawia się używane zagraniczne próżne beczki drewniane po nafcie i płynnych produktach naftowych (oleje, smary, mieszanka), przeznaczone do krajowych rafineryj, a wprowadzone celem napełnienia i wywozu zagranicę w stanie napełnionym.

§ 81. 1) Do wydawania stronom zaświadczeń wywozu krajowego opakowania (wzór Nr. 13) są upoważnione urzędy celne zarówno I i jak II klasy.

2) W razie ustnego zgłoszenia towaru do wywozu wniosek o wydanie takiego zaświadczenia może być zgłoszony również ustnie.

3) Powrotny przywóz z zagranicy opakowań ze zwolnieniem od cła na podstawie zaświadczeń, wydanych przez urzędy celne I i II klasy, może być dokonany przez dowolny urząd celny I klasy. Przez urząd celny II klasy mogą być przywiezione zpowrotem z zagranicy i zwolnione od cła tylko te opakowania, które przez ten sam urząd celny były odprawione przy wywozie.

4) Zagraniczne opakowania, wprowadzone na podstawie odprawy warunkowej celem napełnienia krajowym towarem, mogą być wywożone zagranicę przez dowolny urząd celny I klasy.

5) Przez urzędy celne II klasy mogą być przywożone i wywożone zagraniczne opakowania na podstawie osobnych upoważnień Dyrekcji Ceł.

Odprawa warunkowa wozów meblowych.

§ 82. 1) Zagraniczne wozy meblowe próżne, przywożone celem zabrania rzeczy, podlegają odprawie warunkowej na podstawie pisemnego zgłoszenia. Jeżeli takie wozy przybywają z rzeczami, odprawę rzeczy załatwiają urzędy celne na podstawie pisemnego zgłoszenia, przyczem na warunkowo odprawiony wóz meblowy wystawiają kwit warunkowej odprawy (wzór Nr. 12), czyniąc o tem odpowiednią wzmiankę w zgłoszeniu. Termin powrotu wozu meblowego zagranicę ustala się na sześć miesięcy.

2) Na krajowe wozy meblowe, wywożone z rzeczami lub w stanie próżnym celem przywozu z zagranicy rzeczy, należy przy odprawie wywozowej wydać na wniosek strony zaświadczenie wywozu opakowania (wzór Nr. 13). Termin powrotnego przywozu z zagranicy krajowego wozu meblowego ustala się na jeden rok od daty wywozu zagranicę.

3) Wozy meblowe mogą być odprawiane i zwalniane od cła we własnym zakresie przez wszystkie urzędy celne I klasy. Dyrekcje Ceł mogą upoważniać do odprawy i zwalniana od cła wozów meblowych również urzędy celne II klasy.

4) Powyższe postanowienia obejmują również niezbędny materjał do opakowania mebli, w stanie używanym, np. skrzynie, maty i t. p.

Odprawa warunkowa kolejowych przyborów ładunkowych.

§ 83. Przepisy dotyczące odprawy warunkowej skrzyń zbiorczych, opon, łańcuchów i innych kolejowych przyborów ładunkowych, stanowiących własność kolei lub własność prywatną, są zawarte w instrukcji kolejowo-celnej.

Odprawa warunkowa narzędzi i instrumentów do montażu maszyn i aparatów.

§ 84. 1) Urzędy celne I i II klasy są upoważnione do dokonywania odprawy warunkowej narzędzi i instrumentów montażowych wysyłanych przez krajowe firmy zagranicę. Urzędy te upoważnione są również do warunkowej odprawy narzędzi i instrumentów montażowych wysyłanych przez zagraniczne firmy do polskiego obszaru celnego celem montowania maszyn i aparatów, sprowadzonych od tych firm.

2) Termin powrotnego wywozu odprawionych warunkowo narzędzi i instrumentów montażowych ustala się na okres sześciu miesięcy, licząc od dnia dokonania odprawy warunkowej. Okres ten może być przez urzędy celne przedłużony, nawet kilkakrotnie, jednak nie może przekraczać ogółem jednego roku, licząc od dnia dokonanej odprowy. W razie prośby strony o dalsze przedłużenie terminu wywozu Dyrekcja Ceł może przedłużyć termin na dalszy okres do sześciu miesięcy.

3) Termin powrotnego przywozu narzędzi i instrumentów montażowych, wysyłanych zagranicę przez firmy krajowe ustala się na jeden rok od daty wywozu. Urzędy celne mogą przedłużyć ten termin na dalszy jeden rok.

Odprawa warunkowa przedmiotów przewożonych przez podróżnych.

§ 85. 1) W przypadkach, gdy podróżni przybywają z zagranicy do polskiego obszaru celnego na czasowy pobyt i przywożą ze sobą przedmioty osobistego użytku podlegające cłu przywozowemu, urzędy celne, na wniosek podróżnych, odprawiają tego rodzaju przedmioty warunkowo we własnym zakresie. Zwrotu pobranego zabezpieczenia celnego dokonywa ten urząd celny, który stwierdza powrotny wywóz przesyłki zagranicę. Zabezpieczenia celnego w wysokości wartości towaru nie pobiera się w przypadku zastosowania przepisu § 27 ust. 1-d.

2) Również we własnym zakresie odprawiają urzędy celne warunkowo ze zwolnieniem następnie od cła, wywożone przez podróżnych czasowo zagranicę przedmioty, które przy powrotnym przywozie podlegałyby opłatom celnym. Termin powrotnego przywozu ustala się dla tego rodzaju przedmiotów do jednego roku od daty wywozu. Zaświadczenia odprawy warunkowej wydaje urząd celny na formularzu, według wzoru Nr. 12.

Odprawa warunkowa w małym ruchu granicznym.

§ 86. Rodzaj i zakres odprawy warunkowej dokonywanej w małym ruchu granicznym ustalają umowy międzypaństwowe. W razie braku takich umów mają zastosowanie postanowienia § 203.

Odprawa warunkowa dzieł sztuki artystów polskich i gdańskich.

§ 87. 1) Wszystkie urzędy kolejowe i morskie oraz inne I klasy są upoważnione do dokonywania we własnym zakresie warunkowej odprawy wywozowej i zwalniania od cła przy powrotnym przywozie wysyłanych czasowo zagranicę dzieł sztuki artystów polskich i gdańskich.

2) Postanowienia zawarte w § 25 ust. 3 i 4 niniejszych przepisów powinny być przytem przestrzegane.

Odprawa warunkowa mechanicznych środków przewozowych.

§ 88. Odprawa warunkowa mechanicznych środków przewozowych (samochodów, motocykli i t. p.) odbywa się na warunkach ustalanych osobnemi rozporządzeniami.

Obrót uszlachetniający czynny.

§ 89. 1) O dopuszczeniu poszczególnych towarów do obrotu uszlachetniającego czynego oraz o udziale poszczególnych przedsiębiorstw w obrocie uszlachetniającym czynnym decyduje Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu. Minister Skarbu może w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu upoważniać władze celne II i I instancji do udzielania dla pewnych rodzajów towarów pozwoleń na obrót uszlachetniający czynny.

2) Przedsiębiorstwa korzystając z obrotu uszlachetniającego czynnego powinny prowadzić księgi obrotu i okazywać je na każde żądanie organów kontrolujących.

§ 90. 1) Pozwolenia na obrót uszlachetniający czynny udziela się na podstawie umotywowanych podań składanych do Ministerstwa Skarbu w dwóch egzemplarzach za pośrednictwem izb przemysłowo-handlowych, w których okręgu znajduje się przedsiębiorstwo. Izby przemysłowo-handlowe po zbadaniu danych przytoczonych w podaniach a nadto jeżeli chodzi o artykuły i surowce rolnicze, po porozumieniu się z właściwą terytorjalną izbą rolniczą, przesyłają podania wraz ze swoją szczegółową opinją do Ministerstwa Skarbu przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu. Jeżeli opinja izby rolniczej jest niezgodna z opinją izby przemysłowo-handlowej, wówczas powinny być przesłane do Ministerstwa Skarbu obie opinje.

2) Podania o pozwolenie na obrót uszlachetniający czynny powinny zawierać następujące dane:

a) wymienienie siedziby i nazwy przedsiębiorstwa,

b) dokładne określenie rodzaju i ilości sprowadzanych towarów,

c) określenie rodzaju towarów, które mają być wywiezione w stanie uszlachetnionym,

d) opisanie przebiegu postępowania technicznego z wymienieniem ilości odpadków i t. p. oraz dołączeniem w trzech egzemplarzach próbek, rysunków lub fotografij towarów przeznaczonych do uszlachetnienia albo szczegółowego opisu tych towarów,

e) wskazanie pochodzenia towarów przywożonych do uszlachetnienia oraz wymienienie w miarę możności rynku zbytu na wyroby uszlachetnione,

f) wskazanie czy obrót uszlachetniający czynny będzie wykonany na rachunek własny, czy też na rachunek firmy zagranicznej,

g) wskazanie okresu ,w którym przywieziony towar zostanie uszlachetniony i wywieziony zpowrotem zagranicę,

h) wskazanie urzędów celnych, w których ma być dokonana odprawa warunkowa,

i) wskazanie formy, w jakiej przedsiębiorstwo zamierza złożyć zabezpieczenie celne.

3) Ważność pozwoleń udzielanych na przywóz towarów w obrocie uszlachetniającym czynnym nie może przekraczać jednego roku. Odnowienie pozwolenia na obrót uszlachetniający czynny na nowy okres wymaga złożenia ponownego podania.

§ 91. 1) Przy udzielaniu pozwoleń na obrót uszlachetniający czynny, względnie przy upoważnieniu władz celnych II lub I instancji do udzielania pozwoleń na obrót uszlachetniający czynny niektóremi towarami (art. 55 ust. 2), Ministerstwo Skarbu ustala ilościowy stosunek wytworzonych towarów do sprowadzonych

materjałów w celu uszlachetnienia i określa jednocześnie ilość odpadków lub dodatków, dopuszczalny ubytek lub przyrost materjałów, oraz czy i jakiego rodzaju odpadki podlegają cłu. Powyższe określenie technicznego przerobu materjałów może być ustalone po przeprowadzeniu próbnej fabrykacji pod dozorem celnym (ustęp 1 wedle Dz. U. poz. 266/36).

2) Otrzymywane przy fabrykacji odpadki podlegające cłu, mogą być zwolnione od opłaty celnej pod warunkiem wywozu ich zagranicę pod dozorem celnym lub też zniszczenia albo przekształcenia na towar wolny od cła.

§ 92. 1) Towary pozostające w obrocie uszlachetniającym czynnym mogą być na zasadzie pozwolenia Ministra Skarbu przekazane, w celu dalszego uszlachetnienia oraz wywozu wykończonego wytworu, innym przedsiębiorstwom upoważnionym do korzystania z obrotu uszlachetniającego. Warunki dotyczące takiego przekazania towarów będą każdorazowo ustalone w pozwoleniu.

2) Przedsiębiorstwom godnym zaufania może Minister Skarbu zezwolić na oddanie towaru w celu uskutecznienia pewnego procesu uszlachetniającego osobom trzecim, niekorzystającym samodzielnie z prawa obrotu uszlachetniającego (jak chałupnikom i t. p.). W tym przypadku odpowiedzialnym wobec Skarbu pozostaje nadal przedsiębiorstwo upoważnione do obrotu uszlachetniającego.

§ 93. 1) Proces uszlachetnienia może być poddany dozorowi celnemu stałemu lub dorywczemu. Dla niektórych przypadków procesu uszlachetnienia mogą być ustalone specjalne warunki dozoru celnego (np. wykonywanie uszlachetnienia w oddzielnych pomieszczeniach i t. p.). Dozór taki może być powierzony również organom kontroli skarbowej.

2) Jeżeli znakowanie towaru określone w § 64 nie jest wykonalne, można przedmiot dokładnie opisać, pozostawić wzory, próbki lub rysunki, zanotować marki fabryczne, numery i t. p.

3) W wyjątkowych przypadkach towary zagraniczne odprawione warunkowo w obrocie uszlachetniającym czynnym mogą być zastąpione takiemi samemi towarami krajowemi z jednoczesnem zwolnieniem zagranicznych towarów od należności celnych. Przedsiębiorstwa korzystające z obrotu uszlachetniającego na powyższej zasadzie, powinny prowadzić księgę obrotu towarami zagranicznemi odprawianemi warunkowo i towarami krajowemi wywożonemi zagranicę.

Obrót uszlachetniający bierny.

§ 94. 1) Pozwolenie na obrót uszlachetniający bierny w zakresie przewidzianym w art. 52 może być udzielone tylko przedsiębiorstwom mającym siedzibę w kraju.

2) Pozwoleń na obrót uszlachetniający bierny udziela się na podstawie umotywowanych podań, składanych w dwóch egzemplarzach za pośrednictwem izb przemysłowo-handlowych, w których okręgu znajduje się przedsiębiorstwo. Izby przemysłowo-handlowe po zbadaniu przytoczonych w podaniu danych przesyłają podania wraz ze swoją opinją do Ministerstwa Skarbu przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu.

3) Podania powinny zawierać następujące dane:

a) wymienienie nazwy i siedziby przedsiębiorstwa lub nazwiska i adresu osób, ubiegających się o pozwolenie,

b) określenie rodzaju towarów wywożonych w celu uszlachetnienia z wyszczególnieniem ich ilości i według wagi, sztuk i t. p. i dołączeniem w trzech egzemplarzach próbek, rysunków lub fotografij towarów przeznaczonych do uszlachetnienia i uszlachetnionych, albo szczegółowego opisu tych towarów,

c) dokładne opisanie na czem polegać będzie uszlachetnienie towaru, z wyszczególnieniem wagi krajowych towarów przypadającej na jednostkę wagi towaru uszlachetnionego,

d) wskazanie rodzaju i ilości materjałów zagranicznych, które mają być użyte do towaru przy uszlachetnieniu,

e) wskazanie kraju, siedziby i nazwy przedsiębiorstwa uszlachetniającego,

f) wskazanie okresu, w ciągu którego wywiezione do uszlachetnienia towary mają być zpowrotem przywiezione,

g) wskazanie urzędu celnego, w którym ma być dokonana odprawa warunkowa.

§ 95. Minister Skarbu ustala, czy i według jakich zasad będą wymierzone należności celne przy powrotnym przywozie towarów w biernym obrocie uszlachetniającym.

Obrót reparacyjny czynny.

§ 96. 1) Na przywóz do kraju przedmiotów w celu naprawy nie wymaga się osobnych pozwoleń. Do dokonywania odprawy warunkowej przedmiotów przywiezionych do naprawy upoważnione są urzędy celne I klasy.

2) Odprawy warunkowej dokonywa się na ogólnych zasadach.

Obrót reparacyjny bierny.

§ 97. 1) Wywóz przedmiotów w celu naprawy wymaga uzyskania uprzednio pozwolenia. Na wywóz zagranicę celem naprawy maszyn i aparatów udziela pozwolenia Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, w innych przypadkach udziela pozwoleń Dyrekcja Ceł w porozumieniu z właściwemi izbami przemysłowo-handlowemi.

2) Pozwolenia na obrót reparacyjny bierny mogą być udzielone, jeżeli naprawa nie może być w kraju wcale lub w dostatecznym zakresie wykonana, pozatem w tych przypadkach, gdy przedmioty były uprzednio sprowadzone z zagranicy i zachodzi konieczność dokonania naprawy w zakładzie wytwórcy.

3) Pozłacanie, posrebrzanie, malowanie, lakierowanie i temu podobne odświeżanie powierzchni przedmiotów wyłącza się z czynności stanowiących obrót reparacyjny bierny.

4) Po powrotnym przywozie towarów, wywiezionych zagranicę w celu naprawy, powina być stwierdzona tożsamość towarów.

§ 98. 1) Podania o pozwolenie na obrót reparacyjny bierny powinny być składane w dwóch egzemplarzach, przyczem podania dotyczące maszyn i aparatów — do Ministerstwa Skarbu przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu, dotyczące zaś innych przedmiotów — do Dyrekcji Ceł za pośrednictwem izb przemysłowo-handlowych.

2) Podania powinny zawierać następujące dane:

a) wymienienie nazwy i siedziby przedsiębiorstwa lub nazwiska i adresu osoby, ubiegającej się o pozwolenie na obrót reparacyjny bierny,

b) wyszczególnienie rodzaju i ilości towarów (według wagi, sztuk i t. p.), wywożonych w celu naprawy, z załączeniem rysunków, fotografij i t. p. w dwóch egzemplarzach, względnie szczegółowego opisu tych towarów,

c) opis uszkodzenia, jakiemu uległ towar,

d) wskazanie kraju, siedziby i nazwy przedsiębiorstwa, które ma wykonać naprawę,

e) wskazanie okresu, w ciągu którego przedmioty przeznaczone do naprawy mają być przywiezione zpowrotem do kraju,

f) wskazanie urzędu celnego, w którym ma być dokonana odprawa warunkowa.

§ 99. 1) Wszelkie materjały dodane do przedmiotu przy naprawie zagranicą podlegają opłacie celnej według tej pozycji taryfy celnej przywozowej, jakiej podlegałby sam przedmiot naprawiony. Minister Skarbu może dla poszczególnych przypadków obrotu reparacyjnego biernego ustalić inną zasadę wymierzania należności celnych.

2) Celem sprawdzenia ilości i rodzaju użytych do naprawy dodatków strona powinna przedstawić urzędowi celnemu dokładną specyfikację, sporządzoną przez firmę, która dokonała naprawy.

3. Odprawa przekazowa.

Przekazywanie za listem przekazowym.

§ 100. 1) Przekazywanie za listem przekazowym towarów przewożonych przez publiczne przedsiębiorstwa przewozowe może się odbywać:

a) pomiędzy urzędami celnemi ustanowionemi przy kolejach żelaznych, mającemi nieprzerwalne połączenie kolejowe,

b) pomiędzy urzędami celnemi ustanowionemi na lotniskach,

c) we wzajemnym obrocie pomiędzy urzędami celnemi ustanowionemi przy kolejach żelaznych a urzędami ustanowionemi na lotniskach oraz pomiędzy urzędami celnemi ustanowionemi na lotniskach a urzędami celnemi ustanowionemi w siedzibie urzędów pocztowo-celnych.

Minister Skarbu może zezwolić na przekazywanie za listem przekazowym towarów przewożonych przez publiczne przedsiębiorstwo przewozowe także na drogach wodnych, na warunkach przez niego ustalanych.

2) Przekazywanie odbywa się w następujących przypadkach:

a) z wejściowego urzędu celnego do wyjściowego urzędu celnego przy przewozie (tranzycie) przez polski obszar celny zagranicznych towarów nieoclonych;

b) z granicznego urzędu celnego do wewnętrznego na wniosek strony, zagranicznych towarów nieoclonych a w szczególności, gdy urząd celny nie jest upoważniony do odprawy danego towaru;

c) jeżeli odprawa towarów w granicznym urzędzie celnym nastręcza trudności;

d) z wewnętrznego urzędu celnego do granicznego wyjściowego, gdy towar krajowy odprawiono do wywozu w wewnętrznym urzędzie celnym (§ 54 ust. 1) lub gdy towar zagraniczny wywozi się zpowrotem zagranicę.

3) Powtórne przekazanie nieoclonego zagranicznego towaru dopuszczalne jest za każdorazowem pozwoleniem urzędu celnego.

§ 101. 1) Publiczne przedsiębiorstwa przewozowe obowiązane są na towary, które mają być przekazane, sporządzić i złożyć urzędowi celnemu listy przekazowe.

2) Wzór listu przekazowego i dane, jakie list przekazowy powinien zawierać, ustalają instrukcje dla poszczególnych rodzajów przewozu przez granicę celną (np. instrukcja kolejowo-celna).

§ 102. 1) Nadawczy urząd celny bada złożony przez przedsiębiorstwo przewozowe list przekazowy pod względem formalnym i sprawdza jego zgodność z dokumentami przewozowemi.

2) Urząd celny może towary przeznaczone do przekazania sprawdzać i poddawać rewizji celnej.

3) Na towary przekazane lub na środek przewozowy nakłada się zasadniczo urzędowe zamknięcie.

4) Niezależnie od nałożenia zamknięć urzędowych na środki przewozowe, urząd celny może w przypadkach istotnej potrzeby zarządzać konwój przekazywanych towarów na koszt przedsiębiorstwa przewozowego.

5) Zgodność listu przekazowego z dokumentami przewozowemi potwierdza urząd celny w liście przekazowym podpisem i pieczęcią urzędową.

6) Potwierdzony list przekazowy urząd celny wręcza przedsiębiorstwu przewozowemu, które obowiązane jest do dostawienia listu przekazowego wraz z przekazanemi towarami do odbiorczego urzędu celnego.

§ 103. 1) Dostawione wraz z listem przekazowym towary odbiorczy urząd celny poddaje rewizji zewnętrznej, poczem potwierdza ich odbiór.

2) Dalsze postępowanie urzędu celnego odbiorczego zależne jest od ponownego zgłoszenia celnego strony w myśl art. 36.

3) Towary przekazane do przewozu przez polski obszar celny (tranzyt) oraz towary przekazane do wywozu, graniczny urząd odbiorczy może poddawać rewizji celnej. Wywóz zagranicę towarów wymienionych w tym ustępie odbywa się bez ponownego zgłoszenia celnego strony.

4) W przypadkach stwierdzenia naruszenia zamknięć celnych, uszkodzenia opakowania przesyłki, niezgodności towaru z dokumentami, braku sztuk lub ujawnienia różnicy w wadze przekazanej przesyłki, urząd celny sporządza protokół przy udziale przewoźnika; protokół podpisuje urzędnik celny i przewoźnik. Protokółu nie sporządza się przy ujawnieniu różnicy wagi w przypadkach przewidzianych w końcowem zdaniu § 104 ust. 1.

5) Uszkodzone sztuki podlegają zgłoszeniu i rewizji z urzędu niezwłocznie po ujawnieniu uszkodzenia; w tym przypadku od zrewidowanych sztuk nie pobiera się dodatkowej opłaty manipulacyjnej (akcydencji).

§ 104. 1) Z chwilą otrzymania listu przekazowego przedsiębiorstwo przewozowe przyjmuje na siebie obowiązek dostawienia do odbiorczego urzędu celnego towarów w stanie nienaruszonym i w okresie przepisanym. W przypadku niedostawienia towarów do urzędu odbiorczego w przepisanym okresie (ust. 2 i 3) lub też niedostawienia towaru w całości, przedsiębiorstwo przewozowe ponosi odpowiedzialność wobec zarządu celnego za należności celne i inne (art. 59 ust. 2) ciążące na niedostawionych towarach. Za brak wagi nieprzekraczający 5% ogólnej wagi przekazanej przesyłki, spowodowany wpływami atmosferycznemi lub też roztrzęsieniem towaru w drodze, przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności.

2) Okres dostawy do odbiorczych urzędów celnych przekazanych przesyłek wyznacza się jak następuje:

a) dla przesyłek kolejowych wysyłanych za kwitami bagażowemi oraz za listami ekspresowemi — 14 dni od daty przekazania,

b) dla przesyłek kolejowych wysyłanych za innemi dokumentami przewozowemi — 40 dni od daty przekazania,

c) dla przesyłek lotniczych — 5 dni od daty przekazania.

3) Instrukcje dla poszczególnych rodzajów przewozów określają dodatkowy okres czasu celem odszukania przekazanej przesyłki w razie niedostarczenia jej w okresie ustalonym w ustępie 2.

4) Przedsiębiorstwo przewozowe obowiązane jest uiścić za niedostawione towary cło według właściwej stawki taryfy celnej, inne zaś należności, jak celne opłaty manipulacyjne, opłaty monopolowe, podatki pośrednie i t. p. według zasad ustalonych w przepisach dotyczących tych opłat i podatków.

5) Jeżeli nie można w sposób wiarygodny ściśle ustalić taryfowej jakości i ilości niedostarczonego towaru, należności celne oblicza się według najwyższej stawki w kolumnie II tej pozycji taryfy celnej, do której niedostarczony towar mógłby być zaliczony. Od towarów, które podlegają opłacie celnej według wagi netto, należy pobierać należności według tej wagi; w razie trudności ustalenia wagi netto, należy obliczać należności według wagi brutto. Gdy dana sztuka przesyłki zawierała towary, należące do różnych pozycyj taryfy celnej, należności celne oblicza się od takiej sztuki według pozycji z wyższą stawką.

6) Gdy niedostarczona przesyłka zawierała towary podlegające opłacie celnej od sztuki (np. parasole), a ilość sztuk nie może być stwierdzona w sposób wiarygodny dokumentami, ustala się następujący sposób postępowania:

Od wagi brutto towaru w skrzyniach potrąca się na tarę 20%, a przy lżejszych opakowaniach — 15%; otrzymaną w ten sposób wagę netto należy podzielić przez przeciętną wagę jednej sztuki tego rodzaju towaru, a otrzymany iloraz przyjmuje się jako ilość sztuk towaru. Przeciętną wagę sztuki towaru ustala urząd celny we własnym zakresie.

7) Od niedostarczonych rzeczy podróżnych przewożonych za kwitami bagażowemi lub za listami przewozowemi, należy obliczać należności celne według pozycji taryfy celnej 711 p. 3 lit. a. II.

8) Wezwanie do uiszczenia należności za niedostarczony towar przekazany przesyła się temu przedsiębiorstwu przewozowemu, które przyjęło przesyłkę do przewozu.

9) Jeżeli obliczenie należności było dokonane według zasad przewidzianych w ustępach 5 i 6, a przedsiębiorstwo przewozowe przedstawi Dyrekcji Ceł w ciągu 90 dni od daty otrzymania wezwania (ust. 8) oryginalną fakturę towarową, lub jej odpis poświadczony przez wystawcę, na której podstawie byłoby możliwe dokładne określenie przypadających od przesyłki należności celnych i innych. Dyrekcja Ceł może zmienić pierwotne obliczenie i ustalić należności według właściwych pozycyj taryfy celnej i wagi. W przypadku, gdy do niedostarczonego towaru mogłyby być przy ostatecznej odprawie przywozowej zastosowane stawki konwencyjne, obliczenie należności celnych według takich stawek może być dokonane po przedstawieniu urzędowi celnemu przez przedsiębiorstwo przewozowe, niezależnie od faktury prawidłowo wystawionego świadectwa pochodzenia.

10) Od decyzji Dyrekcji Ceł służy przedsiębiorstwu przewozowemu odwołanie do Ministerstwa Skarbu w ciągu 30 dni od daty otrzymania decyzji. Odwołanie należy wnieść za pośrednictwem Dyrekcji Ceł, która wydała decyzję.

11) Wymierzone należności celne i inne powinny być uiszczone w okresie wyznaczonym w wezwaniu urzędu celnego, bez względu na to, czy przedsiębior-

stwo przewozowe zgłosiło zamiar skorzystania z uprawnień wynikających z ust. 9—10 niniejszego paragrafu. Jeżeli dodatkowo przedstawione dokumenty zostaną uznane, wówczas należności celne i inne, nadmiernie pobrane, podlegają zwrotowi.

Przekazywanie za listem konwojowym.

§ 105. 1) Przekazywanie towarów przy przywozie i przewozie według art. 60 ust. 1 następuje za listem konwojowym na wniosek i odpowiedzialność strony.

2) List konwojowy sporządza strona w sposób ustalony dla pisemnego zgłoszenia celnego przy ostatecznej odprawie przywozowej. Przepisy § 48 ust. 2—10 mają w danym przypadku analogiczne zastosowanie.

3) W ruchu podróżnych zgłoszenie towarów do przewozu za listem konwojowym może nastąpić ustnie. W razie zgłoszenia ustnego list konwojowy sporządza urząd celny na formularzu według wzoru Nr. 12.

4) Formularze użyte do zgłoszeń w myśl ustępów 2 i 3 należy oznaczyć u góry napisem «List konwojowy».

§ 106. 1) Od towarów przekazywanych za listem konwojowym wymierza się należności celne i inne według zasad ustalonych dla odprawy ostatecznej. Wymierzone należności powinny być zabezpieczone. Zabezpieczenie celne może być pobierane do wysokości najwyższej stawki właściwej grupy towarów, jeżeli zachodzi trudność w ustalaniu właściwej stawki taryfowej dla przekazywanego towaru.

2) Od towarów przekazywanych za listem konwojowym, które podlegają ograniczeniom przywozowym, pobiera się ponadto zabezpieczenie w wysokości wartości towarów z wyjątkiem, gdy chodzi o przedmioty, do których ma zastosowanie przepis § 27 ust. 1-d.

3) Co do formy zabezpieczenia mają zastosowanie przepisy § 66 ust. 2 i 3. Dyrekcje Ceł mogą zezwolić na przyjęcie od firm godnych zaufania, zamiast zabezpieczenia celnego pisemnego zobowiązania, że w razie niedostarczenia przekazanego towaru do urzędu celnego odbiorczego uiszczą niezwłocznie należności celne i inne oraz od towarów podlegających ograniczeniom przewozowym ponadto kwotę odpowiadającą wartości towarów.

§ 107. 1) Badanie i sprawdzanie listu konwojowego odbywa się w sposób ustalony dla odprawy ostatecznej.

2) Towary, które mają być przekazane, urząd celny poddaje rewizji zewnętrznej i wewnętrznej.

3) Na towary przekazane lub na środek przewozowy nakłada się urzędowe zamknięcia. Od zasady nakładania zamknięć urzędowych urzędy celne mogą stosować wyjątki; wówczas tożsamość towarów należy zabezpieczyć zapomocą znakowania lub opisania.

4) Wynik rewizji, wymiar należności celnych, wysokość i rodzaj złożonych zabezpieczeń celnych, ilość i rodzaj zamknięć urzędowych urząd celny potwierdza na liście konwojowym, oznaczając w nim równocześnie okres, w jakim towary powinny być dostawione do urzędu odbiorczego.

5) Potwierdzony list konwojowy zaopatrzony w podpis i pieczęć urząd celny wręcza stronie, która obowiązana jest do dostawienia listu konwojowego wraz z przekazanemi towarami do odbiorczego urzędu celnego.

§ 108. 1) Dostawione wraz z listem konwojowym towary odbiorczy urząd celny poddaje rewizji zewnętrznej a w przypadkach podejrzenia także rewizji wewnętrznej, poczem potwierdza ich odbiór.

2) Dalsze postępowanie urzędu zależne jest od ponownego zgłoszenia celnego strony w myśl art. 36.

3) Towary przekazane do przewozu przez polski obszar celny (tranzyt), graniczny urząd odbiorczy może poddać także rewizji wewnętrznej. Wywóz zagranicę następuje bez ponownego zgłoszenia celnego strony.

4) Jeżeli warunki odprawy przekazowej zostały zachowane i tożsamość towaru stwierdzona, urząd odbiorczy zarządza zwrot pobranego zabezpieczenia.

§ 109. Z chwilą otrzymania listu konwojowego strona przyjmuje na siebie obowiązek dostawienia do odbiorczego urzędu celnego towarów w stanie nienaruszonym i w okresie przepisanym. W przypadku niedostawienia towarów do urzędu

odbiorczego w przepisanym okresie lub też niedostawienia towarów w całości strona jest obowiązana do uiszczenia:

a) należności celnych i innych ciążących na niedostawionych towarach,

b) dodatkowej opłaty w wysokości wartości towarów, jeżeli towary podlegały ograniczeniom przywozowym, a strona nie przedstawiła pozwolenia na przywóz wymaganego przy ostatecznej odprawie.

Przekazywanie za listem przejściowym.

§ 110. 1) Jeżeli przewóz krajowych towarów z polskiego obszaru celnego do polskiego obszaru celnego przez obcy obszar nie jest uregulowany umowami państwowemi, kolejowemi, granicznemi i t. p. to na przewóz tych towarów za listem przejściowym udziela pozwoleń Minister Skarbu, na warunkach przez siebie ustalanych. Wyjątek stanowi przewóz w ruchu podróżnych lub w ruchu granicznym, na który udzielają pozwoleń urzędy celne na ustny wniosek stron. W ruchu podróżnych i granicznym list przejściowy sporządza urząd celny na formularzu według wzoru Nr. 12, w innych przypadkach na formularzu według wzoru Nr. 11; formularze te zaopatruje się u góry w napis «List przejściowy».

2) Towary przekazywane za listem przejściowym podlegają odprawie według zasad ustalonych dla odprawy warunkowej. Wymierzone należności powinny być zabezpieczone.

3) Przewóz towarów podlegających ograniczeniom wywozowym może być dokonywany tylko za osobnem pozwoleniem właściwej władzy. W tym przypadku niezależnie od pozwolenia pobiera się zabezpieczenie celne w wysokości wartości towaru.

4) Przewóz za listem przejściowym drogą morską z portu krajowego do portu krajowego reguluje osobna instrukcja.

§ 111. 1) Badanie i sprawdzanie listu przejściowego odbywa się w sposób ustalony dla warunkowej odprawy wywozowej.

2) Towary, które mają być przekazane, urząd celny poddaje rewizji zewnętrznej i wewnętrznej.

3) Na towary przekazane lub na środek przewozowy nakłada się urzędowe zamknięcia. Od zasady nakładania zamknięć urzędowych urzędy celne mogą stosować wyjątki. Urząd celny może zabezpieczyć możliwość stwierdzenia tożsamości towaru przy powrotnym przywozie zapomocą znakowania lub opisania.

4) Wynik rewizji, wymiar należności celnych, wysokość i rodzaj złożonych zabezpieczeń celnych oraz ilość i rodzaj zamknięć urzędowych urząd potwierdza na liście przejściowym, oznaczając w nim równocześnie okres, w jakim towar powinien być dostawiony do wyznaczonego urzędu celnego odbiorczego.

5) Potwierdzony list przejściowy zaopatrzony w podpis i pieczęć urząd celny wręcza stronie, która obowiązana jest do dostawienia listu przejściowego wraz z przekazanemi towarami do odbiorczego urzędu celnego.

6) Przy towarach wolnych od cła wywozowego i ograniczeń wywozowych Dyrekcje Ceł mogą zezwalać na ułatwienia w odprawie przekazowej za listem przejściowym.

§ 112. 1) Dostawione wraz z listem przejściowym towary odbiorczy urząd celny poddaje rewizji zewnętrznej, a w wypadkach podejrzenia także rewizji wewnętrznej, poczem potwierdza ich odbiór. Przy rewizji towarów urząd celny stwierdza tożsamość powrotnie przywiezionych towarów.

2) Jeżeli warunki odprawy przekazowej zostały zachowane i tożsamość towarów stwierdzona, urząd celny bez ponownego zgłoszenia strony odprawia towary ostatecznie do przywozu i zarządza zwrot pobranego zabezpieczenia.

§ 113. Z chwilą otrzymania listu przejściowego strona przyjmuje na siebie obowiązek dostawienia do odbiorczego urzędu celnego towarów w stanie nienaruszonym i w okresie wyznaczonym przez urząd celny. W przypadku niedostawienia towarów do urzędu odbiorczego w oznaczonym okresie, lub też niedostawienia towaru w całości, strona jest obowiązana do uiszczenia:

a) należności celnych wywozowych ciążących na niedostawionych towarach,

b) dodatkowej opłaty w wysokości wartości towarów, jeżeli towary podlegały ograniczeniom wywozowym.

4. Składy celne.

Publiczne składy celne.

§ 114. 1) Związki samorządowe, zrzeszenia oraz przedsiębiorstwa prywatne, mające zamiar założenia publicznego składu celnego, powinny wnieść podanie o udzielenie koncesji do Ministerstwa Skarbu za pośrednictwem właściwej dla składu izby przemysłowo-handlowej, która ze swoją opinją przesyła podanie Ministerstwu Skarbu.

2) W podaniu należy:

a) oznaczyć nazwę przedsiębiorstwa (firmy), pod którą skład celny ma być prowadzony, z dołączeniem wyciągu z rejestru handlowego, jeżeli przedsiębiorstwo jest rejestrowane, a pozatem, jeżeli przedsiębiorstwo stanowi spółkę, dołączyć odpis statutu lub umowy;

b) wskazać rodzaj składu celnego i dla jakich towarów będzie przeznaczony;

c) wskazać miejscowość, w której skład celny ma być otwarzony i dołączyć plan sytuacyjny magazynów i placów ze szczegółowem opisaniem budynków;

d) określić warunki prawne i techniczne, w których odbywać się będzie przewóz towarów do składu celnego z głównej linji przewozowej (stacji kolejowej, portu i t. p.);

e) pozatem należy do podania dołączyć projekt regulaminu dla składu celnego.

3) W razie uwzględnienia prośby o wydanie koncesji przedsiębiorca powinien złożyć tytułem gwarancji wykonania warunków koncesji zabezpieczenie, w wysokości ustalanej przez Ministerstwo Skarbu indywidualnie dla każdego publicznego składu celnego, w zależności od pojemności składu i rodzaju towarów, dla których jest skład przeznaczony.

4) Przedsiębiorstwo, które uzyskało koncesję na publiczny skład celny obowiązane jest przedstawić Ministerstwu Skarbu do zatwierdzenia, przed uruchomieniem składu, taryfę opłat składowych za przechowywanie towarów i związane z tem czynności składowe. Na wszelkie późniejsze zmiany w taryfie powinno przedsiębiorstwo uzyskiwać zatwierdzenie Ministerstwa Skarbu.

5) Koncesję wydaje Minister Skarbu po porozumieniu się z Ministrem Przemysłu i Handlu na okres 10 lat. Na wniosek przedsiębiorcy, złożony na jeden rok przed upływem okresu ważności koncesji, może być ona przedłużana na dalsze okresy dziesięcioletnie.

6) Przedsiębiorstwo, które uzyskało koncesję, obowiązane jest uruchomić skład celny w ciągu jednego roku od daty wydania koncesji. W razie niuruchomienia składu w tym okresie, koncesja traci swą ważność.

7) Jeżeli prośba o udzielenie koncesji nie została uwzględniona, zawiadamia się o tem petenta pisemnie, przyczem w zawiadomieniu mogą nie być podane motywy nieuwzględnienia prośby.

8) W przypadku cofnięcia koncesji lub nieprzedłużania jej ważności, albo też likwidacji składu przez przedsiębiorstwo, obowiązane jest ono przewieźć towary pod dozorem celnym do innego publicznego składu celnego, lub też spowodować ich oclenie albo wywiezienie zpowrotem zagranicę. Do wykonania tego obowiązku wyznacza się przedsiębiorstwu odpowiedni termin. W razie niewykonania likwidacji składu w wyznaczonym terminie, przewóz towarów do innego składu zarządza Dyrekcja Ceł na koszt przedsiębiorstwa.

§ 115. 1) Od przechowania w publicznych składach celnych wyłącza się towary zagrażające bezpieczeństwu oraz towary działające szkodliwie na inne towary.

2) Koncesja może zawierać warunek wyłączający od przechowania również towary innego rodzaju.

§ 116. 1) Przyjęcie towaru na przechowanie w publicznym składzie celnym następuje na podstawie zgłoszenia towaru przez stronę na piśmie. Zgłoszenie powinno być złożone urzędowi celnemu w okresie ustalonym w § 33 ust. 1-a, b.

2) Zgłoszenie sporządza strona w trzech jednobrzmiących egzemplarzach zapomocą papieru barwiącego na urzędowym formularzu według wzoru Nr. 14.

3) Zgłoszenie powinno zawierać następujące dane:

a) nazwę składu, w którym ma być złożony towar,

b) kraj pochodzenia i kraj, z którego towar wysłano bezpośrednio do polskiego obszaru celnego (stacja, port),

c) ilość sztuk, ich znaki i numery oraz rodzaj opakowania,

d) nazwę potoczną lub handlową towarów,

e) wagę brutto,

f) nazwisko i miejsce zamieszkania nadawcy i adresata przesyłki,

g) datę sporządzenia zgłoszenia i własnoręczny podpis osoby zgłaszającej.

4) Towary zgłoszone na skład podlegają rewizji zewnętrznej, przyczem powinna być sprawdzona waga brutto przesyłki. Niezależnie od tego urząd celny obowiązany jest przeprowadzić wewnętrzną rewizję pewnej części przesyłki celem sprawdzenia, czy zawartość przesyłki zgadza się z treścią zgłoszenia na skład.

5) Zgłoszenie towaru na skład według ustępów 2 i 3 niniejszego paragrafu nie powoduje pobierania akcydencji.

6) Urząd celny może zezwolić na pisemny wniosek strony na złożenie do publicznego składu celnego również i tych towarów, które były zgłoszone przez stronę do odprawy celnej przywozowej lub zgłoszone z urzędu. Przyjęcie towarów na skład odbywa się w tych przypadkach według zasad ustalonych w ust. 2 i 3 niniejszego paragrafu, przyczem na formularzu wzór Nr. 14 należy oznaczyć datę i numer pierwotnego zgłoszenia przywozowego. Wniosek powinien być złożony przed upływem terminu przewidzianego w art. 116. Wnioski złożone po tym terminie rozstrzyga Dyrekcja Ceł. Z chwilą przyjęcia zgłoszeń na skład według ustępu 2 i 3 niniejszego paragrafu pierwotne zgłoszenie uważa się za załatwione. Dokumenty dołączone przez stronę do tego zgłoszenia urząd celny zwraca stronie na jej pisemny wniosek, celem wykorzystania w dalszem postępowaniu w granicach ich ważności.

7) Publiczny skład celny potwierdza na wszystkich egzemplarzach zgłoszenia przyjęcie towaru na skład, poczem potwierdzenie zgłoszenia na skład urząd celny wydaje stronie za pokwitowaniem. Potwierdzenie takie może być indosowane (art. 64 ust. 1), przyczem indos ten dotyczy wyłącznie uprawnienia do występowania w charakterze strony w myśl prawa celnego.

8) Złożenie z urzędu towarów na przechowania w publicznym składzie celnym (art. 64 ust. 2-a, b), następuje na podstawie pierwotnego zgłoszenia do odprawy celnej; przedsiębiorstwo składowe poświadcza na wszystkich egzemplarzach pierwotnego zgłoszenia przyjęcie towaru na przechowanie.

§ 117. 1) Przedsiębiorca składowy obowiązany jest prowadzić dla kontroli celnej księgi składowe według wzorów ustalonych dla ksiąg składowych, prowadzonych przez urzędy celne.

2) Ubytek towarów złożonych w składzie celnym, spowodowany wpływami naturalnemi, jak zeschnięcie, wyparowanie i t. p. podlega zwolnieniu od cła przez urząd celny po dokonaniu adnotacji w księdze składowej i dokumentach zgłoszenia.

3) Towary, które z przyczyn naturalnych zepsuły się i stały się niezdatnemi do użytku, mogą być na pisemny wniosek strony zniszczone pod urzędową kontrolą i zwolnione od cła przez urząd celny na podstawie protokółu o zniszczeniu.

4) Towary, które z powodu nieprzewidzianego wypadku potłukły się, czy też wyciekły albo uległy innemu zniszczeniu do tego stopnia, że nie nadają się do użytku, mogą być zwolnione od cła przez urząd celny na podstawie protokółu o zniszczeniu.

5) Przy obliczaniu należności celnych i innych z tytułu ubytku, spowodowanego kradzieżą lub niedbalstwem (art. 65 ust. 2) mają analogiczne zastosowanie postanowienia § 104 ust. 4—7 i 9—11.

§ 118. 1) Wstęp do pomieszczeń składowych publicznego składu celnego, jeżeli chodzi o osoby prywatne, jest zasadniczo dozwolony tylko tym osobom, które złożyły towary i ich pracownikm. Na wstęp innych prywatnych osób dozór celny może zezwolić w porozumieniu z zarządem składu.

2) Każda osoba, która chce wejść do pomieszczenia publicznego składu celnego lub wyjść z tych pomieszczeń, powinna uprzednio zgłosić się do dozoru celnego.

3) Wszystkie czynności strony, zmierzające do utrzymania towaru w dobrym stanie, jak np. przeglądanie towaru, odkurzanie, czyszczenie, przebieranie, przesuszanie i t. p. mogą się odbywać po uprzedniem zezwoleniu urzędu celnego i po ustanowieniu nad temi czynnościami dozoru celnego.

4) Oddzielone z oczyszczonego lub przebieranego towaru części nieczyste lub zepsute podlegają ocleniu, mogą być jednak na wniosek strony złożony urzędowi celnemu na piśmie wywiezione zagranicę lub też zniszczone pod dozorem celnym. O wszelkich zmianach powstałych z tego powodu w wadze towarów pozostających w składzie należy czynić adnotację w księdze składowej. Zamiana opakowania jest dozwolona również w tym przypadku, gdy opakowanie, w którem znajduje się towar, zostało uszkodzone i zachodzi potrzeba ochrony w ten sposób towaru.

5) Urząd celny na pisemny wniosek strony zezwala na dzielenie, przepakowywanie i sortowanie (gatunkowanie) towarów złożonych w publicznych składach celnych. Należności celne i inne od towarów poddanych tym czynnościom pobiera się według stanu towarów przed podjęciem czynności.

6) Towary, które mają być dzielone, przepakowane i sortowane (gatunkowane) powinny być uprzednio zrewidowane, przyczem stan ustalony przy rewizji urząd celny notuje na pisemnym wniosku strony.

7) O dokonaniu przepakowania, dzielenia lub sortowania (gatunkowania) towaru urząd celny uskutecznia adnotację na wniosku strony i w księdze składowej.

8) Pozostałe po przepakowaniu, dzieleniu lub sortowaniu (gatunkowaniu) towarów pierwotne opakowania mogą być wydane do wolnego obrotu po dokonaniu ostatecznej odprawy przywozowej na ogólnych zasadach, wywiezione zagranicę, zniszczone lub za zezwoleniem urzędu celnego przerobione na towar wolny od cła.

§ 119. 1) Jeżeli konserwacja towarów zagranicznych złożonych w publicznym składzie celnym wymaga uzupełnienia lub dopełnienia innemi towarami, mogą być w tym celu wprowadzone do składu celnego towary z wolnego obrotu, które przez to nabierają charakteru towarów zagranicznych.

2) Towary przechowywane w składzie tranzytowym z przeznaczeniem do wywozu zagranicę mogą być uzupełniane i dopełniane towarami pochodzącemi z wolnego obrotu również i w innych przypadkach, poza przywidzianym w ust. 1.

3) Do składów celnych mogą być również wprowadzone opakowania z wolnego obrotu celem przepakowania towarów lub uzupełnienia zagranicznego opakowania.

4) Pozwoleń na uzupełnienie lub dopełnienie towarów według ust. 1—3 udziela urząd celny na pisemny wniosek strony. O każdem uzupełnieniu lub dopełnieniu towaru powinny być uczynione adnotacje w księgach składowych i dokumetach zgłoszenia.

5) Jeżeli chodzi o pozwolenie na uzupełnienie lub dopełnienie towarów w składach nietranzytowych w innym celu, niż przewidziano w ust. 1, jak również o pozwolenie na przeróbkę lub obróbkę towarów przechowywanych w składzie celnym należy wnieść umotywowane podanie do Ministerstwa Skarbu za pośrednictwem właściwej terytorjalnie dla składu celnego izby przemysłowo-handlowej, która przesyła podanie ze swą opinją do Ministerstwa Skarbu.

§ 120. 1) Gdy osoba uprawniona do rozporządzania towarem złożonym w składzie zamierza wziąć próbki towaru, powinna w tym celu złożyć pisemny wniosek do urzędu celnego, oznaczając w nim pozycję księgi składowej oraz z jakiej sztuki i w jakiej ilości mają być wzięte próbki. Rozpakowywanie towaru, wyjęcie próbek i zapakowanie zpowrotem towaru jest dozwolone tylko w obecności dozoru celnego.

2) Próbki odpowiadające postanowieniom § 16 do p. 9 ust. II art. 22 wzięte pierwszy raz, są wolne od należności celnych. Próbki nieodpowiadające tym postanowieniom lub próbki brane ponownie, podlegają opłacie celnej na ogólnej zasadzie.

3) Każde wzięcie próbki powinno być odnotowane na potwierdzeniu przyjęcia towaru na skład i w księdze składowej z oznaczeniem taryfowej jakości i ilości próbek.

4) Należności celne za pobrane próbki pobiera się przy odprawie towaru.

a jeżeli towar jest odprawiany częściami, przy odprawie pierwszej części. Gdy jednak pobieranie próbek odbywa się w większej ilości, należności celne powinny być pobrane przed wydaniem próbek, przyczem odprawy próbek dokonywa się na podstawie zgłoszenia ustnego.

§ 121. Ustalony w art. 68 ust. 1 trzyletni okres przechowywania w publicznym składzie celnym towarów może być na pisemny wniosek stron przedłużony przez urząd celny na jeden rok. Na dalszy okres roczny może przedłużyć przechowanie towarów Dyrekcja Ceł.

§ 122. 1) Towary przechowywane w publicznym składzie celnym zgłasza się do ostatecznej lub warunkowej odprawy albo do powrotnego wywozu zagranicę przez złożenie nowego zgłoszenia na ogólnych zasadach. Towary z publicznych składów celnych mogą być przekazywane do odprawy celnej w innych urzędach celnych.

2) W przypadkach zasługujących na uwzględnienie Dyrekcje Ceł mogą zezwolić na przekazanie towarów z jednego składu celnego do drugiego. Przekazanie towaru z jednego składu celnego do drugiego nie zmienia okresu czasu wyznaczonego do jego przechowania, ani też innych warunków ustalonych dla przechowywania towarów.

Prywatne składy celne.

§ 123. 1) Podania do Ministerstwa Skarbu o udzielenie koncesji na prywatny skład celny należy wnosić za pośrednictwem właściwej terytorjalnie dla składu izby przemysłowo-handlowej, która ze swoją opinją przesyła podanie do Ministerstwa Skarbu.

2) Podanie powinno zawierać dane określone w § 114 ust. 2.

3) Koncesję wydaje się na okres 3 lat. Przedsiębiorstwo, które uzyskało koncesję obowiązane jest uruchomić skład celny w ciągu 3 miesięcy od daty wydania koncesji. W razie nieuruchomienia składu w tym okresie koncesja traci swą ważność. Na wniosek składnika złożony na 3 miesiące przed upływem okresu ważności koncesji, może być ona przedłużona przez Ministerstwo Skarbu na dalsze okresy trzyletnie. Postanowienia § 114 ust. 7 i 8 mają analogiczne zastosowanie.

4) Towary przenaczone do przechowywania w prywatnym składzie celnym powinny być zgłoszone w sposób ustalony dla odprawy ostatecznej i poddane rewizji zasadniczo w urzędzie celnym. Urząd celny może zezwalać na przeprowadzenie rewizji poszczególnych towarów w pomieszczeniu składu celnego.

5) Ustalony w art. 71 ust. 4 dwuletni okres przechowywania towarów w prywatnym składzie celnym może być przez urząd celny przedłużony na pisemny wniosek strony na jeden rok. Na przedłużenie okresu przechowywania na dalszy jeden rok może udzielić zezwolenia Dyrekcja Ceł.

6) Wniosek o dalszą odprawę towarów przechowywanych w prywatnym składzie celnym powinien zawierać numer i datę pierwotnego zgłoszenia, znaki, numery i rodzaj opakowania, rodzaj i ilość towaru, który ma być poddany dalszej odprawie oraz oświadczenie przedsiębiorcy o jaką odprawę zgłasza wniosek (wydanie towaru do wolnego obrotu, wywóz powrotny zagranicę, zastosowanie warunkowej odprawy). Datę złożenia wniosku oznacza urząd celny na wniosku.

Rewizja składów celnych.

§ 124. 1) Urząd celny przy zamykaniu ksiąg składowych przeprowadza szczegółową rewizję składu celnego.

2) Niezależnie od perjodycznych rewizyj według ust. 1 urząd celny lub inne władze celne mogą zarządzić w każdej chwili doraźną rewizję składu całego lub poszczególnych jego działów.

3) Przedsiębiorca składowy czy też zarządca składu obowiązany jest być obecnym przy rewizji oraz udzielać przeprowadzającym rewizję urzędnikom celnym wszelkich wyjaśnień dotyczących składu i przechowywanych w nim towarów.

4) Przedsiębiorca składowy obowiązany jest dostarczyć bezpłatnie potrzebnych do przeprowadzenia rewizji składu narzędzi, przyborów i odpowiednich sił roboczych.

5. Powrotny przywóz oraz wywóz towarów poza obrotem warunkowym.

Powrotny przywóz poza obrotem warunkowym.

§ 125. 1) Zwolnienie od cła towarów krajowych zwróconych z zagranicy może nastąpić na wniosek eksportera pod warunkiem udowodnienia w sposób niewątpliwy, że towary pochodzą z kraju, że zagranicą nie weszły do wolnego obrotu i że przed wysłaniem zagranicę znajdowały się w kraju w wolnym obrocie.

2) Jako dowód, że zwrócone krajowe towary nie weszły zagranicą do wolnego obrotu, może służyć poświadczenie zagranicznego urzędu celnego lub publicznego przedsiębiorstwa przewozowego.

3) Towary krajowe, które weszły zagranicą do wolnego obrotu, mogą być przy powrotnym przywozie do kraju zwolnione od cła na wniosek eksportera wówczas, gdy powrotny przywóz nastąpił przed upływem jednego roku od dnia wywozu i gdy za zwolnieniem przemawiają poważne względy słuszności.

4) Postanowienia ustępów 1—2 niniejszego paragrafu mają zastosowanie również do towarów krajowych wywiezionych zagranicę omyłkowo.

5) Towary krajowe, które były wywiezione zagranicę ze zwolnieniem od opłat monopolowych i podatków pośrednich, mogą być zwolnione od cła przy powrotnym przywozie z zachowaniem jednak przepisów o opłatach monopolowych i podatkach pośrednich.

§ 126. 1) O zwolnieniu od cła przywożonych zpowrotem z zagranicy towarów krajowych, przy których wywozie strona korzystała z pomocy finansowej stosowanej przez Państwo, decyduje Ministerstwo Skarbu.

2) Przywożone z powrotem z zagranicy towary krajowe, które nie weszły zagranicą do wolnego obrotu, z wyjątkiem towarów objętych ustępem 1 niniejszego paragrafu, mogą zwalniać urzędy celne, jeżeli towar został zwrócony w ciągu jednego roku od dnia wywozu. Również urzędy celne zwalniają we własnym zakresie krajowe towary w ruchu podróżnych i w małym ruchu granicznym, chociażby były w wolnym obrocie zagranicą, jeżeli niema wątpliwości, że towary te są krajowego pochodzenia.

3) W innych przypadkach poza wymienionemi w ustępach 1 i 2 mogą zwalniać zwrotne krajowe towary Dyrekcje Ceł.

4) Pozwolenie na zwolnienie od cła towarów krajowych zwrotnych, od których przy wywozie uiszczono cło wywozowe, jest jednocześnie pozwoleniem na zwrot cła wywozowego.

§ 127. 1) Zgłoszenie krajowych towarów przy powrotnym przywozie z zagranicy następuje na piśmie na formularzu według wzoru Nr. 7, z wyjątkiem powrotnego przywozu w ruchu podróżnych i małym ruchu granicznym, w których to przypadkach ma zastosowanie zgłoszenie ustne.

2) Przy zgłoszeniu na piśmie wystarcza zgłoszenie ogólne (§ 48 ust. 6).

3) Jeżeli przy wywozie krajowego towaru zagranicę strona korzystała z pomocy finansowej stosowanej przez Państwo, powinna to zaznaczyć we wniosku o zwolnienie od cła i w zgłoszeniu towaru przy powrotnym przywozie do kraju.

§ 128. 1) Badanie i sprawdzanie zgłoszenia celnego odbywa się w sposób ustalony dla odprawy ostatecznej przywozowej.

2) Towary krajowe zwrócone z zagranicy urząd celny poddaje rewizji zewnętrznej i wewnętrznej celem stwierdzenia ich tożsamości z towarami wywiezionemi z wolnego obrotu w kraju.

Powrotny wywóz zagranicę poza obrotem warunkowym.

§ 129. 1) Zagraniczne towary, pozostające pod kontrolą urzędu celnego, mogą być wywożone zpowrotem zagranice na wniosek strony, złożony urzędowi celnemu na piśmie. We wniosku strona powinna podać datę i pozycję rejestru przywozu, znaki i numery, ilość sztuk, rodzaj opakowania, nazwę towaru oraz wagę brutto.

2) Jeżeli towar był zgłoszony do ostatecznej odprawy celnej, należy oznaczyć we wniosku datę i numer zgłoszenia celnego, a jeżeli należności celne zostały

uiszczone, dołączyć kwit celny. W przypadku gdy towar został zgłoszony na skład celny, strona powinna dołączyć do wniosku potwierdzenie zgłoszenia towarów na skład celny, oznaczając we wniosku datę złożenia i pozycje księgi składowej.

3) Wnioski o zwrot zagranicę przedmiotów pozostawionych w urzędzie celnym w ruchu podróżnych zgłaszają strony ustnie za zwrotem pokwitowania wydanego przez urząd celny (§ 22 ust. 10).

4) Pozwolenia na wywóz towarów pozostających pod kontrolą urzędu celnego udziela urząd celny we własnym zakresie. Jeżeli należności celne zostały uiszczone, urząd celny zwraca je stronie po wywiezieniu towaru.

5) Towary przewożone przez publiczne przedsiębiorstwa przewozowe mogą być po ocleniu wywiezione zpowrotem zagranicę za zwrotem cła, jeżeli towar nie został wydany odbiorcy przez przedsiębiorstwo, a nadawca nadesłał zlecenie zwrotu towaru zagranicę. Pozwoleń na wywóz zagranicę za zwrotem cła tego rodzaju towarów udziela Dyrekcja Ceł, jeżeli wniosek o zwrot będzie złożony nie później sześciu miesięcy od dnia ostatecznej odprawy. Powrotny wywóz za zwrotem cła nieprzyjętych przez adresatów przesyłek pocztowych, reguluje instrukcja pocztowo-celna.

6) Jeżeli towary weszły do wolnego obrotu, powrotny ich wywóz za zwrotem cła może nastąpić w następujących przypadkach:

a) gdy nabywca otrzymał towar uszkodzony lub niezdatny częściowo albo w całości do użytku,

b) gdy otrzymał towar inny, niż zamówił u zagranicznego dostawcy,

c) w innych wyjątkowych przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie.

7) Pozwoleń na powrotny wywóz według ust. 6 udziela Ministerstwo Skarbu, przyczem w przypadku oznaczonym pod pp. a i c strona powinna złożyć wniosek o powrotny wywóz w ciągu 3 miesięcy, licząc od dnia uiszczenia należności celnych, a w przypadku oznaczonym pod b — w ciągu 1 miesiąca, licząc od dnia uiszczenia należności celnych.

8) Niezbędnym warunkiem dokonania zwrotu uiszczonych należności celnych jest stwierdzenie przez urząd celny tożsamości wywożonego towaru z towarem przywiezionym.

Rozdział III.

Osobne przepisy dla poszczególnych rodzajów przewozu towarów przez granicę celną.

1. Przewóz drogami kołowemi.

§ 130. 1) Ograniczenia co do czasu oraz zakresu odprawy celnej w ruchu osobowym i towarowym przez granicę celną drogami kołowemi, przy których istnieją urzędy celne II klasy, zawierają §§ 5 i 20.

2) Na zawodowy lub zarobkowy przewóz samochodami osób i towarów przez granicę celną drogami kołowemi jest wymagana zgoda Ministra Skarbu (art. 75), niezależnie od pozwoleń lub koncesyj wymaganych na podstawie innych przepisów.

§ 131. 1) Na towary przewożone przez granicę celną drogami kołowemi przewoźnik powinien przedstawić urzędowi celnemu pisemne oznajmienie o przywozie towarów według według wzoru Nr. 15, niezależnie od deklaracji celnej nadawcy (§ 32).

2) Oznajmienie wymienione w ust. 1 nie jest wymagane dla towarów:

a) przewożonych przez podróżnych dla własnego użytku;

b) przewożonych przez mieszkańców granicznego pasa celnego dla własnego użytku lub drobnego handlu;

c) przewożonych przez właścicieli gospodarstw, przeciętych granicą celną, w myśl przepisów o ułatwieniach w małym ruchu granicznym.

§ 132. 1) Przekazywanie towarów drogami kołowemi odbywać się może za listami konwojowemi (§§ 105—109) tylko przez upoważnione do tego urzędy celne, których uprawnienia pod tym względem ogłasza się w Monitorze Polskim

(§ 5 ust. 13). W poszczególnych przypdakach Dyrekcja Ceł może zezwolić na przekazanie towarów za listem konwojowym przez urząd celny nieposiadający ogólnego uprawnienia do tego rodzaju przekazywania.

2) Przekazywanie drogami kołowemi za listami przekazowemi dopuszczalne jest za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu tylko w przypadkach zaprowadzenia regularnej komunikacji na drogach, przy których znajdują się urzędy celne. W poszczególnych wyjątkowych przypadkach zezwolenia na przekazanie drogą kołową za listem przekazowym udziela Dyrekcja Ceł.

3) Dyrekcje Ceł mogą zezwalać na przewóz towarów celnych z jednego urzędu celnego do innego urzędu celnego pod konwojem funkcjonarjuszów celnych. Przewóz taki odbywa się na wniosek i odpowiedzialność strony i zasadniczo pod zamknięciem celnem. W razie potrzeby może być przeprowadzona rewizja wewnętrzna takiego towaru. Przy przewozie pod konwojem celnym nie pobiera się zabezpieczeń celnych.

§ 133. Szczegółowe przepisy o postępowaniu celnem w związku z przewozem przez granicę celną drogami kołowemi osób i towarów zawiera instrukcja celna dla przewozu podróżnych i towarów drogami kołowemi.

2. Przewóz kolejami żelaznemi.

§ 134. 1) Ruch pociągów przez granicę celną odbywa się na zasadzie ogłoszonych rozkładów jazdy.

2) O ruchu pociągów, parowozów i drezyn nieobjętych rozkładem jazdy powinny być urzędy celne zawczasu powiadomione przez organa kolejowe.

3) Przy wyznaczaniu postoju pociągów na stacjach granicznych należy uwzględniać czas potrzebny do załatwiania formalności celnych.

§ 135. 1) Pociągi, parowozy i drezyny przybywające z zagranicy podlegają kontroli celnej od chwili przekroczenia granicy celnej aż do chwili zwolnienia z pod kontroli celnej przez właściwy urząd celny. Na stacjach granicznych pociągi, parowozy i drezyny powinny zatrzymywać się w miejscach wyznaczonych przez zawiadowcę stacji w porozumieniu z urzędem celnym.

2) Pociągi, parowozy i drezyny wychodzące zagranicę podlegają kontroli celnej od chwili zgłoszenia w urzędzie celnym aż do chwili istotnego występu za granicę celną.

3) Przejazd pociągów, oddzielnych parowozów i drezyn przychodzących z zagranicy i odchodzących zagranicę powinien odbywać się na przestrzeni między granicą celną a stacją graniczną bez zatrzymywania się i zmiany składu pociągu i ładunku.

4) Pociągi przed wyjściem ze stacyj granicznych w głąb kraju podlegają kontroli celnej.

§ 136. Z chwilą przybycia z zagranicy pociągu oraz przed odejściem pociągu zagranicę zarząd kolejowy dostarcza urzędowi celnemu:

a) przy pociągu towarowym spis wagonów i wykaz przesyłek towarowych,

b) przy pociągu osobowym wykaz bagażów zarejestrowanych i przesyłek towarowych.

§ 137. 1) Wagony kolejowe przeznaczone do przewozu towarów celnych powinny być urządzone w sposób, który zabezpiecza towary od kradzieży i uszkodzeń oraz umożliwia nałożenie zamknięć urzędowych.

2) Parowozy, wagony i tendry przeznaczone do przejazdu przez granicę celną nie powinny posiadać żadnych tajnych i trudnych do odszukania skrytek i pomieszczeń.

3) Podczas jazdy pociągów na przestrzeni od granicy celnej do granicznego urzędu celnego wolno przewozić towary tylko w wagonach towarowych i bagażowych. W wagonach osobowych wolno przewozić tylko bagaże ręczne.

§ 138. 1) Ochrona towarów celnych znajdujących się na terenie kolejowym jest obowiązkiem zarządu kolejowego.

2) Za należności celne i inne (art. 43 ust. 3) ciążące na towarach wymienionych w ust. 1 zarząd kolejowy ponosi odpowiedzialność wobec zarządu celnego, przyczem postanowienia § 104 ustępów 4—7 i 9—11 mają analogiczne zastosowanie.

§ 139. Zarząd kolejowy:

1) oświetla własnym kosztem, w sposób odpowiadający potrzebom skutecznej kontroli celnej, stacje i tory kolejowe,

2) dostarcza bezpłatnie i utrzymuje w stanie odpowiednim pomieszczenia potrzebne dla biur urzędów celnych na terenie kolejowym, sale rewizyjne, magazyny, rampy, place składowe, pomosty obserwacyjne i t. p.,

3) oświetla, opala i utrzymuje w porządku własnym kosztem sale rewizyjne, magazyny i wszelkie pomieszczenia na dworcach kolejowych, przeznaczone dla urzędów celnych,

4) dostarcza bezpłatnie środków pomocniczych i urządzeń potrzebnych do rewizji pociągów,

5) przechowuje bezpłatnie towary zajęte w postępowaniu karnem skarbowem,

6) zapewnia bezpłatny przejazd w sprawach związanych z kontrolą celną osób, bagażów i towarów, przewożonych kolejami:

a) personelowi celnemu (wykonawczemu i sprawującemu nadzór), zatrudnionemu w kolejowym ruchu granicznym na przestrzeni między stacją graniczną sąsiedniego państwa a polską stacją graniczną,

b) konwojentom celnym, zatrudnionym w kolejowym ruchu tranzytowym na linjach objętych tym tranzytem, oraz urzędnikom wykonywającym nadzór nad konwojentami,

c) funkcjonarjuszom celnym, delegowanym w przypadkach uszkodzenia w drodze wagonu z przesyłkami celnemi albo zamknięcia celnego na wagonie lub też w przypadkach ujawnienia przesyłki celnej niedostarczonej do właściwego urzędu celnego,

7) dostarcza funkcjonarjuszom granicznych urzędów celnych w miarę możności odpowiednich mieszkań na warunkach ustalanych dla pracowników kolejowych.

§ 140. Szczegółowe przepisy o postępowaniu kolejowo-celnem w związku z przewozem przez granicę celną osób, bagażów i towarów zawiera instrukcja kolejowo-celna.

3. Przewóz pocztą.

§ 141. 1) Zagraniczne paczki pocztowe, przeznaczone dla odbiorców polskiego obszaru celnego, powinny być dostawione przez zarząd pocztowy do odprawy celnej do urzędów celnych w siedzibie tych urzędów pocztowo-celnych, w których okręgu znajdują się pocztowe urzędy przeznaczenia paczek.

2) Otwieranie worków oraz wiązanek z zagraniczną pocztą listową, nadchodzących z zagranicy pod adresem pocztowych urzędów wymiany, odbywa się przy udziale urzędów celnych, znajdujących się w siedzibie urzędów wymiany. Organa celne orzekają, które przesyłki listowe zawierają przedmioty podlegające należnościom celnym oraz ograniczeniom w obrocie towarowym z zagranicą. Listy zwykłe i polecone oraz wartościowe z przedmiotami podlegającemi należnościom celnym powinny być zwrócone przez urzędy wymiany zagranicę do miejsca nadania, jeżeli niema uzasadnionego podejrzenia, że zostały wprowadzone do kraju celem obejścia przepisów celnych, listy zaś, które zawierają przedmioty podlegające ograniczeniom przywozowym oraz inne przesyłki listowe (próbki towarów, druki, papiery handlowe) z przedmiotami, podlegającemi należnościom celnym lub ograniczeniom przywozowym, powinny być dostawione do urzędów pocztowo-celnych, właściwych dla pocztowych urzędów przeznaczenia przesyłek. Gdy worki oraz wiązanki z zagraniczną pocztą listową adresowane są bezpośrednio z zagranicy na ambulanse, otwieranie ich oraz segregację przesyłek listowych dokonywują organa pocztowe we własnym zakresie, przyczem przesyłki, co do których zachodzi podejrzenie, że zawierają przedmioty, podlegające należnościom celnym oraz ograniczeniom przywozowym, przekazują do odprawy celnej do właściwych urzędów pocztowo-celnych.

3) Odprawa celna przesyłek pocztowych odbywa się na ogólnych zasadach i to z reguły przy udziale organu pocztowego, w nieobecności adresatów. Adresat, który chce zastrzec sobie osobisty udział w załatwianiu formalności celnych, powinien złożyć o tem w urzędzie pocztowo-celnym wniosek na piśmie w dwóch

egzemplarzach. Jeżeli adresat, który zastrzegł sobie osobisty udział przy odprawie, nie zgłosi się do odprawy w ciągu 3 dni od daty wysłania zawiadomienia o nadejściu przesyłki do urzędu pocztowo-celnego ,odprawa odbywa się bez udziału adresata.

4) Podczas odprawy celnej przesyłki pocztowe pozostają pod stałym nadzorem organów pocztowych; po dokonaniu odprawy celnej urzędy pocztowo-celne przekazują przesyłki pocztowe do miejsc przeznaczenia celem doręczenia za pobraniem należności celnych oraz pocztowych.

§ 142. 1) Urzędy celne wymierzają od przesyłek pocztowych należności celne według przepisów i stawek celnych, obowiązujących w dniu dostawienia przez organa pocztowe przesyłek do odprawy celnej, który to dzień uważa się za dzień zgłoszenia celnego.

2) Wymierzone od przesyłek należności celne zarząd poczty uiszcza zarządowi celnemu. Adresaci, biorący udział osobiście przy odprawie przesyłek, mogą wpłacać wymierzone należności celne i inne (art. 43 ust. 3) bezpośrednio do kasy urzędu celnego.

3) Wymierzone i zarejestrowane należności celne podlegają odpisaniu przez urzędy celne w przypadkach: zwrotu przesyłek zagranicę do miejsca nadania, zniszczenia przesyłek z powodu całkowitego zepsucia się zawartości, dosyłania przesyłek do trzeciego kraju oraz sprzedaży przez publiczny przetarg przesyłek, których adresaci nie podjęli a nadawcy zrzekli się.

§ 143. 1) Zagraniczne przesyłki, zwracane zagranicę do miejsca nadania, urzędy pocztowo-celne dostawiają urzędom celnym w celu sprawdzenia ich tożsamości i odpisania wymierzonych należności celnych.

2) Niepodjęte przez adresatów przesyłki zagraniczne, których nadawcy zrzekli się, a które zostały obciążone należnościami celnemi, powinny być przekazane przez urzędy pocztowo-celne urzędom celnym, celem sprzedaży przesyłek w drodze publicznego przetargu na ogólnych zasadach, ustalonych w art. 126—129.

§ 144. 1) Przesyłki pocztowe przeznaczone do wywozu zagranicę, zawierające przedmioty które podlegają cłu wywozowemu lub ograniczeniom wywozowym albo korzystają z ulg wywozowych jak np. ze zwrotów ceł, powinny być odprawione do wywozu w urzędach celnych w siedzibie urzędów pocztowo-celnych.

2) Zarówno przesyłki wymienione w ust. 1 jak wszelkie wywożone zagranicę paczki pocztowe powinny być dostawione do kontroli przez wyjściowy pocztowy urząd wymiany urzędowi celnemu znajdującemu się w jego siedzibie. Paczki uznane przez urząd celny za podlegające cłu lub ograniczeniom wywozowym, a nie odprawione w myśl ust. 1, pocztowy urząd wymiany kieruje zagranicę dopiero po uiszczeniu przez nadawcę przypadających należności celnych, względnie po złożeniu przez nadawcę pozwolenia na wywóz.

§ 145. Zagraniczne paczki pocztowe, przewożone przez polski obszar celny, podlegają dorywczej kontroli celnej, przeprowadzanej przez urzędy celne i nadzorcze organa celne.

§ 146. 1) Urzędom celnym i nadzorczym organom celnym przysługuje prawo wglądu do pocztowych dokumentów przewozowych, sporządzanych zarówno przez zagraniczne jak i krajowe urzędy pocztowe a dotyczących przesyłek pocztowych przywożonych tranzytem przez polski obszar celny.

2) Urzędnicy celni i nadzorcze organa celne, upoważnione do wykonywania kontroli celnej, mają prawo wstępu do czynnych wagonów (przedziałów) pocztowych, przewożących przesyłki, wymienione w ust. 1, celem przeprowadzenia kontroli celnej.

§ 147. Środki przewozowe, przeznaczone do przewozu przesyłek pocztowych przez granicę celną nie powinny posiadać żadnych tajnych lub trudnych do odszukania skrytek i pomieszczeń i powinny być urządzone w sposób, który zabezpiecza przewożone przesyłki od kradzieży i uszkodzeń.

§ 148. 1) Przechowywanie i ochrona pocztowych przesyłek celnych jest obowiązkiem zarządu pocztowego.

2) Organa pocztowe, biorące udział w przewozie i przechowywaniu pocztowych przesyłek celnych, mają szczególny obowiązek dbać o to, aby przesyłki te

były dostawione do odprawy celnej. Wyjątek stanowią tylko przesyłki listowe, adresowane na ambulanse a nie wzbudzające podejrzeń, że zawierają przedmioty podlegające należnościom celnym lub ograniczeniom przywozowym (§ 141 ust. 2), jak również wszelkie przesyłki, przechodzące tranzytem przez polski obszar celny (§ 145).

3) Za należności celne i inne (art. 43 ust. 3), ciążące na pocztowych przesyłkach celnych, zarząd pocztowy ponosi odpowiedzialność wobec zarządu celnego, przyczem postanowienia § 104 ust. 4—7 i 9—11 mają analogiczne zastosowanie.

§ 149. Zarząd pocztowy obowiązany jest do wykonywania robót fizycznych przy odprawie celnej towarów w ruchu pocztowym i w tym celu:

a) utrzymuje personel roboczy,

b) wyposaża miejsca odprawy w wagi i potrzebne do wykonywania robót fizycznych narzędzia i przybory.

§ 150. Zarząd pocztowy dostarcza bezpłatnie i utrzymuje w stanie odpowiednim sale rewizyjne i magazyny i w razie potrzeby pomieszczenia dla biur urzędów celnych w siedzibie urzędów pocztowo-celnych.

§ 151. Szczegółowe przepisy o postępowaniu pocztowo-celnem w związku z przewozem pocztowych przesyłek celnych zawiera instrukcja pocztowo-celna (art. 82).

4. Przewóz granicznemi śródlądowemi drogami wodnemi.

§ 152. 1) Statki przybywające z zagranicy podlegają kontroli celnej od chwili przekroczenia granicy celnej do chwili zwolnienia z pod kontroli przez właściwy urząd celny.

2) Podczas przejazdu statków na przestrzeni od granicy celnej do granicznego urzędu celnego towary i bagaże zarejestrowane powinny pozostawać pod stałym dozorem kierownictwa statku. Ponadto władze celne mogą wydawać osobne zarządzenia dla zabezpieczenia celnego towarów i bagażów.

3) Statki wychodzące zagranicę podlegają kontroli celnej od chwili zgłoszenia w urzędzie celnym aż do chwili istotnego występu za granicę celną.

4) Dyrekcje Ceł mogą zarządzić, aby statki do pewnej pojemności lub nośności znajdujące się na wodach granicznych pozostawały w porze nocnej pod zamknięciem, uniemożliwiającem ich uruchomienie lub pod specjalnym dozorem celnym.

5) Na wodach granicznych statki mogą przybijać do brzegu i odbijać od brzegu tylko w miejscach do tego wyznaczonych, w innych miejscach mogą przybijać tylko w przypadkach grożącego niebezpieczeństwa.

§ 153. 1) Statki przeznaczone do przewozu towarów przez granicę celną powinny być urządzone w sposób ,który zabezpiecza towary od kradzieży i uszkodzeń oraz umożliwia nałożenie zamknięć urzędowych; nie dotyczy to statków rybackich i barek z towarami masowemi.

2) Statki wymienione w ustępie 1 nie powinny posiadać żadnych tajnych i trudnych do odszukania skrytek i pomieszczeń.

§ 154. 1) Zamierzone załadowanie towarów na wodach granicznych na statki i zamierzone wyładowanie z nich towarów, powinno być uprzednio zgłoszone we właściwym urzędzie celnym.

2) Załadowanie i wyładowanie towarów następuje w miejscach w tym celu wyznaczonych.

3) Zgłoszenie ogólne statku i jego ładunku (manifest) i konosamenty przewidziane w art. 85 powinny zawierać dane wymienione w § 159 ust. 3 i 7 oraz w § 167 ust. 2.

§ 155. 1) Ochrona przesyłek celnych przewożonych lub przechowywanych przez przedsiębiorstwo żeglugowe jest obowiązkiem tego przedsiębiorstwa.

2) Za należności celne ciążące na przesyłkach wymienionych w ustępie 1 przedsiębiorstwo żeglugowe ponosi odpowiedzialność wobec zarządu celnego, przyczem postanowienia § 104 ustępów 4—7 i 9—11 mają analogiczne zastosowanie.

§ 156. 1) Przedsiębiorstwo żeglugowe:

a) oświetla własnym kosztem w sposób odpowiadający potrzebom skutecznej kontroli celnej place składowe i przystanie,

b) dostarcza bezpłatnie i utrzymuje w stanie odpowiednim pomieszczenia dla biur urzędów celnych w przystaniach i placach składowych, sale rewizyjne, magazyny, rampy, place składowe, pomosty obserwacyjne i t. p.,

c) oświetla, opala i utrzymuje w porządku kosztem własnym sale rewizyjne, magazyny i wszelkie pomieszczenia przeznaczone dla urzędów celnych,

d) dostarcza bezpłatnie środków pomocniczych i urządzeń do rewizji statków,

e) w przypadkach konwojowania statku ponosi opłaty związane z delegowaniem konwojentów celnych oraz zapewnia im na swój koszt przejazd do miejsca przeznaczenia wraz z wyżywieniem i noclegiem oraz powrót do miejsca służbowego,

f) zapewnia organom zarządu ceł bezpłatny przejazd w sprawach związanych z odprawą i kontrolą celną przewożonych osób i towarów.

2) Do świadczeń wymienionych w ustępie 1-a, b i c przedsiębiorstwo żeglugowe jest tylko wtedy obowiązane, jeżeli czynności urzędowe następują w interesie przedsiębiorstwa na osobnem miejscu nieoddanem przez władze celne do ogólnego użytku.

§ 157. 1) Przy przewozie towarów celnych pod konwojem funkcjonarjuszów celnych mają analogiczne zastosowanie § 132 ust. 3.

2) Szczegółowe przepisy o postępowaniu żeglugowo-celnem w związku z przewozem przez granicę celną osób oraz z przewozem towarów celnych, a w szczególności ze spławem materjałów drzewnych (tratwy i t. p.), zawiera instrukcja żeglugowo-celna.

5. Przewóz drogą morską.

Kontrola celna w porcie. Wjazd statków do portu.

§ 158. 1) Właściwe organa zarządu portowego obowiązane są zawiadamiać zawczasu urząd celny o czasie nadejścia poszczególnych statków, ich rodzaju i nazwie, oraz projektowanem miejscu przybycia do przystani.

2) Wjazd statków do portu jest dozwolony tylko szlakami ustalonemi przez władze portowe w porozumieniu z urzędem celnym. Wjazd do portu może się odbywać o każdej porze dnia i nocy, przybicie jednak do przystani przed wschodem i po zachodzie słońca, może być dozwolone po uprzedniem porozumieniu właściwych organów zarządu portowego z urzędem celnym.

3) Miejsca przybicia statków, oraz wyładowania i załadowania towarów ustala urząd celny w porozumieniu z właściwemi organami zarządu portowego. Zamierzona zmiana wyznaczonego miejsca postoju statku w porcie powinna być urzędowi celnemu zgłoszona przez organa portowe.

4) Od chwili wjazdu statku do portu do chwili wyjazdu z portu statek pozostaje pod dozorem celnym.

5) Urzędowi celnemu przysługuje prawo ustanowienia na statku dozorującego organu celnego niezwłocznie po przybiciu statku do portu.

Zgłoszenie statku przy przyjeździe i przyjęcie tegoż przez urząd celny.

§ 159. 1) Przyjęcie statku przez urząd celny odbywa się od wschodu do zachodu słońca; na wniosek kapitana statku może być statek przyjęty przez urząd celny również w innej porze.

2) Kapitan statku obowiązany jest niezwłocznie po przybyciu urzędnika celnego na statek w celu przyjęcia statku, wręczyć mu dokumenty przewidziane w art. 92 ust. 1, przyczem zgłoszenie ogólne, obejmujące towary przeznaczone do wyładowania, powinno być przedstawione w ilości egzemplarzy niezbędnej do dokonania wyładowania, wykaz włazów i skrytek, spis prowizji i zasobów okrętowych oraz spis przedmiotów podlegających cłu przywiezionych przez kapitana i załogę statku — w dwóch egzemplarzach, a pozostałe dokumenty — w jednym egzemplarzu. Konosamenty mogą być przesłane urzędowi celnemu przed przybyciem statku do portu.

3) Zgłoszenie ogólne (art. 92 ust. 1-b) powinno zawierać:

a) rodzaj, nazwę, przynależność państwową, znak rozpoznawczy, pojemność i port macierzysty statku,

b) imię i nazwisko kapitana,

c) port, z którego statek przybywa,

d) nazwisko i miejsce zamieszkania odbiorców towarów, jeżeli dokumenty przewozowe nie opiewają na zlecenie,

e) ilość sztuk, ich znaki i numery oraz rodzaj opakowania,

f) wagę brutto, rodzaj towarów i kraj w którym były załadowane na statek,

g) wyszczególnienie dołączonych dokumentów,

h) potwierdzenie kapitana, że zgłoszenie jest prawdziwe,

i) datę wystawienia zgłoszenia i własnoręczny podpis kapitana.

4) Jeżeli statek uratował na morzu jakiekolwiek przedmioty, to wykaz ich powinien być umieszczony w osobnej pozycji ogólnego zgłoszenia.

5) Gdy dla jakichkolwiek powodów kapitan statku nie może przedstawić urzędnikowi celnemu dokumentów w chwili przybycia urzędnika na statek (ust. 2), zezwala się kapitanowi statku przedstawić te dokumenty później, jednak w ciągu 24 godzin od chwili wjazdu statku do portu. W tym wypadku przyjęcie statku odracza się do chwili dostarczenia dokumentów; odprawa podróżnych i ich bagażów powinna być dokonana bez zwłoki, mimo odroczenia przyjęcia statku.

6) Konosamenty mogą być imienne lub na zlecenie. Jeżeli w konosamencie nie wskazano odbiorcy, traktuje się taki konosament jako wystawiony na zlecenie.

7) Konosament powinien zawierać:

a) nazwę statku i nazwisko nadawcy towaru,

b) nazwisko odbiorcy lub oznaczenie «na zlecenie»,

c) port załadowania oraz w miarę możności port wyładowania i port przeładowania,

d) rodzaj towaru według nazw handlowych,

e) ilość towaru według wagi, miary, ilości sztuk i t. p.,

f) przy towarach przewożonych w opakowaniu, ilość sztuk, rodzaj opakowania, numery i znaki,

g) podpis kapitana statku lub agenta przedsiębiorstwa przewozowego oraz datę wystawienia.

8) Przedstawienie dokumentów wymienionych w ustępie 2 niniejszego paragrafu z wyjątkiem zgłoszenia ogólnego nie jest wymagane dla statków o pojemności do 50 tonn netto, przychodzących bez towarów lub z towarami objętemi następującemi pozycjami taryfy celnej: 1—16, 36 p. 2, 37, 44 p. 2, 116 pp. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 i uwagi, 125, 126, 148, 150—153, 162, 164, 165, 173 p. 1, 176, 177 p. 1, 180—182, 286 p. 2, 287, 747, 748, 749, 757, 759—762, 763 p. 1, 764, 789, 790 pp. 1, 2, 3, 4; 848 p. 1, 862, 863, 865—868, 870, 875, 876, 880, 888—890, 892—894, 927 p. 1 i 3. Na wniosek kapitana zgłoszenie ogólne może sporządzić urząd celny na podstawie danych oznajmionych ustnie przez tegoż kapitana. Zgłoszenie spisane przez urząd celny podpisuje kapitan.

§ 160. Poprawki wprowadzone do dokumentów, które podlegają przedstawieniu urzędowi celnemu, powinny być stwierdzone podpisem kapitana statku. Zgłoszenie poprawek po wręczeniu dokumentów urzędowi celnemu nie może być uwzględnione.

§ 161. 1) Po przyjęciu statku przeprowadza się wstępną rewizję celną statku. Przy rewizji tej obowiązany jest asystować kapitan lub jego zastępca i wskazać urzędnikom celnym wszystkie pomieszczenia, przejścia, włazy i skrytki, uprzedzić o miejscach, w których są złożone towary łatwopalne i wybuchowe oraz okazywać urzędnikom wszelką pomoc potrzebną przy rewizji.

2) Po dokonaniu rewizji wstępnej nakłada się zamknięcie celne na wszystkie włazy prowadzące do miejsc, w których są przechowywane towary, jak również na osobne pomieszczenia z towarami lub też ustanawia się dozór celny. Apteka okrętowa, zasoby okrętowe oraz inwentarz statku nie podlegają zamknięciu celnemu.

§ 162. 1) Prowizję potrzebną dla podróżnych i załogi w czasie pobytu statku w porcie zwalnia się od należności celnych. Jeżeli nie można ustanowić dozoru celnego zabezpieczającego przed przenoszeniem prowizji ze statku na ląd, urząd celny wydziela prowizję stopniowo, w ilościach nieprzekraczających trzydniowego

zapotrzebowania, pozostawiając resztę prowizji pod zamknięciem. Na wniosek kapitana statku prowizja może być oclona celem zwolnienia tejże od dozoru celnego.

2) Ze składów tranzytowych dla zaopatrywania statków mogą otrzymywać prowizję:

a) statki zagraniczne przez cały czas od chwili przybycia statku do portu lub na redę do chwili odjazdu,

b) krajowe statki tylko dla spożycia w czasie zagranicznej podróży.

3) Statki kursujące w żegludze przybrzeżnej nie korzystają z prawa otrzymywania prowizji ze składu tranzytowego.

Przyjęcie statków na redzie.

§ 163. 1) W przypadkach zasługujących na uwzględnienie urząd celny może przyjmować statki na redzie i zezwalać na wyładowanie towarów ze statków zapomocą lichtug.

2) W razie potrzeby urząd celny może zezwolić na dokonanie odprawy podróżnych i ich bagażów na statkach, znajdujących się na redzie, bez względu na to, czy towary ze statku będą wyładowane na redzie czy też u brzegu przystani.

Ograniczenia komunikacji pomiędzy statkiem a lądem oraz innemi statkami w porcie.

§ 164. 1) Bez osobnego zezwolenia urzędu celnego wzbroniona jest aż do czasu ukończenia ostatecznej rewizji celnej, a przy statkach załadowanych — rewizji wstępnej, komunikacja towarowa i osobowa pomiędzy statkiem a lądem oraz innemi statkami w porcie.

2) Prawo wstępu na statek mają w tym czasie tylko władze uprawnione. Wstęp innych osób na statek jest dopuszczalny tylko za osobnem zezwoleniem urzędu celnego.

Wyładowanie towarów ze statku.

§ 165. 1) Po dokonaniu rewizji wstępnej statku urząd celny zezwala na wyładowanie towarów. Wyładowanie odbywa się pod nadzorem celnym w kolejności przybicia statków. Pierwszeństwo jednak wyładunku mają statki uszkodzone, statki z materjałami wybuchowemi i łatwopalnemi, statki z towarami szybko psującemi się, statki pasażerskie oraz statki linij regularnych.

2) Towary masowe mogą być wyładowywane o każdej porze dnia i nocy. Towary drobnicowe mogą być wyładowywane zasadniczo w dni powszednie w czasie od wschodu do zachodu słońca. W razie potrzeby urząd celny może zezwolić na wyładowanie drobnicowych towarów w dni świąteczne oraz w porze nocnej.

3) Przed przystąpieniem do wyładowania towarów przedsiębiorstwo okrętowe lub uprawniony makler powinni zgłosić urzędowi celnemu miejsce zamierzonego złożenia towaru. Towary mogą być składane w magazynach i na placach pozostających pod kontrolą celną, a za zezwoleniem urzędu celnego również na nabrzeżu, jeżeli rodzaj towaru na to pozwala. Urząd celny może zezwalać na przeładowywanie bezpośrednio ze statków do wagonów lub do innych środków transportowych towarów masowych o niskiem cle, łatwych do otaryfowania, jeżeli odprawa celna może być dokonana w każdym poszczególnym przypadku z należytą dokładnością. Również urząd celny może zezwalać na przeładowywanie ze statków bezpośrednio do wagonów towarów jednogatunkowych przeznaczonych do przewozu w ładunkach wagonowych tranzytem przez polski obszar celny lub też do przekazania do oclenia w innym urzędzie celnym.

4) Przy składach w portach mogą być utworzone osobne oddziały wyładunkowe (magazyny celne) celem przechowywania towarów aż do czasu zgłoszenia ich przez stronę do odprawy (art. 36). W razie trudności technicznych przy ustalaniu wagi towarów przyjmowanych do oddziału wyładunkowego, mogą być one przyjęte bez wyważenia.

5) Jeżeli strona w ciągu okresu ustalonego w § 33 ust. 1-b nie zgłosi do odprawy towarów złożonych w oddziale wyładunkowym, zarząd magazynu obowiązany jest zgłosić je na skład w ciągu siedmiu dni po upływie tego okresu. Po upływie obydwóch wymienionych wyżej okresów odprawa niezgłoszonych towarów następuje z urzędu w myśl postanowień § 33 ust. 7.

6) Towary podlegające szybkiemu zepsuciu mogą być na wniosek strony odprawione na statku pod warunkiem zachowania ogólnych przepisów dotyczących odprawy celnej.

7) Przy ujawnieniu uszkodzeń opakowania wyładowanych towarów oraz w razie ujawnienia sztuk z niewiadomą zawartością lub też niewykazanych w dokumentach urząd celny przeprowadza rewizję wewnętrzną takich sztuk i o wyniku rewizji sporządza protokół. Protokół sporządza się również w przypadkach ujawnienia braku sztuk wymienionych w ogólnem zgłoszeniu (§ 159 ust. 3).

Załadowanie towarów przy wyjeździe.

§ 166. 1) Towary masowe mogą być ładowane na statek o każdej porze dnia i nocy.

2) Ładowanie towarów drobnicowych odbywa się zasadniczo tylko w dni powszednie w czasie od wschodu do zachodu słońca. Urząd celny w razie koniecznej potrzeby może zezwolić na ładowanie towarów drobnicowych również w nocy oraz w dni świąteczne.

Zgłoszenie statku przy wyjeździe.

§ 167. 1) Po ukończeniu załadowania kapitan statku składa urzędowi celnemu po jednym egzemplarzu dokumentów przewidzianych w art. 96 ust. 1.

2) Zgłoszenie ogólne powinno zawierać:

a) rodzaj, nazwę, przynależność państwową, znak rozpoznawczy, pojemność i port macierzysty statku,

b) imię i nazwisko kapitana,

c) port, do którego statek odpływa,

d) nazwisko i miejsce zamieszkania osób uprawnionych do rozporządzania wywożonym towarem,

e) ilość sztuk, ich znaki i numery oraz rodzaj opakowania,

f) wagę brutto, rodzaj i kraj przeznaczenia towarów,

g) wyszczególnienie dołączonych dokumentów,

h) potwierdzenie kapitana, że zgłoszenie jest prawdziwe,

i) datę wystawienia i własnoręczny podpis kapitana.

3) Po zbadaniu dokumentów urząd celny przeprowadza ostateczną rewizję statku i udziela pisemnego zezwolenia na wyjazd statku (art. 96 ust. 3).

4) Gdy po udzieleniu pisemnego zezwolenia na wyjazd statek zaraz nie odjeżdża, to statek taki poddaje się specjalnemu dozorowi celnemu.

5) Od chwili wydania zezwolenia wymienionego w ust. 3 komunikacja towarowa i osobowa pomiędzy statkiem i lądem oraz innemi statkami znajdującemi się w porcie lub w morskim pasie celnym jest bez zezwolenia urzędu celnego wzbroniona.

Pracownicy pośredników okrętowych.

§ 168. 1) Pośrednik okrętowy (makler), który chce poruczyć swoim pracownikom wykonywanie czynności objętych art. 98 ust. 1, powinien złożyć zgłoszenie na piśmie we właściwym urzędzie celnym z dołączeniem dowodów:

a) że pracownik jest pełnoletnim i nieposzlakowanym obywatelem polskim lub gdańskim i nie znajduje się pod śledztwem sądowem,

b) że jest u pośrednika w stałym stosunku służbowym.

2) Urząd celny, jeżeli uzna przedstawione dowody za dostateczne, wydaje pracownikowi po złożeniu przez niego aktu pełnomicnictwa pracodawcy, pozwolenie na wykonywanie czynności w zastępstwie pośrednika okrętowego.

3) W razie popełnienia przez pracownika pośrednika nadużycia, urząd celny może cofnąć wydane mu pozwolenie (ust. 2).

Ułatwienia celne w ruchu morskim.

§ 169. 1) Do statków przybywających do portu nie w celu wyładowania lub zabrania towarów, lecz z powodu grożącego im niebezpieczeństwa, lub potrzeby naprawy statku albo też w celu uzupełnienia prowizji, zasobów i t. p. nie stosuje się przepisów o przyjęciu statku (§ 159); przez cały czas koniecznego pobytu w porcie, statek taki pozostaje pod kontrolą celną.

2) W przypadkach przybycia statku do portu z przyczyn oznaczonych w ust. 1 kapitan statku obowiązany jest zawiadomić o tem urząd celny na piśmie i przedstawić dokumenty stwierdzające port przeznaczenia.

3) Kapitan, który chce wyładować towary w celu dokonania naprawy statku, powinien oddać ładunek według spisu pod dozór urzędu celnego aż do czasu ponownego załadowania.

§ 170. 1) Przyrządy, przeznaczone do podnoszenia ciężarów lub dla ochrony towarów od uszkodzenia, mogą być przenoszone ze statku na statek pod warunkiem zawiadomienia o tem urzędu celnego przez kapitana statku.

2) W przypadkach uzasadnionej potrzeby urząd celny może zezwolić na przeniesienie ze statku na brzeg celem naprawy przedmiotów należących do sprzętu lub inwentarza statku.

§ 171. Poza statkami wymienionemi w § 159 ust. 8 obowiązek przedstawienia urzędowi celnemu dokumentów przewidzianych w art. 92 nie dotyczy:

a) jachtów, statków sportowych i spacerowych,

b) kutrów i łodzi rybackich,

c) sttaków żeglugi przybrzeżnej, utrzymującej komunikację między portami polskiego obszaru celnego,

d) statków w ruchu tranzytowym.

§ 172. 1) Do statków kursujących pod banderą jachtklubów, mających siedzibę na polskim obszarze celnym, mogą być stosowane ułatwienia celne pod warunkiem złożenia przez zarządy jachtklubów w urzędzie celnym:

a) spisu wszystkich statków sportowych, należących do poszczególnych jachtklubów,

b) opisu każdego statku z wymienieniem nazwy klubu, nazwy statku, jego pojemności, nazwiska kapitana z dołączeniem rysunku flagi klubowej,

c) spisu inwentarza, należącego do statku,

d) oświadczenie zarządu jachtklubu, że obowiązujące przepisy celne nie będą naruszone, że na statkach klubowych nie będą nigdy przewożone przedmioty i artykuły spożywcze w ilościach przekraczających zapotrzebowanie statku oraz, że przyjmuje na siebie odpowiedzialność za naruszenie przepisów celnych.

2) Statki, co do których zostały wypełnione warunki oznaczone w ustępie 1 pozostają przy wejściu, wyjściu z portu oraz w czasie postoju w porcie, tylko pod ogólnym nadzorem urzędu celnego.

3) Przybywające z zagranicy lub wyjeżdżające zagranicę statki, należące do klubów tak krajowych jak i zagranicznych podlegają rewizji celnej na ogólnych zasadach. Kapitan statku składa na piśmie deklarację o przyjeździe lub odjeździe, w której wymienia: nazwę klubu, do którego statek należy, nazwę statku, jego pojemność, port z którego przybył lub port do którego udaje się, wyszczególnienie składu załogi oraz oświadczenie czy i jakie towary, podlegające ocleniu, znajdują się na statku. Deklaracja powinna być stwierdzona własnoręcznym podpisem kapitana statku.

4) Łodzie sportowe i spocerowe pozostają pod ogólną kontrolą celną bez względu na to, czy są zarejestrowane w jachtklubach czy też nie.

5) Krajowe kutry i łodzie rybackie, zwijające do portu wolne są od rewizji celnej z wyjątkiem przypadków, gdy zachodzi podejrzenie, że na statkach tych oprócz ryb znajdują się towary podlegające ocleniu. Od rewizji celnej nie są wolne kutry powracające z dalekomorskich połowów.

6) Przy przewozie towarów celnych oraz krajowych pod konwojem funkcjonarjuszów celnych z jednego portu krajowego do drugiego portu krajowego mają analogiczne zastosowanie przepisy § 132 ust. 3.

Stosowanie przepisów celnych do okrętów wojennych.

§ 173. 1) Gdy okręt polskiej marynarki wojennej przybędzie z zagranicznego portu i niema żadnych towarów do wyładowania na ląd, dowódca okrętu po przybyciu okrętu do portu na polskim obszarze celnym, przesyła właściwemu urzędowi celnemu pisemne o tem oświadczenie.

2) Z chwilą otrzymania przez urząd celny wymienionego w ust. 1 oświadczenia ustaje wszelkie postępowanie celne względem przybyłego okrętu.

3) Jeżeli okręt przywiózł towary, które mają być wyładowane na ląd, dowódca okrętu przesyła urzędowi celnemu wykaz towarów przeznaczonych do wyładowania. Wykaz taki powinien być potwierdzony podpisem dowódcy. Wyładowanie odbywa się na podstawie wykazu pod kontrolą celną.

4) Odprawa celna towarów na okręcie wojennym może być dokonana jedynie na pisemny wniosek dowódcy okrętu skierowany do urzędu celnego.

5) Obce okręty wojenne wolne są od wszelkich formalności celnych, z wyjątkiem przypadków wyładowywania towarów na ląd.

6) Towary przeniesione z okrętu wojennego na ląd bez wiedzy urzędu celnego traktuje się jako przemycone.

7) Towary załadowane na polski okręt wojenny udający się do portu zagranicznego, jak również załadowane na obcy okręt wojenny, powinny być zgłoszone do odprawy celnej wywozowej na ogólnych zasadach.

Przedmioty pochodzące z awarji.

§ 174. 1) Towary wyrzucone przez morze na brzeg urząd celny przyjmuje pod dozór celny na podstawie protokólarnego opisu sporządzonego wspólnie z właściwym urzędem dla spraw rozbitków. Również pod dozór celny przyjmuje urząd celny towary wyłowione na morzu i zgłoszone przez kapitana statku, który zawinął do portu (§ 159 ust. 4).

2) Jeżeli niema wątpliwości, że uratowane towary są pochodzenia krajowego, urząd celny zwalnia je z pod dozoru celnego, przyczem krajowe towary podlegające opłatom monopolowym i pdatkom pośrednim urząd celny zwalnia z zachowaniem przepisów o opłatach monopolowych i podatkach pośrednich.

3) Towary pochodzące z awarji a nie podpadające pod postanowienia ustępu 2, urząd celny utrzymuje pod dozorem celnym na ogólnych zasadach.

4) Jeżeli z dokumentów wynika, że towary uratowane z awarji są przeznaczone do państw obcych, urząd celny zezwala na wniosek uprawnionej strony na wywóz takich towarów zagranicę bez pobierania należności celnych.

5) Uratowane z awarji towary szybko psujące się podlegają sprzedaży z przetargu, jeżeli w ciągu 24 godzin od chwili przyjęcia ich pod dozór celny nie zostały przez stronę zgłoszone do odprawy celnej.

6) Przy sprzedaży z przetargu uratowanych z awarji towarów uszkodzonych, potrąca się na rzecz Skarbu tytułem cła przywozowego dziesiątą część z kwoty uzyskanej z przetargu; należności manipulacyjnych w tym przypadku nie pobiera się.

Ochrona towarów celnych i odpowiedzialność za nie.

§ 175. 1) Obowiązek ochrony przesyłek celnych przyjętych do przewozu przez przedsiębiorstwa żeglugowe ciąży na tych przedsiębiorstwach.

2) Obowiązek ochrony przesyłek celnych złożonych w magaznyie celnym ciąży na przedsiębiorstwie eksploatującym magazyn. Magazyn taki pozostaje pod wspólnem zamknięciem urzędu celnego i przedsiębiorstwa.

3) Za należności celne ciążące na towarach wymienionych w ustępie 1 i 2 przedsiębiorstwo ponosi odpowiedzialność wobec władz celnych, przyczem postanowienia § 104 ust. 4—7 i 9—11 mają analogiczne zastosowanie.

Świadczenia przedsiębiorstw żeglugowych na rzecz zarządu celnego.

§ 176. Przedsiębiorstwo żeglugowe:

a) oświetla statki w sposób odpowiadający potrzebom skutecznej kontroli celnej,

b) dostarcza bezpłatnie środków pomocniczych i urządzeń do rewizji statków,

c) w przypadkach konwojowania statku ponosi opłaty związane z delegowaniem konwojentów celnych i zapewnia im na swj koszt przejazd do miejsca przeznaczenia i powrót do miejsca służbowego,

d) dostarcza bezpłatnie i utrzymuje w stanie odpowiednim pomieszczenia dla biur urzędów celnych w porcie, sale rewizyjne, magazyny, rampy, place składowe, pomosty obserwacyjne i t. p., służące wyłącznie dla jego potrzeb,

e) oświetla, opala i utrzymuje w porządku własnym kosztem pomieszczenia i urządzenia wymienione pod d).

Świadczenia zarządu portowego na rzecz zarządu celnego.

§ 177. 1) Zarząd portowy:

a) oświetla własnym kosztem w sposób odpowiadający potrzebom skutecznej kontroli celnej cały obszar portowy,

b) dostarcza bezpłatnie i utrzymuje w stanie odpowiednim pomieszczenie dla biur urzędów celnych w porcie, sale rewizyjne, magazyny, rampy, place składowe, pomosty obserwacyjne i t. p.,

c) oświetla, opala i utrzymuje w porządku kosztem własnym pomieszczenia i urządzenia wymienione pod b).

2) Zarząd portowy nie jest obowiązany do świadczeń wymienionych w ust. 1 b—c, jeżeli pomieszczenia, urządzenia i t. p. mają służyć wyłącznie dla potrzeb poszczególnych przedsiębiorstw żeglugowych (§ 176).

Instrukcja morsko-celna.

§ 178. Szczegółowe przepisy o postępowaniu morsko-celnem w związku z przewozem osób i towarów zawiera instrukcja morsko-celna.

6. Przewóz drogami powietrznemi.

Lotniska celne.

§ 179. 1) Miejsca przelotu dla statków powietrznych przez granicę celną ustala osobne rozporządzenie.

2) W przypadkach przekroczenia granicy przez statek powietrzny w miejscu nieprzeznaczonem do tego, organa ochrony granicy oraz władze celne mają prawo postąpić stosownie do postanowień § 182.

3) Wykaz lotnisk paszportowo-celnych (art. 103 ust. 3), przeznaczonych do lądowania i odlotu statków powietrznych podaje się do wiadomości przez ogłoszenie w Monitorze Polskim.

4) W przypadkach istotnej potrzeby może być dozwolone lądowanie prywatnych statków powietrznych, przybywających z zagranicy i odlot takich statków zagranicę na innych lotniskach niż wyznaczonych w tym celu lotniskach paszportowo-celnych. Pozwoleń takich na uzasadnioną prośbę zainteresowanej strony udziela wojewódzka władza administracji ogólnej, w której obrębie znajduje się lotnisko, w porozumieniu z właściwą Dyrekcją Ceł.

5) Statki powietrzne, przylatujące z zagranicy oraz odlatujące zagranicę, jak również statki powietrzne przelatujące tranzytem przez polski obszar celny, podlegają odprawie celnej na ogólnej zasadzie, jeżeli zawarte w tym względzie umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej.

Lądowanie przymusowe.

§ 180. 1) W przypadkach przymusowego lądowania, dowódca statku obowiązany jest zawiadomić o tem organa państwowe lub zarząd gminy, wymienione w art. 104 ust. 1. Do czasu przybycia przedstawiciela jednego z wymienionych organów państwowych lub miejscowego zarządu gminy, dowódca statku obowiązany jest przypilnować, aby żadna z przybyłych statkiem osób nie oddaliła się od statku, ani też nic ze statku nie było zabrane, z wyjątkiem pożywienia i rzeczy osobistego użytku potrzebnych w tym czasie dla podróżnych i załogi.

2) Jeżeli z powodu nieprzezwyciężonych trudności dowódca statku nie mógł zawiadomić o przymusowem lądowaniu wymienionych wyżej organów rządowych lub zarządu gminy, a stan statku i inne okoliczności pozwoliły mu na niezwłoczny dalszy lot, to po przybyciu na najbliższe lotnisko paszportowo-celne dowódca statku obowiązany jest zameldować organom celnym i policyjnym o przyczynach przymusowego lądowania oraz wyjaśnić okoliczności, które uniemożliwiły mu zawiadomienie organów urzędowych względnie zarządu gminy o przymusowem lądowaniu.

3) Przybyłe na miejsce przymusowego lądowania statku powietrznego organa celne, skarbowe lub policyjne są uprawnione do zrewidowania statku i dokumentów przewozowych oraz sprawdzenia spisu podróżnych, załogi i ładunku statku; również są uprawnione do wzięcia statku powietrznego pod dozór a ładunku na tymczasowe przechowanie i do wydania zarządzeń, jakie uznają w danym przypadku za potrzebne.

4) Jeżeli przyczyny uniemożliwiające dalszy lot statku powietrznego ustaną, a ze strony organów urzędowych nie będzie przeszkód do zezwolenia na odlot statku, powinny one odnotować w dzienniku podróży miejsce i datę przymusowego lądowania i oznaczyć w nim jednocześnie lotnisko paszportowo-celne, na którem statek powietrzny obowiązany jest wylądować celem wyjaśnienia przez organa celne i policyjne lotniska paszportowo-celnego powodów przymusowego lądowania. Gdy statek powietrzny jest obowiązany do lądowania w czasie transytowego przelotu na jednem z lotnisk paszportowo-celnych, należy wyznaczyć mu do lądowania to samo lotnisko, jeżeli zaś zwolniony jest od takiego obowiązku, — wyznaczyć mu najbliższe lotnisko poszportowo-celne, znajdujące się na linji przelotu statku.

5) Jeżeli stan statku lub inne przyczyny nie pozwalają na dalszy lot, należy stosować się do następujących postanowień:

a) gdy do uszkodzonego statku przybędzie przedstawiciel jednego z organów wymienionych w ust. 3, powinien zrewidować i zwolnić rzeczy, stanowiące osobisty bagaż podróżnych z zachowaniem przepisów o odprawie bagażów i przesyłek, przewożonych przez osoby korzystające z prawa eksterytorjalności i przywilejów dyplomatycznych, sprawdzić dokumenty podróży osób przybyłych statkiem i odnotować w tych dokumentach miejsce i datę przymusowego lądowania. Wymienionym osobom należy ułatwić kontynuowanie dalszej podróży;

b) co się tyczy przesyłek znajdujących się na statku, powinny być one wzięte pod dozór i dostawione do jednego z urzędów celnych, celem dokonania odprawy celnej przywozowej tych przesyłek, bądź przekazania ich do właściwego urzędu celnego lub też wysłania pod dozorem celnym zagranicę.

6) Jeżeli statek powietrzny był odprawiony do odlotu zagranicę, a następnie zmuszony względami bezpieczeństwa do lądowania przed przekroczeniem granicy celnej, dowódca statku obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o tem najbliższy urząd celny, a w razie trudności zawiadomienia urzędu celnego — najbliższe organa: skarbowe lub ochrony granicy celnej, albo policyjne, względnie miejscowy zarząd gminy, który w tym przypadku obowiązany jest zawiadomić o przymusowem lądowaniu statku najbliższy z wymienionych wyżej organów państwowych. Do czasu przybycia przedstawiciela jednego z wymienionych organów państwowych lub miejscowego zarządu gminy, dowódca statku obowiązany jest przypilnować, aby żadna z osób znajdujących się na statku nieoddaliła się od statku, ani też nic ze statku nie było zabrane, z wyjątkiem pożywienia i rzeczy osobistego użytku potrzebnych w tym czasie dla podróżnych i załogi.

7) Gdy przeszkody uniemożliwiające dalszy lot statku powietrznego ustaną a przybyłe organa urzędowe nie mają podejrzeń co do zmiany osób, bagażów i przesyłek odprawionych przez urząd celny wyjściowy, mogą zezwolić na dalszy lot statku po odnotowaniu w dzienniku podróży miejsca i daty przymusowego lądowania. W razie uzasadnionych podejrzeń co do zmiany osób lub ładunku należy zarządzić powrót statku powietrznego do lotniska paszportowo-celnego, na którem statek był odprawiony, a jeżeli to lotnisko jest zbyt oddalone od miejsca lądowania, — do najbliższego lotniska paszportowo-celnego. Zarządzenie co do powrotu statku do sprawdzenia na lotnisko paszportowo-celne należy odnotować w dzienniku podróży.

8) Gdy stan statku lub inne przyczyny nie pozwalają na dalszy lot, należy odnotować w dzienniku podróży miejsce i datę przymusowego lądowania, oraz takie same daty w dokumentach podróży osób przybyłych statkiem, poczem zwolnić te osoby wraz z ich bagażem, a przesyłki zabezpieczyć, celem odesłania do ponownej odprawy wywozowej w jednym z urzędów celnych.

9) Znajdujące się na statku powietrznym przesyłki pocztowe powinny być w przypadkach przewidzianych w ustępach 5 i 8 dostarczone do najbliższego urzędu pocztowego, ten zaś obowiązany jest wymienione przesyłki skierować niezwłocznie zwykłą drogą do właściwego urzędu wymiany (pocztowo-celnego).

10) Jeżeli z powodu nieprzezwyciężonych trudności dowódca statku powietrznego nie mógł zawiadomić o przymusowem lądowaniu organów rządowych

lub zarządu gminy wymienionych w ust. 6, a stan statku i inne okoliczności pozwoliły na niezwłoczny odlot z miejsca przymusowego lądowania, dowódca statku obowiązany jest powrócić na najbliższe lotnisko paszportowo-celne na polskim obszarze celnym, celem wyjaśnienia okoliczności przymusowego lądowania i uzyskania zezwolenia na odlot zagranicę. Władze celne i policyjne mogą poddać taki statek ponownej odprawie.

11) Przyjmowanie na statek powietrzny lądujący przymusowo innych osób i przesyłek poza temi, które były na statku w czasie lądowania, jest wzbronione, z wyjątkiem wypadków, gdy zachodzi potrzeba zmiany członków załogi. Zmiana taka powinna być przez organa urzędowe odnotowana w dzienniku podróży statku powietrznego.

12) Przeciwko dowódcom statków powietrznych przylatujących z granicy, lub odlatujących zagranicę, którzy lądując przymusowo nie zastosują się do postanowień zawartych w ustępach 1, 2, 6, 10 i 11 niniejszego paragrafu, wdraża się postępowanie karne skarbowe.

13) Koszta wszelkie, związane z delegowaniem urzędników do przymusowo lądujących statków powietrznych, należących do przedsiębiorstw lotniczych, jak również koszta związane z transportem przesyłek z takich statków do urzędów, ponoszą przedsiębiorstwa lotnicze. Przy przymusowem lądowaniu innego rodzaju statków powietrznych koszta związane z delegowaniem urzędników do miejsca przymusowego lądowania należy pobierać tylko w tym przypadku, jeżeli lądujący przymusowo statek powietrzny jest zarejestrowany w państwie, które w analogicznych przypadkach pobiera opłaty od polskich statków powietrznych.

14) Jeżeli z przyczyn atmosferycznych lub innych statek powietrzny odprawiony do odlotu jest zmuszony zawrócić z drogi na lotnisko paszportowo-celne, dowódca statku obowiązany jest niezwłocznie po wylądowaniu zameldować o tem urzędowi celnemu i organom policji. Statek taki może być poddany ponownemu sprawdzeniu.

Wyrzucanie przesyłek podczas lotu. Odpowiedzialność za wyrzucone przesyłki.

§ 181. W przypadkach, gdy zaszła konieczność wyrzucenia na polskim obszarze celnym ładunku celem ratowania podróżnych i załogi (art. 105 ust. 2-b), dowódca statku obowiązany jest zameldować o tem urzędowi celnemu niezwłocznie po przybyciu na wejściowe lotnisko paszportowo-celne. Dowódca statku obowiązany jest postarać się o odnalezienie wyrzuconych przesyłek w ciągu siedmiu dni od daty ich wyrzucenia i dostarczenia tych przesyłek własnemi środkami i na własny koszt urzędowi celnemu celem odprawy lub też przedstawić władzom celnym dowód zniszczenia przesyłek.

Nakaz lądowania.

§ 182. 1) Przy wydawaniu nakazów lądowania organa ochrony granicy i celne powinny posługiwać się sygnałami przewidzianemi w przepisach o sygnalizacji lotniczej i o lotniczych znakach naziemnych. W razie niezastosowania się przelatującego statku powietrznego do wydanego przez organa ochrony granicy lub celne nakazu lądowania, organa te postępują w myśl przepisów o zmuszeniu statków powietrznych do lądowania.

2) Dalsza podróż statku zmuszonego do lądowania może być podjęta za pozwoleniem zawiadowcy portu lotniczego wydanem za zgodą organów celnych i policyjnych lotniska paszportowo-celnego.

Przylot i odlot statków powietrznych. Przedstawienie dokumentów.

§ 183. 1) Zawiadowca portu lotniczego w siedzibie lotniska paszportowo-celnego obowiązany jest zawiadamiać urząd celny o każdym zamierzonym przylocie i odlocie statków powietrznych, które nie utrzymują regularnej komunikacji z zagranicą według ustalonego rozkładu lotów. Również zawiadowca portu lotniczego obowiązany jest zawiadamiać urząd celny o odwołaniu lotów statków powietrznych utrzymujących regularną komunikację z zagranicą oraz o opóźnieniach odlotu i przylotu statków.

2) Aż do czasu załatwienia czynności paszportowo-celnych zawiadowca portu lotniczego nie ma prawa wypuszczenia statku powietrznego z lotniska, ani też poświadczenia dziennika podróży statku.

§ 184. 1) Dowódca statku powietrznego przewożącego podróżnych, bagaże i przesyłki towarowe obowiązany jest niezwłocznie po wylądowaniu na pierwszem lotnisku paszportowo-celnem przedstawić urzędowi celnemu następujące dokumenty:

a) wykaz podróżnych zawierający: znaki przynależności państwowej i rejestracji statku powietrznego, imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i przynależność państwową dowódcy statku powietrznego i innych członków załogi; nazwiska podróżnych, miejsce odlotu oraz miejsce stanowiące cel podróży;

b) manifest, czyli deklarację ogólną ładunku (bagażów rejestrowanych i przesyłek towarowych), który powinien zawierać: znaki przynależności państwowej i rejestracji statku powietrznego, nazwisko, miejsce zamieszkania, przynależność państwową i numer upoważnienia (licencji) dowódcy statku, nazwy lotnisk odlotu i przeznaczenia, oznaczenie ilości dołączonych deklaracyj celnych nadawcy lub odpisów listów przewozowych, znaki i numery przesyłek, ilość ich i rodzaj opakowania, rodzaj towaru oraz wagę przesyłek, według wzoru ustalonego dla komunikacji międzynarodowej. Manifest powinien być potwierdzony własnoręcznym podpisem dowódcy statku niezależnie od poświadczenia przez urząd celny (§ 191 ust. 1). Wszelkie dopiski i przekreślenia w manifeście powinny być poświadczone przez właściwy urząd celny. W manifeście nie należy wypisywać wyrazów między wierszami, lub kilku nazw towarów w jednym wierszu. Do manifestu można dołączać potrzebną ilość arkuszy dodatkowych;

c) deklarację celną nadawcy lub odpis listu przewozowego na każdą przesyłkę towarową (§ 32);

d) dziennik podróży (carnet de route) z poświadczeniem przez zagraniczny urząd celny odlotu statku;

e) spis prowizji i zasobów statku.

Pozatem dowódca powinien wskazać urzędowi celnemu wszystkie pomieszczenia i skrytki przybyłego statku powietrznego.

2) Jeżeli statek nie przewozi towarów i bagażów rejestrowanych, nie jest wymagane przedstawienie manifestu; w tym przypadku przy przylocie statków z zagranicy, dowódca statku powinien posiadać w dzienniku podróży adnotację zagranicznego urzędu celnego wyjściowego o braku manifestu z powodu odlotu statku bez towarów i bagażów rejestrowanych.

§ 185. 1) Po wylądowaniu na lotnisku obowiązkiem dowódcy statku powietrznego jest przypilnowanie, aby nic ze statku przed przybyciem organów celnych nie było usunięte, ani też żadna z przybyłych statkiem osób nie opuściła miejsca lądowania.

2) Obowiązek dozoru nad wykonaniem powyższego postanowienia należy do właściwych organów państwowych, pełniących służbę na lotnisku.

§ 186. 1) Po sprawdzeniu dokumentów przedstawionych przez dowódcę statku (§ 184) urzędnik celny odprawia przedewszystkiem podróżnych i ich bagaże, przeprowadza rewizję statku, a następnie sprawdza przywiezione statkiem przesyłki.

2) Na wniosek podróżnych można bagaże ich przekazać celem odprawy celnej na innem lotnisku paszportowo-celnem.

3) Zgodność przesyłek z manifestem urzędnik celny poświadcza na manifeście.

4) Gdyby przy sprawdzaniu dokumentów wymienionych w § 184 były ujawnione niezgodności, urzędnik celny spisuje z dowódcą statku protokół w dwóch egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje dowódca statku.

§ 187. 1) Wyładowane ze statku powietrznego przesyłki urząd celny przyjmuje pod dozór celny, przyczem w zależności od miejscowych warunków i przysługujących mu uprawnień, odprawia te przesyłki na lotnisku lub też przekazuje je do magazynu celnego.

2) Przesyłki adresowane do innych lotnisk celnych mogą być przekazane do tych lotnisk celem ostatecznej odprawy.

3) Przybyłe z zagranicy statkiem powietrznym przesyłki pocztowe podlegają postępowaniu według przepisów pocztowo-celnych.

§ 188. Od dowódców prywatnych statków powietrznych, nie trudniących się przewozem podróżnych i przesyłek, nie wymaga się dokumentów wymienionych w § 184, z wyjątkiem dziennika podróży, który każdy statek prywatny powinien posiadać. Dowódca statku powinien mieć w dzienniku podróży poświadczenie o odlocie, dokonane przez urząd celny zagranicznego lotnika odlotu.

§ 189. 1) Odprawa wywozowa powinna być dokonana zasadniczo na tem lotnisku paszportowo-celnem, z którego następuje odlot statku zagranicę bez zatrzymywania się na polskim obszarze celnym. Przesyłki celne przeznaczone do zwrotu zagranicę z lotnisk celnych nie będących lotniskami wyjściowemi oraz przesyłki krajowe odprawione do wywozu zagranicę na lotniskach, powinny być przekazane do właściwych lotnisk wyjściowych.

2) Przesyłki, które mają być wywiezione zagranicę statkiem powietrznym, powinny być dostarczone do urzędu celnego w takim czasie, aby odprawa celna mogła być dokonana bez opóźnienia odlotu statku.

3) Dowódca statku powietrznego przeznaczonego do odlotu zagranicę powinien przedstawić urzędowi celnemu dokumenty wymienione w § 184, t. j. wykaz podróżnych i załogi statku, manifest potwierdzony przez dowódcę statku oraz deklaracje celne nadawców przesyłek towarowych, a pozatem wskazać pomieszczenia i skrytki statku powietrznego. Jeżeli statek nie przewozi żadnych towarów, nie jest wymagane przedstawienie manifestu. W tym przypadku przy odlocie statku zagranicę urząd celny uczyni o tem adnotację w dzienniku podróży.

4) Po dokonaniu odprawy wywozowej urzędnik zwraca dowódcy deklaracje celne nadawcy i na dowód dokonanej odprawy poświadcza dziennik podróży statku. Bez wymienionego poświadczenia odlot statku zagranicę jest wzbroniony.

5) Odprawa wywozowa przesyłek pocztowych odbywa się w sposób przewidziany przepisami pocztowo-celnemi.

§ 190. Podróżni, przybywający z zagranicy lub udający się zagranicę statkami powietrznemi korzystają z tych samych ulg, które przysługują im w myśl przepisów celnych przy przekraczaniu granicy innemi środkami lokomocji (koleją i t. p.)

Poświadczanie dokumentów przez urzędy celne.

§ 191. 1) Manifesty składane urzędowi celnemu przez dowódcę statku powietrznego po przylocie z zagranicy powinny być poświadczone przez zagraniczny urząd celny miejsca odlotu. O uzyskanie takiego poświadczenia powinien postarać się dowódca statku przy odlocie do polskiego obszaru celnego.

2) Na wniosek zainteresowanych stron urząd celny lotniska paszportowo-celnego obowiązany jest potwierdzać przy odlocie statków powietrznych manifesty, które mają być przedstawiane zagranicznym urzędom celnym, oraz potwierdzać przyjęcie pod dozór celny przesyłek, jeżeli takie potwierdzenie jest wymagane od strony przez urząd celny kraju wysyłającego.

3) W dzienniku podróży (carnet de route) w rubryce przeznaczonej dla poświadczeń urzędów celnych należy odnotować datę odprawy statku powietrznego przy przylocie i odlocie.

4) W przypadkach, gdy statek powietrzny bierze udział w zawodach międzynarodowych, a czas użyty na odprawę celną może wywrzeć wpływ na wyniki tych zawodów, urząd celny na wniosek dowódcy statku wyda mu zaświadczenie, stwierdzające czas zatrzymania statku dla dokonania odprawy celnej.

5) Przedsiębiorstwo lotnicze obowiązane jest postarać się, aby zagraniczny urząd celny odbiorczy potwierdził przyjęcie przesyłek lotniczych zwracanych z polskiego obszaru celnego zpowrotem zagranicę, oraz innych, co do których będzie potwierdzenie wymagane, w okresie 14 dni od daty wysłania przesyłki zagranicę, jeżeli zagraniczny urząd celny odbiorczy znajduje się w Europie, lub w okresie 30 dni, jeżeli odbiorczy urząd celny znajduje się poza obszarem Europy.

6) Jeżeli przedsiębiorstwo lotnicze nie przedstawi w ustalonym terminie potwierdzenia odbioru przesyłki przez zagraniczny urząd celny, co do której jest wymagane takie potwierdzenie, należy od przedsiębiorstwa lotniczego ściągnąć należności celne i inne przypadające od zwrotnej przesyłki nieoclonej. W przypad-

kach nieprzedstawienia przez przedsiębiorstwo lotnicze wymaganego potwierdzenia odbioru przez zagraniczny urząd celny przesyłki, którą zezwolono wywieźć zagranicę za zwrotem cła, należności celnych nie zwraca się.

Zabezpieczenie celne.

§ 192. 1) Zagraniczne statki powietrzne, należące do osób przybywających na czasowy pobyt do polskiego obszaru celnego, podlegają odprawie warunkowej za zabezpieczeniem celnem. Pozostawanie w kraju warunkowo odprawionych statków powietrznych nie może trwać dłużej niż jeden rok.

2) Należności celne przypadające od statku powietrznego ustala się według wagi własnej statku, określonej w dzienniku podróży.

3) Wolne są od zabezpieczenia celnego:

a) zagraniczne statki powietrzne, utrzymujące regularną komunikację lotniczą na polskim obszarze celnym na zasadzie umowy międzynarodowej lub na zasadzie osobnej koncesji, jeżeli dla tych przypadków zwolnienie od zabezpieczenia celnego zostało przewidziane;

b) zagraniczne statki wojskowe (§ 198);

c) statki zagraniczne, które mają zezwolony tranzytowy przelot przez polski obszar celny z obowiązkiem lądowania na jednem z lotnisk paszportowo-celnych i pozostające w tym czasie pod dozorem celnym;

d) zagraniczne statki celne i policyjne, przybywające do obszaru celnego za osobnem pozwoleniem;

e) zagraniczne statki odprawiane na podstawie międzynarodowych książeczek z granicznemi przepustkami lotniczemi (carnet de passages en douanes), tryptyków lotniczych oraz jednorazowych zaświadczeń wydawanych na zawody lotnicze. (§ 199);

f) zagraniczne statki, na które ambasady i poselstwa Rzeczypospolitej Polskiej wydały tryptyki lotnicze (§ 200).

4) Pobrane od statków powietrznych zabezpieczenie celne urzędy celne zwracają po przedstawieniu przez stronę zaświadczenia zagranicznego urzędu celnego o znajdywaniu się statku poza polskim obszarem celnym.

5) Dla statków krajowych, udających się zagranicę, dziennik podróży poświadczony przy odlocie przez urząd celny stanowi dokument, na którego podstawie zwalnia się od cła wspomniane statki przy powrotnym przylocie do polskiego obszaru celnego, jeżeli nieprzerwany pobyt zagranicą statku nie przekracza jednego roku.

Materjały pędne, smary i części zamienne dla statków powietrznych.

§ 193. 1) Materjały pędne i smary znajdujące się przy przylocie do polskiego obszaru celnego w normalnych zbiornikach statku powietrznego wolne są od należności celnych i innych. Materjały te nie mogą być wyładowane ze statku i puszczone do wolnego obrotu bez uiszczenia należnych opłat celnych i innych.

2) Silniki i części zamienne wprowadzone z zagranicy w celu naprawy uszkodzonego zagranicznego statku powietrznego, znajdującego się na polskim obszarze celnym, urząd celny odprawia warunkowo za zabezpieczeniem celnem i zwalnia ostatecznie od cła po stwierdzeniu, że sprowadzone z zagranicy silniki i części zamienne zostały wbudowane do statku, a uszkodzone silniki i części zostały wywiezione pod dozorem celnym zagranicę lub też pod takimż dozorem zniszczone.

3) Wymienione w ust. 1 i 2 zwolnienie od cła stosuje się do obcych statków powietrznych na zasadach wzajemności.

4) Jeżeli w czasie pobytu krajowych statków powietrznych zagranicą zajdzie potrzeba naprawy statku i w tym celu nabycia tam i wbudowania do tych statków silników lub części zamiennych, dowódca statku obowiązany jest po przylocie do kraju zgłosić urzędowi celnemu na lotnisku wejściowem wymienione wyżej silniki i części zamienne i poddać je przywozowej odprawie celnej.

5) W razie wysłania z polskiego obszaru celnego zagranicę silników i części zamiennych z wolnego obrotu dla znajdującego się tam krajowego statku powietrznego, należy silniki takie i części zamienne odprawić na wniosek strony warunkowo, celem zwolnienia od cła przy powrotnym przywozie wymienionych wyżej silników i części zamiennych wysłanych zagranicę oraz tych, które zostały zdjęte ze statku zagranicą.

Ochrona lotniczych przesyłek celnych i odpowiedzialność za nie.

§ 194. 1) Obowiązek ochrony lotniczych przesyłek celnych przyjętych do przewozu przez przedsiębiorstwa lotnicze oraz odpowiedzialność za całość ich wobec Skarbu Państwa ciąży na tych przedsiębiorstwach.

2) Obowiązek ochrony lotniczych przesyłek celnych, złożonych w magazynie celnym i odpowiedzialność za całość ich wobec Skarbu Państwa ciąży na przedsiębiorstwie eksploatującem magazyn. Magazyn taki pozostaje pod wspólnem zamknięciem urzędu celnego i przedsiębiorstwa.

3) W razie niedostarczenia przez przedsiębiorstwo lotnicze przy przylocie z zagranicy przesyłek celnych, wymienionych w manifeście i deklaracjach celnych, jak również przesyłek celnych przekazanych do innych lotnisk celnych przyjętych do przewozu w innych przypadkach, przedsiębiorstwo obowiązane jest uiścić od takich przesyłek należności celne i inne.

4) Obowiązek uiszczenia należności celnych i innych (art. 43 ust. 3) powstaje:

a) w przypadkach wyrzucenia towaru z konieczności — z chwilą, gdy przesyłki te nie zostaną dostarczone w okresie czasu wyznaczonym w § 181 a Dyrekcja Ceł nie umorzy należności od nich,

b) w innych przypadkach — gdy brakujące przesyłki nie zostaną dostarczone do urzędu celnego w dodatkowym okresie 14 dni po upływie okresu wyznaczonego w § 104 ust. 2-c lub, gdy chodzi o towary przechowywane w magazynach celnych — z chwilą stwierdzenia braku towaru.

5) Należności celne i inne wymierza się i ściąga według zasad, wyszczególnionych w § 104 ust. 4—7 i 9—11.

6) Wezwania do uiszczenia należności celnych doręcza się:

a) osobom wymienionym w art. 105 ust. 3 względnie ust. 4 w przypadkach wyrzucenia towarów z konieczności,

b) w innych przypadkach — przedsiębiorstwom wymienionym w ust 1 lub 2 niniejszego paragrafu.

7) Jeżeli towary nieoclone wyrzucone z konieczności (art. 105 ust. 2-b) uległy zniszczeniu lub gdy towary nieoclone przewożone statkami powietrznemi zostały zniszczone wskutek nieszczęśliwego wypadku — Dyrekcja Ceł może umorzyć należności celne i inne (art. 43 ust. 3) ciążące na tych przesyłkach — na wniosek dowódcy lub właściciela statku albo też przedsiębiorstwa przewozowego, poparty dokumentami, stwierdzającemi niezbicie zniszczenie przesyłek.

Świadczenia zarządów lotnisk użytku publicznego i przedsiębiorstw regularnej komunikacji powietrznej na rzecz zarządu celnego.

§ 195. 1) Zarząd lotniska użytku publicznego:

a) oświetla własnym kosztem w sposób odpowiadający potrzebom skutecznej kontroli celnej porty lotnicze i place składowe,

b) dostarcza bezpłatnie i konserwuje pomieszczenia dla urzędów celnych w portach lotniczych jako to: biura, sale rewizyjne, magazyny, rampy, place składowe i t. p.,

c) oświetla i opala własnym kosztem biura, sale rewizyjne, magazyny i wszelkie pomieszczenia przeznaczone dla urzędów celnych.

2) Przedsiębiorstwo regularnej komunikacji powietrznej korzystające z lotniska użytku publicznego:

a) dostarcza bezpłatnie środków pomocniczych i urządzeń potrzebnych do rewizji statków powietrznych,

b) zapewnia funkcjonariuszom celnym bezpłatny przejazd statkami powietrznemi w sprawach służbowych, związanych z odprawą i kontrolą celną osób i towarów przewożonych drogą powietrzną,

c) utrzymuje w porządku: biura, sale rewizyjne, magazyny i wszelkie pomieszczenia, przeznaczone dla urzędów celnych.

Świadczenia na rzecz zarządu celnego przedsiębiorstw utrzymujących własne lotniska.

§ 196. Przedsiębiorstwo lotnicze, utrzymujące własne lotniska dla komunikacji z zagranicą:

a) oświetla własnym kosztem w sposób odpowiadający potrzebom skutecznej kontroli celnej porty lotnicze i place składowe,

b) dostarcza bezpłatnie i utrzymuje w stanie odpowiednim pomieszczenia dla urzędów celnych w portach lotniczych jako to: biura, sale rewizyjne, magazyny, rampy, place składowe i t. p.,

c) oświetla, opala i utrzymuje w porządku własnym kosztem biura, sale rewizyjne, magazyny i wszelkie pomieszczenia przeznaczone dla urzędów celnych,

d) dostarcza bezpłatnie środków pomocniczych i urządzeń potrzebnych do rewizji statków powietrznych,

e) zapewnia funkcjonarjuszom celnym bezpłatny przejazd statkami powietrznemi w sprawach związanych z odprawą i kontrolą celną osób i towarów przewożonych drogą powietrzną.

Roboty fizyczne przy odprawie celnej.

§ 197. Przedsiębiorstwa lotnicze utrzymujące regularną komunikację powietrzną, jak również przedsiębiorstwa lotnicze utrzymujące lotniska dla własnych potrzeb, obowiązane są do wykonywania robót fizycznych przy odprawie celnej towarów w ruchu lotniczym i w tym celu utrzymują personel roboczy oraz wyposażają miejsce odprawy w wagi i potrzebne do wykonywania robót fizycznych urządzenia i przybory.

Wojskowe statki powietrzne.

§ 198. 1) Od statków powietrznych wojskowych zagranicznych i polskich nie wymaga się dla odprawy celnej żadnych dokumentów.

2) Przybywające do Polski zagraniczne statki powietrzne wojskowe mogą, poza lotniskami wymienionemi w § 179 ust. 3, lądować również w portach lotniczych wojskowych i odlatywać z tych portów.

3) Gdy zagraniczne wojskowe statki powietrzne mają lądować w wojskowym porcie lotniczym, komendant wojskowego portu lotniczego obowiązany jest zawczasu zawiadomić właściwy urząd celny o dniu i przypuszczalnej porze przylotu statków wojskowych, który to urząd wydeleguje urzędnika celnego dla dokonania odprawy celnej.

4) Przybyłe statkiem powietrznym wojskowym osoby, nie korzystające z prawa eksterytorjalności i przywilejów dyplomatycznych, podlegają odprawie celnej na ogólnej zasadzie.

5) Jeżeli statki wojskowe powracają z wojskowego portu lotniczego zagranicę bez zmiany ładunku, komendant portu wydaje im pozwolenie odlotu bez dozoru celnego. W tym przypadku komendant portu powinien zawiadomić o dacie odlotu statków właściwy urząd celny z zaznaczeniem, że statki powietrzne odleciały bez zmiany ładunku.

6) Polskie statki wojskowe mogą odlatywać zagranicę z wojskowego portu lotniczego bez dozoru celnego, jeżeli nie zabierają ze sobą przedmiotów podlegających cłu wywozowemu, lub też przedmiotów zabranionych do wywozu. Komendant wojskowego portu lotniczego powinien zawiadomić o odlocie statków właściwy urząd celny.

7) Powracające z zagranicy polskie statki wojskowe mogą lądować w wojskowym porcie lotniczym. O dniu i przypuszczalnej porze zapowiedzianego powrotu z zagranicy polskich statków wojskowych komendant wojskowego portu lotniczego powinien zawiadomić właściwy urząd celny, który wydeleguje urzędnika celnego dla dokonania odprawy celnej.

Odprawa celna statków powietrznych na podstawie międzynarodowych książeczek z lotniczemi przepustkami granicznemi (carnet de passages en douanes) tryptyków i jednorazowych przepustek na zawody lotnicze.

§ 199. 1) Międzynarodowe książeczki z lotniczemi przepustkami granicznemi (carnet de passages en douanes), wystawione przez zagraniczne kluby lotnicze, należące do Międzynarodowego Związku Aeronautycznego (Fédération Aéronautique Internationale) w Paryżu, będą przez urzędy celne na polskim obszarze celnym honorowane, jeżeli krajowy klub lotniczy, należący do powyższego Międzynarodowego Związku Aeronautycznego i upoważniony w drodze osobnego rozpo-

rządzenia przez Ministra Skarbu, złoży gwarancje za należności celne i inne, jakie przypadłyby od statków powietrznych wprowadzonych na podstawie wyżej wymienionych książeczek z lotniczemi przepustkami granicznemi.

2) Upoważniony krajowy klub lotniczy obowiązują w tym przypadku następujące warunki:

a) krajowy klub lotniczy przyjmuje całkowitą odpowiedzialność za wszelkie należności celne i inne, jakie przypadłyby Skarbowi Państwa od statków powietrznych, wprowadzonych do polskiego obszaru celnego na podstawie książeczek z przepustkami lotniczemi, wydanemi przez ten klub oraz inne kluby lotnicze należące do Międzynarodowego Związku Aeronautycznego w Paryżu. W związku z powyższem krajowy klub lotniczy składa Ministerstwu Skarbu odpowiednią gwarancję wspomnianą w ust. 1 niniejszego paragrafu;

b) należności celne i inne, przypadające od statków powietrznych wprowadzonych na podstawie książeczek z przepustkami lotniczemi i niewywiezionych zpowrotem zagranicę w ustalonym terminie, krajowy klub lotniczy obowiązany jest uiścić w ciągu 30 dni od daty wezwania urzędu celnego.

3) Statki powietrzne wprowadzone do polskiego obszaru celnego na podstawie książeczek z przepustkami lotniczemi nie mogą być na tym obszarze pozbywane, oddawane na skład, wystawy lub używane do wykonywania przewozów zarobkowych.

4) Z przepustek lotniczych zwalniających statki powietrzne od zabezpieczenia celnego nie mogą korzystać na polskim obszarze celnym osoby stale zamieszkałe na tym obszarze, z wyjątkiem obywateli państw obcych, korzystających z przywilejów dyplomatycznych.

5) Książeczki z przepustkami lotniczemi, wydawane przez kluby lotnicze nienależące do Międzynarodowego Związku Aeronautycznego w Paryżu (Fédération Aéronautique Internationale), nie będą przez urzędy celne na polskim obszarze celnym honorowane.

6) Minister Skarbu może upoważnić krajowy klub lotniczy do wydawania tryptyków lotniczych oraz jednorazowych zaświadczeń (przepustek) lotniczych na przylot na zawody lotnicze pod warunkiem złożenia odpowiedniej gwarancji za należności celne i inne, jakie przypadłyby od statków powietrznych wprowadzonych na podstawie tryptyków i zaświadczeń (przepustek). Postanowienia ustępów 2-b, 3, 4 mają analogiczne zastosowanie.

7) Części zapasowe przeznaczone dla statków powietrznych, biorących udział w zawodach lotniczych, przesyłane oddzielnie od statków, mogą być odprawiane warunkowo bez osobnego zabezpieczenia celnego na podstawie wymienionych wyżej jednorazowych zaświadczeń (przepustek) — (ust. 6).

Przepustki lotnicze dla obywateli państw obcych, zajmujących stanowiska dyplomatyczne poza granicami polskiego obszaru celnego oraz dla urzędników polskich placówek dyplomatycznych i konsularnych.

§ 200. 1) Celem odprawy statków powietrznych, należących do obywateli państw obcych, zajmujących stanowiska dyplomatyczne poza granicami polskiego obszaru celnego, wydaje się osobne przepustki lotnicze.

2) Za osoby zajmujące stanowiska dyplomatyczne w rozumieniu postanowień ustępu 1 niniejszego paragrafu uważać należy osoby wpisane na urzędową listę korpusu dyplomatycznego w stolicach państw utrzymujących stosunki dyplomatyczne z Rzeczpospolitą Polską, urzędników Ministerstw Spraw Zagranicznych tych państw, będących na stanowiskach kierowniczych oraz takichże członków Sekretarjatu Generalnego Ligi Narodów i innych instytucyj Ligi Narodów.

3) Przepustki lotnicze wydają amabasdy i poselstwa Rzeczypospolitej Polskiej na pisemny wniosek osób wymienionych w ust. 2. Wniosek ten powinien zawierać: oznaczenie rodzaju i typu statku powietrznego, jego znaków przynależności państwowej i rejestracji, opis statku, wagę próżnego statku oraz zobowiązanie wyprowadzenia statku zpowrotem zagranicę w ustalonym terminie.

4) Przepustka lotnicza jest ważna na przeciąg 30 dni od daty wystawienia i daje prawo kilkakrotnego przylotu statkiem powietrznym do polskiego obszaru celnego bez zabezpieczenia celnego z warunkiem dokonania przylotów i odlotów w terminie ważności przepustki.

5) Urzędnikom polskich placówek dyplomatycznych i konsularnych zagranicą mogą być wydawane omawiane wyżej przepustki lotnicze na skutek decyzji ambasadora lub posła Rzeczypospolitej Polskiej.

Zakres działania podurzędów celnych na lotniskach.

§ 201. Jeżeli na lotniskach celnych ustanowiono podurzędy celne, podurzędy te działają w zakresie ustalonym dla urzędów celnych.

Instrukcja lotniczo-celna.

§ 202. Szczegółowe przepisy o postępowaniu lotniczo-celnem w związku z przewozem przez granicę celną osób, bagażów i towarów zawiera instrukcja lotniczo-celna.

Rozdział IV.

Osobne przepisy dla pasa granicznego.

Mały ruch graniczny.

§ 203. 1) Jeżeli z państwami sąsiedniemi są zawarte umowy o ułatwieniach w małym ruchu granicznym, to ułatwienia w tym ruchu powinny być stosowane według umów.

2) Tam, gdzie niema tego rodzaju umów z państwami sąsiedniemi, stosuje się następujące ułatwienia:

a) niezależnie od ulg, przewidzianych w § 16 do p. 25, właściciele i użytkownicy gospodarstw rolnych, leśnych i rybnych przeciętych lub oddzielonych granicą celną, znajdujących się w pasie o szerokości 4 km od granicy, mogą:

I. przepędzać bez cła przez granicę celną zwierzęta domowe na pastwiska lub do prac na roli, z zachowaniem jednak obowiązujących przepisów weterynaryjnych,

II. przewozić do kraju bez cła mleko uzyskane z tych zwierząt oraz przychówek urodzony po drugiej stronie granicy,

III. przewozić bez cła maszyny i narzędzia potrzebne do wykonywania prac w gospodarstwie rolnem, leśnem i rybnem;

b) osobom stale zamieszkałym w pasie granicznym zezwala się:

I. przewozić bez cła i bez ograniczeń przywozowych lub wywozowych żywność w stanie gotowym do spożycia w ilości nieprzekraczającej jednodniowej normy; artykuły monopolowe wyłącza się,

II. w przypadkach nagłej potrzeby — przewozić bez cła i bez osobnych pozwoleń przywozowych lekarstwa i materjały opatrunkowe na podstawie recept lekarzy i lekarzy weterynarji, upoważnionych do wykonywania swego zawodu. Recepta taka powinna być oznaczona przez lekarza jako «bardzo pilna»,

III. przewozić bez cła na zasadach odprawy warunkowej do naprawy przedmioty, przeznaczone do potrzeb własnego gospodarstwa;

c) pojazdy konne mogą urzędy celne przepuszczać pod warunkiem powrotnego wywozu — bez zabezpieczenia celnego, jeżeli osoby korzystające z tych środków lokomocji znane są urzędowi celnemu jako osoby godne zaufania;

d) zwierzęta domowe, maszyny i narzędzia oraz przedmioty w obrocie reparacyjnym (ust. 2-a I i III oraz ust. 2-b III) są wolne od cła pod warunkiem powrotnego ich przywozu lub wywozu. Urzędy celne mogą żądać złożenia zabezpieczenia cła na ogólnych zasadach, jeżeli zachodzi podejrzenie, że warunek ten nie zostanie przez stronę dochowany.

3) Przy wykonywaniu postanowień ustępu 2 niniejszego paragrafu — Dyrekcje Ceł ustalają sposób kontroli.

4) Towary podlegające ograniczeniom przywozowym lub wywozowym w myśl art. 30 ust. 6 przewożone przez mieszkańców pasa granicznego w drobnych ilościach dla osobistego użytku lub dla potrzeb własnego gospodarstwa — mogą być przepuszczane bez wymaganych pozwoleń. Przypadające należności celne powinny być w każdym przypadku uiszczone.

Doraźna pomoc lekarska i duchowna. Wyprawy ratownicze.

§ 204. 1) Duchowni i ich pomocnicy, lekarze, lekarze weterynarji i położne śpieszący z doraźną pomocą w pasie granicznym, mogą przekraczać granicę o każdej porze i najbliższą drogą. Przybory i instrumenty potrzebne do wykonania zawodu są wolne od cła, pod warunkiem powrotnego ich wywozu.

2) Środki lecznicze niezakazane do przywozu, materjały opatrunkowe i środki dezynfekcyjne, które przenoszą ze sobą lekarze, lekarze weterynarji i położne, celem bezpośredniego użycia przy niesieniu pomocy, są wolne od cła. Przedmioty te niezużyte powinny być wywiezione zpowrotem zagranicę.

3) Drużyny ratownicze straży pożarnej i kopalnianej, pociągi ratownicze, jako też inne organizacje ratownicze, mogą dla niesienia pomocy w przypadkach pożaru i innych klęsk elementarnych przekraczać granicę w każdem miejscu i w każdym czasie. Przybory, pojazdy i zaprzęgi są wolne od cła i formalności celnych, pod warunkiem ich powrotnego wywozu. Pociągi ratownicze powinny być w miarę możności zgłoszone naprzód urzędowi celnemu.

Rybołówstwo na wodach granicznych.

§ 205. 1) Rybołówstwem na wodach granicznych mogą zajmować się osoby, posiadające karty rybackie, wydane przez właściwe władze administracyjne.

2) Połów ryb odbywać się może zasadniczo od wschodu do zachodu słońca. Połów w czasie od zachodu do wschodu słońca może odbywać się za osobnem pozwoleniem organu ochrony granicy i tylko w przypadkach rzeczywistej potrzeby.

3) Zamiar połowu powinien być zgłoszony na 12 godzin naprzód właściwemu organowi ochrony granicy z podaniem miejsca i czasu trwania połowu, ilości łodzi, ich znaków oraz przyborów rybackich.

4) Łodzie powinny być oznaczone znakami widocznemi.

5) Miejsca postoju łodzi oraz miejsca przybijania do brzegów wyznaczają organa ochrony granicy na wniosek rybaków, przyczem organa te powinny uwzględniać istotne potrzeby rybaków.

6) W czasie od zachodu do wschodu słońca, gdy połów nie odbywa się, organa ochrony granicy mogą zarządzić, aby łodzie pozostawały pod zamknięciem właściciela.

7) Łodziami rybackiemi nie wolno przewozić przez granicę celną żadnych towarów, z wyjątkiem połowu oraz przyborów rybackich.

8) Ryby złowione na wodach granicznych poza granicą celną, jak również powracające krajowe łodzie i przybory, użyte do połowu są wolne od cła i obowiązku zgłaszania w urzędzie celnym.

9) Żywność zabierana przez rybaków na czas połowu jest wolna od cła i ograniczeń wywozowych, jak również jeżeli nie została całkowicie spożyta w czasie połowu — wolna jest od cła i ograniczeń przywozowych.

Ograniczenia w granicznym pasie celnym.

§ 206. 1) Władze, wydające licencje na handel okrężny w granicznym pasie celnym porozumiewają się w sprawie wydawania licencyj z właściwą terytorjalnie Dyrekcją Ceł (art. 115 ust. 2).

2) Dyrekcje Ceł uprawnione są do wyłączania z handlu okrężnego na swych odcinkach niektórych towarów. O wyłączeniu Dyrekcje Ceł powiadamiają władze wydające licencje.

CZĘŚĆ VI.

UISZCZANIE NALEŻNOŚCI CELNYCH.

Termin uiszczenia należności celnych.

§ 207. 1) Bieg 14-dnowego terminu przewidzianego w art. 116 dla uiszczenia należności celnych i innych (art. 43 ust. 3), w przypadku, gdy strona wyrazi zgodę na wynik pierwotnej względnie ponownej rewizji celnej (§ 42 ust. 5 i 8) rozpoczyna

się dnia następnego po dniu ustalenia wyniku rewizji przez urzędnika rewidującego lub urzędnika przeprowadzającego ponowną rewizję.

2) Gdy strona z wynikiem pierwotnej względnie ponownej rewizji nie zgodziła się z powodu zastosowania taryfy celnej, lecz wyraża zgodę na orzeczenie urzędu celnego, oparte na badaniu stałej komisji taryfowej (§ 227), bieg terminu wymienionego w ust. 1 rozpoczyna się dnia następnego, po dniu okazania stronie orzeczenia urzędu celnego.

3) Jeżeli strona nie zgadza się z orzeczeniem urzędu celnego i wnosi zażalenie na zastosowanie taryfy celnej do Ministerstwa Skarbu, bieg terminu do uiszczenia wymierzonych przez urząd celny należności celnych i innych rozpoczyna się dnia następnego po dniu zawiadomienia strony o decyzji ostatecznej w administracyjnym toku instancyj.

§ 208. 1) Towary zagraniczne zrewidowane, mogą być na wniosek strony przekazane w okresie 14 dni po dniu ustalenia wyniku rewizji do innego urzędu celnego, celem uiszczenia należności celnych i innych.

2) Po przekazaniu do innego urzędu celnego, należności powinny być uiszczone w nieprzekraczalnym 14-dniowym okresie, licząc od dnia następnego po dniu przyjęcia przekazanego towaru przez odbiorczy urząd celny. Dalsze przekazanie do innego urzędu celnego nie jest dozwolone.

3) Urząd celny, do którego przekazano towar, może na wniosek strony przyjąć dotyczące przekazanego towaru pozwolenie przywozu, świadectwo pochodzenia towaru i t. p. dokumenty, których przedstawienie nie obowiązuje przy zgłoszeniu towaru do odprawy celnej i zastosować w ramach przepisów ulgi wynikające z tych dokumentów.

4) Jeżeli urząd celny ujawni, że przekazaną przesyłkę odprawiono nieprawidłowo, powinien sporządzić nowy wynik rewizji i pobrać należności celne według nowego wyniku rewizji. Stronie przysługuje prawo wniesienia zażalenia do Ministerstwa Skarbu na ponowny wynik rewizji, przyczem bieg terminu do wniesienia zażalenia rozpoczyna się następnego dnia po dniu oznajmienia stronie ponownego wyniku rewizji (§ 42 ust. 5 i 8).

§ 209. 1) W przypadkach, gdy odprawione warunkowo towary nie zostały w ustalonym terminie przywiezione z zagranicy lub wywiezione zagranicę (art. 117), pobiera się odsetki (karę) za zwłokę, począwszy od dnia dokonania warunkowej odprawy, w wysokości 12% w stosunku rocznym od wymierzonych należności celnych.

2) Obowiązek płacenia odsetek za zwłokę ciąży na osobie, której udzielono pozwolenia na warunkową odprawę.

3) Przy obliczaniu odsetek za zwłokę miesiąc zaczęty liczy się za cały.

4) Odsetki za zwłokę pobiera się na rzecz Skarbu Państwa.

5) Odsetek za zwłokę nie pobiera się w tych przypadkach, gdy zabezpieczenie celne zostało złożone w gotówce.

Skutki prawne nieuiszczenia należności celnych, w ustawowym terminie.

§ 210. 1) Towary, od których należności celne nie zostały uiszczone w przepisanym okresie, podlegają sprzedaży w drodze przetargu.

2) Sprzedaż towarów może być przez urząd celny odroczona na wniosek strony (art. 118 ust. 2) złożony najpóźniej w przeddzień przetargu. Odroczenie sprzedaży nie może przekraczać okresu 6-ciu miesięcy od daty, w której należności celne powinny być uiszczone, przyczem towary takie na czas odroczenia mogą być przechowywane w magazynach lub składach celnych.

3) Przeniesienie do publicznego składu celnego towarów, których sprzedaż odroczono, nie uważa się za złożenie towarów na skład w rozumieniu art. 36 ust. 1-d.

Odpowiedzialność za niedobory celne.

§ 211. 1) Od niedoborów celnych nieuiszczonych przez stronę w ciągu 30 dni po dniu doręczenia jej wezwania płatniczego pobiera się po upływie tego okresu odsetki (karę) za zwłokę (art. 121 ust. 4) w wysokości 12% w stosunku rocznym od niedobranej sumy należności celnych.

2) Przy obliczaniu odsetek za zwłokę miesiąc zaczęty liczy się za cały.

3) W przypadkach przewidzianych w art. 121 ust. 6 władza celna może dochodzić całości lub części sumy niedobranej od wszystkich zobowiązanych łącznie, lub od każdego zosobna.

4) Aż do zupełnego zaspokojenia roszczenia Skarbu Państwa zobowiązanie nie wygasa.

5) Zaspokojenie roszczenia Skarbu Państwa przez jednego ze spółzobowiązanych zwalnia wszystkich pozostałych od zobowiązania.

Zwrot należności nadmiernie pobranych.

§ 212. 1) W przypadkach stwierdzenia przez władze celne w okresie ustalonym art. 123 ust. 1 nadmiernego pobrania należności celnych od strony, kwotę nadmiernie pobraną zwraca się bez odsetek z urzędu, jeżeli strona nie zgłosiła uprzednio roszczenia.

2) Nadmiernie pobrane kwoty, z powodu omyłek rachunkowych lub też z powodu omyłek, polegających na zastosowaniu stawek celnych w danym czasie nieobowiązujących (art. 121 ust. 2-a, d) zwraca Dyrekcja Ceł we własnym zakresie bez ograniczenia co do wysokości kwoty, w innych przypadkach (art. 121 ust. 2-b, c) zwraca Dyrekcja Ceł kwoty do wysokości 1000 zł, a zwroty powyżej tej kwoty zarządza Ministerstwo Skarbu.

Przedawnienie.

§ 213. 1) Bieg okresu rocznego dla przedawnienia roszczeń z tytułu niedoborów celnych, przewidzianego w art. 123 ust. 1, rozpoczyna się w dniu następnym po dniu uiszczenia należności celnych uwidocznionym przez urząd celny na dokumencie odprawy (§ 49 ust. 4).

2) W przypadkach odroczenia lub kredytowania należności celnych w myśl art. 119 i 120 bieg okresu rocznego dla roszczeń z tytułu niedoborów celnych rozpoczyna się w dniu następnym po uiszczeniu odroczonych lub kredytowanych należności.

3) Do wszelkich doręczeń mają odpowiednie zastosowanie postanowienia ordynacji podatkowej dotyczące doręczania pism władz skarbowych, jeżeli niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej.

Umarzanie nieściągalnych należności i niedoborów celnych.

§ 214. 1) Umorzenie należności i niedoborów celnych (art. 124 ust. 1), które nie mogą być ściągnięte od stron zobowiązanych, następuje w tych przypadkach, gdy z przeprowadzonego dochodzenia będzie dowodnie wynikać, że wszystkie środki przedsięwzięte celem ściągnięcia należności i niedoborów zostały wyczerpane i nie dały pozytywnego wyniku.

2) O umorzeniu należności i niedoborów celnych w wysokości ponad 1 zł do 100 zł decydują Dyrekcje Ceł.

3) Sprawy umorzenia należności i niedoborów celnych, których wysokość przekracza 100 zł, powinny być przedstawione do decyzji Ministerstwa Skarbu wraz z wynikiem przeprowadzonego dochodzenia i wnioskiem Dyrekcji Ceł.

CZĘŚĆ VII.

SPRZEDAŻ TOWARÓW.

Właściwość urzędów celnych w sprawach sprzedaży towarów.

§ 215. Sprzedaż i sprawy związane ze sprzedażą towarów z przetargu publicznego (art. 125) należą do właściwości tych urzędów celnych, które dokonały odprawy. Dyrekcje Ceł mogą upoważnić do sprzedaży towarów również i inne urzędy celne, mając na względzie korzystniejsze warunki sprzedaży, a w szczególności: stopień zaludnienia, zdolność nabywczą ludności, skupienia ośrodków handlowych i t. p.

Zasady przetargu.

§ 216. 1) Przed przystąpieniem do sprzedaży urząd celny ustala wysokość wszystkich należności, jakie ciążą na przeznaczonym do sprzedaży towarze, a to: celnych i innych według art. 43 ust. 3, przewozowych, składowych, przeładunkowych, kosztów publicznego przetargu i t. p.

2) Należności celne i inne według art. 43 ust. 3 oblicza się według stawek obowiązujących w dniu sprzedaży. Wysokość należności przewozowych, składowych i przeładunkowych ustala się w porozumieniu z właściwem przedsiębiorstwem.

3) Cenę wywołania ustala się według wartości rynkowej towaru, w każdym razie cena ta nie może być niższa od sumy wszystkich ciążących na towarze należności i kosztów (art. 126).

4) Postanowienia ustępów 1 do 3 nie mają zastosowania przy sprzedaży z przetargu uszkodzonych przedmiotów awaryjnych (§ 174), których cenę wywoławczą ustala się według oszacowania wartości.

5) W przypadku niesprzedania towarów przy pierwszym przetargu wyznacza się drugi przetarg, przyczem jako cenę wywoławczą przyjmuje się kwotę wszystkich należności i kosztów ciążących na towarze (ust. 1).

6) Uzyskaną przy przetargu nadwyżkę, pozostałą po zaspokojeniu kosztów przetargu, należności celnych i innych wydaje się stronie uprawnionej do jej otrzymania (art. 126 ust. 5).

7) W razie sporów co do uprawnień strony lub jej zastępców prawnych do otrzymania nadwyżki (ust. 6) lub w przypadku zgłoszenia roszczeń przez osoby trzecie, nadwyżkę składa się do depozytu sądowego; w przypadkach innych wątpliwości lub niezgłoszenia się strony nadwyżkę pozostawia się w depozycie urzędu celnego.

8) Nabywca towaru z przetargu nie może domagać się unieważnienia nabycia, nie może również żądać zmniejszenia ceny nabycia z powodu wad towaru lub z powodu pokrzywdzenia.

Przetarg towarów podlegających ograniczeniom przywozowym.

§ 217. 1) Towary podlegające ograniczeniom przywozowym sprzedaje się z przetargu na ogólnych zasadach pod warunkiem dostarczenia pozwolenia przywozowego a przy braku takiego nabywcy pod warunkiem wywiezienia towaru zagranicę. Przy sprzedaży pod warunkiem wywiezienia zpowrotem zagranicę do ceny wywoławczej nie wlicza się cła, opłat manipulacyjnych w tem i dodatkowych (akcydencji) oraz opłat według artykułu 43 ust. 3.

2) Towary stanowiące przedmioty monopolu państwowego podlegają sprzedaży tylko pod warunkiem wywiezienia ich zagranicę, przyczem postanowienie ustępu 1 o cenie wywoławczej ma analogiczne zastosowanie.

3) Nabywca towaru sprzedanego z przetargu pod warunkiem dostarczenia pozwolenia przywozowego względnie wywiezienia towaru zagranicę, obowiązany jest dopełnić powyższych warunków w okresie przez urząd celny wyznaczonym. W razie niedopełnienia powyższych warunków w wyznaczonym okresie nabywca traci prawo do kupionego towaru. Urząd celny zwraca wtedy nabywcy cenę kupna, potrącając z niej kwotę rękojmi (§ 219 ust. 3); jeżeli zaszło to przy pierwszym przetargu, należy towar wystawić na drugi przetarg, a gdy zaszło to przy drugim przetargu należy z towarem postąpić w myśl art. 128 ust. 2.

4) Pozostawione przez podróżnych drobne ilości towarów podlegających ograniczeniom przywozowym ze względów gospodarczych, mogą być sprzedane przez urząd celny bez warunku dostarczenia pozwolenia przywozu lub wywiezienia towarów zagranicę.

5) Opłaty składowe powstałe od dnia sprzedaży towaru obciążają nabywcę.

Bezskuteczność przetargu.

§ 218. 1) Towary, które po bezskutecznym przetargu przeszły na własność Skarbu Państwa i co do których nie zarządzono zniszczenia mogą być przekazane bez pobrania należności celnych i innych (art. 43 ust. 3) instytucjom społecznym, filantropijnym lub też na cele państwowe. Przekazanie takich towarów zarządzają:

a) urzędy celne, jeżeli chodzi o towary szybko psujące się, niezależnie od kwoty obciążenia celnego,

b) Dyrekcja Ceł, jeżeli należności celne od jednej przesyłki nie przekraczają 750 zł, z wyjątkiem towarów podlegających opłatom monopolowym lub podatkom pośrednim,

c) Ministerstwo Skarbu we wszystkich innych przypadkach.

2) Przekazanie towarów instytucjom społecznym, filantropijnym lub na cele państwowe może być uskutecznione po uprzedniem uiszczeniu przez wymienione instytucje lub zarząd państwowy należności przewozowych lub składowych, przypadających publicznym przedsiębiorstwom przewozowym lub składowym.

3) W razie odmowy uiszczenia należności według ustępu 2, towar na zarządzenie Dyrekcji Ceł podlega zniszczeniu. Również Dyrekcja Ceł zarządza zniszczenie tych niesprzedanych towarów, które ze względu na swój charakter nie nadają się dla instytucyj społecznych lub filantropijnych, albo też na cele państwowe.

4) O zniszczeniu towarów jak również o przekazaniu ich na cele społeczne, dobroczynne lub państwowe urząd celny sporządza protokół za podpisem urzędnika celnego i przedstawiciela przedsiębiorstwa przewozowego lub składowego, a jeżeli chodzi o przekazanie towarów na cele społeczne, dobroczynne lub państwowe również przez osoby, które towar przyjęły. Podpis na protokóle osób, które towar przyjęły, może być zastąpiony oddzielnem pokwitowaniem obdarowanej instytucji.

5) Niesprzedane towary stanowiące przedmiot monopolu państwowego (§ 217 ust. 2) przekazuje się właściwemu Zarządowi Monopolu Państwowego, jeżeli zgodzi się na uiszczenie należności przewozowych i składowych w myśl ustępu 2. W przypadkach odmowy przez Zarząd Monopolu Państwowego przyjęcia na tych warunkach towaru, towar podlega zniszczeniu na ogólnych zasadach.

6) Drobne ilości towarów stanowiących przedmiot monopolu państwowego, których sprzedaż lub przesyłka do zarządu monopolu pociągałaby koszta niewspółmierne w porównaniu z wartością towaru, mogą być decyzją urzędu celnego zniszczone protokólarnie bez dokonywania przetargu.

Rękojmia przetargu.

§ 219. 1) Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć w gotówce rękojmię od 1 do 100 zł. Wysokość rękojmi w poszczególnych przypadkach ustala urząd celny zależnie od ilości i jakości przeznaczonych na przetarg towarów.

2) Rękojmia wymieniona w ust. 1 powinna być zwrócona uczestnikom przetargu po ukończeniu przetargu lub wcześniej na żądanie opuszczającego przetarg z wyjątkiem przewidzianym w ust. 4.

3) Osoba, która uzyskała przybicie (nabywca), powinna niezwłocznie wpłacić gotówką 20% ceny kupna tytułem rękojmi. Resztę kwoty, za którą towar sprzedano, nabywca obowiązany jest wpłacić nie później niż dnia następnego.

4) W razie uchylenia się od wpłacenia rękojmi w wysokości 20% ceny kupna, rękojmia złożona przez nabywcę przed przetargiem (ust. 1) przepada na rzecz Skarbu Państwa; nabywca traci prawo do towaru, przyczem wznawia się sprzedaż towaru w czasie tego samego przetargu.

5) W przypadku, gdy nabywca nie uiścił pełnej ceny kupna w okresie ustalonym w ustępie 3, traci prawo do towaru, a wpłacona przez nabywcę rękojmia w wysokości 20% ceny kupna przepada na rzecz Skarbu Państwa. Przetarg towaru unieważnia się, poczem towar ponownie podlega sprzedaży na ogólnych zasadach.

Tok postępowania przy sprzedaży towarów.

§ 220. 1) O mającym się odbyć przetargu urząd celny podaje do publicznej wiadomości przez jednorazowe ogłoszenie w dwóch miejscowych gazetach przynajmniej na 10 dni przed wyznaczonym terminem przetargu oraz przez obwieszczenie na tablicy urzędowej w urzędzie celnym. W braku gazet w danej miejscowości ogłoszenia dokonywa się w sposób przyjęty w danej miejscowości. Ogłoszenie w gazetach nie obowiązuje przy sprzedaży towarów o małej wartości; decyduje o tem urząd celny.

2) W publikacjach wymienia się:

a) miejsce i czas przetargu,

b) ogólnikową nazwę towarów przeznaczonych do sprzedaży,
c) miejsce i czas oglądania towarów przed sprzedażą,
d) termin powtórnego przetargu, gdyby pierwszy przetarg nie doszedł do skutku.

3) Towary szybko psujące się, żywe rośliny, środki wybuchowe i żywe zwierzęta mogą być sprzedane bez ogłaszania o przetargu w gazetach.

4) Niezależnie od ogłoszenia w gazetach i wywieszenia obwieszczenia w urzędzie celnym, urząd celny obowiązany jest zawiadomić o mającem się odbyć przetargu osobę, która zgłosiła towar do odprawy celnej, a w przypadkach zgłoszenia towaru z urzędu (§ 33 ust. 7) zarząd magazynu celnego lub zarząd składu celnego, w zależności od tego, gdzie przesyłka się znajduje.

§ 221. 1) Przetarg przeprowadza publicznie urzędnik celny w obecności przedstawiciela zainteresowanego przedsiębiorstwa przewozowego lub składowego i przedstawiciela miejscowej władzy samorządowej. Nieprzybycie wymienionych przedstawicieli nie wstrzymuje przetargu.

2) Przetargu nie można rozpoczynać później niż w dwie godziny po czasie oznaczonym w obwieszczeniu o sprzedaży, przyczem przetarg nie może trwać dłużej jak do godziny 16-ej. Sprzedaż niezakończona w ciągu jednego dnia odbywa się w powszednich dniach następnych aż do ukończenia.

3) Przetarg odbywa się ustnie.

4) Przed rozpoczęciem przetargu urzędnik celny okazuje przedmiot sprzedaży i podaje cenę wywoławczą. Jeżeli towar ma być sprzedany pod osobnemi warunkami (zakaz przywozu i t. p.) urzędnik celny oznajmia jednocześnie o tych warunkach uczestnikom przetargu.

5) Przybicia udziela się osobie, która zaofiarowała w czasie przetargu najwyższą kwotę, jeżeli po trzykrotnem wezwaniu do dalszego postępowania ceny nikt wyższej kwoty nie zaofiarował.

6) Na żądanie nabywcy urząd celny wydaje zaświadczenie o nabyciu towaru z przetargu; w zaświadczeniu powinno być wymienione: imię i nazwisko oraz adres nabywcy, data przetargu, numer tabeli licytacyjnej i dokładne opisanie towaru.

§ 222. Przetarg uważa się za niedoszły do skutku jeżeli:
a) nikt nie stawił się do przetargu lub
b) nikt nie zaofiarował przynajmniej ceny wywoławczej towaru.

§ 223. 1) W przetargu nie mogą uczestniczyć:
a) osoby, dla których towar był przeznaczony,
b) funkcjonarjusze celni, ich małżonkowie i dzieci razem z nimi zamieszkałe,
c) osoby obecne na licytacji w charakterze urzędowym.

2) W przypadkach ujawnienia w czasie przetargu, że towar został nabyty przez osoby wymienione w ustępie 1, przetarg unieważnia się, przyczem towar wystawia się ponownie na sprzedaż.

3) Urzędnik celny kierujący przetargiem ma prawo wyłączyć:
a) od dalszego uczestnictwa w danym przetargu osobę, która po przybiciu przetargu nie wpłaciła niezwłocznie gotówką przepisanej rękojmi,
b) osobę, która pomimo upomnienia urzędnika, zachowuje się w miejscu przetargu w sposób niewłaściwy.

§ 224. 1) Towar podlega wycofaniu z przetargu zarówno pierwszego jak i drugiego, jeżeli strona uiści ciążące na towarze należności celne i inne według art. 43 ust. 3 oraz koszta przetargu, najpóźniej przed rozpoczęciem przetargu.

2) Urząd celny może zezwolić na pisemny wniosek strony, złożony najpóźniej w przeddzień przetargu danego towaru, na powrotny wywóz towaru zagranicę, lub na odroczenie sprzedaży w myśl § 210 ust. 2 i 3. Wycofanie towaru z przetargu nie zwalnia strony od obowiązku uiszczenia kosztów przetargu.

CZĘŚĆ VIII.

ZAŻALENIA.

§ 225. 1) Od postanowień i zarządzeń wydanych w pierwszej instancji w sprawie stosowania taryfy celnej i przepisów celnych, służy stronie prawo odwołania tylko do jednej właściwej wyższej instancji (§ 231).

3) Bieg 30-dniowego terminu, przewidzianego w art. 130 ust. 3 dla wnoszenia zażaleń rozpoczyna się:

a) przy zażaleniach wnoszonych w związku z odprawą celną — od dnia następnego po dniu oznajmienia stronie wyniku rewizji, a jeżeli strona nie zgłosiła się w przepisanym terminie celem oznajmienia jej wyniku rewizji lub odmówiła podpisu — od dnia następnego od daty stwierdzenia przez urząd celny na zgłoszeniu o niezjawieniu się strony lub odmowie przez nią podpisu (§ 42 ust. 7),

b) przy przesyłkach pocztowych odprawianych bez udziału strony (§ 141 ust. 3) — od dnia następnego po dniu doręczenia stronie przesyłki wraz z kwitem celnym przez pocztę; przy wniesieniu zażalenia strona powinna dołączyć zaświadczenie urzędu pocztowego o dniu doręczenia jej przesyłki, jeżeli zajdzie potrzeba udowodnienia wobec władzy celnej dochowania przez stronę 30-dniowego terminu na wniesienie zażalenia,

c) w innych przypadkach gdy postanowienie lub zarządzenie było wydane na piśmie — od dnia następnego po dniu doręczenia postanowienia lub zarządzenia (§ 213 ust. 3), jeżeli zaś było oznajmione ustnie, od dnia następnego po dniu oznajmienia, z wyjątkiem przewidzianym w ust. 6.

3) Jeżeli koniec terminu przypada na niedzielę lub święto ustawowe, to za ostatni dzień terminu uważa się najbliższy następny dzień powszedni.

4) Przy przesyłaniu zażaleń pocztą przyjmuje się, że zażalenie wniesione zostało we właściwym czasie, jeżeli stempel pocztowy lub pokwitowanie urzędu pocztowego wskazuje, że nadane zostało przed upływem terminu.

5) Jeżeli strona zamierza zaskarżyć postanowienie lub zarządzenie wydane przez władzę celną ustnie, może żądać spisania protokółu. Żądanie spisania protokółu powinna strona zgłosić najpóźniej trzeciego dnia, po dniu oznajmienia jej postanowienia lub zarządzenia. W protokóle należy szczegółowo ustalić, jakie zarządzenie lub postanowienie było wydane, kiedy zostało stronie oznajmione i jakie zarzuty strona podnosi przeciwko temu zarządzeniu lub postanowieniu. Protokół taki powinien być podpisany przez stronę i urzędnika sporządzającego protokół. W razie odmowy podpisania protokółu przez stronę, należy stwierdzić to w protokóle z podaniem przyczyny odmowy. Zaniechanie sporządzenia protokółu nie pozbawia strony prawa wniesienia zażalenia w przepisanym okresie.

6) W przypadkach sporządzenia protokółu bieg terminu do wniesienia zażalenia rozpoczyna się od dnia następnego po dniu sporządzenia protokółu.

7) Zażalenia powinny być wniesione na piśmie lub w drodze ustnego zgłoszenia do protokółu za pośrednictwem tej władzy, która wydała decyzję.

8) Władza, która wydała decyzję, może we własnym zakresie działania uwzględnić zażalenie strony, gdy istnieją słuszne do tego podstawy z zastrzeżeniem zachowania postanowień art. 130 ust. 4. O uwzględnieniu zażalenia władza decydująca zawiadamia stronę.

8) Jeżeli władza celna, która wydała zarządzenie lub postanowienie, nie uwzględni wniesionego przez stronę zażalenia, przesyła zażalenie władzy celnej właściwej do rozstrzygnięcia danego zażalenia.

Zażalenie na stosowanie taryfy celnej.

§ 226. 1) Sprawy związane ze stosowaniem taryfy celnej rozpatruje w urzędach celnych I kl. komisja taryfowa.

2) W skład komisji taryfowej wchodzą następujący członkowie: naczelnik urzędu celnego lub jego zastępca, jako przewodniczący, oraz dwóch najbardziej doświadczonych w towaroznawstwie urzędników celnych tegoż urzędu.

3) Członków komisji oraz ich zastępców, z wyjątkiem naczelnika urzędu i jego zastępcy, wyznacza Dyrekcja Ceł na wniosek urzędu celnego.

4) Komisja odbywa posiedzenia swoje w miarę potrzeby codzień w godzinach urzędowych, oprócz dni świątecznych i rozstrzyga większością głosów. Orzeczenie wciąga się do osobnego rejestru za podpisem wszystkich członków, biorących udział w danem posiedzeniu komisji.

§ 227. W przypadkach, gdy strona nie wyrazi zgody na wynik rewizji (§ 42 ust. 6), ustala się następujący tok postępowania:

I. w urzędach celnych pierwszej klasy:

a) Urzędnik rewidujący przedstawia urzędowi celnemu najpóźniej następnego dnia po zgłoszeniu zażalenia próbki towaru. Próbki powinny być wydzielone przez rewidującego urzędnika w obecności strony w dwóch jednakowych egzemplarzach, przyczem do próbek przymocowuje się kartki (wzór Nr. 16), na których tożsamość towaru potwierdza swoim podpisem urzędnik rewidujący i strona. Jeżeli wydzielenie próbek nie jest możliwe, towar podlega zbadaniu na miejscu.

b) Zgłoszenie celne, na którem strona wyraziła zażalenie oraz próbki towaru, przekazuje się komisji taryfowej do rozstrzygnięcia (§ 226).

c) Komisja przeprowadza badanie towaru na najbliższem posiedzeniu, nie później jednak niż w ciągu 3 dni po dniu zgłoszenia zażalenia. Treść orzeczenia komisji notuje się na zgłoszeniu celnem. W razie rozbieżności głosów decyduje przewodniczący komisji, którego decyzję, jako orzeczenie komisji, notuje się na zgłoszeniu celnem, w rejestrze zaś (§ 226 ust. 4) każdy z członków komisji wpisuje swą opinję z podaniem uzasadnienia.

d) Zgłoszenie celne wraz z oznaczonem na niem orzeczeniem komisji okazuje się stronie, która na zgłoszeniu celnem wyraża pisemnie swą zgodę lub zgłasza dalsze zażalenie.

e) W przypadkach zgłoszenia przez stronę dalszego zażalenia na orzeczenie komisji, urząd celny sporządza protokół według wzoru Nr. 17, który wraz z próbkami towaru przedstawia Ministerstwu Skarbu.

f) Przesłanie do Ministerstwa Skarbu protokółu wraz z próbkami powinno być uskutecznione nie później niż w ciągu 7 dni od dnia oznajmienia stronie orzeczenia komisji.

g) Strona ma prawo podjąć towar, nie oczekując decyzji Ministerstwa Skarbu, po uiszczeniu należności celnych według orzeczenia komisji i zadośćuczynieniu wszystkim obowiązującym przy odprawie celnej przepisom.

h) Po otrzymaniu przez urząd celny orzeczenia Ministerstwa Skarbu na zażalenie strony, urząd celny zależnie od orzeczenia, albo zwraca stronie należności nadmiernie pobrane, albo też ściąga od niej należności niedobrane.

II. W urzędach celnych drugiej klasy:

a) na żądanie strony ponowne zbadanie towaru przeprowadza sam naczelnik urzędu,

b) gdy z wynikiem ponownej rewizji strona nie zgodzi się, urząd celny niezwłocznie sporządza protokół według wzoru Nr. 17 i przedstawia go wraz z próbkami towaru Ministerstwu Skarbu.

§ 228. 1) Urząd celny przesyła protokół do Ministerstwa Skarbu ze sprawozdaniem, w którem szczegółowo uzasadnia swoje orzeczenie.

2) Do sprawozdania dołącza urząd złożone przez stronę dokumenty oraz jedną próbkę towaru, drugą zaś próbkę pozostawia w urzędzie.

3) Do próbek przymocowuje się kartki (wzór Nr. 16) i przypieczętowuje lakiem w ten sposób, aby ich nie można było odjąć bez uszkodzenia pieczęci. Końce sznurka, którym przywiązane są próbki do kartek, pieczętuje się na odwrotnej stronie kartek pieczęcią strony i urzędu, pozostawiając końce sznurka dla pieczęci Ministerstwa Skarbu przy zwrocie próbek.

4) Przy wydzielaniu próbek należy mieć na uwadze, co następuje:

a) próbki należy przedstawić w takiej ilości i w takim stanie, aby mogły dostatecznie charakteryzować towar i jego przeznaczenie;

b) próbki tkanin, wstążek, haftów, koronek i t. p. powinny mieć nie mniej niż 150 cm^2 powierzchni lub 20 cm długości;

c) ciała sypkie i płynne powinny być wysyłane w blaszankach lub szklanych słoikach, o wadze nie mniej jak 150—200 g; spirytus i płyny, zawierające alkohol, w ilości nie mniej niż 400 cm^3; słoiki powinny być zakorkowane i zapieczętowane lakiem; do słoików przymocowuje się kartki w sposób wskazany w ust. 3;

d) próbki surowców metali wydzielać należy w kawałkach o długości przynajmniej 10 cm; druty i pręty o długości 40 cm;

e) wysyłanie całych bel, skrzyń, koszów, beczek i t. p. z jednakowym towarem można uskuteczniać tylko w przypadkach rzeczywistej potrzeby, uznanej przez lub stronę;

f) zamiast towarów ciężkich lub niedogodnych do przesłania można przedstawiać rysunki lub fotografje, opatrzone odpowiedniem zaświadczeniem rewidującego urzędnika i strony, i stwierdzającem zgodność z towarem reklamowanym;

na zaświadczeniu powinny być umieszczone pieczęcie urzędu i strony oraz podpisy urzędnika i strony.

5) Nadesłane egzemplarze próbek niezużytych przy badaniu, jeżeli zwrot ich zastrzeże sobie strona w protokóle, Ministerstwo Skarbu zwraca urzędowi celnemu wraz z rozstrzygnięciem sprawy, celem doręczenia stronie za pokwitowaniem.

§ 229. 1) Zażalenia na stosowanie taryfy celnej, wniesione w przepisanym okresie, lecz po wydaniu towaru do wolnego obrotu, mogą być rozpatrywane pod warunkiem udowodnienia tożsamości towaru reklamowanego z towarem wydanym do wolnego obrotu.

2) Przeprowadzenie wobec władzy celnej dowodu tożsamości towaru, która powinna być urzędownie stwierdzona, należy do obowiązku strony.

3) Do udowodnienia tożsamości towaru mogą służyć próbki, rysunki i t. p. wydzielone i stwierdzone w sposób przepisany § 228 przed wydaniem towaru do wolnego obrotu.

4) Towary zalegające pod dozorem publicznych przedsiębiorstw przewozowych z powodu nieodebrania ich przez adresatów traktuje się, jako niewydane do wolnego obrotu. Towar taki dla ustalenia tożsamości powinien być dostawiony do urzędu celnego, który dokonał odprawy, przyczem publiczne przedsiębiorstwo powinno pisemnie zaświadczyć, że dany towar przez cały czas t. j. od chwili zwolnienia z pod dozoru celnego pozostawał pod jego dozorem i nie był wydany adresatowi.

§ 230. 1) Orzeczenia wydawane stronom w osobnem piśmie powinny zawierać powołanie się na podstawę prawną oraz pouczenie co do środków odwoławczych.

2) Jeśli orzeczenie w całości lub części jest odmowne, powinno zawierać prawne i faktyczne uzasadnienie. W orzeczeniach w sprawach pozostawionych swobodnemu uznaniu władzy celnej można wskazać tylko podstawę prawną.

3) W pouczeniu o środkach prawnych należy wskazać, do której władzy i w jakim terminie służy stronie prawo zażalenia lub skargi.

4) Orzeczenie wydane w drugiej instancji przez Dyrekcję Ceł lub Ministerstwo Skarbu są ostateczne w administracyjnym toku instancyj, co nie pozbawia strony uprawnienia do wniesienia skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego w terminie dwumiesięcznym od dnia doręczenia orzeczenia.

Rozstrzyganie zażaleń.

§ 231. 1) Zażalenia na postanowienia lub zarządzenia urzędów celnych w sprawach stosowania taryfy celnej rozstrzyga w drugiej i ostatniej instancji Ministerstwo Skarbu.

2) Zażalenia w sprawach stosowania przepisów celnych przez urzędy celne rozstrzyga w drugiej i ostatniej instancji właściwa terytorjalnie Dyrekcja Ceł, z wyjątkiem spraw zwolnienia od cła przedmiotów, objętych art. 22 ust. I punkty 1, 2, 3, 4, 6, 7 i 10 oraz art. 22 ust. II punkty 21 i 22, w których to sprawach w drugiej instancji rozstrzyga Ministerstwo Skarbu.

3) Rozstrzyganie zażaleń związanych z wykonywaniem pozwoleń Ministerstwa Skarbu należy do kompetencji Ministerstwa Skarbu.

4) We wszystkich innych przypadkach zażalenia na postanowienia i zarządzenia rozstrzyga w drugiej instancji władza bezpośrednio wyższa.

5) W przypadkach, gdy zażalenie odnoszące się do danego towaru dotyczy jednocześnie stosowania taryfy celnej jak i przepisów celnych, — wówczas właściwem do rozstrzygnięcia takiego zażalenia jest Ministerstwo Skarbu.

6) Koszta postępowania, związane z zażaleniem ponosi strona, jeżeli zażalenie nie zostanie uwzględnione. Do kosztów zalicza się koszta opakowania, przesłania, analiz próbek i t. p. Koszta opakowania i przesyłki próbek, z wyjątkiem pocztowych przesyłek listowych, uiszcza strona urzędowi celnemu zgóry.

Uchylenie lub zmiana postanowień i zarządzeń w drodze nadzoru.

§ 232. Ministerstwo Skarbu, jako naczelna władza celna może z urzędu lub na skutek prośby uchylić lub zmienić w drodze nadzoru postanowienia lub zarzą-

dzenia wydane przez urzędy celne lub Dyrekcje Ceł do chwili ich uprawomocnienia się, jeżeli uznane zostaną za niesłuszne, wadliwe lub niezgodne z prawem. O decyzjach takich strony powinny być powiadomione.

Przywrócenie uchybionego okresu lub terminu.

§ 233. 1) Wnioski o przywrócenie uchybionego terminu lub okresu powinny być wniesione w okresie przewidzianym w art. 132 ust. 2 do tej władzy celnej, która wydała decyzję w pierwszej instancji. Wnioski takie powinny być złożone na piśmie i należycie umotywowane.

2) Władza powołana do rozstrzygnięcia tych wniosków (art. 132 ust. 3) orzeka ostatecznie. Od tej decyzji nie przysługuje stronie żaden środek prawny.

CZĘŚĆ IX.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

§ 234. 1) Firmy ekspedycyjne, które pełną obecnie czynności agentów celnych, mogą wykonywać te czynności na dotychczasowych podstawach w okresie 6 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

2) Te firmy, które zamierzają nadal wykonywać czynności agentów celnych, powinny wnieść najpóźniej na 2 miesiące przed upływem powyższego okresu podania do Ministerstwa Skarbu o wydanie koncesji przewidzianej w art. 38.

§ 235. 1) Koncesjonowane przedsiębiorstwa, utrzymujące obecnie składy celne, mogą je prowadzić do czasu upływu ważności koncesyj, przy stosowaniu postanowień prawa celnego oraz przepisów wydanych na podstawie tego prawa.

2) Te przedsiębiorstwa, które zamierzają nadal prowadzić składy celne, powinny wnieść najpóźniej na 1 miesiąc przed upływem dotychczasowych koncesyj podania o udzielenie nowych koncesyj w myśl art. 63.

§ 236. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 30 października 1934 r.

C) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. (Dz. U. 85 poz. 732) o ustanowieniu taryfy celnej przywozowej [1]).

Art. 1. Ustanawia się taryfę celną przywozową, zawartą w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

Art. 2. (1) Taryfa celna zawiera dwie kolumny stawek: kolumnę I oraz kolumnę II.

(2) Stawki kolumny I stosuje się do towarów, pochodzących ze wszystkich krajów, z wyjątkiem tych krajów, z któremi zostały zawarte i wprowadzone w życie umowy handlowe. Stawki tejże kolumny również nie będą stosowane w całości lub w części do towarów tych krajów, z któremi zawarte zostały umowy, wykluczające lub ograniczające stosowanie stawek kolumny I.

(3) Stawki kolumny II stosuje się w tych przypadkach, gdy niema podstawy do zastosowania stawek kolumny I.

Art. 3. Stawki celne, podane w taryfie celnej, wyrażone są w złocie.

Art. 4. (1) Podstawą zastosowania pozycji taryfy celnej jest:

---

[1]) Zmian pozycyj taryfy, wymienionych przed art. 44 w ustępie III 1), nie uwzględniono, gdyż nie dotyczą one treści rozporządzenia, lecz pojedynczych pozycyj taryfy celnej, które ciągłym ulegają zmianom.

a) materjał, z którego towar sporządzono z uwzględnieniem stopnia wykończenia jego,

b) przeznaczenie towaru.

(2) Przedmioty, złożone z różnych materjałów, a w taryfie niewymienione, należy clić według pozycji, która obejmuje główną składową część przedmiotów o największej stosunkowo wadze, o ile inna część składowa, choćby o wadze mniejszej, nie stanowi bezsprzecznie o istotnej wartości towaru.

(3) Mechaniczne mieszaniny ze składników, podlegających różnym stawkom, jeżeli w taryfie nie wymieniono tych mieszanin osobno, należy clić według jakości składnika, podlegającego najwyższej stawce, o ile składnik ten niezależnie od jego ilości stanowi o istocie wartości tej mieszaniny.

(4) Do towaru, niewymienionego w taryfie celnej, stosuje się pozycję o stawce najwyższej z pośród pozycyj, obejmujących towary najbardziej zbliżone pod względem materjału, stopnia obrobienia albo też użytku, do jakiego służą.

Art. 5. (1) Cło wymierza się według podanych w taryfie celnej podstaw wymiaru.

(2) Przy wymierzaniu cła od wagi, stawki celne rozumieć należy od 100 kg. wagi netto, z wyjątkiem przypadków przytoczonych niżej.

(3) Waga netto jest to waga czysta samego towaru bez żadnych opakowań.

(4) Waga brutto (surowa) jest to waga samego towaru wraz z wagą wszystkich jego opakowań, tak wewnętrznych jak i zewnętrznych, z wyłączeniem jednak wagi dodatkowego opakowania, przeznaczonego tylko do ochrony towaru w drodze.

(5) Wagę netto ustala się zasadniczo przez odliczenie od wagi brutto (surowej) procentowego opustu na tarę, wymienionego w urzędowej tabeli tarowej, którą ustala Minister Skarbu w drodze rozporządzeń.

(6) Ustalenie wagi netto może nastąpić również przez faktyczne wyważenie:

a) gdy tabela tarowa nie przewiduje opustu na tarę dla danego opakowania,

b) gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, iż rzeczywista waga opakowania jest mniejsza od ustalonej w tabeli tarowej,

c) gdy strona udowodni fakturą, że waga opakowania jest wyższa od ustalonej w tabeli tarowej.

(7) Faktyczne wyważenie nie może być dopuszczone w przypadkach, gdy byłoby połączone ze szkodą dla zdrowia uczestników rewizji.

(8) Według wagi brutto cli się towary:

a) od których stawka celna nie przekracza złotych piętnastu od 100 kg. w kolumnie I, we wszystkich zaś innych przypadkach, z wyjątkiem wymienionych w lit. b niniejszego punktu, gdy stawka nie przekracza złotych dwunastu od 100 kg.;

b) wyraźnie wymienione w taryfie, jako podlegające cleniu według wagi brutto.

(9) Wagę towaru łącznie z wagą bezpośredniego (wewnętrznego) opakowania przyjmuje się za podstawę wymiaru cła przy towarach:

a) co do których taryfa celna wyraźnie postanawia, iż podlegają cłu łącznie z wagą bezpośredniego opakowania, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w ust. 10 niniejszego artykułu,

b) których faktyczne wyważenie połączone byłoby ze szkodą dla zdrowia uczestników rewizji, a tabela tarowa nie przewiduje opustu na tarę.

(10) Towary, od których cło wymierzone jest od wagi, z wyjątkiem wyrobów i które są przeznaczone do detalicznej sprzedaży wraz z opakowaniem, cli się łącznie z wagą tych opakowań.

(11) Do wagi płynów, podlegających cleniu łącznie z wagą bezpośredniego opakowania, a przywożonych w cysternach lub w innych podobnych środkach przewozowych, dolicza się 20% wagi netto jako tarę.

(12) Przy wymierzaniu cła od wartości towaru, cenę rynkową towaru kraju, w którym został wyprodukowany, podaną w walucie zagranicznej, przelicza się na walutę polską według kursu dewiz w odnośnej walucie z dnia, poprzedzającego na 3 dni dzień uiszczenia należności celnych. Kurs ten ustala się na podstawie urzędowych notowań giełdy pieniężnej w Warszawie, w braku zaś tych notowań kurs ustala Minister Skarbu.

(13) Używane zwykle w handlu opakowania, tak wewnętrzne jak i zewnętrzne, wolne są od cła. Specjalne opakowania podlegają osobno cleniu według ich ja-

kości bez względu na to, czy opłacają wyższe cło, niż zawarty w nich towar, czy też nie.

Art. 6. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 7. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie roku, licząc od dnia następującego po dniu ogłoszenia.

(2) Równocześnie tracą moc prawną wszelkie przepisy w sprawach unormowanych niniejszem rozporządzeniem, a w szczególności: rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 czerwca 1924 r. w sprawie taryfy celnej (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 540) z dołączoną do tegoż rozporządzenia taryfą celną wraz ze wszystkiemi późniejszemi zmianami i uzupełnieniami oraz art. 7 ustępy 2—5 i art. 8 rozporządzenia Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dnia 11 czerwca 1920 r. o taryfie celnej (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 314).

D) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 9 października 1934 r. (Dz. U. 92 poz. 833).

Przepisy wykonawcze do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. o ustanowieniu taryfy celnej przywozowej.

§ 1. Artykuły, powołane w rozporządzeniu niniejszem bez bliższego określenia, oznaczają przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. o ustanowieniu taryfy celnej przywozowej.

§ 2. Do wagi netto (art. 5 ust. 3) nie dolicza się kartonów, papieru, sznurków, tasiemek do obwiązywania towaru, deszczułek wkładkowych, wałków i innych przedmiotów do nawijania tkanin, koronek, wstążek i t. p.

§ 3. Do wagi brutto (art. 5 ust. 4) nie dolicza się dodatkowego opakowania, przeznaczonego do ochrony towaru w drodze, jak to: drugiej (wierzchniej) beczki, drugiej (wierzchniej) skrzyni, słomy jako ochrony zewnętrznej i t. p., oraz wagi środków transportowych (wagonów, wozów, skrzyń zbiorczych i t. p.) wraz z ich wewnętrznem ochronnem urządzeniem.

2) Jeżeli w jednem i tem samem opakowaniu znajduje się dwa lub więcej rodzajów towarów, podlegających różnym stawkom celnym od wagi brutto, wagę opakowania rozdziela się na każdy z tych towarów proporcjonalnie do ich wagi netto, przypadająca na nie procentowo część wagi opakowania jest wolna od cła.

§ 4. 1) Procentowy opust, jaki przy określaniu wagi netto towaru (art. 5 ustęp 5) powinien być odliczany od wagi brutto (surowej), ustala urzędowa tabela tarowa, podana w załączniku do rozporządzenia niniejszego.

2) Opust na tarę należy stosować do tych rodzajów opakowań, które są wymienione w tabeli, oraz odwrotnie — opust na tarę, ustalony dla beczek, stosuje się również do skrzyń, niewymienionych w tabeli.

3) Na trociny lub na ziemię okrzemkową w skrzyniach albo beczkach z towarami chemicznemi i aptecznemi, znajdującemi się w naczyniach szklanych, kamiennych lub metalowych dodaje się do wagi opustu tarowego, ustalonego w tabeli, 8% wagi brutto.

4) Gdy towar nadchodzi w zewnętrznych i nadto wewnętrznych opakowaniach, opust na tarę stosuje się tylko do wewnętrznego opakowania towaru, jeżeli tabela tarowa nie stanowi inaczej.

5) Do towarów, podlegających cłu łącznie z wagą bezpośredniego opakowania, przywożonych w beczkach, skrzyniach i t. p., może być stosowany opust na tarę, ustalony dla beczek, skrzyń i t. p., tylko w tym przypadku, gdy towary te posiadają prócz tego bezpośrednie wewnętrzne opakowanie.

6) Jeżeli dla towarów, przywożonych w belach, matach ze słomy i rogoży, tabela nie przewiduje opustu na tarę, należy do tego rodzaju opakowań stosować opust na tarę w wysokości 2% wagi brutto.

7) Jeżeli towary nadchodzą w opakowaniach, dla których przewidziany jest różny opust tarowy, należy zgłaszać wagę brutto każdej sztuki osobno i wymienić rodzaj opakowania według nazwy, przewidzianej w tabeli tarowej. Wagę brutto przesyłek, składających się z dwóch lub większej ilości sztuk, jeżeli zawierają towar jednakowego gatunku i nadeszły w opakowaniu, dla którego przewidziany jest jednakowy opust na tarę, można zgłaszać sumarycznie.

8) Opakowanie nie wymienione w tabeli tarowej, zgłasza się tak, jak się zewnętrznie przedstawiają, np. kufer, konewka i t. p.

§ 5. 1) Jeżeli w jednem i tem samem opakowaniu znajduje się dwa lub więcej rodzajów towarów, opust tarowy nie może być zastosowany i towary należy faktycznie wyważyć.

2) Jeżeli towar, dla którego w tabeli ustanowiony jest opust na tarę, zostanie faktycznie wyważony (art. 5 ustęp 6-b, c), za podstawę do wymiaru cła należy przyjąć wagę, otrzymaną w wyniku faktycznego wyważenia.

§ 6. 1) O ustalenie wagi netto przez faktyczne wyważenie (art. 5 ust. 6-c) strona powinna umieścić w zgłoszeniu celnem odpowiedni wniosek ,dołączając do zgłoszenia fakturę (specyfikację) ze szczegółową wagą towaru brutto i netto. Wniosek taki na piśmie, z dołączeniem faktury (specyfikacji), może być przedstawiony również po złożeniu zgłoszenia, jednakże przed rozpoczęciem rewizji celnej.

2) Urząd celny odmówi faktycznego wyważenia towaru, jeżeli wyważenie byłoby połączone ze szkodą dla zdrowia uczestników rewizji. Urząd celny może również odmówić faktycznego wyważenia towaru w przypadkach, gdy wyważenie napotyka na nieprzezwyciężone trudności lub może uszkodzić obok leżące inne towary.

§ 7. 1) Stawkami celnemi, powodującemi według art. 5 ust. 8-a clenie towaru według wagi brutto, są stawki celne, ustalone zarówno w pozycjach i punktach taryfy celnej, jak i w uwagach, i to bez względu na to, czy stawki te są stosowane za osobnem pozwoleniem lub bez takiego pozwolenia.

2) Jeżeli jednak stawka celna, ustanowiona w taryfie celnej od wagi netto, zostaje obniżona poniżej zł. 15 względnie zł. 12, od 100 kg. w drodze rozporządzenia o ulgach celnych (art. 23 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o prawie celnem — Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 610) lub na zasadzie konwencyj handlowych, należy za podstawę do wymiaru cła przyjmować wagę netto, chyba że rozporządzenie o ulgach celnych lub konwencja handlowa stanowi inaczej.

§ 8. 1) Wagę brutto towarów (art. 5 ust. 8), podlegających cłu do zł. 15, względnie zł. 12, od 100 kg. można przyjąć według wagi ustalonej przy przyjęciu towarów do magazynu lub składu celnego; wagę tę należy przy rewizji celnej wyrywkowo sprawdzić.

2) Wagę brutto towarów, których stawka celna przekracza wymienione w p. 1 normy, należy stwierdzić przez faktyczne wyważenie. Jeżeli towary te znajdują się w opakowaniach jednego rodzaju i jednej wagi, można przeprowadzić tylko próbne wyważenie, które jednak musi obejmować co najmniej dziesiątą część przesyłki, niemniej jednak pięciu sztuk, wybranych bez wpływu strony; gdy przy próbnym wyważaniu okaże się niezgodność, należy wyważyć całą przesyłkę.

3) Gdy waga przesyłki zostaje ustalona przy przyjęciu towaru do magazynu lub składu celnego albo zostaje przedstawiona przez stronę specyfikacja, wymieniająca wagę wszystkich sztuk z osobna, to przyjmuje się wagę przesyłki, ustaloną przy przyjęciu do magazynu lub składu, względnie wagę, podaną w specyfikacji, za wagę wymiarową, jeżeli próbne wyważenie sztuk nie wykaże w zestawieniu z wagą, ustaloną przy przyjęciu do magazynu lub składu celnego, względnie z wagą, wymienioną w specyfikacji, większej różnicy nad 2%.

§ 9. Towary, od których cło wymierzane jest od wagi, a które są przeznaczone do detalicznej sprzedaży wraz z opakowaniem, cli się łącznie z wagą tego opakowania (art. 5 ustęp 10), np. perfumy we flakonach — łącznie z pudełkami, w których flakony są umieszczone; lak w laseczkach różnokolorowych, umieszczonych po kilka sztuk w pudełkach kartonowych — łącznie z pudełkami kartonowemi; i specyfiki farmaceutyczne w słoikach, buteleczkach i t. p., umieszczonych w pudełkach — łącznie z pudełkami i znajdującemi się w nich drukami. Zasada ta nie ma zastosowania do wyrobów jubilerskich.

§ 10. Przy wymierzaniu cła od wartości towaru, w razie gdy dzień ustalony dla przeliczenia na walutę polską ceny zagranicznej towaru (art. 5 ust. 12) przypada na dzień świąteczny, przeliczenia należy dokonywać według kursu dewiz z dnia poprzedzającego dzień świąteczny.

§ 11. 1) Używane zwykle w handlu opakowania (worki, skrzynie, beczki drewniane i t. p.), tak wewnętrzne jak i zewnętrzne, są wolne od cła. Specjalne opakowania, np. beczki żelazne, butle żelazne, skrzynie starannie wykonane, malowane lub lakierowane i t. p., przystosowane do wielokrotnego przewozu lub stałego przechowywania towarów, podlegają osobno cleniu według ich jakości, bez względu na to, czy opłacają wyższe cło, niż zawarty w nich towar, czy też nie (art. 5 ustęp 13).

2) Jeżeli towar, podlegający cłu łącznie z wagą bezpośredniego opakowania lub od wagi brutto, znajduje się w specjalnem opakowaniu, to, jeżeli taryfa celna nie stanowi inaczej, wymierza się cło od wagi towaru łącznie z wagą specjalnego opakowania, a niezależnie od tego pobiera się należności celne za specjalne opakowanie (ust. 1).

§ 12. Wagę towarów, dopuszczonych do odprawy na wagonach bez wyładowania, ustala się zapomocą odliczenia uwidocznionej na wagonach tary od stwierdzonej wagi wagonu łącznie z towarami. We wszystkich przypadkach mogących wzbudzić wątpliwość co do prawdziwości tary wagonu, czy też jednolitości zawartego w wagonie towaru, należy wagę towaru ustalić przez wyważenie towaru.

§ 13. Za beczki i półbeczki, w których są przywożone z zagranicy śledzie solone, a które według poz. 117 taryfy celnej służą za podstawę do wymiaru cła, uważa się: beczki o wadze 160 kg. brutto — łącznej wagi śledzi, ropy i beczki, półbeczki zaś — 80 kg. brutto; w obu przypadkach dopuszczalna jest tolerancja wagi do + 10%. Cło od śledzi solonych nadchodzących w beczkach, nie odpowiadających wymienionym warunkom, wymierza się jak od śledzi, nadchodzących w innem, aniżeli beczki opakowaniu.

§ 14. Zmiana stanu towarów, przeznaczonych dla produkcji, mająca na celu zastosowanie przewidzianego w poszczególnych pozycjach taryfy celnej niższego cła lub zwolnienia od cła, może nastąpić za pozwoleniem Ministra Skarbu na warunkach, w pozwoleniu określonych. Zmiana taka powinna być dokonywana pod urzędową kontrolą celną. W ten sposób np. żółtko i tłuszcze do celów technicznych mogą być skażone, szmaty oraz skrawki tkanin i wyrobów dzianych, jako surowiec dla przemysłu włókienniczego, mogą być pokrajane, stare gazety i miazga papierowa w arkuszach dla przemysłu papierniczego mogą być pokrajane lub podziurawione, stare wyroby żelazne i aluminjowe dla przemysłu metalowego mogą być połamane i t. p.

§ 15. 1) Jeżeli przy ostatecznej odprawie celnej towaru, który mógłby korzystać z przewidzianej w taryfie celnej zniżki lub zwolnienia od cła, strona nie przedstawiła odpowiedniego pozwolenia Ministra Skarbu, urząd celny może na wniosek strony zabezpieczyć tożsamość takiego towaru, czyniąc o tem adnotację w dokumencie odprawy z powołaniem się na postanowienie przepisu niniejszego. Zabezpieczenie tożsamości towaru przy odprawie celnej nie uzasadnia prawa strony do otrzymania pozwolenia.

2) Podanie strony o dodatkowe zastosowanie przewidzianej w taryfie celnej zniżki cła lub zwolnienia od cła do odprawionego i wydanego do wolnego obrotu towaru (ust. 1) powinno być wniesione w ciągu 30 dni, licząc od dnia uiszczenia należności celnych, z dołączeniem do podania kwitu celnego.

§ 16. 1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 30 października 1934 r.

2) Jednocześnie tracą moc obowiązującą te postanowienia rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 4 października 1933 r. o postępowaniu celnem (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 552), które są oparte na rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. o ustanowieniu taryfy celnej przywozowej (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 732) i nie są uchylone w myśl art. 136 ust. 2 prawa celnego (Dz. U. R. P. z r. 1933 Nr. 84, poz. 610).

E) Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 23 października 1934 r. (Dz. U. 96 poz. 873), wydane w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o ustanowieniu taryfy celnej wywozowej.

§ 1. Ustanawia się taryfę celną wywozową, zawartą w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Stawki celne taryfy wywozowej wyrażone są w złocie.

§ 3. Mechaniczne mieszaniny, osobno nie wymienione w taryfie wywozowej, zawierające chociażby jeden artykuł objęty taryfą wywozową, podlegają cłu wywozowemu w całości według tego artykułu; mieszaniny takie mogą być zwolnione od cła wywozowego za każdorazowem pozwoleniem Ministra Skarbu.

Jeżeli w skład mieszanin niewymienionych w taryfie wywozowej, oprócz towarów wolnych od cła, wchodzi kilka artykułów o różnych stawkach wywozowych, cło od takich mieszanin wymierza się według składnika o najwyższej stawce.

Nieznaczne ilości towarów, objętych taryfą wywozową, mające charakter zanieczyszczeń, na wymiar cła od mieszaniny nie wpływają.

§ 4. Clenie towarów, przy których stawka celna wywozowa uzależniona jest od procentowej zawartości składnika, odbywa się na podstawie wyników analizy wywożonego towaru, przeprowadzonej przez urząd celny.

Koszta tej analizy ponosi eksporter.

§ 5. Cło wywozowe wymierza się według podanych w taryfie podstaw wymiaru.

Przy wymierzaniu cła od wagi stawki celne wywozowe należy rozumieć od 100 kg. wagi netto, z wyjątkiem przypadków, gdy taryfa wywozowa za podstawę wymiaru cła przyjmuje wagę brutto, lub gdy wymienia towar łącznie z opakowaniem.

Ustalenie wagi wymiarowej towarów podlegających cłu wywozowemu odbywa się według zasad i w sposób, obowiązujący przy cleniu towarów przywożonych z zagranicy; w szczególności ma zastosowanie urzędowa tabela tarowa.

§ 6. Towary, objęte taryfą celną wywozową, wywożone zagranicę nie w celach handlowych, jak np. w ruch podróżnych, jako wyprawy ślubne, lub w związku z przesiedlaniem się, mogą być zwalniane od cła wywozowego przez władze celne I instancji, we własnym zakresie.

§ 7. Dla przypadków, gdy zwolnienie od cła wywozowego jest uzależnione od zaświadczeń Ministerstwa Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych będzie ustalał i podawał do publicznej wiadomości w drodze obwieszczeń, ogłaszanych w Dzienniku Urzędowym «Monitor Polski»:

1) wykaz instytucyj, za których pośrednictwem będą wydawane zaświadczenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu na wolny od cła wywóz,

2) tryb postępowania przy wydawaniu takich zaświadczeń.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie 30 października 1934 r.

Pozwolenia Ministra Skarbu na zastosowanie zniżonego cła lub wolny od cła wywóz, jak też zaświadczenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu o bezcłowym wywozie, wydane na podstawie rozporządzenia z dnia 25 kwietnia 1934 r. o cłach wywozowych (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 348) i do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia jeszcze niewykorzystane, zachowują ważność na przeciąg czasu wskazany w tych pozwoleniach, bądź zaświadczeniach.

F) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 18 lipca 1935 r. (Dz. U. 60 poz. 387)
o odprawie celnej środków przewozowych.

ze zmianami zawartymi w rozp. Min. Sk. z 2/7 1937 Dz. U. 52 poz. 410.

§ 1. 1) Zagraniczne środki przewozowe: samochody, motocykle, kołowce (rowery), motorówki, kajaki, wraz z przynależnemi do nich częściami zapasowemi oraz pojazdy z zaprzęgiem i konie wierzchowe, wprowadzane do polskiego obszaru celnego przez osoby zamieszkałe zagranicą, a przybywające na czasowy pobyt do polskiego obszaru celnego, mogą być czasowo zwolnione od cła i ograniczeń przywozowych (odprawione warunkowo), jeżeli mają służyć do osobistego użytku tych osób. Za czasowy pobyt w rozumieniu niniejszego przepisu uważa się pobyt nieprzekraczający jednego roku.

2) Z odprawy warunkowej, wymienionej w ust. 1, nie mogą korzystać osoby stale zamieszkałe na polskim obszarze celnym, z wyjątkiem obywateli państw obcych, należących do personelu zagranicznych przedstawicielstw dyplomatycznych, zawodowych urzędów konsularnych oraz misyj zagranicznych, jeżeli w tych państwach jest stosowana wzajemność. Osoby, posiadające podwójne miejsce zamieszkania, t. j. na polskim obszarze celnym i zagranicą, uważa się w rozumieniu niniejszego przepisu za osoby stale zamieszkałe na polskim obszarze celnym.

§ 2. 1) Odprawa warunkowa następuje na podstawie ustnego zgłoszenia, przyczem podróżny powinien zgłosić urzędowi celnemu wszystkie dane, które są potrzebne do wymiaru zabezpieczenia celnego oraz do stwierdzenia tożsamości środka przewozowego i jego części zapasowych przy powrotnym wywozie. W szczególności przy odprawie samochodów i motocykli podróżny powinien wskazać numer silnika, numer podwozia, wagę środka przewozowego, jego wartość oraz części zapasowe i ich wagę; przy odprawie samochodów należy pozatem zgłosić ilość cylindrów silnika oraz formę i kolor nadwozia.

2) Przy odprawie samochodów i motocykli podróżny powinien przedstawić świadectwo samochodowe, kierowca zaś międzynarodowe pozwolenie na prowadzenie, z nieprzekroczonym terminem ważności.

3) Urzędy celne mogą żądać okazania paszportu i innych dowodów, stwierdzających miejsce stałego zamieszkania podróżnego.

§ 3. 1) Płynne materjały pędne, znajdujące się w zbiorniku środka przewozowego, połączonym z silnikiem, jak również w odpowiedniej ilości smary, wolne są od należności celnych i innych. Materjały pędne, znajdujące się w specjalnych zbiornikach zapasowych, jak również ilość smarów przekraczająca zwykłą normę, podlegają ocleniu. Podróżny może po przybyciu do granicznego urzędu celnego przelać materjały pędne ze zbiorników zapasowych do zbiornika połączonego z silnikiem; w tym przypadku urząd celny pobiera należności celne i inne tylko za ilość materjałów pędnych pozostałą w zbiornikach zapasowych.

2) Zwolnienie od cła wymienione w ust. 1 stosuje się do środków przewozowych należących do tych państw, w których polskie i gdańskie środki przewozowe korzystają z tych samych uprawnień.

§ 4. 1) Należności celne ciążące na wprowadzanych środkach przewozowych powinny być wymierzone według stawek celnych autonomicznych oraz zasad obowiązujących przy odprawie celnej ostatecznej i zabezpieczone w gotówce lub papierach wartościowych dopuszczonych do przyjmowania jako kaucje celne. Dodatkowego zabezpieczenia celnego w wysokości wartości środka przewozowego nie pobiera się. Podróżny obowiązany jest wywieźć środek przewozowy zpowrotem zagranicę w wyznaczonym okresie.

2) W poszczególnych przypadkach zasługujących na specjalne uwzględnienie Dyrekcje Ceł mogą zwolnić wprowadzane środki przewozowe od zabezpieczenia celnego przewidzianego w ust. 1, jeżeli gwarancję za należności celne i inne ciążące na tych środkach przewozowych przejmie odpowiedzialna majątkowo instytucja, mająca swoją siedzibę na polskim obszarze celnym.

3) Przy wprowadzaniu używanych kołowców (rowerów) urzędy celne mogą w przypadkach zasługujących na uwzględnienie obniżyć zabezpieczenie celne pobierane w gotówce do 30% należności celnych.

4) Urzędy celne mogą zwalniać od zabezpieczenia celnego środki przewozowe wprowadzane w małym ruchu granicznym przez osoby znane urzędowi celnemu i godne zaufania. W tych przypadkach ostateczny wyjazd środka przewozowego powinien nastąpić przez ten sam urząd celny, przez który został przywieziony.

§ 5. 1) Na dowód dokonanej odprawy urząd celny wydaje podróżnemu zaświadczenie o warunkowej odprawie środków przewozowych według załączonego wzoru Nr. 1. W zaświadczeniu należy dokładnie opisać środek przewozowy i oznaczyć wysokość i rodzaj pobranego zabezpieczenia celnego oraz termin, w jakim środek przewozowy powinien być wywieziony zpowrotem zagranicę.

2) Jeżeli środek przewozowy nie jest zaopatrzony w znaki, numery i t. p., umożliwiające stwierdzenie jego tożsamości przy wyjeździe zagranicę, urząd celny nakłada na środek przewozowy plomby celne i zaznacza to w zaświadczeniu.

§ 6. 1) Termin powrotnego wywozu środków przewozowych, z wyjątkiem kołowców, urząd celny wyznacza stosownie do wniosku podróżnego, najdłużej jednak na okres 3 miesięcy. Dyrekcja Ceł może na umotywowane podanie podróżnego przedłużyć powyższy okres o dalsze 3 miesiące, zawiadamiając o tem urząd celny wejściowy. Dla powrotnego wywozu kołowców wyznacza urząd celny okres czasu nieprzekraczający sześciu miesięcy; termin ten może być przez urząd celny przedłużony jeden raz na okres nie dłuższy od okresu pierwotnie wyznaczonego. Ministerstwo Skarbu może w poszczególnych przypadkach zezwalać na odprawę warunkową środków przewozowych z wyznaczeniem dłuższego okresu czasu dla powrotnego wywozu.

2) Zaświadczenie uprawnia do wielokrotnego wjazdu i wyjazdu w okresie ważności zaświadczenia, przyczem przekraczanie granicy może się odbywać przez dowolny urząd celny. Każdy wjazd i wyjazd urząd celny potwierdza we właściwej rubryce zaświadczenia.

§ 7. Jeżeli podróżny opuszcza polski obszar celny bez zamiaru powrotu z zagranicy w okresie ważności zaświadczenia, powinien to zgłosić urzędowi celnemu przy wyjeździe. Urząd celny potwierdza na zaświadczeniu wywóz środka przewozowego zagranicę i zwraca podróżnemu zabezpieczenie celne za pokwitowaniem na zaświadczeniu. W razie braku potrzebnej gotówki na wypłatę zwrotu zabezpieczenia celnego lub w razie wątpliwości w sprawie zwrotu zabezpieczenia celnego urząd celny przesyła zaświadczenie z potwierdzeniem wywozu środka przewozowego do urzędu celnego wejściowego, który przypadającą do zwrotu kwotę przekazuje podróżnemu pod wskazanym przez niego adresem, z potrąceniem kosztów przesyłki.

§ 8. 1) W przypadku, gdy środek przewozowy wywieziony został zagranicę z tymczasowem potwierdzeniem wywozu i nie ma być przywieziony zpowrotem do polskiego obszaru celnego w okresie ważności zaświadczenia o warunkowej odprawie celnej, podróżny powinien zaświadczenie przesłać do tego urzędu celnego, przez który wyjechał ostatni raz zagranicę z polskiego obszaru celnego. Urząd ten potwierdzi na zaświadczeniu ostateczny wywóz środka przewozowego.

2) W przypadkach wątpliwych urząd celny może zażądać dodatkowo przedstawienia poświadczenia polskiego urzędu konsularnego lub zagranicznej władzy celnej na dowód, że środek przewozowy znajduje się zagranicą. Zamiast żądanego przez urząd celny poświadczenia urzędu konsularnego lub zagranicznej władzy celnej podróżny może dostarczyć środek przewozowy do dowolnego granicznego urzędu celnego polskiego obszaru celnego celem potwierdzenia na zaświadczeniu ostatecznego wyjazdu środka przewozowego zagranicę.

3) Urząd celny, który w myśl ust. 1 i 2 potwierdził wywóz ostateczny, przesyła zaświadczenie urzędowi celnemu, w którym dokonano pierwotnej odprawy warunkowej, celem uczynienia adnotacji o wywozie ostatecznym w rejestrze zagranicznych środków przewozowych i zwrotu podróżnemu pobranego zabezpieczenia celnego.

4) Jeżeli urząd celny wejściowy nie otrzyma w ciągu 30 dni od dnia upływu ważności zaświadczenia potwierdzenia o wywozie środka przewozowego zagranicę

lub zawiadomienia o przedłużeniu ważności zaświadczenia (§ 6 ust. 1), urząd ten zarachuje pobrane zabezpieczenie celne ostatecznie na dochód Skarbu Państwa, a jeżeli zabezpieczenie nie było pobrane (§ 4 ust. 2 i 4) lub zostało obniżone (§ 4 ust. 3) ściąga od zobowiązanego należności celne względnie różnicę tych należności wraz z odsetkami za zwłokę (art. 117 prawa celnego) w wysokości 6% w stosunku rocznym, licząc od dnia dokonania odprawy warunkowej.

§ 9. 1) Celem ułatwienia członkom zagranicznych klubów automobilowych lub turystycznych, przybywającym na czasowy pobyt do polskiego obszaru celnego, posługiwania się w czasie podróży samochodami i motocyklami, zezwala się na czasowe zwolnienie wymienionych środków przewozowych i przynależnych części zapasowych od cła i ograniczeń przywozowych (odprawę warunkową) na podstawie książeczek z przepustkami granicznemi (carnet de passages en douanes) i tryptyków. Postanowienia § 3 mają zastosowanie.

2) Książeczki z przepustkami granicznemi, wystawione przez graniczne kluby automobilowe lub turystyczne należące do międzynarodowych związków klubów automobilowych lub turystycznych, będą uwzględniane przez urzędy celne na polskim obszarze celnym, jeżeli krajowy klub automobilowy lub turystyczny, należący do jednego z międzynarodowych związków klubów automobilowych lub turystycznych i upoważniony przez Ministerstwo Skarbu, złoży gwarancję za należności celne i inne (a w tem za odsetki za zwłokę i za opłaty pobierane w myśl § 16), jakie przypadłyby od samochodów i motocykli wprowadzonych na podstawie wyżej wymienionych książeczek z przepustkami granicznemi.

3) Tryptyki może wydawać zarządom zagranicznych klubów automobilowych lub turystycznych krajowy klub automobilowy lub turystyczny, upoważniony do tego przez Ministerstwo Skarbu, po złożeniu przez ten klub gwarancji za należności celne i inne (a w tem za odsetki za zwłokę i za opłaty pobierane w myśl § 16), jakie przypadłyby od samochodów i motocykli wprowadzonych na podstawie tryptyków wydanych przez ten klub.

4) Za należności wymienione w ust. 2 i 3, ponoszą odpowiedzialność właściwe upoważnione krajowe kluby automobilowe lub turystyczne. Nazwy i siedziby tych klubów ogłasza się w Monitorze Polskim.

§ 10. 1) Na podstawie książeczek z przepustkami granicznemi i tryptyków mogą być odprawiane:

a) motocykle z przyczepką i bez przyczepki,

b) samochody osobowe, również z przyczepkami przeznaczonemi do przewozu bagażu podróżnych,

c) autobusy i samochody ciężarowe w przypadkach, gdy przywożą zagraniczne wycieczki turystyczne lub uczestników targów, zjazdów, wyścigów i t. p. oraz sprzęt sportowy przeznaczony dla biorących udział w zawodach,

d) samochody turystyczne obozownicze (campingowe), również z przyczepkami oraz sprzęt obozowniczy (campingowy); na sprzęt obozowniczy wymagane jest przedstawienie urzędowi celnemu szczegółowego spisu inwentarza w dwóch egzemplarzach,

e) samochody sanitarne,

f) samochody pogrzebowe, przywożące trumny ze zwłokami lub urny z popiołami zwłok.

2) Książeczki z przepustkami granicznemi i tryptyki mogą być wystawiane dla osoby fizycznej lub osoby prawnej. Na podstawie książeczki lub tryptyku wystawionych na osobę prawną może być środek przewozowy odprawiony tylko wówczas, jeżeli osoba fizyczna, wprowadzająca środek przewozowy, mieszka stale zagranicą i przedstawi każdorazowo przy odprawie zaświadczenie osoby prawnej, stwierdzające, że odbywa podróż w jej interesie i że jest upoważniona do zgłoszenia środka przewozowego w urzędzie celnym.

3) Przy odprawie środków przewozowych na podstawie książeczek z przepustkami granicznemi i tryptyków mają zastosowanie ograniczenia przewidziane w § 1. Dyrekcje Ceł mogą zezwolić osobom posiadającym podwójne miejsce zamieszkania (§ 1 ust. 2) na korzystanie z książeczek lub tryptyków, jeżeli osoby te przybywają do polskiego obszaru celnego wyłącznie w celach wypoczynkowych lub kuracyjnych na okres nieprzekraczający 3 miesięcy.

§ 11. 1) Książeczki z przepustkami granicznemi i tryptyki mogą być wystawiane na okres czasu do jednego roku i uprawniają do wielokrotnego wjazdu

i wyjazdu przez dowolny urząd celny w okresie ich ważności. Ministerstwo Skarbu może zezwolić na wystawianie tryptyków z ograniczeniem ilości przejazdów przez granicę celną.

2) Na pisemny wniosek upoważnionego krajowego klubu automobilowego lub turystycznego Dyrekcja Ceł, właściwa ze względu na siedzibę klubu, może przedłużyć okres ważności książeczek z przepustkami granicznemi i tryptyków na 3 miesiące. O przedłużeniu terminu ważności należy niezwłocznie powiadomić właściwy urząd celny wejściowy.

3) Jeżeli zagraniczne władze celne przedłużyły termin ważności książeczki z przepustkami granicznemi, przedłużenie to uznaje się za ważne na polskim obszarze celnym, jednak na okres nie dłuższy od 3 miesięcy, licząc od daty upływu pierwotnego terminu ważności książeczki. Dalsze przedłużenie ważności takich książeczek na polskim obszarze celnym nie może być dokonywane.

4) Poprawki i skreślenia w tekście książeczek z przepustkami granicznemi i tryptykach mogą być uznane tylko wtenczas, jeżeli będą poświadczone przez kluby, które te dokumenty wystawiły.

§ 12. W przypadkach, gdy samochód lub motocykl wywieziony został zagranicę z tymczasowem potwierdzeniem wywozu na tryptyku i nie ma być przywieziony zpowrotem do polskiego obszaru celnego, właściciel tryptyku powinien przesłać tryptyk z wnioskiem o dodatkowe potwierdzenie ostatecznego wywozu do urzędu celnego, przez który nastąpił ostatni wyjazd z polskiego obszaru celnego. Wniosek taki może być również przesłany za pośrednictwem klubu na polskim obszarze celnym, który wydał tryptyk. W jednym i drugim przypadku urząd celny przekazuje potwierdzone tryptyki klubowi celem przesłania właścicielom. W przypadkach wątpliwych mogą mieć zastosowanie postanowienia § 8 ust. 2.

§ 13. Jeżeli przy wjeździe samochodu lub motocyklu zagranicę na podstawie książeczki z przepustkami granicznemi omyłkowo nie dokonano lub uskuteczniono nieprawidłowo adnotację o wyjeździe, mogą być uznane za dostateczny dowód wyjazdu adnotacje wjazdowe i wyjazdowe urzędów celnych państwa sąsiedniego. Pozatem jako dowód wyjazdu z polskiego obszaru celnego może służyć poświadczenie polskiego urzędu konsularnego lub zagranicznego urzędu celnego, stwierdzające, że dany samochód lub motocykl znajduje się poza granicą polskiego obszaru celnego. Poświadczenie takie powinno zawierać wszystkie szczegóły, dotyczące tożsamości samochodu lub motocyklu, wypisane w książeczce z przepustkami granicznemi oraz datę dokonania oględzin środka przewozowego.

§ 14. 1) W przypadkach zagubienia przed wyjazdem z polskiego obszaru celnego książeczki z przepustkami granicznemi właściciel tej książeczki powinien zameldować o tem przy wyjeździe granicznemu urzędowi celnemu ze wskazaniem nazwy urzędu celnego, przez który ostatni raz wjechał do polskiego obszaru celnego za wymienioną książeczką oraz daty wjazdu. Wyjściowy urząd celny sporządzi w tym przypadku w trzech egzemplarzach protokół z oznaczeniem w nim danych dotyczących zgłoszonego do wywozu samochodu lub motocyklu (marka, numer silnika, numer podwozia, forma i kolor nadwozia, części zapasowe i t. p.), daty wywozu oraz nazwy wejściowego urzędu celnego i daty wjazdu według oświadczenia strony. Pierwszy egzemplarz takiego protokółu wydaje się stronie, drugi przesyła urzędowi celnemu wejściowemu, a trzeci pozostaje w urzędzie wyjściowym. Przesłany wejściowemu urzędowi drugi egzemplarz protokółu zastępuje w danym przypadku właściwe potwierdzenie wywozu zagranicę.

2) W razie zagubienia przed wyjazdem z polskiego obszaru celnego tryptyku, właściciel tegoż powinien zameldować o tem granicznemu urzędowi celnemu przy wyjeździe ze wskazaniem nazwy urzędu celnego, przez który wjechał za wspomnianym tryptykiem do polskiego obszaru celnego oraz daty wjazdu. Urząd celny sporządzi w tym przypadku protokół w dwóch egzemplarzach z oznaczeniem w nim danych, jak wyżej w ust. 1, przyczem pierwszy egzemplarz wręczy stronie a drugi pozostawi w urzędzie.

3) Po upływie terminu ważności zagubionego tryptyku strona powinna uzyskać poświadczenie polskiego urzędu konsularnego lub zagranicznej władzy celnej, że wymieniony w protokóle samochód lub motocykl znajduje się poza granicą polskiego obszaru celnego i poświadczenie takie wraz z protokółem przesłać do klubu na polskim obszarze celnym, który wydał tryptyk, celem przedstawienia

Dyrekcji Ceł, właściwej ze względu na siedzibę klubu poręczającego, wniosku o zwolnienie samochodu lub motocyklu od należności celnych.

4) W razie zagubienia zagranicą tryptyku, nieposiadającego adnotacji o ostatecznym wyjeździe z polskiego obszaru celnego, właściciel tegoż powinien po upływie ważności zagubionego tryptyku uzyskać poświadczenie polskiego urzędu konsularnego lub zagranicznej władzy celnej stwierdzające, że dany samochód lub motocykl znajduje się poza granicą polskiego obszaru celnego. Poświadczenie takie powinno zawierać wszystkie szczegóły konieczne dla stwierdzenia tożsamości samochodu lub motocyklu oraz datę dokonania oględzin. Poświadczenie należy przesłać do klubu na polskim obszarze celnym, który wydał tryptyk, celem przedstawienia wniosku o zwolnienie samochodu lub motocyklu od należności celnych Dyrekcji Ceł, właściwej ze względu na siedzibę klubu poręczającego.

§ 15. 1) Jeżeli urząd celny wejściowy nie otrzyma w ciągu 30 dni od dnia upływu ważności książeczki z przepustkami granicznemi lub tryptyku potwierdzenia o wywozie samochodu lub motocyklu zagranicę, względnie zawiadomienia o przedłużeniu ważności tych dokumentów (§ 11 ust. 2), przesyła posiadaną kartę Nr. 1 tryptyku względnie posiadany odcinek wjazdowy przepustki do urzędu celnego, właściwego ze względu na siedzibę krajowego klubu poręczającego, celem ściągnięcia przypadających należności celnych od tego klubu. Należności celne oblicza się według przepisów i stawek celnych autonomicznych, obowiązujących w dniu dokonania przywozowej odprawy warunkowej wraz z odsetkami za zwłokę (art. 117 prawa celnego) w wysokości 6% w stosunku rocznym. Za dzień odprawy uważa się datę wjazdu oznaczoną w odcinku książeczki lub karcie Nr. 1 tryptyku zatrzymanej przez urząd celny wejściowy. Ministerstwo Skarbu może w poszczególnych przypadkach zezwolić na pobranie odsetek, począwszy od daty upływu terminu ważności książeczki z przepustkami granicznemi lub tryptyku względnie od dnia doręczenia klubowi wezwania płatniczego.

2) Wezwanie do uiszczenia należności celnych powinno być doręczone klubowi niezwłocznie po otrzymaniu przez urząd celny karty Nr. 1 tryptyku względnie odcinka wjazdowego przepustki, nie później jednak niż w ciągu jednego roku, licząc od dnia ostatecznego terminu ważności książeczki z przepustkami granicznemi lub tryptyku. Klub obowiązany jest uiścić wymierzone należności celne wraz z odsetkami w ciągu 6 miesięcy po dniu doręczenia wezwania. Wezwanie płatnicze Dyrekcja Ceł może uchylić, jeżeli w tym okresie klub udowodni, że samochód lub motocykl znajduje się poza granicą polskiego obszaru celnego i uiści opłatę według postanowień § 16 za okres od dnia upływu ważności książeczki z przepustkami lub tryptyku do dnia wystawienia zaświadczenia przez polski urząd konsularny lub zagraniczną władzę celną. Jeżeli klub przedstawi dowody, stwierdzające datę faktycznego wywiezienia z polskiego obszaru celnego środka przewozowego, to wspomnianą wyżej opłatę należy obliczyć tylko za okres opóźnienia wywiezienia, t. j. za okres powstały od dnia upływu ważności książeczki z przepustkami lub tryptyku do dnia wywiezienia środka przewozowego; postanowienie ust. 2 § 16 ma w tym przypadku zastosowanie.

3) Jeżeli w ciągu jednego roku po dniu uiszczenia należności celnych zainteresowany klub udowodni, że samochód lub motocykl, za który uiścił należności celne, znajduje się poza granicami polskiego obszaru celnego, uiszczone należności celne mogą być zarządzeniem Ministra Skarbu zwrócone klubowi za potrąceniem opłaty przewidzianej w § 16, obliczonej według zasad ustalonych wyżej w ust. 2.

4) W trybie przewidzianym w ust. 1 powinny być również ściągane należności celne za przedmioty (części zapasowe i t. p.) wyszczególnione w książeczce z przepustkami granicznemi lub w tryptyku a niewywiezione z powrotem zagranicę. O braku takich przedmiotów urząd celny wyjściowy sporządza protokół.

§ 16. 1) w razie wywozu zagranicę samochodów i motocykli po upływie terminu ważności książeczek z przepustkami granicznemi lub tryptyków (§ 11 ust. 1 i 2) urząd celny wyjściowy pobiera opłatę w wysokości 1 zł za każdy dzień opóźnienia; na wpłacone kwoty urząd celny wydaje pokwitowanie na ogólnych zasadach. Jeżeli podróżny odmówi uiszczenia tej opłaty, ściąga się ją od poręczającego klubu.

2) Postanowienie ust. 1 nie będzie stosowane, jeżeli opóźnienie wywozu zagranicę środków przewozowych wprowadzonych za przepustkami granicznemi

i tryptykami nie przekroczy 30 dni od upływu terminu ważności tych dokumentów [1]).

3) W przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie (np. niemożność wyjazdu z powodu choroby, co musi być udowodnione) Ministerstwo Skarbu może zwolnić od obowiązku uiszczenia opłaty przewidzianej w ust. 1.

§ 17. 1) Celem ułatwienia turystom, przybywającym na czasowy pobyt do polskiego obszaru celnego, posługiwania się w czasie podróży kołowcami lub łodzią (łodzią motorową, kajakiem i t. p.), mogą być dla odprawy celnej tych środków przewozowych używane tryptyki identyczne pod względem formy jak dla samochodów.

2) Wymieniony w ust. 1 tryptyk dla kołowca i łodzi jest ważny w ciągu trzech miesięcy od daty wystawienia i daje posiadaczowi tryptyku prawo czasowego wprowadzenia do polskiego obszaru celnego kołowca lub łodzi, opisanych w tryptyku, z częściami zapasowemi i odpowiednią ilością materjałów pędnych, bez osobnego zabezpieczenia celnego (kaucji) oraz bez pozwolenia na przywóz, z obowiązkiem wywozu zpowrotem zagranicę przez dowolny urząd celny w terminie ważności tryptyku.

3) Tryptyki mogą być wydawane również na kołowce ze zmontowanemi motorami, przyczem waga motoru powinna być w tryptyku oznaczona.

4) W związku z odprawą celną kołowców i łodzi według niniejszego paragrafu mają analogiczne zastosowanie postanowienia §§ 1, 3, 11 ust. 2 i 4, 12 i 14 ust. 2—4 oraz § 15 niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem postanowień dotyczących opłat za opóźnienie wyjazdu.

5) Za wszelkie należności celne i inne, jakie przypadłyby Skarbowi Państwa od środków przewozowych wymienionych w ust. 1, wprowadzonych na podstawie tryptyków, odpowiada krajowy klub turystyczny, upoważniony przez Ministerstwo Skarbu do wydawania tryptyków. Nazwę i siedzibę tego klubu ogłasza się w Monitorze Polskim.

§ 18. 1) Celem ułatwienia obywatelom państw obcych, zajmującym stanowiska dyplomatyczne i konsularne poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, przyjazdu do polskiego obszaru celnego samochodami lub motocyklami wprowadza się, z zastrzeżeniem wzajemności, dla odpraw celnych wymienionych środków przewozowych osobne przepustki według dołączonego wzoru (wzór Nr. 2).

2) Za osoby zajmujące stanowiska dyplomatyczne i konsularne, należy uważać w rozumieniu niniejszego rozporządzenia osoby wpisane na oficjalną listę korpusu dyplomatycznego w stolicach państw utrzymujących stosunki dyplomatyczne z Rzecząpospolitą Polską, urzędników Ministerstw Spraw Zagranicznych tych państw, pozostających na wyższych stanowiskach oraz zawodowych konsulów.

§ 19. 1) Przepustki ustalone w ust. 1 § 18 będą wydawane przez Ambasady i Poselstwa Polskie na pisemny wniosek osób wymienionych w ust. 2 § 18. Wniosek ten powinien zawierać szczegółowe opisanie samochodu lub motocyklu i jednocześnie zobowiązanie wywiezienia tych środków przewozowych z polskiego obszaru celnego w ustalonym terminie.

2) Ambasady i Poselstwa Polskie mogą, jeżeli tego wymagają warunki miejscowe, upoważnić niektóre polskie zawodowe urzędy konsularne do wydawania wyżej wymienionych przepustek. Przepustki wydane przez urzędy konsularne traktuje się narówni z przepustkami wydanemi przez Ambasady lub Poselstwa.

§ 20. 1) Przepustka jest ważna na przeciąg trzech miesięcy od daty wystawienia i daje prawo częstokrotnego wjazdu i wyjazdu samochodem lub motocyklem przez dowolny urząd celny w okresie ważności przepustki bez osobnego zabezpieczenia celnego i pozwolenia przywozu.

2) Ostateczny wyjazd samochodu lub motocyklu z polskiego obszaru celnego powinien nastąpić przed upływem terminu ważności przepustki.

§ 21. Przepustka składa się z trzech kart (I, II, III), które powinny zawierać: datę wystawienia, okres ważności przepustki, imię, nazwisko, stanowisko i miejsce

---

[1]) Wedle § 2 rozp. z 2/7 1937 Dz. U. 52 poz. 410 może Minister Skarbu opłaty za opóźnienie wyjazdu samochodów i motocykli obniżyć według normy § 16 ust. 1.

zamieszkania osoby, dla której wystawiono przepustkę, podpis tej osoby, opisanie samochodu, oraz podpis i pieczęć Ambasady lub Poselstwa.

§ 22. 1) Gdy posiadacz przepustki zatrzyma przy wyjeździe z polskiego obszaru celnego kartę Nr. II przepustki, celem ponownego przyjazdu, a dla jakich bądź powodów nie przyjedzie w okresie ważności przepustki, to karty Nr. II i III przepustki powinien przesłać Ambasadzie lub Poselstwu, które przepustkę wydało. Ambasada lub Poselstwo ze swej strony prześle te dokumenty Ministerstwu Skarbu, jako dowód dokonanego wywozu środków przewozowych.

2) Jeżeli urząd celny wyjściowy nie otrzyma w ustalonym terminie karty Nr. II przepustki, przedstawia posiadaną kartę Nr. I przepustki Ministerstwu Skarbu.

§ 23. 1) Przepustki wymienione w § 18 mogą być wydane również osobom należącym do personelu polskich Ambasad, Poselstw i Konsulatów zagranicą.

2) Ulga powyższą może być stosowana tylko do samochodów zarejestrowanych w miejscu urzędowania personelu polskich Ambasad, Poselstw oraz Konsulatów i stanowiących własność wymienionego personelu lub własność państwową.

3) O wydaniu przepustki samochodowej decyduje Ambasdor względnie Poseł Rzeczypospolitej Polskiej.

4) Dla polskich Konsulatów, których sprawy służbowe tego wymagają, Ambasador względnie Poseł Rzeczypospolitej Polskiej może przedłużyć termin ważności przepustki samochodowej do jednego roku.

§ 24. 1) Środki przewozowe, odprawione warunkowo na zasadach ustalonych w niniejszem rozporządzeniu, nie mogą być na polskim obszarze celnym używane do celów zarobkowych. Wymienione środki przewozowe nie mogą być również odstępowane (sprzedawane, wypożyczane i t. p.) innym osobom.

2) Wzbronione jest wprowadzanie środków przewozowych na zasadzie książeczek z przepustkami i tryptyków celem oddawania ich na skład przedsiębiorstw handlowych i wystawy na polskim obszarze celnym.

3) Dyrekcje Ceł zarządzają kontrolę (doraźną lub perjodyczną) celem stwierdzenia, czy warunki ustalone dla odpraw celnych środków przewozowych, są przestrzegane przez osoby, które korzystają z tych odpraw.

4) Ostateczna odprawa celna środka przewozowego wprowadzonego do polskiego obszaru celnego na podstawie książeczki z przepustkami granicznemi lub tryptyku może nastąpić tylko w wyjątkowych przypadkach za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu po uzyskaniu pozwolenia przywozu, jeżeli pozwolenie przywozu jest obowiązujące.

§ 25. 1) Do warunków dokonanej odprawy celnej dla tymczasowego pobytu na polskim obszarze celnym samochodu lub motocykla należy, że samochód lub motocykl odprawiony warunkowo nie może być zgłoszony przez stronę do zarejestrowania bez przedstawienie kwitu celnego, stwierdzającego dokonanie ostatecznej odprawy celnej przywozowej. Jeżeli należności celne za niewywieziony zagranicę samochód lub motocykl zostały ściągnięte od klubu poręczającego, to kwit celny, wydany przez urząd celny na dowód uiszczenia tych należności, może służyć do zarejestrowania samochodu lub motocyklu pod warunkiem przedstawienia pozwolenia przywozu na dany samochód lub motocykl.

2) W razie zagubienia kwitu celnego rejestracja może nastąpić tylko za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu.

§ 26. 1) Używanie na polskim obszarze celnym odprawionych warunkowo środków przewozowych w sposób niezgodny z przepisami niniejszego rozporządzenia, pociąga za sobą wszczęcie postępowania karnego skarbowego.

2) Jeżeli podczas pobytu na polskim obszarze celnym środek przewozowy odprawiony warunkowo zostanie wskutek nieszczęśliwego wypadku zniszczony, Ministerstwo Skarbu może umorzyć przypadające do zapłaty należności celne i inne pod warunkiem, że strona udowodni w sposób niewątpliwy, że ze środka przewozowego nie pozostała żadna część w takim stanie, w którym podlegałaby cłu. W przypadkach, gdy z powodu nieszczęśliwego wypadku środek przewozowy został uszkodzony częściowo, lecz nie nadaje się do wywiezienia zagranicę, lub też ze środka zniszczonego pozostały części podlegające cłu, Ministerstwo Skarbu może zezwolić na zniszczenie takiego środka przewozowego lub pozostałych części pod

kontrolą celną i umorzyć przypadające należności celne i inne. Zniszczenie środka przewozowego lub części powinno być dokonane staraniem i na koszt strony, przyczem strona ponosi również koszta związane z delegowaniem urzędników celem przeprowadzenia kontroli celnej.

§ 27. 1) Na krajowe lub ukrajowione środki przewozowe wywożone zagranicę na okres przejściowy, celem przewozu osób lub towarów, urzędy celne wydają zaświadczenia na prawo powrotnego wprowadzenia bez cła wymienionych środków przewozowych (wzór Nr. 3). Do wydawania zaświadczeń upoważnione są wszystkie urzędy celne, zarówno graniczne jak i wewnętrzne.

2) Jeżeli środek przewozowy nie jest zaopatrzony w znaki, numery i t. p., umożliwiające stwierdzenie jego tożsamości przy powrocie z zagranicy, urząd celny nakłada na środek przewozowy plombę celną i zaznacza to w zaświadczeniu.

3) Książeczki z przepustkami granicznemi i tryptyki przewidziane dla zagranicznych środków przewozowych nie mogą być używane przy odprawie wywozowej i przywozowej krajowych lub ukrajowionych środków przewozowych.

§ 28. 1) Zaświadczenia wymienione w § 27 są ważne na jeden rok od daty wystawienia i służą do wielokrotnego przekraczania granicy przez dowolny urząd celny, przyczem każdy wyjazd i powrót do kraju powinien być odnotowany na zaświadczeniu przez wpisanie daty, wyciśnięcie pieczęci urzędu i podpis urzędnika celnego. W przypadkach zasługujących na uwzględnienie Dyrekcje Ceł mogą przedłużyć okres ważności zaświadczenia o 6 miesięcy.

2) W razie dokonania zagranicą koniecznej naprawy krajowych lub ukrajowionych środków przewozowych strona obowiązana jest zgłosić to przy powrocie do polskiego obszaru celnego granicznemu urzędowi celnemu i przedstawić zaświadczenie zagranicznego warsztatu reperacyjnego, określające rodzaj i ilość materjałów, dodanych przy reparacji oraz konieczność naprawy dla umożliwienia dalszej jazdy. Zaświadczenie powinno być potwierdzone przez właściwą miejscową władzę administracji ogólnej. Przy wykonaniu drobnych reparacyj zaświadczenie nie jest wymagane. Za materjały dodane przy reparacji urząd celny wymierza należności celne według ogólnych przepisów ustalonych dla biernego obrotu reparacyjnego.

3) Jeżeli posiadacz krajowego lub ukrajowionego środka przewozowego nabędzie w czasie pobytu zagranicą części zapasowe (opony, dętki i t. p.), powinien je przy powrocie do polskiego obszaru celnego zgłosić w granicznym urzędzie celnym, chociażby części te były ze środkiem przewozowym połączone. Urząd celny odprawia nabyte zagranicą części zapasowe na ogólnych zasadach, przyczem może zastosować ulgi przewidziane w § 27 przepisów wykonawczych do prawa celnego.

§ 29. 1) Zagraniczne środki przewozowe, odprawiane warunkowo na podstawie niniejszego rozporządzenia, urzędy celne zapisują do rejestru zagranicznych środków przewozowych. Rejestr ten powinien zawierać:

1) numer bieżący,
2) datę wjazdu,
3) rodzaj środka przewozowego,
4) rodzaj i numer dokumentu odprawy,
5) nazwisko i miejsce zamieszkania osoby, na którą opiewa dokument odprawy,
6) termin ważności dokumentu odprawy,
7) rodzaj i wysokość pobranego zabezpieczenia,
8) datę zwrotu zabezpieczenia,
9) datę ostatecznego wyjazdu,
10) pobrane opłaty za opóźnienie wyjazdu (§ 16),
11) nazwę urzędu celnego wyjściowego,
12) uwagi.

2) Do rejestru zapisywać należy pierwszy wjazd i ostateczny wyjazd środka przewozowego. Przy odprawie na podstawie książeczki z przepustkami granicznemi zapisuje się do rejestru każdy wjazd i każdy wyjazd.

3) Rejestr prowadzi się w okresach rocznych i pozostaje stale w urzędzie celnym. Organa kontrolne są obowiązane badać, czy odprawa środków przewozowych i zapisywanie do rejestru odbywa się zgodnie z niniejszem rozporządzeniem.

§ 30. 1) Zaświadczenie o warunkowej odprawie środków przewozowych, przewidziane w § 5 niniejszego rozporządzenia, urząd celny wypisuje w dwóch je-

dnobrzmiących egzemplarzach zapomocą papieru barwiącego, zaopatrując je w kolejną numerację w ciągu okresów rocznych. Z upływem okresu rocznego rozpoczyna się nową numerację, chociażby blok zawierający zaświadczenia nie był wyczerpany. W zaświadczeniu urząd celny umieszcza dokładny opis środka przewozowego, określa wysokość ciążących na środku przewozowym należności celnych i wyszczególnia, czy i w jaki sposób należności celne zostały zabezpieczone (np. w gotówce, w papierach wartościowych, bez zabezpieczenia celnego i t. p.). Zaświadczenie powinno być podpisane przez urzędnika celnego dokonywającego odprawy i zaopatrzone w pieczęć urzędu celnego. Podróżny powinien podpisać umieszczone na zaświadczeniu zobowiązanie co do powrotnego wywozu zagranicę środka przewozowego wraz z częściami zapasowemi, przed upływem ważności zaświadczenia.

2) W przypadkach pobrania zabezpieczenia celnego w gotówce drugi egzemplarz zaświadczenia służy jako dowód kasowy, w innych przypadkach urząd celny zatrzymuje wymieniony egzemplarz jako załącznik do rejestru zagranicznych środków przewozowych. Pierwszy egzemplarz zaświadczenia otrzymuje podróżny.

3) Pobranie zabezpieczenia celnego w gotówce kasa urzędu celnego potwierdza na obydwu egzemplarzach zaświadczenia w sposób przewidziany w instrukcji rachunkowej dla władz i urzędów celnych.

4) Jeżeli przy wyjeździe z polskiego obszaru celnego podróżny oświadczy, że w okresie ważności zaświadczenia będzie przekraczał granicę kilkakrotnie, należy adnotację o pierwszym wyjeździe uskutecznić tylko na odwrotnej stronie zaświadczenia należy odnotowywać dalsze wjazdy i wyjazdy.

5) Przy ostatecznym wyjeździe środka przewozowego z polskiego obszaru celnego urząd celny zatrzymuje zaświadczenie, notuje na pierwszej stronie zaświadczenia datę wyjazdu i pozycję rejestru i po podpisaniu przez urzędnika celnego i wyciśnięciu pieczęci urzędowej, odsyła zaświadczenie do pierwotnego urzędu wejściowego. W przypadkach, gdy urząd celny wyjściowy zwraca zabezpieczenie celne złożone w gotówce, zaświadczenie pozostaje w urzędzie wyjściowym a do pierwotnego urzędu celnego wyjściowego, urząd wyjściowy przesyła zawiadomienie o wyjeździe środka przewozowego i uskutecznionym zwrocie zabezpieczenia celnego.

6) Zarachowanie i zwrot zabezpieczenia celnego odbywa się stosownie do przepisów instrukcji rachunkowo-kasowej dla władz i urzędów celnych. Pozatem stosuje się przepisy obowiązujące przy odprawie podróżnych i ich bagażu, ustalone w instrukcji manipulacyjnej dla władz i urzędów celnych.

7) W razie ujawnienia przy wyjeździe braku jakichkolwiek przedmiotów odprawionych warunkowo, urząd celny powinien sporządzić protokół z oznaczeniem rodzaju przedmiotów i ich wagi a pozatem odnotować na zaświadczeniu stwierdzony brak przedmiotów. Jeżeli za niewywiezione przedmioty złożone zostało zabezpieczenie celne w gotówce, urząd celny nie zwraca podróżnemu zabezpieczenia za te przedmioty, lecz zarachuje je ostatecznie. Gdy zabezpieczenie celne pobrane zostało w innej formie, lub środek przewozowy był zwolniony od zabezpieczenia celnego, podróżny powinien niezwłocznie uiścić należności celne za niedostarczone do wywozu przedmioty.

§ 31. 1) Książeczka z przepustkami granicznemi (carnet de passages en douanes) składa się z okładki oraz poszczególnych przypustek granicznych, drukowanych w języku francuskim.

2) Pierwsza stronica okładki książeczki zawiera numer, daty dotyczące ważności książeczki, firmę wystawiającego klubu automobilowego oraz nazwisko i adres członka, któremu książeczka została wydana. Pozatem na stronicy pierwszej umieszczony jest spis krajów, w których książeczka może być używana oraz spis klubów, które przejęły gwarancję za zobowiązania wynikające z używania książeczki w poszczególnych krajach.

3) Druga (wewnętrzna) strona okładki zawiera dane dotyczące samochodu lub motocyklu (markę, numer, ilość cylindrów, kolor, wagę i t. p.), datę wystawienia książeczki, podpis prezesa specjalnej komisji celnej międzynarodowego związku klubów automobilowych względnie turystycznych, podpis prezesa względnie zastępcy klubu, który książeczkę wydał oraz podpis osoby, której książeczka została wydana.

4) Poszczególne przepustki graniczne znajdujące się wewnątrz książeczki zaopatrzone są kolejnemi numerami i składają się z odcinka wjazdowego (volet

d'entrée), odcinka wyjazdowego (volet de sortie) oraz grzbietu. Każda przepustka powinna zawierać opis samochodu lub motocyklu stosownie do napisów w poszczególnych wierszach.

5) Dla oznaczenia nieważności książeczki na jedno lub więcej państw wyszczególnionych na pierwszej stronicy okładki tego dokumentu, będą kluby wydające książeczki umieszczać na wszystkich odcinkach wjazdowych (volets d'entrée) oraz na okładce książeczki odcisk pieczątki, wyobrażający czerwony krążek o średnicy 40 mm z poprzecznym białym paskiem szerokości 10 mm, przyczem będzie w nim wpisana nazwa kraju, na który książeczka nie jest ważna. Książeczki nieważne na polskim obszarze celnym będą posiadały pieczątki z napisem «Polska».

§ 32. 1) Odcinki wjazdowe (volets d'entrée) służą do kontroli wjazdu do polskiego obszaru celnego samochodu lub motocyklu, odcinki wyjazdowe (volets de sortie) służą do kontroli wyjazdu zagranicę.

2) Przy wjazdowej odprawie wejściowy urząd celny po zbadaniu ważności książeczki, sprawdza, czy wprowadzony samochód lub motocykl odpowiada danym zawartym w okładce książeczki z przepustkami granicznemi i w odcinku, który ma być wypełniony, poczem wypełnia odcinek wjazdowy, oznaczając we właściwych wierszach: termin ważności przepustki, wjazd do polskiego obszaru celnego, datę wjazdu, nazwę urzędu celnego wejściowego i pozycję rejestru. W odcinku wyjazdowym urząd celny wejściowy oznacza we właściwych wierszach: termin ważności przepustki, nazwę urzędu celnego wejściowego i pozycję rejestru. W górnej części grzbietu przeznaczonej dla adnotacyj wjazdowych urząd celny wejściowy wypisuje wyrazy «obszar celny Rzeczypospolitej Polskiej» i oznacza datę wjazdu oraz nazwę urzędu celnego wejściowego. Pozatem na odcinku wjazdowym i na górnej części grzbietu powinna być wyciśnięta pieczęć urzędu celnego i umieszczony podpis urzędnika celnego.

W razie stwierdzenia niezgodności przywiezionych części zapasowych z zapisem w książeczce urząd celny zanotuje na zatrzymanym odcinku wjazdowym i następnym wyjazdowym faktyczną ilość i rodzaj przywiezionych części zapasowych.

3) Odcinek wjazdowy urząd celny wejściowy zatrzymuje jako załącznik do rejestru celem kontroli wyjazdu samochodu lub motocyklu zagranicę we właściwym terminie.

4) Przy wyjeździe samochodu lub motocyklu zagranicę urząd celny wyjściowy po sprawdzeniu danych zawartych na okładce książeczki i odcinku przepustki wypełnia odcinek wyjazdowy, oznaczając we właściwych wierszach: wyjazd z polskiego obszaru celnego, datę wyjazdu, nazwę urzędu celnego wyjściowego i pozycję rejestru. Wdolnej części grzbietu przeznaczonej dla adnotacji wyjazdowych urząd celny wyjściowy wypisuje wyrazy: «obszar celny Rzeczypospolitej Polskiej» i oznacza datę wyjazdu oraz nazwę urzędu celnego wyjściowego. Pozatem na odcinku wyjazdowym i na dolnej części grzbietu powinna być wyciśnięta pieczęć urzędu celnego i umieszczony podpis urzędnika celnego. Wypełniony odcinek wyjazdowy urząd celny wyjściowy zatrzymuje i niezwłocznie odsyła urzędowi celnemu wejściowemu wskazanemu na tym odcinku, książeczkę zaś zwraca stronie.

5) W ten sposób postępuje się w terminie ważności książeczki przy każdorazowym przyjeździe i wyjeździe samochodu lub motocyklu, aż do wyczerpania przepustek. W rubryce 4 rejestru (§ 29 ust. 1) należy przy wjeździe i wyjeździe notować oprócz numeru książeczki także numer przepustki, na której podstawie nastąpił wjazd lub wyjazd.

6) W razie ustalenia przy wywozie braku jakichkolwiek przedmiotów wymienionych w odcinku wjazdowym, należy sporządzić protokół z oznaczeniem rodzaju przedmiotu i jego wagi i odnotować brak przedmiotów na dolnej (wyjazdowej) części grzbietu przepustki. Protokół dołączyć należy do odcinka wyjazdowego przepustki i przesłać niezwłocznie do urzędu celnego wejściowego.

§ 33. 1) Tryptyk składa się z trzech części (kart oznaczonych liczbami I, II, III) i zawiera następujące dane umieszczone na każdej części: nazwę klubu, któremu powierzono wydawanie tryptyków, numer tryptyku, termin ważności, nazwę klubu zagranicznego, któremu tryptyk wydano, imię, nazwisko i adres członka klubu zagranicznego, który korzysta z tryptyku, opis środka przewozowego (markę, numery silnika i podwozia, wagę i t. p.) oraz wyszczególnienie rodzaju i wagi części zapasowych. Niezależnie od tych danych w tryptyku powinien być

oznaczony kolor samochodu, forma nadwozia oraz ilość cylindrów silnika. Ponadto każda część tryptyku powinna być zaopatrzona w pieczęć i podpis zarządu klubu zagranicznego, któremu wydano tryptyk oraz w podpis posiadacza tryptyku.

2) Wymienione w ust. 1 dane powinny być wpisane do tryptyku przez zarząd klubu zagranicznego, któremu wydano tryptyk.

§ 34. 1) Przy wjazdowej odprawie urząd celny po zbadaniu ważności tryptyku, sprawdza, czy wprowadzony środek przewozowy odpowiada danym zawartym w tryptyku, poczem na pierwszej stronie kart I, II i III tryptyku u dołu wpisuje datę wjazdu, pozycję rejestru i po podpisaniu przez urzędnika i wyciśnięciu pieczęci urzędowej, kartę Nr. 1 zatrzymuje jako załącznik do rejestru celem kontroli wyjazdu środka przewozowego zagranicę, pozostałe zaś karty wręcza podróżnemu. W razie stwierdzonej niezgodności przywiezionych części zapasowych z zapisem w tryptyku, urząd celny zanotuje w kartach I, II i III faktyczną ilość i rodzaj przywiezionych części zapasowych.

2) Jeżeli przy wyjeździe z polskiego obszaru celnego podróżny oświadczy, że w okresie ważności tryptyku będzie przekraczał granicę kilkakrotnie, należy adnotację o pierwszym wyjeździe uskutecznić tylko na odwrotnej stronie karty Nr. II i pozostawić ją właścicielowi. Na tej samej odwrotnej stronie karty Nr. II należy odnotować następne wjazdy i wyjazdy.

3) Przy ostatecznym wyjeździe środka przewozowego z polskiego obszaru celnego urząd celny sprawdza według danych zawartych w tryptyku, czy wszystkie wymienione w nim przedmioty są zgłoszone do wywozu, poczem notuje u dołu kart Nr. II i III datę wyjazdu i pozycję rejestru; po podpisaniu kart przez urzędnika oraz wyciśnięciu pieczęci urzędowej, kartę Nr. II urząd celny zatrzymuje w celu niezwłocznego odesłania do urzędu celnego wejściowego jako potwierdzenie wyjazdu, a kartę Nr. III wręcza podróżnemu.

4) Jeżeli urząd celny wyjściowy stwierdzi przy wyjeździe brak jakiegokolwiek przedmiotu wymienionego w tryptyku, powinien sporządzić protokół z oznaczeniem rodzaju przedmiotu i jego wagi, a pozatem odnotować w karcie Nr. III na stronie odwrotnej u dołu stwierdzony brak przedmiotu. Protokół ten należy niezwłocznie odesłać do pierwotnego urzędu celnego wejściowego.

5) W przypadkach przewidzianych w § 12 niniejszego rozporządzenia urząd celny wyjściowy po otrzymaniu wniosku poświadczy na karcie II i III datę ostatecznego wyjazdu, poczem kartę Nr. III zwróci klubowi, a kartę Nr. II prześle właściwemu urzędowi celnemu wejściowemu.

§ 35. Przy wprowadzaniu sprzętu obozowniczego (§ 10 ust. 1-d) urząd celny wejściowy sprawdza przedmioty ze spisem inwentarza i potwierdza zgodność na obydwu egzemplarzach spisu. Jeden egzemplarz spisu wręcza się stronie celem przedstawienia urzędowi celnemu przy wyjeździe z polskiego obszaru celnego. Urząd celny wyjściowy po sprawdzeniu spisu potwierdza na nim wywóz sprzętu obozowniczego, poczem spis odsyła do urzędu celnego wejściowego.

§ 36. 1) Wzory książeczek z przepustkami granicznemi i tryptyki będą rozsyłane urzędom celnym do wiadomości.

2) Notując w zaświadczeniach, książeczkach z przepustkami granicznemi, tryptykach i przepustkach daty wjazdu i wyjazdu środków przewozowych, urzędy celne powinny oznaczać w sposób wyraźny dni cyframi arabskiemi a miesiące cyframi rzymskiemi.

3) Jeżeli wystawione dla samochodów książeczki z przepustkami granicznemi lub tryptyki nie wyszczególniają ilości cylindrów silnika, urząd celny wejściowy powinien ilość cylindrów zanotować dodatkowo na odcinku wjazdowym przepustki względnie na karcie I tryptyku.

4) W przypadkach, gdy na odwrotnej stronie zaświadczenia o warunkowej odprawie środków przewozowych lub na odwrotnej stronie karty II tryptyku braknie miejsca dla dalszych potwierdzeń wyjazdu i wjazdu, zezwala się na dołączenie do tych dokumentów kart dodatkowych. Na karcie dodatkowej należy zaznaczyć numer zaświadczenia lub tryptyku a miejsce złączenia karty z zaświadczeniem lub tryptykiem opatrzyć w pieczęć urzędową.

5) Wysokość opłaty uiszczonej przez podróżnego w myśl postanowień § 16 ust. 1 należy oznaczyć w rejestrze zagranicznych środków przewozowych i na kar-

cie II tryptyku względnie odcinku wyjazdowym przepustki z wyszczególnieniem pozycji rejestru opłat celnych. Jeżeli podróżny opłaty nie uiścił, urząd celny wyjściowy czyni o tem adnotację w karcie Nr. III tryptyku, względnie w książeczce z przepustkami, na grzbiecie przepustki wyjazdowej, a następnie wysyła do urzędu celnego, właściwego ze względu na siedzibę klubu poręczającego, zawiadomienie, w którem wyszczególnia dane zawarte w tryptyku lub książeczce z przepustkami granicznemi, datę ważności tych dokumentów, datę wyjazdu środka przewozowego zagranicę i przypadającą do uiszczenia kwotę, czyniąc jednocześnie w rejestrze i karcie II tryptyku względnie odcinku wyjazdowym przepustki adnotację o wysłaniu zawiadomienia. Na podstawie otrzymanego zawiadomienia urząd celny ściąga opłatę od klubu poręczającego.

§ 37. 1) Przedłużenie okresu ważności (§ 11 ust. 2) należy poświadczyć z wyciśnięciem pieczęci urzędowej:

a) w tryptyku na odwrotnej stronie kart Nr. II i III;

b) w książeczce z przepustkami granicznemi na pierwszej stronie okładki obok pierwotnej daty określającej ważność książeczki oraz na właściwej przepustce u dołu odcinka wyjazdowego i na dolnej części grzbietu;

c) jeżeli klub, który zgłosił wniosek o przedłużenie okresu ważności książeczki z przepustkami, umieści na okładce książeczki odbitkę pieczęci, ustalonej na międzynarodowej konferencji celnej dla wpisywania w niej poświadczenia dotyczącego przedłużenia okresu ważności książeczki, to poświadczenie takie należy umieszczać w odpowiednich rubrykach tej odbitki.

2) W przypadkach, gdy stronie potrzebny jest dla władz zagranicznych dowód, że środek przewozowy znajduje się na polskim obszarze celnym, urząd celny na wniosek strony i po przedstawieniu przez nią środka przewozowego wystawia poświadczenie według załączonego wzoru Nr. 4. Poświadczenia zagranicznych urzędów celnych, stwierdzające że środek przewozowy znajduje się poza granicą polskiego obszaru celnego, mogą być sporządzone w formie dowolnej, muszą jednak zawierać wszystkie szczegóły, dotyczące tożsamości, wypisane w książeczce z przepustkami granicznemi lub tryptyku oraz datę dokonania oględzin środka przewozowego.

§ 38. 1) Zaświadczenie na krajowe lub ukrajowione środki przewozowe (wzór Nr. 3) urząd celny wypisuje w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach zapomocą papieru barwiącego, zaopatrując je w kolejną numerację w ciągu okresów rocznych. Z upływem okresu rocznego rozpoczyna się nową numerację, chociażby blok zawierający zaświadczenia nie był wyczerpany. Zaświadczenie powinno zawierać dokładny opis środka przewozowego i ma być zaopatrzone w podpis urzędnika celnego i pieczęć urzędową oraz w podpis strony. Pierwszy egzemplarz zaświadczenia wydaje się stronie, drugi egzemplarz pozostaje w urzędzie celnym.

2) Rejestru ruchu środków przewozowych wymienionych w ust. 1 nie prowadzi się.

§ 39. Dokonanie warunkowej odprawy samochodów na podstawie niniejszego rozporządzenia nie uprawnia do wykonywania zawodowego lub zarobkowego przewozu osób i towarów przez granicę celną bez uzyskania osobnej zgody Ministra Skarbu (art. 75 prawa celnego).

§ 40. Sposób postępowania celnego przy odprawie celnej środków przewozowych, niewymienionych w § 1 niniejszego rozporządzenia regulują osobne instrukcje (np. kolejowo-celna, lotniczo-celna i t. p.).

§ 41. Rozporządzenie niniejsze nie narusza postanowień, dotyczących ruchu środków przewozowych przez granicę celną a ustalonych w umowach międzynarodowych, zawartych przez Rzeczypospolitą Polską.

§ 42. Wszelkie środki przewozowe odprawiane warunkowo są wolne od celnej opłaty manipulacyjnej, pobieranej z tytułu dokonania odprawy warunkowej.

§ 43. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 15 sierpnia 1935 r.

Dodatek 2.

PRZEPISY O MONOPOLU TYTONIOWYM.

A) Ustawa
z dnia 1 czerwca 1922 r. (Dz. U. 47 poz. 409)
o monopolu tytoniowym.

(w brzmieniu obecnie obowiązującym).

DZIAŁ I.

Postanowienia ogólne.

Art. 1. Produkcja, przywóz z zagranicy oraz sprzedaż surowca tytoniowego i wyrobów tytoniowych jest przywilejem Państwa i stanowi przedmiot monopolu skarbowego.

Art. 2. Artykuły, nie zawierające części składowych rośliny tytoniowej, lecz służące do palenia pod postacią surogatów tytoniowych, mogą być wytwarzane, przywożone z zagranicy i sprzedawane tylko na podstawie zezwolenia Ministra Skarbu. Takie samo zezwolenie wymagane będzie co do nabycia surogatów tytoniowych, jak również co do przewożenia, przesyłania oraz przyjmowania do przewozu lub przesyłki w ilości przekraczającej normę, ustanowioną przez Ministra Skarbu.

Art. 3. Przez tytoń w myśl niniejszej ustawy rozumieć należy zarówno surowiec tytoniowy, jakoteż gotowe wyroby tytoniowe.

Przez surowiec tytoniowy rozumie się nieprzerobione liście, łodygi, korzenie i odpadki rośliny tytoniowej.

Wyroby tytoniowe są to artykuły, służące do palenia, jako to: cygara, cygaretki, tytoń krajany, papierosy, pachitosy i t. p., do zażywania jako tabaka, do żucia, oraz do celów rolniczych lub lekarskich, a sporządzone, bądź wyłącznie z części składowych rośliny tytoniowej, bądź przy użyciu oprócz tytoniu również przymieszki innych materjałów.

Art. 4. Minister Skarbu rozstrzyga, czy pewien artykuł stanowi w rozumieniu niniejszej ustawy tytoń, surowiec tytoniowy, wyroby tytoniowe, albo też surogat, jako przymieszkę, tudzież, czy ten surogat może być dopuszczony w obrocie.

Art. 5. Osobom prywatnym zabrania się bez zezwolenia kompetentnej władzy skarbowej:

a) uprawy tytoniu, jak niemniej pielęgnowania roślin tytoniowych, które wyrosły bez uprawy, nie wyłączając roślin ogrodowych i doniczkowych;

b) przywozu tytoniu z zagranicy z wyjątkiem wyrobów, przeznaczonych do użytku osobistego, nie przewyższających 1 kilograma wagi;

c) przewożenia, przesyłania oraz przyjmowania do przesyłki lub przewozu tytoniu ponad normę, ustanowioną przez Ministra Skarbu;

d) wytwarzania wyrobów tytoniowych i przerabiania gotowych wyrobów tytoniowych z wyjątkiem niezawodowego wyrabiania papierosów dla użytku domowego (art. 12);

e) sprzedaży surowca tytoniowego i wyrobów tytoniowych oraz ich nabywania u osób, nie posiadających urzędowego pozwolenia na tę sprzedaż;

f) odpłatnego odstępowania surowca tytoniowego i wyrobów z niego, choćby legalnie nabytych, lub sprowadzonych z zagranicy;

g) posiadanie i przechowywanie surowca tytoniowego, maszyn, narzędzi i chemicznych przymieszek, służących do zawodowej fabrykacji wyrobów tytoniowych;

h) gromadzenie zapasów wyrobów tytoniowych ponad normę, ustanowioną przez Ministra Skarbu [1]).

Art. 6 i 7 uchylone w art. 18 ustawy z 18/3 1932 Dz. U. 26 poz. 240 o organizacji przedsiębiorstwa Polski Monopol Tytoniowy.

Art. 8. Warunki i sposób udzielania osobom prywatnym zezwoleń na przywóz tytoniu z zagranicy ustala Minister Skarbu, który mocen jest w drodze ogólnie obowiązującego rozporządzenia, jak też w poszczególnych wypadkach udzielać zezwoleń na ułatwienia przy przywozie.

Art. 9. Wyroby tytoniowe, przywożone z zagranicy, podlegają, o ile ustawa nie zawiera w tym względzie odmiennych postanowień, opłacie celnej i podatkowi konsumpcyjnemu, pobieranemu pod nazwą należytości monopolowej w formie dodatku od cła. Odpowiedzialność za opłatę należytości monopolowej, której wysokość ustala Minister Skarbu, określa się wedle przepisów ustawy celnej.

O obowiązku opłaty i wysokości tej należytości decydują władze skarbowe z wyłączeniem kompetencji sądów.

Należytość monopolową, nie uiszczoną przy imporcie wyrobów tytoniowych, ściąga się w sposób, przewidziany dla ściągania zaległych należytości celnych.

Art. 10. Wolne są od cła i należytości monopolowej przewożonej przez podróżnych do własnego ich użytku drobne ilości wyrobów tytoniowych do 50 gramów tytoniu, przyrządzonego do palenia, 10 gramów tabaki, albo 50 sztuk papierosów lub 20 sztuk cygar.

Art. 11. Przewóz tytoniu przez obszar Państwa Polskiego z zagranicy do obszarów zagranicznych odbywa się pod kontrolą urzędów i organów skarbowych oraz celnych według postanowień ustawy celnej.

Art. 12. Osoby, które w sposób zgodny z nieniejszą ustawą nabyły wyroby tytoniowe, mają prawo do przyrządzenia ich do swego użytku, a w szczególności do wyrabiania z krajanego tytoniu papierosów dla siebie i na użytek domowy, wolno im też przy wyrabianiu papierosów korzystać z pomocy swych sług i domowników.

Wszelki wyrób papierosów na zamówienie i na rachunek innych osób, oraz wyrób ich z własnego tytoniu w celu rozsprzedaży podlega zakazowi w myśl art. 5 ust. d.

Art. 13 [2]) uchylono w art. 18 ustawy z 18/3 1932 Dz. U. 26 poz. 240 o organizacji przedsiębiorstwa Polski Monopol Tytoniowy.

Art. 14. Kto posiada lub przechowuje ilości tytoniu, przewyższające normy, ustanowione przez Ministra Skarbu — obowiązany jest na żądanie organów skarbowych wykazać jego pochodzenie oraz prawidłowe nabycie.

Art. 15. Umowy osób prywatnych, które uchybiają prawom Skarbu, w art. 1 zastrzeżonym, są nieważne. Prywatne umowy, dotyczące nabycia, obciążenia lub zmiany takich praw, do których wykonywania wymaga się zezwolenia władz skarbowych, nabierają mocy po zatwierdzeniu ich przez Ministra Skarbu.

Niedopuszczalne jest bez zezwolenia Ministra Skarbu zajęcie egzekucyjne wyżej wymienionych praw, urządzeń, przyrządów i materjałów, które służą do wykonywania koncesji.

Przedmiotem zaspokojenia roszczeń prywatno-prawnych może być wynagrodzenie należne koncesjonarjuszom, o ile nie ma służyć na zaspokojenie pretensji Skarbu.

---

[1]) Przepisy art. 5 lit. c), e) i f) uchylone przepisem art. 12 rozp. Prez. z 27/10 1933 Dz. U. 84 poz. 617, o ile dotyczą wyrobów tytoniowych, o których mowa w tymże rozporządzeniu.

[2]) Zob. art. 2 i 3 rozp. Prez. z 27/10 1933 Dz. U. 84 poz. 617 o sprzedaży wyrobów tytoniowych oraz § 1 do 3 rozp. Min. Sk. z 30/10 1933 Dz. U. 87 poz. 676 do rozp. Prez. Rp. Dz. U. 84 poz. 617.

DZIAŁ II.

Organizacja Państwowego Monopolu Tytoniowego i Skarbowego Nadzoru Monopolowego.

Art. 16 do 20 uchylono w art. 18 ustawy z 18/3 1932 Dz. U. 26 poz. 240 o organizacji przedsiębiorstwa Polski Monopol Tytoniowy, z wyjątkiem ustępu 2 art. 17.

Art. 17 ust. 2. Oddanie monopolu w dzierżawę, względnie w administrację poręczającą, nie może nastąpić bez zgody Sejmu. Toż samo dotyczy oddania w zastaw dochodów monopolu.

Art. 21. Oprócz władz, urzędów i organów, którym bezpośrednio poruczono zarząd i kontrolę praw monopolu tytoniowego, obowiązani są współdziałać w ochronie tych praw również inni urzędnicy i funkcjonarjusze zarówno państwowi, jak komunalni, a w szczególności policja państwowa, żandarmerja wojskowa oraz wojskowa straż graniczna.

Obowiązek taki ciąży też na urzędnikach i funkcjonarjuszach kolei żelaznych i przedsiębiorstw transportowych i żeglugowych, zarówno państwowych, jak prywatnych.

DZIAŁ III.

Postanowienia karne.

Art. 22 do 48 uchylono ustawami karnymi skarbowymi.

Art. 49 ust. 1 uchylony przez art. 250 i 255 pr. kar. sk.

Art. 49 ust. 2 uchylony przez art. 305 pr. kar. sk.

DZIAŁ IV.

Przepisy przejściowe (art. 50 do 62)

jako zbędne opuszczono.

B) Ustawa

z dnia 18 marca 1932 r. (Dz. U. 26 poz. 240)

o utworzeniu państwowego przedsiębiorstwa „Polski Monopol Tytoniowy"

ze zmianami, zawartymi w art, 8 rozp. Prez. z 27/10 1933 Dz. U. 84 poz. 617 o sprzedaży wyrobów tytoniowych.

Art. 1. Eksploatowanie na rzecz Skarbu Państwa monopolu skarbowego, określonego ustawą z dnia 1 czerwca 1922 r. o monopolu tytoniowym (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 409), powierza się przedsiębiorstwu państwowemu pod nazwą «Polski Monopol Tytoniowy», prowadzonemu na zasadach handlowych.

Art. 2. Przedsiębiorstwo «Polski Monopol Tytoniowy» stanowi samoistną osobę prawną z siedzibą w m. st. Warszawie.

Art. 3. Przedsiębiorstwo «Polski Monopol Tytoniowy» będzie wpisane do rejestru handlowego, Wpisaniu do rejestru handlowego podlega firma, siedziba, przedmiot i władze przedsiębiorstwa.

Art. 4. Przedsiębiorstwo «Polski Monopol Tytoniowy» przejmuje na własność cały majątek państwowy tak nieruchomy, jak i ruchomy, znajdujący się w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy pod zarządem Dyrekcji Polskiego Mono-

polu Tytoniowego, ustanowionej rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 30 maja 1923 r. w przedmiocie organizacji Państwowego Monopolu Tytoniowego w wykonaniu ustawy z dnia 1 czerwca 1922 r. o monopolu tytoniowym (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 507) oraz wszelkie aktywa i pasywa Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego.

Majątek tak nieruchomy jak i ruchomy, nabyty w przyszłości przez przedsiębiorstwo «Polski Monopol Tytoniowy», będzie również stanowić własność tegoż przedsiębiorstwa.

Art. 5. Zbywanie i zamiana majątku nieruchomego przędsiębiorstwa «Polski Monopol Tytoniowy» może nastąpić jedynie na podstawie upoważnienia ustawowego.

Art. 6. Przedsiębiorstwo «Polski Monopol Tytoniowy» jest wolne od wszelkich danin publicznych z wyjątkiem opłat na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego, podatków komunalnych od gruntów i budynków, opłat komunalnych od przeniesienia własności nieruchomości, zaprotestowanych weksli, plakatów i anonsów, tudzień innych podatków komunalnych z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

Przeniesienia własności nieruchomości pomiędzy Skarbem Państwa a przedsiębiorstwem «Polski Monopol Tytoniowy» nie podlegają żadnym opłatom ani państwowym, ani komunalnym.

Art. 7. Zarząd przedsiębiorstwa «Polski Monopol Tytoniowy» należy do Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego z dyrektorem na czele, podporządkowanej Ministrowi Skarbu.

Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia organizację przedsiębiorstwa.

Art. 8. Ceny sprzedaży wyrobów tytoniowych ustala Minister Skarbu (w brzmieniu Dz. U. poz. 617/33).

Art. 9. Minister Skarbu określa warunki udzielania, cofania i wygasania koncesyj na uprawę tytoniu, prowadzenia uprawy przez osoby prywatne oraz czas trwania koncesyj.

Osoby, które otrzymały koncesję na uprawę tytoniu, obowiązane są do odstąpienia całego wyprodukowanego zapasu surowca przedsiębiorstwu «Polski Monopol Tytoniowy» po cenach taryfowych, ustanawianych przez Ministra Skarbu.

Minister Skarbu określa zasady i tryb postępowania, ustalającego szacunek surowca tytoniowego, odstępowanego przedsiębiorstwu «Polski Monopol Tytoniowy» przez osoby prywatne.

Art. 10. Minister Skarbu może w drodze rozporządzeń uprawniać Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego i podległe jej organa przedsiębiorstwa do załatwiania w trybie postępowania administracyjnego w charakterze władz i organów skarbowych spraw, związanych z nadawaniem i cofaniem zezwoleń (koncesyj) na uprawę tytoniu oraz z prowadzeniem uprawy przez osoby prywatne (ustęp 1 nin. art. w brzmieniu Dz. U. poz. 617/33).

Minister Skarbu ustala przytem tryb postępowania w tych sprawach oraz stosunek władz i organów przedsiębiorstwa do innych władz i organów skarbowych.

Art. 11 i 12, dotyczące stosunków służbowych przedsiębiorstwa «Polski Monopol Tytoniowy» — opuszczono jako zbędne.

Art. 13. Od ostatecznych decyzyj władz i organów przedsiębiorstwa, wydanych w trybie postępowania administracyjnego w zakresie spraw, przewidzianych w art. 10 niniejszej ustawy, jako też i od ostatecznych decyzyj Ministra Skarbu lub władz i organów przedsiębiorstwa, wydanych w trybie postępowania administracyjnego w sprawach, o których mowa w ust. 1 i 3 art. 11 niniejszej ustawy, służy prawo skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Art. 14 i 15, dotyczące wewnętrznej gospodarki Pol. Monopolu Tyt. opuszczono.

Art. 16. Zastępstwo sądowe w sprawach, dotyczących praw i interesów majątkowych przedsiębiorstwa «Polski Monopol Tytoniowy» należy do zakresu działania Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 17. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Minstrowi Skarbu w porozumieniu, o ile chodzi o postanowienia art. 3, z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 18. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą postanowienia, zawarte w art. 6, 7 i 13 oraz 16 do 20 ustawy z dnia 1 czerwca 1922 r. o monopolu tytoniowym (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 409) z wyjątkiem ust. 2 art. 17 tejże ustawy.

C) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 10 stycznia 1933 r. (Dz. U. 4 poz. 25)
o organizacji przedsiębiorstwa państwowego „Polski Monopol Tytoniowy"

ze zmianami, zawartymi w rozp. Min. Sk. z 5/1 1935 Dz. U. 15 poz. 81.

§ 1 (w brzmieniu rozp. Min. Skarbu z 28/8 1937 Dz. U. 66, poz. 505). Zarząd przedsiębiorstwa «Polski Monopol Tytoniowy» należy do Dyrekcji tego przedsiębiorstwa, podporządkowanej Ministrowi Skarbu.

Na czele Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego stoi Dyrektor Polskiego Monopolu Tytoniowego, odpowiedzialny wobec Ministra Skarbu za całokształt działalności przedsiębiorstwa.

Członkami Dyrekcji są Szefowie działów.

Minister Skarbu ustala w drodze zarządzeń organizację wewnętrzną Dyrekcji, tudzież zakres kompetencji Dyrektora. Zarządzenia te będą ogłaszane w Monitorze Polskim.

§ 2. Do ważności zobowiązań, zaciągniętych w imieniu przedsiębiorstwa «Polski Monopol Tytoniowy» bez osobnych pełnomocnictw, oraz do ważności pełnomocnictw, czeków i zleceń wypłat, wystawianych w imieniu tego przedsiębiorstwa, wymagane są podpisy dwóch członków dyrekcji, bądź innych pracowników przedsiębiorstwa, zgłoszonych przez dyrekcję do rejestru handlowego (ustęp 1 w brzmieniu Dz. U. poz. 84/35).

Podpisy te mają być umieszczone pod pieczęcią przedsiębiorstwa, którą stanowi pieczęć z godłem państwowem i oznaczeniem firmy przedsiębiorstwa w otoku pieczęci.

§ 3. Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego decyduje samodzielnie we wszystkich sprawach związanych z działalnością przedsiębiorstwa, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych dla Ministra Skarbu (§ 4).

§ 4. Do Ministra Skarbu należy:

a) nadzór nad działalnością przedsiębiorstwa i ustalanie ogólnych wytycznych polityki gospodarczej przedsiębiorstwa,

b) ustalenie organizacji wewnętrznej Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego,

c) decydowanie o tworzeniu i kasowaniu zakładów przedsiębiorstwa,

d) ustalanie zasad stosunku służbowego i określanie praw i obowiązków pracowników przedsiębiorstwa,

e) ustalanie planu finansowo-gospodarczego przedsiębiorstwa, decydowanie o zmianach w tym planie, zatwierdzenie obrachunków rocznych,

f) decydowanie o podziale czystego zysku przedsiębiorstwa,

g) decydowanie o tworzeniu przez przedsiębiorstwo funduszów, wysokości tych funduszów i dokonywaniu odpisów na nie,

h) ustalanie zasad zaciągania przez przedsiębiorstwo pożyczek krótkoterminowych,

i) ustalanie warunków udzielania przez przedsiębiorstwo kredytów towarowych,

j) ustalanie norm wysokości zapasów wyrobów gotowych, surowców i materjałów pomocniczych,

k) decydowanie w sprawach zastrzeżonych osobnemi przepisami i w sprawach, które Minister Skarbu zastrzeże do swej aprobaty na mocy oddzielnych zarządzeń.

§ 5. Zakres uprawnień Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego i podległych jej organów, jako władz i organów skarbowych oraz tryb postępowania w tych sprawach normują oddzielne rozporządzenia.

Decyzje w tych sprawach podpisuje Dyrektor Polskiego Monopolu Tytoniowego albo kierownik zakładu, uprawnionego do działania w charakterze władzy skarbowej, lub upoważnieni do zastępowania ich w tym zakresie pracownicy Dyrekcji bądź zakładów.

Do dokumentów o charakterze publiczno-prawnym władze i organa przedsiębiorstwa, uprawnione do występowania w charakterze władzy państwowej, używać będą pieczęci urzędowych z nazwą danej władzy w otoku pieczęci.

§ 6. Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego podlegają:

a) fabryki tytoniu,
b) magazyny surowców,
c) zakłady sprzedaży wyrobów tytoniowych,
d) zakłady uprawy tytoniu,
e) inne ewentualnie uruchamiane przez Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego zakłady, służące do wykonywania zadań przedsiębiorstwa.

Organizację wewnętrzną zakładów monopolowych, ich zakres czynności oraz prawa i obowiązki kierowników tych zakładów normuje Dyrektor Polskiego Monopolu Tytoniowego.

§ 7 do 11, dotyczące rachunkowości etc., opuszczono jako zbędne.

D) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 19 lipca 1932 r. (Dz. U. 67 poz. 623)
o uprawie tytoniu,

ze zmianami zawartymi w rozp. Min. Sk. z 30/3 1935 Dz. U. 27, poz. 207.

Postanowienia ogólne.

§ 1. Prowadzenie uprawy tytoniu wymaga uzyskania koncesji.

Przez uprawę tytoniu w znaczeniu powyższego przepisu rozumie się wszystkie czynności producji surowca tytoniowego, w tej liczbie także pielęgnowanie roślin tytoniowych, choćby nie posianych ani nie posadzonych przez użytkownika gruntu.

Osoby, posiadające koncesję na uprawę tytoniu, nazywane będą w dalszym ciągu niniejszego rozporządzenia plantatorami.

§ 2. Koncesje uprawniają do prowadzenia uprawy tytoniu ściśle tylko w zakresie, wynikającym z dokumentu koncesyjnego.

Przekraczanie tych uprawnień oraz prowadzenie uprawy tytoniu w innym zakresie, aniżeli to wynika z dokumentu koncesyjnego, jest prowadzeniem niedozwolonej uprawy tytoniu.

Za niedozwoloną uprawę tytoniu uważa się w szczególności:

a) uprawę tytoniu innego gatunku, aniżeli wskazany w dokumencie koncesyjnym,
b) prowadzenie uprawy tytoniu na innym gruncie, aniżeli wskazany w dokumencie koncesyjnym,
c) prowadzenie uprawy tytoniu na obszarze, przekraczającym obszar, wskazany w dokumencie koncesyjnym.

§ 3. Za niedozwoloną uprawę tytoniu, pomimo posiadania dokumentu koncesyjnego, uważa się prowadzenie uprawy tytoniu z innego nasienia, aniżeli dostarczone lub wskazane plantatorowi przez organa przedsiębiorstwa «Polski Monopol Tytoniowy».

§ 4. Koncesje na uprawę tytoniu są przywiązane do osoby koncesjonarjusza, nie podlegają dziedziczeniu, ani też nie mogą być odstępowane osobom trzecim bezpłatnie, czy też za wynagrodzeniem.

W razie wygaśnięcia koncesji posiadanej przez plantatora, o ile to wygaśnięcie nastąpiło z powodów wymienionych w p. a—b) § 39, osoby, wchodzące w posiadanie plantacji lub zbiorów po byłych plantatorach, mają prawo do uzyskania koncesji na dokończenie uprawy tytoniu pod warunkiem, iż zawiadomią władzę powołaną do nadania takiej koncesji nie później niż w ciągu 14 dni, o przejęciu plantacji lub zbiorów tytoniu.

§ 5. Koncesje na uprawę tytoniu dzielą się na:

1) Koncesje jednoroczne.
2) Koncesje okresowe.
3) Koncesje na hodowlę rozsady tytoniowej.
4) Koncesje na dokończenie kampanji uprawy tytoniu.

§ 6. Koncesje jednoroczne ważne są na kampanję uprawy tytoniu tylko w jednym określonym w dokumencie koncesyjnym roku gospodarczym.

Przez kampanję uprawy tytoniu w znaczeniu przepisów niniejszego rozporządzenia rozumie się okres od zasiewu tytoniu do terminu wykupu tytoniu w tym samym roku gospodarczym.

Koncesje okresowe nadaje się z ważnością na kilka lat, nie dłużej jednak, niż na okres lat 10; koncesje te ważne są na kampanje uprawy tytoniu w latach, na które zostały wydane.

Koncesje na hodowlę rozsady tytoniowej uprawniają tylko do wyhodowania rozsady tytoniowej (ustęp nin. w brzmieniu Dz. U. poz. 207/35).

Koncesje na dokończenie uprawy tytoniu mogą być nadawane w wypadkach przewidzianych w art. 58 ustawy karnej skarbowej z dnia 18 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 355) [1]) oraz w wypadkach, gdy plantacje lub zbiory tytoniowe po byłych plantatorach przechodzą w ciągu trwania kampanji uprawy tytoniu w posiadanie osób trzecich. Koncesje te uprawniają tylko do dokończenia uprawy tytoniu w danej kampanji uprawy w zakresie wskazanym w dokumencie koncesyjnym.

Nadawanie koncesyj.

§ 7. Koncesje na uprawę tytoniu mogą być nadawane tylko w okręgach, na które rozciąga się terytorjalna właściwość zakładów uprawy tytoniu.

W drodze wyjątku od tej zasady Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego może nadawać koncesje na uprawę tytoniu w celach naukowych, doświadczalnych lub próbnych również i poza wspomnianemi okręgami.

§ 8. Koncesje na uprawę tytoniu z wyjątkiem koncesyj okresowych oraz koncesyj, o których mowa w ustępie 2 § 7, nadają właściwe terytorjalne zakłady uprawy tytoniu.

Koncesje okresowe oraz koncesje, o których mowa w ust. 2 § 7, nadaje Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego.

§ 9. Koncesje nie mogą być nadawane na plantacje mniejsze od 600 m^2; przepis ten nie dotyczy koncesyj wydawanych na uprawę tytoniu w celach naukowych, doświadczalnych lub próbnych.

Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego przysługuje prawo podwyższania w poszczególnych okręgach uprawy tytoniu określonego w ustępie poprzednim minimum obszaru uprawy.

§ 10. Osoby, pragnące uzyskać koncesje na uprawę tytoniu, winny najpóźniej do 15 stycznia roku, w którym zamierzają prowadzić uprawę, złożyć odpowiednie podanie do władz, do których należy nadawanie koncesyj (§ 8).

Podania i koncesje, które nadaje Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego, z wyjątkiem podań, o których mowa w ustępie drugim § 7, należy składać do Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego za pośrednictwem zakładów uprawy tytoniu, właściwych dla tego okręgu, w którym ma być prowadzona uprawa.

Podanie ma zawierać:

a) imię i nazwisko, ubiegającego się o koncesję na uprawę tytoniu oraz jego miejsce zamieszkania,

---

[1]) Art. 58 uks. 1932 brał pod uwagę niedozwoloną uprawę tytoniu, jeśli sprawca posiadał warunki koncesji na uprawę; zob. art. 55 § 3 pr. kar. skarb. 1936 i uw. 13 do niego.

b) miejscowość, w której ma być prowadzona uprawa z oznaczeniem właściwej gminy i powiatu,

c) zgłaszany obszar uprawy tytoniu w m^2,

d) dokładne oznaczenie położenia gruntu, przeznaczonego na uprawę tytoniu.

§ 11. W wypadkach prowadzenia gospodarstwa rolnego wspólnie przez kilka osób, koncesje nadaje się na imię jednej osoby, wskazanej przez osoby, prowadzące wspólne gospodarstwo.

§ 12. Koncesje na uprawę tytoniu nie mogą być nadawane osobom niezdolnym według ustaw cywilnych do zaciągania zobowiązań i do swobodnego rozporządzania swym majątkiem.

§ 13. Pracownicy przedsiębiorstwa «Polski Monopol Tytoniowy» i osoby pozostające z nimi we wspólności gospodarczej nie mogą otrzymywać koncesji na uprawę tytoniu.

Wyjątek stanowią koncesje na dokończenie uprawy tytoniu.

§ 14. Nadanie koncesji następuje przez doręczenie dokumentu koncesyjnego, wskazującego:

a) osobę plantatora,

b) rodzaj koncesji i czas jej trwania,

c) gatunek tytoniu dozwolony do uprawy,

d) dozwolony obszar plantacji tytoniu,

e) oznaczenie położenia gruntu z podaniem wielkości poszczególnych parcel gruntowych.

§ 15. Plantatorzy, którzyby już po uzyskaniu dokumentu koncesyjnego pragnęli uzyskać zezwolenie na zmianę gruntu, przeznaczonego pod uprawę tytoniu lub też zezwolenie na rozszerzenie uprawy ponad obszar wskazany w dokumencie koncesyjnym, mogą składać odpowiednie podania do władz, nadających koncesję, w terminie do dnia 15 maja roku, w którym ma być prowadzona uprawa.

Obowiązki plantatorów.

§ 16. Plantatorzy obowiązani są stosować się ściśle do przepisów o uprawie tytoniu i instrukcyj technicznych, udzielanych im co do prowadzenia uprawy przez organa Polskiego Monopolu Tytoniowego oraz przestrzegać zakresu uprawnień, wynikających z dokumentu koncesyjnego.

§ 17. Plantator obowiązany jest użyć do hodowania rozsady tytoniowej nasienia, dostarczonego mu lub wskazanego przez organa Polskiego Monopolu Tytoniowego.

Organa przedsiębiorstwa Polski Monopol Tytoniowy wydawać będą plantatorom nasiona potrzebne do uprawy tytoniu bezpłatnie, przed rozpoczęciem danej kampanji uprawy tytoniu.

Plantatorzy mogą nabywać i odstępować sobie wzajemnie rozsadę tytoniową pod warunkiem, iż nabycie względnie odstąpienie rozsady tytoniowej następować będzie pomiędzy plantatorami, posiadającemi koncesje na uprawę jednego i tego samego gatunku tytoniu.

Plantator obowiązany jest zniszczyć najpóźniej do 10/6 każdego roku uprawy tytoniu pozostałość rozsady tytoniowej, niezużytej dla własnej plantacji lub nieodstąpionej innym plantatorom (ust. 4 dodano w Dz. U. poz. 207/35).

§ 18. Plantator, który zmniejsza plantację tytoniu poniżej przestrzeni, oznaczonej w dokumencie koncesyjnym, obowiązany jest zawiadomić o tem najpóźniej do końca maja roku danej kampanji uprawy tytoniu, władzę, nadającą koncesję.

Plantator obowiązany jest donieść w ciągu dni 8 organowi Polskiego Monopolu Tytoniowego, sprawującemu stały dozór nad uprawą, o każdem zdarzeniu, które spowodowały utratę, zniszczenie albo uszkodzenie plantacji lub zbiorów tytoniowych.

§ 19. Plantatorzy obowiązani są oznaczyć plantacje tytoniu w miejscach widocznych i łatwo dostępnych tablicami, wskazującemi imię i nazwisko plantatora, numer koncesji na uprawę tytoniu, gatunek tytoniu oraz obszar plantacji.

§ 20. Pomiędzy roślinami tytoniowemi nie wolno uprawiać innych ziemiopłodów.

§ 21. Produkcja liści odrostowych jest wzbroniona.

Wyjątkowo, w razie zniszczenia liści pierwotnych wskutek klęsk elementarnych, może plantator uzyskać pozwolenie na produkcję liści odrostowych, jeżeli zniszczenie miało miejsce przed 15 lipca.

Pozwolenie na produkcję liści odrostowych wydają zakłady uprawy tytoniu, a w miejscowościach, na które nie rozciąga się właściwość terytorjalna tych zakładów — Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego.

§ 22. Produkcja nasienia tytoniowego dozwolona jest tylko tym plantatorom, którzy uzyskają na to osobne zezwolenie zakładu uprawy tytoniu, a w miejscowościach nie podlegających właściwości terytorjalnej zakładów uprawy tytoniu, — Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego.

Plantator, który takie zezwolenie otrzymał, obowiązany jest produkować nasienie z roślin nasiennych, wybranych przez organ Polskiego Monopolu Tytoniowego, dozorujący uprawę tytoniu.

§ 23. Plantatorom zabrania się wynoszenia wyprodukowanego tytoniu poza obręb swych zabudowań gospodarczych.

Oddanie liści tytoniowych do suszenia lub przechowywania poza obręb zabudowań gospodarskich plantatora nastąpić może tylko za zezwoleniem właściwego zakładu uprawy tytoniu.

Suszenie i przechowywanie tytoniu winno się odbywać w budynkach, uznanych przez organa Polskiego Monopolu Tytoniowego, sprawujące stały dozór nad uprawą tytoniu, za odpowiednie do tego celu.

§ 24. Plantator obowiązany jest odstąpić cały zapas wyprodukowanych liści i nasienia tytoniowego przedsiębiorstwu Polski Monopol Tytoniowy i w tym celu dostarczyć te liście oraz nasienia do miejsc wykupu tytoniu w terminach, wyznaczonych przez zakłady Polskiego Monopolu Tytoniowego, przeprowadzające wykup.

O dniu i miejscu wykupu plantatorzy powinni być zawiadomieni przez zakłady, przeprowadzające wykup, co najmniej na 14 dni naprzód.

Należność za dostarczone liście i nasiona tytoniowe oblicza się na zasadach i po cenach ustalanych przez Ministra Skarbu w drodze osobnych przepisów przy zastosowaniu postanowień §§ 26—38 niniejszego rozporządzenia.

§ 25. Łodygi i inne części rośliny tytoniowej, niepodlegające wykupowi przez «Polski Monopol Tytoniowy» plantator obowiązany jest po ukończeniu zbioru liści i nasienia tytoniowego, a najpóźniej do 15 września roku uprawy tytoniu zniszczyć w sposób, wykluczający ich użyteczność do celów zabronionych ustawą z dnia 1 czerwca 1922 r. o monopolu tytoniowym (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 409). W przypadkach wyjątkowych termin ten może być przedłużony przez właściwy zakład uprawy tytoniu (ustęp 1 nin. § w brzmieniu Dz. U. poz. 207/35).

Na żądanie zakładów, przeprowadzających wykup tytoniu, plantator obowiązany jest dostarczyć wspomniane w ustępie poprzednim łodygi tytoniowe i inne części rośliny tytoniowej, niepodlegające wykupowi, do zakładów uprawy tytoniu lub miejsc wykupu tytoniu celem przeprowadzenia zniszczenia łodyg względnie części roślin tytoniowych przez organa Polskiego Monopolu Tytoniowego; plantatorzy otrzymują w tym wypadku wynagrodzenie za dowóz łodyg względnie innych części rośliny tytoniowej, niepodlegających wykupowi, w wysokości określanej przez Ministra Skarbu.

Wykup tytoniu.

§ 26. Wykup tytoniu przeprowadzają w okręgach, na które rozciąga się właściwość terytorjalna zakładów uprawy tytoniu — właściwe zakłady, poza temi okręgami — Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego.

Do zakładów, przeprowadzających wykup tytoniu należy:

a) wyznaczanie i podawanie do wiadomości plantatorów tytoniu terminu i miejsca wykupu tytoniu (stacji wykupu tytoniu),

b) odbiór tytoniu od plantatorów przy udziale organów technicznych, powołanych do szacowania liści tytoniowych (§ 28), zabezpieczenie liści tytoniowych w okresie pomiędzy wydaniem przez eksperta orzeczenia szacunkowego, zakwestjonowanego przez plantatora, a wydaniem nowego orzeczenia przez komisję szacunkową (§ 29), niszczenie tytoniu dostarczonego przez plantatora w wypadkach wskazanych w § 38,

c) czuwanie nad porządkiem i spokojem przy przeprowadzaniu odbioru tytoniu od plantatorów,

d) udzielanie organom technicznym, powołanym do szacowania liści tytoniowych, wszelkiej potrzebnej im pomocy,

e) ustalanie należności, przypadającej plantatorowi za dostarczony tytoń,

f) przeprowadzanie wszelkich innych czynności, związanych z wykupem tytoniu, prócz zastrzeżonych dla organów technicznych, powołanych do szacowania liści tytoniowych.

§ 27. Wysokość należności, przypadającej plantatorowi za dostarczony tytoń, ustalają zakłady Polskiego Monopolu Tytoniowego, przeprowadzające wykup tytoniu, opierając się, o ile chodzi o ustalenie należności za liście tytoniowe na orzeczeniu szacunkowem, wydanem przez organa techniczne, wymienione w § 28, a ustalającem:

a) podział dostarczonych przez plantatora liści tytoniowych na materjał użyteczny i nieużyteczny (t. zw. nieużytek tytoniowy) ze wskazaniem wagi materjału nieużytecznego według kategoryj tytoniu,

b) klasyfikację liści tytoniowych użytecznych według wymogów klasyfikacyjnych, określanych przez Ministra Skarbu ze wskazaniem wagi tych liści osobno dla każdej kategorji i klasy tytoniu o odrębnych cenach wykupowych,

c) wysokość i rodzaj potrąceń, które według zasad określanych przez Ministra Skarbu należy uwzględnić przy obliczeniu należności, przypadającej plantatorowi za liście tytoniowe, zaklasyfikowane do poszczególnych kategoryj i klas wykupowych.

§ 28. Organami technicznemi, powołanemi do wydawania orzeczeń szacunkowych, o których mowa w § 27, są eksperci, wyznaczeni przez Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego, a w wypadkach przewidzianych w ustępie piątym § 29 — komisje szacunkowe.

Eksperci i komisje szacunkowe przy ustalaniu orzeczeń szacunkowych obowiązani są kierować się zasadami klasyfikacyjnemi i normami szacunkowemi, określanemi przez Ministra Skarbu w drodze rozporządzenia.

§ 29. Orzeczenia szacunkowe wydają poszczególni eksperci.

Orzeczenie eksperta przedstawia się niezwłocznie plantatorowi, a w razie nieobecności plantatora — jego zastępcy. Za zastępcę plantatora, uprawnionego do złożenia w imieniu plantatora oświadczeń, przewidzianych w niniejszym paragrafie, uważa się osobę, dostarczającą liście tytoniowe w imieniu plantatora i legitymującą się jego dokumentem koncesyjnym.

Jeżeli plantator lub jego zastępca zgadza się z orzeczeniem eksperta winien zgodę swoją wyrazić bezzwłocznie na przedstawionem mu orzeczeniu, poczem doręcza mu się wtórnik tego orzeczenia.

Orzeczenie eksperta, na które plantator lub jego zastępca wyraził swą zgodę, jest ostateczne.

Jeżeli plantator lub jego zastępca nie zgadza się z orzeczeniem eksperta, lub z jakiegokolwiek powodu odmawia wyrażenia swej zgody na przedstawionem mu orzeczeniu, liście tytoniowe dostarczone prze plantatora poddaje się ponownemu szacunkowi, dokonywanemu przez komisję szacunkową.

Komisja szacunkowa nie jest związana orzeczeniem eksperta i może wydać orzeczenie szacunkowe zarówno korzystniejsze jak i mniej korzystne dla plantatora.

Orzeczenie szacunkowe wydane przez komisję szacunkową jest ostateczne i nie podlega zaskarżeniu.

§ 30. Komisja szacunkowa składa się z 3-ch członków:

1. jednego wyznaczonego przez Ministra Skarbu jako przewodniczącego komisji,

2. drugiego wybranego przez przewodniczącego komisji z pośród ekspertów, wyznaczonych dla danej stacji wykupu tytoniu przez Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego,

3. trzeciego powołanego z pośród plantatorów tytoniu lub innych osób obznajmionych z uprawą tytoniu przez właściwą terytorjalnie Izbę Rolniczą; w okręgach nieobjętych działalnością Izb Rolniczych, lub w razie niepowołania tego członka przez Izbę Rolniczą, wyznaczy go terytorjalnie właściwa wojewódzka władza administracji ogólnej.

Komisję szacunkową zwołuje na posiedzenia przewodniczący komisji, na wniosek przedstawiciela zakładu uprawy tytoniu przeprowadzającego wykup tytoniu.

Jeżeli członek komisji szacunkowej, wymieniony w punkcie 3) ustępu pierwszego niniejszego paragrafu nie zgłosi się na posiedzenie komisji szacunkowej lub z jakichkolwiek powodów odmawia udziału w posiedzeniu komisji, przewodniczący komisji wybiera zastępcę z pośród 5 osób obecnych na miejscu, a przedstawionych przez plantatora, którego tytoń ma być przedmiotem ponownego szacunku.

W poszczególnych orzeczeniach komisji szacunkowej nie może brać udziału ekspert, którego orzeczenie dany plantator zakwestjonował. Orzeczenia komisji szacunkowej zapadają większością głosów.

Członkowie komisji szacunkowej przy wydawaniu orzeczeń szacunkowych nie są zależni od władz, przez które zostali wyznaczeni.

Członkowie komisji szacunkowej, nie będący pracownikami Polskiego Monopolu Tytoniowego, otrzymują za uczestnictwo w posiedzeniach komisji wynagrodzenie w wysokości po 20 zł dziennie oraz zwrot kosztów przejazdu do miejsc wykupu tytoniu i diety za czas tego przejazdu według norm ustalonych dla funkcjonarjuszów państwowych wymienionych w pkt. 1) lit. g) ust. (1) § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 marca 1934 r. o należnościach w razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłem miejscem służbowem oraz w razie przeniesienia na inne miejsce służbowe (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 320). (§ 30 w brzmieniu Dz. U. poz. 207/35).

§ 31. Plantator lub jego zastępca (§ 29) ma prawo być obecnym przy klasyfikowaniu dostarczonych liści tytoniowych.

Przedstawiciel zakładu, przeprowadzającego wykup tytoniu, może usunąć plantatora względnie jego zastępcę z lokalu, w którym odbywa się odbiór tytoniu, jeżeli przez swe nieodpowiednie zachowanie się zakłóca tok pracy przy odbiorze tytoniu.

Usunięcie plantatora względnie jego zastępcy nie przerywa odbioru i szacowania tytoniu dostarczonego przez plantatora.

§ 32. W lokalach, w których odbywa się odbiór i szacowanie tytoniu, powinno być wywieszone w miejscach widocznych i dla plantatorów dostępnych, rozporządzenie Ministra Skarbu, ustalające taryfę wykupu tytoniu wraz z tą taryfą.

§ 33. Zakłady Polskiego Monopolu Tytoniowego przeprowadzające wykup tytoniu obliczają należność, przypadającą plantatorowi za dostarczone liście tytoniowe, biorąc pod uwagę ilości tych liści według poszczególnych kategoryj i klas o odrębnych cenach wykupowych według ostatecznego orzeczenia szacunkowego, z uwzględnieniem podanych w tem orzeczeniu wysokości i rodzaju potrąceń oraz przy zastosowaniu cen i zasad określanych przez Ministra Skarbu.

§ 34. Nasiona tytoniowe dostarczone przez plantatora odbiera się i ustala za nie należność, przypadającą plantatorowi, bez udziału organów technicznych, wymienionych w § 28, przy zastosowaniu cen podanych przez Ministra Skarbu i po ustaleniu siły kiełkowania nasienia przez laboratorjum wskazane przez Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego.

§ 35. Liście i nasiona tytoniowe uznane za materjał nieużyteczny oraz liście i nasiona tytoniowe, na produkcję których plantator nie posiadał koncesji względnie zezwolenia odbiera się bez żadnego wynagrodzenia.

§ 36. Od decyzji zakładu, przeprowadzającego wykup tytoniu, ustalającej należność za dostarczony tytoń, plantator może wnieść odwołanie do Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego z powodu obliczenia tej należności niezgodnie z ostatecznem orzeczeniem szacunkowem lub nieodpowiednio do cen i zasad określonych przez Ministra Skarbu.

W razie, gdy decyzję taką wydała w I instancji Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego, odwołanie rozstrzyga Minister Skarbu.

Rozstrzygnięcie zapadłe w II instancji, jest ostateczne w administracyjnym toku instancyj.

§ 37. Należność za tytoń, dostarczony przez plantatora wypłaca się plantatorowi bezzwłocznie po ustaleniu tej należności przez zakład przeprowadzający wykup tytoniu.

W razie wniesienia przez plantatora odwołania od decyzji, ustalającej należność za tytoń (§ 36), należność tę wypłaca się dopiero po rozstrzygnięciu odwołania przez Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego względnie Ministra Skarbu.

Plantator, który przyjął należność, ustaloną przez zakład, przeprowadzający wykup tytoniu, nie ma prawa odwołania.

§ 38. Tytoń uznany za materjał nieużyteczny (nieużytek tytoniowy), oraz tytoń, na którego produkcję plantator nie miał zezwolenia, podlega zniszczeniu, które winno być dokonane w obecności co najmniej dwóch pracowników zakładu, przeprowadzającego wykup, tego samego dnia, w którym tytoń został odebrany.

Plantator ma prawo być obecnym przy zniszczeniu tego tytoniu.

O zniszczeniu tytoniu sporządza się odpowiedni protokół.

Wygasanie i cofanie koncesyj.

§ 39. Koncesje na uprawę tytoniu wygasają:

a) w razie śmierci plantatora,

b) gdy przestaje istnieć osoba prawna, której koncesję dano,

c) w razie pozbycia lub utraty przez plantatora prawa użytkowania gruntu, na którym są uprawiane rośliny tytoniowe,

d) w razie zrzeczenia się koncesji przez plantatora,

e) z upływem terminu do którego koncesja została nadana, przyczem termin ten upływa: O ile to dotyczy koncesji jednorocznych i koncesyj na dokończenie kampanji uprawy tytoniu z dniem wyznaczonym koncesjonarjuszowi do dostawy tytoniu o ile dotyczy koncesyj okresowych z dniem wyznaczonym koncesjonarjuszowi do dostawy tytoniu w ostatnim roku trwania koncesji, o ile to dotyczy koncesji na hodowlę rozsady tytoniowej z dniem 10-go czerwca tego roku, na który koncesja ta została wydana (§ 39 w brzmieniu Dz. U. 207/35).

§ 40. Koncesje na uprawę tytoniu mogą być cofnięte bez wypowiedzenia:

a) w wypadkach, gdy plantator prowadzi uprawę tytoniu na obszarze mniejszym conajmniej o 20% od obszaru, na który otrzymał koncesję,

b) w wypadkach, gdy plantator produkuje nasienie tytoniowe lub liście odrostowe, nie uzyskawszy na to osobnego zewolenia,

c) w wypadkach, gdy plantator narusza obowiązki, wynikające z postanowień ustępu pierwszego i drugiego § 23 niniejszego rozporządzenia,

d) w wypadkach skazania plantora za przestępstwo przewidziane w ustawie karnej skarbowej, popełnione w czasie wykonywania koncesji, na karę pozbawienia wolności lub karę pieniężną, z wyjątkiem kary pieniężnej porządkowej.

Koncesje okresowe ulegają ponadto cofnięciu w razie, gdy plantator nie zastosuje się do ciążącego na nim obowiązku odstąpienia przedsiębiorstwu «Polski Monopol Tytoniowy» całego wyprodukowanego zapasu liści i nasienia tytoniowego.

§ 41. Orzekanie o wygaśnięciu koncesyj oraz cofanie koncesji na uprawę tytoniu należy do władz, nadających koncesję.

§ 42. W razie cofnięcia lub wygaśnięcia koncesji, osoby, które te koncesje posiadały, względnie ich następcy prawni, obowiązani są w ciągu dni 14 od doręczenia im decyzji o cofnięciu koncesji, zniszczyć posiadane rośliny tytoniowe po zawiadomieniu o mającem nastąpić zniszczeniu co najmniej na 3 dni naprzód organu Polskiego Monopolu Tytoniowego, sprawującego stały dozór nad uprawą tytoniu w danym rejonie.

W razie zaś jeżeli przed cofnięciem lub wygaśnięciem koncesji tytoń został już zebrany, wówczas byli plantatorzy lub ich zastępcy prawni zobowiązani są albo zniszczyć zbiory tytoniu, w trybie ustalonym w poprzednim ustępie niniejszego paragrafu dla zniszczenia roślin tytoniowych, albo zebrany tytoń dostarczyć właściwemu zakładowi uprawy tytoniu w ciągu dni 14 od doręczenia decyzji o cofnięciu koncesji lub od wygaśnięcia koncesji.

W tym ostatnim przypadku odbiór i szacunek tytoniu odbywa się według zasad określonych w § 26—38 niniejszego rozporządzenia. (Ustęp 2 § 42 w brzmieniu Dz. U. poz. 207/35).

Plantacje tytoniu, niezniszczone po wygaśnięciu lub cofnięciu koncesji w wyznaczonym terminie, uważane będą za niedozwolone, posiadanie zaś zbiorów tytoniowych w tych warunkach traktowane będzie jako bezprawne posiadanie surowca tytoniowego.

W razie przejścia plantacji lub zbiorów tytoniowych w posiadanie osób, które uzyskają koncesję na dokończenie uprawy tytoniu prowadzonej przez plantatora, nadanie takiej koncesji zwalnia byłych plantatorów, względnie ich następców prawnych od obowiązku, o którym mowa w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu.

Nadzór nad koncesjonowaną uprawą tytoniu, właściwość władz.

§ 43. Nadzór nad koncesjonowaną uprawą należy do Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego i podległych jej zakładów uprawy tytoniu.

Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego oraz zakłady uprawy tytoniu czuwają nad tem, by plantatorzy stosowali się do przepisów, normujących uprawę tytoniu, decydują w sprawach udzielania, cofania i wygasania koncesyj oraz osobnych zezwoleń, o których mowa w niniejszem rozporządzeniu, oraz sprawują czynności kontrolne, potrzebne dla zabezpieczenia całości zbioru tytoniu dla Polskiego Monopolu Tytoniowego.

W zakresie, o którym mowa w ustępie poprzednim, Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego i zakłady uprawy tytoniu oraz ich organa działają w charakterze władz względnie organów skarbowych.

Do Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego i zakładów uprawy tytoniu należy ponadto udzielanie plantatorom instrukcyj technicznych co do prowadzenia uprawy tytoniu.

§ 44. Organa Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego i zakładów uprawy tytoniu uprawnione są do wstępu na plantacje tytoniowe oraz do wszystkich budynków, w których tytoń jest przechowany.

§ 45. Odwołania od decyzyj zakładów uprawy tytoniu rozstrzyga Minister Skarbu.

Rozstrzygnięcie zapadłe w II instacji, jest ostateczne w administracyjnym toku instancji.

Odwołania należy wnosić za pośrednictwem władzy, która decyzję wydała, w terminie 14 dni, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia decyzji.

Odwołanie wstrzymuje wykonanie decyzji, aż do rozstrzygnięcia odwołania przez władzę wyższej instancji.

§ 46. Ustanawia się następujące zakłady uprawy tytoniu:

1. Zakład Uprawy Tytoniu w Borszczowie,
2. „ „ „ w Jagielnicy,
3. „ „ „ w Monasterzyskach,
4. „ „ „ w Tarnopolu,
5. „ „ „ w Zabłotowie,
6. „ „ „ w Krzemieńcu,
7. „ „ „ w Lublinie,
8. „ „ „ w Grodnie,
9. „ „ „ w Grudziądzu,
10. „ „ „ w Krakowie,
11. „ „ „ w Wodzisławiu.

Terytorjalną właściwość zakładów określa się jak następuje:

a) zakładowi uprawy tytoniu w Borszczowie podlega Borszczowski okręg uprawy tytoniu, obejmujący w województwie tarnopolskim powiat borszczowski, gminy Kasperowce i Sińków w powiecie zaleszczyckim wsie Tarnawka i Zwiahel w gminie Kolędziany w powiecie czortkowskm, wsie Kociubińczyki i Siekierzyńce w gminie Sidorów oraz wieś Bosyry w gminie Czarnokońce Wielkie w powiecie Kopyczynieckim,

b) Zakładowi uprawy tytoniu w Jagielnicy — podlega jagielnicki okręg uprawy tytoniu, obejmujący:

1. w województwie tarnopolskim powiaty czortkowski, kopyczyniecki i zaleszczycki z wyjątkiem gmin i wsi należących do okręgu borszczowskiego oraz gminy Janów, Mogielnica, Mszaniec i wieś Podhajczyki gminy Trembowla w powiecie trembowelskim,

2. w województwie stanisławowskiem gminy Czernelica i Siemiakowce oraz wieś Horodnica w gminie Horodenka w powiecie horodeńskim,

c) zakładowi uprawy tytoniu w Monasterzyskach — podlega monasterzyski okręg uprawy tytoniu, obejmujący:

1. w województwie tarnopolskim powiat buczacki oraz gminy Hołhocze, Horożanka, Litwinow, Toustobaby i Zawałów w powiecie podhajeckim,

2. w województwie stanisławowskiem gminę Konkolniki w powiecie rohatyńskim, wsie Byszów, Kończaki Nowe i Kończaki Stare w gminie Delejów w powiecie

stanisławowskim, wieś Horyhlady w gminie Olesza w powiecie tłumackim oraz wsie Łuka, Piotrków, Siekierczyn i Uniż w gminie Niezwiska w powiecie horodeńskim,

d) zakładowi uprawy tytoniu w Tarnopolu podlega tarnopolski okręg uprawy tytoniu, obejmujący w województwie tarnopolskim powiaty tarnopolski i skałacki,

e) zakładowi uprawy tytoniu w Zabłotowie podlega zabłotowski okręg uprawy tytoniu, obejmujący w województwie stanisławowskiem powiat śniatyński, powiat horodeński z wyjątkiem gmin i wsi należących do okręgu jagielnickiego i monasterzyskiego, gminy Gwoździec Miasto, Kołomyja, Kułaczkowce, Matejowce i Winograd w powiecie kołomyjskim oraz gminę Rożnów w powiecie kosowskim,

f) zakładowi uprawy tytoniu w Krzemieńcu — podlega wołyński okręg uprawy tytoniu, obejmujący w województwie wołyńskiem powiaty krzemieniecki, równeński i zdołbunowski,

g) zakładowi uprawy tytoniu w Lublinie — podlega lubelski okręg uprawy tytoniu, obejmujący:

1. w województwie lubelskiem powiaty janowski, krasnystawski, lubelski, puławski i zamojski, gminy Niemce i Spiczyn w powiecie lubartowskim, gminy Krzywiczki i Wiszniewice w powiecie chełmskim oraz gminę Grabowiec w powiecie hrubieszowskim,

2. w województwie kieleckiem gminę Sarnów w powiecie kozienickim,

h) zakładowi uprawy tytoniu w Grodnie podlega grodzieński okręg uprawy tytoniu, obejmujący w województwie białostockiem powiaty augustowski, grodzieński i wołkowyski,

i) zakładowi uprawy tytoniu w Grudziądzu podlega pomorski okręg uprawy tytoniu, obejmujący w województwie pomorskiem powiaty grudziądzki, chełmiński, świecki i wąbrzeski oraz gminę Chełmża w powiecie toruńskim,

j) zakładowi uprawy tytoniu w Krakowie — podlega krakowski okręg uprawy tytoniu, obejmujący:

1. w województwie krakowskiem gminy Mogiła, Prądnik Czerwony, Ruszcza i Zielonki w powiecie krakowskim,

2. w województwie kieleckiem powiaty miechowski i pińczowski,

k) zakładowi uprawy w Wodzisławiu podlega śląski okręg uprawy tytoniu, obejmujący w województwie śląskiem okręg urzędowy Brzezie w powiecie rybnickim. (§ 46 wedle brzmienia Dz. U. poz. 207/35).

§ 47. Okręgi, na które rozciąga się właściwość terytorjalna zakładów uprawy tytoniu, podzielone będą przez Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego na rejony, a dla każdego z tych rejonów ustanowiony będzie stały organ zakładu uprawy tytoniu, sprawujący w imieniu właściwego zakładu uprawy tytoniu dozór nad koncesjonowaną uprawą tytoniu w rejonie i udzielający plantatorom wskazówek technicznych co do prowadzenia uprawy.

§ 48. Zarządy gminne obowiązane są wspierać swą pomocą organa Polskiego Monopolu Tytoniowego, dozorujące uprawę tytoniu, udzielać na ich żądanie asystencji do wykonywania czynności kontroli oraz podawać posiadane informacje w sprawach dotyczących uprawy tytoniu.

Organom zarządów gmin Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego wypłacać będzie za każdy dzień asystencji, udzielonej na żądanie organów, dozorujących uprawę tytoniu, wynagrodzenie w wysokości 5 zł dziennie

§ 49. Zezwala się na uprawę tytoniu bez koncesji w celach zdobniczo-ogrodniczych następujących odmian rośliny tytoniowej: Nicotiana affinis vel alata, Nicotiana glauca, Nicotiana silvestris, Nicotiana colossea (Nicotiana albo Lehmannia tomentosa) i Nicotiana atropurpurea grandiflora.

§ 50. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

E) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. 84 poz. 617) o sprzedaży wyrobów tytoniowych.

(w brzmieniu obecnie obowiązującym).

Art. 1. Wyrobami tytoniowemi, o których mowa w rozporządzeniu niniejszem, są wyroby tytoniowe, służące do palenia, zażywania lub żucia.

Art. 2. Sprzedaż wyrobów tytoniowych, zarówno hurtowa jak i detaliczna, może być wykonywana z wyjątkami, przewidzianymi w art. 3, 3a i 7. tylko przez osoby fizyczne lub prawne, z którymi Polski Monopol Tytoniowy zawrze odpowiednie umowy.

Przy zawieraniu umów z Polskim Monopolem Tytoniowym o sprzedaż wyrobów tytoniowych przy równych warunkach pierwszeństwo mają inwalidzi wojenni, wdowy po nich i po poległych na wojnie oraz uczestnicy walk o Niepodległość i ich organizacje. (Art. 2 w brzmieniu Dz. U. poz. 218/37).

Art. 2 a. Sprzedaż wyrobów tytoniowych, zarówno hurtowa jak i detaliczna, może być wykonywana przez osoby, które zawarły odpowiednie umowy w myśl art. 2, jak i przez osoby, sprzedające w myśl art. 3, 3 a i 7 — jedynie na własne ryzyko i rachunek. (Art. ten dodany ustawą Dz. U. poz. 218/37).

Art. 2 b. Umowy o hurtową sprzedaż wyrobów tytoniowych będzie Polski Monopol Tytoniowy zawierał na zasadach rejonów terytorjalnych, a w umowach o sprzedaż detaliczną — określi stałe miejsce zakupu wyrobów tytoniowych. Minister Skarbu ustala ilość przedsiębiorstw sprzedaży wyrobów tytoniowych, dla których prowadzenia wymagane jest zezwolenie władzy skarbowej, albo zawarcie umowy z Polskim Monopolem Tytoniowym. (Art. ten dodany ustawą Dz. U. poz. 218/37).

Art. 3. Nie wolno [1]) bez zezwolenia władzy skarbowej:

a) prowadzić ulicznej sprzedaży wyrobów tytoniowych, a w szczególności sprzedaży w budkach, kioskach i t. p.;

b) sprzedawać wyrobów tytoniowych w pomieszczeniach dworców kolejowych i autobusowych oraz w innych określanych przez Ministra Skarbu zakładach lub miejscach użytku publicznego.

Zezwolenia na sprzedaż wyrobów tytoniowych, o której mowa w ust. 1, mogą być nadawane wyłącznie tylko inwalidom i wdowom i sierotom po inwalidach oraz w wyjątkowych przypadkach innym szczególnie dla Państwa zasłużonym osobom jako to: uczestnikom walk o niepodległość Państwa, byłym wojskowym i t. p.

Art. 3 a. Minister Skarbu może zezwolić na prowadzenie detalicznej sprzedaży wyrobów tytoniowych w zakładach hotelarskich, gastronomicznych, kantynach i bufetach (poza miejscami, wymienionymi w art. 3) oraz na obszarach gmin wiejskich, bez zawierania umowy z Polskim Monopolem Tytoniowym pod warunkami przez siebie określonymi. (Art. ten dodany ustawą Dz. U. poz. 218/37).

Art. 4. Minister Skarbu może w drodze rozporządzeń ograniczać prowadzenie sprzedaży wyrobów tytoniowych w określanej przez siebie odległości od punktów sprzedaży, wymienionych w art. 3.

Minister Skarbu jest uprawniony do wydawania w drodze rozporządzeń przepisów, normujących nadawanie, cofanie i wygasanie zezwoleń na sprzedaż wyrobów tytoniowych, o której mowa w art. 3.

Uprawnienia te przysługują Ministrowi Skarbu i w stosunku do zezwoleń (koncesyj), nadanych przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego.

Art. 5. Minister Skarbu może w drodze rozporządzeń wydawać przepisy:

a) określające warunki handlu wyrobami tytoniowemi,

b) normujące prawa i obowiązki sprzedawców wyrobów tytoniowych co do prowadzenia sprzedaży tych wyrobów w poszczególnych rodzajach przedsiębiorstw sprzedaży i co do zaopatrywania się sprzedawców w wyroby tytoniowe.

---

[1]) Zob. § 1 i dal. rozp. Min. Sk. z 30/10 1933 Dz. U. 87 poz. 676 poniżej pod F).

Art. 6. Sprzedawane być mogą tylko wyroby tytoniowe, wprowadzone do obrotu przez przedsiębiorstwo «Polski Monopol Tytoniowy».

Nie wolno sprzedawać wyrobów tytoniowych po cenach innych, aniżeli ustalane przez Ministra Skarbu.

Art. 7. Przedsiębiorstwo Polski Monopol Tytoniowy może wprowadzać do obrotu wyroby tytoniowe również za pośrednictwem hurtowni, prowadzonych we własnym zarządzie (w brzmieniu ustawy Dz. U. poz. 218/37).

Art. 8. zawiera zmianę ustawy z dnia 18 marca 1932 r. o utworzeniu państwowego przedsiębiorstwa «Polski Monopol Tytoniowy» (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 240), uwidocznioną przy tejże ustawie (zob. powyżej pod B).

Art. 9 i 10, dotyczące koncesjonarjuszy hurtowej sprzedaży wyrobów tytoniowych, których koncesje wygasają z końcem r. 1933 — opuszczono jako zbędne.

Art. 11. Wykonanie rozporządzenia niniejszego poruczа się Ministrowi Skarbu.

Art. 12. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 listopada 1933 roku.

Równocześnie tracą moc obowiązującą postanowienia punktów c), e) i f) art. 5 ustawy z dnia 1 czerwca 1922 r. o monopolu tytoniowym (Dz. U. R P. Nr. 47, poz. 409), o ile dotyczą wyrobów tytoniowych, o których mowa w rozporządzeniu niniejszem.

F) Ustawa

z dnia 9 kwietnia 1937 r. (Dz. U. 29 poz. 213)

o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o sprzedaży wyrobów tytoniowych

Art. 1 zawiera zmiany rozporządzenia Prez. z 27/10 1933 Dz. U. 84, poz. 617 o sprzedaży wyrobów tytoniowych; zmiany te uwzględniono tamże.

Art. 2. Upoważnia się Ministra Skarbu do stopniowego wprowadzenia w życie postanowień niniejszej ustawy na poszczególnych obszarach w ten sposób, by wprowadzenie jej na terytorjum całego Państwa nastąpiło najpóźniej do dnia 1 kwietnia 1938 r.

Art. 3. 1) Osoby trudniące się sprzedażą detaliczną wyrobów tytoniowych w sposób ciągły co najmniej w okresie półrocznym do dnia 1 marca 1937 r. włącznie bez zezwolenia, mogą wykonywać tę sprzedaż w ciągu roku od chwili wprowadzenia w życie postanowień niniejszej ustawy na obszarze, gdzie znajdują się ich przedsiębiorstwa, w trybie określonym w art. 2. Osoby te nie będą jednak mogły otrzymywać w tym czasie rabatów przy nabywaniu wyrobów tytoniowych.

2) Przepis ustępu poprzedniego niema zastosowania do osób, które sprzedaż wyrobów tytoniowych będą prowadziły bez umów bądź zezwoleń, w myśl przepisów, wydanych przez Ministra Skarbu na zasadzie art. 3 a.

Art. 4. Upoważnia się Ministra Skarbu do ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o sprzedaży wyrobów tytoniowych (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 617) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych ustawą niniejszą.

Art. 5. Wykonanie ustawy niniejszej poruczа się Ministrowi Skarbu.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia (t. j. 16/4 1937).

G 1) Rozporządzenie Mlnistra Skarbu z dnia 31 sierpnia 1937 r. (Dz. U. 71 poz. 521) o sprzedaży wyrobów tytoniowych,

obowiązujące od 1 marca 1938, a w Warszawie od 10 marca 1938.

§ 1. Polski Monopol Tytoniowy wprowadza wyroby tytoniowe do obrotu bądź przez własne zakłady, bądź przez hurtowników, z którymi zawrze odpowiednią umowę.

§ 2. (1) Sprzedaż wyrobów tytoniowych dzieli się na sprzedaż hurtową, zwykłą detaliczną i drobną.

(2) Sprzedaż hurtowa jest to zbyt przeważnie większych ilości innym kupcom.

(3) Sprzedaż zwykła detaliczna jest to zbyt w mniejszych ilościach zarówno innym kupcom, jak i spożywcom.

(4) Sprzedaż drobna jest to zbyt wyłącznie spożywcom.

§ 3. (1) Hurtowa sprzedaż wyrobów tytoniowych może być prowadzona wyłącznie przez Polski Monopol Tytoniowy lub przez osoby, z którymi Polski Monopol Tytoniowy zawarł umowę o taką sprzedaż.

(2) W umowach o hurtową sprzedaż wyrobu tytoniowych Polski Monopol Tytoniowy ustala:

1) terytorialny rejon, na którego obszarze dany hurtownik będzie miał prawo i obowiązek sprzedaży wyrobów tytoniowych detalistom i drobnym sprzedawcom tych wyrobów,

2) monopolowy zakład sprzedaży, w którym hurtownik będzie obowiązany nabywać wyroby tytoniowe,

3) dla własnych hurtowni Polski Monopol Tytoniowy ustala również ich rejon terytorialny.

§ 4. (1) Zwykła detaliczna sprzedaż wyrobów tytoniowych może być prowadzona wyłącznie przez osoby, z którymi Polski Monopol Tytoniowy zawarł umowę o taką sprzedaż.

(2) W umowach o zwykłą detaliczną sprzedaż wyrobów tytoniowych Polski Monopol Tytoniowy ustala właściwą terytorialnie hurtownię, w której detalista ma nabywać wyroby tytoniowe.

(3) W każdej umowie o zwykłą detaliczną sprzedaż wyrobów tytoniowych Polski Monopol Tytoniowy określa czy sprzedaż ta ma być prowadzona w specjalnym sklepie tytoniowym, czy też w sklepie mieszanym.

§ 5. (1) Drobna sprzedaż wyrobów tytoniowych może być prowadzona wyłącznie przez osoby, z którymi Polski Monopol Tytoniowy zawarł umowę o taką sprzedaż, bądź przez osoby, które na taką sprzedaż uzyskały zezwolenie właściwego urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych.

(2) Drobni sprzedawcy wyrobów tytoniowych nabywają te wyroby bądź we właściwej terytorialnie hurtowni, bądź u detalistów z rejonu tej hurtowni. Miejsce zakupu dla poszczególnych drobnych sprzedawców określa Polski Monopol Tytoniowy.

(3) W każdej umowie o drobną sprzedaż wyrobów tytoniowych Polski Monopol Tytoniowy określa, czy sprzedaż ta ma być prowadzona jako sprzedaż «sklepowa» w specjalnym sklepie tytoniowym, bądź w sklepie mieszanym, czy też jako sprzedaż «domowa» w zakładzie hotelarskim, bądź gastronomicznym.

(4) W każdym zezwoleniu na drobną sprzedaż wyrobów tytoniowych, które jest udzielane według załączonego wzoru (załącznik nr 1) urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych określa, czy sprzedaż ta ma być prowadzona jako sprzedaż «uliczna», czy też «dworcowa» lub «ruchoma».

(5) Jako sprzedaż «uliczna» rozumie się taka sprzedaż, prowadzona w ustalonym miejscu, przy której kupujący może nabyć wyroby tytoniowe bez konieczności wejścia do pomieszczenia, w którym wyroby są sprzedawane.

(6) Jako sprzedaż «dworcowa» rozumie się sprzedaż prowadzona we wszystkich przeznaczonych dla publiczności w ruchu osobowym pomieszczeniach i peronach dworców kolejowych, lotniczych, autobusowych i morskich.

(7) Jako sprzedaż «ruchoma» rozumie się sprzedaż prowadzona z obnośnych skrzynek lub z wózków, w pociągach, na wystawach, targach itp.

§ 6. (1) Hurtownicy, detaliści i drobni sprzedawcy, prowadzący sprzedaż w specjalnych sklepach tytoniowych, mogą sprzedawać wszystkie wprowadzone do obrotu przez Polski Monopol Tytoniowy wyroby tytoniowe.

(2) Drobni sprzedawcy z wyjątkiem wymienionych w ustępie poprzednim mogą sprzedawać:

1) w sprzedaży sklepowej, ulicznej i dworcowej tylko papierosy i cygara wyrobu Polskiego Monopolu Tytoniowego, a za zgodą Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego, względnie właściwego urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych, również tytoń wyrobu Polskiego Monopolu Tytoniowego,

2) w sprzedaży domowej i ruchomej tylko cygara i papierosy wprowadzone do obrotu przez Polski Monopol Tytoniowy.

(3) O ile z umów z zarządami monopolów zagranicznych wynika obowiązek dopuszczenia do sprzedaży wyrobów tych monopolów w szerszym zakresie, aniżeli to wynika z przepisów ustępu poprzedniego, Polski Monopol Tytoniowy będzie uprawniony do rozszerzenia prawa sprzedaży tych wyrobów.

§ 7. (1) Wyroby tytoniowe z wyjątkiem wymienionych w ustępie następnym, wolno sprzedawać tylko w oryginalnych bezpośrednich opakowaniach zaopatrzonych etykietą lub banderolą monopolową.

(2) Wyrabiane przez Polski Monopol Tytoniowy cygara i papierosy oraz skrętki i tytoń do żucia mogą być sprzedawane na sztuki, a presówka i tabaka na wagę.

(3) Bez zgody Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego nie wolno sprzedawcom wyrobów tytoniowych umieszczać na opakowaniach z wyrobami tytoniowymi żadnych oznaczeń lub napisów.

§ 8. Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego może wyłączać od sprzedaży niektóre gatunki wyrobów tytoniowych na określonych przez nią obszarach państwa.

§ 9. (1) Wyroby tytoniowe mogą być sprzedawane spożywcom tylko po cenach taryfowych, tj. po cenach ustalanych w każdocześnie obowiązującym cenniku, wydawanym w drodze rozporządzenia Ministra Skarbu.

(2) Detaliści i drobni sprzedawcy nabywają wyroby tytoniowe, w ustalonych dla nich miejscach zakupu tych wyrobów, po cenach taryfowych, zmniejszonych o rabat wynoszący:

1) dla detalistów — 6% od tytoni krajanych i 8% od pozostałych wyrobów,

2) dla drobnych sprzedawców, prowadzących sprzedaż sklepową w specjalnych sklepach tytoniowych — 6% od tytoni krajanych i 8% od pozostałych wyrobów,

3) dla drobnych sprzedawców prowadzących sprzedaż sklepową w sklepach mieszanych — 5% od tytoni krajanych i 6% od pozostałych wyrobów,

4) dla drobnych sprzedawców prowadzących sprzedaż uliczną, dworcową bądź ruchomą — 5% od tytoni krajanych i 7% od pozostałych wyrobów,

5) dla drobnych sprzedawców, prowadzących sprzedaż domową — 6%.

(3) Hurtownicy i detaliści są obowiązani udzielać detalistom i drobnym sprzedawcom rabatów określonych w ustępie poprzednim w punktach 1)—5).

§ 10. (1) Zezwolenia na drobną sprzedaż wyrobów tytoniowych «uliczną», «dworcową» i «ruchomą», wydaje właściwy urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych oznaczonej osobie i na oznaczone miejsce sprzedaży.

(2) Zezwolenia te są wydawane bądź na czas nieograniczony, bądź na oznaczony okres czasu.

§ 11. Nie mogą otrzymać zezwolenia na sprzedaż wyrobów tytoniowych bądź zawrzeć umowy z Polskim Monopolem Tytoniowym o sprzedaż tych wyrobów:

a) posłowie i senatorowie,

b) pracownicy państwowi, samorządowi i instytucyj publiczno-prawnych,

bez względu na charakter stosunku służbowego, z wyjątkiem pracowników pełniących funkcje bezpłatnie,

c) osoby, przeciw którym toczy się postępowanie karne sądowe, karne skarbowe lub upadłościowe,

d) osoby skazane prawomocnym wyrokiem sądu karnego na karę dodatkową utraty praw publicznych,

e) osoby, skazane prawomocnie za przemytnictwo, nielegalną fabrykację lub sprzedaż wyrobów monopolowych, oszustwo i inne przestępstwa z chęci zysku, bądź za przestępstwa przeciwko Państwu,

f) osoby, niezdolne według prawa cywilnego do zaciągania zobowiązań lub do swobodnego rozporządzania swym majątkiem,

g) osoby, nie posiadające obywatelstwa polskiego.

h) osoby stale zamieszkałe poza granicami państwa.

§ 12. (1) Zezwolenia na drobną sprzedaż wyrobów tytoniowych są przywiązane do osób, którym zostały wydane i nie mogą być odstępowane innym osobom pod żadnym tytułem.

(2) Posiadacz zezwolenia na prowadzenie drobnej sprzedaży wyrobów tytoniowych jest całkowicie odpowiedzialny za czynności zatrudnionego w jego przedsiębiorstwie personelu.

§ 13. (1) Zezwolenia na sprzedaż wyrobów tytoniowych wygasają w razie:

1) nierozpoczęcia sprzedaży w ciągu dwóch miesięcy od terminu określonego w zezwoleniu,

2) śmierci osoby, której wydano zezwolenie,

3) zrzeczenia się zezwolenia przez osobę, której zostało wydane,

4) upływu okresu czasu, na jaki wydano zezwolenie.

(2) Zezwolenia na sprzedaż wyrobów tytoniowych mogą być cofnięte bez uprzedniego wypowiedzenia w razie:

1) gdy bez zgody urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych sprzedaż nie jest wykonywana dłużej niż przez 7 dni.

2) ujawnienia, że sprzedaż wyrobów tytoniowych nie jest wykonywana na własne ryzyko i rachunek posiadacza zezwolenia,

3) gdy ogłoszono upadłość posiadacza zezwolenia,

4) gdy zajdą lub zostaną ujawnione okoliczności, wymienione w § 11 lit. d—g, które wykluczają daną osobę od otrzymania zezwolenia,

5) gdy wyroby tytoniowe są sprzedawane po cenie innej niż ustalona przez Ministra Skarbu,

6) gdy posiadacz zezwolenia uniemożliwia lub utrudnia władzom nadzorczym przeprowadzenie kontroli przedsiębiorstwa sprzedaży.

(3) Zezwolenia na sprzedaż wyrobów tytoniowych mogą być cofnięte za wypowiedzeniem co najmniej trzymiesięcznym po stwierdzeniu naruszenia przez sprzedawcę przepisów o monopolu tytoniowym i o sprzedaży wyrobów tytoniowych, jeżeli to naruszenie nie daje podstawy do cofnięcia zezwolenia bez wypowiedzenia.

(4) Orzekanie w sprawach wygaśnięcia i cofnięcia zezwolenia na drobną sprzedaż wyrobów tytoniowych zarówno jak i w innych sprawach z prowadzeniem takiej sprzedaży związanych należy w pierwszej instancji do urzędów skarbowych akcyz i monopolów państwowych.

§ 14. (1) Odwołania od orzeczeń urzędów skarbowych akcyz i monopolów państwowych wydanych w sprawach wymienionych w § 13 ust. 4 rozstrzygają właściwe izby skarbowe (Urząd Wojewódzki Śląski, Wydział Skarbowy). Orzeczenia izb skarbowych rozstrzygające te odwołania są ostateczne w administracyjnym toku instancyj.

(2) Odwołanie powinno być wniesione za pośrednictwem właściwego urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych najpóźniej w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia orzeczenia.

(3) Wniesienie odwołania wstrzymuje wykonanie orzeczenia.

§ 15. Wszyscy sprzedawcy wyrobów tytoniowych obowiązani są:

1) sprzedawać wyroby tytoniowe w dniach i godzinach określonych dla handlu, zależnie od jego rodzaju, przez władze administracji ogólnej,

2) utrzymywać stale na składzie zapas wyrobów tytoniowych w ilości i doborze, ustalanym przez Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego,

3) wyłączać ze sprzedaży wyroby tytoniowe uszkodzone, zepsute lub nieświeże,

4) okazywać na żądanie nabywców obowiązujący cennik wyrobów tytoniowych,

5) umieszczać zewnątrz lokalu (sklepu, kiosku, budki itp.) wywieszkę sporządzoną według załączonego wzoru (załącznik nr 2); przepis ten nie dotyczy sprzedawców prowadzących «domową» sprzedaż wyrobów tytoniowych,

6) posiadać książkę rewizyjną, służącą do zapisywania uwag organów nadzorczych z przeprowadzonej kontroli,

7) prowadzić księgę przychodu i rozchodu wyrobów tytoniowych (drobni kupcy mogą prowadzić tylko księgę przychodu wyrobów tytoniowych),

8) udzielać organom nadzorczym wszelkich wyjaśnień, związanych z wykonywaniem sprzedaży wyrobów tytoniowych i ułatwiać im sprawdzenie ksiąg i posiadanych zapasów,

9) zabezpieczać wyroby tytoniowe od wpływów ujemnie działających na ich jakość np. przez wydzielanie silnej woni lub wilgoci.

§ 16. (1) Wyłączone ze sprzedaży zgodnie z przepisami § 15 punkt 3) wyroby tytoniowe sprzedawca może zwrócić za pośrednictwem tego sprzedawcy, u którego były zakupione, Polskiemu Monopolowi Tytoniowemu za 45% ich wartości według cen obowiązujących w chwili odstąpienia, o ile dotyczy to cygar, i za zwrotem 65% ich wartości, o ile to dotyczy innych wyrobów tytoniowych.

(2) Należność przypadającą z tytułu przewidzianego w poprzednim ustępie zwrotu Polski Monopol Tytoniowy uiszcza wyrobami tytoniowymi.

§ 17. (1) W razie zmiany cen wyrobów tytoniowych drobni sprzedawcy mogą je sprzedawać jeszcze po dawnych cenach w ciągu 10 dni od dnia obowiązywania zmiany.

(2) W razie obniżenia ceny wyrobów tytoniowych Polski Monopol Tytoniowy wyrówna wyrobami tytoniowymi hurtownikom i detalistom różnicę ceny zakupu od zapasu przez nich posiadanego w dniu wejścia w życie obniżki, a dającego się ustalić na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg przychodu i rozchodu.

(3) W razie podwyższenia cen wyrobów tytoniowych hurtownicy i detaliści obowiązani będą analogicznie wyrównać gotówką Polskiemu Monopolowi Tytoniowemu różnicę ceny od posiadanego zapasu.

§ 18. Detaliści i drobni sprzedawcy wyrobów tytoniowych, z wyjątkiem drobnych sprzedawców, prowadzących sprzedaż «domową», «ruchomą» i «sklepową» w sklepach mieszanych, obowiązani są sprzedawać znaczki pocztowe.

§ 19. Nadzór nad sprzedażą wyrobów tytoniowych należy do władz skarbowych oraz organów Polskiego Monopolu Tytoniowego.

§ 20. Osoby, które w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego będą prowadziły sprzedaż wyrobów tytoniowych na podstawie zezwoleń przewidzianych w art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o sprzedaży wyrobów tytoniowych (Dz. U. R. P. Nr 84, poz. 617), winny nie później niż do dnia 10 marca 1938 r. zamienić to zezwolenie na nowe przewidziane w § 5 ust. (4) rozporządzenia niniejszego.

§ 21. Wprowadza się w życie postanowienia ustawy z dnia 9 kwietnia 1937 roku (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 218) na całym obszarze Państwa z wyjątkiem m. st. Warszawy z dniem 1 marca 1938 r., a na obszarze m. st. Warszawy z dniem 10 marca 1938 r.

§ 22. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1-go marca 1938 r., z wyjątkiem obszar m. st. Warszawy, na którym wchodzi w życie z dniem 10 marca 1938 r.

(2) Równocześnie tracą moc obowiązującą rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 30 października 1933 r. o sprzedaży wyrobów tytoniowych (Dz. U. R. P. Nr 87, poz. 676) i z dnia 31 października 1935 r. o zmianie rozporządzenia z dnia 30 października 1933 r. o sprzedaży wyrobów tytoniowych (Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 509).

G 2) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 30 października 1933 r. (Dz. U. 87 poz. 676)
o sprzedaży wyrobów tytoniowych

ze zmianami zawartymi w rozp. Min. Sk. z 31/10 1935, Dz. U. 82 poz. 509, obowiązujące do 1/3 1938, w Warszawie do 10/3 1938.

§ 1. Uliczna sprzedaż wyrobów tytoniowych oraz sprzedaż tych wyrobów w pomieszczeniach dworców kolejowych i autobusowych wymaga zezwolenia urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych.

Inne rodzaje sprzedaży wyrobów tytoniowych nie wymagają zezwolenia.

Przez uliczną sprzedaż wyrobów tytoniowych rozumie się sprzedaż tych wyrobów w budkach, skrzynkach, kioskach, automatach ulicznych, sprzedaż ruchomą na ulicach i placach i t. p.

§ 2. Zezwolenia, o których mowa w ustępie pierwszym § 1 mogą być nadawane tylko osobom, wymienionym w art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o sprzedaży wyrobów tytoniowych (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 617).

Nadanie zezwolenia następuje przez doręczenie dokumentu wskazującego:

a) podstawę prawną udzielenia zezwolenia,

b) osobę, której daje się zezwolenie,

c) miejscowość i punkt, w którym sprzedaż ma być wykonywana,

d) termin rozpoczęcia sprzedaży,

e) czy zezwolenie daje się bezterminowo, czy też na czas określony.

Zezwolenia są przywiązane do osoby, której zostały nadane i nie mogą być odstępowane innym osobom.

Zezwolenia na czas określony nie mogą być udzielane na okres dłuższy, niż 6 miesięcy.

§ 3. Zezwolenia, o których mowa w § 1, mogą być cofnięte przez urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych:

a) bez wypowiedzenia — w razie naruszenia przez sprzedawcę przepisów § 9 niniejszego rozporządzenia,

b) bez podania powodów, według swobodnego uznania urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych, za conajmniej trzymiesięcznem wypowiedzeniem.

§ 4. Zezwolenia, o których mowa w § 1, wygasają:

a) w razie nierozpoczęcia sprzedaży najpóźniej w ciągu miesiąca od terminu, określonego w zezwoleniu, o ile nie nastąpiło przedłużenie tego terminu przez urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych,

b) w razie śmierci osoby, której dano zezwolenie,

c) w razie zrzeczenia się zezwolenia przez osobę, która je otrzymała,

d) w razie upływu czasu, na jaki zezwolenie zostało udzielone.

Orzekanie o wygaśnięciu zezwoleń należy do urzędów skarbowych akcyz i monopolów państwowych.

§ 5. Odwołania od orzeczeń o cofnięciu lub wygaśnięciu zezwoleń, o których mowa w § 1, rozstrzygają izby skarbowe (Urząd Wojewódzki Śląski). Orzeczenia ich są ostateczne w administracyjnym toku instancji.

Odwołanie powinno być wniesione za pośrednictwem urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych najpóźniej w ciągu dni 14-tu, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia orzeczenia tego urzędu. Odwołanie wstrzymuje wykonanie orzeczenia.

§ 6. Nie wolno bez zgody urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych uruchamiać nowych przedsiębiorstw sprzedaży wyrobów tytoniowych w odległości bliższej, niż 50 metrów od przedsiębiorstwa (punktu) ulicznej sprzedaży wyrobów tytoniowych.

Postanowienie to nie dotyczy:

a) przedsiębiorstw, uruchamianych na mocy zezwoleń, o których mowa w § 1,

b) przedsiębiorstw, działających na mocy umów, zawartych z przedsiębiorstwem «Polski Monopol Tytoniowy» w myśl art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rze-

czypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o sprzedaży wyrobów tytoniowych (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 617),

c) sprzedaży wyrobów tytoniowych, uruchamianej w hotelach, lokalach rozrywkowych, zakładach gastronomicznych i bufetach.

§ 7. W sprzedaży ulicznej wyrobów tytoniowych wolno sprzedawać tylko papierosy; prowadzenie sprzedaży innych wyrobów wymaga osobnego zezwolenia urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych, które może być udzielone tylko wyjątkowo, jeśli sprzedaż ma być wykonywana w pomieszczeniu (kiosku), które zapewnia należytą konserwację wyrobów tytoniowych. Zezwolenia takie urzędy skarbowe akcyz i monopolów państwowych wydawać będą po zasięgnięciu opinji właściwego terytorjalnie zakładu sprzedaży wyrobów tytoniowych «Polskiego Monopolu Tytoniowego».

W hotelach, lokalach rozrywkowych, zakładach gastronomicznych, bufetach i t. p. wolno sprzedawać tylko papierosy i cygara. (Ustęp 2 w brzmieniu Dz. U. poz. 509/35).

Inni sprzedawcy wyrobów tytoniowych mają prawo sprzedawać wszystkie wyroby tytoniowe, wprowadzone do obrotu przez przedsiębiorstwo «Polski Monopol Tytoniowy».

§ 8. Sprzedawcy wyrobów tytoniowych obowiązani są do ścisłego przestrzegania przepisów, normujących sprzedaż wyrobów tytoniowych.

Do obowiązków ich należy w szczególności:

a) wyłączanie ze sprzedaży wyrobów tytoniowych uszkodzonych, zepsutych lub nieświeżych,

b) umieszczanie na widocznem miejscu w punktach sprzedaży cennika wyrobów tytoniowych (pkt. «b» w brzmieniu Dz. U. 509/35),

c) umieszczanie zewnątrz lokalu (sklepu, kiosku, budki, skrzynki i t. p. szyldu według załączonego wzoru; postanowienie to nie dotyczy sprzedaży wyrobów tytoniowych w hotelach, lokalach rozrywkowych, zakładach gastronomicznych, bufetach i t. p. (pkt. «c» w brzmieniu Dz. U. poz. 509/35),

d) udzielanie organom skarbowym i organom przedsiębiorstwa «Polski Monopol Tytoniowy» wszelkich wyjaśnień, związanych z prowadzeniem sprzedaży wyrobów tytoniowych,

e) zabezpieczanie wyrobów tytoniowych od wpływów ujemnie działających na ich jakość np. przez wydzielanie silnej woni, lub wilgoci (punkt «e» dodany wedle Dz. U. poz. 509/35).

§ 9. Wyroby tytoniowe, z wyjątkiem wymienionych w następnym ustępie, wolno sprzedawać tylko w oryginalnych, bezpośrednich opakowaniach, zaopatrzonych etykietą lub banderolą monopolową.

Wyrabiane przez Polski Monopol Tytoniowy cygara i papierosy oraz skrętki i tytoń do żucia mogą być sprzedawane na sztuki, a presówka i tabaka na wagę (§ 9 w brzmieniu Dz. U. poz. 509/35).

§ 10. Sprzedawcy wyrobów tytoniowych z wyjątkami, o których mowa w następnych ustępach, obowiązani są sprzedawać te wyroby po cenach detalicznych, ustalanych przez Ministra Skarbu.

Sprzedawcy, z którymi przedsiębiorstwo «Polski Monopol Tytoniowy» zawarło umowy, przewidziane w art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o sprzedaży wyrobów tytoniowych (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 617) obowiązani są sprzedawać wyroby tytoniowe innym sprzedawcom tych wyrobów po cenach detalicznych zmniejszonych o 10%, o ile to dotyczy cygar, których cena detaliczna wynosi 30 gr lub więcej za sztukę, i papierosów, których cena detaliczna wynosi 5 gr lub więcej za sztukę, oraz 85%, o ile to dotyczy pozostałych wyrobów tytoniowych. Do tak obliczonych cen sprzedawcy ci mogą doliczyć przypadającą od nabywców część scalonego podatku przemysłowego od obrotu.

Poza przypadkiem wymienionym w poprzednim ustępie, sprzedawcy wyrobów tytoniowych mogą odstępować sobie te wyroby po cenach przez siebie umówionych, nie wyższych jednak niż detaliczne.

W razie zmiany cen wyrobów tytoniowych sprzedawcy tych wyrobów z wyjątkiem sprzedawców, z którymi przedsiębiorstwo «Polski Monopol Tytoniowy» zawarło umowy, przewidziane w art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o sprzedaży wyrobów tytoniowych (Dz. U. R. P.

Nr. 84, poz. 617), mogą sprzedawać te wyroby jeszcze po dawnych cenach w okresie 5 dni od dnia obowiązywania zmiany.

Dowodem stwierdzającym, iż dana osoba jest uprawniona do korzystania z procentowego opustu od cen detalicznych, przewidzianego w ustępie drugim, oraz, że może korzystać z uprawnień, przewidzianych w ustępach trzecim i czwartym niniejszego paragrafu, jest posiadanie ważnego na dany rok świadectwa przemysłowego na prowadzenie przedsiębiorstwa handlowego (§ 10 w brzmieniu Dz. U. poz. 509/35).

§ 11. Sprzedawcy, którzy w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia posiadali koncesję na sprzedaż wyrobów tytoniowych, o której mowa w ustępie pierwszym § 1, zachowują prawo do prowadzenia tej sprzedaży w tym punkcie, w którym prowadzili ją dotychczas. Przeniesienie tej sprzedaży do innego punktu wymaga zgody urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych.

Cofnięcie lub wygaśnięcie uprawnień, wymienionych w ustępie poprzednim następuje zgodnie z §§ 3 i 4 niniejszego rozporządzenia.

§ 12 uchylony w rozp. Min. Sk. z 31/10 1935 Dz. U. 82, poz. 509.

§ 13. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 listopada 1933 r. Równocześnie tracą moc obowiązującą:

a) rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 31 marca 1932 r. o koncesjonowanej sprzedaży wyrobów tytoniowych (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 266) oraz z dnia 23 grudnia 1932 r. w sprawie zmiany tego rozporządzenia (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 965), z zastrzeżeniem, wynikającem z postanowień art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o sprzedaży wyrobów tytoniowych (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 617),

b) rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 17 listopada 1931 r. w sprawie zapasów wyrobów tytoniowych, które mogą posiadać osoby prywatne (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 856).

H) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 12 marca 1925 r. (Dz. U. 35 poz. 238)
o przywozie tytoniu z zagranicy

ze zmianami i uzupełnieniami, zawartymi w rozporządzeniach Min. Sk. z 6/7 1927 Dz. U. 75 poz. 658 i z 5/5 1930 Dz. U. 41 poz. 359.

Na podstawie postanowień art. 8, 9 i 62 ustawy z dnia 1 czerwca 1922 r. o monopolu tytoniowym (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 409) zarządza się co następuje:

§ 1. Zezwolenia na przywóz (sprowadzanie) tytoniu z zagranicy przez osoby prywatne wydaje według swego uznania Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego.

Podania o zezwolenie na sprowadzenie tytoniu z zagranicy mają być wnoszone do władzy skarbowej I instancji właściwej dla miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o zezwolenie, która przesyła je bezpośrednio do Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego ze swoją opinją.

W podaniu należy oznaczyć dokładnie:

1) ilość tytoniu, jaka ma być przywieziona (sprowadzona);
2) gatunek tytoniu względnie rodzaj wyrobów tytoniowych,
3) źródło nabycia;
4) cel dla którego sprowadzony tytoń ma być użyty;
5) urząd celny przez który tytoń ma być wprowdzony na obszar Rzeczypospolitej.

§ 2. Wyroby tytoniowe przywożone (sprowadzane) z zagranicy muszą się znajdować w oryginalnych opakowaniach fabrycznych.

Postanowienie to nie odnosi się do wyrobów tytoniowych nie przekraczających wagi 1 kg netto, które podróżni przekraczający granicę celną, przewożą ze sobą.

§ 3. Od tytoniu przywiezionego (sprowadzonego) z zagranicy przez osoby prywatne pobierana będzie należytość monopolowa w następującej wysokości:

1) od tytoniu w liściach i wiązkach z łodygami lub bez łodyg tytoniowych, odpadków, miału — po 12 zł za 1 kg netto;

2) od tabaki do zażywania — po 20 zł za 1 kg netto;

3) od tytoniu grubo krajanego do fajek, tytoniu w krążkach i zwitkach — po 250 zł za 1 kg netto;

4) od cygar i cygaretek (tytoniu krajanego zwijanego w liście tytoniowe) — po 500 zł za 1 kg netto;

5) od tytoniu cienko krajanego do papierosów — po 250 zł za 1 kg netto;

6) od papierosów — po 350 zł za 1 kg netto;

7) od nikotyny i jej podobnych (siarczan nikotyny, szczawian nikotyny i t. p.) — po zł 2,50 za 1 kg netto;

8) od ekstraktów tytoniowych — po 1 zł 50 gr za 1 kg netto.

§ 4. Wyroby tytoniowe przywiezione (sprowadzone) z zagranicy przez osoby prywatne, o ile wyroby te podlegają opłacie należytości monopolowej, urzędy celne zaopatrywać będą w nalepki monopolowe, stwierdzające prawidłowe wprowadzenie tych wyrobów na obszar Rzeczypospolitej i uiszczenie od nich należytości monopolowej.

Nalepki te naklejane będą na poszczególnych opakowaniach bezpośrednich w sposób, uniemożliwiający otwarcie opakowania bez uszkodzenia nalepki.

§ 5. Nalepki monopolowe zawierać będą:

1) godło Rzeczypospolitej;

2) napis «Polski Monopol Tytoniowy / opłata od zagranicznych wyrobów tytoniowych».

Dodatek 3.

PRZEPISY O MONOPOLU SPIRYTUSOWYM.

A) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. 63 poz. 586) o monopolu spirytusowym, opodatkowaniu kwasu octowego i drożdży oraz sprzedaży napojów alkoholowych

ze zmianami, zawartymi w art. 316 ustawy z 28/3 1933 Dz. U. 51, poz. 396 tudzież w rozporządzeniach z 27/10 1933 Dz. U. 84, poz. 615, z 24/10 1934 Dz. U. 96, poz. 863 i w art. 42 rozp. z 28/12 1934 Dz. U. 110, poz. 976.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i art. 1 lit. a) ustawy z dnia 17-go marca 1932 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 165) postanawiam co następuje:

Postanowienie wstępne.

Art. 1. Monopol spirytusowy, ustanowiony rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 marca 1927 r. o monopolu spirytusowym (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 289) i ustawami z dnia 27 lutego 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 130) i z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 249) w sprawie częściowych zmian wspomnianego rozporządzenia, jako też uprawnienia tego monopolu, oraz zawarte w powyższych przepisach prawnych postanowienia o opodatkowaniu kwasu octowego i drożdży, tudzież o sprzedaży napojów alkoholowych — są unormowane w następnych art. 2 do 72.

Postanowienia ogólne.

Art. 2. 1. a) Zakup i sprzedaż spirytusu do zużycia w granicach Państwa,
b) wyrób i sprzedaż czystych wódek,
c) skażanie spirytusu ogólnym środkiem skażającym i rozlew spirytusu skażonego (denaturatu)
jest wyłącznym przywilejem (monopolem) Skarbu Państwa poza wyjątkami, przewidzianemi w niniejszem rozporządzeniu.

2. Spirytusem w rozumieniu ustępu poprzedniego jest zarówno surowy alkohol etylowy o różnej koncentracji, zawierający zanieczyszczenia pochodzące z procesów fabrykacyjnych, jak produkt otrzymany przez oczyszczanie, koncentrowanie i odwadnianie surowego alkoholu etylowego.

3. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu uprawniony jest na warunkach przez siebie ustalanych poddawać kontroli produkcję i obrót innemi alkoholami niż etylowy.

Art. 3. Oddanie monopolu (art. 2 ust. 1) do eksploatacji lub oddanie w zastaw dochodów z monopolu nie może nastąpić bez upoważnienia ustawowego.

Art. 4. 1. Eksploatowanie na rzecz Skarbu Państwa uprawnień, wyszczególnionych w art. 2 ust. 1, należy do przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą: Państwowy Monopol Spirytusowy, prowadzonego na zasadach handlowych.

2. Państwowy Monopol Spirytusowy stanowi samoistną osobę prawną z siedzibą w m. st. Warszawie.

3. Wpisaniu do rejestru handlowego, podlega firma, siedziba, przedmiot i władze przedsiębiorstwa.

4. Majątek tak nieruchomy jak i ruchomy, nabywany przez Państwowy Monopol Spirytusowy, stanowi własność tegoż przedsiębiorstwa.

5. Zbywanie i zamiana majątku nieruchomego Państwowego Monopolu Spirytusowego może nastąpić jedynie na podstawie upoważnienia ustawowego.

Art. 5. 1. Zarząd Państwowym Monopolem Spirytusowym należy do Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego z dyrektorem na czele, podporządkowanej Ministrowi Skarbu.

2. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzeń organizację Państwowego Monopolu Spirytusowego.

Art. 6. Zastępstwo sądowe w sprawach dotyczących spraw i interesów majątkowych Państwowego Monopolu Spirytusowego należy do Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 7. [1]) 1. Minister Skarbu wydaje w drodze rozporządzeń przepisy normujące stosunek służbowy, uposażenie i zaopatrzenie emerytalne tych pracowników Państwowego Monopolu Spirytusowego, których stosunek służbowy zostanie określony przez Ministra Skarbu jako publiczno-prawny. Przepisy prawne z dziedziny świadczeń socjalnych, ochrony pracy i ubezpieczeń społecznych, nie będą miały zastosowania do tych pracowników.

2. Pracownikom przedsiębiorstwa, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, mogą być przydzielane tytułem części uposażenia mieszkania służbowe. Warunki korzystania z tych mieszkań służbowych, tryb ich opróżniania oraz wysokość potrąceń od uposażenia za korzystanie z nich, ustala Minister Skarbu.

3. W razie ogłoszenia mobilizacji lub powołania na podstawie art. 81 i 84 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym pracowników Państwowego Monopolu Spirytusowego — rezerwistów i zaliczonych do pospolitego ruszenia — do służby wojskowej, mogą ci pracownicy otrzymać zwolnienie od tej służby na podstawie przepisów, wydanych w tej mierze przez Ministra Spraw Wojskowych.

4. Pracownicy Państwowego Monopolu Spirytusowego, których stosunek służbowy określony będzie przez Ministra Skarbu jako publiczno-prawny, będą uważani za urzędników państwowych w rozumieniu prawa karnego

Art. 8. 1. Państwowy Monopol Spirytusowy pokrywa wszelkie swoje wydatki z własnych dochodów i funduszów i prowadzi swą gospodarkę na podstawie rocznych planów finansowo-gospodarczych, zatwierdzonych przez Ministra Skarbu.

2. Z końcem każdego roku obrachunkowego Państwowy Monopol Spirytusowy zestawia bilans i rachunek zysków i strat według zasad księgowości handlowej, wyprowadzając czysty zysk przedsiębiorstwa po potrąceniu wszelkich wydatków eksploatacyjnych, opłat monopolowych w wysokości, ustalanej przez Ministra Skarbu, oraz wszystkich podatków i opłat skarbowych i samorządowych, także i takich, od których przedsiębiorstwo jest zwolnione.

3. W bilansie oraz w rachunku zysków i strat Państwowego Monopolu Spirytusowego winny być uwidoczniane wyniki gospodarki spirytusem na cele niekonsumcyjne (art. 46).

4. Bilans i rachunek zysków i strat zatwierdza Minister Skarbu.

5. Do ogólnego budżetu państwowego wchodzi kwota wpłaty przedsiębiorstwa do Skarbu Państwa, ustalana na podstawie planu finansowo-gospodarczego.

6. Sprawozdanie zawierające bilans i rachunek zysków i strat za ostatni okres sprawozdawczy oraz plan finansowo-gospodarczy na nowy okres budżetowy będą dołączane do państwowego preliminarza budżetowego.

7. Minister Skarbu uprawniony jest przeznaczyć pewien odsetek czystego zysku przedsiębiorstwa na nagrody pieniężne, zapomogi i cele opieki dla jego pracowników i współdziałających z przedsiębiorstwem organów skarbowych.

---

[1]) Art. 7, o ile dotyczy zwolnienia od obowiązku ubezpieczenia, uchylono w art. 316 ustawy z 28/3 1933 Dz. U. 51, poz. 396 o ubezpieczeniu społecznym.

8. 1% dochodu Skarbu Państwa z czystego zysku handlowego przedsiębiorstw Państwowego Monopolu Spirytusowego przeznacza się do dyspozycji Ministra Pracy i Opieki Społecznej na walkę z alkoholizmem, szpitale i schroniska dla alkoholików.

Art. 9. Państwowy Monopol Spirytusowy jest wolny od wszelkich danin publicznych, z wyjątkiem opłat na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego, podatków komunalnych od gruntów i budynków, opłat komunalnych od przeniesienia własności nieruchomości, zaprotestowanych weksli, plakatów i anonsów, tudzież podatków komunalnych, ustanowionych na podstawie art. 20 ustawy z dnia 11-go sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

Art. 10. 1. Państwowy Monopol Spirytusowy może zaciągać na swe potrzeby krótkoterminowe pożyczki, nieprzewyższające w sumie 10% ogólnego dochodu eksploatacyjnego brutto, wykazanego w ostatniem rocznem zamknięciu rachunkowem. Pożyczki będą spłacane z dochodów przedsiębiorstwa. Ogólne zasady, na jakich pożyczki mogą być zaciągane, ustala Minister Skarbu.

2. Zaciąganie pożyczek wyższych lub długoterminowych oraz zaciąganie jakichkolwiek pożyczek przez emitowanie obligacyj, wreszcie zaciąganie wszelkich zobowiązań, obciążających nieruchomości przedsiębiorstwa, może nastąpić tylko w granicach upoważnień ustawowych.

Art. 11. Państwowemu Monopolowi Spirytusowemu przysługuje wyłączne prawo nabywania na warunkach i po cenach określanych przez Ministra Skarbu spirytusu, z jakichkolwiek powodów zajętego i podlegającego przymusowej sprzedaży w kraju.

Art. 12. Za zgodą Ministra Skarbu i na warunkach przez niego ustalanych Państwowy Monopol Spirytusowy jest uprawniony do brania udziału w przedsiębiorstwach handlowych i przemysłowych, mających znaczenie dla zwiększenia zbytu spirytusu.

Art. 13. 1. Oczyszczanie, odwadnianie i magazynowanie spirytusu będzie dokonywane w zakładach Państwowego Monopolu Spirytusowego oraz w zakładach prywatnych, w tym ostatnim przypadku po cenach i na warunkach, ustalanych w drodze przetargu lub umów.

2. Minister Skarbu będzie regulował wzajemny stosunek zatrudnienia państwowych i prywatnych zakładów oczyszczania spirytusu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Art. 14. W cenie sprzedaży spirytusu oraz wyrobów wódczanych Państwowego Monopolu Spirytusowego mieścić się będzie opłata monopolowa w wysokości, ustalonej przez Ministra Skarbu.

Art. 15. 1. Państwowy Monopol Spirytusowy uprawniony jest do odraczania terminu zapłaty należności przypadającej za sprzedany spirytus i wyroby monopolowe za odpowiedniem zabezpieczeniem i według zasad, ustalanych przez Ministra Skarbu.

2. Minister Skarbu ustala warunki kredytowania podatku od kwasu octowego i drożdży, wyrobionych w kraju.

Art. 16. Wszelkie należności Państwowego Monopolu Spirytusowego, nie wyłączając należności powstałych z odroczenia zapłaty za sprzedany spirytus i wyroby monopolowe, oraz zaliczek wypłaconych przedsiębiorcom gorzelni za spirytus, korzystają z tych samych przywilejów co podatki państwowe.

Art. 17. 1. Prawo do wymiaru i poboru należnych opłat monopolowych oraz należnych Państwowemu Monopolowi Spirytusowemu wpłat przedawnia się w ciągu 5 lat.

2. Jeżeli na stronie ciąży obowiązek dostarczenia danych, mających służyć za podstawę do wymiaru, bieg tego okresu rozpoczyna się od upływu roku obrachunkowego, w którym strona tych danych dostarczyła, gdy zaś strona danych do wymiaru nie dostarczyła, bieg przedawnienia rozpoczyna się od upływu tego roku, w którym władza miała możność dokonania wymiaru.

3. Jeżeli strona nie miała obowiązku dostarczenia danych do wymiaru, bieg przedawnienia rozpoczyna się od upływu tego roku obrachunkowego, w którym należność powstała.

4. Przedawnienie prawa do poboru opłat lub wpłat monopolowych przerywa każdy urzędowy krok, podjęty przez właściwą władzę skarbową lub Państwowy Monopol Spirytusowy w celu ściągania należności wymierzonej lub zatajonej przeciw obowiązanemu do jej uiszczenia.

5. Prawo żądania zwrotu nienależnie uiszczonych opłat monopolowych oraz nienależnie dokonanych na rzecz Państwowego Monopolu Spirytusowego wpłat przedawnia się w ciągu jednego roku od dnia powstania tego prawa.

6. Postanowienia niniejszego artykułu mają zastosowanie również do podatków od kwasu octowego i drożdży oraz do opłat przewidzianych w art. 62 z tem, że prawo do wymiaru i poboru ich przedawnia się w ciągu 10 lat.

Art. 18. 1. Od wymienionych w art. 16 należności, tudzież należności Skarbu Państwa z tytułu opłat monopolowych, podatku od kwasu octowego i drożdży oraz opłat wymienionych w art. 62, w razie nieuiszczenia ich w terminie płatności, będą pobierane kary za zwłokę i odsetki za odroczenie oraz koszty egzekucyjne w wysokości i w trybie przepisanym dla podatków bezpośrednich.

2. Minister Skarbu jest upoważniony do umarzania nieściągalnych należności, wymienionych w ust. 1, oraz kar za zwłokę, odsetek za odroczenie i kosztów egzekucji.

Art. 19. 1. Na wyrób, oczyszczanie i odwadnianie spirytusu, wyrób wódek gatunkowych, wyrób octu, wyrób kwasu octowego, wyrób drożdży, oraz magazynowanie spirytusu i wyrobów wódczanych potrzebne jest zezwolenie Ministra Skarbu, wydawane, jeśli chodzi o wyrób spirytusu, w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych, jeśli zaś chodzi o wyrób octu i kwasu octowego — w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

2. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu jest uprawniony do wprowadzania w drodze rozporządzeń obowiązku uzyskiwania zezwoleń na wyrób artykułów, przy produkcji których używa się spirytusu, a niewymienionych w ustępie poprzednim.

3. Warunki udzielania zezwoleń, wymienionych w ust. 1 i 2, ustala w drodze rozporządzeń Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, jeśli chodzi o zezwolenia na wyrób octu i kwasu octowego oraz zezwolenia wymienione w ust. 2, a w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych, jeśli chodzi o zezwolenie na wyrób spirytusu.

4. Zezwolenia, o których mowa w ust. 1 i 2, wygasają, jeżeli zakład będzie nieczynny dłużej niż dwa lata nie zmuszony do tego siłą wyższą; przepis ten nie dotyczy zakładów wyrobu spirytusu (art. 40 ust. 1).

Art. 20. W przypadkach wszczęcia postępowania karnego przeciwko osobom kierującym przedsiębiorstwem o nadużycia na szkodę Skarbu Państwa, o ile zachodzi uzasadniona obawa dalszych nadużyć, władza skarbowa może orzec wstrzymanie sprzedaży spirytusu przedsiębiorstwu aż do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego; po uprawomocnieniu się wyroku skazującego, władza skarbowa może całkowicie odmówić danemu przedsiębiorstwu sprzedaży spirytusu.

Art. 21. 1. W przemysłach, zatrudnionych wyrobem, oczyszczaniem, odwadnianiem lub przerobem spirytusu, wyrobem octu, kwasu octowego względnie wyrobem drożdży, Rada Ministrów jest uprawniona, po wysłuchaniu producentów spirytusu względnie innych zainteresowanych grup, powoływać do życia zrzeszenia przymusowe celem normowania i kontrolowania produkcji i zbytu w tych przemysłach.

2. Uchwała Rady Ministrów o powołaniu zrzeszenia przymusowego określi gałęzie przemysłów, które zrzeszenie obejmie, oraz jego zakres działania, jak również wskaże ministra względnie ministrów, którzy będą uprawnieni do zatwierdzania statutów zrzeszenia i sprawowania nad niem kontroli.

3. Rada Ministrów jest uprawniona przekazywać na warunkach przez siebie ustalanych zrzeszeniu przymusowemu producentów spirytusu, powstałemu na podstawie postanowień ustępu poprzedniego, wykonywanie uprawnień Państwowego Monopolu Spirytusowego w zakresie sprzedaży spirytusu na poszczególne cele niekonsumcyjne; Rada Ministrów uprawniona jest również wyposażyć to zrzeszenie w wyłączne prawo zakupu, sprzedaży i wywozu spirytusu eksportowego.

4. W przypadkach uregulowania stosunków w poszczególnych gałęziach przemysłu na zasadzie postanowień tego artykułu, Rada Ministrów jest uprawniona zarządzić wstrzymanie na czas trwania zrzeszenia przymusowego udzielania zezwoleń na wyrób artykułów objętych zrzeszeniem przymusowem.

Art. 22. 1. Na pokrycie naturalnych zaników powstających przy magazynowaniu, oczyszczaniu, odwadnianiu i przewozie spirytusu, ustanawia Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych najwyższe dopuszczalne normy tych zaników; normy zaników powstających przy przewozie spirytusu koleją ustanawia Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Komunikacji.

2. Za ubytki spirytusu, przekraczające ustalone normy zaników, pobiera się należność według obowiązującej w czasie stwierdzenia tych ubytków opłaty monopolowej (art. 14), zwiększonej o dodatek ustalony w myśl art. 42 ust. 1, z wyjątkiem przypadków stwierdzenia ubytków w zakładach oczyszczczania i odwadniania spirytusu, które odpowiadają za ubytki według ceny sprzedaży spirytusu do wyrobu wódek gatunkowych. Przepis ten nie dotyczy przypadków, w których za ubytki odpowiada kolej.

3. Przedsiębiorca będzie zwolniony od odpowiedzialności za ubytki spirytusu, jeżeli zostanie stwierdzone, że ubytki powstały: a) wskutek działania siły wyższej, lub b) wskutek zdarzeń od przedsiębiorcy niezależnych, o ile spirytus, którego ubytek stwierdzono, nie został spożyty ani nie przeszedł do obrotu, lecz uległ zniszczeniu. O zajściu powyższych zdarzeń winien przedsiębiorca, pod rygorem utraty prawa do zwolnienia od odpowiedzialności, zawiadomić w ciągu 24 godzin od chwili spostrzeżenia zdarzenia, a w przypadku szczególnie utrudnionej komunikacji — w ciągu 72 godzin — właściwy organ kontroli skarbowej i dostarczyć względnie wskazać dowody uzasadniające zwolnienie od odpowiedzialności

4. Za stwierdzone w fabrykach wódek nadwyżki spirytusu pobiera się opłatę monopolową (art. 14), zwiększoną o dodatek ustalony w myśl art. 42 ust. 1.

Art. 23. 1. Przywóz z zagranicy spirytusu i napojów wyrobionych ze spirytusu, oraz artykułów zawierających spirytus, jak również eteru, estrów alkoholu etylowego, octu i kwasu octowego oraz drożdży piekarnianych jest dozwolony za zezwoleniem Ministra Skarbu, wydanem w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu oraz w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych, jeśli chodzi o przywóz spirytusu i napędowych mieszanek spirytusowych.

2. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu jest uprawniony do zwalniania w drodze rozporządzeń od obowiązku uzyskiwania zezwoleń na przywóz poszczególnych artykułów zawierających spirytus, jak również w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych, jeśli chodzi o rozporządzenia dotyczące przywozu napędowych mieszanek spirytusowych.

3. Spirytus i artykuły zawierające spirytus lub wyrobione ze spirytusu, przywożone z zagranicy, podlegają opłatom monopolowym, określanym przez Ministra Skarbu odpowiednio do postanowień art. 14, 42 i 49 ust. 1.

4. Opłaty monopolowe, o których mowa w ust. 3 tego artykułu, winny być uiszczane przy wprowadzaniu towaru w obręb Państwa.

5. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu ustala warunki, na jakich może się odbywać przywóz i przewóz artykułów, wyszczególnionych w ust. 1 niniejszego artykułu.

Art. 24. 1. Spirytus wywożony zagranicę podlega zwolnieniu od opłat monopolowych pod warunkami, określanemi przez Ministra Skarbu.

2. Minister Skarbu określa w drodze rozporządzeń warunki, pod jakiemi wolny będzie od opłat monopolowych spirytus, użyty pod nadzorem skarbowym do wyprodukowania artykułów wywożonych zagranicę.

Art. 25. Postanowienia niniejszego rozporządzenia stosują się do obrotu z obszarem w. m. Gdańska przy uwzględnieniu stanu prawnego, istniejącego w stosunkach między Polską a w. m. Gdańskiem.

Art. 26. 1. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych wydaje w drodze rozporządzeń przepisy dotyczące wyrobu, przerobu, magazynowania, obrotu i prze-

wozu spirytusu i wyrobów ze spirytusu, octu i kwasu octowego oraz drożdży, tudzież przepisy normujące oczyszczanie i odwadnianie spirytusu.

2. Minister Skarbu jest uprawniony do poddania zakładów wyrobu spirytusu przymusowej kontroli techniczno-naukowej, oraz do określania trybu, sposobów i warunków tej kontroli.

Zakup spirytusu.

Art. 27. 1. Zapotrzebowanie krajowe na spirytus zaspakaja wyłącznie Państwowy Monopol Spirytusowy.

2. Zapotrzebowanie krajowe składa się:

a) ze spirytusu przeznaczonego na cele konsumcyjne,

b) ze spirytusu przeznaczonego na cele niekonsumcyjne.

3. Spirytusem przeznaczonym na cele konsumcyjne w rozumieniu tego rozporządzenia jest spirytus, przeznaczony na spożycie trunkowe, na cele domowo-lecznicze i na przerób na artykuły spożywcze, z wyjątkiem octu. Wszelki inny spirytus w rozumieniu tego rozporządzenia jest spirytusem, przeznaczonym na cele niekonsumcyjne.

Art. 28. 1. W styczniu każdego roku Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych na wniosek Państwowego Monopolu Spirytusowego określa i podaje do publicznej wiadomości ilość spirytusu, jaką Państwowy Monopol Spirytusowy zakupi w ciągu następnej kampanii gorzelniczej na cele konsumcyjne (kontyngent zakupu).

2. Kontyngent zakupu będzie określany w wysokości przewidywanego zbytu z uwzględnieniem stanu zapasów spirytusu i wyrobów monopolowych. Zapasy spirytusu na cele konsumcyjne powinny być utrzymywane na poziomie zbytu spirytusu na te cele w okresie poprzedniego roku obrachunkowego.

Art. 29. 1. Kontyngent zakupu będzie nabywany wyłącznie z gorzelni rolniczych w ilościach proporcjonalnych do ich kontyngentu odpędu.

2. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych może ustalać warunki wzajemnego przenoszenia kontyngentów zakupu przez poszczególne gorzelnie rolnicze.

3. Dodatkowe zapotrzebowanie na spirytus na cele konsumcyjne, ponad ustalony w myśl art. 28 kontyngent zakupu, Państwowy Monopol Spirytusowy pokrywa w drodze zakupu z gorzelni rolniczych, przeprowadzanego w sposób i na warunkach określanych przez Ministra Skarbu, po cenie równej przeciętnej arytmetycznej podstawowych wojewódzkich cen nabycia spirytusu, ustalanych na daną kampanię w myśl art. 34.

4. Minister Skarbu określa w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych warunki techniczne, jakim ma odpowiadać spirytus dostarczany na kontyngent zakupu.

Art. 30. 1. Państwowy Monopol Spirytusowy w ciągu miesiąca lutego zawiadamia każdą gorzelnię rolniczą o ilości przypadającego jej kontyngentu zakupu; ilość tę gorzelnia obowiązana będzie dostarczyć w następnej kampanii.

2. W przypadku niedostarczenia w danej kampanii Państwowemu Monopolowi Spirytusowemu spirytusu na kontyngent zakupu z powodu nieuruchomienia gorzelni bez uprzedzenia go o tem do dnia 31 stycznia danego roku, oraz w razie dostarczenia niepełnej ilości kontyngentu zakupu, gorzelnia może być przez Państwowy Monopol Spirytusowy pozbawiona udziału w kontyngencie zakupu w następnej kampanii.

3. Terminy odbioru spirytusu na kontyngent zakupu wyznacza Państwowy Monopol Spirytusowy w miesiącu październiku. Odbiór spirytusu na kontyngent zakupu winien nastąpić w ciągu kampanii, na którą został wyznaczony.

Art. 31. Producent obowiązany jest dostarczać spirytus, zakupywany przez Państwowy Monopol Spirytusowy na kontyngent zakupu, w swoich naczyniach, po cenie ustanawianej w myśl art. 34 franco wagon lub statek najbliższej stacji towarowej normalno-torowej kolei żelaznej lub przystani; odbiór spirytusu następuje w rektyfikacji względnie składzie, wskazanym przez Państwowy Monopol Spirytusowy w sposób ustalany przez Ministra Skarbu. Koszty przewozu koleją lub statkiem spirytusu i zwracanych producentowi próżnych naczyń do spirytusu ponosi Państwowy Monopol Spirytusowy.

Art. 32. 1. Kontyngent odpędu oznacza najwyższą ilość spirytusu, jaką gorzelnia rolnicza ma prawo wyprodukować w danej kampanii zarówno na cele konsumcyjne jak niekonsumcyjne.

2. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oznacza na okresy trzyletnie ogólny kontyngent odpędu, ustalając go odpowiednio do przeciętnych norm zużycia wywaru we wszystkich gospodarstwach rolnych połączonych z gorzelniami rolniczemi.

3. Podział ogólnego kontyngentu odpędu na poszczególne województwa i gorzelnie przeprowadza Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

4. Najwyższy i najniższy kontyngent odpędu, przydzielany poszczególnym gorzelniom, będzie ustalany na każde trzechlecie przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

5. Szczegółowe przepisy co do wykonania postanowień tego artykułu wydaje Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych w drodze rozporządzeń.

6. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych ustala w drodze rozporządzeń warunki, na jakich może być podwyższony kontyngent odpędu poszczególnym gorzelniom rolniczym.

Art. 33. 1. Kontyngent odpędu będzie określany wyłącznie dla gorzelni rolniczych.

2. Gorzelniami rolniczemi w rozumieniu niniejszego rozporządzenia są gorzelnie stanowiące część składową gospodarstwa rolnego o obszarze gruntów ornych, nie mniejszym od ustalonego przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych w drodze rozporządzenia, lub stanowiące zakłady prowadzone na wspólny rachunek przez właścicieli gospodarstw rolnych, łącznie zawierających tenże obszar gruntów ornych, przyczem w obu przypadkach będą brane pod uwagę tylko grunty orne, znajdujące się od gorzelni w odległości, którą również ustala Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

3. Gorzelnie rolnicze obowiązane są pędzić spirytus na kontyngent zakupu z ziemniaków i zboża na słód oraz zużywać uzyskany przy produkcji spirytusu wywar i obornik w gospodarstwach połączonych z gorzelniami. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych może zezwalać w poszczególnych przypadkach na wyjątki od postanowień tego ustępu.

4. Gorzelnia, która przestaje odpowiadać któremukolwiek z warunków ust. 2 i 3, traci charakter gorzelni rolniczej w rozumieniu tego rozporządzenia i staje się gorzelnią przemysłową (art. 38 ust. 2). Gorzelnia taka, o ile będą jej przywrócone warunki niezbędne dla posiadania charakteru gorzelni rolniczej, odzyskuje ten charakter od najbliższej kampanii, o ile nie zachodzą przeszkody z art. 40 ust. 1, jeśli zaś takie przypadki zachodzą, dla odzyskania charakteru gorzelni rolniczej konieczne jest uzyskanie zezwolenia, przewidzianego w art. 19 tego rozporządzenia.

Art. 34. 1. Za spirytus, dostarczany na poczet kontyngentu zakupu, wypłacana będzie monopolowa cena nabycia, która składać się będzie:

a) z podstawowej ceny,

b) z dodatków i potrąceń, zależnie od wysokości produkcji spirytusu na cele konsumcyjne.

2. Podstawową cenę za spirytus, który będzie dostarczany na poczet kontyngentu zakupu w ciągu bieżącej kampanii, ustala w grudniu każdego roku Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

3. Podstawowa cena winna być obliczana na bieżącą kampanię dla każdego województwa oddzielnie tak, aby pokrywała przeciętne koszty produkcji dobrze prowadzonej gorzelni rolniczej, wypędzającej w ciągu kampanji 700 hektolitrów spirytusu 100^0, przyczem wartość wywaru nie będzie potrącana. Przeciętne koszty produkcji będą ustalane dla odpędu spirytusu z ziemniaków i jęczmienia na słód.

4. Koszt ziemniaków i jęczmienia na słód określany będzie na podstawie przeciętnych rynkowych cen tych ziemiopłodów, przyjętych do obliczenia ceny nabycia w trzech kolejnych kampanjach z kampanją bieżącą włącznie. W obliczaniu

ceny nabycia mają być uwzględniane przeciętne koszty dostawy spirytusu (art. 31) oraz wynagrodzenie przedsiębiorcy za używanie jego naczyń do przewozu spirytusu koleją lub statkiem.

5. Do podstawowej ceny dolicza się lub też się z niej potrąca — zależnie od wysokości produkcji spirytusu w danej kampanji (ust. 1 lit. b) — następujące dodatki lub potrącenia:

	do	300	hl	100°	— 30% dodatku
od 301	do	400	hl	100°	— 25% dodatku
od 401	do	500	hl	100°	— 20% dodatku
od 501	do	600	hl	100°	— 10% dodatku
od 601	do	800	hl	100°	— bez dodatku i potrącenia
od 801	do	1000	hl	100°	— 8% potrącenia
od 1001	do	1300	hl	100°	— 13% potrącenia
	ponad	1300	hl	100°	— 15% potrącenia.

6. Jeżeli wskutek stosowania niższego procentu dodatku, względnie wyższego procentu potrącenia, suma należna za większą ilość kontyngentu zakupu spirytusu byłaby niższa od sumy należnej za mniejszą ilość, natenczas należy wypłacić najwyższą sumę, jaka wypadnie z obliczenia za mniejszą ilość spirytusu.

Art. 35. 1. Wypłatę należności za spirytus dostarczany na poczet kontyngentu zakupu obowiązany jest Państwowy Monopol Spirytusowy uskuteczniać w ciągu 14 dni od daty odbioru spirytusu.

2. Minister Skarbu może na warunkach przez siebie ustalanych zezwalać Państwowemu Monopolowi Spirytusowemu na udzielanie zaliczek na poczet produkcji spirytusu.

Art. 36. 1. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych ustala w drodze rozporządzeń wysokość potrąceń od ceny nabycia w razie dostarczania na poczet kontyngentu zakupu spirytusu nieodpowiadającego warunkom technicznym, ustalanym na podstawie postanowień art. 29 ust. 4.

2. Minister Skarbu może ustanawiać premje za dostarczanie na poczet kontyngentu zakupu spirytusu odpowiadającego lepszym warunkom, niż określone na podstawie art. 29 ust. 4.

Art. 37. 1. Spirytusu owocowego i pejsachowego Państwowy Monopol Spirytusowy nie zakupuje, lecz zwalnia go do obrotu na warunkach określonych w art. 44.

2. Za spirytus owocowy uważa się spirytus wypędzony z owoców, jagód lub odpadków z nich, jak również z wina. Za spirytus pejsachowy uważa się spirytus, wypędzony z melasy lub owoców zgodnie z wymogami rytuału wyznania mojżeszowego.

Art. 38. 1. W dostawach spirytusu dla Państwowego Monopolu Spirytusowego na cele niekonsumcyjne mogą brać udział zarówno gorzelnie rolnicze jak i przemysłowe.

2. Gorzelniami przemysłowemi w rozumieniu tego rozporządzenia są gorzelnie nieodpowiadające warunkom art. 33; gorzelni produkujących spirytus owocowy oraz gorzelni produkujących spirytus pejsachowy nie zalicza się do gorzelni przemysłowych.

3. W razie powołania do życia przewidzianego w art. 21 zrzeszenia producentów spirytusu, Państwowy Monopol Spirytusowy będzie dokonywał zakupu spirytusu na cele niekonsumcyjne za pośrednictwem tego zrzeszenia. W tym przypadku warunki dostawy włącznie z ceną będą ustalane w drodze wzajemnego porozumienia, a w razie niedojścia go do skutku — przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

4. W razie uchylenia się wymienionego zrzeszenia od wykonania dostawy na warunkach i po cenach, określonych w trybie końcowego postanowienia ustępu poprzedniego, lub w razie niemożności wykonania przez nie tej dostawy z jakichkolwiek bądź powodów, jak również w przypadku nieistnienia takiego zrzeszenia, Państwowy Monopol Spirytusowy dokonywać będzie zakupu spirytusu na cele niekonsumcyjne na warunkach i w sposób, który zostanie ustalony przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 39. 1. Gorzelnie, z wyjątkiem drożdżowni pędzących spirytus i gorzelni pędzących spirytus owocowy, mogą być czynne tylko w przypadku, jeśli całkowicie zużytkowują uzyskany przy produkcji wywar. Sposób zużytkowania wywaru ustala Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz — jeżeli chodzi o gorzelnie przemysłowe — w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

2. Minister Skarbu ustala najwyższe dopuszczalne normy produkcji spirytusu dla drożdżowni pędzących spirytus.

Art. 40. 1. Zezwolenie na wyrób spirytusu wygasa, jeżeli gorzelnia będzie nieczynna bez zgody Ministra Skarbu w ciągu trzech kolejnych kampanij.

2. Minister Skarbu jest uprawniony cofnąć zezwolenie na wyrób spirytusu, jeżeli:

a) przedsiębiorca zostanie prawomocnie skazany za nadużycia na szkodę Skarbu Państwa,

b) bez uprzedniego zezwolenia Ministra Skarbu gorzelnia przeniesiona zostanie w inne miejsce,

c) gorzelnia rolnicza bez zgody Państwowego Monopolu Spirytusowego wyrabia spirytus na rachunek i ryzyko osób innych niż przedsiębiorca gorzelni.

Sprzedaż na cele konsumcyjne.

Art. 41. 1. Państwowy Monopol Spirytusowy będzie wprowadzał do obrotu monopolowe wyroby wódczane oraz spirytus na cele domowo-lecznicze bądź za pośrednictwem własnych zakładów, bądź też za pośrednictwem osób, z któremi zawrze umowy.

2. Ceny monopolowych wyrobów wódczanych oraz spirytusu na cele domowo-lecznicze ustala Minister Skarbu.

Art. 42. 1. Minister Skarbu ustala: a) koszt własny spirytusu oczyszczonego na cele konsumcyjne, b) cenę sprzedażną spirytusu do wyrobu wódek gatunkowych, która winna wynosić sumę kosztu własnego (lit. a) i opłaty monopolowej, określonej w myśl art. 14, zwiększonej o dodatek w wysokości do 25% tejże opłaty, c) cenę sprzedażną spirytusu na inne cele konsumcyjne.

2. Cena spirytusu sprzedawnego na cele domowo-lecznicze nie może być niższa od ceny sprzedaży spirytusu do wyrobu wódek gatunkowych.

Art. 43. 1. W opłacie monopolowej od 1 lipca 100% spirytusu na cele konsumcyjne mieścić się będzie udział na rzecz związków komunalnych i na rzecz samorządu wojewódzkiego w wysokości 12% obowiązującej w każdym czasie opłaty monopolowej (art. 14) [1]). Co do rozdziału i wypłaty tego udziału będą miały zastosowanie odpowiednie przepisy ustaw samorządowych. Od udziału w tym dodatku wyłączone są gminy, które stosownie do postanowień art. 6 ustawy przeciwalkoholowej z dnia 21 marca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 423) uchwaliły w obrębie swych granic całkowity zakaz sprzedaży napojów alkoholowych, zawierających więcej niż 4,5% alkoholu. Dalsze opodatkowanie spirytusu i napojów spirytusowych na rzecz związków komunalnych i samorządu wojewódzkiego oraz na wszelkie inne cele może nastąpić tylko w drodze ustawodawczej.

Art. 44. 1. Państwowy Monopol Spirytusowy zwalnia spirytus pejsachowy do fabryk wódek na zasadach, ustalanych przez Ministra Skarbu, za opłatą równą cenie:

a) do wyrobu wódek pejsachowych — ustalanej dla spirytusu do wyrobu wódek gatunkowych,

b) do wyrobu butelkowanego spirytusu pejsachowego — ustalanej dla spirytusu monopolowego na cele domowo-lecznicze.

2. Państwowy Monopol Spirytusowy zwalnia spirytus owocowy do wyrobu wódek gatunkowych za opłatą, równą różnicy pomiędzy ceną sprzedaży spirytusu do wyrobu wódek gatunkowych i kosztem własnym spirytusu oczyszczonego na cele konsumcyjne.

---

[1]) Zdanie 1 art. 43 w brzmieniu Dz. U. poz. 863/34.

Sprzedaż spirytusu na cele niekonsumcyjne.

Art. 45. 1. Ceny sprzedażne spirytusu do zużycia w kraju na poszczególne cele niekonsumcyjne określa Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

2. Sprzedaż spirytusu na poszczególne cele niekonsumcyjne będzie prowadził Państwowy Monopol Spirytusowy bezpośrednio, bądź też za pośrednictwem przewidzianego w art. 21 zrzeszenia producentów spirytusu lub innych sprzedawców, na zasadach ustalanych przez Ministra Skarbu.

Art. 46. Uzyskiwane w zakresie zakupu i sprzedaży spirytusu na cele niekonsumcyjne nadwyżki dochodów będą mogły być używane przez Państwowy Monopol Spirytusowy wyłącznie na cele rozwoju produkcji i zbytu spirytusu na cele niekonsumcyjne w sposób, zatwierdzany przez Ministra Skarbu.

Art. 47. Państwowy Monopol Spirytusowy może zwolnić przedsiębiorcy gorzelni rolniczej potrzebną ilość spirytusu z produkcji tej gorzelni do zużycia w stanie skażonym we własnem gospodarstwie rolnem na cele, które będą określane przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych w drodze rozporządzeń. Za ilości spirytusu, zwalniane na te cele, Państwowy Monopol Spirytusowy żadnych dopłat nie uskutecznia i nie pobiera. Koszt skażania ponosi w tym przypadku przedsiębiorca gorzelni.

Art. 48. 1. Rada Ministrów może wprowadzić w drodze rozporządzenia przymus mieszania spirytusu do płynnych materjałów napędowych w zakresie i na warunkach przez siebie ustalonych.

2. Rada Ministrów będzie regulowała następnie w drodze rozporządzeń zakres i warunki stosowania przewidzianego w ustępie poprzednim przymusu, jak również będzie uprawniona do jego zawieszania.

Art. 49. 1. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu może określać normy zużycia spirytusu w zakładach przerobu spirytusu.

2. Za spirytus, zużyty ponad oznaczone normy, będzie pobierana na rzecz Skarbu Państwa opłata wyrównawcza do wysokości każdocześnie obowiązującej ceny spirytusu do wyrobu wódek gatunkowych.

3. Zabrania się używania spirytusu do celów uzasadniających pobranie wyższej ceny niż ta, jaką faktycznie przy nabyciu zapłacono. W przypadkach użycia spirytusu wbrew temu postanowieniu pobiera się odpowiednią należność wyrównawczą według obowiązujących cen.

Art. 50. Spirytus sprzedawany na cele niekonsumcyjne będzie ulegał skażeniu w sposób, ustalany przez Ministra Skarbu. Nie dotyczy to spirytusu wywożonego zagranicę. Minister Skarbu może zezwalać na użycie w kraju na cele niekonsumcyjne spirytusu nieskażonego.

Art. 51. Minister Skarbu na warunkach przez siebie ustalanych zwalnia na wywóz zagranicę znajdujące się w kraju nadwyżki spirytusu ponad zapotrzebowanie Państwowego Monopolu Spirytusowego.

Fabryki wódek i wolne składy.

Art. 52. 1. Wódki dzielą się na:

a) czyste, zawierające alkohol etylowy rozcieńczony wodą,

b) gatunkowe, które zawierają alkohol etylowy, wodę i takie ilości domieszek, aby wódki te zabarwieniem lub innemi cechami wyraźnie różniły się od wódek czystych.

2. Likiery, rum, arak, koniak, naturalne wódki zbożowe i owocowe oraz wyroby ze spirytusu pejsachowego zalicza się do wódek gatunkowych.

Art. 53. 1. Wódki gatunkowe przed wypuszczeniem ich do obrotu handlowego winny być zgłaszane w Państwowym Monopolu Spirytusowym celem zbadania i zarejestrowania.

2. Zabrania się wypuszczania do obrotu handlowego wódek gatunkowych, zawierających mniej domieszek smakowych i barwnika niż wzór zarejestrowany oraz mniejszą moc i pojemność niż oznaczona na etykiecie.

3. Minister Skarbu ustala granice dopuszczalnych wahań mocy i zawartości płynu w naczyniu oraz tryb postępowania przy zgłaszaniu do rejestracji wódek gatunkowych.

Art. 54. 1. Każde naczynie zawierające wyroby wódczane przeznaczone do obrotu handlowego winno być zaopatrzone w etykietę z oznaczeniem nazwy wyrobu, jego mocy, zawartości płynu, numeru rejestracyjnego, firmy i jej siedziby.

2. Zabrania się używania do wódek gatunkowych opakowań i etykiet, mogących wzbudzić mniemanie, że są to wyroby Państwowego Monopolu Spirytusowego.

3. Posługiwanie się przez firmy krajowe na etykietach i opakowaniach językiem obcym jest dozwolone, jeżeli firma wytwórcza i jej siedziba są oznaczone również w języku polskim literami tej samej wielkości, jak oznaczenie w języku obcym.

Art. 55. Minister Skarbu może zezwalać na warunkach przez siebie ustalanych na urządzanie wolnych składów, przeznaczonych do magazynowania spirytusu i wyrobów wódczanych, oraz wolnych składów, przeznaczonych do wyrobu, rozlewu i magazynowania wódek gatunkowych — bez pobierania opłaty monopolowej do chwili wypuszczenia ich do wolnego obrotu w kraju, względnie ostatecznego zwolnienia od tej opłaty przy wywozie zagranicę.

Kwas octowy i drożdże.

Art. 56. Kwas octowy, z wyjątkiem kwasu octowego, otrzymanego w drodze fermentacji octowej płynów alkoholowych, tak wyrabiany w kraju, jak i sprowadzany z zagranicy, podlega podatkowi spożywczemu w wysokości 40 gr od 1 kg kwasu bezwodnego.

Art. 57. 1. Drożdże nadające się do wypieku (piekarniane), tak wyrabiane w kraju, jak sprowadzane z zagranicy, podlegają podatkowi spożywczemu w wysokości 1 zł 50 gr od 1 kg wagi.

2. Drożdże piekarniane mogą być wydawane do obrotu tylko w stanie prasowanym.

3. Podatek pobiera się przez oklejanie opakowań opaskami podatkowemi. Dróżdży nieopatrzonych opaskami podatkowemi nie wolno wypuszczać do wolnego obrotu.

4. Władza skarbowa drugiej instancji może zezwalać na wydawanie z wytwórni drożdży piekarnianych, przeznaczonych do celów leczniczych lub przetwórczych, w stanie płynnym (ust. 4 w brzmieniu art. 42 Dz. U. poz. 976).

Art. 58. 1. Dodawanie do drożdży piekarnianych mączki (skrobi), drożdży piwnych lub jakichkolwiek innych surogatów jest wzbronione.

2. Zabrania się używania drożdży piwnych do wypieku.

3. Wytwarzanie roztworów kwasu octowego o koncentracji niższej niż 80% jest wzbronione.

Art. 59. 1. Do uiszczenia podatku, określonego w art. 56 i 57, jest obowiązany:

a) przy wyrobie w kraju — wytwórca, przed wypuszczeniem towaru z wytwórni do obrotu,

b) przy przywozie z zagranicy — odbiorca, przy odprawie celnej.

2. Od podatku wolne są pod wraunkami kontroli, ustalanemi przez Ministra Skarbu, kwas octowy i drożdże, wywożone zagranicę oraz przeznaczone do dalszego przerobu.

Sprzedaż napojów alkoholowych.

Art. 60. 1. Na sprzedaż wszelkich napojów alkoholowych oraz spirytusu na cele domowo-lecznicze, z wyjątkami, o których mowa w ust. 2 i 3, potrzebne jest zezwolenie władzy skarbowej (ustęp 1. w brzmieniu Dz. U. poz. 863/34).

2. Hurtowna sprzedaż monopolowych wyrobów wódczanych oraz spirytusu na cele domowo-lecznicze przez osoby, które prowadzić będą tę sprzedaż na mocy umów zawieranych z Państwowym Monopolem Spirytusowym (art. 41 ust. 1), nie wymaga zezwolenia władz skarbowych. (Ustęp 2. w brzmieniu Dz. U. poz. 615/33).

3. Sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości do 4,5% alkoholu oraz sprzedaż piwa odbywa się w trybie zgłoszenia (rejestracji) na warunkach, ustalanych przez Ministra Skarbu (ustęp 3 w brzmieniu Dz. U. poz. 863/34).

4. Minister Skarbu jest uprawniony do wydawania w drodze rozporządzeń przepisów:

a) określających cechy hurtownej i detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych i spirytusu na cele domowo-lecznicze;

b) normujących nadawanie, wygasanie i cofanie zezwoleń, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu; przepisy te mogą przewidywać cofanie tych zezwoleń i bez podania powodów;

c) normujących prawa i obowiązki sprzedawców napojów alkoholowych i spirytusu na cele domowo-lecznicze.

5. Uprawnienia, o których mowa w ustępie 4, przysługują Ministrowi Skarbu także w stosunku do osób, prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych na mocy zezwoleń (koncesyj), wydanych przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego. (Ustęp 4. i 5. w brzmieniu Dz. U. poz. 615/33).

Art. 61. Zabrania się:

a) sprzedawać wyroby monopolowe po cenach innych, niż ustalone przez Ministra Skarbu, oraz w innych opakowaniach, niż dostarczone przez Państwowy Monopol Spirytusowy,

b) sprzedawać detalicznie wódki gatunkowe po cenach niższych, niż ceny detaliczne, ustalone na wyroby monopolowe odpowiedniej mocy i ilości,

c) zmieniać zawartość alkoholu, smak i wygląd wyrobów monopolowych i wódek gatunkowych,

d) mieszać poszczególne gatunki napojów alkoholowych, chyba że konsument zażąda tego dla natychmiastowego spożycia na miejscu,

e) odrywać, uszkadzać lub zmieniać zabezpieczenia i etykiety, znajdujące się na butelkach z wyrobami wódczanemi, chyba że nastąpi to bezpośrednio przed odkorkowaniem butelki do spożycia wódki na miejscu,

f) sprzedawać spirytus pejsachowy i wyroby wódczane w naczyniach o innych pojemnościach, niż ustalone przez Ministra Skarbu.

Opłaty od wyrobu i przerobu spirytusu od wyrobu drożdży oraz sprzedaży spirytusu i napojów alkoholowych.

Art. 62. 1. Wyrób i przerób spirytusu oraz sprzedaż spirytusu na cele domowo-lecznicze i napojów alkoholowych, tudzież wyrób drożdży podlega specjalnym opłatom państwowym według dołączonej taryfy. Od wyrobu i przerobu uiszcza się opłatę stałą i dodatkową.

2. Wyszczególnionym w ust. 1 opłatom nie podlegają państwowe zakłady monopolowe, rektyfikacje, zatrudnione wyłącznie na rzecz monopolu, składy fabryczne przy wytwórniach, oraz dokonywana przez browary rozwózkowa sprzedaż piwa, tudzież składy służące wyłącznie do przechowywania spirytusu i wyrobów spirytusowych, sprowadzanych z zagranicy lub wywożonych zagranicę.

3. Opłaty stałe od wyrobu i przerobu uiszcza przedsiębiorca zakładu zgóry za cały rok obrachunkowy.

4. Dodatkowe opłaty od wyrobu spirytusu oraz przerobu spirytusu uiszcza przedsiębiorca przed wyrobem, względnie przerobem następnych ilości spirytusu ponad objęte opłatą stałą.

5. Rektyfikacje nie opłacają dodatkowej opłaty za oczyszczanie spirytusu wywiezionego zagranicę (zdanie 1 ustępu 5 uchylone w Dz. U. poz. 615/33).

6. Od sprzedaży napojów alkoholowych opłatę można uiszczać w dwóch ratach półrocznych zgóry przed 1 stycznia za pierwsze półrocze i przed 1 lipca za drugie półrocze. Od sprzedaży napojów alkoholowych, rozpoczętej w ciągu półrocza, uiszcza się opłatę za czas od pierwszego dnia miesiąca, w którym sprzedaż rozpoczęto, przy czem wysokość ogłaty za dane półrocze będzie obliczona w stosunku od ilości miesięcy pozostałych do końca tego półrocza (ust. 6 zd. 2 w brzmieniu Dz. U. poz. 615/33).

7. Od sprzedaży spirytusu i napojów alkoholowych, wykonywanej sezonowo, uiszcza się opłatę w wysokości połowy stawek przewidzianych w dołączonej taryfie.

8. W razie nieuiszczenia w przepisanych terminach opłat, wyszczególnionych w ust. 1, zakład ulega czasowemu zamknięciu, niezależnie od obowiązku uiszczenia zaległej opłaty.

9. Minister Skarbu może zaliczyć w zakresie opłaty od przerobu zakłady magazynujące spirytus żytni i nalewające wyrobioną zeń starkę do grupy III ust. 1 dołączonej taryfy przyczem fabryki wódek, magazynujące spirytus żytni i nalewające wyrobioną zeń starkę, opłacają jedynie opłatę, określoną dla wyrobu wódek.

10. Minister Skarbu jest upoważniony do przeprowadzania w drodze rozporządzeń zmian w opłatach od hurtownej i detalicznej sprzedaży spirytusu i napojów alkoholowych, ustalonych w załączonej taryfie, pod warunkiem nieprzekraczania wysokości tych opłat, określonej w taryfie. W miejscowościach, liczących do 5.000 mieszkańców, Minister Skarbu może uchylać pobieranie tych opłat. (Ustęp 1 dodano wedle Dz. U. poz. 863/34) [1]).

Nadzór skarbowy.

Art. 63. 1. Nadzorowi skarbowemu podlega na warunkach, ustalanych przez Ministra Skarbu, wyrób, oczyszczanie, odwadnianie, przerób, magazynowanie oraz obrót spirytusu, wyrób i obrót artykułów zawierających spirytus i wyrabianych ze spirytusu, oraz wyrób i obrót kwasu octowego i drożdży. Minister Skarbu określa sposób, w jaki będzie wykonywana kontrola skarbowa, a w szczególności — które zakłady będą poddane stałemu nadzorowi.

2. Osoby wykonywające przedsiębiorstwa, o których mowa w ust. 1, są obowiązane, o ile same nie prowadzą zakładu, wyznaczyć zastępcę względnie kierownika zakładu na zasadach ustalanych przez Ministra Skarbu.

3. W razie niezastosowania się przedsiębiorcy do przepisów o urządzeniu zakładu, władza skarbowa może zarządzić wstrzymanie ruchu zakładu.

4. Władza skarbowa może zażądać usunięcia zastępcy, kierownika zakładu lub pracownika, w stosunku do którego wszczęto postępowanie o nadużycia na szkodę Skarbu Państwa. W razie uchylenia się przedsiębiorcy od spełnienia tego zarządzenia, władza skarbowa może orzec wstrzymanie ruchu zakładu.

5. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzeń warunki dostarczania bezpłatnie pomieszczenia mieszkalnego i biurowego wraz z opałem i oświetleniem i środków lokomocji dla urzędników sprawujących nadzór.

Art. 64. 1. Państwowy Monopol Spirytusowy dostarcza bezpłatnie gorzelniom i rektyfikacjom własnych przyrządów kontrolnych systemu uznanego przez Ministra Skarbu.

2. Koszty odbioru z najbliższej stacji kolejowej i ustawienia przyrządu kontrolnego, tudzież koszty przesyłki i odbioru przyrządów kontrolnych, wysyłanych do naprawy, ponosi przedsiębiorca.

3. W razie powstałego z winy lub zaniedbania przedsiębiorcy względnie jego pracowników uszkodzenia przyrządu kontrolnego, ponosi przedsiębiorca całkowite koszty naprawy względnie zamiany oraz całkowite koszty przewozu.

Art. 65. Zabrania się wyrobu, przechowywania, sprzedaży i nabywania przyrządów, których konstrukcja wskazuje na przeznaczenie ich do pędzenia spirytusu sposobem domowym (w tajnych gorzelniach), tudzież udzielania wskazówek o wyrobie takich przyrządów lub o sposobie pędzenia przy ich pomocy spirytusu.

Art. 66. 1. Władze i przedsiębiorstwa państwowe i samorządowe winny współdziałać z władzami skarbowemi roza z organami Państwowego Monopolu Spirytusowego w ochronie uprawnień monopolowych, oraz zawiadamiać je o wykroczeniach przeciw przepisom o monopolu spirytusowym.

2. Minister Skarbu ustala obowiązki i warunki udziału pracowników Państwowego Monopolu Spirytusowego oraz ich uprawnienia w zakresie ochrony interesów Skarbu Państwa, o których mowa w ustępie poprzednim.

Postanowienia karne.

Art. 67 i 68: uchylone wedle art. 354 § 1 pkt. c) prawa kar. sk.

---

[1]) W załączniku do art. 62 w dziale opłat od przerobu spirytusu punkt a) otrzymuje brzmienie: «a) w fabrykach wódek opłata stała 2.500» (Dz. U. poz. 615/33).

Postanowienia przejściowe.

Art. 69. Gorzelnie rolnicze w rozumieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 marca 1927 r. o monopolu spirytusowym (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 289), które nie nabędą na podstawie postanowień art. 33 niniejszego rozporządzenia charakteru gorzelni rolniczych, będą miały prawo do odszkodowania na zasadach, ustalonych w drodze rozporządzenia przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 70. Do gorzelni, którym na podstawie art. 47 i 56 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 marca 1927 r. o monopolu spirytusowym (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 289) wyznaczone zostało prawo odpędu i kontygent zakupu na kampanję 1932/33, mają odpowiednie zastosowanie w ciągu tej kampanji postanowienia art. 10 ust. 1 i 4 oraz ust. 2 ze zmianą, wynikającą ze skreślenia słów: «postawiony po zbadaniu opinji Państwowej Rady Spirytusowej», art. 11, 33, 34, 35, 47, 50 ust. 1, 51 ust. 1, 2, 3 i 4, art. 56 ust. 3 lit. c) i ust. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 marca 1927 r. o monopolu spirytusowym (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 289), ponadto postanowienia niniejszego rozporządzenia, o ile nie są one sprzeczne z cytowanemi wyżej artykułami.

Postanowienia końcowe.

Art. 71. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 72. 1. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1932 r., z wyjątkiem art. 1 do 7, art. 8 z wyłączeniem ust. 3, art. 9, 10, 11, 12, 19, 20, 21, 48, 51 i 67, które uzyskują moc obowiązującą z dniem 1 miesiąca następującego po ogłoszeniu niniejszego rozporządzenia, tudzież z wyjątkiem art. 62, który uzyskuje moc obowiązującą z dniem 1 stycznia 1933 r.

2. Postanowienia rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 marca 1927 r. o monopolu spirytusowym (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 289) tracą moc obowiązującą w następujących terminach:

a) art. 1, 2, 3, 4, 5 ust. 6 i 7, 26, 39 z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia,

b) art. 83 z dniem 31 grudnia 1932 r.,

c) pozostałe artykuły z dniem 31 sierpnia 1932 r.

3. Równocześnie z wejściem w życie niniejszego rozporządzenia tracą również moc obowiązującą ustawy: z dnia 27 lutego 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 130) i z dnia 10 marca1932r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 249) w sprawie częściowych zmian rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 marca 1927 r. o monopolu spirytusowym (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 289).

4. Na czas trwania mocy obowiązującej rozporządzeń Rady Ministrów, wydanych na podstawie art. 48, przepisy ustawy z dnia 18 marca 1932 r. w sprawie regulowania stosunków w przemyśle naftowym (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 306) ulegają zawieszeniu, o ile odnoszą się do mieszanek spirytusowych.

Załącznik do art. 62 rozp. Prez. Rz. z dnia 11 lipca 1932 r. (poz. 586).

Opłaty od wyrobu i przerobu spirytusu, wyrobu drożdży oraz od sprzedaży spirytusu i napojów alkoholowych.

I. Od wyrobu.

a) spirytusu:	
1) opłata stała za odpęd pierwszych 100.000 litrów spirytusu 100°	100 zł
2) opłata dodatkowa za odpęd każdych następnych 100.000 litrów spirytusu 100°	10 »
b) drożdży w drożdżownicach niepędzących spirytusu opłata stała	15 »

II. Od przerobu spirytusu.

a) w fabrykach wódek:
1) opłata stała za przerób pierwszych 20.000 litrów spirytusu 100° 2.500 zł
2) opłata dodatkowa za przerób każdych następnych 1.000 litrów 150 »

b) w rektyfikacjach:
1) opłata stała za oczyszczanie pierwszych 100.000 litrów spirytusu surowego przyjętego do oczyszczania 520 »
2) opłata dodatkowa za każde następne 100.000 litrów spirytusu surowego 52 »

c) w innych przedsiębiorstwach:
1) opłata stała za przerób pierwszych 100.000 litrów 10 »
2) opłata dodatkowa za przerób każdych następnych 10.000 litrów 10 »

III. Sprzedaż hurtowa.

	w miejscowościach I kl.	II kl.	III kl.
1) wszelkich napojów alkoholowych	450	400	350 zł
2) wina, miodu i piwa	100	50	25 »

IV. Sprzedaż detaliczna.

1) wyłącznie w naczyniach zamkniętych:			
a) wszelkich napojów alkoholowych oraz spirytusu	200	100	50 zł
b) wina, miodu i piwa	50	25	15 »
2) w naczyniach zamkniętych i na kieliszki:			
A. wszelkich napojów alkoholowych oraz spirytusu w naczyniach zamkniętych:			
a) w zakładach restauracyjnych zatrudniających ponad 20 pracowników	900	600	300 »
b) w zakładach restauracyjnych zatrudniających do 20 pracowników	400	200	100 »
c) w cukierniach bez podawania potraw kuchennych, w karczmach, w domach zajezdnych i t. p. . .	200	100	50 »
B. wina, miodu i piwa	100	50	25 »
3) bufety stałe ze sprzedażą:			
a) wszelkich napojów alkoholowych	100	75	50 »
b) wina, miodu i piwa	25	12	6 »
4) bufety czasowe ze sprzedażą:			
a) wszelkich napojów alkoholowych na dobę . .	10	7	5 »
b) wina, miodu i piwa na dobę	5	3	2 »

Minister Skarbu może wydać bliższe przepisy w sprawie zaliczania zakładów, wyszczególnionych w ust. 2, do poszczególnych grup.

Pod względem wymiaru opłat od sprzedaży zalicza się:

a) do klasy I — miasta: Katowice, Kraków, Lwów, Łódź, Poznań i Warszawę,

b) do klasy II — miasta, liczące ponad 10.000 mieszkańców,

c) do klasy III — wszystkie inne miejscowości.

Przy zaliczaniu miejscowości do poszczególnych klas, miarodajne są wyniki urzędowo ogłoszonego spisu ludności.

B) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 10 września 1932 r. (Dz. U. 88 poz. 746)
w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o monopolu spirytusowym

ze zmianami, zawartymi w rozporządzeniach z 30/12 1933 Dz. U. 3 z r. 1934, poz. 12, z 16/4 1935 Dz. U. 33 poz. 235, z 31/12 1935 Dz. U. 4 z r. 1936 poz. 32.

Objaśnienia wstępne.

§ 1. 1. Artykuły, wymienione w niniejszem rozporządzeniu bez bliższego określenia oznaczają postanowienia rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o monopolu spirytusowym, opodatkowaniu kwasu octowego i drożdży oraz sprzedaży napojów alkoholowych (Dz. U. R. P. Nr. 63, poz. 586).

2. Paragrafy, wymienione w niniejszem rozporządzeniu bez bliższego określenia, oznaczają przepisy tego rozporządzenia.

3. Skróty oznaczają:

a) rozp. P. R. — rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o monopolu spirytusowym, opodatkowaniu kwasu octowego oraz sprzedaży napojów alkoholowych,

b) «P. M. S.» — Państwowy Monopol Spirytusowy,

c) «izba skarbowa» — również Śląski Urząd Wojewódzki (Wydział Skarbowy) w Katowicach,

d) «urząd skarbowy» — urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych,

e) «K. S.» — Kontrola Skarbowa,

f) «opłaty patentowe» — opłaty przewidziane w art. 62,

g) «przyrząd kontrolny» — przyrząd kontrolno-mierniczy.

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE.

1. Właściwość władz i tok instancyj.

§ 2. 1. Wszelkie orzeczenia wynikające ze stosowania rozp. P. R. i niniejszego rozporządzenia wydaje urząd skarbowy, o ile szczególne przepisy nie stanowią, że orzeczenie wydaje władza skarbowa wyższej instancji. W przypadkach, gdy przedmiotem orzeczenia jest wymiar należności, orzeczenie wydaje urząd skarbowy, właściwy dla siedziby przedsiębiorstwa (zakładu), na którem ciąży obowiązek zapłaty należności.

2. Od wydanych w pierwszej instancji orzeczeń władzy skarbowej, można wnieść odwołanie do władzy bezpośrednio wyższej, której orzeczenie w administracyjnym toku instancyj jest ostateczne. Odwołanie ma być wniesione za pośrednictwem władzy orzekającej w ciągu dni czternastu, licząc od dnia następującego po doręczeniu orzeczenia.

3. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje wykonania orzeczenia.

2. Nadzór skarbowy.

§ 3. Wykonywanie czynności, wymienionych w art. 63, podlega nadzorowi skarbowemu sprawowanemu w myśl przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1923 r. o uprawnieniach organów wykonawczych władz skarbowych (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 5, poz. 37) i rozporządzeń wykonawczych do tej ustawy oraz według przepisów, zawartych w poszczególnych częściach niniejszego rozporządzenia.

§ 4. 1. Przedsiębiorcy zakładów, wymienionych w art. 63, względnie ich zastępcy, obowiązani są umożliwić kontrolującym urzędnikom wykonywanie kontroli oraz udzielać im wszelkich wyjaśnień i pomocy przy jej wykonywaniu.

2. Przedsiębiorca względnie zastępca podpisuje zapisy w księgach, dotyczące każdej rewizji, oraz dokumenty, sporządzone przez urzędników skarbowych

Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 30 października 1937 r. (Dz. U. 79 poz. 575)

o zmianie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 września 1932 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o monopolu spirytusowym, opodatkowaniu kwasu octowego i drożdży oraz sprzedaży napojów alkoholowych, wydane co do § 1 pkt 3 i 4 (§§ 209 ust. 3, 214a, 215, 216 ust. 2 i 292 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 września 1932 r. w nowym brzmieniu) oraz §§ 2 i 3 w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Przemysłu i Handlu.

Na podstawie art. 19, 26, 50, 56, 58, 59, 63 i 71 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o monopolu spirytusowym, opodatkowaniu kwasu octowego i drożdży oraz sprzedaży napojów alkoholowych (Dz. U. R. P. Nr 63, poz. 586) zarządzam co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 10 września 1932 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o monopolu spirytusowym, opodatkowaniu kwasu octowego i drożdży oraz sprzedaży napojów alkoholowych (Dz. U. R. P. Nr 88, poz. 746) w brzmieniu rozporządzeń Ministra Skarbu z dna 30 grudnia 1933 r. (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 3, poz. 12), z dnia 16 kwietnia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 235) i z dnia 31 grudnia 1935 r. (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 4, poz. 32) oraz z dnia 27 stycznia 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 7, poz. 60), wprowadza się zmiany następujące:

1) W § 14 ust. 1 pkt c) i g) otrzymują brzmienie następujące:

«c) zakłady przerobu spirytusu niekonsumcyjnego — Nr 8, 9, 10, 11 i 13, zakłady zaś wyrobu octu tylko Nr 12, a przy produkcji octu innego rodzaju niż spirytusowy — nadto księgi kontrolne według wzoru, ustalonego przez izby skarbowe.

g) wytwórnie kwasu octowego, połączone z zakładami oczyszczania, i zakłady oczyszczania — Nr 19, 20 i 21, wytwórnie zaś kwasu octowego, nie połączone z zakładami oczyszczania, — księgi według wzorów ustalanych przez izby skarbowe».

2) W § 17 ust. 2 pkt C) wyrazy: «do 1 kg bezwodnika» zastępuje się wyrazami: «do 1 kg bezwodnego kwasu»

3) Dział f punktu 5 części II otrzymuje brzmienie następujące:

«f) Ocet fermentacyjny.

§ 207. 1. Każda wytwórnia octu ma posiadać:

a) skład do przechowywania czystego i skażonego spirytusu, nadający się do nałożenia urzędowego zamknięcia,

b) oddział wyrobu octu,

c) skład gotowego octu.

2. W lokalu, w którym mieści się wytwórnia octu, jednakże w oddzielnych pomieszczeniach, może odbywać się produkcja artykułów spożywczych, w których skład wchodzi ocet, oraz konserw i marynat wyrobionych bez użycia octu, nadto produkcja wszelkiego rodzaju opakowań i przedmiotów, służących do wyrobu, przechowywania i sprzedaży octu, oraz artykułów, których produkcja dozwolona jest w wytwórni octu.

§ 208. 1. W oddziale przechowywania spirytusu mają znajdować się naczynia i przyrządy potrzebne do przyjmowania, skażania i przechowywania spirytusu. W oddziale tym przechowuje się również legalizowaną wagę, służącą do przyjmowania spirytusu; urząd skarbowy może zezwolić na ustawienie wagi w innym lokalu.

2. Kadzie denaturacyjne i naczynia do przechowywania skażonego spirytusu należy urzędowo przemierzyć wodą i zaopatrzyć w laski miernicze lub płyno-

wskazy ze skalą. Pojemność naczyń, służących do przechowywania półfabrykatów i octu, powinna być urzędowo ustalona sposobem geometrycznym; naczynia te na zarządzenie urzędu skarbowego winny być przemierzone w sposób przewidziany dla przemiaru kadzi denaturacyjnych. Kadzie denaturacyjne mają być trwale umocowane na podmurowaniu lub też mogą być ustawione na legarach, przy czym zmiana położenia kadzi ma być uniemożliwiona przez nałożenie urzędowych plomb. Kadzie denaturacyjne powinny posiadać łatwy dostęp ze wszystkich stron.

§ 209. 1. W oddziale wyrobu octu mają znajdować się aparaty fermentacyjne, tzw. stojaki lub generatory, służące do przerobu skażonego spirytusu na ocet. W tym oddziale oraz w każdym stojaku mają znajdować się ciepłomierze, umieszczone w taki sposób, aby możliwe było odczytanie temperatury bez wyjmowania ciepłomierza ze stojaka. W wytwórniach octu obsługiwanych ręcznie, w oddziale wyrobu octu mają znajdować się naczynia (zbiorniki) do przechowywania spirytusu skażonego w ilości potrzebnej co najmniej na jedną dobę oraz zbiorniki do przyjmowania gotowego octu. W wytwórniach octu obsługiwanych mechanicznie zbiorniki na spirytus skażony i gotowy ocet mogą być ustawione w innych pomieszczeniach, aniżeli w oddziale wyrobu octu.

2. Wytwórnie octu mają zawiadamiać pisemnie najdalej następnego dnia kierownika rejonu K. S. o czasowym unieruchomieniu aparatów fermentacyjnych, jak również o uruchomieniu nowych lub starych, czasowo nieczynnych, stojaków.

3. W wytwórniach octu roczna zdolność przetwórcza aparatów fermentacyjnych nie może być niższa: od 10.000 litrów dla octowni istniejących przed dniem 1 stycznia 1938 r. i od 15.000 litrów alkoholu — dla octowni nowo uruchamianych; w wytwórniach nowo uruchamianych wszystkie aparaty mają być zaopatrzone w urządzenia do automatycznego zasilania ich zacierem. Minister Skarbu może w poszczególnych przypadkach zezwalać na posiadanie aparatów fermentacyjnych o mniejszej zdolności przetwórczej.

§ 210. 1. W pokoju przeznaczonym do czynności urzędowych mają być przechowywane przyrządy i odczynniki, potrzebne do badania zawartości i mocy spirytusu i octu, jako to: legalizowane pojemniki zwyczajne o pojemności 5 litrów, 1 litra, 1/8 litra i uwierzytelniony alkoholomierz o wyższej skali z podziałką co 0,1% z wtopionym termometrem i osobny ocechowany i uwierzytelniony termometr, tablice redukcyjne, aparat odpędowy Sallerona, zaopatrzony w uwierzytelniony alkoholomierz z podziałką co 0,2% i termometr uwierzytelniony, kwasomierz automatyczny z legalizowaną biuretą, przymiar wstęgowy albo sztywny lub składany, 2 probówki oraz roztwory fenoloftaleiny, fioletu metylowego, ługu sodowego, zbadane przez P. M. S. i zaopatrzone w odnośne zaświadczenie. W pokoju tym przechowuje się również książki fabryczne, zeszyty i dokumenty.

2. Roztwór fenoloftaleiny, ług sodowy i termoalkoholomierz mają być przechowywane stale pod urzędowym zabezpieczeniem.

§ 211. Zezwolenia na zakup spirytusu do wyrobu octu wydaje izba skarbowa (§ 180).

§ 212. 1. Spirytus może być wydawany octowniom w ilości nie mniejszej niż 500 litrów alkoholu. Urzędy skarbowe mogą w drodze wyjątku zezwalać na wydawanie spirytusu w ilościach mniejszych, jednak nie niższych od 300 litrów.

2. Pobór następnej partii spirytusu do wyrobu octu może nastąpić dopiero po skażeniu poprzedniej partii i po stwierdzeniu przez urzędnika K. S., że zabezpieczenie zostało złożone i że należność za ubytki została uiszczona. Spirytus może być wydany przedsiębiorcy po przedstawieniu zezwolenia na zakup spirytusu, na odwrocie którego urzędnik K. S. stwierdził, że nie ma przeszkód do wydania spirytusu.

§ 213. 1. Wytwórca octu winien zgłosić kierownikowi rejonu K. S. bezzwłocznie, a najdalej w ciągu 24 godzin, nadejście przesyłki spirytusu do octowni.

2. Zabezpieczenie, złożone na czas przewozu spirytusu, może być zwolnione dopiero po przyjęciu i skażeniu całej ilości spirytusu w myśl przepisów § 214 oraz po zapłaceniu przez przedsiębiorcę należności za nadmierne ubytki drogowe.

§ 214. 1. Przyjęcie i skażanie spirytusu odbywa się w obecności urzędników K. S. i powinno być dokonane w ciągu 48 godzin od daty otrzymania zgłoszenia (§ 213). Skażenie uskutecznia się przez zmieszanie wody, octu i spirytusu

w takim stosunku, aby procentowa zawartość kwasu octowego w mieszaninie, wyrażona liczbą gramów bezwodnego kwasu octowego w 100 cm^3 płynu, wynosiła co najmniej 10% zawartości bezwodnego alkoholu i ażeby mieszanina zawierała najwyżej 20% alkoholu.

2. Ocet pobrany z magazynu wytwórni do skażenia spirytusu powinien być wpisany na rozchód, a jeżeli jest pobrany poza magazynem, powinien być uprzednio wpisany na przychód; ocet ten przed użyciem do skażenia powinien być zbadany na zawartość w nim kwasu octowego przez urzędników, w których obecności odbywa się skażenie. Przepisy badania spirytusu skażonego octem oraz octu gotowego zawarte są w załączniku K.

3. O skażeniu spirytusu w octowni sporządza się protokół w dwóch egzemplarzach, według załączonego wzoru Nr 38. Dane protokołu wciąga się do książki obrachunkowej. Niezwłocznie po dokonaniu skażenia i dokładnym zmieszaniu płynu skażonego, urzędnicy K. S. pobierają próbę płynu, sprawdzają zawartość w niej alkoholu oraz kwasu octowego i zlewają do butelki o pojemności co najmniej półlitrowej. Na butelce tej nalepiają etykietę z wymienieniem dnia skażenia i po urzędowym opieczętowaniu pozostawiają próbę przedsiębiorcy lub jego zastępcy do przechowania w octowni w ciągu dwóch miesięcy.

4. Naczynia służące do przewozu spirytusu należy po opróżnieniu bezzwłocznie zabezpieczyć urzędowo.

§ 214a. 1. Rozlewnie octu są to zakłady przeznaczone do wykonywania wszelkich czynności, do których uprawnione są wytwórnie, z wyjątkiem wyrobu octu.

2. Rozlewnie octu mają być zgłaszane urzędom skarbowym. Uruchomienie rozlewni może nastąpić dopiero po otrzymaniu potwierdzenia urzędu skarbowego, stwierdzającego odbiór zgłoszenia. Potwierdzenie takie urząd skarbowy wydaje po stwierdzeniu, że lokal rozlewni odpowiada przepisom ust. 3 paragrafu niniejszego. O likwidacji rozlewni należy zawiadomić urząd skarbowy najpóźniej na 3 dni przed jej likwidacją.

3. Pomieszczenie rozlewni nie może mieć bezpośredniego połączenia z lokalem mieszkalnym.

4. W rozlewniach octu nie wolno przechowywać ani też rozlewać esencji octowej lub octu z esencji octowej.

5. Rozlewnia octu powinna posiadać przyrządy laboratoryjne i odczynniki, wyszczególnione w przepisach § 210, niezbędne do badania zawartości kwasu octowego i kwasów nieorganicznych w occie.

§ 215. 1. Wypuszczany przez wytwórnie i rozlewnie do wolnego obrotu ocet spirytusowy powinien zawierać $3^1/_2$, 6 lub 10% wag. kwasu octowego i nie więcej niż 1% obj. alkoholu, zaś ocet winny — nie mniej niż 5% wag. kwasu octowego i nie więcej niż 1% obj. alkoholu. Przepis ten, jeżeli chodzi o zawartość kwasu octowego, nie dotyczy octu odprzedawanego przez wytwórnie innym wytwórniom i rozlewniom, a ponadto octu sprzedawanego na cele przemysłowe.

2. Rozcieńczanie octu w sprzedaży poza wytwórnią i rozlewnią jest niedozwolone.

3. Każde naczynie z octem wypuszczone do obrotu z wytwórni lub rozlewni powinno być zamknięte przy pomocy laku lub nakrywek z wyciśniętą na tym zamknięciu pieczęcią firmową wytwórni lub rozlewni oraz posiadać etykietę z czytelnym oznaczeniem na niej: rodzaj octu (np. spirytusowy, winny, piwny), zawartości kwasu octowego w procentach wagowych (tzw. moc octu), ilości octu w litrach lub kilogramach oraz nazwy i adresu wytwórni lub rozlewni. Rozlewnie, wypuszczające ocet pod firmowymi etykietami wytwórni, obowiązane są podawać nazwę i adres rozlewni na etykietach wytwórni. W przypadku ujawnienia w sprzedaży octu w naczyniu z naruszonymi lub zdjętymi zamknięciami za moc octu odpowiada sprzedawca.

4. Odchylenia rzeczywistej zawartości kwasu octowego (mocy) od podanej na etykiecie nie mogą przekraczać 0,2% wag. kwasu octowego; odchylenia rzeczywistej objętości płynu od podanej na etykiecie nie mogą przekraczać 2%.

5. Za uchybienia przepisom paragrafu niniejszego w przypadku wypuszczania octu przez rozlewnię pod firmowymi etykietami wytwórni jest odpowiedzialna rozlewnia.

6. Przepisy paragrafu niniejszego nie mają zastosowania do octu, przeznaczonego na wywóz za granicę i do w. m. Gdańska.

§ 216. 1. Przechowywanie i dodawanie kwasu octowego oraz dodawanie jakichkolwiek kwasów organicznych lub mineralnych do octu fermentacyjnego przy produkcji i w obrocie handlowym jest wzbronione.

2. W wytwórni octu ze spirytusu mogą być produkowane inne rodzaje octu fermentacyjnego, jednak wyjątkowo i za specjalnym zezwoleniem izby skarbowej; w tych przypadkach w oddziale wyrobu octu spirytusowego mogą być wytwarzane inne rodzaje octu fermentacyjnego, jednak w aparatach fermentacyjnych specjalnie na ten cel przeznaczonych. Pomieszczenia do magazynowania octu spirytusowego mogą służyć również i do magazynowania octu fermentacyjnego innych rodzajów. Do samoistnych wytwórni octu fermentacyjnego innych rodzajów niż spirytusowy mają ponadto odpowiednie zastosowanie przepisy §§ 49—51, 54—56. Produkcja, rozlew i wypuszczanie do wolnego obrotu octu fermentacyjnego innego niż spirytusowy odbywa się na warunkach, podanych w rozporządzeniu niniejszym».

4) Część VI otrzymuje brzmienie następujące:

«VI. WYRÓB I OPODATKOWANIE KWASU OCTOWEGO.

1. Przepisy ogólne.

§ 286. 1. Przepisy działu niniejszego nie odnoszą się do kwasu octowego otrzymywanego w drodze fermentacji płynów alkoholowych.

2. Kwas octowy, z wyjątkiem kwasu octowego nieoczyszczonego (surowego) nie odpowiadającego warunkom, podanym w załączniku L, uznaje się w rozumieniu rozporządzenia niniejszego za kwas octowy spożywczy. Kwas octowy spożywczy podlega podatkowi spożywczemu. Kwas octowy nieoczyszczony (surowy), który uznaje się za nie nadający się do spożycia, wolny jest od podatku spożywczego.

3. Do wolnego obrotu do spożycia może być wypuszczany jedynie kwas octowy oczyszczony o mocy 80% wag. lub wyższej — pod nazwą «esencja octowa» i rozcieńczony kwas octowy — pod nazwą «ocet z esencji octowej», odpowiadający warunkom przepisu § 291a ust. 1 i § 292.

4. Do przerobu na cele niekonsumpcyjne może być wypuszczany do wolnego obrotu kwas octowy o dowolnej mocy.

§ 287. 1. Kwas octowy, odpowiadający warunkom załącznika L, przeznaczony do dalszego przerobu na cele niekonsumcyjne, może być wydawany z wytwórni lub z zakładu oczyszczania bez podatku jedynie w stanie skażonym nabywcom, posiadającym zezwolenie urzędu skarbowego, właściwego dla miejsca zakładu przerobu. W wyjątkowych przypadkach, gdy wymaga tego proces przerobu, kwas octowy nieskażony lub kwas octowy skażony innymi środkami niż wyszczególnione w załączniku M, może być wydawany na podstawie zezwolenia izby skarbowej właściwej dla miejsca zakładu przerobu. Na kwasie tym do chwili jego przerobu ciąży podatek spożywczy.

2. Kwas octowy, nie nadający się do celów konsumcyjnych, nie podlega skażeniu i może być wydawany z wytwórni do wolnego obrotu bez zezwoleń.

§ 288. 1. Przedsiębiorca wytwórni lub zakładu oczyszczania obowiązany do zapłaty podatku spożywczego od esencji octowej, wydanej do wolnego obrotu, powinien obliczyć kwotę należnego podatku i wpłacić ją we właściwej kasie skarbowej lub za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności przed wypuszczeniem esencji octowej z zakładu.

2. Przy uiszczaniu podatku przedsiębiorca obowiązany jest na deklaracji płatniczej lub na blankiecie czekowym wyszczególnić kwoty:

a) podatku spożywczego,

b) 10%-wego dodatku nadzwyczajnego do podatku oraz

c) dodatku komunalnego,

3. Wytwórnie oraz zakłady oczyszczania obowiązane są kwity na uiszczony podatek okazywać na każde żądanie urzędników K. S.

§ 289. Izba Skarbowa na prośbę przedsiębiorstwa zwolni je od obowiązku uiszczania podatku od tych ilości kwasu octowego, nadającego się do spożycia, które uległy zniszczeniu wskutek nieprzewidzianych wypadków w wytwórni lub w zakładzie oczyszczania lub w czasie przewozu pod węzłem podatku, pod wa-

runkiem, że przedsiębiorca niezwłocznie zawiadomił o zaszłym wypadku urzędnika K. S., którego siedziba znajduje się najbliżej miejsca wypadku, oraz że fakt zniszczenia i ilość zniszczonego kwasu octowego zostały udowodnione przeprowadzonym dochodzeniem.

§ 290. 1. Nieskażonego kwasu octowego, zdatnego do spożycia a zwolnionego od podatku do dalszego przerobu, można używać tylko w tym przedsiębiorstwie i do tych celów, jakie w zezwoleniu izby skarbowej wymieniono.

2. Zakłady przerabiające nieskażony kwas octowy, nadający się do spożycia, obowiązane są przechowywać go w miejscu przeznaczonym do przechowania kwasu octowego, w zbiornikach dokładnie wymierzonych i zaopatrzonych w laski lub szkła wzierne lub w naczyniach wytarowanych.

3. Naczynia, w których przechowuje się w miejscu przerobu nieskażony kwas octowy nadający się do spożycia, mają być urzędowo zabezpieczone; z miejsc tych urzędnik K. S. wydaje kwas octowy do przerobu w miarę faktycznej potrzeby.

§ 291. 1. Ilość bezwodnego kwasu oblicza się w sposób podany w załączniku L.

2. Wytwórnie lub zakłady oczyszczania kwasu octowego obowiązane są dostarczyć swoim kosztem odczynników, przyrządów i narzędzi mierniczych niezbędnych do badania kwasu, które należy przechowywać pod urzędowym zabezpieczeniem.

3. Odczynniki do badania kwasu mają być zaopatrzone w zaświadczenie P. M. S. o przydatności do tego celu, a przyrządy i narzędzia miernicze mają być legalizowane.

§ 291a. 1. Rozlewnie esencji octowej są to zakłady przeznaczone do wykonywania wszelkich czynności, do których uprawnione są wytwórnie kwasu octowego, z wyjątkiem wytwarzania i oczyszczania tego kwasu. Rozlewnie uprawnione są do wypuszczania do wolnego obrotu także rozcieńczonej esencji octowej pod nazwą «octu z esencji octowej» o zawartości $3^1/_2$, 6 lub 10% wag. kwasu octowego.

2. Rozcieńczanie w sprzedaży esencji octowej i octu z esencji octowej poza rozlewnią jest niedozwolone.

3. Rozlewnie esencji i octu z esencji octowej nie mogą magazynować i rozlewać octu fermentacyjnego.

4. Do rozlewni esencji octowej i octu z esencji octowej mają zastosowanie przepisy § 214a ust. 2 i 3 oraz § 291.

§ 292. 1. Każde naczynie z esencją octową lub octem z esencji octowej ma posiadać etykietę, na której należy podać: «esencja octowa» lub «ocet z esencji octowej» literami jednakowej wielkości, rodzaju i barwy, zawartość kwasu octowego w procentach wag. (tzw. moc esencji lub octu), ilość płynu w litrach lub kilogramach oraz nazwę i adres wytwórni lub rozlewni. Rozlewnie wypuszczające esencję octową pod firmowymi etykietami wytwórni obowiązane są podać nazwę i adres rozlewni na etykietach wytwórni.

2. Każde naczynie z esencją octową lub octem z esencji octowej, wypuszczone do obrotu z wytwórni lub rozlewni, powinno być zamknięte przy pomocy laku lub nakrywek z wyciśniętą na tym zamknięciu pieczęcią firmową wytwórni lub rozlewni. W przypadku ujawnienia w sprzedaży esencji octowej lub octu z esencji octowej w naczyniu z naruszonymi lub zdjętymi zamknięciami za moc tej esencji lub octu odpowiada sprzedawca.

3. Odchylenia rzeczywistej zawartości kwasu octowego (mocy) od podanej na etykiecie nie mogą przekraczać: a) dla octu z esencji octowej — 0,2% wag. kwasu octowego, b) dla esencji octowej — 1% wag. kwasu octowego; odchylenia rzeczywistej objętości płynu od podanej na etykiecie nie mogą przekraczać 2%.

4. Za uchybienia przepisom paragrafu niniejszego w przypadku wypuszczenia esencji octowej i octu z esencji octowej przez rozlewnię pod firmowymi etykietami wytwórni jest odpowiedzialna rozlewnia.

§ 293. W razie stwierdzenia przy rewizji obrachunkowej wytwórni lub zakładu oczyszczania nadwyżek lub ubytków kwasu octowego, nadającego się do spożycia (§ 286 ust. 2), należy niezwłocznie zapisać nadwyżki na przychód, ubytki zaś na rozchód. Za stwierdzone przy rewizjach ubytki podatek spożywczy ma być niezwłocznie uiszczony.

§ 294. 1. Do zakładów wyrobu i oczyszczania kwasu octowego mają odpowiednie zastosowanie przepisy §§ 49—51, 52 ust. 1 i 3, 54—56, 58—60 i 62—64.

2. W zakresie obrotu z zagranicą do kwasu octowego mają odpowiednie zastosowanie przepisy dotyczące drożdży.

3. Przepisy § 286 ust. 2 i 3, §§ 287, 291a ust. 1 zdanie 2 i § 292 nie mają zastosowania do kwasu octowego, przeznaczonego na wywóz za granicę i do w. m. Gdańska.

2. Urządzenia, ruch wytwórni i magazynowanie.

§ 295. Kwas octowy, nadający się do spożycia — wolno przechowywać, rozlewać i pakować tylko w pomieszczeniach zgłoszonych władzy skarbowej. Poszczególne rodzaje kwasu gotowego należy przechowywać każdy osobno, w osobnych pomieszczeniach lub osobnych oddziałach wspólnego magazynu. Naczynia z gotowym kwasem należy ustawiać w miarę możności w takim porządku, aby można je było łatwo obejrzeć i przeliczyć.

§ 296. Do celów, związanych z odbiorem, odprawą i sprawdzaniem kwasu w wytwórniach i zakładach oczyszczania, przedsiębiorca powinien nabyć i utrzymywać w dobrym stanie wagę z odważnikami, tudzież niezbędne przyrządy, pojemniki i legalizowane narzędzia miernicze.

§ 297. 1. Przedsiębiorcy wytwórni i zakładów oczyszczania kwasu octowego powinni oznajmić rozpoczęcie ruchu właściwemu kierownikowi rejonu K. S. przynajmniej na 14 dni przed uruchomieniem.

2. Oznajmienie, które składa się w 2 egzemplarzach, ma zawierać:

a) dla wytwórni bez zakładu oczyszczania: czas trwania wytwarzania kwasu octowego, moc wytwarzanego kwasu, ilość w jednostkach wagowych surowca (octanu wapnia lub octu drzewnego), który będzie poddany przerobieniu na surowy kwas octowy;

b) dla zakładów oczyszczania: czas trwania oczyszczania, ilość w jednostkach wagowych surowego kwasu, który ma być poddany oczyszczeniu;

c) dla wytwórni, połączonych z zakładami oczyszczania, oznajmienie ma zawierać dane wyszczególnione w punktach a) i b).

3. Oznajmienie wnosić należy na okres miesięczny.

4. W razie konieczności zmian w oznajmionym ruchu — należy złożyć nowe oznajmienie w sposób przepisany w ustępach poprzednich.

§ 298. 1. Każde wstrzymanie produkcji kwasu octowego lub jego oczyszczania na czas ponad 4 dni należy oznajmić kierownikowi rejonu K. S. co najmniej na 3 dni przed wstrzymaniem ruchu. Jeżeli wstrzymanie ruchu następuje z powodu przeszkód nie dających się przewidzieć, należy złożyć oznajmienie natychmiast po wstrzymaniu ruchu.

2. Na okres wstrzymania ruchu dłuższy niż dwa tygodnie, aparaty służące do wyrobu lub oczyszczania kwasu należy wziąć pod urzędowe zamknięcie, które ma być nałożone w sposób uniemożliwiający użycie tych aparatów. Nałożenia i zdjęcia zamknięć urzędowych dokonywa urzędnik K. S. W razie konieczności (np. naprawy lub zmiany aparatów) kierownik rejonu K. S. może zwolnić przedsiębiorstwo od tego wymagania.

§ 299. 1. Na każdym przewozowym naczyniu z kwasem octowym, przeznaczonym tak do spożycia, jak do przerobu, ma być uwidoczniony w sposób wyraźny firma wytwórni lub zakładu oczyszczania kwasu w brzmieniu zgodnym z wpisem w rejestrze handlowym, waga netto nalanego kwasu, jego moc, wreszcie jakość kwasu (esencja octowa, kwas octowy nie nadający się do spożycia, przeznaczony do dalszego przerobu, kwas octowy czysty, przeznaczony do przerobu, kwas octowy skażony).

2. Naczynia przenośne, służące do przechowywania w magazynie kwasu octowego zdatnego do spożycia, mają posiadać uwidocznioną na samym naczyniu tarę, ustaloną przy udziale urzędnika stałego nadzoru.

§ 300. 1. Napełnianie naczyń przeznaczonych do przechowywania i przewozu kwasu octowego, nadającego się do spożycia, może się odbywać tylko pod nadzorem urzędnika K. S. sprawującego stały nadzór przedsiębiorstwa.

2. Napełnianie naczyń, o których mowa w ust. 1, należy uskuteczniać po otrzymaniu kwasu nadającego się do spożycia z aparatu, najpóźniej zaś dnia następnego.

3. Napełnione w sposób, przewidziany w ustępach poprzednich, naczynia mogą być przechowywane tylko w specjalnie na ten cel przeznaczonym magazynie, który pozostaje stale pod urzędowym zamknięciem. Magazyn taki może mieć tylko jedno połączenie na zewnątrz bądź bezpośrednio, bądź przez lokal przedsiębiorstwa. Okna magazynu mają być zaopatrzone w kraty żelazne lub siatki druciane, zabezpieczone urzędowo od wewnątrz, uniemożliwiające wyprowadzenie kwasu z magazynu. Napełnione naczynia mają być oddane do magazynu bezzwłocznie po ukończeniu związanych z tym czynności urzędowych.

4. Niezwłocznie po napełnieniu naczyń kwasem nadającym się do spożycia, zważeniu i oddaniu kwasu do magazynu na przechowanie, otrzymany kwas octowy ma być zapisany na przychód w księdze kontroli oczyszczania kwasu octowego.

5. Sposób ustalania i terminy zapisywania codziennej produkcji w wytwórniach kwasu octowego, nie połączonych z zakładami oczyszczania, określą izby skarbowe przy ustalaniu wzorów ksiąg kontrolnych dla tych zakładów (§ 14 ust. 1 pkt g).

6. Przepisy ust. 3 paragrafu niniejszego o urządzeniu magazynów nie odnoszą się do magazynów, przeznaczonych do przechowywania wyłącznie surowego kwasu octowego.

§ 301. 1. Wywóz kwasu z wytwórni lub z zakładu oczyszczania może być dokonany jedynie pod dozorem K. S. bez względu na to, czy chodzi o kwas podlegający podatkowi spożywczemu, czy też wolny od tego podatku. Przepis ten nie dotyczy kwasu surowego, wysyłanego z wytwórni do zakładu oczyszczania.

2. O wywozie kwasu octowego przedsiębiorstwo obowiązane jest zawiadomić, jeżeli chodzi o wywóz kwasu octowego z zakładu oczyszczania — urzędnika stałego nadzoru, z wytwórni kwasu octowego — kierownika rejonu K. S., przy czym w tym ostatnim wypadku zgłoszenie powinno być złożone przynajmniej na 24 godziny przed terminem wywozu. Jeżeli na oznaczony czas urzędnik K. S. nie przybędzie, przedsiębiorca uprawniony jest wysyłać przesyłkę bez udziału K. S. Każda przesyłka kwasu octowego powinna być zaopatrzona w świadectwo przewozowe (wzór Nr 48). Wypełnienie wszystkich trzech części świadectwa przewozowego należy do obowiązku przedsiębiorstwa wysyłającego. Świadectwo przewozowe na przesyłki wysłane w obecności urzędników K. S. prócz przedsiębiorcy podpisuje także urzędnik K. S.

3. Gdy ma być wywieziony kwas, nadający się do spożycia w stanie nieskażonym, urzędnik K. S. zaznacza na świadectwie, że podatek spożywczy został uiszczony, pokredytowany, bądź że kwas wysyła się pod węzłem podatku.

4. Wydany z magazynu kwas octowy ma być usunięty z obrębu przedsiębiorstwa najpóźniej w ciągu dnia następnego po dokonanej odprawie.

5. Grzbiet świadectwa przewozowego służy jako dokument stwierdzający prawidłowość zapisu w księdze obrotu i podatku od kwasu odnośnej pozycji rozchodu. Świadectwo przewozowe oraz wtórnik towarzyszy przesyłce do miejsca przeznaczenia, przy czym świadectwo pozostaje u osoby odbierającej kwas, zaś wtórnik ma być zwrócony wytwórni z podpisem osoby odbierającej.

6. Przesyłki kwasu octowego nieskażonego, nadającego się do spożycia, przewożone pod węzłem podatku podlegają, niezależnie od przepisów ust. 5, obowiązkowi urzędowego zabezpieczenia naczyń na czas przewozu oraz przyjęcia przy udziale najbliżej urzędującego organu K. S., do którego należy kierować wtórnik świadectwa przewozowego. Po odnotowaniu na wtórniku wyników przyjęcia przesyłki urzędnik dozorujący przyjęcia przesyłki zwraca poświadczony wtórnik świadectwa przewozowego przedsiębiorstwu, które dokonało odprawy, — celem dołączenia do dokumentów rozchodowych.

3. Skażanie kwasu octowego.

§ 302. 1. Skażaniu podlega tylko kwas octowy zdatny do spożycia, wydany do dalszego przerobu na cele niekonsumcyjne.

2. Skażania dokonywa się środkami, wymienionymi w załączniku M do rozporządzenia niniejszego. Środki skażania wyszczególnione w załączniku M oraz inne (§ 287 ust. 1) mogą być użyte dopiero po uprzednim zbadaniu ich i zakwalifikowaniu przez P. M. S.

3. Skażanie odbywa się w miejscu odprawy, przed wydaniem z wytwórni lub z zakładu oczyszczania. Izba skarbowa może zezwolić w wyjątkowych przypadkach na skażanie kwasu w miejscu przerobu.

§ 303. 1. Skażać można jednorazowo nie mniej niż 200 kg kwasu zdatnego do spożycia. Urząd skarbowy może jednak w poszczególnych przypadkach zezwolić na wyjątki.

2. Środków skażających a także środków badania, naczyń i przyrządów, potrzebnych do przeprowadzenia skażenia i stwierdzenia, czy skażenie zostało dokonane w sposób należyty, powinien dostarczyć ten, kto zgłasza kwas do skażenia.

3. Wytwórnie i zakłady oczyszczania kwasu octowego mogą poddać skażeniu dozwolonymi środkami dowolną ilość o zawartości ponad 200 kg kwasu zdatnego do spożycia także przed otrzymaniem zamówień, już w chwili przystąpienia do napełniania naczyń gotowym kwasem. Skażanie może nastąpić bądź w specjalnie na ten cel przeznaczonym zbiorniku lub w naczyniach już po ich nalaniu i ma być dokonane pod nadzorem urzędnika K. S., ze sporządzeniem o tym odnośnego protokołu».

5) W załączniku K do § 214 w uwadze 1 wyrazy: «blisko 3%» zastępuje się wyrazami: «blisko $3^1/_2$, 6 lub 10%, dla octu winnego zaś blisko 5%».

6) W załączniku L do § 286 i 291 wprowadza się następujące zmiany: skreśla się wyrazy: «Kwas octowy o mocy powyżej 60% wag. należy uznać za nadający się do celów spożywczych. Kwas octowy o mocy poniżej 60% wag. ma być zbadany przez urzędników K. S. pod względem przydatności do celów spożywczych według punktów 1 i 2»; w dziale «Pobierania próbek» wyrazy: «próbki po 0,1 kg» zastępuje się wyrazami: «próbki po 0,25 kg»; w dziale «Wykonanie oznaczenia» wyrazy: «2n roztworu ługu» zastępuje się wyrazami: «1n roztworu ługu»; oznaczenie «4,8» zastępuje się: «2,4»; nazwę działu «Sprawdzanie 2n roztworu ługu» zastępuje się wyrazami: «Sprawdzanie 1n roztworu ługu» oraz w treści tego działu wyrazy: «2n roztworu ługu» zastępuje się wyrazami: «1n roztworu ługu»; wyrazy: «50 cm^3 1n roztworu kwasu» zastępuje się wyrazami: «25 cm^3 1n roztworu kwasu»; oznaczenie «24,7» zastępuje się «24,8» i oznaczenie «25,3» zastępuje się «25,2».

7) We wzorze księgi Nr 12 do § 14 nagłówek nad rubrykami 21, 22 i 23 otrzymuje brzmienie następujące:

Obrót octem gotowym o 10% zawartości kwasu octowego		
Otrzymano	Wydano	Pozostaje
21	22	23

§ 2. (1) Istniejące przed dniem 1 stycznia 1938 r. wytwórnie octu fermentacyjnego oraz esencji octowej obowiązane są do dnia 1 stycznia 1939 r. przystosować swe urządzenia do przepisów rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 września 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 88, poz. 746) w brzmieniu ustalonym w rozporządzeniu niniejszym, a rozlewnie octu fermentacyjnego, esencji octowej i octu z esencji octowej — do dnia 1 kwietnia 1938 r.

(2) Rozlewnie octu fermentacyjnego, esencji octowej i octu z esencji octowej, istniejące przed dniem 1 stycznia 1938 r. obowiązane są do dnia 1 kwietnia 1938 r. zgłosić prowadzenie zakładów (§§ 214-a i 291-a wymienionego w ust. 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 września 1932 r.); jako dowód zgłoszenia rozlewnia powinna posiadać potwierdzenie odbioru zgłoszenia właściwego urzędu skarbowego.

(3) Zapasy octu fermentacyjnego, esencji octowej i octu z esencji octowej oraz naczynia z tymi wyrobami nie odpowiadające przepisom wymienionego w ust. 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 września 1932 r. mają być zlikwidowane do dnia 1 lipca 1938 r.; po tym terminie sprzedaż przez wytwórnie, rozlewnie i zakłady sprzedaży octu fermentacyjnego, esencji octowej i octu z esencji octowej nie odpowiadających pod względem zawartości kwasu octowego i rodzaju opakowania przepisom wymienionego wyżej rozporządzenia jest zabroniona.

(4) Izby skarbowe mogą w poszczególnych przypadkach przedłużyć czasokres, podany w przepisach ust. 3, jednak nie dłużej niż na przeciąg 6 miesięcy.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1938 r.

w związku z dokonaną kontrolą zakładu, przyczem o ile nie zgadza się treścią zapisu, dotyczącego przeprowadzonej rewizji, względnie sporządzonego dokumentu, może wpisać swoje zastrzeżenia, uzasadniając je wyczerpująco.

3. O wszelkich czynnościach, dokonywanych w przedsiębiorstwach w określonych terminach, a wymagających w myśl przepisów niniejszego rozporządzenia obecności K. S., przedsiębiorcy obowiązani są zawiadomić urzędnika K. S. nadzorującego przedsiębiorstwo nie później, jak na 48 godzin przed przewidzianą czynnością. Wyjątki od tej zasady podane są w przepisach szczegółowych niniejszego rozporządzenia.

4. Przedsiębiorcy, zgłaszający jakąkolwiek czynność kontrolną, wymagającą obecności urzędników skarbowych, obowiązani są poczynić wszelkie przygotowania niezbędne do wykonania tej czynności tak, aby czynność mogła być rozpoczęta niezwłocznie po przybyciu urzędników.

5. Na żądanie urzędników, przeprowadzających kontrolę, pomieszczenia zakładu mają być podczas kontroli dostatecznie oświetlone i przewietrzone, a w razie potrzeby i ogrzane. Urzędnik kontrolujący może zażądać w razie potrzeby dostarczenia lampy bezpieczeństwa.

6. Wszystkie naczynia, przyrządy i zamknięcia, wymagające urzędowego badania, mają być urządzone tak, aby kontrolujący urzędnicy mieli do nich łatwy i bezpieczny dostęp.

7. Inspektor K. S. może zarządzić, aby przyrządy służące do czynności kontrolnych były przechowywane pod urzędowem zamknięciem; w takim przypadku potrzebnego schowku powinien dostarczyć przedsiębiorca. To samo odnosi się do wag i odważników, używanych do przyjęcia lub odprawy artykułów, podlegających podatkom.

§ 5. Przedsiębiorcy zakładów podlegających nadzorowi K. S., a położonych poza siedzibą kontrolujących je urzędników skarbowych, z wyjątkiem zakładów detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych, obowiązani są:

a) w przypadkach, kiedy terminy czynności kontrolnych są zgóry wiadome (terminowe rewizje, sprawdzenia, zamknięcie ruchu gorzelni, wyłączenie przyrządu kontrolnego i t. p.) — dostarczyć bezpłatnie urzędnikom skarbowym środków komunikacyjnych na przejazd do najbliższej stacji kolejowej, autobusowej lub przystani tam i zpowrotem;

b) w przypadkach niespodziewanej kontroli zakładu — dostarczyć bezpłatnie urzędnikom skarbowym środków komunikacyjnych od zakładu do najbliższej stacji kolejowej, autobusowej lub przystani;

c) w przypadkach przewidzianych w punktach a) i b) urzędnik kontrolujący może zażądać odwiezienia go do innego miejsca kontroli, o ile odległość jego nie jest większa od odległości do najbliższej stacji lub przystani.

§ 6. Jeżeli czynność kontrolna ma być wykonana w obecności przedsiębiorcy lub jego zastępcy, a żaden z nich nie może być obecny, czynność tę należy wykonać w obecności pracownika danego przedsiębiorstwa, a w wyjątkowych przypadkach w obecności co najmniej dwóch postronnych świadków.

§ 7. Zakłady, podlegające kontroli skarbowej, mają posiadać nad głównem wejściem widoczny i czytelny napis w języku polskim, oznaczający rodzaj przedsiębiorstwa, firmę względnie imię i nazwisko właściciela. Jeżeli przedsiębiorstwo ma kilka oddziałów, położonych oddzielnie, nad głównem wejściem do każdego oddziału należy oznaczyć rodzaj oddziału. Nadto każde pomieszczenie ma być opatrzone odpowiednim napisem, określającym jego przeznaczenie.

§ 8. 1. Przedsiębiorcy zakładów wyrobu, przerobu, oczyszczania, odwadniania i magazynowania spirytusu, wyrobu drożdży oraz kwasu octowego, zakładów oczyszczania kwasu octowego i składnic drożdży obowiązani są dostarczyć bezpłatnie dla dokonywania czynności urzędowych pokoju odpowiednio urządzonego, oświetlonego, opalonego i czysto utrzymanego z przystosowanym do należytego zamknięcia schowkiem na akta, księgi, zapiski i przyrządy, służące do czynności kontrolnych.

2. Przedsiębiorcy zakładów wyrobu oraz oczyszczania i odwadniania spirytusu, wyrobu drożdży oraz kwasu octowego, zakładów oczyszczania kwasu octowego oraz zakładów wyrobu eteru obowiązani są dostarczyć bezpłatnie urzędni-

kom skarbowym, w razie potrzeby, odpowiednio urządzonego pokoju z pościelą na nocleg. Do tego celu może służyć także pokój, przeznaczony do wykonywania czynności urzędowych (ust. 1).

3. Pokoju, o którym mowa w ust. 1 nie wolno zajmować na użytek przedsiębiorstwa.

§ 9. 1. Urzędowe zabezpieczenie dokonywa się zapomocą plomb lub pieczęci w sposób, podany w przepisach szczegółowych. Jeżeli poszczególny przypadek nie jest objęty temi przepisami, wówczas sami urzędnicy decydują o sposobie i ilości urzędowych zabezpieczeń, które należy zastosować. Urzędowe zabezpieczenie ma być tak dokonane, aby nie utrudniało ruchu przedsiębiorstwa.

2. W przypadku, gdy zachodzi potrzeba nałożenia zabezpieczenia według t. zw. podwójnego systemu, przedsiębiorca obowiązany jest wykonać czynności, umożliwiające nałożenie takiego zabezpieczenia.

3. Plomb, sznurka i drutu dostarcza władza skarbowa bezpłatnie, laku do nałożenia pieczęci powinien dostarczyć przedsiębiorca.

§ 10. W przypadkach, gdy urzędnicy skarbowi zawiadomieni o potrzebie zdjęcia zabezpieczenia urzędowego nie przybyli na czas, a zwłoka mogłaby narazić przedsiębiorstwa na straty, urzędowe zabezpieczenie, z wyjątkiem zabezpieczeń na przyrządzie kontrolnym, szafce stągwi i zbiorniku przelewowym, może być zdjęte po upływie godziny od wyznaczonego terminu, przy udziale przedstawiciela zarządu gminy (wójta lub sołtysa) oraz w obecności dwóch świadków. Jeżeli urzędowe zabezpieczenie musi być natychmiast usunięte dla uniknięcia grożącego przedsiębiorstwu niebezpieczeństwa lub też znacznych strat, a wyjątkowe warunki nie pozwalają na wezwanie urzędników skarbowych lub administracyjnych — zdjęcia zabezpieczenia urzędowego z wyjątkiem zabezpieczeń, nałożonych na przyrządzie kontrolnym, może dokonać przedsiębiorca lub jego zastępca w obecności trzech świadków. O zdjęciu urzędowego zabezpieczenia, dokonanem w nieobecności urzędnika skarbowego oraz o każdem przypadkowem naruszeniu zabezpieczenia przedsiębiorca powinien niezwłocznie zawiadomić właściwego inspektora K. S. i treść zawiadomienia wpisać do księgi produkcji.

§ 11. 1. Urzędnicy K. S. mogą pobierać próby surowców, półfabrykatów i gotowych produktów dla sprawdzenia, czy odpowiadają wymogom niniejszego rozporządzenia.

2. Próbę w razie potrzeby należy przesłać do zbadania właściwej pracowni chemicznej P. M. S., bądź też państwowemu zakładowi badania artykułów spożywczych i przedmiotów użytku. W tych przypadkach pobiera się zawsze dwie próby, z których jedną przesyła się do zbadania, a drugą zostawia celem przechowania w zakładzie. Naczynia z próbami należy zabezpieczyć urzędowo i zaopatrzyć kartkami, na których podaje się nazwę przedsiębiorstwa, datę pobrania próby oraz ilość produktu. Kartkę podpisuje tak urzędnik pobierający próbę, jak również przedsiębiorca lub jego zastępca, który powinien być obecny przy pobraniu próby. Próbę półfabrykatów fermentujących należy zabezpieczyć przez dodanie środka konserwacyjnego, którego powinien dostarczyć przedsiębiorca. Na kartce, w którą jest zaopatrzone naczynie z próbą należy podać ilość i rodzaj danego środka konserwacyjnego (zdanie to dodano w Dz. U. poz. 235/35). O pobraniu próby czyni się odpowiednią wzmiankę w księgach przedsiębiorstwa. Pismo dotyczące wyniku analizy dołącza się do ksiąg przedsiębiorstwa. Po upływie trzech miesięcy przedsiębiorca może użyć próbę stosownie do przeznaczenia spirytusu w niej zawartego.

3. W przypadkach pobrania prób wyrobów spirytusowych z miejsc sprzedaży poza wytwórnią, sprzedawca otrzymuje zwrot kosztów własnych towaru; zwrot należności uskutecznia P. M. S. po otrzymaniu próby.

§ 12. 1. Stałemu nadzorowi podlegają zakłady oczyszczania i odwadniania spirytusu, drożdżownie, wytwórnie kwasu octowego, posiadające oddziały oczyszczania, jak również samoistne zakłady oczyszczania, zakłady produkcji eteru lub środków wybuchowych, oraz fabryki wódek, posiadające aparaty destylacyjne — na czas używania tych aparatów.

2. Wolne składy wyrobów wódczanych typu B podlegają stałemu nadzorowi, przyczem pomieszczenia wolnego składu mogą być poddane wspólnemu zamknięciu przedsiębiorcy i K. S., potrzebnemu dla umożliwienia organowi stałego nadzoru kontroli nad przychodem i rozchodem spirytusu i wyrobów wódczanych.

3. Wolne składy eksportowe oraz wolne składy wyrobów wódczanych typu A podlegają wspólnemu zamknięciu przedsiębiorcy i K. S.

4. O ile zakład, podlegający stałemu nadzorowi, połączony jest z innym zakładem wyrobu lub przerobu spirytusu, wówczas stały nadzór rozciąga się na wszystkie przedsiębiorstwa, podlegające nadzorowi skarbowemu.

5. Stały nadzór może być ustanowiony również w innych przedsiębiorstwach wyrabiających lub przerabiających spirytus, o ile izba skarbowa uzna to za potrzebne.

6. Minister Skarbu może w poszczególnych przypadkach zwolnić zakłady, o których mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu, od stałego nadzoru.

§ 13. Przedsiębiorcy zakładów, pozostających pod stałym nadzorem, obowiązani są na żądanie urzędu skarbowego dostarczyć bezpłatnie urzędnikom stałego nadzoru położonego w obrębie zakładu, suchego i jasnego mieszkania, składającego się co najmniej z jednego pokoju i kuchni z opałem i oświetleniem. O przydatności lokalu decyduje urząd skarbowy. O ile urząd skarbowy uzna przeznaczone mieszkanie za nieodpowiednie, przedsiębiorca obowiązany jest dostarczyć innego mieszkania.

3. Księgi kontrolne.

§ 14. 1. Przedsiębiorstwa, o których mowa niżej w punktach a) do i), obowiązane są prowadzić odpowiednie do rodzaju zakładu księgi według wzorów dołączonych do niniejszego rozporządzenia, a mianowicie: a) gorzelnie Nr. 1, 2, 3 i 4, b) rektyfikacje i zakłady odwadniania — Nr. 3, 4, 5, 6 i 7, c) zakłady przerobu spirytusu niekonsumcyjnego — Nr. 8, 9, 10, 11, 12, 13, d) fabryki wódek i wolne składy typu B — Nr. 14, 15, e) wolne składy eksportowe i wolne składy typu A — Nr. 3, 7 i 14, f) drożdżownie i składnice drożdży — Nr. 16, 17, 18, g) zakłady wyrobu i oczyszczania kwasu octowego — Nr. 19, 20 i 21, h) oddziały rektyfikacyjne — Nr. 6 i 7, i) rozlewnie wody kolońskiej — Nr. 22 i 23. Księgi mają być oparafowane i opatrzone pieczęcią właściwego urzędu skarbowego.

2. Wszystkie przedsiębiorstwa, podlegające nadzorowi na zasadzie art. 63, mają posiadać księgę do zapisywania zarządzeń władz skarbowych według wzoru Nr. 24.

3. Przedsiębiorstwa, wymienione w ustępie 1 niniejszego paragrafu, obowiązane są posiadać zapasy odpowiednich formularzy protokółów, oznajmień i świadectw przewozowych, sporządzonych według wzorów, ustalonych w załącznikach (od 25 do 48) do niniejszego rozporządzenia.

4. Zakłady przerobu spirytusu, które prowadzą księgi handlowe, mogą być zwolnione przez izby skarbowe od prowadzenia księgi odbiorców artykułów wyrobionych ze spirytusu, pod warunkiem, że obroty temi artykułami będą uwidaczniane w księgach handlowych w sposób umożliwiający stwierdzenie ilości spirytusu, zawartej w sprzedanych wyrobach, oraz że księgi te będą przez przedsiębiorcę na żądanie okazywane K. S.

5. Wszelkie księgi oraz dokumenty mają być prowadzone według roku obrachunkowego (ust. 6) i mają być czysto utrzymane. Wpisów należy dokonywać atramentem i w sposób wyraźny.

6. Dla zakładów wyrobu spirytusu i drożdży oraz dla oddziałów rektyfikacyjnych przy gorzelniach rokiem obrachunkowym w stosunku do władz skarbowych jest okres od dnia 1 września jednego roku do dnia 31 sierpnia roku następnego (kampanja). Rokiem obrachunkowym dla wszystkich innych zakładów jest rok kalendarzowy. Przy obliczaniu okresów w miesiącach lub ich częściach, miesiąc liczy się za 30 dni.

7. Przedsiębiorstwa obowiązane są sporządzać co miesiąc odpisy ksiąg, prowadzonych według wzorów Nr. 1, 2, 5, 6, 7, 12, 14, 16 i 20 i przesyłać je najpóźniej do dnia piątego następnego miesiąca, po stwierdzeniu zgodności odpisu na miejscu przez urzędnika K. S., wprost izbie skarbowej. Gdyby w tym terminie urzędnik K. S. nie przybył do zakładu, przedsiębiorca względnie zastępca sam potwierdza zgodność odpisu z księgą kontrolną. W odpisach księgi produkcji należy w rubryce «Uwagi» wykazywać ilość zatrudnionych robotników.

8. Izby skarbowe mogą zwolnić od obowiązku przesyłania co miesiąc odpisów ksiąg zakłady, zużywające rocznie nie więcej niż 100 litrów 100% spirytusu.

Gorzelnie nie przedstawiają odpisów księgi magazynowej, jeżeli posiadany zapas spirytusu przechowuje się w przenośnem urzędowo zabezpieczonem naczyniu, którego zawartość przy rewizji przyjmuje się bez sprawdzenia.

9. Księgi wraz z dowodami (§ 16) należy wydawać władzom skarbowym na ich żądanie; w tym przypadku należy przechowywać jako dowód wydania ksiąg potwierdzenie urzędników skarbowych, że odebrali te księgi i dokumenty lub pismo władzy skarbowej, żądającej wydania ksiąg oraz dowód ich wysłania.

10. Prowadzone przez przedsiębiorców księgi należy po upływie roku obrachunkowego zamknąć i przechowywać wraz z odnośnemi dokumentami na miejscu w ciągu 5 lat od chwili zamknięcia ksiąg; księgi dotyczące opodatkowania kwasu octowego i drożdży mają być przechowywane w ciągu 10 lat; po upływie tych terminów księgi wraz z dowodami mogą być zniszczone.

1. W razie likwidacji przedsiębiorstwa przed upływem terminów, wskazanych w ust. 10, księgi wraz z dowodami mają być przesłane najpóźniej do dni 14 po zlikwidowaniu wszelkich zapasów, znajdujących się w przedsiębiorstwie, urzędowi skarbowemu do dalszego przechowywania.

§ 15. 1. Jeżeli nadesłane przez przedsiębiorcę pisma lub zestawienia zawierają błędy lub niedokładności, przedsiębiorca powinien je usunąć w terminie wyznaczonym przez władzę skarbową.

2. Zmiany i poprawki w pismach, dokumentach i księgach należy przeprowadzać w taki sposób, aby przekreślony tekst pierwotny pozostał czytelny. Każdą zmianę, względnie poprawkę powinna osoba zmieniająca lub też poprawająca potwierdzić własnym podpisem, podać datę przeprowadzenia zmiany lub poprawki i w razie potrzeby opisać ją.

§ 16. 1. Do każdej księgi należy dołączać w osobnych teczkach lub zeszytach protokóły, świadectwa przewozowe i inne dokumenty, na podstawie których wpisuje się do ksiąg odnośne dane.

2. Załączniki, które dotyczą kilku ksiąg, mają być dołączone do tej księgi, do której pierwsze dane załącznika zostały wciągnięte. Każde zaksięgowanie należy uwidocznić na załączniku, podając rodzaj i numer księgi.

§ 17. 1. Wpisy codzienne do wszystkich ksiąg należy uskuteczniać bezpośrednio po zakończeniu czynności, będących przedmiotem wpisu, a najpóźniej do godziny 10 dnia następnego.

2. Przy obliczaniu ilości artykułów, podlegających opodatkowaniu, objętych niniejszem rozporządzeniem, oraz przy zapisywaniu tych ilości w księgach kontrolnych i dokumentach, obowiązują następujące przepisy:

A) przy spirytusie:

a) obliczanie codziennych odpędów w gorzelniach i zapisywanie ich w księgach produkcji i magazynowej ma być dokonywane ze ścisłością do 0,1 litra alkoholu, przyczem 0,05 i wyżej zaokrągla się do 0,1 litra, a ilości mniejsze od 0,05 l odrzuca się,

b) pozycje rozchodu spirytusu w gorzelniach, a także pozycje przychodu i rozchodu w zakładach oczyszczania, odwadniania i przerobu spirytusu należy obliczać ze ścisłością do 1 litra alkoholu, zaokrąglając 0,5 i wyżej do 1 litra, — a ilości mniejsze od 0,5 l odrzucać;

B) przy drożdżach:

a) obliczanie i zapisy drożdży sformowanych należy uskuteczniać ze ścisłością do 0,1 kg,

b) dla drożdży niesformowanych — ze ścisłością do 1 kg;

C) przy kwasie octowym obliczanie i zapisy należy przeprowadzać z dokładnością do 1 kg bezwodnika, przyczem 0,5 i wyżej zaokrągla się do 1 kg, a ilości mniejsze od 0,5 kg odrzuca się.

3. Po ukończeniu każdej stronicy ksiąg, posiadających pozycje «z przeniesienia» i «do przeniesienia», należy je podsumować i sumę wyprowadzić w pozycji «do przeniesienia»; pozycję «z przeniesienia» należy prowadzić od początku roku, nadto należy sporządzać zestawienia miesięczne i roczne. Roczne zamknięcia mają być potwierdzone przez inspektora K. S., a pozostałości z poprzedniego roku obrachunkowego mają być przenoszone przez inspektora K. S. do ksiąg, założonych na następny rok obrachunkowy.

4. Rewizje obrachunkowe.

§ 18. Niezależnie od szczegółowych przepisów o kontroli, podanych w następnych częściach niniejszego rozporządzenia dla każdego rodzaju przedsiębiorstw i zakładów, mają być dokonywane w każdem przedsiębiorstwie, które produkuje, przerabia, bądź magazynuje kwas octowy, drożdże, spirytus lub jego przetwory, rewizje obrachunkowe zapasów spirytusu i wyrobów spirytusowych, kwasu octowego lub drożdży.

§ 19. 1. Rzeczywistą pozostałość spirytusu i wyrobów spirytusowych należy ustalać w obecności przedsiębiorcy lub jego zastępcy.

2. Pozostałość książkową należy ustalać na podstawie zapisów w księgach uprzednio sprawdzonych i uzgodnionych z dokumentami.

3. Zawiadomienia, przewidziane w art. 22 ust. 3, należy kierować do właściwego inspektora K. S. Zawiadomienia można również skierować do innego urzędnika K. S. nadzorującego przedsiębiorstwo, przy równoczesnem jednak zawiadomieniu właściwego inspektora K. S.

§ 20. Ujawnione przy każdej rewizji ubytki magazynowe należy zaraz zapisać na rozchód w księdze magazynowej, a gdy przewyższają dopuszczalny zanik obliczyć należność, określoną w art. 22 ust. 2 i zawiadomić o tem natychmiast właściwy urząd skarbowy, przesyłając mu odpis zapisu, uskutecznionego przy rewizji w księdze magazynowej. Urząd ten wydaje orzeczenie, nakładające na przedsiębiorstwo obowiązek uiszczenia należności za ubytki, przekraczające dopuszczalną normę zaniku w ciągu dni 14 od daty doręczenia orzeczenia.

§ 21. 1. Ujawnione przy rewizji magazynów gorzelni, rektyfikacyj i wolnych składów nadwyżki spirytusu zapisuje się do ksiąg magazynowych, jako oddzielną pozycję przychodu.

2. Zapisane nadwyżki nie podlegają potrąceniom przy rocznych obrachunkach ubytków.

§ 22. 1. Jeżeli przy rewizjach obrachunkowych w rektyfikacjach i zakładach odwadniania zostaną stwierdzone nadwyżki spirytusu w magazynach, a jednocześnie będą ustalone nadmierne ubytki aparatowe, bądź odwrotnie, wówczas nadwyżki i ubytki podlegają wzajemnemu wyrównaniu przy odpowiedniem sprostowaniu zapisów w księgach.

2. Przy rewizjach rektyfikacyj i zakładów odwadniania, ogólny ubytek magazynowy spirytusu wszelkich rodzajów i stwierdzony ubytek aparatowy należy dodać i porównać z sumą dozwolonych zaników: magazynowego i aparatowego. W razie stwierdzenia po takiem porównaniu nadmiernych ubytków, należy postąpić według przepisów § 20.

3. Obrachunkowe rewizje rektyfikacyj i zakładów odwadniania mają być dokonywane wyłącznie po stwierdzeniu wszystkich zapasów spirytusu i po opróżnieniu aparatu rektyfikacyjnego lub odwadniającego.

§ 23. 1. Rewizje przeprowadza się w okresach miesięcznych, kwartalnych, rocznych (rewizje okresowe), i w terminach dowolnych (rewizje niespodziewane).

2. W końcu każdego roku obrachunkowego przeprowadza się w każdem przedsiębiorstwie roczną obrachunkową rewizję zapasów spirytusu, celem ostatecznego ustalenia ubytków za cały rok obrachunkowy. W wyniku tej rewizji może nastąpić wyrównanie ubytków. Jeżeli mianowicie porównanie zaników za cały okres roczny z rzeczywistemi ubytkami spirytusu wykaże, że części zaników nie wykorzystano, wówczas stwierdzone w ciągu roku ubytki mogą być odpowiednio zmniejszone. Należności za te ubytki, pobrane od przedsiębiorstwa, zwraca się wtedy stosownie do ilości niewykorzystanych zaników.

3. Wyrównanie ubytków na powyższych zasadach nie może nastąpić tylko wówczas, gdy wdrożone w ciągu roku dochodzenia celem stwierdzenia przyczyny nadmiernych ubytków spirytusu ustaliły winę przedsiębiorcy. Przepis ten nie ma również zastosowania w gorzelniach w przypadkach, przewidzianych w § 86.

4. Rewizję roczną przeprowadza się nie wcześniej niż w ostatnim dniu okresu obrachunkowego po zakończeniu prac i nie później, niż w pierwszych pięciu dniach po ostatnim dniu okresu obrachunkowego. O ile przedsiębiorstwo zakończyło ruch i zapasów spirytusu nie posiada, a stan taki ma trwać do końca roku

obrachunkowego, roczna rewizja może być przeprowadzona w dowolnym czasie po unieruchomieniu zakładu.

5. Zaniki.

§ 24. Celem wyrównania naturalnych strat (ubytków) spirytusu, ustala się najwyższe dopuszczalne normy tych strat, nazywane w dalszym ciągu tego rozporządzenia «zanikami»:

a) zanik magazynowy (składowy), dla wyrównania naturalnych strat przy przechowywaniu spirytusu,

b) zanik rektyfikacyjny (aparatowy), dla wyrównania naturalnych strat przy oczyszczaniu spirytusu,

c) zanik przy odwadnianiu spirytusu (aparatowy), dla wyrównania naturalnych strat przy odwadnianiu spirytusu,

d) zanik drogowy, dla wyrównania naturalnych strat przy przewożeniu spirytusu.

§ 25. 1. Normy zaniku przy magazynowaniu spirytusu stosuje się tylko w gorzelniach, rektyfikacjach, zakładach odwadniania i w wolnych składach eksportowych spirytusu.

2. Zanik magazynowy w rektyfikacjach, zakładach odwadniania, wolnych składach eksportowych i gorzelniach przemysłowych, owocowych i pejsachowych oblicza się jako odsetek od ilości spirytusu, faktycznie magazynowanych, czyli od sumy codziennych pozostałości według zapisów ksiąg magazynowych, a mianowicie:

przy magazynowaniu surówki w zbiornikach:	a) zmiennem	— 0,002%
	b) stałem	— 0,001%
przy magazynowaniu surówki w beczkach:	a) zmiennem	— 0,006%
	b) stałem	— 0,003%
przy magazynowaniu rektyfikatu wszelkich gatunków w zbiornikach:	a) zmiennem	— 0,003%
	b) stałem	— 0,0015%
przy magazynowaniu rektyfikatu wszelkich gatunków w beczkach:	a) zmiennem	— 0,01%
	b) stałem	— 0,005%

Dla ustalenia ilości stale magazynowanych przyjmuje się z danego okresu kwartalnego (roku obrachunkowego) [1]) najmniejszą dzienną pozostałość, uważając ją za ilość stale magazynowaną w danym kwartale. Dla obliczenia zaniku ustala się: a) sumę codziennych pozostałości dla spirytusu stale magazynowanego, mnożąc najmniejszą dzienną pozostałość przez faktyczną ilość dni danego kwartału; b) sumę codziennych pozostałości dla spirytusu przy magazynowaniu zmiennem przez odjęcie od całkowitej sumy księgowej dziennych pozostałości spirytusu w danym kwartale sumy dziennych pozostałości, wyprowadzonej dla spirytusu stale magazynowanego (punkt a). Do sum wyprowadzonych w ten sposób stosuje się odpowiednie normy zaniku przy magazynowaniu stałem względnie zmiennem. O ile w danym kwartale okaże się, że jedna lub więcej dziennych pozostałości równa się zeru, oznacza to, że w danym okresie stałego magazynowania nie było i w tym przypadku do całkowitej sumy książkowej dziennych pozostałości stosuje się normę przewidzianą dla magazynowania zmiennego.

3. Niezależnie od norm, przewidzianych w ust. 2 niniejszego paragrafu, uwzględnia się jako dalszy zanik na zlew 0,15% ilości spirytusu, wydanych z magazynu i wywiezionych z przedsiębiorstwa, przyjmując te ilości zgodnie ze świadectwami przewozowemi; dodatkowy ten zanik uwzględnia się w jednakowej normie (0,15%), niezależnie od gatunku spirytusu.

4. Przy każdej rewizji magazynu obliczenie zaniku magazynowego oraz porównanie go z rzeczywistym ubytkiem należy uskuteczniać, biorąc pod uwagę normy dozwolonego zaniku, oraz rzeczywiste ubytki od początku roku obrachunkowego. Przy obliczaniu zaniku dla zakończonych okresów kwartalnych należy przyjmować normy magazynowania stałego oraz zmiennego zgodnie z prze-

[1]) Słowa «roku obrachunkowego» wstawiono wedle Dz. U. poz. 235/35.

pisem ust. 2 niniejszego paragrafu, dla okresów zaś krótszych niż kwartalne należy przyjmować wyłącznie normy magazynowania zmiennego.

5. Dla surówki lub rektyfikatu, magazynowanych w gorzelniach rolniczych, ustanawia się zanik magazynowy w wysokości 0,4% ilości spirytusu, przyjętych w ciągu roku obrachunkowego do magazynu łącznie z pozostałością na początku każdego roku obrachunkowego.

§ 26. 1. Zanik rektyfikacyjny ustala się niezależnie od typu aparatu do oczyszczania w wysokości 0,85% ilości surówki, wziętej na aparat do oczyszczania. Podana norma zaniku służy na pokrycie normalnych strat aparatowych, powstałych tak przy oczyszczaniu wziętej na aparat surówki, jak i przy ewentualnym powtórnym przerobie niższych gatunków rektyfikatu, otrzymanych z tej samej surówki.

2. W razie oczyszczania niższych gatunków rektyfikatu, dostarczonych z innych rektyfikacyj, należy przy obliczaniu zaniku rektyfikacyjnego doliczać do ogólnej ilości oczyszczonej surówki także dostarczone ilości niższych gatunków rektyfikatu.

3. Przy obliczaniu zaniku rektyfikacyjnego należy również uwzględniać pozostałości niższych gatunków na początku roku obrachunkowego, o ile były one poddane oczyszczaniu.

4. Zanik rektyfikacyjny ma pokryć także straty spirytusu, powstałe przy niszczeniu odpadków (wód fuzlowych), otrzymywanych przy przemywaniu fuzli.

5. Oleje fuzlowe należy po ich przemyciu doliczać do rzeczywistego zapasu spirytusu w magazynach. Obliczanie i mierzenie ilości fuzli i czystych olejów fuzlowych uskutecznia się zapomocą takiego samego alkoholomierza i na takich samych zasadach, jakie stosuje się do mierzenia spirytusu.

6. W razie powtórnego oczyszczania rektyfikatu I gatunku, przyznaje się dalszy zanik rektyfikacyjny w wysokości 0,6% ilości wziętego na aparat rektyfikatu I gatunku.

§ 27. Zanik przy odwadnianiu spirytusu ustala się niezależnie od gatunku spirytusu w wysokości 0,85% liości spirytusu wziętego na aparat celem odwodnienia.

§ 28. 1. Normy zaniku drogowego mają być stosowane w przypadkach, gdy bywa przewożony spirytus nieskażony lub skażony, obciążony opłatą monopolową od spirytusu konsumcyjnego, bądź nabyty po cenach niższych od cen spirytusu na wódki gatunkowe. Wyjątek stanowią przesyłki spirytusu, kierowane do wolnych składów wyrobów wódczanych typu B, które za stwierdzone przy przewozie braki spirytusu mają uiszczać należność w trybie przepisanym w § 20. Zanik oblicza się w zależności od czasu przebywania przesyłki w drodze oraz w zależności od naczyń, w jakich spirytus jest przewożony, jako odsetek od ilości załadowanych czyli zapisanych w świadectwie przewozowem, a mianowicie:

A) za każdy dzień przewozu w wagonach-cysternach po 0.01%,
za każdy dzień przewozu w beczkach po 0,04%,

B) w razie potrzeby przelania spirytusu w drodze z beczek do wagonów-cystern lub odwrotnie uwzględnia się na każdy przelew jako dalszy zanik po 0,15%,

C) przy przyjęciu przesyłki spirytusu do magazynu uwzględnia się jako dalszy zanik na zlew:
a) przy przyjęicu sposobem objętościowym, gdy spirytus dostarczono w wagonach-cysternach po 0.25%,
i w razie, gdy spirytus dostarczono w beczkach po 0,35%,
b) przy wagowym systemie przyjęcia, niezależnie od naczyń, w których spirytus dostarczono po 0,15%.

2. Ponadto, obliczając zanik drogowy, należy wziąć pod uwagę, że:
a) dzień wysłania i dzień przyjęcia przesyłki liczy się za jeden dzień,
b) przy przewozie spirytusu, trwającym krócej niż jeden dzień, normy, przewidzianej w ust. 1 punkt A, nie oblicza się,
c) przy przelewach w drodze z jednych naczyń do drugich pierwszy i ostatni dzień przewożenia przesyłki w tych samych naczyniach (t. j. w beczkach lub cysternach) liczy się za jeden dzień,

d) o ile spirytus dostarczono w beczkach, lub w cysternach i w nich pozostawiono do magazynowania, prawo do korzystania z zaniku na zlew (ust. 1 punkt C) nie przysługuje przedsiębiorstwu, które spirytus wysłało.

3. Za czas przebywania przesyłki w drodze liczy się cały czas od chwili napełnienia spirytusem naczyń przewozowych w miejscu wysłania do chwili przyjęcia przesyłki w miejscu przeznaczenia. Niezwłocznie po napełnieniu naczyń przewozowych należy sporządzić świadectwo przewozowe, oraz zapisać wydany spirytus na rozchód w księdze magazynowej przedsiębiorstwa wysyłającego. Niezwłocznie po przyjęciu spirytusu w miejscu przeznaczenia należy sporządzić protokół odbiorczy i zapisać spirytus na przychód w księdze magazynowej przedsiębiorstwa, otrzymującego przesyłkę. Daty świadectwa przewozowego i protokółu odbiorczego mają służyć za podstawę do obliczenia zaniku drogowego na zasadach niniejszego paragrafu.

§ 29. 1. Przy przewozie spirytusu, obciążonego opłatą monopolową, odpowiedzialność za nadmierne ubytki drogowe ponosi przedsiębiorstwo wysyłające, o ile stosownie do kolejowych przepisów przewozowych za braki spirytusu nie jest odpowiedzialna kolej. Przy przewozie spirytusu, nabytego po cenach niższych od ceny spirytusu na wódki gatunkowe, odpowiedzialność za nadmierne ubytki drogowe ponosi odbiorca przesyłki, z wyjątkiem przypadków, gdy wysyłający oznajmi, że przyjmuje odpowiedzialność na siebie; oznajmienie takie należy złożyć na piśmie inspektorowi K. S., właściwemu dla przedsiębiorstwa wysyłającego.

2. Za nadmierne ubytki drogowe pobiera się należność:

a) przy przewozie spirytusu, obciążonego opłatą monopolową — w wysokości przewidzianej w ust. 2 art. 22,

b) przy przewozie spirytusu, nabytego po cenach niższych od ceny spirytusu na wódki gatunkowe, opłatę — w wysokości różnicy pomiędzy ceną zapłaconą, a ceną obowiązującą za spirytus do wyrobu wódek gatunkowych.

§ 30. 1. Przedsiębiorstwo wysyłające lub odbierające spirytus (§ 29) nie jest odpowiedzialne za nadmierne ubytki drogowe spirytusu, jeżeli przesyłkę wysłano przy udziale urzędnika K. S., a przy przyjęciu przesyłki stwierdzono urzędowo, że naczynia nie uległy w drodze uszkodzeniu i nałożone na tych naczyniach urzędowe zabezpieczenia nie zostały naruszone; w tych przypadkach stwierdzone nadmierne ubytki drogowe mają być zapisane na przychód w księgach magazynowych przedsiębiorstwa wysyłającego.

2. Ubytki drogowe nie mogą być wyrównywane z niewykorzystanemi zanikami innych kategoryj (magazynowy i rektyfikacyjny) względnie z nadwyżkami, stwierdzonemi w innych przesyłkach.

3. Nadwyżki, stwierdzone przy przyjęciu przesyłek, zapisuje się na rozchód w księdze magazynowej przedsiębiorstwa wysyłającego spirytus.

4. Orzeczenia wymiarowe bądź decyzje po zapisaniu na przychód w księgach przedsiębiorstwa nadmiernego ubytku drogowego wydaje Urząd skarbowy. Należność powinna być uiszczona w ciągu dni 14 od daty doręczenia orzeczenia (ustęp 4 dodano w Dz. U. poz. 235/35).

§ 31. Wysokość zaników dla zakładów, o których mowa w art. 62 ust. 9, będzie ustalana indywidualnie dla poszczególnego zakładu w zezwoleniach, wydawanych na urządzenie tych zakładów.

§ 32. Nadwyżki spirytusu, ustalone przy obrachunkowych rewizjach, w fabrykach wódek gatunkowych (wolnych składach typu B § 217) mają być zapisywane na przychód w księdze obrachunkowej, przyczem mają zastosowanie postanowienia art. 22 ust. 4.

6. Kredyt, zabezpieczenia, rozkładanie na raty i umarzanie podatków od kwasu octowego i drożdży oraz kary za zwłokę.

§ 33. 1. Kredytowanie płatności podatku od drożdży i kwasu octowego, rozkładanie spłaty tych podatków na raty i umarzanie zaległości załatwiają władze skarbowe, stosownie do przepisów o organizacji i zakresie działania tych władz.

2. Z kredytu nie mogą korzystać osoby, znajdujące się w stanie upadłości lub pod nadzorem sądowym.

§ 34. 1. Pokredytowane należności zabezpiecza się:

a) przez wpisanie do ksiąg gruntowych (wieczystych) hipoteki kaucyjnej,

b) przez solidarną porękę zakładów kredytowych, których zdolność poręki uznana zostanie przez Ministra Skarbu. Kredyt gaśnie, gdy poręczająca instytucja wstrzymała lub zawiesiła wypłaty, względnie gdy odnośnemu zakładowi została ogłoszona upadłość,

c) przez zastaw papierów wartościowych, przyjmowanych pod zastaw przez Bank Polski oraz akcyj Banku Polskiego.

2. W przypadku ofiarowania zabezpieczenia w sposób, przewidziany w ustępie 1, przedsiębiorca powinien dostarczyć zabezpieczenia na kwotę równającą się wysokości żądanego kredytu, powiększoną o 20%.

3. Inne formy zabezpieczenia mogą być przyjęte jedynie za zezwoleniem Ministra Skarbu.

§ 35. 1. Osoba, dająca zabezpieczenie wymienione w § 34 ust. 1 punkty b) i c), powinna wystawić dokument poręki względnie zastawu według wzorów, podanych w załączniku A. Na terenie mocy obowiązującej Kodeksu Napoleona i Tomu X Cz. I Zbioru Praw b. Ces. Ros. dokument zastawu ma być sporządzony w formie notrjalnej.

2. Do podania o udzielenie kredytu za zabezpieczeniem hipotecznem należy dołączyć wyciąg z wykazu hipotecznego, obejmujący wszystkie działy względnie karty i oszacowanie odnośnej nieruchomości, dokonane przez władze sądowe bądź wojewódzkie władze administracji ogólnej, lub też przez banki państwowe i zakłady kredytu długoterminowego (towarzystwa kredytowe ziemskie lub miejskie). Kredytu udziela się w wysokości do 50% szacunku gruntów i budynków, bez ich wewnętrznego urządzenia po potrąceniu z tej sumy wszystkich długów hipotecznych. Uwzględnia się tylko budynki murowane, kryte w sposób ogniotrwały, mieszkalne i przemysłowe. Z kredytu korzystać można dopiero po zapisaniu prawa zastawu względnie hipoteki kaucyjnej na sumę o 20% wyższą od pokredytowanej należności i po dostarczeniu dowodów zapisania kaucji oraz, o ile nieruchomość podlega ubezpieczeniu od ognia — po dostarczeniu polisy asekuracyjnej, opiewającej na kwotę nie mniejszą niż suma kaucyjna oraz cesji, względnie dowodu scedowania na rzecz władzy skarbowej, udzielającej kredytu, sumy ubezpieczenia, płatnej na wypadek pożaru. Zapis kaucyjny ma figurować na pierwszem miejscu hipoteki, na dalszych miejscach zapis może być przyjęty tylko za zgodą Ministra Skarbu.

§ 36. 1. Od pokredytowanych należności pobiera się odsetki w wysokości 6% w stosunku rocznym.

2. Pokredytowane kwoty płatne są najpóźniej w dniu upływu terminu kredytu, a jeśli termin płatności pokredytowanej należności przypada w niedzielę lub święto, wówczas należność uiszcza się w następnym dniu powszednim.

3. Nieuiszczenie pokredytowanej należności w oznaczonym terminie powoduje natychmiastową wymagalność w powyższym terminie nietylko płatnych w tym czasie zaległości, lecz również wszelkich nawet później płatnych kwot, przypadających z tytułu pokredytowanej należności. W tym przypadku ulega ściągnięciu w drodze przymusowej całkowita należność, przypadająca od dłużnika, zwiększona o odsetki za pokredytowanie, obliczone do daty uchybionego terminu płatności, od której to należności, zwiększonej o wskazane powyżej odsetki, biec będzie nadto kara za zwłokę w wysokości wskazanej w § 37 za czas od powyższego terminu płatności do chwili wyegzekwowania lub uiszczenia należności. Nadto nieuiszczenie w terminie pokredytowanej należności powoduje utratę prawa korzystania z kredytu, które może być przywrócone jedynie za zgodą Ministra Skarbu.

4. Podatek spożywczy od drożdży i kwasu octowego może być pokredytowany wytwórcy na okres nie dłuższy niż 6 tygodni, licząc od terminu płatności podatku; 6-tygodniowy termin kredytu liczy się od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym drożdże lub kwas octowy wydano z wytwórni do wolnego obrotu.

§ 37. W razie nieuiszczenia pokredytowanych należności w terminie płatności należeć się będą z samego prawa bez potrzeby wzywania i skargi sądowej kary za zwłokę w wysokości określonej w art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 401), jak dla wszelkich podatków bezpośrednich z wyjątkiem podatku gruntowego.

7. Opłaty od wyrobu, przerobu i magazynowania spirytusu, od wyrobu drożdży oraz sprzedaży spirytusu i napojów alkoholowych.

§ 38. 1. Wszelkie przedsiębiorstwa, które na zasadzie art. 62 uiszczają opłaty patentowe, mają kwit na uiszczoną opłatę przechowywać i okazywać na żądanie urzędników kontrolujących przedsiębiorstwo.

2. Niezwłocznie po uiszczeniu opłaty przedsiębiorstwo, prowadzące księgi kontrolne, zapisuje to w księdze produkcji, przerobu lub magazynowania spirytusu, wyszczególniając uiszczoną kwotę, datę i numer kwitu kasowego.

§ 39. Za sezonową sprzedaż napojów alkoholowych uważa się sprzedaż wykonywaną nie dłużej niż przez 6 miesięcy, bądź to w okresie miesięcy letnich, bądź to zimowych. Opłatę sezonową uiszcza się przed rozpoczęciem sprzedaży sezonowej (w brzmieniu Dz. U. poz. 12/34).

§ 40. Przy klasyfikowaniu zakładów sprzedaży, wymienionych w części IV ust. 2 lit. A punkty a) i b) taryfy do rozp. P. R., należy przyjmować przeciętną liczbę pracowników zatrudnionych w danym zakładzie w półroczu, poprzedzającem uiszczenie opłaty na następny okres. Za pracowników uważa się wszystkie osoby zatrudnione w danym zakładzie, bez względu na sposób ich wynagrodzenia, z wyjątkiem przedsiębiorcy i jego małżonki względnie małżonka. Dla zakładów nowopowstałych przyjmuje się dla pierwszego półrocza ilość pracowników zgłoszoną przez przedsiębiorcę zakładu sprzedaży.

§ 41. Wolne składy wyrobów wódczanych typu A uiszczają opłatę patentową przewidzianą dla zakładów hurtowej sprzedaży wszelkich napojów alkoholowych (w brzmieniu Dz. U. poz. 235/35).

§ 42. Zakłady, wykonywujące sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie jednego zezwolenia w różnych lokalach, posiadających bezpośrednie wewnętrzne połączenie, uiszczają opłatę w pojedyńczej wysokości.

Przedsiębiorcy hurtowej sprzedaży monopolowych wyrobów wódczanych i spirytusu na cele domowo-lecznicze, którzy na mocy umów z P. M. S. prowadzić będą tę sprzedaż w określonym w umowie rejonie, opłacają od wszystkich punktów hurtowej sprzedaży monopolowych wyrobów wódczanych i spirytusu na cele domowo-lecznicze, uruchamianych zgodnie z umową w obrębie rejonu, tylko jednę opłatę (ustęp 2 dodano w Dz. U. poz. 12/34).

§ 43. Fabryki wódek, posiadające kilka oddziałów fabrykacyjnych (§ 170), uiszczają opłaty od przerobu tylko od oddziału, w którym odbywa się nalew gotowych wyrobów.

§ 44 uchylono wedle Dz. U. poz. 235/35.

§ 45. 1. Pod względem opłat patentowych od sprzedaży spirytusu i napojów alkoholowych za zakłady restauracyjne uważa się zakłady, podające potrawy gorące (obiady, kolacje i potrawy stosownie do życzenia konsumenta). Wszelkie inne zakłady (cukiernie bez podawania potraw kuchennych, karczmy, domy zajezdne i t. p.) uiszczają opłaty przewidziane w części IV ustęp 2 lit. A punkt c) załącznika do art. 62.

2. W przypadkach wątpliwych co do zaliczenia poszczególnych zakładów do odpowiednich grup wydają orzeczenia urzędy skarbowe (§ 2).

8. Nabywanie spirytusu zajętego.

§ 46. Podlegający przymusowej sprzedaży w kraju spirytus nabywa P. M. S. po następujących cenach, obowiązujących w chwili nabycia spirytusu, loco najbliższa towarowa stacja kolejowa:

a) spirytus, wyprodukowany na cele konsumcyjne (kontyngentowy) — po cenie spirytusu, jaką uzyskuje dana gorzelnia rolnicza,

b) wszelki inny spirytus — po cenie sprzedażnej skażonej surówki do celów napędowych, zmniejszonej o 25%.

9. Aparaty do pędzenia i destylacji spirytusu oraz do oczyszczania kwasu octowego.

§ 47. 1. Osoby, które zamierzają wyrabiać maszyny, przyrządy lub naczynia, służące do pędzenia i destylacji spirytusu lub do oczyszczania kwasu octowego, obowiązane są przed uruchomieniem przedsiębiorstwa zawiadomić o tem właściwy urząd skarbowy.

2. Przyrządy destylacyjne, sprowadzone z zagranicy, należy zgłosić właściwemu inspektorowi K. S. w przeciągu 48 godzin od dnia ich otrzymania. Inspektor K. S. wydaje poświadczenie zgłoszenia.

3. Kto nabywa przyrządy destylacyjne, skraplacze lub przyrządy do oczyszczania kwasu octowego, obowiązany jest zgłosić te przyrządy w ciągu 48 godzin po nabyciu właściwemu inspektorowi K. S., który wydaje poświadczenie zgłoszenia.

4. Na każdym nowym przyrządzie destylacyjnym, skraplaczu, aparacie do oczyszczania kwasu octowego ma być w sposób widoczny umieszczone nazwisko i miejsce zamieszkania tego, kto przyrząd wyrobił.

5. Posiadacze przyrządów, o których mowa w ustępach poprzednich, powinni przed pozbyciem ich w całości lub w części przedłożyć dokładny opis przyrządu lub też jego części właściwemu inspektorowi K. S. i podać imię, nazwisko i miejsce zamieszkania odbiorcy tegoż przyrządu; pozbycie może nastąpić dopiero po otrzymaniu potwierdzenia, że temu obowiązkowi zadośćuczynili.

6. Od obowiązku zgłoszenia wolne są apteki i laboratorja, nie przerabiające spirytusu, jednak tylko co do tych przyrządów destylacyjnych względnie chłodniczych, które nie mają więcej niż 40 litrów pojemności, albo zrobione są nie z metalu, lecz z innego materjału.

II. PRODUKCJA, OCZYSZCZANIE, ODWADNIANIE I PRZERÓB SPIRYTUSU.

1. Postanowienia wstępne.

a) Zezwolenie.

§ 48. Oprócz zezwoleń przewidzianych w art. 19 ust. 1, potrzebne są zezwolenia Ministra Skarbu na przerób spirytusu na eter, alkohol butylowy (butanol), politurę, lakier, estry i artykuły kosmetyczno-perfumeryjne z wyjątkiem przerobu przez rzemieślników spirytusu skażonego ogólnym środkiem (denaturatu) na politurę i lakiery, przeznaczone do dalszego przerobu we własnych zakładach przemysłowych wytwórców tych artykułów (§ 176 ust. 3). Zezwolenia na przerób spirytusu na butanol wydaje Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu (w brzmieniu Dz. U. poz. 235/35).

§ 49. 1. Zezwolenia na wyrób, oczyszczanie i odwadnianie spirytusu, na przerób spirytusu na wódki gatunkowe, ocet, eter, alkohol butylowy (butanol), politurę, lakiery, estry i artykuły kosmetyczno-perfumeryjne wydaje się jednej osobie fizycznej lub prawnej na oznaczone miejsce i ściśle określony rodzaj czynności przedsiębiorstwa). Zezwolenia te mogą być ograniczane co do celu jakim ma być związany wyrób, oczyszczanie, odwadnianie lub przerób spirytusu (ustęp 1 w brzmieniu Dz. U. poz. 235/35).

2. Zezwolenia nie mogą być odstępowane innym osobom.

3. Zezwolenia wydaje się na czas nieograniczony, w poszczególnych jednak przypadkach (likwidacja zakładu i t. p.) mogą być wydawane zezwolenia czasowe.

§ 50. Osoby, ubiegające się o otrzymanie zezwolenia, powinny złożyć podanie w urzędzie skarbowym. W podaniu należy wyszczególnić: a) siedzibę i rodzaj przedsiębiorstwa, b) przewidywaną zdolność produkcyjną, względnie przewidywane zużycie spirytusu jako surowca, c) czy na pomieszczenie zakładu mają być wzniesione nowe budowle, czy też zamierzone jest wykorzystanie budynków już istniejących, ewentualnie jakich, d) w jakim terminie od daty wydania zezwolenia zakład będzie uruchomiony, e) czy i jakie kwalifikacje fachowe posiada petent, oraz czy przedsiębiorstwo zamierza prowadzić sam, czy też wspólnie z innemi osobami. Do podania ma być dołączony wyciąg z rejestru handlowego, o ile przedsiębiorstwo jest zarejestrowane. Osoby, ubiegające się o zezwolenie na wyrób spirytusu pejsachowego, powinny nadto dołączyć do podania zaświadczenie miejscowego rabinatu, stwierdzające, że wypęd spirytusu będzie się odbywał w danej gorzelni pod nadzorem rabinatu.

§ 51. 1. Nie mogą otrzymywać zezwoleń, o których mowa w § 49, osoby:

a) przeciw którym toczy się postępowanie karno-sądowe lub upadłościowe,

b) karane pozbawieniem wolności za umyślne uszczuplenie dochodów Skarbu Państwa lub inne przestępstwa, popełnione z chęci zysku,

c) nie posiadające pełnej zdolności do działań prawnych z wyjątkiem, o którym mowa w ust. 2 niniejszego paragrafu,

d) nie posiadające obywatelstwa polskiego, o ile istniejące traktaty lub konwencje nie zawierają odrębnych w tym względzie postanowień.

2. W razie śmierci osób, korzystających z zezwoleń, o których mowa w § 49, niepełnoletnim spadkobiercom tych osób za zgodą opiekunów prawnych mogą być wydane zezwolenia na wykonywanie tych samych czynności, do których była uprawniona osoba zmarła, pod warunkiem, że do chwili uzyskania przez spadkobierców pełnej samodzielności do działań prawnych, przedsiębiorstwo będzie prowadzone przez zatwierdzonego zastępcę.

3. Władza wydająca zezwolenie może zezwalać na wyjątki od przepisów ust. 1 punkt a) i d) paragrafu niniejszego (ust. 3 dodano w Dz. U. poz. 235/35).

§ 52. 1. Udzielenie zezwolenia na prowadzenie zakładu dzierżawionego może być uzależnione od złożenia zabezpieczenia w wysokości ustalonej przez władzę, która wydaje zezwolenie na uruchomienie przedsiębiorstwa.

2. W stosunku do gorzelni rolniczych maksymalna wysokość zabezpieczenia nie może przekraczać należności monopolowej od ilości alkoholu, jaką dana gorzelnia ma wyprodukować ze zgłoszonych surowców w ciągu dni 14, przyczem w tym przypadku stosunek ilości zużywanego surowca do ilości gotowego produktu przyjmuje się, jak następuje:

a) 100 kg ziemniaków daje 10 litrów,

b) 100 kg słodu zielonego daje 21 litrów,

c) 100 kg produktów mącznych daje 30 litrów,

d) 100 kg melasu daje 28 litrów.

Jako należność monopolową przyjmuje się różnicę pomiędzy ceną spirytusu na wódki gatunkowe a kosztem własnym 1 litra 100% spirytusu oczyszczonego.

3. Zabezpieczenie ma być złożone w sposób przepisany dla zabezpieczenia kredytu (§§ 34 i 35) przyczem dopuszczalne jest składanie zabezpieczeń w formie weksli, wystawianych przez właściciela danego majątku a żyrowanych przez przedsiębiorcę gorzelni. O przyjęciu zabezpieczenia wekslowego decyduje izba skarbowa.

§ 53. 1. Zezwolenia na prowadzenie gorzelni spółdzielczych lub spółkowych będą udzielane tylko po złożeniu zabezpieczenia należności jakie mogłyby powstać z tytułu prowadzenia przedsiębiorstwa. Takie zezwolenie podlega rewizji co trzy lata przy podziale kontyngentu odpędu na dane trzechlecie.

2. Zabezpieczenie ma być złożone w wysokości przewidzianej w § 52 i w sposób przewidziany w §§ 34 i 35; zabezpieczenie takie może być złożone także w formie dokumentu solidarnej poręki wszystkich członków spółdzielni.

§ 54. Zezwolenie, o których mowa w § 49 wygasają:

a) w razie nieuruchomienia zakładu w ciągu roku od daty wydania zezwolenia, o ile Minister Skarbu nie wyrazi zgody na późniejsze uruchomienie zakładu,

b) w razie śmierci osoby fizycznej lub likwidacji osoby prawnej, posiadającej zezwolenie,

c) w razie zrzeczenia się zezwolenia przez osobę uprawnioną,

d) w przypadkach wymienionych w art. 19 ust. 4 i art. 40 ust. 1.

b) Zastępcy.

§ 55. 1. W imieniu przedsiębiorcy może występować wobec władz skarbowych jego zastępca. Zastępca taki ma być ustanowiony, jeżeli przedsiębiorstwo należy do osoby prawnej, a nadto gdy przedsiębiorca nie posiada zdolności do działań prawnych lub nie wypełnia osobiście ciążących na nim obowiązków.

2. Urząd skarbowy może orzec, że ustanowienie zastępcy jest konieczne. W tym przypadku przedsiębiorca ma obowiązek w wyznaczonym terminie zgłosić urzędowi do zatwierdzenia kandydata na zastępcę.

3. O ustanowieniu zastępcy przedsiębiorca zawiadamia właściwy urząd skarbowy pismem, sporządzonem w dwóch egzemplarzach, podpisanem przez przedsiębiorcę i wyznaczonego zastępcę na dowód, że zastępstwo przyjmuje. Urząd ten orzeka, czy wyznaczona przez przedsiębiorcę osoba może być dopuszczona do zastępstwa. Drugi egzemplarz zgłoszenia zwraca się przedsiębiorcy.

§ 56. O zmianie osoby przedsiębiorcy obowiązany jest przedsiębiorca, który zakład przejmuje, donieść urzędowi skarbowemu w ciągu ośmiu dni pismem w dwóch egzemplarzach. Ponadto do przedsiębiorstw, których prowadzenie wymaga zezwolenia, mają zastosowanie przepisy § 49. Przedsiębiorca powinien potwierdzić dane, zawarte w zgłoszeniu i planach, które przedłożył jego poprzednik, bądź też zgłosić wniosek o ponowne sprawdzenie zakładu.

c) Narzędzia miernicze, naczynia i pomiary.

§ 57. Warunki, jakim mają odpowiadać narzędzia miernicze, odbieralniki, parniki oraz zbiorniki w zakładach wyrobu, oczyszczania, odwadniania i przerobu spirytusu, oraz sposób dokonywania urzędowych pomiarów podane są w załączniku B.

d) Sprawdzenie i uruchomienie przedsiębiorstw.

§ 58. 1. Przedsiębiorstwa wyrobu, oczyszczania, odwadniania spirytusu oraz przedsiębiorstwa, zużywające jako surowiec spirytus czysty lub skażony szczególnemi środkami mogą być uruchomione, niezależnie od posiadanego przez przedsiębiorcę zezwolenia, dopiero po sprawdzeniu przez organa skarbowe stanu urządzeń zakładu i stwierdzeniu, że urządzenia te odpowiadają obowiązującym przepisom. W celu przeprowadzenia przez organa skarbowe sprawdzenia (weryfikacji) zakładu, przedsiębiorca powinien złożyć urzędowi skarbowemu w dwóch egzemplarzach na 14 dni przed przewidywanem uruchomieniem zakładu zgłoszenie, zawierające:

a) imię i nazwisko przedsiębiorcy oraz szczegółowy adres zakładu,

b) plan sytuacyjny,

c) plan i szczegółowy opis wszystkich pomieszczeń,

d) spis i opis naczyń i przyrządów oraz przybliżoną pojemność naczyń,

e) opis postępowania technicznego z uwzględnieniem norm zużycia spirytusu oraz ewentualnego uzyskiwania spirytusu zwrotnego,

f) deklarację o odpowiedzialnym zastępcy względnie kierowniku gorzelni.

2. Do zgłoszenia należy dołączyć zaświadczenie władzy przemysłowej, że zakład odpowiada wymogom prawa przemysłowego oraz przepisom o zdrowotności i bezpieczeństwie pracy.

3. Sprawdzenie przeprowadza komisja, złożona z urzędników skarbowych, która przed rozpoczęciem swych czynności wyznacza termin sprawdzenia.

§ 59. Do czynności sprawdzenia należą:

a) oględziny i sprawdzenie z planem i opisem pomieszczeń, przyrządów i naczyń,

b) pomiar naczyń,

c) badanie oraz w razie potrzeby urzędowe zabezpieczenie aparatów i urządzeń,

d) sporządzenie protokółów sprawdzenia w dwóch egzemplarzech, które podpisuje również przedsiębiorca względnie jego zastępca,

e) nadto w gorzelniach — ustawienie, wyregulowanie, połączenie z aparatem odpędowym i urzędowe zabezpieczenie przyrządu kontrolnego.

§ 60. Protokół sprawdzenia zatwierdza izba skarbowa. Uruchomienie zakładu nastąpić może dopiero po zatwierdzeniu protokółu sprawdzenia. Jeden egzemplarz zatwierdzonego protokółu sprawdzenia przechowuje się w przedsiębiorstwie, a drugi w urzędzie skarbowym.

§ 61. 1. Gorzelnie podlegają sprawdzeniu corocznie. Coroczne sprawdzenie gorzelni nie obejmuje pomiaru zbiorników do magazynowania spirytusu oraz kadzi fermentacyjnch, drożdżowych i parników. Po zakończeniu corocznego sprawdzenia, które nie podlega zatwierdzeniu (§ 60), gorzelnie mogą być uruchamiane za zezwoleniem przewodniczącego komisji sprawdzenia.

2. Po zakończeniu sprawdzenia gorzelni, należy zabezpieczyć ją przed nieoznajmionym ruchem przez opieczętowanie wentyla parowego przy aparacie odpędowym, otwartych wzierników kolumny zacierowej i ewentualnie parnika; z czynności tej sporządza się protokół według wzoru Nr. 33.

§ 62. Wszelkie zmiany, powodujące potrzebę zmiany protokółu sprawdzenia, podlegają dodatkowemu zatwierdzeniu w trybie, przewidzianym w §§ 59 i 60.

W tym przypadku w zgłoszeniu (§ 58) należy podać tylko szczegóły, dotyczące przeprowadzonych zmian.

§ 63. Co najmniej na trzy dni przed uruchomieniem sprawdzonego zakładu (§ 60), przedsiębiorca powinien przedstawić inspektorowi K. S. świadectwo przemysłowe i kwit na uiszczoną opłatę patentową.

e) Wstrzymanie ruchu przedsiębiorstw i wstrzymanie sprzedaży spirytusu przedsiębiorstwom przerobu.

§ 64. 1. Zarządzenia o wstrzymaniu sprzedaży spirytusu względnie całkowitej odmowie sprzedaży spirytusu (art. 20), jak również zarządzenia o wstrzymaniu ruchu zakładu z powodu niezastosowania się przedsiębiorcy do przepisów o urządzeniu (art. 63 ust. 3) wydaje izba skarbowa.

2. Zarządzenia o wstrzymaniu ruchu zakładu wskutek nieusunięcia zastępcy, kierownika, lub pracownika (art. 63 ust. 4) wydaje urząd skarbowy.

2. Wyrób spirytusu.

§ 65. 1. Każda gorzelnia ma być prowadzona przez kierownika (technik gorzelniczy), zatwierdzonego przez urząd skarbowy, właściwy dla gorzelni, którą technik ma prowadzić. Zezwolenie wydaje się na czas nieograniczony z zastrzeżeniem prawa odwołania każdego czasu.

2. Urząd skarbowy wyda takie zewolenie tylko wtedy, jeżeli technik gorzelniczy:

a) posiada odpowiednie kwalifikacje moralne i zawodowe,

b) posiada ogólne wykształcenie przynajmniej w zakresie szkoły powszechnej.

3. W przypadku, gdy ubiegający się o zezwolenie na prowadzenie gorzelni nie zajmował jeszcze przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia stanowiska kierownika gorzelni, wówczas może on otrzymać zezwolenie, o ile ukończył szkołę lub kursy gorzelnicze oraz posiada roczną praktykę gorzelniczą, przyczem niezależnie od tego kandydat winien odpowiadać wymogom ust. 2 punkty a) i b).

4. Technik gorzelniczy może być kierownikiem gorzelni w ciągu tej samej kampanji tylko w jednej gorzelni. Izby skarbowe mogą w poszczególnych przypadkach zezwalać na wyjątki od tego przepisu (zd. 2 dodano w Dz. U. poz. 235/35).

5. Kierownik gorzelni jest obowiązany wykonywać swe czynności zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia pod rygorami, wynikającemi z ustawy karnej skarbowej i przepisów ust. 1, niezależnie od odpowiedzialności przedsiębiorcy.

6. O ile przedsiębiorca zamierza sam sprawować funkcje kierownika gorzelni, powinien celem uzyskania zezwolenia na to wykazać się kwalifikacjami fachowemi, wymaganemi od kierownika gorzelni.

§ 66. 1. Przed uruchomieniem sprawdzonej gorzelni (§ 60), przedsiębiorca powinien złożyć inspektorowi K. S. zgłoszenie w dwóch egzemplarzach o zamierzonej produkcji spirytusu według wzoru Nr. 40.

2. Inspektor K. S. po zbadaniu wniesionego zgłoszenia i załącznika (rozkład zacierów), o ile nie znajduje przeszkód do rozpoczęcia produkcji, potwierdza to na zgłoszeniu i jeden egzemplarz zwraca przedsiębiorcy, a drugi przesyła urzędowi skarbowemu.

§ 67. 1. Kierownik gorzelni obowiązany jest do złożenia nowego zgłoszenia w następujących przypadkach:

a) przy przerwach ruchu, trwających ponad dwie doby,

b) przy przejściu z trzydobowej fermentacji na dwudobową i odwrotnie,

c) przy zmianie ilości robionych dziennie zacierów,

d) przy zmianie używanych do przerobu surowców.

2. Przerwy ruchu, trwające do dwóch dni, nie wymagają zmiany zgłoszenia. Kierownik gorzelni obowiązany jest jednak donieść niezwłocznie inspektorowi K. S. o każdej takiej przerwie, a w księdze produkcji i na zgłoszeniu uczynić o tem odpowiednią wzmiankę.

§ 68. 1. Uruchomienie gorzelni może nastąpić po zdjęciu urzędowych zabezpieczeń, o których mowa w § 61 ust. 2.

2. W razie nieprzybycia do gorzelni urzędnika skarbowego w terminie zgłoszonym, kierownik gorzelni ma prawo zdjąć zabezpieczenia w obecności co najmniej dwóch świadków, nie wcześniej jednak, jak po upływie godziny od zgłoszonego terminu rozpoczęcia odpędu.

3. O zdjęciu zabezpieczeń kierownik gorzelni powinien zawiadomić inspektora K. S. i uczynić o tem wzmiankę w księdze produkcji.

§ 69. O każdej zamierzonej zmianie tak w postępowaniu technicznem, jak i kolejności użycia naczyń podczas ruchu gorzelni kierownik gorzelni, powinien donieść inspektorowi K. S. na piśmie w dwóch egzemplarzach w terminie 3-dniowym przed zamierzoną zmianą.

§ 70. 1. Ruch gorzelni liczy się od chwili zatarcia płodów w kadzi zacierowej aż do chwili otrzymania spirytusu w odbieralniku względnie zbiorniku.

2. Ruch gorzelni ma odbywać się ściśle według zgłoszenia, zatwierdzonego przez inspektora K. S. (§ 66).

3. Dopuszczalne jest opóźnienie terminów, przewidzianych w zgłoszeniu do trzech godzin; opóźnienie to musi być jednak każdorazowo zaznaczone w księdze produkcji przez kierownika gorzelni.

4. Urząd skarbowy może ograniczyć ruch w gorzelniach rolniczych do godzin dziennych.

§ 71. Przerwy mogą być:

a) przewidziane, które przedsiębiorca powinien wymienić w zgłoszeniu (np. z powodu świąt, czyszczenia kotła parowego i t. p.),

b) nie przewidziane (np. z powodu uszkodzenia aparatu odpędowego, pomp, kadzi zacierowej, przyrządu kontrolnego i t. p.).

§ 72. 1. Przerwy przewidziane, jako objęte zgłoszeniem, nie wymagają innych formalności, jak tylko wzmianki o tem kierownika gorzelni w księdze produkcji.

2. Przy najbliższej rewizji gorzelni urzędnicy K. S. obowiązani są zbadać, z jakich powodów zaszła przerwa, jak długo trwała i czy wzmianka kierownika gorzelni o przerwie odpowiadała rzeczywistemu stanowi rzeczy, a o wyniku badania — nadmienić w księdze produkcji.

§ 73. Przy przerwach nieprzewidzianych należy rozróżnić następujące przypadki:

1. Przeszkodę ruchu spowodowało nieprawidłowe działanie przyrządu kontrolnego, lub takie uszkodzenie aparatu odpędowego, które umożliwiło dostęp do spirytusu lub jego pary —

a) w tym przypadku ruch gorzelni należy natychmiast wstrzymać, a o przeszkodzie donieść inspektorowi K. S., jak najśpieszniej za potwierdzeniem nadania lub odbioru zawiadomienia, a treść doniesienia wpisać do księgi produkcji, podając dzień, godzinę i wskazania liczników przyrządu kontrolnego,

b) ponadto niezwłocznie po wstrzymaniu ruchu kierownik gorzelni powinien sporządzić protokół w dwóch egzemplarzach (wzór Nr. 34) przy udziale przedstawiciela zarządu gminy i co najmniej dwóch świadków. W protokóle należy wymienić dzień i godzinę jego sporządzenia, imona, nazwiska i miejsce zamieszkania wszystkich obecnych przy sporządzaniu protokółu, przyczynę oraz czas zajścia przerwy, stan zabezpieczeń urzędowych i wskazania liczników przyrządu kontrolnego oraz ilość spirytusu znajdującą się w odbieralniku.

c) jeden egzemplarz protokółu dołącza się do dokumentów gorzelni, drugi zaś powinien kierownik gorzelni przesłać niezwłocznie inspektorowi K. S.,

d) przedstawiciel zarządu gminy nakłada w obecności wszystkich osób, biorących udział w sporządzeniu protokółu, pieczęcie urzędowe na wentyle parowe aparatu odpędowego; pieczęcie te pozostają tam do chwili przybycia przedstawiciela władzy skarbowej,

e) inspektor K. S. po otrzymaniu protokółu, o którym wyżej mowa, zapisuje na nim dzień i godzinę jego otrzymania, poczem niezwłocznie udaje się do gorzelni, przeprowadza dochodzenie celem zbadania przyczyny przerwy, bada stan gorzelni i zabezpieczeń urzędowych, mając na względzie postanowienia § 10, zaznacza wska-

zania liczników przyrządu kontrolnego, sprawdzając w ten sposób, czy szczegóły, podane w protokóle, są zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy i o wynikach badania i dochodzenia sporządza protokół, a krótkie streszczenie jego wpisuje do księgi produkcji,

f) jeden egzemplarz protokółu pozostaje przy dokumentach gorzelni, drugi zaś przesyła inspektor K. S. urzędowi skarbowemu, który o przeszkodzie i jej usunięciu donosi izbie skarbowej.

2. Przerwę spowodowaną nieprawidłowem działaniem lub uszkodzeniem aparatu odpędowego i to niezależnie od tego, czy naprawa wymaga usunięcia zabezpieczeń uniemożliwiających dostęp do płynu spirytusu lub jego pary, czy też nie —

a) w tym przypadku produkcja zacierów może odbywać się w dalszym ciągu bez konieczności natychmiastowej interwencji urzędników skarbowych,

b) kierownik gorzelni powinien jednak najpóźniej w terminie przewidzianym w zgłoszeniu do rozpoczęcia pierwszego zkolei zacieru, który ma być spuszczony, uczynić odpowiednią wzmiankę o przerwie w księdze produkcji, a odpis tejże wzmianki przesłać niezwłocznie inspektorowi K. S.

3. Przerwę ruchu, którą wywołało uszkodzenie parnika, kadzi zacierowej i t. p., wskutek czego dalsze przygotowanie zacierów stało się niemożliwe. Kierownik gorzelni może wówczas odpędzić zwykłym trybem zaciery gotowe, powinien jednak zastosować się do wymagań wymienionych w ustępie 2.

§ 74. W razie przerw ruchu, uniemożliwiających odpędzanie gotowych zacierów, zaciery te można zniszczyć lub wydać do skarmienia, lecz tylko w obecności urzędnika K. S. i kierownika gorzelni, o czem sporządza się stosowny protokół w dwóch egzemplarzach, z których jeden egzemplarz dołącza się do dokumentów księgi produkcji, drugi zaś przesyła się urzędowi skarbowemu. Krótkie streszczenie protokółu wpisuje się do księgi produkcji.

§ 75. 1. O wszelkich zauważonych w gorzelni usterkach i brakach, utrudniających lub uniemożliwiających kontrolę produkcji spirytusu, urzędnicy skarbowi zawiadamiają kierownika gorzelni przez wpisanie swych uwag do księgi zarządzeń z wezwaniem do usunięcia dostrzeżonych braków w określonym terminie.

2. W przypadku niezastosowania się do wezwania, o którem mowa w ust. 1, gdy zauważone braki mogą spowodować stratę Skarbu Państwa, urząd skarbowy zarządzi wstrzymanie ruchu gorzelni.

§ 76. Zakończenie ruchu gorzelni przed upływem terminu, przewidzianego w zgłoszeniu zalicza się do nieprzewidzianych przerw ruchu.

§ 77. Po ukończeniu ruchu zabezpiecza się gorzelnie, stosownie do postanowień § 61 ust. 2; zabezpieczenie zdejmuje K. S. w razie potrzeby przeprowadzenia remontu.

§ 78. 1. W ciągu dni 14 po zakończeniu ruchu gorzelni urzędnik skarbowy otwiera przyrząd kontrolny, odłącza go od aparatu odpędowego i zabezpiecza urzędowo; tak samo po zdjęciu plomb podlega zbadaniu aparat odpędowy celem ustalenia, czy nie odprowadzono spirytusu z pominięciem przyrządu kontrolnego.

2. O ile po otworzeniu aparatu ujawniony będzie w kolumnie spirytusowej na jej dnach wewnętrznych względnie w deflegmatorze spirytus, należy go usunąć i zniszczyć w obecności K. S. Gdy spirytus jest dość mocny, może być na prośbę przedsiębiorcy przechowany pod urzędowem zamknięciem do następnej kampanji celem wylania do kadzi fermentacyjnej.

3. Na żądanie urzędu skarbowego względnie inspektora K. S. należy również zdjąć oziębialnik, wyjąć wewnętrzny cylinder dla zbadania go; czynności te należy przeprowadzić po zakończeniu ruchu gorzelni. Oziębialnik na czas nieczynności gorzelni ma być urzędowo zabezpieczony.

4. Stągiew należy również odłączyć od oziębialnika, otworzyć i rozebrać. Wszystkie części składowe stągwi trzeba ułożyć w skrzynce, tę ostatnią zamknąć i urzędowo zabezpieczyć, względnie zabezpieczyć w szafce.

5. Tak samo należy otworzyć zbiornik przelewowy, przeznaczony do zlewu spirytusu z przyrządu kontrolnego, w razie jego zalania znaleziony w nim spirytus zapisać na przychód i oddać do magazynu, a zbiornik ponownie zabezpieczyć urzędowo; celem ustalenia, kto ponosi winę zalania przyrządu kontrolnego, należy przeprowadzić dochodzenie.

6. Szafkę, chroniącą stągiew, należy zestawić, zasłonić od wewnątrz otwory, pręty zabezpieczyć i oddać te przedmioty przedsiębiorcy na przechowanie do przyszłej kampanji.

§ 79. O odłączeniu przyrządu kontrolnego i stągwi od aparatu odpędowego urzędnicy skarbowi sporządzają protokół w dwóch egzemplarzach. Jeden egzemplarz protokółu dołącza się do dokumentów gorzelni, drugi przesyła się urzędowi skarbowemu.

§ 80. 1. Do kontrolowania produkcji spirytusu w gorzelniach przeznacza się zalegalizowany przyrząd kontrolno-mierniczy (systemu Siemensa), który automatycznie oblicza produkcję spirytusu w litrach alkoholu, oraz w litrach spirytusu.

2. Przyrząd kontrolny wraz ze stągwią i zbiornikiem przelewowym, stanowiącemi całość, dostarcza P. M. S. do najbliższej od gorzelni stacji kolejowej, przedsiębiorca zaś powinien na własny koszt przesyłkę odebrać oraz wykonać w gorzelni wszelkie urządzenia i roboty niezbędne do ustawienia i urzędowego zabezpieczenia przyrządów. W razie przesyłki aparatu kontrolnego do naprawy uszkodzeń, powstałych bez winy przedsiębiorcy, ponosi on jedynie koszt dostawy od gorzelni do stacji kolejowej i zpowrotem. W razie potrzeby naprawy uszkodzeń aparatu, powstałych z winy przedsiębiorcy względnie jego pracowników, przedsiębiorca ponosi koszty naprawy, całkowite koszty przewozu oraz całkowite koszty dostarczenia i odesłania aparatu zastępczego. Cennik części zamiennych przyrządu kontrolnego (art. 64 ust. 3) będzie ogłaszany w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu.

3. W pomieszczeniu przyrządu kontrolnego ma być utrzymywana ciepłota nie niższa od $+4^{0}$ C i to nietylko podczas działania przyrządu, ale i przy przerwach ruchu gorzelni, zanim przyrząd nie zostanie odłączony od aparatu odpędowego.

§ 81. Aparatów odpędowych i przyrządów kontrolnych nie wolno przestawiać, zmieniać, naprawiać ani podejmować przy nich jakichkolwiek czynności bez uprzedniego zezwolenia inspektora K. S.

§ 82. Przyrząd kontrolny należy ustawić na postumencie, oczyścić, złożyć, wytarować, połączyć go ze stągwią i odbieralnikiem, przykryć i zabezpieczyć.

§ 83. 1. Spirytus niezbędny na początku kampanji do zalania przyrządu kontrolnego i stągwi, wzięty z magazynu gorzelni, ma być zapisany na rozchód w księdze magazynowej. Po ukończeniu kampanji, spirytus otrzymany po opróżnieniu przyrządu kontrolnego i stągwi, oddaje się do magazynu przy równoczesnem zapisaniu go na przychód w księdze magazynowej. Przy zalaniach i opróżnieniach przyrządu kontrolnego i stągwi, przy oczyszczaniu ich w czasie ruchu gorzelni, należy zanieczyszczony spirytus zlać do kadzi fermentacyjnej, a zamiast niego pobrać spirytus z magazynu, zapisując go na rozchód w księdze magazynowej.

2. W przypadkach, gdy gorzelnia nie posiada własnego spirytusu, niezbędnego do zalania przyrządu kontrolnego, może spirytus wypożyczyć z innego przedsiębiorstwa (gorzelni, rektyfikacji). Spirytus taki może być wydany na podstawie zaświadczenia inspektora K. S. Wypożyczony spirytus należy przesyłać za świadectwem przewozowem poświadczonem przez urzędnika K. S., odprawę zaś i przyjęcie należy zapisywać w księgach przedsiębiorstwa wysyłającego i odbierającego spirytus. Wypożyczony spirytus ma być zwrócony za świadectwem przewozowem przy pierwszej odprawie spirytusu.

§ 84. 1. Spirytus znaleziony w zbiorniku przelewowym w wypadku zalania przyrządu kontrolnego, należy, jeżeli kampanja nie zakończyła się, wylać do kadzi fermentacyjnej i zanotować to w protokóle o otwarciu przyrządu kontrolnego, lub, gdy przyrządu nie otwierano, w księdze produkcji; jeżeli zaś gorzelnia ukończyła już ruch w tej kampanji, wtedy należy spirytus zlać do magazynu jeżeli jest czysty i zapisać go na przychód, w przeciwnym razie należy go zniszczyć i zaznaczyć to w zapisie rewizyjnym.

2. W przypadkach zalania przyrządu lub przeciekania spirytusu na tacę przyrządu, przedsiębiorca lub kierownik gorzelni jest obowiązany wstrzymać ruch gorzelni i niezwłocznie zawiadomić inspektora K. S.

§ 85. 1. Codzienną produkcję spirytusu w gorzelniach, czyli t. zw. dzienne odpędy, należy wpisywać do ksiąg, po ustaleniu dwojakim sposobem, a mianowicie:

a) na podstawie wskazań przyrządu kontrolnego i
b) na podstawie stwierdzenia ilości spirytusu w odbieralnikach.

2. Wynik obu tych obliczeń zapisuje kierownik gorzelni do księgi produkcji, wypełniając odnośne rubryki tej księgi.

3. Do księgi magazynowej zapisuje się codziennie w rubryce przychodu taką ilość oddanego do magazynu spirytusu, jaką otrzymano i obliczono w odbieralniku. Gorzelnia ma wyliczyć się z ilości spirytusu, zapisanych do księgi magazynowej.

4. Kierownik gorzelni jest obowiązany bezzwłocznie po ukończeniu odpędu wymierzyć jak najdokładniej i obliczyć podług odbieralnika codzienny odpęd spirytusu i zapisać go do księgi produkcji, biorąc za podstawę do obliczeń:

a) ilość płynu, zgodnie ze wskazaniem laski odbieralnika,
b) temperaturę płynu w odbieralniku, dokładnie określoną zapomocą urzędowo uwierzytelnionego termometru, z zastosowaniem przyrządu, którym zanurza się termometr w spirytusie,
c) moc płynu dokładnie określoną zapomocą urzędowo uwierzytelnionego alkoholomierza.

5. Obliczanie odpędów należy uskuteczniać z dokładnością przewidzianą w § 17 ust. 2 punkt A.

6. Po stwierdzeniu różnicy 0,5% lub więcej w mocy obliczonej na podstawie wskazań przyrządy kontrolnego w porównaniu ze wskazaniami alkoholomierza, względnie nienormalnej różnicy objętości, nieusprawiedliwionej różnicą temperatur w stągwi i odbieralniku, należy niezwłocznie zawiadomić o tem inspektora K. S. Inspektor K. S. notuje dzień i godzinę otrzymania zawiadomienia, poczem udaje się niezwłocznie do gorzelni dla przyjęcia odpędu i zbadania przyczyn tej różnicy.

§ 86. W razie stwierdzenia świadomego nieprawidłowego określania i zapisywania przez kierownika gorzelni bądź ilości płynu, bądź jego mocy lub temperatury wdraża się postępowanie karne skarbowe. Na wezwanie inspektora K. S. kierownik gorzelni jest obowiązany sprostować nieprawidłowości zapisów.

§ 87. 1. Kierownik gorzelni wpisuje do odnośnych rubryk księgi produkcji (wzór Nr. 1) moc spirytusu i ilość płynu z poprawką według II tablicy redukcyjnej i ogólną zawartość alkoholu, w końcu różnicę pomiędzy rzeczywistą ilością alkoholu i ilością wykazaną przez przyrząd kontrolny.

2. W rubryce 18 księgi produkcji nad ilością płynu, określoną w odbieralniku, kierownik gorzelni wpisuje również temperaturę tego płynu; w rubryce 19 nad określoną rzeczywistą mocą zapisuje kierownik wskazania alkoholomierza i temperaturę płynu w cylindrze i w rubryce 20 nad ilością płynu z poprawką według II tablicy zapisuje się dodatek do 100 litrów, odpowiadający temperaturze płynu (volumen).

3. W ostatniej rubryce księgi produkcji kierownik gorzelni wpisuje numer i datę zgłoszenia ruchu i krótkie streszczenie zgłoszenia.

§ 88. W gorzelniach, zwolnionych przez Ministra Skarbu od obowiązku ustawienia przyrządu kontrolnego, obliczanie produkcji uskutecznia się w drodze okresowego komisyjnego przyjmowania produkcji podług urzędowo zabezpieczonego odbieralnika, o pojemności wystarczającej na pomieszczenie odpędu z okresu co najmniej 10 dni. Obliczanie ilości spirytusu w zbiornikach urzędowo zabezpieczonych odbywa się co pewien czas stosownie do zarządzeń izb skarbowych.

§ 89. 1. Inspektor K. S.,zakładając księgę magazynową (wzór Nr. 2) z początkiem kampanji, powinien wpisać słowami i cyframi w odnośnych rubrykach pozostałość spirytusu t. j. objętość, zredukowaną do 15° C, moc i ogólną ilość alkoholu i należności za nadmierne ubytki spirytusu na 1 września i zapis taki stwierdzić własnoręcznym podpisem.

2. Kierownik gorzeni wpisuje codziennie w odnośnej rubryce przychodu ilość alkoholu, otrzymaną z aparatu odpędowego, obliczoną według odbieralnika, w rubrykach zaś rozchodu zapisuje ilości wydanego alkoholu w dniu, gdy odprawa była dokonana.

3. W razie umorzenia należności za nadmierne ubytki okoliczność tę należy uwidocznić w rubryce «Uwaga».

§ 90. 1. Kierownik gorzelni, sporządzając zestawienie miesięczne (§ 14), wyprowadza przeciętną moc spirytusu podług przyrządu kontrolnego i odbieralnika i przeciętną temperaturę odpędu.

2. Pozycje przychodu alkoholu w rubryce 21 księgi produkcji i rubryki 3 księgi magazynowej mają być uzgadniane.

3. Rubryki przychodu, rozchodu i pozostałości alkoholu, jak również rubryki należnej, wpłaconej i pozostającej w niedoborze należności za nadmierne ubytki, należy również bilansować w księdze magazynowej.

4. Po ukończeniu ruchu gorzelni, kierownik jej sporządza w księdze produkcji zestawienie za cały czas ruchu gorzelni, w księdze magazynowej zaś w pierwszych dniach września — zestawienie za cały rok obrachunkowy.

§ 91. Pomieszczenia i urządzenia gorzelni mają odpowiadać wymogom podanym w załączniku C.

§ 92. Wszystkie, podlegające urzędowemu zabezpieczeniu części aparatu odpędowego i przyrządu kontrolnego, mają być zabezpieczone według t. zw. podwójnego systemu. Każde oddzielne miejsce, przez które można mieć pośredni lub bezpośredni dostęp do pary alkoholowej lub płynu spirytusowego, ma być zabezpieczone co najmniej dwiema plombami, odciśniętemi różnemi plombownicami urzędników z pośród członków komisji sprawdzającej. W szczególności każde krezowe połączenie rur, każda osłona na takiem połączeniu i t. p. mają posiadać powyższe podwójne zabezpieczenie.

§ 93. 1. Przy aparacie odpędowym mają być urzędowo zabezpieczone wszystkie połączenia części składowych i przewodów rurowych, przez które przechodzi płyn lub para alkoholowa, tudzież znajdujące się w pobliżu zabezpieczonych części połączenia rur wodnych i zacierowych, wychodzących lub wchodzących do tych części aparatu.

2. Kolumn zacierowych nie zabezpiecza się do wysokości, na której kolumna łączy się z rurą, doprowadzającą zacier do aparatu. Połączenie tej rury z aparatem, wzierniki odnośnego oddziału kolumny i ewentualne połączenia rury manometru z aparatem mają być zabezpieczone.

3. Wszystkie krezy rur, przez które przechodzi para alkoholowa lub płyn spirytusowy z wyjątkiem krez krytych, powinien przedsiębiorca gorzelni zaopatrzyć w osłony (mufy), które mają być urzędowo zabezpieczone.

4. Władza skarbowa może zarządzić w razie potrzeby dodatkowe zebezpieczenie aparatu odpędowego; zarządzenie takie może wydać również inspektor K. S., zawiadamiając o tem rwnocześnie urząd skarbowy.

§ 94. 1. Zabrania się:

a) używać zaciery gorzelnicze w jakikolwiek inny sposób, niż do pędzenia spirytusu w gorzelni,

b) używać do innych celów naczyń, służących do produkcji lub przechowywania spirytusu,

c) przechowywać w gorzelni inne naczynia, prócz naczyń, zgłoszonych do produkcji lub przechowywania spirytusu.

2. Izba skarbowa może zezwolić na parowanie ziemniaków dla inwentarza w parniku gorzelniczym pod warunkiem, że będzie się ono odbywało przed rozpoczęciem, albo po ukończeniu zacierania produktów dla wyrobu spirytusu, w godzinach oznaczonych w pozwoleniu oraz pod warunkiem, że przeparowane ziemniaki będą wyładowywane z parnika z pominięciem kadzi zacierowej.

§ 95. 1. Zakładom o charakterze naukowym lub doświadczalnym Minister Skarbu może przyznać na oznaczonych każdorazowo warunkach i na wyznaczony okres czasu prawo wyrobu spirytusu, o ile spirytus otrzymywany będzie w tych zakładach jako nieodzowny produkt uboczny przy doświadczeniach nad wyrobem innych podstawowych produktów. Przyznanie prawa wyrobu spirytusu powyższym zakładom nie nadaje im charakteru gorzelni.

2. Spirytus, wypędzony przez zakłady, o których mowa w ust. 1, może być zakupiony przez P. M. S. na cele niekonsumcyjne po cenie i na warunkach ustalanych przez Ministra Skarbu.

3. Zakłady, o których mowa w ust. 1, podlegają nadzorowi K. S. na ogólnych zasadach niniejszego rozporządzenia; zakłady te mają prowadzić księgę magazynową spirytusu.

a) Gorzelnie rolnicze.

§ 96. 1. Gospodarstwo rolne, jakie ma być połączone z gorzelnią, aby ta miała charakter rolniczy, ma posiadać obszar ziemi ornej nie mniejszy od:

a) dla województw — warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego, białostockiego, wileńskiego, poleskiego, nowogródzkiego, wołyńskiego — 150 ha,

b) dla województw — poznańskiego, pomorskiego, śląskiego, krakowskiego, tarnopolskiego, stanisławowskiego i lwowskiego — 120 ha.

2. Gospodarstwa gorzelnicze o obszarze ziemi ornej, którego wielkość znajduje się w granicach od 100 ha do wskazanej w ust. 1, podlegają zbadaniu na miejscu przez specjalne komisje, czy warunki naturalne i ekonomiczne oraz poziom kultury danego gospodarstwa rolnego połączonego z gorzelnią, wymagają utrzymania nadal charakteru rolniczego gorzelni. Komisja składać się będzie z przedstawiciela Ministerstwa Skarbu, jako przewodniczącego, przedstawiciela Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, oraz przedstawiciela organizacyj rolniczych jako członków. Przedstawiciela Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych mianuje Minister Rolnictwa i Reform Rolnych. Przedstawiciel organizacyj rolniczych powoływany jest przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych na wniosek zainteresowanych organizacyj. Z czynności swych komisja sporządza protokół, który wraz z wnioskiem przesyła Ministerstwu Skarbu.

3. Na podstawie opinji komisji, o której mowa w ust. 2, Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych może zezwolić na utrzymanie nadal charakteru rolniczego danej gorzelni.

§ 97. 1. Do gospodarstwa rolnego, połączonego z gorzelnią rolniczą zalicza się wyłącznie grunty położone w promieniu najwyżej 10 km od gorzelni, które wraz z gorzelnią stanowią własność, pozostają w dzierżawie lub administracji poręczającej jednej i tej samej osoby.

2. Przy gorzelniach spółkowych lub spółdzielczych do gospodarstwa rolnego połączonego z gorzelnią, zalicza się wyłącznie grunty położone w promieniu najwyżej 10 km od gorzelni, które stanowią własność względnie pozostają w dzierżawie lub administracji poręczającej członków gorzelni spółkowej względnie spółdzielczej.

§ 98. Wywar i obornik uzyskany przy wypędzie spirytusu mają być zużywane w całości w gospodarstwach, połączonych z gorzelniami. Przekroczenie tego przepisu powoduje utratę charakteru rolniczego gorzelni (art. 33). Przy wypędzie spirytusu z melasu wywar może być zużywany bezpośrednio jako nawóz.

§ 99. 1. Gorzelnia, która przestaje odpowiadać warunkom przepisu art. 33 ust. 2 i 3, traci charakter gorzelni rolniczej i staje się gorzelnią przemysłową; od przekroczenia tych warunków spirytus wyprodukowany przez gorzelnię, zalicza się na poczet spirytusu przeznaczonego na cele niekonsumcyjne. O ile spirytus został już przez P. M. S. odebrany na kontyngent zakupu, wówczas za spirytus ten P. M. S. zapłaci cenę w wysokości przewidzianej za skażoną surówkę do celów napędowych, względnie na życzenie przedsiębiorcy odda mu ten spirytus do dyspozycji.

2. Orzeczenia o utracie charakteru gorzelni rolniczej (art. 33 ust. 4) oraz orzeczenia, wynikające z postanowień art. 40 ust. 1, wydaje izba skarbowa.

§ 100. 1. Aby odzyskać od następnej kampanji utracony przez gorzelnię charakter rolniczy, przedsiębiorca powinien złożyć do izby skarbowej odpowiednie podanie i złożyć dowody, stwierdzające, że usunięte zostały okoliczności, które tę utratę spowodowały.

2. Charakter rolniczy może być przywrócony gorzelni przez Minsitra Skarbu (ust. 1) o ile gorzelnia utraciła ten charakter z tytułu przekroczenia postanowień art. 33, z wyjątkiem tych przypadków, w których gorzelnia, na podstawie postanowień art. 69 otrzymała odszkodowanie za utratę charakteru rolniczego.

§ 101. Przeciętne zużycie słodu ze zboża w gorzelni rolniczej nie może przekraczać 3.5% ilości zużytych w ciągu kampanji ziemniaków.

§ 102. W celu uzyskania pozwolenia na wypęd spirytusu na kontyngent zakupu z innych surowców, aniżeli ziemniaki i zboże na słód, przedsiębiorca gorzelni rolniczej powinien złożyć we właściwym urzędzie skarbowym podanie, w którem należy:

a) podać rodzaj i jakość oraz ilość surowców, przeznaczonych do przerobu,

b) o ile zamierza mieszać ziemniaki z innemi surowcami, to wskazać w jakim wzajemnym stosunku,

c) podać, w jakim okresie czasu zamierza odpęd uskuteczniać,

d) dołączyć zestawienie zbioru i zużycia własnych ziemniaków w danej kampanji,

e) podać projektowaną normę zużycia słodu.

§ 103. 1. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministerem Rolnictwa i Reform Rolnych udziela lub odmawia zezwolenia na wypęd spirytusu na kontyngent zakupu z innych surowców, aniżeli ziemniaki i zboże na słód (art. 33 ust. 3), przyczem monopolową cenę nabycia ustala Minister Skarbu.

2. W przypadkach, gdy zwłoka decyzji mogłaby narazić przedsiębiorcę gorzelni na stratę, Minister Skarbu może udzielić gorzelni zezwolenia na wypęd spirytusu z innych surowców podstawowych niż ziemniaki, przyczem monopolowa cena nabycia może być ustalona dodatkowo; do czasu ustalenia tej ceny P. M. S. wypłacać będzie przedsiębiorcy gorzelni tytułem zaliczki cenę podstawową, zmniejszoną o 8%.

3. Cena nabycia spirytusu, odpędzonego w gorzelniach rolniczych z innych płodów, aniżeli przewidziane w art. 33, w żadnym przypadku nie może być wyższa od ceny surówki, którą otrzymałaby gorzelnia rolnicza, gdyby wyprodukowała daną ilość surówki z ziemniaków.

§ 104. 1. Przedsiębiorca gorzelni rolniczej obowiązany jest w każdej kampanji, co najmniej na 21 dni przed rozpoczęciem ruchu, złożyć w urzędzie skarbowym deklarację, że warunki istniejące przy podziale wojewódzkiego kontyngentu odpędu i uzasadniające zarówno charakter rolniczy gorzelni, jak i wysokość jej kontyngentu odpędu nie uległy zmianie; do deklaracji tej należy dołączyć dokumenty stwierdzające, że obszar ziemi ornej, łąk i pastwisk nie uległ zmniejszeniu i że gospodarstwo rolne wraz z gorzelnią stanowi własność względnie znajduje się w dzierżawie lub administracji poręczającej tej samej osoby (§ 97).

2. Gorzelnie spółkowe i spółdzielcze mają nadto dołączyć dowody stwierdzające, że ilość członków, wchodzących w skład spółki, względnie spółdzielni, nie uległa zmianie.

3. W razie parcelacji, sprzedaży, oddania w dzierżawę lub administrację poręczającą w ciągu kampanji gospodarstwa rolnego, połączonego z gorzelnią, w całości lub w części, przedsiębiorca obowiązany jest najpóźniej w ciągu 14 dni, donieść o tem urzędowi skarbowemu.

§ 105. 1. Kontyngent odpędu oznacza ilość 100% spirytusu jaką wolno gorzelni w danem trzechleciu wyprodukować w ciągu jednej kampanji, t. j. od dnia 1 września jednego roku do dnia 31 sierpnia roku następnego.

2. Zabrania się wyrobu spirytusu ponad wyznaczony kontyngent odpędu.

§ 106. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych wyznacza na okres trzech kampanij najpóźniej w grudniu roku poprzedzającego każde trzechlecie wysokość ogólnego kontyngentu odpędu. Z ilości tej rezerwuje się 20% na przydziały dla gorzelni nowopowstających oraz na podwyżki kontyngentu odpędu poszczególnym gorzelniom (§ 112) pozostałą zaś ilość dzieli się pomiędzy województwa, a następnie pomiędzy poszczególne gorzelnie rolnicze.

§ 107. 1. W grudniu roku poprzedzającego każde trzechlecie, Minister Skarbu, w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych, rozdziela 80% ogólnego kontyngentu odpędu, ustalonego na podstawie § 106 na poszczególne województwa, według zasad ustalonych w § 109.

2. Kontyngent odpędu, obliczony dla poszczególnych województw na podstawie przepisów ustępu poprzedniego może być zmniejszony o 5% i uzyskane w ten sposób ilości kontyngentu odpędu mogą być przydzielone innym województwom (ust. 2 w brzmieniu Dz. U. poz. 32/36).

§ 108. 1. Do otrzymania na dane trzechlecie przydziału z wojewódzkiego kontyngentu odpędu uprawnione są wszystkie gorzelnie rolnicze zdolne do ruchu, które posiadały w ostatniej kampanji przydział kontyngentu odpędu i odpowiadają warunkom §§ 96 i 97.

2. W celu otrzymania przydziału kontyngentu odpędu na każde trzechlecie przedsiębiorca gorzelni rolniczej obowiązany jest wnieść do izby skarbowej za

pośrednictwem urzędu skarbowego odpowiednie podanie w terminie do dnia 15-go października roku poprzedzającego nowe trzechlecie; do podania tego dołączyć należy następujące dokumenty:

a) poświadczony urzędowo wykaz ziemi ornej, łąk i pastwisk gospodarstwa połączonego z gorzelnią. Na terenach nieposiadających ksiąg gruntowych (wieczystych) wykazy obszaru gruntów potwierdzają urzędy skarbowe (podatków i opłat skarbowych). Grunty orne, łąki i pastwiska, mają być wykazane oddzielnie,

b) zaświadczenie zarządu gminy co do obszaru uprawy ziemniaków i innych okopowych, odległości gospodarstwa rolnego od gorzelni i najbliższej stacji kolejowej oraz od miejscowości liczących ponad 20.000 ludności, tudzież stanu inwentarza żywego,

c) zaświadczenie urzędowe, że gospodarstwo rolne wraz z gorzelnią stanowi własność, pozostaje w dzierżawie lub administracji poręczającej jednej i tej samej osoby.

3. Powierzchnię należy podawać w hektarach, odległości — w kilometrach, przyczem należy wyszczególnić, ile kilometrów wynosi odległość szosą, brukiem, lub kolejką dojazdową, a ile drogą polną.

4. Formularzy podań dostarczają urzędy skarbowe.

§ 109. 1. W styczniu izby skarbowe dzielą kontyngent odpędu ustalony na poszczególne województwa pomiędzy poszczególne gorzelnie rolnicze na następujących zasadach:

a) 35% dzieli się pomiędzy gorzelnie w stosunku do obszaru ziemi ornej, łąk i pastwisk gospodarstw połączonych z gorzelniami, przyczem do obszaru ziemi ornej dodaje się obszar łąk i pastwisk w stosunku do 30% obszaru ziemi ornej każdego gospodarstwa;

b) 15% — w stosunku prostym do obszaru zajętego przeciętnie w ostatniem trzechleciu pod uprawę ziemniaków. W razie zmniejszenia się w ciągu ostatniego trzechlecia ogólnego obszaru majątku połączonego z gorzelnią wskutek parcelacji, wydzierżawienia lub częściowego wyzbycia się, powodującego zmniejszenie się plantacji ziemniaków, należy przyjmować do obliczenia zmniejszony obszar plantacji ziemniaków według stanu istniejącego w chwili składania podania; postanowienia te stosuje się również do czynników wymienionych pod literami c) i h). W przypadku niemożności ustalenia za dany rok obszaru plantacji ziemniaków, lub w razie uzasadnionej wątpliwości, należy przyjąć dla danego majątku obszar plantacji ziemniaków w takim stosunku do ogólnego obszaru ziemi ornej tego majątku, w jakim pozostają do siebie obszar uprawy ziemniaków pozostałych majątków gorzelniczych i ogólny obszar ziemi ornej tych majątków w danem województwie; łąk i pastwisk w tem obliczeniu nie uwzględnia się;

c) 10% — zależnie od przeciętnego obszaru zajętego w ostatniem trzechleciu pod uprawę buraków cukrowych; podział na województwa części kontyngentu odpędu, przypadającej na ten czynnik przeprowadza się w sposób następujący:

Przyznaje się każdemu województwu zależnie od przeciętnego obszaru uprawy buraków, przypadającego na jedną gorzelnię w województwie pewną zgóry określoną ilość punktów, a mianowicie, przy zupełnym braku uprawy buraków cukrowych — 150 punktów, przy przeciętnym obszarze od 1 do 4 ha — 100, od 5 do 9 — 70, od 10 do 19 — 45, od 20 do 29 — 25 i powyżej 30 ha — 10 punktów; następnie dzieli się kontyngent odpędu w stosunku prostym do iloczynów liczby punktów przez liczbę gorzelni w każdem województwie.

Przy rozdziale wojewódzkiego kontyngentu odpędu pomiędzy gorzelnie przyznaje się poszczególnym gorzelniom zależnie od wielkości obszaru uprawy buraków następującą ilość punktów: dla majątków o obszarze uprawy buraków cukrowych do 10 ha — 280, od 11 do 20 — 230, od 21 do 30 — 185, od 31 do 40 — 145, od 41 do 50 — 110, od 51 do 70 — 80, od 71 do 100 — 55, od 101 do 140 — 35, od 141 do 190 — 20 i powyżej 190 ha — 10 punktów: następnie dzieli się kontyngent odpędu wprost proporcjonalnie do liczby punktów. Powierzchnie uprawy buraków cukrowych należy zaokręglać do pełnych hektarów (pkt. «c» w brzmieniu Dz. U. 32/36).

d) 10% — w stosunku prostym do odległości w kilometrach gorzelni od najbliższej towarowej stacji kolei żelaznej normalno-torowej względnie przystani, przyczem 1 kilometr szosy, bruku lub kolejki dojazdowej (wąskotorowej) przyjmuje się za 1 kilometr, zaś 1 kilometr polnej drogi przyjmuje się za 2 kilometry;

e) 5% — w stosunku prostym do odległości w kilometrach gorzelni od miejscowości liczących ponad 20,000 mieszkańców. Odległość ponad 30 kilometrów przyjmuje się za 30 kilometrów. Drogi polne oblicza się podwójnie, jak pod literą d). Dla ustalenia liczby mieszkańców miarodajne są ostatnie dane powszechnego spisu ludności;

f) 10% — w stosunku prostym do rzeczywistej produkcji gorzelni w ostatniem trzechleciu wyrażonej w hektolitrach 100% spirytusu, przyczem jeżeli gorzelnia była czynna przez dwie lub jedną kampanję, przyjmuje się przeciętną produkcję z dwóch kampanij względnie przyjmuje się jedną kampanję jako przeciętną. Jeżeli gorzelnia nie była czynna w ostatniem trzechleciu, przyjmuje się przeciętną produkcję jednej gorzelni danego województwa w ostatniej kampanji. W razie przejęcia kontyngentu zakupu od drugiej gorzelni (§ 115) produkcja kontyngentu tego zalicza się na korzyść gorzelni przejmującej;

g) 5% — w stosunku prostym do rozmiarów gorzelni, wyrażonych w sumie geometrycznej pojemności kadzi fermentacyjnych tych gorzelni, według stanu kampanji 1924/25 r.; o ile gorzelnia w kampanji 1924/25 nie była czynna lub nie istniała, należy przyjąć pojemność kadzi fermentacyjnych, ustaloną w pierwszym po kampanji 1924/25 r., protokóle sprawdzenia gorzelni;

h) 10% — w stosunku prostym do stanu inwentarza żywego z ostatnich trzech lat, przyczem przyjmuje się jedynie bydło rogate stanowiące własność przedsiębiorcy lub służby dworskiej. Jałowiznę do dwóch lat przyjmuje się licząc dwie sztuki jałowizny za jedną sztukę bydła dorosłego.

2. W sposób określony w ust. 1 otrzymuje się dla każdego z czynników stały współczynnik jednostkowy oznaczający ilość hektolitrów kontyngentu odpędu przypadającego: na 1 ha obszaru ziemi ornej, łąk i pastwisk (punkt a), na 1 hl przeciętnej produkcji w ostatniem trzechleciu (punkt f), na 1 hl pojemności kadzi fermentacyjnych (punkt g), na 1 km odległości od stacji kolejowej (punkt d) i t. d. Mnożąc liczby wyrażające dane każdej gorzelni (obszar ziemi ornej, łąk i pastwisk, przeciętna produkcja, pojemność kadzi fermentacyjnych, odległość od stacji kolejowej i t. d.) przez odpowiedni współczynnik otrzymuje się część kontyngentu odpędu gorzelni, odpowiadającą danemu czynnikowi. Otrzymane dla każdej gorzelni ilości hektolitrów 100% z tytułu poszczególnych czynników składają się w sumie na kontyngent odpędu danej gorzelni.

3. Gdyby kontyngent odpędu gorzelni rolniczej obliczony w sposób przewidziany w ustępach poprzednich miał przekraczać najwyższy kontyngent odpędu (art. 32), przypadający z obliczenia nadwyżki ponad tę ilość należy podzielić pomiędzy pozostałe gorzelnie w stosunku do ich kontyngentu odpędu.

4. Gdyby dla niektórych gorzelni wypadł z obliczenia kontyngent odpędu mniejszy, aniżeli oznaczony najniższy kontyngent odpędu (art. 32), natenczas z ewentualnych nadwyżek ponad najwyższy kontyngent odpędu, należy przedewszystkiem uzupełnić ten kontyngent odpędu do ilości ustalonego najniższego kontyngentu. O ile nadwyżek takich niema lub ich nie wystarcza, należy proporcjonalnie zmniejszyć kontyngent odpędu pozostałych gorzelni.

§ 110. 1. Izby skarbowe przedstawiają obliczenia, dokonane w myśl zasad podanych w § 109, do zaopinjowania komisji, złożonej z trzech przedstawicieli organizacyj gorzelni rolniczych, powołanych przez izbę skarbową z pomiędzy organizacyj działających na terenie danego województwa.

2. Po wysłuchaniu opinji komisji izby skarbowe mogą zmienić poszczególnym gorzelniom obliczony dla nich kontyngent odpędu w granicach 10% kontyngentu odpędu każdej gorzelni, jednak zmiany te mogą się odbywać w granicach wyznaczonego w województwie kontyngentu odpędu.

3. Po ustaleniu kontyngentu odpędu poszczególnym gorzelniom izby skarbowe w terminie do dnia 31 stycznia danego roku zawiadamiają każdą gorzelnię o wysokości wyznaczonego jej kontyngentu odpędu na każdą kampanję każdego trzechlecia i przesyłają niezwłocznie P. M. S. wykaz uskutecznionego podziału wraz z całym materjałem oraz protokółem obrad komisji.

§ 111. 1. Gorzelnie nowopowstałe otrzymują przydział kontyngentu odpędu z rezerwy specjalnej. Kontyngent odpędu tym gorzelniom przydziela Minister Skarbu na zasadach przewidzianych w § 109.

2. Gorzelniom istniejącym i uprawnionym do przydziału kontyngentu odpędu, które nie złożą w określonym terminie podań o przydział kontyngentu od-

pędu, Minister Skarbu może przydzielić kontyngent odpędu z rezerwy specjalnej na zasadach podanych w ustępie poprzednim.

§ 112. 1. Kontyngent odpędu może być podwyższony z rezerwy specjalnej (§ 106) poszczególnym gorzelniom przez Ministra Skarbu. Podwyżki dzielą się na podwyżki jednorazowe, udzielane na jedną kampanję i podwyżki stałe, udzielane na okres danego trzechlecia.

2. Podwyżka kontyngentu odpędu stała może nastąpić wówczas, gdy w ciągu danego trzechlecia obszar ziemi ornej, łąk i pastwisk, przyjęty za podstawę do obliczenia kontyngentu odpędu dla danej gorzelni uległ powiększeniu więcej, aniżeli o 25%. W tym przypadku kontyngent odpędu może być podwyższony w ten sposób, że za każde pełne 10% zwiększenia ziemi ornej, łąk i pastwisk, zwiększa się kontyngent odpędu według mnożnika przyjętego dla obszaru ziemi ornej przy podziale wojewódzkiego kontyngentu odpędu na dane trzechlecie. Podwyższony w ten sposób kontyngent odpędu nie może przekraczać najwyższego kontyngentu odpędu (art. 32 ust. 4).

3. Podwyżka kontyngentu jednorazowa może nastąpić wówczas, gdy gorzelnia ma zapewniony zbyt spirytusu na cele niekonsumcyjne, a produkcja ta łącznie z produkcją spirytusu na kontyngent zakupu nie będzie się mieścić w ramach wyznaczonego kontyngentu odpędu.

§ 113. 1. Prośbę o podwyższenie kontyngentu odpędu z powodu zwiększenia się obszaru ziemi ornej, łąk i pastwisk gospodarstwa połączonego z gorzelnią, powinien przedsiębiorca złożyć w urzędzie skarbowym, załączając dokumenty stwierdzające zwiększenie obszaru ziemi ornej, łąk i pastwisk.

2. Prośbę o jednorazowe podwyższenie kontyngentu odpędu przedsiębiorca składa w P. M. S., podając sposób zbytu spirytusu niekonsumcyjnego.

§ 114. 1. Jeżeli skutkiem parcelacji lub zmniejszenia się gruntów ornych, łąk i pastwisk z innych powodów, przyjęty za podstawę obszar ziemi ornej, łąk i pastwisk przy wyznaczaniu kontyngentu odpędu dla danej gorzelni uległ większemu zmniejszeniu, aniżeli o 25% — kontyngent odpędu zmniejsza się począwszy od następnej kampanji w ten sposób, że za każde zmniejszenie gruntów ornych i pastwisk o pełne 10% zmniejsza się kontyngent odpędu o 5%. Postanowienie to nie stosuje się do gospodarstw rolnych połączonych z gorzelniami, których ilość pozostałej ziemi ornej, łąk i pastwisk przy uwzględnieniu normy, przyjętej do wymiaru wojewódzkiego kontyngentu odpędu na dane trzechlecie odpowiada wyznaczonemu kontyngentowi odpędu lub go przekracza.

2. Jeżeli z obliczenia dokonanego w myśl ust. 1 kontyngent odpędu wypadnie poniżej najniższej normy, należy pozostawić gorzelni kontyngent odpędu w wysokości najniższej normy (art. 32).

3. W przypadku zmiejszenia się ziemi ornej poniżej wysokości wymaganej w § 96 ust. 1 należy zastosować do gorzelni od następnej kampanji postanowienia przepisu § 96 ust. 2 i 3.

§ 115. 1. Kontyngent zakupu może być za zgodą P. M. S. przenoszony z jednej gorzelni na drugą. Przedsiębiorca gorzelni, zamierzającej odstąpić kontyngent zakupu składa do P. M. S. odpowiednio umotywowane podanie i załącza deklarację przedsiębiorcy gorzelni przejmującej kontyngent, wyrażającą zgodę na przyjęcie kontyngentu zakupu. P. M. S. w razie zatwierdzenia przeniesienia kontyngentu unieważnia kontyngent zakupu gorzelni odstępującej i podwyższa o odpowiednią ilość kontyngent zakupu gorzelni przejmującej. Gorzelnia przejmująca obowiązana jest podwyższony w ten sposób kontyngent zakupu dostarczyć P. M. S.

2. O ile podwyższony kontyngent zakupu nie będzie się mieścił w ramach kontyngentu odpędu gorzelni przejmującej, natenczas P. M. S. odpowiednio podwyższa tej gorzelni kontyngent odpędu z rezerwy specjalnej.

§ 116. Gorzelnie, które otrzymają przydział względnie podwyżkę kontyngentu odpędu z rezerwy, mogą otrzymać przydział względnie podwyżkę kontyngentu zakupu dopiero na kampanję następującą po tej, w której nastąpiło przyznanie względnie podwyższenie kontyngentu odpędu. P. M. S. może jednak przyznać takim gorzelniom kontyngent zakupu już w pierwszej kampanji i to w wysokości przez siebie ustalonej, jednak nieprzekraczającej normy, przypadającej na podstawie art. 29 ust. 1.

§ 117. Spirytus odpędzony w gorzelni w ilości przewyższającej kontyngent zakupu, przeznaczony jest na cele niekonsumcyjne i nie może być zaliczony na poczet kontyngentu zakupu gorzelni, niezależnie od tego z jakiej kampanji pochodzi.

§ 118. Spirytus na cele niekonsumcyjne może być pędzony w gorzelni dopiero po odpędzeniu całkowitej ilości spirytusu na kontyngent zakupu w danej kampanji. Na wyjątki od tego przepisu może zezwolić P. M. S.

§ 119. Na poczet kontyngentu zakupu gorzelni rolniczych zalicza się spirytus odpędzony w danej kampanji z ziemniaków, pochodzących wyłącznie ze zbiorów tego roku, w którym ustalona została podstawowa cena monopolowa, t. j. tego roku, w którym rozpoczyna się dana kompanja, w razie zaś wyprodukowania spirytusu z ziemniaków, pochodzących z nowego zbioru, spirytus ten będzie zaliczony na cele niekonsumcyjne.

§ 120. O niemożności uruchomienia gorzelni w danej kampanji powinien przedsiębiorca zawiadomić P. M. S. w terminie ustalonym w art. 30 ust. 2. Doniesienie należy wystosować listem poleconym wysłanym najpóźniej do dnia 31 stycznia, miarodajną przytem będzie data stempla pocztowego, a w braku tegoż, lub w razie wątpliwości — data dziennika podawczego P. M. S.

§ 121. O niemożności częściowego odpędzenia i dostarczenia kontyngentu zakupu przedsiębiorca gorzelni obowiązany jest donieść niezwłocznie na piśmie P. M. S. skoro tylko stwierdzi, iż istnieją przyczyny, które bądź już spowodowały, bądź spowodować muszą bezwzględną niemożność odpędzenia i dostarczenia w danej kampanji kontyngentu zakupu w całości lub w części. W doniesieniu przedsiębiorca gorzelni powinien podać przybliżoną ilość spirytusu, którą będzie mógł odpędzić, a w razie zamknięcia ruchu gorzelni, rzeczywiście odpędzoną ilość.

§ 122. Zwalnia się przedsiębiorcę gorzelni rolniczej od skutków przewidzianych w art. 30 ust. 2, o ile przedsiębiorca nie dostarczy w danej kampanji ilości spirytusu mieszczącej się w granicach 5% kontyngentu zakupu gorzelni.

§ 123. Przedsiębiorca gorzelni powinien przynajmniej na 14 dni przed terminem, w którym zamierza wywieźć spirytusu z magazynu, nadesłać do P. M. S. zgłoszenie wywozu, podając moc i ilość spirytusu, jaką zamierza wywieźć oraz datę wywozu. Wywóz może nastąpić dopiero po otrzymaniu dyspozycji P. M. S., wydanej na skutek zgłoszenia gorzelni.

§ 124. 1. Na zasadzie zgłoszenia przedsiębiorcy gorzelni P. M. S. może zmienić określone w myśl art. 30 ust. 3 terminu odbioru i zarządzić wcześniejszą lub późniejszą dostawę spirytusu.

2. Wcześniejsza, t. j. przed wyznaczonym terminem dostawa spirytusu, nie obowiązuje P. M. S. do przedterminowej zapłaty należności przedsiębiorcy, który otrzyma zapłatę w ciągu 14 dni od wyznaczonego przez P. M. S. terminu odbioru.

3. W przypadku dostawy spirytusu po upływie wyznaczonego terminu, wypłata następuje wówczas tak samo, jak gdyby odbiór nastąpił w terminie, pod tym warunkiem jednak, że przedsiębiorca dostarczy P. M. S. poświadczenie inspektora K. S. o ilości spirytusu, wyprodukowanego w gorzelni na poczet kontyngentu zakupu od początku kampanji do daty wskazanej w poświadczeniu.

§ 125. 1. Do wypłaty należności za spirytus są miarodajne:

a) określona przez P. M. S. data (termin) odbioru,

b) ilość spirytusu (w litrach 100%) należycie stwierdzona w dokumencie odbioru lub poświadczona przez inspektora K. S. w myśl poprzedniego paragrafu ust. 3,

c) dyspozycja kasowa przedsiębiorcy.

2. Dopłaty wyrównawcze z tytułu postanowień art. 34 ust. 6 mają zastosowanie wyłącznie do tych gorzelni rolniczych, które wyprodukowały całkowity wyznaczony im przez P. M. S. kontyngent zakupu w danej kampanji, przyczem dla stwierdzenia, czy przedsiębiorca wyprodukował całkowity kontyngent zakupu, miarodajną jest ilość spirytusu 100% wykazana w księdze produkcji gorzelni.

3. Dokumenty, wymienione w ustępach poprzednich, mają być przez przedsiębiorcę dostarczone każdorazowo zawczasu, przed terminem wypłaty. (§ 125 w brzmieniu Dz. U. 12/34).

§ 126. 1. Przy przewozach koleją przedsiębiorcy gorzelni obowiązani są dostarczyć spirytus, stanowiący wyznaczony przez P. M. S. kontyngent zakupu, w ładunkach wagonowych, minimum po 10.000 kg, stosując się do dyspozji P. M. S., w wyjątkowych przypadkach, w braku większych zbiorników w gorzelni, w ładunkach, wynoszących 5.000 kg.

2. Przy przewożeniu ilości mniejszych od wymaganych, według ust. 1, a wysyłanych, w myśl pisemnego życzenia przedsiębiorcy gorzelni, przedsiębiorca ponosi różnicę kosztów przewozu kolejowego. Przepis ten nie dotyczy dostaw, uskutecznionych na żądanie P. M. S., tudzież resztek kontyngentu zakupu, pozostałych w gorzelni, jeżeli poprzednie transporty uskuteczniane były w sposób, wskazany w ustępie 1.

§ 127. 1. Na żądanie P. M. S. przedsiębiorca powinien dostarczyć spirytus do innego miejsca, aniżeli do najbliższej towarowej stacji kolei żelaznej, względnie do najbliższej przystani; w tym przypadku, o ile odległość miejsca dostawy większa jest od przeciętnej odległości gorzelni danego województwa od najbliższych stacyj kolejowych (§ 131) gorzelnia otrzymuje zwrot różnicy kosztów przewozu kołowego obliczonej według punktu «Dostawa spirytusu» załącznika D do § 131.

2. Za dostawy spirytusu, uskuteczniane za zgodą P. M. S. na życzenie przedsiębiorcy gorzelni, środkami gorzelni do miejsca przeznaczenia, jeżeli miejsce to jest położone dalej, niż najbliższa stacja towarowa lub przystań, względnie dalej niż przeciętna odległość gorzelni od najbliższej towarowej stacji kolejowej lub przystani (§ 131), P. M. S. wypłacać będzie gorzelni wynagrodzenie równające się kosztom przewozu spirytusu koleją za dodatkową ilość kilometrów.

§ 128. W przypadku niedostarczenia przesyłki spirytusu przez przedsiębiorcę gorzelni w oznaczonych zgóry przez P. M. S. terminach bez uprzedniego, przynajmniej 3-tygodniowego zawiadomienia P. M. S., jak również w przypadkach, kiedy spóźnienie dostawy nastąpiło z winy przedsiębiorcy, wszelkie koszty wynikłe dla P. M. S. z opóźnienia dostawy ponosi przedsiębiorca.

§ 129. Używane przez przedsiębiorcę gorzelni naczynia do przewożenia spirytusu mają być w dobrym stanie, zupełnie czyste i mogą być używane wyłącznie do przewożenia spirytusu.

§ 130. 1. Zawartość alkoholu w surówce dostarczanej na kontyngent zakupu ma wynosić co najmniej 90% objętościowych przy + 15° C. Zawartość fuzli w surówce nie powinna przekraczać 0,8% w przeliczeniu na alkohol absolutny oraz surówka nie powinna posiadać niewłaściwego sobie smaku, zapachu i barwy, tudzież nie powinna zawierać niewłaściwych obcych domieszek.

2. P. M. S. może odmówić odbioru surówki o mocy niższej, aniżeli określona w ust. 1, lub odebrać ją, potrącając:

a) 2,5% od ceny podstawowej za każdy brakujący stopień mocy poniżej 90% do 85% objętościowych włącznie,

b) 5% ceny podstawowej za każdy dalszy brakujący stopień poniżej 85% objętościowych.

§ 131. Obliczenie przeciętnej podstawowej ceny monopolowej dla każdego województwa (art. 34) odbywać się będzie stosownie do zasad podanych w załączniku D.

b) Gorzelnie przemysłowe, owocowe i pejsachowe.

§ 132. 1. Gorzelnie przemysłowe (art. 38 ust. 2) mogą być czynne, o ile będą: a) przerabiały wszystek uzyskany przy produkcji spirytusu z melasu wywar na węgiel wywarowy, b) zużywały w całości uzyskany wywar przy produkcji spirytusu z innych surowców jako nawóz w gospodarstwach rolnych. Gorzelnie przemysłowe, o których mowa w art. 33 ust. 4, mają uzyskany przy produkcji spirytusu z melasu wywar zużywać bezpośrednio jako nawóz.

2) Przekroczenie przepisów ust. 1 powoduje utratę prawa produkcji spirytusu (art. 39 ust. 1).

§ 133. 1. Gorzelnie drożdżowe mogą produkować spirytus w granicach najwyższych dopuszczalnych norm, wyznaczonych na okresy trzechletnie przez izby skarbowe. Normy najwyższej produkcji ustala się w miesiącu sierpniu roku po-

przedzającego dane trzechlecie na podstawie przeciętnej rzeczywistej wydajności spirytusu na 1 kg drożdży w ostatniem trzechleciu.

2. Jeżeli gorzelnia drożdżowa nie była czynna w ostatnich kampanjach przyjmuje się dane jednej z trzech poprzednich kampanij.

3. Produkcja spirytusu w gorzelniach drożdżowych ponad ustalone normy jest niedozwolona.

§ 134. Gorzelnie drożdżowe mają posiadać specjalne pomieszczenia, w których odbywa się wyrób i magazynowanie spirytusu.

§ 135. Gorzelnie pejsachowe mogą produkować wyłącznie spirytus pejsachowy i o ile pędzą spirytus z melasu, mogą być czynne pod warunkiem przerabiania całej ilości uzyskanego wywaru na węgiel wywarowy. O ile taka gorzelnia należy do właściciela gospodarstwa rolnego i posiada odpowiednie urządzenia do zgęszczania wywaru, może zużywać zgęszczony wywar bezpośrednio jako nawóz we własnym majątku.

c) Kontrola techniczno-naukowa.

§ 136. 1. Minister Skarbu może poddawać gorzelnie przymusowej bezpłatnej kontroli technicznej, przeprowadzanej przez instytucję wskazaną przez Ministra Skarbu (w brzmieniu Dz. U. 235/35).

2. W zakres kontroli techniczno-naukowej wchodzą:

A. nadzór techniczny na podstawie:
a) dokonywanych analiz surowców oraz spirytusu,
b) kontroli dzienników przerobu,
c) stałych objazdów gorzelni przez instruktorów.

B. ocena pracy gorzelni.

3. Wyniki kontroli ujmowane będą w sprawozdania, sporządzane w 2 egzemplarzach, z których jeden przedstawiany będzie P. M. S., drugi zaś przedsiębiorcy gorzelni.

§ 137. Organom, przeprowadzającym kontrolę techniczno-naukową, przysługuje prawo pobierania za pokwitowaniem dla celów kontroli prób spirytusu (surówki) w ilościach nieprzekraczających jednorazowo 1 litra spirytusu; ilości te zapisuje się na rozchód w księgach magazynowych gorzelni.

§ 138. Gorzelnie obowiązane są stosować się do ustalonego przez Ministra Skarbu i ogłoszonego w dzienniku urzędowym «Monitor Polski» regulaminu przeprowadzania kontroli techniczno-naukowej. Kierownik gorzelni obowiązany jest prowadzić dziennik przerobu według wzoru ustalonego we wspomnianym regulaminie.

§ 139. Organa kontroli techniczno-naukowej obowiązane są do przestrzegania ścisłej poufności w zakresie spraw, związanych z wykonaniem kontroli w poszczególnych gorzelniach.

3. Oczyszczanie i odwadnianie spirytusu.

§ 140. Księgowość i rachunkowość spirytusu monopolowego i niemonopolowego należy prowadzić w rektyfikacjach zupełnie niezależnie jedna od drugiej.

§ 141. Rektyfikacja nie może mieć żadnego połączenia oraz wspólnego podwórza z jakimkolwiek bądź innym zakładem wyrobu lub przerobu spirytusu. Na wyjątki od tego przepisu mogą uzyskać pozwolenie Ministra Skarbu tylko te rektyfikacje, które przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia posiadały połączenie z gorzelniami.

§ 142. 1. Sala aparatowa ma być oddzielona od innych pomieszczeń rektyfikacji i ma odpowiadać warunkom załącznika C punkt 2. W sali aparatowej mogą być ustawione tylko te aparaty i naczynia, które były zgłoszone do sprawdzenia oraz te, na których ustawienie po sprawdzeniu otrzymano zezwolenie izby skarbowej.

2. Każda rektyfikacja ma posiadać oddzielny magazyn, a w nim niezbędną ilość zbiorników do magazynowania surówki oraz wszelkich gatunków rektyfikatu.

§ 143. 1. Rektyfikacja ma posiadać specjalne naczynia do zbierania i mierzenia fuzli, otrzymywanych w czasie oczyszczania spirytusu (fuzlowniki).

2. Fuzlownik jest to zamknięty zbiornik metalowy, którego dna mają być przynitowane do ścian bocznych, albo też łączone na kresach, nadających się do urzędowego zabezpieczenia.

3. Pojemność fuzlownika ma być taka, aby mógł pomieścić fuzle, otrzymane w danej rektyfikacji co najmniej w ciągu jednego miesiąca.

4. Fuzlownik ma posiadać:

a) w bocznej ścianie przez całą swą wysokość szkła wzierne, przez które możnaby dokładnie widzieć oddzielne warstwy fuzli,

b) skalę, zapomocą której można odczytywać ilość płynu w każdej warstwie,

c) kurki w bocznej ścianie obok szkieł wziernych w odległości od 15 do 25 cm jeden od drugiego, służące do brania prób z każdej warstwy fuzli i

d) właz w górnem dnie z pokrywą, nadającą się do urzędowego zabezpieczenia, a także sztucer w dolnem dnie z kranem do opróżnienia fuzolwnika.

§ 144. W aparacie rektyfikacyjnym mają być zabezpieczone urzędowo połączenia rurowe zbiorników surówki oraz rektyfikatu II i III gatunku z kubem i sam kub z jego włazami i sztucerami od pary wodnej, wody i spirytusu, oraz fuzlownik i rura, odprowadzająca fuzle z aparatu do fuzlownika.

§ 145. Pojemniki pomocnicze do surówki i rektyfikatu, oddawanych na aparat oraz odbieralniki, służące do mierzenia i przyjmowania różnych gatunków rektyfikatu, nie wymagają stałego zabezpieczenia, mają być jednak do tego przystosowane na przypadek gdyby zabezpieczenie ich okazało się niezbędne. Odnośne zarządzenie może wydać urząd skarbowy.

§ 146. Do księgi magazynowej na przychód zapisuje się spirytus dostarczony do rektyfikacji z zewnątrz, bądź w postaci surówki z gorzelni, bądź w postaci źle oczyszczonego lub zanieczyszczonego spirytusu (wypary z państwowych wytwórni wódek, konfiskaty i t. p.). Rozchód stanowią wszelkie obroty tak wewnętrzne, czyli ilości, wydane na aparat do oczyszczania, jako też ilości surówki wydane na zewnątrz na specjalne zlecenie P .M. S. Na rozchód wpisuje się również wszelkie nadwyżki, stwierdzone przy wysyłkach spirytusu z rektyfikacji.

§ 147. 1. Do księgi rektyfikacyjnej należy zapisywać wyłącznie codzienne obroty wewnętrzne, zatem na przychód zapisuje się ilości surówki wziętej do oczyszczania i zapisanej na rozchód podług rubryk księgi magazynu z surówką, jak również ilości rektyfikatu niższych gatunków, wzięte do powtórnego oczyszczania i zapisane na rozchód w rubrykach księgi magazynu z rektyfikatem.

2. Rozchód w tej księdze stanowią ilości wszelkich gatunków rektyfikatu, otrzymywane z aparatu rektyfikacyjnego, które codziennie przenosi się do księgi magazynu z rektyfikatem.

3. Różnic pomiędzy przychodem i rozchodem księgi rektyfikacyjnej, stanowiących część strat aparatowych, nie zapisuje się w tej księdze codziennie, a dopiero po przeprowadzeniu miesięcznej obrachunkowej rewizji i po ustaleniu ilości odpadków (wody fuzlowej). Straty aparatowe ostatecznie ustalone zapisuje się w rubryce 18 na rozchód.

§ 148. Do księgi magazynu z rektyfikatem należy zapisywać na przychód wszystkie produkty rektyfikowane, nie wyłączając eterów i przemytych już olejów fuzlowych (obrót wewnętrzny) oraz dostarczony do rektyfikacji dla magazynowania i ewentualnego oczyszczania rektyfikat wszelkich gatunków (obrót zewnętrzny). Rozchód w tej księdze stanowią z jednej strony ilości spirytusu zwrócone na aparat do powtórnego oczyszczania (obrót wewnętrzny), z drugiej zaś strony — ilości rektyfikatu wszelkich gatunków i olejów fuzlowych, wydane z przedsiębiorstwa na zewnątrz, oraz nadwyżki stwierdzone przy wysyłkach spirytusu z rektyfikacji.

§ 149. 1. W księdze rewizyjnej urzędnicy K. S. zapisują zapasy spirytusu, ustalone w każdym poszczególnym zbiorniku magazynu rektyfikacji w dniu dokonania obrachunkowej rewizji przedsiębiorstwa.

2. W księdze tej każdy zbiornik ma posiadać oddzielne konto. Ustaloną przy rewizji pozostałość spirytusu w każdym zbiorniku należy zapisać, podając dokładnie ilość i temperaturę płynu oraz moc jego, pogrążenie alkoholomierza i temperaturę płynu w szklance; na podstawie tych danych oblicza się i wpisuje ogólną ilość litrów alkoholu.

§ 150. Rzeczywisty zapas spirytusu ustala się przez dodanie stwierdzonych ilości spirytusu wszelkich gatunków w zbiornikach do ilości olejów fuzlowych, określonych po opróżnieniu fuzlownika, w myśl przepisów § 151.

§ 151. 1. Przystępując do ustalenia ilości fuzli, otrzymanych z aparatu, należy przedewszystkiem na mocy wskazań skali umieszczonej obok szkieł wziernych fuzlownika (§ 143), jakie ilości płynu stanowią poszczególne warstwy fuzli.

2. Po zapisaniu tych ilości należy zmierzyć moc płynu w każdej ze wspomnianych warstw, posiłkując się alkoholomierzem, termometrem i tablicami redukcyjnemi. Próby do mierzenia mocy należy pobierać przez próbne kraniki, starając się nie wstrząsać płynu, aby każda próba odpowiadała danej warstwie fuzli.

3. Na podstawie powyższych danych należy obliczyć zwartość fuzli każdej warstwy w litrach alkoholu, a po zsumowaniu otrzymuje się ogólną ilość fuzli w fuzlowniku.

4. Następnie należy przemyć fuzle w fuzlowniku, aby oddzielić czyste oleje fuzlowe. Otrzymane oleje fuzlowe mają być dokładnie wymierzone i określone w litrach alkoholu i zlane do beczek na przechowanie.

5. Różnica pomiędzy ogólną, określoną w fuzlowniku ilością fuzli, a ilością czystych olejów fuzlowych, stanowi odpadek, czyli t. zw. wodę fuzlową, którą zalicza się ubytków rektyfikacyjnych.

§ 152. 1. Pozostała po przemyciu fuzli woda fuzlowa może być użyta do rozcieńczania surówki w kubie aparatu rektyfikacyjnego, lub też ma być zniszczona razem z rozczynem soli kuchennej użytym do przemywania fuzli.

2. Zarówno użycie wody fuzlowej do rozcieńczania surówki, jak i jej zniszczenie ma być dokonane w obecności dwóch urzędników K. S. O wynikach przemycia fuzli należy sporządzić protokół podług wzoru Nr. 35.

§ 153. Oleje fuzlowe, otrzymane ze spirytusu niemonopolowego, stanowią własność prywatną i mogą być wyprowadzone do wolnego obrotu bez opłaty monopolowej, o ile odpowiadają warunkom, podanym w załączniku E.

§ 154. 1. Przedsiębiorca powinien przed rozpoczęciem oczyszczania spirytusu złożyć właściwemu inspektorowi K. S. oznajmienie w dwóch egzemplarzach (wzór Nr. 41).

2. W oznajmieniu powinien przedsiębiorca podać czas, przez jaki będzie trwało oczyszczanie, oraz ilość spirytusu wziętego do oczyszczania.

3. Inspektor K. S. zwraca jeden egzemplarz oznajmienia przedsiębiorcy, poświadczając, że nie znajduje przeszkód do rozpoczęcia ruchu, drugi zaś egzemplarz wysyła izbie skarbowej. Bez poświadczenia oznajmienia rektyfikacja nie może być uruchomiona.

§ 155. O nieprzewidzianych przerwach w ruchu rektyfikacji przedsiębiorca powinien niezwłocznie zawiadomić inspektora K. S. i wyjaśnić przyczyny przerwy w pracy oraz podać przypuszczalny termin jej wznowienia. Wszelkie przerwy w pracy inspektor K. S. powinien zaznaczać na oznajmieniu.

§ 156. 1. Spirytus eksportowy, przechowywany w rektyfikacji, do chwili wywozu zagranicę jest obciążony opłatą monopolową w wysokości obowiązującej ceny sprzedażnej spirytusu do wyrobu wódek gatunkowych.

2. Minister Skarbu może zażądać zabezpieczenia opłaty monopolowej, ciążącej na eksportowym spirytusie, przechowywanym w rektyfikacji.

3. Zabezpieczenie ma być złożone w sposób przewidziany w §§ 34 i 35.

§ 157. Postanowienia ujęte w niniejszym dziale mają odpowiednie zastosowanie również do zakładów odwadniających spirytus.

4. Przerób spirytusu na wódki gatunkowe.

§ 158. 1. Napoje spirytusowe, zawierające, oprócz alkoholu etylowego i wody, różne domieszki smakowe i aromatyczne, bądź pochodzenia roślinnego w postaci wyciągów z owoców, traw lub korzeni (esencyj) lub soków, bądź sztuczne domieszki aromatyczne, a ewentualnie także barwniki lub cukier, uważa się za wódki gatunkowe.

2. Domieszki te bądź także barwniki mają znajdować się w wódkach gatunkowych w ilościach wyraźnie odróżniających te wódki od wódek czystych (ust. 2 w brzmieniu Dz. U. poz. 235/35).

3. Za naturalne wódki owocowe uważa się takie wódki, które są wyrabiane ze spirytusu wypędzonego z owoców (z cukru zawartego wyłącznie w tych owocach) i nieoczyszczonego zapomocą rektyfikowania.

4. Jako naturalne wódki zbożowe mogą być wytwarzane tylko takie wódki, które są wyrabiane ze spirytusu zbożowego nierektyfikowanego w drodze magazynowania w beczkach drewnianych w okresie niekrótszym niż dwuletni w celu otrzymania właściwych cech smakowych oraz zabarwienia. Przepisu tego nie stosuje się do wódek zbożowych, przeznaczonych na wywóz zagranicę (ust. 4 w brzmieniu Dz. U. poz. 235/35).

5. Nie zalicza się do wódek gatunkowych napojów zawierających alkohol wytworzony przez fermentację, bez następnej destylacji, jak np. wina gronowe, owocowe, jagodowe i piwa.

§ 159. 1. Wódki gatunkowe, z wyjątkiem wódek gatunkowych zbożowych i owocowych, wolno wyrabiać tylko z rektyfikatu I gatunku lub też z rektyfikatu podwójnie oczyszczonego, odpowiadającego wszelkim wymaganiom czystości i jakości.

2. Do wyrobu wódek pejsachowych wolno używać wyłącznie spirytusu pejsachowego melasowego albo owocowego.

3. Zabrania się poddawać fermentacji spirytusowej owoce przeznaczone do wyrobu odpowiednich wyciągów i soków, używanych do fabrykacji wódek gatunkowych. Fermentację taką można stosować tylko w gorzelniach owocowych.

§ 160. 1. Do słodzenia wódek gatunkowych wolno używać wyłącznie cukru buraczanego (sacharoza).

2. Zabrania się dodawania:
a) środków zaostrzających działanie alkoholu,
b) domieszek szkodliwych dla zdrowia.

3. O stwierdzonych przekroczeniach niniejszego paragrafu władze skarbowe zawiadamiają właściwe władze administracji ogólnej.

§ 161. 1. Fabryki wódek gatunkowych mają zgłaszać swe wyroby P. M. S. Do zgłoszeń mają być dołączone próby wyrobów w ilości dwóch półlitrowych butelek każdego gatunku. W zgłoszeniu należy podać moc, pojemność naczynia i składniki użyte do wyrobu. Z wyrobów tego samego gatunku, różniących się jedynie zawartością alkoholu, obowiązkowi zgłoszenia do rejestracji podlega tylko jeden z tych wyrobów.

2. Po zbadaniu wódek i stwierdzeniu, że odpowiadają one warunkom §§ 158—160 P. M .S. zawiadamia przedsiębiorcę oraz właściwy urząd skarbowy, pod jakim numerem dany rodzaj wódki został wciągnięty do rejestru. Numer rejestru ma być uwidoczniony na etykietach wyrobów, wydawanych do obrotu handlowego.

3. P. M. S. odmówi zarejestrowania wyrobów, nie odpowiadających wymogom §§ 158—160, zawiadamiając jednocześnie przedsiębiorcę o przyczynach niezarejestrowania ich.

4. Zabrania się wydawać do obrotu handlowego wódki gatunkowe, których próby nie były zarejstrowane przez P. M. S.

§ 162. 1. Moc wódek gatunkowych nie może być mniejsza od 25% oraz nie może przewyższać 45% objętościowych, z wyjątkami przewidzianemi w § 174. Na wyrób poszczególnych gatunków i rodzajów wódek o mocy ponad 45% potrzebne jest zezwolenie Ministra Skarbu (w brzmieniu Dz. U. 235/35).

2. Wódki gatunkowe mogą być nalewane do naczyń o pojemności 1, 0,75, 0,5, 0,25 i 0,10 litra.

3. O ile traktaty handlowe zawarte z państwami obcemi przewidują dla niektórych rodzajów wyrobów zagranicznych odmienną pojemność naczyń, wolno krajowe wyroby wódczane tego samego rodzaju rozlewać również do naczyń o pojemności przewidzianej w traktatach handlowych dla wyrobów zagranicznych.

4. Ustala się następujące granice odchyleń miary i mocy nalanych i przeznaczonych do sprzedaży wyrobach wódczanych gatunkowych, w porównaniu z miarą

i mocą, oznaczonemi na etykietach: odchylenie miary — 1% przy temperaturze płynu + 15° C, odchylenie mocy — 0,5% alkoholu niezależnie od mocy wyrobu.

5. Przepisów ust. 1 i 2 niniejszego paragrafu nie stosuje się do wyrobów wódczanych, przeznaczonych na wywóz zagranicę; wyroby te mogą być dowolnej mocy i mogą być nalewane do naczyń o dowolnej pojemności po uprzedniem zgłoszeniu tych czynności urzędowi skarbowemu (ust. 5 dodany w Dz. U. poz. 12/34).

§ 163. 1. Przenaczone do obrotu handlowego naczynia, zawierające gotowe wyroby wódczane, muszą być zamknięte lakiem, bądź też nałożonemi na korek i zaopatrzonemi w odcisk pieczęci fabrycznej kapslami lub też w inny sposób, uznany przez Ministra Skarbu.

2. Przy zamykaniu naczyń kapseliną wolno zamiast pieczętowania nakładać na korek odpowiednie naklejki papierowe, zanurzone następnie wraz z szyjką butelki w kapselinę.

3. Każde naczynie z wyrobami wódczanemi należy zaopatrzyć w etykietę, na której ma być wymieniona nazwa i rodzaj wyrobu, numer rejestru, ilość i moc wyrobu oraz nazwa i siedziba firmy. Na odwrotnej stronie etykiety ma być oznaczona data rozlewu. Używane w tym celu etykiety nie mogą być podobne (co do rysunku, barwy i druku — łącznie) do etykiet używanych przez P. M. S.

4. Zabrania się umieszczania na etykiecie nazw i oznaczeń, mogących wprowadzić kupującego w błąd co do jakości, pochodzenia, rodzaju i zawartości wyrobu etykietą oznaczonego.

§ 164. Wyroby wódczane pochodzenia zagranicznego, nalane do naczyń w krajowych fabrykach wódek gatunkowych, mogą być zaopatrzone w kapsle i etykiety firm zagranicznych, o ile w fabryce poza przystosowaniem tych wyrobów do przepisów krajowych (rozcieńczania do przepisanej mocy, nalanie do naczyń o przepisanej pojemności), nie dokonano żadnych dalszych zabiegów fabrykacyjnych. Wyroby takie mają posiadać wyraźny napis, umieszczony w sposób podany w § 163 ust. 3 z wyjątkiem znaku rejestracyjnego, wskazujący zagraniczne pochodzenie wyrobu i krajową fabrykę, w której je nalano.

§ 165. 1. Wyroby wódczane, których nazwa na etykiecie wskazuje, iż są wyprodukowane ze specjalnych gatunków spirytusu (śliwowica, winiak, rum, koniak i t. p.) nie mogą zawierać innych gatunków spirytusu prócz takiego, jaki odpowiada ich nazwie. Jeżeli te gatunki wódek są sporządzane na spirytusie ziemniaczanym z dodaniem pewnej ilości spirytusu powyższych gatunków (przynajmniej jednak 10%), to wódki te powinny być oznaczane na etykietach jako «mieszane». Inne wyroby wódczane mogą być wydawane z fabryki z zaznaczeniem na etykiecie nazwy, któraby w żadnym razie nie wprowadzała w błąd co do jakości i smaku wódki gatunkowej (w brzmieniu Dz. U. poz. 235/35).

2. Wyroby wyprodukowane przy użyciu sztucznych esencyj mają być oznaczone na etykiecie jako «sztuczne» lub «przygotowane na esencji sztucznej».

3. Jako wódki zbożowe nie mogą być wypuszczane wódki mieszane lub wódki przygotowane na esencjach sztucznych (ust. 3 dodany w Dz. U. poz. 235/35).

§ 166. 1. Fabryki wódek nie mogą mieć wewnętrznego połączenia z innemi przedsiębiorstwami ani też z lokalami mieszkalnemi.

2. Niezależnie od przepisu ust. 1 terytorjum fabryki wódek wraz ze wszystkiemi zabudowaniami nie może mieć żadnego połączenia z zakładami wyrobu, oczyszczania, odwadniania, przerobu i sprzedaży spirytusu i napojów alkoholowych. O ile taka łączność istnieje, terytorjum fabryki wódek wraz ze wszystkiemi zabudowaniami mają być odgrodzone od tych zakładów szczelnym parkanem lub murem o wysokości co najmniej 2 m lub też murowanym budynkiem, w którym okna mają być zaopatrzone w mocne kraty żelazne i w siatki, a siatki mają być przymocowane do krat okna i zabezpieczone urzędowemi plombami. Wjazd do każdego poszczególnego zakładu ma być urządzony oddzielnie z ulicy lub z osobnego wspólnego podwórza, posiadającego bramę wjazdową od ulicy. Wspólne podwórze ma łączyć się przez bramy z podwórzami poszczególnych zakładów, a nie może mieć bezpośredniego połączenia z budynkami fabrycznemi. Tory kolejowe mogą przecinać teren poszczególnych przedsiębiorstw, mają być jednak odgrodzone bramami, pozostającemi pod stałem zamknięciem. Na terytorjum fabrycznem mogą znajdować się niemające bezpośredniego połączenia z fabryką mieszkania właściciela i pracowników fabryki; wejście do tych mieszkań jednak ma znajdować się tylko na podwórzu fabrycznem.

§ 167. 1. Fabryka wódek gatunkowych ma posiadać następujące oddzielne pomieszczenia:

a) do magazynowania czystego rektyfikatu oraz do wyrobu i magazynowania wódek gatunkowych, jeszcze nie nalanych do butelek (w beczkach, kufach i t. p.). W pomieszczeniu tem mogą być również przygotowywane i przechowywane artykuły potrzebne do produkcji (soki, esencje i t. p.), jak również spirytus w ilości dziennego zapotrzebowania do przerobu,

b) oddział rozlewni, czyli pomieszczenie, w które modbywa się nalew wódek do butelek, korkowanie i etykietowanie,

c) skład do przechowywania wódek nalanych do naczyń. W pomieszczeniu tem mogą się znajdować jedynie wyroby już gotowe w postaci przygotowanej do sprzedaży, rozmieszczone na półkach według rodzajów, mocy i pojemności naczyń, w celu umożliwienia łatwego sprawdzenia zapasów.

2. Zabrania się wykonywania w powyżej wskazanych pomieszczeniach jakichkolwiek innych prac, aniżeli te, do jakich odnośne pomieszczenie zostało przeznaczone.

§ 168. Do produkcji destylatów używanych do wyrobu wódek gatunkowych oraz do oczyszczania odpadków spirytusowych, otrzymywanych przy fabrykacji wódek, przedsiębiorcy mogą za zezwoleniem Ministra Skarbu posiadać aparaty destylacyjne i rektyfikacyjne. Aparaty te mogą być używane tylko pod nadzorem urzędników K. S., zaś na czas nieużywania mają być urzędowo zabezpieczone od możności korzystania z nich.

§ 169. 1. Fabryka wódek gatunkowych ma posiadać:

a) zbiorniki lub beczki na rektyfikat,

b) naczynia do przechowywania półfabrykatów, soków, morsów, nalewek i t. p.,

c) zbiorniki, beczki, kufy na gotowe wyroby,

d) odpowiednie filtry.

2. Wymienione zbiorniki, naczynia i filtry, po zgłoszeniu ich do urzędu skarbowego, mają być zmierzone i zarejestrowane w protokółach sprawdzenia. Przed dokonaniem pomiaru naczynia te nie mogą być używane do przechowywania płynów spirytusowych.

3. Zbiorniki, kufy i większe naczynia, przeznaczone do przechowywania spirytusu i wyrobów wódczanych, mają być trwale ustawione i zaopatrzone w laski miernicze lub skale.

§ 170. 1. Za zezwoleniem izby skarbowej fabryka wódek gatunkowych może posiadać w obrębie tej samej miejscowości kilka oddziałów fabrykacyjnych do wyrobu półfabrykatów, gotowych wyrobów i przechowywania suorwców, niemniej jednak tylko w jednym z tych oddziałów może nalewać wódki do naczyń, z których wódki te wydaje do wolnego obrotu; za zezwoleniem Ministra Skarbu oddziały takie może posiadać fabryka i w innych miejscowościach.

2. Przedsiębiorca, posiadający kilka niepołączonych z sobą oddziałów fabrykacyjnych, może przesyłać własne wyroby i półfabrykaty z jednego oddziału do drugiego.

3. Na przesłane półfabrykaty i wyroby przedsiębiorca wypisuje świadectwa przewozowe, na mocy których wyroby lub półfabrykaty mają być zaksięgowane w oddziale wysyłającym i otrzymującym.

§ 171. 1. Fabryka wódek, wyrabiająca destylaty owocowe, winne, rumowe, arakowe i t. p. może odstępować te wyroby, jak również półfabrykaty innej fabryce wódek.

2. Fabryki wódek mogą otrzymać od Ministra Skarbu zezwolenie na sprzedaż destylatów owocowych, winnych, rumowych, arakowych i t. p. również innym zakładom (fabrykom czekolady i cukrów, cukierniom i t. p.) do dalszego przerobu do celów spożywczych.

3. W przypadkach przewidzianych w niniejszym paragrafie mają zastosowanie postanowienia § 225.

§ 172. Zwrot do fabryki wódek sprzedanych wyrobów może się odbywać jedynie w następujący sposób: sprzedawca zgłasza zwrotną przesyłkę inspektorowi K. S., który sprawdza ją, zabezpiecza urzędowo i sporządza z tej czynności odpo-

wiedni protokół w dwóch egzemplarzach, z których jeden zatrzymuje u siebie, drugi zaś przesyła inspektorowi właściwemu dla miejsca odbioru przesyłki. Przesyłka zwrotna podlega urzędowemu przyjęciu w fabryce wódek, przyczem inspektor K. S. zapisuje ją na przychód w księdze obrachunkowej w rubrykach 10—17, protokół zaś wręcza przedsiębiorcy fabryki wódek celem dołączenia do dokumentów przychodowych.

§ 173. Fabryki wódek gatunkowych mogą wprowadzać do obrotu własne wyroby i wyroby, o których mowa w § 164, tylko w naczyniach zamkniętych za pośrednictwem uprawnionych sprzedawców hurtowych i detalicznych, z wyjątkami przewidzianemi w § 171 ust. 2.

§ 174. 1. Produkcja wyrobów pejsachowych (nalew spirytusu i wyrób wódek) może odbywać się tylko w fabrykach wódek, znajdujących się przy gorzelniach pejsachowych. Wyjątki od tej zasady dopuszczalne są za zezwoleniem Ministra Skarbu. Podanie o zwolnienie spirytusu pejsachowego do produkcji (art. 44) należy składać w P. M. S.

2. Spirytus pejsachowy owocowy (śliwowica) może być nalewany do butelek tylko o naturalnej mocy spirytusu, otrzymanego z aparatu odpędowego, bez prawa rozcieńczania i mieszania z innemi gatunkami spirytusu. Zakaz ten nie dotyczy wódek pejsachowych (w brzmieniu Dz. U. poz. 235/35).

3. Spirytus pejsachowy, wyprodukowany z melasy, nalewany do butelek, powinien mieć moc nie niższą od 95% (ust. 3 dodano w Dz. U. poz. 12/34).

§ 175. Nalew i przechowywanie wyrobów pejsachowych ma się odbywać z zachowaniem przepisów obowiązujących fabryki wódek, a nadto:

a) nalew wyrobów pejsachowych nie może się odbywać równocześnie z nalewem innych wódek gatunkowych,

b) wyroby pejsachowe mają być przechowywane zupełnie oddzielnie od innych wódek gatunkowych,

c) fabryki uprawnione do nalewu wyrobów pejsachowych mają prowadzić osobną księgę obrachunkową tych wyrobów, podług wzoru ustalonego dla wódek gatunkowych,

d) na etykietach naczyń z wyrobami pejsachowemi ma być umieszczony napis «wyrób pejsachowy», niezależnie od innych napisów, przewidzianych w § 163,

e) o rozpoczęciu i ukończeniu nalewu wyrobów pejsachowych uprawnione do tego fabryki wódek mają zawiadamiać inspektora K. S.

5. Przerób spirytusu na cele niekonsumcyjne.

a) Skażanie, zezwolenia na zakup spirytusu i kontrola jego zużycia.

§ 176. 1. Spirytus przeznaczony do dalszego przerobu względnie do bezpośredniego użycia na cele niekonsumcyjne (art. 27) wydaje się w stanie:

a) skażonym ogólnemi środkami,

b) skażonym poszczególnemi środkami,

c) w stanie nieskażonym.

2. Skażanie spirytusu ma na celu doprowadzenie go do stanu, w którym nie nadawałby się do spożycia. Spirytus skaża się przez dodawanie domieszek zmieniających smak, zapach i ewentualnie zabarwienie spirytusu, lecz nie zmieniających jego istotnych właściwości.

3. Spirytus skażony ogólnym środkiem skażającym (denaturat) nie może być używany do celów przemysłowych (do przerobu) z wyjątkiem przerobu denaturatu przez rzemieślników na artykuły, przeznaczone do dalszego użytku przemysłowego we własnych zakładach wytwórców tych artykułów (art. 3 w brzmieniu Dz. U. poz. 235/35).

4. Spirytus, przeznaczony na cele niekonsumcyjne, skażony lub nieskażony nie może być używany do spożycia ani też do takich celów niekonsumcyjnych, które uzasadniają pobranie wyższej ceny od tej, po jakiej dany spirytus został zakupiony (ustęp 4 dodano w Dz. U. 235/35).

§ 177. Skażanie spirytusu do przerobu na ocet odbywa się w octowni. Spirytus dla potrzeb własnych gospodarstw gorzelniczych (art. 47) skaża się w gorzelni, we wszystkich innych przypadkach skażanie spirytusu odbywa się w miej-

scu odbioru (w składzie wskazanym przez P. M. S.). Na wyjątki od tego postanowienia może zezwolić izba skarbowa (w brzmieniu Dz. U. poz. 235/35).

§ 178. 1. Ogólne środki skażające oraz środki skażające dla mieszanek napędowych (samochodowych i traktorowych), dostarcza P. M. S. za opłatą ustaloną przez siebie do miejsc skażania bądź w postaci gotowej mieszaniny, bądź też jako jej poszczególne części składowe; środki te przesyłane są pod urzędowem zabezpieczeniem i za świadectwem przewozowem.

2. Szczególnych środków skażających dostarczają zainteresowane przedsiębiorstwa i w razie nabycia ich w handlu środki te mają być pokryte rachunkiem (fakturą). Środki szczególnego skażania mogą być użyte do skażania dopiero po uprzedniem zbadaniu ich i zakwalifikowaniu przez P. M. S.

3. Recepty skażania spirytusu, jak również skład środków skażających i normy ilościowe próbek podane są w załącznikach F i G; warunki, jakim mają odpowiadać szczególne środki skażające oraz sposób ich badania, ustala P. M. S. (ust. 3 w brzmieniu Dz. U. poz. 235/35).

§ 179. 1. Skażanie spirytusu ma się odbywać pod nadzorem urzędników skarbowych.

2. O zamierzonem skażeniu przedsiębiorstwo ma zawczasu zawiadomić właściwego inspektora K. S.

3. Urzędnicy, w obecności których dokonano skażenia, prowadzą ewidencję wziętych do skażenia środków i zabezpieczają za każdym razem pozostałość środka skażającego urzędowem zamknięciem.

4. Jeżeli urzędowe zabezpieczenie naczynia ze zbadanym już środkiem skażającym okazało się naruszone, lub też dostęp do wnętrza naczynia był możliwy bez naruszenia zabezpieczenia — należy pobrać ponownie dwie próby tego środka skażającego i przesłać je do chemicznego zbadania.

5. Skażać jednorazowo można nie mniej niż 2 hl alkoholu łącznie. Urząd skarbowy może jednak w uzasadnionych przypadkach zezwolić na wyjątki.

6. Skażanie jest skończone, gdy środek skażający rozpuścił się całkowicie w spirytusie względnie utworzył emulsję i otrzymany roztwór został starannie wymieszany.

7. O dokonanem skażeniu spirytusu urzędnicy skarbowi sporządzają protokół według wzorów Nr. 36 lub 37. W protokóle zaznacza się ilości i rodzaj środków skażających. Ilość skażonego spirytusu zapisuje się na przychód do ksiąg kontrolnych według wzoru Nr. 8, jeżeli spirytus był skażony ogólnym środkiem skażającym i według wzoru Nr. 9, jeżeli skażania dokonano szczególnemi środkami. W protokóle skażania spirytusu środkiem szczególnym zaznacza się również wskazania alkoholomierza i temperaturę otrzymanej mieszaniny, niezależnie od wskazania mocy wziętego do skażenia spirytusu.

8. W każdym przypadku dokonania skażenia urzędnicy skarbowi biorą próbę do naczynia o pojemności przynajmniej 1 litra. Po urzędowem zebezpieczeniu tego naczynia pieczęcią urzędową i przedsiębiorcy oraz oznaczeniu etykietą doręcza się próbę przedsiębiorcy, który powinien ją przechowywać w ciągu trzech miesięcy, licząc od dnia dokonania skażenia. Po tym okresie czasu przedsiębiorca może próbę użyć do celu, do którego spirytus był przeznaczony.

9. Przy skażeniu ilości mniejszej niż 200 litrów, próba pobierana wynosi 1/200 część skażonego płynu, nie mniej jednak niż pół litra.

10. Przy dokonywaniu skażenia spirytusu, przeznaczonego do celów perfumeryjno-kosmetycznych, pobierana próbka wynosi 1/200 część skażonego płynu, jednak nie więcej niż 0,5 litra, nie mniej niż 0,05 litra (ust. 10 dodano w Dz. U. poz. 235/35).

§ 180. 1. Zezwolenia na zakup spirytusu na cele niekonsumcyjne oraz na zakup spirytusu na cele eksportowe wydaje:

a) urząd skarbowy — na spirytus, w cenie którego mieści się opłata monopolowa, nie mniejsza aniżeli opłata, ustalona na spirytus konsumcyjny, oraz zewolenia na spirytus, przeznaczony do napędu traktorów rolniczych (w brzmieniu Dz. U. poz. 235/35),

b) izba skarbowa — na spirytus skażony szczególnemi środkami,

c) Minister Skarbu — na spirytus skażony, zapomocą innych niewymienionych w załączniku F środków skażających, oraz w wyjątkowych przypadkach na spirytus nieskażony po cenie, w której nie mieści się opłata ustalona na spirytus konsumcyjny, tudzież na zakup spirytusu eksportowego, przeznaczonego na wywóz lub na przerób na artykuły przeznaczone do wywozu zagranicę.

2. Zwolnienie spirytusu do zużycia w stanie skażonym w majątkach połączonych z gorzelniami rolniczemi na cele napędu, oświetlenia i ogrzewania uskutecznia P. M. S. na skutek opinji urzędu skarbowego.

3. Na zakup spirytusu, przeznaczonego do przerobu na artykuły spożywcze oraz do wzmacniania lub konserwacji napojów winnych i soków, wydają zezwolenia urzędy skarbowe.

§ 181. 1. Przedsiębiorca zamierzający zakupić spirytus na cele niekonsumcyjne powinien złożyć podanie w urzędzie skarbowym z odpowiedniem uzasadnieniem ilości żądanego spirytusu, podać środek skażenia, wymienić produkt jaki zamierza wyrabiać i sposób technicznego postępowania przy jego wyrobie, oraz przybliżoną ilość surowca niezbędną do wyprodukowania jednostki wyrobu, miejsce w którem zamierza skażać spirytus, oraz miejsce przechowywania spirytusu skażonego, jak również pobranego lecz jeszcze nieskażonego. Przy zakupie spirytusu po cenach niższych od ceny na wódki gatunkowe do wyrobu środków leczniczych należy dołączyć ponadto orzeczenie Ministerstwa Opieki Społecznej, stwierdzające do jakiej grupy preparatów dany środek należy oraz normę zużycia spirytusu na jednostkę wyrobu. Jeżeli w przebiegu fabrykacji odzyskuje się zpowrotem część spirytusu, należy również podać jaki jest przybliżony procentowy stosunek otrzymywanego zpowrotem spirytusu do całej ilości spirytusu, wziętego do przerobu.

2. W celu uzyskania zwolnienia spirytusu na cele własnego gospodarstwa (§ 180 ust. 2) przedsiębiorca gorzelni rolniczej powinien złożyć do P. M. S. za pośrednictwem urzędu skarbowego podanie, wskazując ilość spirytusu, i uzasadniając ją posiadanemi silnikami napędowemi lub narzędziami oświetleniowemi i ogrzewalnemi (samochody, traktory, lampy, piece i t. p.). Spirytus ten ulega skażeniu środkiem skażającym przewidzianym w załączniku F.

§ 182. Zezwolenia, o których mowa w § 180 wydaje się z ważnością do końca danego roku obrachunkowego.

§ 183. 1. W przypadkach przewidzianych w art. 49 ust. 3 pobiera się należność w wysokości różnicy pomiędzy obowiązującą ceną spirytusu dla celów, do których faktycznie spirytus zużyto, a ceną zapłaconą.

2. W przypadkach, gdy spirytus nie został zużyty do celu, na jaki był wydany, a przeprowadzone dochodzenia nie wykażą do jakiego celu został on zużyty — pobiera się należność według obowiązującej ceny za spirytus do wyrobu wódek gatunkowych (art. 49 ust. 3); niezależnie od tego pociąga się winnych do odpowiedzialności karnej skarbowej.

§ 184. 1. Przed pobraniem przydzielonego spirytusu, w przypadkach, gdy spirytus ma być skażony nie w miejscu jego poboru, przedsiębiorca, pobierający spirytus jest obowiązany zabezpieczyć należność monopolową w wysokości różnicy pomiędzy ceną wyznaczoną na spirytus do wyrobu wódek gatunkowych, a ceną nabywanego spirytusu. Zabezpieczenie to ma być złożone w sposób przepisany w §§ 34 i 35.

2. Złożone przez przedsiębiorcę zabezpieczenie będzie zwrócone dopiero po przedłożeniu protokółu o dokonanem skażeniu oraz po uiszczeniu opłaty za ewentualne nadmierne ubytki drogowe spirytusu.

3. Minister Skarbu może w wyjątkowych przypadkach zezwolić na odstąpienie od żądania zabezpieczenia, jak również na odmienne regulowanie wysokości i formy zabezpieczenia.

4. Postanowienia niniejszego paragrafu nie dotyczą przypadków przewidzianych w § 180 ust. 2.

5. Władza wydająca zezwolenia na zakup spirytusu (§ 180) może żądać zabezpieczenia należności monopolowych od zakładów przerobu spirytusu w wysokości, jaką uzna za stosowną, jednak nie większej od różnicy pomiędzy ceną spirytusu na wódki gatunkowe, a ceną zapłaconą przez dany zakład przerobu, przyjmując przeciętne zapasy spirytusu w stanie nieprzerobionym.

§ 185. Przerób spirytusu ma się odbywać ściśle według opisu technicznego postępowania zgłoszonego przez przedsiębiorstwo.

§ 186. 1. Zabrania się:

a) wydzielać spirytus z ogólnej masy skażonego spirytusu lub z wyrobów zawierających spirytus, przyczem przepis ten nie dotyczy przypadków przewidzianych w § 187,

b) wydzielać całkowicie lub częściowo ze skażonego spirytusu środek skażający lub dodawać do skażonego spirytusu środki mogące zmniejszyć działanie środka skażającego pod względem smaku, zapachu lub zabarwienia,

c) ułatwiać innym osobom całkowite lub częściowe odkażanie spirytusu,

d) przechowywać, używać lub ułatwiać innym osobom używanie lub przechowywanie spirytusu skażonego do innych celów, niż te do jakich został wydany.

2. Powyższy zakaz w dosłownem jego brzmieniu ma być wywieszony w miejscu widocznem we wszystkich przedsiębiorstwach, przerabiających spirytus skażony.

§ 187. 1. Powrotnie otrzymywany spirytus względnie odpadki od fabrykacji zawierające spirytus, mogą być używane jedynie do tego samego celu, do jakiego spirytus pierwotnie był wydany, względnie do wyrobu artykułów należących do tej samej grupy cennikowej. Odpadki mogą być zniszczone tylko w obecności 2 urzędników K. S.

2. Powrotnie otrzymany spirytus ma być przed wydaniem go z magazynu do przerobu skażony w ten sam sposób, jak przed pierwszem użyciem względnie odpowiednio do przeznaczenia (ust. 1). Na wyjątki od tego przepisu może zezwalać Izba Skarbowa (ust. 2 w brzmieniu Dz. U. poz. 235/35).

3. Spirytus otrzymywany powrotnie w toku fabrykacji należy zapisywać na przychód do ksiąg kontrolnych danego przedsiębiorstwa na mocy sporządzonych przez K. S. protokółów, stwierdzających ilość otrzymanego spirytusu oraz dokonanie skażenia.

4. Do oczyszczania i wzmacniania spirytusu powrotnego, otrzymanego przy przerobie spirytusu, przedsiębiorstwa przerobu spirytusu mogą za zezwoleniem Ministra Skarbu posiadać aparaty destylacyjne. Oczyszczanie i wzmacnianie spirytusu powrotnego może się odbywać wyłącznie w obecności urzędników K. S. (ust. 4 dodano w Dz. U. poz. 235/35).

§ 188. 1. Spirytus skażony, jak również i czysty, przeznaczony do skażenia lub przerobu w stanie nieskażonym na inne wyroby, należy przechowywać w miejscu zgłoszonem urzędowi skarbowemu i uznanem przez ten urząd za odpowiednie. Od obowiązku tego wolne są apteki, szpitale, zakłady sanitarne, zakłady naukowe i doświadczalne.

2. Spirytus nieskażony z wyjątkiem spirytusu, w którego cenie nabycia mieści się opłata monopolowa, ustalona dla spirytusu przeznaczonego do wyrobu wódek gatunkowych, ma być przechowywany pod urzędowem zamknięciem. Urząd skarbowy może zarządzić przechowywanie spirytusu skażonego szczególnemi środkami pod urzędowem zamknięciem i wydanie tego spirytusu do przerobu po uprzedniem dodatkowem skażeniu w miejscu przerobu w obecności K. S. zapomocą środków wchodzących w skład produkowanego artykułu. O dokonaniu dodatkowego skażenia należy sporządzić odpowiedni protokół (w brzmieniu Dz. U. poz. 235/35).

3. Naczynia przeznaczone do przechowywania spirytusu mają być wytarowane względnie wymierzone płynem w myśl przepisów § 57.

4. Gdy w przedsiębiorstwie przechowuje się spirytus, skażony różnemi środkami, należy uwidocznić na każdem naczyniu, jakim środkiem skażony był spirytus w niem zawarty.

§ 189. 1. Urzędnicy K. S. pobierają w obecności przedsiębiorcy próby szczególnych środków skażających celem odesłania ich do chemicznego badania. Do badania należy pobierać po dwie próby w ilościach podanych w załączniku G. Na żądanie pracowni, która przeprowadza badnie, przedsiębiorca powinien dostarczyć środek skażający w wymaganej większej ilości. Przed pobraniem prób należy środek skażający dokładnie wymieszać, tak ażeby przesłana do badania próba odpowiadała ściśle składowi całego zapasu środka skażającego. Przedsiębiorca nie może

mieć wpływu na sposób czerpania prób. Naczynia z próbkami (butelki, słoje, puszki, torebki i t. p.) należy zabezpieczyć plombą lub pieczęcią urzędową oraz przedsiębiorcy, zaopatrywać w kartki z napisami oznaczającemi rodzaj i ilość środka skażającego, którego próbę pobrano, oraz wymieniać znaki zabezpieczeń urzędowych, nałożonych na naczynia lub opakowania z próbami. O pobraniu prób należy sporządzić krótki protokół w dwóch egzemplarzach. Jeden egzemplarz protokółu dołącza się do prób wysłanych do badania, a drugi pozostawia się przy księdze kontrolnej przedsiębiorstwa. Po pobraniu próby urzędnicy K. S. nakładają urzędowe zabezpieczenia na cały zapas środka skażającego.

2. Urzędowe zabezpieczenie pozostaje na naczyniach przez cały czas badania prób; po otrzymaniu dodatnich wyników badania, zabezpieczenie urzędowe może być zdjęte, lecz tylko w obecności urzędnika K. S. i ma być ponownie nakładane aż do chwili zużycia całego zapasu środka skażającego.

§ 190. 1. P. M. S. bada jedną z nadesłanych prób, drugą zaś przechowuje u siebie przez okres półroczny. Po tym okresie przedsiębiorca może w ciągu następnych trzech miesięcy otrzymać zpowrotem pozostające na przechowaniu próby. Po upływie tego okresu czasu próby ulegają zniszczeniu.

2. P. M. S. stwierdza wynik badania przez wystawienie zaświadczenia (wyniku analizy), które przesyła urzędnikom pobierającym próbę. Zaświadczenie to razem z protokółem pobrania odnośnych prób stanowi załącznik do księgi kontrolnej.

§ 191. Przedsiębiorca ponosi koszty przesyłki i chemicznego badania prób szczególnych środków skażających. Należność przypadającą za dokonanie badań chemicznych, powinien przedsiębiorca wpłacić na rachunek P. M. S.

§ 192. Każde przedsiębiorstwo, przerabiające spirytus nieskażony lub skażony szczególnym środkiem, obowiązane jest przedstawiać na żądanie władz skarbowych wszystkie rachunki i faktury na sprzedane wyroby ze spirytusu.

§ 193. Do przeprowadzania badań związanych z całokształtem przerobu spirytusu (wydajność, zaniki, powrotny spirytus, skażanie i t. p.) mogą być delegowani przez Ministra Skarbu urzędnicy P. M. S. do odnośnych przedsiębiorstw przerobu spirytusu. Urzędnikom tym przysługuje prawo wglądu we wszystkie szczegóły, dotyczące przerobu spirytusu.

§ 194. 1. Zakłady przerobu spirytusu nie mogą mieć wewnętrznego połączenia z innemi zakładami przemysłowemi lub handlowemi ani też pomieszczeniami mieszkalnemi. Zakłady przerabiające spirytus po różnych cenach nie mogą mieć ze sobą żadnego połączenia. Na wyjątki od tego przepisu może zezwolić Minister Skarbu (w brzmieniu Dz. U. poz. 235/35).

2. Jeżeli jedno przedsiębiorstwo przerabia spirytus nabyty po różnych cenach, wtedy poszczególne oddziały przedsiębiorstwa przerabiające taki spirytus, nie mogą mieć między sobą wewnętrznego połączenia. Na wyjątki od tego przepisu może zezwolić izba skarbowa.

3. Do wytwórni eteru oraz politury i lakierów mają nadto zastosowanie przepisy §§ 197 i 202.

b) Wyroby perfumeryjne i kosmetyczne.

§ 195. 1. Moc wyrobów perfumeryjno-kosmetycznych płynnych, wyrobionych przy użyciu spirytusu nie może być niższa od 60%, a wód fryzjerskich — najmniej 45%.

2. Wyroby mogą być wypuszczone z wytwórni do wolnego obrotu tylko w stanie zupełnie wykończonym w naczyniach zamkniętych w sposób w handlu przyjęty.

3. Na każdem opakowaniu wyrobów, wypuszczanych do obrotu handlowego ma być wyraźnie i czytelnie oznaczona firma wytwórni i jej siedziba, zaś na naczyniach o pojemności od 1 kg także moc spirytusu i waga netto płynu, przyczem dopuszczalna różnica mocy nie może przekraczać 2% alkoholu.

§ 196. 1. Rozlew wody kolońskiej i t. p. wyrobów ze spirytusu, poza wytwórnią może odbywać się tylko na podstawie zezwolenia izby skarbowej. Przedsiębiorstwa trudniące się rozlewem, podlegają kontroli skarbowej narówni z wytwórniami. Rozlewnie takie mają stanowić zupełnie samoistne zakłady i nie mogą

mieć połączenia z innemi przedsiębiorstwami magazynującemi, rozlewającemi lub przerabiającemi spirytus, względnie wyroby spirytusowe i przed uruchomieniem mają być zgłoszone właściwemu urzędowi skarbowemu, celem urzędowego sprawdzenia (weryfikacji). Do zgłoszenia należy dołączyć wykaz przyrządów i naczyń oraz podać ich wymiary i przeznaczenie. W zakładach takich wolno rozlewać wyroby perfumeryjno-kosmetyczne, sprowadzone w stanie zupełnie wykończonym z wytwórni, bez zmienienia w jakikolwiek sposób składu i mocy tych wyrobów. Rozlewnie muszą posiadać niezbędne legalizowane lub uwierzytelnione narzędzia miernicze i przyrządy dla badania ilości płynu i mocy rozlewanych wyrobów, oraz prowadzić księgę kontrolną według wzoru Nr. 22, uwidaczniając w niej obroty wyrobami sprowadzonemi z wytwórni, nalanemi do swoich naczyń i wypuszczonemi z rozlewni, tudzież księgę odbiorców (wzór Nr. 23).

2. Na żądanie kupującego wyroby perfumeryjno-kosmetyczne mogą być sprzedawane na wagę lub miarę z naczyń, w których wyroby te były dostarczone przez wytwórnie lub rozlewnie (ust. 2 w brzmieniu Dz. U. poz. 235/35). Apteki, składy apteczne (drogerje) i składy perfumeryjne mogą wyroby perfumeryjno-kosmetyczne, nabyte w wytwórniach lub rozlewniach sprzedawać, bądź w naczyniach zamkniętych (butelkach i t. p.) bądź po otwarciu tych naczyń, na wagę do naczyń odbiorców.

c) Politura i lakiery spirytusowe.

§ 197. Wytwórnie politury i lakierów mają posiadać:

a) nadający się do urzędowego zamknięcia skład do przechowywania spirytusu,

b) oddział produkcji.

§ 198. Politury spirytusowe mają zawierać co najmniej 10% wagowych szelaku naturalnego lub sztucznego. Lakiery spirytusowe mają zawierać co najmniej 10% wagowych substancyj żywicznych lub kopali. Przepisy badania tych wyrobów na zawartość substancyj żywicznych podane są w załączniku H.

§ 199. Sprzedaż politury i lakierów spirytusowych może się odbywać:

a) luzem z wytwórni — zakładom względnie osobom posiadającym upoważnienie inspektora K. S. właściwego dla miejsca zużycia towaru na taki zakup politury i lakieru; zezwolenie to może być w każdej chwili cofnięte przez urząd skarbowy,

b) z wytwórni, rozlewni i miejsc sprzedaży — w butelkach o pojemności najwyżej 1 litra, zamkniętych pieczęcią fabryczną oraz zaopatrzonych w etykietę zawierającą nazwę i siedzibę wytwórni, wagę netto płynu w naczyniu, rodzaj wyrobu, zawartość substancyj żywicznych i ewentualnie nazwę rozlewni.

§ 200. 1. Rozlew politury i lakieru poza wytwórnią może się odbywać tylko z zachowaniem przepisów §§ 196 i 199 za zgłoszeniem, które należy składać urzędowi skarbowemu na 14 dni przed rozpoczęciem rozlewu. Urząd skarbowy odmówi potwierdzenia zgłoszenia lub cofnie wydane potwierdzenie osobom prawomocnie skazanym, względnie przeciw którym wszczęto postępowanie o nadużycia na szkodę Skarbu Państwa.

2. O ile przeszkody z ust. 1 nie zachodzą, urząd skarbowy potwierdza zgłoszenie i zwraca je sprzedawcy do przechowania dla celów kontrolnych.

§ 201. Do wyrobu lakieru i politury wydaje się zasadniczo tylko poślednie gatunki spirytusu (III gatunki), o ile mają być wydane inne gatunki, ma to być zaznaczone na zezwoleniu.

d) Eter etylowy.

§ 202. Każda wytwórnia eteru etylowego ma posiadać:

a) pomieszczenie aparatowe,

b) nadający się do urzędowego zamknięcia magazyn do przechowywania spirytusu zwykłego i powrotnego,

c) nadający się do urzędowego zamknięcia magazyn do przechowywania gotowego eteru.

§ 203. 1. Rury odprowadzające parę i płyny eterowe i spirytusowe mają być urzędowo zabezpieczone.

2. Powrotny spirytus i eter mają być zlewane tylko do przepisowo wymierzonych i urzędowo zabezpieczonych zbiorników.

§ 204. Normy zużycia spirytusu (art. 49 ust. 1) ustala Minister Skarbu, jako przeciętne roczne normy indywidualne dla poszczególnych wytwórni eteru, przyczem norma zużycia spirytusu na 1 kg eteru nie może być większa od 1,90 litra alkoholu.

§ 205. Wywóz eteru może się odbywać tylko w obecności urzędnika stałego nadzoru.

e) Estry etylowe.

§ 206. Estry etylowe w rozumieniu niniejszego rozporządzenia mają zawierać w gotowym stanie najwyżej 10% objętościowych alkoholu niezwiązanego. Wyrób estrów o zawartości alkoholu ponad 10% wymaga specjalnego zezwolenia Ministra Skarbu. Ilość niezwiązanego alkoholu w mrówczanie etylowym może być większa, lecz wtdey produkt ma posiadać równoważną ilość kwasu mrówkowego, powstałego wskutek rozkładu estru oraz niemniej niż 50% wagowo estru. Przepis badania estrów na zawartość alkoholu podany jest w załączniku I.

f) Ocet.

§ 207. 1. Każda wytwórnia octu ma posiadać:

a) skład do przechowywania czystego i skażonego spirytusu, nadający się do nałożenia urzędowego zamknięcia,

b) oddział wyrobu octu,

c) skład gotowego octu.

2. W lokalu, w którym mieści się wytwórnia octu, jednakże w oddzielnych ubikacjach, może się odbywać produkcja artykułów, w których skład wchodzi ocet, jako składnik niezbędny, jak musztarda, marynaty i t. p. oraz pokrewnych artykułów, służących do wyrobu, przechowywania i sprzedaży octu lub produktów ocet zawierających.

§ 208. 1. W oddziele przechowywania spirytusu mają znajdować się naczynia i przyrządy potrzebne do przyjmowania, skażania i przechowywania spirytusu. W oddziele tym przechowuje się również legalizowaną wagę, służącą do przyjmowania spirytusu; urząd skarbowy może zezwolić na ustawienie wagi w innym lokalu.

2. Naczynia przewozowe spirytusu i kadzie denaturacyjne z łatwym dostępem ze wszystkich stron i naczynia do przechowywania skażonego spirytusu oraz octu i półfabrykatów, należy urzędownie zmierzyć wodą i zaopatrzyć w laski miernicze lub płynowskazy ze skalą, zapomocą których możnaby dokładnie mierzyć ilość płynu. Kadzie denaturacyjne mają być trwale umocowane na podmurowaniu.

§ 209. 1. W lokalach przeznaczonych do wyrobu octu mają znajdować się aparaty fermentacyjne, t. zw. stojaki względnie generatory, przeznaczone do przerobu spirytusu na ocet, a także naczynia do przechowywania co najmniej dziennej porcji skażonego spirytusu i zbiornik do przyjmowania gotowego produktu. W sali aparatowej i w każdym stojaku mają znajdować się odpowiednie dokładne termometry.

2. Wytwórnia octu ma zawiadamiać każdorazowo inspektora K. S. o czasowem unieruchomieniu aparatów fermentacyjnych, jak również o uruchomieniu nowych względnie starych, czasowo nieczynnych stojaków.

§ 210. 1. W pokoju przeznaczonym do czynności urzędowych mają być przechowywane przyrządy i odczynniki, potrzebne do badania zawartości i mocy spirytusu i octu, jako to legalizowane pojemniki zwyczajne o pojemności 5 litrów, 1 litra, 1/8 litra i uwierzytelniony alkoholomierz o wyższej skali z podziałką co 0,1% z wtopionym termometrem i osobny ocechowany i uwierzytelniony termometr, tablice redukcyjne, aparat odpędowy Sallerona, zaopatrzony w uwierzytelniony alkoholomierz z podziałką co 0,2% i termometr uwierzytelniony, kwasomierz legalizowany, przymiar wtsęgowy względnie sztywny lub składany, oraz roztwory fenolftaleiny, ługu sodowego w opakowaniu ampułkowem, zbadane przez P. M. S. i zaopatrzone w odnośne zaświadczenie. W pokoju tym przechowuje się również książki fabryczne, zeszyty i dokumenty.

2. Roztwór chemiczny fenoloftaleiny, ług sodowy i termoalkoholomierz mają być przechowywane stale pod urzędowem zabezpieczeniem.

§ 211. 1. P. M. S. wyznacza roczne przydziały spirytusu do przerobu na ocet dla każdej poszczególnej octowni, stosownie do zgłoszonego zapotrzebowania odpowiednio uzasadnionego.

2. Wytwórca octu składa w tym celu do urzędu skarbowego, za pośrednictwem inspektora K. S., odpowiednie podanie przed 15 listopada każdego roku.

3. W podaniu tem należy wymienić:

a) produkcję octu w ostatnim okresie obrachunkowym i przewidywaną produkcję w roku następnym,

b) ilość przerobionego w ostatnim roku obrachunkowym spirytusu,

c) ilość czynnych stojaków (aparaty fermentacyjne) i przeciętną ich pojemność w litrach.

4. Na podstawie zawiedomienia P. M. S. izba skarbowa wydaje przed rozpoczęciem nowego roku kalendarzowego poszczególnym ostowniom odpowiednie zawiadomienia o wysokości przydziału spirytusu z oznaczeniem warunków poboru i skażania.

5. Octownie, dla których przyznany roczny kontyngent przerobu okaże się niewystarczający, mogą przed upływem roku ubiegać się o powiększenie tego kontyngentu z zachowaniem wyżej podanych formalności.

§ 212. 1. Spirytus może być wydawany octowniom w granicach przyznanych przez P. M. S. rocznych przydziałów (§ 211) w miarę faktycznego przerobu spirytusu na ocet, w ilości za każdym razem co najmniej dwóch hl, najwyżej zaś w ilości równającej się dwumiesięcznemu zapotrzebowaniu danej octowni.

2. Pobór następnej partji spirytusu do wyrobu octu może nastąpić dopiero po skażeniu poprzedniej partji i po stwierdzeniu przez urzędnika K. S., że zabezpieczenie zostało złożone i że należność za ubytki została uiszczona. Spirytus może być wydany przedsiębiorcy po przedstawieniu zawiadomienia (§ 211 ust. 4), na odwrocie którego urzędnik K. S. stwierdził, że niema przeszkód do wydania spirytusu.

§ 213. 1. Spirytus dostarczony do octowni ma być bezzwłocznie zgłoszony inspektorowi K. S. i przyjęty, oraz skażony w obecności urzędników skarbowych najpóźniej w ciągu 48 godzin od daty dostarczenia spirytusu do octowni. Zwłoka w przyjęciu spirytusu i skażeniu go może nastąpić tylko z ważnych powodów.

2. Zabezpieczenie, złożone na czas przewozu spirytusu, może być zwolnione dopiero po przyjęciu i skażeniu całej ilości spirytusu w myśl przepisów § 214 oraz po zapłaceniu przez przedsiębiorcę należności za nadmierne ubytki drogowe.

§ 214. 1. Skażenie uskutecznia się przez zmieszanie spirytusu z wodą i z octem w takim stosunku, aby procentowa zawartość kwasu octowego w mieszaninie, wyrażona liczbą gramów bezwodnego kwasu octowego w 100 cm^3 płynu, wynosiła co najmniej 10% zawartości bezwodnego alkoholu i ażeby mieszanina zawierała najwyżej 20% alkoholu.

2. Ocet do skażania należy brać z magazynu octowni, przyczem przed dokonaniem skażenia ocet ma być dokładnie zbadany przez inspektora K. S. lub wyższego urzędnika na procentową zawartość w nim kwasu octowego. Przepisy badania spirytusu skażonego octem oraz octu gotowego zawarte są w załączniku K.

3. O skażeniu spirytusu w octowni sporządza się protokół w dwóch egzemplarzach, według załączonego wzoru Nr. 38. Dane protokółu wciąga się do książki obrachunkowej. Niezwłocznie po dokonaniu skażenia i dokładnem zmieszaniu płynu skażonego, urzędnicy K. S. pobierają próbę płynu, sprawdzają zawartość w niej alkoholu oraz kwasu octowego i zlewają do butelki o pojemności co najmniej półlitrowej. Na butelce tej nalepiają etykietę z wymienieniem dnia skażenia i po urzędowem opieczętowaniu pozostawiają próbę przedsiębiorcy względnie jego zastępcy do przechowania w octowni w ciągu dwóch miesięcy.

§ 215. 1. Ocet, wyrabiany i sprzedawany przez octownie, ma zawierać conajmniej 3,5 grama bezwodnego kwasu octowego w 100 cm^3 octu i nie więcej niż 1% alkoholu.

2. Na etykietach ma być podana zawartość w % kwasu octowego.

§ 216. 1. Przechowywanie i dodawanie kwasu octowego oraz dodawanie jakichkolwiek kwasów organicznych lub mineralnych do octu fermentacyjnego przy produkcji i w obrocie handlowym są wzbronione.

2. Przerób wina na ocet w octowniach, wyrabiających ocet ze spirytusu może odbywać się po otrzymaniu zezwolenia izby skarbowej, która wydaje w tym zakresie szczegółowe zarządzenia kontrolne.

III. WOLNE SKŁADY SPIRYTUSU I WYROBÓW WÓDCZANYCH.

§ 217. 1. Wolne składy dzielą się na:

a) wolne składy eksportowe, spirytusu i wyrobów wódczanych,

b) wolne składy wyrobów wódczanych typu A,

c) wolne składy wyrobów wódczanych typu B.

2. Wolne składy eksportowe są to przedsiębiorstwa uprawnione do magazynowania spirytusu i wyrobów wódczanych, obciążonych opłatą monopolową, a przeznaczonych na wywóz zagranicę. Wolnym składom eksportowym nie wolno wprowadzać magazynowanego spirytusu i wyrobów wódczanych do obrotu w kraju.

3. Za wolne składy wyrobów wódczanych typu A uznaje się przedsiębiorstwa uprawnione do magazynowania wyrobów wódczanych ze spirytusu, na którym ciąży opłata monopolowa.

4. Za wolne składy wyrobów wódczanych typu B uznaje się przedsiębiorstwa, uprawnione do wyrobu, nalewu i magazynowania wyrobów wódczanych ze spirytusu, na którym ciąży opłata monopolowa.

§ 218. Do wolnych składów mają zastosowanie postanowienia §§ 49—51, 52 ust. 1 i 3, 54—60, 62—64.

§ 219. 1. Zezwolenia na wolne składy wyrobów wódczanych typów A i B mogą być wydawane tylko fabrykom wódek gatunkowych, przyczem zezwolenia na wolne składy typu B mogą być wydawane tylko takim fabrykom, których roczny przerób w wyrobach wódczanych wynosił w dwóch ostatnich latach co najmniej po 500 hl 100% spirytusu.

2. Zezwolenia na wolne składy typów A i B mogą być cofnięte w każdej chwili.

3. Zezwolenia na wolne składy eksportowe mogą być cofnięte:

a) bez wypowiedzenia — w razie, gdy przedsiębiorca wolnego składu naruszy postanowienia § 217 ust. 2,

b) bez podania powodów — za 12 miesięcznem wypowiedzeniem.

4. Wolne składy mogą być otwierane tylko w takich miejscowościach, w których znajduje się siedziba urzędowa inspektora K. S.

5. Minister Skarbu, udzielając pozwolenia, podaje równocześnie warunki i sposób zabezpieczenia należności monopolowych.

§ 220. Podwórze wolnego składu ma być odgrodzone od sąsiednich terenów, tak mieszkalnych jak i fabrycznych, szczelnym parkanem, murem o wysokości 2 m lub murowanym budynkiem. W murze nie można urządzać okien, a istniejące okna mają być zaopatrzone w mocne kraty żelazne i w siatki, a siatki mają być przymocowane do krat okna i zabezpieczone urzędowemi plombami.

§ 221. 1. Wolne składy mogą być urządzane wyłącznie w budynkach murowanych, krytych ogniotrwale, posiadających żelazne drzwi, z wejściem od podwórza, zamykane na kłódkę i nadające się do urzędowego zamknięcia. Okna mają być zaopatrzone w mocne kraty żelazne.

2. Pomieszczenia i urządzenia wolnych składów eksportowych mają odpowiadać wszelkim wymogom niniejszego rozporządzenia, dotyczącym magazynów gorzelni i rektyfikacyj. Znajdujące się w nich zbiorniki i mierniki mają być należycie zmierzone w sposób podany w § 57. W wolnych składach eksportowych i wyrobów wódczanych typu A nie wolno ustawiać aparatów destylacyjnych lub rektyfikacyjnych.

3. Wolne składy eksportowe i wolne składy wyrobów wódczanych typu A mają posiadać pomieszczenia i urządzenia do magazynowania tych wyrobów, przewidziane dla fabryk wódek gatunkowych w § 167 ust. 1 punkt c). W pomieszcze-

niach tych wyroby wódczane należy przechowywać w takim porządku, aby w każdym czasie zapas wyrobów wódczanych z łatwością można było ustalić i obliczyć.

4. Do wolnych składów wyrobów wódczanych typu B mają zastosowanie także odpowiednie postanowienia, dotyczące fabryk wódek gatunkowych.

§ 222. 1. Wolne składy eksportowe mają posiadać wszelkie narzędzia miernicze, niezbędne do pomiarów zbiorników oraz do mierzenia mocy i temperatury spirytusu, legalizowane lub uwierzytelnione (§ 57).

2. Wolne składy wyrobów wódczanych mają posiadać narzędzia miernicze i przyrządy, przewidziane dla fabryk wódek gatunkowych.

§ 223. 1. Spirytus i wyroby wódczane obciążone należnością monopolową, można przewozić z jednego wolnego składu do drugiego, względnie z wolnego składu celnego do wolnego składu akcyzowego za zezwoleniem urzędu skarbowego, właściwego dla miejsca wywozu.

2. Wyroby wódczane można wywozić z wolnego składu do wolnego obrotu w kraju dopiero po uiszczeniu należnych opłat.

§ 224. Warunki, jakim ma odpowiadać urządzenie wolnych składów, magazynujących spirytus żytni, warunki rozlewu oraz sposób kontroli będą ustalane indywidualnie dla poszczególnych zakładów w wydawanych zezwoleniach.

IV. PRZEWÓZ SPIRYTUSU I WYROBÓW SPIRYTUSOWYCH ORAZ OBRÓT Z ZAGRANICĄ.

1. Przewóz spirytusu, wyrobów spirytusowych i artykułów wyrobionych ze spirytusu.

§ 225. 1. Wysyłane luzem (w cysternach, beczkach lub innych naczyniach) przesyłki spirytusu czystego lub skażonego, wyrobów wódczanych, morsów, oraz kierowanych do fabryk wódek esencyj, zawierających spirytus, z wyjątkiem prób, a także przesyłki wszelkich wyrobów spirytusowych, wywożonych zagranicę za zwrotem części opłaty od spirytusu, tudzież przesyłki wyrobów wódczanych butelkowanych oraz półfabrykatów z fabryk wódek do wolnego obrotu, do wolnych składów lub przesyłki takich wyrobów w obrocie między wolnemi składami, mają być zaopatrywane w świadectwa przewozowe podług załączonych wzorów Nr. 45 lub 46.

2. Każda przesyłka eteru, wysłanego z wytwórni ma być zaopatrzona w świadectwo przewozowe podług załączonego wzoru Nr. 47.

§ 226. 1. Arkusz świadectwa przewozowego składa się z trzech części: właściwego świadectwa, wtórnika i grzbietu.

2. Przedsiębiorstwa mają zawczasu przed rozpoczęciem roku obrachunkowego zaopatrzyć się w oparafowane i opatrzone pieczęcią urzędu skarbowego świadectwa przewozowe.

3. W tym celu przedsiębiorstwa mają złożyć właściwemu urzędowi skarbowemu zeszyty druków świadectw przewozowych, zawierające odpowiednią ilość arkuszy, w celu poświadczenia.

4. Zeszyty świadectw przewozowych mają być używane tylko w ciągu tego roku obrachunkowego, na jaki zostały wydane. Po upływie roku zeszyty należy zwracać temu urzędowi skarbowemu, który je poświadczył.

§ 227. 1. Wypełnienie świadectwa przewozowego należy do obowiązków wysyłającego przedsiębiorcy lub jego zastępcy.

2. Świadectwa przewozowe na przesyłki wysłane w obecności urzędnika K. S. podpisuje prócz przedsiębiorcy także urzędnik K. S. Przy wysyłaniu przesyłek bez udziału urzędnika K. S. świadectwo przewozowe powinien podpisać przedsiębiorca, wysyłający przesyłkę lub jego zastępca.

3. Przy przesyłkach spirytusu i wyrobów wódczanych, idących luzem, ogólna ilość zawartego w przesyłce 100% spirytusu ma być wpisana w świadectwie przewozowem i na jego wtórniku liczbą i słownie.

§ 228. 1. W razie popełnienia jakiejkolwiek omyłki przy wystawianiu świadectw przewozowych należy omyłkę poprawić zgodnie z przepisem § 15.

2. Gdyby sprostowanie omyłki nastręczało znaczniejsze trudności, należy przekreślić wszystkie części druku świadectwa przewozowego i w całości pozostawić to świadectwo w zeszycie, a sporządzić nowe świadectwo przewozowe.

§ 229. Sporządzone i podpisane świadectwo przewozowe wydaje się odbiorcy względnie przewożącemu przesyłkę, a w razie przewozu publicznemi środkami przewozowemi, dołącza się do listu przewozowego.

§ 230. 1. Urzędnik skarbowy w obecności którego przesyłkę wysłano, powinien przesłać wtórnik świadectwa przewozowego inspektorowi K. S., w którego okręgu znajduje się odbiorca, względnie urzędnikowi stałego nadzoru, jeżeli przedsiębiorstwo otrzymujące przesyłkę jest pod stałym nadzorem — listem poleconym— w dniu wysłania przesyłki; o ile zaś wysłano taką przesyłkę bez udziału urzędnika skarbowego, uczyni to przedsiębiorca najpóźniej w dniu następnym. Jeżeli przedsiębiorstwo, otrzymujące przesyłkę, znajduje się w tej samej miejscowości, można wtórnik świadectwa przewozowego doręczyć przez posłańca za potwierdzeniem odbioru.

2. Przedsiębiorca, który wysłał wtórnik powinien przechowywać pokwitowanie pocztowe, nakładając je na pozostające w zeszycie grzbiety świadectw przewozowych.

§ 231. Świadectwa przewozowe mają być stosowane bez względu na odległość pomiędzy miejscem wydania, a miejscem przyjęcia przesyłek i mają towarzyszyć przesyłkom przez cały czas trwania przewozu, od chwili wysłania aż do chwili odbioru.

§ 232. 1. Naczynia, zawierające artykuły, które przewozi się za świadectwami przewozowemi (§ 225), jak cysterny, beczki i t. p. mają posiadać napis zawierający numer naczynia i jego tarę. Na skrzyniach i opakowaniach przesyłek w butelkach należy uwidaczniać nazwę i adres firmy wysyłającej.

2. Pod przesyłką należy rozumieć jedno lub kilka opakowań, skierowanych w danym czasie pod pewnym adresem na imię tego samego odbiorcy.

3. Cysterny kolejowe, używane do przewozu spirytusu, powinny być po opróżnieniu urzędowo zabezpieczone. W razie nadejścia próżnej cysterny, urzędowo zabezpieczonej, do miejsca wysyłki spirytusu, która odbywa się bez udziału K. S., zabezpieczenia urzędowe mogą być zdjęte przez przedsiębiorstwo, wysyłające spirytus, bezpośrednio przed przystąpieniem do napełnienia cysterny spirytusem (ustęp 3 dodany w Dz. U. poz. 235/35).

§ 233. 1. Wszelkie odprawy oraz przyjęcia przesyłek spirytusu mają być dokonywane na wagę, a za zezwoleniem Ministra Skarbu mogą być dokonywane systemem objętościowym. Objętościowy system mierzenia spirytusu stosować można w wewnętrznych obrotach przedsiębiorstwa, przyczem należy używać pojemników pomocniczych i naczyń dokładniejszych.

2. Do mierzenia mocy spirytusu i wyrobów spirytusowych stosuje się alkoholomierz wskazujący zawartość alkoholu w procentach objętościowych przy temperaturze + 15° C.

§ 234. 1. Odprawa spirytusu monopolowego z gorzelni, rektyfikacyj, wolnych składów i składnic monopolowych może nastąpić jedynie na zlecenie P. M. S.

2. Odprawa spirytusu, sprzedanego przez P. M. S. do naczyń odbiorcy tak w stanie skażonym jak i nieskażonym do zużycia w kraju oraz spirytusu przeznaczonego na wywóz zagranicę, a także wywożonych zagranicę wyrobów spirytusowych, które w kraju nie przeszły jeszcze do wolnego obrotu, może się odbyć dopiero po okazaniu zezwoleń właściwych władz i tylko przy udziale K. S. Odprawa wszelkich innych przesyłek, tudzież spirytusu skażonego środkami ogólnemi może odbywać się bez udziału K. S.

§ 235. O zamierzonej odprawie przesyłki, podlegającej wysłaniu przy udziale K. S., przedsiębiorca lub jego zastępca powinien zawczasu zawiadomić właściwego urzędnika K. S.

§ 236. 1. Przesyłki spirytusu lub wyrobów spirytusowych, wysyłane bez udziału K. S. jak np. spirytus z gorzelni lub gotowe wyroby wódczane, przeznaczone do sprzedaży na rynku krajowym, z fabryk wódek gatunkowych i t. p., mają być zabezpieczane plombami wysyłającego przedsiębiorstwa.

2. Zabezpieczenia mają być tak nałożone, aby zabezpieczały dane naczynie lub opakowanie od dostępu do wnętrza i uniemożliwiały dokonanie nadużycia bez uszkodzenia zabezpieczeń.

3. Rodzaj zabezpieczeń należy wpisywać w świadectwie przewozowem.

§ 237. Spirytus i wyroby spirytusowe, wysyłane bez udziału K. S., może wysyłające przedsiębiorstwo już po wysłaniu skierować do innego odbiorcy przez odpowiednią zmianę świadectwa przewozowego i przez zawiadomienie K. S., dawnego miejsca przeznaczenia o nowem miejscu przeznaczenia. W tym przypadku urzędnik K. S. pierwotnego miejsca przeznaczenia przesyła wtórnik świadectwa przewozowego urzędnikowi K. S. właściwemu dla nowego miejsca przeznaczenia.

§ 238. 1. Gdy zajdzie konieczność zmiany miejsca przeznaczenia przesyłki, odprawionej przy udziale urzędnika K. S., podczas jej przewożenia, wysyłający powinien zawiadomić o tem urzędnika K. S. najbliżej urzędującego od miejsca, w którem przesyłka znajduje się w danej chwili.

2. Urzędnik K. S. wpisuje w świadectwie przewozowem zmiany miejsca przeznaczenia oraz ewentualną zmianę nazwiska odbiorcy i zawiadamia o tem urzędników K. S., dozorujących przedsiębiorstwo wysyłające oraz przedsiębiorstwo, do którego początkowo przesyłka miała być skierowana.

3. Wtórnik świadectwa przewozowego ma być urzędowo przesłany do nowego miejsca przeznaczenia przesyłki.

4. Badanie zawartości przesyłki jest zbędne, o ile zamknięcia okażą się nienaruszone.

5. Zmiana miejsca przeznaczenia może nastąpić również już po nadejściu przesyłki do początkowo wyznaczonego miejsca odbioru, jednak tylko przed przyjęciem przesyłki i przed zdjęciem zabezpieczeń z naczyń lub opakowań.

6. Kierowanie przesyłki do innego odbiorcy ma się odbywać w sposób podany w ust. 2.

§ 239. 1. W przypadkach, gdy opakowanie przesyłki, znajdującej się w drodze zostanie uszkodzone, lub zajdzie potrzeba przelania spirytusu z cystern kolejowych do beczek lub odwrotnie, wówczas należy wezwać najbliżej urzędującego urzędnika K. S. i w jego obecności przeprowadzić przelew lub przepakowanie.

2. Przy przelewach spirytusu w drodze z beczek do cystern można łączyć w jednej cysternie kilka przesyłek, pochodzących od jednego nadawcy, gdy są przeznaczone dla jednego odbiorcy.

§ 240. Przesyłki spirytusu i wyrobów wódczanych mają być dostarczone do miejsc przeznaczenia w takiem opakowaniu, w jakiem je wysłano, o ile nie zaszły okoliczności przewidziane w § 239.

§ 241. 1. Wszelkie przesyłki spirytusu, z wyjątkiem przesyłek spirytusu dla aptek, szpitali, zakładów sanitarnych, zakładów naukowych i doświadczalnych, spirytusu skażonego ogólnemi środkami, spirytusu przeznaczonego na cele niekonsumcyjne, w cenie którego mieści się opłata monopolowa w wysokości ustalonej na spirytus przeznaczony do wyrobu wódek gatunkowych oraz spirytusu wydanego na cele konsumcyjne, poza spirytusem przeznaczonym do fabryk wódek, mają być po nadejściu ich do miejsca przeznaczenia zgłaszane właściwym urzędnikom K. S. celem urzędowego przyjęcia. (Ust. 1 w brzmieniu Dz. U. poz. 235/35).

2. Przed przybyciem urzędnika K. S. zabezpieczenia nie mogą być zdjęte z naczyń lub opakowań przewozowych.

§ 242. 1. Przyjmujący przesyłkę (§ 241) urzędnik K. S. powinien:

a) sprawdzić stan zabezpieczeń,

b) porównać, czy ilość i rodzaj opakowań lub naczyń zgadza się z danemi świadectwa przewozowego,

c) ustalić ogólną ilość zawartego w przesyłce alkoholu względnie ilość butelek, napełnionych napojami i porównać z danemi świadectwa przewozowego,

d) przy odbiorze spirytusu obciążonego opłatą monopolową konsumcyjną, bądź spirytusu zakupionego po cenie niższej od ceny na wódki gatunkowe — sporządzić protokół przyjęcia według wzoru Nr. 39 w 4 egzemplarzach, z których jeden należy doręczyć odbiorcy dla dołączenia go do dokumentów przedsiębiorstwa, drugi w tym samym celu przesłać przedsiębiorstwu wysyłającemu, trzeci — przesłać urzędowi skarbowemu właściwemu dla miejsca odbioru, czwarty—P. M. S.

e) przy odbiorze spirytusu skażonego protokół, o którym mowa w punkcie d) spisuje się tylko w przypadkach naruszenia zabezpieczenia lub uszkodzenia naczyń przewozowych, w przeciwnym zaś razie należy tylko zaznaczyć na świadectwie przewozowem, że zabezpieczenia urzędowe są nienaruszone, a naczynia nieuszkodzone,

f) odbiór przesyłki spirytusu obciążonego należnością monopolową konsumcyjną zasadniczo ma nastąpić nie później jak trzeciego dnia po jej nadejściu do przedsiębiorstwa odbierającego. Jeżeli w tym terminie odbiór nie nastąpi, wówczas K. S. powinna stwierdzić protokólarnie w obecności przedstawiciela przedsiębiorstwa odbierającego wagę brutto oraz moc spirytusu w przesyłce. Za nadmierne ubytki, powstałe od chwili stwierdzenia powyższych danych, odpowiada przedsiębiorstwo odbierające spirytus. Po stwierdzeniu tary przy faktycznem przyjęciu oblicza się ostatecznie ilość spirytusu i wspisuje się ją do ksiąg przedsiębiorstwa odbierającego. Protokół prowizorycznego przyjęcia, w którym należy wskazać przyczynę zwłoki, ma być dołączony do protokółu ostatecznego przyjęcia.

g) przy odbiorze spirytusu w fabrykach wódek, nie będących wolnemi składami typu B, należy daty przyjęcia wpisać w świadectwie przewozowem.

2. Przed przyjęciem spirytusu należy pobrać z każdej beczki lub cysterny próbę dla określenia mocy. Moc spirytusu określa się dla każdej cysterny, a moc spirytusu dostarczonego w beczkach, określa się według ogólnej próby, zaczerpniętej z poszczególnych beczek w ilościach proporcjonalnych do ich pojemności. Gdyby jednak moc takiej ogólnej próby różniła się od wykazanej w odprawie więcej niż o 0,2% alkoholu, wówczas ma być określona moc spirytusu jak również i ilość alkoholu oddzielnie w każdej beczce.

3.O ile spirytus był dostarczony dla P. M. S. odebraną w sposób podany w ust. 2 próbę należy przed zlewem spirytusu poddać badaniu, w celu ustalenia, czy spirytus odpowiada wymaganym warunkom czystości. Badań takich dokonywuje P. M. S.

4. Spirytus oczyszczony, który nie odpowiada warunkom umowy rektyfikacyjnej lub nie wytrzymuje prób na czystość, smak lub zapach, nie może być przyjęty. Przesyłka takiego spirytusu ma być urzędowo zabezpieczona przez urzędników K. S. i niezwłocznie postawiona do dyspozycji przedsiębiorcy.

§ 243. 1. Wtórniki świadectw przewozowych po przyjęciu przesyłek i po porównaniu wtórnika z właściwem świadectwem przewozowem oraz po odnotowaniu na wtórniku wyników przyjęcia przesyłki, jakie były oznaczone na świadectwie, powinien przesyłać urzędnik, właściwy dla miejsca odbioru przesyłki, najpóźniej do trzeciego dnia po odbiorze przesyłki, uprzędnikowi K. S. właściwemu dla miejsca wysłania przesyłki, celem dołączenia do dokumentów rozchodowych przedsiębiorstwa, które dokonało odprawy.

2. O ile w ciągu miesiąca od chwili wysłania przesyłki nie nadejdzie ona do miejsca przeznaczenia, wówczas urzędnik, który otrzymał wtórnik świadectwa przewozowego, przeprowadza dochodzenie i o wyniku zawiadamia urzędnika K. S. miejsca wysłania przesyłki, który przeprowadza dalsze dochodzenie i przedstawia sprawę urzędowi skarbowemu.

§ 244. Przesyłki, wyszczególnione w § 225, niezaopatrzone w świadectwa przewozowe lub niezgodne ze świadectwami przewozowemi, mają być zatrzymywane niezwłocznie po ich wykryciu (art. 66 ust. 1), przyczem zatrzymujący przesyłkę ma obowiązek zawiadomić o tem władze skarbowe.

2. Przepisy ogólne, dotyczące obrotu z zagranicą i w. m. Gdańskiem.

§ 245. Wywóz i przywóz spirytusu i wyrobów spirytusowych, które podlegają opłatom monopolowym, może odbywać się tylko przez urzędy celne I klasy. Tranzyt może się odbywać przez wszystkie urzędy celne.

§ 246. 1. Przy obrocie z w. m. Gdańskiem stosuje się postępowanie przekazowe, zgodnie z postanowieniami art. 207 i 208 oraz załącznika 1 do art. 208 umowy zawartej pomiędzy Polską a w. m. Gdańskiem dnia 24 października 1921 r., ratyfikowanej ustawą z dnia 17 grudnia 1921 r. (Dz. U. R. P. z 1922 r. Nr. 16, poz. 139). Pozatem mają zastosowanie przepisy niniejszego rozporządzenia o kontroli nad wywozem i przywozem z zagranicy spirytusu i wyrobów spirytusowych, z wyjątkiem przepisów § 250 oraz § 248, które to postanowienia mają zastosowanie w stosunku

do w. m. Gdańska jedynie w odniesieniu do spirytusu nieskażonego, skażonego lub zawartego w wyrobach w stanie chemicznie niezwiązanym.

2. Przy odprawie przywożonych z w. m. Gdańska przesyłek K. S. wystawia przy spirytusie i wódkach gatunkowych świadectwo przewozowe i wydaje je przywożącemu dla dołączenia do dokumentów przesyłki, a wtórnik świadectwa przewozowego przesyła inspektorowi K. S., w którego okręgu znajduje się przedsiębiorstwo, dla którego przesyłka jest przeznaczona.

§ 247. 1. Przepisy niniejszego rozporządzenia w zakresie dotyczącym warunków, jakim mają odpowiadać (co do jakości, opakowania, skażania i t. p.): wódki gatunkowe, politury i lakiery, wyroby perfumeryjno-kosmetyczne, ocet, drożdże, kwas octowy, estry mają również zastosowanie do tych artykułów sprowadzanych z zagranicy i w. m. Gdańska (ust. 1 w brzmieniu Dz. U. poz. 235/35).

2. Urząd celny względnie K. S., w obrocie z w. m. Gdańskiem może pobrać próbę produktu celem przesłania do zbadania P. M. S. względnie państwowemu zakładowi badania artykułów spożywczych i przedmiotów użytku (§ 11) i w tym przypadku odprawa może nastąpić dopiero po otrzymaniu wyników badania (analizy).

3. Przywóz spirytusu, wyrobów spirytusowych i artykułów wyrobionych ze spirytusu z zagranicy.

§ 248. 1. Przywóz spirytusu, destylatów, esencyj spirytusowych, politury i lakieru spirytusowego, eteru, octu, estrów alkoholu etylowego, wody kolońskiej, mieszanek spirytusowych wymaga zezwoleń, przewidzianych w art. 23 ust. 1 i 2; inne wyroby spirytusowe mogą być przywożone z zagranicy bez zezwoleń z wyjątkami przewidzianemi w ust. 2 niniejszego paragrafu.

2. Na przywóz wódek gatunkowych z zagranicy w ramach kontyngentów, ustalanych w traktatach handlowych, udziela pozwoleń Minister Przemysłu i Handlu, z krajów zaś nietraktatowych wymagane są zezwolenia przewidziane w art. 23 ust. 1 i 2.

3. Przywóz wódek czystych jest niedozwolony.

4. Obrót z zagranicą drożdżami i kwasem octowym regulują przepisy §§ 282—285.

§ 249. Na przywóz wódek gatunkowych mogą otrzymywać pozwolenia:

a) na przywóz wódek luzem (beczki, balony i t. p.) do dalszego przerobu — uprawnione zakłady przemysłowe,

b) w butelkach o przepisanej pojemności, mocy i opakowaniu do dalszej odsprzedaży — uprawnione zakłady handlowe (w brzmieniu Dz. U. poz. 235/35).

c) inne osoby do własnego użytku.

§ 250. Osoby, przybywające z zagranicy, mogą przywozić dla własnego użytku wyroby wódczane bez zezwolenia, lecz tylko w ilości nieprzekraczającej 1 litra płynu w naczyniach z naruszonemi opakowaniami.

§ 251. 1. Podanie o zezwolenie na przywóz artykułów, wyszczególnionych w ust. 1 § 248 należy składać do Ministerstwa Skarbu, zaś w ust. 2 § 248 do Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

2. W podaniu o uzyskanie pozwolenia na przywóz z zagranicy spirytusu lub artykułów, wymienionych w § 248 ust. 1 i 2, należy wymienić:

a) firmę, siedzibę i rodzaj przedsiębiorstwa,

b) kraj, z którego spirytus lub wyroby zawierające spirytus mają być sprowadzone, oraz miejsce odbioru przesyłki,

c) rodzaj wyrobów, moc oraz ogólna ilość alkoholu, o ile zaś zawartość alkoholu nie może być ustalona przez badanie alkoholomierzem — ponadto zawartość przesyłki w litrach płynu,

d) urząd celny, w którym przesyłka ma być oclona.

§ 252. 1. Do wymiaru opłaty monopolowej od sprowadzanego z zagranicy spirytusu oraz artykułów zawierających spirytus lub wyrobionych ze spirytusu, w cenie którego mieści się opłata monopolowa, stosownie do każdorazowo obowiązujących cen — właściwe są urzędy celne.

2. Opłatę monopolową oblicza się od zawartości alkoholu w sprowadzanych wyrobach, których ilość określa się według zasad, przyjętych dla wymiaru cła,

przy uwzględnieniu postanowień zawartych w ust. 3 paragrafu niniejszego (ust. 2 w brzmieniu Dz. U. poz. 235/35).

3. Ogólną ilość alkoholu, zawartego w sprowadzanych z zagranicy wyrobach a podlegającego opłacie monoolowej, ustala się na podstawie pojemności oraz mocy wyrobów w sposób następujący:

A. Przy przesyłkach, dostarczanych, w beczkach, balonach i t. p. naczyniach prócz butelek, ustala się pojemność przez określenie wagi netto przesyłki, sprawdzając wagę brutto beczek, cystern lub innych naczyń oraz przyjmując tarę naczyń według oryginalnej faktury wysyłającego zagranicznego przedsiębiorstwa, o ile nie zachodzą wątpliwości co do prawdziwości tary, podanej w fakturze. W przeciwnym razie należy sprawdzić istotną wagę, przelewając płyn do innych beczek, cystern lub też ustalić objętość płynów spirytusowych zapomocą legalizowanych pojemników.

B) Dla butelkowanych, gotowych wyrobów spirytusowych, bierze się ogólną ilość płynu we wszystkich naczyniach, obliczoną po sprawdzeniu pewnej ilości naczyń.

C) Moc poszczególnych napojów i wyrobów zawierających spirytus przyjmuje się jak następuje:

a) w wyrobach kosmetycznych . . . 70%
w wyrobach perfumeryjnych . . 85%
w politurze i lakierach . . . 85%

Dla ustalenia objętości tych wyrobów przyjmuje się 1.000 g = 1.000 cm^3 = 1 litr.

b) w ekstraktach i esencjach spirytusowych 70% objęt. w litrze,

c) w preparatach leczniczych, przetworach farmaceutycznych 80% objęt. w litrze,

d) w wódkach gatunkowych (art. 52 ust. 2) (zob. Dz. U. poz. 235/35) 75% objęt. w litrze.

D) Na żądanie przywożącego należy ustalić zawartość alkoholu w sprowadzanych wyrobach spirytusowych zapomocą alkoholomierza, po uprzedniem oddestylowaniu alkoholu na przyrządzie Sallerona.

E) Gdy odbierający przesyłkę nie zgadza się z wynikiem rewizji celnej co do mocy wódek gatunkowych lub innych wyrobów zawierających spirytus (§ 248) ustalonej zapomocą alkoholomierza i przyrządu Sallerona, i zgłasza sprzeciw lub też sam urząd celny ma w tym względzie wątpliwości, pobiera się z każdego gatunku napojów lub innych wyrobów zawierających spirytus po dwie półlitrowe próby przyczem mają zastosowanie przepisy o postępowaniu celnem zarówno co do sposobu przedstawienia prób, jak i wpuszczania zareklamowanego towaru do wolnego obrotu.

F) Ogólną ilość alkoholu, zawartego w sprowadzanych wódkach gatunkowych względnie innych wyrobach, ustala się według zawartości w poszczególnych gatunkach.

G) Przy przywozie eteru i octu ilość alkoholu oblicza się przyjmując, że użyto przy wyrobie:

1 kg eteru — 1,90 litrów alkoholu, a jednego litra octu — 0,13 litrów alkoholu.

4. Przywóz próbek regulują przepisy celne.

§ 253. 1. Opłata monopolowa ma być uiszczona jednocześnie z opłatą celną.

2. Dla przesyłek odprawionych przez urzędy celne dokumenty celne zastępują świadectwa przewozowe.

4. Wywóz zagranicę spirytusu, wyrobów zawierających spirytus i artykułów wyrobionych ze spirytusu.

§ 254. 1. Dla uzyskania zwolnienia spirytusu do wywozu zagranicę eksportujący powinien złożyć do Ministra Skarbu podanie ze wskazaniem składu monopolowego, gorzelni, rektyfikacji, wolnego składu, w których znajduje się spirytus, urzędu celnego, przez który ma nastąpić wywóz, gatunku, mocy i ogólnej ilości przeznaczonego do wywozu spirytusu w litrach alkoholu.

2. Wywóz wyrobów wódczanych i innych artykułów, wyrabianych ze spirytusu obciążonych opłatą monopolową, odbywa się w trybie przewidzianym w § 256.

§ 255. 1. Odprawa spirytusu, zwolnionego do wywozu zagranicę, następuje w trybie przewidzianym w § 234 i 256.

2. Dla uzyskania zlecenia na odprawę, eksportujący spirytus powinien pisemnie zawiadomić P. M. S., z jakiego składu, jaki gatunek i jakie ilości spirytusu mają być wydane.

§ 256. 1. Przygotowaną do odprawy przesyłkę należy aż do czasu wysłania przechowywać pod wspólnem zamknięciem przedsiębiorcy i urzędnika K. S.

2. Na świadectwie przewozowem podaje się wyjściowy urząd celny, do którego adresuje się świadectwo przewozowe. Wtórnik świadectwa przewozowego należy przesłać do właściwego urzędu celnego, który po odprawie przesyłki zwraca wtórnik inspektorowi K. S. miejsca wysłania przesyłki.

3. Jeżeli w ciągu miesiąca, licząc od dnia odprawy przesyłki, nie nadejdzie z urzędu celnego zaświadczone oznajmienie, że przesyłka opuściła granice Państwa, obowiązany jest urzędnik K. S., dozorujący przedsiębiorstwo, donieść o tem przy dołączeniu odpisu dotyczącej pozycji wykazu właściwemu urzędowi skarbowemu, który przeprowadza natychmiast dochodzenia. Gdyby dochodzenia wykazały, że przesyłka istotnie nie wyszła zagranicę (poza obszar monopolowy) urząd skarbowy wystawia przedsiębiorcy orzeczenie wymiarowe z wezwaniem do zapłaty przypadającej należności monopolowej w ciągu dni 7 pod rygorem przymusowego ściągnięcia.

4. Zgłoszenie przesyłki w urzędzie celnym i odprawa przesyłki następuje zgodnie z przepisami o postępowaniu celnem.

§ 257. W przypadkach, kiedy spirytus nie może być wywieziony przez urząd celny, podany w zezwoleniu i w świadectwie przewozowem, powinien wysyłający względnie jego zastępca lub spedytor zgłosić to najbliższemu urzędnikowi K. S. z wnioskiem o skierowanie przesyłki przez inny urząd celny. Urzędnik K. S., udzieliwszy odnośnego zezwolenia, zaznacza to w świadectwie przewozowem i zawiadamia o tem urząd celny, który był pierwotnie wymieniony w świadectwie przewozowem.

§ 258. Gdyby do urzędu celnego nadeszła część przesyłki, oznaczonej w świadectwie przewozowem, a druga część była jeszcze w drodze, wysyłający zaś życzyłby sobie wysłać dostarczoną część przesyłki niezwłocznie, urząd celny może pozwolić na taką częściową odprawę.

§ 259. Po otrzymaniu wtórnika świadectwa przewozowego inspektor K. S. bada, czy dozwolony zanik drogowy nie został przekroczony, a w razie stwierdzenia nadmiernego ubytku, zawiadamia o tem urząd skarbowy celem wymierzenia i ściągnięcia należności za ten ubytek.

§ 260. 1. Wywóz zagranicę za zwrotem opłaty monopolowej wyrobów zawierających spirytus i artykułów wyrobionych ze spirytusu, obciążonego opłatą monopolową, odbywa się w trybie zgłoszenia, które należy składać inspektorowi K. S.

2. W zgłoszeniu wysyłający powinien podać:

a) imię, nazwisko i adres względnie firmę i siedzibę przedsiębiorstwa wysyłającego,

b) miejsce, skąd nastąpi wysyłka oraz kraj, do którego wyroby zamierza wysłać,

c) firmę i siedzibę przedsiębiorstwa, w którem wyroby zostały wyprodukowane,

d) rodzaj, gatunek i moc wyrobów, rodzaj i pojemność poszczególnych naczyń oraz ogólną zawartość alkoholu w przesyłce,

e) urząd celny, przez który ma nastąpić wywóz.

§ 261. 1. Po otrzymaniu zgłoszenia inspektor K. S. przy udziale drugiego urzędnika skarbowego odprawia przesyłkę.

2. Dokonywujący odprawę urzędnicy są obowiązani:

A. w przypadku wywozu wyrobów, nalanych do butelek:

a) sprawdzić zawartość opakowań z butelkami,

b) pobrać próby w celu ustalenia ogólnej zawartości płynu i alkoholu w przesyłce,

c) nałożyć urzędowe zabezpieczenia w sposób, uniemożliwiający otwarcie opakowań w czasie przewozu.

B. w przypadku wywozu wyrobów w cysternach, beczkach, kufach lub innych naczyniach prócz butelek:

a) sprawdzić tarę i stan naczyń,

b) dopilnować napełnienia naczyń wyrobami i ustalić zawartość i moc płynu w naczyniach przewozowych oraz ogólną ilość zawartego w nich alkoholu,

c) nałożyć urzędowe zabezpieczenia w sposób, uniemożliwiający otwarcie naczyń w czasie przewozu bez naruszenia zabezpieczenia.

§ 262. 1. Zwrot opłaty monopolowej (art. 24) od spirytusu monopolowego wywiezionego zagranicę, uskutecznia P. M. S. na podstawie twórnika świadectwa przewozowego, potwierdzonego przez urząd celny.

2. Zwrot uiszczonej opłaty monopolowej uskutecznia się w wysokości obowiązującej w dniu wywozu zagranicę i od ilości alkoholu, zawartego w wyrobach faktycznie wywiezionych lub użytego do ich wyrobu, stosownie do obowiązujących norm.

§ 263. Zamiast zwrotu opłaty monopolowej przedsiębiorca, który wywiózł zagranicę spirytus monopolowy względnie artykuły wyrobione ze spirytusu, lecz nie zawierające go, może uzyskać zezwolenie Ministra Skarbu na zakup spirytusu eksportowego w ilości faktycznie wywiezionej, po przedstawieniu dowodów, o których mowa w § 262.

§ 264. Eksporter, mimo złożenia wszystkich wymaganych dowodów, nie ma prawa do zakupu spirytusu eksportowego w następujących przypadkach:

a) jeżeli stwierdzono, że eksporter popełnił przy wywozie jakiekolwiek nadużycie, które spowodowało straty Skarbu Państwa,

b) w razie stwierdzenia, że spirytus, pobrany do wytworzenia wyrobów, przeznaczonych na wywóz, został zużyty do innych celów, przyczem Skarb Państwa poniósł straty.

§ 265. 1. Zakup eksportowego spirytusu, przez osoby, które zobowiążą się wywieźć zagranicę wyroby spirytusowe, może nastąpić za zezwoleniem Ministra Skarbu, w którem podaje się termin w jakim ma nastąpić wywóz gotowego artykułu.

2. Minister Skarbu może zażądać zabezpieczenia należności monopolowych z tytułu przerobu spirytusu eksportowego. Zabezpieczenie będzie zwolnione, o ile wyroby z zakupionego spirytusu eksportowego zostaną wywiezione zagranicę we właściwym czasie z zachowaniem wszelkich przepisów dotyczących wywozu wyrobów spirytusowych.

5. Tranzyt.

§ 266. 1. Kontrolę tranzytowych przesyłek spirytusu przeprowadza urząd celny w sposób następujący:

a) na stacji wejściowej urzędnicy celni badają całość zamknięć cystern lub naczyń przewozowych i nakładają obok tych zamknięć plomby urzędu celnego; szczegółowe badanie przesyłki należy przeprowadzić jedynie w przypadku stwierdzenia, że zamknięcia nałożone przez zagraniczne urzędy zostały naruszone;

b) na stacji wyjściowej — należy dokładnie zbadać, czy cysterny względnie naczynia oraz urzędowe zabezpieczenia nie zostały naruszone, celem stwierdzenia, czy w czasie przewozu nie usunięto z przesyłki spirytusu. W przypadku stwierdzenia uszkodzenia cystern względnie naczyń lub naruszenia zamknięć urzędowych, należy przeprowadzić szczegółowe zbadanie przesyłki co do ilości i mocy spirytusu i z dokonania tych czynności należy spisać odpowiedni protokół, celem przeprowadzenia dochodzeń.

2. Przeprowadzenie wszystkich urzędowych czynności, o których mowa w ust. 1, ma być stwierdzone zapisem na odnośnym dokumencie przewozowym i ma się odbywać w ten sposób aby przesyłka nie doznała żadnej nieuzasadnionej zwłoki.

3. Dokumenty przewozowe zastępują świadectwa przewozowe.

V. WYRÓB I OPODATKOWANIE DROŻDŻY.

1. Wyrób drożdży.

§ 267. 1. Wyrób drożdży piekarnianych może się odbywać tylko w wytwórniach, specjalnie na ten cel urządzonych noszących nazwę drożdżowni.

2. Do drożdżowni mają zastosowanie postanowienia §§ 49—51, 52 ust. 1 i 3, 54—64, nadto zaś do drożdżowni, które przy wyrobie drożdży wypędzają z brzeczki spirytus, mają zastosowanie przepisy o wyrobie spirytusu.

§ 268. 1. Drożdżownia ma posiadać następujące oddzielne pomieszczenia:
a) do przygotowania zacierów i do fermentacji,
b) do prasowania, formowania, pakowania i banderolowania drożdży,
c) do przechowywania drożdży opakowanych i obanderolowanych,
d) do przechowywania drożdży, którym, po wyjściu z pod prasy nie nadano tego samego dnia formy cegiełek, ani też nie opakowano ich i nie obanderolowano.

2. Okna pomieszczeń wyszczególnionych pod literami b) i d) w ust. 1 mają być zaopatrzone w siatki nadające się do urzędowego zabezpieczenia.

3. Pomieszczenia do przechowywania nieopodatkowanych i nieobanderolowanych drożdży mają znajdować się pod urzędowem zamknięciem.

4. Drożdżownie nie mogą posiadać aparatów destylacyjnych.

§ 269. 1. Przed uruchomieniem drożdżowni przedsiębiorca powinien złożyć inspektorowi K. S. zgłoszenie w dwóch egzemplarzach o zamierzonym wyrobie drożdży według wzoru Nr. 42.

2. Inspektor K. S. po zbadaniu wniesionego zgłoszenia poświadcza na obu egzemplarzach zgłoszenia, że nie znajduje przeszkód do rozpoczęcia wyrobu i jeden egzemplarz zwraca przedsiębiorcy, a drugi przesyła urzędowi skarbowemu.

§ 270. Zabrania się używania do zacierów drożdżowych piany i innych odpadków, pozostających po odcedzeniu i przepłókaniu drożdży.

§ 271. 1. Drożdżownie nie pędzące spirytusu z brzeczki mają zgłaszać w jaki sposób będą niszczyły brzeczkę drożdżową.

2. Brzeczkę należy niszczyć w obecności urzędnika K. S. dozorującego wytwórnię drożdży, który po każdorazowem zniszczeniu brzeczki, czyni o tem krótką wzmiankę w księdze obrachunkowej. Zapis ten w księdze jest zbędny, gdy drożdżownia posiada odpowiednie urządzenia (rurociągi) do automatycznego spływania brzeczki, niezwłocznie po jej oddzieleniu od drożdży, do kanału nieczystości. Urządzenia takie mają być urzędowo zabezpieczone na całej swej długości plombami inspektora K. S.

3. Zabrania się wywożenia brzeczki drożdżowej poza obręb drożdżowni, w której brzeczkę tę otrzymano.

§ 272. 1. Po ukończeniu roku obrachunkowego należy przeprowadzić w drożdżowni roczny obrachunek, zestawić i przenieść remanenty ze starej do nowej księgi obrachunkowej. Do starej księgi obrachunkowej należy zapisać na przychód drożdże, które otrzymano z produktów zatartych przed 1 września danej kampanji, a ustalony w ten sposób ogólny remanent przenieść dopiero do nowej księgi. Cegiełki drożdżowe, pochodzące z powyższych zacierów i oklejane opaskami podatkowemi po pierwszym września, wpisuje się do nowej księgi obrachunkowej.

2. Obliczenia obrotu drożdżowni i kontrolę podatku spożywczego od drożdży dokonywa się przez zestawienie rzeczywistej ilości wyrobionych i zważonych drożdży z ilością drożdży obanderolowanych, z uwzględnieniem wywozu zagranicę oraz strat i braków podanych w ust. 3.

3. Za usprawiedliwione uznaje się przy obrachunku straty i braki spowodowane:
a) nadwagą (§ 274),
b) zniszczeniem zepsutych drożdży (§ 278),
c) użyciem we własnej wytwórni do zadawania drożdżami zacierów.

2. Opaski podatkowe.

§ 273. 1. Niezwłocznie po otrzymaniu opasek z kasy skarbowej, przedsiębiorca powinien ostemplować je pieczęcią firmową drożdżowni. Do ostemplowania należy używać trwałej farby (tuszu). Na każdej opasce ma być zupełnie wyraźny odcisk całej pieczęci firmowej.

2. Przedsiębiorca powinien przechowywać wykupione banderole we wzorowym porządku i tak, aby je można było w każdej chwili łatwo przeliczyć.

§ 274. 1. Drożdże mają być po wyjściu z pod prasy natychmiast odważone.

2. Przed sprzedażą należy sformować drożdże w cegiełki 100 gramowe lub 500 gramowe. Nadwaga na wyschnięcie może wynosić do 5% wagi cegiełek.

3. Do sprawdzania wagi cegiełek należy w oddziale formowania drożdży w cegiełki ustawić legalizowną wagę oraz dostateczną ilość legalizowanych odważników.

4. Prasowanie, ważenie i banderolowanie drożdży może się odbywać wyłącznie w obecności urzędnika K. S. sprawującego stały nadzór.

§ 275. 1. Do zewnętrznego opakowania cegiełek drożdży wolno używać tylko takiego papieru, na którym banderolę można trwale nakleić; w szczególności nie wolno używać w tym celu papieru błyszczącego parafinowanego lub woskowanego.

2. Na opakowaniu każdej cegiełki drożdżowej ma być uwidoczniona waga cegiełki, firma i siedziba drożdżowni.

§ 276. 1. Na opakowane cegiełki drożdżowe należy naklejać opaski podatkowe starannie i trwale dokoła przez całą długość cegiełki w ten sposób, aby opaska pokrywała brzeg opakowania widoczny na jednej z podłużnych stron, a końce jej schodziły się na przeciwległej podłużnej stronie. Opaski naklejane na cegiełki, mają odpowiadać wadze cegiełek.

2. Drożdże wolno wydawać z wytwórni i wprowadzać do wolnego obrotu dopiero po zaopatrzeniu ich w opaski podatkowe (banderole).

3. W miejscach detalicznej sprzedaży wolno dzielić obanderolowane cegiełki drożdży dla sprzedaży cząstkowej spożywcom. Dzielenie ma odbywać się prostopadle do opaski. W zakładzie handlowym wolno przechowywać tylko jedną napoczętą cegiełkę.

4. Zabrania się zdejmowania, względnie odklejania opasek podatkowych, oraz przechowywania poza wytwórnią, wypożyczania, kupna lub sprzedaży opasek.

§ 277. Drożdże, których w dniu wyjścia z pod prasy po odważeniu i zapisaniu w księdze produkcji, nie sformowano w cegiełki, nie opakowano i nieobanderolowano, należy przechowywać w oddzielnem pomieszczeniu pod urzędowem zamknięciem (§ 268 ust. 1 lit. d) w naczyniach, których tarę zaświadczają protokólarnie urzędnicy K. S. przy sprawdzaniu lub w miarę nabywania tych naczyń przez drożdżownie. Waga naczyń przenośnych ma być uwidoczniona na naczyniu.

§ 278. 1. Jeżeli okaże się, że wyprodukowane, a jeszcze nie obanderolowane drożdże, nie są zdatne do użycia, wówczas na żądanie przedsiębiorcy mogą być one zniszczone w obecności dwóch urzędników skarbowych. Przed zniszczeniem urzędnicy K. S. powinni sprawdzić ilość, wagę i przyczyny niezdatności drożdży do użycia.

2. Urzędnicy skarbowi sporządzają w dwóch egzemplarzach protokół zniszczenia drożdży; protokół ten podpisuje również przedsiębiorca wytwórni, względnie zastępca i dwóch świadków. Jeden egzemplarz protokółu należy dołączyć do księgi obrachunkowej, drugi zaś przesłać izbie skarbowej.

§ 279. 1. Naderwane lub uszkodzone opaski podatkowe nie mogą być używane do naklejania na cegiełki drożdżowe, ani też nie mogą być wymieniane w kasie skarbowej. Opaski takie mają być oddawane urzędnikowi K. S. dozorującemu drożdżownię, który przechowuje je do przybycia inspektora K. S. w obecności którego opaski te mają być zniszczone z równoczesnem sporządzeniem protokółu.

2. Na mocy takich protokółów zniszczone opaski wpisuje się na rozchód w księdze obrachunkowej drożdżowni.

3. W przypadkach ujawnienia w drożdżowniach opasek w ilości większej od zapasu, wynikającego z obrachunku odnośnej księgi, urzędnik stałego nadzoru powinien niezwłocznie opieczętować cały zapas, znajdujących się w przedsiębiorstwie opasek podatkowych, sporządzić odpowiedni protokół, przeprowadzić szczegółowe dochodzenie w celu stwierdzenia przyczyn i o wyniku donieść niezwłocznie urzędowi skarbowemu.

§ 280. Zezwolenia na wydawanie z wytwórni wolnych od podatku drożdży w stanie płynnym, przeznaczonych do celów przetwórczych na artykuły niespożywcze, wydaje Minister Skarbu. Drożdże te pozostają pod kontrolą skarbową do chwili wzięcia ich do procesu przetwórczego.

3. Składnice.

§ 281. 1. Zabrania się przerabiania i zmieniania formy drożdży poza wytwórnią, jak również wydawania drożdży niesformowanych z wytwórni.

2. Minister Skarbu może jednak zezwolić krajowym wytwórniom drożdży na urządzenie w miejscach znaczniejszego zbytu drożdży osobnych składnic pod firmą drożdżowni, w których magazynowanoby drożdże, wyprodukowane w wytwórni, formowano je w cegiełki i banderolowano.

3. Składnice mają odpowiadać następującym warunkom:

a) wywóz niesformowanych drożdży z wytwórni do składu fabryki ma odbywać się w zamkniętych urzędowo naczyniach drewnianych, uprzednio urzędowo starowanych;

b) o zamierzonym wywozie każdej przesyłki drożdży do składnicy przedsiębiorca wytwórni, względnie jej kierownik, powinien zawiadomić urzędnika K. S., dozorującego wytwórnię, pismem, sporządzonem w 3 egzemplarzach według wzoru Nr. 43. Urzednik ten sprawdza wagę ładunku, podpisuje wszystkie egzemplarze oznajmienia, zabezpiecza naczynia z drożdżami zapomocą plomb i przesyła jedno oznajmienie urzędnikowi, dozorującemu składnicę. Pozostałe 2 egzemplarze oznajmienia oddaje przedsiębiorstwu. jedno z tych oznajmień służy za dokument towarzyszący przesyłce, drugie zaś jako dokument rozchodowy drożdżowni. Ilość wywiezionych drożdży należy zapisać do osobnej kolumny rozchodu księgi obrachunkowej;

c) urzędnik K. S., dozorujący składnicę, sprawdza wagę przesyłki po jej nadejściu, potwierdza odbiór na oznajmieniu i wtórniku tegoż i zwraca urzędnikowi K. S., dozorującemu wytwórnię, który dołącza potwierdzone oznajmienie do odnośnej pozycji rozchodu;

d) kierownik składnicy zapisuje na przychód do księgi obrachunkowej przyjętą ilość drożdży i dołącza do odnośnej pozycji wtórnik oznajmienia;

e) formowanie drożdży w cegiełki i banderolowanie ich ma się odbywać w ten sam sposób, jak w wytwórni drożdży;

f) przedsiębiorca drożdżowni powinien uiścić we właściwej kasie skarbowej w przeciągu 7 dni podatek od ewentualnych ubytków, stwierdzonych w składnicy, a stanowiących różnicę pomiędzy wagą ustaloną w wytwórni i wagą stwierdzoną w składnicy;

g) po rocznym obrachunku (§ 272) księgę obrachunkową składnicy wraz z jej załącznikami dołącza się do księgi obrachunkowej drożdżowni.

4. Obrót z zagranicą.

§ 282. 1. Podania o zezwolenia na przywóz drożdży z zagranicy należy składać do Ministerstwa Skarbu (art. 23) za pośrednictwem izb skarbowych.

2. Na podstawie udzielonych zezwoleń drożdże mogą być sprowadzane z zagranicy przez urzędy celne I klasy i tylko przez osoby, opłacające świadectwo przemysłowe I kategorji dla przedsiębiorstw handlowych oraz zakłady przemysłowe dla własnej produkcji.

3. Nie mogą trudnić się przywozem drożdży z zagranicy w celach handlowych osoby, znajdujące się w stanie upadłości.

4. Minister Skarbu może uwolnić przedsiębiorców drożdżowni od obowiązku formowania w cegiełki drożdży zarodowych, sprowadzanych z zagranicy do dalszego przerobu.

5. Urzędy celne wydają opaski podatkowe (banderole) tylko osobom, które przedstawią odpowiednie zezwolenie.

§ 283. 1. Przywożone z zagranicy drożdże mają być sformowane w cegiełki 100-gramowe lub 500-gramowe. Nadwaga na wyschnięcie może wynosić do 5% wagi cegiełki.

2. Obanderolowanie drożdży zagranicznych ma się odbywać pod nadzorem urzędników celnych, po rewizji celnej, lecz przed wypuszczeniem towaru z urzędu celnego.

3. Opaski podatkowe (banderole) nabyte w kasie urzędu celnego należy nałożyć na opakowanie cegiełki w sposób, przepisany w § 276. Przed użyciem opasek urząd celny oznacza je swoją pieczęcią.

4. Po obanderolowaniu urząd celny wydaje drożdże odbiorcy, względnie osobie upoważnionej do rozporządzenia towarem, przyczem mają zastosowanie postanowienia § 247 ust. 2.

§ 284. 1. Wywóz drożdży zagranicę może nastąpić albo w stanie sformowanym (bez banderoli) lub niesformowanym w naczyniach lub skrzyniach, nadających się do nałożenia zabezpieczeń urzędowych.

2. Przedsiębiorca powinien prowadzić oddzielną księgę kontroli drożdży wysyłanych zagranicę według wzoru Nr. 18.

§ 285. 1. O każdej zamierzonej wysyłce drożdży zagranicę, względnie na obszar w. m. Gdańska obowiązany jest przedsiębiorca przed dokonaniem wysyłki przesłać właściwemu inspektorowi K. S. oznajmienie (wzór Nr. 44) względnie wzór przewidziany w art. 207 i 208 umowy z dnia 24 października 1921 r. zawartej pomiędzy Polską a w. m. Gdańskiem (zał. do Dz. U. R. P. z 1922 r. Nr. 16, poz. 139). Przed przybyciem urzędników K. S. nie wolno drożdży, przeznaczonych na wywóz, pakować do skrzyń lub naczyń.

2. Odprawa drożdży, przeznaczonych na wywóz zagranicę może się odbywać tylko w naczyniach lub skrzyniach, starowanych i napełnianych w obecności odprawiających je urzędników skarbowych; drożdże razem z opakowaniem odważa się na legalizowanej wadze.

3. Naczynia lub skrzynie z drożdżami należy zabezpieczyć urzędowo plombami i przekazać właściwemu urzędowi celnemu I klasy, wyznaczając jednocześnie przybliżony termin dostawy do tego urzędu. Wyniki odprawy, ilość i numery plomb na poszczególnych naczyniach i skrzyniach, tudzież przybliżony termin dostawy do urzędu celnego zaznacza inspektor K. S. w trzech egzemplarzach oznajmienia. Wypełnione w powyższy sposób oznajmienie odsyła urzędnik K. S. właściwemu urzędowi celnemu, drugi egzemplarz oznajmienia towarzyszy przesyłce drożdży jako dokument przewozowy, trzeci egzemplarz oznajmienia pozostaje w miejscu wywozu. Ilość drożdży odprawionych z wytwórni zagranicę zapisuje się do rubryki rozchodu drożdży nieobanderolowanych w księdze obrachunkowej danej wytwórni oraz w księdze kontroli drożdży wysłanych zagranicę, przyczem dokonywujący odprawy urzędnik K. S. stwierdza wpisy w księdze własnoręcznym podpisem.

4. Przesyłka drożdży ma być dostarczona do urzędu celnego z nienaruszonemi plombami urzędowemi w terminie oznaczonym w oznajmieniu.

5. Urząd celny dokonywa odprawy celnej, sprawdza stan zabezpieczeń, całość naczyń i skrzyń, ich liczbę, wagę i zgodność dostawionej przesyłki z otrzymanem oznajmieniem .W razie powzięcia wątpliwości co do zawartości przesyłki, urząd celny może według swego uznania zarządzić ściślejszą rewizję przesyłki.

VI. WYRÓB I OPODATKOWANIE KWASU OCTOWEGO.

1. Przepisy ogólne.

§ 286. 1. Kwas octowy o mocy 60% i wyżej uznaje się w rozumieniu niniejszego rozporządzenia za kwas octowy nadający się do celów spożywczych.

2. Kwas octowy o mocy niższej od 60% ma być w miarę otrzymywania z aparatu badany na czystość zgodnie z przepisami podanemi w załączniku L, dla stwierdzenia, czy nadaje się do celów spożywczych.

3. Kwas octowy może być wypuszczany do wolnego obrotu do spożycia o ile posiada moc 80% wagowych lub wyższą (esencja octowa).

4. Kwas octowy o mocy niższej niż 80%, nadający się do spożycia, może być wydawany tylko do dalszego przerobu. Przed wydaniem do przerobu na kwasie tym ciąży podatek spożywczy.

§ 287. 1. Kwas octowy nie nadający się do spożycia (kwas techniczny) nie podlega podatkowi spożywczemu, skażaniu i kontroli nad zużyciem.

2. Kwas octowy, nadający się do celów spożywczych (§ 286 ust. 1), może być wydawany do dalszego przerobu na cele niekonsumcyjne bez podatku, jedynie za zezwoleniem izby skarbowej, właściwej dla miejsca zakładów przerobu, w stanie skażonym; w wyjątkowych przypadkach, gdy wymaga tego proces przerobu, izba skarbowa może zezwolić na wydanie takiego kwasu w stanie nieskażonym.

3. Postanowienia ust. 3 art. 58 nie dotyczą kwasu octowego przeznaczonego do dalszego przerobu na cele niekonsumcyjne.

§ 288. 1. Przedsiębiorca wytwórni lub zakładu oczyszczania obowiązany do zapłaty podatku spożywczego od esencji octowej, wydanej do wolnego obrotu, powinien obliczyć kwotę należnego podatku i wpłacić ją we właściwej kasie skarbowej lub za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności przed wypuszczeniem esencji octowej z zakładu.

2. Przy uiszczaniu podatku przedsiębiorca obowiązany na deklaracji płatniczej lub na blankiecie czekowym wyszczególnić kwoty:

a) podatku spożywczego,
b) 10%-wego dodatku nadzwyczajnego do podatku oraz
c) dodatku komunalnego.

3. Wytwórnie oraz zakłady oczyszczania obowiązane są kwity na uiszczony podatek okazywać na każde żądanie urzędników K. S.

§ 289. Izba skarbowa na prośbę przedsiębiorstwa zwolni je od obowiązku uiszczania podatku od tych ilości kwasu octowego, nadającego się do spożycia, które uległy zniszczeniu wskutek nieprzewidzianych wypadków w wytwórni lub w zakładzie oczyszczania względnie w czasie przewozu pod węzłem podatku, pod warunkiem, że przedsiębiorca niezwłocznie zawiadomił o zaszłym wypadku urzędnika K. S., którego siedziba znajduje się najbliżej miejsca wypadku, oraz że fakt zniszczenia i ilość zniszczonego kwasu octowego zostały udowodnione przeprowadzonem dochodzeniem.

§ 290. 1. Nieskażonego kwasu octowego, zdatnego do spożycia a zwolnionego od podatku do dalszego przerobu, można używać tylko w tem przedsiębiorstwie i do tych celów, jakie w zezwoleniu izby skarbowej wymieniono.

2. Zakłady przerabiające nieskażony kwas octowy, nadający się do spożycia, obowiązane są przechowywać go w miejscu oznajmionem, w zbiornikach dokładnie wymierzonych i zaopatrzonych w laski lub szkła wzierne względnie w naczyniach wytarowanych.

3. Naczynia, w których przechowuje się w miejscu przerobu nieskażony kwas octowy nadający się do spożycia, mają być urzędowo zabezpieczone; z miejsc tych urzędnik K. S. wydaje kwas octowy do przerobu w miarę faktycznej potrzeby.

§ 291. 1. Ilość bezwodnego kwasu oblicza się w sposób podany w załączniku L.

2. Wytwórnie lub zakłady oczyszczania kwasu octowego obowiązane są dostarczyć swoim kosztem odczynników, przyrządów i narzędzi mierniczych niezbędnych do badania kwasu, które należy przechowywać pod urzędowem zabezpieczeniem.

3. Odczynniki do badania kwasu mają być zaopatrzone w zaświadczenie P. M. S. o przydatności do tego celu, a przyrządy i narzędzia miernicze mają być legalizowane.

§ 292. Na etykietach naczyń, napełnianych esencją octową ma być uwidoczniona dokładnie nazwa i adres zakładu, w którym dokonano rozlewu, moc esencji i waga netto.

§ 293. W razie stwierdzenia przy rewizji obrachunkowej wytwórni lub zakładu oczyszczania nadwyżek lub ubytków kwasu octowego, nadającego się do spożycia (§ 286 ust. 1), należy niezwłocznie zapisać nadwyżki na przychód, ubytki zaś na rozchód. Za stwierdzone przy rewizjach ubytki podatek spożywczy ma być niezwłocznie uiszczony.

§ 294. 1. Do zakładów wyrobu i oczyszczania kwasu octowego mają odpowiednie zastosowanie postanowienia §§ 49—51 ust. 1 i 3, 54—56, 58—60 i 62—64.

2. W zakresie obrotu z zagranicą do kwasu octowego mają odpowiednie zastosowanie przepisy dotyczące drożdży.

2. Urządzenia, ruch wytwórni i magazynowanie.

§ 295. Kwas octowy, nadający się do spożycia wolno przechowywać, rozlewać i pakować tylko w pomieszczeniach zgłoszonych władzy skarbowej. Poszczególne rodzaje kwasu gotowego należy przechowywać każdy osobno w osobnych pomieszczeniach lub osobnych odziałach wspólnego magazynu. Naczynia z goto-

wym kwasem należy ustawiać w miarę możności w takim porządku, aby można je było łatwo obejrzeć i przeliczyć.

§ 296. Do celów związanych z odbiorem, odprawą i sprawdzaniem kwasu w wytwórniach i zakładach oczyszczania, powinien przedsiębiorca nabyć i utrzymywać w dobrym stanie wagę z odważnikami, tudzież niezbędne przyrządy, pojemniki i legalizowane narzędzia miernicze.

§ 297. 1. Przedsiębiorcy wytwórni i zakładów oczyszczania kwasu octowego powinni oznajmić rozpoczęcie ruchu właściwemu inspektorowi K. S. przynajmniej na 14 dni przed uruchomieniem.

2. Oznajmienie, które składa się w dwóch egzemplarzach, ma zawierać: a) czas trwania oczyszczania, b) ilość w jednostkach wagowych kwasu surowego, który ma być poddany oczyszczeniu.

3. Oznajmienie wnosić należy na okres miesięczny.

4. W razie konieczności zmian w oznajmionym ruchu, należy złożyć nowe oznajmienie w sposób przepisany w ustępach poprzednich.

§ 298. 1. Każde wstrzymanie robót oczyszczania na czas ponad dwa dni należy oznajmić inspektorowi K. S. co najmniej na trzy dni przed wstrzymaniem ruchu. Jeżeli wstrzymanie ruchu następuje z powodu przeszkód niedających się przewidzieć należy złożyć oznajmienie natychmiast po wstrzymaniu ruchu.

2. Na okres wstrzymania ruchu dłuższy niż dwa tygodnie aparaty służące do oczyszczania kwasu należy wziąć pod urzędowe zamknięcie, które ma być nałożone w sposób uniemożliwiający użycie tych aparatów. Nałożenia i zdjęcia zamknięć urzędowych dokonywa urzędnik K. S., pełniący stały nadzór przedsiębiorstwa. W razie konieczności (np. naprawy lub zmiany aparatów) inspektor K. S. może zwolnić przedsiębiorstwo od tego wymagania.

§ 299. 1. Na każdem przewozowem naczyniu z kwasem octowym przeznaczonym tak do spożycia, jak do przerobu, ma być uwidoczniona w sposób wyraźny firma wytwórni względnie zakładu oczyszczania kwasu w brzmieniu zgodnem z zapisem w rejestrze handlowym, waga netto nalanego kwasu, jego moc, wreszcie jakość kwasu (esencja octowa, kwas octowy techniczny, kwas octowy czysty, przeznaczony do przerobu, kwas octowy skażony).

2. Naczynia przenośne, służące do przechowywania w magazynie kwasu octowego zdatnego do spożycia, mają posiadać uwidocznioną na samem naczyniu tarę, ustaloną przy udziale urzędnika stałego nadzoru.

§ 300. 1. Napełnianie naczyń przeznaczonych do przechowywania i przewozu kwasu octowego, nadającego się do spożycia, może się odbywać tylko pod nadzorem urzędnika K. S. sprawującego stały nadzór przedsiębiorstwa.

2. Napełnianie naczyń, o których mowa w ust. 1, należy uskuteczniać po otrzymaniu kwasu nadającego się do spożycia z aparatu, najpóźniej zaś dnia następnego.

3. Napełnione w sposób, przewidziany w ustępach poprzednich, naczynia mogą być przechowywane tylko w specjalnie na ten cel przeznaczonym magazynie, który pozostaje stale pod urzędowem zamknięciem. Magazyn taki może mieć tylko jedno połączenie nazewnątrz bądź bezpośrednio, bądź przez lokal przedsiębiorstwa. Okna magazynu mają być zaopatrzone w kraty żelazne lub siatki druciane, zabezpieczone urzędowo od wewnątrz, uniemożliwiające wyprowadzenie kwasu z magazynu. Napełnione naczynia mają być oddane do magazynu bezzwłocznie po ukończeniu związanych z tem czynności urzędowych.

4. Niezwłocznie po napełnieniu naczyń kwasem nadającym się do spożycia, zważeniu i oddaniu kwasu do magazynu na przechowanie, otrzymany kwas octowy ma być zapisany na przychód w księdze kontroli oczyszczania kwasu octowego.

§ 301. 1. Wywóz kwasu z wytwórni lub z zakładu oczyszczania może być dokonany jedynie pod dozorem K. S. bez względu na to, czy chodzi o kwas podlegający podatkowi spożywczemu, czy też wolny od tego podatku.

2. Przedsiębiorca względnie jego zastępca zawiadamia o wywozie urzędnika stałego nadzoru, przyczem o ile chodzi o wywóz kwasu zdatnego do spożycia przedstawia świadectwo przewozowe (wzór Nr. 48), wypełniając wszystkie trzy części druku.

3. Gdy ma być wywieziony kwas, nadający się do spożycia w stanie nieskażonym, urzędnik K. S. zaznacza na świadectwie, że podatek spożywczy został uiszczony, pokredytowany, względnie że kwas wysyła się pod węzłem podatku.

4. Wydany z magazynu kwas octowy ma być usunięty z obrębu przedsiębiorstwa najpóźniej w ciągu dnia następnego po dokonanej odprawie.

5. Grzbiet świadectwa przewozowego służy jako dokument stwierdzający prawidłowość zapisu w księdze obrotu i podatku od kwasu odnośnej pozycji rozchodu. Świadectwo przewozowe oraz wtórnik towarzyszy przesyłce do miejsca przeznaczenia, przyczem świadectwo pozostaje u osoby odpierającej kwas, zaś wtórnik ma być zwrócony wytwórni z podpisem osoby odbierającej.

6. Przesyłki kwasu octowego, nadającego się do spożycia, przewożone pod węzłem podatku podlegają niezależnie od przepisów ust. 5 obowiązkowi urzędowego zabezpieczenia naczyń na czas przewozu oraz przyjęcia przy udziale najbliżej urzędującego organu K. S., do którego należy kierować wtórnik świadectwa przewozowego.

3. Skażanie kwasu octowego.

§ 302. 1. Skażaniu podlega tylko kwas octowy zdatny do spożycia, wydany do dalszego przerobu na cele niekonsumcyjne.

2. Skażania dokonywa się środkami, wymienionemi w załączniku M do niniejszego rozporządzenia. Izba skarbowa może zezwolić na skażanie kwasu octowego także innemi środkami, po uprzedniem jednak zasięgnięciu opinji i zbadaniu środków przez P. M. S.

3. Skażanie odbywa się w miejscu odprawy, przed wydaniem z wytwórni lub z zakładu oczyszczania. Izba skarbowa może zezwolić w wyjątkowych wypadkach na skażanie kwasu w miejscu przerobu.

§ 303. 1. Skażać można jednorazowo niemniej niż 200 kg kwasu zdatnego do spożycia. Urząd skarbowy może jednak w poszczególnych przypadkach zezwolić na wyjątki.

2. Środków skażających a także środków badania, naczyń i przyrządów, potrzebnych do przeprowadzenia skażenia i stwierdzenia czy skażenie zostało dokonane w sposób należyty, powinien dostarczyć ten, kto zgłasza kwas do skażenia.

3. Wytwórnie i zakłady oczyszczania kwasu octowego mogą poddać skażeniu dozwolonemi środkami dowolną ilość o zawartości ponad 200 kg kwasu zdatnego do spożycia, także przed otrzymaniem zamówień, już w chwili przystąpienia do napełniania naczyń gotowym kwasem. Skażanie może nastąpić bądź w specjalnie na ten cel przeznaczonym zbiorniku lub w naczyniach już po ich nalaniu i ma być dokonane pod nadzorem urzędnika K. S. ,ze sporządzeniem o tem odnośnego protokółu.

VII. ALKOHOL METYLOWY I WYŻSZE ALKOHOLE.

§ 304. 1. Alkohol metylowy, wypuszczany z wytwórni lub rozlewni do obrotu handlowego w naczyniach o pojemności poniżej 10 litrów, może być sprzedawany wyłącznie pod nazwą «alkohol metylowy», przyczem alkohol ten powinien być barwiony i zabarwienie to powinno wyraźnie różnić się od zabarwienia spirytusu skażonego środkiem ogólnym (denaturat). Nadto naczynia (butelki, blaszanki i t. p.) mają być zaopatrzone w etykiety, na których ma być podana nazwa i siedziba firmy (ust. 1 w brzmieniu Dz. U. poz. 235/35).

2. Zabrania się używania opakowań i etykiet, mogących wzbudzić mniemanie, że zawarty w naczyniach alkohol metylowy jest spirytusem skażonym środkiem ogólnym (denaturat).

3. Wytwórnie lub rozlewnie alkoholu metylowego mają być zgłosozne urzędowi skarbowemu w terminie do dni 14 przed ich uruchomieniem i podlegają one kontroli w zakresie podanym w ust. 1 i 2.

§ 305. Uruchomienie zakładów wyrobu wyższych alkoholi, przy których produkcji otrzymywać się będzie alkohol etylowy, może nastąpić jedynie po uprzedniem uzyskaniu zezwolenia na wyrób spirytusu (art. 19). (Brzmienie § 305 wedl Dz. U. poz. 235/35).

VIII. SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH, SPIRYTUSU NA CELE DOMOWO-LECZNICZE, SPIRYTUSU PEJSACHOWEGO I DENATURATU.

§ 306. 1. Sprzedaż napojów alkoholowych dzieli się na:

a) sprzedaż hurtową,

b) sprzedaż detaliczną.

Prowadzenie każdej z tych sprzedaży wymaga z wyjątkami, o których mowa w ust. 3—6 niniejszego paragrafu oraz w § 317, osobnego zezwolenia władz skarbowych.

2. Przez hurtową sprzedaż napojów alkoholowych, z wyjątkiem napojów winnych, rozumie się sprzedaż tych napojów detalicznym zakładom sprzedaży, przez sprzedaż zaś detaliczną — sprzedaż innym odbiorcom (konsumentom). Cechy hurtowej i detalicznej sprzedaży napojów winnych określają przepisy ustawy z dnia 22 października 1931 r. o opodatkowaniu wina i miodu syconego (Dz. U. R. P .Nr. 99, poz. 763).

3. Hurtowa sprzedaż monopolowych wyrobów wódczanych oraz spirytusu na cele domowo-lecznicze przez osoby, prowadzące tę sprzedaż na mocy umów, zawieranych z P. M. S., nie wymaga zezwolenia władz skarbowych.

4. Wytwórnie napojów alkoholowych mogą prowadzić bez osobnego zezwolenia hurtową sprzedaż tych produktów ze składów fabrycznych przy wytwórniach.

5. Osoby uprawnione do prowadzenia hurtowej sprzedaży piwa mogą sprzedawać piwo nietylko detalicznym zakładom sprzedaży, lecz także i innym odbiorcom, w tych przypadkach jednak w ilości nie mniejszej, niż 10 litrów jednorazowo.

6. Przedsiębiorcy detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych mogą odstępować sobie te napoje.

7. Postanowienia punktów 1, 2, 4 i 6 niniejszego paragrafu mają zastosowanie również do spirytusu na cele domowo-lecznicze oraz spirytusu owocowego i pejsachowego (§ 306 w brzmieniu Dz. U. 12/34).

§ 307. 1. Zezwolenia na hurtową i detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych wydaje urząd skarbowy oznaczonej osobie fizycznej lub prawnej na ściśle oznaczone miejsce i rodzaj sprzedaży po zasięgnięciu opinji powiatowej władzy administracji ogólnej. Zezwolenia te wydaje się na czas nieograniczony lub na pewien oznaczony okres czasu. Zezwolenia na oznaczony okres czasu mogą być wydawane na czas nie dłuższy niż 12 miesięcy.

2. Zezwolenia na hurtową sprzedaż napojów alkoholowych dzielą się na:

a) zezwolenia na hurtową sprzedaż wszelkich napojów alkoholowych, z wyjątkiem wódek monopolowych i spirytusu na cele domowo-lecznicze,

b) zezwolenia na hurtową sprzedaż wyłącznie napojów winnych i piwa, lub tylko jednego z tych rodzajów napojów.

3. Zezwolenia na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych uprawniają do sprzedaży wszelkich napojów alkoholowych, spirytusu na cele domowo-lecznicze oraz spirytusu owocowego i pejsachowego i mogą być z prawem wyszynku lub bez praw wyszynku. Zezwolenia na wyszynk uprawniają również do wykonywania sprzedaży wyrobów, o których mowa wyżej, w czasie gdy zakład jest czynny, w naczyniach zamkniętych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

4. Sprzedaż napojów alkoholowych w czasie zabaw i widowisk na okres nie dłuższy, niż 24 godzin, odbywa się na podstawie zezwoleń, które mogą być wydawane w imieniu urzędu skarbowego przez inspektora K. S. (§ 307 w brzmieniu Dz. U. 12/34).

§ 308. 1. Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wygasają w przypadkach:

a) śmierci względnie utraty osobowości prawnej przez uprawnionego,

b) upływu czasu, na jaki zezwolenie zostało wydane,

c) zrzeczenia się zezwolenia,

d) nieuiszczenia przepisanej opłaty patentowej w przeciągu dwóch miesięcy po terminie wyznaczonym w art. 62 ust 6,

e) niewykonywania sprzedaży przez okres 3 miesięcy, względnie nieuruchomienia sprzedaży w przeciągu tego okresu, licząc od daty doręczenia zezwolenia, o ile urząd skarbowy nie wyraził zgody na późniejsze uruchomienie sprzedaży,

f) zezwolenia na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych gasną nadto w przypadkach, przewidzianych w ustawie przeciwalkoholowej.

2. Przepisy ust. 1 punktów d) i e) mają zastosowanie także do stałych zezwoleń na sprzedaż sezonową z tą zmianą, że uprawnienia te tracą ważność w razie nieuruchomienia względnie niewykonywania sprzedaży przez przeciąg jednego sezonu, w którym sprzedaż ma być corocznie wykonywaną (§ 308 w brzmieniu Dz. U. poz. 12/34).

§ 309. Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych mogą być cofnięte:

1. bez wypowiedzenia:

a) gdy zajdą lub zostaną ujawnione okoliczności, przewidziane w p. f) § 310,

b) w razie, gdy uprawniony do prowadzenia sprzedaży naruszy postanowienia art. 61 lub § 314 ust. 1,

c) w razie niewykonania sprzedaży przez okres 2 tygodni, o ile urząd skarbowy nie wyraził zgody na czasowe zaprzestanie wykonywania sprzedaży.

2. Za 3 miesięcznem wypowiedzeniem — w razie naruszenia przez sprzedawcę postanowień §§ 311 ust. 2, 312 ust. 2 i 3 i 315.

3. Bez podania powodów za 12 miesięcznem wypowiedzeniem (§ 309 w brzmieniu Dz. U. poz. 12/34).

§ 310. 1. Nie mogą otrzymać zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, ani pełnić funkcji zastępców (§ 311):

a) posłowie i senatorowie R. P., oraz posłowie Sejmu Śląskiego,

b) funkcjonarjusze publiczni i wojskowi w służbie czynnej oraz ich małżonkowie,

c) osoby stale zamieszkałe poza granicami Państwa,

d) osoby nieposiadające pełnej zdolności do działań prawnych, z wyjątkiem niepełnoletnich spadkobierców zmarłych posiadaczy uprawnień na sprzedaż napojów alkoholowych. Udzielenie zezwolenia w tych przypadkach może jednak nastąpić tylko pod warunkiem prowadzenia sprzedaży przez upoważnionego zastępcę,

e) osoby przeciw którym wdrożono postępowanie upadłościowe,

f) osoby karane sądownie za zbrodnie lub występki na karę pozbawienia wolności ponad 3 miesiące, lub grzywną odpowiadającą temu wymiarowi kary,

g) osoby, które na skutek dwukrotnego ukarania z ustawy przeciwalkoholowej, uznano trwale lub czasowo za niezdolne do posiadania zezwolenia — w ciągu okresu, na który orzeczono niezdolność,

h) osoby nieposiadające obywatelstwa polskiego, o ile istniejące traktaty lub konwencje nie zawierają odrębnych w tym względzie postanowień.

2. Zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych ulega unieważnieniu w przypadku uzyskania go przez wprowadzenie władzy w błąd skutkiem przedstawienia dowodów, wymaganych do uzyskania takiego zezwolenia, które okazały się nieprawdziwemi (ust. 2 dodano w Dz. U. poz. 12/34).

§ 311. 1. Zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych jest przywiązane do osoby, która je otrzymała i nie może być odstępowane innym osobom.

2. Obowiązkiem uprawnionego do sprzedaży napojów alkoholowych jest prowadzenie tej sprzedaży osobiście. Urząd skarbowy może na prośbę uprawnionego zezwolić na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przez zastępcę, przyczem zatwierdzenie zastępcy może uzależnić od złożenia przez niego deklaracji, iż przyjmuje solidarną odpowiedzialność z uprawnionym za wszelkie należności Skarbu Państwa i P. M. S. z tytułu prowadzenia sprzedaży przez czas zastępstwa. Uprawniony do sprzedaży napojów alkoholowych odpowiada osobiście za naruszenie przez zastępców lub personel pomocniczy przepisów, normujących sprzedaż napojów alkoholowych (ust. 2 w brzmieniu Dz. U. poz. 12/34).

§ 312. 1. W pomieszczeniach przedsiębiorstw handlowych, nieposiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, lub posiadających tylko zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych bez prawa wyszynku nie wolno ich spożywać nawet, gdyby napoje te były przez gości nabyte w innem miejscu i przyniesione do zakładu.

2. W zakładach z wyłączną sprzedażą napojów alkoholowych bez prawa wyszynku nie mogą się również znajdować żadne urządzenia, które mogłyby służyć do wyszynku tych napojów.

3. Zakłady detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych z prawem wyszynku nie mogą posiadać spirytusu na cele domowo-lecznicze i spirytusu owocowego lub pejsachowego w naczyniach otwartych, ani sprzedawać tego spirytusu do spożycia na miejscu; zakłady zaś detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych bez prawa wyszynku — nie mogą posiadać w naczyniach otwartych zarówno spirytusu na cele domowo-lecznicze lub spirytusu owocowego i pejsachowego, jak i innych napojów alkoholowych.

4. Nie wolno napojów alkoholowych przechowywać poza pomieszczeniami, objętemi zezwoleniem na sprzedaż. Zakłady, uprawnione do sprzedaży tych napojów mogą jednak posiadać za zgodą władzy udzielającej zezwolenia, oddzielne pomieszczenia do przechowywania zapasów napojów alkoholowych.

5. Zabrania się przechowywać w zakładach sprzedaży napojów alkoholowych, w naczyniach nieposiadających etykiet, wskazujących pochodzenie spirytusu bądź napojów alkoholowych (firmę i siedzibę wytwórni).

6. W zakładach handlowych, nieposiadających uprawnienia do sprzedaży napojów alkoholowych, zabrania się przechowywania tych napojów (ust. 3 i 5 w brzmieniu Dz. U. poz. 12/34).

§ 313. Każdy zakład ze sprzedażą napojów alkoholowych ma mieć widoczny napis w języku polskim z oznaczeniem firmy, nazwiska właściciela i rodzaju prowadzonej sprzedaży odpowiednio do posiadanego uprawnienia. Bufety ze sprzedażą napojów alkoholowych przy klubach, stowarzyszeniach, i t. p. oraz na zabawach publicznych mają znajdować się w pomieszczeniach tych zakładów i instytucyj, do użytku których są przeznaczone.

§ 314. 1. Przedsiębiorcy zakładów ze sprzedażą napojów alkoholowych powinni zaopatrywać się w napoje alkoholowe wyłącznie w zakładach uprawnionych do sprzedaży tych napojów.

2. Przedsiębiorcy detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych obowiązani są do sprzedaży wyrobów Państwowego Monopolu Spirytusowego i do posiadania zapasu tych wyrobów w ilości, która według oceny właściwego terytorjalnie urzędu skarbowego jest potrzebna dla zabezpieczenia miejscowego zapotrzebowania.

3. Przedsiębiorcy detalicznej sprzedaży npaojów alkoholowych, z wyjątkiem zakładów restauracyjnych, uiszczających opłaty patentowe według stawek dla klasy I i II miejscowości obowiązani są do przyjmowania od konsumentów zwrotnych butelek po wyrobach monopolowych, wypłacania knsumentom za te butelki cen, określanych przez Ministra Skarbu i dostarczania tych butelek P. M. S. do punktów przez niego wskazanych; za czynności te przedsiębiorcy detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych otrzymywać będą od P. M. S. oprócz zwrotu cen wypłaconych za dostarczone P. M. S. butelki prowizję ustalaną przez Ministra Skarbu. Ceny, które mają być wypłacane przez detalicznych sprzedawców konsumentom za przyjmowane zwrotne butelki, prowizję dla sprzedawców za skup tych butelek, oraz warunki, którym odpowiadać mają skupywane dla P. M. S. zwrotne butelki, ustalać będzie Minister Skarbu w drodze osobnych zarządzeń, ogłaszanych w «Monitorze Polskim» (ustęp 2 w brzmieniu Dz. U. 12/34: ust. 3 dodano w Dz. U. poz. 12/34).

§ 315. 1. W każdym zakładzie detalicznej sprzedaży mają znajdować się na widocznem i dostępnem dla publiczności miejscu cenniki sprzedawanych wyrobów alkoholowych. Cenniki mają się znajdować po jednym na każdym bufecie oraz na każdej sali zakładu, a ponadto na żądanie mają być okazywane gościom przy stole, i tylko po cenie uwidocznionej na nich wolno sprzedawać napoje alkoholowe. Monopolowe wyroby wydawane do spożycia poza zakładem mają być sprzedawane po cenie oznaczonej na etykiecie.

2. O ile zakład sprzedaży napojów alkoholowych umieszcza w oknie wystawowem wódki niemonopolowe, obowiązany jest umieścić także wyroby monopolowe.

§ 316. 1. Piwo może być nalewane do butelek poza browarem w hurtowych miejscach sprzedaży; przy rozlewie nie wolno mieszać piw różnych gatunków, ani piw pochodzących z różnych browarów, ani podawać lub dolewać czegokolwiek. Butelki mają być zaopatrzone w etykiety, na których obok firmy browaru ma być umieszczony napis z firmą i adresem rozlewni.

2. Urząd Skarbowy może zezwolić na butelkowanie piwa przy zachowaniu warunków, o których mowa w ustępie poprzednim, również w detalicznych miejscach sprzedaży po sprawdzeniu, czy pomieszczenie, przeznaczone na rozlew piwa do butelek, jest odpowiednie. Zezwolenia takie będą wydawane na czas nieograniczony z zastrzeżeniem prawa odwołania bez odszkodowania w każdym czasie, przyczem może być przyznany termin likwidacyjny do 4 tygodni.

3. Przedsiębiorcy, prowadzącemu wyszynk piwa nie wolno mieszać piwa z napojami, naśladującemi piwo (napoje słodowe i t. p.) nieopłacającemi podatku spożywczego na mocy przepisów ustawy o opodatkowaniu piwa. Na każdym kurku rozlewowym przedsiębiorca obowiązany jest niezależnie od cennika na bufecie, o którym mowa w § 315, umieścić widoczny dla spożywczy napis, zawierający określenie jakości piwa (porter, jasne, słodowe i t. p.), nazwę browaru i cenę szklanki z podaniem jej pojemności, zaś w pomieszczeniach, w których niema aparatu wyszynkowego lub aparat jest dla spożywcy niewidoczny, napis ma być umieszczony na innem widocznem miejscu.

4. W przedsiębiorstwach sprzedaży detalicznej nie wolno zbywać ani też podawać piwa w butelkach, pozbawionych etykiet lub innych widocznych znaków, które wskazują gatunek piwa (pełne, dubeltowe, mocne), jego jakość (porter, jasne, słodowe i t. p.), pochodzenie i ewentualnie miejsce rozlewu (§ 316 w brzmieniu Dz. U. poz. 12/34).

§ 317. Sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości do $4^1/_2\%$ alkoholu oraz piwa odbywa się w trybie zgłoszenia (rejestracji). Zgłoszenie powinno być wniesione do urzędu skarbowego nie później niż na 24 godziny przed rozpoczęciem sprzedaży. W zgłoszeniu należy podać datę rozpoczęcia, miejsce i rodzaj sprzedaży. Dla zakładów sprzedaży w miejscowościach, w których istnieje obowiązek uiszczania opłaty patentowej, w zgłoszeniu należy podać datę, kwotę oraz instytucję, która wpłatę przyjęła. O zaniechaniu sprzedaży należy zawiadomić urząd skarbowy najpóźniej po upływie 24 godzin od daty likwidacji sprzedaży. Obowiązek uiszczania opłaty patentowej wygasa dopiero po otrzymaniu przez władze skarbowe zawiadomienia o zaniechaniu sprzedaży. Urząd skarbowy w ciągu 3 dni powinien wydać potwierdzenie odbioru zgłoszenia o rozpoczęciu sprzedaży bądź zawiadomienia o zaniechaniu sprzedaży, przyczem potwierdzenie to służy jako dowód dokonania wymienionego zgłoszenia bądź zawiadomienia (§ 317 w brzmieniu Dz. U. poz. 235/35).

§ 318. 1. P. M. S. będzie wprowadzał do obrotu spirytus skażony ogólnemi środkami (denaturat), bądź za pośrednictwem własnych zakładów, bądź też za pośrednictwem osób, z któremi zawrze umowy; do wymienionych zakładów i osób nie odnoszą się przepisy ust. 3 i 4 niniejszego paragrafu.

2) Denaturat może być sprzedawany wyłącznie w oryginalnych opakowaniach P. M. S.

3) Na obszarze województw: wileńskiego, poleskiego, wołyńskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego sprzedaż denaturatu może się odbywać jedynie za zezwoleniem urzędu skarbowego. Zezwolenia takie będą wydawane przez urzędy skarbowe według swobodnego uznania, na czas nieograniczony, oznaczonej osobie fizycznej lub prawnej, na ściśle oznaczone miejsce, z prawem cofnięcia zezwolenia każdego czasu bez podania powodów, za dwumiesięcznem wypowiedzeniem.

4) Sprzedaż denaturatu na terenach pozostałych województw odbywa się w trybie zgłoszenia (rejestracji). Zgłoszenie powinno być wniesione do urzędu skarbowego nie później niż na 24 godziny przed rozpoczęciem sprzedaży. O likwidacji sprzedaży denaturatu sprzedawcy obowiązani są zawiadomić urząd skarbowy najpóźniej po upływie 3 dni od daty zlikwidowania sprzedaży (§ 318 w brzmieniu Dz. U. poz. 235/35).

§ 318 a. Wyrobów P. M. S., przeznaczonych do sprzedaży tylko na określonych terenach, nie wolno sprzedawać, przewozić i przechowywać na innych terenach (§ ten dodano w Dz. U. poz. 235/35).

IX. PRZEPISY PRZEJŚCIOWE.

§ 319. Przepisy niniejszego rozporządzenia mają o tyle zastosowanie do sprzedaży napojów alkoholowych, czynnych na terenie Górnego Śląska, objętym

polsko-niemiecką konwencją górno-śląską z dnia 15 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 371), o ile nie naruszają istniejących uprawnień, chronionych tą konwencją.

§ 320. Istniejące przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia wytwórnie politury i lakieru spirytusowego oraz wytwórnie eteru etylowego mają w terminie do dnia 31 grudnia 1933 r. przystosować urządzenia do przepisów §§ 197 i 202. W wyjątkowych okolicznościach Minister Skarbu może termin ten przedłużyć.

§ 321. O ile urządzenie już istniejącej fabryki wódek gatunkowych nie odpowiada przepisom § 166, izba skarbowa może w przypadkach zasługujących na uwzględnienie zezwolić na ulgi na okres czasu przez siebie ustalony.

§ 322. Wzory ksiąg kontrolnych i druków, wprowadzone niniejszem rozporządzeniem, obowiązują, począwszy od nowego roku obrachunkowego. Posiadane zapasy ksiąg i druków według dotychczasowych wzorów mogą być po odpowiedniem dostosowaniu używane aż do ich wyczerpania.

§ 323. Naczynia z wyrobami wódczanemi o niższej mocy lub innych pojemnościach niż wymienione w § 162 ust. 1 i 2, tudzież wyroby nieodpowiadające postanowieniom § 165 ust. 1, mają być zlikwidowane w ciągu dwóch lat od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 324. Do gorzelni, o których mowa w art. 70 mają zastosowanie w ciągu kampanji gorzelniczej 1932/33 postanowienia §§ 70, 74, 77, 82, 85, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 111, 121, 122, 123, 129, 143, 145, 146 i 147 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 7 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 556) ze zmianami wynikającemi z rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 12 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 621).

§ 325. Gorzelnie rolnicze, produkujące spirytus o mocy niższej niż wymagana § 130 ust. 1, obowiązane są przystosować swoje urządzenia do określonych w niem wymagań nie później, niż przed rozpoczęciem kampanji 1934/35; do tego czasu nie będą stosowane do nich rygory przewidziane w § 130 ust. 2 punkt a).

§ 326. 1. Na trzechlecie 1936/37/38/39 najwyższy kontyngent odpędu, jaki może posiadać poszczególna gorzelnia rolnicza oznacza się na 1.500 hl alkoholu, najniższy zaś na 400 hl alkoholu (ust. 1 w brzmieniu Dz. U. poz. 32/36).

2. Podanie o przydział kontyngentu odpędu na trzechlecie 1933/34/35/36 przedsiębiorca gorzelni powinien wnieść do dnia 1 listopada 1932 r.

3. O ile zamierzona produkcja spirytusu poszczególnych gorzelń na cele niekonsumcyjne łącznie z produkcją spirytusu na kontyngent zakupu przekroczyćby miała granice najwyższego kontyngentu odpędu, Minister Skarbu może w drodze wyjątku podwyższyć gorzelniom tym na daną kampanję kontyngent odpędu ponad określony najwyższy kontyngent (ust. 3 dodano w Dz. U. 235/35).

§ 327. 1. W stosunku do wszystkich gorzelni rolniczych, połączonych z gospodarstwami rolnemi, których obszar ziemi ornej nie wynosi 100 ha, izby skarbowe wydają orzeczenia o utracie przez nie charakteru rolniczego, począwszy od kampanji gorzelniczej 1933/34 r.

2. Gorzelnie, które nie będą odpowiadały postanowieniom przepisu § 96 i utracą, począwszy od kampanji 1933/34 charakter gorzelni rolniczej, otrzymają odszkodowanie w wysokości i na zasadach, które ustalone zostaną osobnem rozporządzeniem Ministra Skarbu, wydanem w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

3. Prawo do odszkodowania będą miały jedynie gorzelnie, które do kampanji 1932/33 r. włącznie posiadały charakter gorzelni rolniczej i przydział prawa odpędu.

4. Na prośby zainteresowanych gorzelń wniesione w terminie do 29 maja 1935 Minister Skarbu w porozumieniu z Min. Rolnictwa i Reform Rolnych może gorzelniom, które przed 1 września 1933 były połączone z gospodarstwami rolnemi, przyznać charakter gorzelń rolniczych, choćby gospodarstwa te nie posiadały warunków, przewidzianych w przepisach § 96 (ust. 4 dodano w Dz. U. 235/35).

§ 328. 1. Istniejące przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia wytwórnie i rozlewnie alkoholu metylowego (§ 304) oraz rozlewnie politury i lakieru spirytusowego (§ 200) mają być zgłoszone w terminie do dnia 1 grudnia 1932 r.

2. Naczynia z alkoholem metylowym, nieodpowiadające przepisom § 304, mają być zlikwidowane do dnia 31 marca 1933 r.

§ 329. Zakłady wyrobu kwasu octowego (art. 19) oraz zakłady wyszczególnione w § 48, istniejące przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, mają w terminie do dnia 1 grudnia 1932 r. zgłosić prowadzenie zakładu władzy skarbowej, która wyda odpowiednie zezwolenie (art. 19).

§ 329 a. 1. Zapasy wódki zbożowej, nieodpowiadającej przepisom §§ 158 i 165 powinny być zlikwidowane w okresie do dnia 31 grudnia 1937 r.; po tym terminie zabrania się sprzedaży tych artykułów tak przez fabryki wódek, jak i przez zakłady sprzedaży napojów alkoholowych.

2. Zapasy alkoholu metylowego (§ 304) niebarwionego, rozlanego do naczyń o pojemności do 10 litrów, znajdujące się tak w wytwórniach, rozlewniach, jak i w obrocie handlowym, mają być zlikwidowane do dnia 31 grudnia 1935 r. Po tym terminie zabrania się sprzedaży w naczyniach o wymienionej pojemności niebarwionego alkoholu metylowego.

3. O ile do dnia 31 grudnia 1935 r. zakłady przerobu spirytusu, posiadające przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego, aparaty do oczyszczania i wzmacniania spirytusu powrotnego (§ 187), nie otrzymają zezwolenia na wykonywanie czynności oczyszczania i wzmacniania spirytusu powrotnego, czynności te po tym terminie nie mogą być przez zakłady te wykonywane (§ 329 a dodano w Dz. U. poz. 235/35).

X. PRZEPISY KOŃCOWE.

§ 330. 1. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z wyjątkami, obecnie już bezprzedmiotowymi.

Załączniki do powyższego rozp. z dnia 10/9 1932 (poz. 746), t. j. wzory opuszczono.

C) Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 10 stycznia 1933 r. (Dz. U. 4 poz. 27) o organizacji przedsiębiorstwa państwowego „Państwowy Monopol Spirytusowy".

§ 1. Władzą przedsiębiorstwa «Państwowy Monopol Spirytusowy» jest Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego, podporządkowana Ministrowi Skarbu.

Na czele Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego stoi Dyrektor Państwowego Monopolu Spirytusowego, odpowiedzialny wobec Ministra Skarbu za całokształt działalności przedsiębiorstwa.

Członkami Dyrekcji są Szefowie Działów.

Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzeń organizację wewnętrzną Dyrekcji tudzież zakres kompetencji Dyrektora Państwowego Monopolu Spirytusowego. Rozporządzenia te będą ogłaszane w «Monitorze Polskim».

§ 2. Do ważności zobowiązań i wszelkich aktów prawnych podpisywanych lub zeznawanych bez osobnych pełnomocnictw w imieniu przedsiębiorstwa «Państwowy Monopol Spirytusowy», wymagane są podpisy Dyrektora Państwowego Monopolu Spirytusowego i jednego członka Dyrekcji lub dwóch członków Dyrekcji albo ich zastępców.

Podpisy te mają być umieszczone pod pieczęcią przedsiębiorstwa, którą stanowi pieczęć z godłem państwowem i oznaczeniem firmy przedsiębiorstwa w otoku pieczęci.

§ 3. Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego decyduje samodzielnie we wszystkich sprawach związanych z działalnością przedsiębiorstwa, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych dla Ministra Skarbu (§ 4).

§ 4. Do Ministra Skarbu należy:

a) nadzór nad działalnością przedsiębiorstwa i ustalanie ogólnych wytycznych polityki gospodarczej przedsiębiorstwa,

b) ustalanie organizacji wewnętrznej Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego,

c) decydowanie o tworzeniu i kasowaniu zakładów przedsiębiorstwa,

d) ustalanie zasad stosunku służbowego i określanie praw i obowiązków pracowników przedsiębiorstwa,

e) ustalanie planu finansowo-gospodarczego przedsiębiorstwa, decydowanie o zmianach w tym planie, zatwierdzanie obrachunków rocznych,

f) decydowanie o podziale czystego zysku przedsiębiorstwa,

g) decydowanie o tworzeniu przez przedsiębiorstwo funduszów, wysokości tych funduszów i dokonywanie odpisów na nie,

h) ustalanie zasad zaciągania przez przedsiębiorstwo pożyczek krótkoterminowych,

i) ustalanie warunków udzielania przez przedsiębiorstwo kredytów towarowych,

j) ustalanie norm wysokości zapasów wyrobów gotowych, surowców i materjałów pomocniczych,

k) decydowanie w sprawach, zastrzeżonych osobnemi przepisami i w sprawach, które Minister Skarbu zastrzeże do swej aprobaty na mocy oddzielnych zarządzeń.

§ 5. Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego podlegają:

a) zakłady produkcji i sprzedaży,

b) inne ewentualnie uruchamiane przez Dyrekcję Państwowego Monopolu Spirytusowego zakłady, służące do wykonywania zadań przedsiębiorstwa.

Organizację wewnętrzną zakładów monopolowych, ich zakres czynności oraz prawa i obowiązki kierowników tych zakładów normuje Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego.

§ 6 do 11 dotyczące rachunkowości opuszczono jako zbędne.

D) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 17 lipca 1937 r. (Dz. U. 59 poz. 465)
o ustaleniu cen sprzedażnych spirytusu na cele niekonsumcyjne.

§ 1. Cenę sprzedażną łącznie z opłatami monopolowemi, określonymi w rozporządzeniu Ministra Skarbu z d. 17 lipca 1937 Dz. U. R. P. Nr. 59 poz. 446 (Przyp. aut. Rozporządzenie to zob. poniżej pod E) za 1 litr spirytusu 100% przeznaczonego do zużycia w kraju, a wydanego do naczyń odbiorcy ze składu wyznaczonego przez Państwowy Monopol Spirytusowy, na niżej wyszczególnione cele ustala się w wysokości następującej:

a) za rektyfikat I gatunku lub spirytus odwodniony do wyrobu galenowych środków leczniczych, specyfików farmaceutycznych, alkoholu absolutnego w laboratorjach, do użytku aptecznego i szpitalnego, na cele naukowo-laboratoryjne oraz dezynfekcyjne dla zakładów leczniczych (szpitali, ambulatoriów, klinik, sanatoriów itp.) z wyjątkami przewidzianymi w punktach c) i e) niniejszego paragrafu 7.50 zł,

b) za rektyfikat I gatunku lub spirytus odwodniony do wyrobu artykułów perfumeryjno-kosmetycznych 5.00 zł,

c) za rektyfikat I gatunku lub spirytus odwodniony na cele naukowo-laboratoryjne dla wyższych zakładów naukowych oraz szkół zawodowych, za zaświadczeniami Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego 1.90 zł,

d) za spirytus surowy lub spirytusy rektyfikowane poślednich gatunków do wyrobu octu 1.20 zł,

e) za spirytus do wyrobu: eteru, politur, lakierów, syntetycznych środków leczniczych, preparatów organoterapeutycznych, stabilizacji ziół, materjałów wybuchowych i na wszelkie inne cele przemysłowe z wyłączeniem przemysłów artykułów spożywczych, oraz za spirytus skażony na cele dezynfekcyjne dla zakładów leczniczych (szpitali, ambulatoriów, klinik, sanatoriów i t. p.):

1. za rektyfikat I gatunku lub spirytus odwodniony 0.70 zł,

2. za spirytus surowy lub spirytusy rektyfikowane poślednich gatunków 0.60 zł,

f) do celów napędowych łącznie ze środkiem skażającym:

1. za rektyfikat I gatunku lub spirytus odwodniony 0.45 zł,

2. za spirytus surowy lub spirytusy rektyfikowane poślednich gatunków 0.33 zł.

§ 2. Do cen ustalonych w § 1 niniejszego rozporządzenia dla rektyfikatu pierwszego gatunku dolicza się za rektyfikat wyborowy 0,20 zł, a za rektyfikat luksusowy 0,35 zł od 1 litra spirytusu 100%.

§ 3. 1. Za denaturat w detalu cenę sprzedażną ustala się jak następuje:

a) o mocy 92° łącznie z butelką

1 litr	0,75 litra	0.5 litra
0,95 zł.	0,75 zł.	0.55 zł.

b) o mocy 92° w blaszankach (bez wartości opakowania) 0,75 zł za litr.

2. Denaturat o mocy 92° w butelkach o pojemności 0,75 litra będzie sprzedawany w miarę posiadanych zapasów.

§ 4. Państwowy Monopol Spirytusowy może, za zgodą Ministra Skarbu, sprzedawać spirytus przeznaczony na cele wojskowe i napędowe oraz denaturat dla instytucyj zwolnionych całkowicie lub częściowo od opłacenia podatku od olejów mineralnych po cenach niższych niż ustalone w rozporządzeniu niniejszym, oraz spirytus przeznaczony do przerobu w kraju na artykuły eksportowe, po cenach niższych niż ustalone w rozporządzeniach, normujących ceny sprzedażne spirytusu konsumcyjnego i w niniejszem rozporządzeniu.

Przepis powyższy może być stosowany również w przypadkach, wymagających ustalania w drodze wyjątku obniżonych cen dla poszczególnych gałęzi przemysłów.

E) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 17 lipca 1937 r. (Dz. U. 59 poz. 466)
o ustaleniu opłaty monopolowej od spirytusu na niektóre cele niekonsumcyjne.

§ 1. Opłatę monopolową od 1 litra spirytusu 100% przeznaczonego na niżej wyszczególnione cele oraz od spirytusu sprowadzonego z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska na te cele, tudzież użytego do wyrobu podanych niżej artykułów, sprowadzanych z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska lub zawartego w tych artykułach, ustala się w wysokości następującej:

a) do wyrobu galenowych środków leczniczych i specyfików farmaceutycznych, alkoholu absolutnego w laboratoriach, do użytku aptecznego i szpitalnego, na cele naukowo-laboratoryjne oraz dezynfekcyjne dla zakładów leczniczych (szpitali, ambulatoriów, klinik, sanatoriów itp.) z wyjątkiem spirytusu, sprzedawanego na cele, wymienione w § 1 punkty c i e rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 17 lipca 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 465) . . . . . 5 zł 60

b) do wyrobu artykułów perfumeryjno-kosmetycznych . . 3 » 10

c) do wyrobu octu . . . . . 0 » 65

§ 2. Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 10 czerwca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 361) w brzmieniu rozporządzeń: z dnia 7 marca 1935 r. Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 95) i z dnia 31 stycznia 1936 (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 110) w części dotyczącej przedmiotów, unormowanych w rozporządzeniu niniejszym.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

F) Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 11 października 1922 r. (Dz. U. 96 poz. 883)

o obowiązku właścicieli, zarządców i dozorców domów przeciwdziałania tajnemu gorzelnictwu

§ 1. Właściciele, zarządcy oraz dozorcy domów i innych zabudowań obowiązani są zwracać uwagę, czy w pomieszczeniach, znajdujących się w nieruchomościach, podlegających ich pieczy, nie uprawia się potajemnego gorzelnictwa i donosić natychmiast władzy o wszelkich w tym względzie spostrzeżeniach względnie podejrzeniach.

Władza, u której doniesienie takie uczyniono, wyda donoszącemu potwierdzenie otrzymania doniesienia.

§ 2. Winni zaniedbania określonego w par. 1 obowiązku, jeżeli z okoliczności wynika, iż mieli możność spełnienia go, będą karani wedle art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 449) i art. 4 i 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 69, poz. 618) o ile czyn ich nie stanowi przestępstwa, ulegającego surowszej karze.

§ 3 do 5 uchylone przepisem art. 1 § 1 przep. wprow. kk. (art. 148 kk.).

G) Ustawa

z dnia 21 marca 1931 r. (Dz. U. 51 poz. 423)

o ograniczeniach w sprzedaży, podawaniu i spożyciu napojów alkoholowych (przeciwalkoholowa)

ze zmianami, zawartymi w rozp. Prez. z 24/10 1934 Dz. U. 96, poz. 863 i w art. 103 rozp. Prez. z 28/12 1934 Dz. U. 110, poz. 976.

Art. 1 uchylony (Dz. U. poz. 863/34).

Art. 2. [1]) 1. Wprowadza się niżej wyszczególnione (art. 3—6) ograniczenia w sprzedaży i podawaniu w lokalach i miejscach publicznych napojów zawierających więcej niż 4,5° alkoholu.

2. Ograniczenia te dotyczą sprzedaży i podawania wspomnianych napojów tak w naczyniach otwartych, jak i zamkniętych.

Art. 3 uchylony (Dz. U. 863/34).

Art. 4. [1]) Zakazuje się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, wymienionych w art. 2:

---

[1]) Art. 2, 4 i 5 tej ustawy nie dotyczą piwa wedle art. 2 pkt. 2 rozp. Prez. z 24/10 1934 Dz. U. 96, poz. 864.

a) w pociągach oraz na całym obszarze zabudowań kolejowych z wyjątkiem wagonów restauracyjnych i restauracyj oraz bufetów kolejowych w godzinach, które określi rozporządzenie wykonawcze (zob. Dz. U. poz. 863/34).

b) na całym obszarze zabudowań koszarowych i w obozach wojskowych, z wyjątkiem kasyn wojskowych, o ile władze wojskowe zezwolą, a właściwe władze skarbowe wydadzą odpowiednie uprawnienie,

c) na całym obszarze zabudowań fabrycznych i przemysłowych, w pomieszczeniach straży ogniowej oraz w lokalach i miejscach, przeznaczonych do ćwiczeń sportowych i gimnastycznych, z wyjątkiem wypadków, w których lokale te użyte będą za każdorazowem zezwoleniem właściwych władz do urządzania zabaw lub przedstawień,

d) w domach ludowych oraz w pomieszczeniach i miejscach, w których odbywają się przetargi publiczne — przez czas tych przetargów,

e) uchylono Dz. U. poz. 863/34.

f) w miejscowościach lub rejonach, w których celem utrzymania porządku i spokoju publicznego Minister Spraw Wewnętrznych lub upoważnione przez niego w drodze rozporządzenia organy administracyjne zakażą sprzedaży lub wyszynku napojów alkoholowych na czas wyborów do ciał ustawodawczych lub ciał samorządu terytorjalnego, gospodarczego i ubezpieczeń społecznych, poboru wojskowego lub mobilizacji, wprowadzenia sądów doraźnych, stanu wyjątkowego, tłumnych zebrań ludności oraz w soboty i inne dni wypłat robotnikom od godz. 14. [1]).

g) w lokalach, oddanych do użytku służby publicznej,

h) w dni świąteczne, przyczem ograniczenia w tym wypadku obowiązują od godziny 6-ej do godziny 14-ej.

Art. 5. [2]) 1. Nie mogą być nadane zezwolenia na miejsca (lokale) detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych z wyszynkiem, znajdujące się w odległości krótszej niż 100 metrów od zewnętrznych granic budynków, w których mieszczą się kościoły, klasztory lub świątynie wyznań, a w Państwie uznanych, szkoły, zakłady naukowe i wychowawcze, sądy, więzienia, dworce i stacje kolejowe, przystanie statków, koszary, zakłady, zatrudniające więcej niż 50 robotników, oraz od zewnętrznych granic cmentarzy. Przepis niniejszy nie odnosi się do lokali, wyjętych z pod zakazu, przewidzianego w art. 4.

2. Prezes właściwej izby skarbowej w porozumieniu z wojewodą w wypadkach szczególnych ma prawo zezwalać na wyjątki od zasady powyższej.

3. Wojewoda w porozumieniu z dyrektorem izby skarbowej i dowódcą okręgu korpusu (Dz. U. poz. 976/34) może zabronić wyszynku napojów alkoholowych w odległości do 1.000 metrów od zewnętrznych granic budynków koszarowych i stałych obozów wojskowych oraz w restauracjach i bufetach stacyjnych na czas trwania transportów wojskowych.

Art. 6 i 7 uchylono (Dz. U. poz. 863/34).

Art. 8. Zakazuje się sprzedaży detalicznej lub innego detalicznego pozbycia tudzież podawania do spożycia w lokalach i miejscach publicznych napojów, zawierających jakiekolwiek ilości alkoholu:

a) nieletnim do lat 21 lub uczniom wszelkiego rodzaju szkół niższych i średnich bez względu na ich wiek;

b) innym spożywcom wzamian za zboże lub inne wytwory gospodarstwa wiejskiego, albo na pokrycie zobowiązań lub za wykonaną pracę.

Art. 9. 1. Należytości, skredytowanych za napoje alkoholowe, sprzedane detalicznie lub pozbyte detalicznie w inny sposób, a zwłaszcza za podane na miejscu spożycia, nie można dochodzić w drodze skargi. Umowy zastawu i poręki, zawarte w celu zabezpieczenia takich należności, są prawnie nieważne.

---

[1]) Wedle rozp. Min. Spr. Wewn. z 14/6 1933 Dz. U. 45, poz. 351 uprawnienia te przekazano na obszarze Warszawy Komisarzowi Rządu, zaś na pozostałym obszarze Państwa powiatowym władzom administracji ogólnej.

[2]) Art. 2, 4 i 5 tej ustawy nie dotyczą piwa wedle art. 2 pkt. 2 rozp. Prez. z 24/10 1934 Dz. U. 96, poz. 863.

2. Postanowienia ustępu pierwszego niniejszego artykułu nie stosują się do należności za napoje alkoholowe, podane na kredyt gościom w hotelach, pensjonatach i innych tego rodzaju zakładach, jeżeli goście ci otrzymują w tych zakładach mieszkanie i wyżywienie.

Art. 10. 1. Winni przekroczenia przepisów art. 1, 4, 5, 7 i 8 niniejszej ustawy karani będą grzywną do 300 zł lub aresztem do dwóch tygodni, w razie zaś powtórzenia przestępstwa grzywną do 500 zł lub aresztem do 4 tygodni. Kary aresztu i grzywny mogą być nałożone łącznie.

2. Władza orzekająca oznaczy w orzeczeniu na wypadek niemożności ściągnięcia grzywny karę zastępczego aresztu według swobodnego uznania, jednakże w wysokości nie ponad 2 tygodnie.

Art. 11. 1. Kto w stanie nietrzeźwości, wywołanej nadużyciem napojów alkoholowych, zachowaniem swojem daje powód do publicznego zgorszenia, tudzież kto w stanie nietrzeźwości znajduje się w miejscu publicznem, bez względu na swoje zachowanie, podlega karze, przewidzianej w art. 10.

2. Takiej samej karze podlega ten, kto drugiego do stanu nietrzeźwości doprowadził, albo kto drugiemu, będącemu w tymże stanie, napoje alkoholowe wydaje. Kto przekracza ten przepis, odpowiada solidarnie z winnym nietrzeźwym za szkody i straty, wyrządzone przez niego innym osobom.

Art. 12. Kto po godzinie, prawnie przepisanej, przebywa w lokalu detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych z wyszynkiem, mimo, iż go gospodarz (koncesjonarjusz, względnie jego zastępca) lub przedstawiciel uprawnionej władzy wezwał do wyjścia, będzie karany grzywną do 200 złotych.

2. Gospodarz lokalu (koncesjonarjusz, względnie jego zastępca), zezwalający na przebywanie w swym lokalu detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych gości po przepisanej prawnie godzinie, będzie karany grzywną do 300 złotych lub aresztem do 2 tygodni.

3. Postanowienie drugiego ustępu art. 10 ma analogiczne zastosowanie z tem, że kara zastępczego aresztu nie może przekraczać jednego tygodnia.

Art. 13. 1. Kto na zabezpieczenie należności, skredytowanych za napoje alkoholowe, sprzedane detalicznie lub pozbyte detalicznie w inny sposób, a zwłaszcza podane na miejscu do spożycia, żąda albo przyjmuje zastaw albo poręke, tudzież kto usiłuje obejść przepisy art. 8 pkt. b) i 9 zapomocą aktu pozornego, lub tym sposobem, że każe sobie wystawić dokument, a w szczególności weksel, będzie karany grzywną do 1.000 zł lub aresztem do 6 tygodni. Kary grzywny i aresztu mogą być nałożone łącznie.

2. Postanowienie drugiego ustępu art. 10 ma analogiczne zastosowanie z tem, że kara zastępczego aresztu nie może przekraczać 4 tygodni.

Art. 14. Karom, przewidzianym w art. 10, ulega także gospodarz lokalu (koncesjonarjusz, względnie jego zastępca), rozmyślnie nie przeciwdziałający należycie popełnianiu w swem przedsiębiorstwie przestępstw, przewidzianych w niniejszej ustawie.

Art. 15. 1. Gospodarz lokalu (koncesjonarjusz, względnie jego zastępca), dopuszczający skutkiem braku dozoru lub innego niedbalstwa do popełnienia w jego przedsiębiorstwie przez drugą osobę jednego z przestępstw, przewidzianych w niniejszej ustawie, będzie karany grzywną do 300 złotych lub aresztem do 2 tygodni. Kary grzywny i aresztu mogą być nałożone łącznie.

2. Postanowienie drugiego ustępu art. 10 ma analogiczne zastosowanie z tem, że kara zastępczego aresztu nie może przekraczać jednego tygodnia.

Art. 16. Jako okoliczność łagodzącą należy przyjąć dla zatrudnionego w przedsiębiorstwie działanie z polecenia właściciela lokalu (koncesjonarjusza względnie jego zastępcy), jako okoliczność obciążającą dla właściciela — udzielenie takiego polecenia.

Art. 17. Sprawujący zarząd lub dozór przedsiębiorstwa lub jego części odpowiada narówni z właścicielem lokalu (koncesjonarjuszem, względnie jego zastępcą).

Art. 18. Udział (współwina) w przestępstwach, przewidzianych w niniejszej ustawie, jest karalny.

Art. 19. 1. W razie dwukrotnego w ciągu jednego roku kalendarzowego skazania w myśl niniejszej ustawy może władza skarbowa w porozumieniu z powiatową władzą administracji ogólnej cofnąć koncesję na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych, orzekając równocześnie na pewien czas lub na zawsze niezdolność do uzyskania nowej koncesji.

2. Przepis ust. 1 nie stosuje się do skazania za przestępstwa, przewidziane w art. 15 niniejszej ustawy.

3. Koncesja na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych w restauracjach i bufetach kolejowych wymienionych w art. 4 pkt a), może być cofnięta również na wniosek dyrektora Kolei Państwowych (art. 103 Dz. U. poz. 976/34), o ile gospodarz lokalu (koncesjonarjusz, względnie jego zastępca) nie zastosuje się do zarządzeń Ministra Komunikacji, wydanych w przedmiocie wyszynku napojów alkoholowych w restauracjach i bufetach kolejowych.

Art. 20. Do orzekania o czynach przestępczych, przewidzianych w niniejszej ustawie, powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

Art. 21. Postanowienia niniejszej ustawy, dotyczące sprzedaży, podawania i spożycia napojów alkoholowych w lokalach i miejscach publicznych, mają zastosowanie także do sprzedaży, podawania i spożycia tych napojów w pomieszczeniach pomocniczych, przeznaczonych do prowadzenia przedsiębiorstwa, jako też w pomieszczeniach, bezpośrednio z niem połączonych.

Art. 22. Do współdziałania w wykonaniu niniejszej ustawy Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z właściwymi ministrami powoła organa władz samorządowych, jak również organizacje społeczne, mające na celu walkę z alkoholizmem, zrzeszenia oświatowe i spółdzielcze.

Art. 23. 1. Znosi się: a) ustawę z dnia 23 kwietnia 1920 r. o ograniczeniach w sprzedaży i spożyciu napojów alkoholowych (Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 210 w brzmieniu ogłoszonem w Dz. U. R. P. z r. 1932 Nr. 35, poz. 299, b) ustawę z dnia 19 lipca 1877 r., zawierającą przepisy, mające na celu położenie tamy opilstwu (Dz. u. austr. Nr. 67), c) art. 284, 286 i 317 kod. kar. ros. z 1903 r.

2. Skreśla się a) w art. 315 p. 4 kod. kar. ros. z 1903 r. słowa: «bądź dopuszczenia małoletniego, nie mającego lat 14, lub osoby widocznie pijanej do picia napojów wyskokowych w tych zakładach», b) w § 365 niem. kod. kar. z 1871 r. słowa: «w lokalu wyszynku lub», a w § 367 p. 16 słowa: «oraz o wydawaniu napojów wyskokowych przed przetargami publicznemi lub podczas nich».

Art. 24 i 25 uchylono Dz. U. poz. 863/34.

H) Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Skarbu z dnia 30 lipca 1931 r. (Dz. U. 73 poz. 595)

w przedmiocie wykonania ustawy z dnia 21 marca 1931 r. o ograniczeniach w sprzedaży, podawaniu i spożyciu napojów alkoholowych (przeciwalkoholowej)

ze zmianami, zawartymi w rozporządzeniu z 23/6 1933 Dz. U. 55, poz. 416.

§ 1 do 3 uchylone Dz. U. poz. 416/33.

§ 4. Przez fuzle w znaczeniu artykułu 1 ustawy rozumieć należy odpadkowe produkty, otrzymywane przy destylacji spirytusu surowego.

§ 5. Detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych w rozumieniu ustawy przeciwalkoholowej stanowi sprzedaż takich napojów w ilościach określonych w art. 75 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 marca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 289).

§ 6. Za miejsca detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych w znaczeniu art. 3 ustawy uważać należy koncesjonowane zakłady detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości ponad 4½% alkoholu, zarówno z wyszynkiem, jak bez wyszynku.

§ 7. Ustala się następujące kontyngenty miejsc detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych dla poszczególnych województw:

1)	woj. białostockie	600
2)	» kieleckie	1100
3)	» krakowskie	2050
4)	» lubelskie	800
5)	» lwowskie	2150
6)	» łódzkie	925
7)	» nowogródzkie	375
8)	» poleskie	350
9)	» pomorskie	1450
10)	» poznańskie	2700
11)	» stanisławowskie	800
12)	» śląskie (Dz. U. poz. 416/33)	2975
13)	» tarnopolskie	1000
14)	» warszawskie	975
15)	» wileńskie	425
16)	» wołyńskie	725
17)	m. st. Warszawa (Dz. U. poz. 416/33)	600

(Resztę § 7 uchylono wedle Dz. U. poz. 416/33).

§ 8. Podział ustalanych w § 7, wojewódzkich kontyngentów miejsc detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych, na poszczególne miasta i gminy wiejskie oraz zmiany w tym podziale będą przeprowadzane w miarę potrzeby przez izby skarbowe w porozumieniu z właściwymi wojewodami, z którymi w tym zakresie współdziałają wydziały wojewódzkie względnie komisje do walki z alkoholizmem. Przy powyższym rozdziale należy uwzględnić miasta i gminy wiejskie, w których obowiązuje zakaz sprzedaży napojów alkoholowych, zawierających więcej niż 4½ proc. alkoholu. O odpowiednie ilości zmniejsza się, na czas trwania uchwał o zakazie, kontyngent wojewódzki, określony w § 7 niniejszego rozporządzenia (ustęp 1 w brzmieniu Dz. U. poz. 416/35; ustęp 2 § 8 uchylono tymże rozp. Dz. U. poz. 416/33).

Przy zmianach terytorjalnych w podziale wojewódzkim dane terytorjalne jednostki administracyjne (miasta, gminy wiejskie) zachowują swoje kontyngenty miejsc sprzedaży napojów alkoholowych, odpowiednio powiększając, względnie zmniejszając, ustalone w § 7 kontyngenty wojewódzkie.

§ 9. Restauracją kolejową w rozumieniu art. 4 ustawy jest przedsiębiorstwo gastronomiczne, znajdujące się na dworcu kolejowym, upoważnione i obowiązane do podawania wszelkich potraw gorących, natomiast bufetem kolejowym jest przedsiębiorstwo, które może podawać tylko zimne potrawy, oraz ciepłe przekąski i napoje.

§ 10. Węzłową jest stacja, leżąca na styku dwóch linij kolejowych, zarówno normalno- jak wąskotorowych.

Graniczną jest ostatnia stacja, leżąca na terytorjum Rzeczypospolitej, na której przeprowadza się odprawę paszportową i celną. Końcową jest ostatnia stacja danej linji kolejowej, niełączącej się z inną linją kolejową.

§ 11. Restauracjom i bufetom kolejowym nie wolno podawać (wynosić) napojów alkoholowych, zawierających więcej niż 4½% alkoholu, do pociągów i wogóle poza lokal restauracyjny, względnie bufetowy; podawanie przez wagony restauracyjne takich napojów do spożycia poza samym wagonem restauracyjnym jest również niedozwolone.

§ 12. Sprzedaż i podawanie przez restauracje i bufety kolejowe napojów alkoholowych, zawierających ponad 4½% alkoholu jest zakazane:
a) w dni świąteczne od godziny 6-ej do 14-ej,
b) po upływie pół godziny po odejściu lub przyjeździe ostatniego wieczorowego względnie nocnego pociągu osobowego i wcześniej niż na godzinę przed przyjazdem lub odejściem pierwszego pociągu osobowego rano.

§ 13. Wyszynk napojów alkoholowych, zawierających ponad 4½% alkoholu, w wagonach restauracyjnych dozwolony jest w tych godzinach, w ciągu których wagon restauracyjny włączony jest do pociągu, którego pasażerowie mają z niego korzystać — z tem jednak, że wyszynk nie może być rozpoczęty wcześniej, niż po 15 minutach od chwili odjazdu pociągu ze stacji wyjściowej, względnie ze stacji, na której wagon restauracyjny został do pociągu włączony; oraz winien być zakończony na 15 minut przed przybyciem na stację końcową, lub stację na której dany wagon restauracyjny zostaje od pociągu odczepiony.

§ 14 uchylony, jak Dz. U. 416/33.

§ 15. W portach lotniczych i na stacjach autobusowych nie mogą się mieścić miejsca sprzedaży napojów alkoholowych, zawierających ponad 4½% alkoholu.

§ 16 do 29 bezprzedmiotowe wobec uchylenia art. 6 i 7 ustawy przeciwalkoholowej.

§ 30. Spożywcą w rozumieniu ustawy, jest każdy kupujący, czy to dla spożycia na miejscu, czy też dla spożycia w domu.

§ 31 uchylony jak Dz. U. poz. 416/33.

I) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 16 lutego 1935 r. (Dz. U. 13 poz. 70)
o ustaleniu kosztów własnych, opłaty monopolowej oraz cen sprzedażnych spirytusu na cele konsumcyjne i wyrobów Państwowego Monopolu Spirytusowego.

§ 1. 1. Opłatę monopolową łącznie z udziałem związków komunalnych i samorządu wojewódzkiego od 1 litra spirytusu 100° na cele konsumcyjne wyrobionego w kraju ustala się w wysokości zł 4,50, a dodatek do tej opłaty, o którym mowa w art. 42 ust. 1 lit. b) wspomnianego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. w wysokości zł 1,10.

2. Opłatę monopolową od spirytusu sprowadzonego z zagranicy lub z obszaru w. m. Gdańska do celów wyszczególnionych w § 2 rozporządzenia niniejszego oraz od spirytusu zawartego w wyrobach wymienionych w § 2, sprowadzonych z zagranicy lub z obszaru w. m. Gdańska, ustala się za 1 litr 100° w wysokości zł 5,60.

§ 2. Cenę sprzedażną spirytusu do wyrobu wódek gatunkowych, esencyj, konserwacji napojów winnych i soków oraz wszelkich artykułów spożywczych wydanego do naczyń odbiorcy w składzie, wskazanym przez Państwowy Monopol Spirytusowy ustala się za 1 litr 100° w wysokości zł 7,50.
W cenie tej mieści się koszt własny spirytusu oczyszczonego na cele konsumcyjne w wysokości zł 1,90 za 1 litr spirytusu 100°.

§ 3. Do cen ustalonych w § 2 rozporządzenia niniejszego dolicza się za spirytus podwójnie oczyszczony zł 0,20, a za luksusowy zł 0,35 od 1 litra spirytusu 100°.

§ 4. 1. Detaliczne ceny sprzedażne wyrobów monopolowych konsumcyjnych łącznie z butelką ustala się, jak następuje:

Rodzaj wyrobów	1 L	0,75 L	0,50 L	0,25 L	0,10 L
	złotych				
a) wódki czyste					
zwykła					
mocy 35°	3,00	—	1,55	0,85	0,35
mocy 40°	3,70	—	1,90	1,00	0,40
mocy 45°	4,10	—	2,10	1.10	0,50
wyborowa					
mocy 40°	4,40	—	2.25	1,15	—
mocy 45°	4,90	3,75	2,50	1.30	—
luksusowa					
mocy 45°	6.00	4,50	3,00	—	—
b) spirytus na cele domowo-lecznicze					
mocy 90°	8,50	—	4,30	—	0,90
mocy 95°	9,00	—	4,55	2,35	1,05

2. Wódki czyste: zwykła o mocy 35°, wyborowa o mocy 40°, spirytus na cele domowo-lecznicze o mocy 90° we wszystkich pojemnościach oraz wódka wyborowa o mocy 45° i luksusowa o mocy 45° w naczyniach o pojemności 0,75 litra będą sprzedawane w miarę posiadanych zapasów.

§ 5. W celu wykonania art. 44 ust. 1 lit. b) wymienionego na wstępie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, ustala się cenę 1 litra spirytusu luzem na cele domowo-lecznicze łącznie z opłatą monopolową w wysokości zł 8,20.

§ 6. 1. Wynikająca ze zmiany ceny różnica wartości zapasów, tak w postaci spirytusu, jak i półfabrykatów, znajdujących się w chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego w fabrykach wódek gatunkowych, będzie zbonifikowana przez Państwowy Monopol Spirytusowy w towarze. Stwierdzenia tych zapasów dokonają organa skarbowe.

2. Nie podlegają bonifikacie zapasy w wolnych składach oraz zapasy zbutelkowanych wyrobów gotowych w fabrykach wódek.

§ 7. 1. W okresie od dnia 25 lutego do dnia 1 marca 1935 r. włącznie detalicznym sprzedawcom napojów alkoholowych przysługuje prawo dostarczenia posiadanych zapasów wyrobów monopolowych do właściwych hurtowni w celu wymiany na odpowiednią (ust. 2) ilość wyrobów po nowej cenie. Wymiana ta nastąpi po protokólarnem stwierdzeniu przez kontrolę skarbową na miejscu w hurtowniach ilości wyrobów dostarczonych do wymiany. Związane z wymianą koszty przewozu ponosi detalista.

2. Za dostarczoną do wymiany przez detalicznych sprzedawców ilość wyrobów Państwowego Monopolu Spirytusowego hurtownie wydadzą detaliście bezpłatnie ilość wyrobów obliczoną po cenie detalicznej, ustalonej rozporządzeniem niniejszem, odpowiadającą wartości tych wyrobów, obliczonych po dotychczasowej cenie detalicznej Wyroby wydane wzamian dostarczonych przez detalistę mają mieć skasowaną na etykiecie cenę przez jej przekreślenie tuszem, przyczem detalista nie może odmówić przyjęcia zpowrotem dostarczonych przez siebie do wymiany wyrobów po skasowaniu na nich cen w sposób wyżej wskazany. Niepokrywające się towarem kwoty do 50 gr będą wypłacane gotówką.

3. Wyroby z nieskasowanem oznaczeniem uprzednio obowiązujących cen mogą być sprzedawane po tych cenach (rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 23 września 1932 r. — Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 704) do dnia 27 lutego 1935 r. włącznie; po upływie tego terminu niesprzedane bądź niezamienione w sposób powyższy wyroby mają być sprzedawane tylko po cenach, ustalonych w rozporządzeniu niniejszem.

§ 8. Wynikająca ze zmiany cen różnica zapasów wyrobów monopolowych, znajdujących się w hurtowniach prywatnych w chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego, będzie zbonifikowana przez Państwowy Monopol Spirytusowy w towarze; stwierdzenia stanu zapasów w tych hurtowniach dokonają pracownicy Państwowego Monopolu Spirytusowego. Państwowy Monopol Spirytusowy zwróci

również hurtowniom różnicę w towarze, wynikającą z dokonanych, w myśl § 7, rozliczeń z detalistami.

§ 9, dotyczący czasu przed wydaniem nin. rozp. opuszczono.

§ 10. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 24 lutego 1935 r. Jednocześnie tracą moc obowiązującą rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 23 września 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 704) oraz z dnia 9 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 110).

K) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 26 marca 1935 r. (Dz. U. 24 poz. 167)
o ustaleniu cen sprzedażnych czystej wódki monopolowej o mocy 55°.

§ 1. Detaliczne ceny sprzedażne czystej wódki monopolowej zwykłej o mocy 55° łącznie z butelką ustala się, jak następuje:

za 1 litr — zł. 5,—,
» 1/2 » — » 2,55,
» 1/4 » — » 1,35.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Dodatek 4.

PRZEPISY O MONOPOLU SOLNYM.

A) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. (Dz. U. 117 poz. 1043) o wprowadzeniu jednolitego monopolu sprzedaży soli na obszarze całej Rzeczypospolitej Polskiej

ze zmianami, zawartymi w rozp. Prez. Rp. z 8/11 1927 Dz. U. 101, poz. 873 i 21/6 1932 Dz. U. 52, poz. 497.

Postanowienia ogólne.

§ 1. Kupno i sprzedaż soli jadalnej, wywóz i przywóz tejże na obszar Rzeczypospolitej z zagranicy lub z obszaru, na którym niniejsze rozporządzenie nie obowiązuje, oraz wszelki inny obrót solą jest wyłącznym przywilejem Skarbu Państwa (monopolem).

§ 2. Minister Skarbu może zezwolić na:

1) prowadzenie handlu solą jadalną na warunkach przez siebie ustanowionych;

2) na wywóz i przywóz soli jadalnej na obszar Rzeczypospolitej z zagranicy lub też obszaru, na którym nie obowiązują postanowienia niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Wynoszenie soli jadalnej z miejsca produkcji względnie ze składów monopolowych, jako też przyrządzanie względnie przetwarzanie soli jadalnej, nabytej w składach monopolowych celem odsprzedaży, dozwolone jest tylko w wypadkach, określonych przez Ministra Skarbu.

§ 4. Minister Skarbu ma prawo:

pkt. 1) uchylono (Dz. U. poz. 497/32);

2) sprzedawać po cenach zniżonych sól przeznaczoną:

a) na wywóz poza obszar Rzeczypospolitej;

b) na potrzeby rolnictwa, t. j. na paszę dla bydła lub uprawę roli;

c) na wszelkie cele przemysłowe, z wyjątkiem przemysłu wytwarzającego artykuły żywnościowe dla ludzi;

d) na wsparcie dla ulżenia nędzy wyjątkowej, tudzież sól wydawaną zakładom dobroczynnym, jako jałmużnę;

e) na potrzeby przemysłu rybnego (ust. «e» w brzmieniu Dz. U. poz. 873/27);

3) zwalniać z pod zajęcia monopolowego sól wyprodukowaną w salinach prywatnych, przeznaczoną na wywóz zagranicę [1]).

§ 5. Sól przywożona z zagranicy za zezwoleniem Ministra Skarbu (§ 2) podlega opłacie celnej i podatkowi konsumcyjnemu, pobieranemu pod nazwą należytości monopolowej w formie dodatku do cła.

---

[1]) Zob. art. 9 rozp. Prez. o przedsiębiorstwie «Polski Monopol Solny» (Dz. U. poz. 497/32).

Odpowiedzialność za opłatę należytości monopolowej, której wysokość ustala Minister Skarbu, określa się wedle przepisów ustawy celnej.

O obowiązku opłaty tej należytości decydują władze skarbowe.

Należytość monopolowa, nieuiszczona przy imporcie soli ściąga się w sposób przewidziany dla ściągania należytości celnych.

§ 6. Minister Skarbu określa w razie wątpliwości, jakiego rodzaju sól należy uważać za sól jadalną w rozumieniu niniejszego rozporządzenia.

§ 7. Sól, o ile jest przedmiotem monopolu skarbowego, nie może być przedmiotem egzekucyjnego zajęcia, ani zastawu bez zezwolenia właściwych władz skarbowych.

Natomiast wszelkie roszczenia do właścicieli względnie posiadaczy soli mogą być dochodzone i ściągnięte z osiągniętej ceny sprzedaży soli.

Sprzedaż soli.

§ 8 i 9 uchylono (Dz. U. poz. 497/32).

§ 10. Obrót solą podlega nadzorowi władz skarbowych.

Przedsiębiorcy zakładów, wytwarzających sól jadalną, jako też prowadzący handel taką solą, obowiązani są udzielać kontroli skarbowej wszelkiej pomocy i wyjaśnień przy spełnianiu jej obowiązków.

Organizacja monopolu solnego.

§ 11. uchylony (Dz. U. poz. 497/32).

§ 12. Przedmiotem handlu na obszarze Rzeczypospolitej może być tylko sól, pochodząca ze składów monopolowych.

Postanowienia karne.

§ 13 do 20 opuszczono jako uchylone prawem kar. sk.

Postanowienia przejściowe.

§ 21 do 24 opuszczono jako zbędne.

B) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 czerwca 1932 r. (Dz. U. 52 poz. 497) o przedsiębiorstwie „Polski Monopol Solny"

ze zmianami, zawartymi w art. 316 ust. 2 ustawy z 28/3 1933 Dz. U. 51, poz. 396 i w rozp. Prez. z 27/10 1933 Dz. U. 84, poz. 616.

Art. 1. Tworzy się przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą «Polski Monopol Solny», stanowiące samoistną osobę prawną z siedzibą w m. st. Warszawie.

Przedsiębiorstwo to będzie prowadzone na zasadach handlowych.

Art. 2. Przedsiębiorstwu «Polski Monopol Solny» powierza się eksploatowanie na rzecz Skarbu Państwa:

a) wyłącznego przywileju Skarbu Państwa (monopolu), określonego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. o wprowadzeniu jednolitego monopolu sprzedaży soli na obszarze całej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. Nr. 117, poz. 1043).

b) państwowych salin i warzelni soli oraz pól górniczych nadanych na sól, objętą monopolem sprzedaży soli, przekazywanych przedsiębiorstwu do eksploatacji w myśl postanowień art. 3.

Postanowienia lit. b) niniejszego artykułu nie dotyczą warzelni soli Państwowego Zakładu Zdrojowego w Ciechocinku.

Art. 3. Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia przedsiębiorstwo «Polski Monopol Solny» przejmuje pod zarząd i w eksploatację wszystkie pań-

stwowe saliny i warzelnie soli, pozostające pod zarządem podległej Ministrowi Skarbu Dyrekcji Salin Państwowych.

Przedsiębiorstwo przejmuje równocześnie cały majątek państwowy ruchomy i nieruchomy, znajdujący się pod zarządem podległych Ministerstwu Skarbu Dyrekcji Salin Państwowych i Biura Sprzedaży Soli oraz wszelkie aktywa i pasywa, figurujące na rachunkach tych instytucyj, z tem, że majątek ruchomy przechodzi na własność przedsiębiorstwa, zaś w stosunku do majątku nieruchomego mieć będą zastosowanie postanowienia ust. 2 art. 6.

Przekazywanie przedsiębiorstwu pod zarząd i eksploatację państwowych salin i warzelni soli oraz pól górniczych, nadanych na sól, następować będzie w przyszłości na podstawie uchwał Rady Ministrów.

Art. 4. Przekazywanie eksploatacji państwowych salin i warzelni soli oraz pól górniczych, nadanych na sól, objętą monopolem sprzedaży soli, innym osobom lub instytucjom, aniżeli przedsiębiorstwu «Polski Monopol Solny», wymaga zgody Rady Ministrów i może następować tylko w przypadkach, gdy eksploatacja wspomnianych salin i warzelni lub pól górniczych ma być prowadzona w innym celu, aniżeli uzyskiwanie soli, objętej monopolem sprzedaży soli.

Art. 5. Przedsiębiorstwo «Polski Monopol Solny» będzie wpisane do rejestru handlowego.

Wpisaniu do rejestru podlega firma, siedziba, przedmiot i władze przedsiębiorstwa.

Art. 6. Przedsiębiorstwu «Polski Monopol Solny» przysługiwać będzie prawo własności jedynie do uzyskiwanego majątku ruchomego.

Majątek nieruchomy, przekazywany przedsiębiorstwu przez Skarb Państwa, stanowić będzie własność Skarbu Państwa, pozostając jedynie pod zarządem i w użytkowaniu przedsiębiorstwa. To samo dotyczyć będzie majątku nieruchomego, nabywanego przez przedsiębiorstwo z własnych funduszów, który to majątek przedsiębiorstwo będzie nabywać na własność Skarbu Państwa.

Art. 7. Przedsiębiorstwo «Polski Monopol Solny» jest wolne od wszelkich danin publicznych z wyjątkiem opłat na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego, podatków komunalnych od gruntów i budynków, opłat komunalnych od przeniesienia własności nieruchomości, zaprotestowanych weksli, plakatów i anonsów, tudzież innych podatków komunalnych ustanowionych na podstawie art. 20 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

Art. 8. Zarząd przedsiębiorstwa «Polski Monopol Solny» należy do Dyrekcji Polskiego Monopolu Solnego z Dyrektorem na czele, podporządkowanej Ministrowi Skarbu.

Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia organizację przedsiębiorstwa.

Art. 9. Przedsiębiorstwu «Polski Monopol Solny» przysługuje wyłącznie prawo zakupu soli, objętej monopolem sprzedaży soli, z salin i warzelni, eksploatowanych przez inne osoby lub instytucje.

Ceny, po których producenci tej soli obowiązani będą odprzedawać ją przedsiębiorstwu «Polski Monopol Solny», ustala Minister Skarbu.

Postanowienia ust. 1 niniejszego artykułu nie odnoszą się do soli, zwalnianej przez Ministra Skarbu z pod zajęcia monopolowego w myśl postanowień § 4 p. 3) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. o wprowadzeniu jednolitego monopolu sprzedaży soli na obszarze całej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. Nr. 117, poz. 1043).

Art. 10 uchylony w poz. Dz. U. 616/33.

Art. 11. Ceny sprzedaży soli w kraju ustala Minister Skarbu.

Art. 12 uchylony Dz. U. poz. 616/33.

Art. 13 ustęp 2 uchylony w art. 316 rozp. Dz. U. poz. 396/33; reszta tego art. zbędna, gdyż dotyczy stosunków pracowników.

Art. 14 co do pracowników Monopolowych opuszczono jako zbędny.

Art. 15. Od ostatecznych decyzyj władz i organów przedsiębiorstwa, wydanych w trybie postępowania administracyjnego, w zakresie spraw, przewidzianych w art. 12 niniejszego rozporządzenia, jakoteż i od ostatecznych decyzyj Ministra Skarbu lub władz i organów przedsiębiorstwa, wydanych w trybie postę-

powania administracyjnego w sprawach, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 3 niniejszego rozporządzenia, służy prawo skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Art. 16 do 18 dotyczące zarządu opuszczono, jako zbędne.

Art. 19. Zastępstwo sądowe w sprawach, dotyczących praw i interesów majątkowych przedsiębiorstwa «Polski Monopol Solny» należy do Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 20. Rozporządzenie niniejsze nie narusza w niczem mocy przepisów prawa górniczego, ogłoszonego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 654), a w szczególności kompetencji Ministra Przemysłu i Handlu w zakresie przedstawicielstwa Państwa, jako właściciela pól górniczych.

C) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 10 stycznia 1933 r. (Dz. U. 4 poz. 26)
o organizacji przedsiębiorstwa państwowego „Polski Monopol Solny".

§ 1. Władzą przedsiębiorstwa «Polski Monopol Solny» jest Dyrekcja Polskiego Monopolu Solnego podporządkowana Ministrowi Skarbu.

Na czele Dyrekcji Polskiego Monopolu Solnego stoi Dyrektor Polskiego Monopolu Solnego, odpowiedzialny wobec Ministra Skarbu za całokształt działalności przedsiębiorstwa. Członkami Dyrekcji są Szefowie Działów. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzeń organizację wewnętrzną Dyrekcji, tudzież zakres kompetencji Dyrektora Polskiego Monopolu Solnego. Rozporządzenia te będą ogłaszane w «Monitorze Polskim».

§ 2. Do ważności zobowiązań oraz wszelkich aktów prawnych podpisywanych lub zeznawanych bez osobnych pełnomocnictw w imieniu przedsiębiorstwa «Polski Monopol Solny», wymagane są podpisy Dyrektora Polskiego Monopolu Solnego i jednego członka Dyrekcji lub dwóch członków Dyrekcji albo ich zastępców.

Podpisy te mają być umieszczone pod pieczęcią przedsiębiorstwa, którą stanowi pieczęć z godłem państwowem i oznaczeniem firmy przedsiębiorstwa w otoku pieczęci.

§ 3. Dyrekcja Polskiego Monopolu Solnego decyduje samodzielnie we wszystkich sprawach związanych z działalnością przedsiębiorstwa, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych dla Ministra Skarbu (§ 4).

§ 4. Do Ministra Skarbu należy:

a) nadzór nad działalnością przedsiębiorstwa i ustalanie ogólnych wytycznych polityki gospodarczej przedsiębiorstwa,

b) ustalanie organizacji wewnętrznej Dyrekcji Polskiego Monopolu Solnego,

c) decydowanie o tworzeniu i kasowaniu zakładów przedsiębiorstwa,

d) ustalanie zasad stosunku służbowego i określanie praw i obowiązków pracowników przedsiębiorstwa,

e) ustalanie planu finansowo-gospodarczego przedsiębiorstwa, decydowanie o zmianach w tym planie, zatwierdzanie obrachunków rocznych,

f) decydowanie o podziale czystego zysku przedsiębiorstwa,

g) decydowanie o tworzeniu przez przedsiębiorstwo funduszów, wysokości tych funduszów i dokonywaniu odpisów na nie,

h) ustalanie zasad zaciągania przez przedsiębiorstwo pożyczek krótkoterminowych,

i) ustalanie warunków udzielania przez przedsiębiorstwo kredytów towarowych,

j) ustalanie norm wysokości zapasów wyrobów gotowych, surowców i materiałów pomocniczych,

k) decydowanie w sprawach zastrzeżonych osobnemi przepisami i w sprawach, które Minister Skarbu zastrzeże do swojej aprobaty na mocy oddzielnych zarządzeń.

§ 5. Zakres uprawnień Dyrekcji Polskiego Monopolu Solnego i podległych jej organów jako władz i organów skarbowych oraz tryb postępowania w tych sprawach normują oddzielne postanowienia.

Decyzje w tych sprawach podpisuje Dyrektor Polskiego Monopolu Solnego albo kierownik zakładu, uprawnionego do działania w charakterze władzy skarbowej, lub upoważnieni przez nich do zastępowania ich w tym zakresie pracownicy Dyrekcji bądź zakładów.

Do dokumentów o charakterze publiczno-prawnym władze i organa przedsiębiorstwa, uprawnione do występowania w charakterze władzy państwowej, używać będą pieczęci urzędowych z nazwą danej władzy w otoku pieczęci.

§ 6. Dyrekcji Polskiego Monopolu Solnego podlegają:

a) zakłady produkcji (kopalnie i warzelnie) oraz sprzedaży soli,

b) inne ewentualnie uruchamiane przez Dyrekcję Polskiego Monopolu Solnego zakłady, służące do wykonywania zadań przedsiębiorstwa.

Organizację wewnętrzną zakładów monopolowych, ich zakres czynności oraz prawa i obowiązki kierowników tych zakładów normuje Dyrekcja Polskiego Monopolu Solnego.

§ 7 do 12 dotyczące rachunków i kasowości opuszczono jako zbędne.

D) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 4 Maja 1937 (Dz. U. 37 poz. 283)
o obrocie solą.

§ 1. Przez sól, którą obrót stanowi wyłączny przywilej Skarbu Państwa w myśl § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. o wprowadzeniu jednolitego monopolu sprzedaży soli na obszarze całej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. Nr. 117, poz. 1043), rozumieć należy wszelką sól jadalną (chlorek sodu), zarówno czystą jak i zmieszaną z innymi ciałami.

§ 2. (1) Wyraz «sól» użyty w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia oznacza wszelką sób jadalną w pojęciu § 1 bez względu na jej rodzaj lub przeznaczenie.

(2) Wyrazy «sól kuchenna» oznaczają sól przeznaczoną do spożycia przez ludzi, konserwowania artykułów żywności lub do wyrobu środków konserwujących artykuły żywności.

(3) Wyrazy «sól kąpielowa» oznaczają sól przeznaczoną do przyrządzania kąpieli leczniczych i kosmetycznych.

(4) Wyrazy «sól bydlęca» oznaczają sól przeznaczoną do celów hodowlano-rolniczych.

(5) Wyrazy «sól rybacka» oznaczają sól przeznaczoną dla przemysłu rybackiego do solenia ryb i krabów.

(6) Wyrazy «sól przemysłowa» oznaczają sól przeznaczoną dla specjalnych przemysłów chemicznych (sól chemiczna) i dla celów przemysłowo-technicznych (sól techniczna).

(7) Wyraz «solanka» oznacza roztwór soli pochodzący z naturalnych źródeł.

§ 3. (1) «Hurtownikami» w rozumieniu rozporządzenia niniejszego są sprzedawcy odsprzedający sól na mocy zawartych z nimi przez przedsiębiorstwo «Polski Monopol Solny» umów przewidzianych w art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o sprzedaży soli (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 616).

(2) «Hurtowniami» w rozumieniu rozporządzenia niniejszego są przedsiębiorstwa sprzedaży soli prowadzone przez hurtowników.

PRZEPISY OGÓLNE.

§ 4. 1. Sól może być wprowadzona do obrotu wyłącznie przez przedsiębiorstwo «Polski Monopol Solny».

2. Przywóz soli z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska, jakoteż i wywóz soli zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska, wymaga, gdy osobą przywożącą lub wywożącą sól nie jest Polski Monopol Solny, zezwolenia Ministra Skarbu.

3. Sól może być sprzedawana tylko po cenach ustalanych przez Ministra Skarbu.

4. Sól nie może być przedmiotem handlu domokrążnego, ani obnośnego.

§ 5. 1. Sól kuchenna wprowadzona do obrotu przez Polski Monopol Solny oraz sól przywożona z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska, podlega opłacie monopolowej w wysokości, licząc od 100 kg.

1) od soli białej — zł. 13,50.

2) od soli szarej — zł. 8,50.

(2) Sól kąpielowa, bydlęca, rybacka, przemysłowa, solanka oraz sól wywożona za granicę lub na obszar W. M. Gdańska, jest wolna od opłaty monopolowej.

§ 6. (1) Sprzedawcy soli są obowiązani do udzielania władzom skarbowym i organom przedsiębiorstwa «Polski Monopol Solny» wszelkich wyjaśnień związanych z prowadzeniem sprzedaży soli.

(2) Hurtownicy obowiązani są ponadto do:

1) prowadzenia ksiąg:

a) obrotu solą, według załączonego wzoru (załącznik 1),

b) rozchodu soli oraz należności i wpłat na rzecz Polskiego Monopolu Solnego, według załączonego wzoru (załącznik 2),

2) okazywania władzom skarbowym i organom Polskiego Monopolu Solnego wszelkich dowodów i ksiąg związanych z prowadzeniem sprzedaży soli.

(3) Księgi i dowody, przewidziane w ust. (2) paragrafu niniejszego hurtownicy powinni przechowywać przez 5 lat od chwili zamknięcia księgi bądź wystawienia dowodu.

§ 7. Władze skarbowe są uprawnione do sprawowania nad hurtowniami (niezależnie od nadzoru nad przestrzeganiem obowiązujących przepisów) nadzoru nad wywiązywaniem się przez hurtowników z umów o sprzedaż soli, zawartych z Polskim Monopolem Solnym, w myśl postanowień art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o sprzedaży soli (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 616).

OBRÓT SOLĄ.

I. Sól kuchenna.

§ 8. (1) Sól kuchenna będzie wprowadzana do obrotu w postaci soli warzonej (białej) lub kamiennej mielonej (białej lub szarej).

(2) Kupno i sprzedaż soli kuchennej nie wymaga zezwolenia.

(3) Sól kuchenna nie może być sprzedawana w opakowaniach kartonowych innych niż monopolowe.

(4) Osoby, posiadające zezwolenie na przerób soli na środki przeznaczone do konserwowania artykułów żywności, mogą nabywać sól kuchenną tylko w miejscu wskazanym w zezwoleniu.

II. Sól kąpielowa.

§ 9. (1) Sól kąpielowa będzie wprowadzana do obrotu w postaci szarej soli warzonej.

(2) Kupno i sprzedaż soli kąpielowej nie wymaga zezwolenia.

(3) Używanie soli kąpielowej do spożycia przez ludzi oraz do wyrobu i przerobu artykułów żywności jest wzbronione.

III. Sól bydlęca.

§ 10. (1) Sól bydlęca będzie wprowadzana do obrotu w postaci szarej soli mielonej skażonej, również w brykietach) i w postaci brył lub omoków soli nieskażonej.

(2) Osobom posiadającym zezwolenie na przerób soli na środki odżywcze dla zwierząt może być sprzedawana szara sól mielona nieskażona.

§ 11. Kupno i sprzedaż soli bydlęcej skażonej (mielonej i w brykietach) nie wymaga zezwolenia.

§ 12. (1) Sól bydlęca nieskażona (bryły, omoki) może być nabywana tylko przez osoby posiadające zaświadczenie zarządu gminy o ilości głów posiadanego inwentarza żywego, dla którego sól ma być przeznaczona. Zaświadczenia te są ważne na jeden rok kalendarzowy.

(2) Hurtownikowi nie wolno sprzedać więcej nieskażonej soli bydlęcej niż po 7 kg. na konia lub krowę i po 3 kg. na owcę lub kozę.

(3) Hurtownik obowiązany jest na zaświadczeniu zarządu gminy, jakie powinno mu być przez nabywcę złożone, wpisywać każdą ilość wydanej nieskażonej soli bydlęcej.

§ 13. (1) Na potrzeby inwentarza, stanowiącego własność instytucji państwowych, nieskażona sól bydlęca będzie sprzedawana na podstawie pisemnego zapotrzebowania właściwych władz państwowych.

(2) Nieskażona sól bydlęca dla zwierzyny w lasach państwowych będzie sprzedawana na podstawie pisemnego zapotrzebowania właściwego nadleśnictwa.

§ 14. Dyrekcja Polskiego Monopolu Solnego może za zgodą Ministra Skarbu zaprzestać sprzedaży nieskażonej soli bydlęcej.

§ 15. (1) Nieskażona sól bydlęca może być sprzedawana tylko przez hurtownie i zakłady Polskiego Monopolu Solnego i tylko po przedstawieniu przez nabywców przewidzianego w § 12 ust. 1) zaświadczenia.

(2) Przepisy § 12 ust. 2 i 3 mają zastosowanie również do zakładów Polskiego Monopolu Solnego.

§ 16. Sól bydlęca skażona (mielona i w brykietach) może być sprzedawana oprócz zakładów Polskiego Monopolu Solnego i hurtowni również przez inne osoby pod warunkiem, iż zgłoszą one właściwemu urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów państwowych prowadzenie sprzedaży tej soli. Zgłoszenie powinno być uskutecznione przed rozpoczęciem sprzedaży. W razie zlikwidowania tej sprzedaży osoby, o których mowa, powinny zawiadomić o tym urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych najpóźniej w ciągu trzech dni od daty likwidacji.

§ 17. Wzbronione jest:

1) Używanie soli bydlęcej do celów innych niż hodowlano-rolnicze.

2) Odstępowanie nieskażonej soli bydlęcej pod jakimkolwiek tytułem przez osoby nieuprawnione do jej sprzedaży.

IV. Sól rybacka.

§ 18. Sól rybacka będzie wprowadzana do obrotu w postaci soli białej mielonej lub warzonej.

§ 19. (1) Sól rybacka może być nabywana tylko przez osoby, które uzyskają na to zezwolenie właściwego urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych.

(2) Zezwolenia na nabycie soli rybackiej mogą być udzielane tylko osobom trudniącym się zawodowo soleniem ryb lub krabów oraz chłodniom przyjmującym na przechowanie świeże ryby lub kraby. Zezwolenia te są udzielane przez urzędy skarbowe akcyz i monopolów państwowych według załączonego wzoru (załącznik 3).

(3) Odpis udzielonego zezwolenia na nabycie soli rybackiej urzędy skarbowe akcyz i monopolów państwowych prześlą temu zakładowi, w którym sól ta ma być nabyta.

(4) Zezwolenia na nabycie soli rybackiej będą określały ilość i rodzaj soli oraz okres czasu (nie dłuższy ponad 12 miesięcy), w jakim sól ma być nabyta.

(5) Sól rybacka może być sprzedawana tylko przez zakłady Polskiego Monopolu Solnego i przez te hurtownie, którym Dyrekcja Polskiego Monopolu Solnego udzieli upoważnienia.

(6) Zakłady uprawnione do sprzedaży soli rybackiej mogą wydawać tę sól nabywcom dopiero po złożeniu przez nich odpisu przewidzianego w ust. (2) zezwolenia i po wpisaniu na tym odpisie wydanej ilości soli.

§ 20. Przesyłka soli rybackiej może być dokonywana tylko na podstawie świadectw przewozowych przewidzianych w § 32 i z zachowaniem trybu postępowania ustalonego w §§ 33 i 34.

§ 21. Nabywcy soli rybackiej obowiązani są prowadzić księgę kontroli tej soli załączonego wzoru (załącznik 4).

§ 22. Soli rybackiej, nabytej na podstawie przewidzianych w § 19 ust. (1) zezwoleń, nie wolno odstępować pod żadnym tytułem innym osobom i nie wolno używać do innych celów niż do solenia ryb lub krabów.

V. Sól przemysłowa.

§ 23. Sól przemysłowa będzie wprowadzana do obrotu we wszelkich postaciach w zależności od celu, do którego ma być użyta zarówno w stanie nieskażonym, jak i w stanie skażonym, bądź ogólnym bądź szczególnymi środkami skażania.

§ 24. Kupno szarej soli przemysłowej skażonej ogólnym środkiem skażania nie wymaga zezwolenia.

§ 25. (1) Sól przemysłowa:

1) biała i szara skażona szczególnymi środkami skażania,

2) biała skażona ogólnym środkiem skażania,

3) nieskażona zarówno szara, jak i biała, może być nabywana tylko przez osoby, które uzyskają na to zezwolenie właściwej izby skarbowej.

(2) Zezwolenia na nabycie szarej soli przemysłowej skażonej szczególnymi środkami skażania oraz białej soli przemysłowej skażonej tak ogólnym jak i szczególnymi środkami skażania, mogą być udzielane tylko w przypadkach kiedy to będzie konieczne z uwagi na cel, do którego sól ma być użyta.

(3) Zezwolenia na nabycie nieskażonej soli przemysłowej mogą być udzielane tylko w następujących przypadkach:

1) gdy dla danego celu przemysłowego użycie soli nieskażonej byłoby niemożliwe, jak np. do wyrobu sody, soli glauberskiej, kwasu solnego, niektórych środków wybuchowych itp.,

2) gdy skażanie soli w żupie solnej lub przewóz jej po skażeniu jednym ze szczególnych środków skażania byłyby niemożliwe lub nader utrudnione, a skażenie ma być dokonane w miejscu odbioru.

(4) Przewidziane w ust. (1) zezwolenia na nabycie soli przemysłowej będą określały ilość soli i rodzaj oraz okres czasu (nie dłuższy ponad 12 miesięcy), w jakim sól ma być nabyta i będą wystawiane według załączonych wzorów (załącznik 5 i 6).

§ 26. Izba Skarbowa prześle wtórnik udzielonego zezwolenia na nabycie soli przemysłowej temu zakładowi, w którym sól ta ma być nabytą.

§ 27. Wydanie soli przemysłowej, dla której nabycia wymagane jest zezwolenie, może być uskutecznione dopiero po otrzymaniu przez sprzedającego wtórnika zezwolenia i po wpisaniu na tym wtórniku ilości wysłanej soli.

§ 28. (1) Nieskażona sól przemysłowa będzie sprzedawana wyłącznie przez zakłady Polskiego Monopolu Solnego.

(2) Sól przemysłowa skażona ogólnym środkiem skażania może być sprzedawana tylko przez zakłady Polskiego Monopolu Solnego i przez hurtownie.

(3) Sól przemysłowa skażona szczególnymi środkami skażania może być sprzedawana tylko przez zakłady wskazane w zezwoleniu na nabycie tej soli.

§ 29. (1) Nieskażona sól przemysłowa nabyta na podstawie zezwoleń przewidzianych w § 25 ust. (3) pkt. 2) będzie skażona w miejscu odbioru pod kontrolą organów skarbowych. Organy te mogą pobierać próby środka skażającego celem zbadania, czy posiada on należyte własności.

(2) Koszty skażania soli przemysłowej szczególnymi środkami skażania ponosi odbiorca.

§ 30. (1) Osoby, które nabyły nieskażoną sól przemysłową na podstawie zezwoleń przewidzianych w § 25 ust. (3) pkt. 1), obowiązane są prowadzić księgę kontroli tej soli według załączonego wzoru (załącznik 7).

(2) Osoby, które nabyły nieskażoną sól przemysłową na podstawie zezwoleń przewidzianych w § 25 ust. (3) pkt. 2) obowiązane są prowadzić księgę kontroli skażania soli według załączonego wzoru (załącznik 8).

§ 31. (1) Sól przemysłowa, nabyta na podstawie wymaganych zezwoleń, nie może być odstępowana pod żadnym tytułem innym osobom.

(2) Wszelkiego rodzaju sól przemysłowa nie może być użyta do innych celów niż przemysłowe. Nie może ona być również użyta na cele przemysłu spożywczego.

§ 32. (1) Przewóz soli przemysłowej nieskażonej oraz soli skażonej szczególnymi środkami skażania może być dokonywany tylko na podstawie świadectw przewozowych, które sprzedawcy soli obowiązani są wystawiać według załączonego wzoru (załącznik 9).

(2) Przewidziane w ust. (1) świadectwa przewozowe zarówno jak i ich wtórniki powinny być podpisywane w żupach solnych należących do Polskiego Monopolu Solnego — przez kierownika tych żup lub jego zastępcę, w żupach solnych nie należących do Polskiego Monopolu Solnego przez kierownika tych żup lub jego zastępcę oraz przez sprawujący dozór nad żupą organ kontroli skarbowej, a w hurtowniach przez hurtownika lub jego uprawomocnionego zastępcę.

§ 33. (1) Przewidziane w § 32 ust. (1) świadectwo przewozowe powinno towarzyszyć przesyłce soli, a jego wtórnik powinien być przesłany rejonowi kontroli skarbowej właściwemu dla miejsca odbioru przesyłki.

(2) Rejon kontroli skarbowej po otrzymaniu wtórnika świadectwa przewozowego sprawdzi przesyłkę przy odbiorze i po odnotowaniu na wtórniku wyników sprawdzenia zwróci go wystawcy.

§ 34. (1) Na kolejowych listach przewozowych na przesyłki nieskażonej soli przemysłowej powinna być umieszczana klauzula, że przesyłka może być wydana odbiorcy, tylko w obecności urzędnika rejonu kontroli skarbowej sprawującego nadzór nad przedsiębiorstwem odbiorcy.

(2) Odbiorca nieskażonej soli przemysłowej obowiązany jest zawiadomić właściwy rejon kontroli skarbowej o nadejściu przesyłki.

VI. Solanka.

§ 35. (1) Solanka będzie sprzedawana:
1) dla celów hodowlano-rolniczych,
2) do kąpieli leczniczych,
3) do przerobu na inne związki chemiczne.

(2) Szczegółowe warunki sprzedaży solanki normują osobne przepisy.

PRZEPISY KOŃCOWE.

§ 36. Zupy solne nie należące do Polskiego Monopolu Solnego obowiązane są prowadzić księgi kontroli przychodu i rozchodu soli według załączonego wzoru (załącznik 10) i miesięczne wyciągi z tych ksiąg przesyłać właściwemu urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów państwowych w terminie do dnia 10 każdego następnego miesiąca.

§ 37. Osoby produkujące sól, nawet w przypadkach, kiedy sól jest otrzymywana jako produkt uboczny, obowiązane są zawiadamiać o tym właściwy urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych.

§ 38. (1) Przyrządzanie lub przetwarzanie soli wprowadzonej do obrotu przez Polski Monopol Solny nie wymaga zezwolenia w przypadkach, kiedy:

1) przyrządzona lub przetworzona sól ma być użyta na własne potrzeby wytwórcy,

2) przetworzenie soli powoduje przemianę jej na inny związek chemiczny.

(2) W przypadkach nie przewidzianych w ust. (1) przyrządzanie lub przetwarzanie soli bez zezwolenia ministra Skarbu jest wzbronione.

§ 39. Nabywcy soli rybackiej oraz soli przemysłowej nieskażonej, bądź skażonej szczególnymi środkami skażania, powinni sól tę przechowywać w pomieszczeniach zabezpieczonych przed dostępem osób niepowołanych. Sól w tych pomieszczeniach powinna być przechowywana w sposób umożliwiający sprawdzenie magazynowanego zapasu, a zakłady przechowujące taką sól powinny posiadać odpowiednie dla jej ważenia wagi.

§ 40. Nabywcy soli przemysłowej skażonej szczególnym środkiem skażania obowiązani są na żądanie organów skarbowych poddać tę sól ponownemu skażeniu własnym kosztem w przypadkach, kiedy skuteczność środka skażenia ustała wskutek przechowywania soli przez zbyt długi z uwagi na właściwość środka skażającego upływ czasu.

§ 41. Środki skażania soli bydlęcej oraz tak ogólne jak i szczególne środki skażania soli przemysłowej ustala Minister Skarbu.

§ 42. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 20 maja 1937 r.

(2) Równocześnie tracą moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 17 grudnia 1933 r. o obrocie solą (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 795) i rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 20 października 1934 r. w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 17 grudnia 1933 r. o obrocie solą (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 887).

E) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. 84 poz. 616) o sprzedaży soli.

Art. 1. Sól, o której mowa w rozporządzeniu niniejszem, jest to sól jadalna w rozumieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. o wprowadzeniu jednolitego monopolu sprzedaży soli na obszarze całej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. Nr. 117, pz. 1043).

Art. 2. Sprzedaż soli nie wymaga uzyskiwania zezwolenia władzy skarbowej.

Minister Skarbu może, o ile chodzi o sprzedaż soli na cele przemysłowe lub hodowlano-rolnicze, ustanawiać w drodze rozporządzeń wyjątki od postanowienia ustępu poprzedniego.

Art. 3. Sprzedawana może być tylko sól, wprowadzona do obrotu przez przedsiębiorstwo «Polski Monopol Solny».

Nie wolno sprzedawać soli po cenach innych, aniżeli ustalane przez Ministra Skarbu.

Sprzedawcy soli są obowiązani stosować się do przepisów o sprzedaży soli, wydawanych przez Ministra Skarbu w drodze rozporządzeń.

Art. 4. Przedsiębiorstwo «Polski Monopol Solny» wprowadzać będzie sól do obrotu bądź za pośrednictwem własnych zakładów, bądź też za pośrednictwem osób, z któremi zawrze odpowiednie umowy.

Minister Skarbu może poruczać władzom skarbowym nadzór nad wywiązywaniem się przez sprzedawców soli z umów o sprzedaż soli, zawartych z przedsiębiorstwem «Polski Monopol Solny».

Art. 5. Wszelkie zezwolenia (koncesje) na sprzedaż soli, nadane przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego, a w szczególności zezwolenia na

wolne składy, hurtownie i rozdzielcze składy soli, oraz zezwolenia na sprzedaż soli na cele przemysłowe i hodowlano-rolnicze oraz wszelkie prawa i obowiązki, wynikające z tych zezwoleń (koncesyj), wygasają z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

Art. 6. Utrata przez osoby, które przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego posiadały zezwolenia (koncesje) na sprzedaż soli (art. 5), jakichkolwiek uprawnień, wynikających z dotychczasowych przepisów prawnych, spowodowana przez postanowienia rozporządzenia niniejszego, nie daje tym osobom praw do żadnego odszkodowania, ani innych roszczeń.

Art. 7. Wykonanie rozporządzenia niniejszego poruczа się Ministrowi Skarbu.

Art. 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1934 r. Równocześnie tracą moc obowiązującą postanowienia art. 10 i 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 czerwca 1932 r. o przedsiębiorstwie «Polski Monopol Solny» (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 497).

F) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 18 czerwca 1936 r. (Dz. U. 48 poz. 347)
o cenach soli i solanki

ze zmianą zawartą w rozp. Min. Sk. z 20/2 1937 Dz. U. 15 poz. 100.

§ 1. Ustala się ceny soli i solanki, określone w cenniku, załączonym do rozporządzenia niniejszego.

§ 2. Hurtownicy, z którymi Polski Monopol Solny zawarł umowy o wprowadzaniu soli do obrotu, przewidziany w art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o sprzedaży soli (Dz. U. R. P. Nr. 84 poz. 616), obowiązani są udzielać nabywcom soli, przy zakupywaniu soli w ilościach nie mniejszych, niż 50 kg jednorazowo, rabaty od cen, określonych w cenniku, w następujących wysokościach:

a) od soli, wymienionej pod lit. A p. 1 9%,
b) od soli, wymienionej pod lit. A p. 2 8%,

a na obszarze województw: nowogrodzkiego, poleskiego, wileńskiego i wołyńskiego 10%,

c) od soli, wymienionej pod lit. A p. 3 10%,
d) od soli, wymienionej pod lit. A p. 4 20%,
e) od soli, wymienionych pod lit. B pp. 1, 2 i 3 15%,
f) od soli, wymienionej pod lit. C p. 2 8%.

Powyższe rabaty będą również udzielane przy zakupie soli bezpośrednio w Polskim Monopolu Solnym przez osoby inne, niż hurtownicy soli, w ilościach jednak nie mniejszych, niż 10.000 kg jednorazowo, a — o ile to dotyczy rabatu wymienionego w pkt. e) — w ilości nie mniejszej, niż 100 kg. jednorazowo.

§ 3. Sprzedaż soli po cenach, wymienionych w cenniku pod lit. F, wymaga zgody Ministra Skarbu, przyczem w wypadkach szczególnych, kiedy to będzie usprawiedliwione właściwościami produkcji przemysłowej, Minister Skarbu może zezwolić na obniżenie ceny tej soli, lub na sprzedaż do tego samego celu innego gatunku soli, niż wymieniony w cenniku i po innej cenie.

§ 4. Hurtownicy mogą sprzedawać sól, wymienioną w cenniku pod lit. A p. p. 1 i 2, tylko w zapłombowanych workach monopolowych, a do określonej w cenniku ceny tej soli mogą doliczać ustaloną przez Dyrekcję Polskiego Monopolu Solnego wartość worka.

Przy zwrocie przez nabywców tej soli nieuszkodzonego worka przedsiębiorstwo «Polski Monopol Solny» oraz hurtownicy obowiązani są zwracać pobraną wartość worka.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1936 roku. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 19 lipca 1932 r. w sprawie cen soli (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 610) w brzmieniu zmienionem rozporządzeniami Ministra Skarbu z dnia 20 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 886) i z dnia 19 grudnia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 95, poz. 598), oraz ust. 3 § 4 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 17 grudnia 1933 r. o obrocie solą (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 795) w brzmieniu zmienionem rozporządzeniami Ministra Skarbu z dnia 20 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 97 poz. 887) i z dnia 20 stycznia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6 poz. 62).

Załącznik do rozp. Ministra Skarbu z dnia 18 czerwca 1936 r. (poz. 347).

CENNIK SOLI I SOLANKI.

A. **Sól, przeznaczona do spożycia przez ludzi oraz do wyrobu środków, konserwujących artykuły żywności (sól kuchenna).**

1. Sól biała — w miejscu sprzedaży z opakowaniem sprzedawcy za 1 kg . . . . . 32 gr.
2. Sól szara — w miejscu sprzedaży z opakowaniem sprzedawcy za 1 kg . . . . . 20 „
3. Sól biała — w miejscu sprzedaży z kartonowem opakowaniem monopolowem
   a) w 1 kilogramowych paczkach za 1 kg . . . . . 46 gr.
   b) w 1/2 kilogramowych paczkach za 1 kg . . . . . 50 „
4. Sól jodowana — w miejscu sprzedaży z kartonowem opakowaniem monopolowem w 1/4 kilogramowych paczkach za 1 kg . . . 100 „

B. **Sól, przeznaczona do kąpieli leczniczych (sól kąpielowa).**

1. Sól zwykła — w miejscu sprzedaży z opakowaniem monopolowem w 2 lub 3 kilogramowych woreczkach za 1 kg . . . . 30 gr.
2. Sól aromatyczna — w miejscu sprzedaży z opakowaniem monopolowem w 2 lub 3 kilogramowych paczkach za 1 kg . . . . . 40 gr.
3. Sól zwykła — w miejscu sprzedaży z opakowaniem sprzedawcy za 1 kg . . . . . 22 „

C. **Sól, przeznaczona do celów hodowlano-rolniczych (sól bydlęca).**

1. Sól w bryłach — bez opakowania w hurtowni lub przy nabyciu nie mniej niż 50 kg w żupie solnej za 1 kg . . . . . 6,5 gr.
2. Sól mielona — bez opakowania w miejscu sprzedaży za 1 kg . 5,5 „

D. **Sól, przeznaczona do solenia ryb i krabów (sól rybacka).**

1. Sól biała — bez opakowania loco wagon stacja załadowania przez żupę solną, przy nabyciu nie mniej, niż 100 kg, za 1 kg . . . . . 4 gr.

E. **Sól, przeznaczona dla celów przemysłowo-technicznych (sól techniczna).**

1. Sól nieskażona — bez opakowania loco wagon stacja załadowania przez żupę solną przy nabyciu nie mniej niż 100 kg, za 1 kg . . 4 gr.
2. Sól skażona — bez opakowania loco wagon stacja załadowania przez żupę solną, przy nabyciu nie mniej niż 100 kg
   a) przy skażeniu olejem mineralnym w stosunku 1 kg oleju na 100 kg soli, za 1 kg . . . . . 4,75 gr.
   b) przy skażeniu sodą w stosunku 2 kg sody na 100 kg soli, za 1 kg 4,68 „

Przy sprzedaży soli, skażonej innemi środkami skażenia lub też temi samemi, lecz w wyższym stosunku, — dolicza się różnicę kosztów skażenia.

3. Sól skażona — bez opakowania w hurtowni, przy skażeniu olejem mineralnym w stosunku 1 kg oleju na 100 kg soli, bądź z sodą w stosunku w kg sody na 100 kg soli, za 1 kg . . . . . 7,5 gr.

Przy sprzedaży soli, skażonej innemi środkami skażenia lub też temi samemi lecz w wyższym stosunku, — dolicza się różnicę kosztów skażenia.

F. **Sól, przeznaczona dla specjalnych przemysłów chemicznych (sól chemiczna).**

1. Sól biała — bez opakowania loco wagon stacja załadowania przez żupę solną, przy nabyciu nie mniej niż 10,000 kg, za 1 kg . . 3,3 „

G. **Solanka, przeznaczona do kąpieli leczniczych (solanka kąpielowa).**

1. Solanka o naturalnem nasyceniu, bez naczyń, w miejscu poboru u źródła solankowego, za 1 litr (Dz. U. poz. 100/37) . . . . . 0,3 gr.

H. **Solanka, przeznaczona dla celów hodowlano-rolniczych (solanka bydlęca).**

1. Solanka o naturalnem nasyceniu, zawierająca do 10% soli, za 1 litr . . . . . 0,3 gr.

2. Solanka o naturalnem nasyceniu, zawierająca ponad 10% do 20% soli, za 1 litr . . . . . 0,6 „

3. Solanka o naturalnem nasyceniu, zawierająca ponad 20% soli, za 1 litr . . . . . 0,8 „

bez naczyń, w miejscu poboru u źródła solnego.

G) Rozporządzenie Ministra Skarbu

z dnia 24 października 1936 r. (Dz. U. 83 poz. 575)

o cenie soli, użytej do wywożonych za granicę artykułów żywności.

§ 1. Cenę soli białej, użytej do wywiezionych za granicę przetworów mięsnych, grzybów, ogórków i masła, obniża się w porównaniu z ceną tej soli obowiązującą w kraju o 0,135 zł. na 1 kg.

§ 2. Za «przetwory mięsne» w rozumieniu niniejszego rozporządzenia uważa się: bekony, peklowane szynki wieprzowe i inne peklowane przetwory mięsne, wędliny z mięsa nierozdrobionego bądź rozdrobionego, oraz konserwy z gęsi, kaczek, kur, gołębi i kuropatw.

§ 3. Do korzystania z obniżonej zgodnie z § 1 ceny soli uprawnione są wszystkie osoby, wywożące za granicę jednorazowo łącznie przynajmniej taką ilość przetworów mięsnych, grzybów, ogórków lub masła, w jakiej się zawiera nie mniej niż 100 kg soli.

§ 4. Przyjmuje się, że ilość soli zawartej:

a) w bekonach stanowi 9%,

b) w peklowanych: szynkach i innych przetworach mięsnych oraz w wędzonych boczkach wieprzowych — 7%,

c) w przetworach mięsnych wędzonych (oprócz boczków wieprzowych) lub konserwowanych, również w puszkach — $3^1/_2$%,

d) w ogórkach i grzybach — 3%,

e) w maśle — 2%

wagi netto tych artykułów.

§ 5. Osoby zainteresowane powinny zgłaszać się pisemnie o zwrot wynikającej z przepisów § 1 różnicy ceny soli do Dyrekcji Polskiego Monopolu Sol-

nego, dołączając do zgłoszenia zaświadczenie urzędu celnego o dokonanym wywozie.

Przewidziane w ustępie poprzedzającym zgłoszenie powinno być dokonane przed upływem 3 miesięcy od daty wywozu. Po tym terminie ustaje obowiązek zwrotu różnicy ceny.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 listopada 1936 r. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 26 kwietnia 1930 r. w sprawie nabywania soli do wyrobu bekonów i szynek na wywóz za granicę (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 348).

Dodatek 5.

PRZEPISY O MONOPOLU ZAPAŁCZANYM I OPODATKOWANIU ZAPALNICZEK.

A) Ustawa

z dnia 30 stycznia 1931 r. (Dz. U. 9 poz. 45)

o monopolu zapałczanym.

Postanowienia ogólne.

Art. 1. (1) Wyrób w kraju, przywóz z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska oraz wywóz z kraju:

a) zapałek wszelkiego rodzaju,
b) pręcików z drzewa, używanych na zapałki,
c) taśmy drzewnej, używanej na pudełka do zapałek,
d) gotowych pudełek do zapałek, i
e) zapalniczek oraz ich części zamiennych, z wyjątkiem:

1) zapalniczek elektrycznych, umocowanych we wszelkiego rodzaju środkach lokomocji, oraz

2) zapalniczek wyrobionych ze złota i srebra i zaopatrzonych cechą urzędu probierczego,

jest wyłącznym przywilejem Skarbu Państwa (monopolem) i stanowi przedmiot monopolu zapałczanego.

(2) Uprawnienie przewidziane w ustępie poprzednim, wykonywać będzie Państwowy Monopol Zapałczany, posiadający odrębną osobowość prawną.

(3) Naczelny Zarząd Państwowego Monopolu Zapałczanego sprawuje Minister Skarbu.

(4) Minister Skarbu określa, jakie przedmioty należy uznać za przedmioty, wyszczególnione w ustępie pierwszym.

Art. 2. (1) Zabrania się wyrobu w kraju, przywozu z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska oraz wywozu z kraju, bez zezwolenia Min. Skarbu, przedmiotów, wymienionych w art. 1, z wyjątkiem zapalniczek elektrycznych, umocowanych we wszelkiego rodzaju środkach lokomocji, oraz zapalniczek, wyrobionych ze złota i srebra.

(2) Zakaz, zawarty w ustępie poprzednim, nie ma zastosowania do przywozu z zagranicy, względnie z obszaru W. M. Gdańska, zapałek i zapalniczek przez podróżnych na osobisty użytek, w ilości, nieprzekraczającej jednak dwóch pudełek zapałek do 75 sztuk zapałek każde i jednej zapalniczki na osobę.

Art. 3. Minister Skarbu określa sposób ustalania cen sprzedaży wyrobów monopolowych, objętych niniejszą ustawą.

Art. 4. (1) Zapałki oraz zapalniczki, objęte monopolem, o ile ustawa nie zawiera w tym względzie odmiennych postanowień, podlegają przy przywozie z zagranicy — opłacie monopolowej, pobieranej w formie dodatku do cła, a przy przywozie z obszaru W. M. Gdańska — opłacie monopolowej, pobieranej w trybie, przepisanym dla postępowania przekazowego.

(2) Wysokość opłaty monopolowej ustala się na [1]):

a) 268 zł. od każdego miljona sztuk zapałek,

b) 10 zł. od jednej zapalniczki kieszonkowej,

c) 25 zł. od jednej zapalniczki ściennej lub stołowej.

(3) Odpowiedzialność za opłatę monopolową przy przewozie z zagranicy określa się według przepisów celnych.

(4) Wymiar i orzekanie o obowiązku uiszczenia opłaty monopolowej od zapałek i zapalniczek należy do władz skarbowych.

(5) Opłatę monopolową, nieuiszczoną przy przywozie z zagranicy zapałek i zapalniczek, ściąga się w sposób, ustalony dla ściągania należytości celnych.

Podatek od zapalniczek.

Art. 5. Zapalniczki ze złota i srebra, czy to wyrobione na obszarze Rzp., czy też przywiezione z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska, podlegają podatkowi w wysokości 20 zł. od sztuki [2]).

Art. 6. Podatek, przewidziany w art. 5, pobiera się:

a) od zapalniczek, wyrobionych na obszarze Rzeczypospolitej — w chwili wypuszczenia ich z miejsca wyrobu do wolnego obrotu,

b) od zapalniczek, przywożonych z zagranicy — w chwili odprawy celnej,

c) od zapalniczek, przywożonych z obszaru W. M. Gdańska — w chwili zgłoszenia w urzędzie odbiorczym w trybie, przepisanym dla postępowania przekazowego.

Art. 7. (1) Pobranie podatku (art. 5) względnie opłaty monopolowej (art. 4), zostanie stwierdzone przez wyciśnięcie znaczka podatkowego na zapalniczce. Zapalniczki, niezaopatrzone znaczkiem podatkowym, nie są dopuszczone do obrotu.

(2) Znaczek podatkowy nie będzie wyciskany jedynie na zapalniczkach, przywożonych z zagranicy przez podróżnych na osobisty użytek (art. 2 ust. 2) [3]), w tych wypadkach kwit na uiszczenie podatku, względnie opłaty monopolowej, zastępuje znaczek podatkowy.

Art. 8. Wolne są od podatku:

(1) zapalniczki elektryczne, umocowane we wszelkiego rodzaju środkach lokomocji,

(2) wszelkie zapalniczki, wywożone zagranicę lub do obszaru W. M. Gdańska.

Kontrola skarbowa.

Art. 9. (1) Wyrób, sprzedaż i wywóz przedmiotów, objętych monopolem zapałczanym (art. 1 ust. 1), oraz zapalniczek ze złota i srebra (art. 5) i elektrycznych zapalniczek, wymienionych w art. 8 pkt. 1, podlega kontroli skarbowej. Odpowiednie zgłoszenia do władzy skarbowej są wolne od opłaty stemplowej.

(2) Warunki i sposób wykonywania kontroli ustala Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

Art. 10. Na każdem opakowaniu zapałek monopolowych, przeznaczonych na sprzedaż w kraju, musi być umieszczony stosowny napis i tylko takie zapałki mogą być dopuszczone do obrotu na obszarze Rzeczypospolitej.

Wprowadzenie i eksploatacja Monopolu.

Art. 11 do 19 dotyczą wykupu fabryk zapałek, istniejących w chwili wprowadzenia monopolu.

---

[1]) Dekretem Dz. U. poz. 12/36 upoważniony został Minister Skarbu do obniżenia opłaty monopolowej i podatku od zapalniczek, przewidzianych w art. 4 i 5 nin. ustawy. Dekret ten zamieszczono poniżej.

[2]) Dekretem Dz. U. poz. 12/36 (zob. poniżej) upoważniony został Minister Skarbu do obniżenia tego podatku.

[3]) Zob. art. 1 pkt. 2 dekretu Dz. U. 12/36 poniżej.

Postanowienia karne.

Art. 20 odpada wobec wprowadzenia prawa kar. sk.

Postanowienia przejściowe i końcowe.

Art. 21 do art. 25 są obecnie bezprzedmiotowe.

B) Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. (Dz. U. 3 poz. 12) w sprawie zmiany ustawy o monopolu zapałczanym.

Art. 1. Upoważnia się Ministra Skarbu do:

1) obniżania w drodze rozporządzeń opłaty monopolowej i podatku od zapalniczek, przewidzianych w art. 4 ust. (2) i art. 5 ustawy z dnia 30 stycznia 1931 r. o monopolu zapałczanym (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 45),

2) wprowadzania w drodze rozporządzenia zakazu posiadania zapalniczek niezaopatrzonych w znaczek podatkowy, i wydawania w związku z tem przepisów, normujących tryb zaopatrywania zapalniczek w ten znaczek, przyczem przepisy te mogą wprowadzać obowiązek zaopatrywania w znaczek podatkowy również zapalniczek, przywożonych dla osobistego użytku przez podróżnych przybywających z zagranicy lub W. M. Gdańska.

Art. 2. (1) W razie wydania przepisów, o których mowa w art. 1 pkt. 2), Minister Skarbu będzie uprawniony do ustanowienia w drodze rozporządzenia nakazu zgłoszenia do zaopatrzenia w znaczek podatkowy, za uiszczeniem obowiązującej opłaty monopolowej lub podatku, zapalniczek, niezaopatrzonych w ten znaczek, przed dniem wejścia w życie dekretu niniejszego.

(2) Minister Skarbu określi przytem tryb i termin dokonywania zgłoszeń, o których mowa w ust. (1).

Art. 3. Upoważnia się Ministra Skarbu do wydawania w drodze rozporządzenia przepisów, normujących zasady i tryb przeprowadzania kontroli nad przestrzeganiem rozporządzeń, o których mowa w art. 1 i 2.

Art. 4. Zgłoszenia zapalniczek do zaopatrzenia w znaczek podatkowy są wolne od opłaty stemplowej.

Art. 5 powołuje uchyloną uks. 1932.

Art. 6 i 7 zbędne.

C) Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 25 czerwca 1937 r. (Dz. U. 48 poz. 386) w sprawie wykonania dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. w sprawie zmiany ustawy o monopolu zapałczanym.

§ 1. Obniża się:

a) opłatę monopolową od zapalniczek, określoną w art. 4 ust. 2 pkt. b) i c) ustawy z dnia 30 stycznia 1931 r. o monopolu zapałczanym (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 45), na 1 zł. od jednej zapalniczki kieszonkowej i 3 zł. od jednej zapalniczki ściennej lub stołowej;

b) podatek od zapalniczek ze złota i srebra, określony w art. 5 wyżej wymienionej ustawy, na 5 zł. od sztuki.

§ 2. Zabrania się sprzedaży, nabywania oraz posiadania zarówno w obrocie handlowym, jak i na osobisty użytek, zapalniczek niezaopatrzonych w znaczek podatkowy z wyjątkami, określonymi w § 3.

§ 3. 1) Na dowód uiszczenia opłaty monopolowej lub podatku od zapalniczek, przywożonych z zagranicy i z obszaru W. M. Gdańska przez podróżnych na osobisty użytek po wejściu w życie rozporządzenia niniejszego, będzie wydany kwit, który w ciągu miesiąca od daty wystawienia będzie zastępował znaczek podatkowy na przywiezionej zapalniczce.

2) W ciągu tego miesiąca przywiezioną zapalniczkę należy zgłosić wraz z kwitem na uiszczenie opłaty monopolowej lub podatku do urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych celem zaopatrzenia jej w znaczek podatkowy Urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych zatrzymuje kwit na uiszczenie opłaty monopolowej lub podatku wydany przy przywozie na obszar Rzeczyspolitej.

§ 4. 1) Osoby, posiadające w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego zapalniczki na osobisty użytek niezaopatrzone w znaczek podatkowy, obowiązane są zgłosić je w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie tego rozporządzenia w kasie urzędu skarbowego do zaopatrzenia w znaczek podatkowy za opłatą podatku lub opłaty monopolowej w wysokości, określonej w § 1.

2) Od obowiązku uiszczenia opłaty monopolowej lub podatku (ust. 1) wolni są ci posiadacze zapalniczek niezaopatrzonych w znaczek podatkowy, którzy przywieźli je z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska w ruchu podróżnych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego i posiadają kwit na uiszczenie od tych zapalniczek w swoim czasie przypadającej należnośc skarbowej. Jednakże i w takich przypadkach należy zgłosić zapalniczki wraz z kwitem w kasie skarbowej w terminie określonym w ust. 1 do zaopatrzenia w znaczek podatkowy.

§ 5. Każda osoba może zgłosić do zaopatrzenia w znaczek podatkowy tylko jedną zapalniczkę, przeznaczoną na własny użytek.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1937 r.

D) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 31 stycznia 1931 r. (Dz. U. 10 poz. 51)
w sprawie wykonania ustawy o monopolu zapałczanym

ze zmianą, zawartą w rozp. Min. Sk. z 16/1 1934 Dz. U. 7, poz. 55.

Postanowienia ogólne.

§ 1. Zapałkami w rozumieniu ustawy z dnia 30 stycznia 1931 r. o monopolu zapałczanym są wszelkiego rodzaju pręciki z drzewa,, tektury, kartonu, słomy, stearyny, wosku i innych materjałów, powleczone masą, która daje się zapalić przez potarcie.

§ 2. Zapalniczkami w rozumieniu tejże ustawy są wszelkie przyrządy, służące do niecenia ognia, a zastępujące zapałki.

Zapalniczki o wadze do 60 g. uznaje się za zapalniczki kieszonkowe, zapalniczki zaś o wadze ponad 60 g. — za zapalniczki stołowe lub ścienne.

§ 3. Przedmiotem monopolu są:

a) zapałki wszelkiego rodzaju, zarówno zwykłe, tak zwane szwedzkie, jak bengalskie, wiatrowe, świeczkowe, papierowe, używane w górnictwie i wszelkie inne;

b) pręciki z drzewa, używane na zapałki;

c) taśma drzewna, używana na pudełka do zapałek;

d) gotowe pudełka do zapałek;

e) zapalniczki i ich części zamienne wraz z kamyczkami zapałowemi z wyjątkiem

1) zapalniczek elektrycznych, umocowanych we wszelkiego rodzaju środkach lokomocji, oraz

2) zapalniczek, wyrobionych ze złota i srebra, zaopatrzonych cechą urzędu probierczego.

§ 4. Od dnia 31 stycznia 1931 r. jest zabroniony bez zezwolenia Ministra Skarbu wyrób w kraju, przywóz z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska oraz wywóz z kraju zapałek, taśmy drzewnej, używanej na pudełka do zapałek i gotowych pudełek do zapałek, tudzież przywóz z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska, stanowiących przedmiot monopolu zapalniczek i ich części zamiennych (§ 3 p. «e») oraz pręcików z drzewa, używanych na zapałki. Z dniem 1 stycznia 1932 r. wyrób i wywóz z kraju bez zezwolenia Ministra Skarbu zapalniczek oraz pręcików z drzewa, używanych do wyrobu zapałek jest zabroniony.

Wyjątek stanowią zapałki i zapalniczki, przywożone z zagranicy względnie z W. M. Gdańska przez podróżnych na osobisty użytek, w ilości nie przekraczającej 2-ch pudełek zapałek do 75 sztuk zapałek każde i jednej zapalniczki na osobę, do których zakaz przywozu nie ma zastosowania.

§ 5. Od dnia 1 stycznia 1932 r. wyrób zapalniczek objętych monopolem i pręcików z drzewa używanych na zapałki może się odbywać tylko w fabrykach monopolowych oraz w tych fabrykach prywatnych, które uzyskają pozwolenie na wyrób zapalniczek względnie pręcików na rzecz Państwowego Monopolu Zapałczanego w myśl art. 14 ustawy o monopolu zapałczanym.

§ 6. Cena hurtowa zapałek normalnego typu w obrocie krajowym będzie ustalana franco stacja odbiorcza w jednakowej wysokości dla całego obszaru Rzeczypospolitej; cena ta będzie ogłaszana w Monitorze Polskim.

Wszelkie inne zapałki oraz pozostałe wyroby, objęte monopolem zapałczanym, będą sprzedawane po cenach oznaczonych przez przedsiębiorstwo monopolu zapałczanego.

Podatek od zapalniczek wyrobionych ze złota i srebra.

§ 7. Do zapłaty podatku od zapalniczek, wyrobionych ze złota i srebra, w wysokości 20 zł. od sztuki jest obowiązany ten, kto:

1) wyrabia takie zapalniczki na obszarze Rzeczypospolitej lub

2) sprowadza je z zagranicy względnie z W. M. Gdańska.

Za wytwórcę będzie uważany również ten, kto składał zapalniczki z części, wyrobionych przez inną osobę.

§ 8. Zapalniczki ze złota i srebra winny być bezzwłocznie po wyrobieniu zgłoszone do zaopatrzenia cechą urzędu probierczego.

§ 9. Przed wypuszczeniem zapalniczek z wytwórni przedsiębiorca jest obowiązany zapłacić przypadający od nich podatek do kasy skarbowej, a następnie przesłać zapalniczki wraz z kwitem kasowym na uiszczenie podatku oraz 2-ma egzemplarzami zgłoszenia według załączonego wzoru Nr. 1 do właściwego terytorialnie urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych celem wybicia na nich znaczka podatkowego według załączonego wzoru Nr. 2.

Urząd Skarbowy akcyz i monopolów państwowych przed wybiciem na zapalniczkach znaczka podatkowego zbada zgodność obu egzemplarzy zgłoszenia, ustali zgodność ilości zgłoszonych zapalniczek z wysokością zapłaconego podatku oraz stwierdzi, czy zapalniczki takie posiadają cechę urzędu probierczego.

Zapalniczki zaopatrzone znaczkiem podatkowym zwróci urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych zgłaszającemu wraz z kwitem kasowym i jednym egzemplarzem wypełnionego zgłoszenia. Zgłoszenia i kwit kasowy winny być dołączone do księgi produkcji, prowadzonej w fabryce stosownie do § 32. Drugi egzemplarz zgłoszenia dołączy urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych do rejestru zapłaconego podatku od zapalniczek, prowadzonego według załączonego wzoru Nr. 3. Rejestr ten ma być zamykany z końcem każdego roku i przesłany wraz z załącznikami najpóźniej do 15 stycznia następnego roku izbie skarbowej.

Przywóz zapalniczek.

§ 10. Przy sprowadzeniu zapalniczek z zagranicy urząd celny po ukończeniu postępowania celnego i po pobraniu należności celnej i podatkowej, względnie monopolowej, prześle zapalniczki na koszt adresata do urzędu skar-

bowego akcyz i monopolów państwowych w Warszawie, Katowicach lub Wilnie celem wybicia znaczka podatkowego.

Co do zapalniczek ze złota i srebra, to przesłanie ich do urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych musi być poprzedzone zaopatrzeniem zapalniczek cechą urzędu probierczego.

Przepisów tego paragrafu nie stosuje się do zapalniczek przywożonych przez podróżnych na osobisty użytek po jednej na osobę; w tych wypadkach kwit na uiszczenie podatku, względnie opłaty monopolowej, zastępuje znaczek podatkowy w myśl art. 7 ustęp 2 ustawy o monopolu zapałczanym.

§ 11. Przy przywozie z obszaru W. M. Gdańska zapalniczki mogą być przekazywane tylko do urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych w Gdyni lub do inspektora kontroli skarbowej w Tczewie. Zapalniczki złote i srebne będą posłane przed wybiciem na nich znaczka podatkowego do urzędu probierczego w Warszawie celem ocechowania na koszt odbiorcy.

Kontrola skarbowa.

1) Wyrób zapałek.

§ 12. Fabryki zapałek winny być tak urządzone, ażeby całkowita ilość wyrobionych zapałek przechodziła do specjalnego pomieszczenia, przeznaczonego do pakowania zapałek (pakownia).

§ 13. Do przechowywania gotowych zapałek winny fabryki posiadać specjalne, trwale zbudowane magazyny.

§ 14. Pakownie oraz magazyny, służące do przechowywania zapałek, znajdujące się bądź w obrębie fabryk, bądź poza fabrykami, podlegają stałemu dozorowi kontroli skarbowej.

Przenoszenie zapałek z pakowni do magazynu oraz wydawanie zapałek z magazynu winno się odbywać pod nadzorem urzędnika kontroli skarbowej.

W razie niedostosowania fabryki do wymagań § 12 dozorem kontroli skarbowej będą objęte również inne zabudowania fabryczne.

§ 15. Całą dzienną produkcję zapałek obowiązana jest fabryka złożyć w tymże dniu do magazynu i zapisać na przychód do księgi magazynowej według załączonego wzoru Nr. 4.

W razie, gdyby część dziennej produkcji nie została przeniesiona z pakowni do magazynu i nie została zapisana do księgi na przychód, na ten czas pakownia będzie podlegała urzędowemu zamknięciu aż do rozpoczęcia dalszej produkcji.

§ 16. Wszystkie wejścia na terytorium fabryczne pozostają pod dozorem kontroli skarbowej.

§ 17. Nowozbudowane fabryki zapałek, jak również fabryki, czynne w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, podlegają komisyjnemu sprawdzeniu (weryfikacji) w celu stwierdzenia, czy urządzenie ich odpowiada wymogom § 12. Przy weryfikacji powinien być obecny przedstawiciel przedsiębiorstwa. Do protokółu weryfikacyjnego dołącza się sporządzony przez przedsiębiorcę plan sytuacyjny i opis wszystkich budynków i pomieszczeń, wchodzących w skład fabryki, z zaznaczeniem ich przeznaczenia.

O zaszłych zmianach w budynkach i ich przeznaczeniu obowiązany jest przedsiębiorca zawiadomić w terminie do dni 14 po ich dokonaniu władzę skarbową I instancji z dołączeniem planów i opisów zmian, celem odpowiedniego uzupełnienia protokółu weryfikacyjnego.

§ 18. Władzom skarbowym służy prawo sprawdzania, czy urządzenie fabryki odpowiada warunkom § 12. W tym celu władze te będą miały swobodny dostęp do budynków fabrycznych.

§ 19. Na każdem pudełku zapałek, przeznaczonych na sprzedaż w kraju winien znajdować się napis: «Polski Monopol Zapałczany». Na tej stronie pudełka, która nosi powyższy napis, nie mogą być umieszczane żadne napisy ani znaki reklamowe.

Zapałki przeznaczone na wywóz zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska winny być zaopatrzone na zewnętrznem opakowaniu (skrzyni lub tem podobnem opakowaniu) w napis wskazujący na ich polskie pochodzenie. Ponadto etykiety

umieszczone na pudełkach z temi zapałkami winny się wyraźnie różnić od etykiet umieszczonych na pudełkach ze zapałkami, przeznaczonemi na sprzedaż w kraju.

§ 20. Każda ilość zapałek, wydanych z magazynu na sprzedaż w kraju lub na wywóz poza obszar Rzeczypospolitej, winna być natychmiast zapisana na rozchód w księdze magazynowej.

§ 21. Postanowienia § 17 mają również zastosowanie do położonych poza fabrykami magazynów fabrycznych, służących do przechowywania zapałek.

W takich magazynach winna być prowadzona księga magazynowa przychodu i rozchodu zapałek według załączonego wzoru Nr. 5.

§ 22. Druki i księgi według przepisowych wzorów sporządza przedsiębiorstwo własnym kosztem i przedstawia je urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów państwowych do oparafowania.

Wpisy do ksiąg nie mogą zawierać podskrobań lub zmazań, a wszelkie poprawki powinny być dokładnie uwidocznione i w należyty sposób omówione.

W końcu każdego miesiąca sporządza przedsiębiorstwo obrachunek miesięczny oraz odpisy z ksiąg wzory Nr. Nr. 4 i 5 za ubiegły miesiąc i przesyła do izby skarbowej. Odpisy winny być poświadczone przez urzędnika kontroli skarbowej, dozorującego przedsiębiorstwo.

Z końcem roku przedsiębiorstwo jest obowiązane zamknąć księgi wzory Nr. 4 i 5, a pozostałości przenieść do nowych ksiąg, których otwarcie (przeniesienie) zaświadcza właściwy inspektor kontroli skarbowej.

2) Wywóz zapałek.

§ 23. Wywóz zapałek z jednej fabryki do drugiej oraz do magazynu fabrycznego położonego poza fabryką może się odbywać tylko za świadectwem przewozowem według załączonego wzoru Nr. 6.

Zawiadamiając o wywozie zapałek, zarząd fabryki względnie magazynu zapałek wręcza jednocześnie urzędnikowi kontroli skarbowej, dozorującemu przedsiębiorstwo, wypełnione świadectwo przewozowe oraz wtórnik tegoż. Po sprawdzeniu zgodności obu egzemplarzy świadectwa i przesyłki zapałek, urzędnik dozorujący stwierdza wynik na świadectwie przewozowem i wtórniku tegoż oraz uwidocznia znaki i numery środków przewozowych. Następnie urzędnik dozorujący zaopatruje oba egzemplarze świadectwa w swój podpis i urzędową pieczęć oraz wręcza świadectwo zgłaszającemu wywóz, a wtórnik tego świadectwa przesyła natychmiast w liście poleconym pod adresem organu, dozorującego miejsce przeznaczenia przesyłki.

Organ dozorujący miejsce przeznaczenia przesyłki zapałek porównywa wtórnik świadectwa przewozowego z wręczonym mu przez kierownika magazynu oryginałem świadectwa, stwierdza stan przesyłki, wpisuje wynik do obu egzemplarzy świadectwa przewozowego i wręcza oryginał kierownikowi magazynu, jako dowód wpisu do księgi magazynowej, a wtórnik zwraca organowi wysyłającemu dla doręczenia przedsiębiorstwu, z którego przesyłka pochodzi, celem dołączenia do księgi magazynowej na dowód rozchodu.

§ 24. Wywóz zapałek zagranicę winien się odbywać według przepisu § 23 — za świadectwem przewozowem i pod zamknięciem urzędowem.

§ 25. Przesyłki zapałek, kierowane na obszar W. M. Gdańska, podlegają postępowaniu przekazowemu.

3) Sprzedaż zapałek.

§ 26 i 27 uchylone rozporządzeniem Dz. U. poz. 55/34.

4) Wyrób zapalniczek ze złota i srebra.

§ 28. Kto zamierza wyrabiać zapalniczki ze złota i srebra, obowiązany jest zawiadomić o tem co najmniej na 8 dni przed rozpoczęciem wyrobu właściwy urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych, podając

1) swoje imię i nazwisko względnie firmy;
2) dokładne miejsce, gdzie się znajduje wytwórnia;
3) czy wyrabia zapalniczki, czy też je tylko składa;

4) przewidywaną produkcję tygodniową względnie miesięczną;

5) kto kieruje przedsiębiorstwem i kto będzie obowiązany do udzielania wyjaśnień kontroli skarbowej przy wykonywaniu dozoru wytwórni.

Do zawiadomienia należy dołączyć w dwóch egzemplarzach opis i plan wytwórni z oznaczeniem tych lokali, w których zapalniczki będą wyrabiane, tudzież, w których będą przechowywane gotowe zapalniczki opodatkowane i nieopodatkowane (§ 31).

§ 29. Po otrzymaniu zawiadomienia urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych zarządzi sprawdzenie opisu i planu lokali. O wyniku sprawdzenia winien być spisany protokół w dwóch egzemplarzach, podpisany również przez przedsiębiorcę. Jeden egzemplarz protokółu sprawdzenia pozostaje w przedsiębiorstwie, drugi zaś w urzędzie skarbowym akcyz i monopolów państwowych.

§ 30. O każdej zmianie właściciela przedsiębiorstwa lub firmy, względnie osoby, obowiązanej do udzielania wyjaśnień kontroli skarbowej, jak również o każdej zmianie rozkładu wytwórni, — a zwłaszcza miejsc wyrobu przechowywania i sprzedaży zapalniczek — należy zawiadomić urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych najpóźniej w ciągu trzech dni.

§ 31. Zapalniczki nieopodatkowane nie mogą być przechowywane razem z opodatkowanemi. Nie wolno też przechowywać nieopodatkowanych zapalniczek w lokalu sprzedaży.

§ 32. Na wyrób, opodatkowanie i sprzedaż zapalniczek wytwórca obowiązany jest prowadzić księgę według załączonego wzoru Nr. 7.

Z końcem każdego dnia należy wpisać w odpowiednich rubrykach księgi ilość zapalniczek:

a) wyrobionych,

b) opodatkowanych oraz

c) sprzedanych względnie wysłanych bez opłaty podatku poza obszar Rzeczypospolitej w tymże dniu.

Zgłoszenia podatkowe, kwity na zapłacenie podatku, zgłoszenia wywozowe oraz faktury na sprzedaż zapalniczek winny być dołączone do księgi.

§ 33. W księdze wyrobu, opodatkowania i sprzedaży zapalniczek należy sporządzać za każdy miesięc obrachunek, którego odpis należy przesyłać urzędowi kontroli skarbowej, pełniącemu nadzór nad przedsiębiorstwem, celem sprawdzenia poświadczenia i przedłożenia do 14-go dnia następnego miesiąca w drodze służbowej izbie skarbowej.

§ 34. Urzędnicy kontroli skarbowej mają prawo wstępu do wytwórni zapalniczek i dokonywania jej oględzin, sprawdzania zapasów, księgi i dokumentów; przedsiębiorca względnie jego zastępca obowiązany jest udzielać im wszelkiej pomocy i wyjaśnień.

§ 35. W razie uszkodzenia zapalniczek, od których podatek nie został uiszczony, przedsiębiorca obowiązany jest zawiadomić o tem kontrolę skarbową. Kontrola skarbowa spisuje odpowiedni protokół, na zasadzie którego następuje spisanie zapalniczek w księdze wyrobu.

§ 36. W razie stwierdzenia podczas kontroli w wytwórni braku zapalniczek, organ kontrolujący wpisze brakującą ilość zapalniczek do księgi na rozchód, a przedsiębiorca będzie obowiązany zapłacić przypadający od tych zapalniczek podatek w ciągu ośmiu dni.

Nadto w takim wypadku należy spisać protokół celem przeprowadzenia odpowiednich dochodzeń.

§ 37. Kto wyrabia względnie zamierza wyrabiać elektryczne zapalniczki, przeznaczone do umocowania we wszelkiego rodzaju środkach lokomocji, jest obowiązany zawiadomić o tem urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych oraz podać szczegóły przewidziane w paragrafie 28.

Urzędnikom kontroli skarbowej służy prawo wstępu do przedsiębiorstwa, wyrabiającego takie zapalniczki, oraz dokonywania oględzin lokalu, zapasu zapalniczek oraz wykazu kontrolnego wyrobu i sprzedży tych zapalniczek.

§ 38. Na wyrób i sprzedaż względnie zużytkowanie we własnem przedsiębiorstwie zapalniczek elektrycznych, przeznaczonych do umocowania w środkach lokomocji, przedsiębiorca jest obowiązany prowadzić wykaz kontroli według załączonego wzoru Nr. 8.

5) **Wywóz zapalniczek ze złota i srebra.**

§ 39. Zapalniczki bez opłaty podatku może wywozić poza obszar Rzeczypospolitej jedynie wytwórca i to przez publiczny zakład przewozowy.

§ 40. Każdą zamierzoną wysyłkę zapalniczek należy zgłosić pisemnie w 2-ch egzemplarzach według załączonego wzoru Nr. 9 urzędnikowi kontroli skarbowej, pełniącemu nadzór nad przedsiębiorstwem, który po sprawdzeniu treści zgłoszenia z przesyłką nałoży zamknięcie urzędowe i przekaże ją właściwemu urzędowi celnemu wraz z jednym egzemplarzem zgłoszenia.

Urząd celny zbada całość zamknięcia urzędowego ewentualnie zawartość przesyłki i odnotuje wynik sprawdzenia na zgłoszeniu, następnie zaś odprawi przesyłkę zagranicę, a zgłoszenie zwróci organowi kontroli skarbowej, który je wysłał.

Kontrola skarbowa zwróci potwierdzone przez urząd celny zgłoszenie wywozu zapalniczek zagranicę wytwórcy zapalniczek celem dołączenia do księgi wyrobu (§ 32).

O ileby w ciągu 3-ch tygodni od chwili wysłania przesyłki zgłoszenie nie zostało zwrócone z urzędu celnego, natenczas kontrola skarbowa doniesie o tem przełożonemu urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów państwowych celem przeprowadzenia odpowiednich dochodzeń.

§ 41. Przesyłki zapalniczek, przeznaczonych na wywóz zagranicę, nie mogą być w czasie transportu nikomu na obszarze Rzeczypospolitej wydane, wyjąwszy zwrot ich do wytwórni.

§ 42. Wywóz zapalniczek bez opłaty podatku na obszar W. M. Gdańska odbywa się w drodze postępowania przekazowego.

6) **Sprzedaż zapalniczek.**

§ 43. Kto zamierza prowadzić handel zapalniczkami bądź monopolowemi, bądź wyrobionemi ze złota i srebra, bądź wreszcie zapalniczkami elektrycznemi, przeznaczonemi do umocowania w środkach lokomocji, jest obowiązany zawiadomić o tem kontrolę skarbową, podając:

1) swoje imię i nazwisko względnie firmę,
2) dokładne miejsce prowadzenia handlu.

Kontrola skarbowa postąpi ze zgłoszeniem w sposób wskazany w § 27.

Postanowienia przejściowe.

Opuszczono jako obecnie bezprzedmiotowe.

E) Rozporządzenie Ministra Skarbu

z dnia 15 stycznia 1932 r. (Dz. U. 6 poz. 42)

celem dalszego wykonania ustawy z dnia 30 stycznia 1931 r. o monopolu zapałczanym.

§ 1. Od dnia 1 stycznia 1932 r. osobom prywatnym — poza Spółką Akcyjną do Eksploatacji Państwowego Monopolu Zapałczanego w Polsce — nie służy już bez zezwolenia Ministra Skarbu prawo do wyrobu i wywozu z kraju:

a) pręcików z drzewa, używanych do wyrobu zapałek, oraz
b) zapalniczek z wyjątkiem:

1) zapalniczek elektrycznych, służących do umocowania we wszelkiego rodzaju środkach lokomocji,

2) zapalniczek ze złota i srebra, zaopatrzonych cechą urzędu probierczego, oraz

3) przyrządów służących do zapalania takich lamp górniczych, których nie można zapalać zapałkami.

Zezwolenia będą wydawane tylko na wniosek Spółki Akcyjnej do Eksploatacji Państwowego Monopolu Zapałczanego w Polsce. W podaniu do Ministerstwa Skarbu, wniesionem za pośrednictwem tej spółki, należy wyszczególnić:

1) imię i nazwisko, względnie firmę,
2) miejsce, gdzie znajduje się wytwórnia,
3) przewidywaną produkcję tygodniową, względnie miesięczną,
4) Kto kieruje przedsiębiorstwem i kto będzie obowiązany do udzielania wyjaśnień kontroli skarbowej przy wykonywaniu dozoru wytwórni,
5) Ilość znajdujących się na dzień 1 stycznia 1932 roku zapasów gotowych zapalniczek, objętych monopolem, oraz pręcików z drzewa, używanych na zapałki, w wytwórni, która była czynna przed tym terminem.

§ 2. Kto zamierza prowadzić handel kamyczkami zapałowemi lub innemi częściami zamiennemi zapalniczek obowiązany jest zawiadomić o tem kontrolę skarbową, podając:

1) swoje imię i nazwisko, względnie firmę,
2) miejsce prowadzenia handlu.

Kontrola skarbowa wciągnie otrzymane zgłoszenie do wykazu sprzedawców i zwróci jeden potwierdzony egzemplarz zgłaszającemu.

§ 3. Od dnia 1 lutego 1932 roku kamyczki zapałowe mogą być sprzedawane jedynie w opakowaniach zamkniętych zawierających co najmniej 10 sztuk. Opakowania muszą być zaopatrzone w opaskę nienaruszoną ze znakiem Spółki Akcyjnej do Eksploatacji Państwowego Monopolu Zapałczanego w Polsce. Opaski będą wydawane wyłącznie przez Spółkę Akcyjną do Eksploatacji Państwowego Monopolu Zapałczanego w Polsce.

Zapasy kamyczków zapałowych, znajdujące się w handlu w chwili ogłoszenia niniejszego rozporządzenia, mogą być sprzedawane bez opasek do dnia 1 sierpnia 1932 r., po tym zaś terminie podlegają opakowaniu oraz zaopatrzeniu w opaskę w myśl postanowień ustępu poprzedniego w ciągu 2-ch miesięcy, czyli do dnia 1 października 1932 r.

§ 4. Kamyczki zapałowe mogą być sprzedawane jedynie po cenie wskazanej na opasce.

§ 5. Uchyla się wzory ksiąg, ustanowione w §§ 15 i 21 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 31 stycznia 1931 r. w sprawie wykonania ustawy o monopolu zapałczanym (Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 51).

W fabrykach zapałek oraz w położonych poza fabrykami magazynach fabrycznych mają być prowadzone księgi magazynowe według załączonego wzoru Nr. 1 oraz księgi zestawień według załączonego wzoru Nr. 2. Księgi magazynowe (wzór Nr. 1) winny być prowadzone oddzielnie dla każdego gatunku zapałek.

W końcu każdego miesiąca obowiązane jest przedsiębiorstwo sporządzić odpisy obydwu ksiąg (wzór Nr. 1 i 2) za ubiegły miesiąc i przesłać izbie skarbowej. Odpisy winny być poświadczone przez urzędnika kontroli skarbowej, dozorującego przedsiębiorstwo.

Dzienne raporty, względnie zestawienia całodziennego rozchodu zapałek, służące za podstawę wpisu rozchodu do księgi magazynowej, winny być sporządzone w fabrykach zapałek oraz w magazynach pozafabrycznych w 2 egzemplarzach, z których jeden winien być dołączony do księgi magazynowej, drugi zaś do odpisów tej księgi, przesyłanych izbie skarbowej.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Dodatek 6.

PRZEPISY O MONOPOLU LOTERYJNYM.

A) Ustawa

z dnia 9 lipca 1936 r. (Dz. U. 55 poz. 398)

o monopolu loteryjnym.

Przedmiot monopolu.

Art. 1. (1) Prowadzenie wszelkiego rodzaju loteryj stanowi wyłączny przywilej (monopol) Państwa.

(2) Za loterję w rozumieniu ustawy niniejszej uważa się grę losową, prowadzoną według zgóry określonych warunków.

(3) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych decyduje w razie wątpliwości, czy pewna gra jest loterją w rozumieniu ust. (2).

Art. 2. Przepisy ustawy niniejszej nie dotyczą premjowych papierów wartościowych.

Art. 3. (1) Władze skarbowe po porozumieniu się z władzami administracji ogólnej mogą zezwalać na urządzanie jednorazowych loteryj fantowych na cele dobroczynności lub użyteczności publicznej.

(2) Minister Skarbu określa w drodze rozporządzeń:

1) wysokość opłaty monopolowej od takich loteryj,

2) przedmioty, które nie mogą stanowić wygranych w loterjach fantowych,

3) inne warunki, pod jakiemi zezwolenia na urządzanie loteryj będą udzielane,

4) właściwość władz, powołanych do udzielania zezwoleń na urządzanie loteryj fantowych.

Art. 4. Wszelka działalność loteryj zagranicznych na obszarze Rzeczypospolitej, współudział w tej działalności oraz nabywanie, zbywanie i posiadanie losów loteryj zagranicznych są wzbronione.

Art. 5. Zabrania się:

1) sprzedaży losów loteryjnych na raty lub na dniówki,

2) sprzedaży samych możliwości wygrania na poszczególne losy loteryjne (szans),

3) premjowania losami loteryjnemi innych tranzakcyj.

Przedsiębiorstwo «Polski Monopol Loteryjny».

Art. 6. (1) Eksploatowanie na rzecz Skarbu Państwa monopolu, wymienionego w art. 1, należy do państwowego przedsiębiorstwa «Polski Monopol Loteryjny».

(2) Minister Skarbu jest naczelną władzą Polskiego Monopolu Loteryjnego.

(3) Bezpośredni zarząd przedsiębiorstwem sprawuje dyrektor Polskiego Monopolu Loteryjnego, podporządkowany Ministrowi Skarbu.

(4) Statut organizacyjny Polskiego Monopolu Loteryjnego wydaje Minister Skarbu. Statut ten będzie ogłoszony w Monitorze Polskim.

(5) Statut Polskiego Monopolu Loteryjnego określi, jakie sprawy będą zastrzeżone do decyzji Ministra Skarbu.

Art. 7. (1) Polski Monopol Loteryjny posiada samoistną osobowość prawną z siedzibą w Warszawie i prowadzony jest na zasadach handlowych.

Resztę art. 7 oraz art. 8 do 12 dotyczące majątku Monopolu Lot. opuszczono jako zbędne.

Gospodarka Polskiego Monopolu Loteryjnego.

Art. 13. opuszczono jako zbędny.

Prowadzenie Loteryj przez Polski Monopol Loteryjny.

Art. 14. (1) Minister Skarbu zatwierdza plany prowadzonych przez Polski Monopol Loteryjny loteryj i sposób ich rozgrywania oraz określa wysokość opłaty monopolowej na rzecz Skarbu Państwa od tych loteryj i sposób jej pobierania.

(2) Plany te, jak również umieszczone w nich przepisy, są obok przepisów ustawy niniejszej i rozporządzeń na jej podstawie wydanych wyłącznie miarodajne dla stosunku prawnego między grającymi, a Polskim Monopolem Loteryjnym, który nie ponosi żadnej odpowiedzialności za działanie lub zaniechanie osób trzecich, nieprzewidziane w tych przepisach lub z niemi sprzeczne.

(3) Wygrane na loterjach, prowadzonych przez Polski Monopol Loteryjny, nie podlegają żadnym potrąceniom poza przewidzianemi w planach i są wolne pozatem od wszelkich podatków i opłat państwowych i samorządowych.

Art. 15. (1) Wygrane wypłaca się okazicielowi oryginalnego dowodu, stwierdzającego udział w grze loteryjnej, a wydanego przez Polski Monopol Loteryjny lub osobę przezeń upoważnioną. Dowody te w dalszych przepisach ustawy niniejszej będą nazywane «losami».

(2) Wypłata wygranych nie może być dokonana na podstawie losów, których autentyczności lub numerów nie można stwierdzić.

(3) Minister Skarbu określa w drodze rozporządzeń terminy, po których upływie wygasa prawo żądania wypłaty wygranych. Terminy te nie mogą być dłuższe niż 6 miesięcy.

Art. 16. Wygrane na prowadzonych przez Polski Monopol Loteryjny loterjach do czasu ich podjęcia nie mogą być przedmiotem zabezpieczenia, zastawu, zajęcia i egzekucji.

Art. 17. (1) Sprzedaż losów dokonywa się bądź przez samo przedsiębiorstwo, bądź też za pośrednictwem sprzedawców, którym Polski Monopol Loteryjny powierzy w drodze umowy prowadzenie tej sprzedaży.

(2) Sprzedaż losów przez inne osoby wymaga zezwolenia Polskiego Monopolu Loteryjnego; zezwolenia te mogą być w każdym czasie cofnięte bez żadnego odszkodowania.

(3) Minister Skarbu może w drodze rozporządzeń wydawać przepisy, normujące w zakresie sprzedaży losów prawa i obowiązki sprzedawców losów.

(4) Sprzedaż losów osobom, pragnącym grać na loterji, dokonywa się po cenach, określonych w planie loterji (art. 14). Sprzedaż po innych cenach jest wzbroniona i z samego prawa nieważna.

(5) Sprzedaż losów pod warunkami nieprzewidzianemi w planie loterji (art. 14) lub sprzecznemi z tym planem jest zabroniona i z samego prawa nieważna.

Pracownicy Polskiego Monopolu Loteryjnego.

Art. 18 do 22 opuszczono jako zbędne.

Przepisy końcowe.

Art. 22. (1) Ochrona ustanowionego przepisami art. 1 przywileju (monopolu) Państwa należy do władz skarbowych.

(2) W zakresie ochrony tego przywileju z władzami skarbowemi winny współdziałać inne władze i organy państwowe (w szczególności Policja Państwowa, żandarmerja, Straż Graniczna i Korpus Ochrony Pogranicza) oraz władze i organy samorządowe.

Art. 23. Minister Skarbu może w drodze rozporządzenia uprawniać Dyrektora Polskiego Monopolu Loteryjnego i podległych mu funkcjonarjuszów przedsiębiorstwa do załatwiania w charakterze władz i organów skarbowych

spraw, związanych z nadawaniem zezwoleń na urządzanie loteryj fantowych (art. 3 ust. (1).

Art. 24. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 25. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(2) Z dniem tym tracą moc wszelkie dotąd obowiązujące przepisy, dotyczące monopolu loteryjnego, a w szczególności ustawa z dnia 26 marca 1920 r. w przedmiocie urządzania loteryj i założenia Polskiej Państwowej Loterji Klasowej (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 180).

B) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 26 lutego 1937 r. (Dz. U. 21 poz. 134)
w sprawie wykonania ustawy o monopolu loteryjnym.

Loterie fantowe.

§ 1. (1) Zezwolenia na urządzanie jednorazowych loterii fantowych na cele dobroczynności lub użyteczności publicznej wydają:

1) przy kapitale gry do 1.000 zł. — właściwy urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych,

2) przy kapitale gry ponad 1.000 zł. do 3.000 zł. — właściwa izba skarbowa,

3) przy kapitale gry ponad 3.000 zł. — Dyrektor Polskiego Monopolu Loteryjnego.

(2) Zezwolenia na urządzanie loterii fantowych o kapitale gry mniejszym niż 100 zł. — nie mogą być udzielane.

(3) Za kapitał gry w rozumieniu rozporządzenia niniejszego uważa się za łączną cenę wszystkich losów, które na podstawie planu gry mogą być wypuszczone.

§ 2. (1) Zezwolenia na urządzanie loterii fantowych będą udzielane po porozumieniu się z właściwą władzą administracji ogólnej I instancji i po zasięgnięciu za jej pośrednictwem opinii o osobach, ubiegających się o zezwolenie na urządzenie loterii fantowej.

(2) O udzieleniu zezwolenia władza udzielająca zezwolenia każdorazowo zawiadomi właściwą władzę administracji ogólnej. Urzędy skarbowe akcyz i monopolów państwowych oraz izby skarbowe zawiadomią ponadto o udzieleniu zezwolenia Dyrekcję Polskiego Monopolu Loteryjnego.

§ 3. Do podań o zezwolenie na urządzenie loterii fantowej powinien być dołączony plan loterii, określający:

1) cel, na który ma być przeznaczony zysk z loterii,

2) ilość losów, które mają być wypuszczone,

3) cenę losów,

4) przedmiot i ogólną wartość wygranych,

5) termin, od którego ma być rozpoczęta sprzedaż losów,

6) terminy i sposób losowania wygranych,

7) termin, od którego mają być wydawane wygrane.

§ 4. Zezwolenie na urządzenie loterii fantowej jest ważne tylko dla osoby, której zostało udzielone, i nie może być przez nią odstąpione innym osobom pod żadnym tytułem.

§ 5. Wartość wygranych na loteriach fantowych musi wynosić co najmniej 20% kapitału gry (§ 1 ust. 3).

§ 6. Wynagrodzenie sprzedawców, którym osoba urządzająca loterię fantową poruczyłaby sprzedaż losów, nie może przekraczać 10% ceny sprzedanych przez nich losów.

§ 7. Osoby, które uzyskały zezwolenie na urządzenie loterii fantowej, obowiązane są nie później niż w ciągu 3 miesięcy od terminu losowania — złożyć właściwemu urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów państwowych

szczegółowe sprawozdanie rachunkowe z urządzonej loterii, załączając dowód, że osiągnięty zysk został oddany na cel wskazany w zezwoleniu.

§ 8. (1) Opłata monopolowa od loterii fantowych wynosi 10% kapitału gry.

(2) Opłata monopolowa powinna być uiszczona przed podjęciem zezwolenia. Z chwilą podjęcia zezwolenia opłata ta w żadnym przypadku nie podlega zwrotowi.

§ 9. Przedmiotem wygranych na loteriach fantowych nie mogą być: złoto, srebro i platyna w stanie nieprzerobionym, pieniądze, papiery wartościowe, nieruchomości oraz przedmioty monopolów państwowych.

§ 10. Zezwolenie na urządzenie loterii fantowej może być w każdym czasie cofnięte bez odszkodowania w przypadku przekroczenia przepisów o monopolu loteryjnym lub nieprzestrzegania planu gry.

§ 11. Od decyzyj w sprawach zezwoleń na urządzenie loterii fantowej służy prawo odwołania się do izby skarbowej, jeżeli decyzja została wydana przez urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych do Dyrektora Polskiego Monopolu Loteryjnego, jeżeli decyzja została wydana przez izbę skarbową i do Ministerstwa Skarbu, jeżeli decyzja została wydana przez Dyrektora Polskiego Monopolu Loteryjnego.

Loterie klasowe Polskiego Monopolu Loteryjnego.

§ 12. Plany prowadzonych przez Polski Monopol Loteryjny loterii klasowych ustalają ilość i ocenę losów, ilość i wysokość wygranych oraz terminy i sposób rozgrywania loteryj.

§ 13. Osoby zainteresowane mogą przeglądać plany prowadzonych przez Polski Monopol Loteryjny loterii klasowych u kolektorów, tj. u osób, z którymi Polski Monopol Loteryjny zawarł umowę na sprzedaż losów.

§ 14. Opłata monopolowa od prowadzonych przez Polski Monopol Loteryjny loterii klasowych wynosi 20% sumy wszystkich przewidzianych w planie wygranych we wszystkich klasach tych loterii.

§ 15. Wygrane na prowadzonych przez Polski Monopol Loteryjny loteriach klasowych wypłaca się okazicielowi za zwrotem losu, przy czym Polski Monopol Loteryjny nie ma obowiązku badania uprawnienia okaziciela, może jednak wstrzymać wypłatę wygranej, jeżeli zachodzą uzasadnione wątpliwości co do uprawnienia okaziciela do rozporządzania losem. Okresów, na jakie została wstrzymana wypłata, nie wlicza się do określonego niżej w § 16 okresu, którego upływ skutkuje przedawnienie prawa do żądania wypłaty wygranej

§ 16. (1) Prawo żądania wypłaty wygranych na prowadzonych przez Polski Monopol Loteryjny loteriach klasowych wygasa po upływie 5 miesięcy od ostatniego dnia ciągnienia danej klasy.

(2) Żadne reklamacje z powodu utraty lub zniszczenia losów nie będą uwzględnione.

§ 17. Każdy kolektor obowiązany jest:

1) dawać do przejrzenia plany gry bieżących loterii klasowych wszystkim zgłaszającym się, a tabele wygranych bieżącej i ostatniej poprzedniej loterii osobom okazującym los na te loterie,

2) sprzedawać posiadaczom nabytych u niego w danej loterii klasowej losów tej samej ilości losów do następnej klasy, oznaczonych tymi samymi numerami, pobierając za te losy należność tylko za jedną klasę,

3) wypłacać na żądanie wygrywających nie przekraczające 300 zł. wygrane, jakie padły na nabyte u niego losy.

Przepisy końcowe.

§ 18. Osoby, posiadające zezwolenie na sprzedaż losów, przewidziane w art. 17 ust. (2) ustawy z dnia 9 lipca 1936 r. o polskim monopolu loteryjnym (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 398), obowiązane są stosować się do przepisów instrukcji, jaką wydaje Dyrektor Polskiego Monopolu Loteryjnego.

§ 19. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Dodatek 7.

PRZEPISY O SZTUCZNYCH ŚRODKACH SŁODZĄCYCH.

A) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1927 r. (Dz. U. 89 poz. 797) o sztucznych środkach słodzących

ze zmianą, zawartą w art. 43 rozp. Prez. z 28/12 1934 Dz. U. 110 poz. 976

Art. 1. 1) Sztucznemi środkami słodzącemi w rozumieniu rozporządzenia niniejszego są wszelkie związki chemiczne, otrzymane syntetycznie, a przewyższające swą słodyczą rafinowany cukier trzcinowy względnie buraczany.

2) Do związków takich zalicza się sacharynę (sulfinid kwasu benzoesowego i jego sole) bez względu na nadaną jej nazwę (naprzykład sacharol, sacharynol, cukieryna, krystaloza), dulcynę, glucynę i inne.

3) Postanowieniom niniejszego rozporządzenia podlegają również te związki chemiczne, które zapomocą prostych zabiegów chemicznych mogą być przetworzone na sacharynę lub na środki do niej zbliżone.

Art. 2. 1) Wyrób i przerób sztucznych środków słodzących wymaga zezwolenia Ministra Skarbu, wydanego w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych oraz Przemysłu i Handlu.

2) Wyrób oraz przerób sztucznych środków słodzących podlega stałemu nadzorowi kontroli skarbowej.

3) Urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych może żądać od zakładów wyrabiających sztuczne środki słodzące, bezpłatnego dostarczania dla organów kontroli skarbowej mieszkania z kuchnią, opałem i światłem (zmiana w Dz. U. poz. 976/34).

Art. 3. 1) Sprzedaż sztucznych środków słodzących może się odbywać:

a) w wytwórniach, które mają zezwolenie na wyrób i przerób tych środków,

b) w aptekach tak w stanie czystym, jak i w przetworach, ale tylko z przepisu (recepty) lekarza i

c) w hurtownych składach materiałów aptecznych, które uzyskały na tę sprzedaż zezwolenie, wydane przez Wojewódzką władzę administracji ogólnej w porozumieniu z władzą skarbową II instancji (Dz. U. poz. 976/34).

2) Wytwórnie mogą sprzedawać sztuczne środki słodzące tylko uprawnionym hurtowym składom materjałów aptecznych i wszystkim aptekom. Uprawnione składy apteczne mogą sprzedawać te środki:

a) aptekom,

b) za zezwoleniem władz wojewódzkich administracji ogólnej pracowniom chemicznym przy zakładach naukowych,

c) za zezwoleniem Ministra Skarbu — zakładom przemysłowym, wyrabiającym środki lekarskie lub kosmetyczne.

3) Nie wolno używać ani przechowywać sztucznych środków słodzących w przedsiębiorstwach, nie posiadających zezwolenia bądź na sprzedaż, bądź na

wyrób lub przerób tych środków. Osoby prywatne mogą posiadać środki słodzące do własnego użytku tylko w ilości, przepisanej receptą lekarza.

4) Na sprowadzenie sztucznych środków słodzących z zagranicy należy uprzednio uzyskać zezwolenie władzy skarbowej. Zezwoleń udziela się tylko wytwórniom oraz tym hurtowym składom materjałów aptecznych, które uzyskały zezwolenie na sprzedaż sztucznych środków słodzących.

Art. 4. Nadzór nad przechowywaniem, przewozem i sprzedażą sztucznych środków słodzących tudzież dopilnowanie zakazu używania ich do słodzenia, wzbronionego przepisami niniejszemi, należy do kontroli skarbowej, niezależnie od uprawnień dozoru sanitarnego.

Art. 5. 1) Organa kontroli skarbowej mają prawo wolnego wstępu do aptek, składów aptecznych, drogeryj, wytwórni i składów sztucznych środków słodzących tudzież do zakładów wyrabiających słodzone artykuły spożywcze.

2) Organa kontroli skarbowej mogą korzystać z prawa wolnego wstępu do wytwórni tylko w czasie ich ruchu, do miejsc zaś sprzedaży i magazynów — tylko w czasie wykonywania w nich sprzedaży. W razie uzasadnionego podejrzenia o nieprzestrzeganie postanowień rozporządzenia niniejszego organa kontroli skarbowej mają prawo wstępu do wymienionych zakładów o każdej porze.

Art. 6. 1) Organa kontroli skarbowej mają prawo żądania od zakładów przemysłowych i handlowych próbek słodzonych artykułów żywności za zapłatą ceny sprzedaży. Przedsiębiorcom nie wolno odmawiać wymienionym organom wydania próbek, nawet z towaru uprzednio sprzedanego osobom trzecim lecz przez nabywców nie odebranego.

2) Próbki (ust. 1) podlegają zbadaniu w pracowniach chemicznych, wskazanych przez Ministra Skarbu, celem stwierdzenia zawartości w nich sztucznych środków słodzących.

3) Przedsiębiorcy, u których próbki nabyto, mają prawo ze swej strony wysłać odpowiednie próbki dla zbadania na swój koszt do pracowni chemicznych przy zakładach naukowych.

Art. 7 do 14 zawierają postanowienia karne uchylone przez prawo karne skarbowe.

B) Rozporządzenie Ministra Skarbu

z dnia 7 grudnia 1927 r. (Dz. U. 117 poz. 1008)

w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, Ministrem Przemysłu i Handlu oraz Ministrem Sprawiedliwości w celu wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1927 r. o sztucznych środkach słodzących

ze sprostowaniem, zawartym w obwieszczeniu z 17/1 1928 Dz. U. 30 poz. 289 tudzież ze zmianami, zawartymi w rozp. Min. Sk. z 12/3 1930 Dz. U. 36 poz. 300.

I. Przepisy ogólne.

do art. 2.

§ 1. 1) Sztucznych środków słodzących oznaczanych niżej jako Szśs wolno używać tylko do celów leczniczych, higjenicznych i do badań naukowych.

2) Zabrania się używania Szśs do słodzenia artykułów żywności, napojów oraz przypraw.

§ 2. Uprawnienia na uruchomienie osobnej wytwórni Szśs lub oddziału dla sporządzania ich przy istniejącej fabryce chemicznej udziela Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu.

do art. 3.

§ 3. Uprawnione wytwórnie mogą sprowadzać z zagranicy tak gotowe Szśs celem ich przerobu, jako też związki chemiczne, które zapomocą prostych zabiegów chemicznych mogą być przetworzone na Szśs, oraz uprawnione hurtowe składy materjałów aptecznych mogą sprowadzać Szśs z zachowaniem przepisów zawartych w rozporządzeniu niniejszem.

Na przywóz sztucznych środków słodzących z zagranicy i z obszaru W. M. Gdańska należy uzyskać zezwolenie Ministra Skarbu (w brzmieniu Dz. U. poz. 300/30).

do art. 4—6.

§ 4. Wytwórnie Szśs, uprawnione hurtowe składy materjałów aptecznych i apteki podlegają odnośnie kontroli obrotu Szśs nadzorowi organów kontroli skarbowej, które przy wykonywaniu czynności swoich stosują się do przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1923 r. o uprawnieniach organów wykonawczych władz skarbowych (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 5, poz. 37).

§ 5. 1) Na każdą przesyłkę Szśs musi być sporządzony przepisany dokument, a mianowicie: a) z wytwórni i hurtowych składów materjałów aptecznych świadectwo przewozowe sporządzone przez organ kontroli skarbowej według załączonego wzoru, b) z urzędu celnego — dowód odprawy celnej.

2) Druki świadectw przewozowych dostarcza organom kontroli skarbowej właściwa izba skarbowa, która winna postarać się o nie w biurze druków Ministerstwa Skarbu.

§ 6. Rok obrachunkowy dla wytwórni hurtowych składów materjałów aptecznych i aptek liczy się odnośnie do obrotu Szśs od 1 stycznia do 31 grudnia.

§ 7. Izby skarbowe składają corocznie do 15 lutego Ministerstwu Skarbu (dep. akcyz i mon.) wykazy za rok ubiegły według załączonych wzorów: a) przychodu i rozchodu Szśs i b) liczbę i wyniki wszczętych spraw o przekroczenia przepisów o obrocie Szśs.

II. O wytwórniach Szśs.

§ 8. 1) Podania o zezwolenie na urządzenie wytwórni czy to samoistnej, czy też przy istniejącej już fabryce chemicznej należy składać do właściwego urzędu skarbowego akcyz i monopolów.

2) W podaniu należy wymienić następujące szczegóły:

a) miejsce i dokładny opis wytwórni, jej urządzenia i sposób wyrabiania Szśs;

b) nazwę wyrabiać się mających Szśs;

c) ich skład chemiczny;

d) przypuszczalny wyrób w cigu doby, miesięczny i roczny;

e) czy wyrób będzie odbywał się przez rok cały bez przerw, czy też z przerwami i jakiemi mianowicie;

f) długość dnia roboczego i czy w ciągu dnia roboczego wyrób będzie odbywał bez przerwy, czy też z przerwami i jakiemi mianowicie.

3) Do podania należy dołączyć w trzech egzemplarzach dokładny plan wytwórni z uwidocznieniem w nim rozmieszczenia maszyn i przyrządów do wyrobu Szśs, pomieszczenia na przechowywanie surowców i półfabrykatów, na odważanie i przechowywanie gotowych wyrobów, na kancelarię dla kontroli skarbowej tudzież na ewentualne mieszkanie dla tejże kontroli.

§ 9. Urząd skarbowy akcyz i monopolów po zasięgnięciu niezbędnych wiadomości, dotyczących osoby petenta i przedmiotu jego prośby przedstawi sprawę przełożonej izbie skarbowej, która po zasięgnięciu opinii wojewódzkiej władzy administracji ogólnej przedstawi sprawę z zebranym materiałem Ministrowi Skarbu dla załatwienia w drodze przepisanej (art 2).

§ 10. 1) Po otrzymaniu zezwolenia Ministra Skarbu na uruchomienie wytwórni izba skarbowa zarządzi przeprowadzenie przez urząd skarbowy akcyz i monopolów sprawdzenia (weryfikacji) wytwórni odpowiednio do szczegółów wymienionych w podaniu i planie wytwórni.

2) Sprawdzenia dokona inspektor kontroli skarbowej z drugim organem tejże kontroli w obecności przedsiębiorcy i spisze o tym w dwóch egzemplarzach odpowiedni protokół.

3) Niezależnie od wykonania warunków przewidzianych w pozwoleniu Ministra Skarbu, nie wolno uruchomić zakładu przed uzyskaniem od właściwej władzy przemysłowej zatwierdzenia projektu jego urządzenia według postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. nr 53, poz. 468).

§ 11. Wytwórnia winna posiadać osobne pomieszczenia a) do wyrobu Szśs i b) do ich ważenia, pakowania i przechowywania; okna w tych ostatnich pomieszczeniach mają być zaopatrzone w siatki bezpieczeństwa i ubezpieczone przez kontrolę skarbową, w pakowni powinna być dokładna i rzetelna waga legalizowana.

Stały dozór.

§ 12. Wyrób Szśs, ich odważanie, pakowanie, przechowywanie i ekspedycja ma odbywać się pod osobistym dozorem wyznaczonego do tego organu kontroli skarbowej.

Oznajmienie wyrobu.

§ 13. 1) Przedsiębiorca winien złożyć właściwemu urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów co najmniej na 14 dni przed rozpoczęciem wyrobu oznajmienie z wymienieniem:

a) dnia i godziny rozpoczęcia wyrobu Szśs;
b) długości trwania okresu wytwórczego;
c) ilości i rodzaju przeznaczonych do przerobu surowców lub półfabrykatów;
d) ilości i rodzaju uzyskać się mających gotowych wyrobów.

2) O zmianach w przebiegu fabrykacji powodujących odstępstwo od oznajmienia (ust. 1) przedsiębiorca winien donieść urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów w ciągu 24 godzin od chwili zajścia tych zmian.

Przerwy w ruchu.

§ 14. 1) W razie wykonywania pracy w jednem tylko z pomieszczeń wytwórni (§ 11) inne pomieszczenia winny być zamknięte i zabezpieczone przez organ skarbowy dozorujący wytwórnię.

2) W czasie przerwy w pracy wytwórni wszystkie jej pomieszczenia mają być zamknięte i zabezpieczone przez dozorujący organ kontroli, a dostęp do nich w tym czasie może nastąpić tylko w obecności tegoż organu.

Księgi wytwórni.

§ 15. 1) Przedsiębiorca wytwórni obowiązany jest do prowadzenia następujących ksiąg i zapisków według załączonych wzorów:

a) księgi przychodu i rozchodu surowców;
b) księgi przychodu i rozchodu gotowych Szśs;
c) wykazu osób zatrudnionych w wytwórni.

2) Księgi przepisanych wzorów winny być przed ich rozpoczęciem oparafowane przez właściwy urząd skarbowy akcyz i monopolów.

3) Po upływie roku obrachunkowego księgi należy zamknąć i złożyć wraz z dotyczącymi dowodami właściwemu urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów.

§ 16. 1) Celem sprowadzenia z zagranicy niezbędnych dla wywórni związków chemicznych wymienionych w § 3 niniejszego rozporządzenia przedsiębiorca winien otrzymać od urzędu skarbowego akcyz i monopolów odpowiednie zaświadczenie, bez którego nie może być dokonana w urzędzie celnym odprawa sprowadzonych materiałów. Urząd celny zwróci przedsiębiorcy wraz z dowodami odprawy wymienione zaświadczenie.

2) Półfabrykaty sprowadzone do wytwórni muszą być przyjęte w obecności organu kontroli i wciągnięte do właściwej księgi, do której dołącza się też dowody należące do przesyłki.

Opakowanie.

§ 17. Na każdem opakowaniu Szśs należy uwidocznić nazwę handlową środka, wagę netto zawartości opakowania, siłę słodyczy środka w stosunku do cukru, nazwę wytwórni i miejscowość gdzie się wytwórnia znajduje.

Wydawanie nazewnątrz.

§ 18. 1) Wydawanie Szśs z wytwórni może odbywać się tylko w obecności organu kontroli skarbowej i tylko przedsiębiorstwom posiadającym przepisane zaświadczenie do nabywania tych środków, które to uprawnienie załącza się do każdorazowego zamówienia Szśs.

2) Powyższe zaświadczenia wydaje hurtowym składom materiałów aptecznych i aptekom wojewódzka władza administracji ogólnej. O ile takie uprawnienie opiewa na prawo nabycia Szśs w pewnej określonej ilości — organ dozorujący baczy, by z wytwórni nie wydawano więcej, niż w zaświadczeniu podano, zaznaczając na niem wydaną ilość Szśs aż do wyczerpania całej zezwolonej ilości (§ 39).

Odprawa.

§ 19. Opakowanie Szśs wydawanych wytwórni należy zabezpieczyć pieczęcią lub plombą organu kontroli skarbowej. Gdy środki te wydaje się w skrzynkach, należy zabezpieczyć je w ten sposób, by nie można było ich otworzyć bez uszkodzenia zabezpieczenia.

§ 20. 1) Przy odprawie przesyłki Szśs z wytwórni organ kontroli skarbowej wydaje świadectwo przewozowe, jego duplikat, wymieniając w odpowiednich rubrykach numer zaświadczenia na pobór środka. Unikat świadectwa otrzymuje odbiorca Szśs, duplikat przesyła się urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów stosownie do miejsca zamieszkania odbiorcy, a odcinek pozostaje w wytwórni. Gdy Szśs są przeznaczone na wywóz zagranicę, duplikat przesyła się do wyjściowego urzędu celnego.

2) Organ kontroli wpisuje szczegóły podane w świadectwie przewozowem na stronie rozchodu księgi przychodu i rozchodu (§ 15) i równocześnie z wydaniem świadectwa przewozowego zwraca zaświadczenie na prawo nabycia Szśs.

Przyjęcie przesyłki.

§ 21. Uprawniony nabywca Szśs po przybyciu przesyłki na miejsce przeznaczenia winien niezwłocznie zgłosić ją ustnie lub pisemnie najbliższemu organowi kontroli, który porówna świadectwo towarzyszące przesyłce z otrzymanym duplikatem świadectwa przewozowego, a następnie po stwierdzeniu zgodności przesyłki ze szczegółami podanemi w świadectwie i duplikacie odeszle duplikat organowi kontroli wytwórni celem usprawiedliwienia odnośnej pozycji rozchodu.

§ 22. W razie nieotrzymania duplikatu świadectwa przewozowego do trzech tygodni od wydania przesyłki organ kontroli wytwórni zwróci się do urzędu skarbowego akcyz i monopolów właściwego dla miejsca przeznaczenia przesyłki celem wyjaśnienia powodów zwłoki.

§ 23. Naczelnik urzędu akcyz i monopolów obowiązany jest rewidować wytwórnie Szśs co najmniej raz na rok, a inspektor kontroli skarbowej raz na miesiąc.

§ 24. Przy rewizjach sprawdza się, czy rzeczywisty zapas surowców i półfabrykatów oraz gotowych wyrobów znajdujących się w magazynach wytwórni zgadza się ilościowo i jakościowo z danemi ksiąg, czy księgi są należycie prowadzone i zamykane, czy wszystkie załączniki i dowody są na miejscu i w należytym porządku, czy zabezpieczenia kontroli skarbowej są nienaruszone, wreszcie czy nie zachodzą podejrzenia potajemnego wynoszenia gotowych wyrobów. Dzień i miesiąc oraz wyniki dokonanej rewizji wpisuje się do ksiąg wytwórni przez całą ich szerokość. W razie stwierdzenia braków lub nadużyć spisuje się protokół.

III. O przywozie Szśs z zagranicy.

§ 25. Urząd celny dokonywa odprawy celnej Szśs przeznaczonych dla hurtowych składów materiałów aptecznych, dopiero po nadejściu zaświadczenia nabywcy na prawo otrzymania środków. Wojewódzka władza administracji ogólnej wydaje zaświadczenia na nabycie tych środków na każdą przesyłkę osobno, kierując je do właściwego urzędu celnego. W tych wypadkach, gdy zaświadczenie opiewa na ilość Szśs mniejszą, niż zawiera nadeszła do urzędu celnego przesyłka, to urząd postępuje w sposób następujący: jeśli przesyłka nadeszła w jednym tylko opakowaniu, to odprawy nie dokonywa wcale, jeśli zaś przesyłka nadeszła w kilku opakowaniach, to odprawa może dotyczyć tylko tej ilości, jaka odpowiada zaświadczeniu nabywcy.

§ 26. Odprawa celna Szśs i związków chemicznych, wymienionych w § 3 niniejszego rozporządzenia odbywa się w urzędach celnych na podstawie zezwolenia Ministra Skarbu na przywóz sztucznych środków słodzących z poza terytorium Rzeczypospolitej. Przedsiębiorca winien dostarczyć urzędowi celnemu wymienione wyżej zezwolenie na przywóz przed odprawą celną (w brzmieniu Dz. U. poz. 300/30).

§ 27. Urząd celny wydaje Szśs w stanie oplombowanym. Gdy te środki znajdują się w skrzynkach, to należy obwiązać je sznurkiem, który przeciąga się przez wszystkie boki skrzynki, a końce zabezpiecza się plombą urzędu.

§ 28. Urząd celny wydaje jednocześnie z przesyłką Szśs dowód odprawy stosownie do przepisów celnych z zaznaczeniem w nim numeru i daty zaświadczenia nabywcy na prawo sprowadzenia środków. Duplikat dowodu odprawy przesyła się do urzędu skarbowego akcyz i monopolów właściwego dla składu, apteki lub wytwórni. Urząd celny zaznacza na powołanem wyżej zaświadczeniu ilość wydanych Szśs, poczem zwraca je nabywcy Szśs lub jego zastępcy.

§ 29. Po nadejściu przesyłki do miejsca przeznaczenia i przyjęciu jej przez właściwy urząd kontroli skarbowej i po zaznaczeniu zgodności jej ze szczegółami zawartemi w dowodach odprawy zwraca się duplikat urzędowi celnemu na dowód odbioru przesyłki w należytym stanie.

§ 30. W razie nieotrzymania w urzędzie celnym zpowrotem duplikatu dowodu odprawy do sześciu tygodni urząd ten zwraca się do właściwego urzędu skarbowego akcyz i monopolów o wyjaśnienie powodów zwłoki.

§ 31. Zajęte sztuczne środki słodzące mają być przesłane do najbliższego urzędu skarbowego akcyz i monopolów względnie urzędu celnego, gdzie pozostają na przechowaniu aż do uprawomocnienia orzeczenia konfiskaty.

O zajęciu sztucznych środków słodzących w ilości ponad 1000 g winien urząd skarbowy (celny) zawiadomić Ministerstwo Skarbu (Dep. Akcyz i Mon.) z podaniem ilości i rodzaju zajętych sztucznych środków słodzących.

Po prawomocnem orzeczeniu konfiskaty sztuczne środki słodzące do 1000 g podlegają zniszczeniu.

Przy konfiskatach ilości ponad 1000 g urząd skarbowy (celny) postąpi wedle zarządzeń Ministra Skarbu.

Zniszczenie skonfiskowanych sztucznych środków słodzących, tudzież produktów i napojów z domieszką tych środków odbywa się w obecności kierownika urzędu względnie jego zastępcy i jednego z funkcjonariuszów urzędu. O dokonanym zniszczeniu sporządza się protokół za podpisem obecnych (§ 31 w brzmieniu Dz. U. poz. 300/30).

§ 32. Celem zbadania artykułów żywności i napojów na zawartość w nich Szśs urzędy celne kierują się przepisami zawartemi w załączniku do § niniejszego.

IV. O sprzedaży Szśs w hurtowych składach materjałów aptecznych i w aptekach.

W składach.

§ 33. Przedsiębiorcy hurtowych składów materjałów aptecznych zamierzający zająć się sprzedażą Szśs mają złożyć w tym celu podanie do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, która po zasięgnięciu opinii izby skarbowej przed-

stawi akta Ministerstwu Spraw Wewnętrznych do rozstrzygnięcia w sposób przepisany w art. 3.

§ 34. 1) Na skutek zezwolenia Ministra Spraw Wewnętrznych wojewódzka władza administracji ogólnej wydaje proszącemu zezwolenie na sprzedaż Szśs tudzież zaświadczenie na prawo nabywania tychże (Dz. U. poz. 289/28).

2) Zezwolenie wydaje się bezterminowo lecz do odwołania.

W aptekach.

§ 35. Każda apteka korzysta z prawa nabywania i sprzedaży Szśs bez osobnego na to zezwolenia, winna jednak otrzymać od właściwej wojewódzkiej władzy administracji ogólnej zaświadczenie na prawo nabywania tych środków celem udowodnienia, że zamówienie przeznacza się istotnie dla apteki. Zaświadczenia takie są ważne w ciągu tego roku kalendarzowego, w którym zostały wydane.

§ 36. Gdy przy rewizji apteki okaże się brak Szśs nieusprawiedliwiony dowodami pisemnemi, to niezależnie od pociągnięcia winnego do odpowiedzialności apteka może być ograniczona w prawie nabywana Szśs do 100 gr. jednorazowo. Natenczas urzędnik kontroli skarbowej odbiera wydane aptece zaświadczenie i odsyła je właściwej wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, a potem w razie potrzeby nabycia Szśs apteka winna za każdym razem prosić tę władzę o zaświadczenie na prawo nabycia tych środków w ilości nie przenoszącej 100 gr., załączając do podania dowody na wyjście poprzednio nabytej ilości. Wraz z odnośnym zaświadczeniem zwraca się aptece załączone do podania dowody.

Kontrola sprzedaży.

§ 37. Przedsiębiorcy hurtowych składów materiałów aptecznych i aptekarze winni prowadzić książkę przychodu i rozchodu Szśs według załączonego wzoru poświadczoną i oparafowaną przez urząd skarbowy akcyz i monopolów.

§ 38. 1) Zezwolenie na prawo sprzedaży Szśs w hurtowym składzie materiałów aptecznych przechowuje się stale w tym składzie (§ 34).

2) Zaświadczenia na prawo nabywania Szśs (§§ 34, 35, 36) przesyła się przy zamówieniu do uprawnionego miejsca sprzedaży tych środków lub do urzędu celnego. Po załatwieniu zamówienia lub po dokonaniu odprawy celnej zwraca się zaświadczenie nabywcy (§§ 20, 25).

§ 39. Urzędnik kontroli skarbowej sprawdzający w hurtowym składzie materiałów aptecznych nadeszłą przesyłkę Szśs (§§ 21, 29) wpisuje takową na przychód do książki (§ 37) i dołącza do niej świadectwo przewozowe lub dowód odprawy celnej wraz z zaświadczeniem na prawo nabycia.

§ 40. Przesyłka Szśs z hurtowych składów materjałów aptecznych do aptek lub pracowni chemicznych dla celów naukowych odbywa się w obecności urzędnika kontroli skarbowej, który w tym celu ma być zawczasu zawiadomiony przez przedsiębiorcę o zamierzonej przesyłce.

2) Organ kontroli skarbowej dokonywujący odprawy kieruje się przytem przepisem § 20.

§ 41. Odbiór przesyłki Szśs w aptece odbywa się w obecności organu kontroli skarbowej z zachowaniem analogicznych postanowień § 21.

§ 42. Wydawanie Szśs w aptekach odbywa się wyłącznie za przepisem (receptą) lekarskim, rozchód tych środków wpisuje się do książki (§ 37) z dołączeniem do niej odnośnej recepty.

§ 43. 1) Urzędnicy kontroli skarbowej dokonywują rewizji i sprawdzenia zapasów Szśs w hurtowych składach materjałów aptecznych raz na miesiąc, a w aptekach przynajmniej raz na rok, wpisując wyniki rewizji do książki przedsiębiorstwa przez całą jej szerokość.

2) W razie zajścia różnicy zdań między kontrolującym urzędnikiem kontroli skarbowej, a kierownikiem apteki odnośnie do treści recept rozstrzyga właściwa powiatowa władza administracji ogólnej na wniosek urzędu skarbowego akcyz i monopolów.

§ 44. 1) Apteki prywatne tudzież zakładowe (szpitalne, kasy chorych i t. p.) odnośnie do obrotu Szśs podlegają wszystkim przepisom dotyczącym aptek publicznych.

2) Każda apteka zwolniona jest od obowiązku prowadzenia kontroli zużycia Szśs, jeżeli zużycie nie przekracza 20 gr. rocznie.

V. O nabywaniu Szśs przez pracownie chemiczne.

§ 45. Pracownie naukowe otrzymują Szśs do celów badawczych na podstawie zaświadczeń bezpośredniej władzy przełożonej (dziekana, dyrektora szkoły, instytutu i t. p.).

§ 46. 1) Kontrola przesyłek przewyższających 15 gramów odbywa się w pracowniach analogicznie do przepisów dotyczących aptek.

2) Pracownie naukowe nie mają obowiązku prowadzenia książek przychodu i rozchodu Szśs.

VI. O nabywaniu Szśs do celów przemysłowych.

§ 47. Szśs wolno używać w zakładach przemysłowych tylko do wyrobu przedmiotów służących do celów leczniczych i higienicznych.

§ 48. 1) Przedsiębiorca zakładu przemysłowego zamierzający stosować Szśs do wyrobu przedmiotów przeznaczonych do celów leczniczych i higienicznych winien uzyskać zezwolenie na to od Ministerstwa Skarbu. W tym celu ma złożyć podanie do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, tudzież do izby skarbowej z wymienieniem przedsiębiorstwa, rodzaju wyrobów do jakich mają być Szśs używane, składu chemicznego tych środków, technicznego postępowania i przeznaczenia wyrobów. Wojewódzka władza administracji ogólnej oraz izba skarbowa po zebraniu danych potwierdzających szczegóły zawarte w podaniu przedstawi je ze swoim wnioskiem Ministerstwu Spraw Wewnętrznych względnie Ministerstwu Skarbu.

2) Minister Skarbu decyduje te sprawy w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych oraz Przemysłu i Handlu a w razie przychylnego załatwienia wydaje proszącemu odpowiednie zezwolenie.

§ 49. Na podstawie otrzymanego zezwolenia przedsiębiorca wnosi do właściwej izby skarbowej (wydz. IV) podanie w celu otrzymania zaświadczenia na prawo nabywania Szśs.

§ 50. Zakłady przemysłowe korzystające z prawa przerobu Szśs podlegają dozorowi kontroli skarbowej, a wyrób przedmiotów z domieszką tych środków odbywa się w obecności dozorującego urzędnika.

§ 51. Nabywanie, odbiór, przechowywanie, księgowanie i przerób Szśs odbywa się z zachowaniem przepisów §§ 21 do 27, 37—39, 43.

§ 52. 1) Wyroby zawierające Szśs a przeznaczone do wewnętrznego użytku mają być zaopatrzone w opakowanie z oznaczeniem firmy wytwórczej, nazwy wyrobu uzupełnionej wzmianką, że zamiast cukru zawiera sacharynę, przeznaczenia do celów leczniczych, oraz z wymieniem daty i liczby zezwolenia Ministra Skarbu (§ 48).

2) Sprzedaż tych wyrobów może odbywać się tylko z zakładów, które uzyskają zezwolenie urzędu skarbowego akcyz i monopolów i tylko osobom, które złożą zaświadczenie lekarza urzędowego stwierdzające konieczność nabywania tych wyrobów.

W zaświadczeniu powinna być wymieniona nazwa wyrobu i miesięczne zapotrzebowanie. Te zaświadczenia są ważne tylko w ciągu roku kalendarzowego, w którym je wydano. (Ust. 1 § 52 w brzmieniu Dz. U. poz. 289/28).

§ 53. Wyroby zawierające Szśs a przeznaczone do pielęgnowania jamy ustnej przepisom § 52 nie podlegają i mogą być sprzedawane bez żadnych ograniczeń.

VII. O wykonywaniu kontroli wyrobu artykułów żywności i napojów co do zawartości w nich Szśs.

§ 54. We wszelkich zakładach przemysłowych, w których odbywa się bądź wyrób, bądź też sprzedaż artykułów żywności i napojów, które przypuszczalnie mogłyby zawierać Szśs, urzędnicy kontroli skarbowej, funkcjonarjusze dozoru sanitarnego lub policji państwowej mają prawo nabywać próbki takich towarów po cenie sprzedażnej w celu poddania ich odpowiedniemu zbadaniu.

§ 55. Próbki wymienione w § 54 należy umieścić w dwóch osobnych opakowaniach i zabezpieczyć pieczęcią urzędową tudzież na żądanie przedsiębiorcy jego pieczątką własną. Na opakowaniu uwidocznia się rodzaj zawartej w niem próbki towaru za podpisem przedsiębiorcy na dowód pochodzenia próbki. O nabyciu próbki spisuje się szczegółowy protokół z wymienieniem rodzaju towaru z którego próbki pochodzą.

§ 56. 1) Urzędnicy kontroli skarbowej, odbierający próbki, oddają je wraz z protokółem, względnie doniesieniem karnem, właściwemu urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów, który prześle jedną próbkę do właściwej pracowni chemicznej w celu zbadania stosownie do załącznika do § 32, drugą zaś próbkę zachowuje u siebie do czasu otrzymania wyniku zbadania pierwszej. Po załatwieniu sprawy druga próbka ulega zniszczeniu.

2) Funkcjonarjusze dozoru sanitarnego lub policji państwowej przesyłają próbki wraz z protokółem poboru do właściwego państwowego zakładu badania żywności i przedmiotów użytku, który w razie stwierdzenia obecności Szśs w artykule żywności lub napoju obowiązany jest o tem zawiadomić odnośny urząd skarbowy akcyz i monopolów (§ 56 w brzmieniu Dz. U. 300/30).

§ 57. 1) Do badania prób na zawartość Szśs uprawnione są pracownie chemiczne wyższych zakładów naukowych, centralne laboratorjum dyrekcji państwowego monopolu spirytusowego, okręgowe laboratoria tej dyrekcji w Krakowie, Lublinie, Lwowie, Poznaniu, Warszawie i Wilnie, tudzież państwowe zakłady badania żywności i przedmiotów użytku.

2) Pracownia chemiczna spisuje o zbadaniu otrzymanej próbki szczegółowy protokół, w którym należy ściśle wymienić sposób i wynik dokonanego badania. Do protokółu dołącza się opakowanie, z którego wyjęto otrzymaną w celu zbadania próbkę.

§ 58. Przedsiębiorcy, u których nabyto próbki (§ 55), mogą przesłać na swój koszt takież próbki do pracowni chemicznych wyższych zakładów naukowych w celu zbadania. W takich wypadkach przedsiębiorca pobiera niezależnie od dwóch próbek nabytych przez organ urzędowy, jeszcze dwie takież próbki, przyczem postępuje się według przepisu § 56. Jedną próbkę dołącza się do protokółu i odsyła się wraz z próbkami urzędowemi do urzędu skarbowego akcyz i monopolów. Po załatwieniu sprawy przedsiębiorca może próbkę odebrać. W razie otrzymania w urzędzie skarbowym akcyz i monopolów dwóch wyników badania niezgodnych między sobą urząd skarbowy akcyz monopolów prześle obie posiadane próbki wraz z orzeczeniami pracowni do centralnego laboratorium dyrekcji państwowego monopolu spirytusowego lub do państwowego zakładu badania żywności i przedmiotów użytku dla ponownego zbadania. Orzeczenie tego laboratorium lub państwowego zakładu badania środków żywności i przedmiotów użytku będzie miarodajne i ostateczne (§ 58 w brzmieniu Dz. U. poz. 300/30).

§ 59. Koszta nabycia próbek zwróci izba skarbowa urzędnikom kontrolującym (§ 55) z funduszów wyznaczonych jej w tym celu przez Ministerstwo Skarbu.

§ 60. Przy wykonywaniu wyroku właściwego sądu orzekającego o konfiskacie artykułów żywności i napojów zawierających Szśs podlegają konfiskacie tylko te towary, w których stosownie do pobranych próbek zawartość Szśs niewątpliwie stwierdzono i co do których konfiskatę wyrok sądu orzekł. O stwierdzeniu tożsamości towaru w stosunku do pobranych próbek i o wykonaniu konfiskaty spisuje się szczegółowy protokół, a skonfiskowany towar ulega zniszczeniu w obecności organu kontroli skarbowej.

§ 61. 1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie od 1 stycznia 1928 r. i równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 30 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. z r. 1925 nr 9, poz. 64).

2) Z dniem 1 stycznia 1928 r. tracą wartość dotychczasowe uprawnienia na sprzedaż sacharyny.

3) Przepis ustępu drugiego nie dotyczy aptek.

Załącznik do § 32.

INSTRUKCJA O WYKRYWANIU SZTUCZNYCH ŚRODKÓW SŁODZĄCYCH W PRODUKTACH SPOŻYWCZYCH.

I. Sacharyna.

1) Sacharyna, sulfimid kwasu benzoesowego o wzorze $C_6H_4\begin{matrix}SO_2\\CO\end{matrix}NH$, w handlu występuje pod nazwami: Acide anhydroorthosulfamide-benzoique, Benzoesäuresulfimid, Orthosulfaminbenzoesäureanhydrid, Saccharol, Saccharinol, Saccharinose, Sycose, Toluolsüss, Zuckerin, Fahlberg, s Saccharin, Sulfinidum, Aguearina, Glucinide, Sucre de houille.

2) Wydzielanie sacharyny ze środków spożywczych odbywa się zapomocą ekstrakcji eterem lub mieszaniną eterów etylowego i naftowego. Jeżeli badana substancja nie reaguje kwaśno, należy ją przed ekstrakcją zakwasić kwasem fosforowym. Płyny alkoholowe uwalnia się przed ekstracją od alkoholu przez odparowanie na łaźni wodnej.

3) Po odparowaniu rozpuszczalników (eteru lub mieszaniny eteru i eteru naftowego) otrzymuje się sacharynę wykrystalizowaną w postaci blaszek.

4) W ten sposób otrzymaną sacharynę indentyfikuje się zapomocą jednej z następujących reakcyj:

a) Słodki smak, który daje się stwierdzić nawet przy bardzo małej ilości substancji, lub w bardzo rozcieńczonym roztworze; występuje on silniej, jeżeli zobojętnić roztwór lub sacharynę w substancji (pozostałość po ekstrakcji) małą ilością dwuwęglanu sodu.

b) Punkt topienia sacharyny jest 223—224°.

c) Jeżeli do stopionej mieszaniny saletry i sody dodać sacharyny, to stop będzie zawierał kwas siarkowy, który można oznaczyć przez zakwaszenie i strącenie chlorkiem baru.

d) Sacharynę rozpuszcza się w ługu sodowym, odparowuje do suchości i pozostałość ogrzewa w ciągu 30 minut do 250° C. Stop zawiera wtedy salicylan sodowy. Jeżeli roztwór tego stopu zakwasić rozcieńczonym kwasem siarkowym i ekstrahować eterem, to po odparowaniu eteru pozostanie kwas salicylowy, którego obecność można stwierdzić zapomocą chlorku żelazowego. Uprzednio należy jednak sprawdzić, czy substancja początkowa nie zawierała kwasu salicylowego.

e) Sacharyna, ogrzewana z rezorcyną i kwasem siarkowym, daje zabarwienie żółto-czerwone, następnie zielone. Po rozpuszczeniu w wodzie i nasyceniu ługiem sodowym roztwór wykazuje intensywnie zieloną fluorescencję.

f) Przez stopienie sacharyny ze sproszkowanym magnezem i zadanie roztworu stopu nitroprusydkiem sodu można stwierdzić obecność siarki.

g) Sacharynę gotuje się z 10% kwasem solnym przez kilka minut i roztwór odparowuje się do suchości. Pozostałość rozpuszcza się w małej ilości płynnego kwasu karbolowego (90%). Roztwór ten wlewa się kroplami na odrobinę bezwodnika fosforowego. Następuje gwałtowna reakcja z wydzieleniem ciepła, tworzy się przytem produkt, zabarwiony ciemno-czerwono. Jeżeli rozpuścić go w wodzie otrzymuje się żółtawy roztwór, który po dodaniu alkalji wykazuje znane niebiesko-czerwone zabarwienie ftalein. Wanilina daje przy tem postępowaniu również czerwony barwnik, dlatego, jeżeli jest ona obecna, należy ją usunąć przed wykonaniem reakcji.

h) Słabo alkaliczny wodny roztwór sacharyny zadaje się kroplami, mieszając roztworem p. dwuazonitroaniliny i wytrząsa z 10 cm^3 eteru. Po oddzieleniu

warstwy wodnej i dodaniu 20 do 30 kropli 10% ługu sodowego, występuje na powierzchni zetknięcia zielony pierścień.

i) Jeżeli odparować sacharynę (co najmniej 0,5 mgr.) do suchości ze stężonym kwasem azotowym na łaźni wodnej, pozostałość oblać po ochłodzeniu kilkoma kroplami stężonego roztworu wodorotlenku potasu w 50% alkoholu, ciecz rozdzielić w parownicy porcelanowej i ogrzać prędko od dołu, zanim się zbiegnie zpowrotem — wystąpią barwy niebieska, czerwona i fioletowa.

j) Obecność sacharyny oprócz próby smakowej należy stwierdzić przynajmniej dwiema z powyżej podanych reakcyj.

k) Oznaczenie sacharyny w razie obecności rozmaitych substancyj jak np. kwasu benzoesowego, winowego, cytrynowego, salicylowego, lotnych i tłustych olejów i t. d. wymaga pewnych modyfikacji metody ogólnej. W tych wypadkach należy się opierać na literaturze specjalnej.

II. Dulcyna.

1) Dulcyna albo sakrol-parafenetolkarbamid — ma wzór chemiczny $C_2H_5 — OC_6H_4 NH CO NH_2$.

2) Dulcynę ekstrahuje się z badanej substancji eterem, po odparowaniu rozpuszczalnika identyfikuje się ją zapomocą jednej z następujących reakcyj:

a) Reakcja Jorissen'a. Z roztworu azotanu rtęci dulcyna daje słabo fioletowe zabarwienie, którego intensywność zwiększa się przez dodanie małej ilości dwutlenku ołowiu.

b) Reakcja Ruggieri. Jeżeli odparować dulcynę z roztworem azotanu srebra lub chlorku rtęci na łaźni wodnej — powstaje fioletowe zabarwienie, które po zadaniu ciepłym alkoholem zamienia się na winno-czerwone.

c) Próba odróżnienia dulcyny od sacharyny. Pałeczkę szklaną zwilża się wodą i nabiera na nią kilka ziarenek dobrze roztartej badanej substancji. Substancję tę poddaje się działaniu par dymiącego lub stężonego kwasu azotowego. Dulcyna zabarwia się intensywnie pomarańczowo, podczas gdy sacharyna i jej związek sodowy pozostają bezbarwne.

d) Reakcja Berlinerblau'a. Pozostałość, zawierająca dulcynę, ogrzewa się z 3—4 kroplami fenolu i taką samą ilością stężonego kwasu siarkowego. Po rozcieńczeniu wodą nalewa się na oziębioną ciecz warstwę amoniaku. W razie obecności dulcyny tworzy się na powierzchni zetknięcia obu płynów niebieski pierścień.

e) Dulcynę zadaje się ługiem sodowym i destyluje, wtedy przechodzi z parą wodną fenetydyną, która przez ogrzewanie z octem lodowatym daje fenacetynę.

III. Glucyna.

1) Glucyna jest to kwas amidotrójazinosulfonowy i jego sól sodowa.

2) Glucyna, rozpuszczona w rozcieńczonym kwasie solnym i zadana roztworem azotynu sodowego, a następnie alkalicznym roztworem α — naftolu, daje czerwone zabarwienie; z rezorcyną lub kwasem salicylowym — również w alkalicznym roztworze — daje zabarwienie jasno-żółte.

Dodatek 8.

PRZEPISY O OPODATKOWANIU PIWA.

A) Ustawa

z dnia 22 października 1931 r. (Dz. U. 99 poz. 762)

o opodatkowaniu piwa

ze zmianą, zawartą w art. 40 rozp. Prez. Rp. z 28/12 1934 Dz. U. 110 poz. 976.

Przedmiot podatku od piwa.

Art. 1. (1) Podatkowi od piwa podlega piwo, wyrobione na obszarze Państwa Polskiego, oraz piwo, sprowadzone z zagranicy lub W. M. Gdańska.

(2) Za piwo, podlegające opodatkowaniu uważa się napój, otrzymany w drodze fermentacji alkoholowej zapomocą drożdży, ze słodu, z dodatkiem chmielu, względnie wszelkiego rodzaju cukru.

Art. 2. (1) Od podatku wolne jest piwo, wywożone pod kontrolą skarbową zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska.

(2) Minister Skarbu wyda przepisy co do kontroli piwa, wywożonego zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska.

(3) Od podatku wolne jest również piwo, wydawane pracownikom browarów jako deputat według norm, ustalonych przez Ministra Skarbu, lecz nieprzekraczających jednego litra na jednego pracownika dziennie.

Art. 3. (1) Podatek wynosi dla piwa pełnego [1]):

Od pierwszych 2.000 hl., wydanych do obrotu w ciągu roku obrachunkowego po 8,30 zł. od 1 hektolitra,

od następnych 8.000 hl. po 8,75 zł. od 1 hektolitra,

od dalszych ilości po 9,20 zł. od 1 hektolitra.

Od piwa pełnego, przywożonego z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska, opłaca się podatek według stawki 9,20 zł. od 1 hl.

(2) Od dubeltowego piwa krajowego i importowanego płaci się podatek o połowę wyższy, a od takiegoż piwa mocnego — dwukrotnie wyższy od podatku, ustalonego w punkcie 1 niniejszego artykułu dla piwa pełnego. Za piwo pełne uważa się piwo o zawartości ekstraktu do 13%, za piwo dubeltowe — piwo o zawartości ekstraktu więcej niż 13% do 20%, zaś za piwo mocne — piwo o zawartości ekstraktu większej niż 20% podstawowej (ochłodzonej) brzeczce, z której piwo wyrobiono.

(3) Wyrób piwa o zawartości ekstraktu poniżej 9% w podstawowej brzeczce wymaga zezwolenia władzy skarbowej drugiej instancji. Warunki produkcji tego piwa określa rozporządzenie Ministra Skarbu (w brzmieniu Dz. U. poz. 976/34).

(4) Sposób stwierdzania zawartości ekstraktów w brzeczce podstawowej oraz dopuszczalne wahania przy stwierdzaniu tej zawartości ustala Minister Skarbu.

---

[1]) Co do odsetek od zaległości tego podatku zob. ustawę z 18/3 1935 Dz. U. 22 poz. 129 pod C).

Odpowiedzialność rzeczowa za podatek.

Art. 4. Piwo, podlegające opodatkowaniu w myśl niniejszej ustawy, może władza skarbowa w razie nieuiszczenia podatku zająć bez względu na prawa osób trzecich celem pokrycia należności podatkowej.

Osobisty obowiązek uiszczenia podatku.

Art. 5. (1) Do uiszczenia podatku od piwa obowiązany jest ten, kto piwo wyrabia lub na swój rachunek poleca wyrabiać.

(2) Obowiązek uiszczenia podatku powstaje w chwili, gdy piwo zostaje wydane z browaru; Minister Skarbu może dla piwa barwiącego zezwalać na wyjątki od tego przepisu.

(3) W razie nieuiszczenia podatku w ustalonym terminie, będzie on ściągnięty przy zastosowaniu przepisów ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 721) wraz z karami za zwłokę w wysokości do 2% miesięcznie [1])

Ilość piwa, podlegającego opodatkowaniu.

Art. 6. Ilość piwa, od którego ma się uiścić podatek, oznacza się według pojemności naczyń (beczek, flaszek i t. p.), w których piwo wydaje się z browaru do spożycia.

Termin płatności, zwrot podatku i kredyt.

Art. 7. (1) Od piwa, co do którego obowiązek uiszczenia podatku powstał w ciągu pierwszej połowy miesiąca, podatek jest płatny w dniu 15-go tego miesiąca, a uiścić go należy najpóźniej 22-go tego samego miesiąca. Od piwa, co do którego obowiązek uiszczenia podatku powstał w drugiej połowie miesiąca, podatek jest płatny w ostatnim dniu tego miesiąca, a uiścić go należy najpóźniej w 7-ym dniu następnego miesiąca.

(2) W razie powtarzania się zwłoki w uiszczaniu podatku lub obawy, że podatek nie będzie zapłacony, może władza skarbowa żądać uiszczenia podatku przed wydaniem piwa z browaru.

(3) Minister Skarbu ustala warunki kredytowania podatku od piwa.

Art. 8. (1) W wypadkach zwrotu do browaru w stanie niezmienionym opodatkowanego piwa, pozostałego z rozwózkowej sprzedaży, pobrany podatek może być zwrócony.

(2) Bliższe pstanowienia w tej sprawie wyda Minister Skarbu.

Przedawnienie.

Art. 9. (1) Prawo żądania zwrotu podatku, nienależnie pobranego, przedawnia się w ciągu roku, licząc od dnia powstania prawa do zwrotu tegoż. Prawo żądania należnego Państwu podatku bez względu na to, czy jego wymiar został ujawniony, czy zatajeniem wstrzymany, przedawnia się w ciągu 10-ciu lat.

(2) Przedawnienie prawa żądania zapłaty podatku przerywa każdy urzędowy krok, podjęty przez właściwą władzę przeciw obowiązanemu do zapłaty w celu ściągnięcia należności podatku wymierzonego lub zatajonego.

Wyrób piwa.

Art. 10. (1) Do wyrobu piwa dolnej fermentacji wolno używać tylko słodu jęczmiennego, chmielu, drożdży i wody.

(2) Przy wyrobie piwa górnej fermentacji wolno używać słodu z innego zboża, nadto cukru technicznie czystego, sacharozy, cukru przemiennego, skrobiowego, jak również barwnika, sporządzonego z powyższych rodzajów cukru. Minister Skarbu określa warunki wyrobu piwa przy użyciu cukru.

(3) Browary mogą używać do piwa swojego wyrobu piwa barwiącego, sporządzonego tylko ze słodu jęczmiennego, chmielu, drożdży i wody, wyrób

[1]) Ustawą z 18/3 1935 Dz. U. 22, poz. 129 poniżej pod C) zamieszczoną ograniczono odsetki zwłoki do 0,75% miesięcznie (art. 3) i uchylono kary za zwłokę (art. 13 ust. 2).

sprzedaż i kupno takiego piwa barwiącego są dozwolone pod warunkiem i ograniczeniami, przewidzianemi w obowiązujących przepisach o przeciwdziałaniu produkcji i sprzedaży szkodliwych dla zdrowia artykułów żywności i przedmiotów.

(4) Przez słód rozumie się każde zboże sztucznie kiełkowane.

(5) Przy wyrobie poszczególnych gatunków piwa, jak również piwa, przeznaczonego na wywóz zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska, Minister Skarbu może zezwalać na wyjątki od przepisów, zawartych w ustępie 1 i 2.

(6) Do piwa gotowego i brzeczki nie wolno dodawać wody od chwili, gdy zawartość ekstraktu w brzeczce podstawowej (ochłodzonej), z której piwo pochodzi, została stwierdzona. Na wyjątki zezwalać może Minister Skarbu.

(7) Bliższe przepisy co do sposobu prowadzenia fermentacji wyda Minister Skarbu.

Obrót handlowy piwem.

Art. 11. (1) Nazwy piwo wolno używać w obiegu handlowym tylko do oznaczenia takich napojów, które przeszły fermentację i które odpowiadają przepisom art. 10 ust. 1 do 3.

(2) Pod nazwą piwo dubeltowe lub mocne, albo innem określeniem, mogącem wywołać wrażenie, że piwo jest mocniejsze, niż piwo pełne, względnie dubeltowe ,wolno wydawać do obiegu tylko takie piwo, którego brzeczka pod względem zawartości ekstraktu jest mocniejsza, niż brzeczka, przepisana dla piwa pełnego, względnie dubeltowego.

Zastępca przedsiębiorcy, pracownicy browaru.

Art. 12. (1) Przedsiębiorcy, których zakłady podlegają według niniejszej ustawy nadzorowi skarbowemu, winni są wypełniać obowiązki, które na nich nakłada ustawa, bądź osobiście, bądź przez odpowiedniego zastępcę.

(2) Ustanowienie zastępcy musi nastąpić wówczas, gdy przedsiębiorca obowiązków swoich w tym względzie dopełnić nie może.

(3) O ustanowieniu zastępcy należy donieść władzy skarbowej, która orzeka, czy proponowana osoba może być dopuszczona do zastępstwa.

(4) Władza skarbowa może zażądać usunięcia pracownika, który popełnił defraudację podatkową lub w popełnieniu jej współdziałał.

(5) Jeżeli na żądanie władzy skarbowej ustanowienie zastępcy lub usunięcie pracownika nie nastąpi w ciągu 14-tu dni, może być zarządzone wstrzymanie ruchu w browarze.

Kontrola.

Art. 13. Kto wchodzi w posiadanie przedsiębiorstwa, podlegającego według ustawy niniejszej nadzorowi skarbowemu, obowiązany jest donieść o tem władzy skarbowej w ciągu 8-miu dni po objęciu przedsiębiorstwa.

Art. 14. Uruchomienie browaru przedsiębiorca winien zgłosić władzom skarbowym stosownie do przepisów, wydanych w tym względzie przez Ministra Skarbu.

Art. 15. Przepisy o urządzeniu browaru i zmianach tego urządzenia, o oznaczaniu i przemiarze naczyń służących do produkcji i do przewozu piwa, o zgłaszaniu warek, prowadzeniu ksiąg kontrolnych oraz o sposobie wykonywania nadzoru skarbowego nad produkcją, przechowywaniem, rozlewaniem i wywozem piwa wyda Minister Skarbu.

Art. 16. (1) W razie niezastosowania się przedsiębiorcy do przepisów o urządzeniu browarów, władza skarbowa może zarządzić wstrzymanie ruchu browaru.

(2) Władza skarbowa może w wypadku ujawnienia nadużyć zarządzić stały nadzór browaru. W tym wypadku przedsiębiorca browaru powinien dostarczyć bezpłatnie do użytku urzędników skarbowych, powołanych do wykonywania stałego nadzoru, mieszkań, położonych w obrębie browaru lub w najbliższem jego otoczeniu, wraz z opałem i oświetleniem. Nadto przedsiębiorca obowiązany jest dostarczyć wymienionym urzędnikom dla użytku służbowego

odpowiedniego pomieszczenia, znajdującego się w obrębie browaru, zaopatrzonego w niezbędne urządzenie i przybory, potrzebne do załatwiania czynności kancelaryjnych.

(3) Dla urzędników skarbowych, przybywających celem wykonania czynności rewizyjnych w browarze, przedsiębiorca obowiązany jest dostarczyć bezpłatnie odpowiednio urządzonego pomieszczenia.

(4) O ilości i stosowności pomieszczeń (ust. 2 i 3) orzeka władza skarbowa.

Art. 17. (1) Dla każdego browaru ustala się corocznie normę dopuszczalnych zaników, licząc od brzeczki gorącej, w granicach, ustalanych przez Ministra Skarbu. Sposób określenia zaników wskaże rozporządzenie wykonawcze.

(2) W browarze przeprowadzać się będzie w sposób, podany w rozporządzeniu Ministra Skarbu, badanie zapasów piwa. Za braki piwa, które się przytem okażą w porównaniu z prowadzonemi w browarze książkami, należy uiścić podatek, o ile nie udowodni się, że powstały z przyczyn, które nie uzasadniają żądania podatku.

Opodatkowanie ekstraktów.

Art. 18. Upoważnia się Ministra Skarbu do opodatkowania ekstraktów, służących do wyrobu piwa domowym sposobem. Wysokość podatku odpowiadać powinna podatkowi spożywczemu do piwa według najwyższej stawki, określonej dla piwa pełnego, obliczonego od tej ilości piwa, jaką można otrzymać z ekstraktu.

B) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 22 grudnia 1931 r. (Dz. U. 113 poz. 886)
w sprawie wykonania ustawy z dnia 16 października 1931 r. o opodatkowaniu piwa.

Postanowienia ogólne.

§ 1. 1) Artykuły — art. — wymienione w niniejszem rozporządzeniu bez bliższego określenia, oznaczają postanowienia ustawy z dnia 22 października 1931 r. o opodatkowaniu piwa (Dz. U. R. P. Nr. 99, poz. 762); ustawa ta będzie w niniejszem rozporządzeniu oznaczana jako «ustawa o opodatkowaniu piwa».

2) Paragrafy — §§ — wymienione w tem rozporządzeniu bez bliższego określenia, oznaczają przepisy niniejszego rozporządzenia.

3) Skróty oznaczają:

a) «izba skarbowa» — również Śląski Urząd Wojewódzki (Wydział Skarbowy);

b) «urząd skarbowy» — Urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych;

c) K. S. — kontrola skarbowa.

§ 2. Od wydanych w pierwszej instancji orzeczeń władzy skarbowej można wnieść odwołanie do władzy bezpośrednio wyższej, której decyzja w administracyjnym toku instancyj jest ostateczna. Odwołanie ma być wniesione za pośrednictwem władzy orzekającej w ciągu dwóch tygodni od dnia następnego po doręczeniu orzeczenia.

§ 3. 1) Wyrób, magazynowanie i obrót piwa podlega nadzorowi skarbowemu.

2) Czynności kontrolnych, które niniejsze rozporządzenie poruczа inspektorowi K. S., mogą również dokonać urzędnicy, wyznaczeni przez inspektora K. S.

§ 4. 1) Przedsiębiorstwa, trudniące się wyrobem piwa, mogą być kontrolowane o każdej porze.

2) Przedsiębiorcy tych zakładów, względnie ich zatwierdzeni zastępcy obowiązani są udzielać kontrolującym urzędnikom na ich żądanie wszelkich wyjaśnień, niezbędnych do wykonywania dozoru skarbowego.

§ 5. 1) O wszelkich zamierzonych czynnościach w browarze, wymagających w myśl dalszych przepisów niniejszego rozporządzenia obecności urzędników K. S., przedsiębiorcy obowiązani są zawiadamiać inspektora K. S., podając dokładny czas, w którym czynność ma być dokonana.

2) Jeżeli urzędnik K. S. nie przybędzie do browaru w zgłoszonym terminie, przedsiębiorca może dokonać czynności bez udziału urzędnika, natomiast w obecności dwóch świadków, którzy łącznie z przedsiębiorcą winni podpisać odpowiedni wpis w księgach.

§ 6. Rokiem obrachunkowym w rozumieniu art. 3 dla przedsiębiorstw wyrabiających piwo jest rok kalendarzowy.

§ 7. 1) Księgi kontrolne oraz dokumenty i wykazy należy prowadzić według wzorów ustalonych przepisami niniejszego rozporządzenia. Księgi winny być parafowane i opatrzone pieczęcią właściwego urzędu skarbowego.

2) Wpisy do ksiąg powinny odpowiadać istotnemu stanowi rzeczy, a należy ich dokonywać atramentem i w sposób wyraźny.

3) Ilość brzeczki i piwa należy podawać w hektolitrach z dwoma znakami dziesiętnemi, pomijając ilości mniejsze od jednego litra.

4) Księgi, dokumenty i wykazy, oraz otrzymane pisma urzędowe, powinni przedsiębiorcy przechowywać w miejscu wskazanem w zgłoszeniu pomieszczeń i urządzeń browaru (§ 50).

§ 8. 1) Z ksiąg, o których jest mowa w § 38 ust. 2, § 72 i § 74, mają być sporządzane za okresy miesięczne odpisy, które należy przesyłać izbie skarbowej najpóźniej do dnia 5 następnego miesiąca.

2) Księgi kontrolne winny być po upływie roku obrachunkowego zamknięte i przechowywane wraz z odnośnemi dokumentami w przedsiębiorstwie w ciągu 10 lat od chwili zamknięcia ksiąg.

3) Księgi kontrolne wraz z dowodami winny być przedstawiane władzom skarbowym na ich żądanie.

4) W razie przedstawienia władzom skarbowym ksiąg i dokumentów należy przechowywać dowody ich przesłania, t. j. a) potwierdzenia władz (organów) skarbowych, że odebrały te księgi i dokumenty lub b) pisemne żądania władzy i dowody wysłania koleją lub pocztą.

5) Po upływie 10 lat od chwili zamknięcia, księgi wraz z dowodami mogą być zniszczone.

6) W razie likwidacji przedsiębiorstwa przed upływem terminu wskazanego w ustępie 2. księgi wraz z dowodami mają być przesłane do właściwego urzędu skarbowego najpóźniej do dni 14 po zlikwidowaniu wszelkich zapasów piwa, znajdujących się w przedsiębiorstwie.

§ 9. Gdy nadesłane przez przedsiębiorców władzom (organom) skarbowym pisma lub zestawienia wymagają poprawek, winni przedsiębiorcy usunąć niedokładności w terminie, wyznaczonym przez władze (organa) skarbowe.

§ 10. Zmiany i poprawki w księgach, dokumentach i pismach należy przeprowadzać w ten sposób, aby przekreślony tekst pierwotny pozostał czytelny. Każdą zmianę, względnie poprawkę, winna osoba zmieniająca, względnie poprawiająca, opisać i potwierdzić własnym podpisem.

§ 11. 1) W browarze znajdować się winny dla celów kontrolnych dokładniejsze pojemniki wielkości 0,5 l i 10 litrów, waga pomostowa dziesiętna wraz z odpowiednim kompletem odważników oraz przyrządy i przybory, niezbędne dla badania zawartości ekstraktu w brzeczce i piwie.

2) Narzędzia miernicze winny posiadać ważną cechę legalizacyjną względnie świadectwo uwierzytelnienia. W razie uzasadnionej wątpliwości co do rzetelności wskazań narzędzi mierniczych urzędnicy skarbowi winni je wyłączać z użycia do czasu ponownego ich zalegalizowania lub uwierzytelnienia.

3) Przyrządy kontrolne przeznaczone do czynności urzędowych mają być stale pod zamknięciem urzędników K. S.

Przywóz piwa z zagranicy.

§ 12. Piwo może być przywożone z zagranicy przez wszystkie kolejowe urzędy celne I klasy.

Przywóz piwa z obszaru W. M. Gdańska odbywa się w trybie przekazowym, ustalonym w umowie polsko-gdańskiej, zatwierdzonej ustawą z dnia 17 grudnia 1921 r. (Dz. U. R. P. z r. 1922 Nr. 16, poz. 139).

§ 13. Pobór podatku od piwa należy przy przywozie piwa z zagranicy do urzędów celnych, a przy przywozie piwa z obszaru W. M. Gdańska do urzędów skarbowych. Podatek od piwa przywożonego z zagranicy pobiera się równocześnie z cłem.

§ 14. Zawartość ekstraktu w piwie, sprowadzonem z zagranicy lub W. M. Gdańska, ustala się na zasadach wskazanych w § 19 ust. 5, 6, 7 i 8.

Wywóz piwa zagranicę.

§ 15. Piwo, przeznaczone do wywozu zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska, wolne jest od podatku pod warunkiem zachowania przy wywozie następującego trybu postępowania:

1. Wywożone zagranicę przesyłki piwa pozostają do chwili wywozu pod nadzorem skarbowym.

2. Wytwórca przedstawia inspektorowi K. S., w którego obwodzie znajduje się browar, deklarację wywozową według wzoru Nr. 1.

3. Inspektor K. S.

a) sprawdza zawartość przesyłki co do ilości i rodzaju piwa.

b) nakłada — w razie zgodności deklaracji wywozowej z wynikiem sprawdzenia — na przesyłkę zabezpieczenia urzędowe w sposób, uniemożliwiający dostęp do wnętrza przesyłki, oraz stwierdza zgodność na deklaracji wywozowej (na wszystkich częściach), oznaczając ilość i rodzaj zabezpieczeń,

c) zwraca właściwą deklarację wywozową wytwórcy, wtórnik zaś przedstawia urzędowi skarbowemu, który niezwłocznie przesyła go listem poleconym do wyjściowego urzędu celnego.

Przed rozpoczęciem czynności, wymienionych pod lit. a) i b), nie wolno przedsiębiorcy usuwać piwa z pomieszczeń składowych browaru.

4. Wytwórca po zapisaniu piwa do księgi pomocniczej rozchodu piwa (§ 73), wysyła przesyłkę do miejsca przeznaczenia i dołącza do kolejowego listu przewozowego deklarację wywozową, zaznaczając to w liście przewozowym oraz wskazując w nim osobę, która załatwi na granicy formalności celne. Grzbiet deklaracji wywozowej pozostaje w browarze.

5. Po przybyciu przesyłki z deklaracją wywozową na granicę i dostarczeniu jej urzędowi celnemu, urząd ten:

a) sprawdza zgodność deklaracji wywozowej z wtórnikiem, otrzymanym od urzędu skarbowego, oraz całość opakowań i zabezpieczeń urzędowych,

b) odprawia przesyłkę, przyjmując deklarację wywozową za deklarację celną,

c) przy odprawie bada ściśle przesyłkę co do jej zawartości w wypadku, gdy ujawni jakiekolwiek naruszenie nałożonych na nie zabezpieczeń urzędowych, a ograniczy się jedynie do zbadania nałożonych zabezpieczeń urzędowych, gdy zawartość przesyłki nie wzbudza żadnych wątpliwości,

d) wypisuje wynik odprawy na deklaracji wywozowej i wtórniku według przepisanego wzoru, uwidaczniając datę wysłania przesyłki zagranicę,

e) zwraca poświadczony wtórnik właściwemu urzędowi skarbowemu, deklarację zaś wywozową pozostawia u siebie

6. W razie stwierdzenia przy odprawie niezgodności co do zadeklarowanej ilości lub rodzaju piwa, urząd celny nie poświadczając deklaracji wywozowej i wtórnika, sporządza protokół w dwóch egzemplarzach, w którym opisuje stan opakowania i zabezpieczeń urzędowych oraz znalezioną ilość i rodzaj piwa. Dołączywszy protokóły do deklaracji oraz wtórnika, postępuje z deklaracją i wtórnikiem, jak wskazano wyżej w ust. 5 p. e). Samą przesyłkę z piwem wypuszcza zagranicę.

7. Po otrzymaniu wymienionego w poprzednim ustępie protokółu, właściwy urząd skarbowy przeprowadza odpowiednie dochodzenie i niezależnie od wdrożenia postępowania karno-skarbowego zarządza pobranie odpowiedniej kwoty podatku.

8. W razie nieotrzymania przesyłki w ciągu jednego miesiąca od daty odbioru wtórnika, urząd celny zwraca wtórnik deklaracji urzędowi skarbowemu,

który przeprowadza dochodzenie i jeżeli ono nie wykaże, iż przesyłka wyszła zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska, zarządza opodatkowanie przesyłki. W tym celu odpisuje się przy najbliższym obrachunku w księdze podatku od piwa (§§ 74 i 75) dane ilości piwa z rubryk dla piwa wysłanego zagranicę i dopisuje się je do rubryk przeznaczonych dla piwa, podlegającego podatkowi.

9. Przesyłki piwa, wywożonego na obszar W. M. Gdańska, podlegają postępowaniu przekazowemu stosownie do umowy polsko-gdańskiej zatwierdzonej ustawą z dnia 17 grudnia 1921 r. (Dz. U. R. P. z r. 1922 Nr. 16, poz. 139).

Piwo dla pracowników browaru (Deputat).

§ 16. 1) Od podatku wolne jest piwo, które browary wydają bezpłatnie swoim pracownikom dla ich użytku, w ilości, nieprzekraczającej 1 litra na jednego pracownika za jeden dzień zatrudnienia.

2) Uprawnionymi do otrzymywania piwa deputatowego są ci pracownicy browaru, którzy pozostają w stosunku służbowym do przedsiębiorcy.

3) Przedsiębiorcy browarów obowiązani są prowadzić księgę pracowników, uprawnionych do otrzymywania piwa według wzoru Nr .2.

§ 17. 1) Piwo deputatowe wolno wydawać jedynie w lokalu na ten cel przeznaczonym (§ 50) i tylko w godzinach, zgłoszonych urzędowi skarbowemu. Wydawanie piwa deputatowego ma się odbywać codziennie za każdy dzień pracy, a nie za większe okresy czasu.

2) Ilości deputatowego piwa należy wpisywać do odpowiednich rubryk księgi pomocniczej rozchodu piwa (§ 73) bezpośrednio przed ich wydaniem.

Podstawy wymiaru podatku.

§ 18. Za piwo wydane do obrotu w rozumieniu art. 3 ust. 1 uważa się ilość piwa wydanego z browaru, podlegającego opodatkowaniu (t. j. z wyłączeniem piwa wywiezionego zagranicę, oraz deputatowego).

§ 19. 1) Podstawę do odróżnienia piwa pełnego, dubeltowego i mocnego stanowi zawartość ekstraktu, t. j. ciał stałych rozpuszczalnych, pochodzących z użycia słodu, chmielu i ewentualnie cukru, w brzeczce podstawowej, z której dane piwo zostało wyrobione.

2) Za brzeczkę podstawową uważa się brzeczkę piwną w stanie, w jakim się znajduje bezpośrednio przed dodaniem drożdży.

3) Zawartość ekstraktu określa się w procentach wagowych zapomocą studzielnego cukromierza przy ciepłocie $+20^0$ C.

4) Ustaloną w powyższy sposób zawartość ekstraktu winien przedsiębiorca niezwłocznie po ustaleniu zapisać do księgi warek (§ 72).

5) Urzędnicy skarbowi mają prawo sprawdzać ustaloną i zapisaną przez przedsiębiorcę do księgi warek zawartość ekstraktu w brzeczce podstawowej zapomocą badania piwa gotowego wyrobionego z danej brzeczki. Sposób tego badania normuje osobne rozporządzenie.

6) Różnica pomiędzy zawartością ekstraktu w brzeczce podstawowej, określoną na podstawie badania piwa gotowego, a zawartością ekstraktu, określoną w brzeczce podstawowej zapomocą cukromierza przy wyrobie piwa i zapisaną w księdze warek nie może przekraczać $0{,}5^0$ cukromierza. W razie sporu co do dokładności badania piwa, należy badanie powtórzyć w obecności przedsiębiorcy.

7) Jeżeli obliczona na mocy wyników badania piwa gotowego zawartość ekstraktu w brzeczce podstawowej różni się od zapisanej w księdze warek więcej niż $0{,}5^0$ i jednocześnie odpowiada wyższej stawce podatkowej należy, niezależnie od wdrożenia postępowania karno-skarbowego, zmienić zapisy przedsiębiorcy w księdze warek i w księdze podatku od piwa (§ 74) oraz pobrać dodatkowo należny podatek, o ile piwo zostało już wydane z browaru.

8) Przedsiębiorcy przysługuje prawo żądania, aby badanie piwa gotowego celem ustalenia zawartości ekstraktu w jego brzeczce podstawowej było ponownie dokonane przez laboratorjum chemiczne Państwowego Monopolu Spirytusowego, którego orzeczenie jest miarodajne. W tym wypadku urzędnik skarbowy pobiera w obecności przedsiębiorcy próbę piwa w ilości trzech butelek, opieczętowuje butelki pieczęcią urzędową i wysyła próbę do laboratorjum, po poddaniu w razie potrzeby wysyłanego piwa zabiegom utrwalenia. O dokonanych czynno-

ściach spisuje się protokół. Koszta przesyłki i laboratoryjnego badania piwa ponosi przedsiębiorca, o ile wynik tego badania da podstawę do zastosowania wyższej stawki podatkowej.

Obowiązek uiszczania podatku.

§ 20. Za piwo wydane z browaru uważa się piwo z chwilą, gdy się je wydaje do spożycia z pomieszczeń, przeznaczonych do przechowywania gotowego piwa (§ 49 ust. 3).

§ 21. 1) Podatek, obliczony na podstawie wpisów do księgi podatku od piwa (§§ 74 i 75) winien przedsiębiorca browaru uiścić bezpośrednio w kasie skarbowej lub za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności w terminie oznaczonym w art. 7.

2) Przy uiszczaniu podatku powinien przedsiębiorca w deklaracji płatniczej lub w blankiecie czekowym wyszczególnić kwoty podatku od piwa, 10% dodatku nadzwyczajnego do podatku i dodatku komunalnego.

§ 22. 1) Władzą skarbową, uprawnioną do nałożenia na przedsiębiorcę browaru obowiązku uiszczania podatku przed wydaniem piwa z browaru (art. 7 ust. 2), jest urząd skarbowy.

2) W razie nałożenia na przedsiębiorcę obowiązku uiszczenia podatku przed wydaniem piwa z browaru, przedsiębiorca nie ma prawa wydawać piwa, podlegającego opodatkowaniu, z browaru bez uprzedniego uiszczenia podatku, który winien być wpłacony zaliczkowo według ostatnich stawek (art. 3) z poprzedniego rachunku półmiesięcznego (§ 75). Przy najbliższym obrachunku kwota należnego podatku winna być ściśle obliczona i należność podatkowa wyrównana.

§ 23. Kary za zwłokę w uiszczeniu podatku od piwa oblicza się w wysokości 2% miesięcznie, począwszy od 15 dnia po upływie terminu płatności (art. 7 ust. 1), przyczem każdy rozpoczęty miesiąc kalendarzowy liczy się za cały.

Kredyt podatku.

§ 24. 1) Podatek od piwa może być kredytowany przedsiębiorcom browarów na okres nie dłuższy niż sześć tygodni, licząc od terminu płatności (art. 7 ust. 1).

2) Kredytu podatku od piwa udziela do wysokości 5.000 zł. urząd skarbowy, a powyżej tej kwoty izba skarbowa.

3) Celem uzyskania kredytu przedsiębiorca winien wnieść podanie do urzędu skarbowego, wymieniając wysokość żądanego kredytu i sposób zabezpieczenia.

4) Zezwolenie na korzystanie z kredytu, udzielanego w myśl ust. 1 niniejszego paragrafu i ust. 5 § 25 wydaje się na przeciąg jednego roku kalendarzowego.

§ 25. 1) Nie mogą korzystać z kredytu: a) osoby fizyczne i prawne, znajdujące się w stanie upadłości lub pod nadzorem sądowym; b) osoby skazane sądownie lub administracyjnie za defraudację podatkową, przemytnictwo lub inne przestępstwo, popełnione z chęci zysku; c) osoby nieposiadające obywatelstwa polskiego, o ile istniejące traktaty lub konwencje nie zawierają odrębnych w tym względzie postanowień.

2) Kredyt ma być zabezpieczony w sposób przepisany w §§ 26 i 27. W wypadku ofiarowania zabezpieczenia w sposób przewidziany w § 26 pod lit. a) i b) przedsiębiorca winien dostarczyć zabezpieczenie na kwotę, równającą się wysokości żądanego kredytu, powiększoną o 20%.

3) Od pokredytowanych kwot pobiera się odsetki w wysokości 6% w stosunku rocznym.

4) Pokredytowany podatek od piwa płatny jest w dniu upływu terminu kredytu, a jeżeli ten termin przypada na niedzielę lub święto najpóźniej w najbliższym dniu powszednim.

5) W miarę spłaty pokredytowanej kwoty, kredyt wznawia się w okresie, na który został udzielony, jeżeli wartość złożonego zabezpieczenia nie uległa zmniejszeniu lub wygaśnięciu.

6) Przedsiębiorca powinien prowadzić pamiętnik kredytów według wzoru Nr. 3.

7) Nieuiszczenie pokredytowanej kwoty podatku we właściwym terminie (ust. 4), powoduje ściągnięcie w drodze przymusowej nietylko całej zaległej kwoty z karami za zwłokę i kosztami egzekucji, lecz również wszelkich nawet później płatnych kwot pokredytowanego podatku. Nadto nieuiszczenie w terminie pokredytowanego podatku, powoduje utratę prawa korzystania z kredytu, które może być przywrócone jedynie za zgodą Ministra Skarbu.

8) Kary za zwłokę oblicza się w sposób określony w § 23.

§ 26. 1) Pokredytowany podatek od piwa może być zabezpieczony:

a) przez wpisanie do ksiąg gruntowych (wieczystych) prawa zastawu względnie kaucji hipotecznej;

b) przez solidarną porękę zakładów kredytowych, których zdolność poręki uznana została przez Ministra Skarbu;

c) przez zastaw papierów wartościowych, przyjmowanych pod zastaw przez Bank Polski;

d) przez zastaw akcyj Banku Polskiego.

2) Jeżeli zabezpieczenie kredytu nastąpiło przez porękę instytucji kredytowej, kredyt gaśnie, gdy poręczająca instytucja wstrzymała lub zawiesiła wypłaty lub gdy do jej majątku zgłoszono upadłość.

§ 27. Do podania o udzielenie kredytu za zabezpieczeniem hipotecznem należy dołączyć dowód własności, wyciąg z wykazu hipotecznego, obejmujący wszystkie działy, oraz akt oszacowania nieruchomości, dokonanego przez władzę sądową, bądź przez państwową inspekcję budowlaną lub też równorzędny urząd państwowy, względnie przez czynnych, zaprzysiężonych taksatorów wojewódzkich, a także przez banki państwowe i zakłady kredytu długoterminowego (towarzystwa kredytowe ziemskie lub miejskie). Suma udzielonego kredytu musi się mieścić w 50% wartości szacunkowej gruntów i budynków bez ich wewnętrznego urządzenia i po potrąceniu wszystkich obciążeń hipotecznych. Uwzględnia się tylko budynki mieszkalne i przemysłowe, murowane i kryte w sposób ogniotrwały. Budynki przyjęte do szacunku powinny być ubezpieczone od ognia i polisy scedowane na rzecz Skarbu Państwa. Kredytu udziela się dopiero po zapisaniu prawa zastawu, względnie kaucji hipotecznej i po dostarczeniu polisy ubezpieczeniowej. Zasadniczo prawo zastawu względnie kaucja hipoteczna winny być wpisane na pierwszem miejscu.

Zwrot piwa do browaru.

§ 28. 1) Piwo, co do którego powstał już obowiązek uiszczenia podatku (art. 5 ust. 2) można przyjąć napowrót do browaru, o ile pozostało z rozwózkowej sprzedaży i znajduje się w tych samych naczyniach i w tym samym stanie, w jakich wyszło z browaru.

2) Przez sprzedaż rozwózkową rozumie się hurtową sprzedaż piwa bezpośrednio z wozów, dokonywaną we własnym zarządzie browaru.

3) Ilości zwróconego piwa wpisuje przedsiębiorca do osobnej księgi (wzór Nr. 4), a zarazem wciąga te ilości na przychód do księgi podatku od piwa (§ 74).

Wyrób piwa.

§ 29. Poza wyjątkiem, przewidzianym w art. 10 ust. 2 co do piwa górnej fermentacji, do wyrobu piwa nie wolno używać żadnych surogatów, ani przypraw. Zakaz ten nie odnosi się do używania piwa barwiącego oraz środków do klarowania piwa, które działają tylko mechanicznie i są z niego całkowicie wydzielane.

§ 30. Mieszanie w browarze piwa różnych rodzajów (pełne, dubeltowe, mocne) oraz mieszanie brzeczki o różnej zawartości ekstraktu dopuszczalne jest tylko w obecności urzędnika K. S.

§ 31. Dodawanie wody do brzeczki po wybiciu jej z kotła warzelnego, lecz przed stwierdzeniem zawartości ekstraktu w brzeczce podstawowej, wymaga obecności urzędnika K. S.; ilość dodanej wody należy zapisać do odpowiedniej rubryki księgi warek.

§ 32. 1) Cukier może być używany przy wyrobie piwa górnej fermentacji do chwili zbadania zawartości ekstraktu w brzeczce podstawowej.

2) Używanie cukru do słodzenia gotowego piwa specjalnych gatunków wymaga zezwolenia Ministra Skarbu.

§ 33. 1) Przedsiębiorca browaru, zamierzający w granicach uprawnienia określonego w poprzednim paragrafie, używać cukru do wyrobu piwa, winien donieść o tem inspektorowi K. S. w zgłoszeniu warki (§ 61), podając ilość cukru oraz czas, kiedy go się będzie do brzeczki dodawało.

2) Dodawanie cukru wymaga obecności urzędnika K. S.

3) Ilość cukru, użytego do wyrobu piwa, należy wpisywać do odpowiednich rubryk księgi warek.

§ 34. Miejsce przechowywania cukru powinno się znajdować poza pomieszczeniami służącemi do gotowania, fermentowania, przechowywania w naczyniach składowych i rozlewania piwa, jako też poza pomieszczeniami, gdzie się piwo przechowuje w naczyniach transportowych aż do chwili wysłania z browaru.

§ 35. Urząd skarbowy może w wyjątkowych wypadkach i na warunkach kontrolnych przez siebie ustalonych zezwolić na wydanie z browaru brzeczki lub piwa mimo, że nie przeszło jeszcze całkowicie fermentacji, celem dalszego przerobu w innym browarze. W tym wypadku browar, otrzymujący brzeczkę lub niegotowe piwo, winien je zapisać do księgi warek względnie podatku (§§ 72 i 74).

Piwo barwiące.

§ 36. Piwo barwiące można wyrabiać tylko ze słodu jęczmiennego, chmielu, drożdży i wody w drodze fermentacji, wyłącznie do użytku w browarach lub na wywóz zagranicę.

§ 37. Piwo barwiące przechowywać należy w browarze osobno od innych gatunków piwa.

§ 38. 1) Warki piwa barwiącego należy wciągać do księgi warek w sposób przepisany w § 72.

2) Obroty piwa barwiącego zapisuje się do księgi kontroli piwa barwiącego, prowadzonej według wzoru Nr. 5. Odpis tej księgi przedsiębiorca winien przedkładać izbie skarbowej stosownie do postanowienia § 8 ust. 1.

§ 39. 1) Na piwo barwiące wysyłane z browaru do przerobu w innym browarze wystawia się świadectwo przewozowe według wzoru Nr. 6. W świadectwie zaznacza się, ile przypada podatku od przesyłanego piwa; za podatek odpowiada wysyłający aż do stwierdzenia przyjęcia piwa w browarze, dla którego jest przeznaczone.

2) Jeden egzemplarz świadectwa przewozowego towarzyszy przesyłce, drugi zaś doręcza się miejscowemu inspektorowi K. S., który przesyła je inspektorowi K. S., dozorującemu miejsce przeznaczenia piwa. Po stwierdzeniu odbioru piwa w browarze dla którego jest przeznaczone i zaświadczeniu o tem na obu egzemplarzach świadectwa przewozowego, zwraca się wtórnik przez właściwego inspektora K. S. do browaru, który wysłał piwo, celem zachowania jako załącznika do księgi kontroli piwa barwiącego:

§ 40. Piwo barwiące, otrzymane z innego browaru, należy niezwłocznie wpisać do księgi kontroli piwa barwiącego.

§ 41. Dodawanie piwa barwiącego podlega przepisom § 33; w zgłoszeniu należy zaznaczyć pochodzenie piwa barwiącego, tudzież podać, do jakiego rodzaju piwa ma być dodane i czy będzie to piwo górnej czy dolnej fermentacji.

§ 42. Do obrotu piwa barwiącego z zagranicą lub W. M. Gdańskiem — mają zastosowanie przepisy §§ 12 do 15.

Obrót handlowy piwem.

§ 43. Piwa nie wolno, z wyjątkiem wypadku przewidzianego w § 35, wydawać z browaru, zanim nie doprowadzi się go do stanu, w którym nadaje się do spożycia.

§ 44. 1) Wszelkie naczynia z piwem powinny być zaopatrzone w napis określający rodzaj piwa w nich zawartego (pełne, dubeltowe, mocne).

2) Wszelkie naczynia, zawierające piwo o mocy do 4.5° alkoholu, winny być zaopatrzone określeniem: «Piwo o zawartości poniżej 4.5° alkoholu».

3) Na naczyniach z piwem, do którego wyrobu użyto cukru, należy umieścić napis: «Piwo wyrobione przy użyciu cukru».

4) Napisy wymienione w ustępach 1, 2 i 3 winny być utrzymane na naczyniach z piwem aż do chwili zupełnego ich opróżnienia.

§ 45. Do piwa wywiezionego z browaru nie wolno dodawać cukru, barwników, wody ani żadnych innych domieszek.

Zastępca przedsiębiorcy i pracownicy browaru.

§ 46. 1) O ustanowieniu zastępcy przedsiębiorca browaru winien donieść urzędowi skarbowemu.

2) Ustanowienie zastępcy przedsiębiorcy browaru konieczne jest wówczas, gdy przedsiębiorstwo należy do osoby prawnej lub takiej osoby fizycznej, która z jakichkolwiek powodów nie może wypełniać osobiście lub nie wypełnia ciążących na niej obowiązków.

3) W wypadkach, przewidzianych w poprzednim ustępie, władzą właściwą do wykonywania uprawnień z art. 12 ust. 2 jest urząd skarbowy.

4) Doniesienie o ustanowieniu zastępcy winien poza przedsiębiorcą podpisać także i zastępca na dowód, że zastępstwo przyjmuje.

§ 47. 1) Orzeczenie o usunięciu pracownika browaru z powodu popełnienia defraudacji podatkowej lub współdziałania w jej popełnieniu (art. 12 ust. 4), jak również zarządzenie w sprawie wstrzymania ruchu w browarze wskutek nieustanowienia zastępcy lub nieusunięcia pracownika (art. 12 ust. 5) wydaje urząd skarbowy.

2) Po zastosowaniu się przedsiębiorcy do żądania władzy (ust. 1) urząd skarbowy obowiązany jest niezwłocznie zezwolić na wznowienie ruchu w browarze.

Zmiana przedsiębiorcy.

§ 48. 1) O każdej zmianie osoby przedsiębiorcy browaru obowiązany jest nowy przedsiębiorca donieść w ciągu ośmiu dni urzędowi skarbowemu pismem w dwóch egzemplarzach. Nowy przedsiębiorca winien równocześnie bądź potwierdzić pisemnie prawdziwość danych, zawartych w zgłoszeniu i planach, które przedłożył jego poprzednik (§ 50), oraz sprawdzoną pojemność poszczególnych naczyń browarnianych, bądź też przedłożyć nowe zgłoszenia, w którym to wypadku mają zastosowanie przepisy §§ 51 do 57.

2) Urząd skarbowy zachowuje jeden egzemplarz zgłoszenia, drugi zaś zwraca przedsiębiorcy browaru.

Urządzenie browaru.

§ 49. 1) Browar nie może mieć bezpośredniego połączenia z innem przedsiębiorstwem przemysłowem lub handlowem. Izba skarbowa może co do istniejących już browarów zezwolić na wyjątki od tego przepisu.

2) W pomieszczeniach, służących do wyrobu i przechowywania piwa nie wolno utrzymywać przyrządów lub naczyń, nie służących bezpośrednio do wymienionych celów.

3) Gotowe piwo wolno przechowywać, rozlewać do naczyń i wydawać tylko w pomieszczeniach na ten cel przeznaczonych (§ 50).

4) Browar winien posiadać nad głównem wejściem widoczny i czytelny napis oznaczający rodzaj przedsiębiorstwa i jego firmę. Poszczególne pomieszczenia browaru mają być oznaczone napisami, określającemi ich przeznaczenie.

5) Władzą skarbową uprawnioną do zarządzenia wstrzymania ruchu browaru z powodu niezastosowania się przedsiębiorcy do przepisów o urządzeniu browaru (art. 16 ust. 1) jest izba skarbowa.

§ 50. Przedsiębiorca browaru obowiązany jest najmniej na 30 dni przed rozpoczęciem produkcji w browarze złożyć urzędowi skarbowemu zgłoszenie przedsiębiorstwa, dołączając w dwóch egzemplarzach:

a) plan sytuacyjny i szczegółowy browaru i jego pomieszczeń z oznaczeniem miejsc, gdzie znajdują się urządzenia browaru;

b) dokładny opis wszystkich pomieszczeń browaru z ich przeznaczeniem;

c) opis wszystkich przyrządów i naczyń służących do wyrobu piwa z ich przeznaczeniem;

d) opis postępowania technicznego.

§ 51. 1) Sprawdzenie (weryfikację) danych, zgłoszonych przez przedsiębiorcę stosownie do przepisów poprzedniego paragrafu, przeprowadza kierownik urzędu skarbowego, względnie jego zastępca, przy pomocy urzędników K. S. w obecności przedsiębiorcy lub jego zastępcy.

2) Do czynności weryfikacyjnych należy:

a) sprawdzenie, czy urządzenie browaru odpowiada postanowieniom ustawy o opodatkowaniu piwa i niniejszego rozporządzenia oraz czy złożone plany i opisy zgodne są z rzeczywistością;

b) pomiar naczyń;

c) sporządzenie protokółu weryfikacyjnego.

§ 52. Przy sprawdzeniu przedsiębiorca winien udzielać urzędnikom skarbowym wszelkich wymaganych wyjaśnień oraz dostarczyć potrzebnych przyrządów i odpowiedniej pomocy. Dostarczone do tych celów narzędzia miernicze powinny odpowiadać postanowieniom § 11 ust. 2.

§ 53. Sporządzony w dwóch egzemplarzach protokół weryfikacyjny, podpisany przez urzędników przeprowadzających sprawdzenie, oraz przez przedsiębiorcę względnie jego zastępcę, ma być przedstawiony izbie skarbowej wraz z zgłoszeniem (§ 50) i jego załącznikami, jako też protokółami pomiaru; akta weryfikacyjne powinny być oparafowane i opatrzone pieczęcią urzędową.

§ 54. 1) Izba skarbowa, po zarządzeniu ewentualnych uzupełnień, zatwierdza akta weryfikacyjne.

2) Jeden egzemplarz zatwierdzanych aktów weryfikacyjnych ma być przechowywany w browarze, a drugi w urzędzie skarbowym.

§ 55. Wszystkie naczynia, zgłoszone stosownie do § 50, winny być urzędownie wymierzone. Przedsiębiorca browaru winien być przy pomiarze obecny i podpisać protokół pomiaru (§ 57).

§ 56. 1) Naczynia, w których ma się oznaczać ilość brzeczki bezpośrednio po ugotowaniu jej z chmielem, oraz naczynia, w których ma się oznaczać ilość brzeczki podstawowej, wymierza się nalewem wody sposobem objętościowym lub wagowym. Naczynia te mają być zaopatrzone w laski miernicze.

2) Wszystkie inne naczynia wymierza się sposobem geometrycznym. O ile pomiar geometryczny ze względu na kształt naczynia byłby utrudniony lub mógłby doprowadzić do wyników, niezgodnych z rzeczywistością, urząd skarbowy zarządza i co do tych naczyń pomiar wodą.

§ 57. O pomiarze każdego naczynia spisuje się dwa równobrzmiące protokóły, które mają być dołączone do aktów weryfikacyjnych browaru.

§ 58. Przedsiębiorca browaru powinien dbać o to, aby naczynia, mające wyznaczone w browarze stałe miejsca, pozostawały zawsze w tych miejscach w położeniu, w jakiem je przemierzono.

§ 59. 1) Przedsiębiorca browaru obowiązany jest każde naczynie wymienione w zgłoszeniu (§ 50) opatrzyć, zgodnie z tem zgłoszeniem wyraźnym numerem kolejnym oraz oznaczeniem wskazującem na pojemność naczynia i utrzymywać te znaki w dobrym stanie.

2) Oznaczeń naczyń należy dokonywać zapomocą farby olejnej lub w inny trwały sposób w miejscu widocznem na samych naczyniach.

§ 60. 1) O urządzeniu nowych lub zmianie zgłoszonych pomieszczeń, jak również wstawieniu nowych, względnie usunięciu, zmianie lub przestawieniu do innych pomieszczeń naczyń dotychczasowych — winien przedsiębiorca browaru złożyć urzędowi skarbowemu w ciągu trzech dni zgłoszenie w dwóch egzemplarzach.

2) O ileby w pojemności przemierzonych naczyń zaszła zmiana lub zaszło prawdopodobieństwo takiej zmiany, jako też w wypadkach, gdy nastąpiła zmiana położenia naczyń mających w browarze swoje stałe miejsca, należy zgłosić o tem urzędowi skarbowemu celem urzędowego sprawdzenia. Urząd skarbowy może w takich wypadkach zarządzić również przemiar naczyń z własnej inicjatywy.

3) Do sprawdzenia zgłoszenia o zmianach oraz dalszego w tej sprawie postępowania mają zastosowanie przepisy §§ 51 do 57.

Kontrola zacierania surowców i warzenie brzeczki.

§ 61. 1) Przedsiębiorcy browarów winni zgłaszać na piśmie w 2 egzemplarzach według wzoru Nr. 7 inspektorowi K. S. rodzaj i ilość surowców (art. 10), przeznaczonych do każdej warki, dzień i godzinę zacierania, rozpoczęcia i ukończenia warki oraz ilość brzeczki gorącej i gatunek piwa, jakie z surowców tych wyrobić zamierzają.

2) Zgłoszonych w myśl poprzedniego ustępu czynności przedsiębiorca nie może rozpocząć, o ile inspektor K. S. odmówi zatwierdzenia zgłoszenia i zawiadomi o tem przedsiębiorcę przed terminem rozpoczęcia robót, podając powód odmowy.

3) Przedsiębiorca jest obowiązany ściśle stosować się do danych zawartych w zatwierdzonem zgłoszeniu.

§ 62. 1) Zacieranie może się odbywać tylko w dniach powszednich, a to w miesiącach od października do marca włącznie w czasie od 6-tej godziny do 22-giej, w innych zaś miesiącach od 4-tej godziny do 22-giej.

2) W browarach o ruchu ciągłym powyższe ograniczenia nie mają zastosowania.

3) Jako koniec zacierania uważa się chwilę, gdy zaczyna się brzeczkę spuszczać do kotła warzelnego celem ugotowania.

4) Z reguły należy cały słód, potrzebny do danej warki, zacierać naraz. Jeżeli jednak przedsiębiorca browaru chce zacierać słód częściami, winien zgłosić to zgóry i podać w zgłoszeniu, w ilu częściach będzie robił zacier i ile słodu użyje do każdego częściowego zacieru.

§ 63. 1) Śrutowany słód należy przechowywać w pomieszczeniach położonych, o ile możności, jak najbliżej wagi i naczyń zaciernych.

2) Ilość śrutowanego słodu nie powinna przewyższać ilości zgłoszonej do zacierania na najbliższy dzień ruchu browaru. Urząd skarbowy może zezwalać na wyjątki w tym względzie.

§ 64. Usuwanie z browaru śrutowanego słodu, zacieru, jako też brzeczki bez względu na to, czy została już ugotowana, czy nie, poza wyjątkiem, przewidzianym dla brzeczki w § 35, jest zakazane.

§ 65. Ilość otrzymanej gorącej brzeczki piwnej może przekraczać ilość zgłoszoną najwyżej o 7%.

§ 66. 1) Zgłoszenia warek (§ 61) należy wnosić w takim terminie, aby urzędnicy K. S. mogli przybyć do browaru przed rozpoczęciem zacieru, nie później zaś w żadnym razie niż na 24 godziny przed rozpoczęciem zacieru, jeżeli browar znajduje się w siedzibie inspektora K. S., względnie na 48 godzin — w innych wypadkach.

2) Inspektor K. S., po zbadaniu wniesionego zgłoszenia, poświadcza na obu jego egzemplarzach, że niema przeszkód do dokonania warki. Jeden egzemplarz poświadczonego zgłoszenia inspektor zwraca przedsiębiorcy, drugi zaś przesyła urzędowi skarbowemu.

3) Po otrzymaniu zatwierdzonego zgłoszenia przedsiębiorca browaru jest obowiązany zapisać treść tego zgłoszenia do księgi warek (§ 72).

4) Druki, przeznaczone na zgłoszenia warek w ciągu roku obrachunkowego, mają być oprawione w formie księgi, oparafowanej i zaopatrzonej pieczęcią urzędu skarbowego. Każde dwie kolejne karty księgi otrzymują ten sam numer kolejny, a przedsiębiorca jest obowiązany przy każdem zgłoszeniu warek przedstawić księgę zgłoszeń warek inspektorowi K. S., który po zatwierdzeniu odnośnego zgłoszenia na obydwóch kartach, jedną przedstawia urzędowi skarbowemu, a księgę z drugą kartą zgłoszenia zwraca przedsiębiorcy.

5) O zmianie zgłoszonych już czynności, przedsiębiorca powinien zawiadowmić inspekora K. S. z zachowaniem terminu, przepisanego w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu, wpisując do księgi warek nowe zgłoszenie, w którem w rubryce przeznaczonej do uwag oznacza powody zmiany.

§ 67. 1) Przed wybiciem brzeczki gorącej z kotła warzelnego winien przedsiębiorca stwierdzić ilość brzeczki i określić zawartość ekstraktu w niej zapomocą cukromierza, oraz zapisać wyniki do księgi warek.

2) Stwierdzanie ilości brzeczki gorącej i zawartości ekstraktu w niej ma się odbywać w obecności urzędnika K. S.

§ 68. 1) Kocioł warzelny ma być na czas, w którym go się nie używa, urzędownie zabezpieczony w sposób uniemożliwiający warzenie w nim piwa. W tym celu przedsiębiorca winien przystosować kocioł warzelny do nałożenia zabezpieczenia.

2) Postanowienie poprzedniego ustępu nie ma zastosowania, jeżeli następna warka brzeczki ma się odbyć w ciągu najbliższych 24 godzin.

3) Zdjęcia urzędowego zabezpieczenia kotła warzelnego dokonywują urzędnicy K. S.

4) O nałożeniu i zdjęciu zabezpieczenia urzędnicy K. S. czynią odpowiedni wpis w księdze warek (w rubryce przeznaczonej na uwagi).

§ 69. Przedsiębiorca może zdjąć urzędowe zabezpieczenie z kotła warzelnego oraz wybić brzeczkę gorącą na urządzenie chłodnicze bez udziału urzędnika K. S., o ile ten ostatni nie przybędzie do browaru w terminie zgłoszonym w oznajmieniu warki (§ 61). Zdjęcie urzędowych zabezpieczeń w tym wypadku winno się odbyć w obecności dwóch świadków i o czynności tej ma być uskuteczniony odpowiedni wpis do księgi warek.

§ 70. Do ustanowienia w browarze stałego nadzoru skarbowego w wypadku ujawnienia nadużyć (art. 16 ust. 2 i 3) jest właściwa izba skarbowa.

Księgi i dokumenty kontrolne.

§ 71. Poza księgami i zapiskami, przewidzianemi w §§ 16, 25, 28 i 38, przedsiębiorcy browarów obowiązani są prowadzić:

a) księgę warek według wzoru Nr. 8,

b) księgę pomocniczą rozchodu piwa według wzoru Nr. 9,

c) księgę podatku od piwa według wzoru Nr. 10.

§ 72. 1) Do księgi warek zapisuje przedsiębiorca browaru, oznaczając poszczególne wpisy liczbami bieżącemi:

a) dzień i godzinę każdego zacieru,

b) rodzaj i wagę użytych do każdego zacieru surowców,

c) ilość i zawartość ekstraktu gorącej brzeczki piwnej bezpośrednio przed wybiciem jej z kotła warzelnego na urządzenie chłodnicze,

d) ilość dodanej wody, cukru, lub piwa barwiącego,

e) ilość i zawartość ekstraktu brzeczki podstawowej (§ 19),

f) ilość dopuszczalnych zaników w hektolitrach,

g) ilość piwa, obliczoną na podstawie sprawdzonej ilości gorącej brzeczki z uwzględnieniem ustalonego dla browaru zaniku i ewentualnych dodatków.

2) Wpisy w księdze warek należy uskutecznić natychmiast po stwierdzeniu danego faktu.

3) Księgę warek należy z końcem każdego miesiąca podsumować.

4) Odpis księgi warek przedsiębiorca winien przedkładać izbie skarbowej stosownie do § 8 ust. 1.

§ 73. 1) Do księgi pomocniczej rozchodu piwa zapisuje przedsiębiorca bezpośrednio przed wydaniem piwa z browaru:

a) datę,

b) numery spisów lub deklaracyj wywozowych (§§ 15 względnie 76).

c) ilość piwa każdego rodzaju, wydanego z browaru.

2) Po ukończeniu wydawania piwa należy zesumować rozchód za cały dzień.

§ 74. 1) Do księgi podatku od piwa zapisuje przedsiębiorca browaru:

a) datę wpisu,

b) numery zacieru,

c) przychód piwa, na który składa się ilość piwa przeniesiona z księgi warek (§ 72 ust. 1 lit. f), nadwyżki ustalone przy rewizjach, ilość piwa otrzymanego z innych browarów oraz ilość piwa zwróconego do browaru,

d) dzienne sumy rozchodu piwa, podlegającego podatkowi, wysłanego zagranicę i wydanego pracownikom browaru (§ 73 ust. 2),

e) pozostałość piwa, ustaloną przy obrachunkach należnego podatku (§ 75),

f) należności podatkowe,

g) wpłaty podatkowe.

2) Wpisy codzienne do księgi podatku należy uskuteczniać najdalej do godziny 10-tej dnia następnego.

3) Odpis księgi podatku od piwa przedsiębiorca winien przedkładać izbie skarbowej stosownie do § 8 ust. 1.

§ 75. 1) W księdze podatku od piwa przedsiębiorca browaru sporządza obrachunek należnego podatku dwa razy w miesiącu: piętnastego i ostatniego dnia każdego miesiąca.

2) Kwotę należnego podatku za dany okres półmiesięczny otrzymuje się przez pomnożenie ilości piwa wydanego w tym okresie do obrotu (§ 18), po potrąceniu ilości piwa zwróconego w okresie półmiesięcznym do browaru (§ 28), przez stawkę podatkową, odpowiadającą ilości piwa, wydanego do obrotu od początku roku obrachunkowego.

3) Gdy przy obrachunkach powstanie konieczność przejścia do wyższych stawek podatkowych po myśli art. 3 ust. 1, należy wyższą stawkę zastosować przedewszystkiem do piwa pełnego, a następnie kolejno do piwa dubeltowego i mocnego.

4) Jeżeli przy potrąceniu zwróconego piwa w myśl ustępu 2-go okaże się, że w rubrykach rozchodu piwa, podlegającego opodatkowaniu, niema odpowiedniej ilości piwa tego samego rodzaju co piwo zwrócone, wówczas należy co do piwa tego rodzaju uwzględnić przy obrachunku kwotę podatku, odpowiadającą ilości piwa zwróconego.

§ 76. 1) Na każdą przesyłkę piwa, podlegającego opodatkowaniu, winien przedsiębiorca przed wydaniem piwa z browaru sporządzić w dwóch egzemplarzach spis wywozowy według wzoru Nr. 11, podając numery i pojemność beczek, liczbę i pojemność innych naczyń transportowych oraz poszczególne rodzaje piwa (pełne, dubeltowe, mocne).

2) Spisy wywozowe prowadzi się w zeszytach, oparafowanych i opatrzonych pieczęcią urzędu skarbowego. Każde dwie kolejne karty zeszytu otrzymują ten sam numer kolejny.

3) Jeden egzemplarz spisu pozostaje w zeszycie, który ma się znajdować w browarze, drugi zaś towarzyszy przesyłce i winien być na każde żądanie okazywany urzędnikom skarbowym, którzy zaznaczają na nim kontrolę i jej wynik. Po uskutecznieniu dostawy przesyłki spis wywozowy wraca do browaru; ten ostatni przepis nie dotyczy przesyłek wywozowych środkami przewozowemi odbiorców.

4) Ilości piwa zwróconego do browaru, jako pozostałe z rozwózkowej sprzedaży, mają być w spisie wywozowym uwidocznione.

5) O ile przedsiębiorca browaru zamierza sporządzać spisy wywozowe pismem maszynowem, poszczególne karty zeszytu, opatrzone pieczęcią urzędu skarbowego, mogą być dziurkowane (perforowane) celem możności odłączania obydwóch kart spisu wywozowego.

Naczynia transportowe.

§ 77. 1) Beczki przeznaczone do wywozu piwa z browaru, powinny być legalizowane, a pojemność ich oznaczona przez Urząd Miar. Należy nadto na beczkach uwidocznić w sposób wyraźny i trwały firmę i siedzibę browaru, w którym piwo wyrobiono oraz numer beczki. Używać beczek do nalewania piwa w celu sprzedaży może tylko to przedsiębiorstwo, do którego beczki należą i którego firmą są oznaczone.

2) Flaszki (butelki) do piwa oraz syfony powinny być również oznaczone firmą i siedzibą browaru oraz zaopatrzone w znak, określający ich pojemność w litrach lub dziesiątych częściach litra. Oznaczenia te mogą być dokonane również w postaci nalepek.

3) Jeżeli piwo ma być wywożone z browaru w naczyniach wymienionych w ustępie 2-gim, należy naczynia te zgłosić uprzednio inspektorowi K. S. zapomocą wykazu według wzoru Nr. 12, podając ich rodzaj i pojemność oraz przedkładając wzory. Inspektor K. S. sprawdzi wzory naczyń i zaznaczy wynik sprawdzenia w wykazie.

4) Odchylenia zawartości płynu w naczyniach przy temperaturze $+ 20^0$ C. dopuszczalne są w granicach do 1%.

Zaniki.

§ 78. 1) Dla każdego browaru ustala urząd skarbowy, według zasad określonych w § 79, na każdy rok obrachunkowy wysokość dozwolonych zaników na pokrycie ubytków, które powstają przy wyrobie piwa w czasie od wybicia brzeczki z kotła warzelnego aż do przelania gotowego piwa do naczyń transportowych.

2) Ustalony zanik winien być podzielony na poszczególne fazy produkcji, a mianowicie:

I faza — od kotła warzelnego do kadzi fermentacyjnych;

II faza — do kuf składowych;

III faza — do naczyń transportowych włącznie.

3) Zanik oblicza się od gorącej brzeczki w procentach objętościowych.

§ 79. 1) Określanie wysokości dopuszczalnych zaników odbywa się na podstawie badania faktycznych ubytków przy wyrobie piwa w poszczególnych fazach jego produkcji i składowania.

2) Dla nowopowstałych browarów określenia zaników dokonywa się na podstawie faktycznych ubytków przy wyrobie piwa w czynnych browarach o podobnych urządzeniach technicznych i warunkach produkcji.

3) Zanik ogólny nie może przekraczać 20%.

4) O ustalonej wysokości dopuszczalnego zaniku urząd skarbowy zawiadamia przedsiębiorcę browaru.

Zepsusie się surowców, brzeczki lub piwa.

§ 80. 1) O ile zatarty słód, cukier lub brzeczka, jak również piwo, co do którego nie powstał jeszcze obowiązek płacenia podatku, uległy w browarze zepsuciu, tak, że zużytkowanie ich do wyrobu piwa, lub pozbycia, jako piwa, stało się niemożliwe, wówczas winien przedsiębiorca browaru donieść o tem w ciągu 24 godzin pisemnie inspektorowi K. S., podając przyczynę zepsucia.

2) Inspektor K. S. notuje na doniesieniu datę i godzinę jego otrzymania, udaje się niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu 24 godzin, do browaru i stwierdza w obecności przedsiębiorcy istotny stan rzeczy.

3) Zepsuty zacier, brzeczkę lub piwo niszczy się pod dozorem inspektora K. S. i drugiego urzędnika K. S.

4) O przeprowadzeniu powyższych czynności spisuje się protokół.

5) Ilość zniszczonej brzeczki względnie piwa zapisać należy w księdze podatku od piwa na rozchód w rubrykach dla piwa, wolnego od podatku i uczynić odpowiednią adnotację w rubryce przeznaczonej na uwagi, jak również w najbliższym półmiesięcznym obrachunku (§ 75) oraz w zestawieniu miesięcznem, sporządzonem stosownie do objaśnienia we wzorze Nr. 10.

Sprawdzanie zapasów.

§ 81. 1) Sprawdzanie zapasów polega na stwierdzeniu znajdujących się w browarze ilości brzeczki i piwa poszczególnych rodzajów oraz porównaniu ich z zapasem książkowym. Przy sprawdzaniu zapasów winien być obecny przedsiębiorca browaru lub jego zastępca.

2) O wyniku rewizji ma być spisany protokół.

3) Ujawnione przy każdej rewizji ubytki należy zapisać na rozchód w księdze podatku od piwa w kolumnach, przeznaczonych dla piwa, podlegającego podatkowi. Podatek od ubytków ma być zapłacony równocześnie z podatkiem, obliczonym przy najbliższym obrachunku półmiesięcznym.

4) Ujawnione przy rewizji nadwyżki mają być zapisane do księgi podatku od piwa, jako oddzielna pozycja przychodu.

Przepisy końcowe.

§ 82. Przedsiębiorcom istniejących w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia browarów, w których niema właściwych aktów weryfikacyjnych, izby skarbowe mogą udzielić stosownego terminu dla przedstawienia danych celem przeprowadzenia weryfikacji w myśl przepisów niniejszego rozporządzenia.

§ 83. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Dodatek 9.

PRZEPISY O OPODATKOWANIU WINA I MIODU SYCONEGO.

A) Ustawa

z dnia 22 października 1931 r. (Dz. U. 99 poz. 763)

o opodatkowaniu wina i miodu syconego

ze zmianami, zawartymi w rozp. z 28/12 1934 Dz. U. 110 poz. 976, w ustawie z 18/3 1935 Dz. U. 22 poz. 129 i (co do stawek podatku) w rozp. z 23/11 1931 Dz. U. 103 poz. 798, z 30/9 1932 Dz. U. 82 poz. 720 i z 28/7 1936 Dz. U. 58 poz. 431.

Przedmiot podatku.

Art. 1. (1) Napoje, wyszczególnione w ustępie 2 niniejszego artykułu, tak wyrobu krajowego, jak sprowadzone z zagranicy lub W. M. Gdańska, podlegają podatkowi spożywczemu; napoje, wyszczególnione w wymienionym artykule, będą zwane w dalszym ciągu niniejszej ustawy napojami winnemi.

(2) Do napojów winnych zalicza się:

a) wina naturalne (gronowe, owocowe i rodzynkowe), t. j. napoje, powstałe z przefermentowania świeżych gron, owoców i jagód lub ich soków, rodzynek lub innych owoców suszonych;

b) wina gazowane, t. j. napoje winne, o zawartości alkoholu ponad 4% objętościowych, nasycone w sposób mechaniczny kwasem węglowym;

c) wina musujące, t. j. napoje winne, o zawartości alkoholu ponad 4% objętościowych, z których po otwarciu naczynia uchodzi kwas węglowy, powstały w drodze dodatkowej fermentacji butelkowej, burząc zawarte w nich wino;

d) miód sycony, t. j. napój, powstały z przefermentowania brzeczki miodowej z dodatkiem lub bez dodatku chmielu, soków owocowych i jagodowych, ziół i cukru;

e) moszcze gronowe lub owocowe, t. j. napoje, wymienione w punkcie a), a zawierające od $1^1/_2$ do 6% objętościowych alkoholu;

f) napoje podobne do wina, a wyrabiane z jakichkolwiek innych, niewymienionych w niniejszym artykule surowców, t. zw. wina sztuczne.

(3) Minister Skarbu określi w wypadkach wątpliwych do jakiego rodzaju wina zaliczone być mają poszczególne napoje winne ze względu na rodzaj użytych do wyrobu surowców lub zawartość alkoholu i t. p.

(4) Napoje winne, zawierające mniej niż $1^1/_2$% lub więcej niż 25% objętościowych alkoholu, nie podlegają postanowieniom niniejszej ustawy.

(5) Napoje winne o zawartości ponad 25% objętościowych alkoholu podlegają opodatkowaniu narówni z wódkami gatunkowemi stosownie do ustawowych postanowień o monopolu spirytusowym.

Wysokość podatku.

Art. 2. (1) Podatek spożywczy wynosi:

A) od win gronowych stołowych, zawierających do 16% alkoholu, 0.90 zł, a od win mocnych, zawierających ponad 16% alkoholu, 2.00 zł od 1 litra;

B) od win rodzynkowych 0.90 zł od 1 litra;
C) od win owocowych 0,20 zł od 1 litra;
D) od miodu syconego 0,20 zł od 1 litra;
E) od moszczu winnego 0,50 zł, od moszczu owocowego 0,10 zł od - litra;
F) od win gazowanych:
a) gronowych 1.50 zł od 1litra,
b) owocowych 0,50 zł od 1 litra;
G) od win musujących:
a) gronowych 4.00 zł od całej butelki i 2.00 zł od półbutelki,
b) owocowych 1 zł od całej butelki i 50 gr. od półbutelki [1]).

(2) Minister Skarbu upoważniony jest do obniżania w drodze rozporządzeń stawek podatku, wymienionych w ustępie 1.

(3) Dla napojów podobnych do wina (t. zw. win sztucznych) obowiązuje stawka podatkowa jak od win gronowych, zawierających do 16% alkoholu.

(4) Mieszanina dwóch lub kilku gatunków win podlega opodatkowaniu według stawki tego rodzaju wina, zawartego w mieszaninie, które jest najwyżej opodatkowane; Minister Skarbu może zezwalać na wyjątki od tego przepisu.

(5) Przy odprawie celnej przyjmuje się do opodatkowania 1 kg brutto za 0,8 litra wina; na życzenie przywożącego przyjmowana będzie rzeczywista zawartość wina niemusującego w naczyniach w sposób, ustalony w rozporządzeniu wykonawczem.

(6) Przy opodatkowaniu win musujących za butelki w znaczeniu niniejszej ustawy uważa się wszelkie naczynia, zawierające wino musujące, przyczem $^1/_2$ butelki zawierać może najwyżej 425 cm. sześcien., a cała butelka powyżej 425 do 850 cm. sześcien. O ile chodzi o butelki, których pojemność jest większa, niż 850 cm. sześcien., liczy się za każde dalsze, choćby tylko rozpoczęte 425 cm. sześcien. połowę stopy podatkowej, wyznaczonej od całej butelki.

Zwolnienie od podatku.

Art. 3. Od podatku zwalnia się:

a) napoje winne, przeznaczone do użytku we własnem gospodarstwie, a nie na sprzedaż, wyrobione w ciągu roku w ilości, nie przekraczającej łącznie z posiadanym już zapasem 100 litrów;

b) napoj winne, wywiezione pod kontrolą skarbową zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska, oraz napoje, znajdujące się pod węzłem podatku, zniszczone w obecności kontroli skarbowej, jako niezdatne do spożycia, lub zniszczone wskutek nieprzewidzianego wypadku. O zdarzeniu, które spowodowało zniszczenie napojów winnych, przedsiębiorca powinien, pod rygorem utraty prawa do żądania zwolnienia od podatku, zawiadomić władzę skarbową w sposób, ustalony w rozporządzeniu Ministra Skarbu;

c) wino i moszcz, przeznaczone do wyrobu win musujących, gazowanych, spirytusu i octu;

d) napoje winne wolne od cła przy wwozie z zagranicy, bądź jako bagaż, bądź jako próbki bezpłatne, stosownie do obowiązujących przepisów celnych.

Płatność podatku.

Art. 4. (1) Podatek od napojów winnych płatny jest:

a) od napojów, wprowadzanych z zagranicy, przy odprawie celnej;

b) od napojów, wyrabianych w kraju, przed wywiezieniem produktu do wolnego obrotu z wytwórni, względnie ze składów fabrycznych przy wytwórniach (magazyny fabryczne), albo przed zużyciem napojów winnych w obrębie tych pomieszczeń; Minister Skarbu może zezwolić wytwórniom napojów winnych na uiszczenie podatku z końcem danego miesiąca;

c) od napojów, sprowadzanych z W. M. Gdańska, przy odbiorze.

---

[1]) Cyfry podatku podano wedle rozp. Dz. U. poz. 798/31, Dz. U. poz. 720/32 i Dz. U. poz. 431/36.

(2) Podatek ma uiszczać:

a) od napojów, wprowadzanych przez granicę celną, odbiorca przy odprawie celnej;

b) od napojów, wyrabianych na obszarze, na którym obowiązuje niniejsza ustawa, wytwórca;

c) od napojów, sprowadzanych z W. M. Gdańska, ten, kto napoje te sprowadza.

Art. 5. (1) Podatek od wina musującego uiszcza się przez umieszczenie na butelkach opasek podatkowych (banderoli), zakupionych w kasie skarbowej, w sposób normowany przez Ministra Skarbu, a podatek od innych napojów winnych w gotówce we właściwej kasie skarbowej.

(2) Władza skarbowa II instancji może w wypadkach sprowadzania wina musującego nie w celach zarobkowych zezwolić na bezpośrednie uiszczenie podatku bez użycia opasek podatkowych (Dz. M. poz. 976/34).

Art. 6. Podatek od napojów winnych może być zakredytowany na warunkach, określonych przez Ministra Skarbu.

Art. 7. (1) Minister Skarbu władny jest zezwalać pod warunkami niezbędnymi do zabezpieczenia interesów Skarbu Państwa na urządzanie wolnych składów napojów winnych celem magazynowania produktów bez pobierania podatku i wypuszczania ich do wolnego obrotu dopiero po należytem opodatkowaniu.

(2) Warunki, o których mowa w artykule niniejszym, określa rozporządzenie Ministra Skarbu.

Art. 8. (1) W razie nieuiszczenia podatku w terminie będzie on ściągnięty przy zastosowaniu ustawy z 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. nr 73, poz. 721) wraz z karami za zwłokę w wysokości do 2% miesięcznie [1]).

(2) Napoje winne, podlegające opodatkowaniu, może władza skarbowa w razie nieuiszczenia podatku zająć bez względu na prawa osób trzecich i sprzedać celem pokrycia należności podatkowej.

Przedawnienie.

Art. 9. (1) Prawo żądania zwrotu podatku nienależnie pobranego przedawnia się w ciągu roku, licząc od dnia uiszczenia.

(2) Prawo żądania należnego Państwu podatku bez względu na to, czy jego wymiar został dokonany, czy zatajeniem wstrzymany, przedawnia się w ciągu dziesięciu lat, licząc od dnia powstania obowiązku podatkowego. Przedawnienie prawa żądania zapłaty podatku przerywa każdy urzędowy krok, podjęty przez władzę skarbową w celu ściągnięcia należności podatku wymierzonego lub zatajonego.

Kontrola.

Art. 10. (1) Produkcja i sprzedaż napojów winnych, wyprodukowanych w kraju lub sprowadzonych z zagranicy, względnie z W. M. Gdańska, podlegają kontroli skarbowej.

(2) Poza wytwórnią nie wolno przeprowadzać żadnych zabiegów wytwórczych, z wyjątkiem zabiegów, mających na celu konserwację i leczenie napojów winnych i to po uprzedniem zawiadomieniu organów kontroli skarbowej.

(3) Gotowe napoje winne, przeznaczone do obrotu handlowego, wolno przechowywać, rozlewać i wydawać tylko w pomieszczeniach na ten cel przeznaczonych za zgodą władzy skarbowej.

Art. 11. Naczynia z napojami winnemi, wypuszczane do wolnego obrotu, winny posiadać oznaczenie nazwy (firmy) wytwórni, rozlewni, hurtowni lub sprzedawcy i ich adresy, jako też rodzaju i ilości zawartego w nich napoju. W szcze-

---

[1]) Kary za zwłokę uchylono: zob. art. 3 i 13 ust. 2 ustawy z 18/3 1935 Dz. U. 22 poz. 129, zamieszczoną przy przepisach o opodatkowaniu piwa powyżej pod VIII. C).

gólności, o ile chodzi o wino, musi być oznaczone, czy wino jest gronowe, rodzynkowe, owocowe, t. zw. sztuczne lub moszczem, musujące lub gazowane, mocne lub stołowe. Umieszczanie na etykietach nazw lub rysunków, nie odpowiadających gatunkowi zawartych w naczyniach napojów i mogących wprowadzić w błąd konsumenta, jest wzbronione.

Art. 12. Zabrania się wywozić z wytwórni i sprzedawać moszcz, który po wyciśnięciu z winogron lub owoców zalany już został drożdżami winnemi i nie przeszedł głównej fermentacji.

Art. 13. Minister Skarbu wyda szczegółowe przepisy o uruchomianiu i urządzeniu wytwórni, wypuszczaniu do wolnego obrotu napojów winnych, kontroli i rachunkowości wytwórni, rozlewni i miejsc sprzedaży, rozlewie, magazynowaniu i zanikach, oraz ustali wzory ksiąg kontroli przedsiębiorstwa.

Art. 14. (1) W razie niezastosowania się przedsiębiorcy do przepisów o urządzeniu wytwórni, władza skarbowa może zarządzić wstrzymanie ruchu wytwórni.

(2) Władza skarbowa może zażądać usunięcia pracownika lub kierownika, który popełnił defraudację podatkową. W razie uchylenia się przedsiębiorcy od spełniania tego zarządzenia, zakład ulegnie zamknięciu na mocy zarządzenia władzy skarbowej.

(3) Władza skarbowa może zarządzić w wypadku ujawnienia nadużyć stały nadzór wytwórni.

(4) Przedsiębiorca obowiązany jest dostarczyć bezpłatnie do użytku urzędników skarbowych, powołanych do wykonywania stałego dozoru, potrzebnych mieszkań, położonych w obrębie wytwórni lub w najbliższym jej otoczeniu, wraz z opałem i oświetleniem.

(5) Nadto przedsiębiorca obowiązany jest dostarczyć wymienionym urzędnikom dla użytku służbowego odpowiedniego pomieszczenia, znajdującego się w obrębie wytwórni, zaopatrzonego w niezbędne urządzenia i przybory, potrzebne dla załatwiania czynności kancelaryjnych.

(6) Dla urzędników skarbowych, przybywających dla wykonania czynności rewizyjnych w wytwórni, przedsiębiorca obowiązany jest dostarczyć bezpłatnie odpowiednio urządzonego pomieszczenia.

(7) O ilości i stosowności pomieszczeń (ust. 4—6) orzeka władza skarbowa.

Art. 15. Przepisy art. 10 ust. 2 i 3, 11, 12, 13, 14 i 16 nie dotyczą wypadków, przewidzianych w art. 3 punkt a).

Opłaty od wyrobu i magazynowania.

Art. 16. (1) Wyrób i magazynowanie podlega opłatom według dołączonej taryfy. Przy produkcji w jednej wytwórni różnych gatunków napojów winnych uiszcza się najwyższą z przewidzianych dla tych gatunków opłat.

(2) Wyszczególnionym w ustępie 1 opłatom nie podlegają składy fabryczne przy wytwórniach.

(3) Przedsiębiorstwa sprzedaży i hurtowych składów napojów winnych uiszczają opłatę na zasadach, ustalonych w artykule 83 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 marca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 289), i w wysokości, przewidzianej w taryfie opłat, dołączonej do tegoż artykułu.

(4) Wytwórnie, wolne składy, oraz fabryczne i hurtowe składy sprzedaży mogą sprzedawać napoje winne tylko w ilościach od 15 litrów wzwyż i nie inaczej, jak za świadectwami przewozowemi.

(5) Opłaty od wyrobu i magazynowania przedsiębiorstwa obowiązane są uiścić zgóry za cały rok kalendarzowy przed rozpoczęciem danego roku. Od zakładów, otwartych dopiero w drugiem półroczu roku kalendarzowego, płaci przedsiębiorca połowę opłaty.

(6) W razie nieuiszczenia w przepisowych terminach opłat, wyszczególnionych w ustępie 1, zakład ulega czasowemu zamknięciu niezależnie od obowiązku uiszczenia zaległej opłaty.

Postanowienia końcowe.

Art. 17. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 18. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia.

(2) W miejsce postanowień ustawy z dnia 1 lipca 1925 r. o opodatkowaniu wina i miodu syconego (Dz. U. R. P. Nr. 75, poz. 525), powołanych w ustawie karnej skarbowej z dnia 2 sierpnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 105, poz. 609), stosuje się odpowiednie postanowienia niniejszej ustawy.

(3) Równocześnie z wejściem w życie niniejszej ustawy traci moc obowiązującą ustawa z dnia 1 lipca 1925 r. o opodatkowaniu wina i miodu syconego (Dz. U. R. P. Nr. 75, poz. 525) oraz dotychczas obowiązujące ustawy i rozporządzenia, dotyczące spraw, unormowanych niniejszą ustawą.

(4) Postanowienia niniejszej ustawy nie naruszają w niczem postanowień, obowiązujących w dziedzinie dozoru nad artykułami żywności i przedmiotami użytku.

Załącznik do art. 16 ustawy.

Opłaty od wyrobu i magazynowania napojów winnych wynoszą:

A) Wyrobu:

1) od wytwórni wina musującego 400 zł.

2) od wytwórni wina gronowego, rodzynkowego, t. zw. sztucznego i gazowanego 60 zł.

3) od wytwórni wina owocowego i miodu syconego 30 zł.

B) Magazynowania pod węzłem podatku 100 zł.

B) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 24 maja 1932 r. (Dz. U. 50 poz. 471)
w sprawie wykonania ustawy z dnia 22 października 1931 r. o opodatkowaniu wina i miodu syconego.

Postanowienia ogólne.

§ 1. 1) Artykuły — art. — wymienione w niniejszem rozporządzeniu bez bliższego określenia, oznaczają postanowienia ustawy z dnia 22 października 1931 r. o opodatkowaniu wina i miodu syconego (Dz. U. R. P. Nr. 99, poz. 763).

2) Paragrafy — §§ — wymienione w tem rozporządzeniu bez bliższego określenia oznaczają przepisy tego rozporządzenia.

3) Skróty oznaczają:

a) «izba skarbowa» — również Śląski Urząd Wojewódzki (Wydział Skarbowy);

b) «urząd skarbowy» — Urząd Skarbowy Akcyz i Monopolów Państwowych;

c) «K. S.» — Kontrola Skarbowa.

§ 2. Od wydanych w pierwszej instancji orzeczeń władzy skarbowej można wnieść odwołanie do władzy bezpośrednio wyższej, której decyzja w administracyjnym toku instancyj jest ostateczna. Odwołanie ma być wniesione za pośrednictwem władzy orzekającej w ciągu czternastu dni od dnia następującego po doręczeniu orzeczenia.

§ 3. Wyrób, rozlew, magazynowanie i obrót napojami winnemi podlegają nadzorowi skarbowemu.

§ 4. 1) Samoistne przedsiębiorstwa tłoczenia soków z surowców, wymienionych w art. 1, przeznaczonych do wyrobu napojów winnych w wytwórniach, winny być zgłoszone inspektorowi K. S. i podlegają nadzorowi K. S.

2) Przepisy tego paragrafu nie odnoszą się do wyrobu napojów winnych, przeznaczonych do użytku we własnem gospodarstwie domowem.

§ 5. 1) Przedsiębiorcę wytwórni lub wolnego składu może zastępować wobec władz skarbowych jego zastępca (kierownik).

2) Ustanowienie zastępcy konieczne jest wówczas, gdy przedsiębiorstwo należy do osoby prawnej lub takiej osoby fizycznej, która nie może wypełniać osobiście ciążących na niej obowiązków.

3) Jeżeli urząd skarbowy uzna ustanowienie zastępcy za konieczne (ust. 2), zawiadomi o tem pisemnie przedsiębiorcę i wyznaczy mu termin do zgłoszenia zastępcy.

4) O ustanowieniu zastępcy przedsiębiorca obowiązany jest donieść urzędowi skarbowemu. Doniesienie o ustanowieniu zastępcy winien podpisać także zastępca na dowód, że zastępstwo przyjmuje.

5) Przedsiębiorcy wymienionych w ust. 1 zakładów, względnie ich zastępcy, obowiązani są na żądanie kontrolujących urzędników udzielać wszelkich wyjaśnień, niezbędnych do wykonywania nadzoru skarbowego.

§ 6. 1) O zmianie osoby przedsiębiorcy obowiązany jest przedsiębiorca przejmujący zakład donieść w ciągu dni ośmiu urzędowi skarbowemu pismem w dwóch egzemplarzach; przedsiębiorca ten winien równocześnie bądź potwierdzić pisemnie prawdziwość danych, zawartych w zgłoszeniu i planach, które przedłożył jego poprzednik (§ 38), oraz sprawdzoną pojemność poszczególnych naczyń, bądź też przedłożyć nowe zgłoszenie, w którym to wypadku mają zastosowanie przepisy §§ 39 do 43.

2) Urząd skarbowy zachowuje jeden egzemplarz zawiadomienia, drugi zaś z potwierdzeniem przyjęcia do wiadomości zwraca przedsiębiorcy.

Wymiar, termin płatności i sposób uiszczenia podatku.

§ 7. 1) Do win owocowych może być dodawane w celu uszlachetnienia wino gronowe lub rodzynkowe jedynie już opodatkowane. O ile dodanie opodatkowanego wina gronowego lub rodzynkowego do wina owocowego odbywa się w wytwórni lub wolnym składzie pod nadzorem K. S. pobiera się od uszlachetnionego w ten sposób wina owocowego podatek, przewidziany dla wina owocowego, wedle ilości tego wina, zmniejszonej o ilość dodanego wina gronowego lub rodzynkowego już opodatkowanego. Wino takie w rozumieniu tego rozporządzenia uważa się za wino owocowe.

§ 8. Moszcz rodzynkowy podlega stawce podatkowej, ustalonej dla moszczu gronowego.

§ 9. 1) Wino owocowe powinno wykazać przy analizie chemicznej na 1 litr nie mniej niż 15 gramów ekstraktu bezcukrowego i 1,5 grama popiołu, pochodzącego z owoców lub jagód użytych do wyrobu wina.

2) Wino rodzynkowe powinno wykazać przy analizie chemicznej na 1 litr nie mniej niż 12 gramów ekstraktu bezcukrowego i 1,3 grama popiołu, pochodzącego z rodzynek, użytych do wyrobu wina.

3) Dodawanie spirytusu do win gronowych, rodzynkowych, owocowych i miodu dozwolone jest jako zabieg zmierzający bądź do wzmocnienia półfabrykatów z zakończoną już fermentacją przy przerobie ich na gatunki słodkie o wyższej mocy, bądź też do konserwacji napojów winnych.

4) Wina owocowe i rodzynkowe, nie odpowiadające warunkom, wymienionym w ust. 1 i 2, oraz wszelkie napoje winne, nieodpowiadające warunkom wymienionym w ust. 3 tego paragrafu, zalicza się do win sztucznych.

§ 10. Wino wyrobione z rzewienia (Rheumesculentum) pod względem wymiaru podatku spożywczego zalicza się do win owocowych.

§ 11. 1) Wymiar i orzekanie o należności i wysokości podatku od napojów winnych wyrobu krajowego oraz przekazanych z obszaru W. M. Gdańska

należy do właściwości urzędu skarbowego, a przy przywozie z zagranicy — do urzędów celnych.

2) Właściwym dla wymiaru i pobrania podatku jest ten urząd skarbowy, na którego obszarze znajduje się wytwórnia lub wolny skład napojów winnych, względnie przedsiębiorstwo przerabiające te napoje na wina musujące lub gazowane, ocet lub spirytus.

§ 12. 1) W wypadkach przewidzianych w art. 2 ust. 5 należy na życzenie przywożącego zbadać rzeczywistą zawartość wina zapomocą cechowanych pojemników lub sposobem wagowym i tę ilość przyjąć za podstawę do wymiaru podatku.

2) Z przesyłki lub jej części, zawierającej butelki o jednakowej pojemności i kształcie, należy pobierać celem pomiaru tylko jedną butelkę wedle wyboru urzędnika dokonywającego odprawy. Po dokonaniu pomiaru należy butelkę zakorkować i po opatrzeniu jej pieczęcią lakową oraz kartką z notatką o wyniku dokonanego pomiaru dołączyć do przesyłki.

§ 13. Napoje winne, niezdatne do spożycia z powodu zepsucia się w wytwórni, w wolnym składzie lub w czasie przewozu ich pod węzłem podatku, zwalnia się od podatku, o ile niezdatne do spożycia wino zostało zniszczone pod nadzorem 2 urzędników K. S. lub oddane do przerobu na ocet. Przedsiębiorca, u którego wino ma być jako niezdatne do użytku zniszczone, winien zamiar zniszczenia napoju winnego zgłosić inspektorowi K. S., który po zbadaniu płynu dozoruje zniszczenia wina w obecności drugiego urzędnika K. S., spisuje z tej czynności protokół i przedkłada go urzędowi skarbowemu. Po dokonaniu tych czynności inspektor K. S. wpisuje zniszczone napoje winne na rozchód w księgach kontrolnych przedsiębiorstwa.

§ 14. 1) Urząd skarbowy, na prośbę przedsiębiorstwa, zwolni od podatku napoje winne, które uległy zniszczeniu wskutek nieprzewidzianych wypadków w wytwórni, w wolnym składzie lub czasie przewozu ich pod węzłem podatku, pod warunkiem, że przedsiębiorca uczynił zadość wymaganiom, przewidzianym w ust. 2 niniejszego paragrafu, oraz udowodnił fakt zniszczenia i ilość zniszczonego napoju winnego.

2) O wypadkach zniszczenia napojów winnych w wytwórni lub w wolnym składzie lub w czasie przewozu napojów pod węzłem podatku należy bezzwłocznie, a najdalej w 24 godziny po takim wypadku, zawiadomić urzędnika K. S., którego siedziba znajduje się najbliżej miejsca wypadku, pod rygorem utraty prawa do żądania zwolnienia od podatku.

§ 15. Napoje winne, przeznaczone do wyrobu octu, muszą być w obecności 2-ch urzędników K. S. skażone octem w taki sposób, ażeby zawierały przynajmniej 20 gramów bezwodnego kwasu octowego na 1 litr względnie 1 kilogram płynu. Skwaśniałe wino nie podlega skażeniu. Przy przywozie z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska skażenie ma być dokonane przy odprawie celnej, względnie dokonywanej przez urzędników K. S. Sposób skażenia i ilość skażonego napoju stwierdza się protokólarnie.

§ 16. 1) Napoje winne, wolne od podatku jako przeznaczone do wyrobu spirytusu w gorzelniach, należy skażać solą jadalną w ilości 2 kg na 1 hektolitr napoju.

2) Skażanie ma być uskuteczniane przy odprawie celnej lub dokonywanej przez urzędników K. S., a przy napojach winnych pochodzenia krajowego przy odprawie z wytwórni lub wolnego składu do gorzelni w obecności 2 urzędników K. S.

§ 17. 1) Podatek spożywczy od napojów winnych należy wpłacać we właściwym urzędzie celnym, względnie w kasie skarbowej bezpośrednio lub za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności, przed wypuszczeniem tych napojów do wolnego obrotu albo przed zużyciem tych napojów w wytwórni lub w wolnym składzie, z wyjątkiem wypadku, gdy podatek został pokredytowany.

2) Przy uiszczaniu podatku przedsiębiorca obowiązany jest na deklaracji płatniczej lub na blankiecie czekowym wyszczególnić kwoty: a) podatku spożywczego od napojów winnych, b) 10% dodatku nadzwyczajnego do podatku, oraz c) dodatku komunalnego.

3) Wytwórnie i wolne składy obowiązane są kwity urzędu celnego lub kasy skarbowej, względnie potwierdzenia Pocztowej Kasy Oszczędności, otrzymane na uiszczony podatek, przechowywać w przedsiębiorstwie.

4) Podatek spożywczy od napojów wyrobionych sposobem domowym dla użytku we własnem gospodarstwie domowem, gdy wyrobiona w ciągu roku kalendarzowego ilość łącznie z zapasem przekracza 100 litrów, płatny jest w ciągu miesiąca od daty zgłoszenia, względnie od daty stwierdzenia ilości podlegającej podatkowi; w tych wypadkach podatek pobiera się od ilości przekraczającej 100 litrów.

§ 18. Obowiązany do zapłaty podatku spożywczego od napojów winnych, wydanych do wolnego obrotu w kraju z wytwórni lub wolnego składu, powinien obliczyć sam kwotę podatku przypadającą do zapłaty i wpłacić ją we właściwej kasie skarbowej lub za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędnościowej w terminie wyznaczonym w art. 4 ust. 1.

§ 19. 1) Opaski podatkowe dla wina musującego nabywać należy w kasie skarbowej, względnie w urzędzie celnym; kasa skarbowa wydaje opaski na mocy stosownego zaświadczenia urzędu skarbowego (wzór Nr. 1).

2) Opaski niezwłocznie po wykupieniu powinny być oznaczone stemplem przedsiębiorstwa, w wypadku zaś gdy towar sprowadzany jest nie w celach zarobkowych (art. 5 ust. 2) — stemplem urzędu celnego.

3) Opaski nakleja się na szyjkach przez korek w taki sposób, aby nie można było butelek otworzyć bez przerwania opasek.

4) Naklejanie opasek odbywa się przy odprawie celnej w urzędzie celnym, albo w składzie wolno-cłowym w obecności urzędnika celnego; o ile chodzi o wino pochodzenia krajowego naklejanie opasek odbywa się w wytwórni.

§ 20. Kary za zwłokę oblicza się w wysokości 2% miesięcznie, począwszy od 15 dnia po upływie terminu płatności podatku, przyczem każdy rozpoczęty miesiąc kalendarzowy liczy się za cały.

Kredyt podatku.

§ 21. 1) Podatek spożywczy od napojów winnych, wydawanych z wytwórni może być pokredytowany na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy.

2) Kredytu podatku od napojów winnych udziela do wysokości 5.000 zł urząd skarbowy, a powyżej tej kwoty izba skarbowa.

3) Celem uzyskania kredytu podatku spożywczego przedsiębiorca winien wnieść podanie do urzędu skarbowego, wymieniając wysokość żądanego kredytu i sposób jego zabezpieczenia.

§ 22. Nie mogą korzystać z kredytu: a) osoby fizyczne i prawne, znajdujące się w stanie upadłości lub pod nadzorem sądowym; b) osoby skazane za defraudację podatkową, przemytnictwo lub inne przestępstwo popełnione z chęci zysku; c) osoby nieposiadające obywatelstwa polskiego, o ile istniejące traktaty lub konwencje nie zawierają odrębnych w tym względzie postanowień.

§ 23. 1) Termin kredytu (§ 21) liczy się od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym napoje winne wypuszczono do wolnego obrotu, zaś przy winach musujących — od pierwszego dnia miesiąca, następującego po miesiącu, w którym pobrano na kredyt opaski podatkowe.

2) Kredyt ma być zabezpieczony w sposób określony w § 24. W wypadku ofiarowania zabezpieczenia w sposób przewidziany w § 24 pod lit. a) i b), przedsiębiorca winien dostarczyć zabezpieczenie na kwotę równającą się wysokości żądanego kredytu, powiększoną o 20%.

3) Od pokredytowanych kwot pobiera się odsetki w wysokości 6% w stosunku rocznym.

4) Pokredytowany podatek od napojów winnych płatny jest najpóźniej w dniu upływu terminu kredytu, a jeżeli na ten termin przypada niedziela lub święto, najpóźniej najbliższego dnia powszedniego.

5) W miarę spłaty pokredytowanej kwoty, kredyt wznawia się w okresie na który został udzielony, jeżeli wartość złożonego zabezpieczenia nie uległa zmniejszeniu.

6) Przedsiębiorca powinien prowadzić pamiętnik kredytów według wzoru Nr. 4.

7) Nieuiszczenie pokredytowanej kwoty podatku we właściwym terminie (ust. 4) powoduje ściągnięcie w drodze przymusowej nietylko całej zaległej kwoty z karami za zwłokę i okształami egzekucji, lecz również wszelkich nawet później płatnych kwot pokredytowanego podatku. Nadto nieuiszczenie w terminie pokredytowanego podatku powoduje utratę prawa korzystania z kredytu, które może być przywrócone jedynie za zgodą Ministra Skarbu.

8) Kary za zwłokę oblicza się w sposób określony w § 20.

§ 24. 1) Pokredytowany podatek od napojów winnych może być zabezpieczony:

a) przez wpisanie do ksiąg gruntowych (wieczystych) prawa zastawu, względnie kaucji hipotecznej;

b) przez solidarną porękę zakładów kredytowych, których zdolność poręki uznana została przez Ministra Skarbu;

c) przez zastaw papierów wartościowych, przyjmowanych pod zastaw przez Bank Polski;

d) przez zastaw akcyj Banku Polskiego.

2) Jeżeli zabezpieczenie kredytu nastąpiło przez porękę instytucji kredytowej, kredyt gaśnie, gdy poręczająca instytucja wstrzymała lub zawiesiła wypłaty lub gdy do jej majątku zgłoszono upadłość.

§ 25. Do podania o udzielenie kredytu za zabezpieczeniem hipotecznem należy dołączyć dowód własności, wyciąg z wykazu hipotecznego, obejmujący wszystkie działy oraz akt oszacowania proponowanej nieruchomości, dokonanego przez władzę sądową bądź przez władzę administracji ogólnej II instancji, a także przez banki państwowe i zakłady kredytu długoterminowego (towarzystwa kredytowe ziemskie lub miejskie). Suma udzielonego kredytu powinna się mieścić w 50-ciu% wartości szacunkowej gruntów i budynków bez ich wewnętrznego urządzenia i po potrąceniu wszystkich obciążeń hipotecznych. Uwzględnia się tylko budynki mieszkalne i przemysłowe, murowane i kryte w sposób ogniotrwały. Budynki przyjęte do szacunku powinny być ubezpieczone od ognia i polisy scedowane na rzecz Skarbu Państwa. Kredytu udziela się dopiero po zapisaniu prawa zastawu względnie kaucji hipotecznej i po dostarczeniu polisy ubezpieczeniowej. Zasadniczo prawo zastawu, względnie kaucja hipoteczna winny być wpisane na pierwszem miejscu.

Wolne składy.

§ 26. 1) Pozwolenia na urządzenie wolnego składu udziela Minister Skarbu. Pozwolenie otrzymać mogą jedynie firmy zarejestrowane, których przewidywany stały zapas napojów winnych wynosi przynajmniej 5.000 l; pozwoleń tych nie mogą otrzymać osoby wymienione w § 22.

2) Pozwolenia na prowadzenie wolnego składu wydaje się na czas nieograniczony z zastrzeżeniem prawa odwołania w każdym czasie bez odszkodowania.

§ 27. 1) Wolne składy można urządzać tylko w pomieszczeniach, uznanych przez urząd skarbowy za odpowiednie; nie mogą one posiadać bezpośredniego połączenia z jakimkolwiek innym przedsiębiorstwem lub mieszkaniem prywatnem.

2) Każdą zmianę w pomieszczeniach wolnego składu musi poprzedzić oznajmienie i przyjęcie przez urząd skarbowy.

§ 28. Wolne składy mogą być otwierane tylko w takich miejscowościach, w których znajduje się siedziba inspektora K. S.

§ 29. 1) Podanie o pozwolenie na urządzenie wolnego składu wnosi się do urzędu skarbowego z dołączeniem opisu pomieszczeń składowych wraz z planem lokalu i sytuacyjnym.

2) W podaniu należy określić przewidywany zapas składowy napojów winnych i sposób zabezpieczenia podatku.

3) Przed uruchomieniem urząd skarbowy zarządza sprawdzenie pomieszczeń wolnego składu. Jeden egzemplarz protokółu sprawdzenia pozostaje w przedsiębiorstwie, a drugi przechowuje urząd skarbowy .Przy pomiarze naczyń, mają-

cych służyć do przechowywania napojów winnych w wolnym składzie, stosuje się analogiczne przepisy o pomiarze naczyń w wytwórni (§ 42).

§ 30. Dla zabezpieczenia swoich zobowiązań wobec Skarbu przedsiębiorca ma złożyć przed uruchomieniem wolnego składu zabezpieczenie w sposób przepisany dla kredytowania podatku spożywczego (§ 24 i § 25). Wysokość zabezpieczenia powinna odpowiadać połowie sumy podatku, przypadającego od całej ilości napojów winnych, które w dniu miesięcznego obrachunku znajdują się względnie będą znajdowały się przeciętnie w wolnym składzie. Izba skarbowa może zarządzić zniżenie zabezpieczenia, jednak najwyżej do 25% pełnej sumy podatku, obliczonej w myśl zasad wyżej podanych. Izba skarbowa może zarządzić podwyższenie zabezpieczenia w razie powiększenia się więcej niż o 25% zapasów napojów winnych przyjętych do ustalenia wysokości zabezpieczenia.

§ 31. Wolny skład może być uruchomiony dopiero po zatwierdzeniu przez izbę skarbową protokółu sprawdzenia i złożenia przepisanego zabezpieczenia.

§ 32. 1) Przyjmowanie, wydawanie napojów winnych oraz wszelkie czynności w wolnym składzie mogą się odbywać tylko w obecności K. S. Magazyny wolnego składu pozostają pod wspólnem zamknięciem K. S. i przedsiębiorcy.

2) Przesyłki napojów winnych, nadchodzące do wolnego składu obowiązany jest przedsiębiorca natychmiast po ich nadejściu zgłosić pisemnie inspektorowi K. S., względne urzędnikowi K. S., któremu powierzono nadzór nad wolnym składem; urzędowe przyjęcie przesyłki w wolnym składzie winno nastąpić w przeciągu 24 godzin od chwili ich zgłoszenia.

§ 33. Wolny skład obowiązany jest posiadać dla celów kontrolnych przyrządy wymienione w § 37.

Wytwórnie.

§ 34. Za wytwórnię napojów winnych uważa się przedsiębiorstwo wytwarzające napoje, wymienione w art. 1, bądź bezpośrednio z surowców, bądź też z napojów winnych (przerób moszczów na wina lub win na wina gazowane i musujące).

§ 35. 1) Wytwórnie nie mogą mieć bezpośredniego połączenia z innemi przedsiębiorstwami przemysłowemi lub handlowemi ani z mieszkaniami prywatnemi.

2) W wytwórniach nie wolno przechowywać ani ustawiać aparatów destylacyjnych.

§ 36. 1) Wytwórnia winna posiadać następujące pomieszczenia:

a) do przeprowadzania fermentacji głównej (w tem samem pomieszczeniu może być dokonywane tłoczenie soków oraz przygotowanie zacierów), zaś w miodosytni lokal do warzenia brzeczki miodowej;

b) do przechowywania i doprowadzania odfermentowanych płynów do stadium napojów gotowych;

c) magazyny fabryczne do przechowywania napojów gotowych, gdzie może się również odbywać rozlew napojów do beczek i butelek, oraz gdzie mogą być przechowywane napoje rozlane już do beczek i butelek celem wypuszczenia do wolnego obrotu;

d) dla czynności urzędowych K. S. (art. 14).

2) każde pomieszczenie powinno być opatrzone odpowiednim napisem, określającym przeznaczenie tego pomieszczenia.

§ 37. 1) Wytwórnie powinny posiadać dla celów kontroli pojemniki 1 i 5 lub 10 litrowe do przemiaru naczyń, cylinder szklany miareczkowany z podziałkami na 2 cm^3, przyrząd do odpędzania alkoholu (aparat Sallerona) lub ebuljometr, termometry oraz alkoholomierze z właściwemi tablicami redukcyjnemi; wymienione naczynia i przyrządy, z wyjątkiem aparatu Sallerona i ebuljometru, winny posiadać przepisaną ważną cechę legalizacyjną.

2) W razie uzasadnionej wątpliwości co do dokładności wskazań narzędzi mierniczych urzędnicy K. S. winni je wyłączyć z użycia do czasu ponownego ich zalegalizowania.

3) Przyrządy kontrolne przeznaczone do czynności urzędowych mają być przechowywane pod zamknięciem urzędników K. S.

§ 38. 1) Wytwórca napojów, wyszczególnionych w art. 1 obowiązany jest, najmniej na 14 dni przed rozpoczęciem po raz pierwszy robót wytwórczych, złożyć urzędowi skarbowemu w 2 egzemplarzach zgłoszenie zawierające: a) imię i nazwisko przedsiębiorcy oraz siedzibę wytwórni, b) plan sytuacyjny oraz plan szczegółowy wszystkich pomieszczeń przedsiębiorstwa, c) opis wszystkich pomieszczeń wytwórni, przyrządów i naczyń, d) jak również opis postępowania technicznego oraz e) ewentualnie wskazać swego zastępcę.

2) Do zgłoszenia należy dołączyć zaświadczenie właściwej władzy przemysłowej, że urządzenie wytwórni odpowiada wymogom ustawy przemysłowej, oraz przepisom o zdrowotności i bezpieczeństwie pracy.

§ 39. 1) Sprawdzenie (weryfikację) danych, zgłoszonych przez przedsiębiorcę stosownie do przepisów § 38, przeprowadza komisja urzędowa w obecności przedsiębiorcy lub jego zastępcy.

2) Przy sprawdzeniu przedsiębiorca winien udzielać dokonywającym go urzędnikom skarbowym wszelkich wymaganych wyjaśnień oraz dostarczać potrzebnych przyrządów i udzielać odpowiedniej pomocy. Dostarczone do tych celów przyrządy miernicze powinny odpowiadać postanowieniom §§ 37 i 42.

§ 40. Do czynności sprawdzenia należą:

a) sprawdzenie czy urządzenie wytwórni odpowiada postanowieniom tego rozporządzenia oraz czy złożone plany i opisy pomieszczeń, przyrządów i naczyń wytwórni zgodne są z rzeczywistym stanem;

b) pomiar naczyń,

c) sporządzenie protokółu sprawdzenia.

§ 41. Wszystkie pomieszczenia wytwórni należy zbadać ze względu na ich przeznaczenie, sprawdzić podług spisu, planu sytuacyjnego i planu budynku fabrycznego; należy też sprawdzić napisy określające przeznaczenie każdego pomieszczenia. Należy dalej zbadać wszystkie przyrządy i naczynia wytwórni i dopilnować, aby były oznaczone numerami kolejnemi zgodnie z opisem i planem urządzenia wytwórni, tudzież napisami określającemi ich pojemność w litrach; oznaczenia te mają być wykonane olejną farbą lub w inny trwały sposób na samych naczyniach w miejscu widocznem.

§ 42. 1) Naczynia wytwórni przeznaczone: a) do gotowania brzeczki miodowej, b) do przeprowadzania fermentacji alkoholowej, c) do przechowywania półfabrykatów, t. j. płynów, które przeszły już fermentację główną i doprowadzane są dalszemi zabiegami do stadjum napojów gotowych, wreszcie d) do przechowywania napojów gotowych — muszą być przemierzone i zaopatrzone w przyrządy, pozwalające zbadać ilość płynu przy dowolnem napełnieniu naczynia (laski miernicze i t. p.).

2) Przyrządy miernicze (laski i t. p.) winny posiadać podziałki co najmniej na każde 10 litrów płynu.

3) Naczynia, w których przedsiębiorca zamierza przechowywać gotowe wyroby dopełna, winny być wymierzone na całkowitą pojemność; zaopatrywanie naczyń takich w laski miernicze jest zbędne.

4) O pomiarze każdego naczynia spisuje się protokół w dwóch równobrzmiących egzemplarzach, który należy dołączyć do aktów sprawdzenia.

§ 43. 1) Po dokonaniu wszystkich czynności sprawdzenia sporządza się ogólny protokół, który podpisuje również i przedsiębiorca.

2) Uruchomienie wytwórni może nastąpić dopiero po stwierdzeniu przez izbę skarbową, na podstawie protokółu sprawdzenia, że wytwórnia odpowiada wymogom, przewidzianym w tem rozporządzeniu.

3) O wszelkich zmianach dotyczących pomieszczeń, urządzeń lub naczyń w wytwórni należy przed korzystaniem z nich zawiadomić inspektora K. S.

4) Jeden z zeszytów zatwierdzonych aktów sprawdzenia ma być przechowywany w wytwórni, drugi zaś w urzędzie skarbowym.

§ 44. Przepisy §§ 34—43 nie mają zastosowania do produkcji napojów winnych sposobem domowym dla użytku we własnem gospodarstwie, chociażby ilość

wyrobu w ciągu roku kalendarzowego przekraczała łącznie z już posiadanym zapasem 100 litrów.

Zgłoszenie wyrobu.

§ 45. Osoby, zamierzające wyrabiać napoje winne sposobem domowym dla użytku we własnem gospodarstwie w ilości przekraczającej łącznie z zapasem 100 litrów, mają zgłosić to właściwemu inspektorowi K. S. przed rozpoczęciem wyrobu. Ilości, przekraczające łącznie z zapasem 100 litrów, podlegają kontroli oraz opodatkowaniu w myśl § 17. Napoje takie nie mogą być przedmiotem obrotu handlowego.

§ 46. 1) Przedsiębiorca wytwórni napojów winnych (§ 34) obowiązany jest co najmniej na 3 dni przed rozpoczęciem fermentacji soków filtrowanych, względnie zacieru złożyć inspektorowi K. S. zgłoszenie według dołączonego wzoru Nr. 5 w dwóch egzemplarzach. Inspektor K. S. zaopatruje zgłoszenie liczbą kolejną oraz datą wniesienia i potwierdziwszy przyjęcie zgłoszenia do wiadomości, zwraca jeden egzemplarz wnoszącemu dla dokonania odnośnych zapisów w księdze produkcji i dołączenia do dokumentów tej księgi, drugi zaś egzemplarz zachowuje u siebie.

2) W ciągu roku obrachunkowego zgłoszenia, o których mowa w ust. 1, mogą być składane na dowolne okresy czasu według uznania przedsiębiorcy.

3) O każdej zmianie w porównaniu z warunkami zgłoszenia ma przedsiębiorca zawiadomić na piśmie w 2 równobrzmiących egzemplarzach właściwego inspektora K. S. i to tak wcześnie, by ten mógł zdążyć przybyć do wytwórni przed rozpoczęciem tych czynności. Fakt doniesienia o zmianach zaznacza się na zwróconem oznajmieniu. Zwrócony egzemplarz zawiadomienia dołącza wnoszący do pierwotnego zgłoszenia i przechowuje przy księdze produkcji.

Księgi i dokumenty kontrolne w wytwórniach i wolnych składach.

§ 47. 1) Wszystkie księgi oraz dokumenty kontrolne mają być prowadzone według roku kalendarzowego, który jest zarazem obrachunkowym.

2) Księgi oraz dokumenty należy prowadzić według wzorów, ustalonych przepisami tego rozporządzenia, stosując się do pouczeń i uwag umieszczonych na stronie tytułowej każdego wzoru. Księgi winny być oparafowane i opatrzone pieczęcią właściwego urzędu skarbowego.

3) Wpisy do ksiąg powinny odpowiadać istotnemu stanowi rzeczy, a należy ich dokonywać atramentem i w sposób wyraźny. Wpisy w księgach muszą być jasne i czytelne, bez podskrobań, a ewentualne pomyłki usuwane w ten sposób, aby poprawione wyrazy lub cyfry były zawsze czytelne. Każdą zmianę względnie poprawkę winna osoba zmieniająca, względnie poprawiająca opisać i potwierdzić własnym podpisem.

4) Ilość napojów winnych przy zestawieniach miesięcznych w księgach kontrolnych należy podawać w litrach; znaki dziesiętne, o ile przenoszą pół litra, należy zaokrąglać do 1 litra, odrzucając ilości poniżej pół litra.

5) Prowadzone przez przedsiębiorców księgi należy po upływie roku obrachunkowego zamknąć i przechowywać wraz z odnośnemi dokumentami w ciągu 10 lat od chwili zamknięcia ksiąg.

6) Księgi kontrolne wraz z dowodami winny być przedstawiane władzom skarbowym na ich żądanie.

7) W razie przedstawienia władzom skarbowym ksiąg i dokumentów należy przechowywać dowód ich przesłania, t. j. a) potwierdzenia urzędników skarbowych, że odebrali te księgi i dokumenty lub b) pisemne żądanie władzy i dowód wysłania koleją lub pocztą.

8) Po upływie 10 lat od chwili zamknięcia ksiąg mogą być one wraz z dowodami zniszczone. W razie likwidacji przedsiębiorstwa przed upływem terminu, wskazanego w ust. 5, księgi wraz z dowodami mają być przesłane do urzędu skarbowego do dalszego przechowania najpóźniej do dni 14-tu po zlikwidowaniu wszelkich zapasów, znajdujących się w przedsiębiorstwie.

§ 48. 1) W wytwórni napojów winnych należy prowadzić następujące księgi:
a) księgę produkcji (wzór Nr. 6, względnie Nr. 8),
b) księgę magazynową (wzór Nr. 9, względnie Nr. 10),
c) księgę podatkową (wzór Nr. 11, względnie Nr. 8).

2) Wytwórnie, które magazynują i doprawiają soki, winny oprócz księgi produkcji prowadzić pomocniczą księgę tłoczenia i doprawiania soków (wzór Nr. 7).

3) W wolnych składach należy prowadzić księgi wymienione w ust. 1 litera b i c niniejszego paragrafu.

§ 49. 1) Wpisy codzienne do wszystkich ksiąg, prowadzonych w wytwórniach lub wolnych składach napojów winnych, należy wnosić najpóźniej do godziny 10-tej dnia następnego, z wyjątkiem pozycyj rozchodowych księgi podatkowej, które winny być wnoszone tego samego dnia.

2) Wszelkie dokumenty, na zasadzie których dokonywane są wpisy do ksiąg (zgłoszenia, świadectwa przewozowe, kwity kasowe, protokóły i t. p.) należy przechowywać zeszyte w porządku pozycyj książkowych.

§ 50. 1) Po upływie każdego miesiąca, a najpóźniej do dnia 5-go następującego miesiąca, należy przesyłać izbie skarbowej odpisy miesięczne ksiąg, o których mowa w § 48 ust. 1, potwierdzone przez K. S. co do zgodności z wpisami do tych ksiąg.

2) O ile K. S. nie poświadczyła odpisów z ksiąg, przedsiębiorstwo samo poświadcza zgodność odpisów z wpisami ksiąg i wysyła odpisy w oznaczonym terminie.

§ 51. Gdy nadesłane przez przedsiębiorcę władzom skarbowym pisma lub zestawienia wymagają poprawek, przedsiębiorca, po otrzymaniu takich pism zpowrotem, powinien usunąć niedokładności w terminie wyznaczonym przez władzę skarbową.

Kontrola wytwórni i wolnych składów.

§ 52. Gotowe wyroby mają być przechowywane w wytwórniach i w wolnych składach w taki sposób, aby naczynia z napojami podlegającemi rozmaitym stawkom podatku spożywczego ustawiane były oddzielnie, a butelki ponadto uszeregowane według pojemności.

§ 53. Rodzaj i pojemność butelek przeznaczonych do nalewu gotowych napojów winnych należy zgłosić inspektorowi K. S. Inspektor K. S. oznacza na wzorcowej butelce poziom płynu nalanego w ilości oznaczonej na etykiecie, oraz w ilościach dozwolonych odchyleń (§ 79 litera d), poczem przytwierdza do naczynia kartkę z odpowiedniem oznaczeniem zapomocą pieczęci urzędowej i pozostawia wzorce na przechowaniu w wytwórni.

§ 54. 1) W wytwórni napojów winnych stały nadzór (art. 14 ust. 3) ustanawiają izby skarbowe.

2) O przydatności mieszkań dla stałego nadzoru decyduje urząd skarbowy.

§ 55. 1) Zarządzenie o usunięciu pracownika lub zastępcy (kierownika) z powodu popełnienia defraudacji podatkowej, jak również zarządzenie w sprawie wstrzymania ruchu wytwórni wskutek nieusunięcia pracownika lub zastępcy (kierownika), wydaje urząd skarbowy (art. 14 ust. 2).

2) Zarządzenie o wstrzymaniu ruchu wytwórni z powodu niezastosowania się przedsiębiorcy do przepisów o urządzeniu wydaje izba skarbowa (art. 14 ust. 1).

3) Po terminie wskazanym w zarządzeniu (ust. 1 i 2) dozwolone są tylko czynności, niezbędne do zakończenia już rozpoczętych procesów fabrykacyjnych.

4) Po zastosowaniu się przedsiębiorcy do zarządzeń, przewidzianych w ust. 1 i 2 tego paragrafu, władza wydająca zarządzenie obowiązana jest niezwłocznie zezwolić na wznowienie ruchu w zakładzie.

§ 56. Przedsiębiorcy wytwórni i wolnych składów, względnie ich zastępcy, obowiązani są udzielać organom skarbowym wszelkiej pomocy przy przeprowadzaniu rewizyj. Wszelkie zapisy organów skarbowych w księgach kontrolnych podpisują także przedsiębiorcy lub ich zastępcy, którzy mogą przytem zanotować swoje uwagi lub zastrzeżenia co do treści odnośnych zapisów.

§ 57. 1) Organa skarbowe mogą pobierać przy rewizjach próby zarówno półfabrykatów jak napojów gotowych dla sprawdzenia, czy odpowiadają wymogom przewidzianym w ustawie z dnia 22 października 1931 r. o opodatkowaniu wina i miodu syconego oraz w §§ 7 i9 niniejszego rozporządzenia.

2) Próbę w razie potrzeby należy odesłać do zbadania przez właściwe okręgowe laboratorjum chemiczne Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego. Przedsiębiorcy przysługuje prawo żądania przeprwadzenia ponownej analizy przez centralne laboratorjum chemiczne Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego. O ile analiza da podstawy do pobrania wyższego podatku — przedsiębiorca ponosi koszty przeprowadzenia analizy oraz koszty wysłania próbki. Wynik analizy jest miarodajny dla wymiaru podatku.

3) Pobrać należy dwie próby jednolitrowe. Przy pobraniu prób ma być obecny przedsiębiorca lub jego zastępca. Naczynia z próbami należy zabezpieczyć urzędownie i zaopatrzyć kartkami, na których ma być odnotowana nazwa przedsiębiorstwa, dzień, miesiąc i rok pobrania próby, ilość płynu (półfabrykatu lub gotowego napoju) zawartego w naczyniu w chwili pobrania z niego próby, oraz oznaczenie napoju według wpisu przedsiębiorcy w księdze produkcji lub w księdze podatku. Kartkę ma podpisać tak urzędnik pobierający próbę, jak obecny przy pobraniu próby przedsiębiorca lub jego zastępca.

4) O pobraniu próby półfabrykatu K. S. czyni stosowną wzmiankę przy odnośnej pozycji księgi produkcji, natomiast przy pobieraniu gotowych napojów pobranie próby wpisuje się na rozchód w odnośnej rubryce księgi podatkowej.

5) Pismo dotyczące wyniku analizy dołącza się do ksiąg przedsiębiorstwa.

§ 58. 1) Stwierdzania przy rewizjach ilości zapasów przy pomocy lasek mierniczych można zaniechać, jeżeli napoje winne w wytwórniach i wolnych składach są przechowywane w beczkach, kufach lub kadziach urzędownie pomierzonych, a naczynia są napełnione całkowicie.

2) W wypadkach, gdy beczki lub inne naczynia, w których przechowuje się napoje, nie są pełne, winien przedsiębiorca umożliwić dokładne ustalenie ilości płynów.

§ 59. 1) Urząd skarbowy może zarządzić, aby wytwórnie w razie przerw ruchu zgłaszały te przerwy inspektorowi K. S. celem wyłączenia z użycia kadzi zacierowych i fermentacyjnych, względnie kotła do gotowania miodu, zapomocą umieszczenia kartki umocowanej pieczęcią urzędową na dnie naczynia, na której to kartce należy umieścić datę czynności i podpis urzędnika K. S. Nałożenie i zdjęcie zabezpieczenia urzędowego należy każdorazowo uwidocznić w księdze produkcyjnej.

2) Przedsiębiorcy wolno zdjąć zabezpieczenia tylko w wypadku nieprzybycia na czas K. S., jednak nie wcześniej niż bezpośrednio przed zgłoszonym terminem zacierania lub gotowania.

Obrót napojami winnemi.

Świadectwa przewozowe.

§ 60. 1) Każda przesyłka napojów winnych wywożona z wytwórni lub wolnego składu, a także z hurtowni, musi być pokryta świadectwem przewozowem według dołączonego wzoru Nr. 3.

2) W świadectwie przewozowem należy wymienić dokładnie osobę lub firmę zarówno wysyłającą jak i odbierającą przesyłkę, z wykazaniem szczegółowego adresu obydwu tych osób względnie firm, oraz rodzaj wysłanych napojów według stopy podatku spożywczego, jak również wyszczególnić naczynia z podaniem ich pojemności i ogólnej ilości każdego rodzaju napojów w litrach.

3) Świadectwo dołącza się do przesyłki, wtórnik zaś odsyła przedsiębiorstwo wysyłające w dniu wysłania przesyłki, a najpóźniej w dniu następnym, inspektorowi K. S. w miejscu wysłania, który przesyła wtórnik inspektorowi K. S., którego kontroli podlega odbiorca przesyłki.

4) Hurtownie wolne są od obowiązku wypełniania i przesyłania wtórników świadectw przewozowych.

5) Przy przywozie napojów winnych z zagranicy lub W. M. Gdańska świadectwo przewozowe zastępuje następujące dokumenty:

a) dla przesyłek zagranicznych oclonych — duplikat deklaracji celnej (kwit deklaracyjny) wydany przez urząd celny, który dokonał odprawy przesyłki,

b) dla przesyłek nieoclonych — dokumenty celne przekazowe (listy przekazowe),

c) dla przesyłek, pochodzących z wolnego obrotu na obszarze W. M. Gdańska — dokument przekazowy sporządzony przez urzędników K. S. dokonywających odprawy.

6) Pod przesyłką napojów winnych należy rozumieć dowolną ilość naczyń lub opakowań, skierowanych równocześnie na imię jednego odbiorcy.

§ 61. 1) Arkusz świadectwa przewozowego składa się z trzech części: grzbietu, wtórnika i właściwego świadectwa.

2) Wytwórnie i wolne składy oraz hurtownie napojów winnych obowiązane są przed rozpoczęciem roku obrachunkowego zaopatrzyć się w świadectwa przewozowe; zeszyty tych świadectw w odpowiedniej ilości arkuszy przedkłada się urzędowi skarbowemu w celu oparafowania i opatrzenia pieczęciami.

§ 62. 1) Wypełnianie świadectwa przewozowego należy do obowiązków wysyłającego.

2) Świadectwa przewozowe na przesyłki, wysłane w obecności K. S., podpisuje oprócz przedsiębiorcy także K. S.

§ 63. W razie popełnienia jakiejkolkiek omyłki przy wystawianiu świadectwa przewozowego należy przekreślić wszystkie części druku świadectwa przewozowego i w całości pozostawić to świadectwo w zeszycie, natomiast sporządzić nowe świadectwo przewozowe.

§ 64. Sporządzone i podpisane świadectwo przewozowe wydaje się przewożącemu przesyłkę, a w razie przewozu publicznemi środkami przewozowemi, dołącza się do listu przewozowego.

Napoje winne pod węzłem podatku.

§ 65. Napoje winne, podlegające opodatkowaniu mogą być przewożone pod węzłem podatku:

a) z urzędu celnego, względnie przy przesyłkach nadchodzących z obszaru W. M. Gdańska z miejsca odprawy, do wytwórni napojów winnych, do wolnego składu, do gorzelni odpędzającej spirytus z wina, wreszcie do fabryki octu;

b) z wytwórni do innej wytwórni, do wolnego składu, do gorzelni odpędzającej spirytus z wina, do fabryki octu, wreszcie do wywozu zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska.

c) z wolnego składu do innego wolnego składu, do wytwórni napojów winnych, do gorzelni odpędzającej spirytus z wina, do fabryk octu, wreszcie do wywozu zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska.

§ 66. 1) Napoje winne przesyłane pod węzłem podatku mają być urzędowo odprawione i urzędowo przyjęte w miejscu przeznaczenia.

2) Odprawiona przesyłka pozostaje pod węzłem podatku, za który odpowiada wysyłający względnie odbiorca (§ 67) aż do chwili urzędowego odbioru przesyłki na miejscu przeznaczenia.

3) Władza skarbowa, właściwa dla kredytowania podatku (§ 21 ust. 2), może zażądać stosownego zabezpieczenia całego lub części podatku obciążającego przesyłkę, jeżeli przewożone napoje nie są skażone; w takim wypadku złożone zabezpieczenie ulega zwolnieniu po urzędowem odebraniu przesyłki w miejscu przeznaczenia.

§ 67. 1) Urzędy celne wydają napoje winne, będące pod węzłem podatku, jedynie na podstawie każdorazowego zaświadczenia właściwego urzędu skarbowego. W zaświadczeniu urząd skarbowy stwierdza prawo do poboru przez odbierające przedsiębiorstwo napojów winnych pod węzłem podatku.

2) Wszelkie przesyłki napojów winnych, idące pod węzłem podatku, winny być zapisane na przychód do księgi (§ 48) w miejscu odbioru, w ilości wymie-

nionej w świadectwie przewozowem, o ile urzędowe zabezpieczenie zostało nienaruszone i naczynia nie były w drodze uszkodzone. W wypadkach uszkodzenia naczyń lub zabezpieczeń ilość otrzymanego napoju winnego ustala K. S. i za ewentualne ubytki odpowiada: przy napojach winnych sprowadzanych z zagranicy, W. M. Gdańska lub odprawianych z wolnocłowych składów — odbiorca, w pozostałych zaś wypadkach — wysyłający, przyczem za powstałe ubytki podatek powinien być wpłacony w ciągu dni 7 od wezwania, o ile nie zaszły przyczyny przewidziane w §§ 13 i 14, upoważniające urząd skarbowy do zwolnienia od podatku.

§ 68. Przeznaczone do odprawy pod węzłem podatku beczki z napojami winnemi muszą być nalane dopełna, butelki zaś aż do samej szyjki. Do poszczególnych skrzyń należy wkładać butelki jednakowych rozmiarów, napełnione napojami winnemi, podlegającemi tej samej stawce podatku spożywczego.

§ 69. Wysyłający winien dostawić przesyłkę z nienaruszonemi zabezpieczeniami urzędowemi do urzędu celnego, do miejsca, w którem K. S. dokonywa odprawy lub do miejsca przeznaczenia w wyznaczonym terminie (§ 70).

§ 70. Gdy przesyłka pozostająca pod węzłem podatku w ciągu jednego miesiąca nie nadejdzie do miejsca przeznaczenia Inspektor K. S., w obwodzie kontrolnym którego dokonano wysłania przesyłki, przeprowadza dochodzenia. Gdyby dochodzenia wykazały, że przesyłka odprawina pod węzłem podatku nie wyszła wcale, lub wyszła tylko w części zagranicę względnie na obszar W. M. Gdańska lub do miejsca przeznaczenia — wysyłający jest obowiązany zapłacić w ciągu 7 dni od daty wezwania podatek od ilości, które nie wyszły zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska albo nie doszły do miejsca przeznaczenia.

§ 71. 1) Napoje winne mogą być przywożone z zagranicy lub wywożone zagranicę przez urzędy celne I klasy.

2) Wywóz oraz przywóz napojów winnych z obszaru W. M. Gdańska odbywa się w trybie przekazowym, ustalonym w umowie polsko-gdańskiej, zatwierdzonej ustawą z dnia 17 grudnia 1921 r. (Dz. U. R. P. z 1922 r. Nr. 16, poz. 139).

§ 72. Badanie napojów winnych sprowadzanych z zagranicy, odbywa się w sposób ustalony przepisami celnemi, sprowadzanych zaś z obszaru W. M. Gdańska — w sposób przewidziany w tem rozporządzeniu (§ 57).

§ 73. 1) Gdy podczas przewozu zajdzie konieczność zmiany miejsca przeznaczenia przesyłki, odprawionej przy udziale lub bez udziału K. S., wysyłający winien zawiadomić o tem urzędnika K. S., właściwego dla miejsca, w którem przesyłka znajduje się w danej chwili.

2) O ile przesyłka napojów winnych znajdujących się pod węzłem podatku powróci do miejsca wysłania, zwrócone napoje winne należy zapisać na przychód w odnośnych księgach przedsiębiorstwa wysyłającego z zachowaniem przepisu § 67.

Zaniki i ubytki.

§ 74. 1) Wytwórnie napojów winnych korzystają z norm zaniku, który przyznaje się dla wyrównania wszelkich strat przy produkcji i magazynowaniu w wysokości:

a) przy wyrobie wina musującego — 9% od ilości wina wziętego do przerobu,

b) przy wyrobie wina gazowanego — 3% od ilości wina wziętego do przerobu,

c) przy wyrobie pozostałych napojów winnych — 3% od ilości otrzymanego półfabrykatu po zakończeniu fermentacji głównej i odcedzeniu drożdży i części stałych (rubr. 7 księgi wzoru Nr. 6).

§ 75. 1) Zaniki oblicza się osobno dla każdego rodzaju napoju winnego, podlegającego odrębnej stopie podatku spożywczego, bez prawa wzajemnego zaliczenia. Ujawnione przy każdej rewizji ubytki wpisuje K. S. na rozchód w księdze magazynowej niezwłocznie po dokonaniu rewizji, przyczem ubytki, nieprzekraczające dozwolonych norm — w kolumnach przeznaczonych dla napojów winnych, niepodlegających opodatkowaniu, zaś ubytki przekraczające dozwolone

normy — w kolumnach przeznaczonych dla napojów winnych, podlegających opodatkowaniu. Należność za ubytki przekraczające dozwolone normy ma być uiszczona w ciągu 7 dni od daty przeprowadzenia w księgach odpowiedniego wpisu.

2) Ujawnione przy każdej rewizji nadwyżki mają być zapisane do księgi magazynowej, jako oddzielne pozycje przychodu.

Sprzedaż hurtowa i detaliczna.

§ 76. Za sprzedaż hurtową uważa się sprzedaż w ilościach od 15 litrów objętościowych wzwyż, za sprzedaż detaliczną — sprzedaż w ilościach poniżej 15 litrów objętościowych.

§ 77. Napoje winne mogą być nalewane do butelek, poza wytwórniami i wolnemi składami, w hurtowych i detalicznych miejscach sprzedaży za zezwoleniem izby skarbowej, która, po sprawdzeniu, czy pomieszczenie jest odpowiednie, wydaje zezwolenia na czas nieograniczony z zastrzeżeniem prawa odwołania w każdym czasie bez odszkodowania. Napełnianie butelek powinno być prawidłowe (§ 79, litera d) i dokonywane w oddzielnem, przeznaczonem dla tych czynności pomieszczeniu, z zachowaniem należytej czystości tak pomieszczeń, jak naczyń i wszelkich materjałów pomocniczych.

§ 78. Odnośnie do urządzenia, prowadzenia i kontroli zakładów sprzedaży napojów winnych obowiązują przepisy wykonawcze o monopolu spirytusowym.

Etykiety.

§ 79. 1) Naczynia z napojami winnemi, wypuszczane do wolnego obrotu, mają być opatrzone etykietami, na których należy podać:

a) rodzaj napoju, a więc czy napój jest winem gronowem, rodzynkowem, owocowem ,winem t. zw. sztucznem, moszczem, winem musującem gronowem lub owocowem, winem gazowanem gronowem lub owocowem, względnie miodem;

b) przy moszczach — czy moszcz jest gronowy, owocowy, rodzynkowy, a także jego moc; naczynia, zawierające moszcze o mocy 4.5° alkoholu, powinny być zaopatrzone napisem: «Moszcz o zawartości do 4.5° alkoholu»;

c) przy winach gronowych — czy wino gronowe jest stołowe (do 16%), czy mocne (ponad 16%);

d) przy wszystkich rodzajach wyrobów — zawartość napoju winnego w butelkach; odchylenie miary w nalanych i przeznaczonych do sprzedaży wyrobach w porównaniu z miarą podaną na etykietach, nie mogą przekraczać 2%;

e) nazwę (firmę) wytwórni i jej siedzibę, a w razie rozlewu napojów winnych poza wytwórnią, nazwę i adres firmy rozlewającej.

2) Od umieszczania na etykietach oznaczenia «wino owocowe» izba skarbowa może zwolnić te wyroby, które posiadają nazwy towarowe powszechnie znane, jako rodzaje owoców (np. «wino porzeczkowe», «wino jabłeczne», «wino Złota Reneta» i t. p.).

3) Oryginalne etykiety napojów sprowadzanych z zagranicy mogą być używane do tych napojów w takim stanie, w jakim nadeszły z zagranicy, a brakujące oznaczenia należy umieszczać na oryginalnych etykietach lub dodatkowych naklejkach.

§ 80. Napoje podobne do wina (t. zw. wina sztuczne) mogą być wypuszczane do wolnego obrotu tylko pod nazwą: «Napój podobny do wina» lub «Wino sztuczne», przyczem poszczególne słowa tego napisu na etykietach powinny być wykonane czcionkami, nie mniejszemi od największych użytych na etykiecie.

§ 81. Przedsiębiorcy wytwórni, wolnych składów i miejsc rozlewu napojów winnych obowiązani są zgłaszać wzory etykiet inspektorowi K. S., celem stwierdzenia, czy etykiety odpowiadają postanowieniom przepisów § 79 i 80. Etykiet niezatwierdzonych przez inspektora K. S. nie wolno nalepiać na naczyniach z napojami winnemi.

Przepisy przejściowe.

§ 82. 1) Izby skarbowe wyznaczą istniejącym już wytwórniom i wolnym składom stosowny termin dla przystosowania się do przepisanych niniejszem rozporządzeniem wymogów, dotyczących urządzeń, nie dłuższy jednak niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tego rozporządzenia.

2) Izba Skarbowa może zezwolić wytwórniom już istniejącym na ulgi w przystosowaniu się do wymogów, przepisanych w § 36.

§ 83. Wszelkie druki, księgi i wykazy według wzorów przepisanych niniejszem rozporządzeniem należy prowadzić od dnia 1 lipca 1932 r.

Przepisy końcowe.

§ 84. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1932 r., z wyjątkiem przepisów zawartych w §§ od 79 do 81, które wchodzą w życie z dniem 1 sierpnia 1932 r.

Dodatek 10.

PRZEPISY O OPODATKOWANIU KWASU WĘGLOWEGO.

A) Ustawa
z dnia 18 marca 1935 r. (Dz. U. 23 poz. 151)
o opodatkowaniu kwasu węglowego.

Przedmiot opodatkowania.

Art. 1. (1) Bezwodnik kwasu węglowego w stanie skroplonym (CO_2), oznaczany w dalszej części tej ustawy nazwą «kwas węglowy», wyrobiony w kraju oraz przywieziony z zagranicy lub z obszaru w. m. Gdańska, podlega opodatkowaniu.

(2) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu określają w razie wątpliwości, czy dany produkt podlega opodatkowaniu w myśl ustawy niniejszej.

Art. 2. Minister Skarbu może w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej wprowadzić w drodze rozporządzenia zakaz stosowania przy wyrobie napojów gazowanych innego kwasu węglowego, niż skroplony z butli stalowych.

Zwolnienie od podatku.

Art. 3. (1) Wolny jest od podatku kwas węglowy, wywieziony zagranicę lub na obszar w. m. Gdańska na warunkach, które określa Minister Skarbu.

(2) Minister Skarbu uprawniony jest do zwalniania od opodatkowania kwasu węglowego, przeznaczonego do przemysłowego wyrobu artykułów chemicznych.

Wysokość podatku.

Art. 4. Podatek od kwasu węglowego wynosi 40 groszy od jednego kilograma.

Obowiązek uiszczenia i termin płatności podatku.

Art. 5. (1) Do uiszczenia podatku od kwasu węglowego wyrobionego w kraju obowiązany jest wytwórca. Obowiązek uiszczenia podatku powstaje z chwilą wydania kwasu z wytwórni do wolnego obrotu; podatek powinien być uiszczony nie później, niż w chwili wydania kwasu węglowego z wytwórni.

(2) Przy przywozie kwasu węglowego z zagranicy do uiszczenia podatku obowiązana jest osoba, uprawniona do rozporządzania towarem w rozumieniu obowiązujących przepisów celnych, przyczem obowiązek uiszczenia podatku powstaje w chwili odprawy celnej, a podatek płatny jest razem z cłem.

(3) Od kwasu węglowego, przywiezionego z obszaru w. m. Gdańska, obowiązana jest uiścić podatek osoba, dla której wedle dowodów przekazowych przeznaczona jest przesyłka. Obowiązek uiszczenia podatku powstaje w chwili zgłoszenia przesyłki w odbiorczym urzędzie przekazowym, podatek zaś powinien być uiszczony przy odprawie przekazowej.

Art. 6. W przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, podatek od kwasu węglowego, wyrobionego w kraju, może być zakredytowany na warunkach, ustalanych przez Ministra Skarbu.

Odpowiedzialność rzeczowa za podatek.

Art. 7. Kwas węglowy, podlegający opodatkowaniu w myśl art. 1, może władza skarbowa — w razie nieuiszczenia odeń podatku (art. 5 i 6) przy wprowadzaniu do wolnego obrotu — zająć bez względu na prawa osób trzecich, celem pokrycia należności podatkowej. Przepisu tego nie stosuje się w przypadku, gdy osoby trzecie nabyły swe prawa w dobrej wierze.

Przedawnienie.

Art. 8. (1) Prawo żądania zwrotu podatku nienależnie pobranego przedawnienia się z upływem roku, licząc od dnia uiszczenia podatku.

(2) Prawo żądania należnego Państwu podatku, bez względu na to, czy jego wymiar został dokonany, czy przez zatajenie wstrzymany, przedawnia się z upływem pięciu lat, licząc od dnia powstania obowiązku podatkowego. Przedawnienie prawa żądania zapłaty podatku przerywa każda czynność, podjęta przez władzę skarbową w celu ściągnięcia należności podatku wymierzonego lub zatajonego.

Właściwość orzecznictwa.

Art. 9. Orzekanie o należności i wymiar podatku od kwasu węglowego należy do właściwości władz skarbowych.

Zaległości podatkowe.

Art. 10. (1) Ściągnięcie nieuiszczonego w terminie podatku od kwasu węglowego wraz z odsetkami od zaległości następuje w trybie administracyjnym przez władze skarbowe w drodze zajęcia i sprzedaży znajdujących się w wytwórni zapasów gotowego kwasu węglowego, bez względu na jakiekolwiek prawa osób trzecich, oraz w drodze zajęcia i sprzedaży wszelkiego innego majątku przedsiębiorcy, obowiązanego do uiszczenia podatku.

(2) Minister Skarbu uprawniony jest do umarzania nieściągalnych należności z tytułu podatku od kwasu węglowego.

Kontrola skarbowa.

Art. 11. (1) Kto zamierza wyrabiać kwas węglowy, powinien zgłosić to pisemnie władzy skarbowej I instancji na 14 dni przed uruchomieniem wytwórni i złożyć opis zakładu oraz plan sytuacyjny tak lokalów wytwórni, jak i pomieszczeń magazynowych i innych, połączonych z lokalami wytwórni lub magazynu.

(2) Minister Skarbu wyda przepisy o sprawdzaniu wytwórni (weryfikacji), magazynowaniu kwasu węglowego w wytwórniach, oznaczaniu naczyń z kwasem węglowym, prowadzeniu ksiąg obrachunkowych i kontroli wywozu do wolnego obrotu.

(3) Wyrób kwasu węglowego może być rozpoczęty dopiero po stwierdzeniu przez władzę skarbową II instancji, iż urządzenie wytwórni odpowiada obowiązującym przepisom.

Art. 12. (1) Zakłady, wyrabiające kwas węglowy, podlegają nadzorowi skarbowemu.

(2) Jeżeli przedsiębiorca nie kieruje osobiście wytwórnią, obowiązany jest ustanowić zastępcę i zawiadomić o tem władzę skarbową.

(3) Przedsiębiorca wytwórni lub wskazany przezeń władzy skarbowej zastępca obowiązany jest udzielać organom władz skarbowych wszelkich informacyj oraz pomocy przy wykonywaniu czynności urzędowych, tudzież okazywać prowadzone w przedsiębiorstwie księgi obrachunkowe.

(4) Władza skarbowa może zażądać usunięcia pracownika przedsiębiorstwa, który popełnił nadużycie na szkodę Skarbu Państwa lub w popełnieniu tegoż współdziałał.

(5) Jeżeli na żądanie władzy skarbowej ustanowienie zastępcy lub usunięcie pracownika przedsiębiorstwa nie nastąpi w ciągu 14 dni, władza ta może zarządzić wstrzymanie ruchu wytwórni.

(6) Szczegółowe przepisy co do wykonania przepisów ust. (1) — (5) wyda Minister Skarbu.

Art. 13. (1) Przedsiębiorca wytwórni obowiązany jest dostarczyć do użytku urzędników skarbowych, kontrolujących wytwórnię, pomieszczenia potrzebnego do załatwiania czynności kancelaryjnych: pomieszczenie to powinno się znajdować w obrębie wytwórni i być zaopatrzone w niezbędne urządzenia i przybory kancelaryjne.

(2) Ministerstwo Skarbu może poddać poszczególne wytwórnie kwasu węglowego stałemu nadzorowi skarbowemu na warunkach, przez siebie ustalonych. W takim przypadku przedsiębiorca wytwórni obowiązany będzie na zarządzenie Ministerstwa Skarbu dostarczyć bezpłatnie urzędnikom skarbowym, powołanym do wykonywania stałego nadzoru, mieszkań w obrębie wytwórni wraz z opałem i oświetleniem.

(3) W przypadku, gdy stały nadzór będzie ustanowiony w wytwórni kwasu węglowego w następstwie stwierdzonych tam nadużyć na szkodę Skarbu Państwa, koszty stałego nadzoru ponosi przedsiębiorca wytwórni.

(4) O przydatności pomieszczeń decyduje władza skarbowa.

Art. 14. Osoby oraz przedsiębiorstwa, trudniące się hurtowym handlem kwasem węglowym lub zużywające kwas węglowy w swoich zakładach przemysłowych, obowiązane są posiadać dowody nabycia kwasu węglowego, a w szczególności faktury oraz rachunki, wymieniające wytwórnię, z której kwas węglowy pochodzi, oraz znaki i numery naczyń z kwasem węglowym.

Sprawdzanie zapasów gotowego kwasu węglowego.

Art. 15. (1) Znajdujące się w wytwórniach zapasy gotowego kwasu węglowego podlegają sprawdzaniu przez władze skarbowe.

(2) Minister Skarbu wyda szczegółowe przepisy, dotyczące sposobu sprawdzania zgodności stanu zapasów kwasu węglowego z danemi, ujawnionemi w księgach kontrolnych, oraz opodatkowania ubytków i zarachowania nadwyżek zapasów, a nadto określi warunki zwalniania przedsiębiorstwa od odpowiedzialności podatkowej za stwierdzone ubytki.

Przepisy karne.

Art. 16 do 24: uchylane w art. 354 § 1 pkt. g) pr. kar. sk.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 25. Obowiązkowi zgłoszenia wytwórni (art. 11). oraz złożenia jej planu i opisu podlegają także przedsiębiorstwa, które w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej będą w ruchu. Przedsiębiorstwa takie powinny przedłożyć opis i plan wytwórni w ciągu 30 dni od wejścia w życie ustawy niniejszej.

Art. 26. (1) Zapasy kwasu węglowego w ilościach ponad 10 kg, jakie w dniu wejścia w życie ustawy niniejszej będą się znajdowały na składach poza magazynami wytwórni oraz u sprzedawców, jak również w przedsiębiorstwach, używających kwasu węglowego do produkcji przemysłowej (wytwórnie wody sodowej, lemoniady, browary, restauracje i t. p.), podlegają w całości opodatkowaniu; posiadacze takich zapasów obowiązani są w tym celu zgłosić je do opodatkowania pisemnie w 2 egzemplarzach kontroli skarbowej w ciągu dziesięciu dni po wejściu w życie ustawy niniejszej.

(2) Szczegółowe przepisy co do wykonania przepisów ust. (1) wyda Minister Skarbu.

(3) Kto wbrew przepisowi ust. (1) zaniecha zgłoszenia zapasów kwasu węglowego, podlega karze, przewidzianej w art. 19 [1]).

---

[1]) Wobec uchylenia art. 19 wypadnie czyn, podpadający pod art. 26 ust. (1) i (2) ocenić wedle przepisów art. 153 do 160 pr. kar. sk.

B) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 31 marca 1935 r. (Dz. U. 23 poz. 156)
w sprawie wykonania ustawy z dnia 18 marca 1935 r. o opodatkowaniu kwasu węglowego.

Postanowienia ogólne.

§ 1. 1) Artykuły, wymienione w rozporządzeniu niniejszem bez bliższego określenia, oznaczają postanowienia ustawy z dnia 18 marca 1935 r. o opodatkowaniu kwasu węglowego (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 151); ustawa ta będzie oznaczana w rozporządzeniu niniejszem nazwa «ustawa o opodatkowaniu kwasu węglowego».

2) Paragrafy, wymienione w rozporządzeniu niniejszem bez bliższego określenia, oznaczają przepisy rozporządzenia niniejszego.

3) Skróty oznaczają:

a) «izba skarbowa» — również Urząd Wojewódzki Śląski (Wydział Skarbowy) w Katowicach,

b) «urząd skarbowy» — urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych,

c) «kwas węglowy» — bezwodnik kwasu węglowego w stanie skroplonym (CO_2),

d) «wytwórnia» — wytwórnia bezwodnika kwasu węglowego w stanie skroplonym (CO_2).

§ 2. Od wydanych w pierwszej instancji orzeczeń władzy skarbowej można wnieść odwołanie do władzy bezpośrednio wyższej, której decyzja w administracyjnym toku instancyj jest ostateczna. Odwołanie powinno być wniesione za pośrednictwem władzy, która wydała orzeczenie, w ciągu 14 dni licząc od dnia następnego po doręczeniu orzeczenia.

§ 3. Rokiem obrachunkowym dla wytwórni kwasu węglowego jest rok kalendarzowy.

Wywóz kwasu węglowego zagranicę.

§ 4. Kwas węglowy wywieziony zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska wolny jest od podatku pod warunkiem zachowania następującego trybu postępowania:

1) Wywóz kwasu węglowego zagranicę obowiązany jest przedsiębiorca wytwórni zgłosić rejonowi kontroli skarbowej lub urzędnikowi kontroli skarbowej, pełniącemu stały nadzór nad wytwórnią, oraz wręczyć jednocześnie sporządzone według wzoru Nr. 5 świadectwo przewozowe i wtórnik tegoż.

2) Urzędnik kontroli skarbowej:

a) sprawdza zgodność świadectwa przewozowego i jego wtórnika ze stanem przesyłki,

b) nakłada — w razie dodatniego wyniku sprawdzenia — na naczynia lub środki przewozowe zamknięcia urzędowe w sposób uniemożliwiający dostęp do kwasu węglowego bez naruszenia tych zamknięć,

c) zaznacza na obu egzemplarzach świadectwa przewozowego ilość i rodzaj nałożonych plomb urzędowych oraz ich znaki i numery, jak również znaki i numery środków przewozowych,

d) zwraca świadectwo przewozowe przedsiębiorcy wytwórni, a wtórnik świadectwa przesyła niezwłocznie listem poleconym do wyjściowego urzędu celnego.

3) Przedsiębiorca wytwórni — po zapisaniu wywożonego kwasu węglowego do ksiąg obrachunkowych (wzór Nr. 1 i 2) na rozchód — dołącza świadectwo przewozowe do kolejowego listu przewozowego i wysyła przesyłkę do wyjściowego urzędu celnego.

4) Po przybyciu przesyłki kwasu węglowego do wyjściowego urzędu celnego urząd ten:

a) sprawdza zgodność świadectwa przewozowego dołączonego do kolejowego listu przewozowego z wtórnikiem tegoż świadectwa otrzymanym drogą pocztową,

b) sprawdza całość środków przewozowych i stan zamknięć urzędowych; jeżeli przytem zawartość przesyłki nie wzbudza żadnych wątpliwości, urząd celny ogranicza się do zbadania nałożonych zamknięć urzędowych; w razie stwierdzenia naruszenia zamknięcia urzędowego, urząd bada ściśle zawartość przesyłki kwasu węglowego,

c) wypisuje na świadectwie przewozowem i jego wtórniku wynik i datę odprawy oraz odprawia przesyłkę zagranicę, przyjmując świadectwo przewozowe za deklarację celną, a przesyłkę wpisuje do rejestru wywozu,

d) pozostawia u siebie świadectwo przewozowe, a jego wtórnik zwraca organowi skarbowemu, który go nadesłał; organ ten zwraca wtórnik świadectwa przewozowego wytwórni, jako dowód rozchodu kwasu węglowego bez opłaty podatku.

5) W razie stwierdzenia przy odprawie, że podana w świadectwie przewozowem i jego wtórniku ilość wywożonego kwasu węglowego jest niezgodna ze stanem przesyłki — urząd celny, nie poświadczając świadectwa przewozowego ani wtórnika, sporządza w dwóch egzemplarzach protokół, w którym opisuje stan opakowania i zamknięć urzędowych oraz znalezioną ilość kwasu węglowego. Obydwa egzemplarze protokółu oraz świadectwo przewozowe i wtórnik tegoż przesyła urząd celny do urzędu skarbowego miejsca wysłania, a przesyłkę z kwasem węglowym odprawia zagranicę, wpisując ją do rejestru wywozu.

6) Po otrzymaniu wymienionego w ustępie poprzedzającym protokółu urząd skarbowy przeprowadza odpowiednie dochodzenie i niezależnie od wdrożenia postępowania karno-skarbowego wymierza wytwórni odpowiednią kwotę podatku.

7) Jeżeli przesyłka kwasu węglowego nie nadejdzie do urzędu celnego w ciągu miesiąca od daty odbioru wtórnika świadectwa przewozowego, urząd ten zwraca wtórnik urzędowi skarbowemu miejsca wysłania celem przeprowadzenia dochodzeń. Gdyby przedsiębiorca nie udowodnił, że przesyłka wyszła zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska, urząd skarbowy wymierza podatek od odpowiedniej ilości kwasu węglowego. W tym przypadku przedsiębiorca wytwórni powinien skreślić w księgach obrachunkowych odpowiednią pozycję kwasu węglowego z rubryki wywozu zagranicę i zapisać ją w rubryce rozchodu kwasu węglowego za opłatą podatku.

8) Przesyłki kwasu węglowego, wywożonego na obszar W. M. Gdańska, podlegają postępowaniu przekazowemu stosownie do umowy polsko-gdańskiej z dnia 24 października 1921 r., zatwierdzonej ustawą z dnia 17 grudnia 1921 r. (Dz. U. R. P. z 1922 r. Nr. 16, poz. 139).

Wymiar podatku.

§ 5. 1) Za podstawę do wymiaru należnego Skarbowi Państwa podatku od kwasu węglowego służy waga tego produktu.

2) Jeżeli tara naczynia z kwasem węglowym jest wyraźnie oznaczona i nie nasuwa wątpliwości, wagę kwasu węglowego wyprowadza się z różnicy pomiędzy wagą brutto naczynia z kwasem węglowym i tarą.

3) Gdyby na naczyniu z kwasem węglowym tara nie była oznaczona lub podana jej wysokość wzbudzała uzasadnione wątpliwości, wówczas władza skarbowa, wymierzająca podatek, określi tarę naczynia, posługując się porównaniem z wagą innych podobnych naczyń.

§ 6. 1) Od kwasu węglowego wyrobionego w kraju wymierza podatek urząd skarbowy.

2) Przy przywozie kwasu węglowego z zagranicy podatek wymierza urząd celny, załatwiający odprawę celną.

3) Przy przywozie kwasu węglowego z obszaru W. M. Gdańska podatek wymierza odbiorczy urząd przekazowy.

Płatność podatku.

§ 7. 1) Od kwasu węglowego wyrobionego w kraju uiszcza podatek przedsiębiorca wytwórni bezpośrednio w kasie skarbowej lub za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności najpóźniej w chwili wprowadzenia kwasu węglowego do wolnego obrotu z wyjątkiem przypadku zakredytowania podatku.

2) Przez wprowadzenie do wolnego obrotu rozumie się wydanie kwasu węglowego z magazynu wytwórni, przeznaczonego do przechowywania tego produktu.

§ 8. 1) Do uiszczenia podatku od kwasu węglowego przywiezionego z zagranicy obowiązana jest osoba uprawniona do rozporządzania towarem w rozumieniu przepisów celnych.

2) Podatek pobiera urząd celny jednocześnie z należnościami celnemi na podstawie wyniku rewizji celnej.

§ 9. Od kwasu węglowego przywiezionego z obszaru W. M. Gdańska uiszcza podatek odbiorca przesyłki. Wydanie odbiorcy przekazanej przesyłki może nastąpić dopiero po uiszczeniu podatku.

Kredytowanie podatku.

§ 10. 1) Podatek od kwasu węglowego wyrobionego w kraju może być zakredytowany przedsiębiorcy wytwórni przez izbę skarbową.

2) Przedsiębiorca korzystający z kredytu podatku od kwasu węglowego obowiązany jest prowadzić księgę kredytów według wzoru Nr. 3.

3) Nieuiszczenie zakredytowanej kwoty podatku we właściwym terminie powoduje ściągnięcie w drodze przymusowej (art. 10) nietylko całej zaległej kwoty z odsetkami od zaległości i kosztami egzekucji, lecz również wszelkich nawet później płatnych kwot zakredytowanego podatku. Nadto przedsiębiorca, który nie uiści w terminie zakredytowanego podatku, może ponownie uzyskać kredyt podatkowy jedynie za zgodą Ministra Skarbu.

Urządzenie wytwórni.

§ 11. 1) Wytwórnia kwasu węglowego nie może być połączona z innem przedsiębiorstwem przemysłowem lub handlowem.

2) Na wyjątki od przepisu ust. 1 może zezwolić co do istniejących wytwórni izba skarbowa. W żadnym jednak razie wytwórnia nie może być połączona z zakładem wyrabiającym produkty przy użyciu kwasu węglowego.

3) Wytwórnia powinna posiadać nad głównem wejściem widoczny napis oznaczający rodzaj przedsiębiorstwa.

4) Budynki wytwórni oraz ich poszczególne pomieszczenia mają być zaopatrzone w odpowiednie napisy o ich przeznaczeniu.

§ 12. 1) Poczynając od tej części wytwórni, w której znajdują się urządzenia, służące do sprężania kwasu węglowego, wszelkie przewody (rury) do kwasu węglowego powinny być umieszczone całkowicie wewnątrz tej części wytwórni i mają być pomalowane farbą jednakowego koloru.

2) Skroplony kwas węglowy może być odprowadzany wyłącznie do specjalnego pomieszczenia, w którem odbywa się napełnianie butli stalowych kwasem węglowym.

3) Jeżeli wytwórnia posiada urządzenia do napełniania innych naczyń kwasem węglowym (naczynia wagonowe), wówczas napełnianie może się odbywać poza pomieszczeniem, o którem mowa w ust. 2, jednakże w tym przypadku (rury) do kwasu węglowego powinny być po każdem użyciu urzędowo zabezpieczone, tak ażeby odprowadzanie przez nie kwasu węglowego nie było możliwe bez naruszenia zamknięcia urzędowego.

§ 13. 1) Do przechowywania butli z kwasem węglowym przedsiębiorca wytwórni obowiązany jest posiadać osobny magazyn, który może być połączony tylko z pomieszczeniem, w którem odbywa się napełnianie butli kwasem węglowym.

2) Na wyjątki od przepisu ust. 1 może zezwolić co do istniejących wytwórni izba skarbowa.

§ 14. 1) Na wszelkich naczyniach, służących do kwasu węglowego (butle stalowe, naczynia wagonowe), powinna być wyraźnie i trwale uwidoczniona ich waga własna (tara), pojemność (kg kwasu węglowego) i numer.

2) Nadto na naczyniach należy uwidocznić trwale, farbą lub na druczkach nazwę wytwórni, z której pochodzi zawarty w nich kwas węglowy.

§ 15. W pomieszczeniu służącem do napełniania butli stalowych kwasem węglowym powinna się znajdować — oprócz wag pozostających w normalnem użyciu przedsiębiorstwa — waga, przeznaczona do wyłącznego użytku służbowego urzędników skarbowych.

Sprawdzanie wytwórni.

§ 16. Przedsiębiorca nowowybudowanej wytwórni obowiązany jest najpóźniej na 14 dni przed rozpoczęciem produkcji złożyć urzędowi skarbowemu zgłoszenie przedsiębiorstwa, dołączając w dwóch egzemplarzach:

a) plan sytuacyjny i szczegółowy wytwórni i jej pomieszczeń z oznaczeniem miejsc, gdzie się znajdują urządzenia wytwórni z uwzględnieniem połączeń rurowych urządzeń,

b) dokładny opis wszystkich pomieszczeń wytwórni i ich przeznaczenia,

c) opis wszystkich urządzeń wytwórni, służących do wyrobu kwasu węglowego i

d) opis postępowania technicznego.

§ 17. 1) Każda wytwórnia podlega przed jej uruchomieniem sprawdzeniu przez władzę skarbową.

2) Sprawdzenie (weryfikację) wytwórni przeprowadza kierownik urzędu skarbowego albo jego zastępca przy pomocy urzędników kontroli skarbowej w obecności przedsiębiorcy lub jego zastępcy.

3) Przed terminem wyznaczonym na sprawdzenie przedsiębiorca obowiązany jest poczynić w wytwórni wszelkie niezbędne przygotowania, aby odnośni urzędnicy zaraz po przybyciu na miejsce mogli przystąpić do czynności.

4) Przy sprawdzaniu przedsiębiorca obowiązany jest udzielać urzędnikom skarbowym wszelkich wymaganych wyjaśnień oraz dostarczać potrzebnych przyrządów i odpowiedniej pomocy.

5) Sprawdzenie wytwórni wymaga następujących czynności:

a) oględzin i sprawdzenia z planem i opisem pomieszczeń, urządzeń i naczyń fabrycznych,

b) zbadania i zabezpieczenia pomieszczeń i urządzeń fabrycznych w celu skutecznej kontroli produkcji,

c) sporządzenia protokółu o sprawdzeniu.

§ 18. Z czynności sprawdzenia sporządza się protokół weryfikacyjny, podpisany przez urzędników przeprowadzających sprawdzenie, oraz przez przedsiębiorcę lub jego zastępcę. Protokół przedstawia się izbie skarbowej wraz z zgłoszeniem i jego załącznikami; akta weryfikacyjne powinny być oparafowane i opatrzone pieczęcią urzędową.

§ 19. 1) Jeżeli izba skarbowa ustali, że urządzenie wytwórni odpowiada wymaganiom ustawy o opodatkowaniu kwasu węglowego i przepisom rozporządzenia niniejszego, zatwierdza akta weryfikacyjne i zawiadamia o tem przedsiębiorstwo, które z tą chwilą może uruchomić wytwórnię (art. 11 ust. 3).

3) Zatwierdzenie aktów weryfikacyjnych, o którem mowa w ust. 1, może mieć charakter warunkowy. W tym przypadku izba skarbowa określi, jakie zmiany bądź uzupełnienia w urządzeniu wytwórni uważa za konieczne, oraz zaznaczy w zależności od ich znaczenia dla kontroli skarbowej nad wytwórnią, czy jej uruchomienie może nastąpić po, czy też przed dokonaniem zmian lub uzupełnień. W tym drugim przypadku przedsiębiorca obowiązany jest bezzwłocznie przystąpić do wykonania zmian wskazanych przez izbę skarbową.

§ 20. Jeden egzemplarz zatwierdzonych aktów weryfikacyjnych powinien być przechowany w przedsiębiorstwie, a drugi w urzędzie skarbowym.

§ 21. 1) O urządzeniu nowych lub zmianie zgłoszonych pomieszczeń albo urządzeń wytwórni obowiązany jest przedsiębiorca złożyć urzędowi skarbowemu

w ciągu 3-ch dni zgłoszenie w dwóch egzemplarzach z odpowiedniemi załącznikami, wymienionemi w § 16.

2) Do sprawdzenia zgłoszenia o zmianach oraz dalszego w tej sprawie postępowania mają zastosowanie przepisy §§ 17—20.

Kontrola wyrobu.

§ 22. Wyrób kwasu węglowego odbywa się pod stałym nadzorem skarbowym.

§ 23. Przedsiębiorca wytwórni obowiązany jest zawiadomić rejon kontroli skarbowej o zamiarze wyrobu każdej partji kwasu węglowego najpóźniej na 24 godziny przed uruchomieniem wytwórni.

§ 24. Po ukończeniu wyrobu danej partji kwasu węglowego i wstrzymaniu ruchu wytwórni urzędnik kontroli skarbowej nakłada zamknięcia urzędowe na maszyny sprężające kwas węglowy, tak aby ich uruchomienie nie było możliwe bez naruszenia tych zamknięć.

§ 25. Gdyby, pomimo zawiadomienia przez przedsiębiorcę o zamierzonym wyrobie kwasu węglowego (§ 23) urzędnik kontroli skarbowej nie zgłosił się przed oznaczoną godziną uruchomienia wytwórni, przedsiębiorcy służy prawo zdjęcia zabezpieczeń urzędowych z maszyn sprężających kwas węglowy i uruchomienia wytwórni. O zdjęciu zabezpieczeń urzędowych zarząd wytwórni obowiązany jest sporządzić protokół przy udziale i za podpisem 2-ch świadków i przesłać go do urzędu skarbowego.

Ważenie i magazynowanie kwasu węglowego.

§ 26. 1) Wyrobiony kwas węglowy podlega zważeniu.

2) Napełnianie naczyń (butli stalowych) kwasem węglowym powinno się odbywać tylko w pomieszczeniu na ten cel przeznaczonem.

§ 27. 1) Dane dotyczące butli napełnionych kwasem węglowym zapisuje się na przychód do księgi ważenia kwasu węglowego (wzór Nr. 1), poczem butle powinny być złożone do magazynu.

2) Jeżeli po napełnieniu kwasem węglowym butla okaże się nie dość szczelna, wówczas przed wpisaniem na przychód do księgi ważenia kwasu węglowego może ona być opróżniona przez wypuszczenie kwasu do zbiornika fabrycznego pod nadzorem urzędnika skarbowego, dozorującego wytwórnię.

3) Kwas węglowy zważony i zapisany do księgi ważenia powinien być zapisany również do księgi podatku od kwasu węglowego, a mianowicie: zważony w godzinach 8—20 najpóźniej do godz 21, zaś zważony w godzinach 20—8 najpóźniej do godziny 9.

§ 28. 1) W magazynie butle z kwasem węglowym powinny być ustawione albo ułożone partjami według pojemności butli, tak oby sprawdzenie zapasów nie nastręczało trudności.

2) W magazynie wytwórni nie wolno przechowywać próżnych butli.

§ 29. W magazynie powinna być umieszczona tablica, na której przedsiębiorca obowiązany jest wykazywać szczegółowe zestawienie każdorazowego stanu zapasów kwasu węglowego w magazynie.

Wywóz kwasu węglowego z wytwórni do wolnego obrotu.

§ 30. Kwas węglowy może być wywożony z wytwórni do wolnego obrotu pomiędzy godzinami 7 i 19.

§ 31. Przy przesyłkach kolejowych przedsiębiorstwo wytwórni obowiązane jest podawać na obu egzemplarzach kolejowego listu przewozowego numery butli stalowych i wagę kwasu węglowego.

§ 32. 1) Na każdą przesyłkę kwasu węglowego, wywożoną z wytwórni do wolnego obrotu inną drogą, przedsiębiorstwo obowiązane jest wystawić spis wywozowy w 2 egzemplarzach według wzoru Nr. 6.

2) Zeszyty blankietów spisów wywozowych powinny być oparafowane przez urząd skarbowy. Każde dwie kolejne karty zeszytu otrzymują ten sam numer kolejny.

3) Jeden wypełniony egzemplarz spisu pozostaje w zeszycie przechowywanym w wytwórni, drugi zaś towarzyszy przesyłce i powinien być na każde żądanie okazywany urzędnikom skarbowym, którzy zaznaczają na nim kontrolę i jej wynik.

4) O ile przedsiębiorca wytwórni zamierza wypełniać spisy wywozowe pismem maszynowem, poszczególne karty zeszytu mogą być dziurkowane (perforowane) celem możności odłączenia obydwóch kart spisu.

§ 33. 1) Przed wydaniem do wolnego obrotu przedsiębiorca obowiązany jest wpisać kwas węglowy na rozchód w księdze ważenia kwasu węglowego.

2) Kwas węglowy wydany do wolnego obrotu w ciągu danego dnia powinien być wpisany na rozchód w księdze podatku od kwasu węglowego tego samego dnia.

Sprawdzanie zapasów.

§ 34. 1) Przechowywane w wytwórni zapasy kwasu węglowego podlegają sprawdzaniu przez władze skarbowe.

2) Sprawdzenie zapasów uskutecznia się przez: a) sprawdzenie zawartości kwasu węglowego w niektórych butlach; b) obliczenie ogólnej wagi kwasu węglowego na podstawie ilości znajdujących się w magazynie butli stalowych z kwasem węglowym i ich pojemności; c) porównanie rzeczywistych zapasów kwasu węglowego z pozostałością książkową.

3) O sprawdzeniu zapasów oraz o wyniku czynności rewizyjnych czyni się wpis w księdze podatku od kwasu węglowego przez całą jej szerokość. Przedsiębiorca wytwórni lub jego zastępca, o ile jest obecny przy rewizji, podpisuje wpis rewizyjny w księdze podatku od kwasu węglowego i ewentualnie zaznacza przytem swoje uwagi co do treści wpisu.

Nadwyżki i ubytki.

§ 35. 1) Jeżeli przy rewizji rzeczywisty zapas kwasu węglowego okaże się większy od tego, jaki powinien się znajdować według ksiąg, całą stwierdzoną nadwyżkę należy zapisać na przychód w księgach obrachunkowych.

2) Ujawnione przy rewizji ubytki podlegają opodatkowaniu. Stwierdzone ubytki należy zapisać na rozchód w księgach obrachunkowych. O stwierdzeniu ubytku kwasu węglowego, należy bezzwłocznie zawiadomić urząd skarbowy, przesyłając mu odpis zapisu uskutecznionego przy rewizji w księdze podatku od kwasu węglowego.

3) Urząd skarbowy wydaje orzeczenie, nakładające na przedsiębiorstwo obowiązek uiszczenia podatku od ubytków kwasu węglowego w ciągu 14 dni od daty doręczenia orzeczenia.

§ 36. 1) Jeżeli kwas węglowy podlegający podatkowi, a przechowywany w magazynie wytwórni albo wywożony zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska, ulegnie zniszczeniu, przedsiębiorca wytwórni może być zwolniony od zapłaty podatku od takiego kwasu węglowego, o ile o zniszczeniu zostanie zawiadomiony rejon kontroli skarbowej najpóźniej w ciągu 24 godzin po zajściu wypadku zniszczenia, bądź też w razie przewozów ,w ciągu 24 godzin po otrzymaniu przez przedsiębiorcę wiadomości o wypadku.

2) Urzędnik rejonu przystąpi natychmiast do sprawdzenia otrzymanego doniesienia, a wyniki dochodzeń zostaną złożone w drodze służbowej izbie skarbowej do decyzji.

Księgi obrachunkowe i dokumenty.

§ 37. Przedsiębiorca wytwórni obowiązany jest prowadzić: 1) księgę ważenia kwasu węglowego (wzór Nr. 1), 2) księgę podatku od kwasu węglowego (wzór Nr. 2), 3) księgę kredytów (wzór Nr. 3), 4) księgę zwrotów kwasu węglowego do wytwórni (wzór Nr. 4), 5) zeszyty świadectw przewozowych i spisów wywozowych (wzory Nr. 5 i 6).

§ 38. 1) Wpisów do ksiąg należy dokonywać wyraźnie atramentem; nie mogą one zawierać podskrobań i zamazań, a wszelkie poprawki powinny być dokładnie uwidocznione i w przepisowy sposób uskutecznione.

2) Wpisy na każdej stronicy powinny być podsumowane i dodane do poprzedniego przeniesienia.

3) W końcu miesiąca sporządza przedsiębiorca obrachunek miesięczny i przesyła odpis ksiąg podatku od kwasu węglowego (wzór Nr. 2) za ubiegły miesiąc izbie skarbowej najpóźniej do 5 dnia następnego miesiąca. Odpis powinien być podpisany przez przedsiębiorcę wytwórni i poświadczony przez urzędnika kontroli skarbowej dozorującego wytwórnię.

§ 39. Dokumenty służące za podstawę wpisów do ksiąg (protokóły, wtórniki kolejowych listów przewozowych, spisy wywozowe, pokwitowania kasowe, odcinki blankietów nadawczych P. K. O. i t. p.) powinny być trwale umieszczone w teczkach i znajdować się przy księgach wytwórni, a na żądanie kontrolujących urzędników skarbowych powinny być im przedkładane do wglądu i rewizji

§ 40. W końcu roku obrachunkowego (31 grudnia) przedsiębiorca wytwórni obowiązany jest zamknąć księgi obrachunkowe, a pozostałości przenieść do nowych ksiąg, których otwarcie (przeniesienie) zaświadcza kierownik rejonu kontroli skarbowej.

§ 41. Druk ksiąg, blankietów spisów wywozowych i świadectw przewozowych sporządza przedsiębiorca wytwórni swoim kosztem i staraniem i nie później niż dnia 1 listopada składa urzędowi skarbowemu do oparafowania.

§ 42. 1) Księgi i dokumenty, przewidziane w rozporządzeniu niniejszem, obowiązany jest przedsiębiorca wytwórni przechowywać w ciągu 5 lat.

2) W razie likwidacji przedsiębiorstwa przed upływem terminu wskazanego w ust. 1, księgi wraz z dokumentami powinny być przesłane do urzędu skarbowego najpóźniej w ciągu 14 dni po wyczerpaniu zapasów kwasu węglowego w wytwórni.

Zwrot kwasu węglowego do wytwórni.

§ 43. 1) Kwas węglowy wydany z wytwórni do rozwózkowej sprzedaży może być zwrócony do wytwórni.

2) Ilości kwasu węglowego zwróconego do wytwórni, jako pozostałe z rozwózkowej sprzedaży, mają być uwidocznione w spisie wywozowym, który towarzyszył przesyłce.

§ 44. Kwas węglowy zwrócony do wytwórni nie może być złożony do ogólnego magazynu kwasu węglowego, lecz powinien być przechowywany osobno po zapisaniu do księgi zwrotów kwasu węglowego do wytwórni.

§ 45. Powrotny przywóz kwasu węglowego do wytwórni nie daje przedsiębiorcy prawa do zwrotu podatku, ani nie wstrzymuje biegu kredytu podatkowego ewentualnie wykorzystanego przy wywozie takiego kwasu węglowego z wytwórni.

§ 46. Przy powtórnym wywozie z wytwórni zwróconego kwasu węglowego należy zapisać go na rozchód w księdze zwrotów. W tym przypadku należy wystawić na przesyłkę spis wywozowy opatrzony napisem: «Powtórny wywóz».

Zastępca przedsiębiorcy i pracownicy wytwórni.

§ 47. 1) O ustanowieniu zastępcy przedsiębiorca wytwórni obowiązany jest zawiadomić urząd skarbowy.

2) Ustanowienie zastępcy przedsiębiorcy wytwórni jest konieczne wówczas, gdy przedsiębiorstwo należy do osoby prawnej lub takiej osoby fizycznej, która z jakichkolwiek powodów nie może wypełniać osobiście lub nie wypełnia obowiązków, wynikających z przepisów ustawy o opodatkowaniu kwasu węglowego oraz z przepisów niniejszego rozporządzenia.

3) Zawiadomienie o ustanowieniu zastępcy powinien poza przedsiębiorcą podpisać także i zastępca na dowód, że zastępstwo przyjmuje.

§ 48. Władzą właściwą do zażądania od przedsiębiorstwa wytwórni ustanowienia zastępcy przedsiębiorcy (art. 12 ust. 5) jest urząd skarbowy.

§ 49. 1) Orzeczenie o usunięciu pracownika wytwórni, który popełnił nadużycie na szkodę Skarbu Państwa lub w popełnieniu takiego nadużycia współdziałał (art. 12 ust. 4), jak również zarządzenie w sprawie wstrzymania ruchu wytwórni wskutek nieustanowienia zastępcy lub nieusunięcia pracownika (art. 12 ust. 5) wydaje urząd skarbowy.

2) Po zastosowaniu się przedsiębiorcy do żądania władzy skarbowej (ust. 1) urząd skarbowy obowiązany jest niezwłocznie zezwolić na wznowienie ruchu wytwórni.

Przepisy przejściowe.

a) Zgłoszenie i sprawdzenie istniejących wytwórni.

§ 50. 1) Przedsiębiorcy wytwórni obowiązani są zgłosić urzędowi skarbowemu zapasy kwasu węglowego posiadanego w wytwórni w dniu wejścia w życie ustawy o opodatkowaniu kwasu węglowego w ciągu 3 dni od tej daty.

2) Przedsiębiorcy istniejących wytwórni, które były w ruchu przed dniem wejścia w życie ustawy o opodatkowaniu kwasu węglowego, obowiązani są zgłosić je w ciągu 3-ch dni od powyższej daty i złożyć w ciągu 30 dni od tej daty urzędowi skarbowemu załączniki wymienione w § 16, w dwóch egzemplarzach.

3) Wytwórnie wymienione w ust. 2 podlegają sprawdzeniu (weryfikacji) w trybie określonym w §§ 17, 18, 20 i 21, o ile wyrabiają albo zamierzają wyrabiać kwas węglowy.

4) Sprawdzenie wytwórni wymienionych w ust. 2 nie powoduje przerwy w ich ruchu, o ile przedsiębiorcy wykonają w oznaczonym terminie zmiany i uzupełnienia w urządzeniach tych wytwórni, określone przez izbę skarbową.

b) Opodatkowanie zapasów kwasu węglowego poza wytwórniami.

§ 51. Kto w dniu 31 marca 1935 r. posiada kwas węglowy bądź na składach poza magazynami wytwórni, bądź w miejscach sprzedaży, bądź w przedsiębiorstwach używających kwasu węglowego do produkcji przemysłowej(wytwórnie wody sodowej, lemoniad, browary, restauracje i t. p.), w ilościach przewyższających 10 kg, obowiązany jest zgłosić całą posiadaną ilość kwasu węglowego w ciągu 10 dni od powyższej daty rejonowi kontroli skarbowej, pisemnie w dwóch egzemplarzach, podając:

1) swoje imię i nazwisko lub firmę,

2) ilość posiadanego kwasu węglowego i

3) dokładne miejsce przechowania zgłoszonego kwasu węglowego.

§ 52. 1) Kontrola skarbowa wciągnie wniesione zgłoszenie do założonego na ten cel wykazu, opatrzy je numerem pozycji, o ile możności sprawdzi, czy treść zgłoszenia odpowiada rzeczywistości, obliczy przypadającą należność podatkową, wypisze na obu egzemplarzach zgłoszenia kwotę podatku i kasę skarbową, w której należy zapłacić podatek od kwasu węglowego, poczem zwróci jeden egzemplarz zgłoszenia osobie, która je złożyła, a drugi dołączy do swego wykazu.

2) Podatek od zapasów kwasu węglowego (§ 51) powinien być uiszczony do dnia 20 kwietnia 1935 r.

§ 53. Kontrola skarbowa, w miarę możności, nie czekając na zgłoszenia (§ 50 ust. 1 i § 51) ustali i spisze bezzwłocznie zapasy kwasu węglowego, podlegające opodatkowaniu i dopilnuje terminowego uiszczenia podatku od tych zapasów.

§ 54. Kwas węglowy, znajdujący się w transporcie w dniu 31 marca 1935 r., obowiązany jest zgłosić odbiorca do opodatkowania w sposób określony w §§ 51 i 52 w ciągu 5 dni po nadejściu przesyłki na miejsce przeznaczenia, o ile posiadany zapas wraz z ilością otrzymaną z transportu przekracza 10 kg.

§ 55. 1) Kontrola skarbowa przedstawi wykazy i zgłoszenia do dnia 15 maja 1935 r. urzędowi skarbowemu wraz z uwagami co do zapłaty podatku, a ten przedstawi je wraz ze swemi wykazami izbie skarbowej do dnia 1 czerwca 1935 r.

2) Izby skarbowe przedstawią Ministerstwu Skarbu do 15 czerwca 1935 r. sumaryczne wykazy kwasu węglowego zgłoszonego do opodatkowania (§ 51 i 54) oraz kwot należnego i zapłaconego podatku.

Przepis końcowy.

§ 56. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Dodatek 11.

PRZEPISY O OPODATKOWANIU CUKRU.

A) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 września 1927 r. (Dz. U. 81 poz. 760) o opodatkowaniu cukru

ze zmianami zawartymi w ustawie z 27/2 1931 Dz. U. 23 poz. 136, w rozporządzeniu Prez. z 23/8 1932 Dz. U. 74 poz. 665 i z 28/12 1934 Dz. U. 110 poz. 976 (art. 38) oraz w dekrecie Prez. z 27/11 1935 Dz. U. 86 poz. 531.

Rozdział I.
Postanowienia ogólne.

Przedmiot i wysokość podatku.

Art. 1. Podatkowi spożywczemu od cukru podlega wszelki cukier buraczany i trzcinowy lub cukier o tym samym składzie chemicznym, wyrobiony na obszarze Państwa Polskiego, tudzież cukier sprowadzony z zagranicy i z wolnego miasta Gdańska.

Przez cukier buraczany rozumie się cukier, otrzymany z buraków w stanie stałym lub płynnym wraz z sokami buraczanemi, z syropem i odpadkami z wyjątkiem melasy. Cukier powyższy podlega opodatkowaniu, chociażby przy jego wyrobie użyto pozostałości z poprzedniej fabrykacji lub innych materiałów, zawierających cukier.

Melasą w rozumieniu niniejszego rozporządzenia jest odciek cukrowy o współczynniku czystości do 65% włącznie, którego zawartość określa się po strąceniu rafinozy metodą inwersyjną.

Art. 2. Podatek spożywczy wynosi:

1) 37 zł. od 100 kg wagi netto cukru z kontyngentu wyznaczonego cukrowniom na sprzedaż w kraju;

2) 125 zł. od 100 kg wagi netto cukru, wprowadzonego do wolnego obrotu poza ilością określoną kontyngentem .

Do podatku spożywczego od cukru w głowach, kostkach i kawałkach pobiera się dodatek w wysokości 3,50 zł. od 100 kg. Do tego dodatku stosuje się przepisy rozporządzenia niniejszego, dotyczące podatku spożywczego od cukru. W księgach kontroli przedsiębiorcy cukrowni obowiązani są wykazywać osobno cukier w głowach, kostkach i kawałkach, osobno zaś wszelki inny cukier.

Do podatku spożywczego od cukru (ust. 1) i do dodatku do podatku od cukru w głowach, kostkach i kawałkach (ust. 2) nie będzie pobierany 10% dodatek do podatków pośrednich.

Podatek spożywczy od cukru w głowach, kostkach i kawałkach, opakowanego w drobne paczki papierowe, pobiera się od wagi brutto łącznie z papierem i sznurem.

Art. 3. Cukrownie, czynne na obszarze Rzeczypospolitej, uiszczają oprócz podatku spożywczego opłatę specjalną (opłatę patentową) od każdej tonny wy-

produkowanego buraczanego cukru białego lub surowego, nadto zaś taką samą opłatę od każdej tonny wyrobionej rafinady.

Przez cukier surowy rozumie się cukier pierwszego lub drugiego rzutu, przeliczony na cukier biały w stosunku 88% względnie 70%.

Art. 4. Wysokość opłaty specjalnej (patentowej), wskazanej w art. 3, wynosi 0,40 złotych od każdej wyprodukowanej względnie rozpoczętej tonny cukru białego lub surowego oraz taką samą kwotę od każdej wyprodukowanej względnie rozpoczętej tonny rafinady.

Opłatę powyższą pobiera się w ten sposób, iż przed rozpoczęciem kampanji każda cukrownia obowiązana jest uiścić zgóry kwotę złotych czterystu od pierwszego wyprodukowanego tysiąca tonn cukru surowego lub białego oraz taką samą kwotę od pierwszego wyprodukowanego tysiąca tonn rafinady, następnie zaś uiszczać zgóry po złotych czterdzieści od każdych dalszych stu tonn wskazanych produktów.

Kwoty, wpłacone tytułem opłaty specjalnej, nie podlegają zwrotowi ani zaliczeniu na okres następny nietylko w razie wyprodukowania cukru w mniejszej ilości od tej, za którą uiszczono podatek, ale nawet w wypadku, o ileby odnośna cukrownia z jakichkolwiek względów wogóle nie została uruchomiona podczas bieżącej kampanji.

Zwolnienie od podatku, ulgi podatkowe i zwrot podatku.

Art. 5. Nie podlega opłacie podatku spożywczego:

1) Cukier, wywieziony zagranicę lub na obszar wolnego miasta Gdańska zarówno w stanie surowym, jak i w przetworach cukrowych;

2) cukier, przeznaczony dla przemysłu, nie produkującego środków spożywczych;

3) cukier w stanie denaturowanym, przeznaczony do karmienia bydła i pszczół;

4) próbki cukru, nie przekraczające wagi stu gramów.

Minister Skarbu wyda w drodze rozporządzenia szczegółowe przepisy, określające warunki stosowania postanowień niniejszego artykułu.

Władza skarbowa drugiej instancji uprawniona jest do zwalniania od podatku w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu i na warunkach przez siebie ustanowionych cukru, przeznaczonego do produkcji przemysłowej środków spożywczych, podlegających z mocy innych przepisów prawnych podatkom spożywczym (ostatni ustęp art. nin. w brzmieniu Dz. U. poz. 665/32 i art. 38 Dz. U. poz. 976/34).

Art. 6. Podatek spożywczy, uiszczony od cukru, użytego następnie do wyrobu przetworów cukrowych, wywiezionych zagranicę lub na obszar wolnego miasta Gdańska, winien być zwrócony osobie lub przedsiębiorstwu, na których rachunek uskutecznia się wywóz rzeczonych produktów.

Szczegółowe postanowienia, określające warunki stosowania niniejszego przepisu, wyda Minister Skarbu w drodze rozporządzenia wykonawczego.

Art. 7. W razie niemożności przerobienia w cukrowni znajdujących się w niej produktów, niewykończonych z przyczyn od producenta niezależnych, w szczególności z powodu pożaru, zepsucia maszyn i aparatów oraz likwidacji fabryki, Minister Skarbu może zezwolić na wypuszczenie tych produktów do wolnego obrotu za opłatą podatku, obliczonego od rzeczywistej zawartości w nich cukru, stwierdzonej w drodze analizy.

Minister Skarbu może również i w innych wypadkach zezwalać na wywożenie z cukrowni produktów niewykończonych za opłatą podatku w wysokości, ustalonej w sposób, wskazany w ustępie poprzednim niniejszego artykułu.

Osoby obowiązane do uiszczenia podatku i powstanie obowiązku podatkowego.

Art. 8. Do uiszczenia podatku spożywczego obowiązana jest osoba, wprowadzająca cukier do wolnego obrotu.

Przy sprowadzaniu cukru z zagranicy do uiszczenia podatku obowiązana jest osoba, na której rachunek dokonywa się odprawa celna, przy sprowadzaniu

zaś cukru z wolnego miasta Gdańska obowiązek powyższy ciąży na osobie, dla której, według dowodów przekazowych, przeznaczona została przesyłka.

Art. 9. Należność, przypadająca z tytułu podatku spożywczego, powstaje z chwilą wprowadzenia cukru do wolnego obrotu.

Rzeczowa odpowiedzialność za podatek.

Art. 10. Należność, przypadająca z tytułu podatku spożywczego, ulega zaspokojeniu z opodatkowanego cukru z pierwszeństwem przed wszystkiemi innemi przywilejami i obciążeniami i może być wyegzekwowana z powyższego cukru bez względu na jakiekolwiek prawa osób trzecich.

Płatność podatku.

Art. 11. Podatek spożywczy winien być uiszczony w chwili wprowadzenia cukru do wolnego obrotu.

W wypadkach, zasługujących na uwzględnienie, podatek spożywczy, przypadający od cukru wywożonego z cukrowni lub wolnych składów (art. 17), może być zakredytowany na warunkach, ustalonych przez Ministra Skarbu, przyczem odroczenie terminu płatności może nastąpić najwyżej do dnia piętnastego miesiąca szóstego, następującego po tym miesiącu, w którym cukier wywieziono z cukrowni lub wolnego składu.

Kredytowanie podatku od cukru, przywożonego z zagranicy lub wolnego miasta Gdańska, jest niedopuszczalne.

Art. 12. Nieuiszczenie w terminie zakredytowanego podatku powoduje natychmiastową wymagalność całkowitej zaległości, którą ściąga się wraz z odsetkami w stosunku dwóch od sta miesięcznie, obliczonemi od daty płatności podatku, przyczem każdy rozpoczęty miesiąc liczy się za cały.

Ściągnięcie nieuiszczonego podatku uskutecznia się w trybie administracyjnego postępowania przymusowego przedewszystkiem przez zajęcie i sprzedaż znajdującego się w fabryce cukru gotowego bez względu na jakiekolwiek prawa osób trzecich, następnie zaś przez zrealizowanie złożonego zabezpieczenia oraz pozostałego majątku podatnika, przyczem podatnik może być, stosownie do uznania właściwych władz skarbowych, pozbawiony całkowicie lub na oznaczony okres czasu prawa korzystania z kredytu.

W wypadku zakredytowania podatku przystąpienie do egzekucji przymusowej może nastąpić dopiero po upływie dni czternastu od wyznaczonego terminu płatności.

Przedawnienie.

Art. 13. Prawo żądania zwrotu podatku, nienależnie pobranego, przedawnia się w ciągu roku, licząc od dnia uiszczenia.

Prawo żądania należnego Państwu podatku bez względu na to, czy jego wymiar został dokonany, czy przez zatajenie wstrzymany, przedawnia się w ciągu dziesięciu lat, licząc od dnia powstania obowiązku podatkowego. Przedawnienie prawa żądania zapłaty podatku przerywa każdy urzędowy krok, podjęty przez właściwą władzę w celu ściągnięcia należności podatku, wymierzonego lub zatajonego.

Art. 14. Wymiar i orzekanie o należności i wysokości podatku od cukru należy do kompetencji właściwych władz skarbowych.

Rozdział II.

Postanowienia dotyczące zabezpieczenia poboru podatku od cukru.

Art. 15. Do cukrowni w rozumieniu niniejszego rozporządzenia należą wszelkie zabudowania, w których odbywa się wyrób lub rafinowanie cukru, oraz pomieszczenia, służące do przechowywania cukru nieopodatkowanego.

W skład cukrowni w rozumieniu niniejszego rozporządzenia wchodzą nadto wszelkie miejsca i lokale, połączone bezpośrednio z pomieszczeniami, o których

mowa w ustępie poprzednim, z wyjątkiem biur cukrowni i prywatnych mieszkań urzędników.

Art. 16. Cukrownie winny być urządzone w sposób, umożliwiający władzom skarbowym wykonywanie kontroli nad całkowitym przebiegiem produkcji cukru, ilością i rodzajem wyprodukowanych wyrobów, ważeniem takowych i wydawaniem ich z cukrowni.

Szczegółowe w tym względzie postanowienia, jak również przepisy, zmierzające do uniemożliwienia potajemnego usuwania nieopodatkowanych zapasów cukru z cukrowni i wolnych składów, wyda Minister Skarbu w drodze rozporządzenia wykonawczego.

Art. 17. Wolnym składem w rozumieniu niniejszego rozporządzenia są wszelkie magazyny, znajdujące się poza obrębem cukrowni, w których na mocy specjalnego zezwolenia władzy skarbowej mogą być przechowywane nieopodatkowane zapasy cukru przed wprowadzeniem ich do wolnego obrotu lub wywiezieniem poza granice Rzeczypospolitej Polskiej.

Szczegółowe postanowienia, dotyczące powyższych składów, a w szczególności sposobu wykonywania nad niemi kontroli, wyda Minister Skarbu w drodze rozporządzenia wykonawczego.

Opisy i plany cukrowni oraz jej urządzeń.

Art. 18. Przedsiębiorca, zamierzający przystąpić do wyrobu cukru w nowozbudowanej lub czynnej poprzednio cukrowni, obowiązany jest na cztery tygodnie przed rozpoczęciem produkcji złożyć w dwóch egzemplarzach właściwemu urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów szczegółowy opis wszystkich budynków i pomieszczeń, wchodzących w skład cukrowni, oraz opis ich technicznego urządzenia. Opis ten zawierać powinien dane co do przeznaczenia każdego z oddziałów cukrowni oraz wyszczególnienie znajdujących się w niej maszyn, aparatów i przyrządów.

Do opisu należy dołączyć:

1) plan sytuacyjny cukrowni z uwidocznieniem przynależnych do niej budynków i pomieszczeń;

2) plan budynków, w których odbywać się będzie wyrób cukru, z oznaczeniem oddzielnie dla każdego piętra rozkładu wszystkich oddziałów cukrowni i znajdujących się w nich aparatów, maszyn, naczyń oraz przyrządów ze specjalnem uwzględnieniem pomieszczeń, podlegających urzędowemu zamknięciu (art. 22);

3) wykaz wszystkich naczyń, przeznaczonych do przechowywania wyrobów cukrowych i melasy, z podaniem ich kształtów oraz wymiarów geometrycznych i objętości w hektolitrach.

Art. 19. Po otrzymaniu opisu i planów, o których mowa w artykule poprzednim, urząd skarbowy akcyz i monopolów zarządzi w obecności przedsiębiorcy lub jego przedstawiciela sprawdzenie, czy urządzenie cukrowni odpowiada postanowieniom, przewidzianym w art. 16 niniejszego rozporządzenia, i wydanym na jego podstawie przepisom wykonawczym oraz, czy przedłożony opis i plany zgodne są z rzeczywistym stanem rzeczy.

Przy uskutecznianiu powyższych czynności winien przedsiębiorca udzielać organom władz skarbowych wszelkich wymaganych wyjaśnień, oraz dostarczać potrzebnych przyrządów i odpowiedniej pomocy przy sprawdzaniu wymiarów naczyń.

Sporządzony w dwóch egzemplarzach przez organa władz skarbowych protokół z dokonania wskazanych czynności, po uprzedniem podpisaniu go przez przedsiębiorcę lub jego przedstawiciela, winien być przedłożony wraz z opisem i planami do zatwierdzenia właściwej władzy skarbowej drugiej instancji.

Po dokonanem zatwierdzeniu jeden egzemplarz protokółu wraz z opisem i planami należy skierować do właściwego urzędu skarbowego akcyz i monopolów, drugi zaś winien znajdować się w cukrowni w miejscu, dostępnem w każdej chwili dla organów władzy skarbowej, wykonywających nadzór nad przebiegiem produkcji.

Art. 20. Wszelkie zmiany w stwierdzonym w sposób, przewidziany w artykule poprzednim, stanie urządzeń cukrowni mogą być uskuteczniane wyłącznie

przed rozpoczęciem dalszych okresów fabrykacyjnych po uprzedniem przedłożeniu właściwemu urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów najpóźniej na dni czternaście przed przystąpieniem do wyrobu cukru szczegółowego opisu tych zmian, a w razie potrzeby — dokładnego opisu całej cukrowni i planów, przewidzianych w art. 18 niniejszego rozporządzenia.

W wypadkach wyjątkowych wolno jest, po uprzedniem uzyskaniu zezwolenia urzędu skarbowego akcyz i monopolów, uskutecznić zmiany w urządzeniu cukrowni w czasie trwania okresu fabrykacyjnego.

Art. 21. Za okres fabrykacyjny w rozumieniu niniejszego rozporządzenia uważa się czas od 1 września jednego roku do 31 sierpnia roku następnego.

Art. 22. Zmiany w urządzeniach cukrowni, znajdujących się w obrębie pomieszczeń, podlegających urzędowemu zamknięciu, mogą być wprowadzone tylko po uprzedniem uzyskaniu zezwolenia właściwego urzędu skarbowego akcyz i monopolów.

Minister Skarbu ustali w drodze rozporządzenia wykonawczego, czy i w jakich wypadkach poszczególne pomieszczenia cukrowni winny podlegać urzędowemu zamknięciu, oraz wyda specjalne przepisy, dotyczące wykonywania kontroli nad wskazanemi pomieszczeniami.

Zgłoszenie o rozpoczęciu wyrobu cukru.

Art. 23. Przedsiębiorca, zamierzający przystąpić do wyrobu cukru, obowiązany jest oprócz opisu i planów, o których mowa w art. 18 niniejszego rozporządzenia, najpóźniej na cztery tygodnie przed rozpoczęciem produkcji przedłożyć właściwemu urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów pełny wyciąg z rejestru handlowego firmy, na której rachunek prowadzona będzie cukrownia, oraz podać do wiadomości tegoż urzędu imię, nazwisko i miejsce zamieszkania kierownika cukrowni i jego zastępcy, odpowiedzialnych wobec władz skarbowych za przestrzeganie postanowień niniejszego rozporządzenia oraz wydanych na jego podstawie przepisów wykonawczych.

Wszystkie zgłoszenia, podania i inne dokumenty, przeznaczone dla organów władz skarbowych, wykonywujących nadzór nad produkcją cukru, a także wszelkie księgi fabrykacyjne, prowadzone dla użytku władz skarbowych, mogą być podpisywane wyłącznie przez kierownika cukrowni lub jego zastępcę.

O wszelkich zmianach, podlegających ujawnieniu w rejestrze handlowym firmy, oraz o zmianach na stanowisku kierownika cukrowni lub jego zastępcy należy zawiadomić właściwy urząd skarbowy akcyz i monopolów najpóźniej w ciągu trzech dni od daty dokonanej zmiany.

Art. 24. Najpóźniej na trzy dni przed rozpoczęciem wyrobu cukru w bieżącym okresie fabrykacyjnym kierownik cukrowni lub jego zastępca obowiązany jest podać do wiadomości urzędu skarbowego akcyz i monopolów:

1) datę przystąpienia do produkcji względnie rafinowania cukru;
2) projektowaną ilość dziennego wyrobu;
3) terminy i godziny, w ciągu których odbywać się będzie ważenie cukru względnie rafinady.

Niezależnie od powyższego należy donosić bezzwłocznie urzędowi akcyz i monopolów:

1) o wszelkich przerwach w wyrobie cukru, trwających dłużej niż trzy doby, oraz o wznowieniu robót po zakończeniu odnośnej przerwy;
2) o ukończeniu przerobu cukru i rafinady w bieżącym okresie fabrykacyjnym oraz
3) o zakończeniu ważenia powyższych produktów.

Art. 25. Odpisy wszelkich zgłoszeń i zawiadomień, składanych władzom skarbowym w myśl postanowień niniejszego rozporządzenia i wydanych na jego podstawie przepisów wykonawczych, winny być przechowywane w cukrowni i przedkładane na każde żądanie organom władz skarbowych, wykonywającym kontrolę nad produkcją cukru.

Art. 26. Przystąpienie do wyrobu cukru w nowozbudowanej lub czynnej poprzednio cukrowni może nastąpić dopiero po uskutecznieniu w przepisanych

terminach zgłoszeń i zawiadomień, przewidzianych w art. 18, 23 i 24, oraz po zatwierdzeniu w myśl art. 19 ust. 3 niniejszego rozporządzenia protokółu sprawdzenia wraz z opisem i planami przez władzę skarbową drugiej instancji.

Kontrola skarbowa.

Art. 27. W czasie trwania wyrobu cukru i rafinady pozostaje każda cukrownia pod stałym nadzorem skarbowym.

Po ukończeniu wyrobu nadzór dotyczyć będzie wyłącznie pomieszczeń, przeznaczonych do przechowywania produktów niewykończonych, oraz cukru gotowego, niewywiezionego poza obręb cukrowni.

Art. 28. Organom władz skarbowych, powołanym do wykonywania kontroli nad produkcją, służy wolny dostęp o każdej porze dnia i nocy do wszelkich budynków i pomieszczeń, wchodzących w skład cukrowni oraz wolnego składu, do innych natomiast lokali fabrycznych tylko w czasie godzin pracy.

Podczas wykonywania czynności nadzorczych uprawnione są organa władz skarbowych do przeglądania i sprawdzania wszystkich książek fabrykacyjnych i technicznych, prowadzonych dla kontroli wyrobu cukru, dokonywania wszelkich analiz buraków i produktów i korzystania w tym celu bezpłatnie z urządzeń laboratorium fabrycznego.

Przy wykonywaniu kontroli nad ruchem osobowym i towarowym z cukrowni nazewnątrz uprawnione są organa władz skarbowych przedsiębrać w każdym czasie potrzebne w tym celu rewizje.

Kierownictwo cukrowni obowiązane jest udzielać organom władz skarbowych wszelkiej pomocy, niezbędnej do wykonywania czynności nadzorczych, przewidzianych w postanowieniach niniejszego rozporządzenia oraz wydanych na jego podstawie przepisach wykonawczych.

Art. 29. Kierownictwo cukrowni obowiązane jest dostarczyć bezpłatnie do użytku organów władz skarbowych, powołanych do wykonywania stałego nadzoru nad działalnością cukrowni, potrzebnych mieszkań z opałem i oświetleniem, położonych w obrębie cukrowni lub w najbliższem jej otoczeniu.

Nadto oddać należy do użytku wskazanych organów władz skarbowych odpowiedni lokal, znajdujący się w obrębie cukrowni i zaopatrzony w niezbędne urządzenia i przybory, potrzebne dla załatwiania czynności kancelaryjnych.

O stosowności pomieszczeń, dostarczonych w wykonaniu postanowień niniejszego artykułu, rozstrzyga właściwa władza skarbowa drugiej instancji z wyłączeniem drogi sądowej.

Art. 30. Podczas pobytu w cukrowni organów władzy skarbowej, delegowanych czasowo do przeprowadzenia czynności rewizyjnych, kierownictwo cukrowni obowiązane jest do bezpłatnego udzielenia odpowiedniego i w miarę potrzeby ogrzanego lokalu z pościelą oraz do dostarczenia za odpowiedniem wynagrodzeniem, którego wysokość w razie sporu oznaczy z wyłączeniem drogi sądowej władza skarbowa drugiej instancji, podwody na przejazd do sąsiedniej cukrowni lub najbliższej stacji kolejowej.

Art. 31. O ile ze względu na urządzenie cukrowni powstaje konieczność powołania do stałego wykonywania nadzoru nad działalnością cukrowni więcej niż dwóch specjalnie w tym celu delegowanych urzędników, kierownictwo cukrowni obowiązane będzie do pokrywania wynikłych z tego powodu kosztów i wydatków.

Szczegółowe postanowienia, dotyczące wykonania niniejszego przepisu, a w szczególności sposobu określenia wysokości wskazanych wydatków oraz kosztów, wyda Minister Skarbu w drodze rozporządzenia wykonawczego.

Ważenie cukru dla celów podatkowych.

Art. 32. Wszelkie wyprodukowane zapasy cukru gotowego oraz rafinady winny być w miarę możności w ciągu dwudziestu czterech godzin po zakończeniu produkcji odważone na wadze legalizowanej i należycie sprawdzonej.

Określenie wagi cukru, wyrobionego w roztworach, a w szczególności syropu lub melasy, może być uskutecznione na podstawie miary i ciężaru gatunkowego lub w drodze analizy. Szczegółowe postanowienia w tym względzie wyda Minister Skarbu w drodze rozporządzenia wykonawczego.

Art. 33. Ważenie i pakowanie cukru odbywać się powinno pod nadzorem przedstawiciela władzy skarbowej w porze dziennej między godziną szóstą rano i dziewiątą wieczorem.

Cukier zważony winien być umieszczony w oddzielnym magazynie, przeznaczonym do przechowywania gotowych i zważonych zapasów cukru, o ile możności bezzwłocznie, w każdym razie nie później, aniżeli przed przystąpieniem w dniu następnym do ważenia dalszych zapasów.

W przypadkach wyjątkowych władze skarbowe drugiej instancji mogą zezwolić na ważenie cukru w godzinach nocnych.

O ile kierownik cukrowni nie zamierza w dniu, wyznaczonym dla ważenia cukru, przystąpić do uskutecznienia powyższej czynności, winien zaznaczyć o tem w księdze, przeznaczonej do zapisywania cukru odważonego, powiadamiając równocześnie o powyższem przedstawiciela władzy skarbowej, pod którego nadzorem odbywa się ważenie gotowych zapasów.

Art. 34. Sposób obliczenia wagi netto lub brutto poszczególnych gatunków wyrobionego cukru i rafinady (art. 2), jak również szczegółowe przepisy, dotyczące opakowania powyższych produktów oraz zapisywania odważonych zapasów do specjalnie w tym celu prowadzonej księgi, ustali Minister Skarbu w drodze rozporządzenia wykonawczego.

Sprawdzanie zapasów cukru.

Art. 35. Znajdujące się w magazynach cukrowni względnie wolnego składu gotowe zapasy cukru odważonego podlegają kontroli organów władzy skarbowej.

Szczegółowe postanowienia, dotyczące sposobu wykonywania powyższej kontroli, w szczególności zaś sprawdzania ilości produktów, znajdujących się w cukrowni i magazynach, z danemi, ujawnionemi w księgach cukrowni lub wolnego składu, wyda Minister Skarbu w drodze rozporządzenia wykonawczego.

Art. 36. W razie stwierdzenia, iż znajdująca się w magazynach ilość cukru, podlegająca opłacie podatku spożywczego, jest mniejsza od ilości, wykazanej w księdze, kierownictwo zaś cukrowni lub wolnego składu nie wykaże, iż brakujące zapasy zostały wywiezione z magazynów w sposób zgodny z obowiązującemi przepisami, względnie uległy zniszczeniu wskutek jakiegokolwiek wypadku, stwierdzonego w drodze protokólarnej przez właściwy urząd skarbowy akcyz i monopolów, ilość powyższą należy bezzwłocznie ujawnić w księgach cukrowni lub wolnego składu i uiścić od niej podatek spożywczy w ciągu trzech dni od daty dokonanego sprawdzenia.

O ile natomiast zostanie stwierdzonem, iż w magazynach znajduje się większa ilość zapasów od wykazanej w księgach cukrowni lub wolnego składu, władza skarbowa zarządzi bezzwłocznie zapisanie do ksiąg stwierdzonej nadwyżki celem należytego opodatkowania takowej przy wprowadzeniu jej do wolnego obrotu.

Art. 37. O ile przed wprowadzeniem do wolnego obrotu cukier, podlegający opłacie podatku spożywczego, ulegnie w magazynach, w wolnym składzie, względnie w drodze do cukrowni lub wolnego składu, zniszczeniu wskutek jakiejkolwiek przyczyny, stwierdzonej protokólarnie przez urząd skarbowy akcyz i monopolów, cukier powyższy skreśla się z ksiąg cukrowni lub wolnego składu.

Skreślenie powyższe może jednak nastąpić tylko w tym przypadku, o ile zdarzenie, które spowodowało zniszczenie cukru, zostało w ciągu dwudziestu czterech godzin od daty ujawnienia podane do wiadomości właściwemu ze względu na miejsce zdarzenia urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów.

Wywóz wyrobów cukrowych.

Art. 38. Wywóz cukru, niezwolnionego od podatku spożywczego, z cukrowni lub wolnego składu może nastąpić w zasadzie tylko po uprzedniem uiszczeniu podatku spożywczego lub jego zakredytowaniu.

Dopuszczalnem jest wywiezienie cukru, niezwolnionego od podatku, bez uprzedniego uiszczenia lub zakredytowania przypadającej z tego tytułu należności:

1) z jednej cukrowni do drugiej lub wolnego składu do cukrowni celem dalszego przerobu;

2) z cukrowni do wolnego składu;
3) z jednego wolnego składu do drugiego.

Szczegółowe postanowienia, dotyczące warunków, które winny być przestrzegane przy wywożeniu oraz transportowaniu cukru, zwolnionego od podatku, oraz cukru, podlegającego opłacie podatku, wywiezionego bez uprzedniego uiszczenia lub zakredytowania przypadającej z tego tytułu należności, wyda Minister Skarbu w drodze rozporządzenia wykonawczego.

Art. 39. Wywóz zapasów cukru z cukrowni lub wolnego składu w każdym razie może nastąpić tylko po uprzedniem powiadomieniu o powyższem przedstawiciela władzy skarbowej, wykonywającej stały nadzór nad działalnością cukrowni lub wolnego składu.

Przedstawiciel władzy skarbowej obowiązany jest przedewszystkiem ustalić, czy, stosownie do postanowień niniejszego rozporządzenia, cukier zgłoszony do wywozu podlega opłacie podatku spożywczego, i w wypadku twierdzącym sprawdzić, czy podatek powyższy został uiszczony, względnie zakredytowany.

W każdym razie wszelkie zapasy cukru, wywożonego z cukrowni lub wolnego składu, winny być uprzednio dokładnie sprawdzone przez przedstawiciela władzy skarbowej na podstawie danych, zawartych w księgach cukrowni lub wolnego składu, zarówno co do liczby, jak i numerów opakowań z cukrem, jako też ogólnej wagi netto i brutto odnośnego transportu.

Szczegółowe postanowienia w tym względzie wyda Minister Skarbu w drodze rozporządzenia wykonawczego.

Art. 40. O ile cukier, po uprzedniem wprowadzeniu go do wolnego obrotu, zostanie następnie zwrócony do tej samej cukrowni celem dalszej przeróbki, należy bezzwłocznie zwrócone zapasy cukru odważyć w obecności przedstawiciela władzy skarbowej, wykonywającej stały nadzór nad działalnością cukrowni, uczynić o powyższem wzmiankę w księgach kontroli i z dokonania wskazanych czynności sporządzić urzędowy protokół.

Po uskutecznieniu formalności, przewidzianych w ustępie poprzednim, należność, uiszczona tytułem podatku spożywczego od powyższych zapasów cukru, winna być na żądanie kierownictwa cukrowni zwrócona, w wypadku zaś zakredytowania takowej podlega bezzwłocznemu skreśleniu.

Art. 41. Wywóz cukru i produktów cukrowych z cukrowni lub wolnego składu, jako też przywóz powyższych wyrobów do cukrowni lub wolnego składu odbywać się może wyłącznie w porze dziennej między godziną szóstą rano a szóstą wieczorem.

W wyjątkowych wypadkach może urząd skarbowy akcyz i monopolów udzielić zezwolenia na uskutecznienie wywozu lub przywozu o innej porze dnia lub nocy.

Księga kontroli.

Art. 42. Kierownictwo cukrowni obowiązane jest prowadzić następujące księgi kontroli:

1) księgę, przeznaczoną do zapisywania cukru odważonego;
2) księgę, przeznaczoną do zapisywania cukru sprowadzonego z innych cukrowni lub wolnych składów;
3) księgę surowej fabrykacji;
4) księgę kontroli kredytów, przyznanych fabryce.

Art. 43. Księgi, wymienione w artykule 42 niniejszego rozporządzenia, winny być przed ich użyciem ponumerowane i poświadczone przez właściwy urząd skarbowy akcyz i monopolów.

Wzory powyższych ksiąg oraz sposób ich prowadzenia ustali Minister Skarbu w drodze rozporządzenia wykonawczego.

W miarę potrzeby władny jest nadto Minister Skarbu zarządzić prowadzenie innych ksiąg, niezbędnych do wykonywania kontroli nad działalnością cukrowni.

Art. 44. Minister Skarbu ustali w drodze rozporządzenia wykonawczego rodzaje i sposób prowadzenia ksiąg, niezbędnych do wykonywania nadzoru nad działalnością wolnych składów.

Rozdział III.

Postanowienia, dotyczące wykonywania kontroli nad hurtowym handlem oraz przerabianiem cukru.

Art. 45. Osoby oraz przedsiębiorstwa, trudniące się hurtowym handlem cukru, względnie przerabianiem tego produktu, muszą posiadać dowody nabycia znajdującego się u nich cukru, w szczególności zaś faktury oraz rachunki, na których winno być uwidocznione pochodzenie cukru oraz numery partyj względnie opakowań.

Dowody powyższe przedstawiać należy na każde żądanie właściwych organów władzy.

Art. 46. Wszystkie zakłady i pomieszczenia, w których odbywa się hurtowy handel lub przemysłowy przerób cukru, podlegają nadzorowi władz skarbowych.

Szczegółowe postanowienia, dotyczące wykonywania powyższego nadzoru, wyda Minister Skarbu w drodze rozporządzenia wykonawczego.

Rozdział IV.

Postanowienia karne.

Art. 47 do 56: uchylone w art. 354 § 1 pkt. b) prawa kar. sk.

Rozdział V.

Postanowienia końcowe.

Art. 57. Na żądanie organów skarbowych, powołanych do wykonywania przepisów niniejszego rozporządzenia, obowiązane są władze i instytucje państwowe oraz samorządowe tudzież zarządy kolei i innych przedsiębiorstw, trudniących się przewozem ładunków, udzielać władzom skarbowym niezbędnej pomocy, przedstawiać potrzebne dokumenty oraz asystować przy spełnianiu przez nie urzędowych czynności.

Szczegółowe postanowienia w tym względzie ustali Minister Skarbu w drodze rozporządzenia wykonawczego, wydanego w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Art. 58. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 59. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z dniem 20 września 1927 r. Jednocześnie tracą moc obowiązującą dotychczasowe przepisy o podatku od cukru z wyjątkiem rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 grudnia 1926 r. w sprawie pobierania w r. 1927 nadzwyczajnego 10% dodatku do podatków bezpośrednich, podatków pośrednich, opłat stemplowych, podatku spadkowego i od darowizn, jako też wpłacanych, względnie przymusowo ściąganych zaległości wyżej wymienionych danin (Dz. U. R. P. Nr. 121, poz. 697), o ile ono dotyczy podatku od cukru.

B) Rozporządzenie Ministra Skarbu

z dnia 17 kwietnia 1928 r. (Dz. U. 61 poz. 564)

w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o opodatkowaniu cukru

ze zmianami, zawartymi w rozp. Min. Sk. z d. 9/2 1932 Dz. U. 12 poz. 76 i z d. 16/4 1935 Dz. U. 33 poz. 237.

do art. 1.

Postanowienia ogólne.

§ 1. Do cukru wyrabianego z buraków i innych roślin zalicza się cukier w stanie stałym lub ciekłym otrzymany w przebiegu bezpośrednich i dalszych

procesów fabrykacyjnych, w szczególności przez rafinowanie cukru surowego, otrzymywanie cukru z cukrzycy, rozpuszczanie lub inwersję.

§ 2. 1) Melasa jest to ciecz lepka i gęsta o smaku nieprzyjemnym, i barwie brunatnej o współczynniku czystości do 65° włącznie.

2) Współczynnik czystości oblicza się, dzieląc 100-krotną liczbę zawartości cukru w odcieku przez sumę składników stałych zawartych w tym odcieku; iloraz daje współczynnik czystości, np. odciek zawiera 50% cukru i 30% niecukrów, czyli razem części stałych 80%; dla zbadania stopnia czystości należy 50 pomnożyć przez 100 = 5.000 i podzielić przez 80 = 62, ten iloraz jest współczynnikiem czystości danego odcieku, który w myśl ustępu 1-go należy uznać za melasę wolną od podatku.

do art. 2.

§ 3. 1) Cukier przywieziony z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska, jako nienależący do kontyngentu, wyznaczanego według ustawy z dnia 22 lipca 1925 r. o uregulowaniu obrotu cukrem na obszarze Rzeczypospolitej (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 630) podlega wyższemu podatkowi, czyli po 75 zł. od 1 q wagi netto.

2) Do opodatkowania przetworów cukrowych oraz wyrobów zawierających cukier, przywożonych z zagranicy przyjmuje się przy odprawie celnej:

a) dla wszelkich cukierków, pomadek, pastylek i drażetek — 80% wagi;

b) dla czekolady, czekoladek, kakao z cukrem, masy kakaowej z cukrem i marcepanów — 60% wagi;

c) dla mleka zgęszczonego i mączki mlecznej z cukrem, mączki Nestl'a, fosfatyny, śmietany i śmietanki z cukrem i t. p. przetworów — 20% wagi;

d) dla łakoci tureckich: rahatłukum, chałwy, wczurczeli i t. p. — 50% wagi;

e) dla ciast cukierniczych — 20%, z dodatkiem czekolady — 40% wagi;

f) dla miąższu, kompotów i soków — 40% wagi;

g) dla marmelady i powideł — 50% wagi;

h) dla konfitur, serków i galaretek owocowych — 70% wagi;

i) dla owoców w cukrze i cykaty z cukrem — 60% wagi;

j) dla miodu sztucznego — 80% wagi;

k) dla proszków i pastylek z cukrem, używanych do wyrobu ciast, wódek i wód — 60% wagi;

l) likiery w stosunku 35% wagi przy ciężarze gatunkowym likieru 1 litr = 1.050 gramów; wszelkie wódki słodzone w stosunku 20% wagi przy ciężarze gatunkowym wódek słodzonych 1 litr = 1 kilogram.

Wagę towaru oblicza się łącznie z wagą bezpośredniego opakowania. W razie sprzeciwu odbiorcy towaru urząd celny pobiera podatek od zawartości cukru wykazanej w drodze analizy stosownie do przepisów celnych.

3) Przepisy ustępu 2-go stosują się również do wyrobów przekazywanych na obszar Rzeczypospolitej z W. M. Gdańska.

Podstawa podatku.

§ 4. 1) Za podstawę do obliczania należnego Skarbowi Państwa podatku od cukru służy waga cukru przeznaczonego do wolnego obrotu. Niegotowe produkty, jak kryształ żółty i brunatny, cukrzyca, zabiał, syropy, odcieki, oprócz melasy, podlegają ważeniu i opodatkowaniu według tych samych zasad co i cukier z wyjątkiem wypadków przewidzianych w art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

2) Za drobne paczki papierowe z cukrem kostkowym poczytuje się paczki ważące najwyżej 5 klg.

§ 5. 1) Jeżeli cukrownie przerabiają oprócz własnego kryształu również kryształ pochodzący z obcych przedsiębiorstw, które go przekazały pod węzłem podatku do przerobu, to podatek od produkcji własnej oblicza się od tej ilości wyrobionej w danym okresie fabrykacyjnym rafinady z własnego kryształu, która przewyższa ilości otrzymanego w tym samym okresie do rafinowania kryształu pod węzłem podatku.

2) Od cukru, przewożonego w celach dalszego przerobu do innej cukrowni, względnie rafinerji, podatek oblicza się od ostatecznie gotowego produktu lub od kryształu oddawanego do wolnego obrotu.

Ubytek afimacyjny, względnie rafinacyjny podatkowi nie podlega.

3) Odciek rafinacyjny podlega przy wydawaniu z rafineriji opodatkowaniu według tych samych zasad, jak i cukier.

do art. 3 i 4.

§ 6. 1) Przed uiszczeniem opłaty patentowej za pierwsze 1000 tonn i uzyskaniem przepisanego patentu nie wolno uruchomić cukrowni, a przy wyrobie ponad 1000 tonn nie wolno produkować cukru przed uiszczeniem zgóry opłaty patentowej za każde 100 tonn cukru.

2) Do obliczania wysokości opłaty patentowej przyjmuje się cukier surowy I-go rzutu w stosunku 88%, a cukier surowy II rzutu w stosunku 70% wagi cukru białego.

3) Można też wznosić tę opłatę za większą ilość cukru zgóry, np. 1500, 2000 i t. d. tonn. Kwoty uiszczone tytułem opłaty patentowej nie podlegają zwrotowi, ani zaliczeniu w kampanii następnej.

do art. 5 i 6.

Zwrot podatku od cukru zawartego w wyrobach cukrowych wywiezionych zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska.

§ 7. Zwraca się podatek od cukru opodatkowanego, użytego do sporządzania wyrobów cukrowych, napojów i pokarmów słodzonych, zawierających co najmniej 10% cukru w stosunku do swojej wagi, wywiezionych zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska. Jeżeli wywożone wyroby zawierają oprócz cukru buraczanego także cukier skrobiowy, powyższą normę zawartości cukru w wyrobach należy przyjmować dla obu cukrów łącznie (w brzmieniu Dz. U. poz. 237/35).

§ 8. 1) Prawo do zwrotu podatku w myśl § 7 przysługuje tylko wytwórcy wymienionych tam wyrobów i to z warunkiem zobowiązania się przezeń pisemnie, że nie będzie używał do tych wyrobów ani miodu, ani innych nieopodatkowanych środków słodzących. (w brzmieniu Dz. U. por. 237/35).

2) W razie niedotrzymania tego warunku wytwórca traci prawo do korzystania ze zwrotu podatku.

3) Zwrot podatku może dotyczyć tylko opodatkowanego cukru, jaki istotnie został zużyty do sporządzania danego wyrobu, a może być w nim ujawniony łącznie z cukrem zinwertowanym, z wyłączeniem jednak cukru, który w ciągu sporządzania danego wyrobu wydzielił się lub zaniknął (w brzemieniu Dz. U. poz. 237/35).

§ 9 uchylony jak Dz. U. poz. 237/35.

§ 10. 1) Zwrot podatku od cukru będzie przyznawany tylko od takich ilości wyrobów, które zawierają łącznie co najmniej 100 klg. cukru, a odnośnie do wódek i likierów odpowiednio do przepisów o magazynowaniu i wywozie tych wyrobów. Przepis ten nie dotyczy próbnych wysyłek.

2) Władza skarbowa II instancji może zezwolić na wyjątki od niniejszego przepisu.

§ 11. 1) Przedsiębiorca, zamierzający korzystać ze zwrotu podatku od cukru, powinien pisemnie zgłosić wywóz zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska wyrobów cukrowych właściwemu rejonowi kontroli skarbowej. W zgłoszeniu należy podać: a) imię, nazwisko i adres przedsiębiorcy, bądź firmę i siedzibę przedsiębiorstwa wysyłającego, b) datę i miejsce, skąd nastąpi wysłanie, oraz kraj, do którego wyroby mają być wysłane, c) urząd celny, przez który ma nastąpić wywóz zagranicę albo — o ile chodzi o wywóz na obszar W. M. Gdańska — urząd celny, do którego ma być przekazana przesyłka, d) ilość i rodzaj opakowań, nazwę i wagę brutto wyrobów, e) ilość i rodzaj wewnętrznych opakowań w przesyłce, f) rodzaj i wagę netto poszczególnych rodzajów wyrobów, g) zawartość cukru buraczanego w poszczególnych rodzajach wyrobów w stosunku do ich wagi

netto oraz 1) ogólną ilość cukru (osobno buraczanego i skrobiowego), zawartego w wyrobach, od którego ma być zwrócony podatek.

2) Zamiast dokładnej ilości cukru, zawartego w poszczególnych rodzajach wyrobów, można wymienić w podaniu jej minimalną wysokość i odpowiednio do tego oznaczyć ogólną ilość cukru w wyrobach.

3) Urzędnik kontroli skarbowej sprawdzi zgodność treści zgłoszenia z rzeczywistością, ewentualnie pobierze próby wyrobów oraz dokona odprawy przesyłki; wynik tych czynności urzędnik stwierdzi na zgłoszeniu (w brzmieniu Dz. U. poz. 237/35).

§ 12. Jeśli w opakowaniu znajdują się wyroby o różnej zawartości cukru, to muszą być oddzielone od siebie w osobnych paczkach.

§ 13. 1) Przy określaniu wagi brutto i netto należy stosować odpowiednio przepisy paragrafu 67.

2) Dla ułatwienia tych czynności urząd skarbowy akcyz i monopolów zezwoli na prośbę przedsiębiorcy na odważanie, pakowanie i urzędowe zamknięcie wyrobów przeznaczonych na wywóz w obecności organu kontroli skarbowej na miejscu w wytwórni (w brzmieniu Dz. U. poz. 76/32).

§ 14. Celem zbadania przesyłki na zawartość cukru pobiera się z niej próbki w obecności wytwórcy lub jego zastępcy prawnego w miejscu odprawy. Badanie próbki odbywa się na koszt wytwórcy w uprawnionej do tego pracowni chemicznej.

§ 15. Jeżeli przedsiębiorca zobowiąże się pisemnie wyrabiać określone rodzaje wyrobów o stale jednakowej zawartości cukru, złoży odpowiednie wzory wyrobów, oraz wynik urzędowego badania tych wyrobów i będzie wywoził tylko wyroby, odpowiadające tym wzorom, natenczas nie będzie podlegała urzędowemu badaniu każda przesyłka co do zawartości cukru, chyba, że przy odprawie powstałyby wątpliwości co do zawartości cukru w wysyłanych wyrobach i zgodności ze złożonemi wzorami. W każdym razie organa władzy skarbowej, dokonywające odprawy wyrobów, będą pobierały od czasu do czasu próbki tych wyrobów celem zbadania zawartości cukru; jeżeli przytem wynik badania będzie niższy więcej niż o 1% od zawartości cukru ustalonej w złożonych wzorach tych wyrobów, koszt badania poniesie przedsiębiorca, w innych przypadkach koszt badania próbki obciąża Skarb Państwa (w brzmieniu Dz. U. poz. 237/35).

§ 16. Wyroby cukrowe, od których ma być zwrócony podatek, muszą być odprawiane przy współudziale urzędnika kontroli skarbowej, pod urzędowem zamknięciem i z zachowaniem przepisów § 75—79.

§ 17. Wyniki odprawy wyrobów za zwrotem podatku od cukru wpisuje się do księgi według załączonego wzoru Nr. 1, którą prowadzi w przedsiębiorstwie miesjcowy kierownik rejonu kontroli skarbowej (Dz. U. poz. 237/35).

§ 18. 1) Jeżeli w wyniku badania pobranej próby okaże się, że zawartość cukru w wyrobach jest wyższa niż to oznaczono w podaniu wytwórcy, to za podstawę obliczenia podatku przypadającego do zwrotu przyjmuje się zawartość podaną przez wytwórcę.

2) Jeżeli w wyniku analizy pobranej próby wyrobu zawartość cukru w tych wyrobach okaże się niższą od oznaczonej przez wytwórcę w podaniu, podatek przypadający do zwrotu będzie obliczony według wyniku analizy. Na wypadek różnicy poniżej 2% będzie przeprowadzone dochodzenie karne.

§ 19 uchylony jak Dz. U. poz. 237/35).

§ 20. 1) Przy odprawie przetworów owocowych — ze względu na naturalną zawartość cukru w przerobionych owocach — zwraca się podatek tylko od 90% całej stwierdzonej zawartości cukru w przetworach (w brzmieniu Dz. U. poz. 237/35).

2) Za syrop rafinowany inwertowany przyznaje się zwrot podatku od 75% zawartości cukru, o ile analiza nie wykaże mniejszej zawartości.

§ 21. 1) Celem otrzymania zwrotu podatku powinien przedsiębiorca wnieść podanie do właściwej izby skarbowej za pośrednictwem właściwego rejonu kontroli skarbowej; do podania należy dołączyć zgłoszenie, o którem mowa w § 11,

dowód wywozu wyrobów zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska i ewentualnie wynik urzędowej analizy próbki wyrobów.

2) Izba skarbowa przyznaje i asygnuje przedsiębiorcy przypadający do zwrotu podatek (w brzmieniu Dz. U. poz. 237/35).

§ 22. 1) Przedsiębiorcy, który wywiózł z kraju wyroby cukrowe z zachowaniem przepisów niniejszego rozporządzenia, służy, zamiast zwrotu podatku spożywczego od cukru, prawo nabycia cukru w cukrowni lub wolnym składzie bez opłaty podatku spożywczego, w ilości odpowiadającej wadze cukru, od którego przysługuje mu zwrot podatku.

2) W tym celu powinien przedsiębiorca wnieść podanie do właściwej izby skarbowej, za pośrednictwem inspektora kontroli skarbowej pełniącego nadzór nad przedsiębiorstwem, podając ilość i rodzaj wywiezionych wyrobów oraz zawartość w nich cukru, od którego przysługuje zwrot podatku, oraz cukrownię, w której zamierza nabyć cukier bez opłaty podatku, do podania należy dołączyć dowód wywozu wyrobów zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska i ewentualnie wynik urzędowej analizy próbki wyrobów.

3) Izba skarbowa udziela zezwolenia, zawiadamiając równocześnie o tem kontrolę skarbową przy cukrowni, lub wolnym składzie, w którym ma być nabyty cukier zwolniony od podatku, oraz kierownika rejonu kontroli skarbowej, pełniącego nadzór nad przedsiębiorstwem, które otrzymuje zezwolenie, celem odnotowania w księdze wysyłek (w brzmieniu Dz. U. poz. 76/32 i 237/35).

Zwolnienie cukru od podatku.

§ 23. Wolny jest od podatku cukier krajowy, cukrzyca oraz odcieki, przeznaczone do celów przemysłowych, na paszę dla bydła oraz do podkarmiania pszczół w stanie skażonym.

§ 24. Nieopodatkowany cukier, cukrzyca i odcieki, przeznaczone do celów wymienionych w paragrafie 23 mogą być wydawane tylko po uprzedniem skażeniu na miejscu w cukrowni w obecności 2-ch urzędników kontroli skarbowej. Na okoliczność skażenia cukru winien być sporządzony protokół w 2-ch egzemplarzach, z których jeden pozostaje przy aktach cukrowni, drugi zaś przesyła organ skarbowy obecny przy skażeniu właściwemu urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów.

§ 25. 1) Nabywca cukru odpowiada za zużycie cukru na przepisany cel od chwili wyjścia transportu cukru z cukrowni, winien dostarczyć środki skażające i zastosować się przytem do wymagań i wskazówek organu skarbowego dozorującego skażenia.

2) Usuwanie z cukru skażonego środka skażającego (odkażanie cukru) jest zabronione. Nie uważa się za odkażanie zabiegów, stosowanych przy rozpuszczaniu cukru bezpośrednio przed podaniem go pszczołom (w brzmieniu Dz. U. poz. 237/35).

§ 26. 1) Środek skażający, przeznaczony do skażenia nieopodatkowanego cukru winien być dokładnie sprawdzony przed użyciem.

2) W razie wątpliwości co do tożsamości i właściwości środków dostarczonych do skażenia cukru będą one zbadane na koszt nabywcy cukru w pracowni chemicznej wyższych uczelni, Dyrekcji Monopolu Spirytusowego, Państwowego Zakładu do Badania Środków Żywności, Centralnego Laboratorjum przy Instytucie Przemysłu Cukrowniczego w Polsce lub innych uprawnionych do tego pracowniach chemicznych.

§ 27. 1) Skażanie cukru białego winno się odbywać w ten sposób, aby cząstki środka skażającego nie różniły się co do wielkości od cząstek cukru. W wypadkach znaczniejszej różnicy między cząstkami, gdy zachodzi obawa możności wydzielenia cukru, winien on być zmielony łącznie ze środkiem skażającym.

2) Skażanie odcieków należy przeprowadzać w ten sposób, by po dodaniu do nich przepisanych środków lub też otrąb albo śrutu jęczmiennego odcieki utraciły stan płynny i mogły być przesyłane w naczyniach nieszczelnych. Można też dodać do nich soli bydlęcej w takiej ilości, by współczynnik czystości spadł poniżej 65°.

§ 28. Nieopodatkowany cukier, cukrzyca lub odcieki, przeznaczone na paszę oraz nieopodatkowany cukier przeznaczone do podkarmiania pszczół powinny być skażone środkami, wskazanemi w zezwoleniu na pobór tegoż cukru (§ 34). (W brzmieniu Dz. U. poz. 237/35).

§ 29. Nieopodatkowany cukier miałko mielony lub puder, przeznaczony do wyrobu płynu ochronnego dla roślin lub błyszczu ma być skażony przez dodanie 5% sproszkowanego siarczanu miedzi.

§ 30. 1) Nieopodatkowany cukier przeznaczony do wyrobu sztucznego jedwabiu i sztucznego włosia ma być skażony przez dodanie 5% ługu sodowego lub 5% ługu potasowego lub 10% węglanu sodowego lub 27% sody krystalicznej albo 13% węglanu potasowego.

2) Przy użyciu ługu sodowego lub potasowego, sody albo węglanu potasowego należy cukier przeznaczony do skażenia uprzednio rozpuścić w wodzie.

§ 31. 1) Nieopodatkowany cukier przeznaczony do wyrobu mydła ma być skażony jednym z następujących środków: 1% proszku mydlanego lub 5% ługu sodowego, lub 5% ługu potasowego, lub 10% węglanu sodowego, lub 27% sody krystalicznej, lub 13% węglanu potasowego, lub 1% nafty.

2) Przy użyciu ługu sodowego lub potasowego, sody albo węglanu potasowego należy cukier przeznaczony do skażenia uprzednio rozpuścić w wodzie.

§ 32. Nieopodatkowany cukier, przeznaczony do wyrobu taniny ma być skażony domieszką 1% sproszkowanej taniny o zawartości garbnika co najmniej 40%.

§ 33. 1) Nieopodatkowany cukier w stanie skażonym przeznaczony do podkarmiania pszczół może być wydawany bezpośrednio hodowcom pszczół lub za pośrednictwem zawodowych organizacyj pszczelarskich i rolniczych do rozdziału pomiędzy właścicieli pasiek w ilości odpowiadającej istotnym potrzebom, a co najwyżej po 2 kg rocznie na jeden ul pszczół.

2) Organizacje wymienione w ustępie poprzednim obowiązane są prowadzić księgę przychodu i rozchodu cukru według załączonego wzoru Nr. 2, do której powinny być dołączone zaświadczenia izb rolniczych o ilości uli pszczół, posiadanych przez osoby, uprawnione do poboru nieopodatkowanego cukru do podkarmiania pszczół (w brzmieniu Dz. U. poz. 237/35).

3) uchylony jak Dz. U. 237/35.

§ 34. 1) Pozwolenie na pobór nieopodatkowanego cukru w stanie skażonym do celów przewidzianych w § 23 wydaje urząd skarbowy akcyz i monopolów właściwy dla miejsca siedziby przedsiębiorstwa, w którem cukier ma być zużyty.

2) Przedsiębiorca, zamierzający nabyć cukier, zwolniony od podatku, powinien złożyć w urzędzie skarbowym akcyz i monopolów państwowych podanie, w którem należy podać uzasadnienie potrzebnej ilości cukru, środek skażenia i produkt, jaki ma być wyrabiany z tego cukru.

3) Zezwolenia na pobór nieopodatkowanego cukru dla podkarmiania pszczół mogą być wydawane tylko na podstawie zaświadczeń właściwych izb rolniczych, stwierdzających, jaką ilość uli pszczół posiadają osoby, ubiegające się o wydanie zezwolenia. (w brzemieniu Dz. U. poz. 237/35).

§ 35. Izba skarbowa może zezwalać w wyjątkowych wypadkach na dokonywanie skażenia cukru przeznaczonego do celów określonych w § 23 poza cukrownią, w przedsiębiorstwach zużywających cukier. W tych wypadkach protokół o dokonaniu skażenia pozostaje przy aktach odnośnego przedsiębiorstwa, a wtórnik protokółu odsyła organ skarbowy, obecny przy skażeniu do cukrowni z której cukier pochodzi.

§ 36. Do stosowania innych środków skażenia nieopodatkowanego cukru potrzebne jest zezwolenie Ministra Skarbu.

§ 37. Próbki cukru, za który nie uiszcza się podatku, nie mogą przekraczać jednorazowo 100 gramów na każdy rodzaj cukru, i mogą być wysyłane wyłącznie z wiedzą organu kontroli skarbowej. Przedsiębiorca obowiązany jest oznajmić pisemnie urzędnikowi skarbowemu, dozorującemu cukrownię o pobraniu próbek, wymieniając wagę, jakość i ilość cukru zawartego w każdej próbce.

§ 38. Urzędnik skarbowy prowadzi wykaz pobieranych próbek, a po upływie miesiąca oznajmia przedsiębiorstwu sumę wywiezionych w ciągu tego miesiąca próbek celem wciągnięcia różnicy ponad 100 gramów dla każdej próbki na rozchód z wykazaniem przypadającego za tę ilość podatku, który musi być uiszczony do 8-go dnia bieżącego miesiąca lub zaliczony na rachunek udzielonego cukrowni kredytu.

do art. 11.

Uiszczanie podatku.

§ 39. Podatek od cukru wydawanego z cukrowni lub wolnego składu do wolnego obrotu do celów spożywczych winien być uiszczony przed wywiezieniem cukru z wyjątkiem wypadku przewidzianego w § 38 oraz z wyjątkiem zakredytowania tego podatku w trybie przepisanym niżej.

§ 40. 1) Podatek przypadający od cukru wypuszczanego do wolnego obrotu (§ 39) może być kredytowany cukrowniom na przeciąg 6 oraz wolnym składom na przeciąg 2 miesięcy.

2) Celem uzyskania kredytu podatkowego przedsiębiorca winien złożyć podanie do właściwej izby skarbowej, wymieniając wysokość proszonego kredytu i sposób jego zabezpieczenia.

3) Izba skarbowa udziela kredytu podatkowego na przeciąg roku obrachunkowego.

§ 41. Nie mogą korzystać z kredytu: a) osoby znajdujące się w stanie upadłości, b) osoby karane sądownie za zbrodnie popełnione z chęci zysku tudzież za defraudacje podatkowe. Wyłączenie od korzystania z kredytu podatkowego z powodu karalności kończy się po upływie trzech lat od uprawomocnienia się wyroku.

§ 42. Zabezpieczenie kredytu może być dokonane: a) przez wpisanie do ksiąg wieczystych na rzecz Skarbu Państwa prawa zastawu lub kaucji hipotecznej, b) przez porękę zakładów kredytowych, zdolność poręki których uznała właściwa władza, c) przez zastaw akcyj Banku Polskiego tudzież papierów wartościowych, przyjmowanych pod zastaw przez Bank Polski, według ustalonego kursu, d) przez zastaw cukru, e) przez zastaw cukrowni, f) przez złożenie weksla kaucyjnego wystawionego przez zarząd cukrowni i żyrowanego przez 2-ch odpowiedzialnych członków zarządu względnie rady nadzorczej, przyczem ostatnie dwa rodzaje (e i f) zabezpieczenia mogą być przyjmowane tylko za zezwoleniem Ministra Skarbu.

do art. 12.

§ 43. 1) Pokredytowany podatek od cukru płatny jest najpóźniej 15-go dnia 6-go względnie 2-go miesiąca następującego po miesiącu, w którym wydano cukier do wolnego obrotu.

2) W miarę spłaty zakredytowanej kwoty, kredyt wznawia się automatycznie, jeżeli wartość złożonego zabezpieczenia nie uległa zmniejszeniu lub wygaśnięciu. Stan kredytu musi być w każdej chwili widoczny z księgi przedsiębiorstwa.

3) W razie nieuiszczenia zakredytowanej kwoty podatku we właściwym terminie (ust. 1), zostanie ściągnięta w drodze przymusowej nietylko cała zaległa kwota wraz z odsetkami zwłoki w wysokości 2% w stosunku miesięcznym od dnia płatności, licząc każdy rozpoczęty miesiąc za cały, i kosztami egzekucji, lecz również wszelkie nawet później płatne kwoty pokredytowanego podatku. Nadto nieuiszczenie w terminie pokredytowanego podatku od cukru powoduje utratę prawa korzystania z kredytu, które może być przywrócone jedynie za zgodą Ministra Skarbu.

do art. 14.

Właściwość orzecznictwa.

§ 44. 1) Wymiar i orzekanie o należności i wysokości podatku od cukru krajowego oraz przekazywanego z obszaru W. M. Gdańska należy do właści-

wości urzędów skarbowych akcyz i monopolów, a przy przywozie cukru i wyrobów cukrowych z zagranicy, — do urzędów celnych, załatwiających odprawę celną. Podatek od zagranicznego cukru oraz wyrobów cukrowych pobierają urzędy celne razem z cłem.

2) Od wydanych w pierwszej instancji orzeczeń władzy skarbowej można wnieść odwołanie do władzy bezpośrednio wyższej, której orzeczenie w administracyjnym toku instancyj jest ostateczne.

3) Odwołanie ma być wniesione za pośrednictwem władzy, która wydała orzeczenie, w ciągu 14 dni, licząc od dnia następującego po doręczeniu orzeczenia (w brzmieniu Dz. U. poz. 237/35).

do art. 15 i 16.

Urządzenie cukrowni.

§ 45. 1) Do przechowywania nieopodatkowanego cukru obowiązaną jest cukrownia posiadać trwale zbudowane, suche i widne magazyny, nadające się do urzędowego zamknięcia i pomieszczenia całkowitej rocznej produkcji cukru.

2) Wstęp do tych magazynów dozwolony jest tylko w obecności urzędników skarbowych dozorujących cukrownię.

§ 46. 1) Jeżeli ustrój cukrowni lub inne okoliczności nie pozwalają przedsiębiorcy na wybudowanie oddzielnych magazynów, to cukier może być przechowywany w odosobnionej części cukrowni, obejmującej oddziały, w których odbywa się krystalizacja, wirowanie, suszenie, ważenie i przechowywanie gotowego cukru i odcieków.

2) Wejścia do powyższej części cukrowni, okna i wszelkie połączenia nazewnątrz oraz z innemi oddziałami muszą być przystosowane do urzędowego zamknięcia. Dostęp do odosobnionej części fabryki jest możliwy tylko w obecności urzędników skarbowych dozorujących cukrownię. Okna i t. p. otwory w odosobnionych oddziałach cukrowni, magazynach oraz pomieszczeniach, w których odbywa się suszenie i ważenie cukru, przeznaczonych do przechowywania nieopodatkowanego cukru winny być zaopatrzone w gęste siatki druciane, urzędowo zabezpieczone.

3) W obrębie odosobnionej części cukrowni powinno być widne, czyste i ogrzane pomieszczenie dla przebywania i czynności służbowych urzędników skarbowych. Pomieszczenie to winno być zaopatrzone w niezbędne urządzenia kancelaryjne jako to stół, krzesła, przybory do pisania i t. p.

4) W zależności od miejscowych warunków mogą być wprowadzone oprócz przewidzianych w niniejszem rozporządzeniu — jeszcze i inne środki zabezpieczenia i kontroli obrotu cukrem w cukrowniach.

§ 47. Wszelkie zabudowania cukrowni oraz ich poszczególne pomieszczenia mają być zaopatrzone w odpowiednie napisy o ich przeznaczeniu.

do art. 17.

Wolne składy cukru.

§ 48. 1) W wolnych składach cukru, które w treści niniejszego rozporządzenia będą oznaczane skrótem W. S., wolno przechowywać cukier pod węzłem podatku, przekazany z cukrowni położonych na obszarze Rzeczypospolitej.

2) W. S. musi osiągnąć obrót cukrem do wysokości co najmniej 3000 kwintali rocznie.

3) W. S. mogą istnieć w zasadzie tylko w siedzibie urzędu skarbowego akcyz i monopolów. Na wyjątki może zezwolić Minister Skarbu.

§ 49. 1) Zezwolenia na prowadzenie W. S. udziela Minister Skarbu do odwołania. Zezwolenie mogą otrzymać tylko cukrownie oraz kupcy zarejestrowani, nie będący w stanie upadłości i nie karani sądownie za defraudacje podatkowe (w brzmieniu Dz. U. poz. 237/35).

2) O wydaniu i odebraniu zezwolenia na prowadzenie W. S. ogłasza się w Monitorze Polskim i Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu, podając w ogłoszeniu uprawnioną firmę, jej siedzibę oraz siedzibę właściwego dla składu urzędu skarbowego akcyz i monopolów.

§ 50. 1) W. S. mogą mieścić się tylko w trwałych i suchych zabudowaniach, nadających się do urzędowego zabezpieczenia.

2) W W. S. nie wolno przechowywać żadnych innych towarów oprócz nieopodatkowanego cukru.

§ 51. Przedsiębiorca obowiązany jest przed uruchomieniem W. S. złożyć w izbie skarbowej zabezpieczenie do wysokości podatku, przypadającego od najwyższego składowego zapasu cukru. Przy przyjmowaniu zabezpieczenia izba skarbowa stosuje odpowiednie przepisy o zabezpieczeniu kredytu podatku od cukru, ustalone wyżej dla hurtowni (§ 42).

§ 52. Celem uzyskania zezwolenia na prowadzenie W. S. należy złożyć w urzędzie skarbowym akcyz i monopolów podanie, dołączając:

a) opis i plan pomieszczeń, przeznaczonych na skład oraz pomieszczeń przylegających z wykazaniem ich wzajemnej łączności;

b) oświadczenie co do przypuszczalnego rocznego obrotu, najwyższego zapasu składowego, co do sposobu zabezpieczenia podatku (§ 51) i co do osoby, mającej zarządzać W. S.

§ 53. 1) Po wydaniu zezwolenia na prowadzenie W. S. izba skarbowa zarządzi sprawdzenie składu na ogólnych zasadach. Protokół weryfikacyjny sporządza się w 2-ch egzemplarzach, z których jeden po zatwierdzeniu przez izbę skarbową pozostaje w urzędzie skarbowym akcyz i monopolów, drugi zaś ma być przechowywany przy aktach wolnego składu.

2) O zmianach w pomieszczeniach i urządzeniach składu należy oznajmić urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów w przeciągu 8 dni po ich wykonaniu.

§ 54. Wolny skład może być uruchomiony dopiero po dokonaniu obwieszszenia w trybie przewidzianym w § 49.

§ 55. W W. S. powinna być do użytku kontroli skarbowej waga legalizowana i sprawdzana.

§ 56. 1) W. S. może być czynny tylko w godzinach dziennych, a mianowicie od kwietnia do października włącznie, od godziny 6-ej do 19-tej, a od listopada do marca włącznie od godz. 7-ej do 17-ej.

2) Na wyjątki od tego przepisu może zezwolić urząd skarbowy akcyz i monopolów.

§ 57. Cukrownia może wysyłać cukier pod węzłem podatku do wolnego składu tylko za świadectwem przewozowem wzór Nr. 3. O nadejściu przesyłki przedsiębiorca obowiązany jest zawiadomić właściwego urzędnika kontroli skarbowej, który winien sprawdzić przesyłkę i towarzyszące jej dowody.

§ 58. 1) Zezwolenie na prowadzenie W. S. wygasa przez zrzeczenie się uprawnionego przedsiębiorcy lub jego śmierć albo też przez cofnięcie mu zezwolenia.

2) W razie zamknięcia W. S. wskutek wygaśnięcia lub odebrania uprawnienia ma być uiszczony podatek od całego zapasu cukru, pozostałego w W. S. w ciągu 15 dni, o ile zapas ten nie zostanie w tym terminie przekazany do cukrowni lub innego W. S. albo też wywieziony zagranicę.

Weryfikacja.

§ 59. 1) Sprawdzenie (weryfikację) cukrowni przeprowadza komisja, złożona z urzędników skarbowych pod przewodnictwem starszego urzędnika w stopniu co najmniej kierownika rejonu kontroli skarbowej. (Dz. U. poz. 237/35).

2) Przed terminem wyznaczonym na sprawdzenie przedsiębiorstwa ma poczynić w cukrowni wszelkie niezbędne przygotowania, aby komisja zaraz po przybyciu na miejsce mogła przystąpić do czynności.

3) Sprawdzenie (weryfikacja) cukrowni wymaga następujących czynności:

a) oględzin i sprawdzenia z opisem pomieszczeń, przyrządów i naczyń fabrycznych,

b) przemiaru naczyń,

c) zbadania i zabezpieczenia pomieszczeń fabrycznych w celach skutecznej kontroli produkcji,

d) sporządzenia protokółu o sprawdzeniu.

§ 60. Wszystkie pomieszczenia fabryczne oraz lokale bezpośrednio z niemi połączone należy obejrzeć, zbadać ich przeznaczenie i oznaczenie odpowiedniemi napisami oraz sprawdzić podług opisu i planu sytuacyjnego. Należy również obejrzeć wszystkie przyrządy i naczynia fabryczne i dopilnować, by były oznaczone numerami kolejnemi zgodnie z opisem i planem wewnętrznego urządzenia cukrowni.

§ 61. 1) Naczynia i zbiorniki, służące w cukrowni do przechowywania wszelkich odcieków cukrowych mierzy się sposobem geometrycznym przy pomocy taśmy lub miary metrycznej. W tym celu należy ustalić ze ścisłością do 1 cm wszystkie zasadnicze wewnętrzne wymiary danego naczynia lub zbiornika, jak długość, szerokość, średnicę lub głębokość.

2) Z ustalonych wymiarów oblicza się pojemność naczynia w cm^3, a następnie w litrach, stosując odpowiednie wzory geometryczne zależnie od postaci naczynia, czy zbiornika np. dla walców $\frac{\pi d^2 h}{4}$, dla stożków ściętych $\frac{\pi h}{3}(R^2 + r^2 + Rr)$, dla prostopadłościanu abh i t. d. W przytoczonych wzorach: a = długość, b = szerokość, h = głębokość (wysokość), d = średnica, R = promień, czyli połowa średnicy dna, r = promień górnego obwodu, $\pi = 3{,}14$ (stosunek obwodu do średnicy).

§ 62. 1) Po ukończeniu sprawdzenia komisja sporządza ogólny protokół weryfikacyjny w 2 egzemplarzach z wymienieniem w nim wyników pomiarów. Jeden egzemplarz protokółu przechowuje się w cukrowni, drugi zaś w urzędzie skarbowym akcyz i monopolów.

2) Weryfikacja nowej lub przebudowanej cukrowni wymaga zatwierdzenia władzy skarbowej II instancji, bez którego cukrownia nie może być uruchomiona.

3) Cukrownie, których urządzenia nie uległy zmianom, mogą być uruchomione po sprawdzeniu za zezwoleniem przewodniczącego komisji sprawdzającej.

§ 63. O przeprowadzenie sprawdzenia (weryfikacji) cukrowni przedsiębiorca obowiązany jest zwrócić się do urzędu skarbowego akcyz i monopolów z wymienieniem zaszłych zmian w urządzeniu, przyrządach, zbiornikach i t. p. od ostatniego sprawdzenia i złożyć spisy, opisy lub rysunki tych części i urządzeń, które zostały zmienione.

do art. 22—31.

Dozorowanie cukrowni.

§ 64. 1) Wstęp do magazynu gotowego i zważonego cukru oraz do odosobnionych oddziałów cukrowni dozwolony jest przedsiębiorcy i pracownikom cukrowni tylko w obecności urzędnika skarbowego dozorującego cukrownię, któremu przysługuje prawo kontroli nad osobami wydalającemi się z tych pomieszczeń.

2) Połączenia między oddziałami cukrowni niezabezpieczonemi a zabezpieczonemi winny być ograniczone do istotnej potrzeby i pozostają pod stałym dozorem urzędników skarbowych. Jeżeli połączenia takie nie mogą być dokładnie obserwowane przez urzędnika skarbowego dozorującego główne wejścia do odosobnionego oddziału, to inne połączenia muszą być urzędownie zamknięte.

3) Jeżeli skutkiem ustroju cukrowni jest rzeczą konieczną dla skutecznej kontroli wyznaczenie więcej niż 2 urzędników skarbowych, koszta delegowania większej liczby urzędników ponosi przedsiębiorstwo według obrachunku podanego przez urząd skarbowy akcyz i monopolów stosownie do rzeczywistych kosztów delegacji urzędników skarbowych na czas kampanji, względnie wykonywania kontroli. Przypadające kwoty należy wpłacać co miesiąc do kasy skarbowej do depozytu urzędu skarbowego akcyz i monopolów.

do art. 32—34.

Ważenie, pakowanie i magazynowanie cukru.

§ 65. 1) Ważenie i pakowanie cukru gotowego powinno się odbywać pod nadzorem kontroli skarbowej w pomieszczeniu, które ma być zabezpieczone od potajemnego usuwania nieopodatkowanego cukru. To pomieszczenie może mieć

połączenie z innemi oddziałami cukrowni tylko przez suszarnię i mieć tylko jedno wyjście nazewnątrz.

2) W cukrowniach posiadających oddziały odosobnione, pozostające pod stałym dozorem, ważenie i pakowanie odbywa się w tych oddziałach.

§ 66. W każdej cukrowni powinna się znajdować w pomieszczeniu, służącem do ważenia cukru, legalizowana waga i odważniki. Oprócz takiej wagi, przeznaczonej do użytku przedsiębiorstwa, powinna się znajdować w temże pomieszczeniu waga, przeznaczona do wyłącznego użytku służbowego urzędników skarbowych (w brzmieniu Dz. U. poz. 237/35).

§ 67. 1) Przy pakowaniu cukru zważonego należy uprzednio zważyć osobno, przeznaczone do pakowania beczki, skrzynie lub worki wraz z niezbędnemi dodatkami jako to: gwoździe, słoma, deski, sznurki i t. p., a ustaloną w ten sposób tarę zapisać do księgi magazynowej.

2) Po zważeniu zapakowanego cukru zapisuje się do księgi magazynowej wagę brutto i wagę netto, oznaczając tę ostatnią z różnicy między wagą brutto a tarą. Przy opakowaniach wymienionych w art. 2 ustęp końcowy powołanego na wstępie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej uważa się wagę brutto za netto.

3) Na każdem opakowaniu oznacza się wyraźnie barwą lub na druczkach cechę cukrowni, wagę netto cukru, tarę i numer kolejny opakowania. Za zezwoleniem urzędu skarbowego akcyz i monopolów można zamiast numeracji każdego opakowania poprzestać na numeracji partji, obejmującej większą liczbę opakowań jednakowych, stosownie do przyjętego w cukrowni systemu.

§ 68. 1) Po zważeniu w sposób wyżej określony i zapisaniu do księgi magazynowej przenosi się cukier w obecności urzędnika skarbowego do magazynu (w brzmieniu Dz. U. poz. 237/35).

2) Przy istnieniu kilku magazynów tej samej cukrowni należy prowadzić księgi pomocnicze dla każdego magazynu osobno.

do art. 35—37.

§ 69. 1) Opakowania z cukrem przechowywane w magazynach powinny być złożone w takim porządku, by sprawdzenie magazynu nie nastręczało trudności. Poszczególne partje cukru mają być oznaczone na osobnych tabliczkach, umieszczonych przy tych partjach. Ponadto na osobnych tabliczkach, umieszczonych przy poszczególnych stertach cukru, powinna być oznaczona ilość cukru, jaka się znajduje w odnośnej stercie (w brzmieniu Dz. U. poz. 237/35):

2) Półfabrykaty cukru mają być złożone oddzielnie, w odpowiednich zasiekach lub naczyniach w sposób nadający się do obliczenia.

Sprawdzanie zapasów cukru.

§ 70. 1) Urzędnicy skarbowi, kontrolujący cukrownię obowiązani są od czasu do czasu przynajmniej jednak 2 razy na rok wykonywać szczegółową rewizję zapasów cukru. Przy takiej rewizji cukrowni należy stwierdzić na podstawie ksiąg urzędowych czy ilość cukru otrzymanego w magazynie odpowiada w przybliżeniu przerobionym w cukrowni surowcom, uwzględniając przytem zwykłe ubytki, powtarzające w czasie przerobu. Przy takiej rewizji sprawdza się szczegółowo na podstawie obliczenia ilości opakowań i wagi netto cukru w tych opakowaniach pozostałość gotowego cukru, porównywając ją z pozostałością książkową. W razie powzięcia przez organ rewidujący wątpliwości co do dokładności wagi netto cukru w poszczególnych opakowaniach należy dla określenia ubytku, bądź nadwyżki przeważyć co najmniej 1% cukru znajdującego się w magazynie i na podstawie wyników ważenia ustalić przeciętną wagę jednego opakowania, która służy za podstawę do określenia rzeczywistego zapasu cukru. Wybór opakowań przy przeważaniu cukru należy do organu rewidującego (w brzmieniu Dz. U. poz. 237/35).

2) Ponadto naczelnik urzędu skarbowego akcyz i monopolów oraz kierownik rejonu kontroli skarbowej obowiązani są przy każdej bytności w cukrowni porównywać stan magazynu z zapisami w księdze magazynowej i sprawdzać na wyrywki wagę gotowego cukru w opakowaniu (w brzmieniu Dz. U. poz. 237/35).

3) O sprawdzeniu zapasów oraz o wyniku czynności rewizyjnych czyni się wpis w odpowiedniej księdze kontroli przez całą jej szerokość. Przedsiębiorca wytwórni lub jego zastępca, o ile jest obecny przy rewizji, podpisuje wpis rewizyjny w księdze i ewentualnie zaznacza przytem swoje uwagi co do treści wpisu (w brzmieniu Dz. U. poz. 237/35).

Nadwyżki i ubytki.

§ 71. 1) Jeżeli przy rewizji rzeczywistych zapas cukru w magazynie okaże się większym od tego, jaki powinien się znajdować wedle ksiąg cukrowni, natenczas cała stwierdzona nadwyżka cukru ma być zapisana na przychód w odnośnych księgach cukrowni.

2) W razie stwierdzenia ubytku cukru ponad 0,3% cukru w poszczególnych opakowaniach bądź naczyniach lub braku całych opakowań z cukrem, zapisuje się natychmiast całą brakującą ilość cukru na rozchód w odnośnych księgach cukrowni, przedsiębiorstwo zaś obowiązane jest zapłacić od niej podatek spożywczy w ciągu trzech dni. Ubytki cukru powstałe w poszczególnych opakowaniach lub naczyniach do powyższej wysokości mogą być uzupełnione z posiadanych przez przedsiębiorstwo zapasów cukru bez opłaty podatku. Użycie cukru bez opłaty podatku na uzupełnienie ubytku może nastąpić jedynie w obecności urzędnika kontroli skarbowej. Z czynności tej należy spisać protokół w dwóch egzemplarzach; jeden egzemplarz protokółu należy przesłać urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów państwowych, a drugi pozostawić w przedsiębiorstwie, jako dowód odnośnej pozycji rozchodu cukru bez opłaty podatku (w brzmieniu Dz. U. poz. 237/35).

3) Ubytki cukru podlegają opodatkowaniu w wysokości oznaczonej dla cukru pozakontyngentowego (Dz. U. pz. 237/35).

Zniszczenie cukru.

§ 72. W razie zajścia wypadków, które spowodowały zniszczenie cukru (art. 37) osoba odpowiedzialna za ciążący na niej podatek winna niezwłocznie, w żadnym razie nie później niż w 24 godziny po wypadku, donieść o zniszczeniu lub odszkodowaniu cukru najbliższemu urzędnikowi kontroli skarbowej, który przystąpi natychmiast do sprawdzenia otrzymanego doniesienia i przedłoży w drodze służbowej wyniki swego dochodzenia urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów.

Zwrot cukru do ponownego przerobu.

§ 73. Cukier zważony i wpisany do księgi magazynowej może być wzięty do ponownego przerobu jedynie za zgodą urzędu skarbowego akcyz i monopolów z wyraźnem zaznaczeniem tego w odnośnych księgach cukrowni.

do art. 38—41.

Wywóz cukru do wolnego obrotu.

§ 74. 1) Wywóz cukru z cukrowni i wolnego składu do wolnego obrotu może nastąpić tylko w obecności urzędnika skarbowego. Najmniejsza ilość cukru, jaką można wywieźć z cukrowni lub wolnego składu wynosi 100 klg. z wyjątkiem wyczerpania zapasu cukru w cukrowni poniżej 100 klg. Urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych może zezwolić na wywiezienie z cukrowni lub wolnego składu mniejszej ilości cukru, aniżeli 100 kg. (w brzmieniu Dz. U. poz. 237/35).

2) Na każdą partję cukru wydawanego do wolnego obrotu, niezależnie od jego gatunku, oraz odcieków nie wyłączając melasy, cukrownie oraz W. S. wydaje świadectwo przewozowe według wzoru Nr. 3 względnie 4, w którem oznacza się nazwę i siedzibę przedsiębiorstwa, dzień, miesiąc i rok wydania partji, miejsce przeznaczenia cukru, gatunek cukru oraz wagę netto i brutto, tudzież współczynnik czystości odcieków i melasy.

3) W razie zgubienia w drodze świadectwa przewozowego przewoźnik obowiązany jest oznajmić o tem najbliższemu urzędnikowi kontroli skarbowej.

Wywóz cukru pod węzłem podatku.

§ 75. 1) Cukrownia, zawiadamiając o wywozie cukru pod węzłem podatku, wręcza jednocześnie organowi dozorującemu cukrownię sporządzone według wzoru Nr. 3 świadectwo przewozowe i wtórnik tegoż. Organ dozorujący sprawdza zgodność obu egzemplarzy, stwierdza wagę przeznaczonego do wywozu cukru i zaznacza wynik tego stwierdzenia na świadectwie przewozowem i wtórniku tegoż. Następnie zabezpiecza urzędowemi plombami środki przewozowe, w których cukier załadowano w ten sposób, ażeby bez naruszenia tego zamknięcia urzędowego dostęp do cukru był utrudniony. Ilość nałożonych plomb oraz ich znaki i numery, znaki i numery środków przewozowych uwidocznia w świadectwie przewozowem i jego wtórniku.

2) Po sprawdzeniu urzędnik dozorujący cukrownię zaopatruje oba egzemplarze świadectwa przewozowego w swój podpis i urzędową pieczęć, poczem wręcza świadectwo przewozowe zgłaszającej wywóz cukrowni, a wtórnik tegoż świadectwa przesyła natychmiast w liście poleconym pod adresem organu dozorującego miejsce przeznaczenia przesyłki, względnie granicznego urzędu celnego.

3) Organ dozorujący miejsce przeznaczenia przesyłki cukru, otrzymawszy wtórnik świadectwa przewozowego, porównuje go z wręczonym mu przez przedsiębiorcę miejsca przeznaczenia przesyłki oryginałem świadectwa przewozowego, stwierdza stan przesyłki i stan oraz znaki i numery zamknięć urzędowych i w razie zgodności potwierdza tę okoliczność na obu egzemplarzach świadectwa przewozowego i wręcza oryginał przedsiębiorcy jako dowód wpisu do księgi magazynowej, a wtórnik zwraca organowi wysyłającemu. Organ wysyłający, otrzymawszy wtórnik świadectwa przewozowego, wręcza ten wtórnik przedsiębiorstwu wysyłającemu, jako dowód rozchodu do książki magazynowej.

4) W razie stwierdzenia po nadejściu przesyłki do miejsca przeznaczenia naruszenia zamknięć urzędowych lub braku cukru organ dozorujący spisuje protokół karny przeciw przedsiębiorcy zakładu przewozowego i po przeprowadzeniu wstępnych dochodzeń przesyła go urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów. W razie stwierdzenia podczas przewozu naruszenia zamknięć urzędowych lub zagubienia świadectwa przewozowego albo zajścia innego wypadku mającego wpływ na stan przesyłki cukru, przewoźnik jest obowiązany donieść o tem najbliższemu organowi kontroli skarbowej, który stwierdza protokólarnie podane okoliczności oraz stan przesyłki i po podpisaniu protokółu przez przewoźnika doręcza mu go celem dołączenia do dokumentów przewozowych, a odpis protokółu przesyła po bezzwłocznem przeprowadzeniu wstępnych dochodzeń organowi dozorującemu przedsiębiorstwo wysyłające.

5) W razie zachodzących podejrzeń popełnienia jakichkolwiek nadużyć ma organ skarbowy, stwierdzający stan przesyłki na skutek doniesienia przewoźnika, spisać protokół karny i przedłożyć go po bezzwłocznem przeprowadzeniu dochodzeń wstępnych urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów.

§ 76. 1) Gdy zajdzie konieczność zmiany miejsca przeznaczenia przesyłki cukru podczas przewożenia jej, przedsiębiorstwo wysyłające lub przewoźnik winien zawiadomić o tem urzędnika kontroli skarbowej najbliżej zamieszkałego od miejsca, w którem przesyłka znajduje się w danej chwili.

2) Wezwany urzędnik kontroli skarbowej wpisuje w świadectwie przewozowem zmianę miejsca przeznaczenia oraz odbiorcy i zawiadamia o tem urzędnika kontroli skarbowej dozorującego przedsiębiorstwo wysyłające, tudzież urzędnika względnie organ skarbowy właściwy dla pierwotnego miejsca przeznaczenia przesyłki. Ten ostatni po otrzymaniu zawiadomienia prześle urzędowo wtórnik świadectwa przewozowego, odpowiednio zmienionego, do nowego miejsca przeznaczenia przesyłki.

3) Zmiana przeznaczenia może nastąpić również już po nadejściu przesyłki do początkowo wyznaczonego miejsca odbioru, jednak tylko przed przyjęciem przesyłki i przed zdjęciem zamknięcia urzędowego tudzież z zachowaniem przepisów podanych w punkcie 1 i 2 niniejszego paragrafu.

§ 77. 1) Gdy zajdzie konieczność podziału przesyłki cukru podczas jej przewożenia, przedsiębiorstwo wysyłające lub przewoźnik obowiązany jest zawiadomić o tem urzędnika kontroli skarbowej, najbliżej zamieszkałego od miejsca w którem przesyłka znajduje się w danej chwili.

2) Wezwany urzędnik kontroli skarbowej uskuteczni odpowiednią zmianę w świadectwie przewozowem, a nowoutworzone przesyłki odprawi w przepisany sposób po zaopatrzeniu ich od siebie w odpowiednie zaświadczenia. O podziale przesyłki wezwany urzędnik kontroli skarbowej zawiadomi szczegółowo urzędnika dozorującego przedsiębiorstwo wysyłające oraz urzędnika względnie organ skarbowy właściwy dla miejsca przeznaczenia przesyłki.

§ 78. Przeładowanie przesyłki cukru w czasie jej przewozu winno się również odbywać w obecności urzędnika kontroli skarbowej w sposób wyżej podany.

Wywóz cukru zagranicę i na obszar W. M. Gdańska.

§ 79. 1) Wywóz cukru zagranicę odbywa się z zachowaniem przepisów §§ 75—78 tylko przez urzędy celne I klasy, położone przy linjach kolei żelaznych lub drogach wodnych.

2) Przesyłki kierowane do W. M. Gdańska podlegają postępowaniu przekazowemu stosownie do umowy polsko-gdańskiej (Dz. U. R. P. z r. 1922 Nr. 16, poz. 139).

§ 80. 1) Wyjście przesyłki cukru wysłanego pod węzłem podatku zagranicę ma być bezzwłocznie potwierdzane przez odnośne urzędy celne.

2) Jeżeli wyjście przesyłki cukru wysłanego pod węzłem podatku zagranicę względnie nadejście na obszar W. M. Gdańska nie zostanie w przepisany sposób potwierdzone do 3-ch miesięcy od daty wysłania, natenczas przedsiębiorstwo, z którego cukier został wysłany będzie obowiązane zapłacić podatek od tego cukru do dni 14-tu, o ile w inny sposób nie udowodni wyjścia cukru zagranicę względnie nadejścia do W. M. Gdańska.

Dokonywanie analiz chemicznych.

§ 81. Do wykonywania analiz chemicznych i wydawania orzeczeń analityczno-chemicznych w sprawach wynikających z przepisów dotyczących opodatkowania cukru powołuje się Centralne Laboratorjum Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego w Warszawie oraz okręgowe laboratorja tej Dyrekcji w Krakowie, we Lwowie, w Poznaniu, w Wilnie i Lublinie.

do art. 42—44.

Księgi kontroli.

§ 82. Cukrownie, rafinerje i wolne składy cukru obowiązane są prowadzić księgi według załączonych wzorów, a mianowicie: a) księgę Nr. 1 główną, która jest podstawową dla obrachunku z przedsiębiorstwem i powinna zawierać dane o rozchodzie cukru gotowego tudzież rachunek należnego i wpłaconego podatku (wzór Nr. 5); b) księgę Nr. 2 magazynową, przychodu i rozchodu cukru (wzór Nr. 6); c) księgę Nr. 3 dla rafineryj tak samoistnych, jak i przy cukrowniach dla obrachunku obrotu cukru surowego i rafinady (wzór Nr. 7). Na rozchód tej księgi zapisuje się kryształ wydany do rafinowania lub nazewnątrz w stanie nierafinowanym; kryształ, rafinada i odcieki rafinacyjne muszą przechodzić również przez księgę magazynową i główną, o ile są wydawane z cukrowni; d) księgę Nr. 4 dla rafineryj samoistnych dla kontroli przychodu cukru surowego i rozchodu rafinady (wzór Nr. 8); i e) księgę Nr. 5 produkcyjną dla kontroli przerobu surowców (buraków, melasy i t. p.) i półfabrykatów z wykazaniem ich wydajności (polaryzacji, rendement) (wzór Nr. 9); księga ta powinna zawierać dane mogące służyć do orjentacji w całokształcie produkcji przedsiębiorstwa (w brzmieniu Dz. U. poz. 237/35).

§ 83. 1) Wpisy do ksiąg nie mogą zawierać podskrobań, zamazań, a wszelkie poprawki powinny być dokładnie uwidocznione i w przepisany sposób omówione. Każda stronica powinna być podsumowana i dodana do poprzedniego przeniesienia.

2) W końcu miesiąca sporządza się obrachunek miesięczny i odpisy z ksiąg Nr. Nr. 1, 2, 3 i 4 za miesiąc ubiegły i przesyła się do izby skarbowej na ogólnych zasadach przepisów rachunkowych.

3) Odpisy muszą być poświadczone przez urzędnika skarbowego dozorującego przedsiębiorstwo i podpisane przez kierownika przedsiębiorstwa.

§ 84. Dokumenty służące za podstawę wpisów powinny być wszyte do teczek osobnych dla każdej księgi i znajdować się przy księgach przedsiębiorstwa a na żądanie kontrolujących urzędników być im przedkładane do wglądu i rewizji.

§ 85. W końcu roku obrachunkowego (31 sierpnia) przedsiębiorca obowiązany jest księgi obrachunkowe (Nr. Nr. 1, 2, 3 i 4) zamknąć a pozostałości przenieść do nowych ksiąg, których otwarcie (przeniesienie) zaświadcza właściwy kierownik rejonu kontroli skarbowej (w brzmieniu Dz. U. poz. 237/35).

§ 86. Druki i księgi przesłanych wzorów sporządza przedsiębiorstwo swoim kosztem i nie później niż 1 lipca składa w urzędzie akcyz i monopolów dla parafy.

Przepis przechodni.

§ 87. 1) Istniejące dotąd przedsiębiorstwa, które już dawniej uczyniły zadość przepisom dotyczącym opisu i planów cukrowni (art. 18) wolne są od ponownego ich sporządzania, chyba, że opis i plan znajdują się w stanie nienadającym się do urzędowego użytku.

2) Księgi i druki przewidziane w niniejszem rozporządzeniu obowiązują od początku kampanji 1928/29 r.

§ 88. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

C) Ustawa

z dnia 18 marca 1935 r. (Dz. U. 25 poz. 170)

o opodatkowaniu cukru skrobiowego.

Przedmiot opodatkowania.

Art. 1. (1) Cukier skrobiowy, wyrobiony w kraju oraz przywieziony z zagranicy lub z obszaru w. m. Gdańska, czy to w stanie naturalnym czy w wyrobach, podlega podatkowi spożywczemu.

(2) Jako cukier skrobiowy rozumie się cukier w postaci syropu oraz w stanie stałym, otrzymany ze skrobi (krochmalu), niezależnie od tego, czy przy jego wyrobie użyto innych cukrów lub produktów, zawierających cukier, z wyjątkiem cukru buraczanego i trzcinowego (sacharoza).

(3) Jeżeli przy wyrobie cukru skrobiowego zostanie użyty surowiec, zawierający cukier buraczany lub trzcinowy, otrzymany produkt będzie podlegał w całości opodatkowaniu według stawki dla cukru buraczanego.

(4) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu określają w razie wątpliwości, czy dany produkt podlega opodatkowaniu w myśl ustawy niniejszej.

Zwolnienie od podatku.

Art. 2. (1) Wolny jest od podatku:

1) cukier skrobiowy, wywieziony zagranicę lub na obszar w. m. Gdańska;

2) cukier skrobiowy w stanie skażonym, przeznaczony dla przemysłu nie produkującego środków spożywczych.

(2) Warunki stosowania przepisów ust. 1 ustala Minister Skarbu.

Wysokość podatku.

Art. 3. (1) Podatek od cukru skrobiowego wynosi 15 zł od 100 kg

(2) Od powyższego podatku nie będzie pobierany 10% dodatek, wprowadzony na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 1931 r. o poborze 10% dodatku do niektórych podatków i opłat stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 82).

Zwrot podatku.

Art. 4. Podatek uiszczony od cukru skrobiowego, użytego następnie do wyrobów przemysłowych, wywiezionych zagranicę lub na obszar w. m. Gdańska podlega zwrotowi na warunkach, które określa Minister Skarbu.

Obowiązek uiszczenia i termin płatności podatku.

Art. 5. (1) Do uiszczenia podatku od cukru skrobiowego, wyrobionego w kraju, obowiązany jest wytwórca. Obowiązek uiszczenia podatku powstaje z chwilą wydania cukru z wytwórni do wolnego obrotu; podatek powinien być uiszczony nie później niż w chwili wydania cukru z wytwórni.

(2) Przy przywozie cukru z zagranicy do uiszczenia podatku obowiązana jest osoba, uprawniona do rozporządzania towarem w rozumieniu obowiązujących przepisów celnych, przyczem obowiązek uniszczenia podatku powstaje w chwili odprawy celnej, a podatek płatny jest razem z cłem.

(3) Od cukru skrobiowego, przywiezionego z obszaru w. m. Gdańska, obowiązana jest uiścić podatek osoba, dla której wedle dowodów przekazowych przeznaczona jest przesyłka. Obowiązek uiszczenia podatku powstaje w chwili zgłoszenia przesyłki w odbiorczym urzędzie przekazowym, podatek zaś powinien być uiszczony przy odprawie przekazowej.

(4) Minister Skarbu określa sposób wymiaru podatku od cukru skrobiowego, zawartego w wyrobach, przywożonych z zagranicy i z obszaru w. m. Gdańska.

Art. 6. W przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, podatek od cukru skrobiowego, wyrobionego w kraju, może być zakredytowany na warunkach, ustalanych przez Ministra Skarbu.

Odpowiedzialność rzeczowa za podatek.

Art. 7. Cukier skrobiowy, podlegający opodatkowaniu w myśl art. 1, może władza skarbowa — w razie nieuiszczenia odeń podatku (art. 5 i 6) przy wprowadzaniu do wolnego obrotu — zająć bez względu na prawa osób trzecich celem pokrycia należności podatkowej. Przepisu tego nie stosuje się w przypadku, gdy osoby trzecie nabyły swe prawa w dobrej wierze.

Przedawnienie.

Art. 8. (1) Prawo żądania zwrotu podatku nienależnie pobranego przedawnia się z upływem roku, licząc od dnia uiszczenia podatku.

(2) Prawo żądania należnego Państwu podatku bez względu na to, czy jego wymiar został dokonany, czy przez zatajenie wstrzymany, przedawnia się z upływem pięciu lat, licząc od dnia powstania obowiązku podatkowego. Przedawnienie prawa żądania zapłaty podatku przerywa każda czynność, podjęta przez władzę skarbową, w celu ściągnięcia należności podatku wymierzonego lub zatajonego.

Właściwość orzecznictwa.

Art. 9. Orzekanie o należności i wymiar podatku od cukru skrobiowego należy do właściwości władz skarbowych.

Zaległości podatkowe.

Art. 10. (1) Ściągnięcie nieuiszczonego w terminie podatku od cukru skrobiowego wraz z odsetkami od zaległości następuje w trybie administracyjnym przez władze skarbowe w drodze zajęcia i sprzedaży, znajdujących się w wytwórni, zapasów gotowego cukru skrobiowego bez względu na jakiekolwiek prawa osób trzecich oraz w drodze zajęcia i sprzedaży wszelkiego innego majątku przedsiębiorcy, obowiązanego do uiszczenia podatku.

(2) Minister Skarbu uprawniony jest do umarzania nieściągalnych należności z tytułu podatku od cukru skrobiowego.

Kontrola skarbowa.

Art. 11. (1) Kto zamierza wyrabiać cukier skrobiowy, powinien zgłosić to pisemnie władzy skarbowej I instancji na 14 dni przed uruchomieniem wytwórni i złożyć opis zakładu oraz plan sytuacyjny tak lokalów wytwórni, jak i pomieszczeń magazynowych i innych, połączonych z lokalami wytwórni lub magazynu.

(2) Minister Skarbu wyda przepisy o urządzeniu wytwórni dla celów kontroli skarbowej, o sprawdzaniu wytwórni (weryfikacji), magazynowaniu cukru skrobiowego w wytwórniach, oznaczaniu zewnętrznych opakowań z cukrem, prowadzeniu ksiąg obrachunkowych i kontroli wywozu cukru do wolnego obrotu.

(3) Wyrób cukru skrobiowego może być rozpoczęty dopiero po stwierdzeniu przez władzę skarbową II instancji, iż urządzenie wytwórni odpowiada obowiązującym przepisom.

Art. 12. (1) Zakłady, wyrabiające cukier skrobiowy, podlegają nadzorowi skarbowemu.

(2) Jeżeli przedsiębiorca nie kieruje osobiście wytwórnią, obowiązany jest ustanowić zastępcę i zawiadomić o tem władzę skarbową.

(3) Przedsiębiorca wytwórni lub wskazany przezeń władzy skarbowej zastępca obowiązany jest udzielać organom władz skarbowych wszelkich informacyj oraz pomocy przy wykonywaniu czynności urzędowych, tudzież okazywać prowadzone w przedsiębiorstwie księgi obrachunkowe.

(4) Władza skarbowa może zażądać usunięcia pracownika przedsiębiorstwa, który popełnił nadużycie na szkodę Skarbu Państwa lub w popełnieniu tegoż współdziałał.

(5) Jeżeli na żądanie władzy skarbowej ustanowienie zastępcy lub usunięcie pracownika przedsiębiorstwa nie nastąpi w ciągu 14 dni, władza ta może zarządzić wstrzymanie ruchu wytwórni.

(6) Szczegółowe przepisy co do wykonania przepisów ust. (1) — (5) wyda Minister Skarbu.

Art. 13. (1) Przedsiębiorca wytwórni cukru skrobiowego obowiązany jest dostarczyć do użytku urzędników skarbowych, kontrolujących wytwórnię, pomieszczenia, potrzebnego do załatwiania czynności kancelaryjnych; pomieszczenie to powinno się znajdować w obrębie wytwórni i być zaopatrzone w niezbędne urządzenia i przybory kancelaryjne.

(2) Ministerstwo Skarbu może poddać poszczególne wytwórnie cukru skrobiowego stałemu nadzorowi skarbowemu na okres czasu i na warunkach, przez siebie ustalonych. W takim przypadku przedsiębiorca wytwórni obowiązany będzie na zarządzenie Ministerstwa Skarbu dostarczyć bezpłatnie urzędnikom skarbowym, powołanym do wykonywania stałego nadzoru, mieszkań w obrębie wytwórni wraz z opałem i oświetleniem.

(3) W przypadku, gdy stały nadzór będzie ustanowiony w wytwórni cukru skrobiowego w następstwie stwierdzonych tam nadużyć na szkodę Skarbu Państwa, koszty stałego nadzoru ponosi przedsiębiorca wytwórni.

(4) O przydatności pomieszczeń decyduje władza skarbowa.

Art. 14. Osoby oraz przedsiębiorstwa, trudniące się hurtowym handlem cukrem skrobiowym, obowiązane są posiadać dowody nabycia cukru, w szczególności zaś faktury oraz rachunki, wymieniające wytwórnię, z której cukier pochodzi, oraz znaki i numery opakowań i naczyń z cukrem.

Art. 15. Wytwórnie skrobi (krochmalu), mączki skrobiowej i dekstryn podlegają zgłoszeniu oraz nadzorowi skarbowemu w celu sprawdzenia, czy nie wyrabiają cukru skrobiowego.

Sprawdzanie zapasów cukru skrobiowego.

Art. 16. (1) Znajdujące się w wytwórni zapasy gotowego cukru skrobiowego podlegają sprawdzaniu przez władze skarbowe.

(2) Minister Skarbu wyda szczegółowe przepisy, dotyczące sposobu sprawdzania zgodności stanu zapasów z danemi ujawnionemi w księgach kontrolnych

oraz opodatkowania ubytków i zarachowania nadwyżek zapasów, a nadto określi warunki zwalniania przedsiębiorstwa od odpowiedzialności podatkowej za stwierdzone ubytki.

Przepisy karne.

Art. 17 do 25 włącznie uchylone przez art. 354 § 1 pkt. h) prawa kar. sk.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 26. Obowiązkowi zgłoszenia wytwórni (art. 11 i 15) podlegają także przedsiębiorstwa, które w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej będą w ruchu, przyczem przedsiębiorcy wyrobu cukru skrobiowego obowiązani są złożyć opis i plan wytwórni w ciągu 30 dni od wejścia w życie ustawy niniejszej.

Art. 27. (1) Zapasy cukru skrobiowego w ilościach powyżej 100 kg, jakie w dniu wejścia w życie ustawy niniejszej będą się znajdowały na składach poza magazynami wytwórni cukru skrobiowego oraz u sprzedawców, jak również w przedsiębiorstwach, używających cukru skrobiowego do swoich wyrobów, podlegają w całości opodatkowaniu według stopy podatkowej, określonej w art. 3 ustawy niniejszej; posiadacze takich zapasów obowiązani są w tym celu zgłosić je do opodatkowania pisemnie w dwóch egzemplarzach kontroli skarbowej w ciągu 5 dni po wejściu w życie ustawy niniejszej.

(2) Przepis ust. (1) nie ma zastosowania do zapasów cukru skrobiowego, znajdujących się w magazynach zakładów przemysłowych, które nabyły ten cukier celem zużycia go do wyrobów innych niż artykuły spożywcze.

(3) Szczegółowe przepisy w sprawie wykonania przepisów ust. (1) wyda Minister Skarbu.

(4) Kto wbrew przepisowi ust. (1) zaniecha zgłoszenia zapasów cukru skrobiowego, podlega karze, przewidzianej w art. 19.

Art. 28. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 29. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

D) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 9 kwietnia 1935 r. (Dz. U. 25 poz. 174)
w sprawie wykonania ustawy z dnia 18 marca 1935 r. o opodatkowaniu cukru skrobiowego.

Postanowienia ogólne.

§ 1. 1) Artykuły, wymienione w rozporządzeniu niniejszem bez bliższego określenia, oznaczają postanowienia ustawy z dnia 18 marca 1935 r. o opodatkowaniu cukru skrobiowego (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 170); ustawa ta będzie oznaczana w rozporządzeniu niniejszem nazwą «ustawa o opodatkowaniu cukru skrobiowego».

2) Paragrafy, wymienione w rozporządzeniu niniejszem bez bliższego określenia, oznaczają przepisy rozporządzenia niniejszego.

3) Skróty oznaczają:

a) «izba skarbowa» — również Urząd Wojewódzki Śląski (Wydział Skarbowy) w Katowicach,

b) «urząd skarbowy» — urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych,

c) «wytwórnia» — wytwórnia cukru skrobiowego.

§ 2. Od wydanych w pierwszej instancji orzeczeń władzy skarbowej można wnieść odwołanie do władzy bezpośrednio wyższej, której decyzja w administracyjnym toku instancyj jest ostateczna. Odwołanie powinno być wniesione za

pośrednictwem władzy, która wydała orzeczenie, w ciągu 14 dni, licząc od dnia następnego po doręczeniu orzeczenia.

§ 3. Rokiem obrachunkowym dla wytwórni cukru skrobiowego jest okres czasu od dnia 1 września jednego roku do dnia 31 sierpnia następnego roku.

Wywóz cukru skrobiowego zagranicę.

§ 4. Cukier skrobiowy wywieziony zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska wolny jest od podatku pod warunkiem zachowania przepisów następujących:

1) Przedsiębiorca wytwórni obowiązany jest zgłosić wywóz cukru skrobiowego zagranicę rejonowi kontroli skarbowej lub urzędnikowi kontroli skarbowej, pełniącemu stały nadzór nad wytwórnią, oraz wręczyć jednocześnie sporządzone według wzoru Nr. 4 świadectwo przewozowe i wtórnik tegoż.

2) Urzędnik kontroli skarbowej:

a) sprawdza zgodność świadectwa przewozowego i jego wtórnika ze stanem przesyłki,

b) nakłada — w razie dodatniego wyniku sprawdzenia — na opakowania lub środki przewozowe zamknięcia urzędowe w sposób uniemożliwiający dostęp do cukru skrobiowego bez naruszenia tych zamknięć,

c) zaznacza na obu egzemplarzach świadectwa przewozowego ilość i rodzaj nałożonych plomb urzędowych oraz ich znaki i numery, jak również znaki i numery środków przewozowych,

d) zwraca świadectwo przewozowe przedsiębiorcy wytwórni, a wtórnik świadectwa przesyła niezwłocznie listem poleconym do wyjściowego urzędu celnego.

3) Przedsiębiorca wytwórni po zapisaniu wywożonego cukru skrobiowego do księgi podatku na rozchód — dołącza świadectwo przewozowe do kolejowego listu przewozowego i wysyła przesyłkę do wyjściowego urzędu celnego.

§ 5. 1) Po przybyciu przesyłki cukru skrobiowego do wyjściowego urzędu celnego, urząd ten:

a) sprawdza zgodność świadectwa przewozowego dołączonego do kolejowego listu przewozowego z wtórnikiem tegoż świadectwa otrzymanym drogą pocztową,

b) sprawdza całość środków przewozowych i stan zamknięć urzędowych; jeżeli przytem zawartość przesyłki nie wzbudza żadnych wątpliwości, urząd celny ogranicza się do zbadania nałożonych zamknięć urzędowych; w razie stwierdzenia naruszenia zamknięcia urzędowego urząd bada ściśle zawartość przesyłki cukru skrobiowego,

c) wypisuje na świadectwie przewozowem i jego wtórniku wynik i datę odprawy oraz odprawia przesyłkę zagranicę, przyjmując świadectwo przewozowe za deklarację celną, a przesyłkę wpisuje do rejestru wywozu,

d) pozostawia u siebie świadectwo przewozowe, a jego wtórnik zwraca organowi skarbowemu, który go nadesłał; organ ten zwraca wtórnik świadectwa przewozowego wytwórni, jako dowód rozchodu cukru skrobiowego bez opłaty podatku.

2) W razie stwierdzenia przy odprawie, że podana w świadectwie przewozowem i jego wtórniku ilość wywożonego cukru skrobiowego jest niezgodna ze stanem przesyłki — urząd celny, nie poświadczając świadectwa przewozowego ani wtórnika, sporządza w dwóch egzemplarzach protokół, w którym opisuje stan opakowania i zamknięć urzędowych oraz znalezioną ilość cukru skrobiowego. Obydwa egzemplarze protokółu oraz świadectwo przewozowe i wtórnik tegoż przesyła urząd celny do urzędu skarbowego miejsca wysłania, a przesyłkę z cukrem skrobiowym odprawia zagranicę, wpisując ją do rejestru wywozu.

3) Po otrzymaniu wymienionego w ustępie poprzedzającym protokółu urząd skarbowy przeprowadza odpowiednie dochodzenie i niezależnie od ewentualnego wdrożenia postępowania karno-skarbowego wymierza wytwórni odpowiednią kwotę podatku.

4) Jeżeli przesyłka cukru skrobiowego nie nadejdzie do urzędu celnego w ciągu miesiąca od daty odbioru wtórnika świadectwa przewozowego, urząd ten zwraca wtórnik urzędowi skarbowemu miejsca wysłania celem przeprowa-

dzenia dochodzeń. Gdyby przedsiębiorca wytwórni nie udowodnił, że przesyłka wyszła zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska, urząd skarbowy wymierza podatek od odpowiedniej ilości cukru skrobiowego. W tym wypadku przedsiębiorca wytwórni powinen skreślić w księdze podatku odpowiednią pozycję cukru skrobiowego z rubryki wywozu zagranicę i zapisać ją w rubryce rozchodu cukru skrobiowego za opłatą podatku.

5) Przesyłki cukru skrobiowego, wywożonego na obszar W. M. Gdańska podlegają postępowaniu przekazowemu stosownie do umowy polsko-gdańskiej z dnia 24 października 1921 r., zatwierdzonej ustawą z dnia 17 grudnia 1921 r. (Dz. U. R. P. z 1922 r. Nr. 16, poz. 139).

Zużycie cukru skrobiowego do przemysłowego wyrobu środków niespożywczych.

§ 6. Cukier skrobiowy w stanie skażonym, przeznaczony dla przemysłu nieprodukującego środków spożywczych, wolny jest od podatku.

§ 7. 1) Nieopodatkowany cukier skrobiowy, przeznaczony dla przemysłu nieprodukującego środków spożywczych, może być wydany z wytwórni jedynie po uprzedniem skażeniu w przepisowy sposób w obecności urzędnika kontroli skarbowej, z wyjątkami przewidzianemi w § 15.

2) Na okoliczność skażenia cukru skrobiowego powinien być spisany protokół w 2 egzemplarzach, podpisany przez przedsiębiorcę wytwórni lub jego zastępcę oraz obecnego przy skażeniu urzędnika kontroli skarbowej. Jeden egzemplarz protokółu powinien być przechowywany w wytwórni, drugi zaś prześle urzędnik kontroli skarbowej właściwemu urzędowi skarbowemu.

§ 8. 1) Środek skażający powinien być sprawdzony przed użyciem go do skażenia cukru skrobiowego.

2) Jeżeli urzędnik kontroli skarbowej obecny przy skażeniu cukru skrobiowego, poweźmie wątpliwość co do tożsamości i właściwości środka skażającego, powinien przesłać go do laboratorium chemicznego Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego; w razie ujemnych wyników badania środka skażającego koszty badania ponosi przedsiębiorca wytwórni.

§ 9. 1) Jeżeli przedsiębiorca wytwórni zamierza wyrabiać cukier skrobiowy przeznaczony na cel wymieniony w § 6 przed uzyskaniem nań zamówień i skażać taki cukier już przy jego wyrobie, obowiązany jest zgłosić to rejonowi kontroli skarbowej lub urzędnikowi, pełniącemu nadzór nad wytwórnią, celem dopilnowania skażenia i spisania protokółu.

2) W przypadku przewidzianym w ust. 1 cukier skażony powinien być osobno przechowywany.

§ 10. 1) Skażanie powinno odbywać się w ten sposób, ażeby środek skażający został dokładnie zmieszany z cukrem skrobiowym.

2) Celem dokładniejszego skażenia zarówno skażany cukier skrobiowy, jak i środki skażające, mogą być rozpuszczone w wodzie lub innych płynach.

§ 11. 1) Nieopodatkowany cukier skrobiowy, przeznaczony dla przemysłu nieprodukującego środków spożywczych, powinien być skażony jednym z następujących środków: skrobi co najmniej 5%, ałunu chromowego lub chromianu co najmniej 1%, taniny o zawartości garbnika powyżej 40% co najmniej 1%, ługu sodowego lub potasowego co najmniej 5%, węglanu sodu co najmniej 10%, węglanu potasu co najmniej 10%, proszku mydlanego co najmniej 1%, boraksu co najmniej 1%, chlorku cynku lub chlorku wapnia co najmniej 1%, formaliny lub fenolu lub kresolu lub kwasu salicylowego co najmniej 2%, mąki ryżowej lub otrąb ryżowych co najmniej 10%, dwuchromianu potasowego albo sodowego co najmniej 1%, β naftolu lub chlormetakresolu co najmniej 1% na wagę cukru skrobiowego.

2) Do stosowania innych środków skażenia potrzebne jest zezwolenie Ministra Skarbu.

§ 12. Pozwolenia na nabycie nieopodatkowanego cukru skrobiowego w stanie skażonym wydaje urząd skarbowy właściwy dla siedziby przedsiębiorstwa, w którem cukier ma być zużyty. W pozwoleniu urząd skarbowy wymieni sie-

dzibę rejonu kontroli skarbowej, w którym znajduje się przedsiębiorstwo otrzymujące pozwolenie na nabycie cukru.

§ 13. 1) Celem uzyskania pozwolenia na nabycie nieopodatkowanego cukru skrobiowego (§ 12) przedsiębiorca powinien złożyć podanie do urzędu skarbowego.

2) W podaniu należy wskazać: firmę i siedzibę przedsiębiorstwa, miejsce przechowania i zużycia nieopodatkowanego cukru skrobiowego, cel, na jaki cukier skrobiowy ma być zużyty i przebieg techniczny przerobu tego cukru oraz wytwórnię, w której cukier ma być nabyty i środek skażenia.

§ 14. 1) Zabrania się używania nieopodatkowanego cukru skrobiowego do innego celu, aniżeli ten, dla którego cukier został zwolniony od podatku.

2) Odkażanie cukru skrobiowego (usuwanie środka skażającego) jest wzbronione.

§ 15. Urząd skarbowy może zezwolić na dokonanie skażenia cukru skrobiowego, przeznaczonego na cel, wymieniony w § 6, poza wytwórnią tego cukru, w przedsiębiorstwie zużywającem cukier. W takim przypadku 1 egzemplarz protokółu o dokonaniu skażenia pozostaje w odnośnem przedsiębiorstwie, a drugi odsyła organ skarbowy obecny przy skażeniu urzędowi skarbowemu właściwemu dla siedziby wytwórni.

§ 16. Nieopodatkowany cukier skrobiowy, przeznaczony dla przemysłu nieprodukującego środków spożywczych, zarówno skażony, jak i nieskażony, powinien być wysyłany z wytwórni do przedsiębiorstwa, w którem ma być zużyty, pod zamknięciem urzędowem i ze świadectwem przewozowem według wzoru Nr. 4. Urzędnik kontroli skarbowej obecny przy wysłaniu takiego cukru skrobiowego z wytwórni przesyła wtórnik świadectwa przewozowego do rejonu kontroli skarbowej, właściwego dla przedsiębiorstwa, w którem cukier ma być zużyty. Po nadejściu cukru skrobiowego do przedsiębiorstwa przerobu rejon kontroli skarbowej zwróci poświadczony wtórnik świadectwa przewozowego wytwórni, z której cukier pochodzi.

Przewóz cukru skrobiowego z jednej wytwórni do drugiej.

§ 17. Cukier skrobiowy podlegający opodatkowaniu może być przewieziony bez uiszczenia podatku z jednej wytwórni do drugiej w celu dalszego przerobu. Przewóz cukru odbywa się w trybie i pod warunkami ustalonemi w § 4 i 5 dla wywozu cukru skrobiowego zagranicę, z tą zmianą, iż czynności urzędu celnego co do odprawy przesyłki zagranicę zostają zastąpione przez odbiór przesyłki w miejscu przerobu pod nadzorem rejonu kontroli skarbowej.

Zwrot podatku.

§ 18. Podatek od cukru skrobiowego, użytego po wprowadzeniu do wolnego obrotu do wyrobów przemysłowych wywiezionych zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska, będzie zwracany wytwórcy wyrobów w trybie i na warunkach stosowanych przy zwrocie podatku od cukru buraczanego (sacharozy).

Wymiar podatku.

§ 19. 1) Za podstawę do wymiaru należnego Skarbowi Państwa podatku od cukru skrobiowego służy waga tego produktu.

2) Jeżeli tara naczynia z cukrem skrobiowym jest wyraźnie oznaczona i nie nasuwa wątpliwości, wagę cukru skrobiowego wyprowadza się z różnicy pomiędzy wagą brutto naczynia z cukrem skrobiowym i tarą.

3) Gdyby na naczyniu z cukrem skrobiowym tara nie była oznaczona lub podana jej wysokość wzbudzała uzasadnione wątpliwości, wówczas władza skarbowa wymierzająca podatek określi tarę naczynia, posługując się porównaniem z wagą innych podobnych naczyń.

4) Jeżeli stwierdzona przy wywozie z wytwórni waga netto cukru skrobiowego w poszczególnych opakowaniach okaże się niższą od wagi wykazanej

w księdze podatku od cukru skrobiowego nie więcej, niż o 2%, podatek uiszcza się od wagi ustalonej przy wywozie. W przeciwnym razie uiszcza się podatek od wagi cukru w danem naczyniu, wykazanej w księdze podatku od cukru skrobiowego, zmniejszonej o 2%.

5) Od cukru skrobiowego w paczkach papierowych pobiera się podatek od wagi brutto.

§ 20. 1) Cukier skrobiowy zawarty w wyrobach przywożonych z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska podlega opodatkowaniu na podstawie wyniku analizy próbki wyrobów.

2) Jeżeli przywiezione wyroby zawierają oprócz cukru skrobiowego także cukier buraczany, a osoba uprawniona do rozporządzania przesyłką nie żąda przeprowadzenia analizy próbek wyrobów, wówczas do opodatkowania cukru skrobiowego przyjmuje się jego zawartość w wyrobach w wysokości 10% wagi wyrobów.

§ 21. 1) Od cukru skrobiowego wyrobionego w kraju wymierza podatek urząd skarbowy.

2) Przy przywozie cukru skrobiowego z zagranicy podatek wymierza urząd celny załatwiający odprawę celną.

3) Przy przywozie cukru skrobiowego z obszaru W. M. Gdańska podatek wymierza odbiorczy urząd przekazowy.

Płatność podatku.

§ 22. 1) Od cukru skrobiowego wyrobionego w kraju uiszcza podatek przedsiębiorca wytwórni bezpośrednio w kasie skarbowej lub za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności najpóźniej w chwili wprowadzania cukru skrobiowego do wolnego obrotu z wyjątkiem przypadku zakredytowania podatku.

2) Przez wprowadzenie do wolnego obrotu rozumie się wydanie cukru skrobiowego z magazynu wytwórni, przeznaczonego do przechowywania tego produktu.

§ 23. 1) Do uiszczenia podatku od cukru skrobionego przywiezionego z zagranicy obowiązana jest osoba uprawniona do rozporządzenia towarem w rozumieniu przepisów celnych.

2) Podatek pobiera urząd celny jednocześnie z należnościami celnemi na podstawie wyniku rewizji celnej.

§ 24. Od cukru skrobiowego przywiezionego z obszaru W. M. Gdańska uiszcza podatek odbiorca przesyłki. Wydanie odbiorcy przekazanej przesyłki może nastąpić dopiero po uiszczeniu podatku.

Kredytowanie podatku.

§ 25. 1) Podatek od cukru skrobiowego wyrobionego w kraju może być zakredytowany przedsiębiorcy wytwórni przez izbę skarbową.

2) Przedsiębiorca korzystający z kredytu podatku od cukru skrobiowego obowiązany jest prowadzić księgę kredytów według wzoru Nr. 2.

3) Nieuiszczenie zakredytowanej kwoty podatku we właściwym terminie powoduje ściągnięcie w drodze przymusowej (art. 10) nietylko całej zaległej kwoty z odsetkami od zaległości i kosztami egzekucji, lecz również wszelkich nawet później płatnych kwot zakredytowanego podatku. Nadto, przedsiębiorca, który nie uiści w terminie zakredytowanego podatku, może ponownie uzyskać kredyt podatkowy jedynie za zgodą Ministra Skarbu.

Dokonywanie analiz chemicznych.

§ 26. Do wykonywania analiz chemicznych i wydawania orzeczeń analityczno-chemicznych w sprawach wynikających z przepisów dotyczących opodatkowania cukru skrobiowego uprawnione jest laboratorium chemiczne Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego w Warszawie.

Urządzenie wytwórni.

§ 27. 1) Wytwórnia cukru skrobiowego nie może być połączona z innem przedsiębiorstwem przemysłowem, wytwarzającem środki spożywcze, ani z przedsiębiorstwem handlowem.

2) Na wyjątki od przepisu ust. 1 może zezwolić co do istniejących wytwórni izba skarbowa.

§ 28. 1) Wytwórnia cukru skrobionego powinna posiadać nad głównem wejściem widoczny napis oznaczający rodzaj przedsiębiorstwa.

2) Budynki wytwórni oraz ich poszczególne pomieszczenia mają być zaopatrzone w odpowiednie napisy określające ich przeznaczenie.

§ 29. 1) Wszelkie przewody (rury) służące do odprowadzania syropu powinny być umieszczone całkowicie wewnątrz pomieszczenia.

2) Gotowy syrop może być odprowadzany wyłącznie do specjalnych zbiorników, z których odbywa się rozlew do naczyń.

§ 30. 1) Zlewanie syropu ze zbiorników do beczek lub innych naczyń może się odbywać tylko między godziną 7 i 21.

2) Na wyjątki od przepisu ust. 1 może zezwolić izba skarbowa.

§ 31. 1) Do przechowywania gotowego cukru skrobiowego przedsiębiorca wytwórni obowiązany jest posiadać osobny magazyn, który może być połączony tylko z pomieszczeniem, w którem odbywa się ważenie cukru skrobiowego.

2) Na wyjątki od przepisu ust. 1 może zezwolić co do istniejących wytwórni izba skarbowa.

§ 32. Na wszelkich opakowaniach, służących do cukru skrobiowego (beczki, skrzynie, worki, blaszanki, szklane opakowania itp.) z wyjątkiem paczek papierowych (§ 19 ust. 5) powinna być wyraźnie uwidoczniona ich waga własna (tara). Nadto na tych opakowaniach należy uwidocznić trwale, farbą lub na druczkach nazwę wytwórni, z której pochodzi zawarty w nich cukier skrobiowy.

Sprawdzanie wytwórni.

§ 33. Przedsiębiorca nowowybudowanej wytwórni obowiązany jest najpóźniej na 14 dni przed rozpoczęciem produkcji złożyć urzędowi skarbowemu zgłoszenie przedsiębiorstwa, dołączając w dwóch egzemplarzach:

a) plan sytuacyjny i szczegółowy wytwórni i jej pomieszczeń z oznaczeniem miejsc, gdzie się znajdują urządzenia wytwórni,

b) dokładny opis wszystkich pomieszczeń wytwórni i ich przeznaczenia,

c) opis wszystkich urządzeń wytwórni, służących do wyrobu cukru skrobiowego i

d) opis postępowania technicznego.

§ 34. 1) Każda wytwórnia podlega przed jej uruchomieniem sprawdzeniu przez władzę skarbową.

2) Sprawdzenie (weryfikację) wytwórni przeprowadza kierownik urzędu skarbowego albo jego zastępca przy pomocy urzędników kontroli skarbowej w obecności przedsiębiorcy lub jego zastępcy.

3) Przed terminem wyznaczonym na sprawdzenie przedsiębiorca obowiązany jest poczynić w wytwórni wszelkie niezbędne przygotowania, aby urzędnicy zaraz po przybyciu na miejsce mogli przystąpić do czynności.

4) Przy sprawdzaniu przedsiębiorca obowiązany jest udzielać urzędnikom wszelkich wymaganych wyjaśnień oraz dostarczyć potrzebnych przyrządów i odpowiedniej pomocy.

5) Sprawdzenie wytwórni wymaga następujących czynności:

a) oględzin i sprawdzenia z planem i opisem pomieszczeń, urządzeń i naczyń fabrycznych,

b) przemiaru wodą aparatu do scukrzania skrobi (konwertora) i zbiorników gotowego produktu (§ 29 ust. 2),

c) zbadania i zabezpieczenia pomieszczeń i urządzeń fabrycznych w celu skutecznej kontroli produkcji,

d) sporządzenie protokółu o sprawdzeniu.

§ 35. Z czynności sprawdzenia sporządza się protokół weryfikacyjny, podpisany przez urzędników przeprowadzających sprawdzenie, oraz przez przedsiębiorcę lub jego zastępcę. Protokół przedstawia się izbie skarbowej wraz ze zgłoszeniem i jego załącznikami; akta weryfikacyjne powinny być oparafowane i opatrzone pieczęcią urzędową.

§ 36. 1) Jeżeli izba skarbowa ustali, że urządzenie wytwórni odpowiada wymaganiom ustawy o opodatkowaniu cukru skrobiowego i przepisom rozporządzenia niniejszego, zatwierdza akta weryfikacyjne i zawiadamia o tem przedsiębiorstwo, które z tą chwilą może uruchomić wytwórnię (art. 11 ust. 3).

2) Zatwierdzenie aktów weryfikacyjnych, o którem mowa w ust. 1, może mieć charakter warunkowy. W tym przypadku izba skarbowa określi, jakie zmiany bądź uzupełnienia w urządzaniu wytwórni uważa za konieczne oraz zaznaczy, w zależności od ich znaczenia dla kontroli skarbowej nad wytwórnią, czy jej uruchomienie może nastąpić po, czy też przed dokonaniem tych zmian lub uzupełnień. W tym drugim przypadku przedsiębiorca obowiązany jest bezzwłocznie przystąpić do wykonania zmian wskazanych przez izbę skarbową.

§ 37. Jeden egzemplarz zatwierdzonych aktów weryfikacyjnych powinien być przechowany w przedsiębiorstwie, a drugi w urzędzie skarbowym.

§ 38. 1) O urządzeniu nowych lub zmianie zgłoszonych pomieszczeń albo urządzeń wytwórni obowiązany jest przedsiębiorca złożyć urzędowi skarbowemu w ciągu 3-ch dni zgłoszenie w dwóch egzemplarzach z odpowiedniemi załącznikami, wymienionemi w § 33.

2) Do sprawdzenia zgłoszenia o zmianach oraz dalszego w tej sprawie postępowania mają zastosowanie przepisy §§ 34 i 37.

Kontrola wyrobu.

§ 39. Wyrób cukru skrobiowego odbywa się pod stałym nadzorem skarbowym.

§ 40. Przedsiębiorca obowiązany jest zawiadomić rejon kontroli skarbowej przed każdorazowem uruchomieniem wytwórni o zamiarze wyrobu cukru skrobiowego najpóźniej na 24 godziny przed uruchomieniem wytwórni.

§ 41. Po wstrzymaniu ruchu wytwórni urzędnik kontroli skarbowej nakłada zabezpieczenie urzędowe na aparat do scukrzania skrobi (konwertor) oraz na aparaty do podgęszczania soków (aparaty próżniowe) tak, aby dopływ płynów do tych przyrządów i używanie ich nie było możliwe bez naruszenia znaków urzędowych.

§ 42. Gdyby, pomimo zawiadomienia przez przedsiębiorcę o zamierzonym wyrobie cukru skrobiowego (§ 40), urzędnik kontroli skarbowej nie zgłosił się przed oznaczoną godziną uruchomienia wytwórni, przedsiębiorcy służy prawo zdjęcia zabezpieczeń urzędowych (§ 41) i uruchomienia wytwórni. O zdjęciu zabezpieczeń urzędowych zarząd wytwórni obowiązany jest sporządzić protokół przy udziale i za podpisem 2-ch świadków i przesłać go do urzędu skarbowego.

Ważenie i magazynowanie cukru skrobiowego.

§ 43. 1) Wyrobiony cukier skrobiowy podlega zważeniu pod nadzorem urzędnika kontroli skarbowej.

2) Nalewanie syropu do naczyń i opakowań, jak również opakowywanie glukozy stałej, i ważenie powinno się odbywać tylko w pomieszczeniach na ten cel przeznaczonych.

§ 44. 1) Po zważeniu zapisuje się cukier skrobiowy do księgi podatku od cukru skrobiowego (wzór Nr. 1) i przenosi się go do magazynu.

2) Jeżeli po napełnieniu syropem beczka okaże się niedość szczelna, wówczas przed wpisaniem na przychód do księgi może ona być pod nadzorem urzędnika skarbowego dozorującego wytwórnię opróżniona przez przelanie syropu do innego naczynia, do zbiornika fabrycznego lub przez oddanie do ponownego przerobu.

§ 45. 1) Opakowania z cukrem skrobiowym powinny być ustawione w magazynie w takim porządku, by sprawdzenie zapasów nie nastręczało trudności.

2) W magazynie wytwórni nie wolno przechowywać próżnych opakowań (beczek, skrzyń i t. p.).

§ 46. W magazynie powinna być umieszczona tablica, na której przedsiębiorca obowiązany jest wykazywać szczegółowe zestawienie każdorazowego stanu zapasów cukru skrobiowego w magazynie.

Ponowny przerób.

§ 47. Cukier skrobiowy zważony i wpisany do księgi podatku może być wzięty do ponownego przerobu za zezwoleniem urzędu skarbowego. W takim przypadku przeniesienie cukru skrobiowego z magazynu następuje pod nadzorem urzędnika skarbowego po wpisaniu na rozchód w księdze podatku od cukru skrobiowego.

Wywóz cukru skrobiowego z wytwórni do wolnego obrotu.

§ 48. 1) Cukier skrobiowy może być wywożony z wytwórni do wolnego obrotu tylko między godziną 7 i 19.

2) Cukier skrobiowy wydawany z magazynu powinien być zapisany na rozchód w księdze podatku od cukru skrobiowego z wyjątkiem przewidzianym w § 49.

3) Wydanie cukru z magazynu może nastąpić dopiero po uiszczeniu przypadającego odeń podatku.

§ 49. Jeżeli przedsiębiorca zapłaci zgóry odpowiednią kwotę tytułem podatku, może wysyłać próbki cukru skrobiowego o wadze do $^1/_2$ kg bez zapisywania każdej próbki do księgi podatku. W takim przypadku wysyłane próbki powinny być zapisywane przy wysłaniu do księgi próbek według wzoru Nr. 3, a natomiast do księgi podatku zapisuje się w łącznych ilościach 1 dnia każdego miesiąca cukier skrobiowy wysłany tytułem próbek w ciągu poprzedniego miesiąca.

§ 50. 1) Na każdą przesyłkę cukru skrobiowego, wysyłanego z wytwórni za opłatą podatku z wyjątkiem próbek i przesyłek pocztowych — obowiązany jest przedsiębiorca sporządzić przed wydaniem cukru z wytwórni świadectwo przewozowe według wzoru Nr. 5 oraz wypełnić równocześnie grzbiet świadectwa.

2) Świadectwo przewozowe doręcza się odbiorcy lub przewoźnikowi cukru skrobiowego.

3) Grzbiety świadectw przewozowych obowiązany jest przedsiębiorca przechowywać w wytwórni.

4) Zeszyty z blankietami świadectw przewozowych i grzbietów powinny być oparafowane i opatrzone pieczęcią urzędu skarbowego.

5) Wszystkie świadectwa przewozowe powinny być opatrzone kolejnemi numerami; grzbiety powinny być oznaczone temi samemi numerami, co i świadectwa przewozowe.

6) W razie zagubienia w drodze świadectwa przewozowego przewoźnik obowiązany jest zawiadomić o tem najbliższego urzędnika kontroli skarbowej.

Sprawdzanie zapasów.

§ 51. 1) Przechowywane w wytwórni zapasy cukru skrobiowego podlegają sprawdzaniu przez władze skarbowe.

2) Sprawdzenie zapasów uskutecznia się przez: a) sprawdzenie zawartości cukru skrobiowego w niektórych opakowaniach; b) obliczenie ogólnej wagi cukru skrobiowego na podstawie ilości znajdujących się w magazynie opakowań z cukrem skrobiowym i ich wagi netto wykazanej w księdze podatku od cukru skrobiowego; c) porównanie rzeczywistych zapasów cukru skrobiowego z pozostałością książkową.

3) O sprawdzeniu zapasów oraz o wyniku czynności rewizyjnych czyni się wpis w księdze podatku od cukru skrobiowego przez całą jej szerokość.

Przedsiębiorca wytwórni lub jego zastępca, o ile jest obecny przy rewizji, podpisuje wpis rewizyjny w księdze podatku od cukru skrobiowego i ewentualnie zaznacza przytem swoje uwagi co do treści wpisu.

Nadwyżki i ubytki.

§ 52. Jeżeli przy rewizji rzeczywisty zapas cukru skrobiowego okaże się większym od tego, jaki powinien się znajdować wedle księgi podatku od cukru skrobiowego, całą stwierdzoną nadwyżkę należy zapisać na przychód w tej księdze.

§ 53. 1) Ujawnione przy rewizji ubytki przekraczające 2% wagi netto poszczególnych opakowań lub naczyń z cukrem podlegają opodatkowaniu. Ubytki takie należy zapisać na rozchód w księdze podatku od cukru skrobiowego. O stwierdzeniu podlegającego opodatkowaniu ubytku cukru skrobiowego należy bezzwłocznie zawiadomić urząd skarbowy, przesyłając mu odpis zapisu uskutecznionego przy rewizji w księdze podatku od cukru skrobiowego.

2) Urząd skarbowy wydaje orzeczenie, nakładając na przedsiębiorstwo obowiązek uiszczenia podatku od ubytków cukru skrobiowego w ciągu 14 dni od daty doręczenia orzeczenia.

3) W razie stwierdzenia braku całego opakowania z cukrem skrobiowym wdraża się dochodzenie karno-skarbowe, niezależnie od wymierzenia wytwórni podatku od całej ilości cukru skrobiowego, jaki był zawarty w tem opakowaniu.

Zniszczenie cukru skrobiowego.

§ 54. 1) Jeżeli cukier skrobiowy, podlegający podatkowi, a przechowywany w magazynie wytwórni albo wywożony zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska albo z wytwórni do przedsiębiorstwa przemysłowego pod węzłem podatku w stanie nieskażonym, ulegnie zniszczeniu, przedsiębiorca wytwórni może być zwolniony od zapłaty podatku od zniszczonego cukru skrobiowego, o ile o zniszczeniu zostanie zawiadomiony rejon kontroli skarbowej najpóźniej w ciągu 24 godzin po zajściu wypadku zniszczenia, bądź też w razie przewozów — w ciągu 24 godzin po otrzymaniu przez przedsiębiorcę wiadomości o wypadku.

2) Urzędnik rejonu przystąpi natychmiast do sprawdzenia otrzymanego doniesienia, a wyniki dochodzeń złoży w drodze służbowej izbie skarbowej do decyzji.

Wytwórnie skrobi, mączki skrobiowej i dekstryn.

§ 55. 1) Przedsiębiorcy wytwórni skrobi (krochmalu), mączki skrobiowej lub dekstryn obowiązani są zgłosić pisemnie w dwóch egzemplarzach przedsiębiorstwo urzędowi skarbowemu, podając: a) imię i nazwisko przedsiębiorcy lub firmę, b) miejsce położenia wytwórni, c) rodzaj wyrabianych produktów i d) szkic wytwórni i opis postępowania technicznego.

2) Urząd skarbowy potwierdza 1 egzemplarz zgłoszenia i zwraca go przedsiębiorcy celem przechowania i okazywania na żądanie organów skarbowych. Drugi egzemplarz zgłoszenia pozostaje w urzędzie skarbowym.

Księgi obrachunkowe i dokumenty.

§ 56. Przedsiębiorca wytwórni obowiązany jest prowadzić: 1) księgę podatku od cukru skrobiowego (wzór Nr. 1), 2) księgę kredytów (wzór Nr. 2), 3) księgę próbek (wzór Nr. 3) i 4) zeszyty świadectw przewozowych (wzory Nr. Nr. 4 i 5).

§ 57. 1) Wpisów do ksiąg należy dokonywać wyraźnie, atramentem; nie mogą one zawierać podskrobań i zamazań, a wszelkie poprawki powinny być dokładnie uwidocznione i w przepisowy sposób uskutecznione.

2) Wpisy na każdej stronicy powinny być podsumowane i dodane do poprzedniego przeniesienia.

3) W końcu miesiąca sporządza przedsiębiorca obrachunek miesięczny i przesyła odpis księgi podatku od cukru skrobiowego za ubiegły miesiąc izbie skarbowej najpóźniej do 5 dnia następnego miesiąca. Odpis powinien być pod-

pisany przez przedsiębiorcę wytwórni albo jego zastępcę i poświadczony przez urzędnika kontroli skarbowej dozorującego wytwórnię.

§ 58. Dokumenty służące za podstawę wpisów do ksiąg (grzbiety i wtórniki świadectw przewozowych, protokóły, pokwitowania kasowe, odcinki blankietów nadawczych P. K. O. i t. p.) powinny być trwale umieszczone w teczkach i znajdować się przy księgach wytwórni, a na żądanie kontrolujących urzędników skarbowych powinny im być przedstawiane do wglądu i rewizji.

§ 59. W końcu roku obrachunkowego (31 sierpnia) przedsiębiorca wytwórni obowiązany jest zamknąć księgi obrachunkowe, a pozostałości przenieść do nowych ksiąg, których otwarcie (przeniesienie) zaświadcza kierownik rejonu kontroli skarbowej.

§ 60. Księgi i blankiety świadectw przewozowych sporządza przedsiębiorca wytwórni swoim kosztem i staraniem i nie później niż dnia 1 lipca składa je urzędowi skarbowemu do oparafowania.

§ 61. 1) Księgi i dokumenty przewidziane w rozporządzeniu niniejszem obowiązany jest przedsiębiorca wytwórni przechowywać w ciągu 5 lat.

2) W razie likwidacji przedsiębiorstwa przed upływem terminu wskazanego w ust. 1, księgi wraz z dokumentami powinny być przesłane do urzędu skarbowego najpóźniej w ciągu 14 dni po wyczerpaniu zapasów cukru skrobiowego w wytwórni.

Zastępca przedsiębiorcy i pracownicy wytwórni.

§ 62. 1) O ustanowieniu zastępcy przedsiębiorca wytwórni obowiązany jest zawiadomić urząd skarbowy (art. 12).

2) Ustanowienie zastępcy przedsiębiorcy wytwórni jest konieczne wówczas, gdy przedsiębiorstwo należy do osoby prawnej lub takiej osoby fizycznej, która z jakichkolwiek powodów nie może wypełniać osobiście lub nie wypełnia obowiązków, wynikających z przepisów ustawy o opodatkowaniu cukru skrobiowego oraz z przepisów rozporządzenia niniejszego.

3) Zawiadomienie o ustanowieniu zastępcy powinien poza przedsiębiorcą podpisać także i zastępca na dowód, że zastępstwo przyjmuje.

§ 63. Władzą właściwą do zażądania od przedsiębiorstwa wytwórni ustanowienia zastępcy przedsiębiorcy (art. 12 ust. 5) jest urząd skarbowy.

§ 64. 1) Orzeczenie o usunięciu pracownika wytwórni, który popełnił nadużycie na szkodę Skarbu Państwa lub w popełnieniu takiego nadużycia współdziałał (art. 12 ust. 4), jak również zarządzenie w sprawie wstrzymania ruchu wytwórni wskutek nieustanowienia zastępcy lub nieusunięcia pracownika (art. 12 ust. 5) wydaje urząd skarbowy.

2) Po zastosowaniu się przedsiębiorcy do żądania władzy skarbowej (ust. 1) urząd skarbowy obowiązany jest niezwłocznie zezwolić na wznowienie ruchu wytwórni.

Przepisy przejściowe.

a) Zgłoszenie i sprawdzenie istniejących wytwórni.

§ 65. 1) Przedsiębiorcy wytwórni obowiązani są zgłosić urzędowi skarbowemu zapasy cukru skrobiowego, posiadanego w wytwórni w dniu wejścia w życie ustawy o opodatkowaniu cukru skrobiowego, w ciągu 3 dni od tej daty.

2) Przedsiębiorcy istniejących wytwórni cukru skrobiowego, które były w ruchu przed dniem wejścia w życie ustawy o opodatkowaniu cukru skrobiowego, obowiązani są zgłosić je w ciągu 3 dni od powyższej daty urzędowi skarbowemu i złożyć w ciągu 30 dni od tej daty załączniki wymienione w § 33 w dwóch egzemplarzach.

3) Wytwórnie, wymienione w ust. 2, podlegają sprawdzeniu (weryfikacji) w trybie określonym w §§ 34, 35, 37 i 38, o ile wyrabiają albo zamierzają wyrabiać cukier skrobiowy.

4) Sprawdzenie wytwórni wymienionych w ust. 2 nie powoduje przerwy w ich ruchu, o ile przedsiębiorcy wykonają w oznaczonym terminie zmiany i uzupełnienia w urządzeniach tych wytwórni, określone przez izbę skarbową.

§ 66. 1) Przedsiębiorcy istniejących wytwórni skrobi (krochmalu), mączki skrobiowej i dekstryn obowiązani są zgłosić przedsiębiorstwo urzędowi skarbowemu w ciągu 14 dni po ogłoszeniu niniejszego rozporządzenia w sposób określony w § 55.

2) Urząd skarbowy potwierdzi jeden egzemplarz zgłoszenia i zwróci go przedsiębiorcy celem przechowania. Drugi egzemplarz zgłoszenia pozostaje w urzędzie skarbowym.

b) Opodatkowanie zapasów cukru skrobiowego poza wytwórniami.

§ 67. Kto w dniu 12 kwietnia 1935 r. posiada cukier skrobiowy bądź na składach poza magazynami wytwórni cukru skrobiowego, bądź w miejscach sprzedaży, bądź w przedsiębiorstwach, używających cukru skrobiowego do produkcji przemysłowej (wytwórnie cukierków, pomadek, chałwy i t. p.) w ilościach przewyższających 100 kg, obowiązany jest zgłosić całą posiadaną ilość cukru skrobiowego w ciągu 10 dni od powyższej daty rejonowi kontroli skarbowej, pisemnie w dwóch egzemplarzach, podając:

1) swoje imię i nazwisko lub firmę,
2) ilość posiadanego cukru skrobiowego,
3) na jaki cel cukier skrobiowy jest przeznaczony i
4) dokładne miejsce przechowania zgłoszonego cukru skrobiowego.

§ 68. 1) Kontrola skarbowa wciągnie wniesione zgłoszenie do założonego na ten cel wykazu, opatrzy je numerem pozycji, o ile możności sprawdzi, czy treść zgłoszenia odpowiada rzeczywistości, a następnie co do cukru skrobiowego, przeznaczonego na cele spożywcze, obliczy przypadającą należność podatkową, wypisze na obu egzemplarzach zgłoszenia kwotę podatku i kasę skarbową, w której należy zapłacić podatek od cukru skrobiowego, poczem zwróci jeden egzemplarz zgłoszenia osobie, która je złożyła, a drugi dołączy do swego wykazu.

2) Podatek od zapasów cukru skrobiowego (§ 67) powinien być uiszczony do dnia 30 kwietnia 1935 r.

3) Zapasy cukru skrobiowego, znajdujące się w magazynach zakładów przemysłowych, które nabyły ten cukier celem zużycia go do wyrobów innych, niż artykuły spożywcze, nie podlegają w myśl art. 27 ust. 2 opodatkowaniu. Jednakże odstępowanie przez wspomniane zakłady przemysłowe zapasów cukru skrobiowego innym osobom lub firmom bez zezwolenia władzy skarbowej lub zużywanie go do celów spożywczych jest niedozwolone.

§ 69. Kontrola skarbowa, w miarę możności, nie czekając na zgłoszenia, ustali i spisze bezzwłocznie podlegające opodatkowaniu zapasy cukru skrobiowego poza wytwórniami tego produktu i dopilnuje terminowego uiszczenia podatku od tych zapasów.

§ 70. Cukier skrobiowy, znajdujący się w transporcie w dniu 12 kwietnia 1935 r., obowiązany jest zgłosić odbiorca do opodatkowania w sposób określony w §§ 67 i 68 w ciągu 5 dni po nadejściu przesyłki na miejsce przeznaczenia, o ile posiadany zapas wraz z ilością otrzymaną z transportu przewyższa 100 kg.

§ 71. 1) Kontrola skarbowa przedstawi wykazy i zgłoszenia do dnia 25 maja 1035 r. urzędowi skarbowemu wraz z uwagami co do zapłaty podatku, a ten przedstawi je wraz ze swemi wykazami izbie skarbowej do dnia 10 czerwca 1935 r.

2) Izby skarbowe przedstawią Ministerstwu Skarbu do dnia 25 czerwca 1935 r. sumaryczne wykazy cukru skrobiowego zgłoszonego do opodatkowania (§§ 67 i 70) oraz kwot należnego i zapłaconego podatku.

Przepis końcowy.

§ 72. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Dodatek 12.

PRZEPISY O OPODATKOWANIU OLEJÓW MINERALNYCH.

A) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. (Dz. U. 27 poz. 252) o podatku od olejów mineralnych

ze zmianami zawartymi w rozp. Prez. Rp. z 24/9 1934 Dz. U. 85 poz. 764, w art. 39 rozp. Prez. Rp. z 28/12 1934 Dz. U. 110 poz. 976, w dekrecie Prez. Rp. z 29/7 1936 Dz. U. 58 poz. 432 i w ustawie z 7/4 1937 Dz. U. 28 poz. 208.

Rozdział I.

Przedmiot i wysokość podatku, obowiązek uiszczenia i odpowiedzialność.

Art. 1. Podatkowi od olejów mineralnych podlegają wymienione w art. 2 przetwory, otrzymywane w jakikolwiek sposób z ropy naftowej (oleju ziemnego) i gazu ziemnego, a to zarówno pochodzenia krajowego, jak i zagranicznego.

Art. 2. 1) Podatek za 100 kg. wynosi:

a) od oleju o gęstości do 790° Ar. przy + 15° C (w brzmieniu Dz. U. poz. 432/36) . . . . . 9.00 zł

b) od oleju o gęstości ponad 790° do 865° Ar. przy + 15° C. (Dz. U. poz. 764/34) . . . . . 8.00 „

c) od oleju o gęstości ponad 865° do 890° Ar. przy + 15° C. . . 1.80 „

d) od oleju o gęstości ponad 890° Ar. przy + 15° C tudzież od ropału i wazeliny . . . . . 7.00 „

e) od parafiny i świec parafinowych . . . . . 10.50 „

f) od gudronu poolejowego (mazi) o gęstości do 975° Ar. włącznie przy + 15° C, smarów wozowych i smaru Tavott'a (t. zw. smarów stałych oraz od odpadków produktów olejowych, pochodzących ze specjalnych sytemów rozkładowych (Cracking), o gęstości do 965° Ar. przy + 15° C włącznie . . . . . 1.80 „

2) Przetwory naftowe, przywożone z obszaru wolnego miasta Gdańska i z zagranicy, podlegają podatkowi w wysokości, wymienionej w ustępie 1.

3) Minister Skarbu ustali własności charakterystyczne poszczególnych przetworów, wymienionych w ustępie 1, oraz sposoby ich badania.

4) Minister Skarbu określa sposób wymiaru podatku od oleju mineralnego, zawartego w wyrobach przywożonych z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska (w brzmieniu Dz. U. poz. 208/37).

Art. 3. 1) Minister Skarbu uprawniony jest do zwolnienia od podatku lub do obniżenia podatku od olejów mineralnych, wymienionych w art. 2, przeznaczonych do poruszania silników w przemyśle i rolnictwie, do oczyszczania szybów naftowych, do nawęglania gazu świetlnego, do naprawy dróg, na potrzeby wojska, władz i przedsiębiorstw państwowych, przedstawicielstw dyplomatycznych i zawodowych, przedstawicielstw konsularnych obcych państw z zastrzeżeniem wza-

jemności, wreszcie jako środek opałowy, rozczyniający, zmiękczający lub wyciągowy w przemyśle (w brzmieniu Dz. U. poz. 208/37).

2) Wolne są od podatku produkty następujące:

a) pozostałości destylacyjne (gudron) o gęstości powyżej 975° Ar., odpadkowe produkty olejowe, pochodzące ze specjalnych systemów rozkładowych (Cracking), o gęstości powyżej 965° Ar., oraz odpadki po procesie rafinacyjnym, np. ziemia okrzemkowa (sylikat) o zawartości mniejszej, aniżeli 15% parafiny, kwasy naftenowe, sulfokwasy, koks, asfalt i t. p.;

b) wszystkie produkty, wymienione w art. 2 jako podlegające podatkowi, wywożone pod kontrolą skarbową z rafinerji lub wolnego składu zagranicę lub na obszar wolnego miasta Gdańska (w brzmieniu Dz. U. poz. 208/37).

3) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu ustali warunki stosowania przepisów ustępu pierwszego i drugiego.

Art. 4. 1) Do uiszczenia podatku obowiązana jest osoba, wprowadzająca olej do wolnego obrotu.

2) Przy sprowadzaniu oleju mineralnego z zagranicy do uiszczenia podatku obowiązana jest osoba, na której rachunek odbywa się odprawa celna, przy sprowadzaniu zaś olejów z wolnego miasta Gdańska obowiązek powyższy ciąży na osobie, dla której według dowodów przekazowych przesyłka jest przeznaczona.

Rzeczowa odpowiedzialność za podatek.

Art. 5. Należność, przypadająca z tytułu podatku, ulega zaspokojeniu z oleju, podlegającego podatkowi, z pierwszeństwem przed wszelkiemi innemi przywilejami i obciążeniami i może być wyegzekwowana bez względu na jakiekolwiek prawa osób trzecich.

Płatność podatku.

Art. 6. 1) Należność, przypadająca z tytułu podatku, powstaje z chwilą wprowadzenia oleju mineralnego do wolnego obrotu i w tej chwili podatek winien być uiszczony.

2) W wypadkach, zasługujących na uwzględnienie, podatek może być zakredytowany na warunkach, ustalonych przez Ministra Skarbu, przyczem termin płatności może być odroczony najwyżej do dnia piętnastego miesiąca szóstego, następującego po tym miesiącu, w którym wywieziono oleje z rafinerji lub wolnego składu.

3) Kredytowanie podatku od olejów mineralnych, przywożonych z zagranicy lub z wolnego miasta Gdańska, jest niedopuszczalne (w brzmieniu Dz. U. poz. 208/37).

Art. 7. 1) Nieuiszczenie w terminie zakredytowanego podatku powoduje natychmiastową wymagalność całkowitej zaległości, którą ściąga się wraz z odsetkami, obliczonemi od daty płatności podatku, przyczem każdy rozpoczęty miesiąc liczy się za cały. (Dz. U. poz. 208/37).

2 Ściągnięcie nieuiszczonego podatku uskutecznia się w trybie administracyjnego postępowania przymusowego przedewszystkiem przez zajęcie i sprzedaż znajdujących się w przedsiębiorstwie zapasów olejów mineralnych bez względu na jakiekolwiek prawa osób trzecich, a następnie przez zrealizowanie złożonego zabezpieczenia oraz pozostałego majątku podatnika, przyczem podatnik może być stosownie do uznania właściwych władz skarbowych pozbawiony całkowicie lub na oznaczony okres czasu prawa korzystania z kredytów.

3) W wypadku zakredytowania podatku przystąpi się do zrealizowania złożonego zabezpieczenia dopiero po upływie dni czternastu od wyznaczonego terminu płatności.

Przedawnienie.

Art. 8. 1) Prawo żądania zwrotu podatku, nienależnie pobranego, przedawnia się w ciągu roku, licząc od dnia uiszczenia.

2) Prawo żądania należnego Państwu podatku bez względu na to, czy jego wymiar został dokonany, czy przez zatajenie wstrzymany, przedawnia się

w ciągu 10 lat, licząc od dnia powstania obowiązku podatkowego. Przedawnienie prawa żądania zapłaty podatku przerywa każdy urzędowy krok, podjęty przez władzę właściwą w celu ściągnięcia należności podatku wymierzonego lub zatajonego.

Wymiar należności podatkowej.

Art. 9. Wymiar i orzekanie o należności i wysokości podatku należy do kompetencji właściwych władz skarbowych.

Umorzenie lub zwrot podatku.

Art. 10. 1) Zwrot lub umorzenie podatku może nastąpić tylko w wypadku, gdy olej mineralny, zgłoszony do wywozu, nie może być wywieziony z rafinerji lub wolnego składu w czasie zgłoszonym z powodu przeszkody nieprzewidzianej i niezależnej od woli przedsiębiorcy, albo też w razie zniszczenia oleju, obciążonego podatkiem, w drodze podczas przewozu z przyczyny niezależnej od przedsiębiorcy.

2) Podatek uiszczony od oleju mineralnego, użytego następnie do sporządzenia wyrobów przemysłowych, wywiezionych za granicę lub na obszar W. M. Gdańska, podlega zwrotowi.

3) Minister Skarbu ustali w drodze rozporządzenia warunki stosowania postanowień niniejszego artykułu (w brzmieniu Dz. U. poz. 208/37).

Rozdział II.

Postanowienia dotyczące zabezpieczenia poboru podatku.

Art. 11. 1) Do wytwórni olejów mineralnych, rafineryj, destylarni, gazoliniarni i t. p. w rozumieniu niniejszego rozporządzenia należą wszelkie zabudowania, w których odbywa się rafinowanie (oczyszczanie), destylowanie lub przerabianie, oraz pomieszczenia, służące do przechowywania tychże olejów.

2) W skład wytwórni wchodzą nadto wszelkie miejsca i lokale, połączone bezpośrednio z pomieszczeniami, o których mowa w ustępie poprzednim, z wyjątkiem biur i prywatnych mieszkań urzędników.

Art. 12. 1) Wytwórnie (art. 11) winny być urządzone w sposób, umożliwiający władzom skarbowym wykonywanie kontroli nad całkowitym przebiegiem produkcji, ilością i rodzajem wyprodukowanych wyrobów, ich ważeniem i wydawaniem z wytwórni.

2) Szczegółowe w tym względzie postanowienia, jak również przepisy, zmierzające do uniemożliwienia potajemnego usuwania nieopodatkowanych olejów mineralnych z wytwórni, wyda Minister Skarbu.

Art. 13. Przedsiębiorca, zamierzający przystąpić do rafinowania (oczyszczania), destylowania lub przerabiania olejów mineralnych w nowozbudowanej lub na nowo uruchomionej wytwórni, jest obowiązany uzyskać na to pozwolenie, które udziela Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Opisy i plany wytwórni.

Art. 14. 1) Po uzyskaniu pozwolenia (art. 13) przedsiębiorca obowiązany jest na cztery tygodnie przed rozpoczęciem produkcji złożyć w dwóch egzemplarzach właściwemu urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów szczegółowy opis wszystkich budynków i pomieszczeń, wchodzących w skład wytwórni, oraz opis ich technicznego urządzenia. Opis zawierać powinien dane co do przeznaczenia każdego z oddziałów wytwórni oraz wyszczególnienie znajdujących się w niej maszyn, aparatów i przyrządów.

2) Do opisu należy dołączyć:

a) plan sytuacyjny z uwidocznieniem przynależnych do wytwórni budynków i pomieszczeń,

b) plan budynków, w których odbywać się będzie produkcja, z oznaczeniem dla każdego piętra rozkładu wszystkich oddziałów wytwórni i znajdujących się w nich aparatów, maszyn, naczyń oraz przyrządów,

c) wykaz wszystkich naczyń, przeznaczonych do przechowywania produktów, z podaniem ich kształtów oraz wymiarów geometrycznych i objętości w hektolitrach.

Art. 15. 1) Po otrzymaniu opisu i planów (art. 14) urząd skarbowy akcyz i monopolów zarządzi sprawdzenie w obecności przedsiębiorcy lub jego zastępcy, czy urządzenie wytwórni odpowiada postanowieniom, przewidzianym w art. 12, i wydanym na jego podstawie przepisom, oraz czy złożony opis i plany zgodne są z rzeczywistym stanem rzeczy.

2) Przy sprawdzeniu przedsiębiorca winien udzielać organom skarbowym wszelkich wymaganych wyjaśnień oraz dostarczać potrzebnych przyrządów i odpowiedniej pomocy przy sprawdzaniu wymiarów naczyń.

3) Sporządzony w dwóch egzemplarzach przez organa władz skarbowych protokół sprawdzenia będzie podpisany przez przedsiębiorcę lub jego zastępcę, a następnie przedłożony wraz z opisem i planami do zatwierdzenia właściwej władzy skarbowej drugiej instancji.

4) Po zatwierdzeniu jeden egzemplarz protokółu wraz z opisem i planami zwróci się właściwemu urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów, a drugi doręczy się przedsiębiorcy lub jego zastępcy celem zachowania w miejscu dostępnem w każdej chwili dla organów, dozorujących wytwórnię.

Art. 16. O zmianach pomieszczeń, uwidocznionych w zatwierdzonym opisie, o zmianach urządzeń wytwórni, mających ścisły związek z wytwarzaniem i przechowywaniem przerobów, a także z kontrolą skarbową, wreszcie o zmianach, zaszłych co do osób odpowiedzialnych, przedsiębiorca winien donieść najpóźniej na dni trzy po zajściu tych zmian właściwemu inspektorowi kontroli skarbowej.

Art. 17. Jeżeli przedsiębiorca wstrzymuje ruch wytwórni na czas dłuższy aniżeli 4 tygodnie, winien donieść o tem pisemnie urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów i uiścić podatek za wszystkie zapasy produktów, podlegających podatkowi (art. 2), które znajdują się w wytwórni. W razie nieuiszczenia podatku wymienione zapasy będą wzięte pod zamknięcie urzędowe.

Wolne składy olejów mineralnych.

Art. 18. 1) Wolnym składem w rozumieniu niniejszego rozporządzenia są magazyny, znajdujące się poza obrębem wytwórni, w których na mocy zezwolenia Ministra Skarbu mogą być przechowywane nieopodatkowane zapasy olejów mineralnych przed wydaniem ich do wolnego obrotu lub wywiezieniem poza granice Rzeczypospolitej.

2) Minister Skarbu wyda szczegółowe postanowienia, dotyczące urządzenia wolnych składów, a w szczególności sposobu wykonywania nad niemi kontroli.

Kontrola skarbowa.

Art. 19. 1) W czasie trwania produkcji wytwórnie podlegają stałemu nadzorowi skarbowemu. W razie wstrzymania ruchu (art. 17) nadzór stały obejmie pomieszczenia, zawierające zapasy, wzięte pod zamknięcie urzędowe.

2) Przy wykonywaniu nadzoru nad wytwórniami obowiązują przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 1923 r. o uprawnieniach organów wykonawczych władz skarbowych (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 5, poz. 37).

Art 20. 1) Urzędnikom władz skarbowych powołanym do wykonywania kontroli nad produkcją, służy wolny wstęp w każdej porze dnia i nocy do wszelkich pomieszczeń wytwórni (Dz. U. poz. 208/37).

2) Podczas wykonywania czynności nadzorczych urzędnicy skarbowi mają prawo do przeglądania i sprawdzania ksiąg fabrykacyjnych oraz ksiąg, prowadzonych dla kontroli produkcji w wytwórni, dokonywania w celach podatkowych analiz produktów rafinowania, destylowania lub przerobu i korzystania w tym celu bezpłatnie z urządzeń pracowni chemicznej.

3) Przy wykonywaniu kontroli nad ruchem osobowym i towarowym z wytwórni urzędnicy skarbowi uprawnieni są przedsiębrać w każdym czasie potrzebne w tym celu rewizje.

4) Kierownictwo przedsiębiorstwa obowiązane jest udzielać urzędnikom skarbowym wszelkiej pomocy, niezbędnej do wykonywania czynności służbowych w wytwórni.

Art. 21. 1) Przedsiębiorca obowiązany jest dostarczyć bezpłatnie do użytku urzędników skarbowych, powołanych do wykonywania stałego dozoru, potrzebnych mieszkań, położonych w obrębie wytwórni lub w najbliższem jej otoczeniu, wraz z opałem i oświetleniem.

2) Nadto należy oddać do użytku wymienionych urzędników odpowiednie pomieszczenie, znajdujące się w obrębie wytwórni, zaopatrzone w niezbędne urządzenia i przybory, potrzebne dla załatwiania czynności kancelaryjnych.

3) O ilości i stosowności pomieszczeń, koniecznych celem wykonania przepisów, zawartych w ust. 1 i 2, rozstrzyga właściwa władza skarbowa pierwszej i drugiej instancji według swobodnej oceny (w brzmieniu Dz. U. poz. 976/34).

Art. 22. Podczas czasowego pobytu urzędników skarbowych, wykonywających czynności rewizyjne w wytwórni, przedsiębiorstwo obowiązane jest bezpłatnie udzielić odpowiedni lokal z pościelą, a za odpowiedniem wynagrodzeniem, którego wysokość oznaczy władza skarbowa pierwszej instancji, dostarczyć podwody na przejazd do sąsiedniej rafinerji lub najbliższej stacji kolejowej (w brzmieniu Dz. U. poz. 976/34).

Wywóz olejów mineralnych.

Art. 23. 1) Wywóz olejów mineralnych z wytwórni lub wolnego składu nie może się odbywać:

a) koleją lub drogą wodną — przed godziną piątą i po godzinie dwudziestej,

b) innemi środkami przewozowemi — przed godziną siódmą i po godzinie osiemnastej.

2) Urząd skarbowy akcyz i monopolów może zezwolić na wyjątki od tego postanowienia.

Art. 24. 1) Wywóz olejów mineralnych, niezwolnionych od podatku, z wytwórni lub wolnego składu może nastąpić tylko po uprzedniem uiszczeniu podatku lub jego zakredytowaniu.

2) Wolno wywozić oleje mineralne, niezwolnione od podatku, bez uprzedniego uiszczenia lub zakredytowania przypadającej z tego tytułu należności:

a) z jednej wytwórni do drugiej lub z wolnego składu do wytwórni celem dalszego przerobu,

b) z wytwórni do wolnego składu,

c) z jednego wolnego składu do drugiego.

3) Szczegółowe postanowienia, dotyczące warunków wywozu oraz przewozu olejów mineralnych, zwolnionych od podatku, oraz olejów mineralnych, podlegających opłacie podatku, bez uprzedniego uiszczenia lub zakredytowania przypadającej z tego tytułu należności, wyda Minister Skarbu.

Art. 25. 1) Wywóz zapasów olejów mineralnych z wytwórni i wolnego składu może nastąpić tylko po uprzedniem powiadomieniu o tem urzędnika skarbowego, wykonywającego nadzór nad ruchem przedsiębiorstwa.

2) Urzędnik, zawiadomiony o zamierzonym wywozie, ustali czy stosownie do postanowień niniejszego rozporządzenia olej mineralny, zgłoszony do wywozu, podlega opodatkowaniu, a w wypadku twierdzącym sprawdzi, czy należny podatek uiszczono względnie zakredytowano.

3) W każdym razie wszelkie zapasy olejów mineralnych, wywożone z przedsiębiorstwa, winny być uprzednio dokładnie sprawdzone przez urzędnika skarbowego na podstawie danych, zawartych w księgach przedsiębiorstwa, zarówno co do ilości, jak i własności fizycznych, jako też ich ogólnej wagi netto i brutto.

4) Szczegółowe postanowienia w tym względzie wyda Minister Skarbu.

Sprawdzanie zapasów.

Art. 26. 1) Znajdujące się w magazynach wytwórni lub wolnego składu gotowe zapasy olejów mineralnych podlegają kontroli skarbowej.

2) Szczegółowe postanowienia o sposobie wykonywania kontroli skarbowej i o sprawdzaniu ilości znajdujących się w wytwórni lub wolnym składzie zapasów wyda Minister Skarbu.

Art. 27. 1) Jeżeli stwierdzono, że znajdująca się w magazynach ilość olejów mineralnych, podlegających opodatkowaniu, po uwzględnieniu zaników z ulotnienia jest mniejsza od ilości, wykazanej w księgach kontrolnych, a przedsiębiorca nie wykaże, iż brakujące zapasy zostały wywiezione z wytwórni lub wolnego składu w sposób przepisany, albo też że uległy zniszczeniu wskutek wypadku, stwierdzonego w drodze protokólarnej przez właściwą władzę skarbową, natenczas stwierdzony ubytek należy bezzwłocznie ujawnić w księgach kontrolnych i uiścić od niego podatek w ciągu trzech dni od dnia sprawdzenia.

2) Jeżeli natomiast będzie stwierdzone, że w magazynach pozostaje większa ilość zapasów od wykazanej w księgach przedsiębiorstwa, natenczas władza skarbowa wpisze niezwłocznie nadwyżkę do ksiąg kontrolnych celem należytego jej opodatkowania przy wydaniu do wolnego obrotu.

3) Minister Skarbu ustali wysokość dopuszczalnych zaników z ulotnienia olejów mineralnych, jaka może być uwzględniana przy sprawdzaniu zapasów (ust. 1).

Księgi kontrolne.

Art. 28. Minister Skarbu ustali rodzaje i wzory ksiąg kontrolnych, jakie przedsiębiorcy obowiązani będą prowadzić w wytwórniach i wolnych składach w celach kontroli produkcji i podatku, tudzież określi sposób prowadzenia tych ksiąg w celu skutecznego nadzoru.

Rozdział III.

Zakazy.

Art. 29. Zabrania się mieszania poza obrębem wytwórni olejów mineralnych różnych gatunków olejów mineralnych, znajdujących się w wolnym obrocie, celem spowodowania zmiany ich pierwotnej własności, służącej za podstawę opodatkowania (art. 2).

Rozdział IV.

Postanowienia karne.

Art. 30 do 37 włącznie uchylono przepisem art. 354 § 1 pkt. d) pr. kar. sk.

Postanowienia końcowe.

Art. 38. Wykonanie rozporządzenia niniejszego poruczа się Ministrowi Skarbu.

Art. 39. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej z dniem 1 kwietnia 1928 r.

Jednocześnie tracą moc obowiązującą dotychczasowe przepisy o podatku od zużycia olejów mineralnych z wyjątkiem rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 grudnia 1927 r. w sprawie pobierania nadzwyczajnego 10% dodatku do podatków bezpośrednich, podatków pośrednich, opłat stemplowych, podatku spadkowego i od darowizn, jako też wpłacanych względnie przymusowo ściąganych zaległości wyżej wymienionych danin (Dz. U. R. P. Nr. 114, poz. 972), o ile dotyczy podatku ustalonego rozporządzeniem niniejszem.

B) Rozporządzenie Ministra Skarbu

z dnia 13 października 1928 r. (Dz. U. 97 poz. 862)

w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o podatku od olejów mineralnych, wydane co do §§ 8—31 w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu

ze zmianą, zawartą w rozp. Min. Sk. z 16/12 1929 Dz. U. 1 z r. 1930 poz. 2.

§ 1. 1) Artykuły powołane w niniejszem rozporządzeniu bez określenia oznaczają postanowienia rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 roku o podatku od olejów mineralnych.

2) Paragrafy — §§ — powołane w niniejszem rozporządzeniu bez określenia oznaczają przepisy niniejszego rozporządzenia.

3) Skróty oznaczają:

a) Art. — artykuły rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o podatku od olejów mineralnych,

b) Izba Skarbowa — Izbę Skarbową oraz Wydział Skarbowy Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego,

c) Urząd — Urząd Skarbowy akcyz i monopolów,

d) Kontrola — Kontrolę Skarbową,

e) wytwórnia — rafinerja wzgl. inna wytwórnia olejów mineralnych,

f) olej — olej mineralny,

g) wolny skład — wolny skład olejów mineralnych,

h) c. g. — ciężar gatunkowy, t. j. gęstość Ar.

Do art. 2. Określenia poszczególnych olejów mineralnych.

W rozumieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 252) i niniejszego rozporządzenia uważa się:

§ 2. 1) za ropał — każdy olej mineralny o c. g. od 890° do 975° przy + 15° C, o ile nie posiada on właściwości wymienionych w ustępie 4, 5 i 7 niniejszego paragrafu,

2) za wazelinę — produkt destylacji, rafinacji lub filtracji ropy naftowej lub jej pochodnych w stanie stałym lub pół-stałym o konsystencji mazi, nie zawierającej domieszek tłuszczów, olei tłuszczowych lub olei roślinnych oraz mydeł o punkcie kroplenia powyżej + 30° C.,

3) za parafinę — przetwór naftowy w stanie stałym, którego punkt krzepnięcia leży w granicach od + 40° do + 80° C. włącznie,

4) za gudron (maź) podlegający opodatkowaniu — przetwór naftowy barwy czarnej, o c. g. zawartym w granicach między 920° a 975° włącznie przy + 15° C., który poddany destylacji według sposobu Englera wykaże najwyżej 5% płynu wrzącego do 300° C. i zawiera ponad 1% twardego asfaltu,

5) za smary wozowe (do wózków kopalnianych, lin, kół zębatych i t. p.) oraz oleje drogowe, podlegające opodatkowaniu — przetwory naftowe płynne lub półpłynne o c. g. powyżej 890° do 975° przy + 15° C. i o zawartości asfaltu twardego powyżej 3%,

6) za smar Tovotte'a (smary stałe) — produkt barwy żółtej do czarnej, o konsystencji stałej lub mazi, zawierający domieszki olejów roślinnych lub zwierzęcych w postaci mydeł alkalicznych lub wapniowych, o punkcie kroplenia powyżej 65° C.,

7) za odpadkowe produkty olejowe ze specjalnych systemów rozkładowych (Cracking) o c. g. do 965° przy + 15° C. — oleje posiadające c. g. co najwyżej 965° przy + 15° C. a temperaturę zapłonienia poniżej + 110° C.

§ 3. 1) Przetwory naftowe, których właściwości nie podpadają pod określenia § 2 podlegają podatkowi: a) stosownie do ich c. g. przy przetworach

płynnych, b) według stawki punktu e) ustępu 1 art. 2 przy przetworach w stanie stałym lub półpłynnym.

2) Mieszaniny olejów mineralnych z olejami roślinnemi podlegają opodatkowaniu w stosunku do zawartości w mieszaninie oleju mineralnego według stawki olejów smarowych o c. g. ponad 890°.

§ 4. Wysokość podatku wskazana w ustępie 1 art. 2 rozumie się od 100 kg. wagi netto.

§ 5. Świece wywożone z wytwórni olejów mineralnych podlegają podatkowi według stawki punktu e. ustępu 1 art. 2 przyjmując do opodatkowania ich wagę netto bez opakowania.

§ 6. 1) Przetwory naftowe przywożone z zagranicy lub z wolnego miasta Gdańska, posiadające właściwości wymienione w ustępie 1 art. 2 oraz w § 2 podlegają podatkowi w wysokości wymienionej w ustępie 1 art. 2 stosownie do § 4.

2) Wyroby zawierające olej mineralny np. lakier i t. p. przy przywozie z zagranicy lub z wolnego miasta Gdańska podlegają opodatkowaniu w stosunku do rzeczywistej zawartości oleju na podstawie wyniku analizy.

3) Jako podstawę opodatkowania przetworów naftowych i wyrobów (ust. 1 i 2), przywożonych na obszar Rzeczypospolitej w blaszankach, słojach i t. p. drobnych opakowaniach przyjmuje się wagę towaru tę samą jaką ustalono przy odprawie celnej.

§ 7. 1) O ile do wytwórni oleju zostaną dowiezione dla dalszego przerobu lub zmieszania przetwory naftowe, podlegające podatkowi, a które uprzednio były wprowadzone do wolnego obrutu t. zn., że należny od nich podatek został już uiszczony lub zakredytowany, należy bezzwłocznie wprowadzone przetwory odważyć i zbadać, — w celu stwierdzenia ilości przetworów różnie opodatkowanych i wysokości podatku od nich uiszczonego lub zakredytowanego — w obecności urzędnika skarbowego, wykonywującego stały nadzór nad wytwórnią, uczynić o tem wzmiankę w księgach kontroli i z dokonania wskazanych czynności sporządzić urzędowy protokół.

2) Po uskutecznieniu formalności przewidzianych w ustępie poprzednim, na żądanie kierownictwa wytwórni można wypuścić z wytwórni do wolnego obrotu, bez pobrania przypadającego podatku ilość przetworów podlegających tej samej wysokości podatku, jak przetwory sprowadzone.

Do art. 3. Zwolnienia i obniżki podatku.

§ 8. Oleje dla celów oświetlenia oraz dla prywatnych samochodów osobowych nie mogą być zwalniane w całości ani w części od podatku.

§ 9. Zwalniane być mogą według uznania władzy skarbowej przy zachowaniu warunków §§ 10—29:

I. oleje przeznaczone na następujące cele przemysłowe:

a) do poruszania silników w przemyśle i rolnictwie,
b) do oczyszczania szybów naftowych,
c) do nawęglania gazu świetlnego,
d) do naprawy (oraz spryskiwania) dróg,
e) jako środek opałowy, rozczyniający, zmiękczający lub wyciągowy w przemyśle,

II. oleje na potrzeby wojska, władz i przedsiębiorstw państwowych.

§ 10. Pod określeniem «przemysł» użytem w § 9 rozumie się najszersze jego znaczenie, a zatem również przemysł rolny, młynarski, wytwarzanie energji elektrycznej, poruszanie samochodów ciężarowych należących do przedsiębiorstw przemysłowych i t. d.

§ 11. Urzędy właściwe dla miejsca zużycia oleju mają prawo przyznawać opust 80% podatku od olejów o c. g. do 865° przy + 15° C. przeznaczonych na cele w § 9 wymienione, t. zn., że od odnośnego oleju pobierany będzie podatek w wysokości 20% zwykłego podatku.

§ 12. Urzędy mają prawo przyznawać od olejów o c. g. od 865° do 890° przy + 15° C. przeznaczonych na cele wyszczególnione w § 9 opust do wysokości 50% obowiązującego podatku.

§ 13. Prawo przyznawania zwolnień w całości lub w części od podatku od olejów przeznaczonych na inne cele niż wymienione w § 9, zwalniania w całości od podatku od olejów dla celów wymienionych w § 9, jak również zwalniania w całości lub w części od podatku olejów o c. g. ponad 890° przy + 15° C. służy Ministrowi Skarbu.

§ 14. 1) Przeciw orzeczeniu właściwej władzy skarbowej w wypadkach wymienionych w §§ 11—12 w sprawie zwolnienia olejów mineralnych od podatku służy prawo odwołania do wyższej instancji w ciągu dni 14 od dnia doręczenia orzeczenia.

2) Pozwolenia nie mogą otrzymać: a) osoby, będące w stanie upadłości, b) osoby, prawomocnie zasądzone za naruszenie przepisów o obrocie towarowym z zagranicą lub W. M. Gdańskiem oraz za naruszenie przepisów o opodatkowaniu oleju mineralnego, albo też za oszustwo, lichwę żywnościową lub inne przekroczenia z chęci zysku. Wyłączenie osób wymienionych pod b) trwa przez trzy lata od uprawomocnienia się wyroku.

3) W razie stwierdzonego nadużycia odbiera się pozwolenie natychmiast niezależnie od skutków prawnych, przewidzianych ustawą karno-skarbową, względnie powszechną ustawą karną, a od posiadanego jeszcze zapasu będzie pobrany przypadający podatek w pełnej wysokości.

4) Pozwolenie może być także wtedy odebrane, gdy uprawniony do poboru nie dopełni któregokolwiek z obowiązków niniejszem rozporządzeniem przepisanych, lub później wydanych.

§ 15. 1) Pozwolenia mają opiewać na pewien określony czas, lecz najwyżej na przeciąg roku kalendarzowego, tudzież na pewną oznaczoną ilość oleju mineralnego z tem, że jednorazowy pobór nie może wynosić mniej niźli 100 kg. oleju.

2) Obrachunek z osobami uprawnionemi do poboru olejów, zwolnionych od podatku, ma być przeprowadzony najpóźniej z końcem każdego roku kalendarzowego.

3) Od zapasu oleju stwierdzonego w magazynach przedsiębiorstwa po upływie terminu, na który pozwolenie opiewało, należy pobrać przypadający podatek, jeżeli przedtem nie uzyskano przedłużenia pierwotnego pozwolenia. Jeżeli przedłużenie pozwolenia nastąpiło w czasie właściwym, natenczas znalezione zapasy wlicza się do ilości zwolnionych na rok następny.

§ 16. O udzieleniu pozwolenia i o ilości zwolnionego od podatku oleju, jako też o każdej zarządzonej w niem zmianie, należy zawiadomić wytwórnię, Kontrolę w tej wytwórni, tudzież Kontrolę sprawującą nadzór nad przedsiębiorstwem pobierającem olej, zwolniony od podatku.

§ 17. 1) Podania o zwolnienie olejów od podatku w całości lub w części należy wnosić do Urzędu, w którego okręgu znajduje się przedsiębiorstwo, mające używać oleju. Władza ta po przeprowadzeniu potrzebnych dochodzeń albo sama załatwia wniesione podania, albo też, o ile to nie należy do jej właściwości, odstępuje podanie wraz z wynikiem przeprowadzonych dochodzeń władzy skarbowej, uprawnionej do zwalniania oleju mineralnego od podatku lub przesyła je za pośrednictwem przełożonej Izby Skarbowej Ministerstwu Skarbu w tych wypadkach, w których uprawnienie to zastrzeżone jest Ministrowi, wymieniając dokładnie adres Kontroli, która ma wykonywać nadzór nad zużyciem oleju mineralnego.

2) W podaniu ma być wyszczególnione: a) imię, nazwisko i miejsce zamieszkania proszącego, jako też siedziba i rodzaj przedsiębiorstwa przemysłowego (§ 10),

b) do jakiego celu ma być użyty olej,

c) roczne zapotrzebowanie oleju, a o ile przedsiębiorstwo ma być prowadzone krócej — zapotrzebowanie na ten czas krótszy, tudzież w jakiej ilości ma być olej każdorazowo pobierany w wytwórni wzgl. w wolnym składzie,

d) nazwa i siedziba wytwórni, z której olej ma być pobierany,

e) sposób zabezpieczenia podatku od oleju mineralnego.

3) Jeżeli idzie o nabywanie oleju do celów przemysłowych, jako środka rozczyniającego lub wyciągowego należy ponadto podać rozmiary przedsiębiorstwa wraz z dokładnym opisem technicznego postępowania przy zastosowaniu oleju, oraz procentowe zużycie oleju w stosunku do przerabianych surowców, jako też do otrzymanych gotowych wyrobów.

4) Jeżeli pobrany olej ma być regenerowany celem ponownego użycia, natenczas należy to nadmienić już w podaniu opisując sposób regenerowania oraz wskazać wielkość ubytków oleju przy regeneracji.

5) Jeżeli idzie o pobór oleju w celu wytwarzania ciepła lub do nawęglania gazu świetlnego — należy podać także, w jaki sposób ciepło ma być z oleju wytwarzane i używane w przedsiębiorstwie przemysłowem, względnie sposób i rodzaj (gatunek) nawęglanych gazów.

6) Co do oleju do poruszania silników — należy podać także ustrój i moc (w koniach na godz.) silnika, zapotrzebowanie oleju na godzinę lub na konia na podstawie poświadczenia fabryki silników lub innego źródła wiarygodnego, ilość godzin, w których silnik dziennie będzie w ruchu.

7) Szczegóły podane pod 3, 4 i 5 muszą być potwierdzone przez władzę administracyjną I instancji, a dla kopalń przez władzę górniczą, w której okręgu znajduje się przedsiębiorstwo, starające się o przydział oleju wolnego od podatku.

§ 18. W razie zmiany wytwórni wzgl. wolnego składu, z którego w myśl wydanego zezwolenia pobór zwolnionego od podatku oleju miał nastąpić — należy o tem donieść władzy, która odnośne zezwolenie wydała, ta ostatnia zaś z urzędu zawiadomi o zaszłej zmianie zarówno władzę skarbową odpowiednią dla miejsca, na które pozwolenie opiewało, jak i władzę właściwą dla nowego miejsca poboru.

§ 19. 1) Uprawnieni do poboru oleju zwolnionego w całości lub w części od podatku podlegają kontroli i obowiązani są na każde żądanie dozwolić urzędnikom Kontroli wstępu do zakładu przemysłowego, przedstawić zapiski i rachunki dotyczące poboru i zużycia olejów oraz ich zapasów.

2) O każdorazowem użyciu oleju do oczyszczenia szybów naftowych — należy co najmniej na 12 godzin naprzód donieść pisemnie właściwej Kontroli, a użycie to może nastąpić jedynie w obecności wyznaczonego urzędnika skarbowego.

§ 20. Oleje bezbarwne lub słabo-zabarwione, przeznaczone do poruszania silników mają być barwione barwnikiem Sudan IV (§ 53).

§ 21. Każdy uprawniony do poboru oleju za zniżonym podatkiem wzgl. zwolnionego od podatku, musi posiadać legalizowaną wagę i legalizowane odważniki tudzież legalizowany areometr do mierzenia gęstości olejów mineralnych, ponadto ma prowadzić książkę poboru i zużycia tegoż oleju według wskazówek władzy skarbowej i wzoru Nr. 6 zakładając oddzielne konta dla każdego rodzaju oleju. Do książki tej należy wpisywać natychmiast po dokonanym odbiorze pobór oleju zwolnionego w całości lub w części od podatku.

§ 22. W razie używania oleju, jako środka rozczyniającego i wyciągowego należy wciągać do książki nietylko ilości oleju pobranego za każdym razem ze zbiornika, lecz także i rodzaj surowca zmieszanego z tymże olejem celem otrzymania rozczynu lub wyciągu.

§ 23. Jeżeli regenerowanie oleju w takich przedsiębiorstwach nie odbywa się w sposób ciągły, lecz tylko od czasu do czasu w razie uzbierania się zużytego oleju mineralnego, natenczas ilość i c. g. odzyskanego przy każdem regenerowaniu oleju należy wciągnąć do rachunku w osobną kolumnę przychodu.

§ 24. W razie używania oleju do poruszania silników należy ilość oleju wziętą każdorazowo z zapasu ogólnego wciągnąć do książki zaraz po napełnieniu zbiornika zasilającego silnik. Przy zasilaniu silnika wprost ze zbiornika, przeznaczonego do magazynowania oleju, należy wciągnąć do książki dzień i godzinę otwarcia i zamknięcia połączenia rurowego. Ponadto należy uwidocznić w zapisku chwilę puszczenia silnika w ruch oraz chwilę zatrzymania go.

§ 25. Nieprowadzenie książki przychodu i rozchodu olejów jako też prowadzenie jej w sposób nieodpowiadający przepisom pociągnie za sobą cofnięcie udzielonego pozwolenia na pobór oleju zwolnionego w całości lub w części od podatku, przyczem cały pozostały jeszcze zapas zostanie dodatkowo opodatkowany w przepisanej pełnej wysokości, t. j. przedsiębiorstwo zapłaci od tej ilości dodatkowo różnicę między pełnym podatkiem a zniżonym.

§ 26. Uprawniony do poboru oleju zwolnionego od podatku w części lub w całości nie może pobranego oleju nikomu odstępować, ani używać na inny cel, aniżeli w zezwoleniu podano.

§ 27. 1) Kto chce sprowadzać zwolniony od podatku olej do celów w § 9 wymienionych, musi złożyć zabezpieczenie w wysokości podatku przypadającego od jednorazowo pobieranej ilości oleju mineralnego. Przytem należy odpowiednio zastosować przepisy § 39 punkt a, b, c. Zabezpieczenie należy składać wedle wskazówek właściwego Urzędu.

2) W wypadkach wyjątkowo na uwzględnienie zasługujących może Izba Skarbowa zwolnić przedsiębiorstwo od składania zabezpieczenia.

§ 28. 1) Przy odbiorze oleju, wysłanego z wytwórni z opustem podatkowym, uprawniony do poboru ma sprawdzić ilość, rodzaj, znaki i numery naczyń transportowych i porównać je z dokumentami, towarzyszącemi przesyłce, zbadać ilość i gęstość oleju oraz zapisać te szczegóły w świadectwie przewozowem, które należy dołączyć do księgi przychodu. Księga ma być prowadzona wedle przepisanego wzoru Nr. 6, ma być zamykana miesięcznie a z końcem roku kalendarzowego przesyłana za pośrednictwem właściwej władzy skarbowej Izbie Skarbowej. Aby oznaczyć wagę netto oleju wystarczy od podanego ciężaru brutto pojedyńczych naczyń transportowych odjąć tarę, stwierdzoną przy wysyłce.

2) Jedynie w razie uzasadnionej wątpliwości co do tożsamości naczyń transportowych, należy przystąpić do rzeczywistego stwierdzenia tary.

3) Jeżeli przy odbiorze oleju na miejscu przeznaczenia okaże się brak nie przekraczający 3% a przy gazolinie 8%, natenczas różnicę tę należy pominąć, ograniczając się do zanotowania braku w świadectwie i księdze przychodu. Za ubytki przekraczające powyższe normy odbiorca obowiązany jest zapłacić natychmiast przepisany podatek, przypadający od ubytku ponad 3% a przy gazolinie ponad 8%. W tych wypadkach odbierający posyłkę winien postarać się o potwierdzenie ubytku transportowego w urzędzie kolejowym i podać ilość ubytku w załatwieniu świadectwa przewozowego. Jeżeli ubytek przekracza 7% względnie 15% przy gazolinie, należy prócz tego zawiadomić Inspektora Kontroli, celem wdrożenia dochodzeń, czy nie popełniono nadużycia. Po ewentualnem stwierdzeniu przez właściwy Urząd braku winy odbiorcy oleju za powstanie ubytku wyżej określonego zapłacony przez odbiorcę podatek za ubytek zostanie natychmiast mu zwrócony.

4) W razie stwierdzenia większych ubytków niż 7 wzgl. 15% przy gazolinie jedynie Minister Skarbu może zezwolić na zwrot zapłaconego podatku.

§ 29. 1) Z końcem każdego roku kalendarzowego należy z przedsiębiorstwem, uprawnionem do poboru zwolnionego od podatku oleju mineralnego, przeprowadzić obrachunek zużycia tego oleju. Obrachunek przeprowadza inspektor Kontroli z przedsiębiorcą uprawnionym do poboru oleju lub jego zastępcą, który ma ten obrachunek podpisać.

2) Celem przeprowadzenia obrachunku należy rachunki po upływie roku zamknąć, zbadać wagę netto i c. g. pozostałego oleju, a wynik tego badania wpisać tak do rachunku zamkniętego jak i do nowo zakładanego.

3) Ulotnienie nie może przewyższać przy olejach o c. g. do 790° 6%, zaś przy olejach cięższych od 790° 4% całej ilości odebranej w czasie od ostatniego obrachunku, a przy gazolinie 10%, względnie 15% tej ilości w miesiącach letnich od 1 maja do 1 września.

4) Jeżeli przy badaniu zapasów z okazji obrachunku okaże się jeszcze dalszy ubytek i ubytek ten nie będzie należycie usprawiedliwiony, natenczas przedsiębiorca obowiązany będzie bezzwłocznie zapłacić przypadający od tego ubytku podatek w pełnej wysokości. Ponadto należy wdrożyć dochodzenie celem zbadania, czy nie dopuszczono się nadużyć.

5) Obrachunek należy sprządzić w dwóch egzemplarzach, z których jeden wydaje się uprawnionemu do poboru, drugi zaś wraz z załącznikami i księgą przychodu i rozchodu za rok obrachunkowy przesyła się za pośrednictwem przełożonej władzy skarbowej Izbie Skarbowej celem wydania potrzebnych zarządzeń.

§ 30. Za odpadkowe produkty olejowe, pochodzące ze specjalnych systemów rozkładowych (Cracking), wolne od podatku uważa się oleje mineralne o gęstości powyżej 965° Ar. przy + 15° C., których temperatura zapłonienia leży poniżej + 110° C.

2) Ziemia okrzemkowa (sylikat) zawierająca do 15% parafiny jest wolna od podatku, natomiast za każdy 1% ponad 15% parafiny zawartej w ziemi pobiera się 1/100 wysokości podatku od parafiny za każde 100 kg. ziemi.

3) Ropa surowa wolna od podatku jest to naturalny olej ziemny niepozbawiony żadnego ze swych składników na skutek fabrycznej przeróbki. Oczyszczenie od mechanicznych zanieczyszczeń oraz odwodnienie ropy nie uważa się za przeróbkę.

§ 31. Próbki przetworów naftowych, podlegających podatkowi, a które zwalnia się od podatku, nie mogą przekraczać jednorazowo 5 kg. O każdem wysłaniu próbki przedsiębiorca obowiązany jest oznajmić pisemnie urzędnikowi skarbowemu dozorującemu wytwórnię, wymieniając wagę i jakość produktu. Urzędnik skarbowy prowadzi wykaz wysyłanych próbek, a po upływie miesiąca oznajmia przedsiębiorstwu a) sumę wywiezionych w ciągu tego miesiąca próbek w celu wciągnięcia różnicy ponad 50 kg. dla każdego rodzaju produktu na rozchód, b) sumę przypadającego za tę ilość podatku. Podatek ten musi być uiszczony do 8 dnia bieżącego miesiąca lub zaliczony na rachunek udzielonego wytwórni kredytu.

Do art. 4. Osoby obowiązane do uiszczenia podatku.

§ 32. Za podatek od oleju, wydanego do wolnego obrotu z rafinerji odpowiada przedsiębiorca wytwórni, zaś z wolnego składu — przedsiębiorca wolnego składu.

§ 33. Za wprowadzenie do wolnego obrotu uważa się wydanie przetworów z miejsca wzgl. z obszaru, na którym przetwory znajdują się pod kontrolą władzy skarbowej stosownie do niniejszego rozporządzenia.

§ 34. Podatek od przetworów naftowych przywożonych z zagranicy pobierają urzędy celne przy odprawie celnej.

Do art. 6. Płatność podatku.

§ 35. 1) Podatek od przetworów naftowych wydawanych z przedsiębiorstwa do wolnego obrotu winien być uiszczony przed wywiezieniem ich — z wyjątkiem wypadków przewidzianych w § 9 i 10 oraz z wyjątkiem zakredytowania tego podatku w trybie przepisanym poniżej.

2) Urzędnik skarbowy, dozorujący wytwórnię lub wolny skład, obowiązany jest czuwać, by wydanie przetworów naftowych odpowiadało dowodom kasowym na wpłacony do kasy skarbowej podatek lub dowodom na udzielony przedsiębiorstwu kredyt podatkowy.

§ 36. 1) Przepisy ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. w brzmieniu nadanem jej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 401) mają zastosowanie tylko w razie zwłoki w zapłacie podatku niezakredytowanego.

2) W wypadku nieuiszczenia w terminie podatku zakredytowanego stosuje się przepisy § 41 niniejszego rozporządzenia.

Kredyt podatku.

§ 37. W celu uzyskania kredytu podatku przedsiębiorca powinien złożyć podanie do właściwej Izby Skarbowej, wymieniając wysokość kredytu, o jaką się ubiega, i sposób zabezpieczenia. Izba Skarbowa udziela kredytu na przeciąg roku obrachunkowego, trwającego od 1 stycznia do 31 grudnia.

§ 38. Nie mogą korzystać z kredytu a) osoby znajdujące się w stanie upadłości, b) osoby karane sądownie za zbrodnie popełnione z chęci zysku, tudzież za defraudacje podatkowe. Wyłączenie od korzystania z kredytu podatkowego z powodu karalności kończy się po upływie trzech lat od uprawomocnienia się wyroku.

§ 39. Zabezpieczenie kredytu może być dokonane: a) przez wpis do ksiąg wieczystych prawa zastawu hipoteki kaucyjnej, b) przez porękę zakładów kredytowych, których zdolność poręki uznało Ministerstwo Skarbu, c) przez zastaw akcji Banku Polskiego lub papierów wartościowych, przyjmowanych przez Bank Polski według kursu ogłoszonego przez Ministerstwo Skarbu, d) przez złożenie wekslu kaucyjnego, wystawionego przez zarząd wytwórni, ubiegającej się o kredyt, a żyrowanego przez inne przedsiębiorstwo naftowe.

§ 40. 1) Podania o udzielenie kredytu w wypadku zabezpieczenia wekslami kaucyjnemi mają być wnoszone za pośrednictwem Urzędu do właściwej Izby Skarbowej, która po zasięgnięciu opinji właściwej Izby Handlowej i Przemysłowej, ewentualnie także opinji reprezentacji interesów przemysłu naftowego co do stanu majątkowego i zdolności kredytowej przedsiębiorstwa, rozstrzygnie je wedle swego uznania.

2) Do podań tych należy dołączyć: a) deklarację podpisaną w sposób firmowy i notarjalnie poświadczoną, zawierającą zobowiązanie do zapłaty, w wypadku niezapłacenia w terminie pokredytowanego podatku tytułem kary za zwłokę 24% w stosunku rocznym, b) oświadczenie zarządu odnośnej wytwórni, upoważniające Izbę Skarbową na wypadek niezapłacenia pokredytowanego podatku w terminie, do wypełnienia weksli przez wstawienie właściwej daty płatności weksli i sumy przypadającej z tytułu podatku oraz odsetek i zrealizowania weksli w sposób ustawą przepisany, co jednak nie ogranicza władz skarbowych do wdrożenia kroków celem ściągnięcia zaległości w drodze przymusowej. Oświadczenie to ma być również podpisane w sposób firmowy i poświadczone notarjalnie.

3) Po zawiadomieniu o zezwoleniu na udzielenie kredytu, winno odnośne przedsiębiorstwo przedłożyć weksel in blanco, podpisany w sposób firmowy przez zarząd wytwórni, ubiegającej się o kredyt, a żyrowany w taki sam sposób przez inne przedsiębiorstwo naftowe.

§ 41. 1) Pokredytowany podatek od oleju mineralnego płatny jest najpóźniej 15 dnia czwartego miesiąca następującego po miesiącu, w którym wydano przetwory naftowe do wolnego obrotu z wytwórni, a 15 dnia drugiego miesiąca po wydaniu przetworów do wolnego obrotu z wolnego składu wraz z odsetkami w wysokości 6% w stosunku rocznym. Jeżeli na dzień 15 przypada niedziela lub święto, natenczas podatek jest płatny dnia następnego.

2) W miarę spłaty zakredytowanej kwoty, kredyt wznawia się automatycznie, jeżeli wartość złożonego zabezpieczenia nie uległa zmniejszeniu lub wygaśnięciu. Stan kredytu musi być w każdej chwili widoczny z księgi przedsiębiorstwa.

3) W razie nieuiszczenia zakredytowanej kwoty podatku we właściwym terminie (ust. 1) Izba Skarbowa zarządzi ściągnięcie całej zaległości w drodze przymusowej wraz z odsetkami od dnia płatności w wysokości 2% w stosunku miesięcznym, licząc każdy zaczęty miesiąc za cały, oraz łącznie z kosztami egzekucyjnemi. Nadto w takim wypadku przedsiębiorca traci prawo do korzystania z kredytu i może odzyskać to prawo jedynie za zgodą Ministra Skarbu.

Do art. 9. Wymiar należności podatkowej.

§ 42. Wymiar i orzekanie o należności i wysokości podatku od przetworów naftowych krajowych i przekazywanych z obszaru W. M. Gdańska należy do Urzędów skarbowych akcyz i monopolów, a przy wwozie z zagranicy — do Urzędów celnych, załatwiających odprawę celną.

Do art. 10. Umorzenie lub zwrot podatku.

§ 43. 1) W wypadku zniszczenia przetworów naftowych, obciążonych podatkiem w drodze podczas przewozu zostanie spisany o ile możności w ciągu

24 godzin od zajścia zniszczenia protokół przez urzędnika najbliższej miejsca wypadku władzy skarbowej, policyjnej względnie przez policję kolejową lub naczelnika stacji. W protokóle należy podać przyczynę wypadku oraz ilość i rodzaj zniszczonych przetworów.

2) Na podstawie tego protokółu oraz po przeprowadzeniu w razie potrzeby dodatkowych dochodzeń Urząd właściwy dla wytwórni lub wolnego składu, z którego przesyłka pochodziła, poweźmie decyzję o umorzeniu względnie zwrocie podatku.

Do art. 11 i 12. Urządzenie wytwórni.

§ 44. 1) Wszystkie zabudowania wytwórni oraz pomieszczenia bezpośrednio z niemi połączone powinny być otoczone wspólnem ogrodzeniem, wszelkie zaś wyjścia poza ogrodzenie muszą być przystosowane do urzędowego zamknięcia w ten sposób, aby dostęp do wytwórni był możliwy jedynie pod kontrolą urzędników skarbowych, dozorujących wytwórnię.

2) Jeżeli otoczenie wszystkich pomieszczeń i lokali wytwórni wspólnem ogrodzeniem nie jest ze względu na miejscowe warunki możliwe, należy przystosować lokale znajdujące się poza ogrodzeniem do urzędowego zamknięcia w ten sposób, aby dostęp do nich możliwy był tylko w obecności urzędników dozorujących wytwórnię. W lokalach tych powinno znajdować się pomieszczenie dla organów skarbowych do przebywania i do pełnienia czynności służbowych.

3) O sposobie ogrodzenia i zabezpieczenia wytwórni stanowi Urząd w zależności od miejscowych warunków. Ilość wyjść z pomieszczeń wytwórni nazewnątrz ogrodzenia powinna być stosowana do potrzeb przedsiębiorstwa. Dla ruchu osobowego powinno być udostępnione w dzień i w nocy zasadniczo tylko jedno przejście, znajdujące się pod kontrolą organów skarbowych. W wyjątkowych wypadkach może izba skarbowa zezwolić na utrzymywanie drugiego przejścia dla ruchu osobowego (w brzmieniu Dz. U. poz. 2 z r. 1930).

§ 45. Wszelkie rurociągi (ropociągi, gazociągi, wodociągi i t. p.) prowadzące na zewnątrz, tak nadziemne jak i podziemne, należy urzędownie zabezpieczyć przed możliwością usuwania przetworów naftowych na zewnątrz. Urzędnicy skarbowi dozorujący wytwórnię oraz odnośny Inspektor Kontroli mają możliwie często badać urządzenia zabezpieczające rurociągi.

§ 46. Wszelkie budynki wytwórni oraz ich poszczególne części mają być zaopatrzone w odpowiednie napisy o ich przeznaczeniu.

§ 47. W każdej wytwórni muszą się znajdować do dyspozycji organów skarbowych następujące przedmioty:

a) legalizowana waga wraz z odważnikami,
b) legalizowane aerometry do olejów mineralnych,
c) legalizowane studzielne ciepłomierze,
d) naczynia do pomiarów gęstości (baryszówki),
e) przyrząd Marcussona i otwarty tygiel do określania temperatury zapłonienia,
f) przyrząd destylacyjny i wiskozymetr Englera,
g) przyrząd Ubbelohdego do oznaczania kroplenia,
h) niezbędne odczynniki i sprzęt laboratoryjny.

§ 48. Wagi jak i wszelkie inne narzędzia miernicze powinny odpowiadać przepisom dekretu o miarach (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 72, poz. 661). Uchybienia nie powinny przekraczać granic określonych rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 listopada 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 121, poz. 978).

§ 49. Ciepłomierze mają być sprawdzone przez porównanie ich wskazań ze wskazaniami termometru, otrzymanego w drodze urzędowej.

§ 50. 1) Do badania gęstości olejów mineralnych używa się areometru, który podaje gęstość płynu w stopniach przy normalnej ciepłocie + 15° C. w odniesieniu do wody przy + 4° C. t. j., że gęstość wody w + 4° C. równa się 1000° gęstości.

2) Do czasu sporządzenia termoareometrów typu wymienionego w ustępie pierwszym wolno używać areometrów, ciepłomierzy i tablic redukcyjnych dotąd używanych.

§ 51. Wytwórnia może dla własnego użytku posługiwać się także innemi dowolnemi wagami, ciepłomierzami i areometrami do oleju. Dla czynności urzędowych mają znaczenie jedynie wskazówki wag, termometrów i areometrów przepisanych niniejszem rozporządzeniem i odnośną instrukcją.

§ 52. Gdyby w wytwórni odmówiono urzędnikowi użycia wagi, przepisowego aerometru lub termometru do wykonania kontroli, albo gdyby w wytwórni nie było wagi z odważnikami legalizowanemi, przydatnej do ważenia olejów mineralnych, albo nie było przepisowych areometrów i termometrów, przedsiębiorca pociągnięty zostanie do odpowiedzialności karnej skarbowej. Tak samo podlega karze według ustawy sfałszowanie lub podsunięcie fałszywego przyrządu kontrolnego, jeśli to nie pociąga już w myśl powszechnej ustawy karnej kary za sobą.

§ 53. 1) Jeżeli oleje mineralne o c. g. do 865° przy 15° C. zupełnie lub częściowo uwolnione od podatku mają być wywiezione celem użycia do poruszania silników, to przed wywiezieniem muszą ulec zabarwieniu.

2) Jako barwnik służy zgęszczony roztwór Sudanu IV w surowym benzolu. Roztwór ten sporządza się przez rozpuszczenie 3 gr. Sudanu IV. (orto-aminoazotoluozo — β naftol) w 1 litrze benzolu surowego o c. g. 878° do 880°.

3) Wytwórnie zamierzające sprzedawać oleje mineralne z opustem podatkowym do celów popędowych, obowiązane są posiadać stale na składzie pod urzędowem zamknięciem co najmniej 3-miesięczny zapas przepisanego barwnika.

4) Po sprowadzeniu barwnika i benzolu do wytwórni i zbadaniu wziętej z nich próbki w pracowni chemicznej Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego Izba Skarbowa zarządzi na wniosek wytwórni sporządzenie przepisanego rozczynu barwnika.

5) Barwnik miesza się z olejem pod nadzorem urzędowym w stosunku 33 cm^3. barwnika na każde 100 kg. oleju.

O dokonaniu zabarwienia należy nadmienić w świadectwie przewozowem oraz wtórniku tegoż.

6) Naczynia ze sporządzonym przepisowym rozczynem barwnika mają być przysposobione do nałożenia urzędowego zamknięcia. Jeżeli barwnika nie zużyto w zupełności, resztę należy oddać przedsiębiorstwu do przechowania, nałożywszy uprzednio na naczynia urzędowe zamknięcie.

Do art. 13. Uruchomienie wytwórni.

§ 54. 1) W celu uzyskania pozwolenia na uruchomienie wytwórni nowozbudowanej lub po zniszczeniu odbudowanej oraz na wznowienie ruchu wytwórni nieczynnej, która nie wytwarzała olejów mineralnych podlegających podatkowi w ciągu ostatnich 6 miesięcy — przedsiębiorca niezależnie od obowiązków nałożonych przez ustawę przemysłową, obowiązany jest wnieść do Izby Skarbowej, w której okręgu leży wytwórnia, podanie z planami zatwierdzonemi przez władzę przemysłową. Podanie to ma być wniesione, odnośnie do nowobudowanych lub odbudowanych wytwórni co najmniej na dni 30 przed rozpoczęciem robót budowlanych, odnośnie zaś do wytwórni nieczynnej na dni 30 przed zamierzonem rozpoczęciem produkcji.

2) Izba Skarbowa podanie wraz ze swoim wnioskiem przesyła Ministerstwu Skarbu do decyzji.

Do art. 15. Weryfikacja.

§ 55. 1) Sprawdzenie (weryfikację) wytwórni przeprowadza komisja złożona z urzędników skarbowych pod przewodnictwem Naczelnika Urzędu, w wyjątkowych wypadkach — jego zastępcy.

2) Przed terminem wyznaczonym na sprawdzenie przedsiębiorca ma poczynić w wytwórni wszelkie niezbędne przygotowania, aby komisja zaraz po przybyciu na miejsce mogła przystąpić do czynności.

3) Sprawdzenie wytwórni wymaga następujących czynności:

a) oględzin i sprawdzenia z opisem pomieszczeń, przyrządów i naczyń fabrycznych,

b) przemierzenia naczyń,

c) zbadania i zabezpieczenia pomieszczeń fabrycznych w celu skutecznego kontrolowania wydanych z wytwórni przetworów naftowych,

d) określenia ilości i rodzaju olejów, znajdujących się w wytwórni w chwili sprawdzenia,

e) sporządzania protokółu o sprawdzaniu.

Oględziny.

§ 56. Wszystkie pomieszczenia wytwórni oraz lokale bezpośrednio z niemi połączone należy obejrzeć, zbadać ich przeznaczenie, sprawdzić podług opisu i planów, zażądać odpowiednich napisów (szyldów), określających przeznaczenie każdego pomieszczenia. Należy również obejrzeć wszystkie przyrządy i naczynia oraz zbiorniki fabryczne i dopilnować aby zgadzały się z opisem i planem wewnętrznego urządzenia wytwórni.

Przemiar naczyń.

§ 57. 1) Naczynia i zbiorniki służące w wytwórni do przechowywania wszelkich olejów mineralnych wymierza się sposobem geometrycznym. W tym celu należy przy pomocy zalegalizowanego przymiaru ustalić z dokładnością do 1 centymetra wszystkie zasadnicze wewnętrzne wymiary danego naczynia lub zbiornika jak: długość, szerokość, głębokość, średnicę i t. d.

2) Na podstawie ustalonych wymiarów oblicza się pojemność naczynia według odpowiednich wzorów geometrycznych najpierw w cm^3, a otrzymany wynik następnie przelicza się na litry (dzieląc go przez 1000).

3) Wyniki przemiaru naczyń przedsiębiorca winien uwidocznić w sposób trwały na odnośnych naczyniach.

Zabezpieczenie pomieszczeń i naczyń.

§ 58. Po sprawdzeniu wytwórni komisja ma zarządzić zaopatrzenie pomieszczeń fabrycznych i naczyń, służących do przechowywania oleju, urzędowemi trwałemi znakami. Ponadto należy zaopatrzyć pomieszczenia i przyrządy przewidziane w § 59 w urzędowe zamknięcie. Urzędowe zamknięcie dokonywa się za pomocą nałożenia plomb ołowianych lub w inny sposób bez użycia płomienia.

§ 59. 1) Od chwili dokonania urzędowego sprawdzenia do czasu uruchomienia wytwórni, pozostają pod urzędowem zamknięciem te aparaty i naczynia które niezbędne są do wytwarzania olejów mineralnych.

2) O nałożeniu zamknięcia należy nadmienić w protokóle weryfikacyjnym.

3) Przedsiębiorca jest odpowiedzialny za utrzymanie w stanie nienaruszonym urzędowych oznaczeń na pomieszczeniach, aparatach i naczyniach jak również za całość nałożonych urzędowych zamknięć (plomb, pieczęci i t. p.). Odpowiedzialności tej przedsiębiorca nie ponosi, o ile udowodni, że naruszenie urzędowych oznaczeń lub zamknięć nastąpiło wskutek przypadku bez jego winy lub z winy osoby, za którą nie ma obowiązku odpowiadać.

4) W razie zniszczenia lub naruszenia oznaczeń i zamknięć przedsiębiorca ma obowiązek zawiadomić urzędnika Kontroli w ciągu 24 godzin od chwili otrzymania wiadomości o zajściu wypadku, w celu zarządzenia odnowienia zniszczonych lub uszkodzonych oznaczeń i zamknięć.

Protokół weryfikacyjny.

§ 60. 1) Po ukończeniu sprawdzenia wytwórni komisja sporządza z czynności protokół w dwóch egzemplarzach. W protokóle wymienione być winny:

a) wynik przemiaru naczyń,

b) ilość i rodzaj znalezionych zapasów oleju,

c) żądanie dostarczenia lokali dla urzędników stałej kontroli skarbowej oraz wynik porozumienia z przedsiębiorcą w tej sprawie (§ 67),

d) opis i rodzaj oraz miejsca nałożonych urzędowych zamknięć,

e) imiona, nazwiska i adresy osób, upoważnionych przez przedsiębiorcę do zastępowania go przed władzami skarbowemi.

2) Protokół winien być podpisany przez członków komisji i przez przedsiębiorcę lub jego zastępcę. Jeden egzemplarz protokółu przechowuje się w wytwórni, drugi zaś w Urzędzie.

3) Weryfikacja nowej lub odbudowanej po zniszczeniu wytwórni wymaga zatwierdzenia władzy skarbowej II instancji. Przedtem wytwórnia nie może być uruchomiona. Izba Skarbowa obowiązana jest załatwić akta weryfikacyjne w ciągu 2-ch tygodni od ich wpłynięcia.

Do art. 16. Zmiany urządzeń wytwórni.

§ 61. Przedsiębiorca obowiązany jest zwrócić się do Urzędu z prośbą o weryfikację zaszłych po ostatniem sprawdzeniu zmian w urządzeniu, w zbiornikach i t. p., mających ścisły związek z wytwarzaniem i przechowywaniem przerobów. Do prośby dołączyć należy spisy, opisy lub rysunki tych części urządzeń, które uległy zmianie.

Do art. 17. Wstrzymanie ruchu.

§ 62. 1) Urząd po otrzymaniu zawiadomienia o wstrzymaniu ruchu wytwórni na czas dłuższy niż 4 tygodnie zarządzi, w razie nieuiszczenia podatku za wszystkie zapasy produktów, podlegających opodatkowaniu, natychmiastowe wzięcie zapasów pod zamknięcie urzędowe, jeżeli przedsiębiorstwo nie ma kredytu podatku, albo gdy kredyt przedsiębiorstwa jest wyczerpany.

2) Po otrzymaniu przez przedsiębiorcę potwierdzenia na uiszczony podatek za cały zapas przetworów, podlegających opodatkowaniu albo po zawiadomieniu o zakredytowaniu mu podatku, przedsiębiorca staje się wolny od obowiązku utrzymywania urzędowych oznaczeń na pomieszczeniach i naczyniach wytwórni.

§ 63. W razie wstrzymania ruchu wytwórni na czas dłuższy niż 4 tygodnie, należy wyłączyć z użytku — przez opieczętowanie (nałożenie plomb) — te aparaty i naczynia, które niezbędne są do wytwarzania przetworów naftowych. Wymienione zabezpieczenia mogą być zdjęte tylko w wypadku takiego rozebrania wytwórni, że potajemne wytwarzanie produktów podlegających opodatkowaniu jest w nich niemożliwe. Przedsiębiorca żądający zdjęcia zabezpieczenia powinien o takim zamiarze zawiadomić pisemnie właściwy Urząd.

§ 64. 1) Chwilę, z którą pozostające pod urzędowem zamknięciem urządzenia fabryczne znowu mają być używane, przedsiębiorca ma oznajmić na 24 godzin przedtem organowi skarbowemu, powołanemu do nadzorowania wytwórni.

2) Gdyby do tej chwili organ skarbowy celem zdjęcia urzędowego zamknięcia się nie zjawił, wolno przedsiębiorcy samemu zdjąć to zamknięcie.

§ 65. W razie wznowienia ruchu należy sprawdzić, czy nie znajdują się w wytwórni zapasy oleju podlegające opodatkowaniu. Jeżeli w porównaniu z zapasem stwierdzonym przy wstrzymaniu ruchu, okaże się ubytek, przekraczający dozwolony zanik z ulotnienia w wysokości 4% wzgl. przy olejach o c. g. do 790° 6% w stosunku rocznym i jeżeli ubytku tego nie usprawiedliwia ani dokonany w czasie spoczynku wytwórni wywóz, ani jakieś zdarzenie żywiołowe, to przedsiębiorca powinien do 3 dni zapłacić podatek za ten ubytek przekraczający ów zanik. Równocześnie należy spisać protokół karny z powodu nieopodatkowanego wywozu, podlegającego opodatkowaniu oleju mineralnego. O zdarzeniu żywiołowem należy donieść pisemnie Urzędowi o ile możności w przeciągu 24 godzin od chwili jego zajścia.

Zapłaconą kwotę należy zarachować w książce podatku od oleju.

Do art. 18. Wolne składy.

§ 66. 1) W wolnych składach wolno przechowywać oleje mineralne pod węzłem podatku, przekazane z wytwórni, położonej na obszarze Rzeczypospolitej.

2) Obrót olejami mineralnemi w wolnym składzie musi osiągnąć co najmniej 1200 kwintali na rok. O ile ta ilość nie zostanie osiągnięta można cofnąć uprawnienie.

3) Wolne składy mogą istnieć tylko w siedzibie Urzędów Skarbowych Akcyz i Monopolów.

§ 67. 1) Zezwolenia na prowadzenie wolnego składu udziela Minister Skarbu do odwołania. Zezwolenie mogą otrzymać tylko przedsiębiorcy wytwórni,

nie będący w stanie upadłości i nie karani sądownie za defraudacje podatkowe. Przepis zawarty w ostatniem zdaniu ustępu 2 § 14 ma odpowiednie zastosowanie.

2) O wydaniu i odebraniu zezwolenia na prowadzenie wolnego składu ogłasza się w Monitorze Polskim i Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu, podając w ogłoszeniu uprawnioną firmę, jej siedzibę oraz siedzibę właściwego dla składu Urzędu.

§ 68. 1) Wolne składy mogą mieścić się tylko w trwałych zabudowaniach, odpowiadających przepisom bezpieczeństwa i nadających się do urzędowego zabezpieczenia. O przydatności danego zabudowania orzeka Urząd.

2) W wolnym składzie nie wolno przechowywać żadnych innych towarów, oprócz nieopodatkowanych olejów.

§ 69. Przedsiębiorca winien przed uruchomieniem wolnego składu złożyć w Izbie Skarbowej zabezpieczenie do wysokości podatku przypadającego od zwykłego zapasu oleju utrzymywanego na składzie. O wysokości i przyjęciu zabezpieczenia orzeka Izba Skarbowa, stosując przytem odpowiednie przepisy o zabezpieczeniu kredytu podatku od olejów, ustalone wyżej dla wytwórni (§ 37 do 41).

§ 70. 1) Celem uzyskania zezwolenia na prowadzenie wolnego składu należy złożyć w Urzędzie podanie, dołączając:

a) opis i plan pomieszczeń przeznaczonych na skład, oraz pomieszczeń przylegających z wykazaniem ich wzajemnej łączności;

b) oświadczenie co do przypuszczalnego obrotu rocznego, co do sposobu zabezpieczenia podatku (§ 69) i co odpowiedzialnej osoby mającej zarządzać wolnym składem;

c) rodzaj oraz zwykły zapas oleju utrzymywanego na składzie.

§ 71. 1) Izba Skarbowa po otrzymaniu zezwolenia Ministra Skarbu powiadomi o tem stronę i zarządzi sprawdzenie składu na ogólnych zasadach. Protokół weryfikacyjny sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których jeden po zatwierdzeniu przez Izbę Skarbową pozostaje w Urzędzie, drugi zaś doręcza się zarządowi wolnego składu celem przechowania w aktach.

2) O zmianach w pomieszczeniach i urządzeniach składu należy oznajmić Urzędowi w ciągu 8 dni po ich dokonaniu.

§ 72. Przed uruchomieniem składu przedsiębiorca winien złożyć przepisane zabezpieczenie podatku.

Wolny skład może być uruchomiony dopiero po dokonaniu obwieszczenia w trybie przewidzianym w § 67.

§ 73. W wolnym składzie powinna być do użytku kontroli waga legalizowana i sprawdzona oraz takież areometry do olejów, studzielny ciepłomierz i baryszówki.

§ 74. Wytwórnia może wysyłać olej pod węzłem podatku do wolnego składu tylko za świadectwem przewozowem. O nadejściu przesyłki przedsiębiorca obowiązany jest zawiadomić właściwego urzędnika Kontroli, który sprawdzi przesyłkę i towarzyszące jej dowody.

§ 75. 1) Zezwolenie na prowadzenie wolnego składu wygasa w razie zrzeczenia się uprawnionego przedsiębiorcy lub jego śmierci albo też przez cofnięcie zezwolenia.

2) W razie zamknięcia wolnego składu wskutek wygaśnięcia lub cofnięcia uprawnienia cały zapas nieopodatkowanego oleju musi być w ciągu 15 dni po doręczeniu zawiadomienia opodatkowany, albo przekazany na inne uprawnione przedsiębiorstwo lub wreszcie wywieziony za granicę.

Do art. 19. Kontrola Skarbowa.

§ 76. 1) Wytwórnie pozostają pod nadzorem stale do tego wyznaczonych organów skarbowych, które mają kontrolować każdy wywóz oleju mineralnego i sprawdzać wpisy w księgach kontroli.

2) Wyjątek od stałego dozoru może nastąpić na wniosek Izby Skarbowej zatwierdzony przez Ministra Skarbu, gdy rozmiar przedsiębiorstwa w stosunku

do kosztów stałego nadzoru jest za mały i gdy wysyłaniu podlegającego opodatkowaniu oleju, można zapobiec w inny sposób np. przez przechowywanie codzień wytworzonego oleju pod urzędowem zamknięciem.

§ 77. 1) Żądać dostarczenia mieszkania i kancelarji dla organów skarbowych należy już przy urzędowem sprawdzeniu pomieszczeń wytwórni, jednocześnie uzgodnić z przedsiębiorcą lub jego zastępcą ilość i rodzaj niezbędnych do tego celu lokali. W razie nieosiągnięcia porozumienia w tej sprawie rozstrzyga Izba Skarbowa. Stronie niezadowolonej z rozstrzygnięcia służy prawo odwołania do Ministerstwa Skarbu.

2) Co do mieszkania dla urzędników Kontroli można zadowolnić się jednym pokojem nadającym się do opalania bez kuchni i bez innych lokalności ubocznych, jeżeli siedziba Kontroli Skarbowej jest oddaloną od zakładu fabrycznego nie więcej jak o 2 km.

3) W wytwórniach, w których wyjątkowo niema stałego nadzoru organów skarbowych, wystarczy dostarczenie odpowiedniej kancelarji w zakładzie fabrycznym.

4) Jeżeli mieszkanie w zakładzie fabrycznym jest tak położone, że może zarazem służyć za kancelarję, to można odstąpić od żądania osobnego pomieszczenia kancelaryjnego.

5) Z mieszkania lub kancelarji powinna być, o ile możności, łatwo widoczną brama wjazdowa do zakładu fabrycznego.

Do art. 24 i 25. Wywóz olejów mineralnych.

§ 78. Każdy wywóz przetworów naftowych z wytwórni lub wolnego składu może nastąpić tylko w obecności organu Kontroli. Wytwórnia lub wolny skład, zawiadamiając o wywozie oleju, wręcza jednocześnie organowi dozorującemu świadectwo przewozowe według wzoru Nr. 1.

§ 79. 1) Wytwórnia oraz wolny skład obowiązane są wydawać na każdą przesyłkę oleju świadectwo przewozowe, które towarzyszy przesyłce przez cały czas trwania przewozu od chwili wysłania do chwili odbioru.

2) Na każdy wóz kolejowy (cysternę) wydaje się osobne świadectwo przewozowe.

§ 80. 1) Świadectwo przewozowe składa się z 3-ch części: a: z właściwego świadectwa, wtórnika (duplikatu) i odcinka.

2) Przedsiębiorstwa wysyłające oleje (§ 79) winny przed rozpoczęciem roku obrachunkowego złożyć właściwemu Urzędowi zeszyty druków świadectw przewozowych dla oparafowania i opieczętowania.

3) Zeszyty świadectw przewozowych mają być używane tylko w ciągu tego roku, na który je wydano. Po upływie roku zeszyty należy zwrócić temu Urzędowi, który je poświadczył.

§ 81. 1) Do wypełnienia wymaganych dat na wszystkich trzech częściach świadectwa obowiązany jest wysyłający lub jego zastępca. Świadectwo i wtórnik winien podpisać obok przedsiębiorcy również dokonywujący odprawę urzędnik Kontroli.

2) Zawartość olejów w kg. i ich c. g. należy wpisać w świadectwie i wtórniku liczbą i słownie.

3) W razie jakiejkolwiek omyłki przy wystawianiu świadectwa i duplikatu należy przekreślić na krzyż wszystkie części druku i pozostawić je w całości w zeszycie, a sporządzić nowe świadectwo.

§ 82. Sporządzone i podpisane świadectwo przewozowe wydaje się odbiorcy lub przewożącemu przesyłkę, a w razie przesyłki publicznemi środkami przewozowemi dołącza się do listu przewozowego. W razie zgubienia świadectwa przewoźnik obowiązany jest oznajmić o tem najbliższemu urzędnikowi Kontroli.

§ 83. Urzędnik, załatwiający odprawę przesyłki pod węzłem podatku, przesyła wtórnik świadectwa organowi skarbowemu właściwemu według miejsca przeznaczenia przesyłki, lub urzędnikowi stałego nadzoru, jeśli miejsce przezna-

czenia jest pod stałym nadzorem. Wtórnik świadectw przewozowych na inne przesyłki nie idące pod węzłem podatku pozostaje przy odcinku.

§ 84. Naczynia, w których przewozi się oleje, jak cysterny, beczki i t. p., winny posiadać oznaczenie numeru swego, tary oraz wyraźny znak.

§ 85. Przesyłki olejów pod względem podatku winny dochodzić do miejsca przeznaczenia w takim stanie w jakim je wysłano. W razie konieczności przelania z cystern do beczek lub odwrotnie należy wezwać najbliżej zamieszkałego urzędnika Kontroli i w jego obecności wykonać przelew. Urzędnik ten uwidoczni dokonany w jego obecności przelew w świadectwie przewozowem.

§ 86. 1) Gdy pdczas przewozu, miejsce przeznaczenia przesyłki ulegnie zmianie, wysyłający lub przewożący ma zawiadomić o tem najbliżej zamieszkałego urzędnika Kontroli, który zaznaczy o takiej zmianie w świadectwie przewozowem i zawiadomi o tem urzędników dozorujących zarówno przedsiębiorstwo wysyłające jak i pierwotnie oznaczone jako odbierające przesyłkę.

2) Wtórnik świadectwa ma być wysłany według nowego miejsca przeznaczenia przesyłki (§ 83).

§ 87. Przesyłki, idące bez świadectwa przewozowego lub niezgodne ze świadectwem, ulegają zatrzymaniu przez władze skarbowe lub policyjne. Urzędnik zatrzymujący przesyłkę przeprowadzi niezwłocznie dochodzenie i sporządzi protokół.

§ 88. Obecny przy odbiorze przesyłki urzędnik Kontroli winien: a) sprawdzić stan zabezpieczeń, b) porównać czy ilość naczyń zgadza się z danemi świadectwami, c) ustalić gęstość i wagę netto przesyłki oraz porównać je z datami świadectwa, d) wyniki tych czynności uwidocznić w świadectwie.

§ 89. Po przyjęciu przesyłki, po porównaniu wtórnika z właściwemi świadectwami i po zaznaczeniu na wtórniku wyniku odbioru zgodnie z wpisem tego wyniku na świadectwie, — urzędnik dozorujący zwróci wtórnik urzędnikowi Kontroli dozorującemu miejsce wysłania przesyłki, celem dołączenia do dowodów rozchodowych przedsiębiorstwa wysyłającego olej (§ 83).

§ 90. Dla przesyłek odprawionych przez urzędy celne, dokumenty celne zastępują świadectwa przewozowe.

§ 91. Przed dokonaniem wywozu posyłki należy przedstawić organowi dozorującemu wytwórnię kwit Kasy Skarbowej na zapłacony podatek lub dowód zakredytowania podatku; od tego obowiązku są wolne posyłki wyszczególnione w ustępie 2 art. 24.

§ 92. 1) O każdej przeszkodzie wywozu przetworów naftowych, który urzędownie został załatwiony, należy donieść pisemnie organowi stale dozorującemu wytwórnię wzgl. przybyłemu dla nadzorowania wywozu.

2) Na każdem takiem doniesieniu ma organ skarbowy wpisać słowami dzień i godzinę doniesienia, wpis ten podpisać i przystąpić do stwierdzenia przeszkody. Przytem należy a) zbadać wagę oleju wstrzymanego i zapisać wynik w doniesieniu z uwagą, że posyłka nie wyszła z powodu przeszkody z wytwórni, b) świadectwo przewozowe porównać z księgą wywozu i zgodność na świadectwie przewozowem potwierdzić.

3) O urzędowem sprawdzeniu należy spisać protokół, który podpisze organ skarbowy i przedsiębiorca wytwórni lub jego zastępca.

4) Zakończywszy taki protokół, należy do niego dołączyć doniesienie o przeszkodzie, oraz wydane już świadectwo przewozowe i przesłać je bezzwłocznie Urzędowi. O zwrot, względnie o odpisanie podatku spożywczego winien przedsiębiorca lub jego zastępca zwrócić się do Urzędu.

5) Jeżeli wszystkich warunków dopełniono, Urząd pozwoli na unieważnienie świadectwa przewozowego i zarządzi wykreślenie go z księgi wywozu.

6) Kwit na zapłacony, wzgl. zakredytowany podatek, na podstawie którego miał nastąpić wywóz urzędownie załatwiony lecz nie wykonany, może być użyty przy późniejszym wywozie, — po odpowiedniem sprostowaniu na odwrotnej stronie kwitu.

7) Po usunięciu przeszkody wolno wywozić olej jednak tylko na podstawie nowego świadectwa przewozowego.

Urzędowe załatwienie przesyłki.

§ 93. Organ skarbowy, któremu zgłoszono wywóz ma najpierw zbadać dane wpisane do świadectwa przewozowego, a w razie potrzeby zażądać ich uzupełnienia. Świadectwa zawierające podskrobania lub inne poprawki albo częściowo przekreślone, należy odrzucić. Świadectwo należy także wtedy odrzucić, gdy nie podano w niem oznaczeń kwitu Kasy Skarbowej na zapłacony podatek wzgl. dowodu pokredytowania przypadającej kwoty podatku, o ile przesyłka nie jest wolna od podatku na mocy ustępu 2 art. 24.

§ 94. 1) W razie wysyłania oleju w cysternach, tarowanie i ważenie wagonu napełnionego olejem musi odbywać się zawsze na tej samej wadze. Jeżeli wywozi się olej w cysternach bocznicą, można tarowanie wagonu i zbadanie wagi brutto przedsiębrać na najbliższej stacji kolejowej, gdy warunki miejscowe umożliwiają nadzór przesyłki oleju z wytwórni do stacji.

2) Jeżeli przy stwierdzeniu tary, lub wagi brutto poszczególnych naczyń wypadają ułamki kilograma, to ułamki niżej 0,5 kg. opuszcza się, natomiast ułamki ponad 0,5 kg. liczy się za cały kilogram.

§ 95. 1) Przy wywozie przetworów naftowych zawsze należy badać jego c. g., celem stwierdzenia, czy zastosowana stawka podatkowa lub wolność od podatku odpowiada właściwościom wywożonych przetworów.

2) O ile urzędownie przeprowadzona analiza próbki wykaże, że wysłany produkt podlega wyższej stawce podatkowej, wysyłający obowiązany jest, na wezwanie organu dozorującego przedsiębiorstwo dopłacić podatek w terminie 8 dni od dnia oznajmienia mu o tem.

§ 96. 1) Za każdą stwierdzoną nadwyżkę oleju podlegającego opodatkowaniu ponad ilość podaną w świadectwie, należy uiścić przypadający podatek. Jeżeli dołączony kwit na podatek opłacony lub dowód zakredytowania podatku wystarcza na pokrycie podatku od tej nadwyżki, należy wpisać na odwrotnej stronie podatek przypadający za całą ilość wysłanego oleju. Jeżeli kwit nie pokrywa podatku, przypadającego za stwierdzoną nadwyżkę oleju, należy wpisać do książki Nr. 4 w rubr. 25—27 przypadającą kwotę podatku.

2) Gdyby przepisanego podatku nie uiszczono najdalej w ciągu 8 dni po uskutecznieniu wpisu Inspektor Kontroli doniesie o tem Urzędowi celem przymusowego ściągnięcia zaległości.

§ 97. 1) Kwit na zapłacony lub dowód na zakredytowany podatek, nabyty tylko dla tej posyłki, którą ma się wywieźć, należy dołączyć do ksiąg przedsiębiorstwa. Jeżeli opłacono podatek od zużycia za kilka posyłek z góry za późniejszym obrachunkiem, albo skorzystano z kredytu, organ kontroli powinien na odwrotnej stronie danego kwitu uwidocznić kwotę podatku, przypadającą za każdą przesyłkę zosobna.

2) W swojej kontowej księdze kredytowej ma Urząd przypisać jako należność tylko te kwoty pokredytowanego podatku, które rzeczywiście zużyto.

3) Po wyczerpaniu dowodu na zakredytowany podatek, należy o tem zawiadomić właściwy Urząd. Jeżeli zaświadczenie na zakredytowany podatek straciło swą ważność z powodu upływu czasu, na który kredyt udzielono, należy je unieważnić i zawiadomić Urząd, do jakiej kwoty odnośne zaświadczenie zostało wykorzystane.

4) Dowody na zakredytowany podatek należy dołączyć do ksiąg przedsiębiorstwa.

Wywóz przetworów naftowych pod węzłem podatku (do wolnych składów, wytwórni, zagranicą i do W. M. Gdańska).

§ 98. 1) Urzędnik dozorujący sprawdza wagę przeznaczonego do wywozu przetworu oraz jego rodzaj stosując przepisy § 95 i § 96 i zaznacza wynik w odnośnych rubrykach świadectwa przewozowego i wtórnika. Następnie zabezpiecza urzędowemi plombami środki przewozowe, do których przetwory załadowano, w ten sposób, by bez naruszenia tego urzędowego zamknięcia dostęp do przetworów był niemożliwy. Ilość nałożonych plomb oraz ich znaki, dalej numera środków przewozowych, wreszcie termin, w którym przesyłka ma dojść do

miejsca przeznaczenia, urzędnik dozorujący uwidoczni w świadectwie przewozowem i wtórniku w odnośnych rubrykach. Świadectwo wręcza się wytwórni zgłaszającej wywóz, wtórnik zaś przesyła się natychmiast w liście poleconym organowi dozorującemu w miejscu przeznaczenia przesyłki względnie granicznemu Urzędowi Celnemu.

2) Urzędnik, dozorujący w miejscu przeznaczenia przesyłki, otrzymawszy wtórnik świadectwa przewozowego, porównuje go z wręczonym mu oryginałem świadectwa przewozowego, stwierdza stan przesyłki i stan oraz znaki i numera zamknięć urzędowych, a w braku jakichkolwiek podejrzeń potwierdza tę okoliczność na obu egzemplarzach świadectwa przewozowego, wręczając oryginał przedsiębiorcy dla dowodu wpisu do księgi magazynowej; wtórnik zwraca organowi wysyłającemu. Urząd celny zatrzymuje świadectwo przewozowe przy swoich aktach. Urzędnik wysyłający, otrzymawszy wtórnik świadectwa przewozowego, wręcza go przedsiębiorstwu, wysyłającemu jako dowód rozchodu książki wywozu.

3) W razie stwierdzenia, po nadejściu przesyłki do miejsca przeznaczenia, naruszenia zamknięć urzędowych lub braku (manco) przetworów, organ dozorujący spisuje protokół karny przeciw przedsiębiorcy zakładu przewozowego i po przeprowadzeniu wstępnych dochodzeń przedstawia go Urzędowi. W razie stwierdzenia podczas transportu naruszenia zamknięć urzędowych lub zagubienia świadectwa przewozowego albo w razie zajścia innego wypadku, mającego wpływ na stan przesyłki przetworów, przewoźnik jest obowiązany donieść o tem najbliższemu organowi kontroli, który stwierdza protokólarnie podane okoliczności oraz stan przesyłki i doręcza przewoźnikowi protokół również przezeń podpisany, celem dołączenia go do dokumentów przewozowych. Odpis protokółu po bezzwłocznem przeprowadzeniu wstępnych dochodzeń przesyła organowi dozorującemu przedsiębiorstwo wysyłające.

4) W razie zachodzących podejrzeń popełnienia jakichkolwiek nadużyć ma organ Kontroli, stwierdzający stan przesyłki, spisać protokół karny, a po bezzwłocznem przeprowadzeniu dochodzeń wstępnych przedstawić akta Urzędowi do dalszej czynności urzędowej.

5) W razie niedostarczenia w ciągu 3-ch miesięcy od wysłania dowodu nadejścia olejów do miejsca przeznaczenia wzgl. dowodu wyjścia zagranicę, cała kwota ciążącego na przesyłce podatku winna być zapłaconą przez wytwórnię wysyłającą w ciągu dni 14-tu.

6) Niezależnie od tego należy zarządzić bezzwłocznie dochodzenia i donieść o wyniku Urzędowi.

§ 99. Odprawy gazoliny z wytwórni (gazoliniarni) do innej wytwórni mogą się odbywać niekoniecznie na wagę, lecz i na objętość z przeliczeniem na wagę, a to pod następującemi warunkami:

a) Miernik żelazny ma być urzędowo wymierzony nalewem wody aż po markę, stale i trwale przynitowaną wewnątrz kołnierza włazu, również przez nalew wody wymierzoną ma być skala płynowskazu umieszczonego na mierniku. Rurociąg w całej długości między miernikiem a urządzeniem do wylewania ma być urzędownie zabezpieczony.

b) Naraz można wywozić wzgl. przepompowywać tylko taką ilość gazoliny, którą można odczytać z dostateczną pewnością na skali.

c) Stwierdzenie wagi netto gazoliny będzie się odbywać przez obliczenie jej objętości zredukowanej z odczytanej ciepłoty na termometrze zanurzonym w próbce nabranej z miernika na ciepłotę normalną i z oznaczonej gęstości. Objętość ta w litrach pomnożona przez stopnie aerometru przy ciepłocie normalnej i podzielona przez 1000 daje ciężar wywożonej gazoliny w kilogramach.

§ 100. Jeżeli przy odbiorze olejów mineralnych, przesyłanych pod węzłem podatku na miejscu przeznaczenia okaże się brak nieprzekraczający 3%, a przy gazolinie z gazów ziemnych 10% wzgl. 15% w miesiącach letnich t. zn. od 1 maja do 1 września, — natenczas różnicę tę należy pominąć. Za ubytki przekraczające 3 wzgl. 10 i 15%, a powstałe podczas przewozu innemi niż kolej środkami transportowemi, obowiązany jest przedsiębiorca po nadejściu wtórnika świadectwa przewozowego zapłacić podatek od nadwyżki ubytku ponad wyżej wskazane normy.

Wywóz zagranicę i do Gdańska.

§ 101. 1) Wywóz zagranicę może odbywać się tylko przez Urzędy celne I kl., położone przy linjach kolei żelaznych lub drogach wodnych, z zachowaniem przepisów §§ 98—100.

2) Przesyłki kierowane do W. M. Gdańska podlegają postępowaniu przekazowemu stosownie do umowy polsko-gdańskiej (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 139 z r. 1922).

Laboratorja.

§ 102. Do wykonywania badań i wydawania orzeczeń analityczno-chemicznych w sprawach, wynikających z przepisów dotyczących opodatkowania przetworów naftowych, powołuje się Centralne Laboratorjum Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego oraz Okręgowe Laboratorja tej Dyrekcji w Warszawie, we Lwowie, Poznaniu, Wilnie, Lublinie i Krakowie.

Do art. 26 i 27. Sprawdzanie zapasów.

§ 103. 1) Jeżeli przedsiębiorca jest obowiązany do prowadzenia wymienionych w § 106 książek odbioru i wyrobu oleju mineralnego i t. d., natenczas organa Kontroli mają od czasu do czasu sprawdzać znajdujące się w wytwórni zapasy oleju przeznaczonego na sprzedaż.

2) Gdyby z porównania znajdujących się zapasów z zapiskami przedsiębiorstwa po potrąceniu ubytku z ulotnienia, okazał się ubytek, natenczas ma przedsiębiorca zapłacić podatek za ten ubytek w przeciągu dni trzech.

§ 104. 1) Ubytek z ulotnienia przyjmuje się w stosunku 6 od sta na rok dla olejów wpisanych na przychód o gęstości do 790°, zaś dla reszty przetworów za wyjątkiem parafiny i świec w stosunku 4%. Od parafiny i świec żadnych ubytków nie uznaje się.

2) Minister Skarbu może uznać wyższy ubytek, o ile zostanie w sposób nie budzący wątpliwości udowodnione, że roczny zanik ulotnienia przekracza 4 wzgl. 6% (4/12 wzgl. 6/12% miesięcznie).

Do art. 28. Księgi kontrolne.

§ 105. 1) Przedsiębiorca wytwórni i wolnego składu olejów ma prowadzić następujące księgi kontrolne:

a) Książkę świadectw przewozowych (wzór Nr. 1).

b) Księgę przychodu (wzór Nr. 2).

c) Księgę wywozu przetworów naftowych pod węzłem podatku i bez podatku (wzór Nr. 3).

d) Księgę wywozu przetworów naftowych za opłatą podatku (wzór Nr. 4),

e) oraz w razie korzystania z kredytu podatku księgę kontroli przyznanego przedsiębiorstwu kredytu (wzór Nr. 5).

2) Ponadto przedsiębiorstwo obowiązane jest prowadzić i przedstawiać właściwym władzom wykazy obrotu przetworami naftowemi odpowiadające przepisom o rachunkowości podatków pośrednich i dochodów monopolowych.

3) Do ksiąg wywozu należy wciągać każdą wysyłkę przetworów dla każdego odbiorcy zosobna. Obydwie księgi (Nr. Nr. 3 i 4) rozpoczynać należy od Nr. 1, poczynając od 1 stycznia każdego roku.

4) Zepsute lub niezdatne do użytku odcinki świadectw przewozowych powinny być przekreślone atramentem i przyklejone do odnośnego odcinka, który należy również atramentem przekreślić z podaniem powodu przekreślenia.

5) Z księgi kontroli kredytu winien być widoczny w każdej chwili stan przyznanego, uzyskanego, spłaconego i wolnego kredytu.

§ 106. 1) Oprócz ksiąg, wymienionych w § 105, przedsiębiorca wytwórni, którego prawomocnie zasądzono za popełnione w jego zakładzie uszczuplenie podatku od oleju, może być stale, lub na pewien czas, zobowiązany do prowadzenia ksiąg pomocniczych przepisanych przez Izby Skarbowe i uwidaczniających:

a) odbiór i wyrób oleju,
b) użycie gotowego oleju do powtórnej przeróbki,
c) zapasy wyrobów przeznaczonych na sprzedaż.

2) Wpisy do tych ksiąg można uskuteczniać sumarycznie w końcu każdego dnia, muszą jednak codziennie być ukończone najpóźniej do godziny 20-tej.

3) Gdyby wyroby, zapisane już jako przeznaczone na sprzedaż, miano poddać ponownemu przerobowi, natenczas należy na 12 godzin przedtem donieść pisemnie organowi dozorującemu wytwórnię, jaka jest ich waga i gęstość. Tenże sprawdzi tę okoliczność i wyroby odpisze w księdze zapasów wyrobów przeznaczonych na sprzedaż.

4) Powyżej określony obowiązek może być nałożony także na takiego przedsiębiorcę, którego kierownik ruchu był dwa razy prawomocnie skazany za uszczuplenie podatku od oleju.

§ 107. 1) Wpisy do ksiąg nie mogą zawierać podskrobań, zamazań, a wszelkie poprawki powinny być dokładnie uwidocznione i w przepisany sposób omówione. Każda stronica powinna być podsumowana i dodana do poprzedniego przeniesienia.

2) W końcu miesiąca sporządza się obrachunek miesięczny, a odpisy z ksiąg przesyła się Izbie Skarbowej.

3) Odpisy muszą być poświadczone przez organ dozorujący przedsiębiorstwo i podpisane przez kierownika przedsiębiorstwa.

§ 108. Dokumenty służące za podstawę wpisów powinny być wszyte do teczek osobnych dla każdej księgi i znajdować się przy księgach przedsiębiorstwa. Na żądanie organów Kontroli mają być przedstawiane do wglądu i rewizji.

§ 109. W końcu roku kalendarzowego przedsiębiorca obowiązany jest księgi rachunkowe zamknąć a pozostałości przenieść do nowych ksiąg, których otwarcie (przeniesienie) zaświadcza właściwy inspektor Kontroli.

§ 110. Druki i księgi według ustalonych wzorów sporządza przedsiębiorstwo swoim kosztem i nie później niż 1 października przesyła Urzędowi do oparafowania.

Przepis przechodni.

§ 111. 1) Istniejące dotąd przedsiębiorstwa, które już dawniej uczyniły zadość przepisom dotyczącym opisu i planów wytwórni (art. 14) wolne są od ponownego ich sporządzania chyba, że opis i plan znajdują się w stanie nienadającym się do urzędowego użytku.

2) Druki i księgi wzorów dotychczas obowiązujących mogą być używane do 31 grudnia 1928 r.

§ 112. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Dodatek 13.

PRZEPISY O OPODATKOWANIU TŁUSZCZÓW.

A) Ustawa
z dnia 26 marca 1935 r. (Dz. U. 22 poz. 130)
o opodatkowaniu tłuszczów.

Przedmiot opodatkowania.

Art. 1. (1) Przez nazwę «tłuszcze» rozumie się produkty, składające się z substancji tłuszczowej, otrzymane drogą przeróbki tkanek zwierzęcych lub roślinnych, mające w temperaturze + 15° C konsystencję mazistą lub stałą.

(2) Przez nazwę «oleje» rozumie się takie same produkty, mające w temperaturze + 15° C konsystencję płynną.

Art. 2. (1) Podlegają opodatkowaniu według ustawy niniejszej następujące tłuszcze tak wyrobu krajowego, jak sprowadzane z zagranicy lub w. m. Gdańska:

1) tłuszcze roślinne (kokosowy, palmowy i inne) o zawartości wolnych kwasów tłuszczowych poniżej 2.5%;

2) tłuszcze zestalone (utwardzone), a zawierające poniżej 2.5% wolnych kwasów tłuszczowych;

3) tłuszcze mieszane, tj. mieszaniny tłuszczów, wymienionych w pkt. 1) i 2), oraz mieszaniny tych tłuszczów z innemi tłuszczami i olejami pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego, jako też wszelkie inne sztuczne tłuszcze mieszane jadalne (margaryna, sztuczny smalec itp.).

(2) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu określa w razie wątpliwości, czy dany produkt podlega opodatkowaniu w myśl ustawy niniejszej.

Art. 3. Rada Ministrów może w drodze rozporządzeń:

1) zwalniać z pod opodatkowania, przewidzianego w ustawie niniejszej, niektóre rodzaje tłuszczów z pośród objętych przepisami art. 2;

2) objąć tem opodatkowaniem oleje, zarówno pochodzenia roślinnego, jak i zwierzęcego, oraz inne tłuszcze zwierzęce lub roślinne, niewymienione w art. 2.

Art. 4. Tłuszcze i oleje, które są lub będą objęte opodatkowaniem w myśl art. 2 i 3, będą oznaczane w dalszej części ustawy niniejszej nazwą «artykuły podlegające opodatkowaniu».

Zwolnienie od podatku.

Art. 5. Wolne są od podatku artykuły, podlegające opodatkowaniu, wywożone zagranicę lub na obszar w. m. Gdańska; Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia warunki stosowania tego przepisu.

Wysokość podatku.

Art. 6. (1) Wysokość podatku od artykułów, podlegających opodatkowaniu, wynosi 50 gr. od 1 kg.

(2) Tłuszcze lub oleje, od których podatek został już pobrany, użyte do produkcji mieszanin, wymienionych w art. 2 ust. 1 pkt. 2), nie podlegają powtórnemu opodatkowaniu w tych mieszaninach, na warunkach, które ustala Minister Skarbu.

(3) Od powyższego podatku nie będzie pobierany 10% dodatek do podatków pośrednich.

Obowiązek uiszczenia i termin płatności podatku.

Art. 7. (1) Do uiszczenia podatku od artykułów, podlegających opodatkowaniu, obowiązany jest wytwórca. Obowiązek uiszczenia podatku powstaje z chwilą wydania produktów z wytwórni do wolnego obrotu; podatek powinien być uiszczony nie później niż w chwili wydania produktów z wytwórni.

(2) Przy przywozie z zagranicy artykułów, podlegających opodatkowaniu, do uiszczenia podatku obowiązana jest osoba, uprawniona do rozporządzania towarem w rozumieniu przepisów celnych. Podatek wymierza się i pobiera jednocześnie z należnościami celnemi na podstawie wyniku rewizji celnej.

(3) Od artykułów podlegających opodatkowaniu, przywożonych z obszaru w. m. Gdańska, obowiązana jest uiścić podatek osoba, dla której wedle dowodów przekazowych przeznaczona jest przesyłka. Przekazywanie artykułów, podlegających opodatkowaniu, odbywa się według postanowień umownych polsko-gdańskich. Wydanie odbiorcy przekazanej przesyłki może nastąpić dopiero po uiszczeniu podatku.

(4) Sposób pobierania podatku ustala Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

Odpowiedzialność rzeczowa za podatek.

Art. 8. Artykuły, podlegające opodatkowaniu, może władza skarbowa — w razie nieuiszczenia od nich podatku przy wprowadzaniu do wolnego obrotu — zająć bez względu na prawa osób trzecich celem pokrycia należności podatkowej Przepisu tego nie stosuje się w przypadku, gdy osoby trzecie nabyły swe prawa w dobrej wierze.

Przedawnienie.

Art. 9. (1) Prawo żądania zwrotu podatku nienależnie pobranego przedawnia się z upływem roku, licząc od dnia uiszczenia podatku.

(2) Prawo żądania należnego Państwu podatku bez względu na to, czy jego wymiar został dokonany, czy przez zatajenie wstrzymany, przedawnia się z upływem lat 5, licząc od dnia powstania obowiązku podatkowego. Przedawnienie prawa żądania zapłaty podatku przerywa każda czynność, podjęta przez władzę skarbową w celu ściągnięcia należności podatku wymierzonego lub zatajonego.

Właściwość orzecznictwa.

Art. 10. Orzekanie o należności i wymiar podatku należy do kompetencji władz skarbowych.

Zaległości podatkowe.

Art. 11. (1) Ściągnięcie nieuiszczonego w terminie podatku wraz z odsetkami od zaległości następuje w trybie administracyjnym przez władze skarbowe w drodze zajęcia i sprzedaży znajdujących się w wytwórni zapasów artykułów, podlegających opodatkowaniu, bez względu na jakiekolwiek prawa osób trzecich, oraz w drodze zajęcia i sprzedaży wszelkiego innego majątku przedsiębiorcy, obowiązanego do uiszczenia podatku.

(2) Minister Skarbu uprawniony jest do umarzania nieściągalnych należności z tytułu podatku.

Kontrola Skarbowa.

Art. 12. (1) Minister Skarbu jest uprawniony do wydawania w drodze rozporządzeń przepisów normujących:

1) urządzenia wytwórni artykułów, podlegających opodatkowaniu dla celów kontroli skarbowej, oraz kontrolę nad wytwarzaniem tych artykułów;
2) magazynowanie tych artykułów w wytwórniach;
3) opakowanie ich i sposób wprowadzenia do obrotu;
4) prowadzenie ksiąg obrachunkowych przez wytwórnie artykułów, podlegających opodatkowaniu;
5) warunki obrotu artykułów, podlegających opodatkowaniu.

(2) Przepisy w sprawach, objętych punkt. 1) i 5) ust. 1, wydaje Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

(3) Przepisy ust. 1 nie naruszają w niczem przepisów, wydanych na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 343).

Art. 13. (1) Nad wytwórniami artykułów, podlegających opodatkowaniu, będzie roztoczony nadzór skarbowy.

(2) Jeżeli przedsiębiorca nie kieruje osobiście wytwórnią, obowiązany jest ustanowić zastępcę i zawiadomić o tem władzę skarbową.

(3) Przedsiębiorca wytwórni lub wskazany przezeń władzy skarbowej zastępca obowiązany jest udzielać organom władz skarbowych wszelkich informacyj oraz pomocy przy wykonywaniu czynności urzędowych, tudzież okazywać prowadzone w przedsiębiorstwie księgi obrachunkowe.

(4) Władza skarbowa może zażądać usunięcia pracownika, który popełnił nadużycie na szkodę Skarbu Państwa lub w popełnieniu tegoż współdziałał.

(5) Jeżeli na żądanie władzy skarbowej ustanowienie zastępcy lub usunięcie pracownika przedsiębiorstwa nie nastąpi w ciągu dni 14, władza ta może zarządzić wstrzymanie ruchu wytwórni.

(6) Szczegółowe przepisy co do wykonania przepisów ust. 1—5 wydaje Minister Skarbu.

Art. 14. (1) Przedsiębiorca wytwórni artykułów, podlegających opodatkowaniu, obowiązany jest dostarczyć do użytku urzędników skarbowych, kontrolujących wytwórnię, pomieszczenia potrzebnego do załatwienia czynności kancelaryjnych; pomieszczenie to powinno się znajdować w obrębie wytwórni i być zaopatrzone w niezbędne urządzenia i przybory kancelaryjne.

(2) Ministerstwo Skarbu może poddać poszczególne wytwórnie stałemu nadzorowi skarbowemu na warunkach przez siebie ustalonych. W takim przypadku przedsiębiorca wytwórni obowiązany będzie na zarządzenie Ministerstwa Skarbu dostarczyć bezpłatnie urzędnikom skarbowym, powołanym do wykonywania stałego nadzoru, mieszkań w obrębie wytwórni wraz z opałem i oświetleniem.

(3) W przypadku, gdy stały nadzór będzie ustanowiony w wytwórni w następstwie stwierdzonych tam nadużyć na szkodę Skarbu Państwa, koszty stałego nadzoru ponosi przedsiębiorca wytwórni.

(4) O przydatności pomieszczeń decyduje władza skarbowa.

Sprawdzanie zapasów.

Art. 15. (1) Znajdujące się w wytwórni zapasy artykułów, podlegających opodatkowaniu, będą sprawdzane przez władze skarbowe.

(2) Minister Skarbu wydaje przepisy, dotyczące sposobu sprawdzania zgodności stanu zapasów z danemi, ujawnionemi w księgach kontrolnych, oraz opodatkowania ubytków i zarachowania nadwyżek zapasów, a nadto określa warunki zwalniania przedsiębiorstwa od odpowiedzialności podatkowej za stwierdzone ubytki.

Przepisy karne.

Art. 16 do 22 uchylono w art. 354 § 1 pkt. f) prawa kar. sk.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 23. (1) Zapasy artykułów, podlegających opodatkowaniu, w ilościach powyżej 100 kg., jakie w dniu wejścia w życie ustawy niniejszej będą się znaj-

dowały na składach poza magazynami wytwórni oraz u sprzedawców, jak również w przedsiębiorstwach używających artykułów, opdlegających opodatkowaniu, do wyrobów spożywczych, podlegają w całości opodatkowaniu według stopy podatkowej określnej w art. 6 ust. 1; posiadacze takich zapasów obowiązani są w tym celu zgłosić je do opodatkowania pisemnie w dwóch egzemplarzach kontroli skarbowej w ciągu 10 dni po wejściu w życie ustawy niniejszej.

(2) Szczegółowe przepisy w sprawie wykonania przepisów ust. 1 wyda Minister Skarbu.

(3) dotyczący odpowiedzialności w myśl art. 18 uchylony w art. 354 § 1 pkt. f) prawa kar. sk.

Art. 24. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 25. Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.

B) Rozporządzenie Ministra Skarbu

z dnia 30 kwietnia 1935 r. (Dz. U. 32 poz. 234)

w sprawie wykonania ustawy z dnia 26 marca 1935 r. o opodatkowaniu tłuszczów, wydane co do §§ 13—17, 24—31 i 45—47 w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Postanowienia ogólne.

§ 1. 1) Artykuły, wymienione w rozporządzeniu niniejszem bez bliższego określenia, oznaczają postanowienia ustawy z dnia 26 marca 1935 r. o opodatkowaniu tłuszczów (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 130); ustawa ta będzie oznaczana w rozporządzeniu niniejszem nazwą «ustawa o opodatkowaniu tłuszczów».

2) Paragrafy, wymienione w rozporządzeniu niniejszem bez bliższego określenia, oznaczają przepisy rozporządzenia niniejszego.

3) Skróty oznaczają:

a) «izba skarbowa» — również Urząd Wojewódzki Śląski (Wydział Skarbowy) w Katowicach,

b) «urząd skarbowy» — urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych,

c) «wytwórnia» — wytwórnia tłuszczów,

d) «tłuszcze» — produkty podlegające opodatkowaniu w myśl art. 2 i 3 ustawy o opodatkowaniu tłuszczów.

§ 2. Od wydanych w pierwszej instancji orzeczeń władzy skarbowej można wnieść odwołanie do władzy bezpośrednio wyższej, której decyzja w administracyjnym toku instancyj jest ostateczna. Odwołanie powinno być wniesione za pośrednictwem władzy, która wydała orzeczenie, w ciągu 14 dni, licząc od dnia następnego po doręczeniu orzeczenia.

§ 3. Rokiem obrachunkowym dla wytwórni jest rok kalendarzowy.

Oznaczenie zawartości wolnych kwasów tłuszczowych.

§ 4. Normy zawartości wolnych kwasów tłuszczowych, podane w art. 2, oznaczają procentową zawartość tych kwasów w obliczeniu na kwas olejowy.

Wywóz tłuszczów zagranicę.

§ 5. Tłuszcze wywiezione zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska wolne są od podatku pod warunkiem zachowania następującego trybu postępowania:

1) Przedsiębiorca wytwórni obowiązany jest zgłosić wywóz tłuszczów zagranicę rejonowi kontroli skarbowej lub urzędnikowi kontroli skarbowej, pełniącemu stały nadzór nad wytwórnią, oraz wręczyć jednocześnie sporządzone według wzoru Nr. 7 świadectwo przewozowe i wtórnik tegoż.

2) Urzędnik kontroli skarbowej:

a) sprawdza zgodność świadectwa przewozowego i jego wtórnika ze stanem przesyłki,

b) nakłada — w razie dodatniego wyniku sprawdzenia — na opakowania lub środki przewozowe zamknięcia urzędowe w sposób uniemożliwiający dostęp do tłuszczów bez naruszenia tych zamknięć,

c) zaznacza na świadectwie przewozowem i jego wtórniku ilość nałożonych plomb urzędowych oraz ich znaki i numery, jak również znaki i numery środków przewozowych,

d) zwraca świadectwo przewozowe przedsiębiorcy wytwórni, a wtórnik świadectwa przesyła niezwłocznie listem poleconym do wyjściowego urzędu celnego.

3) Przedsiębiorca wytwórni — po zapisaniu wywożonych tłuszczów do ksiąg obrachunkowych na rozchód — dołącza świadectwo przewozowe do kolejowego listu przewozowego i wysyła przesyłkę do wyjściowego urzędu celnego.

§ 6. 1) Po przybyciu przesyłki tłuszczów do wyjściowego urzędu celnego, urząd ten:

a) sprawdza zgodność świadectwa przewozowego dołączonego do kolejowego listu przewozowego z wtórnikiem tegoż świadectwa otrzymanym drogą pocztową,

b) sprawdza całość środków przewozowych i stan zamknięć urzędowych; jeżeli przytem zawartość przesyłki nie wzbudza żadnych wątpliwości, urząd celny ogranicza się do zbadania nałożonych zamknięć urzędowych; w razie stwierdzenia naruszenia zamknięcia urzędowego urząd bada ściśle zawartość przesyłki tłuszczów,

c) wypisuje na świadectwie przewozowem i jego wtórniku wynik i datę odprawy oraz odprawia przesyłkę zagranicę, przyjmując świadectwo przewozowe za deklarację wywozową, a przesyłkę wpisuje do rejestru wywozu,

d) pozostawia u siebie świadectwo przewozowe, a jego wtórnik zwraca organowi skarbowemu, który go nadesłał; organ ten zwraca wtórnik świadectwa przewozowego wytwórni, jako dowód rozchodu tłuszczów bez opłaty podatku.

2) W razie stwierdzenia przy odprawie, że podana w świadectwie przewozowem i jego wtórniku ilość wywożonych tłuszczów jest niezgodna ze stanem przesyłki — urząd celny, nie poświadczając świadectwa przewozowego ani wtórnika, sporządza w dwóch egzemplarzach protokół, w którym opisuje stan opakowania i zamknięć urzędowych oraz znalezioną ilość tłuszczów. Obydwa egzemplarze protokółu oraz świadectwo przewozowe i wtórnik tegoż przesyła urząd celny do urzędu skarbowego miejsca wysłania, a przesyłkę z tłuszczami odprawia zagranicę, wpisując ją do rejestru wywozu.

3) Po otrzymaniu wymienionego w ustępie poprzedzającym protokółu urząd skarbowy przeprowadza odpowiednie dochodzenia i niezależnie od ewentualnego wdrożenia postępowania karno-skarbowego wymierza wytwórni odpowiednią kwotę podatku.

4) Jeżeli przesyłka tłuszczów nie nadejdzie do urzędu celnego w ciągu miesiąca od daty odbioru wtórnika świadectwa przewozowego, urząd ten zwraca wtórnik urzędowi skarbowemu miejsca wysłania celem przeprowadzenia dochodzeń. Gdyby przedsiębiorca wytwórni nie udowodnił, że przesyłka wyszła zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska, urząd skarbowy wymierza podatek od odpowiedniej ilości tłuszczów. W tym przypadku przedsiębiorca wytwórni powinien skreślić w księgach obrachunkowych odpowiednią pozycję tłuszczów z rubryki wywozu zagranicę i zapisać ją w rubryce rozchodu tłuszczów za opłatą podatku.

5) Przesyłki tłuszczów, wywożonych na obszar W. M. Gdańska, podlegają postępowaniu przekazowemu stosownie do umowy polsko-gdańskiej z dnia 24 października 1921 r., zatwierdzonej ustawą z dnia 17 grudnia 1921 r. (Dz. U. R. P. z 1922 r. Nr. 16, poz. 139).

Przerób tłuszczów, od których podatek został już pobrany.

§ 7. 1) Przewidziane w art. 6 ust. 2 zwolnienie tłuszczów, od których podatek został już pobrany, od powtórnego opodatkowania odbywa się pod następującemi warunkami:

a) przedsiębiorstwo przerabiające tłuszcze powinno przedstawić dowód, iż podatek od nich został już pobrany;

b) przewóz tych tłuszczów do innej wytwórni do przerobu na produkty podlegające opodatkowaniu według ustawy o opodatkowaniu tłuszczów (art. 2 ust. 1 pkt. 3) powinien nastąpić w trybie i pod warunkami ustalonemi w §§ 5 i 6 z tą zmianą, iż czynności urzędu celnego co do odprawy przesyłki zagranicę zostają zastąpione przez odbiór przesyłki w miejscu przerobu pod nadzorem urzędnika dozorującego wytwórnię przerabiającą tłuszcze;

c) po nadejściu przesyłki na miejsce przerobu przedsiębiorca wytwórni obowiązany jest złożyć tłuszcze do osobnego magazynu i zapisać je na przychód w księdze prowadzonej dla tego magazynu według wzoru Nr. 4;

d) użycie tłuszczów do przerobu należy zgłosić urzędnikowi kontroli skarbowej, nadzorującemu wytwórnię, i zapisać w rubryce rozchodu księgi wymienionej w punkcie c;

e) z chwilą zużycia tych tłuszczów do wyrobu mieszanin (art. 2 ust. 1 pkt. 3) przedsiębiorca uzyskuje prawo do wypuszczenia do wolnego obrotu takiej samej ilości mieszanin bez opłaty podatku.

2) Potwierdzenie uiszczenia podatku od tłuszczów, przeznaczonych do wyrobu mieszanin, wydaje urząd skarbowy właściwy dla miejsca przechowania tłuszczów krajowych oraz pochodzących z W. M. Gdańska; dowodem uiszczenia podatku od tłuszczów sprowadzonych z zagranicy jest kwit celny.

3) Potwierdzenie uiszczenia podatku od tłuszczów wziętych do przerobu powinno być dołączone do księgi magazynowej i podatku od tłuszczów (wzór Nr. 5), jako udokumentowanie rozchodu odnośnej ilości mieszanin bez opłaty podatku.

Wymiar podatku.

§ 8. 1) Za podstawę do wymiaru należnego Skarbowi Państwa podatku od tłuszczów służy waga produktu.

2) Jeżeli tara opakowania z tłuszczami jest wyraźnie oznaczona i nie nasuwa wątpliwości, wagę tłuszczów wyprowadza się z różnicy pomiędzy wagą brutto opakowania z tłuszczami i tarą.

3) Gdyby na opakowaniu z tłuszczami tara nie była oznaczona lub podana jej wysokość wzbudzała wątpliwości, wówczas władza skarbowa wymierzająca podatek określi tarę naczynia, posługując się porównaniem z wagą innych podobnych opakowań.

4) Od tłuszczów w paczkach papierowych pobiera się podatek od wagi brutto.

§ 9. 1) Od tłuszczów wyrobionych w kraju wymierza podatek urząd skarbowy.

2) Przy przywozie tłuszczów z zagranicy podatek wymierza urząd celny dokonywujący odprawy celnej.

3) Przy przywozie tłuszczów z obszaru W. M. Gdańska podatek wymierza odbiorczy urząd przekazowy.

Płatność podatku.

§ 10. 1) Od tłuszczów wyrobionych w kraju uiszcza podatek przedsiębiorca wytwórni bezpośrednio w kasie skarbowej lub za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności najpóźniej w chwili wprowadzenia tłuszczów do wolnego obrotu.

2) Przez wprowadzenie do wolnego obrotu rozumie się wydanie tłuszczu z magazynu wytwórni.

§ 11. 1) Do uiszczenia podatku od tłuszczów przywiezionych z zagranicy obowiązana jest osoba uprawniona do rozporządzania towarem w rozumieniu przepisów celnych.

2) Podatek pobiera urząd celny jednocześnie z należnościami celnemi na podstawie wyniku rewizji celnej.

§ 12. Od tłuszczów przywiezionych z obszaru W. M. Gdańska uiszcza podatek odbiorca przesyłki. Wydanie odbiorcy przekazanej przesyłki może nastąpić dopiero po uiszczeniu podatku.

Urządzenie wytwórni.

§ 13. 1) Wytwórnia tłuszczów nie może być połączona z innym zakładem przemysłowym, ani handlowym.

2) Na wyjątki od przepisu ust. 1 może zezwolić co do istniejących wytwórni izba skarbowa.

§ 14. 1) Wytwórnia tłuszczów powinna posiadać nad głównem wejściem widoczny napis oznaczający rodzaj przedsiębiorstwa.

2) Budynki wytwórni oraz ich poszczególne pomieszczenia mają być zaopatrzone w odpowiednie napisy o ich przeznaczeniu.

§ 15. Pomieszczenia, w których odbywa się pakowanie i ważenie tłuszczów, powinny być przystosowane do urzędowego zamknięcia. Okna i inne otwory w tych pomieszczeniach powinny być zaopatrzone w gęstą siatkę drucianą i urzędowo zabezpieczone.

§ 16. 1) Do przechowywania gotowych tłuszczów przedsiębiorca wytwórni obowiązany jest posiadać osobny magazyn, który może być połączony tylko z pomieszczeniem, w którem odbywa się ważenie i pakowanie tłuszczów.

2) Wszystkie otwory magazynu powinny być należycie zabezpieczone.

§ 17. Na wszelkich opakowaniach, służących do tłuszczów: skrzynie, blaszanki i t. p. (z wyjątkiem paczek papierowych § 8 ust. 4) powinna być wyraźnie uwidoczniona ich waga własna (tara). Nadto na wszelkich opakowaniach należy uwidocznić trwale rodzaj i nazwę produktu oraz wytwórni, z której pochodzi zawarty w nich tłuszcz, tudzież wagę produktu.

Sprawdzanie wytwórni.

§ 18. Przedsiębiorca wytwórni tłuszczów obowiązany jest najpóźniej na 14 dni przed rozpoczęciem produkcji złożyć urzędowi skarbowemu zgłoszenie przedsiębiorstwa, dołączając w dwóch egzemplarzach:

a) plan sytuacyjny i szczegółowy wytwórni i jej pomieszczeń z oznaczeniem miejsc, gdzie się znajdują urządzenia wytwórni,

b) dokładny opis wszystkich pomieszczeń wytwórni i ich przeznaczenia, ze wskazaniem w szczególności pomieszczeń, w których ma się odbywać wyrób, pakowanie, ważenie i magazynowanie tłuszczów,

c) opis wszystkich urządzeń wytwórni, służących do wyrobu tłuszczów i

d) szczegółowy opis postępowania technicznego.

§ 19. 1) Każda wytwórnia podlega przed jej uruchomieniem sprawdzeniu przez władzę skarbową.

2) Sprawdzenie (weryfikcję) wytwórni przeprowadza kierownik urzędu skarbowego albo jego zastępca przy pomocy urzędników kontroli skarbowej w obecności przedsiębiorcy lub jego zastępcy.

3) Przed terminem wyznaczonym na sprawdzenie przedsiębiorca obowiązany jest poczynić w wytwórni wszelkie niezbędne przygotowania, aby urzędnicy zaraz po przybyciu na miejsce mogli przystąpić do czynności.

4) Przy sprawdzaniu przedsiębiorca obowiązany jest udzielać urzędnikom wszelkich wymaganych wyjaśnień oraz dostarczyć potrzebnych przyrządów i odpowiedniej pomocy.

5) Sprawdzenie wytwórni wymaga następujących czynności:

a) oględzin i sprawdzenia z planem i opisem pomieszczeń, urządzeń i naczyń fabrycznych,

b) przemiaru naczyń i zbiorników fabrycznych,

c) zbadania i zabezpieczenia pomieszczeń i urządzeń fabrycznych w celu skutecznej kontroli produkcji,

d) określenia, które urządzenia wytwórni podlegają urzędowemu zabezpieczeniu w razie wstrzymania ruchu wytwórni (§ 27),

e) sporządzenia protokółu o sprawdzeniu.

§ 20. Z czynności sprawdzenia sporządza się protokół weryfikacyjny, podpisany przez urzędników, przeprowadzających sprawdzenie oraz przez przedsię-

biorcę lub jego zastępcę. Protokół przedstawia się izbie skarbowej wraz ze zgłoszeniem i jego załącznikami; akta weryfikacyjne powinny być oparafowane i opatrzone pieczęcią urzędową.

§ 21. 1) Jeżeli izba skarbowa ustali, że urządzenie wytwórni odpowiada wymaganiom ustawy o opodatkowaniu tłuszczów i przepisom rozporządzenia niniejszego, zatwierdza akta weryfikacyjne i zawiadamia o tem przedsiębiorstwo, które z tą chwilą może uruchomić wytwórnię.

2) Zatwierdzenie aktów weryfikacyjnych, o którem mowa w ust. 1, może mieć charakter warunkowy. W tym przypadku izba skarbowa określi, jakie zmiany bądź uzupełnienia w urządzeniu wytwórni uważa za konieczne, oraz zaznaczy w zależności od znaczenia tych zmian dla kontroli skarbowej nad wytwórnią, czy jej uruchomienie może nastąpić po, czy też przed dokonaniem tych zmian lub uzupełnień. W tym drugim przypadku przedsiębiorca obowiązany jest bezzwłocznie przystąpić do wykonania zmian wskazanych przez izbę skarbową.

§ 22. Jeden egzemplarz zatwierdzonych aktów weryfikacyjnych powinien być przechowany w przedsiębiorstwie, a drugi w urzędzie skarbowym.

§ 23. 1) O urządzeniu nowych lub zmianie zgłoszonych pomieszczeń albo urządzeń wytwórni obowiązany jest przedsiębiorca złożyć urzędowi skarbowemu w ciągu 3-ch dni zgłoszenie w 2-ch egzemplarzach z odpowiedniemi załącznikami, wymienionymi w § 18.

2) Do sprawdzenia zgłoszenia o zmianach oraz dalszego w tej sprawie postępowania mają zastosowanie przepisy §§ 19—22.

Kontrola wyrobu.

§ 24. 1) Wytwórnie tłuszczów pozostają pod nadzorem skarbowym.

2) O przydatności pomieszczeń, do których dostarczenia przedsiębiorca jest obowiązany w myśl art. 14, decyduje urząd skarbowy.

§ 25. Wyrób, pakowanie, ważenie i magazynowanie tłuszczów może się odbywać tylko w pomieszczeniach na ten cel przeznaczonych.

§ 26. Przedsiębiorca obowiązany jest zawiadomić rejon kontroli skarbowej przed każdorazowem uruchomieniem wytwórni o zamiarze wyrobu tłuszczów najpóźniej na 24 godziny przed uruchomieniem wytwórni i podać rodzaj i nazwę produktów, które zamierza wyrabiać.

§ 27. W razie wstrzymania ruchu wytwórni na okres dłuższy niż 7 dni urzędnik kontroli skarbowej nakłada zabezpieczenie urzędowe na te urządzenia, bez których uruchomienia wyrób tłuszczów nie jest możliwy w danej wytwórni. Zabezpieczenia te mają być tak nałożone, aby bez ich naruszenia uruchomienie wytwórni nie było możliwe.

§ 28. Gdyby pomimo zawiadomienia przez przedsiębiorcę o zamierzonym wyrobie tłuszczów (§ 26) urzędnik kontroli skarbowej nie zgłosił się przed oznaczoną godziną uruchomienia wytwórni, przedsiębiorcy służy prawo zdjęcia zabezpieczeń urzędowych (§ 27) i uruchomienia wytwórni. O zdjęciu zabezpieczeń urzędowych zarząd wytwórni obowiązany jest sporządzić protokół przy udziale i za podpisem dwóch świadków i przesłać go do urzędu skarbowego.

§ 29. 1) Organa skarbowe mogą pobierać przy rewizjach próbki zarówno półfabrykatów, jak i wyrobów gotowych, dla sprawdzenia, czy odpowiadają wymogom ustawy o opodatkowaniu tłuszczów i wydanych na jej podstawie przepisów.

2) W razie potrzeby należy przesłać próbki do laboratorium chemicznego Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego w Warszawie. Wynik analizy jest miarodajny dla wymiaru podatku.

3) Jeżeli analiza wykaże, że produkt wbrew twierdzeniu przedsiębiorcy podlega opodatkowaniu, koszty przeprowadzania analizy i wysłania próbki ponosi przedsiębiorca.

§ 30. 1) Organom władz skarbowych, powołanym do wykonywania kontroli nad produkcją, służy wolny dostęp o każdej porze dnia i nocy do wszelkich budynków i pomieszczeń wchodzących w skład wytwórni.

2) Podczas wykonywania czynności nadzorczych uprawnione są organa władz skarbowych do przeglądania i sprawdzania wszystkich książek fabrykacyjnych, prowadzonych dla kontroli produkcji, dokonywania wszelkich analiz wyrabianych produktów i korzystania w tym celu bezpłatnie z urządzeń laboratoryjnych wytwórni oraz z materiałów niezbędnych do przeprowadzania analizy.

Pakowanie, ważenie i magazynowanie gotowych tłuszczów.

§ 31. 1) Tłuszcze przeznaczone do obrotu handlowego, jako gotowy produkt, podlegają opakowaniu w formie kostek lub bloków o wadze po 1/8, 1/4, 1/2, 1 i 5 kg. Przepis ten nie dotyczy tłuszczów, przesyłanych z jednej wytwórni do drugiej do dalszego przerobu.

2) Wyrobione tłuszcze podlegają zważeniu pod nadzorem urzędnika kontroli skarbowej. Pakowanie i ważenie tłuszczów może się odbywać tylko między godzinami 7 i 16; urząd skarbowy może zezwolić na opakowanie i ważenie tłuszczów również w innych godzinach.

3) Po zważeniu zapisuje się tłuszcze do księgi magazynowej i podatku od tłuszczów wzór Nr. 5 i przenosi się je do magazynu.

§ 32. Magazyn pozostaje pod urzędowem zamknięciem, a wejście do niego może się odbywać tylko w obecności urzędnika skarbowego dozorującego wytwórnię.

§ 33. 1) Po upływie godzin, w których odbywa się pakowanie i ważenie tłuszczów, urzędnik dozorujący wytwórnię zabezpiecza gotowe, a nieopakowane tłuszcze oraz przewody rurowe, przez które odbywa się nalew tłuszczów do opakowań.

2) Tłuszcze opakowane i zważone powinny być tego samego dnia złożone do magazynu.

§ 34. 1) W magazynie opakowania z tłuszczami powinny być ustawione w takim porządku, by sprawdzenie zapasów nie nastręczało trudności.

2) W magazynie wytwórni nie wolno przechowywać próżnych opakowań.

§ 35. W magazynie powinna być umieszczona tablica, na której przedsiębiorca obowiązany jest wykazywać szczegółowe zestawienie każdorazowego stanu zapasów tłuszczów w magazynie.

Ponowny przerób tłuszczów.

§ 36. Tłuszcze zważone i wpisane do księgi magazynowej mogą być wzięte do ponownego przerobu bez opłaty podatku po zawiadomieniu urzędu skarbowego. W takim przypadku przeniesienie tłuszczów z magazynu następuje pod nadzorem urzędnika skarbowego po wpisaniu na rozchód w odnośnych księgach obrachunkowych.

Wywóz tłuszczów z wytwórni do wolnego obrotu.

§ 37. 1) Tłuszcze mogą być wywożone z wytwórni do wolnego obrotu w czasie od 1 października do 31 marca tylko między godzinami 7 i 16, zaś w czasie od 1 kwietnia do 30 września tylko między godzinami 7 i 20.

2) Na wyjątki od przepisu ust. 1 może zezwolić urząd skarbowy.

§ 38. 1) Tłuszcze gotowe wydawane z magazynu powinny być zapisane na rozchód w księdze magazynowej i podatku od tłuszczów z wyjątkiem przewidzianym w § 39.

2) Wydanie tłuszczów z magazynów może nastąpić dopiero po uiszczeniu przypadającego od nich podatku.

§ 39. Jeżeli przedsiębiorca zapłaci zgóry odpowiednią kwotę tytułem podatku, może wysyłać próbki tłuszczów o wadze do 1/2 kg bez zapisywania każdej próbki do księgi podatku. W takim przypadku wysyłane próbki powinny być zapisywane przy wysłaniu do księgi próbek wzoru Nr. 6, a natomiast do księgi magazynowej i podatku od tłuszczów zapisuje się w łącznych ilościach 1 dnia każdego miesiąca tłuszcze wysłane tytułem próbek w ciągu poprzedniego miesiąca.

§ 40. 1) Na każdą przesyłkę tłuszczów, wysyłanych z wytwórni za opłatą podatku — z wyjątkiem próbek i przesyłek pocztowych — obowiązany jest przedsiębiorca sporządzić przed wydaniem tłuszczów z wytwórni świadectwo przewozowe według wzoru Nr. 8 oraz wypełnić równocześnie grzbiet świadectwa.

2) Świadectwo przewozowe doręcza się odbiorcy lub przewoźnikowi tłuszczów. Świadectwo to towarzyszy przesyłce przy przewozie tłuszczów z wytwórni i powinno być okazywane na każde żądanie urzędnikom skarbowym.

3) W razie zagubienia w drodze świadectwa przewozowego przewoźnik obowiązany jest zawiadomić o tem najbliższego urzędnika kontroli skarbowej.

4) Grzbiety świadectw przewozowych obowiązany jest przedsiębiorca przechowywać w wytwórni.

5) Wszystkie świadectwa przewozowe powinny być opatrzone kolejnemi numerami; grzbiety powinny być oznaczone temi samemi numerami, co i świadectwa przewozowe.

Sprawdzanie zapasów tłuszczów w wytwórni.

§ 41. 1) Przechowywane w wytwórni zapasy tłuszczów podlegają sprawdzaniu przez władze skarbowe.

2) Sprawdzenie zapasów uskutecznia się przez:

a) sprawdzenie zawartości tłuszczów w niektórych opakowaniach;

b) obliczenie ogólnej wagi tłuszczów na podstawie ilości opakowań z tłuszczami oraz ich wagi netto wykazanej w księdze magazynowej i podatku od tłuszczów;

c) porównanie rzeczywistych zapasów tłuszczów z pozostałością książkową.

3) O sprawdzeniu zapasów oraz o wyniku czynności rewizyjnych czyni się wpis w księdze magazynowej i podatku od tłuszczów przez całą jej szerokość. Przedsiębiorca wytwórni lub jego zastępca, o ile jest obecny przy rewizji, podpisuje wpis rewizyjny w księdze i ewentualnie zaznacza przytem swoje uwagi co do treści wpisu.

Nadwyżki i ubytki.

§ 42. Jeżeli przy rewizji rzeczywisty zapas tłuszczów okaże się większym od tego, jaki powinien się znajdować według ksiąg obrachunkowych, całą stwierdzoną nadwyżkę należy zapisać na przychód w księdze magazynowej i podatku od tłuszczów.

§ 43. 1) Ujawnione przy rewizji ubytki tłuszczów podlegają opodatkowaniu. Ubytki takie należy zapisać na rozchód w księdze magazynowej i podatku od tłuszczów. O stwierdzeniu ubytku tłuszczów należy bezzwłocznie zawiadomić urząd skarbowy, przesyłając mu odpis zapisu rewizyjnego.

2) Urząd skarbowy wydaje orzeczenie, nakładające na przedsiębiorstwo obowiązek uiszczenia podatku od ubytku tłuszczów w ciągu 14 dni, licząc od dnia następującego po doręczeniu orzeczenia.

Zniszczenie tłuszczów.

§ 44. 1) Jeżeli tłuszcze, przechowywane w magazynie wytwórni albo wywożone zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska albo z jednej wytwórni do drugiej pod węzłem podatku do dalszego przerobu, ulegną zniszczeniu, przedsiębiorca wytwórni może być zwolniony od zapłaty podatku od zniszczonych tłuszczów, o ile o zniszczeniu zostanie zawiadomiony rejon kontroli skarbowej najpóźniej w ciągu 24 godzin po zajściu wypadku zniszczenia, bądź też w razie przewozów — w ciągu 24 godzin po otrzymaniu przez przedsiębiorcę wiadomości o wypadku.

2) Urzędnik rejonu przystąpi natychmiast do sprawdzenia otrzymanego doniesienia, a wyniki dochodzeń złoży w drodze służbowej izbie skarbowej do decyzji.

Obrót handlowy tłuszczami.

§ 45. 1) Tłuszcze podlegają w obrocie handlowym sprawdzaniu przez organy kontroli skarbowej co do pochodzenia, wagi i opakowania.

2) Osoby, oraz firmy, trudniące się hurtowym handlem tłuszczami lub zużywające tłuszcze w swoich zakładach przemysłowych, obowiązane są posiadać dowody nabycia znajdujących się u nich tłuszczów, a w szczególności faktury oraz rachunki, wymieniające wytwórnię, z której tłuszcze pochodzą, oraz rodzaj i nazwę tłuszczów.

§ 46. 1) Tłuszcze mogą się znajdować w obrocie handlowym wyłącznie w opakowaniach 1/8, 1/4, 1/2, 1 i 5 kg.

2) Tłuszcze mogą być sprzedawane wyłącznie w oryginalnych opakowaniach, których przy sprzedaży nie wolno dzielić na części.

§ 47. Wprowadzanie do obrotu handlowego i posiadanie w miejscach sprzedaży tłuszczów, na których opakowaniach brak przepisowego oznaczenia rodzaju i nazwy produktu, wytwórni lub wagi, jest zabronione.

Księgi obrachunkowe i dokumenty.

§ 48. Wytwórnie tłuszczów prowadzą następujące księgi:

a) dla kontroli wytłaczania bądź ekstrakcji tłuszczów — według wzoru Nr. 1,

b) dla kontroli rafinowania tłuszczów — według wzoru Nr. 2,

c) dla kontroli produkcji tłuszczów mieszanych — według wzoru Nr. 3,

d) księgę przychodu i rozchodu tłuszczów opodatkowanych — według wzoru Nr. 4,

e) księgę magazynową i podatku od tłuszczów — według wzoru Nr. 5,

f) księgę próbek — według wzoru Nr. 6.

g) zeszyty świadectw przewozowych — według wzorów Nr. Nr. 7 i 8.

§ 49. 1) Wpisów do ksiąg należy dokonywać wyraźnie, atramentem; nie mogą one zawierać podskrobań i zamazań, a wszelkie poprawki powinny być dokładnie uwidocznione i w przepisowy sposób uskutecznione.

2) Wpisy na każdej stronicy powinny być podsumowane i dodane do poprzedniego przeniesienia.

3) W końcu miesiąca sporządza przedsiębiorca obrachunek miesięczny i przesyła odpis księgi magazynowej i podatku od tłuszczów wzór Nr. 5 za ubiegły miesiąc izbie skarbowej najpóźniej do 5 dnia następnego miesiąca. Odpis powinien być podpisany przez przedsiębiorcę wytwórni lub jego zastępcę i poświadczony przez urzędnika kontroli skarbowej dozorującego wytwórnię.

§ 50. Dokumenty służące za podstawę wpisów do ksiąg (grzbiety i wtórniki świadectw przewozowych, pokwitowania kasowe, odcinki blankietów nadawczych P. K. O. i t. p.) powinny być trwale umieszczone w teczkach i znajdować się przy księgach wytwórni, a na żądanie kontrolujących urzędników skarbowych powinny im być składane do wglądu i rewizji.

§ 51. W końcu roku obrachunkowego (31 grudnia) przedsiębiorca wytwórni obowiązany jest zamknąć księgi obrachunkowe, a pozostałości przenieść do nowych ksiąg, których otwarcie (przeniesienie) zaświadcza kierownik rejonu kontroli skarbowej.

§ 52. Księgi oraz blankiety świadectw przewozowych sporządza przedsiębiorca wytwórni swoim kosztem i staraniem, i nie później niż dnia 1 listopada składa urzędowi skarbowemu do oparafowania.

§ 53. 1) Księgi i dokumenty przewidziane w rozporządzeniu niniejszem obowiązany jest przedsiębiorca wytwórni przechowywać w ciągu 5 lat.

2) W razie likwidacji przedsiębiorstwa przed upływem terminu wskazanego w ust. 1 księgi wraz z dokumentami powinny być przesłane do urzędu skarbowego najpóźniej w ciągu 14 dni po wyczerpaniu zapasów tłuszczów w wytwórni.

Zastępca przedsiębiorcy i pracownicy wytwórni.

§ 54. 1) O ustanowieniu zastępcy przedsiębiorca wytwórni obowiązany jest zawiadomić urząd skarbowy (art. 13).

2) Ustanowienie zastępcy przedsiębiorcy wytwórni jest konieczne wówczas, gdy przedsiębiorstwo należy do osoby prawnej lub takiej osoby fizycznej, która

z jakichkolwiek powodów nie może wypełniać osobiście lub nie wypełnia obowiązków wynikających z przepisów ustawy o opodatkowaniu tłuszczów oraz z przepisów rozporządzenia niniejszego.

3) Zawiadomienie o ustanowieniu zastępcy powinien poza przedsiębiorcą podpisać także i zastępca na dowód, że zastępstwo przyjmuje.

§ 55. Władzą właściwą do zażądania od przedsiębiorstwa wytwórni ustanowienia zastępcy przedsiębiorcy (art. 13 ust. 5) jest urząd skarbowy.

§ 56. 1) Orzeczenie o zażądaniu usunięcia pracownika wytwórni, który popełnił nadużycie na szkodę Skarbu Państwa lub w popełnieniu takiego nadużycia współdziałał (art. 13 ust. 4), jak również zarządzenie w sprawie wstrzymania ruchu wytwórni wskutek nieustanowienia zastępcy lub nieusunięcia pracownika (art. 13 ust. 5) wydaje urząd skarbowy.

2) Po zastosowaniu się przedsiębiorcy do żądania władzy skarbowej (ust. 1) urząd skarbowy obowiązany jest niezwłocznie zezwolić na wznowienie ruchu wytwórni.

Przepisy przejściowe.

a) Zgłoszenie i sprawdzenie istniejących wytwórni.

§ 57. 1) Przedsiębiorcy wytwórni obowiązani są zgłosić urzędowi skarbowemu zapasy tłuszczów posiadanych w wytwórni w dniu wejścia w życie ustawy o opodatkowaniu tłuszczów (30 kwietnia 1935 r.), w ciągu 3 dni od dnia ogłoszenia rozporządzenia niniejszego.

2) Przedsiębiorcy istniejących wytwórni tłuszczów, które były w ruchu przed dniem wejścia w życie ustawy o opodatkowaniu tłuszczów, obowiązani są zgłosić te wytwórnie w ciągu 3 dni od dnia ogłoszenia rozporządzenia niniejszego urzędowi skarbowemu i złożyć w ciągu 30 dni od tej daty załączniki wymienione w § 18 w dwóch egzemplarzach.

3) Wytwórnie, wymienione w ust. 2, podlegają sprawdzeniu (weryfikacji) w trybie określonym w §§ 19—22, o ile wyrabiają albo zamierzają wyrabiać tłuszcze.

4) Sprawdzenie wytwórni wymienionych w ust. 2 nie powoduje przerwy w ich ruchu, o ile przedsiębiorcy wykonają w oznaczonym terminie zmiany i uzupełnienia w urządzeniach tych wytwórni, określone przez izbę skarbową.

b) Opodatkowanie zapasów tłuszczów poza wytwórniami.

§ 58. Kto w dniu 30 kwietnia 1935 r. posiada tłuszcze podlegające opodatkowaniu (art. 2 ust. 1)bądź na składach poza magazynami wytwórni, bądź w miejscach sprzedaży, bądź w przedsiębiorstwach, używających tłuszczów do wyrobów spożywczych, w ilościach przewyższających 100 kg., obowiązany jest zgłosić całą posiadaną ilość tłuszczów w ciągu 10 dni od powyższej daty rejonowi kontroli skarbowej, pisemnie w dwóch egzemplarzach podając:

1) swoje imię i nazwisko lub firmę,
2) ilość posiadanych tłuszczów,
3) dokładne miejsce przechowania zgłoszonych tłuszczów.

§ 59. 1) Kontrola skarbowa wciągnie wniesione zgłoszenie do założonego na ten cel wykazu, opatrzy je numerem pozycji, o ile możności sprawdzi, czy treść zgłoszenia odpowiada rzeczywistości, obliczy przypadającą należność podatkową, wypisze na obu egzemplarzach zgłoszenia kwotę podatku i kasę skarbową; w której należy zapłacić podatek od tłuszczów, poczem zwróci jeden egzemplarz zgłoszenia osobie, która je złożyła, a drugi dołączy do swego wykazu.

2) Podatek od zapasów tłuszczów (§ 58) powinien być uiszczony do dnia 20 maja 1935 r.

§ 60. Kontrola skarbowa, w miarę możności, nie czekając na zgłoszenia, ustali i spisze bezzwłocznie podlegające opodatkowaniu zapasy tłuszczów poza wytwórniami tego produktu i dopilnuje terminowego uiszczenia podatku od tych zapasów.

§ 61. Tłuszcze, znajdujące się w transporcie w dniu 30 kwietnia 1935 r. obowiązany jest zgłosić odbiorca do opodatkowania w sposób określony w §§ 58 i 59

w ciągu 5 dni po nadejściu przesyłki na miejsce przeznaczenia, o ile posiadany zapas wraz z ilością otrzymaną z transportu przekracza 100 kg.

§ 62. 1) Kontrola skarbowa przedstawi wykazy i zgłoszenia do dnia 15 czerwca 1935 r. urzędowi skarbowemu wraz z uwagami co do zapłaty podatku, a ten przedstawi je wraz ze swemi wykazami izbie skarbowej do dnia 30 czerwca 1935 r.

2) Izby skarbowe przedstawią Ministerstwu Skarbu do dnia 15 lipca 1935 r. sumaryczne wykazy tłuszczów zgłoszonych do opodatkowania (§§ 58 i 61) oraz kwot należnego i zapłaconego podatku.

Przepis końcowy.

§ 63. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

C) Rozporządzenie Rady Ministrów
z dnia 21 sierpnia 1935 r. (Dz. U. 65 poz. 406)
w sprawie zwolnienia tłuszczu kakaowego z pod opodatkowania.

§ 1. Zwalnia się tłuszcz kakaowy z pod opodatkowania, przewidzianego w ustawie z dnia 26 marca 1935 r. o opodatkowaniu tłuszczów (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 130).

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z mocą obowiązującą od dnia 30 kwietnia 1935 r.

D) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 21 sierpnia 1935 r. (Dz. U. 67 poz. 421)
o odprawie celnej tłuszczów i olejów skażonych oraz tłuszczu kostnego.

§ 1. Za tłuszcze i oleje — skażone, objęte poz. 124 p. 1,205 p. 1,212 p. 2 lit. a), 216 p. 1 uwaga i 222 p. 1 lit. a) taryfy celnej przywozowej, zawartej w załączniku do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. o ustanowieniu taryfy celnej przywozowej (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 732), zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 732), zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 657) oraz rozporządzeniami Rady Ministrów: z dnia 26 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 96, poz. 872), z dnia 13 marca 1935 (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 93) i z dnia 13 lipca 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 61, poz. 390), uważa się takie tłuszcze i oleje, które w całej swej masie zawierają środek skażający, przewidziany w punkcie I par. 5 niniejszego rozporządzenia, ewentualnie zaś inny środek wymieniony w pozwoleniu Ministra Skarbu (pkt. II par. 5), — i to w ilości odpowiadającej normom ustalonym w punkcie I par. 5 niniejszego rozporządzenia względnie w pozwoleniu Ministra Skarbu punkt II par. 5).

§ 2. (1) Przy zgłoszeniu do odprawy celnej przywozowej tłuszczów i olejów — skażonych, strona powinna przedstawić zaświadczenie państwowego laboratorium chemicznego albo zaprzysiężonego chemika, wystawione w kraju pochodzenia towaru, które to zaświadczenie między innemi powinno podawać:

a) środek skażający,

b) procentową ilość środka skażającego, w stosunku do wagi tłuszczu lub oleju.

(2) Zaświadczenie to powinno być poświadczone przez konsulat Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3. (1) Badanie, czy skażony tłuszcz lub olej odpowiada warunkom przewidzianym w niniejszym rozporządzeniu, przeprowadza urząd celny, w którym tłuszcz lub olej zostaje zgłoszony do odprawy celnej; przy braku w tym urzędzie odpowiednio urządzonego laboratorium, badanie przeprowadza najbliższy sąsiadujący urząd celny, posiadający takie laboratorium.

(2) Potrzebne do zbadania próbki wydziela urząd celny w 2 egzemplarzach w sposób, przewidziany przepisami wykonawczemi do prawa celnego (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 90, poz. 820); jedną z wydzielonych prób urząd celny przechowuje w stanie nienaruszonym w ciągu jednego roku.

(3) Gdy wskutek badania ustalenie wyniku rewizji ulega znacznej zwłoce urząd celny na wniosek strony może wydać towar do wolnego obrotu przed otrzymaniem wyników badania, pobierając należności celne, jakie przypadają od danych tłuszczów i olejów — skażonych, nadto zaś zabezpieczenie na pokrycie reszty należności celnych, które przypadłyby, gdyby na podstawie wyników badania okazało się, że tłuszcz lub olej nie odpowiada warunkom ustalonym dla tłuszczu lub oleju — skażonego.

§ 4. (1) Przywożone z zagranicy tłuszcze i oleje, objęte poz. 124 p. 2, 205 p. 2, 212 p. 2 lit. b) i 222 p. 1 lit. b) taryfy celnej przywozowej, mogą być na wniosek strony zamieszczone w zgłoszeniu celnem, skażone środkami w sposób przewidziany w §§ 5 i 6 rozporządzenia niniejszego. Postanowienie to stosuje się również do tłuszczów i olejów, objętych poz. 216 p. 1 taryfy celnej przywozowej, sprowadzanych przez porty polskiego obszaru celnego, tudzież do tłuszczów i olejów, uznanych za nieskażone zgodnie z wynikiem badania, przeprowadzonego w myśl § 3 niniejszego rozporządzenia.

(2) Środki skażające powinny być dostarczone przez stronę. Urząd celny przed użyciem środka skażającego wydziela próbę w sposób przewidziany przepisami wykonawczemi do prawa celnego (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 90, poz. 820) i przesyła ją do państwowej lub samorządowej pracowni chemicznej albo też do pracowni chemika-eksperta, zaprzysiężonego przy Izbie Przemysłowo-Handlowej, celem ustalenia czy środek ten jest środkiem skażającym, przewidzianym w punkcie 1 § 5 rozporządzenia niniejszego, względnie wskazanym w pozwoleniu Ministra Skarbu (§ 5 pkt. II).

(3) Środek skażający, z którego została wydzielona próba (ust. 2), urząd celny pozostawia pod zamknięciem celnem.

(4) Koszta opakowania, przesłania, analiz środka skażającego oraz inne koszta związane ze skażeniem tłuszczu lub oleju ponosi strona. Koszta opakowania i przesłania próbek uiszcza strona urzędowi celnemu zgóry.

§ 5. Ustala się następujące środki skażające:

I. 50%-owy (wagowo) roztwór żywicy drzew iglastych w takim oleju lub tłuszczu jaki ma być skażany — w ilości nie mniejszej niż 6% na wagę tłuszczu lub oleju.

II. Inne środki — za pozwoleniem Ministra Skarbu — w ilości i na warunkach w tem pozwoleniu podanych.

§ 6. Skażanie powinno się odbywać przez dokładne zmieszanie towaru ze środkiem skażającym, by środek skażający możliwie równomiernie rozszedł się w całej masie towaru, przyczem:

a) skażanie tłuszczów środkiem wymienionym w punkcie I § 5 powinno się odbywać po uprzedniem doprowadzeniu tłuszczu i środka skażającego do stanu ciekłego,

b) skażanie tłuszczów lub olejów środkami przewidzianemi w pozwoleniu Ministra Skarbu (punkt II § 5) — powinno się odbywać w sposób w tych pozwoleniach podany.

§ 7. Skażanie tłuszczów i olejów, sprowadzonych w stanie nieskażonym oraz uznanych za nieskażone, powinno się odbywać pod kontrolą celną w zakła-

dach przemysłowych, przerabiających surowiec lub w specjalnie urządzonych skażalniach. Skażanie olejów środkiem przewidzianym w punkcie 1 § 5 może być dokonane również w urzędzie celnym, jeżeli oleje znajdują się w stanie ciekłym.

§ 8. (1) O przebiegu skażenia dokonanego w kraju sporządza się protokół w 2-ch egzemplarzach, podpisany przez stronę i urzędnika celnego, w którego obecności odbyło się skażenie.

(2) W protokóle należy podać:

a) środek użyty do skażenia,

b) procentową ilość środka skażającego w stosunku do wagi tłuszczu lub oleju,

c) sposób skażenia.

(3) Jeden egzemplarz protokółu dołącza się do pierwszego egzemplarza zgłoszenia celnego przywozowego, drugi zaś do kwitu celnego. Fakt dołączenia protokółu należy odnotować w zgłoszeniu celnem w rubryce «Uwagi».

§ 9. Do wymiaru należności celnych od tłuszczów i olejów skażanych w kraju pod kontrolą celną (§ 7) przyjmuje się wagę tłuszczu od oleju — skażonego po potrąceniu wagi użytego środka skażającego.

§ 10. Do tłuszczów i olejów sprowadzonych z zagranicy, skażonych zagranicą lub w kraju według wymagań rozporządzenia niniejszego, stosuje się, odpowiednio do przynależności taryfowej tłuszczu lub oleju, cło przewidziane w poz. 124 p. 1, 205 p. 1, 212 p. 2 lit. a), 216 p. 1 uwaga i 222 p. 1 lit. a) taryfy celnej przywozowej, pod warunkiem, że tłuszcz lub olej nie ulegną odkażeniu

§ 11. (1) Osoby i firmy, które sprowadzają z zagranicy tłuszcze i oleje z zastosowaniem cła wskazanego w § 10 rozporządzenia niniejszego obowiązane są:

a) posiadać dowody nabycia znajdujących się u nich tłuszczów i olejów skażonych,

b) prowadzić księgi, wykazujące dokładnie przychód i rozchód tych tłuszczów i olejów.

(2) Kontrolujące organa celne mają prawo wglądu do ksiąg przedsiębiorstwa i do fabrykacji.

§ 12. Przy odprawie celnej tłuszczu kostnego stosuje się, za pozwoleniem Ministra Skarbu, cło przewidziane w uwadze do poz. 215 taryfy celnej przywozowej, pod warunkiem, że tłuszcz ten nie będzie użyty do innego celu niż wskazany w powołanej uwadze.

§ 13. (1) Przedsiębiorstwa, sprowadzające tłuszcz kostny, przeznaczony do przerobu na oleinę i stearynę, z zastosowaniem stawki celnej, przewidzianej w uwadze do poz. 215 taryfy celnej przywozowej, obowiązane są:

a) posiadać dowody nabycia znajdującego się u nich tłuszczu kostnego,

b) prowadzić księgi, w których powinno być wykazane:

I. ilość sprowadzonego tłuszczu kostnego,

II. ilość uzyskanej z tego tłuszczu oleiny i stearyny,

III. ilość uzyskanych produktów odpadkowych.

(2) Kontrolujące organa celne mają prawo wglądu do ksiąg przedsiębiorstwa i do fabrykacji.

§ 14. Kto nie dochowa warunków, pod jakiemi do danego tłuszczu lub oleju zastosowano cło powołane w § 10 i 12 rozporządzenia niniejszego, podlega odpowiedzialności z ustawy karnej skarbowej, niezależnie od obowiązku uiszczenia różnicy pomiędzy należnościami celnemi pobranemi a przypadającemi za odpowiedni tłuszcz lub olej — nieskażony lub też tłuszcz kostny, sprowadzony bez pozwolenia Ministra Skarbu.

§ 15. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie następnego dnia po ogłoszeniu.

E) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 lipca 1930 r. (Dz. U. 53 poz. 453) wydane w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu, Rolnictwa, Skarbu i Spraw Zagranicznych o dozorze nad wyrobem i obiegiem tłuszczów i olejów mineralnych.

ze zmianą zawartą w rozp. z 10/3 1937 Dz. U. 21 poz. 137.

Rozdział 1. Postanowienia ogólne.

§ 1. (1) Przez nazwę «tłuszcze jadalne» rozumie się produkty, przeznaczone do spożycia, składające się z substancji tłuszczowej, otrzymane drogą przeróbki z tkanek zwierzęcych lub roślinnych, mające w ciepłocie pokojowej konsystencję mazistą lub stałą.

(2) Przez nazwę «oleje jadalne» rozumie się takie same produkty, mające w ciepłocie pokojowej konsystencję płynną.

§ 2. (1) Tłuszczami jadalnemi, dopuszczonemi do obiegu dla spożycia są:

1) Tłuszcze zwierzęce:
a) smalec wieprzowy i z drobiu,
b) łój,
c) oleomargaryna.

2) Tłuszcze roślinne:
naturalne tłuszcze jadalne (kokosowy, palmowy i t. p.).

3) Tłuszcze zestalone (hydrogenizowane) pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego.

4) Tłuszcze mieszane (mieszaniny tłuszczów 1), 2) i 3):
a) tłuszcze upodobnione do masła (margaryna, smalec margarynowy),
b) tłuszcze upodobnione do smalcu.

(2) Masło, jako tłuszcz jadalny, nie podlega przepisom niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Olejami jadalnemi, dopuszczonemi do obiegu dla spożycia, są: oliwa, olej sezamowy, soja, rzepakowy, lniany, słonecznikowy, arachidowy, makowy, kukurudzowy, konopny oraz inne oleje, które w drodze osobnego rozporządzenia będą uznane za jadalne.

§ 4. Wszelkie produkty, podpadające pod przepisy niniejszego rozporządzenia, przeznaczone do obiegu dla celów spożycia, powinny być sporządzone z surowców, uzyskanych ze zwierząt, które przed ubojem i po uboju zostały urzędowo zbadane i uznane za zdatne do spożycia bez ograniczeń, względnie z materjałów nienagannych co do jakości, świeżości, czystości i niezawierających jakichkolwiek składników, mogących działać szkodliwie na zdrowie ludzkie. Produkty powinny mieć na opakowaniu napis «jadalne».

§ 5. (1) Lokale, w których wytwarza się, przerabia, pakuje, przechowuje oraz sprzedaje produkty, objęte niniejszem rozporządzeniem, powinny odpowiadać wszelkim wymaganiom sanitarnym i higjenicznym. W szczególności lokale te powinny być stale czysto utrzymywane; miejsca przeznaczone na przechowywanie zapasów, powinny być chłodne i przewiewne; podłogi w wytwórniach i składach nieprzepuszczalne, ściany malowane na kolor jasny, z lamperją dwumetrową olejną lub z materjału nieprzepuszczalnego. Lokale te należy chronić od dostępu promieni słonecznych. W razie pojawienia się robactwa, owadów, myszy i szczurów należy je radykalnie tępić.

(2) W sklepach spożywczych, w których handel tłuszczami i olejami stanowi dodatkową część przedsiębiorstwa, powinno być przeznaczone dla tych produktów oddzielne miejsce, zdala od innych produktów, których zapach może się udzielić tłuszczom.

§ 6. Handel okrężny tłuszczami i olejami jadalnemi jest wzbroniony.

§ 7. (1) Do czynności, związanych z wyrobem, pakowaniem, sprzedażą produktów, objętych niniejszem rozporządzeniem, mogą być dopuszczone jedynie osoby zdrowe, w szczególności niedotknięte ostrą chorobą zakaźną, lub gruźlicą w postaci, niebezpiecznej dla otoczenia, chorobą skórną zaraźliwą lub wzbudzającą wstręt, oraz niestykające się z zakaźnie chorymi.

(2) W razie wystąpienia choroby zakaźnej lub uzasadnionego podejrzenia o nosicielstwo zarazków u osób, zatrudnionych przy tłuszczach i olejach jadalnych, właściciel przedsiębiorstwa jest obowiązany usunąć te osoby od pełnienia powierzonych im czynności.

(3) Osoby, zatrudnione przy wyrobie i obiegu tych produktów, powinny mieć czystą odzież, białe czyste fartuchy, mieć czyste ręce i przestrzegać wzorowej czystości.

Rozdział 2. Tłuszcze jadalne.

§ 8. (1) Tłuszcze zwierzęce są to:

a) smalec — produkt przy ciepłocie pokojowej mazisty, otrzymany przez wytopienie lub wytłoczenie z tkanki tłuszczowej świń lub drobiu,

b) łój — produkt przy ciepłocie pokojowej stały, otrzymany w postaci nieprzerobionej lub przez wytopienie względnie wytłoczenie tkanki tłuszczowej innych zwierząt rzeźnych, niewymienionych w pkt. a,

c) oleomargaryna — łój, z którego zostały wydzielone trudniej topliwe składniki.

(2) Tłuszcze roślinne są to tłuszcze, otrzymane z części roślin (kokos, palma i t. p.) z pomocą procesu rafinerji.

(3) Tłuszcze zestalone (hydrogenizowane) — są to oleje zwierzęce (tran) lub roślinne, poddane procesowi zestalenia przez uwodornienie.

(4) Tłuszcze mieszane są to:

a) margaryna (smalec margarynowy) — mieszanina tłuszczów, upodobniona do masła (masła przetopionego), w której zawarty tłuszcz nie pochodzi wyłącznie lub wcale z mleka krowiego,

b) tłuszcze, upodobnione do smalcu — mieszaniny tłuszczów, w których zawarty tłuszcz nie pochodzi wyłącznie lub wcale z tkanki tłuszczowej świń.

Ser margarynowy jest to ser, w którym tłuszcz mleczny zastąpiono margaryną.

§ 9. Tłuszcze, wyszczególnione w § 8 ust. 1 pkt. a i b, przeznaczone do obiegu dla spożycia, nie mogą zawierać części tkanek zwierzęcych, wody ponad 0,5% oraz domieszek obcych i powinny mieć smak i zapach prawidłowy.

§ 10. Tłuszcze wyszczególnione w § 8 ust. 2, o ile są barwione, powinny mieć na opakowaniu napis «barwione».

§ 11. (1) Tłuszcze zestalone, wymienione w § 8 ust. 3, mogą wykazywać najwyżej 2^0 kwasoty oraz najwyżej ślady substancji katalitycznej, użytej do fabrykacji.

(2) Tłuszcze te powinny posiadać zapach, wygląd i konsystencję, właściwe tłuszczom jadalnym.

§ 12. (1) Tłuszcze wymienione w § 8 ust. 4 pkt. a, pochodzące z mieszaniny tłuszczów zwierzęcych i roślinnych, upodobnione do masła, powinny zawierać co najmniej 80% tłuszczu oraz najwyżej 5^0 kwasoty.

(2) Do wyrobu tych tłuszczów dopuszcza się używanie mleka (śmietany, śmietanki) w granicach do 4% tłuszczu, pochodzącego z mleka (śmietany, śmietanki), na 100 części wagi tłuszczów jadalnych.

§ 13. (1) Do tłuszczów mieszanych wyszczególnionych w § 8 ust. (4) pkt. a) i b) oraz do sera margarynowego, przeznaczonych do obiegu w celach spożycia, należy dodawać jako środek ułatwiający rozpoznawanie produktów mączkę ziemniaczaną w ilości 2 g na 1 kg gotowego produktu.

(2) Mączkę ziemniaczaną należy dodawać podczas mieszania składników. (§ 13 w brzmieniu Dz. U. poz. 137/37).

§ 14. Zabrania się:

a) wprowadzenia w obieg mieszanin masła (masła topionego) z jakimkolwiek produktem, wyszczególnionym w § 8 niniejszego rozporządzenia;

b) wprowadzania w obieg tłuszczów jadalnych z oznakami zepsucia, w szczególności tłuszczów, zjełczałych, spleśniałych, o nadmiernej kwasocie (powyżej 5°);

c) dodawania do produktów wyszczególnionych w § 8 związków chemicznych, jak sody, saletry, środków zapachowych i środków konserwujących, z wyjątkiem soli kuchennej w ilości najwyżej do 2%; dopuszczalne jest również dodawanie do margaryny soli sodowej kwasu benzoesowego w ilości najwyżej do 0,2%;

d) barwienia tłuszczów barwnikami, nieodpowiadającemi obowiązującym w tym względzie przepisom.

§ 15. (1) Produkty, wyszczególnione w § 8, wolno wprowadzać w obieg jedynie pod nazwą, odpowiadającą ich istocie.

(2) Produkty, oznaczone nazwą, określającą pochodzenie tłuszczu, powinny składać się w całości z tego jedynie tłuszczu, np. tłuszcz kokosowy.

(3) Nazwa «margaryna» jest obowiązująca dla wszystkich mieszanin tłuszczów, upodobnionych do masła, nazwa «smalec margarynowy» — dla mieszanin upodobnionych do masła topionego; nazwa «tłuszcz jadalny mieszany» — dla wszystkich mieszanin tłuszczów, upodobnionych do smalcu wieprzowego i z drobiu.

(4) Tłuszczom zestalonym jednolitego pochodzenia należy nadawać nazwę, odpowiadającą nazwie produktu, z którego zostały wytworzone, np. olej sezamowy zestalony.

§ 16. (1) Tłuszcze jadalne nie mogą być wytwarzane, przechowywane, pakowane w lokalach, w których wyrabia się, przechowuje lub pakuje masło i przetwory mleczne.

(2) Postanowienie to dotyczy miejsca przechowywania i sprzedawania zapasów, przeznaczonych do handlu detalicznego, pod warunkiem jednak, by te produkty były przechowywane w odrębnych naczyniach oraz w osobnych miejscach oddzielnie od miejsc, przeznaczonych do przechowywania masła i przetworów mlecznych.

(3) Miejsca sprzedaży produktów, wymienionych w § 8 ust. 4 pkt. a, b, powinny mieć przy wejściu rzucający się w oczy i niedający się zetrzeć napis: «margaryna», «tłuszcze jadalne mieszane».

§ 17. Zabrania się:

a) nadawana produktom, wymienionym w § 8 niniejszego rozporządzenia, nazwy «masło» lub «śmietana», «śmietanka» z przymiotnikami (np. masło roślinne) lub bez, zarówno jak nazwy fantazyjnej, o brzmieniu podobnem do nazwy «masło», «śmietana», «śmietanka», dla oznaczenia jakiegokolwiek produktu, objętego przepisami niniejszego rozporządzenia;

b) nadawania wytwórniom tym produktów nazwy «wytwórni masła (śmietany, śmietanki)» nawet z przymiotnikiem, określającym dany wyrób (np. «fabryka masła roślinnego», «fabryka masła sztucznego» i t. p.).

§ 18. (1) Produkty, wyszczególnione w § 8 ust. 4 pkt. a, b, przeznaczone do obiegu dla celów spożycia, powinny mieć na opakowaniu zewnętrznem (paki, skrzynie, beczki, puszki) czerwoną wstęgę, niedającą się zetrzeć, na której wyraźnemi czarnemi głoskami, zetrzeć się niedającemi, umieszczonym ma być napis: «margaryna» (smalec margarynowy, ser margarynowy), względnie «tłuszcz jadalny mieszany» oraz firma wytwórcy lub uprawnionego zastępcy i ich siedziba.

(2) Wstęga czerwona, opasująca całkowicie naczynie na jego linji środkowej, powinna mieć szerokość co najmniej:

a) 10 cm. na naczyniach wyższych nad 50 cm.,

b) 5 cm. na naczyniach mających wysokość 50 cm. lub mniej;

nazwa produktu na naczyniach, wymienionych w pkt. a), powinna mieć litery co najmniej 5 cm. wysokości, na naczyniach zaś, wymienionych w pkt. b), co najmniej 1,5 cm.

(3) Nazwy produktu oraz firmy i jej siedziby powinny być umieszczone na dwóch przeciwległych stronach opakowania (paczki, skrzynie, beczki, puszki) oraz, o ile naczynie ma pokrywę, również na pokrywie, a przy beczkach na obydwóch dnach.

(4) W handlu detalicznym produkty te powinny być wprowadzone w obieg wyłącznie w bryłach regularnych (blokach, kostkach) wagi 1/4 1/2, 1 i 5 kilogramów w opakowaniu z papieru pergaminowego lub woskowanego, opatrzonem przepisaną wstęgą czerwoną co najmniej 2 cm. szeroką, całkowicie okalającą paczkę na jej linji środkowej oraz nazwami produktu, firmy i siedziby wytwórcy, lub uprawnionego zastępcy z uwzględnieniem postanowień ust. 7 niniejszego paragrafu.

(5) Obok obowiązkowej dla wymienionych produktów (§ 15 ust. 3) nazwy «margaryna», «smalec margarynowy», «tłuszcz jadalny mieszany» zezwala się umieszczać na opakowaniach nazwę znaku handlowego i ochronnego poszczególnego produktu. Znak ochronny nie może zawierać rysunków, wprowadzających spożywców w błąd co do istoty produktu.

(6) Napis, określający nazwę znaku handlowego i ochronnego, nie może być wypisany literami, większemi od obowiązkowej nazwy produktu.

(7) Przy sprzedaży detalicznej produktów, wymienionych w § 8 ust. 4 pkt. a, b, z kostek wagi od 1 kg. wzwyż, z których usunięto opakowanie wierzchnie (skrzynie, paki), nie wolno usuwać opakowania papierowego z umieszczonym na niem paskiem czerwonym i obowiązkową nazwą produktu.

(8) Przepakowywanie tłuszczów, wymienionych w § 8 ust. 2, 3 i 4 niniejszego rozporządzenia, do detalicznej odsprzedaży powinno być dokonywane jedynie w wytwórniach, produkujących te tłuszcze.

§ 19. (1) Produkty, wyszczególnione w § 8 ust. 1 pkt. a, b oraz ust. 2 i 3, powinny mieć w obiegu handlowym na zewnętrznem opakowaniu (naczynia, skrzynie, beczki, paczki, puszki i t. p.) w miejscu widocznem wyraźny napis z ciemnych niedających się zetrzeć, liter, wskazujący nazwy towaru (smalec wieprzowy, gęsi, tłuszcz kokosowy, palmowy i t. p.) oraz firmy i siedziby wytwórcy, względnie uprawnionego zastępcy.

(2) W sprzedaży detalicznej produkty te powinny być pakowane w papier pergaminowy lub woskowany.

Rozdział 3. Oleje jadalne.

§ 20. (1) Nazwa oleju, przeznaczonego do spożycia, powinna odpowiadać jego istocie.

(2) W szczególności nazwę «oliwa» zastrzega się dla produktu, otrzymanego z owoców drzewa oliwnego i puszczonego do obiegu bez jakichkolwiek domieszek.

(3) Mieszaniny różnych rodzajów olejów jadalnych (oliwa, olej sezamowy, soja, rzepakowy i t. p.) powinny być znakowane jako «olej jadalny».

(4) Mieszaniny te oraz wszelkie oleje do spożycia, poza oliwą, nie mogą w obiegu handlowym nosić oznaczeń, właściwych tylko dla oliwy, jak np. «oliwa nicejska», «oliwa prowancka», «oliwa francuska», «huile extra vierge» i t. p.

§ 21. Zabrania się:

a) wprowadzenia do obiegu dla spożycia olejów rafinowanych, zawierających więcej niż 0,5% wolnych kwasów tłuszczowych, olejów, nienależycie oczyszczonych (zawierających zawiesiny), olejów zjełczałych, zbutwiałych, wadliwie rafinowanych, zawierających kwasy lub oleje mineralne, alkalja, metale szkodliwe dla zdrowia (ołów, cynk, miedź);

b) barwienia olejów jadalnych oraz dodawania do nich sztucznych środków zapachowych.

§ 22. (1) Oleje jadalne można wprowadzać do obiegu w naczyniach: szklanych (butelki), kamiennych, glinianych, emaljowanych, metalowych (blaszanki), drewnianych (beczki itp.).

(2) Naczynia metalowe, z wyjątkiem aluminjowych, powinny być dokładnie ocynowane (pobielane).

(3) Pobiała wewnętrzna tych naczyń nie może zawierać zanieczyszczeń powyżej 1%.

(4) Używanie do olejów jadalnych naczyń metalowych cynkowanych jest wzbronione.

§ 23. (1) Naczynia o pojemności powyżej 2 ltr., zawierające oleje jadalne, przeznaczone do obiegu dla spożycia, powinny być opatrzone, w miejscu widocznem, napisem, stwierdzającym gatunek zawartego produktu, odpowiednio do postanowień § 20. Napis ten powinien składać się z liter wysokości co najmniej 2 cm., wyraźnych, niedających się zetrzeć.

(2) W handlu detalicznym naczynia o pojemności 2 litrów lub mniej powinny być opatrzone etykietą z wyraźnie wypisaną nazwą produktu, odpowiadającą jego istocie.

Rozdział 4. Tłuszcze i oleje jadalne pochodzenia zagranicznego.

§ 24. (1) Wszelkie tłuszcze i oleje jadalne, sprowadzane z zagranicy i z obszarów, na których rozporządzenie niniejsze nie obowiązuje, a przeznaczone do spożycia, powinny co do jakości, formy opakowania i oznaczenia odpowiadać przepisom niniejszego rozporządzenia. Nazwa tłuszczu lub oleju może być podana obok nazwy polskiej, również w języku kraju pochodzenia.

(2) Na opakowaniu powinien być uwidoczniony kraj pochodzenia oraz adres uprawnionego przedstawiciela wytwórcy zagranicznego na terenie Polski.

§ 25. Niedozwolony jest przywóz dla celów spożycia tłuszczów, wyprodukowanych ze zwierząt padłych, chociażby było zastosowane rafinowanie.

§ 26. (1) Tłuszcze jadalne pochodzenia zwierzęcego (smalec, łój) oraz mieszaniny ich z tłuszczami roślinnemi lub zestalonemi, wwożone z zagranicy i z obszarów, na których rozporządzenie niniejsze nie obowiązuje, powinny być zaopatrzone, niezależnie od wymaganych dokumentów, przewidzianych innemi przepisami przy przywozie towaru do Polski, w świadectwo zdrowotności.

Świadectwo zdrowotności powinno:

a) stwierdzać, że tłuszcz zwierzęcy pochodzi ze zwierząt, poddanych ubojowi w rzeźniach, pozostających pod stałym nadzorem lekarza weterynaryjnego, i że zwierzęta, z których tłuszcz pochodzi, zostały przed ubojem i po uboju urzędowo zbadane przez lekarza weterynaryjnego i uznane za zdatne do spożycia bez ograniczeń.

b) stwierdzać, że miejsce pochodzenia zwierząt jest wolne od zaraźliwych chorób zwierzęcych, przenoszących się na gatunek zwierząt, z których tłuszcz pochodzi, i że choroby te nie panowały w okresie czasu i na obszarze, wskazanym w każdorazowem zezwoleniu na przywóz, wydawanem przez Ministra Rolnictwa,

c) zawierać dane co do pochodzenia, gatunku i składu tłuszczu (czysto zwierzęcy, mieszanina roślinnego i zwierzęcego i t. p.).

(2) Świadectwo zdrowotności powinno być wystawione przez państwowe władze weterynaryjne kraju pochodzenia i zawizowane przez polskie placówki konsularne.

(3) Świadectwa zdrowotności mogą być wystawiane w języku kraju pochodzenia tłuszczów; w tych przypadkach wymagane jest jednak dołączenie tłumaczenia na język polski.

(4) Treść wizy konsularnej powinna być następująca:

«Stwierdzam, że wyżej podpisana instytucja (urząd) . . . . . upoważniona jest do wystawiania urzędowych świadectw zdrowotności zgodnie z obowiązującemi krajowemi przepisami oraz autentyczność podpisów i osób, upoważnionych do podpisywania powołanej instytucji.

Wiza ważna do dnia . . . . . .
Pobrano opłaty . . . . . .
Miejscowość . . . . . Data
Podpis i okrągła pieczęć.»

§ 27. (1) Tłuszcze i oleje jadalne, wymienione w § 24, należy przed wpuszczeniem w granice Państwa poddać badaniu w jednym z Państwowych Zakładów badania żywności i przedmiotów użytku. Próby do badania pobierają na koszt strony urzędy celne i przesyłają do właściwego terytorjalnie zakładu.

(2) Do czasu stwierdzenia badaniem nienaganności produktu towar powinien pozostawać pod nadzorem celnym.

(3) Opłata za badanie powinna być uiszczona przez importera z góry.

§ 28. (1) Tłuszcze i oleje jadalne pochodzenia zagranicznego i z obszarów, na których niniejsze rozporządzenie nie obowiązuje, nieodpowiadające przepisom niniejszego rozporządzenia, w szczególności §§ 24 i 26 powinny być przez importera cofnięte (zwrócone nadawcy).

(2) O ile importer nie spowoduje cofnięcia tych produktów w terminie wyznaczonym przez władze celne, produkty te ulegają zniszczeniu przez te władze, względnie na życzenie importera mogą być dopuszczone do celów technicznych w kraju po skażeniu ich pod nadzorem urzędu celnego w sposób uniemożliwiający spożycie i po pokryciu przez importera wszelkich z tem związanych kosztów. O dopuszczeniu tych produktów do celów technicznych władze celne zawiadamiają właściwą władzę administracji ogólnej.

(3) Do skażenia olejów jadalnych należy użyć środków, przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 5 grudnia 1927 r. w sprawie przepisów wykonawczych do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 listopada 1927 r. o uzupełnieniu punktu 7 poz. 117 taryfy celnej (Monitor Polski Nr. 286 z dnia 15 grudnia 1927 r.) w sposób ustalony w §§ 4, 5, 6 tego rozporządzenia; do skażenia tłuszczów jadalnych oprócz wyszczególnionych środków, może być użyta nafta przy zastosowaniu analogicznego trybu postępowania.

(4) Należność za skażenie powinna być uiszczona przez importera zgóry.

Rozdział 5. Tłuszcze i oleje jadalne, przeznaczone do wywozu zagranicę.

§ 29. O ile ze względu na zapotrzebowanie rynku zagranicznego wyrób tłuszczów i olejów jadalnych odbywać się będzie odmiennie od postanowień niniejszego rozporządzenia, wytwórca obowiązany jest donieść o tem bezzwłocznie wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

Rozdział 6. Przepisy końcowe.

§ 30. Winni naruszenia właściwych przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 343) podlegają karom, przewidzianym w rozdziale III tego rozporządzenia.

§ 31. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 6 miesięcy po ogłoszeniu.

(2) Z tą chwilą w myśl przepisu art. 50 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 343) przestają obowiązywać:

a) ustawa pruska z dnia 15 czerwca 1897 r. (Dz. U. R. P. str. 475) o obiegu masła, sera, smalcu i ich surogatów;

b) Obwieszczenie Kanclerza Rzeszy z dn. 4 lipca 1897 r. (Dz. U. R. P. str. 591), dotyczące wykonania ustawy o obiegu masła, sera, smalcu i ich surogatów;

c) ustawa austrjacka z dn. 25 października 1901 r. (Dz. p. p. Nr. 26 z 1902 r.) o obrocie masłem, serem, masłem topionem, smalcem wieprzowym i ich surogatami;

d) rozporządzenie ministerstw: spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, handlu i rolnictwa z dn. 1 lutego 1902 r. (Dz. p. p. Nr. 27), dotyczące wykonania ustawy z dn. 25/10 1901 (Dz. p. p. austr. Nr. 26 z 1902) o obrocie masłem, serem, masłem topionem, smalcem wieprzowym i ich surogatami;

e) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 29 lutego 1928 r. o obowiązku dodawania oleju sezamowego do margaryny i do innych sztucznych tłuszczów jadalnych (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 217 z dn. 7 marca 1928);

f) art. 660 ros. ustawy lekarskiej; uwaga (według kontynuacji 1913 r.), uzup. II art. 1—8.

F) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 20 kwietnia 1937 r. (Dz. U. 35 poz. 271)
w sprawie tłuszczów zwolnionych spod opodatkowania

uzupełnione rozporządzeniem Min. Sk. z d. 25/5 1937 Dz. U. 41 poz. 326.

§ 1. Wyrób tłuszczów zwolnionych spod opodatkowania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 lutego 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 11, poz. 77) podlega przepisom następującym:

1) zamierzony wyrób takich tłuszczów powinien być zgłoszony pisemnie przez przedsiębiorcę wytwórni rejonowi kontroli skarbowej najpóźniej na 24 godziny przed rozpoczęciem wyrobu, przy czym w zgłoszeniu należy podać, kiedy, jakie rodzaje tłuszczów i z jakich produktów będą wyrabiane;

2) nad wyrobem tłuszczów będzie roztoczony stały nadzór kontroli skarbowej;

3) przebieg wyrobu oraz gotowe tłuszcze powinny być zapisane do odpowiednich ksiąg kontrolnych przewidzianych w § 48 pkt. a)—c) rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 30 kwietnia 1935 r. w sprawie wykonania ustawy z dnia 26 marca 1936 r. o opodatkowaniu tłuszczów (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 234);

4) gotowe tłuszcze, zwolnione spod opodatkowania, powinny być przechowywane poza magazynem tłuszczów opodatkowanych, z wyjątkiem przypadków, gdy przedsiębiorstwo nie produkuje oraz nie posiada zapasów tłuszczów opodatkowanych.

§ 2. Tłuszcze wymienione w § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 lutego 1937 r., wyrobione przed dniem wejścia w życie powyższego rozporządzenia i nie wywiezione z wytwórni, korzystają ze zwolnienia spod opodatkowania, jeżeli wyrób tych tłuszczów odbywał się pod nadzorem kontroli skarbowej i został dokładnie uwidoczniony w przepisowych księgach obrachunkowych.

§ 3. Tłuszcze wymienione w § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 lutego 1937 r., przywożone z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska — będą zwalniane spod opodatkowania, jeżeli przy odprawie celnej lub przekazowej zostanie ustalone przez zbadanie próbki tłuszczów w laboratorium chemicznym Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego w Warszawie, że do ich wyrobu użyto tylko produktów uzasadniających zwolnienie tłuszczów od podatku w myśl wyżej wymienionego rozporządzenia Rady Ministrów. Koszt badania próbki ponosi osoba sprowadzająca tłuszcze.

Co do sposobu badania tłuszczów wyrobionych na obszarze W. M. Gdańska i przewożonych do Polski mogą być ustalone odmienne warunki (Przyp. aut. Ustęp 2 §-fu 3 dodany w rozp. Dz. U. 326/37).

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Dodatek 14.

PRZEPISY O OPŁATACH OD KART DO GRY.

A) Ustawa

z dnia 18 marca 1931 r. (Dz. U. 27 poz. 171)

o opłacie od kart do gry.

Art. 1. (1) Opłacie podlegają karty do gry, wyrobione w kraju oraz sprowadzone z zagranicy i z W. M. Gdańska.

(2) Zwolnione od opłaty — pod warunkami, które określi Minister Skarbu w drodze rozporządzenia, — są karty do gry, wywożone zagranicę lub do W. M. Gdańska.

(3) Minister Skarbu określa, jakie przedmioty uważać należy za karty do gry w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 2. Opłata wynosi od kart, sporządzonych 1) z kartonu papierowego:
a) od talji do 36 kart zł. 1.30,
b) od talji ponad 36 kart zł. 2.—,
2) z innych materjałów (płótna, jedwabiu, masy celuloidowej lub aluminjowej, cellonu i t. p.) od talji zł. 10.—.

Art. 3. (1) Opłatę od kart do gry, wyrobionych w kraju, wytwórca obowiązany jest uiścić gotówką przy wypuszczeniu ich do wolnego obrotu.

(2) Uiszczenie opłaty może być odroczone pod warunkami, ustalonemi przez Ministra Skarbu.

(3) Od kart do gry, przywiezionych z zagranicy, uiszcza się opłatę wraz z cłem, a od kart, sprowadzonych z obszaru W. M. Gdańska, — w chwili zgłoszenia w urzędzie odbiorczym w trybie, przepisanym dla postępowania przekazowego.

Art. 4. (1) Dowodem uiszczenia opłaty lub jej odroczenia jest stempel urzędowy oraz banderola, w które każda talja kart do gry winna być zaopatrzona.

(2) Należność, przypadająca z tytułu opłaty od kart do gry, ulega zaspokojeniu z kart z pierwszeństwem przed wszystkiemi innemi przywilejami i obciążeniami i może być wyegzekwowana bez względu na jakiekolwiek prawa osób trzecich.

Art. 5. Władza skarbowa może zezwolić na zwrot opłaty uiszczonej lub umorzenie odroczonej, jeżeli ostemplowane i obanderolowane już karty do gry stały się niezdatne do użytku skutkiem wypadku, zaszłego w wytwórni, a wytwórca w ciągu 48 godzin po wypadku zgłosił o tem władzy skarbowej.

Art. 6. (1) Do wyrobu i sprzedaży kart do gry potrzebne jest zezwolenie władzy skarbowej.

(2) Sprzedaż kart do gry w handlu obnośnym, jak również i wszelka sprzedaż kart, niezaopatrzonych w stempel, luźnych, nieopakowanych i używanych jest wzbroniona.

(3) Zabrania się nabywania kart do gry nieobanderolowanych, używanych oraz niezaopatrzonych w stempel, jak również używania do gry kart, niezaopatrzonych w stempel.

Art. 7. Wyrób, sprzedaż i wywóz kart do gry podlega kontroli władz skarbowych. Organy tych władz mają prawo w restauracjach, kawiarniach i innych lokalach publicznych, jak niemniej w lokalach stowarzyszeń, w których uprawia się grę w karty, sprawdzać, czy do gry używane są karty ostemplowane.

Art. 8. Minister Skarbu wyda w drodze rozporządzenia szczegółowe przepisy o sposobie poboru opłaty (art. 3), o ostemplowaniu i banderolowaniu (art. 4), o warunkach, pod jakiemi władza skarbowa może zezwolić na wyrób i sprzedaż (art. 6), oraz o kontroli (art. 7).

Art. 9. Naruszenia postanowień niniejszej ustawy oraz rozporządzeń, na jej podstawie wydanych, ulegają ukaraniu stosownie do postanowień ustawy karnej skarbowej z dnia 2 sierpnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 105, poz. 609) [1]).

Art. 10. (1) Karty do gry nie mogą być opodatkowane na rzecz związków komunalnych ani w postaci podatków samoistnych, ani w postaci dodatków do podatku.

(2) Do opłaty od kart do gry wraz z dodatkiem na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża stosuje się przedostatni ustęp art. 5 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 550).

(3) Ustawa z dnia 12 lutego 1931 r. o poborze 10%-owego dodatku do niektórych podatków i opłat stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 82) nie ma zastosowania do opłat od kart do gry.

Art. 11. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 12. (1) Niniejsza ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(2) Z dniem tym tracą moc obowiązującą przepisy o opłacie od kart do gry z wyjątkiem przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1924 r. o opłacie od kart do gry na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 561) z tą zmianą, że specjalna opłata na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża wynosi przy kartach, sporządzonych z kartonu papierowego:

od talji, zawierającej do 36 kart, zł. 0.40,

od talji, zawierającej więcej niż 36 kart, zł. 0.60,

a od talji kart, wyrabianych z innych materjałów, niż kartonu papierowego, zł. 5.—.

B) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 31 marca 1931 r. (Dz. U. 32 poz. 234)
w sprawie wykonania ustawy z dnia 18 marca 1931 r. o opłacie od kart do gry

ze zmianą, zawartą w rozp. Min. Sk. z 16/11 1934 Dz. U. 104 poz. 933.

Przedmiot opłaty.

§ 1. Za karty, podlegające opłacie, należy uważać wszelkie karty, których można użyć do gry, bez względu na ich formę i rodzaj znaków na nich zamieszczonych.

§ 2. Karty do gry, przeznaczone do wywozu zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska, wolne są od opłaty za poprzedniem zgłoszeniem we właściwym urzędzie, uprawnionym do stemplowania kart (§ 13), pod warunkiem zachowania przy wywozie następującego trybu postępowania:

1) Wywożone zagranicę przesyłki z kartami do gry pozostają do chwili wywozu pod nadzorem organu skarbowego, wyznaczonego przez właściwy urząd.

---

[1]) Obecnie wedle art. 185 i 186 prawa kar. sk. z 3/11 1936 Dz. U. 84 poz. 581.

2) Wytwórca kart do gry przedstawia wraz z przesyłką organowi skarbowemu deklarację wywozową według wzoru Nr. 1, złożoną z trzech części: grzbietu, właściwej deklaracji i wtórnika, a wypełnioną przez siebie we wszystkich trzech częściach. Każde colli wytwórca wymienia osobno.

3) Skarbowy organ nadzorujący:

a) sprawdza zawartość przesyłki co do ilości i jakości kart oraz wagę,

b) nakłada — w razie zgodności deklaracji wywozowej z wynikiem sprawdzenia — na poszczególne colli zabezpieczenia urzędowe (pieczęcie lub plomby) w sposób uniemożliwiający dostęp do wnętrza każdego colli, oraz stwierdza zgodność na deklaracji wywozowej (na wszystkich częściach), oznaczając ilość i rodzaj nałożonych zabezpieczeń,

c) zwraca właściwą deklarację wywozową, wraz z grzbietem, wytwórcy, wtórnik zaś przedstawia urzędowi, który niezwłocznie przesyła go listem poleconym do wyjściowego urzędu celnego.

4) Wytwórca po odnotowaniu wywozu kart zagranicę w księdze produkcji (wzór Nr. 2) wysyła przesyłkę do miejsca przeznaczenia i dołącza do kolejowego listu przewozowego deklarację wywozową, zaznaczając to w liście przewozowym oraz wskazując w nim osobę, która załatwi na granicy formalności celne. Grzbiet deklaracji wywozowej pozostaje w wytwórni.

5) Po przybyciu przesyłki z deklaracją wywozową na granicę i dostarczeniu jej urzędowi celnemu, urząd ten:

a) sprawdza zgodność deklaracji wywozowej z wtórnikiem, otrzymanym od właściwego urzędu, uprawnionego do stemplowania, oraz całość opakowań i zabezpieczeń urzędowych,

b) odprawia przesyłkę, przyjmując deklarację wywozową za deklarację celną.

c) przy odprawie — bada z reguły zawartość przesyłki a wypuszcza zagranicę przesyłkę bez badania, jeżeli zabezpieczenie urzędowe jest nienaruszone i zawartość przesyłki nie wzbudza żadnych wątpliwości; bada zaś ściśle zawartość przesyłki, gdy ujawni jakiekolwiek naruszenie zabezpieczeń urzędowych,

d) wypisuje wynik odprawy na deklaracji wywozowej i wtórniku według przepisanego wzoru, uwidoczniając datę wysłania przesyłki zagranicę,

e) zwraca poświadczony wtórnik właściwemu urzędowi uprawnionemu do stemplowania kart do gry (§ 13), deklarację zaś wywozową pozostawia u siebie.

6) W razie stwierdzenia przy odprawie niezgodności co do zadeklarowanej jakości lub ilości kart do gry, urząd celny, nie poświadczając deklaracji wywozowej i wtórnika, sporządza protokół w dwóch egzemplarzach, w którym opisuje stan opakowania i zabezpieczeń urzędowych oraz znalezioną ilość i jakość kart. Dołączywszy protokóły do deklaracji oraz wtórnika, postępuje z deklaracją i wtórnikiem, jak wskazano wyżej w p. e). Samą przesyłkę z kartami wypuszcza zagranicę.

7) Po otrzymaniu wymienionego w poprzednim punkcie protokółu, właściwy urząd, uprawniony do stemplowania kart do gry (§ 13) przeprowadza odpowiednie dochodzenie i zależnie od wyniku wdraża postępowanie karne skarbowe albo ogranicza się do pobrania opłaty stemplowej, jeśli ta nie została uiszczona.

8) W razie nieotrzymania przesyłki w ciągu trzech miesięcy od daty odbioru wtórnika, urząd celny zwraca wtórnik deklaracji urzędowi uprawnionemu do stemplowania kart do gry. Tenże przeprowadza w tym wypadku dochodzenie i, jeżeli ono nie wykaże, iż przesyłka wyszła zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska, wzywa wytwórcę do wpłacenia należnej opłaty od kart do gry w ciągu siedmiu dni od daty doręczenia wezwania pod rygorem przymusowego ściągnięcia.

9) Przesyłki z kartami, wywożone na obszar W. M. Gdańska, podlegają postępowaniu przekazowemu stosownie do umowy polsko-gdańskiej zatwierdzonej ustawą z dnia 17 grudnia 1921 r. (Dz. U. R. P. z 1922 r. Nr. 16, poz. 139).

§ 3. Wątpliwości co do materiału, z jakiego zostały wyprodukowane karty do gry w kraju, względnie sprowadzone z zagranicy, rozstrzyga właściwy urząd (§ 13), który w razie potrzeby — zasięga opinji rzeczoznawców.

Wyrób kart do gry.

§ 4. Niezależnie od zgłoszenia, wymaganego na prowadzenie zakładu przemysłowego zgodnie z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7

czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468), zezwolenia na wyrób kart do gry udziela Minister Skarbu.

W podaniu o zezwolenie należy wymienić miejscowość, w której wyrób kart do gry ma się odbywać.

Prawo do wyrobu służy tylko osobie, która otrzymała zezwolenie.

Przeniesienie na inną osobę może nastąpić jedynie za zezwoleniem Ministerstwa Skarbu.

§ 5. Wyrób kart do gry może odbywać się tylko w miejscowości, wymienionej w zezwoleniu i tylko w lokalu, uznanym za odpowiedni przez władzę skarbową.

Podanie o uznanie lokalu za odpowiedni należy wnieść do właściwej władzy skarbowej I instancji, której są poruczone sprawy opłat stemplowych.

Lokal wytwórni ma być oznaczony jako taki nazewnątrz i musi być urządzony tak, aby kontrola skarbowa mogła być wykonywana bez żadnej trudności.

§ 6. Do podania o uznanie lokalu za odpowiedni (§ 5) należy załączyć w trzech egzemplarzach opis lokalu fabrycznego wraz z planem sytuacyjnym. W opisie i planie sytuacyjnym mają być poszczególne pomieszczenia oznaczone numerami; nadto należy wskazać w opisie przeznaczenie każdego pomieszczenia. Władza skarbowa (§ 5) sprawdza opis i plan sytuacyjny na miejscu w obecności proszącego a z czynności tej sporządza protokół sprawdzenia.

W razie uznania lokalu za stosowny władza skarbowa umieszcza odpowiednie zaświadczenie na wszystkich egzemplarzach opisu i planu, z których jeden egzemplarz zwraca wytwórcy.

Każda zmiana stosunków faktycznych, wynikających z opisu i planu zaświadczonego przez władzę skarbową, wymaga ponownego zatwierdzenia po zbadaniu w wyżej wskazany sposób.

§ 7. Wytwórca ma przed puszczeniem w ruch przedsiębiorstwa podać władzy skarbowej (§ 5) imię, nazwisko i adres osoby uprawnionej do zastępowania go i udzielania wyjaśnień skarbowym organom przeprowadzającym kontrolę.

O zmianie w osobie zastępcy należy zawiadomić władzę skarbową w terminie do 7-miu dni.

§ 8. Wytwórca obowiązany jest przedłożyć urzędowi, uprawnionemu do stemplowania kart do gry z każdego gatunku kart, który zamierza wytwarzać, po trzy niezapakowane i nieostemplowane talje i dołączyć do każdej przynależne opakowanie. Każdy wzór ma zaopatrzyć numerem. Urząd zwraca wytwórcy jedną talję po zaświadczeniu zgłoszenia na opakowaniu.

§ 9. Wytwórca obowiązany jest prowadzić księgę produkcji według załączonego wzoru Nr. 2.

Księga ta powinna być oprawiona, zaopatrzona kolejną numeracją stronic i zeszyta sznurkiem w ten sposób, aby jego końce mogły być przytwierdzone do okładki. Przytwierdzenia tego dokonywa urząd uprawniony do stemplowania kart do gry (§ 13) zapomocą laku i pieczęci urzędowej.

W kolumnie 2 należy zapisywać daty: wyprodukowania (kol. 6), ostemplowania (kol. 7), wyniesienia z wytwórni celem wywozu zagranicę (kol. 8) lub celem dokonania czynności urzędowej, przewidzianej w § 23 (kol. 9).

Wpis do kolumny 6 powinien nastąpić po ułożeniu kart do gry w talje; do kolumny 4 i 7 — po każdem ostemplowaniu; do kolumny 8 — równocześnie z wyniesieniem z wytwórni celem wywozu zagranicę; do kolumny 9 — przy każdem wykonaniu czynności urzędowej, przewidzianej w § 23, o ile ona dotyczy kart do gry ułożonych w talje i już zapisanych do kol. 6. Kart zepsutych, nieułożonych jeszcze w talje, lecz znajdujących się w stadjum przygotowawczem, nie zapisuje się do kol. 9. Do kol. 9 zapisue się również wypadki, przewidziane w § 24.

Przy każdem wypełnieniu którejkolwiek z kolumn pod liczbami 6—9 należy w kol. 10 stwierdzić pozostały zapas talij nieostemplowanych, dodając do ilości, zapisanej po raz ostatni w kol. 10, ilość świeżo uwidocznioną w kol. 6 względnie odejmując uwidocznioną w jednej z kolumn pod liczbami 7—9.

Ostatniego dnia każdego miesiąca zamyka się księgi w ten sposób, że zlicza się sumy kolumn 6—9, a następnie odejmuje się łączną sumę kolumn 7, 8 i 9 od sumy kol. 6. Różnica winna być zgodna z ostatnim wpisem w kol. 10.

Przy zamknięciach nadzwyczajnych, wykonywanych celem kontroli przez organa skarbowe, należy postępować analogicznie.

Księga i załączniki (§ 10) mają być przechowywane przez lat 5 po zużyciu księgi.

§ 10. Zamówienia na banderolę (§ 15), pokwitowania z uiszczenia opłaty od kart do gry (§ 19), deklaracje, dotyczące wywozu zagranicę, protokóły, dotyczące kart zepsutych (§ 23), oraz zaświadczenia, przewidziane w § 24, należy przechowywać oddzielnie jako załączniki księgi produkcji.

§ 11. Każda talja kart do gry ma zawierać jedną kartę z uwidocznioną na niej firmą wytwórcy.

Na opakowaniu każdej talji mają być uwidocznione:

a) firma i siedziby wytwórcy,

b) ilość sztuk w talji, przyczem karta, zawierająca jedynie firmę wytwórcy, nie jest uważana za kartę do gry,

c) numer zgłoszonego wzoru (§ 8),

d) nadto mają być zrobione dwa okrągłe otwory, jeden dla odbicia stempla urzędowego, drugi dla odbicia stempla wytwórcy, ponadto,

e) jeśli karty do gry zostały sporządzone z innego materjału jak z kartonu papierowego, wytwórca winien to uwidocznić na opakowaniu podając: «karty płócienne», «karty cellonowe» i t. p.

§ 12. Talje opakowane, a jeszcze nieostemplowane, należy przechowywać w osobnem, do tego przeznaczonem zamkniętem pomieszczeniu.

Stemplowanie kart do gry.

§ 13. Urzędami, uprawnionemi do stemplowania kart do gry, są: urzędy opłat stemplowych w Krakowie, Lwowie i Warszawie oraz urząd skarbowy podatków i opłat skarbowych w Grodnie.

§ 14. Banderole (art. 4 ustawy) drukowane są na białym papierze «pelure» w wymiarze 2x21,4 cm, w kolorze ciemno niebieskim (indigo).

Rysunek banderoli składa się z trzech części, oddzielonych od siebie pionowemi rzędami drobnych kółeczek (fryzik pionowy). Środkowa część banderoli, dłuższa od bocznych, stanowi prostokąt, pośrodku którego widnieje w ośmioboku godło Państwa; trzy boki ośmioboku po prawej i trzy po lewej złożone są z drobnych kółeczek. Na lewo od ośmioboku umieszczony jest napis B a n d e r o l a d o, na prawo napis k a r t d o g r y. Nad temi napisami i pod niemi umieszczone są winietki, osnute na stylizowanych motywach roślinnych. Obie boczne części banderoli są jednakowe. Stanowią one prostokąty, których tło tworzą: kwadraciki z punktami w środku, ujęte w formę ornamentu przestrzennego, utworzonego z linij nachylonych do obramowania pod kątem 45°, a przebiegających równolegle do siebie i przecinających się prostopadle. Każdy kąt prostokąta bocznego wypełniony jest motywem rokokowym. Pośrodku widnieje wolny od tła owal, otoczony obramowaniem, złożonem z typowych rokokowych muszli stylizowanych, otaczających białe tło, wypełnione wachlarzowato ułożonemi trzema, zachodzącemi jedna na drugą, kartami do gry (as pikowy, as kierowy i as treflowy).

Cała banderola otoczona jest wąską ramką, złożoną z gęstych kresek prostopadłych do konturu banderoli. Odcinki takiej samej ramki umieszczone są nazewnątrz obu boków pionowych prostokąta środkowego. Bok pionowy każdego z prostokątów bocznych, zwrócony ku środkowej części banderoli, składa się wąskiej smugi, wolnej od tła, i z odcinka, wyżej określonego, a umieszczonego nazewnątrz tej smugi.

§ 15. Wytwórca kart do gry otrzymuje banderole bezpłatnie z kasy skarbowej. W tym celu składa zamówienie w dwóch egzemplarzach, ułożone według załączonego wzoru Nr. 3. Wytwórca ma każde zamówienie przed złożeniem go kasie skarbowej zaopatrzyć w numer kolejny, oraz przedstawić urzędowi (§ 13), który na jednym egzemplarzu umieści klauzulę «Wydać» oraz datę, podpis naczelnika urzędu lub jego zastępcy i pieczęć urzędu. Ten egzemplarz kasa skarbowa zatrzyma celem usprawiedliwienia rozchodu, drugi zaś egzemplarz zwróci wytwórcy po uprzedniem zamieszczeniu klauzuli «Wydano» oraz daty, podpisu i pieczęci.

Wytwórca ma uwidocznić odbiór i zużycie banderol w kolumnach 11—14 księgi produkcji (§ 9).

Sumy talij ostemplowanych (kol. 7 księgi produkcji) muszą się zgadzać z sumą banderol zużytych.

Nieusprawiedliwiony ubytek banderoli będzie karany w myśl art. 9 ustawy.

§ 16. Przed przedłożeniem do ostemplowania, należy każdą talję należycie opakowaną (§ 11) zamknąć banderolą i zaopatrzyć dwukrotnie pieczęcią wytwórcy: raz na jednej z kart (§ 18) przy pomocy okrągłego otworu (§ 11 p. d), drugi raz w ten sposób, aby część pieczęci znajdowała się na banderoli, a część na opakowaniu.

Banderolę należy nalepić na opakowaniu wzdłuż w ten sposób, aby jej część środkowa zamykała opakowanie, a końce zbliżały się jak najbardziej do okrągłych otworów. Zbędne końcowe części banderoli można odciąć.

Talje, nieodpowiadające powyższym wymogom, nie będą stemplowane.

§ 17. Stemplowanie kart do gry odbywa się przez wytłoczenie znaku stemplowego na jednej karcie talji. Nadto urząd stemplujący umieszcza na talji swą pieczęć urzędową w ten sposób, że część pieczęci znajduje się na banderoli, a część na opakowaniu.

Znak stemplowy ma kształt okrągłej pieczęci, mierzącej 18 mm średnicy, składającej się z okrągłego pola środkowego barwy czerwonej, na którem znajduje się sylwetka białego orła, wykonana według wzoru Nr. 1, ustanowionego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 grudnia 1927 r. o godłach i barwach państwowych oraz o oznakach, chorągwiach i pieczęciach (Dz. U. R. P. Nr. 115, poz. 980), i z pola zewnętrznego, zamkniętego dwoma kołami współśrodkowemi, w którem umieszczone są: u góry napis «stempel od kart do gry» u dołu gwiazdka pięcioramienna między dwiema strzałkami. Barwa kół, napisu, gwiazdki i strzałek jest niebieska przy stemplowaniu talij, zawierających do 36 kart, jasno zielona przy stemplowaniu talij, zawierających ponad 36 kart, a żółta przy stemplowaniu kart, sporządzonych z innego materjału, jak z kartonu papierowego (§ 11 p. e).

§ 18. Do ostemplowania przeznacza się zasadniczo asa kierowego, w braku zaś tegoż innego asa. W braku asów należy ostemplować tę kartę, na której uwidoczniona jest firma wytwórcy (§ 11).

§ 19. Przed ostemplowaniem kart do gry należy przedłożyć kasie skarbowej deklarację, sporządzoną według wzoru Nr. 4, i wpłacić kwotę w niej podaną.

Wytwórca ma każdą deklarację zaopatrzyć w numer kolejny.

Kasa zatrzymuje deklarację jako dowód przychodowy i wydaje płatnikowi pokwitowanie z uiszczenia opłaty celem okazania funkcjonarjuszowi, któremu poruczona jest czynność stemplowania. Urząd stwierdza dokonane ostemplowanie na pokwitowaniu, poczem zwraca je stronie wraz z kartami ostemplowanemi.

Stemplowanie kart do gry i odroczenia opłaty przyznane przez władzę skarbową (§§ 20 i 21), uwidacznia się w kol. 4 księgi produkcji (wzór Nr. 2), a ewidencję odroczenia prowadzi się w kol. 15 tejże księgi.

Odroczenia uiszczenia opłaty.

§ 20. Opłata przypadająca od kart do gry, może być odroczoną wytwórniom na przeciąg trzech miesięcy za opłatą odsetek w wysokości 1% miesięcznie, przyczem miesiąc rozpoczęty liczy się za cały.

Celem uzyskania odroczenia wytwórca winien złożyć podanie w Ministerstwie Skarbu, podając kwotę, o odroczenie której ubiega się, oraz sposób jej zabezpieczenia.

§ 21. Zabezpieczenie odroczenia może być dokonane: a) przez wpisanie do ksiąg hipotecznych na rzecz Skarbu Państwa zastawu lub kaucji hipotecznej, b) przez porękę zakładów kredytowych, których zdolność poręki uznało Ministerstwo Skarbu, oraz c) przez zastaw akcyj Banku Polskiego, tudzież papierów wartościowych, przyjmowanych pod zastaw przez Bank Polski.

Banderole oraz karty do gry zniszczone lub uszkodzone.

§ 22. Banderole uszkodzone lub zniszczone mogą być wymieniane bezpłatnie na nowe. Podanie w tym przedmiocie, wolne od opłaty stemplowej, należy

wnieść w ciągu 48 godzin po wypadku uszkodzenia (zniszczenia) do właściwego urzędu (§ 13). O wniesieniu podania oraz o treści załatwienia należy uczynić krótką wzmiankę w kol. 15 księgi produkcji (§ 9).

§ 23. Karty zepsute w wytwórni, zarówno już ułożone w talje, jakoteż znajdujące się w jakiemkolwiek stadjum przygotowawczem (np. w arkuszach niepociętych), tudzież karty nadliczbowe, należy przechowywać pod zamknięciem lecz oddzielnie od kart nadających się do użytku, a następnie przeciąć kartę na pół w obecności organów skarbowych. Uszkodzenie to ma być stwierdzone przez spisanie urzędowego protokółu w dwóch egzemplarzach, z których jeden ma przechować wytwórca.

Karty w sposób powyższy uszkodzone mogą być sprzedawane za uprzedniem zezwoleniem właściwego urzędu (§ 13) jedynie dla celów wykluczających jakąkolwiek grę, rozrywki towarzyskie i t. d.

Postanowienia ustępów 1 i 2 nie będą stosowane do kart do gry, przeznaczonych dla celów reklamowych, wydawanych przez wytwórnie sprzedawcom bezpłatnie w formie wachlarzyków, bądź wklejanych w albumy, pod warunkiem jednak że: 1) wachlarzyk zostanie utworzony przez złączenie kart zapomocą stalowego spinacza, którego zastosowanie powoduje przedziurawienie wszystkich kart, złączonych drogą wytworzenia otworu o średnicy co najmniej 3 mm, 2) (w razie wklejenia do albumu) na każdej karcie zostanie wytłoczony napis «wzory kart do gry», przyczem wysokość liter tego napisu powinna wynosić co najmniej 4 mm. (ustęp 3-ci w brzmieniu Dz. U. poz. 933/34).

Wydawanie pojedyńczych kart do gry w celach reklamowych jest niedopuszczalne.

§ 24. O ileby stempel urzędowy odbity został w sposób wadliwy, urząd stemplujący załącza do akt urzędowych te opakowania odnośnych talij oraz karty, które zostały ostemplowane w sposób wadliwy, a resztę kart zwraca wytwórcy i wręcza mu odpowiednie zaświadczenie. Zarazem dokonywa bezpłatnie ostemplowania takiej ilości talij, jaka równa się ilości stempli wadliwych, i wydaje wytwórcy zezwolenie na podjęcie w kasie skarbowej takiej samej ilości banderol.

§ 25. Zwrot uiszczonej opłaty od kart do gry w wypadku przewidzianym w art. 5 ustawy, może nastąpić tylko za zezwoleniem władzy skarbowej II instancji. Prośbę należy wnieść do właściwego urzędu (§ 13), który po sprawdzeniu okoliczności podanych przez wytwórcę, przedstawi ją władzy przełożonej.

Stemplowanie kart zagranicznych.

§ 26. Do ostatecznej odprawy celnej kart do gry, przywożonych z zagranicy lub też z obszaru W. M. Gdańska, upoważniony jest jedynie urząd celny w Warszawie. Sam przywóz kart do gry, jeżeli nie stoją temu na przeszkodzie ogólne przepisy o obrocie towarowym, może się odbywać przez wszystkie kolejowe urzędy celne I klasy. Urzędy te przekazują przesyłki z kartami do urzędu celnego w Warszawie do odprawy celnej w sposób, ustalony dla przekazywania celnych przesyłek w ogóle.

§ 27. Przy zgłoszeniu kart do gry do odprawy celnej, strona obowiązana jest podać w deklaracji celnej prócz danych wymaganych przez przepisy celne, ilość talij oraz materjał, z którego karty zostały wyrobione.

Urząd celny przy odprawie oblicza opłatę od kart do gry według postanowień art. 2 ustawy i pobiera ją jednocześnie z cłem, poczem przesyła karty do gry wraz z kwitem deklaracyjnym na koszt strony do urzędu opłat stemplowych w Warszawie.

§ 28. Urząd opłat stemplowych w Warszawie zaopatruje każdą talję w banderolę i postępuje następnie według przepisów, dotyczących ostemplowania kart do gry, sporządzonych w kraju.

Sprzedaż kart do gry.

§ 29. Kto zamierza wykonywać handel kartami do gry, obowiązany jest oprócz dopełnienia warunków, przepisanych ustawą przemysłową, uzyskać zezwolenie właściwej władzy skarbowej I instancji, której są poruczone sprawy opłat stemplowych.

W podaniu o zezwolenie należy dokładnie oznaczyć lokal sprzedaży.

W razie odmownego załatwienia można wnieść odwołanie na ręce władzy, która wydała decyzję odmowną, w ciągu miesiąca od dnia doręczenia decyzji; odwołanie rozstrzyga władza skarbowa II instancji ostatecznie.

W razie uzyskania zezwolenia na sprzedaż kart do gry, winien sprzedawca oznaczać lokal sprzedaży jako taki nazewnątrz odpowiednim napisem. Tylko w tym lokalu wolno mu przechowywać i sprzedawać karty do gry. O zmianie lokalu sprzedaży winien sprzedawca donieść władzy skarbowej (§ 5) w ciągu dni 7-miu.

Do przepisów powyższych obowiązany jest zastosować się również wytwórca, o ile zamierza sprzedawać karty do gry detalicznie.

§ 30. Wytwórca ma prowadzić księgę sprzedaży według wzoru Nr. 5; księgę należy zamknąć z końcem roku kalendarzowego i przechowywać przez lat 5 po zupełnem zużyciu wraz z kopjami rachunków wystawianych dla nabywców.

Sprzedawcy kart do gry prócz wytwórców, obowiązani są przechowywać, rachunki dostawców (wytwórców, hurtowników) celem wykazania organom skarbowym pochodzenia posiadanych kart do gry.

Kontrola.

§ 31. Celem wykonania kontroli nad przestrzeganiem przepisów o opłacie od kart do gry służy organom skarbowym w każdej chwili prawo wstępu do lokalu wytwórni, do lokalu sprzedaży kart do gry, jak również do restauracji, kawiarni i innych lokalów publicznych oraz stowarzyszeń, w których odbywa się gra w karty.

Właściciele lub zarządcy wyżej wymienionych lokalów obowiązani są okazywać organom skarbowym posiadane zapasy kart do gry tudzież wszelkie księgi i dokumenty, pozostające w związku z wyrobem, względnie z nabyciem, sprzedażą lub zużyciem kart do gry.

Postanowienia przejściowe.

§ 32. zbędny wobec upływu 3 letniego czasokresu przedawnienia (art. 25 pr. kar. sk.).

C) Ustawa

z dnia 6 czerwca 1924 r. (Dz. U. 56 poz. 561)

o opłacie od kart do gry na rzecz Polskiego Towarzystwa Czerwonego Krzyża.

Art. 1. Od kart do gry, sporządzonych w kraju oraz przywiezionych z zagranicy, ustanawia się na rzecz Polskiego Towarzystwa Czerwonego Krzyża specjalną opłatę w wysokości

od talji, zawierającej do 36 kart, zł. 0,40
od talji, zawierającej więcej niż 36 kart, zł. 0,60
a od talji kart, wyrabianych z innych materjałów, niż kartonu papierowego, zł. 5.— (Zob. art. 12 ustawy z 18/3 1931 Dz. U. 27 poz. 171).

Art. 2. Opłatę na rzecz Polskiego Towarzystwa Czerwonego Krzyża uiszcza się równocześnie z opłatą na rzecz Skarbu Państwa i według przepisów, obowiązujących dla tej opłaty (podatku).

Przekroczenia przepisów niniejszej ustawy karane będą w myśl przepisów, obowiązujących w przedmiocie państwowej opłaty (podatku) od kart do gry.

Art. 3. Wpływ, uzyskany z opłat na rzecz Polskiego Towarzystwa Czerwonego Krzyża w okresie 2 miesięcy, przekazywany będzie wymienionemu Polskiemu Towarzystwu Czerwonego Krzyża przez Skarb Państwa w ciągu bezpośrednio następujących 2 miesięcy.

Dodatek 15.

PRZEPISY O PAŃSTWOWYM PODATKU PRZEMYSŁOWYM.

A) Ustawa
z dnia 15 lipca 1925 r.
o państwowym podatku przemysłowym

w brzmieniu obwieszczenia Min. Sk. z 30/5 1936 Dz. U. 46 poz. 339.

Rozdział I.
Przepisy ogólne.

Przedmiot podatku.

Art. 1.

Państwowemu podatkowi przemysłowemu podlegają:

a) handlowe, przemysłowe i inne, na zysk obliczone przedsiębiorstwa;

b) zajęcia przemysłowe, wymienione w taryfie, załączonej do art. 23, i samodzielne wolne zajęcia zawodowe, wyszczególnione w art. 9.

Wyjątki.

Art. 2.

Państwowemu podatkowi przemysłowemu nie podlegają:

1) gospodarstwa rolne i leśne oraz związane z niemi: hodowla inwentarza, mleczarstwo, sadownictwo, ogrodnictwo, pszczelarstwo i gospodarstwo rybne; opłacają jednak podatek:

a) gorzelnie, browary, krochmalnie, cukrownie, destylarnie drzewa i inne tym podobne zakłady przemysłowe, przerabiające chociażby tylko produkty miejscowego gospodarstwa,

b) przemysłowe mleczarstwo, ogrodnictwo, sadownictwo i rybołówstwo, prowadzone zawodowo, jako wyłączny lub przeważający rodzaj gospodarstwa,

c) wyręby leśne, dokonywane przez właścicieli obszarów leśnych nawet na ich własny rachunek — w tych wypadkach, gdy właścicielami takich obszarów są spółki o charakterze przemysłowym lub handlowym lub osoby, które kodeks handlowy za handlujące uznaje;

2) sprzedaż i dostawa wytworów własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego oraz własnego gospodarstwa leśnego, dokonywana bez utrzymywania w tym celu osobnych zakładów handlowych i oddzielnych składów poza obrębem własnych lub dzierżawionych gruntów;

3) eksploatowanie w obrębie własnych lub dzierżawionych gruntów: pokładów torfu, piasku, wapna, kamieni, kredy, fosforytów i t. p. wyłącznie na potrzeby własnego gospodarstwa, oraz połączone z eksploatacją cegielnie, piece wapienne i tym podobne zakłady, znajdujące się w obrębie wyżej oznaczonych gruntów, a zaspakajające również tylko potrzeby własnego gospodarstwa;

4) młyny i tartaki, znajdujące się w obrębie własnych lub dzierżawionych gruntów, a zaspakajające wyłącznie potrzeby gospodarcze właścicieli, względnie dzierżawców tych gruntów.

Zwolnienia.

Art. 3.

(1) Od państwowego podatku przemysłowego są zwolnione:

1) wszelkie przedsiębiorstwa, prowadzone przez Państwo na podstawie praw zwierzchniczych, prawa monopolu lub wyłącznie na potrzeby administracji państwowej;

2) państwowe koleje żelazne oraz koleje prywatne, będące w zarządzie przedsiębiorstwa «Polskie Koleje Państwowe», łącznie ze wszystkiemi urządzeniami, służącemi do zaspakajania własnych potrzeb kolei;

3) przedsiębiorstwa użyteczności publicznej, prowadzone przez związki samorządowe we własnym zarządzie i na własny rachunek, oraz utrzymywane przez te związki lombardy i kasy pożyczkowe i oszczędności, których działalność ogranicza się do przyjmowania wkładów i udzielania pożyczek oraz do sprzedaży państwowych papierów wartościowych i pupilarnych papierów banków państwowych;

4) kasy pomocy (emerytalne, oszczędnościowo-pożyczkowe, pogrzebowe i t. p.) pracowników instytucyj państwowych, samorządowych i społecznych, pracowników handlowych, przemysłowych i rolnych, tudzież inteligencji zawodowej;

5) związki pracownicze, mające na celu dostarczanie odpowiedzialnych pracowników;

6) zakłady naukowe — tak publiczne, jak i prywatne;

7) zakładane lub utrzymywane przy pomocy Państwa, związków samorządowych lub instytucyj społecznych, oświatowych i dobroczynnych zakłady wychowawcze i poprawcze, przytułki i schroniska noclegowe, bibljoteki, czytelnie, muzea, galerje i wystawy, warsztaty szkolne, wzorowe ogrody i sady, mające na celu podniesienie ogrodnictwa i sadownictwa oraz utrzymywane przez stowarzyszenia sportowe i przeznaczone wyłącznie dla członków stowarzyszenia sale gimnastyczne lub szermiercze, boiska, cyklodromy i ślizgawki;

8) nieobliczone na zysk, stałe i ruchome przedsiębiorstwa kinematograficzne, prowadzone we własnym zarządzie i na własny rachunek przez instytucje państwowe, samorządowe i społeczne w celach oświatowo-kulturalnych;

9) teatry państwowe i samorządowe, o ile nie są oddane w dzierżawę;

10) urządzane w celach filantropijnych i oświatowo-kulturalnych widowiska, zabawy, kiermasze i t. p.;

11) przemysł ludowy i rzemiosła, wykonywane ubocznie przez drobnych gospodarzy rolnych lub bezrolnych bez obcych sił pomocniczych;

12) odnajmowanie pokojów umeblowanych i utrzymywanie stołowni, lecz bez sprzedaży napojów wyskokowych, jeżeli ilość odnajmowanych pokojów nie przekracza dwóch, a ilość stołowników dziesięciu;

13) operacje kredytu długoterminowego;

14) tranzakcje kupna-sprzedaży wszelkiego rodzaju zbóż i innych ziemiopłodów, dokonywane na giełdach krajowych, a udowodnione prawidłowemi księgami handlowemi i kartami umów giełdowych, spisanemi przez przysięgłych maklerów giełdowych;

15) obroty z eksportu węgla i wszelkiego rodzaju półfabrykatów i gotowych wyrobów, dokonanego bądź bezpośrednio, bądź za pośrednictwem wspólnych biur sprzedaży, oraz tranzakcje z firmami zagranicznemi, wynikające z obrotu uszlachetniającego czynnego, pod warunkiem udowodnienia tych obrotów prawidłowo prowadzonemi księgami handlowemi; niniejsze zwolnienie dotyczy jedynie podatku przemysłowego od obrotu; w wypadkach wątpliwych władze skarbowe ustalają, czy dany artykuł należy zaliczyć do surowców lub półfabrykatów, albo gotowych wyrobów na zasadzie uprzedniej opinji właściwych izb przemysłowo-handlowych;

16) przewóz podróżnych przez przedsiębiorstwa żeglugi morskiej.

(2) Urząd skarbowy może wyjątkowo zwolnić od podatku przemysłowego od obrotu ubogich płatników, których podatek nie przenosi kwoty rocznej 100 zł

Podstawa opodatkowania.

Art. 4 i 5 dotyczące obliczenia obrotu opuszczono jako zbędne.

Forma i wysokość podatku.

Art. 6.

Podatek przemysłowy pobiera się od wszystkich przedsiębiorstw i zajęć, z wyjątkiem wymienionych w art. 8 i 9.

a) w formie świadectw przemysłowych,

b) w postaci podatku od obrotu.

Art. 7 dotyczący obrotu opuszczono.

Art. 8.

Państwowy podatek przemysłowy tylko w formie określonej w art. 6 lit. a), opłacają:

1) przedsiębiorca handlu wędrownego (art. 19);

2) przedsiębiorstwa handlu jarmarcznego (art. 20);

3) pomocnicy podróżujący (komiwojażerowie), inspektorzy i agenci towarzystw ubezpieczeniowych, przedsiębiorstw komunikacyjnych, przewozowych, kredytowych, z wyjątkiem pomocników, podróżujących w imieniu lub na rachunek firm, nie opłacających podatku przemysłowego w myśl niniejszej ustawy;

4) przedsiębiorstwa, prowadzące wydawnictwa dzienników i innych pism perjodycznych;

5) pracownie i zajęcia rzemieślnicze, rękodzielnicze, dorożkarstwo, furmaństwo, rybołówstwo, o ile są prowadzone przez właścicieli przy współudziale najwyżej jednego członka rodziny; dla zaliczenia do pracowni i zajęcia rzemieślniczego, względnie rękodzielniczego, nieodzowne jest posiadanie karty rzemieślniczej; przepis niniejszy nie ma zastosowana do mydlarstwa, rzeźnictwa oraz wyrębu mięsa.

Art. 9.

Podatek przemysłowy tylko w formie podatku od obrotu (art. 6 lit. b) opłacają samodzielne wolne zajęcia zawodowe, lekarzy, dentystów, weterynarzy, felczerów, adwokatów, notarjuszy, obrońców sądowych, architektów, inżynierów, innych techników i inne samodzielne wolne zajęcia zawodowe, które ustala w drodze rozporządzeń Minister Skarbu w porozumieniu z właściwym ministrem.

Rozdział II.

Świadectwa przemysłowe.

Rejestracja przedsiębiorstw.

Art. 10.

Świadectwa przemysłowe (art. 6 lit. a) winny być wykupione:

1) przez przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe dla każdego, przez nie prowadzonego oddzielnego zakładu handlowego, względnie przemysłowego;

2) przez każde przedsiębiorstwo, na zysk obliczone, a wykonywane bez utrzymywania oddzielnego zakładu;

3) dla każdego zajęcia przemysłowego, wymienionego w taryfie, dołączonej do art. 23.

Określenie oddzielnych zakładów i przedsiębiorstw.

Art. 11.

Za oddzielny zakład handlowy uważa się osobne, stałe lub ruchome, zamknięte lub otwarte, pomieszczenie albo część takiego pomieszczenia, względnie kilka pomieszczeń, posiadających bezpośrednie ze sobą połączenie, — w których prowadzi się handel towarowy, lub w których dokonywa się innych operacyj handlowych, stanowiących według taryfy, załączonej do art. 23, odrębne przedsiębiorstwo.

Art. 12.

(1) Za oddzielny zakład przemysłowy (wytwórnię, pracownię, warsztat, zakład rzemieślniczy) uważa się jedno, względnie kilka, zamkniętych lub otwartych pomieszczeń, bądź położonych w obrębie jednego obejścia, bądź stanowiących jeden jednolity zespół gospodarzy i służących do jednego rodzaju produkcji lub nawet do kilku rodzajów, jeśli stanowią one kolejne stopnie obróbki, względnie przeróbki tych samych materjałów albo wytworów lub znajdujących się w związku, uzasadnionym potrzebami głównej produkcji.

(2) W wypadkach wątpliwych izba skarbowa w porozumieniu z wojewódzką władzą przemysłową, a jeżeli chodzi o zakłady, podległe władzom górniczym — izba skarbowa w porozumieniu z wyższym urzędem górniczym rozstrzyga, czy istnieje jeden jednolity zespół gospodarczy i czy kolejne stopnie obróbki, względnie przeróbki, pozostają w związku uzasadnionym potrzebami głównej produkcji.

Art. 13.

(1) Za oddzielne przedsiębiorstwo górnicze uważa się zespół szybów, sztolni, wież wiertniczych i tym podobnych urządzeń, należących do jednego przedsiębiorstwa, a znajdujących się na obrębie jednego terenu kopalnianego i służących do wydobywania tego samego produktu.

(2) Wydobywanie ubocznych produktów kopalnianych przy prowadzeniu głównej eksploatacji górniczej nie uważa się za oddzielne przedsiębiorstwo.

Art. 14 [1]).

(1) Jeżeli przedsiębiorstwo przemysłowe oprócz zakładu przemysłowego prowadzi także zakład handlowy celem sprzedaży w nim wyrobów własnej produkcji, to tego rodzaju zakłady handlowe uważa się za oddzielne w myśl art. 11.

(2) Postanowienie ustępu pierwszego niniejszego artykułu nie dotyczy zakładów hurtowej sprzedaży wyrobów własnej produkcji, o ile zakłady te są utrzymywane przez przedsiębiorstwo przy samym zakładzie przemysłowym, lub poza nim, lecz w obrębie miejscowości będącej jego siedzibą, lub w miejscowości, będącej poza jego siedzibą, o ile jest to jedyny hurtowy zakład sprzedaży poza siedzibą zakładu przemysłowego.

(3) Detaliczna i drobna sprzedaż produktów własnego wyrobu, dokonywana w tym samym lokalu, gdzie mieści się zakład przemysłowy, nie stanowi oddzielnego przedsiębiorstwa.

Art. 14 [2]).

(1) Jeżeli przedsiębiorstwo przemysłowe oprócz zakładu przemysłowego prowadzi także zakład handlowy celem sprzedaży w nim wyrobów własnej produkcji, to tego rodzaju zakłady handlowe uważa się za oddzielne w myśl art. 11.

(2) Sprzedaż produktów własnego wyrobu, dokonywana w tym samym lokalu, gdzie mieści się zakład przemysłowy, nie stanowi oddzielnego przedsiębiorstwa.

Art. 15.

Za oddzielne przedsiębiorstwo uważa się każdy wyrąb lasu wraz z pierwiastkową obróbką drzewa, dokonywany w obrębie jednej lub kilku graniczących ze sobą parcel leśnych.

Art. 16.

Za oddzielny zakład w przedsiębiorstwach żeglugi uważa się każdy statek.

Art. 17.

Za oddzielne przedsiębiorstwo kolei żelaznych uważa się cały zespół urządzeń na linjach kolejowych, objętych jedną koncesją.

Art. 18.

(1) Oddzielne przedsiębiorstwo stanowi wykonywanie każdej poszczególnej umowy o dokonanie robót lub dostaw, jako też każdej poszczególnej umowy

[1]) W brzmieniu, obowiązującem do dnia 31 grudnia 1936 r. włącznie.
[2]) W brzmieniu, obowiązującem od dnia 1 stycznia 1937 r.

o dzierżawę od Państwa lub od związku samorządowego prawa poboru specjalnych opłat (targowej, mostowej, rogatkowej i t. p.).

(2) Nie uważa się jednak za oddzielne przedsiębiorstwo wykonywania umów:

a) przez przedsiębiorstwa przemysłowe — o dostawy wyrobów ich własnej fabrykacji;

b) przez przedsiębiorstwa przewozowe i komunikacyjne — o przewóz ładunków;

c) przez przedsiębiorstwa handlu towarowego — o dostawy towarów, stanowiących przedmiot ich własnego handlu, o ile cena świadectwa, nabytego na prowadzenie handlu towarowego, odpowiada cenie świadectwa, które należałoby wykupić na samoistną dostawę;

d) przez przedsiębiorstwa budowlane i biura techniczne — o prowadzenie robót, wchodzących w zakres ich działalności;

e) przez wszelkie czynności zarobkowe, dokonywane przez wolne zawody poza siedzibą swego biura.

Art. 19.

W handlu wędrownym (domokrążnym) za przedsiębiorstwo uważa się:

a) dla handlu obnośnego — sprzedaż towarów ze skrzyni, kufra, walizy, kosza i t. p. opakowania, przenoszonego z miejsca na miejsce przez kupca;

b) dla handlu rozwoźnego — sprzedaż towarów z wozu, łodzi i t. p. pomieszczenia, przewożonego z miejsca na miejsce przy pomocy siły zwierzęcej.

Art. 20.

W handlu jarmarcznym za przedsiębiorstwo, wymagające wykupienia osobnego świadectwa przemysłowego, uważa się sprzedaż na jarmarkach, trwających dłużej niż trzy dni, towarów należących do przedsiębiorstwa, które nie przedstawi dowodu wykupienia świadectwa przemysłowego z tytułu posiadania zakładów, określonych w art. 11, 12, 13 i 15.

Art. 21.

Co do innych rodzajów przedsiębiorstw, nieprzewidzianych w art. 11 do 20, izbie skarbowej przysługuje prawo rozstrzygania, czy te przedsiębiorstwa, względnie ich zakłady, mają być uważane za oddzielne.

Art. 22.

(1) Należące do przedsiębiorstwa oddzielne składy nie podlegają obowiązkowi wykupienia świadectw przemysłowych; na takie składy winny jednak być uzyskane osobne karty rejestracyjne (art. 23).

(2) Za oddzielny skład uważa się jedno lub kilka bezpośrednio ze sobą połączonych pomieszczeń poza obrębem zakładu handlowego lub przemysłowego (art. 11—14), należących do jednego przedsiębiorstwa, zamkniętych, albo otwartych, a służących wyłącznie do przechowywania, przesuszania, oczyszczania, sortowania, brakowania, przeładowywania lub pakowania towarów, jak również do przechowywania przez przedsiębiorstwa przemysłowe: zapasowych maszyn, narzędzi, paliwa, surowców i materjałów, niezbędnych do produkcji, jako też wyrobów, przez te przedsiębiorstwa wytwarzanych, tudzież zapasów żywności lub odzieży i t. p. produktów do zaopatrywania własnych robotników, o ile to zaopatrywanie nie jest obliczone na zysk przedsiębiorcy i tem samem nie posiada charakteru przedsiębiorstwa handlowego.

Ceny świadectw przemysłowych.

Art. 23.

(1) Ceny świadectw przemysłowych zależą od kategorji, do której przedsiębiorstwo lub zajęcie zostało zaliczone, jak również od klasy miejscowości, w której wykonywa się przedsiębiorstwo lub zajęcie.

(2) Podział miejscowości na klasy oraz przedsiębiorstw i zajęć na kategorje tudzież ceny świadectw przemysłowych zawiera taryfa załączona do niniejszego artykułu.

(3) Za karty rejestracyjne na oddzielne składy (art. 22), utrzymywane przez przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, uiszcza się osobną stałą opłatę w wysokości dziesięciu złotych za każdą kartę.

Art. 24.

(1) W tych wypadkach, gdy w jednym zakładzie handlowym jest prowadzony handel mieszany (np. hurtowy i detaliczny łącznie) lub gdy w jednym zakładzie przemysłowym wykonywane są różne, związane z sobą, gałęzie fabrykacji, — zakład taki winien być zaopatrzony w świadectwo przemysłowe kategorji najwyższej pod względem rodzaju handlu, względnie przemysłu.

(2) Jeżeli zaś dla każdej gałęzi fabrykacji należałoby wykupić świadectwo przemysłowe według ilości robotników, a cena tego świadectwa byłaby niższa od tej, jakaby przypadała według ogólnej ilości robotników, zatrudnionych w zakładzie, — to świadectwo należy opłacić według ogólnej ilości robotników, nie przyjmując pod uwagę różnicy fabrykacji.

Art. 25.

Dla przedsiębiorstwa lub zajęcia, wykonywanego w kilku miejscowościach, zaliczonych do różnych klas, nabywa się świadectwa przemysłowe według ceny, odpowiadającej miejscowości, zaliczonej do najwyższej klasy.

Art. 26.

(1) Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu przysługuje prawo przenoszenia poszczególnych miejscowości z wyższej klasy do niższej lub odwrotnie, jeśli w tych miejscowościach zostanie stwierdzony upadek, względnie rozwój handlu i przemysłu. Rozporządzenia w tym przedmiocie uzyskują moc obowiązującą z dniem 1 stycznia roku następnego po ich ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

(2) Ministrowi Skarbu przysługuje również prawo zaliczania do odpowiednich kategoryj takich przedsiębiorstw, które nie mogłyby być objęte taryfą, załączoną do art. 23.

Nabywanie świadectw przemysłowych.

Art. 27.

(1) Świadectwa przemysłowe, tudzież karty rejestracyjne winny być nabywane w miesiącach listopadzie i grudniu, poprzedzających rok podatkowy.

(2) Cenę świadectwa przemysłowego, względnie opłatę za karty rejestracyjne, uiszcza się w pełnej kwocie za cały rok podatkowy zgóry.

Art. 28.

(1) Dla zakładów handlowych i przemysłowych, dla innych przedsiębiorstw, na zysk obliczonych, tudzież dla osobistych zajęć przemysłowych, które rozpoczynają swą działalność w ciągu roku podatkowego, należy nabyć przed rozpoczęciem działalności: świadectwo roczne (art. 27 ust. 2), o ile działalność rozpoczyna się przed 1 lipca, świadectwo półroczne (za połowę ceny taryfowej), o ile działalność rozpoczyna się dopiero od 1 lipca lub po tym terminie.

(2) Ważność powyższych świadectw upływa w każdym razie z końcem roku podatkowego.

(3) Postanowienia ustępów (1) i (2) niniejszego artykułu stosuje się również analogicznie do kart rejestracyjnych na składy, powstałe w ciągu roku podatkowego.

Art. 29.

(1) Dla przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, wykonywanych sezonowo w miejscowościach klimatycznych i leczniczych, mogą być nabywane półroczne świadectwa przemysłowe nawet przed 1 lipca, lecz ważność takich świadectw upływa w sześć miesięcy po ich wydaniu.

(2) Izbom skarbowym służy prawo zastosowania niniejszego artykułu do przedsiębiorstw o charakterze sezonowym, wykonywanych i w innych miejscowościach.

Art. 30.

(1) Dla robót i dostaw, wykonywanych jako samoistne przedsiębiorstwa nabywa się rocznie, względnie półrocznie, świadectwa przemysłowe — zależnie od tego, w jakiem półroczu roku podatkowego rozpoczęto wykonywanie tych przedsiębiorstw.

(2) O ile wykonywanie umowy, roboty, względnie dostawy, trwa dłużej niż jeden rok, — należy nabywać corocznie, odpowiednio do taryfy, świadectwo przemysłowe.

Art. 31.

(1) Jeżeli przed upływem terminu ważności świadectwa przemysłowego zajdą w przedsiębiorstwie zmiany, uzasadniające zaliczenie go do wyższej kategorji, lub jeżeli przedsiębiorstwo zostanie przeniesione do miejscowości klasy wyższej, — winna nastąpić dopłata do ceny pierwotnie wykupionego świadectwa przemysłowego.

(2) Dopłatę pobiera się: w stosunku rocznym, gdy wspomniane zmiany zajdą przed 1 lipca roku podatkowego, w stosunku zaś półrocznym, o ile zajdą one dopiero, poczynając od 1 lipca tegoż roku.

Art. 32.

(1) Jeżeli przed upływem terminu ważności świadectwa przemysłowego zajdzie zmiana co do osoby przedsiębiorcy lub co do miejsca wykonywania przedsiębiorstwa, to należy o zaszłej zmianie — najpóźniej w ciągu miesiąca — zawiadomić właściwe władze podatkowe I instancji celem uzyskania odpowiedniej adnotacji na świadectwie, a to pod rygorem jego nieważności.

(2) Adnotacji o zaszłej zmianie w osobie przedsiębiorcy dokonywa się pod warunkiem uiszczenia zaległości podatku przemysłowego, obciążających przedsiębiorstwo.

(3) Postanowienie niniejszego artykułu stosuje się analogicznie do kart rejestracyjnych na oddzielne składy.

Art. 33.

Świadectwa osobistych zajęć przemysłowych nie mogą być odstępowane innym osobom.

Art. 34.

(1) Świadectwa przemysłowe oraz karty rejestracyjne na oddzielne składy winny być umieszczane w zakładach, względnie w składach, na widocznem miejscu i stale się tam znajdować.

(2) Zakłady handlowe i przemysłowe oraz oddzielne składy winny być zaopatrzone w znaki (szyldy), umieszczone w miejscach widocznych.

Art. 35.

(1) W razie zagubienia świadectwa przemysłowego lub karty rejestracyjnej przedsiębiorca jest obowiązany wnieść prośbę do właściwego urzędu skarbowego o wydanie zaświadczenia, stwierdzającego, że na prowadzone przedsiębiorstwo (zajęcie, skład) zostało nabyte świadectwo przemysłowe (karta rejestracyjna).

(2) Zaświadczenie wydaje urząd skarbowy po uprzedniem zbadaniu sprawy.

Rozdział III.

Zaliczki na podatek od obrotu.

Art. 36 do 41 jako zbędne opuszczono.

Rozdział VI.

Opodatkowanie handlu i przemysłu na rzecz związków samorządowych i innych korporacyj.

Art. 42 do 47 zbędne.

Załącznik do art. 23.

TARYFA ZAWIERAJĄCA PODZIAŁ MIEJSCOWOŚCI NA KLASY, A PRZEDSIĘBIORSTW I ZAJĘĆ NA KATEGORJE, TUDZIEŻ CENY ŚWIADECTW PRZEMYSŁOWYCH.

CZĘŚĆ I.

Podział miejscowości na klasy.

A. M. st. Warszawa.

B. Klasa I: Miasta: Bydgoszcz, Chorzów, Katowice, Kraków, Lublin, Lwów, Łódź, Poznań, Sosnowiec.

C. Klasa II: Miasta: Biała (woj. krakowskie), Białystok, Bielsk, Borysław, Chrzanów, Czechowice, Częstochowa, Drohobycz, Dziedzice, Gniezno, Grodno, Grudziądz, Inowrocław, Jarosław, Jasło, Kalisz, Kamienica, Kielce, Kołomyja, Krosno, Lipnik, Mysłowice, Nowy Sącz, Pabjanice, Piotrków, Przemyśl, Pszczyna, Radom, Równe, Rzeszów, Siedlce, Stanisławów z Knihininem wsią i z Knihininem kolonją, Stryj, Tarnów, Tarnopol, Tarnowskie Góry, Tomaszów (woj. łódzkie), Toruń, Wilno, Włocławek, Zgierz.

Powiaty: będziński z wyjątkiem gmin: Łosień, Ożarowice i Wojkowice-Kościelne, drohobycki, katowicki, z wyłączeniem gmin: Kończyc, Makoszowych i Pawłowa, lwowski, świętochłowicki (woj. śląskie), gminy miejskie pow. poznańskiego, z wyjątkiem Stąszewa, Pobiedzisk oraz Swarzędza i warszawski.

Gminy i obszary dworskie: Pszczyński Zamek, Radzionków.

D. Klasa III. Na obszarze Izb Skarbowych:

Białostockiej: Miasta i miasteczka: Augustów, Łomża, Ostrów, Suwałki i Wołkowysk.

Powiat: białostocki.

Brzeskiej: Miasta i miasteczka: Brześć, Kobryń, Łuniniec, Pińsk, Prużany.

Kieleckiej: Miasta i miasteczka: Busk, Końskie, Miechów, Opatów, Opoczno, Ostrowiec, Sandomierz, Szydłowiec.

Powiaty: częstochowski, z wyłączeniem osady Przyrów oraz gminy Złoty Potok, olkuski, z wyłączeniem osady i gminy Żarnowiec, radomski, oraz gminy: Łosień, Czarowice i Wojkowice-Kościelne pow. będzińskiego.

Krakowskiej: Miasta i miasteczka: Andrychów, Bochnia, Dębica, Gorlice, Kęty, Limanowa, Mielec, Myślenice, Nowy Targ, Oświęcim, Poronin, Rabka, Ropczyce, Szczawnica Wyżna, Szczawnica Niżna (pow. nowotarski), Wadowice, Wieliczka, Wilamowice, Zakopane, Żywiec z Zabłociem.

Powiaty: chrzanowski, gorlicki, krakowski, nowosądecki, oraz gminy: Helenów, Komorowice, Mikuszowice, powiatu bielskiego.

Lubelskiej: Miasta i miasteczka: Biała Podlaska, Chełm, Hrubieszów, Krasnystaw, Lubartów, Łuków, Międzyrzec, Puławy, Radzyń, Sokołów, Tomaszów, Węgrów, Włodawa, Zamość.

Powiat lubelski.

Lwowskiej: Miasta: Borszczów, Brody, Brzeżany, Buczacz, Czortków, Gródek Jagielloński, Jaryczów Nowy, Jaworów, Kamionka Strumiłowa, Łańcut, Mościska, Podhajce, Przemyślany, Przeworsk, Rawa Ruska, Rymanów, Sambor, Sanok, Sokal, Trembowla, Zaleszczyki, Złoczów, Żółkiew.

Powiaty: krośnieński, z wyłączeniem miasteczka Dukli i rzeszowski, z wyłączeniem Błażowej.

Łódzkiej: Miasta: Koło, Konin, Łęczyca, Ozorków, Radomsko, Turek, Wieluń, Zduńska Wola.

Powiaty: brzeziński, kaliski, łódzki.

Łuckiej: Miasta: Dubno, Kowel, Krzemieniec, Łuck, Ostróg, Sarny, Włodzimierz Wołyński, Zdołbunowo.

Nowogródzkiej: Miasta i miasteczka: Baranowicze, Lida, Nieśwież, Nowogródek, Słonim, Stołpce.

Pomorskiej: Miasta: Brodnica, Chełmno, Chojnice, Działdowo, Gdynia, Gniew, Kartuzy, Kościeżyna, Sempolno, Starogard, Świecie, Tczew, Tuchola, Wąbrzeźno, Wejherowo.

Poznańskiej: Miasta: Chodzież, Czarnków, Gostyń, Grodzisk, Jarocin, Kępno, Koźmin, Kościan, Krotoszyn, Leszno, Międzychód, Mogilno, Nakło, Nowotomyśl, Oborniki, Odolanów, Ostrów, Ostrzeszów, Pleszew, Pobiedzisk, Rawicz, Śmigiel, Śrem, Środa, Stęszew, Strzelmo, Swarzędz, Szamotuły, Szubin, Węgrowiec, Wolsztyn, Września, Wyrzysk, Zbąszyń, Znin.

Powiat bydgoski i gminy wiejskie pow. poznańskiego.

Stanisławowskiej: Miasta: Dolina, Kałusz, Rohatyn, Śniatyn.

Warszawskiej Okręgowej: Miasta: Ciechanów, Ciechocinek, Góra Kalwarja, Grójec, Kałuszyn, Łowicz, Mława, Mińsk Mazowiecki, Płock, Płońsk, Pułtusk, Rawa, Radzymin, Sierpc, Skierniewice.

Powiaty: błoński, kutnowski, włocławski.

Wileńskiej: Miasta i miasteczka: Głębokie, Nowo-Wilejka, Oszmiana, Święciany, Troki.

Na obszarze województwa śląskiego: Miasta: Aleksandrowicze, Bobrek, Cieszyn, Chybie, Goleszów, Jasienica, Jaworze, Komorowice, Lubliniec, Mikołów, Mikuszowice, Olszówka Dolna, Skoczów, Stare Bielsko, Ustroń, Wapienica, Wodzisła, Zory.

Gminy i obszary dworskie: Kończyce, Ligota Pszczyńska, Łaziska Górne, Łaziska Średnie, Makoszowy, Murcki, Pawłów, Tychy.

Powiaty: rybnicki, tarnogórski, z wyłączeniem Tarnowskich Gór i Radzinkowa.

E. Klasa IV. Wszystkie inne miejscowości i powiaty.

Uwaga: Miasta i miasteczka, niewymienione osobno w powyższej klasyfikacji, zalicza się do tej samej klasy, do której zaliczono odnośny powiat.

CZĘŚĆ II.

Podział przedsiębiorstw na kategorje.

A. PRZEDSIĘBIORSTWA HANDLOWE.

I. Prowadzące handel towarowy (art. 5. p. 1.).

Kategorja pierwsza.

Handel hurtowy, czyli zbyt wszelkiego rodzaju towarów przeważnie w większych ilościach (partjami), głównie kupcom i przemysłowcom.

Kategorja druga.

1) Handel detaliczny, czyli sprzedaż wszelkiego rodzaju towarów w mniejszych ilościach, zarówno drobnym kupcom, jak i spożywcom.

2) Drobna sprzedaż (p. kategorja III) nawet wyłącznie spożywcom towarów, posiadających cechy produkcji wytworniejszej, jak to:

a) kamieni szlachetnych, pereł i korali prawdziwych, przedmiotów, wyrobionych w całości lub w części ze złota lub platyny, oraz wyrobów srebrnych z wyjątkiem drobnej biżuterji, oraz z wyjątkiem zegarków kieszonkowych w oprawie srebrnej;

b) wyrobów z kości słoniowej, bursztynu, masy perłowej i szyldkretu oraz artykułów toaletowych i galanteryjnych, których przeważną część składową stanowią: masa perłowa, szyldkret, kość słoniowa, emalja i kamienie półszlachetne, jako też pozłacane lub posrebrzane metale i stopy;

c) bronzów, majolik i platerowanych zastaw stołowych;

d) wyrobu z kryształu i porcelany;

e) antyków z wyjątkiem książek;

f) mebli wyścielanych, rzeźbionych, politurowanych i woskowanych, oraz wytwornych mebli i trumien metalowych, pianin i fortepianów, dywanów, kobierców i gobelinów, portjer i tkanin meblowych;

g) ekwipaży, rowerów, motocykli i samochodów;

h) skór meblowych i galanteryjnych, skórzanych przyborów podróżnych, wyrobów siodlarskich i rymarskich, z wyjątkiem zwykłej uprzęży dla sprzężaju roboczego; ubrań skórzanych, futer i ubiorów futrzanych, z wyjątkiem zwykłych skór, kożuchów i czapek baranich, wykwintnego obuwia giemzowego, zamszowego, lakierowanego, oraz wykwintnego obuwia z tkanin;

i) zagranicznych i krajowych towarów włóknistych, prócz krajowych towarów bawełnianych i półwełnianych oraz prócz samodziałów i innych materjałów, używanych na ubiory ludowe;

j) ubiorów gotowych, prócz ludowych i robotniczych, używanych do pracy codziennej, bielizny jedwabnej i webowej oraz strojnej z cienkich materjałów, kapeluszy zagranicznych i strojnych kapeluszy damskich, parasoli i parasolek, krytych tkaniną jedwabną lub półjedwabną, tiulu jedwabnego, tkanin haftowanych i wyrobów dzianych jedwabnych;

k) win winogronowych, koniaków, wódek, likierów, kawioru, ostryg, homarów, pasztetów, łososi, turbot, jesiotrów, sielaw i t. p. wyszukanych towarów gastronomicznych.

3) Handel specjalny, nawet drobny, następującemi towarami:

a) pachnidłami i kosmetyką;

b) dziełami sztuk plastycznych;

c) bronią;

d) aparatami fotograficznemi, przyborami optycznemi, chirurgicznemi, fizycznemi i t. p., armaturą elektryczną, przyborami do wodociągów i łazienek, kasami ogniotrwałemi, lustrami, wyrobami gumowemi i gutaperkowemi;

e) kawą i herbatą;

f) materjałami aptecznemi w stolicy oraz w miejscowościach pierwszej i drugiej klasy;

g) lakierami i farbami olejnemi;

h) obiciami papierowemi;

i) lampami;

j) przędzą i koronkami;

k) wszelkiego rodzaju silnikami i maszynami, w tej liczbie maszynami do szycia, do pisania, do rachowania oraz ich częściami składowemi.

4) Sprzedaż mięsa, połączona z wyrębem, odpowiadająca cechom, określonym w p. 1.

Uwaga: Zakłady, prowadzące handel towarowy na podstawie świadectw przemysłowych II kategorji, mogą utrzymywać nieograniczoną ilość oddzielnych składów (art. 22) tylko w obrębie tej miejscowości, w której zakład się znajduje.

Kategorja trzecia.

1) Drobna sprzedaż, czyli sprzedaż wszelkich towarów, z wyjątkiem wymienionych w punkcie 2 kategorji drugiej, wyłącznie spożywcom z zakładów, składających się z jednego pokoju.

Zakłady, prowadzące handel towarowy na podstawie świadectw przemysłowych trzeciej kategorji, mogą zatrudniać prócz właściciela lub zastępującego go dorosłego członka rodziny najwyżej jednego dorosłego najemnego subjekta handlowego i utrzymywać nie więcej niż dwa oddzielne składy (art. 22) przy zakładzie handlowym.

2) Zakłady handlu towarowego, należące do spółdzielni, bez względu na rodzaj prowadzonego handlu.

3) Sprzedaż mięsa, połączona z wyrębem, odpowiadająca warunkom, określonym w p. 1.

Kategorja czwarta.

(1) Drobna sprzedaż towarów, z wyjątkiem wymienionych w punkcie 2 kategorji drugiej, wyłącznie spożywcom, dokonywana z niewielkich pomieszczeń, nie posiadających ani wyglądu ani charakteru pokoju, oraz sprzedaż mięsa połączona z wyrębem, odpowiadająca powyższym warunkom.

(2) Zakłady prowadzące handel towarowy na podstawie świadectw czwartej kategorji, nie mogą utrzymywać oddzielnych składów (art. 22); w zakładach

tych nie może być zatrudniony prócz właściciela lub zastępującego go dorosłego członka jego rodziny żaden dorosły najemny subjekt handlowy.

Kategorja piąta.

(1) Handel wędrowny (domokrążny, art. 8 punkt 1).

1) Kategorja V-a handel rozwoźny (art. 19 lit. b).

2) Kategorja V-b handel obnośny (art. 19 lit. a).

(2) W b. dzielnicy rosyjskiej świadectwa przemysłowe na handel wędrowny uprawniają w granicach obowiązujących w tym względzie przepisów administracyjnych do sprzedaży poza obrębem miast i miasteczek wszelkiego rodzaju towarów, z wyjątkiem towarów ,wymienionych w punkcie 2 kategorji drugiej.

(3) W obrębie zaś miast i miasteczek dozwolony jest na tych samych zasadach tylko handel obnośny, a to: artykułami spożywczemi, napojami chłodzącemi, wyrobami tytoniowemi i zapałkami tudzież gazetami i książkami.

(4) Do handlu wędrownego (art. 19), wykonywanego na obszarze b. dzielnicy austrjackiej i pruskiej, mają zastosowanie przepisy, zawarte w odnośnych ustawach przemysłowych, obowiązujących w tych dzielnicach.

II. Skup zawodowy (art. 5 punkt 1).

Skup w celu odsprzedaży wewnątrz Państwa lub na wywóz zagranicę surowców krajowych, produktów rolnictwa i leśnictwa oraz zwierząt domowych, drobiu tudzież innych towarów bez utrzymywania w tym celu zakładów handlowych.

Kategorja pierwsza.

Na sumę ponad pięćset tysięcy (500.000) złotych rocznie.

Kategorja druga.

Na sumę ponad sto tysięcy (100.000) do pięciuset tysięcy (500.000) złotych rocznie.

Kategorja trzecia.

Na sumę ponad dwadzieścia tysięcy (20.000) złotych do stu tysięcy (100.000) złotych rocznie.

Kategorja czwarta.

(1) Na sumę do dwudziestu tysięcy (20.000) złotych.

(2) Przedsiębiorstwa skupu surowców krajowych, produktów rolnictwa i leśnictwa oraz zwierząt domowych i drobiu mogą utrzymywać oddzielne składy:

1) w nieograniczonej ilości na obszarze całej Rzeczypospolitej, o ile nabyły świadectwa przemysłowe kategorji pierwszej;

2) nie więcej niż pięć składów w obrębie powiatu, w którym przedsiębiorca zamieszkuje, lub w granicach powiatów sąsiednich, o ile nabyto świadectwo drugiej kategorji;

3) nie więcej niż dwa składy w obrębie tej miejscowości, gdzie przedsiębiorca stale mieszka, o ile nabyto świadectwo trzeciej kategorji;

4) nie więcej niż jeden skład w tej miejscowości, gdzie przedsiębiorca stale mieszka, o ile nabyto świadectwo czwartej kategorji.

III. Instytucje kredytu krótkoterminowego (art. 5, punkt 2).

Kategorja pierwsza.

1) Instytucje kredytu krótkoterminowego z kapitałem zakładowym ponad pięćset złotych.

2) Domy bankowe.

Kategorja druga.

1) Instytucje kredytu krótkoterminowego z kapitałem zakładowym ponad pięćdziesiąt tysięcy (50.000) do pięciuset tysięcy (500.000) złotych.

2) Kantory wymiany i lombardy.

Kategorja trzecia.

Instytucje kredytu krótkoterminowego z kapitałem zakładowym do pięćdziesięciu tysięcy (50.000) złotych.

Kategorja czwarta.

Zakłady kredytowe, należące do spółdzielni, bez względu na wysokość kapitału zakładowego.

IV. Przedsiębiorstwa ubezpieczeniowe (art. 5, punkt 3).

Kategorja pierwsza.

Przedsiębiorstwa ubezpieczeniowe, nie oparte na wzajemności.

Kategorja druga.

1) Oddziały przedsiębiorstw ubezpieczeniowych, nie opartych na wzajemności.
2) Przedsiębiorstwa ubezpieczeniowe, oparte na wzajemności, i ich oddziały.

V. Roboty i dostawy (art. 5, punkt 4).

Kategorja pierwsza.

Na sumę ponad czterysta tysięcy (400.000) złotych.

Kategorja druga.

Na sumę ponad osiemdziesiąt tysięcy (80.000) do czterystu tysięcy (400.000) złotych.

Kategorja trzecia.

Na sumę ponad dwadzieścia tysięcy (20.000) do osiemdziesięciu tysięcy (80.000) złotych.

Kategorja czwarta.

Na sumę do dwudziestu tysięcy (20.000) złotych.

VI. Przedsiębiorstwa pośrednictwa handlowego, ekspedycyjne i przewozowe (art. 5, punkt 5).

Kategorja pierwsza.

1) Przedsiębiorstwa komisowe, ekspedycyjne, przewozowe, oraz ekspedycyjno-przewozowe, utrzymujące oddziały.
2) Przedsiębiorstwa, przyjmujące towary na skład z wydawaniem na nie pożyczek, lub bez wydawania.

Kategorja druga.

1) Oddziały i filje przedsiębiorstw, wymienionych w punkcie 1 kategorji pierwszej.
2) Przedsiębiorstwa komisowe, ekspedycyjne i przewozowe, nie utrzymujące oddziałów i filij.
3) Biura techniczne.
4) Biura wywiadowcze, informacyjne, pogrzebowe i wszelkie biura pośrednictwa handlowego.
5) Biura pisania podań, zatrudniające więcej niż dwóch pracowników.

Kategorja trzecia.

1) Biura pisania podań, zatrudniające najwyżej dwóch pracowników.
2) Biura pośrednictwa pracy.

Kategorja czwarta.

Biura tłumaczeń i przepisywania na maszynie.

VII. Zakłady gastronomiczne, restauracyjne, cukiernie, kawiarnie i mleczarnie (art. 5, punkt 6).

Kategorja pierwsza.

Zakłady gastronomiczne ze sprzedażą lub nawet bez sprzedaży trunków, zatrudniające ponad 20 osób, licząc w tem właściciela i członków jego rodziny, w tych zakładach pracujących.

Kategorja druga.

1) Zakłady, zatrudniające ponad 10 do 20 osób, liczące w tem właściciela i członków jego rodziny, w tych zakładach pracujących.

2) Zakłady gastronomiczne z wyszynkiem trunków, zatrudniające nawet mniej niż 10 osób, licząc w tem właściciela i członków jego rodziny, w tych zakładach pracujących.

Kategorja trzecia.

Wszelkie inne mniejsze zakłady gastronomiczne i jadłodajnie — bez wyszynku trunków.

VIII. Sale bilardowe (art. 5, punkt 6).

Kategorja trzecia.

Sale bilardowe, utrzymywane oddzielnie od zakładów gastronomicznych.

IX. Zakłady dla sprzedaży napojów chłodzących (art. 5, punkt 6).

Kategorja czwarta.

Zakłady, sprzedające wyłącznie wodę selcerską, limoniadę i t. p. napoje chłodzące.

X. Hotele, pokoje umeblowane, zajazdy, gospody i domy noclegowe (art. 5, pkt. 6).

Kategorja pierwsza.

Hotele i pokoje umeblowane, posiadające do wynajęcia ponad 100 pokojów (numerów).

Kategorja druga.

Hotele i pokoje umeblowane, posiadające do wynajęcia ponad 20 do 100 pokojów.

Kategorja trzecia.

Hotele i pokoje umeblowane, posiadające do wynajęcia ponad sześć do 20 pokojów; zajazdy i gospody w miastach i miasteczkach, bez wyszynku trunków.

Kategorja czwarta.

Hotele i pokoje umeblowane, posiadające do wynajęcia ponad 2 do 6 pokojów; zajazdy i gospody w osadach wiejskich, bez wyszynku, oraz domy noclegowe.

XI. Pensjonaty — pokoje umeblowane ze stołowaniem (art. 5, punkt 6).

Kategorja pierwsza.

Pensjonaty, w których ilość wynajmowanych pokojów przewyższa pięćdziesiąt.

Kategorja druga.

Pensjonaty, posiadające do wynajęcia ponad 12 do 50 pokojów.

Kategorja trzecia.

Pensjonaty, posiadające ponad 2 do 12 pokojów.

XII. Księgarnie (art. 6, pnukt 1).

Kategorja druga.

Księgarnie, zatrudniające ponad 5 osób, licząc w tem właściciela i członków jego rodziny, w księgarni pracujących.

Kategorja trzecia.

Wszystkie inne księgarnie.

XIII. Zakłady lecznicze (art. 5, punkt 6).

Kategorja druga.

Posiadające łóżek dla chorych ponad 10.

Kategorja trzecia.

Posiadające łóżek dla chorych do 10, oraz wszelkie zakłady lecznicze, przeznaczone wyłącznie dla chorych przychodnich (ambulatorja).

XIV. Apteki (art. 5, punkt 6).

Kategorja pierwsza.

Zatrudniające ponad 8 osób, licząc w tem właściciela i członków jego rodziny, w aptece pracujących.

Kategorja druga.

Zatrudniające ponad 3 do 8 osób, licząc w tem właściciela i członków jego rodziny, w aptece pracujących.

Kategorja trzecia.

Zatrudniające najwyżej trzy osoby, licząc w tem właściciela i członków rodziny, w aptece pracujących.

XV. Zakłady kąpielowe (art. 5, punkt 6).

Kategorja druga.

1) Łaźnie z oddzielnemi kabinami lub łazienki z ilością wanien ponad 20
2) Kąpiele na wodach morskich i słodkich z ilością kabin powyżej 40.

Kategorja trzecia.

1) Łaźnie ogólne i łazienki z ilością wanien do 20.
2) Kąpiele na wodach morskich i słodkich z ilością kabin od 10 do 40.

Kategorja czwarta.

Kąpiele na wodach morskich i słodkich ogólne z ilością kabin poniżej 10.

XVI. Przedsiębiorstwa kinematograficzne (art. 5 punkt 6).

Kategorja pierwsza.

Stałe kinematografy, posiadające widownie, obliczone na ilość osób ponad 500.

Kategorja druga.

Stałe kinematografy, posiadające widownie, obliczone na ilość osób ponad 150 do 500.

Kategorja trzecia.

(1) Stałe kinematografy, posiadające widownie, obliczone na ilość osób do 150.

(2) Wędrowne przedsiębiorstwa kinematograficzne winny nabywać świadectwa kategorji V-a przedsiębiorstw handlowych.

XVII. Przedsiębiorstwa teatralne, cyrki, ogródki i sale z zamkniętemi lub otwartemi scenami (art. 5, punkt 6).

Kategorja pierwsza.

Stałe teatry, cyrki, ogródki i sale z otwartemi lub zamkniętemi scenami, posiadające widownie, obliczone na ilość osób ponad 750.

Kategorja druga.

Stałe teatry, cyrki, ogródki i sale z otwartemi lub zamkniętemi scenami posiadające widownie, obliczone na ilość osób ponad 300 do 750.

Kategorja trzecia.

(1) Stałe teatry, cyrki, ogródki i sale z otwartemi lub zamkniętemi scenami, posiadające widownie obliczone na ilość osób do 300.

(2) Wędrowne przedsiębiorstwa teatralne, wędrowne cyrki i inne wędrowne zespoły artystyczne winny nabywać świadectwa przemysłowe kategorji V-a przedsiębiorstw handlowych.

XVIII. Zdroje naturalnych wód mineralnych (art. 6 punkt 6).

Kategorja druga.

Sprzedaż wód mineralnych ze zdrojów.

Uwaga: Wszelkie inne przedsiębiorstwa, prowadzone przez zarządy zdrojowe (pensjonaty, kąpiele, ambulatorja), podlegają oddzielnemu opodatkowaniu na zasadach ogólnych.

XIX. Wrotniska i ślizgawki (art. 5, punkt 6).

Kategorja trzecia.

Wszystkie przedsiębiorstwa tego rodzaju.

XX. Magle i maszyny do czesania wełny (art. 5, punkt 6).

Kategorja czwarta.

Utrzymywanie jako oddzielne przedsiębiorstwa zarobkowe: magle i maszyny do czesania wełny.

XXI. Wydawnictwa utworów drukowanych.

Kategorja druga.

Wydawnictwa pism codziennych w stolicy i w miejscowościach pierwszej klasy.

Kategorja trzecia.

Wydawnictwa pism codziennych w miejscowościach II, III i IV klasy, wydawnictwa innych utworów drukowanych bez względu na klasę miejscowości.

B. PRZEDSIĘBIORSTWA KOMUNIKACYJNE.

(1) I. Przedsiębiorstwa kolei żelaznych tak normalnych, jak i wąskotorowych, tudzież tramwajów oraz przedsiębiorstwa telefonów zalicza się do kategorji pierwszej przedsiębiorstw handlowych.

II. Główne zakłady przedsiębiorstw żeglugi zalicza się do kategorji drugiej przedsiębiorstw handlowych; inne zakłady tych przedsiębiorstw zalicza się do kategorji trzeciej przedsiębiorstw handlowych.

(2) Nadto od każdego statku uiszcza się opłatę za świadectwo przemysłowe w następującej wysokości:

1) statki parowe — według powierzchni ogrzewalnej kotłów parowych po 0,80 zł. za jeden m^2 tej powierzchni;

2) statki motorowe — według siły motorów po 0,40 zł. za każdą jednostkę siły (H. P.);

3) żaglowce metalowe — według powierzchni pokładu po 0,03 zł. za jeden m^2 powierzchni pokładu;

4) żaglowce z drzewa z pokładem — według powierzchni pokładu po 0,03 zł. za jeden m^2 tej powierzchni;

5) żaglowce z drzewa bez pokładu (berlinki) — według powierzchni, obliczonej przez pomnożenie długości żeglowca (berlinki) przez jego szerokość. po 0,01 zł. za jeden m^2 tej powierzchni.

C. PRZEDSIĘBIORSTWA PRZEMYSŁOWE.

I. Kopalnie węgla kamiennego.

Kategorja pierwsza.

Produkujące ponad 2,000.000 ctn. m.

Kategorja druga.

Produkujące ponad 1,500.000 do 2,000.000 ctn. m.

Kategorja trzecia.

Produkujące ponad 500.000 do 1,500.000 ctn. m.

Kategorja czwarta.

Produkujące ponad 200.000 do 500.000 ctn. m.

Kategorja piąta.

Produkujące ponad 50.000 do 200.000 ctn. m.

Kategorja szósta.

Produkujące do 50.000 ctn. m.

II. Kopalnie rudy.

Kategorja pierwsza.

Produkujące ponad 2,500.000 ctn. m.

Kategorja druga.

Produkujące ponad 2,000.000 do 2,500.000 ctn. m.

Kategorja trzecia.

Produkujące ponad 1,000.000 do 2,000.000 ctn. m.

Kategorja czwarta.

Produkujące ponad 500.000 do 1,000.000 ctn. m.

Kategorja piąta.

Produkujące ponad 100.000 do 500.000 ctn. m.

Kategorja szósta.

Produkujące do 100.000 ctn. m.

III. Kopalnie nafty lub gazów ziemnych.

Kategorja pierwsza.

Produkujące ropy naftowej ponad 3,000.000 ctn. m.

Kategorja druga.

Produkujące ropy naftowej ponad 2,000.000 do 3,000.000 ctn. m.

Kategorja trzecia.

Produkujące ropy naftowej ponad 1,000.000 do 2,000.000 ctn. m.

Kategorja czwarta.

Produkujące ropy naftowej ponad 250.000 do 1,000.000 ctn. m.

Kategorja piąta.

Produkujące ropy naftowej ponad 100.000 do 250.000 ctn. m.

Kategorja szósta.

Produkujące ropy naftowej do 100.000 ctn. m.

Uwaga: Przy kopalniach, produkujących gazy ziemne, jeden metr sześcienny gazu liczy się za jeden kilogram ropy naftowej.

IV. Młyny mączne.

Kategorja pierwsza.

Młyny, w których suma średnic wszystkich par żaren przekracza 150 metrów.

Kategorja druga.

Młyny, w których suma średnic wszystkich par żaren wynosi ponad 100 do do 150 metrów.

Kategorja trzecia.

Młyny, w których suma średnic wszystkich par żaren wynosi ponad 100 metrów.

Kategorja czwarta.

Młyny, w których suma średnic wszystkich par żaren wynosi ponad 15 do 50 metrów.

Kategorja piąta.

Młyny, w których suma średnic wszystkich par żaren wynosi ponad 8 do 15 metrów.

Kategorja szósta.

Młyny, w których suma średnic wszystkich par żaren wynosi ponad 4 do 8 metrów.

Kategorja siódma.

Młyny, w których suma średnic wszystkich par żaren wynosi ponad $1^1/_2$ do 4 metrów.

Kategorja ósma.

Wiatraki i inne młyny, w których suma średnic wszystkich par żaren nie przekracza półtora metra.

Uwaga: O ile w młynach używane są do mielenia walce wyłącznie lub łącznie z żarnami, to 1 cm. długości pary walców liczy się za trzy ctm. średnicy pary żaren, a zespół trzech walców liczy się za dwie pary walców.

V. Gorzelnie.

Kategorja trzecia.

Produkujące ponad 900.000 stopni hektolitrowych alkoholu.

Kategorja czwarta.

Produkujące ponad 400.000 do 900.000 stopni hektolitrowych alkoholu.

Kategorja piąta.

Produkujące ponad 200.000 do 400.000 stopni hektolitrowych alkoholu.

Kategorja szósta.

Produkujące do 200.000 stopni hektolitrowych alkoholu.

VI. Browary.

Kategorja pierwsza.
Wyrabiające ponad 60.000 hektol. gorącej brzeczki.

Kategorja druga.
Wyrabiające ponad 30.000 do 60.000 hektol. gorącej brzeczki.

Kategorja trzecia.
Wyrabiające ponad 18.000 do 30.000 hektol. gorącej brzeczki.

Kategorja czwarta.
Wyrabiające ponad 6.000 do 18.000 hektol. gorącej brzeczki.

Kategorja piąta.
Wyrabiające ponad 2.000 do 6.000 hektol. gorącej brzeczki.

Kategorja szósta.
Wyrabiające do 2.000 hektol. gorącej brzeczki.

VII. Cukrownie.

Kategorja pierwsza.
Produkujące ponad 30.000 ctn. m. kryształu.

Kategorja druga.
Produkujące ponad 20.000 do 30.000 ctn. m. kryształu.

Kategorja trzecia.
Produkujące ponad 10.000 do 20.000 ctn. m. kryształu.

Kategorja czwarta.
Produkujące do 10.000 ctn. m. kryształu.

VIII. Olejarnie parowe.

Kategorja pierwsza.
Posiadające ponad 20 czynnych pras.

Kategorja druga.
Posiadające ponad 13 do 20 czynnych pras.

Kategorja trzecia.
Posiadające ponad 7 do 13 czynnych pras.

Kategorja czwarta.
Posiadające do 7 czynnych pras.

IX. Zakłady drożdżowo-gorzelnicze.

Kategorja pierwsza.
Wyrabiające ponad 4.000 ctn. m. drożdży prasowanych.

Kategorja druga.
Wyrabiające ponad 3.000 do 4.000 ctn. m. drożdży prasowanych.

Kategorja trzecia.
Wyrabiające ponad 1.200 do 3.000 ctn. m. drożdży prasowanych.

Kategorja czwarta.

Wyrabiające ponad 400 do 1.200 ctn. m. drożdży prasowanych.

Kategorja piąta.

Wyrabiające do 400 ctn. m. drożdży prasowanych.

X. Fabryki drożdży prasowanych.

Kategorja druga.

Wyrabiające ponad 4.000 ctn. m. drożdży prasowanych.

Kategorja trzecia.

Wyrabiające ponad 2.000 do 4.000 ctn. m. drożdży prasowanych.

Kategorja czwarta.

Wyrabiające ponad 600 do 2.000 ctn. m. drożdży prasowanych.

Kategorja piąta.

Wyrabiające ponad 200 do 600 ctn. m. drożdży prasowanych.

Kategorja szósta.

Wyrabiające do 200 ctn. m. drożdży prasowanych.

XI. Fabryki wódek.

Kategorja pierwsza.

Produkujące ponad 12.000 hektol. wyrobów wódczanych.

Kategorja druga.

Produkujące ponad 8.000 do 12.000 hektol. wyrobów wódczanych

Kategorja trzecia.

Produkujące ponad 4.000 do 8.000 hektol. wyrobów wódczanych.

Kategorja czwarta.

Produkujące ponad 1.000 do 4.000 hektol. wyrobów wódczanych.

Kategorja piąta.

Produkujące ponad 1.000 hektol. wyrobów wódczanych.

XII. Rektyfikacja okowity.

Kategorja druga.

Produkujące ponad 2,400.000 stopni hektol. oczyszczonej okowity.

Kategorja trzecia.

Produkujące ponad 1,200.000 do 2,400.000 stopni hektol. oczyszczonej okowity.

Kategorja czwarta.

Produkujące ponad 350.000 do 1,200.000 stopni hektol. oczyszczonej okowity.

Kategorja piąta.

Produkujące do 350.000 stopni hektol. oczyszczonej okowity.

XIII. Rafinerje cukru.

Kategorja pierwsza.

Produkujące ponad 30.000 ctn. m. rafinady.

Kategorja druga.

Produkujące ponad 20.000 do 30.000 ctn. m. rafinady.

Kategorja trzecia.

Produkujące do 20.000 ctn. m. rafinady.

XIV. Miodosytnie, zakłady wyrabiające lakier spirytusowy i politurę.

Kategorja pierwsza.

Zatrudniające ponad 1.000 robotników.

Kategorja druga.

Zatrudniające ponad 500 do 1.000 robotników.

Kategorja trzecia.

Zatrudniające ponad 200 do 500 robotników.

Kategorja czwarta.

Zatrudniające ponad 50 do 200 robotników, przy stosowaniu zaś silników mechanicznych — ponad 25 do 200 robotników.

Kategorja piąta.

Zatrudniające ponad 15 do 20 robotników, przy stosowaniu zaś silników mechanicznych — ponad 10 do 20 robotników.

Kategorja szósta.

Wszystkie inne tego rodzaju zakłady.

XV. Fabryki zapałek.

Kategorja trzecia.

Zatrudniające powyżej 500 robotników.

Kategorja czwarta.

Zatrudniające przy fabrykacji ręcznej ponad 200 do 500 robotników, przy stosowaniu zaś silników mechanicznych — ponad 100 do 500 robotników.

Kategorja piąta.

Zatrudniające przy fabrykacji ręcznej do 200 robotników, przy stosowaniu zaś silników mechanicznych — do 100 robotników.

XVI. Przedsiębiorstwa wodociągowe, gazownie, elektrownie.

Kategorja trzecia.

Wszystkie tego rodzaju zakłady.

XVII. Przedsiębiorstwa wykonywania filmów dla kinematografów.

Kategorja trzecia.

Wszystkie przedsiębiorstwa tego rodzaju.

XVIII. Przędzalnie, blicharnie, farbiarnie i apretury, walcownie żelaza, stali, cynku i miedzi, fabryki drutu, wagonów i maszyn, odlewnie miedzi i bronzu, zakłady wytapiania tłuszczów, fabryki ekstraktów tłuszczów i olejów, margaryny, mydła, stearyny oraz garbarnie, fabryki artykułów chemicznych, kosmetycznych, aptecznych farb, ekstraktów farbiarskich, lakierów terpentynowych, laku, szuwaksu, rafinerji nafty, olejów mineralnych gazoliny i smarów, asfaltu, gudronitu, parafiny i cerezyny.

Kategorja pierwsza.

Zatrudniające ponad 500 robotników.

Kategorja druga.

Zatrudniające ponad 200 do 500 robotników.

Kategorja trzecia.

Zatrudniające ponad 100 do 200 robotników.

Kategorja czwarta.

Zatrudniające robotników:
a) przy fabrykacji ręcznej ponad 50 do 100;
b) przy stosowaniu silników mechanicznych ponad 25 do 100.

Kategorja piąta.

Zatrudniające robotników:
a) przy fabrykacji ręcznej ponad 15 do 50;
b) przy stosowaniu silników mechanicznych ponad 10 do 25.

Kategorja szósta.

Zatrudniające robotników:
a) przy fabrykacji ręcznej ponad 9 do 15;
b) przy stosowaniu silników mechanicznych ponad 7 do 10.

Kategorja siódma.

Zatrudniające robotników:
a) przy fabrykacji ręcznej ponad 4 do 9;
b) przy stosowaniu silników mechanicznych ponad 4 do 7.

Kategorja ósma.

Zatrudniające robotników tak przy fabrykacji ręcznej, jak i przy stosowaniu silników mechanicznych od 1 do 4, licząc w tem właściciela przedsiębiorstwa i członków jego rodziny, zatrudnionych w przedsiębiorstwie.

XIX. Wszelkie przedsiębiorstwa przemysłowe nie wymienione w poprzednich ustępach, tudzież zajęcia rzemieślnicze, rękodzielnicze, doróżkarstwo i furmaństwo.

Kategorja pierwsza.

Zatrudniające robotników ponad 1.000.

Kategorja druga.

Zatrudniające robotników ponad 500 do 1.000.

Kategorja trzecia.

Zatrudniające robotników ponad 200 do 500.

Kategorja czwarta.

Zatrudniające robotników:
a) przy fabrykacji ręcznej ponad 50 do 200;
b) przy stosowaniu silników mechanicznych ponad 25 do 200.

Kategorja piąta.

Zatrudniające robotników:
a) przy fabrykacji ręcznej ponad 15 do 50;
b) przy stosowaniu silników mechanicznych ponad 10 do 25.

Kategorja szósta.

Zatrudniające robotników:
a) przy fabrykacji ręcznej ponad 9 do 15;
b) przy stosowaniu silników mechanicznych ponad 7 do 10.

Kategorja siódma.

Zatrudniające robotników:
a) przy fabrykacji ręcznej ponad 4 do 9;
b) przy stosowaniu silników mechanicznych ponad 4 do 7.

Kategorja ósma.

Zatrudniające robotników tak przy fabrykacji ręcznej, jak i przy stosowaniu silników mechanicznych od 1 do 4, licząc w tem właściciela przedsiębiorstwa i członków jego rodziny, zatrudnionych w przedsiębiorstwie.

CZĘŚĆ III.

Ceny świadectw przemysłowych.

A. Dla przedsiębiorstw handlowych.

Kategorja		We wszystkich miejscowościach	W Warszawie	W miejscowościach klasy I	II	III	IV
		złotych					
I	Dla zakładów handlowych	2.000	—	—	—	—	—
II	Dla zakładów handlowych	—	400	330	270	200	130
III	Dla zakładów handlowych	—	80	65	50	40	25
IV	Dla zakładów handlowych	—	30	25	20	15	10
V-a	Dla handlu rozwoźnego	50	—	—	—	—	—
V-b	Dla handlu obnośnego	15	—	—	—	—	—

B. Dla przedsiębiorstw przemysłowych.

Kategorja		We wszystkich miejscowościach	W Warszawie	W miejscowościach klasy I	II	III	IV
		złotych					
I	. . . . .	6.000	—	—	—	—	—
II	. . . . .	4.000	—	—	—	—	—
III	. . . . .	2.000	—	—	—	—	—
IV	. . . . .	600	—	—	—	—	—
V	. . . . .	200	—	—	—	—	—
VI	. . . . .	—	120	100	80	60	30
VII	. . . . .	—	60	50	40	30	20
VIII	. . . . .	—	15	12	10	6	4

C. Dla handlu jarmarcznego.

	Dla handlu hurtowego	Dla handlu detalicznego
	złotych	
Na jarmarkach, trwających ponad 21 dni . .	250	70
Na jarmarkach, trwających ponad 7 dni do 21 dni	125	35
Na jarmarkach, trwających ponad 3 dni do 7 dni	100	25

D. Dla zajęć przemysłowych.

Kategorja	Oznaczenia zajęcia przemysłowego	Ceny w złotych
I	Ekspedytorzy, nie utrzymujący oddzielnych biur i pomocników handlowych, lecz trudniący się osobiście z polecenia osób trzecich cleniem w urzędach celnych towarów, wysyłanych zagranicę lub otrzymywanych z zagranicy:	
	1) przy urzędach celnych, znajdujących się przy głównych linjach kolei żelaznych	400
	2) przy urzędach celnych, znajdujących się przy ubocznych linjach kolei żelaznych	300
	3) przy urzędach celnych, nie położonych przy liniach kolejowych	250
II	a) Pośrednicy giełdowi (maklerzy):	
	1) na giełdzie warszawskiej	400
	2) na innych giełdach	250
	b) Wszelkiego rodzaju inni pośrednicy handlowi:	
	1) w Warszawie i w miejscowościach I klasy . . .	150
	2) w miejscowościach II klasy	100
	3) w miejscowościach III i IV klasy	30
III	Inspektorzy i ajenci przedsiębiorstw ubezpieczeniowych, przewozowych, komunikacyjnych oraz instytucyj kredytowych, o ile prowadzą operacje bez utrzymywania biur:	
	1) w Warszawie i w miejscowościach I klasy	50
	2) w miejscowościach II klasy.	40
	3) w miejscowościach III i IV klasy	20
IV	Pomocnicy podróżujący (komiwojażerowie)	100

B) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 11 grudnia 1936 r. (Dz. U. 93 poz. 649)
o wykonaniu ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym.

§ 1. (1) Artykuły, powołane w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia, oznaczają artykuły ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym, której tekst jednolity ogłoszony został w załączniku do obwieszczenia Ministra Skarbu z dnia 30 maja 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 46 poz. 339).

(2) Paragrafy, powołane w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia, oznaczają paragrafy rozporządzenia niniejszego.

Do art. 2. p. 1.

§ 2. (1) Hodowla inwentarza, mleczarstwo, sadownictwo, ogrodownictwo, pszczelarstwo i gospodarstwo rybne nie podlegają państwowemu podatkowi prze-

mysłowemu w myśl art. 2 p. 1 ustawy tylko wówczas, gdy są związane z gospodarstwami rolnymi lub leśnymi.

(2) Hodowla inwentarza, mleczarstwo, sadownictwo, ogrodownictwo, pszczelarstwo i gospodarstwo rybne, jeżeli są prowadzone samoistnie, podlegają opodatkowaniu. Tego rodzaju przedsiębiorstwa powinny być zaopatrzone w świadectwa przemysłowe według rozdziału XIX części IV lit. C taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy. Obrót tego rodzaju przedsiębiorstw ustala się w myśl art. 5 ust. (1) p. 7 ustawy.

Do art. 2 p. 1 lit. b.

§ 3. (1) Mleczarstwo, ogrodownictwo, sadownictwo i rybołówstwo związane z gospodarstwem rolnym lub leśnym, podlegają państwowemu podatkowi przemysłowemu zarówno w przypadku przerabiania, jak i nieprzerabiania płodów, jeżeli są prowadzone zawodowo i zarobkowo jako wyłączny lub przeważający rodzaj gospodarstwa.

(2) Podlegające opodatkowaniu przedsiębiorstwa, wymienione w art. 2 p. 1 lit. b ustawy, powinny być zaopatrzone w świadectwa przemysłowe według rozdziału XIX części II lit. C taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy. Obrót tych przedsiębiorstw ustala się w myśl art. 5 ust. (1) p. 7 ustawy.

Do art. 2 p. 1 lit. c.

§ 4. (1) Sprzedaż drzewa na pniu przez właściciela obszaru leśnego nie podlega opodatkowaniu, chociażby właścicielem obszaru leśnego była spółka o charakterze przemysłowym lub handlowym, bądź osoba uznana przez kodeks handlowy za handlującą.

(2) Wyręby leśne, dokonywane przez właścicieli obszarów leśnych na cudzy rachunek, podlegają zawsze opodatkowaniu, przy czym za obrót podlegający podatkowi przemysłowemu u właściciela obszaru leśnego uważa się wynagrodzenie za wykonane roboty.

Do art. 2 p. 2.

§ 5. (1) Pojęcie osobnego zakładu handlowego, względnie oddzielnego składu w rozumieniu art. 2 p. 2 ustawy, określają postanowienia art. 11 i 22 ustawy.

(2) W przypadku utrzymywania poza obrębem własnych lub dzierżawionych gruntów oddzielnego składu przez właściciela lub dzierżawcę gospodarstwa rolnego albo właściciela gospodarstwa leśnego, powstaje obowiązek wykupienia właściwego świadectwa przemysłowego na przedsiębiorstwo handlowe oraz opłacania podatku przemysłowego od obrotu, uzyskanego ze sprzedaży produktów gospodarstwa rolnego lub leśnego, które przez dany skład przeszły. Obroty, osiągnięte z tego rodzaju sprzedaży, podlegają opodatkowaniu według stawek, przewidzianych dla przedsiębiorstw handlowych, jeżeli produkcja tych artykułów jest zwolniona od podatku przemysłowego.

(3) Plac, utrzymywany czasowo przez właściciela lub dzierżawcę gospodarstwa rolnego albo właściciela gospodarstwa leśnego poza obrębem własnych lub dzierżawionych gruntów, wchodzących w skład powyższych gospodarstw, służący wyłącznie dla celów przeładowania produktów gospodarstwa rolnego lub leśnego i kasowany bezpośrednio po ukończeniu tego przeładowania, nie jest oddzielnym składem w rozumieniu art. 2 p. 2 ustawy.

Do art. 2 pp. 3 i 4.

§ 6. Jeżeli przedsiębiorstwa, wymienione w punktach 3 i 4 art. 2 ustawy poza zaspokojeniem potrzeb własnego gospodarstwa, dokonywają sprzedaży wydobytych surowców lub wyprodukowanych towarów lub wykonywają zamówienia na przerób, — to w tym przypadku podlegają one opodatkowaniu, przy czym za obrót (art. 5) tych przedsiębiorstw uważa się sumę przychodu brutto, osiągniętego ze sprzedaży lub przerobu.

Do art. 3 ust. (1) p. 1.

§ 7. (1) Przedsiębiorstwa państwowe, wydzielone z ogólnej administracji państwowej i posiadające odrębną osobowość prawną, podlegają opodatkowaniu na zasadach ogólnych nawet w przypadku, gdy służą wyłącznie potrzebom administracji państwowej.

(2) Przedsiębiorstwa państwowe, nie wydzielone z ogólnej administracji państwowej, o ile nie działają wyłącznie na potrzeby administracji państwowej, podlegają podatkowi przemysłowemu, przy czym za podlegający opodatkowaniu obrót (art. 5) uważa się sumę przychodu brutto, uzyskaną z transakcji, dokonanych nie na potrzeby administracji państwowej.

(3) Przy określaniu kategorii świadectw przemysłowych dla przedsiębiorstw, o których mowa w ustępie (2) paragrafu niniejszego, uwzględnia się tylko część obrotu (art. 5) podlegającą opodatkowaniu, i w stosunku do tej części obrotu ustala się znamiona miarodajne dla ustalenia kategorji świadectwa przemysłowego (wysokość obrotu, produkcji, ilość pracowników itp.).

Przykład: Państwowe przedsiębiorstwo przemysłowe, podlegające zaliczeniu do świadectwa przemysłowego w myśl rozdziału XIX część II lit. C taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy, które sprzedaje nie na potrzeby administracji państwowej 50% ogólnej produkcji, powinno wykupić świadectwo przemysłowe odpowiadające 50% ogólnej ilości zatrudnionych robotników.

Do art. 3 ust. (1) p. 2.

§ 8. (1) Państwowe koleje żelazne oraz koleje prywatne będące w zarządzie przedsiębiorstwa «Polskie Koleje Państwowe», łącznie ze wszystkimi urządzeniami, służącymi do zaspokajania własnych potrzeb kolei, nie podlegają opodatkowaniu.

(2) Przedsiębiorstwa służące nie tylko do zaspokajania własnych potrzeb przedsiębiorstwa «Polskie Koleje Państwowe», lecz prowadzone w całości lub części dla innych celów, podlegają opodatkowaniu na zasadach ogólnych, przy czym mają zastosowanie przepisy § 7 ustępy (2) i (3) rozporządzenia niniejszego.

(3) Podlegają podatkowi prywatne koleje żelazne z dowolną trakcją, a w tej liczbie kolejki w miastach i kolejki podmiejskie oraz tramwaje, jeżeli są w zarządzie przedsiębiorstwa «Polskie Koleje Państwowe».

Do art. 3 ust. (1) p. 3.

§ 9. (1) Do przedsiębiorstw użyteczności publicznej zalicza się: wodociągi i kanalizacje, szpitale, laboratorja do badania produktów, zakłady dezynfekcyjne, łaźnie, kąpieliska, rzeźnie, elektrownie, gazownie, telefony, koleje żelazne z trakcją parową, elektryczną lub konną, a w tej liczbie kolejki w miastach i kolejki podmiejskie oraz tramwaje i autobusy.

(2) Również korzystają ze zwolnienia od podatku przemysłowego wszystkie zakłady handlowe i przemysłowe, należące do przedsiębiorstwa użyteczności publicznej, jeżeli zakłady te z uwagi na rodzaj swej działalności są gospodarczo związane z działalnością przedsiębiorstwa użyteczności publicznej.

§ 10. Przedsiębiorstwa należące do związków samorządowych, a nie wymienione w art. 3 ust. (1) pp. 3, 8 i 9 ustawy, jak np. sklepy, apteki, piekarnie itp. — podlegają opodatkowaniu.

Do art. 3 ust. (1) p. 6.

§ 11. (1) Za publiczne zakłady naukowe uważa się zakłady naukowe państwowe oraz publiczne w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389).

(2) Za prywatne zakłady naukowe uważa się zakłady naukowe prowadzone na podstawie właściwych orzeczeń państwowych władz szkolnych, a nadto zawodowe szkoły (kursy) pielęgniarstwa i położnych.

(3) Nie korzystają ze zwolnienia od podatku przemysłowego przedsiębiorstwa będące tylko z nazwy szkołami (kursami), lecz nie mające charakteru zakładu naukowego.

(4) Internaty przy zakładach naukowych, z wyjątkiem utrzymywanych na koszt państwa i związków samorządowych oraz instytucji społecznych, oświatowych i dobroczynnych, o ile nie podpadają pod ulgę przewidzianą w art. 3 ust. (1) p. 12 ustawy, podlegają podatkowi przemysłowemu.

Do art. 3, ust. (1) p. 7.

§ 12. Przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, utrzymywane przez instytucje społeczne, oświatowe i dobroczynne, a nie wymienione w art. 3 ust. (1) p. 7 ustawy, podlegają opodatkowaniu.

Do art. 3 ust. (1) p. 11.

§ 13. (1) Zarówno przemysł ludowy, tj. wytwarzanie przez ludność wiejską przedmiotów użytkowych i zdobniczych przeważnie o cechach etnicznych, opartych o miejscową tradycję ludową, z własnych lub nabytych surowców (materjałów) we własnych warsztatach pracy, jak również rzemiosła, nie podlegają opodatkowaniu w myśl art. 3 ust. (1) p. 11 ustawy, o ile są wykonywane:

1) przez drobnych gospodarzy rolnych lub bezrolnych,
2) bez obcych sił pomocniczych,
3) ubocznie.

(2) Przemysł ludowy i rzemiosła, które nie odpowiadają chociażby jednemu z powyższych warunków, podlegają opodatkowaniu.

(3) Sprzedaż wyprodukowanych artykułów poza miejscem zamieszkania producenta w oddzielnych zakładach handlowych podlega opodatkowaniu, natomiast sprzedaż tych artykułów na targach podlega opodatkowaniu tylko wówczas, jeżeli niema charakteru dorywczego.

Do art. 3 ust. (1) p. 12.

§ 14. Opodatkowaniu podlega prowadzony zarobkowo i zawodowo odnajem pokojów umeblowanych.

Do art. 3 ust. (1) p. 13.

§ 15. (1) Za kredyt długoterminowy uważa się kredyt hipoteczny, spłacalny w ratach według z góry ustalonego planu amortyzacyjnego.

(2) Wszystkie inne formy kredytu, chociażby nawet zabezpieczonego hipotecznie, np. na weksle, obligi, rewersy itp. zobowiązania, należy uważać za kredyt krótkoterminowy w rozumieniu art. 3 ust. (1) p. 13 ustawy

(3) W instytucjach kredytu mieszanego (długoterminowego i krótkoterminowego) obroty osiągnięte z operacji kredytu długoterminowego nie podlegają podatkowi.

Do art. 3 ust. (1) p. 15.

§ 16. (1) Za eksport uważa się wywóz towarów poza granice celne Rzeczypospolitej Polskiej. Wywóz na obszar W. M. Gdańska nie korzysta z ulg z art. 3 ust. (1) p. 15 ustawy.

(2) Za tranzakcje, wynikające z obrotu uszlachetniającego czynnego w rozumieniu art. 3 ust. (1) p. 15 ustawy, należy uważać przerób na rachunek firm zagranicznych surowców oraz półfabrykatów, sprowadzanych z zagranicy, a przeznaczonych po przeróbce do eksportu.

(3) Osiągnięty z tych transakcji zarobek brutto nie podlega podatkowi przemysłowemu od obrotu.

(4) Obroty, osiągnięte z eksportu węgla oraz wszelkiego rodzaju półfabrykatów i gotowych wyrobów, jak również tranzakcje z firmami zagranicznymi, wynikające z obrotu uszlachetniającego czynnego, powinny być udowodnione prawidłowo prowadzonymi księgami handlowymi eksportera.

(5) Eksport, dokonany za pośrednictwem wspólnych biur sprzedaży, powinien być udowodniony prawidłowo prowadzonymi księgami handlowymi zarówno wspólnego biura sprzedaży, jak również przedsiębiorstwa, eksportującego towary za pośrednictwem tego biura.

(6) Nadto fakt eksportu powinien być udowodniony deklaracjami wywozowymi, przewidzianymi w § 55 (wzory Nr. Nr. 9 i 10) lub w § 56 (wzór Nr. 11) rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 9 października 1934 r. — przepisy wykonawcze do prawa celnego (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 820).

(7) W razie niemożności przedstawienia przez płatnika deklaracji wywozowych — fakt eksportu może być udowodniony innymi wiarygodnymi dowodami, np. zaświadczeniami urzędów celnych, zaświadczeniami eksportowymi związków eksportowych, listami przewozowymi, konosamentami, zaświadczeniami akcyzowymi itp. Ocena tych dowodów należy do władz wymiarowych.

(8) W przypadku zwolnienia tranzakcji eksportowych od podatku na podstawie przedstawionego przez płatnika jednego z wyżej wspomnianych dowodów, powinna władza wymiarowa na dowodzie tym zaznaczyć, że został on wykorzystany przy wymiarze podatku przemysłowego od obrotu.

(9) W razie wątpliwości, podniesionych przez płatnika lub nasuwających się z urzędu, czy dany artykuł należy zaliczyć do surowców czy też do półfabrykatów lub gotowych wyrobów, mają władze wymiarowe zwracać się za pośrednictwem właściwych izb skarbowych (Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego) o rozstrzygnięcie do Ministerstwa Skarbu, które wydaje postanowienie po zasięgnięciu opinji izb przemysłowo-handlowych.

(10) Zwolnienie z art. 3 ust. (1) p. 15 ustawy dotyczy wyłącznie podatku przemysłowego od obrotu, wobec czego przedsiębiorstwa eksportujące powinny być zaopatrzone we właściwe świadectwa przemysłowe.

(11) Obroty, osiągnięte z tranzakcji eksportowych, nie udowodnionych w sposób przepisany (brak prawidłowych ksiąg handlowych, brak dowodów wywozowych, wymienionych w ust. (6) i (7) paragrafu niniejszego), nie mogą korzystać ze zwolnienia od podatku i podlegają opodatkowaniu według właściwych stawek podatkowych, przewidzianych w art. 7 ustawy.

(12) Obroty, osiągnięte z wywozu na obszar W. M. Gdańska, podlegają opodatkowaniu według stawek podatkowych przewidzianych w art. 7 ustawy.

(13) Wynagrodzenia, uzyskane przez przedsiębiorstwa komisowe, pośrednictwa handlowego, ekspedycyjne, transportowe itp. z tytułu tranzakcji eksportowych nie korzystają ze zwolnienia od podatku z art. 3 ust. (1) p. 15 ustawy.

Do art. 3 ust. (2).

§ 17. (1) Jeżeli jeden i ten sam płatnik posiada kilka przedsiębiorstw, to może on być zwolniony od podatku przemysłowego od obrotu na zasadzie art. 3 ust. (2) ustawy w tym tylko przypadku, gdy łączna suma podatku, przypadającego od wszystkich przedsiębiorstw danego płatnika, nie przekracza kwoty rocznej 100 złotych.

(2) Zwolnienie od podatku przemysłowego od obrotu na podstawie art. 3 ust. (2) może nastąpić tylko w postępowaniu wymiarowym.

§ 18 do 36 dotyczą podatku od obrotu.

Do art. 8.

§ 37. Wszystkie przedsiębiorstwa oraz zajęcia, wymienione w art. 8 ustawy, powinny być zaopatrzone we właściwe świadectwa przemysłowe.

Do art. 8 p. 3.

§ 38. (1) Pomocnicy podróżujący (komiwojażerowie) powinni wykazać się dowodami opłacenia przez firmy, w imieniu lub na rachunek których działają, świadectwa przemysłowego oraz pełnomocnictwem firmy przez nich reprezentowanej.

(2) Komiwojażerowie firm zagranicznych powinni być uważani, jako działający na rachunek własny, jeżeli umowy, zawarte z właściwymi obcymi państwami nie traktują tej sprawy odmiennie.

Do art. 8 p. 4.

§ 39. (1) Za pisma periodyczne uważa się czasopisma, tj. druki, nie mające zamkniętej całości, a ukazujące się periodycznie, pod jednym tytułem w bieżących numerach (zeszytach).

(2) Natomiast pod pojęcie pisma periodycznego nie podpadają książki wydawane perjodycznie, a stanowiące bądź oddzielnie, bądź przez połączenie kilku tomów (zeszytów) jedną całość.

(3) Osiągane przez przedsiębiorstwa, prowadzące wydawnictwa dzienników i innych pism periodycznych, wpływy za ogłoszenia umieszczane w tych wydawnictwach nie podlegają podatkowi przemysłowemu od obrotu.

§ 40. (1) Obroty drukarni, osiągnięte z druku pism codziennych i pism periodycznych, należących do właściciela drukarni, nie podlegają podatkowi przemysłowemu od obrotu.

(2) Natomiast w drukarniach, wykonywających oprócz druku własnych pism periodycznych i inne druki na zamówienia osób postronnych, opodatkowaniu podlegają jedynie obroty, osiągnięte z wykonania druków dla zamawiających.

Do art. 8 p. 5.

§ 41. (1) Pracownie i zajęcia rzemieślnicze, rękodzielnicze, dorożkarstwo, furmaństwo, rybołówstwo — nie podlegają podatkowi przemysłowemu od obrotu, jeżeli są prowadzone przez właścicieli przy współudziale najwyżej jednego członka rodziny.

(2) Jeżeli w wymienionym w poprzednim ustępie przedsiębiorstwie zatrudniona jest, chociaż przejściowo, jedna siła obca lub dwaj członkowie rodziny, wówczas ulga z art. 8 p. 5 ustawy nie może być przyznana.

(3) Za siły obce nie uważa się uczniów przemysłowych, trzymanych w przedsiębiorstwie na podstawie pisemnej umowy zawartej w myśl art. 116 prawa przemysłowego (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr. 53, poz. 468 i z 1934 r. Nr. 40, poz. 350).

(4) Za członków rodziny uważa się: małżonków, dzieci ślubne, nieślubne i przysposobione, krewnych męża i żony w linii wstępnej i zstępnej.

(5) Właściciele pracowni rzemieślniczych lub rękodzielniczych oraz osoby wykonywające zajęcia rzemieślnicze lub rękodzielnicze celem uzyskania ulgi z art. 8 p. 5 ustawy powinny wykazać się posiadaniem karty rzemieślniczej. Na obszarze województwa śląskiego poświadczenia władz przemysłowych I instancji zastępują karty rzemieślnicze.

(6) W przypadku nieposiadania karty rzemieślniczej (poświadczenia władzy przemysłowej I instancji) przez właściciela pracowni rzemieślniczej (rękodzielniczej) lub przez osobę, wykonywającą zajęcie rzemieślnicze (rękodzielnicze) właściwe pracownie (zajęcia) nie korzystają z ulg, przewidzianych w art. 8 p. 5 ustawy.

(7) Mydlarstwo, rzeźnictwo i wyrąb mięsa nie korzystają w ogóle z ulgi z art. 8 p. 5 ustawy.

(8) Pracownie rzemieślnicze (rękodzielnicze), zatrudniające dwóch lub więcej współwłaścicieli nie korzystają z ulg, przewidzianych w art. 8 p. 5 ustawy, nawet jeżeli każdy z współwłaścicieli posiada kartę rzemieślniczą.

Do art. 9.

§ 42. (1) Technicy dentystyczni, zarejestrowani jako samodzielni bądź uprawnieni technicy dentystyczni (art. 14 i nast. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 czerwca 1927 r. o wykonaniu praktyki dentystycznej; Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 4, poz. 32) opłacają podatek przemysłowy tylko w formie podatku od obrotu na równi z wymienionymi w art. 9 ustawy samodzielnymi wolnymi zawodami.

(2) Technicy dentystyczni, nie posiadający prawa samodzielnego wykonywania zawodu techniczno-dentystycznego, podlegają opodatkowaniu na równi z przedsiębiorstwami, wymienionymi w rodziale XIX części II lit. C taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy.

Do art. 11.

§ 43. Za oddzielne przedsiębiorstwo handlowe, wymagające nabycia odrębnego świadectwa przemysłowego, uważa się każde przedsiębiorstwo, wymienione odrębnie w rozdziałach I—XXI części II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy.

Przykłady:

Hotel (rozdział X) i restauracja (rozdział VII), chociażby się mieściły w lokalach ze sobą połączonych, stanowią dwa odrębne przedsiębiorstwa, wymagające nabycia dwóch świadectw przemysłowych.

Sklep kolonialny (rozdział I) i zakład restauracyjny (rozdział VII) w żadnym przypadku nie mogą stanowić jednego przedsiębiorstwa, a wymagają nabycia dwóch odrębnych świadectw przemysłowych.

§ 44. (1) Samochód, z którego prowadzi się sprzedaż towarów, jest w myśl art. 11 ustawy oddzielnym zakładem handlowym, który powinien być zaopatrzony w odrębne świadectwo przemysłowe.

(2) Kategorię świadectwa przemysłowego określa się według rodzaju i znamion sprzedaży — stosownie do przepisów części II lit. A) taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy.

(3) Jeżeli sprzedaż z samochodu prowadzona jest w kilku miejscowościach, zaliczonych do różnych klas, świadectwo przemysłowe nabywa się według ceny, odpowiadającej miejscowości, zaliczonej do najwyższej klasy.

Do art. 12.

§ 45. W przypadkach, o których mowa w art. 12 ust. (2), ustawy, postanowienia izby skarbowej zapadają tylko na prośby płatników, należycie umotywowane pod względem faktycznym i prawnym.

Do art. 13.

§ 46. Za oddzielne przedsiębiorstwo górnicze uważa się:

a) w kopalniach nafty — zespół szybów, wież górniczych i tym podobnych urządzeń, należących do jednego przedsiębiorstwa, a znajdujących się w obrębie jednego pola naftowego lub nawet kilku pól naftowych, pozostałych jednak w bezpośredniej z sobą styczności;

b) w innych przedsiębiorstwach górniczych — zespół urządzeń kopalnianych, służących do wydobywania produktów górniczych — zespół urządzeń kopalnianych, służących do wydobywania produktów górniczych wraz z odpowiednimi terenami górniczymi, zarejestrowany przez władze górnicze, jako oddzielna kopalnia.

Do art. 14 [1]).

§ 47. (1) Wszelkiego rodzaju zakłady utrzymywane przez przedsiębiorstwo przemysłowe poza lokalem zakładu przemysłowego w celu sprzedaży wyrobów własnej produkcji uważa się za oddzielne zakłady handlowe, wymagające nabycia odrębnych świadectw przemysłowych stosownie do przepisów rozdziału I części II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy.

(2) Sprzedaż produktów własnego wyrobu, dokonywana w tym samym lokalu, gdzie się mieści zakład przemysłowy, nie stanowi oddzielnego przedsiębiorstwa nawet w razie przeznaczenia specjalnego pomieszczenia dla prowadzenia sprzedaży produktów własnego wyrobu — pod warunkiem jednak, aby pomieszczenie to znajdowało się w granicach lokalu zakładu przemysłowego. Oddzielenie pomieszczenia, w którym prowadzona jest sprzedaż od pomieszczeń, w których mieści się zakład przemysłowy, ścianą, sienią, schodami, korytarzem, podwórzem itp. lub dokonywanie sprzedaży na terenie tej samej nieruchomości, w której znajduje się zakład przemysłowy, nie stanowi przeszkody do uznania, że sprzedaż dokonywana jest w lokalu zakładu przemysłowego.

---

[1]) W brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 1937 r.

(3) W razie sprzedaży w zakładach, o których mowa w art. 14 ust. (2) ustawy, oprócz własnych wyrobów także i innych towarów, powinno być wykupione właściwe świadectwo przemysłowe (na handel hurtowy, detaliczny lub drobny).

Do art. 15.

§ 48. Za graniczące ze sobą parcele uważa się sekcje leśne, położone w jednym kompleksie lasów, nawet nie stykających się ze sobą bezpośrednio, lecz znajdujące się w bliskim sąsiedztwie.

Do art. 18.

§ 49. (1) Na każdą robotę lub dostawę, wykonywaną jako samoistne przedsiębiorstwo, należy wykupić odrębne świadectwo przemysłowe.

(2) Przedsiębiorstwa handlu towarowego mogą uskuteczniać dostawy towarów, stanowiących przedmiot ich własnego handlu, bez odrębnego świadectwa przemysłowego na dostawę na ogólną sumę, odpowiadającą normom, przewidzianym w części II lit. A rozdział V taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy, dla świadectwa przemysłowego posiadanego przez dane przedsiębiorstwo.

§ 50. (1) Za biura techniczne uważa się biura, które na zamówienia sporządzają wszelkiego rodzaju techniczne i budowlane plany oraz projekty jak również podejmują się wykonywania tych projektów (planów), nie najmując robotników oraz nie dostarczając własnych materiałów.

(2) Tego rodzaju biura techniczne powinny być zaopatrzone w świadectwa przemysłowe II kat. przedsiębiorstw handlowych w myśl części II lit. A rozdział VI taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy, i nie mają obowiązku nabywania odrębnych świadectw przemysłowych na każdą poszczególną robotę, wchodzącą w zakres ich działalności, określonej w ust. (1) paragrafu niniejszego.

(3) Za przedsiębiorstwa budowlane uważa się stałe przedsiębiorstwa, podejmujące się wykonywania robót i utrzymujące w tym celu personel techniczny oraz robotników, bez względu na to, czy dostarczają one, czy też nie dostarczają materiałów służących do wykonania robót.

(4) Przedsiębiorstwa budowlane powinny nabywać świadectwa przemysłowe według ogólnej ilości zatrudnionych robotników w myśl części II lit. C rozdział XIX taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy.

(5) Tego rodzaju przedsiębiorstwa budowlane nie mają obowiązku nabywania odrębnych świadectw przemysłowych na każdą poszczególną robotę.

(6) Przedsiębiorstwa budowlane, wykonywające roboty z własnych materiałów, opłacają podatek przemysłowy od obrotu w myśl art. 5 ust. (1) p. 7 ustawy, wykonujące zaś roboty w myśl art. 5 ust. (1) p. 8 ustawy.

(7) Biura techniczne, które, oprócz czynności określonych w ust. (1) paragrafu niniejszego, wykonywają nadto roboty przy pomocy najętych robotników, powinny oprócz świadectw przemysłowych na biura techniczne nabywać odpowiednie świadectwa przemysłowe na przedsiębiorstwa budowlane — według ilości zatrudnionych robotników.

Do art. 20.

§ 51. Za jarmarki w rozumieniu art. 20 ustawy uważa się targi trwające dłużej niż trzy dni, jak np. targi lwowskie, poznańskie itp.

Do art. 21.

§ 52. Rybołówstwo, wykonywane na jednym obszarze wodnym położonym na terenie dwóch powiatów, stanowi jedno przedsiębiorstwo przemysłowe i powinno wykupić świadectwo przemysłowe w okręgu tego urzędu skarbowego, w którym znajduje się skład na ryby, łodzie, sieci itp., przy czym powinny być przestrzegane przepisy art. 25 ustawy.

Do art. 22.

§ 53. (1) Skład, znajdujący się w pomieszczeniu, bezpośrednio połączonym z zakładem przemysłowym lub handlowym, nie jest oddzielnym składem w rozumieniu art. 22 ustawy.

(2) Jeżeli pomieszczenie składowe zakładu handlowego, nie będące oddzielnym składem, ma charakter pokoju i w pomieszczeniu tym dokonywane są tranzakcje handlowe, wówczas okoliczność ta powinna być uwzględniona przy ustalaniu kategorii świadectwa przemysłowego dla zakładu handlowego, jeżeli kategoria świadectwa w myśl przepisów części II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy, uzależniona jest od ilości pokoi.

Do art. 24.

§ 54. (1) Jeżeli w jednym zakładzie przemysłowym (art. 12 i 13 ustawy) są wykonywane różne, związane z sobą, gałęzie fabrykacji, to na taki zakład przemysłowy powinno być nabyte jedno świadectwo przemysłowe — według tego rodzaju fabrykacji, dla której przewidziane jest świadectwo przemysłowe wyższej kategorii w myśl części II lit. C taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy.

(2) W przypadku, gdy dla wszystkich gałęzi fabrykacji (produkcji), wykonywanych w jednym zakładzie przemysłowym, przewidziane są w części II lit. C taryfy świadectwa przemysłowe według ilości robotników, wówczas na dany zakład przemysłowy powinno być nabyte jedno świadectwo przemysłowe — bądź według poszczególnych rodzajów fabrykacji, bądź też według ogólnej ilości zatrudnionych w całym zakładzie przemysłowym robotników, w zależności od tego, które świadectwo przemysłowe jest wyższej kategorii.

Przykłady:

I. Zakład przemysłowy obejmuje przędzalnię o 200 robotnikach, tkalnię o 400 robotnikach i farbiarnię o 100 robotnikach, ogółem ilość robotników w zakładzie przemysłowym — 700.

Przypadają świadectwa przemysłowe według poszczególnych rodzajów fabrykacji:

a) na przędzalnię 200 robotników — rozdział XVIII części II lit. C taryfy — kategorii III,

b) na tkalnię — 400 robotników — rozdział XIX części II lit. C taryfy — kategorii III,

c) na farbiarnię — 100 robotników — rozdział XVIII części II lit. C taryfy — kategorii IV.

Na cały zakład przemysłowy przypada świadectwo przemysłowe w myśl rozdziału XIX części II lit. C taryfy według 700 robotników — kategorii II.

Na dany zakład przemysłowy powinno być wykupione świadectwo przemysłowe kategorii II.

II. Zakład przemysłowy obejmuje przędzalnię o 600 robotnikach, tkalnię o 250 robotnikach i farbiarnię o 100 robotnikach, ogólna ilość robotników w zakładzie przemysłowym — 950.

Przypadają świadectwa przemysłowe według poszczególnych rodzajów fabrykacji:

a) na przędzalnię — 600 robotników — rozdział XVIII części II lit. C taryfy — kategorii I,

b) na tkalnię — 250 robotników — rozdział XIX części II lit. C taryfy — kategorii III,

c) na farbiarnię — 100 robotników — rozdział XVIII części II lit. C taryfy — kategorii IV.

Na cały zakład przemysłowy przypadałoby świadectwo przemysłowe w myśl rozdziału XIX części II lit. C taryfy według ogólnej ilości zatrudnionych robotników (950) kategorii II. Jednak z uwagi na to, że według ilości robotników zatrudnionych w przędzalni przypada świadectwo przemysłowe kategorii I, — na dany zakład przemysłowy powinno być wykupione świadectwo przemysłowe na przędzalnię kategorii I.

Do art. 25.

§ 55. Świadectwa przemysłowe na skup zawodowy powinny być nabywane w miejscu zamieszkania skupującego i według najwyższej klasy miejscowości, w której tranzakcje skupu są dokonywane (miejsce odsprzedaży jest bez znaczenia).

Do art. 26.

§ 56. Wnioski i prośby grup płatników o przeniesienie poszczególnych miejscowości z jednej klasy do drugiej powinny być składane Ministrowi Skarbu najpóźniej do dnia 1 sierpnia roku, poprzedzającego ten rok podatkowy, od którego ma obowiązywać przeniesienie.

Do art. 29.

§ 57. Urzędy skarbowe udzielają zezwoleń — na skutek indywidualnych podań płatników — na nabywanie półrocznych świadectw przemysłowych dla przedsiębiorstw, o których mowa w art. 29 ust. (2) ustawy, z tym, że ważność tych świadectw upływa w sześć miesięcy po ich wydaniu, a w każdym razie z końcem roku podatkowego.

Do art. 30.

§ 58. (1) Jeżeli umowa o wykonywanie robót lub dostaw obejmuje okres dłuższy niż jeden rok, to należy corocznie nabywać świadectwa przemysłowe — odpowiednio do sumy, przypadającej za roboty lub dostawy, które mają być wykonywane w każdym roku.

(2) W tych przypadkach, gdy ogólna suma należna za wykonanie robót lub dostaw nie została cyfrowo ustalona w umowie i nie może być z góry ściśle określona, nazywa się świadectwo przemysłowe odpowiednio do tej sumy, która da się ustalić w przybliżeniu.

(3) W razie niemożności ustalenia daty faktycznego rozpoczęcia wykonywania umowy o roboty lub dostawy za datę rozpoczęcia należy uważać dzień zawarcia umowy.

Do art. 31.

§ 59. (1) Przy uiszczeniu dopłaty w myśl przepisów art. 31 ustawy wydaje się nowe świadectwo przemysłowe roczne lub półroczne, z zaliczeniem rocznej lub półrocznej ceny poprzednio nabytego świadectwa.

(2) W razie przeniesienia przedsiębiorstwa z niższej klasy miejscowości do wyższej — dopłatę w myśl ust. (1) paragrafu niniejszego uskutecznia się w kasie urzędu skarbowego tego okręgu, do którego przedsiębiorstwo się przenosi.

(3) Jeżeli kategoria świadectwa w przedsiębiorstwie przemysłowym, czynnym już w I półroczu roku kalendarzowego, uzależniona jest od ilości wyprodukowanych przez nie artykułów, to bez względu na to, w którym półroczu zostanie przekroczona norma dopuszczalnej produkcji na podstawie posiadanego świadectwa przemysłowego, dopłata powinna być uskuteczniona w stosunku do rocznej ceny świadectwa. Stosuje się to również do przedsiębiorstw skupu zawodowego.

(4) Przeklasowanie przedsiębiorstwa z kategorii wyższej do niższej wskutek zmian, zaszłych w ciągu roku podatkowego, nie jest dopuszczalne. Również nie jest dopuszczalna zmiana w ciągu roku podatkowego posiadanego świadectwa przemysłowego, wydanego na określony w świadectwie rodzaj przedsiębiorstwa, na świadectwo dla innego rodzaju przedsiębiorstwa, prowadzonego w tymże lokalu i przez tą samą osobę (np. zamiana świadectwa przemysłowego na restaurację na świadectwo na handel artykułami spożywczymi).

(5) Świadectwa przemysłowe mogą być zamieniane za odpowiednią dopłatą jedynie na tego samego rodzaju świadectwa przemysłowe wyższej kategorii albo wyższej klasy miejscowości.

(6) Zamiana świadectwa przemysłowego na handel obnośny jest dopuszczalna tylko na świadectwo na handel rozwoźny.

Do art. 32.

§ 60. (1) Jeżeli przedsiębiorstwo przed upływem ważności świadectwa zostanie przeniesione do innej miejscowości, to płatnik powinien najpóźniej w ciągu miesiąca zawiadomić o tym urząd skarbowy zarówno dotychczasowego, jak i nowego miejsca wykonywania przedsiębiorstwa.

(2) Przeniesienie przedsiębiorstwa z jednej ulicy na drugą w obrębie miejscowości tejże klasy nie stanowi zmiany miejsca wykonywania przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 32 ustawy.

(3) Przejście przedsiębiorstwa od właściciela jednoosobowego na własność spółki handlowej (nawet spółki jawnej) stanowi zmianę osoby przedsiębiorcy i wymaga właściwej adnotacji na świadectwie przemysłowym, wobec czego w razie stwierdzenia braku takiej adnotacji należy uznać, że przedsiębiorstwo prowadzone jest bez świadectwa.

(4) W przypadku przeniesienia przedsiębiorstwa przed upływem ważności świadectwa przemysłowego do okręgu innego urzędu skarbowego — wymiar podatku przemysłowego od obrotu uskutecznia za cały okres wymiarowy ten urząd skarbowy, do okręgu którego przedsiębiorstwo zostało przeniesione.

(5) Analogiczne zasady stosuje się również przy opodatkowaniu zajęć przemysłowych oraz samodzielnych wolnych zajęć zawodowych.

Do art. 23—35.

§ 61. (1) Świadectwo przemysłowe stanowi tylko dowód częściowego lub całkowitego uiszczenia podatku przemysłowego, samo przez się jednak nie uprawnia do wykonywania przedsiębiorstwa lub zajęcia, jeżeli prawo to w myśl obowiązujących przepisów podlega ograniczeniom lub jeżeli wykonywanie przedsiębiorstwa (zajęcia), wymaga specjalnego pozwolenia albo koncesji.

(2) Prośbę, o której mowa w art. 35 ust. (1) ustawy należy wnieść w ciągu 30 dni od daty zagubienia świadectwa przemysłowego.

§ 62 do 65: dotyczą podatku od obrotu.

Do części I taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 66. Włączenie pewnych miejscowości do miasta wskutek rozszerzenia granic miasta, powoduje automatyczne zaliczenie tych miejscowości do tej klasy miejscowości, jaką przewiduje dla danego miasta część I taryfy stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy.

Właściwą opłatę za świadectwo przemysłowe pobiera się od 1 stycznia najbliższego roku kalendarzowego, jeżeli włączenie miejscowości nastąpiło przed dniem 1 listopada. Jeżeli włączenie miejscowości nastąpiło po dniu 1 listopada, — termin pobierania właściwej opłaty przedłuża się jeszcze o jeden rok.

Do części II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 67. (1) Biura spółek handlowych (akcyjnych, z ograniczoną odpowiedzialnością itp.), w których nie są dokonywane żadne operacje (tranzakcje) handlowe i które służą wyłącznie do prowadzonej przez firmę biurowości (księgowości itp.), nie podlegają obowiązkowi wykupienia świadectwa przemysłowego lub karty rejestracyjnej.

(2) Na biura, w których nawet sporadycznie dokonywane są tranzakcje handlowe (zawieranie umów sprzedaży itp.) powinny być nabyte świadectwa przemysłowe na zasadach ogólnych.

Do rozdziałów I i VI części II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 68. Operacje komisowe oraz pośrednictwa handlowego, dokonywane łącznie z przedsiębiorstwem handlu towarowego (rozdział I części II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy), nie wymagają nabycia odrębnego świadectwa przemysłowego, jeżeli przedsiębiorstwo handlu towarowego jest zaopatrzone w świadectwo przemysłowe co najmniej II kategorii przedsiębiorstw handlowych.

Do rozdz. I kat. I cz. II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 69. Dla określenia pojęcia większej ilości (partii) towaru miarodajnym jest zwyczaj handlowy, który władze skarbowe ustalają na podstawie opinii terytorialnie właściwej izby przemysłowo-handlowej.

Do rozdziałów: I kat. trzecia i czwarta, VII, XII i XIV część II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 70. (1) Przy zaklasowaniu przedsiębiorstw, wymienionych w rozdziałach: I — kategorie trzecia i czwarta, VII, XII i XIV części II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy, nie bierze się w rachubę uczniów przemysłowych, trzymanych w przedsiębiorstwie na podstawie pisemnej umowy, zawartej w myśl art. 116 prawa przemsyłowego (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr. 53, poz. 468 i z 1934 r. Nr. 40, poz. 350) oraz praktykantów handlowych.

(2) Za praktykantów handlowych uważa się absolwentów szkół handlowych wszelkich typów i stopni, zatrudnionych w przedsiębiorstwach do lat dwóch od daty ukończenia szkoły, — bez względu na rodzaj i wysokość pobieranego wynagrodzenia oraz rodzaj pełnionej fnkcji.

Do rozdziału I kat. trzecia i czwarta część II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 71. (1) Za dorosłego członka rodziny lub dorosłego subjekta handlowego uważa się pracowników w wieku od 18 do 55 lat.

(2) Pracowników młodszych od 18 lat i starszych ponad 55 lat liczy się dwóch za jednego.

(3) Za subjektów handlowych uważa się osoby (również i członków rodziny przedsiębiorcy), stale zatrudnione w zakładzie w charakterze sił pomocniczych przy wykonywaniu czynności, stanowiących treść przedsiębiorstwa handlu towarowego, tj. osoby biorące udział w dokonywaniu tranzakcji handlowych.

(4) Chłopców do posyłek i posługaczy nie uważa się za subjektów handlowych.

Do rozdziału I kat. piąta części II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 72. Za oddzielny skład, utrzymywany przy zakładzie handlowym, uważa się oddzielny skład znajdujący się w tym samym domu, co zakład handlowy.

Do rozdziału I kat. piąta części II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 73. (1) Za handel wędrowny (domokrążny) uważa się taki handel przenośny, który 1) nie ma stałej siedziby przemysłowej, 2) jest wykonywany samoistnie i osobiście przez handlującego, 3) ogranicza się do drobnej sprzedaży wyłącznie spożywcom, 4) odbywa się: a) przy handlu obnośnym — ze skrzyni, kufra, walizy, kosza i t. p. opakowania przenoszonego z miejsca na miejsce przez kupca, b) przy handlu rozwoźnym — z wozu, łodzi itp. pomieszczenia, przewożonego z miejsca na miejsce przy pomocy siły zwierzęcej, ludzkiej lub innej bez użycia motoru.

(2) Handel przenośny, nie odpowiadający warunkom, uprawniającym do nabycia świadectwa przemysłowego na handel wędrowny, powinien być zaliczony do kat. drugiej, trzeciej lub czwartej przedsiębiorstw prowadzących handel towarowy, a wymienionych w rozdziale I części II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy.

Do art. 26 oraz rozdziału I części II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 74. (1) Do kategorii I przedsiębiorstw handlowych zalicza się: kolektury loterii państwowej, którym Dyrekcja Polskiego Monopolu Loteryjnego przydzieliła do rozsprzedaży do wszystkich loterii w danym roku podatkowym ogółem ponad 15.000 losów.

(2) Do kategorii II przedsiębiorstw handlowych zalicza się:

1) kolektury loterii państwowej, którym Dyrekcja Polskiego Monopolu Loteryjnego przydzieliła do rozsprzedaży do wszystkich loterii w danym roku podatkowym ogółem ponad 2.500 do 15.000 losów;

2) oddziały (filie) kolektur, zaliczonych do kategorii I przedsiębiorstw handlowych.

(3) Do kategorii III przedsiębiorstw handlowych zalicza się:

1) kolektury loterii państwowej, którym Dyrekcja Polskiego Monopolu Loteryjnego przydzieliła do rozsprzedaży do wszystkich loterii w danym roku podatkowym ogółem ponad 150 do 2.500 losów;

2) oddziały (filie) kolektur, zaliczonych do kategorii II przedsiębiorstw handlowych.

(4) Do kategorii IV przedsiębiorstw handlowych zalicza się:

1) kolektury loterii państwowej, którym Dyrekcja Polskiego Monopolu Loteryjnego przydzieliła do rozsprzedaży do wszystkich loterii w danym roku podatkowym ogółem do 150 losów;

2) oddziały (filie) kolektur, zaliczonych do kategorii III i IV przedsiębiorstw handlowych.

(5) Kolektura Polskiego Monopolu Loteryjnego w połączeniu z przedsiębiorstwem handlu towarowego może być prowadzona na podstawie jednego świadectwa przemysłowego.

(6) Nadto zalicza się: do kategorii III przedsiębiorstw handlowych zakłady badania masła eksportowego oraz do kategorii IV przedsiębiorstw handlowych:

1) stacje benzynowe i stacje obsługi;

2) sprzedaż z automatów.

Do rozdziału II części II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 75. (1) W przedsiębiorstwach skupu zawodowego może być prowadzona odsprzedaż towarów wyłącznie w stanie nieprzerobionym.

(2) Przesuszanie, oczyszczanie, sortowanie itp. czynności, wypływające ze składowania (art. 22 ustawy), nie przeczą istocie skupu zawodowego.

(3) Przedsiębiorstwa skupu zawodowego nie mogą utrzymywać zakładu handlowego dla prowadzenia handlu towarowego.

Do art. 26 oraz rozdziału VI części II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23

§ 76. (1) Do kategorii I przedsiębiorstw handlowych zalicza się: przedsiębiorstwa chłodni.

(2) Do kategorii II przedsiębiorstw handlowych zalicza się:

1) przedsiębiorstwa reklamowe,

2) biura buchalteryjne oraz rewizyjno-buchalteryjne, jeżeli zatrudniają więcej niż dwóch pracowników,

3) przedsiębiorstwa autobusów, jeżeli utrzymują ponad jeden autobus,

4) przedsiębiorstwa strzeżenia cudzego mienia,

5) przedsiębiorstwa dozorowania kotłów,

6) przedsiębiorstwa wynajmu samochodów (osobowych lub ciężarowych, jeżeli posiadają ponad trzy samochody,

7) przedsiębiorstwa wynajmu koni wierzchowych, jeżeli posiadają ponad 10 koni,

8) przedsiębiorstwa wynajmu łodzi motorowych, jeżeli posiadają ponad 10 łodzi,

9) przedsiębiorstwa wynajmu automatów bilardowych, jeżeli posiadają ponad 10 automatów,

10) przedsiębiorstwa wypożyczania filmów kinematograficznych cudzej produkcji,

11) przedsiębiorstwa wypożyczania aparatów zręczności.

(3) Do kategorii III przedsiębiorstw handlowych zalicza się:

1) biura buchalteryjne oraz rewizyjno-buchalteryjne, jeżeli zatrudniają najwyżej dwóch pracowników,

2) przedsiębiorstwa autobusów, jeżeli utrzymują jeden autobus,

3) przedsiębiorstwa wynajmu samochodów (osobowych lub ciężarowych), jeżeli posiadają do trzech samochodów,

4) przedsiębiorstwa wynajmu koni, jeżeli posiadają ponad 4 do 10 koni,

5) przedsiębiorstwa wynajmu łodzi, jeżeli posiadają ponad 10 łódek albo do 10 łodzi motorowych,

6) przedsiębiorstwa wynajmu automatów bilardowych, jeżeli posiadają do 10 automatów,

7) przedsiębiorstwa wynajmu rowerów, jeżeli posiadają ponad 10 rowerów,

8) wypożyczalnie książek (biblioteki, czytelnie) — w m. st. Warszawie oraz miejscowościach, zaliczonych w myśl części I taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy, do I klasy miejscowości,

9) przedsiębiorstwa wynajmu radiosłuchawek.

(4) Do kategorii IV przedsiębiorstw handlowych zalicza się:

1) aparaty zręczności,

2) przedsiębiorstwa wynajmu koni, jeżeli posiadają 4 koni,

3) przedsiębiorstwa wynajmu łodzi, jeżeli posiadają do 10 łódek,

4) przedsiębiorstwa wynajmu rowerów, jeżeli posiadają do 10 rowerów,

5) wypożyczalnie książek (biblioteki, czytelnie) — w miejscowościach, zaliczonych w myśl części I taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy, do II, III i IV klasy miejscowości,

6) przedsiębiorstwa wynajmu ubrań oraz kostiumów.

§ 77. Biura pisania podań, prowadzone osobiście przez samego właściciela, nie mają obowiązku nabywania świadectw przemysłowych.

§ 78. (1) Świadectwa przemysłowe kategorii pierwszej przedsiębiorstw handlowych obowiązane są nabywać jedynie domy składowe (art. 647—681 Kodeksu Handlowego).

(2) Wszelkie inne przedsiębiorstwa przyjmujące towary na skład obowiązane są do nabywania świadectw przemysłowych według przepisów § 87 rozporządzenia niniejszego.

(3) Przedsiębiorstwa ekspedycyjno-przewozowe, przechowujące towary w związku z wykonywanymi czynnościami w zakres ich działalności, nie mają obowiązku nabywania odrębnych świadectw przemysłowych na przechowywanie towarów.

Do rozdziału VII części II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 79. Przedsiębiorstwa gastronomiczne mogą bez obowiązku nabycia odrębnego świadectwa przemysłowego na handel towarowy (rozdział I część II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy) dokonywać ubocznie sprzedaży do konsumcji poza obrębem przedsiębiorstwa tylko tych artykułów, które wchodzą w zakres danego przedsiębiorstwa gastronomicznego.

Do rozdziałów VII i XIV części II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 80. (1) Za osoby pracujące uważa się wszystkich pracowników, zatrudnionych w zakładach, wymienionych w rozdziałach VII i XIV części II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy, z wyjątkiem uczniów przemysłowych (§ 70 rozporządzenia niniejszego) oraz magistrów farmacji w pierwszym roku praktyki.

(2) Właściciele aptek, w których wymienieni wyżej magistrowie farmacji — praktykanci będą zatrudnieni, powinny wykazać się pisemnym poleceniom oddziału farmaceutycznego jednego z krajowych uniwersytetów, upoważniającym takiego magistra do odbycia praktyki.

Do art. 26 oraz rozdziału X części II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 81. (1) Do kategorii II przedsiębiorstw handlowych zalicza się:

Przedsiębiorstwa wynajmu sal na przedstawienia teatralne, kinematograficzne, odczyty, zabawy i wszelkiego rodzaju zebrania w m. st. Warszawie oraz w miejscowościach zaliczonych w myśl części I taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy, do I klasy miejscowości.

(2) Do kategorii III przedsiębiorstw handlowych zalicza się:

1) przedsiębiorstwa wynajmu sal na przedstawienia teatralne, kinematograficzne, odczyty, zabawy i wszelkiego rodzaju zebrania — w miejscowościach, zaliczonych w myśl części I taryfy, stanowiącej załącznik od art. 23 ustawy, do II, III i IV klasy miejscowości,

2) przedsiębiorstwa wynajmu pomieszczeń samochodowych (garaże), jeżeli mogą pomieścić ponad 20 samochodów.

(3) Do kategorii IV przedsiębiorstw handlowych zalicza się:

1) przedsiębiorstwa wynajmu pomieszczeń samochodowych (garaże), jeżeli mogą pomieścić ponad 3 do 20 samochodów,

2) zajazdy w miastach, przeznaczone jedynie na postój furmanek.

(4) Przedsiębiorstwa wynajmu pomieszczeń samochodowych (garaże) podlegają podatkowi niezależnie od tego, kto jest właścicielem nieruchomości, w której mieści się przedsiębiorstwo (garaż).

(5) Wynajem pomieszczeń samochodowych (garaży) osobom zamieszkałym w danej nieruchomości i utrzymującym samochody wyłącznie dla własnego użytku (nie dla celów zarobkowych) nie stanowi przedsiębiorstwa podlegającego podatkowi przemysłowemu.

Do art. 26 oraz rozdziału XIII części II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 82. Do kategorii III przedsiębiorstw handlowych zalicza się: laboratoria chemiczno-bakteriologiczne.

Do art. 26 oraz rozdziału XIII części II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 83. Do kategorii III przedsiębiorstw handlowych zalicza się:

1) korty tenisowe,
2) boiska,
3) strzelnice,
4) kręgielnie.

Do rozdziału XXI części II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 84. (1) Przedsiębiorstwo wydawnictwa, którego działalność polega na wydawaniu bądź kilku pism codziennych, bądź pism codziennych i innych utworów drukowanych, bądź wreszcie kilku utworów drukowanych pod różnymi nazwami, stanowi jedno przedsiębiorstwo handlowe i wymaga nabycia jednego świadectwa przemysłowego.

(2) Kantory (oddziały) prowadzone we własnym zarządzie i na własny rachunek przez wydawnictwa dzienników i innych pism periodycznych wyłącznie dla celów, związanych z własnymi wydawnictwami (dla kolportażu, przyjmowania prenumeraty i zbierania ogłoszeń), mogą być prowadzone bez oddzielnych świadectw przemysłowych za kartami rejestracyjnymi.

Do art. 26 oraz części II lit. A taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 85. (1) Wszelkiego rodzaju szkoły i kursy, nie podlegające przepisom art. 3 ust. (1) p. 6 ustawy (§ 11 rozp. nin.) zalicza się do kategorii III przedsiębiorstw handlowych z wyjątkiem kursów samochodowych (szoferskich), które zalicza się do kategorii IV przedsiębiorstw handlowych.

(2) Obrót przedsiębiorstw, o których mowa w paragrafie niniejszym ustala się w myśl art. 5 ust. (1) p. 6 ustawy.

Do art. 26 oraz części II lit. B taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 86. (1) Do kategorii I przedsiębiorstw handlowych zalicza się:

1) radiostacje nadawcze centralne,
2) przedsiębiorstwa komunikacji lotniczej.

(2) Do kategorii II przedsiębiorstw handlowych zalicza się:

1) radiostacje nadawcze filialne,
2) przedsiębiorstwa kolei linowych.

Do art. 26 oraz części II lit. A i B taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 87. (1) Przedsiębiorstwa handlowe, nie wymienione w części II lit. A i B taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy oraz w §§ 74, 76, 81, 82, 83, 85 i 86 rozporządzenia niniejszego zalicza się:

a) do kategorii I przedsiębiorstw handlowych przy obrocie ponad 400.000 (czterysta tysięcy) złotych rocznie;

b) do kategorii II przedsiębiorstw handlowych przy obrocie ponad 100.000 (sto tysięcy) złotych do 400.000 (czterysta tysięcy) złotych rocznie;

c) do kategorii III przedsiębiorstw handlowych przy obrocie ponad 20.000 (dwadzieścia tysięcy) złotych do 100.000 (sto tysięcy) złotych rocznie;

d) do kategorii IV przedsiębiorstw handlowych przy obrocie do 20.000 (dwadzieścia tysięcy) złotych rocznie.

(2) Obrót przedsiębiorstw, o których mowa w paragrafie niniejszym, ustala się w myśl art. 5 ust. (1) p. 6 ustawy.

Do rozdziału IV części II lit. C taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 88. Przy ustalaniu kategorii świadectwa przemysłowego dla młynów nie wlicza się gniotowników (gniotków) do ogólnej sumy średnic żaren.

Do rozdziałów XIV, XV, XVIII i XIX części II lit. C taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 89. (1) Do robotników zalicza się wszystkich bez wyjątku najemników płci obojga — zarówno zajętych w zakładzie przemysłowym jako też pracujących dla tegoż zakładu poza jego obrębem, nadto majstrów i niższych oficjalistów, wykonujących bezpośredni dozór nad robotami.

(2) Uczniów przemysłowych, trzymanych w przedsiębiorstwie na podstawie pisemnej umowy, zawartej w myśl art. 116 prawa przemysłowego (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr. 53, poz. 468 i z 1934 r. Nr. 40, poz. 350) oraz pracowników umysłowych, zajętych w biurach przedsiębiorstw przemysłowych (buchalterów, korespondentów itp.) nie zalicza się do ogólnej ilości zatrudnionych w przedsiębiorstwie robotników.

(3) Do robotników w przedsiębiorstwach stałych nie zalicza się robotników, zajętych dostawą do zakładu przemysłowego paliwa, surowców itp. oraz rozwożeniem wytworzonych produktów.

(4) W przedsiębiorstwach sezonowych, np. na wyrębach leśnych — ze względu na ich krótkotrwały i czasowy charakter — zalicza się do robotników wszystkich pracujących, z wyjątkiem pracowników, zajętych przy wywozie produktów poza obręb przedsiębiorstwa.

Do rozdziału XVI części II lit. C taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 90. Elektrownie oraz gazownie, obsługujące nieznaczną ilość konsumentów, urządzone prymitywnie lub prowadzone ubocznie przy innych zakładach przemysłowych, jak np. przy tartakach, młynach itp., mogą być za zezwoleniem właściwej Izby Skarbowej (Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego) zaliczone, po zasięgnięciu opinii właściwego urzędu wojewódzkiego, do tej kategorii przedsiębiorstw przemysłowych, jaka odpowiada ilości zatrudnionych robotników w myśl rozdziału XIX części II lit. C taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy.

Do rozdziałów XVIII i XIX części II lit. C taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 91. (1) Przy zakładaniu przedsiębiorstw przemysłowych zaliczonych do rozdziałów XVIII i XIX części II lit. C taryfy, bierze się w rachubę właściciela przedsiębiorstwa i członków jego rodziny tylko w stosunku do przedsiębiorstw kategorii VIII świadectw przemysłowych, natomiast w przedsiębiorstwach wyższych kategorii właściciela przedsiębiorstwa i członków jego rodziny nie zalicza się do robotników przedsiębiorstwa.

(2) W przypadku, gdy w związku z powyższym przedsiębiorstwo nie będzie mogło być zaliczone ani do VIII ani też do VII kategorii, należy je zaklasować do VIII kategorii świadectw przemysłowych.

Przykład:

Przedsiębiorstwo przemysłowe, zaliczone do XIX rozdziału części II lit. C taryfy, zatrudnia właściciela oraz 4 robotników, wskutek czego nie podpada ani pod kategorię VIII, ponieważ zatrudnia łącznie z właścicielem 5 osób, ani też pod kategorię VII, bowiem nie zatrudnia ponad 4 robotników (właściciela nie bierze się w rachubę). Przedsiębiorstwo to powinno wykupić świadectwo przemysłowe VIII kategorii.

(3) Za członków rodziny uważa się osoby, wymienione w § 41 ust. (4) rozporządzenia niniejszego.

Do części III lit. D kat. I taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 92. Za główne linie kolejowe uważa się następujące linie:

1) Baranowice—Stołpce,
2) Białystok—Grajewo,
3) Białystok—Wilno,
4) Cieszyn—Goleszów,
5) Działdowo—Rakowice,
6) Gdynia—Wejherowo—Strzebielino,
7) Katowice—Hajduki—Chebzie—Radzionków—Kalety—Lubliniec,
8) Katowice—Chorzów—Bytom,
9) Kowel—Zdołbunów,
10) Nowy Sącz—Muszyna,
11) Ostrów—Pawłów,
12) Oświęcim—Dziedzice—Zebrzydowice,
13) Oświęcim—Kraków—Przemyśl—Lwów—Podwołoczyska,
14) Poznań—Leszno—Rawicz,
15) Poznań—Wronki—Drawski Młyn,
16) Poznań—Zbąszyn,
17) Poznań—Zduny,
18) Poznań—Łęka,
19) Rybnik—Sumina,
20) Sambor—Sianki,
21) Sosnowiec—Katowice—Bielsko,
22) Stanisławów—Kołomyja—Śniatyn—Załucze,
23) Stryj—Ławoczne,
24) Tczew—Chojnice,
25) Toruń—Bydgoszcz,
26) Toruń—Grudziądz,
27) Toruń—Miasteczko,
28) Warszawa—Łódź,
29) Warszawa—Sosnowiec,
30) Warszawa—Mława,
31) Wilno—Turmont,
32) Wolfgan—N. Bytom,
33) Zagórz—Łupków,
34) Żywiec—Zwardoń.

Do części III lit. D kat. III taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 93. Nie podlegają podatkowi ajenci przedsiębiorstw ubezpieczeniowych, którzy mając inne stałe zajęcie (nauczyciele, urzędnicy), od czasu do czasu po-

średniczą przy ubezpieczeniach i osiągają z tych operacji zarobek, nie przekraczający dwukrotnej ceny świadectwa przemysłowego wraz z wszelkimi dodatkami.

Do części III lit. D kat. IV taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23.

§ 94. (1) Za pomocników podróżujących (komiwojażerów) uważa się osoby, zastępujące przedsiębiorstwa handlowe lub przemysłowe i zbierające dla tych przedsiębiorstw zamówienia na podstawie próbek, cenników itp.

(2) Pomocnikom podróżującym (komiwojażerom) mogą być wydane świadectwa przemysłowe jedynie po okazaniu w oryginałach lub w uwierzytelnionych odpisach świadectw przemysłowych, nabytych przez przedsiębiorstwa przez nich zastępowane oraz po przedstawieniu właściwego pełnomocnictwa.

(3) Pomocnik podróżujący (komiwojażer) może na podstawie jednego świadectwa przemysłowego, zastępować kilka firm.

(4) Pracownik przedsiębiorstwa krajowego, czerpiący swój zarobek głównie ze stałego wynagrodzenia służbowego, może zbierać zamówienia na rzecz tegoż przedsiębiorstwa i poza jego siedzibą bez obowiązku wykupienia odrębnego świadectwa przemysłowego.

(5) Zbieranie zamówień nawet poza siedzibą zakładu przez właściciela przedsiębiorstwa lub przez zarejestrowanych w rejestrze handlowym współwłaścicieli, nie wymaga nabycia odrębnego świadectwa przemysłowego.

§ 95. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i ma zastosowanie począwszy od roku podatkowego 1936.

(2) Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 14 września 1934 r. w sprawie wykonania ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 770).

Dodatek 16.

PRZEPISY O UREGULOWANIU GOSPODARKI CUKROWEJ I BURACZANEJ.

A) Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1935 r. (Dz. U. 88 poz. 548) o uregulowaniu gospodarki cukrowej i buraczanej.

Art. 1. (1) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu wyznacza corocznie w drodze rozporządzenia na czas od 1 października danego roku do 30 września roku następnego (okres kampanijny) ogólny kontyngent wewnętrzny cukru, t. j. ogólną ilość cukru, jaka może być wprowadzona przez cukrownie na rynek wewnętrzny z produkcji tego okresu kampanijnego, na który kontyngent jest wyznaczony, za opłatą podatku spożywczego od cukru według stawki, przewidzianej w przepisach podatkowych dla cukru kontyngentowego, sprzedawanego w kraju.

(2) Ogólny kontyngent wewnętrzny będzie wyznaczany w wysokości przewidywanego zbytu na rynku wewnętrznym, z uwzględnieniem remanentów cukru z kontyngentów wewnętrznych według stanu w cukrowniach z dnia 30 września ostatniego zakończonego okresu kampanijnego.

Art. 2. (1) Za podstawę przy podziale ogólnych kontyngentów przyjmuje się rejony produkcji, obejmujące jedną lub więcej cukrowni łącznie z gospodarstwami rolnemi, plantującemi dla tych cukrowni buraki cukrowe.

(2) Minister Skarbu w drodze rozporządzeń, wydawanych w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu będzie określał rejony produkcji, zaliczając równocześnie cukrownie do poszczególnych rejonów.

Art. 3. (1) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu dokona corocznie w drodze rozporządzenia podziału ogólnego kontyngentu wewnętrznego na kontyngenty rejonowe.

(2) Jeżeli ogólny kontyngent wewnętrzny, wyznaczony na dany okres kampanijny, będzie równy lub niższy od ogólnego kontyngentu wewnętrznego z poprzedniego okresu kampanijnego, to całość wyznaczonego kontyngentu, po potrąceniu kontyngentów tych cukrowni, które utraciły prawo do udziału w kontyngentach rejonowych oraz tych, o których mowa w art. 4 ust. (1) lit. b), zostanie podzielona stosunkowo do rejonowych kontyngentów wewnętrznych z ostatniego okresu kampanijnego z uwzględnieniem przepisu art. 7 ust. (2).

(3) Nadwyżka wyznacznego ogólnego kontyngentu wewnętrznego ponad ilość, o której mowa w ust. (2), będzie dzielona pomiędzy rejony produkcji przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu, w myśl przepisów, wydawanych przez Radę Ministrów na okresy nie krótsze, niż 5 kolejno po sobie następujących okresów kampanijnych.

(4) Niezależnie od przepisów, zawartych w ust. (2) i (3), kontyngenty rejonowe ulegać będą zmianom, wynikającym ze zmian w określaniu rejonów produkcji i zaliczaniu cukrowni do poszczególnych rejonów (art. 2 ust. (2).

Art. 4. (1) Do udziału we właściwych kontyngentach rejonowych są uprawnione: a) cukrownie czynne w okresie kampanijnym, poprzedzającym okres, na który kontyngent jest wyznaczany, oraz b) cukrownie nieczynne w tymże okresie, w przypadkach, które określa Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu w drodze rozporządzenia.

(2) Przyznanie uprawnienia do udziału w kontyngencie rejonowym cukrowniom, nieposiadającym uprawnień do udziału w kontyngentach, może nastąpić tylko o tyle, o ile Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu dokona odpowiedniego przydziału z nadwyżki ogólnego kontyngentu wewnętrznego, o której mowa w art. 3 ust. (3).

Art. 5. (1) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu dokona corocznie w drodze rozporządzenia z rejonowych kontyngentów wewnętrznych prowizorycznego przydziału kontyngentów cukrowniom, uprawnionym do udziału w kontyngencie rejonowym.

(2) Do przydziału, o którym mowa w ustępie poprzedzającym, będą miały odpowiednie zastosowanie przepisy art. 3 ust. (2) i (3).

(3) Cukrowniom, którym w myśl art. 4 ust. (2) zostaną przyznane uprawnienia do rejonowego kontyngentu wewnętrznego, kontyngenty prowizoryczne na pierwszy okres kampanijny wyznaczy Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu według swego uznania.

(4) Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do cukrowni, o których mowa w art. 4 ust. (1) lit. b).

(5) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu może, poczynając od kampanji 1941/42, zmieniać co lat 3 według swego uznania wysokość udziałów poszczególnych cukrowni w kontyngentach rejonowych, niezależnie od przepisów zawartych w ust. (1)—(4) artykułu niniejszego.

Art. 6. (1) Jeżeli do dnia 1 marca cukrownia nie zawiadomi Ministerstwa Skarbu, iż zakontraktowała buraki w ilości odpowiadającej przyznanemu jej udziałowi w rejonowym kontyngencie wewnętrznym z zachowaniem przepisów art. 17, Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu zadecyduje o całości lub części kontyngentu, odpowiadającej ilości niezakontraktowanych buraków, według swego uznania.

(2) Jeżeli jednak cukrownia w terminie do dnia 1 marca zawiadomi, iż zaproponowała plantatorom na obowiązujących ją warunkach (art. 17) zawarcie umów o pełną ilość buraków, wynikającą z przydzielonego jej kontyngentu, a niezakontraktowanie przez nią odpowiedniej ilości buraków nastąpiło wskutek niepodpisania przez plantatorów zaproponowanych im umów, to w przypadku, gdy przydzielony cukrowni kontyngent: a) nie został pokryty w części, cukrownia zatrzymuje niepokrytą część kontyngentu i może przydzielić ilość buraków, wynikającą z tej części kontyngentu, innym plantatorom, gdy zaś b) nie został pokryty w całości, to kontyngent ten ulega stosunkowemu podziałowi pomiędzy wszystkie pozostałe cukrownie z tem zastrzeżeniem, że cukrownie te przydzielą plantatorom ilość buraków, odpowiadającą przydzielonemu tą drogą kontyngentowi.

(3) Zmiany, wynikające z zastosowania ust. (1, nie mają wpływu na przydział prowizorycznych kontyngentów rejonowych w następnym okresie kampanijnym.

(4) Kontyngenty wewnętrzne, przyznane poszczególnym cukrowniom prowizorycznie w trybie art. 5, zostaną uznane przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu za ostateczne na dany okres kampanijny po otrzymaniu przez Ministerstwo Skarbu zawiadomienia cukrowni o zawarciu pomiędzy cukrowniami i plantatorami odpowiednich umów w sprawie wyprodukowania, dostawy i odbioru buraków oraz zapłaty za nie w danym okresie kampanijnym w takiej ilości, jaka odpowiadać będzie przydziałom prowizorycznym; zawiadomienia te powinny być przedsta-

wione Ministerstwu Skarbu do dnia 31 marca pod rygorem, iż Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu będzie mógł orzec utratę przez cukrownię prawa korzystania w danym okresie kampanijnym z odpowiedniej części kontyngentów.

(5) Minister Skarbu może w drodze rozporządzenia postanowić, iż składane Ministerstwu Skarbu przez cukrownie zawiadomienia, o których mowa w ust. (1), (2) i (4), mają być potwierdzane przez organa kontroli skarbowej.

(6) W razie stwierdzenia, iż zawiadomienia, o których mowa w ust. (1), (2) i (4), nie odpowiadały rzeczywistości, Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu może pozbawić cukrownię w całości lub w części prawa do udziału w kontyngencie rejonowym.

Art. 7. (1) Na wniosek interesowanych cukrowni Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu może przenosić na warunkach przez siebie ustalonych udziały tych cukrowni w kontyngentach rejonowych.

(2) W przypadku, o którym mowa w ust. (1), ulegają odpowiednim zmianom udziały właściwych cukrowni w kontyngentach rejonowych, a jeżeli przeniesienie udziału nastąpiło pomiędzy cukrowniami, należącemi do różnych rejonów, odpowiedniej zmianie ulegają również kontyngenty właściwych rejonów.

Art. 8. (1) Cukrownie obowiązane są zatrzymywać w swych magazynach zapas cukru, potrzebnego na przypadek, gdyby kontyngent wewnętrzny okazał się niewystarczający do pokrycia potrzeb rynku wewnętrznego.

(2) Wysokość tego zapasu, obliczana według jednakowego dla wszystkich cukrowni stosunku procentowego do kontyngentów wewnętrznych, wyznacza w drodze rozporządzenia na poszczególne okresy kampanijne Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu.

(3) Minister Skarbu może:

a) przenosić w miarę potrzeby cukier zapasowy do kontyngentu wewnętrznego, lub zwalniać od obowiązku zatrzymywania tego cukru w cukrowni,

b) zezwalać na zatrzymywanie zapasów cukru, o których mowa w ust. (1), przez jedną cukrownię wzamian za inną.

Art. 9. (1) Wyznaczenie na następny okres kampanijny ogólnego kontyngentu wewnętrznego i wysokości zapasu cukru, o której mowa w art. 8 ust. (2), określanie rejonów produkcji i zaliczenie cukrowni do poszczególnych rejonów, podział ogólnych kontyngentów pomiędzy rejony produkcji oraz prowizoryczny podział kontyngentów rejonowych pomiędzy cukrownie nastąpi w terminie do dnia 15 grudnia każdego roku.

(2) Ostateczny podział kontyngentów rejonowych pomiędzy cukrownie nastąpi w terminie do dnia 20 kwietnia każdego roku.

Art. 10. Cukier kontyngentu wewnętrznego, niewywieziony z cukrowni w okresie, na który kontyngent został przyznany, może być przez cukrownię wprowadzony do spożycia w kraju w następnych okresach.

Art. 11. Minister Skarbu może zezwolić na wywóz cukru z jednej cukrowni na rachunek odpowiedniego kontyngentu, posiadanego i mającego pokrycie w cukrze w innej cukrowni.

Art. 12. Minister Skarbu jest uprawniony do wydawania rozporządzeń:

a) normujących warunki zaliczania cukru surowego na pokrycie kontyngentów i zapasów cukru, o których mowa w art. 8, oraz określających stosunek przeliczenia cukru surowego na cukier biały.

b) normujących warunki, którym powinien odpowiadać cukier, wprowadzony do obrotu, oraz jego opakowanie.

Art. 13. Cukier, sprzedawany na cele niepodlegające podatkowi spożywczemu, nie ulega zaliczeniu na kontyngent wewnętrzny.

Art. 14. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu może w miarę potrzeby ograniczać

w drodze rozporządzeń wywóz cukru zagranicę przez kontyngentowanie tego wywozu i wyznaczanie według swego uznania udziałów poszczególnych cukrowni w kontyngencie wywozowym.

Art. 15. (1) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu może w drodze rozporządzeń:

a) określać cenę cukru na rynku wewnętrznym,

b) określać warunki dysponowania przez cukrownie cukrem, nieobjętym kontyngentem wewnętrznym,

c) ustanawiać w miarę potrzeby specjalne opłaty, nakładane na cukrownie na cele, związane z gospodarką cukrową.

(2) W razie ustanowienia opłat, o których mowa w ust. (1) lit. c), Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu określi przeznaczenie funduszów utworzonych z tych opłat, oraz warunki i zasady korzystania z tych funduszów, a także ustanowi zarząd wymienionemi funduszami i wyda regulaminy dla zarządzania temi funduszami.

Art. 16. (1) Opłaty, o których mowa w art. 15 ust. (1) lit. c), mogą być ściągane przez władze skarbowe w trybie, przewidzianym dla podatków państwowych.

(2) Minister Skarbu może w drodze rozporządzenia zarządzić pobieranie tych opłat łącznie z podatkiem od cukru.

Art. 17. (1) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu może w drodze rozporządzeń wprowadzić obowiązek zawierania umów zbiorowych ogólno-państwowych lub rejonowych pomiędzy cukrowniami lub związkami cukrowni z jednej strony, a związkami plantatorów buraków cukrowych z drugiej.

(2) Jeżeli rozporządzenie nie wprowadzi innych przepisów, to umowa zbiorowa ogólno-państwowa wiąże wszystkie cukrownie i wszystkich plantatorów, umowa zbiorowa rejonowa — cukrownie i plantatorów danego rejonu, a postanowienia umów indywidualnych mniej korzystne dla plantatorów niż postanowienia umowy zbiorowej z mocy samego prawa ulegają zastąpieniu przez odpowiednie postanowienia właściwej umowy zbiorowej.

(3) Umowa zbiorowa powinna przewidzieć, że spory wynikające z niej i z umów indywidualnych, których dotyczy umowa zbiorowa, będą oddane pod rozstrzygnięcie komisji rozjemczej. Jeżeli przepisy dekretu niniejszego i rozporządzenia, które wyda Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrami: Sprawiedliwości, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Przemysłu i Handlu, nie postanowią inaczej, do komisyj rozjemczych, trybu postępowania w sprawach przed temi komisjami i wykonalności ich orzeczeń, stosuje się odpowiednie przepisy kodeksu postępowania cywilnego o sądach polubownych.

(4) Przepisy, o których mowa w ust. (1), określą szczegółowo tryb zawierania umów zbiorowych.

(5) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu może nakładać na cukrownie obowiązek kontraktowania pewnej części buraków u określonej kategorji plantatorów, z uwzględnieniem w szczególności interesów gospodarstw wiejskich powstałych z parcelacji obszarów, na których przed parcelacją były plantowane buraki cukrowe.

Art. 18. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu jest uprawniony do wydawania w drodze rozporządzeń przepisów, normujących przeprowadzenie kontroli nad przestrzeganiem przepisów dekretu niniejszego oraz rozporządzeń wydanych na jego podstawie.

Art. 19 uchylony w art. 354 § 1 pkt. i) prawa kar. sk. z r. 1936.

Art. 20. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu:

a) ustali w drodze rozporządzenia według swego uznania ogólny kontyngent wewnętrzny cukru na okres kampanijny 1935/36 oraz wysokość zapasu cukru,

którą w tym okresie cukrownie obowiązane będą w myśl art. 8 zatrzymywać w swych magazynach;

b) dokona w drodze rozporządzenia, według swego uznania i niezależnie od uprawnień, wynikających dla cukrowni z dotychczasowych przepisów prawnych, podziału kontyngentu wewnętrznego, wyznaczonego w myśl pkt. a) na okres kampanijny 1935/36, bezpośrednio pomiędzy te cukrownie, które przystąpiły do produkcji cukru w tym okresie.

(2) Ilości cukru, podlegające podatkowi spożywczemu, wprowadzone przez poszczególne cukrownie do obrotu (wydane z cukrowni) w okresie od dnia 1 października 1935 r., zaliczone będą tym cukrowniom na kontyngent wewnętrzny, wyznaczony im w myśl ust. (1) artykułu niniejszego. Przepis ten nie będzie stosowany do cukru, wypuszczonego z cukrowni z remanentów kontyngentu zasadniczego, pozostałych cukrowniom w dniu 30 września 1935.

(3) Uprawnienia do udziału w kontyngentach wewnętrznych tych cukrowni, które nie były czynne w okresie kampanijnym 1934/35 oraz tych, które do dnia wydania rozporządzenia, o którem mowa w ust. (1) lit. b) artykułu niniejszego, nie przystąpiły do produkcji cukru w okresie kampanijnym 1935/36, uznaje się za wygasłe.

(4) W ciągu dwóch tygodni od dnia wejścia w życie dekretu niniejszego Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu wyznaczy w drodze rozporządzenia i według swego uznania ogólny kontyngent wewnętrzny na okres kampanijny 1936/37, ustali rejony produkcji, zaliczy cukrownie do poszczególnych rejonów, a także dokona podziału ogólnego kontyngentu wewnętrznego pomiędzy rejony produkcji oraz prowizorycznego podziału kontyngentów rejonowych pomiędzy cukrownie, którym będzie przysługiwało prawo do udziału w kontyngentach rejonowych w myśl przepisów dekretu niniejszego.

(5) Część ogólnego kontyngentu wewnętrznego, wyznaczonego w myśl ust. (4) na okres kampanijny 1936/37, nieprzekraczającą 90.000 q cukru białego, Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu może zarezerwować do osobnego podzielenia pomiędzy rejony i cukrownie według swego uznania. Podział ten powinien nastąpić w terminie do dnia 1 marca 1936 r.

(6) Przydziały kontyngentów wewnętrznych poszczególnym cukrowniom w okresach kampanijnych 1937/38, 1938/39, 1939/40 i 1940/41 zostaną dokonane stosunkowo do przydziałów z okresu kampanijnego 1936/37. Przepis ten nie dotyczy nadwyżki kontyngentu wewnętrznego, o której mowa w art. 3 ust. (3).

Art. 21. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu.

Art. 22. (1) Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(2) Jednocześnie traci moc obowiązującą ustawa z dnia 22 lipca 1925 r. o uregulowaniu obrotu cukrem na obszarze Rzeczypospolitej (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 630) w brzmieniu nadanem ustawą z dnia 5 listopada 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 101, poz. 770) oraz rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r(Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 818).

B) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 6 lutego 1937 r. (Dz. U. 9 poz. 72)
w sprawie wykonania dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej o uregulowaniu gospodarki buraczanej i cukrowej.

§ 1. 1) Artykuły, wymienione w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia, oznaczają przepisy dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 gru-

dnia 1935 r. o regulowaniu gospodarki cukrowej i buraczanej (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 548).

2) Paragrafy, wymienione w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia, oznaczają przepisy rozporządzenia niniejszego.

3) Skróty oznaczają:

a) «izba skarbowa» — również Urząd Wojewódzki Śląski (Wydział Skarbowy) w Katowicach,

b) «urząd skarbowy» — urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych.

§ 2. Od wydanych w pierwszej instancji orzeczeń władzy skarbowej można wnieść odwołanie do władzy bezpośrednio wyższej, której decyzja w administracyjnym toku instancji jest ostateczna. Odwołanie powinno być wniesione za pośrednictwem władzy, która wydała orzeczenie, w ciągu 14 dni, licząc od dnia następnego po doręczeniu orzeczenia.

Do art. 4 ust. 1 pkt. b).

§ 3. 1) Oprócz cukrowni czynnych w okresie kampanijnym, poprzedzającym okres, na który kontyngent wewnętrzny jest wyznaczany, do udziału we właściwych kontyngentach rejonowych są uprawnione także cukrownie nieczynne w poprzedzającym okresie kampanijnym lub nawet kilku poprzednich okresach, nie dłużej jednak niż przez przeciąg trzech kolejnych kampanii, gdy unieruchomienie tych cukrowni nastąpiło z powodu przypadku siły wyższej.

2) W przypadkach przewidzianych w ust. 1 przedsiębiorca, zamierzający uruchomić cukrownię ponownie, powinien zgłosić się o przyznane jej uprawnienia do udziału w kontyngencie rejonowym. Zgłoszenie powinno być wniesione na piśmie do Ministerstwa Skarbu do dnia 1 października roku poprzedzającego ten okres kampanijny, w którym cukrownia ma być uruchomiona. Rozpatrywanie zgłoszeń i wydawanie decyzyj w tych sprawach należy do Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu.

Do art. 6 i 8.

§ 4. 1) Przedsiębiorcy cukrowni, którym przyznano prowizorycznie udział w kontyngencie rejonowym danego okresu kampanijnego, powinni — celem ostatecznego utrzymania tego udziału — zakontraktować odpowiednią ilość buraków, potrzebną do wyprodukowania cukru białego w ilości nie mniejszej niż przyznany cukrowni udział w kontyngencie rejonowym łącznie z zapasem, licząc według przeciętnej wydajności cukru z buraków w poszczególnych cukrowniach w ciągu pięciu ostatnich kampanii cukrowniczych.

2) Kontraktowanie buraków na wyprodukowanie przepisowego zapasu cukru w danym okresie kampanijnym (art. 8) nie jest obowiązujące w przypadku, gdy cukrownia posiada odpowiednie pozostałości cukru, nie objętego kontyngentem wewnętrznym ani zapasem, i zadeklaruje je w sposób określony w § 10 na pokrycie zapasu cukru przyszłego okresu kampanijnego. W takim przypadku należy uczynić odpowiednią wzmiankę w zawiadomieniu przewidzianym w § 5.

§ 5. 1) O zakontraktowaniu buraków należy zawiadomić Ministerstwo Skarbu do dnia 1 marca tego roku, w którym rozpoczyna się dany okres kampanijny, podając: a) wysokość przyznanego cukrowni prowizorycznie udziału w kontyngencie rejonowym danego okresu kampanijnego, b) przeciętną wydajność cukru z buraków (§ 4 ust. 1) i współczynnik przeliczenia cukru na buraki, c) ilość zakontraktowanych buraków i obszar plantacji wszelkich kategorii na wyrób cukru zarówno na potrzeby krajowe, jak i na wywóz za granicę, z podziałem na plantacje gospodarstw o obszarze do 50 ha, powyżej 50 ha i własne plantacje cukrowni, d) cenę za buraki wszelkich kategorii i terminy zapłaty plantatorom należności za buraki, e) warunki dostawy i odbioru buraków.

2) Jeżeli w odniesieniu do danego okresu kampanijnego zostanie ustanowiony w myśl art. 17 ust. 5 dekretu obowiązek kontraktowania pewnej części buraków u określonej kategorii plantatorów, okoliczność ta powinna być dokładnie cyfrowo uwidoczniona w treści zawiadomienia, określonego w ust. 1 niniejszego paragrafu.

3) Przedsiębiorcy cukrowni obowiązani są przedstawiać zawiadomienia, o których mowa w ust. 1 i 2, przed ich wysłaniem urzędnikom stałej kontroli skarbowej przy cukrowniach do sprawdzenia i potwierdzenia.

§ 6. Cukrownie, których przedsiębiorcy nie złożą do dnia 1 marca zawiadomienia o zakontraktowaniu buraków w całości lub w części, tracą na dany okres kampanijny prawo do udziału w kontyngencie rejonowym w stosunku, odpowiadającym ilości nie zakontraktowanych buraków — do ilości, przewidzianej w § 4 ust. 1.

§ 7. 1) Ilości kontyngentu wewnętrznego, utracone przez cukrownie z przyczyn przewidzianych w art. 6 ust. 1 i 6 będą rozdzielane pomiędzy inne cukrownie przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu według swobodnego uznania.

2) Kontyngent wewnętrzny, utracony w całości przez cukrownie w myśl art. 6 ust. 2 pkt. b) wskutek niepodpisania przez plantatorów zaproponowanych im przez cukrownie umów o dostawę buraków, będzie rozdzielony pomiędzy wszystkie pozostałe cukrownie proporcjonalnie do ich udziałów w kontyngencie wewnętrznym danego okresu kampanijnego.

3) Przepis ust. 1 będzie miał zastosowanie również do ponownego przydziału innym cukrowniom tych ilości kontyngentu wewnętrznego, przydzielonego w myśl art. 6 ust. 2 pkt. b), co do których nie nastąpi dodatkowe zakontraktowanie przez cukrownie odpowiedniej ilości buraków w terminie określonym w art. 6 ust. 4.

§ 8. Na ilości kontyngentu wewnętrznego, przydzielone cukrowniom dodatkowo w myśl § 7, obowiązane są cukrownie zakontraktować odpowiednią ilość buraków i zawiadomić o tym Ministerstwo Skarbu do dnia 31 marca w sposób przewidziany w § 5.

§ 9. Części kontyngentu wewnętrznego, utracone przez cukrownie w myśl art. 6 ust. 1, będą rozdzielane pomiędzy inne cukrownie przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu według swobodnego uznania.

Do art. 8.

§ 10. Zapas cukru określany w myśl art. 8 może być pokryty bądź cukrem z produkcji danego okresu kampanijnego, bądź cukrem pozakontyngentowym z poprzednich okresów kampanijnych. W tym drugim przypadku cukrownia obowiązana jest złożyć urzędowi skarbowemu przed 1 marca deklarację o przeznaczenie z zapasów cukru pozakontyngentowego odpowiedniej ilości na pokrycie zapasu cukru przyszłego okresu oraz uczynić o tym odpowiednią wzmiankę w składanym Ministerstwu Skarbu zawiadomieniu o zakontraktowaniu buraków (§ 5). Zadeklarowaną ilość cukru obowiązana jest cukrownia przechowywać w swych magazynach na pokrycie przepisowego zapasu przyszłego okresu kampanijnego.

§ 11. Obowiązek zatrzymywania zapasu cukru w magazynach cukrowni wygasa z upływem tego okresu kampanijnego, na który zapas został wyznaczony.

Do art. 10.

§ 12. 1) Kontyngent wewnętrzny, na poczet którego cukrownia wyrobiła odpowiednią ilość cukru w danym okresie, może być wykorzystany bądź w okresie kampanijnym, na który został wyznaczony, bądź w następnych okresach.

2) Kontyngent wewnętrzny, dla którego cukrownia nie posiada pokrycia w cukrze produkcji danego okresu, ulega skreśleniu.

3) O skreśleniu kontyngentu wewnętrznego orzeka izba skarbowa.

Do art. 12.

§ 13. 1) Na pokrycie kontyngentu wewnętrznego cukrownie obowiązane są wyrabiać cukier biały. Jedynie cukrownie, produkujące wyłącznie lub przeważnie

cukier surowy, mogą pokrywać swój kontyngent wewnętrzny cukrem surowym I lub II rzutu, jednakże tylko na czas od 1 kwietnia; po tym terminie cała ilość cukru surowego, pozostająca w kontyngencie wewnętrznym, powinna być przebielona w ciągu miesiąca.

2) Przepisowy zapas cukru może być przechowywany zarówno w cukrze białym, jak i surowym I lub II rzutu. Jednakże w razie przeniesienia zapasu cukru do kontyngentu wewnętrznego przedsiębiorca cukrowni obowiązany jest całą przeniesioną ilość cukru przebielić w ciągu miesiąca.

3) Cukier surowy będzie zaliczany na kontyngent wewnętrzny i zapas w następującym stosunku do swojej wagi: a) cukier surowy I rzutu — 90%, b) cukier surowy II rzutu — 80%.

4) Cukier surowy III rzutu, cukrzyce, syropy, odcieki, zmiotki itp. nie mogą być zaliczane do kontyngentu wewnętrznego ani zapasu.

§ 14. 1) Na rynek wewnętrzny do bezpośredniego spożycia może być wprowadzony wyłącznie cukier biały, należycie wysuszony, wolny od jakichkolwiek zanieczyszczeń oraz umieszczony w szczelnych i czystych opakowaniach.

2) Na cele przemysłu przetwórczego może być wydawany z cukrowni za zezwoleniem Ministra Skarbu na poczet kontyngentu wewnętrznego cukier surowy I lub II rzutu. Jednakże wprowadzenie takiego cukru w stanie nieprzerobionym do dalszego obrotu handlowego jest zabronione.

Do art. 15.

§ 15. 1) Cukier, nie objęty kontyngentem wewnętrznym, ani zapasem (cukier pozakontyngentowy), może być wydany na rynek wewnętrzny do spożycia za opłatą podatku spożywczego według stawki obowiązującej dla cukru, wprowadzonego do wolnego obrotu poza ilością określoną kontyngentem — dopiero po wyczerpaniu przypadającego w danym okresie kampanijnym kontyngentu wewnętrznego wszystkich cukrowni.

2) Cukier pozakontyngentowy może być wywożony na rynek wewnętrzny, na cele nie podlegające podatkowi spożywczemu i za granicę z zachowaniem warunków ustalonych w przepisach o opodatkowaniu cukru oraz art. 14 dekretu.

Do art. 18.

§ 16. 1) Przedsiębiorcy cukrowni obowiązani są prowadzić księgę obrotu cukrem według załączonego wzoru Nr. 1.

2) Księga obrotu cukrem powinna być oparafowana i opatrzona pieczęcią właściwego urzędu skarbowego. W tym celu przedsiębiorca cukrowni obowiązany jest złożyć księgę obrotu cukrem w urzędzie skarbowym przed rozpoczęciem okresu kampanijnego, najpóźniej do dnia 1 lipca.

3 Wpisów do księgi obrotu cukrem należy dokonywać atramentem, w sposób wyraźny, bezzwłocznie po powstaniu zmian w ilości posiadanego cukru, kontyngentów lub zapasu cukru; poprawki wpisów powinny być dokładnie i w przepisany sposób omówione.

4) Wpisy uskutecznione na każdej stronie księgi powinny być podsumowane i dodane do poprzedniego przeniesienia.

5) W końcu miesiąca przedsiębiorca cukrowni obowiązany jest sporządzić obrachunek miesięczny i odpis księgi za ubiegły miesiąc przesłać do piątego dnia następnego miesiąca do izby skarbowej; odpis powinien być podpisany przez przedsiębiorcę cukrowni i poświadczony przez urzędnika sprawującego stały nadzór skarbowy nad cukrownią.

6) W końcu okresu kampanijnego należy zamknąć księgę obrotu cukrem, przenieść pozostałość do takiejże księgi następnego okresu kampanijnego, a zamkniętą księgę przechowywać w przedsiębiorstwie w ciągu dziesięciu lat.

7) Księga obrotu cukrem oraz dokumenty służące za podstawę wpisów powinny być okazywane urzędnikom skarbowym na ich żądanie do rewizji.

§ 17. 1) Ponadto przedsiębiorca cukrowni obowiązany jest przesyłać Ministerstwu Skarbu wykaz przerobu buraków i produkcji cukru oraz miesięczny wykaz obrotu cukrem.

2) Wykaz przerobu buraków i produkcji cukru powinien być sporządzony według Nr. 2 z zachowaniem podanych na tym wzorze przepisów bezzwłocznie po ukończeniu przerobu buraków i produkcji cukru w danej kampanii i przesłany w ciągu pięciu dni Ministerstwu Skarbu.

3) Miesięczny wykaz obrotu cukrem należy sporządzić według załączonego wzoru Nr. 3 za każdy ubiegły miesiąc pierwszego powszedniego dnia następnego miesiąca i przesłać Ministerstwu Skarbu.

4) Wykazy przerobu buraków i produkcji cukru oraz miesięczne wykazy obrotu cukrem powinny być sporządzone przez przedsiębiorcę cukrowni i na jego koszt oraz poświadczane przez urzędnika sprawującego stały nadzór skarbowy nad cukrownią.

§ 18. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

C) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 3 marca 1936 r. (Dz. U. 20 poz. 168)
o ustanowieniu opłaty specjalnej na cele, związane z gospodarką cukrową.

§ 1. Ustanawia się na cele, związane z gospodarką cukrową, opłatę specjalną w wysokości 2 zł. od każdych 100 kg. cukru, wypuszczanego z cukrowni za opłatą podatku spożywczego.

§ 2. 1) Do uiszczania tej opłaty obowiązani są przedsiębiorcy cukrowni.

2) Opłata płatna jest równocześnie z podatkiem spożywczym.

3) Kwoty, uiszczane tytułem opłaty, mają być wpłacane na rachunek «Funduszu opłaty specjalnej na cele gospodarki cukrowej» do urzędu lub instytucji wskazanej w drodze zarządzeń, wydawanych przez Ministra Skarbu, przyczem cukrownie powinny przesyłać temu urzędowi (instytucji) wykazy dziennych obrotów cukrem, podlegającym opłacie, sporządzone według załączonego wzoru i poświadczone przez urzędnika kontroli skarbowej, nadzorującego cukrownię.

§ 3. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu ustala w drodze zarządzenia regulamin funduszu, o którym mowa w § 2, określający: a) zarząd funduszem, b) warunki i zasady korzystania z niego, c) przepisy o zarządzaniu funduszem i prowadzeniu jego rachunkowości.

§ 4. O zarządzeniach, o których mowa w §§ 2 i 3, oraz o zmianach tych zarządzeń cukrownie będą zawiadamiane pisemnie przez Ministerstwo Skarbu.

§ 5. Kwoty, uiszczane tytułem opłaty, o której mowa w § 1, nie mogą być doliczane do ceny cukru, określanej na podstawie art. 15 ust. 1 pkt. a) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1935 r. o regulowaniu gospodarki cukrowej i buraczanej (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 548).

§ 6. Opłaty o których mowa w § 1, nieuiszczone w terminie, będą ściągane przez władze skarbowe w trybie, przewidzianym dla podatków państwowych.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Dodatek 17.

A) Rozporządzenie Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości z dnia 1 lipca 1937 r. (Dz. U. 51 poz. 398)

Przepisy wykonawcze do prawa karnego skarbowego.

Na podstawie art. 220, 224 § 2, art. 229 § 1, art. 238 § 3, art. 240, 247 § 3, art. 275 § 2, art. 291 § 2, art. 331 § 2 i art. 355 prawa karnego skarbowego zarządza się co następuje:

Przepis ogólny.

§ 1. Powołane w niniejszym rozporządzeniu:

a) artykuły i z nimi połączone paragrafy bez bliższego oznaczenia — odnoszą się do prawa karnego skarbowego z dnia 3 listopada 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 581);

b) paragrafy samoistne bez bliższego oznaczenia — odnoszą się do przepisów rozporządzenia niniejszego.

Władze orzekające.

§ 2. Władzami I instancji, uprawnionymi do orzecznictwa w sprawach określonych w art. 218 § 1, są:

a) urzędy celne upoważnione osobnym zarządzeniem Ministra Skarbu — co do przestępstw określonych w art. 44—54, 200—202, oraz w art. 206 i 207 w związku z art. 201 i 202,

b) urzędy skarbowe akcyz i monopolów państwowych — co do pozostałych przestępstw.

§ 3. Władzami II instancji, uprawnionymi do orzecznictwa w sprawach określonych w art. 219, są:

a) dyrekcje ceł — co do przestępstw określonych w art. 44—54, 200—202, oraz w art. 206 i 207 w związku z art. 201 i 202,

b) izby skarbowe, a w województwie śląskim — Urząd Wojewódzki Śląski (Wydział Skarbowy) — co do pozostałych przestępstw.

§ 4. Do wydawania zarządzeń przewidzianych w art. 224 § 1 upoważnia się władzę skarbową bezpośrednio wyższą.

Przekazanie sprawy innej władzy skarbowej może nastąpić zwłaszcza wówczas, gdy wpłynie to na ograniczenie kosztów postępowania lub na ułatwienie stawiennictwa stronom i świadkom.

§ 5. Właściwe władze skarbowe I i II instancji mogą, bez zezwolenia Ministra Skarbu, umarzać sprawy o przestępstwa małej wagi toczące się w postępowaniu przeciw nieobecnym (art. 275 § 2).

§ 6. Przestępstwo jest małej wagi (art. 275), gdy naraziło Skarb Państwa na nieznaczne szkody, a przeprowadzenie całego postępowania do końca wymagałoby niewspółmiernych kosztów i zbyt długiego czasu.

Występki, popełnione w okolicznościach określonych w art. 24, nie mogą być uznane za występki małej wagi.

W razie wątpliwości, czy przestępstwo jest małej wagi, władze skarbowe II instancji przedstawiają sprawę Ministrowi Skarbu.

§ 7. Zastosowanie nadzwyczajnego złagodzenia kary przy dobrowolnym poddaniu się karze (art. 285) wymaga:

a) w sprawach określonych w art. 218 § 1 pkt b) — zezwolenia władz skarbowych II instancji wymienionych w § 3;

b) w sprawach określonych w art. 219 pkt a), b) — zezwolenia Ministra Skarbu.

§ 8. Do umorzenia dochodzenia lub zezwolenia na dobrowolne poddanie się karze w sprawach, należących do właściwości sądu (art. 272 i 282), uprawnione są władze skarbowe II instancji wymienione w § 3.

W razie umorzenia przez władze skarbowe dochodzenia w sprawach należących do właściwości sądu, władze te wydają rozstrzygnięcia co do zajętych dowodów i przedmiotów występku skarbowego wtedy tylko, jeżeli prokurator w ciągu miesiąca od daty zawiadomienia go o umorzeniu nie zażąda akt sprawy w celu wszczęcia postępowania sądowego (art. 272 § 2).

§ 9. Wydawanie postanowień w toku dochodzenia w sprawach wymienionych w art. 219 pkt b) należy do władz skarbowych II instancji, w pozostałych zaś sprawach — do władz skarbowych I instancji uprawnionych do orzecznictwa.

Dochodzenie.

§ 10. Dochodzenie prowadzi właściwa władza skarbowa I instancji uprawniona do orzecznictwa oraz właściwe organa wykonawcze władz skarbowych.

W sprawach o przestępstwa, określone w art. 44—54, 200—202, oraz w art. 206 i 207 w związku z art. 201 i 202, dochodzenie prowadzą także urzędy celne nieuprawnione do orzecznictwa.

§ 11. Organami wykonawczymi władz skarbowych działającymi na terenie całego Państwa są:

a) Straż Graniczna — w sprawach o przestępstwa określone w art. 44—54, 200—202 oraz w art. 206 i 207 w związku z art. 201 i 202,

b) Kontrola Skarbowa i Ochrona Skarbowa — w sprawach o pozostałe przestępstwa.

§ 12. W obrębie pasa granicznego województwa białostockiego i wileńskiego organem wykonawczym władz skarbowych we wszystkich sprawach o przestępstwa objęte prawem karnym skarbowym jest nadto Korpus Ochrony Pogranicza.

§ 13. Jeżeli władza lub organ wykonawczy dowie się o przestępstwie, należącym do jego właściwości, to wszczyna i prowadzi dochodzenie. O wszczęciu dochodzenia należy bezzwłocznie zawiadomić właściwą władzę skarbową I instancji uprawnioną do orzecznictwa, która może objąć dochodzenie.

Zawiadomienie o wszczęciu dochodzenia nie przerywa czynności dochodźczych.

§ 14. Jeżeli po otrzymaniu zawiadomienia (§ 13) władza skarbowa nie obejmie dochodzenia, należy dochodzenie ukończyć i następnie przekazać jej akta sprawy.

W razie objęcia dochodzenia przez władzę skarbową, należy niezwłocznie przekazać jej akta sprawy i wykonać zlecone czynności.

Objęcie dochodzenia przez władze skarbowe uprawnione do orzecznictwa wyłącza właściwość urzędów celnych nieuprawnionych do orzecznictwa oraz organów wykonawczych władz skarbowych.

§ 15. Jeżeli władza lub organ wykonawczy dowie się o przestępstwie skarbowym, nie należącym do jego właściwości, to niezwłocznie zawiadamia o tym właściwą władzę skarbową I instancji uprawnioną do orzecznictwa, a gdy zwłoka groziłaby zanikiem śladów lub dowodów przestępstwa — zabezpiecza te ślady i dowody oraz dokonywa niezbędnych czynności dochodźczych.

§ 16. Jeżeli w toku dochodzenia prowadzonego przez właściwą władzę lub właściwy organ wykonawczy zostanie wykryte przestępstwo skarbowe nie należące do ich właściwości, to oprócz czynności wymienionych w § 15 należy sporządzić protokół karny lub doniesienie karne (art. 259, 260).

§ 17. Zadaniem dochodzenia jest:

a) wyjaśnienie, czy istotnie popełniono przestępstwo;

b) wykrycie sprawcy przestępstwa;

c) wszechstronne wyjaśnienie okoliczności sprawy;

d) zebranie niezbędnych informacji co do osoby oskarżonego, a w miarę potrzeby i co do osoby odpwiedzialnej posiłkowo (art. 30) lub zastępczo (art. 34), tudzież co do stanu majątkowego tych osób;

e) utrwalenie dowodów przestępstwa;

f) zabezpieczenie grzywien i innych świadczeń pieniężnych.

§ 18. Władze skarbowe i organa wykonawcze władz skarbowych, właściwe do prowadzenia dochodzenia, mają prawo wzywać osoby do stawienia się z oznajmieniem skutków nieusprawiedliwionego niestawiennictwa (art. 261 § 2, 264, 266 § 3).

§ 19. Sprowadzenie nie stawającego zarządza właściwa władza skarbowa I instancji, uprawniona do orzecznictwa, z własnej inicjatywy, albo na wniosek urzędu lub organu wykonawczego, który prowadzi dochodzenie. Przepisu tego nie stosuje się do interwenienta.

§ 20. Jeżeli z oskarżonym spisano protokół karny (art. 259, 260), a sprawa toszy się o przestępstwo określone w art. 263 § 1, to prowadzenie dalszego dochodzenia, a zwłaszcza wzywanie osób do przesłuchania, zależy od swobodnego uznania właściwej władzy orzekającej I instancji. W sprawach o pozostałe przestępstwa, zbadanie w toku dochodzenia oskarżonego, a w miarę potrzeby i innych osób, jest obowiązkowe.

§ 21. Oskarżonemu należy wyjaśnić przed przesłuchaniem, jakie przestępstwo mu zarzucono.

Odpowiedzialnemu posiłkowo lub zastępczo należy wyjaśnić okoliczności, uzasadniające jego odpowiedzialność majątkową lub zastępczą.

Co do każdego oskarżonego i odpowiedzialnego zbiera się dane dotyczące jego osoby, w szczególności — jego wieku, stosunków rodzinnych i majątkowych.

§ 22. Jeżeli zachodzi potrzeba utrwalenia śladów lub dowodów przestępstwa, należy z przebiegu czynności przedsiębranych w toku dochodzenia sporządzać protokóły.

Z przebiegu czynności nie wymagających zaprotokołowania sporządza się zapiski.

§ 23. Protokół może spisać dokonywający czynności bezpośrednio albo przez przybranego funkcjonariusza państwowego lub gminnego.

Jeżeli protokolanta nie przybrano, protokół spisuje się w obecności pełnoletniego mieszkańca okolicznego nieskazitelnej opinii, umiejącego czytać i pisać, który podpisem stwierdza zgodność protokołu z przebiegiem czynności.

§ 24. Osoby biorące udział w czynności mogą żądać wciągnięcia do protokołu wszystkiego, co dotyczy ich praw lub interesu.

Protokół podpisują wszystkie osoby biorące udział w czynności.

Przed podpisaniem protokołu należy go odczytać i zaznaczyć to w protokole.

Osoba mająca podpisać protokół może zgłosić zarzuty co do jego treści. Zarzuty takie wciąga się do protokołu.

Wszelkiego rodzaju poprawki i uzupełnienia należy umieścić w końcu protokołu przed podpisaniem lub w osobno podpisanym dopisku.

§ 25. W toku dochodzenia zezwolenie stronom i ich obrońcom lub pełnomocnikom na przeglądanie akt, robienie z nich odpisów oraz otrzymywanie odpisów uwierzytelnionych — zależy od władzy lub organu wykonawczego prowadzącego dochodzenie.

§ 26. Uznawszy, że dochodzenie dostarczyło już podstawy do rozstrzygnięcia sprawy, urząd lub organ wykonawczy prowadzący dochodzenie wzywa

w trybie art. 262 § 2 strony i zaznajamia je z treścią zebranych dowodów. Wyjaśnienia stron należy zaprotokołować.

Jeżeli wobec wyjaśnienia stron nie zajdzie potrzeba uzupełnienia dochodzenia, przesyła się akta dochodzenia właściwej władzy skarbowej I instancji uprawnionej do orzecznictwa.

W razie uzupełnienia dochodzenia, należy przed odesłaniem akt zaznajomić strony z treścią dodatkowo zebranych dowodów.

Rewizja i zatrzymanie rzeczy.

§ 27. Do wydawania pisemnych poleceń rewizji w przypadkach nie cierpiących zwłoki (art. 247 § 2) uprawnieni są:

a) kierownik urzędu celnego nieuprawnionego do orzecznictwa i kierownik komisariatu straży granicznej — w sprawach o przestępstwa określone w art. 44—54, 200—202, oraz w art. 206 i 207 w związku z art. 201 i 202,

b) inspektor okręgowy ochrony skarbowej, kierownik brygady ochrony skarbowej i kierownik rejonu kontroli skarbowej — w sprawach o pozostałe przestępstwa.

§ 28. Do wydawania pisemnych poleceń rewizji w obrębie pasa granicznego (art. 247 § 2) są ponadto uprawnieni:

a) kierownik placówki Straży Granicznej — w sprawach określonych w § 27 lit. a).

b) kierownik oddziału brygady ochrony skarbowej i kierownik oddziału rejonu kontroli skarbowej — w sprawach określonych w § 27 lit. b),

c) dowódca batalionu i kompanii granicznej Korpusu Ochrony Pogranicza oraz kierownik placówki Korpusu Ochrony Pogranicza do walki z przemytnictwem — we wszystkich sprawach o przestępstwa objęte prawem karnym skarbowym.

§ 29. Wydając polecenie przeprowadzenia rewizji domowej lub osobistej (art. 247), właściwa władza skarbowa lub funkcjonariusze, wymienieni w §§ 27, 28, zarządzą doręczenie osobie interesowanej odpisu tego polecenia przez organ rewizję przeprowadzający, przy jej rozpoczęciu.

§ 30. O zajęciu rzeczy, nie będących własnością oskarżonego, władza prowadząca dochodzenia zawiadamia na piśmie osoby, mogące rościć sobie do nich prawa. W zawiadomieniu należy podać nazwę i siedzibę władzy, do której interwencja ma być złożona, oraz termin jej złożenia (art. 251). Odpis zawiadomienia oraz pokwitowanie z odbioru oryginału załącza się do akt sprawy.

§ 31. Zatwierdzając odebranie rzeczy (art. 249 § 2, art. 250 § 3), właściwa władza skarbowa lub funkcjonariusze, wymienieni w §§ 27, 28, zarządzą niezwłocznie doręczenie odpisu zatwierdzenia osobie interesowanej.

§ 32. Odpis postanowienia o zatrzymaniu przesyłek, co do których istnieje podejrzenie, że zawierają przedmioty przestępstwa skarbowego (art. 256), właściwa władza skarbowa uprawniona do orzecznictwa powinna niezwłocznie doręczyć osobie interesowanej, oraz urzędowi pocztowemu lub kolejowemu, w którym zatrzymanie ma nastąpić, wskazując zarazem komu przesyłki wydać należy.

§ 33. Do złożenia wniosku o zatrzymanie korespondencji pocztowej lub telegraficznej (art. 160) kodeksu postępowania karnego) uprawniona jest władza skarbowa prowadząca dochodzenie lub jej organ wykonawczy.

W sprawach, należących do właściwości sądu, wniosek należy złożyć za pośrednictwem prokuratora okręgowego.

Zatrzymanie oskarżonego.

§ 34. Jeżeli w sprawach, należących do właściwości władz skarbowych, oskarżony po zatrzymaniu go wyraził gotowość złożenia zabezpieczenia (art. 257 § 3) lub dobrowolnego poddania się karze (art. 281—289), należy go natychmiast sprowadzić do najbliższego urzędu celnego lub do najbliższego urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych.

Urząd ten, choćby nie był właściwy do rozstrzygnięcia sprawy, władny jest określić wysokość zabezpieczenia (art. 257 § 3) albo grzywny (art. 281 § 2) oraz przyjąć przypadającą z tych tytułów kwotę.

§ 35. Poza przypadkami przewidzianymi w § 34, oskarżonego sprowadza się bezpośrednio do najbliższego sędziego śledczego lub sądu grodzkiego.

W razie zastanowienia względem oskarżonego środka zapobiegawczego, sąd niezwłocznie zawiadamia właściwą władzę skarbową I instancji uprawnioną do orzecznictwa o przekazaniu akt sprawy prokuratorowi (art. 258 § 2).

Postępowanie z zajętymi rzeczami w toku dochodzenia.

§ 36. Urzędy skarbowe (celne) i zarządy gmin, którym oddano na przechowanie zajęte rzeczy (art. 252), powinny odpowiednio je zabezpieczyć.

§ 37. Jeżeli w stanie zajętych rzeczy zachodzą zmiany wskazujące na ubytek, uszkodzenie, psucie się lub obniżenie wartości, należy donieść o tym właściwemu urzędowi skarbowemu lub urzędowi celnemu uprawnionemu do orzecznictwa.

§ 38. Jeżeli przed prawomocnym rozstrzygnięciem sprawy zarządzono sprzedaż zajętych rzeczy (art. 253), zwrot rzeczy stronie (art. 254), albo przekazanie przedmiotów monopolowych zakładom monopolowym w celu ich zużytkowania — właściwy do orzekania urząd pobiera próbki, które przechowuje do prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy.

O pobraniu próbek sporządza się protokół, który dołącza się do akt sprawy, a jego odpis — do próbek.

Oskarżonego należy wezwać do obecności przy pobieraniu próbek i do podpisania protokołu.

Niestawiennictwo oskarżonego nie stanowi przeszkody do pobrania próbek i sporządzenia protokołu.

§ 39. Jeżeli zajęte przedmioty przedstawiają znaczną wartość, a z jakichkolwiek powodów nie można ich sprzedać (art. 253 § 2) ani zwrócić stronie (art. 254), należy stronę wezwać do przedsięwzięcia niezbędnych środków w celu zabezpieczenia rzeczy przed zepsuciem.

W razie zgłoszenia się stron należy umożliwić im zastosowanie tych środków pod dozorem urzędowym, zwłaszcza gdy istnieje małe prawdopodobieństwo orzeczenia przepadku.

Wezwanie stron sporządza się na piśmie. Odpis wezwania oraz pokwitowanie z odbioru oryginału dołącza się do akt sprawy.

§ 40. Do chwili przekazania sprawy do postępowania sądowego zwrot stronie zajętych rzeczy (art. 249, 250, 255) następuje na podstawie postanowienia właściwej władzy skarbowej, po przekazaniu zaś — na podstawie orzeczenia władz sądowych.

Postępowanie przeciw nieobecnym.

§ 41. Jeżeli sprawca przestępstwa jest nieznany i w ciągu trzech miesięcy od daty zajęcia rzeczy nie zgłosi się do właściwej władzy skarbowej, natenczas władza ta wyda rozstrzygnięcie o umorzeniu postępowania karnego i może orzec przepadek zajętych przedmiotów lub uzyskanej za nie kwoty tytułem środka zabezpieczającego (art. 22, 276 § 2).

§ 42. Jeżeli przed wydaniem orzeczenia o przepadku zgłosi się interwenient z roszczeniem do zajętych rzeczy, właściwa władza skarbowa powinna interwencję przyjąć i rozstrzygnąć (art. 276).

Jeżeli interwencję zgłoszono po wydaniu orzeczenia o przepadku, można ją uwzględnić tylko w trybie art. 307 § 4.

§ 43. Jeżeli nie ma podstaw do orzeczenia przepadku zajętych przedmiotów tytułem środka zabezpieczającego (§ 41), należy je spod zajęcia zwolnić i zwrócić osobie, u której dokonano zajęcia lub innej osobie uprawnionej.

Jeżeli osoba uprawniona jest nieznana, należy wystosować publiczne wezwanie do odbioru rzeczy (art. 277 § 4).

§ 44. Publiczne wezwanie, jakie sporządza się w myśl § 43, powinno zawierać:

a) opis zwolnionych rzeczy wraz z podaniem daty i miejsca uchylonego zajęcia,

b) nazwę i dokładny adres wzywającej władzy,

c) zawiadomienie, że w razie nieodebrania rzeczy przez uprawnioną osobę w ciągu sześciu miesięcy od ogłoszenia wezwania przejdą one na własność Skarbu Państwa.

§ 45. Ogłoszenie wezwania następuje przez umieszczenie na tablicy urzędowej w lokalu władzy skarbowej I instancji oraz w lokalu zarządu gminy, w której przedmioty zajęto.

§ 46. Jeżeli oskarżony jest znany, lecz uchyla się od postępowania karnego, a zarządzenia zmierzające do wykrycia jego miejsca pobytu lub sprowadzenia go pozostały bez skutku, właściwa władza skarbowa może:

a) wydać orzeczenie zaoczne (art. 262 § 2, art. 296),

b) umorzyć dochodzenie, jeżeli przestępstwo jest małej wagi (art. 270 § 2 i art. 276—278),

c) przekazać sprawę do postępowania sądowego (art. 210 pukt 5) w celu zastosowania przepisów art. 337—342.

§ 47. Orzeczenie zaoczne (§ 46 lit. a) można wydać dopiero wówczas, jeżeli oskarżony nie zgłosi się do władzy mimo publicznego doręczenia mu wezwania na termin (art. 238 § 3, art. 262 § 2, § 50).

Pomiędzy doręczeniem wezwania oskarżonemu a terminem wyznaczonym do jego stawiennictwa powinien upłynąć co najmniej miesiąc.

§ 48. Wezwanie, jakie sporządza się w myśl § 47, powinno zawierać:

a) oznaczenie oskarżonego i zarzucanego mu czynu,

b) opis zajętych rzeczy oraz dzień, miejsce i przyczynę ich zajęcia,

c) miejsce, dzień i godzinę stawiennictwa,

d) nazwę i dokładny adres wzywającej władzy,

e) skutki niestawiennictwa (art. 262 § 2).

§ 49. Rozstrzygnięcie władzy skarbowej doręcza się oskarżonemu nieobecnemu (§ 46) sposobem określonym w § 50.

§ 50. Publiczne doręczenie wezwania lub rozstrzygnięcia następuje przez umieszczenie go na tablicy urzędowej w lokalu władzy skarbowej I instancji oraz w lokalu zarządu gminy ostatniego miejsca zamieszkania lub pobytu oskarżonego, albo w ostatniej siedzibie jego przedsiębiorstwa, a jeżeli żadnej z tych okoliczności nie da się ustalić — w lokalu zarządu gminy miejsca ujawnienia przestępstwa.

Pismo uważa się za doręczone po upływie 7 dni od daty ogłoszenia go w wyżej wskazany sposób.

§ 51. Przekazanie sprawy do postępowania sądowego (§ 46 lit. c) jest wskazane tylko w sprawach wyjątkowego znaczenia.

Zakres stosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary.

§ 52. Władze skarbowe orzekające w I instancji stosują przepis art. 23 bez ograniczenia tylko w przypadkach wskazanych wyraźnie w prawie karnym skarbowym, w innych natomiast przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie mogą wymierzać kary grzywny do połowy najniższego wymiaru przewidzianego w przepisach części szczególnej.

Stosowanie środków zabezpieczających.

§ 53. O zastosowaniu środków zabezpieczających (art. 294) w sprawach należących do właściwości rzeczowej władz skarbowych I instancji należy się zwracać z wnioskiem do właściwego sądu grodzkiego, w sprawach zaś należących do właściwości władz skarbowych II instancji — do właściwego sądu okręgowego.

Postępowanie wykonawcze.

§ 54. Postępowania egzekucyjnego można zaniechać (art. 305) i przystąpić bezpośrednio do wykonania aresztu zastępczego, gdy akta sprawy karnej zawierają wystarczające dane do stwierdzenia okoliczności przewidzianych w art. 15 § 1.

§ 55. Do zezwolenia na ratalną spłatę grzywien, kar pieniężnych i kosztów postępowania (art. 306) upoważniona jest ta władza skarbowa, która rozstrzygnęła sprawę w I instancji.

Okres wymieniony w art. 306 § 1 liczy się od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

§ 56. Sprzedaży przedmiotów uznanych za przepadłe (art. 307), dokonywa się bądź przez przetarg publiczny, bądź z wolnej ręki.

§ 57. Zwracając się do władz sądowych o wykonanie kary aresztu zastępczego (art. 309), władza skarbowa załącza do swego wniosku odpis orzeczenia karnego z poświadczeniem jego prawomocności.

§ 58. Władza skarbowa przesyła postanowienie co do przerwy kary zastępczej właściwemu sądowi grodzkiemu (art. 309) z wnioskiem o wydanie stosownego zarządzenia naczelnikowi więzienia i o zawiadomienie o przerwie kary policji państwowej okręgu, w którym zwolniony ma zamiar przebywać.

Po upływie przerwy władza skarbowa sprawdza, czy skazany rozpoczął dalsze odbywanie kary. Jeżeli skazany w ciągu 3 dni po upływie czasu przerwy nie zgłosi się dobrowolnie do odcierpienia kary, władza skarbowa zwraca się do sądu grodzkiego z wnioskiem o bezzwłoczne aresztowanie skazanego i sprowadzenie go do więzienia.

Wnoszenie i popieranie oskarżenia.

§ 59. Do popierania oskarżenia przed sądami grodzkimi upoważnia się organa wykonawcze władz skarbowych: Straż Graniczną, Ochronę Skarbową, Kontrolę Skarbową i Korpus Ochrony Pogranicza.

Właściwy do powyższych czynności jest ten organ wykonawczy, który prowadził dochodzenie w sprawie.

Przepisu tego nie stosuje się, jeżeli władza skarbowa sama działa.

§ 60. Sądy przesyłają z urzędu władzom skarbowym odpisy sentencji prawomocnych wyroków.

Ewidencja przestępstw skarbowych.

§ 61. Władze skarbowe powołane do orzecznictwa prowadzą ewidencję przestępstw skarbowych według zasad i form ustalonych w specjalnej instrukcji Ministra Skarbu.

Przepis końcowy.

§ 62. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tracą moc obowiązującą przepisy rozporządzenia Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości z dnia 22 kwietnia 1932 r. o wykonaniu ustawy karnej skarbowej (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 362), z wyjątkiem przepisów o ewidencji przestępstw skarbowych (§§ 83—106), które zachowują moc obowiązującą do chwili wydania instrukcji przewidzianej w § 61 [1]).

---

[1]) Zob. dodatek 17 B).

B) Utrzymane w mocy §§ 83 do 106 rozporządzenia Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości z dnia 22 kwietnia 1932 (Dz. U. 36 poz. 362) o wykonaniu ustawy karnej skarbowej 1932.

Rejestr karny.

§ 83. Władze skarbowe I-ej instancji utrzymują ścisłą ewidencję spraw o przestępstwa, ulegające ukaraniu wedle zasad ustawy karnej skarbowej i w tym celu prowadzą rejestr karny (rejestr spraw karnych) według wzoru Nr. 14.

Pozycje porządkowe spraw zapisywanych do rejestru zaczynają się z każdym nowym rokiem kalendarzowym od liczby 1.

§ 84. Do rejestru karnego zapisuje się sprawy natychmiast po otrzymaniu przez urząd protokółu karnego lub doniesienia o popełnionem przestępstwie (art. 148 u. k. s.), przyczem zamieszcza się na ich pierwszych stronicach po prawej stronie u góry następującą notatkę: «zapisano w rejestrze karnym pod pozycją.... z roku.... (podpis)». Zapisanie to nastąpić winno, zanim przystąpi się do załatwienia sprawy.

§ 85. Równocześnie z wpisaniem sprawy do rejestru karnego zapisuje się obwinionego w indeksie przestępców (§ 101).

§ 86. W rubryce 7 rejestru karnego zapisuje się:

1) pod lit. «a» — ważniejsze decyzje i zarządzenia (z cyfrowem oznaczeniem kolejności), wydane w postępowaniu skarbowem aż do chwili prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy, względnie przekazania sprawy do postępowania sądowego.

Decyzji o umorzeniu sprawy, orzeczeń karnych uwalniających, orzeczeń karnych wydanych w II instancji, oraz takich zarządzeń, które wydano celem wykonania tych decyzyj, względnie orzeczeń, jak również decyzyj i zarządzeń władz sądowych — nie zapisuje się;

2) pod lit. «b» — ważniejsze decyzje i zarządzenia władz sądowych i skarbowych w czasie całego postępowania sądowego (np. zarządzenia władzy sądowej o uzupełnieniu dochodzeń przez władzę skarbową, wykonanie tego zarządzenia, delegowanie pełnomocnika na rozprawę sądową i inne zarządzenia wydane stosownie do przepisów art. 140 i art. 211 — 223 u. k .s.), jak również postanowienia i wyroki sądowe z wyjątkiem postanowień i wyroków prawomocnych.

Jeśli sprawę, przekazaną do postępowania sądowego, zwrócono władzy skarbowej celem rozpoznania jej w postępowaniu skarbowem, wówczas wydane przez władzę skarbową decyzje i zarządzenia w tej sprawie, aż do chwili prawomocnego jej rozstrzygnięcia w postępowaniu skarbowem, względnie ponownego przekazania sprawy postępowaniu sądowemu w trybie art. 188 u. k. s., zapisuje się w rubryce 7 pod lit. «a».

Jako ostatnią pozycję rubryki 7 zapisuje się:

1) pod lit. «a» — data i numer pisma, przy którem przesłano sprawę celem rozstrzygnięcia w II instancji skarbowej, względnie data i numer pisma, przy którem przekazano sprawę władzy sądowej.

2) pod lit. «b» — powody nieuprawomocnienia się ostatnio wydanego w sprawie wyroku, względnie postanowienia o umorzeniu sprawy.

Jeśli zapisane w rubryce 7 pd lit. «a» orzeczenie karne lub pod lit. «b» wyrok sądowy, względnie postanowienie o umorzeniu sprawy, uprawomocniły się, wówczas ostatnią pozycję rubryki 7-ej stanowi adnotacja o ich prawomocności.

§ 87. W rubryce 8-ej rejestru pod odpowiedniemi literami zapisuje się data i numer oraz krótka treść prawomocnych zasądzających orzeczeń karnych, względnit wyroków, z podaniem imion i nazwisk osób obwinionych, rodzaju i dnia popełnienia przestępstwa oraz orzeczonej kary.

Np. Osoba, względnie osoby . . . . . (wymienić imię, i nazwisko, względnie imiona i nazwiska) win . . . . . jest (są) przestępstwa skarbowego z art. . . . . popełnionego przez to, że . . . . . ,

Skazan . . . na podstawie art. . . . na karę . . . . . ,

Równocześnie z zapisaniem prawomocnych zasądzających orzeczeń karnych względnie wyroków w rubryce 8-ej rejestru należy zbadać, czy imiona i nazwiska osób skazanych na mocy tych orzeczeń i wyroków zostały już zapisane w indeksie przestępców stosownie do przepisów § 85. Gdyby okazało się, że niektóre z pośród osób skazanych nie zostały zapisane w indeksie, należy indeks odpowiednio uzupełnić.

W razie umorzenia sprawy lub uniewinnienia oskarżonego tak w postępowaniu skarbowem jak w sądowem uskutecznia się czerwonym atramentem pod odpowiedniemi literami rubryki 8-ej adnotację o treści następującej:

1) pod lit. «a» tej rubryki: «Umorzono» względnie «Uniewinniono na podstawie art. . . . . decyzją» względnie «Orzeczeniem . . . . . , (nazwa i siedziba władzy skarbowej) z dnia . . . . Nr. . . . . ».

2) pod lit. «b» tej rubryki: «Umorzono» względnie «Uniewinniono na podstawie art. . . . . postanowieniem względnie wyrokiem . . . . . , (nazwa i siedziba sądu) dnia . . . . Nr. . . . . ».

§ 88. W rubryce 9 i w ogóle w rejestrze karnym wykonanie kar orzeczonych w postępowaniu sądowem nie zapisuje się.

W rubryce tej zapisuje się:

1) pod lit. «a» — wpłacone dobrowolnie lub ściągnięte przymusowo tytułem kary pieniężnej kwoty z podaniem nazwy i siedziby kasy, daty i pozycji dziennika przychodowego;

2) pod lit. «b» — okres czasu odbycia kary aresztu zastępczego.

Za podstawę do powyższych zapisów służą:

ad 1) zawiadomienia kas skarbowych o zarachowaniu na dochód Skarbu kwot, jakie wpłynęły tytułem kar pieniężnych, nie zaś pokwitowania z odbioru rzeczonych kwot przez kasy skarbowe, względnie przez inne organa państwowe, przedstawiane na dowód uiszczenia kary pieniężnej;

ad 2) zawiadomienia władz państwowych i samorządowych o wykonaniu na obwinionym kary aresztu zastępczego z podaniem nazwy władzy, daty i numeru zawiadomienia.

W rubryce 9 zapisuje się również postanowienia tego rodzaju, jak odroczenie lub przerwa kary, rozłożenie kary pieniężnej na raty oraz inne postanowienia, wydane z powodu niemożności wykonania orzeczonej kary.

§ 89. W rubryce 10 zapisuje się sposób zlikwidowania zajętych w sprawie przedmiotów (wydanie stronie, sprzedaż, przekazanie zakładom państwowym lub instytucjom społecznym celem zużytkowania, zniszczenie), a mianowicie:

a) w razie sprzedaży przedmiotów uzyskana ze sprzedaży kwota z podaniem daty jej wpłynięcia do kasy skarbowej i pozycji dziennika przychodowego,

b) w razie zniszczenia przedmiotów — data protokółu zniszczenia,

c) w pozostałych zaś wypadkach data i numer pisma, przy którem przekazano przedmioty zakładom państwowym lub instytucjom społecznym.

§ 90. Przepisy § 89 mają zastosowanie również do przedmiotów, których wydanie stronie lub konfiskatę orzeczono w postępowaniu sądowem (art. 203 u. k. s.).

§ 91. W rubryce 11 zapisuje się:

a) przedstawione wyższej władzy skarbowej wnioski o przyznanie, względnie odroczenie przyznania, nagrody za wykrycie przestępstwa z podaniem daty i numeru odnośnego wniosku,

b) data i numer decyzji o przyznaniu, względnie odroczeniu przyznania nagrody.

Jeśli z wnioskiem o nagrodę nie wystąpiono z braku podstaw prawnych do przyznania nagrody, — uskutecznia się w tej rubryce odnośną adnotację.

§ 92. Dane, wymagające wpisania do rejestru karnego, gdy brak dla nich odpowiedniej rubryki, wpisuje się w rubryce «uwagi».

§ 93. Po uskutecznieniu w odnośnej rubryce rejestru ostatniego wpisu, stwierdzającego ukończenie sprawy, zakreśla się numer porządkowy sprawy (rub. 1) czerwonym ołówkiem (wykreślenie sprawy z ewidencji).

Wykreślenie z ewidencji może nastąpić:

a) odnośnie do spraw prawomocnie rozstrzygniętych w postępowaniu sądowem — po otrzymaniu przez władzę skarbową prawomocnego wyroku, względnie

postanowienia, kończącego postępowanie karne w stosunku do wszystkich oskarżonych.

b) odnośnie do spraw prawomocnie rozstrzygniętych w postępowaniu skarbowem — bądź po wydaniu decyzji o umorzeniu sprawy, względnie orzeczenia uwalniającego, w stosunku do wszystkich oskarżonych, bądź po wykonaniu kary w stosunku do wszystkich skazanych, bądź wówczas, gdy wykonanie kary nastąpić nie może skutkiem aktu łaski, przedawnienia kary lub innych przyczyn.

W sprawach, wymienionych zarówno pod lit. «a», jak i pod lit. «b», wykreślenie sprawy z ewidencji może nastąpić nie wcześniej, jak po zlikwidowaniu zajętych w sprawie przedmiotów.

§ 94. Datę i numer ostatniego wpisu w rubryce 11 rejestru, stwierdzającego ukończenie sprawy o przyznanie nagrody za wykrycie danego przestępstwa, podkreśla się czerwonym ołówkiem.

§ 95. W razie wznowienia postępowania karnego (art. 230 — 235 u. k. s.) należy sprawę wpisać na nowo do rejestru karnego.

W rubryce «uwagi» należy uczynić wzmiankę o wznowieniu, powołując dawny numer porządkowy sprawy w rejestrze karnym, zaś w «uwagach», odnoszących się do dawnego numeru sprawy, uczynić wzmiankę o wznowieniu, powołując nowy numer rejestru karnego.

Kontestacje karne i indeks przestępców skarbowych.

§ 96. Kontestacje karne są to wypisy z rejestru karnego. Kontestacje te sporządza się według załączonego wzoru Nr. 15.

§ 97. W kontestacjach karnych zamieszcza się także sprawy wszczęte przed 1 stycznia 1933 r., a mianowicie wszystkie te, które zapisane są w księdze kar oraz z pośród spraw zapisanych w pamiętniku karnym tylko sprawy nierozstrzygnięte (p. § 107).

§ 98. W kontestacjach nie uwidocznia się sprawy, do której kontestację się dołącza, ani też spraw, zakończonych już uwalniającem orzeczeniem karnem, względnie uwalniającym wyrokiem sądowym, lub decyzją umarzającą dochodzenie.

§ 99. Wystawienia kontestacji należy zaniechać:

a) jeśli sprawa dotyczy przestępstwa porządkowego,

b) odnośnie do spraw o nieprawdziwe deklaracje celne, z art. 49 u. k. s. (o ile nie podlegają sankcjom karnym z art. 45 — 48 u. k. s., lecz sankcji karnej z art. 49 u. k. s.),

c) jeśli obwiniony nie był uprzednio karany ani też przeciw niemu nie prowadziło się dochodzenie karne skarbowe; w wypadkach takich należy zamieszczać na pierwszej stronie protokółu karnego, po prawej stronie u góry, następującą notatkę: «obwiniony dotychczas nie karany i nieposzlakowany» (data i podpis).

Dołączenie kontestacji karnej w wypadkach, wymienionych pod «a» i «b», jest jednak konieczne, jeśli zachodzi wypadek powtarzania tego samego przestępstwa, mogący wywołać wzmożenie represji karnej na mocy art. 23 u. k. s.

§ 100. Kontestacje karne należy dołączać do akt sprawy jeszcze przed badaniem obwinionego, aby prowadzący badanie mógł ustalić ostatecznie, czy był on karany, kiedy i za co (druk Nr. 4, pytanie 8-e). Oświadczenie złożone w tym względzie przez obwinionego winno być ściśle w protokóle zapisane, a gdyby oświadczenie to nie zgadzało się z kontestacją — należy zażądać od obwinionego wyjaśnienia sprzeczności.

§ 101. W celach sporządzenia kontestacyj karnych prowadzą władze skarbowe I instancji indeks przestępców skarbowych według załączonego wzoru Nr. 16, t. j. alfabetyczny spis przestępców ze wskazaniem spraw karnych, dotyczących każdego z nich.

W indeksie tym uwidocznia się sprawy jednego i tego samego przestępcy przez podanie tylko tego, co jest koniecznem dla odszukania sprawy w rejestrze karnym.

§ 102. Jeśli obwiniony zamieszkuje pod ostatnim adresem krócej niż lat pięć, należy od urzędu skarbowego (celnego) poprzedniego miejsca zamieszkania obwinionego zażądać kontestacji karnej i dołączyć ją do akt sprawy.

Wykazy, dotyczące stanu orzecznictwa karno-skarbowego.

§ 103. W terminie do 15 stycznia każdego roku władze skarbowe I instancji przedkładają władzom II instancji wykazy o stanie orzecznictwa karno-skarbowego za rok ubiegły, sporządzone na podstawie rejestru karnego i poprzednich ksiąg ewidencyjnych, mianowicie:

1) wykaz «ogólny», t. j. wykaz ilości spraw, pozostałych do roztrzygnięcia z lat poprzednich, jak również sprawy, jakie wpłynęły w roku sprawozdawczym — według załączonego wzoru Nr. 17,

2) wykaz «szczególny» t. j. wykaz ilości spraw, pochodzących wyłącznie z roku sprawozdawczego, z tem, że wykaz ten sporządzają władze skarbowe, wymienione w § 28 pkt. 1, według załączonego wzoru Nr. 18, władze zaś skarbowe, wymienione w § 28 pkt. 2, według załączonego wzoru Nr. 18-a,

3) wykaz «sądowy», t. j. wykaz ilości spraw zalegających w sądach z końcem roku sprawozdawczego — według załączonego wzoru Nr. 19.

Na podstawie powyższych wykazów władze skarbowe II instancji sporządzają sumaryczne wykazy i przedkładają je Ministerstwu Skarbu w terminie do końca stycznia każdego roku.

§ 104. Przy sporządzaniu wykazu «ogólnego», uważa się za rozstrzygnięte sprawy następujące:

1) sprawy, w których wydano już orzeczenie karno-skarbowe lub wyrok sądowy, choćby orzeczenie lub wyrok nie były jeszcze prawomocne,

2) sprawy, w których zezwolono na dobrowolne poddanie się karze,

3) sprawy umorzone bez wydania orzeczenia karnego skarbowego, względnie wyroku sądowego (z powodu bezpodstawności obwinienia, braku dowodów winy i t. p. — (art. 152 i 153 u. k. s.) — i

4) sprawy przeciw nieznanemu sprawcy lub nieznanemu z miejsca pobytu, jeśli zapadło już orzeczenie co do przepadku zajętych przedmiotów (art. 158 § 1 u. k. s.).

W rubryce 7-ej tego wykazu znajdą się w ten sposób, obok spraw wymienionych w poprzednich rubrykach, także nierozstrzygnięte sprawy z lat poprzednich, podczas gdy w rubryce 2 znajdą się tylko nierozstrzygnięte sprawy z lat poprzednich.

Natomiast nie znajdą się w rubryce 7-ej tego wykazu takie sprawy z roku sprawozdawczego, które przy końcu tegoż roku są nietylko rozstrzygnięte, ale wogóle ukończone.

§ 105. Przy sporządzaniu wykazu «sądowego» (§ 103 p. 3) uważa się za rozstrzygnięte te sprawy, co do których otrzymano od sądu doniesienie o wydaniu wyroku, względnie o umorzeniu sprawy (art. 228 § 3 u. k. s.).

Wykazem tym obejmuje się tak sprawy przekazane sądowi do rozstrzygnięcia bez wydania orzeczenia skarbowego, jak również przekazane dopiero po wydaniu tego orzeczenia na wniosek skazanej strony.

Przez sądy rozumie się także urzędy prokuratorskie przy tych sądach.

Druki.

§ 106. Dla łatwiejszego wykonywania ustawy karnej skarbowej sporządza się nakład następujących druków:

1) protokół karny — według wzoru Nr. 1,
2) wezwanie obwinionego — według wzoru Nr. 2,
3) wezwanie świadka — według wzoru Nr. 3,
4) protokół przesłuchania obwinionego — według wzoru Nr. 4,
5) protokół przesłuchania świadka — według wzoru Nr. 5,
6) protokół dobrowolnego poddania się karze — według wzoru Nr. 6,
7) orzeczenie karne zasądzające, zupełne — według wzoru Nr. 7a,
8) orzeczenie karne zasądzające, skrócone — według wzoru Nr. 7b,
9) wykaz należności, wziętych za podstawę wymiaru kary pieniężnej — według wzoru Nr. 11,

10) wykaz kosztów postępowania karnego — według wzoru Nr. 12,
11) spis aktów — według wzoru Nr. 13,
12) rejestr karny — według wzoru Nr. 14,
13) kontestacja karna — według wzoru Nr. 15,
14) indeks przestępców skarbowych — według wzoru Nr. 16.

Nakładu innych druków (wzory Nr. 8, 9, 10, 17, 18, 18a, 19) nie sporządza się.

Dodatek 18.

A) Ustawa

z dnia 14 grudnia 1923 r. (Dz. U. 5 z r. 1924 poz. 37)

o uprawnieniach organów wykonawczych władz skarbowych.

Art. 1. Organami wykonawczemi władz skarbowych są urzędnicy skarbowi, powołani do spełniania czynności, określonych w artykułach 2 do 4, bądź na mocy przepisu ustawowego, bądź na skutek polecenia, wydanego przez właściwą władzę skarbową w sprawie poszczególnej.

Przepisy art. 3 i 4 niniejszej ustawy mają analogiczne zastosowanie do tych organów wykonawczych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, względnie związków samorządowych, którym czynności, przewidziane w art. 2, zostały zlecone na podstawie ustawy lub rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych, wydanego w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 2. Zakres działania organów wykonawczych obejmuje:

a) W dziedzinie podatków bezpośrednich i opłat skarbowych:

1) zbieranie danych, potrzebnych do wymierzenia podatków i opłat,

2) pobór należności,

3) ściąganie zaległości.

b) W dziedzinie ceł poza miejscem urzędowania urzędów celnych: przeprowadzenie dodatkowej kontroli celnej wewnątrz kraju.

c) W obu powyższych dziedzinach oraz w dziedzinie podatków spożywczych i monopolów państwowych:

1) czuwanie nad ścisłem przestrzeganiem przepisów o podatkach bezpośrednich, opłatach skarbowych, podatkach spożywczych (akcyzach), cłach i monopolach państwowych,

2) śledzenie czynów karygodnych, przewidzianych w przepisach o podatkach, opłatach i cłach, wykrywanie ich i zawiadamianie o nich, właściwej władzy.

Art. 3. Środki, służące organom wykonawczym do spełnienia czynności, określonych w art. 2, są następujące:

1) kontrolowanie zakładów handlowych i przemysłowych, podlegających urzędowemu dozorowi skarbowemu, oraz badanie towarów, znajdujących się bądź na składzie w tychże zakładach, bądź też transportowanych do nich;

2) przeszukiwanie zakładów handlowych i przemysłowych, podlegających urzędowemu dozorowi skarbowemu, przewidziane w odnośnych ustawach podatkowych oraz przepisach celnych;

3) rewizja dokumentów i ksiąg, znajdujących się w posiadaniu podatników, w granicach, zakreślonych w odnośnych ustawach, żądanie od podatników wyjaśnień co do okoliczności faktycznych, których znajomość potrzebna jest do wymierzenia podatku, opłaty lub cła, albo ustalenia czy zachodzą warunki uwolnienia od tych danin.

Art. 4. Celem śledzenia czynów karygodnych w zakresie podatków spożywczych i monopolów państwowych organy wykonawcze mają prawo:

a) dokonywać tymczasowego zajęcia i wzięcia w przechowanie towarów i innych przedmiotów, przewożonych i przenoszonych, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie ,iż pozostają w związku z popełnieniem przestępstwa skarbowego. W razie koniecznej potrzeby wolno przeprowadzić rewizję osobistą.

Tymczasowe zajęcie lub wzięcie w przechowanie ogranicza się do dni 8, po których upływie towary lub przedmioty winny być zwolnione, o ile zajęcie lub wzięcie w przechowanie nie będzie utrzymywane w mocy przez właściwe władze podług obowiązujących ustaw.

Organ wykonawczy winien towary i inne przedmioty, zajęte i wzięte w przechowanie, odstawić do najbliższego urzędu skarbowego, względnie celnego lub urzędu gminnego, i tutaj starać się ustalić ich pochodzenie. Posiadaczowi zajętych towarów, względnie przedmiotów, który dowodnie wykaże tożsamość swej osoby, wyda organ wykonawczy poświadczenie wzięcia w przechowanie towaru, względnie przedmiotu z dokładnem wymienieniem ilości i wagi, ewentualnie z dokładnym opisem tegoż w postaci protokółu. Jeżeli posiadacz zakwestjonowanych przedmiotów jest nieobecny lub nieznany, winien organ wykonawczy złożyć to poświadczenie w najbliższym urzędzie gminnym. Posiadacz lub urząd gminny potwierdza odbiór poświadczenia na oryginale protokółu:

b) przeprowadzać rewizję pomieszczeń, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie, że w nich złożone są lub ukryte towary, podlegające opodatkowaniu (ocleniu) lub opłacie stemplowej (karty do gry), albo przyrządy służące do wyrobu takich towarów lub wyrobu produktów, będących przedmiotem monopolu państwowego.

Rewizja tego rodzaju pomieszczeń winna być przeprowadzona na polecenie władzy skarbowej conajmniej I instancji, a bez takiego polecenia, jeżeli zwłoka w jego uzyskaniu grozi niebezpieczeństwem zatarcia śladów przestępstwa skarbowego, organ wykonawczy może sam wydać zarządzenie przeprowadzenia rewizji i zarządzenie to wykonać.

Przy rozpoczęciu rewizji należy posiadaczowi pomieszczenia okazać zarządzenie jej przeprowadzenia, zwrócić jego uwagę na sankcje karne w razie usiłowania udaremnienia rewizji i starać się bez rozgłosu rewizję przeprowadzić.

Rewizję przeprowadza się w obecności organu miejscowej władzy bezpieczeństwa publicznego, o ile tylko jest to możliwe, oraz dwóch bezstronnych świadków.

Znalezione przy rewizji towary i rzeczy, co do których zachodzi podejrzenie, iż pozostają w związku z popełnieniem przestępstwa skarbowego, należy zająć, wziąć w przechowanie i pokwitować w sposób powyżej pod a) określony.

Z odbytej rewizji sporządza się bezzwłocznie protokół. O ile rewizja nie wydała rezultatów, należy wydać poświadczenie z wyniku odbytej rewizji.

Odpis protokółu winien być bezzwłocznie doręczony miejscowej policji państwowej;

c) korzystać z ogólnych uprawnień, przysługujących władzom bezpieczeństwa publicznego przy ściganiu przestępstw, przewidzianych w ogólnej ustawie karnej, o ile przedmiotem dochodzenia są przestępstwa, ścigane w drodze sądowej, a popełnione w związku z przestępstwami skarbowemi.

Tego rodzaju dochodzenia mają organy wykonawcze przeprowadzać zasadniczo przy współudziale organów policji państwowej, a tylko gdyby tych organów nie było na miejscu — same, obowiązane są jednak w tym ostatnim wypadku donieść o wyniku dochodzeń najpóźniej do 24 godzin właściwej komendzie policji państwowej, właściwemu sądowi i właściwej władzy skarbowej.

Przy przeprowadzeniu tych dochodzeń należy stosować ogólne przepisy ustawy o postępowaniu karnem. Z zajętemi przy tych dochodzeniach towarami i rzeczami należy postąpić w sposób, przewidziany w punktach a) i b) niniejszego artykułu.

Art. 5. Jeżeli dochodzenia, przy których zachodzi możliwość wykrycia przestępstwa skarbowego, przeprowadzają funkcjonarjusze policji państwowej lub inne organy wykonawcze, to mają obowiązek zwrócić się do najbliższego skarbowego organu wykonawczego o współdziałanie.

W tym wypadku ma skarbowy organ wykonawczy stosować się do wskazówek tego, kto dochodzeniami kieruje, i o wyniku dochodzeń bezzwłocznie złożyć sprawozdanie właściwej władzy skarbowej. Znalezione przy tych dochodzeniach towary i rzeczy, co do których zachodzi podejrzenie, iż posłużyły do popeł-

nienia przestępstwa skarbowego, o ile nie zostają jako dowody rzeczowe zajęte przez inną władzę, winien organ wykonawczy zająć i wziąć w przechowanie przy zastosowaniu przepisów art. 4.

Art. 6. Przy wykonaniu czynności urzędowych oraz przy ściganiu przestępców na gruntach lub w pomieszczeniach, służących dla celów wojskowych, organ wykonawczy obowiązany jest zgłosić się wpierw u odnośnej zwierzchności wojskowej, tam się wylegitymować, okazać polecenie i prosić o asystencję.

Art. 7. Przy wykonywaniu czynności urzędowych w pomieszczeniach, należących do cywilnych władz państwowych, obowiązany jest organ wykonawczy zgłosić się u naczelnika danej władzy.

Art. 8. Organy policji państwowej, władze wojskowe, wszelkie inne organy państwowe i samorządowe obowiązane są udzielać bezzwłocznie czynnej pomocy zawsze, ilekroć skarbowy organ wykonawczy w celu dokonania czynności służbowych, których sam własnemi środkami wykonać nie może, o to się do nich zwróci.

Art. 9. Skarbowe organy wykonawcze winny pełnić służbę zasadniczo w mundurze lub być zaopatrzone w odznaki, wskazujące na ich charakter służbowy.

Co do umundurowania i odznak służbowych tychże organów wyda Minister Skarbu osobne przepisy.

B) Rozporządzenie Ministra Skarbu

z dnia 24 czerwca 1925 r. (Dz. U. 83 poz. 576)

wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Sprawiedliwości w celu wykonania ustawy z dnia 14 grudnia 1923 r. o uprawnieniach organów wykonawczych władz skarbowych.

§ 1. (do art. 1 ustawy). Organami wykonawczemi władz skarbowych, powołanemi do spełniania czynności określonych w artykułach 2 do 4 ustawy są:

1) w dziedzinie podatków bezpośrednich i opłat skarbowych:

a) buchalterzy-kontrolerzy;

b) sekwestratorowie.

2) w dziedzinie ceł:

poza miejscem urzędowania urzędów celnych na obszarze powiatów granicznych: straż celna;

b) wewnątrz kraju poza miejscem urzędowania urzędów celnych i poza pasem granicznym: urzędnicy kontroli skarbowej.

3) w dziedzinie podatków spożywczych i monopolów państwowych:

a) urzędnicy kontroli skarbowej na całym obszarze Państwa;

b) straż celna w pasie granicznym, o ile przy sposobności wykonywania swych właściwych obowiązków służbowych wykryje czyny karygodne przewidziane w przepisach o podatkach spożywczych i monopolach państwowych.

4) we wszystkich trzech powyższych dziedzinach (1, 2, 3) urzędnicy skarbowi delegowani przez właściwe władze skarbowe w sprawach poszczególnych.

§ 2. Czynności służbowe skarbowych organów wykonawczych (§ 1) rozciągają się zasadniczo na ich własny rejon służbowy. Spostrzeżenia lub doniesienia tyczące się obcych rejonów należy udzielać do wiadomości właściwym organom wykonawczym, aby je mogły odpowiednio zużytkować przy wykonaniu swej służby. Jeżeli jednak nagłość sprawy nie pozwalała na zwłokę, wówczas organ wykonawczy obowiązany jest przedsięwziąć potrzebne czynności służbowe także i w obcych rejonach, a o wykonaniu tych czynności zawiadomić w drodze służbowej przełożonego obcego rejonu.

Jeżeli organ wykonawczy wykryje przestępstwo, nie wolno mu pominąć tego milczeniem, lecz jest obowiązany poczynić wszelkie dozwolone zarządzenia potrzebne do wdrożenia przepisanego ustawą postępowania karnego i do zabezpieczenia kary.

§ 3. (do art. 2 lit. b) ustawy). Celem wykonania postanowień art. 2 lit. b) ustawy przysługuje straży celnej i urzędnikom kontroli skarbowej (§ 1 L. 2 i 3) prawo żądania od osób zawodowo transportujących towary okazania dokumentów celnych, przewozowych i innych mających związek z towarem i dokładnego podania, gdzie, kiedy i kto oddał im towar, który transportują, tudzież dokąd i dla kogo jest tenże przeznaczony.

Wobec innych osób wolno w ten sposób postępować tylko wtedy, gdy transportują towary w ilości przekraczającej widocznie znacznie ich własną potrzebę albo wtedy, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że dopuszczono się przekroczenia przepisów celnych. Na drogach należy sprawdzać zgodność ładunku z tem, co strona podaje tylko o tyle, o ile można to uczynić, nie zmieniając położenia ładunku ani nie otwierając naczyń lub opakowania. Gdy to jest niemożliwe, ma interesowany na żądanie straży celnej, względnie urzędnika kontroli skarbowej, udać się wraz z ładunkiem do najbliższego urzędu celnego, względnie innego urzędu skarbowego, ewentualnie placówki straży celnej, lub do urzędu gminnego, gdzie należy zbadać ładunek w przepisany sposób. Nie wolno jednak pod odpowiedzialnością dyscyplinarną żądać otworzenia ładunku i dostawienia go do urzędu skarbowego (celnego, gminnego lub placówki straży celnej), jeżeli podejrzenie nie jest oparte na ważnych podstawach.

§ 4. (do art. 3 ustawy). Do kontrolowania i przeszukiwania przedsiębiorstw podlegających urzędowemu dozorowi skarbowemu nie potrzebują urzędnicy skarbowi wymienieni w § 1 L. 3) i 4) osobnego upoważnienia; są oni obowiązani przedsiębrać te czynności tak często, jak to jest przepisane lub jak tego wymaga potrzeba.

O ile specjalne ustawy i rozporządzenia nie stanowią inaczej, kontrolowanie ogranicza się do bacznego, ale tylko ogólnego śledzenia toku czynności kontrolowanego przedsiębiorstwa w celu wykrycia ewentualnych łatwo spostrzec się dających nieprawidłowości.

Przeszukiwanie polega na szczegółowem badaniu obrotów przedsiębiorstwa prowadzonych przezeń dokumentów i ksiąg, oraz dokonywanych w nim innych czynności, jak niemniej należących doń urządzeń i pomieszczeń, a to w celu wykrycia przekroczeń skarbowych, albo też przedmiotu lub śladu tychże.

Wszelkie kontrole i przeszukiwania należy w zasadzie wykonywać w dzień, a tylko wówczas, gdy ruch kontrolowanego przedsiębiorstwa odbywa się w porze nocnej, lub gdy nagłość sprawy albo uzasadnione podejrzenie tego wymaga, także i w nocy, i to o ile możności niespodziewanie, przyczem zwracać należy baczną uwagę na to, aby nie przeszkadzać prawidłowemu ruchowi przedsiębiorstwa i nie zwracać ogólnej uwagi. Do czynności tych powinno się przybrać osobę, do której należą pomieszczenia, gdzie przeprowadza się te czynności lub która ma dozór nad temi pomieszczeniami.

Dokumenty i księgi prowadzone w przedsiębiorstwie wolno przeglądać tylko w granicach określonych w art. 3 p. 3 ustawy.

§ 5. (do art. 4 p. a ustawy). Straż celna i urzędnicy kontroli skarbowej powinni robić użytek z przyznanego im w art. 4 ustawy prawa dokonywania tymczasowego zajęcia i wzięcia w przechowanie towarów i innych przedmiotów przewożonych lub przenoszonych tylko wtedy, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, iż pozostają w związku z popełnieniem przestępstwa skarbowego (celnego).

W miarę zachodzących okoliczności może organ wykonawczy ograniczyć się do obszukania zewnętrznego podejrzanej osoby zaraz na miejscu przytrzymania, o ile ta osoba wyraźnie na takie obszukanie się zgodzi.

Jeżeli obszukanie zewnętrzne nie usunie podejrzeń, lub też jeżeli osoba podejrzana rzeczy przechowanej przy sobie wydać nie chce, należy odstawić ją do najbliższego urzędu skarbowego (celnego, placówki straży celnej), a w braku tegoż na posterunek policji państwowej lub do najbliższej zwierzchności gminnej i tutaj przedsięwziąć szczegółową rewizję osobistą, bacząc przytem, aby czynności tej dokonano z taktem, bez przyczynienia zbytnich przykrości osobom rewidowanym i bez obrażenia ich godności osobistej. Każda nieuzasadniona rewizja (np.

nacechowana złą wolą) będzie karana nietylko w drodze dyscyplinarnej, ale w miarę okoliczności także w drodze sądowej.

Kobiety mogą być obszukiwane zewnętrznie lub rewidowane tylko przez kobiety; rewizja szczegółowa kobiet może być dokonywana tylko w nieobecności mężczyzn. Jeżeli zachodzi niemożność dokonania obszukania lub rewizji przez kobiety pozostające w służbie państwowej, natenczas organ wykonawczy może zarządzić dokonanie powyższych czynności przez godną zaufania osobę płci żeńskiej za jej zgodą.

Tego rodzaju doraźne rewidentki mogą otrzymać za każdą czynność wynagrodzenie, którego wysokość ustala urząd skarbowy akcyz i monopolów (celny).

Ze względu na postanowienia art. 4 lit. a) ust. 3 ustawy, ograniczające tymczasowe zajęcie i wzięcie w przechowanie towarów lub innych przedmiotów do dni 8-miu, obowiązkiem organu wykonawczego, który zajęcia dokonał jest protokół karny skierować bezzwłocznie drogą służbową do właściwego urzędu skarbowego (celnego), celem zadecydowania, czy zajęcie utrzymuje się w mocy, czy też należy zajęty towar, względnie przedmiot, wydać interesowanemu.

Na odnośnym protokóle karnym względnie sprawozdaniu należy zamieścić słowa «Sprawa terminowa».

Obowiązkiem urzędu skarbowego (celnego) będzie zwracać na tego rodzaju sprawy szczególną uwagę i dołożyć starań, aby decyzja co do zwolnienia towaru lub przedmiotu, względnie utrzymania zajęcia w mocy, zapadła jak najspieszniej i bezwarunkowo w ciągu ośmiu dni została wysłana.

§ 6. Doniesienia o przekroczeniach skarbowych (celnych) należy zawsze przyjmować i po ich sprawdzeniu uczynić przedmiotem dalszej czynności urzędowej. Nazwisko donosiciela należy zachować w tajemnicy. Z bezimiennych doniesień można wprawdzie korzystać w celu wdrożenia poufnych dochodzeń, rewizje pomieszczeń jednak wolno w takich wypadkach przeprowadzać, stosując się zresztą do postanowień art. 4 lit. b) ustawy tylko wtedy, gdy z dochodzeń okaże się, że zachodzą warunki, pod któremi rewizje takie są dozwolone (musi mianowicie zachodzić uzasadnione podejrzenie, że w odnośnych pomieszczeniach złożone są lub ukryte podejrzane przedmioty, jak np. księgi i dokumenty, towary podlegające opodatkowaniu (ocleniu, zakazowi przywozu lub wywozu) lub opłacie stemplowej, albo przyrządy służące do wyrobu takich towarów lub wyrobu produktów, będących przedmiotem monopolu państwowego).

Jeżeliby okazało się jednak z dochodzeń przeprowadzonych wskutek doniesienia, że ono jest zmyślone, lub że prawdę podstępnie przekręcono, wówczas należy je przesłać drogą służbową władzy przełożonej, która skierowuje je do właściwego prokuratora.

§ 7. (do art. 4 p. b. ustawy). Do przeprowadzenia rewizji pomieszczeń ma się przeznaczać zasadniczo doświadczonego i dokładnie obznajomionego z przepisami urzędnika kontroli skarbowej, straży celnej względnie innego urzędnika skarbowego.

Rewizje przeprowadza się w obecności organu miejscowej władzy bezpieczeństwa publicznego — o ile tylko to jest możliwe, oraz dwóch wiarygodnych i zasługujących na zaufanie osób postronnych.

§. 8. Jeżeli skarbowy organ wykonawczy dokona w myśl art. 4 ustawy tymczasowego zajęcia i wzięcia w przechowanie towarów lub innych przedmiotów, co do których zachodzi podejrzenie, iż pozostają w związku z popełnieniem przestępstwa skarbowego i jeżeli, celem ustalenia ich pochodzenia, odstawi je do urzędu gminnego, natenczas obowiązkiem tego urzędu jest o każdej porze dnia i nocy towary te lub przedmioty przyjąć w przechowanie i stwierdzić tę okoliczność w protokóle sporządzonym przez skarbowy organ wykonawczy.

W razie jeżeli urząd gminny odmówi stwierdzenia zajęcia i wzięcia w przechowanie towarów zakwestjonowanych przez organ wykonawczy, lub też nie przyjmie poświadczenia, o którym mowa w powyższym artykule ustawy, względnie jeżeli odmówi czynnej pomocy, o którą zwróci się do niego skarbowy organ wykonawczy w wypadku przewidzianym w art. 8 ustawy, natenczas władze przełożone organu wykonawczego obowiązane są bezzwłocznie odnieść się do właściwej władzy administracyjnej I instancji o pociągnięcie winnych do odpowiedzialności. Skarbowy organ wykonawczy mimo tych przeszkód dokonać winien czynności urzędowej.

§ 9. Organ policji państwowej obowiązany jest na wezwanie skarbowego organu wykonawczego udzielić mu asystencji przy dokonaniu rewizji w wypadkach przewidzianych w art. 4 lit. b) i c) ustawy a sporządzony z odbytej rewizji lub innej czynności protokół podpisać i przyjąć do dalszego urzędowania odpis protokółu doręczony mu przez skarbowy organ wykonawczy, który rewizji dokonał.

§ 10. (do art. 4 p. c) i art. 5 ustawy). Jeżeli policja państwowa zamierza przeprowadzać dochodzenia co do przestępstw pospolitych, przy których zachodzi możliwość wykrycia przestępstwa skarbowego (celnego), natenczas obowiązana jest zawiadomić o tem najbliższy urząd skarbowy (celny), względnie urzędnika skarbowego (organ straży celnej) celem współdziałania wyjąwszy, jeżeli spowodowana tem zwłoka groziłaby udaremnieniem dochodzeń. Kierownictwo dochodzeń należy wówczas do organu policji państwowej, a obowiązkiem urzędnika skarbowego jest stosować się do wskazówek tego, kto dochodzeniami kieruje. W razie, jeżeli przy tych dochodzeniach znaleziono towary i rzeczy, co do których zachodzi podejrzenie, iż posłużyły do popełnienia przestępstwa skarbowego — i jeżeli zostaną one zajęte przez organ policji państwowej, jako dowody rzeczowe — natenczas organ ten winien odpis odnośnego protokółu zajęcia udzielić urzędnikowi skarbowemu, który kieruje go wraz ze stosownym doniesieniem do właściwego urzędu skarbowego (celnego). O ile rzeczy tych organ policji państwowej nie zajmie, wówczas urzędnik skarbowy winien je zająć i postąpić przy dokonaniu tej czynności wedle §§ 5 i 8 niniejszego rozporządzenia, w każdym razie ustalić jakość i ilość tych przedmiotów w sposób potrzebny do wdrożenia dochodzenia karno-sądowego.

W wypadkach przewidzianych w art. 4 lit. c) ustawy mają organa wykonawcze, korzystając z ogólnych uprawnień, przysługujących władzom bezpieczeństwa publicznego przy ściganiu przestępstw przewidzianych w ogólnej ustawie karnej, o ile przedmiotem dochodzenia są przestępstwa ścigane w drodze sądowej, a popełnione w związku z przestępstwami skarbowemi, stosować ogólne przepisy ustawy o postępowaniu karnem. Przy współdziałaniu z policją państwową organa skarbowe stosują się do jej wskazówek. Władze sądowe należy zawiadamiać za pośrednictwem policji państwowej.

§ 11. Organa policji państwowej nie stosujące się do zarządzeń §§ 9 i 10 lub też odmawiające pomocy urzędnikom skarbowym w wypadkach określonych w art. 8 ustawy, podlegają niezależnie od odpowiedzialności dyscyplinarnej w miarę okoliczności odpowiedzialności karno-sądowej.

§ 12. Jeżeli straż celna przy sposobności wykonywania swych właściwych obowiązków służbowych wykryje czyny karygodne przewidziane w przepisach o podatkach spożywczych i monopolach państwowych (§ 1 L. 3 lit. b), natenczas obowiązana jest zawiadomić o tem najbliższy urząd skarbowy akcyz i monopoli państwowych, względnie właściwego urzędnika kontroli skarbowej celem współdziałania, wyjąwszy, jeśliby zwłoka groziła udaremnieniem dochodzeń. W tym ostatnim wypadku organ straży celnej wstępuje w uprawnienia i obowiązki urzędników kontroli skarbowej unormowane niniejszem rozporządzeniem.

§ 13. Protokóły tymczasowego zajęcia i wzięcia w przechowanie (art. 4 lit. a) ustawy) i protokóły rewizji pomieszczeń (art. 4 lit. b) ustawy) należy sporządzać na drukach wedle wzorów zamieszczonych w załączniku 1 i 2.

Formularze protokółów są zbroszurowane w formie zeszytu; każdy zeszyt jest formatu arkuszowego, zawiera 30 protokółów i w ten sposób ułożony, że nadaje się do kopjowania.

Każdy protokół oznaczony jest numerem bieżącym od 1—30 Protokóły opatrzone samemi numerami (bez liter) są wygotowaniami pierwszemi (oryginałami), następne zaś opatrzone numerami i literami (a i b) odpisami.

Pierwsze wygotowania (oryginały) przesyła skarbowy organ wykonawczy wraz z przepisanym protokółem karnym i z krótkiem doniesieniem drogą służbową do właściwego urzędu skarbowego (celnego) do dalszego urzędowania, a odpis opatrzony tym samym numerem bieżącym i literą a) wręcza posiadaczowi towarów lub przedmiotów zajętych i wziętych w przechowanie względnie posiadaczowi pomieszczenia, w którem przeprowadzono rewizję. Jeżeli rewizja nie wydała rezultatu, należy zawsze wyraźnie zaznaczyć to w odnośnej rubryce protokółu. Drugi odpis protokółu oznaczony numerem i lit. b) pozostawia się w urzędzie, który przyjął zajęte towary lub przedmioty w przechowanie, względnie w wy-

padku rewizji pomieszczeń doręcza się bezzwłocznie miejscowej policji państwowej. Zeszyty obydwóch powyższych rodzajów protokółów dostarczają władze II instancji urzędom skarbowym (władzom celnym), a te inspektorom kontroli skarbowej (straży celnej), którzy numerują je i stwierdzają własnym podpisem, oraz odciskiem pieczęci urzędowej ilość zawartych w zeszytach protokółów. Inspektorowie kontroli skarbowej względnie inspektorowie straży celnej przesyłają je podwładnym urzędnikom (eksponowanym), a w szczególności kierownikom oddziałów kontroli skarbowej i komendantom placówki straży celnej za potwierdzeniem odbioru. Kierownik oddziału kontroli skarbowej względnie komendant placówki straży celnej wyznacza numery zeszytów poszczególnym urzędnikom, którzy stwierdzają w odnośnym zapisku odbiór zeszytów własnoręcznym podpisem; urzędnikom eksponowanym, oraz kierownikom oddziałów kontroli skarbowej wyznacza numery zeszytów protokółów inspektor kontroli skarbowej, który dla swego użytku służbowego zatrzymuje również jeden zeszyt, a numer jego podaje do wiadomości właściwemu urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów. Inspektorowie straży celnej postępują analogicznie jak inspektorowie kontroli skarbowej.

Każdy urzędnik skarbowy otrzymawszy zeszyt protokółów, jest odpowiedzialny służbowo (tytuł drugi rozdział V ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej — Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) za prawidłowe użycie protokółu. W razie niezawinionego (przypadkowo) zniszczenia lub uszkodzenia całego zeszytu lub poszczególnych formularzy protokółów należy je wraz z usprawiedliwieniem zniszczenia lub uszkodzenia przesłać w drodze służbowej właściwej władzy przełożonej.

Urzędnik skarbowy przeniesiony do innego rejonu służbowego, obowiązany jest zeszyt protokółu nieużyty zwrócić drogą służbową władzy przełożonej, która stwierdza ilość prawidłowo zużytych protokółów, a zeszyt z pozostałemi protokółami przydziela innemu urzędnikowi skarbowemu.

§ 14. Co do sposobu postępowania urzędników skarbowych przy wykonywaniu czynności urzędowych, oraz przy ściganiu przestępców na gruntach lub pomieszczeniach służących dla celów wojskowych, względnie przy wykonywaniu czynności urzędowych w pomieszczeniach należących do cywilnych władz państwowych, należy się stosować do przepisów art. 6 i 7 ustawy o uprawnieniach organów wykonawczych władz skarbowych.

C) Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 23 czerwca 1933 r. (Dz. U. 62 poz. 465)
o organizacji i zakresie działania kontroli skarbowej.

ze zmianą zawartą w rozp. Min. Sk. z 8/7 1936 Dz. U. 55 poz. 402.

§ 1. Kontrola skarbowa jest organem wykonawczym władz skarbowych akcyzowo-monopolowych i jest zorganizowana w rejonach kontrolnych i w brygadach.

§ 2. W obwodach urzędów skarbowych akcyz i monopolów państwowych tworzy się rejony kontrolne, których granice obejmują obszar jednego lub więcej powiatów politycznych; siedzibą rejonu jest w zasadzie siedziba odnośnego starostwa lub jednego ze starostw.

Ministerstwo Skarbu może ustalić siedzibę rejonu w miejscowości, nie będącej siedzibą starostwa.

§ 3. Na czele rejonu kontrolnego stoi kierownik rejonu, który podlega bezpośrednio kierownikowi urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych.

§ 4. Zadaniem urzędników rejonu kontrolnego jest nadzór nad przedsiębiorstwami, produkującemi artykuły akcyzowo-monopolowe, oraz kontrola obrotu handlowego temi artykułami w zakresie ustalonym osobnemi instrukcjami.

§ 5. W obwodach urzędów skarbowych akcyz i monopolów państwowych tworzy się brygady kontroli skarbowej; siedzibą brygady jest siedziba urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych.

Poza siedzibą brygady mogą być tworzone jej oddziały.

§ 6. Na czele brygady kontroli skarbowej stoi kierownik, który podlega bezpośrednio kierownikowi urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych.

§ 7. Zadaniem brygad kontroli skarbowej jest walka z przestępczością akcyzowo-monopolową oraz kontrola obrotu handlowego artykułami akcyzowo-monopolowemi.

§ 8. Szczegółowe przepisy w przedmiotach uregulowanych rozporządzeniem niniejszem ustalą osobne instrukcje.

§ 9. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Zarządzenia ustalające granice i siedziby rejonów kontrolnych, będą ogłaszane w Monitorze Polskim.

Dodatek 19.

Ustawa

z dnia 18 marca 1935 r. (Dz. U. 22 poz. 129)

o pobieraniu odsetek od zaległości w podatkach państwowych i innych daninach publicznych.

Art. 1. (1) Przepisom niniejszej ustawy podlegają:
a) państwowe podatki bezpośrednie....
b) państwowe podatki pośrednie....

(2) Należności, wymienione w ust. (1), będą nazywane w dalszym ciągu ustawy niniejszej daninami publicznemi.

(3) Ustawa niniejsza nie dotyczy podwyżek stemplowych, ani też zakredytowanych, w oznaczonym terminie uiszczonych podatków pośrednich.

Art. 2. Nieuiszczone w terminie płatności daniny publiczne uważa się za zaległości.

Art. 3. Od zaległości w daninach publicznych pobiera się odsetki w wysokości 0,75% miesięcznie, począwszy od dnia następnego po upływie terminu płatności.

Art. 4. (1) Od zaległości w daninach publicznych, nieprzekraczającej w każdej daninie łącznie z dodatkami kwoty 10 zł., nie pobiera się żadnych odsetek.

(2) Jeżeli od płatnika, uiszczającego zaległości w daninach publicznych, pobrano odsetki lub odsetki ulgowe w kwocie niższej od należnej w myśl przepisów ustawy niniejszej, nie dobrane odsetki lub odsetki ulgowe mogą być dodatkowo pobrane tylko w tym przypadku, gdy kwota niedobranych odsetek lub odsetek ulgowych przekracza 2 zł.

Art. 5. (1) Od zaległości w daninach publicznych, których spłata została odroczona lub rozłożona na raty, pobiera się odsetki ulgowe w wysokości 0,4% miesięcznie.

(2) Prawo do ulgowych odsetek uzyskuje płatnik z mocy samego prawa, z chwilą powzięcia przez właściwą władzę postanowienia o odroczeniu lub rozłożeniu na raty zaległości, przyczem prawo to służy mu za cały okres, licząc od dnia powstania zaległości. Płatnik traci uzyskane prawo do odsetek ulgowych, jeżeli nie dotrzymał terminu, do którego spłata została odroczona, gdy zaległość została rozłożona na raty, płatnik — w razie nieuiszczenia raty w terminie — traci prawo do odsetek ulgowych, przypadających od tej raty i od rat pozostałych.

Art. 6. Przy obliczaniu odsetek i odsetek ulgowych miesiąc zaczęty liczy się za cały.

Art. 7. Przepisy o poborze odsetek i odsetek ulgowych przy częściowych wpłatach na poczet zaległości określą rozporządzenia Ministra Skarbu.

Art. 8. Obowiązek uiszczania odsetek lub odsetek ulgowych ciąży na tym, kto w myśl istniejących przepisów obowiązany jest do uiszczania zaległości.

Art. 9. (1) opuszczono, jako zbędny.

(2) W zakresie pozostałych danin publicznych należy stosować przepisy następujące:

a) umorzenie zaległości w całości lub w części pociąga za sobą umorzenie w odpowiednim stosunku odsetek lub odsetek ulgowych;

b) w gospodarczo uzasadnionych lub na szczególne uwzględnienie zasługujących przypadkach, Minister Skarbu, w odniesieniu do danin publicznych z wyjątkiem samoistnych danin komunalnych, może obniżyć przypadające odsetki i odsetki ulgowe oraz umorzyć narosłe i nieuiszczone odsetki i odsetki ulgowe, w całości lub w części. Minister Skarbu może uprawnienie to przelać na władze podległe;

c) uprawnienie do umarzania odsetek i odsetek ulgowych, przewidziane pod lit. b), służy w odniesieniu do samoistnych danin komunalnych zarządom właściwych związków samorządowych;

d) sumy nadmierne lub nienależnie wpłacone w odsetkach i odsetkach ulgowych podlegają zaliczeniu z urzędu na poczet innych płatnych należności płatnika, a w ich braku — zwrotowi w gotówce na prośbę płatnika.

Art. 10. Odsetki i odsetki ulgowe, przypadające od zaległości w państwowych daninach publicznych, pobiera się na rzecz Skarbu, od zaległości zaś w daninach publicznych, przypadających na rzecz innych związków prawa publicznego — na rzecz tych związków.

Art. 11. Minister Skarbu może drogą rozporządzeń ogólnie obniżać lub umarzać odsetki i odsetki ulgowe, przypadające od zaległości we wszystkich lub w poszczególnych kategorjach danin publicznych, wymienionych w art. 1.

Art. 12. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 13. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie w 14 dni po ogłoszeniu. Równocześnie tracą moc obowiązującą wszystkie przepisy w sprawach niniejszą ustawą uregulowanych, o ile ustawa niniejsza nie stanowi inaczej.

(2) Ilekroć w poszczególnych przepisach prawnych, które uzyskały moc obowiązującą przed dniem wejścia w życie ustawy niniejszej, jest mowa o karach za zwłokę i odsetkach za odroczenie, należy przez nie rozumieć odsetki i odsetki ulgowe.

SKOROWIDZ ALFABETYCZNY

Cyfry oznaczają liczbę artykułów.

Skrócenia:

Dobr. = dobrowolny
Lot. = loteryjny
Mon. = monopolowy
Min. = Minister
Odp. = odpowiedzialny
Osk. = oskarżony
Nadzw. = nadzwyczajne
Pos. = posiłkowy
Skarb. = skarbowy
Spir. = spirytusowy
Szt. śr. sł. = sztuczne środki słodzące
Tyt. = tytoniowy

A

Adres interwenienta 335 § 3
Akcyza 252 § 1, 257 § 3
Akt oskarżenia 322 § 1, 328 § 1, 330 § 1 i 2, 331 § 1, 339 § 3, 346 § 3, 352 d 1
— ulegający sprostowaniu 237 § 2
Akta dochodzenia 258 § 2
— sprawy, przekazanie ich prokuratorowi 244 § 2, 245 § 1, przesłanie władzy odwoławczej 298 § 2, władzy skarbowej 328 § 1, zażądanie przez prokuratora 272 § 2, zwrot prokuratorowi 328 § 2
Alkohol 67 § 2, 129
Alkoholowa para 67 § 2
— napoje, ich sprzedaż 1, 66, 79, 80, 82, 354
Apelacja 330, 349 § 2
Apelacyjny prokurator wykonywanie uprawnień przez władzę skarbową 310
Areszt kara 1, 9, 23 § 1, 24 § 1, 48 56, 57, 66 § 1 ,67 § 1 i 3, 72 § 2, 76, 84, 103 § 1, 107 § 1, 108, 109, 135, 145, 161 § 1, 169, 196, 204
— kara łączna 6 § 2
— zastępczy 14, 15 § 1, 16 § 2, 40 § 2—4, wykonanie 308 § 1, 309 § 1, koszty wykonania 312 § 3
Aresztowanie tymczasowe 16 § 1, 257 § 1, 343
Artykuły monopolowe 1, 189
— zawierające spirytus 74
— żywności 109
Asesor sądowy 323 § 3

B

Badanie oskarżonego 261
— świadków i biegłych 269, 346 § 3
Bezpośredni pościg 248
— przełożony urzędnika 231
Bezpośrednio dotycząca urzędnika sprawa 230 § 1
— pochodzące z występku rzeczy 19 § 1
— wyższa instancja skarbowa 235 § 1, 285 § 2, 295 § 1
Bezprawne nabywanie itp. surowca tytoniowego 62 § 1
— uprawianie tytoniu 55 § 1 i 3
— wprowadzanie do kraju wyrobów pol. mon. tyt. 62 § 3
— wprowadzanie do obrotu soli lub solanki 83
— wyrabianie itp. urządzeń służących do wyrobu spirytusu 76
— wytwarzanie lub przerabianie wyrobów tytoniowych 57 § 1
Bezprawnie otrzymana kwota 51 § 1, 167
Bezstronność urzędnika, wątpliwość co do niej 231
Bezwłasnowolny 295 § 2
Bezzwłoczne uiszczenie grzywny 290 § 2 i 3.
— zawiadomienie władzy skarbowej o przestępstwie 242 § 1
Bez zezwolenia władz skarbowych działanie 55 § 1, 60, 66 § 1, 70, 75, 79, 94 § 1, 103, 104, 107 § 1, 108 § 1, 109, 135, 145, 169, 197
Bez zgłoszenia władzom skarbowym działanie 153, 161
Bez zgody władz skarbowych działanie 75, 91, 128, 139, 148, 156, 164, 172
Biały cukier 194
Bieg przedawnienia 27, 28 § 4
— terminu 239 § 1, 295 § 2
Biegły 230 § 3, 261, 266, 267, 269, 312 § 2, 346 § 3
Błąd wprowadzenie władzy 46 § 1, 47 § 1
Błędna kwalifikacja czynu 302 § 1
Brakujący zapas cukru 191

Broń 24 § 1
Browar 112, 117, 121
Brzeczka 113, 116
Budżet Ministerstwa Skarbu 217 § 1, Sprawiedliwości 217 § 2
Buraczana gospodarka 1, 191, 195, 354
Butelki wina 127, 133
Butle stalowe 159

C

Całkowite odbycie kary 24 § 1
— ściągnięcie grzywny 308 § 1
— zaliczenie tymczasowego aresztu 16 § 1
— zaniechanie zastosowania kary dodatkowej 23 § 1
— zapłacenie należnej kwoty 286 § 2
— zwolnienie olejów mineralnych od podatku 172
Cel doniesienia władzy o przestępstwie 5 § 2
— dalszej odsprzedaży 86, 127, 138
— pomieszczeń 67 § 2, 114, 126 § 1, 137, 147, 155, 163, 179, 188
— postępowania karnego 253 § 1, 254 § 1, 280 § 1
— społeczny 103 § 2
— zarobkowy 66 § 2, 70
— zwolnienia przedmiotu od cła 49 § 1, od podatku 117, 128, 139, 148, 156, 164, 172
Celna granica 202
— obszar 44, 53
— odprawa 51 § 2
— powinność 44, 45 § 1
— prawo 1, 13, 24 § 1, 44, 54
— statystyka 54
— stawka 49 § 1
— urząd 46 § 1, 47 § 1, 252 § 1, 257 § 3
— zgłoszenie 46 § 1, 47 § 1, 51 § 1
Zob. C ł o
Celowość 322 § 2
Cena cukru 193
— drożdży 143
— losów loterii państwowej 103 § 1
— rzeczywista przedmiotu występku 12
— soli 85, 88, 91, 92
— spirytusu 68, 69, 73, 75, 81 § 1
— wyrobów monopolu spirytusowego 78
— wyrobów tytoniowych 58, 63
Charakter podstawy wymiaru kary 292 § 2
— załatwiania spraw 30 § 2
Choroba psychiczna oskarżonego 279 § 1
Chwila doręczenia postanowienia 286 § 2
— popełnienia występku 12 § 2
— rozpoczęcia przewodu sądowego 282 § 1
— wszczęcia postępowania 223 § 1
— zawieszenia postępowania 280 § 1
— zastąpienia starych rozporządzeń nowymi 354 § 2
Ciążące na przedmiocie należności skarbowe 254 § 2
— na żandarmerii obowiązki 242 § 2
Cło 45 § 1, 47 § 1, 49 § 1, 52
— należne 44, 50 § 1
— uszczuplenie 46 § 1, 200, 201
— zniżenie 49 § 1
— zwolnienie 49 § 1
— zwrot 51 § 1
Zob. C e l n a
Cofnięcie prośby co do dobrowolnego poddania się karze 288, 289 § 1
— środka odwoławczego 295 § 3
— żądania skierowania sprawy na drogę sądową 350 § 1
Cudzych spraw załatwianie 30 § 1 i 2
Cukier biały 194
— kontyngent wewnętrzny 194, wywozowy 192
— opodatkowanie 1, 161, 165, 167, 168, 354
— odkażanie 161
— przechowanie 163
— pochodzący z występku 166
— skrobiowy 161, 194
— sprzedaż 193
— surowy 194
— wyrób 161—163
— wytwornia 162
— zapas 191, 194
— zwolniony od podatku 164, 191 (ubytek)
Cukrowa gospodarka 1, 191, 194, 195, 354
— przetwory 167
Cukrownia 191, 194
Cywilny proces 216 § 2, 217 § 2
— sąd 255 § 2
— władza 243 § 1
Czas choroby oskarżonego 279 § 1
— popełnienia występku 11, 292 § 1
— ściągnięcia grzywny 15, 306 § 1
— uzyskania postanowienia 256 § 2
— wyrobu spirytusu 67 § 2
— zgłoszenia interwencji 216 § 2
Częściowy przepadek 20 § 3, 23 § 1, 285 § 3
— ściągnięcie grzywny 33 § 2 i 3, 308 § 1
— uchylenie zaskarżonego orzeczenia 300
— uiszczenie grzywny 15 § 3
— uznanie orzeczenia za nieważne 302 § 2
— zaliczenie tymczasowego aresztowania 16 § 1
— zwolnienie olei mineralnych od podatku 102
Członek wydziału kar. skarb. 323 § 2 i 3
Czyn przestępny 260 § 1
— zagrożony karą 1, 7, 34, 35, 61 § 1, 72 § 1 i 2, 89 § 1, 96 § 2, 118 § 1, 131, 140 § 1, 149 § 1, 157 § 1, 165 § 1, 174

§ 1, 181 § 1, 206, 210, 218 § 1, 230 § 3, 263 § 1, 321, 324 § 2
Czyn zarzucony oskarżonemu 286 § 1, 292 § 1, 302 § 1
Czynna służba wojskowa 242 § 2, 257 § 2, 309 § 1, 339 § 5
— żal 5, 55 § 5
Czynności członków wydziału kar. skarb. 323 § 2
— dla ściągnięcia grzywny 15 § 1
— policji 242 § 2
— sądowe 325 § 3, 339 § 4
— sędziowskie 323 § 3
— śledcze 312 § 2, 346
— urzędnika 230 § 3
— władzy 25 § 2, 241 § 1, 244 § 1 i 2, 246 § 2, 327 § 2, 346

D

Dane nieprawdziwe 74, 167
— niezgodne z rzeczywistością 46 § 1, 47 § 1, 51 § 1
Danie osk. możności złożenia wyjaśnień 262 § 1
Darowanie kary 29 § 1, 43
Data doręczenia wezwania 277 § 3
— ogłoszenia wyroku 341 § 2
— rozstrzygnięcia 233 § 1
— wydania postanowienia 286 § 3
Dekret Prez. R. P. 352, 354, 356
Delegowanie pełnomocnika przez władzę skarb. 327 § 2
Delictum proprium 56 pkt. 3, 58 pkt. 2
Dniówki sprzedaż losów lot. państw. 103 § 1
Dobrowolne poddanie się karze 24 § 2, 281—289, 350 § 2
Dochodzenie akta 258 § 2
— protokół czynności 346 § 1
— prokuratorskie 214 § 2—4, 244, 257 § 1, władzy skarb. 214, 219, 229, 240, 241 § 1, 244, 245, 246 § 1, 249 § 3, 256 § 2, 257 § 1, 261 § 1
— przeciw żołnierzowi 242 § 2
— roszczeń osoby trzeciej 216 § 1
— uzupełniające (dodatkowe) 245 § 2, 293 § 2, 299
— umorzenie 270—273
— wznowienie 273, 317 § 1
— zamieszkania strony 238 § 3
Dochód zastrzeżony Skarbowi Państwa 61 § 1, 72 § 1, 89 § 1
Dodanie produktów do piwa 116 § 1
— surogatów do drożdży 141
Dodatek samorządowy do podatku 11 § 1
Dodatkowe dochodzenie 293 § 2, 299
— kara 7 § 1, 17, 23 § 1
Dokładne określenie podstawy kary 13, równowartości przedmiotu występku 20 § 2, zarzuconego czynu 292 § 1
— ustalenie czasu popełnienia występku 11 § 2
Dokonanie czynności w dochodzeniu 241 § 1, 346 § 1
— odprawy celnej 46 § 1, 47 § 1
— oszacowania 12 § 1
— rewizji 246 § 1, 247 § 1, 248
— sprzedaży przedmiotu występku 253 § 2
— wykroczenia 39 § 1
— występku 5 § 1, 30 § 3
— zajęcia 277 § 1
— zatajenia spirytusu 67 § 3
— zbioru tytoniu 55 § 2
Dokument loteryjny 103 § 3
— stwierdzający cenę 12 § 1
Domowa rewizja 246 § 1
— sposób wyrobu cukru 161 § 2, piwa 119
Doniesienie karne 259 § 2
— o rewizji 248
— o przestępstwie 5 § 1, 243 § 2
Dopłaty do kary 286 § 2, 289 § 1
— za zapasy soli 88, spirytusu 69, tytoniu 58
Doprowadzenie mieszanki do stanu wymaganego przez przepisy 81 § 2
Dopuszczalność nakładania kar nakazem karnym 290 § 2
— wznowienia postępowania 314 § 1
Dopuszczanie odczytania protokółu badania świadków 346 § 3
— sztucznych środków słodzących do wolnego obrotu na obszarze Gdańska 204
Doraźny nakaz karny 24 § 2, 290
Doręczenie 232, 233 § 2, 238
— odpisu postanowienia 286 § 2 i 3, 288
— orzeczenia 295 § 1
— wezwań 277 § 3 i 4, 335 § 3
— zawiadomienia 251 § 1
Dorosły sprawca 34
Dostarczenie zajętych przedmiotów do urzędu 252 § 2
Dowiedzenie się o orzeczeniu 216 § 3
— władzy o plantacji tytoniu 55 § 5, o występku 5 § 1, 243 § 2
Dowód 262 § 1, 291 § 3
— rzeczowy 276 § 1, 293 § 1, 312 § 2
— zabezpieczenie 243 § 2
Dozór odpowiedzialny nad nieletnim 41 § 2
Droga procesu cywilnego 277 § 2
— sądowa 251 § 3, 276 § 2, 295 § 1, 4 i 5, 321, 322 § 2, 347, 350 § 1
Drożdże opodatkowanie 1, 135, 137, 138, 140, 144, 354
— piwne 141
— płynne 138
— sformowane 138
— sprzedaż 143
— wyrób 135, 136
— wytwórnia 136
— zwolnione od podatku 139

Dysponowan'e cukrem przez cukrownie 194
Działalność zagranicznej loterii 103 § 1
Działanie nieumyślne 46 § 2, 47 § 2, 49 § 2, 61 § 2, 89 § 2, 118 § 2, 131 § 2, 140 § 2, 149 § 2, 157 § 2, 165 § 2, 174 § 2, 181 § 2, 329 § 1
— Policji Państwowej 242 § 1, 329 § 1
— przestępne 222 § 2, 225
— środka skażającego 66 § 1, 84, 161 § 1
— w celu zarobkowym 66 § 2
— w celu zatajenia ilości wyrobionego spirytusu 67 § 2
— władzy skarbowej 228 § 2, 329 § 1
Dzieci rodzeństwa urzędnika 230 § 1
Dzień aresztu lub więzienia 14 § 3, 15 § 3
— doręczenia orzeczenia 295 § 1
— dowiedzenia się o orzeczeniu 216 § 3
— wejścia w życie prawa kar. sk 352, 354, 356
— złożenia prośby 288
Dzierżawca gruntu 55 § 4
Dziko wyrosłe rośliny tytoniowe 55 § 1

E

Egzekucyjne postępowanie 305
Ekstrakt do wyrobu piwa 119
Ewentualny zwrot przepadłego przedmiotu występku 285 § 3
Ewidencja towarów sprowadzonych zza granicy 53

F

Fabrykacja wyrobów tytoniowych 57 § 2
Fabryczne pomieszczenia 96 § 1
Faktyczna podstawa orzeczenia 292 § 1
Fałszywe podanie miejsca zamieszkania 335 § 2
— zeznanie 267
Finansowa pomoc państwa 51 § 2
Fizyczna osoba 30 § 1
Forma rozstrzygnięcia 277 § 5
Formalne orzeczenie karne 281 § 1
Funkcjonariusz władz skarbowych 247 § 2 i 3, 290 § 3

G

Gatunek wina 125 § 2
Gaz 170
Gazowane napoje 159
Gdańsk 101, 200, 201, 205
— obrot towarowy 1, 13, 24 § 1, 200, 207
— obszar 59, 62 § 3, 74, 96 § 1, 167, 203, 204
— teren 201, 202
Gdańskie pochodzenie tytoniu 62 § 2
Główne orzeczenie 293 § 2
— rozprawa 335 § 1, 339
Gmina ostatniego miejsca zamieszkania pobytu osk. 339 § 1
Gminny zarząd 252 § 1, 312 § 4
Gorący uczynek (ujęcie przestępcy) 248
Gospodarka buraczana 1, 191, 195, 354
— cukrowa 1, 191, 194, 195, 354
Gospodarstwo własne (wyrób wina) 130
Gotowe piwo 114, 116 § 1
Gotowość bezzwłocznego uiszczenia grzywny 290 § 2
Gra loteryjna 103 § 3, 105
— w karty 1, 185, 186
Granica interwencji 336 § 1
— kompetencji władz skarb. I inst. 218 § 2
— odwołania 301, 302 § 1
— Państwa Polskiego 308 § 2
— uprawnień władz skarbowych 240 § 1
— zamiaru podżegacza i pomocnika 39
Zob. Zagranica
Graniczny pas 247 § 2, 249 § 2
Grodzki sąd 249 § 3, 258 § 1, 268 § 1, 309, 321, 322 § 1, 331, 349 § 2
— sędzia 323 § 3
Grożąca grzywna 34, 218 § 1, 250 § 1, 255 § 1, 343
— kara 263, 321
— zniszczenie przedmiotu 253 § 1
Grunt przestrzeń 55 § 2
— użytkownik 55 § 4
Grzywna kara 1, 6 § 1 i 3, 44—51, 53, 55—64, 66—81, 83—92, 94—100, 103—105, 107—109, 111—121, 123—133, 135—143, 145—151, 153—159, 161—167, 169—175, 177—183, 185, 188, 189, 191—194, 196—198, 201—206, 218 § 1, 250 § 1, 255 § 1, 343
— najniższa wysokość 10
— odpowiedzialność posiłkowa 30 § 1, 33, 34, 308
— odroczenie 306 § 1
— orzeczona mandatem karnym 24 § 2, 290
— przeznaczenie 18, 217 § 2
— skazanie 16 § 1, 29 § 1
— ściągnięcie lub uiszczenie 15, 24 § 2, 33, 281, 290 § 2 i 3, 305, 306 § 1, 308, 317 § 2 i 3
— wymiar 11, 13, 23 § 1
— zamiana na areszt 14

H

Handlowy obrót 64, 98, 100, 183
— zakład 80

I

Ilość cukru w cukrowni 191
— przedmiotów występku 315
— uprawionego tytoniu 55 § 2
— wyrobionej brzeczki lub piwa 113, 116 § 2, napojów winnych 125, 130
— olejów mineralnych 171, spirytusu 67 § 1
— zatajonego spirytusu 56 § 2

Inicjatywa Ministra Skarbu 316, 319 § 1
— Sądu 213 § 2, 322 § 2
Instancja. Zob. Władza, Sąd
Interwencja 216 § 1 i 2, 251, 281 § 1, 335 § 2 i 3, 336 § 1, 350 § 3
Interwenient koszty 350 § 3
— prawa 265, 276 § 2, 295 § 1, 332, 335, 336
— roszczenia 19 § 3, 293 § 1
— stosunek do urzędnika 230 § 1
— wyjaśnienia 264
— zawiadomienie o sprzedaży 253 § 3
Istotne wadliwości postępowania 303
— wpływ na treść rozstrzygnięcia 292 § 1

J

Jaskrawa sprzeczność z przepisem prawa 319 § 1
Jednoczesne skazanie za kilka przestępstw 6 § 1—3
— tok postępowania 225
— zatarcie skazania 29 § 2
Jednoosobowy skład sądu 322 § 2

K

Kamyczki zapałowe 100
Kapitał gry loteryjnej 105
Kara darowanie 29 § 1, 43
— dobrowolne poddanie się 24 § 2, 281—289, 350 § 2
— dodatkowa 7 § 1, 17, 23 § 1
— łączna 6
— nadzwyczajne złagodzenie 23 § 1, 285, 291 § 2
— nałożenie mandatem karnym 290, przez sąd, 217 § 2, przez władzę sk. 217 § 1
— nie podleganie (ekscepcja) 5 § 1, 55 § 5
— odbycie 24, 29 § 1, 43
— odroczenie 28, 310, 317
— pieniężna porządkowa 35, 40, 54, 55 § 3, 65, 82, 93, 102, 106, 110, 122, 134, 144, 152, 160, 168, 176, 184, 186, 190, 195, 199, 207
— pozbawienia wolności 209 § 1, 317
— przedawnienie 29 § 1, 43, zob. upływ
— przerwa 28, 310
— ściągnięcie 305, 306 § 1, 308 § 1, 317
— wykonanie 24, 42 § 3, 309 § 1
— zaliczenie tymczasowego aresztowania 16, 21
— zastępcza 14, 15, 33 § 2 i 3, 40, 292 § 2, 308
Zob. Areszt, Grzywna, Orzeczenie, Przepadek, Więzienie, Wymiar
Karne doniesienie 259 § 2
— kodeks 2 ,6 § 2 i 4, 36, 294
— kodeks postępowania 238 § 4, 239 § 1, 244 § 3, 246 § 2, 249 § 1 i 3, 265, 269, 310, 311, 314 § 1, 320, 325 § 2, 343—347
— nakaz doraźny 24 § 2, 290
— odpowiedzialność 261
— orzeczenie 281 § 1, 286 § 2, 291, 293 § 1, 304
— postępowanie 5 § 2, 8, 25, 27 42 § 1, 190, 208 § 1, 251 § 2 i 3, 253 § 1, 254 § 1, 280 § 1, 291 § 1, 312 § 1
— protokół 259 § 1, 260 § 1, 263
— rejestr 29 § 3
— skarbowe prawo 355, ustawa 354
— wydziały skarb. 323
Karty do gry 1, 185, 186
Karząca władza 2, 36, 41 § 2
Kasa skarbowa 305
Kasacja 349 § 1
Kierownik władzy skarbowej 232 § 4
Kilogram soli 91
— tytoniu 55 § 2, 56, 57 § 1, 59, 62 § 1 i 4, 64
Kodeks karny 2, 6 § 2 i 4, 36, 294
— post kar. 238 § 4, 239, 244 § 3, 246 § 2, 249 § 1 i 3, 265, 269, 310, 311, 314 § 1, 320, 325 § 2, 343—347
— zobowiązań 216 § 2
Kolejowe urzędy 256 § 1
Komplet orzekający 323 § 2
Konieczność obecności pełnomocnika władzy skarb. na rozpr. 330 § 1
— przesłuchania świadka pod przysięgą 268 § 1
— sporządzenia protokółu zeznań biegłego 266 § 2
— zbadania oskarżonego 261 § 1
Kontrola przy wyrobie spirytusu 67 § 2
Kontrolna księga alkoholu 67 § 2
Kontyngent cukru wewnętrzny 194, wywozowy 192, 194
Konwojowanie oskarżonego (koszty) 312 § 2
Końcowe rozstrzygnięcie sprawy 262 § 1
— przepisy 352
Korzystanie z pomocy obrońcy 265
— z uprawnień prokuratora 327 § 1, oskarżonego 215
— z wadliwości przyrządu kontroli alkoholu 67 § 2
Korzyść osiągnięta przez odpowiedzialnych 31 § 1
— wznowienie lub uchylenie na korzyść osk. lub odp. 302 § 1, 314 § 2, 318 § 2
— zapewnienie sprawcy występku 24 § 1
— z występku dla osoby zastępowanej 30 § 3
Kosztowność dostarczenia zajętych przedmiotów 252 § 2

Koszty postępowania, odpowiedzialność dodatkowa 30 § 1, solidarna 313, orzeczenie o nich 293 § 1, ściągnięcie 305, 306 § 1, wyszczególnienie 312
— przechowanie zajętych przedmiotów 253 § 1
— sądowe 350
— zapewnienie sprawcy przestępstwa ich pokrycia 24 § 1
Kraj nieobecność przestępcy 28 § 2
— wprowadzenie przedmiotów monop. zapałcz. 62 § 3, wyrobów monop. tyt. 101
Krajowy towar 51 § 2
Krewny urzędnika 230 § 1
Kroki w celu zabezpieczenia dowodów i przedmiotów przestępstwa 243 § 2
Księga kontrolna alkoholu 67 § 2
— zapisywanie cukru 163 drożdży 137, kwasu octowego 147, węglowego 155, olejów mineralnych 171, piwa i brzeczki 113 § 1, 115, 117, tłuszczów 179, wina 125 § 1
Kuratela 230 § 1 i 2, 238 § 2, 283 § 4
Kurator 30 § 2, 295 § 2
Kwalifikacja błędna czynu 302 § 1
— pełnomocnika osk. 265
Kwas octowy 1, 145—152, 354
— węglowy 1, 153—160, 354
Kwestie niewymagające rozstrzygnięcia władzy skarb. 232 § 4
— rozstrzygnięte przez władzę skarbową 293 § 1
Kwintal cukru 191, 192
Kwit na wpłaconą dobrowolnie karę 283 § 2
Kwota bezprawnie otrzymana 51 § 1
— cła 44, 46 § 1, 49 § 1, 50 § 1, 201
— grzywny 10, 15
— kapitału gry loteryjnej 105
— kary dobrowolnie uiszczonej 281, 283 § 2, 284 § 2, 285 § 3 i 4, 286 § 2 i 3, 289 § 1
— nieuiszczona podatku 121
— niesłusznie zwrócona lub otrzymana 74, 67
— uzyskana z sprzedaży przedmiotów przepadłych 18, 278
— wpływające na rachunek Min. Skarbu 217 § 1, Min. Sprawiedliwości 217 § 2
— zatajona 51 § 2

L

Liczba przedmiotów przestępstwa 314
Liczenie terminu przedawnienia powództwa 216 § 3
Linia pokrewieństwa i powinowactwa 230 § 1
Litr spirytusu 66 § 4, 75
Lokomocji środki 19 § 2
Los loterii państwowej 103 § 1, 104
— loteryjny 103 § 1 i 3
Loteria państwowa 103 § 1, 104
— urządzona bez zezwolenia 103 § 2
— zagraniczna 103 § 1
Loteryny dokument — 103 § 3
— gra 105
— los 103 § 1 i 3
— monopol 1, 106
— urządzenie 103 § 3

Ł

Łączna kara 6
— podstawa wymiaru grzywny lub kary 11 § 1, 52
— rozpoznanie spraw 325 § 1

M

Magazyn cukrowni 191
— spirytusu 72 § 2
— urzędowy 312 § 2
Magazynowanie artykułów monopolowych lub podlegających podatkowi 1, 189
Majątek odpowiedzialnego 255 § 1, 306 § 3, 308 § 1
— oskarżonego 255 § 1, 306 § 3
— poręczyciela 306 § 3
— skazanego 308 § 1
Majątkowa ruina skazanego 15 § 1, 40 § 4
Mała waga przestępstwa 270 § 2, 275 § 1
Małżeństwo 230 § 2
Małżonek 230 § 1, 295 § 2
Materialne prawo 286 § 1
Materiały jako przedmiot występku 19
— napędowe 81
Matka strony 295 § 2
Mączka (skrobia) 141
Metr kwadr. przestrzeni uprawy tytoniu 55 § 1 i 2
Miejsce pełnienia służby skazanego 309 § 2
— pobytu osk. 337, 339
— popełnienia przestępstwa 3, 222 § 2, 223 § 1, 292 § 1
— zamieszkania interwenienta 335 § 2 i 3, odpowiedzialnego posiłkowo 332 § 2, oskarżonego 223 § 2, 250 § 1, 339, strony 238 § 3
Miejscowa właściwość władzy 222 § 1, 225, 241
Mienie osób odpowiedzialnych zastępczo 344
Mierniczej kontroli przyrząd 67 § 2
Mieszanie olejów mineralnych 173
— spirytusu z materiałami napędowymi 81 § 1
Mieszanka napędowa 81
Mieszkanie oskarżonego 223 § 1, 250 § 1
Mineralne oleje 1, 169—176, 354

Minister Skarbu 210, 218 § 2, 220, 221, 224, 229 § 1, 236, 238 § 3, 240 § 1, 247 § 3, 257 § 2, 275, 290 § 1, 291 § 2, 306 § 2, 307 § 4, 310, 311, 316, 317 § 3, 319, 331 § 2, 353, 355
— Sprawiedliwości 218 § 2, 229 § 1, 240 § 1, 247 § 3, 257 § 2, 310, 311, 331 § 2, 355
— Spraw Wojskowych 257 § 2
Ministerstwo Skarbu 217 § 1
— Sprawiedliwości 217 § 2, 312 § 3
Miód sycony 1, 123
Moc orzeczenia 297 § 2 i 3, 300
— prawa 213 § 1, 214 § 3, 228 § 1
— protokółu 325 § 3
— przepisów 354
— ustawy 302 § 2
Monopol loteryjny 1, 103—106
— państwowy 52, 203, 252 § 1, 257 § 3
— solny 1, 83—93
— spirytusowy 1, 66—82, 354
— tytoniowy 1, 55—65
— zapałczany 1, 94—102
Monopolowe artykuły 1, 189
— cena 12, 73 § 1, 75, 85, 91
— opłaty 52, 66 § 4, 74, 83, 84, 86, 87, 90, 94 § 1, 96, 97 § 1, 98, 99, 105, 203, 205, 206
— pomieszczenia 59
— przedmioty 12, 253 § 2
— tytoń 57 § 2
— wyroby tyt. 63
Możność obrony swych praw 302 § 2
— przyjęcia interwencji 251 § 2
— wydania polecenia rewizji przez wł. skarb. 247 § 2
— zgłoszenia interwencji 251 § 1
— złożenia wyjaśnień 262 § 1
Musujące wino 127, 133

N

Nabycie opasek podatkowych od drożdży 142, od wina musującego 133
— pochodzących z występku — cukru 166, kwasu octowego 150, węglowego 158, napojów winnych 132, olejów mineralnych 175, przedmiotów 62 § 4, 73 § 1 i 2, 90, 97 § 1, 120, tłuszczów 182, towarów 50 § 1 i 2, 206
— po zniżonej cenie soli 91, spirytusu 75
— praw interwenienta 335 § 1
— przedmiotów objętych przepisami o mon. tyt. 101
— spirytusu z niedozwolonego wyrobu 66 § 4
— sztucznych środków słodzących 108
— tytoniu pochodzenia zagranicznego 62 § 2
— tytoniowego surowca 62 § 1, wyrobów z prywatnego wyrobu i przerobu 57 § 1
Nabycie urządzeń do wyrobu spirytusu 76
— zapalniczek bez znaczka podatkowego 99
— zwolnionych od podatku: cukru 164, drożdży 139, kwasu octowego 148, węglowego 156, olejów mineralnych 172, napojów winnych 128.
Nadejście towarów do Polski 201
Nadmierne koszty przechowania 253 § 1
Nadmiernie złożone czynności przy ściąganiu grzywny 15 § 1
Nadpłacona kwota kary 285 § 3
Nadzór nad nieletnim 34
— służbowy Min. Sk 236, 319
Nadzwyczajne złagodzenie kary 23, 285 § 1, 291 § 2
Nagrody za wykrycie przestępstwa 353
Najmniejsza wysokość grzywny 10
Najniższy wymiar aresztu i więzienia zastępczego 14 § 3
— grzywny 23 § 1
— kary 281 § 2
Najsurowsza kara 7 § 1
Najwyższa cena monopolowa soli 91, spirytusu 73 § 1, 75
— kara grzywny 218 § 1
— kara łączna 6 § 2
— wymiar zastępczego aresztu lub więzienia 14 § 3
Najwyższy Trybunał Administracyjny 236
Nakaz karny doraźny 24 § 2, 290
Nakazane przesłuchanie oskarżonego 291 § 4
Nakładanie kar przez sąd 217 § 2, przez wł. sk. 217 § 1
— kar drogą nakazu karnego 290
Nakłanianie do występku 5 § 2
Należne cło 44 § 1 i 2, 50 § 1, 51 § 1
— dopłata 58, 69, 88
— kwota 286 § 2
— podatek 11
Należność skarbowa 5 § 1, 8, 21, 254 § 2, 257 § 3, 306 § 2
— świadków i biegłych 312 § 2
— uszczuplona 61 § 1, 72, 89 § 1
Nałożenie odpowiedzialności posiłkowej lub zastępczej 30 § 1, 31 § 1, 314 § 2, 334
Napaść 24 § 1
Napędowe płynne materiały 81
Napoje alkoholowe 1, 66, 79, 80, 82, 354
— gazowane 159
— winne 123—134
Narażenie Skarbu Państwa na uszczuplenie cła 46 § 1, opłaty monopolowej lub podatku spożywczego 205, na zwrot cła 51, opłaty monopolowej 74, podatku od cukru 167
— skazanego na ruinę majątkową 15 § 1, 40 § 4

Naruszenie ograniczeń przywozowych, przewozowych i wywozowych 46 § 1, 47 § 1
— właściwości rzeczowej 302 § 2
Naruszenie przepisów 210
— o monopolu loteryjnym 103—106, solnym 83—93, spirytusowym 66—82, tytoniowym 55—65, zapałczanym 94—102
— o obrocie papierami premiowymi 196—199
— o obrocie z Gdańskiem 200—207
— o opłatach od kart do gry 185, 186
— o opłatach patentowych 189, 190
— o opodatkowaniu cukru 161—168, drożdży 135—144, kwasu octowego 144—152, węglowego 153—160, olejów mineralnych 169—176, piwa 111—122, tłuszczów 177—184, węgla 187, 188, wina, miodu itp. 123—134
— o uregulowaniu gospodarki cukrowej i buraczanej 191—195
— o sztucznych środkach słodzących 107—110
— prawa celnego 44—54
Narzędzia napaści lub obrony 24 § 1
— popełnienia występku 19 § 1
— pracy zawodowej 250 § 2
— zakaz posiadania 19 § 2
Natychmiastowe ściągnięcie grzywien, kar i kosztów 306 § 1
Nazwa władzy 233 § 1
Niebyłe — uznanie za niebyłe: poddania się karze 289 § 2, nakazu karnego 290 § 3, skazania 29 § 3, zgłoszenia interwencji 335 § 2
Niedopuszczalne dobrowolne poddanie się karze 282 § 2
Niedostateczne ukaranie 315
Niedozwolone transakcje obcokrajowymi papierami wartościowymi 196
— wyrób spirytusu 66 § 3 i 4
Niejawne posiedzenie sądu 347 § 2, 348 § 1
Nieletni jako strona 295 § 2
— niżej lat 17, 41
— oskarżony 210
— popełniający występek 34
— usamowolniony 30 § 2
Niemożność doręczenia postanowienia 286 § 3
— określenia podstawy kary wielokrotnej 13
— orzeczenia przepadku przedmiotów występku 19 § 3, 20
— podjęcia postępowania 280 § 1
— stwierdzenia przestrzeni plantacji 55 § 2
— ściągnięcia grzywny lub kary 15 § 1, 33 § 1, 308 § 1
— ustalenia czasu popełnienia występku 11 § 2, miejsca występku 223 § 1
Niemożność wszczęcia post. kar. 25 § 1, 42
— wydania orzeczenia skazującego 26
— wykonania kary 28 § 1
— zgłoszenia interwencji 216 § 2
— zwiększenia kary lub przekroczenia granic odwołania 301
Niezależny zwrot cła 51 § 1, opłaty monopolowej 74, podatku od cukru 167
Nieobecność organów skarbowych 242 § 1
— oskarżonego 259 § 2, 337, 338, 340 w kraju, 28 § 2
Nie podlega karze 5 § 1, 55 § 5
Nieprawdziwe dane o wywozie za granicę cukrowych przeworów 167, spirytusu 74
Niesłuszne nałożenie odpowiedzialności 314 § 2
— zbogacenie 216 § 2
— zwrot kwoty 74
Niestawiennictwo oskarżonego 261 § 3, 262 § 2, 291 § 4, 296 § 1
— osoby wezwanej 266 § 3
— odpowiedzialnego 332 § 2
Nieściągalność kary pieniężnej 40 § 4
Nieudanie się zamierzonego występku 24 § 1
Nieuiszczenie całej kary w razie dobrowolnego poddania się 286 § 2, 289 § 1
Nieumyślne działanie 46 § 2, 47 § 2, 49 § 2, 61 § 2, 72 § 3, 89 § 2, 118 § 2, 131 § 2, 140 § 2, 149 § 2, 157 § 2, 165 § 2, 174 § 2, 181 § 2
— wina 4, 38
Nieuprawniona do wniesienia odwołania osoba 298 § 1
Nieusprawiedliwione niestawiennictwo odpowiedzialnego 332 § 2, oskarżonego 261 § 2, 297 § 3, osoby wezwanej 266 § 3
Nieważność orzeczenia w drodze nadzoru 319 § 1, zaskarżonego orzeczenia 302 § 2, z mocy prawa 213, 228
Niewłaściwe przechowanie cukru 163, drożdży 134, kwasu octowego 147, węglowego 155, tłuszczów 179
Niewłaściwy obszar sprzedaży spirytusu 77
Niewniesienie interwencji 251 § 3
Niezależność rozpatrywania przestępstw skarbowych i innych 324 § 1
— działań prokuratora i pełnomocnika wł. skarb. 329 § 1
Niezbędne przedmioty dla post. kar. 253 § 1, 254 § 1, 280 § 1
— dla użytku 250 § 2
Niezgłoszenie interwencji 216 § 2
Niezgodne z przepisami użycie składników przy sporządzaniu materiałów napędowych 81 § 2
— z rzeczywistością dane w zgłoszeniu celnym 46 § 1, 47 § 1, 51 § 1

Niezłożenie grzywny lub kary pieniężnej 308 § 2
Nieznane miejsce zamieszkania strony 238 § 3
Nieznany oskarżony 259 § 2
Niższa instancja 230 § 1
— od ustawowego wymiar aresztu zastępczego 23 § 1
— stawka celna 49 § 1
Niższego rzędu władza 228
Norma napojów winnych wolna od podatku 130
— zawartości alkoholu w nich 129
Nowe okoliczności 273
— orzeczenie 300
— przestępstwo 29 § 2
— występek 24 § 1

O

Obanderolowane drożdże 137
Obcokrajowe papiery premiowe 196
Obecność pełnomocnika wł. skarb. na rozpr. 330 § 1 i 3
Objęte głównym orzeczeniem rozstrzygnięcia 293 § 2
— kontyngentem wewnętrznym cukier 194
— monopolem towary 203
— monopolem zapałczanym lub przepisami o nim przedmioty 94 § 2, 96 § 1, 101
Objęcie dochodzenia przez prokuratora 214 § 2—4, 244 § 2, 245, 272 § 1, przez władzę skarb. II instancji 229 § 2
Obliczanie cła 201
— rozmiaru plantacji 55 § 2
— terminu 239 § 1
Obniżenie wartości przedmiotu 253 § 1
Obowiązek doniesienia i pomocy władz. państwowych i samorządowych 243, skarbowych 241, 245 § 2
— mieszania spirytusu z materiałami napędowymi 81 § 1
— odpowiedzialnego posiłkowo lub zastępczo 332 § 1
— Policji Państwowej 242 § 2
— prokuratora 330 § 3
— uiszczenia należności skarbowej 8, 21
— urzędów kolejowych i pocztowych 256 § 1
— zatrzymania w magazynach określonych ilości cukru 191
Obowiązkowe stawiennictwo osk. 261 § 1
Obowiązująca moc dawnych przepisów 354, prawa kar. skarb. 356
— ograniczenia przywozu i wywozu 44 § 2
— przepisy na terenie Gdańska 201, w miejscu popełnienia występku 3
Obraza przepisów o właściwości rzeczowej 228 § 1
Obręb pasa granicznego 247 § 2, 249 § 2
Obrona narzędzia służące do niej 24 § 1
— praw przez stronę 302 § 2
— środki 234, 295 § 3, 296
Obrońca 230 § 1, 238 § 1, 265, 348 § 1
— z urzędu 338
Obrót cukrem 192, 194
— handlowy 64, 98, 100, 183
— na obszarze Gdańska 203 § 3, 204
— papierami premiowymi 196—199
— przedmioty wyłączone 254 § 1
— solą 83
— spirytusem i wyrobami alkoholowymi 80, na niewłaściwym obszarze 77
— towarowy z Gdańskiem 1, 13, 24 § 1, 200—207
— uszlachetniający 201
— wolny 46 § 1, 47 § 1, 127, 138
Obszar celny polski 44 § 1, 53, wolny 44 § 4
— Gdańska 59, 62 § 3, 74, 96 § 1, 167, 202, 203 § 1 i 3, 204
— niewłaściwy 77
— Państwa Polskiego 103 § 1, 223 § 2
— Rzeczypospolitej 356
Obywatelswo sprawcy występku 3
Ocenianie odpowiedzialności Skarbu Państwa 216 § 2
— okoliczności ujawnionych w post. kar. 291 § 2
Octowy kwas 1, 145—152, 354
Oczyszczanie artykułów monopolowych 1, 189
— kwasu octowego 145—147
— spirytusu 67 § 1 i 2, 70, 71, 76
Oczywiste pomyłki pisarskie 237
Odbycie kary 24, 29 § 1, 43
Odczytanie protokółów 346 § 2 i 3
Oddanie nieletniego pod dozór odpowiedzialny 41 § 2
— zajętych przedmiotów na przechowanie 252
Odebranie przedmiotów przez władzę 249
— przedmiotów zwolnionych z pod zajęcia 277 § 3
Odesłanie stron na drogę procesu cyw. 277 § 2
Odkażanie cukru 161 § 1
— spirytusu 66 § 1, 3 i 4
Odłączenie akcesoriów od przedmiotu występku 19 § 2
Odmowa podpisu protokółu karnego 260 § 3
— przyjęcia odwołania 298 § 1
— zeznań 268 § 2
— zezwolenia na dobrowolne poddanie się karze 289 § 1
Odniesienie korzyści z występku 30 § 3
Odpadnięcie obowiązku uiszczenia należności skarbowej 21
— przepisów uzasadniających właściwość sądu 212

Odpis aktu oskarżenia 339 § 3
— postanowienia 286 § 2, 288
— rozstrzygnięć 233 § 2, 238 § 1
Odpowiadające przepisom tłuszcze 183
— warunkom cukier 194
Odpowiednie stosowanie do prawa kar. skarb. przepisów kk. 2, 36 kpk. 238 § 4, 239 § 1, 246 § 2, 269, 310, 311, 325 § 2, 344, 347 § 1
— zmniejszenie kary uiszczonej dobrowolnie w razie nadzwyczajnego jej złagodzenia 285 § 4
Odpowiedzialność karna za fałszywe zeznania 267
— nieletniego 41 § 1
— osoby trzeciej 28 § 2
— posiłkowa 30 § 3 i 4, 31—33, 293 § 1, 314 § , 334, zob. odpowiedzialny
— podżegacza i pomocnika 39 § 1
— Skarbu Państwa 216 § 2
— zastępcza Zob. Odpowiedzialny 34, 293 § 1, 314 § 2, 334
— za usiłowane wykroczenie 39 § 2
— za wykroczenie skarbowe 37, 38
— za występek skarbowy 4
Odpowiedzialny dozór nad nieletnim 41 § 2
— posiłkowo 15 § 1, 30, 32, 33, 215, 230 § 1, 251 § 3, 255 § 1, 264, 265, 302 § 1, 306 § 3, 308 § 1, 312 § 2, 314 § 2, 318 § 2, 332—334, 342, 350 § 4
— zastępczo 4, 215, 230 § 1, 251 § 3, 255 § 1, 264, 265, 302 § 1, 306 § 3, 312 § 2, 314 § 2, 318 § 2, 332, 333, 334, 342, 344, 350 § 4
Odprawa celna 46 § 1, 47 § 1, 51 § 2, według niższej stawki 49 § 1, w obrocie uszlachetniającym 201
Odprowadzenie płynu lub pary alkoholowej 67 § 2
Odrębne orzekanie przez władze w zakresie właściwości 226 § 2
— rozpoznanie sprawy wyłączonej 227 § 1
Odręczny znak oskarżonego 260 § 2
Odroczenie kary 28 § 3, 310
— rozprawy 339 § 4
— ściągnięcia kar, grzywien i kosztów 306 § 1
Odrzucenie sprzeciwu od orzeczenia zaocznego 296 § 2
Odsprzedaż dalsza butelek wina musującego bez opasek pod. 127, drożdży 138, soli 86
Odstawienie oskarżonego 258 § 2
— zatrzymanego 258 § 1
Odstąpienie akt prokuratorowi 258 § 2
— nabytej po zniżonej cenie soli 91, spirytusu 75
— od odpowiedzialności posiłkowej 30 § 4
Odstąpienie od oskarżenia 329 § 2
— od zatrzymania oskarżonego 257 § 3
— zwolnionego od podatku cukru 164, drożdży 139, kwasu octowego 148, węglowego 156, olejów mineralnych 172, napojów winnych 128
Odwadnianie spirytusu 70, urządzenia w tym celu 76, przez przedsiębiorstwo 71, zatajenie odwodnionej ilości spirytusu 67
Odwołanie od orzeczenia 274, do wyższej inst. skarb. 276 § 2, 295, wniesienie 298, rozpoznanie 299—302 § 1
Ogłoszenie terminu rozprawy 339
— w pismach (koszty) 312 § 2
— wyroku 341
Ograniczenie przewozowe 45 § 1, 47 § 1
— przywozowe 44 § 2, 45 § 1, 46 § 1, 47 § 1, 200
— wywozowe 44 § 2, 45 § 1, 46 § 1, 47 § 1
Ojciec nieletniego 295 § 2
Okoliczności mające wpływ na treść rozstrzygnięcia 292 § 1
— nowe 273
— towarzyszące nabyciu itp. towaru 50 § 2
— ujawnione w postępowaniu karnym 291
— uzasadniające właściwość sądową 211
— wyłączające ściganie 270 § 1
— wyrobu piwa podlegającego wyższej stawce podatkowej 115
— zawiłe sprawy 322 § 2
Okręg w którym mieszka oskarżony 223 § 1, świadek 268
— w którym przestępstwo popełniono 222, wykryto 223 § 2
— władzy skarb. 222 § 3, 241 § 1
Okręgowy prokurator 309, 310, wojskowy 309
— sąd 322, 323, 347 § 1, 348 § 1, 349
Okres do zatarcia skazania 29 § 2
— między ogłoszeniem a terminem rozprawy 339 § 2
— odroczenia i przerwy kary 28 § 4
— odroczenia ściągnięcia grzywny 309 § 2
— tymczasowego aresztowania 16 § 1
Określenie czynu zarzuconego oskarżonemu 286 § 1, 292 § 1
— podstawy kary wielokrotnej 13
— władz uprawnionych do orzecznictwa 220, do rewizji 247 § 3
— właściwości prokuratora wojskowego 309 § 2
— zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych posiłkowo 31 § 1
— zakresu stosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary 291 § 2
— zakresu uprawnień organów wykonawczych władz skarbowych 331 § 2
— zasad przyznawania nagród za wykrycie przestępstwa 353

Oleje mineralne 1, 169—176, 354
Omyłki pisarskie i rachunkowe 237
Opakowanie cukru 194
— kamyczków zapałowych 100
— przedmiotów występku 19 § 2
— zapałek 98
Opaski do kamyczków zapałowych 100
— podatkowe do drożdży 138, do wina musującego 127, 133
Opieka nad nieletnim 34
— nad oskarżonym 283 § 4
— nad stroną 238 § 2
— jako przyczyna wyłączenia urzędnika 230 § 2
Opiekun 30 § 2, 295 § 2
Opinia biegłego 266 § 2
Opis czynu przestępnego 260 § 1
Opłaty monopolowe 52, 203, 205, 206, spirytusowe 66 § 4, 74, solne 83, 84, 86, 87, 90, zapałczane 94 § 1, 96—99, loteryjne 105
— od kart do gry 1, 185, 186
— patentowe 1, 189, 190
— wysokość 11
— związane z gospodarką cukrową 194
Opodatkowanie cukru i cukru skrobiowego 1, 161—168 ,191 § 2, 354
— drożdży 1, 145—152, 354
— kwasu octowego 1, 145—152, 354
— kwasu węglowego 1, 153—160, 354
— olejów mineralnych 1, 169—176, 354
— piwa 1, 111—122
— przedmioty podlegające mu 52
— tłuszczów 1, 177—184, 354
— węgla 1, 187, 188
— wina i miodu syconego 1, 123—134
— zapalniczek 94, 102
Organy policyjne 261 § 2
— skarbowe 242 § 1, 261 § 2
— uprawnione do prowadzenia dochodzeń 214 § 2, 229 § 1, 240 § 1, 244 § 3, 245 § 2, 246 § 1, 257 § 1, 346 § 1
— wykonawcze władz. skarb. 232 § 4, 256, 346 § 1, uprawnione do wniesienia aktu osk. lub apelacji 330 § 2, 331 § 2, do wydania doraźnych nakazów karnych 290 § 1, do rewizji 246 § 1, 247 § 2
Orzeczenie co do dowodów rzeczowych i przedmiotów występku 276 § 1, 293
— doręczenie 295 § 1
— główne 293
— grzywny 48, 55 § 2
— karne 232, 291, 292, 293, formalne 281 § 1
— kary 12 § 1, aresztu 48, wykluczenie kary aresztu 56 § 2, 57 § 2, 67 § 3, 108 § 2
— kary łącznej 6 § 1
— Ministra Skarbu 221, 316, 319 § 2; zob. Minister Skarbu
Orzeczenie nieważne z mocy prawa 213 § 1, 228 § 1
— odwołanie 274, 298 § 1, 300
— odpowiedzialność posiłkowa 31, solidarna 31
— prawomocne 6 § 5, 216 § 3, 286 § 2, 314 § 1
— przepadku przedmiotów występku 19 § 3, 20, 21, 216 § 3, 217 § 1, 276 § 2, 280 § 1, 307, 347 § 2
— sądu grodzkiego 322 § 1, okręgowego 323
— skazujące, 26, 28 § 1, 42 § 2, 270 § 1
— uchylenie go 302 § 1, 303
— uprawomocnienie się 32, 42 § 3, 304 § 1
— umarzające postępowanie 274, 319 § 2
— uniewinniające 319 § 2
— uznanie za nieważne 302 § 2
— uzupełniające 293
— władz skarbowych 232, 234, 352 § 2, pierwszej instancji 219, 251 § 2, drugiej instancji 221, władz wyższego rzędu w zakresie kompetencji 228 § 2
— w razie zbiegu przestępstw 209 § 2
— w sprawach należących do władz skarb. różnych rodzajów 226 § 2
— wydane względem osoby niepodlegającej orzecznictwu sądów 213 § 1
— wykonanie 304, koszty 312 § 2, 313
— zaoczne 262 § 2, 263, 296, 297
Orzecznictwo sądów 213 § 1
— sprawowanie 209 § 1
— władze doń uprawnione 220, 247 § 1, 256 § 2
— władz skarbowych 302 § 2
Orzeczona grzywna 15 § 1, 305, doraźnym nakazem karnym 24 § 2
— świadczenie pieniężne 305
Orzekający komplet 323 § 2
— sąd 329, okręgowy 349 § 1
— skład 323 § 3
— władza 6 § 5, 30 § 4, 311
Osądzenie 324 § 1
Oskarżenie akt 322 § 2, 328, 330, 339 § 3, 346 § 3, 352
— odstąpienie od osk. 329 § 2
— o kilka przestępstw 226 § 1
— popieranie 327 § 1, 329 § 1, 331
— zaniechanie 328 § 2
Oskarżony badanie 261, 262
— chory psychicznie 279 § 1
— dobrowolne poddanie się karze 281—289
— dowody 291 § 3
— korzystanie z uprawnień 215, z usług obrońcy 265
— koszty 312 §2 i 4, 350
— nadzwyczajne złagodzenie kary 285
— nieletni 210
— nieobecny 259, 337, 338

Oskarżony niestawiennictwo 261, 262, 291 § 4, 297
— nieznany 259
— odwołanie 276 § 2, 295 § 1, 296, postępowanie odwoławcze 301, 302
— orzeczenie 291 § 3 i 4, 292, 296, 297
— pod opieką lub kuratelą 283 § 4
— poczytalność 210
— protokóły 259, 263, 346 § 3
— skierowanie sprawy na drogę sądową 251 § 3, 276 § 2, 295 § 1, 296
— skazanie 292 § 2, 334
— stosunek do urzędnika 230 § 1
— śmierć 270 § 1
— środki obrony 296, zabezpieczające 348 § 1
— ukrycie się 339 § 3
— właściwość sądu 211
— wyjaśnienia 260, 262
— wyłączenie sprawcy 227 § 1
— wznowienie 318 § 2
— zabezpieczenie na majątku 255 § 1, 306 § 3
— zamieszkanie 223, 250 § 1, 339 § 3
— zatrzymanie 257, 258
— zawiadomienie o terminie sprzedaży 253 § 3
Osłabienie środka skażającego cukier 161 § 1, sól 84, spirytus 66 § 1
Osnowa rozstrzygnięcia 233 § 1
Osoba fizyczna 30 § 1
— która brała udział w występku 5, 20 § 3, 225
— która popełniła występek za granicą 3
— która przyczyniła się do wykrycia przestępstwa 353
— której sprzedano przedmioty nabyte po cenie zniżonej lub zwolnione od podatku 75, 91, 128, 139, 148, 156, 164
— liczba osób powodująca kwalifikację występku 24 § 1
— nie podlegająca orzecznictwu władzy skarbowej 302 § 2
— nie uprawniona do nabycia sztucznych środków słodzących 108 § 3
— odpowiedzialna 31 § 1, 33 § 3, 215, 264, 318 § 2, 342, 344
— oskarżona o kilka występków 226 § 1
— podlegająca orzecznictwu sądów 213 § 1, sądu wojskowego 213 § 1
— prawna 30 § 1
— pod opieką której znajduje się nieletni 34, 41 § 2
— roszcząca prawa do zajętych przedmiotów 251 § 1
— skazana 31 § 2
— świadka lub biegłego 346 § 3
— u której dokonano zajęcia 277 § 1
— trzecia 28 § 2, 56 § 1, 216, 307 § 4
— uprawniona do odwołania 295 § 5, 298 § 1
— urzędnika 231 § 3
Osoba wydatki związane z przejazdami 312 § 2
— wezwana przez władze 266
— zastępowana 30 § 3 i 4
— związek z którą powoduje wyłączenie urzędnika 230 § 1
Osobista rewizja 246 § 1
— stawiennictwo odpowiedzialnego na rozprawie 333 § 1
— stosunek między urzędnikiem a stroną 231
Osobne orzeczenie o przepadku 22
— ponoszenie kosztów wykonania orzeczenia 313
Ostateczne rozstrzygnięcia odwoławcze władzy skarb. lub Min. Skarb. 236
— rozstrzygnięcia wniosku o przywrócenie terminu 239 § 3
Ostatnie miejsce zamieszkania lub pobytu osk. 339 § 1
— znany adres interwenienta 335 § 3
Oszacowanie przedmiotów 12 § 1
Oświadczenie gotowości bezzwłocznego uiszczenia grzywny z nakazu karnego 290 § 2
Otrzymana bezprawnie kwota 51 § 1, 167
— pomoc finansowa przy wywozie 51 § 2
Otrzymanie odpisu aktu osk. 339 § 3
— zezwolenie Zob. Zezwolenie
Oznaczenie na losie jego ceny 103 § 1
— podstawy kary wielokrotnej 13
— przepisane dla opakowań zapałek 98
— równowartości przedmiotu występku 20 § 2
— terminu wpłacenia kary w razie dobrowolnego poddania się 284 § 2
— wartości przedmiotu występku 12 § 1
Oznajmianie rozstrzygnięć stronom 233 § 2

P

Państwo Polskie 200—204, 218 § 2
— granica 308 § 2
— obszar 103 § 1, 223 § 2, określony 77
— pomoc finansowa 51 § 2
— skarb. Zob. Skarb
— szkoda 3
Państwowa loteria 103 § 1, 104
— monopol 52, monopolów urząd 252 § 1, 257 § 3
— Policja 242 § 1, 244 § 3, 331 § 1, 346 § 1
— władza 243
Papiery premiowe 1, 196—199
Para alkoholowa 67 § 2
Pas graniczny 247 § 2, 249 § 2
Patentowe opłaty 189, 190
Pełnienie czynności przez członków wydziału kar. skarb. 323 § 2, sędziowskich 323 § 3
— służby skazanego 309 § 2

Pełnomocnictwo 283 § 3, pisemne 238 § 1
Pełnomocnik 30 § 2
— oskarżonego, odpowiedzialnego lub interwenienta 230 § 1, 265, 330
— poddającego się dobrowolnie karze 283 § 3
— strony 238 § 1
— władzy skarb. 327 § 2, 329 § 1, 330
Piecza nad nieletnim 41 § 2
Pieczęć władzy 233 § 1
Pielęgnowanie dziko wyrosłych roślin tytoniowych 55 § 1
Pieniężna kara 217 § 2, 281 § 2, 290 § 2 i 3, 305, 306 § 1 i 2, 317 § 2 i 3
— kara porządkowa 35, 40 § 2 i 4, 54, 55 § 3, 65, 82, 93, 102, 106, 110, 122, 134, 144, 152, 160, 168, 176, 184, 186, 190, 195, 199, 207
— kwota 15 § 2, 278, 281 § 1, 283 § 2
— świadczenie 250 §1, 255 § 1
Pierwsza władza orzekająca 6 § 5
Pierwotne właściwości olejów min. 173
Pisarskie omyłki 237 § 1
Pisanie brak umiejętności 260 § 2
Pisemne pełnomocnictwo 238 § 1
— polecenie rewizji 247 § 1, 248
Pismo interwencja 335 § 2
— odwołanie 298 § 1
— ogłoszenie 312 § 2
— opinia biegłego 266 § 2
— prośba o zezwolenie na dobrowolne poddanie się karze 283 § 1
— sądowe 335 § 3
Piwna brzeczka 116 § 1
— drożdże 141
— warka 112
Piwo gotowe 116
— opodatkowanie 1, 111—122
— podlegające wyższej stopie podatkowej 115
— przechowanie 114
— wyrób 111, 112, 115, 119
— wytwórnia 112
— zapisywanie do ksiąg 113, 115, 117
— zwolnione od podatku 117
Plantacja tytoniu bezprawna 55 § 1
— przestrzeń 55 § 2
— zniszczenie 55 § 5
Plantator 55 § 3, 56
Płyn alkoholowy 67 § 2
Płynne materiały napędowe 81 § 1
— stan drożdży 138
Pobranie cła 49 § 1
— wyższej ceny ze względu na sposób użycia za sól 85, spirytus 68
Pobytu miejsce oskarżonego 337
— skazanego 309 § 2
Pochodzące z występku towary, rzeczy, przedmioty 19 § 1, 50, 62 § 4, 73, 90, 97 § 1, 120, 206
— z występku cukier 166, kwas octowy 150, węglowy 158, napoje winne 132, oleje mineralne 175, tłuszcze 182
Pochodzące z wyrobu prywatnego wyroby tytoniowe 57 § 1 z zagranicy lub Gdańska tytoń i wyroby tytoniowe 62 § 2 i 3, przedmioty objęte przepisami o monopolu zapałczanym 101
Początkowa właściwość sądu 212
Pocztowe urzędy 256 § 1
Poczytalność oskarżonego 210
Podanie czasu i miejsca popełnienia przestępstwa 292 § 1
— miejsca zamieszkania przez interwenienta 335 § 2
— w zgłoszeniu celnym danych niezgodnych z rzeczywistością 46 § 1, 47 § 1, 51 § 1
Podatek jako podstawa wymiaru kary 11, 52, 95—97, 113—118, 120, 125—131, 137—140, 147—150, 155—158, 163—167, 171—175, 179—182, 188, 203 § 1, 206
— od cukru 163—167, 191 § 2, drożdży 137—140, kwasu octowego 147—150, węglowego 155—158, napojów winnych 125—131, olejów mineralnych 171—175, 354, piwa 113—132 (ekstraktu 119), tłuszczów 179—182, węgla 188, zapalniczek 95, wyrobów podlegających monopolowi zapałczanemu 96, 97
— spożywczy 191 § 2, 203 § 1, 205
Zob. Opodatkowanie.
Podatkowe opaski 127, 133, 138 142
— stopa 115
— znaczek 99
Poddane sądownictwu wojskowemu osoby 208 § 2
Poddanie się karze dobrowolne 24 § 2, 281—289, 350 § 2
— zważeniu cukru 163, drożdży 137, kwasu octowego 147, węglowego 155, tłuszczów 179
Podejrzane przesyłki 256 § 1
Podjęcie czynności przez władze, przerywające przedawnienie 25 § 2
— postępowania 280 § 1
Podleganie karze (ekscepcje) 5 § 1, 55 § 5
— orzecznictwu władz skarbowych 302 § 2
— sądowemu orzecznictwu 213 § 1, ściganiu 210
Zob. Areszt. Grzywna. Kara. Więzienie.
Podlegające odczytaniu protokóły 346 § 2
— podatkowi artykuły 1, 189
— prawu karno-skarbowemu przestępstwa 208 § 1, 324 § 1
— właściwości sądów przestępstwa 209 § 2, sądów przysięgłych 326, władz skarbowych 209 § 2, 326
Podpadanie czynu pod różne przepisy prawne 7

Podpis oskarżonego na protokóle 260 § 1 i 2, odmowa 260 § 3
— władzy 233 § 1
Podpisywanie sprostowania rozstrzygnięcia 237
Podstawa do dalszego dochodzenia 270 § 1
— do ścigania 328 § 1
— odpowiedzialności 334
— obliczania kary za uprawę tytoniu niel. 55 § 2
— opodatkowania napojów winnych 129, olejów min. 173
— orzeczenia 291 § 1, 292 § 1
— prawna odmowy zeznań 268 § 2, rozstrzygnięcia 233 § 1
— rozporządzeń kar. skarb. 356
— rewizji 247 § 1
— wielokrotnej kary 13, 292 § 2
— wstrzymania przesyłki 256 § 1
— wymiaru grzywny 11, kary 12 § 1
— zajęcia 250 § 3
— zwolnienia od podatku cukru 164, drożdży 139, kwasu octowego 148, węglowego 156, napojów winnych 128, olejów min. 172, piwa 117, węgla 188
— zarządzenia zabezpieczającego 255 § 2
Podwójny najniższy wymiar kary (dobrowolne poddanie się) 281 § 2
Podwyższenie cen soli 88, spirytusu 69, wyrobów tytoniowych 58
— zawartości alkoholu w napojach winnych 129
— złożonej dobrowolnie kwoty 294 § 2
Podział równowartości przepadłych przedmiotów na uczestników występku 20 § 3
Podżegacz 39 § 1, 56 § 2, 225
Pogorszenie położenia osób na rzecz których wznowiono postępowanie 318 § 2
Pokrycie kontyngentów i zapasów cukru 194
— strat i kosztów sprawcy występku 24 § 1
Pokwitowanie na przedmioty odebrane 249 § 1
Polecenie rewizji 247—249
Poleganie występku na uszczupleniu należności skarbowej 5 § 1, 257 § 3
Policja Państwowa 214 § 2, 242 § 1, 244 § 3, 261 § 2, 331, 346 § 1
Polski monopol tytoniowy 62 § 3
— obszar celny 44 § 1, 53
— Państwo 3, 103 § 1, 200—204, 223 § 2, 308 § 2
Połączenie rzeczy z przedmiotem występku 19 § 2
— spraw 325 § 1
— środków prawnych ze sprzeciwem 296 § 2
Połowa wartości towaru (złożenie przy doniesieniu władzy) 5 § 1
Położenie oskarżonego lub odpowiedzialnego w razie wznowienia postępowania 318 § 2
Półfabrykat winny 125, 126 § 1
Pomieszczenia fabryczne monopolu zapałcz. 96 § 1
— monopolu tyt. 59
— na cukier 163, drożdże 137, kwas octowy 147, węglowy 155, piwo 114, 117, wino 126 § 1, spirytus 67 § 2, tłuszcze 179
Pomoc finansowa Państwa 51 § 2
— obrońcy 265
— władzom skarb. 243 § 1
Pomoc do zbycia lub ukrycia pochodzących z występku skarb.: cukru 166, kwasu octowego 150, węglowego 158, napojów winnych 132, olejów mineralnych 175, piwa 120, sztucznych środków słodzących 108, tłuszczów 182
— przedmiotów występku przeciwko monopolowi loteryjnemu 101, solnemu 90, spirytusowemu 66 § 4, 73 § 1 i 2, tytoniowemu 57 § 1, 62, zapałczanemu 97 § 1
— towarów pochodzących z występku przeciw prawu celnemu 50 § 1, obrotowi z Gdańskiem 206
— używanych opasek podatkowych 142
Pomocnik 39 § 1, 56 § 2, 225
Ponoszenie kosztów postępowania 313, sądowych 350
— odpowiedzialności przez podżegacza i pomocnika 39 § 1
Poniesione przez zarząd gminny koszty 312 § 4
Ponowne popełnienie występku skarbowego 23 § 2
— rozpoznanie sprawy 303
— uchylanie się osk. od sądu 339 § 4
— wezwanie osk. 297
Popełnienie czynu 292 § 1
— wykroczenia skarb. 37, 38, przedawnienie ścigania 42 § 1, wyrokowania 42 § 2
— występku (przestępstwa) skarbowego 4, 5, 6 § 5, 11, 12 § 2, 19, 20 § 3, 24 § 1, 222, 223 § 1, 243 § 2, ponowne 22 § 2, 24 § 1, 29 § 2, przedawnienie ścigania 25 § 1, wyrokowania 26, przez nieletniego 34, w zakresie załatwiania spraw cudzych 30 § 1, z bronią 24 § 1 z zakresu prawa celnego 24 § 1
Popieranie oskarżenia 327 § 1, 329 § 1, 331
Poprawienie błędnej kwalifikacji czynu 302 § 1
Poręczyciel 306 § 3

Porozumienie władz co do sprzedaży przepadłych przedmiotów 307 § 2
Poruczenie Ministrom wykonania prawa kar. skarb. 355
Porządkowa kara pieniężna 35, 40, 54, 55 § 3, 65, 82, 93, 102, 106, 110, 122, 134, 144, 152, 160, 168, 176, 184, 186, 190, 195, 199, 207
Posiadanie bezprawne urządzeń do wyrobu spirytusu 76
— butelek wina musującego bez opasek 127
— drożdży płynnych lub bez opasek podatkowych 138
— kamyczków zapałowych w opakowaniach bez opasek 100
— tłuszczów nie odpowiadających przepisom 183
— w obrocie handlowym wyrobów tytoniowych w stanie innym niż wypuszczone do obrotu 64, zapałek w opakowaniach bez oznaczeń 98
— wyrobów spirytusowych przeznaczonych do sprzedaży na określonym obszarze 77
— zabronione materiałów i narzędzi 19 § 2, przedmiotów 23 § 2, towaru 46 § 2, 47 § 2
— zapalniczek bez znaczka podatkowego 99
Posiedzenie niejawne 347 § 2, 348 § 1
Posiłkowa odpowiedzialność 30—33, 215, 230 § 1, 255 § 1, 264, 265, 293 § 1, 302 § 1, 308 § 1, 314 § 2, 332 § 1, 342, 350 § 4
Postać rozstrzygnięcia 232
Postanowienie co do zwrotu zwolnionych przedmiotów 227 § 5
— kpk. 325 § 2
— o aresztowaniu 257 § 1
— o sprostowaniu 237 § 2
— o umorzeniu dochodzeń 271
— o wykonaniu kary aresztu zastępczego 308 § 1
— o zezwoleniu na dobrowolne poddanie się karze 286, 288, odmowa 287
— prawomocne sprzeczne z prawem 319 § 1
— sądu 213 § 2, 347 § 2, 348
— władz skarb. 232, 235, 240 § 2, 250 § 3, 254 § 1,255, 256, pierwszej instancji 219, drugiej instancji 221
Postępowanie karne 5 § 2, 8, 25, 27, 42 § 1, 190, 208 § 1, 215, 216 § 1, 251 § 2, 253 § 1, 254 § 1, 265, 291 § 1, 327 § 1, koszty 30 § 1, 293 § 1, 305, 306 § 1, 312 § 1, 313, przed władzami skarb. 218, 251 § 3, właściwość ich 222 § 3, 223 § 1, 225, 226 § 1, 227 § 1, uproszczenie postępowania 227 § 1, sądowe 210, 212, 251 § 3, 272 § 2, 295 § 1, 307 § 1, 322 § 2, 324 § 1, 331 § 1, 339 § 4, 347 § 1, przeciw nieobecnym 337—342
Postępowanie przekazowe 203 § 1, 204, 205
— kodeks. Zob. Kodeks
— umorzenie 270, 274—277, 292 § 1, 302 § 1, 319 § 2, 329 § 2, 350
— wadliwe 303
— wcześniej wszczęte 302 § 2
— wykonawcze 304
— w sprawach o ułaskawienie 311
— wznowienie 314—318, 351
— zawieszenie 279 § 1, 280 § 1, 345
Pościg 248
Pośrednio pochodzące z występku przedmioty 19 § 1
Pośrednictwo Policji 214 § 2
— władzy skarb. 245 § 1
Potrzeba orzeczenia dodatkowego 293 § 2, o kosztach etc. 293 § 1
— środków zabezpieczających 294
— zabezpieczenia dowodów 243 § 2
Potwierdzenie znaku odręcznego 260 § 2
— zgłoszenia wyrobu piwa 112
Powinność celna 44 § 1, 45 § 1
— przypuszczeń co do towarów podejrzanych 50 § 2
Powiększenie kapitału gry loteryjnej 105
Powinowaty urzędnika 230 § 1
Powody odmowy podpisu 260 § 3
— umorzenia postępowania 275 § 1, 303
— wyłączenia urzędnika 230 § 2
— wznowienia postępowania 314, 315
— zaskarżenia wyroku przez odpowiedzialnego 334
Powodowanie naruszenia ograniczeń przywozowych itp. 47 § 1
— skierowania sprawy na drogę sądową 295 § 5
— utraty środka obrony 295 § 3
— wygaśnięcia praw osoby trzeciej 216 § 2
— zwłoki w post. kar. 251 § 2
Zob. Spowodowanie
Powód 216 § 3
Powództwo 216 § 3
Powodzenie widoki na nadzwyczajne złagodzenie kary 285 § 4
Powołana władza do ścigania 5 § 1, do udziału w post. kar. 25 § 2
Powołanie się na podstawę prawną rozstrzygnięcia 233 § 1
Powrót do przestępstwa 24 § 1
— sprawy do stanu dochodzenia 317 § 1
Powszechne sądy 209 § 1
Powtarzanie zbędne czynności 339 § 4
Powzięcie postanowienia 348 § 1
— zarządzenia 323 § 3
Pozasądowe uznanie roszczeń 307 § 4
Pozbawienie możności obrony praw 302 § 2
— wolności (kara) 6 § 2—4, 29 § 1, 34, 209 § 1, 302 § 2, 317 § 2

Pozostanie bez skutku zarządzeń do sprowadzenia sprawcy 337
— w mocy orzeczenia 297 § 3
Pozostawanie nieletniego pod nadzorem lub opieką 34
— pod opieką lub kuratelą 238 § 2, 283 § 3
— w związku z sobą przestępstw 225, 325 § 1, 326
Pozwolenie na wszczęcie post. 27. Zob. Zezwolenie
Prasa 137
Pracy zawodowej przedmioty 250 § 2
Pracownik 30 § 2
Prawna osoba 30 § 1
— podstawa odmowy zeznań 268 § 2, rozstrzygnięcia 233 § 1
— zastępca strony 238 § 2, 283 § 4
Prawnie uruchomiona wytwórnia cukru 162, drożdży 136, kwasu octowego 146, węglowego, 154, piwa 112, tłuszczów 178, wina 124
— wprowadzone do obrotu w Gdańsku towary 203 § 3
Prawo 29 § 1, 43, 101, 213 § 1, 214 § 3, 228 § 1
— celne 1, 13, 24 § 1, 44, 53, 54
— interwenienta 335, 336 § 1, wystąpienia z interwencją 251 § 3
— kar. skarb. 3, 7, 17, 23 § 1, 36, 208 § 1, 216 § 1, 221, 235 § 1, 239 § 1, 324, 325 § 2 i 3, 354, 355
— korzystania z usług obrońcy 265
— materialne 286 § 1
— nieważność z mocy samego prawa 29 § 1, 43, 213 § 1, 228 § 1
— obrona 302 § 2
— osoby trzeciej 216 § 2, 251 § 1
— obrońcy z urzędu 338
— przepis 319 § 1
— własności 277 § 2
— zakładania środków odwoławczych 327 § 1
— złożenia aktu osk. 331 § 1
Prawomocność dobrowolnego poddania się karze 286 § 3
Prawomocny nakaz karny 290 § 3
— orzeczenie 6 § 5, 216 § 3, 286 § 2, 314 § 1, 319 § 1
— rozstrzygnięcie sprawy 253 § 1, 302 § 2
— wyrok 341 § 1, 349 § 2, 351
Premiowe papiery 1, 196—199
Premiowany losami lot. 103 § 1, papierami premiowymi 199
Prezes Sądu okr. 323 § 3
Prezydent R. P. 354
Proces cywilny 277 § 2 i 3, przeciw Skarbowi Państwa 216 § 2
Procesowe przepisy 352
Produkty cukrowe 162
— drożdżowe 134
— kwasu octowego 146, węglowego 154
— piwne 112, 116 § 1
— spirytusowe 66 § 1, 71 § 1, 80
— tłuszczowe 178
— winne 124
Prokurator 214, 242 § 1, 244, 245, 258 § 2, 272, 282 § 1, 309, 310, 322 § 2, 327 § 1, 328, 330 § 3
Prośba co do dobrowolnego poddania się karze 283—289
— o odroczenie ściągnięcia grzywien lub ich rozłożenie na raty 306 § 1
Protokół czynności dokonanych w śledztwie lub dochodzeniu 325 § 3, 346
— karny 259, 260, 263 § 1
— prośby o dobrowolne poddanie się karze 283 § 1
— zeznań świadka lub biegłego 266
— zgłoszenia interwencji 335 § 2
Prowadzenie dochodzeń 214, 219, 229, 240 § 1, 242 § 2, 244 § 3, 249 § 3, 256 § 2, 257 § 1
— loterii bez zezwolenia 103 § 1
— postępowania karnego 27
— przedsiębiorstwa bez opłat patentowych 189
— sprawy 230 § 1
Prowokator 5 § 2. Zob. Podżegacz
Prywatny wyrób artykułów tyt. 57 § 1
Przejście wyłączonej sprawy do władzy właściwej 227 § 2
Przechowanie dowodów rzeczowych 312 § 2
— opasek podatkowych 133, 142
— nielegalnego cukru 163, 166, drożdży 137, kwasu octowego 147, 150, węglowego 155, 158, napojów winnych 126 § 1, 132, olejów mineralnych 175, piwa 114, 120, sztucznych środków słodzących 108 § 1, tłuszczów 179, 182
— przedmiotów występku solnego 90, spirytusowego 66 § 4, 73 § 1 i 2, 80, tytoniowego 57 § 1, 62, zapałczanego 97 § 1, 101
— towarów pochodzących z występku 50, 206
— zajętych przedmiotów 252, 253 § 1
Przedawnienie bieg 27
— kary 28 § 3 i 4, 29 § 1, 43
— ścigania 25 § 2, 270 § 1
— wyrokawania 26
Przedłużenie okresu odroczenia ściągnięcia grzywien 306 § 2
Przełożony organu wyk. władz skarb. 232 § 4
— urzędnika 248
— władza 248, wojskowa 339 § 5
Przedmioty monopolowe 12 § 1
— objęte monopolem zapałcz. 94, 96, 97, 101

Przedmioty pochodzące z występku 62 § 4, 73, 90, 120
— występku, definicja 19, oznaczenie wartości 12 § 1, odebranie 249, sprzedaż 217 § 1, 253, 278, większa ilość 315, zabezpieczenie 243 § 2, 293 § 1, zajęcie 216 § 1 i 2, 243 § 2, 250, 251 § 4, 252—254, 276 § 1, 277, 273 § 1, 312 § 2, 335 § 1, zatrzymanie 256
— przepadek 17, 18, 19 § 3, 20 § 1, 21, 23, 28 § 3, 44 § 3, 46 § 1, 47 § 1, 48, 49 § 1, 50 § 3, 56 § 1, 57 § 1, 59, 60, 61 § 1, 62 § 5, 64, 66 § 5, 70, 72 § 1, 73, 75—80, 83—87, 89 § 1, 90, 91, 94—100, 107 § 1, 108 § 4, 109, 111, 114, 117—123, 126 § 1, 127—133, 135, 137—141, 145, 147—151, 153, 155, 156—159, 161 § 3, 162—166, 169, 172—175, 177, 179—182, 185, 188, 196—198, 203—206, 280, 281 § 1, 285 § 3, 307, 347 § 2, tytułem środka zabezpieczającego 22
— występku umyślnego 48
Przedsiębiorstwo prowadzone bez opłat patentowych 189
— siedziba 339 § 1
— użycie środków słodzących 109
— wyrobu, oczyszczenia itp. spirytusu 71
Przedsięwzięcie czynności przez Policję 242 § 1
Przedstawienie treści dowodów oskarżonemu 291 § 3
Przejazdu koszty 312 § 2
Przekazanie akt prokuratorowi 244 § 2, 245
— sprawy do post. sąd. 210, na drogę sąd. 321, kompletowi sądzącemu 322
— sprawy komu należy 300, 319 § 2
— sprawy władzy pierwszej instancji 303
Przekazowe postępowanie 203 § 1, 204, 205
Przekroczenie granic odwołania 301
— granic państwa 308 § 2
— kontyngentu cukru 192
Przelewanie kosztów na rachunek Min. Spr. 312 § 3, zarządu gminnego 312 § 4
— uprawnień przez Min. Sk. na władze skarb. 224 § 2, 275 § 2
Przeliczanie cukru surowego na biały 194
Przepadek cukru 164
— drożdży 136
— kwasu octowego 146, węglowego 154
— losów loterii, wygranych itp. 103 § 3, 104
— mieszanki materiałów napędowych 81 § 2
— napojów winnych 124
— niemożność orzeczenia 20 § 1
— nieodebranych przedmiotów 277 § 3 i 4
Przepadek opasek podatkowych 142
— piwa 112
— przetworów, gazu, ropy 170
— prawomocność orzeczenia 216 § 3
— przedmiotów występku. Zob. Przedmiot
— równowartości przedmiotu występku 20, 21
— rzeczy 276 § 2
— spirytusu 67 § 1, 68, wyrobów zeń 71 § 1
— towaru 46 § 2, 47 § 2, 201, 202
— tytułem środka zabezpieczającego 22
— tytoniu 55 § 1, wyrobów tytoniowych 58
— tłuszczów 178, 183
— zapasów niezgłoszonych soli 88, spirytusu 69
Przepadłe przedmioty uznane za nie 18, 277 § 1, 307 § 1
Przepisy dla Gdańska 201, 202
— dotyczące monopolu loteryjnego 1, 103, 106, solnego 1, 83, 86, 89 § 1, 92, 93, spirytusowego 1, 66, 72 § 1, 78, tytoniowego 1, 55, 59, 61 § 1, zapałczanego 1, 55, 59, 61 § 1
— dotyczące opłat od kart do gry 185, 186, patentowych 189, 190
— dotyczące cukru 1, 161—168, drożdży 1, 135—144, kwasu octowego 1, 145—152, węglowego 1, 153—160, olejów mineralnych 1, 169—176, obrotu papierami premiowymi 1, 196—199, obrotu z Gdańskiem 1, 200—207, piwa 1, 111—122, regulowania gospodarki cukrowej i buraczanej 1, 191—195, tłuszczów 1, 177—184, sztucznych środków słodzących 1, 107—110, wina 1, 123—134
— kodeksu karnego 2, 6 § 2, 36
— kodeksu postępowania karnego 238 § 4, 239 § 1, 244 § 3, 246 § 2, 269, 310, 311, 320, 333 § 1, 344, 346, 347 § 1
— kodeksu zobowiązań 216 § 2
— naruszenie 210
— obowiązujące w miejscu popełnienia występku 3
— określające istotę występku lub wykroczenia skarb. 1, 35
— o post. egz. władz skarb. 305
— prawa celnego 1, 44—54
— prawa kar. skarb. 7, 36, części ogólnej postępowania 208, szczególnej 23 § 1, 24 § 1, 44, o dochodzeniach 240 § 1, o postępowaniu przed sądem 320, szczególne 343
— prawa 319 § 1, materialnego 286 § 1
— szczególne 4, 215
— ustawy 27, 307 § 2, zbieg 324—326
— uchylone 354
— właściwość 210, 228 § 1

Przeprowadzenie czynności przez urzędnika 230 § 3
— dochodzenia 241, 246 § 1, 284 § 2, dodatkowego 293 § 2, 299, uzupełniającego 245 § 2
Przerób artykułów monopolowych lub podlegających podatkowi 1, 189
— spirytusu 70, 71
— sztucznych śr. słodz. 107 § 1
— wyrobów tyt. 57 § 1
Przerwa kary 28 § 4, 310
— przedawnienia 25 § 2
Przesłuchanie oskarżonego 297 § 1, nienakazane 291 § 4
— odpowiedzialnego jako świadka 332 § 3
— świadka pod przysięgą 268 § 1
Przesłuchany jako świadek urzędnik 230 § 3
Przestępca ujęty na gorącym uczynku 248
— ucieczka 243 § 2
— zawodowy 24 § 1
Przestępny czyn 260 § 1
— działanie 222 § 2, 225
— skutek 222 § 2
Przestępstwo brak znamion 302
— ciągłe 6 uw. 1
— doraźny mandat karny 290 § 1
— małej wagi 270 § 2, 275 § 1
— miejsce ujawnienia 339 § 1
— nowe 29 § 2
— obowiązki Policji 242 § 1, władz 243 § 2
— powrót doń 24 § 1
— postępowanie 208, 209
— podejrzane przesyłki 256
— protokół karny 259
— przedmiot (przepadek) 281 § 1, 293 § 1. Zob. Przedmiot
— skarbowe 209 § 1, 222 § 1, 242, 243, 353
— trwałe 6 uw. 1
— właściwość 209, 222, 223, 225, 226 § 1, 227 § 1
— wyłączenie 227 § 1
— zatarcie śladów 257 § 1
— zbieg 6, 324—326
Przestępstwo indywidualne. Zob. delictum proprium
Przestrzeń bezprawnej plantacji 55 § 1 i 2
Przesyłanie aktów dochodzeń sądowi 258 § 2
— aktów władzy skarbowej 258 § 2
— odwołania 298 § 2
— sprawy do sądu 294
— wniosku władzy właściwej do rozpatrzenia 239 § 3
Przesyłka podejrzana 256
Przeszkoda w postępowaniu 279 § 1
— w rozprawie 333 § 2
Przetarg publiczny 253 § 2
Przetworzenie spirytusu 66 § 3 i 4, soli 86
Przetwory cukrowe 167
— olejów mineralnych 170
Przewodniczący wydziału kar. skarb. 323 § 2 i 3
Przewodniczenie w komplecie orzekającym 323 § 2
Przewozowe ograniczenie 45 § 1, 47 § 1
— środki 250 § 2
Przewód sądowy 282 § 1
Przewóz oskarżonego, odpowiedzialnego itd. 312 § 1
Przeznaczenie pomieszczenia 67 § 2, 114, 126, § 1, 137, 147, 155, 163, 174
— soli, uzasadniające pobranie wyższej ceny 85, spirytusu 68
— towarów powodujące zwolnienie od cła 49 § 1
Przeznaczone do sprzedaży na określonym terytorium wyroby spirytusowe 77
— do popełnienia występku narzędzia materiały itp. 19
— na cel społeczny loteria 103 § 2
— za granicę lub dla Gdańska przedmiotu objęte monopolem zapałczanym 96 § 1, towary 202, tytoń 59
Przybliżone oznaczenie podstawy kary wielokrotnej 13
— przestrzeń gruntu nielegalnej uprawy tytoniu 55 § 2
Przychylenie się do wniosku o przywrócenie terminu 239 § 2
Przyczyny uzasadniające właściwość sądu 212
— wyłączenia urzędnika 230 ,231
Przyczynienie się do wykrycia przestępstw skarbowych 353
— wyłączenia sprawy do jej uproszczenia 227 § 1
Przygotowane produkty do warki 112, do wyrobu cukru 162, drożdży 136, kwasu octowego 146, węglowego 154, napojów winnych 124, tłuszczów 178
— wyroby spirytusowe 71 § 1
Przyjęcie błędnej kwalifikacji czynu 302 § 1
— ilości brzeczki za równą ilości piwa 113 § 2, 116 § 2
— interwencji po terminie 251 § 2
— odwołania 298 § 1
— od oskarżonego podającego się dobrowolnie karze niższej kwoty pieniężnej 285 § 4
— podatku za podstawę wymiaru grzywny 11
— równoważnika grzywny 14 § 3, kary porządkowej 40 § 2
Przymusowe sprowadzenie odpowiedzialnego 332 § 2, oskarżonego 261 § 2
Przypadki niecierpiące zwłoki 247 § 2
— powrotu do przestępstwa 24 § 1

Przypadki uważania za niebyłe podania o zezwolenie na dobrowolne poddanie się karze 289
— w których odpowiedzialność osób trzecich nie wygasa 28 § 2
— w których orzeka Min. Skarbu 221
— wznowienia postępowania 314
— zasługujące na szczególne uwzględnienie 23, 30 § 4
Przypisanie winy za bezprawną uprawę tytoniu 55 § 4
Przypisany oskarżonemu czyn 302 § 1
Przypuszczenie iż towar pochodzi z występku 50 § 2
Przyrząd kontroli mierniczej 67 § 2
Przysięga przesłuchanie świadka 268 § 1
Przysięgłych sąd 326
Przysposobienie powodujące wyłączenie urzędnika 230
Przysposobione do transportu przedmiotów występku środki lokomocji 19 § 2
Przyśpieszenie postępowania 227 § 1
Przytoczenie okoliczności wpływających na rozstrzygnięcie 292 § 1
Przywieziony z powrotem zza granicy towar krajowy 51 § 2
Przywozowe ograniczenia 44 § 2, 45 § 1, 46 § 1, 47 § 1, 200
Przywożone z Gdańska towary 205
Przywrócenie terminu 239 § 2
Przyznawanie nagród za wykrycie przestępstw skarb. 353
Psychiczna choroba osk. 279 § 1
Publiczne doręczenie 238 § 3
— przetarg 253 § 2
— wezwanie do odbioru zwolnionych przedmiotów 277 § 4

R

Rachunek budżetu Min. Skarbu (wpływy) 217 § 1, Min. Sprawiedliwości 217 § 2 312 § 3
— zarządu gminnego 312 § 4
Rachunkowe omyłki 237
Raty spłacenia kar i kosztów 306 § 1 i 3
— sprzedaż losów loterii państw. 103 § 1
Regulowanie gospodarki cukrowej i buraczanej 1, 191—195, 354
Rejestr karny 29 § 3
Rewizja 246—249
Rodzaj przedmiotów występku 315
— stosunku między urzędnikiem a stroną 231
— władzy skarb. 226, 228
— występku 24 § 1
Rodzeństwo urzędnika 230 § 1
Rodzice nieletniego oddanego pod dozór odpowiedzialny 41 § 2
Rodzina skazanego 306 § 1
Ropa 170
Roszczenia interwenienta 19 § 3, 293 § 1, 335 § 1
— osób trzecich 216 § 1, 251 § 1, 307 § 4
Rośliny tytoniowe 55
Rozciągłość odpowiedzialności posiłkowej 33 § 2
Rozlew kwasu octowego 151
Rozpatrzenie sprawy ponowne 303
— sprzeciwu 297 § 1
Rozpoczęcie bezprawne uprawy tytoniu 55 § 3
— bez zawiadomienia wyrobu cukru 162, kwasu octowego 146, węglowego 154, tłuszczów 178
— przewodu sądowego 282 § 1
— rozprawy głównej 335 § 1
— warki piwnej 112
— wyrobu drożdży 136, napojów winnych 124
Rozporządzenie Min. Skarbu 218 § 2, 220, 229 § 1, 238 § 3, 240 § 1, 247 § 3, 257 § 2, 290 § 1, 291 § 2, 331 § 2
— Min. Sprawiedliwości 218 § 2, 229 § 1, 240 § 1, 247 § 3, 257 § 2, 331 § 2
— Min. Spr. Wojsk. 257 § 2
— Prezydenta R. P. 354
— wydane na podstawie dotychczasowej ustawy kar. skarb. 354 § 2
Rozpowszechnienie zabronione narzędzi i materiałów 19 § 2
Rozpoznanie odrębne sprawy 227 § 1
— odwołania 299, 300
— sprawy lub środka odwoławczego przez Sąd 214 § 1, grodzki 322 okręgowy 322, na posiedzeniu niejawnym 347 § 2
— sprawy lub środka odwoławczego przez władzę skarb. 224 § 1, 239 § 3, I inst. 218 § 1, II inst. 219
— środków odwoławczych przez Min. Skarbu 221
— wniosków co do środków zabezpieczających 348 § 1
— zbiegających się przestępstw 324 § 1, 325 § 1
Rozprawa 330, 333, 335 § 1, 339, 346 § 2
Rozstrzyganie co do ceny monopolowej i szacunkowej 12 § 2
— prośby co do dobrowolnego poddania się karze 284
— sprawy (wyłączenie się urzędnika) 230 § 3
— właściwość władzy 271, 281 § 2
— wniosku o przywrócenie terminu 239 § 3
— zażaleń 235 § 3
Rozstrzygnięcie sprawy przez wyłączonego urzędnika 302 § 2, władzę odwoławczą 303, władzę skarb. I inst. 321
Rozstrzygnięcia co do przedmiotów występku, kosztów itp. 293
— doręczenie odpisu 238 § 1

Rozstrzygnięcia istota i rodzaje 232
— Min. Skarbu 236
— odwoławcze władzy skarb. 236
— omyłki 237
— sprawy końcowe 262 § 1, prawomocne 253 § 1
— treść i forma 233, 292 § 1
— w formie postanowień 277
— zaskarżone 230 § 1, 239 § 2
Równoczesne współdziałanie dwóch lub więcej osób 24 § 1
Równowartość przedmiotów występku 20, 21, 23 § 1, 281 § 1
— towaru 257 § 3
Równoważnik grzywny 14 § 3, 23 § 1
— kary pien. porządkowej 40 § 2
Różnica cen jako podstawa wymiaru kary 63, 68, 73 § 2, 78, 85 92, 143, 193
— między kwotą dobrowolnie uiszczoną a wyznaczoną do uiszczenia 286 § 2
— podatku jako podstawa wymiaru kary 115, 116 § 1, 129
Ruch nie wstrzymany wbrew zarządzeniu władzy skarb. w browarze 112, w przedsiębiorstwie wyrobu spirytusu 71 § 2, wytwórni cukru 162, drożdży 136, kwasu octowego 146, węglowego 154, napojów winnych 124, tłuszczów 178
Ruchome rzeczy 19 § 1
Ruina skazanego możliwa w wypadku ściągnięcia grzywien i kar 15 § 1, 40 § 4
Rząd różnych sądów 325 § 1
— władz skarbowych 226, 228
Rzecz przepadek 276 § 2
— ruchoma 19 § 1
— spór o prawo własności 277 § 2
— zatrzymanie 246
Rzeczowy dowód 276 § 1, 293 § 1, 312 § 2
— właściwość 218, 219, 228 § 1, 302 § 2, sądu 321—323
Rzeczywista cena przedmiotu 12 § 1
Rzeczywistość dane z nią niezgodne w zgłoszeniu celnym 46 § 1, 47 § 1, 51 § 1
Rzeczpospolita 356. Zob. Państwo, Kraj

S

Samorządowe dodatki do podatku 11 § 1
— władze 243 § 1
Sankcje art. 154 kpk. (stosowanie) 249 § 3
Sąd 2, 36
— cywilny 255 § 2
— dopuszczenie odczytania protokółów 346 § 3
— grodzki 249 § 3, 258, 268, 309, 321, 331, 349 § 2
Sąd kary i grzywny 217
— łączne rozpatrywanie spraw 325 § 1
— okręgowy 322, 323, 347, 348 § 1, 349
— orzecznictwo 213
— orzekający 329 § 2
— orzeczenie o przepadku równowartości przedmiotu występku 20
— posiedzenie niejawne 347 § 2, 348 § 1
— postępowanie 320, przeciw nieobecnym 337—339
— powszechny 209
— przysięgłych 326
— skierowanie sprawy 295
— środki zabezpieczające 294
— uprawnienia 311
— właściwość 210—214, 282, 325, 328 § 1, 352
— wezwania zawiadomienia itp. 332, 335
— zawieszenie postępowania 345
Sądowa droga postępowania (postępowanie) 276 § 2, 295 § 4, 307, 321 322 § 2, 324 § 1, 347, 350
— koszty 350
— pisma 335 § 3
— protokóły czynności 325 § 3
— post. karne 251 § 3
— przewód 282 § 1
— ściganie 210
— władze 245 § 2
— właściwość 211, 212, 242 § 1, 244 § 1, 272
Sądownictwo wojskowe 208 § 2
Sędzia 322 § 2, 323 § 2 i 3
— śledczy 258 § 1
Sędziowskie czynności 323 § 3
Sformowane drożdże 138
Siedziba przedsiębiorstwa 339 § 1
— wydziału zamiejscowego sądu okr. 323 § 1
Skarb Państwa odpowiedzialność 216 § 2
— przedmioty przepadłe 277 § 3 i 4
— uszczuplenie cła 46 § 1
— uszczuplenie dochodów z monopolów 61 § 1, 72 § 1, 89 § 1, 205, podatku spożywczego 205
— wpływy 18
— zwrot cła 51 § 1, opłaty monopolowej 74, podatku od cukru 167
Skarbowa instancja 274, 295 § 1
— kasa 305
— należność 5 § 1, 8, 21, 254 § 2, 257 § 3
— organ 242, 261 § 2
— postępowanie karne 208
— prawo 355
— przestępstwo 209 § 1, 226 § 1, 242, 243, 353
— urząd akcyz i monopolów 252 § 1, 257 § 3
— władza. Zob. Władza

Skarbowa wydział karny 323
— wykroczenie 35—38, 263
— występek. Zob. Występek
Skazanie 22, 31 § 2, 292 § 2, 315, 334
— jednoczesne za kilka przestępstw 6
— na grzywnę 16 § 1
— zatarcie 29, 47
Skazany kara zastępcza 15, 33 § 3, 308
— koszty 312 § 1, odpowiedzialność za nie 313
— miejsce pełnienia służby 309 § 2
— nieobecność w kraju 28 § 2, 308 § 2
— odpowiedzialność posiłkowa 31 § 2
— odroczenie lub rozłożenie na raty grzywien i kar 306 § 1
— niemożność ściągnięcia grzywien i kar 15, 33, 308 § 1
— popełniający nowe przestępstwo 29 § 2
— ruina majątkowa 15 § 1, 40 § 4
Skazujące orzeczenie 26, 28 § 1, 42 § 2, 270 § 1, 292 § 2
Skażający środek 66 § 1, 84, 161 § 1
Skażony spirytus 66 § 1
Skierowanie przeciw osobie postępowania karnego przez prowokację 5 § 2
— rozstrzygnięcia do właściwej osoby 233 § 1
— sprawy na drogę post. sąd. 251 § 3, 276 § 2, 295, 322 § 2, 347, 350
Skład sądu 322 § 2, 323 § 3
Składniki materiałów napędowych 81 § 2
Skrobia 141
Skrobiowy cukier 161, 354
Skroplony kwas węglowy 159
Skutki dobrowolnego poddania się karze 286 § 2
— przestępstwa 222 § 2
— ściągnięcia grzywien i kar ujemne dla skazanego 306 § 1
Słodzące środki sztuczne 1, 48, 107—110, 204, 354
Słuszne roszczenia interwenienta 19 § 3
Służące do napaści i obrony narzędzia 24 § 1
— interwenientowi prawa 336
— obrońcy z urzędu prawa 338
— uprawnienia organom sk. 257 § 1, oskarżonemu 215, władzy sk. 244 § 3, 311
Służba czynna wojskowa 242 § 2, 257 § 2, 309, 339 § 5
Służbowy nadzór Ministra 236, 319
Solidarna odpowiedzialność 31 § 1, za koszty postępowanie 313
Solny monopol 1, 83—93
Solanka 83
Sól 83—88, 91, 92
Specjalne opłaty przy gospodarce cukr. 194
— przepisy dla Gdańska 202
Zob. Środki lokomocji
Spirytus bezprawny wyrób 66, przerób itp. 70, 71 § 2, odstąpienie 75
— dopłaty od zapasów 69
— mieszanie z materiałami rozpędowymi 81
— monopol 1, 66—82, 354, jego wyroby 77, 78
— monopolowa cena 73
— przedsiębiorstwo 71
— skażony 66 § 1
— sprzedaż 79, 80
— urządzenia 76
— uszczuplenie dochodu monopolu 72
— wyroby 69
— wywóz 74
— zatajenie 67
— zmiana przeznaczenia w użyciu 68
Spisanie karnego doniesienia 259 § 2, protokółu 263 § 3
Społeczny cel loterii 103 § 2
Sporządzenie materiałów napędowych 81 § 2
— protokółu karnego 259 § 1
— protokółu zeznań 266 § 2
Sposób doręczeń 238 § 3
— domowy wyrobu cukru 161 § 2, piwa 119
— obliczenia terminów 239 § 1
— ogłoszenia wyroku 341 § 1
— osłabienia środka skażającego 84
— podpisania sprostowania postanowienia 237 § 2
— połączenia rzeczy z przedmiotem występku 19 § 2
— przetwarzania soli 86
— usunięcia tłuszczów 180
— użycia drożdży 139, kwasu octowego 148, węglowego 156, napojów winnych 128, piwa 117, spirytusu 68, 85
— zabezpieczenia zajętych przedmiotów 252 § 1
Spowodowanie kosztów przechowania zajętych przedmiotów 253 § 1, 312 § 2
— naruszenia ograniczeń przywozowych, przewozowych i wywozowych 46 § 1, 47 § 1
— ucieczki oskarżonego (możliwość) 257 § 1
— wadliwego działania przyrządu kontroli mierniczej 67 § 2
Spożycie towaru w Gdańsku 202
Spożywczy podatek 203 § 1, 205, od cukru 191 § 2
Spór o prawo własności 277 § 2
Sprawy cudze (załatwianie) 30
— należące do właśc. sądu 209 § 1, 210, 213 § 1, 214, 242 § 1, 244, 282, 302 § 2, 328 § 1, 352, grodzkiego 321, okręgowego 322, 323, na komplecie 322 § 2, Łączne rozpoznawanie 325
— należące do właśc. władz skarb., 209, 226, 257 § 3, 352, instancji I 218 § 1,

II instancji 272 § 1, rozstrzygnięcie końcowe 262 § 1, prawomocne 253 § 1 właściwa władza 226, 271, 281 § 1, wyłączenie 227, wyświetlenie 284 § 2, wyznaczenie władzy 224 § 1, umorzenie dochodzeń 271, 272

Sprawy o ułaskawienie 311
— o wykroczenia 263
— przeciw żołnierzowi 309 § 1, 339 § 5
— skierowanie na drogę sądową 251 § 3, 276 § 2, 295, 347, 350
— wyjątkowego znaczenia 229 § 2
— wyłączenie urzędnika 230
— wznowienie 317 § 1
Zob. Akta. Przekazanie

Sprawca 72 § 2, 94 § 2, 96 § 2, 103 § 2
— dorosły 34
— działający nieumyślnie 46 § 2, 47 § 2, 49 § 2, 61 § 2, 72 § 3, 89 § 2, 118 § 2, 131 § 2, 140 § 2, 149 § 2, 157 § 2, 165 § 2, 174 § 2, 181 § 2
— działający w celach zarobowych 66 § 2
— nie skazany 22
— obywatelstwo 3
— skazany kilkoma orzeczeniami 6 § 5
— śmierć 32
— uprawy tytoniu 55 § 4
— własność przedmiotu 19 § 3
— właściwa miejscowa władza 225
— wyrobu cukru sposobem domowym 161 § 2
— występku celnego 44 § 2, 46 § 2, 47 § 2, 49 § 2
— zamiar co do skutku 222 § 2
— zapewnienie korzyści lub pokrycia kosztów 24 § 1

Sprawiedliwość. Zob. Minister. Ministerstwo

Sprawowanie orzecznictwa 209 § 1

Sprostowanie omyłek w rozstrzygnięciu 237

Sprowadzenie na obszar niewłaściwy Państwa wyrobów spirytusowych 77
— przymusowe biegłych i świadków 312 § 2, odpowiedzialnego 312 § 2, 332 § 2, oskarżonego 261 § 2, 312 § 2, 337

Sprowadzone zza granicy towary 53, przez Gdańsk 202

Sprzeciw od orzeczenia zaocznego 296, 297 § 1

Sprzeczne z prawem kar. skarb. rozporządzenia 354
— z prawem postanowienia 319 § 2

Sprzedawca upoważniony sztucznych śr. słodz. 108 § 2

Sprzedaż artykułów monopolowych i podlegających podatkowi 1, 189
— po cenie nienależytej cukru 193, drożdży 143, soli 92, spirytusu 78, wyrobów monopolu tytoniowego 63

Sprzedaż losów po cenie niewłaściwej 103 § 1, bez zezwolenia 104
— napojów alkoholowych 1, 66, 79, 80, 82, 354
— papierów premiowych bez zezwolenia 197
— przedmiotów występku 12 § 1, 278, przepadłych 18, 217 § 1, 307 § 1
— przedmiotów zajętych 253, 254 § 1
— szans wygrania z losów 103, papierów premiowych 198
— sztucznych śr. słodz. 108 § 3
— wyrobów mon. spir. bez zezwolenia 79, 80, przeznaczonych na określony obszar Państwa 77
— zabronionych materiałów i narzędzi 19 § 2

Sprzedażna cena przedmiotów występku 12 § 1

Srebrne zapalniczki 95

Stalowe butle do kwasu węglowego 159

Stałe miejsce zamieszkania osk. 250 § 1

Stan dochodzenia 317 § 1
— mieszanki materiałów napędowych 81 § 2
— płynny lub niesformowany drożdży 138
— spirytusu 80
— towarów w chwili nadejścia do Polski 201
— wyrobów tyt. 64

Statystyka celna 54

Stawiennictwo odpowiedzialnego 332 § 1, 333 § 1
— oskarżonego obowiązkowe 261 § 1, w ponownym terminie 297 § 2
— świadka lub biegłego 266 § 1, 269

Stawka celna 49 § 1

Stopa podatkowa 115

Stopień udziału w korzyści odpowiedzialnego 31 § 1
— pokrewieństwa 230 § 1

Stosowanie nadzw. złagodzenia kary 23, 285 § 1, 291 § 2
— pomocy finansowej przez Państwo 51 § 2
— przepisów w K. K. 2, 6 § 2 i 5, 36
— przepisów Kpk. 238 § 4, 239 § 1, 244 § 3, 246 § 2, 249 § 3, 269, 294, 310, 311, 325 § 2, 333 § 1, 344, 347 § 3
— przepisów o kosztach sądowych odpowiedzialnego 350 § 4
— prawa kar. skarb. 3, 36, 208 § 2
— środków wychowawczych 41 § 2, zabezpieczających 28 § 4, 294, 348 § 1, zapobiegawczych 214 § 3, 258 § 2

Stosunek osobisty między urzędnikiem a stroną 231

Stosunkowe zmniejszenie kary zastępczej 15 § 3

Straty zapewnienie sprawcy ich pokrycia 24 § 1

Strona cofnięcie żądania skierowania sprawy na drogę sąd. 350 § 1
— doręczenia 233 § 2, 238, 277 § 4
— odbiór przedmiotów 277 § 3 i 4
— odesłanie na drogę procesu 277 § 2
— pod opieką lub kuratelą 238 § 2, 295 § 2
— prawo interwenienta 336 § 1
— stosunek do urzędnika 231
— środki obrony 295 § 3, 302 § 1
— wnioski 213 § 2, 319 § 1
— zainteresowana 316
Stwierdzenie ceny przedmiotu występku 12 § 1
— nieważności orzeczenia 213 § 2
— podpisem wyjaśnień osk. 260 § 1
— przyczyn odmowy podpisu 260 § 3
— przestrzeni plantacji 55 § 2
— uprawnień pełnomocnika do dobrowolnego poddania się karze 283 § 3
Surogat dodanie do drożdży 141
— tytoniu 60
Surowiec tytoniowy 56, 57 § 1, 59, 62 § 1 i 4
Surowy cukier 194
Sycony miód 1, 123
Szacunkowa cena 12 § 2
— wartość zajętych przedmiotów 254 § 2
Szanse wygrania z losu 103 § 1, z papieru premiowego 198
Szczególne przepisy 4, 215, 343
— uwzględnienie (wypadki zasługujące na nie) 24 § 1, 30 § 4
Szkoda Państwa Polskiego 3
Sztuczne środki słodzące 1, 48, 107—110, 204, 354

Ś

Ściągnięcie grzywien, kosztów i kar 15 § 1, 33, 40 § 4, 305, 306 § 1 i 3, 308 § 1, 312 § 3 i 4, 317 § 2
— równowartości przedmiotu występku 20 § 1
Ściganie brak podstaw 328 § 1
— przez policję 242 § 1
— sądowe 210
— władza powołana 5 § 1
Ślady przestępstwa (zatarcie) 257 § 1
Śledcze czynności 312 § 2
— sędzia 258 § 1
Śledztwo 346 § 1
Śmierć oskarżonego 270 § 1
— sprawcy występku 32
Środki lokomocji dla transportowania przedmiotów występku 19 § 2
— obrony 234, 295 § 3 i 4, 296
— odwoławcze 219, 221, 239 § 2 i 3, 322 § 1, 327 § 1
— przewozowe 250 § 2
— skażające 66 § 1, 84, 161 § 1
Środki słodzące sztuczne 1, 48, 107—110, 204, 354
— zabezpieczające 7, 22, 28 § 4, 232 § 2, 294, 348
— zapobiegawcze 214 § 3, 258 § 2
Świadek badanie 261, 266 § 1, 267—269, 346 § 3, koszty 269, 312 § 2
— odpowiedzialny 332 § 3
— urzędnik 230 § 3
— znaku odręcznego niepiśmiennego oskarżonego 260 § 2
Świadczenia pieniężne, ściągnięcie 305, zabezpieczenie 250 § 1, 255 § 1

T

Taryfowa cena wyrobów tytoniowych 63
Teren Gdańska 201, 202
Termin do żądania wezwania świadków na rozprawę 346 § 3
— obliczanie 239 § 1
— odwołania 295, 298 § 1
— ponowny 297 § 2 i 3
— przywrócenie 239 § 2
— rozprawy głównej 339
— środka przeciw wyrokowi zaocznemu 296 § 1
— sprzedaży zajętych przedmiotów 253 § 3
— uiszczenia opłat patentowych 190
— wniesienia interwencji 251
— zaskarżenia rozstrzygnięcia 233 § 1
— zażalenia 235 § 1
— złożenia uszczuplonej należności skarbowej 5 § 1
— złożenia kwoty przy dobrowolnym poddaniu się karze 284 § 2, dopłaty 289 § 1
Tłumacz należności 312 § 2
Tłuszcze opodatkowanie 1, 177—184, 354
— pochodzące z występku 182
— wyrób 177, 178
Towar 5 § 1, 44 § 1 i 2, 45 § 1, 46, 47, 49 § 1, 50 § 1 i 2, 51 § 2, 52, 53, 200—203, 206, 257 § 3
Towarowy obrót z Gdańskiem 1, 13, 24 § 1, 200—207
Towarzyszące nabyciu towaru okoliczności 50 § 2
Traktowanie wolnego obszaru celnego 44 § 4
Transport cukru 164, drożdży 139, kwasu octowego 148, węglowego 156, napojów winnych 128, olejów mineralnych 172, piwa 117, przedmiotów mon. zapałcz. 96 § 1, soli 87, spirytusu 72 § 2, tłuszczów 180, wyrobów tyt. 59
Transportowanie pochodzących z występku cukru 166, kwasu octowego 150, węglowego 158, olejów mineralnych 175, opasek podatkowych 133, 142, przedmiotów 19 § 2, objętych mono-

polem solnym 90, spirytusowym 66 § 4, 73, tytoniowym 57 § 1, 62, zapałczanym 97 § 1, 101, piwa 120, sztucznych środków słodzących 108 § 1, tłuszczów 182, towarów pochodzących z występku 50, 206, winnych napojów 132
Transakcja niedozwolona papierami premiowymi 196
— premiowana losami loteryjnymi 103 § 1, papierami premiowymi 198
Treść dowodów 262 § 1, 291 § 3
— rozstrzygnięcia 292 § 1
Trudnienie się zawodowe sprzedażą losów loterii państwowej 104
Trudności w dostarczeniu zajętych przedmiotów do urzędów 252 § 2, w ich przechowaniu 253 § 1
Trwanie aresztu zastępczego 40 § 3
— powodów wyłączenia urzędnika 230 § 2
— przeszkody w postępowaniu 279 § 1
Tryb odebrania przedmiotów 249 § 1
— zaskarżenia rozstrzygnięcia 233 § 1
Tworzenie wydziałów karno-skarbowych 323
Tymczasowe aresztowanie 16 § 1, 343
— zarządzenie 255 § 2
Tytoń 55, 57 § 2, 60, 62 § 2 i 3
Tytoniowy monopol 1, 55, 65
— roślinny 55 § 4
— surowiec 56 § 2, 57 § 1, 59, 62 § 1, 62 § 4
— wyroby 57 § 1, 58, 59, 64, monopolowe 62 § 3, 63

U

Ubezwłasnowolniony 30 § 2
Ubytek cukru wolny od opodatkowania 191 § 2
Uchybienia w orzeczeniu 303
Uchylenie — orzeczenia 300, 302 § 1, 303, prawomocnego 319 § 1
— postanowienia 319 § 1
— spirytusu spod kontroli 67 § 2
Uchylanie się od obowiązku mieszania spirytusu z materiałami napędowymi 81 § 1
— od postępowania przekazowego 203 § 1, 204
— od powinności celnej 44 § 1, 45 § 1
— osk. od sądu 337, 339 § 4
Ucieczka osk. 257 § 1, przestępcy 243 § 2
Uczestniczenie w działaniu loterii zagr. 103 § 1
— w transakcjach zagr. papierami premiowymi 196
Uczestnik gry loteryjnej 103 § 3
Uczynienie osoby zastępczej odpowiedzialną posiłkowo 30 § 1
Uczynek schwytanie sprawcy 248
Udział urzędnika w prowadzeniu sprawy 230, 302 § 2
— w post. kar. 25 § 2
— w rozprawie 330 § 3
— w występku 5 § 1, 20 § 3, korzyść zeń 31 § 1
Udzielenie odroczeń i przerw kary zastępczej 310
— władzom sądowym wyjaśnień 245 § 2
Uiszczenie cła 44 § 1, 46 § 1, 47 § 1
— grzywny lub kary 15 § 2 i 3, 33 § 2 i 3, orzeczonej mandatem karnym 290 § 2 i 3, w drodze dobrowolnego poddania się karze 24 § 2, 286 § 3
— opłaty monopolowej 87, patentowej 189, 190
— należności skarbowej 8, 21
— podatku od cukru 164, drożdży 13, kwasu octowego 148, węglowego 156, olejów mineralnych 172, piwa 117, 121, tłuszczów 180, wina 128
Ujawnienie okoliczności nowych 273, 315
— przestępstwa (występku) 11 § 2, 12 § 2, 259 § 1, 339 § 1
— w post. kar. okoliczności 291 § 1
Ujęcie przestępcy na gorącym uczynku 248
Ukaranie niedostateczne 315
— przestępstwo ulegające mu 325 § 2
Ukończenie dochodzenia 245 § 1
Ukrycie działalności środka skażającego 6 § 1, 84
— pochodzących z występku cukru 166, kwasu octowego 150, węglowego 158, napojów winnych 132, olejów mineralnych 175, opasek podatkowych 142, piwa 120, sztucznych środków słodzących 108, tłuszczów 182, towarów 50 § 1, 206
— przedmiotów występku przeciw przepisom o mon. sol. 90, spirytusowym 61 § 4, 73, tytoniowym 57 § 1, 62, zapałczanym 97 § 1, 101
Ukrycie się oskarżonego 339 § 3
Uleganie grzywny i kary pieniężnej zamianie na areszt 14 § 1, 15 § 3, 40 § 2
— odpowiedzialności (wykluczenie) 41 § 1
— orzeczenia wykonaniu 304
— zaskarżeniu (wykluczone) 236, 287 Zob. Podlega
Ulegający sprostowaniu akt 237
— wydaniu rzeczy 277 § 2
Ulgi dla obszaru Gdańska 202
Ułaskawienie 311
Ułatwiający popełnienie występku skarb. przedmiot 23 § 2
Umiejętność pisania osk. 260 § 2
Umorzenie dochodzenia 270—273
— postępowania 270—276 § 1, 302 § 1, 319 § 2, 329 § 2, 350

Umowy specjalnie dotyczące Gdańska 202
Umyślna wina 4, 38, 48
— występki 24 § 1, 50 § 1, 62 § 1 i 4, 66 § 3 i 4, 73 § 1 i 2, 90, 97 § 1, 120, 132, 133, 150, 158, 166, 206. Z o b. N a b y c i e
Uniemożliwienie przestępcy ucieczki 243 § 2
Uniewinnienie 292 § 1
— oskarżonego 302 § 1
Uniewinniona osoba (odpowiedzialność posiłkowa) 31 § 3
Uniewinniające orzeczenie 319 § 2
Unormowane dekretem o prawie kar. skarb. przedmioty 354
Upływ czasu do wykonania wyroku 341 § 1
— między ogłoszeniem a terminem rozprawy 339 § 2
— powodujący przedawnienie powództwa 216 § 3
— powodujący przedawnienie kary za występek 28 § 1, za wykroczenie 42 § 3, wyrokowania za występek 26, wykroczenie 42 § 2
— powodujący przepadek przedmiotu 304 § 1
— powodujący zatarcie skazania za występek 29, wykroczenie 43
— terminu do wniesienia interwencji 251 § 2
Upomnienie nieletniego 41 § 2
Upoważnienie do pozasąd. uznania roszczeń 307 § 4
— pełnomocnika do zastępstwa 331 § 1
— władz skarb. do nakładania kar w drodze mandatów kar. 290 § 1
Upoważnione do dokonania rewizji władze 246 § 1
— do pełnienia czynności sędziowskich asesor sądowy 331 § 2
— plantator 56 § 1
— sprzedawca sztucznych środków słodzących 108 § 2
Uprawa tytoniu 55
Uprawnienie do nabycia sztucznych środków słodzących 108 § 3
— do odbioru rzeczy 277 § 1
— do żądania skierowania sprawy na drogę sądową 295 § 5
— służące oskarżonemu 215
— władz skarb. i ich organów 220, 224 § 2, 240, 244 § 3, 246 § 1, 247, 249 § 2, 255 § 1, 256 § 2, 257 § 1, 275 § 2, 310, 311, 327, 330 § 2, 331 § 2, 346 § 1
Uprawomocnienie się orzeczenia 28 § 1, 32, 42 § 3, 304 § 1
Uproszczenie postępowania 227 § 1
Uruchomienie przedsiębiorstwa wyrobu spirytusu 71 § 1, wytwórni cukru 162, drożdży 136, kwasu octowego 146, węglowego 154, napojów winnych 124, olejów mineralnych 170, piwa 112, tłuszczów 178
Uprzedzenie osk. o skutkach niestawiennictwa 262 § 2
— świadka lub biegłego o odpowiedzialności za fałszywe zeznanie 267
Urząd celny 46 § 1, 47 § 1
— obrońca z urzędu 338
— skarbowy akcyz i monopolów 256 § 1, 257 § 3
Urządzenie loterii bez zezwolenia 103
Urządzenia do wyrobu spirytusu 76
— loteryjne 103 § 3
— przedsiębiorstwa wyrobu itp. spirytusu 71 § 1
— wytwórni cukru 162, drożdży 136, kwasu octowego 146, węglowego 154, napojów winnych 124, olejów mineralnych 170, piwa 112, tłuszczów 178
Urzędnik koszty przejazdu 312 § 2
— wyłączenie 230, 231, 302 § 2
Urzędowy magazyn 312 § 2
Usamowolniony nieletni 30 § 2
Usiłowane wykroczenie 39
— występek 24 § 1, 30 § 3
Usprawiedliwienie niestawiennictwa 296 § 1, 297 § 1
Ustalenie czasu popełnienia występku 11 § 2, 12 § 2
— miejsca popełnienia przestępstwa 223 § 1
— miejsca zamieszkania oskarżonego 339 § 1 i 4, strony 238 § 3
— podstawy faktycznej orzeczenia 292 § 1
— udziału odpowiedzialnego w korzyściach 31 § 1
— warunków zatrzymania żołnierza 257 § 2
— władz uprawnionych do dochodzenia 229 § 1, ich uprawnienia 240 § 1
— występku 25 § 2
— właściwości władz skarbowych 224 § 1
Ustalona cena drożdży 143, soli 92, wyrobów mineralnych 78
Ustanie małżeństwa, kurateli itp. 230 § 2
— odpowiedzialności posiłkowej 32
— wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności 317 § 2
Ustanowienie pełnomocnika 238 § 1
— ulg dla Gdańska 202
Ustanowione cło 45 § 1, 47 § 1, 50 § 1
— opłata monopolowa 96 § 2, 203 § 2
— przepisami cena cukru 193
— w wielokrotności kara 281 § 2
Ustawa 7 § 2, 27, 302 § 2, 307 § 2
— kar. skarb. z 1932 354
— zbieg 210
— zbieg przepisów 324, 325
Ustawowy równoważnik kary 23 § 1

Ustne zgłoszenie interwencji 335 § 2, prośby co do dobrowolnego poddania się karze 283 § 1
Usunięcie środka skażającego z soli 87
— uchybień w orzeczeniu 303
— wpisu z rej. kar. 29 § 3
— (w celu uszczuplenia należności skarb. lub uchylenia się od opłaty) cukru 164, drożdży 139, kwasu octowego 148, węglowego 156, napojów winnych 128,, olejów mineralnych 172, piwa 117, przedmiotów mon. zapałcz. 96 § 1, soli 87, spirytusu 72 § 2, tłuszczów 180, surowca tyt. 59
Uszczerbek mogący powstać przez odłączenie akcesoriów od przedmiotu występku 19 § 2
Uszczuplenie cła 46 § 1, 200, 201
— dochodów Skarbu Państwa z mon. sol. 89 § 1, spirytusowego 72 § 1, tytoniowego 61 § 1
— należności skarb. 5 § 1, 257 § 3
— opłaty mon. 205, od soli 83, 84, 86, loterii 105
— opłaty od kart do gry 185
— podatku od cukru 165, drożdży 140, kwasup octowego 149, węglowego 157, napojów winnych 131, olejów mineralnych 174 § 1, piwa 118 § 1, piwnych ekstraktów 119, tłuszczów 181, węgla 185
— podatku spożywczego 205
Uszkodzenie opaski podatkowej 127, 138
Uszlachetniający obrót 201
Utrata środka obrony 295 § 3
Utrudniający odłączenie sposób połączenia rzeczy z przedmiotem występku 19 § 2
Utrzymanie dowodów rzeczowych i zajętych przedmiotów 312 § 2
Utworzenie wydziałów kar. skarb. 323 § 1
Uważa się (domniemania prawa karno-skarbowego) 24 § 2, 29 § 3, 55 § 4, 62 § 3, 125 § 2, 222 § 2, 239 § 3, 289 § 2, 290 § 3, 333 § 2, 335 § 2 i 3, 340
Uwidocznienie w księgach wyrobu piwa podlegającego wyższej stawce podatkowej 115
Uwolnienie się od kary zastępczej 15 § 2
Uwzględnienie dowodów 291 § 3
— prośby o dobrowolne poddanie się karze 284 § 1
— przypadki zasługujące 23 § 1, 30 § 4
— wniosku o nadzw. złag. kary 285 § 2 i 3
Uzasadniający pobranie wyższej ceny sposób zużycia soli 85, spirytusu 68
— wyłączenie urzędnika małżeństwo, kuratela itp. 230 § 2
Uzasadnienie orzeczenia 292 § 1
— właściwości sądu lub władz skarb. 210—212
Uznane za przepadłe przedmioty 18, 277 § 1, 301 § 1
Uznanie Min. Skarbu 291 § 2
— orzeczenia na nieważne 302 § 2, 319 § 1
— pozasądowe roszczeń 307 § 4
— sędziego 322 § 2
— władzy skarbowej 227 § 1, 284 § 1
— za usprawiedliwione niestawiennictwa 297 § 1
Uzupełniające dochodzenie 245 § 2
— orzeczenie 293 § 2
Uzyskanie postanowienia władz. skarb. na wydanie przesyłki 256 § 2
— prawomocności przez dobrowolne poddanie się karze 286 § 1
— zezwolenia na uprawę tytoniu 55 § 3
Uzyskane ze sprzedaży przedmiotów występku kwoty 18, 278
Użycie gruntu do uprawy tytoniu 55 § 2
— cukru 164, drożdży 139, kwasu octowego 148, węglowego 156, 159, napojów winnych 128, olejów min. 172, piwa 117, soli 85, spirytusu 68, 74, 81, sztucznych śr. słodz. 109, towaru 49 § 1, 202, węgla 188
Użytek niezbędny przedmiotów 250 § 2
— wina we własnym gospodarstwie 130
— własny cukru 161 § 2, wyrobów tytoniowych 57 § 1
Użytkownik gruntu, na którym rosną rośliny tytoniowe 55 § 4
Używane opaski podatkowe 127, 138, 142

W

Wadliwe działanie przyrządu kontroli mierniczej 67 § 2
Wadliwości postępowania 303
Wagi małej przestępstwo 270 § 2, 275 § 1
— większej występek 343
Waga zebranego tytoniu 55 § 2
Warka piwna 112
Wartość przedmiotu występku 12 § 1, 62 § 4
— surogatu tytoniu 60
— sztucznych śr. słodz. 204
— towaru 5 § 1, 45 § 1, 47 § 1, 50 § 1, 202
— zajętych przedmiotów 253 § 1, 254 § 2
Warunki dysponowania cukrem nie objętym kontyngentem wewn. 194
— odczytania prot. czynności, dochodzenia lub śledztwa 346 § 2 i 3
— zatrzymania osk. 257 § 1, żołnierza 257 § 2
— zezwolenia na wyrób sztucznych środków słodzących 351
— rewizji 248
— wznowienia postępowania 351

Ważne postępowanie 302 § 2
— względy wyznaczenia władzy do rozpatrzenia sprawy 224 § 1
Wątpliwość co do bezstronności urzędnika 231
— co do poczytalności osk. 210
Wbrew przepisom działanie 59, 86, 96 § 1, 116 § 1, 129 wbrew warunkom zezwolenia 107 wbrew zarządzeniu władzy 71 § 2, 112, 121, 124, 136, 146, 154, 162, 178
Wcześniej wszczęte postępowanie 302 § 2
Wejście towarów do obrotu w Gdańsku 200
— w życie prawa kar. skarb. 352, 354, 356
Wewnętrzny kontyngent cukru 194
Wezwanie do odbioru zajętych przedmiotów 277 § 3 i 4
— interwenienta 335 § 3
— odpowiedzialnego posiłkowo lub zastępczo 332 § 1
— oskarżonego 261 § 1, 262 § 2, 263, 291 § 4, 294
— świadka lub biegłego 266, 346 § 3
Węgiel 1, 187, 188
Węglowy kwas 1, 153—160, 354
Wiarygodny dokument 12 § 1
Wiążące sąd odstąpienie od oskarżenia 329 § 2
— sąd wniosek o rozpatrywanie sprawy w składzie trzech sędziów 222
Widoki powodzenia wniosku o zastosowanie nadzw. złag. kary 285 § 4
Wielokrotna kara 10, 281 § 2, podstawa 13
Większa niż przyjęto ilość przedmiotów występku 315
— waga występku 343
Więzienie kara 1, 9, 14 § 2 i 3, 15 § 1, 23 § 1, 24 § 1, 66 § 2, kara łączna 6 § 2
Wina 4, 38
— niezgłoszenia interwencji 216 § 2
— orzeczenie 232 § 2, 292 § 1
— przypisanie jej na uprawę tytoniu 55 § 4
Wino musujące 127, 133
— opadotkowanie 1, 123—134
Winne napoje, pochodzące z występku 132, przechowanie 126, uszczuplenie podatku 131
— wyrób 123, 124, dla własnego użytku 130, wytwórnia 124, zawartość alkoholu 129
— zapisywanie do ksiąg 125, zwolnienie od podatku 128
Winny występku karanego drogą mandatu kar. 290 § 2
Władza dowiedzenie się o plantacji 55 § 5
— karząca 2, 3, 6, 41 § 2
Władza orzekająca 6 § 5, 30 § 4
— powołania do ścigania 5 § 1, udziału w postępowaniu karnym 25 § 2
— przełożona 248
— wojskowa przełożona 339 § 5
— wprowadzenie w błąd 46 § 1, 47 § 1
Władza Skarbowa dochodzenie 214, 219, 229, 240, 241—249, 258 § 2, 261, 265, 266, 271, 272, 273, 346 § 1
— instancja I 218, 219, 220, 229 § 1, 275 § 2, 321, II inst. 210, 219—221, 224 § 2, 229 § 2, 272 § 1, 275 § 2, 282 § 1
— kary 217 § 1
— kompetencje przy dobrowolnym poddaniu się karze 281 § 1, 282 § 1, 284, 285 § 2, 288, 289 § 1, mandatach karnych 290 § 1
— nazwa 233
— odwoławcza 233
— odwoławcza 235 § 2, 236, 299—303
— odesłanie stron na drogę sądową 277 § 2
— polecenie rewizji 247
— postępowanie wykonawcze 304—312
— sprawowanie orzecznictwa 209, 220, 256 § 2
— uprawnienia w post. sąd. 322 § 2, 327—331, 348
— wnioski o przywrócenie terminu 239 § 2 i 3
— zarządzenia 71 § 2, 112, 121, 124, 136, 146, 154, 162, 178
— zatwierdzenie urządzeń 71 § 1, 112, 121, 124, 136, 146, 154, 162, 170, 178
— zatwierdzenie zgłoszenia wyrobu 112, 124, 136
— zawiadomienie o wyrobie 146, 154, 162 § 2, 178
— zgłoszenie interwencji 251 § 2 i 3
— zgłoszenie wytwórni 111, 123, 153, 161 § 1, 177
— zgoda 75, 91, 128, 139, 148, 156, 164, 172
Zob. Organy, Orzeczenia, Postanowienia, Rozstrzygnięcia, Właściwa, Właściwość
Własne gospodarstwo (użytek w nim napojów winnych) 136
— inicjatywa Ministra Skarbu 316, 319 § 1, sądu 213 § 2, sędziego 322 § 2
— użytek cukru 161 § 2, wyrobów tyt. 57 § 1
— wina osoby trzeciej 216 § 2
— żądanie urzędnika 231
Własność osk. 250 § 1
— rzeczy ulegających wydaniu 277 § 2
— sprawcy 19 § 3
Właściciel gruntu na którym rosną rośliny tytoniowe 55 § 4

Właściwy czas zgłaszania interwencji 216
— księgi 113 § 1, 115, 117, 125 § 1, 137, 147, 155, 163, 171, 179
— prokurator 244 § 1, 272 § 2
— władza karząca 2, 36
Właściwość sądu 209 § 2, 210, 211, 212, 214, 244 § 1, 272 § 1, 282, 321, 322 § 1, 325 § 1, 328 § 1, 352, przysięgłych 326
— władz skarbowych 209 § 2, 219, 222—228, 257 § 3, 271, 281 § 1, 290 § 1, 302 § 2, 307 § 1, do prowadzenia dochodzeń 214 § 1 i 4 229, 240 § 2, 241, 242 § 1, 245 § 1, 249 § 2, 254 § 1, 255 § 1 do rozpoznania środka 239 § 3
— wojskowego prok. okr. 309 § 2
Zob. Miejscowa, Rzeczowa
Właściwości olejów min. 173
Wniesienie interwencji 251 § 2
— odwołania 298
— oskarżenia 331 § 2
— prośby o zezwolenie na dobrowolne poddanie się karze 285 § 1
— środka obrony 295 § 3, 296 § 1
Wniosek o odczytanie prot. 246 § 3
— o przesłuchanie świadka pod przysięgą 268 § 1
— o przywrócenie terminu 239 § 2 i 3
— o rozpatrzenie sprawy w składzie 3 sędziów 322 § 2
— o zastąpienie jednego członka kompletu asesorem 323 § 3
— strony o stwierdzenie nieważności orzeczenia 213 § 2, 319 § 1, jego uchylenie 319 § 1, wyłączenie urzędnika 231, wznowienie postępowania 316
Wniosek władzy 249 § 3
— o zastosowanie nadzw. złag. kary 285
— o zastosowanie środka zabezpieczającego 294, 348 § 1
Wojskowy prokurator okręgowy 309
— sądownictwo 208 § 2
— służba 257 § 2
— władza 243 § 1, przełożona 339 § 5
— żandarmeria 242 § 2, 346 § 1
Wolność kara pozbawienia 6 § 2—4, 29 § 1, 34, 209 § 1, 317 § 2
Wolny obrót 46 § 1, 47 § 1, 127, 138, 200, 204
— obszar celny 44 § 4
— od opodatkowania ubytek cukru 191 § 2
— od podatku norma napojów winnych 130
Wpis w rejestrze kar. 29 § 3
Wpłacenie kwoty przy dobrowolnym poddaniu się karze 283 § 2, 284 § 2
— kar pieniężnych, grzywien itp. 305
Wpływ aktu osk. 352
— na rzecz Skarbu Państwa 18, Min. Sk. 217 § 1, Sprawiedliwości 217 § 2.
— na treść rozstrzygnięcia 292 § 1
Wprowadzenie do obrotu cukru 194, soli 83
— do obrotu handlowego tłuszczów 183
— do Polski przedmiotów objętych mon. zapałczanym 101, sztucznych śr. słodz. 264, towarów 44, 200—203, wyrobów monopolu tyt. 62 § 3
— władzy w błąd 46 § 1, 47 § 1
Wskazanie co do zgłoszenia interwencji 251 § 1
— kapitału loterii 105
— odpowiedzialnemu przepisów 333
— terminu, trybu zaskarżenia, rozstrzygnięcia 233 § 1
— zastosowanego prawa materialnego 286 § 1
Współdziałanie z dwiema lub więcej osobami 24 § 1
Współoskarżony 211, 302 § 1
Wstąpienie kwoty pien. w miejsce sprzedanych przedmiotów 278
Wstrzymanie przesyłki 256 § 2
— ruchu przedsiębiorstwa, wytwórni lub zakładu 71 § 2, 112, 124, 136, 146, 154, 162, 178
— ściągnięcie grzywien i kar 317 § 2 i 3
— wykonania postanowienia 235 § 2
Wszczęcie dochodzenia 214 § 2, 244 § 1
— postępowania 25 § 1, 27, 42 § 1, 190, 222 § 3, 223 § 1, 226 § 1, sądowego 272 § 2 i 3
— sprawy 224 § 1
— wcześniej postępowania 302 § 2
Wybór środka obrony 295 § 3
Wychowawcze środki 41 § 2
Wydane na podstawie ustawy kar. skarb. rozporządzenia 354
Wydanie orzeczenia 213, 228 § 2, 251 § 2, 298, 300, formalnego 281 § 1, co do zajętych przedmiotów 276 § 1, pierwszego 6 § 5, skazującego 26, 42 § 2, 270 § 1, umarzającego postępowanie 274, 319 § 2, uniewinniającego 319 § 2, uzupełniającego 293 § 2, zaocznego 262 § 2, 296 § 1, 297 § 1
— piwa z browaru bez uiszczenia podatku 121, bez zapisania 117
— polecenia rewizji 247 § 2 i 3, 249 § 2
— postanowienia 235 § 2, 240 § 2, 286 § 3, o aresztowaniu 257 § 1, umarzającego dochodzenie 271
— przesyłki 256 § 1
— pokwitowania 249 § 1
— rozstrzygnięcia 230 § 1, 232 § 1, 236, 239 § 2
— rzeczy 277 § 2
— wbrew przepisom przedmiotów mon. zapałcz. 96 § 1, surowca i wyrobów tyt. 59, sztucznych śr. słodz. 107 § 2 wyroku 333 § 2, 340
— zarządzenia 232 § 4, 307 § 2, tymczasowego 255 § 2

Wydatki na przejazdy związane z czynnościami śledczymi 312 § 2
Wydział karny skarbowy 323
Wydzielenie spirytusu ze spirytusu skażonego 66 § 1
Wygaśnięcie odpowiedzialności osoby trzeciej 28 § 2
— praw osoby trzeciej 216 § 2
Wygranie sprzedaż szans 103 § 1, 198
Wygrana przepadek 103 § 3
Wyjaśnienia odpowiedzialnego posiłkowo 332 § 1
— oskarżonego 260 § 1, 262 § 1
— władz skarbowych 245 § 2
Wyjątkowe przepisy dla Gdańska 201
— znaczenie sprawy 229 § 2
Wyjście drożdży spod prasy 137
Wykazanie braku winy w niezgłoszeniu interwencji 216 § 2
— legalnego wprowadzenia przepisów o mon. zapał. 101
— zachowania przepisów przy nabyciu itd. tytoniu 62 § 2
Wykonanie działania przestępnego 222 § 2
— kary 6 § 5, 15 § 1, 40 § 4, 308, 309 § 1, 312 § 3, 317 § 2 i 3, przedawnienie 28, 42 § 3
— nadzoru służbowego 236, 314 § 1
— orzeczenia 304, 312 § 2, 313
— postanowienia 235 § 2
— prawa karno skarbowego 355
— uprawnień prokuratora przez władze skarb. 310
— wyroku 341 § 2
— zleconych czynności 244 § 2
Wykonawcze organy władz skarb. 214 § 2, 229 § 1, 232 § 4, 240 § 1, 241 § 2, 244, 245 § 2, 246 § 1, 247 § 2, 256, 290 § 1, 304, 330 § 2, 331 § 2, 346 § 1
Wykroczenie przeciw ograniczeniom prawnym itd. 45 § 1
— przeciw obowiązkowi zatrzymania cukru w cukrowni 191
Wykroczenia skarbowe 35—43, 218 § 1, 263, 281 § 2
Wykrycie miejsca pobytu osk. 337
— przestępstwa skarb. 223 § 2, 337, 353
Wyłączenie sprawy 227
— urzędnika 230, 231, 302 § 2
— właściwości władzy skarb. 214 § 4
Wyłączna właściwość sądu 210
Wyłączająca ściganie okoliczność 270 § 1
Wyłączone z obrotu przedmioty 254 § 1
Wynagrodzenie świadków i biegłych 269
Wymagające rozstrzygnięcia władzy skarbowej kwestie 232 § 4
Wymagany stan mieszanki 81 § 2
— zezwolenie 47 § 1
Wymóg zezwolenia Ministra 275 § 1
— zgody prawnego zastępcy 283 § 4
Wymiar aresztu 23 § 1
— aresztu i więzienia zastępczego 14 § 3, 23 § 1
— grzywny 10, 11, 13, 14 § 2, 23 § 1, 34, 97 § 2, 203 § 2
— kary 12 § 1, 52, 113 § 2, 116 § 2, 281 § 2, 292 § 2, 301, łącznej 6 § 3 i 4, porządkowej 40 § 1, 55 § 3, zastępczej 33 § 3
Wynik dochodzenia ujemny 270 § 1
— dochodzenia co do miejsca zamieszkania strony 238 § 3
Wypadki nie cierpiące zwłoki 256 § 2
Wyprodukowane przy użyciu spirytusu artykuły 74
Wyprowadzenie towaru za granicę 44 § 1 i 2, z urzędu celnego do wolnego obrotu 46 § 1, 47 § 1
— z pomieszczeń fabrycznych przedmiotów mon. zapał. 96 § 1, surowca lub wyrobów tyt. 39
Wypuszczane do obrotu kontyngenty cukru 192
— wyroby tyt. 64, spirytusu i napoje alkoholowe 80
Wypuszczenie do wolnego obrotu drożdży 138, wina musującego 127
Wyraźny przepis prawa (orzeczenia z nim sprzeczne) 319 § 1
— stwierdzenie uprawnienia pełnomocnika do dobrowolnego poddania się karze 283 § 3
Wyrok 333 § 2, 334, 339 § 4, 340, 341 § 1 i 2, 349, 351
Wyrób artykułów mon. podlegających podatkowi 1, 189
— cukru 161—163
— drożdży 135, 136
— kwasu węglowego 145—147, węglowego 153—155
— napojów gazowych 159, winnych 123—125, 130
— olejów mineralnych 169, 171
— piwa 111—113, 115, 119
— prywatny wyrobów tytoniowych 57
— spirytusu 66, 67, 71
— sztucznych śr. słodz. 107 § 1, artykułów żywnościowych przy ich użyciu 109
— tłuszczów 117—179
— urządzeń do wyrobu itp. spirytusu 76
— zapałek lub zapalniczek 94, 95
— zakazany narzędzi i materiałów 19 § 2
Wyroby spirytusowe 69, 71 § 1, 77, 78
— tytoniowe 57a, 68, 69, 71 § 1, 77, 78
Wyrosłe dziko rośliny tytoniowe 55 § 1
Wysłanie wezwań i pism pod ostatnim znanym adresem interwenienta 335 § 3
Wysłuchanie oskarżonego lub jego obrońcy 348 § 1

Wysokość grzywny 10, 13, 58, 63, 69, 78, 81 § 1, 88, 92
— kary pien. lub grzywny złożonej dobrowolnie 281 § 2
— kosztów zarządu gminnego 312 § 4
— podatku 11
— podstawy kary welokrotnej 292 § 2
— uszczuplonej należności skarb. 257 § 3
— zwróconego cła 51 § 1
Wystąpienie z interwencją w postęp. sąd. 251 § 3
Występek skarbowy bezkarność 5 § 1
— czas popełnienia 11, 12 § 2
— dobrowolne poddanie się karze 281
— istota 1
— kara łączna 6
— odpowiedzialność posiłkowa 30, 31 § 2, zastępcza 34
— nie podlegający na uszczupleniu należności skarb. 257 § 3
— popełniony za granicą 3
— przedawnienie ścigania 25, wyrokowania 26
— przedmiot. Z o b. P r z e d m i o t
— podlegający kompetencji władz. skarbowej instancji I, 218 § 1, II 219 § 1
— recydywa 24 § 1
— stosowanie kodeksu karnego 2
— udział kilku osób 20 § 3
— większej wagi 343
— wina 4
— z prawa celnego i obrotu towarowego z Gdańskiem 13, 24 § 1
— zagrożony karą pozbawienia wolności 209 § 1
— z bronią 24 § 1
— zbyteczność wezwania oskarżonego 263
Wystosowanie publicznego wezwania 277 § 4
Wyświetlenie sprawy 284 § 2
Wytoczenie powództwa przez osobę trzecią 216 § 3, o własność zwolnionych z pod zajęcia przedmiotów 277 § 3
Wytwórnia cukru 161 § 1, 162
— drożdży 136
— kwasu octowego 146, węglowego 153, 154
— napojów winnych 123, 124, 126 § 1
— olejów mineralnych 170, 173
— piwa 111, 112
— sztucznych śr. słodz. 107 § 2
— tłuszczów 177—179
Wytworzenie surogatu tytoniu 60
Wytworzone do własnego użytku wyroby tytoniowe 57 § 1
— na obszarze Gdańska sztuczne środki słodzące 204, towary 203 § 3
Wywozowe kontyngenty cukru 192
— ograniczenia 44 § 2, 45 § 1, 46 § 1, 47 § 1
Wywóz pomoc finansowa Państwa 51 § 2
— zgłoszenia nieprawdziwych danych 74, 167
Wywiezione za granicę wyroby tyt. 62 § 2
Wyznaczenie kontyngentu wywozowego cukru 192
— nieobecnemu obrońcy z urzędu 338
— oskarżonemu kwoty dobrowolnego poddania się karze 286 § 3
— przewodniczącego kompletu orzekającego 323 § 2
— terminu wypłaty 289 § 1
— władzy skarb. do rozpoznania sprawy 224 § 1
Wyższa cena 68, 85, 193
— **instancja** sądowa 339 § 4, skarbowa 235 § 1, 276 § 2, 285 § 2, 295 § 1
— stopa podatkowa 115
Wzbroniony wyrób, posiadanie itp. narzędzi 19 § 2
Wzgląd na roszczenia interwenienta 19 § 3
— na zawiłe okoliczności sprawy 322 § 2
— przemawiający za uchyleniem orzeczenia 302 § 1
— ważny wyznaczenia władzy do rozpoznania sprawy 224 § 1
Wznowienie postępowanie 314—318, 351

Z

Zabezpieczenie dowodów i przedmiotów przestępstwa 243 § 2
— grzywny i kary 250, 255 ,257 § 3, 293 § 1, 306 § 3, 344
— wartości szacunkowej zajętych przedmiotów 244 § 2
— zajętych przedmiotów 252 § 1
Zabezpieczający środek 7 § 1, 22, 28 § 4, 232 § 2, 294, 348 § 1
— zakład 244 § 2
Zabronione posiadanie przedmiotu 23 § 2, towaru 46 § 2, 47 § 2
Zachowanie mocy dotychczasowych rozporządzeń wydanych na podstawie ustawy karnej skarbowej 354
— przepisów przy nabyciu itp. tytoniu zagranicznego 62 § 2
Zagranica popełnienie występku 3, wykroczenia 37
— sprowadzenie towarów 44, 51 § 2, 53, 202
— transpor przedmiotów mon. zapał. 96 § 1, wyrobów lub surowca tyt. 59
— wywóz cukru 167, spirytusu 74, wyrobów mon. tyt. 62 § 3
— zamieszkanie osk. 250 § 1, skazanego 308 § 2
Zagraniczna loteria 103 § 1
— pochodzenie przedmiotów mon. zapałcz. 101, tytoniu 62 § 2 i 3

Zagrożony karą czyn 1, 7, 35, 209 § 1, 281, 324
Zainteresowana strona 316
Zajęcie dowodów rzeczowych 276 § 1
— przedmiotów 216 § 1, 250—254, 277, 299 § 1, 312 § 2, 335 § 1
Zakaz używania pewnych przedmiotów do wyrobów gazowanych 159
Zakład handlowy 80
— oczyszczania kwasu octowego 146
— usunięcie spirytusu 72 § 2
— zabezpieczający 29 § 1
Zakładanie odwołania 302 § 1
— środków odwoławczych 239 § 2, 295 § 4, 327 § 1
— zażalenia 253 § 3
Zakończenie postępowania prawomocnym orzeczeniem 314 § 1, prawomocnym wyrokiem 351
Zakres działania policji 242 § 1, władzy skarbowej 228 § 2
— odpowiedzialności posiłkowej 30 § 4, 31
— stosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary 291 § 2
— uprawnień organów wykonawczych władz. skarb. 331 § 2
— właściwości 209 § 2, 226 § 2
— załatwienia spraw cudzych 30 § 1
Zależność wymiaru grzywny od wysokości podatku 11 § 1
Zaliczanie cukru surowego na pokrycie kontyngentów 194
— tymczasowego aresztowania 16 § 1
Załatwianie spraw cudzych 30 § 1 i 2
Załączenie kwitu 283 § 2
Zamagazynowanie spirytusu 67 § 2
Zamiana grzywny na karę pozbawienia wolności 14, 30
— kary porządkowej na areszt 40 § 2
Zamiar 39 § 1, 222 § 2
Zamiejscowy wydział sądu okręgowego 323 § 1
Zamierzony występek 24 § 1
Zamieszczanie znaku zamiast podpisu 260 § 2
Zamieszkanie interwenienta 335 § 2
— odpowiedzialnego 332 § 1
— oskarżonego 223 § 2, 250 § 1, 339
— skazanego 308 § 2, 309 § 2
— strony 238 § 3
— świadka 268 § 1
Zaniechanie istota przestępstwa z zaniechania 58 (ust. 3 kom.)
— oskarżenia 328 § 2
— wezwań 263
— zastosowania kary przepadku 23 § 1
Zaoczne orzeczenie 262 § 2, 263, 296 § 1, 297
— wyroku 333 § 2, 340
Zaopatrzenie opakowań zapałek w przepisane oznaczenia 98, kamyczków zapałowych w opaski 100
Zaopatrzenie się w broń sprawcy występku 24 § 1
— zapalniczek w znaczek podatkowy 99
Zapadanie rozstrzygnięć 277 § 5
Zapadłe w post. kar. orzeczenie 8
Zapadnięcie orzeczeń 302 § 2, 352
Zapalniczki 1, 94, 95, 99, 102
Zapałki 94 § 1, 98
Zapałczany monopol 1, 94—102
Zapałowe kamyczki 100
Zapasy cukru 191, 194
— soli 69
— spirytusu i wyrobów spir. 69
— wyrobów tyt. 58
Zapewnienie sprawcy występku korzyści lub pokrycia strat 24 § 1
Zapisanie do ksiąg alkoholu 67 § 2, brzeczki 113 § 1, cukru 163, drożdży 137, kwasu octowego 147, węglowego 155, napojów winnych 125, olejów min. 171, piwa 113 § 1, 117, tłuszczów 179
Zapłacona cena soli 85, spirytusu 68
Zapobiegawczy środek 214 § 3, 258 § 2
Zarobkowy cel wyrobu, przerobu itp. spirytusu 66 § 2, 70
Zarząd gminny 252 § 2, 312 § 4
Zarządca 30 § 2
Zarządzenie kierownika władzy sk. 232 § 4
— łącznego rozpoznania spraw 325 § 1
— Ministra Skarbu 353
— ponownego wezwania osk. 297 § 1
— postępowania przeciw nieobecnym 337
— prezesa sądu okr. 323 § 3
— przeprowadzenia dodatkowego dochodzenia 299
— przymusowego sprowadzenia osk. 261 § 2
— publicznego doręczenia 238 § 3
— sprzedaży 307 § 2
— tymczasowe 255 § 2
— władzy 71 § 2, 112, 121, 124, 136, 146, 154, 162, 178
— wykonania kary zast. 308 § 2, orzeczenia karnego 304 § 2
— wstrzymania wykonania 317 § 3
— zwrotu wpłaconej kwoty 289 § 1
Zarzucony oskarżonemu czyn 286 § 1, 292 § 1
Zasadnicza kara 1, 6 § 2—4, 9 ,209 § 1, 218 § 1, 292 § 2, 321
Zasadność wniosku 239 § 3
Zasady prowadzenia dochodzenia 229 § 1, 240 § 1
— przyznawania nagród za wykrycie przestępstw sk. 353
Zasądzenie kosztów post. 312 § 1
Zaskarżenie orzeczenia 300, 302 § 2
— postanowienia 287
— rozstrzygnięcia 230 § 1, 233 § 1, 236, 239 § 2
— wyroku 334

Zasługujące na szczególne uwzględnienie przypadki 23 § 1, 30 § 4
Zastępca 30, 238 § 2, 283 § 4
Zastąpienie członka składu orzekającego 323 § 3
— dawnych rozporządzeń nowymi 354
Zastępczy areszt 14 § 3, 15, 23 § 1, 40 § 3 i 4, 308 § 1, 309 § 1, 312 § 3
— kara 33 § 3, 292 § 2, 308 § 2, 310, 317 § 2
— odpowiedzialność 34, 215, 230 § 1, 255 § 1, 264, 265, 293 § 1, 302 § 1, 314 § 2, 332 § 1, 342, 344, 350 § 4
Zastępowana osoba 30
Zastępstwo 242 § 1, 333 § 1, 346 § 1
Zastosowanie przepisów prawa mat. 286 § 1
— przepisu przewidującego najsurowszą karę 7
Zob. Stosowanie
Zastrzeżony Skarbowi Państwa dochód 61 § 1, 72 § 1, 89 § 1
Zatajenie ilości spirytusu 67
— otrzymanej pomocy finansowej 51 § 2
— surowca tyt. 56
Zatarcie skazania 29, 43
— śladów przestępstwa 257 § 1
Zatrzymanie cukru w magazynie 191
— osk. 257, 258 § 1
— rzeczy 246
— skazanego 308 § 2
Zatwierdzenie odebrania przedmiotu 249 § 2
— urządzeń 71 § 1, 112, 124, 136, 146, 154, 162, 170, 178
— zakończonego orzeczenia 300
— zgłoszenia 124, 136
Zawartość alkoholu w napojach winnych 129
— orzeczenia karnego 292, 293
— protokółu karnego 260 § 1
— rozstrzygnięcia 233 § 1
Zawiadomienie o rozprawie 333 § 3, 339 3 i 5
— o terminie sprzedaży 253 § 3
— o umorzeniu dochodzenia 272 § 2
— o wszczęciu dochodzenia 244 § 1, 272 § 3
— o wykryciu przestępstwa 242 § 1
— o zajęciu przedmiotów 251 § 1
— o zaniechaniu oskarżenia 328 § 2
— o zmianie miejsca zamieszkania 332 § 1, 335 § 3
— władzy o rozpoczęciu wyrobu cukru 162, kwasu octowego 146, węglowego 154, tłuszczów 178
Zawierające przedmioty przestępstwa przesyłki 256 § 1
— spirytus artykuły 74
— spirytus skażony produkty 66 § 1
Zawieszenie postępowania 279 § 1, 280 § 1, 345
Zawiłe okoliczności sprawy 322 § 2
Zawity termin 235 § 1, 295 § 1, 296 § 1
Zawodowy przestępca 24 § 1
— sprzedaż losów loterii państwowej 104
Zawodowej pracy narzędzia 250 § 2
Zaznaczenie obowiązkowości stawiennictwa 261 § 1
Zażalenia 235, 347 § 2, 348 § 2
Zażądanie akt sprawy 272 § 2
— podwyższenia złożonej dobrowolnie kwoty 284 § 2
— skierowania sprawy na drogę sądową 251 § 3
Zbadanie osk. 261
Zbieg przestępstw 209 § 2, 324—326
— przepisów ustawy 210, 325, 326
Zbiór tytoniu 55 § 2
Zbogacenie niesłuszne 216 § 2
Zbycie cukru 166
— kwasu octowego 150, węglowego 158
— napojów winnych 132
— olejów min. 175
— opasek podatkowych 133, 142
— przedmiotów mon. zapałcz. 101
— przedmiotów pochodzących z występku 62 § 4, 73, 90, 97 § 1, 120
— surowca tytoniowego 56 § 1, 62 § 1
— spirytusu 66 § 3 i 4
— sztucznych śr. słodz. 108
— tłuszczów 182
— towarów pochodzących z występku 50 § 1, 206
— tytoniu pochodzenia zagranicznego 62 § 2
— urządzeń do wyrobu spirytusu 76
— wyrobów tyt. prywatnego wyrobu 57 § 1
— zapalniczek 99
Zdjęte z wina musującego opaski podatkowe 133
Zebrane dowody 262 § 1
— tytoń 55 § 1 i 2
Zeznania świadka lub biegłego 266, 267, 268 § 2
Zezwolenie dotyczące sztucznych śr. słodzących 107—109
— Ministra Skarbu 210, 275 § 1
— na dobrowolne poddanie się karze 281—289
— na nabycie po zniżonej cenie soli 91, spirytusu 75
— na nabycie zwolnionego od podatku cukru 164, drożdży 139, kwasu octowego 148, węglowego 156, olejów min. 172, wina 139
— na nadzw. złagodzenie kary 285 § 2
— na sprzedaż papierów premiowych 197, spirytusu i napojów alkoholowych 79, 80, losów loteryjnych 104
— na uprawę tytoniu 55
— na urządzenie loterii 103, 105

Zezwolenie na wprowadzenie towaru od wolnego obrotu 47 § 1
— na wyrób drożdży 135, kwasu octowego 145, olejów min. 169, spirytusu 66 § 1, 70, zapałek i zapalniczek 94 § 1
— wytwarzanie surogatów tytoniu 60 Zob. Pozwolenie
Zgłoszenie celne 46 § 1, 47 § 1, 51 § 1
— interwencji 216 § 2, 251 § 1, 281 § 1, 335
— nieprawdziwych danych o wywozie cukru 167, spirytusu 74
— prośby o zezwolenie na dobrowolne poddanie się karze 283 § 1
— roszczeń 307 § 4, 335 § 1
— wniosku o odczytanie protokółów 346 § 3
— wniosku o rozpatrywanie sprawy w składzie trzech sędziów 322 § 2
— wyrobu drożdży 136, napojów winnych 124, 125 § 2, 130, piwa 112, zapalniczek srebrnych i złotych 95
— wytwórni cukru 161 § 1, kwasu węglowego 153, napojów winnych 123, piwa 111, tłuszczów 177
— zapasów soli 88, spirytusu 69, wyrobów tyt. 58
— żądania skierowania sprawy na drogę sądową 295 § 5
Zgoda prokuratora na dobrowolne poddanie się karze 282 § 1
— zastępcy prawnego osk. na dobrowolne poddanie się karze 283 § 4
— władzy sk. na odstąpienie nabytych po zniżonej cenie soli 91, spirytusu 75, zwolnionego od podatku cukru 164, drożdży 138, kwasu octowego 146, węglowego 156, napojów winnych 128, olejów mineralnych 172
Zgodne odstąpienie prokuratora i władzy od oskarżenia 329 § 2
— z prawem wprowadzenie do kraju przedmiotów objętych mon. zapałcz. 101
Zlecone przez prokuratora czynności 244 § 2
Złagodzenie nadzw. kary 23, 285 § 1, 291 § 2
Złote zapalniczki 95
Złożenie aktu oskarżenia lub apelacji 328 § 1, 330, 331 § 1
— dobrowolne grzywny lub kary pien. 281, 284 § 2, 289 § 1
— kwoty pien. pozostającej do uiszczenia 15 § 2
— odwołania 295
— opinii na piśmie 266 § 2
— prośby o zezwolenie na dobrowolne poddanie się karze 288, przez pełnomocnika 283 § 3
— pełnomocnictwa pisemnego 238 § 1
Złożenie uszczuplonej należności sk. 5 § 1, 257 § 3
— wartości szacunkowej zajętych przedmiotów 254 § 2
— wniosku o przywróc. terminu 239 § 2
— wyjaśnień 262 § 1, 322 § 1
— zawiadomienia o wyrobie cukru 162, kwasu octowego 146, węglowego 154, tłuszczów 178
— zezwolenia na wprowadzenie towaru do obrotu 47 § 1
— zeznań 266 § 1
— żądania przekazania sprawy na drogę sądową 295
Zmiana granic właściwości rzeczowej władzy 218 § 2
— miejsca zamieszkania 332 § 1, 335 § 3
— pierwotnych właściwości olejów min. 173
— w użyciu celu towaru zwolnionego od cła 49 § 1
— w użyciu celu zwolnienia od podatku cukru 164 drożdży 139, kwasu octowego 148, węglowego 156, napojów winnych 128, olejów min. 172, piwa 117, węgla 188
— użycia przeznaczenia soli 85, spirytusu 68
Zmieszane z przedmiotem występku rzeczy 19 § 2
Zmniejszenie kary zastępczej 15 § 3
— zakresu odpowiedzialności posiłkowej 309 § 4
Znaczki podatkowe 99
Znaczenie wyjątkowe sprawy 229 § 2
Znak odręczny osk. 260 § 2
Znalezienie podstaw ścigania 328 § 1
Znamiona przestępstwa w czynie 302 § 1
Znany adres interwenienta 335 § 3
— miejsce zamieszkania 223 § 2
Zniszczenie plantacji tytoniu 55 § 1 i 5
— rzeczy zajętych 253 § 1
Zniżenie ceny soli 91, spirytusu 75
— cła 49 § 1
Zrzeczenie się wydania formalnego orzeczenia kar. 281 § 1
Zwolnienie od obowiązku uiszczenia należności sk. 8
— od podatku cukru 164, drożdży 139, kwasu octowego 148, węglowego 156, napojów winnych 128, olejów mineralnych 172, piwa 117, węgla 188
— prokuratora od udziału w rozprawie 330 § 3
— przedmiotów spod zajęcia 277 § 3 i 4
— towaru od cła 49 § 1
— z zakładu zabezpieczającego 29 § 1
Zważenie cukru 163, drożdży 137
— kwasu octowego 147, węglowego 155
— tłuszczów 179

Związane z gospodarką cukrową opłaty 194
— z przejazdami wydatki 312 § 2
Związek między przestępstwami 325 § 1
— ścisły między działaniem sprawcy i innych osób 225
Zwiększenie oskarżonemu kary przez władzę odwoławczą 301
Zwłoka przypadki niecierpiące zwłoki 247 § 2, 256 § 2
— w post. kar. 251 § 2
— w zatrzymaniu osk. 257 § 1
Zwrot akt prokuratorowi 328 § 2, władzy 258 § 2
— cła 51 § 1
— kwoty nadpłaconej 285 § 3, złożonej 289 § 1
— opłaty mon. 74
— podatku od cukru 167
— przedmiotów zajętych 254, zwolnionych spod zajęcia 277 § 1
Zwrócenie się o wykonanie kary aresztu zastępczego do prokuratora wojskowego lub sądu 309 § 1
— z wnioskiem o przesłuchanie świadka pod przysięgą do sądu 268 § 1

Ż

Żandarmeria wojskowa 242 § 2, 346 § 1
Żądana bezprawnie kwota 51 § 1, 167
— przez prokuratora wyjaśnienia 245 § 2
Żądanie skierowania sprawy na drogę sądową 276 § 2, 295, 321, 347, 350
— wezwania świadków na rozprawę 346 § 3
— władzy skarbowej 241 § 1
— wstrzymania przesyłki 256 § 2
— własne wyłączenia urzędnika 231
Żołnierz w czynnej służbie wojsk. 242 § 2, 257 § 2, 309 § 1, 339 § 5
Żywność 109

ARCHIWUM PRAWNO-HISTORYCZNE